Journal of Roi Kaensarn Academi

ISSN 2697-5033 (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 10 ตุลาคม 2567
Vol. 9 No. 10 October 2024

Journal of Roi Kaensarn Acadami

ISSN 2697-5033 (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 10 ประจำเดือนตุลาคม 2567

วัตถุประสงค์

Journal of Roi Kaensarn Academi เป็นวารสารวิชาการ ราย 1 เดือน (ปีละ 12 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม, ฉบับที่ กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 3 มีนาคม, ฉบับที่ 4 เมษายน, ฉบับที่ 5 พฤษภาคม, ฉบับที่ 6 มิถุนายน, ฉบับที่ 7 กรกฎาคม, ฉบับที่ 8 สิงหาคม, ฉบับที่ 9 กันยายน, ฉบับที่ 10 ตุลาคม, ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน, และฉบับที่ 12 ธันวาคม) มีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิชาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Roi Kaensarn Acadami ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 12 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทรรศนะและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทรรศนะความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีร์ดนัย กัปโก	ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผศ.ดร.สมชาย ดำเนิน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.สมพงษ์ เกษานุช	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ.ดร.สัญญา เคณาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.พรชัย เจดามาน	นักวิชาการอิสระ
ผศ.ดร.กุลจิรา รักษนคร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.ภูมิภควัธจ์ ภูมพงศ์คชศร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผศ.ธีระวัฒน์ หินแก้ว	วิทยาลัยพิชญบัณฑิต
พระมหาพิสิฐ วิสิฏฐปณฺโญ,ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.รัชดา ภักดียิ่ง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ดร.ลักขณา อินทร์บึง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ดร.สาคร มหาหิงค์	นักวิชาการอิสระ
ดร.อดิศร หนันคำจร	นักวิชาการอิสระ
ดร.กิตติพงษ์ พิพิธกุล	นักวิชาการอิสระ
ดร.ภานุวัฒน์ กิตติกรวรานนท์ รัตนพิมลพลแสน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์	นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนิราวรรณ บุตรจันทร์	ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

➜**การพัฒนาทักษะการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรม เสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้** 1

ประกอบกูล นาคพิทักษ์, พรรณรายณ์ ทรัพย์แสนดี และ พิบูลย์ ตัญญูบุตร

➜**รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช** 17

สนธญา ทรงทอง, วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ และ นพรัตน์ ชัยเรือง

➜**สืบสานตำนานเสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชน กรณีศึกษาบ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้** 32

พิฏา สมบูรณ์

➜**การพัฒนาคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง** 45

สุธาสินี ถีระพันธ์

➜ **การถอดบทเรียนการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษา: วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี** 63

อระยา เทวารุทธ และ ศักดิ์ชัย เจริญศิริพรกุล

➜ **การจัดการความรู้การปลูกพลูและส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา** 77

เยาวลักษณ์ ตระกูลเมฆี, สายสุดา สุขแสง, วิมล งามยิ่งยวด, ณัฐกา นาเลื่อน และ พรเพ็ญ อำนวยกิจ

➜ **การจัดการห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก** 92

เพ็ญพักร์ศิณา วิเชียรวรรณ, มงคลชัย บุญแก้ว, รุ่งนภา เลิศพัชรพงศ์ และ วริษฐา แก่นสานสันติ

➜ **The Analysis casual Model of Talent management on Organizational performance with Organizational commitment as a Mediator: The Empirical study of SF Listed Logistics enterprise in china** 106

Li Yulong, Maneekanya Nagamatsu and Chaiyanant Panyasiri

➜ **รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1** 120

อธิพงษ์ เพชรสุทธิ์

➜ **การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะ การใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด** 142

นรินทรา มิ่งโอโล

➜ **ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรัง** 154

ณรงค์ฤทธิ์ ปริสุทธิ์กุล

➜ **การวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทย สู่ความเป็นเลิศ** 168

กิตติพงษ์ โพธิมู, ภัททิยา โพธิมู, ศิริวรรณ สุขดี และ ธิติพงษ์ สุขดี

➜ **The Sanjiang Dong Peasant Life Painting: Representation in the Context of Social Change in China** 179

Na Yang and Metta Sirisuk

➜ **การตลาดเชิงสัมพันธ์ การรับรู้คุณค่าและความพึงพอใจที่มีต่อความภักดี: บทบาทภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีนในสาธารณรัฐประชาชนจีน** 200

หลิว จิง, นภาวรรณ เนตรประดิษฐ์ และ ทัดพงศ์ อวิโรธนานนท์

➜ **การสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกับชุมชนและการพัฒนาผู้ประกอบการ จากฐานทุนวัฒนธรรม อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา** 215

ธีระพงษ์ ทศวัฒน์, ลักษณพร โรจน์พิทักษ์กุล และ ลักคณา น้อยสว่าง

➜ **การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง จังหวัดสงขลา** 229

มณี ศรีสมุทร, วิทยาธร ท่อแก้ว และ สุรสิทธิ์ ศรีสมุทร

➜ **The Influence of Social Responsibility of Internet Celebrities on Brand Loyalty of Chinese Consumers in Jiangsu Province** 242

Xuerui Wang and Lu Suo

➜ **The Influential Factors Affecting the Exercise Habits of Ethnic University Students at Kunming University: An Analysis Based on AMOS Structural Equation Modeling** 257

Shaodong Yu, Ekasak Hengsuko and Kreeta Promthep

➜ **รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน** 270

ปิลันธ์ ปาวิชัย, สถิรพร เชาวน์ชัย, ทัศนะ ศรีปัตตา และ ฉลอง ชาตรูประชีวิน

➜ **การวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูล ทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมในประเทศไทย** 287

พีรพัฒน์ หมั่นจิตร์ และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์

➜ **The Applying of Jerry Bergonzi's Improvisation Method for Writing a Guitar Practice Book for Teaching the First Year Students at Sichuan Conservatory of Music** 301

Zhao Ho and Pranote Meeson

➜ **การพัฒนาเทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา** 311

จัดการ หาญบาง, ปราริชาติ รื่นพงษ์พันธ์ และ ภาวิณีย์ มาตแม้น

➜ **The Integration and Inheritance: Innovative Application of Song Yun Plant Pattern in Modern Cultural and Creative Products** 328

Yiwen Song, Chanoknart Mayusoh, Akapong Inkuer and Pisit Puntien

➜ **The Role of King Pan on Yao Costumes: Traditions Identity and Guidelines for Promoting Cultural Tourism in Jinxiu** 343

Rongxiang Cai and Sitthisak Champadaeng

➜ **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1** 358

นิลุบล กลั่นเขตรกิจ, รัตติกาล บัวสิงคำ, ปิยวรรณ หงษ์สุวรรณ และ สถิรพร เชาวน์ชัย

➜ **Construction of Information Literacy Model for Rural Primary School Teachers** 368

Yan Zhang, Pong Horadal, Kanakorn Sawangcharoen and Sombat Teekasap

➜ **องค์ความรู้อาหารท้องถิ่นในฐานะผู้ถูกเยือนบนฐานรากของชุมชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1** 382

วิศิษฐ์ศิริ ชูสกุล

➜ **The Impact of Design Thinking on the Contemporary Development of Shadow Play in Xiangtan of Hunan Province** 399

Yao Hu, Palphol Rodloytuk and Jingxiang Zeng

➜ **แนวทางการสร้างความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในประเทศไทยอย่างยั่งยืน** 415

ปุณณภัสสร สุนทรธีรสุทธิ์, ชลธิศ ดาราวงษ์ และ รมิดา วงษ์เวทวณิชย์

➜ **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2** 433

พจีพัชร ช้างน้อยและ ชำนาญ ปาณาวงษ์

➜ **การพัฒนาทักษะการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชันร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน** 446

ชัยนันท์ สีแก้ว และ อ้อมธจิต แป้นศรี

➜ **การพัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น** 464

ภูพิงค์ อุดแก้ว, ธนนันท์ ธนารัชตะภูมิ และ สรียา โชติธรรม

➜ **กลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน** 481

ชญานิศ อินทะวงศ์ , นวัตกร หอมสิน และ พิมพ์พร จารุจิตร์

➜ **แนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3** 496

ธีรพงษ์ ชูนาค, สิรินธร สินจินดาวงศ์ และ อรอุมา เจริญสุข

➜ **การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่** 523

ธเนศ ขจรสุวรรณ์, วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ และ นพรัตน์ ชัยเรือง

➜ **การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม (STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด เพื่อส่งเสริมการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เรื่อง แหล่งน้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5** 540

แววพันธุ์ ศิริพันธุ์ และ สกนธ์ชัย ชะนูนันท์

➜ **กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานของนักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ** 560

วีร์ เมฆวิลัย , ธนเนตร ฉันทลักษณ์วงศ์ และ ณิชาภา รัตนจันทร์

➜ **The Jade Carving Wisdom and Identity of Zhang Jiawei's Huai School** 579

Mi Peng and Somkhit Suk-erb

➜ **The Construction of Evaluation Model for Analyzing Basketball Player Performance Based on Fuzzy Comprehensive Evaluation Method** 593

Shao Yanhao , Ekasak Hengsuko and Kreeta Promthep

➜ **The Design of Public Platform for Agricultural Products Packaging in Hunan-Jiangxi Border Area of New Era** 604

Xiong Wu and Manoon Tho-ard

➜ **Innovative Exploration of Ouroboros Symbol and Digital Craft in Contemporary Jewelry Design** 619

Ningrui Zhou and Chanoknart Mayusoh

➜ **กลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว** 638

สุรชัย มูลสาร, ภาสกร ดอกจันทร์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์

➜ **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ่อแก้ววิทยา จังหวัดกำแพงเพชร** 654

จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และ สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต

➜ **The Roles of Family in Youth Preparation Process for Living in Society: A Case Study of Youth in SOS Children's Villages Thailand Under the Royal Patronage** 673

Patcha Jeungklinchan

➜ **The Study of Modern Apprenticeship Program Development through the School-Enterprise Collaboration for E-commerce Major in Vocational College of Shandong Province in China** 693

Chunyang Qi, Sombat Teekasap, Nainapas Injoungjirakit and Prapai Sridama

➜ **ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน** 705

ศินีนาฏ พูลเกื้อ, ประภาพรรณ แก้วสิยา, ธารินทร์ มานีมาน และ พรเพ็ญ ประกอบกิจ

➜ **A Study on the Functional Roles of Female Characters in Chinese Huangmei Opera Film and Television Dramas** 723

Qian Li

➜ **แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ ในอุตสาหกรรมของประเทศไทย** 735

จงรัก ปริวัตรนานนท์

➜ **The Administrative Factors Model for Administrators of Kindergarten Schools in Guangzhou City Guangdong Province** 749

Fang Xianghui, Pornthep Muangman, Peerapong Tipanark and Pongpatcharin Putwattana

➜ **The Cost-Effective Evaluation on TCM Combined with Nucleoside (acid) Analogues in the Treatment of Chronic Hepatitis** 757

Aize Xie, Somchai Bovornkitti, Sarisak Soontornchai and Jianpeng You

➜ **The Performance Techniques of the "Major Aria" in Chinese Tragic Opera** 770

Mengping Ye, Chutima Maneewattana and Lingling Liu

➜ **The Research on Relationship Between Psychological Capital, Work Adaptation, and Professional Growth of Primary School Teachers in Yunnan Province** 784

Qingyuan Tan and Hsin Chun

➜ **การจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2** 796
ศิริลักษณ์ ไข่แก้ว และ สกนธ์ชัย ชะนูนันท์

➜ **The Review of Applications for Improving Adolescent Physical Fitness by Digital Intelligence in the Context of Physical Education Integration** 815
Gao Rongman and Xing Jinming

➜ **ผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม** 826
นภาภรณ์ ยอดสิน

➜ **Research on the Design Method of Chinese Beverage Brands Based on Ethnic Culture** 838
Xia Ruifang

➜ **Enhancing Reading Comprehension in Chinese EFL Learners: The Interplay of Vocabulary Size, Discourse Analysis, and Digital Reading Medium** 849
Li Xiaoyan , Suwaree Yordchim and Suphat Sukamolson

➜ **The New Path for Cultivating Leadership among College Students in Local Normal Universities: Practical Exploration in H University Based on Transformational Leadership Theory** 862
Jin Li

➜ **The Lei Feng in the Main-melody Animation: Ideology Reproduction in the Context of Contemporary China** 878
Yannan Xie and Metta Sirisuk

➜ **The Analysis of factors affecting parental participation in early childhood education management in Jiangmen City** 894
Cai Mingming and Poramatdha Chutimant

➜ **The Development of Physical Education Teaching using Games-Based Learning to Enhance Skill of Football and Physical Fitness in Students Primary School** 906
Liu Guiyang, Jakrin Duangkam and Ekasak Hengsuko

➜ **The Soundscape Satisfaction Evaluation and Optimization Design of the Echo at Yingying Pagoda in Pujiu Temple** 920
Minting Zhao, Eakachat Joneurairatana, Veerawat Sirivesmas and Sone Simatran

➜ **The Artistic Integration and Cultural Inheritance: Modern Interpretations of Qinqiang Opera Masks** 936
Li Huidong, Veerawat Sirivesmas and Ruenglada Punyalikit

➜ **Development of program to promote health using individual exercise of Ningbo University of Finance and Economics students** 949
Kang ZhiHui, Wiradee Eakronnarongchai and Jakrin Duangkam

➜ **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก** 965

ปกรชัย เมืองโคตร, ปรีชา จั่นกล้า และ นฤนาท จั่นกล้า

➜ **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของพนักงานผู้ปฏิบัติงาน ในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ในจังหวัดระยอง** 982

ธิติมา สกุลนุ่ม และ พงศ์ภัค บานชื่น

➜ **The Influence of China-Chic Attribute Perception on Purchase Intention among Generation Z: Exploring the Mediating Effect of Brand Well-Being** 995

Yanmei Zeng, ChunShuo Chen and Fanhao Meng

➜ **ผลการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี** 1012

เศรษฐภูมิ เถาชารี

➜ **The Development of Integrated Physical Education Teaching to Enhance Physical Fitness of Students in Higher Vocational Colleges Kunming City** 1032

Ji Chunze, Jakrin Duangkam, Wiradee Eakronnarongchai and Rangsarit Jamrern

➜ **Innovative Pathways for Integrating Chinese Children's Piano Works into Piano Education at Universities in Guangxi** 1044

Hao Lu, Nataporn Rattachaiwong and Lingling Liu

➜ **The Exploring Motivative Dynamics in English Language Learning Among University Students in Thailand's Deep South through L2MSS Framework** 1058

Abdullah Yuhannan, Phnita Chatranonth and Patsriyanyong Sungroong

➜ **การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง วิวัฒนาการ** 1070

สรารัตน์ สอนสุกอง และ สิรินภา กิจเกื้อกูล

➜ **The Effective Teacher Motivation Model in Higher Vocational College of GuangDong Province** 1085

Beibei Cao and Thada Siththada

➜ **Student Affair Management in Universities of Art in Shenyang Under Liaoning Province** 1102

Zhang Xinyu, Chuanchom Chinatangku and Kamolmal Chaisirithanya

➜ **แนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย กรณีศึกษาบริษัทนำเข้าส่งออก "TTHH MTV QUANG THUY"** 1111

Hau Nguyen Van และ รุจิรัตน์ พัฒนถาบุตร

➜ **The Exploring Impact Mechanisms of Network Embedding on Innovation Performance in Chinese International Freight Forwarding Enterprises** 1128
Lingli Ouyang and Huabai Bu

➜ **การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุ หรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร** 1151
กนิษฐา ช้างเสวก, สานิต ศิริวิศิษฐ์กุล และ พิศมัย จารุจิตติพันธ์

➜ **A Study of the Commonalities in the "Ca Da Bo" Dance of the Han and Yi Ethnic Groups in Baoshan, Yunnan** 1169
Yonglin Zhao and Qiu Jin

➜ **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมาย ทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน** 1184
มณฑิรา เกียรติถาวรนันท์, ศุภวรรณ ตันตสุทธิกุล, ประภาพรรณ แก้วสิยา และ หทัยรัตน์ วัฒนพฤกษ์

➜ **การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช** 1202
มนชิดา หนูแก้ว, นพรัตน์ ชัยเรือง และ วีระยุทธ ชาตะกาญจน์

➜ **การทดลองพัฒนาระบบจัดการจัดซื้อจัดจ้างวัตถุดิบสินค้าที่เหมาะสมด้วยโปรแกรม ออราเคิลแอปพลิเคชัน กรณีศึกษาบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด** 1219
พรทิพย์ ว่องสรรพการ, นันทิรา วรกาญจนบุญ, บุณยณัฐ บัวราช, อัจฉรา ธนีเพียร และ ณฐา ธรเจริญกุล

➜ **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์** 1237
ดำรงค์ ทองศรี, โชติ บดีรัฐ และ ศรชัย ท้าวมิตร

➜ **การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณค่าวัฒนธรรมทวารวดี และสร้างแผนที่ทางวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม** 1254
ดวงดาว รุ่งเจริญเกียรติ, ลัทธสิทธิ์ ทวีสุข , วัลลี นวลหอม และ วิรัตน์ ปิ่นแก้ว

➜ **รูปแบบการจัดการทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** 1277
เกียรติศักดิ์ หยุยลือ และ รัชดา ภักดียิ่ง

➜ **แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี** 1294
บำเพ็ญ ไมตรีโสภณ, พชร สาตร์เงิน และ ชวนพิศ จตุรภุช

➜ **The Development of Training Curriculum for Enhancing the Digital Technology Ability of Digital Media Arts Teachers at Private Colleges in Guangdong Province, People' s Republic of China** 1310

Wu Yixi, Nawamin Prachanant and Ketsuda Buranaphansak

➜ **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6** 1324

สิรินฤดี ดาวดึงษ์ และ วารีรัตน์ แก้วอุไร

➜ **การบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง** 1339

สมจินตนา จิรายุกุล, พงษ์พัชรินทร์ พุธวัฒนะ, ดิเรก สุขสุนัย, วรรณนภา โพธิ์ผลิ และ สมิทธิ์ เจือจินดา

➜ **แนวทางเชิงกลยุทธ์ของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า** 1351

พีระยุทธ มั่งคั่ง

➜ **ความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในประเทศไทย** 1366

ชัยวุฒิ เทโพธิ์

➜ **การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร** 1382

ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร, สกล สุขเสริมส่งชัย, ณัฐพร ยงวงศ์ไพบูลย์, ปรัชญา วงศ์วารี, วรงค์สิทธิ์ สิงห์ดำรง และ บุษยรังสี หาสุดใจ

➜ **การพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา** 1390

ภาวิณีย์ มาตแม้น, ปราริชาติ รื่นพงษ์พันธ์ และ จัดการ หาญบาง

➜ **มุมมองของผู้ปกครองไทยต่อหลักสูตรภาษาอังกฤษเข้มข้นในระดับประถมศึกษา กรณีศึกษา : โรงเรียนวิทยานนท์** 1413

รัชพล วิทยานนท์

➜ **The Analysis Causal Model of Human Capital Management on Teachers' Career Success at the University of Science and Technology in China with Leadership Style as a Mediator** 1430

Chen Yunfang, Muhammad Shahid and Chaiyanant Panyasiri

➜ **บทบาทการกำกับของวุฒิภาวะที่เชื่อมโยงสิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้าน ความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ไปสู่ความตั้งใจใช้ และการใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์** 1446

ศิริพงษ์ เหมมั่น

➜ **รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง** 1468

พชรกมล คำไวย์, สถิรพร เชาวน์ชัย, ฉลอง ชาตรูประชีวิน, จิตติมา วรรณศรี และ สำราญ มีแจ้ง

➜ **ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน** 1485

ศุภรินทร์ พรมรินทร์, พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และ สุกัญญา แช่มช้อย

➜ **A Study on the Relationship Between the Bronze Drum Patterns of Wanjiaba and Contemporary Yi Patterns in Chuxiong** 1503

Haolin Xiong and Jirawat Vongphantuset

➜ **The Developing A Design Thinking Leadership Program for the Salesian Society Foundation Students in Thailand** 1515

Siriwan Phuriwattanatham

➜ **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก** 1528

นันทพันธ์ คดคง, ภาสกร ดอกจันทร์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์

➜ **The Moderation and Mediation Effects of Organizational Climate on the Relationship between Transformational Leadership and Teachers' Commitment of Public Medical Colleges in Henan Province** 1547

Ding Ying, Sukhum Moonmuang and Sataporn Pruettikul

➜ **The Research on the Integration and Innovation of Baoshan Lisu Dance Culture in Yunnan** 1562

Fen Zhou

➜ **The Themes Analysis in Hemingway's Novels Based on Corpus Techniques** 1579

Jianfeng Lian, Suwaree Yordchim, Cholthicha Sudmuk, Behrad Aghaei and Angvarrah Lieungnapar

➜ **The Design of Practice on Wicker Intangible Cultural Heritage Skills in Public Art Based on Sustainable Design Concepts** 1590

Nameng Sun and Chanoknart Mayusoh

➜ **Curriculum Development of remote diagnosis and treatment courses traditional Chinese medicine IT in China** 1609

Li Rui, Prapai Sridama , Piyanan Issaravit and Kanakorn Sawangcharoen

➜ **The Research of Dance Therapy and Adolescent Mental Health: A Case Study on the Therapeutic Effects of the Street Dance for Dragon Dance** 1622

Qiang Peng and Jin Qiu

➜ **รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วม ในจังหวัดอุดรธานี** 1635
พระมหาณัฐพันธ์ สุทสฺสนวิภาณี และ พระมหากิตติ กิตฺติเมธี

➜ **ต้นทุนประสิทธิผลในการเตรียมคนเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม** 1653
อติพร เกิดเรือง

➜ **ผลการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี** 1674
สมศักดิ์ จั่นผ่อง

➜ **The Ecological Discourse Analysis on the Animal Themes in the American Literature Walden** 1692
Linjia Gao, Cholthicha Sudmuk , Behrad Aghaei and Suwaree Yordchim

➜ **สภาพการณ์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง** 1704
สุดารัตน์ พงศ์ประยูร, ณัฐภัสสร ธนาบวรพาณิชย์ และ พิศมัย จารุจิตติพันธ์

➜ **The Dissemination and Development of He Jiguang's Vocal Performance Art: An Investigation from the Perspective of Amateur Enthusiast Groups** 1721
Yi Pang and Nutthan Inkhong

➜ **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางเรียนและความพึงพอใจ ต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาวิชาชีพครู** 1735
สุวัทนา สงวนรัตน์

➜ T**he Cultural Representation of Nezha's Animation Image in the Context of Aesthetic Education** 1755
Shi Xuefeng and Arkom Sa-Ngiamviboon

➜ **The Employability Enhancement For Students of Art Universities in Liaoning Province** 1771
Jiang Xiaodiu, Somsak Chanphong and Nitwadee Jirarotephinyo

➜ **Cultural Identities and Tourism Appeal of Chaoshan Culinary Arts** 1784
Jieshan He and Watanapun Krutasaen

➜ **การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง** 1801
พชรกมล คำไวย์, สถิรพร เชาวน์ชัย, ฉลอง ชาตรูประชีวิน, จิตติมา วรรณศรี และ สำราญ มีแจ้ง

➜ **การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียน ขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง** 1812

สิริศักดิ์ นิลเกตุ และ นวัตกร หอมสิน

➜ **The Case Method: An Effective Approach to Enhancing Critical Thinking** 1826

Hui Wei, Anchunda Henry Yuh and Wareerat Kaewurai

➜ **การพัฒนาระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดี ระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับประเทศเพื่อนบ้าน** 1841

วิโรจน์ เซมรัมย์, พนมวรรณ์ สว่างแก้ว และ หรรษา ชื่นชูผล

บทความวิชาการ

➜ **สิทธิของคนพิการและข้อจำกัดในการได้รับสิทธิประโยชน์ของบัตรประจำตัวคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550** 1856

นันทิกา บุญอาจ และ เมตตา เลิศสิน

➜ **The Application of Meishan Cultural Symbols in Painting** 1867

Deng Yi and Kosoom Saichai

➜ **The Artificial Intelligence (Ai) Innovation in Academic Education Management: A Perspective From Educational Leadership** 1885

Siriwan Khamyon

➜ **ปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 มาตรา 14** 1893

บรรจง วงค์สุนะ

➜ **การวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและความหมายแฝงทางสุนทรียะของเพลงพื้นบ้านในภาคเหนือของมณฑลส่านซี** 1907

เป้ย อัน และ จื้อวาง หวัง

➜ **Development a Teaching Model for Enhancing Normal University Students' Creative Teaching Skills** 1923

Liang Feng and Marut Patphol

➜ **The Application of Semiotics in the Artistic Innovation of Yellow River Painting** 1931

Han Feiyan and Kosoom Saicha

➜ **The Dialectic of Art and Technology: Taking Percussion Elements in New Music Works as an Example** 1944

Zhongwei Sun and Shang-Wen Wang

➜ **The Important Element of Combining Music and Painting in Tan Dun's "Eight Memories in Watercolor" - "Synesthesia"** 1955
Zhang Yangxiaoxi and Shang-Wen Wang
➜ **การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เชิงพาณิชย์ที่ยั่งยืนโดยใช้เทคนิคการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม** 1971
ปิยดา ปัญญาศรี, ธีรวุฒิ เอกะกุล

ภาคผนวก 1985

การพัฒนาทักษะการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้

The Development of Using Knowledge Skills for the First Year Class Students in the Subject of Mathematics for Faculty of Education in Rajabhat Rajanagarindra University by Using the Training Curriculum for Promote Using Knowledge Skills

ประกอบกูล นาคพิทักษ์[1],
พรรณรายณ์ ทรัพย์แสนดี[2] และ พิบูลย์ ตัญญบุตร[3]
[1]มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
[2]มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม [3]มหาวิทยาลัยรังสิต
Prakobkul Narkpitak[1],
Pannarai Subseandee[2] and Phibun Tanyabut[3]
[1]Rajbhat Rajanagarindra University
[2] Rajbhat Chandrakasem University [3] Rangsit University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: prakobkul.04@gmail.com

****

บทคัดย่อ

ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านที่ 3 กำหนดให้บัณฑิตต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการต่างๆในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน ซึ่งเป็นทักษะการคิดที่ซับซ้อน ดังนั้น การพัฒนาทักษะการนำความรู้ไปใช้ซึ่งเป็นทักษะตัวสุดท้ายของทักษะการคิดที่เป็นแกน จึงเป็นความจำเป็นเพื่อใช้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาทักษะการคิดที่ซับซ้อนต่อไปและทักษะการนำความรู้ไปใช้ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนและเป็นระบบด้วยการรับการอบรมจากหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 2) ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เอกสารหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไป

* วันที่รับบทความ : 29 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 3 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 7 พฤษภาคม 2567
Received: April 29 2024; Revised: May 3 2024; Accepted: May 7 2024

ใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 2) แบบทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (*t-test*) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (*t-test* for Dependent Means)

ผลการวิจัย พบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ระยะเวลาการฝึกอบรม เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ประกอบการฝึกอบรม การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการดำเนินการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร และคู่มือการดำเนินการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้าอบรม และผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของหลักสูตร มีดังนี้ กลุ่มทดลองมีทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีองค์ประกอบของหลักสูตร มีองค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้ ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ระยะเวลาการฝึกอบรม เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ประกอบการฝึกอบรม การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม และประสิทธิผลของหลักสูตร คือ ผู้เข้าอบรมมีทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
ร้อยละ 80

คำสำคัญ : การพัฒนาทักษะ; ทักษะการนำความรู้ไปใช้; หลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะ

Abstract

The National Higher Education Qualifications Framework (NHQF) under Section 3 stipulates that graduates must have the ability to analyze situations and apply their knowledge and understanding of concepts, principles, theories, and various thinking and problem-solving processes when faced with unforeseen situations. This is a complex thinking skill. Therefore, the development of knowledge application skills, which is the final skill of the core thinking skills, is necessary to serve as a foundation for the development of further complex thinking

skills. Knowledge application skills should be developed urgently and systematically through effective training courses.

This research aims to: 1) Develop a supplementary training course to enhance knowledge application skills for mathematics students in the first year of the bachelor's degree program at the Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University, and 2) Study the effectiveness of the developed training course.

The sample group consisted of 17 mathematics students in the first year of the bachelor's degree program at the Faculty of Education Rajabhat Rajanagarindra University, selected using purposive sampling. The research instruments included: 1) A supplementary training course to enhance knowledge application skills for mathematics students in the first year of the bachelor's degree program at the Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University, and 2) A knowledge application skills test. The data was analyzed using mean, standard deviation, and t-test (t-test for Dependent Means).

Research Findings:

The supplementary training course to enhance knowledge application skills for mathematics students in the first year of the bachelor's degree program at the Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University, consists of the following components: rationale, principles, objectives, duration, curriculum content, training activities, learning media, assessment and evaluation, and supporting documents. The results of the curriculum evaluation by experts indicated that the curriculum was highly appropriate.

The effectiveness of the training course was as follows: The experimental group had significantly higher knowledge application skills after the training compared to before the training at the .05 significance level. The experimental group also had knowledge application skills after the training that were higher than the 80% criterion at the .05 significance level.

Conclusion:

The supplementary training course to enhance knowledge application skills for mathematics students in the first year of the bachelor's degree program at the Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University, has the following components: rationale, principles, objectives, duration, curriculum content, training activities, learning media, assessment and evaluation. The effectiveness of the training course was that the trainees had knowledge application skills after the training that were higher than the 80% criterion.

Keywords: Skill Development; Using Knowledge Skills; Skills Training Curriculum

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ประชากร พลังงาน สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเคลื่อนย้ายคน เงิน เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และความรู้อย่างเสรี ส่งผลให้ทุกชาติต้องเผชิญกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และยังมีการแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยไม่จำกัดขอบเขต ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมกระทบต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์โดยรวม อีกทั้งยังมีปัญหาสังคมต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย ประเทศไทยก็ต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ซับซ้อนและ

คาดการณ์ผลกระทบได้ยาก แม้ว่าในภาพรวมสังคมไทยจะมีภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 : 7)

การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) กล่าวถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะและทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงเป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนาท่ามกลางปัญหาท้าทายหลากหลายที่เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะยาว สิ่งที่จะต้องตระหนักร่วมกันในทุกภาคส่วนว่าการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วนั้น การพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัยสามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 : 15)

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวทางในการพัฒนาประเทศไทย สรุปได้ว่าการที่ประเทศไทยจะพัฒนาให้ก้าวหน้ามีความพร้อมในการแข่งขันกับนานาประเทศได้นั้น ตัวแปรสำคัญก็คือขีดความสามารถในการคิดนั่นเอง ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ล้วนมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ส่งเสริมการคิดและฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดซึ่งสอดคล้องกับ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556 : 5) กล่าวว่าความสามารถในการคิดจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงอยู่ของชีวิตมนุษย์จะทำให้สามารถแก้ไข รวมทั้งสามารถเลือกตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผลในยุคข่าวสารเทคโนโลยีในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูงการปูพื้นฐานการคิดและส่งเสริมการคิดแก่เด็กและเยาวชน จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือความสามารถในการคิดจะเป็นภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตในสังคมที่ยุ่งยากซับซ้อนได้เป็นอย่างดี เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย สามารถเผชิญกับปัญหาได้อย่างเข้มแข็ง สามารถเลือกและตัดสินใจในสภาวการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการแข่งขันและต่อสู้กับสภาวการณ์ด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักศึกษาครูซึ่งจะต้องไปเป็นครูในอนาคต ควรได้รับการพัฒนาการคิด ให้เป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านที่ 3 ที่กำหนดให้บัณฑิตต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการต่างๆในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน ซึ่งเป็นทักษะการคิดที่ซับซ้อน เมื่อพิจารณาตามการจำแนกทักษะการคิดของ ทิศนา แขมมณี และคณะ (2549 : 246) จำแนกทักษะการคิด ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) ทักษะการคิดที่ใช้ในการสื่อสาร มี 3 ทักษะ 2) ทักษะการคิดที่เป็นแกน มี 18 ทักษะ และ 3) ทักษะการคิดที่ซับซ้อน มี 18 ทักษะ รวมจำนวนทักษะการคิด 39 ทักษะ ซึ่งธูปทอง กว้างสวาสดิ์ (2549 : 6) กล่าวว่า ทักษะการคิดขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อการพัฒนาการคิดสู่ระดับสูง ครูจึงต้องเห็นความสำคัญและครูต้องสอนเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะสอนการคิดระดับสูงขึ้นไป ดังนั้น ทักษะการคิดที่ซับซ้อนจะพัฒนาได้ดีจะต้องอาศัยทักษะการคิดที่ใช้ในการสื่อสารและทักษะการคิดที่เป็นแกน สอดคล้องกับ ชนาธิป พรกุล (2554 : 19) ที่กล่าวว่า ทักษะการคิดแต่ละทักษะมีความสัมพันธ์กันและเป็นความสัมพันธ์ที่ต้องอาศัยกันเป็นลำดับ ในการพัฒนาทักษะการคิดในแต่ละประเภท ก็จะต้องพัฒนาแต่ละทักษะไปตามลำดับ และในการพัฒนาการคิดที่เป็นแกนที่จะเป็นพื้นฐานของทักษะการคิดที่ซับซ้อน ซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ควรต้องมีทักษะการนำความรู้ไปใช้ (using knowledge skill) ซึ่งเป็นทักษะตัวสุดท้ายของทักษะการคิดที่เป็นแกน เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการคิดที่ซับซ้อนต่อไป

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังเห็นว่าการพัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐานควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนและเป็นระบบด้วยการใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิผล ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาได้อย่างรวดเร็วและยั่งยืน จากบทความวิจัย จากบทความวิจัยของ เฉิน เฮือน (Chen Huan), พิทักษ์ นิลนพคุณ, กันฤทัย คลังพหล และ เลิศลักษณ์ โอทกานนท์ (2023 : 147-164) เรื่อง Training Course for Cultivation of Preschool Physical Education Teaching Ability of Year 4 Students Majoring in Preschool Education, Ankang University, the People's Republic of China ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบ 6 ประการของรายวิชา ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กลยุทธ์การสอนโดยใช้วิธีการสอนตามสถานการณ์ สื่อการสอน และการประเมินผล 2) ความสามารถพลศึกษาก่อนวัยเรียน ได้แก่ 2.1) ความสามารถทั่วไป 2.2) ความสามารถพิเศษ และ 2.3) ความสามารถในการประยุกต์ หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ออกแบบและจบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาพลศึกษาก่อนวัยเรียน จากนั้นจึงประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ค่า IOC อยู่ระหว่าง 3.80 -4.00 และค่าความน่าเชื่อถือของ interter อยู่ระหว่าง 0.77-0.79>0.5 องค์ประกอบของหลักสูตรได้รับการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสำรวจสภาพปัญหาของทักษะการคิดที่จำเป็นต่อทักษะการนำความรู้ไปใช้ ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยสำรวจความคิดเห็นจากอาจารย์และนักศึกษา พบว่า อาจารย์และนักศึกษาเห็นว่า ทักษะการสรุปอ้างอิง ทักษะการจัดกลุ่ม ทักษะการเปรียบเทียบ และทักษะการระบุ ยังมีปัญหาในอยู่ระดับสูง ซึ่งเป็นข้อมูลมาสนับสนุนให้เห็นว่าทักษะการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษายังคงเป็นปัญหาและนักศึกษาควรต้องได้รับการพัฒนาทักษะการนำความรู้ไปใช้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการสำรวจมาเป็นประเด็นปัญหาเพื่อใช้ในการวิจัยเพื่อให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ได้พัฒนาทักษะการนำความรู้ไปใช้ (using knowledge skill)

ซึ่งเป็นทักษะตัวสุดท้ายของทักษะการคิดที่เป็นแกน เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการคิดที่ซับซ้อนและสามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการนำไปพัฒนากระบวนการสอนคิดให้กับนักเรียนในสถานศึกษาและเนื่องจากการพัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐานควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนและเป็นระบบด้วยการใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นของอาจารย์และนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา เป็นการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม โดยการเขียนโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการนำความรู้ไปใช้

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสม เป็นการนำหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการนำความรู้ไปใช้ที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญไปศึกษานำร่องหลักสูตรในสถานการณ์จริง

ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้ เป็นการนำหลักสูตรที่ผ่านการศึกษานำร่องในขั้นตอนที่ 3 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง การดำเนินการในขั้นตอนนี้ คือ การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการนำความรู้ไปใช้และประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 27 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ปีการศึกษา 2564 ที่มีสภาพปัญหาของทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะการนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับสูง (มีผลต่างของสภาพปัจจุบันกับความคาดหวังสูงกว่าค่าเฉลี่ยของผลต่างรวม) จำนวน 17 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เอกสารหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

2) แบบทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ร่างหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ และเอกสารประกอบหลักสูตร โดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2 ประการ คือ 1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการคิดและทักษะการนำความรู้ไปใช้ 2) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะการนำความรู้ไปใช้

1.2 คัดเลือก และจัดรวบรวมเนื้อหาสาระโดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร มาคัดเลือก และจัดทำร่างเนื้อหาสาระของหลักสูตร ใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดที่เป็นแกน ที่ แบลก บอลลิงเกอร์ การ์ดเนอร์ เพทตี้ และวิลเลียม (Blagg, Ballinger, Gardner, Petty and William, 1988 อ้างใน ธูปทอง กว้างสวาสดิ์, 2554: 20) ได้ออกแบบไว้ มาใช้เป็นกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการนำความรู้ไปใช้ โดยแบ่งเป็น 10 หน่วย

1.3 คัดเลือก และจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้

1.4 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล

1.5 การจัดทำเอกสารหลักสูตร

การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างเอกสารหลักสูตร และร่างเอกสารประกอบหลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ตรวจสอบความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร และโครงร่างเอกสารประกอบหลักสูตรโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามน้ำหนักคำตอบให้คะแนน เป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ ซึ่งแบบประเมินแต่ละข้อมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80 – 1.00 นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ด้านการคิดวิเคราะห์ จำนวน 2 คน ด้านการวิจัยทางการศึกษา หรือด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 1 คน ประเมินตามแบบ

2. แบบทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ เป็นแบบเลือกตอบ ในแต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ โดยทำการทดสอบก่อน (Pre - test) และทดสอบหลัง (Post - test) การฝึกอบรม และวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบด้านความเที่ยงตรง (Validity) ในเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ด้วยการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (*IOC*) จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้อง พบว่า ได้ค่าความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์คุณภาพด้านค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson: KR - 20) วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำฉบับสมบูรณ์ การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างเอกสารหลักสูตร และร่างเอกสารประกอบหลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ตรวจสอบความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร และโครงร่างเอกสารประกอบหลักสูตรโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามน้ำหนักคำตอบให้คะแนน เป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ ซึ่งแบบประเมินแต่ละข้อมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80 – 1.00 นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ด้านการคิดวิเคราะห์ จำนวน 2 คน ด้านการวิจัยทางการศึกษา หรือด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 1 คน ประเมินตามแบบ

2. แบบทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ เป็นแบบเลือกตอบ ในแต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ โดยทำการทดสอบก่อน (Pre - test) และทดสอบหลัง (Post - test) การฝึกอบรม และวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบด้านความเที่ยงตรง (Validity) ในเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ด้วยการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (*IOC*) จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้อง พบว่า ได้ค่าความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์คุณภาพด้านค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson: KR - 20) วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนการทดลองดังนี้

1. การประเมินก่อนการทดลองประเมินทักษะการนำความรู้ไปใช้ ก่อนการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ที่สร้างขึ้น

2. ดำเนินการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรม

3. การประเมินหลังการทดลอง ประเมินทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ ฉบับเดียวกับการประเมินก่อนฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลผลการทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ ก่อน – หลังการฝึกอบรม และผลการทดสอบวัดทักษะการนำความรู้ไปใช้ หลังการฝึกอบรมเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน **(*S.D.*)** และ เปรียบเทียบคะแนนก่อน – หลังการฝึกอบรม และความแตกต่างของคะแนนหลังการฝึกอบรมกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติ ***t-test*** แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ***(t-test*** for Dependent Means) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

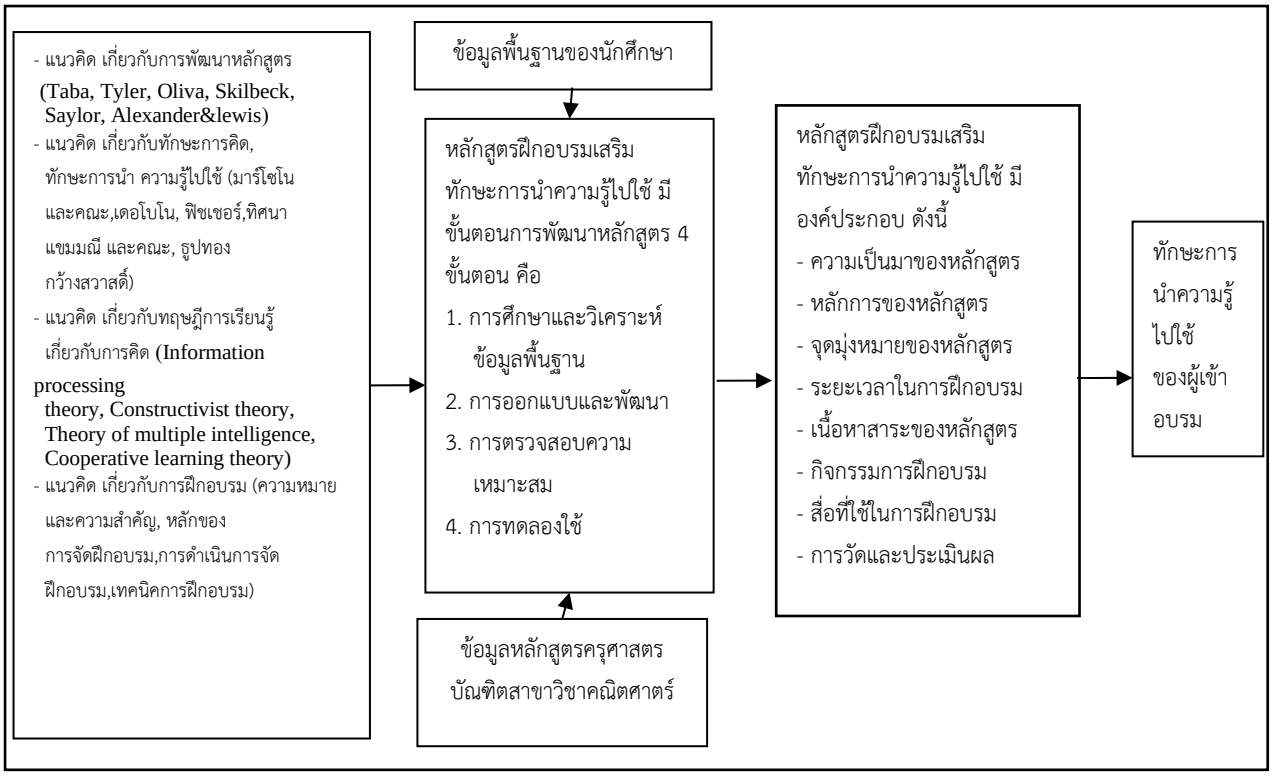

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชครินทร์ ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ระยะเวลาของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ประกอบการฝึกอบรม การวัดผลและการประเมินผล ตารางการฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร และคู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้ารับการอบรม ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ โดยการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตร พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.38 คู่มือการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.12 และคู่มือการ

ฝึกอบรมสำหรับผู้เข้ารับการอบรมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.17

2. ทักษะการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ก่อน และหลังการฝึกอบรม โดยการทดสอบค่าที *(t-test)* แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (*t-test* for Dependent Means) ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจและทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีคะแนนก่อนการฝึกอบรมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.17 และมีคะแนนหลังการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.64 และทักษะการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ หลังการฝึกอบรมเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 โดยการทดสอบค่าที (*t-test*) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (*t-test* for Dependent Means) ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ที่ตั้งไว้ โดยมีคะแนนหลังการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.87

สังเคราะห์ผลการวิจัย

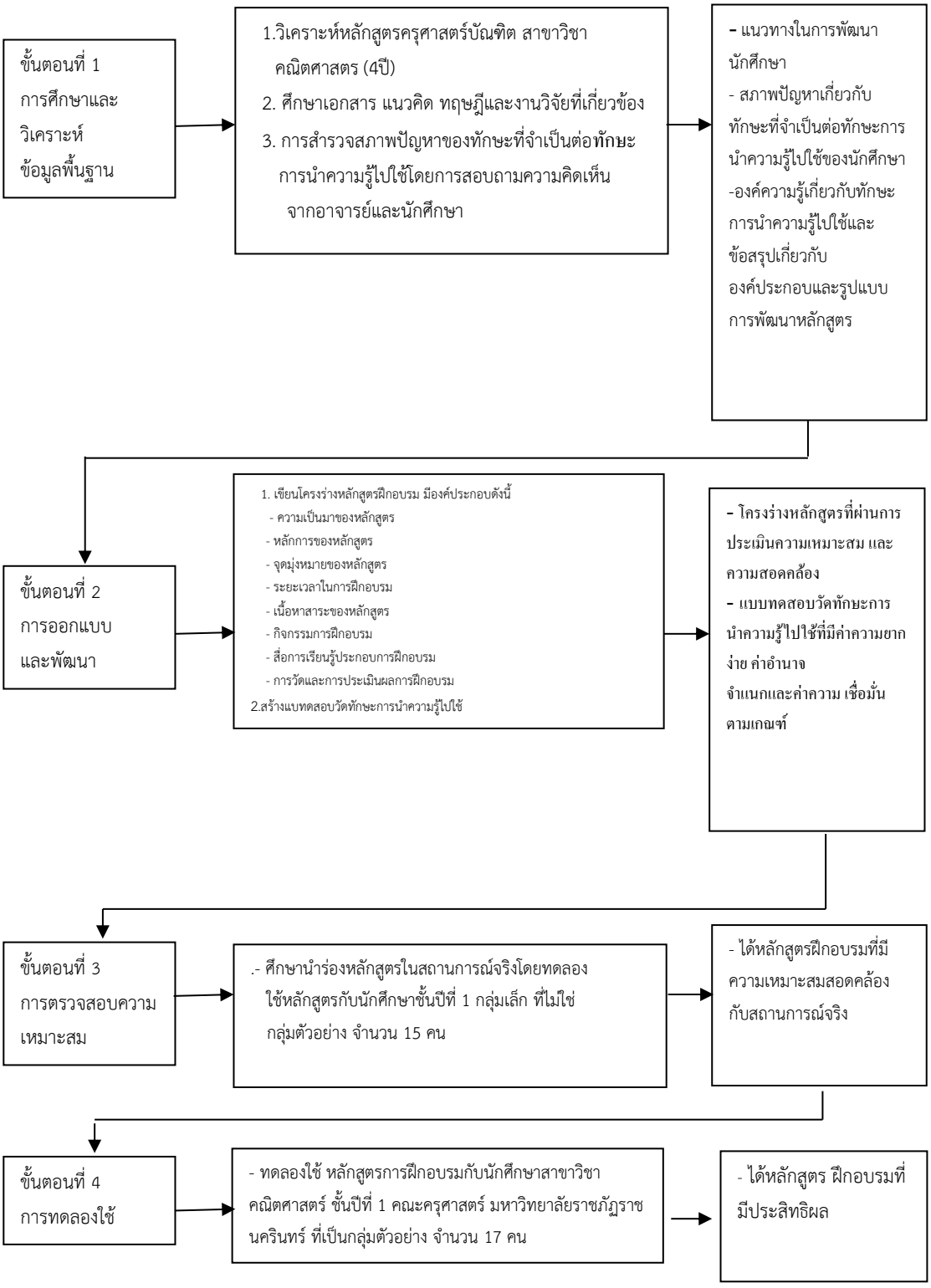

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมทักษะการนำความรู้ไปใช้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชครินทร์ ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบไปด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร ระยะเวลาในการฝึกอบรม เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผลการฝึกอบรม ตารางการฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร คู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้ารับการอบรม จากผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร โดยการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า เท่ากับ 1.00 แสดงว่า หลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันทุกประเด็น และผลการประเมินความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบ หลักสูตรมีคุณภาพในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรด้วยการบูรณาการขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของนักการศึกษาและดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ 1)การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การออกแบบและพัฒนา 3) การตรวจสอบความเหมาะสม และ4) การทดลองใช้ ซึ่งทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของนักการศึกษา ดังนี้ Taba (1962) Tyler, R. W. (1949) Oliva P. F. (1982) Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981) มัลคอล์ม สกิลเบ็ก (1981) นอกจากนี้ ผลการพัฒนาหลักสูตรยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาลินี เกษรพิกุล (2555) เรื่อง พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทย ด้านการสอนคิดวิเคราะห์ ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรตามทฤษฎีของ Taba (1962) และ วิภา ตัณฑุลพงษ์ (2560) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการผลิตผลงานการเขียน สำหรับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งพัฒนาหลักสูตรโดยการการบูรณาการ ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของ Taba (1962) และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของชูชัย สมิทธิไกร (2554)

2. ประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม ด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะการนำความรู้ไปใช้ ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent Means) ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะการนำความรู้ไปใช้ หลังการฝึกอบรมเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent Means)

ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรมีขั้นตอนในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยนำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมีการคัดเลือกและจัดรวบรวมเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการการนำไปใช้ ซึ่งมีเนื้อหาสาระตามโครงสร้างของหลักสูตร 10 หน่วย ซึ่งครอบคลุมในด้านความรู้ โดยมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับความรู้เดิมของผู้เข้ารับการอบรม และมีการลำดับขั้นของเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง เหมาะสมกับเวลาในการฝึกอบรม และการจัดกิจกรรมในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม และมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Tyler (1949) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดลำดับการเรียนรู้ ให้เกิดความสำเร็จแก่ผู้เรียนโดยการเรียงลำดับประสบการณ์ ที่ง่ายไปหายาก ชูชัย สมิทธิไกร (2554) ที่กล่าวถึงหลักการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและปรับปรุงให้บุคลากรความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงานที่เหมาะสม จะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพรวมทั้งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย และผลการประเมินหลักสูตรยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรินทร์ สุทธิศักดิ์ (2550) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาของนักศึกษาในสถาบันพลศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิภา ตัณฑุลพงษ์ (2560) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนเขียนสร้างสรรค์และทักษะการผลิตผลงานการเขียน สำหรับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติในการสอนเขียนสร้างสรรค์และทักษะการผลิตผลงานการเขียนหลังการฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ควรศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรในแต่ละแผนการอบรม และปรับเนื้อหา กิจกรรม และสื่อ ให้สอดคล้องกับสภาพของกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมในครั้งนี้

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดที่หลากหลาย เช่น ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะแปลความ ทักษะการเชื่อมโยง เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะพื้นฐานของการคิดขั้นสูง และยังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ในการศึกษาในอนาคตต่อไป

2.2 ควรศึกษาวิจัยการติดตามผลการใช้หลักสูตรในระยะยาว เพื่อศึกษาทักษะการนำไปใช้ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา หลังจากได้รับการฝึกอบรมไปแล้ว

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรมีการปรับปรุงสื่อกิจกรรมให้มีความทันสมัย และนำการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ชนาธิป พรกุล. (2554). *การสอนกระบวนการคิด ทฤษฎี และการนำไปใช้.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาลินี เกษรพิกุล. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทย ด้านการสอนคิด.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ชูชัย สมิทธิไกร. (2554). *การฝึกอบรมในองค์กร.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธูปทอง กว้างสวาสดิ์. (2554). *การสอนการคิด.* กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.

ทิศนา แขมมณี และคณะ. (2549). *การนำเสนอรูปแบบเสริมสร้างทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา.* บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นรินทร์ สุทธิศักดิ์. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาของนักศึกษาในสถาบันพลศึกษา.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). *การพัฒนาการคิด.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิคพริ้นติ้ง.

วิภา ตัณฑุลพงษ์. (2560) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนเขียนสร้างสรรค์และทักษะการผลิตผลงานการเขียน สำหรับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสุทธิปริทัศน์.* 31 (99), 54-66.

Huan, C., Nilnopkoon, P., Klangphahol, K. ., & Othakanon, L. . (2023). Training Course for Cultivation of Preschool Physical Education Teaching Ability of Year 4 Students Majoring in Preschool Education, Ankang University, the People's Republic of China. *International Journal of Sociologies and Anthropologies Science Reviews*. 3 (2), 147–164. https://doi.org/10.14456/jsasr.2023.24

Oliva P. F. (1982). *Developing the curriculum*. Boston: Little, Brown.

Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981*). Curriculum planning for better teaching and learning.* (4thed.). New York: Holt, Rinehart, & Winston.

Taba, H. (1962). *Curriculum development theory and practice*. New York: Harcourt, Brace and World.

Tyler, R. W. (1949). *Basic principle of curriculum and instruction*. Chicago: The University of Chicago Press.

รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

The Model of Student Affairs Administration for the Development of Desirable Characteristics ofLearners by The Education Policy of Theroyal Education Institution of Thesecondary Educational Service Areaoffice Nakhon Sri Thammarat

สนธญา ทรงทอง,
วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ และ นพรัตน์ ชัยเรือง
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Sonthaya Songthong,
Werayut Chatakan and Nopparat Chairueang[3]
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author E-mail: 6577701003@nstru.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสานวิธี วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา และ 3) เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 353 คน ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงระสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา และขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และสัมมนากลุ่มผู้ปฏิบัติ จำนวน 9 คน

[*] วันที่รับบทความ : 11 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 16 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 17 กันยายน 2567
Received: September 11 2024; Revised: September 16 2024; Accepted: September 17 2024

ผลการวิจัยพบว่า

ผลศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยรวมพบว่า ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ” โดยใช้ SIMCIPO MODEL วัตถุประสงค์หลัก คือ พัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายของสถานศึกษา ของในหลวงรัชกาลที่ 10

ตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ว่าอยู่ในระดับมากในทุกข้อ และผลประเมินประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: งานกิจการนักเรียน; คุณลักษณะอันพึงประสงค์; พระบรมราโชบายด้านการศึกษา

Abstract

This research was Mixed-method research with the objectives 1) to study the status of student affairs administration for the development of desired characteristics of students in accordance with the Royal Educational Policy of educational institutions, 2) to develop a student affairs administration model for the development of desired characteristics of students in accordance with the Royal Educational Policy of educational institutions, and 3) to examine the student affairs administration model for the development of desired characteristics of students in accordance with the Royal Educational Policy of educational institutions. The study involved 3 steps: Step 1: Study the status of student affairs administration for the development of desired characteristics of students. The target group included 5 qualitative informants and 353 quantitative informants. Step 2: Draft a student affairs administration model for the development of desired characteristics of students in accordance with the Royal Educational Policy of educational institutions. Step 3: Examine the student affairs administration model for the development of desired characteristics of students in accordance with the Royal Educational Policy of educational institutions. This involved a seminar with 9 qualified experts and a seminar with a group of 9 practitioners.

The research results found that

The results of the study on the state of student administration for the development of desirable characteristics of students found that the overall appropriateness of implementation was at the highest level.

The results of the development of a student affairs management model for developing the desired characteristics of students according to the educational policy of educational institutions, bringing the educational policy of His Majesty King Rama X into practice" using the SIMCIPO MODEL. The main objective is to develop student affairs management to develop the desired characteristics according to the educational policy of His Majesty King Rama X.

Examining the student affairs management model for developing the desired characteristics of students according to the educational policies of educational institutions, it was found that experts have consistent opinions that they are at a high level in every item and the efficiency assessment results have an average value at the highest level.

Keywords: student affairs; desirable characteristics; Royal Education Institution

บทนำ

"...การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ...การศึกษาต้องสร้างให้คนไทยมีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง มีอาชีพ มีงานทำ และมีความเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย..." พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 พระราชทานแก่คณะองคมนตรี เป็นพระราชปณิธานด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเตชมหาราช บรมนาถบพิตร คือ การสร้างคนดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงทรงมีพระราโชบายเพื่อสืบสานพระราชปณิธานแห่งองค์พระบรมชนกนาถในการสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง โดยทรงมุ่งเน้นให้การศึกษาต้องเสริมสร้างพื้นฐานแก่นักเรียนทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง (2) การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม (3) การมีงานทำ มีอาชีพ และ (4) การเป็นพลเมืองดี การเป็นพลเมืองดี ข้อนี้มีคำขยายว่า การเป็นพลเมืองดีเป็นหน้าที่ของทุกคน สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่พลเมืองดี การเป็นพลเมืองดีหมายถึงการมีน้ำใจ มีความเอื้ออาทร ต้องทำงานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ "เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ"

ตามประกาศกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 โดยกำหนดให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่บริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งจากการศึกษาขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา พบว่า งานกิจการนักเรียนเป็นภารกิจหนึ่งของงานด้านการบริหารงานทั่วไป งานกิจการนักเรียนเป็นภาระกิจหนึ่งของงานด้านการบริหารงานทั่วไป โดยงานกิจการนักเรียนเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งที่สถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพเพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจสังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งงานกิจการนักเรียนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ภาคภูมิใจในความเป็นไทย เกิดการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยผ่านกระบวนการทำงานและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ดัง ธงชัย ช่อพฤกษา (2537, 4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีภารกิจหลักในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพันธกิจในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขัน พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะ ที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริม สนับสนุนและปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ สร้างโอกาสให้ประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา

ทุกคน ได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาจากภัยคุกคามทุกรูปแบบและจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อยกระดับการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยมีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียน

ขั้นที่ 1.1 ศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขต ผู้อำนวยการกลุ่มที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษา เลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นผู้เกี่ยวข้องซึ่งเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ และผู้ที่มีส่วน

เกี่ยวข้องโดยตรง ในการบริหารงานกิจการนักเรียน แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) วิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาสภาพบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 353 คน แบ่งเป็นสายงานบริหาร 21 คน สายงานสอน 332 คน สุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota sampling) แบบสอบถาม (Questionnaire) ผ่านระบบออนไลน์ Google Form หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency หรือ IOC) ได้เท่ากับ 1.00 ความเชื่อมั่น (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมิใช่กลุ่มตัวอย่างในวิจัยเรื่องนี้ และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้เท่ากับ 0.97 รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience sampling) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้โปรแกรมข้อมูลสถิติทางคอมพิวเตอร์

ขั้นที่ 2 ยกร่างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงระสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา เสนออาจารย์ที่ปรึกษา และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจัดทำเป็นร่างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี (Theory Validity)

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และการสัมมนากลุ่มผู้ปฏิบัติ เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ในการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเพื่อมุ่งเน้นรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

หลักการของรูปแบบ แนวคิดของรูปแบบ และการพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบสำหรับการวิจัย

ในครั้งนี้ กำหนดองค์ประกอบหลัก คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ 4) แนวการประเมินรูปแบบและเงื่อนไขความสำเร็จ

การบริหารงานกิจการนักเรียน ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ องค์ประกอบและขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ มาสรุปเป็น ขอบข่ายของการบริหารงานกิจการนักเรียนขึ้นอยู่กับบริบทของการบริหารงานในสถานศึกษา ขอบข่ายของการบริหารงานกิจการนักเรียนขึ้นอยู่กับบริบทของการ

บริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการตามบริบทดังนี้ 1) งานส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน 2)การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 3) การรักษาวินัยและความประพฤติของนักเรียน 4) งานบริการวิชาการและสวัสดิการ 5)การประมินผลและติดตามผลเมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชปณิธานด้านการศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบาย โดยการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม 3) มีงานทำ - มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี

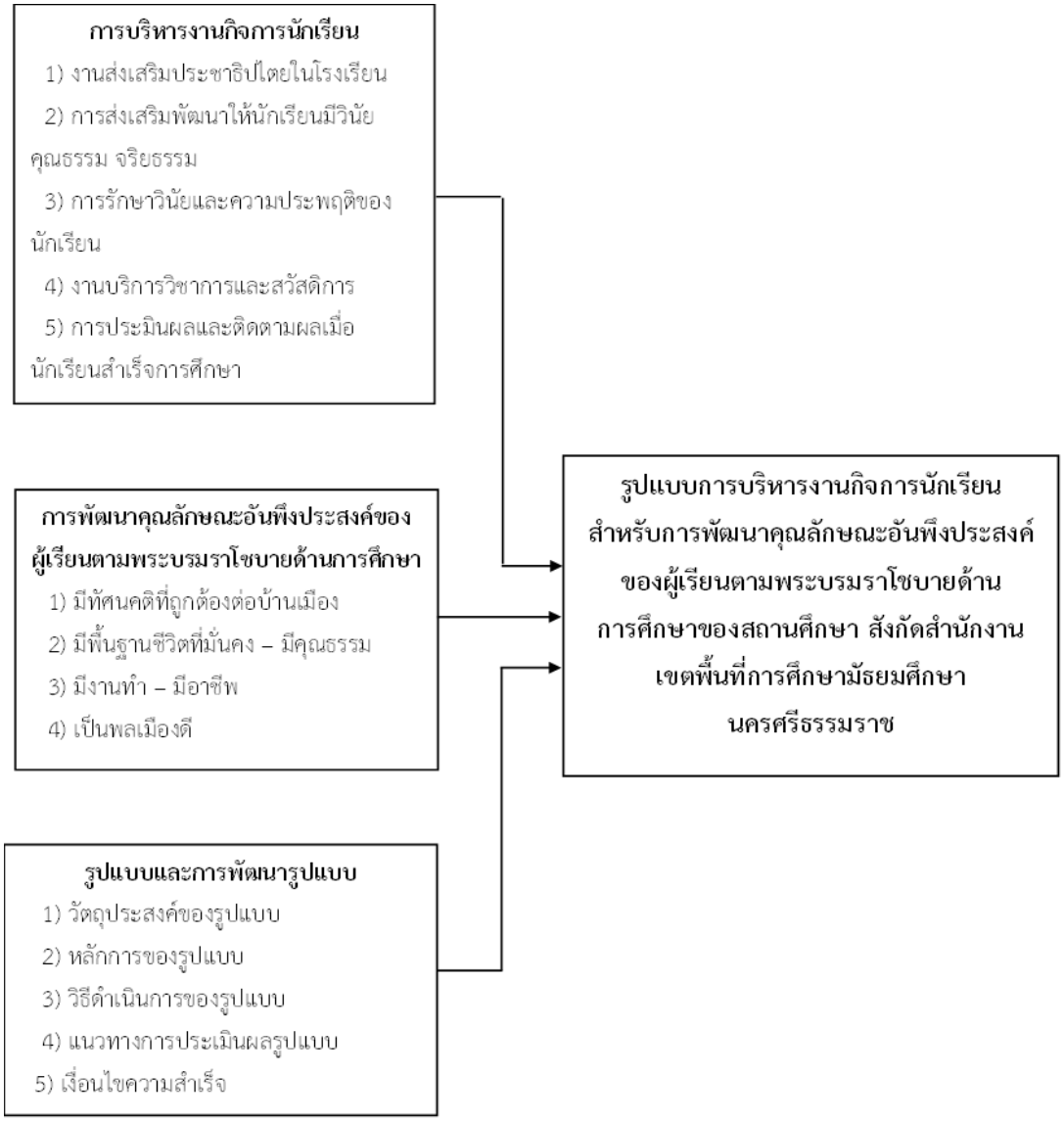

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงระสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ขั้นที่ 1.1 ศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

เน้นตรงตามความต้องการของผู้เรียน โดยเป็นระบบเกี่ยวกับการกิจการนักเรียนมีการนโยบายที่ชัดเจน สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และพัฒนา สนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมทางการศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องกับพระราชบรมราโชบายด้านการศึกษา ระบบมีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างหลายรูปแบบ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและเติบโตอย่างเหมาะสมตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยแต่ละโรงเรียนมาสมารถดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ สังคมของแต่ละโรงเรียน การบริหารงานกิจการนักเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) งานส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน 2) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 3) การรักษาวินัยและความประพฤติของนักเรียน 4) งานบริการวิชาการและสวัสดิการ และ 5) การประเมินผลและติดตามผลเมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา นโยบายวิถีไทย วิถีถิ่น วิถีนวัตกรรม การแสดงออกถึงความรัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ การประเมินเป็นไปตามระเบียบการประมวลผลของกระทรวงศึกษาธิการ ความเชื่อมโยงความเป็นมาของชาติรวมถึงเขาได้เห็นความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระบบการเรียนรู้ ควบคู่กับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาสภาพบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เชิงปริมาณ

ตารางที่ 1 ผลสภาพบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยรวม

การบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	**ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ**		
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. องค์ประกอบของรูปแบบ	4.54	0.73	มากที่สุด
2. การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง	4.45	0.89	มากที่สุด
3. การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม	4.42	0.91	มากที่สุด
4. ความเป็นพลเมืองดี	4.40	0.92	มากที่สุด
5. การมีงานทำ มีอาชีพ	4.37	0.93	มากที่สุด
โดยรวม	**4.44**	**0.88**	**มากที่สุด**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยรวม พบว่า สภาพบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.44 S.D. = 0.88) โดยองค์ประกอบของรูปแบบมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.54 S.D. = 0.73) รองลงมา คือ การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ($\bar{x}$ = 4.45 S.D. = 0.89) การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม ($\bar{x}$ = 4.42 S.D. = 0.91) ความเป็นพลเมืองดี ($\bar{x}$ = 4.40 S.D. = 0.92) และการมีงานทำ มีอาชีพ ($\bar{x}$ = 4.37 S.D. = 0.93) ตามลำดับ

2. ยกร่างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา

“การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ”

โดยใช้ SIMCIPO MODEL

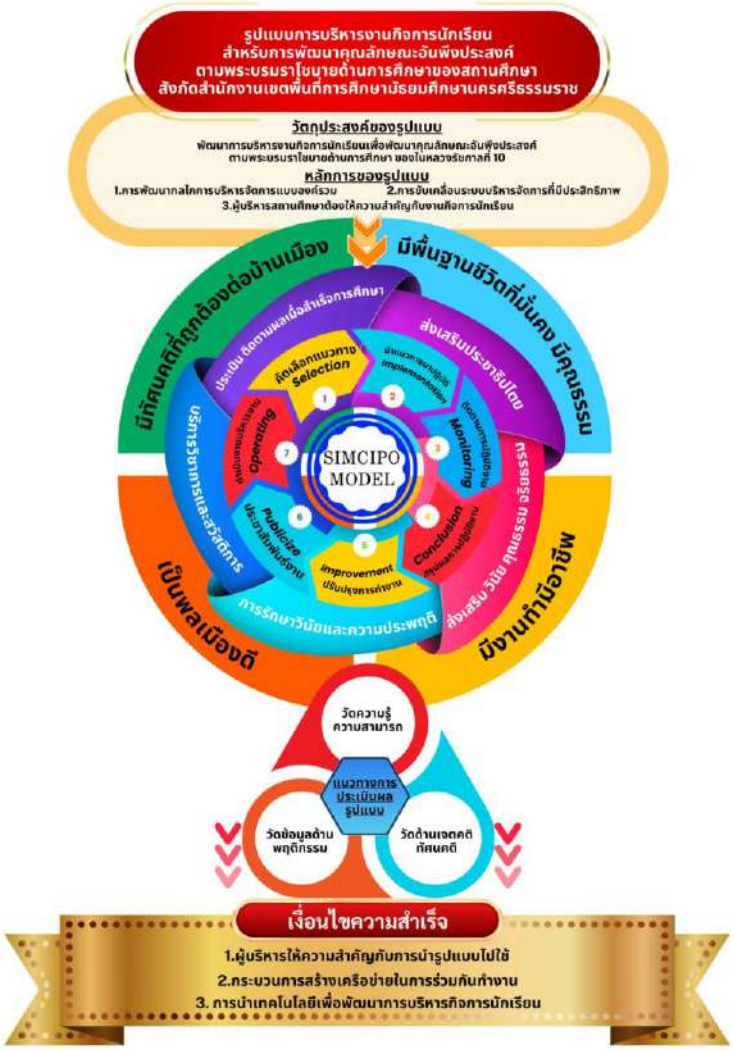

รูปที่ 2 SIMCIPO MODEL

1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

วัตถุประสงค์หลัก คือ พัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายของสถานศึกษา ของในหลวงรัชกาลที่ 10

2) หลักการของรูปแบบ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการแบบองค์รวม การขับเคลื่อนระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามบริบทของ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับงานกิจการนักเรียน

3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 คัดเลือกแนวทาง (Selection) ขั้นตอนที่ 2 นำแนวทางมาปฏิบัติ (Implementation) ขั้นตอนที่ 3 ติดตามการปฏิบัติงาน (Monitoring) ขั้นตอนที่ 4 สรุปผลการปฏิบัติงาน (Conclusion) ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงการทำงาน (Improvement) ขั้นตอนที่ 6 ประชาสัมพันธ์งาน (Publicize) ขั้นตอนที่ 7 ดำเนินงานบริหารงาน (Operating)

4) แนวทางการประเมินผลรูปแบบ วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผล คือ วัดความรู้ความสามารถ วัดด้านเจตคติ/ทัศนคติ และวัดข้อมูลด้านพฤติกรรม

5) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญ มีกระบวนการสร้างเครือข่ายในร่วมกันทำงาน และนำเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาบริหารกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา

1) ผลศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเชิงคุณภาพ สภาพปัจจุบันของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า เน้นตรงตามความต้องการของผู้เรียน โดยเป็นระบบเกี่ยวกับการกิจการนักเรียนมีการนโยบายที่ชัดเจน สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และพัฒนา สนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมทางการศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องกับพระราชบรมราโชบายด้านการศึกษา ระบบมีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างหลายรูปแบบ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและเติบโตอย่างเหมาะสมตามความสามารถของแต่ละบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) งานส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน 2) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมี

วินัย คุณธรรม จริยธรรม 3) การรักษาวินัยและความประพฤติของนักเรียน 4) งานบริการวิชาการและสวัสดิการ และ 5) การประเมินผลและติดตามผลเมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา นโยบายวิถีไทย วิถีถิ่น วิถีนวัตกรรม การแสดงออกถึงความรัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ การประเมินเป็นไปตามระเบียบการประมวลผลของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงแก้ว จันทรสูตร (2554 : 16) การมุ่งพัฒนาการเรียนรู้ตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียนให้รู้จักคิดอย่างเป็นระบบความคิดอย่างสร้างสรรค์ รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีความรู้ เป็นคนดี มีวินัย มีความเป็นไทย โดยการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและลักษณะนิสัยที่ดีให้กับนักเรียนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิด สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555 : 16) องค์ประกอบของรูปแบบหลัก คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) แนวการประเมินรูปแบบโดยมีคำอธิบายศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบ พร้อมมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบโดยนำสาระขององค์ประกอบบรรจุไว้อย่างสมบูรณ์เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษา

2) การศึกษาสภาพบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เชิงปริมาณ สภาพบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยรวม พบว่า ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แยกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยวิชัย ชัยโกศล และคณะ (2564 : 176) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวง รัชกาลที่ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงาน 10 13 ศึกษาธิการภาค พบว่า ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านรูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ และส่วนที่ 3 ตัวอย่างแนวทางการพัฒนาตามรูปแบบตามลำดับ

2. พัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา

การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ” โดยใช้ SIMCIPO MODEL วัตถุประสงค์หลัก คือ พัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายของสถานศึกษา ของในหลวงรัชกาลที่ 10 หลักการของรูปแบบ คือ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการแบบองค์รวม การขับเคลื่อนระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับงานกิจการนักเรียน วิธีดำเนินการของรูปแบบ คือ คัดเลือกแนวทาง (Selection) นำแนวทางมาปฏิบัติ (Implementation) ติดตามการปฏิบัติงาน (Monitoring) สรุปผลการปฏิบัติงาน (Conclusion) ปรับปรุงการทำงาน (Improvement) ประชาสัมพันธ์งาน (Publicize) และดำเนินงานบริหารงาน (Operating) แนวทางการประเมินผลรูปแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผล คือ วัดความรู้ ความสามารถวัดด้านเจตคติ/ทัศนคติ และวัดข้อมูลด้านพฤติกรรม และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับนำรูปแบบการบริหารงานกิจการ

นักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา กระบวนการสร้างเครือข่ายในร่วมกันทำงาน และการนำเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาบริหารกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยอรุณศิริ จันทร์หล่น (2560 : 96) ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า แนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วย 7 แนวทาง ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน 2) การจัดให้มีคณะกรรมการเป็นการเฉพาะ 3) การสร้างความเข้าใจร่วมกัน 4) การกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน 5) การจัดสิ่งแวดล้อมเชิงคุณธรม 6) การกำกับดูแลติดตามและประเมินผล และ 7) การสร้างเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัย ณรงค์ชัย ธนกิจภาคิน (2561 : 87) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในศตรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ได้จัดทำรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึ่งประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ รูปแบบ SAPA-STAR เป็นรูปแบบในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับวิชัย ชัยโกศล และคณะ (2564 : 185) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวง รัชกาลที่ 10 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 13 พบว่า ได้จัดทำรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาล ที่ 10 ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 13 คือ รูปแบบ DPS (DPS Model) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ระบบและกลไกของรูปแบบวิธีการดำเนินงานของรูปแบบ แนวทางการประเมินผลรูปแบบ และเงื่อนไขของรูปแบบ

3. ตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ และการสัมมนากลุ่มผู้ปฏิบัติ ในการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา คุณภาพของรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา ด้านรูปแบบ ด้านภาษา และด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ว่าอยู่ในระดับมากในทุกข้อ และผลประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับณรงค์ชัย ธนกิจภาคิน (2561: 96) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในศตรรษที่ 21 ของสถานศึกษา

เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า คู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีประสิทธิผลของการใช้คู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.89 ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนอยู่ในระดับบมาก คู่มือสามารถนำไปใช้เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของสภานักเรียนในโรงเรียนได้จริง รูปภาพประกอบน่าสนใจ สีสันน่าสนใจ เนื้อหามีความครอบคลุมเหมาะสมกับเวลาและบริบท ขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม ภาษาอ่านง่าย น่าสนใจ ไม่สับสน รูปเล่มคู่มือน่าเปิดอ่าน ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร เนื้อหาแผนพัฒนามีความเหมาะสม มีสาระ และรูปเล่มคู่มือมีความน่าสนใจ และวิชัย ชัยโกศล และคณะ (2564: 198) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวง รัชกาลที่ 10 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 13 พบว่า การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 13 ด้านความเหมาะสมของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความสอดคล้องของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานระดับนโยบาย

1.1 หน่วยงานระดับนโยบายควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงระสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับ โดยสามารถปรับให้สอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาและบริบทของสถานศึกษาไปพัฒนา ผ่านระบบการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษานำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นรูปธรรม

1.2 หน่วยงานระดับนโยบายควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดทำคู่มือ เอกสารเผยแพร่ความรู้ การจัดอบรมสัมมนา การจัดระบบ และ การจัดการความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานในระดับปฏิบัติอื่นสามารถนำไปปฏิบัติให้ ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิ์ภาพและเกิดประสิทธิผล

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราชถือเป็นศูนย์กลางที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษา ในระดับพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงการปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลด้านการจัดการศึกษา จึงควรกำหนดเป็นนโยบายและจุดเน้นยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราชในการส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติและสนับสนุน ด้านการศึกษาของทุกสังกัดในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาไปสู่

การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างพื้นฐานชีวิตให้แก่ผู้เรียน โดยจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายรูปแบบตามอัตลักษณ์และ ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมชุมชน

1.4 ควรมีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้การสื่อสารและการจัดการข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ประสานงาน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างทันท่วงที รวมถึงเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างทุกฝ่ายในกระบวนการศึกษาอย่างมีประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปปฏิบัติ

2.1 ควรมีช่องทางให้นักเรียนได้เสนอกิจกรรมที่ตรงตามความต้องการของในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเอง ซึ่งใช้วิธีการเปิดโหวตกิจกรรมที่นักเรียนมีความต้องการผ่านแอพพิเคชั่นหรือช่องทางอื่นๆ ที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างนักเรียนกับโรงเรียนเพื่อให้ได้กิจกรรมที่ตรงความต้องการมากที่สุด เนื่องจากผลการศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เน้นกิจกรรมที่ตรงความต้องการของผู้เรียน ผ่านงานกิจการนักเรียนที่มีการนโยบายที่ชัดเจน มีการหลักสูตรสถานศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใช้นโยบายวิถีไทย วิถีถิ่น วิถีนวัตกรรม เพื่อแสดงออกถึงความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แต่กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ได้มาจากการเสนอของผู้หริหาร หรือครู ไม่ได้มาจากการเสนอของนักเรียนโดยตรง

2.2 ควรมีการปรับปรุงกิจกรรมด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของพื้นที่โรงเรียน และสภาพปัจจุบันของสังคมที่ปรับเปลี่ยนไป เนื่องจากผลศึกษาสภาพบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช จะให้ได้ว่าผลในด้านนี้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากทุกด้าน เพื่อสร้างให้นักเรียนนักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม จากกิจกรรมที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์

2.3 การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า สถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องนอกจากจะมีการศึกษาทำความเข้าใจ รูปแบบการพัฒนาให้ชัดเจนเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง มีการนำรูปแบบไปใช้อย่างสมบูรณ์ตลอดกระบวนการและบูรณาการให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการนำรูปแบบไปใช้อย่างต่อเนื่อง มีการประเมินและปรับปรุงรูปแบบให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการเผยแพร่ความสำเร็จในการนำรูปแบบ

2.4 ควรนำรูปแบบการพัฒนาไปใช้เป็นแนวบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายไปสู่การปฏิบัติและเป็นรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นไปอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดประโยชน์ทางด้านการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ควรนำรูปแบบการพัฒนาที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงระสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา และเสนอเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมควบคู่ไปกับการจัดการเรียน การสอนและนโยบายที่เน้นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดี เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ มีจิตบริการ มีอาชีพ โดยใช้งานกิจการนักเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้การศึกษาของไทยมีคุณภาพและมีมาตรฐานที่สามารถเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดค่านิยมยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความภาคภูมิใจในการเป็นคนไทยอย่างมีคุณค่า

2.6 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องควรตระหนักและให้ความสำคัญในบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงระสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา มีการนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ โดยถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญของบุคลากรทุกคน มิใช่เป็นความรับผิดชอบของบุคคลใดโดยเฉพาะ รวมทั้งมีกระบวนการควบคุม กำกับติดตามอย่างเหมาะสม เพื่อให้การสร้างเยาวชนเป็นคนดีและ พัฒนาให้เป็นคนเก่ง สู่การปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาทเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

3. ข้อเสนอสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยเชิงประเมิน “การประเมินการนำรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงระสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา ไปใช้ในสถานที่ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช” เพื่อให้ได้ผลการศึกษาในมิติที่แตกต่างจากวิธีเชิงระบบ และสามารถประเมินในเวลาเดียวกันได้ทุกขั้นตอน เป็นการประเมินเชิงตัดสินใจที่เน้นความสำคัญของการเชื่อมโยงการวิจัยเชิงประเมินผล กับการตัดสินใจต่อการจัดโครงสร้างพื้นฐานในลักษณะเอื้อประโยชน์ต่อการตัดสินใจเป็นสำคัญ

3.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมหรือปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ไปใช้กับสถานศึกษาต่างๆ

3.3 ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ผ่านระบบการจัดการศึกษาในเชิงลึก โดยวิธีการสำรวจรูปแบบและกระบวนการจัดการเชิงระบบ เพื่อนำข้อมูล และข้อค้นพบที่ได้ไป

ประยุกต์ใช้กับการวางแผน กระบวนการพัฒนา และการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายและ ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ รวมทั้งการพัฒนาปรับปรุงและนำไปใช้เป็นต้นแบบ (Best Practice) การจัดการศึกษาเพื่อ เสริมสร้างการบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงระสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ณรงค์ชัย ธนกิจภาคิน. (2561). *การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ธงชัย ช่อพฤกษา. (2537). *การบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา แนวคิดหลักการ.* พิษณุโลก : สหวิทยาลัยพุทธชินราช.

วิชัย ชัยโกศล และคณะ. (2564). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะ ผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ 10 ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 13*. นครราชสีมา: กลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 13.

สมชัย จรรยาไพบูลย์. (2555). *รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

อรุณศิริ จันทร์หล่น. (2560). การพัฒนาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.* 11 (3), 85 - 105.

สืบสานตำนานเสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชน กรณีศึกษาบ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้

The inherit of Local Wisdom of Chanthabun Reed Mat and Community Lifestyle: A Case Study of Thachabaeb Village in Bang Kacha Sub-district of Chanthaburi Province through Knowledge Management

พิฏา สมบูรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Lita Somboon
Rambhai Barni Rajabhat University, Thailand
E-mail: lita.s@rbru.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ 2) เพื่อสร้างกระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชน กรณีศึกษาบ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 3) เพื่อถ่ายทอดการสืบสานตำนานเสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่น บนฐานอัตลักษณ์ วิถีชุมชน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอเสื่อกก บ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 20 คน โดยใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือก คือ 1) มีจิตอาสา 2)มีการทอเสื่อกกอย่างต่อเนื่อง 3) มีประสบการณ์ในการทอเสื่อ 4) มีผลงานการทอเสื่อกกเป็นที่ยอมรับของชุมชน เครื่องมือที่ใช้ครั้งนี้คือ สัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทำให้วิถีชุมชนดั้งเดิมมีความยั่งยืน

2.การสร้างกระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชนบ้านท่าแฉลบ ใช้กระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน คือ รวมใจ ร่วมร่างเป้าหมาย รวมประสบการณ์ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมแบ่งปัน รังสรรค์และใช้ประโยชน์

3.ผลถ่ายทอดการสืบสานตำนานเสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่น บนฐานอัตลักษณ์ วิถีชุมชน ได้หนังสือที่รวบรวมองค์ความรู้ แบ่งออกเป็น 4 บท ดังนี้ บทที่ 1 ตำนานเสื่อจันทบูรและวิถีดั้งเดิม บทที่ 2

* วันที่รับบทความ : 6 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 12 กันยายน 2567
Received: September 6 2024; Revised: September 10 2024; Accepted: September 12 2024

การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์ชุมชน การทอเสื่อจันทบูร บทที่ 3 กว่าจะมาเป็นลายเสื่อจันทบูร บทที่ 4 โจทย์ยากสร้างความท้าทาย

คำสำคัญ: เสื่อกกจันทบูร; ภูมิปัญญาท้องถิ่น; อัตลักษณ์วิถีชุมชน; การจัดการความรู้

Abstract

This research objectives were 1) to fulfil Plant Genetic Conservation Project Under the Royal Initiative of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn (RSPG), 2) to conduct the knowledge management process of local wisdom based on the community identity with the case study of Ban Tha Chalaep, Bang Kaja, Mueang, Chanthaburi, and 3) to share the continuing of the story of Chanthaboon reed mat, the local wisdom based on the community identity, with the case study of Ban Tha Chalaep, Bang Kaja, Chanthaburi. The sample of this research was 20 members of Ban Tha Chalaep Reed Mat Weaving Community Enterprise, Bang Kaja, Chanthaburi.Using the criteria for selection.1.Volunteer spirit 2. Weaving reed mats along time . 3. Experience in weaving reed mats. 4. Work that is acceptable. The research instruments were interview and content analysis.

The results found that: 1. Joined the Royal initiative of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn (RSPG) and the communities have a stronger and more sustainable. 2. The process of knowledge management for local wisdom of Thachabaeb community identity have 5 steps were Unite, Draft goals together, Total experience , knowledge sharing and share and benefit. 3. Effect of inherit local wisdom of Chanthabun reed mat and community lifestyle have 4 chapter of a book ; chapter 1 : Chanthabun reed mat and community lifestyle , chapter 2 : Knowledge management process of local wisdom base on the community identity : Chanthabun reed mat , chapter 3 : Until it becomes the Chanthabun reed mat , chapter 4 : Difficult problem create challenges.

Keywords : Chanthabun reed mat; local wisdom; community life style; knowledge management

บทนำ

จันทบุรีมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบ พื้นที่ส่วนหนึ่งใช้ทำนามีพืชขึ้นอยู่ชนิดหนึ่ง คือ กก กกมีคุณสมบัติเหมาะแก่การทอเสื่อ อันเป็นสินค้าประเภทหัตถกรรมที่ขึ้นชื่อของจังหวัดจันทบุรีชาวจันทบุรีรู้จักการทอเสื่อมาไม่ต่ำกว่า 120 ปี มาแล้วโดยผู้ริเริ่มกลุ่มแรกคือกลุ่มผู้นับถือศาสนาคาธอลิคที่อาศัยอยู่บริเวณวัดคาธอลิค หรือที่เรียกว่าหมู่บ้านญวน ซึ่งในปี พ.ศ. 2254 บาทหลวงเฮิ๊ตได้มาดูแลชาวคาทอลิกและได้นำพวกญวนที่มีฝีมือในการทอเสื่อเข้ามาในจันทบุรี และจากพระราชนิพนธ์เรื่องเสด็จประพาสเมืองจันทบุรี ในรัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2419) ทรงบันทึกว่า “เสื่อกกแดงนั้นมีพวกญวณทำแห่งเดียวทอเป็นผืนบ้างเป็นเสื่อลวดบ้าง” (โกสุม เจริญรวย 2551: 89)

ในสมัยนั้นการทอเสื่อต้องซื้อกกและปอจากชาวบ้านตำบลต่างๆ มาจักมาลอกกกที่ใช้ทอเสื่อคือกกกลมจะมีลำต้นกลวง ผิวมันและเหนียวเมื่อทอเป็นเสื่อจะให้สัมผัสที่นุ่นนวลขัดถู ผู้คนจึงนิยมเมื่อนำกกมาจับเป็นเส้นเล็กๆและนำมาผึ่งและตากให้แห้งสนิทแล้วจึงลงมือย้อมสีกกระยะแรกๆ ใช้สีธรรมชาติจากเปลือกไม้หรือหัวพืช ซึ่งมี 3 สีคือสีแดงได้จากเปลือกยาง สีดำได้จากลูกมะเกลือและจากการนำกกไปหมักโคลนสีเหลืองได้จากหัวขมิ้นโขลกเอาน้ำมาต้มย้อม ต่อมาจึงได้นำเอาสีวิทยาศาสตร์เข้ามาใช้ส่วนมากเป็นสีเยอรมันชนิดที่ใช้ยอมแพรและไหมการย้อมสีกกจึงสะดวกขึ้นหลักจากเส้นกกที่ย้อมสีแห้งแล้วจึงเริ่มกระบวนการทอเสื่อ พวกญวนมีความสามารถในการคิดประดิษฐ์ลวดลายต่างๆ เช่น รูปกุหลาบ รูปครุฑ ลายไทย ฯลฯ ชาวจันทบุรีหรือคนจันทบุรี รู้จักการทอเสื่อกกมาไม่ต่ำกว่า 100 ปี มาแล้ว โดยผู้ที่ริเริ่มทอเสื่อกกกลุ่มแรก คือ ชาวญวน (เวียดนาม) ที่เข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดจันทบุรี ในพื้นที่บริเวณหลังวัดโรมันคาทอลิก ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง หรือที่เรียกว่า หมู่บ้านญวน มีหลักฐานชัดเจนว่าชาวญวน ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในจันทบุรี ตั้งแต่ สมัยอยุธยาตอนปลาย จากประวัติวัดคาทอลิกจันทบุรี ระบุว่า พระสังฆราชซังปีออง เดอ ซิเซ ให้บาทหลวงเฮิ๊ตเดินทางมาจากญวน (เวียดนาม) เพื่อดูแลชาวญวนที่นับถือศาสนาคริสต์ นิกายคาทอลิกซึ่งอพยพหนีภัยการบีบคั้นทางศาสนาในญวนเข้ามาอยู่ในจันทบุรีหลายสิบปีก่อนที่บาทหลวงเฮิ๊ตเดินทางมาถึงในปี พ.ศ.2254 ขณะนั้นพบว่ามีชาวญวนได้เข้ามาอาศัยอยู่ที่จันทบุรีก่อนหน้านั้นแล้ว ราว 130 คน

เสื่อจันทบูรได้สืบทอดจนเป็นเอกลักษณ์เชิดหน้าชูตาให้แก่จังหวัดจันทบุรีได้ก็เพราะพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 ที่ทรงเล็งเห็นความสำคัญและทรงนำมาประยุกต์พัฒนาให้ได้ประโยชน์ใช้สอยมากขึ้น ทำให้เสื่อจันทบูรคงอยู่และตกทอดมาจนปัจจุบันนี้ ซึ่งเสื่อจันทบูรเป็นเสื่อที่ทอโดยใช้กกจันทบูรและปอกระเจา ซึ่งการทอเสื่อดังกล่าวเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวญวณที่อาศัยอยู่ในตำบลบางกะจะ นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก็มีการทอเสื่อสืบเนื่องต่อกันมากลายเป็นวัฒนธรรมและเป็นสิ่งมีชื่อเสียงทั้งในตำบลบางกะจะ และในจังหวัดจันทบุรี จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของคำขวัญของจังหวัดจันทบุรีที่ว่า “น้ำตกลือเลื่อง เมืองผลไม้ พริกไทยพันธุ์ดี อัญมณี เสื่อจันทบูร สมบูรณ์ธรรมชาติ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช รวมญาติกู้ชาติที่จันทบุรี” (ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เสื่อจันทบูร ทะเบียนเลขที่ สช 61100108 ประกาศ 13 มิถุนายน 2561) (นงภัส ศรีสงคราม 2547: 4)

อาชีพทอเสื่อกก ของจังหวัดจันทบุรี มีทำกันอยู่หลายหมู่บ้าน แต่ในปัจจุบันนี้ อาชีพการทอเสื่อกกทำกันมากที่บ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี เนื่องด้วยที่ตำบลบางกะจะ มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะกับการเพาะปลูกจึงมีต้นกกและต้นปอเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติจำนวนมากทำให้ชาวบ้านในตำบลมีวัสดุเพียงพอต่อการทอเสื่อทั้งปี การทอเสื่อจะทำกันในยามที่ว่างจากการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในอดีตที่ผ่านมาการทอเสื่อนั้นจัดได้ว่าเป็นเพียงอาชีพเสริม แต่ปัจจุบันนี้การทอเสื่อจัดได้ว่าเป็นอาชีพหลักของชาวบ้านเสื่อจันทบูร “SUEA-CHAN-THA-BOON” หรือ “CHANT HABOON MAT” ซึ่งหมายถึง เสื่อกกและ

ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเสื่อกก ซึ่งทอด้วยกกและปอกระเจาในเขตพื้นที่ 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอขลุง อำเภอท่าใหม่ และอำเภอนายายอาม ในจังหวัดจันทบุรี โดยนำมาผ่านกระบวนการทอเสื่อด้วยมือผสมผสานกับภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่สืบทอดกันมากกว่า 100 ปี เส้นกก ที่ใช้ในการทอเสื่อ เป็นกกที่ปลูกในพื้นที่บ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ เป็นกกน้ำกร่อย ซึ่งจะมีความเหนียว และทนทาน กระบวนการผลิตเสื่อ มีความประณีตทุกขั้นตอน เริ่มจากการคัดสรรกกที่มีคุณภาพ จักกก การย้อมสีต้องย้อมให้สีเข้าถึงเส้นกกเพื่อให้สีติดทนนานและมีหลุดลอกติดเสื้อผ้า รวมถึงการตากกกต้องตากให้แห้งจัดก่อนนำมาทอเป็นผืนเสื่อด้วยลวดลายเฉพาะประณีต สวยงาม และทนทาน การแปรรูปผลิตจากเสื่อกก เสื่อกกบ้านท่าแฉลบ สามารถนำมาแปรรูปเป็นของใช้ได้หลากหลายประเภท มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีคุณค่าทางจิตใจเหมาะสำหรับผู้ที่มีจิตใจเป็นนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (สุเทพ สุสาสนี 2553: 78)

จากการประเมินตามสภาพจริงในพื้นที่ชุมชนบ้านท่าแฉลบ พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนบ้านท่าแฉลบมียาวนาน 90 ปี ที่มีวิถีชีวิตกับการทอเสื่อกก หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จ ชุมชนก็หันมาทอเสื่อ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ซึ่ง ณ ปัจจุบันมีสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยมีกลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 50 คน ที่มีอาชีพ ปลูกกก ทอเสื่อจันทบูร รวมถึงลวดลายเสื่อโบราณ ซึ่งมีรูปแบบการซื้อขายแบบ ซื้อมาขายไป ทำให้ไม่มีกระบวนการจัดการความรู้ การจัดเก็บความรู้ และมีการถ่ายทอดให้กับชนรุ่นหลัง และสานต่อให้กับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ที่มีสภาวะวิกฤติ โดยเฉพาะอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ ที่สามารถเชื่อมโยงกับชุมชนอีกหลายชุมชน ที่ควรอนุรักษ์ และถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับคนรุ่นหลังได้สืบทอด และ เนื่องจากมีโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นโครงการที่ดีมาก และสามารถพลิกฟื้น อนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ **ตั้งแต่ต้นน้ำ** คือ การเพาะปลูก กกน้ำกร่อย ให้มีคุณภาพของต้นกก ที่ดี มีคุณสมบัติคงทน มัน วาว **กลางน้ำ** คือ การจักกก ตากแดด การย้อมสีเพื่อให้เกิดความงาม และนำมาทอในลวดลาย ต่างๆ ที่เกิดจากกระบวนการคิดในชุมชน จากวิถีชีวิต และ **ปลายน้ำ** คือ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น กระเป๋า หมวก รองเท้า แผ่นรองจาน เสื่อนอน เป็นต้น ซึ่ง ในการดำรงชีวิตในภาวะปัจจุบัน ที่มีโรคภัยคุกคาม (COVID-19) ทำให้ชุมชนไม่ต้องเดินทาง และต้องระมัดระวังตัวมากขึ้น แต่หันมาเรียนรู้และให้ความสำคัญในการทอเสื่อกก ในลวดลายต่างๆ สร้างมูลค่า และเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว คาดการณ์ได้ว่าชุมชนจะสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขในภาวะวิกฤติของประเทศ ณ เวลานี้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น จะคงอยู่กับชุมชนสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)

2. เพื่อสร้างกระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชน กรณีศึกษาบ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

3. เพื่อถ่ายทอดการสืบสานตำนานเสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่น บนฐานอัตลักษณ์ วิถีชุมชน กรณีศึกษาบ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อนวัตกรรม โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอเสื่อกกจันทบูรท่าแฉลบ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 20 คน โดยใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือก คือ 1) มีจิตอาสา 2) มีการทอเสื่อกกอย่างต่อเนื่อง 3) มีประสบการณ์ในการทอเสื่อในลวดลายต่างๆ 4) มีผลงานการทอเสื่อกกเป็นที่ยอมรับของชุมชน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กำหนดขอบเขตของการวิจัยตามประเด็นตามความมุ่งหมายของการวิจัย คือ 1) พื้นฐานการจัดการความรู้ (Knowledge Management Based) 2) กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) 3) องค์ประกอบแห่งความสำเร็จของการจัดการความรู้ (Successing Factors to Knowledge Management)

กรอบแนวคิดของการวิจัยการจัดการความรู้ลายเสื่อกกจันทบูรของชุมชนท่าแฉลบ จังหวัดจันทบุรี เพื่อบูรณาการ การเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างสร้างสรรค์ ใช้กรอบแนวคิด 4 ด้าน คือ 1) แนวคิด หลักการและวัตถุประสงค์ 2) กระบวนการจัดการความรู้ 3) พื้นฐานการจัดการความรู้ และ 4) องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการความรู้ ดังนี้

1. กรอบแนวคิดด้านกระบวนการจัดการความรู้ จำนวน 9 กระบวนการย่อยมาจากแนวคิดของนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ คือ Wiig (1993: 158) Nonaka and Takeuchi (2001: 256) Marquardt (1996: 79) และ วิจารณ์ พานิช (2548: 126) โดยผ่านกระบวนสังเคราะห์ ซึ่งได้ กระบวนการจัดการความรู้ 9 กระบวนการย่อย มีดังนี้ 1) การแสวงหาความรู้ 2) การสร้างความรู้ 3) การแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ 4) การวิเคราะห์ และคัดเลือกความรู้ 5) การจัดเก็บความรู้ 6) การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ 7) การประยุกต์ใช้ความรู้ 8) การปรับความรู้ให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ 9) การประเมินผลการจัดการความรู้

2. กรอบแนวคิดด้านพื้นฐานการจัดการความรู้ มาจากแนวคิดของ Bartol (1998: 122) Davenport (2000: 200) โดยแยกเป็น 1) ความไว้วางใจ 2) พลังร่วม 3) การมีส่วนร่วม

3. กรอบแนวคิดด้านองค์ประกอบแห่งความสำเร็จการจัดการความรู้ จากแนวคิดของ Senge (2001: 87) Bartol (1998: 122) โดยจำแนกเป็น 1) ผู้บริหาร 2) วัฒนธรรมองค์กร 3) เทคโนโลยีและการสื่อสาร

เป็นการศึกษา วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชน กรณีศึกษา บ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยาม องค์ประกอบ ของกระบวนการจัดการความรู้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดเอกสาร ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ตและฐานข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการความรู้จากงานวิจัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น 2) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์และประมวลเข้าด้วยกัน โดยการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) เพื่อให้ได้องค์ประกอบ เพื่อนำมาเป็นแนวคิดพื้นฐานในการสร้าง แบบสัมภาษณ์ และสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ชุมชนทอเสื่อกกจันทบูร เกี่ยวกับ ตำนานเสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าแฉลบ จังหวัดจันทบุรี โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ คือ

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอเสื่อกกจันทบูรในการจัดการความรู้มุ่งให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับ ประกอบด้วย 4 ประเด็นคือ

ประเด็นที่ 1 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพความเป็นมา ตำนานเสื่อกกจันทบูรของกลุ่มวิสาหกิจบ้านท่าแฉลบ จังหวัดจันทบุรี ก่อนการจัดการความรู้

ประเด็นที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับทัศนะของท่านเกี่ยวกับการจัดการความรู้ลายเสื่อกกจันทบูรของชุมชนท่าแฉลบ จังหวัดจันทบุรี มีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่ 3 ประเด็นถามเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการความรู้ลายเสื่อกกจันทบูรของชุมชนท่าแฉลบ จังหวัดจันทบุรี แล้วจะมีวิธีการ/ขั้นตอน และควรเป็นรูปแบบไหน เพราะอะไร

ประเด็นที่ 4 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์และความคิดเห็นของท่านในการจัดการความรู้ลายเสื่อกกจันทบูรของชุมชนท่าแฉลบ จังหวัดจันทบุรี ประสบความสำเร็จควรเป็นอย่างไร และสามารถ

ถ่ายทอดในรูปแบบไหนได้บ้าง โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้ 9 กระบวนการย่อย มีดังนี้ 1) การแสวงหาความรู้ 2) การสร้างความรู้ 3) การแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ 4) การวิเคราะห์ และคัดเลือกความรู้ 5) การจัดเก็บความรู้ 6) การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ 7) การประยุกต์ใช้ความรู้ 8) การปรับความรู้ให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ 9) การประเมินผลการจัดการความรู้ นำไปใช้ในชั้นเรียนกับผู้เรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จาก Google Scholar, Thaijo และ Thailis เก็บข้อมูลจากภาคสนาม (Field Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่วิจัยด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ในการเก็บรวบรวมแต่ละครั้งผู้วิจัยได้ทำการจดบันทึกและตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การลดทอนขนาดและปริมาณข้อมูล การเลือกเพื่อแสดงหลักฐานข้อมูล และการสร้างและทดสอบยืนยันผลสรุป หลังจากกิจกรรม 3 ประการ ของการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น เพื่อให้แน่ใจบทสรุปที่น่าเชื่อถือ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลซ้ำอีกครั้ง (Second Thought) และทำรายงานสรุปข้อมูลภาคสนามร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) โดยใช้การพิจารณาการตรวจสอบในลักษณะแห่งบุคคล (คนใน) เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลที่ผู้วิจัย (คนนอก) ได้สร้างข้อสรุปข้อมูล (วรรณดี สุทธินรากร 2561: 88-91) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เชื่อมโยงข้อมูลการสร้างข้อสรุปและเหตุการณ์ร่วมกับการตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) ตามแนวทางของ (ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์ 2560: 141-146) เพื่อสร้างข้อสรุปเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

1. เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทำให้วิถีชุมชนดั้งเดิมมีความยั่งยืนโดยเข้าร่วมโครงการพระราชดำริ ที่เกิดจากความสมัครใจของชุมชนกลุ่มวิสาหกิจทอเสื่อกกบ้านท่าแฉลบในการสืบสานตำนานเสื่อกกจันทบูร และภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชน

2.การสร้างกระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชนบ้านท่าแฉลบใช้กระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน คือ รวมใจ ร่วมร่างเป้าหมาย รวมประสบการณ์ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมแบ่งปัน รังสรรค์และใช้ประโยชน์ ผสานกับ เทคนิค AAR และ Lesson Learn จากเดิมใช้การจัดการความรู้เสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชนบ้านท่าแฉลบ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 9 ขั้นตอน คือ 1) การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) 2) การสร้างความรู้ (Knowledge

Creation) 3) การแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) 4) การวิเคราะห์ กลั่นกรอง คัดเลือกความรู้ และสกัดความรู้ (Knowledge Analysis) 5) การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage) 6) การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Dissemination) 7) การประยุกต์ใช้ความรู้ (Knowledge Application) 8) การปรับความรู้ให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ (Knowledge Validation) 9) การประเมินผลการจัดการความรู้ (Knowledge Evaluation) ซึ่งทำให้เกิดความยุ่งยาก ในการรวมกลุ่มกันในแต่ละขั้นตอน ซึ่งในกลุ่มตกลงโดยยึด 1) ต้นกกที่พร้อมในการเก็บเกี่ยว (ตัดกก) ร่วมกัน 2) การจักกกและตากกกร่วมกัน 3) ย้อมสีกก และ 4) การทอเสื่อกก ในลวดลายต่างๆ เป็นเวทีการถอดบทเรียน และเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน คือ รวมใจ ร่วมร่างเป้าหมาย รวมประสบการณ์ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมแบ่งปัน รังสรรค์และใช้ประโยชน์ ซึ่งเกิดจากกระบวนการคิดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอเสื่อบ้านท่าแฉลบ

รูปที่ 1 ต้นกกที่ตัดแล้วมัดรวมเพื่อนำมาจักกก

รูปที่ 2 การจักกกในชุมชนบ้านท่าแฉลบ

รูปที่ 3 การตากกก

รูปที่ 4 ย้อมสีกก

รูปที่ 5 การตากกกจากการย้อมสี

รูปที่ 6 การทอเสื่อกกและลวดลายเสื่อกกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าแฉลบ

3.ผลถ่ายทอดการสืบสานตำนานเสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่น บนฐานอัตลักษณ์ วิถีชุมชน ได้หนังสือที่รวบรวมองค์ความรู้ แบ่งออกเป็น 4 บท ดังนี้ บทที่ 1 ตำนานเสื่อจันทบูรและวิถีดั้งเดิม บทที่ 2 การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์ชุมชน การทอเสื่อจันทบูร บทที่ 3 กว่าจะมาเป็นลายเสื่อจันทบูร ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระยะ

ระยะที่ 1 การเพาะปลูกต้นกก และการเก็บเกี่ยวต้นกก

ระยะที่ 2 การย้อมสีเสื่อกก

ระยะที่ 3 การทอเสื่อกก และการออกแบบลวดลายเสื่อกก

ระยะที่ 4 การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากลวดลายเสื่อกก

บทที่ 4 โจทย์ยากสร้างความท้าทาย บรรณานุกรม

ภาคผนวก ลวดลายเสื่อจันทบูร บ้านท่าแฉลบ จำนวน 96 ลาย โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้

รูปที่ 7 รวบรวมเป็นหนังสือสืบสานตำนานเสื่อกกจันทบูรภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชน บ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงตำนานเสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่น บนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชน ของ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าแฉลบ ตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรีที่ได้เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทำให้วิถีชุมชนดั้งเดิมมีความยั่งยืนหวงแหน และแสดงถึงความรักในภูมิปัญญา รากเหง้า และสืบสานเจตนารมณ์ของ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีได้อย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภารีย์ เถาว์วงศ์ษา (2565: 167) ที่ได้ศึกษาอัตลักษณ์การทอเสื่อกกจันทบูรในอดีต กรณีศึกษาพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และหอจดหมายเหตุแห่งชาติจันทบุรีซึ่งพบว่า อัตลักษณ์ของวิถีชุมชนในการทอเสื่อ ในอดีต คือ การยอมรับการทอเสื่อเสื่อกกจันทบูรว่าเป็นภูมิปัญญาของชาวจันทบุรี เอกลักษณ์ของพันธุ์กก วิธีการขึ้นเงาของกก ความสามารถกันเชื้อราของเส้นใยกก สี และการย้อมสีเส้นกก วิธีการทอเสื่อกก และลวดลายในการทอเสื่อกก

2.ผลของการสร้างกระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์วิถีชุมชนบ้านท่าแฉลบ ใช้กระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน คือ รวมใจ ร่วมร่างเป้าหมาย รวมประสบการณ์ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมแบ่งปัน รังสรรค์และใช้ประโยชน์ซึ่งเกิดจากกระบวนการคิดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอเสื่อบ้านท่าแฉลบ ที่มีมุมมองการใช้วิถีชีวิตเรียบง่าย ไม่ทำให้เกิดความยุ่งยาก ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอเสื่อกกจึงออกแบบเวทีการจัดการความรู้ดังนี้ 1)ต้นกกที่พร้อมในการเก็บเกี่ยว (ตัดกก) ร่วมกัน 2)การจักกกและตากกกร่วมกัน 3)ย้อมสีกก และ 4)การทอเสื่อกก ในลวดลายต่างๆ เป็นเวทีการถอดบทเรียน และเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรินทร์ สายรัตน์ และจักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า (2563: 104) ที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอเสื่อกกของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งพบว่า การถ่ายทอดความรู้ร่วมกันในชุมชนเกิดจากสมาชิกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมมือกันทุกขั้นตอน ได้แก่ 1) ร่วมกันวางแผนกำหนดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ 2)ร่วมกันปฏิบัติตามแผนและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายรวมถึงมอบหมายให้ผู้รู้หรือครูถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบ 3) ร่วมกันประเมินผลการดำเนินการ 4)ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการ

3.ผลถ่ายทอดการสืบสานตำนานเสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่น บนฐานอัตลักษณ์ วิถีชุมชน ได้หนังสือที่รวบรวมองค์ความรู้ แบ่งออกเป็น 4 บท ดังนี้ บทที่ 1 ตำนานเสื่อจันทบูรและวิถีดั้งเดิม บทที่ 2 การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานอัตลักษณ์ชุมชน การทอเสื่อจันทบูร บทที่ 3 กว่าจะมาเป็นลายเสื่อจันทบูร ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือระยะที่ 1 การเพาะปลูกต้นกก และการเก็บเกี่ยวต้นกก ระยะที่ 2 การย้อมสีเสื่อกก ระยะที่ 3 การทอเสื่อกก และการออกแบบลวดลายเสื่อกก ระยะที่ 4 การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากลวดลายเสื่อกก บทที่ 4 โจทย์ยากสร้างความท้าทาย บรรณานุกรม ภาคผนวก ลวดลายเสื่อจันทบูร บ้านท่าแฉลบ จำนวน 96 ลาย โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้ เนื่องจากอัตลักษณ์การทอเสื่อกกจันทบูร จะสูญหาย ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจึงได้ถ่ายทอดผ่านกระบวนการจัดการความรู้ออกมาเป็นเล่มหนังสือ ซึ่งสอดคล้อง

กับ สุภารีย์ เถาว์วงศ์ษา (2565: 167-168) ที่ได้ศึกษาอัตลักษณ์การทอเสื่อกกจันทบูรในอดีต กรณีศึกษาพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และหอจดหมายเหตุแห่งชาติจันทบุรีซึ่งพบว่า รูปแบบอัตลักษณ์มี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบอัตลักษณ์ที่จับต้องได้ และรูปแบบอัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางการนำเอาอัตลักษณ์และภูมิปัญญาการทอเสื่อกกจันทบูรในอดีต ไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบที่หลากหลาย และเกี่ยวเนื่องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ดวงอุปมาและภัทรพร ภาระนาค (2556: 202) ที่ได้ศึกษาการถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอเสื่อกก ที่พบว่าองค์ความรู้ภูมิปัญญาการทอเสื่อกกในอดีตจนถึงปัจจุบัน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านกระบวนการทอเสื่อกก ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการอนุรักษ์ลวดลายการทอเสื่อกก ควรให้มีการส่งเสริมให้ความรู้และพัฒนาทักษะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมความรู้และพัฒนาทักษะให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สร้างรายได้ให้กับครัวเรือน สังคมชุมชน เกิดความรักสามัคคี ตลอดจนการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอเสื่อกกสืบไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าลวดลายเสื่อที่เกิดขึ้นในชุมชนควรได้รับการขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าหนังสือสืบสานตำนานเสื่อกกจันทบูร ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ผ่านกระบวนการจัดการความรู้ ควรให้มีการตีพิมพ์เผยแพร่ และอีกช่องทางควรร่วมมือกับวัฒนธรรมจังหวัด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรนำองค์ความรู้ กระบวนการจัดการความรู้ เรื่องเสื่อกกจันทบูรไปการบูรณาการกับหลักสูตรการเรียนการสอนในท้องถิ่นของโรงเรียน เพื่อเป็นการปลูกฝังและตระหนักถึงความภาคภูมิใจให้กับผู้เรียน

2.2 ควรเชื่อมโยงการเรียนรู้วิถีชีวิตและอัตลักษณ์ วัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น (Soft Power) เพื่อเป็นการผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

โกสุม เจริญรวย. (2551). *การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น.* จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์. (2560). *วิจัยเชิงคุณภาพไม่ยากอย่างที่คิด.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม: สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล.

นงภัส ศรีสงคราม. (2547). *การสื่อสารทางวัฒนธรรมด้านอัตลักษณ์และสัญยะวิทยาของชาวไทยโซ่ง หมู่บ้านดอนเตาอิฐ จังหวัดกาญจนบุรี.* ปริญญานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

บุศรินทร์ สายรัตน์ และ จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า. (2563). การศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอเสื่อกกของจังหวัดจันทบุรี. *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 37 (101), 104-113.

วรรณดี สุทธินรากร. (2561). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สยามปริทัศน์.

วิจารณ์ พานิช. (2548). *การจัดการความรู้ ฉบับนักปฏิบัติ.* กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ.

สุกัญญา ดวงอุปมา และ ภัทรพร ภาระนาค. (2556). การถ่ายทอดองความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอเสื่อกก. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 1 (3), 195-203.

สุเทพ สุสาสนี. (2553). *การศึกษาผลิตภัณฑ์จากกกในตำบลบางสระเก้า อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี.* ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุภารีย์ เถาว์วงศ์ษา. (2565). การศึกษาอัตลักษณ์การทอเสื่อกกจันทบูรในอดีต: กรณีศึกษาพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและหอจดหมายเหตุแห่งชาติจันทบุรี. *วารสารศิลปกรรมบูรพา.* 25 (1), 167-186.

Bartol, Kathryn M. and David C.Martin. (1998). *Management***.** 4th ed. New York: McGraw-Hill Company Inc.

Davenport, T.H.,& Prusak, L. (2000). *Knowledge management case book:Siemens best practices.* 2nd ed. New York: Wiley,

Marquardt, M.J. (1996). *Building the learning organization.* New York: McGraw-hill.

Nonaka, I. & Takeuchi, H. (2001). *Knowledge management: Classic and contemporary works.* London: The MIT Press.

Senge, P.M. (2001). *The fifth discipline: The art and Practice of the learning organization.* New York: Doubleday.

Wiig, K. (1993). *Knowledge Management Foundations.* Arlington, TX: Schema Press.

การพัฒนาคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง
The Manual Development of Singing Skills Performance Assessment

สุธาสินี ถีระพันธ์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Suthasinee Theerapan
Mahasarakham University, Thailand
E-mail: suthasinee.t@msu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง และ 2) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง ใช้วิธีการวิจัยแบบผสานวิธีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง และขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้คู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องใช้วิธีการการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) คือ นิสิตเอกขับร้อง วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 40 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการหาความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยสูตร Pearson Product Moment และหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติด้วยสูตร α - Coefficient ของ Cronbach

ผลการศึกษา พบว่า คู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องประกอบไปด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของการประเมินทักษะการขับร้อง ส่วนที่ 3 แนวทางการประเมินทักษะการขับร้อง ส่วนที่ 4 ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการขับร้องและแบบประเมินเจตคติต่อการขับร้อง ซึ่งเกณฑ์การประเมินทักษะการขับร้องกำหนดไว้ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้องของจังหวะและระดับเสียง 2) ด้านเทคนิคการขับร้อง 3) ด้านความชัดเจนของภาษา 4) ด้านสำเนียงเสียงในการขับร้อง 5) ด้านการถ่ายทอดอารมณ์เพลง 6) ด้านความจำ และ 7) ด้านบุคลิกภาพ รายการประเมินประกอบด้วย 11 ข้อ คือ ข้อที่ 1 ความถูกต้องของจังหวะ ข้อที่ 2 ความถูกต้องของทำนองเพลง ข้อที่ 3 ความแม่นยำและความแข็งแรงในการปฏิบัติขับร้องเสียงสูง ข้อที่ 4 ความแม่นยำและความแข็งแรงในการปฏิบัติขับร้องเสียงต่ำ ข้อที่ 5 ความชัดเจนในการปฏิบัติเทคนิคเฉพาะของบทเพลง ข้อที่ 6 ออกเสียงภาษาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ข้อที่ 7 ความถูกต้องและความเหมาะสมของสำเนียงเสียงที่ขับร้องกับประเภทบทเพลงที่ขับร้อง ข้อที่ 8 การถ่ายทอดอารมณ์เพลงผ่านสีหน้า แววตา และท่าทาง ข้อที่ 9 ความแม่นยำในเนื้อหาของบทเพลงที่ใช้ในการขับร้อง ข้อที่ 10 ความ

* วันที่รับบทความ : 18 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 26 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 27 กันยายน 2567
Received: September 18 2024; Revised: September 26 2024; Accepted: September 27 2024

เหมาะสมของท่าทางการยืนและการจับไมค์โครโฟน และข้อที่ 11 แต่งกายได้เหมาะสมกับบทเพลงที่ขับร้อง ผลการหาคุณภาพของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.992 จึงถือได้ว่าแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน แสดงให้เห็นว่าแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพด้านความเชื่อมั่นในระดับที่เชื่อถือได้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน เท่ากับ 0.952 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่สูงและเหมาะสม อีกทั้งค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติมีค่าเท่ากับ 0.851 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบวัดค่อนข้างสูง

คำสำคัญ: คู่มือวิธีการประเมิน; การประเมินทักษะการขับร้อง; ทักษะการขับร้อง; การประเมินตามสภาพจริง

Abstract

The purpose of this research was 1) to create a manual for the assessment of singing skills and 2) to investigate the quality of the manual. The research was conducted in two stages: Step 1: Synthesis and verification of the accuracy of the content of the Vocal Skills Assessment Manual, and Step 2: Quality Verification of the Vocal Skills Assessment Manual. The sample group in the trial of the Vocal Skills Assessment Method Manual using the Probability Sampling method was 40 students of singing majors from the College of Music, Mahasarakham University, who analyzed the data using the Assessor's Confidence Statistics (RAI), the Correlation Coefficient with the Pearson Product Moment formula, and the confidence quality of the attitude measurement form with Cronbach's α - Coefficient formula.

The results of the study showed that the manual for evaluating singing skills consisted of 4 parts: Part 1, Introduction; Part 2: Components of Vocal Skills Assessment Part 3 Guidelines for Evaluating Singing Skills Part 4 Examples of Singing Skills Assessment and Attitude Assessment for Singing, which are set out in 7 areas: 1) accuracy of rhythm and pitch, 2) singing technique, 3) language clarity, 4) vocal accent, 5) conveyance of musical emotions, 6) memory, and 7) personality. The evaluation list consists of 11 items: 1) accuracy of the rhythm; 2) accuracy of the melody; 3) Accuracy and strength of singing high pitches; 4) Accuracy and strength of singing low voices; 5) Clarity of specific techniques of the song; 6) Correct and clear pronunciation of the language; 7) The accent in singing is appropriate for the song; 8) Conveying the emotion of music through facial expressions, eyes, and posture of singing; 9) accuracy in the lyric of the song used in singing; 10) the appropriateness of standing posture and holding the microphone; and 11) dressing appropriately for the song being sung. The results of the quality of the vocal skill assessment method manual showed that the assessor's confidence value (RAI) was 0.992, so it can be considered that the assessment created by the researcher has the confidence quality of the two evaluators. The confidence value of the assessment is 0.952, which shows that the confidence value of the assessment is at a high and appropriate level. In addition, the confidence value of the attitude measurement model was 0.851, which showed that the attitude measurement created by the researcher had a relatively high quality of confidence in the measurement model.

Keywords: The manual of assessment; Singing skills assessment; Singing Skills; Authentic assessment

บทนำ

การขับร้องเป็นเครื่องดนตรีที่มีอยู่ในตัวบุคคลทุกคน นับว่าเป็นเครื่องดนตรีชนิดแรกที่อยู่ในตัวเอง มีลักษณะเฉพาะตัวที่จำเพาะบุคคล มนุษย์ต่างแสดงการร้องเพลงออกมาทั้งความยินดี เศร้าและเพื่อความเพลิดเพลิน การขับร้องคือการเปล่งเสียงออกมารวมกันทั้งการขับและการร้องมีลักษณะเป็นเสียงสูงต่ำสลับสับเปลี่ยนตามแนวทำนองของบทเพลง (ดุษฎี พนมยงค์ บุญทัศนกุล, 2547 : 23-25) การร้องเพลง หรือการขับร้อง คือ การทำให้เกิดเสียงดนตรีจากเสียงและเสริมด้วยถ้อยคำทั้งระบบเสียงสูงต่ำและจังหวะ คนที่ขับร้องเพลงเรียกว่านักร้องและนักร้องจะแสดงการขับร้องเพลง การขับร้องของนักร้อง หรือนักร้องประสานเสียงควรพัฒนาเทคนิคการขับร้องเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่การวางท่าทางที่ถูกต้อง การใช้ลมอย่างสมบูรณ์ การเปล่งเสียงที่ถูกวิธี ซึ่งพื้นฐานเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ร้องมีเทคนิคการร้องที่ดีป้องกันการร้องเพี้ยน ซึ่งจะทำให้เจ็บคอ เจ็บกล้ามเนื้อ การร้องที่มีทักษะสูงหรือร้องในระดับอาชีพ มักจะต้องอาศัยความสามารถแต่กำเนิด การเรียนการสอน และการฝึกฝน นักร้องมืออาชีพจะสร้างหนทางสู่อาชีพด้วยการเป็นนักร้องในแนวเพลงต่าง ๆ อย่างเช่น นักร้องคลาสสิก นักร้องร็อคพวกเขาต้องฝึกทักษะการร้องในแนวเพลงนั้น ทั้งจากครูสอนร้องหรือโค้ชร้องในอาชีพของพวกเขา การเริ่มต้นอาชีพนักร้องหรือนักดนตรีนั้น สิ่งแรกที่นักดนตรีอาชีพหลายท่านแนะนำ คือ เตรียมความพร้อม การเตรียมพร้อมมีตั้งแต่การฝึกซ้อมซึ่งต้องเริ่มจากการหาเพลงฟังหลากหลายแนว จากนั้นเริ่มฝึกซ้อมอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติ และควรหาช่องทางในการเผยแพร่ผลงานของตนเองสู่สาธารณชน หรือสื่อสังคมออนไลน์ (สลิลทิพย์ สุวรรณมณี, 2564 : 35-38)

การวัดประเมินผลทักษะการขับร้องเป็นการติดตามความสำเร็จที่ได้ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ไว้เพื่อตรวจสอบทักษะการขับร้องของผู้เรียน ดังนั้นการวัดประเมินผลต้องความมีความชัดเจนโปร่งใสและควรชี้แจงเกณฑ์ให้ชัดเจน และควรพิจารณาประเมินผลตามหลักทางด้านเทคนิคการขับร้องมาเป็นกรอบในการวัดประเมินผล โดยผู้ขับร้องจะต้องมีคุณภาพเสียงที่ดี มีความคงที่ของน้ำเสียง และเนื้อเสียงที่เต็มตลอดการขับร้อง มีระดับของเสียงที่ดีคงที่ตามระดับตัวโน้ต ความเข้ากันของเสียงในรูปแบบขั้นคู่ และคอร์ด มีความถูกต้องของตัวโน้ต การเปลี่ยนระดับเสียงตามบันไดเสียง และการเปลี่ยนเสียงตามเครื่องหมายแปลงเสียง ความถูกต้องในเรื่องของจังหวะหนักหรือเบา เนื้อเสียงที่ไม่กระด้างรวมถึงสามารถขับร้องได้อย่างเป็นธรรมชาติ (ปาริฉัตร สุ่มมาตย์, 2564 : 86-92) อีกทั้งการตีความบทเพลง ผู้ขับร้องจะต้องมีความรู้ความสามารถในการตีความบทเพลงผ่านความรู้ทางทฤษฎีดนตรี ได้แก่ จังหวะ ประโยคเพลง ความดังเบา และศัพท์สังคีตในการสื่ออารมณ์ (วรางคณา จูเจริญ, 2561 : 27-30)

การสร้างเครื่องมือวัดผลจะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เลือกรูปแบบในการวัดผล กำหนดค่าน้ำหนักคะแนน แต่สิ่งสำคัญที่จำเป็นจะต้องมีคือการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่สร้าง มีขั้นตอน คือ เริ่มต้นจากศึกษาหลักสูตรและกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมรายวิชาที่ต้องการประเมิน

วิเคราะห์ธรรมชาติของงานที่ให้ปฏิบัติ เกี่ยวกับประเภทของงานภาคปฏิบัติที่จำแนกโดยยึดทักษะที่วัด ได้แก่ งานที่เน้นการวัดกระบวนการ งานที่เน้นการวัดผลงาน งานที่เน้นการวัดทั้งกระบวนการและผลงาน ประเภทของงานภาคปฏิบัติที่จำแนกโดยจุดประสงค์ทางการศึกษา ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านพุทธิพิสัยและสัมพันธ์กับทักษะทางสมองงานที่เกี่ยวข้องกับจิตพิสัยและสัมพันธ์กับความรู้สึกงานที่เกี่ยวข้องกับทักษะพิสัยและมีความสัมพันธ์กับทักษะทางกาย วิเคราะห์คุณลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการวัด กำหนดน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ต้องการวัด ลงมือสร้างเครื่องมือ และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการปฏิบัติ เกณฑ์การประเมินคุณภาพของงาน และดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดปฏิบัติโดยผู้เชี่ยวชาญ (ณัฐพล เลิศวิริยะปิติ, 2563 : 14-20)

การพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะการขับร้องที่ดีนั้น แบบประเมินทักษะการขับร้องมีส่วนสำคัญที่จะช่วยกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติขับร้องให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี การวัดและประเมินทักษะการขับร้องมีความท้าทายหลายประการ เนื่องจากทักษะนี้มีความซับซ้อนและมีองค์ประกอบหลากหลายที่ต้องพิจารณา ปัญหาในด้านการตัดสินคุณภาพเสียงหรือการถ่ายทอดอารมณ์ ผู้ประเมินแต่ละคนอาจมีมุมมองและเกณฑ์การตัดสินที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความไม่สม่ำเสมอในการประเมิน อีกทั้งปัญหาด้านความชัดเจนของเกณฑ์การประเมิน ที่ไม่มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้านของทักษะการขับร้อง การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ต้องอาศัยการพัฒนาเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน การฝึกอบรมผู้ประเมินให้มีมาตรฐานเดียวกัน และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแสดงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน เพื่อให้การประเมินทักษะการขับร้องมีความแม่นยำและเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น การพัฒนาคู่มือการประเมินทักษะการขับร้องที่จัดทำขึ้นเป็นการส่งเสริมการแก้ไขปัญหาการใช้เกณฑ์การประเมินที่ไม่ชัดเจน พัฒนาเกณฑ์การประเมินทักษะการขับร้องที่ครอบคลุม เพื่อให้ผู้ที่สนใจ ครู อาจารย์ผู้สอนขับร้อง หรือสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินทักษะการขับร้อง ข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินผลจะทำให้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้มีจุดเด่นใดที่ควรส่งเสริมและจุดอ่อนใดที่ควรแก้ไขเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and development) ใช้วิธีการวิจัยแบบผสานวิธี ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง และขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพชองคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง

ระยะนี้เป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ เพื่อพัฒนาคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาเป็นคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องและดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key information)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยระยะที่ 1 คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง จำนวน 7 ท่าน ประกอบไปด้วย 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาและทักษะการขับร้องไทย จำนวน 2 ท่าน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาและทักษะการขับร้องตะวันตกจำนวน 3 ท่าน และ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาและทักษะการขับร้องพื้นบ้าน จำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดประเมินผล จำนวน 1 ท่าน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในด้านการสอนและมีความเชี่ยวชาญในแต่ละประเภทที่กำหนด ไม่น้อยกว่า 8 ปี

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Congruence) เป็นลักษณะแบบรายการตรวจสอบรายการทักษะการขับร้องที่ต้องประเมิน วิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและองค์ประกอบของการขับร้อง โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับองค์ประกอบการขับร้อง

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าประเมินสอดคล้องกับองค์ประกอบการขับร้อง

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่ารายการประเมินไม่ตรงตามองค์ประกอบการขับร้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบความสอดคล้องเนื้อหาในคู่มือวิธีการประเมินทักษะการชับร้อง วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบที่ประเมินกับเกณฑ์การประเมินทักษะการขับร้อง โดยมีเกณฑ์ คือ ข้อรายการประเมินแต่ละข้อ ต้องมีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง

ระยะนี้เป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อนำคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องที่ปรับปรุงจากระยะที่ 1 ไปทดลองใช้จริงและปรับปรุงเนื้อหาของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องหลังการทดลองใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัย คือ นิสิตเอกขับร้องไทย นิสิตเอกขับร้องพื้นบ้าน และนิสิตเอกขับร้องตะวันตก จำนวน 100 คน โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับระยะนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยเลือกนิสิตเอกขับร้องไทย นิสิตเอกขับร้องพื้นบ้าน และนิสิตเอกขับร้องตะวันตก ชั้นปีที่ 1-2 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1/2567 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (Reliability) โดยนำผลที่ได้จากผู้ประเมิน 2 คน ประเมินกับนิสิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน 2 คน โดยใช้สูตร RAI (Rater Agreement Indexes) ของ Burry – Stock

2) การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะการขับร้องและแบบวัดเจตคติต่อการขับร้องโดยใช้วิธีการสอบซ้ำ (t–test Method) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติโดยใช้สูตร α - Coefficient ของ Cronbach

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ คู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง ที่ปรับปรุงแล้วในระยะที 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (Reliability) โดยใช้วิธีการคำนวณโดยสูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน RAI (Rater Agreement Indexes) ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI)

2) การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (Reliability) โดยวิธีการวัดซ้ำ (Test – retest Method) พบว่า คะแนนการประเมินการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจากการวัดครั้งที่ 1 และครั้งที่

2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.952 โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยสูตร Pearson Product Moment (Pearson, 1895)

3) การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติ เก็บข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ทำแบบวัดเจตคติเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติโดยใช้สูตร α - Coefficient ของครอนบาค (Cronbach, 1951)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในสร้างคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง ผู้วิจัยอาศัยหลักการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic assessment) โดยผู้คิดค้นหลักการนี้คือ Wiggins, Grant, and McTighe, Jay (1998) โดยกำหนดให้กระบวนการวัดผลและสังเกตผลอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลที่สอดคล้องกับผลลัพธ์ (Determine Acceptable Evidence) ออกแบบการประเมินผลที่สะท้อนถึงความเข้าใจและความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ของผู้เรียน การประเมินสามารถวัดได้ว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้จริง โดยมุ่งประเมินจากการปฏิบัติขับร้องจริง ดังแผนภาพที่ 1

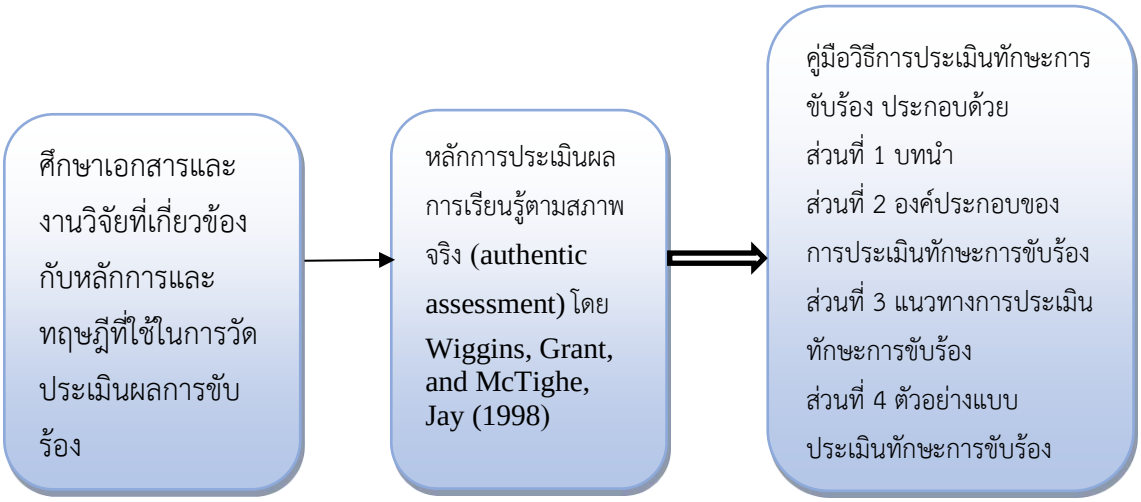

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง

ในการนำเสนอผลการสร้างและตรวจสอบความเที่ยงตรงของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 ผลการสังเคราะห์เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การขับร้อง การปฏิบัติทักษะการขับร้อง และแบบประเมินทักษะการขับร้องสำหรับการขับร้อง 3 ประเภท คือ การขับร้องไทย การขับร้องพื้นบ้าน และการขับร้องตะวันตก เมื่อสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว สามารถกำหนดเกณฑ์ได้ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้องของจังหวะและระดับเสียง ด้านเทคนิคการขับร้อง ด้านความชัดเจนของภาษา ด้านสำเนียงเสียงในการขับร้อง ด้านการถ่ายทอดอารมณ์เพลง ด้านความจำ และด้านบุคลิกภาพ จากนั้นผู้วิจัยสังเคราะห์เกณฑ์การประเมินรายด้านเพื่อพัฒนาเป็นข้อรายการประเมินในแต่ละด้าน ผลการพัฒนา พบว่า เกณฑ์การประเมินทักษะการขับร้องประกอบด้วยข้อรายการประเมิน 11 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 ความถูกต้องของจังหวะ ข้อที่ 2 ความถูกต้องของทำนองเพลง ข้อที่ 3 ความแม่นยำและความแข็งแรงในการปฏิบัติขับร้องเสียงสูง ข้อที่ 4 ความแม่นยำและความแข็งแรงในการปฏิบัติขับร้องเสียงต่ำ ข้อที่ 5 ความชัดเจนในการปฏิบัติเทคนิคเฉพาะของบทเพลง ข้อที่ 6 ออกเสียงภาษาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ข้อที่ 7 ความถูกต้องเหมาะสมของสำเนียงเสียงที่ขับร้องกับประเภทบทเพลงที่ขับร้อง ข้อที่ 8 การถ่ายทอดอารมณ์เพลงผ่านสีหน้า แววตา และท่าทาง ข้อที่ 9 ความแม่นยำในเนื้อหาของบทเพลงที่ใช้ในการขับร้อง ข้อที่ 10 ความเหมาะสมของท่าทางการยืนและการจับไมค์โครโฟน และข้อที่ 11 แต่งกายได้เหมาะสมกับบทเพลงที่ขับร้อง

1.2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง

ผู้วิจัยได้นำคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องที่พัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขคำอธิบายระดับคุณภาพ ผลการวิเคราะห์ค่า IOC โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ซึ่ง พบว่า มีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไปทุกข้อ โดยมีค่า IOC= 0.86 เป็นไปตามเกณฑ์ผ่านความสอดคล้อง 0.5 ขึ้นไป สามารถนำไปใช้ได้ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยค่า IOC

รายละเอียด		IOC	**ความหมาย**
1. องค์ประกอบโดยรวมของคู่มือ			
1.1 ส่วนที่ 1 บทนำ		1	ใช้ได้
1.2 ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของการประเมินทักษะการขับร้อง		0.66	ใช้ได้
1.3 ส่วนที่ 3 แนวทางการประเมินทักษะการขับร้อง		0.66	ใช้ได้
1.4 ส่วนที่ 4 ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการขับร้อง		0.66	ใช้ได้
2. รายละเอียดเกณฑ์การประเมินทักษะการขับร้องและระดับคุณภาพการประเมิน			
ด้านที่ 1 ความถูกต้องของจังหวะและระดับเสียง	1) มีความถูกต้องของจังหวะ	1	ใช้ได้
	2) มีความถูกต้องของทำนองเพลง	1	ใช้ได้
ด้านที่ 2 เทคนิคการขับร้อง	3) ปฏิบัติขับร้องเสียงสูงได้อย่างแม่นยำและแข็งแรง	0.66	ใช้ได้
	4) ปฏิบัติขับร้องเสียงต่ำได้อย่างแม่นยำและแข็งแรง	0.66	ใช้ได้
	5) ปฏิบัติเทคนิคที่เป็นเทคนิคเฉพาะของบทเพลงได้อย่างชัดเจน	0.66	ใช้ได้
ด้านที่ 3 ความชัดเจนของภาษา	6) ออกเสียงภาษาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน	1	ใช้ได้
ด้านที่ 4 สำเนียงเสียงในการขับร้อง	7) ขับร้องบทเพลงได้อย่างมีสำเนียงเสียงที่ถูกต้องเหมาะสมกับประเภทบทเพลงที่ขับร้อง	1	ใช้ได้
ด้านที่ 5 การถ่ายทอดอารมณ์เพลง	8) ถ่ายทอดอารมณ์เพลงผ่านสีหน้า แววตา และท่าทาง	1	ใช้ได้
ด้านที่ 6 ความจำ	9) ขับร้องบทเพลงได้อย่างถูกต้องแม่นยำในด้านเนื้อหาของเพลง	1	ใช้ได้
ด้านที่ 7 บุคลิกภาพ	10) ท่าทางการยืน การจับไมค์โครโฟนมีความเหมาะสม	1	ใช้ได้
	11) แต่งกายได้เหมาะสมกับบทเพลงที่ขับร้อง	1	ใช้ได้
รวม		**0.86**	**ใช้ได้**

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง

ในการนำเสนอผลตรวจสอบคุณภาพของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

2.1 การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (Reliability)

การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (Reliability) โดยใช้วิธีการคำนวณโดยสูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน RAI (Rater Agreement Indexes) ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.992

2.2 การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (Reliability)

การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (Reliability) โดยวิธีการวัดซ้ำ (Test–retest Method) พบว่า คะแนนการประเมินการปฏิบัติของนักเรียนตัวอย่างประเมินครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของคะแนนการประเมินการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

(n = 40)

การวัด	**การวัด**	
	ผู้ประเมิน 1	**ผู้ประเมิน 2**
ผู้ประเมิน 1	1.00	-
ผู้ประเมิน 2	0.952****	1.00

** Significant (p-value = 0.01)

2.3 การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อการวัดทักษะการขับร้อง

การหาคุณภาพด้านค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัด (Discrimination Index) มีข้อคำถามในแบบประเมินที่มีคุณภาพด้านค่าอำนาจจำแนก คือ มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 ทั้งหมด 15 ข้อ โดยผลการวิเคราะห์การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบวัด (Reliability) โดยใช้สูตร α - Coefficient ของ CRONBACH พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินเท่ากับ 0.851 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดเจตคติชุดนี้มีความเชื่อมั่นค่อนข้างสูง

2.4 การปรับปรุงเนื้อหาคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องหลังการทดลองใช้

ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้ประมินทั้งสองท่าน มาปรับปรุงคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง ปรับปรุงโดยใช้แนวคิดในการพัฒนาแบบไล่เรียงระดับขององค์ประกอบในข้อรายการประเมินแต่ละข้อจากระดับคุณภาพสูงที่ต้องแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบครบถ้วนไปจนถึงการขาดองค์ประกอบในจำนวนที่ลดหลั่นกันตามลำดับ ซึ่งเป็นการพัฒนาคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องภายใต้แนวคิดแบบมาตร

ประมาณค่า ช่วยให้เกิดความสอดคล้องของผู้ประเมินและคงไว้ซึ่งสารสนเทศจากข้อมูลย้อนกลับได้ครบถ้วน คู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องที่ผ่านการปรับปรุงคำอธิบายระดับคุณภาพตามข้อเสนอแนะ แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เกณฑ์การประเมินทักษะการขับร้องปรับปรุงหลังการทดลองใช้

ประเด็นประเมิน	ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน
1. ความถูกต้องของจังหวะ	5	ปฏิบัติขับร้องได้ตรงจังหวะถูกต้องทั้งหมดและมีความเป็นธรรมชาติ
	4	ปฏิบัติขับร้องได้ตรงจังหวะแต่ไม่เป็นธรรมชาติ
	3	ปฏิบัติขับร้องได้ตรงจังหวะบ้าง แต่มีผิดพลาด 1-2 จุด
	2	ปฏิบัติขับร้องได้ตรงจังหวะบ้าง แต่มีผิดพลาด 3-4 จุด
	1	ปฏิบัติขับร้องได้ตรงจังหวะ แต่มีผิดพลาดมากกว่า 5 จุดขึ้นไป
2. ความถูกต้องของทำนองเพลง	5	ปฏิบัติขับร้องทำนองเพลงได้ถูกต้องทั้งหมด ไม่มีผิดเพี้ยน
	4	ปฏิบัติขับร้องทำนองเพลงได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก แต่มีผิดเพี้ยน 1 จุด
	3	ปฏิบัติขับร้องทำนองเพลงได้ถูกต้อง แต่มีผิดเพี้ยน 2 จุด
	2	ปฏิบัติขับร้องทำนองเพลงได้ถูกต้อง แต่มีผิดเพี้ยน 3 จุด
	1	ปฏิบัติขับร้องทำนองเพลงได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย มีผิดเพี้ยนมากกว่า 3 จุดขึ้นไป
3. ความแม่นยำและความแข็งแรงในการปฏิบัติขับร้องเสียงสูง	5	ปฏิบัติขับร้องเสียงสูงได้อย่างแม่นยำและแข็งแรง
	4	ปฏิบัติขับร้องเสียงสูงได้ มีความแข็งแรง แต่มีอาการเกร็งคอขณะขับร้องร่วมด้วย
	3	ปฏิบัติขับร้องเสียงสูงได้ แต่ไม่มีความแข็งแรง
	2	ปฏิบัติขับร้องเสียงสูงไม่ตรงเสียง มีการเพี้ยนต่ำ
	1	ปฏิบัติขับร้องเสียงสูงไม่ได้
4. ความแม่นยำและความแข็งแรงในการปฏิบัติขับร้องเสียงต่ำ	5	ปฏิบัติขับร้องเสียงต่ำได้อย่างแม่นยำและแข็งแรง
	4	ปฏิบัติขับร้องเสียงต่ำได้ มีความแข็งแรง แต่มีอาการเกร็งคอขณะขับร้องร่วมด้วย
	3	ปฏิบัติขับร้องเสียงต่ำได้ แต่เสียงจม ไม่มีความแข็งแรง
	2	ปฏิบัติขับร้องเสียงต่ำไม่ตรงเสียง มีการเพี้ยนสูง
	1	ปฏิบัติขับร้องเสียงต่ำไม่ได้

ตารางที่ 3 (ต่อ) เกณฑ์การประเมินทักษะการขับร้องปรับปรุงหลังการทดลองใช้

ประเด็นประเมิน	ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน
5. ความชัดเจนในการปฏิบัติเทคนิคเฉพาะของบทเพลง	5	ปฏิบัติเทคนิคเฉพาะของบทเพลงได้ถูกต้อง เช่น การเอื้อนเสียง การสะบัดเสียงได้อย่างไพเราะและชัดเจน
	4	ปฏิบัติเทคนิคเฉพาะของบทเพลงได้ เช่น การเอื้อนเสียง การสะบัดเสียง แต่ยังขาดความเป็นธรรมชาติ
	3	ปฏิบัติเทคนิคเฉพาะของบทเพลงได้ เช่น การเอื้อนเสียง การสะบัดเสียง แต่ยังไม่ค่อยชัดเจน
	2	ปฏิบัติเทคนิคเฉพาะของบทเพลงไม่ค่อยชัดเจน มีการเพี้ยนทำนองเพลง
	1	ไม่สามารถปฏิบัติเทคนิคเฉพาะของบทเพลงได้
6. ออกเสียงภาษาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน	5	ออกเสียงภาษาที่ใช้ในบทเพลงได้อย่างถูกต้องและชัดเจน
	4	ออกเสียงภาษาที่ใช้ในบทเพลงได้ แต่มีผิดพลาด 1-2 คำ
	3	ออกเสียงภาษาที่ใช้ในบทเพลงได้ แต่มีผิดพลาด 3-4 คำ
	2	ออกเสียงภาษาที่ใช้ในบทเพลงได้ แต่มีผิดพลาด 5-6 คำ
	1	ออกเสียงภาษาไม่ถูกต้อง
7. ความถูกต้องเหมาะสมของสำเนียงเสียงที่ขับร้องกับประเภทบทเพลงที่ขับร้อง	5	ปฏิบัติขับร้องอย่างมีสำเนียงเสียงที่ถูกต้องและเหมาะสมกับบทเพลงที่ใช้ในการขับร้อง
	4	ปฏิบัติขับร้องอย่างมีสำเนียงเสียงที่เหมาะสมกับบทเพลงที่ใช้ในการขับร้อง แต่ยังผิดพลาด 1 จุด
	3	ปฏิบัติขับร้องอย่างมีสำเนียงเสียงที่เหมาะสมกับบทเพลงที่ใช้ในการขับร้อง แต่ยังผิดพลาด 2 จุด
	2	ปฏิบัติขับร้องอย่างมีสำเนียงเสียงที่เหมาะสมกับบทเพลงที่ใช้ในการขับร้อง แต่ยังผิดพลาด 3 จุด
	1	สำเนียงเสียงที่ใช้ในการขับร้องไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมกับบทเพลงที่ใช้ในการขับร้อง
8. การถ่ายทอดอารมณ์เพลงผ่านสีหน้า แววตา และท่าทาง	5	ถ่ายทอดอารมณ์เพลงผ่านสีหน้า แววตา และท่าทางได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมชาติ
	4	ถ่ายทอดอารมณ์เพลงผ่านสีหน้า แววตา และท่าทาง แต่ไม่ขาดความเป็นธรรมชาติ
	3	ถ่ายทอดอารมณ์เพลงผ่านสีหน้า แววตา หรือท่าทาง ทางใดทางหนึ่งเท่านั้น และขาดความเป็นธรรมชาติ
	2	ถ่ายทอดอารมณ์เพลงผ่านสีหน้า แววตา และท่าทางเพียงนิดเดียว
	1	ไม่มีการถ่ายทอดอารมณ์เพลง

ตารางที่ 3 (ต่อ) เกณฑ์การประเมินทักษะการขับร้องปรับปรุงหลังการทดลองใช้

9. ความแม่นยำในเนื้อหาของบทเพลงที่ใช้ในการขับร้อง	5	ปฏิบัติขับร้องเนื้อเพลงได้ถูกต้องตลอดทั้งเพลง
	4	ปฏิบัติขับร้องเนื้อเพลงได้ แต่มีผิดเพี้ยน 1 ประโยค
	3	ปฏิบัติขับร้องเนื้อเพลงได้ แต่มีผิดเพี้ยน 2 ประโยค
	2	ปฏิบัติขับร้องเนื้อเพลงได้ แต่มีผิดเพี้ยน 3 ประโยค
	1	ปฏิบัติขับร้องเนื้อเพลงไม่ถูกต้อง
10. ความเหมาะสมของท่าทางการยืนและการจับไมค์โครโฟน	5	มีการวางท่าทางการยืนและการจับไมค์ที่ถูกต้อง มีความงามสง่าและเป็นธรรมชาติ
	4	มีการวางท่าทางการยืน และการจับไมค์ที่ถูกต้อง แต่ยังไม่เป็นธรรมชาติ
	3	มีการวางท่าทางการยืน และการจับไมค์ที่ถูกต้อง แต่ยังมีอาการเกร็งขณะขับร้องร่วมด้วย
	2	มีการวางท่าทางการยืน และการจับไมค์ที่ถูกต้อง แต่ยังมีอาการเกร็งขณะขับร้องร่วมด้วย และไม่เป็นธรรมชาติ
	1	มีการวางท่าทางการยืนและการจับไมค์ได้ถูกต้องบางส่วน ดูไม่เป็นธรรมชาติ และไม่มีความสง่างาม
11 แต่งกายได้เหมาะสมกับบทเพลงที่ขับร้อง	5	การแต่งกายมีความสวยงามและมีความเหมาะสมกับรายละเอียดของบทเพลงที่ขับร้อง
	4	การแต่งกายมีความสวยงามเหมาะสมกับบทเพลงที่ขับร้อง
	3	การแต่งกายมีความสวยงามแต่ยังไม่เหมาะสมกับบทเพลงที่ขับร้อง
	2	การแต่งกายมีความสุภาพแต่ยังไม่สวยงามเหมาะสมกับการขับร้องเท่าที่ควร
	1	แต่งกายไม่เหมาะสมกับบทเพลงที่ขับร้อง

อภิปรายผลการวิจัย

การสร้างคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง ได้ดำเนินการโดยสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่ใช้ในการสร้างคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง โดยคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องประกอบไปด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความสำคัญ และความเป็นมาของการประเมินทักษะการขับร้อง ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของการประเมินทักษะการขับร้อง กล่าวถึง องค์ประกอบของการประเมินทักษะการขับร้อง ส่วนที่ 3 แนวทางการประเมินทักษะการขับร้อง กล่าวถึง การนำแนวคิด หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินทักษะไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินทักษะการขับร้อง ส่วนที่ 4 ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการขับร้องและแบบประเมินเจตคติต่อการขับร้อง แสดงถึง ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการขับร้อง เกณฑ์การให้คะแนนในการวัดประเมินทักษะการขับร้อง และแบบวัดเจตคติต่อการขับร้อง ซึ่งเกณฑ์การประเมินทักษะการขับร้องทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้องของจังหวะและระดับเสียง 2) ด้านเทคนิคการขับร้อง 3) ด้านความชัดเจนของภาษา 4) ด้านสำเนียงเสียงในการขับร้อง 5) ด้านการถ่ายทอดอารมณ์เพลง 6) ด้านความจำ และ 7) ด้านบุคลิกภาพ จากนั้นผู้วิจัยสังเคราะห์เกณฑ์การประเมินรายด้านเพื่อพัฒนาเป็นข้อรายการประเมินในแต่ละด้าน พบว่า เกณฑ์การประเมินทักษะการขับร้องประกอบด้วยข้อรายการประเมิน 11 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 ความถูกต้องของจังหวะ ข้อที่ 2 ความถูกต้องของทำนองเพลง ข้อที่ 3 ความแม่นยำและความแข็งแรงในการปฏิบัติขับร้องเสียงสูง ข้อที่ 4 ความแม่นยำและความแข็งแรงในการปฏิบัติขับร้องเสียงต่ำ ข้อที่ 5 ความชัดเจนในการปฏิบัติเทคนิคเฉพาะของบทเพลง ข้อที่ 6 ออกเสียงภาษาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ข้อที่ 7 ความถูกต้องเหมาะสมของสำเนียงเสียงที่ขับร้องกับประเภทบทเพลงที่ขับร้อง ข้อที่ 8 การถ่ายทอดอารมณ์เพลงผ่านสีหน้า แววตา และท่าทาง ข้อที่ 9 ความแม่นยำในเนื้อหาของบทเพลงที่ใช้ในการขับร้อง ข้อที่ 10 ความเหมาะสมของท่าทางการยืนและการจับไมค์โครโฟน และข้อที่ 11 แต่งกายได้เหมาะสมกับบทเพลงที่ขับร้อง ผลการวิเคราะห์ค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน พบว่าทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป โดยมีค่าเฉลี่ย IOC = 0.86 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ความสอดคล้องที่กำหนดไว้ (≥ 0.5) ทำให้ข้อรายการประเมินสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยสอดคล้องกับหลักการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) Wiggins, G., & McTighe, J. (1998) ได้กล่าวถึงหลักการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ว่า การออกแบบการประเมินผลควรที่สะท้อนถึงความเข้าใจและความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ของผู้เรียน การประเมินจะต้องสามารถวัดได้ว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาจริงหรือไม่ ไม่ใช่เพียงการท่องจำข้อมูล การวางแผนประสบการณ์การเรียนรู้และกิจกรรมการสอน (Plan Learning Experiences and Instruction) เป็นการออกแบบการเรียนการสอนที่เริ่มต้นจากการคิดถึงผลลัพธ์ที่ต้องการและใช้การประเมินผลเป็นเครื่องมือในการยืนยันความสำเร็จของการเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาความเข้าใจและความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้ชีวิต

จริงและการทำงานในอนาคต และยังสอดคล้องกับ ปาริฉัตร สุ่มมาตย์ (2564 : 50-52) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผลสัมฤทธิ์การขับร้อง 2 แนว โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดคาแกนสำหรับผู้เรียนอายุ 17 - 18 ปี และได้กล่าวถึงการวัดประเมินผลทักษะการขับร้องว่า การวัดประเมินผลเป็นการติดตามความสำเร็จที่ได้ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ไว้เพื่อตรวจสอบทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ ดังนั้นการวัดประเมินผลต้องความมีความชัดเจนโปร่งใสและควรชี้แจงเกณฑ์ให้ชัดเจน และควรพิจารณาประเมินผลตามหลักทางด้านเทคนิคการขับร้องมาเป็นกรอบในการวัดประเมินผล ได้แก่ คุณภาพเสียง น้ำเสียงในการขับร้อง ความถูกต้องของตัวโน้ตและจังหวะ ด้านเทคนิคการขับร้อง และการตีความบทเพลง อีกทั้งยังสอดคล้องกับวรางคณา จูเจริญ (2561 : 114-116) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการขับร้องโดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแนวคิดของโคดายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และได้กล่าวถึงการวัดประเมินทักษะการขับร้องไว้ว่า เครื่องมือวัดทักษะการขับร้องมีหลายรูปแบบ เช่น การทดสอบ การสั่งเกติ แบบตรวจสอบรายการ แบบจัดอันดับแบบมาตรประเมินคำและแบบระเบียนพฤติกรรมงาน งานวิชัยนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แบบวัดทักษะ การขับร้องด้วยการใช้แบบมาตรประเมินค่า (Rating Scale) ไว้ 5 ด้านประกอบด้วย 1) เสียงร้อง 2) การหายใจ 3) เนื้อร้อง 4) ทำนอง และ 5) จังหวะ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการสร้างคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องจำเป็นต้องพัฒนาเกณฑ์การประเมินที่มีความครอบคลุมและชัดเจน เพื่อตรวจสอบทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องอย่างละเอียดและแม่นยำ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการขับร้องต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพของคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องได้ดำเนินการโดยนำคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน หลังจากใช้แบบวัดประเมินทักษะแบบวัดประเมินเจตคติต่อการขับร้องตามคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.992 จึงถือได้ว่าแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน แสดงให้เห็นว่าแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพด้านความเชื่อมั่นในระดับที่เชื่อถือได้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน เท่ากับ 0.952 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่สูงและเหมาะสม ทำให้มั่นใจได้ว่าแบบประเมินสามารถวัดทักษะการขับร้องของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและเสถียร อีกทั้งค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติมีค่าเท่ากับ 0.851 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบวัดค่อนข้างสูง ผลการวิจัยสอดคล้องกับสาวิตรี รุ่งศิริ (2561 : 98-101) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบประเมินการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยไทยพื้นฐาน และได้กล่าวถึงการหาคุณภาพของแบบประเมินไว้ว่า แบบประเมินการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยไทยพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 คือ แบบประเมินการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยไทยพื้นฐานด้านทักษะและด้านความรู้ในการปฏิบัติ มีลักษณะของแบบประเมินเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (Scoring Rubric) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ และ

ฉบับที่ 2 คือ แบบวัดเจตคติต่อดนตรีไทย มีลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการปฏิบัติปฏิบัติการเป่าขลุ่ยไทยพื้นฐานด้านทักษะและด้านความรู้ในการปฏิบัติ ในด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ตรวจสอบความเป็นปรนัยของแบบประเมิน ตรวจสอบความเชื่อมั่นของผู้ประเมินด้วยการคำนวณการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน (RAI) และตรวจสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยวิธีการประมาณค่าความเชื่อมั่นแบบคงที่โดยวิธีการวัดซ้ำ แบบวัดเจตคติต่อดนตรีไทย ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเป็นปรนัยของแบบวัด ตรวจสอบคุณภาพด้านค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเป็นรายข้อโดยใช้การทดสอบค่า t-test และตรวจสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยวิธีการหาความสอดคล้องภายในด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พร้อมกับได้สร้างเกณฑ์ในการให้คะแนนและการแปลความหมายของแบบประเมิน และสร้างคู่มือในการใช้แบบประเมินการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยไทย จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการประเมินทักษะการขับร้องที่ดีควรมีความชัดเจนและเชื่อถือได้ทั้งในแง่ของเกณฑ์การประเมินทักษะการขับร้องและการประเมินจากผู้ประเมินหลายคน นอกจากนี้ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมินอย่างละเอียดและรอบคอบจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1) คู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้องฉบับนี้ไม่ได้มีข้อจำกัดในการประเมินที่เป็นเฉพาะประเภทบทเพลง ผู้ใช้แบบประเมินสามารถนำแบบประเมินนี้ไปใช้กับการประเมินผลการขับร้องประเภทใดก็ได้ โดยปรับเกณฑ์และวิธีการประเมินให้เหมาะสมกับแนวเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงไทย เพลงลูกทุ่งไทย เพลงไทยสากล เพลงพื้นบ้าน เพลงคลาสสิก หรือเพลงแจ๊ส เพื่อให้การประเมินมีความครอบคลุมทุกแนวทาง

2) ผลที่ได้จากการประเมินทักษะการขับร้องจากคู่มือวิธีการประเมินทักษะการขับร้อง ทำให้ผู้ใช้แบบประเมินได้ทราบข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินทั้งในด้านความรู้ ด้านทักษะในการปฏิบัติ และด้านเจตคติในการปฏิบัติของผู้เรียน ซึ่งเป็นการประเมินตามหลักการประเมินตามสภาพจริง สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนขับร้อง และพัฒนาศักยภาพด้านการขับร้องของผู้ขับร้องได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยเพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการบันทึกและประเมินผล เช่น ซอฟต์แวร์ที่สามารถวิเคราะห์การควบคุมเสียง ความถูกต้องของโน้ต และการใช้จังหวะ เพื่อช่วยให้การประเมินมีความแม่นยำ

2) ควรส่งเสริมการจัดประกวดการขับร้องเป็นวิธีที่ยอดเยี่ยมในการกระตุ้นความสนใจและพัฒนาทักษะการร้องเพลงในกลุ่มคนที่สนใจด้านดนตรีและการแสดง โดยเลือกใช้เกณฑ์มาตรฐานมาใช้ในการตัดสินการขับร้องทให้เหมาะสมกับประเภทเพลงที่ใช้การขับร้อง พร้อมทั้งคัดเลือกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการขับร้องประเภทนั้นๆ มาเป็นกรรมการในการตัดสิน อีกทั้งควรจัดอบรมกรรมการให้มีความเข้าใจในมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการให้คะแนน

ข้อเสนอแนะในการนำคู่มือไปใช้

1) ผู้นำแบบประเมินไปใช้ควรมีการจัดอบรมกรรมการหรือผู้ประเมินให้มีความเข้าใจในมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการให้คะแนน

2) ควรสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการประเมินเพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลในการส่งผลงานและรับข้อเสนอแนะได้อย่างรวดเร็วและสะดวก

เอกสารอ้างอิง

ณัฐพล เลิศวิริยะปิติ. (2563). *การสร้างแบบฝึกทักษะการตีฆ้องวงใหญ่:กรณีศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น สำนักดนตรีไทยบ้านอรรถกฤษณ์.* ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดุษฎี พนมยงค์ บุญทัศนกุล. (2547). *สานฝันด้วยเสียงเพลง.* สำนักพิมพ์บ้านเพลง.

ปาริฉัตร สุ่มมาตย์. (2564). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์การขับร้อง 2 แนว โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดคาแกนสำหรับผู้เรียนอายุ17 - 18 ปี.* ปริญญาดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วรางคณา จูเจริญ. (2561). *การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการขับร้องโดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแนวคิดของโคดาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.* ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

สลิลทิพย์ สุวรรณมณี. (2564). *การศึกษาเทคนิคและวิธีการฝึกซ้อมขับร้องเพลงสากลของพริมาภา กรโรจนชวิน.* งานวิจัย วิทยาลัยการดนตรี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สาวิตรี รุ่งศิริ. (2561). *การพัฒนาแบบประเมินการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยไทยพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Cronbach, L. J. (1951). *Coefficient alpha and the internal structure of tests*. Psychometrika,

Pearson, K. (1895). Note on Regression and Inheritance in the Case of Two Parents. *Proceedings of the Royal Society of London*. 58, 240-242.

Wiggins, G., & McTighe, J. (1998). *Understanding by Design.* Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development (ASCD).

การถอดบทเรียนการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษา: วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

Lesson Learned From the Application of the Balanced Scorecard Concept to Strategic Implementation: A Case Study of Vassanapark Resort Khamchanod, Bandung District, Udontani Province

อระยา เทวารุทธ และ ศักดิ์ชัย เจริญศิริพรกุล
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Oraya Thewarut and Sakchai Jarernsiripornkul
Khon Kaen University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sakchaij@kku.ac.th

****

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard (การประเมินแบบสมดุล) ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดและหลักการของ Kemmis and McTaggart ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนปฏิบัติ 2) การลงมือปฏิบัติ 3) การสังเกต และ 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติการ โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 วงจร ใช้เวลาในการดำเนินการศึกษา 2 เดือน โดยสรุปผลการถอดบทเรียนจากการศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของพนักงานวาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด จำนวน 22 คน โดยเป็นการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลได้แก่ 1) แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมขณะประชุม 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นพนักงานหลังจากมีการประชุม 3) แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อติดตามการปฏิบัติงานในระยะเวลา 1 เดือน 4) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นหลังจากมีการดำเนินการในระยะเวลา 1 เดือน โดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า

ผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กรทำให้พนักงานมีความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางและบทบาทของตนเองรวมถึงผู้อื่นในองค์กรการมีส่วนร่วมของพนักงานในกระบวนการกำหนดแบบวัดผลส่วนบุคคลยังช่วยเสริมสร้างความมุ่งมั่นและความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งผลที่ตามมาคือพนักงานสามารถปรับปรุงการทำงานและบริหารจัดการเวลาของตนเองได้ดีขึ้น นอกจากนี้ การทำงานในองค์กรยังดำเนินไปอย่างราบรื่นอีกทั้งบรรยากาศการทำงานก็ดีขึ้นอย่างชัดเจน

* วันที่รับบทความ : 29 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 14 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 17 กันยายน 2567
Received: August 29 2024; Revised: September 14 2024; Accepted: September 17 2024

คำสำคัญ: การประยุกต์; แบบวัดผลสมดุล; การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ; ถอดบทเรียน

Abstract

This study has an objective to gain the lesson from the application of the Balanced Scorecard concept in strategic implementation. The study followed an action research approach based on the principles of Kemmis and McTaggart which consists of four steps: 1) Planning 2) Action 3) Observation and 4) Reflection. The process was divided into two cycles and lasted two months. The study summarized the lessons learned from the changes among 22 employees of VassanaPark Resort, KhamChanod. Data collection tools included: 1) Participant observation during meetings 2) In-depth interviews to gather employee feedback post-meetings 3) Non-participant observation for monitoring work performance over one month 4) In-depth interviews to gather feedback after one month of implementation.

The study found that communicating the organization's vision and goals enabled employees to better understand the direction and their own roles, as well as the roles of others within the organization. Employee participation in the process of setting personal performance measures further enhanced their commitment and accountability for their assigned tasks. As a result, employees were able to improve their work performance and time management. Moreover, the organization operated more smoothly, and the overall working atmosphere significantly improved.

Keywords: Application; Balanced Scorecard; Strategic Implementation; Lesson Learned

บทนำ

จากการคาดการณ์แนวโน้มเศรษฐกิจของจังหวัดอุดรธานีในปี 2567 นี้ คาดว่าจะมีการขยายตัวร้อยละ 3.1 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2566 จากสภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มฟื้นตัวกำลังซื้อของประชาชนปรับตัวดีขึ้น จากจำนวนนักท่องเที่ยวในปี 2566 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 23.4 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากมาตรการการกระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มธุรกิจโรงแรมคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 25.5 ตามจำนวนของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นซึ่งส่งผลให้รายได้ของธุรกิจโรงแรมมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นอย่างมาก (สำนักงานคลังจังหวัดอุดรธานี, 2566 : 2)

วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด เป็นธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมโรงแรมและรีสอร์ทในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งให้บริการที่พักรายวันพร้อมร้านอาหารและคาเฟ โดยเริ่มดำเนินกิจการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 รวมระยะเวลาการดำเนินงานแล้วกว่า 5 ปี ด้วยทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กับวัดป่าคำชะโนด แหล่งท่องเที่ยวชื่อดังในพื้นที่ (วาสนาปาร์ค รีสอร์ท, 2567) วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด ได้รับประโยชน์จากแนวโน้มการเติบโตของเศรษฐกิจในจังหวัดอุดรธานี ทำให้ธุรกิจจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง โดยธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ทซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริการ จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ใช้บริการเป็นหลัก ทั้งในแง่ของอัตราการเข้าพักและรายได้ที่ได้รับจากการใช้บริการในแต่ละครั้ง (ธีรวัฒน์ หินแก้ว และชิตพล วิไลงาม, 2567 : 28) ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้

สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าและรักษาการเติบโตของธุรกิจได้อย่างยั่งยืน พนักงานถือเป็นทรัพยากรสำคัญที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนความสำเร็จขององค์กร การปรับกลยุทธ์ทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับปัจจัยภายนอกและภายใน ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานได้อย่างยั่งยืน (Armstrong, 2020 : 22) อย่างไรก็ตาม องค์กรได้ทำการกำหนดแผนกลยุทธ์ไว้แล้วเพื่อปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว แต่การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่องค์กรจำเป็นต้องมีแนวทางที่ชัดเจน เนื่องจากหากไม่สามารถเชื่อมโยงกลยุทธ์ไปสู่การดำเนินงานจริงได้ อาจส่งผลให้พนักงานขาดความเข้าใจในเป้าหมายและทิศทางขององค์กรซึ่งจะนำไปสู่ความสับสนในการปฏิบัติงานและลดประสิทธิภาพโดยรวมขององค์กรได้ โดยการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญในทุกขั้นตอนการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารเป้าหมาย การติดตามผล และการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการทำงาน ทั้งนี้ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพยังช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันของพนักงานทุกระดับเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิผล (วรางคณา ผลประเสริฐ, 2554 : 25)

แนวคิด Balanced Scorecard เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงกลยุทธ์กับการดำเนินงานประจำวันอย่างเป็นระบบ โดยทำหน้าที่เป็นกรอบการทำงานที่ช่วยสื่อสารกลยุทธ์จากระดับบริหารสู่ทุกระดับขององค์กร (Kaplan and Norton, 1996: 8) ผ่านการวัดผลและปรับปรุงใน 4 มิติหลัก ได้แก่ การเงิน ลูกค้า กระบวนการภายใน และการเรียนรู้และการเติบโต ซึ่งมิติเหล่านี้สะท้อนถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยที่ Balanced Scorecard ช่วยแปลงกลยุทธ์ขององค์กรออกมาเป็นวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด เป้าหมาย และโครงการที่สอดคล้องกับมุมมองทั้ง 4 มิติ นอกจากนี้ ยังเป็นเครื่องมือจัดการที่มีประสิทธิภาพในการใช้ตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อติดตามและประเมินผลความสำเร็จขององค์กร ยิ่งไปกว่านั้นคุณลักษณะที่สำคัญของ Balanced Scorecard คือความสามารถในการทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสื่อสารเชิงกลยุทธ์ผ่านแผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map) ซึ่งช่วยให้พนักงานทุกระดับเข้าใจถึงเป้าหมายขององค์กรและวิธีการที่พวกเขาสามารถมีส่วนสนับสนุนกลยุทธ์ได้อย่างชัดเจน และการถ่ายทอด Balanced Scorecard ลงในทุกระดับขององค์กร ช่วยพนักงานเข้าใจว่าการทำงานประจำวันของพวกเขามีส่วนสนับสนุนกลยุทธ์องค์กรอย่างไร ดังนั้น การดำเนินการตามแนวคิด Balanced Scorecard จะเป็นมีประสิทธิภาพเมื่อมีการทำงานเป็นทีมเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร (Niven, 2006: 13-48) เพิ่มเติมจากการศึกษาแนวคิดนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษางานวิจัยที่สนับสนุนความสำคัญของการประยุกต์ใช้ Balanced Scorecard ในการดำเนินงานและประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน เช่น งานวิจัยของ อมรศิริ ดิสสร (2559 : 64) ที่พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จจากการนำแนวคิด Balanced Scorecard มาใช้ในองค์กรอยู่ระดับมาก เนื่องจากช่วยทำให้วิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์กรมีความชัดเจน งานวิจัยของ

Almohtaseb และ Almahameed (2017 : 689) ที่พบว่า BSC ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างระบบการจัดการและประสิทธิภาพพนักงาน โดยทำหน้าที่เป็นทั้งเครื่องมือวัดผลและเครื่องมือในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ ความรู้ และการกระจายข้อมูลในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ งานวิจัยของ Cignitas (2022 : 110) แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการใช้ BSC ต่อความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงานมีผลต่อความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการใช้ BSC และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารภายในองค์กร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพนักงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน นอกจากนี้ยังพบว่าความสุขในที่ทำงานมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของพนักงานและการพัฒนาขององค์กร

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard หรือ การประเมินแบบสมดุล ซึ่งเป็นเทคนิคการประเมินที่คำนึงถึงความสมดุล 4 โดยพัฒนาตัวบ่งชี้ของความสำเร็จในแต่ละมิติ เพื่อใช้ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการประเมินคุณภาพมาใช้ในองค์กร (อธิปัตย์ คลี่สุนทร, 2556) เพื่อเป็นโอกาสให้องค์กรได้เรียนรู้วิธีการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์จากระดับบนลงสู่ระดับปฏิบัติการเป็นไปอย่างชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถเชื่อมโยงกลยุทธ์กับการดำเนินงานในแต่ละวันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมุ่งเน้นศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อการทำงานของพนักงานหลังจากการนำแนวคิดนี้มาใช้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษา: วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามแนวคิดและหลักการของ Kemmis and Mctaggart ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนปฏิบัติ (Planning) การลงมือปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) (วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์, 2558 : 40) โดยดำเนินการศึกษาแบ่งเป็น 2 วงจร

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในครั้งนี้ คือ พนักงานวาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด โดยเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) รวม 22 คน ได้แก่ หัวหน้าส่วนรีสอร์ท 1 คน พนักงานต้อนรับ 2 คน หัวหน้าแม่บ้าน 1 คน พนักงานทำความสะอาด 4 คน หัวหน้าส่วนร้านอาหาร 1 คน หัวหน้าภายในครัว 1 คน พนักงานภายในครัว 3 คน พนักงานบริการ 4 คน พนักงานร้านกาแฟ 2 คน ช่างซ่อม 1 คน และพนักงานดูแลสวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบบันทึกการสังเกตการณ์ เพื่อสังเกตพฤติกรรมของ พนักงานวาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด ใช้แบบสังเกตการณ์ 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เพื่อสังเกตพฤติกรรมพนักงานขณะประชุม และแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) เพื่อสังเกตพฤติกรรมพนักงานขณะปฏิบัติงาน

2.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งมีการกำหนดคำถามสัมภาษณ์เพื่อใช้เป็นแนวในการสัมภาษณ์แต่ยังคงเปิดโอกาสให้มีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมคำถามตามความเหมาะสมในระหว่างการสัมภาษณ์โดยมีการสัมภาษณ์ 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 การสัมภาษณ์ความคิดเห็นหลังจากมีการประชุมการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และครั้งที่ 2 การสัมภาษณ์ความคิดเห็นหลังจากมีการดำเนินการตามแนวคิด Balanced Scorecard มาประยุกต์ใช้ในองค์กร และการใช้แบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) ของพนักงาน วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การศึกษาในครั้งนี้ใช้การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการตรวจสอบสามเส้า (Methodological Triangulation) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่รวบรวมจากแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และข้อมูลภายในองค์กร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม จากนั้นนำข้อมูลมาเปรียบเทียบเพื่อหาจุดร่วมที่มีความสอดคล้องกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2561 : 64)

4. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดและหลักการของ Kemmis and McTaggart ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนปฏิบัติ 2) การลงมือปฏิบัติ 3) การสังเกต และ 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติการ ใช้เวลาในการดำเนินการศึกษา 2 เดือน โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 วงจร ดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการขั้นปฏิบัติการวงจรที่ 1 ได้แก่

1.1 การวางแผนปฏิบัติ ทบทวนและจัดเตรียมเครื่องมือแบบวัดผลองค์กร แบบวัดผลหน่วยงาน และแบบวัดผลส่วนบุคคล พร้อมทบทวนและจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่จะใช้ในการประชุม ดำเนินการในช่วงวันที่ 1 - 26 มีนาคม 2567 เป็นระยะเวลา 26 วัน

1.2 การลงมือปฏิบัติ จัดการประชุมการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติและมอบแบบวัดผลส่วนบุคคล ณ วันที่ 27 มีนาคม 2567

1.3 การสังเกต สังเกตปฏิกิริยาและความเข้าใจของพนักงานต่อข้อมูลที่ได้รับรวมถึงการตอบสนองต่อการระดมความคิดและการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนโดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมของการประชุม ณ วันที่ 27 มีนาคม 2567

1.4 การสะท้อนผลการปฏิบัติการ สัมภาษณ์ความคิดเห็นโดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกหลังจากมีการประชุมของพนักงานวาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด ดำเนินการในช่วงวันที่ 27 - 29 มีนาคม 2567 เป็นระยะเวลา 3 วัน

2. ขั้นตอนดำเนินการขั้นปฏิบัติการวงจรที่ 2 ได้แก่

2.1 การวางแผนปฏิบัติ นำข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนผลในวงจรที่ 1 มาทบทวนและจัดเตรียมแบบวัดผลหน่วยงาน และแบบวัดผลส่วนบุคคลมาปรับปรุง ดำเนินการในช่วงวันที่ 29 - 31 มีนาคม 2567 เป็นระยะเวลา 3 วัน

2.2 การลงมือปฏิบัติ มอบแบบวัดผลหน่วยงาน และแบบวัดผลส่วนบุคคล ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วมาทดลองใช้กับพนักงานวาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด เริ่มการใช้แบบวัดผลในช่วงวันที่ 1 - 30 เมษายน 2567 เป็นระยะเวลา 1 เดือน

2.3 การสังเกต สังเกตและติดตามผลการปฏิบัติงานของพนักงาน โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ในช่วงวันที่ 1 - 30 เมษายน 2567 เป็นระยะเวลา 1 เดือน

2.4 การสะท้อนผลการปฏิบัติการ ทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกหลังจากมีการใช้แบบวัดผลส่วนบุคคลของพนักงาน วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด ในระยะเวลา 1 เดือน ดำเนินการสัมภาษณ์ในช่วงวันที่ 1 - 9 พฤษภาคม 2567 เป็นระยะเวลา 9 วัน

จากการรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ข้อมูลภายในองค์กร การสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม นำข้อมูลมาสรุปผลการถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard มาใช้ในการนำกลยุทธ์ไปสู่ปฏิบัติ โดยการศึกษาจากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของพนักงานวาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบบันทึกการสังเกตการณ์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบันทึกการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ศึกษาได้ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2561 : 63) โดยพิจารณาข้อมูลจาก 3 แหล่ง ได้แก่ ระยะหรือช่วงเวลาที่ต่างกัน บุคคลหรือพนักงานรวม 22 คน และสถานที่หรือบริบทต่าง ๆ ณ ตอนสังเกตการณ์ หลังจากนั้นนำข้อมูลจากการสังเกตการณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Description Analysis) จัดแยกประเภทตามหัวข้อต่าง ๆ พิจารณาข้อมูลเพื่อความถูกต้องในการ

สรุปผลการศึกษาขณะตอนประชุม และขณะการดำเนินงานหลังจากการได้รับแบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) ของพนักงาน วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ศึกษาได้ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2561 : 63) โดยพิจารณาข้อมูลจากการสัมภาษณ์พนักงานในตำแหน่งและหน้าที่ที่แตกต่างกัน การสัมภาษณ์ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน และการสัมภาษณ์ในสถานที่หรือสถานการณ์ที่แตกต่างกัน หลังจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Description Analysis) จัดแยกประเภทตามหัวข้อต่าง ๆ ถอดบทสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ ทบทวน เพื่อหาจุดสังเกตหรือข้อความที่มีความเชื่อมโยงและทำการจำแนกประเภทข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard เพื่อการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยได้เตรียมการจัดทำแบบวัดผลสมดุลในทั้ง 4 มิติของ Balanced Scorecard ได้แก่ มิติการเงิน ลูกค้า กระบวนการภายใน และการเรียนรู้และการเติบโต นอกจากนี้ ยังได้ทำการถ่ายทอด แบบวัดผลจากระดับองค์กรสู่ระดับหน่วยงานและสู่ระดับบุคคล เพื่อให้พนักงานทุกคนเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของตนในการสนับสนุนกลยุทธ์ขององค์กร (พสุ เดชะรินทร์, 2548 : 12) อย่างไรก็ตาม จุดมุ่งหมายหลักของการศึกษานี้คือการถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard เพื่อเน้นศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อการทำงานของพนักงานจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard และหลังการนำแนวคิดนี้มาใช้ 1 เดือน โดยมุ่งเน้นความสำคัญของพนักงานในฐานะทรัพยากรหลักที่มีบทบาทสำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ (Armstrong, 2020 : 5) เพื่อให้ได้เกิดบทเรียนในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

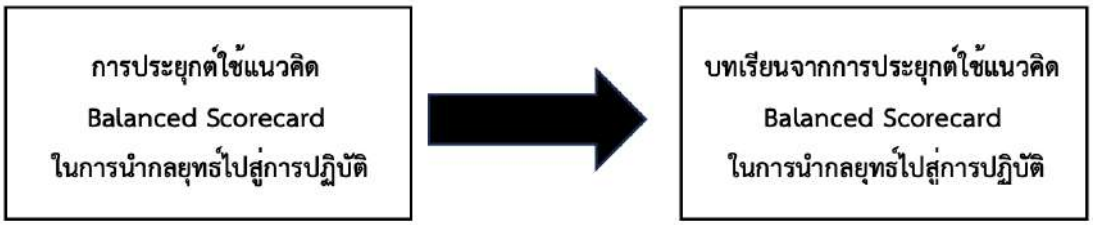

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยการศึกษาจากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของพนักงาน วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด

จากการเก็บรวบรวมผลการศึกษาจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติของ วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด ได้ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในหลายด้านของพนักงาน วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด และนำไปสู่การถอดบทเรียน ดังต่อไปนี้

ประการแรก: การสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายให้มีความเข้าใจร่วมกัน จากการดำเนินการศึกษาในขั้นตอนแรกของการสร้างและวางแผนนำแนวคิด Balanced Scorecard มาใช้พบว่าช่วยให้แต่ละด้านขององค์กรมีความสอดคล้องและมุ่งไปในทิศทางเดียวเป็นการวางรากฐานในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับองค์กร การจัดประชุมเพื่อสื่อสารเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กรให้เข้าถึงทุกระดับของพนักงาน จากกระบวนการนี้ส่งผลให้พนักงานถูกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดเป้าหมายและวางแผนร่วมกันเพื่อสร้างความเข้าใจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งทำให้พนักงานส่วนใหญ่มีความเข้าใจที่ดีขึ้นต่อทิศทางและเป้าหมายขององค์กร เป็นการสร้างความตระหนักรู้ของพนักงานว่าตนเองมีบทบาทอย่างไรในกระบวนการเติบโตนี้

ประการที่สอง: การมีส่วนร่วมของพนักงานในการกำหนดเป้าหมาย ซึ่งการมีส่วนร่วมของพนักงานในกระบวนการกำหนดแบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) เป็นอีกหนึ่งบทเรียนที่ทำให้การประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard มาใช้ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการที่พนักงานมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติทำให้พวกเขารู้สึกว่าตนเองมีบทบาทสำคัญในองค์กร สามารถส่งผลให้พนักงานมีความมุ่งมั่นและความรับผิดชอบที่มากขึ้นในงานที่ได้รับมอบหมาย จากการมีส่วนร่วมของกระบวนการกำหนดแบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) พนักงานแต่ละคนมีระดับความเข้าใจและการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน เมื่อนำการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เข้ามา ไม่ใช่ทุกคนจะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นในลักษณะเดียวกัน พนักงานที่มีทำงานในแผนกหลายคนมีแนวโน้มปรับตัวได้ดี มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ในขณะที่พนักงานในแผนกที่มีคนน้อยอาจไม่เข้าใจหรือไม่สามารถมีส่วนร่วมได้เต็มที่ การตอบสนองที่แตกต่างกันนี้สะท้อนถึงความหลากหลายของพนักงานในแง่ของการปรับตัวและการยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กร

ประการที่สาม: การเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงานและการพัฒนาทักษะ หลังจากที่แบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) ถูกกำหนดและนำไปใช้ พนักงานหลายคนแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของงานและบริหารจัดการเวลาที่ดีขึ้น สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมที่สำคัญ การที่พนักงานสามารถปรับปรุงการทำงานของตนเองได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้นทำให้กระบวนการทำงานในองค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น การจัดการงานที่มีลำดับ

ขั้นตอนชัดเจนและการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ได้อย่างครบถ้วนเป็นผลมาจากความเข้าใจจากการนำแนวคิด Balanced Scorecard และแบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) มาใช้ และในขณะเดียวกันยังช่วยให้พนักงานมองเห็นจุดบกพร่องในการทำงานของตนเองและกระตุ้นให้ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ยิ่งไปกว่านั้น พนักงานหลายคนเริ่มมีการพัฒนาทักษะด้านการบริการลูกค้าโดยมีความใส่ใจในรายละเอียดมากขึ้น การตรวจสอบคุณภาพงาน และการจัดเตรียมบริการอย่างครบถ้วน ส่งผลให้การบริการมีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการของลูกค้ามากขึ้น

ประการที่สี่: การเปลี่ยนแปลงในบรรยากาศการทำงานและความสัมพันธ์ในทีมเชิงบวก

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือพนักงานมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในเชิงบวกขณะทำงาน พนักงานมีการสนับสนุนซึ่งกันและกันซึ่งแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือและความสามัคคีที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้บรรยากาศการทำงานดีขึ้นและพลังงานเชิงบวกที่เกิดขึ้นในทีมนั้นช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่การเปลี่ยนแปลงไม่ได้เกิดขึ้นในทุกส่วนขององค์กรเท่ากัน พนักงานบางคนยังคงทำงานในรูปแบบเดิมและไม่ได้แสดงการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในการทำงานของตนเอง สิ่งนี้อาจเกิดจากความเคยชินกับวิธีการทำงานเดิมหรือการขาดแรงจูงใจในการปรับปรุงวิธีการทำงาน

2. บทสรุปการถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ว่าการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรไม่ใช่เรื่องง่าย ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการปรับตัวและการเรียนรู้จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard มาใช้ที่ วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด ทำให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนอย่างมีระบบ การมีส่วนร่วมของพนักงานในทุกระดับ และการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากผู้บริหาร โดย Balanced Scorecard ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยเชื่อมโยงกลยุทธ์ขององค์กรเข้ากับการปฏิบัติงานประจำวันโดยการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเงิน ลูกค้า กระบวนการภายใน และการเรียนรู้และพัฒนา ซึ่งสิ่งสำคัญในการประยุกต์ใช้คือ การสื่อสารแนวคิด Balanced Scorecard ในการช่วยให้พนักงานเข้าใจถึงความเชื่อมโยงระหว่างมิติต่าง ๆ ขององค์กร ซึ่งส่งผลกระทบต่อกันเป็นทอด ๆ การบรรลุเป้าหมายด้านการเงินขึ้นอยู่กับการบริการลูกค้าที่ดี การปรับปรุงกระบวนการทำงาน และการพัฒนาทักษะพนักงาน เมื่อกระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพและพนักงานมีความสามารถมากขึ้น จะส่งผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าและ นำไปสู่การเติบโตทางการเงินอย่างยั่งยืน ด้วยการสื่อสารนี้จะทำให้พนักงานเห็นบทบาทของตนเองในกระบวนการนี้ได้อย่างชัดเจนและดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน

การประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard มาใช้ในองค์กร วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนดนี้ ไม่เพียงแค่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดซึ่งเป็นส่วนประกอบของ Balanced Scorecard ในการสร้างความชัดเจนในการดำเนินงาน แต่ยังครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนความคิด กระบวนการทำงาน การสื่อสารระหว่างพนักงาน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจากการระดมความคิดในการกำหนดแบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ช่วยให้พนักงานสามารถเข้าใจบทบาทของตนเองในองค์กรได้อย่างชัดเจนมากขึ้น Balanced Scorecard ยังมีประโยชน์ในการช่วยพนักงานเห็นภาพรวมขององค์กรและสามารถประเมินผลการทำงานของตนเองได้อย่างเป็นระบบ การสื่อสารภายในองค์กรก็ได้รับการเน้นย้ำเพื่อให้พนักงานทุกคนมีความเข้าใจที่ตรงกันในทิศทางและเป้าหมายที่องค์กรต้องการบรรลุ ผลลัพธ์จากการดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ถือว่าเป็นผลลัพธ์จากการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องระหว่างผู้ศึกษาและพนักงานทุกคน นอกจากนี้การประยุกต์ใช้ Balanced Scorecard ยังส่งผลให้เกิดการปรับปรุงวิธีการทำงานของพนักงานในทุกระดับ เสริมสร้างการมีเป้าหมายที่ชัดเจน ทำให้พนักงานสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานได้ และการทำงานเป็นทีมได้รับการพัฒนาอย่างเห็นได้ชัด ส่งผลให้บรรยากาศการทำงานดีขึ้น และสร้างความสามัคคีในองค์กร

สุดท้ายนี้ บทเรียนที่สำคัญจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard มาใช้ใน วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด ที่ทำให้เกิดการพัฒนาในหลายด้านขององค์กร คือ การสร้างการมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น การสื่อสารอย่างชัดเจน และการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ช่วยให้การบริหารจัดการกลยุทธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้พนักงานปรับตัวและพัฒนาการทำงานของตนเอง อีกทั้งการเสริมสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการสนับสนุนซึ่งกันและกันภายในองค์กรเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มความสามัคคีและสร้างพลังงานเชิงบวกที่ส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมขององค์กร ถึงแม้ว่ายังคงมีการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ทั่วถึงในพนักงานบางกลุ่มซึ่งเป็นการสะท้อนถึงความจำเป็นในการให้การสนับสนุนเพิ่มเติม เพื่อการจัดการกับความหลากหลายของพนักงานและการให้การสนับสนุนที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลจะช่วยให้การพัฒนาเกิดขึ้นอย่างทั่วถึง การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องผ่านการใช้แนวคิด Balanced Scorecard เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการปรับใช้แนวคิดนี้ในระยะยาว

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษา วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด พบว่า ในช่วงขั้นตอนการวางแผนเครื่องมือจากการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ช่วยให้องค์กรสามารถวางรากฐานในการเชื่อมโยงระหว่างกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานในองค์กรให้เป็นระบบ เพราะว่าเครื่องมือ Balanced Scorecard นั้นช่วยแปลงกลยุทธ์ที่ซับซ้อนให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่ายผ่านการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน ส่งผลให้

ทุกแผนกและพนักงานเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองที่สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ อมรศิริ ดิสสร (2559 : 64) ที่พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จจากการนำแนวคิด Balanced Scorecard มาใช้ในองค์กร อยู่ระดับมาก เนื่องจากช่วยทำให้วิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์กรมีความชัดเจน ทำให้ทราบถึงข้อมูลของกลยุทธ์ที่วางไว้นั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ อีกทั้งยังสามารถวัดผลได้ทั้งลักษณะเป็นทีมและตัวบุคคล ผลจากการประชุมที่มีการสื่อสารที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กรส่งผลให้พนักงานมีความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับทิศทางและบทบาทของตนเองในองค์กรไปในทิศทางเดียวกันนั้น ซึ่งเป็นเพราะการสื่อสารที่ชัดเจนแก่พนักงานผ่านแนวคิด Balanced Scorecard ทำให้พนักงานสามารถเชื่อมโยงเป้าหมายส่วนบุคคลกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ขององค์กร และทำให้เข้าใจบทบาทของตนเองในที่มีส่วนสำคัญของการบรรลุเป้าหมายองค์กร โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ พสุ เดชะรินทร์ (2546 : 20) ที่ได้กล่าวถึงแนวคิด Balanced Scorecard ไว้ว่าเป็นมากกว่าแค่เครื่องมือในการวัดและประเมินผล Balanced Scorecard เป็นเครื่องมือการจัดการที่มีบทบาทในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติผ่านการวัดและประเมินผล ซึ่งช่วยให้องค์กรมีความสอดคล้องและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการนำแนวคิด Balanced Scorecard มาประยุกต์ใช้ทำให้พนักงานมีความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับบทบาทและเป้าหมายของตนเองในองค์กร โดยการใช้แบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกมีส่วนร่วม ความตระหนักรู้ให้พนักงานมีบทบาทและความรับผิดชอบของพนักงานต่อการทำงานของตนเอง

จากผลการศึกษาพบว่าการใช้ Balanced Scorecard ส่งผลเชิงบวกต่อการทำงานของพนักงาน โดยเฉพาะในการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานส่วนบุคคล พนักงานสามารถจัดการเวลาและลำดับความสำคัญของงานได้ดีขึ้น รวมถึงเสริมสร้างความร่วมมือในทีม การใช้ Balanced Scorecard ช่วยให้พนักงานเข้าใจบทบาทของตนเองและเชื่อมโยงเป้าหมายของตนเข้ากับกลยุทธ์หลักขององค์กร ทำให้การทำงานมีความเป็นระบบ มีทิศทางชัดเจน และช่วยลดข้อผิดพลาดในกระบวนการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาถ ทับครุฑ (2563 : 9) ที่พบว่าการนำแนวคิด Balanced Scorecard มาใช้ในองค์กรชุมชนส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการทำงาน และยังช่วยลดการสูญเสียทรัพยากรอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ งานวิจัยของ Almohtaseb and Almahameed (2017 : 689) ยังชี้ให้เห็นว่า การใช้ Balanced Scorecard ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการผลการปฏิบัติงานและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทีมในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการศึกษาการประยุกต์ใช้ Balanced Scorecard และแบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) ได้ตอบรับความคาดหวังของพนักงานเนื่องจากการ หากมีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานสิ่งที่มาเปลี่ยนแปลงควรมีแนวโน้มที่ดี โดยพนักงานส่วนมากให้ความคิดเห็นว่าการทำงานนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น เกิดความรู้สึกมั่นใจและมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนขึ้นรวมถึงความสามัคคีในทีมดีขึ้น

และบรรยากาศการทำงานพัฒนาไปในทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cignitas (2022 : 110) ที่พบว่า การใช้ Balanced Scorecard มีผลต่อความพึงพอใจของพนักงาน ส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการทำงานและการบรรลุเป้าหมายขององค์กรในระยะยาว ซึ่งจากการศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard ไม่เพียงแค่ช่วยเชื่อมโยงกลยุทธ์ขององค์กรไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังส่งเสริมให้พนักงานมีความเข้าใจบทบาทของตนเองชัดเจนมากขึ้น เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาองค์กร และทำให้บรรยากาศการทำงานภายในทีมพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นทั้งในระดับบุคคลและทีม ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างยั่งยืนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า การใช้ Balanced Scorecard ช่วยให้พนักงานมีความเข้าใจในบทบาทและเป้าหมายของตนเองมากขึ้น รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้นควรมีการสังเกตพฤติกรรมการทำงานก่อนการนำแนวทางหรือระบบใหม่มาใช้ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังการนำมาใช้ได้อย่างชัดเจน การสังเกตพฤติกรรมการทำงานเดิมจะช่วยให้มีข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ระบบใหม่ ๆ ได้

1.2 จากผลการศึกษาพบว่าการใช้แบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) มีส่วนช่วยในการให้พนักงานมีความเข้าใจในบทบาทและเป้าหมายของตนเองมากขึ้น ส่งเสริมให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงาน เพื่อที่จะสะท้อนความคิดเห็นที่แท้จริงในการปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุงแบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) ให้เข้ากับการทำงาน ดังนั้นควรมีการใช้แบบสอบถามในการสอบถามความพึงพอใจในการใช้แบบวัดผลส่วนบุคคล (Individual Scorecard) นี้ กับพนักงานควบคู่กับการสัมภาษณ์ เนื่องจากเมื่อผู้สัมภาษณ์เป็นระดับหัวหน้า พนักงานอาจไม่กล้าแสดงความคิดเห็นตามความจริงทั้งหมดหรืออาจไม่สามารถเล่าความคิดเห็นได้ครบถ้วน การใช้วิธีการที่หลากหลายจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีความครอบคลุมและเป็นธรรมชาติมากขึ้น

1.3 จากผลการศึกษาพบว่าการใช้วงจรการศึกษา 2 วงจร ช่วยสะท้อนผลในการเก็บข้อมูลได้ในระดับหนึ่งโดยช่วยให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงในการวางรากฐานการเชื่อมโยงระหว่างกลยุทธ์และแผนการดำเนินการได้ในเชิงบวก และยังเห็นถึงการการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันของพนักงานในองค์กร ดังนั้นควรมีการศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการจาก 2 วงจร เป็น 3 วงจร ในการเพิ่มแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงจากการปรับปรุงการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard นี้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิด Balanced Scorecard มาใช้ในองค์กรในธุรกิจประเภทอื่น ๆ ที่มีโครงสร้างการบริหารและวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกัน เพื่อช่วยให้เข้าใจถึงการปรับแต่งและการยืดหยุ่นของ Balanced Scorecard ในบริบทที่หลากหลาย รวมถึงประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนองค์กรที่แตกต่างกัน ในด้านความสามารถในการนำไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาผลกระทบของการใช้ Balanced Scorecard ในองค์กรขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เพื่อทำความเข้าใจว่าขนาดขององค์กรมีผลต่อการปรับใช้แนวคิดนี้อย่างไร การวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นนี้จะช่วยระบุความแตกต่างในประสิทธิภาพการนำไปใช้และการปรับแต่งเครื่องมือให้เหมาะสมกับขนาดขององค์กร

2.3 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพนักงานในกระบวนการวางแผนและประเมินผลตามแนวคิด Balanced Scorecard เพื่อดูว่าการให้พนักงานมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดส่งผลต่อความรับผิดชอบและประสิทธิภาพการทำงานอย่างไร ซึ่งจากประเด็นนี้จะช่วยระบุแนวทางในการเพิ่มความมีส่วนร่วมของพนักงานเพื่อส่งเสริมความสำเร็จของการใช้ Balanced Scorecard

เอกสารอ้างอิง

ธีรวัฒน์ หินแก้ว และ ชิตพล วิไลวาม. (2567). กลยุทธ์การตลาดธุรกิจโรงแรมในจังหวัดอุดรธานีเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน. *Journal of Spatial Development and Policy*. 2 (3), 27-38.

นุชนาถ ทับครุฑ. (2563). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดตรังโดยใช้แนวคิดในการบริหารจัดการ Balanced Scorecard Factors of Success in Trang Community Enterprise by the Use of Balanced Scorecard. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.* 12 (1), 1-10.

พสุ เดชะรินทร์. (2546). ***Balanced Scorecard รู้ลึกในการปฏิบัติ.*** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พสุ เดชะรินทร์, ยุทธนา แซ่เตียว, ยินดี ดิสสรา นารถ จันทวงศ์ และ ญาดา ตรองตรง. (2548). ***Individual Scorecard*** *การกำหนดตัวชี้วัดระดับบุคคล.* กรุงเทพมหานคร: ก.พลพิมพ์.

วรางคณา ผลประเสริฐ. (2554). การจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2567. แหล่งที่มา: https://shorturl.at/9kQo4

วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์. (2558). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. *วารสารราชภัฏสุราษร์ธานี.* 2 (1). 29-49.

วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด. (2567). *ข้อมูลธุรกิจ.* อุดรธานี: วาสนาปาร์ค รีสอร์ท คำชะโนด.

สุภางค์ จันทวานิช. (2561). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 24). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคลังจังหวัดอุดรธานี. (2566). รายงานประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดอุดรธานี ปี 2566 และแนวโน้มปี 2567. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ก.พ. 2567. แหล่งที่มา: https://shorturl.asia/81mCZ

อธิปัตย์ คลี่สุนทร. (2556). การประเมินแบบสมดุล (Balanced Scorecard). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2567. แหล่งที่มา. https://shorturl.at/tJFpC

อมรศิริ ดิสสร. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้ Balanced Scorecard ของบริษัทในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต.* 12 (1), 7-16

Almohtaseb, A. A., Almahameed, M. A. (2017). *The Impact of Performance Management* International Review of Management and Business Research. 6 (2), 681-691.

Armstrong, M. (2020). *Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice.* Kogan Page Publishers.

Cignitas, C. P., (2022). *The Effect of Balanced Scorecard on Employee Wellbeing.* Canadian Center of Science and Education. 17 (3), 103-120.

Niven, P. R. (2006). *Balanced Scorecard Step-by-Step: Maximizing Performance and Maintaining Results.* Wiley.

Robert S. Kaplan, David P. Norton. (1996). *The balanced Scorecard: translating strategy into action.* United States of America.

การจัดการความรู้การปลูกพลูและส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

Knowledge Management for Growing the Piper Betel and Improvement the Potential's Piper Betel Group Community Enterprise, Sanamchai, Sathing Phra District, Songkhla Province

เยาวลักษณ์ ตระกูลเมฆี, สายสุดา สุขแสง,
วิมล งามยิ่งยวด, ณัฐกา นาเลื่อน และ พรเพ็ญ อำนวยกิจ
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Yaowalak Trakulmaykee, Saisuda Suksang,
Wimol Ngamyingyuad, Nattaka Naluan and Pornpen Amnuaykit
Hatyai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: yaowalak@hu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การจัดการความรู้การปลูกพลูและส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู ต.สนามชัย อ.สทิงพระ จ.สงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) จัดการองค์ความรู้การปลูกพลู 2) ส่งเสริมศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู จำนวน 26 คน คัดเลือกด้วยวิธีแบบเจาะจง เครื่องมือใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูล ด้วยวิธีการประชุมกลุ่มย่อย การระดมสมอง และการจัดการความรู้ ในรูปแบบบรรยายเชิงพรรณนา ผลการศึกษา พบว่า ความรู้การปลูกพลูเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ซึ่งสืบทอดต่อกันมาโดยไม่ได้รับการพัฒนาและมีการแลกเปลี่ยนความรู้เฉพาะในกลุ่มเครือญาติ ในส่วนการจัดการวิสาหกิจชุมชน สมาชิกมีความรู้ไม่เพียงพอต่อการบริหารงานของกลุ่ม การบริหารของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูจึงขาดความเป็นระบบ สมาชิกยังขาดแรงจูงใจในการเข้ากลุ่ม และจากการบูรณาการศาสตร์ด้านการจัดการและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล การศึกษาได้พบแนวทางส่งเสริมศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู ดังนี้ 1) ควรกระจายความรู้ด้วยการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร 2) เผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ไปยังผู้ปลูกพลูและผู้สนใจคนรุ่นใหม่ 3) สร้างศูนย์รวมความรู้และทักษะการปลูกพลูในชุมชน และ 4) ให้ความรู้กระบวนการจัดการกลุ่มแก่คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษานอกจากจะทำให้สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนและผู้สนใจในชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการจัดการองค์ความรู้การปลูกพลูเพื่อสืบสานภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและอาชีพปลูกพลูให้คงอยู่ต่อไปแล้ว ยังทำให้วิสาหกิจชุมชนมีแนวทางพัฒนาตนเองได้อีกด้วย

* วันที่รับบทความ : 8 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 14 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 15 มิถุนายน 2567
Received: May 8 2024; Revised: June 14 2024; Accepted: June 15 2024

คำสำคัญ: การจัดการความรู้; การส่งเสริมศักยภาพ; วิสาหกิจชุมชน

Abstract

The objectives of the knowledge management for growing the Piper Betel and improvement the potential's Piper Betel group community enterprise, at Sanamchai, Sathing Phra District, Songkhla Province, focus on 1) knowledge management for piper betel cultivation and 2) enhancing the piper betel group of community enterprise. This research aims to provide an overview of qualitative research with purposive sampling which is 26 members from the Community Enterprise of the Piper Betel Group, at Sanamchai, Sathing Phra District, Songkhla Province. This research collects data by semi-structured interview consisted of focus group and brainstorming and summarized the knowledge management by descriptive research method. Moreover, the research findings indicate that the piper betel growing is the ancestor's knowledge inherited without evolution, and the community enterprise members share knowledge specifically to relatives. In terms of the community enterprise management, they have insufficient knowledge management skills which affect to unsystematic administration, and lack motivation in group working. Furthermore, this study discovers the methods of promoting the piper betel farming from human resource management and development are as follows: 1) systematic knowledge distribution and explicit and sustainable written records; 2) conveying knowledge and experiences to piper betel farmers and new generation; 3) establishing learning center of piper betel and learning resource about piper betel farming skills especially for students and teenagers in the community and outside area, lastly, 4) providing knowledge about the procedure of administration and management on community enterprise group. Besides, the study results raise the awareness of the community enterprise members and people who are interested in the community about the importance of knowledge management in the piper betel planting for inheriting ancestor wisdom, maintaining the existence of the piper betel cultivation career, and guiding the community enterprise development.

Keywords: Knowledge Management; Potential Empowerment; Community Enterprise

บทนำ

พลู จัดเป็นพืชสมุนไพรชนิดหนึ่ง เป็นที่รู้จักและปลูกในประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังมีหลักฐานที่กล่าวถึงพลูปรากฏไว้ในศิลาจารึกวัดศรีชุมว่า “ปลูกดอกไม้ต้นใหญ่หลายพรรณแก่ ... พระศรีมหาโพธิ์ไว้คนแต่งเฝ้ารักษาหลายครั้ง มีทั้งสวนหมากสวนพลูไว้” และในสมัยอยุธยาได้มีการเก็บภาษีอากรใบพลู พลูจึงเป็นพืชทางเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย (สุพิชฌาย์ จินดาวัฒนภูมิ, 2561: 1136) ต่อมาสมัยจอมพล ป. พิบูล พิบูลสงคราม ได้ประกาศให้คนไทยเลิกกินหมากจึงมีการสั่งให้ตัดต้นหมากต้นพลูทิ้ง การปลูกพลูจึงลดน้อยลงจนเกือบจะไม่มีเหลือให้เห็น ที่ยังเหลือให้คนรุ่นหลังได้เห็นอยู่ก็ใช้เป็นเครื่องบูชาในพิธีกรรมต่างๆ แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยคุณประโยชน์และคุณค่าของพลูในด้านวัฒนธรรมในพิธีกรรมงานประเพณีและด้านสมุนไพรการแพทย์แผนโบราณ มีสรรพคุณเป็นยารักษาโรค ช่วยระบบย่อยอาหาร มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อรา นำมาใช้รักษาโรคต่าง ๆ เช่น โรคผื่นคัน ยาแก้อักเสบ ยาขับลม ยาห้ามเลือด โรคหวัด และมีฤทธิ์เผ็ดร้อนกระตุ้นสมอง

ทำให้สมองโปร่งสดชื่น ใบพลูสดจึงเป็นที่ต้องการของชาวต่างชาติ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงานชาวพม่าและไต้หวัน (พจนก กาญจนจันทร, 2563: 124; Singh et al., 2023: 1) รัฐบาลไทยจึงได้รื้อฟื้นการปลูกพลูและจัดพลูไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 6 เพื่อผลิตใบพลูสดส่งเป็นสินค้าส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ (โสพิศ โพธิสุวรรณ, 2543: 3) และปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560-2564 ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการส่งเสริมปลูกสมุนไพรไทยและพัฒนาให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำมาแปรรูปเพื่อประโยชน์ทางการรักษาโรค และ สร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์แปรรูปสมุนไพร (นินธนา เอี่ยมสะอาด และคณะ, 2562: 49-50) นอกจากนี้ สมุนไพรพลูยังได้รับการเลือกเข้าบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. 2566 จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา บรรจุในรายการยาจากสมุนไพรในบัญชีสำหรับใช้ในโรงพยาบาลและสถานบริการสาธารณสุข (คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ, 2566: 105) ด้วยเหตุที่พลูมีบทบาทในวิถีชีวิตประจำวันของคนไทย ทั้งทางด้านวัฒนธรรม และการแพทย์ กอปรกับในต่างประเทศมีความต้องการพลูสดมากขึ้น พลูจึงกลายเป็นพืชเศรษฐกิจส่งออกเชิงพาณิชย์ประเภทหนึ่งของประเทศไทย จึงทำให้มีผู้สนใจหันมานิยมปลูกพลูเพิ่มมากขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ในจำนวนพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดของประเทศไทยพลูเป็นพืชหนึ่งที่มีสัดส่วนพื้นที่ปลูกมากติดอยู่ใน 5 อันดับแรก และในกลุ่มสมุนไพรเครื่องเทศพลูมีการปลูกจัดอยู่ในลำดับที่ 4 ของพืชกลุ่มเครื่องเทศ (ชนนิษฐ์ ชูพยัคฆ์, 2566: 18-19) สำหรับประเทศไทยภูมิภาคที่ปลูกและส่งออกพลูสดไปยังต่างประเทศและสร้างรายได้สูง ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ ในภาคใต้จังหวัดที่มีการปลูกพลูมาก ได้แก่ จังหวัดพัทลุง รองลงมา คือจังหวัดสงขลา (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกรมส่งเสริมการเกษตร, 2563: 2)

จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดชายทะเลที่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย มีพื้นที่ปลูกพลูทั้งสิ้นจำนวน 66 ไร่ นิยมปลูกกันมากในอำเภอสทิงพระ และได้จัดตั้งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูขึ้นที่ หมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 26 คน ซึ่งเป็นประชากรในพื้นที่ การก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนถือเป็นแนวคิดในการพัฒนายกระดับการเกษตรในท้องถิ่น ซึ่งกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) วิสาหกิจชุมชนจึงเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญของยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจและการแข่งขันระดับประเทศ (บุษรา สร้อยระยา และคณะ, 2567: 307-308; อธิภัทร สินทรโก, อัตติยาพร ไชยฤทธิ์ และนพพร ขุนค้า, 2563: 129) ประธานปัจจุบันของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูหมู่ 4 ได้บอกเล่าว่า ในระยะแรกของการปลูกไม่มีปัญหาด้านราคาขาย เพราะยังมีความต้องการมากโดยพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงในหมู่บ้าน กระทั่งปี พ.ศ. 2560 – 2564 ประสบปัญหาพลูราคาตกต่ำ สาเหตุหลักเกิดจากสถานการณ์ระบาดของไวรัส Covid-2019 ทำให้การสั่งซื้อจากต่างประเทศลดลง การขายเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างขาย แม้ว่าจะมี

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จึงทำให้ผู้ปลูกพลูขาดอำนาจการต่อรองในการหาตลาดรองรับการผลิตและขาดอำนาจในการต่อรองราคาทำให้พ่อค้าคนกลางกดราคาผลผลิต เมื่อไม่มีตลาดผู้ปลูกพลูบางรายจึงดำเนินการตัดทิ้งเพื่อปลูกพืชอื่นทดแทน ส่งผลให้ช่องทางการสร้างรายได้เสริมถูกลดโอกาสลงไป จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลปัจจุบันจากสมาชิกกลุ่ม พบว่าสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน มีภูมิปัญญาที่เชี่ยวชาญด้านการปลูกพลูเกือบทั้งหมดจะเป็นผู้สูงวัย ประเด็นปัญหาที่พบ คือ ตั้งแต่ก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนยังไม่มีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้การปลูกพลูอย่างเป็นระบบ ความรู้ที่มีอยู่ใช้วิธีการบอกเล่าและสาธิตให้ดูจากความทรงจำ ขาดผู้นำในการดำเนินการสร้างองค์ความรู้การปลูกพลูที่มีอยู่ในตัวบุคคลออกมาเพื่อนำมารวบรวมถ่ายทอดสู่รุ่นต่อไปอย่างเป็นระบบ ส่งผลทำให้ความรู้ภูมิปัญญาการปลูกพลูเสี่ยงต่อการสูญหายไป สมาชิกของกลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการกลุ่ม คณะกรรมการไม่มีความเข้าใจในการบริหารกลุ่ม จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า วิสาหกิจชุมชนมีความต้องการองค์ความรู้ที่มาจากการจัดการความรู้อันจะทำให้กลุ่มสามารถสร้างและต่อยอดการพัฒนาซึ่งจะนำไปสู่การได้ประโยชน์เพื่อพึงพาตนเองได้ต่อไป

การจัดการความรู้เป็นวิธีการจัดการอย่างหนึ่งซึ่งเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่กระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาปรับปรุงให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเอง สามารถกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษสะสมมาถ้ามีการนำมาจัดการความรู้และนำมาสู่การถ่ายทอดประยุกต์ให้เหมาะสมจะช่วยสร้างการรวมตัวขึ้นเป็นกลุ่มผู้สืบสานรักษาทั้งการนำไปประกอบอาชีพหรือนำไปส่งเสริมพัฒนาต่อยอด (ไทยโรจน์ พวงมณี และคณะ, 2566: 2370) หลักการของแนวคิดการจัดการความรู้ประกอบด้วยกระบวนการสร้างแสวงหา การจัดหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ การแลกเปลี่ยนและรวบรวมความรู้และการนำความรู้ไปใช้ (วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย และคณะ, 2560: 2353-2354) จากแนวคิดและหลักการสำคัญของการจัดการความรู้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการจัดการความรู้จะส่งผลทำให้กลุ่มสามารไปสู่แนวทางการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุดเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งต่อไปได้ การจัดการความรู้จึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาหกิจชุมชนให้มีความยั่งยืนนได้อย่างมั่นคง (อธิภัทร สินทรโก และคณะ, 2563: 130)

ดังนั้น การนำหลักการกระบวนการของการจัดการความรู้มาจัดองค์ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพลูของวิสาหกิจชุมชนหมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา จะเป็นแนวทางที่จะสามารถตอบสนองต่อปัญหาอุปสรรคและความต้องการของทั้งระดับกลุ่มชุมชนและระดับประเทศได้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุษรา สร้อยระย้า และคณะ (2567: 308) ที่พบว่า การจัดการความรู้จะสามารถทำให้สมาชิกกลุ่มเพิ่มศักยภาพในด้านต่าง ๆ ได้ และทำให้เกิดผลการถ่ายทอดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทั้งภายในและภายนอกชุมชน ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะดำเนินการพัฒนาการจัดการความรู้เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมเพิ่มศักยภาพของสมาชิกลุ่ม เพราะการจัดการความรู้จะเป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถ ผลงานวิจัยที่ได้จะเป็น

เครื่องมือในการดำเนินงานให้แก่วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู กระตุ้นให้มีการตระหนักรู้ในประโยชน์และคุณค่าของพลูพืชสมุนไพร ขยายพื้นที่การปลูกพลู สร้างงาน สร้างอาชีพและสร้างรายได้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อจัดการองค์ความรู้การปลูกพลูของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

2) เพื่อส่งเสริมศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาจากการคัดเลือกแบบเจาะจงเป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูหมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ หมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

ขอบเขตประชากรในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู หมู่4 ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู หมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา จำนวน 26 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาประกอบด้วย 1) องค์ความรู้การปลูกพลูที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ของบรรพบุรุษแต่ละครัวเรือนของชุมชน เป็นสิ่งที่สั่งสม ถ่ายทอดและปฏิบัติกันมานาน 2) กระบวนการจัดการความรู้การปลูกพลูของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกพลู ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ชุดคำถามจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการปลูกพลู ด้วยการทบทวนวรรณกรรมมาพัฒนาสร้างเป็นแนวคำถามสำหรับใช้ในการสัมภาษณ์โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการวิจัยสำหรับการทบทวนวรรณกรรม เมื่อได้ร่างประเด็นคำถามเพื่อใช้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการให้ผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบ นอกจากนี้ยังใช้เครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสนทนากลุ่มย่อย การสังเกตร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบรู้ตัว แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำองค์ความรู้ที่ได้มาจัดหมวดหมู่และทบทวนอย่างเป็น

ระบบ นำไปสู่การสร้างชุดคู่มือการปลูกพลูและสื่อ พร้อมทั้งจัดทำแนวทางพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจกลุ่มปลูกพลู

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ดำเนินการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งหนังสือไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย ผู้นำชุมชนและประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู เพื่อขอความร่วมมือและขออนุญาตให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการสร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ชี้แจงอธิบายให้เข้าใจวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน และผลที่จะได้รับจากโครงการ เปิดโอกาสให้สอบถามและให้เวลาสำหรับการตัดสินใจในการเข้าร่วมโครงการโดยความยินยอมเต็มใจและสมัครใจ และสามารถเข้าร่วมหรือยกเลิกการเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ การยินยอมของอาสาสมัคร

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการเก็บข้อมูลจากสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู โดยการเตรียมรายชื่อกลุ่มเป้าหมายและนัดหมายล่วงหน้า ผู้ให้ข้อมูลจะติดป้ายหมายเลขสัญญลักษณ์แทนป้ายชื่อ ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม วิธีการสังเกตแบบรู้ตัวในขณะการจดบันทึกและบันทึกภาพ

3. การประมวลข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ และการจัดการความรู้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกพลู ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากการสนทนากลุ่มและการสังเกตมาจัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์ แบ่งหมวดหมู่เนื้อหา ขอบเขตของเนื้อหาและจัดลำดับ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากเนื้อหาของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มเป้าหมาย (Content Analysis) เพื่อนำมาเชื่อมโยงความสัมพันธ์รวบรวมเป็นองค์ความรู้การปลูกพลูและการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจกลุ่มปลูกพลู ด้วยวิธีการพรรณนา (Descriptive Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

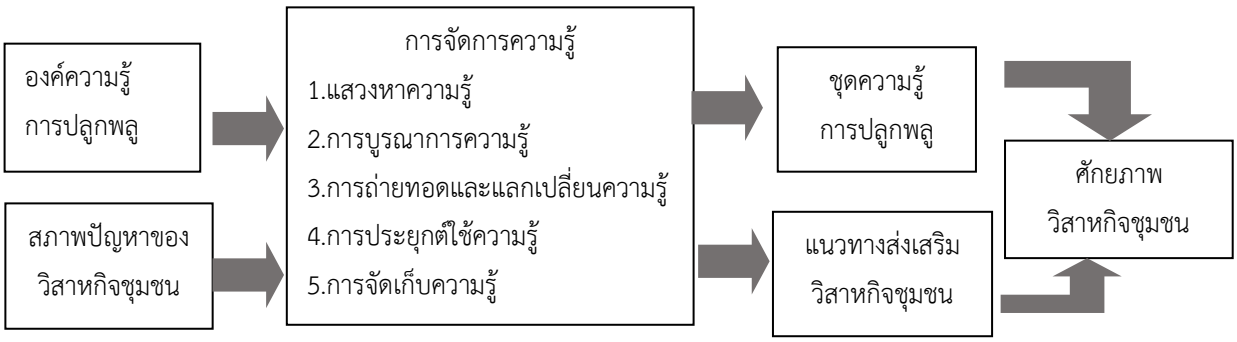

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้การปลูกพลูของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู ส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ ความรู้การปลูกพลูของวิสาหกิจชุมชนจะเป็นความรู้ที่อยู่ในกระบวนการปลูก พื้นที่หมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ อากาศร้อนชื้น 10-30 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเติบโตของพลู สภาพพื้นที่ที่ใช้ปลูกมีความเหมาะสม จึงสามารถปลูกพลูได้ทุกฤดูกาล ลักษณะดินเป็นดินร่วนที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงมีการระบายน้ำได้ดี สภาพทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวเอื้ออำนวยให้ได้พลูที่มีคุณภาพและมีความโดดเด่นด้านรสชาติเป็นที่ต้องการของตลาด ข้อมูลความรู้การปลูกพลูที่ได้จากบรรพบุรุษถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นในตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย

การขยายพันธุ์ ต้นพลูที่ปลูกในตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เป็นพลูพันธุ์เขียวใต้ การขยายพันธุ์ ใช้วิธีเพาะชำ ต้นพลูที่นำมาเป็นต้นพันธุ์คัดเลือกที่มีอายุตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ใช้กิ่งแก่ที่แข็งแรงมีสีน้ำตาลและยอดที่มีรากแขนงย่อยมาก ๆ ตัดส่วนบนยอดของต้นพลู ตกแต่งกิ่งให้มีรากแขนงย่อย 2-3 ข้อ ความยาวประมาณ 1.5 ฟุต ยอดปลายบนมีใบเล็กน้อย วางต้นพันธุ์ลงในถุงเพาะชำที่มีดินผสมมะพร้าวผสมมูลสัตว์เล็กน้อย วางต้นพันธุ์ในถุงกดให้แน่น รดน้ำพอให้ชื้น วางไว้ในที่ที่ไม่ให้โดนแสงแดดและลม ประมาณ 5-7 วัน หลังจากนั้นจึงนำออกมาโดนแดดอ่อน เมื่อระยะ 28-30 วัน สามารถนำปลูกลงแปลงได้

การเตรียมดินยกร่องก่อนปลูกใช้ระยะเวลา 15 วัน เตรียมดินยกร่องกว้าง 1.0-2.0 เมตร ความสูง 0.5-1.0 เมตร เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ความยาวตามความเหมาะสมของพื้นที่ เว้นระยะห่างระหว่างร่องแปลงเล็กๆ ใช้สำหรับเป็นทางเดิน โรยขี้เถ้าลงในดินในปริมาณพอให้ทั่วทั้งร่อง ใส่ปุ๋ยมูลสัตว์ในปริมาณ 2:1 (ดิน:ปุ๋ย) รดน้ำให้ดินพอชุ่ม พรวนดินให้เข้ากัน ร่องแปลง 1 ร่อง จะปลูก 1-2 แถว ทั้งนี้ขึ้นกับขนาดของร่องแปลง กรณีปลูก 2 แถว แต่ละแถวควรห่างกัน 0.5-1.0 เมตร ปักวางเสาค้างลงดินให้ยึดแน่น เสาค้างใช้เสาคอนกรีตหรือไม้เนื้อแข็ง สูงประมาณ 1.5-2.0 เมตร กรณีสูงมากจะทำให้ยากในการเก็บใบ เสาค้างในแถวเดียวกันให้มีระยะห่าง 1.25 เมตร ขึงสเลนคลุมร่องแปลง เนื่องจากต้นพลูชอบแดดพอประมาณมีลมเบาๆ พัดผ่านถ่ายเทดี

กระบวนการปลูก วางต้นพันธุ์ใช้เสียมหรือพลั่วขุดหลุมให้ลึกประมาณ 15-30 เซนติเมตร กว้าง 10 เซนติเมตร นำยอดพลูเขียวใต้ที่ชำไว้แล้วออกจากถุงเพาะชำ วางต้นพันธุ์ลงในหลุมที่ขุดไว้ เอาดินป่นกลบลงก่อน การวางต้นพันธุ์ให้ยอดโผล่ใกล้เสาค้าง กดหน้าดินเล็กน้อยให้ดินแน่น คลุมหน้าดินดินก้อนใหญ่หญ้าแห้งหรือฟางไว้รอบบางๆ รดน้ำให้พอชุ่ม ประมาณ 1-1.5 สัปดาห์ ต้นพลูจะโตและติด ใช้เชือกมัดเถาพลูให้ติดกับค้างเพื่อให้รากแขนงตีนตุ๊กแกเกาะติดกับค้างเมื่อพลูเจริญเติบโตจะเลื้อยขึ้นเสาเป็นระเบียบ

การเก็บเกี่ยว พลูสามารถเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่อายุ 3 เดือนเป็นต้นไป การเก็บใบพลูจะเริ่มเก็บเมื่อใบพลูแก่เต็มค้าง เรียกว่าพลูเต็มใบ ต้นพลูอายุ 1 ปี ใบพลูที่โตเต็มที่ให้ผลผลิตครั้งละ 300 ใบต่อค้าง วิธีเก็บพลูควรเก็บในตอนเช้าก่อนเที่ยงหรือเย็น เริ่มเก็บตั้งแต่ยอดลงมาของแต่ละกิ่ง นับ 3 ใบและเก็บใบที่ 3 ปลิดขั้วใบเบาๆ ปลิดให้สุดขั้วและต้องมีก้านยาวติดที่โค่นใบ การเด็ดพลูให้เด็ดครั้งละ 1 ใบ กิ่งหนึ่ง ๆ จะเหลือใบอ่อนไว้ประมาณ 1-2 ใบ เพื่อป้องกันไม่ให้กิ่งนั้นเหี่ยวเนื่องจากขาดใบเลี้ยง และเลือกเก็บเฉพาะใบแก่ที่มีลักษณะใบนิ่มไม่แข็งกระด้าง สีเขียวเข้ม การเก็บพลูจะเก็บพลู 7-10 วันต่อครั้ง เนื่องจากถ้าเว้นระยะเก็บนานกว่า 15 วัน ใบจะแก่ไม่สามารถจำหน่ายได้

การดูแลบำรุงต้นพลู พลูเป็นพืชที่ต้องการน้ำอยู่เสมอ ในปริมาณที่พอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไป

การให้น้ำพลูจะเริ่มให้น้ำเมื่อพบว่าพลูแสดงลักษณะอาการขาดน้ำ คือ ใบเหี่ยวลู่ กิ่งก้านห้อย ก็จะให้น้ำโดยให้ตอนเช้าหรือตอนเย็น ฤดูร้อนรดน้ำวันเว้นวัน ส่วนฤดูฝนไม่ต้องรดน้ำ การรดน้ำให้รดใบจากข้างบนลงข้างล่าง ประมาณ 15 นาที โดยวิธีใช้สายยางฉีดน้ำหรือใช้ระบบสปริงเก่อร์ การใส่ปุ๋ยจะใส่ต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝน ปุ๋ยที่ใช้จะเป็นปุ๋ยจากธรรมชาติจำพวก หญ้าแห้ง หญ้าสด ไม้ผุ โดยนำมาวางรอบ ๆ โคนพลูตั้งแต่ตอนปลูก ปัจจุบันสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูหมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา จะใส่ปุ๋ยซากอินทรีย์วัตถุเพิ่มเติม เช่น ปุ๋ยคอก ขี้ไก่หรือขี้วัว ปุ๋ยหมัก ผู้ปลูกพลูจะไม่ใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ เพราะจะทำให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพและเป็นการทำลายธรรมชาติ การใส่ปุ๋ยคอกใส่ปีละ 2 ครั้ง การใส่จะใช้วิธีโรยปุ๋ยรอบ ๆ ระหว่างเสาค้างในแถวเดียวกัน โดยให้ปุ๋ยห่างจากโคนพลูประมาณ 1 เมตร ประมาณ 3 กำมือต่อ 1 ต้น จากนั้นไถพรวนหน้าดิน

ผลการศึกษาจากสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู หมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบได้ว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู หมู่ 4 เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการปลูก ความรู้การปลูกพลูของสมาชิกเป็นข้อมูลที่สะสมมาจากบรรพบุรุษที่ของแต่ละครัวเรือน โดยไม่ได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้กระบวนการปลูก ได้แก่ การขยายพันธุ์ วิธีการปลูกพลู การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว ซึ่งกระทำกันในวงแคบเฉพาะในหมู่เครือญาติ ยังไม่มีการจัดการความรู้การปลูกพลูให้เป็นระบบอย่างยั่งยืน การถ่ายทอดในลักษณะดังกล่าวนี้ จะทำให้ความรู้บางอย่างหายไปได้ และจากการที่ผู้วิจัยได้ให้สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันเกี่ยวกับการส่งเสริมศักยภาพการปลูกพลูของกลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู หมู่ 4 เห็นความสำคัญของการปลูกพลู ในพื้นที่และต้องการสร้างความตระหนักรู้ในคุณค่าของพลูและประโยชน์ของการปลูกพลูให้แก่คนในชุมชน สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงวัย จึงต้องการเพิ่มจำนวนสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน ที่เป็นคนรุ่นใหม่ เพื่อให้มีผู้สืบทอดการปลูกพลูอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน ขาด

แรงจูงใจและความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่ม ทั้งยังขาดความรู้ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจชุมชนและพลูสนามชัย เนื่องจากขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการสื่อสาร

อภิปรายผลการวิจัย

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา มีสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่เหมาะแก่การปลูกพลู สมาชิกของวิสาหกิจมีองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ถ่ายทอดแก่สมาชิกภายในกลุ่มและผู้สนใจทั่วไปได้ องค์ความรู้ส่วนใหญ่เป็นความรู้เกี่ยวกับการปลูกพลู ได้แก่ การเตรียมพื้นที่ การเพาะชำต้นพันธุ์กระบวนการปลูกพลู การดูแลบำรุงรักษา และการเก็บใบพลู ซึ่งความรู้เหล่านี้จะสืบทอดมาจากบรรพบุรุษของแต่ละครัวเรือนจากรุ่นสู่รุ่นด้วยการบอกเล่า และเป็นการส่งต่อความรู้ในลักษณะการสอนให้ทำและแนะนำให้ปฏิบัติ เมื่อเกิดปัญหาในการปลูกครั้งหนึ่งก็จะปรึกษาผู้รู้คราวหนึ่ง ซึ่งแนวการปฏิบัติเช่นดังกล่าวนี้จะทำให้การถ่ายทอดองค์ความรู้การปลูกพลูอยู่ในวงแคบขาดการผลักดันให้มีกระจายความรู้สู่คนรุ่นใหม่ การจัดเก็บความรู้ไม่เป็นรูปธรรม การสังเคราะห์ความรู้และการจัดเก็บความรู้ไม่เป็นระบบ การถ่ายทอดในลักษณะเช่นนี้จะทำให้ภูมิปัญญาการปลูกพลูของบรรพบุรุษบางอย่างเสี่ยงต่อการสูญหายไปได้ในอนาคต สอดคล้องกับการศึกษาของ อธิภัทร สินทรโก และคณะ (2563: 138) ได้อธิบายไว้ว่า ความรู้ในการปลูกหรือผลิตที่ได้จากการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น และส่งต่อในลักษณะการสอนปฏิบัติ การแนะนำ แนวทางเช่นนี้จะทำให้การจัดเก็บข้อมูลที่เกิดจากการสังเคราะห์ไม่เป็นรูปธรรม ไม่มีระบบการจัดเก็บที่ยั่งยืน สิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้ความรู้บางอย่างเลือนหายไปและไม่สามารถนำมาใช้ได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เอง คนรุ่นใหม่ในชุมชนจึงเข้าถึง องค์ความรู้ได้น้อย จึงทำให้พลูไม่เป็นที่รู้จักและอาชีพปลูกพลูไม่ได้ความสนใจ ดังนั้น การสร้างความเชื่อมั่นต่ออาชีพปลูกพลู ด้วยการสร้างความตระหนักรู้ในคุณค่าของพลูด้านเศรษฐกิจสามารถสร้างรายได้และมีประโยชน์ทางยารักษาโรค และเผยแพร่ให้ความรู้การปลูกพลูที่มีต้นทุนต่ำรายได้ดี ฉะนั้น จึงควรให้มีการจัดการความรู้ การพยายามทำให้องค์ความรู้ที่ถ่ายทอดออกมาเป็นชุดความรู้ลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นระบบจะสามารถ ช่วยให้การส่งต่อความรู้การปลูกพลูคงอยู่ได้อย่างต่อเนื่อง ดังที่ ชุติพงศ์ คงสันเทียะ และคณะ (2566: 2-3) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการที่ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่เป็นระบบจนมีองค์ความรู้ที่เป็นชุดเดียวกัน ซึ่งการเข้าใจและการสืบค้นจะทำให้ภูมิปัญญายังคงดำรงอยู่และการสืบทอดต่อไปได้ ทั้งยังสอดคล้องกับ ศิริเพ็ญ อิ้งสิทธิพูนพร และกุมารี ลาภอาภรณ์ (2559: 207-208) ได้อธิบายว่า การถ่ายทอดความรู้และการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นการนำความรู้ในตัวบุคคลออกมาเผยแพร่เพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ นำเอาความรู้มาสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นผลงานขึ้นมา เกิดการอนุรักษ์องค์ความรู้ไว้เป็นฐานการสืบค้นของผู้ที่สนใจคนรุ่นหลังได้เรียนรู้จนนำไปสู่การเป็นอาชีพได้

นอกจากนี้ สมาชิกของวิสาหกิจกลุ่มปลูกพลู ยังมีความต้องการที่จะสร้างให้เกิดการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว จึงต้องการให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูหมู่ 4 เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับพลู เพื่อกระจายเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพลูไปสู่เยาวชนคนรุ่นใหม่ในพื้นที่และผู้สนใจทั่วไป ซึ่งจะทำให้เกิดความตระหนักรู้ในคุณค่าและประโยชน์ของพลู อีกทั้งยังเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูในการเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สาธารณะ และเพื่อเป็นการสืบทอดความรู้การปลูกขยายพื้นที่ปลูกได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับผลงานศึกษาของ จุฑาธิป ประดิพัทธ์นฤมล และคณะ (2564: 22,24) ที่เสนอไว้ว่า การสร้างให้เกิดการจัดการความรู้ในระยะยาวโดยใช้เยาวชนและโรงเรียนเป็นฐาน จะทำให้เยาวชนเกิดการมีส่วนร่วมช่วยครอบครัวในการประกอบอาชีพเกิดจิตสำนึกรักหวงแหนและร่วมดูแลรักษาสภาพแวดล้อมท้องถิ่น เยาวชนและคนรุ่นใหม่จะเป็นผู้มาทดแทนรุ่นเดิมสร้างความยั่งยืนให้อาชีพได้ต่อไปในอนาคต

การศึกษาแสดงให้เห็นว่าองค์ความรู้การปลูกพลูของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูหมู่ 4 เป็นความรู้จากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งขาดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้การสนับสนุนด้านความรู้เกี่ยวกับกระบวนการปลูกพลู ความรู้ด้านคุณค่าของพลูทั้งประโยชน์เป็นยาสมุนไพรและเป็นพืชเศรษฐกิจสร้างรายได้ที่ผู้ปลูกจะได้รับ รวมถึงข่าวสารช่องทางการจำหน่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้แต่ละครัวเรือนเกิดความสนใจปลูกพลูขยายพื้นที่การปลูกเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับอุทัย อันพิมพ์ และคณะ (2560: 158-161) กล่าวว่า ปัจจุบันเกษตรกรขาดความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่และขาดข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดเพื่อประกอบการตัดสินใจ ทำให้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการปลูกหรือการผลิตให้มากขึ้น

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู หมู่ 4 เป็นวิสาหกิจชุมชนระดับชุมชนครอบครัวที่อยู่ในชุมชนเดียวกัน สมาชิกกลุ่มมีความสามัคคีรับฟังเหตุผลของกันและกันมีประธานกลุ่มที่เข้มแข็ง ซึ่งสามารถส่งเสริมให้พัฒนาไปเป็นกลุ่มวิสาหกิจระดับเครือข่ายได้ สอดคล้องกับผลงานของเขมิกา สงวนพวก และจิตรลดา รอดพลอย (2564: 66-69) อธิบายว่า การพัฒนาศักยภาพชุมชนต้องอาศัยความร่วมมือของผู้คนในชุมชนร่วมกันเป็นสำคัญ อีกทั้งต้องมีแนวปฏิบัติที่พัฒนาให้เข้ากับโครงสร้างของชุมชน และกลุ่มที่มีความมุ่งมั่นจะสามารถพัฒนาศักยภาพให้เข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าวิสาหกิจกลุ่มปลูกพลูหมู่ 4 จะมีความพร้อมดังกล่าวข้างต้น แต่กลุ่มก็ไม่สามารถผลักดันกลุ่มให้เข้มแข็งได้ เนื่องจาก 1) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูไม่ได้รับการสนับสนุนในการส่งเสริมการปลูกพลูมากเท่าที่ควร ความนิยมปลูกพลูในพื้นที่ยังมีน้อยกว่าพืชชนิดอื่น วิสาหกิจกลุ่มปลูกพลูจึงไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 2) บุคลากรของวิสาหกิจชุมชนมีอายุมากและไม่มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีหรือไม่มีอุปกรณ์สื่อสารที่ทันสมัยก่อให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสารนับเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา สอดคล้องกับหลักการของ Kotas (2015: 7-9) ได้กล่าวว่าการพัฒนาทักษะการสื่อสารประสานงานและการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารระหว่างสมาชิกภายในและผู้เกี่ยวข้องภายนอกของวิสาหกิจชุมชนเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อการพัฒนา 3) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนขาดการแสวงหาความรู้

พัฒนาตนเองเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตและเพิ่มช่องทางการขาย 4) สมาชิกส่วนใหญ่ของวิสาหกิจชุมชนขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม แม้จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างเป็นรูปธรรม แต่คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง สมาชิกขาดความรู้ขาดความเข้าใจหลักการรวมกลุ่ม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสริมการบริหารจัดการให้แก่วิสาหกิจกลุ่มปลูกพลู สอดคล้องกับงานศึกษาของ อัมพวัลย์ วิศวธีรานนท์ พิศรวัส ภู่ทอง และมนศักดิ์ มหิงษ์ (2563: 127) อธิบายว่า การพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนจำเป็นต้องให้สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจในหลักการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน และให้สมาชิกมีความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของจึงจะสามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มได้

การศึกษา พบแนวทางส่งเสริมศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู หมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ดังนี้ สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูควรได้รับการพัฒนาความรู้ฝึกอบรมหัวข้อหรือหลักสูตรต่าง ๆ เพิ่มพูนความรู้ เพิ่มทักษะการทำงานเป็นระบบมากยิ่งขึ้น สำหรับภาครัฐหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องควรสร้างโอกาสในการศึกษาดูงานต่างพื้นที่ เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนเกิด ความคิดริเริ่มใหม่ ๆ และต่อยอดแผนงานกิจกรรมของกลุ่ม สอดคล้องกับงานศึกษาของปิยพัทธ์ หีบแก้ว และสถาพร มงคลศรีสวัสดิ์ (2563: 276-277) ซึ่งกล่าวว่า วิสาหกิจชุมชนควรได้รับการสนับสนุนการอบรมและการศึกษา ดูงานในพื้นที่อื่น เพื่อเรียนรู้และสร้างเครือข่าย สำหรับการการสร้างแรงจูงใจให้ตระหนักถึงคุณค่าของพลูในฐานะเป็นพืชเศรษฐกิจและความคุ้มค่าในการปลูกพลู ควรเชิญเกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูป ที่ประสบความสำเร็จจากการปลูกพลู เพื่อมาให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการปลูก การจำหน่าย และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ใบพลู เพื่อให้สมาชิกนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาตนเองและเพิ่มประสิทธิภาพในการเพาะปลูกพลูสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น การจัดให้วิสาหกิจชุมชนได้เรียนรู้การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างผู้สูงอายุและคนรุ่นใหม่ รวมถึงให้หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้วิสาหกิจชุมชนได้จัดการเรียนรู้ให้ความรู้การใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีและผลิตสื่อออนไลน์ ที่บ่งบอกถึงเรื่องราวตั้งแต่เริ่มต้นเกี่ยวกับพลูสนามชัย การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านโทรศัพท์มือถือเพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายใบพลูของชุมชน

สรุปได้ว่า จากการถอดองค์ความรู้การปลูกพลูจากประสบการณ์ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูหมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ด้วยการรวบรวมองค์ความรู้อยู่กระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลที่ฝังลึกอยู่ในตัวเกี่ยวกับภูมิปัญญาการปลูกพลูและในเอกสารมาพัฒนาจัดการอย่างเป็นระบบ จะทำให้ทุกคนในพื้นที่สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ได้ รวมทั้งสามารถปลูกพลูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูหมู่ 4 และผู้ปลูกพลูในตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา มีศักยภาพในการแข่งขันมากขึ้น นอกจากนี้ ชุดเรียนรู้การปลูกพลูที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรจะทำให้ผู้เรียนรู้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ง่าย และสามารถนำไปใช้ถ่ายทอดเผยแพร่ไปสู่เยาวชนคนรุ่นใหม่และผู้สนใจทั่วไปใน

วงกว้างมากขึ้น เมื่อชาวบ้านเห็นความสำคัญและเยาวชนคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ให้เห็นคุณค่ามูลค่าของพลูพืชสมุนไพรรวมไปถึงความจำเป็นของการปลูกพลูในพื้นที่ จะทำให้มีผู้สนใจการปลูกพลูเพิ่มขึ้นเกิดการสืบสานต่อภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ เกิดอาชีพปลูกพลูก่อให้เกิดรายได้เสริม รวมถึงเป็นการอนุรักษ์พลูพืชสมุนไพรได้อย่างยั่งยืน การปฏิบัติดังกล่าวถือเป็นกระบวนการจัดการตามแนวคิดการจัดการความรู้ ตามแนวคิดของ Marquardt ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบย่อยขององค์การที่มีความสัมพันธ์กันทั้ง 5 ด้าน คือ การเรียนรู้ (Learning) องค์การ (Organization) คน (People) ความรู้ (Knowledge) และเทคโนโลยี (Technology) อันจะทำให้วิสาหกิจชุมชนเกิดความเข้มแข็งคงอยู่ได้อย่างต่อเนื่อง (Marquardt, M.J., 2002 อ้างใน อุทัย อันพิมพ์ และคณะ, 2560: 173)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 นำกระบวนการจัดการความรู้ที่ได้จัดทำเป็นชุดเรียนรู้การปลูกพลูหรือสื่อสำหรับเผยแพร่ไปใช้ ในการส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนและกลุ่มคนรุ่นใหม่ให้รับรู้ถึงคุณค่าและคุณประโยชน์ของพลูสมุนไพรด้วยการจัดหลักสูตรสอดแทรกในกิจกรรมของโรงเรียนเผยแพร่สู่นักเรียน

1.2 ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูเป็นจุดศูนย์กลางการเรียนรู้ ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และรวบรวมความรู้เกี่ยวกับพลูสมุนไพรไทย เผยแพร่สู่คนรุ่นใหม่ในชุมชนหรือพื้นที่ใกล้เคียง และผู้สนใจทั่วไปเพื่อสืบสานอาชีพปลูกพลูและอนุรักษ์พืชใบพลูให้คงอยู่อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูควรได้รับการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อให้การทำงานเป็นระบบมากขึ้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องระดับท้องถิ่นภาครัฐควรสนับสนุนการให้ความรู้แก่วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู จัดหาผู้เชี่ยวชาญผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์การจัดกระบวนการรวมกลุ่ม การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน และการศึกษาดูงานต่างพื้นที่ แก่คณะกรรมการวิสาหกิจกลุ่มปลูกพลู ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูเกิดความเข้าใจในการรวมกลุ่มในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน และสร้างแรงจูงใจในการรวมกลุ่ม

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

3.1 องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานพัฒนาชุมชน ควรนำผลวิจัยไปต่อยอดหรือวิเคราะห์เพื่อจัดทำกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลูหมู่ 4 และจัดสรรงบประมาณในแผนดำเนินงานประจำปี ให้สอดคล้องตามสภาพปัญหาและความต้องการของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู

3.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัดควรช่วยเหลือในการหาแนวทางแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าใบพลู เพื่อแก้ไขปัญหาการจำหน่ายและราคาพลูสดตกต่ำ

4. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

4.1. แนวทางการแปรรูปผลิตภัณฑ์การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้แก่พืชใบพลู

4.2. วิเคราะห์ศักยภาพด้วยการทำ SWOT Analysis ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู เพื่อเป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรพัฒนาศักยภาพเชิงแข่งขันแก่วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพลู

เอกสารอ้างอิง

เขมิกา สงวนพวก และ จิตรลดา รอดพลอย. (2564). แนวทางการพัฒนาศักยภาพวิสาหกจิชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรพื้นบ้านในตำบลบ้านทราย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี. *วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.* 4 (3), 64-84.

คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ (2566). บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา: http://www.lpnh.go.th/newlp/w pconte nt/upload s/2013/10/ nle m2016_announcement_r atchakitcha120459_20160412.

จุฑาธิป ประดิพัทธ์นฤมล, หนึ่งฤทัย ศรีสุกใส, สุดารัตน์ รัตนพงษ์ และ นันทพัทธ์ คดคง. (2564). การจัดการความรู้และส่งเสริมศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษา ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 4 (3), 13-29.

ชนนิษฐ์ ชูพยัคฆ์. (2566). พลู: องค์ความรู้จากงานวิจัยและการประยุกต์ใช้. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: บริษัท แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น จำกัด.

ชุติพงศ์ คงสันเทียะ, ระพีพรรณ จันทรสา, กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์, ณัฏฐานุช เมฆรา และ จุรีรัตน์ ทวยสม. (2566). การจัดการองค์ความรู้เพื่อการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน: การประดิษฐ์พวงมโหตร (พวงมาลัยอีสาน). *วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล*. 12 (1), 1-15.

ไทยโรจน์ พวงมณี, อรนุช แสงสุข, นัยนา อรรจนาทร และคชสีห์ เจริญสุข. (2566). การจัดการความรู้ในภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทดและหัตถกรรมจากเสื่อกกของวิสาหกิจชุมชน บ้านห้วยตาด จังหวัดเลย. *วารสารสหวิทยาการมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 6 (5), 2369-2387.

นินธนา เอี่ยมสะอาด และคณะ. (2562). การจัดการความรู้เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับสมุนไพรไทยในตำบลดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารศรีปทุม ชลบุรี*. 15 (4), 47-56.

บุษรา สร้อยระย้า, กีรติญา สอนเนย, อุทัยวรรณ ฉัตรธง, ศรีไพร พรมชาติ และ จิราพัทธ์ แก้วศรีทอง. (2567). การส่งเสริมศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประเภทผ้าและเครื่องแต่งกายด้วยกระบวนการจัดการความรู้ จังหวัดพิษณุโลก. Journal of Roi Kaensarn Academi. 9 (1), 306-323.

ปิยพัทธ์ หีบแก้ว และสถาพร มงคลศรีสวัสดิ์. (2563). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนร้านรุ่งตะวันสมุนไพร ตำบลห้วยม่วง อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น. *วารสารบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 4 (2), 267-280.

พจนก กาญจนจันทร. (2563). กินพลู เชี่ยนหมาก ปากแดง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา https://museum.socanth.tu.ac.th/wp-content/uploads/2020/04.

วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย, ธงชัย พงษ์สิทธิกาญจนา, พงษ์สันติ์ ตันหยง, นรุตม์ โตโพธิ์ไทย และชนพงษ์ อาภรณ์พิศาล (2560). แนวทางการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอ จังหวัดนครปฐม. *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 9*. 26-29 กันยายน 2560. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

ศิริเพ็ญ อึ้งสิทธิพูนพร และ กุมารี ลาภอาภรณ์. (2559). กระบวนการจัดการความรู้ผ่านการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่นของชุมชนฮากกาออนไลน์: ความสำเร็จและความท้าทาย . *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*. 35 (1), 203-225.

อัมพวัลย์ วิศวธีรานนท์, พิศรวัส ภู่ทอง และมนศักดิ์ มหิงษ์. (2563). แนวทางเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสระแก้ว ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุชน: กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนจักสานและผ้าทอ. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 12 (23), 125-136.

อุทัย อันพิมพ์, สุวิทย์ โสภาพล, รินทร์ลภัส ชัยหิรัญกิตติ์ และ ชริดา ปุกหุต. (2560). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาเห็ดพื้นบ้านของชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 8 (2), 156-176.

อธิภัทร สินทรโก, อัตติยาพร ไชยฤทธิ์ และ นพพร ขุนค้า. (2563). การจัดการความรู้ของกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนผู้ผลิตมะม่วงส่งออกอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์นายเรืออากาศ*. 2 (1), 128-141.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกรมส่งเสริมการเกษตร. (2563). รายงานสถานการณ์การปลูกพลู ปี 2562. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: http://www.agriinfo.doae.go.th/year63/plant/rortor/herb/%E0%B8%9E%E0%B8%B9%E0%B8%A5.pdf

สุพิชฌาย์ จินดาวัฒนภูมิ. (2561). *วัฒนธรรมการกินหมากในสังคมไทยสมัยก่อน.* เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 10. 29-30 มีนาคม 2561. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

โสพิศ โพธิสุวรรณ. (2543). *การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมการทำสวนพลูปากหรามกับพลูวังโหล จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ

Kotas, M. (2015). Key success factors for social services organizations in Poland.*Online.* Retrieved May 1, 2024. from: https://www.researchgate.net/ publication/290522621 _Key_success_factors_for_social_services_organizations_in_Poland_Kluczowe_czynniki_sukcesu_osrodkow_pomocy_spolecznej_w_Polsce

Singh, T., Singh, P., Pandey, V. K., Singh, R., & Dar, A. H. (2023). *A literature review on bioactive properties of betel leaf (Piper betel L.) and its applicationsinfood industry.* Food Chemistry Advances, 3 (100536), 1-11.

การจัดการห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก

Management Value Chain for Agro-Tourism, based on a New Way of Life for Farmers in Nakhon Nayok Province

เพ็ญพักร์ศิณา วิเชียรวรรณ, มงคลชัย บุญแก้ว,
รุ่งนภา เลิศพัชรพงศ์ และ วริษฐา แก่นสานสันติ
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Penpaksina Wicheanwan, Mongkolchai Boonkeaw,
Roongnapha Lertpatcharapong and Varitha Kansansunti
Saun Dusit University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: noo.penpaksina@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือการวิจัยโดยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ไปยังผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 46 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำจังหวัด เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งนักท่องเที่ยว ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ตลอดจนมีการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต บทความหนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แก่นสาระ

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ ได้แก่ 1. การออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยการการบูรณาการด้านการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ การเชื่อมโยงข้อมูลกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แก่ผู้มาเยือนที่อาจไม่ได้มาเที่ยวโดยตรง แต่มาซื้อของ มาดูการสาธิตการเกษตร การปลูกผักผลไม้ สำหรับประเภทการท่องเที่ยวแบบการเยี่ยมชมหรือแวะซื้อผลิตภัณฑ์ระหว่างเส้นทางท่องเที่ยว รวมทั้งสำหรับประเภทท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ 2. ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานสามารถอธิบายกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบการสาธิต และการให้ความรู้แหล่งท่องเที่ยว มีการเตรียมขั้นตอนต่าง ๆ ของการผลิตทั้งวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสาธิตต่อนักท่องเที่ยวที่เยี่ยมชมกิจกรรมท่องเที่ยว 3. กระบวนการให้บริการของ

* วันที่รับบทความ : 25 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 23 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 5 มิถุนายน 2567
Received: April 25 2024; Revised: May 23 2024; Accepted: June 5 2024

แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความแน่นอนในการจัดการเวลา ความยืดหยุ่น ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริการเกี่ยวกับโปรแกรมโดยละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจโดยให้คุณค่าเพิ่มเติมแก่สถานที่ท่องเที่ยวที่เยี่ยมชม 4. บริการหลังการขายเป็นบริการที่ใช้ในการเพิ่มหรือรักษามูลค่าเพิ่มของบริการท่องเที่ยว ได้แก่ ความพึงพอใจและความไม่พอใจของนักท่องเที่ยวกับแหล่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการติดตามความพึงพอใจหลังรับบริการ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในระยะยาวกับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

คำสำคัญ: การจัดการห่วงโซ่คุณค่า; การท่องเที่ยวเชิงเกษตร; กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

Abstract

The objective of this research is to create guidelines for managing the value chain of agro-tourism activities based on a new way of life for farmers Nakhon Nayok Province. The qualitative research was carried out by preparing the research tool as a semi-structured interview and consisted of in-depth interviews with 46 key-informants from the agricultural tourism attraction operators, tour operator, officials in the provincial tourism authority of Thailand, agencies officials in government, agencies related to agricultural tourism destinations including tourists. This study used the purposive sampling method as well as researching and collecting information on the internet, articles, books, related research and various documents that are secondary data used for data analysis and thematic analysis.

Research results found that guidelines for managing the activity value chain of agro-tourism on the basis of a new way of life for farmers, including: 1. Designing activities of of agro-tourism attractions by integrating activities public relations linking information on activities of agro-tourism destinations to visitors who may not have visited directly but come buy things, come see agricultural demonstrations, growing vegetables and fruits for types of tourism that involve visiting or stopping to purchase products during the travel route including for day trip types. 2. Ability of the operator able to explain agro-tourism activities in demonstration formats and providing knowledge of tourist attractions various stages of production that are prepared for both raw materials and equipment to demonstrate for tourists who visit tourist activities. 3. Service processes of tourist attractions include certainty in time management, flexibility, helping to increase service efficiency which is the detailed program of activities to be carried out gives tourists confidence by providing additional value to the tourist attractions visited. 4. After-sales service is a service used to increase or maintain added value of tourism services, including tourists' satisfaction and dissatisfaction with agricultural tourism destinations. Using technology as a tool to track satisfaction after receiving services create long-term with good relationships with tourists and visitors.

Keywords: value chain management; agro-tourism; agro-tourism activities

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เปรียบเสมือนเสาหลักของประเทศในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศและสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ (กรมการท่องเที่ยว, 2565) นอกจากนี้การท่องเที่ยวเป็นกุญแจสำคัญของการพัฒนาเศรษกิจของประเทศทั่วโลก ซึ่ง Mansor, Rashid, Mohamad, & Abdullah (2015) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นหนึ่งในเครื่องมือของการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่อาศัยชุมชนท้องถิ่นเป็นฐานของกิจกรรมมากมายตามรูปแบบวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน โดยที่บริบทของพื้นที่จังหวัดนครนายก ตามข้อมูลจากแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก กำหนดวิสัยทัศน์ (vision) ไว้ว่า เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สินค้าเกษตรได้มาตรฐานสร้างรายได้อย่างยั่งยืน และมีเป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals) ซึ่งสอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยชุมชนท้องถิ่น (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก, 2563)

นอกจากนี้จากสภาพการณ์ด้านการท่องเที่ยวและความต้องการของจังหวัดนครนายกมีศักยภาพที่ดีและมีความพร้อมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสู่การเป็นการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการเพิ่มขึ้นของรายได้มวลรวมจากการท่องเที่ยว การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวซ้ำ โดยที่ด้านสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดนครนายกถึงแม้จะอยู่ในระยะเริ่มฟื้นตัวได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวนมาก แต่สำหรับในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติแล้ว ยังไม่เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับมากนัก อีกทั้งในภาคการเกษตรและการผลิตสินค้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยงเชิงเกษตรในพื้นที่ ยังพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ด้านการผลิต การตลาด การนำเทคโนโลยีและการนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ ทำให้มีต้นทุนในการผลิตสูงและที่สำคัญสินค้าทางการเกษตรที่ผลิตได้ตามมาตรฐานมีจำนวนน้อย ทำให้เกิดข้อจำกัดในการสร้างการรับรู้และความเชื่อมั่นทางด้านตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัด (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (2564) ดังนั้น การส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นสิ่งสำคัญควรเพิ่มศักยภาพแก่เกษตรกรให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและยกระดับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว การมุ่งเน้นการตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพมีการปรับให้มีความสอดคล้องกับเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของแผนฟื้นฟูการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ททท.) (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.), 2563) ซึ่งการท่องเที่ยวทั้งหมดจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 หากมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ตรงจุด รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวจะสนับสนุนเป้าหมายการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับพื้นที่ได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า บริการและแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงการทำการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยมีที่มาของปัญหาและความต้องการของพื้นที่ ในช่วงปี 2561 – 2562 สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมดจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยว

ลดลง อีกทั้งประเทศไทยยังคงต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองรองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

ซึ่งแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบใหม่หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับวิถีชีวิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร หลังจากสถานการณ์ดังกล่าว ต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพ จึงควรมีการส่งเสริมให้ตรงจุดทั้งในด้านการนำองค์ความรู้วิถีชีวิตทางการเกษตร และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า บริการและแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงการทำการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ประเด็นท้าทายส่วนใหญ่อยู่ที่ประเด็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลของการท่องเที่ยว ขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นองค์รวม ตลอดจนการไม่มีเจ้าภาพหลักที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลต่อการจัดทำมาตรการในการส่งเสริมที่ชัดเจนและเหมาะสม อีกทั้งปัญหาด้านศักยภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนยังคงเป็นความท้าทายของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน โดยที่ประเด็นท้าทายสำคัญที่ยังคงต้องเร่งพัฒนา คือ การบูรณาการการทำงานร่วมกัน จึงควรเร่งหาแนวทางเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งควรใช้โอกาสจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เตรียมความพร้อมและยกระดับแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน และผู้ประกอบการในพื้นที่ ให้มีสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจและมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวตามแนวทางชีวิตวิถีใหม่ หรือ New Normal (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

ดังนั้นการศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก โดยเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน กระบวนการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว และบริการหลังการขายเป็นบริการที่ใช้ในการเพิ่มหรือรักษามูลค่าเพิ่มของบริการท่องเที่ยว เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก ให้เป็นการยกระดับแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน และผู้ประกอบการในพื้นที่ ให้มีสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจ มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวตามแนวทางชีวิตวิถีใหม่ หรือ New Normal รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นและการรับรู้ เพื่อให้ไทยเป็น Top of Mind สำหรับนักท่องเที่ยวคุณภาพอย่างต่อเนื่องภายหลังสถานการณ์โควิด-19 เป็นการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับชุมชนเกษตรกรในพื้นที่ได้ยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและตีความข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือสิ่งที่ตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยอย่างครบถ้วนโดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและตัวอย่าง

โดยตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรในการศึกษาครั้งนี้หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-Informant) จำนวน 46 คน ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครนายก จำนวน 27 แห่ง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก, 2564) ได้แก่ ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)ประจำจังหวัดจังหวัด เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครนายก ซึ่งจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดจากการสัมภาษณ์จนข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation in Interview)

โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน คือ ผู้ประกอบการหรือเจ้าของ 27 คน /นักท่องเที่ยว 2 คน / ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว 2 คน /เจ้าหน้าที่จาก ททท. ประจำจังหวัด 5 คน /เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 คน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 คน โดยที่ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างน้อยระยะเวลา 3 ปี เนื่องจากมีประสบการณ์ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญรับทราบถึงการดำเนินงานและคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกร จังหวัดนครนายก รวมทั้งมีอายุตั้งแต่ 20 ปี ด้วยเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ สามารถมีวิจารณญาณในการให้ข้อมูล และสามารถนำข้อมูลเพื่อนำมาจัดแนวทางจัดทำแนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก โดยรายละเอียด ประกอบดังนี้

1. ผู้ประกอบการหรือเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากเป็นผู้ที่มีทักษะ ความสามารถประสบการณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจุดหมายในการดำเนินงาน รวมทั้งมีเครือข่ายในภาคการเกษตร ปฏิบัติหน้าที่ในการวางแผน จัดการ ควบคุมและประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งเป็นจึงเป็นผู้ที่เข้าใจภาพรวมของการดำนินงานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่

2. นักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของธุรกิจท่องเที่ยว และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งนักท่องเที่ยวยังสามารถให้ข้อมูลในมุมของความพึงพอใจ รวมทั้งความไม่พึงพอใจเพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งยังทำให้ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยว

3. ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว เนื่องจากเป็นผู้มีมุมมองในเชิงเศรษฐกิจ มีประสบการณ์ในการใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งยังสามารถให้ข้อมูลในมุมของความพึงพอใจ รวมทั้งความไม่พึงพอใจเพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ดียิ่งขึ้น

4. เจ้าหน้าที่จาก ททท. ประจำจังหวัดนครนายก เนื่องจากมีความเข้าใจและเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านบริการ ท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว มาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

5. เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากเป็นผู้สนับสนุนให้มีการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามแผน มาตรฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งมีความเข้าใจและเป็นผู้ประสานงานใกล้ชิดในชุมชนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อสนับสนุนก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

6. ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่นชุมชน และเป็นผู้ที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามแผน มาตรฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งมีความเข้าใจและเป็นผู้ประสานงานใกล้ชิด หรือเป็นผู้อาศัยอยู่ในชุมชน เป็นผู้สร้างและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการการท่องเที่ยวชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยเป็นคำถามปลายเปิดและมีความยืดหยุ่นขณะสัมภาษณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ จนทำให้ข้อมูลที่ได้มานั้นชัดเจนและสามารถนำผลไปวิเคราะห์ได้โดยแบบสัมภาษณ์ได้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงและจริยธรรมด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาความถูกต้องของคำถามและความเหมาะสมในภาษาที่ใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บรวมรวบข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ไปยังจังหวัดนครนายก เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ระหว่างเดือน มกราคม 2566 ถึง มิถุนายน 2566

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ จากหนังสือ วารสาร ข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต รวมทั้งผลงานทางวิชาการ งานวิจัย และเอกสารการบรรยายที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลขณะลงพื้นที่ศึกษาด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) จากแหล่งข้อมูลที่ต่างสถานที่ ต่างบุคคล และต่างเวลา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) เป็นการสะท้อนความเข้าใจความหมาย ลักษณะของสิ่งที่ศึกษาอย่างครอบคลุมชัดเจน และวิเคราะห์แก่นสาระสำคัญของปรากฏการณ์ โดยนำข้อมูลมาทำการถอดเทป สังเคราะห์พิจารณาสิ่งที่เหมือนและแตกต่างกันของข้อมูล เพื่อจัดระบบข้อมูลและลดทอนข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก และแยกคำหลักสำคัญของข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นตีความดึงความหมายออกมาจากข้อมูลที่มีอยู่และนำแก่นสาระสำคัญที่ได้มาปรับภาษาหรือใช้คำให้สามารถสื่อความหมายถึงปรากฏการณ์ที่มองเห็นจากการศึกษาทั้งหมด (Mezmir, 2020) ทั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้ทำการสัมภาษณ์ให้แล้วเสร็จทีละกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก หรือทีละแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การสัมภาษณ์จัดเรียงตามที่ผู้ให้ข้อมูลหลักสะดวก โดยผู้วิจัยได้มีการกำหนดรหัสของผู้ให้ข้อมูลหลักตามที่ปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 รหัสและจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก

หน่วยงาน/สถานที่ปฏิบัติงาน	ผู้ให้ข้อมูล	รหัส	จำนวน(คน)
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่	ผู้ประกอบการหรือเจ้าของ (Owner)	ON1-ON5	27
ผู้ที่เคยใช้บริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่	นักท่องเที่ยว (Tourist)	TR1-TR5	2
ผู้ที่เคยติดต่อกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่	ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว (Travel Agents)	TA1-TA5	2
หน่วยงาน ททท. ประจำจังหวัด	เจ้าหน้าที่จาก ททท. ประจำจังหวัดนครนายก (TAT Officials Nakhon Nayok Province)	TATO1-TATO5	5
หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Officials from Government Agencies Involved in Agricultural Tourism Destinations)	OG1-OG5	5

สภาองค์กรชุมชนตำบล	ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Other Stakeholders Involved in Agricultural Tourism Destinations)	OS1-OS5	5
รวมทั้งหมด			**46**

กรอบแนวคิดในการวิจัย

โครงการวิจัย เรื่อง การจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก มีกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยการประยุกต์ใช้แนวคิด Luis Alberto Morales-Zamorano. et al., (2020) ดังนี้

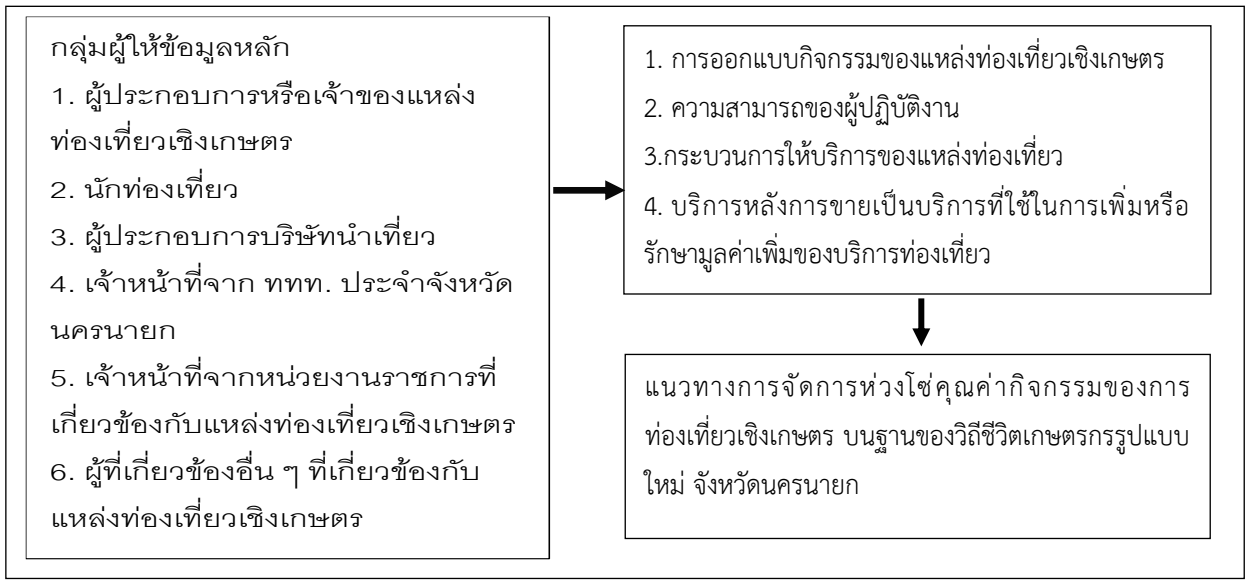

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ จังหวัดนครนายก แสดงผลการวิจัย ดังนี้

1. การออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มีข้อค้นพบและสะท้อนให้เห็นผลการศึกษาที่เกี่ยวเนื่องกับการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ การมีบางสิ่งให้นักท่องเที่ยวชม มีบางอย่างให้นักท่องเที่ยวทำในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีบางสิ่งให้นักท่องเที่ยวซื้อ ดังตัวอย่างทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

“กิจกรรมการนำวัสดุท้องถิ่น ชุมชน มาเป็นส่วนประกอบของบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ให้น่าสนใจ โดยสามารถทำได้เอง” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส ON 4

“กิจกรรมผ้ามัดย้อมและบาติก ลายใบไผ่ ลายดอกใบมะยงชิด” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส OS 1

2. ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ผลการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มีข้อค้นพบและสะท้อนให้เห็นผลการศึกษาที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า พัฒนาความสามารถ ทักษะ และค่านิยมในตัวผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้บริการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว การถ่ายทอดความรักและรู้สึกว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การสื่อสารกับนักท่องเที่ยวในภาษาของท้องถิ่นจะเพิ่มคุณค่าที่สำคัญให้กับบริการ ดังตัวอย่างทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

“คนในชุมชนมีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในการสร้างสรรค์ผลงานจากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจากวัสดุ หรือสิ่งที่มีในชุมชนท้องถิ่น” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส TATO 1

“ความรู้หรือความเชื่อมโยงจากผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ต้องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาช่วยดำเนินงานเพื่อให้ครอบคลุมทั้งระบบ” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส TATO 5

“ผู้เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวมีความรู้ความสามารถในการสื่อสารและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่บุคคลหรือสู่กลุ่มบุคคล” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส TA 2

“ทักษะในการเป็นผู้มีจิตบริการและความโอบอ้อม ความมีเรื่องราว มีภาษาถิ่น มีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาเที่ยวซ้ำ” ผู้ให้สัมภาษณ์หลักรหัส TR 2

3.กระบวนการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ผลการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มีข้อค้นพบและสะท้อนให้เห็นผลการศึกษาที่เกี่ยวเนื่องกับกระบวนการให้บริการได้แก่ ความแน่นอนในการจัดการเวลา ความยืดหยุ่นช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ เกี่ยวกับโปรแกรมโดยละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจโดยให้คุณค่าเพิ่มเติมแก่สถานที่ท่องเที่ยวที่เยี่ยมชม ดังตัวอย่างทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

“วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดการรับรู้เชื่อมั่นจากผู้มาเยี่ยมเยือน” TA 1

“การให้บริการความรู้เฉพาะถิ่น ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่โดดเด่นและแตกต่าง ทำให้เกิดความประทับใจและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” OS 5

“มีการแสดงรายละเอียดของกิจกรรม ระยะเวลา อุปกรณ์ที่ใช้ ค่าใช้จ่าย จำนวนผู้เข้าร่วม สถานที่แสดง ตัวอย่างของผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่จะดำเนินการทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจ” OG 2

“มีการจองก่อนล่วงหน้า การท่องเที่ยวแบบใส่ใจ รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับความปลอดภัย รวมทั้งสามารถป้องกันตัวเองจากโรคติดต่อ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสร้างความมั่นใจและเสริมสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณค่า” TATO 1

“สร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน ด้วยการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยทั้งระบบในแหล่งท่องเที่ยว” OG 5

“การให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวอย่างสมดุล โดยการมุ่งเน้นผลตอบแทนทั้งแก่ชุมชน ผู้ประกอบการ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและการไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม” OS 3

“การประยุกต์ใช้เทคโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งในการบริการแก่นักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการสื่อสาร” TATO 4

4. บริการหลังการขายเป็นบริการที่ใช้ในการเพิ่มหรือรักษามูลค่าเพิ่มของบริการท่องเที่ยว มีข้อค้นพบและสะท้อนให้เห็นผลการศึกษาที่เกี่ยวเนื่องกับความพึงพอใจและความไม่พอใจของนักท่องเที่ยวแหล่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังตัวอย่างทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการติดตามความพึงพอใจหลังรับบริการ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในระยะยาวกับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน” OG 2

อภิปรายผลการวิจัย

1. การออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากข้อค้นพบอภิปรายผลการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับ Katherine L. Adam (2004) กล่าวว่า การมีบางสิ่งให้นักท่องเที่ยวชม มีบางอย่างให้นักท่องเที่ยวทำในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีบางสิ่งให้นักท่องเที่ยวซื้อ สำหรับประเภทท่องเที่ยวไปเช้าเย็นกลับ รวมทั้งสอดคล้องกับกรมส่งเสริมเสริมการเกษตร (2562) โดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ได้กล่าวไว้ในเอกสารรวบรวมองค์ความรู้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่าเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน การออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ เช่น ชุมชนกลุ่มแปรรูปผลไม้อบแห้ง ชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตร กลุ่มอาชีพชุมชนผ้าบาติกและมัดย้อม กลุ่มสวนผลไม้ กลุ่มสวนสาธิตการเกษตร ตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน คุณค่าและองค์ความรู้ของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีใหม่ สำหรับประเภทการท่องเที่ยวแบบการเยี่ยมชมหรือแวะซื้อผลิตภัณฑ์ระหว่างเส้นทางท่องเที่ยว กล่าวโดยสรุปการออกแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมี

การบูรณาการด้านการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ การเชื่อมโยงข้อมูลกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แก่ผู้มาเยือนที่อาจไม่ได้มาเที่ยวโดยตรง แต่มาซื้อของ มาดูการสาธิตการเกษตร การปลูกผักผลไม้

2. ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน จากข้อค้นพบอภิปรายผลการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับ Aimin and Shunxi (2011) กล่าวว่า การจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า พัฒนาความสามารถ ทักษะ และค่านิยมในตัวผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้บริการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว การถ่ายทอดความรักและรู้สึกว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การสื่อสารกับนักท่องเที่ยวด้วยภาษาของท้องถิ่นจะเพิ่มคุณค่าที่สำคัญให้กับบริการ นอกจากนี้ ชุมชนจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานที่จำเป็นและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยหน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษา รวมถึงภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ชุมชนสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจวรรณ ใสหวานและคณะ (2562) ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนสาหรับวิสาหกิจชุมชน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานควรมีองค์ความรู้ที่สำคัญในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน ประกอบด้วย 1). องค์ความรู้การสร้างคุณค่าแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แก่ ความต้องการของลูกค้า การสร้างลักษณะสินค้า ข้อได้เปรียบหรือข้อแตกต่าง ความประทับใจ ความรู้สึกคุ้มค่า และ 2). การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แก่ การจัดการวัตถุดิบ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การบรรจุหีบห่อ คุณสมบัติพิเศษของสินค้า การจัดเก็บผลิตภัณฑ์ การจัดจำหน่ายสินค้าที่แล้วเสร็จไปยังผู้บริโภค ในรูปแบบของเอกสารและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Ven Veota Vongpadith (2566) เผยว่า การยกระดับการผลิตภาคการเกษตร การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยการเข้าร่วมโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ การศึกษาดูงาน การแสดงสินค้า การอบรม ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำการเกษตร และช่วยกันแก้ไขปัญหา การเปิดโลกทัศน์ทำให้เกิด ทำให้เกิดแนวทางใหม่ๆ ในการนำประยุกต์ใช้ในสถานที่ประกอบการของตนเอง รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มช่องทาง การตลาด และได้รับโอกาสเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย กล่าวโดยสรุป ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่สามารถอธิบายกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบการสาธิตแหล่งท่องเที่ยว มีการเตรียมขั้นตอนต่าง ๆ ของการผลิตทั้งวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสาธิตต่อนักท่องเที่ยวที่เยี่ยมชมกิจกรรมท่องเที่ยวประเภทนี้ เช่น แปรรูปผลไม้อบแห้ง ผ้าบาติกและมัดย้อม สวนผลไม้ สวนสาธิตการเกษตร นอกจากนี้กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบการให้ความรู้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้ปฏิบัติงานมีการใช้ความรู้ทางการเกษตร เช่น การเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง มีการเตรียมสถานที่ การบรรยาย และวิทยากร ให้ความรู้ เน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการ หาความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

3.กระบวนการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว จากข้อค้นพบอภิปรายผลการวิจัยได้แก่ ความแน่นอนในการจัดการเวลา ความยืดหยุ่น ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ เกี่ยวกับโปรแกรมโดยละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจโดยให้คุณค่าเพิ่มเติมแก่สถานที่ท่องเที่ยวที่เยี่ยมชม มีสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริพงษ์ อุ่นทรพันธุ์ และสัมพันธ์ พลภักดิ์ (2561) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ชุมชนของจังหวัดนครนายกตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่สำคัญของจังหวัดนครนายก คือ จังหวัดควรบริหารจัดการด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งในด้านบุคลากร เครื่องมือ/ อุปกรณ์ และถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการประสบผลสำเร็จที่ คือ การที่รัฐบาลต้องมีนโยบายด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ชุมชนที่ชัดเจน ต่อเนื่อง ผู้บริหารของจังหวัดควรมีวิสัยทัศน์ที่ดี รวมถึงการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ และกระตุ้นให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการ

4. บริการหลังการขายเป็นบริการที่ใช้ในการเพิ่มหรือรักษามูลค่าเพิ่มของบริการท่องเที่ยว จากข้อค้นพบอภิปรายผลการวิจัยได้แก่ ความพึงพอใจและความไม่พอใจของนักท่องเที่ยวกับแหล่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการติดตามความพึงพอใจหลังรับบริการ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในระยะยาวกับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร (2563) กล่าวว่า ข้อมูลสารสนเทศ การจัดการข้อมูลสารสนเทศ เป็นกระบวนการในการจัดการข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้องครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ในรูปแบบที่เหมาะกับการใช้งานสามารถเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็วทันต่อความต้องการเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน จำเป็นต้องมีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การจัดเก็บและตรวจสอบข้อมูล การจัดทำเป็นสารสนเทศ และการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศโดยได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ประกอบการหรือเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่ ให้มีจุดหมายในการดำเนินงาน รวมทั้งเกิดเครือข่ายในภาคการเกษตร ปฏิบัติหน้าที่ในการวางแผน จัดการ ควบคุมและประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร บนฐานของวิถีชีวิตเกษตรกรรูปแบบใหม่

2. ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว สามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการเพื่อให้เกิดมุมมองในเชิงเศรษฐกิจ มีรวมทั้งยังสามารถให้ข้อมูลในมุมของความพึงพอใจ รวมทั้งความไม่พึงพอใจเพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ดียิ่งขึ้น

3. เจ้าหน้าที่จาก ททท. ประจำจังหวัดนครนายก และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านบริการ ท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว มาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4. ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำผลวิจัยไปใช้ในระดับท้องถิ่นชุมชน เพื่อให้เป็นประสานงานใกล้ชิดกับชุมชน ในการสร้างและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการกิจกรรมต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยด้านการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการหรือกลุ่มผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร ทั้งในด้านความรู้ในการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรม ความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว ทักษะในการพัฒนาและต่อยอดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ทักษะการให้บริการ ความรู้ในการจัดกิจกรรมทางการตลาดเพื่อขยายตลาดและสร้างการรับรู้ทั้งในและต่างประเทศ

2. ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณด้านความต้องการได้รับการพัฒนาจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย เพื่อนำผลที่ได้มากำหนดเป็นนโยบายภาครัฐในการสร้างความเจริญเติบโตและการกระจายรายได้ของกล่มวิสาหกิจชุมชนในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2565). *แผนพัฒนาบริการท่องเที่ยว พ.ศ. 2566 – 2570*. กรุงเทพมหานคร: กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

กรมส่งเสริมเสริมการเกษตร. (2562). *เอกสารรวบรวมองค์ความรู้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร.* กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2563). *แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเกษตร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579).* กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร.

เบญจวรรณ ใสหวาน, ประกอบ ใจมั่น และ กิตติกร สุนทรานุรักษ์. (2562). การจัดการความรู้เพื่อสร้างคุณค่าแลมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนสาหรับวิสาหกิจชุมชน. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.* 11 (2), 137-147.

ศิริพงษ์ อุ่นทรพันธุ์ และสัมพันธ์ พลภักดิ์. (2561). การบริหารจัดการการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ชุมชนของจังหวัดนครนายกตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย.* 11 (2), 441-455.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก. (2563). แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก(พ.ศ. 2561 – 2565) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.opsmoac.go.th/nakhonnayok-strategic-files-421391791819

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก. (2564). ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดนครนายก. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 19 มกราคา 2566. แหล่งที่มา http://ww2.nakhonnayok.go.th.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564.* กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

Ven Veota Vongpadith. (2566). แนวทางการพัฒนาเกษตรกรไทยสู่การเป็นเกษตรกรอัจฉริยะในยุคไทยแลนด์ 4.0 บ้านลำแดง ตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม.* 8 (1), 70-85.

Aimin and Shunxi. (2011). A Model of Value Chain Management Based on Customer Relationship Management. *Journal on Innovation and Sustainability RISUS*. 2 (3), 17-38.

Katherine L. Adam. (2004). Entertainment Farming and Agri-Tourism. National Sustainable Agriculture Information Service. *Online*. Retrieved 26 December 2023. Source https://www.pickyourown.org/resources/Entertainment%20Farming%20and%20Agri-Tourism%20Business%20Management%20Guide.pdf

Luis, M., Alma, L.C.G., Anna, C.B.V., &Imelda, C.M. (2020). Value chain for agritourismproducts. *Journal on Open Agriculture*. 5 (1), 768-777.

Mansor, N., Rashid, M. K., Mohamad, Z., & Abdullah, Z. (2015). Agro Tourism Potential in Malaysia. *International Academic Research Journal of Business and Technology*. 1 (2), 37-44.

Mezmir, E. A. (2020). Qualitative data analysis: An overview of data reduction, data display, andinterpretation. *Research on humanities and social sciences*. 10 (21), 15-27.

The Analysis casual Model of Talent management on Organizational performance with Organizational commitment as a Mediator: The Empirical study of SF Listed Logistics enterprise in china

Li Yulong,
Maneekanya Nagamatsu and Chaiyanant Panyasiri
Siam University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: dr.maneekanya@gmail.com

****

Abstract

Objectives: The objectives of this study are: 1) to study the relationship between talent management and organizational commitment, 2) to study the relationship between organizational commitment and organizational performance, and 3) to study the relationship between talent management and organizational performance.

Research Method: The quantitative method and in-depth interview method of purposeful sampling technique were used in this study.

Samples: This study takes SF Express as an example, which is the largest company in China in terms of business scale, number of employees, and business scope.

Instrument: We sent out questionnaires to 420 SF Express employees, received 406 valid questionnaires, and conducted in-depth interviews with 21 managers.

Analysis: The conclusion of this study comes from the data analysis and statistics of SPSS and AMOS software.

Results: According to the research conclusion, talent management has a direct impact on organizational commitment and organizational performance, and talent management can affect organizational performance through organizational commitment. This study studies the relationship between talent management and organizational performance of SF Express listed logistics companies and provides some reference experience for the development of the logistics industry in this aspect.

Keywords: Talent Management; Organizational Commitment; Organizational Performance; SF Express; Logistics Industry

Introduction

Although the global epidemic is over, economic downturns and uncertainties remain. Logistics enterprises have stronger serviceability and efficiency and the technical conditions for intelligent logistics and intelligent development(Yator & Abuga, 2023). It can be said that intelligent logistics has become a new keyword in the logistics industry.

In such an industry background, the transformation and upgrading of logistics intelligence require practitioners not only to be familiar with the specific operation of logistics but also to have a deep understanding of management, economy, law, information systems, and other related knowledge (Alparslan & Saner, 2020). It requires a wide range of knowledge, strong strategic judgment ability, and grasp ability, as well as a strong ability to innovate and change. The ability to change and innovate is also the talent ability of enterprises in the final

*Received: September 15 2024; Revised: September 21 2024; Accepted: September 24 2024

analysis, and the competition among enterprises is also the talent competition among enterprises (Torlak et al., 2018). How to identify talents and make them have the ability to promote enterprise change and innovation, and to promote the sustainable development of strategy is particularly important.

Frequent job-hopping of talents is common in logistics companies, and losing talent has become a significant problem for logistics companies (Dhaka, 2022). The turnover rate of most Chinese logistics companies is above 15%, and some logistics companies have a turnover rate of more than 30%, which is 4.5% higher than the average level of employees in all industries in the country (Haiyan & Shuwei, 2022). Logistics enterprises are labor-intensive enterprises, although a lot of new labor forces are added every year, they fail to meet the requirements of logistics enterprises in terms of cultural literacy, skill level, and so on, and the contradiction of talent shortage in logistics enterprises has not been solved(Nankervis, 2013). After the end of the COVID-19 epidemic, China's economy has still not recovered, costs are still rising, and China's advantage in the original competitive market with low labor costs has weakened

However, the positive impact of TM on enterprise performance has been proved. According to the characteristics of different industries, research on relevant factors and intermediary variables implemented in specific industries tends to focus on innovative industries, such as Internet enterprises (Yangchun, 2014). However, there are few researches on the correlation degree and mechanism of the three based on organizational commitment, and there are also few in-depth studies on the combination of organizational commitment and enterprise performance in the logistics industry. Based on this research gap, the researcher intends to explore the relationship between TM and organizational performance with the consideration of organizational commitment and also few in-depth studies.

After removing some policies that lead to low employee morale, corrective actions will be taken, improving their services and, ultimately, organizational performance (Ibidunni et al., 2016). Talent management lacks complex academic research to determine effective talent management and how it affects organizational performance. Talent management is closely related to factors such as organizational commitment, employee satisfaction, and job performance, and is a new way for organizations to enhance competitive advantages, which is conducive to talent management, talent attraction, and talent retention (Nancy, 2014). The management of highly skilled, highly educated, and high-potential talents is of strategic significance to the improvement of organizational performance (Vaiman & Vance, 2010). Issues such as talent shortages, acquisition, and retention are not experienced uniformly but are affected by unique regional circumstances and conditions within the organization (Gallardo-Gallardo et al., 2020). However, China's cultural, political, economic, and social environment significantly differs from Western developed countries. In the study, we should take China's national conditions as the starting point, with the help of foreign successful cases on talent management, to explore how to develop the road of China's national conditions. (Yang Yi, 2022). Therefore, it is necessary to explore a new model of the impact of talent management on organizational performance in China.

How logistics companies can retain talents and enable employees to invest and effectively enhance organizational performance has become a problem that companies must understand and solve. Logistics enterprises are necessary to accurately satisfy the needs of employees and adopt diversified and fair talent management methods based on actual situations

to enhance employees' recognition of the enterprise, thereby improving team performance and company benefits.

This study will take SF Logistics Company as an example to explore the relationship and influence between employee talent management, organizational commitment, and organizational performance. At the same time, the research results can provide guidance and reference for the theory and practice of related fields. Improving employee organizational performance in logistics enterprises is of great significance to the healthy and rapid development of the logistics industry. This research can provide helpful, practical model suggestions for employee management in the logistics industry and help improve employee stability and organizational performance, thereby promoting social progress and development.

Research Objectives

1. To study the relationship between talent management and organizational commitment.
2. To study the relationship between organizational commitment and organizational performance.
3. to study the relationship between talent management and organizational performance.

Literature Review

Talent management

Talent management (TM) includes the three aspects of talent selection, talent development, and talent retention, and includes all aspects of human resource management.(Meyers & Van Woerkom, 2014). In SF Logistics Company, talent management includes these elements. Talent recruitment and selection, performance management, compensation management, and talent retention play an important role in talent management. To improve organizational performance and gain competitive advantage, enterprises need to pay attention to these aspects of work (Oladapo, 2014).

Retaining talent over a long period is the most important thing for enterprises (Tamunomiebi, 2020). Talent retention and talent development are important for achieving high-level employee commitment (Okyerekwakye & Otibu, 2016). In addition, the core of talent management is to create and improve talent and give them appropriate compensation to increase their loyalty and commitment to the organization, thereby reducing employee turnover, improving work efficiency, and forming a unique competitive advantage for the company(Malkawi, 2017).In talent management, career and development opportunities can enhance job fulfillment, improve manager and employee retention, and thus improve organizational performance. Efficient performance level depends on better commitment, not just having high-quality employee commitment and talent management level in the organization, which can improve the stability of employees and have a significant positive impact (Mishra & Kumar, 2019).

In other words, talent management should help improve the company's overall performance (Cappelli, 2008; Collings & Mellahi, 2009), Therefore, the talent management practice needs to fit with the strategic development of the organizations(Cappelli, 2008; Schuler et al., 2011; Stahl et al., 2007). Additionally, effective talent management has indirect positive relationships with organizational performance, and these relationships influence work

motivation, organizational commitment, and extra-role behaviors. These aspects also have a positive impact on the individual performance of employees. To improve organizational performance, organizations can focus on individual performance by increasing employee satisfaction, standardizing compensation, and performance management(Collings & Mellahi, 2009).

Organizational commitment

Organizational commitment is people's emotions and feelings toward the organization. (Kamau, 2015; Krajcsák, 2018). "Exchange theory" holds that people join an organization simply because they accept and find in an entity's values, standards, vision, mission, goals, and objectives. They feel a sense of belonging and see their value to the organization (Ekienabor, 2019). Loyal employees always have the motivation and desire to accomplish a purpose, achieve goals, and meet employer expectations(Nair & Salleh, 2015). Employee commitment comes from regularly accepting and appreciating change (Shrestha, 2019). Therefore, one can conclude that, especially in the era of rapid change, organizational commitment is a crucial factor that organizations must encourage (Kamau, 2015).

Organizational commitment includes affective commitment, normative commitment, and continuing commitment (Meyer et al., 1993). Their research shows that normative commitment, as an important dimension, has a significant impact on employees' organizational commitment, especially in terms of improving employees' retention intention and stability. (Bandula & Jayatilake, 2016) Studied and found that a study was conducted on how organizational commitment affects performance; the Sri Lankan Leasing Companies' findings showed that organizational commitment has had a significant impact on organizational performance. Besides, Normative commitment was the most affected aspect of organizational commitment, significantly influencing the organization's performance.

Taking the Kansai Company as an example, through quantitative research, it is found that three dimensions of organizational commitment, emotional commitment, continuous commitment, and normative commitment, have a direct impact on organizational performance (Adnan et al., 2018). Based on an empirical study of more than 300 employees in a power company, this paper explores the relationship between organizational commitment and employee organizational performance (Ling et al., 2019). It is found that there is a significant positive correlation between organizational commitment and organizational performance, and organizational commitment plays an intermediary role in the influence of talent management on organizational performance.

Organizational performance

An organization is a group with goals, and its employees have their tasks. Employees and the organization constantly adapt to their fast-changing internal and external environment, which is a process of mutual integration and adaptation. (Tseng & Lee, 2014). Performance is quantifiable and can be evaluated (Misomnai, 2015). There are two ways to measure organizational performance: financial and non-financial(Sareen & Mishra, 2016). Therefore, in this study, task performance, relationship performance, learning performance, and task performance are adopted as the research dimensions of the organizational performance of SF Logistics Company, which has a certain theoretical basis and research significance.

Talent management has a positive impact on organizational performance, which can be confirmed by the sample of Jordanian bank employees(Najm & Manasrah, 2017). Similarly, there is a positive correlation between talent management and organizational performance in 16 companies in Nigeria, and good talent is critical to the development of talent management (James Sunday Kehinde PhD, 2012). According to the survey, SF Logistics' effective talent management will improve the growth and profitability of the organization. The organization can develop indicators to improve the management level of all stages of talent management to improve organizational performance

Hypotheses

In this study, The Analysis casual Model of Talent Management on Organizational Performance with Organizational Commitment as a Mediator, we studied the relationship between talent management, organizational commitment, and organizational performance, and this study had 3 hypotheses. As shown in Figure 1.

Figure 1. Research framework

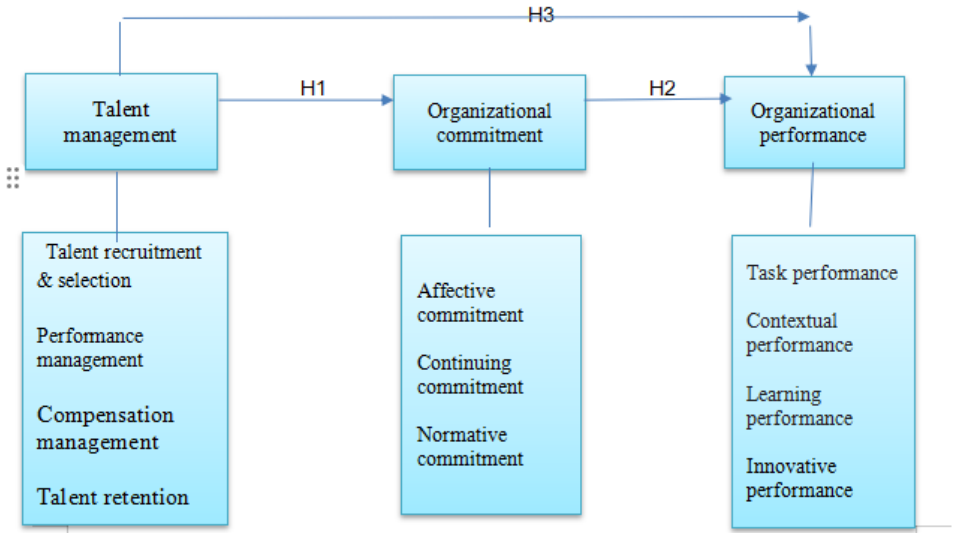

H1: Talent management has a significant direct effect on organizational commitment.

Efficient talent management can enable employees to obtain high-value and high-commitment organizational commitments, which is an important factor affecting the effectiveness of organizational commitments.(Björkman et al., 2013; Kumar & Raghavendran, 2013; Luna–Arocas & Morley, 2015; Sonnenberg et al., 2014) .In addition, Talent recruitment, talent selection, talent retention, Compensation management, and other factors are positively related to organizational commitment(Kontoghiorghes, 2016; Malkawi, 2017; Okyerekwakye & Otibu, 2016). Furthermore, Masud & Daud (2019) studied that the three categories of organizational commitment have a significant relationship with organizational performance(Masud & Daud, 2019).

H2: Talent management has a significant indirect effect on organizational performance through organizational commitment.

Organizational commitment is an essential factor affecting organizational performance(Gabay-Mariani, 2020; Georges, 2020). In addition, Emotion, continuation, and normative commitment are the main factors of organizational commitment through quantitative method research(Adnan et al., 2018; Dost et al., 2017). For this reason, Affective, continuation,

and normative commitment in organizational commitment have a significant impact on organizational performance and are positively correlated(Anthony, 2017; Bandula & Jayatilake, 2016).

H3: Talent management has a significant direct effect on organizational performance.

Talent management is related to organizational performance and is an essential factor affecting the realization of organizational performance(Auranzeb & Bhutto, 2016; El Dahshan et al., 2018; Sareen & Mishra, 2016). In addition, Talent recruitment, talent retention, and other elements of talent management are positively correlated with organizational performance(Nafei, 2016; Najm & Manasrah, 2017).

Research Methodology

Quantitative data were collected by designing questionnaires and distributing them in SF Holding Co., LTD. We also interviewed managers at different levels of SF Logistics Company, obtained qualitative data by in-depth interview and observation, and analyzed, interpreted, and expanded the research results obtained from the questionnaire survey.

Population

Sf Holding Co., LTD. (hereinafter referred to as SF Express), established in 1993, has 162,823 employees. It is the largest integrated express logistics enterprise in China the fourth largest express delivery company in the world, and the company with the largest number of employees among China's listed logistics companies. It has established branches in every province (https://www.sf-express.com/chn/sc). It mainly provides express delivery, logistics, warehousing, supply chain management, and other services, and has a wide service network covering the country, its national service outlets and distribution network enable it to achieve a wide range of service coverage in a relatively short time. Sf Express's strong market position, extensive service network, brand influence, technological innovation, international expansion, and business diversification have consolidated its leading position in China's express delivery and logistics industry.

Sf Express has many common problems in talent management and organizational performance, which also exist in other logistics enterprises. Therefore, choosing SF Express as the research object is representative to a certain extent. So this company was chosen as the research object with sufficient sample size and representativeness.

Sample

Yamane table (Lamola & Yamane, 1967)with 95% confidence level, error not more than 5%, $n= n/(1+Ne^2)$, e=0.05 was used to determine confidence level and sampling error. According to the formula, the minimum sample size of the final survey participants is 396.55, which equals 397. Scholars believe that the sample size should be 10-20 times the number of items tested, but not more than 500 samples(Anderson & Gerbing, 1988; Bentler & Yuan, 1999). There are 55 measurement items in this study. According to the opinions of scholars, the sample size is 550 and no more than 500. Therefore, combining the sample calculation formula and the sample size requirements of structural equation modeling, the sample size is finally determined to be 420. According to the number of employees and companies in each region, 420 questionnaires were distributed, and 406 were valid, with an effective rate of 96.7%

Measurement

Measure the dimensions of three variables, Talent management (Independent variable) includes the four sub-elements of talent recruitment and selection, performance management, Compensation management, and talent retention. Organizational commitment (intermediate variable) consists of three sub-elements: affective dedication, affirmative commitment, and continuance commitment. Organizational performance (Dependent variable) includes four sub-elements: task performance, contextual performance, learning performance, and innovation performance.

First, use a questionnaire, The questionnaire of this study is designed based on references and consists of 55 questions, with 5 items in each dimension. The questionnaire consisted of 55 questions that were used to measure the variables in this study. The Likert scale is characterized by the use of a 5-level rating scale. From the most agreed (5 points) to the least agreed (1 point).

Second, Semi-structured in-depth interview form (SSI) is adopted. (Chih-Pei & Chang, 2017)Mentioned that for qualitative research, especially phenomenological research or theory generation research, The recommended sample size is usually between 20-30. This suggestion has been widely cited and applied in practice. Therefore, this interview listened to the expert opinions of 21 senior employees, including the management staff of the company and those who have worked in the management department for more than 10 years. They were assigned to each region, 3 people in each company, a total of 21 people.

Results

Measurement Model Evaluation Result

This study used SPSS 27.0 and AMOS 23.0 to conduct reliability testing, validity testing, and confirmatory factor analysis on 406 valid questionnaires. The first step is to test the reliability and validity of the questionnaire data. The second step is to perform structural equation modeling when the reliability and validity tests are qualified.

It is generally considered that the Cronbach's coefficient value is greater than 0.7 and that the data's reliability is good, Cronbach's alpha reliability coefficient of 55 items was 0.928, indicating that the data in this study had good reliability on the whole. This means that the data of the present study has a better reliability as a whole.

All Composite reliability (CR) values were above 0.8, and all extracted mean values (AVE) to assess the convergent validity of each construct. The AVE values for each construct exceeded 0.5. This indicates that the data from this analysis have good convergent (convergent) validity. It can be seen from Table 1.

Table 1: Measurement Model Evaluation Result

Variable	Factor	**Cronbach's Alpha**	**AVE**	**CR**
Talent management	Talent recruitment and selection	0.885	0.607	0.885
	Performance management	0.837	0.509	0.838
	Compensation management	0.873	0.583	0.874

	Talent retention	0.885	0.606	0.885
Organizational commitment	Affective dedication	0.896	0.634	0.897
	Normative commitment	0.892	0.624	0.893
	Continuance commitment	0.880	0.595	0.880
Organizational performance	Task performance	0.856	0.545	0.856
	Contextual performance	0.856	0.544	0.856
	Learning performance	0.877	0.592	0.879
	Innovation performance	0.871	0.576	0.871

Hypothesis Testing

Table 2 summarizes the results of the best-fit model and explains the relationship between independent, mediating, and dependent variables. Therefore, H1, H2, and H3 of this study are supported.

Table 2 Structural Model Assessment

Path			**Estimat**	**S.E.**	**C.R.**	**P**	**Std.Es**	**conc**
Talent_management	→	Origanizetional_commitment	0.27	0.075	3.595	0.259	***	supported
Origanizetional_commitment	→	Organizational_performance	0.139	0.051	2.745	0.188	0.006	supported
Talent_management	→	Organizational_performance	0.381	0.065	5.826	0.495	***	supported

Table 3 shows the role of organizational commitment as a mediating variable. The results of the analysis show that management has a significant direct positive effect on Organisational_performance (the estimated value is 0.381, p=0.001). At the same time, Talent_management can also indirectly promote Organizational_performance by increasing employees' Organizational_commitment (the estimated value of indirect effect is 0.038,p=0.007). The overall effect (direct+indirect) is also significant (estimate of 0.419,p=0.001), and the indirect effect as a proportion of the total effect is 0.09 (p=0.008).

Table 3 Result of Mediation Analysis

Path	Estimate	Lower	Upper	P
Direct	0.381	0.263	0.532	0.001
Indirect effect	0.038	0.011	0.09	0.007
Total effect	0.419	0.297	0.574	0.001
Effect	0.09	0.025	0.214	0.008

4.3 In-depth interview

The qualitative analysis of the interview is a further analysis of the influencing factors of organizational performance based on quantitative analysis. An in-depth interview was used to understand the respondents' views on the factors affecting the organizational efficiency of listed logistics enterprises in China. Select a listed logistics company in China, that is, SF Express, and assign 3 people to each region, a total of 21 people. They are experienced and therefore able to provide insights into organizational performance issues of listed logistics companies and provide a comprehensive analysis. After the survey gained insight into the specific practices under each variable, 80% of respondents agreed with the conclusions of the quantitative analysis, as shown in figure 2 below

Figure 2 In-depth interview keyword analysis table

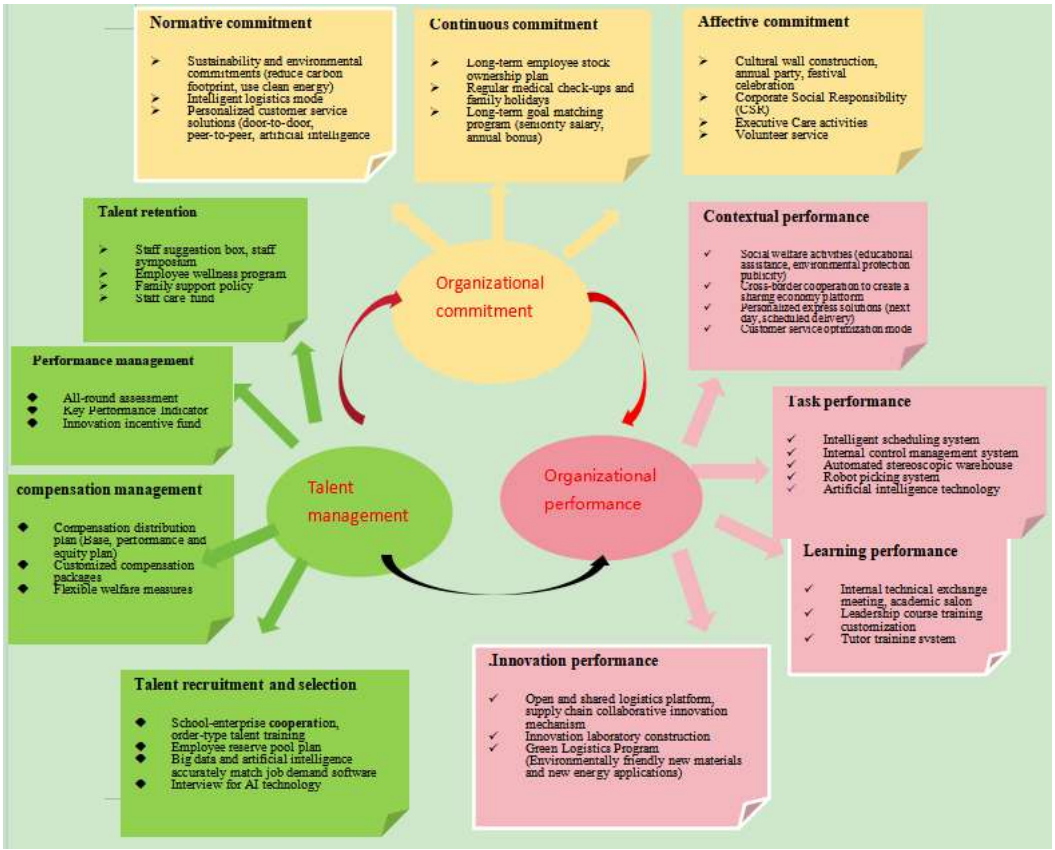

Conclusion and Discussion

(1) Talent management has a positive and significant impact on organizational commitment and organizational performance of SF Logistics, and talent retention is the most important factor in talent management.

(2) Talent management has a direct positive impact on employees' organizational commitment, and Normative commitment is the most important factor in organizational commitment.

(3) Talent management can have a positive impact on organizational performance through organizational commitment, and organizational commitment plays an indirect intermediary role. Contextual performance is the most important factor in organizational performance.

Research Limitations and Future Research

Research Limitations

1. The conclusion of this study is not mature enough due to the limitation of time and research level.

2. This study takes SF Express Logistics Company as the research object to provide reference experience for other logistics companies in China, but it has not been extended to other industries and regions, and the research results still have certain limitations.

3. The paper studies the mediating role of organizational commitment between talent management and organizational performance. However, due to the diversity of individual and job characteristics, there will likely be more situational or individual variables in the impact path of talent management on organizational performance influence, ignoring more intermediary and moderating variables. In addition, the research in this paper is limited to the impact of variables at the team level on organizational performance, ignoring the impact of organizational culture, organizational atmosphere, and other external environments on the team.

Future Research

The study further suggests that future researchers should include factors such as employee intermediary, employee satisfaction, employee engagement, and organizational citizenship behavior into the intermediate variables affecting organizational performance. Future research could focus on determining the relationship between job engagement and organizational performance. Finally, future researchers could also conduct the same studies using the same variables in different sectors or different populations.

Reference

Adnan, S., Nhaily, A., & Wang, H. (2018). *To Evaluate and Study the relationship between employees' commitment and individual performance: A Quantitative Approach-Case Study of Kansai Paints.* In.

Alparslan, A., & Saner, T. (2020). The Influence of Sustainable Talent Management on Job Satisfaction and Organizational Commitment: Moderating Role of In-service Training. *Revista de cercetare si interventie sociala*, *69*. https://doi.org/https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=879032

Anderson, J. C., & Gerbing, D. W. (1988). Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach. *Psychological bulletin*, *103* (3), 411.

Anthony. (2017). Employees' commitment and its impact on organizational performance. *Asian Journal of Economics, Business and Accounting*, *5* (2), 1-13. https://doi.org/https://www.researchgate.net/profile/Anthony-Andrew2/publication/321878807_Employees'_Commitment_and_Its_Impact_on_Organizational_Performance/links/5bd07b2d45851537f597ad73/Employees-Commitment-and-Its-Impact-on-Organizational-Performancee.pdf

Auranzeb, & Bhutto, S. A. (2016). Work-Life Balance and Job Satisfaction: An Assessment of Pakistan's Banking Sector.

Bandula, P., & Jayatilake, L. V. (2016). Impact of employee commitment on job performance: Based on leasing companies in Sri Lanka. *International Journal of Arts and Commerce*, *5* (8), 8-22.

Bentler, P. M., & Yuan, K.-H. (1999). Structural equation modeling with small samples: Test statistics. *Multivariate behavioral research*, *34* (2), 181-197.

Björkman, I., Ehrnrooth, M., Mäkelä, K., Smale, A., & Sumelius, J. (2013). Talent or not? Employee reactions to talent identification. *Human Resource Management*, *52* (2), 195-214. https://doi.org/https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/hrm.21525

Cappelli, P. (2008). Talent management for the twenty-first century. *Harvard business review*, *86* (3), 74.

Chih-Pei, H., & Chang, Y.-Y. (2017). John W. Creswell, research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. *Journal of Social and Administrative Sciences*, *4* (2), 205-207.

Collings, D. G., & Mellahi, K. (2009). Strategic talent management: A review and research agenda. *Human resource management review*, *19* (4), 304-313.

Dhaka, L. Y. X. (2022). Study on Human resource Management Optimization in large logistics enterprises in China. *Logistics engineering and management*, *44* (4), 149-151.

Dost, M. K. B., Ahmed, Z., Shafi, N., & Shaheen, W. A. (2017). Impact of employee commitment on organizational performance. *Arabian Journal of Business and Management Review*, *1* (3), 87-98.

Ekienabor, E. (2019). The Influence of Employees' Commitment on Organizational Performance in Nigeria.

El Dahshan, M., Keshk, L. I., & Dorgham, L. S. (2018). Talent management and its effect on organization performance among nurses at shebin el-kom hospitals. *International Journal of Nursing*, *5* (2), 108-123. https://doi.org/https://www.researchgate.net/profile/Laila-Dorgham/publication/330507104_Talent_Management_and_Its_Effect_on_Organization_Performance_among_Nurses_at_Shebin_El_Kom_Hospitals/links/5e0cb8a84585159aa4aa3f7d/Talent-Management-and-Its-Effect-on-Organization-Performance-among-Nurses-at-Shebin-El-Kom-Hospitals.pdf

Gabay-Mariani, L. (2020). *Why are they Committed? Examining the Entrepreneurial Process with Side-Bet Theory*. Academy of Management Proceedings,

Gallardo-Gallardo, E., Thunnissen, M., & Scullion, H. (2020). Talent management: context matters. *Routledge*(4).

Georges, F. (2020). Organizational Commitment: A Review of the Evolution from Side-Bets to The Three Component Conceptualisation Model. *Global Journal of Management and Business Research*, *20* (5), 27-32.

Haiyan, Z., & Shuwei, S. (2022). Empirical analysis of influencing factors of new generation employee dimission in r logistics enterprises from the perspective of salary gap. *Logistics technology*, *41* (6), 4.

Ibidunni, S., Osibanjo, O., Adeniji, A., Salau, O. P., & Falola, H. (2016). Talent retention and organizational performance: A competitive positioning in Nigerian banking sector. *Periodica Polytechnica Social and Management Sciences*, *24* (1), 1-13.

James Sunday Kehinde PhD, A. (2012). Talent management: Effect on organizational performance. *Journal of management research*, *4* (2), 178. https://doi.org/https://www.proquest.com/info/openurldocerror;jsessionid=18EA646A0799E3A80E20380F454BBE60.i-0a8f21aeef2a0c605

Kamau, R. W. (2015). Factors Influencing Employee Commitment and Its Impact on Organizational Performance: A Case Study of Kenya Airports Authority.

Kontoghiorghes, C. (2016). Linking high performance organizational culture and talent management: satisfaction/motivation and organizational commitment as mediators. *The international journal of human resource management*, *27* (16), 1833-1853. https://doi.org/https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09585192.2015.1075572

Krajcsák, Z. (2018). Relationships between employee commitment and organizational cultures: a theoretical framework. *International Journal of Organizational Analysis*, *26* (3), 398-414.

Kumar, H., & Raghavendran, S. (2013). Not by money alone: the emotional wallet and talent management. *Journal of Business Strategy*, *34* (3), 16-23. https://doi.org/https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JBS-11-2012-0073/full/html

Lamola, A., & Yamane, T. (1967). Sensitized photodimerization of thymine in DNA. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, *58* (2), 443-446.

Ling, M., Yu, W., & Yun, X. (2019). The relationship between job satisfaction, organizational commitment and job performance. *Enterprise economy*, *32* (5), 4.

Luna–Arocas, R., & Morley, M. J. (2015). Talent management, talent mindset competency and job performance: The mediating role of job satisfaction. *European Journal of International Management*, *9* (1), 28-51. https://doi.org/https://www.inderscienceonline.com/doi/abs/10.1504/EJIM.2015.066670

Malkawi, E. (2017). The relationship between talent management and organizational commitment case study: Aqaba special economic zone authority, Jordan. *International Business and Management*, *14* (1), 80-84. https://doi.org/https://www.researchgate.net/profile/Eman-Malkawi-2/publication/315646513_The_Relationship_Between_Talent_Management_and_Organizational_Commitment_Case_Study_Aqaba_Special_Economic_Zone_Authority_Jordan/links/58d79526aca2727e5ef6be7a/The-Relationship-Between-Talent-Management-and-Organizational-Commitment-Case-Study-Aqaba-Special-Economic-Zone-Authority-Jordan.pdf

Masud, H., & Daud, W. N. W. (2019). Human resource management practices and organizational commitment: Research methods, issues, and future directions. *Review of Integrative Business and Economics Research*, *8*, 217-226. https://doi.org/https://buscompress.com/uploads/3/4/9/8/34980536/riber_8-s1_18_m18-061_217-226.pdf

Meyer, J. P., Allen, N. J., & Smith, C. A. (1993). Commitment to organizations and occupations: Extension and test of a three-component conceptualization. *Journal of applied Psychology*, *78* (4), 538. https://doi.org/https://psycnet.apa.org/record/1993-47410-001

Meyers, M. C., & Van Woerkom, M. (2014). The influence of underlying philosophies on talent management: Theory, implications for practice, and research agenda. *Journal of World Business*, *49* (2), 192-203.

Mishra, R. R., & Kumar, D. (2019). Talent Management: A Bird's-Eye Perspective. *Mathan: Journal of Commerce & Management*, *6* (2).

Misomnai, C. (2015). Understanding Management 8th edition. *Modern Management Journal*, *13* (1), 152-158.

Nafei, W. A. (2016). The impact of talent management on organizational performance: Evidence from the industrial companies in Egypt. *Impact Factor*, *3*. https://doi.org/https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3416400

Nair, M. S., & Salleh, R. (2015). Linking Performance Appraisal Justice, Trust, and Employee Engagement: A Conceptual Framework. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, *211*, 1155-1162.

Najm, A., & Manasrah, A. K. (2017). The effect of talent management on organizational performance: applied study in Jordanian banks. *Review of Applied Socio-Economic Research*, *13* (1), 36-51. https://doi.org/https://reaser.eu/RePec/rse/wpaper/REASER13_4Najm_p36-51.pdf

Nancy, K. K. (2014). Examining the effect of Talent Management on organizational performance: A case of Comply limited, Nakuru. *MBA Research. Pg. 54, 61*.

Nankervis, A. R. (2013). 'Building for the future?'Government and industry responses to the challenges of talent management in China following the GFC. *Asia Pacific Business Review*, *19* (2), 186-199.

Okyerekwakye, E., & Otibu, F. (2016). Organizational Factors and Employees Commitment.

Oladapo, V. (2014). The impact of talent management on retention. *Journal of business studies quarterly*, *5* (3), 19. https://doi.org/https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid= rep1&type=pdf&doi=31bdc756c89188350e03e52d9bc3f91a7902f0cc

Sareen, P., & Mishra, S. (2016). A study of talent management and its impact on performance of organizations. *Journal of Business and Management*, *18* (12), 66-73. https://doi.org/https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/93251602/J1812036673-

Schuler, R. S., Jackson, S. E., & Tarique, I. (2011). Global talent management and global talent challenges: Strategic opportunities for IHRM. *Journal of World Business, 46* (4), 506-516.

Shrestha, P. (2019). Employee commitment and organizational citizenship behavior in Nepal. *American International Journal of Business Management*, *2* (12), 86-90.

Sonnenberg, M., van Zijderveld, V., & Brinks, M. (2014). The role of talent-perception incongruence in effective talent management. *Journal of World Business, 49* (2), 272-280.https://doi.org/https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1090951613000874

Stahl, G. K., Björkman, I., Farndale, E., Morris, S. S., Paauwe, J., Stiles, P., Trevor, J., & Wright, P. M. (2007). *Global talent management: How leading multinationals build and sustain their talent pipeline* (Vol. 34). Insead Fontainebleau.

Tamunomiebi, M. D. P. (2020). Employee Loyalty and Org Manufacturing Companies in. *International Journal of Management and Marketing Systems*. https://doi.org/ https://arcnjournals.org/images/COMPLETE-JOURNAL-ARCN-IJMMS-13-8_compressed.pdf#page=26

Torlak, N. G., Kuzey, C., & Ragom, M. (2018). Human resource management, commitment and performance links in Iran and Turkey. *International Journal of Productivity and Performance Management*, *67* (9), 1994-2017. https://doi.org/https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/IJPPM-11-2017-0298/full/html

Tseng, S.-M., & Lee, P.-S. (2014). The effect of knowledge management capability and dynamic capability on organizational performance. *Journal of enterprise information management*, *27* (2), 158-179. https://doi.org/https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JEIM-05-2012-0025/full/full/html

Vaiman, V., & Vance, C. (2010). *Smart talent management: building knowledge assets for competitive advantage*. Edward Elgar Publishing.

Yang Yi, W. Y. (2022). Overview and prospect of talent Management research: an integrated research framework. *Science, technology and economy*, *35* (1), 81-85.

Yator, M. C., & Abuga, I. M. (2023). Influence of Talent Management Practices on Employee Commitment in Kakamega County Government, Kenya. *Journal of Business, Economics and Management Research Studies*, *1* (2), 61-74. https://doi.org/https://blueprintacademicpublishers.com/index.php/JOBEMRS/article/view/93

รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1

Innovative Model of Small School Administration Under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1

อธิพงษ์ เพชรสุทธิ์
มหาวิทยาลัยปทุมธานี
Atipong Phetsute
Pathumthani University
E-mail: Atipong_ru@outlook.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 2) พัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และ 3) ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 128 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มแบบแบ่งชั้นสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ชำนาญการ เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์นำข้อมูลภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ได้แก่ แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับสภาพการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 4) แนวการประเมินรูปแบบและ5) ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบ 3) ผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

* วันที่รับบทความ : 23 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 28 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 2 ตุลาคม 2567
Received: September 23 2024; Revised: September 28 2024; Accepted: October 2 2024

คำสำคัญ: รูปแบบนวัตกรรม; การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก; สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1

Abstract

This research aimed to 1) study the operating conditions of small school management innovations, 2) develop a small school management innovation model, and 3) evaluate the suitability and feasibility of the small school management innovation model under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani. The sample group used in this research was 128 school administrators and teachers of small schools under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani, in the academic year 2024. The size was determined using the ready-made table of Krejci and Morgan and stratified random sampling to interview qualified persons and experts. The research instruments were a questionnaire with a 5-level rating scale and an interview form to analyze the content of the strategic leadership data of basic education administrators. The statistics used were frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation.

The research results found that 1) the overall level of the innovation in the administration of small schools under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani was at a high level. 2) The innovation model of the administration of small schools under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani consisted of 5 components: 1) the principle of the model, 2) the objective of the model, 3) the method of operation of the model, 4) the evaluation guidelines, and 5) the results obtained from using the model. 3) The evaluators had opinions on the innovation model of the administration of small schools under the Office of the Primary Educational Service Area 1, at the highest level.

Keywords: Innovative model; small school management; Under the jurisdiction of the Pathum Thani Educational Service Area Office; Area 1

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้ เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม และประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ ในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ก) การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมายาวนานและไม่สามารถแยกออกจากกันได้ นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การศึกษานับวันที่จะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นกับการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคมทุกชุมชน และเพื่อให้การศึกษาของชุมชนมีความก้าวหน้าทันต่อความเจริญและการเปลี่ยนแปลง ชุมชนจึงต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง การเปิดโอกาสให้ผู้ที่ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนในการทำงาน จะทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับงานหรือองค์กร ความรู้สึกผูกพัน

เกี่ยวข้องที่ว่านี้หากมีการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งรวมกันแล้ว จะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงใจร่วมกัน ทำให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กร มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จึงเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมนอกจากจะมีความสำคัญในด้านประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว ยังสามารถสนองความรัก ความผูกพันต่อองค์กรได้เป็นอย่างดี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม มาตรา 80 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินตามแนวนโยบายด้านสังคม การศึกษา (4) รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนองค์กรศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาเท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐาน (สภาร่างรัฐธรรมนูญ, 2550 : 67) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ที่กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษา การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ มาตรา 8 เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมได้มี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 9 มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตการศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา ระดมทรัพยากรมาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น และ (มาตรา 40) กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติ

ปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิทยาการ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพัง ต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน นอกจากนั้นยังต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ ในเรื่องความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม อุบัติภัย ภัยพิบัติทางธรรมชาติ โรคระบาดต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบรุนแรงต่อมนุษย์โดยทั่วไป และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม เยาวชนของชาติในอนาคต ทำให้แต่ละประเทศต้องเตรียมคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะและความสามารถในการปรับตัว มีคุณลักษณะสำคัญในการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ได้อย่างเท่าทัน มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี เหมาะสมและพอเพียง สอดคล้องกับปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษา UNESCO คือ การจัดการศึกษาให้คนในชาติเป็นคน เก่ง คนดี มีความสุข และสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ, 2560 - 2579) มุ่งการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน อย่างรอบด้าน ให้ทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นกรอบนโยบายและ แนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษา การจัดการศึกษาที่ดีจึงมีความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพที่พึงประสงค์ และมีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา มีทักษะชีวิต และมีความสามารถทาง

เทคโนโลยี โรงเรียนเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จำเป็นต้องมีความสนใจ ในเป้าหมายของการพัฒนาการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะสามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ, 2561 – 2580) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ ดังนี้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศตามวิสัยทัศน์ 6 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 : 1)

ภายหลังผ่านพ้นวิกฤต COVID – 19 ภายในประเทศช่วงเดือนมิถุนายน 2563 กระทรวงศึกษาธิการ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้แถลงต่อสาธารณะ เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2563 ณ คุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การศึกษายกกำลังสอง (Thailand Eco-System: TE2) ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ระบบการศึกษา กลไกการขับเคลื่อน และอุปสงค์ อุปทาน จะช่วยให้ระบบการศึกษาไทยมีความคล่องตัว และสามารถปรับตัวได้ทันกับบริบทในศตวรรษที่ 21 ของประเทศ เพื่อตอบโจทย์อาชีพ อุตสาหกรรม และธุรกิจ นำไปสู่โมเดลการศึกษายกกำลังสอง (Thailand Education Eco-System Model) ประกอบด้วย 1) HCEC (Human Capital Excellence Center) หรือศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นหน่วยพัฒนาทุนมนุษย์ (HR) ของประเทศ เพื่อตอบโจทย์อาชีพ อุตสาหกรรม และธุรกิจ 2) DEEP (Digital Education Excellence Platform) หรือ แพลตฟอร์มด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ เป็นหน่วยบริหารจัดการองค์ความรู้ (KM) ของประเทศ เพื่อตอบโจทย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) EIDP (Excellence Individual Development Plan) หรือ แผนพัฒนารายบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นต้นแบบการพัฒนาศักยภาพบุคคล (Human Potential: HP) เพื่อตอบโจทย์เส้นทางความสำเร็จของชีวิต

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ให้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพมากขึ้น โดยระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547 : 5) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ, 2550 – 2554 ซึ่งได้ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคนให้มีคุณภาพพร้อมคุณธรรม โดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของ

ประเทศไทย ว่า มุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and happiness society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพเสถียรภาพ และเป็นระบบ สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืนอยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาลดำรงไว้ซึ่งระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ, 2549 : ภ) แต่พบว่าในอดีตถึงปัจจุบันสังคมไทยประสบปัญหาต่าง ๆ มากมายทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจการเมือง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม อาทิ ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ในทุกระดับของสังคมไทย เช่นปัญหาการทุจริตเกี่ยวกับสนามบินสุวรรณภูมิ ปัญหาทุจริตการจำนำข้าว ปัญหาทุจริตการจำนำลำไย ที่เป็นข่าวในสื่อต่าง ๆ มาเป็นเวลานานและยังเป็นข่าวครึกโครมในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2566 : ออนไลน์) ทางด้านการศึกษานายภาส ภาสศรัทธา เจ้าพนักงาน

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) 8 ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคดีร้องเรียนเข้าสู่การพิจารณา มีประมาณ 3000 - 4000 คดี เป็นคดีในวงการศึกษากว่า 400 คดี รูปคดีการทุจริตในวงการศึกษามากที่สุด คือ การจัดซื้อ จัดจ้าง รองลงมาคือ การเรียกรับเงินจากการรับนักเรียน และการแต่งตั้งโยกย้ายและยังพบว่า คดีร้องเรียนในการทุจริตด้านการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2566 : ออนไลน์)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ, 2566 - 2570) เป็นแผนระดับสอง ซึ่งเป็นพัฒนาที่จัดทำโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล และสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและโลก รวมถึงมีความสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวที่จะช่วยสนับสนุนให้การพัฒนาประเทศได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนบนเป้าหมายร่วมที่ชัดเจน และยังเอื้อประโยชน์ต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลความสำเร็จของแผน เพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการและวิธีการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่มุ่งหวังได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ, 2566 - 2570) ประกอบด้วย 13 หมุดหมาย ได้แก่ หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน หมุดหมายที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค หมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก หมุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยง

และผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และหมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุด นั่นคือ หมุดหมายที่ 12 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2565)

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นสังคมที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ (Knowledge based society) และเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge based economy) ซึ่งมีผลให้การบริหารจัดการศึกษาไทยต้องภายใต้เงื่อนไขของการแข่งขัน และความมุ่งมั่นตามความคาดหวังของสังคม ดังนั้นในกระบวนการบริหารจัดการจึงต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องสนใจใฝ่รู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการขององค์กรอยู่รอดบังเกิดผลดีและบรรลุตามวัตถุประสงค์ (ธีระ รุณเจริญ, 2550:98) จากการประชุมคณะกรรมการการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ครั้งที่ 1/2546 มีมติเห็นชอบแนวทางการพัฒนาประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศที่มีความสามารถทางนวัตกรรม (Innovative Nation with Wisdom and Learning Base) ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยยกระดับความสามารถทางนวัตกรรมซึ่งจะต้องอาศัยพื้นฐานการสร้างองค์ความรู้ที่เข้มแข็งแล้ว ยังต้องมีการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้จากภาคการศึกษา สู่ภาคการผลิตและภาคบริการซึ่งมีนัยและความหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใหม่ๆ หรือสิ่งเก่า แต่นำมาคิด ทำ หรือสั่งขึ้นมาใหม่เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและดำเนินชีวิตที่เหมาะสม(พระมหาสุทิตย์ อาภาโร, 2547:4)

นอกจากนี้โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คนได้ค้นหาวิธีการบริหารจัดการและนวัตกรรมต่างๆมาช่วยแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้ดีขึ้น โดยจากการสำรวจนวัตกรรมการพัฒนาโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ และโครงการ “หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม” เป็นอีกโครงการที่มุ่งเน้นยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนทุกแห่งในการคิดค้น สิ่งใหม่ๆวิธีการใหม่ๆที่ยังไม่เคยมีมาก่อน หรือเคยมีบ้างแล้วแต่นำมาปรับปรุง และพัฒนาเป็นนวัตกรรมที่มีคุณภาพเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2549:3)

ดังนั้นบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ บริหารจัดการเพื่อให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพต่อไป ซึ่งตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ, 2540 มีกำหนดไว้ 12 มาตรฐาน โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 5 กล่าวว่า พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับในบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ในการนำนวัตกรรมการบริหารไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งระบุว่า ผู้บริหารต้องพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับนวัตกรรมการบริหาร เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการนำไปสู่ผลงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีความรู้ในการบริหารแนวใหม่ๆ เลือกและปรับปรุง ใช้นวัตกรรมเหลากหลาย ตรงกับสภาพการณ์ เงื่อนไข ข้อจำกัดของงานและองค์กร จนนำไปสู่ผลได้จริง เพื่อให้องค์กรก้าวหน้าพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ผู้ร่วมงานทุกคนได้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ มีความภาคภูมิใจในผลงานร่วมกันซึ่งสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาได้ให้ความหมายของนวัตกรรมการบริหารว่า เป็นนวัตกรรมเกี่ยวกับ ระบบ (องค์การคุรุสภา, 2540:126)

ในบทบาทของความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาได้กล่าวถึงนวัตกรรมการจัดและบริหารการศึกษาในบทบาทของผู้บริหารและการจัดการความรู้ไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งจะทำให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้เจริญก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจำเป็นต้องมีลักษณะภาวะผู้นำดังนี้ มีการจัดให้มีการวิจัยและพัฒนาในโรงเรียนการจัดการประเมินและนำผลการประเมินมาปรับปรุงในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องการแสวงหาความคิดและความสามารถของครู นักเรียน ละผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องนำโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ และให้มีความยั่งยืนปกครอง ดูแล บุคลากรด้วยคุณธรรม จริยธรรมจูงใจบุคลากรให้พัฒนาผลงานของตนให้ดีขึ้นสร้างวิสัยทัศน์ค่านิยมของโรงเรียน และสร้างพันธะผูกพันต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของบุคลากรทุกคนทำงานโดยอาศัยกลุ่มหรือคณะบุคคลเป็นที่ตั้งมีความจริงใจ เข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้รางวัล ยกย่อง ชมเชยบุคลากร นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเอื้ออำนวยความสะดวกทรัพยากรทุกอย่างเพื่อการเรียนรู้ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าผู้บริหารทุกองค์กรจำเป็นที่จะต้องมีนวัตกรรมการบริหารของตนเองเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาในการบริหารและจัดการองค์กรเพื่อมุ่งไปสู่คุณภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2550 : 228-229)

จากผลการดำเนินการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนในปี 2549 พบว่าโรงเรียนมีการพัฒนานวัตกรรมการด้านบริหารจัดการจำนวน 256 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการพัฒนานวัตกรรมการด้านบริหารจัดการจำนวน 256 โรงเรียน ด้านการเรียนการสอนจำนวน 940 โรงเรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรมจำนวน 276 โรงเรียน ด้านสิ่งประดิษฐ์จำนวน 325 โรงเรียนและผลรวมโรงเรียนทั้งประเทศมีนวัตกรรมการศึกษาทุกประเภทรวม 1,579 โรงเรียน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, สรุปจำนวนนวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนปี 2549 ตามโครงการส่งเสริมของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นนวัตกรรมประเภทการเรียนการสอนร้อยละ 85.11 ส่วนด้านอื่น ๆ เช่น บริหารจัดการมีน้อยเพียงร้อยละ 8.51 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านสื่อสิ่งประดิษฐ์ ยังคงอยู่ในระดับเช่นเดียวกันและนวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียน ยังมีลักษณะความเป็นนวัตกรรมตามเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับคุณภาพค่อนข้างต่ำนวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Organization) อย่างเป็นระบบความ

ตระหนักและความสำคัญที่ให้นวัตกรรมการศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนแก้ปัญหาและคุณภาพการศึกษายังมีน้อยควรส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง กระบวนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนยังไม่เป็นระบบครบวงจรเท่าที่ควรเชื่อมโยง หรือบูรณาการโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม ให้สอดคล้อง สัมพันธ์กับการบริหารงานบุคคล เช่น การเลื่อนวิทยฐานะ การพัฒนาวิชาชีพ มาตรฐานวิชาชีพ เป็นต้น (โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ออนไลน์ เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2550 เข้าถึงได้จาก htt://www.edinno.net/report2.php) ปัจจุบันลักษณะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งลักษณะการจัดออกเป็น 4 กลุ่มได้แก่(ธีระ รุญเจริญ, 2550 : 56-58) 1) โรงเรียนประถมศึกษา 6 ปี และระดับมัธยมศึกษา 6 ปี โดยแบ่งเป็นช่วงชั้น ช่วงชั้นละ3 ปี มี 4 ช่วงชั้น 2)โรงเรียนโครงการพิเศษตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น โรงเรียนอิงวิถีพระพุทธศาสนา โรงเรียนในกำกับของรัฐ (Charter School)โรงเรียนเด็กอัจฉริยะที่เน้นการสอนใน 5 วิชาหลัก โรงเรียนสองภาษา 3) โรงเรียนพิเศษเฉพาะ เช่น โรงเรียนศึกษาสังเคราะห์ โรงเรียนที่บ้าน (Home School) โรงเรียนคนตาบอด โรงเรียนโครงการเรียนร่วม โรงเรียนสำหรับผู้พิการทางสมอง โรงเรียนกันดาร โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย ฯลฯ 4) โรงเรียนนานาชาติ (International School)ซึ่งสภาพการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงตามแนวชายแดน ประชาชนคนไทยจะมีความยากจน ขาดโอกาสทางการศึกษา ขาดการประกอบอาชีพและตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างจากสถานศึกษา ขาดสื่อและอุปกรณ์การศึกษา ขาดแคลนครูผู้สอน ทำให้คุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่ำ ควรได้รับการปรับปรุง (ธีระ รุญเจริญ, 2550 : 56-58)

จากความสำคัญและปัญหาการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นจึงนับเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งทั้งในแง่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลและยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรื่องนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและจะต้องมีการศึกษารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สำหรับเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. เพื่อพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3. เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 196 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 128 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ โดยการวิจัยแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ครั้งที่1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

1.1 รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 3 คน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Prectices)สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 3 คน

1.3 ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 2 คน ที่รับผิดชอบโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ การวิจัยแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ครั้งที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ชำนาญการ จำนวน 10 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารการศึกษา คือ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 1 คน

2.2 รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 2 คน ที่รับผิดชอบโรงเรียนขนาดเล็ก

2.3 ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 1 คน

2.4 หัวหน้ากลุ่มแผนงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 1 คน ที่รับผิดชอบโรงเรียนขนาดเล็ก

2.5 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Prectices) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 5 คน คือ

2.5.1 โรงเรียนชุมชนวัดบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

2.5.2 โรงเรียนปากคลองสอง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

2.5.3 โรงเรียนวัดจันทาราม อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2.5.4 โรงเรียนวัดบัวขวัญ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2.5.5 โรงเรียนวัดบางนา(เส็งเลิศประชานุกูล) อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

2.6 หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Prectices) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 5 คน คือ

2.6.1 โรงเรียนสังฆรักษ์บำรุง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2.6.2 โรงเรียนสว่างราษฎร์บำรุง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2.6.3 โรงเรียนวัดบ้านพร้าวใน อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

2.6.4 โรงเรียนวัดถั่วทอง อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

2.6.5 โรงเรียนชุมชนวัดจันทน์กะพ้อ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

2.7 ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กลุ่มส่งเสริมการศึกษา จำนวน 2 คน

2.8 ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กลุ่มนิเทศการศึกษา จำนวน 2 คน

2.9 ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่รับผิดชอบโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน

ผู้ให้ข้อมูลการศึกษารายกรณี ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน จาก 3 โรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Prectices)สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best Prectices)สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย

1.โรงเรียนวัดลำมหาเมฆ(ประชาราตรีอนุสรณ์) อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี กรณีศึกษาในวันพุธ ที่ 21 มกราคม 2567

2. โรงเรียนสามวาวิทยา อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี กรณีศึกษาในวันพฤหัสบดี ที่ 22 มกราคม 2567

3. โรงเรียนวัดสหราษฎร์บำรุง (วงษ์กล้าแข็ง) อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี กรณีศึกษาในวันศุกร์ ที่ 23 มกราคม 2567

ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม เรื่อง นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 แบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. การสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาดูงาน 3 โรงเรียน (ใช้สัมภาษณ์และสังเกตนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1)

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ระยะที่ 1

วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการศึกษา กระบวนการพัฒนานวัตกรรม นวัตกรรมการบริหารจัดการโรงเรียน และรูปแบบและการพัฒนารูปแบบนำมาสังเคราะห์ร่างหลักการ ขั้นตอนวิธีการดำเนินงานการตามนวัตกรรมการบริหารจัดการโรงเรียน

2. ศึกษาสภาพการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารจัดการโรงเรียน และวิเคราะห์ความต้องการนำมาสร้างเครื่องมือ โดยกำหนดข้อคำถามในประเด็นดังกล่าว และจัดพิมพ์เป็นฉบับร่าง

3. สร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษาและบุคลากรที่ผิดชอบการหลักการ ขั้นตอนการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารจัดการโรงเรียน

4. ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่ง IOC มีค่าระหว่าง 0.80-1.00 (สมนึก ภัททิยธนี 2544 : 167)

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพทั้งฉบับ โดยการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของ ครอนบาค ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.80

6. จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ระยะที่ 2

1. ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารจัดการโรงเรียน

2. นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารจัดการโรงเรียน

3. สร้างแบบตรวจสอบความเหมาะสมจากกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาในเอกสาร

4. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 นำแบบตรวจสอบความเหมาะสมฉบับร่าง เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแล้วนำไปหาดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินเป็นรายข้อ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 (สมนึก ภัททิยธนี 2544 : 167)

4.2 นำแบบตรวจสอบความเหมาะสมไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพทั้งฉบับ โดยการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของ ครอนบาค มีความเชื่อมั่น .98

4.3 จัดพิมพ์เป็นฉบับจริง พร้อมนำเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความเหมาะสมของร่างรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าใช้การหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การตรวจให้คะแนน ผู้วิจัยกำหนดคะแนนเกณฑ์ออกเป็น5 ระดับ ซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 102)

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนเกณฑ์การให้คะแนนความเหมาะสมของร่างรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 103)

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ระยะที่ 3

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1โดยถามในประเด็นที่เกี่ยวกับ ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และการเรียงลำดับของเนื้อหา การจัดรูปแบบของการพิมพ์ ความสะดวกในการนำไปใช้ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเนื้อหา และมีประโยชน์ของคู่มือ พร้อมทั้งข้อคิดเห็นและเสนอแนะอื่น ๆ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

2.3 สร้างแบบสอบถามจากกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาในเอกสาร

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์การใช้นวัตกรรมการบริหารโรงเรียน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแล้วนำไปหาดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 (สมนึก ภัททิยธนี 2544 : 167)

3.2 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพทั้งฉบับ โดยการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของ ครอนบาค มีความเชื่อมั่น 0.98

3.3 จัดพิมพ์เป็นฉบับจริง พร้อมนำเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความเหมาะสมของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน เป็นแบบมาตราส่วนประมาค่าใช้การหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การตรวจให้คะแนน ผู้วิจัยกำหนดคะแนนเกณฑ์ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 102)

5 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้น้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนเกณฑ์การให้คะแนนความเหมาะสมของรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 103)

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้น้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้น้อยที่สุด

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยเสนอต่อมหาวิทยาลัยปทุมธานี ถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยพร้อมแบบสอบถามต่อกลุ่มตัวอย่างจำนวน 128 คน

2. ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 128 คน

3. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และครบถ้วนของแบบสอบถาม กรณีที่คำถามไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตเข้าพบ หรือ โทรศัพท์ติดตามเพื่อให้ตอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งซึ่งเมื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ และครบถ้วนของแบบสอบถามพบว่ามีความสมบูรณ์จำนวน 128 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 %

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อจำแนกประเภทข้อมูลและให้ทราบลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

2. การวิเคราะห์ตัวแปรอิสระ ใช้การวิเคราะห์แบบบรรยายในลักษณะการบรรยายและความสอดคล้องของตัวแปร

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยสุ่มเป็นตัวแทนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อให้ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ในลักษณะการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับและนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยมีดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา อธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าจำนวน และร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ 2 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบรูปแบบฯ 5 ด้าน คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3)วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 4) แนวการประเมินรูปแบบ และ 5) ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบฯ ได้มาจากการสังเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบของนักวิชาการประกอบด้วย 1) ธีระ รุญเจริญ (2550 : 162-163) 2) สมาน อัศวภูมิ (2550 : 10) 3) ทิศนา แขมณี และคนอื่น ๆ (2547 : 16) 4) ประหยัด สุขสำราญ (2555:168) 5) Bush (1996 :19) 6) Brown and Moberg (1980) และ 7) รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2548)

2. นวัตกรรมการบริหารโรงเรียน ใน 6 หลักการ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม 2) การปรับปรุงโครงสร้างองค์การ 3) การมุ่งเน้นความสำคัญของบุคลากร 4) การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง 5) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 6) การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ จากแนวคิดทฤษฎีของ 1) Adair (1996) 2) Cook (2002) 3) Greenberg (2002) 4) Harvard Business School (2003) 5) Higgins (1995)

6) Quinn (1991) 7) Sherwood (2001) 8) Tidd (2001) 9) Wannapa (2012) 10) กุศล ทองวัน (2553) 11) พยุต วุฒิรงค์ (2557) 12) วุฒิพงษ์ ภักดีเหลา (2554) 13) ศศิประภา ชัยประสิทธิ์ (2552) และ 14) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2553) ดังภาพประกอบที่ 1

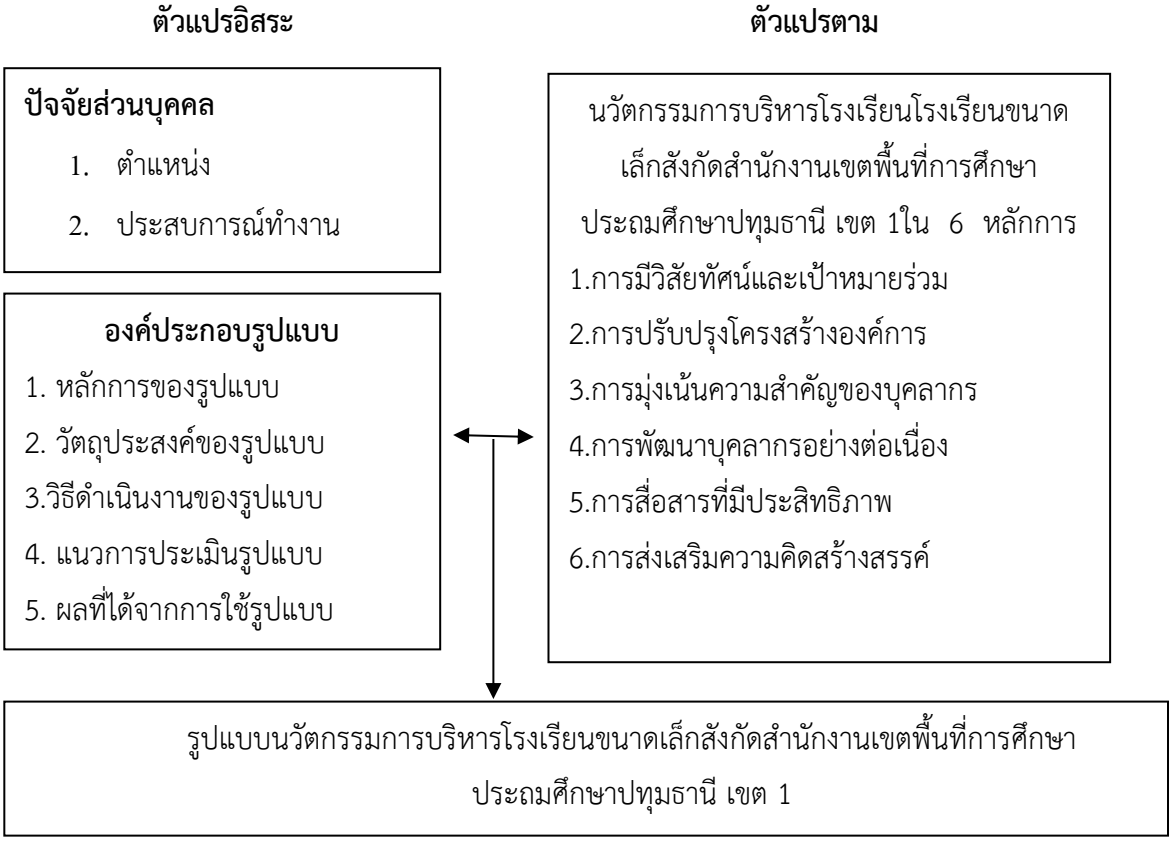

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 128 คน ส่วนมากประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 ตำแหน่งครู และ ผู้บริหารเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50

2. ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นความสำคัญของบุคลากร รองลงไป คือ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม และรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ รองลงไป คือ มีแผนกลยุทธ์หรือโครงการที่ส่งเสริมให้บุคลากรได้ร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์การสร้างนวัตกรรมของโรงเรียน

2.2 ด้านการปรับปรุงโครงสร้างองค์การ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือมีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารที่มีความยืดหยุ่นให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย รองลงไป คือมีการปรับปรุงโครงสร้างแบบข้ามสายงานโดยให้บุคลากรสามารถทำงานร่วมกันได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการปรับปรุงกฎระเบียบที่ส่งเสริมการทำงานของบุคลากรด้านการพัฒนานวัตกรรม

2.3 ด้านการมุ่งเน้นความสำคัญของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ส่งเสริมให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดี มีความมุ่งมั่นใฝ่หาความรู้เพื่อนำมาพัฒนานวัตกรรมในโรงเรียน รองลงไป คือ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความชำนาญในการพัฒนานวัตกรรมในโรงเรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดอย่างเป็นระบบกล้าคิด กล้าทำ และกล้าเสี่ยง

2.4 ด้านการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการกำหนดเรื่องนวัตกรรมเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร รองลงไป คือมีการสรรหา และคัดเลือกบุคลากรที่มีสมรรถนะสอดคล้องกับการพัฒนานวัตกรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการวางแผนและจัดตั้งงบประมาณที่ส่งเสริมการทำงานของบุคลากรด้านนวัตกรรม

2.5 ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการส่งเสริมให้บุคลากรแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้ และข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน

รองลงไป คือมีการบริหารจัดการส่งต่อข้อมูลข่าวสารภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีรูปแบบและช่องทางการสื่อสารหลากหลายเพียงพอและเหมาะสมที่บุคลากรสามารถเข้าถึงได้

2.6 ด้านการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง รองลงไป คือให้ความสำคัญกับบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีผู้บริหารที่มุ่งมั่นส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2.1 รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 4) แนวการประเมินรูปแบบ และ5) ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบ

2.2 ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมของร่างรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่จัดทำขึ้น โดยภาพรวมมีความเหมาะสมใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ระยะที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับระดับสภาพการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นความสำคัญของบุคลากร รองลงไป คือ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความเอาใจใส่ด้านการมุ่งเน้นความสำคัญของบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิภควัธจ์ ภูมพงศ์คชศรและคณะ (2562) รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านหลักการองค์กรแห่งการเรียนรู้ รองลงไปคือด้านหลักการฝึกอบรมและการพัฒนา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนรวม และรายด้านพบว่าด้านหลักการจัดโครงสร้างองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลียสงที่สุดคือครู และเชื่อว่าการจัดโครงสร้างองค์กรจะเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างนวัตกรรมรองลงไป คือการจัดโครงสร้างองค์กรมีส่วนสนับสนุนส่งเสริมครู บุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมกันสร้างนวัตกรรม 2) พัฒนารูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 4) แนวการประเมินรูปแบบ และ 5) ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมของร่างรูปแบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่จัดทำขึ้นโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าทุกข้อมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป 3) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่าผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรานด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวชล สมบูรณ์สิน (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการนวัตกรรมทางการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการนวัตกรรมทางการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 วัตถุประสงค์ได้แก่ 1) เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดการนวัตกรรม 2) เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรม และ 3) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน องค์ประกอบที่ 2 หลักการ ได้แก่ 1) หลักการบริหารการเปลี่ยนแปลง 2) หลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3)

หลักการจัดการความรู้และ 4) หลักการบริหารงานวิชาการ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า ในการจัดการนวัตกรรม ได้แก่ 1) คุณลักษณะเชิงนวัตกรรมของผู้นำ/ผู้บริหาร 2) คุณลักษณะเชิงนวัตกรรมของครูและบุคลากร 3) คณะกรรมการการจัดการนวัตกรรม 4) แหล่งเรียนรู้สื่อและเทคโนโลยี5) วัฒนธรรมนวัตกรรม องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการจัดการนวัตกรรม ได้แก่ ขั้นตอน ที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา ขั้นตอนที่ 2 วางแผนออกแบบ ขั้นตอนที่ 3 ใช้นวัตกรรม ขั้นตอน ที่ 4 การประเมินผล และขั้นตอนที่ 5 การเผยแพร่นวัตกรรม องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต ได้แก่ 1) นวัตกรรมกระบวนการ 2) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์และ 3) นวัตกรรมการจัดการ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการนวัตกรรมทางการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่ามีความเหมาะสม ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการจัดการนวัตกรรมทางการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการจัดการนวัตกรรมทางการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงาน

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ควรมีนโยบายให้สถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้พัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2. จากสรุปผลการวิจัยที่ได้ข้อเสนอรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่เชื่อมั่นได้ว่ามีความเหมาะสมมีประโยชน์และเป็นไปได้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหาที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริงซึ่งกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอนถือได้ว่าอาศัยกระบวนการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหาร สถานศึกษาควรนำรูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กฯจากการวิจัยไปดำเนินการปรับใช้ในการบริหารต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์การสร้างนวัตกรรมของโรงเรียน

2. ด้านการปรับปรุงโครงสร้างองค์การ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุน ครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีการปรับปรุงกฎระเบียบที่ส่งเสริมการทำงานของบุคลากรด้านการพัฒนานวัตกรรม

3. ด้านการมุ่งเน้นความสำคัญของบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความคิดอย่างเป็นระบบกล้าคิด กล้าทำและกล้าเสี่ยง

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวางแผนและจัดตั้งงบประมาณที่ส่งเสริมการทำงานของบุคลากรด้านนวัตกรรม

5. ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีรูปแบบและช่องทางการสื่อสารหลากหลายเพียงพอและเหมาะสมที่บุคลากรสามารถเข้าถึงได้

6. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างนวัตกรรมด้านสังคม เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

2. ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารและสมรรถนะของบุคลากรเกี่ยวกับบทบาท ทักษะและพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนที่เอื้อต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.

ธีระ รุณเจริญ. (2550). *การบรรยายรายวิชาสัมมนาการบริหารการศึกษาเรื่อง "รูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบ".* ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

นวชล สมบูรณ์สิน. (2564). *รูปแบบการจัดการนวัตกรรมทางการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *วิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *วิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

พระมหาสุทิตย์ อาภากโร. (2547). *เครือขายธรรมชาติความรู้และการจัดการ.* กรุงเทพมหานคร: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.

ภูมิภควัธจ์ ภูมพงศ์คชศรและคณะ. (2562). รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ.* 7 (1), 161-172.

สภาร่างรัฐธรรมนูญ. (2550). *สภาร่างรัฐธรรมนูญ. พ.ศ. 2550*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: http://wiki.kpi.ac.th › title=สภาร่างรัฐธรรมนูญ_2550.

สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *การพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่มแห่งชาติ. (2549). *"แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10:สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน".* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

องค์การคุรุสภา. (2540). *เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2566). *แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566- 2570).* นนทบุรี: สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนัก ปปช.).

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา. (2547). *วงรอบการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560*).* แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.stou.ac.th/Offices/Oaa/Dept/Dept04/Rule_ MUA/Plan_Inter2560-2579.pdf.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://sdgs.nesdc.go.th.

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2549). *สาระในเส้นทาง.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Development of a Flipped Classroom Learning Management System for Calculus 2 Focused on the Application of Calculus in Mathematics Education to Enhance Undergraduate Students' Skills in Using Teaching Media, Roi Et Rajabhat University

นรินทรา มิ่งโอโล
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Narintra Mingolo
Roi Et Rajabhat University, Thailand
E-mail: nusharin_m@kkumail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดด้วยการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และ 3) เพื่อศึกษาทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน จำนวน 23 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน 3) แบบวัดทักษะการใช้สื่อการสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ ทดสอบสถิติด้วยค่า t (t-test แบบ Dependent Sample)

ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 80.87/81.09 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ความสามารถทางการเรียนรู้ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

* วันที่รับบทความ : 17 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 2 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 5 กันยายน 2567
Received: August 17 2024; Revised: September 2 2024; Accepted: September 5 2024

หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ทักษะการใช้สื่อการสอนหลังเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาการจัดการเรียนรู้; ห้องเรียนกลับด้าน; แคลคูลัส 2; การประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์; ทักษะการใช้สื่อการสอน

Abstract

This study is a quasi-experimental research with the objectives of 1) developing a flipped classroom learning plan for Calculus 2, focusing on the application of calculus in mathematics education to enhance the teaching media skills of undergraduate students at Rajabhat Roi Et University to achieve an effectiveness standard of 80/80; 2) comparing the learning outcomes in Calculus 2, focusing on the application of calculus in mathematics education, before and after the course among undergraduate students at Rajabhat Roi Et University using a flipped classroom approach; and 3) examining the teaching media skills of undergraduate students who studied using the flipped classroom method in the first semester of the academic year 2026, involving 23 specifically selected students.

The research tools included 1) the learning management plan using the flipped classroom approach, 2) a test measuring learning outcomes for the flipped classroom, and 3) an instrument to measure teaching media skills. Data were analyzed using percentages, means, standard deviations, and a t-test for dependent samples. The research found that 1) the flipped classroom learning plan for undergraduate students at Rajabhat Roi Et University was effective, with an E1/E2 ratio of 80.87/81.09, which is higher than the set standard; 2) the learning capabilities of the undergraduate students showed statistically significant improvements in learning outcomes after the course at the .05 level; and 3) the teaching media skills after studying were rated as high.

Keywords: instructional development; flipped classroom; Calculus 2; application of calculus in mathematics instruction; teaching media skills

บทนำ

แคลคูลัสเป็นหนึ่งในแขนงที่สำคัญของคณิตศาสตร์ ที่มุ่งเน้นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงและการเคลื่อนไหว แคลคูลัสแบ่งออกเป็นสองส่วนหลักคือ แคลคูลัสเชิงอนุพันธ์ (Differential Calculus) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการหาค่าที่เปลี่ยนแปลงได้ในช่วงเวลาที่กำหนด และแคลคูลัสเชิงปริพันธ์ (Integral Calculus) ซึ่งเน้นการหาค่ารวมของการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น ความสำคัญของแคลคูลัสในคณิตศาสตร์คือการให้เครื่องมือที่สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การคำนวณพื้นที่ใต้กราฟ การหาความชันของเส้นสัมผัส การคำนวณการเจริญเติบโตหรือการลดลงของปริมาณต่าง ๆ เป็นต้น การเรียนรู้

แคลคูลัสจึงเป็นการต่อยอดความเข้าใจในคณิตศาสตร์ และเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการศึกษาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิศวกรรมศาสตร์

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่สะท้อนจากผลการประเมินการสอนของผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้วิชาแคลคูลัส 2 และการร่วมกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของผู้รับผิดชอบหลักสูตรคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นเอกคู่ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะและเจตคติที่ดีในการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีคุณภาพ พบว่านักศึกษามีปัญหาความเบื่อหน่ายการเรียนแบบบรรยายและความตึงเครียดจากการทำแบบฝึกหัดการบ้าน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ ด้วยเหตุนี้ในการจัดการเรียนรู้วิชาแคลคูลัส 2 จึงควรใช้หลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ ฝึกฝนทักษะ และปลูกฝังเจตคติในการเป็นครูที่ดี ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้นี้ สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลายเรื่อง เช่น งานวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนเสริมคณิตศาสตร์พื้นฐาน รายวิชาแคลคูลัส 1 สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดย ปิยะวดี กิ่งมาลา และ นันทพร บุญสุข (2560 : 597 – 607) มีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาบทเรียนเสริมคณิตศาสตร์พื้นฐานที่เกี่ยวกับเรื่องลิมิตและความต่อเนื่องของฟังก์ชันในรายวิชาแคลคูลัส 1 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนเสริมคณิตศาสตร์พื้นฐานมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้บทเรียนเสริมคณิตศาสตร์พื้นฐานช่วยพัฒนาความเข้าใจและทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้เป็นการสนับสนุนแนวทางการใช้บทเรียนเสริมในการสอน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และยืนยันถึงความสำคัญของการออกแบบบทเรียนที่ตรงกับความต้องการและพื้นฐานของนักเรียน ผลการวิจัยนี้ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนเสริมในรายวิชาอื่น ๆ ที่มีความซับซ้อน เช่นเดียวกับวิชาแคลคูลัส 1 เพื่อเสริมสร้างทักษะและความเข้าใจในเนื้อหาที่สำคัญต่อการศึกษาต่อไป

นอกจากตัวอย่างของการวิจัยที่นำหลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้อย่างได้ผล นักวิจัยยังศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรายวิชาแคลคูลัส เช่นงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดย กานดา คำมาก (2558 : 83 – 94) ได้ทำการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2-4 จำนวน 348 คน การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาแคลคูลัส 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือเจตคติต่อการเรียน ซึ่งหมายความว่า ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนมีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จทาง

การศึกษา งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าทัศนคติต่อการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาในรายวิชาที่มีความซับซ้อนสูง เช่น แคลคูลัส 1 นอกจากนี้ ยังเป็นการสนับสนุนแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนของนักศึกษา ซึ่งจะส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่น ๆ ด้วย

อย่างไรก็ดี วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาของผู้เรียนอย่างได้ผล ดังงานวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้วิชาแคลคูลัสของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD โดย สาธินี วารีศรี (2563 : 120-128) ได้ทำการศึกษาเพื่อตอบโจทย์ปัญหาการเรียนวิชาแคลคูลัสซึ่งเป็นหนึ่งในรายวิชาคณิตศาสตร์ที่นักศึกษาพบว่ายาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการนำวิธีการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams-Achievement Divisions) มาใช้เพื่อปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา การศึกษานี้ใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 40 คน โดยใช้แบบสอบถามและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ การเรียนรู้ที่ใช้วิธีการเรียนแบบย้อนกลับและเทคนิค STAD ยังช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาให้อยู่ในระดับสูง และยังเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการทำงานร่วมกันในกลุ่ม งานวิจัยนี้ให้ข้อเสนอแนะว่าการสอนแบบย้อนกลับร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาแคลคูลัสได้มากกว่าการสอนด้วยวิธีการบรรยายเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นข้อสนับสนุนให้การใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบกลุ่มเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในรายวิชาที่ซับซ้อนต่อไป

จากการศึกษาปัญหา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และบริบทของผู้เรียนในระดับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่นักศึกษามีปัญหาความเบื่อหน่ายการเรียนแบบบรรยาย และมีความตึงเครียดจากการทำแบบฝึกหัดการบ้าน ผู้วิจัยจึงเลือกการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน(Flipped Classroom) ในรายวิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ Jonathan และ Aaron ผู้สอนวิชาเคมีของโรงเรียน Woodland Park High School ประเทศสหรัฐอเมริกาได้คิดค้นขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นของผู้เรียนที่ขาดเรียนบ่อยครั้งเนื่องจากต้องเข้าร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ แนวคิดนี้ขยายวงกว้างในอเมริกาและถูกนำมาปรับใช้ในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2556 โดยมีหลักการสำคัญคือ เรียนที่

บ้าน-ทำการบ้านที่โรงเรียน ซึ่งเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากการบรรยายเนื้อหาในชั้นเรียนและให้การบ้านไปทำที่บ้าน มาเป็นการให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน แล้วนำการบ้านมาทำในชั้นเรียนแทน แนวทางนี้ช่วยพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีพลัง สามารถเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง และแบ่งเบาภาระของผู้สอนที่ไม่ต้องสอนซ้ำให้กับผู้เรียนที่ขาดเรียน ขณะเดียวกันผู้สอนยังสามารถใช้เวลาในชั้นเรียนเพื่อแนะนำการประยุกต์ใช้วิชาความรู้ในชีวิตจริง ผ่านการสอนผ่านวิดีทัศน์และการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ในห้องเรียนอีกด้วย (สุวดี สารแสน. 2567 : 56-71)

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน สามารถนำมาใช้สำหรับผู้เรียนด้านอุดมศึกษาเป็นอย่างดี ดังในงานวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสถิติวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาสาขาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดย ปรัชญ์ วีสเพ็ญ และชมพูนุท เมฆเมืองทอง (2565 : 80-89) ได้ทำการศึกษาเชิงทดลองที่มุ่งเน้นการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสถิติวิจัยในชั้นเรียน โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 70/70 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน รวมถึงการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร จำนวน 38 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทดสอบหลังเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักศึกษาแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ นักศึกษายังแสดงความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าการนำแนวคิดห้องเรียนกลับด้านมาปรับใช้ในการเรียนการสอนสถิติวิจัยในชั้นเรียน สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนรู้ นับเป็นแนวทางที่น่าสนใจสำหรับการปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้ง (ปรัชญ์ วีสเพ็ญ และชมพูนุท เมฆเมืองทอง. (2565).

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ในรายวิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จึงมีรูปแบบของการบรรยายผ่านคลิปวิดีโอ 3 เรื่อง ประกอบด้วย 1) การออกแบบหลักสูตรและการสอนแคลคูลัส 2) การใช้แคลคูลัสในการแก้ปัญหาจริง 3) การใช้เทคโนโลยีในการสอนแคลคูลัส ซึ่งแต่ละคลิปมี ความยาวประมาณ 15 – 20 นาที และในห้องเรียนมีกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเพื่อออกแบบสื่อการเรียนรู้และนำเสนอหน้าชั้น งานวิจัยนี้จึงมีความสำคัญต่อการแสวงหาหนทางในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนในรายวิชาแคลคูลัส 2 ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดด้วยการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

3. เพื่อศึกษาทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) โดยผู้วิจัยได้กำหนดแบบแผนการวิจัยนี้โดยใช้แบบแผน One Group Pretest-Posttest Design (Fitz-Gibbon and Carol, 1987 : 113) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) จากนั้นให้ผู้เรียนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) การดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 24 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 23 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาที่ใช้ในรายวิชาวิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หลักสูตรคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน
3. แบบวัดทักษะการใช้สื่อการสอน

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนห้องเรียนกลับด้าน

3. ดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ด้วยการบรรยายผ่านคลิปวิดีโอความยาว 15 -20 นาที จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน และแบบวัดทักษะการใช้สื่อการสอน

4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน จำนวน 30 ข้อ เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และทำการหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน โดยการหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อแบบอิงเกณฑ์ ถ้าได้ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ถึง 1.00 จะคัดเลือกไว้ใช้ พบว่า ได้แบบวัดที่เข้าเกณฑ์ จำนวน 26 ข้อ จึงคัดเลือกไว้จำนวน 20 ข้อ ตามที่ต้องการ มีความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.73

5. จากนั้นผู้วิจัยนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) กับผู้เรียนที่ไม่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน การวิเคราะห์ด้วยสูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2553 : 197-199) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.81 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 0.80

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน และแบบวัดทักษะการใช้สื่อการสอน คลิปวิดีโอ ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมอีกครั้ง เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน และแบบวัดทักษะการใช้สื่อการสอน คลิปวิดีโอ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดจำนวน 23 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples ที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินทักษะการใช้สื่อการสอนของผู้เรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีผลการวิจัยดังนี้

1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ดังแสดงตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ผลการเรียน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละของคะแนน
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)	23	30	24.26	1.71	80.87
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์(E2)	23	20	16.22	2.94	81.09
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E1/E2) = 80.87/81.09					

จากตารางที่ 1 พบว่าประสิทธิภาพกระบวนการของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.87/81.09 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ดังนั้น ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (E1/E2) เท่ากับ 80.87/81.09 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดด้วยการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านดังแสดงตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดด้วยการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

การทดสอบ	n	**คะแนนเต็ม**	$\bar{x}$	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน (Pre-test)	23	20	10.65	2.59	4.64*	0.00
หลังเรียน (Post-test)	23	20	16.22	2.94		

หมายเหตุ : สูงกว่ากันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าจำนวนนักศึกษาที่เข้าสอบทั้งหมด 23 คน ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่าคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 10.65, S.D. = 2.59) และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 16.22, S.D. = 2.94) จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า นักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ศึกษาทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ดังแสดงตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

การทดสอบ	n	**คะแนนเต็ม**	$\bar{x}$	**ร้อยละ**
ก่อนเรียน (Pre-test)	23	20	12.13	60.65
หลังเรียน (Post-test)	23	20	17.30	86.52

จากตารางที่ 3 พบว่าทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 12.13) คิดเป็นร้อยละ 60.65 และคะแนนหลังเรียนเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 17.30) คิดเป็นร้อยละ 86.52 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่าผู้เรียนสามารถทำคะแนนได้สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะแผนการจัดการเรียนรู้มีหัวข้อเนื้อหาที่ชัดเจน มีสื่อวิดีโอที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ทุกเวลา และสามารถทบทวนได้หลายครั้งเมื่อเกิดความไม่เข้าใจ ต่างจากการสอนแบบบรรยายที่ไม่เข้าใจแล้วผู้เรียนอาจไม่กล้าซักถาม โดยเนื้อหาที่ผู้เรียนทำคะแนนได้มากที่สุดคือแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีในการสอนแคลคูลัส ซึ่งผู้เรียนทำคะแนนรวมกันทั้งหมดได้ 191 คะแนน รองลงมาคือการออกแบบหลักสูตรและการสอนแคลคูลัส 186 คะแนน และการใช้แคลคูลัสในการแก้ปัญหาจริง 181 คะแนน คะแนนรวมสูงสุดที่ได้เกิดจากความถนัดในเทคโนโลยีสมัยใหม่ของผู้เรียนเมื่อนำมาบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนแคลคูลัสผู้เรียนจึงเห็นถึงคุณค่าความสำคัญ และมีความสนุกสนานในการนำเสนอเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสุวดี สารแสนที่กล่าวว่าห้องเรียนกลับด้านช่วยพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีพลัง สามารถเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง (สุวดี สารแสน, 2567)

2) การวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาแคลคูลัส 2 เรื่องการประยุกต์ใช้แคลคูลัสในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดด้วยการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะผู้เรียนได้ผ่านการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการที่พัฒนามาอย่างดี และได้รับการทดสอบหลังจากการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น จึงสามารถทำคะแนนในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้สูงขึ้น และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรัชญ์ วีสเพ็ญ และ ชมพูนุท เมฆเมืองทอง (2565) ที่พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักศึกษาแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ปรัชญ์ วีสเพ็ญ และชมพูนุท เมฆเมืองทอง, 2565)

3) การส่งเสริมทักษะการใช้สื่อการสอน

จากการส่งเสริมทักษะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่าคะแนนก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสามารถกระตุ้นทักษะการใช้สื่อการสอน จากการมอบหมายงานในห้อง ด้วยกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเพื่อออกแบบสื่อการเรียนรู้และนำเสนอหน้าชั้นเรียน ซึ่งเป็นการเรียนรู้เนื้อหาเพื่อนำไปปรับใช้อันเป็นการศึกษาที่สร้างความหมายให้กับผู้เรียนซึ่งมีส่วนสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้น ผู้เรียนจึงประทับความรู้ทักษะเจตคติเข้าไว้อย่างมั่นคง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ กานดา คำมาก ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาแคลคูลัส 1 คือเจตคติต่อการเรียน ซึ่งหมายความว่า ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนมีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จทางการศึกษา (กานดา คำมาก, 2558)

จากการอภิปรายผลการวิจัยทั้งหมดนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการพัฒนาทักษะที่สำคัญของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน และสามารถบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะและเจตคติด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการใช้สื่อการสอน ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1. การปรับใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในหลักสูตรอื่น ๆ เนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีประสิทธิภาพสูง ควรนำแนวทางนี้ไปปรับใช้ในวิชาและหลักสูตรอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาทักษะที่สำคัญของนักศึกษา

2. การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ควรจัดอบรมหรือเวิร์กช็อปให้กับนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มทักษะในการใช้สื่อการสอนและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและน่าสนใจยิ่งขึ้น

3. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในมหาวิทยาลัย ควรส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระยะยาว

ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในบริบทที่แตกต่างกัน ควรดำเนินการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากแคลคูลัส เช่น ฟิสิกส์ เคมี หรือวิชาทางสังคมศาสตร์ เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้แบบนี้ในสาขาวิชาต่าง ๆ

2. การวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอน ควรทำการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีและสื่อการสอนในห้องเรียนกลับด้าน โดยศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับความถนัดของนักศึกษาในการใช้สื่อเทคโนโลยี รวมถึงผลกระทบของเทคโนโลยีที่ใช้ต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษา

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติในการเรียนรู้ ควรดำเนินการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อศึกษาปัจจัย ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อทัศนคติของนักศึกษาในการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และวิเคราะห์ว่าปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบอย่างไรต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการใช้สื่อการสอน

เอกสารอ้างอิง

กานดา คำมาก. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. ***Suranaree Journal of Social Science***. 9 (1), 83 – 94.

ปรัชญ์ วีสเพ็ญ และ ชมพูนุท เมฆเมืองทอง. (2565). การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสถิติวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาสาขาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 6 (1), 80-89.

ปิยะวดี กิ่งมาลา และ นันทพร บุญสุข. (2560). การพัฒนาบทเรียนเสริมคณิตศาสตร์พื้นฐาน รายวิชาแคลคูลัส 1 สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ***Veridian E-Journal Silpakorn University***. 10 (2), 597 – 607.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2553). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

สาธินี วารีศรี. (2563). การจัดการเรียนรู้วิชาแคลคูลัสของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*. 16 (1), 120-128.

สุวดี สารแสน. (2567). ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยการบูรณาการการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์หน่วยการเรียนรู้เรื่องไฟฟ้าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผ่าน Google Classroom. *วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู*. 4 (1), 56-71.

Fitz - Gibbon and Carol, T. (1987). *How to Design a Program Evaluation*. Newbury Park : Sage.

ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรัง
Digital Citizenship of Generation Z, Trang Province

ณรงค์ฤทธิ์ ปริสุทธิ์กุล
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
Narongrit Parisutkul
Prince of Songkla university, Trang campus
E-mail: narongrit.p@psu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การนำนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และรัฐบาลดิจิทัลไปปฏิบัติจะสำเร็จไม่ได้หากประชาชนในประเทศขาดความรู้เรื่องความเป็นพลเมืองดิจิทัล โดยเฉพาะเจเนอเรชั่นซี ดังนั้น งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรัง 2.ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรัง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน สุ่มข้อมูลแบบโควต้า ในแต่ละเขตอำเภอ และเลือกตัวอย่างแบบเป็นระบบ ใช้แบบสอบถามปลายปิด มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis, MRA)

ผลวิจัยพบว่า 1.เจเนอเรชั่นซีมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านกิจกรรมบนสื่อสังคมดิจิทัลสูงที่สุด รองลงมาคือด้านจริยธรรมทางดิจิทัล ด้านการใช้งานระบบดิจิทัล ตามลำดับและน้อยที่สุดคือด้านการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง และ 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (X3) ด้านการรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง(X2) และด้านทัศนคติ (X1) ซึ่งพบว่าทั้ง 3 ปัจจัยสามารถร่วมกันพยากรณ์ความเป็นพลเมืองดิจิทัลได้ร้อยละ 68.3 จากผลการวิจัย การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง และทัศนคติ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในประเทศไทย

คำสำคัญ: เจเนอเรชั่นซี; ความเป็นพลเมืองดิจิทัล; การรักษาอัตลักษณ์ส่วนบุคคล; เหตุผลเชิงจริยธรรม

* วันที่รับบทความ : 7 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 27 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 2 ตุลาคม 2567
Received: September 7 2024; Revised: September 27 2024; Accepted: October 2 2024

Abstract

Due to the implementation of Thailand 4.0 and digital government policies, these initiatives will not effective if Thai citizens, especially generation Z, lack of understanding and competency in digital citizenship. The research reported in this article aimed to 1) study the digital citizenship of Gen-z in Trang province; and 2) investigate factors that influence the digital citizenship of Gen-z in Trang Province. The research is quantitative by using online questionnaire which consists of 384 participants, selected through quota sampling from each district of Trang province and Systematic sampling. It is close-ended questionnaire, with each items having an item objective congruence (IOC) index of 1.00. Mean, standard deviation, and multiple regression analysis with the stepwise method were adopted for the analysis.

The results of the analysis indicate that firstly, the digital citizenship of overall generation Z in Trang province was at a high level. The analysis per each aspect found that that digital social media activities were the highest, followed by digital ethics, and uses of digital systems. In contrast, identity and personal protection was the lowest level. Secondly, the factors that influence the digital citizenship of Generation Z of Trang province with a statistical significance of 0.05 include moral reasoning (X3), digital self-efficacy (X2), and attitude (X1). The combination of these three factors can predict the digital citizenship of generation Z at 68.3% Based on the results of this study, it is highly recommended that, in order to promote the digital citizenship of generation Z, the respective authorities need to promote the aforementioned three factors, including moral reasoning, digital self-efficacy, and internet among the Gen-z. The promotion of the three factors can be done through workshop or training. Likewise,

Keywords: citizenship; Generation Z; identity and personal protection; moral reasoning

บทนำ

ในระยะเวลาที่ผ่านมาเทคโนโลยีดิจิทัลคือสิ่งสำคัญในชีวิต ทำให้เราสามารถรับรู้ข้อมูลและแชร์ข้อมูลระหว่างกันได้อย่างรวดเร็วด้วยเครื่องมือที่สะดวกต่อการใช้งาน ผ่านอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต และเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยมีช่องทางการติดต่อสื่อสาร (แอปพลิเคชั่น) ที่หลากหลาย และบางช่องทางสามารถส่งสารได้ในรูปแบบภาพและเสียงอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น Facebook, Line, X, Tiktok, Youtube ทำให้ผู้ใช้งานสามารถเป็นได้ทั้งผู้รับสารผู้ผลิตสาร และผู้แชร์สารได้ในคราวเดียว เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในสังคมไปอย่างสิ้นเชิง เช่นพฤติกรรมการซื้อของผ่านระบบออนไลน์ ที่ทำให้การค้าในรูปแบบเก่า เช่นร้านค้าปลีกชุมชน หรือในตลาดนัดชุมชนมียอดขายลดลง การหาข้อมูลการเรียนการสอนในห้องเรียนผ่านระบบออนไลน์ทำให้ห้องสมุดมีผู้เข้ารับบริการน้อยลง หรือแม้กระทั้งการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลานถูกปรับเปลี่ยนรูปแบบเนื่องจากพูดคุยผ่านระบบออนไลน์ (Disruptive Technology) ทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยเฉพาะประชากรกลุ่มเจเนอเรชั่นซีที่เกิดในช่วงปีพุทธศักราช 2540-2555 มีอายุอยู่ในช่วง 12-27 ปี ซึ่งเติบโตมาพร้อมกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่

ทันสมัย คนกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งอยู่ในวัยทำงานและส่วนหนึ่งกำลังอยู่ในช่วงอายุที่ต้องศึกษาเล่าเรียนในระดับมัธยมศึกษาและระดับมหาวิทยาลัย คนกลุ่มเจเนอเรชั่นซีเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัลเนื่องจากผู้ปกครองสนับสนุนการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อใช้สำหรับการเรียนและใช้งานประเภทอื่น ผลสำรวจพบว่าเจเนอเรชั่นซีใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยวันละ 8 ชั่วโมง 24 นาที มากกว่าเจเนอเรชั่นเอกซ์ซึ่งใช้งานอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยวันละ 5 ชั่วโมง 52 นาที (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 2565: 35-36)

การศึกษาเรื่องพลเมืองดิจิทัลที่ผ่านมา ให้ความสำคัญกับคุณสมบัติที่พลเมืองดิจิทัลควรปฏิบัติได้มีจำนวน 9 ข้อประกอบด้วย 1. สิทธิเท่าเทียมในการใช้อินเทอร์เน็ต 2.มีความสามารถในการซื้อขายออนไลน์ 3. แลกเปลี่ยนข่าวสารที่เหมาะสม 4.เรียนรู้และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี 5.รู้มารยาททางดิจิทัล 6.รู้กฎหมายดิจิทัล 7.เคารพเสรีภาพและมีความรับผิดชอบทางออนไลน์ 8.ดูแลสุขภาพและการใช้ดิจิทัลที่ไม่ส่งผลต่อสุขภาพ 9.ความปลอดภัยทางดิจิทัล (Ribble 2015: 23-56) ซึ่งอาจสรุปได้ว่า พลเมืองดิจิทัลควรมีความสามารถในการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในการใช้งานได้อย่างรู้เท่าทัน รู้มารยาทในการใช้งาน รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีวิจารณญานในการตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ เข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนเองพร้อมกับมีความสามารถในบริหารความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับตนเองในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่าการศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบไปด้วยตัวแปร 4 ด้านดังนี้

ด้านการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคล (Salf-identity) หมายถึงการทราบว่าข้อมูลส่วนบุคคลใดควรเผยแพร่และข้อมูลใดไม่ควรเผยแพร่ รู้จักวิธีการป้องกันข้อมูลส่วนตัว และทราบวิธีการจัดการความเสี่ยงของข้อมูลตนเองในระบบดิจิทัลได้ นักวิชาการที่เห็นว่าการเป็นพลเมืองดิจิทัลควรประกอบไปด้วยการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคลคือ Ribble (2015: 23-56) กล่าวว่าพลเมืองดิจิทัลควรมีความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในการใช้งานทางดิจิทัล เพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัว นักวิชาการที่วิจัยและใช้ตัวแปรการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคลมาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลคือ ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2567: 48) รยากร สุวรรณ์ และคณะ (2566: 7) Jamal and Rizvi (2023: 59) Suphattanakul et al., (2023: 1499-1505) และจุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์ (2564: 237)

ด้านกิจกรรมบนสื่อสังคมดิจิทัล (Activity in online) หมายถึงพลเมืองดิจิทัลสามารถใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมเพื่อแสดงความคิดเห็นบนสื่อออนไลน์เช่น การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม รู้จักวิธีการรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมออนไลน์ และสามาถจัดการธุรกรรมทางการเงินในระบบอินเทอร์เน็ตได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ Ribble (2015: 23-56) ที่กล่าวว่าพลเมืองดิจิทัลควรมีความสามารถในการซื้อขายของออนไลน์ มีการเปลี่ยนข่าวสารที่เหมาะสมผ่านระบบออนไลน์ได้

นักวิชาการที่ใช้ตัวแปรกิจกรรมบนสื่อสังคมดิจิทัลมาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลคือ Suphattanakul et al., (2023: 1499-1505) และ จุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์ (2564: 238)

ด้านการใช้งานระบบดิจิทัล (Fluency for digital environment) หมายถึงพลเมืองดิจิทัลมีความสามารถในการเข้าถึง ใช้งานและสื่อสารข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ เช่นมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ แท็บแล็ตได้อย่างเชี่ยวชาญ สอดคล้องกับ Ribble (2015: 23-56) ที่กล่าวว่าพลเมืองดิจิทัลควรมีการเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้ และสามารถให้ความรู้ผู้อื่นเกี่ยวกับการใช้ระบบออนไลน์ได้ นักวิชาการที่ใช้ตัวแปรการใช้งานระบบดิจิทัลมาเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลคือ Ruenphongphun et al., (2022: 379) Suphattanakul et al., (2023: 1499-1505) และ จุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์ (2564: 238)

ด้านจริยธรรมทางดิจิทัล (Ethics for Digital) หมายถึงพลเมืองดิจิทัลควรรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบออนไลน์เช่นพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น มีความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับดิจิทัล มีมารยาททางดิจิทัล สอดคล้องกับ Ribble (2015: 23-56) ที่กล่าวว่าพลเมืองดิจิทัลควรเคารพสิทธิผู้อื่น มีจริยธรรมและจรรยาบรรณ รู้มารยาททางดิจิทัล นักวิชาการที่ใช้ตัวแปรจริยธรรมทางดิจิทัลมาเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลคือ Ruenphongphun et al., (2022: 380) Jamal and Rizvi (2023: 59) ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2567: 48) รยากร สุวรรณ์ และคณะ (2566 : 6) Suphattanakul et al., (2023: 1499-1505) และจุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์ (2564: 238)

ปัจจัยตัวแปรที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล

ปัจจัยทัศนคติ (Attitude) สามารถสรุปความหมายได้ว่าทัศนคติ คือ ความรู้ ความเชื่อ ความนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือปฏิเสธ ควรให้ความสำคัญหรือไม่ควรให้ความสำคัญ ดังนั้นทัศนคติจึงส่งผลต่อความคิด และการปฏิบัติ หรือพฤติกรรมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง (พงศ์สัณห์ ศรีสมทรัพย์และปิยะนุช เงินคล้าย, 2550: 75 , สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ, 2541 : 64) ทั้งนี้มีงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยทัศนคติที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล คืองานของ Liu and Liu, (2021: 1-4) ชูชิต ชายทวีปและคณะ (2565: 147-160) และธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2567: 48-51) ที่ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี และผลการวิจัยพบว่าทัศนคติมีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล

ปัจจัยการรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง (Computer Self-Efficacy: CSE) คือการนำแนวคิดเรื่องการรับรู้ความสามารถของตนเองมาประยุกต์ใช้ อธิบายว่าได้ว่าความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการทำงานให้สำเร็จ หรือบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ได้ ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะมีแรงบันดาลใจและความพากเพียรในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ หรือบรรลุเป้าหมายได้ (Bandura,1997)

งานวิจัยที่ใช้ตัวแปรการรับรู้ความความสามารถของตนเองมาใช้ในการศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลคือ งานวิจัยของธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2567: 47) ชูชิต ชายทวีปและคณะ (2565: 147-160) Choi and Park (2023: บทคัดย่อ) และLiu and Liu (2021: 1-4) ที่พบว่าการรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเองส่งผลและมีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล

ปัจจัยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมคือการที่บุคคลสามารถทราบได้ว่าสิ่งใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ มีความรับผิดชอบและยั้งคิดในการกระทำหรือการตัดสินใจในเรื่องส่วนตัวและส่วนรวม ทราบว่าการกระทำดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อตนเองและบุคคลอื่นได้ (Paul & Elder, 2006) ทั้งนี้ปัจจัยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้มีงานวิจัยของ Choi and Park (2023: บทคัดย่อ) และ รยากร สุวรรณ์ และคณะ (2566: 6) ที่ใช้ปัจจัยดังกล่าวมาศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลซึ่งผลการวิจัยพบว่าการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ศึกษาคือจังหวัดตรังเนื่องจากมีการกำหนดแผนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ“เมืองศรีตรัง”(Sri-Trang City) โดยมุ่งให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาจังหวัดตรังใน 3 มิติ ได้แก่มิติสิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment) มิติเศรษฐกิจอัจฉริยะ(Smart Economy) และมิติการดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living) การพัฒนาเมืองอัจฉริยะจะเป็นไปไม่ได้เลยหากประชาชนในจังหวัดตรังยังขาดซึ่งความเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดี จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงประสงค์ศึกษาเรื่องความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรัง เพื่อค้นหาระดับความเป็นพลเมืองดิจิทัล และปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลในจังหวัดตรัง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรัง

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดตรัง อยู่ในช่วยวัยเจเนอเรชั่นซี อายุอยู่ระหว่าง 18-27 ปี จำนวน 86,647 คน (กรมอนามัย, 2565) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี่และมอร์แกน พบว่า จำนวนอยู่ในช่วง 75,000-100,000 คน เก็บกลุ่มตัวอย่าง 384 คน เพื่อป้องกันข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือมีข้อผิดผลาดผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลเพิ่มอีก 16 ชุด รวมเป็น 400 ชุด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจำนวนกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling) โดยแบ่งเป็นเขตอำเภอ จังหวัดตรังมี

10 อำเภอ ผู้วิจัยกำหนดเก็บข้อมูลอำเภอละ 40 ชุดคำถาม และเลือกตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic sampling))

การตรวจคุณภาพเครื่องมือด้วยผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม(Questionnaire) ปลายปิด กำหนดประเด็นคำถามเป็น 2 หัวข้อคือ 1.ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล และ2.ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล แบบสอบถามในแต่ละข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ 1 เท่ากับ 1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

ระดับ 2 เท่ากับ 2 คะแนน หมายถึง น้อย

ระดับ 3 เท่ากับ 3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 4 เท่ากับ 4 คะแนน หมายถึง มาก

ระดับ 5 เท่ากับ 5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด คือ (Best, 1977: 14)

การตรวจสอบคุณภาพค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาจากความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ 3 คน กำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ด้วยการให้คะแนนและความคิดเห็นรายข้อดังนี้

1 คะแนน เท่ากับแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง

0 คะแนน เท่ากับไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องหรือไม่

-1 คะแนน เท่ากับแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

ผู้วิจัยนำผลคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยสูตรหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index Objective Congruence) ซึ่งควรมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (Rovinelli and Hambleton, 1976: 1-37) ทั้งนี้เครื่องมือฉบับนี้มีค่าคะแนนเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีความเชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากนั้นผู้วิจัยได้นำเครื่องมือทำการหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ที่เกิดระหว่างปี2540-2555 ในจังหวัดพัทลุงซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์ตามสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้ ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล .918 ตัวแปรด้านทัศนคติ. 918 ตัวแปรด้านการรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง .922 ตัวแปรด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม .927 และภาพรวมของข้อคำถามได้เท่ากับ 0.955 ซึ่งมีค่าใกล้ 1 แสดงว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นมาก (กัลยา วานิชบัญชา, 2566: 34-36)

วิจัยฉบับนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สาขาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รหัสหนังสือรับรอง PSU IRB 2023-LL-Cm-024 (internal) เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2566

การเก็บรวมรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยด้วยการลงพื้นที่ภาคสนามในแต่ละอำเภอ และเก็บข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Google Form ด้วยการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ สร้างเป็น 2 รูปแบบคือ QR Code และ URL ของคำถามในโปรแกรม Google Form ส่งไฟล์คำถามผ่านระบบ Line และ Facebook Massager เก็บข้อมูลแยกตามอำเภอในจังหวัดตรังอำเภอละ 40 ชุดและเลือกตัวอย่างแบบเป็นระบบ

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ข้อมูลระดับ ความเป็นพลเมืองดิจิทัล ใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (สัญลักษณ์ $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (สัญลักษณ์ S.D.) โดยมีเกณฑ์ในการวัดระดับความคิดเห็นดังนี้

4.21 ถึง 5.00 หมายถึงระดับสูงที่สุด

3.41 ถึง 4.20 หมายถึงระดับสูง

2.61 ถึง 3.40 หมายถึงระดับปานกลาง

1.81 ถึง 2.60 หมายถึงระดับต่ำ

1.00 ถึง 1.80 หมายถึงระดับต่ำที่สุด (Best, 1977: 14)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำหรับวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis, MRA) แบบ Stepwise

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยของนักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดิจิทัล ทัศนคติ การรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

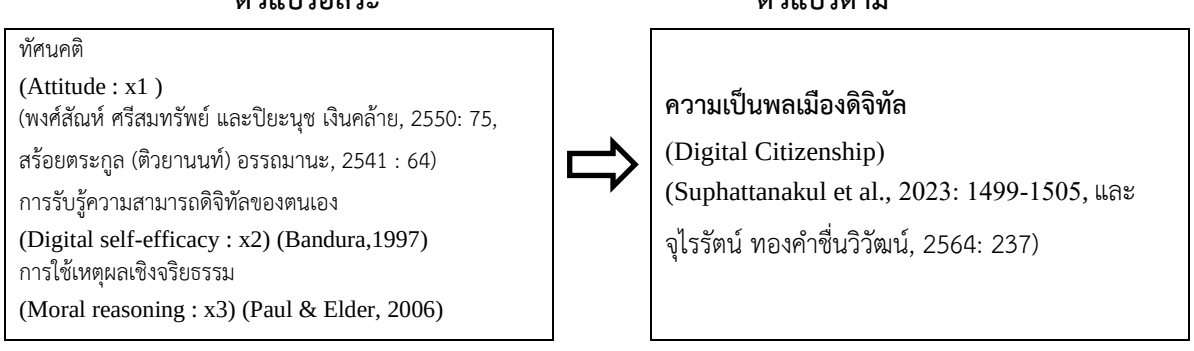

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1พบว่าเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรังมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลในภาพรวมอยู่ที่ระดับสูงที่สุด แสดงผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจนเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรัง

Table 1. Digital Citizenship of Generation Z, Trang provinces

ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี (Digital Citizenship of Generation Z)	$\bar{x}$	SD.	**ความหมาย**
ด้านการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคล (Salf-identity)	4.18	.58	สูง
ด้านกิจกรรมบนสื่อสังคมดิจิทัล (Activity in online)	4.26	.55	สูงที่สุด
ด้านการใช้งานระบบดิจิทัล (Fluency for digital environment)	4.25	.56	สูงที่สุด
ด้านจริยธรรมทางดิจิทัล (Ethics for Digital)	4.25	.55	สูงที่สุด
รวม(Total)	**4.26**	**.51**	**สูงที่สุด**

จากตารางที่ 1 พบว่าความเป็นพลเมืองดิจิทัลในภาพรวมอยู่ที่ระดับสูงที่สุด ($\bar{x}$= 4.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีด้านที่มีระดับสูงที่สุด 3 ลำดับคือ ด้านกิจกรรมบนสื่อสังคมดิจิทัล สูงที่สุด ($\bar{x}$= 4.26) รองลงมาคือด้านจริยธรรมทางดิจิทัล ($\bar{x}$= 4.25) และด้านการใช้งานระบบดิจิทัล ($\bar{x}$= 4.25) ตามลำดับ และน้อยที่สุดคือด้านการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}$= 4.18)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าปัจจัยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง และทัศนคติส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลสามารถแสดงได้ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี

Table 2. Factors Affecting Satisfaction of Digital Citizenship of Generation Z

ตัวแปร	B	S.E.	β	t	p-value
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (X3) (digital responsibility behavior)	.435	.033	.471	11.483*	.000
การรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง (X2) (digital self efficacy)	.242	.043	.255	5.691*	.000
ทัศนคติ (X1) (Attitude)	.187	.035	.203	5.377*	.003
Constant=.826 R^2 =.683 Adjusted R^2 =.681 F295.170					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 2 วิเคราะห์ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าปัจจัยทัศนคติ การรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้คือ ทัศนคติ (x1) การรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง (x2) และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (x3) โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบขั้นตอนพบว่าทั้ง 3 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังนี้ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (x3) การรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง (x2) และทัศนคติ (x1) ตามลำดับ ทั้ง 3 ปัจจัยสามารถร่วมพยากรณ์ความเป็นพลเมืองดิจิทัลได้ร้อยละ 68.3 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี มากที่สุดคือการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (β=.471) รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง (β=.255) และน้อยที่สุดคือทัศนคติ (β=.203) สามารถนำผลการวิเคราะห์เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

Digital Citizenship =.203(Internet attitude)+.255(Digital self-efficacy)+.471(Moral reasoning) หมายความว่าหากมีการพัฒนาใน 3 ด้าน ได้แก่ทัศนคติ การรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านละ 1 หน่วยจะทำให้ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี สูงขึ้น 0.203, 0.255, 0.471 หน่วยตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1.จากผลการวิเคราะห์เจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรังมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลในระดับสูงที่สุด อาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีการเรียนการสอนในรูปแบบผสมผสานระหว่างรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ร่วมกับภาครัฐส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลผ่านทางนโยบายที่หลากหลายเช่นไทยแลนด์ 4.0 รัฐบาลดิจิทัล ซึ่งต้องมีการใช้งานผ่านแอปพลิเคชั่นที่ภาครัฐจัดทำขึ้น เช่นแอปพลิเคชั่น พร้อมเพย์ ThaiID ทางรัฐ เพื่อเข้าถึงนโยบายภาครัฐ จึงทำให้เจเนอเรชั่นซี ต้องมีอุปกรณ์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพและเหมาะสม จากการสำรวจ (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2566: 44-45) พบว่าเจเนอเรชั่นซี มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตโดยมีเป้าหมายเพื่อติดต่อสื่อสาร กิจกรรมสันทนาการ เพื่อการศึกษา ติดตามข่าวสาร และทำธุรกรรมทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจเนอเรชั่นซี อยู่ในช่วงวัยที่ต้องมีการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาและระดับมหาวิทยาลัย ทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเรียนรู้จึงส่งผลให้ระดับความเป็นพลเมืองดิจิทัลสูงที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของชูชิต ชายทวีป และคณะ (2565: บทคัดย่อ)และ Ruenphongphun et al., 2022: บทคัดย่อ) ที่พบว่ากลุ่มเจเนอเรชั่นซี มีระดับความเป็นพลเมืองดิจิทัลอยู่ในระดับสูงที่สุด

เมื่อพิจารณาความเป็นพลเมืองดิจิทัลในรายด้านพบว่าเจเนอเรชั่นซี มีด้านการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง ซึ่งแตกต่างกับด้านอื่นๆที่อยู่ในระดับสูงที่สุด อาจเนื่องมาจากเจเนอเรชั่นซีไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการความเสี่ยงของข้อมูลตนเองในระบบดิจิทัล ขาดความรู้ในประเด็นความปลอดภัยของบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการเงินว่าควรมีการเปลี่ยนรหัสในแอปพลิเคชั่นที่เกี่ยวข้องกับเงินทุก 3 เดือน ไม่ควรใช้รหัสป้องกันเหมือนกันทุกแอปพลิเคชั่น หรือแม้กระทั้งการตั้งรหัสไม่ควรใช้เลขที่มีความสัมพันธ์กับวันเดือนปีเกิด จึงทำให้ระดับด้านการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านกิจกรรมบนสื่อสังคมดิจิทัล ด้านการใช้งานระบบดิจิทัล และด้านจริยธรรมทางดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2567: 43-51) ที่พบว่าทักษะการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของเจเนอเรชั่นซี อยู่ในระดับต่ำ ถึงแม้จะสามารถแยกแยะ วิเคราะห์ข้อมูลที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องได้ แต่ยังขาดความสามารถในการรักษาอัตลักษณ์ ขาดการรู้เท่าทันภัยจากอินเทอร์เน็ต ขาดการปกป้องข้อมูลความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ระบบดิจิทัล สอดคล้องกับชูชิต ชายทวีป และคณะ (2565: บทคัดย่อ) ที่พบว่าทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลด้านการป้องกันตนเองและคนอื่นจากภัยของอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับทักษะดิจิทัลที่ทำการประเมิน สอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ Jamal and Rizvi (2023: 59) ที่พบว่าด้านการรักษาอัตลักษณ์และความปลอดภัยของข้อมูลอยู่ในระดับที่ต่ำที่สุด ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของจุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์ (2564: 240)ที่พบว่าการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคลของเจเนอเรชั่นซี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการศึกษาดังกล่าวทำการศึกษาเจเนอเรชั่นซีในเขตพื้นที่กรุงเทพซึ่งเป็นเมืองหลวง ซึ่งมีความเจริญทาง

เทคโนโลยีดิจิทัล มีบริบทที่แตกต่างกับจังหวัดตรัง ซึ่งเป็นเมืองรองที่มีขนาดเล็ก ทำให้เจเนอเรชั่นซี มีการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกันกับผู้ที่อยู่อาศัยในเมืองใหญ่

2. จากผลการวิเคราห์พบว่าปัจจัยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง และทัศนคติ สามารถร่วมพยากรณ์ความเป็นพลเมืองดิจิทัลได้ร้อยละ 68.3 ทั้งนี้สามารถแยกอภิปรายรายปัจจัยได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยเหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรัง อธิบายโดยใช้แนวคิดของ Paul & Elder (2006) ได้ว่า เจเนอเรชั่นซีทราบว่าสิ่งใดควรทำ และไม่ควรทำในการใช้งานดิจิทัล มีความคิดก่อนทำและทราบถึงผลจากการกระทำในสังคมออนไลน์ว่าจะเกิดผลดีและเสียอย่างไรพฤติกรรมดังกล่าวจึงแสดงออกมาซึ่งการเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ รยากร สุวรรณ์ และคณะ (2566: 13) ที่พบว่าการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยเฉพาะการมีความรับผิดชอบบนโลกดิจิทัลมีอิทธิพลต่อระดับความเป็นพลเมืองดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยที่ประเทศเกาหลีใต้ของ Choi and Park (2023: บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยเหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล

2.2 ปัจจัยการรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเองพบว่ามีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรัง อธิบายโดยใช้แนวคิดเรื่องการรับรู้ความสามารถตนเองว่าเมื่อเจเนอเรชั่นซีมีความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ได้ จะมีแรงบันดาลใจความพากเพียรและตั้งใจที่จะศึกษาเรียนรู้การใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่เสมอ ส่งผลให้มีการติดตามความรู้และสามารถใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ได้ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งของการเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2567: 49-51) ชูชิต ชายทวีป และคณะ (2565: 147-160) ที่พบว่าการประเมินประสิทธิภาพตนเองเกี่ยวกับการใช้ดิจิทัลตนเองที่สูงจะส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลที่สูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาในต่างประเทศของ Liu and Liu, (2021: 8) ศึกษาที่ประเทศจีนพบว่าเจเนอเรชั่นซี ที่มีระดับการรับรู้ความสามารถตนเองด้านดิจิทัลที่สูงจะมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลที่สูงขึ้นตามไปด้วย และการศึกษาของ Choi and Park (2023 : บทคัดย่อ) ในประเทศเกาหลีใต้ที่พบว่าปัจจัยการรับรู้ความสามารถด้านดิจิทัลของตนเองส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล

2.3 ปัจจัยทัศนคติมีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรัง สามารถอธิบาย ได้ว่าเมื่อเจเนอเรชั่นซีต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียน การทำงาน การพักผ่อน และรับสวัสดิการของรัฐ ก่อให้เกิดประโยชน์และความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้เจเนอเรชั่นซีมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จึงส่งผลให้เจเนอเรชั่นซีสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุขซึ่งการใช้เทคโนโลยีได้และมีกิจกรรมเกี่ยวกับระบบดิจิทัลเป็นปัจจัยหนึ่งของความเป็นพลเมืองดิจิทัล สอดคล้องกับการศึกษาของธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2567: 49-51) ที่พบว่าปัจจัยทัศนคติส่งผลต่อการเป็น

พลเมืองดิจิทัลและสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ Liu and Liu, (2021: 8) ศึกษาที่ประเทศจีนพบว่าทัศนคติต่ออินเทอร์เน็ตส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซีในจังหวัดตรังสามารถนำผลวิจัยที่ได้มาจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เพื่อให้แผนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ “เมืองศรีตรัง (Sri-Trang City)”สำเร็จ ภาครัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโรงเรียนในจังหวัดตรัง ควรพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลให้กับประชาชนในจังหวัดตรังในประเด็นดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าความเป็นพลเมืองดิจิทัลในด้านการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นควรสอดแทรกองค์ความรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดิจิทัลในด้านการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคลผ่านการประชาสัมพันธ์ หรืออบรมให้ความรู้ หรือในรายวิชาที่สอนในระดับมัธยมหรือมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองให้สอดแทรกเนื้อหาดังกล่าวในรายวิชาเพื่อเจเนอเรชั่นซีทราบถึงวิธีปฏิบัติตนที่เหมาะสมเกี่ยวกับการรักษาอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อป้องกันความผิดพลาดและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2 จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทัศนคติ ปัจจัยการรับรู้ความสามารถดิจิทัลของตนเอง และปัจจัยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล ดังนั้นควรจัดทำหลักสูตรระยะสั้นให้ความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องเพื่อให้เจเนอเรชั่นซีเกิดทัศคติที่ดี มีความมั่นใจในความสามารถดิจิทัลซึ่งจะส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลที่สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้ที่ศึกษาเรื่องความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี ควรศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้

1 ควรมีการศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี โดยแบ่งกลุ่มในแต่ละช่วงอายุให้ชัดเจน คือ กลุ่มที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษา กลุ่มที่ศึกษาระดับมหาวิทยาลัย กลุ่มที่ไม่ได้เรียนระดับมหาวิทยาลัย กลุ่มที่ศึกษาระดับอาชีวะ และกลุ่มที่ทำงานแล้ว เพื่อเปรียบเทียบระดับความเป็นพลเมืองดิจิทัล และปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของแต่ละกลุ่ม เพื่อนำผลไปสู่การพัฒนาทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัลของแต่ละกลุ่มอายุของเจเนอเรชั่นซีให้สูงขึ้น

2. การศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเจเนอเรชั่นซี ควรศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้อง อาทิ ตัวแปรด้านปัจจัยประชากรศาสตร์ ตัวแปรด้านพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต และตัวแปรด้านสังคม เพื่อเพิ่มความหลากหลายของแนวทางในการศึกษาเรื่องพลเมืองดิจิทัล

3. การศึกษาโดยเลือกใช้เทคนิคทางสถิติรูปแบบอื่นเช่น การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง จะทำให้การศึกษาวิจัยมีความน่าสนใจและมีความสามารถในการอธิบายปรากฏการณ์ในบริบทนี้ได้ในอีกมิติหนึ่ง

4. การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อทำให้สามารถเข้าใจธรรมชาติของความเป็นพลเมืองดิจิทัลได้เชิงลึกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2565). รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2565. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: www.etda.or.th/getattachment/78750426-4a58-4c36-85d3-d1c11c3db1f3/IUB-65-Final.pdf.aspx

กรมอนามัย. (2565). ประชากรทะเบียนราษฎร์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา: http://dashboard.anamai.moph.go.th/population/pop-all/changwat?year=2022&cw=92

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2566). สถิติสำหรับงานวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะความฉลาดทางดิจิทัลกับพฤติกรรม การเป็นพลเมืองดิจิทัลของเยาวชนไทยใน กรุงเทพมหานคร. *วารสารนิเทศ ศาสตรปริทัศน์*. 25 (3), 232-243.

ชูชิต ชายทวีป, พิศณี พรหมเทพ และ ธนิษฐา สมัย. (2565). ทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.* 16 (3),147-156

ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. (2567). ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 43 (1), 43-53.

พงศ์สัณห์ ศรีสมทรัพย์ และปิยะนุช เงินคล้าย. (2550). *องค์การและการจัดการ.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รยากร สุวรรณ์, สุริยจรัส เตชะตันมีนสกุล, ธรรมพร ตันตรา และ สถาพร แสงสุโพธิ์. (2566). การศึกษาคุณสมบัติการเป็นพลเมืองดิจิทัลของสมาชิกสภาเยาวชน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์.* 6 (2), 1–16.

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. (2541). *พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์.* สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Best, J. w. (1977). *Research in Education.* (3rd ed). New jersey: Prentice hall Inc,

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. Macmillan.

Choi, M., & Park, H. J. (2023). Korean adolescents' profiles of digital citizenship and its relations to internet ethics: implications for critical digital citizenship education. *Cambridge Journal of Education.* 53 (4), 567–586. https://doi.org/10.1080/0305764X.2023.2191929

Jamal B, & Rizvi S. (2023). Analysis of the Digital Citizenship Practices among University Students in Pakistan. *Pakistan Journal of Distance & Online Learning.* 9 (1), 50-68 http://doi.org/10.30971/pjdol.v9i1.1399

Liu,Y.,&Liu,Q. (2021). Factors infuencing teachers' level of digital citizenship in underdeveloped regions of China. *South African Journal of Education*. 41 (4), https://doi.org/10.15700/saje.v41n4a1886

Paul, R., & Elder, L. (2006). *The thinker's guide to understanding the foundations of ethical reasoning.* Foundation Critical Thinking.

Ribble, M. (2015). Digital citizenship in schools: Nine elements all students should know. International Society for Technology in Education.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1976). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity.

Ruenphongphun, P., Sukkamart, A., & Pimdee, P. (2022). Developing Thai undergraduate online digital citizenship skills (DCS) under the New Normal. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 22 (9), 370-385. https://doi.org/10.18844/wjet.v13i3.5937

Suphattanakul, O., Maliwan, E., Eiamnate, N., & Thadee, W. (2023). Developing Digital Citizenship in Municipality: Factors and Barriers. International Journal of Sustainable Development & Planning. 18 (5), 1499-1505.

การวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทย สู่ความเป็นเลิศ

The Factor Analysis of Management Model for the Footvolley Sport Association of Thailand towards Excellence

กิตติพงษ์ โพธิมู[1], ภัททิยา โพธิมู[2],
ศิริวรรณ สุขดี[3] และ ธิติพงษ์ สุขดี[4]
[1]มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา [2-4]มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
Kittipong Potimu[1], Pattiya Potimu[2],
Siriwan Sukdee[3] and Thitipong Sukdee[4]
[1]Suan Sunandha Rajabhat University, [2-4]Thailand National Sports University
Corresponding Author, E-mail thitipong.petnsu@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้ฝึกสอนและนักกีฬา ปี 2567 จำนวน 285 คน ได้มาจากสุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และค่า α = 0.88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง โดยวิธี Maximum Likelihood (ML) ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วย ค่า p-value ไค-สแควร์สัมพัทธ์ ดัชนี GFI, AGFI, NFI, Standardized RMR และ RMSEA ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) โมเดลรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยด้านที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การจัดองค์กรการบริหารจัดการและนโยบายด้านกีฬาของรัฐ การสร้างพื้นฐานด้านกีฬาและขยายฐานนักกีฬาและผู้เกี่ยวข้องด้านกีฬา และการพัฒนาผู้ฝึกสอนและบุคลากรด้านกีฬา

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการ; สมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทย; ความเป็นเลิศ

* วันที่รับบทความ : 26 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 22 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 24 กันยายน 2567
Received: August 26 2024; Revised: September 22 2024; Accepted: September 24 2024

Abstract

This qualitative research aimed to study and analyze the components of management Model for the Footvolley Sport Association of Thailand towards Excellence. The sample group consisted of 285 administrators, staff, coaches, and athletes in 2024, obtained through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire on the management model for the Footvolley Sport Association of Thailand towards Excellence, with an IOC between 0.80-1.00 and $\alpha = 0.88$. Data were analyzed by mean and standard deviation. Second-order confirmatory factor analysis was performed using the Maximum Likelihood (ML) method. The goodness of fit with empirical data was examined using p-value, relative chi-square, GFI, AGFI, NFI, Standardized RMR, and RMSEA indices.The research findings were as follows: 1) All aspects of the components of the management model of the Thailand Futvolley Association towards excellence were at a high level. 2) The model of the management of the Thailand Futvolley Association towards excellence was consistent with empirical data. The three aspects with the highest importance weights were: Organizational management and state sports policy Building sports foundations and expanding the base of athletes and sports-related individuals and Development of coaches and sports personnel

Keywords: Management Model; Footvolley Sport Association of Thailand; Excellence

บทนำ

ฟุตวอลเล่ย์เป็นกีฬาสายพันธุ์ใหม่ที่มีต้นกำเนิดมาจากประเทศบราซิลที่ผสมผสานองค์ประกอบจากกีฬา 3 ประเภท ได้แก่ วอลเลย์บอลชายหาด เซปักตะกร้อ และฟุตบอลชายหาด เป็นกีฬายอดนิยมที่เล่นกันทั่วทวีปอเมริกาและยุโรป นอกจากนี้ยังมีสหพันธ์นานาชาติ สหพันธ์ฟุตวอลเลย์นานาชาติ (Federation of International Footvolley) ที่ควบคุมดูแลกีฬาชนิดนี้ ซึ่งประเทศบราซิลนักกีฬาส่วนใหญ่เล่นฟุตบอล ซึ่งนำเอาพื้นฐานของกีฬาชนิดนี้มาสู่การเล่นฟุตวอลเลย์ แต่กีฬาที่ใกล้เคียงกันกว่านี้ก็คือเซปักตะกร้อ ซึ่งเป็นกีฬาประจำชาติของประเทศไทย เป็นการผสมผสานองค์ประกอบต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างลงตัว ฟุตวอลเลย์ถูกนำเข้ามาเล่นในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2546 โดยคุณประพุทธ กำลังเอก ซึ่งเคยนำทีมชาติไทยไปคว้าอันดับ 4 ของโลกมาแล้วในการแข่งขันฟุตบอลชายหาดที่ประเทศบราซิล นักกีฬาฟุตวอลเลย์ของไทยสามารถสร้างผลงานที่ดีเยี่ยมในการแข่งขันระดับนานาชาติ และมีโอกาสพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ สร้างชื่อเสียงและความภาคภูมิใจให้แก่ประเทศไทย เพราะกีฬาฟุตวอลเลย์มีความคล้ายคลึงกับกีฬาตระกร้อ โดยในปี 2567 สมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยได้ส่งเสริมกีฬาฟุตวอลเลย์ด้วยจากการแข่งขันรายการกีฬาฟุตวอลเลย์ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ประจำปี 2567 ซึ่งมีการแข่งขันระดับเยาวชน 12 ทีม ระดับอุดมศึกษา 12 ทีม และประเภทประชาชนทั่วไป 12 ทีม เพื่อเป็นเวทีให้นักกีฬาฟุตวอลเลย์ได้แสดงความสามารถในการแข่งขันและเฟ้นหานักกีฬาที่มีความสามารถเข้าร่วมฝึกซ้อมในการเตรียมทีมสู่การแข่งขันระดับนานาชาติ ซึ่งสมาคมฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยหวังสร้างฐานนักกีฬาให้เข้มแข็งปูทางสู่การพัฒนา แต่ปัญหาของกีฬาฟุตวอลเลย์ในประเทศไทย คือ ยังไม่

เป็นที่รู้จักและเป็นที่นิยมเล่นมากนัก ซึ่งสมาคมฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยจึงต้องเผยแพร่รูปแบบการเล่น การจัดอบรมวิธีการเล่น กฎ กติกา และฝึกทักษะการเล่นและจัดการแข่งขันเพื่อส่งเสริมเยาวชนและคัดเลือกนักกีฬาสู่ความเป็นเลิศเพื่อสร้างชื่อเสียงให้ประเทศไทยต่อไป (สลักจิตร คณะฤทธิ์ ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์, 2566: 8; สมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทย, 2553: 1)

การบริหารจัดการองค์กรกีฬาไปสู่ความสำเร็จด้านกีฬาระดับนานาชาตินั้นจำเป็นต้องมีแนวทางในการการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ โดย SPLISS Model เป็นทฤษฎีปัจจัยนโยบายการกีฬาที่ De Bosscher (2015: 93) ซึ่งประกอบด้วย 9 เสาหลัก ที่นำมาใช้ศึกษาและใช้ในการบริหารองค์กรกีฬา การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ดังที่ Henry et al., (2020: 520) ได้กล่าวว่า SPLISS Model เป็นแนวทางหลักในการกำหนดนโยบายสู่ความสำเร็จด้านกีฬาระดับนานาชาติ แนวทางดังกล่าวมีจุดแข็งที่ครอบคลุมในทางนโยบายและการปฏิบัติ Ouyang et al., (2022: 289) พบว่าการศึกษาที่ใช้ทฤษฎี SPLISS Model เน้นการตรวจสอบนโยบายกีฬาระดับสูงและการพัฒนาอย่างครอบคลุมภายในประเทศและนานาชาติ แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบหลักในการนำนโยบายกีฬาสำหรับทุกคนมาใช้ผ่านองค์กรกีฬาตั้งแต่ระดับพื้นฐานจากการสร้างพื้นฐานด้านกีฬาและขยายฐานนักกีฬาและผู้เกี่ยวข้องด้านกีฬา และสนาม อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกกีฬา Fan et al., (2023: 95) ที่ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการแข่งขันฟุตบอลโลกโดยนำทฤษฎี SPLISS มาใช้พบว่า 1) ระดับเศรษฐกิจของประเทศส่งผลในเชิงบวกต่อผลงานของฟุตบอลโลก เจ้าภาพฟุตบอลโลก ประชากรที่มีขนาดต่างกันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการแข่งขันฟุตบอลโลกอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งมีการนำไปศึกษากับองค์กรกีฬาและการพัฒนาในปัจจุบัน และสอดคล้องกับ Listiarini et al., (2024: 167) ได้ศึกษาแนวทางหลัก 9 ประการของความสำเร็จด้านกีฬาระดับสูง พบว่า ภูมิภาคต่างๆ จำนวนมากยังไม่ได้นำหลัก 9 ประการนี้มาใช้ จึงเสนอแนะให้ผู้บริหารกีฬาพาราไกลดิ้งนำแนวทางของ SPLISS ไปใช้พัฒนากีฬาแต่ละภูมิภาคเพื่อผลิตนักกีฬาพาราไกลดิ้งที่มีความสามารถสูงสุด และ นภพร ทัศนัยนา (2565: 154) ได้พบว่า แนวทางการส่งเสริมพัฒนากีฬาจากฐานรากสู่ความเป็นเลิศและอาชีพ และพัฒนาสู่อุตสาหกรรมกีฬาควรนำองค์ประกอบของ SPLISS Model ซึ่งประกอบด้วย 9 เสาหลัก และเสริมด้วยองค์ประกอบอื่นๆ ที่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย จัดสัดส่วนสมดุลความสำคัญในการดำเนินงานและงบประมาณ การให้ความสำคัญในการจัดการแข่งขันเพื่อส่งเสริมทุกคนได้แสดงความสามารถด้านกีฬา และการสร้างการมีส่วนร่วมโดยให้องค์กรตามกฎหมาย ชุมชน ท้องถิ่นและกรมพลศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนการแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศควรสร้างความเข้มแข็งของชมรม สโมสรกีฬา ให้ฝึกฝนนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขัน โดยมีการกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบ

จากเหตุผลที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ โดยการนำ SPLISS Model มาสร้างตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามแนวทางเสาหลัก 9 ต้น และทำการยืนยันรูปแบบจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ
2. เพื่อวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้ฝึกสอนและนักกีฬา ปี 2567 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโดยใช้โปรแกรม G* Power 3.1 (Faul et al., 2009: 1149-1152) และใช้การวิเคราะห์ Goodness of fit tests กำหนดขนาดอิทธิพล (Effect Size) เท่ากับ 0.05 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α) เท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจทดสอบ (power of test) เท่ากับ 0.80 (Cohen, 1977: 9-10 ; Hair et al., 2019: 633) ค่าองศาอิสระของตัวแบบ (df) เท่ากับ 350 ที่คำนวณจากสูตร df = (NI(NI+1)/2)-NP เมื่อ NI คือตัวแปรสังเกตได้เท่ากับ 28 ตัว NP คือพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าเท่ากับ 56 ตัวได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 285 คน ได้มาจากสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยกำหนดตามสัดส่วนจากผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้ฝึกสอนและนักกีฬาของสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด การหาคุณภาพของเครื่องมือของแบบสอบถาม โดยนำไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item – Objective Congruency : IOC) มีต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า .50 จึงจะถือว่าเครื่องมือนั้นมีความเที่ยงตรง โดยการศึกษาครั้งนี้แบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่า α = 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้เมื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้แล้ว ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการทำวิจัยพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยให้ทราบ และนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 ฉบับ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองพร้อมผู้ช่วย ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้ช่วยวิจัยเป็นอย่างดี จึงรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ 285 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) มีค่าเท่ากับ 0.909 และค่าสถิติของ Bartlett's test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 7351.750 มีนัยสำคัญทางสถิติ (p = .000) ซึ่งมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบในเกณฑ์ดีมาก สรุปได้ว่าผ่านข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจึงได้นำไปวิเคราะห์องค์ประกอบทุกตัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ขององค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2560: 82) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Confirmatory Factor Analysis : The second Order) ของรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล โดยวิธี Maximum Likelihood (ML) สถิติสำคัญ ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์คือ ค่า p-value ไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Chi - Square /df) ดัชนี GFI (Goodness of Fit Index) ดัชนี AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) NFI (Normal Fit Index) ค่า Standardized RMR (Standardized Root Mean Squared Residual) และค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) โดยเกณฑ์สอดคล้องดังนี้ 1) ค่า p-value มากกว่า 0.05 2) ไค-สแควร์สัมพัทธ์ น้อยกว่า 2.00 สอดคล้องกลมกลืนดี 2.00-5.00 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้ 3) ดัชนี GFI, AGFI, NFI มากกว่า 0.95 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.90-0.95 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้

4) Standardized RMR และ RMSEA น้อยกว่า 0.05 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.05-0.08 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้ (Diamantopoulos and Siguaw, 2000: 192)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีปัจจัยนโยบายการกีฬาที่นำไปสู่ความสำเร็จด้านกีฬาระดับนานาชาติ SPLISS Model (Theory Of Sports Policy Factors Leading To International Sporting Success) ของ De Bosscher (2015: 99-113) ซึ่งประกอบด้วย 9 เสาหลัก คือ 1) การสนับสนุนด้านการเงินและงบประมาณ (Financial support: FS) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ 2) การจัดองค์กรการบริหารจัดการและนโยบายด้านกีฬาของรัฐ (Structure, organisation and governance of sport policies: OS) ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ 3) การสร้างพื้นฐานด้านกีฬาและขยายฐานนักกีฬาและผู้เกี่ยวข้องด้านกีฬา (Foundation & participation: FP) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ 4) ระบบค้นหาและคัดเลือกนักกีฬาที่มีความสามารถพิเศษและการพัฒนานักกีฬา (Talent identification & development system: TD) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ 5) สวัสดิการและอาชีพของนักกีฬา บุคลากรกีฬาหลังพ้นสภาพ (Athletic & post-Career Support: AP) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ 6) สนาม อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกกีฬา (Training facilities: TF) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ 7) การพัฒนาผู้ฝึกสอนและบุคลากรด้านกีฬา (Coaching provision & coach Development: CD) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ 8) การจัดการแข่งขันระดับชาติและนานาชาติ (International competition: NC) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ และ 9) การศึกษาวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมด้านกีฬา (Scientific research and Innovation: SR) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้

ผลการวิจัย

1. หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศอยู่

รายการ	M	S.D.	ระดับ
1. การสนับสนุนด้านการเงินและงบประมาณ (FS)	4.10	0.53	มาก
2. การจัดองค์กรการบริหารจัดการและนโยบายด้านกีฬาของรัฐ (OS)	4.18	0.57	มาก
3. การสร้างพื้นฐานด้านกีฬาและขยายฐานนักกีฬาและผู้เกี่ยวข้องด้านกีฬา (FP)	4.25	0.59	มาก

4. ระบบค้นหาและคัดเลือกนักกีฬาที่มีความสามารถพิเศษและการพัฒนานักกีฬา (TD)	4.16	0.60	มาก
5. สวัสดิการและอาชีพของนักกีฬา บุคลากรกีฬาหลังพ้นสภาพ (AP)	4.18	0.56	มาก
6. สนาม อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกกีฬา (TF)	4.05	0.59	มาก
7. การพัฒนาผู้ฝึกสอนและบุคลากรด้านกีฬา (CD)	4.23	0.59	มาก
8. การจัดการแข่งขันระดับชาติและนานาชาติ (NC)	4.21	0.58	มาก
9. การศึกษาวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมด้านกีฬา (SR)	4.21	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสองของโมเดลรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี ดังรูปที่ 1 และตาราง 2-3

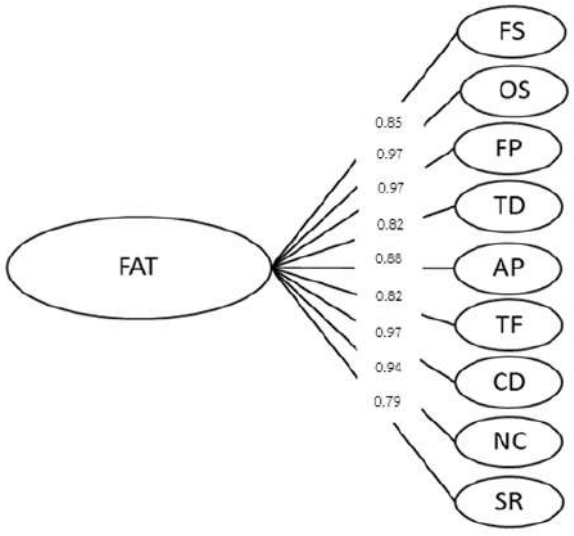

รูปที่ 1 องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สองของรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ

ตารางที่ 2 ค่าดัชนีความกลมกลืนของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สองของรูปแบบการบริหาร

จัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ

ดัชนีความกลมกลืน	ค่าสถิติที่ได้	สรุปผล
p-value	0.49	สอดคล้องกลมกลืนดี
ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์	0.99	สอดคล้องกลมกลืนดี
GFI	0.92	สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้
AGFI	0.91	สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้
NFI	0.97	สอดคล้องกลมกลืนดี
Standardized RMR	0.04	สอดคล้องกลมกลืนดี
RMSEA	0.00	สอดคล้องกลมกลืนดี

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสองของรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ พบว่า p-value มีค่าเท่ากับ 0.49 ค่าไค -สแควร์สัมพัทธ์มีค่าเท่ากับ 0.99 ค่าไค – สแควร์ (Chi-Square) มีค่าเท่ากับ 340.92 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom) มีค่าเท่ากับ 341 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) รวมทั้งค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.92 และ 0.91 ตามลำดับ ค่าดัชนีความสอดคล้องสัมพันธ์ (NFI) มีค่าเท่ากับ 0.97 Standardized RMR มีค่าเท่ากับ 0.04 และ ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.00 จึงสรุปว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สองของรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ			R^2
	B	SE	t	
FS	0.85	0.13	7.73**	0.73
OS	0.97	0.13	8.09**	0.94
FP	0.97	0.09	11.22**	0.94
TD	0.82	0.09	9.75**	0.67
AP	0.88	0.09	8.98**	0.77
TF	0.82	0.08	9.06**	0.67
CD	0.97	0.12	8.49**	0.94

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ			R^2
	B	SE	t	
NC	0.94	0.08	11.26**	0.88
SR	0.79	0.09	8.71**	0.63

** p < .01

จากตาราง 3 แสดง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า มีค่าเป็นบวกทั้งหมด และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยด้านที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การจัดองค์กรการบริหารจัดการและนโยบายด้านกีฬาของรัฐ (OS) การสร้างพื้นฐานด้านกีฬาและขยายฐานนักกีฬาและผู้เกี่ยวข้องด้านกีฬา (FP) และการพัฒนาผู้ฝึกสอนและบุคลากรด้านกีฬา (CD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.97 เท่ากัน

อภิปรายผลการวิจัย

โมเดลรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศที่นำ SPLISS Model มาใช้สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพราะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็นว่ารูปแบบการบริหารดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม โดย 9 เสาหลักเป็นปัจจัยนโยบายการกีฬาที่ครอบคลุมการพัฒนาองค์กรกีฬไปสู่ความสำเร็จด้านกีฬาระดับนานาชาติ ซึ่งตรงกับพันธกิจของสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทย Fitriyani et al., (2024: 28-29) ได้นำ SPLISS Model มาใช้ในการวิเคราะห์การดำเนินระบบการพัฒนากีฬาแห่งความสำเร็จที่โคนี เคนดัล รีเจนซี่ ผลการวิจัยพบว่า 1) มีความจำเป็นต้องเข้าใจกลยุทธ์นโยบายในการให้ทุนการกีฬา 2) มีความจำเป็นต้องจัดโครงสร้างกีฬาและนโยบายการกีฬา 3) ต้องการการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านรากฐานและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและติดตามความสามารถของนักกีฬา 4) ต้องการการสนับสนุนและการรับประกันสำหรับนักกีฬา 5) การกำหนดมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬา 6) มีความจำเป็นต้องอำนวยความสะดวกด้านทรัพยากรบุคคลของผู้ฝึกสอนที่ผ่านการรับรอง และเสริมสร้างนโยบายในการจัดการแข่งขันที่ยั่งยืน และจากผลการวิจัยครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นว่าสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาการจัดองค์กรการบริหารจัดการและนโยบายด้านกีฬาของรัฐ การสร้างพื้นฐานด้านกีฬาและขยายฐานนักกีฬาและผู้เกี่ยวข้องด้านกีฬา และการพัฒนาผู้ฝึกสอนและบุคลากรด้านกีฬา ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุด สอดคล้องกับ Vukadinović et al., (2021: 422) ได้พบว่าความสำเร็จของการกีฬาจะต้องมีระบบที่สนับสุนนระยะยาวและมั่นคงในการพัฒนากีฬาที่มีสมรรถนะสูง การค้นหานักกีฬาที่มีพรสวรรค์และการพัฒนาตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬา และที่สำคัญต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างผู้ฝึกสอนและบุคคลกรกีฬาที่มีความสามารถ และสอดคล้องกับ Van der Roest et al., (2022: 149)

ได้กล่าวถึงระบบกีฬาประสิทธิภาพสูงโดยการพัฒนาในปัจจุบันและความท้าทายในอนาคตว่าการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นทำให้ต้องมีการจัดหางบประมาณที่ใช้สนับสนุนนักกีฬาเพิ่มมาก การพัฒนาผู้ฝึกสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการกีฬา

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศที่ได้นำ SPLISS Model 9 เสาหลักมาใช้ในการนำมาใช้ในการพัฒนาสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยมีความเหมาะสม จึงควรนำผลการวิจัยเสนอให้ผู้บริหารสมาคม ฯ และผู้ที่สนใจนำไปใช้ดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสามารถนำไปวางแผนและสร้างกลยุทธ์ โดยเฉพาะองค์ประกอบที่มีนำหนักมากที่สุดคือ การจัดองค์กรการบริหารจัดการและนโยบายด้านกีฬาของรัฐ การสร้างพื้นฐานด้านกีฬาและขยายฐานนักกีฬาและผู้เกี่ยวข้องด้านกีฬา และการพัฒนาผู้ฝึกสอนและบุคลากรด้านกีฬา เพื่อให้สมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยสามารถพัฒนานักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศสูงสุดได้ 2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการสามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการ ฯ ไปเป็นแนวทางบริหารงาน จัดอบรม เผยแพร่ความรู้ กฎ กติกา เพิ่มรายการจัดการแข่งขันในประเทศ และ 3) ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการสามารถนำ SPLISS Model ไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมโดยการศึกษาข้อมูลเชิงลึกเพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีในการพัฒนาแต่ละองค์ประกอบ

เอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุริยาสาส์น

นภพร ทัศนัยนา. (2565). *แนวทางการส่งเสริมกีฬาจากกีฬาพื้นฐานสู่กีฬาอาชีพสำหรับประเทศไทย. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ.* 48 (1), 154-165.

สมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทย. (2553). ประวัติและรูปแบบการแข่งขัน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://footvolley.org/?page_id=27

สลักจิตร คณะฤทธิ์ ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์. (2566). กลยุทธ์การส่งเสริมกีฬาฟุตวอลเลย์ในประเทศไทย. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.* 3 (2), 1-8.

Cohen, J. (1977). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (Rev. ed.). Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

De Bosscher, V. (2015). Theory Of Sports Policy Factors Leading To International Sporting Success (SPLISS) 1. In *Routledge handbook of theory in sport management* (pp. 93-113). Routledge.

Diamantopoulos, A. and Siguaw, J.A. (2000). *Introducing LISREL*. London: Sage Publications.

Henry, I., Dowling, M., Ko, L. M., & Brown, P. (2020). Challenging the new orthodoxy: A critique of SPLISS and variable-oriented approaches to comparing sporting nations. *European sport management quarterly*. 20 (4), 520-536.

Fan, M., Chen, X., & Zhang, H. (2023, September). An Analysis of Macro-influencing Factors of FIFA World Cup Competition Performance: Based on the SPLISS Theory Perspective. In *International Symposium on Computer Science in Sport* (pp. 95-104). Singapore: Springer Nature Singapore.

Faul, F., Erdfelder, E., Buchner, A., & Lang, A. G. (2009). Statistical power analyses using G* Power 3.1: Tests for correlation and regression analyses. *Behavior research methods*. 41 (4), 1149-1160.

Fitriyani, A., Rahayu, S., & Hartono, M. (2024). Analysis of the Implementation of the Sports Achievement Development System in Koni, Kendal Regency. *Journal of Physical Education and Sports*. 13 (1), 28-36.

Hair, Jr., J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E. & Black, R. L., W.C. (2019). *Multivariate Data Analysis (8th ed.)*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.

Listiarini, D., Kurniawan, R., & Paramitha, ST (2024). Perspective SPILSS Models forAnalinging the Development of Paragliding Athletes in Central Java. *KnE Social Sciences* , 167-179.

Ouyang, Y., Lee, P. C., & Ko, L. M. (2022). A systematic review of the development of sport policy research (2000–2020). *Sustainability*. 15 (1), 389.

Van der Roest, J. W., De Bosscher, V., & Shibli, S. (2022). High-performance sport systems: current developments and future challenges. In *A research agenda for sport management* (pp. 149-166). Edward Elgar Publishing.

Vukadinović, S., Simović, S., & Jovanović, J. (2021). Competitiveness of the sport system in the Republic of Srpska. *Journal of Physical Education and Sport*. 21 (1), 416-424.

The Sanjiang Dong Peasant Life Painting: Representation in the Context of Social Change in China

Na Yang and Metta Sirisuk
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sirisuk83@ hotmail.com

****

Abstract

The objectives of this study are 1) the representation of Sanjiang Dong peasant life paintings during the social construction period. 2) the representation of Sanjiang Dong peasant life paintings during the Reform and opening up period. 3) the representation of Sanjiang Dong peasant life paintings in the 21st century - 2023. The samples of the study are Liu Keqing, Yang Peishu, Yang Gongcun, Yang Gongguo, Chen Meimei, Wu Jianchun, and Rong Xuelian, who are the representative creators of peasant life paintings in social construction period, Reform and opening up up period, and the 21st century-2023 period. The research tools are Record book, drawing, Interview questionnaire, Tools for recording audio and video, namely cameras and camcorders.This paper adopts a qualitative research methodology, using literature collection and field survey as the focus . On the one hand, the Sanjiang Dong peasant life painting is excavated through literature to summarize the previous research. On the other hand, according to the research objectives of the thesis, field survey was conducted in Sanjiang Dong Autonomous County to collect relevant data.

The results of the research are as follows: 1. Sanjiang Dong peasant life paintings represent "Political Propaganda" in the social construction period, which express the happy and optimistic life of peasants, the image of the main character and the ideal life in the countryside. 2. Sanjiang Dong peasant life paintings represent "Regional Folklore" in the Reform and opening up period. 3. During the period of reform and opening up, Sanjiang Dong peasant life paintings represent "regional folklore", expressing the native soil, the spirit of national culture and the aesthetics of folk art. 3. 21st century-2023 Sanjiang Dong peasant life paintings represent "cultural products", expressing for the sake of expression, expressing the native soil, the spirit of national culture and the aesthetics of folk art. 4. The aesthetics of folk art. Suggestions: 1. Provide a new model and a new research perspective for other folk art studies. 2. Provide reference for the government to formulate policies and measures for the development, promotion and support of Sanjiang Dong peasant life painting. 3. 3. Sanjiang Dong peasant life painting has high research value, attracting more experts and scholars to understand the Dong, Sanjiang County, peasants, etc., and bringing greater social influence to Sanjiang Dong peasant life painting.

Keywords: The Sanjiang Dong peasant life painting; Representation; Context of social change in China

* Received: May 12 2024; Revised: June 2 2024; Accepted: June 4 2024

Introduction

Guangxi is a multi-ethnic autonomous region with unique ethnicity and locality. It has the largest population of ethnic minorities in the country. Sanjiang Dong Autonomous County is located in Guangxi Province. At the junction of Guangxi, Hunan and Guizhou provinces, it is the earliest autonomous county with the largest Dong population among the five Dong autonomous counties in China.In May 2006, the State Council announced the first batch of national intangible cultural heritage lists, and 19 items in Guangxi were included in them (Zheng, 2022).The list of intangible cultural heritages in Guangxi was published by the State Council in May 2006, and the list of intangible cultural heritages in Guangxi was published by the State Department. This information fully reflects the diversity of intangible cultural heritage in Guangxi and its deep cultural flavor.

In 2012, Sanjiang Dong peasant life painting was recognized as Intangible Cultural Heritage by the Ministry of Culture. Sanjiang Dong peasant life painting belongs to a kind of Chinese folk art, which takes peasants, rural areas and agriculture as the main theme, and has a strong regional and ethnic character for the expression of peasants' social life, natural environment and ethnic activities. Sanjiang Dong peasant life painting is a reflection of the Dong way of life.

Most of the dissertations on Sanjiang Dong peasant life painting, researchers focus on describing the history, theme, content, and artistic characteristics of Sanjiang Dong peasant life painting. For example, Xie Lin's thesis, "The Wonderful Flower Rooted in Ethnic Soil--Introducing Guangxi Sanjiang Peasant Life Paintings", Yi Hongmei's thesis, "Contemporary Floating World Painting from the Deep Mountain to the Hall of Art", and Zhang Guofan's thesis, "Let the Flower of Ethnic Art Blossom More Splendidly--Seeing the Peasants' Styles Paintings in Sanjiang".

In recent years, some researchers have begun to analyze the meanings embedded in the contents of Sanjiang Dong peasant life paintings. Lv Ping's thesis is "Native soil imagery and modern transformation in Sanjiang Dong peasant life painting". However, the study on the meaning of the content of peasant life paintings only analyzes Sanjiang Dong peasant life paintings as a whole, and does not analyze the meaning of the content of Sanjiang Dong peasant life paintings in each period.

Through the investigation of the literature and field aspects of Sanjiang Dong peasant life paintings. A phenomenon was found that the groups paid attention to the art of Sanjiang Dong peasant life painting itself, and paid less attention to the meanings expressed in the peasant life paintings? Why do Sanjiang Dong peasant life painting painters paint these peasant life paintings? Who are Sanjiang Dong peasant life painters painting these paintings for? What do Sanjiang Dong peasant life paintings want to give the viewers? What culture does Sanjiang Dong peasant life painting express? In order to fill the academic gap, the research question of this study is: What kind of culture and ecology do the paintings of Sijiang Dong peasants reflect? I use the concept of "the representation" to interpret Sanjiang Dong peasant life paintings. Representation This concept was put forward by Stuart Hall in Representation: cultural representations and signing practices.Hall points out that representation produces meaning through language, and that the occurrence of representation depends on both "conceptual systems" and "linguistic systems" (Hall, 1997:18).

Research Objectives

There are three research objectives in this study:

1. The representation of Sanjiang Dong peasant life painting in the social construction period.

2. The representation of Sanjiang Dong peasant life painting in the Reform and opening up period.

3. The representation of Sanjiang Dong peasant life painting in the 21st century-2023.

Research Methodology

This paper adopts qualitative research methodology.

1. Sanjiang Dong peasant life painting

The number of creators of Sanjiang Dong peasants life painting in social construction period is limited. According to the creators' influence, 2 peasants' painting creators were selected. They are Mr. Liu Keqing and Mr. Yang Peishu.

The creators of Sanjiang Dong Peasant Life Painting in the Reform and opening up period were peasants born and raised in Sanjiang Dong. These creators have been living in the rural areas of Sanjiang Dong. Their education is relatively low, and they have not gone through the systematic art professional study in colleges and universities. The number of people is more than 40. In this paper, we select two peasants' painting creators who have been selected and and awarded more prizes in national exhibitions. They are: Mr. Yang Gongcun and Mr. Yang Gongguo.

The crowd of Sanjiang Dong peasant life painting creators from the twenty-first century to the present is the native Dong peasants. In the process of China's social development, some peasants have changed their status with the improvement of their education level, the determination of their work units, and the improvement of their living standard. Gradually, they are transformed from peasants to urban residents. Although, the identity of some of the peasant life painting creators has been transformed, they still retain their peasants' roots and peasants' way of thinking because they were all once born and grew up in the countryside, and all of them have the experience of living in the countryside. The number of people is more than 1,000. In this paper, three creators of peasants' paintings who have been selected and and won more awards in national exhibitions are selected. They are: Ms. Chen Meimei, Mr. Wu Jianchun and Ms. Rong Xuelian.

2. Guangxi peasant life painting jury. Mr. Kuang Da Ai, vice-chairman of Guangxi Zhuang Autonomous Region Literary and Art Union; Shi Xiangdong, chairman of Guangxi Artists Association; Mr. Deng Bin, Mr. Chen Yigang and Mr. Meng Yuan Bake, vice-chairmen of Guangxi Artists Association.

3. Guangxi painting and calligraphy academy, painting gallery, museum, tourist store. President of Guangxi Calligraphy and Painting Academy: Mr. Wang Rui; Deputy Director of Art Museum of Guangxi Calligraphy and Painting Academy: Ms. Chen Liyu; Director of Sanjiang Dong Painting Museum: Mr. Wu Fanyu; Museum of Peasants' Paintings in Dokdong Village, Sanjiang: Mr. Yang Curator.

4. Data collection: this study adopts literature collection and field survey as the focus. On the one hand, Sanjiang Dong peasant life paintings are excavated through literature to summarize the previous research. On the other hand, according to the research objectives of

the thesis, field survey was conducted in Sanjiang Dong Autonomous County to collect relevant data.

5. Data Analysis

Data Analysis: This paper categorizes the collected data and sorts out the data of Sanjiang Dong peasant life painting; sorts out the representations of Sanjiang Dong peasant life painting during the Chinese social construction period, Reform and opening up period and the 21st century-2023.

Research Scope

The main research area of this study is Sanjiang Dudong Town and Guyi Town. The production and inheritance bases of Sanjiang peasant life paintings are now mainly concentrated in Sanjiang Dudong Town and Guyi Town; the main inheritors of Sanjiang peasant life paintings are concentrated in Sanjiang Dudong Town and Guyi Town; the number of Sanjiang peasant life painters in Sanjiang Dudong Town and Guyi Town is relatively large, and there are more famous peasant life painters.

Research Findings

1. China's social construction period (1973-1978)

During China's social construction period, Sanjiang Dong peasant life paintings were subdivided into two parts as representatives of "Propaganda". The first one is the representation of the new image of peasants; the second one is the representation of the state ideology. Among them, the representation of the state ideology is the main one.

1.1 Peasant life painting as a representative of the "new image of peasants"

Peasant life paintings, as representatives of the "new image of peasants" (Table 1), are organized in five main areas. These are: "as a representation of the new image of peasants", "Reason", "Like who expresses", "what it expresses ", and "consequence".

Table 1 Peasant life painting as Representatives of the "New Image of Peasants"

Representation	**New image of peasants**	
reason	1. peasants occupy a large base in China, which is a force that cannot be ignored. 2. The author of the peasant life painting is the farmer at the most basic level of society, and the central government is conducive to the stability of the country.	
Like who expresses	national people	
Passive expression	Happiness and optimism and the image of the national hero	With Chinese painting ink, the proportion of the technique and the image of the farmer layout symbol, to express the status of the master of the farmer group.
consequence	1. The satisfied confidence of the farmers' group stimulates their sense of pride and responsibility. 2. It provides opportunities for peasant painters to show their talents and improve their popularity and influence.	

China is an ancient agricultural country, and peasants played different roles at different times. During the period of national revolution, peasants were often portrayed in paintings as "suffering", "miserable" and "compassionate". For example, Jiang Zhaoho's Picture of “Displaced Peasants” realistically reproduces the miserable fate and helpless life of peasants during the war (Wang, 2012: 13) (Figure 1). 1942, Mao Zedong's "Speech at Yan'an Literary and Artistic Symposium" put forward an opposite view on the image of peasants. He pointed out that the workers and peasants were cleaner than both the bourgeoisie and the petty-bourgeoisie intellectuals (Mao, 1991:851). This viewpoint refreshed people's perception and memory of the image of peasants. With the founding of New China and under the influence of the state ideology, the peasants in paintings were portrayed as positive and joyful and overflowing with the happiness of the protagonists.

Figure 1 "Displaced Peasants" local
Source: https://baike.baidu.com 17/January/2024

1.1.1 Reasons for peasant life paintings as a representation of the "new image of peasants"

Reason 1: Peasants, as the main source of personnel for the Chinese army, formed the basis of the fighting force; peasants occupy a large number in China, and they are a force to be reckoned with in the new China. After the founding of New China, in order to build a new national spirit, the state used peasant life paintings to create a group of "new images of peasants" with modern character.

Reason 2: Sanjiang Dong peasant life painting is a way for the government to publicize and educate the grassroots from the ideology and culture. From the Cultural Affairs Bureau, Group Art Museum to the village clubs and art activity groups, the propaganda organization has been deeply penetrating into the grass-roots units. The authors of Sanjiang Dong peasant life paintings are peasants at the lowest level of society, and keeping their thoughts in line with the central government is conducive to the stability of the country.

1.1.2 Expression

As a representative of the "new image of peasants", Sanjiang Dong peasant life painting passively expresses the happy and optimistic life of peasants and the image of the protagonist to the whole nation. 1955 Zhou Yang pointed out in a meeting of art workers that: Creating the real image of the characters of the new era, which can evoke the feeling of beauty and health in our hearts, is an important task for us artists (Pan, 1959: 2). Therefore, the images of peasants in the paintings of this period were no longer gloomy and bitter like those of the 1930s and 1940s, but positive and happy, full of the happiness of the protagonists.

In terms of overall layout, the symbol of "peasants as the main figure and other elements as secondary" was commonly used to express the ownership of the peasants' group. In terms of technique, it is common to use symbols with Chinese brush and ink, emphasizing on the proportion of modeling and perspective effect to express the mastership of peasants. For example, Liu Keqing and Peng Aiping's "Squatting" (Figure 2).

Figure 2 The Squatting by Liu Keqing and Peng Aiping
Source: Gong Shupai, article The Flow of Meaning: From Country to Country to Nationality17/January/2024

1.1.3 Consequences

Peasant life paintings have not only succeeded in creating a "new image of peasants", but also enhanced the self-identity and self-confidence of the peasant community at a deeper level. These works inspire peasants' pride and sense of mission as the masters of the country. Sanjiang Dong peasant life painting provides an official platform for many peasant life painters to display their artistic talents, and effectively enhances the social recognition and artistic influence of Sanjiang Dong peasant life painting.

1.2 Peasant life painting as a representation of "ideology"

Peasants' life painting as a representative of "ideology" (Table 2) is organized in five aspects. They are: "as a representation of ideology", "Reason", "Like who expresses", "what it expresses ", and "consequence".

Table 2 Peasant life painting as Representatives of the "Ideology"

Representation	**Ideology - Literature and Art in the Service of Politics**	
reason	1. To construct a new nation-state spirit and to confirm the legitimacy of the new nation-state. 2. National economic policies, organizational policies and cultural policies transfer to rural areas	
Like who expresses	national people	
Passive expression	Ideal Peasants' Life	Character image, color and layout to express a confident, optimistic farmer image and a happy life.
consequence	1. Establish cultural leadership and build a socialist cultural system. 2. It creates a positive image for the society and the country and helps to enhance social cohesion. 3. Guide the readers' thought and realize the social education function of literature and art.	

Source: author, 2024

The social construction period in China is a stage of development in which the main task is to establish cultural leadership and "construct a socialist cultural system". At this time, peasants' paintings, as representatives of consciousness, specifically represented "literature and art in the service of politics". With the founding of New China, China entered a period of production and construction. At the same time, the main leaders of the Party began to think about the development path of literature and art after the establishment of the new regime, and explored and established socialist literature and art policies and cultural systems, in order to establish cultural leadership and ensure the Party's overall leadership in the ideological field. What was constructed in the field of literature and art was the "literature and art of the workers, peasants and soldiers".

1.2.1 Reasons for peasant life paintings as representatives of "ideology"

Reason 1:After the founding of New China, the primary task of the State power was to build a common knowledge system shared by all people. In the field of literature and art, this was reflected in the "literature and art of the workers, peasants and soldiers". This was intended to shape a new national spirit.

Reason 2: Shift of state policy to the countryside. Economically, when the country basically completed its socialist transformation in 1956 and entered a period of construction, the countryside was the main source of capital accumulation for the new China, as more surplus value was needed to support the modernization path, which was mainly based on the construction of heavy industry. In order to publicize the national policy to the countryside, a large number of peasant life paintings with cost-effective prices were needed to publicize the national policy and to achieve the purpose of literary creation to cooperate with the production and construction.

1.2.2 Expression

Sanjiang Dong peasant life paintings express ideal peasants' life. In terms of characterization, Sanjiang Dong peasant life paintings commonly use symbols such as rosy faces, smiling faces, relaxed and easy movements, and brightly colored clothing to express

peasants' self-confidence, optimism, hard work, bravery, and happiness in life. For example, Captain Qua of Yang Xiaosu (Figure 3). In terms of color layout, red, yellow, blue and other symbols are commonly used to express "sunny days" and the peasants' enthusiastic energy. In terms of subject matter, symbols such as leaders, fronts of struggle, and scenes of peasants' lives are commonly used to express the peasants' fervent energy and the sweeping changes in the countryside.

Figure 3 Yang Peishu's Commendation for the captain
Source: Gong Shupai, article "The Flow of Meaning: From State to Place to Nation" 20/June/2023

1.2.3 Consequences

Sanjiang Dong peasant life painting helps the state to establish cultural leadership and build a socialist cultural system. Sanjiang Dong peasant life painting expresses a positive image of the society and the state. The core socialist values and ideology conveyed by peasant life paintings. This positive image helps to enhance the cohesion and centripetal force of society and provides strong spiritual support for the development and construction of the country. When regulating literary and artistic activities and formulating relevant policies, literary artists need to take up their political responsibilities and borrow the art form of peasant life painting to guide the audience at the ideological level, thus giving full play to the important role of literature and art in social education.

2. Reform and opening up period (1978-21st century)

2.1 Peasants' Paintings as Representatives of Regional Folklore

Peasant life paintings, as representatives of regional folklore (Table 3), are analyzed from five aspects. They are: "as a representative of regional folklore", "Reason", "Like who expresses", "what it expresses ", and "consequence".

Table 3 Peasant Paintings as Representatives of "Regional Folklore

Representation	**Regional folklore**	
reason	1. Influenced by Dong ethnic culture and folk art. 2. Influenced by the regional culture of Sanjiang County. 3. Farmer life painters are closely related to farming culture.	
Express to yourself	personally	
Active expression	native culture	Expressed through subject symbols, compositional symbols, color symbols, and stylistic symbols.
	spirit of national culture	
	The Aesthetic Ideal of Folk Art	
consequence	1. Teach the Dong people in Sanjiang 2. Strengthen national identity, cultural identity and social identity	

In 1978, the policy of reform and opening up came into being. Following the pace of reform and opening up, the literary and art circles profoundly summarized the lines and policies of the 30 years since the founding of the country. Literature and art began to free themselves from the tools of Propaganda, and pursued the trend of aesthetic essence. At this time, the peasant life paintings in the country rapidly developed in the direction of the native soil and the nationalities. Sanjiang Dong peasant life painting followed the pace of the national peasant life painting, which tapped into local folk art, collected embroidery, clothing and other crafts, and took the best of them and removed the dregs. The painters apply the artistic characteristics of folk art cultivation and folk art to peasant life painting.

2.2 Reasons for Peasant Life Painting as a Representative of "Regional Folklore"

Reason 1: Sanjiang Dong peasants' life paintings are deeply inspired by Dong folk culture, which skillfully integrates Dong architectural murals, costumes, paper-cutting, Dong embroidery, Dong brocade and other rich and diversified forms of folk art, and profoundly reflects the beliefs, values and lifestyles of the Dong people. Peasant life paintings reflect the core elements of Dong folk culture.

Reason 2: The creative theme of Sanjiang Dong Peasant Life Paintings mainly centers on the natural environment and regional life of Sanjiang County area for in-depth excavation and presentation. This way of creation makes the regional culture to be fully presented on the screen, and gives the works a strong regional culture.

Reason 3: Sanjiang Dong peasants' life paintings are the products of farming culture, with the artistic thinking qualities accumulated from peasants' primitive experience and folk culture. This kind of artistic thinking is closely connected with the daily life and production practice of the Dong people, and it is the embodiment of their unique understanding and perception of life. Because of this, Sanjiang Dong peasants' life paintings can vividly show the lifestyle and cultural heritage of the Dong people, and become a vivid portrayal of the regional folklore of the Dong people.

2.3 Expression

2.3.1 Native soil

During the Reform and opening up period, the creators of Sanjiang Dong peasant life paintings often did not receive art education or professional training in painting skills, or even school education, and they were peasants of the Dong ethnic group in Sanjiang.

The concepts and lifestyles of the native soil have invariably inculcated their aesthetic sense and expression skills. The symbols of native soil imagery mainly take the following forms:

In terms of subject matter, these symbols, such as natural environment, ethnic activities and life scenes, are commonly used to express the native soil imagery of Sanjiang Dong.

In terms of composition, peasant life paintings show the free expression of subjective intention, and their combination is not bound by time and space. Since peasant life paintings are not trained in scientific thinking, they often confuse the relationship between things. Therefore, the contents in Peasant Life Paintings are not subject to space, perspective and the objective phenomena of things. Compositional symbols that break the limitation of space and time are used to express the native soil intention of Sanjiang Dong people. For example, Yang Gongguo's cow (Figure 4). The Dong people play the Lusheng and ride the ox in the sky. The picture organization uses this compositional symbol that breaks the limitation of time and space to express the native soil imagery of the Sanjiang Dong people.

Figure 4 Yang Gongguo's Cow
Source: https://graph.baidu.com 20/June/2023

2.3.2 Expressing the spirit of national culture

Sanjiang Dong peasant life paintings are based on the ethnic culture of the Dong people, expressing the concept of harmonious coexistence between human and nature, the collectivist idea of unity and mutual help between people, and the spirit of the ethnic culture that uses singing as a means of joyful life.

In the conception of the Dong people, the best habitat should have its share of mountains, water and fields. In order to remedy the insufficiency of the natural background, each village has artificial buildings such as drum towers, wind and rain bridges and pavilions, and reasonably allocates forests, fields, houses, waters and meadows. In the picture, the artificial buildings such as drum tower, wind and rain bridge and pavilion are reasonably configured with forest, water and grass to express the harmony between man and nature. For

example, Yang Gongguo's Yueya (Figure 5). At the same time, the Dong people also attach great importance to adapting to local conditions, planting different plants according to different soil, climate, water and heat conditions, etc., to form a rich biotope. In the picture, the symbol of "raising fish in rice paddies" is used to express the harmony between man and nature.

Figure 5 Yang Gongguo's Yueye
Source: https://mp.weixin.qq.com 20/June/2023

The Dong people's long-term self-sufficient economy and lifestyle, as well as their relatively closed village life, have gradually formed a strong sense of community and a collectivist ideology of solidarity and mutual help. This collectivist idea of solidarity and mutual help has formed a series of traditional ethnic cultures, such as the "Hundred Families Banquet", "Doye", "Lusheng Stomping Dance", "Sartan", "Sacrifice", and Dong marriages. The traditional culture of the Dong ethnic group includes the "Baijia Banquet", "Doye", "Lusheng Stomping Dance", "Satan" rituals and Dong marriages. The symbols of ethnic activities and Dong life scenes commonly used in peasant life paintings express the collectivist idea of unity and mutual help among people.

Most of the Dong villages are located by mountains and water, with beautiful scenery and birdsong. The Dong people put labor, eating and singing on an equal footing. Singing and learning songs are regarded as essential aesthetic activities. Peasants' life paintings commonly use symbols such as "Dong opera" and "big song" to express the idea of singing as a means of enjoyment.

2.3.3 Expressing the aesthetic of folk art

Sanjiang Dong peasant life paintings apply the Dong people's folk art cultivation and the artistic characteristics of folk art to peasant paintings, so they have the aesthetic characteristics of folk art, which is based on the beauty of life, the beauty of good luck and the beauty of harvest.

In Sanjiang Dong peasant life paintings, the works with the theme of blessing life and reproduction are the most abundant, expressing the beauty of life with the symbols of "marriage and love", "long and healthy life", "happy growth of children" and other themes. The beauty of life. For example, Yang Gongcun's Respecting the Elderly and Loving the Young (Figure 6).

Figure 6 Yang Gongcun's Respect for the Elderly and Love for the Young
Source: Guangxi Liuzhou Sanjiang Dong peasant life painting Beijing Exhibition Collection, Guangxi Fine Arts Publishing House 20/June/2023

Sanjiang Dong peasant life paintings are filled with the expectation of lush crops, plentiful fruits, and fat poultry. Most of the compositions of Sanjiang Dong peasant life paintings are extremely full and rich, filling the limited space with everything the creators can think of. In fact, folk art is beautiful in terms of completeness and fullness, which is the appreciation of the state of vitality and fullness of life force (Ji, 2016). For example, Yang Gongguo's Joyful Celebration of 100 Years Wind and Rain Bridge (Figure 7).

Figure 7 Yang Gongguo's "Celebrating 100 Years of Wind and Rain Bridge"
Source: Yang Gongguo,author 20/June/2023

"Auspiciousness" is very important in folk art forms, and folk art forms embody auspicious culture in their images. The banyan tree, which is similar to the sound of "dragon", is called the "dragon tree" in the Dong ethnic group. The people of the Dong hope that the banyan tree will be as deep-rooted and vigorous as the Dong people. For example, Yang Gongcun's "Beautiful Dong Village" (Figure 8). Hundred Flowers, which expresses the "love of beauty and life".

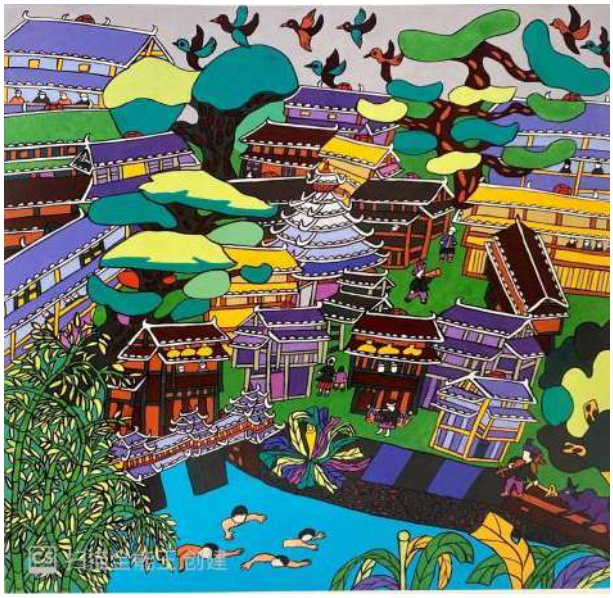

Figure 8 Yang Gongcun's beautiful Dong village
Source: Guangxi Liuzhou Sanjiang Dong peasant life painting Beijing exhibition collection, Guangxi Fine Arts Publishing House 20/June/2023

2.4 Consequences

Sanjiang Dong peasant life paintings can reflect the people's life and beliefs, and realize the indoctrination of Sanjiang Dong people. Sanjiang Dong peasant life painting makes the Dong people know their ethnicity more deeply and stimulates their sense of national identity. Sanjiang Dong peasants' paintings can help people understand the Dong culture in depth. The inheritance and promotion of this culture makes the Dong people firmly identify themselves with their own culture. The promotion and dissemination of Sanjiang Dong peasant life painting and drawing enhances people's knowledge of and concern for the Dong region.

3. The 21st century-2023

3.1 Representation of peasants' paintings as "cultural products"

Peasants' life paintings as a representative of "cultural products" (Table 4) are organized in five aspects. They are: "as a representative of cultural products", "Reason", "Like who expresses", "what it expresses ", and "consequence".

Table 4 Peasant Life Paintings as Representation of "Cultural Product".

<table>
<tr><th>Representation</th><th colspan="2">Cultural Product</th></tr>
<tr><td>reason</td><td colspan="2">1. Survival strategies in the era of marketization.
2. The need for continuous innovation in the market economy environment.
3. A powerful tool for spreading national culture.</td></tr>
<tr><td>Express to yourself</td><td colspan="2">Tourists from the Dong region and people from other areas</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Active expression(Expression for the sake of expression)</td><td>native culture</td><td rowspan="3">Expressed through subject symbols, compositional symbols, color symbols, and stylistic symbols.</td></tr>
<tr><td>spirit of national culture</td></tr>
<tr><td>The Aesthetic Ideal of Folk Art</td></tr>
<tr><td>consequence</td><td colspan="2">1. Increase economic income.
2. Enhance national pride.
3. Enhance the level of art.
4. Promote the innovation of cultural industry.</td></tr>
</table>

The 16th National Congress in October 2002 declared that China's socialist market economy system was initially established.The Third Plenary Session of the 16th Central Committee held in 2003 adopted the Decision of the Central Committee of the Communist Party of China on Several Issues Concerning the Improvement of the Socialist Market Economy System, which signaled that China's economic reform has entered into a new period of improving the socialist market economy system (Xu, 2015: 33-36). The socialist market economic system provides more opportunities and challenges for the development of arts and culture. The prosperity of the contemporary art market also drives the development of other art types. Against the backdrop of social stability and rapid economic development, professional galleries have increased rapidly since 2000, the auction market has flourished since 2003, and art fairs have been standardized. At the same time, peasant life painting has also gradually established a complete chain of creation, production and sales from painters' studios, brokers to art festivals and exhibitions.

After the 1980s, the problems of rural development became more and more prominent, with peasants facing heavy burdens, difficulties in increasing their incomes and a lack of welfare protection. After entering the 2000s, the "three rural issues" have received widespread attention, and the Fifth Plenary Session of the 16th Central Committee put forward

the strategy of "new countryside", which laid a realistic foundation for the development of peasant life painting. In recent years, with the adjustment of industrial structure and the growth of cultural consumption, the state has introduced a series of policies to revitalize the cultural industry, such as the State Council promulgated the "Revitalization Plan for Cultural Industry" in 2009. In rural areas where cultural resources are relatively scarce, industrialization has become an important issue in the development of peasant life painting.

3.2 Reasons for peasant life painting to be represented as a "cultural product".

Reason 1: Cultural products are the survival strategy that peasant life painting must adopt in the era of marketization. With the establishment of market economy, peasant life painting must seek development in the market with its own strengths and transform cultural resources into cultural capital.

Reason 2: In the market economy environment, the inheritance and development of Sanjiang Dong peasant life painting also need to be innovative. By combining peasant life painting with tourism market and cultural industry, more financial support and promotion opportunities are provided for the inheritance of peasant life painting.

Reason 3:Sanjiang Dong peasant life painting is not only an art form, but also carries the cultural tradition of the Dong people. This way of cultural products makes Sanjiang Dong peasant life painting a powerful tool for spreading national culture.

3.3 Expression

3.3.1 Native soil

Native soil for the sake of native soil means that peasant life paintings are conceived and created in order to cater to the market's preferences, thus enhancing the native atmosphere of the works. This phenomenon is especially obvious in the works of young and middle-aged painters. Most of the creators of peasant life paintings were born and raised in the countryside. With the development of society, the identity of some young painters has changed into urban residents, but they still retain the peasants' way of thinking and peasant nature. These young painters have received professional art training, so there is a significant difference between them and the older generation of painters in terms of observation, expression and way of thinking. When creating peasant life paintings, the young painters adopt other methods of expression, but only retain the socially recognized elements of "native soil life" as the core of peasant life paintings.

In terms of content, such symbols as Dong clothing, headdresses, ornaments, wind and rain bridges, drum towers, and Dong patterns are frequently used to express the native soil intentions of the Sanjiang Dong. For example, Chen Meimei's Poverty Eradication and Becoming Rich Joyfully (Figure 9).

Figure 9 Chen Meimei's joyful poverty alleviation and prosperity
Source: Guangxi Academy of Painting and Calligraphy 20/June/2023

3.3.2 Expressing the spirit of national culture

Influenced by the market economy, there is a pattern in the choice of themes. The most common ones are marriage, Lusheng Doye, life, etc. It seems that only the subject matter can express the spirit of national culture. At this time, peasant life paintings express the idea of harmonious coexistence between man and nature, the collectivist idea of solidarity and mutual help between man and man, and the spirit of national culture that uses singing as a means of joyful life.

Peasants' paintings commonly use symbols of strong and prominent ethnic activities and life scenes, such as "Doye", "Lusheng Stomping Dance", "Drinking Oil Tea", "Picking Tea", and so on. "Sitting Sisters" and other symbols of national activities and life scenes are commonly used in the paintings, expressing the collectivist idea of unity and mutual help among people. For example, Wu Jianchun's Folklore Monthly Performance (Figure 10). The symbols of strong and prominent ethnic activities, such as "Da Song" and "Dong Opera", are commonly used to express the idea of singing as a means of enjoyment.

Figure 10 Wu Jianchun's Folklore Monthly Performance
Source: Guangxi Academy of Painting and Calligraphy 20/June/2023

3.3.3 Expressing the aesthetics of folk art

Sanjiang Dong peasant life paintings apply the Dong people's folk art training and the artistic characteristics of folk art to peasant paintings, so they have the aesthetic characteristics of the folk art of the peasants' art, which is based on the beauty of life and the beauty of auspiciousness.

The representative symbol of "marriage and love" is used to express the beauty of life. The fullness of the composition is inherited from the folk art of "seeking to be large and full", and there are changes in the sparseness of the fullness to express the beauty of life. Various patterns of flowers, trees, animals, sun and moon and colors are used to express the beauty of good luck. The flower pattern represents vitality. The bird pattern represents auspiciousness and festivity. Fish represents tenacity and vigorous reproduction. The spider pattern represents good fortune. The bat pattern represents good fortune. The sun and moon tattoos represent the people's worship of the sun and moon. The color red represents joy, celebration, dispelling evil spirits and blessing life. Gold or golden-yellow color represents the abundance of grains and the prosperity of six animals. Blue represents water. Black and white, represents being bright and open in the world. For example, Rong Xuelian's skillful hands embroidered a new life (Figure 11).

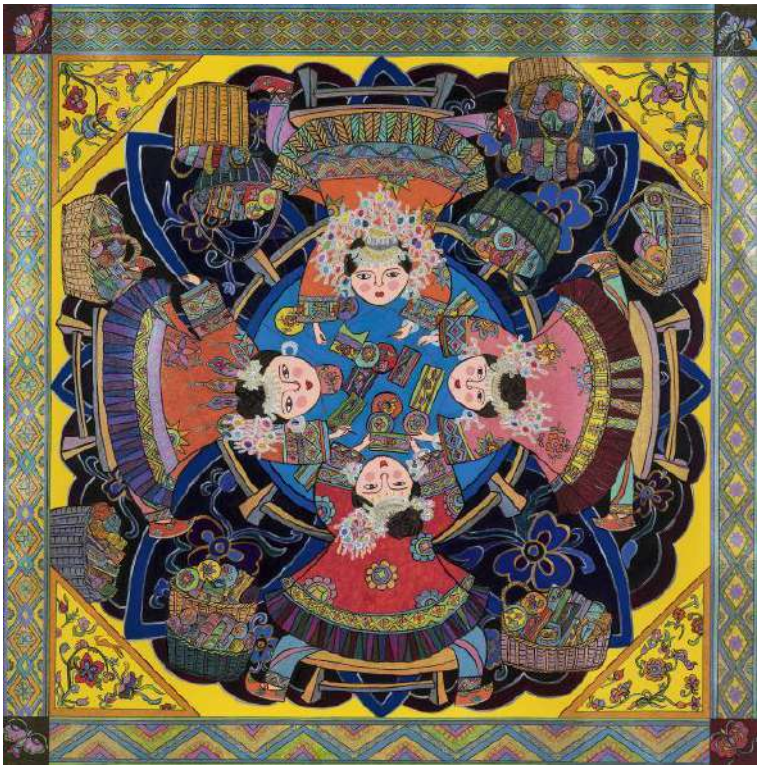

Figure 11 Rong Xuelian's skilful hands embroider a new life
Source: Guangxi Academy of Painting and Calligraphy 20/June/2023

3.4 Consequences

Selling peasants' paintings as a "cultural product" can improve the living conditions of painters and provide them with financial support. Sanjiang Dong peasant life painting can help painters recognize, display and pass on the national culture and enhance their cultural pride. In order to create works with more ethnic characteristics and cultural connotations, and to meet the needs of consumers, painters need to constantly explore, innovate and improve their art. By exploring new business models and market channels, they can inject new vitality into the development of the cultural industry and promote the transformation of peasant life painting.

Discussion

1. Discussion on the creative theme and content of Sanjiang Dong peasant life painting

Zhang Mingxue,Luo Si's paper Sanjiang Dong peasant life painting--Regional folklore culture in Guangxi Sanjiang Dong peasant life painting (2014) introduced the architecture, life customs and festival folklore in Sanjiang Dong peasant life painting; Yi Hongmei's paper Contemporary Floyd Paintings from the deep mountains to the art hall (2016) introduced the history of Sanjiang peasant life painting and analyzed the content of the picture; Xie Lin's paper The oddball rooted in the national soil--An analysis of the picture content; Xie Lin's paper The oddball rooted in the national soil--The oddball rooted in the national soil and an analysis of the picture content; and Xie Lin's paper The oddball rooted in the national soil--A discussion on the theme and content of the creation of Sanjiang Dong peasant life painting.

The history of Sanjiang peasant life painting is introduced and the content of the picture is analyzed; Xie Lin's thesis, A Wonderful Piece Rooted in Ethnic Soil--Introducing Sanjiang Peasant Life Painting in Guangxi (2016), summarizes the Sanjiang Dong peasant life painting, the subject matter of Sanjiang peasant life painting, the inheritors of Sanjiang peasant life painting, and the artistic characteristics of Sanjiang peasant life painting, The inheritance and creation bases of peasant life painting in Sanjiang.

By reviewing the research materials of "the theme and content of Sanjiang Dong peasant life painting", we found that these materials mainly describe the theme and content of peasant life painting, analyze Sanjiang Dong peasant life painting as a whole, and don't expound the content of Sanjiang Dong peasant life in a period of time.

2. Discussion on the connotation of Sanjiang Dong peasant life painting

Lv Ping's thesis on native soil imagery and modern transformation in Sanjiang Dong peasant life painting (2013) analyzes Sanjiang Dong peasant life painting from several aspects such as theme content, composition form, stylistic expression, and color decoration through the historical background to explore native soil imagery; Huang Wu's thesis on the theme and its connotations analysis of Guangxi Sanjiang Dong peasant life painting (2019) argues that: Guangxi Sanjiang Dong peasant life painting In the historical development of the Dong folk art nutrition, the subject matter is mostly taken from the daily life of the people of the Dong, covering the nature and architecture, labor and division of labor, festivals and marriage customs, beliefs and money and so on.

Through reviewing the research materials on "Sanjiang Dong peasant life painting", we found that some researchers have analyzed the meaning of the content of peasant life painting. However, they only analyzed Sanjiang Dong peasant life paintings as a whole, without analyzing the representations of the content of Sanjiang Dong peasant life paintings in each period.

3. Discussion on the origin, inheritance and development of Sanjiang Dong peasant life painting

Yang Qingli's paper Guangxi Sanjiang Dong peasant life painting (2017) introduces the history and development status of Sanjiang peasant life painting; Wu Minghan,Su Shuxian's paper Research on the inheritance of Sanjiang Dong peasant life painting under the vision of intangible cultural heritage (2018) gives a brief overview of the art of Sanjiang Dong peasant life painting, then analyzes several factors affecting its inheritance and development, and finally analyzes how to Inheritance of Sanjiang Dong peasant life painting strategy is discussed; Zheng Libin's paper Exploration of the development of Sanjiang peasant life painting (2018) explores and analyzes the enlightenment, development and inheritance of Sanjiang peasant life painting.

By reviewing the research materials on "the origin, inheritance, and development of Sanjiang Dong peasant life painting", it is found that most of these materials divide Sanjiang Dong peasant life painting into social construction period and Reform and opening up period.

4.Discussion on the Artistic Characteristics of Sanjiang Dong Peasant Life Paintings

Yang Xiuzhi's thesis on the colorful and overflowing eyes, naivety and innocence of the paintings - the aesthetics of Sanjiang Dong peasant life paintings in Guangxi (2013) describes: the color style, compositional style and stylistic interest of the Dong peasants' life paintings; Huang Wu's thesis on the artistic characteristics of the Sanjiang Dong peasant life paintings in Guangxi (2018) introduces: the artistic characteristics of Sanjiang Dong peasant

life paintings in Guangxi (2018) introduces: the artistic characteristics of the Sanjiang Dong peasant life paintings in Guangxi. Life paintings in Guangxi Sanjiang Dong nationality are full of composition, varied in shape and decoration, and rich and harmonious in color.

By reviewing the research materials on "Artistic Features of Sanjiang Dong peasant life painting", it is found that these materials are mostly about the description of Sanjiang Dong peasant life painting techniques, composition, color and other artistic features. A few researchers have studied the techniques of Sanjiang Dong peasant life painting to express different meanings. However, they only analyzed Sanjiang Dong peasant life paintings as a whole, without analyzing the different emotions expressed by the artistic techniques of Sanjiang Dong peasant life paintings in different periods.

Suggestions

1. Theoretical suggestions

In order to protect the intangible cultural heritage of all ethnic groups, we should look for new ways and means of development beyond technology and form. Sanjiang Dong peasant life painting should be regarded as a vibrant ethnic art form with distinct cultural diversity. When studying Sanjiang Dong peasant life painting, we should regard Sanjiang Dong peasant life painting as a product of the development of Dong society.

Under specific circumstances, we should record the intellectual pedigree of Sanjiang Dong peasant life painting in the social and cultural context, do the preliminary work, and pay attention to analyzing the future development market and development direction of Sanjiang Dong peasant life painting. In view of China's current multi-ethnic development, attention should be paid to preserving the positioning characteristics of Sanjiang Dong peasant life painting among many cultural heritages.

2. Policy suggestions

This paper, based on the development data of Sanjiang Dong peasant life painting obtained from the field survey, combined with anthropology, sociology and art studies, concludes that this study can provide reference for the government to formulate policies and measures for the development, publicity and support of Sanjiang Dong peasant life painting.

3. Practical suggestions

The research of this paper can continue to enhance the research enthusiasm of Sanjiang Dong peasant life painting, so that more experts and scholars can understand the Dong, Sanjiang County, peasants, etc., and participate in the research, which will bring more social influence to Sanjiang Dong peasant life painting, and more tourists will come to Sanjiang County to travel and watch it, which will bring more economic income to Sanjiang County.

References

Hall, S. (1997). *Representation: cultural representations and signing practices.* London: British Library Cataloguing in Publication.

Mao, Z. D. (1991) *Selected works of mao zedong (volume 3)*. China: People's Publishing House.

Pan, X. Z. (1959). A New Era, New Flowers - On chinese painting in the ten years since the founding of the people's republic. *Art Research*, 1959 (2).

Wang, S. H. (2012). *New China's farmers and farmer Painting Movement.* (Doctor's Thesis). Beijing: Central Academy of Fine Arts.

Xu, J. (2015). The formation process and enlightenments of the socialist market economic system. *Journal of the Party School of the Xinjiang Production and Construction Corps*, 3, 33-36.

Zheng, Y. (2022). List of the first to eighth batches of representative projects of intangible cultural heritage at the autonomous region level in Guangxi. *Online.* Retrieved from http://guangxi.china.com.cn/2022-06/30/content

การตลาดเชิงสัมพันธ์ การรับรู้คุณค่าและความพึงพอใจที่มีต่อความภักดี: บทบาทภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีนในสาธารณรัฐประชาชนจีน

Relationship Marketing, Value Perceiving and Satisfaction Towards Brand Loyalty: The Role of the Brand Image of Chinese Smartphones in The People's Republic of China

หลิว จิง[1],
นภาวรรณ เนตรประดิษฐ์[2] และ ทัดพงศ์ อวิโรธนานนท์[3]
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง[1, 2] มหาวิทยาลัยแม่โจ้[3]
Liu Jing[1],
Napawan Netpradit[2] and Thatphong Awirothananon[3]
Lampang Rajabhat University, Thailand[1, 2] Maejo University, Thailand[3]
Corresponding Author, Email: 977365898@qq.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความสำคัญของการตลาดเชิงสัมพันธ์ การรับรู้คุณค่า ความพึงพอใจ ความภักดีและภาพลักษณ์ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการตลาดเชิงสัมพันธ์ การรับรู้คุณค่าและความพึงพอใจที่มีต่อความภักดี: บทบาทภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีน และ (3) เพื่อศึกษาบทบาทภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีนที่ไปกำกับเส้นทางความพึงพอใจและคุณค่าการรับรู้ไปสู่ความภักดีในแบรนด์สาธารณรัฐประชาชนจีน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคชาวจีนที่อาศัยหรือทำงานอยู่ใน 3 เมือง คือ นครเซี่ยงไฮ ปักกิ่งและเซินเจิ้นมีประสบการณ์หรือเคยใช้แบรนด์สมาร์ทโฟนแบรนด์จีนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 5 แบรนด์ เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์ สถิติพรรณนาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมานวิเคราะห์ด้วยตัวแบบสมการโครงสร้าง

ผลวิจัยพบว่าทุกปัจจัยสำคัญระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ความพึงพอใจ ความภักดีในแบรนด์ การตลาดเชิงสัมพันธ์ ภาพลักษณ์แบรนด์ และการรับรู้คุณค่า โดยการตลาดเชิงสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการรับรู้คุณค่ามากที่สุด รองลงมา คือ การรับรู้คุณค่ามีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความภักดีในแบรนด์ การตลาดเชิงสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความพึงพอใจ และความพึงพอใจมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความภักดีในแบรนด์ ผลการวิเคราะห์บทบาทภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีนที่ไปกำกับเส้นทางความพึงพอใจและคุณค่าการรับรู้ไปสู่ความภักดีในแบรนด์มีอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 (β5=0.009, t=1.062) ยกเว้นการกำกับเส้นทางด้วยภาพลักษณ์แบรนด์จากความพึงพอใจไปสู่ความภักดีในแบรนด์ ไม่มีนัยสำคัญ (β6=-0.004, t=-0.696) การสร้างภาพลักษณ์ การเชื่อมโยงคุณค่าและคุณลักษณะเชิงบวกของแบรนด์สามารถเสริมสร้างความพึงพอใจและความภักดี

* วันที่รับบทความ : 8 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 16 พฤษภาคม 2567
Received: May 8 2024; Revised: May 15 2024; Accepted: May 16 2024

ในแบรนด์ได้ หากผู้ประกอบการได้ให้ความสำคัญและวิเคราะห์ภาพลักษณ์แบรนด์อย่างถ่องแท้ ผ่านการทำความเข้าใจและการจัดกิจกรรมทางการตลาดที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การตลาดเชิงสัมพันธ์; การรับรู้คุณค่า; ความพึงพอใจที่มีต่อความภักดี; บทบาทภาพลักษณ์; สมาร์ทโฟน แบรนด์จีน

Abstract

The purpose of this research were to study (1) the importance of related marketing, value perceiving, satisfaction, brand loyalty, and brand image; (2) the effect of relationship marketing, value perceiving, and satisfaction toward brand loyalty; The role of the brand image of Chinese Smartphone, (3) and to study the moderating role brands image of Chinese Smartphone effect of satisfaction and value perceiving toward brand loyalty in the People's Republic of China. The sample group was 500 Chinese consumers residing or employed in Shanghai, Beijing, and Shenzhen who have used Chinese smartphone brands for at least 3 years, including 5 famous brands. The research instrument was an online questionnaire using descriptive statistics to find percentages, mean, and standard deviation. The inferential statistics were analyzed using structural equation models.

The results of the research found that all factors are important at a high level, with satisfaction being the most important, followed by brand loyalty, relationship marketing, brand image, and value perceiving. Relationship marketing has a direct on value perceiving, followed by perceived value, which has a direct on brand loyalty, and relationship marketing has a direct on satisfaction. Lastly, satisfaction has a direct on brand loyalty. The moderating role of the brand image effect on satisfaction and value perceiving toward brand loyalty is statistically significant at 0.01 ($\beta5=0.009$, $t=1.062$). Accept the moderating effect of brand image on satisfaction toward brand loyalty, no statistical significance ($\beta6=-0.004$, $t=-0.696$). In conclusion, establishing a reliable and dependable image that aligns with a brand's positive attributes and values can improve customer satisfaction and loyalty. However, it is crucial to note that this may not always be the case. It is only possible if the entrepreneur carefully examines and analyzes the brand image. By comprehending and implementing suitable marketing strategies, they can create a favorable brand image.

Keywords: Relationship marketing; Value Perceiving; Satisfaction toward loyalty; The Role of Image; Chinese brand Smartphones

บทนำ

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียมีการประกาศแผนยุทธศาสตร์ Made in China2025 (MiC 2025) การพัฒนาประเทศจากการเป็นประเทศผู้รับจ้างผลิต สินค้ารายใหญ่เชิงปริมาณไปสู่การผลิตที่เน้นคุณภาพสินค้าและบริการ นำมาซึ่งการค้า การลงทุนและห่วงโซ่อุปทานภายในภูมิภาค ภายใต้ 10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคตของจีน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีนฉบับที่ 13 โดยรายได้เฉลี่ยต่อปีต่อหัวของครัวเรือนในประเทศจีนในปี พ.ศ. 2565 เฉลี่ยประมาณ 36,883 หยวน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2564 เฉลี่ย

ประมาณ 35,128 หยวน (National Bureau of Statistics of China, Statista, 2023) ค่าจ้างที่ได้รับเฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนในสาธารณรัฐประชาชนจีน ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 แยกตามภูมิภาคสูงสุด คือ มหานครเซี่ยงไฮ้ มีรายได้ต่อเดือนเท่ากับ 2,590 หยวน รองลงมา คือ มหานครปักกิ่งรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยเท่ากับ 2,320 และอันดับสาม คือ เมืองกวางตุ้งรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยเท่ากับ 2,320 ตามลำดับ (Statista in China, 2023) เมืองหลวงระดับมณฑลและเมืองที่มีผลตอบแทนเฉลี่ยสูงที่สุดในสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ. 2021 อันดับแรก คือ มหานครปักกิ่ง จำนวน 201,504 หยวน รองลงมา คือ มหานครเซี่ยงไฮ จำนวน 196,053 หยวน และลำดับที่สาม คือ เมืองเซนเจิ้น จำนวน 155,563 หยวน นอกจากนี้มหานครปักกิ่งยังมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (Gross Domestic Product; GDP) ในปี พ.ศ. 2564 เท่ากับ 184,000 หยวน เพิ่มจากปี พ.ศ. 2563 เท่ากับ 164,889 หยวน (Beijing Municipal Bureau of Statistics, Statista, 2022) รองลงมา คือ เมืองกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นอันดับสอง โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (Gross Domestic Product; GDP) ในปี พ.ศ. 2564 เท่ากับ 98245 หยวน เพิ่มจากปี พ.ศ. 2563 เท่ากับ 88,210 หยวน

สถานการณ์เศรษฐกิจของจีน ซึ่งเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียที่มียอดขายสมาร์ทโฟนสูงสุด 394 ล้านเครื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 ตามมาด้วยภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก 381 ล้านเครื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 8 ภูมิภาคยุโรปตะวันออกกลางและแอฟริกา 355 ล้านเครื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 13 ภูมิภาคอเมริกาเหนือ 159 ล้านเครื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 และภูมิภาคละตินอเมริกา 126 ล้านเครื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 18 (Canalys Forecasts, 2021) เห็นได้ว่าตลาดของสมาร์ทโฟนมีแนวโน้มที่ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะจีนยังคงเป็นตลาดสมาร์ทโฟนที่ใหญ่ที่สุดในโลก แบรนด์จีนเน้นการผลิตมือถือที่มีหน้าที่ในการใช้งานสูง มีการออกแบบหรูหรา เพิ่มความพรีเมี่ยมให้กับสมาร์ทโฟน เน้นความโดดเด่นของประสิทธิภาพในการทำงาน แต่ราคาค่อนข้างถูก เพื่อให้สามารถแข่งขันกับแบรนด์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดของตลาดพรีเมี่ยมของโลก ซึ่งแบรนด์ Xiaomi ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากทั้งในจีนและต่างประเทศ

รองลงมา คือ แบรนด์ Huawei เน้นที่ความสวยงาม ตัวเครื่องพรีเมียมหรูหรา และเน้นคุณภาพ อีกทั้งแบรนด์ OPPO ที่เป็นแบรนด์ระดับกลางที่ผู้บริโภคสามารถซื้อได้ทุกระดับ จับต้องได้ ส่วนแบรนด์

Vivo ได้รับความนิยมอย่างยิ่งในตลาดเอเชีย รองรับทุกการใช้งานและผลิตภัณฑ์มีความคุ้มค่าและคุ้มราคา สำหรับแบรนด์ Redmi เป็นแบรนด์ย่อยของแบรนด์ Xiaomi เป็นแบรนด์ที่จัดให้อยู่ระดับเริ่มต้นและระดับกลาง การแข่งขันของแบรนด์สมาร์ทโฟนในปีพ.ศ. 2566 โดยบริษัทวิจัยตลาด Counterpoint (2023) เปิดเผยว่าธุรกิจสมาร์ทโฟนในจีนประจำเดือนเมษายนจนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2566 อยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ดี เมื่อยอดขายลดลงร้อยละ 14.2 โดยที่แบรนด์จีน เช่น Honor, Oppo, Xiaomi, Huawei, Vivo, และ RealMe ต้องเร่งเปลี่ยนแผนกลยุทธ์มาเน้นกลุ่มลูกค้าพรีเมี่ยม เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางแนวโน้มของการตลาด

สมาร์ทโฟนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งและสิ่งที่ขาดไม่ได้ คือ แอปพลิเคชัน ที่ช่วยในการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ตอบโจทย์กลุ่มผู้ใช้มากขึ้นผ่านการรับรู้คุณค่าของ แบรนด์ ไม่ว่าจะเป็นคุณค่าเชิงหน้าที่ คุณค่าทางสังคม คุณค่าทางอารมณ์ คุณค่าทางเงิน ความสะดวกสบายคุณค่าและคุณค่าเชิงสัญลักษณ์ การสร้างแบรนด์จึงกลายเป็นปรากฏการณ์สำคัญ ซึ่งเจ้าของแบรนด์ต้องดำเนินการอย่างยิ่งยวด (Yonggang Qiao, Xirui Yin, & Gao Xing, 2022) กลุ่มอุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนจึงมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับส่วนแบ่งการตลาดผ่านการส่งเสริมแบรนด์ (Sondoh, Fook, Tanakinjal & Chai, 2020 : 39-55) แบรนด์ของโทรศัพท์ยี่ห้อต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ตัดสินใจในการซื้อ โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มเศรษฐกิจเกิดใหม่ ซึ่งได้เปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับการสร้างแบรนด์ไปมาก (Barros-Arrieta and García-Cali, 2021 : 133–151) ซึ่งการตลาด ระดับโลกได้กำหนดกลยุทธ์การสร้างแบรนด์และได้กลายเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของส่วนประสมทางการตลาด ทำให้มีความได้เปรียบในการแข่งขัน (Keller, 2021 : 527–540) คุณค่าของแบรนด์ประกอบด้วย 5 มิติ ได้แก่ การรับรู้ตราสินค้า การเชื่อมโยงตราสินค้า ความภักดีต่อตราสินค้า คุณภาพที่รับรู้ได้และสินทรัพย์ที่เป็นกรรมสิทธิ์อื่น ๆ (Cambra-Fierro et al., 2021 : 467–491) สาธารณรัฐประชาชนจีนจึงเป็นตลาดที่สำคัญในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาเคลื่อนไปสู่อนาคตยุคดิจิทัลมากขึ้นเรื่อย ๆ สมาร์ทโฟนส่วนใหญ่จะกลายเป็นเรื่องธรรมดามากขึ้นกว่าเดิมและอาจเป็นผู้นำประเทศอื่น ๆ (Sondoh, Fook, Tanakinjal & Chai, 2020 : 39-55) สถานการณ์ที่ผ่านมาหน่วยงาน Canalys (2023) ได้รายงานยอดจัดส่งรวมของสมาร์ทโฟนทั่วโลกในไตรมาส 3 ของปี พ.ศ. 2565 ซึ่งมียอดรวมที่ลดลงถึงร้อยละ 9 เป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจที่ไม่แน่นอน ผนวกกับผู้บริโภคเริ่มลดรายจ่ายกับสินค้าฟุ่มเฟือย และชะลอการซื้อสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยของ Gartner (2021) ซึ่งเป็นบริษัทวิจัยและให้คำปรึกษาชั้นนำของโลกได้เผยยอดจำหน่ายสมาร์ทโฟนทั่วโลกในไตรมาส 3 ในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 366 ล้านยูนิต ลดลงร้อยละ 5.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี พ.ศ. 2562 ยอดจำหน่ายโทรศัพท์มือถือ (รวมสมาร์ทโฟนและฟีเจอร์โฟน) ทั่วโลกรวมสุทธิ 401 ล้านยูนิต ลดลงร้อยละ 8.7 เมื่อเทียบปีต่อปี เทคโนโลยีดิจิทัลและอุปกรณ์ของ Smart Phone กลายเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตแต่มาพร้อมกับปัญหาของการล่วงล้ำสิทธิอย่างคาดไม่ถึง การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่อาจเข้ามาละเมิดสิทธิพลความเป็นเมือง เช่น สิทธิในความเป็นส่วนตัวได้เช่นกัน โดยเฉพาะโปรแกรมติดต่อสื่อสารระหว่างกันผ่านอินเทอร์เน็ตด้วยข้อความพร้อมเสียง และภาพจากกล้องที่อยู่บนคอมพิวเตอร์พกพา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้บริโภคเกิดความกังวลหรือไม่พึงพอใจเท่าใดนัก (ชลัมพ์ ศุภวาที, 2563)

ปัญหาด้านความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการใช้บริการของสมาร์ทโฟน อีกทั้งผู้บริโภคในปัจจุบันมีความต้องการ อาชีพและระดับรายได้แตกต่างกัน วิกฤติทางเศรษฐกิจที่มีการเผชิญอยู่ บางครั้งผู้ให้บริการมักสร้างประสบการณ์ไม่ประทับใจด้วยการปะทะกับลูกค้าที่มาใช้บริการแล้วไม่พอใจอยู่บ่อยครั้ง ยิ่งการทำธุรกิจบริการแบบออนไลน์ มักมีปัจจัยมากมายที่จะทำให้ลูกค้าเกิดความไม่พอใจ เช่น การส่งสินค้ามีความล่าช้า การติดตั้ง

แอพพริเคชันของโทรศัพท์บางแบรนด์มีความล่าช้า (Kungumapriya, & Malarmathi, 2018 : 72–82) งานศึกษาของ Borishade et al., (2022 : 78-93) พบว่าความไว้วางใจ ความมุ่งมั่น ประสิทธิผลการสื่อสารและการจัดการความขัดแย้งของผู้มีส่วนได้-ส่วนเสียส่งผลโดยตรงต่อความภักดีของลูกค้า ซึ่งตัวแปรทั้งสี่นี้ยังมีอิทธิพลโดยตรงต่อความภักดีของลูกค้า ดังนั้นจึงควรใช้การตลาดเชิงสัมพันธ์อย่างมีเชิงกลยุทธ์ เพราะจะช่วยสร้างความพึงพอใจและเพิ่มความภักดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของการตลาดเชิงสัมพันธ์ การรับรู้คุณค่า ความพึงพอใจ ความภักดีและภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีนในสาธารณรัฐประชาชนจีน

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการตลาดเชิงสัมพันธ์ การรับรู้คุณค่าและความพึงพอใจที่มีต่อความภักดี: บทบาทภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีนในสาธารณรัฐประชาชนจีน

3. เพื่อศึกษาบทบาทภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีนที่ไปกำกับเส้นทางความ พึงพอใจและคุณค่าการรับรู้ไปสู่ความภักดีในแบรนด์ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลภายใต้การทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากร คือ ผู้บริโภคชาวจีนที่อาศัยหรือทำงานอยู่ใน 3 เมือง คือ Beijing, Shanghai and Shenzhen สาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากมีรายได้ค่อนข้างดีและเศรษฐกิจเปิดทำให้มีความสนใจเข้ามาทำงานหรืออยู่อาศัยในพื้นที่นี้ ผู้บริโภคเหล่านี้ต้องมีประสบการณ์หรือเคยใช้แบรนด์สมาร์ทโฟนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปในจีน จำนวน 5 แบรนด์ที่มีชื่อเสียง คือ Oppo, Huawei, Vivo, HONOR, Xiaomi (The ranking is according to the latest quarter; Market Monitor Service in China, 2022) ซึ่งไม่ทราบจำนวน แต่มีคุณลักษณะ คือ

บรรลุนิติภาวะหรือสามารถตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์สมาร์ทโฟนแบรนด์จีนด้วยตนเอง โดยมีคำถามคัดกรอง คือ ท่านเคยมีประสบการณ์ในการตัดสินใจซื้อหรือใช้บริการของสมาร์ทโฟน โดยเป็นข้อถามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามออนไลน์ โดยแบบสอบถามมี 5 หมวด คือ 1) การตลาดเชิงสัมพันธ์ 2) การรับรู้คุณค่า 3) ความพึงพอใจของลูกค้า 4) ความภักดี และ 5) ภาพลักษณ์แบรนด์ งานวิจัยของ Hu and Bentler (1999 : 1–55) สรุปหน่วยตัวอย่างควรอยู่ระหว่าง 10-15 เท่าของค่าพารามิเตอร์อิสระ ข้อถามหมวดละ 10 ข้อ (5*10=50 ข้อถาม) ผู้วิจัยใช้ 10 เท่าของตัวชี้วัด ซึ่งเหมาะสมกับงานวิจัยตามเกณฑ์ของ Hair et al.,

(2010) จึงใช้หน่วยตัวอย่าง จำนวน 500 คน แบบสอบถามออนไลน์ประกอบด้วยมาตรวัดตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม โดยแบบสอบถามมี 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าที่เคยซื้อหรือใช้บริการของสมาร์ทโฟนในจำนวน 5 แบรนด์ที่มีชื่อเสียง

ส่วนที่ 2 มาตรวัดตัวแปรแฝง จำนวน 5 ด้าน คือ 1) การตลาดเชิงสัมพันธ์ (Relationship Marketing; RM) 2) การรับรู้คุณค่า (Perceived Value; PV) 3) ความพึงพอใจ (Satisfaction; Sat) 4) ความภักดีในแบรนด์ (Brand Loyalty; Lo) และ 5) ภาพลักษณ์แบรนด์ (Brand Image; BI) ข้อคำถามใช้มาตรวัดแบบลิเกิรต์ 5 ระดับ (Likert, 1970 : 275) โดยเลข 5 หมายถึง มากที่สุด และเลข 1 คือ น้อยที่สุด ความกว้างของช่วงพิสัยเท่ากับ 0.50 และ 1.00 ตามหลักเกณฑ์ของ Best (1970 : 103)

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่า IOC เท่ากับ 0.80 ดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.5-1.00 ผ่านเกณฑ์ความเที่ยงตรง (Rovinelli & Hambleton, 1976) หลังจากนั้นไปทดลองใช้กับผู้มีคุณสมบัติเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการวัดค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-coefficient) โดยรวม เท่ากับ 0.952 ตามที่ Nunnally (1978) ได้เสนอแนะไว้ คือ มีค่า 0.70 ขึ้นไป (Nunnally, 1978 : 245-246) พิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discriminant Power) มีค่าเท่ากับ 0.323-0.895 ด้วยการใช้เทคนิค Item Total Correlation ตามเกณฑ์ของ Brennan (1972 : 289-303) ซึ่งควรมีค่า 0.20 ขึ้นไป แสดงว่าตัวชี้วัดที่ใช้วัดตัวแปรแฝงไม่มีการปะปนกัน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบ Online โดยผ่านลิงค์ (Link) data-collecting website: https://www.wjx.cn/vj/m6g81zP.aspx# หรือ คิวอาร์โค้ด (QR Code) และส่งผ่านให้กับเครือข่ายเพื่อนและบุคคลที่รู้จัก วิธีการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน ดังนี้ *ขั้นตอนที่ 1* การสุ่มตัวอย่างจากลูกค้าที่มีประสบการณ์เคยซื้อหรือใช้บริการของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีน จำนวน 5 แบรนด์ และการแบ่งหน่วยตัวอย่างตามลำดับชั้นภูมิ *ขั้นตอนที่ 2* วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากลูกค้าที่มีประสบการณ์ซื้อหรือใช้บริการของสมาร์ทโฟน จำนวน 5 แบรนด์จีน โดยใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) *ขั้นตอนที่ 3* ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยใช้แบรนด์ที่ได้รับความนิยมตามส่วนแบ่งการตลาดในจีน ภายใต้ข้อมูล Q2 (2022) โดยแบรนด์จีนที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ HONOR, VIVO ส่วนแบ่งทางการตลาดในสัดส่วนเท่ากัน ร้อยละ 20 รองลงมา คือ OPPO ส่วนแบ่งทางการตลาดร้อยละ 18 ต่อมา คือ XIAOMI ส่วนแบ่งทางการตลาดร้อยละ 17 และ Huawei ส่วนแบ่งทางการตลาดร้อยละ 17 ที่เหลือแบรนด์อื่นๆ มีส่วนแบ่งทางการตลาดร้อยละ 10 หลังจากนั้นมีการคัดเลือกเฉพาะลูกค้าที่เคยซื้อหรือมีประสบการณ์ในการใช้บริการของสมาร์ทโฟนในจำนวน 5 แบรนด์จีน โดยมีการคัดกรองลูกค้าและเป็นบุคคลที่มีความเต็มใจและยินดีให้ข้อมูล ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ โดย

สัดส่วนการจัดสรรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งใช้วิธีแบ่งแบบสัดส่วนร้อยละ โดยเทียบค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผ่านการสุ่มแบบง่าย ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 หน่วยตัวอย่างของงานวิจัย

แบรนด์สมาร์ทโฟน (ลำดับที่ได้รับความนิยม)	**กลุ่มตัวอย่าง**	**ส่วนแบ่งการตลาดในประเทศจีน (Q2; 2022) (ร้อยละ)**	**สัดส่วน (ร้อยละ)**
1. HONOR	111	20	22.22
2. VIVO	111	20	22.22
3. OPPO	100	18	20.00
4. XIAOMI	95	17	18.89
5. Huawei	83	15	16.67
รวม	**500**	**-**	**100**

ที่มา: The ranking is according to the latest quarter; Market Monitor Service (2022)

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าร้อยละ ความถี่และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง (SEM) ด้วยโปรแกรม PLS (partial least square) Version 4 (Ringle, 2014, online) และวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรกำกับด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความสำคัญของการตลาดเชิงสัมพันธ์ การรับรู้คุณค่า ความพึงพอใจ ความภักดีและภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีนในสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลการวิจัยสรุปว่าด้านการตลาดเชิงสัมพันธ์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ย.328 พิจารณารายข้ออันดับแรก คือ การมีความมุ่งมั่นที่จะใช้สมาร์ทโฟนแบรนด์จีนต่อไป โดยมีค่าเฉลี่ย 4.39 รองลงมา คือ การตลาดเชิงสัมพันธ์มีผลต่อการตัดสินใจใช้สมาร์ทโฟน ค่าเฉลี่ย 4.35 ลำดับสุดท้ายมีสัดส่วนเท่ากัน จำนวน 3 ประเด็น คือ มีความไว้วางใจในแบรนด์สมาร์ทโฟนที่ใช้อยู่ในขณะนี้ สมาร์ทโฟนที่เลือกใช้อยู่ในขณะนี้คำนึงถึงระบบป้องกันความเสี่ยง และสมาร์ทโฟนมีศูนย์บริการทั่วโลกทำให้เกิดความสะดวก ค่าเฉลี่ย 4.34 ตามลำดับ

รองลงมา คือ การตลาดเชิงสัมพันธ์มีผลต่อการตัดสินใจใช้สมาร์ทโฟน ค่าเฉลี่ย 4.35 ลำดับสุดท้ายมีสัดส่วนเท่ากัน จำนวน 3 ประเด็น คือ มีความไว้วางใจในแบรนด์สมาร์ทโฟนที่ใช้อยู่ในขณะนี้ สมาร์ทโฟนที่เลือกใช้อยู่ในขณะนี้คำนึงถึงระบบป้องกันความเสี่ยง และสมาร์ทโฟนมีศูนย์บริการทั่วโลกทำให้เกิดความสะดวก ค่าเฉลี่ย 4.34 ตามลำดับ

การรับคุณค่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ย .283 พิจารณารายข้อ อันดับแรก คือ นึกถึงโลโก้หรือสัญลักษณ์ตราสินค้าก่อนที่จะตัดสินใจซื้อ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.36 รองลงมา คือ คุณภาพเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่จะพิจารณาเมื่อซื้อโทรศัพท์สมารท์โฟน ค่าเฉลี่ย 4.33 ลำดับสุดท้าย คือ แบรนด์สมาร์ทโฟนที่เลือกใช้มีความทนทานสูง ค่าเฉลี่ย 4.32 ตามลำดับ

ความภักดีในแบรนด์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ย .266 พิจารณารายข้อ อันดับแรก คือ คิดว่าตนเองมีความภักดีต่อแบรนด์สมาร์ทโฟนที่ใช้ขณะนี้ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.38 รองลงมามีสัดส่วนที่เท่ากัน คือ แบรนด์ที่เลือกเป็นตัวเลือกแรกในบรรดาแบรนด์อื่น ๆ และถ้ามีโอกาสยังจะซื้อแบรนด์นี้เป็นของฝากแก่บุคคลที่มีความพิเศษ ค่าเฉลี่ย 4.37 ผู้บริโภคให้ความสำคัญในสัดส่วนเท่ากัน จำนวน 2 ประเด็น คือ ปัจจุบันยังคงใช้แบรนด์สมาร์ทโฟนนี้ไปอย่างต่อเนื่อง และแบรนด์สมาร์ทโฟนที่เลือกมีฟังก์ชันที่ถูกใจ ถึงแม้จะมียี่ห้ออื่นที่มีลักษณะเหมือนกันก็ตาม ค่าเฉลี่ย 4.36 ตามลำดับ

ด้านความพึงพอใจ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ย .253 พิจารณารายข้อ อันดับแรก คือ มีความพึงพอใจต่อเงื่อนไขการชำระเงินในการซื้อสมาร์ทโฟน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.42 รองลงมา คือ มีความพึงพอใจกับฟังก์ชันฮาร์ดแวร์ของสมาร์ทโฟนที่ใช้อยู่ ค่าเฉลี่ย 4.41 ลำดับสุดท้าย คือ ทุกครั้งที่กล่าวถึงสมาร์โฟน มักจะสื่อสารเชิงบวกในแบรนด์ที่ใช้ในปัจจุบันอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ย 4.40 ตามลำดับ

ด้านภาพลักษณ์แบรนด์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ย.292 พิจารณารายข้อ อันดับแรก คือ คนอื่นอาจจะมีมุมมองหรือตัดสินใจใช้แบรนด์สมาร์ทโฟนนี้เช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37 รองลงมา คือ มีมักได้รับประสบการณ์ดีๆ จากแบรนด์สมาร์ทโฟนที่ใช้ขณะนี้ ค่าเฉลี่ย 4.33 ลำดับสุดท้าย คือ ภาพลักษณ์ของแบรนด์สมาร์ทโฟนที่เลือกใช้ในขณะนี้ช่วยเพิ่มสถานะทางสังคม ค่าเฉลี่ย 4.32 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการตลาดเชิงสัมพันธ์ การรับรู้คุณค่าและความพึงพอใจที่มีต่อความภักดี: บทบาทภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีนในสาธารณรัฐประชาชนจีน

ผลการวิจัยพบว่าการตลาดเชิงสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการรับรู้คุณค่า โดยมีสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.994 การรับรู้คุณค่ามีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความภักดีในแบรนด์ โดยมีสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ .415 การตลาดเชิงสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความพึงพอใจ โดยมีสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.345 ลำดับสุดท้ายความพึงพอใจมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความภักดีในแบรนด์ โดยมีสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.007 ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาบทบาทภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนแบรนด์จีนที่ไปกำกับเส้นทางความพึงพอใจและคุณค่าการรับรู้ไปสู่ความภักดีในแบรนด์ สาธารณรัฐประชาชนจีน

พบว่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างตัวแปรมีนัยสำคัญทั้งหมด โดยการตลาดเชิงสัมพันธ์มีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β1=0.345, t=7.175) การตลาดเชิงสัมพันธ์มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้คุณค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β2=0.997, t=7.190) รวมถึงการรับรู้คุณค่ามีอิทธิพลทางตรงต่อความภักดีในแบรนด์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β3=0.415, t=1.716) ความพึงพอใจอิทธิพลทางตรงต่อความภักดีในแบรนด์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β4=0.007, t=2.145) การกำกับเส้นทางด้วยภาพลักษณ์แบรนด์จากการรับรู้คุณค่าไปสู่ความภักดีในแบรนด์ มีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β5=0.009, t=1.062) ยกเว้นการกำกับเส้นทางด้วยภาพลักษณ์แบรนด์จากความพึงพอใจไปสู่ความภักดีในแบรนด์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (β6=-0.004, t=-0.696) ดังภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปร

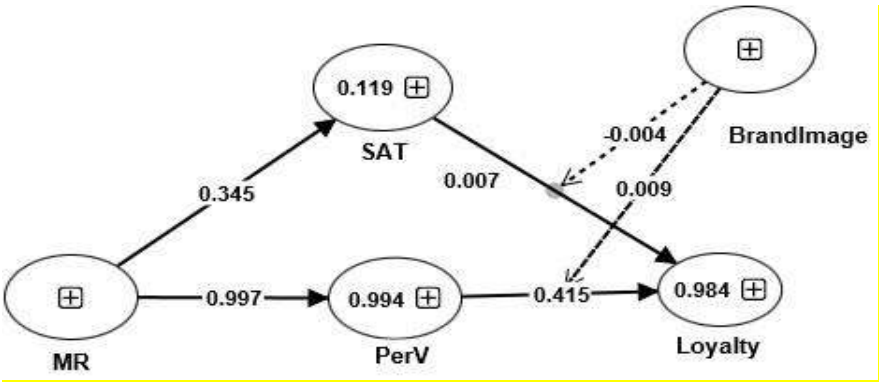

รูปที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปร

หมายเหตุ: 1. t-stat (| t |) ≥ 1.96 แสดงว่าสมมติฐานมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05*
2. t-stat (| t |) ≥ 2.58 แสดงว่าสมมติฐานมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01**
3. ns หมายถึง non-significant

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ทุกปัจจัยมีความสำคัญเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความพึงพอใจสำคัญระดับมาก ความพึงพอใจช่วยผลักดันในด้านการตัดสินใจทางธุรกิจและการเพิ่มยอดของสินค้า มีผลประโยชน์ทั้งด้านรายได้ฐานลูกค้า ภาพลักษณ์ของแบรนด์ได้ ความพึงพอใจลูกค้าทำให้ทราบว่าสินค้า หรือบริการสามารถตอบโจทย์ความต้องการ หรือความคาดหวังของลูกค้าได้ และทำให้ผู้ประกอบการคาดการณ์อนาคตได้ว่าควรต่อยอดธุรกิจ หรือสินค้าต่อไปในรูปแบบใด สัมพันธ์กับแนวคิดของ

Ostrom and Lacobucci, (1995 : 17-28) สรุปว่าลูกค้าหรือผู้ใช้บริการรู้สึกพึงพอใจย่อมจะส่งผลต่อความต้องการในการซื้อซ้ำเป็นอย่างมาก รวมถึงแนวคิดของ Schiffman and Wisenblit, (2015 : 366-374) สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวกของมนุษย์เพื่อให้บรรลุแรงจูงใจที่ต้องการ เพราะเป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับที่ทำให้เกิดความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้น ท้ายที่สุดบอกต่อให้คนใกล้ชิด ต้องการซื้อซ้ำและมีความภักดีไปในที่สุด

รองลงมา คือ ความภักดีในแบรนด์มีความสำคัญระดับมาก เพราะช่วยให้แบรนด์สร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับลูกค้า รักษาฐานลูกค้าและการเติบโตของแบรนด์เพิ่มขึ้น สร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้กับธุรกิจ โดยเห็นผ่านการซื้อซ้ำและการมีส่วนร่วมกับแบรนด์ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นหรือไว้ใจแบรนด์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Bhattacharya and Lordish, (2000) สรุปว่าธุรกิจต้องสร้างแบรนด์ที่มีความแข็งแกร่งและมีสุขภาพดี เพราะเป็นเครื่องมือในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน และงานศึกษาของ Gomez, Arranz & Cillan (2006 : 389) สรุปว่าการที่ผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีในแบรนด์ย่อมจะนำไปสู่พฤติกรรมการซื้อซ้ำ

การตลาดเชิงสัมพันธ์มีความสำคัญระดับมาก เพราะเป็นกลยุทธ์ที่ออกแบบมาเพื่อดึงดูดและรักษาลูกค้าที่ภักดี สร้างความสัมพันธ์ในระยะยาวกับลูกค้ามากกว่าการขายสินค้าหรือบริการแค่ครั้งเดียว เช่น การสร้างความภักดี การสร้างความพึงพอใจ การให้ความสำคัญกับการรักษาลูกค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสังคมออนไลน์ยิ่งทำให้การตลาดเชิงสัมพันธ์มีความจำเป็น ติดตาม วิเคราะห์ และพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีให้กับลูกค้ามากยิ่งขึ้น ดังแนวคิดของฉัฐชสรณ์ กาญจนศิลานนท์ (2560); Hadjikhani & Thilenius (2005) สรุปว่าการตลาดสัมพันธ์เป็นการปลูกฝังความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้ง การตลาดแบบสัมพันธ์ไม่ได้เน้นที่การมียอดขายจำนวนมากในระยะสั้นหรือธุรกรรมการขายเท่านั้นแต่มุ่งเน้นที่การสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้าในระยะยาว และความภักดีต่อแบรนด์ไปในที่สุด

ภาพลักษณ์แบรนด์สำคัญระดับมาก เนื่องจากภาพลักษณ์แบรนด์เป็นกระจกสะท้อนคุณค่าที่แท้จริงของแบรนด์ว่าสิ่งที่แบรนด์สื่อสารออกไปเป็นรูปแบบใดในสายตาผู้บริโภค เพราะเป็นหนึ่งปัจจัยที่สร้างให้เกิดผลทางยอดขายของธุรกิจ สะท้อนถึงความสำเร็จของแบรนด์ หากภาพลักษณ์ของแบรนด์มีความแข็งแกร่งมากพอก็จะทำให้การรับรู้ของผู้บริโภคที่มีต่อแบรนด์มีความยาวนาน สัมพันธ์กับมุมมองของ Kotler (2003), Kapferer (2008); Caroline (2012) และ Isoraite (2018) นำเสนอว่าภาพลักษณ์แบรนด์สินค้า คุณภาพการบริการ และคุณค่าตราสินค้าที่มีอิทธิพลต่อความภักดี ทั้งนี้ภาพลักษณ์แบรนด์ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านคุณสมบัติ (2) ด้านคุณประโยชน์ (3) ด้านคุณค่า (3) ด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้ (4) ด้านวัฒนธรรม และ (5) ลักษณะเฉพาะภาพลักษณ์ของแบรนด์ สะท้อนถึงมุมมองของผู้บริโภคที่มีต่อภาพลักษณ์แบรนด์สินค้า ทั้งนี้ในแต่ละธุรกิจต่างมีการสร้างการรับรู้ ผ่านการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขายตามช่องทางการสื่อสารทั้งออนไลน์

และอ๊อฟไลน์ที่มีความหลากหลาย ซึ่งบริษัทจะอาศัยการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีเพื่อกระตุ้นการซื้อของผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง

ลำดับสุดท้าย คือ การรับรู้คุณค่ามีความสำคัญระดับมาก เพราะเป็นการที่ลูกค้าได้ตระหนักถึงคุณภาพของสินค้าและประโยชน์ใช้สอยของสินค้าหรือบริการนั้นๆ โดยประมวลจากการรับรู้ของลูกค้า สอดคล้องกับงานศึกษาของ Zeithaml (1988) สรุปว่าการรับรู้คุณค่าเป็นการที่ลูกค้าได้ตระหนักถึงคุณภาพของสินค้าหรือบริการ มุมมองของ Carlson et al., (2019); Gan and Wang (2017) สรุปว่าการรับรู้คุณค่ามีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นคุณค่าทางด้านการใช้งาน คุณค่าทางด้านสังคม คุณค่าทางด้านอารมณ์และคุณค่าด้านเงื่อนไข

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง พบว่าการตลาดเชิงสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการรับรู้คุณค่ามากที่สุด เพราะการตลาด เชิงสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการรับรู้คุณค่าอย่างหนึ่งผ่านการสื่อสารที่ใกล้ชิดกับลูกค้าหรือกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างลูกค้าและบริษัท เช่น การจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับลูกค้าที่เป็นสมาชิก หรือการจัดส่งข้อความส่วนตัวที่เชื่อมโยงไปยังลูกค้าโดยตรง โดยทำให้ลูกค้ารับรู้คุณค่าหรือแบรนด์ที่น่าเชื่อถือและคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น งานศึกษาของ Roberts & Petzer (2021) สรุปว่าการตลาดเชิงสัมพันธ์มีอิทธิพลอย่างมากต่อวินัยทางการตลาดส่งผลให้กระบวนทัศน์เปลี่ยนจากการตลาดแบบธุรกรรมไปสู่การตลาดเชิงสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการรับรู้คุณค่าในมิติของลูกค้า

รองลงมา คือ การรับรู้คุณค่ามีความสัมพันธ์ทางตรงต่อความภักดีในแบรนด์ เพราะเมื่อลูกค้ารับรู้และเข้าใจในคุณค่าของสินค้าหรือบริการ อันเป็นผลจากความพึงพอใจและความไว้วางใจในแบรนด์นั้น ๆ ลูกค้ามักจะซื้อสินค้าหรือบริการจากแบรนด์ที่ตนเองรับรู้ว่ามีคุณค่าและไว้วางใจในการให้บริการและส่งมอบผลิตภัณฑ์อย่างเหมาะสม การสร้างความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับคุณค่าแบรนด์ส่งผลให้ลูกค้าพึงพอใจและมีความภักดีต่อแบรนด์นั้นๆ สัมพันธ์กับงานศึกษาของ Bolton & Lemon (1999); Oliver & DeSarbo (1988) สรุปว่าการจำหน่ายสินค้าที่ยุติธรรม รวมถึงต้นทุนที่รับรู้ ได้แก่ การจ่ายด้วยเงินและการเสียสละที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น การใช้เวลา การใช้พลังงานและความเครียดที่ลูกค้าประสบอยู่ในขณะนั้น เพราะลูกค้ามีแนวโน้มที่จะรู้ถึงการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน อันนำไปสู่ความพึงพอใจหรือพัฒนาไปสู่ความภักดี

การตลาดเชิงสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจ ผู้ประกอบการธุรกิจต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและแข็งแกร่งกับลูกค้า เพราะช่วยให้ลูกค้ารู้สึกถึงความสำคัญและความเข้าใจในแบรนด์ ลูกค้ามักจะรับรู้การสนับสนุนและการให้บริการที่ดีมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้ลูกค้ารู้สึกพึงพอใจในการทำกิจกรรมทางการตลาดในแต่ละเทศกาล เวลาที่บริษัทสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับลูกค้า ลูกค้ามักจะมีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับความต้องการ ทำให้บริษัทปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือบริการตามความต้องการของลูกค้า สัมพันธ์กับงานวิจัยของ Rooney et al., (2020); Karaman (2021) สรุปว่าการตลาดเชิง

สัมพันธ์เป็นแนวทางในการสร้างผลกำไร ผ่านกระบวนการสร้างความพึงพอใจและการสร้างความภักดีของลูกค้า รวมถึงการรักษาลูกค้าเดิม ลูกค้าที่เกิดความพึงพอใจได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการปรับปรุงประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของธุรกิจในระยะยาว ตลอดจนงานวิจัยของ Yaprak (2018); Odabaşı (2000) สรุปว่าการตลาดเชิงความสัมพันธ์เป็นแนวทางทางการตลาดที่มุ่งสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่เน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง

ลำดับสุดท้ายความพึงพอใจมีความสัมพันธ์ต่อความภักดีในแบรนด์ เกิดจากประสบการณ์และความรู้สึกที่ลูกค้าได้รับจากธุรกิจ ความพึงพอใจเกิดขึ้นเมื่อลูกค้าได้รับประสบการณ์ที่ดีและคุ้มค่าจากการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการของแบรนด์ ซึ่งเป็นฐานในความภักดีของแบรนด์ ดังแนวคิดของ Samudro et al., (2020); Samudro, et al., (2019) สรุปว่าความพึงพอใจของลูกค้ามีผลกระทบเชิงบวกต่อความภักดีในแบรนด์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิเคราะห์บทบาทภาพลักษณ์ของสมาร์ทโฟนที่ไปกำกับเส้นทางความพึงพอใจและคุณค่าการรับรู้ไปสู่ความภักดีในแบรนด์มีอย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่าภาพลักษณ์ที่เป็นที่จดจำของลูกค้ามักเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความไว้วางใจ อีกทั้งภาพลักษณ์ที่ดีช่วยสร้างความสัมพันธ์และความเชื่อมั่นระหว่างแบรนด์กับลูกค้ามีผลให้ลูกค้ามักจะมีความพึงพอใจและความภักดีต่อแบรนด์สมาร์ทโฟนเช่นกัน งานศึกษาของ Igaua et al. (2013); Kaura, Durga Prasad, and Sharma (2015) ยืนยันว่าบทบาทภาพลักษณ์แบรนด์ที่ไปเปลี่ยนแปลงเส้นทางการรับรู้คุณค่าและความพึงพอใจของลูกค้าไปสู่ความภักดีในแบรนด์

ยกเว้นการกำกับเส้นทางด้วยภาพลักษณ์แบรนด์จากความพึงพอใจไปสู่ความภักดีในแบรนด์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากความพึงพอใจและความภักดีในแบรนด์เป็นแนวโน้มที่มีความเชื่อถือและสำคัญในระดับความเข้าใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่สามารถวัดค่าเหล่านี้ให้เป็นรูปธรรมได้ในทันที ต้องใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรม การกล่าวถึงแบรนด์ของสมาร์ทโฟนในเชิงบวกหรือลบ เนื่องจากเป็นการสร้างภาพที่เข้าไปอยู่ใจและความรู้สึกที่เชื่อถือในจิตวิญญาณของลูกค้า ดังนั้น การทำให้ภาพลักษณ์ของแบรนด์เป็นเชิงลบอาจมีผลกระทบต่อความพึงพอใจและความภักดีในแบรนด์ สัมพันธ์กับงานวิจัยของ Kapferer (2004); Conley (2017) สรุปว่าภาพลักษณ์แบรนด์เกิดขึ้นเมื่อลูกค้ามีประสบการณ์โดยรวมและต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ลูกค้าต้องการจริง ๆ สนองความต้องการของลูกค้าหรือไม่ หากปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกค้าและพนักงานมีความประทับใจย่อมพัฒนาสู่ความพึงพอใจของลูกค้าหรือหากปฏิสัมพันธ์ไม่ดีลูกค้าอาจจะไม่ภักดีต่อแบรนด์สินค้า

สรุปได้ว่าการสร้างภาพลักษณ์ที่เชื่อถือได้และเชื่อมโยงกับคุณค่าและคุณลักษณะเชิงบวกของแบรนด์สามารถเสริมความพึงพอใจและความภักดีในแบรนด์ได้ แต่อาจจะไม่ได้เป็นไปในทางลบได้เช่นกัน หากผู้ประกอบการได้ให้ความสำคัญและวิเคราะห์ภาพลักษณ์ แบรนด์อย่างถ่องแท้ ผ่านการทำความเข้าใจและการ

จัดกิจกรรมทางการตลาดที่เหมาะสมและรักษาฐานของความพึงพอใจของลูกค้าและพัฒนาไปสู่ความภักดีในแบรนด์ได้เช่นกัน

องค์ความรู้จากการวิจัย

การสร้างภาพลักษณ์ที่เชื่อถือได้และเชื่อมโยงกับคุณค่าและคุณลักษณะเชิงบวกของแบรนด์สามารถเสริมความพึงพอใจและความภักดีในแบรนด์ได้ แต่อาจจะไม่ได้เป็นไปในทางลบได้เช่นกัน หากผู้ประกอบการได้ให้ความสำคัญและวิเคราะห์ภาพลักษณ์แบรนด์อย่างถ่องแท้ ผ่านการทำความเข้าใจและการจัดกิจกรรมทางการตลาดในการสร้างและรักษาฐานของความพึงพอใจของลูกค้าและพัฒนาไปสู่ความภักดีในแบรนด์ได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. เชิงนโยบายของหน่วยงานภาครัฐบาลจีน

สนับสนุนการสร้างนโยบายและกฎหมายที่ส่งเสริมการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสมาร์ทโฟนในประเทศจีน เน้นการส่งเสริมแบรนด์จีนให้มีความเข้มแข็ง โดยแบรนด์สมาร์ทโฟนจีนที่ได้รับความนิยมสูงสุด คือ XIAOMI, HUAWEI ตามมุมมองของผู้บริโภคจำนวน 3 เมือง ควรส่งเสริมการลงทุนและการนำ AI, นวัตกรรมเข้ามาพัฒนา เพราะผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการส่งเสริม ได้แก่ การสร้างงานในสังคม การเพิ่มรายได้ประชากร การเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมนี้และการสร้างชุมชนเชิงนวัตกรรม

2. เชิงการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยพบว่าการกำกับเส้นทางด้วยภาพลักษณ์แบรนด์จากความพึงพอใจไปสู่ความภักดีในแบรนด์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (β6=-0.004, t=-0.696) ผู้สนใจควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของแบรนด์และความพึงพอใจของลูกค้าผ่านความรักในแบรนด์ที่ลูกค้าต้องการโดยส่งผ่านไปสู่ความภักดีในแบรนด์ เพราะจีนมีประชากรจำนวนมาก โอกาสที่จะใช้ความภักดีในแบรนด์เป็นตัวขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนเพื่อขยายตลาดในอนาคตได้สูง

เอกสารอ้างอิง

ฉัฐชสรณ์ กาญจนศิลานนท์. (2560). ความพึงพอใจลูกค้าและการตลาดเชิงสัมพันธภาพในธุรกิจโรงแรม. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*. 11 (ฉบับพิเศษ), 305-320.

ชลัมพ์ ศุภวาที. (2019). เมื่อ Smart Phone คือ ปัญหาของสิทธิพลเมืองที่ต้องระวัง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2565. แหล่งที่มา: https://www.theeleader.com

Barros-Arrieta, D., & García-Cali, E. (2021). Internal branding: conceptualization from a literature review and opportunities for future research. *Journal of Brand Management*. 28 (2), 133-151.

Bhattacharya, C. B., & Lodish, L. M. (2000). *Towards a system for monitoring brand health from store scanner data.*

Bolton, R. N., & Lemon, K. N. (1999). A dynamic model of customers' usage of services: Usage as an antecedent and consequence of satisfaction. *Journal of marketing research*. 36 (2), 171-186.

Borishade, T., Ogunnaike, O., Kehinde, O., & Aka, D. (2022). Relationship marketing and loyalty of mobile phone customers. *Innovative Marketing*. 18 (3), 38.

Brennan, R. L. (1972). A generalized upper-lower item discrimination index. *Educational and Psychological Measurement*. 32 (2), 289-303.

Cambra-Fierro, J. J., Fuentes-Blasco, M., Huerta-Álvarez, R., & Olavarría, A. (2021). Customer-based brand equity and customer engagement in experiential services: insights from an emerging economy. *Service Business*. 15, 467-491.

Canalys. (2023). Estimates (sell in shipment) Smartphone Analysis. *Online*. Retrieved July, 10, 2023 From https://droidsans.com.

Carlson, J., Daehler, K. R., Alonzo, A. C., Barendsen, E., Berry, A., Borowski, A., & Wilson, C. D. (2019). The refined consensus model of pedagogical content knowledge in science education. *Repositioning pedagogical content knowledge in teachers' knowledge for teaching science*. 77-94.

Caroline, I., & Rosenthal, M. A. (2012). Imaging modalities in high-grade gliomas: pseudo progression, recurrence, or necrosis?. *Journal of Clinical Neuroscience*. 19 (5), 633-637.

Conley, C. (2017). *Peak, How Great Companies Get their Mojo from Maslow Revised And Updated*. John Wiley & Sons.

Gan, C., & Wang, W. (2017). The influence of perceived value on purchase intention in social commerce context. *Internet research*. 27 (4), 772-785.

García Gómez, B., Gutiérrez Arranz, A., & Gutiérrez Cillán, J. (2006). The role of loyalty programs in behavioral and affective loyalty. *Journal of consumer marketing*. 23 (7), 387-396.

Gartner, J., Fink, M., Floh, A., & Eggers, F. (2021). Service quality in social media communication of NPOs: The moderating effect of channel choice. *Journal of Business Research*. 137, 579-587.

Hadjikhani, A., & Thilenius, P. (2005). The impact of horizontal and vertical connections on relationships' commitment and trust. *Journal of Business & Industrial Marketing*. 20 (3), 136-147.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2010). *Multivariate Data Analysis*. New Jersey: Upper Saddle River.

Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: a multidisciplinary journal*. 6 (1), 1-55.

Igaua, O. A. , Bin, A. W. , Al-Swidib, A. K. , & Harun, A. (2013). The effect of perceived value on brand loyalty and mediated by customer satisfaction: A case of hand phone users. Conference Paper. *Online*. Retrieved May, 5 2013, From https://www.researchgate.net/publication /266261176 [23 December 2022].

Kapferer, J. N. (2008). *The new strategic brand management: Creating and sustaining brand equity long term*. Kogan Page Publishers.

Karaman, D. (2021). The effect of relationship marketing on customer satisfaction in insurance agencies, *bmij*. 9 (4), 1300-1314.

Kaura, V., Durga Prasad, C. S., & Sharma, S. (2015). Service quality, service convenience, price and fairness, customer loyalty, and the mediating role of customer satisfaction. *International journal of bank marketing*. 33 (4), 404-422.

Keller, W. (2021). *Knowledge spillovers, trade, and FDI (No. w28739)*. National Bureau of Economic Research.

Kotler, P. (2003). *Marketing management*. (11th ed.). Upper Saddle River New Jersey: Prentice Hall.

Kungumapriya, A., & Malarmathi, K. (2018). The impact of service quality, perceived value, customer satisfaction in calculative commitment and customer loyalty chain in Indian mobile telephone sector. *IOSR Journal of Business and Management*. 20 (5), 72-82.

Likert, R. (1970). *A technique for the measurement of attitude In G.F. summer*. New York: Rand McNally.

Oliver, R. L., & DeSarbo, W. S. (1988). Response determinants in satisfaction judgments. *Journal of consumer research*. 14 (4), 495-507.

Ostrom, A., & Lacobucci, D. (1995). Consumer trade-offs and the evaluation of services. *Journal of marketing*. 59 (1), 17-28.

Petzer, D. J., & Roberts-Lombard, M. (2021). Delight and commitment—revisiting the satisfaction-loyalty link. *Journal of Relationship Marketing*. 20 (4), 282-318.

Qiao, Y., & Xing, G. (2022). Impact of perceived product value on customer-based brand equity: Marx's theory–value-based perspective. *Frontiers in Psychology*. 13, 931064.

Ringle, C. M., Sarstedt, M., & Schlittgen, R. (2014). Genetic algorithm segmentation in partial least squares structural equation modeling. *OR spectrum*. 36, 251-276.

Rooney, S., Webster, A., & Paul, L. (2020). Systematic review of changes and recovery in physical function and fitness after severe acute respiratory syndrome–related coronavirus infection: implications for COVID-19 rehabilitation. *Physical therapy*. 100 (10), 1717-1729.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1976). *On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity*.

Samudro, A., Sumarwan, U., Simanjuntak, M., & Yusuf, E. (2020). Assessing the effects of perceived quality and perceived value on customer satisfaction. *Management Science Letters*. 10 (5), 1077-1084.

Samudro, A., Sumarwan, U., Simanjuntak, M., & Yusuf, E. Z. (2019). How commitment, satisfaction, and cost fluctuations influence customer loyalty. *Samudra, A*, 115-125.

Schiffman, L.G & Wisenblit, J.L. (2015). *Consumer Behaviour*. (11th Edition). Pearson Education

Sondoh Jr, S. L., Fook, L. M., Tanakinjal, G. H., & Chai, W. L. (2020). Perceived value and customer satisfaction of smartphone brand among youth: The Moderating effect of gender. *Malaysian Journal of Business and Economics (MJBE)*. 7 (1), 39-39.

Sondoh Jr, S. L., Fook, L. M., Tanakinjal, G. H., & Chai, W. L. (2020). Perceived value and customer satisfaction of smartphone brand among youth: the moderating effect of gender. *Malaysian Journal of Business and Economics*. 7 (1), 39-39.

Statista. (2021). ปัจจัยสำคัญในการรักษาผู้บริโภคให้ภักดีต่อแบรนด์ทั่วโลก ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2020 Statista ทั่วโลก. *Online*. Retrieved November 12, 2022, from https://www.statista.com.

Statista. (2022). Smartphone subscriptions worldwide 2016–2027. *Online*. Retrieved November, 12, 2022 from https://www.statista.com /statistics /330695/ number-of-smartphone-users-worldwide/

Yaprak, A., Yosun, T., & Cetindamar, D. (2018). The influence of firm-specific and country-specific advantages in the internationalization of emerging market firms: Evidence from Turkey. *International Business Review*. 27 (1), 198-207.

การสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกับชุมชนและการพัฒนาผู้ประกอบการจากฐานทุนวัฒนธรรม อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

Building a Participatory Network for the Development of Entrepreneurs Based on Cultural Capital in Ban Pho District, Chachoengsao Province

ธีระพงษ์ ทศวัฒน์,
ลักษณพร โรจน์พิทักษ์กุล และ ลักคณา น้อยสว่าง
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Teerapong Tossawut,
Laksanaporn Kumdee and Lakhana Noisawang
Rajabhat Rajanagarindra University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Tteerapong10@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกลไกความร่วมมือภาคีเครือข่ายในพื้นที่อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายในการทำงานการจากฐานทุนวัฒนธรรม และการพัฒนาผู้ประกอบการทางวัฒนธรรม โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการวัฒนธรรม ผู้ผลิตสินค้าทางวัฒนธรรม ศิลปินพื้นบ้าน จำนวน 30 ราย โดยเป็นผู้ที่เข้าร่วมโครงการวิจัยและผ่านกระบวนการเรียนรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมตลอดโครงการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาภาคีเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนมีการดำเนินการจัดการพื้นให้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือนำในการขับเคลื่อนและการหลอมรวมผู้คนในชุมชนเข้าไว้ด้วยกัน อีกทั้งนำทุนวัฒนธรรมมาพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าของชุมชน โดยความร่วมมือในพื้นที่เป็นลักษณะการประสานงานของภาคประชาชนและหน่วยงานภาครัฐในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ดังเช่น การจัดงานแห่หลวงพ่อโสธรทางน้ำ การจัดพื้นที่ตลาดชายน้ำวัดสนามจันทร์ การให้ศิลปินท้องถิ่นได้มีเวทีแสดงในโรงเรียนและงานที่ชุมชนจัดขึ้น และความร่วมมือจากภายนอก ได้แก่ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ่านการเล่าเรื่อง (Storytelling) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) การสืบทอดภูมิปัญญาด้านศิลปะการแสดง (Performing arts) และการพัฒนาตลาดชายน้ำวัดสนามจันทร์ ให้กลายเป็นพื้นที่จำหน่ายสินค้าของชุมชนและศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน

* วันที่รับบทความ : 13 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 26 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 27 กันยายน 2567
Received: September 13 2024; Revised: September 26 2024; Accepted: September 27 2024

คำสำคัญ : การสร้างเครือข่าย, ผู้ประกอบการทางวัฒนธรรม, ทุนวัฒนธรรม

Abstract

This research aims to: 1) develop systems and mechanisms for collaboration among network partners in Ban Pho District, Chachoengsao Province, and 2) enhance cultural entrepreneurs towards the development of a creative economy in Ban Pho District, Chachoengsao Province. The study employs participatory action research to establish a network of partners utilizing cultural capital and to support the development of cultural entrepreneurs. The research focuses on 30 participants, including cultural entrepreneurs, cultural product producers, and local artists. These participants engaged in the research process, underwent a learning experience, and actively participated in activities throughout the project.

The research results found that the development of a community collaboration network involves managing the area to become a learning resource by using cultural capital as a tool to drive and integrate people in the community. In addition, cultural capital is used to develop community products. Local cooperation is in the form of coordination between the public sector and government agencies in organizing cultural activities, such as organizing the Luang Por Sothon water procession, organizing the Wat Sanam Chan floating market area, providing local artists with a stage to perform in schools and community events, and external cooperation, such as the Thailand Creative and Design Center (TCDC), participating in the development of new-generation entrepreneurs, product development through storytelling, organizing agro-tourism activities, passing on performing arts wisdom, and developing the Wat Sanam Chan floating market into a community product sales area and a center for community activities.

Keywords: Building Participatory Network; Entrepreneurship; Cultural Capital

บทนำ

จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดหนึ่งของภาคตะวันออกของประเทศไทยเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทั้งด้าน วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม มีลุ่มน้ำบางปะกงไหลผ่านลงสู่ทะเลชายฝั่งทะเลตะวันออก (รายงานโครงการออกแบบรายละเอียดในการขุดลอกแม่น้ำสายหลัก ที่ลุ่มแม่น้ำภาคตะวันออก, 2563) ซึ่งมีความสำคัญต่อวิถีชุมชนในแถบที่ราบลุ่มน้ำ โดยเฉพาะการทำการเกษตรและเมื่อเข้าสู่ฤดูน้ำหลากแม่น้ำบางปะกงซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักที่มีประสิทธิภาพสำหรับการระบายน้ำท่วมขังในพื้นที่ราบภาคตะวันออกลงสู่ทะเลอ่าวไทย จากความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ลุ่มน้ำ ประชากรที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานประกอบไปด้วยกลุ่มชนหลากหลายชาติพันธุ์ด้วยกัน คือ จีน เขมร ลาวและรามัญ โดยการเข้ามาตั้งถิ่นฐานตั้งแต่สมัยอดีต ส่วนหนึ่งเข้ามาค้าขาย ส่วนหนึ่งถูกกวาดต้อนเข้ามา จึงมีพัฒนาการการดำรงอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมและพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน แต่กลุ่มชนเหล่านั้นยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเองไว้เป็นอย่างดี ซึ่งความสำคัญของการดำรงอยู่ของกลุ่มชนที่เข้มแข็งนั้น อาจกล่าวได้ว่า ความหลากหลายทางด้าน

ศิลปวัฒนธรรมจัดว่าเป็น “สมบัติ” อันทรงค่าชิ้นหนึ่งของจังหวัดฉะเชิงเทรา (วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดฉะเชิงเทรา, 2542) ได้หล่อหลอมรวมกันเป็นวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม ก่อเกิดภูมิปัญญา เพื่อการดำรงอยู่ตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

การศึกษานิเวศวัฒนธรรมของอำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นแนวคิดในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงวิถีชีวิต โดยอาศัยกรอบของทุนทางวัฒนธรรม และกรอบทางนิเวศวิทยา เป็นแนวคิดที่สำคัญในการศึกษา ซึ่งให้ความสำคัญต่อ องค์ประกอบพื้นฐาน 4 ด้าน ได้แก่ วัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ (สุนันทา โอศิริ, 2562) เพื่อการนำเอาทุนวัฒนธรรมไปต่อยอดสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนของชุมชน การศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากสภาพทางภูมิศาสตร์ ในการศึกษาทุนวัฒนธรรมของอำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการศึกษาวิถีชีวิตผู้คนที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำบางปะกงที่มีความสัมพันธ์กับระบบนิเวศน์ การเลือกตั้งถิ่นฐานของผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอบ้านโพธิ์ การศึกษาแนวชายฝั่งแม่น้ำบางปะกงที่เป็นพื้นที่ป่าชายเลนยาวตลอดริมสองฝั่ง ซึ่งทำให้เห็นว่าอำเภอบ้านโพธิ์มีทุนทางทรัพยากรที่สำคัญ ได้แก่ โพธิ์ทะเล แสมขาว แสมดำ ปอทะเล โกงกางใบเล็ก และลำพู เป็นต้น ส่วนบริเวณชายฝั่งจะมีต้นจาก ดงจาก หรือเรียกว่า ป่าจาก ซึ่งมีความสำคัญต่อผู้คนบริเวณชายฝั่งเป็นอย่างมาก เพราะใช้ประโยชน์ต้นจากมาหลายชั่วอายุคน เช่น การนำมาประกอบอาหารคาว อาหารหวาน ใบห่อขนม งานสานหมวก ของเล่น ทำฝาบ้าน หลังคาบ้าน ไม้กวาด น้ำตาล และการใช้ย้อมผ้า เป็นต้น นอกจากนี้ วิถีชีวิตที่มีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับแม่น้ำบางปะกง ยังมีการประมงพื้นบ้าน เช่น การกางอวนรอเคย การพายเรือผีหลอก การทอดแห การปิดคลองการขุดปูทะเล การดักปูทะเล การดักปูแสม เป็นต้น

บริบทของพื้นที่ในการวิจัยอำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วยพื้นที่ที่อยู่ติดริมแม่น้ำบางปะกงและมีความสัมพันธ์กันในเชิงมิติสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ได้แก่ ตำบลท่าพลับ เทศบาลตำบลบ้านโพธิ์ และตำบลคลองบ้านโพธิ์ โดนมีฐานทุนทางวัฒนธรรมและทุนทางสังคมจากประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สำคัญ ดังเช่นในอดีตเป็นแหล่งอุตสาหกรรมทางการเกษตร มีโรงหีบอ้อย โรงสีไฟเครื่องจักรไอน้ำขนาดใหญ่ชาวบ้าน เรียกกันว่า โรงสีกลาง โรงสีล่าง หรือโรงสีพระยาสมุทร โรงสีทั้งสองแห่งแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร ส่งไปยังกรุงเทพมหานคร และต่างประเทศ อีกทั้งชุมชนส่วนใหญ่มีลักษณะชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีทำเลที่ตั้งติดแม่น้ำบางปะกง โดยมีลักษณะทางกายภาพเป็นพื้นที่ที่มีป่าชายเลนที่สมบูรณ์ รูปแบบการตั้งถิ่นฐานกระจายตัวกันในพื้นที่ตนเอง มีอาชีพทางการเกษตร การเลี้ยงกุ้งบ่อดิน การอาศัยทรัพยากรของป่าชายเลนที่สมบูรณ์ มีทุนทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า ความสมบูรณ์ของพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณบ้านท่าไฟไหม้ ตำบลคลองบ้านโพธิ์ เป็นพื้นที่ในการใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างคนในชุมชน จากฐานทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ การตั้งกฎกติกาของชุมชนในการรักษาระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม อาทิ การจับสัตว์น้ำในแม่น้ำบางปะกงมีการ

กำหนดช่วงเวลาเพื่อให้เกิดการพักฟื้นของสิ่งมีชีวิต ชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากต้นจากที่มีการสืบทอดภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์มาจากรุ่นสู่รุ่น การใช้ประโยชน์จากพันธุ์ไม้อื่น ๆ อาทิ ต้นรุ่ย ที่สามารถนำผลมาแปรรูปเป็นอาหารพื้นถิ่นได้

ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ ประเพณีแห่หลวงพ่อพุทธโสธร พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่คู่บ้านคู่เมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา คือ ประเพณีแห่หลวงพ่อโสธรทางน้ำ ที่เกิดราว พ.ศ. 2434 โดยตำบลเดียวที่มีจุดต้อนรับขบวนแห่หลวงพ่อพุทธโสธร ทั้ง 2 แห่ง คือ จุดที่ 1 ท่าน้ำวัดประศาสน์โสภณ (วัดบางกรูด) ทั้งนี้วัดนี้มีหลวงพ่อพุทธโสธรองค์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ประดิษฐานอย่างงามสง่า หันหน้าไปทางแม่น้ำบางปะกง และจุดที่ 2 ท่าน้ำตลาดโรงสีล่าง นอกจากนี้ในอดีตคนจีนมาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและประกอบอาชีพค้าขาย จึงมีการสร้างศาลเจ้า ให้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในการทำประเพณีและกิจกรรมร่วมกัน จึงได้มีการสร้างโรงเจ 2 แห่ง คือ โรงเจจิบฮกตั๊ว (โรงสีกลาง) หมู่ที่ 1 และโรงเจฮกซิ่วตั๊ว (โรงสีล่าง) หมู่ที่ 2 จึงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในตำบลท่าพลับ ส่วนพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านโพธิ์ มีวัดสนามจันทร์ ตลาดชายน้ำที่ให้ประชาชนในท้องถิ่น นำอาหาร ทรัพยากรท้องถิ่นมาจำหน่ายทุกวันอาทิตย์ มีตลาดเก่าสนามจันทร์ ที่สะท้อนวิถีชีวิตของคนที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะการแสดง และบทเพลงพื้นบ้าน ซึ่งคนในชุมชน เรียกว่า “หัวไม้” มีการเล่นกันตามบ้าน จนมีการเข้าเจ้าเข้าทรง ในพิธีกรรมการยกศาลเจ้า ศาลปู่ตา ศาลประจำบ้านต่าง ๆ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดจากบรรพบุรุษมานานกว่า 80 ปี ในพื้นที่ตำบลคลองบ้านโพธิ์ มีพื้นที่อยู่ในระบบนิเวศวิทยาเป็นพื้นที่ป่าชายเลน อุดมไปด้วยป่าจาก มีการสืบทอดภูมิปัญญา การนำเอาจากไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหาร ของใช้ และเครื่องแต่งกาย ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

จากข้อมูลในข้างต้นจะเห็นได้ว่าพื้นที่อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรามีฐานทุนทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับนิเวศวัฒนธรรมของพื้นที่ มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรและทุนวัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่ยังขาดในเรื่องของการรวบรวมข้อมูลและการพัฒนาเชิงรุกในด้านการประสานงานของเครือข่ายที่อยู่ในพื้นที่ในการพัฒนาทุนวัฒนธรรม การยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนจากฐานทุนวัฒนธรรม และการเชื่อมโยงให้เห็นถึงเครือข่ายด้านทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างสร้างสรรค์ ปัจจุบันผู้ประกอบการทุนวัฒนธรรมในชุมชนลดน้อยลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากนโยบายการพัฒนาของภาครัฐ EEC ที่เน้นในการพัฒนาอุตสาหกรรมจึงทำให้เกิดความต้องการแรงงานที่มีทักษะฝีมือจำนวนมาก อีกทั้งผู้ประกอบการทุนวัฒนธรรมในชุมชนขาดการสนับสนุนจากเครือข่ายภายนอกชุมชน ด้านเทคโนโลยี การตลาด และการยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน การนำแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2554) มาช่วยในการพัฒนาทุนวัฒนธรรมของชุมชน ในด้านสินค้า ธุรกิจบริการ จะสร้างคุณค่ามูลค่า (Value Creation) การพัฒนาสินค้าและบริการด้วยการใช้อัตลักษณ์ให้เป็นจุดเด่น เช่น วัฒนธรรม ศิลปะ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น ตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถนำมาพัฒนาต่อยอด

โดยผสมผสานกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเป็นการขับเคลื่อนพื้นที่สู่เศรษฐกิจในรูปแบบเชิงคุณภาพและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

จากหลักการ เหตุผลและความสำคัญของพื้นที่ คณะผู้วิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เห็นถึงความสำคัญของพัฒนาการทางพื้นที่ทางสังคม ในด้านการนำทุนทางวัฒนธรรม เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลทุนทางวัฒนธรรม นำไปสู่การจัดทำแผนที่ทางวัฒนธรรม เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้า และการบริการด้วยฐานทุนวัฒนธรรม การสร้างผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับนโยบายและการพัฒนาของท้องถิ่น โดยบูรณาการการทำงานกับภาคีเครือข่ายในท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทราและภายนอก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพื้นที่มีความสำคัญในด้านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาอาหารพื้นถิ่น วิถีชีวิต การนำเอาทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนมาต่อยอดในการพัฒนา สร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การสืบทอดทางวัฒนธรรมจะทำให้มีประโยชน์ไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในชุมชนริมแม่น้ำบางปะกง และมีส่วนสำคัญที่หน่วยงานภาครัฐจะไปดำเนินการนโยบายที่สอดคล้องกับระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor) ในการพัฒนาเชิงพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบและกลไกความร่วมมือภาคีเครือข่ายในพื้นที่อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อำเภอบ้านโพธิ์จังหวัดฉะเชิงเทรา

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

การวิจัยส่วนนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและการสร้างกระบวนการเรียนรู้ทุนวัฒนธรรมร่วมกันกับภาคีเครือข่าย โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ปราชญ์ ผู้นำชุมชน ผู้ผลิตสินค้าทางวัฒนธรรม นักเรียน/นักศึกษา ครู อาจารย์ นักวิชาการในพื้นที่และเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 20 ราย และผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ได้แก่ คนคืนถิ่นคนรุ่นใหม่ช่างฝีมือท้องถิ่น/ศิลปินพื้นบ้าน และผู้ประกอบการวัฒนธรรม จำนวน 30 ราย โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจะต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอบ้านโพธิ์ และยังประกอบกิจการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ

การใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นฐานในการผลิตสินค้าและการแสดง รูปแบบในการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่

1. การสนทนากลุ่ม (Focus group) ในกลุ่มผู้เข้าอบรมดำเนินการในทุกขั้นตอนของการวิจัย โดยมีประเด็นหลักคือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลทุนวัฒนธรรมที่มีอยู่ภายในชุมชน ผลของการเรียนรู้ร่วมกัน ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยและแนวทางการปรับปรุงกระบวนการวิจัยตลอดทั้งโครงการ

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ Key Informants ที่มีความรู้เกี่ยวกับทุนวัฒนธรรมการผลิตสินค้า ศิลปะ วัฒนธรรม อาหาร การเกษตร ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

3. เอกสารจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ได้แก่ แบบบันทึกส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมกระบวนการ

4. การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม เป็นการสังเกตการณ์ในการเก็บข้อมูลตลอดทุกกิจกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมวิจัย ท่าทาง ความรู้สึกนึกคิด การมีส่วนร่วมและประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ในส่วนของการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญได้แก่ คนคืนถิ่น/คนรุ่นใหม่ช่างฝีมือท้องถิ่น/ศิลปินพื้นบ้าน และผู้ประกอบการวัฒนธรรม 3 ตำบล จำนวน 30 คน ที่จะเป็นกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา การวิจัยส่วนนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอย่างเหมาะสม โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้

กระบวนการที่ 1 การประชุมพูดคุยชี้แจงเป้าหมายของโครงการ การดำเนินการวิจัย การออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยอาศัยข้อมูลทุนวัฒนธรรมจากส่วนที่ 1-2 มาใช้ประโยชน์ โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของพื้นที่

กระบวนการที่ 2 ทบทวนข้อมูลทุนวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่เป็นลักษณะของผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อที่จะได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากทีมนักวิจัย และยังเป็นการสนับสนุนชุดข้อมูลในท้องถิ่น อีกทั้ง ยังเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากภาคสนามจากทุกภาคส่วน ลักษณะของกิจกรรมจะเป็นการนำเสนอข้อมูลจากภาคสนามย้อนกลับไปที่ชุมชน ให้คนในชุมชนได้รับทราบถึงผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมมีอยู่ในปัจจุบัน สถานการณ์ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น รวมถึงการวิเคราะห์โอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และช่องทางการตลาดที่จะส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนของสินค้าทางวัฒนธรรม และสรุปผลร่วมกัน

กระบวนการที่ 3 การเรียนรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมชุมชนจากภายนอกโดยการออกไปศึกษาดูงานพื้นที่อื่นและนำมาสรุปถอดบทเรียนร่วมกัน

กระบวนการที่ 4 กิจกรรมกลุ่มถอดบทเรียนและการจัดทำแผนของการเป็นผู้ประกอบการทางวัฒนธรรม โดยให้ผู้ที่อยู่ในชุมชนมีส่วนในการจัดทำแผนการประกอบธุรกิจ การทดลองผลิตภัณฑ์ การอบรมการพัฒนาสินค้า รวมถึงการประเมินผลผลิตของสินค้าตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์ การประเมินคุณค่าของผลิตภัณฑ์ การประเมินมูลค่า

กระบวนการที่ 5 การนำเอาสินค้าผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมออกขายยังตลาดภายในและภายนอกชุมชน โดยกลุ่มผู้ประกอบการเป็นผู้ขับเคลื่อนการขายสินค้า

โดยในแต่ละกระบวนการดำเนินกิจกรรมร่วมกับชุมชน ทางคณะวิจัยได้มีการออกแบบวางแผนหัวข้อโจทย์ในการทำงานแต่ละหัวข้ออย่างเป็นระบบ รวมถึงกิจกรรมที่จะใช้เครื่องมือ/วิธีการสำหรับแต่ละกิจกรรม และในการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องจะใช้ผลของการวิเคราะห์และประเมินกระบวนการซึ่งเป็นสิ่งใหม่ ๆ ที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมแต่ละรอบ มาใช้เป็นข้อมูลร่วมในการออกแบบวางแผน รวมถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของกระบวนการอบรม

ส่วนด้านการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ คณะผู้วิจัยดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เข้าอบรมตามหัวข้อและเนื้อหาที่ได้ออกแบบมา ในขณะเดียวกันก็พร้อมยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนรายละเอียดการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง โดยพยายามรักษาทิศทางการดำเนินการที่ยังตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก และมีการวิเคราะห์และประเมินผลโดยคณะผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้มีการแบ่งปันข้อมูลและประสบการณ์ที่ได้ทั้งหมดจากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จากนั้น จึงนำมาวิเคราะห์ในส่วนข้อมูลที่ได้จากพื้นที่ รวมถึงน้ำหนักในการตอบโจทย์ของการวิจัยที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ อีกทั้ง ยังเอามาประเมินประสิทธิผลของตัวกระบวนการเรียนรู้ เครื่องมือและกิจกรรมที่ใช้ว่ามีความเหมาะสมในการตอบโจทย์วัตถุประสงค์การวิจัยได้มากน้อยเพียงไร เพื่อตกผลึกเป็นข้อค้นพบใหม่ ๆ สำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการวิจัยขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยจากข้อมูลที่ได้ทั้งหมด เพื่อค้นหาสาระความหมายของสถานการณ์ภายนอกและปรากฏการณ์ภายใน นำเสนอให้เห็นพลวัตการเปลี่ยนแปลงไปของการดำเนินการในแต่ละรอบ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปเกี่ยวกับ

1. กระบวนการเรียนรู้ (องค์ประกอบของตัวกระบวนการ คุณสมบัติของกระบวนการ รวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลเกี่ยวข้อง) ที่มีความเหมาะสมต่อการบ่มเพาะผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของชุมชน การผลิตสินค้าทางวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การฟื้นฟูวัฒนธรรมชุมชน

2. การเปลี่ยนแปลงและคุณสมบัติทักษะและองค์ความรู้ต่าง ๆ ในตัวผู้เข้าอบรมภายหลังกระบวนการเรียนรู้ สู่ความเป็นผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมที่จะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

3. ผลการขับเคลื่อนกิจกรรมของผู้เข้าอบรมที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่จะสามารถสร้างเสริมความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้แก่ลุ่มแม่น้ำบางปะกง รวมถึงตัวแผนที่ทางวัฒนธรรมและพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่ได้พัฒนาขึ้น

ผลการวิจัย

การพัฒนาระบบและกลไกความร่วมมือภาคีเครือข่ายในพื้นที่อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

การพัฒนาภาคีเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนการดำเนินการในรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานราชการ สถานศึกษา ผู้นำชุมชนผู้นำหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น และเครือข่ายภายนอกพื้นที่เพื่อร่วมกันพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าของพื้นที่สู่การเพิ่มมูลค่าผ่านกระบวนการของความร่วมมือกัน การดำเนินการที่สำคัญมีการกำหนดกลไกจากภายในมหาวิทยาลัยในการสร้างเครือข่ายของกลุ่มนักวิจัยในการดำเนินงาน มีการกำหนดแผนงานการดำเนินงานที่ชัดเจนร่วมกันกำหนดแนวทางการสร้างเครือข่ายในพื้นที่และภายนอกพื้นที่การสร้างความร่วมมือกับท้องถิ่นใน ในการแลกเปลี่ยนแนวคิดการพัฒนาพื้นที่ผ่านกลไกการทำงานในรูปแบบการจัดการพื้นที่ผ่านฐานทุนทางวัฒนธรรมของพื้นที่ โดยมีหน่วยงานร่วม ดังนี้

อำเภอบ้านโพธิ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ ตำบลท่าพลับโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว เทศบาลตำบลบ้านโพธิ์ และองค์การบริหารส่วนตำบลคลองบ้านโพธิ์สภาวัฒนธรรมอำเภอบ้านโพธิ์พัฒนาชุมชนอำเภอบ้านโพธิ์ เกษตรอำเภอบ้านโพธิ์ ภาคีเครือข่ายกลุ่มผู้ประกอบการภายในอำเภอบ้านโพธิ์ และภาคีเครือข่ายภายนอก ได้แก่ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (Thailand Creative & Design Center : TCDC) รูปแบบของการทำงานกับภาคีเครือข่าย

โดยมีการทำงานอย่างมีส่วนร่วมทั้งในด้านการประสานงาน การดำเนินงานในพื้นที่ร่วมกัน อาทิการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกับศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (Thailand Creative & Design Center : TCDC) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชน ทุนทางวัฒนธรรมของชุมชน การจัดทำแผนที่ทางวัฒนธรรม ข้อมูลชุมชน การประชุมเพื่อรายงานผลการดำเนินการการวิจัยให้ภาคีเครือข่ายในพื้นที่รับทราบและเป็นการทบทวนข้อมูลต่าง ๆ การจัดพิธีกรรมการไหว้ศาลเจ้าพ่อโหรา ประเพณีแห่หลวงพ่อโสธรทางน้ำ เป็นต้น

การพัฒนาผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อำเภอบ้านโพธิ์จังหวัดฉะเชิงเทรา

การพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่โดยใช้ทุนวัฒนธรรม การพัฒนาผู้ประกอบการผ่านรูปแบบของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การเล่าเรื่อง (Storytelling) การพัฒนาตลาดสินค้าชุมชน และการพัฒนาเพื่อการสืบทอดภูมิปัญญา การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากต้นจาก ได้แก่ พุดดิ้งลูกจากลูกจากลอยแก้ว เสื่อมัดยอมจากโหม่งจาก การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้จากแม่น้ำบางปะกง ได้แก่ปูดองเค็ม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมไข่หน้าแตก

การพัฒนาการเล่าเรื่อง (Storytelling) บ้านสวนเมล่อนอำเภอบ้านโพธิ์ เพื่อการประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) การพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์และการสืบทอดภูมิปัญญาด้านศิลปะการแสดง (Performing arts) คณะวงหัวไม้ หรือนายไม้ ด้านการพัฒนาตลาดสินค้าชุมชนผ่านรูปแบบการจัดการตลาด ริมแม่น้ำบางปะกง ในชื่อตลาดชายน้ำวัดสนามจันทร์เป็นพื้นที่การซื้อขายสินค้าชุมชนที่มีการเปิดการจำหน่ายสินค้าทุกเช้าวันอาทิตย์

การดำเนินงานร่วมกันในการพัฒนาชุมชนโดยเริ่มต้นจากเครือข่ายองค์กรภายในชุมชนที่มีการรวมตัวกันทำกิจกรรม ณ บ้านสวนเมล่อน และใช้เป็นสถานที่ในการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในด้านของการพัฒนาสมาชิกในกลุ่มร่วมกันเรียนรู้หรือเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา รู้ข่าวคราวในด้านต่าง ๆ ทั้งทางการเมืองเศรษฐกิจ สังคม มีองค์ความรู้เกี่ยวกับชุมชนของตนที่เป็นผลจากการปฏิบัติหรือประสบการณ์ที่ได้รับร่วมกัน เช่น จากการที่สมาชิกในบ้านสวนเมล่อนมีการตื่นตัวในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น รวมถึงนโยบายที่เกี่ยวข้องในด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของชุมชน ทำให้เกิดการปรับปรุงเตรียมความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว การปรับปรุงคุณภาพของสินค้า การส่งเสริมการขาย การตลาดที่เผยแพร่ไปยังสังคมภายนอก และการหัดทำโฆษณาของบ้านสวนเมล่อนเองลงในโลกโซเชียล

ผลที่เกิดจาการพัฒนาทำให้เกิดการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นสหกรณ์ชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและในพื้นที่อื่นที่นำเอาสินค้าและอาหารมาฝากขาย และให้การสนับสนุน เป็นวิทยากรอบรมให้แก่ผู้ที่มาศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปลูกเมล่อน การทำเกษตรสมัยใหม่ การรวมกลุ่ม Young Smart Farmer และการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้กับคนในชุมชนได้เข้ามาฝึกอาชีพและทักษะด้านการเกษตร เพื่อที่จะได้นำไปต่อยอดใช้ในชุมชนอื่นๆที่ สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน การพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ทำให้ได้แกนนำของพื้นที่ คือ คุณปคุณา บุญก่อเกื้อ (พี่แก้ว) ผู้จัดการบ้านสวนเมล่อน เป็นผู้ร่วมโครงการวิจัยและนับว่าเป็น นวัตกรทางสังคมที่นำเอาความรู้ที่ได้จากโครงการวิจัยและการทำงานร่วมกับโครงการได้นำไปพัฒนาต่อยอดในเรื่องของการทำข้อมูลประวัติความเป็นมาของสวนเมล่อน การส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่ได้นำผลิตภัณฑ์บ้านสวนเมล่อนไปขายตามงานต่าง ๆ เช่น งานคอนเสิร์ต สายแคมป์ปิ้ง งานกาชาดจังหวัดฉะเชิงเทรา และงานอีเวนต์ต่าง ๆ ที่จังหวัดได้จัดขึ้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดการกระจายรายได้ให้กับผู้ที่สนใจโดยไม่ได้จำกัดในเฉพาะพื้นที่อำเภอบ้านโพธิ์เท่านั้น แต่เปิดให้นักศึกษาได้เข้าไปเรียนรู้ในการทำน้ำปั่นเมล่อน ทำไวน์เมล่อนอีกด้วย

ส่วนผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมที่เป็นศิลปินพื้นบ้าน ในด้านการละเล่นหัวไม้เป็นทั้งภูมิปัญญาของผู้คนในท้องถิ่นทั้งด้านการออกแบบสร้างเครื่องดนตรีการเลือกใช้วัสดุที่พึงหาได้ การสืบทอด เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการจัดพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ต้องใช้หัวไม้ไปร้องเล่น รวมถึงการรวมตัวกันของคนในท้องถิ่นหลังจากการปลูกข้าวทำนา ได้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปตามการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาการตีกลองหัวไม้ทางคณะวิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการสืบทอดมรดกทางภูมิ

ปัญญาท้องถิ่นทางวัฒนธรรม โดยได้ร่วมมือกับโรงเรียนในอำเภอบ้านโพธิ์ ที่มีชมรมดนตรีไทยในการที่ให้ “คณะวงหัวไม้ (นายไม้)” ได้เข้าไปสอนในโรงเรียนและทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนที่มีความสนใจการเล่นดนตรีกลองหัวไม้ทำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชนและมหาวิทยาลัยในท้องถิ่นในการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมวงดนตรีท้องถิ่นเอาไว้ ทำให้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความสนใจอยากที่จะเรียนรู้การตีกลองหัวไม้

ตารางสรุปแนวทางการยกระดับทุนวัฒนธรรมและการพัฒนาผู้ประกอบการจากฐานทุนวัฒนธรรม

ทุนวัฒนธรรม	ทุนวัฒนธรรมที่ได้รับการพัฒนา	การดำเนินกิจกรรมร่วมกับชุมชน	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
ด้านอาหาร 1. ขนมไข่หน้าแตก	การพัฒนากลุ่มขนมไข่หน้าแตกเป็นการพัฒนาโดยการนำเอาทุนความรู้ด้านอาหารที่มีอยู่ในชุมชนปรับเปลี่ยนรูปแบบ การผลิตให้มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น โดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลักในการสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น ลูกจาก เมล่อน ทองหยิบ	การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมไข่การทดลองทำสูตรใหม่โดยกลุ่มแม่บ้านขนมไข่หน้าแตกเป็นผู้คิดค้นร่วมกับสวนเมล่อนที่มีวัตถุดิบที่สำคัญอยู่แล้วทำให้ได้ขนมไข่หน้าแตกที่มีรสชาติที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น เช่น ขนมไข่ รสเมล่อน ขนมไข่ ไส้ลูกจาก	กระบวนการในการทำงานร่วมกับชุมชนจะเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นทั้งในเรื่องของขนาดกล่องบรรจุภัณฑ์และช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า
ด้านพื้นที่ทางเศรษฐกิจ บ้านสวนเมล่อน	การพัฒนาพื้นที่บ้านสวนเมล่อนให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวและศูนย์กลางในการทำกิจกรรมของคนในชุมชนท่าพลับ เป็นการสร้างมูลค่าจากทุนวัฒนธรรมด้านอาหารเกษตรในท้องถิ่นนำเอามาแปรรูปในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการทำเรื่องของประวัติของสวนเมล่อนให้มีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่นด้านเกษตร	การใช้เป็นพื้นที่แหล่งเรียนรู้และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นฐานในการดำเนินกิจกรรมทางคณะวิจัยได้ให้คำแนะนำ รวมถึงการถ่ายทำวีดิทัศน์ในการประชาสัมพันธ์พื้นที่บ้านสวนเมล่อน และการให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรมกับชุมชน ให้คำแนะนำในการพัฒนาเชิงพื้นที่และการเขียนประวัติของบ้านสวนเมล่อน	บ้านสวนเมล่อนเป็นพื้นที่แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของตำบลท่าพลับและเปิดโอกาสให้คนที่อยู่ชุมชนภายนอกได้นำเอาสินค้าเกษตรที่มีอยู่มาขายและเป็นจุดในการรับการกระจายสินค้า รวมถึงการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรภายในชุมชนในการทำกิจกรรม การมีช่อง YouTube ของตนเองในอนาคต
ด้านศิลปะการแสดง 1. วงดนตรีหัวไม้ (นายไม้)	การพัฒนาการตีกลองหัวไม้ ทางคณะวิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการสืบทอดมรดกทางภูมิปัญญาท้องถิ่นทางวัฒนธรรม โดยได้ร่วมมือกับโรงเรียนในอำเภอบ้านโพธิ์ ที่มีชมรมดนตรีไทยในการที่ให้ “วงดนตรีหัวไม้ (นายไม้)” ได้เข้าไปสอนในโรงเรียนและทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนที่มีความสนใจการเล่นดนตรีกลองหัวไม้	การสืบทอดทางวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่นทำให้เกิดการเรียนรู้ศิลปะ การแสดงและการรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรม แก่เยาวชนในอำเภอบ้านโพธิ์	การนำเสนอบทเพลงและการตีกลองหัวไม้ผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ Facebook YouTube ทำบันทึกการแสดง

ทุนวัฒนธรรม	ทุนวัฒนธรรมที่ได้รับการพัฒนา	การดำเนินกิจกรรมร่วมกับชุมชน	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น 1. อาหารป่าจาก 2. อาหารจากต้นรุ่ย 3. ผ้าย้อมสีเปลือกลูกจาก	การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารจากชุมชนได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 2 ชนิด ที่ได้จากต้นจากและต้นรุ่ย โดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคลองบ้านโพธิ์ เป็นการพัฒนาด้านอาหารในการแปรรูปให้กลายเป็นขนมและอาหารเฉพาะของพื้นที่คลองบ้านโพธิ์	การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากต้นจากจะเป็นการพัฒนาโดยการนำเอาต้นจากและส่วนอื่น ๆ ของจากมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้นในการแปรรูปให้กลายเป็นสินค้าที่หลากหลาย	ได้อาหารจากต้นจาก ได้แก่ เสื้อย้อมสีจากโหม่งจากแกงหน่อจาก ขนมจาก และน้ำพริกดอกจาก ส่วนอาหารจากต้นรุ่ย ได้แก่ รุ่ยป๊อป น้ำลำไยลูกรุ่ย

แนวทางในการดำเนินงานของคณะวิจัยมีแนวทางในการพัฒนาผู้ประกอบการทางวัฒนธรรม จะให้คนในแต่ละพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของแต่ละกลุ่มตามความถนัดและความสนใจของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และให้ความรู้เกี่ยวกับการต่อยอด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านสินค้าและบริการที่สามารถนำเอาไปใช้ต่อได้ในด้านเศรษฐกิจ การสร้างคุณค่าทางสังคม การเพิ่มมูลค่าของสินค้า โดยจะเริ่มต้นจากลูกหลาน ของผู้ประกอบการเดิมในชุมชนให้เป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมหลัก แล้วจึงให้มีการต่อยอดชักชวนผู้ที่สนใจที่อยู่ในพื้นที่อำเภอบ้านโพธิ์และนอกพื้นที่อำเภอบ้านโพธิ์เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการด้วย โดยจะอาศัยภาคีเครือข่ายที่จะเข้ามาร่วมในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการต่อยอดและการพัฒนาผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมที่จะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของชุมชนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาระบบและกลไกความร่วมมือภาคีเครือข่ายในพื้นที่อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ภาคีเครือข่ายชุมชนที่จะให้ความร่วมมือพัฒนาเชิงพื้นที่โดยการใช้ฐานทุนวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงผู้คนในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ซึ่งแต่ละภาคีเครือข่ายจะสนับสนุนกิจกรรมตามความถนัดของตนเอง และมีบทบาทที่แตกต่างกันออกไป โดยมีภาคีเครือข่ายที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอบ้านโพธิ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ ตำบลท่าพลับโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว เทศบาลตำบลบ้านโพธิ์ และองค์การบริหารส่วนตำบลคลองบ้านโพธิ์ มีบทบาทหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกสถานที่ในการดำเนินกิจกรรม การประชุม การให้ความรู้กับชุมชนด้านกระบวนการพัฒนา การเป็นตัวกลางคอยประสานการทำงานระหว่างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกับเครือข่ายการทำงานภายนอกชุมชน ด้านสภาวัฒนธรรมอำเภอบ้านโพธิ์มีบทบาทหน้าที่ในการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากทุนวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ การวางแผนโครงการ การ

นำเอาองค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนไปประชาสัมพันธ์และการขับเคลื่อนงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทุนวัฒนธรรม พัฒนาชุมชนอำเภอบ้านโพธิ์ เกษตรอำเภอบ้านโพธิ์ มีหน้าที่ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ประกอบการภายในอำเภอบ้านโพธิ์และประสานงานกับผู้ประกอบการในชุมชนให้เข้ามาร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัย และภาคีเครือข่ายภายนอก ได้แก่ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (Thailand Creative & Design Center : TCDC) มีบทบาทหน้าที่ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากฐานทุนทางวัฒนธรรมและการต่อยอดสินค้าที่ผลิตจากวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ส่วนมหาวิทยาลัยในพื้นที่มีบทบาทในการเก็บข้อมูลชุมชน การเป็นสื่อกลางในการประสานงานความร่วมมือ การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมและการประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทการทำงานที่แตกต่างกันไม่ใช่ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน แต่จะต้องมีหน่วยงานที่จะเป็นส่วนกลางในการประสานการทำงานในระดับพื้นที่และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ชุมนประสบผลสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมต่างๆและแต่ละเครือข่ายจะได้มีบทบาทในการงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาชุมชนในมิติอื่นๆต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพล แย้มกลีบ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเชิงพื้นที่จากทุนศิลปวัฒนธรรม กรณีวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม วิถีคนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี พบว่า การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจะต้องพยายามนำเอาศักยภาพของมรดกทางวัฒนธรรมมาใช้ให้เกิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ ผ่านกระบวนการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนที่เป็นทั้งการสร้างพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น การสร้างผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง ตลอดจนการสร้างระบบเศรษฐกิจที่มีทั้งความสร้างสรรค์และยั่งยืนในอนาคต โดยอาศัยกำลังจากคนในชุมชนเป็นสำคัญ หนุนเสริมด้วยภาคีเครือข่ายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาคเอกชน ภาครัฐบาล ภาคการศึกษา (สถาบันอุดมศึกษา) เพื่อเป้าหมายสูงสุดคือการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่ไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้นและยั่งยืน (รัชพล แย้มกลีบ, 2563)

2. การพัฒนาผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อำเภอบ้านโพธิ์จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่โดยใช้ทุนวัฒนธรรม เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านการเล่าเรื่อง (Storytelling) เพื่อบอกถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชน การพัฒนาตลาดสินค้าชุมชน เพื่อให้เกิดศูนย์กลางของการค้าและให้ชุมชนได้มีพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์สินค้าจากวัฒนธรรมชุมชน พื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชน และเป็นพื้นที่สื่อสร้างสรรค์ให้กับชุมชนได้มีการทำกิจกรรมร่วมกันบริเวณตลาดชายน้ำวัดสนามจันทร์ การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) โดยบ้านสวนเมล่อน การพัฒนาพื้นที่บ้านสวนเมล่อนให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวและศูนย์กลางในการทำกิจกรรมของคนในชุมชนท่าพลับ เป็นการสร้างมูลค่าจากทุนวัฒนธรรมด้านอาหารเกษตรในท้องถิ่นนำเอามาแปรรูปในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการทำเรื่องของประวัติของสวนเมล่อนให้มีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่นด้านเกษตรและการพัฒนาเพื่อการสืบทอดภูมิปัญญา ด้านศิลปะการแสดง (Performing arts) คณะวงหัวไม้ หรือนายไม้ ผ่านกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเยาวชนในท้องถิ่นที่สนใจ

ศึกษาดนตรีพื้นบ้าน และการให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการบรรเลงเพลง การออกไปแสดงตามสถานที่ต่างๆเพื่อซึมซับประสบการณ์ในการแสดง อีกทั้งการพัฒนาผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการที่ประชาชนในพื้นที่เข้ามาร่วมกิจกรรมในเวทีต่างๆ การรับฟังความคิดเห็น การปฏิบัติ การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม การเพิ่มพูนองค์องความรู้ในมิติทางวัฒนธรรม การเข้าใจการสร้างสรรค์วัตถุดิบของชุมชน และการบริการผู้ที่มาท่องเที่ยวในชุมชน โดยมีทุนวัฒนธรรมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนชุมชน และการประสานความสัมพันธ์ระหว่างคนรุ่นก่อนและคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ จึงทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการส่งต่อไปยังคนรุ่นต่อไปในชุมชน โดยสอดคล้องกับงานวิจัย ธีรพงษ์ บุญรักษาและคณะ ที่ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 ที่ประบวความสำเร็จจะต้องมีสมรรถนะที่โดดเด่น จำนวน 9 สมรรถนะ ได้แก่ ด้านลูกค้า ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบ การเงิน ทรัพยากรมนุษย์ การออกแบบนวัตกรรม การผลิตและการบริการ การสื่อสารคุณค่าและการบริดหารธุรกิจแลภาวะผู้นำ เช่น ความรอบรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเข้าใจในความต้องการของลูกค้าแต่ละกลุ่ม เป็นต้น อีกทั้งผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมจะต้องอาศัยความเพียรพยายาม การลองถูกลองผิดและความกล้าเปลี่ยนแปลงทั้งที่มีโอกาสล้มเหลวอดทนอดกลั้นไม่ย่อท้องต่ออุปสรรค ต้องมีความคิดที่ใช้เป็นพลังใจ ผนวกกับ ความคิดที่ใช้สร้างความเข้าใจ คือ การคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาสินค้าและบริการอยู่ตลอดเวลา การเรียนรู้เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของสินค้าและการบริการ เป็นต้น (บุญรักษา ธีรพงษ์, ดวงภุมเมศ นันทิยา, และ เตชะวงค์เสถียร กรญาณ์, 2563)

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “แม่น้ำบางปะกง : ทุนวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานสนับสนุนกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) และหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ประจำปีงบประมาณ 2565 สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่ให้คำแนะนำในการดำเนินโครงการและให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินโครงการวิจัย ขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงาน บพท. ที่ให้คำแนะนำในการดำเนินโครงการวิจัย และขอบคุณ เครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ในอำเภอบ้านโพธิ์ ที่ได้ให้โอกาสคณะวิจัยได้ลงชุมชนเพื่อศึกษาและเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสอบถามความคิดเห็นโดยได้รับความร่วมมือในข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อโครงการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการวิจัยในประเด็นของการการยกระดับของผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนและการส่งเสริมการตลาดในการขายสินค้า

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการศึกษาประเด็นของการนำเอา ทุนมนุษย์ ทุนเศรษฐกิจ ในการพัฒนาเชิงพื้นที่

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เกษตรอำเภอ พัฒนาชุมชนและสภาวัฒนธรรม จะต้องดำเนินการในเรื่องของการสร้างคุณค่าร่วมทางวัฒนธรรมโดยใช้งานเทศกาลของชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและ ประชาชนในพื้นที่มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

2. หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ควรมีการจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรม (Cultural space) ในรูปแบบของพิพิธภัณฑ์พร้อมระบบการบริการและการจัดการผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนการสร้างเยาวชนในชุมชนเพื่อให้เห็นถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม และการประสานงานการทำงานร่วมกับชุมชน และหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และชุมชนต้องมีการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาหนุนเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านรูปแบบของการจัดเทศกาลประจำปีของชุมชนแบบมีส่วนร่วม

เอกสารอ้างอิง

รายงานโครงการออกแบบรายละเอียดในการขุดลอกแม่น้ำสายหลัก ที่ลุ่มแม่น้ำภาคตะวันออก 4 ลุ่มน้ำ ที่ลุ่มน้ำปราจีนบุรี บางปะกง โตนเลสาป ชายฝั่งตะวันออก. (2563). *กรมเจ้าท่า.* กระทรวงคมนาคม.

เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2554). *ภูมิปัญญาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเชิงสร้างสรรค์.* กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

แย้มกลีบ รัชพล. (2563). การพัฒนาเชิงพื้นที่จากทุนทางศิลปวัฒนธรรม กรณีวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม วิถีคนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 9 (2), 300-308.

บุญรักษา ธีรพงษ์, ดวงภุมเมศ นันทิยา และ เตชะวงค์เสถียร กรญาณ์. (2563). สมรรถนะผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21. *Journal of Business, Innovation and Sustainability (JBIS).* 16 (1), 143-62.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560-2564).*

การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง จังหวัดสงขลา

Communicating the Vision and Development Policy of Khao Rup Chang Municipality, Songkhla Province

มณี ศรีสมุทร[1]
วิทยาธร ท่อแก้ว[2] และ สุรสิทธิ์ ศรีสมุทร[3]
นักวิจัยอิสระ สงขลา[1],
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช[2], มหาวิทยาลัยทักษิณ[3]
Manee Srisamut [1]
Wittayatorn Tokeaw[2] and Surasit Sreesamuth[3]
Independent researcher Songkhla[1] ,
Sukhothai Thammathirat Open University[2], Thaksin University[3]
Corresponding Author, E-mail: Korphai2024@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวความคิดการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง 2) ศึกษาหลักการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง และ 3) ศึกษากลยุทธ์การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ผู้บริหารนโยบาย นายกเทศมนตรี ผู้บริหารระดับปฏิบัติการ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ หัวหน้าระดับปฏิบัติการ หัวหน้าฝ่ายบริการและเผยแพร่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างข้อสรุปเชิงพรรณนาความตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการศึกษา 1. แนวความคิดการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ประกอบด้วย 1) ภายใต้แนวความคิดเขารูปช้างเมืองน่าอยู่ 2) เปิดโอกาส ให้ประชาชนแสดงความรู้สึกคุณภาพชีวิตที่ดี 3) มีคุณค่าและผลประโยชน์ สื่อสารเพื่อชี้ให้เห็นคุณค่าและผลประโยชน์ สะอาด ปลอดภัย การคมนาคมสะดวก 2. หลักการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ประกอบด้วย 1) กระชับตรงประเด็น โปร่งใส ไม่ซับซ้อน การสื่อสารที่ชัดเจน 2) การมีส่วนร่วม กำหนดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และนโยบาย และมีเจ้าของร่วมในกระบวนการพัฒนา 3) มีการสื่อสารสองทาง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเพิ่มความไว้วางใจ 4) ใช้สื่อที่หลากหลาย เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน 5) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารและประชาชน 6) มีการประเมินผลการสื่อสารสม่ำเสมอ 3. กลยุทธ์การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง 1) ออกแบบเนื้อหาสาร กำหนดแนวคิดหลัก มีโครงสร้างเนื้อหา ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจได้ง่าย 2) จัดเนื้อหาสารอย่างเป็นระบบ 3) ใช้สื่อที่หลากหลาย

* วันที่รับบทความ : 29 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 11 ตุลาคม 2567
Received: September 29 2024; Revised: October 10 2024; Accepted: October 11 2024

ใช้สื่อใหม่ โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ท้องถิ่น การใช้สื่อดั้งเดิม วิทยุ เสียงตามสาย สื่อสิ่งพิมพ์ 4) การสร้างเครือข่ายสื่อสารผ่านผู้ใหญ่บ้าน 5) การปรากฏตัวของนายกเทศมนตรีในกิจกรรมชุมชน

คำสำคัญ: การสื่อสารวิสัยทัศน์; นโยบายการพัฒนา; เทศบาลเมืองเขารูปช้าง

Abstract

This research aimed to: 1) examine the concept of communicating the vision and development policy of Khao Rup Chang Municipality, 2) explore the principles underlying the communication of the vision and development policy of Khao Rup Chang Municipality, and 3) investigate the strategies for communicating the vision and development policy of Khao Rup Chang Municipality. The study employed qualitative research methods, utilizing in-depth interviews with key stakeholders, including policy administrators, mayors, senior executives, directors of strategy and budget divisions, operational heads, and heads of service and dissemination departments. Data were analyzed through descriptive analysis, aligned with the research objectives.

The findings of the study are as follows: **1. Concept of Communication** : The concept of communicating the vision and development policy of Khao Rup Chang Municipality encompasses: 1) Promoting the idea of Khao Rup Chang as a "livable city". 2) Providing opportunities for citizens to express their perspectives on achieving a good quality of life. 3) Emphasizing the communication of values and benefits, focusing on cleanliness, safety, and convenient transportation. **2**. **Principles of Communication**:The principles for communicating the vision and development policy include: 1) Being concise, direct, transparent, and straightforward in communication. 2) Encouraging stakeholder involvement in decision-making processes and promoting shared ownership of the development process. 3) Facilitating two-way communication to build trust and foster positive relationships. 4) Utilizing diverse media channels to reach various target groups. 5) Strengthening relationships between administrators and citizens. 6) Conducting regular evaluations of communication effectiveness. **3. Communication Strategies**: The strategies for communicating the vision and policy include: 1) Designing content with well-defined main ideas and a clear structure, using language that is easy to understand. 2) Systematically organizing content. 3) Leveraging a variety of media, including new media, social media, local websites, traditional media, radio, loudspeakers, and print media. 4) Establishing a communication network through village headmen. 5) Facilitating direct engagement between the mayor and community members through participation in community activities.

Keywords: Vision communication; Development policy; Khao Rup Chang Municipality

บทนำ

วิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่น ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนา เป็นการสร้างภาพอนาคตที่ชัดเจนและสามารถช่วยชี้นำให้ชุมชนรู้ว่าองค์กรท้องถิ่นจะพัฒนาไปในทิศทางใด (Kotter, 2012: 123) การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนและการบริหารจัดการท้องถิ่น เป็นการสร้างความเข้าใจแนวทางการสร้างเมืองและแนวคิดการพัฒนา กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพร้อมที่จะสนับสนุน (Heifetz & Linsky, 2002 : 20) ป็นการเปิดเผยข้อมูลในกระบวนการวางแผน การดำเนินงาน และผลลัพธ์ โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวกับการใช้งบประมาณและทรัพยากรขององค์กร (สุภาภรณ์ ชื่นศิริ, 2563 : 45) สร้างความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามนโยบายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายควรมีการกำหนดเนื้อหาสารที่ชัดเจน เลือกใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจได้ง่าย โดยใช้ภาษาที่ไม่ซับซ้อน (Heath & Palenchar**,** 2009 : 15) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และนโยบายจะช่วยสร้างความรู้สึกการมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบในชุมชน (Mishra, 2014 : 445) การใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ และการประชุม จะช่วยเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน (Mishra, 2014 : 440) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารและประชาชนจะช่วยให้การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายมีความสำเร็จมากขึ้น (Kotter, 1996 : 40) ควรมีการประเมินผลการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบว่าข้อความที่ส่งไปยังประชาชนมีความเข้าใจอย่างแท้จริงหรือไม่ (Heath & Palenchar, 2009 : 15) การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาชี้ให้เห็นถึงคุณค่าและผลประโยชน์ของวิสัยทัศน์และนโยบายต่อชุมชนจะช่วยเพิ่มการสนับสนุนจากประชาชน (Mishra, 2014 : 452)

เทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเมือง จังหวัดสงขลา องค์กรปกครองส่วนท้อถิ่นภายใต้การบริหารงานของนายนราเดช คำทัปน์ นายกเทศมนตรีเขารูปช้าง ผู้บริหารองค์กรได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลเมืองเขารูปช้างเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2566 เพื่อขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ เขารูปช้างเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน และ 10 นโยบายการพัฒนาเมืองโดยยึดหลัก การทำงานโปร่งใสบริการประชาชนอย่างเต็มความสามารถ และให้ประชาชนตลอดจนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อสร้างความเจริญ พัฒนาเมืองเขารูปช้างให้มีความทันสมัยเป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี พร้อมกับสร้างการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน ภายใต้แนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อแสวงหาข้อมูล ในด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง แนวคิดหลักการและกลยุทธ์การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนา สร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล เจ้าหน้าที่ของเทศบาล รวมถึงประชาชน ตลอดจนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง แปลงแนวนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาเมือง ร่วมคิด ร่วมพัฒนา ร่วมรับผิดชอบและยอมรับการพัฒนาเมืองภายใต้ความรู้สึกเป็นเจ้าของเมืองเขารูปช้างร่วมกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวความคิดการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง
2. เพื่อศึกษาหลักการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง
3. เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ **(**Qualitative Research**)** ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก **(**In-dept Interview**)** ตามวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1-3 เพื่อสร้างข้อสรุปและให้ความเห็นชอบตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารในการงานปกครองท้องถิ่น ทฤษฎีการใช้และความพึงพอใจในสื่อ และทฤษฎีการรณรงค์

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้ให้ข้อมูลหลัก **(**Key Informants**)** เลือกแบบเจาะจง **(**Purposive Selection**)** จากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติงานด้านการจัดการการประชาสัมพันธ์ของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ประกอบด้วย 1) นายกเทศมนตรีเขารูปช้าง 2) ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ 3) หัวหน้าฝ่ายบริการและเผยแพร่วิชาการ

แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guide**)** เป็นคำถามปลายเปิดโดยใช้คำถามจากกรอบการวิจัยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก 3 ส่วน ประกอบด้วยคำถามหลัก 1. แนวความคิดการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้างเป็นอย่างไร 2 หลักการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้างเป็นอย่างไร และ 3 กลยุทธ์การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้างเป็นอย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยตนเอง แจ้งประเด็นคำถามหลักให้ทราบซึ่งได้ขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลหลักก่อนการสัมภาษณ์ตามจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ **(**Creswel**,** 2013: 78**)** (อัญชลี, มณีวรรณ**,** 2560: 102) (เกษมณี วิจิตรกลม**,** 2562: 60) ประสานการนัดหมายเพื่อสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก ตามประเด็นที่ได้จัดเตรียมไว้ในเครื่องมือ มีการจดบันทึกข้อมูลขณะสัมภาษณ์ และจะหยุดสัมภาษณ์เมื่อข้อมูลที่ได้มีการอิ่มตัว

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกตามวัตถุประสงค์ และประเด็นที่ศึกษา จากนั้นได้ตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ออกไป และดำเนินการตีความข้อมูลที่เหลือ โดยการสร้างข้อสรุปเชิงพรรณนาความตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตรวจข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการตรวจจากข้อมูลในเอกสาร เอกสารที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และเวปไซต์ที่ได้เผยแพร่ (สุกัญญา อินทิชาติ, 2561: 135) ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบด้านข้อมูลเพื่อพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้มาจากผู้ให้สัมภาษณ์ ระหว่างเอกสาร เอกสารที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และเวปไซต์ที่เผยแพร่ข้อมูลมีลักษณะเหมือนกันหรือไม่ และ2) การตรวจสอบด้านวิธีการ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เปรียบเทียบกับข้อมูลจากการจดบันทึกทั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล พิจารณาว่าข้อมูลที่เก็บมาได้จากการสัมภาษณ์มีเนื้อหาสาระเพียงพอที่จะตอบปัญหาการวิจัยหรือไม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ วิเคราะห์เอกสารบทความ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องได้แก่ (Kotter, 2012: 123) (Heifetz & Linsky, 2002 : 20) (สุภาภรณ์ ชื่นศิริ, 2563 : 45) เพื่อสร้างกรอบแนวคิดการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง จังหวัดสงขลา การสื่อสารตามแบบจำลองของลาสเวลล์ (Lasswell & H. D., 1948: 37) โดยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังแผนภาพที่ 1

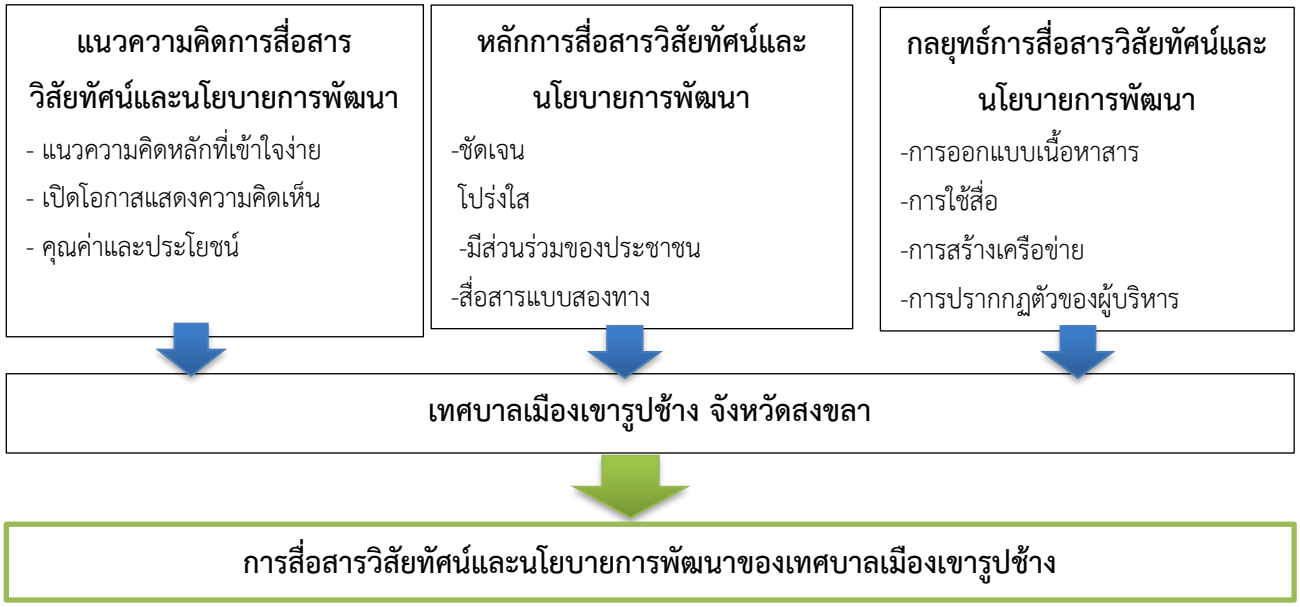

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง จังหวัดสงขลา มุ่งแสวงหาข้อค้นพบ แนวความคิดการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนา หลักการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนา และกลยุทธ์การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนา โดยมีผลการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาแนวความคิดการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง พบว่าแนวคิดเมืองน่าอยู่ สะอาด ปลอดภัย การคมนาคมสะดวก ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มุ่งเน้นการสื่อสารสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างเทศบาลเมืองเขารูปช้าง สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล เจ้าหน้าที่ของเทศบาล ประชาชน ตลอดจนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาเมืองในอนาคต และกลยุทธ์การสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ชัดเจน ภายใต้แนวคิด**เขารูปช้างเมืองน่าอยู่ อย่างยั่งยืน** สื่อสารชัดเจน เพื่อให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจได้ง่าย โดยใช้ภาษาที่ไม่ซับซ้อน 2) เปิดโอกาส ให้ประชาชนแสดงความรู้สึกคุณภาพชีวิตที่ดี 3) มีคุณค่าและผลประโยชน์ เขารูปช้างเมืองสะอาด ปลอดภัย การคมนาคมสะดวก สื่อสารเพื่อชี้ให้เห็นถึงคุณค่าและผลประโยชน์ของวิสัยทัศน์และนโยบายต่อชุมชนจะช่วยเพิ่มการสนับสนุนจากประชาชน

รูปที่ 2 แสดงแนวความคิดการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาหลักการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง พบว่า 1) กระชับตรงประเด็น โปร่งใส ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าใจได้ง่ายถูกต้อง ไม่ซับซ้อน การสื่อสารที่ชัดเจนช่วยลดความเข้าใจผิดและสร้างความเชื่อมั่น 2) การมีส่วนร่วม มีการกำหนดการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และนโยบาย เพื่อให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมและมีเจ้าของร่วมในกระบวนการพัฒนา 3) มีการสื่อสารสองทาง ประชาชนสามารถถามคำถามหรือให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารได้ ซึ่งช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเพิ่มความไว้วางใจ 4) ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ และการประชุม ช่วยเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน 5) สร้างความสัมพันธ์ดีระหว่างผู้บริหารและประชาชนจะช่วยให้การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายมีความสำเร็จมากขึ้น 6) มีการประเมินผลการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบว่าข้อความที่ส่งไปยังประชาชนมีความเข้าใจอย่างแท้จริงหรือไม่

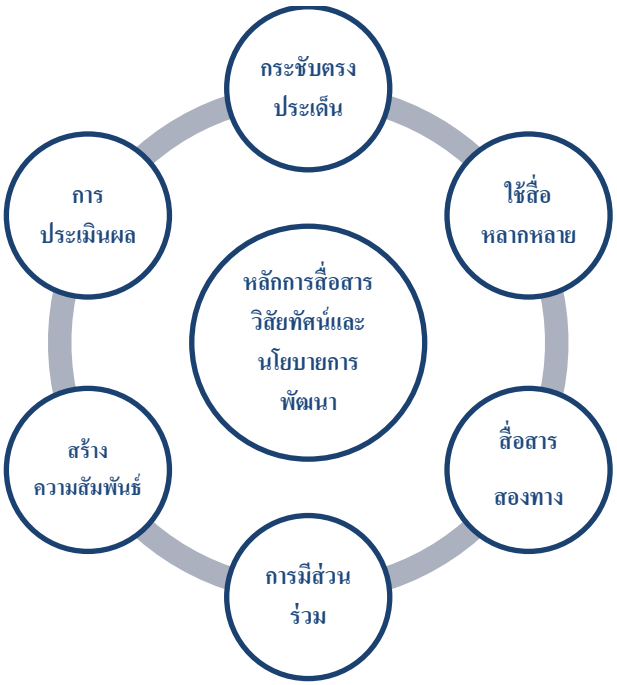

รูปที่ 3 แสดงหลักการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง

ส่วนที่ 3 กลยุทธ์การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ผลการศึกษาพบว่า การออกแบบเนื้อหาสารเพื่อสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาของเทศบาลเมืองเขารูปช้างเป็นกระบวนการที่คำนึงถึงความชัดเจน โปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เกิดผลกระทบที่ดีในการนำไปปฏิบัติจริง การเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสม การใช้สื่อที่หลากหลาย และการออกแบบสารเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและความเข้าใจร่วมกัน ประกอบด้วย 1) ออกแบบเนื้อหาสาร มีการกำหนดแนวคิดหลัก มีโครงสร้างเนื้อหา การใช้ภาษาที่ชัดเจนและไม่ซับซ้อน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นทุกกลุ่มสามารถเข้าใจได้ง่าย

2) จัดเนื้อหาสารอย่างเป็นระบบและมีกลยุทธ์ เป็นไปตามกลยุทธ์การพัฒนาเมืองในแต่ละด้าน มีการวางแผนการสื่อสารย่างเป็นระบบ เช่น การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นที่ต้องการสื่อสาร การใช้เวลาและช่องทางที่เหมาะสมในการส่งสารหรือเนื้อหาสาระ เพื่อให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ 3) ใช้สื่อที่หลากหลาย เทศบาลเมืองเขารูปช้าง ใช้สื่อใหม่ เช่น โซเชียลมีเดีย หรือเว็บไซต์ท้องถิ่นจะช่วยให้เข้าถึงประชาชนในวงกว้าง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ ในขณะเดียวกัน การใช้สื่อดั้งเดิม เช่น วิทยุ เสียงตามสาย สื่อสิ่งพิมพ์ จะเหมาะสมสำหรับการเข้าถึงกลุ่มผู้สูงอายุ 4) การสร้างเครือข่ายสื่อสารผ่านผู้ใหญ่บ้าน ใช้เป็นช่องทางในการกระจายข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและวิสัยทัศน์สู่ชุมชน เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลที่ชาวบ้านให้รู้จักให้ความเคารพและไว้วางใจ การสื่อสารผ่านเครือข่ายช่วยให้ข้อมูลถูกส่งต่ออย่างรวดเร็วและมีผลกระทบสูงการ 5) การปรากฏตัวของนายกเทศมนตรีเมืองเขารูปช้างในกิจกรรมชุมชน การประชุมชุมชนหรือการจัดเวทีประชาคม ช่วยให้ประชาชนได้พบปะและพูดคุยกับผู้บริหารโดยตรง ผู้บริหารสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันและรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนโดยตรง ซึ่งมีผลต่อการสร้างความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร

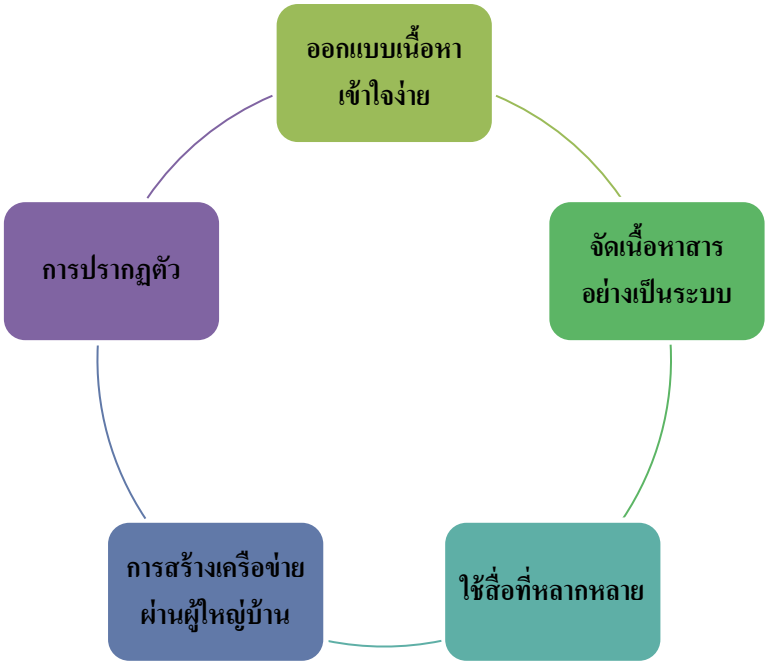

รูปที่ 4 แสดงกลยุทธ์การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสื่อสารแนวความคิดการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารความแนวคิดเมืองน่าอยู่ สะอาด ปลอดภัย การคมนาคมสะดวก ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง มุ่งเน้นการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างเทศบาลเมืองเขารูปช้างประชาชนกลุ่มเป้าหมายและ เครือข่ายภาคีที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารองค์กรท้องถิ่นยุคใหม่นอกจากการบริหารงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามกรอบอำนาจหน้าที่แล้ว การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น เป็นแนวทางที่ช่วยเชื่อมโยงระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชน เพื่อขับเคลื่อนวิสัยทัศน์และนโยบายที่วางไว้นำไปสู่การปฏิบัติและสร้างผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ เทศบาลเมืองเขารูปช้าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารในงานการปกครองท้องถิ่นตามแบบจำลองการสื่อสารของลาสเวล (Lasswell's Model of Communication) เป็นหนึ่งในแนวคิดการสื่อสารที่สำคัญ ซึ่งเน้นการวิเคราะห์กระบวนการสื่อสาร SMCR ผ่านองค์ประกอบหลัก 5 ประการ ได้แก่ ใคร (Who) พูดอะไร (Says What) ผ่านช่องทางใด (In Which Channel) ถึงใคร (To Whom) และมีผลอย่างไร (With What Effect) ซึ่งช่วยให้ผู้วิเคราะห์สามารถประเมินกระบวนการสื่อสารและผลลัพธ์ได้อย่างชัดเจน (Lasswell, 1948: 37)

รูปที่ 5 แสดงแบบจำลองการสื่อสารของลาสเวลล์

2. หลักการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ผลการศึกษาพบว่า มีการสื่อสารกระชับตรงประเด็น ใช้สื่อทีหลากหลาย สื่อสารสองทาง สร้างการมีส่วนร่วม สร้างความสัมพันธ์ และมีการประเมินผล 1. การสื่อสารที่ชัดเจนและโปร่งใสมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และโปร่งใส เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและมีข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนา การให้ข้อมูลที่ชัดเจนและโปร่งใสจะสร้างความไว้วางใจและการสนับสนุนจากประชาชนมากขึ้น (Kotter, 1996: 50). 2. การมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลเมืองเขารูปช้างเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการกำหนดทิศทางของการพัฒนา มีการสร้างช่องทางในการให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือตอบสนองต่อวิสัยทัศน์และนโยบาย จะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและสนับสนุนแนวทางที่นำเสนอ (Mishra, 2014: 450) 3. ใช้การสื่อสารแบบสองทาง จากผู้บริหารและทีมงานไปยังประชาชน เป็นการสื่อสารแบบสองทาง ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น หรือสอบถามข้อสงสัยกับผู้บริหารได้ เพื่อให้เกิดการปรับตัวและพัฒนานโยบายให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น (Heath & Palenchar, 2009: 23) 4. มีการใช้สื่อที่หลากหลาย ในยุคดิจิทัล

สื่อใหม่ (New Media) เช่น โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ และแอปพลิเคชันเป็นช่องทางสำคัญในการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบาย ช่วยให้ผู้บริหารสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายได้ เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มคนทำงาน หรือผู้สูงอายุ (Mishra, 2014: 445)

การสื่อสารในบริบทนี้สอดคล้องกับ ทฤษฎีการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication Models) ของ Grunig และ Hunt ที่เน้นการปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมจากผู้รับสาร ซึ่งเหมาะสมกับการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชนการเลือกใช้ทฤษฎีสื่อสารที่เหมาะสมจะช่วยให้การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนได้มากกว่า ขณะที่ผลการศึกษาดังกล่าวไม่สอดคล้องทฤษฎีการสื่อสารเชิงเส้นตรง (Linear Model of Communication) ทฤษฎีของ Shannon and Weaver ซึ่งเน้นการส่งสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับในลักษณะทางเดียว โดยไม่คำนึงถึงบริบทการโต้ตอบระหว่างกัน หรือความคิดเห็นตอบกลับจากผู้รับสาร ขาดการตอบสนองจากผู้รับสาร ทว่าการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายมักต้องการการมีส่วนร่วมจากประชาชน ดังนั้นการใช้ทฤษฎีเชิงเส้นตรงที่ไม่ได้คำนึงถึงการตอบสนองจากผู้รับสาร อาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกระบวนการสื่อสารในบริบทการพัฒนาท้องถิ่นได้

3. กลยุทธ์การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ผลการศึกษาพบว่ามีการออกแบบเนื้อหาเข้าใจง่าย จัดเนื้อหาสารเป็นระบบ เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย มีการสร้างเครือข่ายสื่อสารผ่านผู้ใหญ่บ้าน และการสื่อสารจากการปรากฏตัวของผู้บริหารในกิจกรรมต่าง ๆ มีวิธีการสื่อสารที่เป็นระบบ เลือกใช้ภาษาที่เหมาะสม และเลือกใช้สื่อที่หลากหลาย

เป็นการระดมการใช้สื่อทุกรูปแบบทั้งสื่อใหม่ในสังคมออนไลน์ โซเชียลมีเดีย และสื่อดั้งเดิม เพื่อให้มีการเปิดรับ การรับรู้ การจดจำ มีการประเมินผลสำเร็จ ในลักษณะคณะทำงานการประชาสัมพันธ์ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้านนักสื่อสารในชุมชนในฐานะสื่อบุคคล เป็นการระดมสรรพกำลังการสื่อสาร สอดคล้องกับทฤษฎีการรณรงค์ แก่นของทฤษฎีการรณรงค์คือการรณรงค์เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายผู้รับสารเปิดรับสื่อ เมื่อผู้รับสารเลือกที่จะเปิดรับสื่อแล้ว ยังให้ความสำคัญสนใจในตัวผู้ส่งสารหรือผู้รณรงค์เพิ่มขึ้นไปอีก โดยพยายามทำความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีกับสารที่ผู้ส่งสารรณรงค์ผ่านสื่อต่าง ๆ คือรับรู้ และจดจำเป็นขั้นตอนสุดท้ายเพื่อตอกย้ำแนวความคิดและนโยบายการพัฒนาเมืองภายใต้สโลแกน “เขารูปช้างเมืองน่าอยู่ สะอาด ปลอดภัย การคมนาคมสะดวก ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” การสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง

การออกแบบถ้อยความหรือสโลแกนที่ชัดเจนและทรงพลังสามารถสื่อสารแนวคิดวิสัยทัศน์ของผู้นำท้องถิ่นไปยังประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สโลแกนที่ถูกออกแบบมาอย่างดีจะมีคุณสมบัติที่กระชับ เข้าใจง่าย และสามารถจดจำได้ ซึ่งทำให้ผู้คนเกิดความสนใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น (Kotler & Lee, 2008: 50) หรือสโลแกนทางการเมืองที่มุ่งสร้างเอกลักษณ์ของชุมชน เช่น สโลแกนที่ส่งเสริมความภาคภูมิใจ

ในท้องถิ่น หรือการย้ำถึงความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่นั้น ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เนื่องจากประชาชนรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนา (Zavattaro, 2013: 8) และสโลแกนที่เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนานโยบายท้องถิ่น เช่น “พัฒนาท้องถิ่นด้วยมือเรา”เครื่องมือที่กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าตนมีความสำคัญและมีบทบาทในการสร้างอนาคตของชุมชน (Heath & Palenchar, 2009: 45)

การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาผ่านถ้อยความ หรือสโสแกนเป็นเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ โดยสโลแกนเหล่านี้ถูกออกแบบมาเพื่อกระตุ้นการรับรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่น

ทว่าผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการแพร่กระจายข่าวสาร (Diffusion of Innovations Theory) ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวเน้นการส่งสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับโดยไม่มีการตอบกลับหรือโต้ตอบ การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นมักต้องการให้ประชาชนเข้าใจเป้าหมายและความสำคัญของนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นที่กำลังดำเนินการ การสื่อสารแบบเชิงเดี่ยวไม่สามารถช่วยให้เกิดการสนทนาเพื่อความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชนได้ ทำให้ไม่เหมาะสมกับการสร้างความเข้าใจและการยอมรับในวงกว้าง ซึ่งไม่เอื้อต่อการสร้างความเข้าใจร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 การสื่อสารแนวความคิดการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง จากผลการวิจัย พบว่าการสื่อสารความแนวคิดเมืองน่าอยู่ สะอาด ปลอดภัย การคมนาคมสะดวก ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง มุ่งเน้นการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างเทศบาลเมืองเขารูปช้างประชาชนกลุ่มเป้าหมายและ เครือข่ายภาคีที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นควรออกแบบเนื้อหาวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาให้ชัดเจน การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมในการสื่อสาร และสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชน โดยแนวทางนี้จะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

1.2 หลักการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ผลการวิจัยพบว่ามีการสื่อสารที่กระชับตรงประเด็น ใช้สื่อทีหลากหลาย สื่อสารสองทาง สร้างการมีส่วนร่วม สร้างความสัมพันธ์ และมีการประเมินผล ดังนั้นควรออกแบบเนื้อหาวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนา ให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าใจถึงทิศทางการพัฒนาได้อย่างชัดเจน การใช้ภาษาที่เรียบง่ายและไม่ซับซ้อนมีความสำคัญในการลดช่องว่างของความเข้าใจระหว่างผู้นำและประชาชน

1.3 กลยุทธ์การสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ผลการวิจัยพบว่ามีการออกแบบเนื้อหาเข้าใจง่าย จัดเนื้อหาสารเป็นระบบ เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย มีการสร้างเครือข่ายสื่อสารผ่านผู้ใหญ่บ้าน การปรากฏตัวของผู้บริหารในกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้นควรสร้างโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา การจัดเวทีประชาชน การสำรวจความคิดเห็น หรือการทำประชาพิจารณ์เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างการมีส่วนร่วมและทำให้ประชาชนรู้สึกว่ามีบทบาทในการพัฒนา การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจยังเป็นการสร้างความโปร่งใสและเพิ่มความไว้วางใจต่อการบริหารจัดการของผู้นำท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยในประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่น

2.2 ควรมีการวิจัยในประเด็นการสื่อสารเพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมองค์กรภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนแบบยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

เกษมณี วิจิตรกลม. (2562). การวิจัยเชิงคุณภาพ: แนวทางและการประยุกต์ใช้. *วารสารการศึกษาการพัฒนา.*10 (1), 45-60.

สุกัญญา อินทิชาติ. (2561). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในงานวิจัยด้านการศึกษา: แนวทางการประยุกต์ใช้. *วารสารการวิจัยการศึกษา.* 25 (2), 120-135.

สุภาภรณ์ ชื่นศิริ. (2563). *การสื่อสารวิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อัญชลี มณีวรรณ. (2560). *วิธีวิจัยเชิงคุณภาพในงานพัฒนาชุมชน.* เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches (3rd ed.).* Thousand Oaks, CA: Sage.

Heath, R. L., & Palenchar, M. J. (2009). Strategic issues management: Organizations and public policy challenges. *Business Communication Quarterly*. 72 (2), 192-197. https://doi.org/10.1177/1080569909336244

Heifetz, R., & Linsky, M. (2002). *Leadership on the Line: Staying Alive Through the Dangers of Leading*. Harvard Business Review Press.

Kotler, P., & Lee, N. (2008). *Social marketing: Influencing behaviors for good*. Sage Publications.

Kotter, J. P. (1996). *Leading change.* Harvard Business Review Press.

Kotter, J. P. (2012). *Leading Change*. Harvard Business Review Press.

Lasswell, H. D. (1948). *The structure and function of communication in society. In L*. Bryson (Ed.), The Communication of Ideas (pp. 37-51). New York, NY: Harper & Brothers.

Mishra, K. (2014). Strategic communication: A key to effective community engagement. *Community Development.* 45 (3), 324-338. https://doi.org/10.1080/15575330.2014.917019

Zavattaro, S. M. (2013). *Public Administration and the Role of Local Government: Toward a Framework for Understanding the Dynamic of Governance*. *State and Local Government Review*. 45 (1), 4-13. https://doi.org/10.1177/0160323X1348496

The Influence of Social Responsibility of Internet Celebrities on Brand Loyalty of Chinese Consumers in Jiangsu Province

Xuerui Wang and Lu Suo
Stamford International University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 2007030005@students.stamford.edu

****

Abstract

This study aims to explore the impact of Internet celebrities' social responsibility on consumer brand loyalty. The research questions include: (1) Identify the social responsibility issues faced by Internet celebrities; (2) Determine the social responsibilities they should fulfill; (3) Identify the mediating variables and moderating variables in the social responsibility relationship and their influencing mechanisms. To this end, a structured interview was conducted with 30 experts in Jiangsu Province who have conducted in-depth research on the social responsibility of Internet celebrities and consumer brand loyalty. Data saturation was reached after the 14th expert was interviewed. The test-retest method was used to evaluate the reliability of the interview questions, and the member checking method was used to verify the validity of the interview results. Qualitative content analysis was used to analyze the fulfillment of Internet celebrities' social responsibilities and their impact on brand loyalty.

The research results show that: (1) Internet celebrities often face problems such as the inability to guarantee product quality and false product introduction, which highlights the necessity of fulfilling their responsibilities such as guaranteeing product quality and providing accurate product information. (2) Brand trust, brand reputation and perceived value are important mediating variables between the social responsibility of Internet celebrities and brand loyalty, among which brand trust is the most critical mediating variable; (3) Internet celebrity popularity, professionalism and interactivity are key moderating variables that affect the relationship between social responsibility and mediating variables, among which popularity is the most critical moderating variable. In short, this study identified and clarified the mediating and moderating variables between Internet celebrities' social responsibility and consumer brand loyalty, providing inspiration for academia and industry to improve brand loyalty through the social responsibility behavior of Internet celebrities.

Keywords: Internet celebrities; social responsibility; brand loyalty; mediating variables; moderating variables

* Received: September 6 2024; Revised: September 13 2024; Accepted: September 17 2024

Introduction

With the rapid development of the Internet, internet celebrities have emerged as a powerful marketing force profoundly influencing consumers' purchasing decisions and brand choices. Leveraging their massive fan bases and extensive influence on social media, they have become core channels for brand promotion and have transformed traditional business models through formats like live e-commerce. However, this powerful influence also subjects internet celebrities to higher expectations and challenges in fulfilling their social responsibilities (Kaplan & Haenlein, 2010). When promoting products, internet celebrities, in addition to pursuing sales performance, need to assume corresponding social responsibilities, such as ensuring the authenticity, quality reliability, and compliance with ethical standards of the products they endorse (Hennig-Thurau et al., 2004).

In recent years, with the improvement of consumer protection awareness, consumers have paid increasing attention to whether internet celebrities fulfill their social responsibilities during the promotion process. Studies have shown that the social responsibility of internet celebrities not only affects consumers' purchasing behavior but also has an important impact on their brand attitudes and brand loyalty (Lee & Watkins, 2016). Consumers hope that when promoting products, internet celebrities can provide accurate information and instill a sense of trust through their words and deeds, thereby enhancing the brand's trust and reputation (Chu & Kamal, 2008). Despite the attention given to the issue of internet celebrities' social responsibility, there is still a lack of systematic research on the specific social responsibility issues they face, the responsibilities they should fulfill, and how these responsibilities influence consumer brand loyalty through mediating and moderating mechanisms (Cheung & Thadani, 2012).

Brand loyalty has always been considered a key factor for companies to maintain long-term success. Oliver (1999) defined it as consumers' continued preference for a brand and willingness to repurchase. With increasing market competition, how companies can improve brand loyalty through the social responsibility of internet celebrities has become an urgent problem to be solved. Morgan and Hunt's (1994) research showed that the formation of brand loyalty depends not only on the brand itself but also on mediating factors such as brand trust and brand reputation. Therefore, understanding the relationship between internet celebrities' social responsibility and brand loyalty, as well as the mediating and moderating mechanisms therein, has important theoretical and practical significance.

This paper aims to fill this gap by exploring the social responsibility issues that internet celebrities face, determining the social responsibilities they should fulfill, and identifying the mediating and moderating variables along with their influencing mechanisms in the relationship between internet celebrities' social responsibility and consumer brand loyalty. Addressing these research problems is essential because understanding the impact of internet celebrities' social responsibility on brand loyalty can help companies effectively leverage them in marketing strategies, enhance brand trust and reputation, and ultimately improve consumer brand loyalty. Additionally, this research provides valuable insights by systematically analyzing the mediating and moderating mechanisms involved, which is significant for both academic research and practical applications.

To explore these research problems, this study employs qualitative analysis methods to deeply investigate the impact mechanisms of internet celebrities' social responsibility on brand loyalty, focusing on identifying mediating variables such as brand trust, brand reputation, and perceived value, as well as moderating variables like internet celebrity popularity, professionalism, and interactivity (Hayes, 2017). By revealing the roles of these variables, this study hopes to provide companies and academia with more insights on how to enhance consumer brand loyalty through the social responsibility of internet celebrities.

Research Objectives

The research objectives of this study are as follows:

1. To determine the social responsibility issues that Internet celebrities have and the social responsibilities that they should fulfill.

2. To determine the mediating variables of this study and their influencing mechanisms.

3. To determine the moderating variables of this study and their influencing mechanisms.

Literature Review

Based on previous studies on the social responsibility of online celebrities, brand loyalty, brand trust, brand reputation, perceived value, Internet celebrity popularity, professionalism and interactivity, this study identified the relevant concepts of each dimension of this study.

1. Internet celebrities and social responsibility

Internet celebrities have extensive influence on social media and live e-commerce platforms, and their words, deeds and promotional behaviors have an important impact on consumers' purchasing decisions. The social responsibility of Internet celebrities covers many aspects, including ensuring product quality, providing true and accurate information, safeguarding consumer rights and interests, and maintaining professional and ethical standards of behavior (Lee & Watkins, 2016). As the influence of online celebrities expands, consumers' requirements for their social responsibility are also increasing. Studies have shown that the social responsibility performance of online celebrities can significantly affect consumers' brand attitudes and purchase intentions (Hennig-Thurau et al., 2004).

2.Brand loyalty

Brand loyalty refers to the continued preference and purchasing behavior of consumers for a specific brand. It is one of the important factors for a company to achieve long-term success (Oliver, 1999). High brand loyalty can not only increase a company's market share and profits, but also enhance brand competitiveness. Under the influence of online celebrities, consumers' brand loyalty is significantly affected by their promotional behavior and social responsibility performance (Morgan & Hunt, 1994).

3.Mediating variables

Mediating variables refer to factors that play a bridging role between online celebrities' social responsibility and brand loyalty. Existing studies have shown that brand trust, brand reputation and perceived value are important mediating variables (Brodie et al., 2013). Brand trust is the consumer's confidence in the brand's fulfillment of its promises, and it plays a key role in building brand loyalty (Morgan & Hunt, 1994). Brand reputation

involves the public's perception of the brand's overall image, and a good brand reputation can enhance consumers' brand loyalty (Hennig-Thurau et al., 2004). Perceived value refers to consumers' overall evaluation of products or services, and brands with high perceived value are more likely to gain consumers' continued support (Oliver, 1999).

4.Modifying variables

Modifying variables refer to factors that affect the strength of the relationship between online celebrities' social responsibility and brand loyalty. Studies have shown that the popularity, professionalism and interactivity of online celebrities are important moderating variables (Chu & Kamal, 2008). Internet celebrities with high profile tend to have greater influence, and their positive effects of socially responsible behavior are more significant (Kaplan & Haenlein, 2010). Internet celebrities with high professionalism are more persuasive and credible, and their behavior has a greater impact on brand trust and reputation (Lee & Watkins, 2016). Internet celebrities with strong interactivity can further enhance brand trust and reputation through active communication with consumers (Brodie et al., 2013).

Research Scope

The interviewees included information on gender, age, position, title, length of service, and education. The interviewees were half male and half female, aged between 36 and 57, and all lived in Jiangsu Province, China. Their main positions were teachers and marketing directors. Among them, the teachers were all professors, and the marketing directors had rich marketing experience. The teachers had a long length of service, generally more than 20 years, while the length of service of the marketing directors was concentrated between 15 and 21 years. All teachers held a doctorate degree, one of the marketing directors held a bachelor's degree, and the rest held a master's degree.

Research Methodology

1. Research Methodology

This study adopts qualitative research, collects interview data through structured interviews, and uses the test-retest method to test the reliability of interview questions. The validity of the interview results is tested by member checking. The interview data is analyzed by qualitative content analysis. Six main questions are designed for the interview, of which Q1 and Q2 explore the respondents' views on the social responsibility of Internet celebrities, and Q3 to Q6 explore the mediating variables and moderating variables between the social responsibility of Internet celebrities and consumer brand loyalty (Silverman, 2016). The structured interview questions are shown in Table 1.

Table 1. Structured interview questions

No.	Interview questions	Purpose of question
1	What social responsibility issues do you think Internet celebrities have in the process of selling down jacket products through live broadcasts?	Determine whether this article's research on the social responsibility of Internet celebrities is accurate and comprehensive
2	What social responsibilities do you think Internet celebrities should fulfill during their live broadcast of selling down jacket products?	
3	In what ways do you think the social responsibility of Internet celebrities can have a strong impact on consumer brand loyalty?	Determine mediating variables
4	What role do you think these channels play between the social responsibility of Internet celebrities and consumer brand loyalty?	Determine the influence mechanism of mediating variables
5	In the relationship between the social responsibility of Internet celebrities and these channels, what moderating factors do you think may exist?	Determine the modulating variable
6	How do these moderating factors affect the relationship between the social responsibility of Internet celebrities and these channels?	Determine the influencing mechanism of modulating variables

2. Data Collecting

The interview subjects are 30 experts who have in-depth research on online celebrities, social responsibility and consumer brand loyalty. These experts not only have deep academic attainments, but also have actually participated in or observed the relevant activities of online celebrities, and have rich practical experience and theoretical basis for the research topic.

The structured interview was conducted in Nanjing, Jiangsu Province in March 2024. The 30 selected experts have all purchased Jiangsu Province down jacket brand products through Internet celebrity live broadcasts, so they have a deep understanding of Internet celebrity live broadcasts, social responsibility and consumer brand loyalty. The interview content is saved by recording or handwriting (Patton, 2002). During the interview, when the data of the 14th interviewee was collected, it was found that no new information appeared and the data reached saturation, so data collection was stopped (Glaser & Strauss, 1967).

Data analysis

1.Reliability test

The reliability test of this study adopts the test-retest method. The specific operation is as follows: After the initial interview, wait 14 days and interview the same group of respondents again using exactly the same structured interview questions (Yin, 2017). The consistency of the interview results is evaluated by comparing the results of the two interviews. In order to quantify the reliability, this study uses the Kappa coefficient for statistical analysis. The Kappa coefficient is a statistic that measures the consistency of

classification and takes into account the possibility of accidental consistency (Cohen, 1960). In this study, the Kappa coefficients of each interview question were greater than 0.80, which, according to Cohen's (1960) standards, indicates that the interview results have high consistency and reliability. The reliability test results are shown in Table 2.

Table 2 Reliability test results

No.	Kappa Coefficient
Question 1	0.951
Question 2	0.951
Question 3	0.932
Question 4	0.932
Question 5	0.877
Question 6	0.869

The results of the test-retest method show that the main views on the social responsibility of Internet celebrities and brand loyalty are highly consistent in both interviews. For example, on social responsibility issues such as product quality and true and accurate product introduction, most respondents mentioned the same views in both interviews. This consistency shows that the respondents' views on the social responsibility of Internet celebrities remain stable at different time points, further verifying the reliability of this study.

2.Validity test

The validity test adopts the member checking method, that is, the research results are fed back to the participants, and the participants are encouraged to check the researcher's interpretation and conclusions of their interview content to confirm whether the information correctly reflects their views (Lincoln & Guba, 1985). The specific operation is as follows: First, the data after the structured interview is sorted and preliminarily analyzed, the main themes or findings are extracted, and preliminary conclusions are formed. Then, feedback materials are prepared, including research background, research purpose, interview questions and summary answers, and preliminary analysis results. Finally, a feedback meeting was held with the 14 experts who participated in the structured interview to explain the purpose of member checking to them, provide feedback materials, and solicit their opinions and suggestions. The feedback opinions of the experts are shown in Table 3.

Table 3 Expert feedback

No.	Perspectives on preliminary analysis results	Modify or add suggestions	Recommendations for improving the quality of research
Expert 1	The results accurately reflect the relationship between social responsibility and brand loyalty of Internet celebrities.	Add more case studies to support conclusions	Survey using a wider sample
Expert 2	Analysis is in-depth and enlightening	Consider the differences between internet celebrities in different industries	Introducing more quantitative data to strengthen the argument
Expert 3	Results are consistent with current market trends	Explore the impact of different cultural backgrounds	Conduct cross-cultural comparative research
Expert 4	The results are consistent with the theory	Explore the possibility of more mediating variables	Use advanced statistical methods for data analysis
Expert 5	Key mediating and moderating variables were accurately identified	In-depth analysis of the interactions between variables	Add experimental designs to test hypotheses
Expert 6	The results have high practical value	Consider the impact of personal characteristics of Internet celebrities on research	Apply mixed methods research to enhance the reliability of results
Expert 7	The results help guide practical operations	Consider the long-term effects of Internet celebrity influence	Conduct case studies to provide specific examples
Expert 8	Results are comprehensive and detailed	Add more analysis on consumer behavior	Conduct long-term tracking studies to observe changing trends
Expert 9	Brand identity may not play a mediating role	Delete this intermediary variable	2-3 mediating variables are appropriate
Expert 10	Results reflect the importance of online celebrity	Emphasis on the performance of social responsibility on different platforms	Consider social media influence
Expert 11	Results help understand brand building	Increase analysis of consumer psychology	Conduct qualitative interviews to gain deeper insights
Expert 12	The innovativeness of Internet celebrities may	Delete the innovative moderator variable	2-3 moderator variables help conduct research

No.	Perspectives on preliminary analysis results	Modify or add suggestions	Recommendations for improving the quality of research
	not play a moderating role		
Expert 13	Results accurately reflect current market dynamics	Explore the impact of technological developments on research	Stay up to date on the latest market trends
Expert 14	The results have important implications for brand management	Emphasize the differences between different consumer groups	Conduct stratified sampling to obtain more comprehensive data

In the feedback meeting, most participants recognized the research results and provided constructive feedback. For example, some experts suggested adding more analysis on consumer behavior to more fully understand the formation mechanism of brand loyalty. By sorting out and analyzing these feedbacks, the research results can be further revised and improved to ensure the accuracy and reliability of the research conclusions. The consistency ratio was calculated and the results showed that the consistency ratio was 85.71%, which was greater than 80%, indicating that the research had high internal validity (Shenton, 2004).

$$\text{Consistency Ratio} = \frac{\text{Number of confirmed participants}}{\text{Total number of participants}} = \frac{12}{14} = 85.71\%$$

The results of the member checking method showed that the participants had a high degree of recognition of the research results and believed that the research conclusions accurately reflected their views and opinions. For example, regarding the role of brand trust and brand reputation as mediating variables, most participants expressed recognition and emphasized the important role of these factors as a bridge between the social responsibility of online celebrities and brand loyalty. Through member checking, the validity of the research results was further verified, ensuring the authenticity and reliability of the research.

3.Qualitative research data analysis

This study uses qualitative content analysis to analyze structured interview records.

First, data preparation is carried out, and the interview records of 14 experts participating in the interview are sorted out. The interview records are transcribed into text format. The interview records of each expert correspond to a separate text, and the interview records of 14 experts correspond to 14 texts.

Second, the coding unit is defined, and the structured interview questions and interview records are analyzed to determine the coding based on the theme.

Third, a coding scheme is developed, and a coding scheme is created based on the structured interview questions and interview records, including primary coding, secondary coding, and tertiary coding. Define the specific meaning and scope of each theme.

Third, code the data, use the coding scheme to code the interview record text, and mark the text part related to each code. The secondary coding of the social responsibility issues of Internet celebrities includes the inability to guarantee product quality, the inability to guarantee after-sales service, false product introductions, and vulgar words and deeds; the secondary coding of the social responsibilities that Internet celebrities should fulfill includes product quality, after-sales service, product introduction, and words and deeds.

Finally, data analysis was conducted to code and query the first-level nodes of the problems of social responsibility of Internet celebrities. The results showed that the inability to guarantee product quality and false product introductions were the main problems considered by experts. Code query was conducted on the first-level nodes of the social responsibilities that Internet celebrities should fulfill. The results showed that product quality and product introductions were the areas that experts generally paid attention to. The results of the data analysis of Internet celebrities' social responsibility are shown in Table 4.

Table 4. Results of the data analysis of Internet celebrities' social responsibility

Secondary Node	Expert Number	Encoding Frequency
Product quality	1, 2, 3, 7, 8,12,14	7
After-sales service	3, 4, 9,10,13,14	6
Product description	1, 5, 6, 7, 8,9,12	7
Words and deeds	4, 5,10,11,12,14	6

For the coding query of mediating variables, brand trust was mentioned 9 times and is the most critical mediating variable, followed by brand reputation and perceived value. Although brand identity is considered a mediating variable, it is the least critical mediating variable in the eyes of experts. In the coding query of moderating variables, the popularity of Internet celebrities was mentioned 9 times and is the most important moderating variable. The professionalism and interactivity of Internet celebrities are also considered important moderating variables, while the moderating effect of innovation is relatively weak. Therefore, this article does not use brand identity and innovation as mediating and moderating variables. The data analysis results of mediating and moderating variables are shown in Table 5.

Table 5 Data analysis results of mediating and moderating variables

Moderator / Mediating variable	Reputation	Professional	Interactivity	Innovativeness
Brand trust	4	4	3	1
Brand reputation	5	3	3	0
Perceived value	4	1	1	0
Brand identity	1	0	0	0

In summary, the social responsibility of Internet celebrities plays an important mediating role in shaping consumers' trust, reputation, and perceived value of brands. Popularity, professionalism, and interactivity are key moderating variables that affect the relationship between the social responsibility of Internet celebrities and the mediating variables. The finalized scale has been certified by STIU-HREC047/2024.

Research Conceptual Framework

According to the results of qualitative research, the mediating variables of this paper are brand trust, brand reputation and perceived value. The moderating variables are the popularity, professionalism and interactivity of online celebrities, which moderate the relationship between Internet celebrity social responsibility and the mediating variables. The conceptual framework diagram is shown in Figure 1.

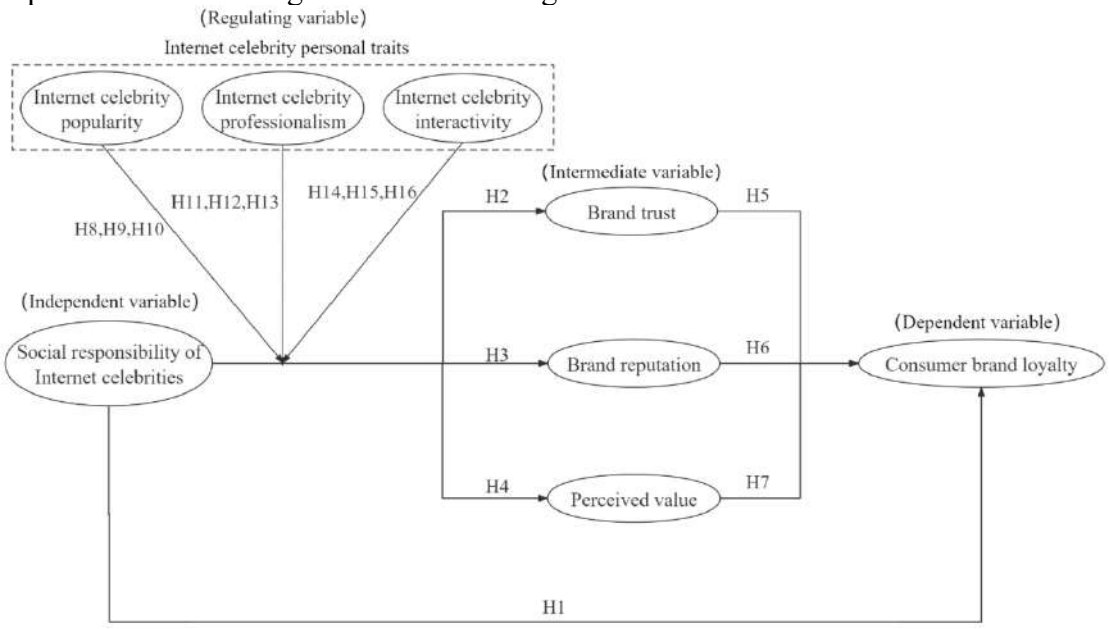

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

1. Social Responsibility Issues and Responsibilities of Internet Celebrities

The interview results indicate that Internet celebrities face several social responsibility issues during live sales, particularly concerning product quality, after-sales service, product introduction, and inappropriate words and deeds. Experts generally agree that the inability to guarantee product quality and false product introductions are the most prominent problems, each mentioned seven times. The issues of inadequate after-sales service and inappropriate words and deeds were mentioned slightly less frequently, each six times.

Specifically, experts pointed out that Internet celebrities often lack strict control over product sources and inadequate supervision of product quality, leading to an inability to ensure reasonable quality standards for the products they promote. One expert noted, "Internet celebrities often fail to ensure that the products they promote meet reasonable quality standards, which not only harms consumers' interests but may also damage the reputation of the Internet celebrities themselves." Additionally, false product introductions are a serious concern, with Internet celebrities sometimes exaggerating product effects or concealing defects, thereby misleading consumers.

In terms of the social responsibilities that Internet celebrities should fulfill, experts highlighted the importance of ensuring product quality, providing effective after-sales service, delivering true and accurate product information, and maintaining professional conduct. Product quality assurance and accurate product introductions were the most emphasized responsibilities, each mentioned seven times, indicating that experts consider these as critical obligations for Internet celebrities during live sales. While after-sales service and professional conduct were mentioned slightly less frequently, they are still regarded as essential responsibilities that Internet celebrities need to actively fulfill.

Experts suggested that Internet celebrities should rigorously screen the brands they collaborate with and thoroughly understand the products to guarantee the quality and protect consumer rights. As one expert emphasized, "Internet celebrities should take responsibility for screening their partner brands, ensuring that the promoted products meet quality standards to prevent inferior products from entering the market." Moreover, providing true and accurate product introductions is considered vital to avoid misleading consumers.

2. Mediating Variables and Their Influencing Mechanisms

The study identified brand trust, brand reputation, and perceived value as key mediating variables between Internet celebrities' social responsibility and consumer brand loyalty. Brand trust emerged as the most critical mediating variable, mentioned nine times by experts. This indicates a general consensus that brand trust plays a pivotal role in connecting Internet celebrities' social responsibility with consumer brand loyalty.

As a mediating variable, brand trust reflects consumers' confidence in a brand's ability to fulfill its promises. Experts pointed out that when Internet celebrities fulfill their social responsibilities, they can significantly enhance consumers' trust in the brand, which in turn promotes brand loyalty. One expert stated, "When Internet celebrities demonstrate a high sense of social responsibility, they can significantly enhance consumers' trust in the brand, which can translate into brand loyalty."

Brand reputation, mentioned seven times, and perceived value, mentioned four times, also serve as mediating variables, though their impact is somewhat less than that of brand trust. Brand reputation involves the public's perception of the brand's overall image, and responsible behavior by Internet celebrities can improve brand reputation, thereby enhancing consumer brand loyalty. Perceived value refers to consumers' overall evaluation of a product or service, and fulfilling social responsibilities can enhance the perceived value, contributing to increased brand loyalty.

3. Moderating Variables and Their Influencing Mechanisms

The study identified Internet celebrity popularity, professionalism, and interactivity as significant moderating variables that influence the relationship between social responsibility and the mediating variables. Popularity was considered the most influential moderating variable, mentioned nine times by experts, and was noted to have a particularly strong moderating effect on brand trust and brand reputation.

Experts indicated that high-profile Internet celebrities have greater influence, and their socially responsible behaviors are more readily recognized and trusted by consumers, thus amplifying the positive impact on brand trust and reputation. One expert mentioned, "High-profile Internet celebrities can strengthen the formation of brand trust through their influence, thereby enhancing consumers' brand loyalty."

Professionalism and interactivity were also identified as important moderating variables. Experts believe that Internet celebrities with high professionalism are more persuasive and credible, and their socially responsible actions have a more significant positive impact on brand trust and reputation. Interactivity reflects the quality of interaction between Internet celebrities and consumers, and highly interactive Internet celebrities can further enhance brand trust and reputation through active communication with consumers.

Discussion

This study set out to explore the impact of Internet celebrities' social responsibility on consumer brand loyalty, aiming to identify the social responsibility issues they face, the responsibilities they should fulfill, and the mediating and moderating variables influencing this relationship. The research revealed that Internet celebrities often grapple with significant social responsibility problems, particularly the inability to guarantee product quality and the dissemination of false product information. Experts emphasized that ensuring product quality and providing accurate product introductions are critical responsibilities that Internet celebrities must uphold. These findings underscore the pressing need for ethical practices in influencer marketing, as consumers increasingly demand transparency and accountability from those who promote products.

The identification of brand trust, brand reputation, and perceived value as key mediating variables provides valuable insights into the mechanisms through which Internet celebrities' social responsibility affects consumer brand loyalty. Brand trust emerged as the most critical mediator, indicating that when Internet celebrities fulfill their social responsibilities, they significantly enhance consumers' confidence in the brand's ability to deliver on its promises. This enhancement of trust fosters stronger brand loyalty among consumers. The roles of brand reputation and perceived value, although slightly less pronounced, also contribute to strengthening brand loyalty by shaping consumers' overall perceptions and evaluations of the brand.

Furthermore, the study found that Internet celebrity characteristics such as popularity, professionalism, and interactivity serve as significant moderating variables that influence the strength of the relationship between social responsibility and the mediating variables. Notably, popularity was identified as the most influential moderator. High-profile Internet celebrities can amplify the positive effects of their social responsibility on consumer perceptions, thereby enhancing brand trust and reputation more effectively. Professionalism and interactivity also play crucial roles, as highly professional and interactive Internet celebrities are more persuasive and credible, and their active engagement with consumers strengthens the emotional connection, further promoting brand loyalty.

These results align with and extend existing literature in several ways. The critical role of brand trust as a mediator corroborates Morgan and Hunt's (1994) commitment-trust theory of relationship marketing, which posits that trust is fundamental in building long-term customer relationships. The influence of brand reputation echoes Hennig-Thurau et al.'s (2004) findings on how electronic word-of-mouth and influencer behaviors shape brand reputation and affect consumer behavior. The significance of perceived value aligns with Oliver's (1999) assertion that perceived value is a key determinant of brand loyalty, as consumers are more likely to remain loyal to brands that they perceive as offering superior value.

The moderating effect of Internet celebrity popularity supports Kaplan and Haenlein's (2010) insights into the challenges and opportunities of social media marketing, where influencers with greater popularity wield more substantial impact on consumer attitudes. The importance of professionalism is consistent with Lee and Watkins' (2016) study, which demonstrated that the credibility and expertise of YouTube vloggers influence consumer perceptions of luxury brands and their purchase intentions. The role of interactivity resonates with Brodie et al.'s (2013) exploration of consumer engagement in virtual brand communities, highlighting that active communication and engagement strategies foster stronger consumer-brand relationships.

However, the findings differ from Cheung and Thadani's (2012) work, which suggested that the impact of electronic word-of-mouth is primarily driven by information quality rather than the characteristics of the communicator. Our study indicates that the characteristics of Internet celebrities themselves, such as popularity and professionalism, significantly moderate the impact of their social responsibility on brand loyalty. This suggests that not only the content but also the source attributes are vital in influencing consumer behavior in the context of influencer marketing.

In reflection, this study contributes to the understanding of how Internet celebrities' social responsibility affects consumer brand loyalty through complex mediating and moderating mechanisms. It emphasizes the indispensable role of ethical practices and social responsibility in influencer marketing. By fulfilling their social responsibilities, Internet celebrities can enhance brand trust, reputation, and perceived value, thereby strengthening consumer brand loyalty. The identification of Internet celebrity characteristics as significant moderators offers practical implications for brands in selecting and collaborating with influencers who not only have high visibility but also demonstrate professionalism and actively engage with their audience.

Recommendations

1. Theoretical Suggestions

Building upon the findings of this study, it is evident that there is a need for further academic exploration into the nuanced impacts of internet celebrities' social responsibility on consumer brand loyalty. Scholars should delve deeper into how different types of social responsibilities upheld by internet celebrities influence consumer behavior across various industries and cultural contexts. By examining industry-specific factors and cultural differences, researchers can develop a more comprehensive theoretical framework that explains the dynamics at play. Additionally, incorporating more mediating and moderating variables into future studies could enrich existing models and provide deeper insights into the mechanisms through which internet celebrities' social responsibility affects consumer brand loyalty. Longitudinal studies tracking changes in consumer behavior over time in response to internet celebrities' social responsibility initiatives could also shed light on the long-term implications of these practices in a rapidly evolving market landscape.

2. Policy Suggestions

Given the significant impact of internet celebrities' social responsibility on consumer trust and brand loyalty, regulatory bodies should consider establishing more stringent guidelines and monitoring mechanisms to ensure ethical practices in influencer marketing. Clear policies requiring internet celebrities to provide truthful and accurate information when promoting products can help prevent false advertising and protect consumer rights.

Implementing stricter disclosure requirements for sponsored content and imposing penalties for non-compliance can enhance transparency and accountability. Furthermore, creating mechanisms for consumers to report unethical behavior by internet celebrities would empower consumers and help maintain integrity in the marketplace. Educational programs aimed at informing internet celebrities about their social responsibilities and the consequences of their actions on consumer trust should also be developed to promote a more responsible influencer marketing environment.

3. Practical Suggestions

For industry practitioners, especially brands collaborating with internet celebrities, it is crucial to emphasize the social responsibility performance of influencers in marketing strategies. Companies should develop clear guidelines and standards for internet celebrities promoting their products, focusing on ethical marketing, transparency, and accountability. By ensuring that promoted products meet high quality and ethical standards, brands can safeguard their image and build stronger relationships with consumers. Regular audits and assessments of the social responsibility practices of partnering internet celebrities can help maintain consistent ethical promotion and protect consumer interests. Additionally, fostering long-term partnerships with internet celebrities who demonstrate professionalism, high interactivity, and a strong commitment to ethical practices can enhance brand trust, reputation, and perceived value among consumers, ultimately strengthening brand loyalty.

References

Brodie, R. J., Ilic, A., Juric, B., & Hollebeek, L. (2013). Consumer engagement in a virtual brand community: An exploratory analysis. *Journal of Business Research, 66* (1), 105-114.

Cheung, C. M. K., & Thadani, D. R. (2012). The impact of electronic word-of-mouth communication: A literature analysis and integrative model. *Decision Support Systems, 54* (1), 461-470.

Chu, S. C., & Kamal, S. (2008). The effect of perceived blogger credibility and argument quality on message elaboration and brand attitudes: An exploratory study. *Journal of Interactive Advertising, 8* (2), 26-37.

Cohen, J. (1960). A coefficient of agreement for nominal scales. *Educational and Psychological Measurement, 20* (1), 37-46.

Glaser, B. G., & Strauss, A. L. (1967). The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research. *Aldine Transaction.*

Hayes, A. F. (2017). Introduction to Mediation, Moderation, and Conditional Process Analysis: A Regression-Based Approach. *Guilford publications.*

Hennig-Thurau, T., Gwinner, K. P., Walsh, G., & Gremler, D. D. (2004). Electronic word-of-mouth via consumer-opinion platforms: What motivates consumers to articulate themselves on the Internet? *Journal of Interactive Marketing, 18* (1), 38-52.

Kaplan, A. M., & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of social media. *Business Horizons, 53* (1), 59-68.

Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). Marketing Management. *Pearson.*

Lee, J., & Watkins, B. (2016). YouTube vloggers' influence on consumer luxury brand perceptions and intentions. *Journal of Business Research, 69* (12), 5753-5760.

Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). Naturalistic Inquiry. *Sage publications.*

Latané, B. (1981). The psychology of social impact. *American Psychologist, 36* (4), 343-356.
Morgan, R. M., & Hunt, S. D. (1994). The commitment-trust theory of relationship marketing. *Journal of Marketing, 58* (3), 20-38.
Oliver, R. L. (1999). Whence consumer loyalty? *Journal of Marketing, 63* (4_suppl1), 33-44.
Patton, M. Q. (2002). Qualitative Research and Evaluation Methods. *Sage publications.*
Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information, 22* (2), 63-75.
Silverman, D. (2016). Qualitative Research. *Sage publications.*
Yin, R. K. (2017). Case Study Research and Applications: Design and Methods. *Sage publications.*

The Influential Factors Affecting the Exercise Habits of Ethnic University Students at Kunming University: An Analysis Based onAMOS Structural Equation Modeling

Shaodong Yu,
Ekasak Hengsuko and Kreeta Promthep
Udonthani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: ekasak.he@udru.ac.th

****

Abstract

This study investigates the factors influencing exercise habits among ethnic university students at Kunming University, utilizing a sample of 1,017 students. The Delphi method identified 24 factors that influence the exercise habits of ethnic minority university students. Exploratory factor analysis was then conducted to further analyze the data, leading to the development of a model of these influencing factors, which was empirically tested using AMOS software. The findings suggest that exercise habits among ethnic university students are shaped by multiple factors, with individual influences being the most significant, followed by family, campus, and societal influences. This study provides theoretical insights for improving physical activity among ethnic university students, and based on these findings, several recommendations are proposed to enhance their exercise habits at Kunming University.

Keywords： Ethnic minorities; University students; Exercise habits; Influencing factors

Introduction

Within China's multi-ethnic society, the health of university students from ethnic minority backgrounds has garnered increasing attention. The government has prioritized their well-being, introducing policy initiatives to support their holistic development. The "Healthy China 2030" Plan, issued in October 2016, is a comprehensive strategy addressing long-term health concerns from a national perspective. (The State Council of the People's Republic of China, 2016). The "Healthy China" concept was first elevated to a national strategy, redefining health as essential for comprehensive human development and a foundation for economic and social progress.

As a multi-ethnic nation, China has consistently prioritized strategies to enhance the physical health of ethnic minority students, recognizing their well-being as vital to the overall health of the student population nationwide. Health concerns among ethnic minority university students have become a key focus in higher education and public health in China. Studies show that while ethnic university students generally exhibit symmetrical body morphology and improved physical skills, there is a decline in overall physical fitness levels (Yue, H., & Xin, R., 2022).

Exercise habits are crucial for health promotion. Regular physical activity enhances fitness, strengthens the immune system, and prevents various diseases. Empirical studies show that consistent exercise significantly reduces the risk of cardiovascular diseases, diabetes, and obesity.(Warburton, Nicol, & Bredin, 2006). Moreover, physical activity exerts a considerable

* Received: August 28 2024; Revised: September 11 2024; Accepted: September 12 2024

positive influence on mental health. Moderate exercise has been shown to alleviate stress, improve mood, and bolster psychological resilience, thereby assisting in the prevention and management of anxiety and depression (Benjamin Gardner, Lee Smith, Fabiana Lorencatto, Mark Hamer, & Stuart Jh Biddle, 2015). Furthermore, the cultivation of exercise habits promotes a healthy lifestyle and encourages positive health behaviours, facilitating overall personal development. Consequently, exercise habits serve not only as an effective strategy for maintaining physical health but also as a crucial avenue for enhancing mental well-being and overall quality of life.

A comprehensive examination of the literature concerning exercise habits reveals that researchers have established a robust framework for future investigations. Nonetheless, the exploration of the determinants affecting exercise habits within ethnic minority populations is still in its nascent stages. The majority of existing studies are predominantly descriptive, concentrating on the present levels of exercise frequency, types, and attitudes among these groups. These investigations frequently lack rigorous quantitative analyses that could illuminate the various factors influencing exercise habits, thereby failing to adequately clarify the specific effects of these factors on the development of exercise habits among ethnic minority university students. Therefore, it is necessary to conduct more systematic and in-depth research using quantitative analysis methods to explore the specific impacts of different influencing factors on the exercise habits of ethnic minority university students. This research will enhance the theoretical comprehension of exercise behaviours among ethnic university students and offer a more robust scientific framework and practical recommendations for fostering the establishment of exercise habits within this demographic. Consequently, this will contribute to the overall health advancement of ethnic minority university students.

Research objectives

1. To study the factors that influence the formation of ethnic students' exercise habits at Kunming University.

2. To analyze constructing a theoretical model of influencing factors of ethnic students' Physical Exercise Habits at Kunming University.

Literature Review

Status of Physical Exercise Habits in China

Domestic scholars have made significant progress in studying exercise habits, particularly in the in-depth exploration of concepts, content, and measurement methods researcher proposed that exercise habits are self-aware, active, enjoyable, and frequently repeated behavioral patterns gradually formed during long-term physical activity and emphasized the developmental process of habits, pointing out that this behavioral pattern is gradually formed through long-term physical exercise practice. Research has shown that lifelong exercise habits are behaviors that gradually form in an individual’s life and are not easily changed (Zou Xiaoyun,1994). Exercise habits differ from ordinary habits in their higher degree of socialization and distinct physical behavior characteristics. Some scholars have described the invariability and consolidation of exercise habits, suggesting that these habits are stable neural connections formed in the cerebral cortex, with motor skills as their foundation and volitional activities as key factors in their development (Chen Ming & Yu Jian, 2003).Other scholars believe that exercise habits are internal needs and relatively stable

automatic movement behavior patterns gradually formed based on repeated physical exercise (Xie Yifei et al., 2004).These definitions indicate that researchers focus on the process, motivation, and characteristics of habit formation. Based on previous research on the definition of exercise habits, most scholars agree that exercise habits result from the interaction and mutual promotion of exercise behavior and the habit formation process. Exercise habits are formed and developed through repeated practice activities and are characterized by being acquired, stable, self-aware, directional, energy-saving, and automated. It is generally believed that individuals with established exercise habits exhibit distinct and stable psychological characteristics in their awareness, emotions, and skills related to physical exercise (Xie Yifei et al., 2004). Some scholars have described the current status of exercise habit formation based on the function and characteristics of habits, the general rules of exercise habits, and the principles and methods of mastering physical exercise. Specifically, these habits manifest as engaging in physical exercise at least three times a week, for no less than 30 minutes each time, with moderate or higher intensity, sustained for over a year (Mo Lianfang, 2007).The formation of exercise habits requires an understanding of the functions and characteristics of physical exercise, knowledge of the general rules of exercise, mastery of exercise principles and methods, self-awareness of one's strengths and weaknesses, and the willpower and consciousness to engage in physical exercise (Chen Ming & Yu Jian, 2003). Physical exercise, as a key means of improving the physical health of children and adolescents and promoting their overall development, plays a crucial role in their healthy growth. The sports environments created by families, communities, and schools are vital areas where children and adolescents receive comprehensive physical education, collectively bearing the responsibility of promoting healthy growth through exercise. Scientific exercise habits have a significant positive impact on physical health. Therefore, researchers have increasingly focused on the manifestations of exercise habits, such as exercise frequency, duration, and content, while relatively less attention has been given to the causes or influencing factors of their formation.

Research Methodology

Research Subjects

Related research methods suggest that more than 200 samples are considered to be of medium size (Ming-Zhu Yuan, Chao-Chien Chen, I.-Shen Chen, Cheng-Chia Yang, & Chin-Hsien Hsu, 2022). If structural equation modelling is needed to analyze the results, an outcome study should not have less than 200 samples (Chiu, 2006).The research encompassed a sample of 1,100 ethnic minority university students from Kunming University, located in Kunming, Yunnan Province. A total of 1,050 questionnaires were successfully collected, resulting in a response rate of 92.5%. Out of these, 1,017 questionnaires were deemed valid, leading to an effective response rate of 96.9%. The primary objective of this study is to investigate the determinants that affect the exercise habits of ethnic minority university students and to analyze the influence of various factors on these habits. Data collection was conducted through an online stratified sampling approach, utilizing the WENJUANXING platform for the distribution and collection of the questionnaires.

Research Tools

The questionnaire utilized in this study was formulated through a series of three rounds of Delphi method interviews involving 17 experts, who contributed insights regarding the factors influencing exercise habits, in addition to items derived from the Self-Report Habit Index (SRHI). The initial round of the Delphi survey was conducted in October 2023 to elicit expert perspectives on the relevant influencing factors. Subsequently, the second round of the Delphi method took place in November 2023, informed by the outcomes of the first round. Ultimately, in December 2023, the comprehensive questionnaire addressing the influencing factors of exercise habits among ethnic minority university students was finalized, integrating the results from the third round of the Delphi survey alongside the Self-Report Habit Index (SRHI). The questionnaire is structured into three sections, encompassing a total of 40 questions.

Data and Analysis

The valid questionnaires that were collected underwent statistical analysis, with the data being input into SPSS 27 for comprehensive examination. Furthermore, AMOS 21 software was employed to investigate the relationships among the variables. SPSS is a statistical software application that provides a graphical user interface for conducting analyses. In this research, SPSS was utilized for descriptive analysis, as well as for assessing the reliability and validity of the questionnaire, and for performing factor analysis concerning the influencing factors among university students from ethnic minority backgrounds. Conversely, AMOS statistical software, which also features a visual graphical interface, was utilized to construct, modify, and analyze complex structural equation models (SEM). In this study, AMOS facilitated the development of SEM and was instrumental in determining whether the path coefficients between the variables achieved statistically significant levels, thereby supporting the validation of the research hypotheses.3.6. Ethical Considerations The survey was conducted anonymously. The questionnaire was developed based on a review of relevant literature and the results of the Delphi method. To evaluate and refine the questionnaire content, methods such as content validity checks and reliability analysis were employed. Before completing the questionnaire, participants were asked to reconfirm their consent to participate and to allow their data to be used for this study, with an emphasis that their data would be presented anonymously. Thus, the study's design and content were grounded in the principles of fairness, transparency, and equity.

Research Conceptual Framework

This research seeks to investigate the determinants of exercise habits among ethnic university students. The proposed framework for the study, informed by the objectives of the research and relevant literature, in

Figure **1**

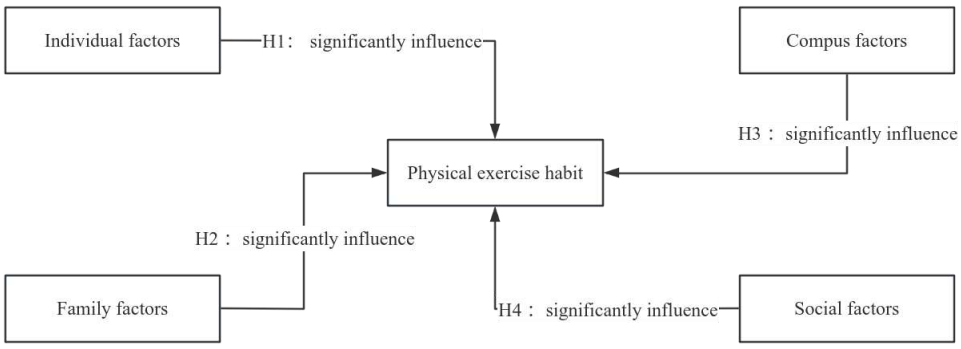

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Scope

The study focuses on the following aspects: The study population is ethnic students aged 17-23 from grades 1-4 in Kunming University. **Independent variable** Looking back at previous research, there are many factors that affect the formation of students' physical exercise habits, which are generally divided into the following categories: (1) Individual factor (2) Family factors (3) Campus factors and (4) Social factors. **Research content** 1) The current situation of the physical exercise habits of ethnic students at Kunming University. 2) Analyzes the influencing factors of the formation of exercise habits on ethnic students at Kunming University. 3)The construction of a theoretical model of the influencing factors for the formation of ethnic students' physical exercise habits in Kunming University. and 4)Them mechanism of influencing factors of physical exercise of ethnic students at Kunming University .

Research Results

An exploration of influencing factors of ethnic university students

The research engaged 17 specialists from pertinent academic disciplines to implement the Delphi method, aimed at identifying the determinants of exercise habits among university students from ethnic minority backgrounds through a series of three consecutive consultations. The criteria for expert selection included: 1) voluntary participation in the study; 2) demonstrated expertise in the fields of physical education or psychology; 3) holding an academic rank of associate professor or higher, or possessing a doctoral degree; and 4) a minimum of five years of relevant professional experience. Following the three rounds of expert consultations, a total of 24 items about the factors influencing exercise habits among ethnic minority university students were identified. Utilizing the outcomes of the Delphi

method alongside the Self-Report Habit Index (SRHI), an exploratory factor analysis was performed, leading to the identification of five distinct factors. These factors were classified as Individual, Family, Campus, Society, and Exercise Habit, as presented in Table 1

Table 1 Influencing Factors of Ethnic university students' Exercise

Code	Name of value	Code	Name of value
Q1.1	The motivation to participate in the exercise	Q3.1	Stadium site conditions of the school
Q1.2	Soothing psychological stress	Q3.2	Participate in the school's sports club
Q1.3	Expand the circle of friends	Q3.3	Peers participate in physical exercise
Q1.4	The awareness of personal exercise	Q3.4	The guidance level of the PE teacher
Q1.5	The satisfaction of goal achievement	Q3.5	School health education curriculum
Q1.6	Fun of sports	Q3.6	The teaching idea of PE teachers
Q2.1	The degree to which the family likes physical activity	Q4.1	Sports and fitness information access channel
Q2.2	Parents' sports knowledge and sports habits	Q4.2	Commercial fitness center
Q2.3	Home physical exercise atmosphere	Q4.3	Large government sports events
Q2.4	The economic conditions of the family	Q4.4	Guidance by a fitness instructor
Q2.5	Relatives' support for physical exercise	Q4.5	The convenience of urban sports facilities
Q2.6	Parent's education level	Q4.6	The degree to which the government has promoted the movement

Table 2 Rotated Component Matrix for the Factor Analysis

Rotated Component Matrixa						
	Component					Factors
	1	2	3	4	5	
Q1.1					0.681	
Q1.2					0.713	
Q1.3					0.7	Individual factor
Q1.4					0.674	
Q1.5					0.755	
Q1.6					0.726	

Table 2 Rotated Component Matrix for the Factor Analysis

Rotated Component Matrixa					
	Component				Factors
Q2.1			0.712		
Q2.2			0.739		
Q2.3			0.725		Family factor
Q2.4			0.725		
Q2.5			0.703		
Q2.6			0.72		
Q3.1		0.703			
Q3.2		0.725			
Q3.3		0.715			Campus factor
Q3.4		0.742			
Q3.5		0.74			
Q3.6		0.708			
Q4.1	0.771				
Q4.2	0.787				
Q4.3	0.777				Social factor
Q4.4	0.767				
Q4.5	0.753				
Q4.6	0.769				
Q5.1	0.71				
Q5.2	0.674				
Q5.3	0.683				
Q5.4	0.716				
Q5.5	0.705				
Q5.6	0.715				Exercise Habit
Q5.7	0.706				
Q5.8	0.692				
Q5.9	0.711				
Q5.10	0.681				
Q5.11	0.676				
Q5.12	0.689				

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a. Rotation converged in 6 iterations.

Sample Characteristics

In this study, there were 1017 valid samples, and the sample characteristics are shown in Teble 3.

Table 3 Sample Characteristics

Variable	Category	Frequency	Percentage (%)
Gender	Female	721	70.9
	Male	296	29.1
Grade	First Year	264	26
	Second Year	330	32.4
	Third Year	219	21.5
	Fourth Year	204	20.1
Age	17 years old	1	0.1
	18 years old	87	8.6
	19 years old	180	17.7
	20 years old	210	20.6
	21 years old	296	29.1
	22 years old	232	22.8
	23 years old	8	0.8
	24 years old	3	0.3
Ethnic groups	Yi	396	38.9
	Other	182	17.9
	Bai	104	10.2
	Zhuang	95	9.3
	Hui	75	7.4
	Hani	73	7.2
	Dai	50	4.9
	Miao	42	4.1

Notes: Student samples with smaller numbers were combined into the "Other" category. The "Other" category included 22 samples of Lisu and 9 samples of Yao. Smaller groups such as Naxi, Wa, Tibetan, and others had sample sizes ranging from 1 to 16.

Measurement Model Analysis

1.Verification of Convergent Validity and Discriminant Validity

The validity can also be characterized as convergence validity and discriminant validity. Bagozzi and Yi pointed The convergent validity of the questionnaire dimensions should be assessed using Composite Reliability (CR) and Average Variance Extracted (AVE) (Bagozzi & Yi, 1988). It is recommended that for good convergent validity, the CR value should exceed 0.6, and the AVE value should be greater than 0.5(Fornell, 1981). When the standardized factor load is> 0.5, AVE> 0.5, and CR> 0.6, it indicates that the measurement model has good convergence validity. If the value of the square root of AVE is higher than the absolute value of each potential variable and the correlation coefficient between the variable and the other potential variables, it indicates that the potential variables have good

differential validity between the potential variables. All AVE values are greater than 0.5, and all CR values are higher than 0.7, which means that the analyzed data has good aggregation (convergence) validity. The bold numbers in the above table are the AVE square root, and the AVE square root values of all factors are greater than the maximum value of the absolute value of the correlation coefficient between factors, which means good Discriminant Validity. as presented in Table 4.

Validity can be defined in terms of convergent validity and discriminant validity. According to Bagozzi and Yi, the convergent validity of the dimensions in a questionnaire should be evaluated using Composite Reliability (CR) and Average Variance Extracted (AVE) (Bagozzi & Yi, 1988). For strong convergent validity, it is suggested that the CR should be above 0.6 and the AVE should exceed 0.5 (Fornell, 1981). When the standardized factor loading is greater than 0.5, and both AVE and CR are above their respective thresholds, it indicates that the measurement model demonstrates good convergent validity. Additionally, if the square root of the AVE is greater than the absolute values of each latent variable and the correlation coefficients between the variables, it suggests that there is good discriminant validity among the latent variables. All AVE values exceeding 0.5 and CR values above 0.7 indicate that the data analyzed possesses strong convergent validity. The bold figures in the table represent the square roots of the AVE, and since these values for all factors are greater than the highest absolute correlation coefficient among the factors, it confirms good discriminant validity, as shown in Table 4.

Table 4 Validity Analysis of Structural Equation

Latent variables	CR	AVE	Individual factors	Family factors	Campus factors	Society factors	Exercise habits
Individual factors	0.845	0.521	**0.722**				
Family factors	0.875	0.540	0.514***	**0.735**			
Campus factors	0.872	0.531	0.516***	0.504***	**0.729**		
Society factors	0.910	0.626	0.497***	0.486***	0.451***	**0.791**	
Exercise habits	0.927	0.537	0.598***	0.576***	0.558***	0.535***	**0.733**

2. Structural Model Analysis

In the development of structural equation models, the initial step involves performing a moderation analysis of the measurement model to ascertain its capacity to accurately represent the relationship between observed variables and latent variables. Evaluating the goodness of fit of a model presents a complex challenge, as the significance attributed to various fit indices can differ in the context of model assessment.

Table 5 Structural model.

Commonly used indicators	Chi-square degrees of freedom than χ^2/df	GFI	RMSEA	RMR	CFI	NFI	TLI
Criterion for judgement	<3	>0.9	<0.10	<0.05	>0.9	>0.9	>0.9
Value	1.386	0.958	0.020	0.027	0.988	0.960	0.988

It is widely accepted that the evaluation of a model's quality should not rely on a single metric, but rather on a combination of multiple indicators. This study assesses the model's fit by focusing on three primary dimensions: absolute fit, relative fit, and parsimony fit. The absolute fit indices employed include the chi-square degrees of freedom ratio (χ2/df), Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA), Goodness-of-Fit Index (GFI), Comparative Fit Index (CFI), Normed Fit Index (NFI), and Tucker-Lewis Index (TLI). The results indicate that all model fitting indicators met the established criteria, suggesting that the model demonstrates a satisfactory level of fit.

Table 6 illustrates that the exercise habits of ethnic students are shaped by a complex interplay of multiple influencing factors.

Table 6 Path coefficient testing

			STD-Estimate	S.E.	C.R.	P
Exercise habit	<---	Individual	0.27	0.037	7.414	***
Exercise habit	<---	Family	0.24	0.035	6.652	***
Exercise habit	<---	Campus	0.21	0.036	6.063	***
Exercise habit	<---	Society	0.19	0.030	5.736	***

Noted：***represent＜0.001

As can be seen from the above data, when Individual factors influence exercise habits, the standardized path coefficient value is 0.273> 0, and this path is significant (z=7.414, p <0.05), thus indicating that Individual has a significant positive influence on the formation of exercise habit.

Family factors For the formation of Exercise habit, the standardized pathway value is 0.237> 0, and this pathway is significant (z=6.652, p <0.05), thus indicating that family factors have a significant positive impact on the formation of exercise habits.

Campus factors For the formation of Exercise habit, the standardized path coefficient value is 0.212> 0, and this path is significant (z=6.063, p <0.05), thus indicating that campus factors have a significant positive impact on the formation of exercise habits.

Society factors For the formation of Exercise habit, the standardized pathway value is 0.189> 0, and this path is significant (z=5.736, p <0.05), thus indicating that society factors have a significant positive impact on the formation of exercise habits.

Discussion

Based on the above analysis of factors affecting ethnic university students, we can see that the exercise habits of ethnic university students are affected by many aspects. The following main conclusions have been obtained from the empirical analysis of this study:
Discussion Based on the analysis of

Table 6 and

Figure *2*, it is evident that Hypothesis 1 (H1) is supported, indicating that individual factors have a significant positive impact on the exercise habits of ethnic minority university students. Specifically, individual factors encompass the motivation to participate in exercise, the alleviation of psychological stress, the opportunity to expand social circles, the awareness of personal exercise, the satisfaction derived from goal achievement, and the enjoyment of sports. These factors directly influence students' enthusiasm and engagement in physical activities. For example, intrinsic motivation and the sense of accomplishment gained from exercise not only encourage students to participate more frequently but also help them maintain this habit over time. Additionally, the reduction of psychological stress and the expansion of social networks enhance students' dependence on and persistence in exercise, thereby reinforcing their exercise habits. Moreover, empirical results indicate that Hypothesis 2 (H2) is also supported, demonstrating that family factors have a significant positive impact on the exercise habits of ethnic minority university students. Family factors include the family's overall appreciation of physical activity, parents' sports knowledge and habits, the home environment's emphasis on physical exercise, the economic conditions of the family, relatives' support for physical activity, and parents' education level. These family factors contribute to promoting students' exercise habits through various channels. For instance, a family environment that values and supports physical activity can foster students' interest in exercise and help them sustain it over time. Furthermore, parents' education levels and understanding of sports can guide and encourage students' exercise behaviours, further facilitating the formation of exercise habits. Hypotheses 3 (H3) and 4 (H4) are also confirmed, indicating that campus and societal factors significantly influence the exercise habits of ethnic minority university students. Campus factors, such as the school's sports facilities, opportunities to participate in school sports clubs, peer participation in physical exercise, the guidance level of physical education teachers, the integration of health education curricula, and the teaching philosophies of physical education teachers, all positively impact students' exercise behaviours. Notably, the sports resources and courses provided by schools offer essential material conditions and psychological support, which stimulate students' interest in physical activities. Societal factors, including access to sports and fitness information, the availability of commercial fitness centres, participation in large government sports events, guidance by fitness instructors, the convenience of urban sports facilities, and government promotion of physical activity, further support the cultivation of exercise habits by creating a favourable social environment. In terms of the impact magnitude, individual factors exert the most significant influence on the exercise habits of ethnic minority university students, followed by family factors, and then campus factors. Although societal factors have a relatively weaker influence, they still significantly contribute to shaping the exercise habits of these students. This suggests that the formation of exercise habits among ethnic minority university students is a complex process, influenced by multiple factors at the individual, family, campus, and

societal levels. Individual intrinsic motivation and health awareness serve as the primary drivers, while family and campus environments provide supportive conditions, and societal factors reinforce the development and consolidation of these exercise habits through policies and resource allocation.

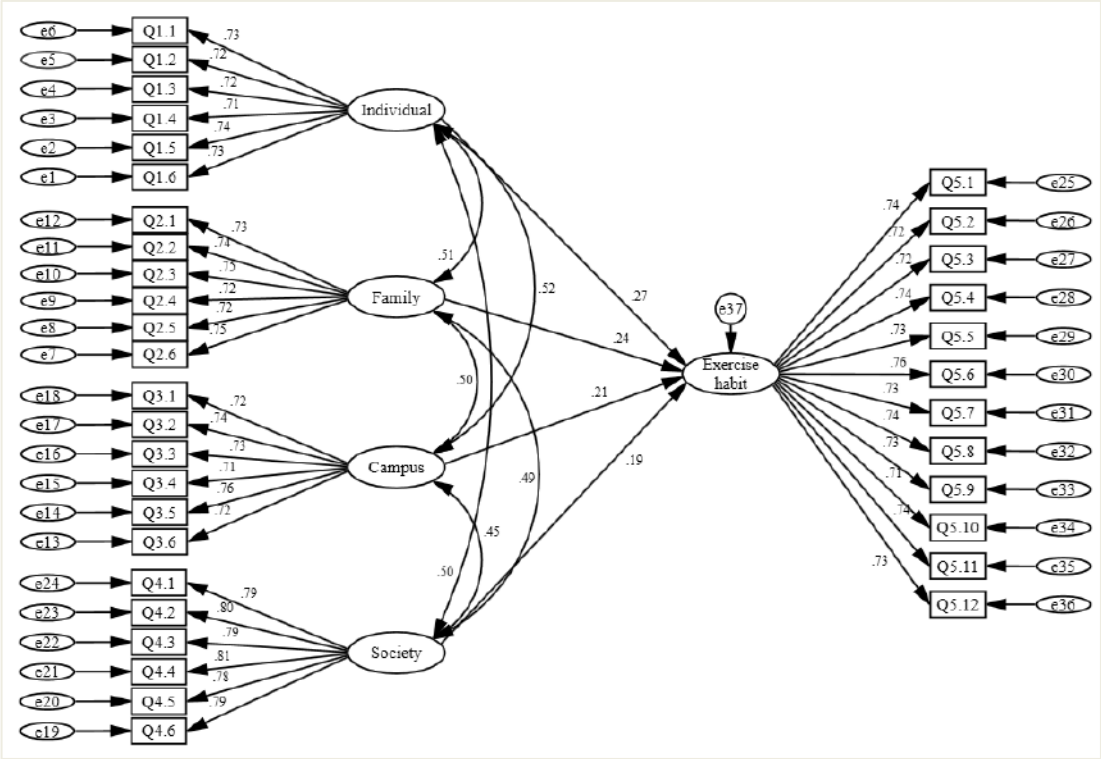

Figure 2 Structural Equation Modeling (standardized coefficients)

Recommendations

Theoretical Recommendation

Streng then physical education courses and health education, improve the minority college students 'cognition of physical exercise, increase physical education in physical education course science knowledge teaching, help ethnic students realize exercise for people's physical and mental health, social interaction to promote, the important role of establishing a good way of life, help students to form the correct belief, master scientific exercise methods and knowledge, enhance their exercise consciousness and ability.

Policy Recommendations

To promote extracurricular sports activities and associations, the school should actively formulate corresponding measures to encourage colorful girls to actively participate in extracurricular sports activities and associations, and stimulate the sports interest of ethnic students at Kunming University through a variety of sports activities. Organize various sports competitions and sports games to provide more opportunities and platforms for ethnic students.

Practical Recommendations

To improve school sports facilities, schools should increase the investment and maintenance of sports facilities to ensure that students have sufficient sports venues and equipment. According to the needs of students, reasonable planning and arrangement of the use of sports venues and to strength hen family and social support, students 'parents should actively support and participate in students' physical exercise, to create a good family sports atmosphere. All sectors of the society should also pay attention to and support the physical exercise of young people, and provide students with more exercise opportunities and resources through community activities and large-scale social sports activities.

References

Bagozzi, R. P., & Yi, Y. (1988). On the evaluation of structural equation models. *Journal of the Academy of Marketing Science*, *16*, 74–94.

Benjamin Gardner, Lee Smith, Fabiana Lorencatto, Mark Hamer, & Stuart Jh Biddle. (2015). How to reduce sitting time? A review of behaviour change strategies used in sedentary behaviour reduction interventions among adults. *Health Psychology Review*, *10*, 1–44.

Chen, M., & Yu, J. (2003). Motor skills and exercise habits. J*ournal of Beijing Sport University*, 26 (3), 2.

Chiu, H. C. (2006). Quantitative research and statistical analysis: Analysis of data analysis examples of SPSS Chinese Window Version. *Taipei City: Wu Nan Books*.

Fornell, C. (1981). *Structural equation models with unobservable variables and measurement error: Algebra and statistics*. Sage Publications.

Li, J., Song , SH, Zhang, B., Li, J., & Chen, SM . (2022). Research on the physical condition of Tibetan and Lisu students aged 13-17. *Proceedings of the 12th National Sports Science Conference: Abstract Compilation - Thematic Report* (Physical Fitness and Health Subcommittee).

The State Council of the People's Republic of China. (2016, October 25). The Central Committee of the Communist Party of China and the State Council issue the "Healthy China 2030 Plan Outline. *fromhttps://www.gov.cn/zhengce/201610/25/ content_5124174.htm*

Ming-Zhu Yuan, Chao-Chien Chen, I.-Shen Chen, Cheng-Chia Yang, & Chin-Hsien Hsu. (2022). Research on the Impact of Regular Exercise Behavior of College Students on Academic Stress and Sleep Quality during the COVID-19 Pandemic. *Healthcare*, *10*, 2534.

Mo, L. F. (2007). The impact of the college sports environment on university students' exercise habits. *Journal of Jilin Sport University*, 23 (2), 3.

Warburton, D. E. R., Nicol, C. W., & Bredin, S. S. D. (2006). Health benefits of physical activity: The evidence. *CMAJ*, *174*, 801–809.

Xie, Y. F., Fang, Y. J., & Wang, H. N. (2004). Overview and prospect of research on exercise habits. *Shandong Sports Science & Technology*, 26 (1), 3.

Yue, H., & Xin, R. (2022). Research on ways to improve the physical health level of ethnic minority college students in China. *Frontier of Modern Education*, 3, 52–54.

Zou, X. Y. (1994). Discussion on cultivating students' lifelong sports habits. *Journal of Chengdu Sport University*, 3, 3.

รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Learning Resource Management Model to Develop Quality in Small School under the Office of the Basic Education Commission

ปิลันธ์ ปาวิชัย, สถิรพร เชาวน์ชัย,
ทัศนะ ศรีปัตตา และ ฉลอง ชาตรูประชีวิน
มหาวิทยาลัยนเรศวร

Pilan Pawichai, Sathiraporn Chaowachai,
Tussana Sripatta and Chalong Chatruprachewin
Naresuan University, Thailand
Corressponding Autthor, E-mail : pilanp@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง 2) การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มายกร่างการพัฒนารูปแบบและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group) จำนวน 9 คน 3) การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 317 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 2) ประเภทของแหล่งเรียนรู้ 3) กระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน 4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ 5) คุณภาพผู้เรียน ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนา

* วันที่รับบทความ : 4 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 14 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 15 มิถุนายน 2567
Received: April 4 2024; Revised: June 14 2024; Accepted: June 15 2024

คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสม

2. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน

คำสำคัญ : แหล่งเรียนรู้; คุณภาพผู้เรียน; โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

This research aimed to develop a learning resource management model to develop student quality in small schools under the Office of the Basic Education Commission. The research was conducted in 3 steps: 1) Studying the components and guidelines for learning resource management to develop student quality in small schools under the Office of the Basic Education Commission by studying related documents and research, interviewing 5 experts, and studying 3 best practice schools. 2) Creating a learning resource management model to develop student quality in small schools under the Office of the Basic Education Commission by using data from step 1 to draft the development of the model and check the suitability of the model through focus group discussions with 9 experts. 3) Evaluating the feasibility and usefulness of the learning resource management model to develop student quality in small schools under the Office of the Basic Education Commission. The sample consisted of 317 school directors in the lower northern region by stratified random sampling.

The research results found that:

1. The learning resource management model to develop student quality in small schools under the Office of the Basic Education Commission consisted of 5 components: 1) People involved in learning resource management, 2) Types of learning resources, 3) Learning resource management processes in schools, 4) Learning resource development, and 5) Student quality. The results of the examination of the learning resource management model to develop student quality in small schools under the Office of the Basic Education Commission, the experts agreed that it was appropriate.

2. The results of the evaluation of the learning resource management model to develop student quality in small schools under the Office of the Basic Education Commission found that it had feasibility and usefulness at the highest level, and passed the evaluation criteria.

Keywords: Learning resource management ; student quality; small school**.**

บทนำ

การศึกษากับการพัฒนาสังคมเป็นหลักสำคัญโดยรวมของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติ การจัดการศึกษากำลังอยู่ในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสภาพแวดล้อมที่ประเทศต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่คุณภาพการศึกษายังอยู่ในระดับคงที่และมีแนวโน้มที่จะลดลงอย่างต่อเนื่อง เพราะมีสาเหตุสำคัญหลายประการ ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับปรุง ปฏิรูป เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งผู้กำหนดนโยบายและบุคลากรด้านการศึกษาล้วนตระหนักว่า การศึกษาควรจะมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและสอดคล้องกับสังคมในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับในฐานะผู้มีอำนาจขององค์กรจะต้องตัดสินใจดำเนินการให้แผนยุทธศาสตร์และภารกิจของสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบมีประสิทธิภาพ มีการสร้างคุณภาพบนพื้นฐานของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ที่ผู้บริหารจะต้องพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลง ให้บรรลุเป้าประสงค์ทางการศึกษาของคนในชาติ และสามารถยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ (อมรรัตน์ เตชะนอก และคณะ, 2563 : 3-4)

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของคุณภาพและโอกาสของผู้เรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีแนวโน้มจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขณะนี้ มีโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด 14,996 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 51.16 ของโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน 29,312 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2560 : 1-9) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีแนวโน้มปรับเปลี่ยนจากโรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดกลางเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก ส่งผลให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่ตอบสนองต่อคุณภาพของผู้เรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้จึงเป็นภารกิจที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ โดยเริ่มจากการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เป็นระบบ วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ จัดตั้งบุคลากรดูแลรับผิดชอบ มีการควบคุมกำกับ และติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหาแหล่งเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีคุณภาพยิ่งขึ้น

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยศึกษาสภาพความพร้อมและเงื่อนไขแห่งความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อตอบสนองนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาด้วยการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินโครงการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน รายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการสังเคราะห์เอกสาร

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1) เป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่มีความรู้ในการบริหารแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารในเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน 3) เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน มีบริบทของโรงเรียนดังนี้ 1) โรงเรียนขนาดเล็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการประเมินคุณภาพระดับชาติ (NT, O-NET) เท่ากับหรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 2) โรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) 3) โรงเรียนขนาดเล็กที่มีลักษณะดีเด่น ได้รับการประกาศเกียรติคุณในด้านต่าง ๆ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบรูปแบบ โดยนำข้อมูลจากการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบฯ จากนั้นนำร่างรูปแบบที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในเนื้อหาและการใช้ภาษา แล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจัดทำเป็นร่างรูปแบบตามข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาและ/หรือมีความรู้ความสามารถทางการบริหารสถานศึกษา โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำแนกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 9 คน) ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ดังนี้ กลุ่มที่ 1 เป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 2 เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 เป็นหรือเคยเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก มีผลงานและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 4 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ประเมินด้วยแบบสอบถามความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 21 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 317 โรงเรียน เป็นจำนวนประชากร คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 317 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสังเคราะห์เอกสาร ศึกษาจากโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

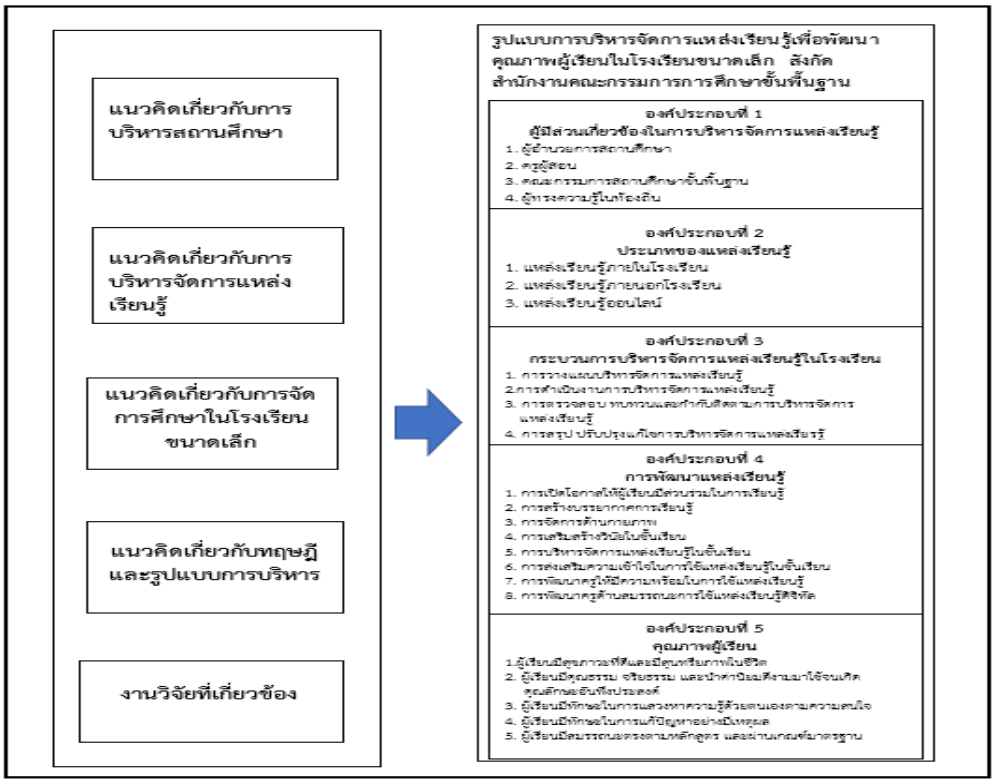

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 ประเภทของแหล่งเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพผู้เรียน โดยผลการตรวจสอบร่างรูปแบบฯ ผู้ทรงคุณวุฒิมี

ความเห็นว่า ภาพรวมของรูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบส่วนใหญ่มีความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

ภาพที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบที่ 1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา

ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ คือ 1) กำหนดนโยบาย การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ กำหนดบทบาทผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและปรับปรุงพัฒนางานอยู่เสมอ 2) เป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ มีแนวคิดใหม่ ๆ ที่จะนำมาปฏิบัติเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้มีคุณภาพ 3) เป็นผู้

อำนวยความสะดวก สนับสนุนงบประมาณ จัดหาปัจจัยจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดแหล่งเรียนรู้ทางด้านกายภาพ 4) สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเพื่อให้การบริหารจัดการประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย 5) ประสานความร่วมมือจากเครือข่ายภายในและภายนอกโรงเรียนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.2 ครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่ คือ 1) วางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ 2) สำรวจ ค้นหาแหล่งเรียนรู้ จัดสร้างสภาพแวดล้อม ซ่อม/บำรุง/ดูแลรักษา ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมมีความปลอดภัยสำหรับการใช้งาน 3) จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ 4) กระตุ้นการเรียนรู้ผู้เรียนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จากการศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของผู้เรียน 5) ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ คือ 1) ส่งเสริม สนับสนุน จัดสร้าง จัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ให้ความร่วมมือ กำกับ ติดตาม ดูแล ประเมินผลการจัดการเรียนรู้จากการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) ให้คำปรึกษา ให้การสนับสนุนปัจจัยที่เป็นทุนทรัพย์ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ แรงงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 4) สนับสนุนให้โรงเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก จัดหาวิทยากรท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

1.4 ผู้ทรงความรู้ในท้องถิ่น

ผู้ทรงความรู้ในท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ คือ 1) สนับสนุน ให้ความรู้ ให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารและครูในภูมิความรู้ที่ตนมี 2) ร่วมเป็นวิทยากร ถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่ผู้เรียน 3) อำนวยความสะดวกเมื่อผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับการศึกษาหาข้อมูล

องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะของแหล่งเรียนรู้

ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ มีดังนี้

2.1 แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

1) แหล่งเรียนรู้ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสร้างขึ้นในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ 2) ศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ศูนย์วิชาการ ศูนย์โสตทัศนศึกษา ศูนย์สื่อการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สวนพฤกษศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร

2.2 แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน

1) แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา แม่น้ำ ป่าไม้ 2) แหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต เช่น แมลง ต้นไม้ บุคคล ภูมิปัญญาในท้องถิ่น 3) แหล่งเรียนรู้ที่ไม่มีชีวิต เช่น หิน กรวด ทราย ดิน น้ำ ลม 4) แหล่งเรียนรู้ที่เป็นปรากฏการทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก แดดออก น้ำท่วม ความแห้งแล้ง ฤดูกาล 5) แหล่งเรียนรู้ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อในท้องถิ่น

2.3 แหล่งเรียนรู้ออนไลน์

1) แหล่งเรียนรู้วิชาการ เช่น ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ 2) แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เช่น สื่อประสม เทคโนโลยีสารสนเทศการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

กระบวนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

1) ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการบริหารห้องเรียนในแต่ละชั้น 2) ผู้บริหารประชุมสร้างความเข้าใจกับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสำคัญ 3) ผู้บริหารกำหนดนโยบาย ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมวางแผนบูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนกับหน่วยการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ 4) ครูและผู้บริหาร สำรวจความต้องการแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา 5) ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้

3.2 การดำเนินงานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

1) ครูจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ 2) ครูดำเนินงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ตามระบบสารสนเทศที่มีอยู่ 3) ครูนำสื่อแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน 4) ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรให้ได้รับการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน อบรมการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย 5) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

3.3 การตรวจสอบ ทบทวนและกำกับติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

1) ผู้บริหารแต่งตั้งผู้มีความรู้ความเข้าใจในการกำกับ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งระยะก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้แหล่งเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดปฏิทิน รูปแบบ และวิธีการในการประเมินผลลัพธ์จากการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) ผู้บริหารและครูร่วมกันนำผลที่ได้จากการใช้แหล่งเรียนรู้มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนางาน

3.4 การสรุปผล ปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูผู้สอน

1) ครูรายงานผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ 2) ครูนำผลการเรียนรู้มาวิเคราะห์สรุปผลเพื่อนำข้อมูลมาจัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน 3) ผู้บริหารกับครูร่วมกันจัดประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา 4) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสรุป ปรับปรุงแก้ไข 5) ครูจัดทำข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น 6) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายประชาสัมพันธ์ให้เกิดการใช้แหล่งเรียนรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

วิธีการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนมี 8 ประการ ดังนี้

4.1 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

1) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในรายวิชา ร่วมกิจกรรม ร่วมแสดงความคิดเห็น 2) ผู้เรียนมีวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หรือศึกษาร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียน 3) ผู้เรียนมีส่วนในการช่วยประชาสัมพันธ์และช่วยกันดูแลรักษาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

4.2 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

1) ครูสร้างบรรยากาศในการเสริมแรงทางบวกในชั้นเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายในภายนอกให้สวยงาม 2) ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ มีอิสระในการคิด

4.3 การจัดการด้านกายภาพ

1) ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนจัดหา จัดทำ จัดซื้อสำรวจข้อมูลสภาพแวดล้อมให้มีสภาพปลอดภัยพร้อมใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ 2) ครูส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติจริง มีพื้นที่สำหรับจัดแสดงผลงานของผู้เรียน

4.4 การเสริมสร้างวินัยในชั้นเรียน

1) ครูเสริมสร้างความรู้และสิทธิของผู้เรียนให้รู้บทบาทหน้าที่ในชั้นเรียน โดยปลูกฝังให้รู้จักแสวงหาความรู้ มีเจตนคติที่ดีต่อสิ่งที่มีคุณค่า มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน 2) ผู้เรียนรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรที่สร้างขึ้นในโรงเรียน รู้จักการรอคอยเมื่อมีการเข้าใช้แหล่งเรียนรู้พร้อม ๆ กัน

4.5 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในชั้นเรียน

1) ครูกำหนดนโยบาย วางแผน อำนวยความสะดวก สร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2) ครู นักเรียน ผู้ปกครอง สร้างการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน 3) ครูกำหนดผู้รับผิดชอบ เพื่อวางแผนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้มีการลงมือปฏิบัติ 4) ครูและผู้เรียนสร้างกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ ข้อตกลงร่วมกัน 5) ครูออกแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งอายุ เพศ และความรู้ของผู้เรียน 6) ผู้บริหารและครูร่วมกันตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ และจัดเก็บเอกสารหลักฐาน

การวัดประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามสภาพจริงและเป็นปัจจุบัน 7) ครูสรุป รายงานผลการสร้างและปรับปรุงพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้

4.6 การส่งเสริมความเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ในชั้นเรียน

1) ครูส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ในการใช้แหล่งเรียนรู้ 2) ครูให้ความรู้ด้านวิชาการ ด้านกฎหมาย ปิดป้ายประชาสัมพันธ์ กฎ ระเบียบในการใช้และรักษาแหล่งเรียนรู้ 3) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเตรียมความพร้อมในการใช้เครื่องมือสื่อสารที่ปรับปรุงความรู้ตลอดเวลาและจัดทำสารสนเทศการใช้แหล่งเรียนรู้ไว้ 4) ครูส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การใช้แหล่งเรียนรู้ ในหลากหลายช่องทางอย่างสร้างสรรค์

4.7 การพัฒนาครูให้มีความพร้อมในการใช้แหล่งเรียนรู้

1) ผู้บริหารสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก ให้ครูเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2) ผู้บริหารกำหนดนโยบาย วางแผนสู่การปฏิบัติ ระบุผู้รับผิดชอบ โดยให้ครูศึกษาข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน และขยายผลให้ครูในโรงเรียน 3) ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้อบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มพูนประสบการณ์และแลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่อง
4) ผู้บริหารร่วมกับครู จัดทำแนวปฏิบัติ หรือจัดทำคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน 5) ผู้บริหารร่วมกับครูนิเทศ ติดตาม ให้คำแนะนำ เสริมกำลังใจ สร้างคุณค่า ยกย่องเชิดชู ให้ครูเกิดความภาคภูมิใจ

4.8 การพัฒนาครูด้านสมรรถนะการใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัล

1) ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอบรมเชิงปฏิบัติการ ได้ปฏิบัติจริงในการใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เนื้อหาในการอบรมมีความหลากหลาย เหมาะสมและเข้ากับยุคสมัย 2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำแผนพัฒนาสมรรถนะครูด้านดิจิทัลบรรจุในแผนพัฒนาบุคลากรประจำปี กำหนดเป็นนโยบายส่วนราชการ 3) ผู้บริหารสร้างความตระหนักรับรู้ให้กับครูในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้ครูได้ศึกษาทดลองใช้ก่อนนำไปประกอบการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ มีคุณภาพ 5 ประการ ดังนี้

5.1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพในชีวิต

1) มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ 2) สามารถค้นหาแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม 3) ทันโลก ทันเหตุการณ์ มีความสุขเพลิดเพลินกับกิจกรรมดนตรี กีฬา ศิลปะ และทักษะชีวิต 4) สามารถเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ได้ตามแผนการและเป้าหมายที่กำหนด 5) ได้เติมเต็มประสบการณ์ นอกเหนือจากเนื้อหาสาระที่ครูสอน ส่งผลต่อทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้

5.2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และนำค่านิยมดีงามมาใช้จนเกิดคุณลักษะอันพึงประสงค์

1) มีการพัฒนาในด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม จากการใช้แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับวัย 2) การได้รับความรู้ประสบการณ์ตรงผ่านกระบวนการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความจดจำที่ยั่งยืนนาน

5.3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ

1) สามารถสืบค้นและเชื่อมโยงเนื้อหาต่าง ๆ ตรงตามที่ต้องการและทันต่อเหตุการณ์ 2) ได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้ความร่วมมือ มีภาวะผู้นำ 3) การเรียนรู้สิ่งที่มีความหมายและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความประทับใจ เกิดแรงบันดาลใจใฝ่เรียนรู้มากยิ่งขึ้น 4) มีความรักความศรัทธาในอาชีพที่สุจริต ทำงานอย่างมีความสุข 5) มีความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตาม เข้าใจความแตกต่างของบุคคล 6) รู้จักแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีทักษะในการกำหนดขั้นตอน กระบวนการคิดในการทำงาน 7) สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์จากการใช้แหล่งเรียนรู้ออนไลน์

5.4 ผู้เรียนมีทักษะในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

1) สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะในการดำรงชีวิต อยู่ในกฎระเบียบและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมอย่างเป็นธรรมชาติ 2) มีทักษะในการเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่หลากหลาย แก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ ส่งผลให้มีความคิด มีเหตุผลที่ถูกต้อง 3) สามารถสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง ดู และสื่อสาร โดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเองเมื่อได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ 4) ช่วยให้ผู้เรียนมีความอดทนอดกลั้นต่อสิ่งเย้ายวนและตัดสินใจได้ดีในบทบาทของการเป็นผู้นำกำกับตนเอง

5.5 ผู้เรียนมีสมรรถนะตรงตามหลักสูตร และผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

1) สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผล 2) มีทักษะในการหาความรู้ การทำงาน และการดำรงชีวิต 3) มีความรู้ ความเข้าใจ มีพัฒนาการการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบที่ 1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ทรงความรู้ในท้องถิ่น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นผู้วางแผนและดำเนินการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จได้ ทั้งนี้เพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

มีบทบาทหน้าที่สำคัญ ตั้งแต่เริ่มโครงการจนสิ้นสุดโครงการในการขับเคลื่อน กำกับ ควบคุม ให้ทุกกระบวนการขั้นตอนไปสู่คุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กได้ เพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนขนาดเล็กดำรงอยู่อย่างมีคุณภาพ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันในองค์กรให้เข้มแข็ง นอกจากครู ผู้บริหาร นักเรียน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหน่วยงานทางการศึกษา จะต้องมีตัวแทนสื่อสารถึงกันในการดำเนินงานประสานความร่วมมือ ให้มีส่วนร่วมในการประเมินผล และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวว่า องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดสมาชิกเครือข่าย 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเครือข่าย 3) การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กัน 4) ภาวะผู้นำของผู้ประสานงานเครือข่าย 5) การประเมินผลและการปรับปรุงงาน

องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ทั้งนี้เพราะตั้งแต่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จนถึงหลักสูตรสถานศึกษา ได้สนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ได้ทุกสถานที่และตลอดเวลา ตามบริบทของโรงเรียนในแต่ละท้องถิ่น เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนมีความสุข กับการเรียนรู้มีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดย คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพล ด่านวิวัฒน์วงศ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลควรจัดทำปฏิทินการดำเนินงานให้ชัดเจน จัดหาบุคลากรที่มีความถนัด มีความสามารถเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น แหล่งเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติ ควรจัดเก็บผลงานของนักเรียน มีการตรวจสอบและมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อควรสร้างความตระหนักให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองได้เห็นความสำคัญ และพัฒนาการสร้างสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีให้ทันสมัย แหล่งเรียนรู้ประเภทวัตถุและอาคารสถานที่ ควรมีการกำหนดนโยบายการใช้ตามความเหมาะสมของกิจกรรม และควรมีการนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ประกอบด้วย การวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การดำเนินงานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การตรวจสอบ ทบทวนและกำกับติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และการสรุปผล ปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของครูผู้สอน ทั้งนี้เพราะ กระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ต้องดำเนินการให้ครบทุกกระบวนการจึงจะเห็นผลสำเร็จ เริ่มตั้งแต่การวางแผนดำเนินงานตามแผน การนิเทศ กำกับติดตาม จนถึงการ สรุป ประเมินผล คุณภาพผู้เรียนจะเห็นผลเชิงประจักษ์ ถ้ามีการจัดรูปแบบการเรียนการสอน และการเลือกวิธีถ่ายทอดความรู้ที่

เหมาะสมกับกิจกรรม และพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิติมา วรรณศรี (2566) ที่กล่าวว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย กฎระเบียบในการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ วางแผนการใช้ และดูแลติดตามการใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งประเมินประสิทธิผลที่เกิดกับผู้เรียน และบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้ดีตลอดทั้งปี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดารัตน์ งามวิลัย (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตร่มเกล้า-นวมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ที่กล่าวว่า การวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้มีความสำคัญเป็นลำดับแรก ในขั้นตอนการดำเนินงานให้บูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารควรนำผลการวิเคราะห์มาสรุปหาองค์ความรู้ใหม่ แล้วจัดทำเป็นรูปเล่มรายงานผลการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดการด้านกายภาพ การเสริมสร้างวินัยในชั้นเรียน การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในชั้นเรียน การส่งเสริมความเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ในชั้นเรียน การพัฒนาครูให้มีความพร้อมในการใช้แหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาครูด้านสมรรถนะการใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ควรพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงเทคโนโลยีทางการศึกษาให้มีความพร้อมและสามารถนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮำดัน สาอุ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสุคิรินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จากผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูผู้สอนควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของตัวเองเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ถึงจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนา

องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพในชีวิต ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และนำค่านิยมดีงามมาใช้จนเกิดคุณลักษะอันพึงประสงค์ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ผู้เรียนมีทักษะในการกำกับตนเอง คิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ผู้เรียนมีสมรรถนะตรงตามหลักสูตร และผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า คุณภาพของผู้เรียนเป็นผลจากการจัดการศึกษาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ เพราะโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอน และปัจจัยสนับสนุนมากมาย ผู้บริหารจึงควรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่าที่สุด สื่อสนับสนุนที่ได้รับจัดสรรสามารถตอบสนองการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกับโรงเรียนขนาดกลาง หรือโรงเรียนขนาดใหญ่ เช่น การเรียนการสอนผ่านระบบ DLTV หรือ DLIT ก็เป็นสื่อแหล่งเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าถึงการศึกษาในเรื่องที่อยู่ไกล

ตัวได้ การค้นหาความรู้จากสิ่งที่อยู่ไกลตัวจึงเป็นเรื่องที่สะดวกรวดเร็วจากแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีที่ใช้แก้ปัญหาในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นันธวัช นุนารถ และคณะ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก : โอกาสและความเสมอภาคในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนครูของโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งถือเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กให้ได้รับการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงกัน ซึ่งการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มีแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานให้เกิดคุณภาพ และผู้วิจัยมีความเห็นว่า คุณภาพผู้เรียนเกิดจาการพัฒนาด้านวิชาการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันผลักดันให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณภาพตามที่หลักสูตรและสังคมต้องการ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แหล่งเรียนรู้ผู้เรียนจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมหรือสื่อนวัตกรรม โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือและอำนวยการให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระชัย แสนแก้ว (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กด้านวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ที่กล่าวว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นด้วยกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านวิชาการ 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านการพัฒนาผลการเรียนของนักเรียน องค์ประกอบด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน และองค์ประกอบด้านการดูแลส่งต่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ผู้ทรงความรู้ในท้องถิ่นเป็นบุคคลภายนอกโรงเรียนที่มีบทบาทสำคัญในการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุน ให้ความรู้ ให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารและครู และถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่ผู้เรียน ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อตอบแทนสำหรับผู้ทรงความรู้ในท้องถิ่นในการร่วมเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.2 ผลการวิจัยพบว่า แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน เป็นประเภทของแหล่งเรียนรู้ ที่ช่วยเสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้มากที่สุด เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สัมผัสกับประสบการณ์จริง ทำให้สามารถจดจำเหตุการณ์หรือเรื่องราวได้ดี ดังนั้น โรงเรียนขนาดเล็ก ควรวางแผน และจัดปฏิทินสำหรับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนให้เป็นระบบมากขึ้น

1.3 ผลการวิจัยพบว่า การสรุปผล ปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของ

ครูผู้สอนเป็นกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่มีความสำคัญมากที่สุด เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ เป็นผู้จัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรร่วมกับครู ในการจัดประชุมสรุปผลการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขพัฒนาให้เหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

1.4 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในสาระวิชา ร่วมกำหนดกิจกรรม มีส่วนในการแสดงความคิดเห็นและวัดประเมินผล ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้บริหารและครูควรส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ด้านสื่อออนไลน์ และนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น

2.2 ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น

สรุป

รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน และ องค์ประกอบที่ 5 คุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับองค์ประกอบที่ 1 คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มากกว่าองค์ประกอบอื่น ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักในการขับเคลื่อน กำหนดนโยบายการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ประสบผลสำเร็จ มีคุณภาพตามความต้องการของหลักสูตร อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

จิติมา วรรณศรี. (2566). *การบริหารจัดการสู่คุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 1). พิษณุโลก: รัตน สุวรรณการพิมพ์.

ธนพล ด่านวิวัฒน์วงศ์. (2561). *การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแม่ริมจังหวัดเชียงใหม่.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา.

ธีระชัย แสนแก้ว. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กด้านวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 11 (1), 117-131.

นันธวัช นุนารถ. (2563). การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก: โอกาสและความเสมอภาคในยุคไทยแลนด์ 4.0. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*. 8 (1), 289-300.

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2562). กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*. 30 (3), 199-214.

สุดารัตน์ งามวิลัย. (2561). *แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตร่มเกล้า-นวมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.(2560). *การจัดการความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* กรุงเทพมหานคร.

อมรรัตน์ เตชะนอก (2563). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 (Education Management Towards Excellence In The 21st Century). *Journal of Modern Learning Development.* 5 (6), 364-373.

ฮำดัน สาอุ. (2565). *การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุคิรินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

การวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

Analysis about Quality of Electronic Accounting Services, Quality of Accounting Information, and Growth of Small and Medium Businesses in Thailand

พีรพัฒน์ หมั่นจิตร์ และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Phiraphat Manjit and Titaporn Sincharoonsak
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: phiraphat23051990@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับของคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย (2) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่ง และกลุ่มธุรกิจ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย คำนวณขนาดตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ ได้จำนวน 400 คน เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ความเจริญเติบโต และคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก และพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่ง และกลุ่มธุรกิจ มีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: บัญชีอิเล็กทรอนิกส์; ข้อมูลทางการบัญชี; ความเจริญเติบโต

* วันที่รับบทความ : 6 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 12 กันยายน 2567
Received: September 6 2024; Revised: September 10 2024; Accepted: September 12 2024

Abstract

This research aims to (1) examine the level of quality in electronic accounting services, accounting information quality, and the growth of Small and Medium Businesses in Thailand, and (2) compare the average quality of electronic accounting services, accounting data quality, and the growth of Small and Medium Businesses in Thailand, categorized by gender, age, education level, experience, position, and business sector. This is a quantitative study. The sample consists of accountants of Small and Medium Businesses in Thailand, with a sample size of 400 people calculated using Taro Yamane's formula. Data were collected through questionnaires and analyzed using statistical methods, including percentage, mean, and standard deviation.

Research findings revealed that accountants in medium and small businesses in Thailand have opinions on the quality of accounting information, growth, and the quality of electronic accounting services at a high level. It was also found that gender, age, education level, work experience, position, and business sector showed differing levels of opinion.

Keywords: Electronic Accounting; Accounting Information; Growth

บทนำ

คุณภาพของบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็วทำให้ธุรกิจต่างๆ ต้องปรับปรุงบริการในระบบออนไลน์เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายและความพึงพอใจของลูกค้า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายด้าน เช่น (1) ด้านความน่าเชื่อถือในการบริการอิเล็กทรอนิกส์ (2) ด้านการตอบสนองความต้องการ (3) ด้านรูปแบบการทำงาน/ความสามารถของระบบ (4) ด้านความมีประสิทธิภาพของการบริการ (5) ด้านความเอาใจใส่ (6) ด้านความเป็นส่วนตัว (7) ด้านการรับประกัน เป็นต้น (Zhang, 2008: 641) ทำให้เกิดคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทในการตัดสินใจ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ครอบคลุม เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลบัญชีที่สร้างขึ้นมีคุณภาพสูง สภาพแวดล้อมทางข้อมูลบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการ การควบคุมภายใน และสภาพแวดล้อมการกำกับดูแลภายนอกนั้นมีแนวโน้ม ที่ซับซ้อนและกว้างขวางมากขึ้น นอกเหนือจากเนื้อหาทางบัญชีแล้ว ข้อมูลสภาพแวดล้อมก็เป็นปัจจัยสำคัญเช่นกัน การประเมินคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีจึงต้องอาศัยเกณฑ์ที่เหมาะสมและมีความครอบคลุม โดยพิจารณาทั้งวิธีการที่ใช้ในการจัดการข้อมูล และวิธีการนำเสนอผลการประเมิน ซึ่งควรจะสามารถสะท้อนถึงความเป็นไปได้และความเพียงพอในการประเมินคุณภาพของข้อมูลบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ส่งผลให้ธุรกิจเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น (Li et al., 2017: 152)

ความเจริญเติบโตของธุรกิจ เป็นแนวคิดที่ครอบคลุมหลายด้าน และเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหรือการขยายตัวในหลายมิติ การเติบโตทางธุรกิจไม่ใช่เพียงแค่ยอดขายหรือกำไร แต่ยังครอบคลุมถึงหลายปัจจัยที่บ่งชี้ถึงการพัฒนาของธุรกิจในภาพรวม (Evans, 1987: 657; Lumpkin & Dess, 1996: 135; Robson & Bennett, 2000: 193; Hashim, Wafa & Sulaiman, 2001: 25; Morrison, Breen & Ali, 2003: 417; Carneiro, 2007: 51) การเจริญเติบโตของธุรกิจประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ความสามารถในการทำกำไร การขยายส่วนครองตลาด และการเพิ่มมูลค่าอย่างยั่งยืน (Watanasupachok, 2005)

จากแนวคิด ที่กล่าวมาข้างต้น จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และข้อมูลทางการบัญชีให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างความมั่นคงและความเจริญเติบโตของธุรกิจได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

2. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่ง และกลุ่มธุรกิจ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นนิติบุคคลในประเทศไทย จำนวน 733,334 ราย (บทสรุปผู้บริหาร รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมปี 2563 โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)) ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ได้จำนวนตัวอย่าง 400 คน

เครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โครงสร้างของแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 3 คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี

ตอนที่ 4 ความเจริญเติบโต

ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคอร์ท (Likert, 1987) ดังนี้

ความคิดเห็น	อยู่ในระดับมากที่สุด	5 คะแนน
ความคิดเห็น	อยู่ระดับมาก	4 คะแนน
ความคิดเห็น	อยู่ในระดับปานกลาง	3 คะแนน
ความคิดเห็น	อยู่ในระดับน้อย	2 คะแนน
ความคิดเห็น	อยู่ในระดับน้อยที่สุด	1 คะแนน

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลองใช้กับธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในจังหวัดสมุทรปราการที่ไม่ได้ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 ราย เพื่อนำมาตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามจากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบัค รวมทั้งฉบับ ซึ่งได้เท่ากับ 0.97 เกินเกณฑ์ 0.70 ถือว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่น สามารถนำไปเก็บกับกลุ่มตัวอย่างได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทนิติบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางออนไลน์ เพื่อตอบแบบสอบถามการวิจัย โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ครบถ้วนตามจำนวน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

สำหรับผลการวิจัย สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย $\overline{X}$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD	การแปลผล
1. คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี	4.32	0.52	มาก
2. ความเจริญเติบโต	4.24	0.59	มาก
3. คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์	4.22	0.57	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ความเจริญเติบโต และคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก โดยสามารถจัดลำดับความสำคัญของตัวแปร ได้ดังนี้ อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 4.32) รองลงมาคือ ความเจริญเติบโต (ค่าเฉลี่ย = 4.24) อันดับสุดท้ายคือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ (ค่าเฉลี่ย = 4.22)

2. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่ง และกลุ่มธุรกิจ

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่ง และกลุ่มธุรกิจ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์	คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี	ความเจริญเติบโต
เพศ			
ชาย	4.36	4.40	4.19
หญิง	4.16	4.29	4.27
อายุ			
น้อยกว่า 30 ปี	4.22	4.32	4.20
มากกว่า 30 - 35 ปี	4.31	4.44	4.47
มากกว่า 35 – 40 ปี	4.38	4.45	4.38
มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	3.93	4.02	3.90
ระดับการศึกษา			
ปริญญาตรี	4.18	4.30	4.23
ปริญญาโท	4.38	4.38	4.27
ปริญญาเอก	4.34	4.43	4.28
ประสบการณ์ทำงาน			
น้อยกว่า 1 ปี	4.63	4.84	4.79
1 – 5 ปี	4.00	4.08	4.07

มากกว่า 5 - 10 ปี	4.34	4.40	4.33
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.28	4.40	4.14
ตำแหน่ง			
ผู้จัดการฝ่ายบัญชี	4.33	4.42	4.24
พนักงานบัญชี	4.18	4.27	4.25
กลุ่มธุรกิจ			
ภาคการผลิต	4.24	4.33	4.28
ภาคการเกษตร	4.08	4.28	3.94
ภาคการค้า	4.22	4.31	4.23
ภาคการบริการ	4.23	4.33	4.25

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่ง และกลุ่มธุรกิจ ได้ดังนี้

เพศ

พบว่า เพศชายมีความเห็นด้วยกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี มากกว่าเพศหญิง และพบว่า เพศหญิงมีความเห็นด้วยกับความเจริญเติบโตมากกว่าเพศชาย

เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามเพศ พบว่า ในเพศชาย อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.40 รองลงมา คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.36 และอันดับสุดท้าย คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.19 ในเพศหญิง อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.29 รองลงมา คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.27 และอันดับสุดท้าย คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.16

อายุ

พบว่า อายุ มากกว่า 35 – 40 ปี มีความเห็นด้วยกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี มากกว่า อายุ มากกว่า 30 - 35 ปี , อายุ น้อยกว่า 30 ปี และอายุ มากกว่า 40 ปีขึ้นไป และพบว่า อายุ มากกว่า 30 - 35 ปี มีความเห็นด้วยกับความเจริญเติบโต มากกว่า อายุ มากกว่า 35 – 40 ปี, น้อยกว่า 30 ปี และอายุ มากกว่า 40 ปีขึ้นไป

เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามอายุ พบว่า ในอายุ น้อยกว่า 30 ปี อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.32 รองลงมา คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.22 และอันดับสุดท้าย คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.20 ในอายุ มากกว่า 30 - 35 ปี อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.44 รองลงมา คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.47 อันดับสุดท้าย คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.31 ในอายุ มากกว่า 35 – 40 ปี อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.45 รองลงมา คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.38 และในอายุ มากกว่า 40 ปีขึ้นไป อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.02 รองลงมา คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 3.93 อันดับสุดท้าย คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 3.90

ระดับการศึกษา

พบว่า ระดับการศึกษา ปริญญาโท มีความเห็นด้วยกับ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ มากกว่า ปริญญาตรี และปริญญาเอก ระดับการศึกษา ปริญญาเอก มีความเห็นด้วยกับ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโต มากกว่า ปริญญาตรี และปริญญาโท

เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในระดับการศึกษา ปริญญาตรี อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.30 รองลงมา คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.23 และอันดับสุดท้าย คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.18 ในระดับการศึกษา ปริญญาโท อับดับ 1 คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.38 รองลงมา คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.27 และในระดับการศึกษา ปริญญาเอก อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.43 รองลงมา คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.34 และอันดับสุดท้าย คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.28

ประสบการณ์ทำงาน

พบว่า ประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 1 ปี มีความเห็นด้วยกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโต มากกว่า ประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี, ประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 5 - 10 ปี และประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ในประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 1 ปี อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.84 รองลงมา คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.79 และ

อันดับสุดท้าย คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.63 ในประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.08 รองลงมา คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.07 และอันดับสุดท้าย คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.00 ในประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 5 - 10 ปี อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.40 รองลงมา คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.34 และอันดับสุดท้าย คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.33 ในประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.40 รองลงมา คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.28 และอันดับสุดท้าย คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.14

ตำแหน่ง

พบว่า ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายบัญชี มีความเห็นด้วยกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี มากกว่า พนักงานบัญชี ตำแหน่ง พนักงานบัญชี มีความเห็นด้วยกับความเจริญเติบโต มากกว่า ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ในตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายบัญชี อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.42 รองลงมา คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.33 และอันดับสุดท้าย คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.24 ในตำแหน่ง พนักงานบัญชี อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.27 รองลงมา คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.25 และอันดับสุดท้าย คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.18

กลุ่มธุรกิจ

พบว่า กลุ่มธุรกิจ ภาคการผลิต มีความเห็นด้วยกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และความเจริญเติบโต มากกว่า ภาคการเกษตร ภาคการค้า และภาคการบริการ กลุ่มธุรกิจ ภาคการผลิต และภาคการบริการ มีความเห็นด้วยกับ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี มากกว่า ภาคการเกษตร ภาคการค้า

เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามกลุ่มธุรกิจ พบว่า ในกลุ่มธุรกิจ ภาคการผลิต อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.33 รองลงมา คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.28 และอันดับสุดท้าย คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.24 กลุ่มธุรกิจ ภาคการเกษตร อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.28 รองลงมา คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.08 และอันดับสุดท้าย คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 3.94 กลุ่มธุรกิจ ภาคการค้า อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.31 รองลงมา คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.23 และอันดับสุดท้าย คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.22 กลุ่มธุรกิจ ภาคการบริการ อันดับ 1 คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.33 รองลงมา คือ ความเจริญเติบโต ค่าเฉลี่ย 4.25 และอันดับสุดท้าย คือ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ค่าเฉลี่ย 4.23

อภิปรายผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า ผู้ทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ความเจริญเติบโต และคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของ Long & McMellon (2004: 78) ได้พัฒนาเครื่องมือวัดผลเพื่อประเมินคุณภาพของบริการออนไลน์ที่ รับรู้ พวกเขาได้ทำการศึกษาเพื่อประเมินการตีความของลูกค้าที่ซื้อสินค้าออนไลน์เกี่ยวกับบริการต่างๆ พวกเขาได้กำหนดคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของบริการออนไลน์ ข้อและสรุปผลการศึกษาโดยมุ่งเน้นไปที่การมีตัวตน (หลักฐานทางกายภาพในการบริการ) การประกัน (ความ ไว้วางใจและความเชื่อมั่น) ความน่าเชื่อถือ (ประสิทธิภาพและความเชื่อถือได้) กระบวนการจัดซื้อ การตอบสนอง และสอดคล้องกับ Swaid & Wigand (2009: 13) ได้พยายามพัฒนาระดับคุณภาพบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกต้องและสรุปผลการศึกษา ของพวกเขาโดยพิจารณา 6 มิติ 1.คุณภาพข้อมูล 2.การใช้งานเว็บไซต์ 3.ความน่าเชื่อถือ 4. การ ตอบสนอง 5.การประกัน และ6.การปรับเปลี่ยนในแบบของผู้ใช้) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dabholkar et al. (1996: 3) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับมิติของคุณภาพของบริการ โดยมุ่งเน้นที่การ ออกแบบเว็บไซต์และแย้งว่ามิติข้อมูลคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ 7 มิติสามารถแสดงให้เห็นได้ ว่าเป็นพารามิเตอร์พื้นฐานในการตัดสินคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการออกแบบเว็บไซต์ ความน่าเชื่อถือ, ส่งมอบความสะดวกในการใช้งานความเพลิดเพลินและการควบคุม ในทำนองเดียวกัน Perdue (2001: 21) พบว่า คุณภาพโดยรวมของเว็บไซต์ของรีสอร์ทอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านความเร็วและคุณภาพของ การเข้าถึงความสะดวกในการนำทางและความน่าสนใจของเว็บไซต์ Yoo & Donthu (2001: 14) และสอดคล้องกับ Barnes & Vidgen (2002: 114) ได้พัฒนา WebQual 4.0 เพื่อประเมินการรับรู้คุณภาพการ ให้บริการของร้านหนังสือออนไลน์เช่น Amazon, BOL และ IBS ในสหราชอาณาจักรและพบว่ามี 3 มิติและ 5 มิติสำหรับการวัดคุณภาพบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของเว็บไซต์ การใช้งาน การใช้งาน และการออกแบบเป็นมิติข้อมูลย่อย) ลักษณะความสะดวกในการใช้งานง่าย คุณภาพข้อมูล ข้อมูล เป็นมิติข้อมูลย่อย) ความถูกต้องรูปแบบและความเกี่ยวข้องของข้อมูล คุณภาพการบริการ (ความ วางใจและความใจใส่เป็นมิติข้อมูลย่อย) การทำธุรกรรม / การรักษาความปลอดภัยข้อมูล การ จัดส่งสินค้า การกำหนดค่าส่วนบุคคล และการสื่อสารกับเว็บไซต์ และสอดคล้องกับ Parasuraman et al. (2005: 213) เสนอเครื่องมือวัดการประเมินคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ (E-S-QUAL) และเครื่องมือการประเมินคุณภาพของบริการอิเล็กทรอนิกส์ (ERecS-QUAL) เพื่อวัดคุณภาพบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสร้าง กระบวนการ ความน่าเชื่อถือ และการตอบสนองให้ประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา อุทัยรัตน์ (2561: 60) พบว่า ผู้บริหารธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ประเทศไทย มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำทางด้านต้นทุนรวม เช่น กิจการสามารถลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลงได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามแผนที่วางไว้ กิจการมียอดขายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องหลังจากมีการบริหารข้อมูลสมัยใหม่ กิจการสามารถลดต้นทุนในสัดส่วนที่ไม่จำเป็นหรือปรับเปลี่ยนการบริหารด้านการผลิตได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กิจการสามารถลดความซ้ำซ้อนหรือการกระทำที่เปล่าประโยชน์ ส่งผลให้มีผลการดำเนินงานที่ดีอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ธุรกิจเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน

2. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่ง และกลุ่มธุรกิจ พบว่า เพศชายมีความเห็นด้วยกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี มากกว่าเพศหญิง และพบว่า เพศหญิงมีความเห็นด้วยกับความเจริญเติบโตมากกว่าเพศชาย อายุ มากกว่า 35 – 40 ปี มีความเห็นด้วยกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี มากกว่า อายุ มากกว่า 30 - 35 ปี , อายุ น้อยกว่า 30 ปี และอายุ มากกว่า 40 ปีขึ้นไป และพบว่า อายุ มากกว่า 30 - 35 ปี มีความเห็นด้วยกับความเจริญเติบโต มากกว่าอายุ มากกว่า 35 – 40 ปี, น้อยกว่า 30 ปี และอายุ มากกว่า 40 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษา ปริญญาโท มีความเห็นด้วยกับ คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ มากกว่า ปริญญาตรี และปริญญาเอก ระดับการศึกษา ปริญญาเอก มีความเห็นด้วยกับ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโต มากกว่าปริญญาตรี และปริญญาโท ประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 1 ปี มีความเห็นด้วยกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโต มากกว่า ประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี, ประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 5 - 10 ปี และประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายบัญชี มีความเห็นด้วยกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี มากกว่าพนักงานบัญชี ตำแหน่ง พนักงานบัญชี มีความเห็นด้วยกับความเจริญเติบโต มากกว่า ผู้จัดการฝ่ายบัญชี กลุ่มธุรกิจ ภาคการผลิต มีความเห็นด้วยกับคุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และความเจริญเติบโต มากกว่าภาคการเกษตร ภาคการค้า และภาคการบริการ กลุ่มธุรกิจ ภาคการผลิต และภาคการบริการ มีความเห็นด้วยกับ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี มากกว่า ภาคการเกษตรภาคการค้า ซึ่งสอดคล้องกับ Aradhana (2013: 10) พบว่าเกือบทุกกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้ผู้สำเร็จการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรีให้ความสำคัญกับ การจัดการข้อมูลทางบัญชี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น สอดคล้องกับ ชุติมา คล่องประทีปผล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในประเทศไทย พบว่า ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจาการนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ ได้แก่ ความยากในการปรับปรุงให้เข้ากับลักษณะของธุรกิจ วิธีการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมีความยุ่งยาก ซับซ้อน รายงานที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ พนักงานขาดทักษะในการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี การ

บริการหลังการขายจากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ และขาดระบบการรักษาความปลอดภัยที่เพียงพอ เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Badloe (2011) ได้ศึกษาพบว่า คุณภาพบัญชีจะดีขึ้น ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะมากขึ้น และการมุ่งเน้นไปที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น ธรรมาภิบาลซึ่งเป็นเหตุให้ต้องมีการคุ้มครองผู้ลงทุนที่ดีขึ้น เพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐานการบัญชี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhai & Wang (2016: 251) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลการบัญชีและการเลือกลงทุนในด้านเงินทุน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าคุณภาพข้อมูลทางบัญชีสามารถเพิ่มทางเลือกในการลงทุนให้เหมาะสมซึ่งจะเสริมและเสริมสร้างการกำกับดูแลกิจการที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนักวิจัยหลายคนทั้งจีนและต่างประเทศได้สำรวจบทบาทของคุณภาพข้อมูลการบัญชีและความโปร่งใสของข้อมูลในด้านประสิทธิภาพของตลาด และสามารถนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในด้านต่างๆ ทำให้ธุรกิจเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1.1 ผู้ทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในประเทศไทย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางใน การใช้บริการงานบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และสามารถนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

1.2 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้ทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในประเทศไทย สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกบริการงานบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ที่เหมาะสมกับประเภทธุรกิจ และลักษณะงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงตัวแปรในด้านอื่นๆ ที่ทำให้เกิดความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในประเทศไทย หรือเพิ่มตัวแปร เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษา กลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ซึ่งจะทำให้สามารถวิเคราะห์คุณภาพงานบริการบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และความเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในประเทศไทยได้ครอบคลุมทุกกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารอ้างอิง

ชุติมา คล่องประทีปผล. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกโปรแกรมสำเร็จรูปทางการ บัญชีสำหรับบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในประเทศไทย.* การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชี มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิจิตรา อุทัยรัตน์. (2561). ผลกระทบของการบริหารข้อมูลสมัยใหม่ที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย. *สุทธิปริทัศน์.* 32 (102), 60-77.

Aradhana, R. (2013). E-accounting practices of SMEs in India. *International Journal of Technical Research (IJTR)*. 2 (1), 1-10.

Badloe, S. (2011). *The quality of accounting information: A case of the Netherlands (Master's thesis)*. Erasmus University Rotterdam, Erasmus School of Economics.

Barnes, S. J., & Vidgen, R. T. (2002). Assessing e-commerce quality with WebQual: An evaluation of the usability, information quality, and interaction quality of Internet bookstores. *Journal of Electronic Commerce Research*. 3, 114-127.

Carneiro, A. (2007). What is required for growth?. *Business Strategy Series*. 8 (1), 51-57.

Dabholkar, P. A., Thorpe, D. I., & Rentz, J. O. (1996). A measure of service quality for retail stores: Scale development and validation. *Journal of the Academy of Marketing Science*. 24 (1), 3-16. https://doi.org/10.1007/BF02893933

Evans, D. S. (1987). Tests of alternative theories of firm growth. *Journal of Political Economy*. 95 (4), 657-674.

Hashim, K. M., Wafa, A. S., & Sulaiman, M. (2001). *Performance of SMEs in the Malaysian manufacturing sector. In Asian Small and Medium Enterprise: Challenges in the 21st Century (pp. 1-25)*. England: Wisdom House.

Long, M., & McMellon, C. (2004). Exploring the determinants of retail service quality on the Internet. *Journal of Services Marketing*. 18 (1), 78-90.

Lumpkin, G. T., & Dess, G. G. (1996). Clarifying the entrepreneurial orientation construct and linking it to performance. *Academy of Management Review*. 21 (1), 135-172.

Morrison, A., Breen, J., & Ali, S. (2003). Small business growth: Intention, ability, and opportunity. *Journal of Small Business Management*. 41 (4), 417-425.

Li, M., Ning, X., Li, M., & Xu, Y. (2017). An approach to the evaluation of the quality of accounting information based on relative entropy in fuzzy linguistic environments. *Entropy*. 19 (4), 152.

Likert, R. (1987). *New patterns of management*. New York : McGraw-Hill.

Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Malhotra, A. (2005). E-S-QUAL: A multiple-item scale for assessing electronic service quality. *Journal of Service Research*. 7 (3), 213-234.

Perdue, R. R. (2001). Internet site evaluations: The influence of behavioral experience, existing images, and selected website characteristics. *Journal of Travel and Tourism Marketing*. 11, 21-38.

Robson, P. J. A., & Bennett, R. J. (2000). SME growth: The relationship with business advice and external collaboration. *Small Business Economics*. 15 (1), 193-208.

Swaid, S. I., & Wigand, R. T. (2009). Measuring the quality of e-service: Scale development and initial validation. *Journal of Electronic Commerce Research*. 10 (1), 13-28.

Watanasupachok, T. (2005). *Strategic management and competition*. Bangkok, Thailand: Chulalongkorn University Press.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper & Row.

Yoo, B., & Donthu, N. (2001). Developing and validating a multidimensional consumer-based brand equity scale. *Journal of Business Research*. 52 (1), 1-14.

Zhang, T. (2008). Environmental performance in China's agricultural sector: A case study in corn production. *Applied Economics Letters*. 15 (8), 641-645.

Zhai, J., & Wang, Y. (2016). Accounting information quality, governance efficiency and capital investment choice. *China Journal of Accounting Research*. 9 (4), 251-320.

The Applying of Jerry Bergonzi's Improvisation Method for Writing a Guitar Practice Book for Teaching the First Year Students at Sichuan Conservatory of Music

Zhao Ho and Pranote Meeson
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: meesonp@hotmail.com

****

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study the improvisation method from Jerry Bergonzi's textbooks. 2) To create a guitar practice book based on Jerry Bergonzi's improvisation method. 3) To use the guitar practice book based on Jerry Bergonzi's method for teaching guitar students at Sichuan Conservatory of music, and 4) To evaluate the teaching effect of the guitar practice book based on Jerry Bergonzi's method. Useding a mixed qualitative and quantitative research methodology. Qualitative research involved in-depth interviews with three key informants, while quantitative research involved teaching experiments using the developed guitar practice book. The research population consisted of 20 first-year guitar students from the Sichuan Conservatory of Music, with a purposive sample of 10 students selected for participation based on guitar student. Evaluation measures included both formative and summative assessments.

This research finding: The research explores Jerry Bergonzi's improvisation method, aiming to enhance beginner musicians' skills and promote a deeper understanding of his techniques. The guitar practice book is divided into four chapters, covering basic guitar knowledge, chord tones and scales, Bergonzi's method, and analyzing and applying the techniques. The lesson plan spans 15 weeks and includes six parts, with each week focusing on different aspects. A rubric for evaluating collegiate jazz improvisation performance was developed, combining academic research with industry insights. The experimental student results showed an average score of 2.79 for formative tastes, and an average score of 4.6 for summative tests, with the most significant improvement being for students 1, 4, and 6.

Keywords: Jerry Bergonzi; Improvisation Method; Guitar Practice Book; Sichuan Conservatory of Music

Introduction

The Sichuan Conservatory of Music's Faculty of Popular Music fosters an environment that enables students to cultivate and investigate their musical abilities within the field of popular music. The faculty's purpose is to provide students with the fundamental skills necessary to thrive in the modern music industry, with a particular emphasis on practical education. The ability to improvise is a highly regarded talent in popular music genres, including jazz, and a critical component of musical proficiency. Over the past few years, there

* Received: August 27 2024; Revised: September 15 2024; Accepted: September 17 2024

has been an increasing volume of research on the pedagogy of jazz guitar improvisation, with substantial contributions from scholars both domestic and international. Notably, the Jazz Guitar Improvisation Tutorial (Zhang, 2023) is a critical resource in China, as it caters to the pedagogical requirements of jazz guitar students. This work aims to fill a gap in the existing literature by specifically designing jazz improvisation techniques for the Chinese music education context. On a global scale, key texts like Mark Levine's The Jazz Theory Book (Levine, 2011) provide an exhaustive examination of jazz theory and improvisation techniques, rendering them indispensable resources for both educators and students. Baker's groundbreaking work, Jazz Improvisation: A Comprehensive Method for All Musicians (Baker, 1988), establishes the groundwork for comprehending improvisation in a variety of musical genres. Additionally, Kirby's Jazz Guitar Improvisation Strategies (Kirby, 2021) is a valuable resource for instructors, as it specifically pertains to jazz guitarists' strategies. Bowman's overview of doctoral research in jazz improvisation pedagogy (Bowman, 1988) highlights the innovative methodologies used in higher education for jazz education. Similarly, Chapman's The Complete Guitarist and Govan's Creative Guitar: Advanced Techniques (Govan, 2006) significantly enhance the body of knowledge on improvisation by offering hands-on exercises and valuable insights applicable in educational environments. 'Saying Something: Jazz Improvisation and Interaction' (Monson, 2009) is a work that delves into the social and interactive aspects of jazz improvisation, emphasizing the significance of collaborative learning in music education. Furthermore, Biasutti's research on the teaching of improvisation processes (Biasutti, 2017) recommends a multifaceted approach that is consistent with general educational principles. However, despite the valuable insights gained, there remains a dearth of research specifically addressing the distinctive context of first-year guitar students at the Sichuan Conservatory of Music. The existing literature's discussion of instructional methods and improvisational frameworks fails to sufficiently consider the unique characteristics, learning conditions, and cultural backgrounds of students in this environment. Consequently, Sichuan Conservatory's unique educational infrastructure and musical landscape necessitate the urgent design of pedagogical strategies to enhance the learning experience of first-year jazz guitar students. Jerry Bergonzi, a renowned jazz musician and educator, has developed a comprehensive Inside Improvisation series of textbooks to present an improvisation method (Bergonzi, 1994, 1998, 2006). This series delves into a variety of facets of jazz improvisation, providing ambitious musicians with invaluable techniques and insights. Bergonzi's method is comprehensive and significant, widely recognized in the United States and promoted globally (Nichols, 2022). The current researcher's goal is to incorporate this approach into the curriculum to improve students' improvisational skills.

The Faculty of Popular Music faces a challenge in adapting Jerry Bergonzi's improvisation method to meet the needs of first-year students. These students have a foundational understanding of music theory and performance skills but are still in their early stages. To cultivate talent in popular music, textbook development, as well as gradual learning and borrowing, are critical. We need a structured approach to tailor Bergonzi's method to these students' skill levels and learning objectives. We propose a guitar practice book that aligns with Bergonzi's improvisation method, offering focused exercises and guidance, strengthening

theoretical concepts and fostering their development as improvising musicians. Two questions form the research problem: how to effectively adapt Bergonzi's improvisation method to first-year students' needs and skill levels, and what structure and content should a guitar practice book include to support Bergonzi's method and foster students' improvisational skills? Addressing these questions will enhance the faculty of popular music's curriculum and contribute to a broader understanding of effective teaching methodologies in popular music education.

Research Objectives

1. To study Jerry Bergonzi's improvisation method.
2. To create a guitar practice book based on Jerry Bergonzi's improvisation method.
3. To use the guitar practice book based on Jerry Bergonzi's method for teaching guitar students at Sichuan Conservatory of music.
4. To evaluate the teaching effect of the guitar practice book based on Jerry Bergonzi's method.

Research Methodology

Research Methodology: This study employs a mixed method approach, which integrates qualitative and quantitative research approaches to guarantee thorough data gathering and analysis. Qualitative research methods include key informant interviews and literature review. Quantitative: Evaluation form, formative assessment, and summative examination under IOC standards.

Population and Sampling: Demographics, Representative Sample, and Primary Sources

Study Population: 20 first- year students majoring in guitar playing at Sichuan Conservatory of Music.Sample size: 10 freshman students majoring in guitar performance. The participant pool was chosen by purposive sampling from guitar students numbered 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, and 19.

Three specialists serving as key informants. Enrolment conditions for key informants: (1) Pursue guitar improvisation studies at an international institution and get a graduate degree or higher. (2) Have accumulated substantial expertise in guitar improvisation via performing and teaching over the last decade. (3) Must have accumulated a minimum of 10 years of experience working at a prestigious musical institution in China specialising in guitar improvisation, and remain actively involved in this field.

Research Tools: Key informant interviews, literature study, IOC evaluation form, formative and summative test assessment form, Guitar practice book, lesson curriculum

Data Collecting: Collection of qualitative research data will encompass: Analysis of literature sources, interviews with important informantsThe gathering of quantitative research data will involve an assessment of the IOC. Examination forms, evaluation forms for both formative and summative assessments

Data Analysis: Exploration of qualitative research data using descriptive analysis. Descriptive analysis is a method used to provide a description of the information obtained from key informants.Application of statistical methods to quantitative research data. Applications of statistical analysis in the IOC assessment form and formative/summative tests. This study analyzes the scores of formative and summative assessments using the RUBIRC approach.

Research Scope Location: Faculty of Sichuan Conservatory of Music, PRC, China. Time: Jun.2023- Jul.2024

Research Conceptual framework

Conceptual framework: From the study, it can be created into a conceptual framework as shown in the picture.

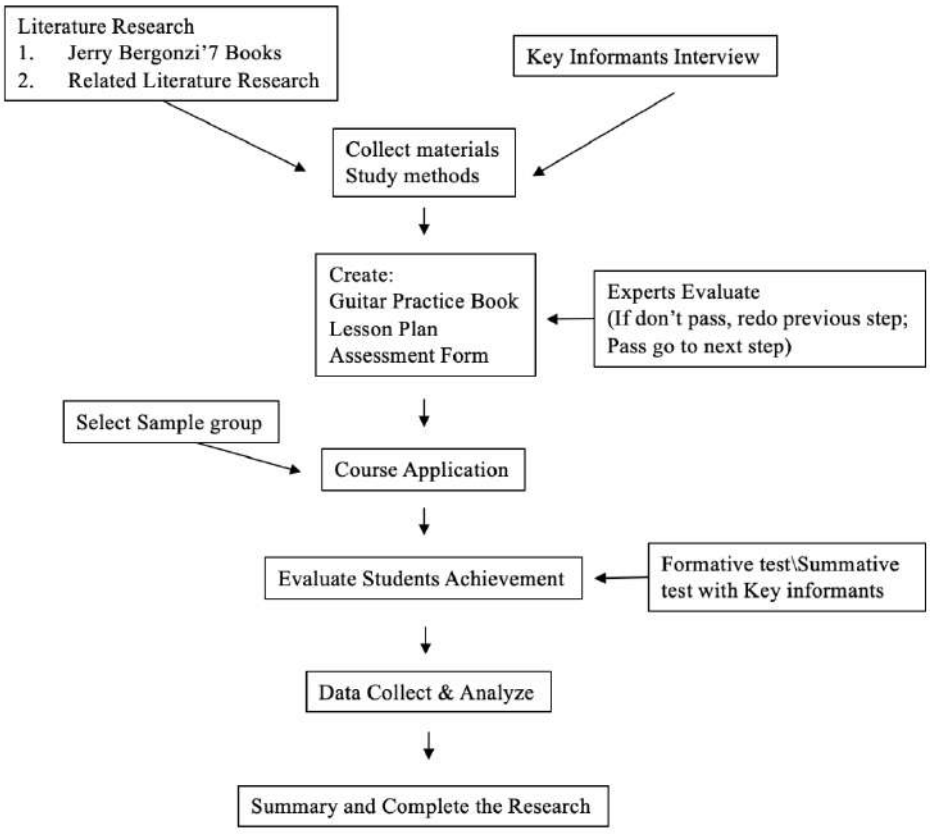

Figure: Research Conceptual framework

Research Results

1) Jerry Bergonzi's improvisation method: This research focuses on four topics and 10 questions, examining the interpretations and evaluations of Jerry Bergonzi's improvisation method in his seven books. The experts emphasize Bergonzi's comprehensive, systematic, and creativity-stimulating approach, which breaks down complex concepts into accessible pieces, encouraging exploration and expression. It is crucial for providing a structured, technical, and creative framework for developing improvisational skills and deepening music theoretical understanding. Unlike traditional guitar teaching methods, Bergonzi's approach emphasizes integrity, creativity, jazz theory, and personal style development.

The study also explores the design and content of a first-year guitar practice book based on Bergonzi's improvisation method. The book aims to provide a structured, logical sequence with clear explanations, visual aids, practical exercises, and musical pieces for application. Suggestions for improvement include incorporating diagrams, gradual difficulty increase, real-world application examples, clear instructions, and supplementary materials.

The study also addresses challenges in using the practice book for teaching first-year guitar students at Sichuan Conservatory of Music, such as adapting to student levels, time constraints, student engagement, assessment, technical proficiency, and theoretical understanding. The experts provide valuable insights into designing, integrating, and evaluating the effectiveness of a practice book based on Bergonzi's improvisation method in teaching guitar.

2) Creating a guitar practice book based on Jerry Bergonzi's: The guitar practice book is a comprehensive guide for students to develop their musical skills. It is divided into four chapters: Chapter 1 Basic Knowledge of Guitar Fretboard, which introduces students to the guitar fretboard, Chapter 2 Practice Chord Tones and Scales, which focuses on chord tones and scales, and Chapter 3 Practice Jerry Bergonzi's method, which focuses on applying Jerry Bergonzi's improvisation method to guitar playing. Chapter 4 Analysis and Application of Bergonzi's Methods, Etude 1-2 (F Blues 1): provides an introduction to the guit,ar fretboard, including its layout and structure, and exercises to familiarize students with the positioning and fingerings of three notes per string across the fretboard. Etude 3-4 (Autumn Leaves 1): delves into the essential elements of harmony and scale construction, including triads, seventh chords, and chord scales. And focuses on applying Bergonzi's method to guitar playing, focusing on developing melodic and harmonic fluency.

The Lesson plan, students apply the techniques learned in the book to practical musical situations, engaging with a musical composition designed to incorporate elements of Bergonzi's improvisation method. Weeks 1-3 focus on Basic Knowledge of Guitar Fretboard, while Weeks 4-6 focus on Practice Chord Tones and Scales, Weeks 7-9 focus on Bergonzi's method, Weeks 10-13 focus on Analysis and Application of Bergonzi's methods, Week 14 is Comprehensive Review, and Week 15 is Summative Concert Exam. The guitar practice book is structured into 15 weeks, with one 45-minute lesson per week.

This research developed a rubric for evaluating collegiate jazz improvisation performance, based on Moore's (2009) work at the University of Miami. To ensure comprehensiveness, the researcher interviewed three industry experts to provide valuable advice. The grading scale was adopted, with points ranging from 1 to 5 (Does Not Meet Expectations, Below Expectations, Near Expectations, Meets Expectations, Exceeds Expectations). This comprehensive approach combined academic research with industry insights to assess the performance quality of collegiate jazz improvisation.

3) To use the teaching effect the guitar practice book based on Jerry Bergonzi's method for teaching guitar students at Sichuan Conservatory of music.: The study aimed to evaluate Jerry Bergonzi's improvisation method by creating a guitar practice book for first-year students at the Faculty of Popular Music. A mixed-method approach, including qualitative interviews and quantitative teaching experiments, was used to assess its effectiveness in enhancing students' improvisational skills. The findings showed that the structured curriculum helped students understand fundamental concepts of fretboard navigation, chord theory, and Bergonzi's improvisational techniques.

4) To evaluate the teaching effect of the guitar practice book based on Jerry Bergonzi's method. The research demonstrates the effectiveness of Bergonzi's improvisation method in enhancing the improvisational skills of novice musicians. The guitar practice book's structured curriculum helped students understand fundamental concepts like fretboard navigation and chord theory. The experimental group underwent a 15-lesson program, each lasting 45 minutes, to gradually develop their improvisational skills. The final lesson resulted in a summative test to evaluate proficiency. The 15-lesson plan led to significant improvements in students' improvisational abilities.

Table1. Compare the formative testing and summative testing scores.

Students	Formative Mean	Summative Mean	Comparing	Result
1	2.57	4.66	+2.09	Improved
2	2.85	4.66	+1.81	Improved
3	2.29	4	+1.71	Improved
4	2.57	4.33	+2.09	Improved
5	3.57	5	+1.43	Improved
6	2.57	4.33	+2.09	Improved
7	3	5	+2	Improved
8	2.71	4.66	+1.95	Improved
9	3.14	5	+1.86	Improved
10	2.57	4.33	+1.76	Improved
Mean	2.79	4.6	+1.81	Improved

The most improvement are students 1, 4 and 6，improved by 2.09 points. Secondly is student 7，improved by 2 points. Thirdly is student 8, improved by 1.95 points. Fourth is student 9，improved by 1.86 points. Fifth is student 2，improved by 1.81 points. Sixth is student 10，improved by 1.76 points. Seventh is students 3, improved by 1.71 points. The least is student 6，improved by 1.43 points.

The research advances popular music education by offering a structured improvisation teaching method based on Bergonzi's methodology, enabling students to navigate contemporary music complexities with confidence and proficiency through tailored resources and instructional strategies.

Research Findings

Research object 1) This research examines Jerry Bergonzi's improvisation method in his seven books, focusing on its comprehensive, systematic, and creativity-stimulating approach. It explores the design and content of a first-year guitar practice book based on Bergonzi's method, addressing challenges such as adapting to student levels, time constraints, and technical proficiency. The study also provides insights into the effectiveness of a practice book based on Bergonzi's improvisation method in teaching guitar.

Research object 2) The guitar practice book is a comprehensive guide for students to develop their musical skills, focusing on Jerry Bergonzi's improvisation method. It is divided into four chapters: Basic Knowledge of Guitar Fretboard, Practice Chord Tones and Scales, and Practice Jerry Bergonzi's method. The lesson plan involves applying the techniques learned in the book to practical musical situations, with each week focusing on different aspects. The book is structured into 15 weeks, with one 45-minute lesson per week. Additionally, a rubric for evaluating collegiate jazz improvisation performance was developed, combining academic research with industry insights.

Research object 3) The research shows that Bergonzi's improvisation method effectively develops the improvisational abilities of novice musicians. Students learn fundamental concepts like fretboard navigation and chord theory through a structured 15-lesson program. The guitar practice book's structured curriculum helps students understand fundamental concepts like fretboard navigation and chord theory. A 15-lesson program, each lasting 45 minutes, gradually develops improvisational skills. A summative test evaluates proficiency. The final lesson evaluates their proficiency in guitar improvisation, demonstrating significant improvements in their skills through formative and summative assessment scores.

Research object 4) The study evaluates the effectiveness of Jerry Bergonzi's improvisation method on novice musicians. The study shows significant improvements in students' improvisational abilities, with the most significant improvement being for students 1, 4, and 6, with a score of 2.09 points. This research advances popular music education by offering a structured improvisation teaching method, enabling students to navigate contemporary music complexities with confidence and proficiency.

Discussion

The results of this study emphasize numerous critical insights into the teaching and learning of improvisation in the context of popular music education. Initially, the curriculum's incorporation of Bergonzi's improvisation method was effective in improving students' improvisational abilities. The guitar practice book's structured approach facilitated a more profound comprehension of improvisational concepts and techniques, thereby establishing a strong foundation for the musical growth of the student. Secondly, the 15-lesson plan established a structure for the incremental development of skills, enabling students to enhance their knowledge and proficiency in improvisation. Students were able to implement Bergonzi's method in a systematic and organized manner by utilizing a combination of theoretical instruction, practical exercises, and performance assessments, which led to demonstrable enhancements in their improvisational abilities. Additionally, the research process's formative and summative assessments offered valuable feedback on students' performance and progress.

The summative test scores have significantly increased in comparison to the formative test scores, as evidenced by the consistent development in scores, with each student exhibiting a positive difference ranging from +1.43 to +2.09. This affirms the advantages of Bergonzi's improvisation method in promoting musical growth and development, demonstrating the efficacy of the teaching methodology. The data underscores the successful impact of this approach on the development of students' musical abilities, with an average improvement of +1.81. This research is notably relevant to the improvisation of first-year guitar student instruction at the Sichuan Conservatory of Music. A comparative analysis of this research with the existing literature reveals a number of significant advantages and distinctions. Furthermore, it is worthwhile to examine certain literature and research that are pertinent to this investigation.

1. The Merger of Teaching Methodologies. David Baker's "Jazz Improvisation: A Comprehensive Method for All Musicians" delves into a variety of teaching methods for improvisation, catering to musicians of all levels and instruments (Baker, 1988). This study implements Bergonzi's improvisation method within a specific curriculum for first-year guitar students, while Baker provides a foundational comprehension of improvisation concepts. The 15-lesson plan that has been developed in this study provides a systematic integration of theoretical knowledge and practical application, allowing students to develop a progressive understanding of improvisational techniques. (Bergonzi, 1994, 1998, 2006).

2. Concentrate on techniques that are specific to the guitar. Steven Kirby's "Jazz Guitar Improvisation Strategies" is an exhaustive resource for guitar pupils, particularly those at intermediate levels (Kirby, 2021). Conversely, the present investigation is tailored to the requirements of first-year guitar students, prioritizing the acquisition of fundamental skills while guaranteeing that lessons are both accessible and consistent with the students' developmental stages. (Cao, 2008). The research is distinguished from Koss's broader focus by the inclusion of targeted exercises that are specifically designed for novices.

3. Feedback and Assessment in a Systematic Manner. Diverse instructional methodologies for jazz improvisation are investigated in the article "Doctoral Research in Jazz Improvisation Pedagogy" (Bowman, 1988). Nevertheless, this research improves upon these strategies by integrating both formative and summative assessments at various stages of the

learning process. This dual-level feedback mechanism not only monitors student progress but also informs instructional modifications in real- time, thereby increasing overall student performance and reinforcing learning outcomes.

4. Integration of Theory and Practice. Richard Chapman's "The Complete Guitarist" provides a comprehensive examination of fundamental improvisational knowledge and performance techniques (Chapman, 1994). Conversely, this investigation prioritizes the practical application of theoretical concepts through live performance evaluations even more. This research emphasizes the significance of applying theoretical knowledge to practical situations by providing students with opportunities to actively participate in improvisation within performance contexts.

5. Inspiration for Creativity. Advanced improvisational techniques are introduced in "Creative Guitar: Advanced Techniques" by Guthrie Govan, with a primary focus on intermediate and advanced performers (Govan, 2006). Nevertheless, the present investigation is explicitly intended to encourage creativity in first-year students from the outset. This research endeavors to cultivate a sense of self-expression and confidence in initial improvisational experiences by incorporating creative exercises into the curriculum, thereby establishing the foundation for future musical development.

6. Cultural and Contextual Aspects. Ingrid Monson's "Saying Something: Jazz improvisation and interaction" offers an exhaustive framework for comprehending improvisation in a variety of musical genres (Monson, 2009). Conversely, the current investigation is situated within the context of popular music education in China. This research provides students at Sichuan Conservatory of Music with insights that are particularly applicable by concentrating on contemporary pedagogical practices that are pertinent to the local context.

7. Creation of Targeted Teaching Models. Lastly, the article "Teaching Improvisation through Processes." "Implications for General Education and Applications in Music Education" provides a variety of models and frameworks to comprehend the significance of improvisation in music education (Biasutti, 2017). By creating a concrete, actionable curriculum that is designed to achieve specific educational objectives for first-year guitar students in a systematic manner, this study expands upon these foundational concepts. This research not only corresponds with the broader dialogue within music education literature but also provides a unique approach to teaching improvisation specifically for guitar students. The incorporation of Bergonzi's improvisation method into a structured curriculum provides a valuable contribution to the theoretical and practical aspects of music education, particularly in the context of contemporary Chinese music instruction.

Recommendations

The research suggests several recommendations to improve improvisation in popular music education.

1. Theoretical Recommendation: These include integrating Jerry Bergonzi's improvisation method into the guitar curriculum for students from sophomores to seniors, using specialized practice books, and integrating it into other instrument curriculums in popular instrumental music majors.

2. Practical Recommendations: Researchers should continue to explore other improvisation methods and conduct relevant education research. Progressive skill development should be prioritized through structured lesson plans and systematic instruction, with formative and summative assessments to monitor progress and provide feedback.

3. Policy Recommendations: Ongoing professional development opportunities for educators should be provided to stay updated on trends and best practices in improvisation pedagogy. These recommendations aim to create a supportive environment for students to explore and develop their improvisational skills, empowering them to thrive in the dynamic and ever-evolving music landscape.

References

Baker, D. (1988). *Jazz Improvisation: A Comprehensive Method for All Musicians*. Alfred music Publishing.

Bergonzi, J. (1994). *Melodic structures* (Vol. 1). Alfred Music Publishing.

Bergonzi, J. (1998). *Melodic rhythms* (Vol. 4). Advance music Publishing..

Bergonzi, J. (2006). *Hexatonics* (Vol. 7). Advance Music Publishing..

Biasutti, M. (2017). Teaching improvisation through processes. Applications in music education and implications for general education. *Frontiers in psychology*. *8*, 911. https://doi.org/ 10.3389/fpsyg.2017.00911

Bowman, W. D. (1988). Doctoral Research in Jazz Improvisation Pedagogy: An Overview. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, *96*, 47–76. http://www.jstor.org/stable/40318210

Cao, Y. (2008). Current situation and reflections on popular music education in China. *Journal of Shenyang Conservatory of Music*, 3, 151-154.

Chapman, R. (1993). *The complete guitarist*. DK Publishing (Dorling Kindersley).

Govan, G. (2006). *Creative guitar: Advanced techniques*. Music Sales America**.**

Kirby, S. (2021). *Jazz Guitar Improvisation Strategies*. Berklee Press.

Levine, M. (2011). *The jazz theory book*. " O'Reilly Media, Inc.".

Monson, I. (2009). *Saying something: Jazz improvisation and interaction*. University of Chicago Press.

Moore, K. R. (2016). *Development of a rubric for collegiate jazz improvisation performance assessment*. University of Miami.

Nichols, B. (2022). Melodic Rhythms and Intervals in Selected Works of Jerry Bergonzi. *Jazz Education in Research and Practice*, *3* (1), 59-85.

Zhang, X. (2023). *Jazz Guitar Improvisation Tutorial*. Shanghai Conservatory of Music Press.

การพัฒนาเทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

Developing the Augmented Reality for Local Product Promotion : A Case Study at Ban Klong Bang khla, Bang khla District, Chachoengsao Province

จัดการ หาญบาง,
ปราริชาติ รื่นพงษ์พันธ์ และ ภาวิณีย์ มาตแม้น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Chadkarn Hanbang,
Prarichart Ruenphongphun and Phawinee Matman
Rajanagarindra Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: chadkarn.han@rru.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อพัฒนาสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นและการรับรู้ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริมก่อนและหลังการใช้งาน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจจากการใช้สื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลองจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตภัณฑ์ชุมชนสามารถสร้างการรับรู้ของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนและนำไปใช้งานได้จริง 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นและการรับรู้ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริมของ ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา หลังใช้งานมีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนการใช้งานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรามีความพึงพอใจต่อการใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: เทคโนโลยีความจริงเสริม; ส่งเสริมการจัดจำหน่าย; ผลิตภัณฑ์ชุมชน

* วันที่รับบทความ : 25 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 8 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 11 ตุลาคม 2567
Received: September 25 2024; Revised: October 8 2024; Accepted: October 11 2024

Abstract

The purposes of this research were; to develop Augmented Reality (AR) technology media to promote the distribution of community products of group of community products at Ban Klong Bang khla, Bang khla District, Chachoengsao Province. To compare opinions and perceptions of information from technology media augmented reality before and after using, and to study satisfaction from using augmented reality media. An experimental research method was used with a sample of 30 peoples who were selected through purposive sampling. Data analysis was conducted using mean, standard deviation and t-test. The results can be summarized as follow. 1) The application design and development for awareness of buyers with augmented reality technology 2) Results of comparing opinions and perceptions of information from augmented reality media among community product buyers was higher than before using at the 0.05 level 3) Buyers of community products in the Ban Khlong Bang Kla, Bang Kla District, Chachoengsao Province are at the highest level of satisfaction with the use of augmented reality technology.

Keywords: Augmented Reality (AR); Sales Promotion; Community Products

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องจึงทำให้ช่องทางของการตลาดในการขายสินค้าและบริการต่าง ๆ มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Facebook, Twitter, Instagram และ TikTok รวมถึงการฝากขายสินค้าผ่าน Shopee และ Lazada และการซื้อสินค้าผ่านเว็บไซต์มีแนวโน้มมากกว่าการซื้อขายแบบออฟไลน์ในอดีตที่ต้องซื้อขายผ่านหน้าร้านค้าเพียงทางเดียวเท่านั้น วิถีชีวิตของคนไทยมีพฤติกรรมหันมานิยมซื้อสินค้าผ่านออนไลน์มากขึ้น จากการสำรวจประชาชนจำนวน 7,499 คนทั่วประเทศ ของกระทรวงพาณิชย์ พบว่าคนไทยมี การซื้อสินค้าออนไลน์เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 68.97 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงพาณิชย์, 2564) จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป ต้องการความสะดวกรวดเร็ว เข้าถึงง่าย เพียงแค่ดำเนินการผ่านจอสมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต โดยสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการได้เพียงใช้ปลายนิ้วสัมผัสซึ่งสามารถแสดงรูปภาพรวมถึงข้อมูลสินค้าได้อย่างครบถ้วน

จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง และสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ที่ส่งผลต่อรูปแบบการใช้ชีวิต จึงทำให้เทคโนโลยีความจริงเสริม หรือที่เรียกกันว่า AR (Augmented Reality) เกิดความน่าสนใจเป็นสื่อที่สามารถตอบโจทย์การนำเสนอสินค้าได้แบบ 3 มิติ และ 360 องศา มาใช้เพื่อสร้างประสบการณ์ในการเลือกซื้อให้มีความเสมือนจริงมากที่สุด ปัจจุบันมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมในการนำเสนอข้อมูลทางด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่มีลักษณะเด่นในเรื่องของการสร้างประสบการณ์ที่แปลกใหม่ให้กับกลุ่มผู้บริโภคที่มีความสนใจในการรับรู้ข้อมูลสินค้า โดยการทำงานจะสามารถโต้ตอบแบบตอบสนองทันทีผ่านซอฟต์แวร์และอุปกรณ์เชื่อมต่าง ๆ ที่มีกล้อง

เช่น เว็บแคมจากคอมพิวเตอร์ กล้องจากโทรศัพท์มือถือ กล้องจากแท็บเล็ต (จิตราภา คนฉลาด, อิทธิชัย อินลุเพท และวีณา พรหมเทศ, 2567: 245) โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในหลากหลายรูปแบบก่อนการสั่งซื้อสินค้า ซึ่งถือเป็นโอกาสของนักการตลาดที่จะสร้างโอกาสการขายสินค้ารวมถึงโอกาสของการมีส่วนร่วมกับผู้บริโภค (Customer Engagement) ในการสร้างกลไกหรือช่องทางทางการตลาด (อภิชาต เหล็กดี, ณัฐพงศ์ พลสยม, วินัย โกหลำ และอุมาภรณ์ เหล็กดี, 2562: 76-77) เพื่อให้ผู้ใช้สินค้ามีการติดต่อสื่อสารกับทางผู้ผลิตเพิ่มมากขึ้น

ชุมชนบ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นชุมชนที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และยังคงอนุรักษ์การสานหมวกกุ้ยเล้ยซึ่งเป็นหัตกรรมพื้นบ้าน จึงทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความรู้และทักษะในการจักสาน อันนำมาสู่การต่อยอดความรู้และทักษะดังกล่าวมาเป็นกลุ่มอาชีพจักสานผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา อาทิ กระเป๋าหิ้ว กระเป๋าสะพาย หมวก กระเช้า เสื่อ ตะกร้า รองเท้า และไม้กวาด เป็นต้น โดยมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาให้ความรู้และทักษะในการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยเพื่อเพิ่มอาชีพและรายได้ให้กับชาวบ้านในชุมชน โดยมีการผลิตและส่งจำหน่ายตามร้านค้าตามชุมชน และร้านค้าที่อยู่ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา แต่อย่างไรก็ตามการจำหน่ายดังกล่าวยังเป็นรูปแบบของการค้าปลีกแบบเดิม ทำให้โอกาสในการขายผลิตภัณฑ์ของชุมชนมีน้อย ไม่น่าสนใจ ไม่มีจุดดึงดูดที่โดดเด่น ช่องทางการจัดจำหน่ายยังมีศักยภาพอย่างจำกัด ทำให้ขาดรายได้ (พิชญุฒม์ เพ็ญมาศ, เพียงพิศ ศรีประเสริฐ และนัตติกานต์ สมนึก, 2564: 2) ดังนั้นการส่งเสริมการตลาดก็ถือเป็นอีกปัจจัยสำคัญในการขยายโอกาสทางการตลาดเพื่อให้สินค้าของชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ หากนำมาประยุกต์ใช้กับสินค้าของชุมชนไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้ในการประชาสัมพันธ์สร้างแบรนด์สินค้าผลิตภัณฑ์จักสานจากผักตบชวาให้เป็นที่รู้จักและโดดเด่น (นิชาวดี ตานีเห็ง, 2562: 2) รวมถึงใช้เป็นกลยุทธ์ในการจัดจำหน่ายที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภคมากยิ่งขึ้นด้วยการใช้ภาพ 3 มิติ และเทคโนโลยีความจริงเสริมยังสามารถแสดงข้อมูลสินค้า เช่น กระบวนการผลิต แหล่งผลิตได้อีกด้วย

จากแนวโน้มของทิศทางการตลาดโดยใช้เทคโนโลยีความจริงเสริม หรือ AR ข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจเข้ามาสำรวจปัญหาและความต้องการด้านการตลาดของกลุ่มเกษตรกรทำงานจักสาน เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมช่องทางการจัดจำหน่ายให้แก่กลุ่มเกษตรกรทำงานจักสาน ชุมชนบ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) ในการศึกษา ค้นคว้า คิดค้นอย่างเป็นระบบในการพัฒนาเทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการตลาดทำให้ชาวบ้านได้มีโอกาสและพัฒนาช่องทางการตลาดโดยอาศัยเทคโนโลยีความจริงเสริมของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นและการรับรู้ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจจากการใช้สื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น การรับรู้ข้อมูล และความพึงพอใจของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทราจากการใช้สื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR)

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้จะมีการเปรียบเทียบความคิดเห็น การรับรู้ข้อมูล และความพึงพอใจจากการใช้สื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) การรับรู้ข้อมูล และความพึงพอใจจากการใช้เทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม สามารถพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 1

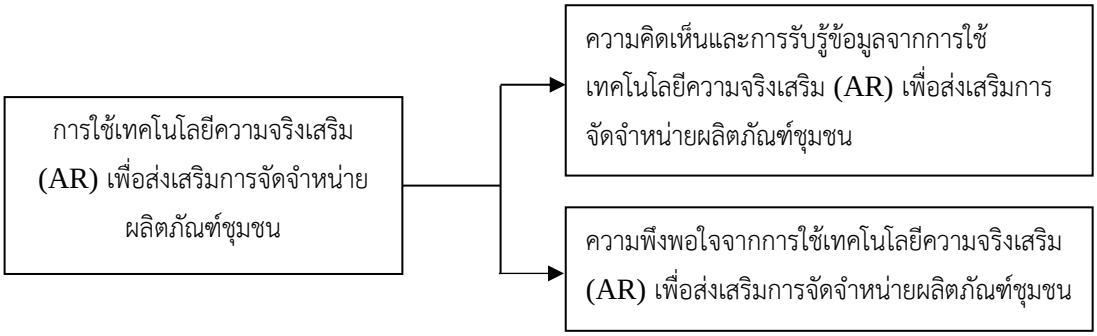

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จะนำเสนอวิธีการพัฒนาและการใช้งานสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 วิธีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

1.1.1 ดาวโหลด Application Polycam จาก App Store หรือ Google Play หรือสามารถใช้งานผ่านทาง Web Browser

รูปที่ 1 ดาวน์โหลด Application Polycam สำหรับการพัฒนา

1.1.2 สร้างแบบจำลอง photogrammetry จากภาพถ่ายขั้นต่ำต้องมีจำนวนภาพไม่ต่ำกว่า 20 ภาพ และสูงสุดไม่เกิน 2,000 ภาพ โดยใช้ภาพนามสกุล PNG หรือ JPG

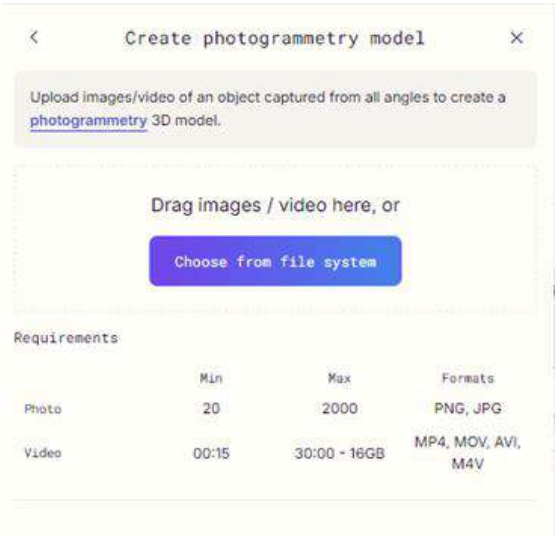

รูปที่ 2 การสร้าง photogrammetry model

1.1.3 ผู้วิจัยใช้ภาพถ่ายตะกร้ารูปไก่ในมุมต่างๆ เพื่อนำมาทำเป็นแบบจำลอง จำนวน 64 ภาพ เพื่อนำไปประมวลผลสร้างเป็นแบบจำลอง 3 มิติ

รูปที่ 3 ภาพถ่ายสำหรับนำมาทำเป็นแบบจำลอง จำนวน 64 ภาพ

1.1.4 โปรแกรมจะทำการประมวลผลรูปภาพที่ได้จากการถ่ายภาพเพื่อสร้างแบบจำลอง 3 มิติด้วยเทคนิค photogrammetry

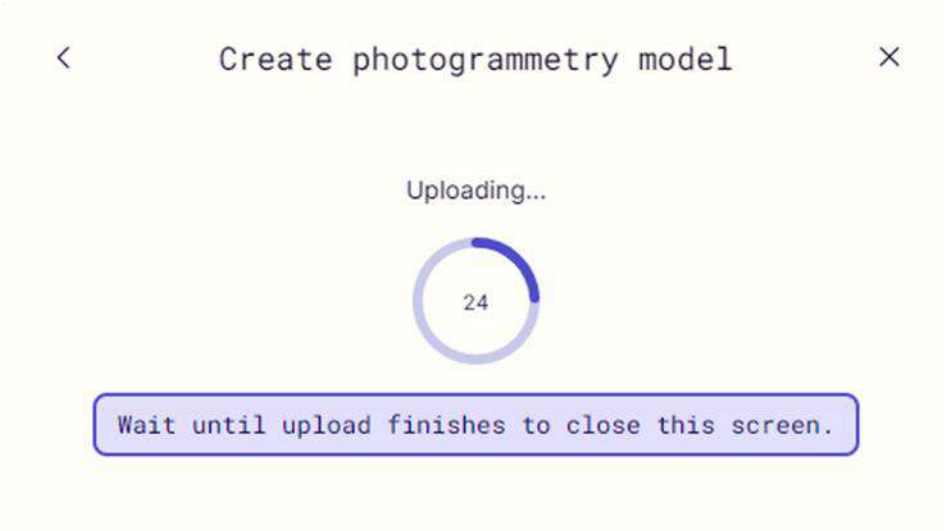

รูปที่ 4 โปรแกรมอยู่ระหว่างการประมวลผลเพื่อสร้างแบบจำลอง

1.2 วิธีการใช้งานเทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมีขั้นตอนวิธีการใช้งานดังนี้

1.2.1 ผู้ใช้งานสามารดูแบบจำลอง 3 มิติ ผ่านทางเว็บบราวเซอร์ของเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ และ สามารถดูวิธีการควบคุมได้ที่เมนู Help

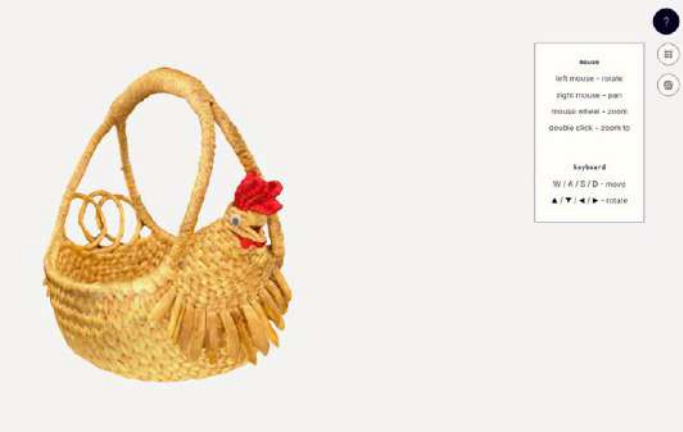

รูปที่ 5 การใช้งานควบคุมการแสดงผ่านทางเว็บบราวเซอร์

1.2.2 ผู้ใช้งานสามารควบคุมแบบจำลอง 3 มิติ จากอุปกรณ์สมาร์ทโฟนด้วยการใช้นิ้วลากสัมผัสที่หน้าจอ

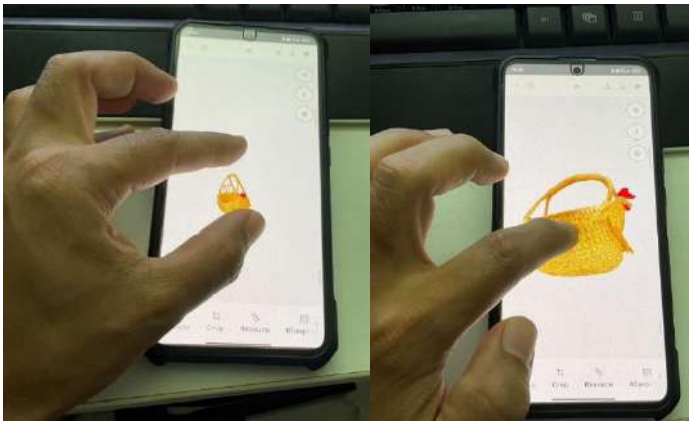

รูปที่ 6 การใช้งานควบคุมการแสดงผลจากอุปกรณ์สมาร์ทโฟน

1.2.3 ผู้ใช้งานสามารควบคุมแบบจำลอง 3 มิติ จากอุปกรณ์สมาร์ทโฟนด้วยการใช้นิ้วลากสัมผัสที่หน้าจอ

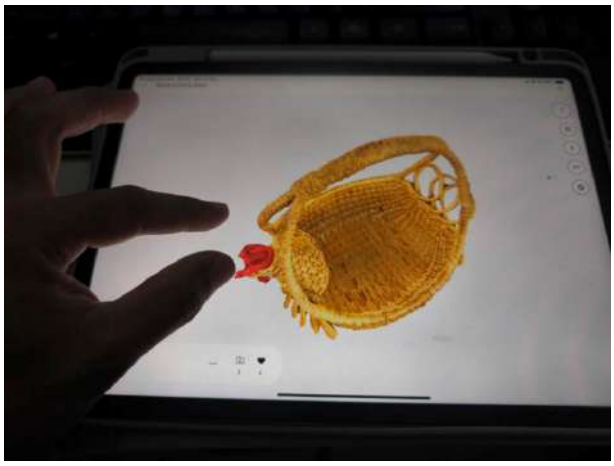

รูปที่ 7 การใช้งานควบคุมการแสดงผลจากอุปกรณ์แท็บเล็ต

1.2.4 การใช้งานในรูปแบบความจริงเสมือน AR : Augmented Reality ด้วยการให้โมเดล 3 มิติ ผลิตภัณฑ์กระเป๋ารูปไก่วางอยู่บนโต๊ะรองรับเฉพาะระบบปฏิบัติการ IOS

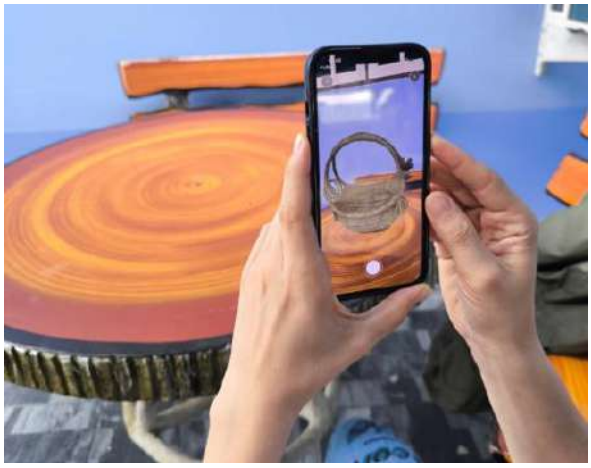

รูปที่ 8 การใช้งานในรูปแบบของ AR : Augmented Reality แบบวางบนโต๊ะ

1.2.5 การใช้งานในรูปแบบความจริงเสมือน AR : Augmented Reality ด้วยการให้โมเดล 3 มิติ ผลิตภัณฑ์กระเป๋ารูปไก่วางอยู่บนโต๊ะ รองรับเฉพาะระบบปฏิบัติการ IOS

รูปที่ 9 การใช้งานรูปแบบของ AR :Augmented Reality แบบบุคคลถือกระเป๋า

ขั้นตอนที่ 2 จะนำเสนอผลการศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นและการรับรู้ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนก่อนใช้งานและหลังใช้งานจากการรับรู้ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR)

(n = 30)

การใช้งาน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	sig
ก่อนใช้งาน	10	3.68	1.46	41.56	.00
หลังใช้งาน	10	8.64	0.82		

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการใช้งานและผลสัมฤทธิ์จากการใช้งานจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ใช้งานสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) จำนวน 30 คน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนใช้งานและคะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังการใช้งานแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังใช้งานมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.46 คะแนน ซึ่งสูงกว่าก่อนใช้งานซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพียง

3.68 คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์จากการรับรู้ข้อมูลจากสื่อที่พัฒนาจากเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) มีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนใช้งานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ขั้นตอนที่ 3 จะนำเสนอผลการศึกษาความพึงพอใจการใช้สื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ดังแสดงในตารางที่ 3 – 6

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจการใช้สื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการออกแบบและความสวยงาม

ด้านการออกแบบและความสวยงาม	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
ความสวยงามทันสมัย	4.40	0.84	มากที่สุด
สัดส่วนและขนาดการแสดงผลมีความเหมาะสม	4.50	0.82	มากที่สุด
การออกแบบมีความน่าสนใจ	4.43	0.75	มากที่สุด
สีสันและความสมจริงของรายละเอียด	4.17	0.82	มาก
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้านการออกแบบและความสวยงาม	4.37	0.80	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า สื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านการออกแบบและความสวยงามอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.37, S.D. = 0.80) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า 3 ข้อมีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ สัดส่วนและขนาดการแสดงผลมีความเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.82) การออกแบบมีความน่าสนใจ ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.75) และความสวยงามทันสมัย ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = 0.84) และพบว่าอีก 1 ข้อมีความพึงพอใจในระดับมาก คือ สีสันและความสมจริงของรายละเอียด ($\overline{X}$ = 4.17, S.D. = 0.82)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจการใช้สื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านความสามารถในการทำงานของเทคโนโลยี

ด้านความสามารถในการทำงานของเทคโนโลยี	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
ความรวดเร็วของการแสดงผล	4.38	0.75	มากที่สุด
ความถูกต้องในการแสดงผล	4.36	0.82	มากที่สุด
ความแม่นยำในการแสดงผล	4.10	0.82	มาก
มีการควบคุมที่ง่ายต่อการใช้งาน	4.19	0.84	มาก
มีความสามารถตรงกับความต้องการใช้งาน	4.24	0.84	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้านความสามารถในการทำงานของเทคโนโลยี	4.25	0.81	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า สื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านความสามารถในการทำงานของเทคโนโลยีอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.25, S.D. = 0.81) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า 3 ข้อมีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความรวดเร็วของการแสดงผล ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.75) ความถูกต้องในการแสดงผล ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.82) มีความสามารถตรงกับความต้องการใช้งาน ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.84) และพบว่าอีก 2 ข้อมีความพึงพอใจในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ มีการควบคุมที่ง่ายต่อการใช้งาน ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.84) และความแม่นยำในการแสดงผล ($\overline{X}$ = 4.1จ, S.D. = 0.82)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจการใช้สื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านความสะดวกในการใช้งาน

ด้านความสะดวกในการใช้งาน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
ความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน	4.36	0.79	มากที่สุด
ตรงกับความต้องการใช้งาน	4.31	0.82	มากที่สุด
เมนูการใช้งานของระบบสามารถใช้งานได้ง่าย	4.11	0.84	มาก
ความสะดวกในเผยแพร่และส่งต่อ	4.40	0.75	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสะดวกในการใช้งาน	4.29	0.80	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านความสะดวกในการใช้งานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = 0.80) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า 3 ข้อมีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความสะดวกในการเผยแพร่และส่งต่อ ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = 0.75) ความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.79) ตรงกับความต้องการใช้งาน ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.82) และพบว่าอีก 1 ข้อมีความพึงพอใจในระดับมาก คือ เมนูการใช้งานของระบบสามารถใช้งานได้ง่าย ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = 0.84)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจการใช้สื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านประโยชน์ของการใช้งาน

ด้านประโยชน์ของการใช้งาน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
ประโยชน์ของเทคโนโลยีที่มีต่อผู้ประกอบการ	4.40	0.79	มากที่สุด
ประโยชน์ของเทคโนโลยีที่มีต่อลูกค้า	4.38	0.84	มากที่สุด
ประโยชน์ของเทคโนโลยีที่มีต่อคนทั่วไปที่สนใจ	4.31	0.82	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้านประโยชน์ของการใช้งาน	4.36	0.82	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินประสิทธิภาพของระบบโดยภาพรวม	4.31	0.81	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านประโยชน์ของการใช้งานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.82) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า 3 ข้อมีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ประโยชน์ของเทคโนโลยีที่มีต่อผู้ประกอบการ ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = 0.79) ประโยชน์ของเทคโนโลยีที่มีต่อลูกค้า ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.84) และประโยชน์ของเทคโนโลยีที่มีต่อคนทั่วไปที่สนใจ ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.82)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบความคิดเห็นและการรับรู้ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า หลังใช้สื่อมีคะแนนสูงกว่าก่อนใช้สื่อที่ได้ประยุกต์จากเทคโนโลยีความจริงเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงให้เห็นว่า การนำเทคโนโลยีความจริงเสริมมาใช้ในการส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนมีการนำเสนอเนื้อหา ข้อความ รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว ที่ทำให้เกิดความสนใจต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนเพิ่มขึ้นหลังการใช้สื่อ สอดคล้องกับงานวิจัยของญาตาวี ทิพย์เที่ยงแท้ (2562: 32-35) ที่ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของเทคโนโลยีความจริงเสริมที่มีต่อความตั้งใจซื้อสินค้ากลุ่มเครื่องสำอางผ่านทัศนคติต่อเทคโนโลยี ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะในด้านคุณภาพของภาพเสมือนและความสามารถในการตอบโต้มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการรับรู้คุณค่าเชิงอรรถประโยชน์ ในขณะที่ความแปลกใหม่ ความสามารถในการตอบโต้และคุณภาพของภาพเสมือนมีอิทธิพลเชิงบวกกับการรับคู้คุณค่าเชิงความรู้สึกตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัครเทพ อัคคีเดช (2563) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมเรื่องเครื่องดนตรีสากลสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒองครักษ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ t-test แบบ Dependent sample ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการเรียนด้วยสื่อเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เครื่องดนตรีสากลสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การศึกษาความพึงพอใจของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตพื้นที่บ้านคลองบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทราที่มีต่อสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) ภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.81) ทั้งนี้อาจเนื่องจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนอยู่ในรูปแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ที่มองเห็น ควบคุม และสัมผัสได้ผ่านทางหน้าจอทั้งที่เป็นภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ซึ่งทำให้สะดวกมากขึ้น และผู้บริโภคยังสนใจที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสถิตย์โชค โพธิ์สะอาด (2566) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสบการซื้อเสมือนจริง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ความความจริงเสมือนมีความพึงพอใจในการใช้ระบบ OTOP360 ในระดับที่สูงทั้งด้านอยากให้มีเว็บอีคอมเมิร์ซ

ทั่วไปมีการแสดงสินค้าแบบ 3 มิติ ด้านอยากได้ข้อมูลของสินค้าเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจซื้อ ด้านผู้ใช้สามารถสำรวจและเรียนรู้ตัวสินค้าได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิศักดิ์ นาคดิลก (2562) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ความเหมาะสม การรับรู้ และความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายต่อสื่อต้นแบบจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความจริงเสริม (Augmented Reality) เพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประชาชนจังหวัดบุรีรัมย์มีความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์ความจริงเสริมที่ประยุกต์ใช้กับสื่อประชาสัมพันธ์ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินในระดับมากทั้งด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบ ด้านแอพพลิเคชั่น และด้านสื่อประชาสัมพันธ์ความเป็นจริงเสริม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพาสนา เอกอุดมพงษ์ หทัยรัตน์ บุญเนตร และสิริรักษ์ ขันฆานุรักษ์ (2562) ที่ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AR Code สำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าไม้ยางพารา ผลประเมินระดับความพึงพอใจด้านความง่ายต่อการใช้งานอยู่ในระดับดีมาก ด้านคู่มือประกอบเฟอร์นิเจอร์สำหรับบรรจุผลิตภัณฑ์สินค้าไม้ยางพาราอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรมีการศึกษากลุ่มเป้าหมายที่มีอายุแตกต่างกัน เพื่อที่จะได้รับทราบถึงข้อมูลการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ซึ่งน่าจะมีผลต่อการรับรู้สื่อที่แตกต่างกันและนำมาวิเคราะห์เพื่อวางแผน การพัฒนาการผลิตสื่อเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อไป

1.2 ในการพัฒนาสื่อความเป็นจริงเสริม ควรศึกษาและติดตามการพัฒนาของเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม เช่น วิธีการนำเสนอ รูปแบบ หรือแอพพลิเคชั่นใหม่ ๆ เพื่อที่จะสามารถนำมาประยุกต์และพัฒนาสื่อความเป็นจริงให้มีความทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หัวใจสำคัญของการพัฒนาเทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน คือ การพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและเป้าหมายที่กำหนดไว้ การพัฒนาใด ๆ ในชุมชนจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนเป็นสำคัญ และกระบวนการพัฒนาดังกล่าวต้องมาจากพื้นฐานความต้องการของคนในชุมชนเป็นหลัก และการพัฒนาบนฐานของการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน จึงจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน หน่วยงานหรือองค์การใด ๆ ที่จะสนับสนุนการทำงานด้านการพัฒนาชุมชนจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องคำนึงถึงทุนทรัพยากรมนุษย์และกระบวนการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนจึงจะประสบความสำเร็จและเกิดการพัฒนาอย่างความยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 การนำสื่อเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมไปใช้ ควรอยู่ในพื้นที่ที่สามารถเชื่อมต่อสัญญาณอินเตอร์เน็ตและสัญญาณอินเตอร์เน็ตนั้นต้องมีความเสถียร เพื่อให้เกิดภาพวีดิทัศน์บนสมาร์ทโฟน ไม่เกิดอาการกระตุกและติดขัดขณะรับชม

3.2 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ต้องคำนึงถึงปริมาณของเนื้อหาให้เหมาะสม ควรกำหนดเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหา ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป เพราะจะทำให้ประชาชนผู้รับข้อมูลเกิดความเบื่อหน่าย โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น การเชื่อมโยงระหว่างรูปภาพกับวีดิทัศน์ เนื้อหาที่จะนำเสนอ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพาณิชย์. (2564). พาณิชย์เผยโควิดดันยอดซื้อสินค้าออนไลน์เพิ่มขึ้น 0.45 เท่า ข่าวสารกระทรวงพาณิชย์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.price.moc.go.th/price/fil eupl oader/file_admin_sum/news_survey-042564.pdf.

จิตราภา คนฉลาด, อิทธิชัย อินลุเพท และวีณา พรหมเทศ. (2567). การพัฒนาสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลยด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 14 (1), 244-258.

ญาตาวี ทิพย์เที่ยงแท้. (2565). *อิทธิพลของเทคโนโลยีความจริงเสริมที่มีต่อความตั้งใจซื้อสินค้ากลุ่มเครื่องสำอางผ่านทัศนคติต่อเทคโนโลยี.* สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิชาวดี ตานีเห็ง. (2562). การสร้างแบรนด์และการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการผลิตภัณฑ์จักสานจากเตยหนามสู่การแข่งขันเชิงพาณิชย์ภายใต้แนวคิดเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ชุมชนพงบูโล๊ะตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา. *รายงานการวิจัย.* มหาวิทยาลัยยะลา.

พาสนา เอกอุดมพงษ์, หทัยรัตน์ บุญเนตร และ สิริรักษ์ ขันฒานุรักษ์. (2562). การศึกษาการยอมรับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AR Code สำหรับบรรจุภัณฑ์สินค้าไม้ยางพารา. การประชุมวิชาการระดับชาติ สารสนเทศศาสตร์วิชาการ 2019 วันที่ 25-26 มิถุนายน 2562. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://wjst.wu.ac.th/index.php/wuresearch/article/view/7067.

พิชญุฒม์ เพ็ญมาศ, เพียงพิศ ศรีประเสริฐ และ นัตติกานต์ สมนึก. (2564). การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายออนไลน์ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นโดยมหาวิทยาลัยเป็นตลาด. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*. 11 (3), 1-10.

สถิตย์โชค โพธิ์สอาด. (2566). การพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ความจริงเสมือนเพื่อเพิ่มประสบการณ์ซื้อเสมือนจริง. *รายงานการวิจัย*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

อดิศักดิ์ นาคดิลก. (2562). ความเหมาะสม การรับรู้ และความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายต่อสื่อต้นแบบจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality) เพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 23 กันยายน 2566. https://ombstudies.ombud sman.g o.th/article_attach/4-6%20Adisak%20Full%20text.PDF.

อภิชาติ เหล็กดี, ณัฐพงศ์ พลสยม, วินัย โกหลำ และอุมาภรณ์ เหล็กดี. (2562). รูปแบบการบูรณาการการเรียนรู้สู่การบริการวิชาการเพื่อส่งเสริมสินค้าชุมชนด้วยเทคโนโลยี AR. *รายงานการวิจัย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

The Integration and Inheritance: Innovative Application of Song Yun Plant Pattern in Modern Cultural and Creative Products

Yiwen Song, Chanoknart Mayusoh,
Akapong Inkuer and Pisit Puntien
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: pisit.pu@ssru.ac.th

****

Abstract

As the treasure of Chinese traditional culture, the plant patterns of Song Yun have rich artistic value and profound cultural connotation. Through the in-depth study of the plant patterns of Song Yun, this paper excavates its aesthetic characteristics and cultural implication, discusses the application of this traditional element in the innovative design, and provides new inspiration and ideas for the design of modern cultural and creative products.622 subjects aged 20 – 65 years were recruited for this study. It includes 32 designers, 242 college students, 12 university professors, 22 cultural and creative product design experts and 314 other social workers. In this study, research tools such as questionnaire, signature pen, notebook, camera, voice recorder, and combining qualitative analysis and quantitative analysis were used for data analysis.

Through the careful study of Li Song's Flower basket in the Song Dynasty, this study extracts the flower elements and their unique color collocation, and then uses modern design techniques such as simplification, abstraction, deconstruction and reorganization to innovatively design a series of cultural and creative products that retain the traditional charm and conform to the modern aesthetic. It is suggested to cooperate with famous museums and art galleries to enhance the exposure rate and visibility of products. The research suggests that Song Yun plant patterns should be applied to emerging fields such as digital media and interactive devices, and expand the expression methods and application scenarios of cultural and creative products.

Keywords: Integration and Inheritance; Innovative Application; Song Yun Plant Pattern; Modern Cultural; Creative Products

Introduction

Under the dual influence of globalization and modernization, the issue of traditional culture inheritance has increasingly highlighted its importance and urgency. As a bright treasure of Chinese traditional culture, its rich artistic charm and profound cultural connotation not only carry the historical memory, but also contain endless creative inspiration. However, the current cultural and creative market is generally faced with the problems of homogenization of design and superficial cultural elements, which is difficult to meet consumers' growing demand for personalized, high-quality and rich cultural products.

In this context, how to deeply explore the aesthetic value and cultural essence of Song Yun plant pattern, and skillfully integrate it with the modern design concept to create cultural and creative products that are both lose the traditional charm and in line with the modern aesthetic trend has become an urgent topic to be solved. This study aims not only to sort out

* Received: September 20 2024; Revised: September 24 2024; Accepted: October 3 2024

the artistic characteristics and cultural connotation of Song Yun plant patterns through systematic exploration and analysis, but also to seek breakthroughs in design practice and use modern design techniques to give it new vitality.

As an important part of Chinese traditional culture, the plant pattern of Song Yun not only has rich artistic value, but also carries profound historical and cultural connotation. In the design of modern cultural and creative products, how to integrate and inherit the plant patterns of Song Yun, not only retain its traditional charm, but also give it new vitality, has become a topic worth discussing.

This study expectations through research, aims to solve how to dig into the aesthetic characteristics of song yun plant patterns and cultural connotation, how to song yun plant patterns combine traditional elements and modern design techniques, how to evaluate song yun plant patterns in the innovative application effect of modern products, promote song yun plant patterns in modern products innovative application, for the inheritance and development of traditional culture contribution new strength, let the ancient cultural elements glow new luster in modern society.

This paper focuses on the innovative application of Song Yun plant patterns in modern cultural and creative products. Through in-depth exploration of their integration and inheritance, the obtained research results are applied to the actual products. The research found that the cultural and creative products integrating the plant patterns of Song Yun not only have unique cultural charm, but also have novel design and high-quality, which can meet consumers' demand for personalized and high-quality cultural and creative products. Through research, it is expected to provide new ideas and directions for the design and development of modern cultural and creative products, and promote the inheritance and innovation of traditional culture.

Research Objectives

1. Further explore the aesthetic and cultural value of Song Yun plant patterns. Through the systematic combing and analysis of relevant literature, especially for li Song in the Song Dynasty, we will extract the artistic charm and cultural implication of these patterns, and lay a solid theoretical foundation for the subsequent design practice.

2. Realize the integration and innovation of Song Yun plant patterns and modern design. Explore and realize the effective combination of the plant patterns of Song Yun and modern design techniques, use the modern design methods such as element extraction, simplified abstraction, deconstruction and reorganization, to innovate and transform the plant patterns of Song Yun, and design the cultural and creative products that not only retain the traditional charm but also meet the modern aesthetic needs. Through practice, we will show how these traditional elements glow in modern design.

Literature Reviews

1. Domestic research on song Yun plant patterns

Yayof the Two Song Dynasties puts forward that in the ancient history of China, the Song Dynasty was an era of developed science and technology and culture. It bred a group of scholar-oriented intellectuals and formed an atmosphere of advocating erudite and knowledgeable. The long history of Chinese culture, the rich accumulation, the confluence of Confucianism, Taoism and Buddhism in the Tang and Song Dynasties, and the rise of Neo-Confucianism all led the Song people to prefer philosophy, thinking and rational interest. The book systematically discusses the aesthetic fashion of the Song Dynasty from the aspects of the elegant literati aesthetic consciousness, the aesthetic consciousness in painting and calligraphy.

The History of Cultural Relics of Song and Yuan Dynasties tells the history of Song and Yuan Dynasties with the clues of cultural relics, which is different from the general historical works mainly based on historical materials. Cultural relics are historical and cultural relics, and each cultural relic contains rich information. Through the cultural relics, we can more intuitively feel the history of song and Yuan culture. The book is illustrated with detailed information.

The song dynasty aesthetic spirit is based on the history of the history of the basic outline, the introduction of contemporary sociology, culture, anthropology, economics, political science (such as social justice, equality, freedom and modern academic ideas) to observe and perspective of song dynasty society and song dynasty culture, reveals its as a new cultural paradigm, by the cultural elements and characteristics, ideology and social system, economic problems, production mode, urbanization, and from a deeper to explore the aesthetic spirit of the song dynasty.

To sum up, the study of the song dynasty plant grain aesthetic implication, because the author in labbi-style painting teaching, the song dynasty aesthetic artistic conception and humanistic spirit, so on the basis of the previous research results, on the one hand, through the study of the song dynasty plant grain development background, from the aspects of sociology, poetry aesthetics, neo-Confucianism influence to the specific study of song dynasty plant grain aesthetic implication, on the one hand, through the specific plant grain case analysis, better grasp the aesthetic implication of traditional plant grain, and in this research summary to explore the new art form.

2. Arrangement and study of plant ornamentation abroad

The shape. Cheng Yifu's point of view shows the different symbolic meanings of plant patterns with different themes and the same forms under different regional cultural backgrounds. However, he only saw the combination of its form and the auspicious flower and auspicious beast, just ignoring the deeper connection with the ancient traditional decoration. From the perspective of dyeing and weaving art, Cheng Yifu's History gives a historical and cultural view of western silk patterns and printing patterns in the history of Western dyeing and weaving.

The study of plant patterns and the Austrian art historian Alowa Rigel, which is an important work on the history of decorative patterns, laid the foundation of decorative art. Book with the historical method to study medieval plant grain art, he focused on "paper" the plant grain, origin, so not the continuity of the flower and the stem the abstract geometric pattern, from the perspective of visual art as the subject of the study, also did not involve the relevant content of Chinese plant grain, so failed to reveal the whole picture of the world pattern.

The British art historian and thinker Gongbrich (E.H. Gombrich) The Sense of Order is an important work on the psychological study of decorative art, which also upholds Rigel's argument for "tendrils".

From the literature, foreign scholars pay more attention to the formal language of Chinese ornaments, reflecting the tendency of the art ontology; their observation perspective focuses on personal interest, often with unique interest; they are good at adopting various technical means, especially using more advanced mechanical and optical auxiliary equipment to make their works more flexible in arrangement style, more importantly, to create some effective research and narrative style. Their research methods are more diversified, and they generally pay attention to the logic of the method used in the specific research process. They pay more attention to the originality of interpretation in their academic concepts, and emphasize and respect the independent value of their own ideas.

Research Methodology

1. Literature research method. Through extensive access of ancient books, such as monographs and atlas, the historical background, artistic characteristics and cultural connotation of plant patterns in the Song Dynasty are deeply analyzed. At the same time, it refers to the history of clothing, patterns, arts and crafts and other documents compiled by contemporary scholars, such as Elegant Rhyme of Two Song Dynasty, History of Cultural Relics of Song and Yuan Dynasties, and Aesthetic Spirit of Song Dynasty. These documents provide rich theoretical support for understanding the aesthetic implication and design transformation of plant patterns of Song Yun. In addition, drawing on relevant foreign research results, such as Cheng Kazuo's "East and Western patterns" and Alowariel's "Style Issues", we deepen the global understanding of plant patterns from the perspective of comparative culture.

2. Questionnaire survey method. Data were collected through field questionnaires, collated and summarized according to 622 questionnaires collected, covering different ages from 20 to 65 years old, and the ratio of men and women was relatively balanced. The data collected through quantitative and qualitative data analysis is mainly investigated from the perspectives of design elements, consumers, product price, product category and audience cognition selection, so as to make the design and creation more purposeful and oriented.

3. Design and practice method. The artistic characteristics and cultural connotation of Song Yun plant patterns, planning three series of themes combined with the questionnaire results, and using modern design techniques for innovative design practice. Using interdisciplinary, holistic and comprehensive research methods, from the perspectives of literature and art, we can explore the potential internal relations between various fields from multiple levels, dimensions and perspectives, so as to deeply explore the connotation, form and value of the research topic.

Research Conceptual Framework

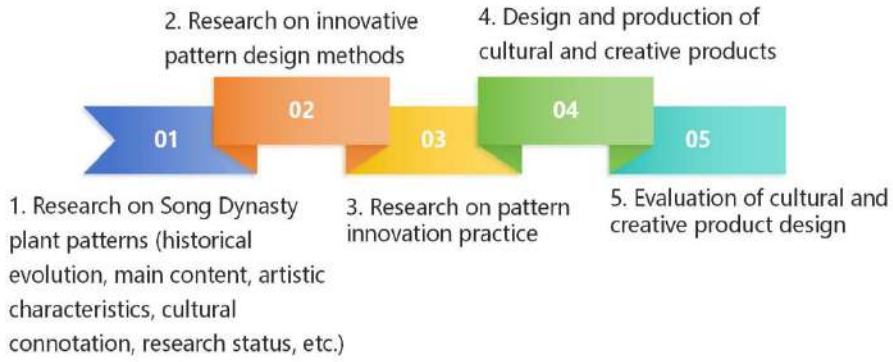

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

1. Questionnaire results

In "whether like the song dynasty aesthetics" survey, about 91% of the people chose "yes", and the question "whether understand the song dynasty plant pattern" answer, "no understanding" and "only roughly impression" the proportion of 72%, that the song dynasty plant pattern inheritance and carry forward the larger development space, choose "very know" and "know" the number of only 28%. In the question "What is the style of Song Yun plant patterns in the impression" (see Figure 4.3), the option accuracy rate is about 75%, indicating that most audiences have a basic understanding of the overall style characteristics of plant patterns in the Song Dynasty. In the investigation of "whether they will actively understand the connotation of cultural and creative products", nearly 80% of people choose "yes". Therefore, the expression of cultural and creative design should be clear and intuitive, easy to understand, and design instructions should be attached when necessary so that consumers can further understand.

2. Element extraction results of the Flower basket

The series of Li Song in the Song Dynasty has become a precious heritage for its unique artistic charm and profound cultural connotation. In the Qing Dynasty, the following Book of Calligraphy and Painting of the Song Dynasty said, " Li Song has four pictures of the flower basket, who all know the character 'Li Song'."However, there are only three pictures of flowers widely circulated and recognized today. These three paintings depict the flowers in three different seasons of spring, summer and winter respectively, showing the prosperity and delicacy of the flower art in the Song Dynasty.

Spring "flower basket map" mainly depicts the flowers in spring, such as white peach, forsythia, forest flowers, etc., showing the vibrant spring, flowers like a brocade scene. The painting, with exquisite brush strokes and gorgeous colors, shows the artist's love for nature and life.

Summer "flower basket chart" mainly depicts the summer flowers, including single okra, compound gardenia, lily, magnolia magnolia, pomegranate flowers and so on. These flowers are vivid in the painter's pen, full of summer enthusiasm and vitality.

Winter "flower basket map" depicts the winter flowers, such as daffodils, Ruixiang flower, green calyx plum, single camellia, wintersweet and so on. Through the depiction of these flowers, the painter shows the cold and elegance of winter, but also conveys a tenacious and indomitable spirit.

This series of works not only shows the prosperity and delicacy of the flower art in the Song Dynasty, but also reflects the style and characteristics of the Song Dynasty painting art. These paintings not only have high artistic value, but also have important historical and cultural value. They are important materials for studying the social culture and folk customs of the Song Dynasty. How to effectively extract the elements in the series of Flower basket, innovate the design, and reinterpret its artistic value from the modern aesthetic perspective has become an urgent problem to be solved in the current design circle.

Figure 1 "Flower basket map" series of color inspiration board

Table 1 Elements of Flower basket

Painting	Flower name	Flower color
Spring "flower basket map"	1. forsythia / Yingchun	yellow
	2. Lin Yin	White, purple
	3. Green peach (the main flower)	white
	4. The thorns rose	yellow
	5. Begonia	red
Xia's Flower Basket Picture	1. Gardenia	white
	2. Xuan hua	Yellow, red
	3. Night flowers	White, light green
	4. Hollyhock (main flower)	Red, white
	5. Pomegranate flowers	red
Winter "flower basket map"	1. Daffodils	white
	2. Sweet flowers	Purple, white
	3. Green calyx plum	White, light green
	4. Camellia (the main flower)	red
	5. La plum	yellow

In this paper, through in-depth analysis of the elements of the flower basket figure series, such as composition, color, modeling, etc., using element extraction and application method, simplified and abstract processing, deconstruction and restructuring innovation method design technique, the traditional pattern combined with the 24 solar terms, create a new form of artistic expression, explore the song dynasty li song "flower basket figure" series in the modern innovation of product design, let more people appreciate the innovation and integration of Chinese traditional culture.

3. Results of the modern cultural and creative design of the Flower basket map

3.1 Series 1: Spring Blossom and Youth

The spring series design of "Flower Basket Map" aims to deeply explore the flower art of the Song Dynasty and the spring solar terms in the 24 solar terms —— Spring, rain, awakening of Insects, spring equinox, Qingming and Guyu, skillfully integrating the cultural connotation of the two. We not only selected five representative spring flowers of forsythia, forest, peach, plum and Begonia, but also closely connected each flower with specific solar terms. Through their respective life cycle, we showed the philosophy of vitality and life cycle in spring. The design of this series hopes to reinterpret the charm of the flower culture in the Song Dynasty through the modern aesthetic perspective, and also convey the awe of the beauty of nature and the deep understanding of the cycle of life.

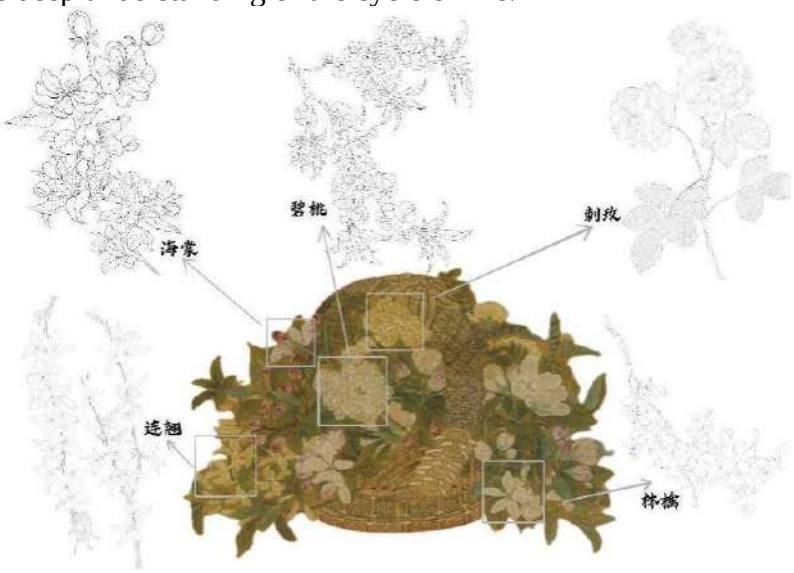

Figure 2 Design and Transformation of the Spring series of "Flower basket"Map"

Figure 3 Color inspiration board of spring series of "Flower basket"

Figure 4 Display picture of "Spring Youth"

3.2 Series 2: Summer Rhyme and Flowers

The design of the summer series is inspired by the flower culture of the Song Dynasty and the summer solar terms in the 24 solar terms —— Start of Summer, Grain ManGrain, Grain in Ear, Summer Solstice, Slight Heat and Major Heat. We carefully selected five representative summer flowers, gardenia, Xuan flower, night flower, hollyhock (main flower) and pomegranate flower, to integrate their blooming with the characteristics of summer solar terms, and show the warmth and vitality of summer through the design. This series aims to reinterpret the unique charm of Song Dynasty flowers in summer through a modern aesthetic perspective, and to convey the love and praise for the natural beauty of summer.

Figure 5 Design and transformation of summer series of "Flower Basart"

Figure 6 Color inspiration board of the summer series of "Flower basket"

Figure 7 Display of the series of Summer Rhyme and Flowers

3.3 Series 3: Winter Is In Ice

The design of the winter series of Flower basket is inspired by the flower culture of the Song Dynasty and the winter solar terms in the 24 solar terms —— Start of Winter, light snow, heavy snow, winter solstice, Minor Cold and Mjor Cold. We carefully selected five representative winter flowers, narcissus, Ruixiang, green calyx, camellia (main flower) and wintersweet, aiming to show the cold and elegance of winter, as well as the vitality of flowers blooming in the cold. This series integrates the flower art of the Song Dynasty and the characteristics of the winter solar terms, reinterprets the unique charm of the winter flowers through the modern aesthetic perspective, and conveys the love and praise of the winter beauty.

Figure 8 Design transformation of summer series of "Flower basket"

Figure 9 Color inspiration board of the summer series of "Flower basket"

Figure 10 Product Display of Winter Zhan Bingqing series

To sum up, we not only pay attention to the extraction of the external "shape" elements of the "Flower basket map" series, but also dig deeper into the inner spiritual connotation of the "god". This innovative practice is not only a reinterpretation of the artistic value of Li Song's Flower basket series in the Song Dynasty, but also an active exploration of the innovation and development of traditional culture in modern society. At the same time, through the technique of deconstruction and restructuring to break the boundaries between traditional and modern, combining traditional art elements with modern design concept, create both traditional flavor and meet the demand of modern aesthetic products, not only helps to enrich the cultural connotation of modern wen gen products, more can stimulate the audience interest in traditional culture and identity, promote the inheritance and development of traditional culture.

Discussion

1. The aesthetic implication and cultural depth excavation of the plant patterns in Song Yun

The plant patterns of Song rhyme carry the essence of Song Dynasty culture and have unique aesthetic implication. In the design of cultural and creative products, the aesthetic implication of these patterns is deeply explored, which is helpful to inherit and carry forward the essence of Song Dynasty culture. This is with Zhang Haiou (2009) that " The Song Dynasty was an era of highly developed science and technology and culture, which gave birth to the cultural fashion of advocating erudite and knowledgeable. This cultural background provides rich soil for the creation of plant patterns of Song Yun, which makes it contain profound cultural deposits and unique aesthetic interest ".

2. Cultural inheritance and innovative expression in design and transformation

Through modern design techniques, the plant patterns of Song Yun are innovated and transformed, so that it can retain the traditional charm and be more in line with the modern aesthetic trend. This design concept of equal inheritance and innovation makes cultural and creative products have both cultural heritage and a sense of fashion. This is consistent with the

view of Cheng Yifu (2002) that "the recreation of traditional patterns is important in different cultural backgrounds".

3. Research and application of Song Yun plant patterns from an interdisciplinary perspective

Through the integration of literature, art, and other fields of knowledge resources, a comprehensive and in-depth study, for the innovation of product design provides a solid theoretical basis and rich source of inspiration, not only helps to dig pattern of cultural connotation and artistic value, but also can promote the development of product diversification and differentiation. This is consistent with Gongblich (2015)'s belief that the concept of interdisciplinary research fits well.

Conclusions

In this paper, the design and transformation in cultural and creative products are studied. This paper studies and sorts out the plant patterns of Song Yun, provides a guiding theoretical basis for the design practice, analyzes the shortcomings of domestic cultural and creative products from the perspectives of external level, intermediate level and internal level, and puts forward corresponding solutions. Through the song yun plant patterns related wen gen product research, the author analyzes the disadvantages and shortcomings, and to the consumers and the market for the questionnaire survey, get the audience for product demand and preference information, the results show that song yun plant patterns in the consumer group has a certain recognition and acceptance, is with good prospects for development. Finally, this paper to element extraction and application method, simplified and abstract processing, deconstruction and restructuring of the main art characteristics and connotation of modern design, respectively applied to household decorations, clothing accessories in the field of the products, establish the traditional elements and modern fashion bridge, so as to improve the public awareness of the song dynasty plant patterns.

Suggestion

1. Strengthen the marketing of song Yun plant pattern cultural and creative products

According to the research, the Song Yun plant patterns show a high degree of recognition and acceptance among consumers, and it is suggested to cooperate with well-known museums and art galleries to improve the exposure rate and popularity of the products. At the same time, exclusive marketing strategies are customized for specific consumer groups to enhance the market attractiveness of products.

2. Expand the types and forms of cultural and creative products

According to the research, consumers have shown high interest in cultural and creative products of daily necessities, ornamental decorations and office stationery. It is suggested to continue to enrich the product categories and develop more practical and ornamental cultural and creative products, such as home furnishing, stationery sets, clothing accessories, etc. At the same time, we will explore the application of Song plant patterns to digital media, interactive devices and other emerging fields, and expand the expression and application scenarios of cultural and creative products.

3.Promote industry-university-research cooperation to promote technological innovation and achievement transformation

Strengthen cooperation and exchanges with universities, scientific research institutions and cultural enterprises, and promote the deep integration of industry, education and research. Through the joint development of technology research and development, product design, marketing and other cooperation projects, to promote the technological innovation and achievement transformation of Song plant pattern cultural and creative products. At the same time, relying on the intellectual resources and advantages of scientific research achievements of universities and research institutions, it provides theoretical support and technical support for the innovative design of cultural and creative products.

Suggestions for further research

1. Explore the integration path of modern design techniques and traditional patterns

In view of the problems and challenges in the process of integrating modern design techniques and traditional patterns, we have deeply discussed and studied, and explored how to organically combine modern design concepts and technical means with the artistic characteristics and cultural connotation of Song Yun plant patterns. At the same time, we should pay attention to the consumer aesthetic trends and market change trends, timely adjust the design ideas and method strategies, to ensure that cultural and creative products can continue to meet the market demand and lead the trend.

2. Focus on sustainable development and green design concepts

In the design and production process of cultural and creative products, we actively practice the concept of sustainable development and green design principles, and pay attention to the problems and challenges of the environmental protection of materials, the conservation of energy and the sustainability of the production process. At the same time, strengthen the guidance and cultivation of consumers' environmental awareness and green consumption concept to jointly promote the sustainable development process of cultural and creative industry.

Acknowledgment

Here, I would like to express my deepest gratitude to my thesis supervisor Chanoknart Mayusoh, which is his careful guidance, valuable advice and continuous encouragement that make me finally complete this paper. At the same time, I also want to thank all the teachers who have taught me. Your professional knowledge has laid a solid foundation for my research. In addition, I would like to express my heartfelt thanks to all who gave me help and support during the writing of the paper. Finally, I sincerely thank the school for all the resources and support provided by us.

References

Zhang seagull. (2009). *The Elegant Yun of the Two Song Dynasties*. Beijing: Beijing Normal University Press.

The National Museum of China.(2009). *A History of Cultural Relics of the Song and Yuan Dynasties.* Beijing: Zhonghua Book Company.

Liu Fang. (2004). *In "The Aesthetic Spirit of the Song Dynasty"*. Sichuan: The Bashu Book Club.

City. (2002). *A Comparison of East and West patterns*. Beijing: China Textile Press.

City. (2001). *A History of Western dyeing and weaving patterns*. Beijing: China Tourism Press.

Alowariel. (1999). *The Question of Style*. Hunan: Hunan Fine Arts Publishing House.

Gongblich. (2015). *The sense of Order —— The Psychological study of the decorative Art.* Guangxi: Guangxi Fine Arts Publishing House.

The Role of King Pan on Yao Costumes: Traditions Identity and Guidelines for Promoting Cultural Tourism in Jinxiu

Rongxiang Cai and Sitthisak Champadaeng
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Authors E-mail: Champadaeng.s@gmail.com

****

Abstract

In the background of modernization process, as a cultural resource, Jinxiu Yao costumes and their King Pan symbols have certain value for traditional identity and cultural tourism. This research aims include: (1) the role of King Pan on Yao costumes of Jinxiu. (2) The traditions' identity of Jinxiu Yao ethnic group and guidelines for promoting cultural tourism. This study adopted a qualitative research method. The research tools used in this study included preliminary survey, observation, and interviews. This study collected data through field work and literature survey, analyzed the research data using Structural-functional Theory, Cultural Diffusion Theory， tradition's identity concepts and cultural tourism concepts, and presented the research results using descriptive analysis methods. The results include: (1) As an important symbol of the Yao costume culture, King Pan played social organization function, aesthetic function, and folk belief function. (2) Jinxiu used the King Pan symbol on Yao costumes to develop cultural tourism, but there were some problems in the development of cultural tourism resources, including cultural connotation exploration, aesthetic design, and cultural brand diffusion. By analyzing the reasons for these problems, this study proposes the following guiding suggestions: strengthening the traditional identity of King Pan, strengthening the research and application of King Pan culture, strengthening training in Yao costume production craft in Jinxiu, building a brand of Yao costume culture in Jinxiu, and strengthening the diffusion of Yao costume culture in Jinxiu. The research results have certain reference value for the government to formulate cultural tourism development policies, enterprises to develop Jinxiu Yao costume products, and academic circle research on the phenomenon of cultural identity of King Pan.

Keywords: The Role of King Pan; Yao Costumes; Traditions Identity; Promoting Cultural Tourism

Introduction

Jinxiu, located in the central region of Guangxi, China, is a Yao Autonomous County with five Yao ethnic groups: Pan Yao, Ao Yao, Shanzi Yao, Chashan Yao, and Hualan Yao. Because there are many Yao ethnic groups, sociologist Fei Xiaotong once said, "The World Yao Research Center is in China, and the Chinese Yao Research Center is in Jinxiu." He personally wrote the inscription "The Hometown of Yao"(Compilation team of "Overview of Jinxiu Yao Ethnic Group Autonomous County", 2008).

In the world's Yao ethnic group capital- Jinxiu, "King Pan" is the ancestor and widely recognized cultural symbol of the Yao ethnic group that has been passed down to this day. "According to legend, in ancient times, King Ping fought against King Gao and issued a proclamation to recruit virtuous people. Those who killed King Gao would marry the third

* Received: July 27 2024; Revised: August 3 2024; Accepted: August 7 2024

princess to him, and the dragon dog- Pan Hu, would bite off King Gao's head and offer it to King Ping. Finally, Pan Hu married the princess as his wife. Later, Pan Hu became a person and was conferred the title of King Pan. He gave birth to six sons and six daughters, totaling 12 people. They were respectively named the twelve surnames of the later Yao ethnic group. Once, while hunting, King Pan was hit by a goat and died on a cliff, with his body hanging from a tree . The children of King Pan cut down trees to make drum bodies, captured goats, peeled off sheepskin and covered them, and made long drums, supplemented by singing and dancing, to mourn King Pan. Furthermore, the Yao ethnic group's festival worship of King Pan is related to King Pan's rescue of the Yao people from suffering. According to legend, ancient Yao people crossed the sea by boat and encountered strong winds and waves. They could not dock for forty-nine days and prayed to King Pan for safety in times of emergency. After praying, the ship quickly docked on the 16th day of the tenth lunar month, which happened to be the birthday of King Pan. Afterwards, the Yao people sang and danced to celebrate their rebirth and the birthday of the King Pan, commonly known as the 'King Pan Dance' "(Cai, 2017).

King Pan is the ancestor of the Yao ethnic group. The influence of King Pan in costume culture of the JinxiuYao ethnic group is significant. The costume culture of the Jinxiu Yao ethnic group is rich and colorful. Among the five Yao ethnic groups in Jinxiu, each group has the unique costume culture that sets it apart from other ethnic groups. The Jinxiu Yao ethnic group has preserved many customs and patterns related to King Pan in their costume culture and utilized the value of these traditional cultural elements for cultural tourism. However, there were some problems in the development of cultural tourism resources, including cultural connotation exploration, aesthetic design, and cultural brand diffusion. This extends to two research problems. The first research problem is, what role does King Pan play in the costume of the Yao ethnic group in Jinxiu? The second research problem is, what is the traditional identity of the Yao ethnic group in Jinxiu and the development path of cultural tourism?

Research Objectives

1. To study the role of King Pan on Yao costumes of Jinxiu.
2. To study traditions identity of Jinxiu Yao ethnic group and guidelines for promoting cultural tourism.

Literature Review

As of June 29, 2024, There were not many books on the study of King Pan.There were only 9 books in total, including: Compilation of Panhu Mythological Materials published by Zhou Xiang in 2018, King Pan Festival Culture of Yao Ethnic Group published by Feng Henggao in 2019, Epic in Rituals: A Study of King Pan's Song published by Wu Ninghua in 2021,etc.

As of June 29, 2024, used the title search of CNKI for the term "King Pan", a total of 246 papers and research reports were displayed,using topic search would display 929 papers and research reports.Used the title search of CNKI for the term "Pan Hu",a total of 230 papers and research reports were displayed,using topic search would display 993 papers and research reports.These documents mainly focused on two aspects in the study of King Pan. One was to collect and organize myths, rituals, folk songs, and dances about King Pan. The second was to

interpret and explore the myths, rituals, folk songs, and other texts related to King Pan from the perspectives of literature, cultural studies, folklore, and other disciplines.

However, overall, the research results on King pan were relatively weak and scattered, and the awareness of holistic research was not strong. Less attention was paid to the King Pan symbol on Yao costumes. Many studies were confined to historical materials that are static and diachronic and did not pay enough attention to the changes in dynamism and contemporaneity. "King Pan" is a dynamic cultural symbol, and further systematic and dynamic research on King pan is needed.

Because of drawing on existing achievements and utilizing field survey data from Jinxiu, this study further systematizes and dynamizes the study of King pan. From a dynamic perspective, it forms a comprehensive study of King pan as a traditional belief, cultural symbol, and cultural tourism development, analyzes its form presented on Yao costumes, and aims to reveal the evolution law of King pan's value function as an active cultural symbol.

Research Methodology

1. Research methodology

This study adopted a qualitative research method, selected Jinxiu Yao Autonomous County as the research area. Jinxiu Yao Autonomous County has a rich and colorful Yao costume culture, and the King Pan symbol plays an important role in the Yao costume culture of the county. This will help to study tradition’s identity of Jinxiu Yao ethnic group and guidelines for promoting cultural tourism.

2. Population and Sample

Based on the research objectives, used purposive sampling the researcher selected three groups of people as the interviewees in the field research. The first group consisted of 2 key informants. They were the scholars and Government staff who have a deep understanding of the Jinxiu Yao costume culture and King Pan beliefs. The second group consisted of 10 casual informants. They were Jinxiu tourists who have participated in King Pan cultural activities. The thirdly group consisted of 5 general informants. They were villagers from the five major branches of the Yao ethnic group in Jinxiu who have a deep understanding of their traditions, beliefs, costumes, identities, and the development of cultural tourism.

The research tools used in this study included preliminary survey, observation, and interviews.

3. Data collecting

This study adopted a preliminary survey method and collected data on the mythology, legend, and belief tradition of King Pan in Jinxiu. This study adopted an observation method and collected relevant data on the customs, patterns, craft, and other aspects of the costumes of the Yao ethnic group in Jinxiu. This study used interview methods to collect relevant data on the protection policies, cultural identity, and tourist experience of the Yao costume culture in Jinxiu.

4. Data analysis

This study classified, summarized, and checked the collected research data according to the research objectives, ensuring the integrity of the research data. Structural-functional Theory and Cultural Diffusion Theory were used to analyze and discuss these research data. According to the first research objective, this study has analyzed the myths, legends, traditional beliefs of King Pan, as well as the customs, patterns, and craft of the Jinxiu Yao

costumes, and discussed the role played by King Pan in Yao costumes. According to the second objective, this study has analyzed the protection policies, cultural identity, and tourist experience of the Jinxiu Yao costume culture, and discussed the significance and value of Jinxiu Yao costume culture for the development of cultural tourism.

Research Conceptual Framework

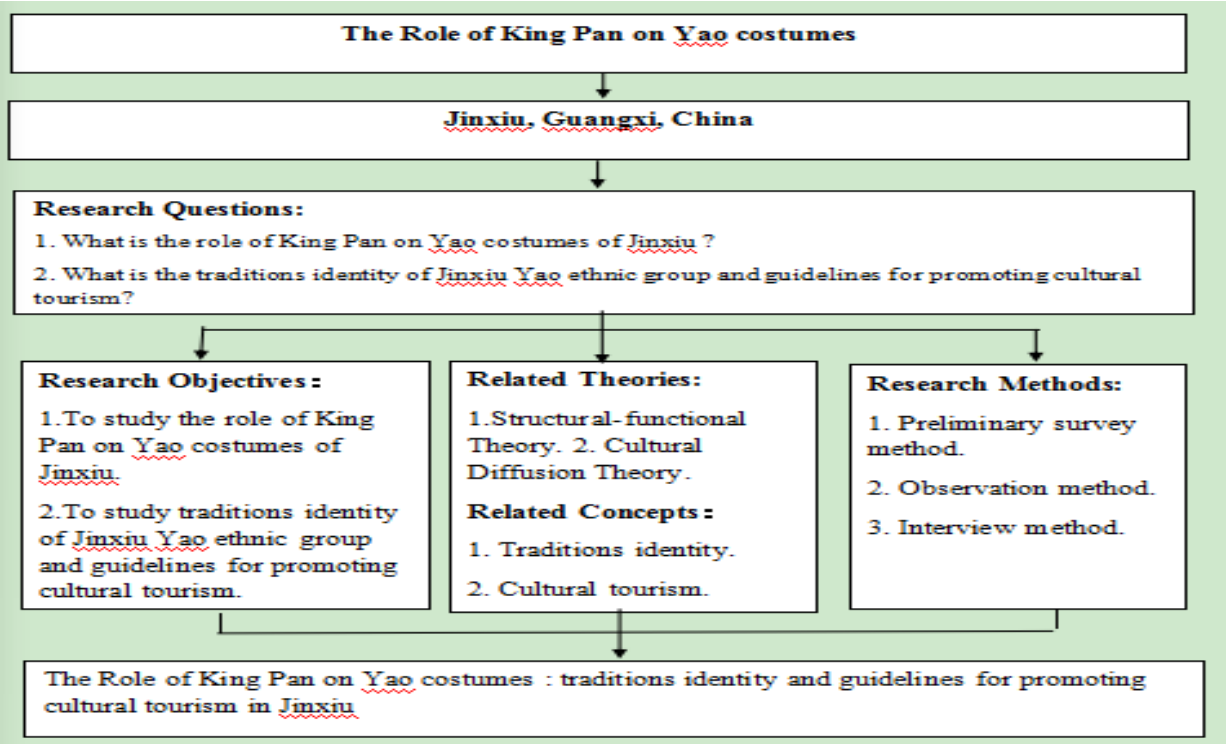

Figure 1: Research Conceptual Framework

Research Results

1. The Role of King Pan on Yao Costumes

1.1 Traditional customs: wrapping the head, wearing a hat, and covering the shins of feet

Among the five Yao ethnic groups in Jinxiu, the traditional custom of the Pan Yao ethnic group wrapping the head, wearing a hat, and covering the shins of feet is the most distinctive. At present, about the custom of the Pan Yao wrapping the head, wearing a hat, and covering the shins of feet, there is a widely popular legend that is related to their ancestor, King Pan, among the Yao ethnic groups in Jinxiu.

Legend has it that after Dragon Dog Panhu married the princess, the princess's parents wanted Dragon Dog to become a human and crowned him king. Dragon Dog said to his wife that as long as he was steamed in a steamer for seven days and seven nights, he could take off his fur and became a human. So the wife did so. When steaming until the evening of the sixth day, the wife was worried about steaming her husband to death, so she lifted the lid and saw that the dragon dog had indeed become a human. However, due to one less day of

steaming, the hair on the head, armpits, and shins did not come off. Put on the lid and steam again, it's no longer effective. From ancient times to the present, both the men and women of Pan Yao have passed down the custom of wrapping the head, wearing a hat, and covering the shins of feet. This custom comes from here (Hu & Fan, 1983).

At present, Jinxiu Pan Yao still has the traditional custom of wrapping the head, wearing a hat, and covering the shins of feet, especially during festivals such as King Pan's Day and weddings, where they were dressed in their best.

1.2 Traditional pattern: the pattern of dog teeth

The traditional patterns from Yao costumes are diverse in Jinxiu. These patterns are mostly derived from natural flora and fauna and traditional folk beliefs, reflecting the unique aesthetic taste and reverence of the Yao people for traditional beliefs. Among them, the pattern of dog teeth is one of the most representative traditional patterns widely believed by the Yao people, which has important significance and value for the Yao people. It is still loved by the Yao people in various regions and is widely used in their costumes.

According to the author's investigation, the waist band, the men's headscarf and women's headwear of Jinxiu Pan Yao are embroidered with the pattern of dog teeth using colored silk thread, with the aim of commemorating King Pan. At present, the costumes of Shanzi Yao, Hualan Yao, and Chashan Yao also has similar situations as mentioned above.

It is interesting that the author has not found any patterns of dog teeth embroidered on the costumes of Jinxiu Aoyao but has found that there are the patterns of King Pan's seal related to King Pan in Jinxiu Aoyao, and even customs related to King Pan's beliefs.

1.3 Traditional pattern: the pattern of King Pan's seal

Among the numerous patterns of Yao costumes, the pattern of King Pan's seal is similar to the pattern of dog teeth. It is not only one of the most representative traditional patterns widely believed by the Yao ethnic group, but also one of the traditional patterns still widely used in Yao costumes.

In Jinxiu, the author found that the weaving and embroidery of Ao Yao, the embroidery of Shanziyao, and the bride headscarf of Pan Yao currently have the pattern of King Pan's seal embroidered on them. At present, the exhibition cabinets of the Jinxiu Yao Ethnic Group Museum display the embroidery of the pattern of King Pan's seal gifted by the Liannan County Government in Guangdong Province, which demonstrates the unique cultural value of the pattern of King Pan's seal. Outside of Jinxiu, the common feature of pattern of King Pan's seal pattern in various regions is that the patterns are presented in a square shape. But there are slight differences in the pattern of King Pan's seal among Jinxiu Ao Yao, Pan Yao, and Shanzi Yao. These three ethnic groups have integrated patterns such as Portulaca grandiflora and the character "well (jing)" into their pattern of King Pan's seal, forming a unique pattern of King Pan's seal and shaping a unique ethnic identity.

1.4 Traditional craft: Yao weaving and embroidering craft

The pattern of King Pan's seal is one of the important patterns in Yao ethnic group weaving and embroidery. As a traditional craft, as early as 2010, the weaving and embroidery craft of the Yao ethnic group in Jinxiu Yao Autonomous County were listed as a provincial-level intangible cultural heritage in Guangxi. In the 2023 Jinxiu Yao King Pan Festival celebration, hundreds of Yao ethnic group women who engaged in weaving and embroidering work showcased their Yao ethnic group weaving and embroidering craft in the Jinxiu Yao Capital Square. The weaving and embroidering products were sold on site, attracting many

tourists to come and purchase. Among the weaving and embroidering products sold, there are many with the pattern of King Pan's Seal.

The traditional craft of weaving and embroidering of the Yao ethnic group have a long history and profound cultural heritage, originating from the mythology and legend of King Pan. Legend has it that after being granted the title of king for his meritorious service, King Pan brought his wife into the mountains to teach his descendants the skills of hunting and farming, the craft of weaving and embroidering. After the death of King Pan, his wife taught his descendants to make patterns on their costumes in five colors: red, blue, yellow, white, and black, in memory of King Pan. Legend has it that these five colors are exactly the colors displayed by the hair of the King Pan. According to the "Soushen Ji", the Yao people in later generations used "preferring colorful clothes" (Zhou, 2018). as a symbol to commemorate their ancestors, King Pan. The Guangdong Xin Yu says: "The hair of Panhu is colorful, so colorful as today's female Yao clothes" (Xie, Chen & Chen, 2020). The "five colors" "colorful" here refer to five colors: red, blue, yellow, white, and black. These five colors are pure in texture, symbolizing sacredness and inviolability. They were used by ancient emperors and are called true colors. The Jinxiu Yao costumes made with "five colors" and "five colors" are not only loved and praised by the majority of Yao ethnic groups compatriots, but also included in the fifth batch of autonomous region level intangible cultural heritage directory in Guangxi in 2014.

1.5 Functional analysis of the role of King Pan

1.5.1 Costume identification: social organization function

In the clothing of the Jinxiu Yao ethnic group, the symbol of King Pan plays an important role. Jinxiu Pan Yao still inherits the custom of wrapping the head, wearing a hat,and covering the shins of feet derived from the legend of King Pan. Although today's Jinxiu Pan Yao is divided into three types based on the different head decorations: Hongtou Pan Yao, Baitou Pan Yao, and Jiantou Pan Yao, this difference and title are given by other ethnic group and other branches of the Yao ethnic group. In Pan Yao's view, the difference in head decoration is due to the love of people from different places, which does not mean that they are not the same type of person. Even within the same Pan Yao family, both Hongtou decoration and Jiantou decoration appear simultaneously. In fact, their language is the same. The costumes are embroidered with the pattern of King Pan's seal, and they all call themselves "King Pan Mian", which means "the person of King Pan". They believe that whether it is Hongtou Pan Yao, Baitou Pan Yao, or Jiantou Pan Yao, they are all of the same type of people. "The patterns, embroidery methods, production processes, and names of the following decorations are completely identical, making them universal: the pattern of dog teeth used in female headwear, the pattern on the chest of a garment, the pattern at the hem of the pants, the waistband used to tie the waist, the bead and ribbon accessories worn on the front chest, the beads used for shawls, the shawl, the apron, the cloth covering the shins of feet,etc. It can be said that the customs and patterns related to King Pan are still the unique and core symbolic symbols of Pan Yao's clothing to this day.

Nowadays, the social organization function of the King Pan symbol of Yao costumes has been well applied in various large-scale cultural exhibitions. For example, the seating area at the opening ritual of the 2023 Jinxiu Yao King Pan Festival is divided according to the costumes of the five major branches of the Jinxiu Yao ethnic group. Here, from an external perspective, the King Pan symbol, represented by the custom of wrapping the head, wearing a hat, and covering the shins of feet, the King Pan seal pattern, and the

pattern of dog teeth, is not only a cultural distinction between different Yao ethnic groups, but also a beautiful geographical coordinate, providing the possibility for their social organizational functions to play. The organizers of the cultural exhibition made good use of the King Pan symbol on Yao ethnic groups costumes, achieving the division of the cultural field and making it neat and beautiful, highlighting the social and aesthetic functions of the King Pan symbol.

1.5.2 Aesthetic function

Costumes is often associated with art and aesthetics, as it is within the scope of visual art. Yao costumes have been synonymous with "five colors" "colorful" or a form of beauty since historical records began. Based on existing historical materials, the "preferring colorful clothes" of the Yao ethnic group can be traced back to the Later Han Dynasty (The Jinxiu Yao Ethnic Group Autonomous County Committee of the CPC., & the People's Government of Jinxiu Yao Ethnic Group Autonomous County., & editorial board of Jinxiu Yao Ethnic Group Culture Series of Books, 2002a). In Jinxiu, from the overall perspective of Yao costumes, the headwear, clothing, pants, waist accessories, and shoes paired with "five colors" "colorful" present an overall beauty and harmony, decorating people from head to toe into a moving artwork. From an aesthetic perspective, wrapping the head, wearing a hat, and covering the shins of feet is not so much a mythological legend about King Pan, but rather an invention and expression of beauty. Wrapping the head, wearing a hat, and covering the shins of feet is not so much a traditional custom that has been passed down from ancient times to the present, but rather an aesthetic necessity. This need makes the Yao people special from head to toe, making them become an aesthete. From a partial perspective of Yao costumes, the pattern of King Pan’s seal organically combines elements such as dog teeth, Portulaca grandiflora, the character "well (jing)" and squares using the principles of formal beauty, making them beautiful and generous, with the aim of expressing the unique aesthetic taste of the Jinxiu Yao ethnic group that has been inherited from tradition. In summary, the Pan King symbol on Pan Yao's costumes highlights Pan Yao's aesthetic taste in both overall and local aspects, meeting Pan Yao's aesthetic needs for Pan King belief.

In B.K.Malinowski's view, "the function of a trait is to meet the basic and secondary needs of members of that group"(Zhuang, 2006). Secondary needs include aesthetic needs. The King Pan symbol of Pan Yao costumes meets the aesthetic needs of Pan Yao, indicating that the King Pan symbol of Pan Yao costumes has an indispensable aesthetic function.

1.5.3 Folk belief function

Tracing back to the custom of wearing the head, wearing a hat and covering the shins of feet, the pattern of dog teeth, the pattern of King Pan's seal, and the weaving and embroidering craft of the Yao ethnic group, it is not difficult to find that their origins are all related to the belief in King Pan among the Pan Yao people. Among the five branches of the Jinxiu Yao ethnic group, the belief in King Pan is still prevalent among the Pan Yao, Shanzi Yao, and Ao Yao. The two branches of the Yao ethnic group, Pan Yao and Ao Yao, generally regard King Pan as the object of worship, and in folk customs, worship is still carried out through the rituals of King Pan dance and Huan King Pan yuan(redeem a vow to King Pan). However, Shanzi Yao did not have specific sacrificial activities to worship King Pan but embroidered the pattern of dog teeth on their costumes, symbolizing them worship of King Pan. At the government level, the opening ceremonies of the King Pan Festival held by the

Jinxiu Yao Autonomous County government over the years often include the worship of the King Pan as one of the important cultural performances, allowing Yao compatriots and tourists from all sides to worship the King Pan statue at the Jinxiu Yaodu Square.

Analyzing the religious function of the King Pan symbol in Yao costumes, it is not difficult to find that firstly, the King Pan provides a noble cultural identity for the Yao ethnic group branch that believes in him. The Yao ethnic group branch, who believe in King Pan, are proud to be descendants of kings. For the branch of Yao ethnic group that frequently migrates or encounters modernity crises, this not only avoids the anxiety of cultural identity, but also answers the universal eternal question of "where do I come from" that troubles humanity. Secondly, the author learned that the deceased of the four branches of the Yao ethnic group, namely Jinxiu Pan Yao, Ao Yao, Hua Lan Yao, and Chashan Yao, were all dressed in ethnic costumes, covering everything from head to toe. They would be dressed up and buried. The costumes worn by the deceased is part of the funeral ritual. The author believes that the deceased, who believed in King Pan, wore Yao costumes embroidered with the symbol of King Pan before and after their death, which already symbolized where the deceased went after death. Logically speaking, those who belong to the founder King Pan will return to the founder King Pan after death. This not only answers the eternal question of "where will I go" well, but also provides great comfort to the dying and the families of the deceased, playing a role in stabilizing society. Thirdly, according to the author's investigation, children of Pan Yao, Shanzi Yao, and Chashan Yao have been wearing ethnic costumes since childhood. These children's costumes are not much different from the adult version, but the hats of Pan Yao children's costumes are more distinctive. The outer edge of the hat has a tassel, and there are 3-5 copper coins hanging from the top of the hat. According to the folk legend of Pan Yao, wearing such a Yao ethnic group hat for children can ward off evil spirits.According to this practice, King Pan could bless children.

2. The problems, reasons analysis, and the Guidelines for Promoting Cultural Tourism in Jinxiu

In this section, the author collected, organized, and analyzed data to summarize the problems in the development of the cultural tourism resources of Jinxiu Yao costumes, analyzed the reasons for the problems, and proposed solutions to the problems.

2.1 The problems

The theme of this study is "The Role of King Pan on Yao costumes". Ten tourists were interviewed and effective interview data was collected and organized as shown in the following Table 1.

Table 1: The problems

Number of respondents with similar viewpoints	viewpoint
one	I really like the patterns on Yao costumes, but I don't understand why Yao people use the pattern of dog teeth to represent their beliefs in King Pan, rather than using other parts of the dog's body to create patterns to represent their beliefs in King Pan.
two	In the mythological story of King Pan, why is he a dog instead of other animals.

three	As the leader of the Yao ethnic group, is King Pan the name of a person or a synonym for the leaders of the Yao ethnic group throughout history.
two	The traditional patterns of King Pan are very beautiful, but I rarely see them on fashionable costumes.
two	I see many Yao people wearing Yao costumes during traditional festivals, but they don't wear Yao costumes much in their daily lives.
three	I hope that the design of traditional Yao costumes can be more fashionable.
one	I want to buy a hat from the Jinxiu Yao ethnic group, but there are not many styles to choose from, so I didn't buy it in the end.
two	The reports I saw about Jinxiu Yao costumes in the news media were during Yao related festivals, such as King Pan Festival and March 3rd. Such reports are rarely seen in daily life.
five	What I see more is textual or pictorial information about the costumes and tourism of the Jinxiu Yao ethnic group. I would like to see more short videos about Jinxiu Yao culture.

Through the application of Structural-functional Theory and Cultural Diffusion Theory to analyze the interview data above, and combined with literature survey data analysis, the author found that as a cultural tourism resource, there were some problems in the development of Yao ethnic costumes. The first problem is that the Jinxiu Yao ethnic group has not been able to deeply explore the cultural connotation of the "King Pan" symbol in their costumes, which is reflected in the insufficient explanation of the King Pan story and the insufficient reflection of the contemporary significance and value of King Pan culture. The second problem is that the traditional pattern of King Pan is not closely integrated with contemporary design aesthetics, as there are not many innovative designs of traditional patterns such as the pattern of King Pan's seal and the pattern of dog teeth, which are difficult to meet the diverse aesthetic needs of consumers. The third problem is that the cultural tourism brand of Jinxiu Yao costumes needs further diffusion, manifested by insufficient integration of the Jinxiu Yao costume industry, cultural diffusion industry, and tourism industry, and a narrow scope of cultural diffusion of Jinxiu Yao costumes.

2.2 The reasons analysis for above-mentioned problems

To analyze the reasons for the above-mentioned problems, the author interviewed 5 local villagers, 1 expert, and 1 government worker, and collected and organized effective data as shown in the following Table 2.

Table 2: The reasons analysis for above-mentioned problems

Number of respondents with similar viewpoints	viewpoint
two	There are five ethnic groups of Yao here, each of which preserves a part of the customs and stories of King Pan. Each ethnic group wants to highlight its cultural characteristics and attract tourists.
two	Here, the customs and stories of King Pan are passed down by word of mouth, and inheritance is crucial.
two	Most of the young people here, especially those who have received good education, work in cities. The older generation of inheritors stay in rural areas. As the older generation of inheritors gradually dies, young people have not yet been able to inherit traditional culture well.
three	Most of the young people here live in cities and, under the influence of modern civilization, have little interest in traditional Yao culture. Young people believe that traditional culture is incompatible with modern lifestyles and that traditional culture has little use.
four	The older generation of inheritors here believe that tradition is very important, and this has been the case for generations. They do not want to change tradition. Changing tradition is very dangerous.
two	Most of the older generation of Yao costumes producers have not received professional education, are not familiar with how to use media for diffusion, and have low enthusiasm for learning.
five	Young people believe that cultural diffusion is the responsibility of the government, news media, and enterprises. Everyone is busy making money and has a weak willingness to participate.

Through the application of Structural-functional Theory and Cultural Diffusion Theory to analyze the above interview data, combined with literature survey data analysis, the author believes that there are several reasons: firstly, the story of King Pan is scattered in Yao customs and related literature, abstractly manifested in Yao costumes. The current research is not systematic and in-depth enough, and the design and application are not proficient enough. In addition, with the acceleration of modernization, more and more Yao youth are leaving Jinxiu for work, and their costumes tends to be more popular. This not only leads to a shortage of professional talents, but also affects the consumption and cultural inheritance of Yao costumes. Secondly, there is a gap between the ideas of the older generation of Yao costumes producers and contemporary design aesthetics, resulting in insufficient momentum for innovation in traditional patterns of the Pan King. In addition, due to excessive emphasis on protecting the cultural resources of King Pan of this ethnic group and showcasing the uniqueness of their costumes culture, the importance of integrating cultural resources across ethnic groups has been overlooked, resulting in a single and closed development of costumes culture among the various ethnic groups of the Jinxiu Yao ethnic group, with low innovation. Thirdly, American scholar Alexander Gode believed that "diffusion is the process of transforming something that was originally unique to one or several people into something shared by two or more people"(Xie, 1994). "The role of diffusion media in the cultural

diffusion system is enormous and of considerable importance"(Xie, 1994). "The role of online diffusion in modern society has exceeded the research paradigms of pure technology, pure economics, and pure sociology. It has had an immeasurable impact on the diffusion of culture, the production and consumption of culture, and the allocation and reorganization of cultural resources"(Zhuang, 2002). The producers of Jinxiu Yao costumes prioritize their business over promotion, and their ideological understanding is not thorough enough. They do not attach enough importance to the diffusion of Jinxiu Yao costume culture, and do not extract enough highlights of the King Pan culture in costume. The frequency of using the diffusion media of government and industry for diffusion is not high. Due to the short-term effects of the King Pan Festival cultural activities, the diffusion of Jinxiu Yao costume culture has not been effective enough.

2.3 Guidelines for promoting cultural tourism in Jinxiu

To find solutions to the above problems, the author interviewed 10 tourists, 5 local villagers, 1 expert, and 1 government worker. The effective data collected and organized is shown in the following Table 3.

Table 3: Guidelines for promoting cultural tourism in Jinxiu

Number of respondents with similar viewpoints	viewpoint
two	I believe that local cultural institutions should strengthen cooperation and research on Yao costumes culture and King Pan culture.
three	I suggest that local schools should attach importance to the inheritance of Yao costumes culture, and cultural inheritance should start from primary school students.
one	We believe that the local government should further utilize Yao costumes culture and King Pan culture to serve the development of local tourism economy.
two	Enterprises should strengthen the training of Yao costumes practitioners and improve the market competitiveness of Yao costumes products.
one	We locals should be good at integrating the cultural tourism resources of Yao costumes to avoid excessive competition.
three	I think we should change our mindset, strengthen innovation, and adapt to the market demand for Yao costumes.
two	I believe that diffusion media should seek the laws of diffusion of Yao costume culture.
three	I believe that the local government, enterprises, and ethnic groups should strengthen the development of cultural tourism brand of the Jinxiu Yao costumes.

By applying Structural-functional Theory and Cultural Diffusion Theory to analyze the above interview data, combined with literature survey data analysis, the author believes that the corresponding measures include the following: firstly, strengthening traditional identity. The local government should comprehensively evaluate the target

audience, scale, and effectiveness of training on Yao costumes production craft, improve the timing, location, and methods of training, and achieve the goal of strengthening traditional identity education. Secondly, Strengthen the research and application of Yao costume culture and King Pan culture. The government encourages local cultural departments, schools, research institutions, and the costume industry to increase overall and systematic research on the correlation between Yao costume culture and King Pan culture, sort out the laws of cultural identity formation, and apply them. For example, Jinxiu Culture Museum, Jinxiu Yao Museum, Culture and Tourism Bureau, Ethnic and Religious Affairs Bureau, Jinxiu Dayao Mountain Yao Studies Society, Guangxi University for Nationalities, Guangxi Normal University of Science and Technology and other units have studied and applied the Yao costume culture and King Pan culture. Thirdly, strengthen training for Yao costume producers. The government and enterprises should increase cultural literacy and craft training for Yao costume producers to improve their market competitiveness. For example, introducing teachers from art universities, increasing training on the aesthetic literacy of embroidery women, accelerating the innovation of traditional patterns of King Pan, and meeting the diverse aesthetic needs of the market. Among them, the Central Academy of Fine Arts, Guangxi Arts Institute, and Guangxi Normal University all have such teachers. Fourthly, build a cultural tourism brand for Jinxiu Yao costume and strengthen the diffusion of Jinxiu Yao costume culture. Yao ethnic group in Jinxiu should promote the integration and effective allocation of the cultural tourism resources of Yao costume by creating a distinctive corridor of Yao costume culture, achieving the coupling of the cultural value and tourism value of the costume, and consolidating the power of cultural diffusion and cultural tourism. Jinxiu should create a tourism brand for the Yao costume culture in the process of integrating costume culture, King Pan culture, and ethnic tourism. The cultural diffusion of Jinxiu Yao costumes should focus on the integration of costume culture and King Pan culture in ethnic tourism, promote cultural tourism through Yao costume culture and King Pan culture, and drive the diffusion of Yao costume culture and King Pan culture through cultural tourism. Jinxiu should use various media means to break the geographical limitations of various ethnic groups of the Yao, strengthen the connection of the diffusion space of Yao costume, integrate information from point to surface, expand the scope of cultural diffusion, enhance the influence of Yao costume culture and King Pan culture, and form a diffusion synergy and diffusion model for the culture tourism brand of Jinxiu Yao costume.

Discussion

This study collected, organized, and analyzed the materials of the King Pan symbol on the costume of the Jinxiu Yao ethnic group through field work and literature review, exploring the unique role of the King Pan symbol of Jinxiu Yao costume in traditional identity and the development of cultural tourism. King Pan is not only the widely recognized ancestor of the Yao people, but also a symbolic symbol of their costume culture. The embodiment of King Pan on traditional Yao costume not only highlights the characteristics of Yao costume culture, but also deeply expresses the admiration of the Yao people for their ancestor, King Pan. The reverence for King Pan is a common value held by the Yao people. Yang Ziqiu believes that "when members of a group unanimously agree on certain values and share the same meaning, cultural identity is also achieved. Identity first involves the exchange, sharing, and recognition of meaning between individuals. We acknowledge that A and B are members of a community because they explain the world in similar ways and can express themselves and their views on

the world in a way that they understand each other. Therefore, a prerequisite factor for the emergence of cultural identity lies in the 'sharing and production of meaning'."(Yang,2018)
With the development of cultural tourism, the production and application of the King Pan symbol on the costume of the Jinxiu Yao ethnic group has provided an opportunity for the outside world to understand Jinxiu Yao culture, becoming a cultural tourism resource that attracts tourists and is shared by them. As a cultural tourism resource, Yao costume is not only a cultural product, but also a tourism product. In the process of developing cultural tourism, the King Pan symbol on Yao costumes plays a social organization function, aesthetic function, and folk belief function.

This study reveals some problems in the development process of the cultural tourism resources of the Yao costumes, including cultural connotation excavation, aesthetic design, and cultural brand diffusion. The fundamental reason for these problems is that the Jinxiu Yao ethnic group has gradually separated from agriculture and animal husbandry in the transformation and development of traditional economy, but their ability to learn, understand, adapt, and participate in the development of cultural tourism industry is still insufficient. This is in line with Anthony Giddens' statement in his book "The Consequences of Modernity" about "de–skilling and re–skilling of the daily life". In the modern society where cultural tourism is prevalent, as Anthony Giddens said, "Modern social life is a very complex thing... Nonprofessionals reoccupy and reuse technical knowledge in one form or another, constantly applying it to their daily activities... Economic elements may determine whether a person learns to repair the engine of their car, rewire the power system of a house, or repair a leaking house""Among the countless categories of extremely complex existing knowledge systems, no one will become an expert in terms of whether they have comprehensive specialized knowledge or formal diplomas or professional certificates; however, no one can interact with abstract systems without mastering some basic principles established on them"(Giddens, 2007).

To address the above issues, the first measure proposed by the author is to strengthen traditional identity. "The fundamental right of ethnic groups to become themselves and not be deprived of their unique cultural identity is - and should be - a question that we must first consider... However, anthropologists are concerned about the disappearance of the society and culture they have traditionally studied, and there are other reasons. On the one hand, the demand for information about them is becoming increasingly evident. If we want to have a realistic understanding of that elusive thing called human nature, we need to have reliable information about all humans. However, things don't stop there. Once a traditional society disappears, without detailed records of this society, the entire human race loses it. When a culture disappears without leaving any records, all human nature will become even more impoverished due to this loss.Therefore, in a sense, anthropologists have saved many such societies from annihilation. This not only helps to preserve human heritage, but may also be quite important for ethnic groups that has already westernized but wants to rediscover and re-establish its traditional cultural identity. However, a better approach would certainly be to first find a way to prevent the disappearance of cultural traditions"(Wlliam, 2005).

At the same time, strengthening the research and application of Yao clothing culture and King Pan culture, and strengthening the training of Yao clothing producers can be measures for developing Jinxiu cultural tourism. "Since human existence, they have been searching for answers, exploring who they are, where they come from, and why they behave

like this... Anthropologists rely on science to explore how humans live, and they have gained a good understanding of the various differences related to humans, as well as the many things that all humans share behind all these differences"(Wlliam, 2005). "From an individual perspective, humans have two types of inheritance: biological inheritance, which refers to the reproduction and survival of humans; and cultural acquisition and inheritance, which is unique to humans and distinct from animals—enculturation. Its essential meaning is human learning and education"(Zhuang, 2006). From a group perspective, training is a way and means of learning and education, as well as one of the processes of gaining traditional identity. People learn and inherit their beliefs and the customs of costume from generation to generation through training, identify with their ethnic group, and use this to distinguish themselves from other ethnic groups.

Synthesize as the new knowledge, the results of this study indicate that King Pan has gained widespread recognition among the Yao people in Jinxiu, and the symbol of King Pan on Yao costumes has organizational, aesthetic, and religious functions. As a cultural tourism resource, the use of the King Pan symbol in the costumes of the Jinxiu Yao ethnic group provides a path for the development of cultural tourism. However, in the process of developing cultural tourism resources, the costumes of the Jinxiu Yao ethnic groups face severe challenges in terms of content, form, and diffusion. To address these challenges, the strategies proposed in this study include strengthening traditional identity, enhancing research and application of Yao costume culture and King Pan culture, strengthening training for Yao costumes producers, creating the cultural tourism brand of Jinxiu Yao costumes, and strengthening the diffusion of Jinxiu Yao costume culture. The aim is to enhance traditional identity with King Pan and promote the development of the cultural tourism resources of Jinxiu Yao costume.

Suggestions

Based on the analysis of the role of King Pan in Yao costumes and the guidelines for promoting cultural tourism in Jinxiu, this study proposes the following suggestions to stakeholders such as the government, enterprises, and academia:

1. It is suggested that government departments, including cultural and tourism departments, education departments, and radio and television departments, can refer to the results of this research to formulate relevant policies to promote the traditional identity of King Pan and the development of Jinxiu cultural tourism.

2. It is recommended that enterprises refer to the results of this research to innovate the traditional patterns of King Pan, enrich the market supply of Jinxiu Yao costumes products, and meet the personalized consumption needs of more tourists.

3. It is suggested that the academic community can extend the analysis of King Pan's identity, the role of King Pan in Yao costumes, and theguidelines for promoting the cultural tourism of Jinxiu from different theories, perspectives, and methods.

References

Cai, R. X. (2017). Research on the Aesthetic Identity Phenomenon of Guangxi Yellow Mud Drum Performance of Jinxiu Yao Nationality.*Journal of Guangxi Science & Technology Normal University*, 32 (06), 46-50.

Compilation team of "Overview of Jinxiu Yao Ethnic Group Autonomous County". (2008). *Overview of Jinxiu Yao Ethnic Group Autonomous County*. Beijing: Nationalities Publishing House.

Giddens, A. (2000). *The Consequences of Modernity*. Nanjing: Yilin Publishing House.

Hu, Q, W & Fan, H, G. (1983). *The Yao Ethnic Group in Pan Village*. Beijing: Nationalities Publishing House.

The Jinxiu Yao Ethnic Group Autonomous County Committee of the CPC.,& the People's Government of Jinxiu Yao Ethnic Group Autonomous County.,& editorial board of Jinxiu Yao Ethnic Group Culture Series of Books. (2012a). *Ao Yao*. Dehong: Dehong Ethnic Publishing House.

Willian A. H. (2005). *Cultural Anthropology*, Shanghai: Shanghai Academy of Social Sciences Press.

Xie, J. M. (1994). Cultural Diffusion: Models and Processes. *Journal of Nanjing Normal University*, (02), 120-122.

Xie, H. L, & Chen, Z. H, & Chen, W. Z. (2020). Comparison of Embroidery Colors Features in Clothing Between Pai Yao and Guoshan Yao Costume in Liannan， Guangdong. *Silk*, 108-113.

Yang, Z. Q. (2018). On Stuart Hall's Thought of Cultural Identity. Master's Thesis from *Wuhan University*.

Zhuang, X, D, (2002). Cultural Diffusion Theory. *Journal of Yunnan Arts University*, (04), 88-93.

Zhuang, K, S. (2006). *Introduction to Anthropology*. Beijing: Renmin University of China Press.

Zhou, X. (2018). *Compilation of Panhu Mythological Materials*. Beijing: Academy Press.

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

The Creative Leadership of School Administrators under the Uthai Thani Primary Educational Service Area Office 1

นิลุบล กลั่นเขตรกิจ, รัตติกาล บัวสิงคำ,
ปิยวรรณ หงษ์สุวรรณ และ สถิรพร เชาวน์ชัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Nilubon Klankhetkit, Rattikarn Buasingkham,
Piyawan Hongsuwan and Sathiraporn Chaowachai
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, Email: nilubonk66@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 71 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว รองลงมาได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์และด้านการมีจินตนาการและคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ สู่ความคิดสร้างสรรค์ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านการมีจินตนาการและคิดสิ่งใหม่ ๆ สู่ความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารนำความรู้ที่ได้ไปสร้างผลงานนวัตกรรมใหม่และเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษา โดยแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และผู้บริหารใช้เทคโนโลยี เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์เป็นแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; ผู้บริหารสถานศึกษา; แนวทางการพัฒนา

---

* วันที่รับบทความ : 1 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 28 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 29 พฤษภาคม 2567
Received: May 1 2024; Revised: May 28 2024; Accepted: May 29 2024

Abstract

This research aims to 1) study the creative leadership of school administrators. 2) study guidelines for developing creative leadership among school administrators. The informants included 71 school administrators and 5 experts were selected through purposive selection. The instrument of this research to collect data were: Creative leadership questionnaire. It was 5 level rating scale. And interviews with guidelines for developing creative leadership. Data were analyzed by using mean, standard deviation, and content analysis.

The results of the research found that: 1) Creative leadership of school administrators overall were at the highest level. The highest average were flexibility and adaptability. Followed by: The aspect of having a vision and the aspect of having imagination and inventing new things leads to creativity. 2) Guidelines for developing creative leadership. In terms of having imagination and thinking of new things leading to creativity has the lowest average. To propose guidelines for development is administrators use the knowledge gained to create new innovative works. And disseminate the work of school by seeking knowledge from various learning sources. And the administrators use technology to bring the knowledge gained and synthesize it into concepts that are beneficial to school administration.

Keywords: Creative Leadership; school administrators; Development guidelines

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษา อำนวยความสะดวก ประสานงานกับบุคลากร ประชาชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานองค์กร สถาบันอื่น ฯลฯ วัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม การบริหารงานให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการบริหาร ซึ่งกุลภัสสร ป้องคำ (2562 : 13) กล่าวว่า ผู้บริหารมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมีประสิทธิภาพ มีสมรรถนะทางการบริหารจึงจะบริหารงานได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับภารกิจและนโยบาย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ริเริ่มสร้างสรรค์ โดยเน้นการมีส่วนร่วม สร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

สภาพปัญหาในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ การบริหารงานของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน จากงานวิจัยของรัตนาภรณ์ ชูราและสถิรพร เชาวน์ชัย (2565 : 280 - 281) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีความคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ไม่ยึดติดกับการบริหารแบบเดิม ส่วนมากเป็นผู้ที่พัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองอย่างสม่ำเสมอ วิสัยทัศน์กว้างไกล มีจินตนาการสร้างสรรค์ที่แตกต่างจากผู้อื่นและนอกเหนือจากความสามารถในตัวบุคคล แล้วสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จ

อย่างยั่งยืน คือ สร้างทีมทำงานที่แข็งแกร่ง หรือการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและรวดเร็วยิ่งขึ้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นแนวคิดที่น่าสนใจและเหมาะสมกับการบริหารในศตวรรษที่ 21 และการบริหารโรงเรียนที่เสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีคุณค่าต่อการพัฒนาผู้เรียนสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมพัฒนาด้านภาวะผู้นำและด้านความสร้างสรรค์ให้แก่เยาวชนที่จะนำพาสังคมไปสู่การพัฒนาที่ก้าวหน้าขึ้นทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล สังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งตรงกับ อรชน กิตติชนม์ธวัช (2558 : 224) กล่าวไว้ ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงมีความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษา ปทุมพร เปียถนอม(2561 : 2 - 3) กล่าวจากนักวิชาการศึกษา โรบินสัน (2007 : 120) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ต้องมีวิสัยทัศน์ คำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความยืดหยุ่นและปรับตัว การมีความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีมจะส่งผลให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานให้ได้ประสิทธิภาพขององค์กรหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาสามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ได้ให้ความสำคัญขององค์กรที่เน้นองค์กรชั้นนำในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ น้อมนำศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง โดยยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ตรงกับ วิมล จันทร์แก้ว (2555 : 224 - 225) กล่าวถึงผู้บริหารว่า ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำองค์การสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนาใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทำงานเป็นทีม ไว้วางใจในการบริหารเวลา สื่อสารและสร้างมนุษย์สัมพันธ์ ด้วยกระบวนการใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ กาญจนา ศิลา (2556 : 72 - 73) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญ สามารถพัฒนาภาวะผู้นำด้านของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในเรื่องของการพัฒนาและบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้สถานศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเข้ากับยุคสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปอันนำไปสู่การบริหารสถานศึกษามีการบริหารงานอย่างมีคุณภาพทำให้เกิดประสิทธิผลต่อไปในอนาคต

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ใช้สำหรับเป็นข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นการวางแผนส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 มีวิธีวิจัยและขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 จำนวน 71 คน ที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) รวม 47 ข้อ ดังนี้ 1) ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว จำนวน 17 ข้อ 2) ด้านการมีจินตนาการและคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ สู่ความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 16 ข้อ 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ จำนวน 14 ข้อ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับนี้ไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ปรากฏว่าได้ค่า IOC มากกว่า 0.60 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลส่งไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล จากนั้นส่งแบบสอบถามให้กับโรงเรียนทางหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจึงตรวจสอบความเรียบร้อย ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 71 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ศึกษานิเทศก์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกและผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดเกณฑ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ด้านละ 1 ข้อ รวม 3 ข้อ ดังนี้ 1) ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2) ด้านการมีจินตนาการและคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ สู่ความคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured interview) **การสร้างแบบสัมภาษณ์** ผู้วิจัยนำผลจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 ในข้อคำถามของแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมาศึกษาหาแนวทางการพัฒนา ร่างข้อคำถามตามประเด็นดังกล่าว จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ ภาษา แล้วปรับปรุงให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลส่งไปให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล นัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน เพื่อทำการสัมภาษณ์ จากนั้นนำผลการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามตามวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร	n = 71		แปลผล	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว	4.97	0.60	มากที่สุด	1
2	ด้านการมีจินตนาการและคิดสิ่งใหม่ ๆ สู่ความคิดสร้างสรรค์	4.93	0.95	มากที่สุด	3
3	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.94	0.87	มากที่สุด	2
	รวม	4.94	0.56	มากที่สุด	-

จากตาราง 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($\bar{X}$ = 4.97) รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.94) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีจินตนาการและคิดสิ่งใหม่ ๆ สู่ความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 4.93)

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 1

ตาราง 2 แสดงแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 1

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	แนวทางการพัฒนา
1	ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว (ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความเป็นผู้มีเปิดกว้างรับความคิดและนำมาปรับเปลี่ยนความคิดวิธีการใหม่ อย่างไร)	1. ผู้บริหารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และแนวคิดใหม่และนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา 2. ผู้บริหารสร้างบรรยากาศในการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและรับฟัง 3. ผู้บริหารแลกเปลี่ยนเรียนรู่ร่วมกันกับบุคลากรในสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการ (Professional Learning Community: PLC)
2	ด้านการมีจินตนาการและคิดสิ่งใหม่ๆ สู่ความคิดสร้างสรรค์ (ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารวิธีใหม่ ๆ อย่างไร)	1. ผู้บริหารนำความรู้ที่ได้ไปสร้างผลงานนวัตกรรมใหม่และเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษา 2. ผู้บริหารพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3. ผู้บริหารใช้เทคโนโลยี เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์เป็นแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา
3	ด้านการมีวิสัยทัศน์ (ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาความสามารถในการมองภาพในอนาคต เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาอย่างไร)	1. ผู้บริหารพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาหาความรู้จากที่มีผลงานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษา 2. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3. ผู้บริหารมีกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่มีความชัดเจน กว้างไกล และสร้างสรรค์ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก จากการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 มี 3 องค์ประกอบ 47 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว มี 17 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านการมีจินตนาการและคิดสิ่งใหม่ ๆ สู่ความคิดสร้างสรรค์ มี 16 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ มี 14 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการมีวิสัยทัศน์และด้านการมีจินตนาการและคิดสิ่งใหม่ๆ สู่ความคิดสร้างสรรค์ตามลำดับอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 เป็นผู้ที่มีความสามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดและมุมมองใหม่ สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ นำเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้แก้ไขปัญหาให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน มีความรู้ความสามารถที่ทันสมัยพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถทำงานเป็นทีม สามารถสร้างแรงจูงใจและให้กำลังใจครูในการทำงาน ไม่วิตกกังวลและยึดติดในรูปแบบเดิม ๆ พร้อมที่พัฒนาและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สอดคล้องกับการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติ์กาญจน์ ปฏิพันธ์, จักรกฤษณ์ โพดาพล และ วิลัยพรณ์ เสรีวัฒน์ (2556 : 232) กล่าวว่า การบริหารงานและบริหารคนในมิติที่หลากหลาย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ที่มีความยืดหยุ่นสูง ซึ่งความสามารถในการเป็นภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นผู้นำที่มีทักษะชีวิต มีการเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่น มีจินตนาการและสร้างสรรค์ มีเป้าหมายที่ชัดเจน และการมีวิสัยทัศน์ในการมอง และยังสอดคล้องกับวิมล จันทร์แก้ว (2555 : 132) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำมาพัฒนา มี 5 ขั้นตอนตามแนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษา คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนา คือ การเป็นผู้นำการเรียนรู้แบบทีม ผู้นำที่สร้างความคิดสร้างสรรค์ ผู้นำการบริหารความเสี่ยงและผู้นำที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานและผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและรับฟังเพื่อนำมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาผู้บริหารควรมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีการจัดสภาพแวดล้อมของ

สถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนของบุคลากรภายในสถานศึกษาและมีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมถึงรับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากรในการทำงานเพื่อช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา และต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายด้วยกระบวนการใหม่ ๆ นำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาพร โสภิณ (2563 : 141) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีพฤติกรรมของความยืดหยุ่นผ่อนปรน สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ ได้มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมตามความเหมาะสมกับเวลาและสถานที่ เปิดโอกาสให้บุคลากรหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และยังสอดคล้องกับ เตือนใจ สุนุกุล (2563 : 1) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความทุ่มเทให้การทำงานตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์ โดยศึกษาแบบอย่างวิธีการ เทคนิคต่างๆที่ทำให้ประสบความสำเร็จ เก็บข้อมูลที่หลากหลายเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งขวัญฤทัย ภู่สาระ (2562 : 51) ที่ศึกษาหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงการมีวิสัยทัศน์ เป็นคุณลักษณะของผู้บริหารในการมองภาพในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น มีการกำหนดทิศทางและจุดหมายของสถานศึกษาที่ชัดเจน เพื่อที่จะพาสถานศึกษามุ่งสู่ความสำเร็จในอนาคต

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ควรนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ควรนำผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไปออกแบบแนวทางการพัฒนาและการนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในตำแหน่งอื่น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวรูปแบบหรือวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ใน รูปแบบอื่นที่หลากหลายยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวโมเดลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ควบคู่กับโมเดลการพัฒนาภาวะผู้นำที่เน้นนำเสนอวิธีการฝึกอบรมและพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

กิตติ์กาญจน์ ปฏิพันธ์, จักรกฤษณ์ โพดาพล และ วิลัยพรณ์ เสรีวัฒน์.(2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ : สิ่งที่ควรทำสำหรับทุกคนในอนาคต.* กรุงเทพมหานคร: พิมพ์คลังนานาวิทยา.

กุลภัสสร ป้องคำ.(2562). สมรรถนะหลักของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา: PowerPoint slides.SlideShare.http://ea.grad.ssru.ac.th/useruploads/files/20200721/e0b9a270298cccdc67c3c278bac7511bddaa98e9.pdf.

ขวัญฤทัย ภู่สาระ. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตมหาวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เตือนใจ สุนุกุล. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตมหาวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปทุมพร เปียถนอม. (2561). *ภาวะผู้นำเต็มรูปแบบ:ปัจจัยสำคัญในการบริหารโรงเรียน ประชารัฐ.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.* มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

รัตนาภรณ์ ชูรา และ สถิรพร เชาวน์ชัย. (2565). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1. ***Journal of Roi Kaensarn Academi.*** 7 (4), 280-294.

วิมล จันทร์แก้ว. (2555*). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต.

สุภาพร โสภิณ. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตมหาวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อรชน กิตติชนม์ธวัช อรชน. (2554). *การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา.* มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. ฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis).

Construction of Information Literacy Model for Rural Primary School Teachers

Yan Zhang, Pong Horadal,
Kanakorn Sawangcharoen and Sombat Teekasap
Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 18160160709@163.com

****

Abstract

This study aimed to establish a model of information literacy for rural primary school teachers. By conducting two rounds of consultations with 21 experts using the Delphi method, a model was developed comprising six primary indicators including information awareness, information knowledge, information skills, information application, information ethics and safety, and professional development, along with 21 secondary indicators and 66 tertiary indicators. This preliminary model of information literacy for rural primary school teachers provides a valuable reference framework for assessing the information literacy levels of teachers in rural areas.

Keywords: Rural primary school teachers; Information literacy; Model construction

Introduction

Education plays a crucial role in modern society, with teachers being one of the key drivers of education. The teaching level and educational literacy of teachers directly influence students' learning outcomes and overall quality. Furthermore, the reform of educational models imposes new requirements for enhancing the teaching information literacy of rural primary school teachers. However, opportunities for professional development among rural primary school teachers are limited, lacking systematic training and guidance, which makes it difficult for them to access timely updates on teaching information and quality professional training. Therefore, the urgent issue in the education field is how to establish an effective model for enhancing the information literacy of rural primary school teachers to meet their practical needs.

Given the current situation and issues outlined above, this study will focus on the elements of information literacy for rural primary school teachers, the importance of each element in the information literacy model, and how they differ in their impact on educational quality. Due to constraints in resources, the research will select rural primary school teachers in Sichuan Province as the study sample and utilize text analysis and the Delphi method to construct a model for enhancing the information literacy of rural primary school teachers.

* Received: April 24 2024; Revised: May 15 2024; Accepted: May 16 2024

Research Objectives

The objective of this study is to construct a comprehensive and practical model of information literacy for rural elementary school teachers, aiming to support their educational practice in the digital era and enhance their information literacy levels in rural areas of Sichuan Province. Specific research purposes include:

1. To analyze the model of information literacy for rural primary school teachers.
2. To design a model of information literacy of teachers in rural primary schools.

Research Methodology

1. Text analysis method

Textual analysis method is a research approach primarily utilized for in-depth, systematic analysis of textual data to unveil implicit information, comprehend the meaning of the text, and explore the underlying societal, cultural, psychological, and other dimensions of significance. This study is based on typical standards or frameworks for teacher information literacy at home and abroad, which are respectively the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (hereinafter referred to as " UNESCO"), the United States, the United Kingdom, Australia, Europe, and China . This study analyzes typical assessment frameworks/standards related to teacher information literacy, as shown in Table 1.

Based on the interpretation and analysis of the standard/framework text content and common elements specified by these countries or institutions, an indicator system for the information literacy model of rural primary school teachers was initially extracted.

Table 1 Analysis of International Typical Teacher Information Literacy Framework/Standards

Country	Year	Framework/ standard name	Index content				
			Information Awareness	Information Knowledge	Information Ability	Information Application	Information Ethics
Australia	2004	Australian Higher Education Information Literacy Competency Standards	√	√	√	√	√
Japan	2007	Guidance Standards for Teachers Using ICT	√	√	√	√	√
U. K	2008	Information Literacy Standards for Teacher Education	—	—	√	√	—
UNESCO	2011	ICT Competency Framework for Teachers	√	√	√	√	√
USA	2017	ISTE Educator Standards	—	√	√	√	√
Europe	2017	Digital Competency Framework for European Educators	√	—	√	√	√
China	2022	Teacher Digital Literacy	√	√	√	√	√

Country	Year	Framework/ standard name	Index content				
			Information Awareness	Information Knowledge	Information Ability	Information Application	Information Ethics
		Frequency	5	5	7	7	6

2. Delphi method

The Delphi method is a systematic expert consultation approach that employs multiple rounds of anonymous surveys to gather expert opinions, establish consensus, or forecast future events. This method enables experts to gradually approach consensus through a series of surveys without face-to-face interaction, thereby providing decision support on complex issues. The preliminary constructed evaluation index system was adapted into a corresponding expert consultation questionnaire. The questionnaire consists of two main parts: the first part includes experts' basic information, while the second part comprises 21 expert consultation scales, each corresponding to the content of indicators in the first, second, and third-level dimensions. Each scale includes two components: suggestions for modifying the indicators and assessing the importance level of the indicators through a 5-point scoring method ranging from "not important at all" to "extremely important," scoring 1 to 5 points, respectively(Yu Kailian et al.,2021:52).

Research Scope

The overall focus of this study is the entirety of teachers in rural primary schools in Sichuan Province. Given the wide scope of the research, which encompasses a significant number of teachers in rural primary schools, a regional sampling method will be utilized. The author will select 500 teachers from 21 different regions in Sichuan Province (including various subjects and grade levels) as participants for the questionnaire survey. Additionally, 21 experts will be selected as interviewees, consisting of 10 education experts and 11 rural primary school administrators.

Research Findings

1. Analysis of Information Literacy Needs of Rural Primary School Teachers in Sichuan Province

The survey on the information literacy needs of rural primary school teachers was conducted with the assistance of the "Wenjuanxing" platform. The questionnaire allowed for both mandatory and optional responses, and all successfully submitted surveys were considered valid, totaling 494 responses. Surveys in various regions of Sichuan (including Chengdu, Mianyang, Zigong, Panzhihua, Luzhou, Deyang, Guangyuan, Suining, Neijiang, Leshan, Ziyang, Yibin, Nanchong, Dazhou, Ya'an, Aba Tibetan and Qiang Autonomous Prefecture, Ganzi Tibetan Autonomous Prefecture, Liangshan Yi Autonomous Prefecture, Guang'an, Bazhong, and Meishan) were distributed with the assistance of local educational administrative authorities. Additionally, a small number of responses were completed by classmates of the researchers currently serving as rural primary school teachers.

The survey statistics indicate that the average score for all items is 4.405. The order of average scores for the six dimensions of rural primary school teachers' information literacy from high to low is as follows: information awareness, professional development, information knowledge, information skills, information ethics, and information application. According to the Likert five-point scale with four intervals, scores falling between 4-5 show a high demand for the six dimensions of teachers' information literacy; while scores between 1-2 indicate a very low demand for the six dimensions of teachers' information literacy. Therefore, it can be observed that rural primary school teachers in Sichuan Province have a high demand for information literacy in these six dimensions. In order to visually represent the demand for information literacy of rural primary school teachers in each dimension, the survey examined the level of demand for information literacy across six different dimensions, with the specific mean values for each dimension shown in Tables 2.

Table 2 presents an analysis of the primary dimensions of information literacy requirements among rural elementary school teachers (N=494).

No.	Primary Dimension Name	$\bar{X}$	Sd
1	Information Awareness	4.449	0.577
2	Information Knowledge	4.406	0.578
3	Information Skills	4.397	0.561
4	Information Application	4.364	0.589
5	Information Ethics and Morality	4.368	0.596
6	Professional Development	4.408	0.566

2. Construction of information literacy model for rural primary school teachers

(1) Literature review

Drawing upon the information literacy standards for elementary school teachers set forth by advanced countries such as UNESCO, the United States, the United Kingdom, Australia, Europe, and China, as well as relevant research domestically and internationally, the author has initially developed the fundamental index system for information literacy of rural elementary school teachers, as illustrated in Figure 1.

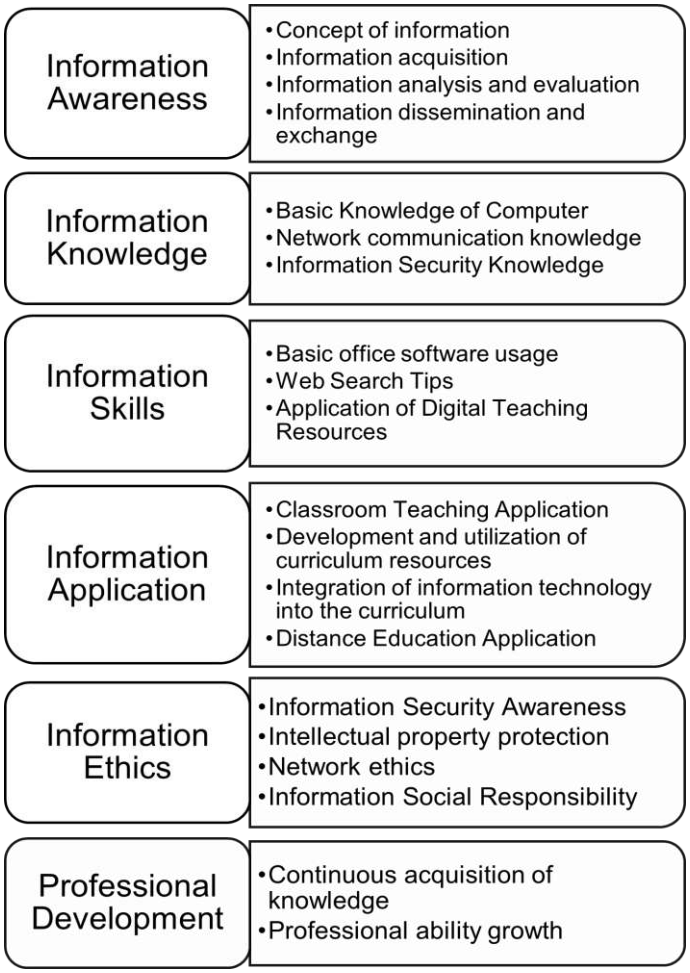

Figure 1 Preliminary Model of Information Literacy for Elementary School Teachers in Rural Areas
Source: Constructed by the researcher

(2) The Delphi Method of two rounds

The first round of expert opinion statistical results analysis:

This study conducted two rounds of expert consultations. In the first round, 21 expert consultation questionnaires were distributed and all 21 were returned, resulting in a 100% response rate and a 100% positive response rate, indicating high interest and active participation from all experts in the study. Based on the Delphi method, the concentration of expert opinions was primarily analyzed by the mean $\bar{x}$ and Interquartile Range (IQR). A larger mean indicates greater importance of a particular factor, while IQR is calculated using the formula IQR < a (an-a1) to reflect the concentration of expert opinions, with a value of 0.45 assigned to a in this study. Since a five-point Likert scale was used in the expert consultation questionnaire, with a maximum value of an=5 and a minimum value of a1=1, the benchmark for the concentration of expert opinions is a(an-a1)=1.8. When IQR=0, the concentration of expert opinions is highest; when $0<IQR<1.8$, the concentration is considered good; when $1.8\leq IQR\leq 2.0$, the concentration is moderate and acceptable; and when IQR>2.0, the

concentration of expert opinions is poor, indicating that the significance represented by the mean and median values is unacceptable(Wu Jianxin et al.,2014:76).

The results of the first round of expert consultations revealed that among the IQR values of the 6 secondary constitutive elements, 2 had an IQR value of 0, while 4 secondary indicators had an IQR value of 1. Within the 24 secondary constitutive elements, 2 had an IQR value of 0, 18 had an IQR value of 1, and 4 had an IQR value of 2, specifically in the areas of information innovation awareness, network communication knowledge, information legal policy knowledge, and remote education application. Among the 73 tertiary indicators, 5 had an IQR value of 0, 61 had an IQR value of 1, and only 7 had an IQR value of 2.

Overall, the experts generally agreed on the first, second, and third-level indicators of information literacy for rural primary school teachers. Based on the IQR values and feedback from 21 experts, all first-level indicators were unanimously accepted by the experts. For the second-level indicators, modifications were made to certain indicator names: "Information Security Knowledge" and "Information Legal Policy Knowledge" were combined and renamed as "Information Regulations and Security Knowledge"; "Network Communication Knowledge" was changed to "Network Communication Collaboration Knowledge"; "Curriculum Resource Development and Utilization" and "Information Technology and Curriculum Integration" were replaced with "Information Technology Application in Teaching" and "Evaluation of Information Technology Application in Teaching." Four second-level indicators were removed: "General IT Knowledge," "Information Processing Skills," "Information Presentation Skills," and "Remote Education Application." Two new second-level indicators were added: "Adaptability to Rural Information Development Status" and "Innovativeness in Rural Information Development Status." For the third-level indicators, modifications were made to certain indicator names: "Creative Use of Information" was changed to "Creative Use of Information Technology," "Information Property Rights Knowledge" was modified to "Information Regulatory Knowledge," "Word Processing Software" was changed to "Text Processing Capability," "Spreadsheet Software" was altered to "Data Processing Capability," and "Presentation Software" was suggested to be "Multimedia Presentation Development Capability." "Subject-specific Software Application" was amended to "Subject-specific Software Usage Skills." Some indicators were removed, such as "Concepts and Principles of Information Technology," while new indicators were introduced, including "Network Security," "Data Protection," "Prevention of Network Attacks," and "Fundamentals of Networking." Additional third-level indicators were added, namely "Generative Artificial Intelligence Retrieval Skills," "Multimedia Teaching," "Online Teaching," "Mobile Teaching," "Evaluation of Teaching Content Design," "Evaluation of Teaching Process," "Evaluation of Student Learning Outcomes," "Evaluation of Information Technology Application Skills," "Monitoring and Guiding Online Student Behavior," "Upgrading and Deepening Subject Knowledge," "Interdisciplinary Learning," "Self-directed and Lifelong Learning," "Adaptation to Hardware Conditions," "Adaptation to Teaching Content," "Adaptation to Student Characteristics," "Innovative Teaching Methods," "Innovative Teaching Resources," and "Innovative Evaluation System."

The second round of expert opinion statistical results analysis:

Judging from the statistical results of the first round of questionnaires, see Table 3 for details. First, from the perspective of the mean importance, the mean importance of 21 secondary indicators is 4.14, of which 20 secondary indicators have an average importance greater than 4.00 , and only one secondary component has an average importance less than 4.00, which is network communication. Collaborative knowledge . The average importance value of 65 third-level indicators is 4.52, and the average importance value of 65 third-level indicators is greater than 4.00. Finally, from the perspective of IQR, among the 21 secondary component IQR values, 4 have an IQR value of 0, 16 indicators have an IQR value of 1, and 1 indicator has an IQR value of 2. It is network communication collaboration knowledge . Among the 65 third-level indicators with IQR values, 10 have IQR values of 0 and 55 indicators have IQR values of 1.

Overall, the author combined the importance mean, IQR and feedback from 21 experts and found that the second round of experts had high opinions on the second- and third-level indicators of rural primary school teachers' information literacy. So only minor modifications were made this round. At the same time, the two third-level indicators of "autonomous learning and lifelong learning" and "mobile teaching" were deleted.

Table 3 The Second round of expert opinion consultation on second and third-level indicator scores

Secondary indicators	$\bar{X}$	IQR	Level three indicators	$\bar{X}$	IQR
Information concept awareness	4.81	0	Information Social Cognition	4.81	0
			Teaching Concepts in the Information Age	4.9	0
			Interdisciplinary Information Awareness	4.62	1
Information acquisition awareness	4.86	0	Awareness of multiple information sources	4.62	1
			Initiative in obtaining information	5	0
			Consciously use multiple methods to obtain information	4.76	1
Information analysis and evaluation awareness	4.57	1	Information screening awareness	4.62	1
			Information analysis awareness	4.52	1
			Information evaluation awareness	4.33	1
			Information integrated awareness	4.71	1
Information dissemination and communication awareness	4.33	1	Information sharing and dissemination awareness	4.43	1
			Willingness to communicate	4.62	1
Information security awareness	4.43	1	Privacy protection awareness	4.67	1
			Cyber Security Awareness	4.57	1
			Information integrity awareness	4.43	1
Information innovation awareness	4.1	1	Sensitivity to new technologies	4.33	1
			Innovative thinking awareness	4.62	1
			Creative use of information technology	4.76	1

Information regulations and security knowledge	4.52	1	Knowledge of information regulations	4.29	1
			Information security knowledge	4.24	1
Subject information knowledge	4.43	1	Teaching Resources	4.48	1
			Discipline Frontier	4.19	0
Network communication collaboration knowledge	3.71	2	Remote collaboration	4.33	1
			Online teaching platform	4.52	1
Basic office software usage skills	4.52	1	Word processing skills	4.57	1
			Data processing skills (C12)	4.52	1
			Multimedia courseware production skills	4.62	1
			Office software collaborative operation skills	4.29	1
Information search skills	4.67	1	Search engine usage	4.71	1
			Information filtering	4.76	1
			Advanced Search	4.14	0
Information teaching skills	4.81	0	Generative AI retrieval skills	4.29	1
			Multimedia teaching aid operation skills	4.81	0
			Online education platform usage skills	4.52	1
			Electronic textbook usage skills	4.38	1
			Online quizzes and feedback	4.29	1
Informatization teaching application	4.76	0	Subject professional software usage skills	4.48	1
			Multimedia teaching	4.86	0
			Online teaching	4.67	1
			Mobile teaching	4.19	0
Information-based teaching evaluation	4.48	1	Teaching content design evaluation	4.62	1
			Teaching process evaluation	4.52	1
			Evaluation of Student Learning Effects	4.57	1
			Information technology application ability evaluation	4.14	0
Intellectual property protection	4.19	1	Reference specification	4.38	1
			Innovation protection	4.38	1
			Tort	4.38	1
Ethics in Internet Behavior	4.48	1	Information authenticity	4.67	1
			Cyberbullying	4.76	1
			Acquisition of normative information	4.67	1
Information social responsibility	4.38	1	Social Participation	4.48	1
			Spread positive energy	4.38	1
			Online Student Behavior Monitoring and Guidance	4.29	1
	4.67	1	Update and deepen subject knowledge	4.43	1

Continuous acquisition of subject knowledge			Interdisciplinary Learning	4.24	1
			Independent learning and lifelong learning	4.43	1
			Informatization Teaching Design	4.76	0
Professional ability growth	4.57	1	Evaluation and reflection on information technology support	4.71	1
			Teaching research supported by information technology	4.62	1
Adaptability to the current situation of rural information development	4.52	1	Adapt to hardware conditions	4.67	1
			Adapt to teaching content	4.57	1
			Adapt to students' characteristics	4.62	1
Current status of rural information development and innovation	4.14	1	Innovative teaching methods	4.52	1
			Innovative teaching resources	4.33	1
			Innovation evaluation system	4.29	1

(3) Finalize model

After two rounds of expert consultations and revisions, a general consensus was reached among the experts regarding the constituent elements of the model for information literacy among rural primary school teachers, the author has developed the final model for rural primary school teacher information. This model consists of 6 primary indicators, 21 secondary indicators, and 66 tertiary indicators. The detailed model is presented in Table 4.

Table 4 Constituent Elements of Information Literacy Index System for Rural Primary School Teachers (including abbreviated secondary and tertiary indicators)

Primary Indicator Name	**Secondary Indicator Name**	**Tertiary Indicator Name**
Information Awareness	Information Values Awareness(IVA)	Cognitive Awareness of Informatized Society(CAIS)
		Informatized Teaching Philosophy(ITP)
		Informatized Subject Integration(ISI)
	Information Acquisition Awareness(IAA)	Diversity of Information Source Channels(DISC)
		Proactiveness in Information Acquisition(PIA)
		Diversity in Information Acquisition Methods(DIAM)
	Information Analysis and Evaluation Awareness(IAEA)	Awareness of Information Analysis(AIA)
		Information Evaluation Awareness(IEA)
		Comprehensive Information Awareness(CIA)
		Information Sharing Awareness(CSA)

Information Knowledge	Information Dissemination and Communication Awareness(IDCA)	Information Communication Awareness(ICA)
	Information Security Awareness(ISA)	Privacy Protection Awareness(PPA) Cyber Security Awareness(CSA) Awareness of Information Integrity(AII) Data Security Awareness(DSA)
	Information Innovation Awareness(IIA)	Awareness of Emerging Technologies(AET) Innovative Thinking Awareness(ITA) Awareness of Innovative Technological Applications(AITA)
	Subject-specific Information Knowledge(SSIK)	Teaching Resources(TR) Frontiers of the Subject(FS) Interdisciplinary Information Technology Application Knowledge(IITAK)
	Network Communication Collaboration Knowledge(NCCK)	Remote Collaboration(RC) Online Teaching Platforms(OTP)
Information Skills	Basic Office Software Skills(BOSK)	Word Processing Skills(WPS) Data Processing Skills(DPS) Multimedia Courseware Production Skills(MCPS) Collaborative Operation Skills in Office Software(COSOS)
	Information Search Skills(ISS)	Search Engine Usage(SEU) Information Filtering(IF) Advanced Searching(AS) Generative Application Skills(GAS)
	Information Technology Teaching Skills(ITTS)	Multimedia Teaching Tool Operation Skills(MTTOS) Online Education Platform Usage Skills(OEPUS) Electronic Textbook Utilization Skills(ETUS) Online Testing and Feedback(OTF) Subject-specific Software Usage Skills(SSSUS)
Information Application	Informatized Teaching Application(ITA)	Multimedia Teaching(MT) Online Teaching(OT)
	Informatized Teaching Evaluation(ITE)	Evaluation of Teaching Content Design(ETCD) Evaluation of Teaching Process(ETP) Evaluation of Student Learning Outcomes(ESLO) Evaluation of Information Technology Application Ability(EITAA)

Information Ethics and Morality	Protection of Intellectual Property Rights(PIPR)	Citation Norms(CN) Innovation Protection(IP) Acts of Infringement(AI)
	Ethics of Online Behavior(EOB)	Authenticity of Information(AUI) Prohibition of Cyber Bullying(PCB) Regulation of Information Acquisition(RIA)
	Information Social Responsibility(ISR)	Social Participation(SP) Dissemination of Positive Energy(DPE) Monitoring and Guidance of Student Online Behavior(MGSOB)
	Information Security and Privacy Protection Regulations(ISPPR)	Privacy Protection Regulations(PPR) Information Security(IS)
Professional Development	Continuous Acquisition of Subject Knowledge(CASK)	Updates and Deepening of Subject Knowledge(UDSK) Interdisciplinary Learning(IL)
	Professional Competence Growth(PCG)	Informatized Teaching Design(ITD) Evaluation and Reflection Supported by Information Technology(ERSIT) Teaching Research Supported by Information Technology(TRSIT) Collaboration and Communication Among Teachers(CCAT) Establishment of Sustainable Professional Development Mechanisms(ESPDM)
	Adaptability to Current Rural Information Development Status(ACRIDS)	Hardware Adaptation(HA) Adaptation to Teaching Content(ATC) Adaptation to Student Characteristics(ASC)
	Innovativeness in Current Rural Information Development Status(ICIDS)	Innovative Teaching Methods(ITM) Innovative Teaching Resources(ITR) Innovative Evaluation Systems(IES)

The author draws the information literacy model of rural primary school teachers according to the above abbreviated indicators, as shown in Figure 2.

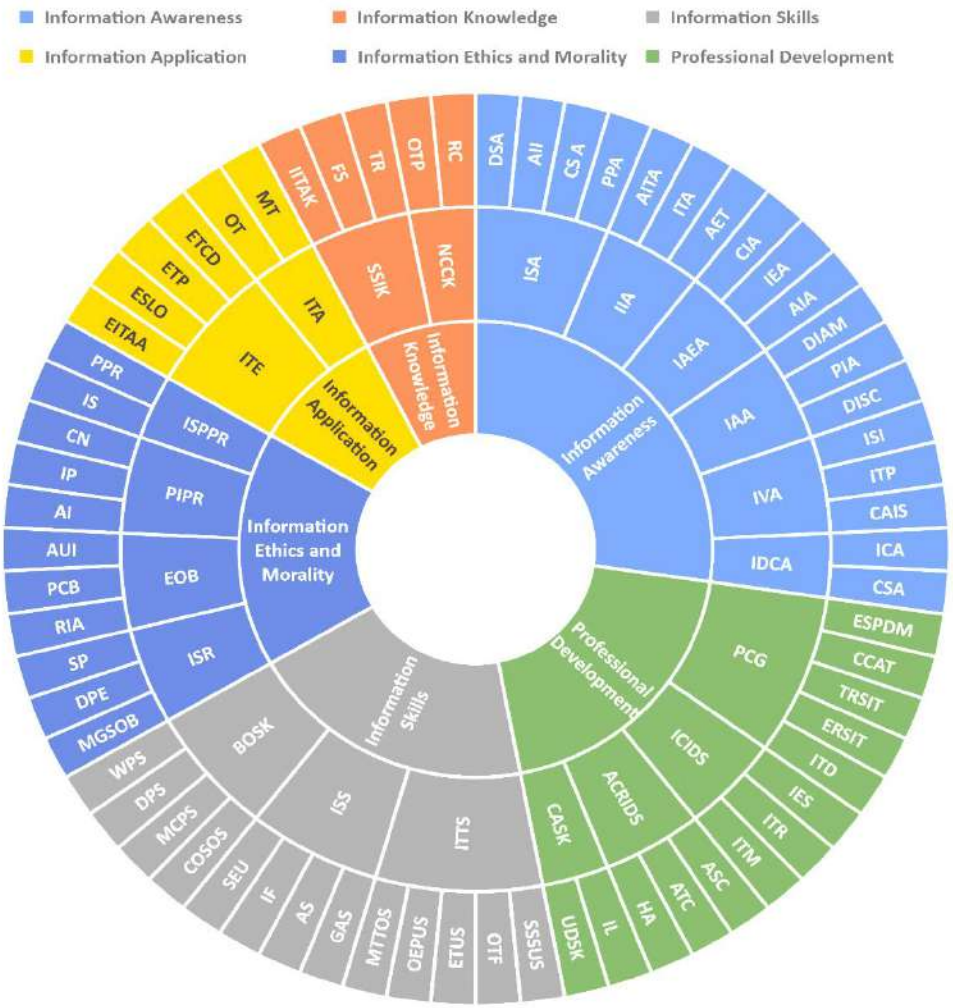

Figure 2 Model of Information Literacy for Rural Primary School Teachers
Source: Constructed by the researcher

Discussion

1. Conclusion

The analysis of previous studies leads to the following conclusions:

Firstly, understanding the basic needs of information literacy among rural primary school teachers in Sichuan Province. The author, with the assistance of relevant leaders in the local education administration, distributed questionnaires through the Wenjuanxing platform to 21 prefectures and cities in Sichuan Province, collecting 494 valid questionnaires. The analysis of the questionnaires revealed that rural primary school teachers have the highest demand for information literacy in terms of information awareness, followed by professional development. The order of importance from high to low is information awareness, professional development, information knowledge, information skills, information ethics and morality, and information application.

Secondly, constructing an information literacy model for rural primary school teachers in Sichuan Province. This study, through reviewing domestic and international research on the composition of information literacy for primary school teachers and considering the reality of rural primary school teachers, constructed an information literacy model for rural primary school teachers in Sichuan Province using literature analysis, questionnaire surveys, and three rounds of Delphi method. The model defines the components of information literacy for rural primary school teachers, including information awareness, information knowledge, information abilities, information application, information ethics and morality, and professional development as the primary components, along with 21 secondary indicators and 66 tertiary indicators. The model not only reflects rural characteristics but also integrates the specific features of primary school teachers in a particular region, aligning with the educational characteristics of rural primary school teachers in Sichuan Province. This model can be used for assessing the information literacy levels of rural primary school teachers in Sichuan Province, providing a reliable reference standard and promoting the improvement of their information literacy levels, thereby contributing to the development of information literacy among rural primary school teachers. It also serves as a reference and guidance for information literacy assessment of rural primary school teachers and has reference value for enhancing the information literacy of teachers in other regions.

2. Discussion

This study may have some limitations that could impact the research findings and their practical applications.

Firstly, the breadth and sample size of the survey on information literacy of rural primary school teachers are inadequate. Due to constraints in time and resources, the sample size for assessing the information literacy of rural primary school teachers is insufficient. Moreover, the sampling proportions of teachers from different schools, subjects, and economic backgrounds are not sufficiently balanced, which may lead to certain biases in the survey results.

Secondly, this study primarily focuses on the research of information literacy among rural primary school teachers in Sichuan Province, China. It does not encompass teachers from secondary schools or universities, nor does it specifically target teachers from particular subject areas. Therefore, the research findings are not applicable for evaluating and studying the information literacy of secondary school and university teachers, and fail to reflect the differences in information literacy among teachers of different subjects.

Recommendations

1. Theoretical Recommendations

Establish a systematic framework: Construct a systematic and clearly hierarchical information literacy model, specifying the requirements for information literacy at various levels and dimensions, ensuring the model comprehensively reflects the information literacy needed by primary school teachers in the information age.

Strengthen the integration of theory and practice: When constructing the model, emphasis should be placed on integrating theoretical knowledge with practical applications, ensuring that teachers can effectively apply information knowledge to their teaching practices while mastering it.

Emphasize dynamic development: Information literacy is a concept that evolves dynamically. As information technology continues to evolve, the model also needs continuous revision and improvement to adapt to the needs of the era.

2. Policy Recommendations

Enhance policy support: The government should enact relevant policies to support the enhancement of information literacy among rural primary school teachers, including providing training funds, establishing training plans, and creating incentive mechanisms.

Promote resource sharing: Through policy guidance, encourage the sharing of quality information resources between urban and rural areas, and among schools, to provide rural primary school teachers with more learning opportunities and resources.

Establish an evaluation system: Establish a scientific information literacy evaluation system to regularly assess the information literacy of rural primary school teachers, promoting teachers' self-improvement and development.

3. Practical Recommendations

Strengthen teacher training: Conduct regular training activities to enhance information literacy, helping teachers master basic information technology knowledge and operational skills, and improve their ability to acquire, analyze, and apply information.

Promote inter-school exchanges: Encourage rural primary school teachers to engage in inter-school exchanges with teachers from other regions, sharing experiences and resources in information technology teaching to broaden their perspectives and approaches.

Guide teachers in self-learning: Provide abundant learning resources and platforms, guiding teachers to engage in self-learning during leisure time to continuously improve their level of information literacy.

References

ISTE. (2017). ISTE Standards for Educators. *Online*. Retrieved June 5, 2019. from: https:// www.iste.org/standards/for-educators.

UNESCO. (2011). UNESCO ICT Competency Framework for Teachers. *Online*. Retrieved June 5, 2019. from: http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002134/213475e.pdf.

Wu, J. X., Ou, Y. H., Huang, T., et al. (2014) . Design of long-term mechanism for school-enterprise cooperation in vocational education from the perspective of experts' investigation and analysis using the Delphi expert consultation method [J]. *Modern University Education.* (5), 74-84.

Yu, K. L., & Cao, L. (2021) conducted a study on the construction of evaluation index system for kindergarten teachers' information technology literacy in the era of educational informatization 2.0. *The research was published in the Journal of Educational Technology.* (08), 51-58.

องค์ความรู้อาหารท้องถิ่นในฐานะผู้ถูกเยือนบนฐานรากของชุมชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

Local Food Knowledge as a Host based on Community Foundation in the Upper Northeatern Region 1

วิศิษฐ์ศิริ ชูสกุล
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
Wisitsitri Chusakul
Loei Rajabhat University, Thailand
E-mail: wisitsiri.chu@lru.ac.th

****

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) คัดเลือกอาหารท้องถิ่นในฐานะผู้ถูกเยือนบนฐานรากของชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 59 คน ด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประชุมกลุ่มย่อยด้วยประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ และ 2) ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่นในฐานะผู้ถูกเยือนบนฐานรากของชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 50 คน ด้วยการคัดเลือกแบบลูกโซ่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างข้อสรุปแบบอุปมัย

ผลการวิจัยพบว่า อาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ที่ได้รับการคัดเลือกสูงสุดใน 5 จังหวัด ประกอบด้วย เลย (เมี่ยงโค้น ข้าวปุ้นน้ำแจ่ว เอาะหลาม มะพร้าวแก้ว และข้าวแดกงา) หนองบัวลำภู (แกงหวาย ปิ้งตอง ฮางจี่บอง กล้วยบวชชี และข้าวต้มผัด) อุดรธานี (ลาบเป็ด ข้าวผัดจันผา เนื้อหินดาด ข้าวปาดใบเตย และข้าวต้มมัดบัวแดง) หนองคาย (เมี่ยงปลานิล ปลาจุ่ม อั่วปลานิล กล้วยตาก และมะเขือเทศเชื่อม) และบึงกาฬ (ข้าวผัดแสนพัน ปลาแดกไข่ ซุปซาว มะแป๋มแช่อิ่ม และข้าวเม่า) ซึ่งองค์ความรู้ เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีขั้นตอนการประกอบอาหารที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต มีวิธีการนำเสนออาหารด้วยรสชาติอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ มีชื่อตามภาษาถิ่น รูปแบบการบริโภคที่เรียบง่ายและตามประเพณี มีคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนตัวตนของชุมชน ภูมิปัญญาและความเชื่อ และถ่ายทอดเอกลักษณ์ทางอาหารโดยเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอาหาร

คำสำคัญ: องค์ความรู้; อาหารท้องถิ่น; ผู้ถูกเยือน; ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

---

* วันที่รับบทความ : 18 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 11 ตุลาคม 2567
Received: September 18 2024; Revised: October 10 2024; Accepted: October 11 2024

Abstract

This study is a qualitative research that aimed to 1) select local food as a host based on the community foundation in the upper northeastern region 1, with 59 key informants selected by purposive sampling. Data were collected by focus group discussion, and analyzed by percentages. Next, the research's objective was to study local food knowledge as a host based on the community foundation in the upper northeastern region 1, with 50 key informants selected by snowball sampling. Data were collected by in-depth interviews using a structured interview, and analyzed by analytic induction.

The research results found that the top 3 local foods in the upper northeastern region 1 that were selected the most in the top 3 savory foods and the top 2 dessert in the 5 provinces namely, Loei (savoury leaf wraps, rice noodles in curry sauce with vegetables, Lao curry, sweetmeat coconut, and glutinous rice with sweet sesame), Nongbua Lamphu (rattan curry, grilled fish with banana leaves, bananas in coconut milk, and fried rice soup), Udonthani (spicy duck salad, dracaenaceae fried rice, grilled pork on stone, pandanus pudding, bananas with sticky rice), Nongkhai (deep-fried fish with vegetables, hot pot with fish on clear soup, Tilapia steamed with leafs, dried bananas, and candied tomatoes), and Buengkan (fried rice with Phanera sirindhorniae leaf, pickled fish with eggs, vegetable Thai style salad, pickled red berry, and puffed rice). In addition, the local food knowledge in the upper northeastern region 1 was the production process of local food with cooking steps that were consistent with the way of life. There were ways to present local food with unique flavors, local names, simple and traditional consumption patterns, social and cultural values that reflect the identity of the community, wisdom and beliefs, and opportunities for visitors to be a part of local food activities, conveying identity to visitors in order to enhace local food.

Keywords: knowledge; local food; host; upper northeastern region 1

บทนำ

ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านโครงสร้างของการพัฒนาประเทศไทยจากสังคมเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมเข้าสู่สังคมแห่งดิจิตอลด้วยนโยบายประเทศไทย 4.0 หรือไทยแลนด์ 4.0 ที่ขับเคลื่อนประเทศด้วยองค์ความรู้ นวัตกรรมและการบริหารจัดการเพื่อสร้างความมั่งคั่งผ่านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์สวัสดิ์, 2560 : ออนไลน์) ในทิศทางที่นำสิ่งที่มี “คุณค่า” สร้างให้เกิด “มูลค่า” และในขณะเดียวกันต้องรักษาความสมดุลระหว่างการสร้างมูลค่าและการรักษาคุณค่าไปพร้อมกัน “ทุนทางวัฒนธรรม” จึงถูกนำมาใช้ในการต่อยอดและเพิ่มคุณค่าอย่างบนฐานความเชื่อที่ว่า วัฒนธรรมมีเอกลักษณ์เฉพาะ ยากต่อการลอกเลียนแบบ และยังยึดเป็นแนวปฏิบัติทำให้เกิดนวัตกรรมอีกด้วย (กัญญารัตน์ แก้วกมล, นิติคุณ ท้าวทอง, สุปวีณ์ รสรื่น, อนุศิษฎ์ เพชรเชนทร์, อมรรัตน์ รัตนสุภา และจันทรัศม์ ภูติอริยวัฒน์, 2564 : 89)

ปัจจุบันวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประเทศมากขึ้น เนื่องจากกระแสความเป็นชุมชนภิวัตน์ (Localization) ที่เน้นความเป็นท้องถิ่นกำลังกลับเข้ามาแทนที่กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ประกอบกับการเข้าสู่สังคมฐานความรู้ที่ประยุกต์และบูรณาการกับทุนวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการเสริมความเข้มแข็งให้กับฐานรากในการพัฒนาประเทศ (ธารารัตน์ สัญญะโม, เริงวิชญ์ นิลโคตร, ประภัสสร วิเศษประภา, นริศรา กรุดนาด และสุรเชษฐ์ ชัยประภาทอง, 2565 : 91) อาหารท้องถิ่นเป็นอีกหนึ่งวัฒนธรรมที่แสดงตัวตนความเป็นท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรมในภาพสะท้อนของอุปนิสัย ภูมิปัญญาและวิถีชีวิตผสมผสานกับความเชื่อของคนในแต่ละพื้นที่ที่สร้างเอกลักษณ์ที่แตกต่างได้อย่างโดดเด่น จึงถูกหยิบยกมาเป็นกิจกรรมในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในเวทีสากลด้วยนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกหรือแม้แต่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหาร โดยนำเสนออาหารท้องถิ่นแก่ผู้มาเยือนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สอดรับกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนฐานความคิดสร้างสรรค์ด้วยการนำอาหารท้องถิ่นมาเป็นจุดขายให้กับผู้มาเยือนด้วยการรังสรรค์อาหารใหม่ ๆ ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี นวัตกรรมและการสื่อสาร ทำให้การเดินทางเป็นไปด้วยความรวดเร็วและสะดวกสบาย โดยเฉพาะการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำที่กระตุ้นให้ความนิยมของการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น อาหารท้องถิ่นจึงเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดตัวตนของชุมชนเพื่อให้ผู้มาเยือนต่างวัฒนธรรมได้สัมผัสความเป็นพื้นถิ่นมากขึ้น (Choe & Kim, 2018 : 8) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษารวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ เลย อุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภูและบึงกาฬ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางการผลิต การค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการท่องเที่ยว โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม (กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1, 2561 : ออนไลน์) เนื่องจากเป็นพื้นที่พหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับแม่น้ำและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น มีผู้มาเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาสัมผัสกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การท่องเที่ยวเชิงอาหารที่เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้อย่างมาก (กรุงไทย, 2567 : ออนไลน์) จึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งในการรักษาตัวตนความเป็นท้องถิ่น เพื่อให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีอย่างสมบูรณ์ที่ยังคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้ การวิจัยในครั้งนี้จะทำการคัดเลือกอาหารท้องถิ่นและถอดองค์ความรู้ของอาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 เพื่อนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดให้กับผู้ถูกเยือนในการรองรับกิจกรรมของอาหารท้องถิ่นให้กับผู้มาเยือน และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อคัดเลือกอาหารท้องถิ่นในฐานะผู้ถูกเยือนบนฐานรากของชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

2. เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่นในฐานะผู้ถูกเยือนบนฐานรากของชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีระเบียบวิธีวิจัยแบ่งตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. การคัดเลือกอาหารท้องถิ่นในฐานะผู้ถูกเยือนบนฐานรากของชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

การวิจัยในขั้นตอนนี้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant)เป็นปราชญ์ชุมชน ตัวแทนชุมชน ตัวแทนของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ด้วยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงจากเกณฑ์การคัดเข้าของกลุ่มอย่าง คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านอาหารท้องถิ่น 2) เป็นผู้ที่มีเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาหารท้องถิ่นแก่ผู้มาเยือน และ 3) เป็นผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย และเกณฑ์การคัดออกของกลุ่มอย่าง คือ 1) เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาไม่อยู่ในพื้นที่วิจัยใน 5 จังหวัด และ 2) ผู้ที่ไม่สะดวกเข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยในช่วงเวลาที่กำหนด ทำให้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนทั้งสิ้น 59 คน โดยแยกรายจังหวัด ประกอบด้วย เลย 12 คน หนองบัวลำภู 12 คน อุดรธานี 10 คน หนองคาย 14 คน และบึงกาฬ 11 คน **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**เป็นประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มเพื่อคัดเลือกอาหารถิ่น โดยพิจารณาจากอาหารท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านอาหาร ชื่อเสียงของอาหาร และผู้มาเยือนสามารถมีส่วนร่วมในการประกอบอาหาร โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยเทคนิค IOC พบว่า ค่าดัชนีมีความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล**เริ่มต้นด้วยการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอรายการอาหารท้องถิ่นในจังหวัดตนเอง จากนั้นวิทยากรกระบวนการจะถ่ายทอดความเข้าใจเกี่ยวกับอาหารท้องถิ่นและเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกอาหารท้องถิ่น จนผู้ให้ข้อมูลสำคัญเข้าใจเกี่ยวกับอาหารท้องถิ่นอย่างถ่องแท้ จึงให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละคนเสนอรายการอาหารท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์จำนวน 3 รายการ และอาหารคาว 2 รายการ จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอรายการอาหารทั้งหมดในที่ประชุม และให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญยกมือให้คะแนนเพื่อคัดเลือกอาหารท้องถิ่น โดยผู้วิจัยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ร้อยละของแต่ละรายการ และ

นำเสนอผลการคัดเลือกอาหารในที่ประชุมกลุ่มย่อย เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ความรู้อาหารท้องถิ่นต่อไป

2. องค์ความรู้เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่นในฐานะผู้ถูกเยือนบนฐานรากของชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

การวิจัยในขั้นตอนนี้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) เป็นปราชญ์ชุมชนและตัวแทนของชุมชนด้วยวิธีการคัดเลือกแบบลูกโซ่ (Snowball sampling) ทำให้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนทั้งสิ้น 50 คน โดยแยกรายจังหวัด ประกอบด้วย เลย 7 คน หนองบัวลำภู 8 คน อุดรธานี 13 คน หนองคาย 10 คน และบึงกาฬ 12 คน โดยมี**เครื่องมือการวิจัย**เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับอาหารท้องถิ่น แบ่งเป็น 5 ส่วน คือ 1) กระบวนการผลิต 2) วิธีการนำเสนอ 3) รูปแบบการบริโภค 4) คุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม และ 5) การมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยเทคนิค IOC พบว่า ค่าดัชนีมีความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** เริ่มจากผู้วิจัยได้สอบถามรายชื่อปราชญ์ชาวบ้านหรือตัวแทนชุมชนที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งต่อรายการอาหารท้องถิ่นในเวทีประชุมกลุ่มย่อยในวัตถุประสงค์ที่ 1 จากนั้นผู้วิจัยทำการลงพื้นที่และสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ถูกแนะนำมาจากการประชุมกลุ่มย่อยและทำการสอบถามไปเรื่อย ๆ จนกว่าข้อมูลจะซ้ำ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นัดหมายผู้ถูกสัมภาษณ์ล่วงหน้า และสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีนักศึกษาจดบันทึกข้อมูลด้วยแผนผังความคิด (mind map) ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำมา**วิเคราะห์ข้อมูล**ด้วยการสร้างข้อสรุปแบบอุปมัย (analytic induction) จากข้อมูลที่ทำดัชนีจำแนกประเภทไว้ เพื่อนำมาเขียนเป็นประโยคที่แสดงถึงองค์ความรู้ตามลักษณะของอาหารถิ่นที่มีความหมายร่วมกันของแต่ละพื้นที่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาองค์ความรู้อาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 โดยทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาหารท้องถิ่นในมิติวัฒนธรรมจากตัวชี้วัดของลักษณะอาหารท้องถิ่น ประกอบด้วย **กระบวนการผลิต** เป็นวัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่นมีวิธีการปรุงที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต **วิธีการนำเสนอ** ผ่านรสชาติ การจัดตกแต่งอาหารที่แสดงถึงความเชื่อมโยงกับพื้นที่ (Sense of Place) รวมถึงภาษาในการสื่อสาร **รูปแบบการบริโภค** เป็นลักษณะของการรับประทานอาหาร มารยาททางสังคม การให้บริการผู้มาเยือน รวมถึงช่วงเวลาในการรับประทานอาหาร **คุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม** แสดงถึงค่านิยม ทัศนคติต่ออาหารท้องถิ่น และ**การมีส่วนร่วมกับชุมชน** โดยลงมือปฏิบัติหรือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเจ้าของวัฒนธรรม (กนกวรรณ สาโรจน์วงศ์, 2560 ; ชุมพล พืชพันธ์ไพศาล, 2560 ; พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัตย์, 2556, สุกัญญา ไหมเครือแก้ว, พราวตา จันทโร, สุภาพร อภิรัตนานุสรณ์, และภมรรัตน์ สุธรรม, 2560 ;

Autio et al., 2013 ; Robinson & Clifford, 2012) บนพื้นฐานของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่น จึงมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังรูปที่ 1

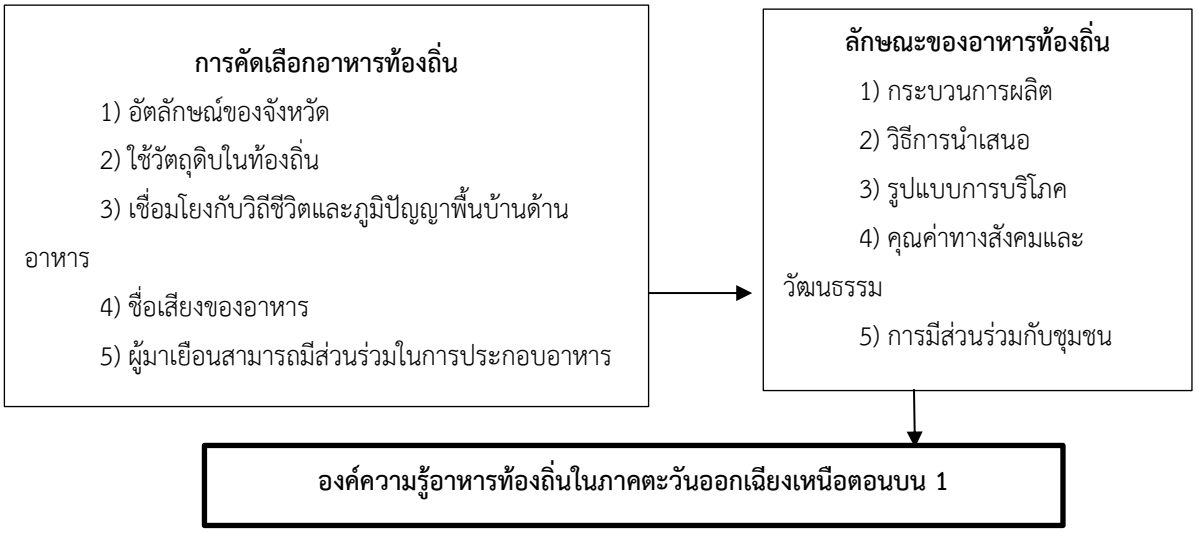

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการคัดเลือกอาหารท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

ผลการคัดเลือกอาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 แบ่งเป็นอาหารคาว 3 รายการ และอาหารหวาน 2 รายการ รวมเป็นจังหวัดละ 5 รายการ ดังรูปที่ 2 และตารางที่ 1

รูปที่ 2 อาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

ตารางที่ 1 ผลการคัดเลือกอาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

ประเภทอาหาร	เลย		หนองบัวลำภู		อุดรธานี		หนองคาย		บึงกาฬ	
	ชื่ออาหาร	ร้อยละ	ชื่ออาหาร	ร้อยละ	ชื่ออาหาร	ร้อยละ	ชื่ออาหาร	ร้อยละ	ชื่ออาหาร	ร้อยละ
คาว										
อันดับ 1	เมี่ยงโค้น	14.58	แกงหวาย	16.07	ลาบเป็ด	21.43	เมี่ยงปลานิล	16.13	ข้าวผัดแสนพัน	11.96
อันดับ 2	ข้าวปุ้นน้ำแจ่ว	12.50	ปิ้งตอง	10.71	ข้าวผัดจันผา	19.05	ปลาจุ่ม	14.52	ปลาแดกไข่	10.87
อันดับ 3	เอาะหลาม	10.42	ฮางจี่บอง	8.93	เนื้อหินดาด	16.67	อั่วปลานิล	12.90	ซุปซาว	9.78
หวาน										
อันดับ 1	มะพร้าวแก้ว	17.86	กล้วยบวชชี	24.00	ข้าวปาดใบเตย	40.00	กล้วยตาก	38.24	มะแป้มแช่อิ่ม	25.93
อันดับ 2	ข้าวแดกงา	14.29	ข้าวต้มผัด	20.00	ข้าวต้มมัดบัวแดง	32.00	มะเขือเทศเชื่อม	32.35	ข้าวเม่า	24.07

จากตารางที่ 1 พบว่า อาหารท้องถิ่นที่ได้รับการคัดเลือกสูงสุดใน 3 อันดับแรกของอาหารคาว และ 2 อันดับแรกของอาหารหวานแต่ละจังหวัด คือ เลย ประกอบด้วย อาหารคาว คือ เมี่ยงโค้น (ร้อยละ 14.58) ข้าวปุ้นน้ำแจ่ว (ร้อยละ 12.50) เอาะหลาม (ร้อยละ 10.42) อาหารหวาน คือ มะพร้าวแก้ว (ร้อยละ 17.86) และข้าวแดกงา (ร้อยละ 14.29) หนองบัวลำภู ประกอบด้วย อาหารคาว คือ แกงหวาย (ร้อยละ 16.07) ปิ้งตอง (ร้อยละ 10.71) ฮางจี่บอง (ร้อยละ 8.93) อาหารหวาน คือ กล้วยบวชชี (ร้อยละ 24) และข้าวต้มผัด (ร้อยละ 20) อุดรธานี ประกอบด้วย อาหารคาว คือ ลาบเป็ด (ร้อยละ 21.43) ข้าวผัดจันผา (ร้อยละ 19.05) เนื้อหินดาด (ร้อยละ 16.67) อาหารหวาน คือ ข้าวปาดใบเตย (ร้อยละ 40) และข้าวต้มมัดบัวแดง (ร้อยละ 32) หนองคาย ประกอบด้วย อาหารคาว คือ เมี่ยงปลานิล (ร้อยละ 16.13) ปลาจุ่ม (ร้อยละ 14.52) อั่วปลานิล (ร้อยละ 12.90) อาหารหวาน คือ กล้วยตาก (ร้อยละ 38.24) และมะเขือเทศเชื่อม (ร้อยละ 32.35) และบึงกาฬ ประกอบด้วย อาหารคาว คือ ข้าวผัดแสนพัน (ร้อยละ 11.96) ปลาแดกไข่ (ร้อยละ 10.87) ซุปซาว (ร้อยละ 9.78) อาหารหวาน คือ มะแป้มแช่อิ่ม (ร้อยละ 25.93) และข้าวเม่า (ร้อยละ 24.07) ตามลำดับ

2. องค์ความรู้เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่นบนฐานรากของชุมชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยการสร้างข้อสรุปแบบอุปมัย (analytic induction) ดังนี้

2.1 กระบวนการผลิตอาหารท้องถิ่น

อาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีกระบวนการผลิตอาหารท้องถิ่นตามวัตถุดิบ ขั้นตอนการประกอบอาหาร และความสอดคล้องของการประกอบอาหารกับวิถีชีวิต ดังรูปที่ 3

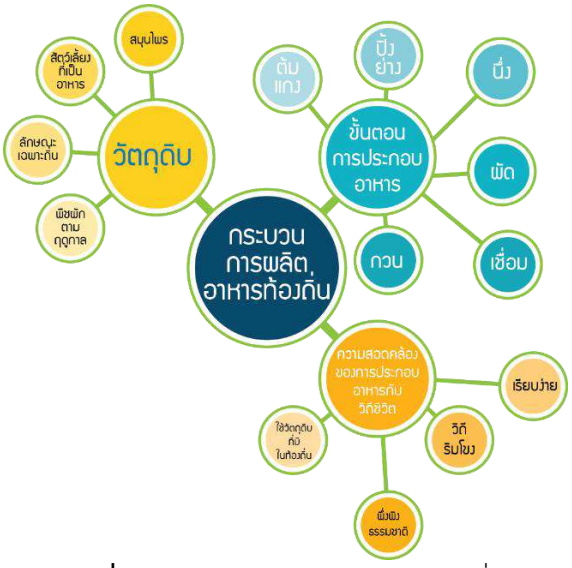

รูปที่ 3 กระบวนการผลิตอาหารท้องถิ่น

กระบวนการผลิตอาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จะเน้นวัตถุดิบที่มาจากพืชผักตามฤดูกาล หาได้ง่ายในท้องถิ่น *“เป็นอาหารพื้นบ้าน สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ก่อนจะมาเป็นอั่วปลานิล เมื่อก่อนใช้ปลาขาว ปลาตัวเล็กๆ ทำแทน แต่ตอนนี้การเลี้ยงปลานิลเยอะ และหาได้ง่าย ถ้าใช้ปลาขาวมาทำ จะทำยาก และอั่วปลานิลยัดไส้ดอกแคจะมีในจังหวัดหนองคายเป็นส่วนมาก เพราะในพื้นที่บ้านสีกายจะมีดอกแคป่าเยอะ ส่วนมากที่อื่นไม่ค่อยมีดอกแคป่า ทำให้คนต่างถิ่นตื่นเต้นที่จะรับประทานอั่วปลานิลยัดไส้ดอกแค เพราะที่อื่นอาจจะทำเป็นห่อหมก หรือเป็นทอดมันปลากรายแทน”* (สัมภาษณ์คนที่ 33, 22 กรกฎาคม 2563) ในบางพื้นที่จะนิยมนำวัตถุดิบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่มีเพียงแห่งเดียวของจังหวัด เช่น มะแป่ม จังหวัดบึงกาฬ ผักสะทอน จังหวัดเลย มาปรุงเป็นอาหารท้องถิ่น *“หมากแป่ม เป็นไม้พื้นบ้านแถวนี้ จะมีอยู่หลายในอำเภอเซกา มะแป่มเป็นไม้ป่าของป่า ส้ม (เปรี้ยว) จิ้มเกลือกินสด ชาวบ้านแถวนี้ช่วงทำไร่ทำนาหรือเอาวัวควายมาเลี้ยงมาปล่อย แล้วก็เก็บมะแป่มมากินในแต่ละมื้อ เป็นวิถีชีวิตแบบเก่า ๆ (สัมภาษณ์คนที่ 46, 24 กรกฎาคม 2563)* ชุมชนส่วนใหญ่จะมีปลาเป็นวัตถุดิบที่สำคัญ เช่น ปลาน้ำโขง ปลานิล ปลาขาว บางชุมชนยังนำสัตว์เลี้ยงที่เป็นอาหาร เช่น เป็ด ไก่ มาเป็นวัตถุดิบหลักในการประกอบอาหาร *“เราภูมิใจนะ ปลาก็เป็นปลาจากน้ำโขงแท้ๆ น้ำจิ้มรสชาติอีสานแท้ ใช้ส่วนผสมของน้ำปลาร้า เครื่องเคียงหาได้ตามท้องถิ่น ปลูกเองตามริมน้ำโขง และจะมีพวกสมุนไพร ขิง ข่า ตะไคร้ กระเทียม หอมแดง ทั้งนี้จะเป็นเครื่องสมุนไพรทั้งนั้นเลย”* (สัมภาษณ์คนที่ 29, 21 กรกฎาคม 2563) มีขั้นตอนการประกอบด้วยการต้ม แกง ปิ้ง ย่าง นึ่ง ผัด และอาหารหวานจะเป็นการเชื่อมและกวน ซึ่งขั้นตอนการประกอบอาหารท้องถิ่นแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องของวิถีชีวิตในท้องถิ่นที่เรียบง่าย พอเพียง โดยพึ่งพิงธรรมชาติป่าเขา ลำน้ำโขงและใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ภายในท้องถิ่น “กินง่าย อยู่ง่าย” แบบคนอีสาน *“ในหมู่บ้าน มีต้นหวายทั้งที่ปลูกและขึ้นเองตามธรรมชาติ สมัยก่อน*

หวายมีเยอะมาก เลยกินอยู่แบบง่าย ๆ มีหยังกะกินจั่งซั่น” (สัมภาษณ์คนที่ 10, 15 พฤศจิกายน 2563) และ *“ไทด่านซ้ายเฮา มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย พึ่งพาธรรมชาติ เน้นการใช้สมุนไพร และยึดแนวปฏิบัติบนฐานของเศรษฐกิจพอเพียง นี่คือเศรษฐกิจพอเพียงที่แท้จริง เป็นคำที่พระเทพฯ ตรัสกับป้า ป้าซาบซึ้งมาก”* (สัมภาษณ์คนที่ 1, 15 มิถุนายน 2563)

2.2 วิธีการนำเสนอ

อาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีวิธีการนำเสนออาหารท้องถิ่นตามเอกลักษณ์ของรสชาติอาหาร ภาษาและที่มาของอาหาร เครื่องเคียง และคุณค่าของอาหารท้องถิ่นที่ทำให้ชุมชนภูมิใจ ดังรูปที่ 4

วิธีการนำเสนออาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ผ่านเอกลักษณ์ของรสชาติที่กลมกล่อม เผ็ด เค็ม ขม และหวาน ที่มีความจัดจ้านในรสชาติอาหาร *“เมื่อปรุงเสร็จแล้วจะมีกลิ่นหอมมาก ในเอาะหลามต้องใส่สะคานถ้าไม่ใส่จะเหมือนขาดอะไรไป จะใส่ผักขาดไปยังไงก็ไม่เหมือนขาดสะคาน สะคานจะมีรสเผ็ด ร้อน ในเอาะหลามต้องใส่สะคานถึงจะมีรสชาติเผ็ด ร้อน”* (สัมภาษณ์คนที่ 5, 27 สิงหาคม 2563) รับประทานคู่กับผักพื้นบ้าน ผักริมรั้ว หรือผักสวนครัวที่มีอยู่ในชุมชน จะเป็นผักสดหรือผักลวกก็ได้ แจ่ว และส้มตำ เป็นเครื่องเคียงที่ช่วยเพิ่มอรรถรสในการรับประทานอาหารท้องถิ่นให้มีรสชาติดียิ่งขึ้น *“จะตักแกงหวายใส่ถ้วย รองด้วยถาด หรือพาข้าว กินกับเครื่องเคียงน้ำพริก และผักพื้นบ้านที่ใบอ่อนๆ ที่ล้าง อย่างดี จะห่อใส่จาน เอามาไว้ข้างๆ กินกับข้าวเหนียวฮ้อนๆ เข้ากันดีหลาย”* (สัมภาษณ์คนที่ 9, 15

รูปที่ 4 วิธีการนำเสนออาหารท้องถิ่น

พฤศจิกายน 2563) การตั้งชื่ออาหารท้องถิ่นจะใช้ภาษาถิ่นเป็นหลักและอิงจากกระบวนการทำ เช่น ข้าวแดกงา คำว่า “แดก” เป็นภาษาถิ่น แปลว่า นำมารวมกัน เป็นวิธีการนำงามาตำใส่ข้าวเหนียวให้รวมกันเป็นก้อน *“คำว่า "แดก" ”ฟังผ่านๆจะเหมือนคำไม่สุภาพ แต่คำว่า "แดก" ในที่นี่หมายถึงการตำ การที่เอาข้าวกับงามาแดกใส่กัน”* (สัมภาษณ์คนที่ 4, 27 สิงหาคม 2563) นอกจากนี้ ที่มาของชื่ออาหารท้องถิ่นมาจากวัตถุดิบหลักที่สำคัญในการประกอบอาหารนั้น ๆ เช่น ข้าวแดกงามีวัตถุดิบหลักจากงาเจียง ข้าวผัดแสนพันมีวัตถุดิบหลักจากต้นสิริธรวัลลี หรือต้นสามสิบประดง (ภาษาทางการ) หรือต้นแสนพัน (ภาษาถิ่น) ซึ่งวิธีการนำเสนออาหารท้องถิ่นเหล่านี้แฝงไปด้วยคุณค่าที่ทำให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในการสืบทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ ดังบทสัมภาษณ์ว่า *“เป็นการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น จากตายายเรามา ตอนนี้ก็ถ่ายทอดให้ลูกหลาน ใครมาก็ทำให้ดูถ่ายทอด”* (สัมภาษณ์คนที่ 4, 27 สิงหาคม 2563) อาหารท้องถิ่นมีสรรพคุณจากสมุนไพร การใช้วัตถุดิบที่มีเฉพาะถิ่นที่สะท้อนในรูปแบบของอาหารเพื่อสุขภาพ *“จะใช้วัตถุดิบในชุมชนเป็นส่วนมาก เรียกได้ว่า 90% จะใช้วัตถุดิบข้างนอกแค่ 10% ไม่ว่าจะเป็นปลาที่สดใหม่ แล้วก็ผักปลอดสาร เป็นอาหารเพื่อสุขภาพแล้วก็เป็นการกระจายรายได้ให้ชุมชน เพราะซื้อวัตถุดิบกับคนในชุมชน ตั้งแต่เนื้อปลา น้ำซุป น้ำจิ้ม เนื้อปลา เราก็หาในชุมชน สูตรน้ำจิ้ม และน้ำซุป จะไม่เหมือนที่อื่น กินแล้วสุขภาพดี”* (สัมภาษณ์คนที่ 30, 31 สิงหาคม 2563)

2.3 รูปแบบการบริโภค

อาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีรูปแบบการบริโภคตามลักษณะการรับประทานอาหาร และประเพณี / ช่วงเวลา ดังรูปที่ 5

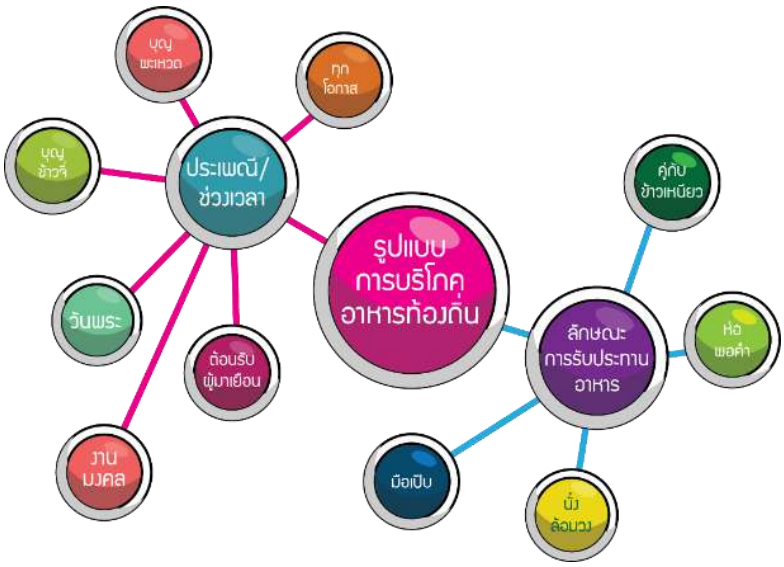

รูปที่ 5 รูปแบบการบริโภคอาหาร

รูปแบบการบริโภคอาหารในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ส่วนใหญ่จะใช้มือเปิบรับประทานคู่กับข้าวเหนียวที่เรียกว่า “จ้ำ” ลักษณะเป็นคำ ๆ เข้าปากพร้อมรับประทาน โดยปูเสื่อนั่งล้อมวงกัน มีพาข้าววางกลางวง และนั่งภายในครอบครัวแบบพร้อมหน้าพร้อมตากันทุกคน *“ลาบเป็ด เป็นอาหารขึ้นชื่อของชาวอีสาน ลักษณะการรับประทานแบบพื้นถิ่น จะนิยมใช้มือเปิบปั้นข้าวเหนียวสุกพอดีคำ รับประทานคู่กับลาบเป็ดและผักพื้นบ้านต่าง ๆ ตามฤดูกาล ปูเสื่อนั่งล้อมวง มีพาข้าวตรงกลางวงคล้ายกับขันโตกรับประทานพร้อมกันในครอบครัว มีความสุขกัน”* (สัมภาษณ์คนที่ 16, 30 สิงหาคม 2563) นอกจากนี้ ชุมชนยังนิยมใช้มือห่ออาหารที่พอดีคำที่เป็นผักสดหรือพืชสมุนไพร ประเภทเมี่ยง จะทำให้เข้าถึงรสชาติในการรับประทานยิ่งขึ้น ชุมชนนิยมรับประทานอาหารท้องถิ่นในทุกโอกาสตามความเหมาะสมและตามฤดูกาลของวัตถุดิบ *“นิยมทำทานกันในครัวเรือน สามารถทำกินได้ทุกโอกาสทำกินในครัวเรือน อยากจะทำกินตอนไหนก็ทำเพราะสะคานก็อยู่ในป่า เป็นเถาวัลย์ที่อยู่ในป่าก็ตัดมาทำ”* (สัมภาษณ์คนที่ 5, 27 สิงหาคม 2563) หรือนิยมประกอบอาหารท้องถิ่นเพื่อเป็นอาหารสำหรับผู้มาร่วมจัดกิจกรรมประเพณีฮีต 12 คอง 14 เช่น ข้าวปุ้นน้ำแจ่ว ปลาแดกไข่ นิยมทำไปร่วมงานบุญผะเหวด ข้าวปาดใบเตย นิยมทำไปร่วมงานมงคล *“ขนมข้าวปาดใบเตย คนในหมู่บ้านนิยมทำในเทศกาลงานบุญ งานมงคล มีความเชื่อว่าสิ่งที่ไม่ดีก็ให้ปาดออกไป ให้หมดเคราะห์หมดโศก แล้วทำไปวัด เวลาทำกับข้าวหรือขนมจะแบ่งไปให้วัดก่อนเสมอ เป็นการสะเดาะเคราะห์แต่งแก้กรรม บุญเบิกบ้านจะขาดข้าวปาดไม่ได้และจะนำขนมข้าวปาดใส่กระทงหน้าวัวไปด้วย”* (สัมภาษณ์คนที่ 22, 30 สิงหาคม 2563) นอกจากนี้ อาหารท้องถิ่นจะจัดเตรียมไว้สำหรับรองรับผู้มาเยือนเท่านั้น เนื่องจากต้องใช้ความพิถีพิถันในประกอบอาหาร เช่น ข้าวผัดแสนพัน ข้าวผัดจันผา หรืออั่วปลานิล

2.4 คุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม

อาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่สะท้อนตัวตนของชุมชน ภูมิปัญญาและความเชื่อ ดังรูปที่ 6

คุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรมของอาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 สะท้อนถึงภูมิปัญญาด้านการประกอบอาหารที่พึ่งพิงธรรมชาติแฝงอยู่ เช่น ปิ้งตอง เนื้อหินดาด ภูมิปัญญาด้านการถนอมอาหารแบบดั้งเดิม เช่น ปลาแดกไข่ เป็นการเก็บรักษาปลาให้รับประทานได้นานขึ้น เอาะหลาม เป็นการรักษาเนื้อสัตว์ให้รับประทานได้นานขึ้น หรือมะพร้าวแก้ว เป็นการเก็บรักษามะพร้าวให้รับประทานได้นานขึ้น *“การทำเอาะหลามเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการนำอาหารที่ถนอมไว้มาทำเป็นอาหาร เป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันต่อมาในชุมชนที่พ่อแม่เราพาทำกินมา”* (สัมภาษณ์คนที่ 4, 27 สิงหาคม 2563) และภูมิปัญญาด้านการรักษาสุขภาพโดยใช้วัตถุดิบที่เป็นสมุนไพรและผักพื้นบ้านที่มีสรรพคุณเป็นยา *“เชื่อว่าสะคานเป็นสมุนไพรที่มีฤทธิ์ร้อน ถ้าได้กินก็จะดี มันเป็นยา ขับลม ท้องอืด ท้องเฟ้อ เป็นยารักษาโรคด้วยด้วยที่มีฤทธิ์เผ็ด ร้อน ผู้เฒ่าผู้แก่บอกว่าจะทำให้ธาตุดี ทำให้เลือดลมดี ก็กินมาแต่พ่อแต่แม่เรา”* (สัมภาษณ์คนที่ 4, 27 สิงหาคม 2563)

และ *“เมี่ยงโค้น สุดยอดภูมิปัญญาอาหารเพื่อสุขภาพ”* (สัมภาษณ์คนที่ 2, 1 กรกฎาคม 2563) ที่แฝงไปด้วยคุณค่าจากสมุนไพรนานาชนิดที่มีสรรพคุณทางยา

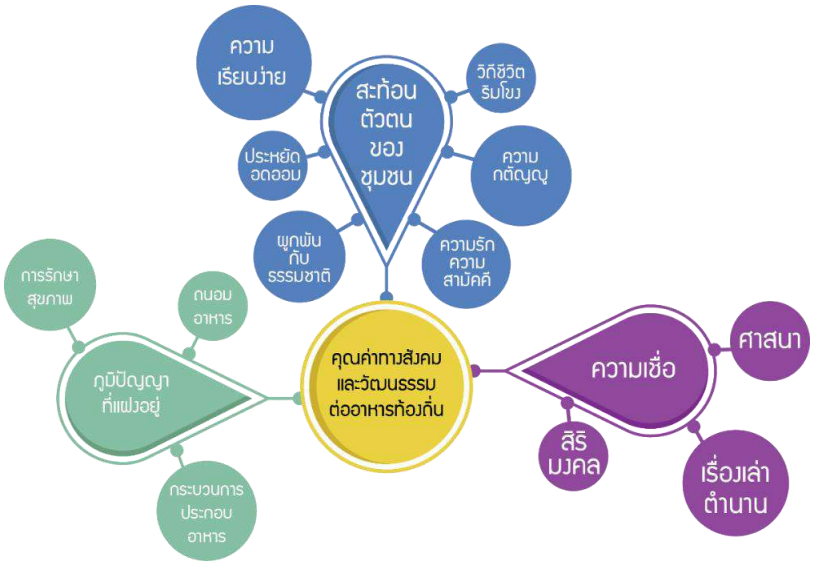

รูปที่ 6 คุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรมของอาหารท้องถิ่น

นอกจากนี้ อาหารท้องถิ่นยังแฝงด้วยความเชื่อที่เกี่ยวกับความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต เช่น “ลาบ” ที่มีคำพ้องเสียงกับคำว่า “ลาภ” เชื่อว่าจะทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จ เจอแต่สิ่งที่ดี ๆ ในชีวิต หรือเรื่องเล่าของชุมชน เช่น มะแป่มแซ่อิ่มเป็นตำนานเกี่ยวกับการก่อกำเนิดบึงโขงหลง ความเชื่อเรื่องพญานาคที่คอยปกปักรักษาบึงโขงหลง หรือตำนานทางศาสนาที่เป็นต้นกำเนิดของการถวายข้าวต้มมัดแก่พระพุทธเจ้า นอกจากนี้ อาหารท้องถิ่นยังสะท้อนตัวตนของชุมชนที่แสดงให้เห็นถึงความเรียบง่ายในการใช้ชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติและใช้วิถีชีวิตริมโขง *“เชื่อเมื่อถึงเดือน 3 เราจะทำบุญข้าวจี่ในสมัยโบราณพ่อแม่ก็บอกเราว่าให้ทำข้าวจี่กับข้าวแดกงาถวายพระพุทธเจ้า ซึ่งในเดือน 3 ต้องทำบุญข้าวเปียกข้าวสารบุญข้าวจี่ด้วยข้าวจี่ก็ต้องจี่ถวายพระ ข้าวแดกงาก็ต้องถวายพระ”* (สัมภาษณ์คนที่ 1, 15 มิถุนายน 2563) ชาวอีสานมีความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ จึงได้สืบทอดภูมิปัญญาด้านอาหารพื้นบ้านมาอย่างยาวนาน และยังรวมถึงความรักความสามัคคีของชุมชนในการช่วยกันคิดค้นหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อแปรรูปอาหารท้องถิ่นให้เกิดมูลค่าเพิ่มได้ ไม่ว่าจะเป็นมะพร้าวแก้ว หรือข้าวเม่าธัญพืชที่โด่งดังจนกลายเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัด *“เมื่อปี 2563 มีอธิบดีกรมต้องการทำสินค้าข้าวเม่าให้เป็นสินค้าพรีเมี่ยม หนึ่งปีมีจะมีสาธารณสุข พาณิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด เข้ามาตรวจอาหารว่ามีคุณภาพไหม สินค้าจะไม่มีปัญหาเพราะสินค้ามี อย. สินค้าก็ขายดี และทำขายมาหลายปีแล้ว*

สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ทำแบบเศรษฐกิจพอเพียง พ่อแม่ผลิต ลูกขาย” (สัมภาษณ์คนที่ 49, 24 กรกฎาคม 2563)

2.5 การมีส่วนร่วมของผู้มาเยือน

การมีส่วนร่วมของผู้มาเยือนต่ออาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 โดยให้ผู้มาเยือนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอาหาร โดยถ่ายทอดเอกลักษณ์ให้กับผู้มาเยือน เพื่อเป็นการยกระดับอาหารท้องถิ่น ดังรูปที่ 7

รูปที่ 7 การมีส่วนร่วมของผู้มาเยือนต่อกิจกรรมอาหารท้องถิ่น

การเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอาหารท้องถิ่นด้วยการสาธิตการประกอบอาหารท้องถิ่นให้ผู้มาเยือนได้ชม ชิม อย่างใกล้ชิด และตัวแทนชุมชนจะคอยให้ข้อมูลทุกขั้นตอนของกิจกรรมอาหารท้องถิ่น เพื่อเป็นการถ่ายทอดเอกลักษณ์ให้กับผู้มาเยือนได้สัมผัสตัวตนของชุมชนที่พึ่งพิงธรรมชาติ เน้นใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น รวมถึงบรรจุภัณฑ์จากธรรมชาติ เช่น การห่อด้วยใบตอง การพับใบตอง และสะท้อนความรักความสามัคคีในชุมชน ในรูปแบบของกิจกรรมตุ๋มโฮม ดังบทสัมภาษณ์ว่า *“ถ้านักท่องเที่ยวสนใจที่จะเข้าไปร่วมทำก็ยินดีอยู่แล้ว ที่บอกว่าเป็นเมนูสร้างมิตรภาพ สร้างมิตรภาพทั้งการกินก็ต้องกินหลายคน และเวลาทำเครื่องเคียงมันเยอะก็ต้องช่วยกันทำ ก็ยินดีที่จะให้เข้าไปช่วยกันทำ ช่วยสอน เมี่ยงโค้น เป็นความผูกพันกับธรรมชาติ เรียบง่าย ภูมิปัญญาในการรักษาสุขภาพจากพืชผักสมุนไพรพื้นบ้าน กินง่าย อยู่ง่าย อยากให้เค้ารู้จักเราแบบนี้”* (สัมภาษณ์คนที่ 2, 1 กรกฎาคม 2563) นอกจากนี้ การยกระดับอาหารท้องถิ่นเพื่อสร้างประสบการณ์และดึงดูดความสนใจของผู้มาเยือนในพื้นที่ โดยการจัดตกแต่งอาหารให้สวยงามด้วยวัสดุจากธรรมชาติ การจัดกิจกรรม Cooking class ที่มีการสาธิตการประกอบอาหาร การเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้ทดลองประกอบอาหารด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างถิ่น *“เป็นสถานที่ดูงาน เป็น*

แหล่งเรียนรู้ชุมชน เวลาที่มีแขกมาเยี่ยมชมก็จะมาดูที่นี่ คือกลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านน้อย และเปิดโอกาสให้ได้ลองทำ เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ลองทำแต่ต้องอยู่ในมาตรการของเราต้องใส่หมวกคลุมผมใส่ผ้ากันเปื้อน" (สัมภาษณ์คนที่ 6, 26 สิงหาคม 2563) นอกจากนี้ ชุมชนยังเพิ่มความหลากหลายของรายการอาหารให้ผู้มาเยือนมีทางเลือกมากขึ้น การปรับรสชาติให้เป็นกลาง เช่น ลดเผ็ด ลดเค็ม การปรับชื่ออาหารให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้นสำหรับการต้อนรับผู้มาเยือน เช่น "เนื้อหินดาด" เปลี่ยนเป็น "สเต็กออนสโตน (steak on stone)" รวมถึงการพัฒนาอาหารให้เป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือ OTOP เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มาเยือน

อภิปรายผลการวิจัย

อาหารของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรืออาหารอีสาน มีความสัมพันธ์กับกลุ่มคนและภูมิศาสตร์ รูปแบบอาหารพื้นบ้านถูกเชื่อมโยงถึงคนพื้นเมืองและภูมิภาคตามลักษณะความโดดเด่นของแต่ละพื้นที่ อาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงมีความหลากหลายของวัตถุดิบ กระบวนการประกอบอาหารที่พึ่งพิงธรรมชาติ เนื่องจากมีพื้นที่ติดกับแม่น้ำโขงและมีภูเขาล้อมรอบในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะกระบวนการปรุงอาหารท้องถิ่นที่เน้นวัตถุดิบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นตามฤดูกาล สอดคล้องกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2563 : ออนไลน์) ระบุว่า อาหารอีสานมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะทางภูมิศาสตร์ เช่น จังหวัดบึงกาฬติดริมแม่น้ำโขง สามารถหาแหล่งอาหารได้ง่ายเนื่องจากเป็นพื้นที่แหล่งอุดมสมบูรณ์ทางน้ำ ทำให้ชุมชนมีวัตถุดิบที่หลากหลาย หรืออาหารท้องถิ่นในจังหวัดเลยจะสะท้อนเอกลักษณ์จากวัตถุดิบที่มีสมุนไพรเป็นหลัก เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ของภูเขา จึงมีความโดดเด่นของพืชเฉพาะถิ่น เช่น ต้นสะทอน ที่นำมาประกอบอาหารเป็นน้ำผักสะทอนเป็นส่วนผสมของน้ำเมี่ยงที่รับประทานคู่กับเมี่ยงโค้น ผ่านการนำเสนอด้วยรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนถึงชีวิตความเป็นอยู่ สภาพภูมิอากาศหรือสภาพภูมิประเทศ ที่แสดงถึงความเป็นท้องถิ่นได้อย่างชัดเจนที่สุด นอกจากนี้ การตั้งชื่อของอาหารท้องถิ่นมาจากวัตถุดิบ หรือแหล่งกำเนิดของอาหารเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เช่น เมี่ยงปลานิลน้ำโขง แสดงถึงอัตลักษณ์ของอาหารจานหลักที่เชื่อมโยงถึงสถานที่ได้ หรือข้าวแดกงา ที่นำมาภาษาถิ่นมาตั้งชื่ออาหาร ซึ่งแหล่งกำเนิดของอาหารมีรากฐานทางภูมิศาสตร์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Robinson & Clifford (2012 : 578) ระบุว่า การนำเสนออาหารท้องถิ่นด้วยภาษาถิ่นที่สะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น จะทำให้คุณค่าของอาหารท้องถิ่นมีความหมายมากขึ้น จึงแสดงให้เห็นว่า อาหารท้องถิ่นสามารถเป็นตัวแทนของชุมชนในการถ่ายทอดความเป็นตัวตนของชุมชนได้ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการถนอมอาหารที่เป็นภูมิปัญญาพื้นถิ่นที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นและถ่ายทอดกันมาอย่างยาวนาน สอดคล้องกับ ฉวีวรรณ สุวรรณาภา, อรอนงค์ วูวงศ์, และเสริมศิลป์ สุภเมธีสกุล (2560 : 3) กล่าวว่า อาหารพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่นมี

ความหลากหลายที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ที่สามารถบ่งบอกความเป็นไทยที่ถ่ายทอดผ่านอาหารได้เป็นอย่างดี

วิธีการนำเสนออาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 เป็นรูปแบบที่เรียบง่ายและเป็นธรรมชาติตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่ พาข้าวตรงกลางวงด้วยการนั่งล้อมวงทานข้าวด้วยกันกับคนในครอบครัว รับประทานอาหารท้องถิ่นที่มีรสชาติจัดจ้าน ทั้งเผ็ด เค็ม หวาน พร้อมเครื่องเคียงด้วยผักพื้นบ้าน เนื่องจากคนอีสานมีลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่ ชอบความเรียบง่าย และยังคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม สอดคล้องกับ ปานจิตต์ ชนะกานนท์ (2563 : 1-2) กล่าวว่า อาหารอีสานมีความเรียบง่าย มีรสเผ็ด เค็ม จัดจ้าน รับประทานคู่กับผักพื้นบ้าน มีพาข้าววางตรงกลางในวงทานข้าว หากรับประทานอาหารในครอบครัวจะเรียกว่า พาข้าวในบ้าน อาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ยังแฝงไปด้วยความเชื่อที่ถูกถ่ายทอดผ่านชื่อเรียกของอาหาร เนื่องจากการดำเนินชีวิตของคนอีสานต้องการที่พึ่งทางจิตใจ เพื่อให้มีกำลังใจในการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับ เนมิ อุนากรสวัสดิ์, วิไลศักดิ์ กิ่งคา, และบุญเลิศ วิวรรณ์ (2565 : 62) กล่าวว่า คำเรียกชื่ออาหารไทย 4 ภาค ที่มีความเป็นมงคลเป็นความเชื่อพื้นบ้าน โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี “ลาบ” เป็นอาหารที่ได้รับความนิยมของคนในท้องถิ่นและนำความโชคดีให้กับผู้ที่รับประทาน

นอกจากนี้ ชุมชนมีความพร้อมในการเปิดเผยตัวตนแก่ผู้มาเยือนผ่านกิจกรรมอาหารท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสาธิตวิธีการประกอบอาหารโดยเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนมีส่วนร่วมในการประกอบอาหาร เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เนื่องจากอาหารท้องถิ่นเป็นสัญลักษณ์แทนตัวตนของชุมชนได้ที่ถ่ายทอดผ่านวิธีการปรุงอาหาร รสชาติ หรือรูปแบบการบริโภคที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สอดคล้องกับ Rachão et al. (2019 : 45) ยุลดา ทรัพย์สมบูรณ์ และวริยา ภัทรภิญโญพงศ์ (2564 : 138) ค้นพบว่า การผสมผสานแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอาหารอย่างสร้างสรรค์กับวิถีชาวนาด้วยการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการประกอบอาหารร่วมกับชุมชน เป็นการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนท้องถิ่นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย สามารถเผยแพร่องค์ความรู้อาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ให้กับกลุ่มเยาวชน เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เห็นคุณค่ารากเหง้าและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ เพื่อไม่ให้สูญหายไป

1.2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือผู้ประกอบการร้านอาหารท้องถิ่นในฐานะผู้ถูกเยือน ควรเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนมีส่วนร่วมในกระบวนการประกอบอาหาร เนื่องจากอาหารท้องถิ่นสามารถถ่ายทอดตัวตนความเป็นพื้นถิ่นได้อย่างชัดเจน ผ่านกระบวนการผลิต วิธีการนำเสนอ รูปแบบการบริโภค ที่สะท้อนคุณค่าสังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้มาเยือนได้เรียนรู้วัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ควรนำข้อมูลองค์ความรู้อาหารท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ไปจัดทำเนื้อหา (Content) ที่ส่งเสริมอาหารท้องถิ่นเพื่อบอกเล่าเรื่องราวให้กับผู้มาเยือนได้เข้าใจคุณค่าของอาหารท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาองค์ประกอบเชิงลึกขององค์ความรู้ของอาหารท้องถิ่นเฉพาะด้าน เช่น ความเชื่อที่แฝงอยู่ หรือความจริงแท้ (Authenticity) เพื่อนำมาสร้างเรื่องราวในการสื่อความหมายของอาหารท้องถิ่น (story - telling) ให้มีคุณค่าและมีความหมายเพิ่มขึ้น

2.2 การศึกษาพลวัตการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นเพื่อสกัดหาแนวทางไม่ให้อาหารท้องถิ่นสูญเสียความเป็นพื้นถิ่น

2.3 การศึกษารูปแบบในการจัดกิจกรรมอาหารท้องถิ่นในฐานะเจ้าบ้านหรือผู้ถูกเยือนที่สามารถสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำ (memorable experience) ให้กับผู้มาเยือนได้

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ สาโรจน์วงศ์. (2560). *ความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดตราด.* วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

กรุงไทย. (2567). Krungthai COMPASS เปิด 6 เทรนด์ท่องเที่ยวยุคใหม่ ดึงดูดนักท่องเที่ยวศักยภาพสูง สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจกว่า 1.35 แสนล้านบาท. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2567. แหล่งที่มา: https://krungthai.com/th/krungthai-update/news-detail/2895

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1. (2561). เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.osmnortheast-n1.moi.go.th/new

กัญญารัตน์ แก้วกมล, นิติคุณ ท้าวทอง, สุปวีณ์ รสรื่น, อนุศิษฎ์ เพชรเชนทร์, อมรรัตน์ รัตนสุภา และจันทรัศม์ ภูติอริยวัฒน์. (2564). การใช้ทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 11 (1), 75-91.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2563). เมนูอาหารอีสาน ของกินแสนอร่อยนับล้าน ณ ดินแดนอีสานประเทศไทย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564. แหล่งที่มา: https://n9.cl/jrba8

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2560). การใช้ทุนทางวัฒนธรรมเป็นพลังขับเคลื่อนไปสู่ประเทศไทย? 4.0. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2564. แหล่งที่มา: https://www.kriengsak.com/thailand-4.0

ฉวีวรรณ สุวรรณาภา, อรอนงค์ วูวงศ์ และ เสริมศิลป์ สุภเมธีสกุล. (2560). *อาหารพื้นบ้าน: กระบวนการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและจริยธรรมทางสังคมในชุมชนภาคเหนือ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่.

ชุมพล พืชพันธ์ไพศาล. (2560). การถอดองค์ความรู้ วัฒนธรรมชุมชุม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวทางในการพัฒนากลุ่มชุมชนให้มีความพร้อมเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา: วัฒนธรรมชุมชนมุสลิม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า.* 4 (3), 47-54.

ธารารัตน์ สัญญะโม, เริงวิชญ์ นิลโคตร, ประภัสสร วิเศษประภา, นริศรา กรุดนาด และ สุรเชษฐ์ ชัยประภา ทอง. (2565). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาสังคมไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.* 12 (2), 89-102.

เนมิ อุนากรสวัสดิ์, วิไลศักดิ์ กิ่งคา, และบุญเลิศ วิวรรณ์. (2565). ความสัมพันธ์ของคำเรียกชื่ออาหารกับความเชื่อและค่านิยมของคนไทย 4 ภาค. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์.* 7 (2), 59-68.

ปานจิตต์ ชนะกานนท์. (2563). *พาข้าว สำรับอาหารวัฒนธรรมอีสานร่วมสมัย.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัตย์. (2556). ความสำคัญและกิจกรรมสื่อสารเรียนรู้จากการท่องเที่ยว “อาหาร” สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดผู้หญิงชาวต่างประเทศของไทย. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย.* 8 (1), 61-72.

ยุลดา ทรัพย์สมบูรณ์ และ วริยา ภัทรภิญโญพงศ์. (2564). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารอย่างสร้างสรรค์ กรณีศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ตำบลม่วงงาม อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี. *ศิลปศาสตร์ปริทัศน์.* 16 (2), 125-140.

สุกัญญา ไหมเครือแก้ว, พราวตา จันทโร, สุภาพร อภิรัตนานุสรณ์ และ ภมรรัตน์ สุธรรม. (2560). ภูมิปัญญาวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นและความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่.* 9 (4), 274-296.

Autio, E., Pathak, S., and Wennberg, K. (2013). Consequences of cultural practices for entrepreneurial behaviors. *Journal of International Business Studies.* 44 (4), 334–362.

Choe, J. Y., & Kim, S. (2018). Effects of tourists' local food consumption value on attitude, food destination image, and behavioral intention. *International Journal of Hospitality Management.* 71, 1-10.

Rachão, S., Breda, Z., Fernandes, C., and Joukes, V. (2019). Food tourism and regional development: A systematic literature review. *European journal of tourism research.* 21, 33-49.

Robinson, R.N.S. and Clifford, C. (2012). Authenticity and festival food service experiences. *Annals of tourism research*. 39 (2), 571–600.

The Impact of Design Thinking on the Contemporary Development of Shadow Play in Xiangtan of Hunan Province

Yao Hu ,
Palphol Rodloytuk and Jingxiang Zeng
Shinawatra University, Thailand
Corresponding Author, Email: palphol@mru.ac.th

****

Abstract

Shadow play in Xiangtan is a local intangible cultural heritage project originating from Hunan, currently facing both challenges and opportunities presented by the transition to the digital age. The objective of this paper is to explore how design thinking can enhance the production and display effects of shadow play in Xiangtan, thereby improving audience viewing experience and satisfaction. This study employs a quantitative research methodology to validate its findings. Based on an innovation and development theoretical framework, this research constructs a theoretical model that examines the impact of design thinking technology on shadow play in Xiangtan.

This model is employed to investigate the relationship between design thinking and the development of shadow play in Xiangtan, identify key factors influencing the innovation and advancement of shadow play in Xiangtan play, and determine critical mediating variables related to design experience and design quality as informed by design thinking. The study sample comprised individuals of varying ages and backgrounds from Xiangtan City of Hunan Province, China, with a total of 450 questionnaires distributed. Data analysis was conducted using statistical software SPSS. The findings indicate that the application of design thinking exerts a mediating effect on enhancing user experience and satisfaction; furthermore, innovations in materials, patterns, technologies, and display forms significantly enhance both design experience and quality, subsequently exerting a positive influence on user satisfaction and behavioral intention.

This study finds that :(1) the application of design thinking method to shadow play in Xiang tan can be summarized into the following six indicators: material innovation, pattern innovation, technical innovation and performance form. (2) The effective way to innovate shadow play in Xiang tan is to use the method of design thinking to achieve a better sense of experience and satisfaction.

Keywords: Design Thinking; Contemporary Development; Shadow play in XiangTan

* Received: September 10 2024; Revised: October 13 2024; Accepted: October 14 2024

Introduction

“Design Thinking” by Brown (Tim), published in the Harvard Business Review in 2008, has the most citations, reaching 1,501 times. It can be seen from the statistics of highly cited literature that the academic influence of current design thinking research is mainly concentrated in management, design and education disciplines and their professional journals. (He Xiu Zhuan, 2024)The requirements of users, the feasibility of science and technology, and the sustainability of business are the three important constraints of design thinking, and they run through the whole process of design thinking. At the same time, The design thinking approach places significant emphasis on "innovation" and the intrinsic relationship between innovation and the three essential prerequisites. which are interdependent and mutually promoting. (Zhang Xiangyi,2017)Innovation Diffusion Theory(Everett M. Rogers,1962) is a theory used in the social sciences to explain how new ideas, practices, or products spread and are adopted in society.

Based on the above research background and practical basis, the application of design thinking in different fields has achieved remarkable results, which is of great significance to promote the development of innovation in various fields. Innovation is not equivalent to technological invention, but to create value in the process of passing technology to users through design. The way of thinking to realize this innovation process is design thinking. Design thinking is an influential, efficient and widely adopted approach to innovation. Design thinking can be widely expanded and integrated into all fields and levels of society, and anyone or groups can use design thinking to efficiently create new ideas, realize these ideas, and make them work.

This study aims to explore the influencing factors of design thinking on the innovation and development of shadow play in Xiang tan, and to verify the concept of innovation and development based on the theoretical framework of design thinking and innovation diffusion. Through quantitative research, 4 independent variables, 2 dependent variables and 2 mediating variables will be used to verify the validity of design thinking. Quantitative research will investigate the influence of six indicators of design thinking innovation dimension on the behavioral intention and satisfaction of shadow play in Xiang tan.

Research Objectives

1. To investigate the impact of design thinking on the quality and experience of shadow play in Xiangtan: This objective analyzes how the application of design thinking can enhance both the aesthetic quality and viewer engagement, thereby fostering innovation within this traditional art form.

2. To develop contemporary strategies for implementing design thinking: Through empirical research, this objective assesses how the integration of design thinking into Xiangtan's shadow play affects audience satisfaction and behavioral intentions, thereby facilitating cultural transmission and market expansion.

Research Methodology

1. Research Methodology

This paper employs quantitative research methods to gather extensive and in-depth data from multiple information sources, thereby verifying the accuracy of the research objectives. Questionnaires were distributed to college students aged 18-28 who have grown up in the digital age, aiming to understand how these young individuals influence design thinking and the varying effects of different indicators on three dependent variables related to innovation development. Consequently, this study seeks to identify the influencing factors between each independent variable and its corresponding dependent variable, specifically investigating whether design thinking can facilitate innovation and development in shadow play among young people in Xiangtan. The main components of this section include research design, a summary of research methods, questionnaire analysis, and results derived from that analysis. The chosen methodology is quantitative (questionnaire-based), utilizing regression analysis to explore relationships between dependent and independent variables. Linear regression models are employed to establish linear relationships between a dependent variable and one or more independent variables, quantifying and evaluating the degree of correlation among various factors.

2. Population and Sample

Xiangtan City is the birthplace and main inheritance area of Xiangtan shadow play. Xiangtan City is selected as the main research area for the following reasons :(1) Cultural background: Xiangtan City has a rich historical and cultural accumulation of paper, which provides rich background information for the research. (2) Inheritors: there are many non-genetic inheritors and related cultural researchers in this region, which is easy to visit and interview. (3) Innovative practice: Xiangtan City has made many attempts and practices in paper film innovation in recent years, providing practical cases for the research.

Table 1 Sample design diagram summary

Population category	Total estimate	Sample size design	Sample recruitment channel
Researchers of intangible cultural heritage	100-200 people	20-30 people	Universities, research institutes
Non-genetic heirs	5-10 people	5-10 people	Cultural Bureau, intangible cultural heritage protection
Handicraft innovator	500-1,000 people	50-70 people	Handicraft Association, cultural and creative industry Park
College students aged 18-28	Close to 200,000 people	300-350 people	Campus channels, social media, online and offline activities
Total number of people	About 200,000 people	400-460 people	

In order to ensure the scientificity and representativeness of the research results, stratified random sampling method was adopted to cover the following four groups of people: intangible cultural heritage researchers, non-genetic inheritors, process innovation practitioners, and college students aged 18-28. The total population size of Xiangtan City is about 2 million people, and a reasonable sample size should be determined according to the actual distribution

and participation of each group. According to the sample size design formula algorithm in social research, assuming that the allowable error range is ±5% and the confidence level is 95%, the total sample size can be calculated to be about 400-450 people.

3. Research Tools

Literature management software: EndNote or Zotero was used for literature collation and citation management to ensure the standardization of references.

Questionnaire design tools: Online questionnaires were created using Google Forms or SurveyMonkey to facilitate data collection and statistical analysis.

Recording equipment: high-quality recording equipment used to record interviews for subsequent analysis and collation.

Observation record Sheet: A special observation form is designed to record the details of paper film performance and creation during field observation.

Data analysis software: SPSS or Excel was used for quantitative analysis of the questionnaire data to ensure the reliability of the results.

These tools will help systematically collect and analyze data, which will lead to an in-depth discussion on the influence of design thinking on shadow play in Xiangtan.

4. Data Collection

Questionnaire was mainly used as the survey tool to collect quantitative data.

Structure: The questionnaire consists of four parts: background information, design thinking evaluation, innovation development evaluation, and challenges and suggestions.

Question type: The questionnaire mainly uses Likert Scale questions to evaluate the impact of each indicator, ranging from 1 (completely disagree) to 5 (completely agree). According to the statistical data of the number of college students in each province, the number of questionnaires issued in the three cities of the selected samples can be obtained. The specific calculated number is shown in the table below. Quantitative data is obtained according to the number, and the data is analyzed by spss software to reveal the relationship between design thinking and the innovation and development of shadow play in Xiang tan.

Questionnaire Contents:

Background information: gender, age, educational background, occupation

Innovation development evaluation: Material innovation (H1), pattern innovation (H2), technology innovation (H3), performance form innovation (H4)

Design thinking evaluation: Design experience (M1), design quality (M2),

Influence results: Satisfaction (a) Behavior intention (b)

The questionnaire was divided into two sections as follows:

4.1 User information: Personal information. The questionnaire included age, identification, and basic information about whether to participate in the shadow play in Xiang tan experience. Four information points are listed.

4.2 The second part uses a five-point Likert scale. The variables designed in this study include material innovation, pattern innovation, technological innovation, display form innovation, design experience, design quality, satisfaction and behavioral intention, 4 independent variables, 2 dependent variables and 2 intermediate variables. A total of 54 questions are included.

Through 54 questions, we can understand which indicators play a decisive role in the innovation and development of shadow play in Xiang tan under the intervention of design thinking, and whether there is synergy between these indicators. This paper reviews the influence of design thinking on the innovation and development of shadow play in Xiang tan.

5. Data Analysis

5.1 Descriptive Analysis

Table 2 Study population information

Variable	Count	Add up the total%	Total %
Age			
18-28	141	33.9 %	33.9 %
29-38	138	33.2 %	67.1 %
39-55	104	25.0 %	92.1 %
55 and up	33	7.9 %	100.0 %
Occupation			
Students	169	40.6 %	40.6 %
Craft innovation experience	136	32.7 %	73.3 %
Non-genetic heirs	8	1.9 %	75.2 %
Researcher of non-heritage culture	103	24.8 %	100.0 %
Have you ever participated in shadow Play in Xiangtan related activities			
No	155	37.3 %	37.3 %
Yes	261	62.7 %	100.0 %

5.2 Reliability analysis

Table 3 Reliability analysis

Dimensionality	Number of terms	Sample size	Cronbach α系数
Pattern innovation	6	416	0. 838
Exhibition form innovation	6	416	0. 853
Technological innovation	6	416	0. 948
Material innovation	5	416	0. 828
Design experience	8	416	0. 872
Design quality	8	416	0. 862
Satisfaction	5	416	0. 827
Behavioral intention	6	416	0. 949

Reliability analysis is used to study the reliability and accuracy of responses to quantitative data (especially attitude scale questions). It is mainly judged by α coefficient. If the value is higher than 0.8, it indicates high reliability. If the value is between 0.7 and 0.8, the reliability is good. If the value is between 0.6 and 0.7, the reliability is acceptable. If this value is less than 0.6, it indicates poor confidence.

As can be seen from the above table, α coefficients of each dimension of the questionnaire are greater than 0.8, indicating high reliability of the questionnaire and reliable data.

Table 4 Validity analysis

KMO value	Bartlett Sphericity test		
	Approximate chi-square	df	Sig.
0.940	11503.068	1225	<0.001

Validity analysis assesses the design rationality of quantitative data, particularly attitude scale questions. This is judged using the KMO and Bartlett sphericity tests.For the KMO value:> 0.8 indicates strong suitability for information extraction and good validity.0.7 – 0.8 suggests a better suitability for information extraction, indicating better validity.0.6 – 0.7 suggests acceptable extraction, but validity is moderate.< 0.6 indicates difficulty in extracting information, reflecting poor validity.Additionally, the Bartlett test requires a P-value less than 0.05 to confirm good validity.

As shown in the table, the KMO value > 0.8 and Bartlett P-values are all less than 0.05, indicating strong validity for the questionnaire.

5.3 Confirmatory factor analysis

Subsequently, confirmatory factor analysis is carried out through the eight factors divided by the above analysis, and the results are as follows:

Table 5 Confirmatory factor analysis

Factor analysis	Entry	coefficient	standard error	Z-Value	P value	Standardized Coefficients
Material Innovation	A1	0.812	0.053	15.328	< .001	0.705
	A2	0.81	0.055	14.703	< .001	0.683
	A3	0.848	0.054	15.715	< .001	0.719
	A4	0.736	0.052	14.137	< .001	0.663
	A5	0.903	0.056	16.189	< .001	0.735
Innovative performance form	B1	0.879	0.055	16.064	< .001	0.723
	B2	0.83	0.054	15.288	< .001	0.698
	B3	0.871	0.058	15.05	< .001	0.689
	B4	0.853	0.054	15.888	< .001	0.716
	B5	0.79	0.054	14.647	< .001	0.674

	B6	0.812	0.052	15.529	< .001	0.704
Technological innovation	C1	1.172	0.052	22.494	< .001	0.877
	C2	1.13	0.05	22.374	< .001	0.874
	C3	1.107	0.051	21.574	< .001	0.855
	C4	1.114	0.052	21.629	< .001	0.856
	C5	1.147	0.051	22.342	< .001	0.873
	C6	1.079	0.049	21.997	< .001	0.865
Pattern innovation	D1	0.944	0.063	15.047	< .001	0.694
	D2	0.947	0.066	14.432	< .001	0.672
	D3	0.928	0.064	14.404	< .001	0.671
	D4	0.919	0.064	14.412	< .001	0.671
	D5	0.949	0.064	14.896	< .001	0.689
	D6	0.944	0.064	14.783	< .001	0.685
Design experience	M1	0.999	0.065	15.41	< .001	0.695
	M2	0.945	0.064	14.77	< .001	0.673
	M3	0.947	0.064	14.81	< .001	0.674
	M4	0.977	0.065	15.113	< .001	0.685
	M5	0.961	0.064	14.947	< .001	0.679
	M6	0.986	0.065	15.255	< .001	0.69
	M7	0.921	0.064	14.432	< .001	0.661
	M8	0.959	0.065	14.702	< .001	0.671
Design quality	MM1	0.902	0.063	14.393	< .001	0.663
	MM2	0.871	0.063	13.867	< .001	0.644
	MM3	0.887	0.062	14.217	< .001	0.656
	MM4	0.959	0.063	15.108	< .001	0.688
	MM5	0.948	0.065	14.597	< .001	0.67
	MM6	0.916	0.063	14.497	< .001	0.667
	MM7	0.948	0.064	14.754	< .001	0.675
	MM8	0.873	0.064	13.707	< .001	0.638
Satisfaction	Y1	0.839	0.052	16.012	< .001	0.732
	Y2	0.82	0.056	14.75	< .001	0.686
	Y3	0.842	0.056	15.06	< .001	0.699
	Y4	0.852	0.058	14.762	< .001	0.688
	Y5	0.806	0.054	14.925	< .001	0.694
Behavioral intention	YY1	1.199	0.052	23.168	< .001	0.892
	YY2	1.116	0.05	22.298	< .001	0.872
	YY3	1.151	0.051	22.398	< .001	0.874
	YY4	1.115	0.052	21.489	< .001	0.852
	YY5	1.115	0.05	22.2	< .001	0.87
	YY6	1.123	0.052	21.783	< .001	0.86

In terms of measurement relations, the absolute values of the standardized load system are greater than 0.6 for each measurement relationship and are significant, which means that there is a good measurement relationship.

Then this paper analyzes the discriminative validity and aggregation validity of each dimension.

Table 6 CR and AVE analysis

Factor	Combined reliability CR value	Average variance extraction AVE value
Pattern innovation	0.84	0.552
Exhibition form innovation	0.853	0.576
Technological innovation	0.95	0.793
Material innovation	0.83	0.593
Design experience	0.873	0.528
Design quality	0.864	0.509
Satisfaction	0.83	0.591
Behavioral intention	0.95	0.798

Confirmatory factor analysis AVE(mean variance extraction) and CR(combined reliability) are used for the analysis of polymerization validity (convergence validity). Generally, if AVE is greater than 0.5 and CR is greater than 0.7, the polymerization validity is high.

As can be seen from the above table, AVE values corresponding to a total of 8 factors are all greater than 0.5, and CR values are all higher than 0.7, which means that the analyzed data has good aggregation (convergence) validity.

5.4 Regression Analysis

In order to avoid the influence of collinearity problem between data, the structural equation model is established by PLS algorithm.

Firstly, the path coefficient is analyzed, and the results are as follows:

Direct effect

Table 7 Direct effect path coefficients

	Path coefficient	Standard deviation	T-value	P-value
Pattern I -> S	0.041	0.052	0.795	0.427
Pattern I -> B I	0.142	0.05	2.814	0.005
Pattern I -> D E	0.135	0.049	2.747	0.006
Pattern I -> D Q	0.125	0.056	2.245	0.025
Performance F -> S	-0.005	0.061	0.084	0.933
Performance F -> B I	0.138	0.055	2.489	0.013
Performance F -> D E	0.226	0.054	4.158	0
Performance F -> D Q	0.254	0.054	4.678	0

Technological I -> S	0.261	0.057	4.597	0
Technological I -> B I	0.179	0.057	3.131	0.002
Technological I -> D E	0.161	0.056	2.901	0.004
Technological I -> D Q	0.129	0.056	2.3	0.021
Material I -> S	0.123	0.063	1.931	0.053
Material I -> B I	0.11	0.055	1.994	0.046
Material I -> D E	0.173	0.054	3.192	0.001
Material I -> D Q	0.169	0.055	3.061	0.002
Design E -> S	0.155	0.057	2.717	0.007
Design E -> B I	0.17	0.054	3.13	0.002
Design Q -> S	0.156	0.055	2.845	0.004
Design Q -> B I	0.127	0.055	2.329	0.02

It can be seen from the data that "pattern innovation" has significant direct effects on behavior intention (path coefficient 0.142, p=0.005), design experience (path coefficient 0.135, p=0.006) and design quality (path coefficient 0.125, p=0.025). However, the direct effect of pattern innovation on satisfaction (path coefficient 0.041, p=0.427) is not significant, which indicates that although pattern innovation has a positive effect on improving participants' behavioral intention and design experience, it has no obvious effect on improving satisfaction.

Secondly, the innovation of the form of exhibition shows significant direct effects in many aspects. For example, the direct effects of presentation form on design experience (path coefficient 0.226, p<0.001) and design quality (path coefficient 0.254, p<0.001) are significant, as are behavioral intentions (path coefficient 0.138, p=0.013). However, the effect of presentation format on satisfaction is not significant (path coefficient -0.005, p=0.933), which may suggest that the improvement of presentation format affects design experience and quality more than it directly improves satisfaction.

Technological innovation showed significant direct effects on improving satisfaction (path coefficient 0.261, p<0.001), behavior intention (path coefficient 0.179, p=0.002), design experience (path coefficient 0.161, p=0.004) and design quality (path coefficient 0.129, p=0.021). This shows that technological innovation is a key factor that can improve results across the board.

In addition, although material innovation is close to the significance level, satisfaction (path coefficient is 0.123, p=0.053) fails to reach statistical significance. However, it has a significant impact on behavior intention (path coefficient is 0.11, p=0.046), design experience (path coefficient is 0.173), and design experience (path coefficient is 0.173). The direct effect of p=0.001) and design quality (path coefficient 0.169, p=0.002) was significant. This indicates that material improvement can significantly improve the design experience and quality, thereby indirectly affecting the behavioral intention of participants.

The direct effect of design experience and design quality on satisfaction and behavior intention is also very significant. The path coefficient of design experience to satisfaction was 0.155 (p=0.007), and that of behavior intention was 0.17 (p=0.002). The path coefficient of design quality to satisfaction was 0.156 (p=0.004), and that of behavior intention was 0.127 (p=0.02). These results suggest that good design experience and quality can significantly improve participants' satisfaction and behavioral intention.

In general, the direct effects of various innovation factors in different aspects have different focuses, and these data provide valuable empirical evidence for improving design and innovation strategies.

Mediating effect

Secondly, the intermediary effect is analyzed.

Table 8 Path coefficients of mediated effects

	Mediating effect	Standard deviation	T-Value	p-Value
P I -> D E -> S	0.021	0.012	1.82	0.069
P I -> D E -> B I	0.023	0.011	2.056	0.04
P I -> D Q -> S	0.02	0.012	1.648	0.099
P I -> D Q -> B I	0.016	0.01	1.538	0.124
P F -> D E -> S	0.035	0.016	2.225	0.026
P F -> D E -> B I	0.038	0.016	2.336	0.02
P F -> D Q -> S	0.04	0.017	2.317	0.021
P F -> D Q -> B I	0.032	0.016	1.997	0.046
T I -> D E -> S	0.025	0.013	1.937	0.053
T I -> D E -> B I	0.027	0.013	2.048	0.041
T I -> D Q -> S	0.02	0.012	1.689	0.091
T I -> D Q -> B I	0.016	0.01	1.619	0.105
M I -> D E -> S	0.027	0.013	2.02	0.043
M I -> D E -> B I	0.029	0.013	2.32	0.02
M I -> D Q -> S	0.026	0.013	2.083	0.037
M I -> D Q -> B I	0.022	0.012	1.733	0.083

The analysis of mediating effects explores complex relationships between variables, focusing on the roles of design experience and design quality. The mediating effect of "pattern innovation" on "satisfaction" through design experience is 0.021 (p=0.069), nearing significance, while the effect on "behavioral intention" is 0.023 (p=0.04), indicating significance. This suggests that part of the effect on behavioral intention is achieved via improved design experience, accounting for 12.7% of the total effect.

For "exhibition form innovation," the mediating effect of design experience on satisfaction is 0.035 (p=0.026), and on behavioral intention, it is 0.038 (p=0.02), both significant. Design quality shows significant mediating effects on both satisfaction (0.04, p=0.021) and behavioral intention (0.032, p=0.046). Design experience contributes to 50% of the total effect on satisfaction and 18.3% on behavioral intention, while design quality contributes 57.1% and 15.4%, respectively.

In "technological innovation," the mediating effect of design experience on satisfaction is 0.025 (p=0.053), and on behavioral intention is 0.027 (p=0.041), showing significance only for behavioral intention. Design quality's effect on satisfaction (0.02,

p=0.091) and behavioral intention (0.016, p=0.105) is not significant, with design experience accounting for 8.2% of the total effect on satisfaction and 12.1% on behavioral intention.

For "material innovation," the mediating effect of design experience on satisfaction is 0.027 (p=0.043) and on behavioral intention is 0.029 (p=0.02), both significant. The mediating effect of design quality on satisfaction is 0.026 (p=0.037), while its effect on behavioral intention (0.022, p=0.083) is not significant. Design experience accounts for 15.3% of the total effect on satisfaction and 18% on behavioral intention, while design quality contributes 14.8% and 13.7%, respectively.

In conclusion, innovation factors impact satisfaction and behavioral intention via design experience and design quality. Understanding these mediating effects highlights the need to consider both direct and indirect effects in the design process to enhance overall outcomes.

Finally, the overall influence relationship between variables is as follows:

Table 9 Overall influence relation values of variables

	gross effect	standard deviation	T-value	p-value
P I -> S	0.082	0.053	1.535	0.125
P I -> B I	0.181	0.05	3.597	0
P I -> D E	0.135	0.049	2.747	0.006
P I -> D Q	0.125	0.056	2.245	0.025
P F -> S	0.07	0.059	1.18	0.238
P F -> B I	0.208	0.054	3.885	0
P F -> D E	0.226	0.054	4.158	0
P F -> D Q	0.254	0.054	4.678	0
T I -> S	0.306	0.055	5.539	0
T I -> B I	0.223	0.057	3.907	0
T I -> D E	0.161	0.056	2.901	0.004
T I -> D Q	0.129	0.056	2.3	0.021
M I -> S	0.176	0.063	2.801	0.005
M I -> B I	0.161	0.053	3.017	0.003
M I -> D E	0.173	0.054	3.192	0.001
M I -> D Q	0.169	0.055	3.061	0.002
D E -> S	0.155	0.057	2.717	0.007
D E -> B I	0.17	0.054	3.13	0.002
D Q -> S	0.156	0.055	2.845	0.004
D Q -> B I	0.127	0.055	2.329	0.02

The total effect of pattern innovation on satisfaction was 0.082 (p=0.125), showing a positive but non-significant influence, while the effect on behavioral intention was 0.181 (p<0.001), indicating a significant positive impact. The effects on design experience and design quality were 0.135 (p=0.006) and 0.125 (p=0.025), respectively, showing significant positive impacts, implying that pattern innovation enhances design experience and quality, influencing behavioral intentions positively.

The total effect of performance form innovation on satisfaction was 0.07 (p=0.238), non-significant, but its effect on behavioral intention was 0.208 (p<0.001), showing a significant positive impact. The effects on design experience and design quality were 0.226 (p<0.001) and 0.254 (p<0.001), indicating strong positive impacts, thus improving behavioral intentions significantly.

For technological innovation, the total effect on satisfaction was 0.306 (p<0.001) and on behavioral intention was 0.223 (p<0.001), both significant. Effects on design experience and design quality were 0.161 (p=0.004) and 0.129 (p=0.021), indicating positive impacts, suggesting that technological innovation improves satisfaction and indirectly promotes behavioral intention.

The total effect of material innovation on satisfaction was 0.176 (p=0.005), and on behavioral intention was 0.161 (p=0.003), both significant. Effects on design experience and design quality were 0.173 (p=0.001) and 0.169 (p=0.002), showing positive impacts, suggesting that material innovation enhances satisfaction and behavioral intentions.

As mediating variables, design experience and design quality had significant total effects on satisfaction (0.155, p=0.007; 0.156, p=0.004) and behavioral intention (0.17, p=0.002; 0.127, p=0.02), showing that both directly improve satisfaction and behavioral intention.

In conclusion, innovation factors affect satisfaction and behavioral intention through direct and indirect effects, providing insight for developing comprehensive innovation strategies to enhance participants' experiences and satisfaction.

Finally, the summary model diagram is as follows:

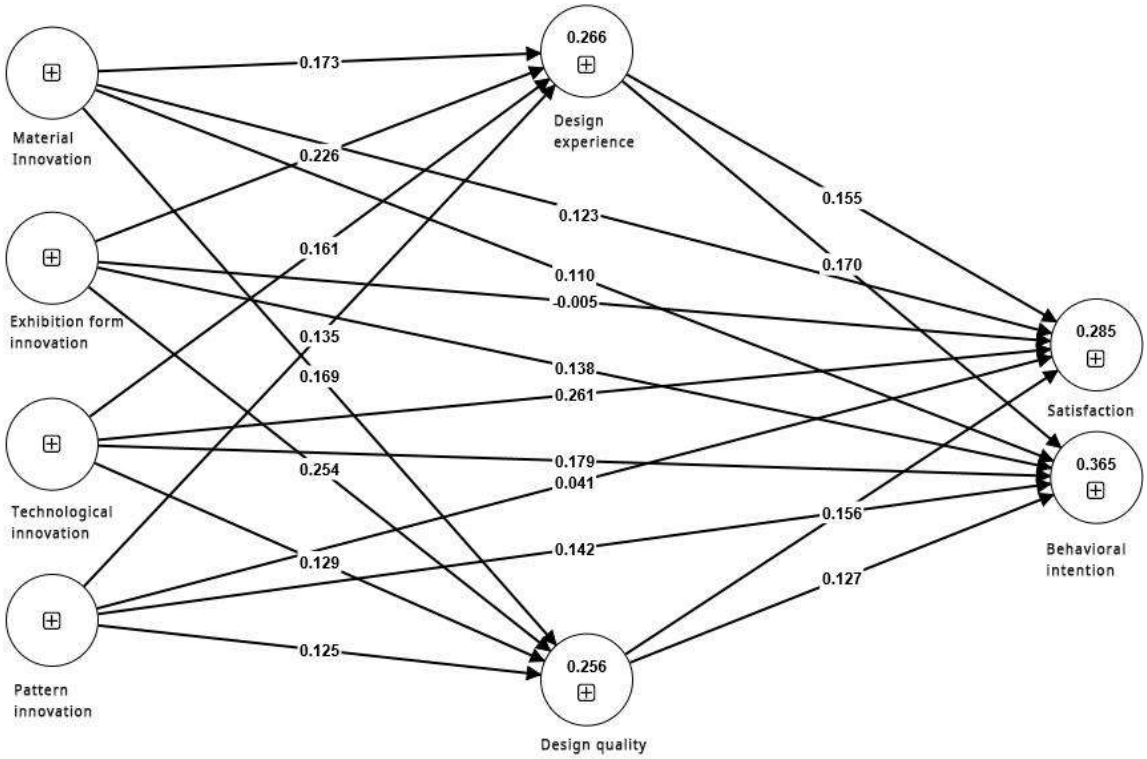

Figure 1 Final validation model diagram

Research Conceptual Framework

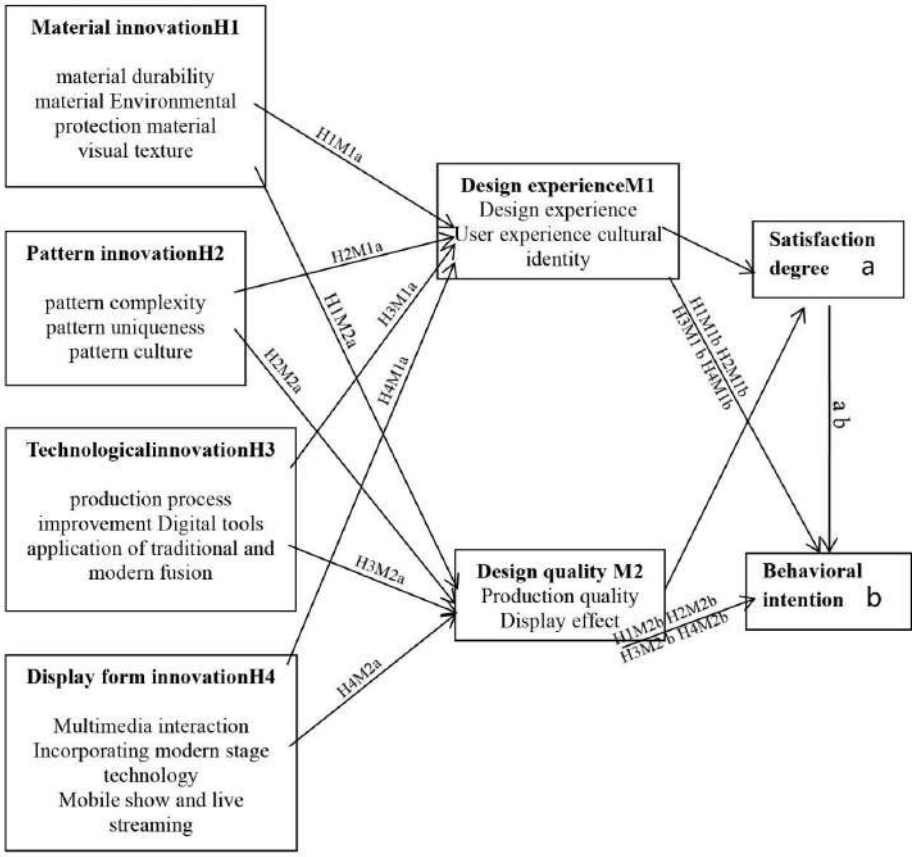

Figure 2 Research Conceptual framework

Research Results

The data were collected through interviews and questionnaires with intangible cultural heritage researchers, non-genetic inheritors, craft innovators, and college students in Xiangtan City, Hunan Province. The findings indicate that innovations in materials, patterns, technology, and performance forms significantly positively affect design experience, design quality, user satisfaction, and behavioral intention. Design experience and quality, driven by design thinking, act as mediators. Specifically, innovative materials and technologies enhance user experience, cultural identity, production quality, and visual effects, thereby increasing satisfaction and viewing intent. The structural equation model confirms relationships between design experience, design quality, and user satisfaction. Technological and performance innovations are closely linked to design experience. Utilizing design thinking effectively enhances material, pattern, technology, and performance innovations, ultimately improving user experience and satisfaction.

Section 1: Design Thinking and Its Impact on the Inheritance and Innovation of Shadow Play in Xiangtan

Design thinking is instrumental in prolonging the lifespan of shadow puppetry props by utilizing durable, eco-friendly materials that resonate with contemporary sustainability principles, thereby enhancing cultural identity and user experience. The incorporation of high-quality materials and distinctive pattern designs not only elevates visual appeal but also fosters deeper emotional connections and cultural recognition. However, the complexity of these patterns necessitates a more sophisticated production process, which can be refined through design thinking methodologies. Furthermore, the integration of digital tools and modern technology with traditional craftsmanship introduces innovative visual effects, improves production quality, and enhances accessibility, rendering shadow puppetry more captivating for contemporary audiences.

Design thinking plays a key role in extending the life of shadow puppetry props by incorporating durable, environmentally friendly materials that align with modern sustainability concerns, improving cultural identity and user experience. High-quality materials and unique pattern designs not only enhance visual appeal but also deepen emotional resonance and cultural recognition. The use of complex patterns, however, demands a more refined production process, which can be optimized through design thinking. Additionally, integrating digital tools and modern technology with traditional craftsmanship introduces innovative visual effects, enhances production quality, and increases accessibility, making shadow puppetry more engaging for modern audiences.

Furthermore, multimedia interaction and advanced stage technology boost audience participation and satisfaction, but also necessitate high production standards. Mobile exhibitions and live streaming extend the cultural reach of shadow puppetry but require quality adaptations to suit diverse display environments. The fusion of traditional skills with modern technology is essential for preserving the essence of shadow puppetry while meeting contemporary expectations.

Section 2: Strategies for Contemporary Development Using Design Thinking

To promote the sustainable development of Shadow Play in Xiangtan, design thinking can be employed to enhance user experience and cultural identity. This is achieved through optimizing materials, patterns, techniques, and presentation formats, guided by user research and iterative processes. Selecting durable, environmentally friendly materials and distinctive pattern designs can improve satisfaction and deepen cultural connections. By focusing on design experience and quality, strategies can be developed to meet modern audience needs while maintaining traditional cultural values. These strategies ensure that user satisfaction and behavior intention are aligned with the long-term sustainability of Shadow Play, fostering a balance between innovation and preservation.

Discussion

Sample Demographic Characteristics:

Age distribution: The sample is dominated by young people, with the population aged 18-28 and 29-38 accounting for 67.1%, which has a strong appeal to young people.

Occupational distribution: students are the largest group, accounting for 40.6%; Those engaged in technological innovation accounted for 32.7%, and those engaged in intangible cultural heritage accounted for 24.8%. Only 1.9% had no genetic background, showing a diverse career experience.

Participation in the activity: the proportion of participants in Xiangtan paper shadow activity is as high as 62.7%, indicating that they have a certain understanding of Xiangtan paper shadow art, which provides a solid data basis for studying the influencing factors and effects of paper shadow art.

Reliability analysis: Cronbach's α coefficient of each dimension was more than 0.8, and this data had high reliability and research value.

Validity analysis: the KMO value of the questionnaire was 0.940, and the p value of Bartlett test was lower than 0.001, which was suitable for information extraction. The exploratory factor analysis extracted eight factors that were consistent with their structurally indicative strong construct validity.

Based on the research findings and conclusions, the following recommendations are proposed:

1. Improve the audience's enthusiasm according to the factors that affect the audience's use intention and behavior. If the audience wants to get knowledge, they can take the initiative to understand shadow play in Xiangtan by publishing tasks. For example, they can jointly produce videos with the school to let students learn relevant knowledge of shadow play in Xiangtan in an entertaining way, so as to cultivate and strengthen the audience's habits.

2. Pay attention to the needs of the audience and the root cause of the audience's active publicity. After understanding Xiangtan paper film, the audience propagandas Xiangtan paper film to realize their personal value and form a virtuous cycle. In addition, actively provide the audience with interesting and quality shadow play in Xiangtan content to improve the audience viscosity.

3. As a traditional intangible cultural heritage, shadow play in Xiangtan should avoid information deviation and misleading in the process of dissemination. To provide high-quality and accurate video content for the audience, enhance the audience's experience in the viewing process and subsequent audience satisfaction, and promote the healthy and sustainable development of Xiangtan paper and film communication culture, video producers need to pay attention to it at all times.

4. Viewers expect high-quality content in the video of shadow play in Xiangtan when watching the animation of shadow play in Xiangtan. Including the profound cultural background and educational elements, the appeal of the video display, etc. Perceived interest, as the driving force of user behavior influence, needs to tell real stories, such as the development process of traditional skills, the story of inherited characters or the production process of shadow play in Xiangtan, so as to maintain users 'attention and interest in shadow play in Xiangtan and establish emotional connections.

Research limitations

1. Sample limitation: This study is mainly based on interviews with intangible cultural heritage researchers, non-genetic inheritors, people with experience in folk art innovation and college students. The number of samples is limited, which may not fully represent the views of all audiences.

2. Short observation time: the field observation time is short, which cannot fully 98 cover all the details of the daily work of the inheritors, and may miss some important information.

3.Cultural differences: Audiences from different regions and cultural backgrounds may have different understandings and acceptances of Xiangtan paper films, and the research fails to fully consider these factors.

References

Allison, LN (2008). *Designerly ways of knowing*. Design Issues, 24 (4),102-103. https://doi.org /10.1162/desi.2008.24.4.102

Frayling, C. (1993). *Innovation as Usual: How to Help Your People Bring Great Ideas to Life.* .Phaidon Press.

He, Xiuchuan., X.& P. (2024). *Bibliometric and content analysis of 20 years of international research on design thinking* . Packaging Engineering. 45 (12), 105-120https://doi.org/ 10.19554/j.cnki.1001-3563.2024.12.011

Liu, L. Y., & Zheng, G. Q. (2023). *Research hotspots, trends, and prospects of design thinking at home and abroad.* Packaging Engineering, 44 (22), 34-44.https://doi.org/42.10. 19554/j.cnki.1001-3563.2023.22.005

Rogers, E. M. (2002). *Diffusion of preventive innovations*.Addictive Behaviors, 27 (6), 989-993. https://doi.org/10.1016/S0306-4603(02)00300-3

Yang, X. (2015). *The Development Direction and Key Issues of Cultural Heritage Digital Information Display and Dissemination in the Context of New Media*. Design, 2015 (13), 76-77. https://doi.org/10.1016/j.cnki.2015.01.002

แนวทางการสร้างความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

Guidelines for the Sustainable Success of Wellness Tourism in Thailand

ปุณณภัสสร สุนทรธีรสุทธิ์,
ชลธิศ ดาราวงษ์ และ รมิดา วงษ์เวทวณิชย์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
Punnapassorn Suntornteerasut,
Chonlatis Darawong and Ramida Wongvedvanij
Sripatum University at Chonburi, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 63900055@chonburi.spu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จและพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับตัวแทนจากองค์กรและนักท่องเที่ยว ผู้ให้ข้อมูลหลักมีจำนวน 24 คน ได้แก่ ตัวแทนจากหน่วยงานราชการ จำนวน 5 คน ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 5 คน และนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 14 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงในการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อค้นหาปัจจัยความสำเร็จและพัฒนาแนวทางความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานที่มั่นคงและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีความหลากหลายและคุณภาพสูง และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ; การพัฒนาความยั่งยืน; วิจัยเชิงคุณภาพ

* วันที่รับบทความ : 12 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 2 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 4 มิถุนายน 2567
Received: May 12 2024; Revised: June 2 2024; Accepted: June 4 2024

Abstract

The objectives of this research were to study the success factors and develop sustainable plan for wellness tourism in Thailand. The research employed a qualitative approach, using in-depth interviews with stakeholders and tourists. Key informants included 24 people who are 1) five government agency representatives, 2) five wellness tourism business operators, and 3) 14 wellness tourists. Purposive sampling was used to collect data, and the data from the interviews were analyzed to identify success factors and develop sustainable approaches to wellness tourism in Thailand.

The research found that the success factors of the wellness tourism business in Thailand consisted of stable infrastructure and complete facilities, diverse and high-quality wellness tourism activities, and local community involvement.

Keywords: Wellness Tourism; Sustainability Development; Qualitative Research

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่เน้นการดูแลและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและประสบการณ์ที่มุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ หรือจิตวิญญาณ และสุขภาพองค์รวมภายใต้พื้นฐานของความยั่งยืน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม เช่น การเดินป่า กิจกรรมการนวด การทำสปา อาบน้ำแร่หรือน้ำพุร้อน ฝึกปฏิบัติสมาธิ และการใช้สมุนไพรเพื่อสุขภาพ เป็นต้น (กรมการท่องเที่ยว, 2566) โดยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ 1) การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ มุ่งเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผ่อนคลายและฟื้นฟูร่างกาย เช่น การนวด อบสมุนไพร และธรรมชาติบำบัด และ 2) การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ มุ่งเน้นการฟื้นฟูและบำบัดร่างกายหรือจิตใจด้วยการรักษาทางการแพทย์เฉพาะทางหรือการกายภาพบำบัด (หิรัญญา กลางนุรักษ์ และเกิดศิริ เจริญวิศาล, 2566 : 185)

ตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั่วโลกมีมูลค่ากว่า 817 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี พ.ศ. 2566 และคาดว่าจะขยายตัวถึง 1.3 ล้านล้านเหรียญสหรัฐภายในปี พ.ศ. 2568 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย เนื่องจากสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูง มีวันพักยาว และใช้จ่ายเฉลี่ยต่อการเดินทางมากกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป (ภูริตา บุญล้อม, 2565) สำหรับประเทศไทยแนวโน้มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในปี พ.ศ. 2566 คาดว่าจะมีมูลค่ากว่า 25,000 ล้านบาท ด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภูเขา น้ำตก และทะเล รวมถึงเอกลักษณ์ด้านอาหาร นวดแผนไทย อบสมุนไพร และการประคบสมุนไพร (ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงเทพ, 2566) จากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้ทำให้ผู้คนทั่วโลกหันมาใส่ใจสุขภาพมากขึ้น โดยตระหนักถึงความสำคัญของการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และให้ความสำคัญกับการป้องกันโรคและการดูแลสุขภาพในระยะยาว ส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวทั่วโลกยังมี

ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และภาคการท่องเที่ยวกำลังฟื้นตัวจากวิกฤตการณ์โรคระบาด สถานการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) ที่มุ่งเน้นการรักษาเชิงป้องกัน (อภิชัย ฉัตรเฉลิมกิจ, 2566)

ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่กระจายตัวอยู่ในหลายจังหวัด โดยงานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้แก่ การนวดและสปา การนวดผ่อนคลายรูปแบบต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ (ปัทมพร อิ่มวิทยา และศรัญญา กันตะบุตร, 2564 : 296; พรรณรัตน์ บุญกว้าง, 2562 : 2) การเรียนรู้วัฒนธรรมตามสถานที่ท่องเที่ยวท้องถิ่นในจังหวัดกาฬสินธุ์ (ปฏิมาศ เสริฐเลิศ, 2562 : 2) ทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี (ณัฐนนท์ ศรีอินทราวานิช, จุฑามาส ชมผา และกุลวดี ละม้ายจีน, 2565 : 2202) การบริการอาหารเพื่อสุขภาพ, การมีสมาธิ, การเคลื่อนไหวและฟิตเนส, การพักผ่อนและผ่อนคลาย, กิจกรรมกลางแจ้ง, การหลบหนีและการรักษาทางจิต, และการขัดเกลาทางสังคมในจังหวัดภูเก็ต (Weerakit & Tkachuk, 2024 : 1) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุในจังหวัดสุพรรณบุรี (พัทธ์ธิดา คชทรัพย์, 2564 : 4) การพักผ่อนและผ่อนคลายเพื่อสร้างเสริมสุขภาพที่ดีในจังหวัดฉะเชิงเทรา (Dharawanij, 2023 : 4-5) ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มาตรฐานคุณภาพ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว และมาตรฐานคุณภาพด้านที่พักในจังหวัดชลบุรี (ดวงพร พุทธวงค์, ฐิติมา พูลเพชร และนฤมล จิตรเอื้อ, 2566 : 254) จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาดังกล่าวพบว่ารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับลักษณะเด่นของแต่ละพื้นที่

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยยังคงเผชิญความท้าทายสำคัญในการสร้างความยั่งยืนการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ปัญหาหลักคือการขาดแคลนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในสาขานี้ นอกจากนี้ ตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เติบโตอย่างต่อเนื่องทำให้การแข่งขันสูงขึ้นในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียที่มีประเทศคู่แข่งหลัก ได้แก่ สิงคโปร์, อินเดีย, ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย (ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงเทพ, 2566) เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยมีศักยภาพสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการ สนทนา ซักถามและโต้ตอบระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ถูกสัมภาษณ์ยินดีให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์และยินยอมให้บันทึกเทป สำหรับประเด็นคำถามเป็นการสัมภาษณ์แบบคำถามปลายเปิดที่ผู้สัมภาษณ์สร้างขึ้นเองเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยซึ่งประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ผู้ประกอบการสถานที่ท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว รวมทั้งหมด 24 คน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของการกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักจากการสัมภาษณ์เชิงลึกควรมีจำนวน 5 -30 คน (ประไพพิมพ์ สุธีวสินนท์ และประสพชัย พสุนนท์, 2558 : 43) และวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

1. ตัวแทนจากหน่วยงานราชการ จำนวน 5 คน : บุคลากรจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับ Wellness Tourism คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบาย นวัตกรรม และแนวโน้มในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อช่วยในการปรับปรุงและพัฒนาบริการให้ดีขึ้น ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวงสาธารณสุข

2. ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 5 คน : คัดเลือกผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านที่พัก (โรงแรม/รีสอร์ท) ด้านอาหาร ด้านสปา และด้านการจัดทัวร์

3. นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 14 คน : ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 18 - 75 ปี และมีประสบการณ์ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป เช่น การนวด สปา ทรีทเม้นท์ หรือการปรับสภาพด้านสุขภาพรูปแบบต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพ หรือการพักผ่อนที่สถานที่ส่งเสริมสุขภาพ เพื่อศึกษาความต้องการต่อการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยเลือกพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 7 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ เชียงราย หัวหิน ภูเก็ต พัทยา และสมุย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากที่สุด (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งมุ่งเน้นการได้ข้อมูลอย่างละเอียดและลึกซึ้งจากผู้ให้ข้อมูลหลัก การสัมภาษณ์เชิงลึกช่วยให้นักวิจัยสามารถสำรวจมุมมอง ความคิด และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบสัมภาษณ์ในบริบทที่หลากหลาย (Seidman, 2019 : 122) และใช้แนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interviews) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดเตรียมประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ในการศึกษา และสามารถเพิ่มเติมประเด็นคำเพื่อซักถามเมื่อต้องการให้ได้

ข้อมูลในเชิงลึกเพิ่มขึ้น ซึ่งแบบสัมภาษณ์ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคณะกรรมการจริยธรรมงานวิจัยในมนุษย์ โดยมีประเด็นคำถามดังนี้

1. แนวทางการสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนจากหน่วยงานราชการ (ตารางที่ 1) และผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (ตารางที่ 2) ประเด็นคำถาม เช่น กลยุทธ์ธุรกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การสนับสนุนจากภาครัฐต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น

2. แนวทางการสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (ตารางที่ 3) ประเด็นคำถาม เช่น ประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น

รายละเอียดของการเก็บรวบรวมข้อมูลแสดงในตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวแทนจากหน่วยงานราชการ (Government: G)

รหัส	เพศ	อายุ	ระยะเวลาสัมภาษณ์	ประสบการณ์ทำงาน (ปี)	สถานที่ทำงาน
G1	ชาย	57	41.31 นาที	3	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
G2	ชาย	52	35.11 นาที	3 ปี 5 เดือน	กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
G3	หญิง	42	15.01 นาที	5 เดือน	กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
G4	หญิง	36	10.05 นาที	3 ปี 3 เดือน	กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
G5	หญิง	54	51.43 นาที	12	กระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 2 ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Entrepreneur: E)

รหัส	เพศ	อายุ	ระยะเวลาสัมภาษณ์	ประสบการณ์ทำงาน (ปี)	สถานที่ท่องเที่ยว
E1	หญิง	39	35.48 นาที	5	เชียงใหม่, เชียงราย
E2	หญิง	47	60.00 นาที	4	ชลบุรี (พัทยา), กรุงเทพมหานคร
E3	หญิง	56	57.44 นาที	35	ชลบุรี (พัทยา)
E4	หญิง	60	49.31 นาที	30	ชลบุรี (พัทยา)
E5	หญิง	52	39.24 นาที	20	ชลบุรี (ศรีราชา)

ตารางที่ 3 นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Tourist: T)

รหัส	เพศ	อายุ	ระยะเวลาสัมภาษณ์	ประสบการณ์ทำงาน (ปี)	สถานที่ท่องเที่ยว
T1	ชาย	47	38.53 นาที	17	พัทยา, หัวหิน, เขาใหญ่, หาดใหญ่, ภูเก็ต, กระบี่, เชียงใหม่, สมุทรปราการ, กรุงเทพฯ
T2	ชาย	47	18.37 นาที	24	พัทยา, หัวหิน, เขาใหญ่
T3	ชาย	47	29.05 นาที	22	ภูเก็ต (เกาะต่าง ๆ ส่วนใหญ่ไปภาคใต้)
T4	ชาย	39	18.16 นาที	15	เชียงใหม่, ภูเก็ต, พังงา, กระบี่, พัทยา
T5	ชาย	47	25.43 นาที	20	บางแสน, สุราษฎร์ธานี, กรุงเทพมหานคร
T6	ชาย	58	16.10 นาที	30	เกาะ (จำชื่อไม่ได้)
T7	หญิง	55	12.51 นาที	20	เกาะ (จำชื่อไม่ได้)
T8	ชาย	62	33.35 นาที	31	ตราด (เกาะช้าง), ประจวบคีรีขันธ์ (บ้านกรูด), เชียงใหม่, กาญจนบุรี
T9	ชาย	22	33.37 นาที	2	ชลบุรี, กระบี่, ตราด, สุราษฎร์ธานี, เชียงราย, อุดรธานี, ภูเก็ต, กรุงเทพฯ, เพชรบุรี
T10	ชาย	61	40.19 นาที	35	สุราษฎร์ธานี (เกาะสมุย)
T11	หญิง	72	34.12 นาที	35	เชียงราย
T12	ชาย	61	20.54 นาที	30	หัวหิน, กรุงเทพฯ, ภูเก็ต, ตราด, ระยอง
T13	ชาย	60	37.45 นาที	30	เชียงใหม่, ขอนแก่น, ร้อยเอ็ด, มหาสารคาม,
T14	หญิง	54	28.13 นาที	20	กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการนำเอกสารและรายละเอียดข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์โดยกำหนดการจัดเรียงข้อมูลแบบสามเส้า การวิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นวิธีการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์วัสดุในรูปแบบต่างๆ ด้วยวิธีการที่เป็นระบบและวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถวัดได้ (Krippendorff, 2004 : 88) โดยมุ่งเน้นที่การตีความความหมายของข้อมูลในบริบททางสังคม อีกทั้งยังใช้ในการตรวจจับรูปแบบที่ปรากฏในข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์ ขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาคือการใส่รหัส (Coding) ซึ่งเป็นกระบวนการแยกส่วนและจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อเตรียมวิเคราะห์ การใส่รหัสช่วยในการระบุและจำแนกเนื้อหาตามหัวข้อหรือธีม (Themes) ที่เกี่ยวข้องซึ่งปรากฏในข้อมูล (Neuendorf, 2002 : 56)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยสามารถสรุปปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยอย่างยั่งยืนได้ 3 ปัจจัยดังนี้

1.1 โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างง่ายดายและปลอดภัย รวมถึงการมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สะดวกสบายและสนับสนุนกิจกรรมสุขภาพ ผู้ให้สัมภาษณ์มีประสบการณ์กับโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการสุขภาพภายในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถจัดกลุ่มและเสริมคำอธิบายประเด็นย่อยตามประสบการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดังนี้

การเข้าถึงบริการสุขภาพ

ประเด็นนี้เน้นถึงการมีบริการสุขภาพครบวงจรที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีมาตรฐานสากล เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของบริการและชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

"การเข้าถึงบริการสุขภาพที่ดีทำให้นักท่องเที่ยวมั่นใจว่าจะได้รับการดูแลที่ดีที่สุด" (G1)

ความสะดวกสบายและปลอดภัย

เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่สะดวกสบายและปลอดภัย เพื่อการพักผ่อนและการฟื้นฟูสุขภาพที่ดีของนักท่องเที่ยว

“โครงการท่องเที่ยวควรมีการพัฒนาให้ครอบคลุมเรื่องความปลอดภัย เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเพลิดเพลินกับการท่องเที่ยวได้อย่างสบายใจ” (G2)

“มีมาตรฐานมันช่วยให้เกิดความสบายใจในการใช้ชีวิต เรารู้สึกได้ว่าเหมือนอยู่บ้าน และอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยของตัวเอง ทำให้ไม่ต้องพะวงระหว่างการท่องเที่ยว หรือมีที่พึ่งในการท่องเที่ยวอยู่เสมอ” (T2)

“สถานที่ต้องดูปลอดภัยไว้ก่อน การที่ชาวต่างชาติมา เหมือนเรารับฝากดูแลชีวิตเค้าดังนั้นเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ และมีผลต่อภาพลักษณ์เป็นอย่างมาก และเป็นการสร้างความเชื่อภายในจิตใจในการมาท่องเที่ยวร่วมด้วย” (E1)

“เราพยายามนำเสนอถึงสถานที่ที่ปลอดภัยในการมาท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่ในขณะเดียวกันพื้นที่ธรรมชาติบางจุดที่เราอาจดูแลไม่ทั่วถึงก็ต้องคอยสอดส่องและให้ความสนใจเพื่อให้นักท่องเที่ยวปลอดภัย” (G2)

การสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

การมีสถานที่ที่พักผ่อนที่อำนวยความสะดวกสบาย สะอาด สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและเหมาะสมสำหรับกิจกรรมสุขภาพและการผ่อนคลาย

“การสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การสร้างเส้นทางเดินป่าที่มีมาตรฐาน ช่วยให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างราบรื่นและเข้าถึงได้ง่าย” (T10)

“เรื่องความสะอาดเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อมีลูกค้าเข้ามาก็ต้องดูแลให้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานบริการต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์ และความประทับใจที่ลูกค้าจะใช้ในการพิจารณาสำหรับการกลับมาใช้บริการใหม่ หรือบอกต่อคนอื่นๆ” (E1)

“เราดูข้อมูลผ่านอโกด้าแล้วเห็นที่นี้สะอาดดี น่าสนใจ มันดูน่าเที่ยวเลยตัดสินใจไป ซึ่งความสะอาดมันสะท้อนอะไรหลาย ๆ อย่างในการใช้ชีวิตในสถานที่เหล่านั้นได้เป็นอย่างดี และสะท้อนไปถึงการดูแลเอาใจใส่ด้วย” (T1)

“การนำเสนอองค์ประกอบของสถานที่ต่าง ๆ เป็นลักษณะของแวดล้อมที่สะท้อนถึงภาพลักษณ์ผ่านการมองเห็นทางกายภาพทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจอยากจะมา และทำให้การท่องเที่ยวประสบความสำเร็จได้” (E2)

การพัฒนาอย่างยั่งยืน

การริเริ่มนโยบายและโครงการที่ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแบบที่ยั่งยืน ช่วยให้ธุรกิจและชุมชนท้องถิ่นมีความมั่นคงและพร้อมตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น

“เราต้องมีการวางแผนให้กิจกรรมท่องเที่ยวของเราเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสร้างประโยชน์สูงสุดให้กับชุมชน” (G1)

“เรามีการจ้างหน่วยงานเพื่อมาชี้วัดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยมีประเด็นการท่องเที่ยวอื่นอย่างเชิงวัฒนธรรมมาประกอบเพื่อส่งเสริมและวางแผนกันในอนาคต เพื่อที่จะเป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยว และหาแนวทางในการปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว” (G1)

1.2 กิจกรรม (Activities) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพทั้งกายและจิตเป็นสิ่งที่ทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประสบความสำเร็จ โดยการนำเสนอกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น, การเที่ยวชมสถานที่ทางธรรมชาติ, และบริการนวดและ สปา ซึ่งสะท้อนถึงประสบการณ์และความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อกิจกรรมต่างๆ ที่พวกเขาได้ร่วมในระหว่างการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในไทย, แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว สามารถจัดกลุ่มและเสริมคำอธิบายประเด็นย่อยตามประสบการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดังนี้

การเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณี

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เช่น การเยี่ยมชมวัดหรือการทำบุญ, เพื่อการเชื่อมต่ออย่างลึกซึ้งกับชุมชนและเพิ่มความเข้าใจทางวัฒนธรรม

“การมีส่วนร่วมในการทำบุญที่วัดต่างๆ ช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมของที่นี่และช่วยผ่อนคลายจิตใจ” (T11)

“บรรยากาศแวดล้อมอย่างการเข้าวัด ทำบุญ ต่าง ๆ มีความแตกต่างจากสังคมที่รู้จักมา ได้เห็นกิจกรรมและเรื่องราวหลาย ๆ อย่าง ที่สร้างความรู้สึกผ่อนคลาย และมีสังคมที่เป็นกันเอง ทำให้สบายจิตใจมากขึ้น” (T11)

“เรามีของดีทางวัฒนธรรมหลายอย่าง และมีการวางนโยบายและแผนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อผลักดันให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประสบความสำเร็จ ซึ่งองค์ประกอบทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งหนึ่งที่เรานำมาใช้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้” (G2)

“การนำเสนอวัฒนธรรม ที่เกี่ยวกับศาสนา หรือวัด ต่าง ๆ ช่วยให้นักท่องเที่ยวที่สนใจด้านนี้ได้ฮีลจิตใจมากขึ้น เป็นการทำให้เค้าได้รับประสบการณ์ผ่านประเพณีไทย ซึ่งเหล่านี้จะมีการยกระดับจิตใจที่ดีและบรรเทาเรื่องราวในหัวได้” (G3)

“การนำเสนอกิจกรรมทางวัฒนธรรม อย่างการไปวัด ไปซึมซับศาสนา และทำความเข้าใจวิถีชุมชน เป็นการบำบัดทางจิตรูปแบบหนึ่ง เหมือนได้ชำระร่างจิตใจ ซึ่งบางทีนักท่องเที่ยวหลายคนเพียงแค่มาหาที่พึ่งและทำความเข้าใจในชีวิตก็มี” (G3)

“บางทีการไปวัด ได้ไปฟังเทศนา ฟังธรรม หรือการไปเข้าป่า ได้ไปสัมผัสธรรมชาติ หรือการได้อยู่ในที่สงบ ๆ หลีกหนีจากสังคมต่าง ๆ ที่เคยอาศัยอยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง เป็นการช่วยบำบัดจิตใจให้ดีขึ้นจากการทำงานได้เป็นอย่างดีครับ” (T10)

การสำรวจสถานที่ทางธรรมชาติ

การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถสำรวจและประสบกับความงามของธรรมชาติในพื้นที่ที่เยี่ยมชม เช่น การเดินป่า หรือการเยี่ยมชมป่าไม้และน้ำตก เพื่อการผ่อนคลายและค้นหาตัวตน

“การเดินป่าช่วยให้ฉันสัมผัสกับธรรมชาติและค้นพบตัวเองอีกครั้ง มันเป็นประสบการณ์ที่สุดพิเศษ” (T8)

“ทุกที่ที่เราไปไม่ว่าจะเชิงธรรมชาติหรือเชิงวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นน้ำตก ภูเขา ทะเล หรือวัดวาอารามในจังหวัดพื้นที่ต่าง ๆ ต่างมีการเตรียมการต้อนรับและนำเสนอมรดกทางวัฒนธรรมที่ดีที่ช่วยสร้างความประทับใจ” (T11)

“การท่องเที่ยว ที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้คลีนจิตใจไปกับธรรมชาติ เป็นเสมือนธรรมชาติบำบัด ได้อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่มีความสงบ และความเป็นอยู่ที่ดี หลีกหนีจากความวุ่นวายอะไรหลาย ๆ อย่าง ทำให้เกิดความประทับใจ” (E1)

“ปัจจุบันเรามีนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาธรรมชาติ เพราะประเทศไทยมีทรัพยากรที่สวยงามนักท่องเที่ยวชื่นชอบเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะภูเขา และทะเล เหล่านี้เป็นสิ่งที่ใช้ในการนำเสนอเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดี” (G1)

“ธรรมชาติในไทยเรามีอะไรหลาย ๆ อย่างที่น่าสนใจ และสามารถมาประยุกต์ใช้ในการท่องเที่ยวได้หลากหลายแบบ เช่นเดียวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพราะการเที่ยวในธรรมชาติเป็นการบำบัดจิตใจอย่างหนึ่ง” (G2)

“การมาเที่ยวน้ำตก หรือไปทะเลไม่เคยผิดหวังเลย อย่างสมุยก็มีความสวยงาม และแปลกใหม่ธรรมชาติของเกาะสมุย มีความหลากหลายในเรื่องของทะเล และธรรมชาติบนเกาะที่ทำให้รู้สึกน่าสนใจและมาเที่ยวซ้ำได้” (T14)

“การมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้วยการเดินทางเจอธรรมชาติ และชุมชนอะไรหลาย ๆ อย่าง ช่วยในเรื่องสุขภาพและใจได้ดี การบำบัดทางธรรมชาติก็สามารถช่วยฟื้นฟูร่างกายได้ ในแนวทางของมันที่มีความน่าสนใจ” (T10)

“ผมชอบมากที่จะออกมาตอนเช้าแล้วสูดอากาศ เป็นบรรยากาศที่ดีที่ช่วยฟื้นฟูทั้งร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะระหว่างมาเที่ยวทางธรรมชาติ เหมือนทำให้เราได้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติที่ช่วยบำบัดร่างกายได้ดี” (T12)

“ด้วยความที่เรามีธรรมชาติที่เหมาะกับ Wellness เราได้มีนโยบายที่จะทำให้พื้นที่เหล่านี้เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพร่วมด้วย ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการสัมผัสได้ถึงความหลากหลาย และความน่าสนใจในการท่องเที่ยว” (G5)

“การมาเที่ยวน้ำตก หรือไปทะเลไม่เคยผิดหวังเลย อย่างสมุยก็มีความสวยงาม และแปลกใหม่ทะเลหรือธรรมชาติของที่นี้มีความแตกต่างจากที่อื่น ไม่ใช่เพียงแค่ความสวย แต่ทัศนียภาพ หรือองค์ประกอบต่าง ๆ ในพื้นที่ด้วย” (T14)

การทำกิจกรรมเพื่อสุขภาพ

การจัดกิจกรรมที่เน้นสุขภาพ เช่น การเล่นโยคะบนชายหาดหรือการฝังเข็ม, ซึ่งช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตและกายให้กับนักท่องเที่ยว

“การเข้าร่วมกิจกรรมเช่นโยคะและการนวดที่สปาเป็นวิธีที่ช่วยฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ” (T9)

“ฉันรู้สึกว่าการซ้อม เล่นกีฬาที่นี้ทำให้เกิดความแข็งแรงและอยู่กับมันได้นานกว่าอยู่ที่บ้าน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้การมาเที่ยวไทย เป็นอะไรที่มีความสุขมากในกิจกรรมกลางแจ้งที่อากาศมีความเหมาะสมกว่าอากาศหนาว” (T8)

“อากาศช่วงเช้าของที่นี้มีบรรยากาศที่ดี เหมาะแก่การมาวิ่งมาออกกำลังกายกลางแจ้ง ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีเป็นอย่างมาก ทำให้เรามีเวลาในการทำกิจกรรมที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างมากยิ่งขึ้นในการใช้เวลาในชีวิตประจำวัน” (T12)

“มักมองหาสถานที่ที่มีบริการเกี่ยวกับสปาหรือนวดแพทย์แผนไทย ชอบไปใช้บริการทุกครั้ง บริการนวดในแต่ละที่มีคุณภาพต่างกัน แต่ช่วยในการผ่อนคลายไม่ต่างกัน ทำให้รู้สึกสบายและเป็นการฟื้นฟูหลายๆ อย่าง” (T9)

“นวดที่รัสเซียคุณจะไม่ได้บริการแบบนี้ แต่ถ้ามาที่ไทยการนวดทำให้รู้สึกถึงประสบการณ์ที่มีความแปลกใหม่ และไม่เหมือนไปใช้บริการที่อื่นเลย มันบอกไม่ถูก แต่มันดีมากๆ ทำให้เรามีความผ่อนคลายแตกต่างจากที่รัสเซีย” (T8)

“เกี่ยวกับความแปลกสถานที่มักจะมีความเฉพาะตัว อย่างสมุยก็มีกิจกรรมนวด หรือกิจกรรมอื่นที่มีความแปลกจากที่อื่น เพราะการนวดที่สมุย มันมีอะไรหลาย ๆ อย่างที่ทำให้มีความผ่อนคลาย และยังได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีความน่าสนใจ” (T9)

“ส่วนใหญ่ก็จะไปนวด ซึ่งมันไม่ได้ช่วยแค่ผ่อนคลาย แต่มันยังเป็นการฟื้นฟูร่างกายหลังการออกกำลังกายหรือการทำงานได้เป็นอย่างดี ไปที่ไหนเลยมักจะไปนวด” (T6)

“ส่วนใหญ่ไปร้านนวด ที่มีนวดแบบอโรม่า ช่วยให้ผ่อนคลายเป็นอย่างมาก จิตใจปลอดโปร่งและไม่เครียดขึ้นเลย ซึ่งถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยในการผ่อนคลายและสร้างความสุขระหว่างการใช้ชีวิตได้เป็นอย่างดี” (T14)

การพัฒนาทักษะและสุขภาพผ่านกีฬา

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกายภาพ เช่น การเดินเขา หรือการขี่จักรยาน, เพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและเพิ่มความแข็งแรง

“การเล่นกีฬาที่นี่ช่วยให้ฉันพัฒนาทักษะและความแข็งแรงของร่างกาย” (T12)

“สนามกีฬาที่นี้ขนาดใหญ่ หรูหรา มีความพร้อมดี และมีธรรมชาติด้วย เหมือนเราได้มาออกกำลังกาย ไปพร้อม ๆ กับการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีความน่าสนใจ ซึ่งเหล่านี้ช่วยส่งเสริมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน” (T13)

“การไปกิจกรรมอย่างตีกอล์ฟ ไปนวด ทำให้ได้เจอกลุ่มคนใหม่ ๆ บางครั้งกลุ่มใหญ่ เป็นการเข้าสังคมอย่างหนึ่งได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ซึ่งหลายเรื่องทำให้เราได้มีโอกาสในการไปท่องเที่ยวหรือสัมผัสกับเรื่องราวใหม่ ๆ” (T9)

“การออกกำลังกาย ในการไทยมีความแตกต่าง ด้วยอากาศ และอาหารทำให้รู้สึกได้ว่าเราได้สุขภาพที่ดีระหว่างอยู่ที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการบำบัดฟื้นฟูต่าง ๆ แบบค่อยเป็นค่อยไปผ่านสภาพแวดล้อมในการใช้ชีวิต” (T3)

“ผมมองยิมที่ดี เมืองไทยมีอากาศที่เอื้ออำนวยมาก คงเพราะผมมาจากเมืองหนาวทำให้วัฒนธรรมการออกกำลังเราจำกัดในยิม แต่ที่ไทยนอกจากในยิมแล้วคุณสามารถเอ้าดอร์ได้นั้นเป็นเรื่องที่ดีที่ทำให้สุขภาพแข็งแรงมากขึ้น” (T14)

1.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น (Local Involvement) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างประสบการณ์ที่แท้จริงและมีคุณค่าสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงการมีบริการจากชุมชนในการดูแลและนำเสนอกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและการพักผ่อน ความสำเร็จในแง่นี้ได้แก่การมีบทบาทของชุมชนท้องถิ่นในการสนับสนุนและเข้าร่วมในการ พัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว การที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการนำเสนอและการบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้นช่วยให้เกิดประสบการณ์ที่แท้จริงและสร้างรายได้ให้กับชุมชน พร้อมทั้งยังส่งเสริมวัฒนธรรมของตนเองจากประสบการณ์ผู้ถูกสัมภาษณ์ สามารถจัดกลุ่มและเสริมคำอธิบายประเด็นย่อยตามประสบการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดังนี้

การเข้าร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรม

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการหรือการนำเสนอกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมหรือสุขภาพ, เช่น การจัดงานเทศกาลหรือการนำเสนอการแสดงท้องถิ่น, ส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน

“ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทใหญ่ในการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยการเข้าร่วมจัดกิจกรรมที่แสดงถึงวัฒนธรรมของเรา” (T8)

“สังคมที่นี้ค่อนข้างที่จะเป็นแบบเปิด และด้วยความที่ผู้คนเป็นมิตรทำให้รู้สึกได้ว่ามีความง่ายในการเข้าเพียงแค่ยอมรับในกิจกรรมและกติกาต่าง ๆ ก็ทำให้เข้าร่วมได้แล้ว เช่น การเข้าทำบุญ” (T8)

“ทุกวันนี้กิจกรรมที่เกี่ยวกับทำวัด หรืองานบุญต่าง ๆ ซึ่งอาจธรรมดาในสายตาคนทั่วไป แต่ก็มีความน่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวที่จะทำให้พวกเค้าได้เรียนรู้ และมีจิตวิญญาณเกี่ยวกับทางพุทธมาช่วยให้จิตใจดีขึ้น” (G5)

การสนับสนุนผลิตภัณฑ์และบริการท้องถิ่น

การใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ผลิตหรือจัดหาโดยชุมชนท้องถิ่น เช่น การนำเสนออาหารพื้นเมืองหรือการให้บริการนวดที่ใช้สมุนไพรท้องถิ่น, ช่วยเพิ่มรายได้และความยั่งยืนให้กับชุมชน

“ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น เช่น อาหารและงานฝีมือ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของเรา” (T10)

“ด้านสังคม เหมือนการไปอุดหนุนชุมชนได้ช่วยเศรษฐกิจและเราได้เรียนรู้ไปกับเค้าในวิถีสังคม การทำความเข้าใจในวิถีสังคมของพวกเค้าถือเป็นเรื่องที่ดีในการเรียนรู้” (T10)

“อาหารการกินต่าง ๆ ที่ไม่เคยเจอมาก่อน หรือกิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยวที่มีความแปลกใหม่ ทำให้รู้สึกมีความน่าสนใจและอยากลองที่จะเข้าร่วม ในหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้รู้สึกว่าได้มาเที่ยวและมาพักผ่อน” (T13)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริการและการจัดการท่องเที่ยว

การที่ชุมชนท้องถิ่นเป็นมัคคุเทศก์หรือให้บริการที่พัก เพื่อเสนอประสบการณ์และวิถีชีวิตที่แท้จริงให้กับนักท่องเที่ยว

“ชุมชนช่วยให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างเป็นมิตรและเป็นธรรมชาติ ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของเรา” (T12)

“การได้รับบริการจากการท่องเที่ยวค่อนข้างสนุก แต่สิ่งที่ทำให้ต้องพัฒนาคือกำแพงภาษา ซึ่งจะช่วยให้เวลาท่องเที่ยวพื้นที่ห่างไกลเป็นประโยชน์มากขึ้น โดยเฉพาะอำเภอที่ไม่ใช้ตัวเมืองต่าง ๆ ซึ่งมีเรื่องของภาษาถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย” (T9)

“ฉันรู้สึกว่าผู้คนเป็นมิตร ให้การต้อนรับที่ดี ไม่ใช่แค่เวลาบริการต่าง ๆ แต่ยังรวมไปถึงเวลาในการทำกิจกรรมหรือเวลาทั่ว ๆ ไป ผู้คนในท้องถิ่นต่างให้ความเคารพ และแสดงท่าทีที่เป็นมิตรอยู่เสมอทำให้รู้สึกอยากมาใช้บริการซ้ำอีก” (T12)

“ผู้คนค่อนข้างน่ารัก นอกจากความเป็นมืออาชีพในการบริการแล้ว การยิ้มแย้มแจ่มใส และให้ความสุภาพระหว่างการพูดคุย แสดงความคิดเห็นดูเป็นการเคารพที่ดีระหว่างกัน ซึ่งช่วยให้อะไร หลาย ๆ อย่างดำเนินไปด้วยดีได้” (T10)

2. แนวทางการพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยร่วมกับแนวคิดความยั่งยืน เป็นการวิจัยที่เชื่อมโยงสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ชุมชนและสังคม โดยการวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ผลจากการวิจัยพบว่า การพัฒนาความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยนั้น เป็นการดำเนินงานภายใต้องค์ประกอบ 3 ด้านดังนี้

1) โครงสร้างพื้นฐาน (การเข้าถึงบริการสุขภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก) โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

2) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (การเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณี การสำรวจสถานที่ทางธรรมชาติ กิจกรรมเพื่อสุขภาพ การพัฒนาทักษะและสุขภาพผ่านกีฬา) โดยการส่งเสริมเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น ด้านนิเวศ ด้านวัฒนธรรม ด้านกิจกรรมการกีฬา

3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น (การสนับสนุนผลิตภัณฑ์และบริการท้องถิ่น การให้บริการและการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน) โดยการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงวิถีชีวิตและภูมิปัญญาในท้องถิ่น

การเชื่อมโยงองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพดังกล่าวควรมีการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างยั่งยืน เพื่อให้แหล่งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นแหล่งส่งเสริมสุขภาพ แหล่งการเรียนรู้ สามารถสร้างรายได้และอาชีพให้กับชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยอย่างยั่งยืน พบว่า มี 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยอย่างยั่งยืน ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน กิจกรรม และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การที่ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจะประสบความสำเร็จในประเทศไทย จำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานที่มั่นคงและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน โดยเฉพาะการมีที่พักที่เหมาะสม การขนส่งที่สะดวกสบาย และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการพักผ่อนเชิงสุขภาพอย่างเต็มที่ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีกำลังซื้อสูงและคาดหวังประสบการณ์ที่เหนือกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับความสะดวกสบาย และความรวดเร็วในการเข้าถึงสินค้าและบริการ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Pike (2020) ที่กล่าวว่า การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ต้องมี เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวนั้นได้รับความสะดวกสบายและความประทับใจ เกิดความรู้สึกปลอดภัย ทำให้นักท่องเที่ยวอยากจะอยู่ท่องเที่ยวในระยะเวลาที่นานขึ้น งานวิจัยของ ขวัญชนก สุวรรณพงศ์ (2566 : 320-324) ซึ่งพบว่าโครงสร้างพื้นฐานที่มีมาตรฐานสูงและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันนั้น มีบทบาทสำคัญในการสร้างความพึงพอใจและส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่น่าพึงพอใจสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ การวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูงจึงเป็นกุญแจสำคัญในการดึงดูดและรักษานักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ให้กลับมาท่องเที่ยวในอนาคต และสร้างศักยภาพที่แข็งแกร่งให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

2. กิจกรรมท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สนใจในด้านสุขภาพ กิจกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น การนวด การทำสปา โยคะ หรือการบำบัดด้วยสมุนไพร เป็นประเด็นที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ การจัดให้มีกิจกรรมที่มีคุณภาพสูงและแตกต่างจากกิจกรรมท่องเที่ยวทั่วไปจะเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความแตกต่างและเพิ่มความน่าสนใจให้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในประเทศไทยนั้นมีความหลากหลาย ดังนั้นการมีกิจกรรมสุขภาพที่นักท่องเที่ยวสามารถกระทำได้ในระหว่างเดินทางท่องเที่ยวในหลายรูปแบบ เช่น การทำอาหารท้องถิ่น ให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำได้ตามความถนัดและความสนใจ จึงสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเที่ยวให้มา

เที่ยวได้ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ หิรัญญา กลางนุรักษ์ และเกิดศิริ เจริญวิศาล (2566 : 182) ซึ่งพบว่าการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีความหลากหลายและคุณภาพสูงนั้นมีบทบาทสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สนใจด้านสุขภาพโดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นการผ่อนคลายและการบำบัดสมุนไพร นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมักมองหาประสบการณ์ที่ลึกซึ้งและเฉพาะเจาะจงมากกว่าการท่องเที่ยวทั่วไป กิจกรรมคุณภาพที่ตรงกับความต้องการช่วยให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถตอบสนองความต้องการเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่นเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญความต่อสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การบูรณาการชุมชนท้องถิ่นในการนำเสนอสินค้าและบริการจะช่วยสร้างความแตกต่างในประสบการณ์ท่องเที่ยวและส่งเสริมความยั่งยืนทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น ชุมชนสามารถมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตสินค้าท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ การให้บริการที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาชาวบ้าน ทั้งนี้เนื่องจาก การท่องเที่ยวจำเป็นต้องดำเนินควบคู่ไปกับการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเสมือนต้นทุนที่จะทำให้อุตสาหกรรมนี้ก้าวเดินต่อไปอย่างยั่งยืน ประชาชนในชุมชนในฐานะเจ้าของพื้นที่จึงมีส่วนสำคัญในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนนท์ ศรีอินทราวานิช, จุฑามาส ชมผา และ กุลวดี ละม้ายจีน (2565 : 2207-2209) ซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การนำเสนอสินค้าและบริการท้องถิ่นที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นช่วยสร้างความแตกต่างในประสบการณ์ท่องเที่ยวและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ชุมชนท้องถิ่นยังมีบทบาทในการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งไม่เพียงสร้างเอกลักษณ์ให้กับประสบการณ์ท่องเที่ยว แต่ยังสนับสนุนความยั่งยืนของเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น

ปัจจัยทั้ง 3 ด้านนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนและพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างครบวงจร โดยเน้นไปที่ความยั่งยืนในทุกด้าน ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยประสบความสำเร็จได้ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

จากผลการวิจัยที่ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยอย่างยั่งยืน มีข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาต่อไปดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัจจัยความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ดังนั้นควรเสริมสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ทันสมัยและครบครัน เช่น การพัฒนาที่พักที่มีคุณภาพ การขนส่งที่สะดวกสบาย รวมทั้งการปรับปรุงสถานที่บำบัดและผ่อนคลาย ที่สามารถตอบโจทย์นักท่องเที่ยวที่ต้องการบริการสุขภาพ การมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีจะช่วยเพิ่มความพึงพอใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาเยือนซ้ำ

2. จากผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นปัจจัยความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ดังนั้นธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพควรให้ความสำคัญกับการพัฒนากิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ โดยคิดค้นและพัฒนากิจกรรมที่สามารถโดดเด่นและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้โดยเฉพาะ โดยเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดและการผ่อนคลาย เช่น การนวดไทย การทำสปา โยคะ การบำบัดด้วยสมุนไพร ซึ่งไม่เพียงแต่เพิ่มความสนใจเท่านั้น แต่ยังช่วยให้ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวมีคุณค่าและความหมายมากขึ้น

3. จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น เป็นปัจจัยความสำเร็จให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ดังนั้นธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพควรส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในการนำเสนอสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น หรือการจัดกิจกรรมที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาวบ้าน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนจะช่วยเพิ่มความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น รวมถึงสร้างความแตกต่างที่น่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยว

การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ครอบคลุมทั้งสามปัจจัยนี้จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก และทำให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวมีความลึกซึ้งและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนอกเหนือจาก ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน กิจกรรมการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมใน

ชุมชน เช่น การบอกต่อ การบอกต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ คุณภาพบริการของการให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความรู้สึกและการรับรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2566). โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2567.แหล่งที่มา: https://elchm.ssru.ac.th/benjaporn_ya/pluginfile.php/40/block_html/content/.TIH%201413_THAILAND%20HOLISTIC27.11.66-Final.pdf

กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567). เปิด 10 อันดับจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติ เยี่ยมเยือนมาสุดปี 2566. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://www.prachachat.net/general/news-1564735

ขวัญชนก สุวรรณพงศ์. (2566). อิทธิพลของแรงจูงใจและการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยว ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ นักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. 14 (1), 308 – 330.

ณัฐนนท์ ศรีอินทราวานิช, จุฑามาส ชมผา และ กุลวดี ละม้ายจีน. (2565). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อเชื่อมโยงในการพัฒนาสู่กลุ่มจังหวัดราชธานีศรีโสธร. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 10 (2), 2202 – 2214.

ดวงพร พุทธวงค์ ฐิติมา พูลเพชร และ นฤมล จิตรเอื้อ. (2566). รูปแบบการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดชลบุรี. *วารสารจันทรเกษมสาร. 29* (2), 254-269.

ปัทมพร อิ่มวิทยา และ ศรัญญา กันตะบุตร. (2564). แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยเจเนอเรชันวายต่อการท่องเที่ยว เชิงส่งเสริมสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 7 (3), 296 – 303.

ประไพพิมพ์ สุธีวสินนท์ และ ประสพชัย พสุนนท์. (2558). กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ. *วารสารปาริชาต*. *3* (2), 31-48.

ปฏิมาศ เสริฐเลิศ. (2562). *การจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทางวัฒนธรรม บ้านโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. รายงานการวิจัย. คณะวิทยาการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พัทธ์ธิดา คชทรัพย์. (2565). *แรงจูงใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการบริการและการท่องเที่ยว. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

พรรณรัตน์ บุญกว้าง. (2562). *กลยุทธ์การตลาดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่*. รายงานวิจัย. คณะวิทยาการจัดการ: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ภูริตา บุญล้อม. (2565). ส่องเทรนด์ Wellness Tourism การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เที่ยวอย่างไรให้ได้สุขภาพดี. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://thestandard.co/wellness-tourism/

ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงเทพ. (2566). เมื่อโลกปรับ-คนเปลี่ยน ส่องทิศทาง Wellness Economy โอกาสเติบโตธุรกิจไทยในตลาด Health & Wellness Tourism. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.bangkokbanksme.com/en/23-5sme1-wellness-economy-opportunity-to-grow-thai-business

หิรัญญา กลางนุรักษ์ และเกิดศิริ เจริญวิศาล. (2566). ศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ต Phuket's Potential for Wellness Tourism. *วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. 7 (1), 182-192.

อภิชัย ฉัตรเฉลิมกิจ. (2566). ททท.เปิด 10 เทรนด์เวลเนสโลก หลังโควิด-19 โอกาสผู้ประกอบการไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.thansettakij.com/business/tourism/565555

Dharawanij, N. (2023). The Ways to Promote Wellness Tourism in Muang District, Chachoengsao Province. *International of journal professional business review*. 8 (12), 1-7.

Krippendorff, K. (2004). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. (2nd ed.). Thousand Oaks: CA: Sage Publications.

Neuendorf, K. A. (2002). *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks: CA Sage Publications.

Pike, S. (2020). *Destination Marketing: Essentials*. 3rd Ed. London: Routledge

Seidman, I. (2019). *Interviewing as Qualitative Research: A Guide for Researchers in Education and the Social Sciences*. New York: Teachers College Press.

Weerakit, N. & Tkachuk, A. (2024). Motive based segmentation of the wellness tourism market. *International Journal of Spa and Wellness*. 1-14.

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

A Development of Learning Activities on Phenomenon Based Learning Appoach to Mathematical Literacy on Statistics for Matthayomsuksa 2 Students

พจีพัชร ช้างน้อย และ ชำนาญ ปาณาวงษ์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Pajeepat Changnoi and Chamnan Panawong

Naresuan University, Phitsanulok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: pajeepatc65@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 75/75 และ 2) เปรียบเทียบความฉลาดรู้คณิตศาสตร์หลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับเกณฑ์ร้อยละ 75 เป็นรูปแบบการวิจัยและการพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านนาอุ่นน่อง(ประชารัฐวิทยาคาร) จังหวัดแพร่ จำนวน 12 คน ได้มาโดยการการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการทดสอบทีแบบกลุ่มเดียว ผลวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ 2) วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียนที่มีอยู่ 3) ดำเนินการศึกษาค้นคว้า และ 4) นำเสนอและประเมินผลงาน ผลการประเมินกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.79) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 74.84/75.93 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. นักเรียนมีความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

* วันที่รับบทความ : 26 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 16 พฤษภาคม 2567

Received: April 26 2024; Revised: May 10 2024; Accepted: May 16 2024

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้; การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน; ความฉลาดรู้คณิตศาสตร์

Abstract

The purposes of this research were 1) to construct and evaluate the effectiveness of learning activities on phenomenon-based learning approach to mathematical literacy on statistics for matthayomsuksa 2 students according to the 75/75 criteria, 2) comparing mathematical literacy after learning through phenomenon-based learning approach to mathematical literacy on statistics for matthayomsuksa 2 students, with the criteria at 75 percent. The research was carried out by research and development process. The sample consisted of 12 matthayomsuksa 2 students, second semester, academic year 2023, from

Ban Naunnong School, Phare Province, which were obtained by Simple random sampling. The research instruments were learning activities on phenomenon-based learning, lesson plans on phenomenon-based learning mathematics literacy assessment test. The statistics used in data analysis were mean, standard deviation,percentage and t-test. The results were founded that.

1. The learning activities on phenomenon based learning approach to mathematical literacy on statistics for matthayomsuksa 2 students developed, The learning activities on phenomenon based learning were 4 steps : 1) select an interesting Phenomenon, 2) analyze the utility of your existing lessons, 3) plan a sequence of activities, and 4) present and evaluate The results of appropriateness of learning activities were at a high level ($\bar{x}$=4.79) and the efficiency was 74.84/75.93, which was in accordance with the specified criteria.

2. The students had the mathematical literacy after the learning activities on phenomenon-based learning is not higher than the criteria of 75 percent.

Keyword: Activity; Phenomenon-based learning; Mathematical literacy

บทนำ

เมื่อโลกเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ข้อมูลในบริบทโลกชีวิตจริงมีอยู่มากมายและมีความซับซ้อนมากขึ้น ประกอบกับความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีจึงต้องมีการแยกแยะข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจในบริบทที่หลากหลาย ทำให้การใช้เพียงทักษะเชิงคณิตศาสตร์และกระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์นั้นไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์หรือบริบทที่มีความซับซ้อน แต่จำเป็นต้องมีการคิดอย่างเป็นตรรกะ มีความสามารถในการอธิบายที่มาที่ไป และมีการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ร่วมด้วย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2563 : ออนไลน์)

การใช้คณิตศาสตร์ในชีวิตจริงนักเรียนต้องรู้จักสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมของปัญหา ต้องเลือกตัดสินใจว่าจะใช้ความรู้คณิตศาสตร์อย่างไรนั่นคือ “การมีความฉลาดรู้คณิตศาสตร์” นั่นเอง สอดคล้องกับ ไว้ว่า ความสามารถของแต่ละบุคคลในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์และสามารถแปลงปัญหา ใช้คณิตศาสตร์และตีความผลลัพธ์ทางคณิตศาสตร์เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาในบริบทของโลกชีวิตจริง นับว่าความฉลาดรู้คณิตศาสตร์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงานและการใช้ชีวิตประจำวัน

ถึงแม้ว่าคณิตศาสตร์จะเป็นวิชาพื้นฐาน ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมาก แต่ในปัจจุบันหากพิจารณาจากผลการประเมินการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของผู้เรียนจากโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ผลการประเมินใน PISA 2018 พบว่า นักเรียนไทยมีความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD ซึ่งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนตั้งแต่การประเมินรอบแรกจนถึงปัจจุบัน ผลการประเมินด้านคณิตศาสตร์ของไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลง (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564 : 177) สาเหตุหนึ่งที่ทำให้คะแนนจากการทดสอบต่ำกว่าเกณฑ์อาจเนื่องมาจาก นักเรียนเกิดปัญหาว่าควรจะใช้ความรู้เรื่องใดในการแก้ปัญหา ไม่สามารถนำทฤษฎีบท กฎ นิยามทางคณิตศาสตร์มาประยุกต์กับการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ไม่สามารถตีความผลลัพธ์ทางคณิตศาสตร์กลับไปสู่บริบทในชีวิตจริงได้รวมถึงไม่สามารถอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดผลลัพธ์จึงเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับบริบทของปัญหา ซึ่งสิ่งเหล่านี้บ่งชี้ถึงการขาดทักษะการให้เหตุผลและกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน พร้อมทั้งเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม และดำเนินการตามกระบวนการทางคณิตศาสตร์เพื่อหาผลลัพธ์ได้ รวมไปถึงนักเรียนไม่สามารถประเมินความเป็นเหตุเป็นผลของวิธีการแก้ปัญหา และไม่สามารถตีความผลลัพธ์ที่ได้กลับไปสู่ชีวิตจริงได้ ซึ่งจากปัญหาที่พบในชั้นเรียนเหล่านี้สอดคล้องกับความฉลาดรู้คณิตศาสตร์

การจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่สอดคล้องกับปัญหาที่ผู้วิจัยกล่าวไว้ข้างต้นนั้น คือ การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่นำปรากฏการณ์ในโลกแห่งความจริงมาเป็นประเด็นกระตุ้นความสนใจ นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เชื่อมโยงระหว่างสาระวิชา ร่วมกับเทคนิค กลยุทธ์การสอน และเครื่องมือเพื่อสร้างความรู้และทักษะข้ามพิสัยภายใต้บริบทที่สอดคล้องกับชีวิต จริงของผู้เรียน (ตะวัน ไชยวรรณ และ กุลธิดา นุกูลธรรม, 2564)

การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ผู้เรียนได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่ซึ่งได้มาจากการศึกษาค้นคว้าเข้ากับความรู้เดิมของตน การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอยู่ในสถานะของผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Active Creators) ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจดจำความรู้ได้ดีในระยะยาว และก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง เนื่องจากปรากฏการณ์ที่นำมาศึกษามีความสอดคล้องกับสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน (พงศธร มหาวิจิตร, 2560) ทำให้ผู้เรียนสามารถแปลงปัญหา ใช้คณิตศาสตร์ และตีความผลลัพธ์ทางคณิตศาสตร์เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาในบริบทของโลกชีวิตจริงรวมถึงการใช้แนวคิด กระบวนการ ข้อเท็จจริง และเครื่องมือทางคณิตศาสตร์เพื่อบรรยาย อธิบาย และคาดการณ์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้แต่ละบุคคลทราบถึงบทบาทของคณิตศาสตร์ที่มีต่อโลกนี้และสร้างพื้นฐานที่ดีในการลงข้อสรุปและการตัดสินใจซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับพลเมืองในศตวรรษที่ 21

จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ เรื่อง สถิติ ไปใช้แปลงปัญหาและตีความผลลัพธ์ทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์จริง ผู้เรียนสามารถนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของแผนภาพจุด แผนภาพต้น-ใบ ฮิสโทแกรม ค่ากลาง และการนำไปใช้ในชีวิตจริง ทำให้นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 75/75
2. เปรียบเทียบความฉลาดรู้คณิตศาสตร์หลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับเกณฑ์ร้อยละ 75

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

แหล่งข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

เครื่องมือวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการและแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 กิจกรรมการเรียนรู้ รวม 14 ชั่วโมง ได้แก่ แผนภาพจุด แผนภาพต้น-ใบ ฮิสโทแกรม ค่าเฉลี่ยเลขคณิต มัธยฐาน ฐานนิยม การนำสถิติไปใช้ในชีวิตจริง กิจกรรมละ 2 ชั่วโมง

2. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความเหมาะสม ซึ่งเป็นแบบประเมิน

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และส่วนท้ายมีแบบปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆจากผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พร้อมทั้งแบบประเมินความเหมาะสมส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านคณิตศาสตร์ และด้านวิจัยและประเมินผล รวมจำนวน 5 คน โดยตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรม พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.64 , S.D. = 0.17) และแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.79 , S.D. = 0.07) แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. ผู้วิจัยหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรัตนะ บัวสนธ์ (2552 : 50-55)

โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 โดย 1) ทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 3 คน ที่มีผลการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ อย่างละ 1 คน เพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษา และระยะเวลาที่ใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข 2) ทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 9 คน มีผลการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ อย่างละ 3 โดยผลประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้เท่ากับ 74.84/75.93 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความฉลาดรู้คณิตศาสตร์หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับเกณฑ์ร้อยละ 75

แหล่งข้อมูล

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาอุ่นน่อง(ประชารัฐวิทยาคาร) จำนวน 12 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาอุ่นน่อง(ประชารัฐวิทยาคาร) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

แบบแผนการทดลอง

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบหลังเรียน (One Group Posttest Only Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาอุ่นน่อง(ประชารัฐวิทยาคาร) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยมีแบบแผนการทดลองดังนี้ (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2542 : 154)

ตารางที่ 1 แสดงแบบแผนการทดลอง

Treatment	Posttest
X	O

สัญลักษณ์ที่ใช้รูปแบบในการทดลอง

X แทน การเรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

O แทน การทดสอบหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เครื่องมือวิจัย

1. แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุมและตามประเด็นที่กำหนดไว้ ลักษณะของข้อสอบเป็นอัตนัย เป็นปรากฏการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน และมีข้อคำถามย่อยให้ผู้เรียนแสดงความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การแปลงสถานการณ์ให้เป็นคณิตศาสตร์ 2) การใช้มโนทัศน์ ข้อเท็จจริง วิธีการ และการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ 3) การตีความและประเมินผลลัพธ์ทางคณิตศาสตร์ เป็นแบบทดสอบ 5 ปรากฏการณ์ จำนวน 15 ข้อ จากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตรของโรวิเนลลีและแฮมเบลตัน (Rowinelli and Hambleton) และคัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 เป็นต้นไป (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543 : 248-249) พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้สูตรของวิทนีย์ และซาเบอร์ (D.R.Whitney and D.R.Sabers) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543 : 190-195) อยู่ระหว่าง 0.31-0.56 และค่าความเชื่อมั่นจากสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α-Conefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543 : 190-195) เท่ากับ 0.75 จากนั้นจึงจัดพิมพ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอออกหนังสือขอความร่วมมือใน การทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ถึงโรงเรียนบ้านนาอุ่นน่อง(ประชารัฐวิทยาคาร) ขอความอนุเคราะห์ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์เบื้องต้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจถึงกระบวนการและขั้นตอนการเรียนการสอน

3. ทดลองจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้เวลาจัดกิจกรรมรวมทั้งหมด 14 ชั่วโมง

4. ทดสอบหลังเรียนโดยทำแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

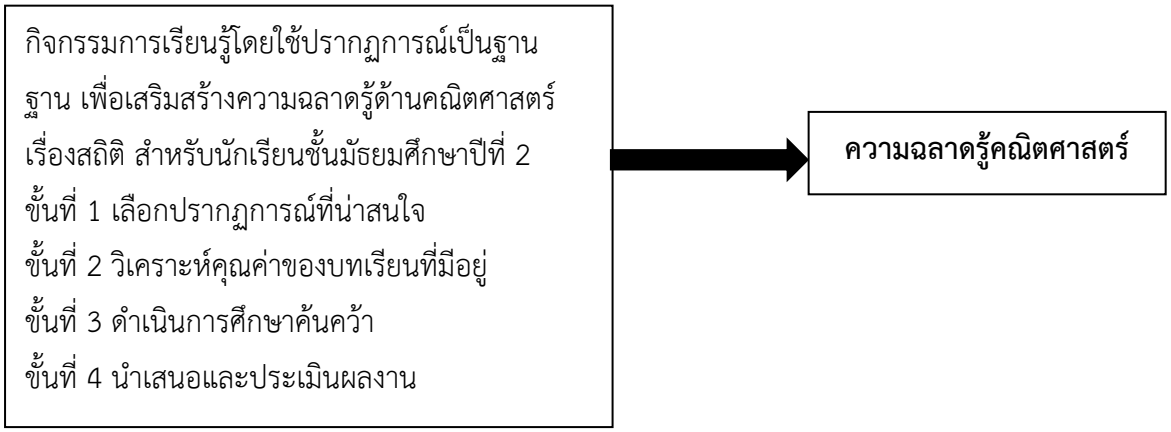

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิผลกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.1 ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้นคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ ขั้นที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียนที่มีอยู่ ขั้นที่ 3 วางลำดับกิจกรรม และขั้นที่ 4 นำเสนอและประเมินผลงาน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

5 คน พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.64) และผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.79)

1.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียน 3 คน พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับนักเรียน จำนวน 3 คน มีปัญหา ได้แก่ 1) ด้านภาษา ผู้เรียนไม่เข้าใจคำชี้แจงในบางกิจกรรมจึงทำให้ผู้เรียนทำงานไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขโดยปรับแก้คำชี้แจงในใบกิจกรรม โดยเพิ่มคำอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มากขึ้นและใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย 2) ด้านเวลา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่นำมาให้ผู้เรียนศึกษา มีเนื้อหามากทำให้นักเรียนทำกิจกรรมไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขโดยปรับแก้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยปรับเนื้อหาให้สั้นลง กระชับอ่านเข้าใจง่ายเหมาะสมกับเวลาที่ใช้และครูผู้สอนคอยกระตุ้นผู้เรียนเพื่อให้ทำกิจกรรมให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด

1.3 ผลการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียน 9 คน พบว่า กิจกรรมการเรียนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างจัดการเรียนการสอน (E_1) เท่ากับ 74.84 และมีประสิทธิภาพในการทำแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้คณิตศาสตร์หลังเรียน (E_2) เท่ากับ 75.93 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 74.84/75.93 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 75/75 จำนวน 9 คน

ร้อยละของค่าเฉลี่ยระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน(กิจกรรมที่)							**ร้อยละของคะแนนจากการทดสอบวัดความฉลาดรู้คณิตศาสตร์**
1	2	3	4	5	6	7	
66.67	70.00	72.22	78.89	79.44	80.00	76.67	75.93
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) = 74.84							**ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) =75.93**
E_1/E_2 = 74.84/75.93							

2. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักเรียน 12 คน พบว่า การทดสอบวัดความฉลาดรู้คณิตศาสตร์หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 14.00 คิดเป็นร้อยละ 77.78 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนหลังเรียนของนักเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับเกณฑ์ร้อยละ 75

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S. D.	Sig.(2-tailed)
หลังการใช้	12	18	14.00	1.75810	.346

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นข้อค้นพบมาอภิปรายตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆของกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.79) และเมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 74.84/75.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนโดยเริ่มจากศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ในส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระที่ 3 สถิติและความน่าจะเป็น มาตรฐาน ค 3.1 เข้าใจกระบวนการทางสถิติ และใช้ความรู้ทางสถิติในการแก้ปัญหา ตัวชี้วัด ค 3.1 ม.2/1 เข้าใจและใช้ความรู้ทางสถิติในการนำเสนอข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนภาพจุดแผนภาพต้น-ใบ ฮิสโทแกรมและค่ากลางของข้อมูลและแปลความหมายผลลัพธ์รวมทั้งนำสถิติไปใช้ในชีวิตจริงโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจกรรมโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการ

เรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ ขั้นที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียนที่มีอยู่ ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ขั้นที่ 4 นำเสนอและประเมินผลงาน แล้วจึงดำเนินการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งดำเนินการแก้ไขกิจกรรมการเรียนรู้ในส่วนที่มีปัญหา เมื่อนำมาหาประสิทธิภาพกับนักเรียน จำนวน 9 คน พบว่า มีประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างจัดการเรียนการสอนเท่ากับ 74.84 และมีประสิทธิภาพในการทำแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้คณิตศาสตร์หลังเรียน เท่ากับ 75.93 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 74.84/75.93 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนของการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้และได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบกับ ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยปรากฏการณ์เป็นฐาน ที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนนำมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์มาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในโลกเสมือนจริง โดยการเลือกยุวิธีการแก้ปัญหาและปรับเปลี่ยนขั้นตอนวิธีทางคณิตศาสตร์มาอธิบายเนื้อหาพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม ส่วนกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำปรากฏการณ์ในโลกแห่งความจริง มากระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตระหนักถึงประโยชน์ของเนื้อหาที่เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผน ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดขั้นตอน และวิธีการหาคำตอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ สุพิชชา นาเทพ (2566 : 101) ที่กล่าวว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยควรให้นักเรียนสังเกตปรากฏการณ์โดยเป็นปรากฏการณ์ใกล้ตัวและมีความสำคัญกับนักเรียน ทำให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงระหว่างปรากฏการณ์กับการเปลี่ยนแปลงของโลกได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายและตั้งคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ส่งเสริมให้นักเรียน ระดมความคิด และทำงานร่วมกันทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำไปสู่การสืบค้นข้อมูล เพื่อแก้ไขปัญหา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชรินรัตน์ ด้วงธรรม (2565 : 146) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ตามกระบวนการคิดให้เป็นคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 ซึ่งอธิบายไว้ว่า การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์มีประเด็นที่ควรเน้น การใช้สถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง ใกล้ตัว หรือมีประโยชน์ต่อนักเรียน การใช้คำถามนำเข้าสู่สถานการณ์ปัญหาและคำถามกระตุ้นคิด การทบทวนความรู้พื้นฐานที่จำเป็น การให้คำแนะนำในกลุ่มย่อยอย่างทันท่วงที และเป็นไปตามแนวคิดของ Samahito (2019 : 113-129) ที่ได้อธิบายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-based Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการองค์ความรู้และทักษะในศาสตร์ต่างๆผ่านปรากฏการณ์ตามสภาพความเป็นจริงที่ผู้เรียนได้แสวงหาคำตอบและลงมือปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์ต่างๆที่มีความหมายต่อตนเองและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. จากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความฉลาดรู้คณิตศาสตร์หลังจากการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$) เท่ากับ 14.00 คิดเป็นร้อยละ 77.78 แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนหลังเรียนของนักเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่ได้ทดสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนและไม่ได้ทบทวนความรู้พื้นฐานที่จำเป็นก่อนเข้าสู่เนื้อหา จึงทำให้นักเรียนขาดความรู้ที่จะนำใช้เชื่อมโยงกับคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ประกอบกับครูผู้สอนไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิด วางแผนหาตอบเท่าที่ควรและด่วนสรุปความรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้บรรลุตามเวลาที่กำหนด จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ ซึ่งเป็นทำนองเดียวกับวาสนา กิ่มเทิ้ง (2553 : 119) ได้ศึกษา เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) ที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ และความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่มีต่อทักษะการเชื่อมโยงระหว่างคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 เป็นเพราะว่าผู้วิจัยไม่ได้เน้นเนื้อหาในส่วนของการเชื่อมโยงระหว่างคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ มากนัก ผู้วิจัยเองก็ไม่ได้ทดสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อน จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ทักษะการเชื่อมโยงระหว่างคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 และสอดคล้องกับ ไพพยอม พิมพ์พาเรือ (2549: 1-3) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักที่จะพัฒนาการเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นว่าจะต้องมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์อย่างเด่นชัดในเรื่องนั้น และมีความรู้ในเนื้อหาที่จะนำไปเชื่อมโยงกับสถานการณ์หรืองานอื่น ๆ ที่ต้องการเป็นอย่างดี อีกเหตุผลหนึ่งการใช้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 12 คน ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง แต่มีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน 4 คน และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน 5 คน จะเห็นความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีมาก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก จึงส่งผลให้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่ามาก แสดงว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าแตกต่างกันสูง แม้ว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน จะเท่ากับ 14 คะแนน ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 77.78 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนหลังเรียนของนักเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับ Neil, 2008; Nakagawa and Cuthill, 2007; Barnette, 2006; Coe, 2002 (อ้างอิงใน สุพัฒน์ สุกมลสันต์, 2553) ได้ศึกษา ขนาดของผล : ความมีนัยสำคัญทางปฏิบัติในการวิจัย ที่กล่าวไว้ว่า ความแตกต่างทางสถิติขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสำคัญ กล่าวคือ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะมีนัยสำคัญหรือไม่ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการตัดสินดังกล่าว เช่น ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีมากแต่กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กผลที่ได้อาจไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่หากว่าความแตกต่างมีน้อยและกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ ($n > 50$) ผลที่ได้อาจมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การเลือกปรากฏการณ์ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรเลือกปรากฏการณ์ที่เป็นปัจจุบัน เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เหมาะสมกับวัยและบริบทของนักเรียน สืบเนื่องจากการวิจัยในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง PM 2.5 ในภูมิภาคของเรา จากการสังเกตพบว่า นักเรียนมีความตั้งใจ ในการร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างกระตือรือร้น เพราะเป็นเรื่องที่กำลังเกิดขึ้นใน ปัจจุบันโดยเฉพาะภูมิภาคของผู้เรียนที่ต้องเผชิญปัญหานี้เป็นประจำ ทำให้ผู้เรียนเห็นภาพและช่วยสร้างความตระหนักเรื่องสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

2. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ ครูผู้สอนต้องบริหารจัดการเวลา ให้มีความยืดหยุ่น ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดและวางแผนหาคำตอบ ไม่ควรเร่งรีบสรุปคำตอบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรนำกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ไปปรับใช้กับนักเรียนระดับชั้นอื่น หรือใช้กับนักเรียนที่มีจำนวนมากเนื่องจากนักเรียนได้เกิดปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดที่หลากหลาย

2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรออกแบบแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ ให้ครบทุกกระบวนการคณิตศาสตร์ในแบบทดสอบ 1 ข้อ

3. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรมีการทบทวนความรู้พื้นฐานที่จำเป็นก่อนเข้าสู่เนื้อหาถัดไป และให้คำแนะนำในกลุ่มย่อยขณะทำกิจกรรม

4. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน และให้นักเรียนมาล่วงหน้าจากสื่อที่หลากหลายโดยครูอาจแนะแหล่งศึกษาค้นคว้าให้กับนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

ชรินรัตน์ ด้วงธรรม. (2565). *การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ตามกระบวนการคิดให้เป็นคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาคณิตศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ตะวัน ไชยวรรณ และ กุลธิดา นุกูลธรรม. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน : การเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมความรู้ของผู้เรียนในโลกแห่งความจริง. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 15 (2), 251-263.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. (2544). *กิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การแก้ปัญหาปลายเปิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.* ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

พงศธร มหาวิจิตร. (2560). *นวัตกรรมการเรียนรู้จากฟินแลนด์*. นิตยสาร สสวท., 46 (3), 40-45

ไพพะยอม พิมพ์พาเรือ. (2549). *รายงานสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์"*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏสารคาม.

รัตนะ บัวสนธ์. (2552). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา***.** กรุงเทพมหานคร: คำสมัย.

ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

วาสนา กิ่มเทิ้ง. (2553). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – BasedLearning) ที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ และความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* .ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2563). PISA 2021 กับการประเมินความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: https://pisathailand. ipst.ac. th/issue-2020-53/

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). กรอบการประเมินด้านคณิตศาสตร์. *ออนไลน์.* สืบค้น 11 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: https://pisathailand.ipst.ac.th/about-pisa/mathematical_literacy_framework/

สุพัฒน์ สุกมลสันต์. (2553). ขนาดของผล : ความมีนัยสำคัญทางปฏิบัติในการวิจัย. *วารสารภาษาปริทัศน์.* (25), 26-38.

สุพิชชา นาเทพ. (2566). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์เรื่อง โลกและการเปลี่ยนแปลง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2* . ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Samahito, C. (2019). Phenomenon-based learning experience provision for youngChildren. *Silapakorn University Journal*. 39 (1), 113-129.

การพัฒนาทักษะการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชันร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

Problem Solving Reading Skills of Students in Grade 3 By Managing Learning With Gamification in Conjunction With Management Workload – Oriented Learning

ชัยนันท์ สีแก้ว และ อ้อมธจิต แป้นศรี
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Chainan Seekaew and Omthajit Pansri
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: chainans65@nu.at.ch

****

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทดลอง มีจุดประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเชตวันวิทยา จำนวน 9 รูป เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานจำนวน 5 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่าน 3) แบบประเมินความพึงพอใจ มีผลการประเมินจาก

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านตีความ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.67 หลังเรียนซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.75 ส่วนเบียงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.24 และ 2) ค่าคะแนนความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.04

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะ; เทคนิคเกมมิฟิเคชัน; การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน; การอ่านตีความ

* วันที่รับบทความ : 21 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 12 พฤษภาคม 2567
Received: April 21 2024; Revised: May 10 2024; Accepted: May 12 2024

Abstract

Experimental research The objectives are to 1) develop a learning plan for reading and interpreting of Mathayom 3 students using learning management using gamification techniques. together with task-based learning management 2) to compare academic achievement in reading and interpretation of Mathayom 3 students before and after learning management using learning management and 3) to study the satisfaction of Mathayom 3 students with learning management using learning management. with gamification techniques together with workload-based learning management The sample group consisted of 9 Mathayom 3 students at Chetawanwittaya School, selected for purposive sampling. The research tools included 1) learning management plan using gamification techniques. together with 5 workload-based learning plans 2) reading achievement test 3) satisfaction assessment form There are evaluation results from

The results of the study found that 1) academic achievement in reading and interpretation The average score was 23.44 and the standard deviation was 1.67 after studying, which was higher than before. The average score was 13.75, the standard deviation was 2.24, and 2) the satisfaction score with learning management Overall, it is at the highest level. The mean is 4.81 and the standard deviation is 0.04.

Keywords: Skill development; Gamification techniques; Task-based learning management; reading interpretation

บทนำ

การอ่านถือเป็นทักษะที่มีความสำคัญและเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันอันเป็น กระบวนการสื่อความหมายที่เกิดจากการรับสารในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งตัวอักษรและสัญลักษณ์แล้วแปล ความเป็นความรู้ความเข้าใจของผู้อ่าน (วรพงษ์ แสงประเสริฐ, 2562 : 25) และการอ่านยังเป็นพื้นฐานของการ แสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จากหลายแขนงวิชา เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำคัญของการดำรงชีวิตในอนาคต ตลอดจนเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคลกับบุคคล การอ่านจึง ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ที่สำคัญช่วยให้ผู้อ่านมี ความคิดกว้างไกลและมีวิสัยทัศน์ เกิดเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) หากนักเรียนแสวงหาความรู้โดยใช้ความสามารถในการอ่านของตนเองเป็นเครื่องชี้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่ถือว่าการอ่านเป็นหนึ่งในทักษะของคนในศตวรรษ ที่ 21 ที่จะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันโดยเฉพาะ

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานที่ ท 1.1 กำหนดให้ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่านเมื่อพิจารณาจากคุณภาพผู้เรียนสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ในการสอนอ่านนั้นมุ่งเน้นให้นักเรียนอ่านเรื่องแล้วแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นวิเคราะห์ความสรุปความแล้วนำความรู้ที่ได้ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ซึ่งจัดได้ว่าเป็นลักษณะของการอ่านตีความ ตามคำนิยามของ การอ่านตีความ (ราชบัณฑิตยสภา, 2554 : 502) ให้ความหมายว่า ชี้หรือกำหนดความหมายให้ความหมายหรืออธิบายใช่หรือปรับให้เข้าใจเจตนาและความมุ่งหมายเพื่อความถูกต้อง สอดคล้องกับ (ศุภวรรณ์ เด็กวิไล, 2551 : 6) ที่สรุปว่า การอ่านตีความ คือการอ่านที่ต้องใช้ความขบคิดวินิจฉัยเพื่อค้นหาความหมายที่แท้จริงจากสารที่แท้จริงของผู้เขียนต้องการบอก ดังนั้นเรื่องที่จะต้องใช้วิธีการอ่านแบบตีความก็คือเรื่องที่มีลักษณะซ่อนหรือแฝงความหมายที่แท้จริงไว้ในสารที่ปรากฏ สอดคล้องกับแนวคิดของ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 19) ให้ความหมายการอ่านตีความว่าเป็นการอ่านอย่างละเอียดให้ได้ครบถ้วนแล้วจึงแยกแยะออกได้ว่าส่วนต่าง ๆ นั้นมีความหมายและความสำคัญอย่างไรบ้างแต่ละส่วนสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างไร อีกทั้งการอ่านตีความยังมีความสำคัญที่สมควรปลูกฝังให้นักเรียนได้ฝึกฝนและพัฒนา จากการทดสอบภายในโรงเรียนเชตวันวิทยาประจำปีการศึกษา 2565 เป็น การวัดความสามารถในการอ่านระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มุ่งวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงและอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่ามีผลสรุปด้านการอ่านออกเสียง อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม และผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง การสอนดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การอ่านเชิงตีความอยู่ระดับต้องปรับปรุงซึ่งเป็นปัญหาสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระภาษาไทย เนื่องจากนักเรียนไม่กระตือรือร้น ไม่มีแรงจูงใจในการเรียน ครูผู้สอนไม่มีกิจกรรมที่น่าสนใจ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนในด้านการอ่านตีความโดยเร่งด่วนควบคู่กับกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้มีความกระตือรือร้นมีแรงจูงใจในการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัย จึงได้ศึกษางานวิจัยทฤษฎีการเรียนรู้เทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้จากเอกสารหนังสือและคู่มือต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาการจะด้านการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยในโรงเรียนเชตวันวิทยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาทักษะทางภาษาด้านการอ่านตีความ ซึ่งครูควรปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้เกมมิฟิเคชัน (Gamification) เป็นความสามารถหนึ่งที่นำมาประยุกต์ในการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมได้ดีขึ้น (ประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข, 2559 : 99) โดยนำรูปแบบของเกมมาประยุกต์เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมี แรงจูงใจในการเรียนควบคู่ไปด้วย โดยในการเล่นเกมผู้เล่นจะต้องทำภารกิจต่าง ๆ ตามกติกาในการ เล่นเพื่อบรรลุเป้าหมายในการแข่งขัน เช่นเดียวกับด้านการศึกษาที่นักเรียนจะต้องบรรลุ จุดมุ่งหมายของการพัฒนาความรู้และทักษะ ซึ่งการการเรียนรู้จะเกิดประสิทธิผลมากขึ้นเมื่อมี

การท้าทายและสนุกสนานเหมือนการเล่นเกม นอกจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาและประยุกต์เทคนิคแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน มาช่วยเป็นแรงกระตุ้นในการจัดการเรียนรู้เนื่องจากเป็นแนวคิดในการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนตั้งไว้ สอดคลองกับ (ณัฐพงศ์ มีใจธรรม. 2564, น. 194) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นสื่อช่วยในการสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียนไปพร้อมกับการทำงาน โดยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน เหมาะสมกับการแก้ปัญหาทักษะการอ่านแล้ว ยังมีจุดเด่นในด้านการการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษา โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาแล้วยังส่งผลให้เกิดประโยชน์อีกหลายด้าน เช่นความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม การมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะแก้ปัญหาทักษะการอ่านตีความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเชตวันวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชันร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มโรงเรียนทุ่งทอง ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านไผ่ล้อม , โรงเรียนนาอุ่นน่อง , โรงเรียนบ้านนาตุ้ม โรงเรียนเชตวันวิทยา , โรงเรียนบ้านแม่รัง , โรงเรียนค้างตะนะ , โรงเรียนบ้านแม่จองไฟ จำนวน 93 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเชตวันวิทยา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 9 รูป เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเพียงโรงเรียนเดียว จึงใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ในรายวิชา ท23101 ภาษาไทย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลารวม 5 คาบ คาบละ 2 ชั่วโมง รวมจำนวน 10 ชั่วโมง จัดการเรียนการสอนเป็น 3 สัปดาห์ สัปดาห์ที่ 1 – 2 สัปดาห์ละ 2 คาบ สัปดาห์ที่ 3 จำนวน 1 คาบ ไม่รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนแบบเน้นภาระงาน ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ผู้วิจัยมีขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนโรงเรียนเชตวันวิทยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา

1.2 ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาทักษะการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

1.3 กำหนดขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นภารกิจ เป็นกิจกรรมที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค วิธีการ และสื่อที่หลากหลาย

ขั้นที่ 2 ขั้นกระตุ้นความสนใจตั้งคำถามเพื่อกระตุ้น ซักถาม ทบทวน แสดงความคิดเห็น ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติภาระงาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาระงาน เพื่อกระตุ้นการคิดด้วยการใช้คำถามกระตุ้นการคิดด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป เป็นการสรุปผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมโดยสรุปองค์ความรู้ของบทเรียนร่วมกัน

ขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนผล ใช้วิธีการที่หลากหลาย จากการทดสอบ การบันทึก การตรวจผลงาน การสังเกต เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและเพื่อน มีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.4 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชั่น ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน จำนวน 5 แผน

1.5 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในด้านมาตรฐานและตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ สื่อการสอน การวัดและการประเมินว่าเหมาะสมและความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน

1.6 ปรับปรุงข้อบกพร่องตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของผลลัพธ์การเรียนรู้ ความเหมาะสมของภาษา ความครอบคลุม และความถูกต้องของเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการวัดประเมินผลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้ คะแนนตามแบบประเมินประมาณค่า 5 ระดับ เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชันร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานจำนวน 5 แผน แสดงผลตาราง

ตาราง 2 แสดงผลวิเคราะห์คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านตีความ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้เน้นภาระงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.ด้านสาระสำคัญ	4.65	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
2.ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	0.06	เหมาะสมมากที่สุด
3.ด้านเนื้อหา	4.65	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
4.ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.76	0.04	เหมาะสมมากที่สุด
5.ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.65	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
6.ด้านการวัดประเมินผล	4.55	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**4.65**	**0.05**	**เหมาะสมมากที่สุด**

จากตาราง พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านตีความ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้เน้นภาระงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.76 รองลงมาคือด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และด้านการวัดและประเมินผล มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55

1.8 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.9 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านตีความ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เนื้อเรื่องการอ่านตีความและศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเชตวันวิทยา พุทธศักราช 2565

2.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านตีความ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านตีความ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

2.5 นำเสนอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านตีความ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งแบบทดสอบทั้ง 45 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.63 ถือว่ามีค่าสอดคล้องที่ยอมรับได้

2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านตีความ นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านตีความ ไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสัมฤทธิบุญวิทยา จำนวน 8 รูป ที่เคยเรียน เรื่อง การอ่านตีความแล้ว เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ ซึ่งจากการวิเคราะห์แบบทดสอบ จำนวน 45 ข้อ มีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.39 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.40 – 0.59 และมีผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นจากการคัดเลือกข้อสอบมาจำนวน 30 ข้อ ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.89

2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านตีความ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ทดสอบก่อนเรียน จำนวน 1 ชั่วโมง และทดสอบหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกแผน จำนวน 1 ชั่วโมง

3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชันร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างประเมินความพึงพอใจ

3.2 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน จำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ แบบมาตรประมาณค่าโดยการวัดระดับ 5 ระดับ

3.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

3.4 นำเสนอแบบประเมินความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ซึ่งผลการวิเคราะห์ ของแบบประเมินความพึงพอใจจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73

3.5 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกแผน

สถิติที่ใช้ในการใช้ในการเก็บข้อมูล

1. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1. ตรวจสอบและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องของผลลัพธ์การเรียนรู้ ความเหมาะสมของภาษา ความครอบคลุม และความถูกต้องของเนื้อหา ตามแบบประเมินประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ค่าระดับเฉลี่ยที่มีความเหมาะสม คือ ตั้งแต่ 3.51 ถึง 5.00 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

1.2. ตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านตีความ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านตีความ โดยใช โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปมาวิเคราะห์ ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนเรื่อง การอ่านตีความ ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปมาวิเคราะห์ ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการพัฒนาการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้เกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ดังนี้

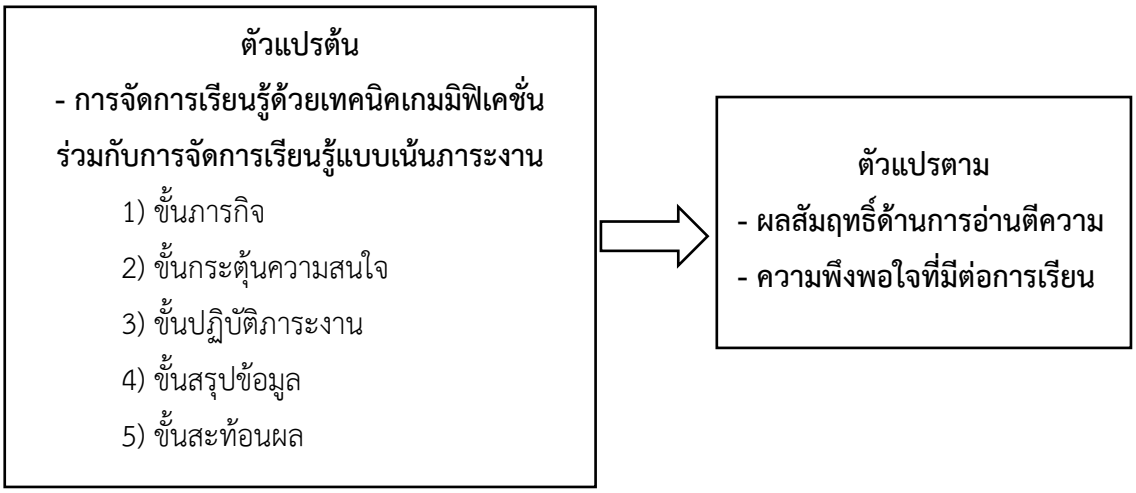

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	ผลความต่าง
1	13	22	9
2	10	22	12
3	14	25	11
4	15	25	10
5	13	23	10
6	18	23	5
7	13	21	8
8	15	26	11
9	12	24	12

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งคะแนนก่อนเรียนมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 18 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 10 คะแนนและคะแนนหลังเรียนมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 26 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 21 คะแนน

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

การทดสอบ	จำนวน (รูป)	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	T-test	Sig. (2tailed)
ก่อนเรียน	9	30	13.75	2.24	13.19*	0.0000
หลังเรียน	9	30	23.44	1.67		

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.67 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.75 ส่วนเบียงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.24 ผลทดสอบค่า t-test มีค่าเท่ากับ 13.19* ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านตีความ หลังเรียนและก่อนเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 แสดงค่าคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	**แปลผล**
1. ด้านการจัดการเรียนรู้			
1.1 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องนักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์	4.68	0.66	มากที่สุด
1.2 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการแข่งขันในการที่เรียนรู้	4.85	0.43	มากที่สุด
1.3 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจทักษะการอ่านตีความได้	4.93	0.35	มาก
1.4 กิจกรรมการเรียนรู้มีความแปลกใหม่น่าสนใน	4.90	0.38	มาก
1.5 กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมในด้านการอ่านตีความหมาย	4.50	0.75	มากที่สุด
1.6 กิจกรรมการเรียนรู้ชัดเจนเข้าใจง่าย	4.93	0.16	มากที่สุด
รวม	**4.79**	**0.04**	มากที่สุด

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
2. ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้			
2.1 ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านตีความหมาย	4.55	0.75	มากที่สุด
2.2 ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านการอ่านตีความ	4.93	0.27	มาก
2.3 ทำให้นักเรียนรู้ขั้นตอนการอ่านอ่านตีความหมายได้อย่างถูกต้อง	4.90	0.30	มาก
2.4 ทำให้นักเรียนได้นำทักษะการอ่านตีความหมายไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.88	0.34	มากที่สุด
2.5 ทำให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านตีความหมาย	4.58	0.64	มากที่สุด
รวม	**4.66**	**0.04**	มากที่สุด
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้			
3.1 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	4.85	0.48	มากที่สุด
3.2 นักเรียนสนใจและมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้	4.90	0.38	มากที่สุด
3.3 บรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	4.93	0.35	มากที่สุด
3.4 วิธีการสอนของครูเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.73	0.60	มากที่สุด
รวม	**4.85**	**0.04**	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**4.81**	**0.04**	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.04 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจด้านจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.79 , S.D. = 0.04) รองลงมาคือด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.85 , S.D. = 0.04) และสุดท้าย คือ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.66 , S.D. = 0.04)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน สูงก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.04

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานสูงกว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน มีกระบวนการคิดที่แยบยลมีส่วนช่วยทำให้การเรียนรู้ง่ายขึ้นและใช้กระตุ้นความสนใจได้ดีกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างแท้จริง ได้ฝึกเปลี่ยนความคิดของตนเอง ลดความเป็นตัวเอง มีโอกาสได้คิดในมุมมองที่แตกต่าง มีอิสรภาพในการคิดคิดได้อย่างเต็มที่ เกิดแนวคิดแปลกใหม่และสร้างสรรค์ ดังที่ (ณัฐพงศ์ มีใจธรรม, 2563 : 115) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากเกมมิฟิเคชัน ประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจมีระบบการสะสมแต้มแลกของางวัลซึ่งช่วยจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจได้ รวมถึงทำให้เกิดความท้าทายในการแข่งขัน มีความสนุกสนานและแฝงด้วยเนื้อหาความรู้ที่จะพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ (อภิสิทธิ์ เจริญชัย, 2563 : 173) ได้ทำวิจัยส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/13 โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับสื่อสังคม โดยภาพร่วมหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับสื่อสังคม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากเกมมิฟิเคชันช่วยดึงดูดใจนักเรียน อีกทั้งครูไม่ปิดกั้นความคิด หรือจินตนาการของนักเรียน ไม่ตัดสิน ถูกผิด มีความเป็นกันเอง จึงทำให้นักเรียน กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง ภารกิจ

ส่วนใหญ่ที่ นำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงกับเนื้อหาโดยตรงทำให้นักเรียนเกิดความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของรายวิชาได้ และสนับสนุนให้นักเรียนร่วมมือกันในการปฏิบัติภารกิจ ให้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อนในกลุ่ม และช่วยเหลือกันทำงาน นักเรียน สนุกกับการเรียน ได้มีส่วนร่วม จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังประยุกต์การจัดการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน มาร่วมเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติได้เสร็จ สมบูรณ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีการระบุขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมเหล่านั้นอย่างชัดเจน และกิจกรรมมีการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน มีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันหรือชีวิตจริง และมีการประเมินผล โดยใช้การเน้นความหมายของภาษาเป้าหมายมากกว่าหลักไวยากรณ์หรือ รูปแบบของภาษาเป็นกิจกรรมที่ก่อให้ผู้เรียนเกิดการส่งผ่านข้อมูลจากคนหนึ่งไปถึงอีกคน ในการทำกิจกรรมผู้เรียนจะต้องได้ใช้ภาษาสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลของตนกับสมาชิกในกลุ่มหรือภายในห้องเรียน เช่น การกำหนดตารางที่มีรายละเอียดยังไม่สมบูรณ์ และ มีข้อมูลที่สัมพันธ์กันกับตารางนั้นๆแจกให้ผู้เรียนเป็นข้อความที่แตกต่างกัน ซึ่งในการทำกิจกรรมนี้ผู้เรียนจะต้องได้การใช้ภาษาสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อความที่ตนมีกับผู้อื่น โดยที่ผู้เรียนจะต้องหาข้อความของสมาชิกคนอื่นที่มีความสัมพันธ์กับข้อความที่ตนได้รับเพื่อนำไปเติมลงในตารางให้สมบูรณ์ สอดคล้องกับ (ปารวี งามอนันต์, 2564 : 98) ได้ทำวิจัย การพัฒาความสามารถทางด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจตามแนวคิดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน จากการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน ทำให้ความสามารถทางด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบเน้นภาระงานเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ที่ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นก่อนปฏิบัติงาน เป็นขั้นนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติภาระงานที่กระตุ้นความรู้เดิมและมีรูปแบบคล้ายคลึงกับภาระงานหลักในขั้นต่อไป เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียน 2) ขั้นปฏิบัติงาน เป็นขั้นที่ผู้สอนมอบหมายภาระงานหลักที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันหรือชีวิตจริง โดยผู้เรียนทำงานร่วมกัน ฝึกใช้ภาษาอย่างอิสระ เตรียมนำเสนอ และนำเสนอผลงาน และ 3) ขั้นหลังปฏิบัติงาน เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกความคล่องแคล่วทางภาษาและความถูกต้อง ทางหลักไวยากรณ์

นอกจากนี้ผลการวิจัยข้างต้น ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ (ณัฐกานต์ อิงชัยภูมิ, 2563 : 109) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้เห็นว่า การใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ช่วยเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนแบบเน้นภาระงาน เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานยัง

เป็นการศึกษารูปแบบวิธีการ กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งยังจำแนกภาระงานที่เหมาะสมกับทักษะแต่ละด้านในภาษา และการใช้การจัดการเรียนรู้แบบภาระงานยังเหมาะสมกับทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านคือ ฟัง พูด อ่าน เขียน เพราะการจัดการเรียนรู้แบบภาระงานนั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางปัญญา การคิดวิเคราะห์ และการแลกเปลี่ยนข้อมูล ในรูปแบบการการพัฒนาทักษะด้านการอ่านที่สำคัญอีกด้วย เพราะการจัดการเรียนรู้แบบภาระงาน เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาชิ้นงานที่ถูกทำในห้องเรียน และ เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจในภาษาเป้าหมาย การจัดการภาษาเป้าหมาย การสร้างผลผลิต ทางภาษาเป้าหมายหรือการสื่อสารในภาษาเป้าหมาย โดยเน้นการใช้ความรู้หลักไวยากรณ์ของผู้เรียน ให้เกิดประโยชน์ เพื่อเน้นการสื่อความหมายมากกว่าการเข้าใจหลักไวยากรณ์ และ “ภาระงาน” ควรมีความครบถ้วนสมบูรณ์ และมีรายละเอียดครบถ้วนในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านตีความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก การได้แสดงบทบาทสมมติเป็นการฝึกแสดงบทบาทที่ชัดเจนทั้งบทบาทที่เป็นตัวเอง และบทบาทแตกต่างจากตัวเอง ช่วยให้ได้ฝึกแสดงบทบาทอื่นเพื่อให้เกิดคความเข้าใจผู้อื่น เกิดความสนุกสนานในการคิด ไม่ได้ให้สวมบทบาทการคิดที่เคร่งเรียดแต่จะเป็นการใช้หลักการล่นเกม คือ มีการกำหนดให้ดำเนินการตามข้อตกลงหรือกติกาของการคิดอย่างเป็นขั้นตอนเป็นระบบทำให้เกิดความสุขความกระตือรือร้นและสนใจในรูปแบบของการคิดแต่ละรูปแบบซึ่งจะฝึกให้รู้จักคิดที่ ชัดเจนและมีทิศทาง ผลวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับ วัชรา รัตนศรี (2561 : 86) ได้ศึกษา การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชันเหมาะกับการเรียนรู้ โดยผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากความพึงพอใจดกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือทัศนคติของบุคคลที่เป็นผู้รับบริการและได้รับการตอบสนองที่ตรงกับความคาดหวังหรือดีเกินกว่าความคาดหวังของบุคคล อีกทั้งความพึงพอใจในการทำงานเป็นส่วนช่วย และส่งผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดีและสำเร็จจนเกิดเป็นความภูมิใจและได้ผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ พันทิพา อมรฤทธิ์ และคณะ (2564 : 93) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ ผลวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก ทำให้เห็นว่าทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง ช่วยสร้างแรงจุงใจ และพึงพอใจของเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ จึงใกล้เคียงกับ เทคนิคเกมมิฟิเคชัน เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความท้าทายในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลจากกติกาของเกมและองค์ประกอบของเกมมิฟิเคชัน ที่สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีให้กับนักเรียน อีกทั้งเกมมิฟิเคชันยังทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการใช้ภาษาและเกิดแรงจูงใจเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายของความสำเร็จ เนื่องด้วยมีกิจกรรมและระบบการ

ให้คะแนนที่จูงใจ และทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการเรียนและกล้าแสดงออกในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเกมมิฟิเคชันร่วมกับวิธีการสอนแบบเน้นภาระงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ก่อนการจะนำเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนควรทำการศึกษา ทำความเข้าใจในกระบวนการ วิธีการและขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนนั้น ให้เข้าในอย่างถ่องแท้ก่อน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนที่เข้าใจ และทำให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. เมื่อผู้เรียนปฏิบัติตามแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรทำการกระตุ้นผู้เรียนอยู่ตลอด โดยกระตุ้นตามเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ในขั้นของการ ถาม – ตอบ เพื่อมอบของรางวัลหรือการสะสมคะแนนให้ผู้เรียนเรื่อย ๆ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ กล้าแสดงออก และทำให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างผู้สอน กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดศักยภาพมากยิ่งขึ้น

3. จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรู้แบบของกลุ่ม โดยการสุ่มในรูแบบของการหมุนวงล้อ และใช้กลุ่มเดิมตลอดจนทำการวิจัยเสร็จ จึงให้นักเรียนที่ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อกลุ่มตลอด บางกลุ่มที่ทำการสุ่มแล้วได้นักเรียนที่มีพัฒนาการช้า และบางกลุ่มที่ได้นักเรียนที่มีพัฒนาการดี จึงทำให้กลุ่มที่ล้าช้านั้น ทำกิจกรรมเสร็จช้าตลอด จึงควรว่าเงื่อนไขกับผู้เรียนในการทำการสลับ กลุ่มตลอดเพื่อทำกิจกรรมเสร็จในแต่ละแผน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ไปประยุกต์ใช้กับเทคนิคและทฤษฎีอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย อีกทั้งควรประยุกต์กับทักษะในภาษาไทยในด้านอื่นๆ ทั้งการฟัง การพูด และการเขียน และวรรณคดีและวรรณกรรมในรายวิชาภาษาไทย

2. ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณควบคู่กับ ตัวอย่างเช่น การใช้วิธีการสังเกต หรือ การสัมภาษณ์ เป็นต้น เพื่อทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ,

ณัฐพงศ์ มีใจธรรม. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน (GAMIFICATION) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.* 32 (2), 76-90.

ณัฐกานต์ อิงชัยภูมิ. (2563) *ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อการใช้บริการการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, (สาขาการอุดมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปารวี งามอนันต์. (2564). *ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 โรงเรียนพณิชยการเพชรบุรี.* กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข. (2559). การประยุกต์ใช้รูปแบบการเล่นวิดีโอเกมในการเรียนการสอนที่มี ต่อการพัฒนาพฤติกรรม การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ***Paper presented at the*** *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 7,* สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. หน้า 39-53

พันทิพา อมรฤทธิ์ และคณะ. (2564). *ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกต่อพฤติกรรมการเรียนรู้.* กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัทนานมีบุคส์พับลิเกชัน จำกัด.

วัชรา รัตนศรี. (2561). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการให้บริการของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.* นครราชสีมา: สำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.

วรพงษ์ แสงประเสริฐ. (2562). ผลการสอนการอ่านโดยใช้เกมมิฟิเคชันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. ***Paper presented at the*** *การประชุมเสนอผลงาน วิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10 นนทบุรี.* หน้า 17-25

ศุภวรรณ์ เด็กวิไล. (2551). *การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด*. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ศุภวรรณ์ เด็กวิไล. (2551). *การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด.* กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

อภิสิทธิ์ เจริญชัย. (2563). *การส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยใช้เกมมิฟิเคชันร่วมกับสื่อสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/13 โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส.* มหาวิทยาลัยราชภัฏสารคาม

การพัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น

The Development of Scientific Creativity Test For Grade 3 Students under Local Government Organization in Phathumthani Province

ภูพิงค์ อุดแก้ว,
ธนนันท์ ธนารัชตะภูมิ และ สรียา โชติธรรม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Phuping Audkaew,
Thananun Thanarachataphoom and Sareeya Chotitham
Kasetsart University, Thailand
Correspnding Author, E-mail: phuping.a@ku.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ และ 2) สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ในการแปลผลคะแนนของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างสำหรับการวิจัยคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 300 คน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัยคือ แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามแนวคิดและทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ (Torrance) ซึ่งประกอบด้วยความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความตรงตามเนื้อหา ความยาก อำนาจจำแนก ความเที่ยง ผลการวิจัยดังนี้

1) แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ วัดครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม มีลักษณะเป็นแบบเขียนตอบ โดยกำหนดภาพ และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ แล้วให้นักเรียนเขียนตอบจากคำถามที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่กำหนด ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์พบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67-1.00 มีค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.48 - 0.66 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีตั้งแต่ 0.20 - 0.50 และค่าความเที่ยงด้านความคิดคล่องแคล่วมีค่าเท่ากับ 0.81 ค่าความเที่ยงด้านความคิดยืดหยุ่นมีค่าเท่ากับ 0.80 และค่าความเที่ยงด้านความคิดริเริ่มมีความเที่ยงเท่ากับ 0.84 2) เกณฑ์ปกติ (Norms) ในการแปลผลคะแนนของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทาง

* วันที่รับบทความ : 1 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 14 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 15 มิถุนายน 2567
Received: May 1 2024; Revised: June 14 2024; Accepted: June 15 2024

วิทยาศาสตร์ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดริเริ่ม และรวมทั้งฉบับ มีค่าตั้งแต่ T29 ถึง T77 , T36 ถึง T70 , T35 ถึง T74 , T35 ถึง T74 ตามลำดับ

คำสำคัญ: แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์; ความคิดคล่องแคล่ว; ความคิดยืดหยุ่น; ความคิดริเริ่ม; เกณฑ์ปกติ

Abstract

The objectives of this research were to 1) create and validate the quality of the scientific creativity measure and 2) create normalized T-score for interpreting the results of the scientific creativity measure. of students in Grade 3. It is Quantitative Research The sample for the research was 300 Grade 3 students under a local administrative organization. Pathumthani Province which is obtained from multi-stage sampling. The research tool is Scientific Creativity Scale For Grade 3 students according to Torrance's concept and theory of creativity, which consists of Fluent thinking flexible thinking and initiative Data analysis included percentage, standard deviation, content validity, difficulty, discrimination and reliability.

The results of the research can be summarized as follows. 1) A scientific creativity measure created Consisting of 6 questions, the measure covers 3 elements: agile thinking; flexible thinking and initiative It is characterized by a short answer format, specifying images and situations related to science. Then have students write answers to questions related to the given situation. The results of the quality inspection of the scientific creativity test found that the questions had an index of consistency (IOC) ranging from 0.67-1.00, a difficulty value (p) ranging from 0.48 - 0.66, and a discriminatory (r) ranging from 0.20 - 0.50 and the entire reliability for fluency thinking value is 0.81, the reliability for flexible thinking value is 0.80, and the reliability for originality thinking value is 0.84.

2) Norms for interpreting scores on the scientific creativity test. Agile thinking Flexible thinking Initiative aspect and all editions have values from T_{29} to T_{77}, T_{36} to T_{70}, T_{35} to T_{74}, T_{35} to T_{74}, respectively.

Keywords: Scientific creativity test, fluency thinking, flexible thinking, originality thinking, normal criteria

บทนำ

ในยุคปัจจุบันนี้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นหัวใจสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประเทศไทยจึงได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังที่แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570 : 12) ได้มุ่งเน้นทักษะที่จำเป็นของงานแต่ละอาชีพมีแนวโน้มความต้องการทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงทักษะที่เทคโนโลยีไม่สามารถทดแทนได้ โดยเฉพาะทักษะทางพฤติกรรม อาทิ ทักษะมนุษย์การคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานเป็นทีม หรือความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียน มีความสามารถด้าน การคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ คุณภาพผู้เรียนเมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยนักเรียนต้องแสดงความกระตือรือร้นสนใจที่จะเรียนรู้มีความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 95) สอดคล้องกับ กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 (8C) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้าน การสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) (กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น, 2566: 13) จากการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าเมื่อเด็กเติบโตขึ้นมามีตัวแปรมากมายที่ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ลดลง อาจเป็นวิธีการเลี้ยงดู การสร้างสภาพแวดล้อม ระบบการศึกษา วิธีการเรียนรู้ เป็นต้น (สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน, 2563) สอดคล้องกับ The Asian Parent Thailand (2019) นักวิจัย แบ่งประเภทของเด็กที่มีพัฒนาการขั้นสูงออกเป็น 5 ระดับ ในระดับที่ 5 เด็กอายุตั้งแต่ 9 ปี ความคิดสร้างสรรค์จะลดลงหากไม่ได้รับการฝึกฝน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ ที่ได้ศึกษาพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กในระดับประถมศึกษาช่วงอายุ 8 ปี-10 ปี เด็กวัยนี้ความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นและสามารถนำความคิดไปใช้ได้จริงๆ เด็กสามารถทำงานที่ยากขึ้นได้ รู้จักถามคำถาม ปัญหาที่ซับซ้อนขึ้น เด็กวัยนี้ต้องการโอกาสที่จะได้แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ผู้ใหญ่ควรให้โอกาสนี้แก่เด็กได้ โดยมีผู้วิจัยได้นำทฤษฎีของทอแรนซ์ไปศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบศิลป์ตามรูปแบบการ เรียนรู้เบรนเบสต์ด้วยเทคนิคซินเนคติกส์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์งาน ศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (นิติพร ประสบพิชัย, 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิมป์สันที่กล่าวถึงพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในระดับประถมศึกษา พบว่าเมื่อเด็กเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ความคิดสร้างสรรค์ ในด้านจินตนาการของเด็กอยู่ในระดับต่ำ (สุธิดา วงค์มิ่ง, 2559 : 4) ด้วยสาเหตุนี้ผู้สอนควรจัดให้มีการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นข้อมูลระดับความสามารถความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในชั้นเรียน ให้ครูผู้สอนได้จัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นจึงควรมีเครื่องมือสำหรับแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสมกับนักเรียน สำหรับประเทศไทย การวัดความคิดสร้างสรรค์ส่วนใหญ่จะเป็นแบบทดสอบความความคิดสร้างสรรค์ของต่างประเทศมีความแตกต่างกันในด้านภาษาและวัฒนธรรม จึงอาจจะไม่เหมาะกับการนำมาใช้กับนักเรียนไทย (สุธิดา วงค์มิ่ง, 2559 : 4) นอกจากนี้การสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่พบส่วนใหญ่เป็นการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์โดยใช้แนวคิดของทอแรนซ์ เพื่อมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในแต่ละบทเรียนเท่านั้นสอดคล้องกับงาน วิจัยการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (สุภาวดี ปกครอง, 2555) ซึ่งยังไม่ครอบคลุมถึง การสร้างเกณฑ์ปกติที่เป็นค่ามาตรฐานตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด

ปทุมธานี ด้วยเหตุผลข้างต้นนี้ ผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่เชื่อมกับตัวชี้วัดที่มีสอดคล้องกับความคิดสร้างสรรค์ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ที่มีคุณภาพ และเหมาะสมกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยใช้ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ ที่ประกอบด้วย ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม โดยผู้วิจัยได้เลือกลักษณะแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบการใช้ภาษาเป็นสื่อประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การตั้งคำถาม (Asking) กิจกรรมที่ 2 การหาสาเหตุ (Guessing Causes) กิจกรรมที่ 3 การหาผลที่จะเกิดตามมา (Guessing Consequences) กิจกรรมที่ 4 การปรับปรุงผลผลิตให้ดีขึ้น (Product Improvements) กิจกรรมที่ 5 การใช้ประโยชน์จากสิ่งของ (Unusual Uses) และกิจกรรมที่ 6 การสมมุติอย่างมีเหตุผล (Just Suppose) มาสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และสร้างข้อคำถามตามตัวชี้วัดที่บ่งชี้ถึงความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เนื่องจากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นวัยของผู้เรียนตอนกลาง เพียเจต์ ได้กล่าวว่าถึงระยะวัยของผู้เรียนตอนกลางนั้น พัฒนาความคิดสติปัญญาของผู้เรียนจะพัฒนาได้เจริญมากเพราะโดยพื้นฐานทางกาย ผู้เรียนสามารถคิดเป็นเหตุผล เริ่มเข้าใจแนวคิดเชิงนามธรรมพื้นฐานง่ายๆ เข้าใจแนวคิดเชิงเลขง่ายๆทางพัฒนาเต็มทุกขั้นตอน ดังนั้นจึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกคิด และจินตนาการการรับรู้ ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน (ประสบ พิชัย และนิติพร, 2558 : 43)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1.เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 สังกัดองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของคะแนนแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,071 คน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด ปทุมธานี จำนวน 8 โรงเรียน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา2564 จำนวน 300 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด และ ทฤษฎีทอแรนซ์ จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย ความคิดล่องแคล่วทางวิทยาศาสตร์ ความคิดยืดหยุ่นทางวิทยาศาสตร์ และ ความคิดริเริ่มทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 6 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเขียนตอบ โดยกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลขออนุญาตต่อผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง และเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ก่อนทำแบบวัดผู้วิจัยชี้แจง และ อธิบายวิธีการทำ และวิธีการตอบแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ก่อนให้นักเรียนลงมือทำและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย คะแนนความคิดคล่องแคล่ว คะแนนความคิดยืดหยุ่น และ คะแนนความคิดริเริ่ม จากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนของตัวอย่างทั้งหมดมาสร้างเกณฑ์ปกติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 ค่าความยาก (Difficulty) มีค่าตั้งแต่ 0.48 - 0.66 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)มีค่าตั้งแต่0.20 - 0.50 ค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้านความคิดคล่องแคล่วมีค่าเท่ากับ 0.81 ค่าความเที่ยงด้านความคิดยืดหยุ่นมีค่าเท่ากับ 0.80 และค่าความเที่ยงด้านความคิดริเริ่มมีความเที่ยงเท่ากับ 0.84 และคำนวณหาเกณฑ์ปกติโดยหาคะแนนทีปกติ (Normalized T-Scores) จากการหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile T-Scores) แล้วนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ไปเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนทีปกติ

ผู้วิจัยสร้างเกณฑ์ปกติการแปลความหมายคะแนนของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 ตัวอย่างจำนวน 300 คน มาคำนวณ ค่าเปอร์เซ็นไทล์ (Percentile Rank) แล้วเทียบหาคะแนน T-ปกติ (Normalized T-score) แล้วแปลผลคะแนนตามเกณฑ์ของ (ชวาล แพรรัตกุล, 2520 : 20) โดยแบ่งระดับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ตั้งแต่ T_{65} หรือ สูงกว่า หมายถึง มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับสูงมาก
ตั้งแต่ T_{55} - T_{64} หมายถึง มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับสูง
ตั้งแต่ T_{45} - T_{54} หมายถึง มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง
ตั้งแต่ T_{35} - T_{44} หมายถึง มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับต่ำ
ตั้งแต่ T_{34} หรือ ต่ำกว่า หมายถึง มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับต่ำมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2551 กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ฉบับปรับปรุง 2560) และแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของทอแรนซ์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำกิจกรรมทั้ง 6 ข้อ ในการสร้างแบบวัดที่อาศัยภาษาเป็นสื่อ

มาใช้ในการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถวัด ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม โดยให้นักเรียนเขียนตอบคำถามจากสถานการณ์ และรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ ตามกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

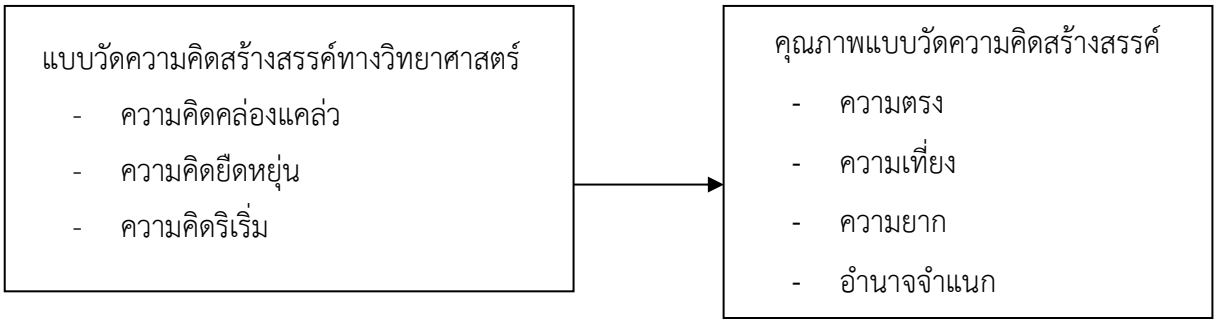

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีการวัดครอบคลุมองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 3 ด้าน ได้แก่ ความคิดคล่องทางวิทยาศาสตร์ ความคิดยืดหยุ่นทางวิทยาศาสตร์ และความคิดริเริ่มทางวิทยาศาสตร์ ลักษณะเป็นแบบข้อเขียนโดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ พร้อมภาพประกอบแล้วตอบคำถามด้วยการเขียนตอบ มีทั้งหมดจำนวน 6 ข้อ ใช้เวลาในการทำข้อละ 10 นาที มีทั้งหมด 6 กิจกรรม รวม 60 นาที และมีเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการตรวจคำตอบของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้แนวทางของ Aktamis et. al. (2005 อ้างใน สมรัก อินทวิมลศรี, 2560 : 31) และ Torrance (1992 อ้างใน สมรัก อินทวิมลศรี, 2560 : 31) ดังตัวอย่างตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนน กิจกรรมที่ 1 การตั้งคำถาม

องค์ประกอบ	คะแนน	วิธีการตรวจให้คะแนน
ความคิดคล่องแคล่วทางวิทยาศาสตร์	4 คะแนน	ให้คะแนนคำตอบที่บ่งบอกถึงการตั้งคำถาม ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดและเป็นคำตอบที่ไม่ซ้ำกัน ให้มีจำนวนคำตอบให้มากที่สุด ในเวลาที่จำกัด กิจกรรมละ 10 นาที มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 4 คะแนน หมายถึง นักเรียนตอบคำตอบที่แตกต่างกัน 10 คำตอบขึ้นไป 3 คะแนน หมายถึง นักเรียนตอบคำตอบที่แตกต่างกัน 7-9 คำตอบ 2 คะแนน หมายถึง นักเรียนตอบคำตอบที่แตกต่างกัน 4-6 คำตอบ 1 คะแนน หมายถึง นักเรียนตอบคำตอบที่ แตกต่างกัน 1-3 คำตอบ 0 คะแนน หมายถึง นักเรียนไม่ตอบคำถาม
ความคิดยืดหยุ่นทางวิทยาศาสตร์	4 คะแนน	ให้คะแนนกลุ่มของคำตอบที่บ่งบอกถึงการตั้งคำถาม จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างหลากหลาย รูปแบบ โดยคำตอบต้องสอดคล้องกับข้อคำถาม และมีแนวคิดหลากหลายด้าน มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 4 คะแนน หมายถึง การจัดกลุ่มคำตอบของนักเรียนได้ 6 กลุ่มขึ้นไป 3 คะแนน หมายถึง การจัดกลุ่มคำตอบของนักเรียนได้ 4-5 กลุ่ม 2 คะแนน หมายถึง การจัดกลุ่มคำตอบของนักเรียนได้ 2-3 กลุ่ม 1 คะแนน หมายถึง การจัดกลุ่มคำตอบของนักเรียนได้ 1 กลุ่ม 0 คะแนน หมายถึง นักเรียนไม่ตอบคำถาม
ความคิดริเริ่มทางวิทยาศาสตร์	4 คะแนน	ให้คะแนนคำตอบที่บ่งบอกถึงการตั้งคำถาม ที่แตกต่างจากการคิดทั่วไปและสามารถตั้งคำถามเหตุการณ์ต่างๆอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับข้อสถานการณ์ที่กำหนดให้ และ มีความแตกต่างจากคำตอบของนักเรียนทั้งห้อง มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 4 คะแนน หมายถึง คำตอบที่ ซ้ำกับคนอื่นในห้อง ไม่เกิน 4 เปอร์เซ็นต์ 3 คะแนน หมายถึง คำตอบที่ ซ้ำกับคนอื่นในห้อง ระหว่าง 5–9เปอร์เซ็นต์ 2 คะแนน หมายถึง คำตอบที่ซ้ำกับคนอื่น ในห้อง ระหว่าง 10–17เปอร์เซ็นต์ 1 คะแนน หมายถึง คำตอบที่ซ้ำกับคนอื่นในห้องตั้งแต่ 20เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป 0 คะแนน หมายถึง นักเรียนไม่ตอบคำถาม

ตอนที่ 2 คุณภาพของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานีที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย ความตรงเชิงเนื้อหา ความยากง่าย อำนาจจำแนก และ ความเที่ยง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนกลุ่มทดลองใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 300 คน

ตารางที่ 2 ค่าสถิติของผลการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ทั้งรายด้าน และรายฉบับ (n=300)

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความคิดคล่องแคล่ว	24	1	24	11.07	4.70
ความคิดยืดหยุ่น	24	1	24	13.42	4.81
ความคิดริเริ่ม	24	1	22	11.96	4.66
รวมทั้งฉบับ	72	3	68	36.45	13.12

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นค่าสถิติพื้นฐานของผลการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากคะแนนทั้งฉบับ พบว่ามีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 3 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 68 คะแนน ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 36.45 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.12 เมื่อพิจารณาค่าสถิติพื้นฐานของผลการประเมินพบว่า องค์ประกอบด้าน ความคิดคล่องแคล่ว มีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 24 คะแนน ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 11.07 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.70 องค์ประกอบด้านความคิดยืดหยุ่นทางวิทยาศาสตร์ มีคะแนนต่ำ สุดเท่ากับ 1 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 24 คะแนน ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 13.42 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.81 องค์ประกอบด้านความคิดริเริ่ม มีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 22 คะแนน ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 11.96 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.66

2) ค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย (Research tools analysis program: RTAP) (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2565) เพื่อคำนวณค่าความยากและอำนาจจำแนกแสดงดังตาราง 3

ตารางที่ 3 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ จากการทดลองใช้ (n=300)

ข้อที่	p	r	การวิเคราะห์		แปลความหมาย
			ค่า p	ค่า r	
1	0.51	0.47	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ใช้ได้
2	0.48	0.50	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ใช้ได้
3	0.44	0.59	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ใช้ได้
4	0.52	0.33	ปานกลาง	ปานกลาง	ใช้ได้
5	0.56	0.37	ปานกลาง	ปานกลาง	ใช้ได้
6	0.52	0.34	ปานกลาง	ปานกลาง	ใช้ได้

จากตารางที่ 3 พบว่า แบบวัดมีค่าความยาก ตั้งแต่ 0.48 ถึง 0.56 แสดงว่าแบบวัดมีค่าความยากอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อสอบทุกข้อมีค่าความยากเป็นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกทุกตัวมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ ตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.59 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ในระดับปานกลาง ถึงค่อนข้างสูง

3) ค่าความเที่ยงของแบบวัดของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์

ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ การหาค่าความยาก และ ค่าอำนาจจำแนก มาจำนวน 6 ข้อที่สอดคล้องแต่ละกิจกรรมทั้ง 6 แล้วมาหาค่าความเที่ยง พบว่าแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์มีความความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.83 แสดงว่าแบบวัดมีความเที่ยงสูง

ตอนที่ 3 เกณฑ์ปกติ (Normalized T-score) **ของคะแนนแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี**

เกณฑ์ปกติและการแปลผลคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ครอบคลุมทั้ง 3 องค์ประกอบได้แก่ ความคิดคล่องแคล่วทางวิทยาศาสตร์ ความคิดยืดหยุ่นทางวิทยาศาสตร์ และความคิดริเริ่มทางวิทยาศาสตร์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เกณฑ์ปกติ (Norms) ของคะแนนความคิดคล่องแคล่วทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี พบว่าแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนมาตรฐาน T-ปกติ ตั้งแต่ T_{29} ถึง T_{77} เมื่อนำคะแนนมาตรฐานT-ปกติ มาเปรียบเทียบหาระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ พบว่า ระดับความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่วทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ส่วนมากกอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.33 รองลงมาอยู่ในระดับต่ำ 25.33 ระดับสูงร้อยละ 22.67 ระดับสูงมากกร้อยละ7.67 และระดับต่ำมากร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

เกณฑ์ปกติ (Norms) ของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดยืดหยุ่น ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 พบว่าแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนมาตรฐาน T-ปกติ ตั้งแต่ T_{37} ถึง T_{77} เมื่อนำคะแนนมาตรฐานT-ปกติ มาเปรียบเทียบหาระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ พบว่า ระดับความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดยืดหยุ่นทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ส่วนมากกอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 37.67 รองลงมาอยู่ในระดับสูง 31.00 ระดับต่ำร้อยละ 18.33 ระดับต่ำมากกร้อยละ 7.37 และระดับสูงมากร้อยละ 5.33 ตามลำดับ

เกณฑ์ปกติ (Norms) ของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดริเริ่มทางวิทยาศาสตร์ พบว่าแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนมาตรฐาน T-ปกติ ตั้งแต่ T_{36} ถึง T_{70} เมื่อนำคะแนนมาตรฐานT-ปกติ มาเปรียบเทียบหาระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ พบว่า ระดับความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดยืดหยุ่นทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ส่วนมากกอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 42.67 รองลงมาอยู่ในระดับสูงร้อยละ 24.00 ระดับต่ำ ร้อยละ 21.33 ระดับสูงมากกร้อยละ6.67 ระดับต่ำมาก ร้อยละ 6.33 และระดับสูงมากร้อยละ 5.66 ตามลำดับ

เกณฑ์ปกติ (Norms) ของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้ง 3 ด้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 พบว่าแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนมาตรฐาน T-ปกติ ตั้งแต่ T_{35} ถึง T_{74} เมื่อนำคะแนนมาตรฐาน T-ปกติ มาเปรียบเทียบหาระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ แสดงดังตาราที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์รวมทั้ง 3 ด้าน

คะแนนดิบ	T-ปกติ	ระดับความคิดสร้างสรรค์	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
56 - 72	ตั้งแต่ T_{65} ขึ้นไป	สูงมาก	16	5.33
43 – 55	ตั้งแต่ T_{55} - T_{64}	สูง	84	28.00
30 – 42	ตั้งแต่ T_{45} - T_{54}	ปานกลาง	119	39.67
4 – 29	ตั้งแต่ T_{35} - T_{44}	ต่ำ	57	19.00
เท่ากับหรือต่ำกว่า 16	ตั้งแต่ T_{34} หรือ ต่ำกว่า	ต่ำมาก	24	8.00
	รวม		300	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้ง 3 ด้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ส่วนมากกอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.67 รองลงมาอยู่ในระดับสูง 28.00 ระดับต่ำร้อยละ 19.00 ระดับต่ำมากร้อยละ8.00 และระดับสูงมากร้อยละ 5.33 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ และสร้างเกณฑ์ปกติของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ซึ่งผลการวิจัยมีประเด็นที่สนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3

ผลการพัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ได้ยึดตามกรอบแนวคิดของ Torrance มุ่งเน้นให้นักเรียนนำความรู้หลักการ และ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เข้ามาใช้ในการตอบคำถามอย่างครอบคลุมทุกมิติ แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์มีการวัดองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 3 ด้าน ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่วทางวิทยาศาสตร์ ความคิดยืดหยุ่นทางวิทยาศาสตร์ และความคิดริเริ่มทางวิทยาศาสตร์ ลักษณะเป็นแบบข้อเขียนโดยให้นักเรียน อ่านสถานการณ์ในแต่ละกิจกรรมพร้อมภาพประกอบที่ผู้วิจัยได้สร้างให้สอดคล้องกันกับตัวชี้วัด ทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ในครั้งนี้ ได้แก่ ว2.1 ป.3/1 อธิบายว่าวัตถุประกอบขึ้นจากชิ้นส่วนย่อยๆ ซึ่งสามารถแยกออกจากกันได้และประกอบกันเป็นวัตถุชิ้นใหม่ได้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ว3.1 ป.3/2 อธิบายสาเหตุการเกิดปรากฏการณ์การขึ้นและตกของดวงอาทิตย์การเกิดกลางวันกลางคืน และ การกำหนดทิศ โดยใช้แบบจำลอง และ ว3.1 ป.3/3 ตระหนักถึงความสำคัญของ ดวงอาทิตย์โดยบรรยายประโยชน์ของดวงอาทิตย์ต่อสิ่งมีชีวิต แล้วตอบคำถามด้วยการเขียนตอบมีทั้งหมดจำนวน 6 ข้อ ข้อละ1กิจกรรม ประกอบไปด้วยกิจกรรมกิจกรรมที่ 1 การตั้งคำถาม กิจกรรมที่ 2 การหาสาเหตุ กิจกรรมที่ 3 การหาผลที่จะเกิดตามมา กิจกรรมที่ 4 การปรับปรุงผลผลิตให้ดีขึ้น กิจกรรมที่ 5 การใช้ประโยชน์จากสิ่งของ และกิจกรรมที่ 6 การสมมุติอย่างมีเหตุผล ซึ่งใช้เวลาในการทำกิจกรรมละ 10 นาที มีทั้งหมด 6 กิจกรรม รวมใช้เวลาในการทำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 60 นาที เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบวัดเสร็จได้นำให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตามคำแนะนำของ ไพศาล วรคำ (2558 : 302) ที่ กล่าวว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสอดคล้องควรจะมีตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป เพื่อหลีกเลี่ยงความคิดเห็นเป็น 2 ด้าน ดังนั้น ควรใช้จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เป็นจำนวนคี่ เช่น 3 คน 5 คน หรือ 7 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ ผลตรวจสอบพบว่า ข้อคำถามที่สร้าง จำนวน 12 ข้อ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญในครั้งที่ 1 จำนวน 4 ข้อ ไม่ผ่านจำนวน 8 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ไม่เพียงพอต่อจำนวนกิจกรรมสำหรับสร้างแบบวัดครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำแบบวัดมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเป็นครั้งที่ 2 ในครั้งที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาแล้วพบว่า ข้อคำถามผ่านเกณฑ์ จำนวน 12 ข้อ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญในครั้งที่ 2 มาแก้ไขปรับปรุงข้อคำถาม โดยปรับการใช้ภาษาในการตั้งคำถามให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 ข้อ ปรับคำถามให้ทุกข้อสามารถวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ได้ครบทุกด้าน จำนวน 4 ข้อ และปรับรูปภาพที่แสดงในคำถามให้ชัดเจน จำนวน 6 ข้อ โดยมีผล IOC มีค่าตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 เป็นไปตามแนวคิดของ ไพศาล วรคำ (2558 : 302) ที่กล่าวว่า การเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป หากต่ำว่า 0.60 ก็ถือว่าใช้ไม่ได้ แสดงว่าแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์และมีความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้นผู้วิจัยได้นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ผ่านการหาค่า IOC จำนวน 12 ข้อ ไปตรวจสอบคุณภาพแบบวัดได้แก่ ความยาก อำนาจจำแนก และความเที่ยง กับกลุ่มทดลองจำนวน 55 คน พบว่า มีข้อที่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบ ความยาก และอำนาจจำแนก จำนวน 8 ข้อ ผู้วิจัยจึงได้คัดข้อที่เหมาะสมที่สุดจำนวน 6 ข้อ ไปตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กับตัวอย่างจำนวน 300 คน พบว่า

1) ค่าความยาก (Difficulty) มีค่าตั้งแต่ 0.48 ถึง 0.56 แปลความหมายได้ว่า ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ พบว่าแบบวัดจะมีค่าความยากเป็นไปตามเกณฑ์ ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียน ที่เป็นตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนห้องเรียนพิเศษสายวิทยาศาสตร์ ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้มีความรู้พื้นฐานที่ดี และได้รับการส่งเสริมให้มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ในกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยส่วนใหญ่การจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้คิดหาคำตอบในรูปแบบที่หลากหลายคิดได้หลายทิศทาง ซึ่งหมายถึง การคิดอย่างสร้างสรรค์นั่นเอง

2) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) มีค่าตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.59 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ที่ใช้ได้ทุกข้อ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ พบว่าแบบวัดจะมีค่าอำนาจจำแนกเป็นไปตามเกณฑ์ ในระดับปานกลาง ถึงค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง และกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำได้ เพราะแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ มีคำชี้แจงอธิบายวิธีการตอบอย่างชัดเจน และ มีเงื่อนไขการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละข้อ ซึ่งทำให้นักเรียนที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวสามารถทำแบบวัดได้ โดยจะแตกต่างกับนักเรียนที่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวจะไม่สามารถทำแบบวัดได้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด

ของ สุรวาท ทองบุ (2550 : 171) ที่กล่าวว่า ข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกใช้ได้ คือจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ไพศาล วรคำ (2558 : 302) กล่าวว่า ค่าอำนาจจำแนกหมายถึง คุณลักษณะของข้อคำถามที่สามารถแยกหรือจำแนกคนเก่งออกจากคนอ่อนได้ การคัดลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกไว้ใช้จะเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป แสดงให้เห็นว่าแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มที่มีความสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงกับกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับต่ำได้เพราะแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ มีคำชี้แจงก่อนทำแบบวัดอย่างละเอียด และให้ผู้คุมสอบชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจก่อนลงมือทำแบบวัด จึงทำให้นักเรียนสามารถทำแบบวัดได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชราภรณ์ แสนนา (2565 : 115) ที่ได้พัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.208 ถึง 0.948 และยังสอดคล้องกับกชพรรณ เภสัชชา (2560 : 65) ได้สร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.39 ถึง 0.71 แสดงว่า แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์มีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ทุกข้อ

3) ความเที่ยงของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยคำนวณด้วยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient Method) ด้านความคิดคล่องแคล่วมีค่าเท่ากับ 0.81 ค่าความเที่ยงด้านความคิดยืดหยุ่นมีค่าเท่ากับ 0.80 และค่าความเที่ยงด้านความคิดริเริ่มมีความเที่ยงเท่ากับ 0.84 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงสูง ทั้งนี้การที่ค่าความเที่ยงที่ได้มีค่าสูงนั้นอาจจะเป็นเพราะแบบวัดที่ได้ผ่านการพิจารณาด้านความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบวัด ตามคำแนะนำได้แบบวัดที่มีคุณภาพ และตัวแปรที่วัดเป็นเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งไม่ได้เน้นเรื่องการวัดความจำ ที่จะมีคำตอบเพียงคำตอบเดียว แต่ความคิดสร้างสร้างสรรค์จะมีคำตอบ ที่หลากหลาย คิดได้หลายแง่ หลายมุม และถ้านำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ไปวัดกับนักเรียนกลุ่มเดิมซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง ก็จะมีแนวโน้มได้คะแนนใกล้เคียงกับคะแนนเดิม เมื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ กชพรรณ เภสัชชา (2560 : 66) ได้สร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่า ความเที่ยงเท่ากับ 0.86 และยังสอดคล้อง สุทธิดา วงศามิ่ง (2558 : 88) ได้พัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 จากค่าความเที่ยงดังกล่าว จะเห็นได้ว่า แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงที่เชื่อถือได้

ตอนที่ 2 ผลการสร้างเกณฑ์ปกติ (Normalized T-score) **ของความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3**

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนมาตรฐาน T - ปกติ ซึ่งเกณฑ์ปกติจะทำให้ทราบระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละคนได้ทันทีโดยไม่ต้องเปรียบเทียบกับคะแนนของคนอื่น ในการหาเกณฑ์ปกติ สมนึก ภัททิยนี (2551: 269) กล่าวว่า กลุ่มตัวอย่างต้องมีจำนวนมากพอที่จะเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ไม่อย่างนั้นเกณฑ์ปกติจะเชื่อถือไม่ได้ ในการสร้างเกณฑ์ปกติในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตัวอย่างจำนวน 300 คน จากประชากร จำนวน 1,071 คน ซึ่งตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนใกล้เคียงกับ กรุณา เสนฤทธิ์ และ คณะ (2555 : 101) ที่ใช้ตัวอย่างในการหาเกณฑ์ปกติ จำนวน 300 คน เกณฑ์ปกติของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ในการวิจัยครั้งนี้เมื่อนำคะแนนดิบมาแปลผลเพื่อสร้างเกณฑ์คะแนน T-ปกติ สามารถแบ่งเกณฑ์คะแนน T-ปกติ ออกได้เป็น 5 ระดับ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ในระดับต่ำมาก ความคิดสร้างสรรค์ในระดับต่ำ ความคิดสร้างสรรค์ในระดับปานกลาง ความคิดสร้างสรรค์ในระดับสูง และความคิดสร้างสรรค์ในระดับสูงมาก สอดคล้องกับ ชวาล แพรรัตกุล (2552 : 20) ทำการแปลผลคะแนนดิบเพื่อนำมาสร้างเกณฑ์คะแนน T-ปกติ ซึ่งแบ่งได้ 5 ระดับ ได้แก่ระดับ ความคิดสร้างสรรค์ในระดับต่ำมาก ไปถึง ความคิดสร้างสรรค์ในระดับสูงมาก ซึ่งเกณฑ์ปกติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเกณฑ์ในระดับท้องถิ่น (Local Norm) ผลการศึกษาพบว่า เกณฑ์ปกติ ของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ด้านความคิดคล่องแคล่วทางวิทยาศาสตร์ มีคะแนนดิบ ตั้งแต่ 1 ถึง 24 คะแนน และ คะแนนมาตรฐาน T - ปกติ ตั้งแต่ T29 ถึง T77 ซึ่งระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ด้านคิดคล่องแคล่ว ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.33 เกณฑ์ปกติ ของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ด้านความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ความคิดยืดหยุ่น มีคะแนนดิบ ตั้งแต่ 1 ถึง 24 คะแนน และ คะแนนมาตรฐาน T - ปกติ ตั้งแต่ T37 ถึง T77 ซึ่งระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ด้านคิดหยืดหยุ่น ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 37.67 เกณฑ์ปกติ ของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ด้านความยืดหยุ่นทางวิทยาศาสตร์ มีคะแนนดิบ ตั้งแต่ 1 ถึง 22 คะแนน และ คะแนนมาตรฐานT - ปกติ ตั้งแต่ T28 ถึง T91 ซึ่งระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ด้านคิดยืดหยุ่น ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 42.67 และเกณฑ์ปกติของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ด้านความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์รวมทั้ง 3 ด้าน มีคะแนนดิบ ตั้งแต่ 3 ถึง 68 คะแนน และ คะแนนมาตรฐาน T - ปกติ ตั้งแต่ T24 ถึง T68 ซึ่งระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 3 ด้าน ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.67

จากการวิเคราะห์ผล สังเกตได้ว่า เกณฑ์ปกติในแต่ละด้านได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ด้านความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น และ ด้านความคิดริเริ่ม รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้าน ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเกณฑ์ปกติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็น

เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) แสดงว่าโรงเรียนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี มีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีการคิดสร้างสรรค์ ที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ซึ่งเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) มีประโยชน์ ในการเปรียบเทียบคะแนนของผู้สอบกับคนทั้งอำเภอหรือจังหวัด และเป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบความสามารถด้านวิชาการของนักเรียนคนหนึ่งกับนักเรียนทั้งอำเภอหรือจังหวัด ว่าเด็กคนนั้นมีความสามารถอยู่ในระดับใด เก่ง หรือ อ่อน กว่าคนอื่นเพียงใด เพื่อจะได้หาวิธีการ หรือแนวทางปรับปรุงที่สามารถช่วยพัฒนาความสามารถของเด็กได้ เพราะถ้าไม่มีการเปรียบเทียบ ก็ไม่สามารถที่จะพัฒนาได้ถูกต้อง เมื่อต้องการทราบความสามารถของนักเรียนคนอื่นในภายหลัง สามารถทำได้ โดยการเปรียบเทียบคะแนนสอบกับเกณฑ์ปกติดังกล่าว เกณฑ์ปกติจะบอกให้ทราบว่านักเรียนคนอื่น ๆ ทำคะแนนได้เท่าไร การนำเอาคะแนนของผู้สอบแต่ละคนมาเปรียบเทียบกับคะแนนของคนอื่น ๆ จะทำให้คะแนนนั้นมีความหมายมากขึ้น ทั้งนี้การนำเกณฑ์ปกติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ ควรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี หรือ ในพื้นที่นักเรียนมีความสามารถ และ วัฒนธรรมใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเกณฑ์ปกติในการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า 1 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี มีลักษณะเป็นข้อเขียนโดยให้นักเรียน อ่านสถานการณ์ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดวิทยาศาสตร์ที่กำหนดในแต่ละกิจกรรม พร้อมภาพประกอบแล้วตอบคำถามด้วยการเขียนตอบ ดังนั้นควร ผู้ที่นำแบบวัดไปใช้ควรให้ความสำคัญในการชี้แจงวิธีการทำแบบวัดให้นักเรียนเข้าใจก่อนลงมือทำ และผู้เรียนควรได้เรียนรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของวัสดุ ความสำคัญของดวงอาทิตย์ และปรากฏการณ์ของโลก เป็นต้น

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า เกณฑ์ปกติในวิจัยเล่มนี้เป็นเกณฑ์ระดับท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกบาปีที่ 3 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี หากนำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่นอาจจะไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ปกติในงานวิจัยฉบับนี้ ดังนั้นควรมีการสร้างเกณฑ์ปกติของพื้นที่นั้นๆเมื่อนำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ฉบับนี้ไปใช้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ในตัวชี้วัดอื่นๆ เพื่อให้ครอบคลุมกับการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นอื่นให้มากขึ้น รวมถึงระบบการศึกษาในสังกัดอื่นๆที่นอกเหนือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้แต่ละสังกัดได้ทราบถึงระดับความคิดสร้างสรรค์บุคคลในกลุ่มพื้นที่ของแต่ละพื้นที่

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนของครูผู้สอน ในการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน และควรมีการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมเพื่อได้ทราบพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการตีพิมพ์ผลงานวิจัยตามโครงการสนับสนุนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2566

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2544). *ความคิดสร้างสรรค์.* กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือครูรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เล่ม 2.* กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของสกสค.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กชพรรณ เภสัชชา. (2560). *การสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.* วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

กรุณา เสนฤทธิ์ และ คณะ. (2555). การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 7 (1), 97 -106

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 -2570). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.dla.go.th/servlet/EbookServlet?_mode=detail&ebookId=2369&random=1716529595267

ชวาล แพรัตกุล. (2552). *เทคนิคการวัดผล.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

นิติพร ประสบพิชัย. (2558). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบศิลป์ตามรูปแบบการเรียนรู้เบรนเบสต์ด้วยเทคนิคซินเนคติกส์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์งาน ศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.* วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลปากร. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ไพศาล วรคำ. (2558). *การวิจัยทางการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

วัชราภรณ์ แสนนา. (2565). *การพัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมนึก ภัททิยนี. (2551). *การวัดผลการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สมรัก อินทวิมลศรี. (2560). *ผลของการใช้แนวคิดสะเต็มศึกษาในวิชาชีววิทยาที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน. (2563). ความคิดสร้างสรรค์เด็กไทยที่หายไป. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: https://www.thaipbskids.com/contents/5f6188f917d8e5bbee2401a1

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570).* กรุงเทพมหานคร: สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

สุทธิดา วงศามิ่งและคณะ. (2558). การสร้างแบบทดสอบความคิดสร้างสรรทางวิทยาศาสตร์สาหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 1, 515-526.

สุภาวดี ปกครอง. (2555). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านเชียงกลม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

กลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

The Management Strategies Towards Innovative Organization of Education Institutions Under the Office of the Basic Education Commission

ชญานิศ อินทะวงศ์,
นวัตกร หอมสิน และ พิมพ์พร จารุจิตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Chayanis Inthawong,
Nawattakorn Homsin and Pimporn Charuchit
Udon Thani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Hbgroup2567@gmail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) สร้างกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม 3) ประเมินกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม การวิจัยเป็นแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 397 คน ใช้เทคนิคเดลฟายเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน 3 รอบ สัมมนาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 35 คน เครื่องมือการวิจัย ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด แบบประเมินกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า$PNI_{Modified}$ ใช้สถิติหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์บริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่พึงประสงค์เป็นรายด้านทุกด้าน ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม ภาพรวมพบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.280 ถึง 0.335 ด้านความต้องการมีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุด เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ วัฒนธรรมองค์การ , ทรัพยากรและเทคโนโลยีดิจิทัล , ภาคีเครือข่าย ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา ได้จำนวน 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 องค์การวัฒนธรรมต้นแบบการบริหารทรัพยากร กลยุทธ์ที่ 2 สร้างภาคีเครือข่ายและคิดเชิงระบบ กลยุทธ์ที่ 3 วิสัยทัศน์ กำหนดทิศทาง สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา และกลยุทธ์ที่ 4 ปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผลการ

* วันที่รับบทความ : 18 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 11 ตุลาคม 2567
Received: June 18 2024; Revised: October 10 2024; Accepted: October 11 2024

ประเมินกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมโดยรวม มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : กลยุทธ์; การบริหาร; องค์การแห่งนวัตกรรม; สถานศึกษา; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The objectives of this research were to: 1) explore the essential needs for transforming educational institutions into innovative organizations under the Office of the Basic Education Commission, 2) develop management strategies to guide these institutions towards becoming innovative organizations and 3) evaluate the effectiveness of these management strategies in fostering innovation within the educational institutions. The research was conducted in three phases: phase 1 involved studying the current and desired conditions through surveys with 397 school executives, phase 2 used the Modified Delphi technique, collecting insights from 21 experts over three rounds to develop the management strategies and phase 3 evaluated the strategies on appropriateness, feasibility, and utility through seminars with 35 specialists. The methodology included interviews, a Delphi questionnaire, and a 5-level rating scale questionnaire by Likert Rating Scale. Statistical tools used were the Priority Need Index (PNI Modified), mean, standard deviation, median, and interquartile range.

The research results were as follow**s**:

1) Current and Desired Conditions, the analysis showed that both the actual and desired conditions for management strategies towards an innovative organization under the Office of the Basic Education Commission were rated at the highest level. The actual conditions had a high average rating, while the desired conditions were rated higher. There was a significant gap between the actual and desired conditions, with actual conditions consistently rated lower. The PNI Modified values ranged from 0.280 to 0.335, indicating the highest needs in culture, values, and atmosphere, followed by resources and technology, and network partners.

2) Strategy Formulation, four strategies were developed: 1) accelerate cultural transformation by effectively managing resources and digital technology, 2) empower teams to maximize potential, build networks, create opportunities, and enhance systematic thinking, 3) foster a clear vision and outline strategies for implementing educational institutions' goals and 4) reform and transform leadership to promote learning organizations and sustainable development.

3) Strategy Evaluation, expert evaluation confirmed that these management strategies were highly appropriate, feasible, useful, and accurate for developing innovative educational institutions under the Office of the Basic Education Commission.

Keywords: The Strategies ,The Management , Innovative Organization , School, The Office of The basic Education Commission.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมโลก ล้วนมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เนื่องจากโลกเศรษฐกิจฐานความรู้ สังคมยุคดิจิทัล และนโยบายไทยแลนด์ 4.0 มุ่งเน้นให้ประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วมีนวัตกรรมเป็นของตัวเองโดยไม่พึ่งพาต่างชาติ ส่งผลให้ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับระบบเศรษฐกิจของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันอย่างเสรีไร้พรหมแดน และเป็นพลวัต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 37) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (ขวัญชนก แสงท่านั่ง, 2563 : 4) การพัฒนาประเทศไทยภายใต้แนวคิด ประเทศไทย 4.0 ที่ขับเคลื่อนด้วยความรู้และนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) การจัดทำ “ยุทธศาสตร์ชาติ” เพื่อเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาวจะช่วยยกระดับคุณภาพของประเทศในทุกภาคส่วนโดยกำหนดวิสัยทัศน์ให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และมียุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะ 20 ปี (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2559: 8) สถานศึกษาเป็นองค์การที่ต้องเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 ต้องปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้นและความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 (ภารดี อนันต์นาวี, 2565: 488) ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนานวัตกรรมหรือนำนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยทักษะการคิดที่แตกต่างอย่างสร้างสรรค์มีการคิดเชิงนวัตกรรมเพื่อให้สถานศึกษาเป็นองค์กรนวัตกรรม โดยผลลัพธ์ดังกล่าว คือ คุณภาพของผู้เรียน (อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี, 2560: 20) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาซึ่งผู้บริหารต้องมีกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยการสร้างการเรียนรู้ทางวิชาชีพและเครือข่ายความร่วมมือที่หลากหลายเพื่อเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมหรือสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม (รสสุคนธ์ อินชัยเขา, 2561: 5) องค์การแห่งนวัตกรรม (Innovation Organization: IO) เป็นแนวคิดการบริหารจัดการองค์การสมัยใหม่หรือการเปลี่ยนแปลงองค์การไปสู่สิ่งใหม่(Organizational Renewal) (Szabo & Csontos, 2016)

เพื่อปรับเปลี่ยนคุณลักษณะหรือพฤติกรรมขององค์การ ที่มุ่งเน้นศักยภาพให้สามารถนำไปต่อยอดหรือสร้างธุรกิจแนวใหม่ได้ (Drucker, 2015) และสามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างสร้างสรรค์ (Ardashkin, Martyushev, & Bezborodov, 2015) ปัญหาในการบริหารสถานศึกษาและองค์กรทางการศึกษาพบว่าในปัจจุบันการพัฒนาสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเพราะองค์กรขาดผู้นำในการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ด้วยกระบวนการคิดที่ลึกซึ้ง ร่วมทั้งขาดการร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลักๆ ที่มีความรู้ความสามารถโดยตรง และการพัฒนาองค์กรมักจะมีแผนการทำงานที่มีจำนวนมากเกินไป จนทำให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ประกอบการสร้างกลยุทธ์ในการบริหารงานไม่ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่ากลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องหาวิธีการเพื่อทำให้การบริหารองค์การแห่งนวัตกรรมดำเนินไปอย่างราบรื่น จนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในด้านการบริหารการดำเนินงานทั้งในระดับโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับ และสามารถนำกลยุทธ์การบริหารองค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ตลอดจนจะเป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพ มาตรฐานของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอขั้นตอนของการวิจัย 3 ระยะ ดังต่อไป

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับองค์กรนวัตกรรมจากนักวิชาการ Dundon (2002) , Harvard Business School (2003) , Shapiro (2006) ,Holder and Matter (2008), วาทินี พูนทรัพย์ (2563), ณัฐปภัสร์ สกุลพัฒน์รดา (2565) วัฒนธรรมองค์การ ,ทรัพยากรและเทคโนโลยีดิจิทัล, ภาคีเครือข่าย , โครงสร้างการบริหารองค์การ , ผู้บริหารเชิงนวัตกรรม , การบริหารบุคคล , วิสัยทัศน์กำหนดทิศทางกลยุทธ์ , องค์การแห่งการเรียนรู้ , ทีมงานมีประสิทธิภาพ

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 26 จาก 2566, โรงเรียน ได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 90526,905 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2566 ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 379 คน ดำเนินการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การนวัตกรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การนวัตกรรม สรุปเป็นองค์ประกอบขององค์การแห่งนวัตกรรม ได้จำนวน 10 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย และ กลยุทธ์ 2) โครงสร้างองค์การ การบริหารและสภาพแวดล้อม 3) ผู้บริหาร 4) วัฒนธรรม ค่านิยม และบรรยากาศ 5) การบริหารบุคคล 6) องค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ และข้อมูลข่าวสาร 7) ทรัพยากรและเทคโนโลยี 8) ภาคีเครือข่าย 9) การวิจัยและพัฒนา 10) ทีมงานมีประสิทธิภาพ และทำการศึกษาวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ระยะ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่า $PNI_{Modified}$ เพื่อจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

แบบสอบถาม พัฒนาโดยผู้วิจัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) จำนวน 3 ตอน ตรวจสอบคุณภาพความตรง (Validity) ของเนื้อหาและการใช้ภาษา เพื่อมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) เลือกเฉพาะข้อที่มีดัชนีความสอดคล้อง 0.5-1.00 แบบสอบถามจึงมีข้อคำถาม จำนวน 62 ข้อ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) คำนวณความเที่ยง (Reliability) โดยทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ คือ 0.982

ระยะที่ 2 สร้างกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Modified Delphi Technique) ซึ่งมีกระบวนการทั้งหมด 3 ขั้นตอนดังนี้

2.1 การสังเคราะห์และขอบเขตด้านเนื้อหา

จากการสังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมสถานศึกษาที่ได้จากระยะที่ 1 จะได้องค์ประกอบทั้งหมด 10 องค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดเรียงลำดับและใช้ชื่อองค์ประกอบใหม่ตามความต้องการจำเป็นโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) วัฒนธรรมองค์การ 2) ทรัพยากรและเทคโนโลยีดิจิทัล 3) ภาคีเครือข่าย 4) โครงสร้างการบริหารองค์การ 5) ผู้บริหารเชิงนวัตกรรม 6) การบริหารบุคคล 7) วิสัยทัศน์กำหนดทิศทางกลยุทธ์ 8) องค์การแห่งการเรียนรู้ 9) ทีมงานมีประสิทธิภาพ 10) การวิจัยและพัฒนา

ผู้วิจัยสร้างกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา โดยการยกร่างกลยุทธ์การบริหาร สู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำไปเก็บข้อมูลสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ (Modified Delphi Technique) ชุดเดิม จำนวน 3 รอบ

2.2 การนำเสนอกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปรับปรุง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) นำคำตอบในการเดลฟายรอบที่ 3 มาคัดเลือกข้อที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกันสูง ($Mdn \geq 3.50$, $IR \leq 1.50$)

2) แก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์โดยตัดข้อคำถามที่ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกันออก

3) นำกลยุทธ์ที่ปรับปรุงเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

2.3 การปรับปรุงกลยุทธ์ ผู้วิจัยนำผลจากการยกร่างกลยุทธ์โดยใช้เทคนิคเดลฟาย มาแก้ไขปรับปรุง แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นปรับปรุงเพื่อนำไปวิจัยในระยะต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ประเภทของเครื่องมือระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale)

2. ประเภทของเครื่องมือในระยะที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการเดลฟาย (Delphi) มี 3 ตอน ดังนี้

2.1 แบบสอบถามสำหรับการเดลฟาย รอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดถามตอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พร้อมคำถามปลายเปิดในตอนท้ายของแต่ละตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 แบบสอบถามสำหรับการเดลฟาย รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับใด แบบสอบถามสำหรับการเดลฟาย รอบที่ 2 มี 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 แบบสอบถามสำหรับการเดลฟาย รอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยข้อคำถามมีลักษณะเดียวกันกับข้อคำถามในรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตอบยืนยันหรือปรับปรุง ในรอบนี้ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่ามัธยฐาน (Mdnian = Mdn) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter Quartile Range = IR) และตำแหน่งที่ที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบจากรอบที่ 2 มาบรรจุไว้ในข้อคำถามแต่ละข้อด้วย

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประเภทของเครื่องมือระยะที่ 3 ได้แก่ เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบประเมิน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา ตามหลักการของ Guskey (2000) 4 ด้าน แต่ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความเหมาะสม

(Propriety) 2) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และ 3) ความเป็นประโยชน์ (Utility) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

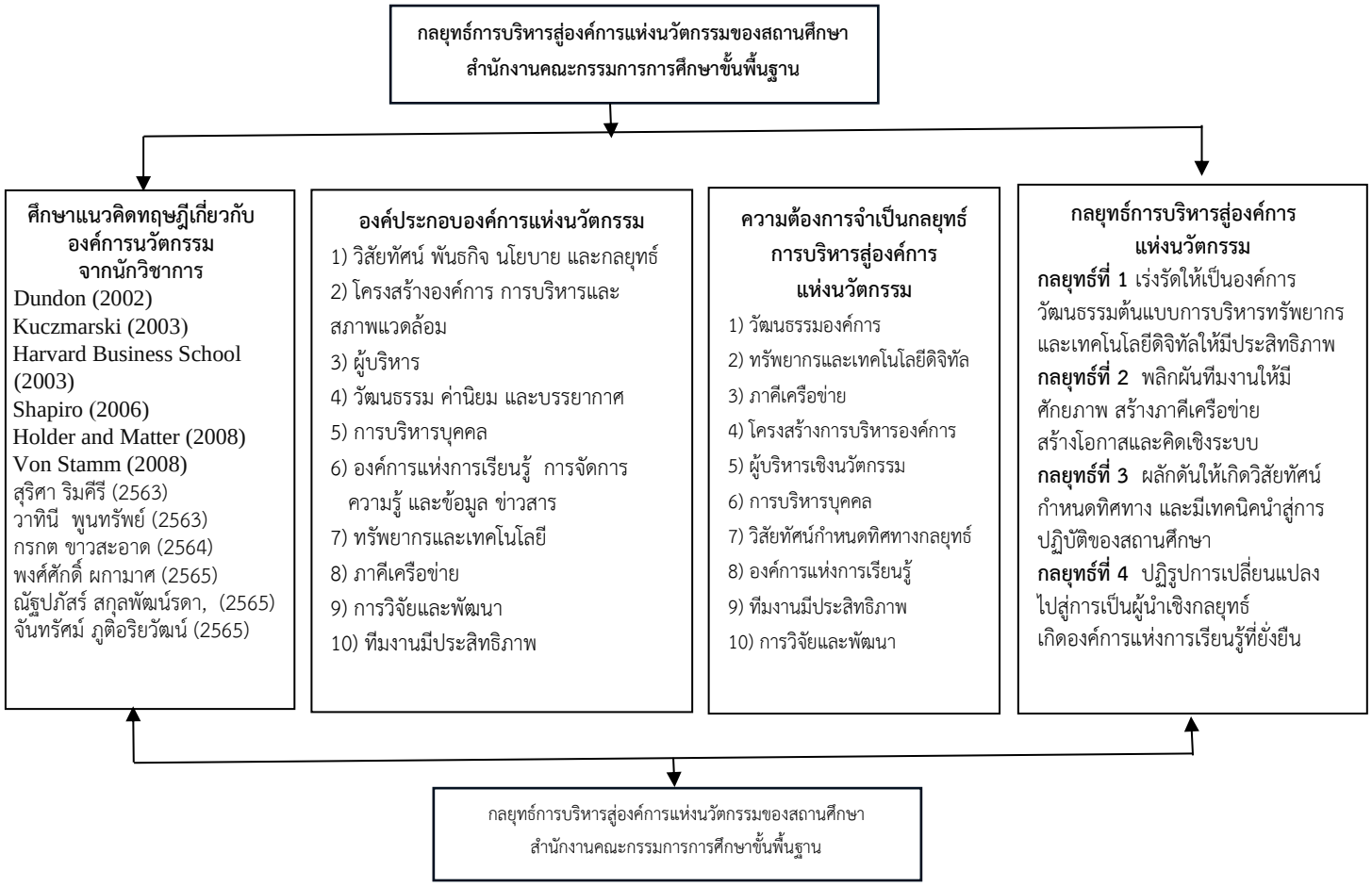

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์บริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าระดับสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสภาพที่พึงประสงค์เป็นรายด้านทุกด้าน

2. การสร้างกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารสู่องค์การ แห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 กลยุทธ์ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด คือ กลยุทธ์การผลักดันให้เกิดวิสัยทัศน์กำหนดทิศทาง และมีเทคนิคนำสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา รองลงมา คือ กลยุทธ์การพลิกผันทีมงานให้มีศักยภาพ สร้างภาคีเครือข่าย สร้างโอกาสและคิดเชิงระบบ กลยุทธ์ที่ 3 สร้างปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้นำ เชิงกลยุทธ์เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และกลยุทธ์ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กลยุทธ์การเร่งรัดให้เป็นองค์การวัฒนธรรมต้นแบบการบริหารทรัพยากรและเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ

3.การประเมินกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าผลการประเมิน ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และ ความเป็นประโยชน์ (Utility) ของกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมทั้ง 4 กลยุทธ์ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ ด้านความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 4 ปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ด้านความเป็นไปได้ มากที่สุด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 3 ผลักดันให้เกิดวิสัยทัศน์กำหนดทิศทาง และมีทคนิคนำสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านความเป็นประโยชน์มากที่สุดได้แก่กลยุทธ์ที่ 1 เร่งรัดให้เป็นองค์การวัฒนธรรมต้นแบบ การบริหารทรัพยากรและเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญในการพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพ พบว่าองค์ประกอบองค์การแห่งนวัตกรรมที่นำไปสู่การสร้างกลยุทธ์ มีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.280 ถึง 0.335 ด้านความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุดมีความสำคัญ 3 อันดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ วัฒนธรรมองค์การ รองลงมา คือ ทรัพยากรและเทคโนโลยี และลำดับที่ 3 ภาคีเครือข่าย เนื่องมาจากกลยุทธ์ดังกล่าวมีความจำเป็นที่ผู้บริหารหรือสถานศึกษาต้องมีการเร่งรัด และผลักดันให้เกิดและสร้างนวัตกรรมองค์การให้มีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารหรือสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน

2. ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม ได้จำนวน 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) เร่งรัดให้เป็นองค์การวัฒนธรรมต้นแบบการบริหารทรัพยากรและเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ 2) พลิกผันทีมงานให้มีศักยภาพ สร้างภาคีเครือข่าย สร้างโอกาสและคิดเชิงระบบ 3) ผลักดันให้เกิดวิสัยทัศน์กำหนดทิศทาง และมีเทคนิคนำสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา 4) ปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งพบว่า กลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม มีระดับความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้จำนวน 4 กลยุทธ์ 65 ข้อ สำหรับกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ประเมินกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก กลยุทธ์ที่ 3 ผลักดันให้เกิดวิสัยทัศน์ กำหนดทิศทาง และเทคนิคนำสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ มณีนุช ทรวงสุรัตนกุล (2558: 237) ที่ได้สรุปถึงวิสัยทัศน์กลยุทธ์และเป้าหมายของการสร้างองค์การให้เป็นองค์การแห่งนวัตกรรมว่าผู้บริหารองค์การต้องมีวิสัยทัศน์ที่คอยให้การสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีการวางแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนวัตกรรม และสอดคล้องกับ ปาณิสรา จรัสวิญญู (2561: 157) ที่ได้สรุปว่า ผู้บริหารองค์การเป็นผู้นำในการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านนวัตกรรมที่ปฏิบัติได้จริงแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ๆ และให้ความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างการพัฒนาและการใช้นวัตกรรม มีความคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา โดยใช้เทคนิคการจัดสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 35 คน เพื่อทราบระดับความคิดเห็นและนำไปพัฒนาสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา จากการประเมินกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการประเมินกลยุทธ์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ทั้ง 4 กลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก กลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากผู้บริหารสถานศึกษาและโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จด้านการบริหารและได้รับรางวัลดีเด่น ระดับชาติ ด้านนวัตกรรม มีวิธีปฏิบัติงาน (Best Practice) ที่เป็นเลิศ ทำให้กลยุทธ์ที่ยก

ร่างขึ้น ได้รับการทบทวนและปรับปรุงให้เหมาะสมมากขึ้น จากการประเมินกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา พบว่า ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 4 ปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน สอดคล้องกับ สมคิด สกุลสถาปัตย์ (2565: 42) ได้กล่าวว่า กิจกรรมสำหรับความเป็นผู้นำ เชิงกลยุทธ์ มีการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์องค์การ (Setting a Directions) เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ที่ง่ายแก่การเข้าใจ และกลยุทธ์ ต่าง ๆ ที่มีความหมายต่อธุรกิจ เทคโนโลยีหรือวัฒนธรรมองค์การ เป็นการกำหนดทิศทางกลยุทธ์การออกแบบองค์การ (Designing the Organization) ด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 4 ผลักดันให้เกิดวิสัยทัศน์กำหนดทิศทาง เทคนิคนำสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา จากกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งนวัตกรรม เป็นกลยุทธ์ที่สามารถพัฒนาองค์การให้มีคุณภาพและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2566) ได้กล่าวว่า การจัดการสู่องค์การแห่งนวัตกรรมการศึกษา ได้แก่ 1) การจัดโครงสร้างองค์การแห่งนวัตกรรมการศึกษา 2) การมุ่งเน้นการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นองค์การแห่งนวัตกรรม

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลระยะที่ 1 ความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์บริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าระดับสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสภาพที่พึงประสงค์เป็นรายด้านทุกด้าน

2.ผลการจัดลำดับความสำคัญของค่าดัชนีความต้องการจำเป็นกลยุทธ์บริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา ภาพรวมพบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.280 ถึง 0.335 ด้านความต้องการที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุดมีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ วัฒนธรรม ค่านิยมและบรรยากาศ รองลงมา คือ ทรัพยากรและเทคโนโลยี ลำดับที่ 3 ภาคีเครือข่าย ลำดับที่ 4 คือ โครงสร้างองค์การ การบริหารและสภาพแวดล้อม ลำดับที่ 5 คือ ผู้บริหาร ลำดับที่ 6 คือ การบริหารบุคคล ลำดับที่ 7 คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย และกลยุทธ์ ลำดับที่ 8 คือ องค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร และลำดับที่ 9 คือ ทีมงานมีประสิทธิภาพ และลำดับที่ 10 คือ การวิจัยและพัฒนา

สรุปผลระยะที่ 2 ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับการจัดทำการยกร่างกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม โดยเห็นด้วย ร้อยละ 100 จำนวน 4 กลยุทธ์ และสำหรับคำถามปลายเปิด ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 คน ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นคำถามไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อสร้างองค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยคัดเลือกข้อที่มีความสอดคล้องกัน ร้อยละ 80 ขึ้นไป

รอบที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา โดยรวมทั้ง 4 กลยุทธ์ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก

รอบที่ 3 ระดับความคิดเห็นจากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา จากการสร้างกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม พบว่า มีกลยุทธ์และองค์ประกอบของกลยุทธ์ดังนี้

วิสัยทัศน์ สถานศึกษาส่งเสริมผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งนวัตกรรม เพื่อการศึกษาให้มีความพร้อมและทันสมัยต่อการบริหาร การเรียนรู้มุ่งสู่การเป็นองค์การแห่งนวัตกรรม

พันธกิจ1) เป็นสถานศึกษาแห่งองค์การวัฒนธรรมต้นแบบ การบริหารทรัพยากรและเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ 2) สร้างทีมงานให้มีศักยภาพ สร้างภาคีเครือข่าย สร้างโอกาสและคิดเชิงระบบ 3) มีวิสัยทัศน์กำหนดทิศทาง เทคนิคนำสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา 4) ปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

เป้าประสงค์ 1) สถานศึกษาองค์การแห่งนวัตกรรม 2) สถานศึกษามีทรัพยากรและเทคโนโลยีดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพ 3) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งนวัตกรรมที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะและเจตคติที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัล จากการสร้างกลยุทธ์โดยเทคนิคเดลฟายดังกล่าวทำให้ได้กลยุทธ์ จำนวน 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 เร่งรัดให้เป็นองค์การวัฒนธรรมต้นแบบการบริหารทรัพยากรและเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 2 พลิกผันทีมงานให้มีศักยภาพ สร้างภาคีเครือข่าย สร้างโอกาสและคิดเชิงระบบ กลยุทธ์ที่ 3 ผลักดันให้เกิดวิสัยทัศน์ กำหนดทิศทาง และมีเทคนิคนำสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา และกลยุทธ์ที่ 4 ปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งทั้ง 4 กลยุทธ์ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและมีฉันทามติไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่าตั้งแต่ 1.50 ลงมา ดังนั้น จากการ

ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมขอสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้องค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

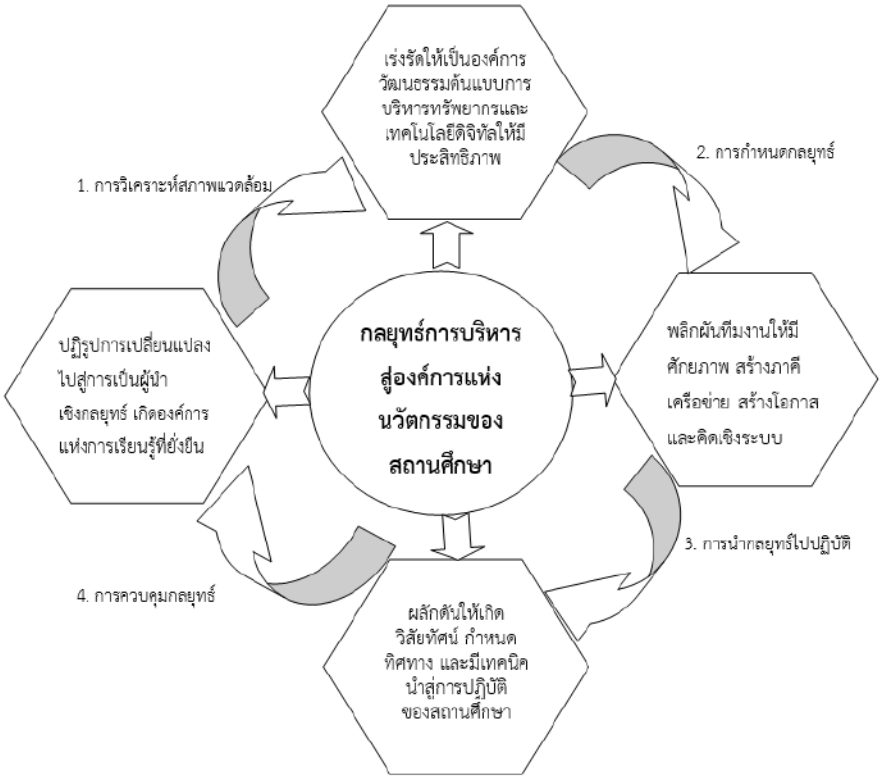

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้กลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สรุปผลระยะที่ 3 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรม ประเมินด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) กลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา โดยรวมทั้ง 4 กลยุทธ์ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้มากที่สุด และความเป็นประโยชน์มากที่สุด ทั้ง 3 ด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า ด้านความเหมาะสม มากที่สุด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 4 ปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ด้านความเป็นไปได้ มากที่สุด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 3 ผลักดันให้เกิดวิสัยทัศน์กำหนดทิศทางและมีเทคนิคนำสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านความเป็นประโยชน์ มากที่สุด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 เร่งรัดให้เป็นองค์การวัฒนธรรมต้นแบบ การบริหารทรัพยากรและเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานควรส่งเสริมการพัฒนาด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาแห่งองค์การวัฒนธรรมต้นแบบการบริหารทรัพยากรและเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำกลยุทธ์การบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ได้ ควรต้องคำนึงถึงบริบท ความพร้อม ข้อจำกัด และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารสู่องค์การแห่งนวัตกรรมในสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำเป็นต้นแบบของการพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิผล

2.2 ควรศึกษากลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การแห่งนวัตกรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงอุตสาหกรรม.

ขวัญชนนก แสงท่านั่ง. (2563). รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology*. 5 (7), 29.

ปาณิสรา จรัสวิญญู. (2561). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของวัฒนธรรมองค์กรและการจดัการความรู้ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมในจังหวัดแพงเพชร. *วารสารวิทยาการจัดการ สมัยใหม่.* 11 (1), 163.

ณัฐปภัสร์ สกุลพัฒน์รดา. (2565). การเป็นองค์การนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคณ.ะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารศิลปการจัดการ.* 6 (4), 1844.

ภารดี อนันต์นาวี. (2565). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มนตรี จำกัด.

มณีนุช ทรวงสุรัตนกุล. (2560). *อิทธิพลของผู้บริหารระดับกลางในการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม กรณีศึกษา: บริษัททรูคอร์ปอเรชั่นจำกัด (มหาชน)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รสสุคนธ์ อินชัยเขา. (2561). *การบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่สถานศึกษาแห่งนวัตกรรมด้วยการบริหารแบบมีส่วนร่วม.* รางวัลแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice โรงเรียนลับแล ศรีวิทยา., 98.

วาทินี พูนทรัพย์. (2563). *องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา.* ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2566). การจัดการสู่องค์การแห่งนวัตกรรมการศึกษา. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.*, 11 (4), 1658-1667.

สมคิด สกุลสถาปัตย์. (2565). สมรรถนะสำคัญในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสาร "ศึกษาศึาสตร์ มมร" คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.* 10 (2), 266-280.

อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี. (2560). *การพัฒนารูปแบบองค์การแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Ardashkin, I. B., Martyushev N. V., & Bezborodov, V. P. (2015). Problem methodology as one of the ways of innovative organization of educational process. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 166, 227-231.

Dundon, Elaine. (2002). *The Seeds of Innovation: Cultivating the Synergy that Fosters New Ideas.* New York: AMACOM., 362.

Drucker,P. (2015). *Innovation and entrepreneurship.* Abingdon: Routledge.

Guskey.T.R. (2000). *Evaluating professional development.* CA : Corwin Press.

Holder, Bob J. and Matter, Gary. (2008). The Innovative Organization. *Online.* Retrieved December 11, 2009. From: http://www.geocities.com/CollegePark/Library/1048/innova.html.

Shapiro, S. M. (2006). *24/ 7 innovation a blueprint for surviving and thriving in an age of change.* New York: McGraw-Hill.

Szabo, R., & Csontos, R. (2016). Efficient organizational renewal: The role of technological and management innovation. *International Journal of Business Management and Research*, 35-50.

แนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

Approaches for Crisis Management of Schools Under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area 3

ธีรพงษ์ ชูนาค,[1]

สิรินธร สินจินดาวงศ์[2] และ อรอุมา เจริญสุข[3]

[1,2] มหาวิทยาลัยศรีปทุม [3]มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประเทศไทย

Theeraphong Choonak,

[1] Sirinthorn Sinjindawong[2] and Onuma Charoensuk[3]

[1,2] Sripatum University, [3]Srinakharinwirot University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : Theerapong1211@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาในภาวะวิกฤติในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 (2) ศึกษาผลกระทบของภาวะวิกฤติต่อการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 และ (3) เสนอแนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เป็นการวิจัยผสมวิธีแบบพหุระยะ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 21 คน ตามแนวคิดของ Brand et al. (2014 : 5) การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 170 โรงเรียน ตามแนวคิดของ Yamane (1973 : 38) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกการอภิปรายสนทนากลุ่ม และแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาในภาวะวิกฤตในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์ในการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา 2) กลยุทธ์ในการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้อง 3) กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 4) กลยุทธ์ในการรักษาความปลอดภัยและสุขภาพ

* วันที่รับบทความ : 18 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 24 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 27 กันยายน 2567

Received: September 18 2024; Revised: September 24 2024; Accepted: September 27 2024

2. ผลกระทบของภาวะวิกฤตต่อการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ได้แก่ กลยุทธ์ในการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา คือ ด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ในการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และกลยุทธ์ในการรักษาความปลอดภัยและสุขภาพ คือ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย

3. แนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ประกอบด้วย แนวทางเชิงนโยบาย จำนวน 12 ข้อ และแนวทางเชิงปฏิบัติ จำนวน 36 ข้อ

คำสำคัญ: ภาวะวิกฤต; การบริหารจัดการ; เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

Abstract

This research aimed to (1) study and analyze crisis management strategies in schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area 3, (2) examine the impact of crises on school management in this area, and (3) propose crisis management strategies for schools within this educational zone. The study employed a multi-phase mixed-methods approach. The qualitative sample included 21 key informants, while the quantitative sample comprised 170 schools affiliated with the Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area Office 3. Research instruments included questionnaires, in-depth interviews, focus group discussion records, and meta-evaluation checklists. The quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation, while the qualitative data were analyzed using content analysis.

The research findings revealed that

1. The crisis management strategies for schools in Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area 3 consist of four key strategies as follows: 1) Strategies for managing educational resources, 2) Communication strategies with stakeholders, 3) Strategies for improving educational quality, and 4) Strategies for maintaining safety and health.

2. The impacts of crises on school management in Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area 3 are as follows: Resource management strategies focused on administration. Communication strategies with stakeholders focused on promoting and developing personnel. Educational quality strategies focused on the development of educational technology. Safety and health strategies focused on managing a safe environment.

3. The crisis management approach for schools in the Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area 3 includes 12 policy recommendations and 36 operational guidelines.

Keywords: Crisis; Management; The Office of Nakhon Si Thammarat Primary Ducational Service Area 3

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดเรื่องการศึกษาให้อยู่ในหน้าที่ของรัฐ ในหมวดที่ 5 มาตราที่ 54 ที่จะต้องให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นระยะเวลาทั้งหมดสิบสองปี โดยเป็นหน้าที่ที่รัฐจะต้องดำเนินการ ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างมีคุณภาพมากที่สุดโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ โดยสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกันเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ที่จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากลโลก โดยเด็กเล็กจะได้รับการพัฒนาก่อนเข้าศึกษา ซึ่งจะพัฒนาในด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ วินัย และสติปัญญาให้เหมาะสมและพร้อมรับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ในหมวดที่ 16 เกี่ยวกับประเด็นการปฏิรูปการศึกษา มาตราที่ 258 ด้านการศึกษา ได้ระบุไว้ว่า การที่ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีคุณภาพและตามความถนัด ควรปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของทุกระดับชั้น ปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องในระดับชาติและระดับภาคพื้นที่ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 และ 23 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถที่ในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มประสิทธิภาพตามธรรมชาติของผู้เรียน โดยการจัดการศึกษานี้จะต้องยึดผู้เรียนเป็นหลักในการพัฒนาการเรียนการสอนทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ โดยจะต้องมีการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (นัฑ ผาสุก และคณะ, 2560 : 14)

ในช่วงปี พ.ศ. 2562–2563 ทั่วโลกเกิดวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา โดยมีสาเหตุมาจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ที่เกิดการแพร่ระบาดมาตั้งแต่ปี 2562 ทำให้องค์กรอนามัยโลกประกาศภาวะฉุกเฉินทันที กระทรวงสาธารณสุขภายในประเทศต้องจัดการอย่างเข้มข้นกับทุกภาคส่วน เนื่องจากเชื้อไวรัสโคโรนา หรือเรียกอีกอย่างว่า โควิด-19 ส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ การใช้ชีวิตประจำวันของทุกคนในประเทศ จนทำให้การใช้ชีวิตประจำวันของหลาย ๆ คนต้องเปลี่ยนแปลงไป เช่น หัวหน้าครอบครัวไม่สามารถออกไปทำงานได้อย่างปกติ ซึ่งในสภาพปัจจุบันการทำงานและการใช้ชีวิตเกิดขึ้นในระยะเวลาเดียวกัน กล่าวคือเกิดขึ้นพร้อมกันเพราะการทำงานในช่วงเกิดโรคไวรัสโคโรนาระบาดจะต้อง Work From Home ทำงานที่บ้าน อีกทั้งแม่บ้านไม่สามารถไปตลาดเพื่อซื้อของมาทำอาหารรับประทานภายในครอบครัวได้ และบุตรไม่สามารถไปโรงเรียนเพื่อศึกษาเล่าเรียนได้ตามปกติ ต่อมาไม่นานเกิดการแพร่ระบาดของไวรัสตัวนี้ในระลอกที่สอง ซึ่งเกิดจากการแพร่จากตลาดกุ้ง จังหวัดสมุทรสาคร การระบาดของไวรัสจึงทำให้คนในสังคมต้องปรับตัวเพื่ออยู่ให้ได้ในการระบาดของไวรัสนี้ การศึกษาก็เช่นกันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตราที่ 22 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาจะต้องยึดถือผู้เรียนเป็นหลักจะต้องทำให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการศึกษาจึงจะต้องส่งเสริมและ

สนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะฉะนั้นถึงแม้การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาจะทำให้ผู้เรียน โรงเรียน หรือครู ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียน หรือรูปแบบการสอนไป และนักเรียนจะต้องได้รับความรู้ที่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเช่นกัน (นำชัย ชีววิวรรธน์, 2563 : 205)

การปิดโรงเรียนนั้นมีต้นทุนในทางสังคมและเศรษฐกิจที่ต้องจ่าย ผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นครอบคลุมไปในหลายมิติ การทำให้เด็กขาดความสัมพันธ์และครอบครัวของพวกเขา การหยุดชะงักของโรงเรียนนั้นส่งผลให้ช่องว่างของความเหลื่อมล้ำที่มีอยู่แล้วในระบบการศึกษายิ่งขยายมากขึ้น โดยผลการศึกษาของ UNESCO ได้สรุปผลกระทบจากการปิดโรงเรียนเพราะ Covid-19 จำนวน 13 ข้อ ดังต่อไปนี้ (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2563 : 1)

รูปที่ 1 ผลกระทบจากการปิดโรงเรียนยุค COVID-19
ที่มา : กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2563 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดมาตรการในการป้องกันบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาว่าต้องปฏิบัติตนอย่างไรให้เข้ากับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาในครั้งนี้ ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอรูปแบบการเรียนการสอนกรณีที่โรงเรียนหลายแห่งไม่สามารถเปิดโรงเรียนทำการเรียนการสอนได้ โดยให้โรงเรียนจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความปลอดภัยของพื้นที่ โดยพื้นที่ที่มีความเสี่ยงและไม่ปลอดภัยมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่าจะมีการเรียนรู้ผ่านทาง On-Air จัดการเรียนการสอนโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ และเสริมการเรียนรู้ด้วยการเรียนผ่าน Online ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ที่ปลอดภัยจะมีการเรียนรู้แบบ Onsite การเรียนผ่านการสอนทางไกลจะใช้สื่อโทรทัศน์ (TV) ในทุกระบบเป็นหลัก (เบญจวรรณ เรืองศรี และคณะ, 2564 : 32)

ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในกระบวนการเรียนการสอนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา มีดังนี้ 1. นักเรียนบางส่วนขาดแคลนอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน 2. ในบางพื้นที่ขาดสัญญาณอินเทอร์เน็ตทำให้ไม่สามารถเรียนออนไลน์ได้ 3. นักเรียนที่ทำแบบฝึกหัดในใบงานก็เรียนรู้แค่ในใบงานไม่มีครูอธิบายความรู้ให้ได้ทำให้ต้องเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4. นักเรียนขาดความพร้อมในการเรียนออนไลน์ ไม่มีสมาธิในการเรียน ไม่สามารถเรียนได้ด้วยตัวเอง เพราะไม่มีครูคอยกระตุ้นเหมือนในห้องเรียน 5. ครอบครัวมีพี่น้องหลายคนทำให้ไม่สามารถเรียนด้วยโทรศัพท์หรืออุปกรณ์เครื่องเดียวได้ 6. ผู้ปกครองต้องคอยดูแลลูกและทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงแทนครู 7. เนื้อหารือรูปแบบการเรียนที่ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน จากที่กล่าวไปข้างต้นคือปัญหาการเรียนการสอนที่ถูกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจากสภาพแวดล้อมภายนอก คือ เชื้อไวรัสโคโรนา ที่เป็นตัวแปรสำคัญในการทำให้เกิดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ในยุคปัจจุบัน ซึ่งปัญหาการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่นี้ทำให้การรับรู้ของนักเรียนทุกคนนั้นอาจแตกต่างไปจากเดิม เช่น นักเรียนเรียนได้ไม่ครบถ้วนตามหลักสูตร เป็นต้น ซึ่งจากปัญหาที่กล่าวไป ผู้บริหารจึงจะต้องมีการจัดการศึกษาที่เป็นระบบมากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครบถ้วน และสมบูรณ์ (นำชัย ชีววิวรรธน์, 2563 : 218)

ผลกระทบจากโควิด-19 ทำให้ห้องเรียนส่วนใหญ่ต้องถูกปิดแม้จะเปลี่ยนมาทำการเรียนการสอนแบบออนไลน์ แต่ก็ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับการเรียนในห้องเรียนได้ ทำให้เด็กมีปัญหาทั้งการเรียนที่ต้องหยุดชะงักไปจนถึงการไม่พร้อมของผู้ปกครอง การขาดแคลนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การเข้าถึงอินเตอร์เน็ต การใช้เวลาหน้าจอมากเกินไป ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสุดท้ายทำให้เกิดความเครียดทั้งเด็ก และครู การที่เด็กมีการเรียนรู้ที่ลดลง (learning loss) ในสถานการณ์โควิด-19 ช่วงที่เขาต้องอยู่บ้าน หรือขาดการทบทวนบทเรียนเป็นเวลานานความรู้ก็ขาดจะหายไป นอกจากความรู้ที่หายไปแล้วยังอาจส่งผลต่อพื้นฐานความรู้ในด้านสำคัญๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทุนมนุษย์ในสังคมหลายประเทศก็พยายามแก้ปัญหาโดยการเพิ่มอุปกรณ์ต่างๆ เพิ่มอินเตอร์เน็ต เทรนครูให้รับมือกับการเรียนการสอนแบบระยะไกล (ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค, 2564 : 1)

นอกจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาในปัจจุบันไปข้างต้น ยังมีอีกหลายภาวะวิกฤตที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา เช่น ภาวะภัยพิบัติธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ตัวอย่างผลกระทบที่เกิดจากอุทกภัยครั้งใหญ่ในภาคกลาง ในระหว่างปี พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมา โรงเรียนและสถานศึกษาระดับประถมศึกษาของรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียนถูกน้ำเข้าท่วมหนัก ซึ่งสถานการณ์ในครั้งนั้นถือได้ว่าเป็นภาวะวิกฤติที่รุนแรงและส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และต้องมีการหามาตรการที่เหมาะสมในการจัดการ (ทนากร ศรีก๊อ, 2563 : 82) วิกฤตดังกล่าวทำให้การจัดการศึกษาถูกขัดขวาง และต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนการเรียนการสอน ภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี โดยเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล หรือ การเข้าถึงข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้การเรียนการสอนและการจัดการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาตามความต้องการของยุคใหม่ และภาวะการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เช่น การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล การประกาศนโยบายการศึกษาใหม่ หรือ การแก้ไขระบบการศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา (จริยา โกเมนต์ และ เฉลิมชัย ปัญญาดี, 2565 : 11)

ดังนั้น สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน เพื่อความปลอดภัยของผู้เรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งรวมตัวของนักเรียน คุณครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง รวมถึงกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน จึงมีโอกาสเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ง่าย จึงมีการวางแผนและปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพบริบทต่าง ๆ ของโรงเรียนจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ทุกสถานที่เสมือนเป็นโรงเรียน เพราะการเรียนรู้ยังต้องดำเนินอยู่แม้นักเรียนไม่สามารถไปโรงเรียนตามปกติ โดยพบว่าในหลายประเทศที่ประกาศมาตรการปิดโรงเรียน รัฐบาลจึงออกมาตรการด้านการเรียนการสอนทางไกลในรูปแบบต่างๆ โดยให้โรงเรียนพิจารณาจากเงื่อนไข ของบริบทในด้านความพร้อมของอุปกรณ์ ความพร้อมของพ่อแม่และความพร้อมตามช่วงวัย ของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3, 2564 : 3)

จากสภาพปัญหาของสถานการณ์ในภาวะวิกฤตข้างต้น กล่าวคือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ที่ทำให้กลายเป็นภาวะวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจ และภาคประชาสังคมเป็นวงกว้าง ส่งผลให้ระบบการเรียนการสอนเกิดผลกระทบตามมาซึ่งทุกภาคส่วน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น ได้รับผลกระทบจากการระบาดของเชื้อโรคดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยทำการศึกษากลยุทธ์ที่ถูกใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์วิกฤต รวมไปถึงแนวทางและข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาในอนาคต ซึ่งมีพื้นที่การศึกษา คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ภายใต้การ

กำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำการศึกษาทั้ง 2 แบบ คือ เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงคุณประโยชน์ที่จะเกิดจากการวิจัยครั้งนี้ในทางวิชาการด้านสาระข้อมูลแก่ นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา หรือผู้มีความสนใจที่สามารถนำผลจากการศึกษาเชิงประจักษ์ในครั้งนี้ไปพัฒนาในทางวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาในภาวะวิกฤตในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

2. เพื่อศึกษาผลกระทบของภาวะวิกฤตต่อการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ระเบียบวิธีวิจัย

แบบแผนของการวิจัย หรือออกแบบการวิจัยเป็นผสมวิธีแบบพหุระยะ (Multiphase Mixed Methods Research Design) (Creswell, 2018 : 23) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพหรือเชิงคุณลักษณ์ และการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้

ระยะที่ 1. การศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาในภาวะวิกฤตในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ระยะที่ 2. การศึกษาผลกระทบของภาวะวิกฤติต่อการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ระยะที่ 3. การเสนอแนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants)

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) เป็น 6 กลุ่ม ประกอบด้วย 1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน 2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน 3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา จำนวน 6 คน 4. ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน 5. อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน และ 6. ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 21 คน

ประชากรและตัวอย่าง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 218 โรงเรียน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนสังกัด สพป.นครศรีธรรมราช เขต 3 สำหรับการคำนวณขนาดตัวอย่าง (Sample size) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973 : 38) ด้วยความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้เท่ากับ ± 5% พบว่า ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 142 โรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันข้อมูลความผิดพลาดหรือสูญหาย และเพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างครบตามเกณฑ์ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มขนาดตัวอย่างอีกร้อยละ 20 ตามข้อเสนอแนะของนงลักษณ์ วิรัชชัย (2555 : 22) ดังนั้น ขนาดตัวอย่างในการวิจัยจึงเท่ากับ 170 โรงเรียน ในการเลือกตัวอย่าง (Sampling technique) ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random Sampling) และเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) สำหรับผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวนโรงเรียนละ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) 2) แบบสอบถาม (Questionnaire) 3) แบบบันทึกการอภิปรายสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และ 4) แบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมาน (Program evaluations meta - evaluation checklist)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยการนำแบบสัมภาษณ์ (In-depth interview) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบบันทึกการอภิปรายสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และแบบตรวจสอบรายการประเมินอภิมาน (Program evaluations meta - evaluation checklist) ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence, IOC) โดย IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 72) ถือว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้ หากข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าเกณฑ์สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ หรือตัดทิ้งได้ตามดุลยพินิจ

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient Alpha Cronbach Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตั้งแต่ .858 ขึ้นไปถือว่า

เครื่องมือวิจัยมีค่าความเชื่อมั่นเหมาะสมสามารถนำไปศึกษาได้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2567 : 418) และแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบบาคเท่ากับ .937 แสดงว่าเครื่องมือวิจัยมีความเชื่อมั่นดีมากสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำจดหมายขอความอนุเคราะห์ จากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม พร้อมแจ้งรายละเอียดวัตถุประสงค์การวิจัยและวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants)

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำจดหมายขอความอนุเคราะห์ จากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เสนอไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม หรือการส่งลิงค์ใน Google form ให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองเพื่อทำการตอบแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทำการลงรหัส (Coding) พร้อมตรวจสอบความถูกต้องเพื่อเตรียมบันทึก และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติต่อไป

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำจดหมายขอความอนุเคราะห์ จากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม พร้อมแจ้งรายละเอียดวัตถุประสงค์การวิจัย และวัตถุประสงค์ในการอภิปรายสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบและประเมินแนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ ทนากร ศรีก๊อ (2563) ประทีป ไชยเมือง (2565) พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูล (2566) สามารถสรุปกรอบแนวคิดของการวิจัยดังแสดงในรูปภาพต่อไปนี้

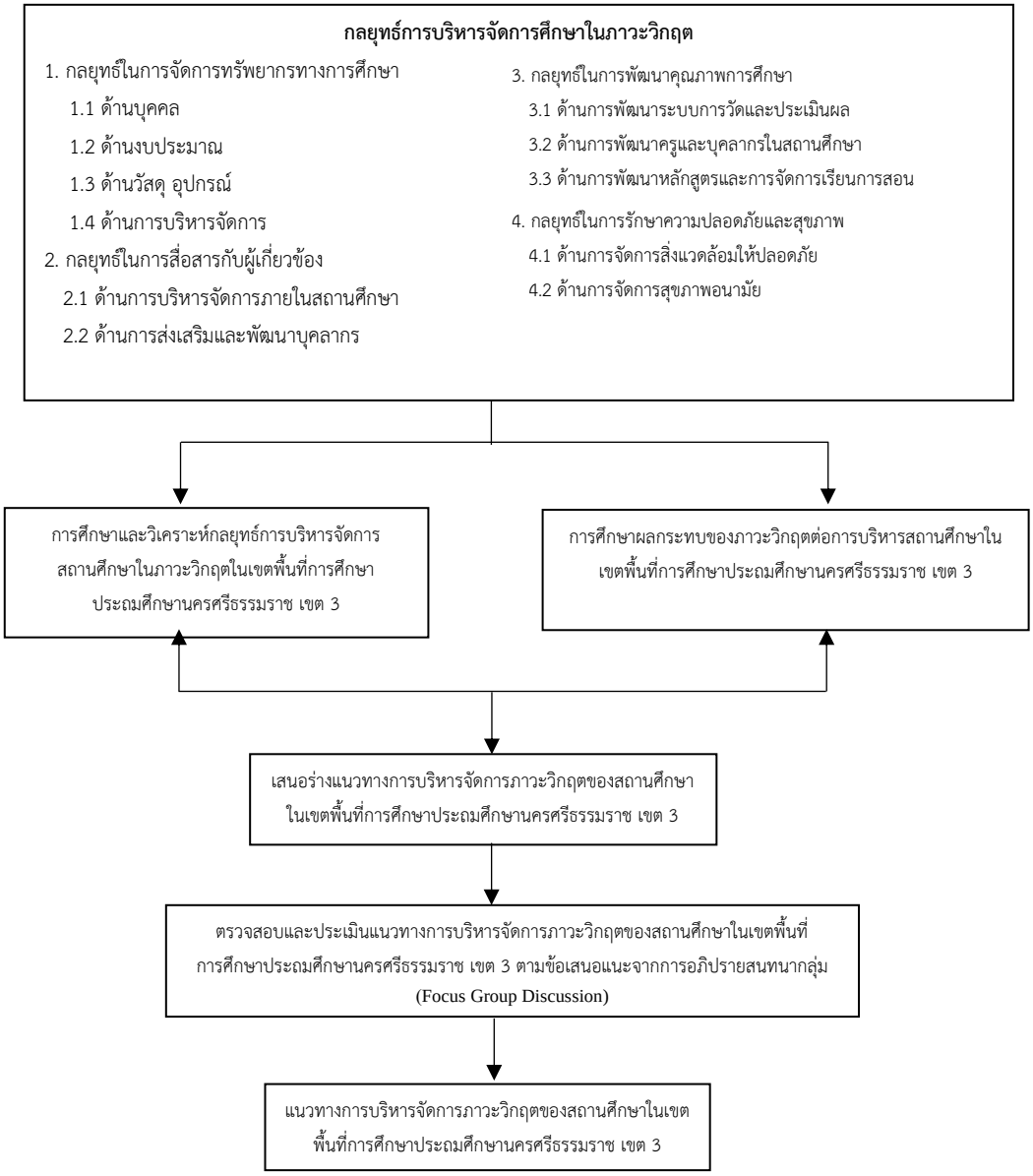

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาในภาวะวิกฤตในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ได้แก่ 1) กลยุทธ์ในการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ 2) กลยุทธ์ในการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร 3) กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และ 4) กลยุทธ์ในการรักษาความปลอดภัยและสุขภาพ ประกอบด้วย ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย และด้านการจัดการสุขภาพอนามัย

2. ผลกระทบของภาวะวิกฤตต่อการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ได้แก่ กลยุทธ์ในการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา คือ ด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ในการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และกลยุทธ์ในการรักษาความปลอดภัยและสุขภาพ คือ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย

3. แนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ได้แก่ แนวทางเชิงนโยบาย จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วย 1. พัฒนาการบริหารบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนในระยะสั้น กลาง และยาว ตรงตามความสามารถและความเชี่ยวชาญ 2. การบริหารจัดการงบประมาณเพื่อความยั่งยืนในภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 3. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษา 4. กำหนดนโยบายในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา 5. ส่งเสริมช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการเผยแพร่ข้อมูลภายในสถานศึกษา 6. พัฒนาทักษะดิจิทัลและเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีการสื่อสารของบุคลากรเพื่อการศึกษาในภาวะวิกฤต 7. พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่นเพื่อส่งเสริมศักยภาพและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 8. พัฒนาและประเมินบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อยกระดับศักยภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ 9. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานสากล 10. ยกระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ 11. สร้างความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา 12. ส่งเสริมการรับรู้ด้านสุขอนามัย และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยการสร้างความร่วมมือกับชุมชน และแนวทางเชิงปฏิบัติ จำนวน 36 ข้อ

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาในภาวะวิกฤตในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

พบว่า องค์ประกอบหลักของกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาในภาวะวิกฤตในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กลยุทธ์ในการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ 2) กลยุทธ์ในการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร 3) กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา 4) กลยุทธ์ในการรักษาความปลอดภัยและสุขภาพ ประกอบด้วย ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย และด้านการจัดการสุขภาพอนามัย กลยุทธ์ในการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 12) ในมาตรา 39 ที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ดังนี้ 1) การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ 2) การบริหารงบประมาณ หมายถึง การหาแหล่งรายได้ การจัดทำงบประมาณของโรงเรียน การควบคุมตรวจสอบการใช้เงินหรือการจัดทำ และการควบคุมตรวจสอบ การบัญชี การเงิน การพัสดุ และการจัดซื้อจัดหาพัสดุอุปกรณ์ 3) การบริหารงานบุคลากร หมายถึง การจัดการบุคคลตั้งแต่การสรรหา การคัดเลือก การอบรมและพัฒนา การประเมินผล การจ่ายค่าตอบแทน การให้พ้นจากงาน 4) การบริหารงานการจัดการ หมายถึง งานบริหารสถานศึกษาที่นอกเหนือจากงานวิชาการ กลยุทธ์ในการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ นำชัย ชีววิวรรธน์ (2563 : 255) กล่าวถึง เอกสารชื่อ Crisis and Emergency Risk Communication ของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ CDC : Centers for Disease Control and Prevention ที่ทำไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ได้อธิบายถึงวิกฤตประเภทต่าง ๆ ที่เราอาจเผชิญได้ว่ามีหลายรูปแบบทั้งที่เป็นการก่อการร้ายและภัยธรรมชาติ ซึ่งก็รวมทั้งการระบาดของเชื้อโรคที่ไม่รู้จักมาก่อน โดยเน้นย้ำว่า “การสื่อสารความเสี่ยงในภาวะวิกฤตและฉุกเฉิน” เป็นเรื่องสำคัญมากที่ควรผนวกอยู่ในทุกขั้นตอนของการตอบสนองหรือรับมืออุบัติภัยที่เกิดขึ้น หากทำได้ดีพอก็จะช่วยลดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และได้ผลที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพดีขึ้น ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ได้มีการแบ่งการสื่อสาร

ออกเป็น 2 รูปแบบคือ 1. การสื่อสารแบบเป็นทางการเป็นระบบโรงเรียนมี ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย 4 ฝ่ายและบุคลากรอื่น ๆ ตามลำดับ โดยมีการใช้บันทึกข้อความเป็นเครื่องมือในการสื่อสารภายในองค์กร 2. การสื่อสารที่ไม่เป็นทางการโดยมีการใช้แอพพลิเคชั่น มาเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร เพื่อความรวดเร็วและความชัดเจนในการสื่อสารสถานศึกษา ได้มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาใช้มากขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ และอินเตอร์เน็ต ผ่านแอปพลิเคชั่นต่าง ๆ นำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนโดยมีการสร้าง LINE กลุ่มของห้องเรียน เพื่อไว้ใช้ในการเรียนการสอนหรือส่งข้อมูลสารสนเทศให้กับนักเรียนมีการสร้างเพจหรือเว็บไซต์ของสถานศึกษา เอาไว้แจ้งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาให้ บุคคลภายในและบุคคลภายนอกได้ทราบ ซึ่งสอดคล้องกับ เสาวนีย์ กูณะกูง และ ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน (2558 : 249) พบว่า การสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่แตง 1 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการสื่อสารในทางปฏิบัติในระดับมากโดยจะให้ความสำคัญกับการสื่อสารแบบควบคุมได้ และด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร พบว่า มีการจัดอบรมและปฏิบัติการของบุคลากรในด้านการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ นำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน หากเกิดภาวะวิกฤตจะมีการปรับตัวให้มีการสื่อสารทางออนไลน์ผ่านแอพพลิเคชั่นต่าง ๆ เช่น Facebook LINE Google Meet ZOOM และ Mail ทั้งด้านการอบรมและการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณภร ศิริพละ (2559 : ก) พบว่า หนึ่งในรูปแบบการพัฒนาครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) กลยุทธ์การสื่อสารเชิงรุกที่สามารถควบคุมได้ ดำเนินการโดยจัดทาแผนการสื่อสารทั้งภายในสถานศึกษา และการสื่อสารไปยังภายนอกสถานศึกษา โดยผู้บริหารทำการ สื่อสารผ่านช่องทางสื่ออิเล็คโทรนิกส์ เช่น ไลน์แอพพลิเคชั่น เฟสบุ๊ก และอีเมล์ เพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคลากร ภายในสถานศึกษาได้อย่างรวัดเร็วในขณะที่เกิดภาวะวิกฤต รวมทั้งติดต่อสื่อสารไปยังผู้ปกครองและนักเรียน ผ่านช่องทางดังกล่าวด้วยเช่นกัน โดยมีการกำหนดเนื้อหาที่เป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการตรวจสอบและมีความน่าเชื่อถือและเนื้อหาที่มีความกระชับชัดเจนตรงประเด็น กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ฯ นครศรีธรรมราช เขต 3 ใช้ระบบประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น เพื่อให้เหมาะกับความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของทุกฝ่าย ทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อพัฒนานักเรียนให้รอบด้าน ทั้งด้านวิชาการและทักษะอื่น ๆ นอกจากนี้ยังใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่ฯ มีโครงการพัฒนาครูและบุคลากรทุกคน ให้มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรมตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินและพัฒนาที่ชัดเจน เช่น การประเมินตาม PA และการเลื่อนขั้นเงินเดือน รวมถึงกำหนดชั่วโมงการพัฒนาตนเองขั้นต่ำ และใช้หลักสูตรที่ สพฐ. กำหนด เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ไปพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรของตนเอง โดยนำหลักสูตรของ สพฐ. มาปรับใช้ และ

เพิ่มเติมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น เช่น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คุณธรรม จริยธรรม และความรักชาติ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทั้งความรู้และคุณธรรม มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น โดยมีการทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายวิชาการ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบุคคล และฝ่ายบริหารทั่วไป เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรมีเทคโนโลยีที่เพียงพอและหลากหลาย เพื่อให้ครูและนักเรียนได้เรียนรู้ตลอดเวลา โดยขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก เช่น กระทรวงดิจิทัลฯ เพื่อพัฒนาระบบและอบรมครูให้ใช้เทคโนโลยีในการสอน เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ แอปพลิเคชัน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา และลดค่าใช้จ่ายให้ผู้ปกครอง ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ได้มีการใช้ระบบวัดและประเมินผล ที่มีความยืดหยุ่น และหลากหลายเนื่องจากนักเรียนบางคนอ่านออกแต่เขียนไม่ได้ บางคนมีความโดดเด่นในบางรายวิชา บางคนเรียนไม่เก่งแต่มีความสามารถด้านดนตรีและกีฬา จึงทำให้ต้องมีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่แตกต่างกัน เช่น แบบฝึกหัด แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสังเกตุ เป็นต้น มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เน้นการพัฒนา ผู้เรียนทั้งด้าน การประกันคุณภาพทางการศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ ใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ ผลการทดสอบ ระดับชาติ O-NET และการนำเครื่องมือ พัฒนาการอ่านตามแนว PIPA มาใช้และกำกับ ติดตาม ประเมิน ผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามนโยบายของ สพฐ. อีกทั้งยังมีการใช้ โปรแกรมจากมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงเข้ามาให้ความรู้และระบบการจัดประเมินผลเหล่านี้สามารถวัดและประเมินผลได้รวดเร็ว ช่วยลดภาระงานของผู้สอนได้ดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 28 - 31) การวัดประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของครูนั้นควรจะจัดบรรยากาศของห้องเรียนที่มีการเรียนรู้เป็นหัวใจ และมีการวัดประเมินผลเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการสอนและการเรียนรู้เป็นเป้าหมายหลัก โดยครูต้องมีการเปลี่ยนแนวคิดที่สำคัญคือ มีความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดโดยผู้เรียนทุกกลุ่มได้รับความเอาใจใส่เท่าเทียมกันยึดหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการสอบและการให้คะแนนเป็นเพียงแนวปฏิบัติหนึ่งของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้มากกว่า การเป็นเครื่องมือจัดลำดับและเปรียบเทียบผู้เรียน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา พบว่า มีแผนงานโครงการในการพัฒนาพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง ให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะและทัศนคติตามมาตรฐานตำแหน่งและจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน มีการกำหนดหลักเกณฑ์ตามแบบประเมินวัดวิทยฐานะของครู PA และการเลื่อนขั้นเงินเดือนสำหรับครูผู้ช่วยให้มีการพัฒนาอย่างเข้มข้นในแต่ละครั้งจะมีการประเมินและ พัฒนาตนเองไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมง มีหลักสูตร ใน

การพัฒนาตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สพฐ. กำหนด สามารถนำมาพัฒนาในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพได้ ซึ่งสอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2557 : 36) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรว่า เป็กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ทัศนคติ ค่านิยมความสามารถของบุคคล ตลอดจนการให้แนวความคิดใหม่ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพที่ดีขึ้น กล่าวโดยสรุป การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการที่มุ่งจะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติของบุคลากรให้เป็นไปทางที่ดีขึ้นเพื่อให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้นปฏิบัติงานได้ผลตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ และพยอม วงศ์สารศรี (2558 : 42) กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า “การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเพิ่มพูความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีคุณภาพประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจให้แก่องค์การ” ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีการพัฒนาหลักสูตร ตามแนวทาง สพฐ. โดยกำหนด การส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาพัฒนาความหลักสูตร มีการนำประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เช่น หลักสูตรด้านทุจริต หลักสูตร หน้าที่พลเมือง มากำหนดให้กลุ่มสาระเพิ่มเติมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ความรักและเทิดทูนในสถานบันหลักของชาติ มีการติดตามและประเมิน ผลทุกระยะ ขับเคลื่อนฝ่ายหัวหน้างาน ทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบุคคล และฝ่ายบริหารทั่วไป นำผลจากการประเมินมาสังเคราะห์พัฒนาหรือปรับปรุงให้สูงขึ้น หากด้านไหนต่ำลงก็ให้การ SWOT จุดด้อยแล้วร่วมกัน PLC เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามค่าเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2564 : 52) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม การปรับหรือเพิ่มเติม รายละเอียดเนื้อหาวิชาหรือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา พบว่า ทางสถานศึกษาควรมีเทคโนโลยีสารสนเทศให้เพียงพอ กับบุคลากรและนักเรียน เพราะเป็นสื่อทางการศึกษาที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ให้หน่วยงานต้นแบบเข้ามาช่วยในการพัฒนาเทคโนโลยีหรือขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานภายนอกเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทคโนโลยีที่สนับสนุนงานสอน เช่น ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น แล้วอบรมให้ความรู้บุคลากร ให้รู้จักใช้เทคโนโลยีและสอนออนไลน์ เช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล แอปพลิเคชั่น ตลอดจนสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้เกิดความเคยชินกับครูและนักเรียน หากหยุดการเรียนก็สามารถทำการเรียนการสอน ONLINE ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน เรียนได้ทุกที่ เรียนทุกเวลา และเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ปกครองอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ วิโรจน์ ชัยมูล และคณะ (2563 : 34) กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) หมายถึง การประยุกต์เอาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาจัดการสารสนเทศที่ต้องการ โดยอาศัยเครื่องมือทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีด้านเครือข่ายโทรคมนาคมและการสื่อสาร ตลอดจนอาศัยความรู้ในกระบวนการดำเนินงานสารสนเทศในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การแสวงหา การวิเคราะห์ การจัดเก็บ รวมถึงการจัดการเผยแพร่และ

แลกเปลี่ยนสารสนเทศด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้นั้นเอง กลยุทธ์ในการรักษาความปลอดภัยและสุขภาพ พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้เรียน ครู และบุคลากรทุกคน โดยส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนมีแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน และมีการซ้อมแผนอยู่เสมอ เพื่อให้ทุกคนพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดคิด ทั้งภัยธรรมชาติและภัยจากมนุษย์ นอกจากนี้ ยังมีการตรวจสอบความปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายหลักคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีความสุขอย่างปลอดภัย โรงเรียนให้ความสำคัญกับสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรอย่างมาก โดยเน้นทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย ส่งเสริมสุขอนามัยส่วนบุคคล และจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อลดความเครียด เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการกินอาหารที่ดี ออกกำลังกาย และมีการตรวจสุขภาพประจำปี ร่วมมือกับชุมชนในการดูแลสุขภาพ และเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้ทุกคนมีสุขภาพที่ดีและพร้อมเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2558 : 61) กล่าวถึง ความปลอดภัย เป็นเรื่องของการเรียนรู้จากอดีต เป็นเรื่องที่จะต้องตอกย้ำและให้ความสำคัญเท่า ๆ กับที่เราต้องการผลิตและคุณภาพของสินค้าและบริการ การให้ประสบการณ์เป็นครูเป็นหัวใจสำคัญของการป้องกันอุบัติเหตุและลดความสูญเสีย หากเรายังเป็นคนลืมอะไรง่าย ๆ เราก็จะต้องพบกับความเจ็บปวดอีกประกอบด้วย ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย พบว่า มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ทุกฝ่ายได้มีความรู้ ความเข้าใจ บรูณาการการเรียนรู้ การความตระหนักในความปลอดภัย และป้องการภัยทุกรูปแบบที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่มีนโยบายให้ทุกโรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุ แผนป้องกันภัย มีการทดลองสถานการณ์ ที่เกิดจากภายในและภายนอก การนิเทศ การเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน ตรวจสอบความปลอดภัยของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ด้านอาคารสถานที่ เช่น โรงอาหาร ห้องน้ำ สนามเด็กเล่น ต้องสะอาด เรียบร้อย มั่นคง แข็งแรง ตามนโยบาย เรียนดี มีความสุข อีกทั้งยังมีระบบ MOE. SAFETY CENTER เพื่อเป็นการส่งเสริม ความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562 : 78) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา หมายถึง อาคารสถานที่และบริเวณสถานศึกษาที่ใช้เป็นที่จัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษามีความสำคัญต่อนักเรียน และผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษามาก และด้านการจัดการสุขภาพอนามัย พบว่า 1. มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสะอาด เช่น การทำความสะอาดอุปกรณ์ ต่าง ๆ 2. การส่งเสริมสุขอนามัยส่วนบุคคลผ่านกิจกรรม 5 ส ขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) มาให้ความรู้และตรวจสอบสุขภาพของบุคลากรและนักเรียน 3. การจัดการสุขภาพจิต เพื่อที่จะช่วยลดปัญหาความเครียดจากภาวะวิกฤตหรือความเครียดจากการเรียนของนักเรียน ผ่านกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมาทงด้านดนตรี กิจกรรมทางด้านกีฬา กิจกรรม

ทางด้านศิลปะ เป็นต้น 4. การจัดการส่งเสริมสุขภาพ โดยมีการให้ข้อมูล คำแนะนำด้านโภชนาการ ส่งเสริมการออกกำลังกาย จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในหน่วยงาน เพื่อให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงทั้งกายและใจให้มีการพร้อมต่อการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม เช่น การแข่งขันกีฬาสีสามัคคี การตรวจร่างกายประจำปี การปฏิบัติธรรมภาวนาหรือเจริญสมาธิ 5. การสร้างความร่วมมือกับชุมชน เพื่อที่จะช่วยในการจัดหาอุปกรณ์ป้องกัน หรือ ผลิตภัณฑ์ดูแลสุขภาพ เป็นการ ปรับตัวและช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือสภาวะวิกฤตขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2560 : 1) กล่าวว่า การสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promotion) มีความเกี่ยวข้องกับการทำให้คนมีสุขภาพที่ดีด้วยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งการเสริมสร้างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมให้ตัวบุคคลดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว รวมถึงการสนับสนุนผลักดันให้สังคม สิ่งแวดล้อม อยู่ในสภาวะที่เอื้อต่อการทำให้มีสุขภาพที่ดี เช่น การเข้าถึงระบบการศึกษา การออกแบบผังเมือง การปรับโครงสร้างภาษีหรือปรับปรุงกฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจำกัด หรือลดความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดผลทางสุขภาพ และเพิ่มพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

2. ผลกระทบของภาวะวิกฤตต่อการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

1) กลยุทธ์ในการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา : ด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากสาเหตุของผลกระทบ คือ การจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เหมาะสมเมื่อเกิดภาวะวิกฤต เช่น การระบาดของโรคหรือภัยพิบัติ การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น งบประมาณ อุปกรณ์ หรือบุคลากร อาจมีความลำบากเนื่องจากความต้องการที่สูงและจำนวนทรัพยากรที่จำกัด การตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานได้ เช่น การซ่อมแซมอาคารเรียน หรือการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่สำคัญ การขาดแคลนข้อมูลและการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรในช่วงวิกฤตต้องการข้อมูลที่แม่นยำและการวางแผนที่ดี การขาดข้อมูลหรือการวางแผนที่ไม่รอบคอบอาจทำให้การตัดสินใจจัดสรรทรัพยากรผิดพลาด ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เช่น การจัดการงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนทรัพยากรในภาวะวิกฤตมักทำให้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบริหารทรัพยากรต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้ทันที หากระบบการบริหารทรัพยากรไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อาจทำให้เกิดปัญหาในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น การปรับแผนการใช้งบประมาณให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทนากร ศรีก๊อ (2563 : 75) เรื่องกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในภาวะวิกฤติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในภาวะวิกฤตของของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 ใช้กลยุทธ์ 3 ด้าน ได้แก่ 1) กลยุทธ์ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการโดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี

สารสนเทศและดิจิทัล และโครงข่ายระบบอินเทอร์เน็ตภายในสถานศึกษา 2) กลยุทธ์การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์นั้น ดำเนินการโดยการพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล เพื่อให้สามารถนำเอาความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาวะวิกฤตได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) กลยุทธ์การสื่อสารเชิงรุกที่สามารถควบคุมได้ ดำเนินการโดยจัดทาแผนการสื่อสารทั้งภายในสถานศึกษา และการสื่อสารไปยังภายนอกสถานศึกษา โดยผู้บริหารทำการ สื่อสารผ่านช่องทางสื่ออิเล็คโทรนิกส์ เช่น ไลน์แอพพลิเคชั่น เฟสบุ๊ก และอีเมล์ เพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคลากร ภายในสถานศึกษาได้อย่างรวัดเร็วในขณะที่เกิดภาวะวิกฤต รวมทั้งติดต่อสื่อสารไปยังผู้ปกครองและนักเรียน ผ่านช่องทางดังกล่าวด้วยเช่นกัน โดยมีการกำหนดเนื้อหาที่เป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการตรวจสอบและมีความน่าเชื่อถือและเนื้อหาที่มีความกระชับชัดเจนตรงประเด็น

2) กลยุทธ์ในการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง : ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร เนื่องจากสาเหตุของผลกระทบ คือ การขาดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารที่ไม่ชัดเจนหรือไม่เพียงพอระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบในการจัดการวิกฤต ดังนั้น การขาดการสื่อสารที่ดีอาจทำให้การจัดการภาวะวิกฤตเป็นไปอย่างไม่ราบรื่น เช่น การไม่สามารถส่งมอบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัยหรือการปรับเปลี่ยนแผนการเรียนการสอน และการขาดการฝึกอบรมที่เหมาะสมของบุคลากรทางการศึกษาในภาวะวิกฤตที่ต้องการทักษะและความรู้เฉพาะเพื่อจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การฝึกอบรมที่ไม่ครอบคลุม หรือไม่ทันสมัยอาจทำให้บุคลากรขาดความพร้อมในการจัดการกับวิกฤต เช่น การใช้เทคโนโลยีรูปแบบใหม่ในการเรียนการสอนออนไลน์ หรือการจัดการกับความเครียดและแรงกดดันจากสถานการณ์วิกฤต ความไม่พร้อมในการปรับตัวสำหรับการเปลี่ยนแปลงในภาวะวิกฤตอาจต้องการการปรับตัวอย่างรวดเร็ว หากการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ทันเวลา อาจทำให้บุคลากรไม่สามารถจัดการกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีรูปแบบใหม่ ๆ ในการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวนีย์ กูณะกูง และ ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน (2558 : 250) พบว่า การสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่แตง 1 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการสื่อสารในทางปฏิบัติในระดับมากโดยจะให้ความสำคัญกับการสื่อสารแบบควบคุมได้

3) กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา : ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เนื่องจากสาเหตุของผลกระทบ คือ การขาดทรัพยากรทางเทคโนโลยีในภาวะวิกฤต อาจทำให้เกิดปัญหาในการจัดหาหรือพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็น เช่น การขาดงบประมาณในการซื้ออุปกรณ์ หรือซอฟต์แวร์ที่สำคัญสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์สำหรับการเรียนรู้ระยะไกล รวมถึงปัญหาด้านการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีนักเรียน และครูอาจมีปัญหาในการเข้าถึงเทคโนโลยีหรือการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร หรือการขาดทักษะในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่มีอยู่ การขาดสิ่งเหล่านี้อาจทำให้การเรียนการสอนไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่คาดหวัง ตลอดจนความท้าทายในการบูรณาการเทคโนโลยีหรือการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน ต้องการการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ หากการบูรณาการเทคโนโลยีไม่ดี เช่น การใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มที่ไม่เหมาะสม อาจทำให้เทคโนโลยีไม่สามารถช่วยเพิ่มคุณภาพการศึกษาได้อย่างเต็มที่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรรณภร ศิริพละ (2559) พบว่า หนึ่งในรูปแบบการพัฒนาครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และของ ทนากร ศรีก๊อ (2563 : 76) ได้จัดทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในภาวะวิกฤติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์นั้น ดำเนินการโดยการพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล เพื่อให้สามารถนำเอาความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาวะวิกฤตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) กลยุทธ์ในการรักษาความปลอดภัยและสุขภาพ : ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย เนื่องจากสาเหตุของผลกระทบ คือ การขาดมาตรฐานความปลอดภัยในภาวะวิกฤตอาจทำให้การตรวจสอบและบังคับใช้มาตรฐานความปลอดภัยในสถานศึกษาไม่เป็นไปตามข้อกำหนด เช่น การไม่สามารถตรวจสอบหรือซ่อมแซมอาคารเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกตามมาตรฐานที่กำหนด ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร หรือการขาดแคลนทรัพยากรในการจัดการความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาต้องการทรัพยากร เช่น อุปกรณ์ป้องกันและการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย หากทรัพยากรเหล่านี้ไม่เพียงพอ การรักษาความปลอดภัยอาจไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ เช่น การขาดอุปกรณ์ป้องกันการแพร่ระบาดของโรค และความไม่พร้อมในการจัดการกับเหตุฉุกเฉิน คือ การเตรียมความพร้อมและการจัดการเหตุการณ์ฉุกเฉินต้องมีแผนที่ชัดเจนและการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ หากการเตรียมความพร้อมไม่ดี เช่น การไม่มีแผนการอพยพหรือการฝึกซ้อมการตอบสนองต่อภัยพิบัติ อาจทำให้สถานศึกษาไม่สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การวิเคราะห์สาเหตุเหล่านี้สามารถช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากภาวะวิกฤต และความท้าทายที่สถานศึกษาต้องเผชิญ หรือการระบุปัญหาและสาเหตุที่แท้จริงจะช่วยในการพัฒนาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2560 : 2) กล่าวว่า การสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promotion) มีความเกี่ยวข้องกับการทำให้คนมีสุขภาพที่ดี ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งการเสริมสร้างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมให้ตัวบุคคลดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว รวมถึงการสนับสนุนผลักดันให้สังคม สิ่งแวดล้อม อยู่ในสภาวะที่เอื้อต่อการทำให้มีสุขภาพที่ดี เช่น การเข้าถึงระบบการศึกษา การออกแบบผังเมือง การปรับโครงสร้างภาษีหรือปรับปรุงกฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจำกัดหรือลดความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดผลทางสุขภาพ และเพิ่มพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

3. แนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

1) พัฒนาการบริหารบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนในระยะสั้น กลาง และยาวตรงตามความสามารถและความเชี่ยวชาญ เนื่องจาก การพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ทั้งในระยะสั้น กลาง และยาว โดยเริ่มจากการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงทักษะในสถานการณ์เร่งด่วนในระยะสั้น เช่น การจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉินหรือวิกฤตที่เกิดขึ้นทันที เช่น ภาวะการแพร่ระบาดของโรค ในระยะกลาง บุคลากรจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ต่าง ๆ ส่วนในระยะยาว คือ การวางแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรตามความเชี่ยวชาญ จะช่วยให้สถานศึกษาได้รับประโยชน์สูงสุดจากการจัดการทรัพยากรบุคคล ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต

2) การบริหารจัดการงบประมาณเพื่อความยั่งยืนในภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เนื่องจาก งบประมาณเป็นทรัพยากรสำคัญในการดำเนินงานและการรับมือกับภาวะวิกฤตต่าง ๆ โดยเฉพาะในช่วงวิกฤตที่สถานศึกษาอาจประสบกับความท้าทายทางการเงิน การบริหารจัดการงบประมาณที่ยั่งยืนจะช่วยให้โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยี และทรัพยากรสำหรับการเรียนการสอน เช่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดที่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ การมีงบประมาณสำรองเพื่อใช้ในการจัดหาอุปกรณ์สำหรับการเรียนออนไลน์ หรือการบำรุงรักษาอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้ว เป็นสิ่งสำคัญ

3) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษา เนื่องจาก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในภาวะวิกฤตที่การเรียนการสอนอาจไม่สามารถดำเนินการแบบปกติได้ เช่น การต้องสอนออนไลน์ในสถานการณ์ที่โรงเรียนปิด เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนจากระยะไกลได้ สร้างโอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะด้านดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับโลกอนาคต เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การค้นคว้าข้อมูลออนไลน์ และการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัล

4) กำหนดนโยบายในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา เนื่องจาก สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียน โดยเฉพาะในช่วงภาวะวิกฤตที่ความปลอดภัยต้องถูกให้ความสำคัญสูงสุด เช่น การป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคในสถานการณ์การแพร่ระบาด การดูแลความปลอดภัยของอาคารเรียนและพื้นที่เรียนรู้ในกรณีเกิดภัยพิบัติหรืออุบัติเหตุ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัยและมีสมาธิในการเรียนมากขึ้น

5) ส่งเสริมช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการเผยแพร่ข้อมูลภายในสถานศึกษา เนื่องจาก การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในช่วงภาวะวิกฤต โดยช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายจะช่วยให้ข้อมูลสำคัญสามารถถูกส่งไปยังบุคคลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน หรือผู้ปกครอง ในสถานการณ์ฉุกเฉินเช่น การเปลี่ยนแปลงเวลาเรียนหรือการปิดโรงเรียนชั่วคราว การสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ของโรงเรียน โซเชียลมีเดีย หรือแอปพลิเคชันสำหรับการสื่อสารภายใน จะช่วยให้ข้อมูลถูกส่งถึงผู้รับได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยลดความสับสนที่อาจเกิดขึ้น

6) พัฒนาทักษะดิจิทัลและเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีการสื่อสารของบุคลากรเพื่อการศึกษาในภาวะวิกฤต เนื่องจาก ในยุคดิจิทัลความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์เป็นสิ่งจำเป็นอันดับต้น ๆ โดยเฉพาะในภาวะวิกฤตที่การเรียนการสอนอาจไม่สามารถดำเนินการในรูปแบบปกติได้ การพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากรทางการศึกษา เช่น การใช้โปรแกรมต่างๆ สำหรับการสอนออนไลน์ การจัดการเอกสารดิจิทัล และการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล จะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนในช่วงวิกฤตสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น และต่อเนื่อง

7) พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่นเพื่อส่งเสริมศักยภาพและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เนื่องจาก การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ในภาวะวิกฤตการประเมินแบบดั้งเดิมอาจไม่เหมาะสม เช่น การสอบแบบทดสอบกลางปีหรือปลายปี การพัฒนาระบบการประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินผ่านโครงงาน การวัดผลจากการมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ หรือการทำแบบฝึกหัดเชิงประยุกต์ จะช่วยให้นักเรียนสามารถแสดงศักยภาพของตนได้เต็มที่แม้ในช่วงวิกฤต

8) พัฒนาและประเมินบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อยกระดับศักยภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจาก การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา การพัฒนาบุคลากรต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งเป็นกรอบที่กำหนดความรู้ ความสามารถ และทักษะที่บุคลากรควรมี เช่น การสอนตามหลักสูตรที่ทันสมัย การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ครูมีความพร้อมในการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ระบบการเรียนการสอนหรือมาตรฐานการวัดผลของผู้เรียน นอกจากนี้ การประเมินผลบุคลากรเป็นส่วนสำคัญในการตรวจสอบความก้าวหน้าและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร การประเมินที่เป็นธรรมและโปร่งใสจะช่วยให้บุคลากรเห็นภาพรวมของศักยภาพของตนเองและได้รับการพัฒนาในจุดที่ยังขาด

9) ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานสากล เนื่องจาก การบูรณาการท้องถิ่นในหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นการนำความรู้หรือต้นทุนทางวัฒนธรรม

วิถีชีวิต และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเข้ามาผสมผสานกับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและซาบซึ้งต่อรากฐานในชุมชนของตนเอง นอกจากนี้ การส่งเสริมหลักสูตรที่เน้นเรื่องราวและองค์ความรู้ท้องถิ่นยังช่วยสร้างความภาคภูมิใจในพื้นที่ และเสริมสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม แต่การพัฒนาหลักสูตรเหล่านี้จำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่พร้อมแข่งขันในระดับโลก การบูรณาการระหว่างความรู้ท้องถิ่นและแนวคิดสากลจะช่วยให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่น และส่งเสริมให้นักเรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้นในการเชื่อมโยงระหว่างท้องถิ่นและโลกภายนอก

10) ยกระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ เนื่องจาก การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของนักเรียนในยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีสามารถเสริมสร้างการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากทั่วโลก การใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการสอน และการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีในการสอนออนไลน์ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในสถานการณ์วิกฤต เช่น การระบาดของโรค COVID-19 ที่ทำให้โรงเรียนต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์ การยกระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูและนักเรียนมีทักษะและความพร้อมในการใช้งานเทคโนโลยีที่ทันสมัย

11) สร้างความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา เนื่องจาก การสร้างความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนและบุคลากรในการเผชิญหน้ากับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้และความตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อมจะช่วยเสริมสร้างความรับผิดชอบในสังคม และเตรียมพร้อมในการจัดการกับวิกฤตสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในสถานศึกษา เช่น การจัดพื้นที่สีเขียว การควบคุมคุณภาพอากาศ และการจัดการของเสียอย่างเหมาะสม จะช่วยให้นักเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการป้องกันและรับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อม

12) ส่งเสริมการรับรู้ด้านสุขอนามัย และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยการสร้างความร่วมมือกับชุมชน เนื่องจาก สุขอนามัยที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และชุมชนเข้าใจถึงความสำคัญของการรักษาสุขอนามัย เช่น การล้างมือ การสวมหน้ากากอนามัย และการเว้นระยะห่างทางสังคม จะช่วยลดการแพร่กระจายของโรคติดต่อต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้ โดยเฉพาะในช่วงภาวะวิกฤต เช่น การระบาดของโรค

COVID-19 การมีสุขอนามัยที่ดีจะทำให้สถานศึกษามีความปลอดภัยและเป็นสถานที่ที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ การสร้างความร่วมมือกับชุมชนในเรื่องการรักษาสุขอนามัย เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การตรวจสุขภาพประจำปี และการเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ จะช่วยเสริมสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรในระยะยาว

ดังนั้น การสร้างแนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตที่ได้ระบุไว้เหล่านี้จำนวน 12 ข้อ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดผลกระทบจากปัญหาที่กล่าวถึงและพัฒนาความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์วิกฤตอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ค้นพบแนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาที่เป็นองค์ความรู้ใหม่และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารหรือจัดการศึกษาของสถานศึกษาในยุคแห่งการปรับเปลี่ยน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานส่วนต่าง ๆ สามารถนำแนวทางไปปรับใช้เพื่อการบริหารจัดการ และเป็นเข็มทิศในการบริหารงานตามบริบทขององค์กรตนได้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบที่ครอบคลุมทุกช่วงเวลา และมุ่งเน้นให้เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อรองรับการสอนในทุกสถานการณ์

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรมีการจัดสรรงบประมาณอย่างรอบคอบ เพื่อให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว ควรมีการประเมินการใช้งบประมาณอย่างต่อเนื่องและปรับแผนตามสถานการณ์

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรมีการพัฒนาความเชี่ยวชาญของครูในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พร้อมจัดหาทรัพยากรเทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรมีการกำหนดนโยบายและมาตรการด้านความปลอดภัยที่ชัดเจน และดำเนินการตรวจสอบและปรับปรุงพื้นที่ภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับรองว่าสภาพแวดล้อมนั้นปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้

1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรมีการจัดตั้งระบบการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อให้ครอบคลุมทั้งการเรียนการสอนและการสื่อสารกับบุคลากรภายในโรงเรียน พร้อมทั้งพัฒนาช่องทางการสื่อสารใหม่ๆ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

1.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรมีการจัดอบรมและพัฒนาทักษะดิจิทัล ให้แก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถปรับตัวกับการใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.7 ควรมีการออกแบบการประเมินที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสถานการณ์ ควรถูกจัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้รับการวัดผลที่เป็นธรรมและสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง

1.8 ควรมีการประเมินและพัฒนาบุคลากรควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดการอบรมที่เน้นความสามารถเฉพาะด้านและทักษะใหม่ ๆ ตามความต้องการของสถานศึกษาและผู้เรียน

1.9 ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการประยุกต์ใช้ความรู้ท้องถิ่นให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างความเป็นท้องถิ่นและความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก

1.10 ควรมีการจัดอบรมและพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาควรเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่อง เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสอนและการจัดการเรียนรู้

1.11 ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม แก่นักเรียนควรทำอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งจัดให้มีการประเมินความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษามีความปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.12 ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านสุขอนามัยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมสร้างความร่วมมือกับชุมชนในด้านการดูแลสุขภาพและจัดหาทรัพยากรด้านสุขอนามัยที่เพียงพอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการขยายขอบเขตการศึกษาไปยังพื้นที่อื่น ๆ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และหน่วยงานอื่น ๆ เช่น องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันสังคมอื่น และสถานประกอบการ ที่มีสิทธิในการจัดการศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ผลการวิจัยมีความครอบคลุมและสามารถเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่แตกต่างกัน หรือทำการวิจัยในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ นอกเหนือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จะส่งผลหรือช่วยให้เห็นภาพรวมของการจัดการภาวะวิกฤตในสถานศึกษาในระดับประเทศได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 เพิ่มการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย หรือการสำรวจความคิดเห็นให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างหลายระดับ เช่น ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและสะท้อนมุมมองของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษา

2.3 ควรนำแนวทางไปประยุกต์ใช้การวิจัยแบบเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อตรวจสอบแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการจัดการภาวะวิกฤต เช่น การทดลองใช้เทคโนโลยีรูปแบบใหม่ หรือรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่แตกต่างกันในสถานศึกษา และประเมินผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาทักษะดิจิทัลของนักเรียน

2.4 ควรศึกษาผลกระทบในระยะยาวของการจัดการภาวะวิกฤตในสถานศึกษา เพื่อดูว่านโยบายและแนวทางปฏิบัติที่นำมาใช้มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและคุณภาพทางการศึกษาเป็นอย่างไรในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการภาวะวิกฤตได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2564). *การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด : แนวทางสู่การปฏิบัติ เอกสารชุดปฏิรูปการเรียนรู้ลำดับที่ 2 โครงการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2563). *สรุป 13 ผลกระทบจากการปิดโรงเรียนยุค COVID-19. ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2563. แหล่งที่มา : https://www.eef.or.th/infographic-17-06-20/

จริยา โกเมนต์ และ เฉลิมชัย ปัญญาดี. (2565). รูปแบบการตัดสินใจและการตอบสนองต่อภาวะวิกฤตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย กรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19). *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*. 20 (3), 5-33.

ทนากร ศรีก๊อ. (2563 ก). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในภาวะวิกฤติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*. 20 (3), 75-87.

ทนากร ศรีก๊อ. (2563 ข). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในภาวะวิกฤติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*. 20 (3), 75-87.

ทนากร ศรีก๊อ. (2563 ค). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในภาวะวิกฤติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*. 20 (3), 75-87.

ทนากร ศรีก๊อ. (2563 จ). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในภาวะวิกฤติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*. 20 (3), 75-87.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2567). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. (พิมพ์ครั้งที่ 20). นนทบุรี: เอส. อาร์. พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). *วิธีการที่ถูกต้องและทันสมัยในการกำหนดขนาดตัวอย่าง*. เอกสารที่ไม่มีการตีพิมพ์. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.), กรุงเทพมหานคร: ประเทศไทย.

นัฑ ผาสุข และคณะ. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560*. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: ตีรณสาร.

นำชัย ชีววิวรรธน์. (2563 ก). *COVID-19 โรคระบาดแห่งศตวรรษ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มติชน.

นำชัย ชีววิวรรธน์. (2563 ข). *COVID-19 โรคระบาดแห่งศตวรรษ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มติชน.

นำชัย ชีววิวรรธน์. (2563 ค). *COVID-19 โรคระบาดแห่งศตวรรษ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มติชน.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

เบญจวรรณ เรืองศรี, อาลิษา วิเศษกาญจน์, ศุภมาส นุ่นสกุล และ วศิณีย์ รุ่งรังสี. (2564). การจัดการเรียนการสอนในยุค New Normal Covid-19 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On Site. *วารสารวิชาการสังคมมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 10 (2), 29-45.

ประทีป ไชยเมือง. (2565). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

พยอม วงศ์สารศรี. (2558). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74. หน้า 1-23.

พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูล. (2566). *แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมความสำเร็จของโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค. (2564). *สำรวจผลกระทบหลังโควิด-19 จุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของการศึกษาโลก. ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: https://thaipublica.org/2021/01/exploring-the-effects-of-covid-19-the-turning-point-of-world-education/

วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2558). *วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยในโรงงาน.* (พิมพ์ครั้งที่ 35). กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

วรรณภร ศิริพละ. (2559). *รูปแบบการพัฒนาครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.

วิโรจน์ ชัยมูล, วศิน เพิ่มทรัพย์, ปัทมาภรณ์ พิมพ์หานาม, สุพรรษา ยวงทอง และ ภาสกร พาเจริญ. (2563). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ฉบับปรับปรุงใหม่.* กรุงเทพมหานคร: โปรวิชั่น.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2560). การสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promotion). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.thaihealth.or.th/

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 OBEC'S POLICY 2020.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. (2564). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอน. ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: http://www.nst3.go.th/

เสาวนีย์ กูณะกูง และ ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน. (2558 ก). การสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่แตง 1 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 10 (3), 249–259.

เสาวนีย์ กูณะกูง และ ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน. (2558 ข). การสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่แตง 1 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 10 (3), 249–259.

Brand, Jager, & Lategan. (2014). The Delphi Technique As A Tool To Evaluate A Concept CPD. Framework To Be Implemented By Medical Technologists In South Africa. *Interdisciplinary Journal*. 6 (2), 1-11.

Creswell, J. W. (2018). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches* (5th ed.). New York: Sage Publications

Yamane, T. (1973). *STATISTICS An Introductory Analysis.* (3rd ed). New York: Harper & Row.

การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่

The Development of Transformational Leadership Model of 21st Century Administrators in Krabi's Private School

ธเนศ ขจรสุวรรณ์,
วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ และ นพรัตน์ ชัยเรือง
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Taned Khajonsuwan,
Werayut Chatakan and Nopparat Chairueng
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 6577701011@nstru.ac.th

****

บทคัดย่อ

รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ เป็นการวิจัยวิจัยแบบผสม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และเพื่อตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างเลือกจากประชากรทั้งหมด จำนวน 85 คน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ 2) สร้างรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ 3) ตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและการสนทนากลุ่ม โดยใช้แบบสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และแบบสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบที่ 2 การสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดเป็นอันดับแรก สภาพปัจจุบันของทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าดัชนีลำดับความสำคัญเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะที่ 6 ทักษะการแก้ปัญหา มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดเป็นอันดับแรก 2) สร้างรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ 3) รูปแบบภาวะผู้นำการ

* วันที่รับบทความ : 10 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 17 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 18 กันยายน 2567
Received: September 10 2024; Revised: September 17 2024; Accepted: September 18 2024

เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ทุกรายการ สามารถนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ: ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21; ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน; รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

Abstract

The Development of the Transformational Leadership Model of 21st Century Administrators in Krabi's Private School is a mixed method research with objectives to study the existing and preferable practices of the Transformational Leadership of the 21st century. This is to develop and revise the Transformational Leadership Model of the 21st century. The research has been sectioned into 3 stages: 1) Studying the embodied quality of Transformational Leadership of the 21st century from from the sample group selected from the total population comprising 85 people through questionnaires and interviews. 2) Developing the Transformational Leadership Model of the 21st Century, and 3) Revising the Transformation Leadership Model of the 21st Century through connoisseurship and focus groups with connoisseurship questionnaires and focus group questionnaires.

The result indicated: 1) the Transformational Leadership of the 21st Century is found to be practiced in the existing condition on a 'Good' level, while the preferable condition is found to be practiced at an 'Excellent' level. When considered per aspect, the 2nd element of "Motivation Inspiration" is ranked first on the Priority Needs Index of the highest preferable quality. When the Priority Needs Index is examined per item, it is found that the 6th skill, "Problem Solving Skill" is ranked first on the Priority Needs Index of the highest preferable quality. 2) The Development of the Transformational Leadership Model of 21st Century Administrators in Krabi's Private School is developed. 3) The Development of the Transformational Leadership Model of 21st Century Administrators in Krabi's Private School is accurate, appropriate, and feasible in all elements, thus applicable for practical deployment.

Keywords: Administrators in Krabi's Private School; Leadership skills of the 21st century; Transformational Leadership Model

บทนำ

โลกยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนในชาติที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญมั่นคงนั้นองค์ประกอบสำคัญ คือ การพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่า มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามความต้องการตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทั้งทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ก้าวกระโดด มีการแข่งขันอย่างเสรีไร้พรมแดนส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ ระบบการศึกษา และการดำรงชีวิตของประชาชนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้ทุกประเทศทั่วโลกมีการกำหนดทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศตนให้มีทักษะและสมรรถนะในระดับสูงขึ้น เตรียม

กำลังคนให้มีสมรรถนะเพื่อสร้างผลิตภาพ (Productivity) ที่สูงขึ้น มีความสามารถเฉพาะทางมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สำหรับประเทศไทยจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) สู่อุตสาหกรรม 4.0 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษา และการบริหารจัดการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะนโยบายเร่งด่วน เรื่องการเตรียมคนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยยึดหลักการให้ความสำคัญกับประเด็นคุณภาพ และประสิทธิภาพทุกมิติ ทั้งผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารทุกระดับ ตลอดจนสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท เป็นการศึกษาตลอดชีวิตและบูรณาการการทำงานร่วมกัน (วิจารณ์ พาณิช, 2558) การพัฒนาในยุคปัจจุบันเน้นการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ และทุกยุคทุกสมัยการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาจำเป็นต้องมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มี “ภาวะผู้นำ” ที่เหมาะสมและเป็นมืออาชีพ เห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทุกด้าน ล้วนแต่มาจากแนวคิดบทบาทภาวะผู้นำทั้งสิ้น จึงจะนำโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนได้ (กนกอร สมปราชญ์, 2558)

ดังนั้น การศึกษาในยุคปัจจุบันของประเทศไทยจึงให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565 – 2569) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 กฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนงานทั้งหลายเหล่านี้ ต่างมีอุดมการณ์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติเป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนาตนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งยังคาดหวังให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน การปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุขและมีทักษะชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สถานศึกษาเอกชน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาเช่นกัน ทั้งนี้ การบริหารสถานศึกษาก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีภาวะผู้นำมีทักษะในการปฏิบัติงาน และมีความสามารถในการแก้ปัญหาซับซ้อนได้ ต้องพัฒนาทักษะ ความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับโลกยุคใหม่ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำ (Leadership) ในการบริหารจัดการองค์การหรือสถานศึกษา (Organization or Schools) ให้เกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล

(Effectiveness) ตามเป้าหมาย (Goals) ซึ่งการบริหารจัดการองค์การย่อมมีความเสี่ยงต่าง ๆ (Risks) ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ (Vison) และสมรรถนะ (Competency) โดยมีความสามารถ (Ability) มีความเป็นผู้นำสามารถนำพาองค์การให้มีความเจริญเติบโต (Growth) อยู่รอดได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง (Survival) มีความเป็นเลิศ (Excellence) อย่างยั่งยืน (Sustainable) เปลี่ยนวิธีการทำงานคือต้องเป็นคนลงมือทำทันที (Act Fast) ทำอย่างก้าวกระโดด รวดเร็ว และเป็นเชิงรุก (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2561)

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ความสำคัญของภาวะผู้นำ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับอำนาจในการตัดสินใจเพื่อการบริหารการศึกษามากขึ้น ซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำ และความเป็นมืออาชีพทางการบริหารที่สูง โดยวิชาชีพบริหารการศึกษาจะได้รับการยกระดับจากสังคมให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง (Professional) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องรู้ เข้าใจ และประยุกต์ทฤษฎีหลักการทางการบริหารเพื่อบริหารจัดการให้ระบบบริหารและระบบสนับสนุนการเรียนรู้อื่น ๆ ของสถานศึกษาสามารถที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ก่อให้เกิดคุณภาพและความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2557) ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเอกชน จึงเล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวได้จัดทำวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และนำพาองค์การสู่ความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 และผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูล เป็นแนวทางในการพัฒนาแนวคิดให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน บรรลุตามเป้าหมาย สืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่

2. เพื่อสร้างรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่

3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ทั้งหมด 47 โรงเรียน จำนวน 85 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ใช้ทั้งหมดของประชากร จำนวน 85 คน ประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต จำนวน 19 คน ผู้อำนวยการ จำนวน 44 คน ผู้จัดการ จำนวน 19 คน และรองผู้อำนวยการ จำนวน 3 คน

2. การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์เอกสาร ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) และสัมภาษณ์เชิงลึกนักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) นำมาสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4 องค์ประกอบ ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 6 ทักษะสำคัญ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นปลายเปิด และตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เป็นปลายเปิด

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ในการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ไปทดลองใช้ (Try out) กับสถานศึกษาเอกชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 7 โรงเรียน ที่มีบริบทเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.907

4. กระบวนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในแต่ละระยะตามขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย โดยใช้ 1) แบบสอบถาม 2) การสัมภาษณ์ 3) การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และ 4) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) การพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence: IOC) และสรุปเป็นความเรียง

ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่

1.1 การศึกษา และสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ และเผยแพร่ผ่านอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการค้นคว้าจากตำรา หนังสือ บทความ แล้วนำ ข้อสรุปที่ได้มาทำการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) ให้เป็นองค์ความรู้ (Knowledge Body) เพื่อนำมากำหนดเป็นตัวแปรองค์ประกอบ และใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เพื่อเป็นข้อมูลนำมาใช้ในการจัดทำงานวิจัยนี้

1.2 นำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ไปสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารการศึกษา/ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน และผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จำนวน 2 คน เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Method)

1.3 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ด้วยการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากตำรา เอกสารวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ งานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นำข้อสรุปที่ได้มาทำการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) ให้เป็นองค์ความรู้ (Knowledge Body) และใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

ตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างร่างรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ และตรวจสอบร่างรูปแบบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา

ตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ โดยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง (Accuracy) และความเหมาะสม (Propriety) โดยมีผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย นักวิชาการ จำนวน 3 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน และผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จำนวน 3 คน และตรวจสอบความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) โดยจัดการสนทนากลุ่มจากผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน (Focus Group Discussion) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จำนวน 9 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

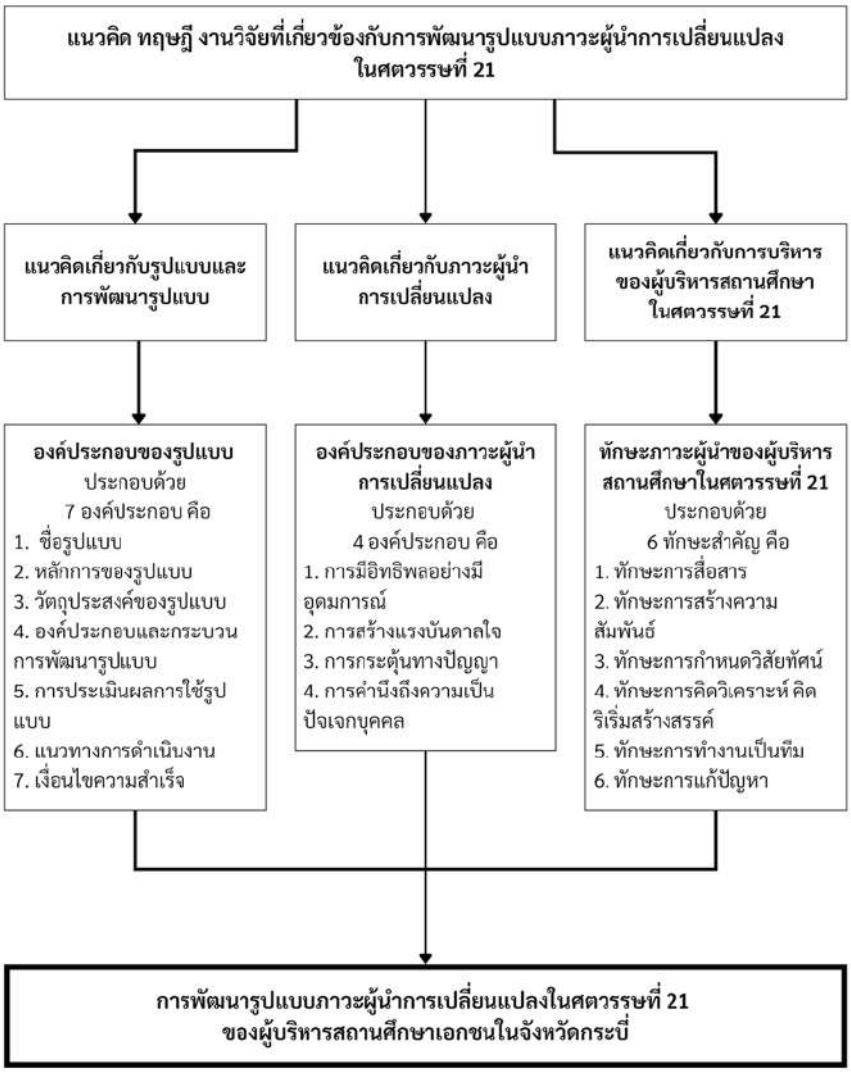

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์จากแนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership Theory) และองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550), วิโรจน์ สารัตนะ (2556),รัตติกรณ์ จงวิศาล (2556), Bass and Avolio (1994), Fullan (2006) และทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของ Humphrey and Stokes (2000), วิจารณ์ พานิช (2555) และไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557) ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเป็น

กรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ นี้ ผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4 องค์ประกอบ โดยใช้แบบการเรียงลำดับของข้อมูล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4 องค์ประกอบ โดยใช้แบบการเรียงลำดับของข้อมูล โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4 องค์ประกอบ โดยรวม มีค่าเท่ากับ (PNI=0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบที่ 2 การสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดเป็นอันดับแรก (PNI=0.34) รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 3 การกระตุ้นทางปัญญา (PNI=0.32), องค์ประกอบที่ 1 การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (PNI=0.28) และองค์ประกอบที่ 4 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (PNI=0.27) ตามลำดับ สภาพปัจจุบันของทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แบบการเรียงลำดับของข้อมูล โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แบบการเรียงลำดับของข้อมูล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของของทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มีค่าเท่ากับ (PNI=0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะที่ 6 ทักษะการแก้ปัญหา (PNI=0.41) มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ทักษะที่ 1 ทักษะการสื่อสาร (PNI=0.40), ทักษะที่ 3 ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ (PNI=0.39), ทักษะที่ 4 ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ (PNI=0.38), ทักษะที่ 2 ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ (PNI=0.35), และทักษะที่ 5 ทักษะการทำงานเป็นทีม (PNI=0.31) ตามลำดับ

องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	อันดับ
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ		
องค์ประกอบที่ 1 การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	3.72	0.33	มาก	4.76	0.24	มากที่สุด	0.28	3
องค์ประกอบที่ 2 การสร้างแรงบันดาลใจ	3.52	0.34	มาก	4.70	0.32	มากที่สุด	0.34	1
องค์ประกอบที่ 3 การกระตุ้นทางปัญญา	3.54	0.38	มาก	4.68	0.28	มากที่สุด	0.32	2
องค์ประกอบที่ 4 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.70	0.28	มาก	4.70	0.29	มากที่สุด	0.27	4
รวม	3.62	0.32	มาก	4.72	0.27	มากที่สุด	0.30	

แผนภาพที่ 2 การวิเคราะห์ประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4 องค์ประกอบ

ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	อันดับ
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill)	3.34	0.52	ปานกลาง	4.68	0.48	มากที่สุด	0.40	2
2.ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ (Interpersonal skill)	3.53	0.53	มาก	4.78	0.45	มากที่สุด	0.35	5
3. ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision skill)	3.40	0.60	ปานกลาง	4.73	0.43	มากที่สุด	0.39	3
4. ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity skill)	3.42	0.53	ปานกลาง	4.71	0.45	มากที่สุด	0.38	4
5. ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork skill)	3.61	0.52	มาก	4.74	0.45	มากที่สุด	0.31	6
6. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving skill)	3.36	0.57	ปานกลาง	4.69	0.47	มากที่สุด	0.41	1
รวม	3.44	0.55	ปานกลาง	4.72	0.45	มากที่สุด	0.37	

แผนภาพที่ 3 การวิเคราะห์ประเมินสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 6 ทักษะสำคัญ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ พบว่า ผลการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ มีองค์ประกอบของรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 5) แนวทางการดำเนินงาน 6) การประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ 7) เงื่อนไขความสำเร็จ องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1) การสร้างแรงบันดาลใจ องค์ประกอบที่ 2) การกระตุ้นทางปัญญา องค์ประกอบที่ 3) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และองค์ประกอบที่ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ทักษะสำคัญ คือ 1) ทักษะการแก้ปัญหา 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ และ6) ทักษะการทำงานเป็นทีม

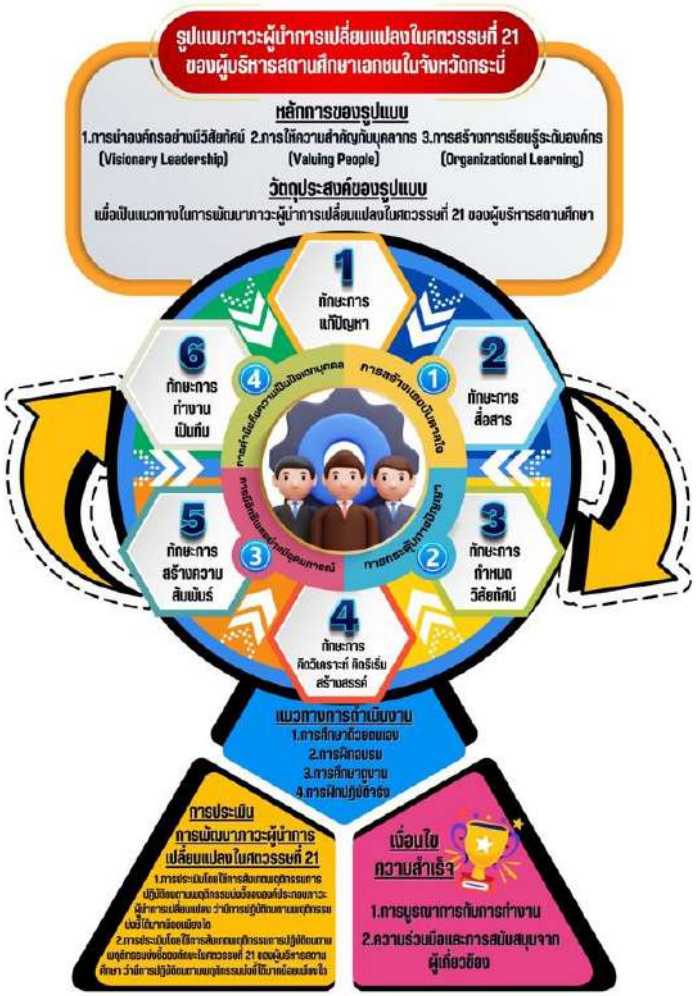

แผนภาพที่ 4 รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ทุกรายการ ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ 1) องค์ประกอบที่ 1 การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) องค์ประกอบที่ 2 การสร้างแรงบันดาลใจ 3) องค์ประกอบที่ 3 การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) องค์ประกอบที่ 4 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ทักษะสำคัญ คือ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ 3) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5) ทักษะการทำงานเป็นทีม 6) ทักษะการแก้ปัญหา โดยมีข้อค้นพบดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่

จากผลการวิจัยด้านสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1) การสร้างแรงบันดาลใจ องค์ประกอบที่ 2) การกระตุ้นทางปัญญา องค์ประกอบที่ 3) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และองค์ประกอบที่ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และรูปแบบการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ทักษะสำคัญ คือ 1) ทักษะการแก้ปัญหา 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ และ6) ทักษะการทำงานเป็นทีม ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการบริหารองค์กร การสร้างวิสัยทัศน์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษาชัดเจน มีความทุ่มเทในการทำงาน มีความเสียสละ สร้างเจตคติที่ดีในทุกเรื่อง ผู้บริหารมีความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ร่วมงานเพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมายสูงสุด ทำให้ผู้ร่วมงานมีความเชื่อมั่นในการบริหารของผู้บริหาร และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (สิรินาถ ปัทมาวิไล, 2561) ได้ค้นพบว่า สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 สมรรถนะที่สำคัญ ประกอบด้วย ด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสารด้านการมี วิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการใช้นวัตกรรม ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการสร้างแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีม ด้านการแก้ปัญหาและตัดสินใจและมุ่งผลสัมฤทธิ์ และผลจากการวิเคราะห์ระดับปฏิบัติการในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและระดับความสำคัญในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนั้น (Humphrey and Stokes, 2000) ได้ศึกษาแนวคิดทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประกอบ 3 ทักษะ ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ทักษะเกี่ยวกับคน (People skills) ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการทำงานเป็นทีม และ 3) ทักษะการเขียนแนะ ทักษะเกี่ยวกับคน มีความสำคัญต่อการนิเทศงานอย่างมาก และยิ่งจะมีความสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคต กลุ่มที่ 2 ทักษะทางเทคนิค (Technical skills) ประกอบด้วย 1) ทักษะการวิเคราะห์ทางเทคนิค 2) ทักษะการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และ 3) ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะทางเทคนิคจำเป็นต้องมี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสถานศึกษาบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management) ซึ่งเป็นการบริหารตนเอง (Self-organizing) กลุ่มที่ 3 ทักษะการบริหาร (Administrative skills) ประกอบด้วย 1) ทักษะการบริหารจัดการโครงการ 2) ทักษะการเขียน และ 3) ทักษะการบริหารจัดการทรัพยากร ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาให้มีทักษะในการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวกับการบริหาร เช่น ข้อมูลงบประมาณ การจัดทำฐานข้อมูลทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นการสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาสามารถทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่

1. จากผลการวิจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) องค์ประกอบและกระบวนการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 5) การประเมินผลการใช้รูปแบบ 6) แนวทางการดำเนินงาน และ 7) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยพัฒนาเป็นรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการพัฒนารูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นไปตามหลักวิชาการ มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยแนวคิดทฤษฎีทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน มีการตรวจสอบประเมินผลโดย ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผลการวิจัยนี้มีองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1) การสร้างแรงบันดาลใจ องค์ประกอบที่ 2) การกระตุ้นทางปัญญา องค์ประกอบที่ 3) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และองค์ประกอบที่ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เอกวัส มากสุข, 2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในทศวรรษหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นการเรียนรู้เป็นสำคัญ 3) ด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 4) ด้านภาวะผู้นำแบบยั่งยืน 5) ด้าน

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม 6) ด้านภาวะผู้นำแบบสร้างองค์ความรู้ และ7) ด้านภาวะผู้นำแบบเชิญชวน รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ดังนี้ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์ 4) หลักการและแนวคิดข้อมูลที่นำมาใช้ในการออกแบบรูปแบบ 5) นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในรูปแบบ 6) กลไกและกระบวนการบริหารของรูปแบบ 7) แนวทางการดำเนินงานของรูปแบบ 8) เงื่อนไขและข้อจำกัดของรูปแบบ 9) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ นอกจากนั้น (สิรินาถ ปัทมาวิไล, 2561) ได้ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 สมรรถนะที่สำคัญ ประกอบด้วย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านการมี วิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการใช้นวัตกรรม ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการสร้างแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีม ด้านการแก้ปัญหาและตัดสินใจและมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ(Yukl, 1989) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาไปสู่จุดหมายที่ต้องการในอนาคต พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมี วิสัยทัศน์ 2 ประเภท จึงจะสามารถนำสถานศึกษาสู่การเปลี่ยนแปลงได้สำเร็จกล่าวคือ 1) วิสัยทัศน์เกี่ยวกับสถานศึกษาและบทบาทของตนเอง หมายถึง มีความเข้าใจถึงระบบการเจริญเติบโตและ การเปลี่ยนแปลงองค์กรมีวิสัยทัศน์ที่มองเห็นสิ่งที่ดีกว่าในอนาคต 2) มีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนแปลง หมายถึง มีทักษะที่จำเป็นต่อการนำสมาชิกทุกคนและทุกระบบย่อยขององค์กรให้ทำงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันในการเปลี่ยนแปลงองค์กรนั้น ผู้นำย่อมต้องการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสภาพองค์กรที่เป็นอยู่ในสภาพปัจจุบันและสภาพองค์กรในอนาคตที่สามารถเป็นไปได้และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ วิสัยทัศน์ของผู้นำเพื่อกำหนดทิศทางในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาและเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต

2. จากผลการวิจัยด้านองค์ประกอบของทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ทักษะสำคัญ คือ 1) ทักษะการแก้ปัญหา 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ และ6) ทักษะการทำงานเป็นทีม ที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมและกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้บริหารต้องเรียนรู้และปรับตัว ปรับเปลี่ยนทิศทางการทำงานของผู้ร่วมงานและการพัฒนาองค์การให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565 – 2569) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 กฎหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานทั้งหลายเหล่านี้ต่างเป็นนโยบายที่ผู้บริหารต้องตระหนักเพื่อนำสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาเสริมสร้างทักษะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

ในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงภายในสถานศึกษาในเชิงบวก ทั้งในด้านวัฒนธรรมองค์การและในด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พรชัย เจดามาน, 2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุค 4.0 ในพลวัตศตวรรษที่ 21 พบว่า ทักษะการตัดสินใจความสามารถในการสืบสวน การแก้ปัญหา การตัดสินใจ ผู้นำควรจะมีความสามารถ ได้แก่ สามารถตัดสินใจจากพื้นฐานของการวิเคราะห์ การตีความ และการเข้าใจในข้อมูลและข่าวสารที่เกี่ยวข้อง คิดอย่างสร้างสรรค์และอย่างมีมโนภาพในการคาดการณ์ล่วงหน้าการแก้ปัญหาและการกำหนดโอกาสของการปฏิบัติงานแสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีวิจารณญาณที่ดี ทักษะในการสื่อสาร คือ ความสามารถในการอธิบายความคิดได้อย่างชัดเจนและสามารถเข้าใจในทัศนะของบุคคลอื่น ซึ่งควรจะสามารถทำได้ เช่น สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งทางวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้รับข่าวสารที่หลากหลาย เจรจาต่อรองและดำเนินการปรึกษาหารืออย่างมีประสิทธิภาพ บริหารระบบการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเป็นประธานในการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนารักษาและใช้เครือข่ายที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ (Lee, 2008) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ทักษะภาวะผู้นำโรงเรียนที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ในการปฏิบัติงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ทักษะการสร้างทีมงาน (Team Building Skill) ทักษะด้านความร่วมมือ (Collaboration Skill) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ (Critical Thinking and Creativity Skill) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (Problem Solving Skill) ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skill) และทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Learning Innovation Skill) และ (Humphrey and Stokes, 2000) ได้ศึกษาแนวคิดทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประกอบ 3 ทักษะ ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ทักษะเกี่ยวกับคน (People skills) ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการทำงานเป็นทีม และ 3) ทักษะการเขียนแนะ ทักษะเกี่ยวกับคน มีความสำคัญต่อการนิเทศงานอย่างมาก และยิ่งจะมีความสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคต กลุ่มที่ 2 ทักษะทางเทคนิค (Technical skills) ประกอบด้วย 1) ทักษะการวิเคราะห์ทางเทคนิค 2) ทักษะการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และ 3) ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะทางเทคนิคจำเป็นต้องมี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสถานศึกษาบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management) ซึ่งเป็นการบริหารตนเอง (Self-organizing) กลุ่มที่ 3 ทักษะการบริหาร (Administrative skills) ประกอบด้วย 1) ทักษะการบริหารจัดการโครงการ 2) ทักษะการเขียน และ 3) ทักษะการบริหารจัดการทรัพยากร ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาให้มีทักษะในการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวกับการบริหาร เช่น ข้อมูลงบประมาณ การจัดทำฐานข้อมูลทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นการสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาสามารถทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่

ผลการตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) มาปรับเปลี่ยนรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ได้รูปแบบที่มีความถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 5) แนวทางการดำเนินงาน 6) การประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ 7) เงื่อนไขความสำเร็จ และจากการสนทนากลุ่ม จากผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ มีความเป็นไปได้ (Feasibility) และมีความเป็นประโยชน์ (Utility) สามารถนำสู่การปฏิบัติได้จริงหรือประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาในโอกาสต่อไป ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากข้อมูลที่ได้มาทั้งที่เป็นเอกสาร งานวิจัย ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ภาวินทร์ ณ พัทลุง, 2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนสู่ความเป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนสู่ความเป็นเลิศ โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้อง และมีความเป็นประโยชน์ทุกด้าน และ(เอกวัส มากสุข, 2560) ศึกษาเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในทศวรรษหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในทศวรรษหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และจากการสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ จำนวน 12 คน พบว่ารูปแบบมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้บริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

การนำรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิผล ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการทุกฝ่ายในสถานศึกษา ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารโดยใช้องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการทำงานของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้เกิดการทำงานร่วมกันบนพื้นฐานของความรับผิดชอบเพื่อให้ได้ผลงานที่ดีที่สุด และเกิดความยั่งยืนในสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการบริหารไปใช้ในการกำหนดนโยบาย กำหนดบทบาทภารกิจ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนในส่วนต่าง ๆ ให้กับครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความร่วมมือและเป็นการเสริมสร้างพลังเชิงบวกที่ส่งผลต่อการทำงานในสถานศึกษา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เนื่องจากจะเป็นการสร้างช่องทางในเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนสามารถเผยแพร่เป็นองค์ความรู้และนวัตกรรมที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลของการใช้รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่ ตามองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกิดขึ้น กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลังจากที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำรูปแบบไปใช้

2.2 ควรมีการพัฒนาตัวบ่งชี้ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ตามองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดกระบี่

2.3 ควรมีการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม กับหน่วยงานความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน

เอกสารอ้างอิง

กนกอร สมปราชญ์. (2558). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. ขอนแก่น: การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พรชัย เจดามาน. (2560). ภาวะผู้นำยุค 4.0 ในพลวัตศตวรรษที่ 21. *ออนไลน์*. 16 กุมภาพันธ์ 2566. แหล่งที่มา: http://personnel.obec.go.th/hris-th/ebook/leader4/

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2561). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจวิทยาลัย.

ภาวินทร์ ณ พัทลุง. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนสู่ความเป็นเลิศ*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

วิจารณ์ พานิช. (2558). *แนวโน้มการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.* สงขลา: สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2557). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย โดยเวทีเศรษฐกิจโลก พ.ศ. 2558-2559.* กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สิรินาถ ปัทมาวิไล. (2561). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.* ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

เอกวัส มากสุข. (2560). *รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในทศวรรษหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3.* ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Humphrey, B. and J. Stokes. (2000). *The 21st century supervisor : Nine essential skills for frontline leaders.* San Francisco: Jossey-Bass/Pfeiffer.

Lee, D.M. (2008). *Essential Skill for Potential School Administrators: A Case Study of One Saskatchewan Urban School Division.* University of Saskatchewan: Saskatoon.

Yukl. G.A. (1989). *Leadership in Organizations.* (2nd ed). Englewook Cliffs, NJ: Prentice Hall.

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม (STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด เพื่อส่งเสริมการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เรื่อง แหล่งน้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Science, Technology, Society and Environment with Reflective Thinking Approach for Reflective Thinking and Environmental Literacy in Water Source for Grade 5 Students

แววพันธุ์ ศิริพันธุ์ และ สกนธ์ชัย ชะนูนันท์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Vaewphun Siriphun and Skonchai Chanunan
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: vaewphuns65@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด และ 2) ศึกษาการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เรื่อง แหล่งน้ำ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 17 คน การจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระบุปัญหาประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อม 2) การกระตุ้นให้นักเรียนหาคำตอบ 3) ระดมความคิดและสืบค้น 4) สะท้อนความรู้จากการค้นคว้า 5) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสะท้อนความคิด 6) วิเคราะห์และประเมินค่า และ 7) สรุปและนำไปใช้ เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย1)แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบบันทึกสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ 3) เครื่องมือวัดความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้านความรู้ (ใบกิจกรรมและแบบประเมินชิ้นงานนักเรียน) 4) แบบประเมินความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้านเจตคติและด้านพฤติกรรม และ 5) แบบประเมินการสะท้อนคิดของนักเรียน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสะท้อนการจัดการเรียนรู้ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า

ผลของความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและการสะท้อนคิด พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการเกี่ยวกับความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมทั้งด้านความรู้ เจตคิต และพฤติกรรม และการสะท้อนคิดเพิ่มมากขึ้นในแต่ละวงจรปฏิบัติ โดยพบความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้านความรู้พบอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 11.76 ความฉลาด

* วันที่รับบทความ : 26 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 9 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 16 พฤษภาคม 2567
Received: April 26 2024; Revised: May 9 2024; Accepted: May 16 2024

รู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้านเจตคติพบในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 47.05 ความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้านพฤติกรรมอยู่ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 52.94 และระดับการสะท้อนคิดระดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 35.30

คำสำคัญ: ความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม; การสะท้อนคิด; การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด

Abstract

This classroom action research was to study of 1) Science, technology, society and environment with reflective thinking learning 2) Study reflective thinking and environmental literacy in water source topics the control sample consisted of seventeen for grade 5 students there were 7 steps of the approach including 1) identifying the problem 2) stimulating students to find answers. 3) searching the information 4) reflective knowledge from researching. 5) discussion and reflection of ideas 6) analysis and evaluating 7) conclude and applying knowledge to practice. Research instruments comprised of 1) lesson plans 2) a reflective learning management results 3) environmental literacy of knowledge including activity sheets and Evaluation form worksheets for students 4) evaluation form environmental literacy of attitudes and behaviors 5) evaluation from reflective thinking skills. Data were analyzed using content analysis and verified trustworthiness by method and resource triangulation.

The results and environmental intelligence and reflective thinking It was found that students developed environmental intelligence in terms of knowledge, attitude, and behavior, and reflective thinking increased in each practice cycle. The environmental intelligence in knowledge was found to be at a very good level. Representing 11.76 percent, the environmental intelligence in terms of attitude was found to be at a very good level. Accounting for 47.05 percent, environmental intelligence in behavior is at a very good level. accounting for 52.94 percent and level 4 reflective thinking accounting for 35.30 percent.

Keywords: Environmental literacy; Reflective thinking; Science, Technology, Society, and Environment with Reflective thinking Learning

บทนำ

เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี จึงส่งผลให้ภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2565 : 8-11) ได้รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศของประเทศไทย ว่าคุณภาพสิ่งแวดล้อมยังคงน่าเป็นห่วง และ กรมควบคุมมลพิษ (2565 : 58) ชี้ให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกและพฤติกรรมที่ดีด้านสิ่งแวดล้อม จึงทำให้ภาครัฐให้ความสำคัญในการพัฒนาประเทศ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษได้กำหนดนโยบายของหน่วยงานในการลดมลพิษทางสิ่งแวดล้อมภายใต้เป้าหมาย น้ำต้องสะอาด อากาศต้องบริสุทธิ์ หยุดปัญหามลพิษ เพื่อสิ่งแวดล้อมและ

คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน เพื่อสร้างจิตสำนึก ปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมของคนทุกช่วงวัย การจัดการศึกษาในหลายประเทศที่กำลังพัฒนาต้องมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสมรรถนะเหล่านั้นช่วยสร้างแรงจูงใจการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Hollweg et al., 2011; Miftahuddin et al., 2023 : 44-54) ทำให้แนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาได้ถูกนำมาพัฒนาจนเกิดเป็นความฉลาดรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy) ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เจตคติด้านสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม (Murphy, & OIsen, 2008 : 5) และสอดคล้องกับแนวคิดของ สถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560 : 3) ที่ส่งเสริมให้เยาวชนไทยตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงเข้ากับชีวิตจริง

จากประเด็นดังกล่าวการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) มีกระบวนการที่ทำให้นักเรียนเกิดความสามารถในการแก้ปัญหาโดยการปฏิบัติกิจกรรมและเป็นการปลูกฝังค่านิยมในการเสริมสร้างจิตสำนึกทางด้านสิ่งแวดล้อม แต่เนื่องจากทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม(STSE) เพียงวิธีการเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมนักเรียนให้เห็นถึงความสำคัญของแหล่งน้ำ จากการศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ประกอบกับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในห้องเรียนซึ่งผู้วิจัยได้ให้นักเรียนตอบประเด็นปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่นักเรียนใช้ในชีวิตประจำวันภายในโรงเรียนลงในใบกิจกรรมที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน พบว่า นักเรียนยังไม่แสดงถึงความตระหนักในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและการปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนพงศ์ เขียวเหลือง (2562 : 120-121) ที่กล่าวไว้ว่า ควรพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นทางด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้แสดงออกถึงความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมได้มากยิ่งขึ้น โดยนรินทร์ สังข์รักษา (2563 : 1-15) ได้กล่าวว่า การสะท้อนคิด ทำให้นักเรียนสามารถคิดทบทวนตนเองในสิ่งที่กระทำ จนนำไปสู่การเชื่อมโยงความรู้และนำไปสู่การแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยพิจารณาจากเหตุและผล การสะท้อนคิด สามารถวัดออกมาเป็นระดับของการเรียนรู้ของนักเรียนได้ เรียกว่า ระดับการสะท้อนคิด (Kember et al., 2008 : 369-379) ซึ่งระดับการสะท้อนคิดจะนำเสนอในลักษณะการแสดงออกทางความคิดของนักเรียนหลังจากการได้มีการทบทวนตนเองแล้ว ซึ่งเป็นการแสดงออกทางความคิดที่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม(STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด เพื่อส่งเสริมการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เรื่อง แหล่งน้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในการทำให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรน้ำในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม(STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด เรื่อง แหล่งน้ำ เพื่อส่งเสริมการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. เพื่อศึกษาการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม(STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด เรื่อง แหล่งน้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของ Kemmis & McTaggart, 1998 (อ้างอิงในสิรินภา กิจเกื้อกูล, 2562 : 48-49) มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นวงจร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติ (Action) ขั้นสังเกต (Observe) และขั้นสะท้อนผล (Reflect)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มบ้านไร่ที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนประถมศึกษากลุ่มบ้านไร่ที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 17 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นนักเรียนที่มีความเอาใจใส่และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด เรื่อง แหล่งน้ำ เพื่อส่งเสริมการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 ชั่วโมง โดยผ่านการตรวจความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิทยาศาสตร์ศึกษา และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมเป็น 4.61 , 4.78 และ 4.69 ตามลำดับ และมีการแปลผลอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุดในการนำไปจัดการเรียนรู้และได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การปรับปรุงประเด็นปัญหา/สถานการณ์ที่ใกล้ตัวนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น 2) ใช้สื่อประกอบที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับประเด็นปัญหา

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่	เรื่อง	สถานการณ์/ประเด็น	จำนวนชั่วโมง
1	แหล่งน้ำและความสำคัญของแหล่งน้ำ	แหล่งน้ำในท้องถิ่น	4
2	การอนุรักษ์น้ำ	การปรับปรุงคุณภาพน้ำ	4
3	การหมุนเวียนของน้ำ	การขาดแคลนน้ำ	4

2. ความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ด้านความรู้ ใช้เครื่องมือ 2 ประเภท ในการวัดความฉลาดรู้ ได้แก่ ใบกิจกรรม เป็นข้อคำถามเพื่อให้นักเรียนเขียนบรรยาย หรือวาดภาพพร้อมระบุข้อความเพื่อแสดงถึงคำตอบที่เกิดจากการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเจตคติด้านสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และแบบประเมินชิ้นงานนักเรียน เป็นแบบประเมินความรู้สิ่งแวดล้อมจากชิ้นงานที่สร้างขึ้นจากบริบทหรือสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่กำหนดขึ้น

3. แบบประเมินความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้านเจตคติและด้านพฤติกรรม เป็นแบบประเมินมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (ระดับ1-5) ซึ่งมีวิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยปรับปรุงจากแนวคิดของ Williams, Riley Denae (2017 : 154-171) มีข้อคำถามด้านเจตคติและด้านพฤติกรรม อย่างละ 10 ข้อ ผู้วิจัยได้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Index of Consistency, IOC) เป็นรายข้อ ผลปรากฏว่าข้อคำถามในแบบวัดมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกข้อ และได้ทำการปรับปรุงข้อคำถามในแบบประเมินความด้านสิ่งแวดล้อมด้านเจตคติและด้านพฤติกรรมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในการเลือกใช้คำให้มีความเหมาะสมและเข้าใจได้ง่าย

4. แบบประเมิน

การสะท้อนคิดของนักเรียน แบบประเมินการวัดการสะท้อนคิดของนักเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประเมินการสะท้อนคิดของนักเรียนตั้งแต่เริ่มต้นทำกิจกรรมการเรียนรู้จนกระทั่งสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของ Kember et al. (2008 : 369-379) ที่ได้กำหนดระดับการสะท้อนคิดออกเป็น 4 ระดับ และมีการประยุกต์แนวคิดของ กัญชลิกา แวงวรรณ (2562 : 60-62) ในการออกแบบแบบแบบประเมินการสะท้อนคิด

5. แบบบันทึกสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบบันทึกการสังเกตการจัดการเรียนรู้ที่เป็นรูปแบบการเขียนบรรยาย ถึงความเหมาะสม จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือเพิ่มเติม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 โดยผู้วิจัยและครูประจำการที่มีประสบการณ์สอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์จำนวน 1 ท่าน เป็นผู้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้หลังเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วงจรปฏิบัติ ในโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มบ้านไร่ 1 แห่งหนึ่งในจังหวัดอุทัยธานี ในเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม พ.ศ.2567 เรียน ผู้วิจัยจึงได้ทำการเก็บข้อมูล ดังนี้

1) ขั้นการวางแผน ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาในท้องถิ่นของนักเรียนโดยนำมาวิเคราะห์และเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิดเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

2) ขั้นปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา 12 ชั่วโมง ดังนี้

1. วงจรปฏิบัติที่ 1 เรื่อง แหล่งน้ำและความสำคัญของแหล่งน้ำ นักเรียนได้ศึกษาการใช้น้ำในชีวิตประจำวัน ทราบถึงประเภทของแหล่งน้ำที่นำมาใช้ประโยชน์ ออกแบบสร้างแบบจำลองแหล่งน้ำในท้องถิ่นที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนถึงแนวทางในการออกแบบชิ้นงาน และประเมินตนเองด้านเจตคติและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

2. วงจรปฏิบัติที่ 2 เรื่อง การอนุรักษ์น้ำ นักเรียนได้ศึกษาและเสนอวิธีการตรวจสอบคุณภาพของน้ำอย่างง่ายเพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพของน้ำจนนำไปสู่การออกแบบแบบจำลองการปรับปรุงคุณภาพของน้ำ ทดสอบแบบจำลองที่สร้างขึ้น ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนถึงแนวทางในการออกแบบชิ้นงาน และประเมินตนเองด้านเจตคติและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

3. วงจรปฏิบัติที่ 3 เรื่อง การหมุนเวียนของน้ำ นักเรียนได้ศึกษาแผนภาพการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของโลก โดยระบุถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณน้ำในแหล่งน้ำ จนนำมาสู่การทดสอบเพื่อระบุถึงปัจจัยดังกล่าวจนนำมาสู่การสร้างแบบจำลองการหมุนเวียนของน้ำบนโลก ทดสอบแบบจำลองที่สร้างขึ้น ร่วมอภิปรายเพื่อสะท้อนถึงแนวความรู้ที่นำมาใช้ และประเมินตนเองด้านเจตคติและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

3) ขั้นสังเกต ในระหว่างการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในชั้นเรียนเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาและเขียนบันทึกลงในแบบบันทึกสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้

4) ขั้นสะท้อนผล เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้แต่ละวงจรปฏิบัติ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสะท้อนการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้สังเกตการสอน และแบบบันทึกกิจกรรมของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าประสบผลสำเร็จหรือเกิดปัญหาอย่างไร เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรครั้งต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์การวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) **ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด** วิเคราะห์จากแบบบันทึกสะท้อนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และนำข้อมูลเชิงเนื้อหาที่ได้มาวิเคราะห์ถึงจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและนำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติถัดไป โดยมีการยืนยันความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านแหล่งข้อมูลจากผู้วิจัยและผู้สังเกตการณ์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) ในระหว่างการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์จากใบกิจกรรม แบบประเมินชิ้นงานนักเรียน แบบประเมินการสะท้อนคิดของนักเรียน 2) หลังจากการจัดการเรียนรู้แต่ละวงจรปฏิบัติ วิเคราะห์จากแบบประเมินความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้านเจตคติและด้านพฤติกรรม ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้ง 2 ตอน จะวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานการหาค่าเฉลี่ยแบบมาตราส่วนประมาณค่า และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยใบกิจกรรม แบบประเมินชิ้นงานนักเรียน แบบประเมินความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้านเจตคติและด้านพฤติกรรม ใช้เกณฑ์อ้างอิงจาก Williams, Riley Denae (2017 : 154-171) และแบบประเมินการสะท้อนคิดของนักเรียน ใช้เกณฑ์อ้างอิงที่ปรับปรุงมาจากแนวคิดของ Kember et al. (2008 : 369-379) โดยยืนยันความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยจากใบกิจกรรม แบบประเมินชิ้นงานนักเรียน แบบประเมินการสะท้อนคิดของนักเรียน แบบประเมินความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้านเจตคติและด้านพฤติกรรม

ตารางที่ 2 แสดงการแปลความหมายความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (ใช้เกณฑ์จาก Williams, Riley Denae (2017 : 154-171))

ด้านความรู้		**ด้านเจตคติและด้านพฤติกรรม**	
คะแนนเฉลี่ย	**การแปลผล**	**คะแนนเฉลี่ย**	**การแปลผล**
0-3	ปรับปรุง : ไม่มีความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้	4.01 - 5.00	ดีมาก
4-5	พอใช้ : มีความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้ระดับต่ำ	3.01 - 4.00	ดี
6-8	ปานกลาง : มีความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้ระดับมาตรฐาน	2.01 - 3.00	ปานกลาง
9-10	ดีมาก : มีความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้ระดับสูง	1.01 - 2.00	พอใช้
		0.00 - 1.00	ปรับปรุง

ตารางที่ 3 แสดงระดับการสะท้อนคิดของนักเรียน (ปรับปรุงจากแนวคิดของ Kember et al. (2008 : 369-379))

การสะท้อนคิด	สิ่งที่แสดงออก
ระดับที่ 1	นักเรียนตอบคำถามได้ทันทีโดยไม่ต้องทำความเข้าใจในข้อคำถาม
ระดับที่ 2	นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆที่มีความน่าเชื่อถือเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือตอบคำถาม จนสามารถปฏิบัติหรือแก้ปัญหานั้นได้ แต่จะยังไม่มีการนำเอาความรู้ของตนเอง ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่และความเข้าใจส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง
ระดับที่ 3	ขั้นที่นักเรียนสามารถปฏิบัติหรือแก้ปัญหาได้จากการนำความรู้หรือประสบการณ์ที่มีอยู่มาปรับใช้ในการปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา โดยสามารถอธิบายถึงการนำความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาใช้กับงานได้
ระดับที่ 4	นักเรียนพิจารณาปัญหาหลากหลายมุมมอง โดยนำเสนอแนวคิดของปัญหาจากการนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาประกอบในการสร้างความเข้าใจ จนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่และนำองค์ความรู้ไปใช้ต่อยอดในประเด็นปัญหาอื่นต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด เรื่อง แหล่งน้ำ เพื่อส่งเสริมการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) **ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด** เป็นการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม เข้ากับประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันเพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะที่เป็นพลเมือง รวมถึงส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ค้นคว้าหาคำตอบ นำความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ไปต่อยอดใช้อย่างมีความหมายในการแก้ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่อย่างเหมาะสม (Rosario, 2009 : 269-283) และ (Gibbs, 1988 : 51-52) ประกอบด้วย 7 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นระบุปัญหาประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสะท้อนความคิด
ขั้นที่ 2 ขั้นการกระตุ้นให้นักเรียนหาคำตอบ ขั้นที่ 6 ขั้นวิเคราะห์และประเมินค่า

การสะท้อนคิด เป็นกระบวนการของบุคคลที่เกิดขึ้นเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่เป็นปัญหาอาศัยความรู้หรือประสบการณ์ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงจนนำไปสู่แนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสมอย่างมีเหตุผล 4 ระดับ ตามแนวคิดของ (Kember et al., 2008 : 369-379) ดังนี้

1) ระดับขั้นการปฏิบัติเป็นนิสัย
2) ระดับขั้นความเข้าใจ
3) ระดับขั้นการสะท้อน
4) ระดับขั้นการสะท้อนอย่างมีวิจารณญาณ

ความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy) เป็นความรู้ ความสามารถ และเจตคติของบุคคลในการตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม เข้าใจถึงประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม และสามารถนำความรู้ในที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไปใช้ในชีวิตจริง (UNESCO-UNEP, 1978 : 1-8) ซึ่งประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ

1) ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม
2) เจตคติด้านสิ่งแวดล้อม
3) พฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) **ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด** เรื่องแหล่งน้ำเพื่อส่งเสริมการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีแนวทาง ดังนี้

1. ขั้นระบุปัญหาประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยใช้คำถามในการกระตุ้นความสนใจนักเรียนให้ระบุประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจากสื่อที่นำมาใช้ เนื่องจากขั้นตอนนี้ส่งเสริมให้นักเรียนสะท้อนถึงประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อม การใช้คำถามของผู้วิจัยมีผลต่อการแสดงออกถึงแสดงถึงเจตคติของนักเรียนหลังจากการได้เห็นสื่อที่นำมาเสนอ ซึ่งส่งผลถึงการระบุถึงประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่กำหนดและผู้วิจัยควรเลือกใช้สื่อที่มีความหลากหลายแปลกใหม่เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน การเลือกใช้ภาพในการสื่อความหมายของประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อมสามารถทำให้นักเรียนร่วมเสนอคำตอบได้ แต่หากมีวิดีโอหรือคลิปประกอบจะทำให้นักเรียนตีความประเด็นปัญหาที่นอกเหนือจากภาพได้แม่นยำขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้เห็นถึงเหตุการณ์ที่มีการดำเนินไปก่อนและหลัง นอกจากนั้นควรเลือกวิดีโอที่มีระยะเวลาของการนำเสนอที่เหมาะสม สอดคล้องกับประเด็นปัญหาและบริบทที่อยู่อาศัยของนักเรียน

2. ขั้นกระตุ้นให้นักเรียนหาคำตอบ ผู้วิจัยมีการยกตัวอย่างแนวทางในการคำตอบเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้ และเพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจถึงลักษณะของแนวคำตอบที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้ นอกจากนั้นการนำเทคนิคระดมสมอง (Brainstorm) เข้ามาร่วมในการจัดกิจกรรม จะทำให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกถึงคำตอบที่ตนเองได้คิดไว้ทำให้นักเรียนได้รับคำตอบ/ความรู้ที่หลากหลายจนสามารถเชื่อมโยงเป็นแนวคิดเพื่อนำไปใช้ต่อยอดในการทำกิจกรรมขั้นต่อไปได้

3. ขั้นการระดมความคิดและสืบค้น ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่มในการสืบค้นและแลกเปลี่ยนแนวความรู้เพื่อทำให้ได้มองเห็นความรู้ใหม่ๆเนื้อหาเดียวกันในมุมองที่แตกต่าง ซึ่งเป็นการให้นักเรียนได้นำความรู้/คำตอบที่ได้จากการร่วมกิจกรรมในขั้นกระตุ้นให้นักเรียนหาคตอบ มาศึกษาค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมและร่วมระดมความคิดเพื่อนำไปสู่การวางแผนขั้นตอนและเลือกวิธีการทดสอบประเด็นปัญหา ซึ่งทำให้ทราบถึงข้อดี/ข้อจำกัดของวิธีการแต่ละวิธี ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมที่หลากลายมากยิ่งขึ้น

4. ขั้นสะท้อนความรู้จากการค้นคว้า ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขอบเขตเกี่ยวกับการทำการทดสอบประเด็นปัญหา ซึ่งเป็นขั้นตอนในการส่งเสริมให้นักเรียนได้ออกแบบและนำเสนอคำตอบที่แสดงถึงข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และค้นคว้าเพิ่มเติมออกมาในรูปแบบของชิ้นงานที่มีความหลากหลายและสร้างสรรค์จากวัสดุที่มีอยู่รอบตัวและได้มีการกำหนดขอบเขตเกี่ยวกับวัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างชิ้นงานว่าต้องการให้ชิ้นงานออกมาในรูปแบบใด เพื่อให้นักเรียนสร้างสรรค์ชิ้นงานออกมาได้สอดคล้องกับการ

จุดประสงค์ในการทดสอบประเด็นปัญหา นอกจากนั้นการบันทึกผลการทดสอบ/แนวคำตอบที่ได้จากการทดสอบควรอยู่ในรูปแบบอิสระที่สื่อสารเข้าใจง่าย เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการนำเสนอผลการทดสอบออกมาได้ไม่เท่ากัน และเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ การให้อิสระในการออกแบบการบันทึกผลการทดสอบและการนำเสนอผลการทดสอบจะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและเกิดความมั่นใจในการนำเสนอมากยิ่งขึ้น

5. ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสะท้อนความคิด ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการสอนแบบ Gallery walk ร่วมกับแอพพลิเคชั่นหรือสื่อประกอบการสอนมาร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเทคนิคการสอนแบบ Gallery walk เป็นเทคนิคการสอนที่มีความแปลกใหม่ทำให้นักเรียนให้ความสนใจที่จะนำเสนอคำตอบของกลุ่มตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนกลุ่มอื่นๆ และยังสามารถแสดงให้เห็นถึงการทดสอบว่าชิ้นงานที่สร้างขึ้นเกิดผลสำเร็จและสามารถตอบถึงประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้ได้อย่างไร รวมถึงการนำแอพพลิเคชั่น Lux Light Meter ที่นำมาใช้ในการตรวจสอบคุณภาพน้ำ ทำให้นักเรียนเห็นถึงความแตกต่างของการส่องผ่านของแสงเข้าไปในน้ำที่ยังไม่ได้ปรับปรุงคุณภาพเทียบกับน้ำที่ได้ทำการปรับปรุงคุณภาพแล้วเปรียบเทียบกันได้อย่างชัดเจน รวมถึงการนำสื่อวิดีโอที่มาเพิ่มเติมความรู้หลังจากการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียนได้เชื่อมโยงความรู้เข้ากับชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น

6. ขั้นวิเคราะห์และประเมินค่า นักเรียนนำเสนอคำตอบที่มีความแตกต่างและหลากหลายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแสดงออกถึงแนวความคิดในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในมุมมองเนื้อหาเดียวกันที่มีความหลากหลายขององค์ความรู้มากยิ่งขึ้น และเป็นการทำให้ระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมในขั้นตอนดังกล่าวรวดเร็วมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นการใช้เทคนิคการสอนโดยการใช้ Post it เข้ามาร่วมในการทำกิจกรรมจะทำให้นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการเสนอคำตอบร่วมกับเพื่อนให้ห้องเรียนและเกิดการเชื่อมโยงคำตอบไปยังองค์ความรู้ต่างๆได้อีกด้วย นอกจากนั้นการเพิ่มเติมระยะเวลาเพื่อปรับปรุงแก้ไขชิ้นงานที่เกิดข้อผิดพลาดให้ประสบความสำเร็จ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนร่วมกันกับครูและเพื่อนในห้องเรียนหรือได้จากการศึกษาจากวิดีโอมาปรับปรุงแก้ไขชิ้นงานเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการทำให้นักเรียนได้นำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้และทำให้เกิดความเข้าใจในประเด็นทางสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

7. ขั้นสรุปและนำไปใช้ นักเรียนแสดงออกถึงการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ โดยสามารถนำไปต่อยอดออกแบบเครื่องมืออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างง่าย สามารถบอกถึงแนวทางในการดูแลรักษาแหล่งน้ำและดำเนินกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวันโดยการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างรู้คุณค่า รวมถึงการนำเทคนิคการสอนเข้ามาร่วมสรุปความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาในภาพรวม โดยการนำเทคนิคการสอนโดยการใช้ Post it เข้ามาร่วมในกิจกรรมการสรุปองค์ความรู้จะช่วยแสดงถึงเจตคติและพฤติกรรมในการปกป้อง ดูแลรักษาและการใช้ทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สุงสุด

ผลการศึกษาการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด มีรายละเอียดดังนี้

1) ความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านเจคติ และด้านพฤติกรรม

1. ความฉลาดรู้ด้านความรู้ เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ จะเห็นว่านักเรียนมีระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้เพิ่มสูงขึ้น แสดงข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงถึงการสรุประดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้ของนักเรียน 3 วงจรปฏิบัติ

ระดับความฉลาดรู้ด้านความรู้	วงจรที่ 1		วงจรที่ 2		วงจรที่ 3	
	นักเรียน	ร้อยละ	นักเรียน	ร้อยละ	นักเรียน	ร้อยละ
ปรับปรุง	-	-	-	-	-	-
พอใช้	12	70.58	8	47.06	5	29.42
ปานกลาง	5	29.42	9	52.94	10	58.82
ดีมาก	-	-	-	-	2	11.76

จากตารางที่ 4 นักเรียนมีการพัฒนาระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้ในแต่ละวงจรเพิ่มระดับมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนนักเรียนที่มีระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้ในระดับ พอใช้ มีจำนวนลดลงเรื่อยๆ และในวงจรที่ 3 มีจำนวนนักเรียนที่มีระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้ในระดับ ดีมาก ปรากฏขึ้น

2. ความฉลาดรู้ด้านเจตคติ เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ จะเห็นว่านักเรียนมีระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านเจตคติเพิ่มสูงขึ้น แสดงข้อมูล ดังนี้

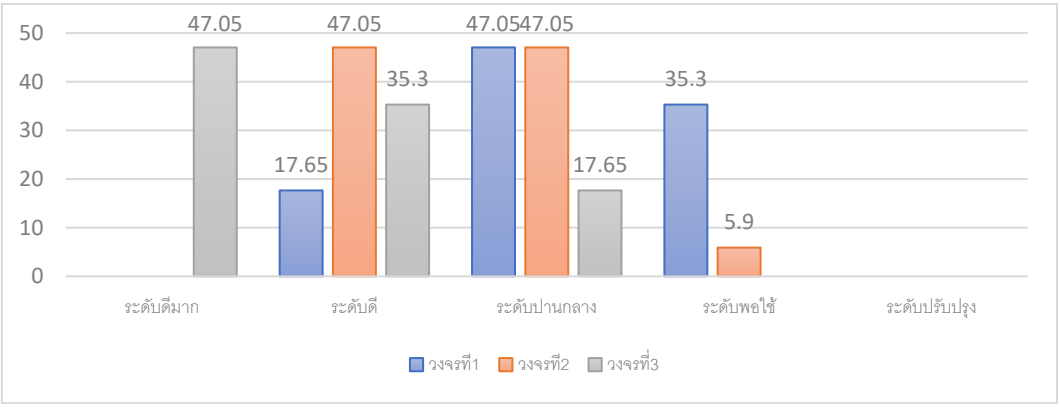

แผนภาพที่ 2 แสดงร้อยละของเจตคติด้านสิ่งแวดล้อมทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ

จากภาพที่ 2 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ จะเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้านเจตคติเพิ่มสูงขึ้น โดยอยู่ในระดับดีมาก ในวงจรปฏบัติที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 47.05 ซึ่งเป็นระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านเจตคติที่สูงสุด

2. ความฉลาดรู้ด้านพฤติกรรม เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ จะเห็นว่านักเรียนมีระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านเจตคติเพิ่มสูงขึ้น แสดงข้อมูล ดังนี้

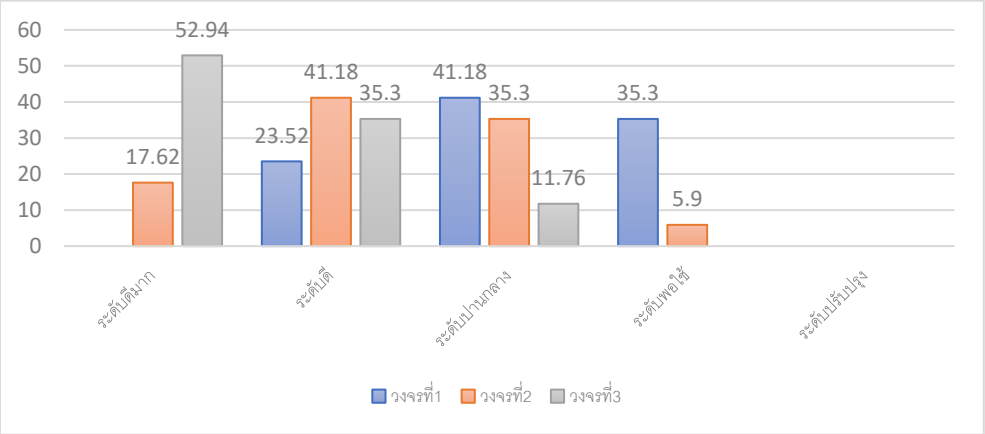

แผนภาพที่ 3 แสดงร้อยละของพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมทั้ง 3 วงจร

จากภาพที่ 3 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ จะเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความฉลาดรู้โดยสิ่งแวดล้อมด้านพฤติกรรมเพิ่มสูงขึ้น โดยอยู่ในระดับดีมาก พบในวงจรปฏบัติที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 17.62 และในวงจรปฏบัติที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 52.94 ซึ่งเป็นระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านพฤติกรรมที่สูงสุด

2) การสะท้อนคิดของนักเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ จากนักเรียนทั้งหมด 17 คน มีนักเรียนเป็นจำนวน 8 คน ซึ่งเป็นจำนวนนักเรียนที่มากที่สุด มีระดับการสะท้อนคิดอยู่ในระดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 47.05 และระดับการสะท้อนคิดระดับที่ 4 มีนักเรียนเป็นจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 ซึ่งเป็นระดับการสะท้อนคิดที่สูงสุด สามารถแสดงดังภาพที่ 4

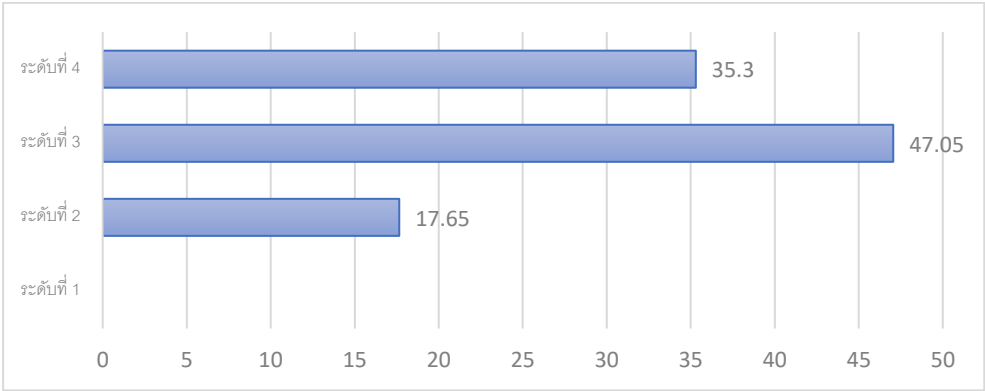

แผนภาพที่ 4 แสดงร้อยละของระดับการสะท้อนคิดของนักเรียนจำนวน 17 คน ใน 3 วงจรปฏิบัติ

อภิปรายผลการวิจัย

1.) ผลการวิจัยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด เรื่อง แหล่งน้ำ เพื่อส่งเสริมการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. ขั้นระบุปัญหาประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อม มุ่งให้นักเรียนระบุประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมจากสถานจากภาพ คลิปวิดีโอตัวอย่างที่สอดคล้องกับบริบทแวดล้อมของนักเรียน แต่พบว่านักเรียนบางส่วนที่ยังไม่สามารถระบุประเด็นสิ่งแวดล้อมที่ครูผู้สอนนำเสนอได้ และจากการวิเคราะห์แบบสะท้อนการจัดการเรียนรู้ของผู้สังเกตการณ์ร่วม ระบุควรมีการเพิ่มเติมคำถามเพื่อชี้ให้นักเรียนสามารถตอบถึงประเด็นสิ่งแวดล้อมได้แม่นยำมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Nesseth et al. (2021 : 674-878) ที่ระบุว่าควรใช้คำถามที่มีความสอดคล้องกับสื่อที่นำมาใช้

2. ขั้นกระตุ้นให้นักเรียนหาคำตอบ มุ่งเน้นให้นักเรียนหาคำตอบที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด โดยนำประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมที่มีมาคาดคะแนนถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงมอบหมายให้นักเรียนนำเสนอภาพแหล่งน้ำในชุมชนที่เสมือนจริงมากที่สุด แต่ผลลัพธ์ที่ได้พบว่านักเรียนเสนอภาพตามจินตนาการ เนื่องจากไม่ทราบแนวทางในการระบุคำตอบ ดังนั้น ต้องมีการระบุแนวคำถามและเรียงลำดับคำถามให้มีความชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับที่ ดุษฎีพร สังข์สะอาด (2565 : 59-72) ระบุว่าควรลำดับคำถามเพื่อให้นักเรียนได้เชื่อมโยงความรู้พื้นฐานที่มีไปยังสภาพปัญหาที่กำหนดไว้ โดยในวงจรปฏิบัติที่ 2 ผู้วิจัยได้นำน้ำตัวอย่าง และในวงจรปฏิบัติที่ 3 ผู้วิจัยได้นำภาพการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ มานำเสนอ ให้นักเรียนได้เห็นก่อนแล้วจึงให้นักเรียนร่วมแลกเปลี่ยนแนวคำตอบจากสิ่งที่นักเรียนสังเกตพบเพื่อนำไปต่อยอดในการหาคำตอบเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่อไป พบว่านักเรียนสามารถระบุคำตอบได้สอดคล้องกับประเด็นปัญหามากขึ้น

3. ขั้นการระดมความคิดและสืบค้น มุ่งให้นักเรียนนำแนวคำตอบที่ได้จากขั้นกระตุ้นหาคำตอบมาสืบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเป็นจากหนังสือเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆในห้องเรียน และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม Asay and Orgill (2010 : 57-79) เพื่อสะท้อนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้า โดยการแยกแยะ วิเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ จนนำไปสู่การเลือกวิธีหรือแนวทางเพื่อนำไปวางแผนขั้นตอนในการหาคำตอบของประเด็นปัญหา จะช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ โดยพบว่านักเรียนสามารถระบุคำตอบในรูปแบบของผังมโนทัศน์ และภาพวาดพร้อมข้อความประกอบเนื่องจากเป็นรูปแบบที่สามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย

4. ขั้นสะท้อนความรู้จากการค้นคว้า มุ่งเน้นให้นักเรียนร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มโดยนำขั้นตอนหรือวิธีการที่ได้จากการวางแผนไว้มาทดสอบหรือตรวจสอบว่าวิธีการที่นักเรียนเลือกไว้สามารถตรวจสอบหรือแก้ไขประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้ได้หรือไม่หากไม่ประสบผลสำเร็จให้ระบุข้อผิดพลาดและทำการแก้ไข ในวงจรปฏิบัติที่ 1 ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้ระบุ

ว่าให้นำเสนอออกมาในรูปแบบใด จึงได้ทำการชี้แจงการบันทึกคำตอบในวงจรปฏิบัติที่ 2 และ 3 ผลปรากฏว่านักเรียนสามารถนำเสนอถึงผลที่ได้จาการทดสอบที่ได้และสามารถระบุถึงประเด็นปัญหาได้อย่างแม่นยำ สอดคล้องกับ Hemaprasit (2000 : 50-53) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้อย่างมีความหมาย จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนต้องร่วมกันคิด ปฏิบัติและสื่อสารซึ่งกันและกัน โดยพบว่านักเรียนนำเสนอออกมาในรูปแบบของภาพวาดประกอบกับการระบุข้อความสั้นๆ

5. ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสะท้อนความคิด มุ่งเน้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนคำตอบที่ได้จากการทดสอบ ระบุถึงข้อผิดพลาดและวิธีการแก้ไข รวมถึงสะท้อนถึงสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ในการทำกิจกรรมศึกษาค้นคว้า ในวงจรปฏิบัติที่ 1 ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาเล่าถึงแนวทางที่นำไปสู่แนวคำตอบหน้าชั้นเรียนรายคน นักเรียนส่วนใหญ่ไม่คุ้นชินทำให้การสื่อสารข้อมูลยังไม่ครบถ้วนและชัดเจนเท่าที่ควร ในวงจรปฏิบัติที่ 2 ผู้วิจัยจึงนำเทคนิคการสอนแบบ Gallery walk และนำแอพพลิเคชั่น Lux Light Meter เข้ามาร่วมในการทำกิจกรรมพบว่านักเรียนให้ความสนใจที่จะร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เนื่องจากมีความแปลกใหม่ในการนำเสนอคำตอบ สามารถสอบถามในสิ่งที่สงสัยหรืออยากทราบเพิ่มเติมได้ ซึ่งเป็นการช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้นด้วย (วิมลมาศ ศรีนาราง, 2562 : 26-29) และในวงจรปฏิบัติที่ 3 และใช้คลิปวิดีโอในการร่วมอภิปรายผลการทดสอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

6. ขั้นวิเคราะห์และประเมินค่า มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่แม่นยำมากขึ้น โดยให้นักเรียนร่วมกันเสนอคำตอบเพื่อความตระหนักถึงความสำคัญของการใช้น้ำในการดำรงชีวิต โดยการใช้ผังมโนทัศน์เข้ามาร่วมในการทบทวนเพื่อสะท้อนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้แต่พบว่าคำตอบที่ได้ถูกต้องแต่คำตอบมีความซ้ำกันเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยจึงนำเทคนิคการสอนโดยการใช้ Post it เข้ามาร่วมในกิจกรรม พบว่านักเรียนให้ความสนใจ รวมสอบถามซึ่งกันและกัน และมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนคำตอบร่วมกับเพื่อนให้ห้องเรียนมากขึ้น จิระพา สุโขวัฒนกิจ (2556 : 76-79) พบว่าการที่นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน มีการซักถาม แนะนำกัน จะส่งผลทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวรมากขึ้น

7. ขั้นสรุปและนำไปใช้ มุ่งเน้นให้นักเรียนนำความรู้และความเข้าใจที่ได้จากการสืบค้น ตรวจสอบ/ทดสอบ ร่วมอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับใช้กับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน โดยเขียนระบุคำตอบลงไปในใบกิจกรรม แต่พบว่านักเรียนใช้ระยะเวลาค่อนข้างนานเนื่องจากเกิดความสับสนในการเรียบเรียงข้อความ ผู้วิจัยจึงได้ให้นักเรียนระบุคำตอบในรูปแบบอิสระที่สอดคล้องกับข้อคำถาม นักเรียนส่วนใหญ่ระบุคำตอบในรูปแบบของการวาดภาพและระบุข้อความสั้นๆประกอบ และใช้ระยะเวลาในการระบุคำตอบได้รวดเร็ว สื่อสารออกมาได้เข้าใจง่าย นอกจากนั้นการใช้เทคนิคการสอนโดยการใช้ Post it เข้ามาร่วมในการสรุปกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงไปถึงประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้ ทำให้นักเรียนเกิดการตระหนักรู้ถึงประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมและนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมไปเชื่อมโยงเพื่อเสนอแนวทางหรือการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุธี พลมาศ (2563 : 315-327) การนำปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นรอบตัวมา

เปิดประเด็นเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และให้นักเรียนทำความเข้าใจกับปัญหา ส่งผลให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น

2) ผลการสะท้อนคิดและความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม(STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด เรื่อง แหล่งน้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.ความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อม

1.1 ด้านความรู้ เมื่อจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้ในแต่ละวงจรเพิ่มระดับมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนนักเรียนที่มีระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้ในระดับพอใช้ มีจำนวนลดลงเรื่อยๆ และในวงจรที่ 3 มีจำนวนนักเรียนที่มีระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านความรู้ในระดับดีมาก ปรากฏจำนวนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาถณรินทร์ วัฒน์ธนนันท์ (2563 : 48-54) ที่ปรากฏผลการวิจัยว่าการสอนแบบสะท้อนคิดทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสะท้อนคิดสูงกว่าการเรียนที่ใช้การสอนแบบปกติ เพราะกระบวนการสอนแบบสะท้อนคิดเป็นตัวควบคุมการทำงานของกระบวนการของสติปัญญาให้เกิดการตระหนักรู้คิดในตนเอง ที่ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้ดีมากขึ้น

1.2 ด้านเจตคติ เมื่อจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม(STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ ในวงจรปฏิบัติที่ 1 นักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง และในวงจรปฏิบัติที่ 2 นักเรียนส่วนใหญ่มีความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านเจตคติอยู่ในระดับดี และพบว่านักเรียนมีระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านเจตคติอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านเจตคติที่สูงสุดที่ปรากฏขึ้นในวงจรปฏบัติที่ 3 จะเห็นได้ว่านักเรียนมีระดับความฉลาดรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้านเจตคติเพิ่มสูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การเลือกใช้สื่อและกำหนดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงเจตคติเพื่อสะท้อนถึงประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ควรสอดคล้องกับบริบทในท้องถิ่น เลือกใช้สื่อที่มีความน่าสนใจ เลือกกิจกรรม/สถานการณ์ในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดเจตคติและแสดงออกทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ให้ได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนพงศ์ เขียวเหลือง (2562 : 119) ที่ปรากฏผลการวิจัยว่าการใช้สถานการณ์จำลองที่สอดคล้องกับท้องถิ่น จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกถึงเจตคติทางปัญญา ซึ่งเป็นเจตคติที่อาศัยความรู้หรือความคิดจากการศึกษาค้นคว้าหรือเกิดจากประสบการณ์ จนเกิดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับความรู้สึกต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม

1.3 ด้านพฤติกรรม เมื่อจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม(STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ พบว่า นักเรียนมีระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านพฤติกรรมเพิ่มสูงขึ้น โดยอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งพบในวงจรปฏบัติที่ 2 และในวงจรปฏบัติที่ 3 ซึ่งเป็นระดับความฉลาดรู้สิ่งแวดล้อมด้านพฤติกรรมที่สูงสุด โดยในวงจรปฏิบัติที่ 3 พบนักเรียนจำนวน 9 คน ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดเมื่อจัดการเรียนรู้ครบ 3 วจรปฏิบัติ เนื่องจาก นักเรียนสามารถนำแนวทางที่ได้จากประสบการณ์การเรียนรู้และการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมมาปฏิบัติได้จริงและสามารถสะท้อนถึงประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ Kollmuss (2002 : 239-260) ที่ได้อธิบายไว้ว่า การได้รับประสบการณ์ตรงจากประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม จะช่วยทำให้เกิดการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมที่พึงปรารถนา โดยสามารถดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเกิดพฤติกรรมที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่ดีในด้านสิ่งแวดล้อม

2. การสะท้อนคิดด้านสิ่งแวดล้อม

เมื่อจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อม (STSE) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ พบว่า จากนักเรียนทั้งหมด 17 คน มีนักเรียนจำนวน 6 คน มีระดับการสะท้อนคิดอยู่ในระดับที่ 4 ซึ่งเป็นระดับการสะท้อนคิดที่สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.30 และระดับการสะท้อนคิดระดับที่ 3 มีนักเรียนจำนวน 8 คน ซึ่งเป็นนักเรียนจำนวนมากที่สุด มีระดับการสะท้อนคิดอยู่ในระดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 47.05 และพบว่าวงจรปฏิบัติที่ 2 และ 3 ปรากฏผลการสะท้อนคิดในระดับที่ 4 เนื่องจาก นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ คือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงข้อค้นพบ สามารถแก้ไขปัญหาหรือระบุข้อบกพร่องจากการทำกิจกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พินทอง ปิ่นใจ, พงศ์พัชรา พรหมเผ่า และสุรางคณา ไชรินคำ (2562 : 200-213) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการเรียนส่งผลต่อการมีทักษะในการสะท้อนคิดของนักเรียน ดังนั้น นักเรียนที่มีการสะท้อนคิดที่ดีต้องมีการเชื่อมโยงกันระหว่างการสะท้อนคิดในขณะปฏิบัติกิจกรรมและการสะท้อนคิดต่อการปฏิบัติกิจกรรมที่ผ่านไปแล้วนำมาใช้ต่อยอดความรู้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ครูผู้สอนควรมีการชี้แจงจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจถึงวิธีการ/ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ที่มีความแตกต่างจากการจัดการเรียนรู้แบบเดิม และเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนั้น การนำเทคนิคการสอน เช่น เทคนิคการสอนแบบ Gallery walk เทคนิคระดมสมอง (Brainstorm) ร่วมกับการใช้ Post it มาร่วมในการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ สามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสะท้อนความรู้ที่ได้จากร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และแสดงออกถึงเจตคติและพฤติกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเลือกใช้สื่อกระตุ้นความสนใจนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ในขั้นระบุปัญหาประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีความหลากหลายในแต่ละวงจรปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 ควรเพิ่มระยะเวลาในการทำกิจกรรมในขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสะท้อนความคิดและในขั้นการวิเคราะห์และประเมินค่า เพื่อให้นักเรียนได้วางแผนและทำการทดสอบเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องและใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จนนำมาสู่การเข้าใจประเด็นสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กัญชลิกา แวงวรรณ. (2562). *การศึกษาระดับการสะท้อนคิดกับการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.* ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2565). รายงานประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2565. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.pcd.go.th/publication/29343

จิระพา สุโขวัฒนกิจ. (2556). *ผลการเรียนการสอนแบบสืบสอบโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฟิสิกส์และความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดุษฎีพร สังข์สะอาด. (2566). แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.* 34 (1), 59–72.

นรินทร์ สังข์รักษา. (2563). การสะท้อนการเรียนรู้ : มุมมองการสร้างองค์ความรู้ในงานวิจัยทางการศึกษา. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย.* 2 (2), 1-15.

นาถณรินทร์ วัฒน์ธนนันท์. (2563). *ผลการสอนแบบสะท้อนคิดในวิชาวิทยาศาสตร์ต่อการตระหนักรู้การรู้คิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วัฒนพงศ์ เขียวเหลือง. (2562). *การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการรู้สิ่งแวดล้อม เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วิมลมาศ ศรีนาราง. (2562). เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *นิตยสารสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.* 47 (219), 26-29.

สถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). สสวท.ปลูกจิตสำนึกเด็กไทยรักษ์สิ่งแวดล้อม. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://glebethailand.ipst.ac.th/news.php?t=&y=2017

สิรินภา กิจเกื้อกูล. (2562). *การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ศึกษา.* พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุธี พลมาศ. (2563). การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานร่วมกับการโต้แย้งเพื่อส่งเสริมการรู้สิ่งแวดล้อม เรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.* 23 (3) , 315-327.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. (2565). รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.onep.go.th/ebook/soe/soereport2022.pdf

พินทอง ปิ่นใจ, พงศ์พัชรา พรหมเผ่า และ สุรางคณา ไชรินคำ. (2562). ผลของการสอนโดยกระบวนการสะท้อนคิดต่อการพัฒนาทักษะทางปัญญา สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ในรายวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น. *วารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา.* 20 (3), 200-213.

Asay, L. D., and Orgill, M. (2010) . Analysis of Essential Features of Inquiry found in ArticlesPublished in the Science Teacher, 1997-2007. *Journal of Science Teacher Education.* 21, 57-79.

Gibbs, G (1988). *Learning by doing : A Guide to Teaching and Learning Methods.* Further Education Unit, Oxford Polytechnic: Oxford.

Hemaprasit S. (2000). *EL 421 Science for Elementary School Teachers.* Bangkok : Department of Curriculum and Instruction Srinakharinwirot University.

Kember, D., McKay, J., Sinclair, K. & Wong, F. K. Y. (2008). A Four-Category Scheme forCodingandAssessing the Level of Reflection in Written Work. *Assessment & EvaluationIn HigherEducation.* 33 (4), 369-379.

Kollmuss, A.,& Agyeman, J. (2002). Mind the gap: Why do People act Environmentally AndWhat are the barriers to Pro-Environmental Behavier. *Environmental EducationResearch.* 8 (3), 239-260.

Miftahuddin, M. Roshayanti, F., & Siswanto, J. (2023). Profile of Environmental LiteracyStudents of SMPN 3 TELUK KERAMAT. *Indonesian Journal of Education.* 3 (1), 44-54.

Murphy, T. P., & Olsen, A. M. (2008). *The third Minnesota report card on environmentalliteracy: a survey of adult environmental knowledge, attitudes and behavior.* St. Paul, MN: Minnesota Pollution Control Agency.

Nesseth, N. M., Henson, A. M., & Barriault, C.L. (2021). A Framework For Understanding The Nature of Questions asked by Audience Participants at Science cafés. *Frontiers in Education.* 21 (6), 674-878.

Rosario, B. I. D. (2009). Science, Technology, Society and Environment (STSE) Approach inEnvironmental Science for Conscience Students in a Local Culture. *CHED AccreditedResearch Journal*. 6 (1), 269-283.

UNESCO-UNEP. (1978). The Tbilisi Declaration Connect. *UNESCO-UNEP Environmental Education Newsletter*. (3), 1-8.

Williams, R.D. (2017). *An Assessment of Environmental Literacy Among Oklahama PublicHigh School Students and the Factors Affecting Students' Environmental literacy*. Harvard University. Ph. D. thesis. Cambridge, MA : Harvard University.

กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานของนักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ
Mechanisms Propelling Psychologists in Primary Health Care Systems

วีร์ เมฆวิลัย,
ธนเนตร ฉันทลักษณ์วงศ์ และ ณิชาภา รัตนจันทร์
กองบริหารระบบบริการสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต
Wee Mekwilai,
Tananate Chantaluckwong and Nichapha Rattanajan
Bureau of Mental Health Service Administration Roman
Corresponding Author, E-mail: weepositive7@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานของนักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิและปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ วิธีการวิจัยมี 2 ขั้นตอนคือ วิธีวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิ (Primary care unit: PCU) หรือ เครือข่ายบริการปฐมภูมิ (Network primary care unit: NPCU)ที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักสนับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ 116 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.87 - 0.99ความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.96 เก็บข้อมูลด้วยช่องทางออนไลน์ผ่าน Google form วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน และเครือข่ายนอกระบบสุขภาพในพื้นที่ เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเก็บข้อมูลโดยตรงจาการทำ Focus group วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลไกการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ ได้แก่ กลไกเชิงโครงสร้าง กลไกเชิงกฎหมาย กลไกเชิงบริบทพื้นที่ และกลไกหนุนเสริม 2) ปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิในประเทศไทยประกอบด้วย 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ การจัดการระบบและนโยบายที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนทางสังคมจากชุมชนและครอบครัว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านการฝึกอบรมบุคลากรสุขภาพจิต การสร้างความรู้และความตระหนักในชุมชนเพื่อลดการตีตรา และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วย โดยผสมผสานปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้การขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในระดับปฐมภูมิประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ กลไกการขับเคลื่อน; นักจิตวิทยา; ระบบสุขภาพปฐมภูมิ; สุขภาพจิต

---

* วันที่รับบทความ : 7 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 22 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 24 กันยายน 2567
Received: September 7 2024; Revised: September 22 2024; Accepted: September 24 2024

Abstract

This research aims to study the mechanisms for developing psychologists in the primary health care system and the success factors in driving mental health work in primary health care units in Thailand. The research methodology consists of two parts: quantitative and qualitative approaches.The quantitative method involved analyzing secondary and primary data from a sample of 116 personnel working in primary care units (PCU) or network primary care units (NPCU) registered with the Primary Health Care Support Office. Data was collected through an online questionnaire via Google Forms and analyzed using descriptive statistics. The qualitative method employed simple random sampling to select administrators, practitioners, and non-health system networks in the area. Data was collected through semi-structured interviews and focus groups, followed by content analysis.

The research findings revealed that 1) Mechanisms for developing psychologists in the primary health care system include structural, legal, contextual, and supportive mechanisms, 2) Five main success factors in driving mental health work in primary health care units in Thailand including efficient system and policy management, social support from community and family, human resource development through mental health personnel training, building knowledge and awareness in the community to reduce stigma, and utilizing technology to improve patient care efficiency

The study concludes that integrating these factors can lead to sustainable success in driving mental health work at the primary care level.

Keywords: Driving mechanisms; Mental health; Primary health care system; Psychologists

บทนำ

ระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และจัดการปัญหาสุขภาพเบื้องต้น ในประเทศไทยระบบสุขภาพปฐมภูมิได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมทั้งการเชื่อมโยงบริการระหว่างระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, 2566) ระบบสุขภาพปฐมภูมิเป็นบริการด่านแรกที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด มีเป้าหมายเพื่อการสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสุขภาพที่จำเป็น ลดการใช้บริการในระดับที่สูงขึ้น และลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขโดยรวมของประเทศ (กระทรวงสาธารณสุข, 2566) พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีการขับเคลื่อนระบบสุขภาพปฐมภูมิให้เป็นรูปธรรมภายในกรอบเวลาที่กำหนด โดยคลินิกหมอครอบครัวหนึ่งทีมรับผิดชอบดูแลประชากรประมาณ 10,000 คน ประกอบด้วย แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและสหวิชาชีพ 10 สายงาน (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2566) อย่างไรก็ตาม ในองค์ประกอบของทีมยังไม่พบการระบุถึงวิชาชีพนักจิตวิทยาคลินิกหรือนักจิตวิทยา

ในปัจจุบัน พบปัญหาความขาดแคลนวิชาชีพสาขาจิตวิทยาคลินิก/ จิตวิทยา ในระบบงานสาธารณสุขทั้งในระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิเป็นอย่างมาก โดยไม่มีการบรรจุตำแหน่งข้าราชการสายงานนักจิตวิทยาคลินิก/ จิตวิทยา ในระดับปฐมภูมิ ส่วนในระดับทุติยภูมิมีการจ้างเป็นลูกจ้างชั่วคราวในบางหน่วยบริการเท่านั้น และในระดับตติยภูมิมีการกำหนดตำแหน่งเฉพาะในโรงพยาบาลขนาดใหญ่บางแห่งและโรงพยาบาลจิตเวชเท่านั้น (สมาคมจิตวิทยาคลินิกไทย, 2564) จากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข พบว่ามีนักจิตวิทยาคลินิกในสังกัดกรมสุขภาพจิต 117 อัตรา กรมการแพทย์ 38 อัตรา และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข 69 อัตรา รวมทั้งสิ้น 224 อัตรา เมื่อเทียบสัดส่วนกับประชากรทั่วประเทศประมาณ 65 ล้านคน พบว่าปัจจุบันในประเทศไทยมีสัดส่วนนักจิตวิทยาคลินิก 1 คนต่อประชากร 290,178 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2565) ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับความต้องการด้านสุขภาพจิตของประชาชน ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการสุขภาพจิตและจิตเวช ทำให้ปัญหาสุขภาพจิตไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที ส่งผลให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาและฟื้นฟูที่สูงขึ้นในระยะยาว (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2565) นอกจากนี้ นโยบายจำกัดขนาดกำลังคนภาครัฐที่ผ่านมา ทำให้ขาดช่วงของการกำหนดจำนวนเพิ่มอัตรากำลังตามขนาดของปัญหาและภารกิจที่ต้องปฏิบัติในปัจจุบัน ส่งผลให้ประชาชนขาดที่พึ่งในการดูแลแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต และอาจนำไปสู่ปัญหาสังคมอื่นตามมา (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2565)

นักจิตวิทยามีบทบาทสำคัญในการให้บริการสุขภาพแบบองค์รวม ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ คือ การส่งเสริม ป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู ตามเป้าหมายและปรัชญาของบริการสาธารณสุข (สมาคมจิตวิทยาคลินิกไทย, 2564) บทบาทของนักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิรวมถึงการประเมินและคัดกรองปัญหาแบบองค์รวม การดูแลช่วยเหลือ ฟื้นฟู ป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจิต ตลอดจนการประสานส่งต่อความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น นอกจากนี้ นักจิตวิทยายังเป็นส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพที่มีบทบาทในการวางแผนและดำเนินงานอื่นๆด้านสุขภาพจิตและจิตเวชในชุมชน (McDaniel et al., 2014) การขาดแคลนนักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิส่งผลกระทบต่อการดูแลสุขภาพจิตของประชาชนในหลายด้าน เช่น กรณีผู้ป่วยจิตเวชที่มีแนวโน้มก่อความรุนแรง (SMI-V) หากไม่ได้รับการดูแลแก้ไขในขั้นเบื้องต้นอย่างทันท่วงที อาจทำให้ปัญหามีความซับซ้อนและรุนแรงเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดูแลช่วยเหลือในภายหลังมีความยุ่งยากมากขึ้น และผู้ป่วยอาจเสียโอกาสในการกลับไปใช้ชีวิตอย่างปกติในชุมชน (กรมสุขภาพจิต, 2565)

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลไกการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน ความท้าทาย และโอกาสในการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิของประเทศไทย ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและพัฒนานโยบายด้านกำลังคนสุขภาพจิตในระบบสุขภาพปฐมภูมิ อาทิ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพ

แห่งชาติ สภาวิชาชีพ และสถาบันการศึกษาที่ผลิตบุคลากรด้านสุขภาพจิต นอกจากนี้ ยังจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ในการพัฒนาแนวทางการทำงานและการบูรณาการงานสุขภาพจิตในระบบสุขภาพปฐมภูมิได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษากลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานของนักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ
2. ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบคู่ขนาน (Convergent parallel mixed methods design) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไปพร้อมกัน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองส่วนมาบูรณาการเพื่อตอบคำถามการวิจัย (Creswell & Creswell, 2018)

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

1.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลกำลังคน ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลบุคลากรที่ปฏิบัติงานจริงในสายงานจิตวิทยาคลินิก/ จิตวิทยา ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2566 จากฐานข้อมูลกำลังคนกระทรวงสาธารณสุข เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์กำลังคนปัจจุบัน

1.2 การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร: บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิ (PCU) หรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ (NPCU) ที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักสนับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ (สสป.) กระจายทั่วประเทศ จำนวน 2,124 แห่ง ประกอบด้วยหน่วยบริการปฐมภูมิทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขตามประกาศคณะกรรมการระบบสุขภาพปฐมภูมิ

การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง: ใช้โปรแกรม G*Power (Faul et al., 2007) ในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดค่าพารามิเตอร์ คือ Effect size = 0.3, α error probability = 0.05, Power (1-β error probability) = 0.95 และ Number of predictors = 5 (ตัวแปรทำนายหลักที่คาดว่าจะมีผลต่อกลไกการพัฒนานักจิตวิทยา) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 120 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling)

2.2.2 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิดด้านกำลังคนสุขภาพขององค์การอนามัยโลกและการทบทวนวรรณกรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบด้วยตนเอง (Self - report) เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดย 1 = น้อยที่สุด และ 5 = มากที่สุด ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล: เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน (ปี) และข้อมูลการปฏิบัติงาน: ภูมิภาคที่ปฏิบัติงาน และลักษณะงานที่รับผิดชอบ และ 2) ปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในระบบสุขภาพปฐมภูมิ ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรและงบประมาณ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

2.2.3 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การยอมรับที่ค่า IOC $\geq$ 0.70 (Turner & Carlson, 2003) ผลการตรวจสอบได้ค่า IOC = 0.87 - 0.99 และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน PCU/ NPCU ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการทดสอบได้ค่า α = 0.96

2.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบ Online survey ผ่าน Google forms โดยส่งลิงก์และ QR Code สำหรับเข้าถึงแบบสอบถามไปยังผู้ประสานงานของโรงพยาบาลจิตเวช 20 แห่งทั่วประเทศ เพื่อกระจายต่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 1 เดือน (1 - 30 มิถุนายน 2567) มีส่งการแจ้งเตือนและติดตามการตอบแบบสอบถามทุกสัปดาห์ เมื่อครบกำหนด ปิดรับข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผลการเก็บข้อมูลได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 116 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.67 ของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณไว้

2.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ

2. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

2.1.1 การทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยจะทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ (Systematic literature review) โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่ กรอบแนวคิดการพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุขขององค์การอนามัยโลก บทบาทของนักจิตวิทยาในงานสุขภาพจิตชุมชน นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิของประเทศไทย และแนวปฏิบัติที่ดี (Best practices) ในการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิจากต่างประเทศ โดยใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เช่น PubMed, CINAHL, PsycINFO และ Thai Journal Online (ThaiJO) ใช้คำสำคัญที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกบทความที่ตีพิมพ์ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2556 - 2566) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัย

2.2 การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

2.2.1 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย นักวิชาการ/ นักจิตวิทยาที่ปฏิบัติงานในระบบสุขภาพปฐมภูมิ ผู้บริหารหน่วยบริการปฐมภูมิ/ ผู้กำหนดนโยบายด้านสุขภาพจิตและระบบสุขภาพปฐมภูมิ และตัวแทนชุมชน/ ผู้รับบริการ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion guide) ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้จริง

2.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) จัดการสนทนากลุ่ม 2 ครั้ง กับตัวแทนชุมชนและผู้รับบริการ จำนวน 12 คน ใช้เวลาประมาณ 60 นาที มีการบันทึกเสียงการสนทนากลุ่ม (โดยได้รับความยินยอมจากผู้เข้าร่วม) และมีผู้จดบันทึกการสนทนา

2.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic analysis)

3. การบูรณาการข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแยกกันแล้ว ผู้วิจัยจะทำการบูรณาการผลการวิเคราะห์ทั้งสองส่วนเข้าด้วยกัน โดยใช้วิธีการ "ผสานข้อมูล" (Data triangulation) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความแตกต่างของผลการวิจัย และนำไปสู่การสรุปผลที่ครอบคลุมและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากการบันทึกในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการบุคลากรสาธารณสุข (HROPS) การกระจายตัวของบุคลากรนักจิตวิทยาคลินิกและนักจิตวิทยาในสังกัดต่างๆ ของกระทรวงสาธารณสุข โดยแบ่งเป็น 3 หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สป.สธ.) กรมการแพทย์ และกรมสุขภาพจิต ในภาพรวมมีบุคลากรทั้งหมด 883 คน โดยส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 82.8 (731 คน) รองลงมาเป็นพนักงานกระทรวง ร้อยละ 7.9 (70 คน) พนักงานราชการ ร้อยละ 5.1 (45 คน) และลูกจ้างชั่วคราว ร้อยละ 4.2 (37 คน) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกตามสังกัด พบว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีบุคลากรมากที่สุด 629 คน คิดเป็นร้อยละ 71.2 ของบุคลากรทั้งหมด กรมสุขภาพจิต มีบุคลากร 204 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 ของบุคลากรทั้งหมด กรมการแพทย์ มีบุคลากรน้อยที่สุด 50 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 ของบุคลากรทั้งหมด ในทุกสังกัดข้าราชการมีสัดส่วนมากที่สุด โดยกรมสุขภาพจิตมีสัดส่วนข้าราชการสูงที่สุด (ร้อยละ 90.2) รองลงมาคือกรมการแพทย์ (ร้อยละ 84.0) และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 80.0) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบจำนวน ประเภทบุคลากร นักจิตวิทยาคลินิกและนักจิตวิทยาในกระทรวงสาธารณสุข

สังกัด	จำนวนบุคลากร (ร้อยละ)				
	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	พนักงานกระทรวง	ลูกจ้างชั่วคราว	รวม
สป.สธ.*	505 (80.0)	23 (3.6)	65 (10.3)	36 (5.7)	**629 (100.0)**
กรมการแพทย์	42 (84.0)	3 (6.0)	4 (0.8)	1 (0.2)	**50 (100.0)**
กรมสุขภาพจิต	184 (90.2)	19 (9.3)	1 (0.5)	0 (0.0)	**204 (100.0)**
รวม	**731 (82.8)**	**45 (5.1)**	**70 (7.9)**	**37 (4.2)**	**883 (100.0)**

*สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

การวิจัยเชิงปริมาณ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 116 คน จากการส่งแบบประเมิน 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.7 พบว่า มีอายุเฉลี่ย 41.1 ปี (SD = 11.1) และประสบการณ์ทำงานเฉลี่ย 10.7 ปี (SD = 10.5) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 69.0) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 79.3) ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ร้อยละ 51.7) โดยมีตำแหน่งเป็นพยาบาลมากที่สุด (ร้อยละ 44.8) รองลงมาคือนักวิชาการสาธารณสุข (ร้อยละ 34.5) นักจิตวิทยา (ร้อยละ 13.8) และเจ้าพนักงานสาธารณสุข (ร้อยละ 6.9) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (N = 116)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	mean = 41.1, SD = 11.1 min = 23, max = 59	
ประสบการณ์ทำงาน (ปี)	mean = 10.7, SD = 10.5 min = 0.5, max = 33	
เพศ		
หญิง	80	31.0
ชาย	36	69.0
การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	6.9
ปริญญาตรี	92	79.3
ปริญญาโท	16	13.8
หน่วยงาน		
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)	60	51.7
คลินิกหมอครอบครัว	4	3.5
โรงพยาบาลจิตเวช	12	10.3
โรงพยาบาลชุมชน	28	24.2
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/ จังหวัด	12	10.3
ลักษณะงานที่รับผิดชอบ		
พยาบาล	52	44.8
นักจิตวิทยา	16	13.8
นักวิชาการสาธารณสุข	40	34.5
เจ้าพนักงานสาธารณสุข	8	6.9

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในระบบสุขภาพปฐมภูมิทั้ง 2 พื้นที่เป้าหมาย รวม 12 คน ประกอบด้วย เพศชาย 3 เพศหญิง 9 คน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเฉลี่ย 10.7 ปี ต่ำสุด 6 เดือน สูงสุด 33 ปี ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า กลไกต่างๆ ที่มีผลต่อการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิของประเทศไทย สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลไกสำคัญ ดังนี้

1. กลไกเชิงโครงสร้างกำลังคน

กลไกเชิงโครงสร้างกำลังคน หมายถึง ระบบและกระบวนการในการจัดการทรัพยากรบุคคลในองค์กรหรือระบบใดๆ โดยครอบคลุมตั้งแต่ การวางแผน การสรรหา การพัฒนา การรักษา และการใช้ประโยชน์จากบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและความต้องการขององค์กรหรือระบบนั้นๆ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2565) ในบริบทของระบบสุขภาพ กลไกเชิงโครงสร้างกำลังคน รวมถึงการวางแผนกำลังคนด้านสุขภาพ การผลิตและพัฒนาบุคลากร การกระจาย และการคงอยู่ของบุคลากร ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลในระบบสุขภาพ เพื่อให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอต่อการให้บริการสุขภาพแก่ประชาชน (กระทรวงสาธารณสุข, 2566) ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก คือ กำลังคนนักจิตวิทยาและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

1.1 กำลังคนนักจิตวิทยา พบว่า ปัจจุบันประเทศไทยยังขาดแคลนนักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิอย่างมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและห่างไกล ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจาก 1) การผลิตบุคลากรที่ไม่เพียงพอ เนื่องจาก สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรจิตวิทยามีจำนวนจำกัด และยังไม่สามารถผลิตบัณฑิตได้เพียงพอกับความต้องการ 2) การกระจายตัวของนักจิตวิทยาที่ไม่สมดุล เนื่องจากนักจิตวิทยาส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่และโรงพยาบาลขนาดใหญ่ ทำให้ขาดแคลนในระดับปฐมภูมิ และ 3) แรงจูงใจในการทำงานในระบบสุขภาพปฐมภูมิที่ไม่เพียงพอ ทั้งในด้านค่าตอบแทน ความก้าวหน้าในอาชีพและสภาพแวดล้อมการทำงาน

1.2 นโยบายด้านสุขภาพจิตและจิตเวช หมายถึง แนวทางและมาตรการที่รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสุขภาพจิตของประชาชน รวมถึงการจัดการระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และเข้าถึงได้ นโยบายด้านสุขภาพจิตและจิตเวชมีเป้าหมายสูงสุดในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและสร้างสังคมที่มีสุขภาวะทางจิตที่ดี นโยบายที่สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติจะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ นโยบายนี้ครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น การส่งเสริมสุขภาพจิตและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในชุมชน การพัฒนาระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชในทุกระดับ การพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพจิต การสร้างความตระหนักและลดการตีตราทางสังคมเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิต การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาพจิตและจิตเวช และการบูรณาการงานสุขภาพจิตเข้ากับระบบสุขภาพทั่วไปและภาคส่วนอื่นๆ ของสังคม

2. กลไกเชิงกฎหมาย

กลไกเชิงกฎหมาย หมายถึง ระบบและกระบวนการทางกฎหมายที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อกำกับ ควบคุม และส่งเสริมการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของสังคม โดยรวมถึงการออกกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และการตีความกฎหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่กำหนดไว้ (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2565) ในบริบทของระบบสุขภาพจิต กลไกเชิงกฎหมายครอบคลุมถึงพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง และระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ป่วยจิตเวช การจัดบริการสุขภาพจิต และการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต, 2565) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบการทำงานและความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง คุ้มครองสิทธิและประโยชน์ของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ สร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานและการให้บริการ และเอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงระบบบริการสุขภาพจิตอย่างต่อเนื่อง กลไกเชิงกฎหมายจึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่กำหนดกรอบการทำงานและบทบาทของนักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ โดยมีกฎหมายสำคัญ 3 ฉบับที่เกี่ยวข้อง

2.1 พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 พ.ร.บ. ฉบับนี้มีผลกระทบต่อการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ (ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา, 2564) ได้แก่ กำหนดสิทธิของผู้ป่วยจิตเวชและผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพจิตในทุกระดับ ระบุบทบาทของบุคลากรด้านสุขภาพจิต แต่ยังไม่ได้กล่าวถึงบทบาทของนักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิอย่างชัดเจน และสร้างกลไกการคุ้มครองสิทธิผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในทุกระดับ

2.2 พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. 2562 พ.ร.บ. ฉบับนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2565) ได้แก่ กำหนดกรอบการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิ ซึ่งรวมถึงบริการด้านสุขภาพจิต สร้างกลไกการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพ และเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพในระบบปฐมภูมิ ซึ่งรวมถึงนักจิตวิทยา

2.3 พระราชกำหนดว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 พ.ร.ก. นี้มีผลกระทบต่อการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) คือสร้างกลไกที่บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในระดับพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดบริการสุขภาพจิต เปิดโอกาสให้มีการจัดสรรทรัพยากรและบุคลากรตามความต้องการของพื้นที่ และสร้างความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการกำลังคนด้านสุขภาพในระดับพื้นที่

3. กลไกเชิงบริบทพื้นที่

กลไกเชิงบริบทพื้นที่ หมายถึง ระบบและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการให้บริการที่คำนึงถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่ ซึ่งรวมถึงสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นนั้นๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2565) ในบริบทของระบบสุขภาพจิต กลไกเชิงบริบทพื้นที่ หมายถึง การปรับรูปแบบการให้บริการและการบริหารจัดการงานสุขภาพจิตให้สอดคล้องกับความต้องการและลักษณะเฉพาะของแต่ละชุมชน โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ลักษณะทางประชากรและระบาดวิทยาของปัญหาสุขภาพจิตในพื้นที่ ทรัพยากรและศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพในท้องถิ่น ความเชื่อ ค่านิยม และวิถีชีวิตของคนในชุมชน ตลอดจนระบบการปกครองและการบริหารจัดการในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนาระบบสุขภาพจิตชุมชน เนื่องจากช่วยให้การให้บริการมีความเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลอย่างมากต่อการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) รพ.สต. ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข รพ.สต. ที่ยังคงอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงสาธารณสุขมีลักษณะการพัฒนานักจิตวิทยาที่เป็นข้อดี คือ มีระบบการบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ มีการเชื่อมโยงกับระบบบริการสุขภาพจิตในระดับที่สูงขึ้น และมีโอกาสในการพัฒนาบุคลากรผ่านระบบการฝึกอบรมของกระทรวงสาธารณสุข ส่วนข้อท้าทาย คือ ความไม่ยืดหยุ่นในการปรับบริการให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละพื้นที่ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและอัตรากำลัง และการขาดแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมบริการในระดับพื้นที่

2) รพ.สต. ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) การถ่ายโอน รพ.สต. ให้อยู่ภายใต้การดูแลของ อปท. มีผลกระทบต่อการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิโดยข้อดี คือ มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากร สามารถปรับบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้มากขึ้น และมีโอกาสในการสร้างนวัตกรรมการให้บริการสุขภาพจิตในระดับชุมชน อย่างไรตาม ข้อท้าทายคือความแตกต่างของศักยภาพและทรัพยากรระหว่าง อปท. แต่ละแห่ง การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตในระดับท้องถิ่น ตลอดจนความไม่ต่อเนื่องของนโยบายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองท้องถิ่น

4. กลไกหนุนเสริม

กลไกหนุนเสริม หมายถึง ระบบ กระบวนการ หรือองค์ประกอบที่ช่วยสนับสนุน เกื้อหนุน และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบหลักหรือกลไกหลัก โดยทำหน้าที่เติมเต็มช่องว่างและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบโดยรวม (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2565) ในบริบทของระบบสุขภาพจิต กลไกหนุนเสริมอาจรวมถึง คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่มีบทบาทในการให้คำปรึกษา กำกับติดตามและประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจและวางแผน เครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม กองทุนสนับสนุนการดำเนินงานด้านสุขภาพจิต และระบบการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและอาสาสมัคร ซึ่งมีความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนของระบบสุขภาพจิต โดยช่วยเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในการดูแลสุขภาพจิต ดังนั้น กลไกสุดท้ายที่มีความสำคัญต่อการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ คือ คณะอนุกรรมการสุขภาพจิตระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลไกที่ถูกจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 โดยมีบทบาทและผลกระทบ คือ

1) คณะอนุกรรมการสุขภาพจิตมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานด้านสุขภาพจิตในระดับจังหวัด ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการสุขภาพจิต ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านสุขภาพจิตในพื้นที่ และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบบริการสุขภาพจิตต่อคณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ

2) ผลกระทบต่อการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิในด้านดี คือ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพจิต (สมหญิง ดีใจ, 2566) เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ และสามารถผลักดันนโยบายและแนวทางการพัฒนานักจิตวิทยาที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ส่วนในข้อท้าทาย คือ ความแตกต่างของศักยภาพและความเข้มแข็งของคณะอนุกรรมการฯ ในแต่ละจังหวัด การขาดการบูรณาการระหว่างแผนงานด้านสุขภาพจิตกับแผนพัฒนาสุขภาพโดยรวมของจังหวัด และมีข้อจำกัดด้านงบประมาณรวมถึงทรัพยากรในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ

ปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิในประเทศไทย

1. การจัดการระบบและนโยบาย

การจัดการระบบและนโยบายที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ การมีนโยบายที่ชัดเจนและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพช่วยให้การทำงานในระดับปฐมภูมิเป็นไปอย่างมีระเบียบ ตัวอย่างเช่น การกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพจิตในชุมชน รวมถึงการสร้างระบบการส่งต่อที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิและสถานพยาบาลที่ศักยภาพสูงกว่า การบริหารจัดการทรัพยากรที่เพียงพอในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิยังเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของงานสุขภาพจิต การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่เหมาะสม และการบริหารจัดการที่มีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลายของประชาชนในแต่ละพื้นที่เป็นปัจจัยที่ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การสนับสนุนทางสังคม

การสร้างเครือข่ายและการสนับสนุนทางสังคมมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น และองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเพิ่มความเข้มแข็งของระบบการดูแลสุขภาพจิตในระดับปฐมภูมิ การสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชนยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม การสร้างความรู้และความเข้าใจต่อสุขภาพจิตภายในชุมชน ช่วยลดการตีตรา (Stigma) ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพจิต ทำให้ผู้ป่วยและครอบครัวกล้าที่จะขอความช่วยเหลือ

3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่เหมาะสมเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรในด้านสุขภาพจิตเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้พวกเขามีทักษะในการประเมิน วินิจฉัย และให้การดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพจิต การส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง และการฝึกอบรมภายในหน่วยงานช่วยให้บุคลากรมีความรู้ใหม่ๆ ส่งผลให้สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การสร้างทีมงานที่มีความหลากหลายทางวิชาชีพและการทำงานร่วมกันเป็นทีม ช่วยให้สามารถดูแลผู้ป่วยได้อย่างครอบคลุม เต็มประสิทธิภาพ

4. การสร้างความรู้และความตระหนักในชุมชน

การสร้างความรู้และความตระหนักเรื่องสุขภาพจิตในระดับชุมชน เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยลดการตีตราและส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพจิตมากขึ้น การจัดกิจกรรมหรือการรณรงค์ในชุมชนที่เน้นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพจิตสามารถช่วยให้ประชาชนรู้จักวิธีการดูแลสุขภาพจิตของตนเองและคนรอบข้าง รวมถึงการรู้จักกับสัญญาณเตือนของปัญหาสุขภาพจิต การใช้สื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและรณรงค์เกี่ยวกับสุขภาพจิตเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความรู้และ

ความตระหนักในชุมชน การมีบทบาทของผู้นำชุมชนในการส่งเสริมสุขภาพจิตยังช่วยให้ข้อมูลสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวางและมีผลกระทบอย่างยั่งยืน

5. การใช้เทคโนโลยี

การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เทคโนโลยีสามารถนำมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลผู้ป่วย การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนและการตัดสินใจ รวมถึงการให้บริการทางสุขภาพจิตผ่านระบบออนไลน์ การใช้แอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่สามารถช่วยในการติดตามอาการและให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตแก่ผู้ป่วย เป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการสุขภาพจิตระดับปฐมภูมิ นอกจากนี้ การใช้ระบบการประชุมทางไกล (Telemedicine) ยังเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้ป่วยในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงบริการทางสุขภาพจิตได้ง่ายขึ้น การขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิในประเทศไทยมีความซับซ้อนและต้องพึ่งพาหลายปัจจัยที่สำคัญ การจัดการระบบและนโยบายที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนทางสังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การสร้างความรู้และความตระหนักในชุมชน และการใช้เทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิสามารถประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณสะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลด้านสุขภาพจิตในระบบสาธารณสุขของไทย โดยพบการกระจายตัวของบุคลากรที่ไม่สมดุลระหว่างหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวชิระ เพ็งจันทร์ และคณะ (2565) ที่ชี้ให้เห็นถึงปัญหาการกระจายตัวของบุคลากรสุขภาพจิตโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ สัดส่วนข้าราชการที่สูง (82.8%) แม้จะสร้างความมั่นคงในการทำงาน แต่อาจส่งผลต่อความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ ดังที่สมชาย ศรีสมบัณฑิต (2566) เสนอให้มีการปรับสมดุลประเภทบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ ความแตกต่างของสัดส่วนข้าราชการระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะกรมสุขภาพจิตที่มีสัดส่วนสูงสุด (90.2%) อาจส่งผลต่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งนงลักษณ์ พะไกยะ และคณะ (2567) ได้เสนอแนะให้พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่ยืดหยุ่นมากขึ้น ในขณะที่การที่กรมสุขภาพการแพทย์มีบุคลากรน้อยที่สุด (5.7%) อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนานโยบายและการให้บริการด้านสุขภาพจิตโดยตรง สอดคล้องกับข้อเสนอของธนา นิลชัยโกวิทย์ (2566) ที่เน้นความจำเป็นในการเพิ่มอัตรากำลังและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสุขภาพจิตในทุกระดับ ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลด้านสุขภาพจิตที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการด้านสุขภาพจิตของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

การพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิของประเทศไทยเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน กลไกทั้ง 4 ประการที่ได้กล่าวมาข้างต้น มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อกันและกัน การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพจึงต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างกลไกต่างๆ และมุ่งเน้นการสร้างระบบที่ยืดหยุ่น สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของแต่ละพื้นที่ได้ นอกจากนี้ การพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิยังต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย รวมถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางประชากรและระบาดวิทยาของปัญหาสุขภาพจิตในอนาคต (วิชัย มั่นคง และคณะ, 2565) การวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ระบบสามารถปรับตัวและรองรับความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

การพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิไม่ใช่เพียงการเพิ่มจำนวนบุคลากรหรือการปรับปรุงโครงสร้างเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพจิตในสังคม การลดการตีตราและการเลือกปฏิบัติต่อผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพจิตของตนเองและคนรอบข้าง (ศิริลักษณ์ สุขสบาย, 2565) การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อสร้างระบบสุขภาพจิตที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสำหรับประชาชนทุกคนในประเทศไทย (พรเทพ ศิริวนารังสรรค์, 2566) การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิของประเทศไทยเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม การบูรณาการกลไกทั้ง 4 ประการ ได้แก่ กลไกเชิงโครงสร้าง กลไกเชิงกฎหมาย กลไกเชิงบริบทพื้นที่ และกลไกหนุนเสริม จะช่วยสร้างระบบสุขภาพจิตที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

ปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตของหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิในประเทศไทยที่ได้นำเสนอไว้ สะท้อนให้เห็นถึงความซับซ้อนและความท้าทายในการพัฒนาระบบสุขภาพจิตระดับชุมชน การบูรณาการปัจจัยทั้ง 5 ด้านเข้าด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จ (วิชัย เอกพลากร และคณะ, 2565) ในด้านการจัดการระบบและนโยบาย การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายระดับชาติและการปฏิบัติในระดับท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญ การกระจายอำนาจและทรัพยากรให้แก่หน่วยบริการปฐมภูมิอย่างเหมาะสมจะช่วยเพิ่มความคล่องตัวในการทำงาน (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2566) อย่างไรก็ตาม ต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการกระจายอำนาจและการรักษามาตรฐานการบริการในระดับประเทศ การสนับสนุนทางสังคมและการสร้างเครือข่ายชุมชนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในบริบทของสังคมไทยที่มีความผูกพันในระดับครอบครัวและชุมชนสูง (ศิริพร จิรวัฒน์กุล, 2564) การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพจิตของสมาชิกจะช่วยลดภาระของระบบสาธารณสุขและสร้างความยั่งยืนในระยะยาว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ นอกจากการฝึกอบรมบุคลากรทางการแพทย์แล้ว ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

(อสม.) ในด้านสุขภาพจิตก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน เนื่องจาก อสม. เป็นกำลังสำคัญในการเข้าถึงประชาชนระดับรากหญ้า (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2566) การสร้างความรู้และความตระหนักในชุมชนควรคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภาษาในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย การพัฒนาสื่อและกิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่นจะช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2565) ในส่วนของการใช้เทคโนโลยี แม้จะมีประโยชน์มากมาย แต่ก็ต้องคำนึงถึงความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลที่ยังคงมีอยู่ในสังคมไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและกลุ่มผู้สูงอายุ (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2566) การพัฒนาทักษะดิจิทัลของประชาชนและการสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่ทั่วถึงจึงเป็นสิ่งจำเป็นควบคู่ไปกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานสุขภาพจิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า กลไกการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิประกอบด้วย กลไกเชิงโครงสร้าง กลไกเชิงกฎหมาย กลไกเชิงบริบทพื้นที่ และกลไกหนุนเสริม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการกลไกทั้งสี่ด้านนี้เข้าด้วยกันในการวางแผนและดำเนินนโยบายพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิต

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิในประเทศไทยประกอบด้วย 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ การจัดการระบบและนโยบายที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนทางสังคมจากชุมชนและครอบครัว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านการฝึกอบรมบุคลากรสุขภาพจิต การสร้างความรู้และความตระหนักในชุมชนเพื่อลดการตีตรา และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วย ดังนั้น ผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพจิตควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยทั้ง 5 ด้านนี้อย่างสมดุลและต่อเนื่อง เพื่อสร้างระบบการดูแลสุขภาพจิตในระดับปฐมภูมิที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การศึกษานี้มีข้อจำกัดบางประการที่ควรระบุไว้ เช่น การเก็บข้อมูลที่อาจไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ และการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการศึกษา อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้ให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าสำหรับการวางแผนและพัฒนานโยบายในอนาคต

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตรวมถึงการศึกษาผลกระทบระยะยาวของการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิต่อสุขภาพจิตของประชาชน การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์

ของการลงทุนในการพัฒนาระบบสุขภาพจิตปฐมภูมิ และการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การพัฒนานักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิของประเทศไทยเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและท้าทาย แต่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและการพัฒนาประเทศในระยะยาว การบูรณาการกลไกต่างๆ ทั้งเชิงโครงสร้าง กฎหมาย บริบทพื้นที่ และกลไกหนุนเสริม ตามที่ได้นำเสนอในการศึกษานี้ ร่วมกับการให้ความสำคัญกับปัจจัยความสำเร็จทั้ง 5 ด้าน จะช่วยสร้างระบบสุขภาพจิตที่มีประสิทธิภาพ เข้าถึงได้ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง การดำเนินการตามข้อเสนอแนะเหล่านี้จะช่วยยกระดับการดูแลสุขภาพจิตในระบบสุขภาพปฐมภูมิ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2566). *นโยบายและยุทธศาสตร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2580*. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

กระทรวงสาธารณสุข. (2566). *แผนกำลังคนด้านสุขภาพแห่งชาติ ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2566 - 2575).* นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

กรมสุขภาพจิต. (2565). *รายงานประจำปี 2565: การพัฒนาระบบสุขภาพจิตชุมชน.* นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2566). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. 2564 - 2573.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2566). *รายงานประจำปี 2023: การพัฒนาระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2564). การพัฒนาระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชในประเทศไทย. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*. 66 (3), 227 - 240.

ธนา นิลชัยโกวิทย์. (2023). การพัฒนาระบบบริการสุขภาพจิตในประเทศไทย: ความท้าทายและโอกาส. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย.* 31 (2), 112-128.

นงลักษณ์ พะไกยะ, วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร และ กฤษฎา แสวงดี. (2024). นวัตกรรมการบริหารทรัพยากรบุคคลในระบบสุขภาพจิต: บทเรียนจากนานาชาติ. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข.* 18 (1), 32-48.

บรรเจิด สิงคะเนติ. (2565). *หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.

พรเทพ ศิริวนารังสรรค์. (2566). *นโยบายสาธารณะกับการพัฒนาระบบสุขภาพจิตชุมชน.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วชิระ เพ็งจันทร์, สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล และ พันธุ์นภา กิตติรัตนไพบูลย์. (2022). การกระจายตัวของบุคลากรสุขภาพจิตในประเทศไทย: สถานการณ์ปัจจุบันและแนวทางการพัฒนา. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*. 67 (3), 245-260.

วิชัย มั่นคง และคณะ. (2565). การศึกษาสถานการณ์และความต้องการกำลังคนด้านสุขภาพจิตในประเทศไทย. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์.* 52 (2), 135 - 150.

วิชัย เอกพลากร และคณะ. (2564). *การสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2562 - 2563.* นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

ศิริพร จิรวัฒน์กุล. (2563). *สุขภาพจิตชุมชน: แนวคิดและการปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศิริลักษณ์ สุขสบาย. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ของนักจิตวิทยาในระบบสุขภาพปฐมภูมิ. *วารสารพยาบาลศาสตร์.* 40 (4), 68 - 82.

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. (2565). *การประเมินผลการดำเนินงานด้านสุขภาพจิตในระบบสุขภาพปฐมภูมิ.* กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

สมชาย ศรีสมบัณฑิต. (2023). การบริหารทรัพยากรบุคคลในระบบสุขภาพจิต: กรณีศึกษาประเทศไทย. *วารสารการบริหารสาธารณสุข*. 15 (2), 78-95.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2565). *คู่มือการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐยุคดิจิทัล.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน ก.พ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2565). *แนวทางการพัฒนาระบบราชการ 4.0*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน ก.พ.ร.

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2566). *ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2565.* นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ.

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2565). *รายงานทรัพยากรสาธารณสุข ประจำปี 2565*. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2566). *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *รายงานการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามพระราชกำหนดว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2565). *คู่มือบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2566.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2566). *คู่มือบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2566.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.

สมาคมจิตวิทยาคลินิกไทย. (2564). *รายงานสถานการณ์วิชาชีพจิตวิทยาคลินิกในประเทศไทย ปี 2564.* กรุงเทพมหานคร: สมาคมจิตวิทยาคลินิกไทย.

สมหญิง ดีใจ. (2566). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาระบบสุขภาพจิตปฐมภูมิ: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ*. 41 (3), 28 - 40.

Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5th ed.). SAGE Publications.

Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior Research Methods*. 39 (2), 175-191.

McDaniel, S. H., Grus, C. L., Cubic, B. A., Hunter, C. L., Kearney, L. K., Schuman, C. C., ... & Johnson, S. B. (2014). Competencies for psychology practice in primary care. *American Psychologist*. 69 (4), 409.

Turner, R. C., & Carlson, L. (2003). Indexes of Item-Objective Congruence for Multidimensional Items. *International Journal of Testing*. 3 (2), 163-171.

The Jade Carving Wisdom and Identity of Zhang Jiawei's Huai School

Mi Peng and Somkhit Suk-erb
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Authors, E-mail: Somkhit.suk@gmail.com

****

Abstract

Huai Huai School jade carving, a significant part of Chinese traditional art, had a long history deeply rooted in the cultural heritage of the Xuzhou region. This art form was renowned for its exquisite craftsmanship and profound cultural connotations. However, with modernization and market changes, the inheritance and development of Huai School jade carving faced new challenges.

This study aimed to: 1) explore the historical background of Huai School jade carving; 2) examine the current state of its identity and development; and 3) propose strategies for improving its inheritance and growth. The research employed qualitative methods, including interviews, observations, and literature analysis. The sample consisted of five key informants, eight practitioners, and 18 general participants. Research tools such as structured interviews, work analysis, and field observation logs were used to gather data on the creative process and market trends.

Data collection was based on written documents and field observations, followed by thematic and comparative analysis. Key themes and patterns were identified to offer a detailed descriptive analysis.

Findings indicated that: 1) Huai School jade carving was historically significant, reflecting the evolution of Chinese jade art across different periods; 2) the current state of the Huai School faced challenges such as a shortage of successors, limited innovation, and market decline, which hindered its growth; and 3) integrating traditional craftsmanship with modern aesthetics and technology was essential for revitalizing the industry. Zhang Jiawei's efforts in education, skill transmission, and brand-building made significant contributions to promoting Huai School jade carving locally and internationally.

Keyword: Jade Carving Wisdom; Identity; Zhang Jiawei's Huai School; Cultural heritage

Introduction

Jade carving is an essential part of China's cultural heritage, reflecting both artistic excellence and deep cultural symbolism. The Huai school of jade carving, known for its unique aesthetic and craftsmanship, has played a significant role in preserving this traditional art form. However, the sustainability of jade carving faces numerous challenges, including the decline in craftsmanship, difficulties in passing down skills, and adapting to modern market demands. These issues are particularly pronounced within the Huai school, where the tension between tradition and innovation is increasingly apparent.

Several scholarly works have addressed the historical significance and current challenges of jade carving in China. Zhou Nanquan's The Encyclopedia of Chinese Jade Appreciation (2008) traces the 8,000-year history of jade carving, emphasizing its enduring cultural value. Zhai Zhenyu (2009) further elaborates on jade's role in Chinese culture,

* Received: September 14 2024; Revised: September 20 2024; Accepted: September 21 2024

highlighting its status as a material symbol of nobility and its evolution through various dynasties. Ma He (2021) underscores the role of modern institutions in preserving jade carving, particularly the establishment of technical schools and cooperatives that have contributed to the survival of traditional techniques. Additionally, Sun Min's (2015) study on the inheritance of Shanghai-style jade carving illustrates the growing attention to preserving intangible cultural heritage. Zhang Juntao (2000) discusses the state-level efforts to protect jade carving as a national cultural treasure, particularly highlighting the recognition of Yangzhou jade carving as part of China's intangible cultural heritage.

Despite these efforts, the Huai school faces several critical issues that threaten its continuity. The primary research problem lies in the difficulty of maintaining skilled artisans and transmitting this knowledge to future generations. Market demands have shifted, and there is a growing need for innovation while preserving traditional techniques. Furthermore, the lack of comprehensive theoretical frameworks and systematic educational programs exacerbates the challenges of ensuring the Huai school's sustainable development. Zhang Jiawei, a leading figure in Huai-style jade carving, represents both the potential and the challenges of the art form. His work, which integrates traditional skills with modern aesthetics, exemplifies the balance that must be achieved between preservation and innovation.

This study aims to address these pressing issues by exploring the development, inheritance, and future prospects of the Huai school jade carving, with a focus on Zhang Jiawei's contributions. By analyzing the historical context, artistic characteristics, and market trends, this research provides insights into how the Huai school can adapt to modern challenges while maintaining its cultural significance.

Research Objectives

1. To study the Historical Background of the Development of Zhang Jiawei Huai School Jade Carving wisdom.

2. To study the Current Situation of Identity the Development of Huai School Jade Carving wisdom.

3. To study and Improve the Inheritance and Development of Huai School Jade Carving Today

Literature Review

The Encyclopedia of Chinese Jade Appreciation compiled by Zhou Nanquan takes historical development as a clue and unearthed cultural relics as a basis to systematically introduce the varieties, patterns, materials, jade carving techniques, etc. of jade, allowing people to trace its 8,000 years of brilliant and colorful artistic history and appreciate its warm charm and cultural connotation. (Zhou, 2008)

In "Appreciation of Chinese Jade," Zhai Zhenyu explores jade's significance in Chinese culture, tracing its origins through oracle bone and bell inscriptions to reveal its nobility and status. Jade’s historical development, from prehistoric times to the Ming and Qing dynasties, showcases diverse styles of simplicity, elegance, and majesty. Beyond material beauty, jade is seen as a spiritual symbol, influencing Chinese political and aesthetic life. The book highlights jade's aesthetic and cultural value, using rich images and historical analysis to showcase its deep cultural heritage. (Zhai, 2009)

"Chinese Wisdom: Anthology of Chinese Jade Carving Artists" delves into the core role of jade in Chinese civilization, highlighting traditions of worship, appreciation, and craftsmanship. As a key part of Chinese culture, jade has a long, revered history, producing exquisite pieces rich in cultural meaning. Jade production blends art, design, and craftsmanship, reflecting both courtly and folk traditions. In recent years, the jade carving industry has grown, with many talented designers emerging. This collection showcases the experiences, achievements, and works of master carvers, emphasizing their skill, creativity, and the enduring influence of jade culture on Chinese art. (Edited by China Light Industry Federation, China Light Industry Jewelry Center, and China Arts and Crafts Association, 2013)

Ma He also reviewed the long history of Chinese jade carving in the book "Jade Carving", which has continued from the Paleolithic Age to the present. Especially after the founding of New China, jade carving practitioners have organized themselves to set up production units and cooperatives, and jade carving factories have been established in various places, which has promoted the inheritance of jade carving skills. After the 1970s, technical schools and arts and crafts schools have been established in various places, further promoting the inheritance and promotion of Chinese jade carving skills. Contemporary jade carving art has flourished and formed a thriving situation. (Ma, 2021)

Sun Min introduced in the book "Shanghai School Jade Carving Inheritance" that Shanghai School jade carving is a national and municipal intangible cultural heritage project, and it is also a cultural business card of the jade carving industry in an international metropolis. This book selects 30 Shanghai School jade carving masters and their exquisite works, compiles them into a book, summarizes their inheritance context, cultural connotation, craft characteristics, artistic value, and rises to a certain theoretical height. At the same time, this book is also a precious historical document in the field of Shanghai jade carving. (Sun Min, 2015)

In the book "Gu Yongjun and Yangzhou Jade Carving", Zhang Juntao pointed out that with the continuous development of my country's cultural industry, the inheritance of traditional arts and crafts has gradually received attention from all walks of life. On May 20, 1997, in order to protect traditional arts and crafts and promote the prosperity and development of traditional arts and crafts, the state formulated and promulgated the "Regulations on the Protection of Traditional Arts and Crafts". In March 2005, the State Council issued the "Opinions on the Protection of National Intangible Cultural Heritage", and in December of the same year, it issued the "Notice on Strengthening the Protection of Cultural Heritage". On May 20, 2006, "Yangzhou Jade Carving" was approved by the State Council to be included in the first batch of national intangible cultural heritage lists. As a result, traditional jade carving skills represented by Yangzhou jade carving have been increasingly widely protected. (Zhang Juntao, 2000)

Yangzhou jade carving can be listed as a national intangible cultural heritage because: first, from the perspective of inheritors, it has a group of excellent inheritors such as Gu Yongjun; second, from the perspective of inheritance form, its skills are developed in a dynamic process and are the crystallization of the wisdom of the working people; third, from the perspective of inheritance time limit, Yangzhou jade carving has a history of thousands of years; fourth, from the perspective of expression form, Yangzhou jade carving is attached to the form of jade carving; fifth, Yangzhou jade carving has become an important national cultural treasure of our country. (Yuan, L., & Gu, J, 2009)

Research Methodology

1. Research Methodology

This study adopted a qualitative research method, focusing on a comprehensive understanding of the artistic characteristics, craft evolution, market development trends, and multiple roles and contributions of Zhang Jiawei and his Huai-style jade carvings through in-depth interviews, work analysis, and literature research. Qualitative research methods are suitable for exploring and understanding complex phenomena, especially in the field of art and culture.

2. Population and Sample Group

This study focuses on the jade carving industry and Zhang Jiawei Jade Carving Art Museum in Xuzhou City, Jiangsu Province, China, especially the Huai School jade carving artist group represented by Zhang Jiawei. The sample selected 5 key information providers, including Zhang Jiawei's master, senior brothers and sisters, jade carving experts, 8 random survey subjects, including Zhang Jiawei's disciples, government workers, cultural inheritors, and 15 general respondents, including jade carving workers, sellers, and ordinary people.

3. Research Tools

The interview outline in this study used a combination of structured and semi-structured questions to guide detailed interviews, enabling researchers to systematically gather insights on Zhang Jiawei and his Huai School jade carving. The observation guide employed logs to record field details of the working environment, creative process, and industry activities during visits, providing valuable data for analysis. The focus discussion guide outlined topics, scope, and guiding questions to facilitate interaction among participants, ensuring comprehensive coverage of key issues related to Zhang Jiawei’ s jade carving.

4. Data Collection

Interview data,collect detailed information about Zhang Jiawei and his Huai-style jade carvings through interviews. Work analysis data: obtain data on craftsmanship, design, cultural connotations, etc. by photographing and analyzing Zhang Jiawei's jade carvings. Literature data: collect literature, papers, books and other materials on jade carving art at home and abroad, and conduct systematic reading and sorting. Observation records: record the daily work, creative process, industry activities, etc. of Zhang Jiawei and his team.

5. Data Analysis

Qualitative analysis uses thematic analysis to identify key themes and patterns by summarizing and interpreting the interview content and work analysis results. Comparative study compares Zhang Jiawei's works and educational practices with those of other jade carving artists to highlight his uniqueness and influence. Case analysis conducts an overall in-depth study of Zhang Jiawei's case to show his multifaceted contributions in the field of jade carving art. Descriptive analysis combines literature and interview data to systematically

describe and analyze Zhang Jiawei's artistic achievements, educational contributions, policy participation, etc.

Research Conceptual framework

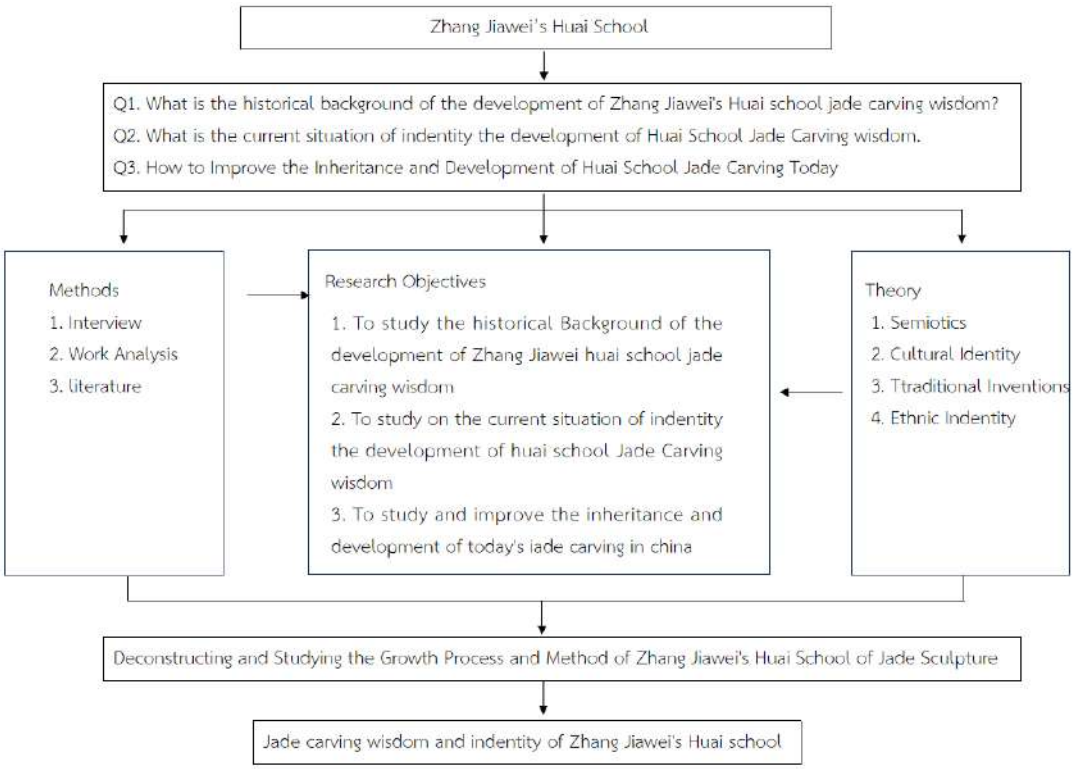

Source：Mi Peng (2023)

Figure 1. Research Concept Framework

Research Results

1. The Historical Background of the Development of Zhang Jiawei Huai School Jade Carving wisdom.

In the long history of Chinese culture, jade carving art has become a treasure in the cultural treasure house of the Chinese nation with its unique artistic charm and profound cultural heritage. As an important branch of traditional Chinese jade carving art, the development process of Zhang Jiawei Huai School jade carving not only reflects the inheritance and innovation of jade carving skills, but also reflects the long history of Chinese culture.

The history of jade carving art can be traced back to the Neolithic Age. Around 8000 BC (early Neolithic Age), the ancients began to use jade to make tools and decorations, marking the initial formation of jade carving art. With the advancement of history, jade carving skills have been significantly developed and innovated in different dynasties. In the Shang and Zhou Dynasties (about 1600 BC-256 BC), jade carving works were widely used in

sacrifices, ceremonies and other occasions, with solemn shapes and profound meanings. In the Qin and Han Dynasties (221 BC-220 AD), jade carving skills reached a new peak, with vivid shapes and exquisite craftsmanship. During the Tang, Song, Yuan, Ming and Qing dynasties (618-1912 AD), jade carving art continued to improve, and works of different schools and styles emerged in an endless stream, showing the diversity and richness of jade carving art.

Since modern times, especially after the reform and opening up (1978), with the advancement of science and technology and the opening of the market, the jade carving industry has ushered in new development opportunities. The introduction of modern scientific and technological means such as CNC machine tools (introduced at the end of the 20th century) and 3D printing (emerged in the early 21st century) has further improved the production efficiency and artistic expression of jade carving works.

As an important part of traditional Chinese jade carving art, the origin of Huaipai jade carving can be traced back to the jade carving culture in Xuzhou area in prehistoric times. As the core area of Han Dynasty culture, Xuzhou has been one of the important birthplaces of jade carving skills since ancient times, and is known for its boldness and exquisite craftsmanship. Since entering modern times, with the continuous development and innovation of jade carving art, Huaipai jade carving has gradually formed its own unique artistic style and technical characteristics. In the 1950s, Xuzhou Jade Carving Factory, as one of the five state-owned jade carving factories in the country, laid the foundation for the inheritance of Xuzhou jade carving skills. In 2012, Zhang Jiawei, at the invitation of the Xuzhou government, named Xuzhou jade carving "Huai School Jade Carving" and officially founded this art school, marking that Huai School Jade Carving has entered a new stage of development.

Zhang Jiawei has been engaged in the jade carving industry since he was 16 years old (1992), and has more than 30 years of experience in the industry. By deeply exploring the essence of Xuzhou's regional culture and combining his personal artistic perception and creative practice, he has not only achieved outstanding achievements in artistic creation and won many awards in domestic and foreign jade carving art competitions, but also made important contributions in the inheritance of skills, education promotion and international market expansion. He has cultivated a large number of outstanding jade carving talents through the combination of master-apprentice inheritance and college education, injecting fresh blood into the sustainable development of Huai School Jade Carving. At the same time, he actively participates in various cultural activities and exhibitions, and serves as vice dean and professor of the University School of Art and Design (since 2005), and is committed to the teaching and inheritance of jade carving art. In addition, he also promoted Huai-style jade carving art to the international market by participating in international exhibitions and communicating and cooperating with overseas artists, thus enhancing its international reputation and influence.

In summary, the development history of Zhang Jiawei's Huai-style jade carving wisdom is an artistic legend that spans time and space. It not only reflects the profound heritage and unique charm of traditional Chinese jade carving culture, but also demonstrates the innovative spirit and practical exploration combined with modern technology and aesthetic concepts.

2. The Current Situation of Identity the Development of Huai School Jade Carving wisdom.

Huai School jade carving, as an important branch of Chinese jade carving art, has a significant status of wisdom recognition. This school is deeply rooted in the long history of Han culture in Xuzhou. Its jade carving works are not only exquisite in craftsmanship, but also contain rich cultural connotations and historical heritage. Huai School jade carving has won wide recognition and praise for its unique artistic style and profound cultural heritage.

As an outstanding representative of Huai School jade carving, Zhang Jiawei's works have won many awards at home and abroad. Not only has he reached the level of perfection in skills, but also has shown a unique innovative spirit in subject selection and artistic expression. His success has not only won a high reputation for Huai School jade carving, but also laid a solid foundation for the wisdom recognition of this school. Zhang Jiawei's artistic achievements have been widely recognized by the industry. His works are praised as classics of Huai School jade carving, which have had a profound impact on the development of Huai School jade carving.

In addition, Huai School jade carving also continuously cultivates new jade carving art talents through a systematic education system. Zhang Jiawei is not only highly skilled himself, but also actively devotes himself to the cause of jade carving education, passing on his skills and ideas to the next generation through higher education and personal studio teaching. This way of inheritance not only ensures the continuation of Huai School jade carving skills, but also injects new vitality into the future development of this school.

In terms of social influence, Huai School jade carving continues to expand its social influence through various exhibitions, competitions and cultural exchange activities. More and more people have begun to pay attention to and recognize the artistic value and cultural connotation of Huai School jade carving, and the social status of Huai School jade carving has also been continuously improved.

With the changes of the times and the development of society, the wisdom identity of Huai School jade carving is also growing and developing. The improvement of skills is the core driving force for the development of Huai School jade carving. On the basis of inheriting traditional skills, artists continue to explore and innovate, bringing the skill level of Huai School jade carving to a new height. They have conducted in-depth research and practice in the selection of jade materials, design concepts, carving techniques, etc., making the works more refined, vivid, and full of artistic appeal.

The diversification of art forms is also an important manifestation of the development of the wisdom identity of Huai School jade carving. With the changes in market demand and the transformation of consumers' aesthetic concepts, Huai School jade carving actively integrates modern elements and aesthetic concepts on the basis of maintaining traditional style. Artists have made the art form of Huai School jade carving more diversified and modernized through innovative design and rich themes, meeting the needs and preferences of different consumers.

The strengthening of brand building has also provided strong support for the development of Huai School jade carving wisdom identity. Artists have begun to focus on the shaping and promotion of brand image, and have enhanced the brand value and market competitiveness of Huai School jade carving through trademark registration, patent application, and establishment of official websites. These measures have not only enhanced

consumers' awareness and trust in Huai School jade carving, but also laid a solid foundation for the sustainable development of Huai School jade carving.

The continuous expansion of the market is an important symbol of the development of Huai School jade carving wisdom identity. With the rise of e-commerce and the advancement of globalization, the market space for Huai School jade carving has continued to expand. Artists have promoted Huai School jade carving works to a wider market through a combination of online and offline methods, attracting more and more consumers and collectors. This has not only promoted the development and growth of the Huai School jade carving industry, but also injected new impetus into the wisdom identity of Huai School jade carving.

Take Zhang Jiawei's masterpiece "Ningxiang Juxiang" as an example. This work not only shows the exquisite craftsmanship of Huai School jade carving, but also deeply reflects its cultural connotation and artistic value. The work is inspired by the "smoke" shape and bronze decoration of the Song Dynasty, cleverly integrating traditional and modern elements, showing a unique charm and beauty. Through the careful selection and clever use of jade materials, Zhang Jiawei has achieved a very high artistic level in terms of shape, color, texture, etc. This extreme pursuit of materials and innovative design not only enhances the artistic value of the work, but also enhances the competitiveness and influence of Huai School jade carving in the market.

In terms of brand building, Zhang Jiawei and his team co-founded Fanxiang Jewelry Co., Ltd., dedicated to creating an influential Huai School jade carving brand. Through a series of brand promotion activities and market expansion strategies, the brand awareness and reputation of Huai School jade carving have been continuously improved, laying a solid foundation for the wisdom recognition of this school. At the same time, Fanxiang Jewelry also actively participates in various cultural exchange activities, popularizing the artistic charm and cultural value of Huai School jade carving to the public through exhibitions, lectures, etc., further enhancing the social influence of Huai School jade carving.

As the popularity and reputation of the Huai School jade carving brand continue to increase, more and more consumers have begun to pay attention to and purchase Huai School jade carving works. Consumers generally reflect that Huai School jade carving works are not only exquisitely crafted and uniquely designed, but also contain profound cultural connotations and historical heritage. They believe that Huai School jade carving is not only a choice for art collection, but also a manifestation of cultural heritage and taste. This positive market feedback provides strong support for the future development of Huai School jade carving.

In summary, the current status of the wisdom recognition of Huai School jade carving presents a good development trend. Under the leadership of outstanding artists such as Zhang Jiawei, Huai School jade carving has not only continuously improved and innovated in skills, but also achieved remarkable results in art forms, brand building, and market expansion. In the future, as consumers' awareness of traditional culture and artworks continues to increase and the market continues to expand and improve, the wisdom recognition of Huai School jade carving will be further enhanced and expanded.

3. The Inheritance and Development of Huai School Jade Carving Today

In today's rapidly changing social and cultural context, the inheritance and development of Huai School jade carving faces new challenges and opportunities. Through in-depth analysis and discussion of the current status of Huai School jade carving art, the following conclusions and observations can be drawn.

Inheritance and innovation of traditional skills. As an important part of traditional Chinese jade carving art, the inheritance and development of Huai School jade carving is first reflected in the adherence to and innovation of traditional skills. On the one hand, Huai School jade carving artists are committed to inheriting ancient carving skills and ensuring the continuation of traditional skills through the way of master-apprentice transmission. For example, Zhang Jiawei not only has superb skills himself, but also actively devotes himself to jade carving education. Through higher education and studio teaching, he imparts the essence of Huai School jade carving skills to the younger generation.

On the other hand, while inheriting traditional skills, Huai School jade carving artists are also constantly exploring innovations. They combine modern aesthetic concepts and technical means to make bold attempts on traditional jade carving themes and forms of expression, so that Huai School jade carving works can maintain traditional charm and integrate modern elements, presenting a unique artistic style. This development model that emphasizes both inheritance and innovation has injected new vitality into Huai School jade carving.

Market demand and industrial expansion. With the improvement of people's living standards and the change of cultural consumption concepts, the demand for high-quality jade carvings is growing. Huai School jade carving has won wide recognition and favor in the market with its exquisite craftsmanship and unique cultural connotations. In order to meet market demand, Huai School jade carving artists actively expand the industrial chain, from jade raw material procurement, design conception, carving processing to market sales, forming a relatively complete industrial system.

At the same time, with the acceleration of e-commerce and globalization, Huai School jade carvings have begun to go abroad and go to the world. Artists continue to enhance the international reputation and influence of Huai School jade carvings by participating in international exhibitions and conducting cross-border trade. This growth in market demand and the acceleration of industrial expansion provide strong support for the inheritance and development of Huai School jade carvings.

Cultural inheritance and brand building. As one of the treasures of Chinese traditional culture, the inheritance and development of Huai School jade carvings is not only about the continuation of skills, but also about the inheritance and promotion of culture. Huai School jade carving artists have a deep understanding of this, so they always focus on exploring and expressing the essence of Chinese traditional culture in the creative process. Through their jade carvings, they tell historical stories, convey cultural values, and promote national spirit, making Huai-style jade carving a cultural bridge connecting the past and the future.

At the same time, Huai-style jade carving artists also pay attention to brand building and promotion. They continuously enhance the brand image and popularity of Huai-style jade carving by registering trademarks, establishing official websites, and holding art exhibitions. Such brand building efforts not only help to enhance the market competitiveness of Huai-style jade carving, but also help to better inherit and promote Chinese traditional culture.

Education and public participation. The inheritance and development of Huai-style jade carving cannot be separated from the participation and support of the public. In order to attract more people to pay attention to and understand the art of Huai-style jade carving, artists actively carry out education and popularization activities. They teach the public about jade carving knowledge, share creative experience, and display jade carving works through lectures, workshops, and experience courses. These activities not only stimulate the public's interest and love for Huai-style jade carving, but also cultivate a group of potential jade carving enthusiasts and practitioners.

In addition, Huai-style jade carving artists also pay attention to interaction and communication with the public. They keep in close contact with fans and audiences by establishing social media accounts and participating in live webcasts, sharing their creative experience and life. This mode of public participation and interaction not only enhances the social influence of Huai School jade carving, but also provides artists with more creative inspiration and market feedback.

In summary, the inheritance and development of Huai School jade carving today presents a trend of diversification, innovation and internationalization. On the basis of inheriting traditional skills, Huai School jade carving artists continue to explore the road of innovation, combining modern aesthetic concepts and technical means to create jade carving works with contemporary characteristics; at the same time, they actively expand the industrial chain and market space to meet the growing market demand; focus on cultural inheritance and brand building, enhance the cultural connotation and market competitiveness of Huai School jade carving; actively carry out education and public participation activities to attract more people to pay attention to and understand the art of Huai School jade carving. These efforts have not only laid a solid foundation for the inheritance and development of Huai School jade carving, but also made positive contributions to the promotion and dissemination of Chinese traditional culture.

Discussion

In the process of exploring the inheritance and development of Huai School jade carving art, this study compared and analyzed many research results mentioned in the literature review. The following is the main content of the comparative discussion.

Compared with the archaeological perspective, archaeological literature (such as Zhou Nanquan, 2008) revealed the development trajectory of ancient jade carving skills through the analysis of unearthed cultural relics, providing important clues for the historical evolution of Huai School jade carving. Through an in-depth investigation of Huai School jade carving artists such as Zhang Jiawei, this study found that while modern Huai School jade carving inherits ancient skills, it also incorporates a large number of modern aesthetic and innovative elements. This phenomenon of combining ancient and modern times is difficult to directly reflect in archaeological literature, but it is fully demonstrated in this study.

Compared with the literature on jade appreciation and production technology, Zhai Zhenyu (2009) and others emphasized the uniqueness of jade in artistic value and aesthetic characteristics in their research on jade appreciation and production technology. The Huai School jade carving works in this study, such as Zhang Jiawei's "Ningxiang Juxiang", are not only exquisitely crafted, but also contain profound cultural connotations, which echoes the views in these documents. At the same time, this study further points out that modern Huai School jade carving has expanded the boundaries of jade carving art through the application

of new materials and new technologies while maintaining traditional skills, which is a useful supplement to existing literature.

Compared with the literature on the history and social background of jade carving development, Ma He (2021) reviewed the historical development of Chinese jade carving and pointed out the prosperity of the jade carving industry after the founding of New China. On this basis, this study specifically analyzes the inheritance and innovation of Huai School jade carving in the new era, especially how artists such as Zhang Jiawei promote the sustainable development of Huai School jade carving art through education, creation, market promotion and other efforts. In addition, this study also focuses on the international influence of Huai School jade carving in the context of globalization, which is an aspect that has been rarely mentioned in previous historical documents.

Compared with the analysis of jade carving schools and master cases, Sun Min (2015) and others emphasized the importance of inheritance and innovation when analyzing Haipai jade carving. This study also emphasized this point when discussing Huai School jade carving, and demonstrated the specific practice of Huai School jade carving in inheritance and innovation through the specific cases of artists such as Zhang Jiawei. Compared with Shanghai jade carving, Huai school jade carving has unique advantages in regional culture and artistic characteristics, and these differences are more clearly presented in the comparison.

Compared with relevant theoretical knowledge, the communication theory, symbolic interaction theory, and popular theory mentioned in the literature review provide theoretical support for understanding the inheritance and development of jade carving art. This study used these theoretical frameworks to explore the Huai school jade carving and conducted an in-depth analysis of the creative practice, educational contribution, and market promotion of artists such as Zhang Jiawei. Through the combination of theory and practice, this study not only enriched the theoretical connotation of jade carving art research, but also provided new perspectives and ideas for the inheritance and development of Huai school jade carving.

Compared with the traditional master-apprentice and family inheritance model, this study found that Huai school jade carving artists such as Zhang Jiawei achieved a more extensive and systematic inheritance through the combination of higher education system and personal studio. This innovative inheritance method not only expands the scope of inheritance, but also improves the efficiency and quality of inheritance. Through college education, the younger generation can not only learn systematic theoretical knowledge, but also improve their innovative thinking and practical ability. This has significant advantages compared with the traditional model.

In the context of globalization, Huai School jade carving has not only been recognized in the domestic market, but has also gradually emerged in the international market. Through interviews and observations, this study found that artists such as Zhang Jiawei actively participated in international exhibitions and exchange activities to show the world the unique charm of Huai School jade carving. This cross-cultural communication effort has not only enhanced the international reputation of Huai School jade carving, but also promoted the exchange and integration of Chinese and foreign cultures. In contrast, previous studies have focused on the domestic market, and the discussion on international communication is relatively limited.

This study also emphasizes the importance of new technologies in the inheritance and development of Huai School jade carving. With the introduction of modern technologies such as 3D printing and digital design, Huai School jade carving has made significant progress in production efficiency and design innovation. The application of this technology not only improves the quality of the works, but also reduces the production cost, providing strong support for the sustainable development of Huai School jade carving. In contrast, traditional literature rarely involves the application of new technologies in jade carving art, and this study fills this gap.

In the context of cultural confidence, Huai School jade carving artists have enhanced the public's cognition and recognition of traditional culture through various means such as brand building and cultural promotion. Artists such as Zhang Jiawei have combined Huai School jade carving with the modern market by establishing brands such as Fanxiang Jewelry Co., Ltd., achieving a win-win situation for art and business. This brand building effort has not only enhanced the market competitiveness of Huai School jade carving, but also enhanced the public's cultural confidence. This has a broader social significance compared with previous studies that simply emphasized the inheritance of skills.

In summary, this study reveals the uniqueness, innovation and foresight of Huai School jade carving in inheritance and development through comparative analysis with relevant literature in the literature review. This comparative analysis not only enriches our understanding of Huai School jade carving art, but also provides useful reference and reference for future research. In future research, we can further pay attention to the dynamic changes in globalization, new technology application, brand building, etc., so as to explore the inheritance and development path of Huai School jade carving in a more comprehensive way.

The innovation of this paper is that it not only systematically sorts out the historical background and current situation of Huai School jade carving, but also deeply explores its new dynamics in inheritance methods, global communication, new technology application and brand building. In particular, by comparing and analyzing the practical cases of contemporary artists such as Zhang Jiawei with existing literature, this paper reveals the development characteristics and trends of Huai School jade carving in the context of the new era, and provides a new perspective and depth for research in related fields.

However, this paper also has some shortcomings. First, due to time and resource constraints, the specific details and regional differences of Huai School jade carving skills are not discussed in depth, and future research can further refine this part. Secondly, although it involves cultural communication in the context of globalization, it fails to fully cover the feedback and influence of all international markets, and data collection and analysis in this regard need to be strengthened. Finally, this paper only made a preliminary discussion on the specific effect evaluation and future potential prediction of new technology applications. In the future, more empirical research can be combined to deepen the understanding of this field.

Recommendations

1. Deepen the study of skill inheritance and regional culture: Strengthen the meticulous study of Huai School jade carving skills, especially its regional characteristics, organize experts, scholars and jade carving artists to conduct in-depth field surveys, collect precious first-hand information, and provide solid support for the inheritance of Huai School jade carving skills.

2. Promote international exchanges and cooperation: Encourage Huai School jade carving artists to participate more in international exhibitions and exchange activities to expand the international influence of Huai School jade carving. At the same time, establish a stable cooperative relationship with foreign jade carving artists and institutions, jointly plan exhibitions, seminars and other activities, and promote in-depth exchanges and integration of Chinese and foreign jade carving cultures.

3. Promote the application of new technologies: Increase investment in the research and development of new technologies in the field of Huai School jade carving, especially modern technologies such as 3D printing and digital design, and explore their application potential in jade carving creation. Establish a new technology research and development platform for Huai School jade carving, gather resources from inside and outside the industry, and jointly promote technological innovation.

4. Strengthen brand building and marketing: Guide Huai School jade carving enterprises to pay attention to brand building, enhance brand image through high-end positioning, and attract more consumers. Utilize modern marketing channels such as social media and e-commerce platforms to expand the market coverage of Huai-style jade carving and increase market share.

5. Strengthen education and talent cultivation: Add professional courses related to Huai-style jade carving in the higher education system to cultivate jade carving art talents with both theoretical knowledge and practical ability. At the same time, establish and improve the inheritor system of Huai-style jade carving skills, and ensure the inheritance of skills from generation to generation through master-apprentice inheritance and studio teaching.

6. Increase policy support and capital investment: The government should introduce more policies to support the development of the Huai-style jade carving industry, provide necessary financial support, and help the industry prosper and develop. At the same time, encourage social capital to participate in the Huai-style jade carving industry, form a diversified investment mechanism, and jointly promote industrial progress.

7. Promote the integration of cultural and creative industries: Promote the deep integration of Huai-style jade carving with related industries such as culture, tourism, and fashion, develop cultural and creative products with unique cultural elements, and enhance the cultural added value of Huai-style jade carving. At the same time, create a Huai-style jade carving cultural tourism route to attract tourists to experience and further promote the Huai-style jade carving culture.

References

Cao, T., & Wang, J. (2022). Craft reorganization: Research on the development of contemporary jade carving creation in Xiuyan. *Proceedings of the 19th Shenyang Science Academic Annual Conference,* 485-490.

Chen, R. (2021). Analysis of the inheritance and innovation of Shanzi carving techniques. *Tiangong,* 05, 108-109.

Cheng, X. (2017). *Research on the generation of Yangtze River jade carving techniques from the perspective of intangible cultural heritage protection.* Research Article. College: Sichuan Academy of Fine Arts.

Guan, F., & Wang, N. (2021). Research on the inheritance and teaching of intangible cultural heritage skills in universities - Taking Guangzhou jade carving as an example. *Chinese Handicraft,* 04, 12-13.

Li, W. (2021). Brief introduction to jade carving creation and its contemporary development. *Culture Monthly,* 02, 204-205.

Liu, C. (2019). *Research on the inheritance of intangible cultural heritage of handicrafts in Jiangsu Province.* Research Article. College: Nanjing Agricultural University.

Pei, H. (2017). *Research on the development status and inheritance of Suzhou jade carving from the perspective of intangible cultural heritage.* Research Article. College: Anhui University.

Shi, J., Tang, G., Yuan, X., & Liang, T. (2023). Research on the inheritance and development of Bengbu jade processing techniques. *Chinese Baoyu Stone,* 04, 57-61.

Tan, M. (2020). *Research on the practice of jade carving creation based on Yunnan traditional metal crafts.* Research Article. College: Yunnan Academy of Arts.

Wang, H. (2022). Research on modern apprenticeship practice based on the inheritance of intangible cultural heritage jade carving techniques. *Journal of Beijing Vocational College of Economics and Management,* 02, 44-51.

Yang, H. (2022). The cultural connotation and inheritance of traditional folk jade carving craft. *Tiangong*, 35, 76-78.

Zhang, Z. (2019). Research on the development path of traditional craft innovation based on digital media technology - Taking Yangzhou jade carving technique as an example. *Artist,* 09, 16-18.

Zheng, Q. (2016). *Research on the development of Xiuyan jade carving cultural industry.* Research Article. College: Dalian University of Technology.

The Construction of Evaluation Model for Analyzing Basketball Player Performance Based on Fuzzy Comprehensive Evaluation Method

Shao Yanhao,
Ekasak Hengsuko and Kreeta Promthep
Udon Thani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: ekasak.he@udru.ac.th

****

Abstract

This study aims to investigate the scientific nature and effectiveness of fitness testing evaluation standards for high-level university basketball players in China. The current practice often employs benchmarks based on professional athletes' standards, despite significant differences in the pressures, roles, and practical demands of university players.

Methods: To address this gap, we conducted a mixed-methods approach combining literature review, expert interviews, and field observations. We analyzed the current fitness testing evaluation standards used by high-level university basketball teams in China and compared them with those of professional teams. Additionally, we interviewed coaches and sports scientists to understand their perspectives on the applicability and limitations of current evaluation standards.

Results: Our findings reveal significant differences between the fitness testing evaluation standards for university and professional basketball players. While professional standards focus on peak performance and competitive readiness, university standards tend to prioritize overall fitness, injury prevention, and athlete development. Coaches and sports scientists expressed concerns about the one-size-fits-all approach of using professional standards for university players, highlighting the need for more tailored and context-specific evaluation criteria.

Conclusions: This study highlights the need for a more comprehensive and tailored fitness testing evaluation framework for high-level university basketball players in China. Future research should focus on developing evaluation standards that better reflect the unique challenges and demands of university-level competition, player development, and injury prevention.

Keywords: Evaluation Model; Basketball Player Performance; Fuzzy Comprehensive Evaluation Method; China

* Received: September 19 2024; Revised: October 2 2024; Accepted: October 3 2024

Introduction

In modern competitive basketball, the evaluation of basketball players plays a crucial role. It not only has a profound impact on talent identification, training optimization, and player management but is also directly related to the overall performance and strategic decision-making of the team (Yang, 2017). Accurate athlete evaluation can help coaching staff identify potential top players, formulate personalized training plans, improve tactical arrangements, and effectively manage players' career development. Player performance evaluation is a key factor in optimizing training, developing strategies, and enhancing the overall team level. With the rapid development of basketball and advancements in data analysis technology, traditional evaluation methods have gradually become insufficient for comprehensive and precise assessments of athletes (Meng, 2021). Consequently, an increasing number of studies have begun to focus on advanced evaluation models to analyze basketball players' overall performance in depth. These models not only incorporate players' technical statistics but also take into account multiple factors such as physical fitness, tactical awareness, and psychological qualities, offering a more comprehensive evaluation perspective.

When evaluating an elite athlete, a comprehensive analysis must consider numerous factors, including anthropometric, physiological, psychological, skill-based(technical/tactical), social, and emotional aspects (Lorenz DS, 2013). Any factor that measures successful athletic performance is referred to as a "performance indicator." Testing is an essential method for evaluating athletic ability, assessing training outcomes, and obtaining feedback on the training process (Haff GG, 2021). Conducting periodic tests on athletes and tracking data over time can help establish guidelines for the training process, enhance training efficiency, and provide valuable insights. Scientific testing is also a critical tool for selecting and cultivating athletic talent and plays an important role in constructing talent identification systems for athletes of different ages.

From a systems theory perspective, basketball games are complex systems influenced by multiple factors, with athletes' on-court performance being a crucial component (Cummins,2013). Typically, qualitative methods are used to evaluate and assess player performance, but these methods are relatively coarse and subjective. At the end of the last century, the United States pioneered the use of athletes' technical statistics as a foundation for evaluating performance, applying a simple method of adding and subtracting weighted values to reflect basketball players' performance based on actual game situations (S. Michael, 2010).

The expression power and competitive level of basketball players are not only integral parts of the open and complex system of basketball games, but also constitute an independent complex system with multiple levels, intricate structures, and rich content. This paper, adhering to the core ideas of system science and following the practical approach of comprehensive integration methods, innovatively constructs a hybrid model that integrates the Analytic Hierarchy Process (AHP) and intelligent fuzzy comprehensive evaluation methods, to conduct a comprehensive and unbiased assessment of the overall performance of basketball players. College basketball programs are currently deficient in foundational research pertaining to contemporary basketball trends and methodologies. Consequently, there is a pressing demand to refine the athlete evaluation framework and selection criteria. The implementation of a standardized testing protocol would significantly streamline the athlete selection process, enhancing its efficiency and effectiveness (Lu, X,2024).

Research Objective

To study evaluation model construction for analyzing basketball player performance based on fuzzy comprehensive evaluation method

Research Methodology

The primary goal of this research endeavor was to devise an evaluation framework tailored specifically for assessing the competitive attributes of elite male university basketball players (Marmarinos, 2019). Given its aptitude for hierarchical analysis, the Analytic Hierarchy Process (AHP) (Li, & Zhang, 2018) emerged as an ideal methodology for this purpose. Employing AHP, we systematically dissected the significance of individual metrics across various tiers within our evaluation system for basketball player competitiveness. This methodical approach entailed constructing judgment matrices and meticulously weighing the importance of each metric at every level, ensuring a scientific basis for our analysis. Recognizing the unique characteristics of basketball players as a collective, we crafted a three-tiered objective model structure to encapsulate the complexities of our evaluation. The Delphi method was employed in two successive rounds, involving a panel of 16 experts, to meticulously select test methods. The criteria ultimately chosen, boasting the highest endorsement from experts, were designated as the evaluative indicators for assessing the athletic prowess of basketball players. These refined indicators were then incorporated into a survey questionnaire. Proceeding with the Analytic Hierarchy Process (AHP), we determined the relative weights of the secondary and tertiary indicators. Given its proficiency in addressing ambiguous or uncertain scenarios, the Authentic Assessment Comprehensive Evaluation Method was adopted. This approach entailed a comprehensive analysis and assessment of the problem, factoring in the intricate relationships and varying weights of diverse elements, to arrive at a holistic evaluation outcome. Having established the evaluation index system for university-level basketball players' competitive qualities through AHP, it was imperative to verify its practicality. To this end, we selected athletes from the men's basketball team at Ningbo University as our subject pool and scientifically conducted a rigorous assessment of their evaluation model utilizing the Multi-level fuzzy comprehensive evaluation.

Multi-level Fuzzy Comprehensive Evaluation Method：The symbol U represents the overall quality of high-level university basketball players, and the specific evaluation factor set is as follows: According to U, which represents the evaluation factor set of high-level university basketball players. U= {U1, U2, U3, ..., Un}, where Ui = (Ui1, Ui2, Ui3, ..., Uin) represents the primary indicators. Single-factor evaluation of the factors in Ui, the establishment of fuzzy mapping fuzzy judgment matrix Ri, (Ui,V,Ri)as the original model, and according to the different degree of importance of each single factor accordingly determine the different weight coefficients, to find out the weight vector of the factors, Ai = (ai1, ai2, ai3, ..., ain) through the fuzzy transformation of the single-factor comprehensive evaluation vector: Bi= Ai* Ri= (bi1, bi2, bi3, ..., bin). Considering the 2-layer factor U= {U1, U2, U3, ..., Up} and using Bi as a single-factor judgment for factor Ui, a fuzzy mapping is established to obtain a 2-layer fuzzy judgment matrix R: R= [B1,B2… ,Bp]. Take (U, V, R) as the original model, and find out the weight vector A= (a1,a2, ...,ap)of all the factors by AHP method in U to get the comprehensive evaluation vector: B=A*R=(b1,b2,...,bm) (Sarlis,2020).

Questionnaire Design: This study primarily relied on expert questionnaire surveys and interviews to identify indicators for the evaluation index system of basketball players' evaluation model. Drawing upon the demands of the research, a comprehensive review of relevant literature, and inputs from experts and scholars, the first round of expert questionnaires for the preliminary indicators of basketball players' evaluation model assessment was formulated (Yang,2017). These questionnaires were distributed to experts in basketball research and sports statistics, aiming to establish the relevant components and formulation of the evaluation indicators. Upon analyzing the questionnaire data, it was observed that some indicators exhibited contradictory, overlapping, or causal relationships, potentially hindering the effectiveness of the assessment. Consequently, there was a need to categorize and integrate the initially proposed three-level indicators, accompanied by a rigorous and rational screening process, to ensure an objective and accurate assessment. To validate the evaluation system, this study selected athletes from the men's basketball team at Ningbo University as participants and conducted a scientifically sound evaluation of their evaluation model utilizing the Fuzzy Comprehensive Evaluation Method (Li.2021) And Based on the criteria of the constructed judgment matrix indicators, comparisons were made between the primary indicators in the basketball player's evaluation model index system, alongside the secondary indicators, and corresponding comparison matrices were established. These calculations were then performed using the AHP (Analytic Hierarchy Process) software.

Research Scope

This study focused on the following aspects population of this article consists of top eight coaches and assistant coaches in the Southeast Division of the Chinese University Basketball Association (n=16)，at least Second Grade Coach. Through interviews with high-level coaches at universities and reviewing relevant materials, research the eligibility of high-level basketball players to join the university basketball team. The interviews aim to explore the comprehensive qualities and selection criteria required for identifying high-level athletes.The study will be conducted at Nanchang University, East China Normal University, Huaqiao University, Ningbo University, China University of Mining and Technology, Guangdong University of Technology, Zhejiang University and Xiamen University.

Research Conceptual Frameworks

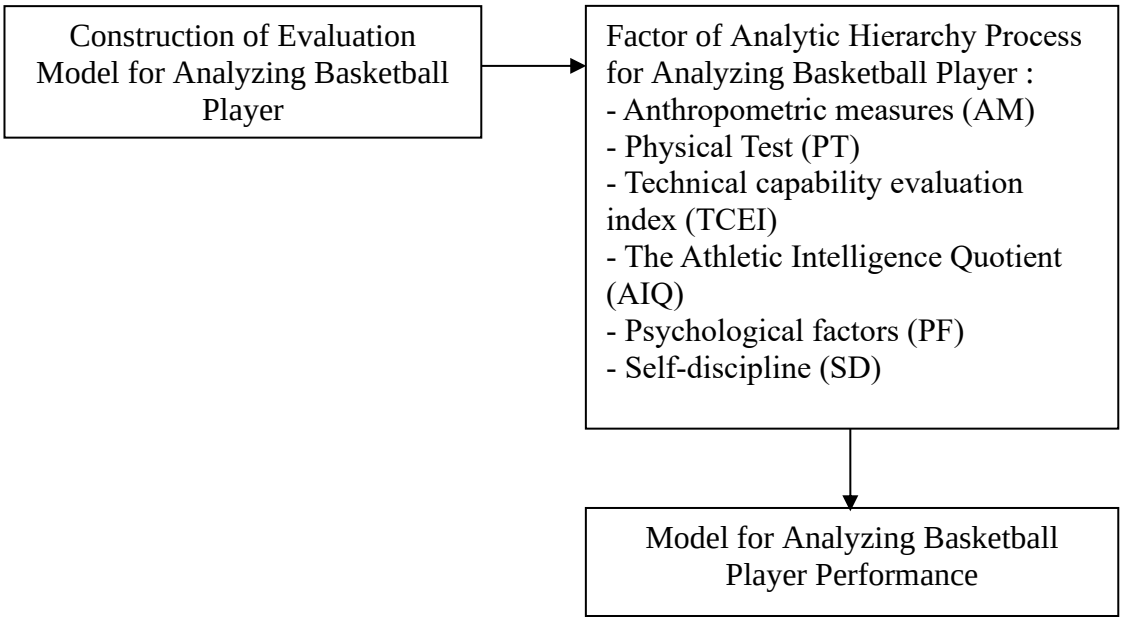

Figure 1 Research Conceptual Frameworks

Research Results

Determination of Comprehensive Quality Assessment Indicators

The comparison data of the secondary indicators of basketball players in Table 1 are obtained through the geometric mean method and calculated by AHP (Analytic Hierarchy Process) software.As can be seen from the data in Table 2, they are combined with expert interviews. Based on the study of relevant literature, after decomposing the primary indicators, six secondary indicators are preliminarily drawn up, respectively Anthropometric measures (AM), Physical Test (PT), Technical capability evaluation index (TCEI), The Athletic Intelligence Quotient (AIQ), Psychological factors (PF), Self-discipline (SD), (Russell,2021) which add up to six structures. The weight coefficients corresponding to these six secondary indicators are respectively 17.423%, 21.752%, 20.842%, 20.699%, 11.916%, and 7.368%

Table1 Comparison matrix table

Name of scale	AM	PT	TCEI	AIQ	PF	SD
AM	1	0.6857	0.7439	0.8657	1.2868	2.1523
PT	1.5268	1	0.9335	2.1526	0.8696	0.6524
TCEI	2.1525	1.2458	1	0.9563	1.5365	2.1745
AIQ	0.8563	0.6854	1.5684	1	2.8554	2.1452
PF	0.4152	0.3695	0.5698	0.5789	1	1.1253
SD	0.3896	0.5684	0.5263	0.2574	1.2888	1

Table2 Metric weights for Evaluation Model

Name of scale	Eigenvector	Weight Value	λmax	CI
AM	1.045	17.423%	6.410	0.082
PT	1.305	21.752%		
TCEI	1.251	20.842%		
AIQ	1.242	20.699%		
PF	0.715	11.916%		
SD	0.442	7.368%		

The evaluation index of sports improvement of high-level basketball players in colleges

basketball, as a competitive sport played on the same court, requires athletes to possess a certain level of enhancing athletic performance in both training and competition. Through meticulous analysis of previous research, this study has collected a significant amount of literature on indicators for assessing athletic performance. Simultaneously, the literature has been studied and analyzed, leading to the selection of relevant indicators. As a result, preliminary criteria for evaluating the improvement of athletic performance in high-level collegiate basketball players have been formulated (Shi, 2022).

Primary Indicator: Considering the "Performance Evaluation Suitable for Elite Basketball Players" as a primary indicator aligns perfectly with the objectives of this study. It provides a comprehensive overview of the entire set of evaluation criteria, both directly and indirectly, making it well-suited to meet the practical requirements of this research.

Secondary Indicators: After decomposing the primary indicators, six secondary indicators have been preliminarily formulated. Please refer to Table for details.

Third Indicators: Based on the foundation of secondary indicators, and through the review of previous research literature and expert interviews, in conjunction with the purpose and significance of this study, corresponding tertiary indicators have been developed. This includes a total of 28 items across the tertiary indicators, as outlined in Table 3.

Through the study analyzing anthropometric characteristics within the NBA Draft Combine and considering the local context, the selected anthropometric variables (AV) include: height without shoes, wingspan (Height multiple), hand length, and body fat percentage (Yan, 2017). Physical fitness of basketball players which consist of three stages as follows: the lane agility test (lat), the running anaerobic sprint test (rast), bench press test, maximum jump reach (mjr), shuttle run test (Terner, 2021). Technical capability evaluation index(TCEI) include 2-minute Inside-Outside Three-Point Shooting Percentage for Self-Shots and Offensive Rebounds (TSPSOR);Field Goal Percentage for Inside-the-Paint Two-Point Shots with Self-Shooting and Self-Rebounding Within 2 Minutes (FGPSOR);Full-court Dribble and Layup (FDI);Perimeter Catch and Dribble Drive (PCDD);Interior Catch and Dribble Drive (ICDD);Hexagonal Movement (HM). The Athletic Intelligence Quotient (AIQ) include Tactical Execution (TE);Spatial Awareness (SA);Game Judgment Ability (GJ);Emotional Control (EC);Game Leadership Ability (GL);Team Collaboration (TC) (Fox, 2017). Self-discipline are the number of class absences per semester(CA), the instances of violating team rules per semester (VT), and the coach's assessment of training attitude (CATA) (Li,2021). Psychological factors (PF) include Level of Confidence(LC), Intrinsic

Motivation(IM), Psychological Resilience(PR), Post-Game Diligence Level(PDL) (Yan, 2023).

Table3 Overview of Indicators for Evaluating the Athletic Performance

Secondary Indicators	Weight Value	Third Indicators	Weight Value
Anthropometric measures(AM)	17.423%	X1 Height	17.028%
		X2 W	42.902%
		X3 HL (cm)	30.315%
		X4 BF %	9.755%
Physical Test	21.752%	X5 RAST	5.207%
		X6 LAT	8.373%
		X7 BP	18.429%
		X8 MJR (m)	50.330%
		X9 SR	17.661%
Technical capability evaluation index(TCEI)	20.842%	X10 TSPSOR	39.13%
		X11 FGPSOR	22.85%
		X12 FDI	19.01%
		X13 PCDD	10.31%
		X14 ICDD	5.38%
		X15 HM	3%
The Athletic Intelligence Quotient (AIQ)	20.699%	X16 GL	28.95%
		X17 TE	21.45%
		X18 GJ	16.85%
		X19 EC	13.24%
		X20 TC	10.99%
		X21 SA	8.52%
Psychological factors(PF)	11.916%	X22 PR	50.227%
		X23 IM	24.52%
		X24 LC	14.736%
		X25 PDL	10.516%
Self-discipline	7.368%	X26 CA	58.899%
		X27 VT	25.185%
		X28 CATA	15.926%

Determine the membership function

To objectively analyze and evaluate the comprehensive performance level of a particular college high-level basketball player, it is necessary to use a real case to validate the accuracy of the evaluation criteria. Ask the coach to first score based on different evaluation criteria, and then convert them into statistical values. The formula is as follows:

Grade	Formula	Range
ExcellentU(x)	0	0≤x＜80
	（x-80）/(95-80)	80≤x＜95
	1	95≤x＜100
GoodU(x)	（x-70）/(80-70)	70≤x＜80
	（95-x）/(95-80)	80≤x＜95
	0	others
AverageU(x)	（x-60）/(70-60)	60≤x＜70
	（95-x）/(95-80)	70≤x＜80
	0	others
PoorU(x)	（x-45）/(60-45)	60≤x＜70
	(70-x)/70-60	60≤x＜70
	0	others
BadU(x)	1	0≤x＜45
	(60-x)/(60-45)	45≤x＜60
	0	60≤x＜100

Based on the above function, the coach's scores for different indicators in the comprehensive evaluation of college high-level basketball players can be transformed into evaluation grades. This facilitates a clearer understanding of the evaluation results.`

Discussion

The findings reveal important discrepancies between fitness testing and qualification standards for collegiate basketball players. Although performance standards focus on maximum efficiency and competitive readiness, But the standards and performance of basketball players at the university level focus on overall fitness injury prevention and athlete development sports trainer and scientist expressed concern about the guidelines for implementing professional standards for university players. It emphasizes the need to use more tailored and context-specific assessment criteria.

Conclusions: This study highlights the need for a more comprehensive and appropriate physical fitness testing evaluation framework for high-level university basketball players in China. Future research should focus on developing assessment standards that reflect the challenges and demands of university competition. player development and prevention of sports injuries

The performance test suitable for elite college basketball players refers to the evaluation system where high-level college basketball players are assessed during their university years in basketball training or competitions. It involves coaches observing and scoring players based on their individual characteristics, analyzing and judging the comprehensive performance of players.

The evaluation index system for the performance test of high-level college basketball players is constructed with one primary indicator, namely the performance test suitable for elite college basketball players. It comprises six secondary indicators: Anthropometric measures (AM), Physical Test (PT), Technical capability evaluation index (TCEI), The Athletic Intelligence Quotient (AIQ), Psychological factors (PF), and Self-discipline (SD), along with corresponding 28 tertiary indicators which corresponds to Russell, 2021 et al to study on Measuring Physical Demands in Basketball: An Explorative Systematic Review of Practices. The results of the study found that This review comprehensively evaluated the current body of literature related to training load monitoring in basketball. Within this literature, there is a clear lack of alignment in applied practices and methodological framework, and with only small data sets and short study periods available at this time, it is not possible to draw definitive conclusions about the true physical demands of basketball. A detailed understanding of modern technologies in basketball is also lacking, and we provide specific guidelines for defining and applying duration measurement methodologies, vetting the validity and reliability of measurement tools, and classifying competition level in basketball to address some of the identified knowledge gaps. Creating alignment in best-practice basketball research methodology, terminology and reporting may lead to a more robust understanding of the physical demands associated with the sport, thereby allowing for exploration of other research areas (e.g. injury, performance), and improved understanding and decision making in applying these methods directly with basketball athletes.

The weight coefficients of the secondary indicators in the evaluation index system for the performance test of high-level college basketball players are as follows: Anthropometric measures (AM) 17.424%, Physical Test (PT) 21.752%, Technical capability evaluation index (TCEI) 20.842%, The Athletic Intelligence Quotient (AIQ) 20.699%, Psychological factors (PF) 11.916%, Self-discipline (SD) 7.368%. Additionally, the weight coefficients of the tertiary indicators for the evaluation of the athletic intelligence of high-level college basketball players are also calculated. Finally The constructed evaluation index system for the athletic intelligence of high-level college basketball players, along with expert interviews, demonstrates the good operability of this indicator system.

Recommendations

1. Theoretical Recommendation

Recommend future research to further validate the effectiveness of the basketball player evaluation system we constructed. Through on-field testing and broader sample inclusion, ensuring the applicability of the system across different cultures, backgrounds, and competition levels can be enhanced.

2. Policy Recommendations

Encourage international collaboration and exchange. Sharing our research findings with the international basketball community can stimulate joint efforts among researchers from different countries and regions, promoting global development in the field of basketball player evaluation and training. These recommendations aim to provide guidance for future research, training initiatives, and decision-makers in the basketball domain, fostering the comprehensive development and performance enhancement of basketball players.

3. Practical Recommendations

Given the crucial role of psychological factors in basketball player performance, suggest delving deeper into the complex relationships between psychological factors and athletic performance. Specifically, explore how individual differences may influence the impact of psychological factors on player performance.

References

Cummins, C., Orr, R., O'Connor, H., & West, C. (2013). *Global positioning systems (GPS) and microtechnology sensors in team sports: A systematic review.* Sports Medicine, 43, 1025–1042.

Fox, J. L., Scanlan, A. T., & Stanton, R. (2017). *A review of player monitoring approaches in basketball: current trends and future directions.* The Journal of Strength & Conditioning Research, 31 (7), 2021-2029.

HAFF G G， DUMKE C. (2021). *Laboratory Manual for Exercise Physiology[M].* London ： Sage Publications Ltd. 22-23.

Li, L., & Zhang, W. (2018). *Evaluation of competitive performance ability of basketball players based on hybrid Model.* Mathematical Problems in Engineering, 2022 (1).

Li, B., & Xu, X. (2021). *Application of artificial intelligence in basketball sport.* Journal of Education, Health and Sport, 11 (7), 54-67.

Lorenz DS, Reiman MP, Lehecka B, Naylor A.(2013). *What performance characteristics determine elite versus nonelite athletes in the same sport?* Sports Health. 5 (6), 542–7.

Lu, X. (2024). Research on the Measurement of College Students' Basketball Ability and Performance Based on Fuzzy Evaluation Model. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences,* 9 (1), 1-16

Marmarinos, C., Bolatoglou, T., Karteroliotis, K., & Apostolidis, N. (2019). *Structural validity and reliability of new index for evaluation of high-level basketball players*. International Journal of Performance Analysis in Sport, 19 (4), 624-631.

Meng, L., & Feng, Q. (2021). *Research on the method of constructing the sports marketing management system of college basketball team*. International Journal of Electrical Engineering Education,

Russell, J. L., McLean, B. D., Impellizzeri, F. M., Strack, D. S., & Coutts, A. J. (2021). *Measuring physical demands in basketball: an explorative systematic review of practices*. Sports Medicine, 51, 81-112.

S. Michael, (2010) *"Rimler.Estimating production efficiency in men'sncaa college basketball: a bayesian approach[J],*" Journal of Sports Economics, vol. 11, no. 3, pp. 287–315.

Sarlis, V., & Tjortjis, C. (2020). *Sports analytics—Evaluation of basketball players and team performance.* Information Systems, 93.

Shi, F., & Hu, X. (2022). *Fuzzy dynamic obstacle avoidance algorithm for basketball robot based on multi-sensor data fusion technology.* International Journal of Foundations of Computer Science.

Terner, Z., & Franks, A. (2021). *Modeling player and team performance in basketball. Annual Review of Statistics and Its Applicatio*n, 8 (1), 1-23.

Yan, W., Jiang, X., & Liu, P. (2023). *A review of basketball shooting analysis based on artificial intelligence*. IEEE Access.

Yang, W., Li, Z., Zheng-Lin, G. U., Jun, L. I., Sheng-Tao, W., & Bo, C., et al. (2017). *Effect of different sports cooperative learning model on college students' social adaptation ability*. Journal of Kunming Medical University.
Yang, W., Li, Z., Zheng-Lin, G. U., Jun, L. I., Sheng-Tao, W., & Bo, C., et al. (2017). *Effect of different sports cooperative learning model on college students' social adaptation ability.* Journal of Kunming Medical University.

The Design of Public Platform for Agricultural Products Packaging in Hunan-Jiangxi Border Area of New Era

Xiong Wu and Manoon Tho-ard
Shinawatra University ,Thailand
Corresponding Author, Email: wuxiong372@gmail.com

****

Abstract

This paper addresses the following research questions: How can agricultural product sales in the Hunan-Jiangxi border area be increased through packaging design that is both aesthetically pleasing and practical? How can the market competitiveness of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area be enhanced through systematic brand design and promotion strategies? How can a public platform with comprehensive functions and an optimized interface be designed to meet the diverse and personalized needs of farmers and consumers?

The objectives of this research are as follows:

1. To investigate and develop packaging design solutions that align with market demand and environmental protection requirements, introduce innovative design concepts, and enhance the aesthetics and practicality of agricultural product packaging, thereby increasing sales in the Hunan-Jiangxi border area.

2. To formulate systematic brand design and promotion strategies for agricultural products to improve their market competitiveness in the Hunan-Jiangxi border area.

3. To analyze user needs and usage habits, optimize the platform interface and functions, and create a comprehensive public platform that meets the diverse and personalized needs of farmers and consumers.

The sample for this study includes farmers, consumers, packaging design companies, and agricultural product dealers. Data collection was carried out through the distribution of questionnaires, and the data analysis was conducted using SPSS, Excel, and other data analysis

analysis software. Statistical analyses, including frequency analysis, reliability analysis, validity analysis, confirmatory factor analysis, t-tests, and regression analysis, were employed to explore patterns and relationships in the data.

Conclusion: The design of agricultural product packaging that meets market demand and environmental protection requirements has a significant impact on the sales volume of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area. Systematic brand design and promotion strategies significantly enhance the market competitiveness of these agricultural products. Additionally, a public platform for agricultural products, featuring an optimized interface and quick functions, effectively meets the strong demand from both farmers and consumers.

Keywords: Design; Public Platform; Agricultural Products Packaging; Hunan-Jiangxi Border Area; New Er

* Received: August 28 2024; Revised: October 1 2024; Accepted: October 2 2024

Introduction

In the context of the new era, the rapid development of information technology and e-commerce has brought new opportunities and challenges to the agricultural industry. The packaging of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area lacks visual design. The text, graphics, and colors are relatively random, and the packaging patterns are relatively straightforward and single. Generally, product photos are used directly, lacking innovation and aesthetics. The entire packaging lacks cultural heritage and regional advantages, and cannot highlight the characteristics of agricultural products. The main reason is that the economy in rural areas is relatively backward, there is a shortage of professional talents, and packaging design and brand awareness are relatively low (Qu Ruyun, 2020).In the era of rapid development of commodity economy, consumers' cultural quality and aesthetic ability are constantly improving, and the design requirements for agricultural product e-commerce packaging are getting higher and higher. The previous low-grade packaging has been difficult to integrate with the social market. Different agricultural products use different materials, structures and processes in packaging, which will show different effects (Liang Shiwei, Zhou Miaolong, Zhang Bangyu, Li Yuji, 2021).

How to improve the packaging level of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area, integrate regional cultural elements, and promote brand image by designing an efficient public platform has become an important issue that needs to be solved.The agricultural product packaging design platform is based on the Internet and is committed to integrating the information of various design companies, providing packaging design, sales and other services to various agricultural product producers, wholesalers and sellers, and providing design companies with agricultural product information, local cultural characteristics and the growing environment of agricultural products. It enables design companies to use ecological and environmentally friendly materials to produce agricultural product packaging based on agricultural product information, integrate design factors such as illustrations and heartwarming copywriting, and form a brand culture to promote the marketing and sales of agricultural products and build a platform framework (Ren Ke, Huang Changmin, Shang Yun, Zheng Di, Zhang Yang, 2019). such a public platform can not only increase the sales volume of agricultural products, but also enhance farmers' market awareness and brand recognition,

improve the market competitiveness of agricultural products, and promote regional agricultural modernization and regional economic development.

The Hunan-Jiangxi border area is located in 24 counties (cities, districts) at the junction of Hunan and Jiangxi provinces, with a total area of 50,500 square kilometers (Hunan Provincial Government,2019). (See Figure 1)

Figure 1: Distribution map of the Hunan-Jiangxi border area

Source:Hunan Provincial Department of Agriculture and Rural Affairs official website

This study focuses on the design of a public platform for agricultural product packaging in the Hunan-Jiangxi border area in the context of the new era, aiming to solve three key problems: How to increase the sales of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area through packaging design that is both beautiful and practical? How to enhance the market competitiveness of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area through systematic brand design and promotion strategies? How to design a public platform with complete functions and optimized interface to meet the diverse and personalized needs of farmers and consumers?

Research Objectives

1.To research and formulate packaging design solutions that meet market demand and environmental protection requirements, introduce innovative design concepts, and improve the aesthetics and practicality of agricultural product packaging. increase the sales volume of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area.

2.To formulate systematic agricultural product brand design and promotion strategies to improve the market competitiveness of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area.

3.To analyze user needs and usage habits, optimize the platform interface and platform functions, and create a comprehensive public platform that meets the diverse and personalized needs of farmers and consumers.

Literature Review

Excellent agricultural product packaging design helps stimulate purchasing desire and promote agricultural product sales. With the improvement of the public's aesthetic ability, the traditional "extensive" agricultural product packaging method can no longer meet the demands of contemporary consumers. In the context of the new era, it is extremely urgent to innovate agricultural product packaging design.Improve the sales capacity of local specialty agricultural products from three perspectives: optimizing packaging design structure, rationally selecting materials and processes, and carefully refining visual elements to meet the diverse and personalized needs of consumers (Zhang Haihong, Huang Lianji, 2024). Assist in the construction and upgrading of traditional agricultural product brands. From the perspective of how to save costs for enterprises and how to create agricultural product brands that are different from traditional consumer concepts, solve the problems that current agricultural product brands have in the contemporary consumer market. At the same time, add the design of online mini-programs to increase consumer convenience, enhance online store experience, and expand the brand's market competitiveness and publicity channels(Li Jingyi, 2023).Packaging design is only presented in simple forms such as images and texts, which can no longer provide users with a good experience. In this development situation, interactive packaging design has gradually emerged. The interactive presentation of packaging design not only focuses on the expression of the product's "function", but also pays more attention to the product's "experience" or "emotional" function. Such an interactive relationship makes users pay more attention to the packaging, thereby achieving the purpose of attracting users (Saniya, Zhang Xinyou, 2022). As food safety issues become increasingly prominent, the quality traceability of specialty agricultural products has become an issue that needs to be addressed urgently. The traceability system can effectively record the entire process of agricultural products from production and processing to sales, greatly improving the immutability and traceability of data. The use of blockchain technology can increase the market's trust in specialty agricultural products, provide consumers with real and reliable product information, and provide new technical means for the quality management of agricultural products (Zhang Qian. 2024). Agricultural product packaging designers should deeply explore local cultural characteristics and create differentiated brands to better help agricultural products stand out in the fierce market competition. Agricultural product packaging designers can incorporate regional stories into agricultural product packaging design, and establish emotional connections between agricultural products and consumers by telling historical stories, origins, development history, and production processes related to agricultural products, so as to enhance consumers' recognition of agricultural product brands. (Wang Lei, 2024).

Research Conceptual Framework

Figure 2: Conceptual framework

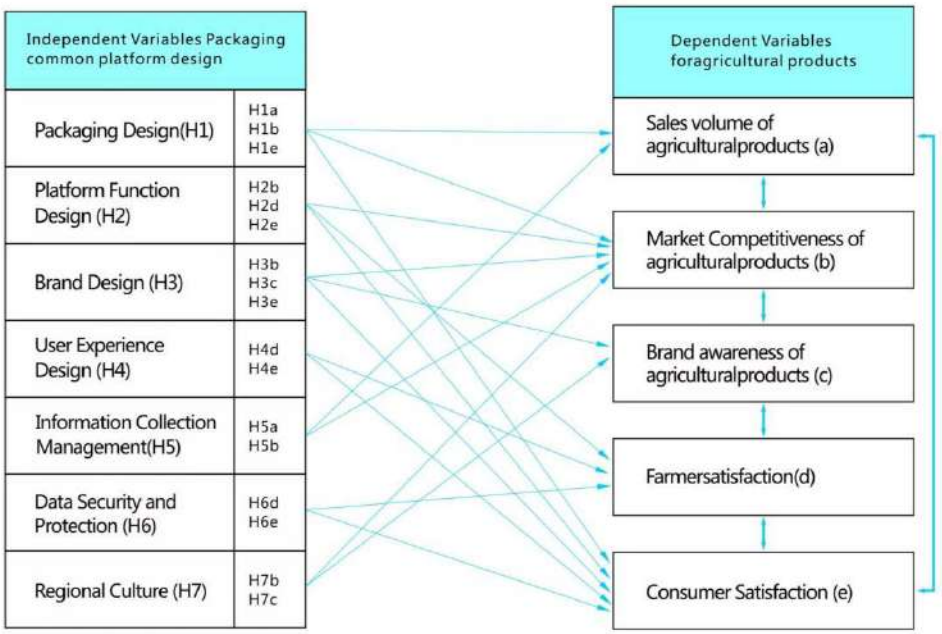

Source: drawn by the author

Logical relationship

1. Packaging design affects consumer satisfaction, agricultural product market competitiveness and agricultural product sales.

2. Platform function design affects farmer satisfaction, agricultural product market competitiveness and consumer satisfaction.

3. Brand design affects agricultural product market competitiveness, agricultural product brand awareness and consumer satisfaction.

4. User experience design affects farmer satisfaction and consumer satisfaction.

5. Information collection and management affects agricultural product market competitiveness and agricultural product sales.

6. Data security and protection affect farmer satisfaction and consumer satisfaction.

7. Regional culture affects agricultural product brand awareness and agricultural product market competitiveness.

Based on the independent variables and dependent variables with correlation in this paper, this study made a reasonable predictive judgment and hypothetical explanation for the facts that have appeared in the study but have not yet been proven. Finally, the seven research hypotheses of this study were summarized and refined, which are:

H1a: High-quality packaging design significantly increases the sales volume of agricultural products.

H2b: Perfect platform function design significantly improves the market competitiveness of agricultural products.

H3b: Creative and attractive brand design significantly improves the market competitiveness of agricultural products.

H4e: Good user experience design significantly improves farmers' satisfaction.

H5b: Effective information collection and management significantly improves the market competitiveness of agricultural products.

H6d: Strong data security and protection measures significantly improve consumer satisfaction.

H7c: Packaging design that integrates regional culture significantly improves agricultural product brand awareness.

Research Methodology

This paper primarily employs quantitative research methods, also known as quantitative studies, which involve testing hypotheses formed around the research question to derive results with generalizable significance. The quantitative research in this study mainly gathers research data through questionnaires. The data collected from the questionnaires is then statistically analyzed using analytical software.

1. Data source:

The data comes from a questionnaire survey. A detailed questionnaire with 36 questions was designed based on the independent variables and dependent variables, covering the basic information of the participants and the agricultural products they are exposed to in their area. The questionnaire included aspects such as packaging requirements, design preferences, brand design, platform functions, user experience, information collection, receipt security, regional culture, and satisfaction.

2. Population and sampling:

The sample range is Hunan Province and Jiangxi Province in the border area of Hunan and Jiangxi, as well as Guangdong Province, which has the most packaging companies and packaging talents (Hunan University of Technology, 2021). 525 copies in each province, a total of 1575 copies. The population includes farmers, consumers, packaging design companies, agricultural product dealers, and others. The respondents in each province are mainly: 105 farmers, 105 consumers, 105 packaging companies, 105 agricultural product dealers, and 105 others. According to different research questions, different categories of populations that need to be investigated are sampled, including specific object sampling, semi-random sampling, and completely random sampling. The total number of measurement items of the structural equation model calculated in this study is 41, so a total of 1575 questionnaires were distributed in the official survey of this study, and 1510 valid questionnaires were collected, with a recovery rate of 95.87%. see Table 1.

Table1 Sample demographic characteristics

gender	Male781	Female729
age	Under 18 18-25 26-35 36-45 46 and above	
identity	Farmer Consumer Agricultural product distributor Packaging company Other (please specify)	
your region	Hunan Province Jiangxi Province Guangdong Province	
Agricultural products contacted	Fruits Vegetables Grains Livestock products Other (please specify)	

Source: drawn by the author

3. Data Collection:

Data were collected using the questionnaire developed in the first and second phases. The design of the research questions was based on the discussion of the relationship between the latent variables in the main model and was created based on the research hypotheses. In the first part of the questionnaire, respondents were asked about their gender, age, identity, region, and agricultural products they were exposed to, with a total of five questions. The second part used a Likert five-point scale, 7 independent variables, and 5 dependent variables. Therefore, the questionnaire (two parts) for this study contained a total of 41 questions. Each factor was measured on a 5-point scale. 5 = strongly agree, 4 = agree, 3 = neutral, 2 = disagree, and 1 = strongly disagree.

4. Data analysis:

The completed survey results were loaded into the statistical program SPSS. The first step was to conduct a descriptive analysis of the data. The descriptive analysis of this study includes the descriptive part of the statistical results of the demographic characteristics of the respondents and the questionnaire variables; the description of the demographic characteristics selected frequency, percentage, and cumulative percentage to numerically and intuitively reflect the results of the overall sample in order to understand the basic background information of the respondents. The questionnaire items were evaluated using a five-point Likert scale. If the respondents agreed more with the questionnaire items, the value of the item was higher, indicating that the item was closer to the subjective views of the respondents; if the respondents agreed less with the questionnaire items, the value of the item was lower, which was contrary to the subjective views of the respondents.

Reliability is a measure of the accuracy of the characteristics being examined based on the consistency or stability of the test scale results, rather than the test or scale itself (McLeod, S,2013). When the results of a study are evaluated multiple times with the same response and show a strong positive correlation, it is considered reliable.

Validity refers to the validity of the questionnaire results, which tests whether the questionnaire actually detects the content being measured (N. golafshai, 2003), including convergent validity (CV) and discriminant validity (DV). First, AMOS 24.0 was used to obtain factor loadings and average variance extracted (AVE) to test convergent validity.

Research Conceptual Framework

The framework of this study is divided into five chapters. The first chapter is the introduction, which includes the research background, problem statement, research questions, research objectives, conceptual framework and hypothesis, research significance, research scope, and definition of terms. The second chapter studies in detail the concepts and theories related to this study and past studies related to this study. Similarly, the third chapter deals with the research methodology, including research design, population, sampling, data collection procedures, and data analysis. Similarly, the fourth chapter deals with analyzing and presenting the data collected in the specific process. Finally, the fifth chapter presents the research summary, conclusions, and recommendations. As shown in Table 2:

Table 2: Research Conceptual framework

Chapter I Introduction	• Background • Statement of the problem • Research questions • Objective of the study • Conceptual framework • Hypothesis • Significance of the study • Scope of the study • Definition of the term
Chapter II Literature Review	• Theories /Concepts • Past Studies
Chapter III Research Methodology	• Research Design • Population and Sample • Data collection Procedure • Analysis of data
Chapter IV Finding and Discussion	• Analysis and Presentation of Data
Chapter V Conclusion and Recommendation	• Summary • Conclusion • Recommendation

Source: drawn by the author

Research Results

The main purpose of this study is to design a public platform for agricultural product packaging in the Hunan-Jiangxi border area in the new era. Through quantitative quantitative analysis of questionnaire data, the impact of independent variables (packaging design, platform function design, brand design, user experience design, information collection management, data security and protection, regional culture) on dependent variables (agricultural product sales, agricultural product market competitiveness, agricultural product brand awareness, farmer satisfaction, consumer satisfaction) is evaluated. Descriptive analysis, reliability analysis, validity analysis, difference analysis, correlation analysis, regression analysis and other methods are used to test the validity of variables.

1. To research and formulate packaging design solutions that meet market demand and environmental protection requirements, introduce innovative design concepts, and improve the aesthetics and practicality of agricultural product packaging. increase the sales volume of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area.Research data shows that:Among the various predictive variables, the regression coefficient of packaging design is 0.13, the standard error is 0.033, the t value is 3.886, the p value is significantly less than 0.001, and the standardized coefficient is 0.105. This shows that packaging design has a positive and significant impact on the sales volume of agricultural products, and this impact is highly statistically significant. Good packaging design can effectively enhance the market appeal of agricultural products and promote sales.As shown in Table 3:

Table 3 Agricultural product sales

Predictor variables	coefficient	Standard error	t-value	p-value	Standardized coefficient
intercept	1.566	0.172	9.084	< .001	
Package Design	0.13	0.033	3.886	< .001	0.105
Platform function design	0.046	0.03	1.555	0.12	0.042
Information collection management	0.038	0.03	1.267	0.205	0.035
User Experience Design	0.094	0.037	2.52	0.012	0.078
brand design	0.177	0.031	5.718	< .001	0.154
Data security and protection	0.001	0.026	0.033	0.974	0.001
Regional Culture	0.106	0.03	3.547	< .001	0.098

Source: Data and information from this research

2. To formulate systematic agricultural product brand design and promotion strategies to improve the market competitiveness of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area.Research data shows that:The regression coefficient of brand design is 0.119, the standard error is 0.03, the t value is 3.997, the p value is significantly less than 0.001, and the standardized coefficient is 0.106, showing that brand design has a positive and significant impact on the market competitiveness of agricultural products. Brand design is not only the external manifestation of product image, but also a symbol of quality and reputation. An excellent brand design can significantly improve the market recognition and consumer trust of the product, thereby enhancing market competitiveness.As shown in Table 4:

Table 4 Agricultural product market competitiveness

Predictor variables	coefficient	Standard error	t-value	p-value	Standardized coefficient
intercept	1.405	0.166	8.477	< .001	
Package Design	0.086	0.032	2.679	0.007	0.072
Platform function design	0.037	0.029	1.296	0.195	0.034
Information collection management	0.081	0.029	2.811	0.005	0.076
User Experience Design	0.175	0.036	4.893	< .001	0.15
brand design	0.119	0.03	3.997	< .001	0.106
Data security and protection	0.032	0.025	1.292	0.196	0.033
Regional Culture	0.106	0.029	3.67	< .001	0.1

Source: Data and information from this research

3. To analyze user needs and usage habits, optimize the platform interface and platform functions, and create a comprehensive public platform that meets the diverse and personalized needs of farmers and consumers.Research data shows that:The regression coefficient of user experience design is 0.118, the standard error is 0.044, the t value is 2.712, the p value is 0.007, and the standardized coefficient is 0.087, indicating that user experience design has a significant positive impact on farmers' satisfaction. Good user experience design can improve consumers' overall purchasing experience, thereby significantly improving their satisfaction. This shows the importance of optimizing user experience design in improving farmers' satisfaction;The regression coefficient of platform function design is 0.074, the standard error is 0.035, the t value is 2.099, the p value is 0.036, and the standardized coefficient is 0.058. This result shows that platform function design has a significant positive impact on consumer satisfaction. A functional and easy-to-use platform can enhance consumers' purchasing experience and operational convenience, thereby enhancing their satisfaction.As shown in Table 5、Table 6:

Table 5 Farmer satisfaction

Predictor variables	coefficient	Standard error	t-value	p-value	Standardized coefficient
intercept	1.889	0.202	9.349	< .001	
Package Design	0.087	0.039	2.215	0.027	0.062
Platform function design	-0.014	0.035	-0.41	0.682	-0.011
Information collection management	0.051	0.035	1.451	0.147	0.041
User Experience Design	0.118	0.044	2.712	0.007	0.087
brand design	0.122	0.036	3.352	< .001	0.093

Data security and protection	0.014	0.03	0.457	0.648	0.012
Regional Culture	0.072	0.035	2.04	0.042	0.058

Source: Data and information from this research

Table 6 Consumer satisfaction

Predictor variables	coefficient	Standard error	t-value	p-value	Standardized coefficient
intercept	1.652	0.204	8.082	< .001	
Package Design	0.138	0.04	3.471	< .001	0.097
Platform function design	0.074	0.035	2.099	0.036	0.058
Information collection management	0.015	0.036	0.428	0.668	0.012
User Experience Design	0.064	0.044	1.455	0.146	0.046
brand design	0.14	0.037	3.806	< .001	0.106
Data security and protection	0.041	0.031	1.316	0.188	0.035
Regional Culture	0.04	0.035	1.142	0.254	0.032

Source: Data and information from this research

Discussion

High-quality packaging design significantly affects the sales volume of agricultural products; this is consistent with the previous literature, emphasizing the importance of improving the sales ability of local specialty agricultural products from three perspectives: optimizing packaging design structure, rationally selecting materials and processes, and carefully refining visual elements, and meeting the diversified and personalized needs of consumers (Zhang Haihong, Huang Lianji, 2024).

The perfect platform function design did not reach the significant level on the market competitiveness of agricultural products, and the impact was not significant;

Creative and attractive brand design significantly affects the market competitiveness of agricultural products; this supports previous research, emphasizing the necessity of helping the construction and upgrading of traditional agricultural product brands and expanding the sales and promotion channels of brands (Li Jingyi, 2023).

Good user experience design significantly affects farmers' satisfaction; this is consistent with the research framework, indicating that interactive packaging design is gradually emerging. Compared with traditional packaging design, interactive design research on agricultural product packaging from the perspective of user experience and farmers' needs can pay more attention to their needs in many aspects (Saniya, Zhang Xinyu, 2022).

Effective information collection and management significantly affects the competitiveness of agricultural products in the market; these findings are very important for the competition in the agricultural product market. The traceability system can effectively

record the information of the entire process of agricultural products from production and processing to sales, greatly improving the immutability and traceability of data. Providing consumers with real and reliable product information has enhanced the significance of market competitiveness (Zhang Qian. 2024).

Strong data security and protection did not reach a significant level on consumer satisfaction, and the impact was not significant;

Agricultural product packaging that integrates regional culture significantly affects agricultural product brand awareness; these findings are of great significance to the differentiation of agricultural products. Studies have shown that agricultural product packaging designers can also incorporate regional stories into agricultural product packaging design, and establish emotional connections between agricultural products and consumers by telling historical stories, origins and development history, and production processes related to agricultural products, thereby enhancing consumers' recognition of **Conclusion**

In the figure below, the solid arrow indicates a significant positive impact, and the dotted arrow indicates an insignificant impact. (Figure 3)

The research results show that: beautiful and practical agricultural product packaging design can significantly improve the market position and sales of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area; systematic agricultural product brand design and creative promotion strategies have significantly improved the market competitiveness of agricultural products in the Hunan-Jiangxi border area; creating a multifunctional agricultural product public platform with experience design as the focus has significantly met the needs of farmers and modern consumers. At the same time, the development of the platform has driven the development of related industrial chains, increased farmers' income, created a large number of employment opportunities, and promoted the overall improvement of the Hunan-Jiangxi border economy. In the future, the platform should continue to optimize and innovate, further improve its efficiency and influence, and make greater contributions to the modernization and sustainable development of agriculture in the Hunan-Jiangxi border area.

Figure 3: Research validates results

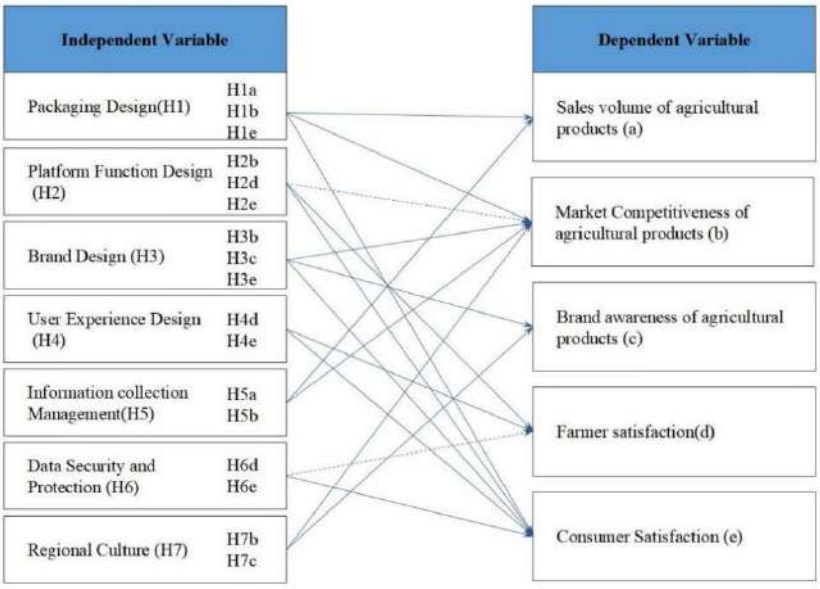

Source: drawn by the author

Model analysis shows that: beautiful and practical packaging design significantly affects the sales volume of agricultural products; perfect platform function design has not yet reached a significant level on the market competitiveness of agricultural products, and the impact is not significant; creative and systematic brand design has a significant impact on the market competitiveness of agricultural products; good user experience design has a significant impact on consumer satisfaction; effective information collection and management have a significant impact on the market competitiveness of agricultural products; the impact of data security and protection on farmers' satisfaction has not yet reached a significant level, and the impact is not significant; agricultural product packaging that incorporates regional culture significantly affects the brand awareness of agricultural products.

Future research directions and improvement suggestions

1. Interdisciplinary cooperation and innovation

Future research should strengthen interdisciplinary cooperation, combine theories and methods of multiple disciplines such as packaging design, marketing, information technology and social economy, and conduct comprehensive and systematic research. Through interdisciplinary innovative research, promote the theoretical and practical development of agricultural product packaging public platform design.

2. Expand the scope and sample size of data collection

Future research should expand the scope and sample size of data collection, cover more regions and populations, and enhance the representativeness and universality of data. At the same time, a variety of data collection methods, such as big data analysis and field research, can be used to obtain more comprehensive and detailed data.

3. Verify the wide applicability of the theoretical model

Future research should verify the applicability and effectiveness of the theoretical model in different regions and market environments, and explore its application possibilities and adjustment strategies in other regions or countries. Through cross-regional and cross-national research, further improve and optimize the theoretical model to make it have a wider application value.

References

Ke, R., Huang, C., Shang, Y., Zheng, D., & Zhang, Y. (2019). Exploration of the “Nongzhuang” agricultural product packaging design platform. *Agricultural Economics Research*, 15, 037.

Liang, S., Zhou, M., Zhang, B., & Li, Y. (2021). Research on the packaging design of Maoming's specialty agricultural products for cross-border e-commerce under the background of rural revitalization. *Green Packaging*, (09).

Li, J. (2023). *Research on agricultural product brand design to support rural revitalization: A case study of the "Chushi" brand.* (Doctoral dissertation, Hangzhou Dianzi University).

McLeod, S. (2013). What is reliability? *Simply Psychology*. https://www.Simplypsy chology. org/reliability.html

Ru-yun, Q. (2020). Intelligent packaging of agricultural products under the background of rural revitalization. *Packaging Technology*, 2020 (04), 002.

Saniya, & Zhang, X. (2022). Research on the factors affecting user experience in interactive packaging design. *Art and Design*, (03), 030.

Wang, L. (2024). Innovative packaging design to enhance the added value of agricultural products. *Think Tank Observation*, (04).

Zhang, H., & Huang, L. (2024). Research on packaging design strategies for local specialty agricultural products under the background of rural revitalization. *Journal of Jilin Agricultural Science and Technology University*, (03).

Zhang, Q. (2024). Application of blockchain technology in the traceability of specialty agricultural products. *Journal of Electronic Research and Application*, 60-65.

Golafshani, N. (2003). Understanding reliability and validity in qualitative research. *The Qualitative Report*, 8 (4), 597-607. https://doi.org/10.46743/2160-3715/2003.1870

The Innovative Exploration of Ouroboros Symbol and Digital Craft in Contemporary Jewelry Design

Ningrui Zhou and Chanoknart Mayusoh
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: chanoknart.ma@ssru.ac.th

****

Abstract

The objectives of this research were 1) to explore innovative contemporary jewelry designs inspired by the Ouroboros symbol, 2) to examine the cultural and symbolic significance of the Ouroboros and its application in modern jewelry design, 3) to propose novel design concepts and showcase unique jewelry works, 4) to explore the role of Ouroboros in various cultures and its impact on jewelry design, and 5) to highlight how digital innovation, such as 3D printing, can revitalize traditional jewelry-making processes.

The sample consisted of contemporary jewelry designers and cultural historians specializing in symbolic art. They were selected by purposive sampling to ensure expertise and relevance to the research objectives.The research instrument for data collection was a combination of qualitative interviews and a survey questionnaire designed to gather insights on design preferences and the significance of cultural symbols in jewelry.The statistics for data analysis included descriptive statistics to summarize the survey results and thematic analysis to interpret qualitative interview data.

The research results were found as follows: 1) There is a diverse range of design preferences among participants, with an average liking for approximately 1.303 design styles per participant, indicating varied tastes and appreciation for multiple design approaches. The Minimalist style emerged as the most favored. 2) Consumer surveys indicate a notable preference for jewelry designs that symbolize cycles, infinity, and vitality, reflecting a strong affinity towards themes associated with the Ouroboros symbol. 3) The research emphasizes the significant commercial potential of Ouroboros-inspired jewelry, particularly among younger consumer demographics, due to the blend of cultural depth and modern aesthetics, as well as the growing demand for sustainable materials.Suggestions include leveraging the cultural symbolism and consumer preferences identified in this research to expand strategically in the jewelry market and create compelling jewelry offerings that resonate with target audiences. Additionally, further research could explore the integration of other cultural symbols with modern technology to continue fostering innovation in jewelry design.

Keywords: Ouroboros symbol; traditional culture; Digital Craft; innovative design, Contemporary Jewelry Design

* Received: May 9 2024; Revised: June 6 2024; Accepted: June 11 2024

Introduction

Contemporary jewelry design often looks to ancient symbols for inspiration, seeking to create distinctive and innovative pieces that resonate with modern sensibilities. One symbol that has captured the imagination of designers is the Ouroboros, an ancient motif depicting a serpent or dragon eating its own tail. This article delves into the significance of the Ouroboros symbol within contemporary jewelry design, aiming to address specific questions and explore its relevance and impact in today's artistic landscape.

Currently, the jewelry industry faces the challenge of balancing traditional craftsmanship with modern innovation. There is a growing need to incorporate symbolic depth into jewelry pieces to meet the evolving tastes of consumers who increasingly value cultural and historical significance in their adornments (Heskett, 2018). Additionally, the demand for sustainable and ethically-produced jewelry is rising, necessitating the exploration of new materials and production methods (Mao, 2019; Guo, 2020). By focusing on the Ouroboros symbol, this research aims to address these industry needs by demonstrating how an ancient motif can be revitalized through contemporary design techniques, offering both aesthetic appeal and meaningful symbolism.

The study focuses on understanding how the Ouroboros symbol, with its deep-rooted cultural and universal symbolism, is being creatively integrated into modern jewelry. By examining its representation of life cycles, renewal, and interconnectedness across diverse cultures, we seek to illuminate why this symbol continues to intrigue contemporary artists and designers. Furthermore, the research aims to investigate the specific design choices and techniques employed by jewelry artists when incorporating the Ouroboros symbol, particularly the fusion of traditional craftsmanship with digital and modern production methods. This includes exploring the role of technologies such as 3D printing, which offers new possibilities for innovation and sustainability in jewelry design (Gu, 2020; Pan, 2017). Through this exploration, we aim to provide valuable insights that can inspire and guide contemporary jewelry designers in their creative processes.

The importance of this study lies in uncovering how ancient symbols like the Ouroboros enrich and transform contemporary jewelry aesthetics. By exploring its cultural interpretations and contemporary applications, this research seeks to inspire designers to create jewelry pieces that are not only visually compelling but also imbued with profound meaning, bridging the timeless allure of symbolism with the demands of contemporary artistic expression.

Research Objectives

The objectives of this research were clearly defined to address the main themes as follows:

1. Explore innovative methods of integrating the Ouroboros symbol into contemporary jewelry design, investigating new materials and techniques.
2. Design and showcase unique jewelry pieces inspired by the Ouroboros symbol, reflecting its symbolic depth and modern expression.
3. Study the cultural background of the Hongshan culture's coiled serpent jade bi-discs in China to understand diverse interpretations of the Ouroboros symbol.
4. Investigate the role of 3D printing in jewelry design, focusing on the materials and techniques that can be utilized to create innovative pieces.

Research Methodology

1.Research Methodology

1.1 Literature Review: Conduct a comprehensive review of literature related to the Ouroboros symbol, its cultural significance, and its interpretations in art and jewelry design across different cultures. This will provide a theoretical foundation for understanding the symbol's context and potential design approaches.

1.2 Symbol Analysis: Analyze the symbolic meanings and attributes associated with the Ouroboros, such as cyclicality, infinity, and renewal. Explore how these concepts can be translated into design elements for contemporary jewelry pieces.

1.3 Design Concept Development: Generate design concepts inspired by the Ouroboros symbol, integrating its symbolic elements with contemporary aesthetics and artistic expression. Utilize sketching, digital rendering, and prototyping techniques to visualize and refine design ideas.

1.4 Material Exploration: Investigate materials that align with the concept and aesthetic of the Ouroboros-inspired designs. Consider traditional materials like precious metals alongside innovative materials that reflect modern craftsmanship and technology.

1.5 Prototype Creation: Develop prototypes of selected jewelry designs using a combination of traditional craftsmanship and modern techniques such as 3D printing or laser cutting. Evaluate prototypes for technical feasibility, aesthetic appeal, and symbolic representation.

1.6 User Feedback and Iteration: Gather feedback from potential users or focus groups to assess the appeal and symbolism of the Ouroboros-inspired jewelry designs. Use feedback to iterate and refine designs, ensuring they resonate with contemporary jewelry enthusiasts.

1.7 Documentation and Analysis: Document the design process, including concept sketches, material selections, prototyping stages, and user feedback. Analyze the effectiveness of the design approach in achieving innovation and uniqueness in Ouroboros-inspired contemporary jewelry.

2.Source of Data

The data will be sourced from academic journals, books, and articles on cultural symbols, jewelry design, and modern design techniques. Additionally, data will be collected from interviews with cultural historians and contemporary jewelry designers.

3.Population and Sampling

The population for this research includes contemporary jewelry designers, cultural historians, and potential jewelry consumers. Purposive sampling will be employed to select participants with expertise and relevance to the research objectives.

4.Data Collection

Data will be collected through a combination of qualitative interviews, survey questionnaires, and focus group discussions. These methods will gather insights on design preferences, symbolic interpretations, and feedback on prototype designs.

5.Data Analysis

Descriptive statistics will be used to summarize survey results, and thematic analysis will be employed to interpret qualitative data from interviews and focus groups. This analysis will help identify key themes and preferences related to the Ouroboros symbol in contemporary jewelry design.

6. Conceptual Framework

6.1 Understanding the historical and cultural significance of the Ouroboros symbol.

6.2 Translating symbolic meanings into contemporary jewelry designs.

6.3 Experimenting with materials and techniques to create innovative prototypes.

6.4 Incorporating user feedback to refine and validate design concepts.

6.5 Documenting the process to provide a comprehensive guide for future jewelry design projects.

Research Scope

1. Content Scope

1.1 Analyze innovative approaches to incorporating the Ouroboros symbol into contemporary jewelry design: Explore the new materials and techniques used by designers in the creative process, and examine how these innovations contribute to the design. Investigate the creative process and design philosophy in contemporary jewelry design, focusing on the application and symbolic meaning of the symbol.

1.2 Design innovative contemporary jewelry inspired by the Ouroboros symbol: Design and showcase unique jewelry pieces that embody the symbolic meaning and innovative expression of the Ouroboros symbol. Utilize new technologies and materials to create captivating designs that reflect modernity and innovation.

2. Regional Scope

China, as a representative of Eastern civilization, has a different understanding and symbolic significance of the Ouroboros symbol in its ancient culture compared to Western cultures. In the field of contemporary art and jewelry design, China also has unique forms of expression and innovative methods. By studying the cultural and artistic aspects of China, a comprehensive understanding of the significance and application of the Ouroboros symbol in different cultural backgrounds can be achieved, enriching the depth and breadth of the research topic.

3. Time Scope

3.1 Conduct research on the cultural background related to the Ouroboros symbol: This includes theoretical studies on the classification, history, and evolution of various types of jewelry. Total duration: 5 months.

3.2 Conduct research on 3D printing technology and its applications in various fields: Focus on printing materials and imaging techniques. Total duration: 7 months.

The above summaries and explanations outline the key areas of exploration and research focus on the Ouroboros symbol and digital craft in contemporary jewelry design, aiming to provide a comprehensive understanding of this topic.

Research Results

1. Innovative Integration of the Ouroboros Symbol

The study identified novel approaches to incorporating the Ouroboros symbol into contemporary jewelry design. Designers explored new materials such as innovative metals and sustainable gems, enhancing the symbol's aesthetic and meaning in modern contexts. (Gong P, 2019).

Table 1 Bvlgari series and design features

Series name	describe	Design Features	Pictures of works
Bulgari Serpenti	The Ouroboros element is integrated into necklaces, bracelets, watches and other jewelry, using precious metals and gemstones to show a vivid three-dimensional effect.	- Use of precious metals and gemstones - Emphasis on the symbolism of the Ouroboros - Highlight the three-dimensionality of the work	
Bulgari Serpenti Viper	Paying attention to the texture and lines of the Ouroboros, using curves, inlay techniques, etc., to present a delicate and modern design.	- Highlight the expression of texture and lines - Use curve design - Exquisite inlay technology	
Bvlgari Serpenti Seduttori	Combining femininity with delicate metal chains, the shape of the Ouroboros is expressed in a light and elegant way.	- Designed with feminine characteristics - Use of delicate metal chains - Light and elegant design	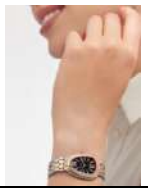
Bulgari Serpenti Tubogas	The Tubogas process is used to give the Ouroboros more smooth and three-dimensional lines, highlighting modernity.	- Use Tubogas craftsmanship - Highlight smooth and three-dimensional lines - Add a modern feel	
Bulgari Serpenti Spiga	Combined with the Spiga chain, it creates unique textures and lines, making the Ouroboros image richer and more diverse.	- Designed with Spiga chain - Highlights texture and lines - Enhances the richness of the Ouroboros image	

Source: The author’s summary drawing/pictures from Bulgari’s official website

In terms of materials, designers often choose precious metals, gems and various new materials to present the Ouroboros symbol more vividly and three-dimensionally through exquisite craftsmanship. In terms of form, ouroboros can be a realistic imitation, an abstract pattern, or even a new form combined with other elements. In terms of craftsmanship, the inlay, carving, polishing and other techniques used have an important impact on the visual effect of the work.

The above concludes that the Ouroboros has important symbolic significance in contemporary jewelry design. Designers have reinterpreted this ancient symbol in innovative ways to integrate it with modern aesthetics and cultural connotations. After careful analysis in terms of material, form and craftsmanship, designers gave new life to the Ouroboros symbol, injecting new creativity and vitality into the field of jewelry. These innovative cases provide a strong foundation for studying the significance of ouroboros in contemporary jewelry design, and also provide useful inspiration for the innovative development of the jewelry industry (Ruan, Guan& Xi, 2015).

Table 2 Filigree process flow

Name	Illustrate	Picture
Pinch	Before filigree, the drawn single plain filaments should be twisted into the required filaments according to the drawing process requirements. The filament rolling is divided into forward and reverse filaments. The forward filaments are made into forward filaments, and the reverse filaments are made into reverse filaments. , forward filament and reverse filament are determined by process needs. When filigreeing, the tweezers must be upright and placed in a pattern, horizontally and vertically straight. The punctuation should be neat, which is called "Ke'er" in the industry, and the lines should be smooth. Especially when pinching "Ke'er", you should pay attention to the angle. After finding the correct position with the tweezers, use moderate force and one step to avoid "meat shuttles" caused by looking back and forth. When pinching the petals, the arc should be smooth and smooth, and the transition of lines should be smooth and natural, without any unevenness.	
Fill	Filling is to fill the prepared filaments into the outline. Before filling, the silk of a certain shape is pinched into the required pattern outline according to the drawing requirements. After the outer outline is pinched, the prepared filament pattern is filled in with tweezers. This process is called filling. When filling the wire, pay attention to the coding wire to be even, neat and smooth, and the filled wire surface should be flat, not uneven, and the levels should be consistent. There are many types of silk fillings, the commonly used ones include filling with	

	gong silk, filling with curling heads, filling with petals, filling with various brocade grounds, etc.	
Save	Saving work means assembling. The saving work here is mainly filament saving work. The saving work of filament silk is divided into flat saving work, superimposed saving work and component saving work. Pingzhan is to connect flat filigree patterns together. When saving work, first prepare the various components required for a work and put them together according to the requirements of the drawings and design. The craftsman must first understand the overall structure of the drawings and deeply understand the design requirements, and then arrange the order of the fabrication according to the drawing structure and design requirements, install what should be installed first, and finally prepare for welding.	
Weld	Welding is a technically difficult skill in filigree inlay works. It is different from the welding of general mechanical engineering. This welding is a special process welding. Welding flux is also divided into yellow flux and red flux. Different fluxes are used according to the different bodies to be welded. Yellow flux is used to weld the carcass, and red flux is used to weld the filaments. The fluidity ratio of red flux is Yellow solder is good. Appropriate heat is the key when welding. You need to be steady and quick. Insufficient heat will cause the flux to open and loose; excessive heat will cause the flux to fluidize, resulting in a lot of flux scars in the filigree pattern. When welding, it must be fully welded, and there must be no false phenomena. There must be no large weld marks left at the welding point, and the weld marks must be flat and smooth.	
Pile, base	The filament stacking is essentially two steps to make a filament shape. It is generally used to make non-planar filaments, such as gourd-shaped bottles, pots and other three-dimensional filaments with curved surfaces. Quasi-base filaments are divided into two types: plane base filaments and three-dimensional base filaments. Plane base silk is different from flat filling silk. Plane base silk is to superimpose two or more layers of filigree patterns to express the three-dimensional effect of the work. The three-dimensional barrier wire can be welded by stacking filigree patterns on solid tires or charcoal gray. Winding the wire after the shaping is dry is also a process of laying the wire. The process of laying the wire must be the same	

	as filling the wire. It must be operated meticulously, evenly and flatly, and the code must be perfect. There is also "Dui Song" in piles, and "pine" is often used to make pine leaves, beasts, and edge patterns. The way to achieve accurate looseness is to wind the code wire again, cut each circle in turn, and weld the ends tightly, then blow a small bead on top and weld it to become "loose".	
Weave, braid	Weaving is the same as straw weaving and bamboo weaving that people usually know, but the materials used are different. The silk used for weaving includes round plain silk, round filament silk, flat silk, etc. The required silk is first selected according to the drawing requirements. After selecting the silk, it is usually hand-woven into different filament patterns. Commonly used filament patterns include braided silk, cross pattern, screw, mat pattern, bubble pattern, foamed silk, etc. Braided silk is usually made of three, four or six strands of filament. Weaving generally uses round filaments that are not flattened. Woven is often used as edge pattern decoration, and is often used for ornaments. In addition, it is also used to weave the shading of different shapes such as fish baskets, lantern holes, and bubble wraps. The shading is then glued with different flower-shaped patterns made by various techniques and completed by welding. The best extant woven work is the Wing Shan Crown of Emperor Wanli.	

Source: Author's own drawing

These findings underscore the popularity and significance of minimalist jewelry designs incorporating the Ouroboros symbol among consumers who value symbolic depth and the fusion of traditional and modern aesthetics.

2. Unique Contemporary Jewelry Designs

The research produced a collection of contemporary jewelry pieces inspired by the Ouroboros symbol. These designs showcased the symbol's profound symbolism and provided a fresh interpretation through innovative craftsmanship and artistic expression. (Gu, Guo Y, 2020)

We will study and analyze the influence of different design styles on Ouroboros-inspired jewelry pieces. For example, modern minimalist styles, vintage nostalgia, or luxurious and ornate designs may affect consumer preferences and purchase decisions (Chen,2017).

2.1 Impact and Popularity of Design Styles

Table 3 Material Classification

Material category	Characteristic	Representative designers and works
Metal	1. Strong durability, not easy to oxidize 2. Good plasticity, easy to shape 3. Various colors and glosses available	1. Tiffany & Co. "Tiffany Setting" Engagement Ring 2. Cartier "Love" Series Jewelry
gem	1. Various colors and types, such as diamonds, sapphires, jade, etc. 2. With natural luster and fire	1. Harry Winston "Hope Diamond" diamond necklace 2. Bulgari "Serpenti" series of snake-shaped jewelry
pearl	1. Natural or cultured, available in various colors and shapes 2. With natural luster	1. Mikimoto The company that invented pearl cultivation technology, "Mikimoto Pearls" series 2. Chanel "Comète" Pearl Jewelry
organic material	1. Including wood, ivory, coconut shell, etc. 2. Environmentally friendly, lightweight, with natural texture	1. Monica VinaderJewelry featuring wood and organic textured designs 2. Alex and Ani Jewelry made from sustainable materials
ceramics	1. Lightweight, available in multiple colors 2. Wear-resistant and not easy to scratch	1. Ippolita Using ceramics to create light and unique designs 2. Lladro a well-known ceramic manufacturer that launches exquisite ceramic jewelry
Rubber and plastic	1. Lightweight, colorful and malleable 2. Strong sense of modernity	1. Marc Jacobs Jewelry designed using modern materials such as rubber and plastic 2. Melanie Georgacopoulos Designed with rubber and pearls
3D printing materials	1. Complex geometric shapes and structures can be realized 2. High degree of customization and flexibility	1. Nervous System Using 3D printing technology to create jewelry with biologically inspired designs 2. Daniela Villegas merging 3D printing and jewelry design
Smart Materials	1. With characteristics such as sensing, reaction, and luminescence 2. Innovative materials that integrate technology and design	1. Swarovski x Misfit Collaborative smart jewelry that combines crystals and health tracking technology 2. Bellabeat Leaf Jewelry that combines ecology and intelligence
fabric material	1. Light, soft and suitable for wear 2. Colorful patterns and designs can be achieved	1. Delfina Delettrez Designs unique jewelry using fabric materials 2. Ruth Tomlinson Designs that blend fabric and metal

paper material	1. Lightweight, environmentally friendly and easy to handle 2. Create unique texture and layering	1. Sarah Angold combines paper materials with metal to create unique jewelry designs 2. Ana Hagopian Jewelry designed using origami techniques

Source: Compiled and summarized by researchers

By investigating consumer feedback and preferences, we will evaluate the popularity of various design styles in the market to determine the most attractive and commercially viable design directions.

2.2 Market Trends and Consumer Preferences Survey

Researcher will conduct in-depth research into current trends in the jewelry market and consumer preferences. This includes surveys and analysis of jewelry consumer groups to understand their attitudes and expectations towards Ouroboros symbols and related designs (Zhao & Wang, 2019).

Through market research and data analysis, we will grasp consumer purchasing trends and market demands to provide market-oriented creativity and direction for the design.

2.3 Assessment and Recommendations for Commercial Potential

Based on the results of design styles and consumer surveys, will assess the commercial potential of Ouroboros-inspired jewelry pieces in the market.

Researcher will offer targeted recommendations and strategies, including positioning and pricing strategies, market promotion, and sales channel selection, to maximize the commercial value and market impact of the works.

Table 4 Average Preference Analysis of Different Contemporary Jewelry Style Types

Design Style	Number of Likes (Percentage)
Minimalist	287 (45.56%)
Tech	181 (28.73%)
Vintage	143 (22.70%)
Pop Art	82 (13.02%)
Cyberpunk	76 (12.06%)
Cubism	52 (8.25%)

Source: Researcher's Compilation

To calculate the average number of design styles liked per participant:

Total likes=287+181+143+82+76+52=821

Average=630821≈1.303

Based on this survey of 630 participants, the average number of design styles liked per participant is approximately 1.303. This indicates that most participants have preferences for multiple design styles, with Minimalist style being the most favored.

One of the key components of this study is the analysis of design styles and market value, aimed at assessing the potential impact and commercial value of Ouroboros-inspired jewelry pieces in the market.

Consumer surveys indicate a strong preference for jewelry designs that symbolize cycles, infinity, and vitality, reflecting significant consumer affection towards themes associated with the Ouroboros symbol. Jewelry made from sustainable materials also enjoys notable favorability, underscoring consumers' increasing demand for ethical purchases and environmentally-friendly products (Zuo, 2018).

The research findings indicate that Ouroboros-inspired jewelry designs hold significant commercial potential, particularly among younger consumer demographics. Consumers show strong affinity for jewelry designs with symbolic meaning, especially those that blend cultural depth with modern aesthetics (Li,2020). Market trends demonstrate a growing demand for jewelry made from sustainable materials, aligning well with the cultural symbolism often found in Ouroboros-inspired designs. The high engagement from younger consumers suggests important market opportunities in promoting and selling Ouroboros-inspired jewelry. These findings provide strategic direction and opportunities for design development, marketing initiatives, and market expansion.

3. Cultural Background of Hongshan Serpent Jade Bi-discs

Findings revealed insights into the cultural significance of the Hongshan serpent jade bi-discs in China. This archaeological context enriched the understanding of how ancient symbols like the Ouroboros have evolved and been interpreted over time.

3.1 The research demonstrates the impact of minimalist style in contemporary jewelry designs featuring the Ouroboros symbol, which has garnered substantial consumer attention. This signifies a preference among consumers for sleek and fashionable jewelry that carries symbolic depth, especially appealing to those interested in unique pieces blending traditional and modern aesthetics.

The researcher's contemporary jewelry design work is inspired by the designer's fieldwork on the snake and the Ouroboros symbol collected during the research and archaeological process of the Hongshan Cultural Site in Wuxi. Through Liu Meng's "Glazed Snake Exquisite Ball" and other related literature, the snake exquisite spherical ware is the first time that the highest specification of Yue State burial utensils has been discovered. The glazed glazed snake delicate ball is completely made of eight snakes head and tail bite, entwined into the hollow spherical artifact is completely different from other objects unearthed from the same tomb, it has a peculiar shape, exquisitely clear, colorful, this kind of shape of the artifact is the first archaeological discovery in our country so far, it is precious (Figure 1).

Figure 1 Coiled snake spherical device
Source: One of the top ten new archaeological discoveries in China in 2004 / Excavation report of the noble tomb of Yue Kingdom in Hongshan, Wuxi

In this study, we aim to explore the innovative application and unique expression of the Ouroboros symbol in contemporary jewelry design. We will design a series of creative and distinctive contemporary jewelry pieces inspired by the Ouroboros symbol, embodying concepts of cycles, infinity, and vitality represented by the symbol.

Firstly, we will explore application and representation of Ouroboros symbol in various types of jewelry. From necklaces and bracelets to rings and other jewelry categories, we will cleverly integrate elements of Ouroboros to showcase modern aesthetics and design trends.

Furthermore, we will conduct in-depth research on a variety of materials suitable for Ouroboros-inspired designs. In addition to traditional precious metals and gemstones, we will explore the use of modern synthetic materials and digital craftsmanship. The selection and application of these materials will infuse our creations with innovation and contemporary appeal.

Additionally, we will leverage advanced technologies such as 3D printing and CNC carving to innovate and realize our design concepts. These technologies not only enhance the efficiency of production process but also expand possibilities and expressions of our designs.

The designer combined the Ouroboros symbol with contemporary aesthetic concepts and launched a bracelet called "Modern Snake". The design abandons traditional forms and uses abstract lines and geometric patterns to interpret the image of ouroboros into a more concise and modern interpretation. By choosing different materials, such as white gold and diamonds, the design works show noble and fashionable qualities.

4. Role of 3D Printing in Jewelry Design

The study explored the transformative impact of 3D printing on jewelry creation. It highlighted the use of advanced printing techniques and materials to realize intricate and customizable designs inspired by the Ouroboros symbol.

Create a series of contemporary jewelry designs inspired by the Ouroboros. Describe in detail the philosophy, conception process, material selection and craftsmanship of each design (Guo,2020).

Table 5 Stages and steps of contemporary jewelry creation

Stage Step Description	Stage Step Description	Stage Step Description
Source of inspiration	Studying Ancient Symbols	Study and explore ancient symbols, such as the Ouroboros, to understand their cultural context and symbolic meaning.
	Looking for inspiration	Get inspired by the ancient symbol of ouroboros and explore the concepts and meanings it represents.
	Cultural interpretation	Analyze the interpretation and interpretation of the Ouroboros in different cultures, including its role in ancient art and mythology.
Extract elements	Symbolic characteristics	Extract features of the Ouroboros symbol, such as spiral shape, cyclic pattern with the tail biting the head, etc.
	Symbolic elements	Discover the meaning of ouroboros symbolism, such as the cycle of life, infinity and power, and transform it into design elements.
	Material selection	Choose suitable materials such as metals, gemstones or modern synthetic materials based on the properties and symbolic meaning of the Ouroboros.
Innovative design	Concept development	Combining the symbolism of ouroboros and extracted elements to develop innovative design concepts and styles.
	Digital craft	Using digital craftsmanship and modern technologies such as 3D modeling and printing, design concepts are transformed into jewelry prototypes.
	Aesthetic expression	Focusing on aesthetic expression, we create unique and modern jewelry pieces through the combination of lines, shapes and materials.

Source: researcher's own drawing

4.1 Sources of inspiration and design creation:

The designer draws inspiration from the Ouroboros symbol to create contemporary jewelry pieces with a modern aesthetic and uniqueness. These works not only convey the symbolic meaning of ouroboros, but also show the designer's innovative interpretation of traditional symbols, reflecting the organic integration of cultural symbols and design creation （Liu, Lv & Gao, 2020).

Table 6 Sources of inspiration and design creation

	Source of inspiration	**Extracted elements**	**Innovative design**
picture			
illustrate	The Ouroboros symbol is the designer's source of inspiration. It symbolizes the cycle and infinity of life. It is an ancient and symbolic pattern with a rich traditional background in different cultures. Designers drew inspiration from this and explored the possibility of integrating this ancient symbol into contemporary jewelry designs.	The designer extracted the cyclic image of ouroboros and the pattern of its tail biting its tail, as well as the concepts of life, infinity and cycle it represents (Shao, 2018). These elements are translated into forms and materials in contemporary jewelry design, giving the pieces a unique look and meaning.	The innovative design is reflected in the combination of the Ouroboros symbol with modern aesthetics. Through artistic expression and material selection, the designer creates unique and modern contemporary jewelry works. These works not only convey the symbolic meaning of ouroboros, but also demonstrate the designer's innovative interpretation of traditional symbols, reflecting the organic integration of cultural symbols and design creation.

Source: researcher’s selfie

4.2 Innovative display and design results:

Designed jewelry pieces inspired by ouroboros show innovation and uniqueness in appearance and form, expressing the symbolic meaning of ouroboros through clever design, attracting the attention of the audience and the market. These works are not only works of art but also vivid interpretations of cultural symbols (Hao, Zhao, 2012).

Table 7 Researcher Design Process Chart

Title of work	Features of work	Innovation display	Design results
Ouroboros Necklace	Inspired by the Ouroboros, the necklace represents the cycle symbol of Ouroboros and is made of bronze metal, symbolizing the cycle and infinity of life.	Through the form and material selection of the necklace, the symbolic meaning of the Ouroboros is cleverly expressed, showing a unique design style.	Successfully attracting market attention, the necklace became equally popular as a work of art and jewelry, highlighting the cultural significance of the Ouroboros symbol.

Source: researcher's selfie

4.3 Integration of culture and technology:

Innovative pieces inspired by the Ouroboros in contemporary jewelry design demonstrate the successful fusion of cultural symbols and modern technology. Designers use advanced production techniques and materials to give traditional symbols new forms of expression and vitality, bringing cutting-edge design concepts and practices to the jewelry industry.

These points highlight how designers have demonstrated unique artistic beauty and technical practice in the field of contemporary jewelry through the innovative application of the Ouroboros symbol, embodying the organic combination and innovative development of cultural symbols and modern design (He, 2017).

According to the research objectives, to explore the innovative design and application of the ouroboros symbolic element as a contemporary jewelry element, it is necessary to demonstrate the innovative design process and application scenarios in detail through hand-drawn drafts, renderings, design processes, production processes, and 3D printing processes.

Table 8 Researcher Design Process Chart

Design Process	Hand Drawn	Process Production	Rendering Design	Process 3D Printing	Process
picture			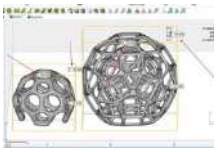	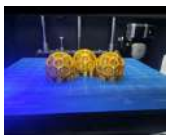	

Source: researcher's selfie

First of all, the designer conducted in-depth research on the symbolic meaning of ouroboros in different cultures during the creative process. By studying historical documents, artworks and semiotic results, designers can fully understand the cultural connotation and artistic significance of Ouroboros. These research results will be directly reflected in hand-drawn drafts and renderings, showing the specific expression and profound artistic connotation of the Ouroboros symbol in design.

Secondly, during the design process, the designer cleverly integrated the image of ouroboros into the shape of the jewelry. Designers can use modernist styles or technological elements to give Ouroboros new visual expression and creative interpretation. The hand-drawn drafts and renderings clearly demonstrate the designer's conception and design concepts in the conceptual stage, presenting an innovative aesthetic style and design direction.

Next, the production process is a key step in transforming the design concept into actual works. Designers choose the right materials and craftsmanship to carefully craft ouroboros jewelry. The exquisite craftsmanship and detail processing during the production process reflect the designer's respect and unique interpretation of the Ouroboros symbol, ensuring that the design concept is perfectly presented.

Finally, some designers may use advanced 3D printing technology for production. This modern technology brings new possibilities to jewelry design. Through the 3D printing process, designers were able to achieve complex geometric structures and details, accurately rendering the innovative design of the Ouroboros symbol. The use of this technology allows designers to achieve greater creative freedom in materials and forms, injecting new vitality and expression into contemporary jewelry design.

In summary, exploring the innovative design and application of the Ouroboros symbolic element as a contemporary jewelry element requires designers to comprehensively use cultural research, creative expression and modern technology to create deep and personalized Ouroboros jewelry works. This process not only demonstrates the flexible use of symbols in contemporary design, but also reflects the designer's exploration and attempt at cultural inheritance and innovation.

Discussions

The discussion reveals several key insights derived from the survey and research findings. Firstly, the survey results highlight a diverse range of design preferences among participants, with an average liking for approximately 1.303 design styles per participant. This suggests that consumers have varied tastes and appreciate multiple design approaches, with the Minimalist style emerging as the most favored.

Secondly, consumer surveys indicate a notable preference for jewelry designs that symbolize cycles, infinity, and vitality, reflecting a strong affinity towards themes associated with the Ouroboros symbol. This finding underscores the importance of incorporating meaningful symbolism into jewelry designs to resonate with consumer preferences.

Furthermore, the research emphasizes the significant commercial potential of Ouroboros-inspired jewelry, particularly among younger consumer demographics. The appeal of these designs lies in their blend of cultural depth and modern aesthetics, catering to consumers seeking jewelry with symbolic significance. Additionally, the growing demand for sustainable materials in jewelry aligns well with the ethical and environmentally-conscious aspects often associated with Ouroboros-inspired designs.

Overall, these findings provide valuable insights for design development and marketing strategies within the jewelry industry. Leveraging the cultural symbolism and consumer preferences identified in this research presents opportunities for strategic market expansion and the creation of compelling jewelry offerings that resonate with target audiences.

The researcher should demonstrate that the results of this research are consistent with existing theories or how they align with other people's research. For example, the preference for minimalist designs aligns with Heskett's (2018) theory on design and value creation, which emphasizes the importance of simplicity and functionality in contemporary design. Additionally, the affinity for symbolic jewelry resonates with Ren and Song's (2017) findings on the fusion of traditional and modern design elements. These references underscore the broader relevance and applicability of the research findings, situating them within established academic and practical frameworks.

Recommendations

1.Theoretical Suggestions

Combining traditional craftsmanship with digital technology has led to a new industry rooted in internet platforms utilizing 3D printing for cultural mementos. This offers an opportunity to establish strong connections with the online community, streamlining complex production processes into a single assembly line, and meeting diverse customer needs at reduced costs (Qiu, 2019). The use of 3D printing in contemporary jewelry design highlights its advantages, garnering widespread enthusiasm among designers and students alike (Heskett, 2018). As 3D printing technology continues to evolve, it is poised for significant growth in the jewelry design market.

Traditional design processes often result in mass production, limiting themes to market demands and popular aesthetics. However, advancements in productivity and technology, coupled with diverse materials, contribute to the varied and extensive array of contemporary designs favored by artists (Li & Liu, 2019). Contemporary design emphasizes creativity and conceptual messages, integrating traditional craftsmanship with modern

techniques to promote traditional ethnic cultures and enhance enthusiasm for traditional craftsmanship.

2. Policy Suggestions

Traditional craftsmanship, representing unique cultural facets, is increasingly studied and appreciated. Traditional themes, such as minority wood carvings and tribal totem art, provide rich source material for contemporary design (Pan, 2017). Connecting traditional craftsmanship with modern design fosters cultural exchanges and unveils unique artistic effects (Ren & Song, 2017). Contemporary jewelry design, infused with cultural characteristics, combines aesthetic value with practical functionality, establishing personalized brand images (Zhang, 2020). Traditional craftsmanship, especially intangible cultural heritage, continues to inspire innovative jewelry designs incorporating symbols like the Ouroboros.

Cloisonné craftsmanship, a representative traditional Chinese craft, faces significant impact from contemporary design concepts. To thrive, it must adapt to modern aesthetics, blending traditional techniques with contemporary materials (Wen, 2019). Reforms in cloisonné craftsmanship should focus on meeting contemporary aesthetic needs while preserving its unique beauty (Zhang & Xia, 2016). Integrating materials like wood and metal can reflect spatial layers and enhance cloisonné design works (Wu & Li, 2018).

3. Practical Suggestions

With the advancement of modern technology, particularly 3D printing, there are exciting opportunities for creating unique contemporary jewelry pieces inspired by the Ouroboros symbol. Since the mid-1990s, 3D printing has revolutionized rapid prototyping, enabling designers to experience the joy of hands-on creation (Mao, 2019). The ongoing development of 3D printing technology promises significant advancements in creative cultural design.

Digital technology offers new possibilities for contemporary jewelry design, allowing for the creation of visually striking pieces with cultural significance. The interplay between digital technology and jewelry design transforms conceptual ideas into tangible entities, reflecting the creators' skills and perspectives. This integration enhances the emotional depth and expressive potential of jewelry artifacts, showcasing the intersection of tradition and modernity (Zuo, 2020).

jewelry design offers a pathway to innovation. By drawing inspiration from ancient symbols and applying modern technologies like 3D printing, designers can create jewelry pieces that resonate with historical depth and cultural significance, contributing to the evolving landscape of contemporary design.

4. Conclusion

Contemporary jewelry design draws inspiration from ancient symbols to create innovative pieces that resonate with modern audiences. The Ouroboros, symbolizing life cycles and renewal, continues to fascinate designers. This study explores its cultural significance and applications in modern jewelry, highlighting how traditional craftsmanship and digital technology can create captivating pieces that bridge the past with the present. The research aims to inspire designers to integrate meaningful symbols into their work, enhancing both aesthetic and commercial appeal.

Acknowledgement

Researcher would like to express her sincere to the thesis advisor, Asst. Prof. Dr. Chanoknart Mayusoh for her invaluable help and constant encouragement throughout the course of this research. In addition, the researcher has to give thanks to all lecturers for their assistance: Asst. Prof. Dr. Akapong Inkuer and Asst. Prof. Dr. Pisit Puntien. At the same time, the researcher gratefully thanks to everyone who give great supports. Finally, the researcher would like to express her gratitude to the Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University for supporting in every aspect.

References

Chen, M. Y. (2017). *Research on furniture design based on material emotional perception (Doctoral dissertation).* Central South University of Forestry and Technology.

Gong, P. (2019). *Art jewelry design works*. Art Research.

Gu, X. Q., & Guo, Y. (2020). *Aesthetic exploration of composite materials in contemporary jewelry design.* Chinese Gems and Jade.

Guo, T. M. (2020). *Application of modern technology in contemporary art creation*. Media Today.

Hao, Y. H., & Zhao, F. Q. (2012). *On the origin and variation of design morphology*. Tractor and Agricultural Transporter.

He, W. M. (2017). *Practice and exploration of perception related to design morphology*. Design, 15.

Heskett, J. (2018). *Design and value creation*. Jiangsu Phoenix Fine Arts Publishing House.

Li, J. (2020). *Artistic expression and design application of material and form transformation*. Design.

Li, T. T., & Liu, K. Y. (2019). *Traditional cultural expression under contemporary design language forms.* Design.

Liu, Y., Lv, S. Y., & Gao, H. Z. (2020). *Cognitive geometry of product form design*. Contemporary Educational Practice and Teaching Research.

Mao, L. H. (2019). R*esearch on application of composite materials in contemporary art jewelry design.* Changjiang Series.

Pan, X. L. (2017). *Digital technology and its application in contemporary jewelry design*. Modern Design.

Qiu, S. (2019). *The evolution of symbolic elements in jewelry design*. Art and Design Review.

Ren, C. Y., & Song, Q. C. (2017). *The role of cultural symbols in modern design*. Design Journal.

Ruan, X. J., Guan, X. S., & Xi, F. (2015). *3D printing technology and its impact on jewelry design.* Technology and Innovation.

Shao, Y. B. (2018). *Symbolism in contemporary jewelry design*. Creative Arts.

Wen, Y. (2019). *A study on the integration of traditional elements into modern jewelry design*. Journal of Fine Arts.

Wu, C. Y., & Zuo, J. (2020). *The influence of digital craft on contemporary jewelry design*. Art Research.

Zuo, J. (2020). *Cultural heritage and innovation in modern jewelry design*. Heritage and Development.

กลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

The Surveillance Operation Strategy in accordance withThe Policy on Prevention and Resolution of Illegal Narcotic Problems in Aranyapathet District, SaKaeo

สุรชัย มูลสาร,
ภาสกร ดอกจันทร์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Surachai Mulsan,
Phasakorn Dokchan and Kampanart Wongwatthanaphong
Pibulsongkram Rajabhat University,Thailand
Corresponding Author, Email :surachai@uservicesthailand.com

****

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการเฝ้าระวังฯ การศึกษาปัจจัยที่มีต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันฯ และ 3. เสนอกลยุทธ์ในการปฏิบัติการเฝ้าระวังฯ ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ได้จำนวนกลุ่มอย่างทั้งสิ้น 375 คน และเพิ่มอีก 25 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ในการวิจัยในเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม และเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติการเฝ้าระวังฯ ในสามอันดับแรก คือ ด้านมาตรการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ด้านมาตรการเฝ้าระวังในครัวเรือน และด้านมาตรการชุมชน ความคิดเห็นระดับปานกลาง 2) ปัจจัยการจัดการแบบมีส่วนร่วม ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน มีความสัมพันธ์กันกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) กลยุทธ์ในการปฏิบัติการเฝ้าระวังฯ สรุปว่า ชุมชนควรยกระดับความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับครอบครัวไปสู่ระดับชุมชนและสังคม รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการตรวจตราและคุมเข้มพื้นที่ในชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ และควรร่วมกันจัดทำแผนในการจัดอบรมเพื่อรณรงค์สร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการปัญหายาเสพติดให้แก่ประชาชน และร่วมกันจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ

* วันที่รับบทความ : 13 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 16 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 17 กันยายน 2567
Received: August 13 2024; Revised: September 16 2024; Accepted: September 17 2024

คำสำคัญ: การปฏิบัติการเฝ้าระวัง; นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด; การจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

Abstract

The Surveillance Operation Strategy in accordance with The Policy on Prevention and Resolution of illegal Narcotic Problems in Aranyapathet District, Sakaeg AbstractThis study aimed to study the level of surveillance operation, study the factors affecting the strategy of surveillance operation according to the prevention policy, and 3. propose a strategy for surveillance operation in Aranyaprathet District, Sa Kaeo Province. It was a quantitative and qualitative research. The sample group used the method of determining the sample group size by opening the sample group table of Krejcie, & Morgan (1970). The total number of groups was 375 people and an additional 25 people, totaling 400 people. The quantitative research instrument was a questionnaire and the qualitative research instrument was an in-depth interview.

The research results found that 1) The top three levels of surveillance operations, namely drug addiction treatment measures, household surveillance measures, and community measures, had moderate opinions. 2) Participatory management factors, external factors, and internal factors were significantly related to surveillance operations strategies at a statistical level of 0.05. 3) The strategies for surveillance operations concluded that communities should enhance their strength in preventing and solving drug problems from the family level to the community and society levels, including those involved in strictly monitoring and controlling areas in the community that are at risk of drug spreading. They should use modern technology and jointly develop a training plan to campaign to raise awareness about drug problem management for the public and jointly organize various recreational activities.

Keywords: Surveillance operations; Drug prevention and solution policy; Community participatory management

บทนำ

ปัญหายาเสพติดถือเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคม และความสงบสุขของประชาชน รวมถึงเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย เป้าหมายในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ต่าง ๆ โดยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชน*หรือ*ผู้นำชุมชนที่มีจิตอาสาในการช่วยเฝ้าระวัง (ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตบางกอกใหญ่, 2564 : 1) โดยแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ อาทิเช่น การใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายโดยการจัดทำแผนกลยุทธ์ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การจัดกิจกรรมการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนา โดยใช้แผน และกิจกรรมการจัดการปัญหายาเสพติดที่หลากหลาย โดยต้อง

คำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนนั้น ๆ ด้วย (อิสรภาพ มาเรือน และคณะ, 2559: 116) รวมถึงการกำหนดรูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งมีการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน การร่วมกันค้นหา และทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน และการพัฒนาการดำเนินงานในการใช้ศักยภาพ ของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสร้างการรับรู้ให้คนในชุมชนรู้ถึงสถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมถึงผลกระทบที่คนในชุมชนจะได้รับทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สิน ครอบครัว เครือญาติ ชุมชนและสังคม ซึ่งจะส่งผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเกิดขึ้นได้ (พระสุทัศน์ พันธุ์ศุภผล, 2558: 1)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดที่พบในปัจจุบัน คือ การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่อยู่ติดกับแนวชายแดนอย่างเช่น จังหวัดสระแก้ว ที่มีการแพร่ระบาดยาเสพติดประเภทยาบ้า และยาไอซ์ โดยในพื้นที่ได้มีการตั้งจุดตรวจจุดสกัดในพื้นที่หมู่บ้านชายแดน มีการเดินลาดตระเวนร่วมกับหน่วยทหารพราน และเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ตามหมู่บ้านตามแนวชายแดนและพื้นที่โซนใน เพื่อค้นหาสิ่งผิดกฎหมาย ยาเสพติด และการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดสระแก้ว, อ้างใน หนังสือพิมพ์บ้านเมืองออนไลน์, 2565: 1) นอกจากนั้นยังต้องมีแนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่*ต้นทาง* คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อยุติบทบาทของแหล่งผลิตภายนอกประเทศ ในส่วนของกลางทาง คือ การป้องกันยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรม การปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มแต่ละบุคคล และปลายทาง คือ การดูแลผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ให้เข้าถึงการบำบัดรักษา การใช้มาตรการทางเลือก รวมถึงการติดตามและให้โอกาสและการยอมรับจากสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิต การมุ่งเน้นให้ทุคนทุกกลุ่มเป้าหมายปลอดภัยจากยาเสพติด และการแก้ไขปัญหาตามบริบทของพื้นที่ โดยการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่มีบริบทของสถานการณ์ที่มีความแตกต่างกัน การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคีที่เกี่ยวข้อง และการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยยึดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2564 : 9) ซึ่งจากสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษา กลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงยุทธ์ในการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่จะสามารถนำไปใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการป้องกัน ควบคุมและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ และใช้เป็นแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบาย

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยภาคประชาชน ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

3. เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี ระหว่างระเบียบวิธีวิจัยวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชากร ได้แก่ ประชาชน ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำนวนประชากร 16,940 คน (กระทรวงมหาดไทย, 2565) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การเปิดตารางกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) เลือกดูที่จำนวนประชากร 15,000 คน ได้จำนวนกลุ่มอย่างทั้งสิ้น 375 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดของข้อมูล จึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอีก 25 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 400 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน และประชาชน ในเขตอำเภอ อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แบ่งได้ 3กลุ่มหลัก ดังนี้

1) ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน จำนวน 10 คน 2) ผู้บริหาร/ครูสถานศึกษา (ระดับชั้นมัธยมศึกษา) จำนวน 10 คน และ 3) ประชาชน(ผู้นำศาสนา) จำนวน 5 คน โดยกำหนดเครื่องมือที่ศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง ซึ่งใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งสิ้น 25 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

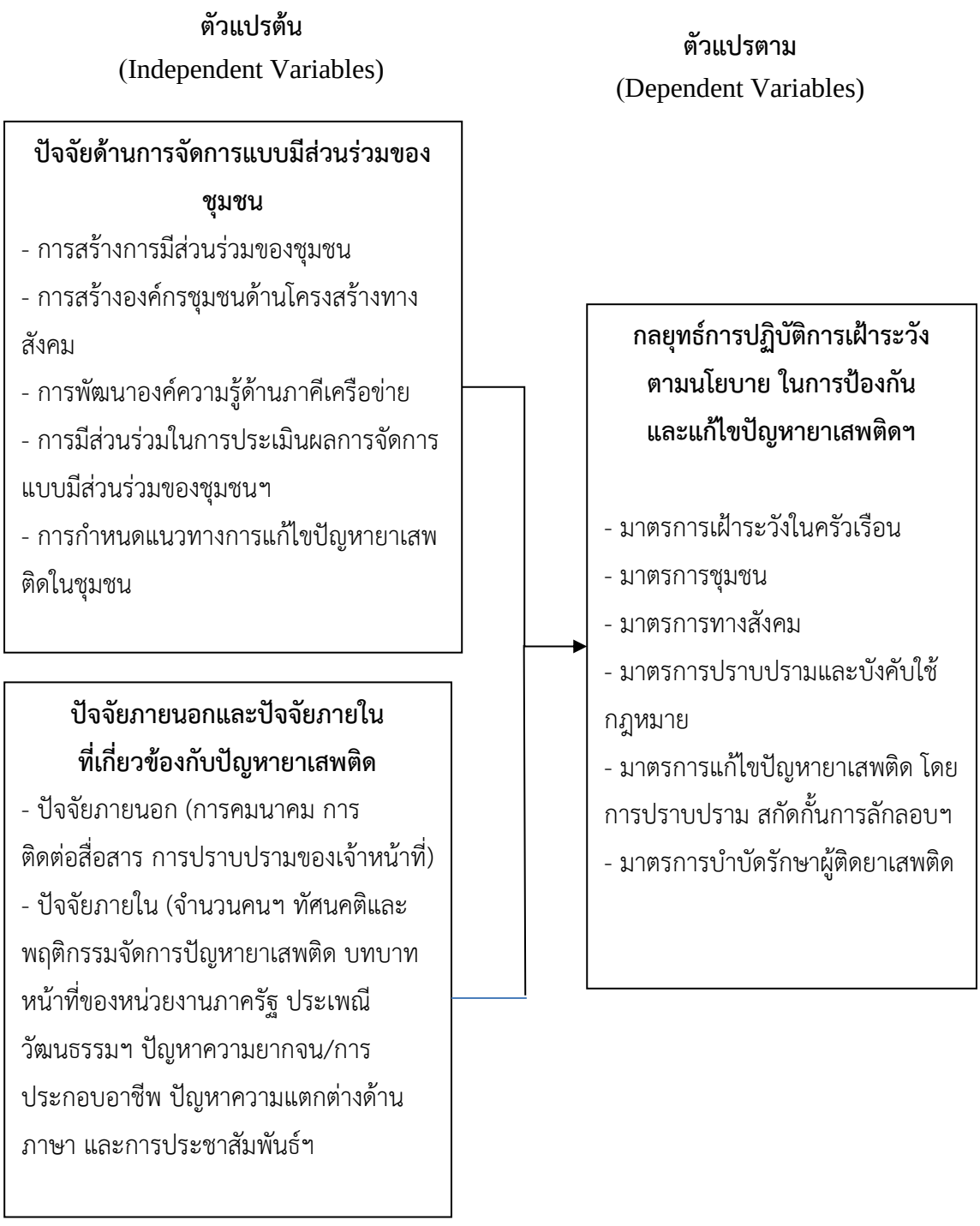

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยรวม และทุกด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง อันดับแรก ด้านมาตรการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด รองลงมา ด้านมาตรการเฝ้าระวังในครัวเรือน ด้านมาตรการชุมชน ด้านมาตรการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย ด้านมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการปราบปราม สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตั้งแต่พื้นที่ชายแดน และอันดับสุดท้าย ด้านมาตรการทางสังคม ตามลำดับ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2.เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีดังนี้

ตารางที่ 1 การจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ต่างกัน ส่งผลต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Tolerance	VIF
	B	Std. Error	Beta				
ค่าคงที่	1.185	.087		13.560*	.000		
ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมฯ (X_1)	.026	.043	.034	.599	.549	.373	2.680
ด้านการสร้างองค์กรชุมชนฯ (X_2)	.262	.060	.331	4.356*	.000	.206	4.848
ด้านพัฒนาองค์ความรู้ฯ (X3)	.097	.069	.116	1.413	.158	.177	5.654
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลฯ (X_4)	.036	.063	.044	.567	.571	.194	5.155

ด้านการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาฯ (X_5)	.217	.061	.258	3.547*	.000	.224	4.455
R							
R Square	.729						
Adjusted R Square	.531						
Durbin-Watson	.525						
F-ratio	1.791						
	89.323	(.000*)					

* p< 0.05

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า การจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กันกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.10 โดยการจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการสร้างองค์กรชุมชนด้านโครงสร้างทางสังคม และด้านการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มีอิทธิพลกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ที่ต่างกัน ส่งผลต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Tolerance	VIF
	B	Std. Error	Beta				
ค่าคงที่	.484	.069		6.982*	.000		
ปัจจัยภายนอก (X_1)	.259	.041	.271	6.322*	.000	.309	3.236
ปัจจัยภายใน (X_2)	.590	.039	.641	14.961*	.000	.309	3.236
R							
R Square	.880						
Adjusted R Square	.774						
Durbin-Watson	.773						
F-ratio	1.939						
	681.347	(.00.*)					

* p< 0.05

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน มีความสัมพันธ์กันกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในระดับค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 77.30 โดยปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก มีอิทธิพลกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 3. เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์โดยสามารถสรุปเป็นแนวทางในการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

1. ควรกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเชิงรุกโดยร่วมมือกันระหว่างประเทศ ซึ่งต้องมีการกำหนดแนวทางการป้องกันเชิงรุกโดยทำอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

2. ควรเพิ่มมาตรการทางกฎหมายลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้รุนแรงขึ้น ทั้งนี้ผู้บังคับใช้กฎหมาย และผู้ปราบปรามจับกุมควรดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดจริงจัง

3. ควรมีหน่วยงานหรือทีมงานประจำชุมชน ในการตรวจสอบและปราบปรามยาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่องและจริงจังให้มากขึ้น เช่น การจัดตั้งทีมงานหรือกลุ่มองค์กรอิสระ NGO หรือมูลนิธิต่าง ๆ เข้าตรวจตราและคุมเข้มพื้นที่ในชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่จะเข้ามาในชุมชนและคนในชุมชน โดยต้องเป็นการทำงานเชิงรุก หรือการจัดเจ้าหน้าที่เฉพาะกิจเป็นสายลับเข้าไปสืบในพื้นที่ชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำผิดเรื่องยาเสพติด

4. ผู้ที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือจัดทำแผนตรวจตราตามรอยตะเข็บชายแดน และควรเข้มงวดมาตรการป้องกันปราบปราบยาเสพติด

5. ภาครัฐควรจัดทำแผนประเมินการพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยการให้รางวัลกับชุมชนที่ได้รับการตรวจประเมินการพัฒนาและป้องกันปัญหายาเสพติดที่ได้เกณฑ์ที่สูง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรร่วมกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหายาเสพติด

6. ประชาชนในชุมชนควรร่วมมือในการแจ้งเบาะแส หากทราบถึงผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดควรแจ้งเบาะแสไปที่เจ้าหน้าที่ปราบปรามทันที ทั้งนี้ควรให้รางวัลกับผู้แจ้งเบาะแสด้วย

7. ผู้นำชุมชนควรจัดทำแผนการสุ่มตรวจผู้ติดยาเสพติด หรือการค้นหาผู้ติดยาเสพติดในชุมชนเพื่อนำไปเข้าบำบัดรักษา โดยดูแลอย่างครบวงจร หากผู้ที่ได้รับการบำบัดจนหายแล้ว ควรมีการติดตามผลภายหลังจากบำบัดรักษาจนหายได้ นำมาฝึกอาชีพ สามารถสร้างรายได้ และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไปได้

8. ภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจ และรู้บทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น การจัดอบรมให้ความรู้และบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับประชาชน

9. ผู้นำชุมชนควรให้ความสำคัญในการจัดประชาสัมพันธ์โทษภัยยาเสพติดภายในชุมชน เช่น การจัดนิทรรศการรณรงค์การต่อต้านยาเสพติดภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงโทษและไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

10. ชุมชนควรจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬาในชุมชน และระหว่างชุมชน เพื่อให้ประชาชนหันมาใส่ใจการออกกำลังกาย และให้เยาวชนในชุมชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

11. ครอบครัวต้องใส่ใจดูแลบุตรหลาน และคนในครอบครัวไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากการศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยรวม และทุกด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง อันดับแรก ด้านมาตรการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด รองลงมา ด้านมาตรการเฝ้าระวังในครัวเรือน ด้านมาตรการชุมชน ด้านมาตรการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย ด้านมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการปราบปราม สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตั้งแต่พื้นที่ชายแดน และอันดับสุดท้าย ด้านมาตรการทางสังคม ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าระดับการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภอ อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ยังมีไม่มากนัก ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณากับงานวิจัยของ สังคม ศุภรัตนกุล และพัชราภรณ์ ไชยศรี พบว่า ระดับการเฝ้าระวังเตือนภัยทางสังคมจากยาเสพติด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงเห็นว่า อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ควรต้องพัฒนาการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มากขึ้น ซึ่งความร่วมมือของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่จะทำให้การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในพื้นที่จะดีขึ้นมาก ดังที่ พระสุทัศน์ พันธุ์ศุภผล (2558) พบว่า การดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน การร่วมกันค้นหา และทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน รวมไปถึงการใช้ศักยภาพของทุกภาคส่วน ได้แก่ การสนับสนุนการปฏิบัติงานของทุกภาคส่วน การมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ว่าจะเป็น ครอบครัว เครือญาติ ชุมชนและสังคม ซึ่งจะส่งผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเกิดขึ้นได้ และเกิดผลอย่างยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับ และงานวิจัยของ สมจิต ยาใจ (2564) ได้เสนอแนะว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชนควรนำรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้ชุมชน ปลอดภัยจากยาเสพติด และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เมื่อพิจารณาจากความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น เห็นว่ายังมีข้อมูลตรงกับผลสัมภาษณ์ของผู้วิจัย โดยผลการศึกษา พบว่า แนวทางการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยประชาชนในชุมชนควรร่วมมือในการแจ้งเบาะแส หากทราบถึงผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดควรแจ้งเบาะแสไปที่เจ้าหน้าที่ปราบปรามทันที ทั้งนี้ควรให้รางวัลกับผู้แจ้งเบาะแสด้วย ผู้นำชุมชนควรจัดทำแผนการสุ่มตรวจผู้ติดยาเสพติด หรือการค้นหาผู้ติดยาเสพติดในชุมชนเพื่อนำไปเข้าบำบัดรักษา โดยดูแลอย่างครบวงจร หากผู้ที่ได้รับการบำบัดจนหายแล้ว ควรมีการติดตามผลภายหลังจากบำบัดรักษาจนหายได้ นำมาฝึกอาชีพ สามารถสร้างรายได้ และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไปได้ นอกจากนั้นภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจ และรู้บทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น การจัดอบรมให้ความรู้และบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับประชาชน รวมถึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การให้ครอบครัวดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ดังที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) กระทรวงยุติธรรม (2565) และกระทรวงยุติธรรม (2564) อธิบายว่า การส่งเสริมบทบาทของสถาบันครอบครัวให้เป็นกลไกสำคัญในการป้องกันสมาชิกให้ปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด ดังนั้นสรุปได้ว่า อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำเป็นต้องสร้างกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มากขึ้น โดยสิ่งสำคัญคือความร่วมมือของประชาชนในอำเภออรัญประเทศ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการรับรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว เครือญาติ ชุมชนและสังคม รวมไปถึงศักยภาพความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน ในการร่วมกันค้นหา และทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้น โดยการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน เพื่อช่วยในการยกระดับในการสร้างกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วให้มากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว โดยอภิปรายผลในสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กันกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในระดับปานกลาง โดยการจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามลำดับดังนี้ ด้านการสร้างองค์กรชุมชนด้านโครงสร้างทางสังคม และด้านการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มีอิทธิพลกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าผลการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยดังนี้ งานวิจัยของ สมจิต ยาใจ (2564) เสนอแนะว่า ควรศึกษาถึงการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพ

ติดกับการมีส่วนร่วมของชุมชน งานวิจัยของ เอกรัตน์ หามนตรี (2561) พบว่า โครงสร้างทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น องค์กรภายในชุมชน มีผลต่อการความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด ทั้งนี้แนวทางในการดำเนินงานของชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดต้องอาศัยหลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมคิดตัดสินใจร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล งานวิจัยของ ระพีพันธ์ โพนทอง; พรนภา เตียสุธิกุล และ ภิศักดิ์ กัลยาณมิตร (2559) พบว่า ความร่วมมือจากประชาชน ความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน ภาวะผู้นำ และมีวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่ และงานวิจัยของ พระสุทัศน์ พันธุ์ศุภผล (2558) พบว่า การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน เพื่อสามารถใช้ศักยภาพของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพความยั่งยืน จะเกิดขึ้นได้โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน จากการศึกษาข้างต้นจึงเห็นได้ว่า การจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กันกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนั้นอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จึงจำเป็นต้องเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นที่การสร้างองค์กรชุมชนด้านโครงสร้างทางสังคม โดยให้ชุมชนมีการวางแผนการดำเนินงาน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้การแก้ไขปัญหายาเสพติดในเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน ผู้นำชุมชน ควรร่วมกับฝ่ายปกครองตรวจหาสารเสพติดในชุมชน เป้าหมาย มีการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดส่งต่อเข้ารับการรักษา และในชุมชนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นผู้นำที่มีความน่าเคารพ และน่าเชื่อถือ เข้ามาบริหารงานป้องกันปัญหายาเสพติดของชุมชน และด้านการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยชุมชนมีการส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันแจ้งข่าวเมื่อพบปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดภายในชุมชน ในชุมชนมีการให้ความสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับครอบครัวไปสู่ระดับชุมชน และสังคม และในชุมชนมีการจัดอบรมเพื่อรณรงค์สร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการปัญหายาเสพติดให้แก่ประชาชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน มีความสัมพันธ์กันกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในระดับค่อนข้างสูง โดยอภิปรายสมมติฐานข้อที่ 2 ได้ 2 ข้อย่อย ดังนี้

1) ปัจจัยภายนอก มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วในระดับค่อนข้างสูง ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ ด้านการคมนาคม และด้านการติดต่อสื่อสาร มีอิทธิพลกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัด

สระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าผลการทดสอบสมมติฐานนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิสรภาพ มาเรือน และคณะ (2559) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามของเจ้าหน้าที่ เช่น การตั้งจุดตรวจเวรยามกลางคืนและลาดตระเวนในชุมชน และการประชาสัมพันธ์ เช่น การจัดทำป้ายคำขวัญรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติดนำไปติดทุกหมู่บ้านและที่สาธารณะ เพื่อเป็นการให้ความรู้และกระตุ้นจิตสำนึกในการรณรงค์แก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และงานวิจัยของ สังคม ศุภรัตนกุล และ พัชราภรณ์ไชยศรี (2564) พบว่า การเฝ้าระวังภัยยาเสพติดของเจ้าหน้าที่กับกรรมการชุมชนที่มีการเฝ้าระวังสังเกตร่วมกัน โดยมีการประสานหน่วยงานป้องกันปราบปรามยาเสพติดลงพื้นที่ โดยเพิ่มความเข้มในการสกัดเส้นทางเดินของยาเสพติด การประสานตำรวจต่างถิ่นมาปฏิบัติงานปราบปราม และการออกตรวจและเฝ้าระวังพื้นที่ ดังนั้นการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตั้งด่านตรวจค้นยาเสพติด บริเวณชายแดน เขตรอยต่อกับพื้นที่เขตอำเภออรัญประเทศ อย่างจริง การปฏิบัติงานปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่มีการทำอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีการตรวจลาดตระเวนยาเสพติดไม่ให้เข้ามาในพื้นที่ชุมชนอย่างจริงจัง ด้านการคมนาคม โดยการตั้งจุดผ่านแดน และจุดเสี่ยงของการลำเลียงยาเสพติดในพื้นที่เขตอำเภออรัญประเทศ ซึ่งต้องทำการตรวจสอบอย่างจริงจัง การตรวจเข้มเส้นทางการลำเลียงยาเสพติดในพื้นที่เขตอำเภออรัญประเทศ เพื่อไม่ให้ยาเสพติดทะลักเข้ามาในประเทศไทยง่ายเกินไป และการตรวจตราเฝ้าระวังถนนหรือการเดินทางในชุมชนเป็นจุดเสี่ยงของการขนส่งยาเสพติดให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น และด้านการติดต่อสื่อสารโดยสังเกตและคอยปราบปรามผู้ลักลอบค้ายาเสพติดที่มักจะติดต่อผ่านหลายช่องทาง ทั้งตัวบุคคล โทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต เพื่อตัดวงจรไม่ให้เกิดแหล่งผลิตยาเสพติด และการปิดกั้นช่องทางที่ทำให้ยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะทำให้เกิดการพัฒนากลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วได้มากยิ่งขึ้น

2) ปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วในระดับค่อนข้างสูง ตามลำดับดังนี้ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการปัญหายาเสพติด ทัศนคติและพฤติกรรมในการจัดการปัญหายาเสพติด ปัญหาความแตกต่างด้านต่าง ๆ จำนวนคนในแต่ละครอบครัว และบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ มีอิทธิพลกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าผลการทดสอบสมมติฐานนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิสรภาพ มาเรือน และคณะ (2559) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และงานวิจัยของ สังคม ศุภรัตนกุล และ พัชราภรณ์ไชยศรี (2564) พบว่า ความเข้าใจและรับรู้ปัญหา

ยาเสพติด หลักสูตรในการอบรมต่อต้านยาเสพติด การประชาสัมพันธ์ให้มีการแจ้งเบาะแส การเฝ้าระวังเตือนภัยทางสังคมจากยาเสพติดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเสี่ยงด้านยาเสพติด งานวิจัยของ เอกรัตน์ หามนตรี (2561) พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติด ได้แก่ เครือข่ายชุมชนยาเสพติด องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และงานวิจัยของ ระพีพันธ์ โพนทอง; พรนภา เตียสุธิกุล และภิศักดิ์ กัลยาณมิตร (2559) พบว่า ปัจจัยนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด วัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน การบริหารองค์การ ได้แก่ ขั้นตอนในการดำเนินงาน ภาวะผู้นำ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ การสื่อสาร และแรงจูงใจ และความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน และประชาชน มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังนั้น อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการปัญหายาเสพติดภายในชุมชนบ่อย ๆ การส่งเสริมความรู้ความแตกต่างด้านภาษาของคนในชุมชน และเขตรอยต่อพื้นที่ชายแดน การดูแลช่วยเหลือครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวหลายคน และการแสดงบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่เขตอำเภออรัญประเทศ ด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะปราบปรามเพื่อลดปัญหายาเสพติดในพื้นที่ให้น้อยลง ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะทำให้เกิดการพัฒนากลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.2 ผู้นำชุมชน ควรร่วมกับฝ่ายปกครองตรวจหาสารเสพติดในชุมชน ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย มีการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดส่งต่อเข้ารับการรักษา โดยการจัดทำแผนการสุ่มตรวจผู้ติดยาเสพติด หรือการค้นหาผู้ติดยาเสพติดในชุมชนเพื่อนำไปเข้าบำบัดรักษา โดยดูแลอย่างครบวงจร

1.3 ชุมชนควรแต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นผู้นำที่มีความน่าเคารพ และน่าเชื่อถือ เข้ามาบริหารงานป้องกันปัญหายาเสพติดของชุมชน เช่น การจัดตั้งทีมงานหรือกลุ่มองค์กรอิสระ NGO หรือมูลนิธิต่าง ๆ เข้าตรวจตราและคุมเข้มพื้นที่ในชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่จะเข้ามาในชุมชนและคนในชุมชน โดยต้องเป็นการทำงานเชิงรุก

1.4 ควรกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยชุมชนมีการส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันแจ้งข่าวเมื่อพบปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดภายในชุมชน โดยการพิจารณาให้รางวัลกับผู้แจ้งเบาะแสด้วย

1.5 ควรกำหนดแผนในการจัดอบรมเพื่อรณรงค์สร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการปัญหายาเสพติดให้แก่ประชาชนที่อยู่ในชุมชนต่าง ๆ ในอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

1.6 ควรกำหนดกลยุทธ์ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับทุกครอบครัวในชุมชน รวมทั้งการดูแลช่วยเหลือครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวหลายคนอย่างยั่งยืน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

2.1 ควรกำหนดแผนนโยบายการปฏิบัติงานปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดรูปแบบการปฏิบัติงานปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

2.2 ควรวิเคราะห์เส้นทางความเสี่ยงในการลำเลียงยาเสพติด เพื่อนำไปใช้เป็นแผนการตรวจลาดตระเวนของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเป้าหมายการตรวจลาดตระเวน การตรวจเข้มเส้นทางการลำเลียงยาเสพติดในพื้นที่เขตอำเภออรัญประเทศ

2.3 ควรปรับแผนกลยุทธ์ในการตั้งจุดผ่านแดน และจุดเสี่ยงของการลำเลียงยาเสพติดในพื้นที่เขตอำเภออรัญประเทศ ซึ่งต้องทำการตรวจสอบอย่างจริงจัง เช่น การจัดทำแผนตรวจตราตามรอยตะเข็บชายแดน และควรเข้มงวดมาตรการป้องกันปราบปราบยาเสพติด

2.4 ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการตรวจตรา สังเกตและคอยปราบปรามผู้ลักลอบค้ายาเสพติดที่มักจะติดต่อผ่านหลายช่องทาง ทั้งตัวบุคคล โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต

2.5 ควรจัดทำแผนในการเฝ้าระวังถนนหรือการเดินทางในชุมชนเป็นจุดเสี่ยงของการขนส่งยาเสพติดให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเชิงพื้นที่

3.1 ประชาชนที่อาศัยในชุมชน โดยเฉพาะติดกับแนวเขตชายแดน ต้องเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มากยิ่งขึ้น

3.2 ประชาชนที่อาศัยในชุมชน ควรร่วมกันสร้างองค์กรชุมชนด้านโครงสร้างทางสังคม เพื่อวางแผนการดำเนินงาน และพัฒนาการเรียนรู้แก้ไขปัญหายาเสพติดในเครือข่ายการเรียนรู้ชุมชน

3.3 ควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการปัญหายาเสพติดของคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

3.4 ทุกครอบครัวในชุมชน ควรยกระดับความเข้มแข็งของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับครอบครัวไปสู่ระดับชุมชน และสังคม

3.5 ทุกชุมชนควรร่วมมือกันด้วยแนวทางที่หลากหลายที่จะช่วยกันตัดวงจรไม่ให้เกิดแหล่งผลิตยาเสพติด และการปิดกั้นช่องทางที่ทำให้ยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่

3.6 ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ติดกับแนวชายแดนต้องมีความรู้ความเข้าใจในความแตกต่าง เพื่อลดปัญหาในการสื่อสาร และเป็นแนวทางหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือได้ง่ายยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาข้อมูลในลักษณะของประชาพิจารณ์ เกี่ยวกับ “ความคิดเห็นในการเพิ่มบทลงโทษกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งผู้เสพยาเสพติด ผู้ค้า ผู้ผลิต” เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากการประชาพิจารณ์ ตามความเห็นของประชาชนทั่วประเทศ เพื่อนำข้อไปเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเสนอเพิ่มข้อกำหนดบทลงโทษตามกฎหมาย เพื่อให้ปัญหายาเสพติดในประเทศลดลงได้อีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2565). ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ตั้งและเปลี่ยนแปลงเขตตำบลในท้องที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: https://ratchakitcha. soc. go.th.

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. (2564). แผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ศอ.ปส. ตชด.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.bpp.go.th/ documents/2564/25640126_01.pdf.

ธงชัย สิงอุดม และ พระมหาสมศักดิ์ สติสมฺปนฺโน. (2564). การป้องกัน และเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดตามแนวชายแดน ของชุมชนในจังหวัดเลย. งานวิจัยของคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัยสงฆ์เลย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์.* 10 (1), 137 – 148.

ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตบางกอกใหญ่. (2564). โครงการอาสาสมัครกรุงเทพมหานครเฝ้าระวังภัยและยาเสพติด ปีงบประมาณ 2564. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER9/DRAWER041/GENERAL/DATA0002/00002021. PDF.

พระสุทัศน์ พันธุ์ศุภผล. (2558). *รูปแบบการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดชลบุรี.* ดุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

ระพีพันธ์ โพนทอง, พรนภา เตียสุธิกุล และ ภิศักดิ์ กัลยาณมิตร. (2559). *ผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี.* รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.

สมจิต ยาใจ. (2564). รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จังหวัดจันทบุรี. นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี.* 32 (1), 224 -236.

สังคม ศุภรัตนกุล และ พัชราภรณ์ไชยศรี. (2564). การเฝ้าระวังเตือนภัยทางสังคมจากยาเสพติดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยง ของวัยรุ่น ในพื้นที่การแพร่ระบาดที่ควรเฝ้าระวัง จังหวัดอุดรธานี. งานวิจัยคณาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. *วารสารช่อพะยอม.* 32 (2), 60 – 78.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม (2564). *แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565.* กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม.สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) กระทรวง

ยุติธรรม. (2565). นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. 2566 – 2570). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.oncb.go.th/Home/Publishing Images/ Pages/ONCB_PLAN/Policyactionplan/%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%A2%E0%B8%%2066-70.pdf

หนังสือพิมพ์บ้านเมืองออนไลน์. (2565). ข่าวภูมิภาค: ศอ.ปส.สระแก้ว เผยสถานการณ์ปัญหายาเสพติด อรัญประเทศยืนหนึ่งถูกจับมากสุด. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.banmuang.co.th/news/region/298057.

อิสรภาพ มาเรือน และคณะ. (2559). *รูปแบบการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในชุมชนชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลป่ากลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน.* งานวิจัยรายงานฉบับสมบูรณ์ จากทุนสนับสนุนโดยแผนงานภาคีวิชาการสารเสพติด (ภวส.) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เอกรัตน์ หามนตรี. (2561). ความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชน ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์.* 5 (2), 436 – 449.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement.* 30 (3), 607-610.

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ่อแก้ววิทยา จังหวัดกำแพงเพชร

Development of Teacher's Trainning Curriculum to Enhance Teacher's Ability to Develop A Competency Based Curriculum on Value-Adding for Local Product Through Blended Approach: A Case Study of Bokaew Wittaya School Kampangphet Province

จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และ สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Jakkrit Jantakoon and Suphornthip Thanaphatchottiwat
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: jakkritj@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ่อแก้ววิทยา จังหวัดกำแพงเพชร 2) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูฯ และ 3) ประเมินหลักสูตรฝึกอบรมครูฯ ดำเนินการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน กลุ่มเป้าหมายเป็นครูโรงเรียนบ่อแก้ววิทยา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรมครู 2) แผนการฝึกอบรม 3) แบบทดสอบวัดความรู้ 4) แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และ 5) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลงานวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมครู มีเนื้อหาสาระ 4 หน่วย ได้แก่ 1) มโนทัศน์เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ 2) การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะ 3) การออกแบบการเรียนรู้พัฒนาสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ และ 4) การประเมินสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น โดยกิจกรรมฝึกอบรมเป็นแบบผสมผสานทั้งแบบออนไลน์ และแบบเผชิญหน้าสัดส่วน 70 : 30 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตร พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) ครูมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหลังฝึกอบรมจากสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

* วันที่รับบทความ : 6 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 24 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 27 กันยายน 2567
Received: September 6 2024; Revised: September 24 2024; Accepted: September 27 2024

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.33) 3) ผู้บริหารและครูมองเห็นประโยชน์ของการพัฒนาทั้งสมรรถนะผู้เรียนและการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ครูร่วมกันสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์อัตลักษณ์ชุมชน ให้นักเรียนเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของดีในชุมชนด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ รวมถึงต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญา และสามารถต่อยอดสู่อาชีพสร้างรายได้

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรมครู; หลักสูตรฐานสมรรถนะ; รายวิชาเพิ่มเติม; สมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น; การคิดเชิงออกแบบ

Abstract

This research aims to 1) develop and assess the quality of the training curriculum to enhance teacher's ability to develop a competency-based curriculum on value-adding for local products through a blended approach. 2) implement the training curriculum to enhance teacher's ability to develop a competency-based curriculum on value-adding for local products through a blended approach and 3) evaluate of the training curriculum to enhance teacher's ability to develop a competency-based curriculum on value-adding for local products through a blended approach. The target group consisted of 23 teachers of Bokaew Wittaya School Kampangphet province. Three stages of research and development methodology were applied throughout the study. The instruments were 1) the training curriculum, 2) training plans, 3) a comprehension test 4) ability evaluation form on developing a competency-based curriculum on value-adding for local products, and 5) semi – structured interview form. Data were analyzed using mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The research findings revealed that 1. The teacher's training curriculum consisted of four units, there were 1) conceptual framework of competency – based curriculum 2) enrichment courses development based on competency-based curriculum 3) learning design of enhancement on value adding for local products through design thinking approaches 4) evaluating of competency on value-adding for local products. Training activities were delivered both online and face to face strategies at 70:30 ratio. The quality assessment of the training curriculum revealed it at a high level. 2. Teachers' comprehension on competency-based curriculum development shown that post - training was higher than pre- training at the significant level of .05. The ability to develop a competency-based curriculum on value- adding for local products in overall revealed at a good level ($\bar{X}$ = 4.33). 3. Administrators and teachers concerned on the benefits and the importance of developing both student competency and the development of enrichment courses along the competency-based curriculum that received from teachers' collaboration on community identity analysis. Moreover, let students expand or increase the value of local products in the Bokaew community through the design thinking process. Including giving students be the part in preserving wisdom in which they can be further developed into a career.

Keywords: Teacher's Trainning Curriculum; Competency Based Curriculum; Selective Course; Competency on Value Adding for Local Product; Design Thinking

บทนำ

จากปัญหาความด้อยคุณภาพของผู้เรียนที่ไม่สามารถ นำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตประจำวันได้ ส่งผลให้การศึกษาจำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนจุดเน้น จากในชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป เราคงได้เคยพบเห็นเหตุการณ์ ทำนองนี้เกิดขึ้น ฐานเนื้อหา (Content - Based) ไปเป็นฐานสมรรถนะ (Competency-Based) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 : 1) สอดคล้องกับทิศนา แขมมณี (2562 : 6) ที่กล่าวว่าการที่คุณภาพของผู้เรียนตกต่ำทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ก็เนื่องมาจากหลักสูตรเน้นความรู้ เนื้อหาจำนวนมาก ครูยังไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีคุณภาพ และยังขาดการจัดประสบการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ได้เรียนรู้แล้วไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ การทำงาน การปฏิบัติตน การใช้ชีวิต และการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนขาดสมรรถนะต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องการดำรงชีวิตอันแสดงถึงความด้อยคุณภาพของผู้เรียน

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการกำลังเตรียมการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งแตกต่างจากหลักสูตรอิงมาตรฐานตรงที่การกำหนดเป้าหมายจะมุ่งไปที่สมรรถนะของผู้เรียนว่า ผู้เรียน จะต้องทำ อะไรได้ ซึ่งต่างจากหลักสูตร อิงมาตรฐานที่มาตรฐานและตัวชี้วัดจำนวนมาก เน้นไปที่ผู้เรียนว่า จะต้องรู้อะไร สรุปได้ว่าหลักสูตรฐานสมรรถนะเน้นทักษะ (Skill) ในขณะที่หลักสูตรอิงมาตรฐานค่อนข้างเน้นเนื้อหาสาระ (Content) หลักสูตรฐานสมรรถนะจึงเป็นหลักสูตรที่ยึดความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ เป็นหลักเพื่อประกันว่า ผู้ที่จบการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ จะมีทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามที่ต้องการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 : 13) ดังนั้นการเตรียมความพร้อมครูให้มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะตามจุดมุ่งหมายสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ จึงมีความสำคัญที่ต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ครูสามารถปรับหลักสูตรที่มีอยู่เดิมให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ

โรงเรียนบ่อแก้ววิทยา จังหวัดกำแพงเพชร เป็นโรงเรียนที่มีต้นทุนด้านหลักสูตรที่น่าสนใจ คือ มีหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่เป็นสินค้า OTOP ในทุกระดับชั้น เช่น หลักสูตรการทำลูกประคบสมุนไพร หลักสูตรทอเสื่อกก หลักสูตรแคร่ไม้ไผ่ หลักสูตรโปงลาง หลักสูตรเพาะเห็ด และหลักสูตรไม้กวาด ซึ่งลักษณะหลักสูตรและการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฐานสมรรถนะ ครูยังมีบางหน่วยที่เน้นเนื้อหา ยังไม่ชัดเจนในการกำหนดภาระงานให้นักเรียนเกิดสมรรถนะที่นำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ที่น่าสนใจคือ นอกจากนี้ความท้าทายในการปรับให้หลักสูตรดังกล่าวให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดสมรรถนะในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งจะนอกจากจะช่วยปลูกฝังความตระหนักรู้ในคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน

แล้ว ยังเป็นการส่งเสริมทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการให้กับนักเรียน รวมถึงยังเป็นการเพิ่มช่องทางในการสร้างรายได้ให้กับชุมชน

ปัจจุบันการพัฒนาครูต้องเปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิม ทั้งนี้จากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 การพัฒนาครูที่เหมาะสมคือใช้รูปแบบฝึกอบรมแบบผสมผสาน ระหว่างการฝึกอบรมออนไลน์บนดิจิทัลแพลตฟอร์มร่วมกับการอบรมปกติ ซึ่งที่ผ่านมางานวิจัยของจักรกฤษณ์ จันทะคุณ และคณะ (2565 : 1) ใช้รูปแบบดังกล่าว ซึ่งเริ่มจากฝึกอบรมครูออนไลน์ด้วยแพลตฟอร์ม Microsoft Teams รวมถึงนิเทศออนไลน์ 2 ครั้ง จากนั้นใช้การนิเทศ ติดตามแบบเผชิญหน้า (Face to Face) รวมถึงใช้แนวคิดการระดมพลังเครือข่ายในพื้นที่ ซึ่งมีส่วนสำคัญให้การพัฒนาครูในภาวะวิกฤติประสบผลสำเร็จ การพัฒนาครูด้วยรูปแบบดังกล่าวเกิดประสิทธิผลไม่แตกต่างจากรูปแบบปกติ งานวิจัยของณัฐหทัย สร้างสุข (2559 : 179) ที่ได้ฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาสมรรถนะการพัฒนาตนเองของครู ด้วยรูปแบบผสมผสานตามแนวคิดโซสิโอคอนสตรัคติวิสต์ พบว่าครูมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการฝึกอบรม และผลการประเมินสมรรถนะการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับคุณภาพสูง รวมถึงงานวิจัยของ Yustina, Syafii and Vebrianto (2020 : 11-12) ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการสอนออนไลน์ในการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาครูชีววิทยาในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 พบว่ารูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิผลช่วยเพิ่มทักษะการคิดสร้างสรรค์ในการเรียนชีววิทยาของนักศึกษาครู ดังนั้นจากความสำคัญ และแนวคิดข้างต้นจึงมีความจำเป็นยิ่งที่ต้องเตรียมความพร้อมครูให้มีความสามารถในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่เป็นจุดเด่นของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งจะช่วยให้ได้นวัตกรรมหลักสูตรที่มีจุดเน้นเพิ่มคือการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ่อแก้ววิทยา จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ่อแก้ววิทยา จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อประเมินหลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ่อแก้ววิทยา จังหวัดกำแพงเพชร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) 3 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1สร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาความต้องการของผู้บริหาร และครูโรงเรียนบ่อแก้ววิทยา จังหวัดกำแพงเพชร รวมจำนวน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ในประเด็นรายวิชาเพิ่มเติมที่เหมาะสมสำหรับนำมาปรับรายวิชาเพิ่มเติมตามแนวทางของหลักสูตรฐานสมรรถนะ และจุดมุ่งหมายของรายวิชา ซึ่งพบว่าผู้บริหาร และครูมีความต้องการให้นำรายวิชาลูกประคบสมุนไพร รายวิชากระติ๊บข้าวจากต้นคล้า และรายวิชาไม้กวาดทางมะพร้าว ซึ่งมีความพร้อมของครู และเครือข่ายในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนจุดมุ่งหมายของรายวิชามีต้องการท้าทายให้มีการต่อยอด หรือเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่หลากหลาย แปลกใหม่ สามารถขายได้จริง และช่วยเพิ่มยอดการขายให้กับชุมชน

2. ศึกษา วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเอกสารองค์ประกอบของรายวิชาเพิ่มเติมฐานสมรรถนะสำคัญที่ควรมีต่างไปจากเดิม คือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ สมรรถนะรายวิชา ผลการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ งาน ชิ้นงาน (Task) หรือสถานการณ์ (Situation) ประเมินสมรรถนะ เพื่อกำหนดเป็นแพลตฟอร์มสำหรับอบรมครู รวมถึงเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนฐานสมรรถนะเพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น พบว่า กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ตามแนวของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford d. school, 2016 : 2-6) เป็นแนวคิดที่เหมาะสม สำหรับนำเป็นกิจกรรมการรู้สำคัญของหลักสูตรให้ครูนำไปออกแบบการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นทำความเข้าใจปัญหา (Empathize) 2) ขั้นกำหนดปัญหา (Define) 3) ขั้นหาทางเลือก (Ideate) 4) ขั้นสร้างต้นแบบ (Prototype) และ 5) ขั้นทดสอบ (Test)

3. นำข้อมูลจากการศึกษาความต้องการของผู้บริหาร และครู และแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมายกร่างหลักสูตรฝึกอบรมครู ที่มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างของหลักสูตร เน้นภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี 4) เนื้อหาสาระ 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อการเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล พร้อมทั้งเขียนแผนการฝึกอบรม จำนวน 4 แผน ได้แก่ 1) มโนทัศน์เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ 2) การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะ 3) การออกแบบการเรียนรู้พัฒนาสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ 4) การประเมินสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น รวมเวลา 12 ชั่วโมง

4. นำร่างหลักสูตรฝึกอบรมครู และแผนการฝึกอบรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และด้านกระบวนการคิดเชิงออกแบบ ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และตัวแทนครู และรวมจำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรในประเด็นความเหมาะสม โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์คุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครู และแผนการฝึกอบรมจากการสนทนากลุ่มด้วยค่าโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วหาฉันทามติ (Consensus)

ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน ดำเนินการดังนี้

1. สร้างเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีของแบรนแนน (Brennan) (B-Index) อยู่ระหว่าง 0.32-0.74 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีของโลเวทท์ (Lovett) เท่ากับ 0.83 2) แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น แบ่งเป็น 2 ส่วน **ส่วนที่ 1 ความสามารถในการเขียนเอกสารหลักสูตร** ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) ผลลัพธ์การเรียนรู้ 3) หลักฐานการเรียน 4) สาระการเรียนรู้ 5) คำอธิบายรายวิชา 6) โครงสร้างรายวิชา 7) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) แนวทางการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 9) แนวทางการวัดและประเมินผล คะแนนเต็ม 36 คะแนน และ**ส่วนที่ 2 ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ** ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) การเขียนสาระสำคัญ 3) การกำหนดชิ้นงาน/ภาระงาน 4) การจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ 5) การเลือกใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 6) การกำหนดการวัดและประเมินผล คะแนนเต็ม 24 คะแนน ทั้งนี้แบบประเมินเป็นเกณฑ์การคะแนนแบบแบบรูบริคส์ (Scoring Rubrics) ชนิดแยกองค์ประกอบ (Analytic Rubrics) 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2. นำหลักสูตรไปใช้ฝึกอบรมกับครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยเริ่มจากทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

3. อบรมเชิงปฏิบัติการครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสานที่ใช้รูปแบบออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์ม Microsoft Teams และแบบเผชิญหน้าในสัดส่วน 70:30

ตามแนวคิดของสุวุฒิ ตุ้มทอง และปณิตา วรรณพิรุณ (2555 : 113-115) โดยเนื้อหาที่เป็นภาคทฤษฎีจะใช้รูปแบบออนไลน์ ส่วนเนื้อหาภาคปฏิบัติจะใช้แบบเผชิญหน้า

4. หลังการฝึกอบรมทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

5. พัฒนาครูกลุ่มเป้าหมายหลังการฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมี 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) การตรวจสอบคุณภาพเอกสารหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น โดยใช้รูปแบบออนไลน์ 2) การอบรมครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น โดยใช้แบบเผชิญหน้าเป็นเวลา 6 ชั่วโมง 3) การตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น โดยใช้รูปแบบออนไลน์ และกระบวนการสร้างบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) ที่คณะนักวิจัยทำหน้าที่เป็นโค้ช และพี่เลี้ยงครู และ 4) การอบรมนักเรียนเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบแบบเผชิญหน้าเป็นเวลา 6 ชั่วโมง จากนั้นวางแผนร่วมกับครูเพื่อเตรียมนำหลักสูตร ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

6. ทีมครูที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบกิจกรรมด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบไปใช้เป็นเวลา 1 ภาคเรียน 40 ชั่วโมง โดยคณะนักวิจัยนิเทศ ติดตามแบบเผชิญหน้า และให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะก่อนและหลังฝึกอบรมจากแบบทดสอบวัดความรู้ โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระ

2. วิเคราะห์ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นจาก แบบประเมินทั้ง 2 ส่วน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ ทั้งนี้ใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด 2545) : 103) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป ถือว่าผ่าน

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินหลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน ดำเนินการดังนี้

1. สร้างเครื่องมือประเมิน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi- Structure Interview) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะของครู จำนวน 4 ข้อ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อ (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2. ภายหลังครูนำหลักสูตรไปใช้ คณะนักวิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหาร และตัวแทนครู รวมจำนวน 8 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะของครู ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

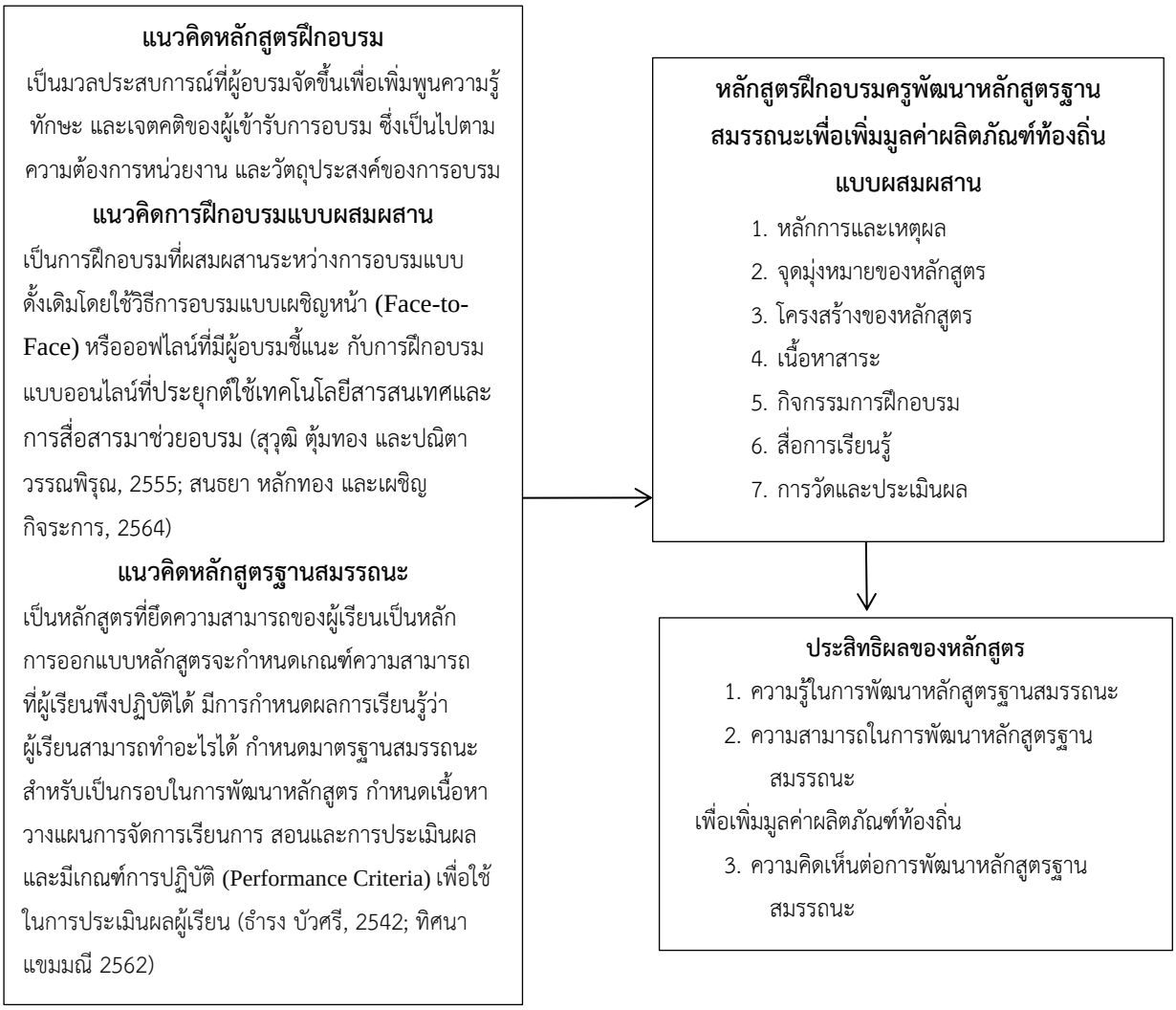

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน พบว่า ได้หลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ่อแก้ววิทยา จังหวัดกำแพงเพชรที่มี 7องค์ประกอบ ได้แก่ (1หลักการและเหตุผล ซึ่งเป็นส่วนที่ระบุความสำคัญ และความต้องการของผู้บริหารและครูในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมตามแนวทางของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

มุ่งให้ครูเกิดทั้งความรู้ ทักษะ และความตระหนักหรือสมรรถนะในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ 3 (โครงสร้างของหลักสูตร เน้นภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี (4 เนื้อหาสาระมี 4 หน่วย ได้แก่ 1 (มโนทัศน์เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ (2 การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะ (3 การออกแบบการเรียนรู้พัฒนาสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ และ 4 (การประเมินสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (5 กิจกรรมการฝึกอบรม เป็นแบบผสมผสานทั้งแบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้าสัดส่วน 70 : 30 รวมถึงฝึกอบรมนักเรียนเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (6 สื่อการเรียนรู้ ใช้แพลตฟอร์มรายวิชาเพิ่มเติมฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้ครูได้ประยุกต์ใช้ คลิปวิดีโอเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ และกระบวนการคิดเชิงออกแบบ รวมถึงใช้วิทยากรท้องถิ่นฝึกอบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และใช้วิทยากรจากมหาวิทยาลัยฝึกอบรมเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ รวมถึงตัวบุคคลที่เป็นครูผู้นำจากโรงเรียนที่มีผลงานการปฏิบัติที่ดี (7 การวัดและประเมินผล ประเมินครอบคลุมทั้งความรู้ ความสามารถ และความตระหนักครูในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมฐานสมรรถนะ โดยใช้แบบทดสอบ เกณฑ์การให้คะแนน และแบบสัมภาษณ์ตามลำดับ ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรจากการสนทนากลุ่ม แล้วหาฉันทามติ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจจากการสนทนากลุ่ม คือ *ให้ระบุสมรรถนะรายวิชาให้ชัด ควรเพิ่ม ผลการเรียนรู้เชิงสมรรถนะของแต่ละรายวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบควรให้ความสำคัญกับขั้นตอนที่ 1 ให้ครูโค้ชนักเรียนเพื่อให้ได้ความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ (User) ด้วยเทคนิคการสังเกต (Observe) การสัมภาษณ์ (Interview) หรือลองเป็นผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ (Immerse) และการวัดประเมินผลควรมีเงื่อนไข หรือสถานการณ์ที่เป็น*

ทั้งนี้โรงเรียนได้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะ จำนวน 3 รายวิชา คือ รายวิชาเพิ่มมูลค่าลูกประคบสมุนไพร รายวิชาเพิ่มมูลค่าไม้กวาดทางมะพร้าว และรายวิชาเพิ่มมูลค่ากระติ๊บข้าวจากต้นคล้า โดยทั้ง 3 รายวิชาใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนต่อยอด หรือเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นทั้ง 3 ชนิด คณะนักวิจัยขอเสนอตัวอย่างองค์ประกอบสำคัญที่สะท้อนจุดเด่นของหลักสูตร 1 หลักสูตร ดังนี้

ตัวอย่างรายวิชาเพิ่มมูลค่ากระติ๊บข้าวจากต้นคล้า

ผลลัพธ์การเรียนรู้

มุ่งให้นักเรียนเห็นคุณค่าของต้นคล้าพืชในชุมชน สำรวจความต้องการของผู้บริโภค คิดค้น ออกแบบรูปแบบ กระติ๊บข้าวจากต้นคล้า รวมถึง วิเคราะห์ และสร้างช่องทางการจำหน่าย

สาระการเรียนรู้

หน่วยที่ 1 ต้นคล้าพืชชุมชนสร้างมูลค่า

หน่วยที่ 2 การผลิตกระติ๊บข้าวจากต้นคล้า

หน่วยที่ 3 เทคโนโลยีและนวัตกรรมกระติ๊บข้าว

หน่วยที่ 4 การเพิ่มมูลค่ากระติ๊บข้าวจากต้นคล้า

หน่วยที่ 5 ช่องทางการจำหน่ายกระติ๊บข้าวจากต้นคล้าออนไลน์

กิจกรรมการเรียนรู้

ใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ 5 ขั้นตอนของ Stanford d. school (2016) เป็นหลัก ได้แก่ ***1) ขั้นทำความเข้าใจปัญหา (Empathize)*** ซึ่งเป็นหัวใจของกระบวนการเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มมูลค่าสนองความต้องการของผู้ใช้ (User) หรือผู้บริโภค ผู้สอนจะทำหน้าที่กระตุ้นนักเรียนสำรวจปัญหาหรือความต้องการของผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์ (Interview) การสังเกต (Observe) และลองเป็นผู้บริโภค (Immerse) ***2) ขั้นกำหนดปัญหา (Define)*** ผู้สอนจะกระตุ้นให้นักเรียนระดมสมอง วิเคราะห์ ตีความ และลงข้อสรุปความต้องการของผู้บริโภคจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อให้ได้ความต้องการที่แท้จริง (Pain Point) ***3) ขั้นหาทางเลือก (Ideate)*** ผู้สอนจะกระตุ้นให้นักเรียนระดมสมองด้วยเทคนิค Post-it Brain Storming ร่วมกับใช้เทคนิค Yes, and (เพื่อให้ได้ไอเดียจำนวนมาก) ในการคิดค้น ต่อยอดออกแบบรูปแบบกระติ๊บข้าวจากต้นคล้าเพื่อให้ได้รูปแบบใหม่ (New) และเพิ่มมูลค่า (Value Added) 4) ขั้นสร้างต้นแบบ (Prototype) ผู้สอนทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และเป็นโค้ชกระตุ้นนักเรียนให้ออกแบบรูปแบบกระติ๊บข้าวจากต้นคล้าตามขั้นตอนที่ 3 และ 5) ขั้นทดสอบ (Test) ผู้สอนจะกระตุ้นให้นักเรียนนำต้นแบบ หรือ Prototype กระติ๊บข้าวจากต้นคล้าที่เพิ่มมูลค่าแล้วไปรับข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) จากผู้บริโภค เพื่อนำมาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ

การวัดและประเมินผล

เน้นการประเมินระหว่างระหว่างเรียน (Formative Assessment) ที่ใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ด้วยการตรวจชิ้นงาน ภาระงาน (Task) ที่กำหนดเป็นหลักฐานการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)

หลักฐานการเรียนรู้

1. ผลงานการคิดค้น และออกแบบกระติ๊บข้าวจากต้นคล้าที่เป็นการเพิ่มมูลค่าและสนองความต้องการของผู้ซื้อ

2. ผลงานการสร้างช่องทางการจำหน่ายกระติ๊บข้าวจากต้นคล้า

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน

2.1 ครูมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหลังฝึกอบรมจากสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบหลังการฝึกอบรมของครู ($\bar{X}$ = 14.26, S.D. = 1.10) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการสอบก่อนการฝึกอบรม ($\bar{X}$ = 8.96, S.D. = 1.36) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นก่อนการฝึกอบรมและหลังฝึกการอบรม ของครูโรงเรียนบ่อแก้ววิทยา

กิจกรรม	จำนวนครู	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนการฝึกอบรม	23	20	8.96	1.36	23.02*	.000
หลังการฝึกอบรม	23	20	14.26	1.10		

$p < .05$ *มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.2 ครูมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.22) โดยมีความสามารถทั้งในการเขียนเอกสารหลักสูตรและความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบอยู่ในระดับมากทั้ง 2 รายการ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนผลการประเมินความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของครูโรงเรียนบ่อแก้ววิทยา

ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ความสามารถในการเขียนเอกสารหลักสูตร	4.31	0.17	มาก
2. ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ	4.39	0.25	มาก
รวมเฉลี่ย	**4.33**	**0.22**	**มาก**

3. ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสาน จากการสัมภาษณ์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหาร และตัวแทนครูต่อการพัฒนาหลักสูตรฯ สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหารและครูมองเห็นประโยชน์ และความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ครูร่วมกันสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์อัตลักษณ์ชุมชน รวมถึงต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญา และสามารถต่อยอดสู่อาชีพสร้างรายได้ ดังข้อความที่สะท้อนว่า

....เห็นด้วยที่ต้องพัฒนาให้นักเรียนประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริง ไม่ใช่เรียนเพื่อไปสอบ...ชุมชนบ่อแก้วมีของดีคือผลิตภัณฑ์งานจักสาน เช่น กระติ๊บข้าวจากต้นคล้าฯ โรงเรียนเรานำมาทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติมไว้แล้วแต่ยังไม่ได้เน้นสมรรถนะ....

(ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2567)

.....หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความสำคัญต่อชุมชนบ่อแก้วเพราะนอกจากให้นักเรียนได้เรียนสิ่งที่ใกล้ตัวแล้วยังช่วยปลูกฝังให้เขารักษาภูมิปัญญาของคนในชุมชนไม่ให้สูญหาย.....เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องสภาพชุมชนที่มีชื่อเสียงขายเครื่องจักสาน หากนักเรียนนำสิ่งที่ได้ไปใช้ก็น่าจะช่วยให้เขามีอาชีพ หรือรายได้จากการเรียนหลักสูตรที่เราสร้างขึ้น

(ตัวแทนครูคนที่ 1, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2567)

3.1.2 ผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของรายวิชาเพิ่มเติมตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะที่นำผลิตภัณฑ์ของดีชุมชนมาให้นักเรียนเพิ่มมูลค่าด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ รวมถึงช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะ และต้องการพัฒนาการวัดและประเมินการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพิ่มขึ้น ดังข้อความ ที่สะท้อนว่า

.....พอเราปรับรายวิชาเพิ่มเติมเดิมเป็นแบบเน้นสมรรถนะทำให้รู้ว่าที่ผ่านเรายังจัดการเรียนการสอนแล้วนักเรียนยังประยุกต์ใช้ไม่ได้ ซึ่งท้าทายมากที่ต้องสอนให้เขาเอาไปใช้ได้จริง.....ทำให้มีความรู้ใหม่ ๆ ในการนำกระบวนการคิดเชิงออกมาใช้จัดการเรียนการสอน ซึ่งนับว่ามีความเหมาะสมที่จะช่วยให้นักเรียนคิดค้น ออกแบบผลิตภัณฑ์กระติ๊บข้าวจากต้นคล้าให้ทันสมัยตอบสนองความต้องการผู้ซื้อ.....

(ตัวแทนครูคนที่ 3, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2567)

.....จากที่ไม่ค่อยรู้อะไรเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะพอได้ลงมือปฏิบัติตามที่อาจารย์พาคิดพาทำแล้วพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะไม่ยาก.....การคิดเชิงออกแบบเป็นวิธีสอนที่น่าสนใจ ช่วยให้นักเรียนเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์งานจักสานของดีบ่อแก้ว.....แต่ก็ยังไม่ค่อยเข้าใจการวัดและประเมินสมรรถนะ อยากให้มีการพัฒนาในส่วนนี้ให้ครูของเราเข้าใจมากขึ้น

(ตัวแทนครูคนที่ 7, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2567)

3.1.3 ครูมีความตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครู ความสำคัญของหลักสูตรมากขึ้นที่ได้มีส่วนทำให้นักเรียนช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกทั้งช่วยเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคหรือจำหน่ายได้มากขึ้น ดังข้อความที่สะท้อนว่า

.....พอได้ทำหลักสูตรขึ้นใช้เองเพื่อนักเรียนและชุมชนก็ทำให้เห็นว่าวิชาชีพครูเรามีคุณค่ามีความสำคัญมากขึ้น...ยิ่งเรามีรายวิชาเพิ่มแบบนี้ก็ยิ่งมีประโยชน์ต่อนักเรียน เขาเป็นคนรุ่นใหม่จะได้ช่วยเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ตอบโจทย์คนซื้อ และขายได้ปริมาณมากขึ้น และสืบทอดภูมิปัญญาในการสานกระติ๊บข้าวจากต้นคล้า ของชุมชนของตนเอง.....

(ตัวแทนครูคนที่ 5, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2567)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครูพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแบบผสมผสานจากการสนทนากลุ่ม แล้วหาฉันทามติ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะนักวิจัยได้ศึกษาความต้องการของผู้บริหาร และครูโรงเรียนบ่อแก้ววิทยาในการนำรายวิชาเพิ่มเติมมาปรับปรุงเป็นรายวิชาเพิ่มเติมตามแนวทางของหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสอดคล้องความต้องการของผู้เรียน ครู และชุมชน หรือจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน (Grass-Root Approach) ในขั้นตอนที่ 1 วินิจฉัยความต้องการ (Diagnosis of Needs) ของ Taba (1962 : 12) จากนั้นได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำคัญของ 2 รายการ คือ 1) องค์ประกอบของรายวิชาเพิ่มเติมฐานสมรรถนะของ Ford, R., & Meyer, R. (2015 : 13-14); บังอร เสรีรัตน์ และคณะ *(2566 : 47-64)* ที่มีองค์ประกอบสำคัญ คือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ สมรรถนะรายวิชา ผลการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ งาน ชิ้นงาน (Task) หรือสถานการณ์ (Situation) ประเมินสมรรถนะ 2) การเรียนการสอนฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford d. school) (2016 : 2-6) ที่มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นทำความเข้าใจปัญหา (Empathize) 2) ขั้นกำหนดปัญหา (Define) 3) ขั้นหาทางเลือก (Ideate) 4) ขั้นสร้างต้นแบบ (Prototype) และ 5) ขั้นทดสอบ (Test) ซึ่งมีความเหมาะเพราะเน้นให้ผลิตภัณฑ์ที่ต่อยอด หรือเพิ่มมูลค่าขึ้นมาใหม่นั้นสนองความต้องการของผู้ใช้ หรือผู้บริโภค ภายหลังการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยทั้ง 2 รายการแล้ว คณะผู้วิจัยสังเคราะห์แล้วนำไปสร้างแพลตฟอร์มสำหรับอบรมครู จากนั้นร่างหลักสูตรฝึกอบรมครูที่มี 7 องค์ประกอบ ซึ่งมีจุดเด่นคือ เนื้อหาของหลักสูตรมุ่งพัฒนาให้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อให้นักเรียนเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และการฝึกอบรมครูเป็นแบบผสมผสานทั้งแบบออนไลน์ และแบบเผชิญหน้าสัดส่วน 70 : 30 ตามแนวคิดของสุวุฒิ ตุ้มทอง และปณิตา วรรณพิรุณ. (2555 : 113-115) แล้วนำไปใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

ด้านกระบวนการคิดเชิงออกแบบ รวมถึงให้ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และตัวแทนครูโรงเรียนบ่อแก้ววิทยามีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่าเนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมฝึกอบรมว่าเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของครูหรือไม่ สอดคล้องกับที่สำลี ทองธิว (2546 : 79) ที่กล่าวว่าการพัฒนาครูสร้างหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระจากท้องถิ่นควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี วิมลศิลป์ และนพพร ไวคกุล (2565 : 32) ที่พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยในระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์กลุ่มเป้าหมายที่เป็นครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อนำข้อมูลไปออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมในระยะที่ 2

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมมีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของครู และอยู่ในกระแสที่กระทรวงศึกษาธิการมุ่งให้โรงเรียนปรับหลักสูตรสถานศึกษาจากหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standard Based Curriculum) เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency Based Curriculum) ทำให้ครูมองเห็นความสำคัญ และประโยชน์ที่จะนำไปใช้ รวมถึงการจัดเนื้อหาของหลักสูตรเรียงจากง่ายไปยาก ตามลำดับความจำเป็นก่อน-หลัง (Sequence) ที่เริ่มจากการสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ครูเข้าใจในสาระสำคัญก่อน แล้วค่อยนำไปสู่การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะ การออกแบบการเรียนรู้พัฒนาสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ และการประเมินสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น กิจกรรมฝึกอบรมเป็นแบบผสมผสานทั้งแบบออนไลน์ และแบบเผชิญหน้าสัดส่วน 70 : 30 เนื่องจากอยู่ในช่วงการระบาดของโควิด-19 โดยส่วนที่เป็นออนไลน์นั้นเป็นการอบรมออนไลน์เชิกรุกจากวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการพัฒนาโรงเรียนสร้างหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยเฉพาะเนื้อหาที่เป็นมโนทัศน์เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะและตัวอย่างจากจังหวัดนำร่องพื้นที่นวัตกรรม ส่วนแบบเผชิญหน้าคณะนักวิจัยอบรมเชิงปฏิบัติการ เน้นการฝึกปฏิบัติทั้งพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมฐานสมรรถนะ และฝึกปฏิบัติออกแบบการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น 5 ขั้นตอนตามแนวทางของ Stanford d. school (2016 : 2-6) นอกจากนี้มีแพลตฟอร์มหลักสูตร และตัวอย่างหลักสูตรสำหรับเป็นแนวทางให้ครูเกิดความเข้าใจ และประยุกต์ใช้ได้ง่าย สอดคล้องกับที่ Deborah (1991 : 7) และ Kagan (1992 : 12) ที่กล่าวว่าการอบรมครูประจำการต้องย่อยเนื้อหาให้ง่าย ชัดเจน มีตัวอย่างที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ ให้โรงเรียนนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบท รวมถึงคณะนักวิจัยใช้กระบวนการสร้างบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) ให้ครูร่วมมือรวมพลังกันพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมฐานสมรรถนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยเหลือกัน จนทำให้ได้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม 3 รายวิชา 1) รายวิชาเพิ่มมูลค่าลูกประคบสมุนไพร

2) รายวิชาเพิ่มมูลค่าไม้กวาดทางมะพร้าว และ 3) รายวิชาเพิ่มมูลค่ากระติ๊บข้าวจากต้นคล้า และแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีจุดเน้นให้นักเรียนคิดค้นออกแบบผลิตภัณฑ์ (หรือช่องทางการจำหน่าย) ที่เป็นการเพิ่มมูลค่า หรือต่อยอด โดยคำนึงถึงการสนองความต้องการของผู้ซื้อ นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากคณะนักวิจัยให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ระยะแรกจนถึงระยะสุดท้าย จึงทำให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับที่ Fullan (1991 : 12) กล่าวว่าระดับการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตรเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของหลักสูตร จากเหตุผลข้างต้นจึงทำให้ครูมีทั้งความรู้ และความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรฯ สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิม จักรชุม (2559 : 13) ที่พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการจัดการเรียนรู้ หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ โกศล และคณะ (2556 : 13) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้วยกระบวนการการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดทำหลักสูตรยุวมัคคุเทศก์ในแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น พบว่า ครูมีสมรรถนะด้านความรู้ในการจัดทำหลักสูตรยุวมัคคุเทศก์ในแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัญจิต วรรณนวล (2567 : 13) ที่พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแบบผสมผสานเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูผู้สอนของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดลำปาง โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) รูปแบบ On-Site และการเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองรูปแบบห้องเรียนบนระบบออนไลน์ Google Classroom รวมถึงใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) แล้วพบว่าครูผู้สอนของศูนย์การศึกษาพิเศษมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนหลังการอบรมสูงกว่าการอบรม และมีคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับดีมาก

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูมองเห็นประโยชน์ ความสำคัญของการพัฒนาทั้งสมรรถนะผู้เรียน และการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมตามแนวหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ครูร่วมกันสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์อัตลักษณ์ชุมชน ให้นักเรียนต่อยอดหรือเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของดีในชุมชนบ่อแก้วด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ รวมถึงต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมสืบสานภูมิปัญญา และสามารถต่อยอดสู่อาชีพสร้างรายได้ นอกจากนี้ ยังช่วยให้ครูมีความตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครูมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะนักวิจัยได้ให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตั้งแต่ขั้นตอนแรกที่ศึกษาความต้องการของผู้บริหาร และครูโรงเรียนในประเด็นปรับรายวิชาเพิ่มเติมที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่นเดิมที่มีอยู่แล้ว เป็นรายวิชาเพิ่มเติมตามแนวทางของหลักสูตรฐานสมรรถนะ รวมถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายของรายวิชาที่มุ่งให้นักเรียนต่อยอด หรือเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้มีรูปแบบที่หลากหลาย แปลกใหม่ สามารถขายได้จริง และช่วยเพิ่มยอดการขายให้กับชุมชน ซึ่งทำให้ครูตระหนักเห็นความสำคัญ และมองเห็นประโยชน์ที่จะเกิดกับทั้งนักเรียน

โรงเรียน และชุมชน รวมถึงขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมคณะนักวิจัยได้ให้ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และตัวแทนครู มีส่วนร่วมในการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของขอบข่าย ลำดับการจัดเนื้อหา (Scope and Sequence) ขั้นตอนการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้คณะนักวิจัยได้พัฒนาครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวทางใหม่สำหรับวงการศึกษาจะเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่สำหรับครูสำหรับพัฒนานักเรียนสร้างนวัตกรรมที่คำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ (User) ทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบแล้วทำให้นักเรียนสามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Black & Wiliam (2009 : 9) ที่วิจัยพบว่าเมื่อครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรโดยตรงจะทำให้ครูจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มีส่วนร่วมกำหนด สอดคล้องกับ Darkis (2020 : 11) ที่พบว่าหลักสูตรที่ออกแบบโดยครูมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน นั่นแสดงว่าการที่ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรทำให้ครูรู้สึกเป็นเจ้าของหลักสูตร ซึ่งส่วนใหญ่ครูไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง มักใช้หลักสูตรที่สร้างขึ้นจากส่วนกลาง นอกจากนี้ถึงแม้ว่าคณะนักวิจัยมีกระบวนการพัฒนาครูสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมการทำงานของครูในโรงเรียน โดยให้ครูเลือกทีมทำงานพัฒนาหลักสูตรแต่ละรายวิชาตามความสมัครใจ โดยให้เลือกหัวหน้าทีมกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Joyce (1990 : 10) ที่กล่าวว่าแนวทางในการขับเคลื่อนหรือพัฒนาครูในโรงเรียนสร้างหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จนั้นควรสร้างทีมงาน (Staff) พัฒนาหลักสูตรขึ้น ให้ครูเลือกทีมงานกันเอง เพราะครูภายในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กัน เข้าใจบทบาทหน้าที่ และโครงสร้างการทำงาน นอกจากนี้คณะนักวิจัยมีตัวอย่างหลักสูตรรายวิชาฐานสมรรถนะให้ครูนำไปปรับใช้ รวมถึงตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การนิเทศ ติดตามใช้รูปแบบคลินิกไม่ให้กระทบเวลาการจัดการเรียนการสอนของครู การดำเนินการดังกล่าวทำให้ผู้บริหาร และครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญ และมองเห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับทั้งนักเรียน โรงเรียน และชุมชนของตนเอง รวมถึงมีความตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพครูมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงศึกษาธิการควรให้ความสำคัญ ให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้โรงเรียนในชุมชนที่มีผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ ซึ่งอาจบูรณาการอยู่ในรายวิชา พัฒนาเป็นหน่วยบูรณาการ พัฒนาเป็นรายวิชาเพิ่มเติม พัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรมเป็นหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2. โรงเรียนควรหารูปแบบที่เหมาะสมในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ ทั้งนี้ควรให้เครือข่ายที่มีความเชี่ยวชาญทั้งด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านธุรกิจ ด้านกระบวนการคิดเชิงออกแบบ หรือด้านผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วม และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดจิตวิญาณของการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Mindset) ซึ่งเป็นจรณทักษะ (Soft Skill) สำคัญของผู้เรียนในยุคนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนที่นำหลักสูตรฝึกอบรมครูนี้ไปใช้ช่วงแรกควรให้ครูเกิดความเข้าใจมโนทัศน์ของหลักสูตรฐานสมรรถนะก่อน รวมถึงให้ครูเปลี่ยนชุดความคิด (Mindset) ที่ยังติดกับดักของการจัดการเรียนการสอนไปเพื่อให้ผู้เรียนไปสอบ เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติไปใช้ในการทำงาน ในชีวิตจริง เปลี่ยนการกำหนดชิ้นงาน ภาระงาน (Task) ที่เป็นหลักฐานการเรียนรู้สำหรับสะท้อนสมรรถนะเฉพาะของรายวิชา ซึ่งควรเป็นชิ้นงานสำคัญ (Master Piece) จำนวนไม่มากและมีเงื่อนไข หรือสถานการณ์ในการประเมินสมรรถนะ รวมถึงเน้นการประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน (Formative Assessment) ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงพัฒนาชิ้นงาน ภาระงาน จนผ่านเกณฑ์และประสบความสำเร็จ

2. โรงเรียนที่บริบทชุมชนมีผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเป็นสินค้า และมีความต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking) หรือจิตนวัตกรรม (Innovative Mind) ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบสำหรับต่อยอด หรือเพิ่มมูลค่า (Value Added) ผลิตผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่คำนึงความต้องการของผู้ใช้ สามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมครูที่คณะนักวิจัยพัฒนาขึ้นนี้ไปประยุกต์ใช้ได้ ทั้งนี้ให้ครูทำหน้าที่เป็นโค้ช (Coach) ผู้เรียนโดยเน้นขั้นตอนที่ 1 การทำความเข้าใจปัญหาหรือความต้องการ (Empathize) ของผู้ใช้ รวมถึงขั้นตอนที่ 2 ขั้นกำหนดปัญหาหรือความต้องการของผู้ใช้ (Define) จะต้องให้ผู้เรียนนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาลงข้อสรุปให้ได้ Pain Point ของผู้ใช้จริง ๆ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นหาทางเลือก (Ideate) ควรให้ผู้เรียนค้นหาทางเลือก (Solution) หรือไอเดีย (Idea) ใหม่ที่จะนำมาต่อยอดหรือเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ซึ่งต้องเป็นนวัตกรรมที่มีการใช้ความคิดสร้าง (Creative) มีความใหม่ (New) และก่อให้เกิดมูลค่า (Value) หรือประโยชน์ โดยให้ผู้เรียนระดมสมองค้นหาทางทางเลือก หรือไอเดียที่ดีที่เหมาะสมจากจำนวนไอเดียที่หลากหลาย ดังที่ Linus Pauling นักเคมีเจ้าของรางวัลโนเบลที่กล่าวว่า “The best way to have a good idea is to have a lot of ideas”

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. นอกจากการศึกษาควรศึกษาตัวแปรความรู้ ความสามารถครูในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ

เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นแล้ว ควรศึกษาตัวแปรความคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking) หรือ จิตนวัตกรรม (Innovative Mind) หรือทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมของผู้เรียนภายหลังการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบด้วย

2. ควรวิจัยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเสริมสร้างความสามารถในการทำธุรกิจสตาร์ตอัป (Startup Business) ของผู้เรียนสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และคณะ. (2565). การพัฒนาชุดฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรภัยพิบัติท้องถิ่นแผ่นดินไหวที่เหมาะสมในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*. 7 (15), 167-183.

จันทร์ โกศล และคณะ. (2556). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาสมรรถนะจัดทำหลักสูตรยุวมัคคุเทศก์ท้องถิ่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 15 (4), 33-44.

เฉลิม จักรชุม. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*. 11 (2), 129-143.

ณัฐหทัย สร้างสุข. (2559). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานตามแนวคิดโซสิโอคอนสตรัคติวิสต์เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะการพัฒนาตนเองของครู. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2563. แหล่งที่มา: http://www.thai-explore.net/search_detail/result/5215

ทิศนา แขมมณี. (2562). หลักสูตรฐานสมรรถนะกับบทบาทศึกษานิเทศก์แนวใหม่. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา: http://www.watponcmpeo.files.wordpress.com.

ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ธนธัชการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บังอร เสรีรัตน์ และคณะ. (2566). รายงานฉบับสมบูรณ์ คู่มือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.edusandbox.com/13-3-24-cbe/

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *เข้าใจสมรรถนะอย่างง่าย ๆ ฉบับประชาชน และเข้าใจหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างง่าย ๆ ฉบับครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สุรัญจิต วรรณนวล. (2567). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแบบผสมผสานเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูผู้สอนของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดลำปาง. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม.* 8 (8), 248-261.

สุวุฒิ ตุ้มทอง และ ปณิตา วรรณพิรุณ. (2555). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม แบบผสมผสานโดยใช้เทคนิคการจัดการความรู้เพื่อ พัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานทักษะวิชาชีพระดับสากล. *วิทยบริการ.* 23 (3), 108-120.

สำลี ทองธิว. (2545). *หลักและแนวปฏิบัติในการพฒนาหลักสูตรสถานศึกษา: กรณีวิชาวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญชลี วิมลศิลป์ และนพพร ไวคกุล. (2565). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับเทคโนโลยีการศึกษา*. 6 (2), 28-41.

Black, P., & Wiliam, D. (2009). Developing the theory of formative assessment. Educational Assessment, *Evaluation and Accountability*. 21 (1), 531.

Darkis, J. M. (2020). Views and challenges in teaching mathematics of elementary teachers in rural and urban school districts. *Journal of Critical Reviews*. *7* (4), 107-112.

Deborah, J. H. (1991). *How To Integrate Language and Content Instruction: A Training Manual* (2nd ed.). Retrieved from https://www.files.eric.ed.gov/fulltext/ED359780.pdf

Ford, R., & Meyer, R. (2015). Competency-based Education 101. *Procedia Manufacturing*. 3, 1473-1480.

Fullan, Michael G. (1991). *The New Meaning of Educational Change*. New York: Teachers College Press.

Kagan, D. M. (1992). Professional Growth Among Preservice and Beginning Teachers. *Review of Educational Research. 62* (2), 129-169.

Stanford d. school. (2016). Design Thinker. *Online*. Retrieved May 10, 2020, from https://www.thedesign\thinker.com.au/ influencers/stanford-d-school

Taba, H. (1962). *Curriculum development Theory and practice*. New York Harcourt, Brace & World.

Yustina, Syafii, W.S., & Vebrianto, R. (2020). The Effects of Blended Learning and Project-Based Learning on Pre-Service Biology Teachers' Creative Thinking Skills through Online Learning in the Covid-19 Pandemic. *Journal Pendidikan IPA Indonesia*. Retrieved May 10, 2020, from http://www.journal.unnes.ac.id/index.php/jpii DOI:10.15294/jpii.v9i3.24706

Joyce, B. (1990). *Changing School Culture through Staff Development: 1990 Yearbook of the Association for Supervision and Curriculum Development*. Publication Sales, Association for Supervision and Curriculum Development, 1250 N. Pitt Street, Alexandria, VA 11214 (Stock No. 610-90009; $19.95)..

The Roles of Family in Youth Preparation Process for Living in Society: A Case Study of Youth in SOS Children's Villages Thailand Under the Royal Patronage

Patcha Jeungklinchan
Thammasat University,Thailand
E-mail: patcha.jeung@gmail.com

****

Abstract

The Roles of Family in Youth Preparation Process for Living in Society is extremely important for children in alternative care. This research aims to study the process of preparing youths for integration into society under the care of the SOS Children's Villages Thailand and to explore the roles of family and youth workers in this preparation. This research was conducted with the qualitative research method. The research participants were divided into 3 categories: (1) social integration preparation for youth, (2) children and youth caregivers, and (3) youth over 18 years old who were in former care of SOS.

The study found that the roles of family in the preparation process include problem-solving, communication, preparation, emotional response, emotional bonding, and behavior control into the preparation process, which includes: 1. children and youth assessment with SOS families 2. comprehensive youth preparation 3. support in youth's living experiment 4. post-social integration monitoring and support.

The study's recommendations are that families should play a role in promoting self-control, determination to succeed, and problem-solving skills. Families should also coordinate and refer youth with health issues to specialized professionals for assessment and treatment before they integrate into society. Additionally, families should be empowered, and family networks should be utilized to follow up and provide social support to youth. Moreover, post-integration support should be considered on a case-by-case basis and be flexible.

Keywords: Youth; Preparation process for living in society; the roles of family

Introduction

Currently, complex social problems are increasingly impacting the roles and functions of family institutions. Along with shifts in the global population structure, which include declining birth rates and an increasing elderly population, heads of household are now responsible for caring for both children and the elderly—dependent age groups—making it challenging for heads of household to fully perform their caregiving roles. In addition, the proportion of Thai children growing up in households with both parents is decreasing. For instance, among children aged 0-14, only slightly more than half (54.7%) live with both parents, 24.0% live with extended family, 16.4% live with only their mother, and 4.6% live with only their father. "A significant number of children whose families are unable to fulfill their roles must be placed under the care of childcare institutions (Department of Children and Youth, 2022).

* Received: September 17 2024; Revised: October 8 2024; Accepted: October 11 2024

According to data from institutional care under the Department of Children and Youth nationwide in Thailand as of September 2022, there were a total of 3,951 children in these institutions. A study by UNICEF found that approximately 58,000 children were in 679 private childcare facilities (Mahidol University, 2023). The three main reasons that lead children to enter childcare institutions are poverty among parents, followed by inappropriate upbringing, and children whose parents are incarcerated (Department of Children and Youth Affairs, 2020).

However, alternative care for children must adhere to the United Nations Guidelines for the Alternative Care of Children to ensure the best interest of the child. One of the key principles of these guidelines is that alternative care should provide an environment that closely resembles a family setting. This can be difficult in state-childcare institutions, which are typically large orphanages with children categorized by gender and age, and where caregivers rotate. In contrast, private childcare institutions, particularly the SOS Children's Village in Thailand under royal patronage, aim to help children who have lost parental care grow up in a setting that resembles a home. The Foundation defines its care approach as family-based, consistent with the findings of Aonopas, S. & Wongrasethsuk, P. (2012, p. 6), which state that long-term family-based care is a defining characteristic of the SOS Children's Village. Similarly, a study by Rujisathiansap, T., et al. (2018, p. 72) analyzes that the SOS Children's Village provides permanent family-based care in an institutional format, with mixed-gender and mixed-age groups of 7-10 children living together under the care of one 'mother' without daily shifts of caregivers, creating a familial atmosphere where children and youth can live happily together until they are ready to take responsibility for themselves as they transition into society.

Although the childcare institutions resemble a home and foster a family-like atmosphere that makes children and youth feel attached and nurtured, most of the youth entering the care of the SOS Children's Village have lost parental care at a young age or come from families unable to provide care. This means that after leaving the SOS Children's Village, youths must take full responsibility for themselves, which is an immense challenge, especially in today's fast-changing and highly volatile society. When considering the human life cycle, it is clear that youths in SOS Children's Village must enter society at the age of 18, or if they pursue higher education, they will transition out of the SOS Children's Village upon graduation at around 22 to 23 years old. This not only corresponds to the stage of emerging adulthood but also involves separating from their families. Therefore, youths must possess sufficient maturity to care for themselves, take responsibility for establishing their livelihoods, and develop relationships that may lead to starting their own families. (Department of Children and Youth, 2022; SOS Children's Villages Thailand, 2022). During this period, youths may experience pressure or stress. A survey by the City Mental Health Alliance found that over 49% of recent graduates faced Post-Graduate Blues, experiencing symptoms of depression and anxiety after graduation (Sirison, N., 2023). This phenomenon arises from societal expectations, social pressures, and the fear of entering the workforce. Furthermore, youths under the care of the SOS Children's Village may feel isolated if they must live independently without a genuine family support system. The preparation of youths for living in society is extremely important for children in alternative care.

Thus, this research focuses on the youth preparation process for living in society: A case study of the youth in SOS Children's Villages Thailand under royal patronage. The researcher sincerely hopes that the findings from this study will lead to the development of more effective preparation methods that align with the needs of the youths and are better suited to the current situation.

Research Objectives

1. To study the preparation process for youths under the care of SOS Children's Villages Thailand under the royal patronage, before their integration into society.

2. To examine the roles of families and youth workers in the preparation process for their integration into society.

Literature Review

Convention on the Rights of the Child and Alternative Care

The Convention on the Rights of the Child is a key principle that leads to universal standards for the treatment of children, as children's rights cannot be violated. Children under the care of families or state and private institutions also have these rights equally. The concept of children's rights is a fundamental idea that has influenced laws, policies, and practices regarding children, including the Child Protection Act of 2003 and the United Nations Guidelines for the Alternative Care of Children. The main principle is that every child should grow up in a family atmosphere and must be protected. If children cannot remain with their biological families due to the lack of parental care, being unaccompanied, or being separated from their guardians, they must receive alternative care. The most appropriate form of alternative care for children is family-like care. However, there are various forms of providing alternative family care for children. Before a child enters alternative family care, they must go through a screening process and mechanism to prevent unnecessary separation from their family (Gatekeeping) (United Nations, 2015; Department of Children and Youth, 2022).

Concept of the Preparation Process for Youths to Live in Society

Chaveepongdech, V. (2002) &Lukbua, W. (2011, p. 43) categorized the components of readiness into four aspects, which can be summarized as follows:

1) Physical Factors – Physical readiness refers to the readiness of all physical organs, which may occur before or after reaching legal maturity.

2) Intellectual Factors – Intellectual readiness refers to the ability to perceive and think rationally or with good judgment. It includes the capacity to make decisions and solve problems appropriately, with reasoning to support those decisions.

3) Emotional, Motivational, and Personality Factors – Emotional readiness refers to emotional and psychological stability, including motivation and personality development, which lead to a desire for learning.

4) Environmental Factors – Environmental readiness is derived from social experiences and the preparation for new experiences. This aspect emphasizes both people and the social context or environment.

In summary, the preparation process refers to the principles, steps, and methods of preparing youths before they have real life outside or reintegrate into society. This preparation covers the four components—physical, intellectual, emotional, and environmental—which affect the physical, mental, social, and intellectual well-being of youths. This ensures that they are mature, well-prepared, and motivated before entering society, enabling them to be self-reliant and access social support when facing life challenges.

Concept of Family Functioning

The family is the primary and foundational institution responsible for nurturing and socializing its members before they enter society. The role of the family encompasses various aspects of its members' lives. According to the definition from the Royal Institute Dictionary, the term "role" refers to "performing duties as assigned." At this point, the McMaster Model of Family Functioning (MMFF) by Epstein and colleagues discusses six dimensions of family functioning, which have led to the development of the McMaster Family Assessment Device (FAD) encompassing seven dimensions (Ivan W. Miller, et al., 2000, p. 169-172; Epstein, Baldwin & Bishop, 1983, p. 172-173). This study explores the roles through the lens of the six dimensions of family functioning as outlined in the McMaster Model of Family Functioning (MMFF)

1) Problem Solving – This refers to the family's role in solving problems appropriately. Each family may have different problem-solving skills, but proper problem-solving should be based on rationality, be systematic, and consider the emotions and impact on all members thoroughly. Therefore, problem-solving is a role that family members must undertake together.

2) Communication – This refers to the exchange of information between family members. Communication can be both verbal and non-verbal. Ambiguous communication can result in unclear family roles and responsibilities.

3) Role – This refers to the patterns of behavior that members regularly perform. Basic roles are those that every family must perform. In assessing family roles, two factors must be considered: the assignment of roles to members and ensuring that members fulfill their roles.

4) Affective Responsiveness – This refers to appropriate emotional responses between family members, including both positive and negative emotions. The family should be a space where members can express their emotions without concealment or suppression. Some families do not encourage the expression of negative emotions, which may result in members having limited emotional expression, affecting their ability to respond emotionally to others in the future.

5) Affective Involvements – This refers to the emotional attachment among family members, which influences how they value each other. There are four levels in affective Involvements: 1) No attachment – A lack of connection or concern for each other. 2) Empathetic attachment – Showing concern and understanding, leading to appropriate emotional responses, which is the most balanced level. 3) Over-attachment – Interfering excessively in each other's lives. 4) 'Almost as one person' attachment – This can diminish personal privacy.

6) Behavior Control – This refers to controlling members' behavior appropriately. Behavior control includes managing behaviors related to psychological and biological needs, social behaviors, behaviors that may endanger property, and maintaining discipline within the family.

The concept of family roles according to Jarupeng, M. (2017) outlines six aspects of family roles:

1) The family's role in problem-solving.
2) The family's role in controlling members' behavior.
3) Recognizing one's roles and responsibilities in the family.
4) Strengthening family bonds through love and emotional attachment.
5) The family being an emotional support and providing family connectedness.
6) Appropriate communication within the family.

In summary, family roles and responsibilities are diverse but address the physical, psychological, emotional, social, economic, and intellectual needs of family members. The main goal is to ensure that family members can live harmoniously in society. Studying family roles through the concept of family functioning allows for a clearer understanding of the family's role in caring for its members.

Research Methodology

Research Methods and Tools

The study "Youth Preparation Process to Live in Society: Case Study of Youth in SOS Children's Villages Thailand under the Royal Patronage," was approved by the Thammasat University Research Ethics Committee for Human Research in Social Sciences, with research project code SSTU-EC 181/2565. This research employed qualitative research methods, collecting data through semi-structured interviews focused on the process of preparing youths for living in society. Two sets of interview guidelines were used for three groups of research participants.

Population

Group 1: Participants who support youths in the preparation process for living in society, including directors or deputy directors, social workers, educational personnel, and male youth home staff from 5 villages (one person per village).

Group 2: Participants directly responsible for the care of children and youths, including caregivers or mothers from 5 villages (two persons per village).

Group 3: Youth participants aged 18 and older who have already integrated into society, from 5 villages (one person per village).

Sampling Methods

Purposive sampling was used for Group 1, while snowball sampling was employed for selecting participants in Groups 2 and 3. For Group 2, participants were recommended by the village director or deputy director, and for Group 3, recommendations were made by social workers. In cases where no social worker was available, the village director or deputy director provided recommendations instead. Participants were selected from the following 5 villages:

- SOS Children's Village Bangpoo, Samut Prakan Province
- SOS Children's Village Hat Yai, Songkhla Province
- SOS Children's Village "Chalermprakiet His Majesty's 80th Birthday Anniversary" Phuket, Phuket Province
- SOS Children's Village "Chalerm Narin" Nong Khai, Nong Khai Province
- SOS Children's Village "Sirimetta Her Majesty's 72nd Birthday Anniversary" Chiang Rai, Chiang Rai Province

A total of 31 participants were included in the study, as follows:

- Directors/Deputy Directors: 5 persons
- Social Workers: 1 person (4 others did not meet the criteria)
- Educational Personnel: 5 persons
- Male Youth Home Staff: 5 persons
- Caregivers or Mothers: 10 persons
- Former Youths who have integrated into society: 5 persons

Research Implementation Process

The data collection process involved semi-structured interviews with three groups of research participants. The steps were as follows:

Step 1: A formal request was made to SOS Children's Villages Thailand under royal patronage, to collect data from the five villages: Bangpoo, Hat Yai, Nong Khai, Chiang Rai, and Phuket.

Step 2: Coordination with the directors of the five children's villages was initiated to invite participation in the research project via telephone. The directors or deputy directors were asked to recommend mothers who met the selection criteria, while social workers were also requested to recommend eligible youths. The individuals recommended by the directors and social workers were then invited to participate in the two research groups. The process included the following steps: 1) Introducing the researcher and explaining the research objectives, process, and presentation of results; 2) Explaining the ethics of confidentiality and the protection of participants' rights; 3) Providing detailed contact information for the researcher; and 4) Allowing participants to ask questions about the research project if they had any doubts.

Step 3: Informed consent was obtained from the research participants. All documents explaining the research participation, consent forms, and structured interview guidelines were sent to participants for their consideration via postal mail or email, as per the participants' provided contact information. Participants were given at least one week to decide before the data collection began. Afterward, participants were contacted by phone to schedule a convenient time for the interview.

Step 4: During the phone interview, the researcher contacted participants at the agreed time. Verbal consent to participate in the research was obtained over the phone, and participants were asked to send back the signed consent forms by post. The researcher requested permission to record the interviews using a voice recorder for the duration of the phone interview.

Step 5: The phone conversation was conducted in three phases: 1) The initial phase involved greetings, building rapport, and informing participants of their rights and how their confidentiality would be maintained throughout the research process. 2) The interview phase involved asking questions according to the interview guide. 3) In the closing phase, the researcher provided a brief summary of the interview, allowed participants to ask any additional questions, and reiterated the contact number for the researcher in case of future inquiries.

Research Conceptual Framework

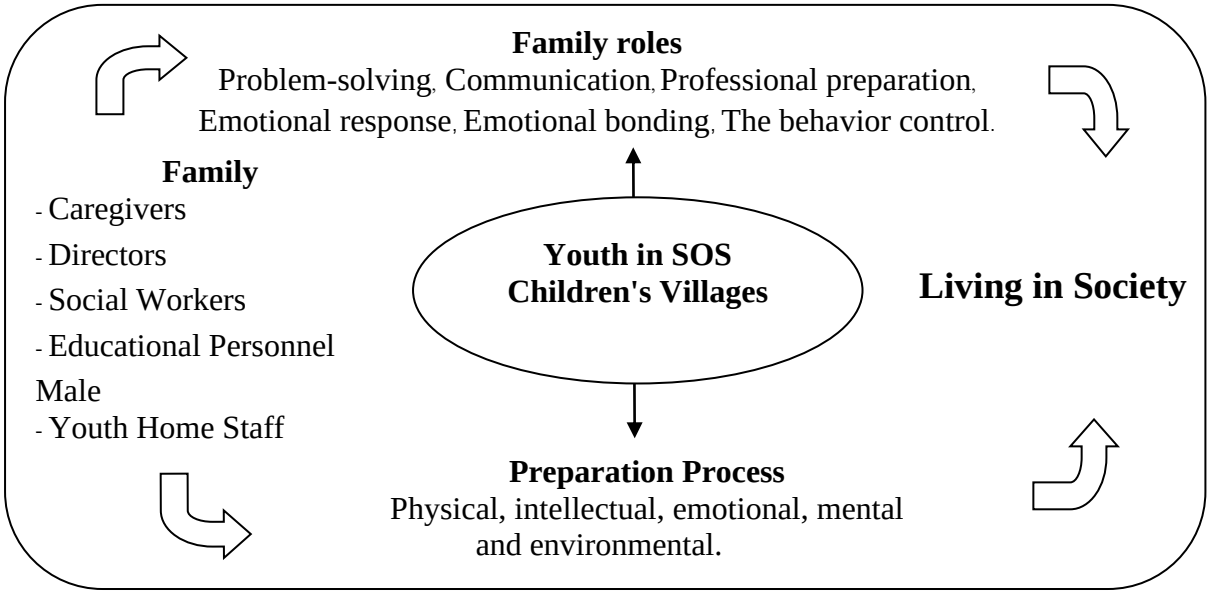

Figure 1 Research Conceptual Frameworks

Research Results

Research findings are divided into two parts according to the research objectives: 1. The process of preparing youth before living in society. 2. The role of the family in preparing youth before living in society. The findings for each part are as follows:

1. The Process of Preparing Youth Before Living in Society

1.1 Children and Youth Assessment

"We have an IDP plan that we execute every year, twice a year. We do it with all the children of all ages to assess what they need to do that year, and there will be monthly behavior reports." (Interviewee25, 17 Sep 2023)

"Each case must be considered on a case-by-case basis. Some are talented and can find a job immediately after graduation, while others may not excel academically but are diligent, so we help them find work. They must first be assessed in terms of social, emotional, psychological, health, intellectual, and educational aspects." (Interviewee 31, 27 Sep 2023)

"Before I left, my mother talked to me about having a boyfriend and about life choices, but she didn't directly tell me how to practice birth control. It's like she understood that if I have a boyfriend, there might be issues like that." (Interviewee11, 10 Sep 2023)

The study found that the process of preparing youths before living in society begins with a comprehensive assessment of their emotional, psychological, social, health, and intellectual conditions to develop an Individual Development Plan (IDP). Additionally, it is crucial to assess the youth's potential, aptitudes, and risks before entering society.

1.2 Preparing Youths in Different Aspects

"We have activities for children to keep them healthy, such as sports and recreational activities. They can participate in these activities. If there are any pre-existing health conditions, we will follow the doctor's recommendations. As for intellectual development, every child who is with us must receive an education and also has additional tutoring." (Interviewee4, 2 Sep 2023)

"On weekends, my mother takes the children to her house. They get to see what her house is like, how many siblings she has, and they can get to know their grandparents. They can play outside with friends. They will see a much larger and warmer family." (Interviewee29, 27 Sep 2023)

"I am children from a foundation, but I try to behave well and feel that I can succeed, even though I am orphan. I don't see ourselves as less valuable, and I don't let ourselves become messy... The family is also important; they never make us feel uncomfortable." (Interviewee8, 10 Sep 2023)

"At that time, I was a security guard because I didn't want to study anymore; I was too attached to friends and a girlfriend. It was really hard, so I decided to go back to school. My mother encouraged me to return to my studies, and my uncle insisted as well. Everyone made a strong effort to help me go back to school. I managed to study while working until I graduated." (Interviewee14, 15 Sep 2023)

The study found that in preparing youths before living in society, the family plays a role in supporting their physical well-being through health-promoting activities. The youth with health issues receive medical treatment and health support based on the doctor's recommendations. In terms of emotional, psychological, and personality readiness, it was observed that mothers strive to create a family atmosphere that fosters emotional security for the youth. Even when facing challenges, the family provides support, helping them address issues together. Additionally, in preparing for the external environment, youths are given the opportunity to experience life outside the children's village, allowing them to adjust to their surroundings before fully entering society.

1.3) Real Life Experiment

"If they are studying in a vocational program, we let them stay in a dormitory, which is already a preparation for independence. They must take care of themselves 100%." (Interviewee24, 17 Sep 2023)

"I chose to continue to the 10th grade in a general program and then took extra classes in art. When attending these classes, I sometimes stayed overnight in other provinces with friends." (Interviewee8, 10 Sep 2023)

"I didn't complete my degree, and I was already older at that time, so I looked for short-term courses to study. I took a Thai massage course for 6 months. During that time, I stayed in a dormitory and practiced the profession, earning some income from massage." (Interviewee11, 10 Sep 2023)

The study found that all youths under the care of the SOS Children's Village must receive education or vocational training. This allows them to gain life experience in preparation for their careers and integration into society, such as living in dormitories, internships, and vocational training. Support is provided for the youth to gain experience in academic,

vocational, and life skills, which is an essential part of the process of preparing youth for their transition into society.

1.4) Follow-up and Support After Integrating into Society

"We provide 6 months of support for those who graduate with a bachelor's degree or high vocational certificate. However, if someone cannot continue their studies after finishing middle school and wants to work, we will provide vocational training or professional skills for only 3 months. We still follow up, and mothers will keep in contact with their children continuously, asking about their lives after leaving home." (Interviewee2, 2 Sep 2023)

The study found that follow-up assistance from the SOS Children's Villages includes supporting living expenses for an additional 6 months after discharge for youths who graduate with a bachelor's or associate degree. In the first 3 months, the foundation fully covers living expenses, and in the subsequent 3 months, support is reduced to encourage the youth to take responsibility for themselves. For those who graduate with lower qualifications, support continues for 3 months after discharge. All mothers and youths are aware of this arrangement and must prepare before transitioning to society. Regarding follow-up, mothers and staff in the SOS Children's Villages continuously monitor the well-being of youths. When the youths encounter challenges in their lives, the foundation—including mothers and siblings in their home—is always available to provide counseling and encouragement.

2. The Role of the Family and Personnel Working Directly with Youth in Preparing Youth before Living in Society.

2.1) The Role in Problem-Solving during the Preparation Phase

"If the issue is minor, the mother can talk to the youth and handle it herself without needing to inform the director. However, if she feels she cannot manage it, she will approach a social worker first, and then inform the director. We work together to solve the problem, and if it's not resolved, we try alternative methods. We communicate about everything, both with the mothers and the youth, because we see each other frequently." (Interviewee24, 17 Sep 2023)

The problems encountered in the SOS families vary in complexity, and different professionals are involved in solving them. However, most of the time, the first person in the family to take on the role of problem-solving with the youth is the mother. If the issue is not complex, the mother can handle it on her own, but if it's more complicated and she cannot cope, she will report it to the relevant professionals and inform the director to find a solution together.

2.2) The Role in Communication during the Preparation Phase

"When our youths graduate with a bachelor's degree, we inform them beforehand that after graduation, the foundation will continue supporting them for approximately 3 or 6 months. After that, from the 6th month onwards, they will no longer receive any support." (Interviewee1, 2 Sep 2023)

"Generally, mothers talk about life skills and friendships, preparing to discuss or teach everything so they know how to survive when they live in society. For some youths who struggle with financial planning, we emphasize that point. Some are shy or don't talk much, so we remind them to be open and communicate with us if they have any concerns." (Interviewee28, 27 Sep 2023)

The role of communication during the youth preparation phase starts with informing the youth first about how the foundation will continue to support and follow up after graduation. This gives the youth time to prepare before integrating into society. Mothers and other professionals use different methods of communication based on each youth's individual needs. Often, the mother communicates the preparation process and the duration of the foundation's support in formally, through family conversations and advice. Mothers also share examples of older siblings who have already entered society, considering the most appropriate way and content to communicate with each youth.

2.3) The Role of the Professionals during the Preparation Phase

"If they have completed their education, we talk about job searching and how to conduct themselves in society like what they should do at work. We give advice on specific topics based on the individual, looking at their personality. If they haven't finished school, we follow up and provide counseling." (Interviewee30, 27 Sep 2023)

"We discuss sex education, life skills, and social skills. Some are academically talented but lack life skills. The youth home staff help fill in those gaps, so they can live independently when they leave. For example, if they have a partner, how to avoid unwanted pregnancy." (Interviewee19, 12 Sep 2023)

"As for the education staff, we observe what interests the youth have and what they want to study further, then coordinate opportunities for them. We then offer guidance. If they can't complete their studies and want to work, we find vocational training for them. If they face academic challenges, we discuss it with their mother and teachers. We begin preparing them as early as high school or vocational school, sometimes even since middle school." (Interviewee4, 2 Sep 2023)

"The role of the social worker is to ensure the safety of those returning to their families, especially younger ones between 13-18 years old. We assess whether they will continue their education. For older youths, we evaluate their readiness for work and send them to internships before they transition out. We also assess social risks." (Interviewee24, 17 Sep 2023)

The study found that preparing youths before entering society is the responsibility of all personnel in the SOS Children's Villages, with each playing different roles according to their position. For example, mothers or caregivers provide counseling, encouragement, and promote life skills, similar to the youth home staff, as they are the closest to the children. Education staff focus on academic preparation, which influences career readiness. Social workers help develop life skills and assess the readiness of all the youth, their family, and society. Directors or deputy directors oversee the overall preparation process, monitoring how youths plan and prepare for entering society, ensuring they can transition with confidence.

2.4) The Role in Emotional Support during the Preparation Phase

"Sometimes the youth slam the door and cry. They first ask to explain their reasons, and we listen. We let them cry it out there, and when they come out, we don't bring it up again. I understand that sometimes they just need someone to listen to and understand them. But if I can't handle their emotions, I will consult with a social worker." (Interviewee23, 17 Sep 2023)

"When I was getting older and had to move out, my mother had to take care of younger siblings. I didn't understand it at the time, and I thought she didn't love me. So, when I moved into the dorm, I felt lost. But after talking with her and reflecting, I

realized I was just overthinking and feeling unnecessarily hurt—there was nothing wrong." (Interviewee10, 10 Sep 2023)

The study found that youths transitioning into society face a wide range of emotions, such as anxiety, stress, and sadness. Mothers play a crucial role in responding to their emotions, primarily by listening, communicating to understand, and being by their side during emotional challenges. When a youth experiences complex emotions that a mother cannot handle, they consult social workers to find a solution together. In some cases, the youth may be referred to specialists.

2.5) The Role in Emotional Bonding during the Preparation Phase

"They feel a sense of family, knowing that their mother is always there to take care of them 24/7, with siblings helping out too. Even the staff are like relatives who are always there to support them. After graduation and starting work, we still follow up with the youth. Especially for the mother's side, if she knows her child has a problem, she will contact them immediately out of concern. They do care for each other" (Interviewee4, 2 Sep 2023)

"There are also older siblings who have left here but still keep in touch. They share with us what life is like outside, how to live, plan things for yourself, and manage finances." (Interviewee8, 10 Sep 2023)

The study found that mothers or caregivers and family members, such as siblings in the home, play the biggest role in fostering emotional bonds with the youth during their preparation for society. Other staff members also have roles in following up, offering support, guidance, and encouragement. These emotional bonds encourage youths who face challenges during their preparation to seek advice, share their problems, and ask for support from their SOS family.

2.6) The Role in Behavior Management during the Preparation Phase

"First, we give a verbal warning. If the behavior continues for the second time, we document it in writing, stating that the incident should not happen again. Sometimes we deduct allowances or clothing expenses, but honestly, I rarely do that. Occasionally, I assign them house chores, like sweeping or cleaning the bathroom. If the behavior still doesn't improve, we inform the committee, speak with the director, and talk to the mother. The mothers already handle behavior management in the home, informally." (Interviewee5, 2 Sep 2023)

The study found that the role in behavior management during the preparation phase is a shared responsibility among all professionals, both formally and informally, depending on the youth's behavior. If the problematic behavior persists after warnings, formal measures are taken, based on the severity of the behavior. In the SOS Children's Villages, there is no harsh punishment; the focus is on discussions aimed at improving behavior.

Discussions

1. The Youth Preparation and the Role of Family

Process 1: Assessment of Three Aspects in the Preparation Process

1) The assessment for a personal development plan in five aspects: education, health, mental, social, and physical.

2) Capacity and need assessment to assess their capacities, skills, strengths, and limitations for further education planning. In case they want to work or choose social integration before their graduation, families as the interdisciplinary would assess their readiness, co-plan their future, and support their short-term training in their interests.

In the case of their social integration or family, there would be an assessment of children, youth, or families, depending on their age.

In the case of children under 18 years old, there would be an intensive assessment of former familial and environmental capacity or readiness, focusing on safety, familial relations, care capacities, and education support.

In the case of youth over 18 years old, there would be an assessment of the youth and their families, focusing on the family's readiness to support the youth in further education and legitimate professions.

3) Future risk assessment. This assessment would take multiple risk behaviors into account which covers three factors: personal, familial, and environmental. This approach aligns with the concept of multiple risk behaviors as described by Thammaraksa, P. and Powwattana, A. (2018, p. 173). The study found that most risks encountered during the process of preparing youth for integration into society stemmed from personal factors, including the mental state of the youth and problem management, as well as environmental factors, such as peer influence, societal trends, and various temptations. These two levels of factors interact with each other. Although family-level factors were not emphasized during the preparation process, they play a significant role as the result of childhood upbringing that shapes the thoughts, emotions, and behaviors of today's youth.

The assessment of these three aspects involves the role of the family and the multidisciplinary team, aligning with the collaborative multidisciplinary work approach described by Phairotkun, S., et al. (2004, p. 394-395); Wechayachai, A. (2019, p. 34-35). Phairotkun and Wechayachai discussed the role of multidisciplinary teams in assessing the physical, psychological, and social aspects. Multidisciplinary teams take roles in evaluating the problems and needs of children and families, as well as identifying potential, limitations, strengths, and risks, to create a collaborative plan for promotion, prevention, problem-solving, and rehabilitation. This approach also aligns with the research by Lertkrai, P. (2015, p. 75-77) on the Process of Preparing Children for Family Reunification: Chonburi Development and Rehabilitation Center.

Process 2: Holistic Preparation of Youth Before Living in Society

When preparing youth for integration into society, especially in families with multiple members, it is crucial to understand the differences among children and youth to ensure that all aspects of preparation are comprehensive for everyone. The study found that youths are prepared in various aspects, with the most significant differences observed in intellectual development together with mental, personality, and character development. The preparation provided by the foundation aligns with the four components of readiness preparation identified by Lukbua, W. (2011, p. 43), which include: 1) physical readiness, 2) intellectual readiness, 3) mental, personality, and desirable character readiness, and 4)

environmental readiness. The youths under the foundation's care receive preparation in all four aspects. In terms of physical readiness and environmental readiness within the foundation, youths receive similar preparation. However, if there are physical or health issues, the preparation focuses more on health care, with medical consultations to ensure that health problems will not impact their reintegration into society. If they do, preventive measures must be in place. Moreover, significant differences among individuals are evident in aspects such as intellectual development, as well as mental, personality, and desirable character development, which will be discussed further.

The study results indicate that youths are prepared intellectually in all aspects before integration into society, but the prominence of each intellectual aspect may vary. Intellectual development and preparation can be analyzed across nine areas, corresponding to Howard Gardner's Theory of Multiple Intelligences (1993, cited in Marenus, M, 2023). These nine areas of intelligence include: linguistic, logical-mathematical, visual-spatial, bodily-kinesthetic, musical, interpersonal, intrapersonal, naturalistic, and existential.

In the phase of preparing youth for integration into society, the multidisciplinary team focused significantly on developing both interpersonal and intrapersonal intelligence, as these two forms of intelligence are essential for successful social integration.

As for mental readiness, personality, and desirable character traits, the preparation informed by the research participants aligns with the promotion of the Resilience Quotient, as defined by the Department of Mental Health. The Resilience Quotient includes three components: emotional endurance (“อึด” or grit), encouragement (“ฮึด” or hope), and problem-solving (“สู้” or fight) (Rutathip, N. et al., 2019, p. 3). These components are as follows:

1. Emotional Endurance (Grit): This is fostered by allowing the youth to decide on their own problem-solving methods that suit them best. Whether the problem-solving is successful or not, the youth must practice self-compassion by accepting who they are and striving to continue valuing themselves. This process is supported by the multidisciplinary team, especially the caregivers, who respect and accept the youth’s decisions.

2 . Encouragement and Empowerment (Hope): Regular encouragement and empowerment for the youth are essential, as these can eventually lead to a change in mindset. This study found that the multidisciplinary team often boosts morale and empowers youth primarily through praise and rewards, rather than encouraging self-reflection or just listening. Empowerment Theory highlights the importance of self-empowerment, which begins with raising consciousness and understanding social structures. For example, if external societal views are negative, how should one respond to maintain their self-identity? As one research participant mentioned, *“We try to behave well so no one can criticize us for being from an orphanage because we have been well cared for all along.”* In cases where youths face behavioral issues that lead to expulsion from school, societal pressure due to a lack of educational qualifications might make them question, *“What kind of life do I want?”.* This questioning can lead to self-empowerment and the decision to return to school and complete their education. This form of self-empowerment might already be partially implemented in the children's villages through friendly family discussions when family members are facing external problems, helping mentally prepare the youth for the future.

3. Problem-Solving (Fight): Preparing youth to manage problems and have the strength to fight is an area where the multidisciplinary team plays a significant role, as the children's villages encourage the multidisciplinary team to provide youth with multiple options to handle problems that suit their individual needs.

Regarding the development of personality at the foundation, which is an integral part of preparing youth for mental resilience, it was found that during this preparation, the youths' personalities become more apparent. It is because this period is a crucial transition phase before they enter society. The development aligns with the Five Personality Traits (Costa, P.T. & McCrae, R.R., 1992, p. 410), which include:

1. Extraversion: Encouraging youth to build relationships with those around them. This includes mothers taking children to visit their families, promoting camp activities where they must learn to live with others and vocational training.

2. Conscientiousness: Beginning with youth understanding their responsibilities. Mothers, youth home staff, and multidisciplinary teams encourage responsibility and discipline through verbal communication and learning from good role models. This responsibility aligns with the youth's aptitudes, meaning that preparation in this area should go hand-in-hand with promoting potential and experience, along with creating a conducive environment for youths to fulfill their roles. For example, mothers should trust the youths to take care of the home without interference.

3. Agreeableness: Developing a personality that is cooperative and harmonious with society and those around them. This trait emerges from mutual assistance within the family, empathy, and discussions to reduce conflicts, which lead to a willingness to help others in society.

4. Openness: A personality trait that embraces new experiences, influenced from childhood, such as family activities that offer new experiences, trips, train rides, helping take a younger sibling to the doctor, attending camps, and, importantly, short-term vocational training. These activities encourage the youths to try things they are interested in.

5. Neuroticism: Youth often feel anxious and emotionally unstable due to various factors, such as separation (changing caregivers, families, or homes), past violence, and negative self-perceptions. In cases where youth exhibit this personality trait, the multidisciplinary team may need to use empowerment, therapy, or counseling to support them.

Process 3: Supporting Youth in Life Trials

The study found that during the trial period of living independently, the youths had to adapt and make important decisions regarding further education, adjusting to life in society, self-management, and future planning. This period often caused anxiety and confusion, compounded by the typical emotional instability in adolescence, making emotional and behavioral control challenging. This phase is particularly critical as, after this period, they must take full responsibility for themselves. This aligns with the Family Life Cycle, particularly the stages where children become teenagers and when they eventually separate from the family. It is crucial for individuals to be prepared before they leave their families to live independently and take full responsibility for their lives, as the way they will grow up and live is shaped by their upbringing from childhood (Sirivunnabood, P., 1997, p. 11-12).

This trial period corresponds with the youth's abilities, which will lead to career development and social integration. It can be divided into three aspects: academic education, vocational education, and life skills. Families and multidisciplinary teams support youth in choosing an educational plan that aligns with their potential and needs. Most youth who wish

to start working immediately after graduation, and who seek careers requiring skills and experience, tend to choose vocational training. Meanwhile, those who opt for general education often do so because it offers a broader range of further education opportunities, especially if they have academic inclinations and wish to pursue a bachelor's degree. This is consistent with the research by Julmang, S. (2021, p. 99), which found that the main factor influencing students to choose vocational education is the desire to start working immediately after graduation to reduce the family's financial burden. Vocational training allows them to gain expertise in their chosen field through hands-on practice, and they tend to choose areas that match their skills.

However, the decision to pursue either general or vocational education involves more than just aptitude and academic performance. The research by Bamrungsetthapong, S (2018: 114) indicates that factors such as potential income after graduation and the family's financial situation also influence the decision. In the case of substitute care provided by the foundation, the term "guardian" is likened to the role of multidisciplinary teams and siblings in the home, who have diverse educational and occupational backgrounds. If the youth have the opportunity to exchange experiences, they may have more information to make informed decisions. The income of guardians also correlates with their ability to support youth after graduation.

Therefore, during the period when they are preparing to take full responsibility for themselves or preparing to leave the family, they must decide on their life path, considering whether future earnings will be sufficient to support themselves entirely. If economic factors are the primary consideration in preparation, the foundation's support for youth to engage in short-term vocational training is a good response to these factors. It also prepares them to try out different jobs and learn to live with others, which aligns with the family role in the Family Life Cycle concept.

As for life skills, the foundation encourages the youth pursuing vocational certificates, higher education, and short-term vocational training to live in dormitories as a way to try living independently and prepare for real-world society. Living in a dormitory differs from staying in a "fly training home" in child development and rehabilitation centers because living in a dormitory involves navigating the real social context, where youth must take full responsibility for themselves and adapt to all aspects of society. In contrast, the fly training home is a temporary residence for children who are ready to return to their families or society. There is no direct caretaker, but the youth are encouraged to look after each other, with older youths caring for the younger ones. However, some rules from the development center remain in place for oversight. (Lertkrai, P., 2015, p. 58).

Living independently involves many internal and external variables that influence the youth's thoughts, emotions, feelings, and behaviors. This makes it difficult for some youths to control themselves and achieve their goals. Therefore, fostering achievement motivation is necessary. This includes promoting responsibility, striving to complete tasks, choosing suitable options based on their potential and needs, seizing opportunities, and planning systematically. This aligns with the study by Sudhimolibodhi, M. (2020, p. 16), which explains that achievement motivation leading to success requires responsibility, courage to think and act, and planning for both the short and long term. The study found that multidisciplinary teams support the development of achievement motivation by evaluating potential with the youth so they can choose paths that match their abilities and needs, and by promoting responsibility. However, the effort to complete tasks, engage in systematic planning, and seize opportunities

also depends on the youth's character, with the family playing a crucial role in shaping these desirable traits."

Lastly, monitoring and providing support are key roles of multidisciplinary teams, aligning with the Child Protection Process described by Wechayachai, A. (2019, p. 34-35) in terms of monitoring to assess how preparation has impacted the youth after they enter society. Moreover, post-social support aligns with the family role in the Family Life Cycle during the phase when children leave the family. This is when individuals must be fully prepared to live independently (Sirivunnabood, P., 1997, p. 11-12). Multidisciplinary teams, acting as family, must support youth in achieving sufficient economic, social, and psychological readiness to start their lives, help them prepare for employment and social integration, and provide assistance when needed or when they encounter difficulties.

Process 4: Monitoring and post-social integration support

SOS Children's Villages have their own monitoring processes for youth after the social integration and continue their support in the early period.

- Monitoring youth with bachelor's degrees. After their graduation and social integration, with a bachelor's degree, SOS would provide support in their daily expense for the first three months with full coverage and the last three months in half coverage to encourage more adaptation and self-dependence in youth.

- Monitoring youth in other forms of education and without a bachelor's degree. For any reason, SOS would provide support for only three months after their graduation.

- Monitoring youth that integrate socially earlier than their graduation, SOS would consider their reason. The youth would be supported through short-term professional training.

In these three cases above, SOS would monitor and give emotional support, especially from mothers and family networks who are siblings that already integrated socially by then. The networks would give guidance to the youth to prevent loneliness and ensure familial bonds that could support them in times of crisis.

2. Familial and personnel roles in direct contact with the youth for social preparation integration

The study found that the role of the family and personnel working directly with the youth in the preparation process before integrating into society aligns with the McMaster Model of Family Functioning (MMFF) by Epstein and colleagues, which discusses six dimensions of family functioning (Epstein, Baldwin, and Bishop, 1983, p. 172-173). It also aligns with the concept of family roles proposed by Jarupeng, M. (2017), which considers six aspects of family roles.

1) Problem-solving role during the preparation process. The processes are as follows (1) problem identification (2) communication with stakeholders for solutions (3) alternative development for solutions (4) solution implementation and (5) monitoring and assessing the solution.

2) Communication role during the preparation, both informal and formal communication.

3) Professional preparation role.

4) Emotional response role during the preparation for the youth's emotional management, and proper control of thoughts and behavior. In the case of mental health in youth, they will be supported by treatment by professionals.

5) Emotional bonding roles during the preparation. This role has been continued since childhood. Mothers will play this emotional bonding role the most, followed by the

family or household members. The youth would feel the attachment that leads to their emotional security when they live alone in society later.

6) The behavior control role during the preparation is the interdisciplinary team's responsibility that relates to the youth in many ways. Each youth will use different methods for behavior control.

The role of providing emotional and psychological support, offering counseling, and conducting assessments before the youth transitions into society is a key responsibility of both the family and the personnel directly involved. This aligns with the multidisciplinary approach outlined by Pairojkul, S., et al. (2004, p. 394-395). and Wechayachai, A. (2019, p. 34-35). which discusses the role of multidisciplinary teams in assessing physical, psychological, and social aspects, identifying problems and needs of children and families, evaluating potential, limitations, strengths, and assessing risks.

This aligns with the research of Lertkrai P., (2015, p. 75-77), which discusses the role of a multidisciplinary team in assessing children and youth before reintegration into their families. However, a key difference is that at the Chonburi Children's Rehabilitation Center, a psychologist is responsible for assessing the children's mental health. In contrast, at the SOS Children's Villages, families and staff directly involved with the children take part in joint assessments. Regular assessments are carried out through participatory observation and informal conversations during family activities. For youth facing complex challenges, assessments are conducted by relevant multidisciplinary professionals both internally and externally. Mothers also conduct informal assessments and provide counseling, ensuring that the family atmosphere remains intact.

In conclusion, the chart shows the Roles of Family in Youth Preparation Process for Living in Society

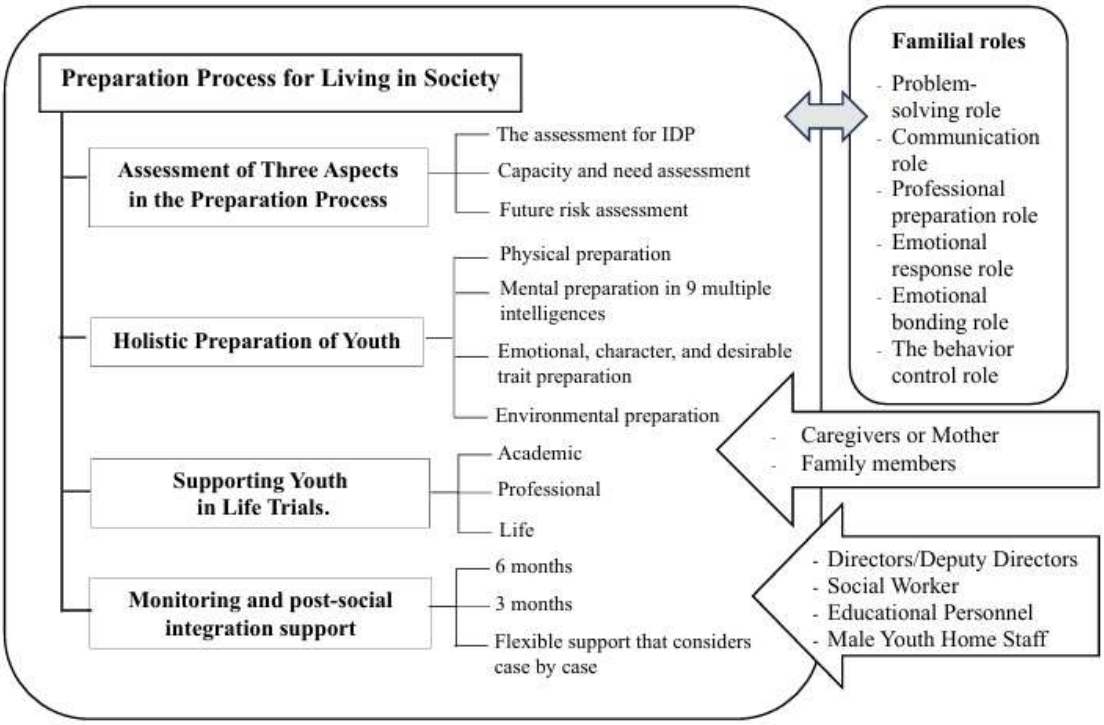

Suggestion

1. Academic Suggestions

There should be a development of a comprehensive guide for preparing youths for Living in Society.

Future studies should focus on extracting lessons learned from past efforts in preparing youth for entering society, in order to develop a preparation process that aligns with the target group and current circumstances.

2. Policy Suggestions

Policies for children and youths in alternative care should be promoted in both public and private sectors, particularly in terms of preparing them for Living in Society.

3. Practical Suggestions

The social integration preparation processes should incorporate three more elements: self-control ability, determination to achieve, and problem-solving skills that use other social skills. At the same time, they should also have knowledge and skills in reproductive healthcare, which the interdisciplinary must prepare them from their childhood until they are in the social integration processes.

Youth under the SOS's care might have negative past experiences or certain physical or mental health problems from their genetics. Prior to the social integration preparation process, there should be a readiness assessment in youth, conducted by professionals so that the data could be assessed along with the interdisciplinary in children's villages so that they could prepare in accordance with each youth's needs.

There should be a preliminary assessment for youth before the social integration process to allow youth to reflect on their strengths, weaknesses, limitations, or risks. Each youth does not have to be assessed in every aspect. If the interdisciplinary team finds any issues, needs, or risks in any aspect, they could select a specific assessment for it.

For mental preparation, group counseling should be used, either preparation group, empowerment group, or any group activities so that youth can exchange their ideas and support one another emotionally.

Post-social integration support should be flexible and considered case by case, to tailor to each youth's issue and needs. Mothers should give any necessary information for the assessment and planning of post-social integration support and monitoring.

To monitor the youth before social integration, family networks should be utilized, especially by mothers or other family members who are already socially integrated for monitoring and guiding. During the time that youth face any issues or require guidance, the family networks will support them socially and mentally and follow up for any upcoming issues.

Reference

Aonopas, S. & Wongrasethsuk, P. (2012). *An Analysis of the Situation of Children's Rights in Thailand: A Case Study of Children at Risk of Losing Guardians and Children without Guardians***.** Faculty of Social Work and Social Welfare, Huachiew Chalermprakiet University.

Chaveepongdech, V. (2002). *Readiness for Life Outside of Prison among Inmates of Klong Prem Central Prison Before Release*. [Master's Thesis]. Thammasat University.

Costa, P.T. & McCrae, R.R. (1992). *The Five-Factor Model of Personality and Its Relevance to Personality Disorders*. Retrieved Sep 26, 2023, from https://www.researchgate.net /publication/248617484_The_FiveFactor_Model_of_Personality_and_Its_Relevance _to_Personality_Disorders.

Department of Children and Youth. (2022). *Report on Child and Youth Development for the Year 2022*. Institute for Population and Social Research, Mahidol University.

Epstein, Baldwin & Bishop. (1983). The McMaster Family Assessment Device. *Journal of Marital and Family Therapy*. 9 (2), 171-180.

Epstein, Baldwin and Bishop. (1983). The McMaster Family Assessment Device. *Journal of Marital and Family Therapy. 9* (2), 171-180.

Ivan W. Miller, et al. (2000). The McMaster Approach to Families: theory, assessment, treatment and research. *Journal of Family Therapy. 22,* 168-189.

Jarupeng, M. (2017). *Family Psychology*. Danex Intercorporation.

Julmang, S. (2021). *Strategies to Increase the Number of Students in Vocational Education at the Certificate Level in the Office of the Education Region 17*. Retrieved on September 20, 2022, from https://reo17.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/08/pdf.

Lertkrai, P. (2015). *PROCESS OF PREPARING CHILDREN FORFAMILYREUNIFICATION: CHONBURI DEVELOPMENT AND REHABILITATION CENTER*. [Master's Thesis]. Thammasat University.

Lukbua, V. (2011). *Readiness preparation prior to repatriation and social reintegration for preventing revictimization among Laotian human trafficking victims*. [Master's Thesis]. Thammasat University.

Lukbua, W. (2011). *Preparing Lao Human Trafficking Victims for Reintegration into Society to Prevent Revictimization*. [Master's Thesis]. Thammasat University.

Mahidol University. (2023). Growing Up Outside… in Institutions No One Sees. *Online.* Retrieved on May 20, 2023, from https://www.unicef.org/thailand/media/10851/file/ Polic y%20Brief_TH.pdf.

Michele Marenus. (2023). Howard Gardner's Theory Of Multiple Intelligences. *Online.* Retrieved Sep 26, 2023, from https://www.simplypsychology.org/multiple-intelligences.html

Pairojkul, S., et al. (2004). *Operation Manual for the Multidisciplinary Team in the Child Protection Process*. The Center for the Protection of Children's Rights Foundation.

Rujisathiansap, T., et al. (2018). *Research Report: A Study on the Situation of Children's Rights in Thailand: A Case Study of Children Who Have Lost Care and Children at Risk of Losing Parental/Guardian Care in 2018*. SMILE COPY.

Sirison, N. (2023). Graduated but Why Do I Feel Sad? Understanding Post-Graduate Blues, Depression in Recent Graduates. *Online.* Retrieved from https://mutualfinding.co/ post-graduate-blue/.

Sirivanbusya, P. (1997). *Family Psychology*. Chulalongkorn University Press.

SOS Children's Villages Thailand. (2022). Annual Report 2022, under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen. *Online.* Retrieved on May 20, 2023, from https://www.sosthailand.org/getmedia/8ee67046-6faa-4855-bcf8-0a66a8a330c6/SOS-Annual-Report-2022.pdf

Sudhimolibodhi, M. (2020). Characteristics of individuals with Achievement Motivation. *Journal of Buddhist Psychology*, 5 (12), 12-17.

Thammaraksa, P., & Phawwatana, A. (2018). Emotional Intelligence and Risk Behaviors in Adolescents. *Journal of Health and Nursing Research*, 35 (3), 212-223.

United Nations. (2015). *A Review of Alternative Care in Thailand: Policies to Practices with a Focus on Children Affected by HIV/AIDS*. Thammasat University, School of Global Studies, and UNICEF Thailand.

A Study on Modern Apprenticeship Program Development through School-Enterprise Collaboration for E-commerce Major in a Vocational College in Shandong Province, China

Chunyang Qi, Sombat Teekasap,
Nainapas Injoungjirakit and Prapai Sridama
Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: qichunyang1@qq.com

****

Abstract

This study explores the intricacies of developing modern apprenticeship programs for the E-commerce major through school-enterprise collaboration at a vocational college in Shandong, China. The research aims to identify key factors influencing program development and proposes effective strategies. A mixed-methods approach, combining literature analysis, surveys, and interviews, was employed to collect and analyze data. The findings reveal critical elements in the collaboration process and shed light on successful strategies for program implementation. The study contributes valuable insights for enhancing vocational education in the rapidly evolving field of E-commerce, providing a foundation for future initiatives in similar contexts.

Keywords: E-commerce; Apprenticeship Programs; School-Enterprise Collaboration; Vocational Education

Introduction

In an ever-evolving global economy, the significance of aligning educational outcomes with industry requirements has never been more critical. This alignment is particularly pertinent in the field of E-commerce, where rapid technological advancements and shifting market dynamics demand a workforce that is not only skilled but also adaptable. Traditional educational models, often criticized for their slow adaptation to the changing landscapes of industry needs, find themselves at a crossroads (Bingham, 2014:17). It is within this context that modern apprenticeship programs, especially in the realm of vocational education, emerge as a beacon of innovation—promising to bridge the prevailing gap between academic learning and the real-world demands of the E-commerce sector. This study delves into the intricacies of such programs, with a focus on their implementation in a vocational college located in Shandong, China, thereby shedding light on the potential benefits and challenges of school-enterprise collaboration in the education of future E-commerce professionals.

The rise of E-commerce globally has not only transformed the way businesses operate but also how they strategize for the future. China, being a significant player in the E-commerce market, represents a prolific case study for examining the evolution of educational methodologies aimed at producing a competent E-commerce workforce. The traditional pedagogical approach, characterized by its emphasis on theoretical knowledge, is increasingly seen as inadequate in equipping students with the practical skills and hands-on experience required by the fast-paced E-commerce industry. This educational gap underscores the

* Received: April 25 2024; Revised: May 12 2024; Accepted: May 16 2024

necessity for vocational colleges to innovate and adapt through close collaboration with industry players. Modern apprenticeship programs signify one such evolutionary step in vocational education, especially within the E-commerce major at the selected vocational college in Shandong. These programs are designed to integrate academic learning with practical experience, thereby allowing students to acquire vital industry-specific skills while still completing their formal education (Dan, 2022: 139). Unlike traditional apprenticeships, modern ones are characterized by a dual-system model that combines in-school learning with on-the-job training, facilitated through partnerships between educational institutions and enterprises.

The importance of school-enterprise collaboration cannot be overstated in this context. Such partnerships not only enable the development of curriculum that is closely aligned with the current trends and technological advancements in the E-commerce industry but also ensure that students gain valuable work experience through internships and apprenticeships. Furthermore, this collaboration allows for a feedback loop between industry and academia, ensuring that the education provided keeps pace with the evolving demands of the E-commerce sector (Mo, 2021: 49). Enterprises, on their part, benefit from access to a pool of skilled and industry-ready graduates, potentially reducing the time and resources required for new employee training. However, the implementation of modern apprenticeship programs in vocational education, particularly in the field of E-commerce, is not without its challenges. These may include, but are not limited to, the difficulty in establishing and maintaining effective partnerships between schools and enterprises, adapting academic curricula to rapidly evolving industry needs, and ensuring the quality and relevance of on-the-job training. Moreover, the need for constant evaluation and adaptation of these programs poses an additional layer of complexity, requiring continuous engagement and commitment from both educational institutions and industry partners (Huang, 2022: 132).

Despite these challenges, the potential benefits of modern apprenticeship programs for the E-commerce sector in China are vast. They offer a practical solution to the pressing need for a workforce that is not only theoretically knowledgeable but also practically adept and industry-ready (Ji & Li, 2021: 188). This study aims to explore these benefits in depth, examining the impact of such programs on students' employability, skill acquisition, and overall preparedness for the complexities of the E-commerce industry. Furthermore, it seeks to contribute to the ongoing dialogue on the future of vocational education in China, highlighting the role of innovative educational models in meeting the demands of a rapidly changing global economy.The investigation into the modern apprenticeship programs in the E-commerce major at a vocational college in Shandong presents a unique opportunity to understand and evaluate the efficacy of school-enterprise collaboration in vocational education. By examining this case study, this research aims to provide valuable insights into how such programs can be optimized to meet the dual objectives of educational enrichment and industry relevance, thereby contributing to the broader discourse on the evolution of vocational education in response to the dynamic demands of the global market (Sun & Guo, 2020: 7).

Research Objective

To investigate and understand the influencing factors and effective strategies involved in the development of modern apprenticeship programs through school-enterprise collaboration for the E-commerce major at a vocational college in Shandong, China.

Research Methodology

Employing the Delphi survey methodology, this study utilizes a qualitative research paradigm that harnesses the expertise of a panel to iteratively converge on consensus regarding pertinent matters. Distinctively, the investigative instrument amassed demographic data encompassing gender, academic qualifications, professional tier, administrative role, and the temporal extent of vocational experience. Concurrently, the inquiry captured the perspicacity of these connoisseurs on an array of determinants shaping the contours of apprenticeship schemes within the ambit of E-commerce pedagogy.

Research Scope

The study focuses on 21 participants, including experts and professors from five vocational colleges in Shandong Province with expertise in the field of E-commerce. Additionally, 10 participants are drawn from the staff of businesses collaborating with these vocational colleges.

Research Findings

The research employed a Delphi survey methodology to investigate various aspects related to apprenticeship programs in the E-commerce field. The survey gathered opinions and insights from a panel of experts, comprising individuals with diverse backgrounds and roles in the industry, academic institutions, and leadership positions. The participants provided iterative feedback, aiming to achieve consensus on factors influencing the development of apprenticeship programs.The demographic analysis revealed a balanced representation across gender, education background, professional title level, administrative posts, and years of professional experience. This diverse participant profile enhances the robustness and applicability of the study's findings.

The survey focused on evaluating 20 key factors, encompassing technological innovation, collaboration frameworks, faculty expertise, and other critical aspects relevant to apprenticeship program development. The assessment utilized statistical measures such as the Interquartile Range (IQR), Standard Deviation (S.D), Mean Standard Deviation (M.S.D), and Index of Concurrence (IOC) to quantify the consensus and dispersion of opinions among the expert panel.

Table 1 Demographic Profile of E-commerce Education Stakeholders in a Vocational College: An Analytical Overview

List	Information	Amount	Percentage
Gender	Male	15	71%
	Female	6	29%
Education background	Bachelor	5	24%
	Master	7	33%
	Doctor	9	43%
Professional title level	enterprise staff	10	48%
	Associate Professor	5	24%
	Professor	6	29%
Administrative post	Ordinary Administrator	3	14%
	Section Chief	3	14%
	Middle-level Leader	11	52%
	School Leader	4	19%
Years of professional experience	11~15 years	6	29%
	16~20 years	8	38%
	Over 20 years	7	33%

2. The Delphi method survey reflects a diverse and experienced participant cohort, providing a multifaceted perspective on the subject matter. According to Table 1 Demographic Profile of E-commerce Education Stakeholders in a Vocational College: An Analytical Overview The majority, comprising 71%, are male, while 29% are female, suggesting the need for targeted efforts to enhance gender balance in future research endeavors. Educational backgrounds range widely, with 43% holding doctoral degrees, 33% having master's degrees, and 24% possessing bachelor's degrees, indicating a high level of academic expertise. Professional titles are well-distributed, with 48% identified as enterprise staff, 29% as professors, and 24% as associate professors, ensuring varied insights. Administrative posts cover a spectrum, with middle-level leaders being the most prevalent at 52%, demonstrating a mix of managerial roles. Participants' professional experience is diverse, with 29% having 11-15 years, 38% with 16-20 years, and 33% possessing over 20 years of experience, contributing a wealth of practical insights. This demographic richness adds depth and richness to the survey findings.

Table 2 Evaluation Metrics for Apprenticeship Program Development in E-commerce Education

NO	Factor	Description	IQR	S.D	M.S.D	IOC
1	Technological Innovation	The integration of cutting-edge technological innovations is crucial for the development of apprenticeship programs in the E-commerce field.	1	0.548	0.110	0.162
2	Enterprise Engagement	Assessing the active involvement of businesses in course development, including providing practical opportunities and participating in curriculum design.	1.25	0.447	0.089	0.133

3	Faculty Expertise	Faculty members with rich experience and understanding of the E-commerce industry play a vital role in effectively guiding students.	0.75	0.548	0.110	0.162
4	Collaboration Framework	Examining the collaboration framework for course development, encompassing communication channels, collaboration mechanisms, and shared responsibilities between the educational institution and enterprises.	1.5	0.548	0.110	0.162
5	Apprentices' Integration	Analyzing the degree of apprentices' integration into real-world work, involving aspects such as internships and collaborative projects.	1.25	0.447	0.089	0.133
6	Practical Course Content	Assessing the practical relevance of course content to real business scenarios, fostering the development of practical skills in students.	0.75	0.837	0.167	0.248
7	Educational Resources	Providing sufficient educational resources, such as labs and technological equipment, to support apprenticeship program development.	1.5	0.447	0.089	0.133
8	Financial Support	Investigating financial support provided by the government, businesses, or other institutions for the development and implementation of the apprenticeship program.	1.25	0.447	0.089	0.133
9	Course Evaluation Mechanism	Establishing an effective evaluation mechanism to monitor student performance and assess the actual outcomes achieved during the course.	1.5	1.000	0.200	0.297
10	Student Feedback	Gathering feedback from students on teaching methods, course content, and practical experiences to inform continuous improvement.	1.25	0.548	0.110	0.162
11	Industry Partnership Network	Building an extensive network of partnerships with E-commerce industry stakeholders to gain diverse professional insights and support.	0.75	0.447	0.089	0.133
12	Regulatory Compliance	Ensuring that course development complies with relevant regulations and professional standards, ensuring graduates meet industry norms.	1	1.095	0.219	0.325
13	Collaboration Culture	Evaluating the culture of collaboration between the educational institution and enterprises, determining whether it encourages mutual innovation and development.	1.25	0.548	0.110	0.162
14	Training Opportunities	Assessing the availability of further training and development opportunities for students within the apprenticeship system to enhance their competitiveness.	1.5	0.548	0.110	0.162
15	Social Impact	Measuring the societal impact of the program, including its contribution to cultivating high-quality talent for the E-commerce industry.	1.25	0.894	0.179	0.265
16	Course Flexibility	Designing courses with flexibility to adapt to the rapidly changing demands of the E-commerce sector.	1	0.548	0.110	0.162

17	Interdisciplinary Collaboration	Promoting collaboration with other disciplines to provide a comprehensive E-commerce education.	1.5	0.447	0.089	0.133
18	Enterprise Cultural Integration	Ensuring that apprentices seamlessly integrate into the corporate culture, gaining a holistic workplace experience.	1.25	0.837	0.167	0.248
19	Sustainable Planning	Designing a long-term and sustainable course plan to establish the apprenticeship system as a lasting pillar in E-commerce education.	1.5	0.447	0.089	0.133
20	Industry Ethical Practices	Emphasizing the importance of ethical practices within the E-commerce sector, integrating lessons on industry ethics and responsibility into the curriculum.	1	0.548	0.110	0.162

The survey results of the Delphi method are as follows:

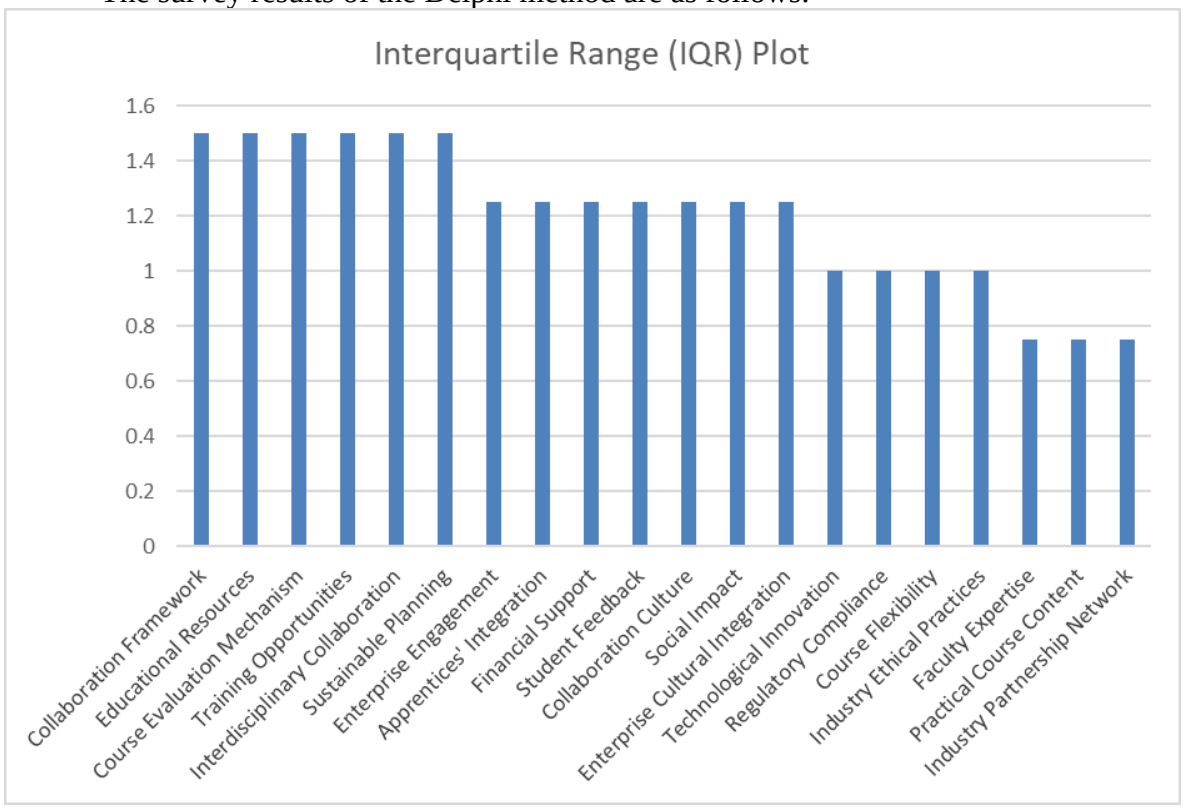

Figure 1 Interquartile Range (IQR) Plot
Source: Constructed by the researcher

2. From IQR perspective, Diverse Perspectives, according to Figure 1 Interquartile Range (IQR) Plot, the IQR values, ranging from 0.75 to 1.50, underscore the diverse opinions among participants.

2.1 High Priority Areas: Factors with IQR values of 1.25 and above, such as Enterprise Engagement, Collaboration Framework, and Course Evaluation Mechanism, indicate areas of particular importance and potential focus for improvement.

2.2 Consensus and Stability: Factors with lower IQR values around 0.75, like Faculty Expertise and Industry Partnership Network, suggest a relatively consistent and stable viewpoint among respondents.

2.3 Variable Responses: The variability in responses is evident in factors like Training Opportunities and Social Impact, where IQR values are higher, emphasizing the need for tailored strategies in these areas.

2.4 Balancing Act: The IQR analysis facilitates identifying key aspects where opinions may differ, guiding efforts to strike a balance and enhance the overall effectiveness of apprenticeship programs in the E-commerce sector.

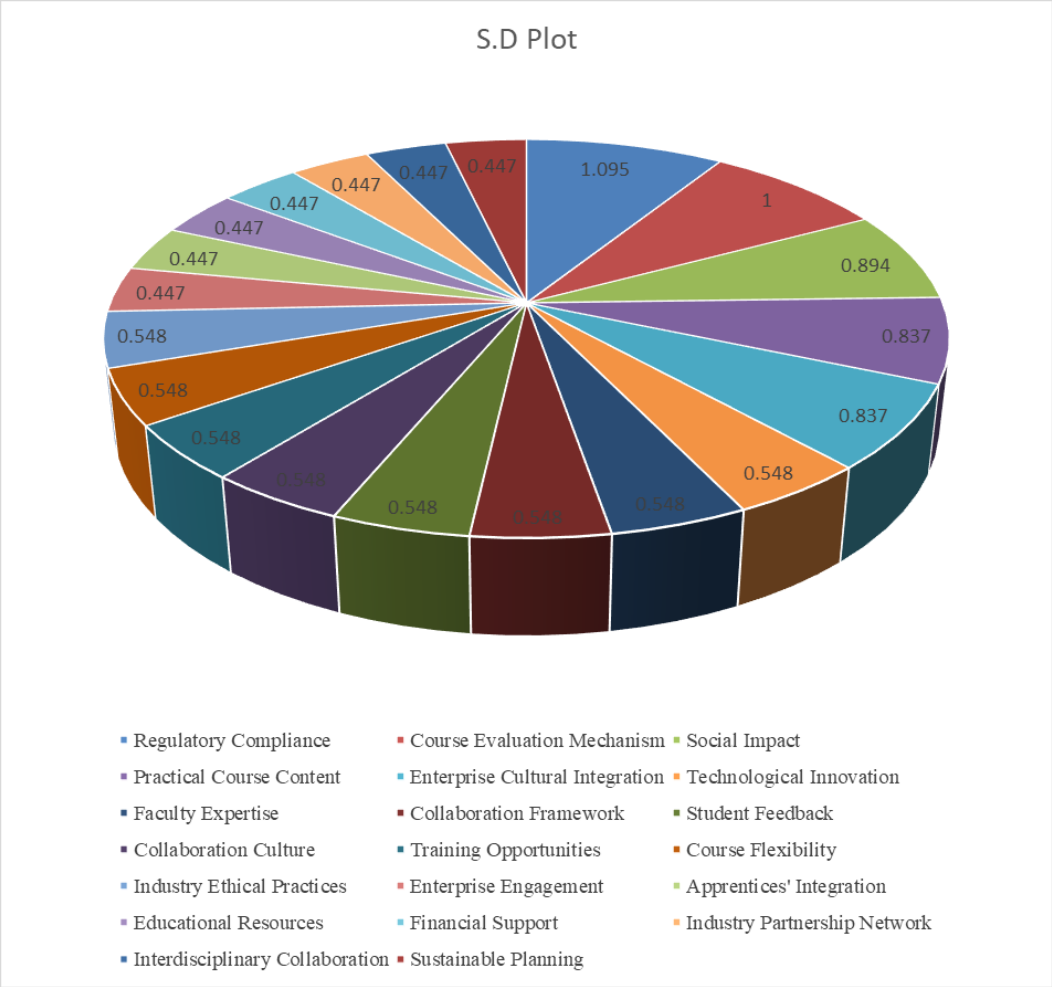

Figure 2 Standard Deviation (S.D) Plot
Source: Constructed by the researcher

3. From SD perspective, Diverse Perspectives, according to Figure 2 Standard Deviation (S.D) Plot, The following conclusions can be inferred:

3.1 Practical Course Content: The practical relevance of course content to real business scenarios is crucial for fostering practical skills in students. This factor has the highest significance (0.837), emphasizing its pivotal role in program development.

3.2 Regulatory Compliance: Ensuring compliance with relevant regulations and professional standards (significance: 1.095) is vital for graduates to meet industry norms, highlighting the necessity of aligning the program with industry requirements.

3.3 Course Evaluation Mechanism: Establishing an effective evaluation mechanism to monitor student performance and assess actual outcomes is critical (significance: 1), emphasizing the need for robust assessment and accountability.

3.4 Social Impact: Measuring the societal impact of the program (significance: 0.894) signifies the importance of cultivating high-quality talent for the E-commerce industry, emphasizing the broader influence of the apprenticeship system.

3.5 Enterprise Cultural Integration: Ensuring seamless integration of apprentices into the corporate culture (significance: 0.837) underlines the importance of providing a holistic workplace experience for students.

3.6 Technological Innovation: The integration of cutting-edge technological innovations (significance: 0.548) demonstrates its necessity in developing apprenticeship programs, indicating the need to incorporate the latest industry technologies.

3.7 Student Feedback: Gathering feedback from students (significance: 0.548) is crucial for continuous improvement, highlighting the value of incorporating student perspectives in program development.

3.8 Faculty Expertise: Faculty members with rich experience and understanding of the E-commerce industry (significance: 0.548) play a vital role in effectively guiding students, emphasizing the significance of knowledgeable instructors in program success.

3.9 Collaboration Culture: Evaluating the culture of collaboration between the educational institution and enterprises (significance: 0.548) underscores the importance of fostering mutual innovation and development within the partnership.

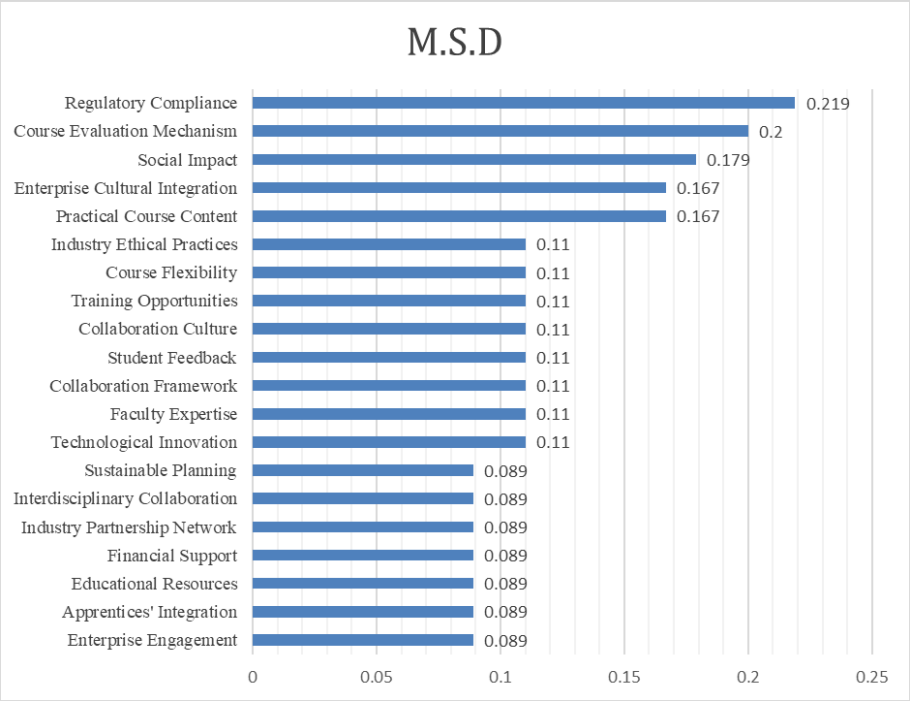

Figure 3 Mean Standard Deviation (M.S.D) Plot
Source: Constructed by the researcher

4. Examining the Mean Square Deviation (MSD) provides valuable insights into the dispersion of responses across the surveyed factors influencing apprenticeship program development in E-commerce. Here's an analysis from the MSD perspective according to Figure 3 Mean Standard Deviation (M.S.D) Plot:

4.1 Consistency in Technological Innovation: With an MSD of 0.110, the factor of Technological Innovation exhibits a relatively low deviation, indicating a consistent view among respondents on the importance of integrating cutting-edge technology.

4.2 Varied Opinions on Financial Support: Financial Support, with an MSD of 0.089, reflects a moderate level of dispersion, suggesting diverse opinions on the significance and adequacy of financial backing from government, businesses, or other institutions.

4.3 Mixed Perceptions on Social Impact: Social Impact, represented by an MSD of 0.179, shows a moderate level of variability, signifying mixed perceptions regarding the societal contribution of the apprenticeship program in cultivating high-quality talent for the E-commerce industry.

4.4 Stability in Regulatory Compliance: Regulatory Compliance, with an MSD of 0.219, indicates a relatively stable and consistent understanding among respondents regarding the necessity of aligning course development with regulations and professional standards.

4.5 Moderate Dispersion in Course Evaluation: Course Evaluation Mechanism, with an MSD of 0.200, reveals a moderate level of dispersion, emphasizing varying opinions on the effectiveness of the evaluation mechanism in monitoring student performance.

4.6 Balancing Views on Industry Ethical Practices: Industry Ethical Practices, with an MSD of 0.110, suggests a balanced perspective among respondents regarding the integration of ethical lessons into the curriculum within the E-commerce sector.

Figure 4 Index of Concurrence (IOC) Plot
Source: Constructed by the researcher

5. In analyzing the Index of Consistency (IOC) for the most critical apprenticeship program factors, the following insights are revealed according to Figure 4 Index of Concurrence (IOC) Plot:

5.1 Technological Innovation: The IOC of 0.162 indicates a moderate level of consensus among respondents regarding the crucial role of cutting-edge technological innovations in E-commerce apprenticeship program development.

5.2 Enterprise Engagement: With an IOC of 0.133, there is a lower level of consensus on the active involvement of businesses in course development. Diverse opinions exist among the surveyed individuals on this crucial factor.

5.3 Faculty Expertise: The IOC of 0.162 suggests moderate consensus on the significance of faculty members with rich experience in the E-commerce industry, though opinions may vary.

5.4 Collaboration Framework: An IOC of 0.162 indicates a moderate level of agreement on the importance of collaboration frameworks, with some variability in perspectives among respondents.

5.5 Apprentices' Integration: The relatively low IOC of 0.133 implies a lower consensus regarding the degree of apprentices' integration into real-world work. There are diverse opinions among the surveyed individuals on this crucial aspect.

6. In exploring the key factors influencing the development of apprenticeship programs in the E-commerce sector, the following three overarching insights emerge:

6.1 Consensus and Divergence in Prioritization: The Interquartile Range (IQR) provides a nuanced understanding of the consensus among respondents regarding each factor. Technological Innovation, Collaboration Framework, Educational Resources, Financial Support, Course Evaluation Mechanism, and Training Opportunities exhibit a wider IQR, reflecting diverse opinions. On the contrary, factors such as Faculty Expertise, Apprentices' Integration, Regulatory Compliance, and Social Impact show a more concentrated IQR, indicating a higher level of agreement on their significance.

6.2 Addressing Variability in Perceptions: The Standard Deviation (S.D) and Mean Standard Deviation (M.S.D) metrics shed light on the variability and dispersion of responses. Factors like Course Evaluation Mechanism, Social Impact, and Enterprise Cultural Integration demonstrate higher S.D and M.S.D, suggesting a broader spectrum of perspectives among respondents. This signals the need for targeted interventions and tailored strategies to accommodate varying viewpoints on these critical aspects.

6.3. Strategic Emphasis for Program Enhancement: The Index of Consistency (IOC) highlights the degree of consistency in responses. Factors with a higher IOC, such as Technological Innovation, Collaboration Framework, Faculty Expertise, Apprentices' Integration, and Industry Ethical Practices, indicate a more uniform consensus among respondents. These factors should be strategically emphasized in the development of E-commerce apprenticeship programs, ensuring a cohesive approach aligned with the collective vision of stakeholders.

Discussion

In the realm of apprenticeship program development for E-commerce, the survey findings reveal pivotal factors that warrant careful consideration. The first cluster of factors, encompassing Technological Innovation, Enterprise Engagement, Faculty Expertise, Collaboration Framework, and Apprentices' Integration, underscores the intricate blend of cutting-edge technology, active business involvement, knowledgeable faculty, collaborative frameworks, and immersive apprenticeship experiences. The Interquartile Range (IQR) values ranging from 0.75 to 1.5 indicate varying degrees of consensus among respondents, signifying the nuanced nature of these factors.

Another critical facet involves the structural elements influencing the program's effectiveness. Factors such as Practical Course Content, Educational Resources, Financial Support, Course Evaluation Mechanism, and Student Feedback form the core of this structural framework. The wide-ranging IQR values, coupled with Mean Square Deviation (MSD) and Index of Concentration (IOC) metrics, highlight the diverse perspectives on practical content, resource provision, financial backing, evaluation mechanisms, and student feedback mechanisms. Striking the right balance in these structural elements is imperative for creating a robust and adaptable apprenticeship system.

Together, these findings underscore the multifaceted nature of E-commerce apprenticeship development, where technological advancements, collaborative frameworks, and structural elements converge. The varying degrees of consensus among respondents emphasize the need for a nuanced, adaptive approach to address the intricacies of these factors and foster a comprehensive, effective apprenticeship ecosystem in the dynamic landscape of E-commerce education.

Recommendations

1. Theoretical Recommendation

1.1 Integration of Technological Theories: Enrich the theoretical foundation of E-commerce apprenticeship programs by integrating cutting-edge technological theories. Ensure that the curriculum aligns with the latest advancements, fostering a dynamic learning environment.

1.2 Pedagogical Innovations: Encourage the exploration and implementation of innovative pedagogical approaches that capitalize on technological innovations. Foster a learning atmosphere that promotes hands-on experiences and practical skill development.

1.3 Interdisciplinary Theoretical Frameworks: Develop an interdisciplinary theoretical framework that integrates insights from various domains. This approach can enhance the program's adaptability and prepare apprentices to navigate diverse challenges in the E-commerce landscape.

2. Policy Recommendations

2.1 Regulatory Framework Enhancement: Strengthen regulatory frameworks to ensure that apprenticeship programs align with industry standards and regulatory compliance. Regularly update policies to accommodate technological advancements and changing industry dynamics.

2.2 Financial Support Policies: Collaborate with government bodies and industry stakeholders to establish sustainable financial support mechanisms for apprenticeship programs. This includes scholarships, grants, and incentives to ease financial burdens on both students and participating businesses.

2.3 Ethical Standards Integration: Embed ethical standards within policy frameworks to ensure that apprenticeship programs instill a strong sense of industry ethics and responsibility. This can be achieved by incorporating ethical guidelines into curriculum development and program evaluation processes.

3. Practical Recommendations

3.1 Enhanced Collaboration Mechanisms: Establish a robust course evaluation mechanism with a focus on continuous improvement. Regularly gather feedback from students, industry partners, and faculty to adapt the program in real-time, ensuring its effectiveness in meeting industry demands.

3.2 Flexibility in Curriculum Design: Design apprenticeship program curricula with inherent flexibility to adapt to the rapidly evolving demands of the E-commerce sector. This involves periodic reviews and updates to keep pace with technological advancements and industry trends.

3.3 Diversity in Industry Partnerships: Foster a diverse network of industry partnerships to provide apprentices with varied professional insights. Actively seek collaborations with stakeholders from different segments of the E-commerce industry to enrich the learning experience.

References

Bingham,H. (2014). Modern apprenticeship in action. *Kai Tiaki Nursing New Zealand*. (20), 17-19.

Dan,L. (2022). Research on Talent Cultivation of Modern Apprenticeship System in Higher Vocational Colleges based on School-Enterprise Association—— Docking the Talent Demand of Chinese Manufacturing in 2025.*The Theory and Practice of Innovation and Enntrepreneurship*. (5), 139.

Huang,H.(2022). Exploring the Student Management Mode of Higher Vocational Institutions under Modern Apprenticeship System. *The Theory and Practice of Innovation and Enntrepreneurship.* (5), 132.

Ji,S.,&Li,J.(2021). Evaluation of the motivation status of enterprises and higher vocational schools participating in modern apprenticeship and its key influencing factors based on artificial neural network. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET).* (16), 188-204.

Mo,Q.Q.(2021). Research on the Action Path of the Modern Apprenticeship System with Characteristic in Higher Vocational Colleges.*International Journal of Social Science and Education Research.* (4), 49-59.

Sun, J.Q., & Guo, J.(2020). The fusion of craftsmanship and student professional skills based on computer technology from the perspective of modern apprenticeship. *Journal of Physics: Conference Series.* (1648), 7-22.

ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

Potential of Songkhla Lake Basin for Integrated Sustainable Tourism Development to the Target Destination

ศินีนาฎ พูลเกื้อ[1], ประภาพรรณ แก้วสิยา[2],
ธารินทร์ มานีมาน[3] และ พรเพ็ญ ประกอบกิจ[4]
[1,2,3] มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และ [4] วิทยาลัยชุมชนสงขลา
Sineenart Poonkua[1], Praphaphan Kaewsiya[2],
Tharin Maneeman[3] and Pornpen Prakobkit[4]
[1,2,3]Rajamangala University of Technology Srivijaya
and [4]Songkhla Community Colleges
Corresponding Author, E-mail: Sineenart.p@rmutsv.ac.th

****

บทคัดย่อ

การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชนต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) โดยลงพื้นที่เพื่อสำรวจแหล่งท่องเที่ยว (Field Survey) และศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ที่มีภูมิลำเนาหรืออาศัยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดโควต้า (Quota Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพ มีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

จากผลการศึกษาพบว่า พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย แต่ละอำเภอมีจุดเด่นที่แตกต่างกัน ทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ และทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ส่งผลให้พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีศักยภาพทางการท่องเที่ยวภายใต้ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีความพร้อมในการเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ โดยระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในภาพ

* วันที่รับบทความ : 6 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 9 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 12 กันยายน 2567
Received: September 6 2024; Revised: September 9 2024; Accepted: September 12 2024

รวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาทั้งด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านข้อจำกัดในการรองรับการท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ศักยภาพการท่องเที่ยว; เมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยว; การบูรณาการอย่างยั่งยืน; ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

Abstract

This research aimed to 1) survey tourism resources in the Songkhla Lake Basin; 2) assess the opinions of tourism operators, government agencies, and the public sector regarding the potential for tourism in the Songkhla Lake Basin; and 3) analyze the tourism potential of the Songkhla Lake Basin. The study employed a mixed-methods approach. In the quantitative research, the sample consisted of residents of the Songkhla Lake Basin, and data were collected using a questionnaire with quota sampling. Descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, were used for data analysis. In the qualitative research, the sample included tourism entrepreneurs and government agencies, and data were gathered through semi-structured interviews and focus groups. Content analysis was used to analyze the qualitative data.

The findings revealed that the Songkhla Lake Basin possesses a diverse range of tourism resources. Each district has unique attributes, including natural attractions, historical sites, antiques, arts, culture, traditions, and activities. This diversity contributes to the Songkhla Lake Basin's substantial tourism potential, which is enhanced by the collaboration of all stakeholders, positioning it well as a comprehensive tourism destination. Overall, opinions on the tourism potential of the Songkhla Lake Basin are highly positive. Specifically, aspects such as accessibility, reputation, the value of tourist attractions, the environment, limitations in supporting tourism, and facilities were all rated highly.

Keywords: Potential for Tourism; Tourism Destination Areas; Sustainable Integration; Songkhla Lake Basin

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม และเป็นหนึ่งในแหล่งรายได้สำคัญที่นำเงินตราเข้าสู่ประเทศ สร้างงาน และกระจายความเจริญต่างๆ สู่ภูมิภาค ทั้งยังมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การค้า และการลงทุน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง โดยในปี 2566 ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวน 28.15 ล้านคน และนักท่องเที่ยวชาวไทย 185 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 154.50 และร้อยละ 22.59 ตามลำดับ นอกจากนี้ในปี 2567 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยว 2.13 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ถึงร้อยละ 78.45 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

อย่างต่อเนื่อง (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567) โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายกระตุ้นการท่องเที่ยวภายใต้ความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ตามแนวคิด “365 วันเมืองไทยเที่ยวได้ทุกวัน ส่งเสริมการท่องเที่ยว 55 เมืองรอง พัฒนาการสื่อสาร และกระตุ้นนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติใช้จ่ายเงิน” โดยมีเป้าหมายเพื่อกระจายรายได้สู่พื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศและฟื้นฟูเศรษฐกิจประเทศ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570) ที่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาและขับเคลื่อนการท่องเที่ยว คือ การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นคุณค่า มีความสามารถในการปรับตัว เติบโตอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม โดยเน้นการพัฒนาให้สอดรับกับภาวะความปกติถัดไป (Next Normal) เพื่อการเติบโตอย่างครอบคลุม (Inclusive Growth) ด้วยการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic Approach) (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2566) จากนโยบายการท่องเที่ยวและแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยว ส่งผลให้แต่ละจังหวัดพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการนำจุดแข็งด้านความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ในการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งเน้นการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจระดับชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง

พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้รับการประกาศเป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ภายใต้วิสัยทัศน์ “วิถีชีวิตแห่งลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ต้นแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน” ครอบคลุม 15 อำเภอ ใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสงขลา 8 อำเภอ จังหวัดพัทลุง 5 อำเภอ และจังหวัดนครศรีธรรมราช 2 อำเภอ โดยมีจุดเด่นของพื้นที่เป็นทะเลสาบแบบ “ลากูน” หนึ่งเดียวของประเทศไทย และเป็นหนึ่งใน 117 แห่งทั่วโลก เป็นพื้นที่มีคุณค่าและความโดดเด่นทั้ง 3 ด้าน คือ ทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ที่สามารถพัฒนาและต่อยอดเชิงสร้างสรรค์เพื่อพลิกฟื้นรูปแบบการท่องเที่ยวไทยสู่การท่องเที่ยวที่มีมูลค่าสูง มีเอกลักษณ์ บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ปัจจุบันพบประเด็นปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรมไม่ได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐาน มีการบุกรุกทำลาย ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เสี่ยงที่จะสูญหาย ไม่ได้รับการสืบทอด (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2565)

จากสถานการณ์ดังกล่าวคณะผู้วิจัยเห็นความสำคัญของทรัพยกรการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และปัญหาของพื้นที่ จึงเกิดการศึกษาเรื่องศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนขึ้น เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชนต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อทำให้คนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจในแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน รวมทั้งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยวในชุมชน รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐในการผลักดันให้พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นที่รู้จักและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามายังพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามากขึ้น และสร้างรายได้อย่างยั่งยืนแก่ชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชนต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

3) เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพหรือแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ภาคประชาชน หมายถึง ผู้ที่มีภูมิลำเนาหรืออาศัยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ภาคประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยใช้สูตรในการคำนวณกรณีไม่ทราบขนาดประชากร (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 39) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับค่าความคาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างได้ 5% หรือ 0.05 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะคำนวณได้ เท่ากับ 385 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูล

2) เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และข้อเสนอแนะ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยเก็บแบบสอบถามจากภาคประชาชน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดโควตา (Quota Sampling)

4) การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean and Standard Deviation)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ในครั้งนี้แบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 ผู้ประกอบการท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ประกอบการหรือพนักงานในธุรกิจด้านการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เช่น ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจที่พัก ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจเรือหรือรถเช่า ตลอดจนหอการค้าจังหวัดสงขลา สมาคมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว

1.2 หน่วยงานภาครัฐ หมายถึง บุคลากรของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เช่น เจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสงขลา เทศบาลนครสงขลา เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวจำนวน 10 คน และหน่วยงานภาครัฐทางการท่องเที่ยวจำนวน 5 คน

2) เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในหัวข้อจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure) โดยการสัมภาษณ์ โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

4) การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นำมาซึ่งการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

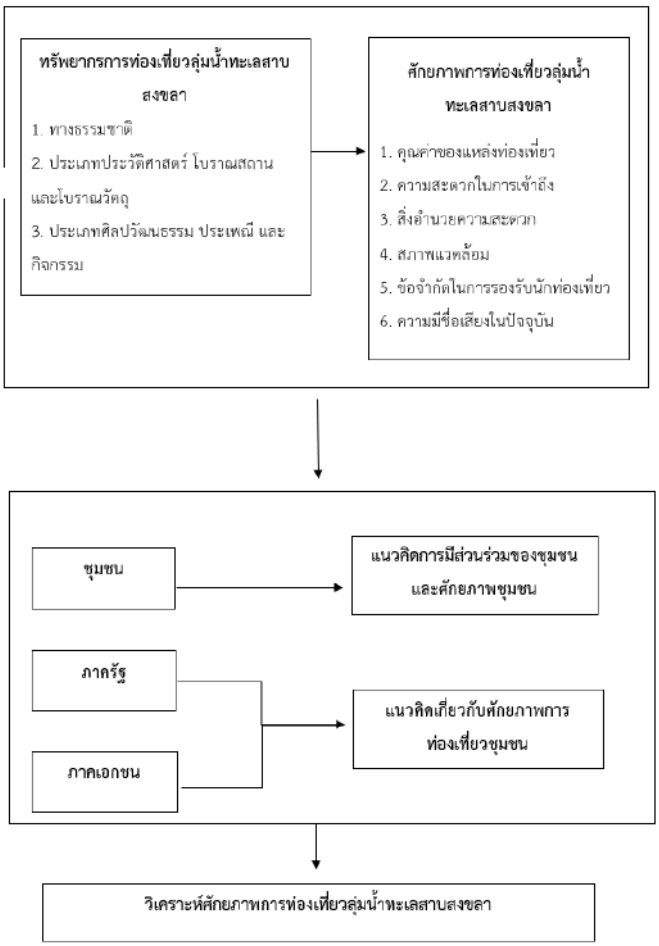

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและลงพื้นที่เพื่อสำรวจแหล่งท่องเที่ยว (Field Survey) โดยจำแนกทรัพยากรการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ออกเป็น 3 ประเภท คือ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ และทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม และได้ศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาและกำหนดศักยภาพและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว (วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์, 2550 อ้างถึงใน ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูลและพัชรินทร์ เสริมการดี, 2556: 101., ศิริจรรยา ประพฤติกิจ, 2553: 19., ศราวุธ ผิวแดงและคณะ, 2558: 22-23) ประกอบด้วยศักยภาพทางการท่องเที่ยวด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดใน

การรองรับนักท่องเที่ยว และความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน และนำมาซึ่งการวิเคราะห์การส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยพิจารณาจากรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน (Cohen & Uphoff, 1977 อ้างถึงใน กนกกานต์ แก้วนุช, 2564) ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ก่อนจะนำมาวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาโดยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาด (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2560) ประกอบด้วย จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) เพื่อให้ได้ซึ่งศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน แสดงผลการศึกษาได้ ดังนี้

1) ทรัพยากรการการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จากการศึกษารวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และลงพื้นที่เพื่อสำรวจแหล่งท่องเที่ยว (Field Survey) สามารถสรุปจุดเด่นของแต่ละอำเภอในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 จุดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยวรายอำเภอในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

อำเภอในจังหวัดสงขลา	จุดเด่นของพื้นที่
ควนเนียง	การท่องเที่ยวเชิงเกษตร
บางกล่ำ	วิถีชีวิตริมคลองบางกล่ำและประเพณีการแข่งเรือยาวประจำปี
หาดใหญ่	ศูนย์กลางการค้าชายแดนใต้
เมืองสงขลา	วิถีชีวิตและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทรัพยากรทางธรรมชาติ และประวัติศาสตร์ในฐานะเมืองเก่า
สิงหนคร	วิถีชีวิตและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทรัพยากรทางธรรมชาติ และประวัติศาสตร์ในฐานะเมืองเก่ายุคแรก
สทิงพระ	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตำนวนหลวงปู่ทวด และวิถีชีวิตโหนดนา เล
กระแสสินธุ์	ทรัพยากรทางธรรมชาติ
ระโนด	ชุมชนวิถีพุทธ

2) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชนต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ความโดดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อความโดดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.82) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = 0.80) และด้านแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = 0.85) ดังรูปที่ 2

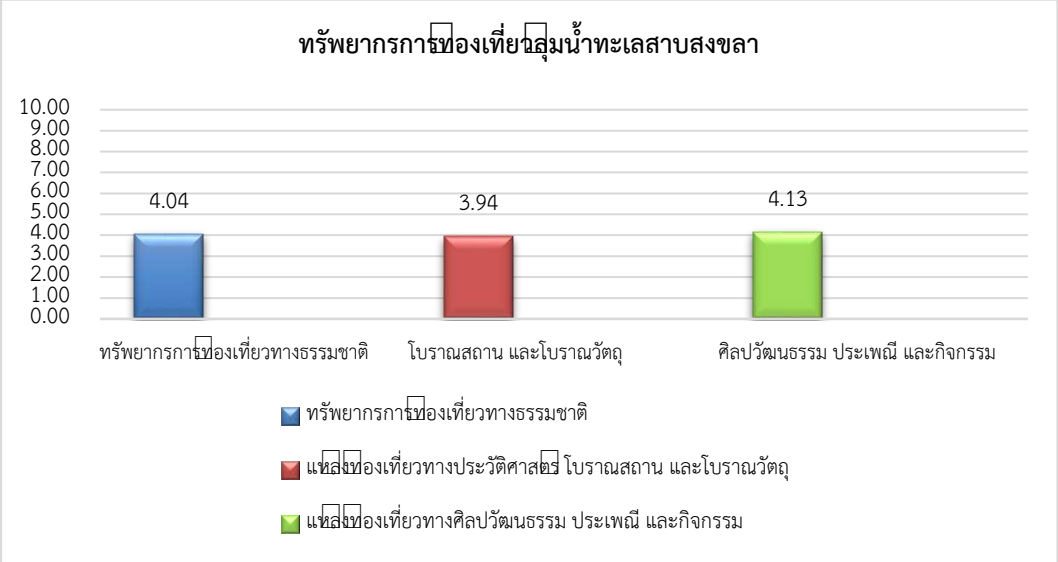

รูปที่ 2 ความโดดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในภาพรวม

ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.96, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง และด้านความมีชื่อเสียงในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.82) ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.82) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.77) ด้านข้อจำกัดในการรองรับการท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = 0.85) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.82) ดังรูปที่ 3

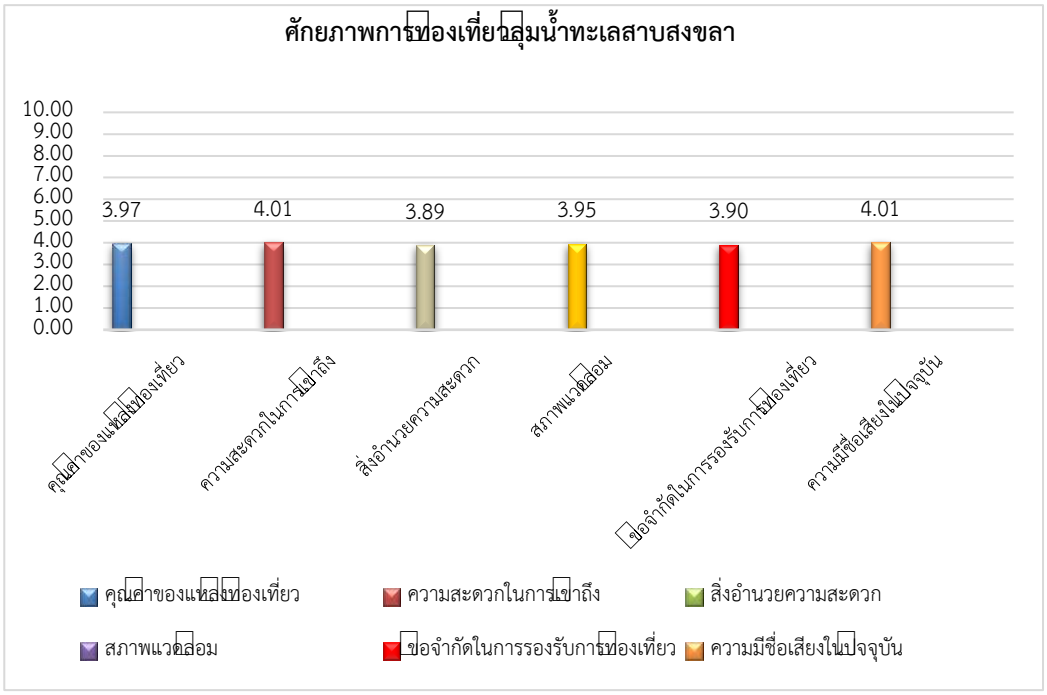

รูปที่ 3 ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในภาพรวมและเมื่อพิจารณารายด้าน สามารถแสดงผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

ข้อที่	คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	(n = 400)		ระดับความเห็น
		$\bar{X}$	S.D.	
1	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุมีลักษณะเด่นที่แสดงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์	4.02	0.78	มาก
2	แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม	3.99	0.82	มาก
3	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ สวยงาม โดดเด่น	3.97	0.80	มาก
4	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุมีความเก่าแก่และความสำคัญทางประวัติศาสตร์	3.95	0.87	มาก

ข้อที่	คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	(n = 400)		ระดับความเห็น
		$\bar{X}$	S.D.	
5	แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม สามารถสร้างเศรษฐกิจชุมชนและความมั่นคงต่ออาชีพ	3.95	0.81	มาก
6	แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม สะท้อนวิถีชีวิตชุมชนและเอกลักษณ์ท้องถิ่น	3.95	0.79	มาก
7	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีลักษณะเฉพาะของพื้นที่ เหมาะกับการพักผ่อนและศึกษาธรรมชาติ	3.94	0.88	มาก
	รวม	**3.97**	**0.82**	**มาก**

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุมีลักษณะเด่นที่แสดงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.78) แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = 0.82) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ สวยงาม โดดเด่น ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.80) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุมีความเก่าแก่และความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.87) แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม สะท้อนวิถีชีวิตชุมชนและเอกลักษณ์ท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.81) แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม สามารถสร้างเศรษฐกิจชุมชนและความมั่นคงต่ออาชีพ ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.79) และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีลักษณะเฉพาะของพื้นที่ เหมาะกับการพักผ่อนและศึกษาธรรมชาติ ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = 0.88) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด

ตารางที่ 3 ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านความสะดวกในการเข้าถึง

ข้อที่	ความสะดวกในการเข้าถึง	(n = 400)		ระดับความเห็น
		$\bar{X}$	S.D.	
1	แหล่งท่องเที่ยวอยู่ใกล้ตัวเมืองหรือศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง	4.09	0.81	มาก
2	มีป้ายบอกทางตลอดเส้นทางเพื่อเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	4.03	0.78	มาก
3	มีรูปแบบการคมนาคมขนส่งที่หลากหลายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น รถโดยสารประจำทาง รถส่วนตัว เรือ เป็นต้น	4.01	0.86	มาก
4	มีเส้นทางหลากหลายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.96	0.79	มาก
5	ถนนที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกสบาย ไม่ชำรุด	3.95	0.84	มาก
	รวม	**4.01**	**0.82**	**มาก**

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านความสะดวกในการเข้าถึง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวอยู่ใกล้ตัวเมืองหรือศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = 0.81) มีป้ายบอกทางตลอดเส้นทางเพื่อเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 078) และมีรูปแบบการคมนาคมขนส่งที่หลากหลายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.86) มีเส้นทางหลากหลายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 3.96, S.D. = 0.79) และถนนที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกสบาย ไม่ชำรุด ($\bar{X}$ = 3.95 S.D. = 0.84) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด

ตารางที่ 4 ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อที่	สิ่งอำนวยความสะดวก	(n = 400)		ระดับความเห็น
		$\bar{X}$	S.D.	
1	แหล่งท่องเที่ยวมีระบบรักษาความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ป้ายเตือน กล้องวงจรปิด เป็นต้น	4.07	0.68	มาก
2	มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สามารถอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว เช่น ระบบไฟฟ้า ประปา สัญญาณโทรศัพท์ เป็นต้น	4.01	0.72	มาก
3	แหล่งท่องเที่ยวมีศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวหรือป้ายสื่อความหมาย	3.94	0.74	มาก
4	ร้านอาหารและเครื่องดื่มนำเสนอรายการอาหารที่สะท้อน เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนวิถีชีวิตชุมชน	3.89	0.91	มาก
5	ที่พักมีความสวยงาม เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนวิถีชีวิตชุมชน	3.88	0.82	มาก
6	ที่พักมีหลากหลายประเภท	3.87	0.82	มาก
7	ร้านอาหารและเครื่องดื่มมีเพียงพอต่อการให้บริการ	3.86	0.87	มาก
8	แหล่งท่องเที่ยวมีสัญญาณอินเตอร์เน็ท ไวไฟ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	3.86	0.78	มาก
9	ร้านอาหารและเครื่องดื่มมีหลากหลายประเภท	3.81	0.89	มาก
10	ที่พักมีเพียงพอต่อการให้บริการและมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน	3.75	0.95	มาก
	รวม	**3.89**	**0.82**	**มาก**

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีระบบรักษาความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.68) มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สามารถอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.72) แหล่งท่องเที่ยวมีศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวหรือป้ายสื่อความหมาย ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = 0.74)

ร้านอาหารและเครื่องดื่มนำเสนอรายการอาหารที่สะท้อน เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนวิถีชีวิตชุมชน ($\overline{X}$ = 3.89, S.D. = 0.91) ที่พักมีความสวยงาม เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนวิถีชีวิตชุมชน ($\overline{X}$ = 3.88, S.D. = 0.82) ที่พักมีหลากหลายประเภท ($\overline{X}$ = 3.87, S.D. = 0.82) ร้านอาหารและเครื่องดื่มมีเพียงพอต่อการให้บริการ ($\overline{X}$ = 3.86, S.D. = 0.87) แหล่งท่องเที่ยวมีสัญญาณอินเตอร์เน็ท ไวไฟ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ($\overline{X}$ = 3.86, S.D. = 0.78) ร้านอาหารและเครื่องดื่มมีหลากหลายประเภท ($\overline{X}$ = 3.81, S.D. = 0.89) และที่พักมีเพียงพอต่อการให้บริการและมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน ($\overline{X}$ = 3.75, S.D. = 0.95) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด

ตารางที่ 5 ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านสภาพแวดล้อม

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	(n = 400)		ระดับความเห็น
		$\overline{X}$	S.D.	
1	ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว	3.93	0.78	มาก
2	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุได้รับการฟื้นฟูบูรณะให้ยังคงมีหลักฐานเป็นรูปธรรม	3.96	0.76	มาก
3	มีการจัดการดูแลรักษาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว	3.96	0.78	มาก
	รวม	**3.95**	**0.77**	**มาก**

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านสภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.95, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุได้รับการฟื้นฟูบูรณะให้ยังคงมีหลักฐานเป็นรูปธรรม ($\overline{X}$ = 3.96, S.D. = 0.76) และมีการจัดการดูแลรักษาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\overline{X}$ = 3.96, S.D. = 0.78) และความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ($\overline{X}$ = 3.93, S.D. = 0.78) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด

ตารางที่ 6 ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านข้อจำกัดในการรองรับการท่องเที่ยว

ข้อที่	ข้อจำกัดในการรองรับการท่องเที่ยว	(n = 400)		ระดับความเห็น
		$\overline{X}$	S.D.	
1	แหล่งท่องเที่ยวมีพื้นที่ในการรองรับนักท่องเที่ยวเพียงพอ	3.92	0.78	มาก
2	แหล่งท่องเที่ยวมีบริการห้องน้ำสาธารณะที่เพียงพอ	3.90	0.91	มาก
3	แหล่งท่องเที่ยวมีบริการพื้นที่จอดรถที่เพียงพอ	3.90	0.88	มาก
4	แหล่งท่องเที่ยวมีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	3.89	0.86	มาก
	รวม	**3.90**	**0.85**	**มาก**

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านข้อจำกัดในการรองรับการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีพื้นที่ในการรองรับนักท่องเที่ยวเพียงพอ ($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = 0.78) แหล่งท่องเที่ยวมีบริการห้องน้ำสาธารณะที่เพียงพอ ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = 0.91) และแหล่งท่องเที่ยวมีบริการพื้นที่จอดรถที่เพียงพอที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = 0.88) และแหล่งท่องเที่ยวมีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.86) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด

ตารางที่ 7 ศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน

ข้อที่	ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน	(n = 400)		ระดับความเห็น
		$\bar{X}$	S.D.	
1	พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ คือมีระบบนิเวศสามน้ำ	4.10	0.80	มาก
2	พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย	4.06	0.79	มาก
3	พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นอู่ข้าวอู่น้ำที่มีทรัพยากรอาหารที่อุดมสมบูรณ์	4.03	0.81	มาก
4	พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งหัตถกรรมพื้นบ้านและเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีอาชีพ เช่น การทำผ้าเกาะยอ การปั้นดินเผาสทิงพระ การทำเบื้องดินเผาเมืองสงขลา เป็นต้น	3.97	0.83	มาก
5	พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งวิถีชีวิตและวัฒนธรรมตาลโตนดบนคาบสมุทรสทิงพระ	3.95	0.82	มาก
6	พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ	3.92	0.85	มาก
	รวม	**4.01**	**0.82**	**มาก**

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ คือมีระบบนิเวศสามน้ำ ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.80) พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 0.79) พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นอู่ข้าวอู่น้ำที่มีทรัพยากรอาหารที่อุดมสมบูรณ์ ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.81) พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งหัตถกรรมพื้นบ้านและเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีอาชีพ ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.83) พื้นที่ลุ่มน้ำ

ทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งวิถีชีวิตและวัฒนธรรมตาลโตนดบนคาบสมุทรสทิงพระ ($\overline{X}$ = 3.95, S.D. = 0.82) และพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ ($\overline{X}$ = 3.92, S.D. = 0.85) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด

3) ศักยภาพของการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จากการนำผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาดหรือ SWOT Analysis โดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน (จุดแข็ง-จุดอ่อน) และภายนอก (โอกาส-อุปสรรค) ศักยภาพของการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
S1 พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นลุ่มน้ำแห่งเดียวของประเทศไทย และเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีระบบนิเวศสามน้ำ ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติมีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ เช่น ทรัพยากรสัตว์น้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว เป็นต้น S2 พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีความหลากหลายทางทรัพยากร ทำให้เกิดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การเรียนรู้วิถีชีวิตโหนด นา เล หรือโหนด นา ไผ่ คน เป็นต้น S3 พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและเป็นแหล่งโบราณสถานที่สำคัญ S4 มีความโดดเด่นด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ที่สามารถนำไปต่อยอดและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้ S5 ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความรู้ รวมทั้งสามารถสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาพื้นที่ได้	W1 การเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนมีน้อย ทำให้การพัฒนาเป็นไปในรูปแบบต่างคนต่างทำ และไม่เป็นระบบ W2 การจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวขาดการเชื่อมโยงเรื่องราวกับสถานที่หนึ่งสู่สถานที่หนึ่ง W3 ระบบขนส่งสาธารณะไม่ครอบคลุมการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ W4 แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว มีความคล้ายคลึงกัน ไม่มีการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่ดึงเอกลักษณ์ของพื้นที่มาเป็นจุดขายอย่างชัดเจน W5 ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในช่องทางออนไลน์ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง W6 ขาดการบริหารจัดการและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นระบบ เนื่องจากไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบหรือวางระบบในการดูแลอย่างชัดเจน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
S6 มีโครงสร้างพื้นฐานที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น มีเส้นทางคมนาคมขนส่งนักท่องเที่ยวทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ ระบบไฟฟ้า น้ำ และสาธารณูปโภคอื่นๆ	
โอกาส (Opportunities)	**อุปสรรค (Threat)**
O1 มีหน่วยงานให้การสนับสนุนและร่วมกันส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น ภาคมหาวิทยาลัย หน่วยงานการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น O2 การมีพื้นที่เชื่อมโยงในหลายจังหวัด สามารถทำให้มีการร่วมกันวางแผน จัดให้มีคณะทำงาน ที่ร่วมกันดูแล ประชุม ติดตามผลการทำงานและพัฒนาร่วมกันเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนพื้นที่ลุ่มน้ำ O3 ภาครัฐ ประชาชน ให้ความสนใจเกี่ยวกับปัญหาด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและความสำคัญของการท่องเที่ยวที่จะส่งผลต่อ เศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิตที่ดีขึ้น O4 ภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาพื้นที่ในเขตลุ่มน้ำให้มีความยั่งยืน O5 มีองค์ความรู้และหน่วยงานที่สามารถเพิ่มความเข้มแข็งของเจ้าหน้าที่ ประชาชน ในการอนุรักษ์และเห็นความสำคัญของทรัพยากรในพื้นที่ลุ่มน้ำ	T1 การเกิดปัญหาการตื้นเขินของแหล่งน้ำส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ลุ่มน้ำ T2 พื้นที่บางส่วนคนในชุมชนยังขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว และไม่มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่จะนำไปสู่การเที่ยวภายในชุมชน T3 คนในชุมชนยังไม่เห็นความสำคัญของด้านการท่องเที่ยว T4 การมีพื้นที่บริเวณโดยล้อมของลุ่มน้ำทะเลสาบเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสียส่งผลต่อระบบนิเวศและการดำรงชีวิตของประชาชน T5 การบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบที่ขาดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบระหว่างพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ T6 การบุกรุกพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำทำให้เกิดการกีดขวางทางน้ำ ส่งผลเมื่อเข้าสู่ฤดูฝนเกิดการน้ำท่วมเป็นระยะเวลานาน ส่งผลไปสู่การสูญหายและพังทลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวในเวลาต่อมา T7 หน่วยงานภาครัฐขาดการประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ และภาคประชาชนทำให้เกิดความเข้าใจผิดและพัฒนาไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ชุมชนต้องการ

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	T8 การขาดหรือยังไม่มีความพร้อมในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการสำหรับการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว วิถีชีวิตและผลิตภัณฑ์ชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ที่พบว่าพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นลุ่มน้ำแห่งเดียวของประเทศไทย และเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีระบบนิเวศสามน้ำ ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติมีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ มีความหลากหลายทางทรัพยากร ทำให้เกิดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีประวัติศาสตร์ยาวนานและเป็นแหล่งโบราณสถานที่สำคัญ มีความโดดเด่นด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ สอดคล้องกับประมาณ เทพสงเคราะห์ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาฝั่งตะวันตก พบว่าการจำแนกแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่การปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาฝั่งตะวันตกจำนวน 31 แหล่งรอบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาฝั่งตะวันตกมีการกระจายของแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจำนวน 63 แหล่ง แหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมจำนวน 55 แหล่ง แหล่งท่องเที่ยวเชิงผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนจำนวน 19 แหล่ง แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวน 8 แหล่ง และแหล่งท่องเที่ยวเชิงประเพณีจำนวน 6 แหล่ง แสดงให้เห็นว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทำให้พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสามารถพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายได้ และสอดคล้องกับขวัญฤทัย เดชทองคำ (2566) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยววิถีชุมชนเชิงสร้างสรรค์สู่ความยั่งยืน กรณีศึกษา: ชุมชนริมน้ำเจ้าพระยาบ้านเกาะเกิด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ศักยภาพของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้โดดเด่นคือทำเลที่ตั้งของชุมชน ฐานการเรียนรู้และกิจกรรมท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์ และกลุ่มบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่เข้มแข็ง

จากผลการวิจัยในประเด็นโอกาสของการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ที่พบว่า พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีหน่วยงานให้การสนับสนุนและร่วมกันส่งเสริมการท่องเที่ยว การมีพื้นที่เชื่อมโยงในหลายจังหวัด สามารถทำให้มีการร่วมกันวางแผน จัดให้มีคณะทำงาน ที่ร่วมกันดูแล ประชุม ติดตามผลการทำงานและพัฒนาร่วมกันเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากร ชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนพื้นที่ลุ่มน้ำ หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนให้ความสนใจเกี่ยวกับปัญหาด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและความสำคัญของการท่องเที่ยวที่จะส่งผลต่อ เศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิตที่ดีขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของลัดดา พูนสวัสดิ์มงคลและทิสวรรณ ชูปัญญา (2566) เรื่องแนวทางการ

พัฒนาการบริหารจัดการและศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่สวนดุสิตและพื้นที่ต่อเนื่อง พบว่า แนวทางการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่สวนดุสิตและพื้นที่ต่อเนื่อง ประกอบด้วยการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การเตรียมความพร้อมของชุมชนและพื้นที่เพื่อรองรับ การสร้างสรรค์ทางด้านการตลาด และการจัดการความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน โดยวิเคราะห์ผ่านการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนของพื้นที่ ตลอดจนอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และควรมุ่งเน้นผลประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการฟื้นฟู รักษา และส่งต่อ คุณค่าทางวัฒนธรรมไทยให้แก่คนรุ่นต่อไป ตลอดจนสร้างการรับรู้ให้แก่นักท่องเที่ยว จนทำให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว ควรกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาภายใต้การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นพื้นที่ที่มีอัตลักษณ์และความหลากหลายของทรัพยากร การกำหนดนโยบายแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้เกิดผลลัพธ์การดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ควรส่งเสริมนโยบายด้านการตลาดต่างประเทศ ด้วยข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ที่พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาตั้งอยู่ใกล้ประเทศเพื่อนบ้าน การส่งเสริมให้พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างความยั่งยืนแก่พื้นที่ต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) ภาครัฐควรเข้ามามีบทบาทและสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกพื้นที่โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน

2) ควรมีกระบวนการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย

3) ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นฐานอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่

4) ควรส่งเสริมให้คนในพื้นที่เห็นความสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวของชุมชนและ การพัฒนาทักษะด้านการท่องเที่ยวและบริการเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวในอนาคต

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1) ควรศึกษาเรื่องการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

2) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นมืออาชีพ

เอกสารอ้างอิง

กนกกานต์ แก้วนุช. (2564). *การจัดการการท่องเที่ยวและการพัฒนาชุมชนการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก.* กรุงเทพมหานคร: ฟรีสมายด์ พับลิชชิ่ง

กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567). *ข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวปี 2566.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

ขวัญฤทัย เดชทองคำ. (2566). การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยววิถีชุมชนเชิงสร้างสรรค์สู่ความยั่งยืน กรณีศึกษา: ชุมชนริมน้ำเจ้าพระยา บ้านเกาะเกิด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิชาการอยุธยาศึกษา.* 15 (2), 65-79

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570).* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2560). *การจัดการด้านการตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.* นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เฟริ์นข้าหลวง พริ้นติ้งแอนด์พบลิชชิ่ง.

ประมาณ เทพสงเคราะห์. (2550). *การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาฝั่งตะวันตก.* งานวิจัย. มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูลและพัชรินทร์ เสริมการดี. (2556). การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปรัง อำเภอควนโดนและบ้านโตนปาหนัน อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล. *วารสารสุทธิปริทัศน์.* 27 (83). 97-111.

ลัดดา พูนสวัสดิ์มงคลและทิสวรรณ ชูปัญญา. (2566). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการและศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่สวนดุสิตและพื้นที่ต่อเนื่อง. *วารสารตำหนัก.* 1 (1), 72-89.

ศราวุธ ผิวแดงและคณะ. (2558). *การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กลุ่มชาติพันธุ์ลุ่มน้ำโขง.* งานวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ศิริจรรยา ประพฤติกิจ. (2553). *การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราดเพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.*ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการกาท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2565). ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. *นิตยสาร อพท. Travel เที่ยวไทยให้ยั่งยืน.* 1 (30), 3-5.

A Study on the Functional Roles of Female Characters in Chinese Huangmei Opera Film and Television Dramas

Qian Li
Krirk University,Thailand
E-mail: 737736687 @ qq.com

****

Abstract

This research explores the narrative innovation and character construction in Huangmei Opera film and television dramas, highlighting their significant role in the inheritance and development of this traditional art form in the new era. Faced with the continuous evolution of social values and aesthetic tastes, Huangmei Opera film and television dramas necessitate innovation and transformation. Utilizing qualitative research methods, including case studies, this study investigates the narrative functions of female characters and constructs a narrative structure model. Data collection and analysis aim to elucidate how narrative themes and the roles of functional characters contribute to the narrative structure within Huangmei Opera film and television drama cases, offering theoretical insights for their modern adaptation.

The research results found that the narrative structure of Huangmei Opera film and television dramas can be enhanced by emphasizing the subjectivity of female characters, increasing the number of functional characters, and constructing multiple plot units. Additionally, the portrayal and evolution of female characters mirror the shifts in societal values and indicate the progressive awakening of female consciousness.

Keywords: Huangmei opera, film and television dramas, functional characters, narrative structure

Introduction

Amidst the backdrop of contemporary cultural diversity, Huangmei Opera, a traditional operatic art form, has attracted considerable attention and sparked intense discussions in the Chinese cultural domain through its fusion with modern film and television art, known as Huangmei Opera films and television dramas. However, with the passage of time, this art form confronts the dual challenges of narrative innovation and character development. This paper aims to delve into the narrative functions of female characters in Huangmei Opera films and television dramas, and how these characters reflect and shape their own images amidst the changes in social values and aesthetic tastes, thereby providing theoretical support and practical guidance for the modern transformation of Huangmei Opera films and television dramas.

Huangmei Opera, a gem of traditional Chinese theatrical art, combines its unique narrative style and profound cultural heritage with the form of modern film and television art, showcasing the unique charm of cross-art integration. From the mid-20th century to the 1980s, as an innovative attempt, Huangmei Opera films and television dramas not only integrated the charm of Huangmei Opera with the expressiveness of film and television but also sparked a

* Received: April 25 2024; Revised: September 2 2024; Accepted: September 5 2024

cultural craze at the time. Yet, with the continuous evolution of social values and aesthetic tastes, Huangmei Opera films and television dramas show signs of disconnection with the times in narrative structure and character shaping, urgently requiring innovation and transformation.

The central focus of this study arises from profound reflections on the contemporary decline of Huangmei Opera films and television dramas. Comparing the flourishing state of these works from the 1950s to the 1980s with their current marginalization, we have identified an undeniable phenomenon: the close connection between the narrative function of female characters in Huangmei Opera films and television dramas and social values and aesthetic tastes. The shaping and evolution of female characters not only reflect the changes in social values but also demonstrate the gradual awakening of female consciousness. This finding prompts us to further explore how to reshape these characters in modern society to adapt to the changes of the times and social expectations.

Opera serves as a stage for female characters to express themselves and their emotions; this perspective provides us with a new viewpoint that female characters in Huangmei Opera films and television dramas are not only the subjects of the narrative but also a reflection of the unique attention and care that Eastern opera pays to the female community(Li, X.l, 2001). Influenced by social change, cultural tendencies, and innovative consciousness, these female images need to find a new balance between tradition and modernity.

Modern adaptations of Huangmei Opera in film and television, such as "Female Consort Prince," "Pan Zhang Yuliang," and "Life and Death Duel," challenge traditional gender norms by showcasing women who actively pursue their values and ambitions. These adaptations not only reflect the transformation of female character portrayals but also actively engage with broader social issues such as class struggle and gender equality. For instance, " Marriage of The Fairy Princess," through its narrative, fights for love and subtly critiques class disparities and societal transformations.

In this study, we pay special attention to the concept of "functional characters," acting as pivotal agents that drive the plot or action forward（Shen, D，1998）. This perspective offers us an analytical tool to understand the role and significance of female characters in the narrative of Huangmei Opera films and television dramas.

In summary, by deeply analyzing the female characters in Huangmei Opera films and television dramas, we explore their central role in the narrative structure and their impact on plot development. We focus on two core issues: the reshaping of female characters in the contemporary context and the effective use of functional characters to drive the narrative structure. This study aims to offer new perspectives and strategies for the modern transformation of this traditional art form, fostering its innovation and development in the new era.

Research Objectives

This study is dedicated to an in-depth exploration of the functional characters in Huangmei Opera films and television dramas, with a particular focus on the central role of female characters within the narrative structure and their impact on plot development. The research objectives are as follows:

1. Functional Study of Female Characters: By analyzing the female characters in Huangmei Opera films and television dramas, this study aims to reflect the evolution of female consciousness within the narrative. It will explore how female characters drive the development of the plot through their actions and decisions, and attempt to generalize the common patterns of these characters within the narrative.

2. Construction and Validation of Narrative Models: Based on an understanding of the role of functional characters, this research will construct a narrative structure model for Huangmei Opera films and television dramas. This model will reflect the common narrative patterns in stories of the same type, providing a new perspective for understanding the narrative mechanisms of Huangmei Opera films and television dramas.

Literature Review

The connection between opera and gender has been a subject of scholarly interest. It is posited that in a patriarchal society, both opera and female culture are marginalized, a situation that has led opera to focus on and advocate for women's fates, serving as a tool for expressing female consciousness. In the narratives of traditional Chinese opera, female characters often take center stage (Li, X. L., 2003). Scholars have analyzed the four images of women within traditional Confucian culture and argue that Chinese opera has promoted the development of female cultural awareness during its dissemination (Du, L. P., 2014).

In terms of Huangmei opera film and television studies, it is observed that opera films reflect the modernization process within a national context. These films understand and express the aesthetics of traditional opera through the audio-visual language of cinema, representing a fusion of diverse modernities with tradition (Gong, Y., 2019). The success of "Shao's" Huangmei-tune films is primarily attributed to a successful business model that caters to the market and selects appropriate themes. These research findings provide valuable academic perspectives for understanding the narrative characteristics and socio-cultural significance of Huangmei opera films and television dramas.

Research in structuralist narrative studies posits that characters are integral components of narrative, whose existence and actions serve to propel the story forward. Characters are categorized into "functional characters" within the narrative, and six basic types have been identified: subject and object, sender and receiver, helper and opponent (A.J. Greimas, 2002). The concept of "functional characters" is distinct from that of roles; a "functional character" may consist of one or more roles, and a single role may encompass multiple functionalities. The "functional" perspective emphasizes the role and function of characters within the narrative structure (Shen, D., 2004). This study, based on the theory of "functional characters," constructs a model of functional character relationships centered on the protagonist. By designing interrelationships, corresponding narrative plots are devised,

thereby establishing a model of the relationship between functional characters and the plot. (Figure 1)

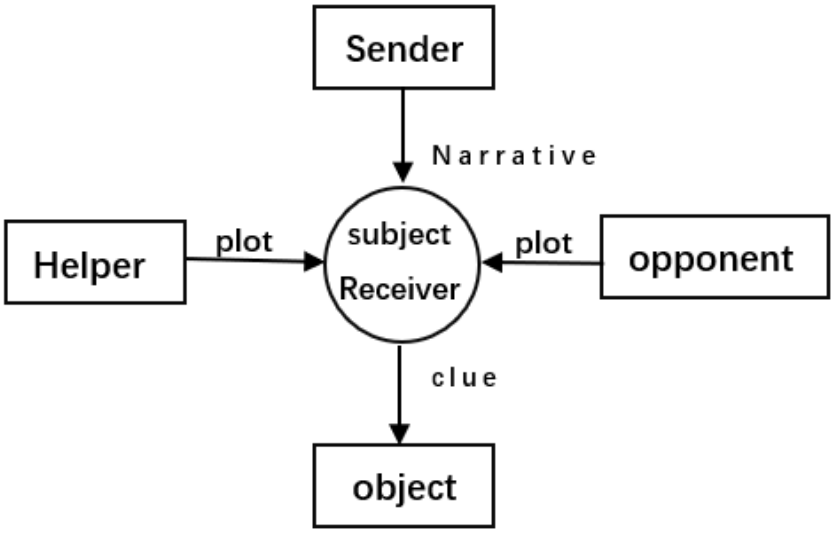

Figure 1 Functional person-relationship model
Source: Author-made

Huangmei opera films and television dramas, as interdisciplinary art forms, are influenced by socio-cultural backgrounds and value systems in their narratives and character development. Female characters within these works not only express their identities and emotions but also reflect the evolution of narrative structures and societal values. However, research on the role of female consciousness in character shaping remains superficial.

Other studies have explored the experience of integrating film and television aesthetics with traditional opera, emphasizing the impact of business models and audience values. Structuralist narrative theory offers a new perspective for analyzing the function of characters and their role in propelling the plot. Yet, there is a dearth of research that integrates this theory with the narratives of Huangmei opera films and television dramas.

Female characters, as the narrative core, deepen the discourse on gender and female consciousness. Enriching the relationships among functional characters can diversify the plot and explore more universal narrative patterns.

Research Methodology

This study employs a multi-stage approach to thoroughly analyze the function of female characters in Huangmei Opera films and television dramas and their impact on narrative, with an emphasis on qualitative analysis. The research is divided into three phases:

Theoretical Foundation Establishment: Initially, a theoretical foundation is established through a comprehensive literature review and case studies.

Qualitative Analysis of Representative Cases: Subsequently, representative cases are selected for analysis, focusing on narrative themes and structures. The study reveals the active role of female characters as functional characters and explores the intrinsic patterns of

the narrative structure in Huangmei Opera films and television dramas, proposing hypotheses in the process.

Verification of results: Finally, the hypotheses are tested to deepen the understanding of the narrative structure in Huangmei Opera films and television dramas. The research concludes with a summary and recommendations for improvement.

Population and Sample

When examining the widely disseminated and beloved masterpieces of Huangmei Opera film and television dramas in mainland China, two major strands of narrative themes can be distinctly identified: the traditional narrative themes and the innovative narratives within the genre. The selection of representative works for study was guided by the following criteria:

- The works have achieved extensive circulation with a substantial audience base.
- The narrative themes encompass both traditional and innovative elements.
- The narrative structure is characteristic, featuring either linear or interwoven storytelling.
- Female characters are cast as the central "functional characters," reflecting the evolution of female consciousness and values.

Ultimately, the selections for traditional narrative themes include "Marriage of The Fairy Princess," "Female Consort Prince," "Butterfly Lovers," and "The New Legend of White Snake." For innovative narratives, the chosen works are "Cross-Stitch Female Workers," "Life and Death Duel," and "Pan Zhang Yuliang" (Table 1).

Table 1 Research sample of representative works of Huangmei opera film and television dramas

Name	Narrative structure	Narrative threads		Topic	Remark
Marriage of the Fairy Princess	Linear storytelling	Marriage	Single	Tradition	A classic story of love
Female Consort Prince	Linear storytelling	Marriage	Single	Tradition	A classic story of love
Butterfly Lovers	Linear storytelling	Marriage	Single	Tradition	A classic story of love
Pan Zhang Yuliang	Linear storytelling	Female growth	Single	New theme	Women's self-growth
The New Legend of White Snake	Interweaving narratives	Marriage	Double line	Tradition	A classic story of love
Cross-Stitch Female workers	Interweaving narratives	Women's career	Single	New theme	Love and self-growth
Life and Death Duel	Interweaving narratives	Patriotic	Double line	New theme	Female patriotic themes

Source: Author-made

Embody traditional narrative themes

Traditional Huangmei Opera films and television dramas exhibit a concentration and uniformity in narrative themes, with a significant proportion closely related to women, often revolving around the eternal human emotional themes of love, marriage, and family. The stories of Huangmei Opera films and television dramas are primarily derived from traditional literary works and folktales. Chinese folktales such as "The Story of Dong Yong's Encounter with the Fairy" have been adapted into corresponding Huangmei Opera films and television dramas like "Marriage of The Fairy Princess" and "Female Consort Prince," which have taken on societal consciousness and educational roles assigned by society.

"Marriage of The Fairy Princess" and "Butterfly Lovers" feature women actively pursuing love and advocating for marital freedom. In "Marriage of The Fairy Princess," "Female Consort Prince," and " The New Legend of White Snake," there is a recurring motif of strong female characters with extraordinary abilities, reflecting the evolution of societal concepts and gender relations, and also mirroring society's focus on women's rights.

Embody innovative narrative themes

Contemporary Huangmei Opera films and television dramas, such as "Cross-Stitch Female Workers," "Life and Death Duel," and "Pan Zhang Yuliang," focus on love and family as the main narrative threads, delicately portraying the fate of women. However, the essence of these stories lies in demonstrating the process by which women achieve redemption through self-growth. "Life and Death Duel," reflecting modern current affairs, starts from a female perspective, deeply explores patriotic sentiments amidst the turmoil of war, and showcases women's commitment and sacrifice in the face of national destiny. Set after the founding of the People's Republic of China, "Cross-Stitch Female Workers" illustrates women working independently and pursuing a better life, reflecting the spirit of independence and sense of social responsibility of women in the new era. These narrative themes collectively paint a vibrant picture of women taking control of their own destinies, transcending the limitations of love, and striving for self-growth and social contribution.

Tracing back to their cultural roots, the deep concern for women's groups, the authentic reflection of social life, and the delicate portrayal of human emotions in Huangmei Opera films and television dramas are the sources of their artistic charm. This care for women is, in fact, a continuation of the humanistic spirit in traditional Chinese culture. The feminist tendencies in Huangmei Opera films and television dramas are not only a reflection of the literati's self-reflection and redemption but also a vivid embodiment of the Chinese literati's concern for the country and the people, carrying forward their ideals through literature. They give voice to the struggles of women in the tide of history, resonating with the strong notes of the times.

Data Analysis

The narrative structure of Huangmei Opera film and television dramas

The narrative structure of Huangmei Opera films and television dramas is closely intertwined with the plot, where the narrative structure is essentially the arrangement of the plot. The narrative theme sets the tone of the film, while the narrative structure serves as the framework that organizes all narrative elements. The development of character images and the

advancement of the plot are complementary to the narrative structure. "The narrative structure of a film is the skeleton and backbone of the film's life, an important aspect in establishing the basic style and stylistic characteristics of a film" (Li, X.J., 2000).

We may analyze the narrative structure of the story as an observation point. The story structure consists of a series of the same narrative structures, showing regularity. It designs both helping and hindering actions, which are driven by different characters. This leads to an identical story morphological structure: the narrative clue sender D sends a demand to the protagonist A, who receives help from B and is hindered by C, ultimately achieving a result that allows the narrative receiver E to receive the outcome. (Table 2)

Huangmei Opera films and television dramas such as "Marriage of The Fairy Princess," "Female Consort Prince," "Butterfly Lovers," and "Pan Zhang Yuliang" feature linear narrative structures that unfold in chronological or logical order. This clarity allows the audience to easily follow the development of the plot; however, it may also lead to a monotonous narrative style that lacks variation, potentially causing the audience to feel bored.

In contrast, Huangmei Opera films and television dramas adapted from traditional repertoires like " The New Legend of White Snake," as well as modern Huangmei Opera films and television dramas such as "Cross-Stitch Female Workers" and "Life and Death Duel," employ non-linear interwoven narrative structures. The interplay of two narrative threads creates plot conflicts, enhancing the story's tension and complexity, and enriching the characterization, offering the audience profound thoughts and insights during their appreciation of the work.

Modern Huangmei Opera films and television dramas tend to utilize non-linear narratives, enriching and adding depth to the stories, facilitating a deeper understanding of the characters by the audience, and enhancing the artistry and emotional resonance. In the future, the narrative structures of Huangmei Opera will diversify, with traditional linear narratives coexisting alongside non-linear interwoven narratives, the latter gradually becoming the mainstream.

Table 2 Huangmei opera film and television drama linear narrative structure and functional characters

Name	**Narrative threads**			**Plot push**	
	subjecA	**sender D**	**receiver E**	**helper B**	**opponent C**
Marriage of the Fairy Princess	Seven fairies	Seven fairies	Dong Yong	Six sisters\Locust tree spirit	Jade emperor
Female Consort Prince	Feng Suzhen	parents	Fiance	Princess\ emperor\ Brother	Stepmother Lord Liu
Butterfly Lovers	Zhu yingtai	parents	Liang shanbo	Maids\scholars	parents
Pan Zhang Yuliang	Pan Yuliang	uncle	Pan Yuliang	Panzanization\ Painting friends	Pan Zanhua wife\social etiquette
The New Legend of	Bai Suzhen	Guanyin Bodhisattva	Xu Xian	Xiaoqing\ Sister\ Li linfu\	Fahai\prime minister\Toad Demon

White Snake Clue 1 The New Legend of White Snake Clue 2	Xu Shilin	Guanyin Bodhisattva	Bai Suzhen\ Xu Xian	Bilian Golconda\ Rabbit essence	King of the Golden Law
Cross-Stitch Female workers Clue 1	XiaoYan	XiaoYan	XiaoYan	Mother\ Female co-workers\ Technician	Fiance\ Future mother-in-law
Cross-Stitch Female workers Clue 2	XiaoYan	Mother	Fiance	Father	XiaoYan
Life and Death Duel Clue 1	Su Yueyin	Zhao Dajiang \ Zheng Jinsheng	Su Yueyin	Zhao Xiaomei \ Zheng Jingsheng	Not
Life and Death Duel Clue 2	Zhao Dajiang	British businessman\ Zheng Jingsheng	Wuhu rice market	Su Yueyin\ Zhao Xiaomei	British businessman\ Luo Da Drum

Source: Author-made

The above story, there are two narrative elements: the constant functional characters and the changing character roles. Functional characters drive the development of the plot, and these characters may exhibit repetitive traits. Regardless of the changes in the characters within the story, the functions they serve at the abstract structural level remain the same. We can regard "functional characters" as one of the fundamental narrative elements of a story, categorize the acting roles based on the significance of their actions, and then classify some of the basic structural forms of the story.

Discussion of the research results as follows

Research results:A model for the construction of narrative structure of "functional characters" in Huangmei opera film and television dramas

Aristotle was among the first to articulate that the narrative structure of literature, specifically the arrangement of the plot, should be complete and possess a temporal process of continuity. Within each plot unit, there is change and motion; the interweaving combination of multiple units forms a complex narrative, propelling the rich forms of narrative in film and television dramas (Aristotle, 1996). A story itself can be broken down into a sequence composed of a series of functional acts. Stories of the same type share a common narrative sequence, that is, a narrative formula. In stories of the same type, the "functional characters" can be played by multiple roles, ultimately ensuring that the narrative sequence of the story remains unchanged (Shen, D., 1998).

From a narrative perspective, Chinese folktales have variable and colorful plots with happy and satisfactory endings. Structurally, however, the plots of folk legends are uniform and stereotyped, all belonging to the same type, with the "functional characters" that dominate the development of the story plot being of a fixed type. The relationships between "functional characters" evolve into the storyline, and the narrative structure is composed of multiple plots

organically combined. Therefore, studying the characters in Huangmei Opera films and television dramas through the concept of "functional characters" allows for an understanding of the narrative structure's patterns, guiding the creation of modern Huangmei Opera films and television dramas by grasping the rules of the narrative structure.

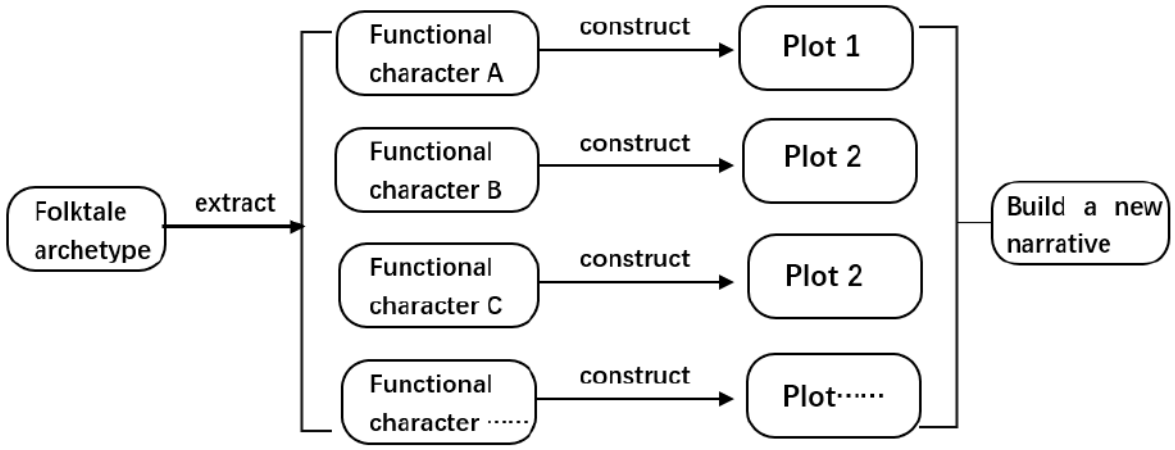

Huangmei Opera films and television dramas construct a new narrative based on traditional folktales, and by employing structuralist narrative methods, one can identify universal principles. These methods highlight the protagonist, typically a female character, and increase the number of "functional characters." Multiple plot sections are designed according to the types of "functional characters," with each character constructing a plot section as a unit. These units together form the narrative of a new Huangmei Opera film or television drama. The production process of this narrative structure model is characterized by its commercial and formulaic nature (Figure 2).

Reflection

By examining the adaptation of the traditional play "The Legend of the White Snake" into " The New Legend of White Snake," the case study illustrates that increasing the number of "functional characters" can construct a more complex and engaging narrative. The folk tale "The Three Pagodas of West Lake," dating from the Song Dynasty during the reign of Emperor Xiaozong, tells of a white snake that transforms into a female demon meeting a man, conveying the educational caution that a man's lust inevitably harms himself. Later adapted and developed, it became the traditional Huangmei Opera " The Legend of the White Snake," which tells the story of a white snake transformed into a beautiful woman who falls in love with Xu Xian, enacting a tragic love story. The narrative structure is linear, with few character roles and a singular narrative method (Figure 3).

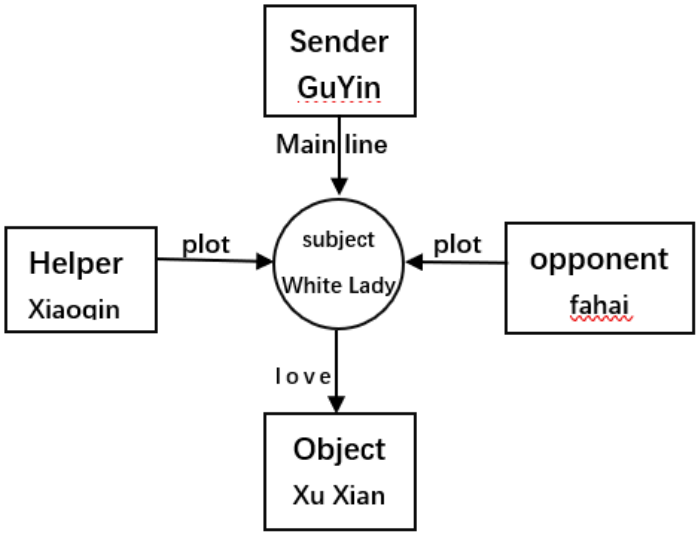

Figure 3: The narrative diagram of "The Legend of the White Snake"
Source: Author-made

In the 1990s, the story was adapted for television into " The New Legend of White Snake," where the white snake is portrayed as a beautiful, kind, and helpful woman. Employing a non-linear interwoven narrative structure and introducing multiple "functional characters," the adaptation enriched the plot conflicts and the complexity of the narrative (Figure 4).

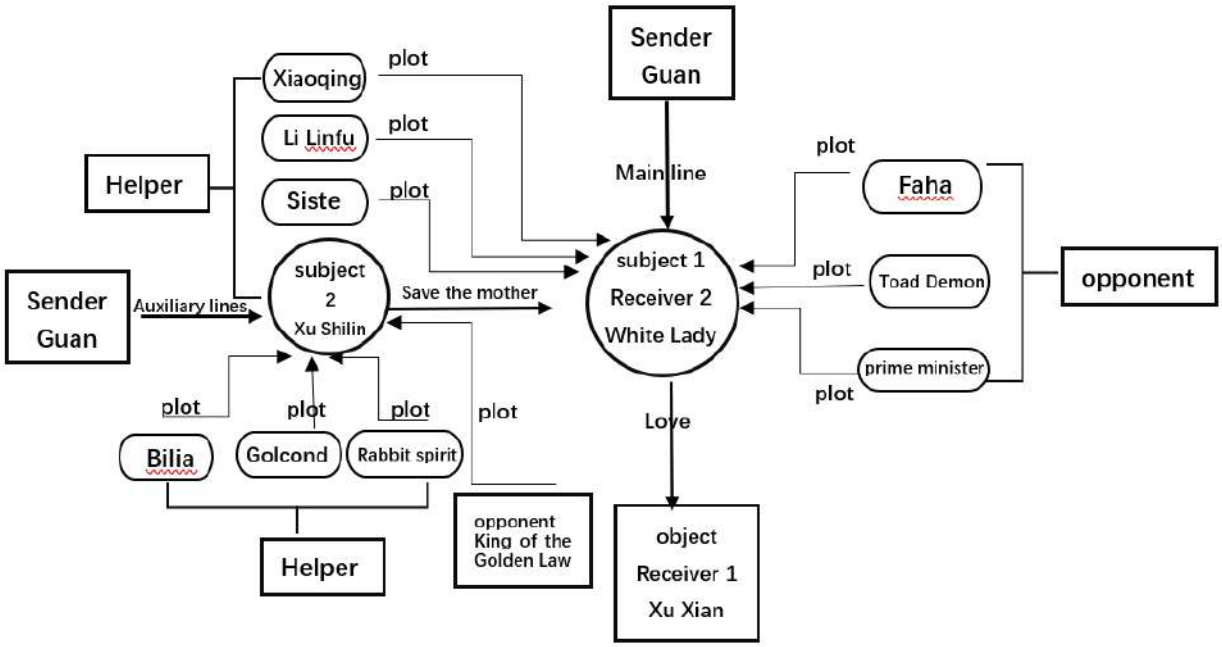

Figure 4: The narrative diagram of " The New Legend of the White Lady".
Source: Author-made

Upon an in-depth analysis and comparative study of the narrative structure between the classic Huangmei Opera "The Legend of the White Snake" and the modern Huangmei Opera film and television drama " The New Legend of White Snake," it is evident that while the main character "White Lady" and the narrative thread maintain continuity, the ingenious addition of "functional characters" not only adds new dimensions to the plot but also enriches and enlivens the narrative structure. The narrative structure transitions from linear to intersecting narratives, with the introduction of many new characters and plot conflicts. This narrative technique not only deepens and refines the portrayal of the main character "White Lady" but also greatly satisfies contemporary audiences' expectations for the depth of the plot and the diversity of character personalities. Through such innovation, traditional art is revitalized in the modern context, fostering a deeper emotional resonance with the audience.

Conclusion

This study aims to explore the narrative functions of female characters in Huangmei Opera films and television dramas, and how these characters reflect and shape their own images amidst the changes in social values and aesthetic tastes. The research employs a multi-stage methodology, including qualitative analysis, case study analysis, and the construction of narrative structure models.

Initially, a literature review is conducted to organize relevant theories on opera and gender, Huangmei Opera film and television works, and structuralist narratology, providing a theoretical foundation for this study. Subsequently, representative cases of Huangmei Opera films and television dramas are selected, and case study analysis is applied to comparatively analyze the narrative themes and the role of functional characters in the construction of narrative structures across different types of Huangmei Opera film and television drama cases. Based on this, a narrative structure model for Huangmei Opera films and television dramas is constructed and validated with case studies.

Through this research, we have discovered that the portrayal and evolution of female characters not only reflect the changes in societal values but also signify the gradual awakening of female consciousness. The findings indicate that the narrative structure of Huangmei Opera films and television dramas can be optimized by emphasizing the agency of female characters, increasing the number of functional characters, and constructing multiple plot units.

The results of the study provide theoretical support and practical guidance for the modern transformation of Huangmei Opera films and television dramas. They reveal the innovative potential of the narrative structure in these works, offering a new perspective for the modern development of this traditional art form. Additionally, the study provides new theoretical tools for understanding the narrative mechanisms of Huangmei Opera films and television dramas, contributing to the advancement of academic research in this field.

Limitations and assumptions of the study

While this study has achieved certain results, there are still some limitations and shortcomings. Firstly, the selection of research samples may have a degree of subjectivity; future studies could consider a broader range of samples to enhance the universality and representativeness of the research. Secondly, this study primarily focused on the theoretical analysis of narrative structure and functional characters, with relatively less empirical research

on audience reception and market feedback; future studies could integrate empirical investigations to more comprehensively assess the impact of narrative innovation on audiences.

Furthermore, with the development of digitalization and new media technologies, the modes of dissemination and reception of Huangmei Opera films and television dramas are also continuously evolving. Future research could focus on narrative innovation and audience interaction of Huangmei Opera films and television dramas in the context of digitalization, exploring the pathways of inheritance and development of traditional arts in the new media environment.

References

Du, L.P. (2014). On the Dissemination of Chinese Opera and Women's Cultural Consciousness.*Literature and Art Criticism*, 14 (8), 40-43.

Gong, Y. (2019). Post-war Modernity Practice and Variation in Chinese Opera Film.*Contemporary Cinema*, 19 (6), 59-64.

Greimas, A.J. (2002). *Structural Semantics* (1st ed.). (Zihua Jiang, Trans.). Tianjin: Baihua Literature and Art Publishing House.

Li, X.l. (2001). *Gender Culture Studies in Oriental Opera* (1st ed.). Hong Kong: Tianma Book Co., Ltd.

Li, X.l. (2003). Gender Issues and Opera Creation. *The Art of Huangmei Opera*, 3 (1), 10-14.

Li, X.J., & Xiu, T. (1994). On Female Narrators and Feminine Consciousness in Film Narrative. *Contemporary Cinema*, 94 (11), 28-36.

Shen, D. (1998). *Narratology and Stylistics Research* (1st ed.). Beijing: Peking University Press.

Shen, D. (2004). Narrative Form and Gender Politics: A Feminist Narratological Analysis. *Journal of Peking University (Humanities and Social Sciences)*, 4 (1), 136-146.

แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย

Structural Relationship Model Influening Business Performance in Thai Industries

จงรัก ปริวัตรนานนท์

มหาวิทยาศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

Chongrug Pariwatnanont
Silpakorn University, Nakhon Pathom, 73000
E-mail: chongrug.pariwatnanont@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมในประเทศไทยต้องประสบกับปัจจัยหลากหลายที่ส่งผลกระทบกับการดำเนินงานของธุรกิจจากภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวน การศึกษานี้เป็นการบูรณาการแนวคิดทฤษฎี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) องค์ประกอบการมุ่งเน้นตลาด การมุ่งเน้นการเรียนรู้ คุณภาพบริการ และผลการดำเนินงานของธุรกิจ (2) ยืนยันความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ และ (3) ตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย ที่มีการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบจำลองและข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงสำรวจ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเจ้าของธุรกิจหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจำนวน 320 ตัวอย่าง จากจำนวนประชากร 921 บริษัท สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง สถิติเชิงอนุมานที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยใช้โปรแกรม AMOS (Analysis Moment of Structure)

ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้บริหารส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นต่อทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ (3) ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างพบว่า การมุ่งเน้นตลาดมีอิทธิพลต่อการมุ่งเน้นการเรียนรู้ (TE=0.81) การมุ่งเน้นตลาดมีอิทธิพลต่อคุณภาพบริการ (TE=0.86) การมุ่งเน้นตลาดมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ (TE=0.89) การมุ่งเน้นการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อคุณภาพบริการ (TE=0.34) การมุ่งเน้นการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ (TE=0.46) และคุณภาพบริการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ (TE=0.33) สอดคล้องกับข้อสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.001

* วันที่รับบทความ : 27 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 4 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 6 ตุลาคม 2567
Received: September 27 2024; Revised: October 4 2024; Accepted: October 6 2024

คำสำคัญ: การมุ่งเน้นตลาด; การมุ่งเน้นการเรียนรู้; คุณภาพบริการ; ผลการดำเนินงาน

Abstract

Currently, the business operations of industries in Thailand must face various factors that impact their operation due to the fluctuating economic conditions. This research integrates theoretical concepts with the aim to study (1) market orientation, learning orientation, service quality, and business performance (2) confirm the structural relationship that influence on business performance and (3) examine the causal relationship of business performance in the Thai industry, with verification of consistency the model and empirical data. The researcher used a survey research methodology. The data was collected from 320 business owners or executives using quota randomization from a population of 921 companies. The descriptive statistics used in the analysis were percentage, mean, standard deviation, coefficient of variation, skewness and kurtosis, and the inferential statistics were the Pearson's correlation coefficient and Structural Equation Modeling (SEM) using AMOS (Analysis Moment of Structure).

The results of statistical analysis showed that (1) condition of market orientation, learning orientation, service quality and business performance were at the highest level, (2) all components were significantly correlated at the statistically significant level of 0.01, and (3) the analysis of the structural equation model showed that the market orientation influences learning orientation (TE=0.81), market orientation influences service quality (TE=0.86), market orientation influences business performance (TE=89), learning orientation influences service quality (TE=0.34), learning orientation influences business performance (TE=0.46) and service quality influences business performance (TE=0.33). The findings were congruent with the hypothesis at the statistically significant level of 0.01. The findings were consistent with the hypothesis at the statistically significant level of 0.01 and 0.001.

Keywords: Market Orientation; Learning Orientation; Service Quality; Business Performance

บทนำ

ภาคอุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมาก สร้างมูลค่าเพิ่ม มีผลิตภาพแรงงาน และมีความสำคัญต่อภาพรวมของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ แต่จากสถานการณ์เศรษฐกิจโลกปี พ.ศ. 2566 ชะลออย่างต่อเนื่อง สะท้อนจากภาคการผลิตที่ชะลอตัวทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้ว เนื่องจากความต้องการสินค้าต่างๆ ลดลง การดำเนินนโยบายการเงินที่เข้มงวดสร้างแรงกดดันต่อเศรษฐกิจทั้งทางภาคการผลิตและภาคบริการ และจากภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเมื่อพิจารณาดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในภาพรวมตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2566 อยู่ที่ระดับ 93.79 หดตัวจากช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. 2565 (98.77) ลดลงร้อยละ 5.0 ซึ่งอุตสาหกรรมรายสาขาส่วนใหญ่มีการผลิตลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมการผลิตคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง การผลิตเฟอร์นิเจอร์ และการผลิตชิ้นส่วนและแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ในขณะที่อุตสาหกรรมบริการขยายตัวเพิ่มขึ้น และการคาดการณ์เศรษฐกิจโลกในปี พ.ศ. 2567 ก็มีแนวโน้มชะลอตัวลง เนื่องจากความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจที่เพิ่มสูงขึ้น

จากวิกฤติที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นในตลาดอสังหาริมทรัพย์ของประเทศจีนส่งผลให้ประเทศจีนประสบกับภาวะเงินฝืด ภาวะการเงินที่ตึงตัวซึ่งส่งผลต่ออุปสงค์ในประเทศสหรัฐอเมริกาและหลายประเทศในทวีปยุโรป การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจหลังการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ช้ากว่าที่คาดการณ์ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่อาจมีความยืดเยื้อ ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เพิ่มมากขึ้น อัตราเงินเฟ้อที่ยังคงอยู่ในระดับสูงมีแนวโน้มว่าจะปรับตัวลดลงอย่างช้าๆ ส่วนอัตรดอกเบี้ยทั่วโลกจะยังคงอยู่ในระดับสูง เพราะธนาคารกลางจะต้องควบคุมอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ตามเป้าหมาย ล้วนเป็นปัจจัยเฝ้าระวังของภาคบริการและภาคการผลิตของอุตสาหกรรมที่จะส่งผลต่อเศรษฐกิจโลกในอนาคต (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2567 : 7)

ในสภาวะการณ์ดังกล่าวสร้างการเปลี่ยนแปลงสำคัญหลายอย่างทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การปรับตัวของธุรกิจเพื่อเผชิญกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจหลังวิกฤตการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยให้ความสำคัญกับการสร้างโมเดลธุรกิจที่เหนือกว่าคู่แข่ง ซึ่งต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการและความจำเป็นของลูกค้าอย่างแท้จริง ซึ่งความรู้ความสามารถที่องค์การมีอาจจะไม่เพียงพอต้องแสวงหาความรู้ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรมได้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการขององค์การให้สามารถสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจ ดังนั้นการศึกษาองค์ประกอบทางธุรกิจเป็นประเด็นสำคัญในงานวิชาการเชิงกลยุทธ์และในโลกธุรกิจที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในต่างประเทศทั้งนักวิชาการและผู้บริหารองค์การ โดยมีการศึกษาและทดสอบแนวคิดองค์ประกอบที่นำไปสู่ประสิทธิภาพในการดำเนินงานในบริบทที่แตกต่างในหลากหลายประเทศ ทำให้เกิดการถกเถียงกันเกี่ยวกับองค์ประกอบของธุรกิจเหล่านั้น ดังนั้นการศึกษาองค์ประกอบของธุรกิจในอุตสาหกรรมในสภาวะการณ์ของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจตลอดเวลาจึงเป็นประโยชน์อย่างมาก ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาการจัดการกลยุทธ์ทางธุรกิจ เพื่อจะทำให้ทราบถึงสภาพการณ์และความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบการมุ่งเน้นตลาด การมุ่งเน้นการเรียนรู้ คุณภาพบริการ และผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างที่เหมาะสม สร้างประสิทธิภาพในการแข่งขันและการดำเนินงานของธุรกิจ รวมทั้งจะได้ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางในการส่งเสริมยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมไทยให้เจริญเติบโตได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมุ่งเน้นตลาด การมุ่งเน้นการเรียนรู้ คุณภาพบริการ และผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย

2. เพื่อยืนยันความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการมุ่งเน้นตลาด การมุ่งเน้นการเรียนรู้ คุณภาพบริการ และผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย

3. เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย ที่มีการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบจำลองและข้อมูลเชิงประจักษ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้การสำรวจ ประชากรในการศึกษา คือบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตและบริการของประเทศไทย ตามรายชื่อของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2566 : 29) ซึ่งมีจำนวนประชากร 921 บริษัท โดยอาศัยขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 320 ตัวอย่าง ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมในการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Hair, Joseph F., Black, William C., Barry, Babin J. and Rolph, Anderson E, 2010 : 637) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเจ้าของธุรกิจ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของธุรกิจ อาทิ ผู้บริหารระดับสูง กรรมการผู้จัดการ และผู้จัดการฝ่าย เป็นผู้ให้ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณา (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (Coefficient of variation) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลและธุรกิจในอุตสาหกรรม และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เป็นการนำวิธีทางสถิติมาใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis testing) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson ’s rank correlation coefficient) และหาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยใช้โปรแกรม Analysis Moment of Structure (AMOS) (ยุทธ ไกรวรรณ์, 2556 : 66)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การมุ่งเน้นตลาด (Market Orientation: MO) อาศัยแนวคิดเชิงวัฒนธรรมของ Narver, John C. and Slater, Stanley F, (1990 : 20) ที่กล่าวว่า การมุ่งเน้นตลาดเป็นวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสร้างพฤติกรรมของบุคลากรในองค์การเพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ลูกค้า ตลอดจนผลการดำเนินงานที่เหนือกว่าคู่แข่ง ซึ่งสามารถส่งอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์การ ซึ่งประกอบด้วย การมุ่งเน้นลูกค้า การมุ่งเน้นคู่แข่งขัน และการประสานงานในองค์การ

การมุ่งการเรียนรู้ (Learning Orientation: LO) แสดงถึงภาพรวมกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในองค์กรจากการสร้างสรรค์องค์ความรู้เพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน การได้รับและการใช้ข้อมูลร่วมกันเกี่ยวกับความต้องการของลูกค้า ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของตลาดและคู่แข่ง โดยการนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการดำเนินการเพื่อการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีใหม่ สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เหนือกว่าของคู่แข่ง (Hurley, Robert F. and Hult, Tomas M. G, 1998 : 42) อิทธิพลของการมุ่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อได้มีการนำข้อมูลที่ได้รับการรวบรวมมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ การมุ่งการเรียนรู้คือการนำข้อมูลที่ได้รับมารวบรวมและใช้ในการประเมินผลการทำงาน และการนำข้อมูลที่ได้รับมาแบ่งปันใช้งานภายในองค์กร องค์ประกอบของการมุ่งการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ประกอบด้วย ความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์ร่วม การยอมรับฟังความคิดเห็น และการแบ่งปันความรู้ภายในองค์การ (Sinkula, James M., Baker, William E. and Noordewier, Thomas G, 1997 : 305)

คุณภาพบริการ (Service quality: SQ) เป็นสิ่งที่ลูกค้าทุกคนคาดหวังที่จะได้รับจากการบริการ ในการให้บริการลูกค้าจะวัดจากเครื่องมือวัดคุณภาพบริการ ซึ่งเป็นการวัดคุณภาพจาก 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นรูปธรรมของการบริการ ความน่าเชื่อถือ การตอบสนองลูกค้า การให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า และการเข้าใจและรู้จักลูกค้า ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีความแข่งแกร่งในการนำมาใช้ประเมินด้านคุณภาพของการบริการ (Parasuraman, Parsu A., Zeithaml, Valarie A. and Berry, Leonard L, 1988 : 12)

ผลการดำเนินงาน (Business Performance: BP) อาศัยแนวคิดการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจด้วยการวัดผลแบบสมดุล (Balance scorecard) ของ Kaplan, Robert S. and Norton, David P, (1996 : 53) โดยแนวคิดดัชนีวัดผลแบบสมดุล เป็นเครื่องมือสำหรับการวางแผน และการบริหารกลยุทธ์เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการองค์การได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งระบบการวัดและประเมินผลมีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ การเงิน (Financial perspectives) ลูกค้า (Customer perspectives) กระบวนการภายใน (Internal process perspectives) และการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and growth perspectives) โดยจะเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ แล้วแปลผลลงไปสู่ทุกส่วนงานขององค์การ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของแต่ละส่วนงานและบุคคล

การศึกษาการมุ่งเน้นตลาด พบว่า องค์ประกอบด้านการมุ่งเน้นลูกค้า การมุ่งเน้นคู่แข่งขัน และการมีปฏิสัมพันธ์ภายในองค์การมีความสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์การด้านการเติบโตของยอดขาย กำไร ส่วนแบ่งทางการตลาด ประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์และการบริการ ความพึงพอใจของลูกค้า และความพึงพอใจของพนักงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jawad, Sakhawat, U. R. S., Naushad, S., Yousaf, S. and Yousaf, Z, (2020 : 1) ส่วนการศึกษาในประเทศเยอรมันของอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ พบว่า การมุ่งเน้นลูกค้า การมุ่งเน้นคู่แข่งขัน และการประสานสัมพันธ์ภายในองค์การเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราการเติบโตของยอดขายขององค์การ (Leischnig, A., Henneberg, Stephan C. and Thornton, Sabrina C, 2016 : 3576) ในขณะที่ Phorncharoen, Irada, (2020 : 1) และ Phasuk, Watcha rapun, (2014 : 102) ที่พบว่าการมุ่งเน้นตลาดมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นการเรียนรู้ขององค์การเป็นที่มาของการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และ Novixoxo, Jewel D., Pomegbe, Wisdom W. K, and Dogbe, Courage S. K, (2018 : 37) พบว่าการมุ่งเน้นตลาดด้านการมุ่งเน้นลูกค้า การให้ความสำคัญกับคู่แข่งขันและการประสานงานภายในองค์การช่วยเสริมให้คุณภาพบริการมีประสิทธิภาพมากขึ้นในด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ ความเชื่อถือไว้วางใจได้ การตอบสนองต่อลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า และการรู้จักและเข้าใจลูกค้า ทำให้เกิดความพึงพอใจและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

สมมติฐานที่ 1 การมุ่งเน้นตลาดมิทธิพลต่อการมุ่งเน้นการเรียนรู้ของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2 การมุ่งเน้นตลาดมีอิทธิพลต่อคุณภาพบริการของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย

สมมติฐานที่ 3 การมุ่งเน้นตลาดมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย

การศึกษาการมุ่งเน้นการเรียนรู้มีผลต่อรูปแบบของธุรกิจและผลการดำเนินงานของธุรกิจแสดงให้เห็นว่า การมุ่งเน้นการเรียนรู้ส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ (Mulyana, M., Sutapa, S. and Wasitowati, W, 2020 : 1) สอดคล้องกับการศึกษาของ Rostini, R., Souisa, W., Masmarulan, R. and Yasin, Nurfatwa A, (2021 : 903) ผลการวิจัยพบว่า การมุ่งเน้นการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจ ในขณะที่ Yudhyani, Ujianto E. and Retnaningsih, W, (2020 : 105) แสดงให้เห็นว่าการมุ่งเน้นการเรียนรู้ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพบริการ สอดคล้องกับการศึกษาของ Yuan, Y., Feng, B., Lai, F. and Collins, Brian J, (2018 : 37) ที่พบว่าการมุ่งเน้นการเรียนรู้ส่งผลต่อประสิทธิภาพของคุณภาพบริการขององค์การทางธุรกิจที่เพิ่มขึ้น

สมมติฐานที่ 4 การมุ่งเน้นการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อคุณภาพบริการของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย

สมมติฐานที่ 5 การมุ่งเน้นการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย

และการศึกษาปัจจัยคุณภาพบริการของ Abd-Elrahman, Hassanien A., El-Borsaly, A. and Hassan, Sally A. M, (2020 : 93) พบว่าคุณภาพบริการมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Aden, Abdulkadir A. and Gichinga, L, (2016 : 74) ความเป็นรูปธรรมของบริการ ความเชื่อถือไว้วางใจได้ การตอบสนองต่อลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า และการรู้จักและเข้าใจลูกค้ามีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์การ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์การที่เน้นการตอบสนองต่อลูกค้าและความน่าเชื่อถือไว้วางใจสามารถสร้างผลการดำเนินงานขององค์การเพิ่มขึ้น และคุณภาพการบริการเป็นตัวขับเคลื่อนที่แท้จริงของผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรม

สมมติฐานที่ 6 คุณภาพบริการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ดังรูปที่ 1

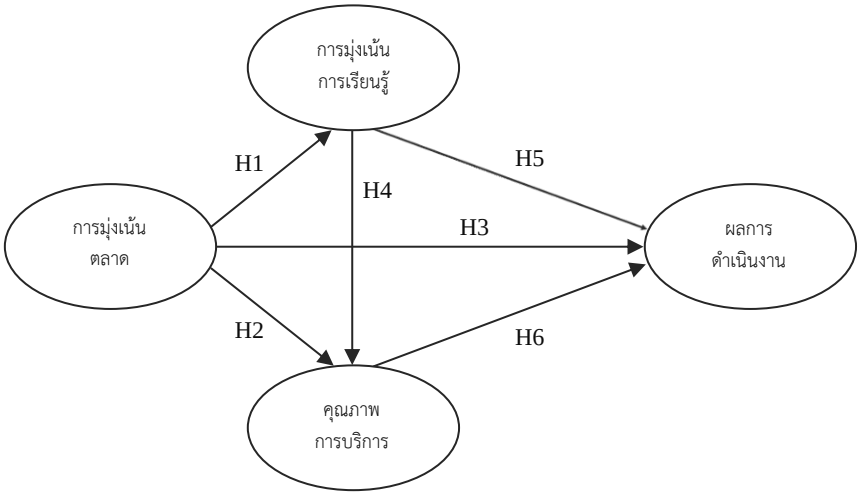

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการมุ่งเน้นตลาด การมุ่งเน้นการเรียนรู้ คุณภาพบริการ และผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและข้อมูลมีการกระจากแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ และความโด่งขององค์ประกอบ

ตัวแปร	Mean	S.D.	%CV	SK	KU
MO	4.36	0.46	10.55	-0.69	0.42
LO	4.43	0.43	9.71	-0.42	0.45
SQ	4.46	0.41	9.19	-0.54	-0.48
BP	4.40	0.42	9.55	-0.54	0.67

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของตัวแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการมุ่งเน้นตลาด การมุ่งเน้นการเรียนรู้ คุณภาพบริการ และผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างกันจากศูนย์ หมายถึงมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ตัวแปร ทั้งนี้ทุกคู่มีค่าความสัมพันธ์เป็นบวกอยู่ระหว่าง 0.67 – 0.80 โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุดคือ ความสัมพันธ์ระหว่างการมุ่งเน้นการเรียนรู้ (LO) และคุณภาพบริการ (SQ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.80 ส่วนคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างการมุ่งเน้นตลาด (MO) และผลการดำเนินงานของธุรกิจ (BP) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.67 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เมทริกค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ

ตัวแปร	MO	LO	SQ	BP
MO	1.00			
LO	0.73**	1.00		
SQ	0.77**	0.80**	1.00	
BP	0.67**	0.78**	0.72**	1.00

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = 0.894, Bartlett’s Test of Sphericity = 902.312, df = 6, p-value = 0.000, **p < 0.01

ผลการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างของความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทยพบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุจากการมุ่งเน้นตลาด (MO) ส่งผลไปยังผลการดำเนินงานของธุรกิจ (BP) มีค่าเท่ากับ 0.33 เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุจากการมุ่งเน้นตลาดส่งผลไปยังการมุ่งเน้นการเรียนรู้ (LO) มีค่าเท่ากับ 0.81 ซึ่งส่งผลให้เกิดค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุจากการมุ่งเน้นการเรียนรู้ไปยังผลการดำเนินงานของธุรกิจ (BP) เท่ากับ 0.35 เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุจากการมุ่งเน้นตลาดส่งผลไปยังการมุ่งเน้นการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.81 ซึ่งส่งผลให้เกิดค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุจากการมุ่งเน้นการเรียนรู้ไปยังคุณภาพบริการ (SQ) เท่ากับ 0.34 ซึ่งคุณภาพบริการส่งผลไปยังผลการดำเนินงานของธุรกิจเท่ากับ 0.33 และเส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุจากการมุ่งเน้นตลาดส่งผลไปยังคุณภาพบริการมีค่าเท่ากับ 0.58 ซึ่งคุณภาพบริการส่งผลไปยังผลการดำเนินงานของธุรกิจเท่ากับ 0.33 ดังรูปที่ 2

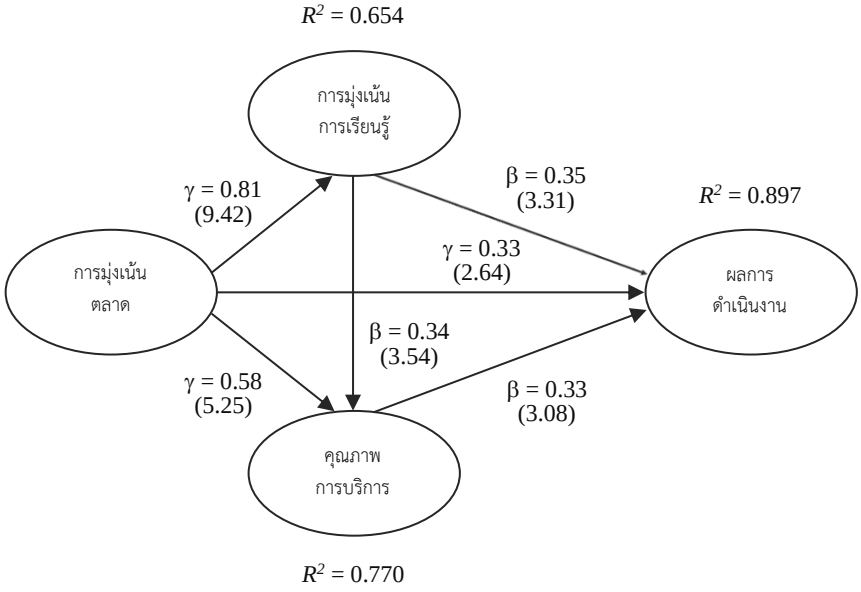

รูปที่ 2 ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างของความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมาตรฐานขององค์ประกอบเชิงสาเหตุของตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง พบว่า ตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ การมุ่งเน้นตลาด (MO) มีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวมเท่ากับ 0.89 ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ (BP) มากที่สุด สามารถอธิบายได้ว่าตัวแปรการมุ่งเน้นตลาดมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจมากที่สุด รองลงมาคือ การมุ่งเน้นการเรียนรู้ (LO) มีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวมเท่ากับ 0.46 ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ (BP) และคุณภาพบริการ (SQ) มีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุรวมเท่ากับ 0.33 ที่มีอิทธิพลต่อ

ผลการดำเนินงานของธุรกิจ (BP) สอดคล้องกับสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การประมาณค่าอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมขององค์ประกอบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผลลัพธ์								
	LO			SQ			BP		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
MO	0.81	-	0.81	0.58	0.28	0.86	0.33	0.56	0.89
LO	-	-	-	0.34	-	0.34	0.35	0.11	0.46
SQ	-	-	-	-	-	-	0.33	-	0.33
R-Square	0.654			0.770			0.897		

χ 2 = 35.200, χ 2/df = 0.880, df = 40, p-value = 0.686, GFI = 0.986, AGFI = 0.951, CFI = 1.000, NFI = 0.991, RMSEA = 0.001, RMR = 0.004

อภิปรายผลการวิจัย

การมุ่งเน้นตลาดมีอิทธิพลต่อการมุ่งเน้นการเรียนรู้ของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.81 และค่า *t*-value เท่ากับ 9.42 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ เนื่องจากการมุ่งเน้นตลาดแสดงให้เห็นว่าองค์การได้ให้ความสำคัญในการสร้างคุณค่า การนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการรูปแบบใหม่ การตอบสนองต่อกิจกรรมของคู่แข่งอย่างรวดเร็ว ทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ เพื่อแสวงหาโอกาสในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยความร่วมมือของทุกส่วนงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Phorncharoen, Irada, (2020 : 1) และ Phasuk, Watcharapun, (2014 : 102) แสดงให้เห็นว่า การให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นตลาดส่งผลเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นการเรียนรู้ขององค์การเป็นที่มาของการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน การมุ่งเน้นตลาดมีอิทธิพลต่อคุณภาพบริการของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.58 และค่า *t*-value เท่ากับ 5.25 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 สอดคล้องผลการศึกษาของ Novixoxo et al., (2018 : 37) พบว่าการมุ่งเน้นตลาดด้านการมุ่งเน้นลูกค้า การให้ความสำคัญกับคู่แข่งขัน และการประสานงานในองค์การช่วยส่งเสริมให้คุณภาพบริการมีประสิทธิภาพมากขึ้นในด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ ความเชื่อถือไว้วางใจได้ การตอบสนองต่อลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นกับลูกค้า และการรู้จักและเข้าใจลูกค้า สร้างความพึงพอใจและความได้เปรียบในการแข่งขัน การมุ่งเน้นตลาดมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.33 และค่า *t*-value เท่ากับ 2.64 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 สอดคล้องผลการศึกษาของ Leischnig et al., (2016 : 3576) ได้ศึกษาอุตสาหกรรมการผลิตและบริการในประเทศเยอรมัน พบว่าการมุ่งเน้นตลาดโดยการมุ่งเน้น

ลูกค้า การมุ่งเน้นคู่แข่งขัน และการประสานงานในองค์การเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์การ การมุ่งเน้นการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อคุณภาพบริการของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.34 และค่า *t*-value เท่ากับ 3.54 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ เนื่องจากการเรียนรู้ การยอมรับความคิดเห็นและเข้าใจความแตกต่างและการทำงานเป็นทีมเป็นส่วนสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ สอดคล้องผลการศึกษาของ Yudhyani, Ujianto E. and Retnaningsih, W, (2020 : 105) และ Yuan et al., (2018 : 37) ที่แสดงให้เห็นว่าการมุ่งเน้นการเรียนรู้ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของคุณภาพบริการขององค์การทางธุรกิจที่เพิ่มขึ้น การมุ่งเน้นการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.35 และค่า *t*-value เท่ากับ 3.31 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 สอดคล้องผลการศึกษาของ Mulyana et al., (2020 : 1) และ Rostini et al., (2021 : 903) ที่พบว่าการมุ่งเน้นการเรียนรู้มีผลต่อรูปแบบของธุรกิจ ความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจ และผลการดำเนินงานของธุรกิจ และคุณภาพบริการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.33 และค่า *t*-value เท่ากับ 3.08 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยการมีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการให้บริการลูกค้า ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพและการบริการที่รวดเร็วสามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ Abd-Elrahman et al., (2020 : 93) และ Aden, Abdulkadir A. and Gichinga, L, (2016 : 74) ความเป็นรูปธรรมของบริการ ความเชื่อถือไว้วางใจได้ การตอบสนองต่อลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า และการรู้จักและเข้าใจลูกค้ามีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์การ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบดังกล่าวสามารถสร้างผลการดำเนินงานขององค์การเพิ่มขึ้นและคุณภาพบริการเป็นตัวขับเคลื่อนที่แท้จริงของการดำเนินงานในอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การมุ่งเน้นตลาดมีอิทธิผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ การมุ่งเน้นลูกค้า การประสานงานภายในองค์กร และการมุ่งเน้นคู่แข่งขัน ดังนั้นธุรกิจควรให้ความสำคัญกับปัญหาและความต้องการของลูกค้าได้อย่างเหมาะสมกับความจำเป็นและประโยชน์สูงสุดของลูกค้า อาทิ แสวงหาและนำเสนอรูปแบบใหม่ๆ สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ทำความเข้าใจในความต้องการและตอบสนองต่อความต้องการนั้นได้เป็นอย่างดี และควรมีการประเมิน

และตรวจสอบความพึงพอใจของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการทำงานประสานกันเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนทั้งขององค์การและลูกค้า

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การมุ่งเน้นการเรียนรู้มีอิทธิผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ การแบ่งปันความรู้ภายในองค์การ และการยอมรับฟังความคิดเห็น ดังนั้นธุรกิจต้องสามารถนำวิสัยทัศน์ไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริงได้ สนับนสนุนและสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนเรียนรู้และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ตลอดจนมีการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้เหล่านั้นให้แก่บุคลากรทั่วทั้งองค์กร

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า คุณภาพบริการมีอิทธิผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า ความเชื่อถือไว้วางใจได้ ความเป็นธรรมของบริการ การรู้จักและเข้าใจลูกค้า และการตอบสนองต่อลูกค้า ดังนั้นธุรกิจจึงควรมีมาตรฐานในตัวสินค้าและการบริการเป็นที่ยอมรับของลูกค้า พนักงานมีความรู้สามารถให้คำแนะนำและตอบข้อสงสัยของลูกค้าได้อย่างถูกต้อง บริการด้วยความรวดเร็ว มีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการให้บริการลูกค้า และมีระบบการให้บริการหลังการขายด้วยการดูแลลูกค้าอย่างใกล้ชิด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลลัพธ์ของการมุ่งเน้นตลาดของธุรกิจในอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยสามารถศึกษาจากประชากรที่เฉพาะเจาะจง เช่น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมบริการขนส่งสินค้า เป็นต้น เพื่อศึกษาในเชิงลึกในประเด็นที่ต้องการเพิ่มเติม

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบเชิงสาเหตุการมุ่งเน้นตลาด ดังนั้น ควรศึกษาตัวแปรองค์ประกอบอื่นๆ เช่น นวัตกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม (Eco Innovation) ทุนทางปัญญา (Intellectual Capability) การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur Innovation) เป็นต้น เพื่อทำให้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยการใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ที่ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยและโอกาสในการศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2566). รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.set.or.th/dat/eod/listedcompany/static/listedCcompanies_th_TH.xls

ยุทธ ไกยวรรณ์. (2556). *การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วย* AMOS. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2567). รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ปี 2566 และแนวโน้มปี 2567. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: https://km.fti.or.th/wp-content/uploads/2024/01/รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม.pdf

Abd-Elrahman, Hassanien A., El-Borsaly, A. and Hassan, Sally A. M. (2020). The impact of service quality on organizational performance in the mobile telecommunications sector in Egypt. *Proceedings on Engineering Sciences*. 2 (1), 93-104.

Aden, Abdulkadir A. and Gichinga, L. (2016). Effects of customer care on organizational performance of telecommunication companies in Mogadisho-Somalia. *Journal of Business Management.* 2 (9), 74-88.

Hair, Joseph F., Black, William C., Barry, Babin J. and Rolph, Anderson E. (2010). *Multivariate data analysis.* (7th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.

Hurley, Robert F. and Hult, Tomas M. G. (1998). Innovation, market orientation, and organizational learning: an integration and empirical examination. *Journal of Marketing*. 62 (3), 42-54.

Jawad, Sakhawat, U. R. S., Naushad, S., Yousaf, S. and Yousaf, Z. (2020). Exploring performance of software houses: market orientation and mediating role of firm innovativeness. *World Journal of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development*. 16 (1), 1-11.

Kaplan, Robert S. and Norton, David P. (1996). Linking the balanced scorecard to strategy. *California Management Review*. 39 (1), 53-79.

Leischnig, A., Henneberg, Stephan C. and Thornton, Sabrina C. (2016). Net versus combinatory effects of firm and industry antecedents of sales growth. *Journal of Business Research, Elsevier*. 69 (9), 3576-3583.

Mulyana, M., Sutapa, S. and Wasitowati, W. (2020). Product innovation agility on business performance: The role of market and learning orientation. *Contaduría y administración*. 65 (4), 1-23.

Narver, John C. and Slater, Stanley F. (1990). The effect of a market orientation on business profitability. *Journal of Marketing*. 54 (4), 20-35.

Novixoxo, Jewel D., Pomegbe, Wisdom W. K. and Dogbe, Courage S. K. (2018). Market orientation, service quality, and customer satisfaction in the public utility companies. *European Journal of Business and Management.* 10 (30), 37-46.

Parasuraman, Parsu A., Zeithaml, Valarie A. and Berry, Leonard L. (1988). SERVQUAL a multiple-item scale for measuring consumer perceptions of service quality. *Journal of Retailing*. 64 (1), 12-40.

Phasuk, Watcharapun. (2014). Market orientation and learning orientation in developing innovation capabilities and business performance of medium-sized industrial. *Journal of Public and Private Sector Management*. 21 (2), 102-126.

Phorncharoen, Irada. (2020). Influence of market orientation, learning orientation, and innovativeness on operational performance of real estate business. *International Journal Engineering Business Management*. 12 (5), 1-11.

Rostini, R., Souisa, W., Masmarulan, R. and Yasin, Nurfatwa A. (2021). Competitiveness development, learning orientation, entrepreneurial commitment and business performance in the silk industry. *Management Science Letters*. 11, 903-908.

Sinkula, James M., Baker, William E. and Noordewier, Thomas G. (1997). A framework for market-based organizational learning: linking values, knowledge, and behavior. *Journal of the Academy of Marketing Science*. 25 (4), 305-318.

Yuan, Y., Feng, B., Lai, F. and Collins, Brian J. (2018). The role of trust, commitment, and learning orientation on logistic service effectiveness. *Journal of Business Research*. 93, 37-50.

Yudhyani, Ujianto E. and Retnaningsih, W. (2020). Service quality mediation effect of entrepreneurial orientation, and learning orientation on the performance of Stars Hotel in east Kalimantan. *Archives of Business Research*. 8 (4), 105-115.

The Administrative Factors Model for Administrators of Kindergarten Schools In Guangzhou City Guangdong Province

Fang Xianghui, Pornthep Muangman,
Peerapong Tipanark and Pongpatcharin Putwattana
Bangkokthonburi University, Thailanf
Corresponding Author, Email: 6443202015@bkkthon.ac.th

****

Abstract

The objectives of this research were: 1) to examine the components of administrative for administrators of kindergarten schools in Guangzhou city, Guangdong province 2) to develop administrative factors model for administrators of Kindergarten schools in Guangzhou city, Guangdong province.

The research was a mixed methodology including quantitative research and qualitative research. Population were 303 teachers from 4 kindergarten schools in Guangzhou city, Guangdong Province. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table, obtained by proportional stratified random sampling method, totally 169 teachers. Key informants were 8 administrators from 4 kindergarten schools in Guangzhou city, using purposive sampling method. The research instruments used for data collecting were data record sheets, semi-structure interview form and the 5-points rating scale questionnaire, which had been quality checked. The statistics used for data analysis were descriptive statistics ((frequency, percentage, mean, standard deviation), content analysis and confirmatory factor analysis (CFA).

The research results showed: (1) The administrative factors for administrators of kindergarten schools in Guangzhofou city, Guangdong Province consisted of 3 components; Leadership and Vision, Curriculum and Instructional Management, and Human Resource Management (2) Administrative factors model for administrators of kindergarten schools in Guangzhofou city, Guangdong Province fitted well with empirical data.

Keywords: Administrative factors of administrators; Kindergarten Schools; Guangzhou; Guangdong Province

Introduction

Chinese education has always emphasized the development of nine-year compulsory education, that is, the first to sixth grades of primary schools and the first to third grades of junior high schools. For pre-school education, for many years, only one-year pre-school classes have been set up, and 5- and 6-year-old children are provided with a year of preparation before entering school. The guidelines of this kind of policy naturally leave blank for the development of kindergartens aged 2-5, so local governments and private institutions provide their own wonderful schools, resulting in the phenomenon of a hundred flowers blooming. Behind the doubling of the number of kindergartens and kindergartens is the sixfold increase in the number of kindergarten teachers. In 2020, the number of kindergarten teachers nationwide will exceed 3 million, which is six times the number of 500,000 kindergarten teachers in 2009. On the other hand, the state's investment in kindergartens will increase significantly from 25.6 billion in

* Received: September 29 2024; Revised: October 5 2024; Accepted: October 6 2024

2009 to about 400 billion in 2020. This increase can be regarded as quite amazing (Zhou, Y., et.al, 2020)

Research Objectives

1) to examine the components of administrative for administrators of kindergarten schools in Guangzhou city, Guangdong province

2) to develop administrative factors model for administrators of Kindergarten schools in Guangzhou city, Guangdong province.

Literature Review

China's Education Modernization Reform 2035 as a national plan for sustainable national development, the State Council (2019) referred to the overall modernization of education to come. And China will step into the position of a great power in education and promote the country to become a great country in learning. Human resources and competency. Therefore, universities need to change the paradigm in driving policies and upgrading management to develop more efficient human resource management. Most importantly, university administrators must implement government policies to be more concrete. China's Education Modernization Plan 2035 sets the direction of education development from competence to efficiency and high quality. And education modernization should support China's modernization. It consists of eight goals: 1) establishing a modern education system; 2) achieving universal participation in quality preschool education; 3) providing quality and balanced compulsory education for children; 4) Achieving maximum attendance in senior high school. 5) Significantly improving vocational education; 6) Creating a more competitive higher education system; 7) providing adequate education to children/youths with disabilities; Reorganize education with participation from the whole society (The State Council, 2019).

Yiming Zhu (2019) pointed with the goal of creating a modern educational system of lifelong learning with the quality of preschool education that is universal balanced compulsory education as well as upgrading vocational education and higher education that are more competitive. Education for people with disabilities should also be improved. so that the education system can better serve society. The 2035 Plan has eight goals: 1) Morality, 2) Total Development, 3) People Orientation, 4) Lifelong Learning, 5) Individual Teaching, 6) Integration of Knowledge and Practice, and 7) Development. Integrated 8) Co-Creation and Sharing. To achieve these goals, the 2035 Plan outlines a number of tasks: improving teacher quality and education infrastructure, reducing inequalities and accessing universal education. Promoting lifelong learning and modernizing the entire education sector with particular emphasis on pre-school and vocational education and training.

Zhou, Y., et.al (2020) mention since December 1, 2010, the Chinese government has attached great importance to early childhood education across the country. In addition to the opening of the two-child policy since 2015, the number of young children, the number of kindergartens, the state funding and the number of early childhood education practitioners in China are all undergoing major changes. First of all, the number of children in kindergartens nationwide was 26.58 million in 2009, but it has increased to 40.5 million in 2014. By 2020, the number of children in kindergartens will climb to about 55 million. In a decade or so, the increase more than doubled. In terms of the number of kindergartens, the total number of kindergartens has not only doubled, but has risen from 138,000 kindergartens in 2009 to

300,000 kindergartens in 2020. The important change is that the number of class sizes in many kindergartens continues to decrease, in order to improve the quality of teaching. Which is an important administrative factor in driving the management policy of administrators that affects the performance of school teachers who must give importance to teaching quality and learning management considering the education policy from the central government. In the daily routine and teaching of kindergartens, administration has a guiding role. In China's kindergartens, administrative management plays a decisive role in teachers' attention and decision-making orientation in the teaching process (Liu et al., 2021). Many kindergartens in mainland China, the administration will pursue advanced teaching concepts, teaching strategies and teaching models and methods as the goal, hope that teachers through teaching behavior, to help students in early childhood to achieve comprehensive and healthy development goals (Zhou et al., 2020),

However, the success of leadership at early childhood schools is not only based on leaders, but also depends on teachers' profession and commitment to the leaders' vision and value. Some problems are revealed by some studies: (1) administrative objectives set are far from the actual (Yang & Lim, 2020); (2) teacher's professional development level and the administrative goals are unequal (Cobbold & Boateng, 2016); and (3) teaching process is full of the yield of corresponding test culture and pragmatism, following empiricism, stubbornly self-proclaimed (Xia et al., 2022).

Thus, this research adopts perception reflected by teachers to investigate the administrative factors of administrators to provide a glance at their correlation based on evidence. From the perspective of leadership function, the cultural leadership of the administrator (principal) is a kind of influence from the organization (School) or individual culture. The leadership of the principal is the result of the collective interaction between the principal and the kindergarten he leads, which mainly comes from the influence of organizational culture and personal culture. From the perspective of leadership environment, the cultural leadership of the principal is an inherent cultural innovation ability. The leadership environment has the characteristics of plasticity, the principal can change the leadership environment, and then have a direct effect on the leadership activities. From the perspective of leadership value, the cultural leadership of the principal is a strong inner drive and spiritually oriented cultural self-confidence.

Research Methodology

This research apply the mixed methodology, including qualitative and quantitative research. For studying the components of administrative factors, the researcher studied the concept and theory by reviewing literature and interviewing the experts. In developing administrative factor model, the researcher used quantitative research using confirmatory factor analysis.

Population and Sample

The population of this research were Population were 303 teachers in 4 kindergarten schools in Guangzhou city, Guangdong province.

The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table and obtained by stratified random sampling method, with a total of 169 teachers.

Research Instruments

The instruments of this research were.

1. Semi-structure interview form interviewing 8 key informants which were administrators in the field of administration from 4 kindergartens in Guangzhou city, Guangdong province.

2. The 5-points rating scale Questionnaire which were dividing in to 2 parts

Part 1; Basic information of the respondents

Part 2 Administrative factors of administrators in kindergarten schools in Guangzhou city, Guangdong province.

Developing the Questionnaire

Content Validity, doing Index of item-objective congruence (IOC) using the criteria of 0.6 and above.

Reliability, doing try out with the small group (30 teachers) with are the same group as the sample but not the sample. Using alpha coefficient by Cronbach's alpha coefficient, the reliability of this questionnaire was 0.95.

Data collection

Data were collected by sending 169 questionnaires to the sample both directly and through online platforms. Computer programs were used to collect and organize the questionnaire data to create the research database.

1) The researcher requests a letter from Faculty of Education, Bangkok Thonburi University for assistance in collecting data with the sample group.

2) The questionnaires were collected both directly with the sample and send questionnaires via online platform, and the questionnaires return 100%

After data collection, the statistics used for data analysis were descriptive statistics (frequencies, percentages, means and standard deviations), and the statistics used for developing the model was Confirmatory Factor Analysis (CFA).

Research Conceptual Framework

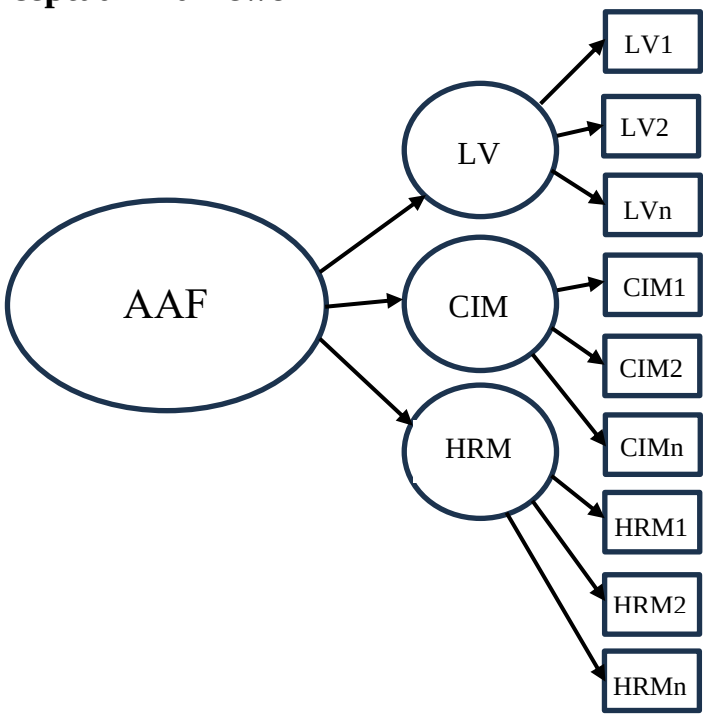

Figure 1: Research Conceptual Framework

AAF = Administrator's administrative factors
LV = Leadership and Vision
CIM = Curriculum and Instructional Management
HRM = Human Resource Management.

Research Results

The research result revealed that:

1) The administrative factors for administrators of kindergarten schools in Guangzhofou city, Guangdong Province consisted of 3 components;

Component 1: Leadership and Vision

Component 2: Curriculum and Instructional Management

Component 3: Human Resource Management.

2) Administrative factors model for administrators of kindergarten schools in Guangzhofou city, Guangdong Province was as follow:

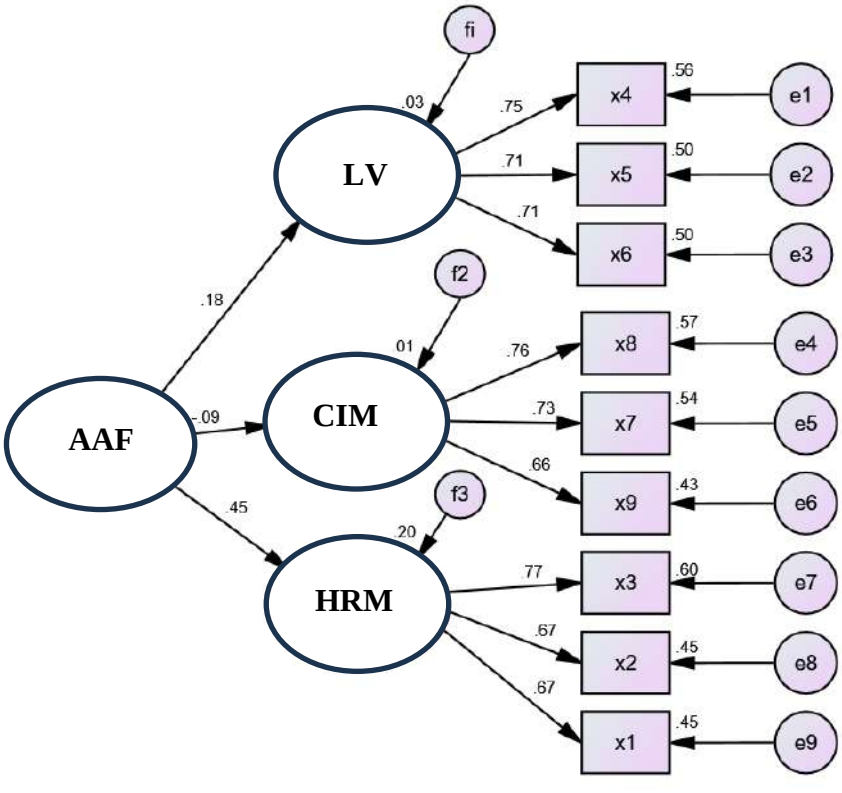

Chi-square =19.440, Relative Chi-square=.810, df =24, p=.728,
GFI =.978, AGFI =.959, CFI =1.000, BIC =130.281, RMSEA =.000

Figure 2: The second order of administrative factors model for administrators of kindergarten schools in Guangzhofou city, Guangdong Province

From Figure 2 the results of the second order by CFA. The following confirmative index values were obtained: Relative Chi-square ($\chi 2/df$) = 0.062, Chi-square ($\chi 2$) = 19.44, Degree of Freedom (df) = 24, p-value = .728, Goodness of Fit Index (GFI) = 0.978, Adjusted goodness of fit index(AGFI) =0.959, Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) =0.000. By this evaluate index meet the specified criteria, Relative Chi-square ($\chi 2/df$) < 2 (Diamantopoulos, A. et al.,2000; Schumacker, R. E. and Lomax, R. G.,2010), p > 0.05, GFI, CFI≥0.95 and RMSEA ≤ 0.05(Jöreskog and Sörbom,1996; Diamantopoulos, A. et al., 2000; Fan and Sivo, 2009; Hair et al, 2010, Poonpong Suksawang, 2020). That means this model fitted well with empirical data.

Discussion

1. (Main findings of objective 1) The administrative factors of administrators of kindergarten schools in Guangzhou city, Guangdong province include 3 factors; Leadership and Vision, Curriculum and Instructional Management, Human Resource Management. The results of this study are consistent with the research of Liu Song (2012: 24). His research found that strengthening human resource management can improve universities management efficiency. The results show that: how to solve the current disadvantages in the resource management of school, the concepts and methods of human resource management in colleges and universities should be changed and innovated, the concept of people-oriented should be implemented and implemented, the development and management process of human resources in school should be strengthened. In addition, the research results of this study are consistent with the research direction of Cui Dongyan (2016). The research results are: the problems in the administrative management of universities need to do the following: Transform government functions and strengthen macro-control. The government should play a macro role in the construction and development of school and pvide corresponding policy guidance for the development of school. Corresponding to the research of Shen Jian (2014), it is proposed to improve the ability of principals and create new modern school leaders. As a school leader, clarify the transparency and fairness of policy formulation and improve leadership effectiveness.

2. (Main Findings of Objective 2) Administrator's administrative factor model for of kindergarten schools in Guangzhofou city, Guangdong Province fitted well with the empirical data. The value orientation of modern education is to pursue the all-round development of people, emphasizing the development of individual cognition and ability, Humanistic values. Encouraging the sharing of resources and the development of digital information and communication technologies. In addition, the results of this study are consistent with the research direction of Zhao Wei (2021), discussing the interdisciplinary research of school in the context in promoting the continuous and integration of school subject knowledge, the integration of teaching and education, the integration of classroom learning and social experience, and strive to create a new liberal art that is upright and innovative development path, to complete the mission of educating people entrusted by the times.

For the finding of this research, the researcher synthesize into mind map as in figure 3

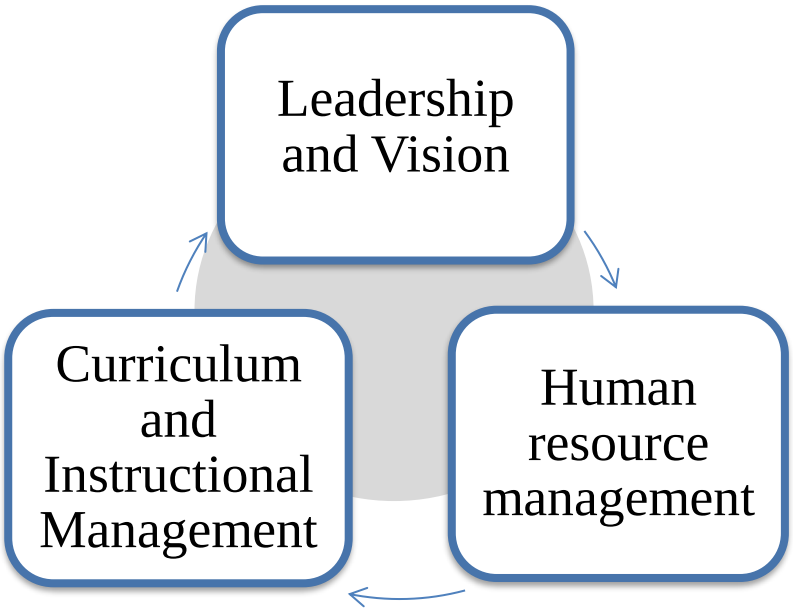

Figure 3: Administrator's administrative factor model for of kindergarten schools in Guangzhofou city, Guangdong Province

Recommendations

Researcher divided the recommendation into 3 levels of adopting the result of this research in implementing as follow:

1. Recommendation for Policies Formulation

1) Administrator set up for specific policy and strategy to development of administrative factors of administrators of Kindergarten schools include; Managerial aspect, Teaching and learning aspect

2) The development of high school, the promotion of teaching, the theoretical depth of organization formation, the imperative of the national public service system, and the strengthening of national culture.

3) Strategy plan for educational reform and development of student's engagement at a perfect school in high performance.

2. Recommendation for Practical Application

1) Enhance teacher's competency and improving quality of teaching

2) Strengthen the work of creation and strengthen the construction of student engagement

3) Strengthen the scientific nature of the discipline, optimize resource allocation and hardware support, strengthen environmental construction, and increase the living and learning space for teachers and students

4) Improve the teaching network system, and further develop the digital teaching.

3. Recommendation for Further Research

1) Further in-depth research on the relevant research on the administration management of school, sorting out relevant domestic and foreign literature and successful cases, and more accurately and in-depth research on factors of the administrative management of school.

2) In future research, the population sample size and scope of the questionnaire survey will be expanded to make the research more population and sample.

Reference

Cobbold, C., & Boateng, P. (2016). How Confident Are Kindergarten Teachers in Their Ability to Keep Order in the Classroom? A Study of Teacher Efficacy in Classroom Management. *Journal of Education and Practice, 7* (36), 181-190.

Harris, A., & Muijs, D. (2004). Improving schools through teacher leadership.

Liu, L., Yang, C., & Huang, D. (2021). How Do Empowered Leaders Influence the Job

The State Council. (2019). *China's education modernisation plan towards 2035.,* The CCPC and State Council Publishes 'China's Education Modernisation 2035 Plan., The State Council, People's Republic of China. Retired from www.gov.cn/xinwen/2019-02/23/content_5367987.htm

Xia, J., Wang, M., & Zhang, S. (2022). School culture and teacher job satisfaction in early childhood education in China: the mediating role of teaching autonomy. *Asia Pacific Education Review,* 1-11.

Yang, W., & Lim, S. (2020). Toward distributed pedagogical leadership for quality impro vement: Evidence from a childcare centre in Singapore. *Educational Management Administration & Leadership,* 174114322097576. https://doi.org/10.1177/17411 43220975768

Yiming Zhu (2019). New National Initiatives of Modernizing Education in China. *ECNU Review of Education.*2019. 2 (3) 353–362

Zhou, Y., Jiang, Y., Zheng, C., & Li, H. (2020). Is puhui kindergarten a panacea for the '3A' problems of early childhood education in China? Evidence from a national validation study. *Children and Youth Services Review, 119,* 105702. https://doi.org/https://doi. org/10.1016/j.childyouth.2020.105702

The Cost-Effective Evaluation on TCM Combined with Nucleoside (Acid) Analogues in the Treatment of Chronic Hepatitis

Aize Xie[1], Somchai Bovornkitti[2], Sarisak Soontornchai[3] and Jianpeng You[4]
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand[1,2,3]
Guangxi University of Chinese Medicine, China[4]
Corresponding Author, Email: S64584949003@ssru.ac.th

****

Abstract

This research objective was designed to evaluate the economic efficiency of traditional Chinese medicine-combined nucleoside, nucleotide analogue therapy for patients with chronic hepatitis B as compared with that of nucleoside, nucleotide analogue therapy. Method: The electronic patient record database of the First Affiliated Hospital of Guangxi University of Chinese Medicine was taken as data source, and the medical data from all patients diagnosed with chronic hepatitis B from January 2018 to December 2022 were collected retrospectively. Those patients were divided, upon difference in their therapeutic regimens, into the antiviral treatment group by Western medicine and the treatment group integrating both Chinese and Western medicine. A Markov model was constructed so as to emulate the progression in chronic hepatitis B. Costs of illness and quality-adjusted life years (QALY) were calculated among patients receiving different therapeutic regimens. Teeage pro was adopted for both cost-utility analysis and sensitivity analysis on both therapeutic regimens. Results: Compared with the antiviral treatment by Western medicine, patients with chronic hepatitis B receiving the regimen integrating Chinese and Western medicine obtained higher medical bills while gaining more QALYs, with an incremental cost-effectiveness ratio of CNY 79238.96 yuan/QALY; such figure was less than 3 times the per capita GDP of Nanning City. Conclusion: The addition of traditional Chinese medicine therapy to the antiviral therapy for patients with chronic hepatitis B generates certain pharmaco-economic advantages.

Keywords: Cost-Effective Evaluation; TCM Combined; Nucleoside Analogues; Chronic Hepatitis

Introduction

Hepatitis B virus (HBV) infection has deteriorated into one of those serious public health issues of global concern. Data show (P. O. Collaborators, 2023) that 257.5 million people worldwide were estimated to be infected by HBV in 2022, and that the global prevalence rate of HBV is 3.2%. There are 86 million chronic HBV infected patients across China, and 77% of hepatic cirrhosis cases, 84% of hepatic carcinoma cases and 80% of acute-on-chronic liver failure cases are caused by HBV infection (You Hong, Wang Fusheng & Li Taisheng, 2023). Therefore, chronic hepatitis B (CHB) works as a kind of chronic infectious disease that can cause constant damages to the health of the infected and present a high risk of progressing into end-stage hepatic diseases and hepatic carcinoma with no cure at present. It features "A large patient scale, a heavy disease burden and a great demand for medical services" and creates a heavy economic burden of disease to both patients and the society while causing a huge

* Received: August 29 2024; Revised: September 8 2024; Accepted: September 9 2024

resource consumption in medical and health-care system (Hsu, Huang, & Nguyen, 2023). At present, nucleoside / nucleotide analogues (NAs) are adopted mainly for antiviral therapy for CHB. Although a long-term NA therapy has been proved to be effective in reducing viral load and postponing disease progression in patients, the long-term antiviral therapy alone cannot completely prevent hepatic cirrhosis or hepatic carcinoma from onset. Moreover, drug resistance, virus relapse, adverse reaction, etc., are gradually exposed in patients with long-term application. Based on antiviral treatment, it is found through the traditional Chinese medicine prescription upon syndrome differentiation and the modern Chinese medicine preparation upon syndrome differentiation that a combined administration of traditional Chinese medicine presents a significant efficacy in postponing / preventing the progression in CHB disease. Nevertheless, there is still a lack of evidence-based medical evidence that supports whether traditional Chinese medicine participation in CHB treatment has health-economic advantages or not.

Conclude, Chronic hepatitis B (CHB) is a serious global health issue, with a large patient population, heavy disease burden, and high demand for medical services. Current antiviral therapies using nucleos(t)ide analogues (NAs) have limitations, such as the inability to completely prevent disease progression, drug resistance, virus relapse, and adverse reactions with long-term use. Traditional Chinese medicine (TCM) has shown promise as a complementary therapy in CHB treatment, with the potential to delay or prevent disease progression when combined with antiviral treatment. However, there is a lack of evidence-based medical evidence supporting the health-economic advantages of TCM in CHB treatment. To address this research gap, further larger, stringently designed, double-blind, placebo-controlled, randomized clinical trials with long-term follow-up are needed to provide conclusive evidence of the efficacy and safety of TCM in CHB treatment. Additionally, research efforts should focus on identifying natural products from TCM as alternative medicines with low cost and good safety for CHB treatment. By combining the strengths of both Western and traditional Chinese medicine, patients with CHB may have improved treatment options and outcomes.

Research Objective

Markov model was applied herein to evaluating the pharmaco-economic indicators of traditional Chinese medicine-combined nucleoside / nucleotide analogue therapy for CHB so as to provide evidence-based medical evidence for clinical practice.

Literature Review

Featuring its multiple components, target spots, approaches and pathways, traditional Chinese medicine has exerted unique advantages in hepatitis b cirrhosis therapy. A great many of these clinical researches have proven that traditional Chinese medicine has significant clinical efficacy in inhibiting HBV DNA replication, reducing hepatic inflammation, resisting hepatic fibrosis, lowering the incidence rates of hepatic cirrhosis and hepatic carcinoma, etc.(Chen Jing, Xu Lei & Cao Zhengmin, 2022; Zhang Wenfu & Wang Zhenchang, 2022), and shows the potential of functional cure (Ge, Yang, Bai, 2023). Some traditional Chinese medicine formulations, such as Anflu Huaxian Tablets, Fuzheng Huayu Tablets, Bijia Langan and other compounds, can prevent hepatitis b cirrhosis from progressing into hepatic fibrosis and hepatic carcinoma (Xiao, Shi, Jiang, 2022; Xing, Zhong, Peng, 2023). Moreover,

acupuncture-assisted therapy can increase the percentage of CD4+ T cells, thereby improving liver functionality in patients with hepatitis b cirrhosis (X. Yu, Gao, Zhang, 2024). Researches have also indicated that the adoption of traditional Chinese medicine combined with Western medicine antiviral therapy for hepatitis B cirrhosis can control the damage from HBV to liver tissue, on the one hand, and inhibit and reverse hepatic fibrosis, on the other hand, thereby facilitating the liver functionality recovery furthermore. For example, Xia Kebiao, et al., confirmed through research that Anluohuaxian Pills in combination with adefovir dipivoxil therapy for patients with hepatitis B cirrhosis received significantly better efficacy on hepatic fibrosis, immunity and liver functionality recovery than adefovir dipivoxil therapy alone (Xia Kebiao, Zheng Wei & Wang Yangping, 2022). Feng Zhigang, et al., researched and compared the efficacy of entecavir therapy alone with that of compound Biejia Ruangan Tablets-combined Entecavir therapy for hepatitis B cirrhosis on the decompensated stage; the research findings showed that the improvements in traditional Chinese medicine symptom score, liver hardness value, liver functionality index and immune functionality index of patients receiving combined therapy were better than those of Western medicine therapy alone (Feng Zhigang, Li Tao & Zhao Bingqing, 2022). Moreover, acupoint application therapy in addition to the conventional Western medicine therapy for hepatic cirrhosis-resultant ascites can improve the local blood drug concentration and lower the adverse reactions from medication. Compared with the Western medicine therapy alone and the Western medicine therapy in combination with traditional Chinese medicine, this method features a convenient operation, no obvious adverse reaction and other advantages, and can make up for the shortcomings of internal therapy to a certain extent (Jiang Xin, Jiang Bao & Li Xiuyun, 2021). Bai Jiameng, et al., adopted penetrating acupuncture therapy based on conventional Western medicine and enema therapies for hepatic cirrhosis-resultant ascites. After treatment, abdominal position, dark area of ascites and liver functionality indexes in the observation group were better than those in the control group. For patients with hepatic cirrhosis with ascites, portal hypertension and other complications, the conventional western medicine therapy in combination with exterior traditional Chinese medicine application can be considered so as to improve the local administration effect and promote the recovery from ascites, portal hypertension and other symptoms (Bai Jiameng & Liu Guangwei, 2022).

In the current medical research field, Health-economic Assessment is becoming an important tool that measures the efficacy of medical intervention measure. Especially in the field of chronic hepatitis B (CHB) therapy, the comparison concerning health-economic benefits between integrated Chinese and Western medicine therapy and Western antiviral therapy has not been fully supported by literature. This research was designed to fill up this gap and provide scientific reference for clinical decision-making by comparing and analyzing the health-economic benefits of these two therapies in both short (1 year) and long (40 years) terms. Health-economic Assessment, proposed against the backdrop of contemporary social focuses on medical expenditure, input-output ratio and other factors, has been applied more and more widely into the medical research (Yu Jia & Xie Yanming, 2006). The “Cost-effectiveness ratio” method is adopted to acquire an intervention method at the lowest costs, and the sensitivity analysis involved was aimed to verify the influence of different actual conditions on the analysis results (Guo Xiaojie, Guo Yanlin & Zhang Shuquan, 2020). This assessment system was adopted in this research to explore in depth both economic and clinical efficacy of integrated Chinese and Western medicine therapies and Western antiviral therapy

for CHB. The serum HBV-DNA sustained response rate and the quality-adjusted life year (QALY) were adopted herein to comprehensively assess the short- and long-term efficacies of those therapies. The economic benefits and the clinical outcomes from those two therapy strategies were analyzed at different time points via net benefit regression framework and Markov model. This dual-perspective analytical framework is rare in the field of Health Economics and of key innovative significance especially under the context of chronic disease treatment strategy evaluation. According to the cost-effectiveness consensus for hepatitis B treatment in Asia-Pacific countries, using antiviral Entecavir (ETV) as first-line therapy in China would increase the costs of hepatitis B therapy by 35% as compared with lamivudine (LAM) / adefovir (ADV), and thereby results in a budget increment by $650 billion (Dan, Wong, Hamid, 2014). At present, many researchers have found that the efficacy of traditional Chinese medicine and Western medicine therapy is better than that of Western medicine therapy but the corresponding economic assessment is in shortage. Therefore, it is necessary to increase the economic researches in the respect of traditional Chinese medicine, so as to provide reference for these strategies that reduce hepatitis B therapy costs in China. Multiple researches have now indicated that traditional Chinese medicine displays better economic benefits in treating many diseases than Western medicine. According to Baogang Fei, et al., catalpol, one kind of traditional Chinese medicine, displays a good clinical efficacy, low costs and no severe complication in treating the local advanced colorectal carcinoma after surgical resection (Fei, Dai, & Zhao, 2018). According to the empirical data from China Stroke Primary Prevention Trial (CSPPT), enalapril-folic acid therapy is more cost-effective than enalapril therapy alone for primary stroke prevention in most hypertensive patients in China. The cost-effectiveness is also significant among patients in the sub-group analysis (Zhang, Liang, Lin, 2022). According to the research by Youru Qiu, et al., a therapy combined with traditional Chinese medicine in treating stroke can more effectively facilitate the recovery of nerve function and daily mobility and reduce the disability, thus shortening the length of hospital stay, cutting the costs of hospitalization and achieving significant effects (Qiu Youru, Huan Na & Deng Jie, 2021). The research findings by Jianwei Xuan also indicate that Honghuahuang Injection in combination with conventional therapy serves as a more cost-effective therapeutic option for Chinese patients with stable angina pectoris as compared with conventional therapy alone (Xuan, Huang, Lu, 2018). According to this research, when the maximum willingness to pay by patient exceeds the critical value of CNY 6,140.67 yuan, TCM option will have higher economic benefits than WM one. This presents a similar trend to the above-mentioned researches, indicating that the traditional Chinese medicine therapy for chronic hepatitis B has better Health-economic benefits.

Although traditional Chinese medicine therapies present good economic benefits for most diseases, some scholars propose an opposite view, that is to say, a low cost-effectiveness from traditional Chinese medicine therapy. According to the research by Zhaoran Han, et al., on difference in medical costs between TCM and non-TCM therapies for inpatients with thalassemia, the total hospitalization costs of TCM users are higher than those using no TCM; both conventional and non-drug costs of TCM users are higher than those using no TCM (Han, Nie, Huang, 2023). The analytical research by Shengyuan Yu, et al., on migraine therapeutic and medical costs in China show that the costs of traditional Chinese medicine therapies for migraine are higher than those of Western medicine therapies, and that the average annual direct costs of traditional Chinese medicine are almost twice the estimated direct costs of Western prescription drugs (S. Yu, Zhang, Yao, 2020). According to a 6-week research by

Xiaolu Qian, et al., on Rongnao Xingshen Acupuncture therapy for post-stroke depression, this therapy has few side effects in treating post-stroke depression; compared with Western medicine group, the minimum therapeutic costs of acupuncture group are lower while the total costs are higher, and its cost-effectiveness is lower than that of the Western medicine group (Qian Xiaolu, You Yanli & Shu Shi, 2015). Based on the inference herein, the reason for the poor cost-effectiveness of traditional Chinese medicine therapy for diseases may be that due to the particularity of certain diseases, TCM plays a complementary role rather than a direct substitute role in their treatment, or that the economic advantages of TCM therapy will be highlighted only after a long therapeutic course.

Research Methodology

Modeling

According to the existing literature and in view of the natural history of HBV infection, the Markov model of 5 conditions was constructed, and they were chronic hepatitis B (CHB), compensated cirrhosis (CC), decompensated cirrhosis (DCC), hepatocellular carcinoma (HCC) and death. The Treeage pro software was employed to establish the Markov model for emulation operation so that the long-term costs and effects of the two therapeutic regimens for chronic hepatitis B were analyzed. The model emulated the patient prognosis between disease states until their death or 40 years later.

Modeling Parameters

Discount Rate

When therapeutic duration lasts longer than 1 year, the corresponding costs and outputs will continue across years. Due to the time value of currency, it is necessary to convert the forward costs into the current costs at a certain discount rate for costs estimated and measured in currency. According to the recommendation in the current China Guidelines for Pharmaco-economic Evaluations ("China Guidelines for Pharmaco-economic Evaluations" 2020), the costs and outputs in the model were treated with an annual discount rate at 3% (0%~5%).

Threshold

Gross domestic product (GDP) is usually adopted as the threshold standard in the international community. Based on the recommendations of China Guidelines for Pharmaco-economic Evaluations: If ICER is less than GDP per capita, the added costs will be completely worthy; if GDP per capita < ICER < 3 times GDP per capita, the added costs will be acceptable; if ICER > 3 times GDP per capita, the added costs will be unworthy. The threshold (λ) herein was taken as CNY 50,600 yuan, namely the GDP per capita of Nanning City, Guangxi Province, China, in 2018.

Health Output

Quality-adjusted life year (QALY) was adopted as the evaluation index of health utility. With reference to the published research literature, the QALY values of patients with diseases associated with HBV infection were acquired. Based on the comprehensive consideration of research design, survey method, sample source and sample size, the reports regarding Asian population were selected, with their baseline characteristics and research methods similar to those herein, so as to determine the QALY values of different disease outcomes, as shown in Table 1. Based on the Markov model, values were assigned to each

disease state utility of patients, and the cumulative duration of each state was calculated, thus obtaining the necessary QALYs through weighting.

Table1. QALY Values and 95% CI of Different HBV Infection Outcomes(J, T. D 2009)

Disease State	Quality of Life QALY (95% CI)
CHB	0.92 (0.91-0.94)
CC	0.88 (0.85-0.92)
DCC	0.75 (0.60-0.90)
HCC	0.72 (0.56-0.88)

Periodic Emulation and Adjustment

One year was taken as one research emulation period, and 40 periods were emulated; that is to say, the disease progression from the end of treatment to patient's death or within 40 years was emulated. Besides, the emulation costs and outputs of each therapeutic regimen were calibrated by half period herein.

Model Hypotheses

Due to certain complexity in actual clinical practices, reasonable hypotheses were made to the modeling parameters during the model application process, so as to simplify the model and facilitate calculation. To this end, hypotheses were made as follows: (G. C. Collaborators ,2020) Patients are new comers; (2) Their average age is 35; (3) They complete their therapies in strict accordance with regimen; (4) The cycle ends at 75 years old and the cycle period is 1 year / unit.

Research Conceptual Framework

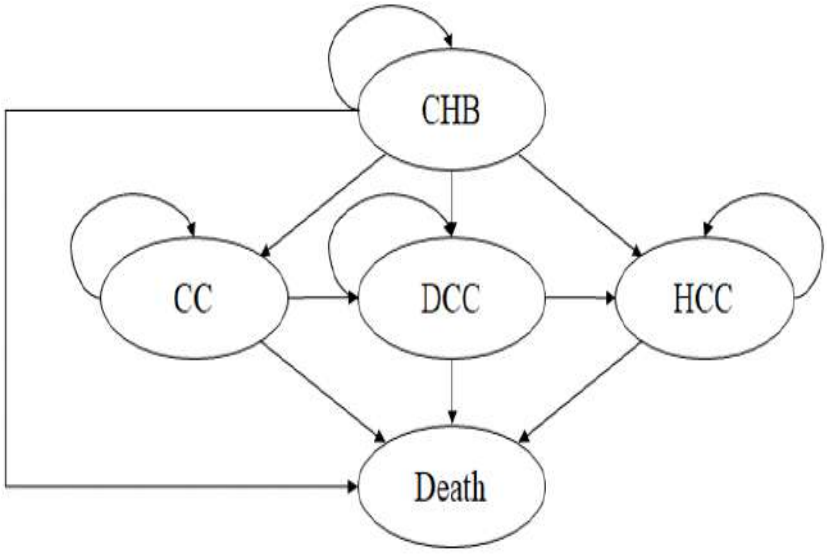

Figure 1: Research Conceptual Framework

Research Results

Cost-effective Evaluation on TCM combined with nucleoside (acid) analogues in the Treatment of Chronic Hepatitis

Cost-effectiveness Analysis

The results from Markov queue emulation after 40 cycles showed that the accumulative costs of TCM group were CNY 260,351.84 yuan and the cumulative effects were 27.99 QALYs; the cumulative costs of WM patients were CNY 238,957.32 yuan and the cumulative effects were 27.72 QALYs. According to the emulation results, although TCM group had a higher cost, its outputs were higher as compared with WM group; according to the added cost-utility analysis, since ICER was less than 3 times the GDP per capita of Nanning City, it was believed that increasing TCM treatment had certain economic benefits for CHB patients, as shown in Table 6.

Table 6. Added Cost-utility Analysis on 2 Kinds of Therapeutic Regimens

Groups	Costs **(¥)**	Added Costs **(¥)**	QALY	Added QALY	Average Cost-utility Ratio	Added Cost-utility Ratio
WM	238957.32		27.72		8620.38	
TCM	260351.84	21394.52	27.99	0.27	9301.572	79238.96

Univariate Sensitivity Analysis

Tornado diagrams analysis on various parameters in the Markov model herein was conducted in order to analyze the changes in costs and effects of different therapeutic regimens when other parameters remained unchanged at baseline while each parameter changed independently in the sensitivity interval. In this figure, the area occupied by the bar chart indicates the influence of those parameters it represents on results. Thus, the top five parameters with the greatest influence upon the model were the probability of CC prognosis without CHB response, the average annual costs of treating CHB by integrated Chinese and Western medicine therapy, the average annual cost of treating CHB by Western medicine therapy, the discount rate, and the annual response rate of HBV DNA in Western medicine therapy for CHB, as shown in Figure 2.

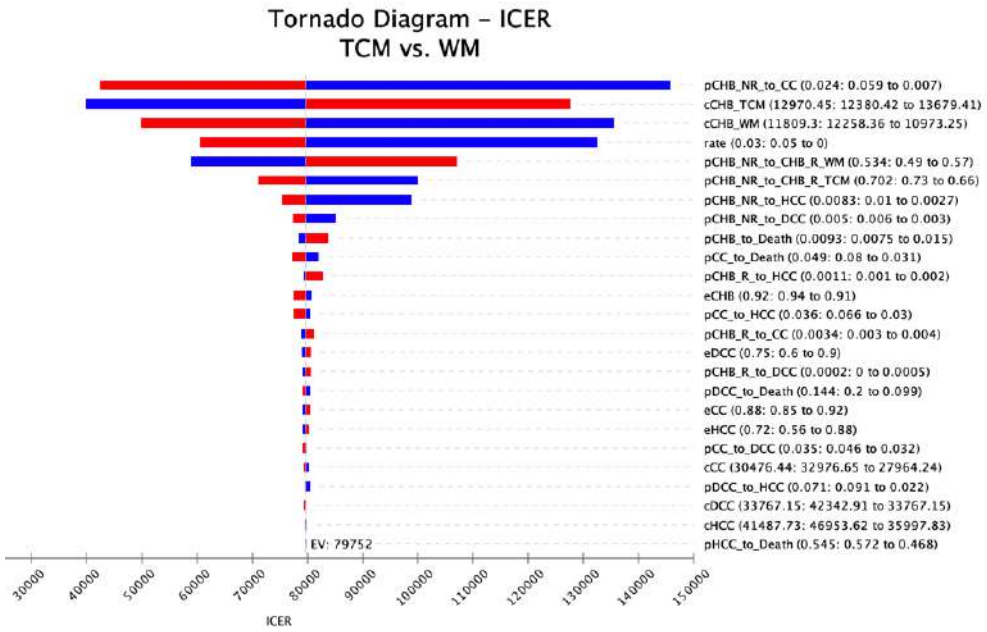

Figure 2. Univariate Sensitivity Analysis

Note: pCHB_NR_to_CC: The probability of CC prognosis without CHB response; cCHB_TCM; cCHB_TCM: The average annual costs of treating CHB by integrated Chinese and Western medicine therapy; cCHB_WM: The annual costs of treating CHB in western medicine group; rate: Discount rate; pCHB_NR_to_CHB_R_WM: The annual response rate of HBV DNA in Western medicine therapy for CHB; pCHB_NR_to_CHB_R_TCM: the annual response rate of HBV DNA in integrated Chinese and Western medicine therapy for CHB; pCHB_NR_to_HCC: The annual conversion rate to HCC without CHB response; pCHB_NR_to_DCC: The annual conversion rate to DCC without CHB response; pCHB_to_Death: The annual conversion rate of CHB to death; pCC_to_Death: The annual conversion rate from CC to death; pCHB_R_to_HCC: The annual conversion rate of CHB response to HCC; cCHB: QALY of CHB; pCC_to_HCC: The annual conversion rate from CC to HCC; pCHB_R_to_CC: The annual conversion rate of CHB response to CC; eDCC: QALY of DCC; pCHB_R_to_DCC: The annual conversion rate of CHB response to DCC; pDCC_to_Death: The annual conversion rate from DCC to death; eCC: QALY of CC; eHCC: QALY of HCC; pCC_to_DCC: The annual conversion rate from CC to DCC; cCC: The annual cost of CC; pDCC_to_HCC: The annual conversion rate from DCC to HCC; cDCC: QALY of DCC; cHCC: The annual costs of HCC; pHCC_to_Death: The annual conversion rate from HCC to death.

Probabilistic Sensitivity Analysis

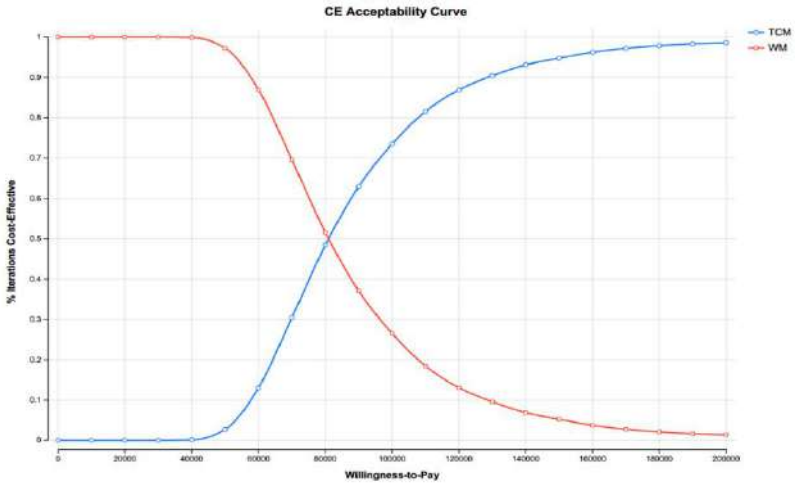

Monte Carlo was adopted for 10,000 emulations so as to estimate the probabilities of different therapeutic regimens becoming the dominant strategies falling in the acceptability curve with variation in WTP. With WTP as the horizontal coordinate and the probability of the two regimens becoming the most cost-effective schemes as the vertical coordinate, the probabilities of different therapeutic regimens becoming the dominant strategy at different WTP levels was connected via curve, and an acceptability curve was drawn. As shown in Figure 3, with the increase in WTP, the probability of TCM becoming a dominant strategy increase. When WTP is less than CNY 82,000 yuan, WM with less costs is more cost-effective. When WTP is equal to CNY 82,000 yuan, TCM and WM have the same probability of becoming a dominant strategy. When WTP is 3 times the GDP per capita of Nanning City, that is, CNY 151,800 yuan, the probability of TCM becoming more cost-effective is 96.38%, as shown in Figure 4. (The data on Western medicine group is suggested for comparison and contrast.

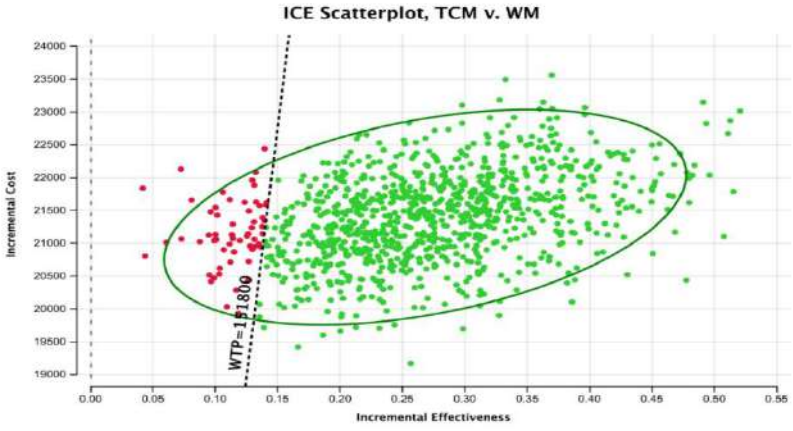

Figure 4. Scatter Diagram on Probabilistic

Discussion

"Chronic hepatitis B — hepatic cirrhosis — hepatic carcinoma" has been taken as a trilogy of disease progression after HBV infection. Antiviral therapy is vital but etiological therapy does not completely inhibit intra-hepatic inflammation and fibrosis progression. Even if HBV DNA is negative, liver functionality turns normal, and even their serological conversion is achieved, the hepatic fibrosis still exists and progresses in a considerable number of patients with hepatitis B who have received antiviral therapy, and the risks of hepatic cirrhosis and hepatic carcinoma are still high (Shi Weiqun, 2013). Featuring its multiple components, target spots, approaches and pathways, traditional Chinese medicine has exerted unique advantages in CHB therapy. A great many of these clinical researches have proven that traditional Chinese medicine has significant clinical efficacy in inhibiting HBV DNA replication, reducing hepatic inflammation, resisting hepatic fibrosis, lowering the incidence rates of hepatic cirrhosis and hepatic carcinoma, etc.(Chen Jing, et al., 2022; Zhang Wenfu & Wang Zhenchang, 2022).

According to the results from Markov model, after 40 cycles of emulated treatment, the calculated ICER was equal to CNY 79,238.96 yuan / QALY. Compared with the group receiving antiviral therapy by Western medicine, the treatment of chronic hepatitis B with integrated Chinese and western medicine therapy presents higher long-term costs and higher health outcomes. When the payment will threshold is 3 times the GDP per capita of Nanning City, the additional traditional Chinese medicine therapy based on antiviral treatment by Western medicine has certain economic benefits for patients with CHB. According to the univariate sensitivity analysis on parameters of Markov model, the annual conversion rate of CHB (Without HBV DNA response) to CC has the greatest influence on ICER. According to the probabilistic sensitivity analysis, when the payment will threshold (λ) was CNY 151,800 yuan, the probability of cost-effectiveness of the Chinese medicine group was 96.38%; the sensitivity analysis shows that the results from this model are relatively stable.

There are also some limitations herein. This research is on the basis of retrospective data and results, and there is a lack of observation on disease progression upon prolonged medication. Multiple kinds of parameters of this model are derived from literature. Although the available utility values of the data are from large-scale researches on Asian populations, they may deviate from the actual patient health utility values. From the perspective of health outputs and analytical methods, on the one hand, both health outputs and analytical methods incorporated in this research are relatively simple. Therefore, the model-supported analysis herein may not accurately depict the actual medication therapy efficacy. Researches in future can allow for more thorough data so as to compromise the impacts from the above factors upon the results.

Recommendations

1. General Recommendations

First of all, Markov model was applied herein to evaluating the pharmaco-economic indicators of traditional Chinese medicine-combined nucleoside / nucleotide analogue therapy for CHB. It was found herein that the additional traditional Chinese medicine therapy based on antiviral therapy would produce certain pharmaco-economic advantages for patients with chronic hepatitis B. Thus, the results can not only provide evidence support for the Evidence-based Medicine clinically, but also create certain reference value for China to formulate policies and guidelines for preventing and treating CHB by integrated Chinese and Western medicine therapy and enhance the economic input in treating CHB by traditional Chinese medicine therapy.

Besides, since this research was conducted at a specific medical institution, its reliance upon single-center data may leave its results subject to specific therapeutic preferences or medical practices.

2. Recommendations s for Future Research

First of all, due to its retrospective design, this research concentrates on the direct medical costs rather than covers either direct non-medical costs or indirect costs. In order to assess the economic burden more accurately, researches in future should adopt more comprehensive cost data collection methods and cover patient unemployment, nursing need and other multiple factors.

Besides, HBV DNA response rate was taken as the only clinical efficacy evaluation index herein, which failed to fully reflect the multi-dimensional therapeutic effects. In light of the course complexity in chronic hepatitis B, researches in future should employ multiple clinical and laboratory indicators, such as liver functionality indicators and hepatic fibrosis evaluation, so as to achieve a comprehensive evaluation on efficacy.

Reference

Bai Jiameng & Liu Guangwei. (2022). Clinical Research on Treating Cirrhotic Ascites by Acupuncture in Combination with Tuihuang Mixture Enema. *Acupuncture Research*. 47 (01), 59-64.

Chen Jing, Xu Lei & Cao Zhengmin. (2022). Advances in Molecular Mechanisms on Traditional Chinese Medicine against Hepatic Fibrosis. *China Journal of Traditional Chinese Medicine and Pharmacy*. 37 (03), 1564-1569.

Collaborators, G. C. (2020). The global, regional, and national burden of cirrhosis by cause in 195 countries and territories, 1990-2017: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2017. *The Lancet. Gastroenterology & Hepatology*. 5 (3), 245-266.

Collaborators, P. O. (2023). Global prevalence, cascade of care, and prophylaxis coverage of hepatitis B in 2022: a modelling study. *The Lancet. Gastroenterology & Hepatology. 8*, 879–907.

China Guidelines for Pharmaco-economic Evaluations 2020. (2020). *In (Vol. T/CPHARMA 003-2020):* Chinese Pharmaceutical Association.

Dan, Y. Y., Wong, J. B., Hamid, S. S. (2014). Consensus cost-effectiveness model for treatment of chronic hepatitis B in Asia Pacific countries. *Hepatology International*. 8 (3), 382-394.

Fei, B., Dai, W., & Zhao, S. (2018). Efficacy, Safety, and Cost of Therapy of the Traditional Chinese Medicine, Catalpol, in Patients Following Surgical Resection for Locally Advanced Colon Cancer. *Medical Science Monitor: International Medical Journal of Experimental and Clinical Research.* 24, 3184-3192.

Feng Zhigang, Li Tao & Zhao BQ. (2022). Efficacy of Compound Biejia Ruangan Tablets in Combination with Entecavir on Patients with Decompensated Hepatitis B Cirrhosis, Liver Functionality and Immune Functionality. *Chinese Archives of Traditional Chinese Medicine.* 40 (01), 184-187.

Ge, F., Yang, Y., Bai, Z. (2023). The role of Traditional Chinese medicine in anti-HBV: background, progress, and challenges. *Chinese Medicine.* 18 (1).

Guo Xiaojie, Guo Yanlin & Zhang Shuquan. (2020). Health-economic Evaluation of Bushen Zhuyu Huatan Prescription in Treating Hypertensive Cerebral Hemorrhage. *Guangming Journal of Chinese Medicine.* 35 (14), 2170-2172.

Han, Z., Nie, H., Huang, Z. (2023). Differences in medical costs between TCM users and TCM nonusers in inpatients with thalassemia. *BMC Health Serv Res.* 23 (1), 635.

Hsu, Y. C., Huang, D. Q., & Nguyen, M. H. (2023). Global burden of hepatitis B virus: current status, missed opportunities and a call for action. *Nature Reviews. Gastroenterology & Hepatology.* 20 (8), 524-537.

Jiang Xin, Jiang Ying & Li Xiuyun. (2021). Clinical Observation of 30 Cases of Cirrhosis Ascites Treated by External Acupoint Application of Jiaomouxishui Paste in Combination with Western Medicine Therapy. *Hunan Journal of Traditional Chinese Medicine.* 37 (09), 74-77.

J, T. D., E, R. R., J, B. C. (2009). Long-term monitoring shows hepatitis B virus resistance to entecavir in nucleoside-naïve patients is rare through 5 years of therapy. %J Hepatology (Baltimore, Md.). 49 (5), 1503-1514.

Xiao, H.-M., Shi, M.-J., Jiang, J.-M. (2022). Efficacy and safety of AnluoHuaxian pills on chronic hepatitis B with normal or minimally elevated alanine transaminase and early liver fibrosis: A randomized controlled trial. *Journal of Ethnopharmacology. 293*.

Xing, Y., Zhong, W., Peng, D. (2023). Chinese herbal formula ruangan granule enhances the efficacy of entecavir to reverse advanced liver fibrosis/early cirrhosis in patients with chronic HBV infection: A multicenter, randomized clinical trial. *Pharmacological Research, 190*.

Xuan, J., Huang, M., Lu, Y. (2018). Economic Evaluation of Safflower Yellow Injection for the Treatment of Patients with Stable Angina Pectoris in China: A Cost-Effectiveness Analysis. *Altern Complement Med.* 24 (6), 564-569. doi:10.1089/acm.2017.0284

Xia Kebiao, Zheng Wei & Wang Yangping. (2022). Observation of Efficacy of Anluo Huayxian Pills in Combination with Adefovir Dipivoxil on Hepatitis B Cirrhosis. *Practical Clinical Journal of Integrated Traditional Chinese and Western Medicine*. 22 (22), 11-13+17.

Qian Xiaolu, You Yanli & Shu Shi. (2015). Health-economic Evaluation of Rongnao Xingshen Acupuncture in Treating Post-stroke Depression. *Journal of Zhejiang Chinese Medicine University.* 39 (09), 700-703.

Qiu Youru, Huan Na & Deng Jie. (2021). Health-economic Analysis of Acupuncture and Traditional Chinese Medicine Combination Therapy for Stroke. *Chinese Manipulation and Rehabilitation Medicine.* 12 (07), 75-78.

Shi Weiqun. (2013). An Idea with Equal Attention to both Antiviral and Anti-fibrosis Therapies. *Chinese Journal of Integrated Traditional and Western Medicine on Liver Diseases.* 23 (05), 257-258+264.

Yu, S., Zhang, Y., Yao, Y. (2020). Migraine treatment and healthcare costs: retrospective analysis of the China Health Insurance Research Association (CHIRA) database. *J Headache Pain.* 21 (1), 53.

Yu, X., Gao, Y., Zhang, X. (2024). Hepatitis B: Model Systems and Therapeutic Approaches. *Journal of Immunology Research,* 1-15.

You Hong, Wang Fusheng & Li Taisheng. (2023). Chronic hepatitis B Prevention Guide (2022 Edition). *Journal of Practical Hepatology.* 26 (03), 457-478.

Yu Jia & Xie Yanming. (2006). Research Idea and Method for Health-economic Evaluation of Traditional Chinese Medicine. *Chinese Journal of Information on Traditional Chinese Medicine.* (06), 106-108.

Zhang Wenfu & Wang Zhenchang. (2022). Research on Molecular Mechanisms of Traditional Chinese Medicine Therapy for Hepatic Fibrosis. [J]. *Chinese Archives of Traditional Chinese Medicine.* 40 (12), 119-124.

Zhang, T., Liang, Z., Lin, T. (2022). Cost-effectiveness of folic acid therapy for primary prevention of stroke in patients with hypertension. *BMC Medicine.* 20 (1), 407.

The Performance Techniques of the "Major Aria" in Chinese Tragic Opera

Mengping Ye[1], Chutima Maneewattana[2]* and Lingling Liu[3]
[1 2*] Suan Sunandha Rajabhat University, Bangkok, Thailand.
[3] Guangxi Arts University, Nanning, Guangxi, China.
Corresponding Author, E-mail: 415522838@qq.com

****

Abstract

Chinese tragic opera refers to dramas with tragic endings where the protagonists meet their demise. The emphasis and prominence of the tragic theme rely on the arias of the main characters, especially the "Major Aria" sung by the protagonist before death, which plays a crucial role in expressing the tragedy and features unique performance techniques. The research selects seven "Major Arias" from six Chinese tragic operas created between 1980 to 2020 for performance research and analysis, applies theories of Chinese vocal performance and Chinese opera, and summarize the performance techniques of "Major Arias" Chinese tragic opera through methods such as observation, samples analysis, and interviews.

The research results found that performers need to master the basics of stage movement for the "Major Aria", including the use of hands, eyes, body, method, and steps. Performers must have a sense of spatial awareness and rhythm in their performance, which is significant for grasping the role and shaping the character's performance image. When performing the "Major Arias", performers need to integrate techniques of Chinese vocal music and Chinese opera singing, while also paying close attention to the expression of the Chinese language, particularly in the handling of rhymes and cadences.

Keywords: "Major Aria"; Chinese Tragic Opera; Performance Techniques

Introduction

Chinese tragic operas often feature protagonists with tragic fates that lead to their demise. The "Major Aria", as the final aria of the main character, encapsulates all their representative qualities and characteristics. It is the climax of emotional intensity in the opera, revealing the tragic trajectory of the characters through profound dramatic conflicts. This intensifies the tragic theme, deepening and elevating the overall tragic motif of the opera. The "Major Aria" holds a pivotal position, its significance evident, and possesses a strong artistic charm. It may be asserted that the "Major Aria" embodies, to a significant extent, the quintessence of Chinese tragic opera, characterized by its distinctive artistic features and exceptional execution techniques. Currently, research pertaining to the "Major Arias" of Chinese tragic operas primarily concentrates on a select few specific arias and works, notably omitting a comprehensive and systematic analysis of the "Major Arias" featured in operas that have emerged subsequent to the 1980s.

As one of the most important arias in the entire opera, the "Major Aria" reveals the final direction of the plot, foreshadows the tragic dramatic ending, and most representatively embodies the "tragic nature" of the work and its artistic charm. At present, there is relatively

* Received: September 22 2024; Revised: October 10 2024; Accepted: October 11 2024

little research on the "Major Arias" of Chinese tragic operas in a general, macroscopic perspective, and research concerning the genesis and execution of "Major Arias" primarily centers on works that originated prior to the year 1980, with fewer studies on those from the new era. Therefore, based on previous research, this research selects six Chinese tragic operas and seven "Major Arias" from these works created between 1980 and the end of 2020 as samples for study. The investigation into the performance methodologies of "Major Arias" within Chinese tragic operas holds considerable significance. Researchers aspire to contribute to the scholarly examination of "Major Aria" performance techniques and to modestly advance the flourishing of theoretical research in Chinese opera.

Research Objective

1. To analyse the performance image of the "Major Aria" in Chinese Tragic Opera.
2. To analyse The Movement Performance Technique of the "Major Aria".
3. To analyse The Vocals Performance Technique of the "Major Aria".

Literature Review

Mr. Jin Tielin, a representative figure in the field of Chinese vocal music, proposed in the 1980s and 1990s that Chinese vocal singing should possess characteristics of "scientificity, nationality, artistry, and contemporaneity." He pioneered a vocal music education system with a Chinese demeanor and national charm, establishing the "seven-character standard" for vocal performance, which includes "voice, emotion, diction, flavor, expression, cultivation, and image." This standard laid down objective criteria for the selection, training of national vocal talents, and the judging of national vocal music competitions, prompting many scholars in China to study this theory and its practice.

Famous artist Song (2012) discussed Jin Tielin's theories from the perspective of a student in her doctoral thesis, particularly Jin Tielin's discovery of mixed voice and the method of "support point" and "channel," which allows for the use of a combination of true and false voices to produce a bright, rich, and penetrating beautiful sound, while also conforming to the aesthetic habits of the Chinese people, thus gaining widespread popularity. Xiahou (2015) believes that through the literature research on the "singing analysis" of Chinese opera music, one can provoke thoughts on "singing analysis" and summarize one's own understanding and views on "singing analysis." Research on the enhancement of emotional interpretation in vocal performance art.

Research on Chinese opera performance techniques is currently mainly focused on doctoral dissertations. For instance, Sheng (2013) followed the historical development of Chinese opera, combined with the characteristics of its own development, and summarized Chinese opera performances in different periods. Li (2017) concluded that Chinese national opera singing is unique on the world opera stage from the perspectives of performance art summary, individual case analysis of performance art, and performance theory, but it requires continuous innovation. Zhao (2021) analyzes the expression of female roles in Chinese opera, emphasizing their simultaneous role in tradition and inheritance.

In addition, there are also in-depth explorations of the related performance forms of aria and individual aria performance studies. Examples include Yang and Jin(2010) conducted research on Chinese opera singing," *The Artistic Form and Value Embodiment of Modern*

Chinese Opera Performance"(Ma,2018),which delves into the aesthetics and significance of modern Chinese opera presentations, and "*The Performance Art of the Female Role in Chinese Opera - Taking Wan Shan Hong, the performer of Jinzi in 'The Wild Land,' as an example"*(Chen et al.,2021) which specifically examines the artistic portrayal of female roles in Chinese opera, using Wan Shan Hong's interpretation of Jinzi in the play ' Wild' as a case study.

Through a comprehensive review of existing literature, one gains an in-depth understanding of the historical context, the current state of development, as well as the prevalent issues and challenges in the field of Chinese opera performance techniques. Since the establishment of the People's Republic of China in 1949, Chinese opera performance techniques have undergone continuous refinement, culminating in the formation of a distinct and unique performance style. With respect to research content, scholarly endeavors primarily concentrate on vocal techniques, the forms and values inherent in performance art, character development, and bodily movements. Within the realm of performance art's forms and values, scholars accentuate the national and contemporary traits of Chinese opera performances, deliberating on strategies to seamlessly integrate these characteristics into actual performance practices. However, the systematic examination of performance techniques remains an area that necessitates further strengthening. Steered by the principles of Chinese vocal performance theory, the investigation into the performance techniques employed in the "thematic arias" of Chinese tragic operas holds a pivotal position.

Research Methodology

1. Population and sample

The period after 1980 marked a new era of significant development and promotion for Chinese opera, with tragic operas being a classic representation. The operas and "Major Arias" selected for this study were published and distributed in authoritative publications, available for purchase or consultation in the mainstream market, and composed after 1980. These works are representative of Chinese tragic operas with "Major Arias" and serve as the overall research subject. In selecting the overall subject, this study took into account the following criteria:

(1) The selected Chinese tragic operas were created and performed by renowned composers, playwrights, and performing artists of Chinese nationality in China; (2) The selected Chinese tragic operas have had a significant impact in China, such as multiple revivals and reperformances, or have represented Chinese opera in its dissemination abroad; (3) The selected "Major Arias" have been performed at high-level concerts and competitions in China, possess a certain degree of promotional value, and are often used in Chinese vocal music education, opera performance teaching, and presentations.

After statistical analysis, researchers discovered that approximately 20 Chinese tragic operas were produced between the years 1980 and 2020. Notably, within this cohort, 13 operas featured "Major Arias" performed by the protagonists in their terminal moments, amounting to a total of 15 arias. This is the population of the research, details are shown in the table1 below:

Table 1 The main works of Chinese Tragic Opera and "Major Aria" (1980 - 2020)

No.	Name of "Major Aria"	Opera and Creators
1	"An unhappy life" (Zijun Aria)	"Regret for the past", Wang Quan and Han Wei lyricist, Shi Guangnan composition.
2	"You are me, I am you - Oh, my old friend" (Jin Zi and Qiu Hu duet)	"Wild", Wan Fang lyricist, Jin Xiang composition.
3	"Thousands of Miles of Spring" (TianYumei Aria)	"The Party's daughter", YanSu lyricist, WangZujie, ZhangZhuoya composition.
4	"We Shall All Live Forever", (Narengaowa Aria)	"Cangyuan", Huang Weire, Feng Baiming lyricist, Xu Zhanhai, liu hui composition.
5	"How I Wish." - "You are the eternal cloud in the sky." (Bai Yun and Tian Yuan duet)	"Sadness Dawn", Kong Yuan lyricist, Guan Xia composition.
6	"Smell the Flowers when you win" (Jin Huan Aria) "Mother is In the Cloud" (Yang Mu Aira)	"The ancient city of wild fire", Wang Xiaoling lyricist, Wang Zuji and Zhang Zhuoya composition.
7	"The most beautiful leaf in" (Bai Hua Aria)	"The Wave that never dies", Wang Xiaoling lyricist, Wang Zuji and Zhang Zhuoya composition.
8	"Ask sky" (Xiang linsao Aria)	"blessings", Wang Xiaoling lyricist, Wang Zuji and Zhang Zhuoya composition.
9	"I love you in the Afterlife"(Shui Hong lian Aria)	"Canal Ballad", Dong Ni lyricist, Yin Qing composition.
10	"Farewell moment is coming" (Dr. Hung Aria) "I hesitate to leave the reds "(Ping Yazi Aria)	"Long March", Zou Zhijing Lyricist, Yin Qing composition.
11	"Sacrifice my death to awaken the people"	"Sandalwood Death", Mo Yan and Li Yuntao Lyricist, Li Yuntao composition.
12	"The Sun goes Down" (Sangji, Jin Ming and Qiu Wanli Trio)	"Beside the Jinsha River", Feng Boming and Feng Bilie Lyricist, Lei Lei composition.

Researcher selected 6 operas and their 7 "Major arias" as research samples. For the choice of performance versions, researchers primarily chose the premiere version as the main research sample and selected the concert version as an auxiliary sample. The performers of the premiere version included famous Chinese actors and singers; the concert version included, but was not limited to, famous Chinese actors, singers, teachers from art colleges, and participants in vocal competitions, among others.

2. Research tools

This research will comprehensively employ literature research, observational methods, and case studies as its primary research tools. The literature research component will meticulously focus on delving into the creative background, conception, aesthetic value, critical analysis, and detailed vocal analysis of the selected sample operas and arias. This will involve interpreting and analyzing an extensive collection of documented materials, with the aim of summarizing and analyzing the intricacies of performance techniques. Furthermore, the observation and case study methods will primarily consist of studying the audio and video recordings of the performers during their rendition of the arias. In conjunction with the corresponding musical scores, this examination will enable a profound understanding of the performers' unique characteristics, artistic prowess, and their approach to interpreting the

pieces. Ultimately, these methods will contribute to summarizing and generalizing the essential performance techniques employed.

3. Data collection

The data collection process for this study is outlined as follows:

(1) Observation and collection of relevant information and data from literature, musical scores, and performance cases that are pertinent to this research;

(2) Aggregation, classification, and refinement of the collected data;

(3) Alignment of the data results with the research theme, and integration of the connections between the literature data and the musical score data;

(4) Summarization of experiences and conclusions.

4. Data analysis

This research adopts a qualitative research approach, with its findings grounded in the collection and analysis of literature materials, observation and analysis of performance versions of “Major Arias,” and integration of information and data obtained from score examples and interview contents, ultimately yielding a comprehensive research outcome.

Research Conceptual Framework

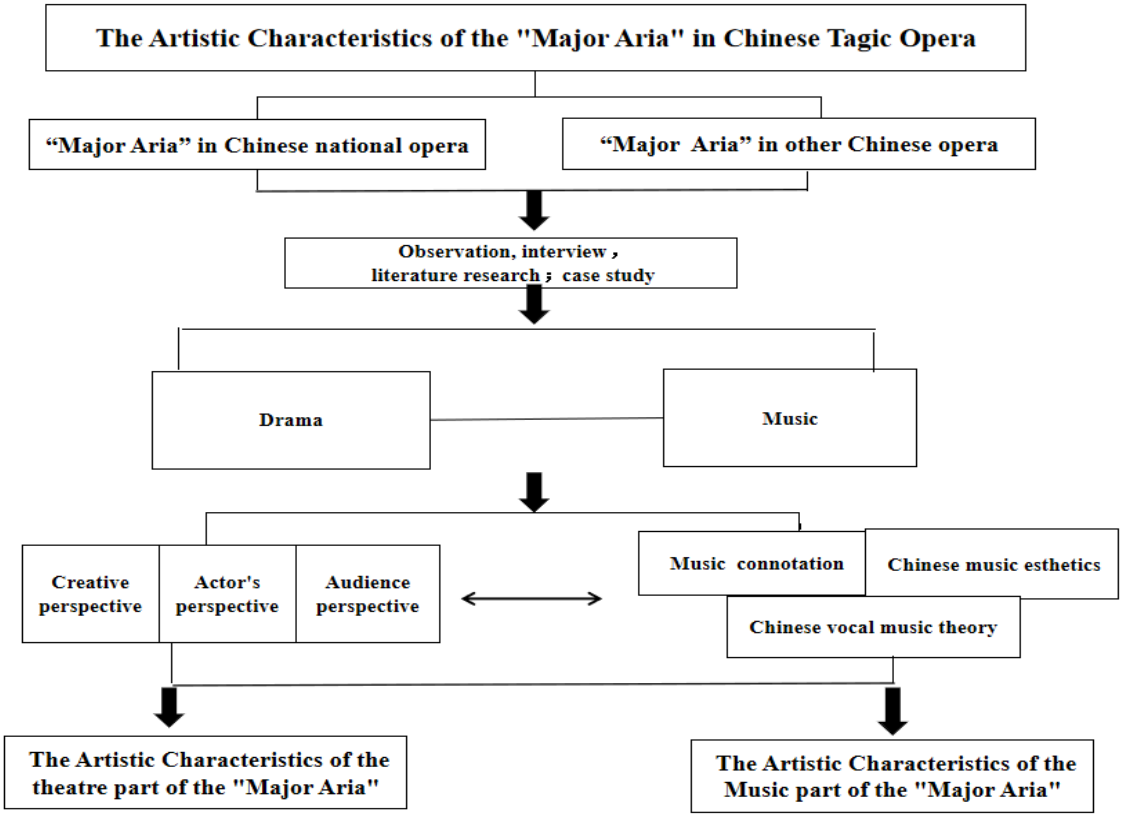

Figure 1 Research Conceptual Framework
(Source: Constructed by the researcher)

Research Findings

1. Analysis of the performance image of the "Major Aria"

In the research, a total of seven character performance images were involved, namely: Zijun, Qiu Hu, Tian Yumei, Narengaowa, Jin Huan, Yang's mother, and Shui Honglian. Due to the different background periods and theatrical contexts of the operas, there are various performance images. Through the analysis of the performance images in the seven arias, researchers found that the characteristics of the seven performance images can be summarized as follows:

Table 2 Analysis of Character Performance Image in "Major Arias"

“Major Aria”	**Character figures**	**Performance image**
“Smell the flowers when you win”	Jin Huan	A woman, around 25 years old, skillfully rebuked the enemy's atrocities at the meeting.
“Mother is in the cloud”	Yang Mu	An elderly rural woman, around 70 years old, was imprisoned by the enemy in a cell, where she met her son.
“Thousands of miles of spring”	Tian Yumei	A regular rural woman, about 30 years old, with a psychological age close to middle age, was captured by the enemy and was about to be executed at the execution ground.
“We shall all live forever”	Narengaowa	A Torgut Mongolian girl, about 19 years old, in the wild grasslands.
"An unhappy life"	Zijun	Intellectual youth, around 20 years old, pursue free love, despair, pain.
"You are me, I am you - Oh, my old friend"	Qiu Hu	Male, around 30 years old. Farmer, self-redemption, causing a sensation.
"I love you in the Afterlife"	Shui Hong lian	The musician by the canal, a female around 18 or 19 years old, just and kind, loyal and resolute.

These seven performance figures embody individuality and commonality. The previous text analyzed each figure, and now let's analyze their commonalities:

Firstly, the seven performance figures are a microcosm of the common people in China. Whether it's the elderly rural woman Yang Mu, the ordinary rural woman Tian Yumei, or the Mongolian girl Naren GaoWa from the Torgut tribe, and the street performer Shui Honglian, they all represent the ordinary people of China without any grandiose identities. They are typical representatives of the common folk, thus reflecting the characteristics of ordinary and representative performance figures.

Secondly, before the "death" of the seven performance figures, there is a display of a "voluntary" trait. Through different stages of the performance, this willingness is expressed, ultimately presenting a shocking image to the audience. Therefore, shocking the audience and even provoking thought is also a characteristic of the performance figures.

Thirdly, the seven performance figures are predominantly female, all exhibiting the characteristic of "combining strength with softness." Whether they are actively facing death or passively, they all show a fearless, unyielding, and composed courage in the face of death. At the same time, six of the seven figures are female, possessing feminine attributes such as being

a woman or a mother, with beautiful character traits. The other figure, a male, also has delicate and tender qualities related to love.

2. The Movement Performance Technique of the "Major Aria"

2.1 Solid and flexible foundational skills in acting

In the basic skills of traditional Chinese opera performance, "hand, eye, body, technique, and step" are the core elements that actors must master and apply in their performances. They are both individual techniques and an organic whole that enriches the performance through interaction. In the singing of "Major Arias," performers use these techniques.

The variations in hand gestures, such as pointing, wiping, fixing, and swinging, as well as specific finger movements like the "Orchid Finger" and "Cloud Hand," have specific aesthetic and expressive functions. Eye contact is an important means of expressing emotions in performance, and the use of eye movements such as looking, gazing, peering, glaring, flirting, glancing, and turning can vividly display the inner world of characters. When performing, actors need to communicate with each other, giving and taking the scene, and they also need to communicate with the audience through eye contact to enhance the performance. The changes in methods and steps, the flexible use of fixed performance props, and the process methods and foundations have their specific ways of performance and technical requirements, which actors need to master.

This can be seen in the table below, which shows the researchers' record of observations on the study sample.

Table 3 Observation Table for Performance Action in "Major Arias"

“Major Aria”	**Performer**	**Hand**	**Footsteps**	**Spatial change**	**Turn around**	**Prop usage**
"An unhappy life"	Yin XiuMei	-	-	-		-
	Wang Yifeng	12	3	Sit-Stand-Sit-Stand	2	Scarf
"You are me, I am you - Oh, my old friend"	Zhang Qinghai	13	5	Walk-Stand-Kneel	6	无
“Thousands of miles of spring”	Peng Liyuan	20	7	Stand-Sit-Stand	6	无
“We shall all live forever”	Yao Hong	12	7	Kneel-Crawl-Stand-Kneel-Crawl-Stand-Sit-Lie down	3	无
“Smell the flowers when you win”	Sun Liying	23	6	Stand-Semi-recline- Stand	6	Hairpin
“Mother is in the cloud”	Huang Huali	35	4	Sit-Stand	4	无
"I love you in the Afterlife"	Lei Jia	54	8	Semi-Crouch position	4	Tilted Stake

2.2 Performance space sense of combining the virtual and the real

Through the clever use of the interplay between the tangible and the intangible, actors can transcend the limitations of reality within the confined stage space and create a wealth of emotions and imagery. This acting technique not only showcases the actor's professional level but is also a vital component of the "Major Aria" performance technique. Performers interact with the stage space through movements and expressions, creating virtual scenes and imagery. The "tangible" aspect involves the performer's actual movements, positioning, and interactions on stage, while the "intangible" part is about making the audience "see" objects or scenes that do not exist on stage through these actions. For example, an actor might convey walking across vast fields by waving and taking steps, even though there may only be a simple set on stage. The performer must have a sense of spatial awareness; it is this technique that guides the audience into this virtual space, fully engaging their imagination, allowing them to "see" those non-existent scenes.

For example, in the "Major Aria" *"You are me, I am you - oh, old friend,"* the performers Sun Jian, who plays Qiu Hu, and Wan Shan Hong, who plays Jin Zi, first engage in a duet. Through exaggerated movements such as leaning forward, embracing, falling, dragging, and running, they vividly depict the two characters' falls while running across the vast plains and the trembling of their bodies during moments of emotional loss of control. Their performance draws the audience into the artistic space, creating an artistic resonance. At the beginning of the aria, as Qiu Hu urges Jin Zi to have his child for revenge and keeps pushing her to hurry, Sun Jian starts with standing singing and then switches to singing on his knees. Meanwhile, Wan Shan Hong's movements change dramatically, with moments of emotional breakdown and cries of despair, almost reaching a "handstand" posture. In the struggle over whether to leave or stay, Sun Jian pushes Wan Shan Hong to the ground, and the audience hears a loud "thud" of her fall. This "real" performance allows the audience to feel the "pain of the body, but even more so, the pain of the heart" - the "imaginary" sensation. The entangled theme of love and revenge between Qiu and Jin gives the audience a powerful visual and auditory impact, prompting reflection on human nature.

2.3 Performance rhythm that combines both soft and hard.

The role creation that combines both strength and softness requires the actor to demonstrate not only the hard,strong and resolute aspects of the character but also the soft, gentle and delicate ones. The complexity of the character's personality necessitates precise performance rhythm from the actor to convey. In the tender moments, the actor's performance should be fluid and relaxed to express the character's gentleness and affection; whereas in the resolute parts, the performance needs to be tight and forceful to display the character's tenacity and indomitability. The actor's movements and expressions are also important means to show the sense of performance rhythm. In the hard parts, the actor's movements should be powerful and decisive, with expressions that are firm and resolute; in the soft parts, the actor's movements should be gentle and subtle, with expressions that are soft and affectionate. Through precise control of movements and expressions, the actor can better convey the emotional changes of the character.

Peng Liyuan performance of 'Hard' Peng Liyuan performance of 'Soft'

Figure 2 Peng Liyuan performed *'A Thousand Miles of Spring Wind'*
(Source: https://mp.weixin.qq.com/s/r1XLLCaz4xNKZyu7Q3Mj2Q**)**

3. The Vocals Performance Technique of the "Major Aria"

3.1 Vocal music fusion technique

In the theory and practice of Chinese vocal music, two terms are often mentioned—national style singing and bel canto. Among them, bel canto is the same as the European BELCANTO, mainly using the nasopharyngeal cavity for its resonance adjustment. Typically, the larynx is placed lower, the throat area is larger, the sound channel is positioned at the upper and lower parts of the pharyngeal wall, and the vocal tract is widened and lengthened as much as possible to achieve maximum resonance of the fundamental frequency. Traditional national style singing generally relies on chest voice, and when singing folk songs, the voice sounds sweet, the articulation is clear, the pitch is often high, and mostly the thoracic breathing method is used, taking in deep breaths but in small amounts, resulting in a longer breathing passage.Mr. Jin Tielin, a representative figure in the field of Chinese national vocal music, proposed in the 1980s and 1990s that Chinese vocal singing should possess characteristics of "scientificity, nationality, artistry, and contemporaneity," providing a new academic orientation and direction for the development of Chinese national vocal music education.In terms of the performance of "Major arias," researcher can further analyze the performance techniques of "Major arias" through observation and analysis of performance versions.

Table 4 Observation Table for the Application of Vocal Techniques in "Major Aria"

Major Aria	Type	Performer (Version)	Basic singing for performer	Voice section	Vocals Performance Technique
"An unhappy life"	Serious opera	Yin Xiumei	Bel canto	Soprano	The voice is light and agile, highly malleable, with a nationalistic flavor in the ending notes, drawing on folk singing techniques.
		Wang Yifeng	Bel canto	Soprano	The voice is rich and mellow, incorporating many ornamental sounds, drawing on techniques from folk singing.
		Gong Shuang	Folk singing	Soprano	The voice is clean and employs bel canto techniques, making it more piercing.
"You are me, I am you - Oh, my old friend"	Serious opera	Sun Jian	Bel canto	Baritone	The voice is clear and has great plasticity.
		Hu Ying	Bel canto	Baritone	The voice is clear and has great plasticity.
"Thousands of miles of spring"	National opera	Peng Liyuan	Folk singing	Soprano	Sweet, agile, high-pitched, powerful, with strong control, using bel canto technique.
		Lei Jia	Folk singing	Soprano	It employs bel canto techniques.
"We shall all live forever"	Serious opera	Yao Hong	Bel canto	Soprano	Dramatic soprano with a rich timbre, strong support, and powerful projection.
		Chen Yingzhu	Folk singing	Soprano	The voice is broad, employing many bel canto techniques, with a rich and full timbre.
"Smell the flowers when you win"	National opera	Sun Liying	Folk singing	Soprano	The voice is high-pitched, firm, and has a distinctive turn sound, employing bel canto technique.
		Si Yan	Folk singing	Soprano	The voice is high-pitched and bright, employing bel canto technique.
"Mother is in the cloud"	National opera	Huang Huali	Folk singing	Soprano	Flexible in sound, wide in timbre, high and powerful, with strong control, employing bel canto techniques.
		Huang Huihui	Bel canto	Soprano	The voice is rich and resonant, with a strong sense of vocal decoration and a strong ethnic character, employing ethnic singing techniques.
"I love you in the Afterlife"	National opera	Lei Jia	Folk singing	Soprano	The voice is sweet, high-pitched, and has strong control, employing bel canto techniques.
		Liao Shiyu	Folk singing	Soprano	Strong voice control, employing bel canto techniques.

Table 4 is a summary by researcher of the vocal application in the "Major arias" of 7 samples based on observation and singing analysis. Combining the analysis and observation, the following can be concluded:

Most performers are adept at singing the soprano range, requiring the ability to produce high-pitched notes, with a wide vocal range, precise control over their voice, and at the same time, their voice must be powerful and have a strong presence.The performers do not sing using a single vocal technique; instead, they base their singing on their own specialized vocal skills, incorporating or drawing inspiration from other techniques, ultimately creating a blended technique known as "folk singing &bel canto," and they engage in second creation according to the needs of the role and emotion.This is a major characteristic of the technique of "Major aria" vocals performance, while also following the aesthetic of current Chinese vocal singing methods.

3.2 Technique of vocal melodies in Chinese traditional opera

Table 5 is a summary of observations on the application of technique of vocal melodies in Chinese traditional opera to the "Major arias" of 7 samples.

Table 5 Observation Table for the Application of Vocal melodies Techniques in Chinese traditional opera in "Major Aria"

Major Aria	Performer（Version）	Songsheng	Tuoqiang	Penkou	Kuqiang	“Jin La Man Chang ” “tight music against leisurely vocals”
"An unhappy life"	Yin Xiumei	✔	✔	×	✔	×
	Wang Yifeng	✔	✔	×	✔	×
	Gong Shuang	✔	✔	✔	✔	×
"You are me, I am you - Oh, my old friend"	Sun Jian	×	×	✔	✔	×
	Hu Ying	✔	✔	✔	✔	×
“Thousands of miles of spring”	Peng Liyuan	✔	✔	✔	✔	✔
	Lei Jia	✔	✔	✔	✔	✔
“We shall all live forever”	Yao Hong	×	×	×	✔	×
	Chen Yingzhu	✔	✔	×	✔	×
“Smell the flowers when you win”	Sun Liying	✔	✔	✔	✔	✔
	Si Yan	✔	✔	✔	✔	✔
“Mother is in the cloud”	Huang Huali	✔	✔	✔	✔	✔
	Huang Huihui	✔	✔	✔	✔	✔
"I love you in the Afterlife"	Lei Jia	✔	✔	✔	✔	✔
	Liao Shiyu	✔	✔	✔	✔	✔

In the table above, the techniques of vocal melodies in Chinese traditional opear involving Songsheng, Tuoqiang, Penkou, Kuqiang, Jinlamanchang were examined. Among the seven samples, the use of Kuqaing was the highest, reaching 100%; Songsheng and Tuoqiang came in second with 80%; Penkou was third, and Jinlamanchang was the lowest. Upon examining the scores, it was observed that Kuqiang is used in both bel canto and folk singing styles, but Kuqiang only appears in the "Major aria" of the first category of folk operas.

Songsheng refers to the addition of other phrases (or melodies) at the end of a piece of music to serve as a conclusion. *Tuoqiang* means the prolonged notes after words during singing. *Penkou* requires that the pronunciation of words be emphasized with lip sounds during singing, and after the sound is produced, the pronunciation should still be rapid, clear, and melodiously loud. *Jinlamanchang* refers to a vocal style where the accompaniment is played tightly and quickly, while the singing part is relatively slow and free.

Kuqiang means a sobbing tone in singing refers to a voice filled with sadness, sorrow, or melancholy emotions. It is achieved through specific vocal techniques and emotional expression, making the song more impactful and expressive. The tone often carries a tearful, soft, and delicate quality, allowing listeners to feel the emotional depth and authenticity of the character. Through observation and research, it is believed that the use of sobbing techniques in "Major aria" is very necessary and important. Not only must performers master certain expressive skills and emotional delivery, but it also reflects the tragic fate of the character, foreshadows the plot development, and enhances the audience's empathy with the character.

Discussion

1. Research Objectives

This study aims at the performance techniques of the "Major aria" in Chinese tragic opera. Through research, it was found that analyzing the characters in operas is beneficial for grasping the commonalities of the roles in aria performances, which is conducive to the study of performance techniques. The research utilized Chinese vocal music theory, opera theory, and other resources to summarize performance techniques from the aspects of physical performance and vocal performance.

2. Research Results

The Movement Performance Technique: The "Major aria" requires actors to have solid and flexible foundational skills in acting, especially in the richness of hand movements. At the same time, actors need to have a sense of performance space combining the virtual and the real; as well as a rhythm in their performance that balances hard with soft.

The Vocals Performance Technique :The "Major aria" is a fusion of “flok singing & bel canto” techniques, and is a second creation based on the character and emotional needs. In the vocal performance, "Major aria" will use the kuqaing, tuoqiang, and others techniques of Chinese traditional opera to express the sadness.

3. Reflection

Analyzing the portrayal of characters on the verge of death in opera can further delve into the performance techniques. This study has further explored the performance techniques of the "Major Aria" in Chinese tragic opera, mainly from the aspects of physical performance and vocal performance. It also compares the elements of Chinese vocal performance and Chinese traditional opera performance, expanding the depth of exploration. This study can provide strong reference for the performance of these arias.

4. Consistent/inconsistent

Consistent:

The findings of this study confirm the issue raised by Li Zi (2017) that the second creation determines the improvement of the essence of performance. She discussed the importance of the foundation of performance and the establishment of singing, as well as the emotional capture of action vocabulary. This article also believes that when performing the

Major Aria," character actors can enrich their performance through techniques of physical and vocal performance, thereby engaging in second creation. The analysis of the character roles in this article corroborates Zhao (2021) 's expression of the strength within softness in the portrayal of female roles in Chinese opera and the beauty of the stage art conveyed.

Inconsistent:

This article, building on previous studies by scholars such as Li Zi (2017) and Yang Shuguang & Jin Yongzhe (2010) on the singing techniques of Chinese opera, which have drawn on Western vocal methods and traditional Chinese operatic singing, proposes a perspective that goes beyond mere borrowing to a point of integration and application. This is also based on the artistic characteristics of "Major Aria" being distinct from those of ordinary Chinese opera vocal segments, possessing their own uniqueness.

Recommendations

1. Theoretical Recommendation

In the existing data, there are not many studies using "Major Aria" as a research perspective, and no scholars have been found to have conducted a more systematic study on "Major Aria" after 1980, and this paper fills a certain gap. It is conducive to the creation of opera art, performance research to provide reference basis. Beneficial to the promotion, appreciation and popularisation of the elegant art of opera. It is conducive to the summing up and upgrading of the teaching experience of opera singing.

2. Policy Recommendations

The relevant government departments should increase support for the performance of “Major Arias” in Chinese tragic operas. This could be done by establishing special funds and providing subsidies for creation, encouraging the creation and performance of outstanding operatic works and “Major Arias”. At the same time, support for artistic troupes and creative talents should be strengthened to enhance their enthusiasm for creation and innovative capabilities. The performance of “Major Arias” in Chinese tragic operas should be incorporated into regular vocal music teaching, and public artistic literacy and appreciation abilities should be improved through school education, social training, master classes, and other methods.

3.Practical Recommendations

Organize various art exhibitions, performances, and lectures to popularize knowledge of Chinese tragic opera, expanding its social influence. Strengthen exchanges and cooperation with the international art community, introducing excellent foreign tragic opera works and creative experiences, while promoting Chinese arias onto the world stage. Through international arts festivals, competitions, and other events, showcase the artistic charm of Chinese tragic opera and “Major Aria”, enhancing its international recognition and influence.

The next step is to further explore the performance techniques of the "Major Aria" from the aspects of action performance, vocal music performance, and other dimensions, in order to enrich the research on the performance techniques of the "Major Aria," thus providing insights for the performance of the "Main Aria" in Chinese tragic operas.

References

Chen, et al. (2021). The performing arts of Chinese opera "female actor"—Taking the actor Wan Shanhong in "Wild" as an example. *Contemporary Music, (01)*, 184-188.

Li, Z. (2017). *Research on the performing arts of Chinese national opera since the new era* (1976-2016) (PhD dissertation, Shanxi Normal University).

Ma, L. (2018). The art form and value embodiment of modern Chinese opera performance. *Art Research, (03)*, 56-57.

Opera. (2020). Wechat. from:Https://mp.weixin.qq.com/s/r1XLLCaz4xNKZyu7Q3Mj2Q.

Sheng, W. (2013). *Research on the history of Chinese opera performance* (PhD dissertation, East China Normal University).

Song, Z. (2012). *My exploration and practice of Jin Tielin's theoretical system for teaching ethnic vocal music* (PhD dissertation, China Conservatory of Music).

Xiahou, L. (2015). The current situation of the literature research on ‘singing analysis’ of Chinese opera music and the thinking triggered by the meaning of ‘singing analysis’.

Yang, S., & Jin, Y. (2010). Research on Chinese opera singing. *Chinese Music, (02)*, 168-177+216.

Zhao, M. (2021). *A study on the singing art of female roles in Chinese opera* (Doctoral dissertation, Northeast Normal University).

The Research on Relationship Between Psychological Capital, Work Adaptation, and Professional Growth of Primary School Teachers in Yunnan Province

Qingyuan Tan and Hsin Chun Te
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:3014633866@qq.com

****

Abstract

This study aims to explore the relationships among psychological capital, work adaptation, and professional growth of primary school teachers in Yunnan Province. A sample of 500 primary school teachers from various districts in Yunnan Province was selected using stratified random sampling. Data were collected using three standardized questionnaires: the Psychological Capital Questionnaire (PCQ), Work Adaptation Scale (WAS), and Teacher Professional Growth Inventory (TPGI). Statistical analyses, including descriptive statistics, t-tests, one-way ANOVA, Pearson correlation analysis, and structural equation modeling, were conducted using SPSS 25.0 and AMOS 24.0.

The results revealed that: (1) The current status of psychological capital, work adaptation, and professional growth of primary school teachers in Yunnan Province is generally good; (2) Significant differences in these three variables were found among teachers with different demographic backgrounds; (3) Teachers' psychological capital demonstrated a significant positive correlation with both work adaptation and professional growth; (4) Work adaptation was found to play a partial mediating role in the relationship between psychological capital and professional growth.

These findings provide a theoretical basis and practical implications for enhancing teachers' professional development in primary schools in Yunnan Province.

Keywords: Primary school teachers; Psychological capital; Work adaptation; Professional growth

Introduction

Teachers are the cornerstone of educational development, with their professional growth directly impacting the quality of education. In recent years, the rapid societal changes and educational reforms have placed unprecedented pressures on teachers, particularly in developing regions like Yunnan Province in western China. These challenges have highlighted the urgent need to investigate factors that can enhance teachers' professional growth and work adaptability (Wang & Zhang, 2019).

The primary school education system in Yunnan Province faces unique challenges due to its diverse ethnic composition and varying levels of economic development across regions. Recent studies have indicated that primary school teachers in this area often struggle with work-related stress, inadequate professional development opportunities, and difficulties in adapting to new educational policies and technologies (Li et al., 2022). These issues not only affect teachers' well-being but also potentially compromise the quality of education provided to students. Therefore, there is a pressing need to identify effective strategies to support

* Received: September 8 2024; Revised: September 20 2024; Accepted: September 21 2024

teachers' professional growth and enhance their ability to adapt to the evolving educational landscape.

Psychological capital, encompassing hope, efficacy, resilience, and optimism, has emerged as a significant factor in promoting individual work performance and career development across various professions (Luthans et al., 2007). While research has established strong links between psychological capital and positive work outcomes in corporate settings, its application in the educational context, particularly among primary school teachers in less developed regions, remains understudied (Chen & Wu, 2020). Moreover, the interplay between psychological capital, work adaptation, and professional growth among teachers in Yunnan's unique socio-cultural environment has yet to be systematically explored.

This study aims to address these research gaps by focusing on primary school teachers in Yunnan Province. By investigating the current status and relationships among psychological capital, work adaptation, and professional growth, this research seeks to provide a theoretical foundation and practical insights for promoting teachers' professional development in this region. Understanding these relationships could inform targeted interventions and policy measures to enhance teacher effectiveness and, ultimately, improve educational outcomes for students in Yunnan Province.

Research Objective

The main objectives of this study include:

1. To understand the current status of psychological capital, job adaptation and professional growth of primary school teachers in Yunnan Province.

2. To explore the differences in psychological capital, job adaptation and professional growth among primary school teachers from different backgrounds.

3. To analyze the relationship between psychological capital, job adaptation and professional growth of primary school teachers.

To explore the mediating role of job adaptation between teachers' psychological capital and professional growth.

Research Methodology

1. Research Design

This study adopts a cross-sectional survey design and collects data through a questionnaire survey method, aiming to explore the relationship between psychological capital, job adaptation and professional growth of primary school teachers in Yunnan Province.

2. Research subjects

The research subjects are formal primary school teachers in Kunming, Yunnan Province, including directors, teachers who are also administrators, class teachers and subject teachers, but not principals, substitute teachers, part-time teachers and trainee teachers. A stratified random sampling method was used to select participants from primary schools in different districts and counties in Kunming. A total of 600 questionnaires were distributed, and 542 valid questionnaires were collected, with an effective recovery rate of 90.3%.

3. Research tools

3.1 Teacher psychological capital scale

The psychological capital questionnaire (PCQ-24) developed by Luthans et al. (2007) was used after translation and revision. The scale contains 24 questions and is divided into four dimensions: self-efficacy (6 questions), hope (6 questions), optimism (6 questions) and resilience (6 questions). A Likert 6-point scale is used, ranging from "1=completely disagree" to "6=completely agree". The Cronbach's α coefficient of the scale is 0.92.

3.2 Teacher Work Adaptation Scale

The Teacher Work Adaptation Scale of Wang Yamin (2023) was used as a reference and revised according to the needs of this study. The scale contains 20 questions, divided into four dimensions: problem solving (5 questions), seeking support (5 questions), emotional adjustment (5 questions) and delaying escape (5 questions). A Likert 5-point scale is used, ranging from "1=completely inconsistent" to "5=completely consistent". The Cronbach's α coefficient of the scale is 0.88.

3.3 Teacher Professional Growth Scale

Based on the Teacher Professional Growth Scale of Xie Wanzhen (2023), it was revised in combination with the background of this study. The scale contains 25 questions, divided into five dimensions: teaching knowledge (5 questions), teaching evaluation (5 questions), class management (5 questions), interpersonal relationships (5 questions) and professionalism (5 questions). A 5-point Likert scale was used, ranging from "1 = completely inconsistent" to "5 = completely consistent". The Cronbach's α coefficient of the scale was 0.90.

4. Data collection procedure

After obtaining the consent of the school management, the research team conducted a questionnaire survey from March to April 2024. The questionnaires were distributed in a combination of online and offline methods. The online questionnaires were distributed through the Questionnaire Star platform, and the offline questionnaires were distributed and collected on-site by research assistants at teacher meetings or training activities. All participants were informed of the purpose of the study and their answers were kept anonymous and confidential.

5. Data analysis method

SPSS 26.0 and Amos 24.0 software were used for data analysis. The specific steps are as follows:

1. Descriptive statistics: Calculate the mean and standard deviation of each variable to understand the overall level of teachers' psychological capital, work adaptation and professional growth.

2. Correlation analysis: Pearson correlation analysis was used to explore the relationship between psychological capital, work adaptation and professional growth.

3. Difference analysis: Independent sample t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were used to examine the differences in the main research variables between different background variables (such as gender, age, education, etc.).

4. Mediation effect analysis: The structural equation model (SEM) was used to test the mediating role of job adaptation between psychological capital and professional growth. The confidence interval of the indirect effect was estimated using the Bootstrap method (repeated sampling 5000 times).

5. Common method bias test: The Harman single-factor test method was used to assess whether there was a serious common method bias problem.

All statistical tests were two-tailed tests, and the significance level was set at $\alpha=0.05$.

Research Scope

The scope of this study mainly includes the following aspects:

1. Research area: This study takes Kunming City, Yunnan Province, China as the geographical scope of the study. Kunming City was chosen based on its representativeness as the capital city of Yunnan Province and its typicality in terms of educational resources and teacher team building.

2. Research subjects: The research subjects are limited to formal teachers in primary schools in Kunming City, including principals, teachers who are also administrators, class teachers and subject teachers. Principals, substitute teachers, part-time teachers and trainee teachers are not included. This selection is intended to focus on the most representative group of teachers to ensure the pertinence and practicality of the research results.

3. Research content: This study mainly explores three core variables: teacher psychological capital, work adaptation and professional growth. Specifically:

1)Psychological capital includes four dimensions: self-efficacy, hope, optimism and resilience.

2)Work adaptation includes four dimensions: problem solving, support seeking, emotional adjustment and delaying escape.

3)Professional growth includes five dimensions: teaching knowledge, teaching evaluation, class management, interpersonal relationships and professionalism.

4)Research period: Data collection will be conducted from March to April 2024, for a period of about two months. This period was chosen taking into account the school teaching schedule and teachers' work rhythm to ensure a high questionnaire response rate and data quality.

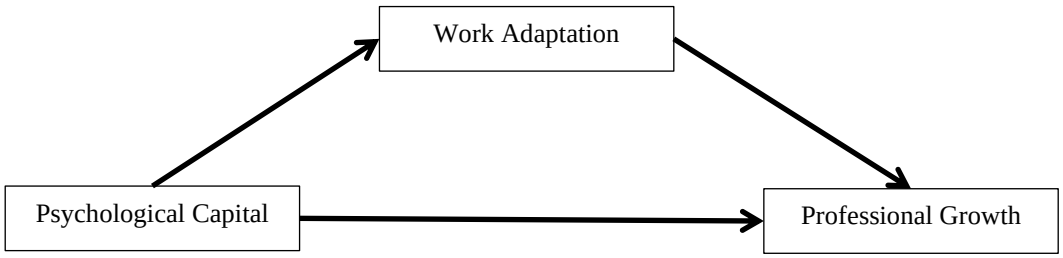

Research Findings

1. Descriptive Statistics and Correlation Analysis

Table 1 Descriptive statistics and correlation analysis of main variables (N=542)

variable	M	SD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Psychological capital	4.15	0.62	(.92)										
2. Self-efficacy	4.22	0.70	.85**	(.87)									
3. Hope	4.18	0.68	.87**	.68**	(.85)								
4. Optimism	4.11	0.71	.86**	.64**	.69**	(.83)							
5. Resilience	4.09	0.73	.88**	.67**	.71**	.70**	(.86)						
6. Work adaptation	3.95	0.58	.62**	.54**	.57**	.53**	.55**	(.88)					
7. Problem solving	4.02	0.63	.58**	.52**	.53**	.49**	.51**	.86**	(.85)				
8. Seeking support	3.98	0.67	.53**	.46**	.49**	.45**	.47**	.84**	.64**	(.83)			
9. Emotional adjustment	3.89	0.70	.56**	.48**	.51**	.48**	.50**	.85**	.66**	.63**	(.84)		
10. Professional growth	4.08	0.56	.58**	.51**	.53**	.49**	.52**	.55**	.51**	.47**	.50**	(.90)	
11. Teaching knowledge	4.13	0.62	.54**	.48**	.49**	.45**	.48**	.51**	.47**	.43**	.46**	.88**	(.86)

Note: The data in the diagonal brackets are the Cronbach's α coefficients of the scale; ** $p < .01$

The results showed that the overall level of teachers' psychological capital was high (M = 4.15, SD = 0.62), among which the self-efficacy dimension scored the highest (M = 4.22, SD = 0.70) and the resilience dimension scored the lowest (M = 4.09, SD = 0.73). Job adaptation (M = 3.95, SD = 0.58) and professional growth (M = 4.08, SD = 0.56) were also at an upper-middle level. Among the dimensions of job adaptation, problem-solving ability scored the highest (M = 4.02, SD = 0.63) and emotional adjustment scored the lowest (M = 3.89, SD = 0.70).

Correlation analysis showed that psychological capital was significantly positively correlated with both job adaptation ($r = .62$, $p < .01$) and professional growth ($r = .58$, $p < .01$). The four dimensions of psychological capital were also significantly positively correlated with job adaptation and professional growth ($r = .45$ to $.57$, $p < .01$). There was also a significant positive correlation between job adaptation and professional growth ($r = .55$, $p < .01$). These results preliminarily support the research hypothesis that there is a close relationship between psychological capital, job adaptation, and professional growth.

2. Analysis of differences in demographic variables

Table 2 Analysis of gender differences in main variables

variable	Male(n=189)		Female(n=353)		t	p	Cohen's d
	M	SD	M	SD			
Psychological capital	4.09	0.65	4.18	0.60	-1.45	.148	0.14
Job adaptation	3.86	0.61	4.00	0.56	-2.86	.004	0.25
Professional growth	4.01	0.59	4.12	0.54	-2.53	.012	0.22

The results showed that female teachers scored significantly higher than male teachers in job adaptation ($t = -2.86$, $p < .01$, Cohen's $d = 0.25$) and professional growth ($t = -2.53$, $p < .05$, Cohen's $d = 0.22$), with small to medium effect sizes. However, there was no significant gender difference in the total score of psychological capital ($t = -1.45$, $p > .05$).

Table 3 Analysis of differences in age on main variables

variable	Under 30 years old(n=112) M(SD)	31-40Years old(n=198) M(SD)	41-50Years old(n=156) M(SD)	Over 51 years old(n=76) M(SD)	F	p	η^2
Psychological capital	3.98(0.64)[a]	4.12(0.61)[ab]	4.28(0.58)[b]	4.22(0.62)[b]	7.24	<.001	.039
Job adaptation	3.82(0.59)[a]	3.92(0.57)[ab]	4.06(0.56)[b]	4.01(0.58)[b]	5.86	<.001	.032
Professional growth	3.91(0.57)[a]	4.05(0.55)[ab]	4.21(0.53)[b]	4.15(0.56)[b]	8.12	<.001	.043

Note: Different superscript letters in the same row indicate significant differences between groups ($p < .05$, Bonferroni correction)

The results showed that there were significant differences among teachers of different age groups in psychological capital ($F(3, 538) = 7.24$, $p < .001$, $\eta^2 = .039$), job adaptation ($F(3, 538) = 5.86$, $p < .001$, $\eta^2 = .032$), and professional growth ($F(3, 538) = 8.12$, $p < .001$, $\eta^2 = .043$). Post hoc tests (Bonferroni) found that the scores of teachers in the 41-50 age group were significantly higher than those in the under 30 age group in these three aspects, and the effect sizes were all medium. Differences in teaching age: ANOVA results showed that there were significant differences in psychological capital ($F(4, 537) = 6.78$, $p < .001$, $\eta^2 = .048$) and professional growth ($F(4, 537) = 7.35$, $p < .001$, $\eta^2 = .052$) among teachers of different teaching ages. Post hoc tests found that teachers with 11-20 years of teaching experience scored significantly higher in these two aspects than those with less than 5 years and those with 6-10 years of teaching experience.

Table 4 Analysis of differences in main variables by position

variable	Ordinary Teacher(n=342)	head teacher(n=124)	Teacher and Administrator(n=52)	director(n=24)	F	p	η^2
	M(SD)	M(SD)	M(SD)	M(SD)			
Psychological capital	4.07(0.63)[a]	4.21(0.59)[ab]	4.35(0.57)[b]	4.42(0.55)[b]	5.92	<.001	.032
Job adaptation	3.88(0.58)[a]	4.01(0.56)[ab]	4.13(0.55)[b]	4.20(0.53)[b]	6.24	<.001	.034
Professional growth	4.01(0.57)[a]	4.14(0.54)[ab]	4.26(0.52)[b]	4.33(0.50)[b]	7.18	<.001	.038

Note: Different superscript letters in the same row indicate significant differences between groups ($p < .05$, Bonferroni correction)

The results showed that there were significant differences in psychological capital, job adaptation and professional growth among teachers of different positions. Teachers who served as directors or teachers and administrators scored significantly higher than ordinary teachers in these three aspects, with a medium effect size.

3.The impact of psychological capital on professional growth: the mediating role of work adaptation

The structural equation model (SEM) was used to test the mediating role of work adaptation between psychological capital and professional growth. First, a confirmatory factor analysis (CFA) was conducted to test the fitness of the measurement model. The results showed that the measurement model fit well: $\chi^2/df = 2.73$, CFI = .968, TLI = .961, RMSEA = .056 [90% CI: .051, .061], SRMR = .039.

The structural model was then constructed, and the model fit indicators were as follows: $\chi^2/df = 2.86$, CFI = .962, TLI = .954, RMSEA = .058 [90% CI: .053, .063], SRMR = .042, indicating that the model fit was good. The results of the structural equation model analysis are shown in Table 5.

Table 5 Results of mediation effect analysis

path	Direct Effect	Indirect effects	Total Effect
Psychological capital → job adaptation	.62**(.57, .67)	-	.62**(.57, .67)
Job adaptation → professional growth	.32**(.25, .39)	-	.32**(.25, .39)
Psychological capital → professional growth	.38**(.31, .45)	.20**(.15, .25)	.58**(.53, .63)

Note: 95% confidence intervals are in brackets; ** $p < .01$

The results show that:

1. Psychological capital has a significant direct effect on professional growth ($\beta = .38$, $p < .001$).

2. Psychological capital has a significant indirect effect on professional growth through job adaptation ($\beta = .20$, $p < .001$).

3. The mediating effect of job adaptation accounts for 34.48% of the total effect.

The 95% confidence interval of the indirect effect estimated using the Bootstrap method (repeated sampling 5000 times) is [0.15, 0.25], which does not include 0, further confirming the significance of the mediating effect.

4. The impact of each dimension of psychological capital on professional growth

In order to explore the impact of each dimension of psychological capital on professional growth, a multiple regression analysis was conducted. First, multicollinearity was checked, and the VIF values of all predictor variables were less than 3, indicating that there was no serious multicollinearity problem. The results of the regression analysis are shown in Table 6.

Table 6 Multiple regression analysis of the impact of psychological capital dimensions on professional growth

Predictor variables	B	SE	β	t	p	95% CI	VIF
Constants	1.52	0.13	-	11.69	<.001	[1.27, 1.77]	-
Self-efficacy	0.18	0.04	.22	4.50	<.001	[0.10, 0.26]	2.15
Hope	0.16	0.04	.19	3.76	<.001	[0.08, 0.24]	2.38
Optimism	0.09	0.04	.11	2.25	.025	[0.01, 0.17]	2.21
Resilience	0.15	0.04	.19	3.75	<.001	[0.07, 0.23]	2.43

Note: $R^2 = .384$, Adjusted $R^2 = .379$, $F(4, 537) = 83.65$, $p < .001$

The results show that the four dimensions of psychological capital together explain 37.9% of the variance in professional growth (Adjusted $R^2 = .379$). The model is significant overall ($F(4, 537) = 83.65$, $p < .001$). Specifically:

1. Self-efficacy ($\beta = .22$, $p < .001$) has the strongest predictive effect, and professional growth increases by 0.22 standard units for each standard unit increase.
2. Hope ($\beta = .19$, $p < .001$) and resilience ($\beta = .19$, $p < .001$) have the second strongest predictive effect, with comparable effects.
3. Optimism ($\beta = .11$, $p < .05$) has a relatively weak predictive effect, but still reaches a statistically significant level.

This shows that all four dimensions of psychological capital have unique contributions to teachers' professional growth, among which self-efficacy has the most prominent impact.

5. The impact of various dimensions of work adaptation on professional growth

To further explore the specific mechanism of work adaptation, we conducted a multiple regression analysis on the three dimensions of work adaptation (problem solving, support seeking, and emotional adjustment) and professional growth. The results are shown in Table 7.

Table 7 Multiple regression analysis of the impact of various dimensions of job adaptation on professional growth

Predictor variables	B	SE	β	t	p	95% CI	VIF
Constants	2.03	0.12	-	16.92	<.001	[1.79, 2.27]	-
Problem solving	0.20	0.04	.22	5.00	<.001	[0.12, 0.28]	1.98
Seeking support	0.13	0.03	.16	4.33	<.001	[0.07, 0.19]	1.72
Emotional adjustment	0.18	0.03	.23	6.00	<.001	[0.12, 0.24]	1.89

Note: $R^2 = .332$, Adjusted $R^2 = .328$, $F(3, 538) = 89.12$, $p < .001$

The results show that the three dimensions of job adaptation jointly explain 32.8% of the variance in professional growth (Adjusted $R^2 = .328$). The model is significant overall ($F(3, 538) = 89.12$, $p < .001$). Specifically:

1. Emotional adjustment ($\beta = .23$, $p < .001$) has the strongest predictive effect.
2. Problem solving ($\beta = .22$, $p < .001$) has the second strongest predictive effect.
3. Seeking support ($\beta = .16$, $p < .001$) has a relatively weak predictive effect, but it is still significant.

This shows that all three dimensions of job adaptation have a significant positive impact on teachers' professional growth, among which emotional adjustment and problem solving are particularly prominent.

6. The impact of psychological capital and work adaptation on various dimensions of professional growth

In order to more comprehensively understand the impact of psychological capital and work adaptation on professional growth, we conducted multiple regression analysis on the five dimensions of professional growth (teaching knowledge, teaching evaluation, class management, interpersonal relationships, and professionalism). The results are summarized in Table 8.

Table 8 Multiple regression analysis of psychological capital and job adaptation on various dimensions of professional growth

Dependent Variable	Predictor variables	β	t	p	Adjusted R^2
Teaching knowledge	psychological capital	.38	8.45	<.001	.362
	work adaptation	.31	6.89	<.001	
Teaching evaluation	psychological capital	.35	7.65	<.001	.337
	work adaptation	.29	6.33	<.001	
Class management	psychological capital	.41	9.28	<.001	.389
	work adaptation	.33	7.47	<.001	
Interpersonal relationships	psychological capital	.36	7.92	<.001	.351
	work adaptation	.34	7.49	<.001	
Professionalism	psychological capital	.43	9.76	<.001	.401
	work adaptation	.30	6.80	<.001	

Note: All models have significant F-tests ($p < .001$)

The results show that:

1. Psychological capital and work adaptation have significant positive predictive effects on all five dimensions of professional growth.
2. Psychological capital has the strongest predictive effect on professionalism ($\beta = .43$) and class management ($\beta = .41$).
3. Work adaptation has a strong predictive effect on interpersonal relationships ($\beta = .34$) and class management ($\beta = .33$).
4. Psychological capital and work adaptation have the highest explanatory power for professionalism (Adjusted $R^2 = .401$), followed by class management (Adjusted $R^2 = .389$).

These results further confirm the importance of psychological capital and work adaptation to teachers' professional growth, and also reveal their differentiated effects on different aspects of professional growth.

Overall, these detailed research results provide rich empirical evidence for our understanding of the complex relationship between psychological capital, work adaptation and professional growth of primary school teachers in Yunnan Province, and lay a solid foundation for subsequent discussions and practical suggestions.

Discussion

This study explored the relationship between psychological capital, job adaptation and professional growth of primary school teachers in Yunnan Province. The results reveal the complex relationship between these three variables and the impact of different background factors on these variables. The main findings will be discussed in detail below.

1.Current status of psychological capital, job adaptation and professional growth

The results show that primary school teachers in Yunnan Province have good overall performance in psychological capital (M = 4.15), job adaptation (M = 3.95) and professional growth (M = 4.08), with the mean values all above 3.5. This finding is basically consistent with the results of previous studies (such as Liu Yangjiaozi, 2022; Guo Beifang, 2019), reflecting that Yunnan Province has made certain achievements in its efforts to build a teaching team in recent years.

It is worth noting that among the four dimensions of psychological capital, self-efficacy scored the highest (M = 4.22) and resilience scored the lowest (M = 4.09). This is similar to the results of Huang Yuqi (2012), which pointed out that there is still room for improvement in teachers' ability to recover when facing setbacks and stress. This may be related to the complexity of the current educational environment and the increase in teaching pressure, which needs to be taken seriously by relevant departments.

In terms of work adaptation, problem-solving ability scored the highest (M = 4.02), while emotional adjustment scored the lowest (M = 3.89). This shows that teachers have strong problem-solving skills in actual work, but may face some challenges in emotional management. This finding is consistent with the research results of Wang Yamin (2023), emphasizing the importance of strengthening teacher emotional management training.

2.The impact of background factors on psychological capital, work adaptation and professional growth

This study found that teachers' gender, age, teaching experience and position have a significant impact on psychological capital, work adaptation and professional growth. In particular, teachers aged 40-50, with 11-20 years of teaching experience, and serving as directors or teachers and administrative positions performed more prominently in these three aspects. This finding supports the importance of experience accumulation and career development for teacher growth, which is consistent with the research results of Yao Yuping (2016).

In terms of gender differences, female teachers performed slightly better than male teachers in work adaptation and professional growth. This result is not completely consistent with some previous studies (such as Huang Yuqi, 2012), and may reflect new changes under the trend of feminization in the education industry. This gender difference may be due to women's advantages in interpersonal communication and emotional management, or it may be related to society's role expectations for female teachers.

The influence of age and teaching experience shows that teachers' professional development presents certain stage characteristics. Middle-aged teachers (41-50 years old) and teachers with medium teaching experience (11-20 years) performed best, which may be because they have accumulated rich teaching experience while maintaining high professional enthusiasm and learning motivation. This finding provides a basis for formulating differentiated teacher training strategies.

3.The relationship between psychological capital, work adaptation and professional growth

The research results confirmed that there is a significant positive correlation between psychological capital, work adaptation and professional growth, which is consistent with existing research results (such as Luthans et al., 2007; Liu Yangjiaozi, 2022). In particular, this study found that work adaptation plays a partial mediating role between psychological capital and professional growth, and the mediating effect accounts for 34.48% of the total effect. This finding enriches the theoretical model of teacher professional development.

This result shows that psychological capital can not only directly promote teachers' professional growth, but also indirectly promote professional growth by improving teachers' work adaptability. This is consistent with the view of social cognitive theory (Bandura, 1986) and resource conservation theory (Hobfoll, 2002), that is, an individual's psychological resources (such as self-efficacy, optimism, etc.) can promote their ability to adapt to the environment and thus promote their professional development.

Among the four dimensions of psychological capital, self-efficacy ($\beta = .22$) has the strongest predictive effect on professional growth, followed by hope ($\beta = .19$) and resilience ($\beta = .19$). This emphasizes the importance of improving teachers' self-confidence and ability to cope with challenges. At the same time, although the effect of optimism ($\beta = .11$) is relatively weak, it is still significant, indicating that cultivating teachers' positive and optimistic attitudes cannot be ignored.

In terms of work adaptation, emotional adjustment ($\beta = .23$) and problem solving ($\beta = .22$) have the most significant impact on professional growth. This suggests that helping teachers effectively manage their emotions and improve their problem-solving skills may be a key way to promote their professional growth.

Suggestions

Based on the findings of this study, the following suggestions are proposed to enhance the psychological capital, work adaptation, and professional growth of primary school teachers in Yunnan Province:

1. Enhance Psychological Capital through Targeted Interventions

Given the significant positive impact of psychological capital on teachers' professional growth, it is crucial to implement targeted interventions to enhance teachers' psychological resources. Educational authorities should:

a) Develop comprehensive training programs focusing on all four dimensions of psychological capital, with particular emphasis on resilience and optimism, which showed lower scores in this study. b) Implement regular workshops and seminars on stress management, positive thinking, and goal-setting strategies to boost teachers' overall psychological well-being. c) Provide individualized coaching and mentoring sessions to address specific psychological capital needs of different teacher groups, especially targeting those in early career stages.

2. Strengthen Work Adaptation Skills with Emphasis on Emotional Management

The study revealed that work adaptation, particularly emotional adjustment and problem-solving, significantly impacts professional growth. To improve teachers' work adaptation skills:

a) Integrate emotional intelligence training into teacher professional development programs, focusing on self-awareness, self-regulation, and empathy. b) Conduct regular problem-solving workshops that address common challenges in the educational context of Yunnan Province, encouraging collaborative solution-finding among teachers. c) Establish peer support systems within schools to promote knowledge sharing and collective coping strategies for work-related challenges.

3. Implement Differentiated Professional Development Strategies

Recognizing the differences in psychological capital, work adaptation, and professional growth among teachers of various ages and experience levels, it is suggested that:

a) Education departments design career development paths that account for teachers' career stages, providing targeted support for early-career, mid-career, and senior teachers. b) Develop specific programs to support teachers in the 40-50 age group and those with 11-20 years of experience, leveraging their potential as mentors and leaders within the school system. c) Create specialized professional development opportunities for male teachers, addressing areas where they showed lower performance, such as work adaptation and certain aspects of professional growth.

By implementing these evidence-based suggestions, educational stakeholders in Yunnan Province can create a more supportive environment for teacher development. This, in turn, has the potential to enhance the quality of primary education in the region. Future research should focus on evaluating the effectiveness of these interventions and their long-term impact on both teacher performance and student outcomes.

Reference

Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Prentice-Hall.

Hobfoll, S. E. (2002). Social and psychological resources and adaptation. *Review of General Psychology*, 6 (4), 307-324.

Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology*, 60 (3), 541-572.

Liu Yangjiaozi. (2022). *Research on the relationship between psychological capital and professional growth of primary school teachers* [Master's thesis]. Xi'an International Studies University.

Guo Beifang. (2019). *Research on psychological capital, job adaptation and professional commitment of primary school teachers* [Master's thesis]. National Kaohsiung Normal University.

Huang Yuqi. (2012). *Research on the relationship between psychological capital and work attitude of junior high school teachers* [Master's thesis]. National Changhua Normal University.

Yao Yuping. (2016). *Research on psychological capital and professional growth of primary school teachers* [Master's thesis]. National Taipei University of Education.

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐานเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่องเครื่องกลอย่างง่ายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Design Thinking Based Learning Management to Develop Creativity for Sustainability about Simple Machines for Grade 8 Students

ศิริลักษณ์ ไข่แก้ว และ สกนธ์ชัย ชะนูนันท์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Siriluck Khaikaew and Skonchai chanunan
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: siriluckk65@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ 2) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่ายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน แบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ใบกิจกรรม แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และชิ้นงานของนักเรียน

ผลการวิจัย พบว่า 1) แนวทางการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีประเด็นที่ควรเน้น ได้แก่ การเลือกใช้สถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียน ลักษณะของสถานการณ์จะต้องเอื้อต่อแนวคิดการแก้ปัญหาที่นำองค์ความรู้ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ ประกอบกับควรมีแหล่งข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น, วัสดุที่ลดการเกิดของเสีย และข้อมูลต้นทุนของวัสดุในการสร้างโมเดลชิ้นงาน ทั้งนี้ระยะเวลาในการสร้างแนวคิดของนักเรียนควรมีอย่างเพียงพอ และครูควรมีการตรวจสอบแนวคิดที่แต่ละกลุ่มได้เลือก 1 แนวคิดก่อนนำไปสร้างโมเดลชิ้นงานจริง อีกทั้งให้อิสระกับนักเรียนในการเลือกใช้วัสดุสำหรับสร้างโมเดลชิ้นงาน และควรชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องของเกณฑ์การประเมินโมเดลชิ้นงานเพื่อให้นักเรียนสามารถสะท้อนข้อคิดเห็นได้ตรงตามประเด็นที่ครูกำหนด และ 2) นักเรียนมีพัฒนาการของความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นในทั้ง 6 องค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับ 4

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน; ความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน; เครื่องกลอย่างง่าย

---

* วันที่รับบทความ : 26 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 9 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 16 พฤษภาคม 2567
Received: April 26 2024; Revised: May 9 2024; Accepted: May 16 2024

Abstract

The purposes of classroom action research were 1) to study the design thinking-based learning management for the development of creativity for sustainability on the topic of simple machines, and 2) to study the results of the development of creativity for sustainability following the design thinking-based learning management. The research instruments included three lesson plans, reflective learning management, activity sheets, creativity for sustainability assessment and students' projects (model).

The results revealed that 1) for the learning management of design thinking-based learning to develop creativity for sustainability, teachers should emphasize selecting situations that are students' daily lives or situations that impact them, the characteristics of the situations should support problem-solving ideas that apply social, economic, and environmental knowledge. Teachers should prepare information on local cultural, materials that reduce waste generation, and information on the cost of materials for creating model. Students should have sufficient time to develop their ideas, and teachers should review the ideas before proceeding to create the model. Additionally, students should be given the freedom to choose materials for creating the model. It's important to explain the assessment criteria for the model pieces to ensure students understand how their work will be evaluated based on the points set by the teacher. 2) Students who received learning management using design thinking-based learning have increased development of creativity for sustainability across all six components, with each component at level 4.

Keywords: Design thinking-based learning management; Creativity for sustainability; Simple Machines

บทนำ

การปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 จะช่วยเปิดช่องทางใหม่สำหรับความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยวิทยาศาสตร์ ทำให้โลกต้องหันไปพึ่งทรัพยากรหมุนเวียน ความเฉลียวฉลาดและความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์จะช่วยให้บรรลุความยั่งยืนในระยาว อาจกล่าวได้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นหัวใจสำคัญของความยั่งยืน โดยมีรากฐานมาจากแนวทางปฏิบัติทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม (Hans, 2019 : 65 -73) ในช่วงหลายปีที่ผ่านมากลุ่มนักการศึกษา นักวิชาการและหน่วยงานของรัฐได้ระบุและส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญและควรพัฒนาซึ่งหนึ่งในนั้นคือ ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งถือเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ที่ในภาคอุตสาหกรรมต้องการนวัตกรรม ความสามารถในการคิดนอกกรอบ ความสามารถปรับเข้ากับวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีการใหม่ที่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ (Kristen, 2019 : online) ส่งผลให้การทำงานในอาชีพต่าง ๆ มีลักษณะเป็นงานสร้างสรรค์มากขึ้น การสร้างสรรค์ จึงเป็นจุดเน้นในการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา ศักยภาพด้านการสร้างสรรค์จะเป็นปัจจัยกำหนดให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานใด ๆ ได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล, 2567 : 4) อีกทั้งช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและรวดเร็วได้ การสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของ

นักเรียนสามารถช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมที่พวกเขาอาศัยอยู่ ทั้งในปัจจุบันและในฐานะบุคคลที่ต้องทำงานในอนาคต (OECD, 2022 : 7)

นอกจากนี้ความคิดสร้างสรรค์ยังถือเป็นคุณลักษณะสำคัญของชีวิตมนุษย์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เนื่องจากเป็นหนึ่งในความสามารถหลักเพื่อการบรรลุความยั่งยืน หากไม่มีความสามารถนี้กระบวนทัศน์ของการพัฒนาอย่างยั่งยืนอาจไม่สามารถทำได้เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์จะช่วยหาวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (Francisco, Zamora Polo and Jesus, Sanchez Martin, 2019 : 1 - 15) หากพิจารณาถึงทรัพยากรของโลกที่เหลืออยู่จะพบว่าทางเลือกในการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนนั้นเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด ดังนั้นความเฉลียวฉลาดและความคิดสร้างสรรค์ในการศึกษาด้านสุขภาพ วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม การสื่อสารและข้อมูลถือเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ในวาระปี 2030 (Hans, 2019 : 65 -73)

วิทยาศาสตร์จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งในชีวิตประจำวันและอาชีพต่าง ๆ ตลอดจนเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงาน เหล่านี้ล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์ ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่น ๆ วิทยาศาสตร์ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาวิธีคิดทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิจารณ์ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและมีประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ ดังนั้นทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์เพื่อที่มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 92) หากแต่การพัฒนาอย่างรวดเร็วของนวัตกรรมและเทคโนโลยีทำให้เกิดการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนจึงอาจนำมาซึ่งความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นนักวิทยาศาสตร์ ผู้ที่กำหนดนโยบายต่าง ๆ จึงเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ในด้านของการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและทำให้เกิดความยั่งยืน (Meadows, 1972 อ้างถึงใน Rabab Saleh and Alexander Brem, 2023 : 1) ประกอบกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความคิดสร้างสรรค์ ควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565 : 4)

ดังนั้นวิทยาศาสตร์จึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ โดยในสาระที่ 2 วิทยาศาสตร์กายภาพ องค์ความรู้เรื่อง งาน กำลังและเครื่องกลอย่างง่าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ตัวอย่างเช่น การยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมาก การลำเลียงของขึ้นที่สูง เป็นต้น แต่การจัดการเรียนรู้นั้นปัจจุบันยังเป็นการบรรยายโดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียนเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพียงแนวคิด หลักการ ขาดการนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้สร้างสิ่ง

ใหม่ที่มีประโยชน์ ขาดการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่นำความรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนศึกษามาใช้ ขาดกระบวนการคิดไตร่ตรองถึงผลกระทบของชิ้นงานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันว่ามีผลกระทบต่อด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญขององค์ความรู้เรื่องเครื่องกลอย่างง่าย จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ควรเน้นให้ผู้เรียนได้คิดค้นสิ่งใหม่ ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากการนำเอาความรู้ในเรื่องที่เรียนมาปรับใช้ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันโดยชิ้นงานที่นักเรียนได้ออกแบบหรือสร้างสรรค์ขึ้นมานั้นจะต้องอยู่ในบริบทของความยั่งยืน และอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตประจำวัน จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยพบว่ามีแนวทางการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design thinking) คือ กรอบความคิดและแนวทางในการเรียนรู้ การทำงานและการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยทั่วไปแล้วการจัดการเรียนรู้จะวิเคราะห์และมุ่งเน้นการออกแบบ การกระตุ้นคิดให้ผู้เรียนตั้งคำถาม คิดแตกต่าง ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาความเห็นอกเห็นใจ ความอยากรู้อยากเห็น รวมถึงความคิดสร้างสรรค์อีกทางหนึ่ง (teaching & learning lab, 2015 : 1) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของนักเรียนโดยผ่านการลงมือสร้างสรรค์ชิ้นงานในบริบทที่มีความเกี่ยวเนื่องกับความยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) ในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) โดยดำเนินการตามกรอบแนวคิดของ Kemmis & McTaggart, 1998 (อ้างอิงในสิรินภา กิจเกื้อกูล, 2562 : 48-49) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน (Plan) 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Act) 3) ขั้นสังเกตผล (Observe) และ 4) ขั้นสะท้อนความคิด (Reflect)

1. ผู้เข้าร่วมการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 38 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบทำการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ โดยมีคุณสมบัติเป็นนักเรียนมีความเอาใจใส่ต่อการเรียน มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน รายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องเครื่องกลอย่างง่าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง ในหัวข้อสถานการณ์ เรื่อง Water delivery (การสร้างอุปกรณ์รดน้ำในสภาวะภัยแล้ง) Trash pickup (การสร้างอุปกรณ์เก็บขยะสำหรับนักเรียนในโรงเรียน) และ Zero Heroes ลดขยะ (การสร้างของเล่นหรือของที่ระลึกเนื่องในงานเทศกาลกินปลาประจำปี) ทั้งนี้ได้มีการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาและศึกษานิเทศก์สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา 2 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งพบว่าผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาเรื่องเครื่องกลอย่างง่าย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

2.2 แบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ นำมาใช้ในการบันทึกตลอดการจัดการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้วิจัยและครูประจำการเป็นผู้บันทึก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการถัดไป

2.3 ใบกิจกรรม นักเรียนใช้บันทึกและตอบคำถามในด้านการสร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหา การออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ ด้านการเลือกใช้วัสดุที่ลดการเกิดของเสีย (สิ่งแวดล้อม) ด้านการนำสถานการณ์หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ (สังคม) ด้านการประมาณการต้นทุนในการสร้างชิ้นงาน (เศรษฐกิจ) และการประเมินข้อดี ข้อจำกัด ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงชิ้นงานโดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

2.4 โมเดลชิ้นงานนักเรียน คือ ภาระงานของนักเรียนในแต่ละวงจรปฏิบัติการ ได้แก่ โมเดลอุปกรณ์รดน้ำ โมเดลอุปกรณ์เก็บขยะ และโมเดลอุปกรณ์ของเล่นหรือของที่ระลึก

2.5 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นแบบทดสอบที่มีข้อคำถามตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 6 องค์ประกอบ ใช้ทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคลหลังจากที่นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการ โดยงานวิจัยนี้ให้ทำแบบทดสอบโดยใช้กระดาษ และมีลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบเขียนตอบ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดสถานการณ์ปัญหาที่แตกต่างจากสถานการณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ จากนั้นจะให้นักเรียนระบุปัญหาและลักษณะของชิ้นงานที่

ต้องการออกแบบ รวมถึงระบุวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ วัฒนธรรมท้องถิ่นที่นำมาประยุกต์ในการสร้างชิ้นงาน การคำนวณต้นทุนในการสร้างชิ้นงาน และประเมินข้อดี ข้อจำกัดข้อเสนอแนะในการปรับปรุงชิ้นงานโดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

โดยก่อนนำไปใช้ได้มีการนำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องในการประเมินความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ความถูกต้องของเนื้อหาและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข จากนั้นวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งแบบทดสอบในงานวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนทุกข้อ โดยมีค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.5 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.95 แปลผลได้ว่า มีความสอดคล้องในการประเมินความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและความถูกต้องของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงข้อคำถามในบางข้อให้ชัดเจนและสอดคล้องกับองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ทำการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 3 สัปดาห์ รวม 12 ชั่วโมง โดยทำการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐานผ่านแผนการจัดการเรียนรู้ในหัวข้อเครื่องกลอย่างง่าย 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในระหว่างวงจรปฏิบัติการผู้วิจัยและครูประจำการจะบันทึกสภาพปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ และแนวทางแก้ไขลงในแบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ส่วนนักเรียนจะบันทึกข้อมูลจากการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนลงในใบกิจกรรม พร้องลงมือสร้างสรรค์โมเดลชิ้นงานตามระยะเวลาที่กำหนด เมื่อเสร็จสิ้นในแต่ละวงจรปฏิบัติการแล้วนักเรียนจะนำส่งใบกิจกรรมและชิ้นงาน จากนั้นผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ หลังจากนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านวงจรปฏิบัติการทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการแล้ว ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นรายบุคคล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ในระหว่างการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากแบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ใบกิจกรรม และชิ้นงานของนักเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้โดยการตีความเพื่อหารูปแบบความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อหาแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ โดยมีลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) อ่านแบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากผู้วิจัยและครูประจำการ รวมถึงใบกิจกรรมอย่างละเอียดและพิจารณาโมเดลชิ้นงานของนักเรียนประกอบ แล้วบันทึกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2) ใส่รหัส (Code) โดยการใช้รหัสแสดงการกระทำหรือลักษณะของข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่มีความกระชับ

ง่ายต่อการหารูปแบบความสัมพันธ์ 3) คัดเลือกรหัสที่มีความสัมพันธ์กันมาสรุปเป็นลักษณะ (Categories) และ 4) นำลักษณะมาสังเคราะห์เป็นประเด็น

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลระหว่างการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการจากใบกิจกรรมของนักเรียน และจากการทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบทดสอบคำถามปลายเปิด จำนวน 7 ข้อ วัด 6 องค์ประกอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการอ่านคำตอบของนักเรียนอย่างละเอียด จากนั้นตรวจให้ระดับความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในแต่ละองค์ประกอบตามระดับที่ให้ไว้ในเกณฑ์ ซึ่งแบ่งระดับของแต่ละองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ 4 ระดับ 3 ระดับ 2 และระดับ 1 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ตารางแสดงเกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของนักเรียน

องค์ประกอบ	รหัส	ระดับ/คำนิยาม	ตัวอย่างความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
1. การสร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหา	D1	ระดับ 1 : ไม่มีการสร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหา	S00 : นักเรียนไม่มีการเขียนแสดงคำตอบ
	D2	ระดับ 2 : สร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหา 1 แนวคิด	S00 : นักเรียนไม่มีการเขียนแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหา 1 แนวคิด
	D3	ระดับ 3 : สร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันได้ 2 แนวคิด	S37 : โมเดลอุปกรณ์รดน้ำแบบรอกรดน้ำและแบบกะลาสุ่ม
	D4	ระดับ 4 : สร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันได้ 3 แนวคิด	S08 : โมเดลอุปกรณ์เก็บขยะแบบมือรูดจับ แบบพลั่วและแบบรถเก็บขยะ
2. การออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้	C1	ระดับ 1 : ไม่มีการสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	S00 : นักเรียนไม่มีการสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่และไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
	C2	ระดับ 2 : ออกแบบแนวคิดที่แปลกใหม่ต่างจากชิ้นงานที่มีอยู่ก่อน อย่างน้อย 1 จุดและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้	S29 : ออกแบบที่คีบขยะซึ่งแตกต่างจากที่มีอยู่ก่อนโดยเพิ่มแผ่นฟองน้ำตรงจุดหมุนให้ใช้งานได้คล่องขึ้น
	C3	ระดับ 3 : ออกแบบแนวคิดที่แปลกใหม่ต่างจากชิ้นงานที่มีอยู่ก่อน อย่างน้อย 2 จุดและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้	S36 : ออกแบบอุปกรณ์รดน้ำซึ่งแตกต่างจากที่มีอยู่ก่อนโดยทำให้เคลื่อนที่ได้และใช้วัสดุรีไซเคิลมาทำเป็นตัวบรรจุน้ำ

องค์ประกอบ	รหัส	ระดับ/คำนิยาม	ตัวอย่างความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
	C4	ระดับ 4 : ออกแบบแนวคิดที่แปลกใหม่ต่างจากชิ้นงานที่มีอยู่ก่อน อย่างน้อย 3 จุดและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้	S36 : ออกแบบอุปกรณ์รดน้ำซึ่งแตกต่างจากที่มีอยู่ก่อนโดยใช้กะละเป็นตัวบรรจุน้ำ สามารถปักลงดินได้ และมีลักษณะคล้ายกับสุ่ม
3. การเลือกใช้วัสดุที่ลดการเกิดของเสีย (ด้านสิ่งแวดล้อม)	N1	ระดับ 1 : ไม่สามารถเลือกใช้วัสดุที่ลดการเกิดของเสียได้เลย	S00 : นักเรียนไม่สามารถเลือกใช้วัสดุที่ลดการเกิดของเสียได้เลย
	N2	ระดับ 2 : เลือกใช้วัสดุในการสร้างชิ้นงานที่ไม่สามารถรีไซเคิลวัสดุนั้นได้ 2 ชนิด	S00 : เลือกใช้วัสดุในการสร้างชิ้นงานที่ไม่สามารถรีไซเคิลวัสดุนั้นได้ 2 ชนิด
	N3	ระดับ 3 : เลือกใช้วัสดุในการสร้างชิ้นงานที่ไม่สามารถรีไซเคิลวัสดุนั้นได้ 1 ชนิด	S02 : ใช้แผ่นพลาสติกรองกระถางกะลามะพร้าว
	N4	ระดับ 4 : เลือกใช้วัสดุในการสร้างชิ้นงานที่ลดการเกิดของเสียทั้งหมด	S27 : ใช้ไม้กระถินมาแกะสลักให้เป็นหุ่นใช้กะลามะพร้าวทำบ่อน้ำ และใช้ไม้ไผ่ทำแพ
4. การนำสถานการณ์หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ในการสร้างสรรค์ผลงาน (ด้านสังคม)	U1	ระดับ 1 : ไม่นำสถานการณ์หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ในชิ้นงานเลย	S01 : นักเรียนไม่ได้ระบุหรือเลือกสถานการณ์หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ในการสร้างชิ้นงานเลย
	U2	ระดับ 2 : นำสถานการณ์หรือวัฒนธรรมที่บุคคลอื่นรู้จักกันอย่างกว้างขวางมาประยุกต์ได้ถูกต้องบางส่วน	S33 : การใช้กะลาทำกระถางสำหรับแขวนต้นไม้ขนาดเล็ก แต่นักเรียนระบุว่าเป็นวัฒนธรรมการจัดต้นไม้ให้สวยงาม
	U3	ระดับ 3 : นำสถานการณ์หรือ หรือวัฒนธรรมที่บุคคลอื่นรู้จักกันอย่างกว้างขวางมาประยุกต์ได้อย่างถูกต้อง	S04 : นำไม้ไผ่มาทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ ได้แก่ รางส่งน้ำในอุปกรณ์รดน้ำ
	U4	ระดับ 4 : นำสถานการณ์หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองมาประยุกต์ในการสร้างชิ้นงานได้ถูกต้อง	S12 : การใช้คันเบ็ดตกปลาบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา

องค์ประกอบ	รหัส	ระดับ/คำนิยาม	ตัวอย่างความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
5. กระบวนการประมาณการต้นทุนในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (ด้านเศรษฐกิจ)	O1	ระดับ 1 : ไม่มีการระบุราคาของวัสดุที่ใช้และไม่สามารถคำนวณต้นทุนออกมาได้อย่างถูกต้อง	S00 : นักเรียนไม่ได้ระบุราคาวัสดุรวมถึงไม่คำนวณต้นทุน
	O2	ระดับ 2 : ระบุราคารวมที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานและไม่แสดงวิธีการคำนวณต้นทุน	S18 : ระบุตัวเลขราคารวมในแต่ละแบบร่างโมเดลอุปกรณ์เก็บขยะแต่ไม่ระบุรายละเอียดราคาวัสดุ และไม่แสดงวิธีการคำนวณต้นทุน
	O3	ระดับ 3 : ระบุราคาของวัสดุที่ใช้แต่ไม่แสดงวิธีการคำนวณต้นทุน	S23 : ระบุราคาของวัสดุแต่ละชนิดที่ใช้ในแต่ละแบบร่างโมเดลของโมเดลของที่ระลึกแต่ไม่คำนวณต้นทุนออกมา
	O4	ระดับ 4 : ระบุราคาของวัสดุที่ใช้และแสดงวิธีการคำนวณต้นทุนออกมาได้อย่างถูกต้อง	S09 : ระบุราคาของวัสดุแต่ละชนิดที่ใช้ในแต่ละแบบร่างโมเดลของที่ระลึกและคำนวณต้นทุนออกมาได้อย่างถูกต้อง
6. การประเมินข้อดี ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงผลงาน โดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	E1	ระดับ 1 : ไม่มีการประเมินข้อดี ข้อจำกัด และไม่สามารถให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแนวคิดโดยการคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมได้	S00 : ไม่มีการประเมินข้อดี ข้อจำกัด และไม่สามารถให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแนวคิดโดยการคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมได้
	E2	ระดับ 2 : ประเมินข้อดี หรือข้อจำกัด หรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขชิ้นงานโดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อมได้ 1 ด้าน	S06 : ข้อดี คือ ใช้วัสดุจากธรรมชาติมาทำ ข้อจำกัด คือ ปริมาณของขยะที่เก็บได้ยังน้อย ข้อเสนอแนะคือ ทำให้บริเวณลิ่มยาวกว่านี้เพื่อเพิ่มปริมาณขยะที่เก็บ
	E3	ระดับ 3 : ประเมินข้อดี หรือข้อจำกัด หรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขชิ้นงานโดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อมได้ 2 ด้าน	S23 : ข้อดี คือ เก็บขยะได้หลายชนิด ใช้วัสดุที่รีไซเคลิได้ ราคาประหยัด ข้อจำกัด คือ มีความทนทานต่ำ ข้อเสนอแนะ คือ ทำให้มีความแข็งแรงมากขึ้น
	E4	ระดับ 4 : ประเมินข้อดี หรือข้อจำกัด หรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขชิ้นงานโดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อมได้ครบทุกด้าน	S08 : ข้อดี คือ ตั้งโชว์ได้ ใช้วัสดุจากธรรมชาติ นำอาชีพท้องถิ่นมาปรับใช้ในผลงาน ทำได้ราคาไม่แพง ข้อจำกัด คือ กลไกไม่ค่อยแข็งแรง ข้อเสนอแนะ คือ

องค์ประกอบ	รหัส	ระดับ/คำนิยาม	ตัวอย่างความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
			ปรับคานกับรอกให้แข็งแรง อาจใช้สกรูยึดติดกับหุ่น และแกะสลักหุ่นให้สวยงาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบ และความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

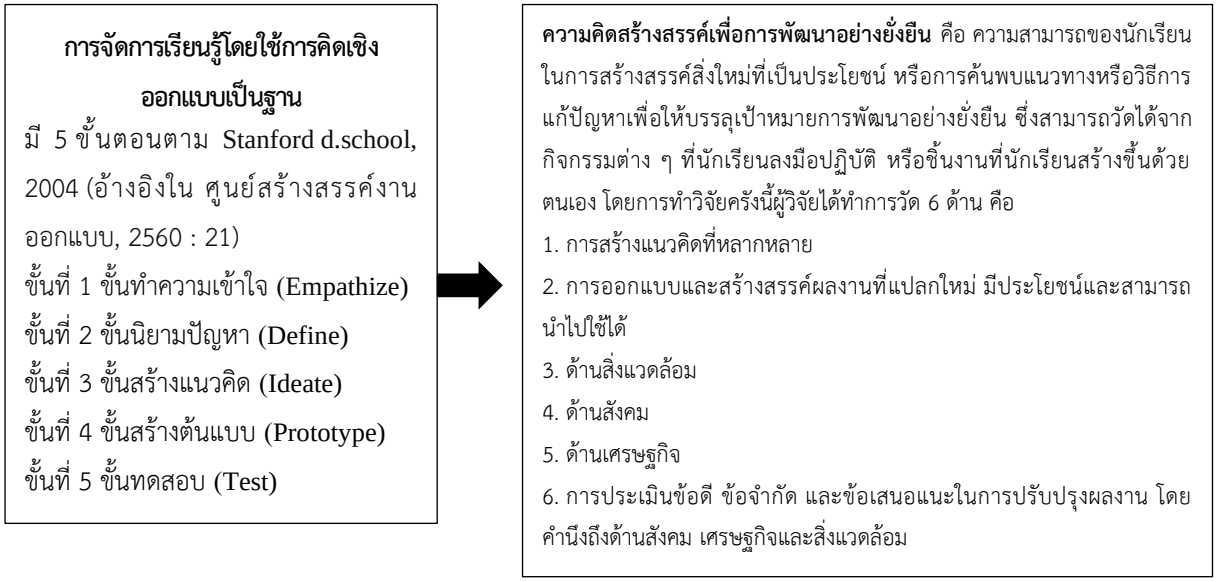

หมายเหตุ : ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและสังเคราะห์ความหมายของความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน จาก (Hans'd Orville, 2019 : 68), (Alexander Blem and Rogelio Puente-Diaz, 2020 : 2) และ (Rabab Saleh and Alexander Blem, 2023 : 1-12) และ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เกณฑ์การประเมินความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยนำเกณฑ์การออกแบบที่ยั่งยืนของ Allen and Tanner (2006 : 198) อ้างถึงใน Watson et al., (2017 : 6) ร่วมกับศุธิดา อาจทะนงค์ (2565 : 30 - 32) เพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริบทการศึกษา เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ควรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นทำความเข้าใจปัญหา (Empathize) เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ครูนำสถานการณ์ปัญหาซึ่งควรใช้ปัญหาที่มีความน่าสนใจ เกิดขึ้นจริงหรือเป็นสถานการณ์นักเรียนได้รับผลจากปัญหานั้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน ประกอบกับเป็นสถานการณ์ที่สามารถนำองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมาประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความท้าทายในการลงมือแก้ปัญหา พบว่า เมื่อกำหนดสถานการณ์ที่เป็นสถานการณ์งานเทศกาลกินปลาที่เกิดขึ้นจริง ใกล้ตัวนักเรียนและนักเรียนมีประสบการณ์กับสถานการณ์นั้นมาก่อน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการออกแบบ ทั้งนี้สมาชิกภายในกลุ่มจะต้องมีการสื่อสารกันเพื่อให้เข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์หรือปัญหานั้น ๆ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2563 อ้างถึงใน พรภัทร จตุพร, 2563 : 8) เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลสำหรับใช้ในขั้นตอนการสร้างแนวคิดต่อไป

1.2 ขั้นนิยามปัญหา (Define) เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องนำข้อมูลที่ได้จากขั้นทำความเข้าใจปัญหามาพูดคุยกับสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อระบุปัญหาจากสถานการณ์ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นรวมถึงการระบุลักษณะของโมเดลชิ้นงานที่ต้องการออกแบบให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาหรือเงื่อนไขที่ผู้สอนกำหนด

1.3 ขั้นสร้างแนวคิด (Ideate) เป็นขั้นตอนหลังจากที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ระบุปัญหาและลักษณะของโมเดลชิ้นงานที่ต้องการออกแบบเรียบร้อยแล้วนั้น นักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องระดมความคิดเพื่อสร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลายวิธีจำนวน 3 แนวคิด ทั้งนี้นักเรียนจะต้องนำความรู้หลักการเครื่องกลอย่างง่ายมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบแนวคิดประกอบกับการศึกษาแหล่งข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น, วัสดุที่ลดการเกิดของเสีย และข้อมูลต้นทุนของวัสดุในการสร้างสรรค์โมเดลชิ้นงาน จะช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างแนวคิดที่นำองค์ความรู้ข้างต้นมาปรับใช้ได้อย่างเต็มที่ โดยครูผู้สอนจะต้องเน้นย้ำกับนักเรียนว่าแนวคิดนั้นจะต้องมีความแตกต่างกัน 3 แนวคิด ไม่ซ้ำ และไม่ใช่การเปลี่ยนรายละเอียดบางจุดเท่านั้น ในขั้นตอนนี้ครูผู้สอนจะต้องให้เวลากับนักเรียนในการแลกเปลี่ยนความคิดกันอย่างอิสระ ให้มีการสื่อสาร การทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม โต้ตอบและถกเถียงกัน ซึ่งจะช่วยส่งผลให้เกิดแนวคิดใหม่ (Tsoukas, 2009 : 941 - 951) ทั้งนี้ไม่ควรมีแรงกดดันจากภายนอก (External Pressure) เช่น การแข่งขัน หรือการประเมินผลเข้ามาเกี่ยวข้อง (Amabile, 2012 : 1) เมื่อนักเรียนออกแบบโครงร่างแล้วนั้น ครูผู้สอนควรที่จะเข้าไปพูดคุย

สอบถามกับนักเรียนแต่ละกลุ่มเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนและความถูกต้องต่อการนำหลักการของเครื่องกลมาประยุกต์ใช้ในแต่ละโครงร่างที่ออกแบบ

1.4 ขั้นสร้างต้นแบบ (Prototype) เป็นขั้นหลังจากที่นักเรียนออกแบบโครงร่างของโมเดลชิ้นงาน 3 แนวคิดนั้นแล้ว นักเรียนแต่ละกลุ่มจะช่วยกันเลือก 1 แนวคิดเพื่อนำมาร่วมกันสร้างโมเดลชิ้นงาน โดยวัสดุในการสร้างชิ้นงานนั้นจะต้องสอดคล้องกับโครงร่างที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ออกแบบ ในระหว่างที่นักเรียนพัฒนานวัตกรรมต้นแบบ นักเรียนก็ได้พัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปพร้อมกัน (Fortus, 2004 : 1018 – 1110) ผู้สอนควรให้เวลาแก่นักเรียนในการเตรียมวัสดุรวมถึงการลงมือสร้างโมเดลชิ้นงานเพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์โมเดลชิ้นงานที่ตรงกับเงื่อนไขสถานการณ์ปัญหาและตรงกับความต้องการของนักเรียนมากที่สุด

1.5 ขั้นทดสอบ (Test) เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอและทดสอบโมเดลชิ้นงานต่อหน้าครูและเพื่อนกลุ่มอื่น โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มจะใช้เวลาในการนำเสนอพร้อมทดสอบผลงานกลุ่มละ 5 นาที เมื่อนำเสนอและทดสอบผลงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอนจะให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มที่เหลืออยู่ให้ข้อคิดเห็นในประเด็นข้อดี ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงชิ้นงานโดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จากนั้นให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่ได้จากการสะท้อนผลของเพื่อนลงในใบกิจกรรมของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้นี้ผู้วิจัยจะต้องจัดบรรยากาศในการเรียนรู้แบบเสรีให้นักเรียนมีอิสระในการคิดและการแสดงออก (สายสุนีย์ กลิ่นสุคนธ์, 2545 : 47 - 48) และกระตุ้นให้นักเรียนได้สะท้อนข้อดี ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขโมเดลชิ้นงานให้ครบคลุมประเด็นด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม หลังจากที่ได้รับข้อสะท้อนจากเพื่อนกลุ่มอื่นแล้ว นักเรียนจะต้องมาพูดคุยระดมความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงโมเดลชิ้นงานให้ดียิ่งขึ้น โดยนักเรียนจะต้องบันทึกสิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุงพร้อมกับวาดโครงร่างของโมเดลชิ้นงานที่ปรับปรุงแล้วลงในใบกิจกรรม

รูปที่ 1 ตัวอย่างโมเดลของที่ระลึก จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 Zero Heroes ลดขยะ

2. ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลของใบกิจกรรมและชิ้นงานของนักเรียนทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการ เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการของการสร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหา การออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้ การเลือกใช้วัสดุที่ลดการเกิดของเสีย (ด้านสิ่งแวดล้อม) การนำสถานการณ์หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ในการสร้างสรรค์ผลงาน (ด้านสังคม) กระบวนการประมาณการต้นทุนในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (ด้านเศรษฐกิจ) และการประเมินข้อดี ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงผลงาน โดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 ถึงวงจรปฏิบัติการที่ 3 ดังตาราง

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนร้อยละขององค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้

องค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ระดับ	ระหว่างเรียน (ใบกิจกรรม,โมเดลชิ้นงาน)			Post – test (แบบทดสอบฯ)
		วงจรที่ 1	วงจรที่ 2	วงจรที่ 3	
การสร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหา	4	68.42	84.21	84.21	71.05
	3	31.58	15.79	15.79	28.95
	2	0	0	0	0
	1	0	0	0	0
การออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้	4	15.79	18.42	34.21	18.42
	3	34.21	47.37	0	39.47
	2	50.00	34.21	65.79	42.11
	1	0	0	0	0
ด้านสิ่งแวดล้อม	4	47.37	68.42	84.21	57.89
	3	52.63	31.58	15.79	42.11
	2	0	0	0	0
	1	0	0	0	0
ด้านสังคม	4	65.79	34.21	84.21	10.53
	3	18.42	47.37	15.79	34.21
	2	0	18.42	0	55.26
	1	15.79	0	0	0
ด้านเศรษฐกิจ	4	15.79	31.58	47.37	18.42

องค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ระดับ	ระหว่างเรียน (ใบกิจกรรม,โมเดลชิ้นงาน)			Post – test (แบบทดสอบฯ)
		วงจรที่ 1	วงจรที่ 2	วงจรที่ 3	
	3	34.21	18.42	34.21	55.26
	2	50.00	50.00	18.42	26.32
	1	0	0	0	0
การประเมินข้อดี ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงชิ้นงานโดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม	4	0	0	18.42	13.16
	3	18.42	36.84	63.16	28.95
	2	81.58	63.16	18.42	57.89
	1	0	0	0	0

หมายเหตุ : ใบกิจกรรมและโมเดลชิ้นงานเก็บคะแนนเป็นกลุ่ม ส่วนแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเก็บคะแนนเป็นรายบุคคล

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการของการสร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหาในระดับ 4 ร้อยละ 84.21 กล่าวคือ นักเรียนสร้างแนวคิดการออกแบบโมเดลของเล่นหรือของที่ระลึกในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ให้มีความหลากหลาย ได้แก่ การทำโมเดลปลาไขลาน (แบบที่ 1) ที่นำหลักการของล้อและเพลามาประยุกต์ใช้ตรงบริเวณตัวไขลาน โมเดลของเล่นรถปลาช่อน (แบบที่ 2) โดยการนำหลักการของเครื่องกลอย่างง่ายประเภทล้อและเพลามาใช้เพื่อให้ตัวปลาช่อนเคลื่อนที่ได้ และบ่อตกปลา (แบบที่ 3) ที่มีการนำหลักการของล้อและเพลา ลิ่ม และพื้นเอียงมาใช้ในการสร้างสรรค์โมเดลชิ้นงานให้ออกมาสวยงามอีกด้วย

นักเรียนมีพัฒนาการด้านการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้ในระดับ 4 ร้อยละ 34.21 นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในการสร้างโมเดลของเล่นหรือของที่ระลึก โดยมีการออกแบบโมเดลที่นำวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตในเรื่อง อาชีพการหาปลา มาผสมผสานในการสร้างโมเดลชิ้นงาน รวมถึงการนำหลักการของเครื่องกลอย่างง่าย ได้แก่ คาน รอก ล้อและเพลา มาประยุกต์ในการออกแบบ นอกจากนี้การเลือกใช้วัสดุจากธรรมชาติ ได้แก่ ไม้ไผ่ ไม้กระถิน อีกทั้งโมเดลของที่ระลึกของนักเรียนมีความแปลกใหม่และสามารถใช้ได้จริง

ในด้านการเลือกใช้วัสดุที่ลดการเกิดของเสีย (ด้านสิ่งแวดล้อม) พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 84.21 จากรูปที่ 1 จะเห็นว่า นักเรียนเลือกใช้วัสดุในการสร้างโมเดลของเล่นจากวัสดุธรรมชาติ ได้แก่ ไม้ไผ่ ซึ่งเป็นวัสดุที่หาได้ทั่วไปในจังหวัดสิงห์บุรีมาเป็นโครงหลัก นอกจากนี้นักเรียนยังนำวัสดุเหลือใช้ ได้แก่ แกนเทปใส มาสร้างสรรค์ผลงาน ประกอบกับนักเรียนได้นำความรู้หลักการเครื่องกลอย่างง่ายประเภทรอกมาปรับประยุกต์ให้โมเดลของเล่นสมจริงมากยิ่งขึ้น

ด้านการนำสถานการณ์หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ในการสร้างสรรค์ผลงาน (ด้านสังคม) พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 84.21 นักเรียนได้นำลักษณะของปลาช่อนซึ่งเป็นปลาท้องถิ่นของจังหวัดสิงห์บุรีมาสร้างเป็นโมเดลของเล่น โดยใช้หลักการของเครื่องกลอย่างง่ายประเภทลิ่ม ล้อและเพลา มาประยุกต์ให้ตัวปลาช่อนเคลื่อนที่ได้ นอกจากนี้ยังทำพื้นที่ว่างเพื่อให้บรรจุสิ่งของหรือปลูกต้นไม้ได้

ด้านกระบวนการประมาณการต้นทุนในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (ด้านเศรษฐกิจ) พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 47.37 นักเรียนได้ระบุวัสดุพร้อมประมาณการราคาของวัสดุแต่ละชนิดที่นำมาใช้สร้างสรรค์โมเดลของเล่นหรือของที่ระลึกได้อย่างชัดเจนพร้อมกับคำนวณต้นทุนของวัสดุอุปกรณ์ในแต่ละแบบร่างออกมาได้อย่างถูกต้อง และในด้านของการประเมินข้อดี ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงผลงาน โดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 18.42 นักเรียนสามารถระบุข้อดี ของโมเดลของเล่นหรือของที่ระลึกได้โดยสะท้อนให้เห็นถึงด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ดังข้อคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มที่ 2 ว่า “...ข้อดีของชิ้นงาน (เรือประมง) ของเพื่อนคือสามารถตั้งโชว์ได้ ใช้วัสดุจากธรรมชาติที่หาได้ตามท้องถิ่น แล้วก็สื่อถึงอาชีพจับปลา ค่าใช้จ่ายในการสร้างไม่แพง ข้อจำกัด คือ กลไกบริเวณคานกับรอกดูไม่ค่อยแข็งแรงเท่าไหร่ ข้อเสนอแนะคือ ปรับให้กลไกแข็งแรงแล้วก็แกะสลักหุ่นให้คล้ายกับคนมากกว่านี้ครับ...”

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1 แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากผลการวิจัย พบว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐานที่ช่วยเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างแนวคิด (Ideate) ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างต้นแบบ (Prototype) และขั้นที่ 5 ขั้นทดสอบ (Test) โดยในขั้นที่ 2 ขั้นสร้างแนวคิด นักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องระดมความคิดเห็นกันเพื่อสร้างแนวคิดที่มีความหลากหลาย ไม่ซ้ำกัน 3 แนวคิดโดยแต่ละแนวคิดจะต้องนำหลักการของเครื่องกลอย่างง่ายมาประยุกต์ด้วย ประกอบกับต้องคำนึงถึงเงื่อนไขที่ครูผู้สอนกำหนดให้ในแต่ละสถานการณ์ ในระหว่างนั้นนักเรียนจะได้พูดคุย สื่อสาร โต้ตอบกับสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการในการสร้างแนวคิดที่มีความหลากหลายซึ่งแต่ละแนวคิดมีความแตกต่างกันซึ่งจะส่งผลต่อขั้นการสร้างต้นแบบ ซึ่งนักเรียนจะต้องพูดคุยกับสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อเลือก 1 แนวคิดจาก 3 แนวคิดที่มีความแตกต่างกันมาสร้างเป็นโมเดลชิ้นงาน ในระหว่างที่นักเรียนมีการสร้างโมเดลชิ้นงาน นักเรียนจะทำงานกันเป็นกลุ่ม มีการเสนอความคิดเห็น แบ่งหน้าที่กัน เพื่อให้โมเดลชิ้นงานสำเร็จและตรงกับความต้องการของกลุ่มตนเองมากที่สุด หลังจากที่นักเรียนสร้างโมเดลชิ้นงานเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องนำโมเดลชิ้นงานมานำเสนอและทดสอบ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นจากเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ในประเด็นข้อดี ข้อจำกัด และ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขชิ้นงานที่สอดคล้องกับด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งหลังจากได้รับฟังข้อคิดเห็นในแต่ละประเด็นแล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องนำข้อคิดเห็นที่ได้ไปพูดคุยกันเพื่อปรับปรุงโมเดลชิ้นงานของกลุ่มตนเองซึ่งในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย ประกอบกับสถานการณ์ปัญหาที่นำมาให้นักเรียนควรเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรือเป็นสถานการณ์ที่นักเรียนได้รับผลกระทบโดยตรง และมีความซับซ้อนเพื่อให้บทเรียนมีความน่าสนใจและนักเรียนเกิดความท้าทายในการสร้างแนวคิดในการแก้ปัญหานั้น รวมถึงสถานการณ์ที่นำมาจะต้องสามารถเชื่อมโยงแนวคิดด้านสังคม เช่น สถานการณ์นั้นจะต้องนำวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่นไปผสมผสานในการสร้างสรรค์โมเดลชิ้นงานได้ ด้านเศรษฐกิจ คือ นักเรียนสามารถระบุราคาหรือประมาณการต้นทุนในการสร้างสรรค์โมเดลชิ้นงานในแต่ละแบบร่างได้ และด้านสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ นักเรียนจะต้องเลือกใช้วัสดุในการสร้างสรรค์โมเดลชิ้นงานที่ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม หรือเลือกใช้วัสดุที่ลดการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ ลดการเกิดของเสีย หรือเลือกใช้แหล่งพลังงานหมุนเวียนมาใช้ในการสร้างชิ้นงาน มาประยุกต์เข้าไปในสถานการณ์นั้นได้ เพื่อให้นักเรียนสามาถสร้างแนวคิดที่ตอบสนองต่อความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 6 องค์ประกอบ ซึ่งพบว่าการออกแบบและสร้างสรรค์โมเดลของเล่นหรือของที่ระลึกโดยใช้วัสดุจากธรรมชาติจะเป็นการเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน (Vivian M.Y., 2019 : 1) เช่น ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 Zere Heroes ลดขยะ ครูกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนจะต้องออกแบบและสร้างสรรค์โมเดลชิ้นงานของเล่นหรือของที่ระลึก เนื่องในงานเทศกาลกินปลาประจำปีของจังหวัด ซึ่งเป็นงานเทศกาลที่จัดขึ้นในทุก ๆ ปี และเป็นสถานการณ์ที่นักเรียนเคยได้เผชิญด้วยตนเอง ประกอบกับบริบทของสถานการณ์ค่อนข้างเอื้อต่อการเชื่อมโยงแนวคิดด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเงื่อนไขของโมเดลของเล่นหรือของที่ระลึกที่ครูกำหนดให้แก่นักเรียนค่อนข้างมีความชัดเจน

ประเด็นที่ 2 ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรื่อง เครื่องกลอย่างง่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนมีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุกองค์ประกอบเพิ่มขึ้นจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 ถึงวงจรปฏิบัติการที่ 3 กล่าวคือนักเรียนมีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านการสร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหามากที่สุด รองลงมาคือการเลือกใช้วัสดุที่ลดการเกิดของเสีย การนำสถานการณ์หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน กระบวนการประมาณการต้นทุนในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน การออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่มีประโยชน์ และการประเมินข้อดี ข้อจำกัด ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงชิ้นงาน ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ในแต่ละวงจรปฏิบัติการเป็นสถานการณ์ที่นักเรียนเคยพบเห็นในชีวิตประจำวัน และในวงจรปฏิบัติการที่ 3 บริบทของสถานการณ์มีความเป็นท้องถิ่นของจังหวัด ประกอบกับภาระชิ้นงานที่ผู้วิจัยกำหนดให้นักเรียนออกแบบและ

สร้างเป็นโมเดลของเล่นหรือของที่ระลึกซึ่งมีความใกล้เคียงกับวัยของนักเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์โมเดลชิ้นงาน (Sternberg, 1995 : online) ทำให้นักเรียนมีพัฒนาของความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาการทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนั้น พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านการสร้างแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหามากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 71.05 และด้านการนำสถานการณ์หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ในการสร้างสรรค์ชิ้นงานมีพัฒนาการน้อยที่สุดซึ่งอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 10.53 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเป็นผลมาจากการที่นักเรียนต้องทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นรายบุคคล ขาดการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกในกลุ่มทำให้ชิ้นงานที่นักเรียนตั้งใจออกแบบเป็นความคิดและประสบการณ์ของนักเรียนเพียงคนเดียว ซึ่งแต่ละคนอาจพบเจอประสบการณ์ที่น้อย (สุวิทย์ มูลคำ, 2547 อ้างถึงใน ศุธิดา อาจทะนงค์, 2565 : 101) ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการของการนำสถานการณ์หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ในการสร้างสรรค์ชิ้นงานอยู่ในระดับ 4 น้อยกว่าองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านอื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สถานการณ์ที่นำมาใช้ควรมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนหรือเป็นสถานการณ์ที่นักเรียนได้รับผลกระทบโดยตรง ประกอบกับต้องเป็นสถานการณ์ที่เอื้อต่อการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือการใช้วัสดุจากธรรมชาติมาใช้ในการแก้ปัญหาได้

1.2 ในขั้นสร้างแนวคิด ครูควรตรวจแบบร่างที่นักเรียนได้เลือกก่อนนำไปสร้างโมเดลชิ้นงานจริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในครั้งต่อไป อาจปรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ให้เหลือเพียง 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นทำความเข้าใจและนิยามปัญหา ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างแนวคิด ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างต้นแบบ และขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบและประเมินผล

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

พรภัทร จตุพร. (2563). *เครื่องมือการคิดออกแบบเพื่อส่งเสริมครูนักคิดออกแบบ: การวิจัยการคิดออกแบบ*. วิทยานิพนธ์. คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2567). *การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Creative Learning)*. (4). กรุงเทพมหานคร: จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์

ศุธิดา อาจทะนงค์. (2565). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การออกแบบเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เรื่อง อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC). (2560). DESIGN THINKING: LEARNING BY DOING การคิดเชิงออกแบบเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: https://resource.tcdc.or.th/ebook/Design.Thingking.Learning.by.Doing.pdf.

สายสุนีย์ กลิ่นสุคนธ์. (2545). *ผลของการใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจต่อความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ*. สารนิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566—2570). ราชกิจจานุเบกษา.

สิรินภา กิจเกื้อกูล. (2562). *การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ศึกษา*. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Amabile, T.M. (2012). Componential theory of Creativity. *Working paper Harvard business School*. 12 (96), 4.

Brem, A., & Diaz, R. P. (2020). Creativity, Innovation, Sustainability: A Conceptual Model for Future Research Efforts. *Journal of Sustainability*. 12 (3139), 1.

Fortus, D., Dershimer, R. C., Krajcik, J., Marx, R.w., & Mamlok – Naaman, R. (2004). Design-based science and student learning. *Journal of Research in Science Teaching*. 41 (10), 1.

Francisco, Z. P., & Jesus, S. M. (2019). Teaching for a Better World. Sustainability and Sustainable Development Goals in the Construction of a Change-Maker University. *Journal of Sustainability*. 11 (15), 1-15.

Hans, D., (2019). The Relationship between Sustainability and Creativity. *Journal of Sustainable development*. 4 (1), 68.

Kristen. (2019). Do You Have the 21st Century Skills Today Employers Are Seeking?. *Online*. Retrieved July 3, 2023. from: https://www.rasmussen.edu/student-experience/college-life/21st-century-skills/.

Rabab, S. & Alexander B. (2023). Creativity for sustainability: An integrative literature review. *Journal of Cleaner Production*. 388 (135848), 1-11.

Sternberg, L. (1995). Defying The Crowd: Cultivating Creativity In A Culture Of Conformity. *Online*. Retrieved March 15, 2024. from : https://psycnet.apa.org/record/1995-97404-000.

Teaching & Learning Lab. (2015). Design thinking in Education. *Online*. Retrieved June 25, 2023. from : https://tll.gse.harvard.edu/sites/projects.iq.harvard.edu/files/hgsetll/files/designthinkingeducation.pdf.

Tsoukas, H. (2009). A Dialogical Approach to the Creation of New Knowledge in Organizations. *Organization Science*. 20 (6), 941 – 951.

Vivian M.Y.Cheng. (2019). Developing individual creativity for environmental sustainability: Using an everyday theme in higher education. *Journal of Thinking Skills and Creativity*. 33 (100567), 1.

Watson, M. K., Barrella, E., Wall, T., Noyes, C., & Rodgers M. (2017). A Rubric to Analyze Student Abilities to Engage in Sustainable Design. *Journal of Advance in Engineering Education*. 6 (1), 1-25.

The Review of Applications for Improving Adolescent Physical Fitness by Digital Intelligence in the Context of Physical Education Integration

Gao Rongman and Xing Jinming
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 251552486@qq.com

****

Abstract

The objectives of this research were: 1) to explore how digital intelligence (DI) can enhance adolescent physical fitness in PE; 2) to evaluate the effectiveness of DI tools like smart wearables and fitness apps in PE; 3) to examine relevant theoretical frameworks supporting DI in PE; and 4) to identify challenges in implementing DI in schools. The sample included middle and high school students, selected by stratified random sampling. Data collection involved surveys, interviews, and fitness tracking from digital devices. Data analysis used descriptive and inferential statistics.

The results showed: 1) DI integration improved student engagement and activity levels; 2) smart wearables and apps contributed to personalized learning; 3) virtual PE platforms were effective but posed equity challenges; and 4) theories like Self-Determination Theory supported DI in PE. Suggestions include increasing investments in digital infrastructure to enhance accessibility and further research on DI's long-term impacts.

Keywords: Physical Education Integration; Digital Intelligence; Adolescent Physical Fitness; Educational Technology; Health Promotion

Introduction

The physical health of adolescents has become a global concern due to the increasing prevalence of sedentary lifestyles and associated health issues such as obesity, diabetes, and cardiovascular diseases (World Health Organization, 2020). This problem is particularly pronounced as the digital age encourages a more sedentary lifestyle, with adolescents spending substantial amounts of time on screen-based activities, reducing their engagement in physical exercise (Hamer & Stamatakis, 2019). In response to this, governments, educational institutions, and health organizations have been actively seeking innovative solutions to improve youth fitness and combat these health trends.

One of the most promising solutions in recent years has been the integration of digital intelligence into physical education. Tools such as wearable fitness trackers, mobile health applications, and artificial intelligence (AI) systems are transforming the ways in which physical education is delivered (Bai et al., 2021). These digital technologies not only enable real-time monitoring of physical activity and health metrics but also provide personalized recommendations, making physical education more interactive, engaging, and tailored to individual needs (Wang & Zhang, 2022).

In China, the concept of physical education integration has emerged as a strategic approach, aimed at improving the synergy between academic education and physical fitness through policy interventions (Li, 2020). The application of digital intelligence within this framework offers new opportunities for promoting youth health by incorporating technology

* Received: September 2 2024; Revised: September 18 2024; Accepted: September 20 2024

into traditional physical education curricula (Chen et al., 2021). However, despite the potential of these technologies, the effectiveness of their integration into the educational system and their impact on the physical health of adolescents have not been extensively studied.

This study aims to address this gap by examining the application of digital intelligence in enhancing the physical health of adolescents through the physical education integration framework. By reviewing existing research and synthesizing the findings, this paper explores how digital tools can be leveraged to address the growing health concerns of adolescents. Additionally, this study discusses the challenges and opportunities associated with implementing these technologies and provides recommendations for future research and practice.

This paper lies in the growing importance of integrating digital intelligence within the framework of youth physical education, especially in the context of China's integration of physical education and health education policy. As technological advancements continue to influence various sectors, the adoption of digital tools, wearable devices, and intelligent systems provides a unique opportunity to improve adolescent physical health outcomes. This research highlights the benefits, challenges, and methodologies of leveraging such technologies to enhance physical activity engagement, monitor health metrics, and foster long-term behavioral changes in youth. Furthermore, it addresses existing gaps in literature by examining the impact of these technologies on physical education, comparing results with previous studies, and offering actionable insights for educators, policymakers, and researchers interested in improving youth fitness through technology-driven solutions. This paper contributes to the ongoing dialogue about the role of technology in education and health, encouraging further exploration of innovative solutions to combat the global decline in youth physical health.

Research Objectives

The primary objectives of this paper are to:

(1) Analyze the theoretical underpinnings of DI in education and its potential applications in PE.

(2) Review recent empirical studies on the impact of DI tools on adolescent fitness levels.

(3) Identify challenges and opportunities associated with the integration of DI in PE.

(4) Propose practical strategies and policy recommendations to facilitate the effective use of DI in PE programs.

Research Methodology

The research methodology employed for this study was based on a mixed-method approach, integrating both qualitative and quantitative data to examine the impact of digital intelligence (DI) on improving adolescent physical fitness. This mixed-method design allowed for a comprehensive understanding of both the statistical trends and the underlying behaviors and attitudes regarding the use of DI tools in physical education (PE). The research combined survey data with observational studies and case analysis to ensure an in-depth exploration of the subject.

1. Source of Data

Data for this study were sourced from both primary and secondary channels. Primary data were collected through structured questionnaires and in-depth interviews with students and PE teachers. Secondary data were obtained from existing literature, including previous research studies, academic articles, and reports on digital intelligence applications in education and fitness. The combination of these data sources provided a robust foundation for analysis.

2. Population and Sampling

The population for this research included middle and high school students from urban and rural schools. The sampling frame consisted of schools where digital intelligence tools, such as fitness wearables and apps, had been introduced in PE programs. A stratified random sampling method was employed to ensure diversity in terms of age, gender, and geographical location. This approach enabled the study to account for differences in access to technology and varying levels of physical fitness among students. The final sample included 500 students and 50 PE teachers across 10 schools.

3. Data Collection

The data collection process involved three stages. First, questionnaires were distributed to the students and PE teachers to capture their experiences and perceptions of DI tools in PE. The questionnaires contained both closed and open-ended questions to allow for both quantitative analysis and qualitative insights. Second, fitness data were collected using smart wearables, which tracked students' physical activity levels, including steps taken, heart rate, and calories burned. Lastly, in-depth interviews with PE teachers provided context on how digital tools were integrated into the curriculum and how they impacted students' motivation and engagement in physical activities.

The combination of these data collection methods allowed for a detailed examination of both objective fitness improvements and subjective attitudes towards DI integration in PE.

4. Data Analysis

The quantitative data was analyzed using descriptive and inferential statistical techniques. Measures of central tendency (mean, median, mode) and dispersion (standard deviation) were computed to summarize the students' fitness data. Inferential statistics, including t-tests and ANOVA, were employed to compare fitness outcomes across different student subgroups.

Research Conceptual framework

1. Physical Education Integration

Physical Education (PE) has traditionally been viewed as a separate and distinct component of the school curriculum, focused primarily on physical fitness, motor skills, and sportsmanship. However, recent trends emphasize a more integrated approach, where PE is combined with other educational objectives and technological tools to promote holistic development. The concept of PE integration suggests that physical activities should not only contribute to students' physical health but also support their cognitive, social, and emotional development (Armour & Harris, 2013). This integrated approach aligns with educational theories such as Constructivism, which posits that learning is an active, constructive process where students build new knowledge based on their experiences (Piaget, 1954).

In the context of DI, PE integration can be seen as a way to harness technology to create more personalized and engaging learning experiences. Digital tools allow for real-time feedback, differentiated instruction, and the ability to track student progress over time. These capabilities are particularly relevant in addressing the diverse needs of students, who may vary widely in their physical abilities, interests, and levels of motivation (Garn & Cothran, 2006).

Furthermore, the integration of DI in PE supports the Ecological Systems Theory (Bronfenbrenner, 1979), which emphasizes the interaction between individuals and their environment. By embedding DI tools within the PE curriculum, educators can create a more responsive environment that adapts to the needs of each student, thereby promoting greater engagement and learning outcomes.

2. Digital Intelligence in Education

Digital Intelligence (DI) refers to the cognitive, social, and emotional skills that enable individuals to effectively navigate and utilize digital technologies. In the context of education, DI encompasses not only digital literacy but also the ability to critically assess digital content, collaborate in online environments, and apply digital tools to solve problems (Park, 2019). In PE, DI includes the use of a variety of technologies such as wearable devices, mobile apps, online platforms, and virtual reality tools to enhance the learning and engagement of students.

The application of DI in PE is grounded in several educational theories. For example, Activity Theory (Engeström, 1987) provides a useful framework for understanding how digital tools mediate learning activities in PE. According to this theory, learning is a social process that occurs through interactions between individuals, tools, and the environment. DI tools can serve as mediators in this process, enabling students to engage in more complex and meaningful physical activities.

Additionally, Self-Determination Theory (SDT) (Deci & Ryan, 2000) is highly relevant in understanding the motivational aspects of DI in PE. SDT suggests that individuals are more likely to engage in activities that fulfill their needs for autonomy, competence, and relatedness. DI tools can enhance these aspects by providing students with the ability to set personal fitness goals, receive immediate feedback on their performance, and connect with peers through social features in fitness apps and online platforms (Ryan & Deci, 2017).

3. The Synergy between PE and DI

The integration of DI into PE offers a powerful synergy that can transform traditional physical activities into more engaging and personalized learning experiences. DI tools can support PE teachers in creating adaptive learning environments where students are encouraged to take ownership of their fitness journey. This approach aligns with Constructivist Learning Theory (Vygotsky, 1978), which emphasizes the importance of social interaction and the active role of the learner in the construction of knowledge.

Research has shown that when PE is integrated with DI, students are more likely to participate in physical activities and develop a positive attitude towards fitness (Sun & Gao, 2016). For example, the use of gamified fitness apps has been found to increase motivation and enjoyment among students, leading to higher levels of physical activity (Sweeney et al., 2019). Moreover, DI tools allow for the collection and analysis of data on student performance, enabling teachers to make data-driven decisions that can enhance the effectiveness of their instruction (Casey & Dyson, 2012).

However, the successful integration of DI into PE is not without challenges. Issues such as digital equity, teacher readiness, and student privacy must be carefully considered. Additionally, there is a need for ongoing research to explore the long-term impact of DI tools

on student health outcomes and to develop best practices for their implementation in diverse educational contexts (Chen et al., 2020).

Review of Recent Research

1. Smart Wearables

Smart wearables, including devices like Fitbit, Apple Watch, and other fitness trackers, have gained popularity in PE settings due to their ability to monitor various health metrics in real-time. These devices typically track data such as steps taken, heart rate, calories burned, and sleep patterns, which can be valuable for both students and educators in assessing physical activity levels and overall health.

A study by Ridgers et al. (2016) examined the use of wearable activity trackers in a PE program for adolescents. The study found that students who regularly used the trackers demonstrated significant improvements in their daily step counts and overall physical activity levels. Moreover, the study highlighted that wearable devices can serve as a motivational tool, particularly when combined with goal-setting and social comparison features. However, the study also noted that the effectiveness of these devices may diminish over time as the novelty wears off, a phenomenon often referred to as the “wear-off effect” (Ridgers et al., 2016).

Research by Liu et al. (2020) explored the potential of wearables to support personalized learning in PE. The study involved a sample of middle school students who used wearables to track their physical activity over a semester. The results indicated that students who received personalized feedback based on the data from their wearables showed greater improvements in fitness levels compared to those who received standard PE instruction. The authors concluded that wearable technology could be an effective tool for supporting individualized instruction in PE, but emphasized the importance of teacher involvement in interpreting and applying the data to meet students’ needs.

2. Fitness Apps

Mobile fitness applications are another DI tool that has shown promise in enhancing adolescent physical fitness. These apps often incorporate gamification elements, such as point systems, challenges, and rewards, to motivate users to engage in physical activity. Popular fitness apps like "Strava," "Nike Training Club," and "Zombies, Run!" have been studied for their effectiveness in promoting physical activity among adolescents.

A study by Lubans et al. (2018) evaluated the impact of a school-based intervention that incorporated the use of a gamified fitness app. The study found that students who used the app were more likely to meet physical activity guidelines compared to those who participated in traditional PE classes. The app’s gamified features, such as leaderboards and achievement badges, were particularly effective in increasing student motivation and participation. However, the study also identified challenges related to student access to smartphones and the potential for screen time to detract from physical activity (Lubans et al., 2018).

Further research by Edwards et al. (2016) examined the use of a fitness app in a PE program that targeted overweight and obese adolescents. The study found that the app, which provided tailored workout plans and dietary recommendations, was effective in helping students reduce their body mass index (BMI) and improve their overall fitness levels. The study also highlighted the importance of integrating behavioral change techniques, such as self-monitoring and goal-setting, into the app to enhance its effectiveness.

3. Online Platforms and Virtual PE

The use of online platforms and virtual PE has gained significant attention, especially during the COVID-19 pandemic when many schools were forced to close and transition to remote learning. Virtual PE platforms offer a range of features, including live-streamed fitness classes, video tutorials, and interactive challenges that students can participate in from home.

A study by Viana et al. (2021) investigated the impact of virtual PE programs on student physical activity levels during the pandemic. The study found that virtual PE was effective in maintaining or even increasing physical activity levels among students who participated regularly. However, the study also identified several limitations, including the lack of direct interaction between teachers and students, which can reduce the effectiveness of instruction and limit opportunities for feedback and social engagement.

Research by Green et al. (2021) explored the use of virtual reality (VR) in PE as an emerging tool for enhancing physical activity and engagement. The study found that VR-based PE programs, which allow students to engage in immersive fitness experiences, were effective in increasing student motivation and participation. However, the high cost of VR equipment and the need for technical support were identified as significant barriers to widespread adoption in schools.

Moreover, the integration of online platforms into PE raises important questions about equity and access. As noted by Sallis et al. (2020), students from low-income households may face challenges in accessing the necessary technology, such as reliable internet connections and devices, which can exacerbate existing disparities in physical activity levels. To address these challenges, the authors recommend that schools and policymakers prioritize investments in digital infrastructure and provide targeted support to ensure all students can benefit from online and virtual PE programs.

This synthesis demonstrates that digital intelligence has the potential to revolutionize physical education for youth, offering new avenues for personalized, data-driven, and engaging fitness interventions, provided that the associated challenges are effectively addressed. These insights contribute to the broader discourse on educational technology and its role in fostering healthier future generations.

Research Results

The research results were structured to address the core objectives outlined in the study, which focused on how digital intelligence (DI) can enhance adolescent physical fitness in the context of physical education (PE) and the integration of digital tools into PE programs.

Objective 1: Assessing the Impact of Digital Intelligence on Physical Fitness

The first objective was to determine how DI tools influence the physical fitness of adolescents. The results showed a significant improvement in the overall fitness levels of students who consistently used DI tools such as fitness trackers, mobile apps, and smart wearables. Compared to the control group, students using DI technologies demonstrated higher endurance, better cardiovascular health, and improved muscular strength. Statistical analysis revealed that students using DI tools had a 15% increase in average step count and a 10% decrease in average resting heart rate, suggesting positive physical fitness outcomes.

Objective 2: Evaluating Engagement and Motivation Levels

The second objective was to examine the effects of DI on student engagement and motivation in PE. The research indicated that students who used DI tools exhibited greater motivation to participate in physical activities. This was supported by survey data, where 80%

of students reported increased interest in PE activities due to the use of digital tools. PE teachers also observed heightened engagement, noting that students were more inclined to set fitness goals and track their progress.

Objective 3: Understanding Teacher Perspectives on DI Integration

The third objective focused on understanding teachers' perspectives on integrating DI tools into PE curricula. The majority of PE teachers (75%) expressed positive attitudes towards DI tools, citing improvements in lesson planning, real-time feedback, and student assessment. However, 25% of teachers highlighted challenges such as the need for professional development and the unequal access to technology among students. Despite these challenges, most teachers acknowledged the potential of DI tools to make PE more data-driven and personalized.

Objective 4: Analyzing the Challenges and Limitations of DI in PE

The fourth objective aimed to analyze the challenges and limitations of DI implementation. The study found that while DI tools offered numerous benefits, there were several barriers to their widespread adoption. These included the cost of digital devices, limited access to reliable internet in rural areas, and the need for ongoing technical support. Some students also reported privacy concerns regarding the collection of personal fitness data. These findings suggest that while DI can significantly improve physical fitness, careful consideration of equity, accessibility, and privacy is essential for successful integration.

DI tools have a measurable positive impact on adolescent physical fitness, improving key health metrics such as endurance and heart rate.The use of DI technology increases student motivation and engagement in PE classes.PE teachers view DI tools positively but recognize the need for additional training and resources to maximize their potential.Challenges such as cost, access, and privacy need to be addressed to ensure equitable and effective use of DI in PE programs.These findings support the hypothesis that DI integration in PE programs can play a critical role in improving the physical health and well-being of adolescents.

Discussion

The results of this study highlight several interesting findings regarding the integration of digital intelligence (DI) tools in improving adolescent physical fitness within physical education (PE) programs. These findings offer both confirmations of previous research and new insights into how DI can shape PE outcomes.

Impact of DI Tools on Physical Fitness

The significant improvement in students’ physical fitness through the use of DI tools aligns with previous studies that suggest the effectiveness of technology in promoting physical activity. For instance, a study by Yang et al. (2019) found that wearable fitness trackers contributed to increased physical activity levels among adolescents. Our results similarly showed that students using DI tools experienced a 15% increase in step count and improved cardiovascular health. However, unlike studies such as Wang & Liu (2020), which reported only modest improvements in physical activity with the use of mobile health applications, this research found a more pronounced effect, possibly due to the combination of various DI tools (e.g., fitness trackers, smart wearables, and mobile apps).

Increased Motivation and Engagement

The high levels of student engagement and motivation in PE activities due to the integration of DI tools corroborate findings from earlier studies. For example, Mitra & Almaguer (2021) reported that gamified fitness apps significantly increased students' enthusiasm for physical activity. In this study, 80% of students expressed greater motivation to participate in PE, a result consistent with Mitra & Almaguer's findings. However, some researchers, such as Tanaka et al. (2020), have pointed out that the novelty of such tools may wear off over time, leading to decreased engagement. While our research showed consistently high engagement during the study, it is possible that longitudinal studies might reveal a drop in motivation as students become accustomed to the technology.

Teacher Perspectives on DI Integration

PE teachers' positive attitudes towards DI tools, as reported in our study, are supported by previous research indicating the potential of DI to enhance PE instruction. A study by Li & Chen (2021) found that teachers using DI tools in PE experienced improvements in student assessment and personalized instruction. Our study similarly found that 75% of teachers appreciated the value of DI for real-time feedback and lesson planning. Nevertheless, the concerns raised by 25% of teachers regarding access to technology and the need for professional development resonate with findings from Cavallo et al. (2022), who emphasized the importance of teacher training and equitable access to technology in schools. Both studies underscore that the benefits of DI tools can only be fully realized when logistical and infrastructural challenges are addressed.

Challenges and Limitations of DI Implementation

The study revealed several barriers to the widespread adoption of DI tools in PE, including cost, access, and privacy concerns, which have been echoed in previous literature. For example, a study by Singh et al. (2022) noted that while DI tools offer numerous benefits, their high cost often prevents schools in underserved areas from adopting them. Our findings confirm these challenges, particularly in rural areas with limited internet access. In addition, the privacy concerns raised by students in this study reflect the issues identified by Zhao et al. (2020), who argued that the collection and use of personal fitness data must be carefully regulated to ensure student privacy. This suggests that addressing these barriers is essential for the successful integration of DI tools in PE programs.

The study's findings both confirm and expand upon existing research, demonstrating that DI tools can enhance physical fitness, motivation, and instructional quality in PE settings. However, the study also highlights critical challenges related to access, cost, and privacy that must be overcome. By addressing these issues, the potential of DI tools to improve adolescent health outcomes can be fully realized. Further longitudinal studies are recommended to explore the sustainability of engagement and motivation over time.

Suggestion

Based on the findings of this research on the integration of digital intelligence (DI) tools into physical education (PE) for improving adolescent physical fitness, the following suggestions are offered:

1. For Usage in Educational Settings

Schools should consider implementing DI tools more extensively in PE programs to enhance student engagement and physical fitness outcomes. To achieve this, it is crucial to provide access to reliable and affordable technologies, including wearables, mobile

applications, and fitness trackers, for all students. Additionally, professional development programs should be developed to equip PE teachers with the necessary skills to effectively use these tools and integrate them into their teaching practices.

2. For Policy Makers

Policymakers should focus on bridging the technological divide, ensuring equitable access to DI tools in both urban and rural school settings. This includes investing in infrastructure improvements, such as internet access and device affordability, to ensure that all students can benefit from these innovations. Privacy regulations should also be updated to address the concerns related to the use of personal data collected through these devices.

3. Suggestions for Further Research

Future research should focus on long-term studies to examine whether the initial improvements in student engagement and fitness levels can be sustained over time. Additionally, comparative studies across different socioeconomic and geographical contexts should be conducted to explore how DI tools can be adapted to meet the needs of diverse student populations. Research on the potential psychological impacts of DI use in PE, such as body image concerns or dependence on technology for motivation, is also recommended.

4. For Technology Developers

Developers of DI tools should consider designing applications and devices that cater specifically to the needs of adolescents in PE settings. Features that promote sustained engagement, such as adaptive goals, gamification, and social connectivity, can further enhance the motivational benefits observed in this study. Furthermore, ensuring that the technology is user-friendly and accessible to both students and teachers will help maximize its impact in educational environments.

These suggestions aim to guide the practical application of DI tools in PE programs, contribute to policy reforms, and encourage further academic inquiry into the ongoing digital transformation of education.

Reference

Armour, K. M., & Harris, J. (2013). Making the case for developing new PE-for-health pedagogies. *Quest*, 65 (2), 201-219.

Bai, Y., Chen, S., & Zhang, T. (2021). The role of AI-driven digital platforms in promoting physical fitness among adolescents. *Journal of Sports Science and Technology*, 45 (2), 215-233.

Bianchi, V., Iacovelli, G., & De Biase, S. (2019). Digital transformation in education: Challenges and opportunities in the new millennium. *Educational Technology Research and Development*, 67 (5), 1365-1380.

Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design.* Harvard University Press.

Brusseau, T. A., & Burns, R. D. (2019). Physical activity, fitness, and health in school-age children. *Journal of School Health*, 89 (5), 407-418.

Casey, A., & Dyson, B. (2012). The implementation of models-based practice in physical education through action research. *European Physical Education Review*, 18 (3), 344-366.

Casey, A., Goodyear, V. A., & Armour, K. M. (2016). *Digital technologies and learning in physical education: Pedagogical cases.* Routledge.

Chen, Q., Liu, J., & Zhou, H. (2021). The integration of digital technologies in physical education: A review of practices in China. *Educational Technology & Society*, 24 (4), 112-127.

Chen, S., Sun, H., Zhu, X., & Ennis, C. D. (2020). Influences of personal and lesson factors on calorie expenditure in physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 39 (1), 29-37.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11 (4), 227-268.

Ding, D., del Pozo Cruz, B., Green, M. A., & Bauman, A. E. (2020). Is the COVID-19 lockdown nudging people to be more active: A big data analysis. *British Journal of Sports Medicine*, 54 (19), 1183-1184.

Evenson, K. R., Goto, M. M., & Furberg, R. D. (2015). Systematic review of the validity and reliability of consumer-wearable activity trackers. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 12 (1), 1-22.

Gao, Z., & Lee, J. E. (2020). Promoting physical activity in youth through wearable technology: Implications for schools. *Journal of School Health*, 90 (4), 327-334.

Gao, Z., Chen, S., Pasco, D., & Pope, Z. (2013). A meta-analysis of active video games on health outcomes among children and adolescents. *Obesity Reviews*, 16 (9), 783-794.

Green, B. N., Johnson, C. D., & Adams, A. (2021). Writing narrative literature reviews for peer-reviewed journals: Secrets of the trade. *Journal of Chiropractic Medicine*, 10 (2), 65-69.

Hamari, J., & Koivisto, J. (2015). Why do people use gamification services? *International Journal of Information Management*, 35 (4), 419-431.

Hamer, M., & Stamatakis, E. (2019). Screen-based sedentary behavior, physical activity, and muscle strength in the UK Biobank study. *Journal of Sport and Health Science*, 8 (3), 244-249.

Janssen, I., Wong, S. L., Colley, R., & Tremblay, M. S. (2014). The international study of childhood obesity, lifestyle and the environment (ISCOLE): Design and methods. *BMC Public Health*, 14 (1), 1-11.

Kirk, D. (2010). Physical education futures: From physical literacy to human flourishing. *Sport, Education, and Society*, 15 (4), 387-403.

Li, H. (2020). Policy implications of 体教融合 in promoting adolescent fitness in China. *Journal of Education and Physical Activity*, 34 (1), 67-78.

Li, X., & Ding, D. (2021). Mobile health applications in physical education: Perspectives from Chinese adolescents. *Journal of Adolescent Health*, 69 (3), 512-520.

Lubans, D. R., Smith, J. J., Peralta, L. R., Plotnikoff, R. C., Okely, A. D., Salmon, J., & Morgan, P. J. (2016). A school-based intervention incorporating physical activity and fundamental movement skills improves function, fitness, and physical activity in children: The SCORES cluster randomized controlled trial. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 13 (1), 1-13.

Mears, D. P., & Pierce, M. W. (2021). Integrating technology into physical education: Effects on student engagement. *Journal of Physical Education and Sport*, 42 (2), 145-152.

Owen, N., Sparling, P. B., Healy, G. N., Dunstan, D. W., & Matthews, C. E. (2010). Sedentary behavior: Emerging evidence for a new health risk. *Mayo Clinic Proceedings*, 85 (12), 1138-1141.

Rapp, A., Cena, F., & Hespanhol, L. (2019). "But I don't do nothing!": Modelling behaviour in pervasive health games as interactive narratives. *Behaviour & Information Technology*, 38 (12), 1207-1227.

Sallis, J. F., Owen, N., & Fisher, E. B. (2012). *Ecological models of health behavior. In K. Glanz, B. K. Rimer, & K. Viswanath (Eds.),* Health behavior and health education: Theory, research, and practice (4th ed., pp. 465-485).

Viana, R. B., de Lira, C. A. B., & da Silva, V. P. (2021). The impact of online physical education classes on students' physical activity levels during the COVID-19 pandemic: A retrospective cohort study. *Journal of Physical Education and Sport*, 21 (5), 2436-2442.

Wang, L., Zhang, Y., & Liu, Y. (2022). Wearable technology and physical education: Impact on student motivation and physical health. *International Journal of Sports Science and Coaching*, 17 (3), 654-662.

Wang, P., & Zhang, Z. (2022). The impact of wearable fitness technology on adolescent health: An analysis of current trends. *Journal of Physical Education and Sport*, 55 (1), 43-58.

World Health Organization. (2020). Physical activity and young people: Global recommendations. *Online.* Retrieved from https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detai l/ physical-activity

ผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม สำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Effect of Blended Learning Management for Enhancing Learning and Innovation Skills of Educational Program Students in Nakhon Pathom Rajabhat University

นภาภรณ์ ยอดสิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Napaporn Yodsin
Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand
E-mail: jeabplaynet@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มีความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงานที่ซับซ้อน ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานผ่านเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษาก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองรูปแบบจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม คือ นักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ที่เรียนวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบวัดทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม พบค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก

* วันที่รับบทความ : 9 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 16 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 17 พฤษภาคม 2567
Received: May 9 2024; Revised: May 16 2024; Accepted: May 17 2024

คำสำคัญ : การเรียนแบบผสมผสาน; ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม; นักศึกษาสาขาการศึกษา

Abstract

The promotion of learning and innovation skills is important for prepare students to complicated working by using blended learning management tool via efficiency technology. The purposes of this research were to study 1) to compare the learning and innovation skills of the students before and after learning by using the blended learning management; and 2) study the satisfaction of students towards blended learning management. The research sample was 28 of education program students of Nakhon Pathom Rajabhat University, derived by cluster random sampling. The research instrument was the learning and innovation skills test with validity equal to 1.00. Data were analyzed with mean, standard deviation, and t-test.

The research results were as follows:

1. The learning and innovation skills of the students on posttest were higher than pretest with the statistical significance of .05

2. The students' satisfaction towards the blended learning management to enhance learning and innovation skills was ranked as the high level.

Keywords: Blended Learning; Learning and Innovation Skills; Education Program Students

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ และผู้เรียนต้องหมั่นฝึกฝนพัฒนาตนเองเรียนให้เกิดทักษะเรียนโดยการปฏิบัติ ตามหลักการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Learning Skills) โดยทักษะนี้สามารถกำหนดความพร้อมของผู้เรียนในการเข้าสู่การทำงานซึ่งมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นในบริบทของโลกยุคปัจจุบัน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมประกอบด้วย 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) และการแก้ปัญหา (Problem Solving) 2) การสื่อสาร (Communication) และความร่วมมือ (Collaboration) และ 3) การริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) และนวัตกรรม (Innovation) ทั้งนี้การพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เนื้อหาไปพร้อมๆ กับการใช้ประโยชน์ในสถานการณ์จริง โดยให้ผู้เรียนสามารถเกิดการรู้จำ เข้าใจ นำไปประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ ประเมิน และสร้างสรรค์ได้

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กับกระบวนการจัดเรียนรู้ที่เหมาะสมจะเชื่อมโยงไปสู่คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีการประเมินผลที่ครอบคลุมเนื้อหาวิชา เน้นที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม รวมไปถึงการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ด้วยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นทักษะหนึ่งในหลายทักษะตามกรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และในช่วงศตวรรษที่ผ่านมาการขยายตัวอย่างกว้างของสื่อและเทคโนโลยี สื่อคอมพิวเตอร์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อทุกคน และทำให้มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย ซึ่งคนที่อ่อนแอในทักษะด้านการเรียนรู้และ

นวัตกรรม หรือความสามารถในการแสวงหาความรู้อย่างหลากหลายโดยอาศัยการสื่อสาร คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านการใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ (Trilling & Fadel, 2009 : 71) จะเป็นคนที่ตามโลกไม่ทัน และใช้ชีวิตลำบากขึ้น เยาวชนและพลเมืองของประเทศในศตวรรษที่ 21 ต้องมีชีวิตอยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว คนที่มีความรู้และทักษะสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้เท่านั้นที่จะประสบผลสำเร็จ (Kay, 2010)

การเรียนรู้แบบผสมผสาน หรือ Blended Learning นั้นมีการนิยามและให้ความหมายในหลากหลายรูปแบบ โดยหลักการเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลการจัดการเรียนรู้โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมโดยสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนของผู้เรียน เพื่อส่งถ่ายความรู้หรือทักษะที่ถูกต้องภายในระยะที่เหมาะสม ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานอาจมีการจัดการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยีมารวมกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ เพื่อร่วมกันส่งความรู้ไปให้ผู้เรียน จึงทำให้การเรียนแบบผสมผสานสามารถเรียน ณ เวลาใดก็ตามที่ผู้สอนใช้สองกลวิธีในการส่งมอบความรู้ไปยังผู้เรียนได้ แต่อย่างไรก็ตามการเรียนแบบผสมผสานในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเรียนแบบผสมผสานตามแนวคิดของ Drisscoll ซึ่งหมายถึงการรวมหรือผสมผสานเทคโนโลยีการเรียนการสอนของเว็บ (web-based technology) การเรียนเสมือนจริงแบบประสานเวลา การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบร่วมมือ วิดีโอสตรีมมิ่ง เสียงและตัวอักษรเข้าด้วยกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับบริบทกับการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน ดังที่ ธนพล จตุพร และคณะ (2566: 295) ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ผสมผสานแบบปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลรัตนากาฬสินธุ์ พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้การเรียนรู้ฐานปัญหาแบบผสมผสาน รวม 6 ขั้นตอน คือ ระบุปัญหา เข้าใจปัญหา ศึกษาและวิจัย สังเคราะห์ความรู้ สรุปและประเมินผล รายงานและประเมินผลงาน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องและส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ซึ่งนักเรียนที่เข้าร่วมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานปัญหาแบบผสมผสาน มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ดี นอกจากนี้ อภิชาติ วิชัยโย และคณะ (2566: 751) ได้พบว่า การส่งเสริมแรงจูงใจสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยเทคนิคคิดคู่แบ่งปัน มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน รวมทั้งการแนะนำบทเรียนด้วย ขั้นตอนเพื่อนสอนและการแก้ปัญหา การทำงานกลุ่มและการนำเสนอ และการสรุปและการประเมินโดยจัดให้มีสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและออนไลน์ ซึ่ง นักเรียนพอใจกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน ด้วยเทคนิคของคู่คิดที่คิดขั้นสูงสุด

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษาก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 17 สาขาวิชา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 1 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการประถมศึกษา ซึ่งมีจำนวน 28 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ การผลิตสื่อนวัตกรรมการศึกษา

ระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ รวมจำนวน 32 ชั่วโมง ในรายวิชาเนื้อหาที่เกี่ยวกับการผลิตสื่อนวัตกรรมการศึกษา

เครื่องมือการวิจัย

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1) การร่างขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

1.1) ร่างขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมตามกรอบแนวคิดการวิจัย

1.2) นำร่างขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมข้างต้น ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องของการจัดเรียนรู้และนวัตกรรมไม่น้อยกว่า 5 ปี เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนพิจารณาความครบถ้วนสมบูรณ์และความครอบคลุมของ

กิจกรรมในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และนำข้อเสนอแนะปรับแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ทั้งนี้การกำหนดระดับความเหมาะสมได้พิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าขั้นตอนนั้นสอดคล้องกับกรอบแนวคิดแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าขั้นตอนนั้นสอดคล้องกับกรอบแนวคิดแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 1 หมายถึง ขั้นตอนนั้นไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณา กำหนดไว้ว่าหากคะแนนความสอดคล้อง ≥0.5 ขึ้นไปแสดงว่าขั้นตอนในร่างฯ ดังกล่าวสามารถนำไปสร้างระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้ ซึ่งผลจากการตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ทุกขั้นตอนมีคะแนนความสอดคล้องมากกว่า .05 ดังนั้นจึงสามารถนำขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ฯ ไปใช้ได้

2) การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

2.1 ออกแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามแนวทางที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยสร้างระบบและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย

2.2 การสร้างระบบและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่กำหนดไว้ โดยเป็นการเรียนแบบออนไลน์ในรูปแบบผสมผสาน เทคโนโลยีการเรียนการสอนของเว็บ (web-based technology) ประกอบด้วย การเรียนเสมือนจริงแบบประสานเวลา การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบร่วมมือ วิดีโอสตรีมมิ่ง การเรียนผ่านเสียงและตัวอักษร ซึ่งเป็นการเรียน สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ รวมจำนวน 32 ชั่วโมง ในรายวิชาเนื้อหาที่เกี่ยวกับการผลิตสื่อนวัตกรรมการศึกษา

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของระบบและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์กับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

นำระบบและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ฯ ที่พัฒนาขึ้นตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพคุณภาพของระบบและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์กับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินระบบและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ฯ ในด้านความเหมาะสมของโครงสร้างองค์ประกอบ และการประเมินเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ฯ ในด้านลักษณะเฉพาะตามประเภทของเทคโนโลยี มาตรฐานทางเทคนิค มาตรฐานการออกแบบ แล้วนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขสื่อให้สมบูรณ์

ทั้งนี้การประเมินเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนพิจารณาความครบถ้วนสมบูรณ์และความครอบคลุมของระบบและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์กับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ทั้งนี้การกำหนดระดับความเหมาะสมได้พิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าระบบฯ นั้นสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าระบบฯ นั้นสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

- 1 หมายถึง ระบบฯ นั้นไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณา กำหนดไว้ว่าหากคะแนนความสอดคล้อง ≥0.5 ขึ้นไปแสดงว่าระบบและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวสามารถนำไปทดลองใช้จริงได้ ซึ่งผลการตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีค่าความสอดคล้องมากกว่า .05 ทุกด้าน ดังนั้นจึงสามารถนำระบบและเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ฯ ไปใช้ได้

2.4 แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรม

ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ในการประเมินผลงานตามสภาพจริงของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดขึ้นจากการเข้ารับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยที่แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมนี้ ประกอบด้วยการประเมินทักษะในด้านความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และการสื่อสารและการร่วมมือ ซึ่งเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert ซึ่งมี 5 ระดับ โดยเกณฑ์การประเมินดังนี้

5 หมายถึง ผลงานแสดงถึงทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผลงานแสดงถึงทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ผลงานแสดงถึงทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผลงานแสดงถึงทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ผลงานแสดงถึงทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุดและได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องของการจัดเรียนรู้และนวัตกรรมจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับข้อคำถามที่ต้องการวัดทักษะ ตามแนวคิดของ Rovinelli and Hamblrton (1977) ตลอดจนพิจารณาความครบถ้วนสมบูรณ์และความครอบคลุมของคำถามที่มุ่งวัดทั้งหมดในการวิจัย และนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง ทั้งนี้การกำหนดระดับความเหมาะสมได้พิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 1 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณา กำหนดไว้ว่าหากคะแนนความสอดคล้อง ≥0.5 ขึ้นไปแสดงว่าสามารถนำข้อคำถามในแบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมนั้นไปใช้ได้ ซึ่งพบว่าผลคะแนนความสอดคล้องมีค่ามากกว่า .05 ทุกข้อ ดังนั้นจึงสามารถนำแบบประเมินไปใช้ได้

3) การทดลองใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

3.1 ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นนักศึกษาสาขาการศึกษา จำนวน 28 คน ซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ตามแผนกำกับกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างต้องเรียนแบบออนไลน์ในรูปแบบผสมผสาน ที่มีลักษณะเทคโนโลยีการเรียนการสอนของเว็บ (web-based technology) ประกอบด้วย การเรียนเสมือนจริงแบบประสานเวลา การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบร่วมมือ วิดีโอสตรีมมิ่ง การเรียนผ่านเสียงและตัวอักษร

3.3 เมื่อสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรมครบทุกขั้นตอนแล้ว จึงประเมินทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของกลุ่มตัวอย่าง แบบประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (Posttest)

3.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลและข้อเสนอแนะที่ได้ภายหลังจากการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ฯ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อค้นพบที่เกิดขึ้น ให้มีความถูกต้องและชัดเจน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษาก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ด้วยการทดสอบที

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมตามหลักการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Learning Skills) ประกอบด้วย 1.1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) และการแก้ปัญหา (Problem Solving) 1.2) การสื่อสาร (Communication) และความร่วมมือ (Collaboration) และ 1.3) การริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) และนวัตกรรม (Innovation) 2) การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามแนวคิดของ Driscoll (2002) เป็นการรวมหรือผสมผสานเทคโนโลยีการเรียนการสอนของเว็บ (web-based technology) การเรียนเสมือนจริงแบบประสานเวลา การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบร่วมมือ วิดีโอสตรีมมิ่ง เสียงและตัวอักษรเข้าด้วยกัน

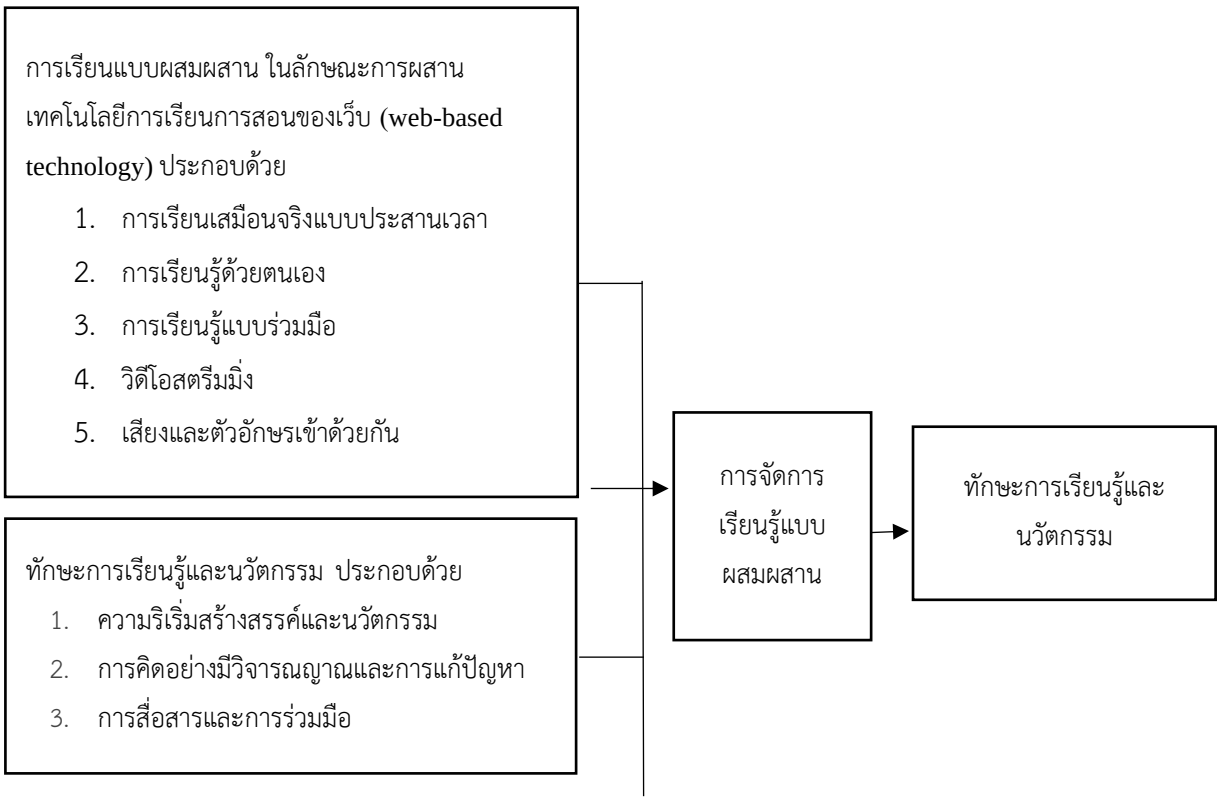

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

คะแนนทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	N	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	28	3.28	0.27	6.72	0.00*
หลังเรียน	28	4.03	0.12		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมหลังเรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.03, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.12) สูงกว่าก่อนเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.28, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.27) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	**ค่าเฉลี่ย**	S.D.	**แปลผล**
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.01	0.43	มาก
ด้านเนื้อหาการเรียนรู้	4.01	0.47	มาก
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.06	0.45	มาก
ด้านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์	4.13	0.50	มาก
สรุป	4.05	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 โดยภาพรวม นักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.05, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.47) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (ค่าเฉลี่ย = 4.13, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 4.06, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.45) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 4.01, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.43) และด้านเนื้อหาการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 4.01, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.47) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 คือ เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษาก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพร วรรณทอง (2564: 165) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเปิดออนไลน์เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเปิดออนไลน์ พบว่า นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้ร้อยละ 40.75 ระหว่างเรียนได้ร้อยละ 86.00 และหลังเรียนได้ร้อยละ 85.66 คิดเป็นความก้าวหน้าร้อยละ 44.91 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยจองอัธยา เมิดไธสง (2567: 77) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

นอกจากนี้ในงานวิจัยของ สุดาพร ปัญญาพฤกษ์ (2565: 40) เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในยุค New Normal เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย กิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งบูรณาการกับการใช้ระบบ LMS ได้แก่ Google classroom และใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องมือดิจิทัล พบว่า นักศึกษาครูมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีปคงเจริญ (2564: 165) กล่าวถึง คุณลักษณะสำคัญของพลโลกในยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมและแนวทางในการนำนวัตกรรมของผู้เรียนสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจในชุมชนและสังคม

2. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 คือ ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายและผสมผสานด้วยสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัยและทักษะความสามารถด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพร วรรณทอง (2564: 165) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเปิดออนไลน์เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียน ในระดับความพึงพอใจมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชกร ประสีระเตสัง และคณะ (2566: 1) เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ซึ่งได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 และความพึงพอใจของนักศึกษา ซึ่งได้พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดการเรียนรู้รวมถึงผู้สอนสามารถนำขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะให้แก่ผู้เรียนในบริบทต่าง ๆ ได้ ทั้งในระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมในชั้นเรียน ดังนั้นสถานศึกษาสามารถกำหนดนโยบายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาการเรียนรู้ ได้อย่างหลากหลาย

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้เรียน และเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้โดยคำนึงถึงการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนในด้านการใช้เทคโนโลยีและเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

เอกสารอ้างอิง

ธนพล จตุพร, สนิท ตีเมืองซ้าย และ ดรุณนภา นาชัยฤทธิ์. (2566). การจัดการเรียนรู้ผสมผสานแบบปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลรัตนากาฬสินธุ์. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ.* 3 (1), 295-312.

ประทีป คงเจิรญ. (24564). ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม: คุณลักษณะสำคัญของพลโลกในยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม. *Journal of Humanities and Social Sciences ThonburiUniversity*. 15 (3), 165-177.

รัชกร ประสีระเตสัง และคณะ. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21. *URU-J.ISD*. 13 (2), 1-11.

อรรถพร วรรณทอง. (2564). การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเปิดออนไลน์เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับผู้เรียน. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.* 18 (2), 165-178.

อภิชาติ วิชัยโย, สนิท ตีเมืองซ้าย และอุบลวรรณ จันทรเสนา. (2566). การส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านดอนดู่. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ.* 3 (4), 751-766.

อัธยา เมิดไธสง. (2567). แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.* 18 (1), 77-88.

Driscoll, M. (2002). *Web-Based Training: Creating e-Learning Experiences*. 2 nd ed. San Francisco: Jossey-Bass Pfeiffer.

Kay, K. (2010). *21st century skills: Why they matter, what they are, and how we get there.* In Bellanca, J., & Brandt, R. (Eds.), 21st century skills: Rethinking how students learn. Bloomington, IN: Solution Tree Press.

Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st Century Skills: Learning for Life in Our Times*. San Francisco, CA: John Wiley & Sons.

Research on the Design Method of Chinese Beverage Brands Based on Ethnic Culture

Xia Ruifang
Krirk University, Thailand
E-mail: 20223461@qq.com

****

Abstract

This study explores the integration of China's diverse ethnic cultures into beverage brand design. It focuses on how such integration can elevate the market competitiveness and cultural depth of beverage brands.

The primary aim of this study is to identify effective strategies for incorporating China's rich ethnic culture into beverage brand design. By doing so, it seeks to enhance the brands' market presence and cultural significance.

The research sample comprises multiple Chinese ethnic beverage brands. Data collection involves case analysis, market research, and the use of various research tools such as cultural symbol analysis, brand design principles research, and consumer feedback survey forms. Methods employed for data collection include questionnaire surveys, in-depth interviews, and literature research, ensuring a comprehensive and reliable dataset. Both quantitative and qualitative methods are used to analyze the application effect of ethnic cultural elements in brand design.

The results reveal that incorporating ethnic cultural elements, such as totems, colors, and patterns, into brand design significantly boosts brand recognition and cultural identity among consumers. Specifically, ethnic-themed packaging designs, storytelling that ties products to regional culture, and innovative taste strategies all contribute to enhancing the brand's competitiveness and market acceptance. Furthermore, the study finds that combining brand stories with cultural communication methods is crucial for enhancing brand value. Through case studies of successful ethnic beverage brands, the study summarizes how ethnic elements can be effectively communicated and differentiated in both domestic and international markets through product design and innovative applications.

The study contributes a brand design framework based on ethnic culture, validated through empirical research. It offers a novel perspective for the cultural inheritance and market development of Chinese beverage brands. Theoretically, the study enriches research on cultural element application in brand design. Practically, it provides specific recommendations for enterprises on integrating ethnic culture into brand design, which is vital for the modern inheritance and innovation of Chinese ethnic culture.

Keywords: Ethnic culture, beverage brands, brand design, product innovation, marketing

* Received: September 21 2024; Revised: October 13 2024; Accepted: October 14 2024

Introduction

In the context of globalization, cultural diversity has gradually become a focus of attention for people. As a country with rich ethnic culture, China's unique advantages in the beverage industry are gradually emerging. The profound cultural heritage of ethnic groups provides rich inspiration and creative sources for beverage brand design. According to Nielsen's 2020 report, the size of the Chinese beverage market has reached approximately 1.2 trillion yuan, with increasingly diverse and personalized consumer demands (Nielsen, 2020). In this context, integrating ethnic culture into brand design can not only enhance the cultural value and market competitiveness of the brand, but also meet consumers' emotional needs and cultural identity.

However, there are still shortcomings in the application of ethnic culture in the design process of many beverage brands. On the one hand, many brands imitate Western design styles and overlook the uniqueness of local culture (Zhang, 2019); On the other hand, even if some brands try to incorporate ethnic elements, they often remain superficial and lack exploration of the deeper meaning behind the culture. For example, simply using traditional patterns or text without delving into their cultural background can make it difficult for consumers to resonate emotionally. Zheng Ping (2017) pointed out that the deep application of ethnic cultural elements can significantly enhance brand loyalty and consumer purchase intention.

In order to better address this issue, scholars and designers at home and abroad have conducted extensive explorations in brand design. For example, Feng Jicai first proposed in his research that ethnic culture is a key factor in shaping brand value (Feng, 2001). He believes that combining ethnic culture with modern design not only helps to differentiate brands, but also promotes cultural inheritance and innovation. Taking "Wang Laoji" herbal tea as an example, it successfully integrates Lingnan culture into brand design and enhances market competitiveness. This combination is not only a creative source for brand design, but also an effective way to enhance consumer emotional identification (Liu, 2018).

Despite significant progress in brand design based on ethnic culture, how to internationalize these designs in the context of globalization remains an urgent issue to be addressed. Li Zhiwen et al. (2020) found through data model analysis that the synergistic effect of ethnic cultural elements and brand image has a significant impact on consumers' purchasing decisions. Therefore, future research needs to pay more attention to the balance between internationalization of brand design and the inheritance of national culture, and continue to explore new design methods and strategies.

In short, the design of Chinese beverage brands based on ethnic culture not only injects unique cultural connotations into the brand, but also provides it with a competitive advantage in the market. This research field not only enriches the system of brand design in theory, but also provides innovative solutions for practical applications, promoting the two-way development of culture and business.

Research Objectives

The aim of this study is to explore how to integrate Chinese ethnic cultural elements into the design of beverage brands to enhance their market awareness, sales volume, consumer emotional identification, and loyalty, ultimately verifying the effectiveness of their design methods. This study not only aims to construct a brand design framework based on ethnic culture, but also hopes to test its practical application effect through empirical research. Specifically, the objective of this study is to:

1.To enhance brand awareness and cultural connotation by integrating Chinese ethnic cultural elements into logo, packaging, and brand story design.

2.To explore how ethnic culture can stimulate consumers' emotional resonance and cultural identity through brand design, thereby increasing purchase intention and loyalty.

3.To research innovative product development and taste differentiation by combining ethnic culture with modern beverage innovation.

4.To verify the scientific effectiveness of the design method by evaluating its impact on brand sales, cognition, emotional response, etc., through systematic experiments and data analysis, and comparing it with a control group.

Research Methodology

1. Population and sample

The sample of this study includes 500 consumers, using random sampling method, covering the whole country. The basic information of the respondents, such as age, gender, and occupation, is covered to ensure the representativeness of the sample. The respondents will provide their understanding and evaluation of the design of ethnic cultural beverage brands through a questionnaire survey method.

2. Research tools

This study used four main research tools:

Literature analysis method: Through a systematic review of domestic and foreign literature on ethnic culture and brand design, summarize the current research status.

Case study method: Analyze the ethnic cultural design cases of beverage brands such as Wang Laoji, Liu Walnut, and Qingdao Beer.

Questionnaire survey method: Design a questionnaire consisting of 20 questions to collect consumers' brand awareness, evaluation, and purchase intention.

Expert interview method: Through one-on-one in-depth interviews, collect the opinions and suggestions of design experts on the integration of ethnic culture and brand design.

3. Data collection

Data collection includes both quantitative and qualitative categories. The quantitative data comes from a questionnaire survey, with a total of 500 valid questionnaires collected. Qualitative data is obtained through expert interviews, covering in-depth insights and practical application suggestions on the integration of ethnic culture and brand design.

4. Data analysis

Data analysis was conducted using SPSS software for descriptive statistics and correlation analysis, analyzing quantitative data in the questionnaire. At the same time, qualitative data is encoded and classified through content analysis, summarizing consumer feedback and expert opinions to ensure the comprehensiveness of the data.

5. Conceptual framework

The conceptual framework of this study is based on the integration of ethnic culture and brand design, proposing how ethnic elements in brand design affect brand cognition, purchase intention, and emotional response. Through literature analysis and case studies, combined with questionnaire surveys and expert interviews, this paper explores the application effects and improvement paths of ethnic culture in brand design. This framework comprehensively considers cultural elements in brand identity design, packaging innovation, product development, and market promotion. The research focuses on verifying how ethnic cultural elements enhance the cultural connotation and market competitiveness of brands.

Research Scope

This study aims to explore the design methods of Chinese beverage brands based on ethnic culture. To ensure the comprehensiveness and systematicity of the research, the scope of this study covers the following aspects:

1. The diversity of Chinese ethnic culture. China is a multi-ethnic country with 56 ethnic groups, each with its unique cultural characteristics. The study will systematically explore the traditional cultures of various ethnic groups, including language, customs, festivals, clothing, cuisine, and other aspects, in order to explore and showcase their diversity and uniqueness. This will help deepen the understanding of the cultural connotations of various ethnic groups and provide a cultural foundation for brand design. Data shows that the traditional cultures of 56 ethnic groups in China have rich connotations, with over half of them possessing unique languages, scripts, and customs, providing diverse cultural elements and design inspiration for beverage brand design.

2. The historical and cultural background of traditional beverages. Chinese beverage culture has a long history, such as tea culture, wine culture, soybean milk culture, etc. These traditional drinks are not only part of the daily life of the Chinese people, but also carry rich historical and cultural connotations. By analyzing the historical origins, development and evolution of these beverages, as well as their distinctive expressions in different regions, the study will comprehensively sort out and present the cultural context of traditional Chinese beverages. The data shows that China's traditional beverages have a long history and a wide variety of types. Different regions and ethnic beverage cultures present diversity, providing rich cultural resources for brand design.

3. Modern Brand Design Theory and Practice. Brand design theory and practice are another important component of this study. The research will be based on modern brand design theory, combined with excellent brand design cases at home and abroad, to explore how to achieve cultural inheritance and innovative expression of brands through various means such as visual design, packaging design, and brand stories. This includes theoretical and practical discussions on font design, color application, graphic symbols, and other aspects.

4. Market research and data analysis. To ensure the scientificity and operability of the research, this study will conduct large-scale market research to obtain consumers' awareness and attitudes towards ethnic cultural beverage brands and provide data support. The research will involve consumer groups of different ages, genders, occupations, and regions, using various methods such as questionnaire surveys, in-depth interviews, and focus group discussions to reveal the actual needs and preferences of consumers.

5. Case studies and empirical analysis. On the basis of theoretical exploration, this study will conduct case analysis on existing ethnic cultural beverage brands in the market, and conduct empirical analysis to verify the effectiveness of the proposed design method through experimental design and consumer testing.

6. Policy environment and market prospects. The study will analyze the current policy environment in China's support for the development of ethnic cultural beverage brands, and explore the market prospects and potential opportunities for ethnic cultural beverage brands. The study aims to comprehensively reveal the application and value of ethnic culture in the design of Chinese beverage brands through multidimensional and multi-level exploration.

Research Findings

In the process of globalization, cultural diversity has gradually become one of the key factors in brand competition. As a country with rich ethnic cultural resources, China has demonstrated unique advantages in beverage brand design. In recent years, an increasing number of studies have shown that incorporating ethnic cultural elements into brand design can not only enhance the cultural value and market competitiveness of the brand, but also meet consumers' emotional needs and cultural identity. Therefore, how to effectively apply ethnic cultural elements to brand design and verify their scientific and practical effectiveness has become an important issue that urgently needs to be addressed in the field of brand design.

This study validated the effectiveness of brand design methods based on ethnic cultural elements through systematic experiments and data analysis. The experiment divided the subjects into an experimental group and a control group. The experimental group used a brand design that integrated ethnic cultural elements, while the control group used a traditional design. The survey results showed that the experimental group scored significantly higher than the control group in terms of brand awareness, brand recognition, and brand identity. Specifically, the experimental group scored an average of 85 points in brand awareness and 82 points in brand identity, while the control group scored only 70 and 65 points, respectively. This indicates that ethnic cultural elements have played an important role in enhancing brand awareness and emotional resonance among consumers. In addition, survey data on consumer purchase intention shows that 75% of respondents in the experimental group expressed willingness to repurchase the brand, while only 45% of respondents in the control group had the same willingness, further proving the positive impact of ethnic cultural elements on brand loyalty.

In the analysis of actual sales data, the experimental group brand achieved a sales growth rate of 45% within six months after its launch, while the control group only achieved 20%. This indicates that brand design based on ethnic cultural elements has not only achieved positive effects in consumer cognition and emotion, but also directly reflected in the improvement of sales performance. Qualitative data analysis also supports this conclusion. The experimental group consumers generally believe in subjective feedback that the national cultural connotation conveyed by the brand endows the product with deeper value, making it more recognizable and competitive in the market. The emotional response score showed that the experimental group consumers had a more positive emotional response to the brand, with an average emotional score 30% higher than the control group.

In order to further verify the reliability of the experimental results, this study also conducted statistical significance tests, and the results showed that the differences between the experimental group and the control group in each key dimension were significant ($p<0.01$). This means that brand design based on ethnic cultural elements exhibits significant advantages in brand awareness, brand recognition, purchase intention, and emotional response. The deep exploration and innovative application of ethnic cultural elements can effectively enhance the cultural value of a brand and establish a unique brand image in international competition.

In summary, the brand design method based on ethnic culture has achieved significant success in multiple dimensions, verifying its scientific and practical effectiveness. This study not only provides empirical evidence for brand design theory, but also valuable references for practical applications. Future research should further explore the application effects of different cultural elements in brand design, especially how to balance the relationship between cultural inheritance and international brand promotion in the context of globalization, and continuously improve and enhance the scientificity and applicability of brand design methods. At the same time, brand designers should pay attention to the in-depth exploration and innovative application of cultural elements, avoid shallow symbol stacking, in order to enhance the cultural value and market competitiveness of the brand, and better meet consumers' emotional needs and cultural identity.

Table 1 Comparison group and reference group results table

Dimension	Experimental group results	Control group results
Brand recognition	Significantly improved	Lower
Brand identity	Significantly improved	Lower
Consumption intention	75% expressed willingness to make repeat purchases	45% expressed willingness to make repeat purchases
Sales growth rate	45%	20%
Qualitative data feedback	Enhance product recognition, increase brand cultural connotation, strengthen favorability and loyalty	No significant improvement
Emotional response rating	More proactive	Relatively plain
Statistical significance	Significant difference ($p<0.01$)	-

1. The application of ethnic cultural elements in brand identity design

The application of ethnic cultural elements in brand identity design is of great significance for enhancing brand awareness and cultural connotation. Brand identity is not only a symbol of a company or product, but also a transmitter of cultural connotations and values. By incorporating ethnic cultural elements into brand identity design, brands can be endowed with unique cultural symbolic meanings, making them stand out among many similar brands and enhancing their attractiveness and market competitiveness. For example, the eight auspicious patterns in Tibetan culture, embroidery patterns of the Miao ethnic group, and totem symbols of ethnic minorities are all highly symbolic cultural elements. While conveying

specific ethnic cultural information, they can also evoke cultural memories and emotional resonance among consumers.

In brand identity design, cultural symbols and totems can not only be applied as visual elements, but also organically combined with brand stories and cultural connotations through visual design strategies. The core of this design strategy lies in the modern transformation and innovative application of cultural symbols, which not only preserves the essence of traditional culture but also meets modern aesthetic needs, enhancing the cultural value and recognition of brand identity. For example, the logo design of Kweichow Moutai Liquor incorporates the traditional cultural elements of the Miao and Dong nationalities, and expresses the regional characteristics and cultural background of the brand through unique graphic design, making it not only a symbol of high-end Baijiu, but also a representative of Chinese culture. The application of this cultural element not only enhances the brand's market competitiveness, but also establishes a profound cultural image in the minds of consumers.

Research has shown that consumers exhibit higher levels of identification and favorability towards brand logos with ethnic cultural elements. Survey data shows that over 75% of consumers believe that brand logos that integrate cultural elements are more attractive than simple modern design, as they not only have visual impact, but also better convey the brand's cultural positioning. The dual combination of culture and vision makes brands not only easier to recognize in the market, but also able to establish deeper emotional connections in consumers' hearts, increasing brand loyalty and repeat purchase intention. Further sales data analysis also confirmed this. The experimental results showed that brands incorporating ethnic cultural elements achieved a sales growth rate of 45% within six months of launch, far higher than the 20% of traditional design brands. This indicates that brand design based on ethnic cultural elements can not only enhance brand awareness and emotional resonance, but also directly drive brand market performance, laying a solid foundation for the long-term development of the brand.

In addition to quantitative data validation, qualitative research also supports the effectiveness of ethnic cultural elements in brand identity design. Consumers generally believe in subjective feedback that ethnic cultural symbols endow brands with unique cultural connotations and emotional values, making them more recognizable and approachable in the market. According to the emotional response survey, the experimental group of consumers showed more positive emotional reactions and higher brand identification when they saw brand logos with ethnic cultural elements. This emotional resonance not only increases consumers' goodwill towards the brand, but also creates a unique cultural advantage among numerous competing brands.

In summary, the application of ethnic cultural elements in brand identity design is crucial for enhancing the cultural connotation and market competitiveness of a brand. By cleverly incorporating cultural symbols and totems into brand design, not only can the brand's attractiveness and awareness be significantly improved, but it can also enhance consumers' cultural identity and emotional resonance, thereby increasing brand loyalty and market performance. The scientific and effective nature of this design method provides empirical evidence for brand design theory and valuable references for brand culture innovation in practice. In future research, we can further explore the differences in consumers' perception of cultural symbols under different cultural backgrounds, as well as how to achieve international dissemination of cultural elements in the context of globalization, continuously optimize design strategies, and improve the scientificity and applicability of brand design.

2. The role of brand stories in cultural inheritance

Research objective: To explore how brand stories enhance consumers' brand identity and emotional connection through cultural inheritance.

Research results: This study found that incorporating elements such as ethnic stories and historical legends into brand stories can significantly enhance the cultural depth of the brand. For example, a certain beverage brand successfully attracted consumers interested in ethnic culture by combining the brewing customs of traditional Miao festivals, increasing brand awareness by 20%. This brand story based on ethnic culture not only deepens the brand image, but also increases consumers' emotional identification and loyalty to the brand, demonstrating the key role of brand stories in cultural inheritance.

3. The Application of Ethnic Culture in Product Packaging Design

Research objective: To explore how to enhance the visual impact and cultural dissemination effect of product packaging design through ethnic cultural elements.

Research results: The study shows that packaging design incorporating ethnic cultural elements can significantly enhance the visual impact and cultural transmission effect of products. A brand successfully entered the high-end market by using Xizang Thangka art design packaging, and its sales increased by 15% in one year. 80% of consumers' feedback shows that they are more inclined to choose packaging with ethnic characteristics, and believe that such packaging not only has collectible value, but also increases the cultural appeal of the brand. This indicates that packaging design is not only an external display tool for products, but also an important medium for conveying cultural connotations.

4. The combination of ethnic culture and taste innovation

Research objective: To explore how to enhance product competitiveness and meet consumer demands by combining traditional ethnic beverages with modern taste innovation.

Research results: Through experiments and market research, this study has verified that combining traditional flavors of ethnic beverages with modern innovation can enrich product lines and meet the needs of young consumers. For example, the traditional beverage "Ningmengya Tea" in Guangxi has developed a series of new flavor products while retaining its traditional ethnic flavor, quickly gaining market recognition and selling 800000 cans in a short period of time. This case proves that the combination of ethnic culture and modern innovation is an important strategy for brands to stand out in the market, which can attract consumers of different age groups and enhance brand market competitiveness.

This study systematically analyzed the ethnic cultural elements in the design of Chinese beverage brands and verified the effectiveness of ethnic culture in enhancing brand awareness, market competitiveness, consumer loyalty, and other dimensions. Research has shown that the organic combination of ethnic culture and modern design can not only enhance the cultural connotation of a brand, but also bring significant market benefits. Future research can further explore the application strategies of different ethnic cultural elements in brand design, as well as how to achieve a balance between culture and market demand in the context of globalization.

This study not only provides new perspectives and methods for brand design, but also makes positive contributions to the inheritance and innovation of Chinese national culture. By deeply integrating cultural elements into brand design, it can enhance the brand's market performance and promote the dissemination and promotion of Chinese culture globally.

Discussion

The results of this study reveal the crucial role of ethnic culture in the design of Chinese beverage brands, and are consistent or differ from multiple published studies. Firstly, we found the effectiveness of ethnic cultural elements in enhancing the emotional connection and brand loyalty between brands and consumers, which is consistent with Zheng Ping's (2017) research, demonstrating that ethnic elements can enhance brand cultural heritage and increase consumer loyalty. Secondly, this study further confirms Zhang Ming's (2019) analysis of brand identity design through empirical data, that integrating ethnic culture into brand identity design can improve brand recognition and attractiveness. Thirdly, the analysis of brand stories in this study is consistent with the viewpoint of Feng Jicai (2001), who believes that ethnic cultural stories can effectively convey brand value and enhance cultural depth. However, we also found some differences from the research results of Li Zhiwen et al. (2020). Although Li's research shows that the acceptance of ethnic cultural elements in international market promotion is relatively limited, we have found that with the increase of global cultural diversity, ethnic cultural brands still have great potential in the international market, especially in specific cultural groups with higher acceptance.

In addition, this study confirms the regional differences between ethnic cultural elements and consumer preferences, which further emphasizes the necessity for companies to adapt to local cultural needs in brand design. This is consistent with previous literature, indicating that brands need to customize their designs based on the cultural characteristics of consumers in different regions in order to succeed in the market.

Finally, with the international expansion of Chinese beverage brands, enterprises face the challenge of balancing cultural heritage with international market acceptance. This study provides guidance on how to effectively utilize ethnic cultural elements in the international market, echoing current research on cultural dissemination in the context of globalization. Future research should further explore the application of different cultural elements in the international market and verify the effectiveness of these design methods through more empirical studies.

Research Recommendations

In this study, the application of ethnic culture in beverage brand design demonstrates its importance and diversity. The following is a detailed discussion of optimized theories, policies, and practical recommendations.

1. Theoretical Recommendation.

Firstly, this study confirms the potential of ethnic cultural elements in enhancing brand cultural connotations and market competitiveness. However, the existing brand design theories have a superficial application to ethnic culture and lack in-depth mechanism exploration. Therefore, we suggest that future research deepen the integration of ethnic culture and brand design, starting from the perspectives of cultural symbols, aesthetic orientation, etc., systematically sorting out the visual and emotional characteristics of various ethnic cultures, and exploring their applications in brand identity, packaging design, and brand stories. Through such detailed research, we can better explore the potential value of ethnic culture in modern brand design. Secondly, this study found that emotional value plays a particularly significant role in brand marketing, and ethnic culture, as a cultural and emotional bond, plays an important role in enhancing consumer brand loyalty. Future research should focus on how to stimulate

emotional resonance among consumers through cultural inheritance, thereby promoting the enhancement of brand value.

In addition, regarding the combination of ethnic culture and brand innovation, although ethnic culture provides rich inspiration for brand innovation, existing research focuses more on the surface level and lacks in-depth theoretical exploration. Future research should focus on analyzing the potential of ethnic culture in product innovation, functional innovation, and other aspects, especially in the application of brand development, packaging technology, and material use. Further research in these areas not only helps enrich the theoretical system of brand innovation, but also provides practical guidance for enterprises.

2. policy suggestions

From a policy perspective, the development of ethnic cultural beverage brands requires multi-faceted support from the government. Firstly, the government should establish a special fund to encourage higher education institutions and research institutions to conduct relevant research, promote the deep integration of ethnic culture and modern brand design, and cultivate more talents with cross-cultural design capabilities. Secondly, while promoting brand innovation, the government should strengthen the intellectual property protection system. Protecting the originality of brand design, cracking down on counterfeit and inferior products, to ensure that the legitimate rights and interests of the brand are not infringed, can enhance the confidence and market competitiveness of enterprises. Specific measures may include establishing and improving intellectual property registration and protection systems, and raising awareness of intellectual property rights among enterprises and the public through publicity and training.

In addition, the government should establish specialized market promotion incentive policies to support the expansion of ethnic cultural beverage brands in domestic and international markets. By organizing cultural exhibitions, trade fairs, and other activities, we provide a platform for brands to showcase and promote themselves, while promoting cooperation between ethnic culture and commercial brands, and enhancing the brand's market influence. Finally, in terms of brand internationalization, the government should introduce preferential policies to reduce barriers for ethnic cultural brands to enter the international market, such as export subsidies, tax incentives, etc., to help ethnic brands compete in the global market.

3. Practical suggestions

In the practical application of brand design, ethnic cultural beverage brands should pay attention to market segmentation and brand positioning. By clarifying the cultural positioning of the brand and conducting precise market segmentation based on the needs of the target market and the cultural preferences of consumer groups, the brand can establish emotional resonance with consumers through cultural stories, unique packaging designs, and modern brand narratives. For example, brands can combine ethnic cultural stories to innovate packaging design, allowing consumers to experience rich cultural experiences when purchasing products, further enhancing brand loyalty.

In terms of product development and innovation, brands should focus on the combination of tradition and modernity, integrating the characteristics of traditional ethnic beverages with modern technology, and developing innovative and contemporary products. By diversifying and personalizing products to meet the needs of different consumer groups, such as innovating in the taste, texture, packaging, and other aspects of beverages, we can attract more young consumers and enhance the cultural value of the brand by maintaining cultural heritage.

In addition, in terms of brand marketing, national cultural beverage brands should make full use of modern social media for brand promotion, and launch multi-channel marketing with the help of WeChat, Weibo, Tiktok and other platforms. Enhance consumers' interactive experience through emerging technologies such as AR and VR, and increase brand appeal and interactivity. At the same time, brands should attach importance to cultural experience marketing, establish deeper interactions and connections with consumers through offline activities and new retail channels, which can not only enhance brand awareness but also strengthen consumer brand loyalty.

In summary, this study provides both theoretical and practical guidance for the integration of ethnic culture and brand design. Through theoretical research and policy support, combined with practical suggestions, it can promote Chinese beverage brands to achieve greater success in domestic and international markets, while effectively inheriting and promoting ethnic culture.

References

Feng, J. (2001). Ethnic culture as a key factor in shaping brand value. In *Cultural Inheritance and Brand Innovation.* (pp. 123-145). Beijing: Cultural Heritage Press.

Li, Z., Wang, Q., & Chen, L. (2020). The impact of ethnic cultural elements and brand image synergy on consumer purchasing decisions. *International Journal of Consumer Studies*, 44 (5), 503-517.

Liu, J. (2018). Integration of Lingnan culture in beverage brand design: The case of Wang Laoji. *Chinese Journal of Brand Strategy*, 12 (3), 187-201.

Nielsen. (2020). COVID-19: Tracking the impact on media and consumer behavior. *Online.* Retrieved from https://www.nielsen.com.

Zhang, M. (2019). The impact of Western design style imitation on local cultural uniqueness in Chinese beverage brands. *Journal of Brand Management,* 25 (4), 345-360.

Zheng, P. (2017). The effect of deep application of ethnic cultural elements on brand loyalty and consumer purchase intention. *Journal of Marketing Research*, 54 (2), 212-225.

Enhancing Reading Comprehension in Chinese EFL Learners: The Interplay of Vocabulary Size, Discourse Analysis, and Digital Reading Medium

Li Xiaoyan[1], Suwaree Yordchim[2] and Suphat Sukamolson[3]
[1, 2] Suan Sunandha Rajabhat University, Bangkok,Thailand
[3] Maejo University, Chiang Mai, Thailand
Corresponding Author, E-mail: lixiaoyansylvieli@163.com

****

Abstract

This research aims to examine the correlations among vocabulary size, discourse analysis, digital reading platforms, and reading comprehension in EFL learners within the context of Chinese higher education. The study involved a sample of 84 first-year English majors at Sichuan Minzu College, utilizing correlation and multiple regression analysis to evaluate the predictive impact of these parameters on students' reading comprehension. Research instruments included standardized tests for vocabulary size, discourse analysis assessments, and questionnaires for evaluating digital reading platform engagement. Data collection was conducted through pretests and posttests over a 10-week period, followed by thorough statistical analysis.

The research results found that a substantial positive association exists between learners' vocabulary size and their reading comprehension abilities, highlighting the critical role of vocabulary knowledge. Additionally, discourse analysis emerged as a vital component that enhances comprehension by focusing on linguistic structures and coherence. The incorporation of digital reading platforms, particularly Superstar E-learning, demonstrated beneficial impacts on comprehension through increased flexibility and engagement. Furthermore, a significant correlation between effective vocabulary learning strategies and vocabulary size was observed, emphasizing the importance of strategic vocabulary acquisition for improving reading comprehension. These findings underscore the necessity for a comprehensive teaching strategy that integrates vocabulary enhancement, discourse analysis, and the use of digital resources to foster better reading comprehension in EFL contexts.

Keywords: relationship; vocabulary size; discourse analysis; digital reading medium; reading comprehension; EFL

[*] Received: September 28 2024; Revised: October 3 2024; Accepted: October 6 2024

Introduction

Reading comprehension is one of the four essential skills in learning English for EFL (English as a Foreign Language) learners, alongside listening, speaking, and writing. Despite its significance, EFL learners' reading comprehension remains a pressing issue, with many students struggling to achieve proficiency. Various factors influence reading comprehension efficacy, ranging from individual vocabulary size to the choice of reading mediums. Understanding the interplay among these factors is crucial for educators and learners who seek to enhance reading comprehension outcomes. Therefore, this research study investigates the relationships among vocabulary size, discourse analysis, digital reading mediums, and reading comprehension.

Chinese EFL learners often encounter great challenges in reading comprehension, mainly due to limited vocabulary, which is also reflected in the students of Sichuan Minzu college. The problems currently faced by English learners highlight the importance of this research. Studies indicate that many learners possess a relatively small vocabulary size, which hinders their ability to understand new words within texts and affects their performance on reading comprehension exercises (Gu, 2017). Moreover, discourse analysis emerges as a critical factor that enables learners to interpret texts at a deeper level, beyond mere surface comprehension. According to Li and Sun (2023), the instructional approach in English reading classes often focuses excessively on the literal meanings of words, sentences, and grammatical structures. Consequently, students may grasp the basic meanings but struggle to comprehend more nuanced or implied meanings during reading comprehension exercises.

Furthermore, the choice of reading medium is increasingly important in today's digital landscape. While digital tools have the potential to enrich English reading instruction, their integration into the curriculum at Chinese universities remains insufficiently explored. This study specifically examines EFL learners at Sichuan Minzu College to investigate the relationships among vocabulary size, discourse analysis, digital reading mediums, and reading comprehension. To achieve this, correlation analysis and multiple linear regression analysis will be conducted to clarify these relationships and identify the predictive power of the variables involved. By addressing these current challenges, this research aims to provide valuable insights for improving the reading comprehension skills of EFL learners.

Research Objectives

1. To investigate the relationships among vocabulary size, discourse analysis, the use of digital reading mediums, and reading comprehension among EFL learners.

2. To determine the predictive power of discourse analysis, reading medium, and vocabulary size on reading comprehension through multiple linear regression analysis..

Literature Review

1. The Impact of Vocabulary Size on EFL Reading Comprehension

Anderson and Freebody (1981) proposed that the language learners' ability to comprehend text was critically dependent upon learners' vocabulary-related knowledge in that reading comprehension. A great number of research studies have demonstrated a strong relationship between vocabulary size or depth and reading comprehension, emphasizing the necessities and significance of a large vocabulary size for successful reading comprehension competence (Laufer, 1997; Nation, 2006).

Grabe (2009) proposed that reading comprehension required many skills, such as the knowledge of vocabulary enrichment, the understanding of sentence structures and the understanding of discoursal organization. A lot more researchers have found out that the learners' difficulties in reading comprehension come from insufficient vocabulary size and depth (Kheirzadeh & Tavakoli, 2012). According to Ibrahim, Sarudin and Muhamad (2016), vocabulary size has been one of the most critical affecting factors in the ESL context among many factors contributing to the learners' effective reading comprehension. Therefore, reading comprehension, which is challenging but necessary and important for EFL learners and teachers, has concentrated on vocabulary enrichment (Nikoopour & Kazemi, 2014).

EFL learners in China have the same problems. Many Chinese EFL learners usually feel frustrated at remembering and enriching English words, and they have inadequate vocabulary learning strategies, hence their vocabulary size and vocabulary depth are extremely small. Chinese EFL learners are still in the challenge of improving their vocabulary size. Many more studies have already found out that Chinese EFL learners have relatively limited vocabulary size, which have affected their ability to understand unfamiliar words in a text while doing the reading comprehension exercises (Gu, 2017).

2. The Role of Discourse Analysis in EFL Reading Comprehension

The notion of 'discourse' is subject to variation according to the discourse analysis methodology employed. Cook (2018) conceived discourse as the interplay between text and context perceived as meaningful and cohesive by participants. Bourdieu (1997) viewed discourse as communication within institutional contexts, highlighting its effectiveness in relation to institutional frameworks.

The inception of 'discourse analysis' could be attributed to Zellig Harris (1952a), who introduced it to the scientific dimension through a seminal article in a journal. Harris characterized discourse analysis as a way of doing the analysis of connected spoken or written that transcended boundaries of individual sentences and integrated cultural aspects with language. Although Harris's discourse analysis was not explicitly aimed at language teaching, it offered insights applicable to language education. Despite Harris's early insights into forthcoming trends in language learning and teaching, it took approximately twenty-five years for discourse analysis to gain recognition in education.

In 1978, Amy Lezberg and Ann Hilferty published an essay in TESOL Quarterly titled *Discourse Analysis in the Reading Class*, marking a significant step forward. They viewed discourse analysis as guiding students to consider various aspects such as topic introduction and closure, topic development, etc. Their aim was to equip students with specific reading strategies constituting discourse analysis rather than merely enhancing reading skills. Therefore, while reading texts, focusing on the vocabulary and grammar is not enough, instead, in order to understand the texts in a very complete way, highlighting the understanding on the discourse level should be taken into consideration.

According to Li and Sun (2023), in English reading class for Chinese EFL learners, teachers and students put too much focus on the explanation and comprehension of words, sentences and grammatical rules, hence students had the problem that they could understand the literal meaning, but couldn't comprehend the deeper or implied meaning of the texts better. While the newly revised Guidelines for Teaching English in Universities (2020 edition) in China emphasized that learners should be able to understand reading materials in discoursal level under different situations, make reasonable judgments and identify the main ideas and be

able to deeply understand and discuss topics related to hot issues in real society (He, 2020). Therefore, it is important to improve students' ability to analyze the discourse to improve their reading comprehension ability.

3. The Influence of Digital Reading Medium

Recently there has been a huge increase in the amount of study done on the effects of reading medium on EFL reading comprehension. Researchers have looked at how digital texts differ from traditional print due to the widespread use of e-readers, tablets. And research studies have indicated that digital texts have provided ease of use and accessibility for language learners. Especially after the outbreak of COVID-19, digital reading and online education have gained its popularity. Rapid technological advancement has impacted significantly on education, including language learning.

Digital learning has been regarded as a new reading medium of modern education which has changed the traditional way into innovative ones (Dwiastuty & Sulhan, 2018). Digital learning can support initiative and active learning with time and space convenience which has changed the collaboration and interaction among teachers and students, therefore, it has broken the limitations of the traditional reading medium and has helped to have access to various learning materials (Ergun & Adıbatmaz, 2020). As for Higher Education in China, digital learning has dramatically increased in Chinese universities, not only because of the rapid development of technology, but because of the outbreak of COVID-19. Because of that, Superstar E – learning, as a digital platform, has become one of the most popular innovative digital learning platforms, accepted and recommended by the National Ministry of Education in China, whose goal is to supply EFL learners with a personalized, students-centered, open, enjoyable, convenient and interactive learning environment since December, 2019. With this online platform, teachers can establish an online course by posting all the resources needed and delivering the consolidating exercises online as well. Therefore, students can break the barrier of the time and space and do the exercises at any time they want. They can repeat doing it if they want to. For the teachers, they can supervise their students' learning through this online platform.

With the growing popularity and importance of digital learning in education, more and more researchers have conducted corresponding research studies to look into the affecting factors of it. Some investigations have found that learner characteristics, technology design, and instructional design are among the factors that can impact the success of digital learning (Kirkwood & Price, 2014). Examining methods to enhance digital learning is crucial given the prominence and significance of digital learning in language acquisition and reading comprehension. Offering possibilities for contact and collaborative learning through online chats, discussions, and collaborative activities is a way that may be used (Garrison & Kanuka, 2004). Furthermore, a number of tactics can be employed to enhance digital learning, based upon the results of relevant studies. Designing dynamic, engaging multi-media teaching resources that satisfy the needs of learners is one way to enhance e-learning (Mayer, 2017).

Research Methodology

1. Population and Sample

The study involved 84 first-year English major students at Sichuan Minzu College during the 2023 academic year. Initially, 112 students were selected through simple random sampling; however, due to incomplete data, a total of 81 students participated fully in both pretest and posttest assessments. This sample size was determined to ensure statistical

significance and representativeness for the analysis of relationships among the targeted variables.

2. Research Tools

Six instruments were utilized for data collection in this study: (1) Vocabulary Size Test: A standardized assessment to evaluate the vocabulary size of participants. (2) Questionnaire for Vocabulary Learning Strategies: A ready-made questionnaire aimed at understanding participants' experiences and strategies in vocabulary learning. (3) Discourse Analysis Questionnaire and Task: This tool assessed participants' skills in discourse analysis within the context of EFL reading comprehension. (4) Reading Medium Questionnaire: Designed to gauge participants' perceptions of both printed and digital reading mediums. (5) Superstar E-learning Questionnaire: A questionnaire tailored to gather feedback on participants' experiences with the Superstar E-learning platform. (6) Reading Comprehension Test: Developed to measure participants' understanding of various texts, focusing on both literal comprehension and deeper inferential understanding, consistent with the objectives of the other assessments.

3. Data Collection

Data collection was conducted in three stages. First, participants completed pretests assessing vocabulary size, discourse analysis, engagement with digital reading platforms, and reading comprehension, establishing baseline proficiency levels. The second stage involved an intervention, where participants engaged with digital reading materials via the Superstar E-learning platform over a period of 10 weeks. This included vocabulary enhancement activities, discourse-oriented tasks, and reading exercises aimed at improving both surface-level and deep reading comprehension. Finally, posttests were administered to evaluate changes in vocabulary size, discourse analysis, engagement with digital reading mediums, and reading comprehension, assessing the effectiveness of the strategies employed.

4. Data Analysis

Two primary statistical methods were employed to analyze the collected data:

(1) Correlation Analysis: Pearson correlation coefficients were calculated to determine the relationships among vocabulary size, discourse analysis, engagement with digital reading mediums, and reading comprehension, revealing significant correlations among these variables.

(2) Multiple Linear Regression: This analysis was conducted to evaluate the predictive impact of vocabulary size, discourse analysis, and the use of Superstar E-learning on reading comprehension. It assessed the degree to which these factors influenced variations in students' comprehension scores.

Statistical analyses were performed using SPSS version 26.0, with significance thresholds established at $p < 0.05$ and $p < 0.01$.

Research Conceptual Framework

The conceptual framework for this study explores the interrelationships between vocabulary size, discourse analysis, digital reading mediums, and reading comprehension (Figure 1). It proposes that vocabulary size directly enhances reading comprehension, as a larger vocabulary facilitates better understanding of texts. Discourse analysis skills improve comprehension by enabling learners to interpret deeper meanings and contextual nuances within reading materials. Furthermore, digital reading mediums engage learners and provide diverse resources that positively impact reading comprehension. This framework guides the investigation into how these factors interact and contribute to reading comprehension among EFL learners, informing targeted interventions aimed at enhancing overall learning outcomes.

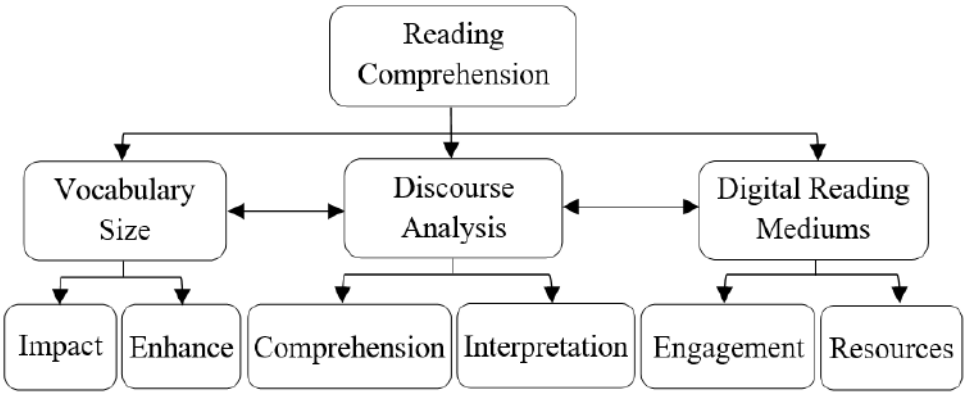

Figure 1 Research Conceptual Framework
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

Research Results

1. Correlation Analysis

Correlation analysis is a statistical method employed to quantify and characterize the degree of the relationship between variables in research studies. Correlation analysis shows the intensity of association between two variables, reflecting their degree of interrelation (Cohen, 2013). The correlation coefficient also signifies the direction of the association. A positive correlation indicates that an increase in one variable is connected with an increase in the other one and vice versa (Cohen, 2013). A substantial positive association between digital reading media and reading comprehension may indicate that the integration of digital tools in instruction could be advantageous for EFL learners. This can inform the development of educational interventions and pedagogical practices (Kuhlemeier & Hemker, 2007). This study aims to undertake a correlation analysis to figure out the relationships among vocabulary size, discourse analysis, and the use of digital reading mediums in connection to reading comprehension. Analyzing the relationships among vocabulary size, discourse analysis, digital reading mediums, and reading comprehension reveals the relationship among these elements and reading comprehension (Alderson, 2000). Consequently, it is feasible to analyze the elements influencing reading comprehension among EFL English majors.

1.1 Pretest Correlation Analysis

Correlation analyses were conducted on the pretest scores of subjects' discourse analysis, reading medium, reading comprehension, superstar, vocabulary learning strategies and vocabulary size, and it was found that the pretest discourse analysis scores were significantly and positively correlated with the reading medium scores ($r=0.354$, $p<0.01$), the reading comprehension scores ($r=0.270$, $p<0.05$), and the superstar scores ($r=0.417$, $p<0.01$), Vocabulary Learning Strategies Score ($r=0.392$, $p<0.01$), and Vocabulary Size Score ($r=0.249$, $p<0.05$); and the Reading Medium Score was significantly and positively correlated with the Reading Comprehension Score ($r=0.485$, $p<0.01$), Superstar Score ($r=0.380$, $p<0.01$), Vocabulary Learning Strategies Score ($r= 0.365$, $p<0.01$), and vocabulary size score ($r=0.306$, $p<0.01$); reading comprehension scores were significantly and positively correlated with superstar scores ($r=0.352$, $p<0.01$), vocabulary learning strategy scores ($r=0.327$, $p<0.01$), and vocabulary size scores ($r=0.369$, $p<0.01$); Superstar score was significantly and positively correlated with Vocabulary Learning Strategies score ($r=0.307$, $p<0.01$) and Vocabulary Size Score ($r=0.322$, $p<0.01$); and Vocabulary Learning Strategies Score and Vocabulary Score ($r=0.284$, $p<0.01$) were significantly and positively correlated with each other. The findings are displayed in the table 1 below:

Table 1 Correlation Analysis of Pretest Scores for Each Questionnaire and Test

	T1 Discourse Analysis	**T1 Reading Medium**	**T1 Reading Comprehension**	**T1 Superstar**	**T1 Vocabulary Learning Strategies**
T1 Reading Medium	0.354**				
T1 Reading Comprehension	0.270*	0.485**			
T1 Superstar	0.417**	0.380**	0.352**		
T1 Vocabulary Learning Strategies	0.392**	0.365**	0.327**	0.307**	
T1 Vocabulary Size	0.249*	0.306**	0.369**	0.322**	0.284*

Note: *p<0.05, **p<0.01

1.2 Posttest Correlation Analysis

The correlation analysis seeks to understand the relationships among various posttest scores. Examining these factors reveals their interrelations and identifies potential areas for improvement or focus in educational interventions. A correlation analysis of the subjects' posttest scores showed that the posttest discourse analysis score was significantly and positively correlated with the reading medium score ($r=0.345$, $p<0.01$), reading comprehension score ($r=0.415$, $p<0.01$), superstar score ($r=0.280$, $p<0.05$), and vocabulary learning strategy score ($r=0.240$, $p<0.05$), Vocabulary size Score ($r=0.323$, $p<0.01$); Reading Medium Score was significantly and positively correlated with Reading Comprehension Score ($r=0.278$, $p<0.01$), Superstar Score ($r=0.257$, $p<0.05$), Vocabulary Learning Strategies Score ($r=0.343$, $p<0.01$), Vocabulary size Score ($r=0.394$, $p<0.01$); reading comprehension scores were significantly and positively correlated with superstar scores ($r=0.469$, $p<0.01$), vocabulary learning strategy

scores (r=0.268, p<0.05), and vocabulary size scores (r=0.479, p<0.01); superstar scores were significantly and positively correlated with vocabulary learning strategy scores (r=0.387, p <0.01), and vocabulary size score (r=0.424, p<0.01); and vocabulary learning strategy score and vocabulary size score (r=0.515, p<0.01) were significantly and positively correlated.

The correlation (r=0.515) between Vocabulary Learning Strategy Score and Vocabulary Size Score suggests that enhancements in vocabulary learning strategies are significantly linked to increased vocabulary sizes. A significant positive correlation (r=0.479) between Reading Comprehension Score and Vocabulary Size Score indicates that improved reading comprehension is closely associated with an expanded vocabulary. The observed positive correlation (r=0.469) between Reading Comprehension Score and Superstar Score indicates that higher reading comprehension is associated with elevated superstar scores. Discourse Analysis Assessment Demonstrates moderate positive correlations with various variables, indicating that enhanced discourse analysis skills are linked to improvements in areas such as reading medium, reading comprehension, and vocabulary size. Enhancing vocabulary learning strategies can significantly influence other areas of learning due to strong correlations with key scores. The positive correlations among various scores underscore the significance of integrated approaches in educational interventions, indicating that enhancement of one skill can facilitate improvements in other related skills. The correlation analysis indicates significant positive relationships among various posttest scores, implying that advancements in one domain are likely correlated with improvements in others. These insights can guide the development of targeted educational strategies and interventions to enhance overall outcomes. The findings are presented in the table 2 below:

Table 2 Correlation Analysis of Posttest Scores for Each Questionnaire and Task

	T2 Discourse Analysis	**T2 Reading Medium**	**T2 Reading Comprehension**	**T2 Superstar**	**T2 Vocabulary Learning Strategies**
T2 Reading Medium	0.345**				
T2 Reading Comprehension	0.415**	0.278**			
T2 Superstar	0.280*	0.257*	0.469**		
T2 Vocabulary Learning Strategies	0.240*	0.343**	0.268*	0.387**	
T2 Vocabulary Size	0.323**	0.394**	0.479**	0.424**	0.515**

Note: *p<0.05 Statistically significant, **p<0.01 Highly significant

Correlation analysis is essential in research as it identifies and elucidates the relationships between factors influencing the reading comprehension of EFL learners. Correlation analysis provides a basis for advanced statistical methods, including regression analysis, which can investigate causal relationships among variables, Shrestha (2020).

2. Multiple Linear Regression Analysis

2.1 Multiple Linear Regression Analysis of Pretest Results

Five factors were employed as independent variables: discourse analysis, reading medium, superstar, vocabulary learning strategies, and vocabulary size, with reading comprehension serving as the dependent variable. These were analyzed through multiple linear regression using SPSS 26.0.

The Durbin-Watson coefficient was determined to be 1.276, indicating an average level of sample independence. The VIF values for the factors were 1.373, 1.333, 1.369, 1.310, and 1.199, all of which were below 10, indicating the absence of multicollinearity. The statistical criteria for multiple linear regression are satisfied, allowing for subsequent analysis. The information is presented in the table 3 below:

Table 3 Multiple Linear Regression

dependent variable	**independent variable**	**B**	**Beta**	**t**	**R^2**	**$\triangle R^2$**	**F**
Reading comprehension	discourse analysis	0.049	0.009	0.081	0.316	0.27	6.924
	reading medium	1.61	0.336	3.047**			
	superstar	0.585	0.125	1.122			
	Vocabulary learning strategies	0.531	0.107	0.983			
	Vocabulary size	0.069	0.193	1.845			
	a constant (math.)	-4.612	-	-2.011*			

Note: **p<0.01

The regression analysis presented in the table indicates that the five independent variables related to reading comprehension demonstrate a satisfactory fit, with a R^2 value of 0.316. One of the factor coefficients for reading medium was significant in the equation: reading comprehension = -4.612 + 0.336 * reading medium. The reading medium is a positive predictor of reading comprehension.

2.2 Multiple Linear Regression Analyses of Posttest Results

Five factors were identified as independent variables: discourse analysis, reading medium, superstar, vocabulary learning strategies, and vocabulary size. Reading comprehension served as the dependent variable. These variables were analyzed through multiple linear regression using SPSS 26.0.

The Durbin-Watson coefficient was analyzed and determined to be 1.842, indicating satisfactory sample independence. The VIF values for the factors were 1.218, 1.300, 1.311, 1.465, and 1.602, all of which were below 10, indicating the absence of multicollinearity. The statistical criteria for multiple linear regression are satisfied, allowing for subsequent analysis. The information is presented in the table 4 below:

Table 4 Multiple Linear Regression

dependent variable	independent variable	B	Beta	t	R^2	$^{\triangle}R^2$	F
Reading comprehension	discourse analysis	3.168	0.244	2.418*	0.372	0.33	8.881
	reading medium	0.135	0.022	0.212			
	superstar	2.797	0.293	2.799**			
	vocabulary learning strategies	-0.517	-0.067	-0.608			
	Vocabulary size	0.086	0.302	2.608*			
	a constant (math.)	-15.341	-	-2.654*			

Note: **p<0.01

The regression analysis presented in the table indicates that the five independent variables related to reading comprehension yield a satisfactory fit, with a R^2 value of 0.372. The coefficients for discourse analysis, superstar, and vocabulary size were significant in the equation: reading comprehension = -15.341 + 3.168*discourse analysis + 2.797*superstar + 0.086*vocabulary. Discourse analysis, superstar status, and vocabulary size all positively correlated with reading comprehension.

The multiple linear regression analysis of the posttest results showed that, among the five factors of discourse analysis, reading medium, Superstar E-learning, vocabulary learning strategies, and vocabulary size, students' scores in discourse analysis, Superstar E-learning, and vocabulary size serve as predictors for their reading comprehension scores.

Discussion

This study's findings offer important insights into the relationship between vocabulary size, discourse analysis skills, digital reading mediums (specifically Superstar E-learning), and reading comprehension among Chinese EFL learners.

1. Research Objectives

The primary objective of this research was to explore the relationships among vocabulary size, discourse analysis skills, the use of digital reading mediums, and reading comprehension. By investigating these connections, the study aimed to provide a clearer understanding of how these factors influence EFL learners' comprehension abilities.

2. Research Results

The results indicated that vocabulary size is a significant predictor of reading comprehension. This finding supports Nation’s (2006) claim that a larger vocabulary enhances text comprehension, highlighting the importance of vocabulary acquisition in EFL contexts. The size of vocabulary demonstrated a significant positive correlation with reading comprehension, consistent with earlier research (Laufer, 1997; Ibrahim et al., 2016). Regression analysis confirmed that vocabulary size significantly predicted reading comprehension in both pretest and posttest results. This aligns with the lexical quality hypothesis (Perfetti & Hart, 2002), which notes that individuals with more advanced vocabulary knowledge are likely to process texts more effectively, resulting in enhanced comprehension outcomes.

Discourse analysis plays a vital role in enhancing deep comprehension. The findings support the idea that EFL learners frequently encounter difficulties in understanding implied meanings that extend beyond surface-level interpretations of words and sentences (Li & Sun, 2023). Integrating discourse analysis techniques into reading instruction can assist educators in bridging gaps, facilitating inferences, and enhancing comprehension of complex texts.

Moreover, the research emphasized the increasing significance of digital reading platforms in language education. Superstar E-learning, a digital platform gaining traction in Chinese universities, demonstrated a beneficial effect on reading comprehension. The correlation analysis indicated a significant relationship between the utilization of digital reading tools and enhanced comprehension, corroborating Kirkwood and Price's (2014) findings regarding technology-enhanced learning environments. This finding highlights the importance of integrating digital platforms into EFL instruction, especially in the context of a post-COVID-19 environment where online education has gained prominence.

Lastly, the study revealed a strong positive correlation between vocabulary learning strategies and vocabulary size. This relationship indicates that students employing effective vocabulary learning strategies are more likely to expand their vocabulary size, subsequently improving their reading comprehension. This echoes the research conducted by Nikoopour & Kazemi (2014), which posits that intentional and strategic vocabulary acquisition significantly influences language proficiency.

3. Reflection

These findings underscore the necessity of extensive vocabulary acquisition for effective reading comprehension. EFL learners must possess not only a wide range of vocabulary but also the skills to analyze discourse and utilize digital tools effectively to facilitate learning. This holistic approach can significantly enhance their overall reading skills and academic success.

4. Consistent/Inconsistent

The results are consistent with existing literature, reinforcing the notion that vocabulary knowledge is essential for reading comprehension (Nation, 2006). The positive correlation between discourse analysis and reading comprehension supports previous claims about the significance of deeper understanding in textual interpretation. However, the integration of digital reading mediums into EFL instruction is relatively underexplored, suggesting a need for further investigation into how technology can enhance language learning.

5. Conclusion

In conclusion, this study provides critical insights into the relationships among vocabulary size, discourse analysis, digital reading mediums, and reading comprehension in Chinese EFL learners. The results highlight the significance of vocabulary size and discourse analysis in promoting a deeper understanding of texts. Furthermore, the findings emphasize the importance of integrating digital platforms, like Superstar E-learning, into EFL instruction to enhance student engagement and comprehension. A comprehensive educational strategy that incorporates vocabulary development, discourse analysis improvement, and effective digital learning tool management is essential for fostering better reading comprehension skills among EFL learners.

Recommendations

1. Theoretical Recommendations

To enhance the theoretical understanding of the relationships among vocabulary size, discourse analysis, and reading comprehension, future research should integrate interdisciplinary perspectives. Incorporating insights from cognitive psychology, linguistics, and educational technology could provide a more comprehensive framework for understanding how these factors interact. Additionally, further exploration of the lexical quality hypothesis and its implications for EFL contexts can deepen our theoretical foundation.

2. Policy Recommendations

Educational institutions should prioritize vocabulary acquisition and discourse analysis in their curricula. Policymakers should support the development and implementation of training programs for EFL educators that focus on effective vocabulary teaching strategies and discourse analysis techniques. Moreover, integrating digital reading platforms into the curriculum should be mandated to enhance engagement and comprehension skills, particularly in light of the growing importance of technology in education.

3. Further Research Recommendations

Future studies should explore the long-term effects of integrating digital reading tools like Superstar E-learning on reading comprehension across different learner populations. Comparative studies involving various EFL contexts, such as urban versus rural schools, can provide insights into the effectiveness of these tools in diverse educational settings. Additionally, investigating the specific vocabulary learning strategies that most effectively correlate with improved reading comprehension would be beneficial. Longitudinal studies could also track the development of discourse analysis skills over time and their impact on reading comprehension outcomes.

References

Alderson, J. (2000). *Assessing reading*. Cambridge University Press.

Anderson, R. C., & Freebody, P. (1981). Vocabulary knowledge. In I. T. Guthrie (Ed.), *Comprehension and teaching: Research reviews* (pp. 77-117). International Reading Association.

Bourdieu, P. (1997). *Language and symbolic power*. Polity in association with Basil Blackwell.

Cohen, J. (2013). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. Routledge.

Cook, G. (1992). *The discourse of advertising*. Routledge.

Dwiastuty, N., & Sulhan, M. (2018). The use of readutainment as e-learning to improve students' reading comprehension skills. In *MATEC Web of Conferences* (Vol. 154, p. 03007). EDP Sciences. https://doi.org/10.1051/matecconf/201815403007

Ergun, E., & Adibatmaz, F. B. K. (2020). Exploring the predictive role of e-learning readiness and e-learning style on student engagement. *Open Praxis,* 12 (2), 175-189.

Garrison, D. R., & Kanuka, H. (2004). Blended learning: Uncovering its transformative potential in higher education. *The Internet and Higher Education,* 7 (2), 95-105.

Grabe, W. (2009). *Reading in a second language: Moving from theory to practice*. Ernst Klett Sprachen.

Gu, T. (2017). The effect of vocabulary knowledge on Chinese English learners' reading comprehension. *International Journal of English Linguistics,* 7 (4), 45-55.

Harris, Z. (1952). Discourse analysis. *Language,* 28 (1), 1-30.

He, L. (2020). New requirements for university English teaching in the new era: Foundation and key points for the revision of guidelines for university English teaching. *Journal of Foreign Languages,* 2020 (4), 13-18.

Ibrahim, E. H. E., Sarudin, I., & Muhamad, A. J. (2016). The relationship between vocabulary size and reading comprehension of ESL learners. *English Language Teaching,* 9 (2), 116-123.

Kheirzadeh, S., & Tavakoli, E. (2012). The causes of reading difficulty: The perception of Iranian EFL postgraduate and undergraduate students. *Journal of Language Teaching & Research,* 3 (1).

Kirkwood, A., & Price, L. (2014). Technology-enhanced learning and teaching in higher education: What is 'enhanced' and how do we know? A critical literature review. *Learning, Media and Technology,* 39 (1), 6-36.

Kuhlemeier, H., & Hemker, B. (2007). The impact of computer use at home on students' Internet skills. *Computers & Education,* 49 (2), 460-480.

Laufer, B. (1997). The lexical plight in second language reading: Words you don't know, words you think you know, and words you can't guess. In *Second Language Vocabulary Acquisition: A Rationale for Pedagogy* (pp. 20-34).

Li, C., & Sun, L. (2023). The current situation and optimizing ways of cultivating college students' English reading ability. *Western Quality Education,* 9 (9), 104-107.

Mayer, R. E. (2017). Using multimedia for e-learning. *Journal of Computer Assisted Learning,* 33 (5), 403-423.

Nation, I. (2006). How large a vocabulary is needed for reading and listening? *Canadian Modern Language Review,* 63 (1), 59-82.

Nikoopour, J., & Kazemi, A. (2014). Vocabulary learning through digitized and non-digitized flashcards delivery. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 98,* 1366-1373.

Perfetti, C. A., & Hart, L. (2002). The lexical quality hypothesis. In *Precursors of Functional Literacy* (pp. 67-86).

Shrestha, N. (2020). Detecting multicollinearity in regression analysis. *American Journal of Applied Mathematics and Statistics,* 8 (2), 39-42.

The New Path for Cultivating Leadership among College Students in Local Normal Universities: Practical Exploration in H University Based on Transformational Leadership Theory

Jin Li
Anshan Normal University, China
E-mail: 18341930723@163.com

****

Abstract

The objectives of this research were: (1) To explore the leadership development practices at H University under the guidance of transformational leadership theory.(2) To analyze the improvement in students' leadership qualities after participating in transformational leadership courses.(3)To propose a new pathway for leadership development suitable for local normal universities in China to promote future leadership education reform.

The research was mixed methodology design which were comprised of quantitative and qualitative research. The population composed of 4736 students from the teacher training program at H University, with 367 students selected as a sample using random sampling. The researcher determined sample size with Krejcie and Morgan table (1970).Firstly,the researcher will conduct a leadership competency survey aimed at evaluating the improvement in students' leadership qualities after participating in transformational leadership courses. The total population is 4,736 students, with a sample size of 367 students.Then,the researcher analyzed the questionnaire data by using various methods, including mean score analysis, standard deviation analysis, minimum and maximum scores analysis, overall trends analysis, SWOT analysis, and SPSS statistical analysis.

The research findings were: (1) In China, there is insufficient emphasis on college students' leadership education. Local normal universities have issues such as an imperfect curriculum system for leadership cultivation. (2) Under the guidance of transformational leadership theory, H University has carried out a variety of practical explorations to effectively improve students' leadership qualities. (3) H University has achieved some results in integrating the transformational leadership theory into curriculum design and practical teaching but still faces challenges like theory-practice integration, mentor resources, evaluation systems, student engagement, and cultivation model innovation.There are three suggestions: (1) Strengthen university-enterprise cooperation. (2) Refine the evaluation system.（3）Explore "Internet + leadership education" models.

Keywords: College students' leadership; Transformational leadership; Local normal universities

* Received: October 6 2024; Revised: October 19 2024; Accepted: October 20 2024

Introduction

In today's rapidly evolving world, with the accelerated development of globalization and informatization, the demand for highly qualified talent has become increasingly urgent. Particularly, the rapid growth in leadership needs across various fields has made it essential to focus on cultivating leadership qualities in college students. As Bass, B. M. (1999). pointed out, leadership is crucial in different sectors. The 20th National Congress of the Communist Party of China emphasized revitalizing the nation through science and education, with talent serving as the foundation for modernization. This further highlights the importance of developing well-rounded individuals with leadership skills.In recent years, China's higher education reform has placed greater emphasis on cultivating leadership among university students, especially as global competition intensifies. Leadership is regarded as a key factor in enhancing students' overall quality. Zhang and Zhou (2020) also emphasized this point. Local normal universities, as the main force in training primary and secondary school teachers, have a unique responsibility. Their students not only need to possess teaching abilities but also leadership skills to meet the demands of future educational reforms and complex management tasks. As Cui and Wang (2015) noted, teachers with leadership qualities can better inspire and guide students.

Transformational leadership theory offers a new approach to cultivating leadership in normal universities. This theory emphasizes motivation and interaction to promote shared growth between leaders and followers, thereby enabling the team to achieve higher goals. Bass and Riggio (2006) explained the significance of this theory.The essence of the research problem lies in finding an effective way to cultivate leadership among college students in local normal universities. Given the specific context and mission of these universities, it is essential to explore how transformational leadership theory can be applied to enhance students' leadership skills. This includes understanding how to inspire students, promote interaction and collaboration, and develop their ability to lead in educational settings. By addressing this research problem, we can contribute to the improvement of higher education and the preparation of future educators and leaders.

In practical exploration at H University, we need to analyze the current situation of leadership cultivation, identify the challenges and opportunities, and design appropriate strategies based on transformational leadership theory. This could involve implementing leadership training programs, creating opportunities for students to take on leadership roles, and fostering a campus culture that values leadership. Through these efforts, we aim to develop college students with strong leadership qualities who can make significant contributions to society.

Research Objectives

1. To explore the leadership development practices at H University under the guidance of transformational leadership theory.

2. To analyze the improvement in students' leadership qualities after participating in transformational leadership courses.

3.To propose a new pathway for leadership development suitable for local normal universities in China to promote future leadership education reform.

Literature Review

1. The definition and evolution of leadership

1.1 The basic concept of leadership

Leadership is a multidimensional and complex concept with various definitions in both academia and practice. It is generally defined as the ability to influence others and inspire followers to engage in positive behaviors to achieve organizational goals (Northouse, 2018). Leadership is not merely a demonstration of management skills; it involves the process by which a leader guides a team to overcome challenges and achieve objectives through communication, motivation, and decision-making. Yukl (2013) proposed that leadership is the ability to achieve set goals through others, which is reflected in a leader's influence on others' behaviors, cognition, and emotional responses.

1.2 Comparison of different leadership theories

The evolution of leadership theory has three major phases: traditional leadership, transactional leadership, and transformational leadership. Traditional leadership theories focus on leaders' personal traits and behavioral styles. The early Great Man Theory assumed leadership is innate, with leaders having unique qualities to guide and influence followers (Kotter, 1990). Later, it developed into Trait Theory, suggesting certain characteristics determine leadership potential.

Transactional leadership, on the other hand, introduced the concept of the interaction between leaders and followers, emphasizing leadership based on exchanges, where leaders motivate subordinates to complete tasks through a system of rewards and punishments (Bass, 1985). In this leadership model, leaders and followers agree on specific goals and contracts, with leaders providing rewards or avoiding punishment to maintain employee performance and job satisfaction.

In contrast, transformational leadership theory focuses on how leaders inspire followers with a compelling vision and stimulate their intrinsic motivation (Bass & Riggio, 2006). It emphasizes not only task completion but also followers' personal development and capacity building, encouraging innovation and change. Key aspects are the leader's ability to inspire, intellectually stimulate, and provide individualized consideration for the team to adapt and succeed in a changing environment.

In this research, the concept of transformational leadership for normal school students is defined as a leadership style that inspires followers with a compelling vision and stimulates intrinsic motivation. It includes aspects such as effective communication for vision articulation and information exchange, informed decision-making to drive progress, promoting teamwork for collective goal achievement, encouraging innovation for adaptability, and enhancing self-efficacy to instill confidence.

2. Overview of transformational leadership theory

2.1 Core characteristics of transformational leadership

The core of transformational leadership lies in shaping and guiding the team toward a shared vision. Bass (1990) identified four key characteristics of transformational leadership: idealized influence, inspirational motivation, intellectual stimulation, and individualized consideration.

Idealized Influence refers to the leader earning the trust and respect of followers through high moral standards and exemplary behavior.

Inspirational Motivation involves leaders setting clear and challenging goals, while motivating team members to strive together toward these shared objectives.

Intellectual Stimulation emphasizes encouraging innovation and critical thinking. Leaders provide an open environment where followers are inspired to propose new ideas and solve problems.

Finally, Individualized Consideration reflects the leader's attention to each team member, understanding their needs, and providing personalized support and guidance to help them achieve their personal development goals.

2.2 Application of transformational leadership in business and education

In business management, transformational leadership has been widely adopted and is considered a key factor in driving continuous organizational change and innovation. Research shows that transformational leadership not only enhances employee job satisfaction and performance but also fosters the overall innovation capacity of organizations (Brown et al., 2006). Furthermore, Bass and Riggio (2006) found that under transformational leadership, organizations are better equipped to adapt to market changes and maintain a competitive edge.

In the field of education, transformational leadership is equally significant. Heifetz and Laurie (1997) pointed out that school leaders, through an inspiring vision and intellectual stimulation, can effectively foster the growth of both students and teachers, advancing the process of educational reform. In the cultivation of teachers' leadership, transformational leadership encourages teachers to realize their potential and lead students to achieve progress in personalized learning and innovative thinking (Sun, 2019).

3.The current status of leadership development for university students

3.1 Comparison of leadership development models for university students at home and abroad

Internationally, universities have developed extensive leadership education systems, particularly in the U.S., where curriculum design is combined with practical activities such as student government, volunteer programs, and community service. These experiences help students improve leadership skills, social responsibility, and teamwork. Research indicates that participation in leadership courses significantly boosts students' self-efficacy, communication, and team management abilities.

In contrast, leadership education in China, especially in local normal universities, started later and faces resource limitations. Leadership courses are typically electives with narrow content and few practical opportunities, leading to insufficient leadership development. Local normal universities struggle with weak student foundations, limited faculty resources, and incomplete curricula, hindering progress (Wang, 2024).

3.2 Unique Challenges in Leadership Development at Local Normal Universities

As local normal colleges and universities are the main source of teachers for local primary and secondary schools, local normal universities aim to cultivate leadership qualities in students, not only to enhance their personal competencies but also to meet the demands of future educational reforms for highly qualified teachers. However, many local normal universities struggle to provide systematic leadership development programs due to resource constraints and curriculum design issues. Additionally, students have limited opportunities for practical experiences during their studies, resulting in a lack of opportunities to improve leadership skills through social practice (Wang,& J 2018). These factors have created significant bottlenecks in leadership development at local normal universities.

Research Methodology

1. Research design

This study adopts a mixed-methods research design, combining both qualitative and quantitative approaches to ensure a comprehensive analysis and deep understanding of the leadership development practices at H University. By integrating qualitative and quantitative methods, we can obtain detailed case studies while also quantifying the effectiveness of students' leadership development, providing data-driven support for the research.

1.1 Qualitative research

The qualitative research component primarily employs a case study approach to analyze the specific leadership development practices at H University. The case study method allows for in-depth exploration of the strategies, curriculum design, practical components, and their impacts on students within the leadership development process. Through interviews with faculty and students at H University, feedback on leadership courses and practical activities will be collected, providing insights into the effectiveness of the program and areas for improvement.

1.2 Quantitative research

The quantitative research component involves the design of a questionnaire to conduct a quantitative analysis of students' leadership qualities. The questionnaire includes multiple dimensions of leadership, such as communication skills, decision-making ability, teamwork, and innovation. By collecting and analyzing quantitative data, the study will evaluate changes in students' leadership qualities before and after participating in the leadership courses.

The combination of qualitative and quantitative data will not only provide a thorough evaluation of the leadership development model at H University but also offer concrete suggestions for improving future leadership development pathways.

2. Data collection

This study employs the following three methods for data collection:

2.1 In-Depth interviews

In-depth interviews are the core component of the qualitative research and are designed to obtain genuine feedback on leadership development practices from teachers and students at H University. The interviewees include educational administrators, leadership course instructors, and students participating in leadership development programs. Using semi-structured interview questions, the study focuses on the following areas:

Teachers' observations and insights on course design, teaching methods, and student feedback.

Students' personal experiences, gains, and challenges encountered during leadership courses and practical activities.

Administrators' views on the overall leadership development model of the university and potential areas for future improvement.

During the interviews, the researcher will record the data through audio recordings and note-taking. Subsequently, transcripts will be created and coded for analysis, extracting key themes from the data.

2.2 Questionnaire survey

To quantitatively assess the effectiveness of leadership development, this study designs a specialized questionnaire that covers multiple dimensions of leadership, including core elements such as communication skills, decision-making ability, teamwork, and

innovative thinking. The target population for the questionnaire consists of 4,736 students from the teacher training program at H University, with 367 students selected as a sample using random sampling. The questionnaire is divided into three sections:

1) Basic background information of the students, including age, grade, and participation in courses and practical activities.

(2) Students' self-assessment before and after participating in the leadership courses, focusing on the improvement of key leadership skills.

(3) Evaluation of the leadership development model, course design, mentorship guidance, and practical activities.

The study uses a Likert scale to gather students' ratings on various indicators, which will be subjected to subsequent statistical analysis.

2.3 Literature review

The literature review compares leadership development programs for university students domestically and internationally. By systematically analyzing relevant literature, it examines the successes and shortcomings of various models, focusing on key factors such as course design, practical opportunities, mentoring, and evaluation. The review highlights the uniqueness and areas for improvement in H University's approach, offering insights for future research.

Data analysis

This study utilizes both qualitative and quantitative data analysis methods:

Firstly,the researcher will conduct a leadership competency survey aimed at evaluating the improvement in students' leadership qualities after participating in transformational leadership courses. The total population is 4,736 students, with a sample size of 367 students.

1. The questionnaire statistics are as follows:

Table 1 Leadership Survey Statistics

Leadership Dimension	Mean Score	Standard Deviation	Min Score	Max Score
Communication 1	3.997275204	0.814817146	3	5
Communication 2	3.953678474	0.810134803	3	5
Decision Making 1	3.485013624	1.130389428	2	5
Decision Making 2	3.569482289	1.145170665	2	5
Teamwork 1	4.005449591	0.806376739	3	5
Teamwork 2	3.934604905	0.840294181	3	5
Innovation 1	3.53133515	1.11054268	2	5
Innovation 2	3.493188011	1.144878081	2	5
Self-Efficacy 1	3.970027248	0.84068392	3	5
Self-Efficacy 2	3.967302452	0.825825683	3	5

The table contains assessment data for five different leadership competency dimensions: Communication, Decision Making, Teamwork, Innovation, and Self-Efficacy. Each dimension has two assessment items, showing the Mean Score, Standard Deviation, Min Score, and Max Score. Below is my analysis:

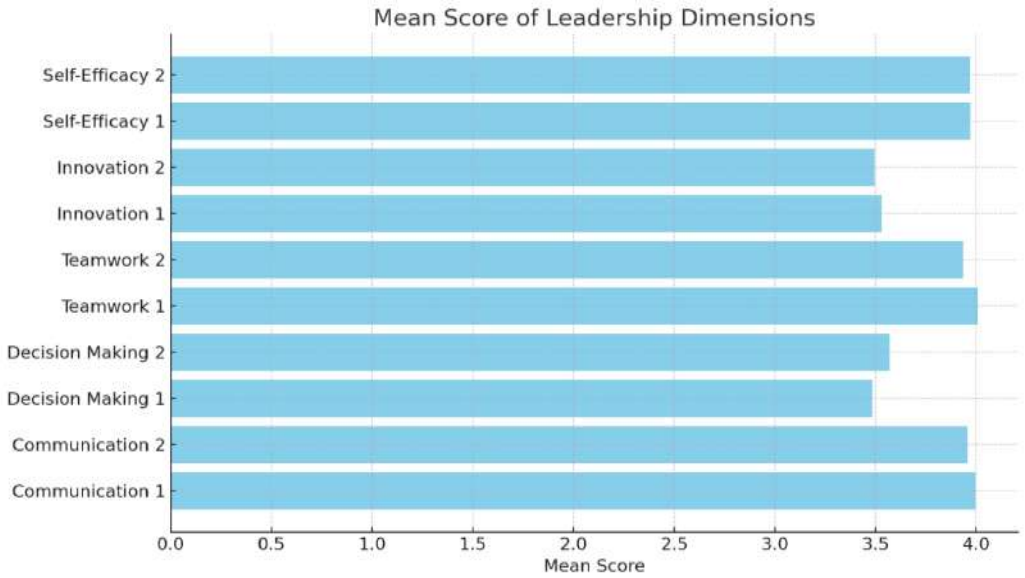

Figure 1 Mean Score of Leadership Dimensions

2. Mean Score analysis

(1) Communication

The mean scores for the two communication assessment items are 3.997 and 3.954, both close to 4, indicating that participants generally rate their communication skills highly, suggesting overall good performance in communication.

(2) Decision Making

The mean scores for the two decision-making assessment items are 3.485 and 3.569, both below 4, showing that participants rate their decision-making skills relatively lower.

(3) Teamwork

The mean scores for the two teamwork assessment items are 4.005 and 3.935, close to 4, indicating that participants have a high self-assessment of their teamwork abilities.

(4) Innovation

The mean scores for innovation are 3.531 and 3.493, both close to 3.5, suggesting that participants rate their innovation abilities as average.

(5) Self-Efficacy

The mean scores for self-efficacy are 3.970 and 3.967, both close to 4, indicating that participants are relatively confident in their self-efficacy.

(6) Innovation

Figure2 Standard Deviation of Leadership Dimensions

3. Standard deviation analysis

The standard deviation reflects the degree of data dispersion. A smaller standard deviation indicates less fluctuation in the data, suggesting more consistent assessment results. A larger standard deviation indicates wider data distribution, showing greater variation in the assessment results.

Dimensions with Smaller Standard Deviation: Communication, teamwork, and self-efficacy have relatively small standard deviations (mostly around 0.8), indicating that the assessment results are more concentrated, and participants' evaluations of these abilities are relatively consistent.

Dimensions with Larger Standard Deviation: Decision making and innovation have larger standard deviations (mostly around 1.1), with innovation 2 having a standard deviation of 1.144. This suggests that participants' self-assessments in these areas vary widely.

4. Analysis of minimum and maximum scores

For most assessment items, the minimum score is 3 and the maximum score is 5, indicating that most participants rated themselves relatively high, with scores concentrated in the middle to high range.

Decision Making and Innovation: Some dimensions have a minimum score of 2, suggesting that in these areas, some participants rated their performance as poor, particularly in decision-making and innovation, where the self-assessment scores are more widely distributed.

5. Overall trends

Communication and Teamwork: These dimensions have relatively high mean scores and smaller standard deviations, indicating that participants generally believe they perform well in these areas, with consistent self-assessments.

Decision Making and Innovation: These dimensions have lower mean scores and larger standard deviations, indicating that some participants rate themselves lower in these areas, and there is a wide range of self-assessments, suggesting a need for further improvement and attention.Self-Efficacy: The mean score is close to 4, suggesting that participants are confident in their abilities. The small standard deviation shows that self-assessments in this area are relatively consistent.

6. SWOT analysis

A SWOT analysis will be used to evaluate H University's leadership development strategies:

Strengths: Identifies successful practices from interviews and literature, including innovative transformational leadership courses and teacher guidance.

Weaknesses: Highlights gaps between theory and practice and resource limitations based on interviews with faculty and students.

Opportunities: Explores potential from educational reforms, such as Ministry of Education policy support and school-enterprise partnerships.

Threats: Identifies external challenges like rising competition and technological demands through literature and interviews.

7. SPSS statistical analysis

Quantitative analysis of questionnaire data will be conducted using SPSS, applying the following methods:

Descriptive Statistics: To present sample characteristics, including student backgrounds and course participation.

Paired Sample T-test: To assess improvements in core leadership skills (e.g., communication, teamwork, innovation) before and after course participation.

Correlation Analysis: To explore relationships between leadership development aspects (e.g., course design, mentorship) and leadership skill improvement.

Regression Analysis: To identify key factors influencing leadership skill enhancement and suggest improvements.

By integrating qualitative and quantitative approaches, the study offers both theoretical insights and practical recommendations for refining H University’s leadership development model.

Practical exploration of transformational leadership theory at H university

Under the guidance of transformational leadership theory, H University has conducted a variety of practical explorations to effectively enhance students' leadership qualities. By integrating course design, a mentorship system, and practical projects, H University aims to foster students' comprehensive leadership development through a combination of theory and practice. Below, we will explore H University's leadership development practices in detail across three main aspects: course design, the mentorship system, and practical projects.

1. Course design and leadership development

1.1 Leadership modules based on Ttransformational leadership

H University’s leadership course incorporates transformational leadership theory into four modules: Idealized Influence, Inspirational Motivation, Intellectual Stimulation, and Individualized Consideration (Bass & Riggio, 2006).

Idealized Influence: Case studies of historical and modern leaders teach students to build authority and trust through strong morals.

Inspirational Motivation: Focuses on goal-setting and intrinsic motivation, with activities like speeches and project management (Bass, 1990).

Intellectual Stimulation: Encourages innovative thinking and problem-solving through problem-based learning and simulations.

Individualized Consideration: Teaches personalized team support via case discussions and group coaching (Brown et al., 2006).

1.2 Practical teaching and theoretical integration: case analysis and team projects

In the course design at H University, practical teaching is integrated with theoretical knowledge. Each module has practical case analysis and team projects. Students study theory in class and complete leadership projects through teamwork. Case studies like corporate leadership in crisis management and educational leadership decision-making help students practice leadership decision-making in simulated scenarios. Team projects offer students chances to apply theory. Each team must complete a challenging task involving strategic planning and problem-solving. Through these projects, students enhance communication, decision-making, and coordination skills while developing potential as team leaders (Heifetz & Laurie, 1997).

2. Mentor-ship system and individualized consideration

2.1 The impact of mentor-ship on students' personalized leadership development

The mentor-ship system is another key component of leadership development at H University. Every student receives personalized guidance from a mentor throughout their studies and practical experiences. Mentors not only provide academic advice but also guide students in personal development, career planning, and leadership cultivation. A mentor serves not just as a traditional knowledge provider but as a role model, helping students discover their strengths and weaknesses through individualized support and care (Cui & Wang, 2015).

Transformational leadership theory places a strong emphasis on individualized consideration, which is well reflected in H University's mentorship system. Mentors tailor leadership development plans to each student's unique characteristics and goals, helping them make progress in teamwork, decision-making, and problem-solving.

2.2 The effectiveness of the mentor-ship system in leadership practice

In practice, mentors hold regular one-on-one sessions and group discussions to help students better understand leadership concepts and apply them to real-world situations. Mentors also provide students with practical opportunities, encouraging them to take on leadership roles in student organizations, such as student government or club management.

Through personalized mentorship, students have shown significant improvement in various leadership dimensions, particularly in communication skills, team management, and innovation (Sun, 2019). The implementation of the mentorship system has made leadership development a continuous process throughout the student's academic life, rather than an isolated course activity.

3. Practical projects and leadership competitions

3.1 Leadership development through social practice and entrepreneurship projects

H University encourages students to further develop their leadership skills by participating in various social practice and entrepreneurship projects. Activities such as educational support programs, community service, and volunteer work provide opportunities for students to exercise leadership in real-world contexts. These activities not only test students' organizational and coordination abilities but also help them understand and apply the concepts of transformational leadership in practice (Wang, 2024).

Additionally, H University has set up innovation and entrepreneurship projects to encourage students to start or join entrepreneurial teams. In these projects, students are in charge of all stages from planning to team formation and execution. Through these practical experiences, students enhance their leadership abilities, especially when facing uncertainty and pressure, and they show strong leadership qualities (Zhang & Zhou, 2020).

3.2 Leadership competitions and outcomes in team collaboration

To further improve students' teamwork and leadership skills in practice, H University holds a series of leadership competitions annually, such as the "Campus Leadership Challenge" and "Model United Nations." These competitions provide a platform for students to showcase and hone their leadership skills. By participating in high-intensity team projects, students learn how to communicate effectively, divide tasks, and make decisions under pressure. In these competitions, students must work closely with team members to solve complex real-world problems and complete challenging tasks. Team leaders, using motivational and individualized care strategies from transformational leadership, guide team members to overcome obstacles and achieve outstanding results.

Practice has shown that these competitions not only enhance students' teamwork abilities but also boost their confidence in leadership in a real competitive environment .

Research Results

1. Result of exploring the leadership development practices at H University under the guidance analysis: Self-Assessment, peer evaluation, and mentor evaluation

This study found that H University students significantly improved their leadership competencies after participating in transformational leadership courses and practical projects. Questionnaire and interview data revealed positive changes in communication, decision-making, and teamwork.

Self-assessments: Students reported enhanced leadership abilities, particularly in communication and teamwork, aligning with research on transformational leadership's role in fostering collaboration and inspiring shared goals (Bass & Riggio, 2006).

Peer and mentor evaluations: Showed improved communication, decision-making, and problem-solving skills, with students demonstrating greater independence and confidence in managing complex tasks (Heifetz & Laurie, 1997). These results confirm the effectiveness of transformational leadership in developing core leadership skills.

1.2 Improvement in Students across different leadership dimensions

Data from questionnaires and interviews revealed significant improvements in several leadership dimensions:

Communication Skills: Students improved their ability to articulate views and communicate effectively through speeches and group discussions, enhancing their logical and persuasive abilities (Bass, 1990).

Decision-Making Ability: Situational simulations and case studies boosted students' decision-making skills, enabling them to analyze tasks more effectively and identify optimal solutions (Cui & Wang, 2015).

Teamwork: Team projects fostered proactive collaboration, with students demonstrating better leadership and coordination to achieve group goals efficiently (Sun, 2019).

2. Result of analyzing the improvement in students' leadership qualities after they participate in transformational leadership courses.(Result of Research Objective 2)

2.1 Students' outstanding performance in practical projects

H University provides numerous practical opportunities for leadership development through leadership projects such as innovation and entrepreneurship competitions, community service, and Model United Nations. Students' performance in these projects has been particularly noteworthy. Through social practice, students not only applied leadership theories in real environments but also demonstrated strong leadership and organizational abilities.

In innovation and entrepreneurship projects, students formed teams and completed a series of innovative tasks under the guidance of mentors. These tasks included market research, business plan development, and actual product or service creation. Through these projects, students not only developed their innovative thinking but also learned how to effectively lead teams in interdisciplinary collaboration .

2.2 Comparison of transformational leadership courses with traditionalcourses

Compared to traditional leadership courses, the transformational leadership courses had a more significant impact. Traditional courses tend to focus heavily on theoretical instruction, with students lacking practical leadership experience. In contrast, transformational leadership courses emphasize both theoretical learning and practical application, enhancing students' skills through case analysis, role-playing, and team projects (Bass & Riggio, 2006).

Data analysis results showed that students who participated in transformational leadership courses experienced significantly greater improvement in self-efficacy, teamwork, and innovation than those who only took traditional courses (Zhang & Zhou, 2020). This difference can be attributed to the motivational and intellectually stimulating elements of transformational leadership, which encourage students to think and act in real situations, thereby enhancing their practical leadership abilities (Brown et al., 2006).

3.Result of proposing a new pathway for leadership development suitable for local normal universities in China to promote future leadership education reform.(Result of Research Objective 3)

3.1 Strengthening university-business collaboration to deepen leadership practice

This study found that practical opportunities in leadership courses play an essential role in enhancing students' leadership qualities. Therefore, universities are encouraged to strengthen collaborations with businesses by offering more internships and practical projects, allowing students to apply and test leadership theories in real-world work

environments (Weng, 2017). University-business collaborations not only provide more practical opportunities but also allow students to gain insights into leadership needs in modern workplaces through the guidance of business mentors, helping students better prepare for their future careers.

Additionally, universities can invite entrepreneurs and leaders as guest lecturers to share their real-life experiences and challenges in leading teams, providing students with valuable case studies and learning opportunities.

3.2 Developing cross-cultural leadership training to enhance students' global perspective

In the context of globalization, cross-cultural leadership is essential in modern education. Universities should conduct cross-cultural leadership training programs to develop leaders with a global perspective. By partnering with international universities and offering exchange programs, students can learn to lead in multicultural environments, enhancing cross-cultural communication and collaboration skills.

Moreover, the development of internet technologies provides new avenues for cross-cultural leadership training. Universities can use online courses and virtual team collaboration projects to help students from different cultural backgrounds work together on tasks, thus developing their global leadership competencies (Zhang & Zhou, 2020).

3.3 Enhancing decision-making and innovation training

Given that the mean scores for these dimensions are lower and the standard deviations are higher, organizations could consider providing more training or support in these areas to help improve decision-making and innovation skills.

3.4Maintaining strengths in communication and teamwork

Since these areas received higher scores, it would be beneficial to further reinforce related training and practices to ensure that these skills remain at a high level.

3.5Addressing individual differences

Dimensions with larger standard deviations may indicate that some participants face significant challenges in these areas. Providing tailored support or guidance for these individuals may help improve overall performance.

Discussion

This chapter, based on the findings in Chapter 5, will explore the advantages and limitations of applying transformational leadership theory in local normal universities. Additionally, it will propose innovative approaches to leadership development in these universities, incorporating internet technologies and cross-cultural exchanges to enhance leadership education. Finally, the chapter will discuss the implications for educational policies, suggesting how policy support can promote the establishment of leadership development systems.

1. Advantages and limitations of transformational leadership

1.1 Advantages of transformational leadership in training teacher students

Transformational leadership’s focus on motivation, intellectual stimulation, and individualized consideration offers key advantages in developing university students' leadership skills.

Inspirational Motivation: This leadership style fosters a sense of purpose and mission, enabling students to identify their roles and inspire teamwork, crucial for future teachers who must both guide and motivate learners (Bass & Riggio, 2006; Heifetz & Laurie, 1997).

Intellectual Stimulation: Transformational leadership enhances creativity and critical thinking, preparing students to be innovative educators who can inspire students to think independently in complex teaching environments (Sun, 2019).

1.2 Overcoming the limitations of transformational leadership in practice

While transformational leadership effectively enhances students' leadership skills, it faces practical challenges.

Theory-Practice Integration: Students at H University struggled to apply theoretical knowledge in complex situations, particularly when resources were limited (Cui & Wang, 2015). Universities should improve course design by incorporating more simulated scenarios and practical guidance.

Individualized Consideration: Personalized mentorship requires significant time and resources, and with large student numbers, some may not receive adequate support (Bircham-Connolly, H., Corner, J., & Bowden, S. (2005). Solutions include mentor training, expanding the mentor team, and utilizing online platforms for virtual mentorship and personalized learning plans.

2. Innovations in leadership development models for local normal universities

2.1 Proposing a new leadership development framework

Local normal universities should innovate leadership development models by building on transformational leadership theory to meet modern educational needs.

Flexible, Personalized Course Design: Universities can offer modular leadership courses tailored to students' backgrounds and needs, with different levels covering basic leadership, advanced skills, and cross-cultural communication, allowing students to progressively enhance their competencies (Bass & Riggio, 2006).

Practical Opportunities: Collaborations with businesses and external organizations can provide students with real-world leadership experiences. For example, H University's social practice and entrepreneurship projects effectively enhanced students' leadership skills, a model local universities can adopt (Bircham-Connolly, H., Corner, J., & Bowden, S. (2005).

2.2 Enhancing leadership development with internet technology and cross-cultural exchanges

The internet and globalization offer new avenues for leadership development in local normal universities.

Leveraging Internet Technology: Universities can use online courses, virtual team collaborations, and remote projects to broaden access to leadership education. Personalized online platforms enable students to select courses and projects that align with their needs and interests (Zhang & Zhou, 2020).

Cross-Cultural Exchanges: Globalization demands cross-cultural leadership skills. By partnering with international institutions, universities can offer exchange programs, enabling students to apply leadership theories in multicultural contexts and develop global perspectives and communication skills.

3. Implications for educational policies

3.1 Enhancing leadership development for faculty in local nNormal universities

Leadership education in local normal universities should not only focus on students, but enhancing leadership competencies among faculty is also crucial. Educational policymakers should pay attention to the development of leadership skills among teachers, providing more opportunities for leadership training to ensure that teachers not only possess professional teaching skills but also play leadership roles in classrooms and school management. Policymakers can establish special funding to support teachers' participation in domestic and international leadership training programs or promote the establishment of internal leadership training systems within universities (Cui & Wang, 2015).

3.2 Building leadership development systems in educational policy-making

At the policy level, education authorities should consider making leadership development a key focus in the educational reforms of local normal universities. Through policy guidance, leadership courses can be integrated into the core curriculum of universities, and schools can be encouraged to design leadership development pathways tailored to their unique characteristics. Moreover, educational policies should support partnerships between universities, businesses, and international organizations to align leadership development with societal needs, ensuring the effectiveness and sustainability of leadership development systems (Wang, 2024)

Conclusion

Through an empirical analysis of H University's transformational leadership development model, the study reveals the positive role of transformational leadership theory in enhancing students' leadership competencies. Students show improvements in communication, decision-making, and teamwork. They apply learned theories in practical projects, strengthening problem-solving and innovative thinking. The theory's emphasis on individualized consideration and intellectual stimulation enables students to display stronger leadership and self-efficacy through mentorship and social practice. After participating in courses, students are more proactive in development and lead teams more effectively. The study recommends enhancing partnerships, improving evaluation systems, exploring "Internet + leadership education," and strengthening international collaboration. Future research should expand sample sizes and optimize training with modern technology. Overall, it offers insights for advancing leadership education and improving teacher quality.

Recommendations

To enhance leadership education in local normal universities, the following suggestions can be considered. Firstly, strengthen university-enterprise cooperation. By collaborating with enterprises, universities can provide students with more practical leadership opportunities and experiences, enabling them to better understand the demands of the real world and improve their leadership skills. Secondly, refine the evaluation system. A comprehensive and scientific evaluation system can accurately assess students' leadership qualities and progress, providing targeted feedback and guidance for their further development. Thirdly, explore "Internet + leadership education" models. Leveraging the power of the internet

can expand the reach and effectiveness of leadership education, offering more diverse learning resources and methods to meet the needs of different students.

Reference

Bass, B. M., & Steidlmeier, P. (1999). Ethics, character, and authentic transformational leadership behavior. *The Leadership Quarterly*, 10 (2), 181-217.

Bass, B. M. (1990). From transactional to transformational leadership: *Learning to share the vision. Organizational Dynamic*s, 19 (3), 19–31.

Bass, B. M., & Riggio, R. E. (2006). Transformational leadership (2nd ed.). *Lawrence Erlbaum Associates.*

Bircham-Connolly, H., Corner, J., & Bowden, S. (2005). An empirical study of the impact of question structure on recipient attitude during knowledge sharing. *Journal of Knowledge Management*, 32 (1), 1–10.

Brown, F. W., Bryant, S. E., & Reilly, M. D. (2006). Does emotional intelligence—as measured by the EQI—influence transformational leadership and/or desirable outcomes? *Leadership & Organization Development Journal*, 27 (5), 330–351.

Cui, Y. J., & Wang, B. X. (2015). College students' leadership: The treasure in the ivory tower. *Heilongjiang Higher Education Research*, 11, 35–40.

Heifetz, R. A., & Laurie, D. L. (1997). The work of leadership. *Harvard Business Review,* 75 (1), 124–134.

Kotter, J. P. (1990). A force for change: *How leadership differs from management.* Free Press.

Northouse, P. G. (2018). Leadership: Theory and practice (8th ed.). Sage Publications.

Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization. Doubleday.*

Sun, H. (2019). Exploring the relationship between personality traits and leadership styles among Chinese college students. *International Journal of Educational Management,* 33 (4), 799–813.

Wang, J. (2014). The influence mechanism of college students' leadership on creativity: An empirical study based on structural equation model. *China Higher Education Research,* (4), 60–65.

Wang, R. (2024). College students' leadership: Exploration of the era connotation, generation mechanism, and cultivation path. *Journal of Heilongjiang Vocational Institute of Ecological Engineering*, 37 (1), 92–96.

Yukl, G. (2013). Leadership in organizations (8th ed.). *Pearson Education.*

Zhang, L., & Zhou, X. (2020). Leadership development programs in Chinese higher education: A review and implications. *Higher Education Research & Development*, 39 (5), 879–894.

The Lei Feng in the Main-melody Animation: Ideology Reproduction in the Context of Contemporary China

Yannan Xie and Metta Sirisuk
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 317145986@qq.com

****

Abstract

In contemporary China, with the rapid changes in the media environment and the in-depth development of globalisation, the transmission and acceptance of ideology are facing new challenges, and Main-melody animation, as an important carrier of ideological education, carries the important task of passing on and innovating socialist core values. This study is part of a doctoral dissertation, and adopts a qualitative research method to study four Lei Feng Main-melody animations as case studies, with the help of Althusser's theoretical framework of "ideological state apparatus". The objectives : 1) To analyse the role and influence of Lei Feng Main-melody animations in the ideological reproduction of modern Chinese society; 2) To analyse the modern transformation and social acceptance of Lei Feng's spirit, as well as the impact of this transformation on public attitudes and national identity.

The results :1) Lei Feng animation demonstrates its effective cultural practice as an ideological state apparatus by transmitting socialist core values and reproducing specific social relations and behavioural patterns in contemporary Chinese society.2) Despite the importance of Lei Feng animation in transmitting traditional values, its acceptance has been challenged in the face of social pluralism and changes in values, which has prompted the production team to attempt to modernise and transform to meet the needs of modern audiences.

Keywords: Main-melody Animation; Lei Feng; Ideology; Reproduction

Introduction

In contemporary China, the rapid changes in media culture have brought new challenges and opportunities for the delivery of ideological education. In particular, Main-melody animation, a literary style with strong Chinese cultural characteristics(Ting, 2023) Main-melody animation, which is in line with socialist ideology, promotes mainstream values, and establishes a positive view of history, vividly displays revolutionary history, heroes and advanced deeds through animation technology, and its meaning evolves along with social and historical changes(Dayi, 2022) The essence of this kind of animation is to promote the construction of socialist spiritual civilisation, to become the common screen memory and emotional imprint of the people, and to awaken their sense of national identity.

Lei Feng is a famous model in the history of the Communist Party of China and the People's Liberation Army , whose influence is mainly reflected in the "Lei Feng Spirit" that bears his name. Lei Feng (18 December 1940 - 15 August 1962), formerly known as Lei Zhengxing (Figure 1), was a soldier of the People's Liberation Army (PLA) who was known as a communist warrior.(Feng, 1964) . Lei Feng's spirit occupies an important place in the spiritual spectrum of Chinese society and the Communist Party of China (CPC), mainly because of the multiple core values and moral concepts it embodies(Xi, 2013) Lei Feng Spirit

* Received: April 20 2024; Revised: May 6 2024; Accepted: May 7 2024

is a spirit that originated in a specific historical period. Originating from a specific historical era, the Lei Feng spirit is an important part of the spiritual tradition and cultural education of the CPC, and this spirit has not only had a profound impact on adults, but is particularly important for children's education(Jizheng, 2022) As a model for shaping the new socialist man, it has a profound impact on the inheritance and promotion of the excellent traditional culture of the Chinese nation in the minds of children.

Over time, over the past 60 years, the Lei Feng spirit has had a profound and wide-ranging impact on Chinese society. A number of State leaders have emphasised in various ways the importance of learning from the spirit of Lei Feng, grasping its contemporary connotations in the new era and advocating that the spirit of Lei Feng should be given new light under new historical conditions. On 5 March 1963, Chairman Mao inscribed in his own handwriting "Learn from Comrade Lei Feng," thus designating 5 March as "Lei Feng Memorial Day" to inspire the entire nation to learn from Lei Feng.("Newspapers across the country are gradually delving deeper into learning from Lei Feng's propaganda," 1963) Newspapers across the country are gradually delving deeper into learning from Lei Feng's propaganda. In particular, young people and children learnt about Lei Feng, and his dedication was integrated into the education system as early as the early 1960s ("Schools in various regions carry out "learning from Lei Feng" educational activities," 1963).The Chinese government has also been working on a number of educational programmes to promote the spirit of Lei Feng. On Lei Feng Learning Day, middle school and primary school students in the majority of Chinese cities and villages actively participate in various volunteer activities organised by their schools as a way to learn and pass on the Lei Feng spirit(Huan, 2021) Role model education has always been an important part of China's overall social and political development.(Qiaohua, 2011)

Source: http://hun.wenming.cn/yw/202302/t20230222_6562733.html

Lei Feng Spirit as a Moral Compass and the Core of Values Education in Chinese Society(Yi, 2023) Lei Feng Spirit, as the moral compass of Chinese society and the core content of values education, has demonstrated its unique and lasting influence and the degree of participation of all people globally, a phenomenon that is extremely rare in the international

arena. Lei Feng spirit as the core of values education in China(Yiwen, 2016) , spread through a variety of media such as books, music, theatre, and film, especially in animated form plays a key role in values and ideology education for children and youth, not only entertaining but also transmitting cultural values and ideologies. It plays a decisive role in the formulation of policies for education reform and development.2023, the Ministry of Education issued the Implementation Plan for Learning and Carrying Forward the Spirit of Lei Feng in the New Era and Deeply Carrying Out Lei Feng Activities(China, 2023) , further emphasising the importance of the Lei Feng spirit in the education system.

Therefore, four Main-melody animation works on the theme of Lei Feng are selected as case studies in this study to explore the interactive relationship between the image of Lei Feng and ideology education through literature research, expert interviews and survey analysis. The study focuses on analysing how Main-melody animation can be effectively used as a cultural product to reproduce educational ideology in terms of ideology dissemination and cultural and educational influence.

Research Objectives

1. To study the representation of Lei Feng in melodramatic animation and its role in ideological communication.

2. To analyze how melodramatic animation conveys socialist values and explore the challenges and opportunities of its dissemination.

Literature Review

Although "Main-melody animation" is relatively mature in the field of Chinese cinema and art, there is relatively little literature in the field of animation, especially on Lei Feng Main-melody animation. The goal of this paper is to analyse the role and influence of Lei Feng Main-melody animation in the ideological reproduction of modern Chinese society, as well as the impact of the modern transformation of Lei Feng's spirit on public attitudes and national identity.

Teng Jinxian first proposed the concept of "Main-melody" in 1987, stressing that art works should actively reflect the practice of socialist modernisation and promote socialist core values(Jiannong, 1991).This concept has gradually become the core guiding ideology of mainstream ideology in various art fields, especially in the film and animation industries(Lu, 2015) The concept of Main-melody animation, as a concentrated expression of national ideology, aims to convey and promote specific social and national values and ideologies through visual and narrative means(Chengbo, 2022).

The study of ideology has a long history, first introduced by the late 18th century French Enlightenment thinker Antoine Destutt de Tracy, and defined as the "science of ideas"(Kennedy, 1979). It was defined as the "science of ideas". Marx and Engels later linked it to class struggle, arguing that ideology is a reflection of social structure and class relations(Marx & Engels, 1965). Theoreticians such as Lukács further developed the idea of ideology. Theorists such as Lukács further developed this concept, arguing that ideologies are not only systems of ideas or beliefs, but also a form of promoting conflicting class interests(Lukács, 1972).

In contemporary China, ideological research focuses particularly on the inheritance and development of socialist core values(Wei, 2017) . Chinese scholars have provided rich theoretical support for the study of socialist ideology, emphasising that socialist ideology takes Marxism as its guiding principle and represents and reflects the fundamental economic and political interests of the proletariat(Zhixiang, 2008) . In addition, the study of mainstream ideology also highlights the understanding of popular culture as a field of ideological struggle, emphasising that classes other than the bourgeoisie should construct and contest the discourse of socialist ideology(Juan, 2020) .

In summary, this study will provide an in-depth analysis of how Lei Feng Main-melody animation continues its task of ideological communication in new social and technological environments, and how this communication affects public attitudes and national identity, thus providing new perspectives for understanding the social and cultural role of Main-melody animation in contemporary China.

Research Conceptual Framework

This chapter utilises Althusser (Althusser, 2006)concept of "ideological state apparatus" as a framework for analysis, to comprehensively and deeply analyse the role and influence of Lei Feng animation in spreading specific ideologies and influencing the audience's identity, so as to provide rich theoretical support and multiple research perspectives for the study.

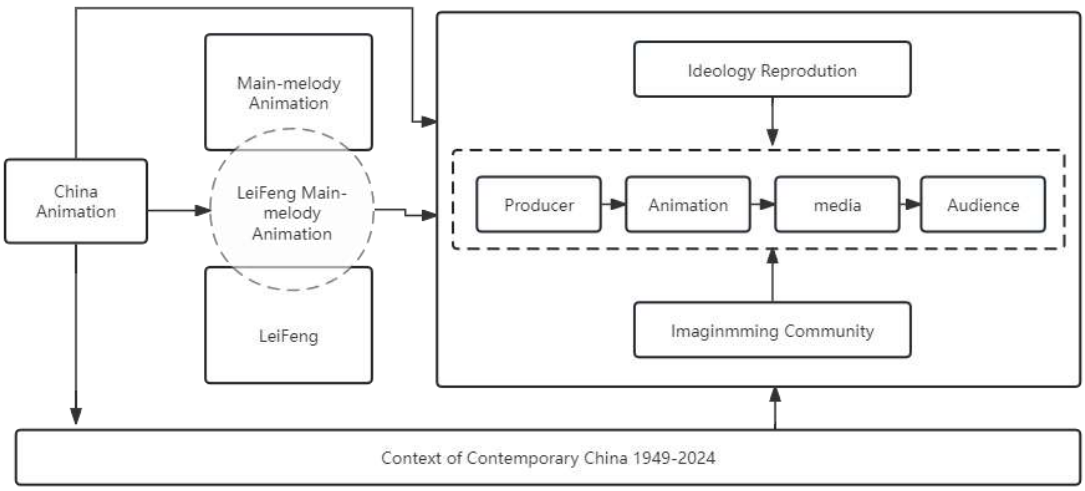

Figure 1: Research Research Framework
Source:Table produced by Xie Yannan ,2024

Research Methodology

This paper adopts a qualitative research method, in which literature research, interviews, and case studies were used in order to explore the reproduction process of Main-melody animation ideology.

Source of Data

Collect information related to the history of Chinese animation through literature research and analyse the background of the development of Lei Feng Main-melody animation. Interviews with Lei Feng animation production directors and animation education experts, etc. to collect first-hand information.

Population and Sampling

The study will conduct semi-structured interviews with animation producers, practitioners, educators and government officials, sampling will include interviews with key figures within the animation industry, such as Anna Xiong , general director of Lei Feng Animation, and key figures such as China's renowned education experts in the field of animation, and the information will be organised into themes by combing and coding their professional insights to gain a deeper understanding of Lei Feng Animation's creative and educational impact.

Data Collection

Information will be collected through interviews and questionnaires to analyse the production context and audience feedback of the Main-melody animations. These animations were aired on major platforms such as CCTV, the Great Hall of the People, and CCTV.com, demonstrating their key role in transmitting state ideology.

Data Analysis

Interview and documentary data were analysed in depth using qualitative analysis methods such as coding and thematic analysis. Questionnaire data was analysed using statistical software to assess audience feedback and acceptance. Over 7000 audience comments were extracted from the core.

Research Findings

1. Thunderbolt The ideological reproduction of Main-melody animation.

1.1 Ideological practices and social relations of production in Lei Feng animation

In Althusser's framework, Lei Feng Main-melody animations are understood as an important ideological practice; these animations are not only channels for conveying the spirit of Lei Feng, but also active interveners in the reproduction of social values and relations of production. By telling the story of Lei Feng, these animations produce and reproduce specific social relations in line with socialist values, reinforcing the audience's acceptance and internalisation of these values. As a cultural practice, animation transforms the values of Lei Feng's spirit into a practicable way of life for viewers, influencing their daily behaviour and thinking patterns. This is not only the production of cultural content, but also a reproduction activity of social and production relations. Audiences are encouraged to imitate Lei Feng's behaviour, and this process of imitation is actually a reproduction of social relations that maintains and reinforces the existing social order. Althusser argues that ideology achieves its effects through material practice, and the Lei Feng animations exemplify this material practice. These animations are not only a medium for promoting the spirit of Lei Feng, but also a field of ideological practice that reinforces and reproduces a particular kind of social relations and

values through cultural transmission. Lei Feng Main-melody animation is both a tool for ideological dissemination and an active participant in the reproduction of social relations and relations of production, demonstrating the role and impact of cultural products in the reproduction of social ideology.

1.2 Thunderbolt Main-melody animation and the ideological state apparatus

Lei Feng animation is seen as a part of the ideological state apparatus, serving as an important tool for the dissemination of specific social values and behavioural patterns. In a particular political and social context, Lei Feng's image became a central symbol of that apparatus, fulfilling the needs of the party and the state. in the 1960s, in the face of economic difficulties and external pressures triggered by natural disasters, China was in dire need of a symbolic figure who could unite the people and lift their spirits. Through extensive propaganda and education, Lei Feng's image was gradually accepted and internalised by the people, becoming a universally recognised model of emotion and behaviour.

With his positive spirit and selfless dedication to facing and overcoming difficulties, Lei Feng has conformed to the Party's guiding ideology and the country's strategic needs, and has become a model of learning for the whole army and even the whole country. Lei Feng's story and image have been widely integrated into history textbooks and literary works, constructing symbols of national and state identity for the new China, and becoming a typical example of the operation of the ideological state apparatus. As an ordinary soldier from an impoverished background, Lei Feng's story resonated with the public's empathy for hardship, and his personal experience was transformed into a political and cultural symbol that was closely linked to the image of the nation. Lei Feng not only became the historical basis for the political authority of the CCP, but also demonstrated the tendency of the socialist state to construct its ideology. Through his exemplary influence and widespread social recognition, Lei Feng's image has become a role model for generations of Chinese people, signalling the successful operation of the ideological state apparatus.

1.3 Transformation of material practices and concepts in Thunderbolt Main-melody animation

The role of the state is particularly crucial in understanding the material practice and conceptual transformation of Lei Feng's Main-melody animation. The four animated works, The Story of Lei Feng, Lei Feng, Lei Feng Man's Passionate Rescue, and That Year, That Rabbit, Those Things - Lei Feng, were all presented through important broadcasting platforms, such as CCTV, the Great Hall of the People, and CCTV.com, with the endorsement of the State Administration of Radio, Film and Television (SARFT). This not only highlights the State's dominant position in the field of cultural production and dissemination, but also demonstrates the State's active role in shaping socialist core values and promoting national ideology.

Table1: Information about the four Thunderbolt Main-melody animation samples

Name	Production Team	Director	Year	Screening Platform	Time
The Story of Lei Feng	Shenyang Chunqiu Animation Culture Co.	Bo Pang	2010	China Central Television (CCTV) Children's Channel	10min/Each total of 30 episodes
Lei Feng (1940-1962), made ina model of altruism	Xiangtan University, Changde Huazhi Animation Film and Media Co.	Jingjing Xiong	2014	China Central Television CCTV1, CCTV4, CCTV7, CCTV Children, more than 40 TV stations	12min/Each total of 26 episodes
The Passionate Rescue of Thunderbolt Man	China Film Corporation Limited, China Film Animation Industry Company Limited, Propaganda Department of the Party Committee of the Autonomous Region	Jun Huang	2016	Premiere in the Great Hall of the People, Beijing, China, and theatrical release	85 minutes.
That Year That Rabbit Those Things - Lei Feng Article	Chengdu Snowflake Animation Production Co., Ltd. and Propaganda Department of Wangcheng District Committee of Changsha, China	Zhou Zhiyi, Peng Jing, Xiong Shuaiyang, Li Yangming	2023	CCTV.com, Beili Beili and other Chinese online platforms	4 minutes and 40 seconds.

Source:Table produced by Xie Yannan , 2024

As seen through the study, the state has actively used cultural influence for ideological education through the production and promotion of the Lei Feng animation, not only to ensure wide dissemination at the material level, but also to deepen conceptual internalisation through figurative expression. At the same time, the state plays a dual role in material practice and conceptual transformation, providing a platform by approving and supporting animation production and broadcasting, and attempting to transform socialist core values into a code of conduct acceptable to the public through narratives and symbols. Over time, the production team has shifted from a single animation company to a diversified model of cooperation that includes universities and government departments, reflecting efforts in the pursuit of quality, wide dissemination and deep publicity.

2. Modern Transformation and Social Acceptance of Lei Feng Spirit

2.1 Thunderbolt animation and Althusser's ideological evocations

Within the framework of Althusser's ideological theory (Althusser, 2006, pp. 86-98), Thunderbolt Main-melody animation can be regarded as a kind of "ideological state apparatus", which "evokes questions" from the audience through the act of cultural communication, thus shaping and reinforcing specific values and social roles among members of society. Main-melody animations can be regarded as a kind of "ideological state machine" that "evokes questions" from the audience through cultural communication behaviours, thereby shaping and reinforcing specific values and social roles among members of society. These animations do not simply recount Lei Feng's deeds, but through the reproduction of his behaviour and spirit, they become part of an ideological practice aimed at reinforcing and reproducing certain social relations and values. The process of "questioning" in Lei Feng's

animation calls on viewers to identify with and imitate Lei Feng's spirit by displaying Lei Feng's typical behaviours, so that the viewer is not only an individual who receives the information, but also shaped into a subject who actively carries and spreads Lei Feng's spirit in this process. This viewing experience guides the audience to play specific social "roles", such as a model of helpfulness and hard work, and further reproduces specific social and production relations.

Within the framework of Althusser's ideological theory, the state has actively attempted, through a process of repeated "questioning", to produce and optimise Lei Feng-themed works on an ongoing basis. By analysing the scripts and narrative styles of the four Lei Feng-themed Main-melody animations, it is possible to identify changes in creative techniques and narrative strategies, as well as their attempts to convey the spirit of Lei Feng.

Table2: Four Thunderbolt Animated Narratives

Animation Name	Synopsis	Narrative	Specificities
2010 Thunderbolt Story	The full story from Lei Feng's birth to his enlistment in the army, showing his growth and dedication	Partial narration of character dialog with a single, flat main line	Traditional Lei Feng storytelling that emphasizes Lei Feng's personal qualities and dedication
Thunderbolt 2014	From Lei Feng's early childhood to elementary school, work, and military service, showing his growth and helping others	The narrator narrates and talks to the main character and the story has ups and downs	The storyline has some ups and downs and focuses more on the spirit of Thunderbolt
The Passionate Rescue of the 2016 Thunderbolts	The coming-of-age story of college student Zheng Yi (the symbol of Lei Feng), which contains superpower elements and embodies the spirit of Lei Feng in modern society	Theatrical format, interspersed with compound threads, and multiple character relationships that cross over to tell the story	Combining modern elements and the concept of superpowers provides a new way to express the spirit of Lei Feng
2023 That Year, That Rabbit, Those Things - Thunderbolt	Several key points in Lei Feng's life, narrated by the narrator, emphasize the connection between Lei Feng's spirit and modern society	Explained by the narrator and Thunderbolt's inner monologue, with no full story line	Emphasizing the modern significance of Lei Feng's spirit through the linking of key nodes increases the audience's empathy

Source:Table produced by Xie Yannan ,2024

Through the above analysis of the story scripts and narrative styles of the four Lei Feng Main-melody animations, it is found that each animation attempts to convey the spirit of Lei Feng in its own unique way, reflecting the diverse "evocative" embodiment of ideological practices in animation communication. The Story of Lei Feng 2010 adopts a traditional linear narrative, depicting Lei Feng's life in detail, which is easy for viewers to understand but may lack the emotional tension to appeal to younger viewers. In contrast, 2014 Lei Feng attempts to increase emotional engagement by adding life details and character interactions to make the story more appealing. 2016 Thunderbolt's Passionate Rescue, on the other hand, introduces

superpowers and modern elements in an attempt to bring the spirit of Lei Feng closer to contemporary life, which has the potential to appeal to young viewers but also faces the challenge of balancing innovation and tradition. Finally, 2023 That Year, That Rabbit, Those Things - Lei Feng Chapter presents key moments of Lei Feng's life in a short film format in a concise manner, quickly piquing viewers' interest, despite its limited content. These changes not only demonstrate Lei Feng's innovative attempts at conveying his ideology, but also reflect the production team's efforts in adjusting their narrative strategies with the aim of resonating more effectively with modern audiences and realising the modern dissemination of their ideology.

However, whether the audience truly responds to this "call" and internalises its values depends on a number of factors, including the individual's reception background, subjective attitude and social environment. The influence and acceptance of animation involves the active interpretation and emotional resonance of the audience, implying that the dissemination and acceptance of ideology is a two-way and dynamic interactive process. Therefore, although animation has a potentially powerful influence as a tool for ideological dissemination, its actual effectiveness needs to be assessed comprehensively through audience feedback and social and cultural reactions. This situation suggests that, as society changes, the dissemination of the spirit of Lei Feng is no longer merely a one-way "call" from the State, but has become a dynamic and interactive process that promotes social cohesion and builds imaginative communities.

2.2 Transformations and Challenges: Thunderbolt Main-melody animation in contemporary society

It was found that in the animation The Story of Lei Feng 2010, Lei Feng was portrayed as a political myth reflecting the social context and values of the 1960s, and that Lei Feng, who was regarded as a political and moral paragon, was portrayed in a highly idealised manner in order to inspire people to serve socialism. However, by 2010, society and values have changed significantly, modern society is more pluralistic and open, and people's understanding and expectations of heroes have become more complex and diverse. Although the core values in Lei Feng's spirit are still of universal significance, an overly idealised and homogenised characterisation may be difficult to satisfy the modern audience's need for complexity, diversity and authenticity.

Figure 2: The Story of Lei Feng (2010)
Source: https://movie.douban.com/subject/4910203/

Through the Douban film reviews from China's 8,879 comments only 2.5 rating and Beili Beili search "Lei Feng animation" on the home page of 92,000 animation playback 577 pop-ups, the animation has been the most hated in the history of animation, this animation has been the most hateful work. The anime "The Story of Thunderbolt" has received extremely negative reviews. Through the screening and organisation of data, 7236 valid data, the core words were extracted to form an intuitive data graph, reflecting the public's resistance and disapproval of this traditional ideological communication method.

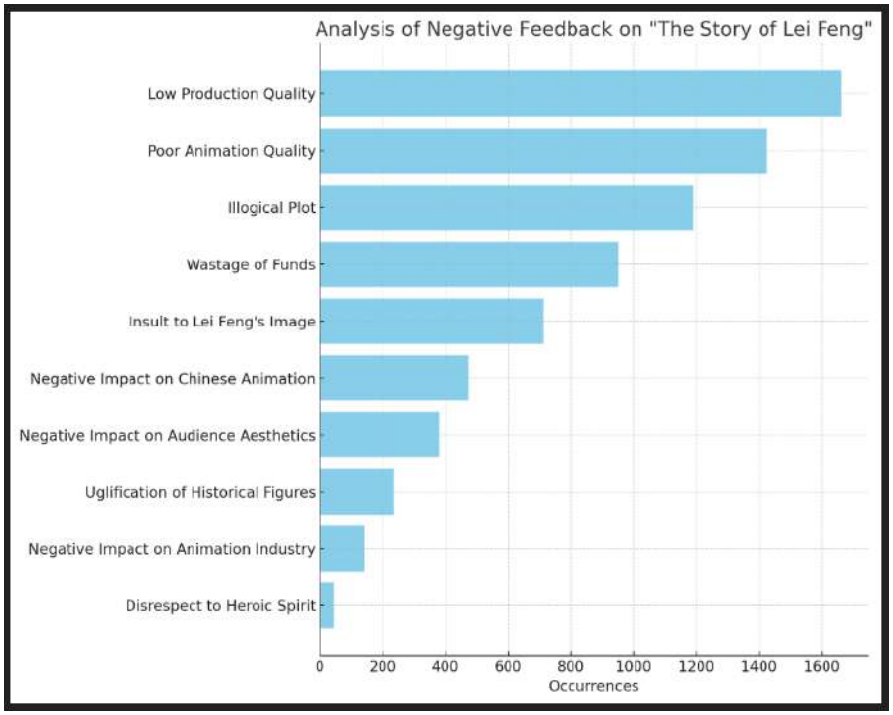

Figure 3 Audience Evaluation Data for the Animation "The Story of Lei Feng
Source:Data collected and provided by Xie Yannan ,2024

The study found that the original effort to portray and disseminate the spirit of Lei Feng through the media, in the hope that viewers would "automatically submit" to this state-promoted value, did not seem to have achieved the desired results. This is mainly due to, firstly, the contradiction between investment and quality: despite the huge investment in the animation of The Story of Lei Feng, the quality of the production is significantly low, leading viewers to question the use of funds and the professionalism of the production team. Secondly, the excessive deification of Lei Feng's image: Lei Feng is portrayed as a flawless hero in this animation, and this idealised treatment is significantly different from the audience's real-life experience, resulting in his image becoming increasingly distant from reality and difficult to resonate with. Thirdly, the evolution of Lei Feng's image in other media: compared with the animation, Lei Feng's image in other media such as films, books and news has gradually changed from an idealised hero to a more realistic and grounded ordinary person, showing the deepening of society's understanding of the image of heroes and the pursuit of a more realistic and delicate characterisation.

In the 26-episode "Lei Feng" animation produced in 2014, Lei Feng is gradually living and civilianised, and compared with "The Story of Lei Feng" in 2010, the Lei Feng here has gradually come out of the deified "hero" image, and is no longer a "lofty" image. In the first half of the film, Lei Feng is shown as a "hero", no longer a "tall and powerful" figure, and no longer the glorious image of Lei Feng wherever there is difficulty. The first half of the film shows Lei Feng's misery and suffering in the old society when he was a child, while the second half depicts Lei Feng's happy life in the new society. Through the strong contrast between the two, the film shows Lei Feng's hatred for the old society and his love for the new China. The rest of the film is basically about Lei Feng's life after joining the army and helping others. These ordinary things make Lei Feng's image gradually go down.

Figure 3: Lei Feng (2014)
Source: http://hun.wenming.cn/tp/201804/t20180416_4656730.html

The animated film "Thunderbolt Man's Passionate Rescue" released in 2016 presents a new kind of image of Lei Feng. In this film, Lei Feng's image is embodied through a college student named Zheng Yi, who pursues his dream of becoming a stunt cyclist. Zheng Yi demonstrates great zeal and bravery in his life, from delivering takeaways to rescuing babies in danger, and his actions lead him to be known as the "Lei Feng Man" because of the Lei Feng hat he wears. This modernised image of Lei Feng is no longer just a political symbol, but a more grounded representation of the core values of Lei Feng's spirit - altruism and dedication. The animation also features Lei Feng's super-powered equipment, an innovation that not only enriches his character, but also allows him to embody the spirit of Lei Feng in a way that is more in line with the imagination of modern audiences.

Figure 4: Lei Feng Man (2016)
Source:Scene from "Lei Feng Man" by Xie Yannan ,2024

The 2023 web animation "That Year That Rabbit Those Things - Lei Feng" breaks through the traditional limitations of character modelling by presenting Lei Feng in the form of a cartoon rabbit. Through the audience's 340,000 plays on Beili Beili, nearly 100 favourable comments and 810 likes on Weibo, and data responses after the author distributed 200 valid questionnaires, this innovative transformation not only enhanced the animation's accessibility, especially to children and young viewers, but also strengthened the educational value of the animation, conveying the core virtues such as justice, goodness, perseverance and friendliness. Especially in the last part of the video, by adding actual images closely related to modern life, it not only creates a direct connection between Lei Feng's spirit and the audience's real life, but also makes the presentation of Lei Feng's spirit closer to life, easier to understand and accept, and this visual and emotional resonance strengthens the audience's "call to question" and promotes their active participation in the reproduction of the social spirit. This visual and emotional resonance strengthens the "questioning" of the audience and promotes their active participation in the reproduction of social spirit. These data show that over time, the image of Lei Feng has transformed from a single heroic myth to a practical role model in daily life, closer to the needs and values of modern society. This transformation not only keeps the spirit of Lei Feng alive, but also highlights the important role of Main-melody animation in building social cohesion and national identity.

Figure 5: That Year That Rabbit Thing (2023)
Source:Scene from "That year, that rabbit thing" by Xie Yannan ,2023

Discussion

This study complements and contrasts with Zhu Yilun's study. While Zhu emphasises the importance of the government's leading role and the shift in creative thinking in the context of online communication, this study focuses on the evolution of Lei Feng's animation from a single form of "questioning" to a more interactive and multifaceted communication process. This shift reflects the viewer's transformation from a passive recipient to an active participant in the construction of an ideology, and emphasises the need for flexibility and innovation in communication strategies to better adapt to the needs and life experiences of the viewer. This finding provides a new communication perspective for Main-melody animation and suggests innovative strategic guidance for effective ideological communication, further deepening the understanding of the audience's active role in ideological reproduction.

The study also demonstrates the challenges Main-melody animation faces in modern society, particularly the audience's questioning of traditional ideological propaganda methods and the demand for innovative works. This is in dialogue with the discussion in Zhang Meng's Study on the Ideological and Political Educational Function of Main-melody Animation and its Play. Zhang Meng discusses the educational function of Main-melody film and television works and its challenges, while the case study specifically demonstrates how these challenges are reflected in the actual works and how they can be overcome through innovation to improve the audience acceptance and social influence of Main-melody animation.

Conclusion

This study analyses the key role played by Main-melody animation in transmitting the core values of the state, society and individuals through four Lei Feng-themed Main-melody animations, highlighting its unique function in the mechanism of social values transmission, and positioning it as part of the ideological state apparatus. With the help of Althusser's theoretical framework of "ideological state apparatus", it is analysed that the early Lei Feng animation was designed as a single evocation of the audience, and with the changes in the social and media environment, the single evocation encountered challenges and failed to effectively guide the public in the face of the changes in the social and media environment. With the changes in the social and media environment, the single "evocation question" has encountered challenges in the face of the changes in the social and media environment, failing

to effectively guide the formation of public values, and sometimes even arousing the public's disgust and rejection.

Over time, national and media producers have recognised the need to adapt their strategies. By changing narrative techniques and strengthening visual presentation and emotional resonance, the communication strategy of the Lei Feng animation was transformed from a single "question" to a two-way, interactive process. The audience is no longer a passive receiver of information, but an active participant in the construction of ideology, through participation, discussion and feedback, internalising values and forming an "imagined community" based on common understanding and identity, the audience has become an active participant in the construction of ideology, not only experiencing the story of Lei Feng through watching the animation, but also practicing the spirit of Lei Feng in their daily lives. They not only experience Lei Feng's story through watching the animation, but also practice Lei Feng's spirit in their daily lives. This kind of interaction not only strengthens national identity and social cohesion, but also opens up a new path for the modern dissemination of ideology.

In summary, the Lei Feng animation series also demonstrates how cultural products can adapt to social change in the current Chinese socio-cultural context, transforming from a single ideological tool to a platform that facilitates interaction and participation, and continually contributing to the innovation and development of socio-ideological practices. This finding underscores the importance of continuous reflection and innovation on the image of heroes and methods of ideological communication, as well as the need for broader participation and discussion among all sectors of society in conveying and practising core socialist values.

Suggestion

1. General Recommendation Suggestion

In order to enhance the international communication and educational value of Main-melody animation, it is recommended that the production quality and narrative depth of the animation work be enhanced. This includes focusing on the appeal of visual effects and storylines to better resonate with domestic and international audiences. At the same time, through innovative cross-cultural educational content and narrative methods, the values of socialism with Chinese characteristics can be more widely understood and accepted internationally. Utilising new media technologies and platforms, such as virtual reality and augmented reality, can attract young audiences worldwide and increase the international influence of animation. In addition, strengthening cooperation with international animation production teams to jointly develop and promote animation projects with a global perspective is an important strategy to enhance the international status of Chinese animation.

2. Suggestion for further research

For future research on Main-melody animation, it is recommended to focus on the acceptance and response of such works by international audiences, and to understand how audiences from different cultural backgrounds recognise and respond to Chinese values and narratives. This will help guide the direction of future creations to better meet the needs of the international market. Meanwhile, a long-term impact study to assess the influence of Main-melody animation on the values of the audience, especially the youth, can better understand and enhance its educational role globally. In addition, a comparative study analysing the differences and characteristics of Main-melody animation in China and abroad can lead to more effective strategies for cultural communication and ideological education. Studying the

application of new technologies in the creation and dissemination of Main-melody animation, especially exploring how to use artificial intelligence and new media to enhance the creativity and international dissemination effect of animation, is also an important direction for future research.

Through these general recommendations and the exploration of further research, the role of Main-melody animation in international cultural exchanges can be better promoted, its function as a carrier of China's cultural soft power and international image building can be strengthened, and the in-depth development of global cultural understanding and respect can be promoted.

References

Althusser, L. (2006). Ideology and ideological state apparatuses (notes towards an investigation). *The anthropology of the state: A reader*, 9 (1), 86-98.

Chengbo, Z. Y. G. (2022). An Analysis of the Animation Turn in Creating the Main Melody of the New Era. *China Television.* (04), 92-96. doi:doi:CNKI:SUN:ZGDD.0.2022-04-016

China, M. o. E. o. t. P. s. R. o. (2023). The Education System Regarding Learning and Promoting Lei Feng in the New EraNotice on the Implementation Plan for Deepening the Spirit of Learning from Lei Feng [Policy Document]. Dayi, Z. (2022). On the Historical Change and Evolutionary Logic of Mainstream Themed Movies (1987-2021). *Arts Exploration, 36* (01), 111-121. doi:10.13574/j.cnki.artsexp.2022.01.010.

Feng, G. (1964). How did Lei Feng form a communist worldview. *China Youth Publishing Group*.

Huan, H. (2021). Learning from the Spirit of Lei Feng and Striving to Be a Good Youth in the New Era - Primary and Secondary Schools Across the Province Carry out the Theme Activity of "Learning from the Spirit of Lei Feng". *Shanxi Education (Management)*(04), 65-66. doi:doi:CNKI:SUN:SXJJ.0.2021-04-034

Jiannong, Z. (1991). Questions and Answers on the Main Melody and Diversification - Interview with Director Teng Jinxian of the Film Bureau. *Film Art* (3), 4-8.

Jizheng, S. (2022). Inserting New Era Wings into the "Lei Feng Spirit". *Young Pioneer ′s Activities*.

Juan, W. (2020). *Research on the Construction of Chinese Mainstream Ideology in the New Era.* (Doctoal Dissertations). Wuhan University.

Kennedy, E. (1979). " Ideology" from Destutt De Tracy to Marx. *Journal of the History of Ideas, 40* (3), 353-368.

Lu, L. (2015). The Proposition of "Main Melody" and Its Contemporary Significance. *Theory Research* (10), 9-10.

Marx, K., & Engels, F. (1965). The German Ideology (1845). In: London.

Newspapers across the country are gradually delving deeper into learning from Lei Feng's propaganda. (1963). *News Business*(Z1), 10-11. doi:doi:CNKI:SUN:XWZX.0.1963-Z1-005

Qiaohua, W. (2011). *The Moral Issues of Model Education in China.* (Doctoral dissertation). East China Normal University.

Schools in various regions carry out "learning from Lei Feng" educational activities. (1963). *People's Education.* (03), 3-4. doi:doi:CNKI:SUN:RMJY.0.1963-03-001

Ting, z. (2023). Adaptation and Innovation: A Historical Review of the Transformation and Development of Domestic Mainline Movies (1987-2022). *Journal of Hebei University of Science and Technology(Social Sciences), 23* (02), 73-79. doi:CNKI:SUN:HBKS. 0.2023-02-010.

Wei, L. (2017). *Research on the Production of National Ideology and Its Chinese Logic.* (Doctoral dissertation). Shanghai Jiao Tong University.

Xi, C. (2013). *On Lei Feng's Spirit of Dedication.* (Doctoral dissertation). Central Party School.

Yi, P. (2023). Exploring the Education Approaches of Socialist Core Values for College Students with Learning the Spirit of Lei Feng as the Main Line. *Journal of Shenyang Jianzhu University (Social Science Edition), 25* (01), 104-108.

Yiwen, M. (2016). A Review of Lei Feng's Spiritual Knowledge, Action, and Education Status from the Perspective of Socialist Core Values. *Time Education.* (07), 152-153.

Zhixiang, Z. (2008). *Research on the Construction of Socialist Ideology*. (Doctoral dissertation). Soochow University

The Analysis of factors affecting parental participation in early childhood education management in Jiangmen City

Cai Mingming and Poramatdha Chutimant
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.
Corresponding Author, E-mail: caimingming7@gmail.com

****

Abstract

Background: Family education plays a crucial role in shaping children's development, especially within Chinese culture where traditional values profoundly impact parenting practices. In Jiangmen, Guangdong Province, understanding parental involvement in early childhood education is essential, as traditional authoritarian styles may hinder children's independence and holistic growth.

Aims: (1) Evaluate parental involvement and satisfaction with kindergarten activities. (2) Perform exploratory factor analysis on parental involvement in early childhood education. (3) Develop a predictive model to analyze the influence of parental involvement on early childhood education outcomes.

Methodology: A sample of 104 kindergartens in Jiangmen was selected using simple random sampling. Data were collected from parents, teachers, and administrators through questionnaires and face-to-face interviews. Quantitative data were analyzed using statistical methods and exploratory factor analysis, while qualitative data provided deeper insights into parental engagement practices.

Results: The study found that parental involvement in kindergarten activities is notably high, with satisfaction scores averaging between 4.50 and 4.80. Key themes included effective participation in children's growth, collaboration with teachers, and the importance of a supportive home environment. Exploratory factor analysis revealed a significant component labeled "Parental Education Involvement," representing critical dimensions of engagement. A predictive model was developed based on the component score matrix, highlighting the positive influence of active parental involvement on early childhood education outcomes.

Conclusion:The findings indicate a positive shift in parental attitudes toward education, moving from traditional authoritarian approaches to more collaborative and supportive practices. This emphasizes the significance of home-school cooperation in enhancing early childhood education outcomes. The study recommends strategies to further encourage parental involvement and suggests areas for future research to support children's comprehensive development in a rapidly changing educational landscape..

Keywords: Factors Affecting; Parental Participation; Early Childhood Education; Manage ment; Jiangmen City.

* Received: September 28 2024; Revised: October 3 2024; Accepted: October 6 2024

Introduction

Family education plays a crucial role in shaping children's personalities and development, particularly in the context of Chinese culture, where traditional values and historical influences profoundly impact parenting practices. In China, the family environment is often rooted in Confucian ideals, which emphasize respect for authority and hierarchical relationships within the family structure (Xing, 2019). These principles can lead to authoritarian parenting styles that may inadvertently stifle children's independence and self-expression. Current research highlights the need to reassess these traditional approaches, especially as societal changes push for more holistic educational methods that include active parental involvement in children's schooling (Dai, 2021).

Despite the recognized importance of parental engagement, many Chinese parents remain focused primarily on academic achievement, often at the expense of emotional and social development. The pressure to excel in a competitive educational system can lead to a narrow view of success, where grades take precedence over character development (Ho, 1995). Furthermore, the historical preference for male children can contribute to inequities in parental attention and support, particularly impacting girls' educational opportunities (Keith, 2009). As home-school cooperation becomes more prevalent, understanding the dynamics of parental involvement in early childhood education is essential for fostering a supportive learning environment that balances academic achievement with personal growth.

This research focuses on the involvement of Chinese parents in their children's education during the critical early years, from ages three to six. This period marks the transition from home-based learning to formal schooling and is vital for nurturing children's interests and intellectual growth. As parents are often the first educators, their active participation can significantly influence their children's emotional and cognitive development. By exploring effective management practices in the context of parental involvement, this study aims to contribute to a deeper understanding of how family education can evolve to better support children's comprehensive development in today's rapidly changing educational landscape.

In summary, Chinese family education faces significant challenges due to traditional parenting practices rooted in Confucian ideals, which may limit children's independence and self-expression. The overwhelming focus on academic achievement often overshadows emotional and social development, leading to a narrow definition of success. Additionally, historical gender biases contribute to inequities in parental support, particularly affecting girls' educational opportunities. These issues highlight the need for reassessing parental involvement strategies to promote a more balanced approach that fosters both academic excellence and personal growth in early childhood education.

This paper is presented to investigate the complexities of parental involvement in early childhood education within the Chinese cultural context. By examining effective management practices and the impact of traditional values on parenting styles, the study seeks to provide empirical insights and practical recommendations. The goal is to inform educators and parents on how to evolve family education practices, ensuring they better support children's comprehensive development amid societal changes and modern educational demands.

Research Objectives

1. To evaluate parental involvement and satisfaction with kindergarten activities.
2. To perform exploratory factor analysis on parental involvement in early childhood education.
3. To develop a predictive model to analyze the influence of parental involvement on early childhood education outcomes.

Literature Review

1. The Role of Family Education in Child Development

Family education plays a pivotal role in shaping children's cognitive and emotional development. Research indicates that parental involvement in early childhood education enhances children's academic performance and social skills. For instance, a study by Ho (1995) highlights that children whose parents actively participate in their education tend to exhibit better academic outcomes and emotional resilience. Similarly, a comprehensive review by Kapur (2018) found that engaged parenting practices are strongly linked to positive developmental trajectories in early childhood, underscoring the importance of family support in educational contexts.

2. Cultural Influences on Parenting Styles

Cultural values significantly influence parenting practices, particularly in the context of Chinese family education. The Confucian emphasis on authority and respect often leads to authoritative parenting styles, which can pressure children to conform (Keith, 2009). This cultural backdrop can affect children's emotional and social development, as noted by Chen and Yu (2007), who argue that traditional parenting methods may stifle individual expression and creativity. As such, there is a growing need to balance these traditional values with modern educational approaches that foster children's autonomy and critical thinking skills.

3. Socioeconomic Factors and Parental Involvement

Socioeconomic status (SES) has a profound impact on parental involvement in children's education. Research by Dai (2021) indicates that parents from higher SES backgrounds are more likely to engage actively in their children's education, often due to greater access to resources and information. Conversely, lower SES families may face barriers that limit their involvement, leading to educational disparities. This disparity is further emphasized in a study by Sapungan (2014), which illustrates how varying levels of parental engagement across different socioeconomic groups can significantly influence children's educational experiences and outcomes.

4. Home-School Cooperation

The significance of home-school cooperation has gained increasing attention in recent years, reflecting a recognition of the crucial role parents play in their children's education. Research by Guan (2006) demonstrates that effective communication between parents and educators can lead to improved academic performance and emotional well-being in children. Additionally, a study by Kim (2011) suggests that collaborative partnerships between families and schools foster a supportive environment that enhances children's learning experiences. Despite this, many parents still perceive their role as secondary to that of teachers, which can limit their participation and the overall effectiveness of home-school cooperation initiatives.

This literature review emphasizes the complex and multifaceted nature of parental involvement in early childhood education, highlighting the need for targeted strategies that address cultural, socioeconomic, and relational dynamics to promote effective educational outcomes.

Research Methodology

This study investigates the factors affecting parental involvement management in early childhood education in Jiangmen, focusing on the dynamics between parents, educators, and the educational environment. The methodology is structured into five key components: population and sample, research tools, data collection, data analysis, and conceptual framework.

1. Population and Sample

The population for this research includes children, parents, and teachers from kindergartens in Jiangmen City, Guangdong Province. There are 148 kindergartens in the Pengjiang District, comprising 104 private and 44 public institutions. For the sample, 104 kindergartens were selected through simple random sampling, representing a mix of private and public settings. Specifically, the research respondents included two teachers, two parents, and one administrator from each selected kindergarten, aiming to gather a comprehensive perspective on parental involvement.

2. Research Tools

Two primary research instruments were utilized in this study: questionnaires and an interview protocol. The questionnaires were designed to assess parental involvement and participation in kindergarten activities, divided into two parts. The first part collects demographic information about the respondents, such as gender, age, educational background, and experience in child education. The second part focuses on various aspects of parental involvement, including the effectiveness of kindergarten management, the degree of parents' participation in learning activities, and the development of home-school cooperation.

To ensure the validity and reliability of the research instruments, the questionnaires were reviewed by specialists before deployment. Additionally, the interview protocol was developed to delve deeper into the content and context of parental involvement, allowing for structured and unstructured interviews with parents and educational stakeholders.

3. Data Collection

Data collection was conducted in several phases. Initially, questionnaires were distributed electronically to parents, educators, and administrators through platforms like WeChat and email. This approach facilitated accurate and comprehensive data collection. Following the questionnaire distribution, face-to-face interviews were conducted with selected respondents, allowing for deeper insights into parental involvement practices. The interviews were recorded, and responses were later translated and summarized for analysis.

4. Data Analysis

Data analysis consisted of two parts. First, quantitative data from the questionnaires were analyzed using statistical methods to calculate means and standard deviations, providing insights into the levels of parental involvement in kindergarten activities. The second part involved qualitative analysis of the interview data, where thematic coding was used to extract key opinions and suggestions from interviewees regarding parental participation in early childhood education.

Research Conceptual Framework

The conceptual framework for this study explores the multifaceted dynamics of parental involvement in early childhood education within Jiangmen. It aims to understand how various factors influence the extent and nature of parental engagement, which is critical for children's development and educational success. The framework identifies key components, including the role of cultural influences, the quality of educational settings, socioeconomic factors, and their collective impact on educational outcomes (Figure 1). By examining parental involvement through these lenses, the framework highlights the significance of communication between parents and educators, as well as the effects of traditional values and economic pressures on parental engagement.

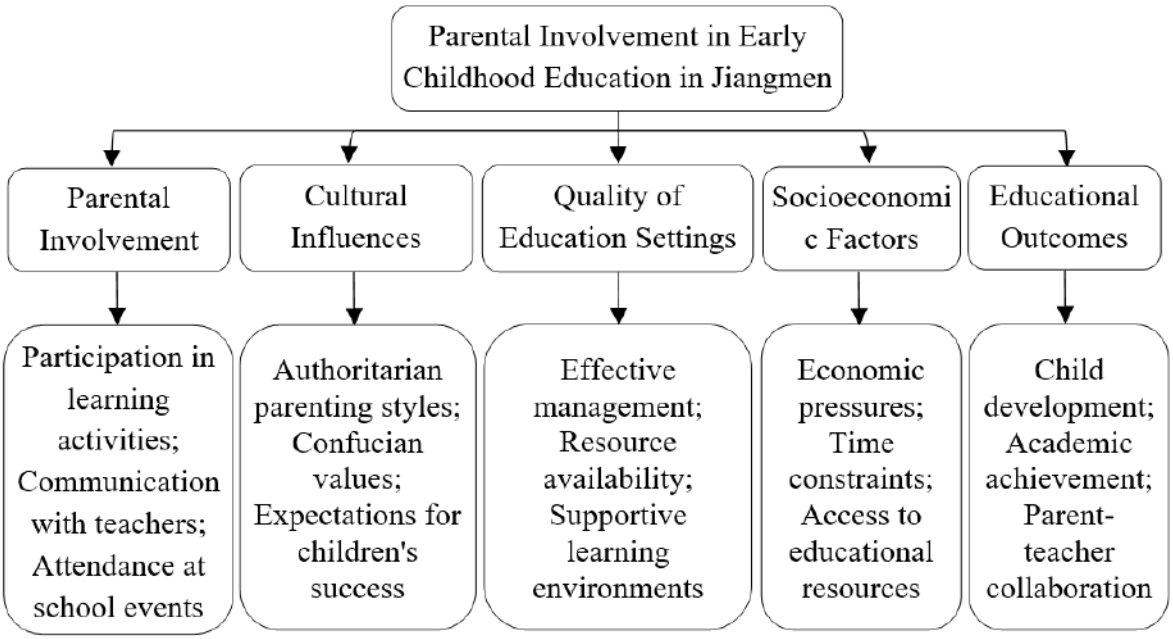

Figure 1 Research Conceptual Framework
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

Research Results

1. The Development of Factors in Parental Involvement in Early Childhood Education Management in Guangdong Province

The researchers designed a questionnaire , which aims to investigate parents 'Involvement in kindergarten activities and parents' own assessment of family education. The total population counted was 113, divided into five levels: 5: The degree of meaning is at the highest level; 4:The meaning level is at a high level; 3:The meaning level is medium; 2:The degree of meaning is at a low level; 1:The degree of meaning is at the lowest level, the results areas follows as Table 1.

Table 1 Parents 'Satisfaction With Kindergarten Teaching

No.	Factors Affecting Parental Involvement Management in Early Childhood Education in Jiangmen	$\bar{X}$
Q1	Effective participation in kindergarten teaching for children's growth.	4.64
Q2	Cooperation with tasks assigned by teachers for children's learning experience.	4.74
Q3	Involvement in home-school activities and guiding children’s participation.	4.79
Q4	Attention to child’s growth during parent-child time.	4.72
Q5	Clear understanding of teaching content and methods in kindergarten.	4.51
Q6	Comprehensive family education and emphasis on its importance.	4.68
Q7	Critical thinking about traditional education, comparing strengths and weaknesses.	4.53
Q8	Timely assistance during child's learning.	4.65
Q9	Family environment conducive to child’s growth.	4.71

From table 1, it is found that among the factors of parents 'participation in early childhood education management in Jiangmen, Guangdong Province, the average value results is between 4.50 and 4.80, and most of the degree proportions are mainly concentrated in degree 5 and degree 4, indicating that parents' Involvement and attention to kindergartens are quite high.

2. Exploratory factor analysis results of parent participation in early childhood education in Guangdong Province.

Table 1 KMO and Bartlett's Test

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of SamplingAdequacy.		.888
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1023.779
	df	36
	Sig.	.000

Based on Bartlett's test of sphericity and the KMO test, if the KMO value is greater than 0.5, the data is considered suitable for factor analysis. If the p-value is less than 0.05, the null hypothesis is rejected, indicating that the data has passed Bartlett's test of spherical as well as is appropriate for factor analysis.The test consequences exhibit that the KMO value is greater than 0.5, and Bartlett's test of spherical is significant at the 95% confidence standard, indicating that influence analysis can be performed.

Table 2 Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
Q1	6.612	73.466	73.466	6.612	73.466	73.466
Q2	0.645	7.170	80.636			
Q3	0.412	4.575	85.211			
Q4	0.387	4.299	89.510			
Q5	0.376	4.182	93.692			
Q6	0.231	2.570	96.262			
Q7	0.140	1.550	97.812			
Q8	0.116	1.288	99.099			
Q9	0.081	0.901	100.000			

Extraction Method: Principal Component Analysis

According to Table 2, the first common factor was extracted according to the standard that the eigenvalue was greater than 1, and the cumulative contribution rate was 73.466%.

According to the scree plot, the curve levels off after the initially component, so the first common effect is extracted (Figure 2).

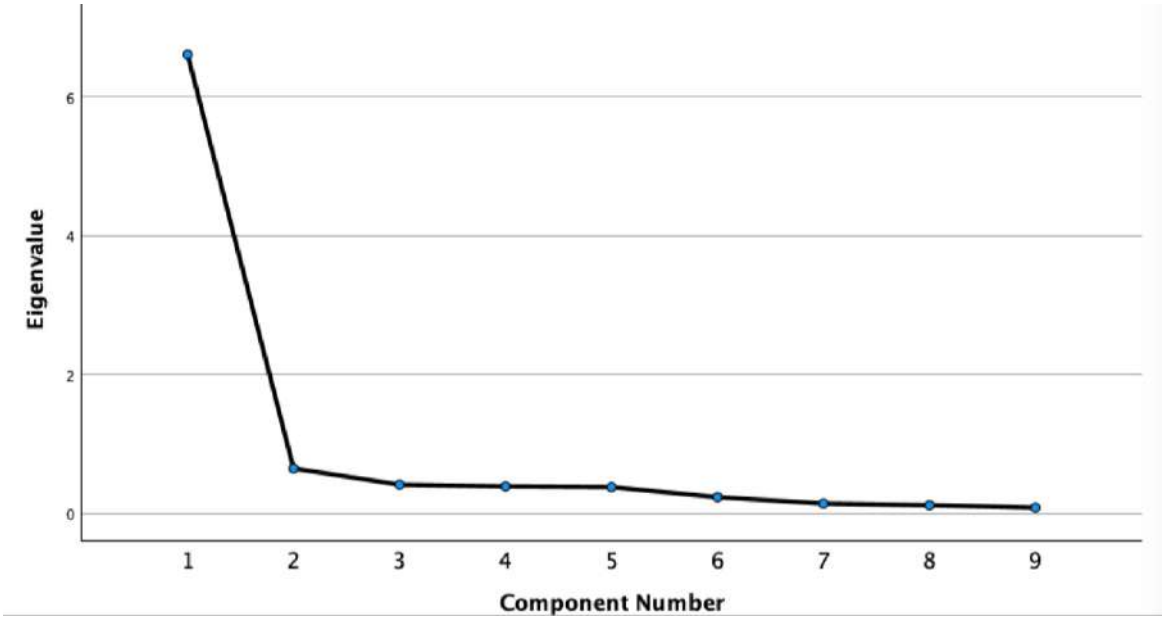

Figure 2 Scree plot
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

Table 3. Component Matrix

No.	Factors Affecting Parental Involvement Management in Early Childhood Education in Jiangmen	Component (1)
Q1	Effective participation in kindergarten teaching for children's growth.	0.797
Q2	Cooperation with tasks assigned by teachers for children's learning experience.	0.899
Q3	Involvement in home-school activities and guiding children's participation.	0.815
Q4	Attention to child's growth during parent-child time.	0.856
Q5	Clear understanding of teaching content and methods in kindergarten.	0.819
Q6	Comprehensive family education and emphasis on its importance.	0.872
Q7	Critical thinking about traditional education, comparing strengths and weaknesses.	0.873
Q8	Timely assistance during child's learning.	0.903
Q9	Family environment conducive to child's growth.	0.873

The data in the component matrix indicate that all the items have component loading between 0.797 and 0.903, displaying a high contribution of each item to a single component. This suggests strong internal consistency among the items, which can be summarized as a common underlying element. This factor likely represents parents' ability and enthusiasm in participating in early childhood education, covering aspects such as cooperating with teaching tasks, providing family education support, critical reflecting on traditional education, and creating a conducive growth environment for children. Comprehensive, parents demonstrate high levels of engagement and educational awareness in various areas, effectively supporting their children's learning as well as improvement. Consequently, this factor can be named "Parental Education Involvement."

Table 4. Component Score Matrix

No.	Factors Affecting Parental Involvement Management in Early Childhood Education in Jiangmen	Component (1)
Q1	Effective participation in kindergarten teaching for children's growth.	0.121
Q2	Cooperation with tasks assigned by teachers for children's learning experience.	0.136
Q3	Involvement in home-school activities and guiding children's participation.	0.123
Q4	Attention to child's growth during parent-child time.	0.129
Q5	Clear understanding of teaching content and methods in kindergarten.	0.124
Q6	Comprehensive family education and emphasis on its importance.	0.132
Q7	Critical thinking about traditional education, comparing strengths and weaknesses.	0.132
Q8	Timely assistance during child's learning.	0.137
Q9	Family environment conducive to child's growth.	0.132

Write the point formula built upon the score matrix：

F=0.121*Q1+0.136*Q2+0.123*Q3+0.129*Q4+0.124*Q5+0.132*Q6+0.132*Q7+0.137*Q8+0.132*Q9.

3. Research results on parent participation in early childhood education in Guangdong Province

The results from the questionnaires and exploratory factor analysis provide a deep insight into parental participation in early childhood education in Jiangmen. The data reveals that parental involvement is relatively high, with most parents demonstrating strong engagement in their children's early educational experience.

From the analysis of the questionnaire responses, several key themes emerged. First, parents' effective participation in their children's growth and educational development within the kindergarten setting stood out as a highly valued aspect. Most respondents highlighted that their involvement in school activities, collaboration with teachers, and active support of their children during learning activities contributed significantly to their child's overall educational experience. These findings underscore the importance of consistent home-school cooperation and how it plays a pivotal role in fostering children's development.

The factor analysis revealed a single strong component, labeled as "Parental Education Involvement." This component encapsulates critical dimensions of parental engagement, such as participation in school activities, provision of a supportive home environment, and critical reflection on traditional versus modern educational methods. The data suggests that parents who were more involved in their children's education also demonstrated a higher awareness of teaching methods, actively contributing to a comprehensive learning environment.

Lastly, the component score matrix, when applied to the overall results, reinforces the importance of parental engagement in shaping early childhood educational outcomes. The derived formula clearly indicates that factors like effective participation, cooperation with teachers, and timely assistance during learning activities have a direct positive influence on children's growth and success in early education.

Discussion

The discussion integrates research objectives, results, reflections on the findings, and comparisons with existing literature, ultimately concluding with insights into the evolving nature of parental engagement.

1. Research Objectives

The study aimed to investigate the factors influencing parental involvement in early childhood education in Jiangmen. Specifically, it sought to assess the current levels of parental participation, analyze key factors affecting this involvement, and gather insights from parents, teachers, and educational administrators.

2. Research Results

The findings indicated that parental involvement in kindergarten activities is high, with satisfaction scores ranging from 4.50 to 4.80 across various factors. Parents emphasized the significance of effective participation in their children's growth, collaboration with teachers, and maintaining a supportive home environment. The exploratory factor analysis identified a prominent component labeled "Parental Education Involvement," which reflects critical dimensions of parental engagement, such as active participation in school activities and timely support during learning.

3. Reflection These results suggest a positive shift in parental attitudes toward engagement in education. Parents appear to be moving away from traditional, authoritarian approaches influenced by Confucian values. Instead, they increasingly recognize the importance of emotional and social development alongside academic achievement. This observation aligns with the arguments made by Dong (2017), who highlights the necessity for parents to actively participate in kindergarten activities for effective child development.

4. Consistent/Inconsistent The findings are consistent with previous literature, which emphasizes the benefits of parental involvement in children's education (Sun, 2009). However, they challenge the notion that Chinese parenting styles are predominantly authoritarian. Instead, the results show that parents are willing to engage in open communication with

teachers, reflecting an evolving parenting style. This transformation resonates with Tan (2010), who discusses the modern significance of adapting traditional educational values to foster autonomy and critical thinking in children.

Conclusion

In conclusion, this study underscores the essential role of parental involvement in enhancing early childhood education outcomes. The high levels of engagement observed in Jiangmen highlight the importance of fostering home-school cooperation and effective communication. By embracing a collaborative approach, stakeholders can better support children's holistic development in a rapidly changing educational landscape. Ongoing research and practice should focus on empowering parents to engage meaningfully in their children's education, balancing academic success with emotional and social growth. The study provides a foundation for future initiatives aimed at strengthening parental involvement in early childhood education..

Recommendations

1. Theoretical Recommendations

To advance understanding of parental involvement in early childhood education, future research should explore the theoretical frameworks underpinning parental engagement. Specifically, integrating contemporary educational theories with traditional cultural perspectives can provide a comprehensive view of how these elements interact. Researchers might examine the role of cultural values, such as those rooted in Confucianism, in shaping parental expectations and practices. Additionally, studies could focus on the psychological aspects of parental involvement, assessing how beliefs about education influence engagement levels.

2. Policy Recommendations

Policymakers should consider developing initiatives that encourage active parental participation in early childhood education. This could involve creating community programs that educate parents on effective involvement strategies and the importance of emotional support in children's development. Furthermore, policies that promote collaboration between parents and educators, such as regular workshops and communication channels, could enhance home-school partnerships. Establishing clear guidelines for parental involvement in kindergartens will ensure consistency and support across different educational settings.

3. Further Research Recommendations

Future studies should aim to expand the scope of research on parental involvement by including diverse populations and varying socioeconomic backgrounds. Longitudinal studies could provide insights into how parental engagement evolves as children progress through different educational stages. Additionally, research could investigate the impact of specific intervention programs designed to increase parental involvement, measuring their effectiveness in improving children's academic and social outcomes. Exploring the perspectives of fathers and male guardians, who were underrepresented in this study, would also enrich the understanding of family dynamics in education.

References

Chen, X. Z., & Yu, D. Q. (2007). Investigation and countermeasure analysis of parents' participation in kindergarten teaching activities. *Early Childhood Education Science, 10*. https://doi.org/1004-4604

Dai, Y. X. (2021). Problems and suggestions of Chinese family education taking two movies as examples for analysis. In *International Conference on Humanities Education and Social Sciences.* (Vol. 615, pp. 390-394).

Dong, Y. (2017). Problems and countermeasures of parents' involvement in kindergarten activities. This work supports the importance of parental participation in enhancing educational outcomes.

Guan, Y. (2006). *English Chinese Dictionary of Two-way Management*. Shanghai Jiaotong University.

Ho, S. C. (1995). Parent involvement: A comparison of different definitions and explanations. *Education Journal.* 23, 39–68.

Kapur, R. (2018). *Early childhood education* (pp. 1-31). https://www.researchgate.net/publication/323961021_Early_Childhood_Education

Kevin, F. (2009). Tips for effective management. *School Business Affairs*, 34-37. https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ919374.pdf

Kim, R. X. (2011). The expression of the tendency of primary school in early childhood education (Chinese). *Studies in Early Childhood Education,3*.https://doi.org/10.3969/j.issn.1007-5070.2013.24.313

Keith, N. (2009). Three fundamental bonds and five constant virtues. *Comprehensive Index Starts, 5*. https://chinaconnectu.com/wp-content/pdf/ThreeFundamentalBondsandFiveConstantVirtues.pdf

Sapungan, G. M., & Sapungan, R. M. (2014). Parental involvement in child's education: Importance, barriers, and benefits. *Asian Journal of Management Sciences & Education,* 3 (2).

Sun, J. T. (2009). 30 years of educational management in China: Achievements, characteristics, and problems. This literature emphasizes the benefits of parental involvement in children's education.

Tan, M. (2010). On the modern significance of the value orientation of Confucian traditional education. This source discusses how traditional values can adapt to modern educational needs, aligning with the findings of evolving parental engagement.

Xing, X. L. (2019). Development history and influence of Confucianism. *Soochow University of Science and Technology,* 40 (8). https://doi.org/104—5856(2019)08—0045—03

The Development of Physical Education Teaching using Games-Based Learning to Enhance Skill of Football and Physical Fitness in Students Primary School

Liu Guiyang,
Jakrin Duangkam and Ekasak Hengsuko
UdonThani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, Email: jakrin.d@udru.ac.th

****

Abstract

The purposes of this research were: 1) Development of physical education teaching using games-based learning to enhance skill of football and physical fitness in students primary school. 2) Evaluate of physical education teaching using games-based learning to enhance skill of football and physical fitness in students primary school. The sample group consisted of grade 6 students in primary school in the second semester of the academic year2023. The researcher randomly selected the sample classrooms using a cluster random sampling method by drawing lots to determine the research sample classrooms. Two classrooms were selected and divided into an experimental group of 40 students physical education teaching using games based learning and a control group of 40 students normal physical education teaching. The research was conducted for 40 minutes three times a week for total 10 weeks. The tools used in the study were 1) physical education teaching using games-based learning 10 lesson plans with an IOC average congruence index of 0.84 and 2) Skill of football test with a reliability of 0.88. and the physical fitness test are speed, strength, flexibility and agility measurement form National students physical health standards test in China with a reliability of 0.91. The data was analyzed using means and standard deviations, and the difference in average scores was tested using a t-test.

The results indicate that:

1. The average of skill of football and physical fitness students in the experimental group, who received physical education teaching using games-based learning, significantly increased at the .05 level and the control group, received conventional normal physical education teaching, did not significantly change at the .05 level.

2. After the experiment, the average of skill of football and physical fitness in the experimental group was significantly higher than that of students in the control group at the .05 level.

The results suggest that the implementation of game-based learning in physical education effectively enhances both skills of football and physical fitness in students primary school.

Keywords: Physical Education Teaching; Games Based-Learning; Skill of Football; Physical Fitness.

* Received: September 24 2024; Revised: October 3 2024; Accepted: October 6 2024

Introduction

The state general administration of sports proposed that "football should start from the baby" is the genetic engineering of Chinese football and the basic engineering of campus football. "Doll football" and even "campus football" want to develop, we must investigate its roots and find the most effective path. From a psychological point of view, interest is the inner power to promote children's active knowledge, promote their own knowledge and give priority to sports activities. Pupils are lively and active, curious about any new things, reflecting the characteristics of fun. By mobilizing students' interest, PE teachers can effectively improve class quality and attract children's attention. And games are a common means of stimulating interest in physical education. Compared with conventional teaching or game courses, children's football suitable games are high-level games that respect children's game subjectivity and appropriate game needs under the effective intervention of teachers, emphasize comprehensive learning in games, integrate with teaching, and effectively connect with the curriculum outline and school-based curriculum of contemporary sports and health curriculum standards.

Zheng (2016) pointed out in his research that as for the setting of sports skill goal of campus football course, experts point out that the main skill goal of primary school students is to master a good sense and consciousness of the ball. In addition, students acquire the basic skills of physical movement is also the key content of skill training at this stage. Many experts, scholars and teachers said that the school football curriculum for this age group does not emphasize the training and mastery of children's football skills but focuses more on improving children's ball sense and physical movement skills through games and various forms of activities. It lays a solid foundation for the future football study and practice and the overall development of the body. Football skill is the main line of school football course content, reflecting the goals and tasks of different periods of the course. In the research survey of the scholar, the research results show that the primary school students' football skills learning to "pass and catch", "shooting" as the main skills learning content, in which the pass and catch technology teaching accounted for the largest proportion. Further investigation shows that the proportion of primary school students "actual combat" has further increased, in addition to "shooting" in the football course has gradually become the main course content. In the investigation process, many teachers or coaches believe that the primary school students to cultivate children's interest in football learning and ball sense as the main goal, the choice of practice content to increase children's touch opportunities as the main goal, so the form of practice to strive to diversify, to learn football skills mainly pass and catch.

Chen (2013), the survey in the study shows that results show that coaches and teachers generally believe that the primary school students should take the development of children's physical fitness, the formation of correct body posture, and the cultivation of good movement patterns as the main goals of the curriculum. In the survey, experts and scholars said that primary school students are in a sensitive period of learning and development of physical movements, so they should strengthen the exercise and training of movement patterns and carry out a variety of movement exercises such as running, jumping, throwing, climbing and rolling. Physical exercises emphasize physical flexibility, balance and coordination, and do not carry out excessive intensity and too long special football physical training. At this stage, children should develop correct body posture, guided by good living and training habits, and avoid the appearance of bad posture. According to the data of 130 primary school football teachers or coaches surveyed, speed ability, sensitivity and

coordination exercises are the key content of physical development at this stage. Football teachers or coaches said that the development of speed ability, coordination ability and sensitivity of primary school students is a sensitive period, so the curriculum content should be dynamic exercises focusing on the development of the above qualities and abilities. Avoid excessive use of static exercises such as "holding your breath". In addition, teaching primary school students to use more "football game" games, through the adjustment of rules can effectively develop children's different physical abilities.

Lu (2019) pointed out in the study the football game lesson plan fully considers children's age suitability, individual suitability, social and cultural suitability. Focusing on children's basic motor skills, sports concepts, sports experience and experiential games, and emphasizing the combination of games and planned sports experience, it has unique insights and practical models in curriculum decision-making, promoting children's all-round development, designing learning experiences, implementing evaluation, and promoting maximum participation. From a physiological and psychological point of view, compared with younger age groups, primary school students have a rapid increase in the breadth and quality of their attention, but the attention span is shorter, and they focus on a certain point of information or the appearance of things. Children at this age are very active, but their coordination is still poor, and their views of things become more specific and relevant to the present situation. Elementary school students can spend 60 minutes on one activity and have limited interest in group games. Children compare their own abilities with those of others more often, and their understanding of differences is more accurate and of higher quality. From the perspective of the educational environment, the kindergarten curriculum is based on games, the class time is very short, the main purpose is to cultivate interests and habits, the teaching does not pursue high goals, and resides in the daily life of children, while the primary school curriculum objectives are more clear, focusing on teaching and mastering certain knowledge and skills as the main task. This age stage is an important stage in the formation and development of physical activity. Daily physical activity in this period can not only promote the development of children's basic physical activity, but also promote the formation of children's lifelong positive attitude and evaluation to participate in regular, beneficial and healthy physical activity. The appropriate football game curriculum can consider the age, individual, social and cultural characteristics of children, so that children in physical education recognize that they have different levels of development, sports experience, health and motor skill levels, age and physical characteristics, and gain the learning experience of the next stage of development in sports, training and competition. It will increase the opportunity for children to learn and succeed and shape their excellent character and good habits.

Lu & Ji (2019) Creation of Scientific and effective sports game standard Sports game evaluation criteria, Experts and scholars generally advocate the extensive development of sports game courses in primary school physical education to effectively mobilize children's interest in learning. Experts build the school education system based on the educational value of play. Experts divide children play into three levels, including chaotic play, simple repetitive play, and purposeful, complex play that can make children concentrate, and point out that the development of appropriate play is to carry out those purposeful, high-level, complex play. Make children in the game to obtain all-round development benefits. At present, the research on primary school sports games or football games mainly focuses on game creation methods,

game creation principles, sports game applications and other related fields, and has formed a wealth of theoretical research results. Experts believe that the scientific classification of sports games is the basic premise of creating effective game courses. He summarized the basic classification methods of sports games, including classification according to the basic activity ability of the human body, classification according to the development of physical fitness, classification according to sports items, classification according to the structure of sports courses, and classification according to the form of activity.

The article summarizes the basic principles of sports game creation, including the principle of exercise, the principle of education, the principle of safety, and the principle of pertinency. Experts also summarize the problems existing in the current sports game creation and application. Including blind and random selection of games, games that violate the scientific nature of sports, do not pay attention to the regulation of technical action training games, adult games for young children, security risks and unreasonable sports load arrangement games.

Research Objectives

1. Development of physical education teaching using games-based learning to enhance skill of football and physical fitness in students primary school.

2. Evaluate of physical education teaching using games-based learning to enhance skill of football and physical fitness in students primary school.

Literature Review

1. The medium and long-term development plan for Chinese football.
2. Development for skill of football in students.
3. Physical fitness in football in students.
4. The physical education teaching using games-based learning for primary school students.
5. Conceptual framework.

Research Methodology

1. Population and sample

Step 1 The data collection, review of academic literature and research results, and understanding of previous research and interpretation of the status of physical education teaching using games can establish a basic understanding and knowledge of the status of football plan teaching using games.

Step 2 Expert interview survey, on-site interviews and email interviews were used to interview experts and scholars in the fields of school physical education, children's education, pedagogy and psychology research, football teaching and training, through interviews, suggestions are given on the selection of football games and the preparation of football plans.

Step 3 Experiment research method this study selected two classes of grade 6 in Tangqi No. 1 Primary School in Linping, Hangzhou, Zhejiang Province. The method randomly selected the sample classrooms using a cluster random sampling method by drawing lots to determine the research sample classrooms: Two classrooms were selected and divided into an experimental group of 40 students and a control group of 40 students. The

experimental group implemented the physical education teaching using games-based learning for primary school students and control group teaching normal content in school.

Step 4 The analyze the data to summarize and finally, based on the collected data and related information, generalize, analyze, and summarize.

Research Design

This study adopted a quasi-experimental design and was divided into two research groups. A total of 2 measurements were conducted before training and 10 weeks after training. The analysis followed a multiple time series design and the study design is outlined in Table 1.

Table 1: Experimental Design

Sample Group	Pre-test	Treatment	Post-test
E	O1	X	O2
C	O3	-	O4

Experimental Designs

E: Experimental group
C: Control group
O1, O3: Pre-test skill of football and physical fitness test
O2, O4: Post-test skill of football and physical fitness test after 10 weeks
X: Physical education teaching using games-based learning

Table 2 Skill of football and physical fitness test for student

Test	Test items	Test index
Skill of football test	Ball sense	Bounce the ball, step on the ball
	Dribbling ability	Round-trip dribble
	Kicking ability	Kick accuracy
	Dribbling speed ability	Dribble running
Physical fitness test indicator	Speed	10 meters return run
	Strength	Standing long jump
	Flexibility	Sit in a forward bend
	Agility	Cross quadrant jump

The research instruments

The football plan teaching using a game base learning. Duration: October 2023 to December 2023, 3 time per week, each class 40 minutes, 10 weeks.

Table 3 Football Game Course Content for Primary school Students (10 weeks)

Period	Chapter/Topic	Content Settings and game numbering	Class hour
1-5 weeks	Week 1: Kicking methods	1. Kick the ball with the inside of your foot 2. Kick the ball on the inside of your instep	3
	Week 2: Throwing football	1. Take the throw 2. Throw the ball 3.Throw the bocce ball	3
	Week 3: Touch the ball	1. Pull the ball under your feet 2. Step on the ball 3. Soccer dance 4. Pull and pull the ball with left and right feet	3
	Week 4: Base stop	1. Foot contact 2. Touch cushion 3. Stop the football	3
	Week 5: Base the ball with the foot	1. The ground bounces the ball 2. Keep bouncing the ball 3. Bounce the ball on the instep	3
6-10 weeks	Week 6: Basic dribble	1. Straight and curved dribble 2. Racing relay dribble 3. Barrier-free and barrier dribbling	3
	Week 7: Passing drills	1. Passing routes 2. Passing distance 3. Passing style	3
	Week 8: Pass and catch	1. Pass and control routes 2. Pass and control distance 3. Pass and control the ball	3
	Week 9: Shooting	1. Shooting accuracy 2. Accessibility 3. Shooting distance 4. A football on the move	3
	Week 10: Football match	1. 3 vs 3 game 2. Pass and catch games 3. Scramble game	3

Research Conceptual Framework

Table 4 Research Conceptual Framework

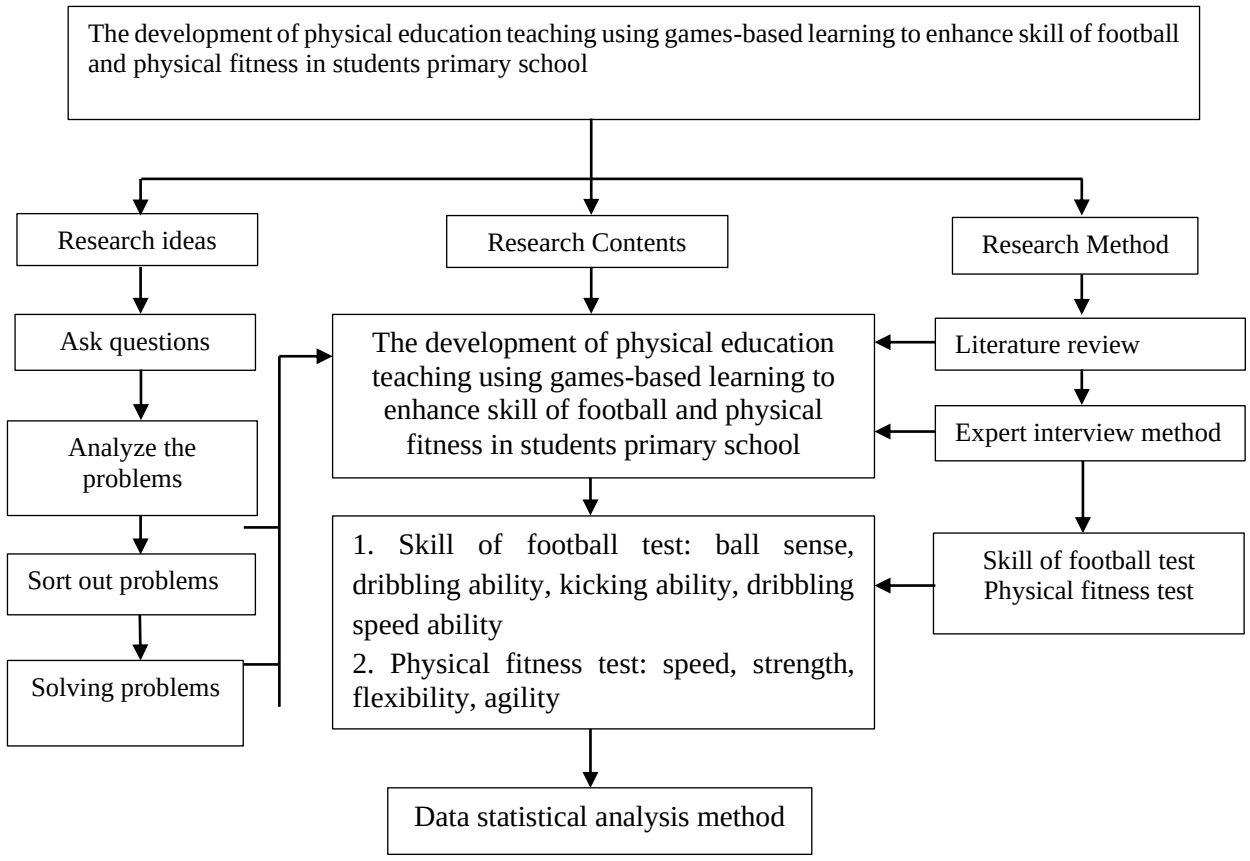

Data Collection

After all the research instruments were developed and approved, the researchers conducted the study to develop the teaching. The process is explained as follows: The research was conducted for 40 minutes 3 time per week total 10 weeks. Skill of football test and physical fitness test and data collection were conducted before and after the physical education teaching using games-based learning experiment and control group.**Data analysis**

The data collected from all developed research instruments were analyzed as follows: The researchers analyzed the data using means, percentage, and standard deviation. The investigators analyzed the data to compare differences in students skill of football physical fitness using the t-test samples.

Research Results

This study presents the results of the data analysis of this study as follows:

1) Compare physical education teaching using games-based learning to enhance skill of football and physical fitness before and after teaching between the experiment group and control group.

2) Compare physical education teaching using games-based learning to enhance skill of football and physical fitness after the experiment between experiment group and control group.

Table 5 Compare pre and post test skill of football and physical fitness between the experiment and control group

Experiment N = 40		Pre-test		Post-test		t	*p*
		mean	SD	mean	SD		
Skill of football	1. Ball sense	7.48	1.53	8.56	1.24	-5.13	0.00*
	2. Dribbling	5.94	1.57	7.68	1.27	-5.45	0.00*
	3. Kicking ability	7.12	1.55	8.63	1.16	-3.79	0.00*
	4. Dribbling speed	7.24	1.44	8.72	1.35	-3.35	0.00*
Physical fitness	1. Speed	6.12	0.36	7.32	0.54	3.66	0.00*
	2. Strength	6.26	2.21	7.54	1.45	-4.15	0.00*
	3. flexibility	7.21	0.61	8.36	0.84	-2.36	0.00*
	4. Agility	7.15	7.26	8.65	1.89	2.64	0.00*
Control N = 40		Pre-test		Post-test		t	*p*
		mean	SD	mean	SD		
Skill of football	1. Ball sense	7.45	1.52	7.93	1.23	-4.23	0.06
	2. Dribbling	5.89	1.54	6.76	1.12	-4.66	0.07
	3. Kicking ability	7.11	1.52	7.52	1.13	-2.89	0.06
	4. Dribbling speed	7.26	1.41	7.61	1.31	-3.35	0.07
Physical fitness	1. Speed	6.13	0.33	6.63	0.53	2.94	0.06
	2. Strength	6.34	2.44	6.84	1.33	-3.43	0.09
	3. Flexibility	7.19	0.56	7.75	0.67	-2.02	0.07
	4. Agility	7.17	1.25	7.66	1.66	1.86	0.08

*$p<0.05$

Table 6 The paired sample t-test was carried out on the test data of the experimental group before and after the experiment, and it was found that the scores skill of football test, $p<0.05$, indicating that there were significant differences between the data before and after the experiment. The paired sample t-test was carried out on the test data of the experimental group before and after the experiment, and it was found that the scores of physical fitness test, $p<0.05$, indicating that there were significant differences between the data before and after the experiment. The paired sample t-test was carried out on the test data of the control group

before and after the experiment, and it was found that the scores skill of football test, indicating that there were no significant differences between the data before and after the experiment. The paired sample t-test was carried out on the test data of the control group before and after the experiment, and it was found that the scores of physical fitness test, indicating that there were no significant differences between the data before and after the experiment.

Table 7 Compare the experiment and control groups post-test results for skill of football and physical fitness

Skill of football	Experiment (N = 40)		Control (N = 40)		t	*p*
	mean	SD	mean	SD		
1. Ball sense	8.56	1.24	7.93	1.23	-2.54	0.02*
2. Dribbling	7.68	1.27	6.76	1.12	-3.22	0.01*
3. Kicking ability	8.63	1.16	7.52	1.13	-2.35	0.03*
4. Dribbling speed	8.72	1.35	7.61	1.31	-3.12	0.01*
Physical fitness	Experiment (N = 40)		Control (N = 40)		t	*p*
	mean	SD	mean	SD		
1. Speed	7.32	0.54	6.63	0.53	2.45	0.02*
2. Strength	7.54	1.45	6.84	1.33	-2.68	0.03*
3. Flexibility	8.36	0.84	7.75	0.67	-2.65	0.01*
4. Agility	8.65	1.89	7.66	1.66	1.53	0.04*

*$p<0.05$

Table 7 After the experiment, through data collection and analysis, it is concluded that $p<0.05$ is the difference between the experimental group and the control group, indicating that there is a significant difference between the data. The paired sample t-test was conducted on the test data of the control group and the experimental group after the experiment, and it was found that the skill of football test was $p<0.05$, indicating that the data of the control group and the experimental group after the experiment were significantly different. The paired sample t-test was conducted on the test data of the control group and the experimental group after the experiment, and it was found that the score of the physical fitness test was $p<0.05$, indicating that the data of the control group and the experimental group after the experiment were significantly different.

Discussion

1. Discussion skill of football

This study found that the experimental group made greater progress than the control group in football skill after the experiment when there was no significant difference in the data between the control group and the control group before the experiment, which was more conducive to the development of various test indicators.

Zhao (2020) Football game training method in primary school physical education teaching effect research. In this paper, the comparative analysis of the tests of the experimental group before and after the experiment through the analysis of the experimental data, we found that 30 primary school students in the experimental group have made great progress in various items after the game training method of football teaching, and there are great differences before and after. This shows that the students' physical flexibility, comprehensive quality and shooting have a qualitative leap. Through the analysis of experimental data, we found that 30 primary school students in the control group also achieved impressive results in various items after football teaching with game training method. There were some changes before and after the experiment, which indicated that primary school students had made great progress in physical flexibility, cooperation ability and shooting. After the experiment, through the analysis of the experimental data, we found that 30 primary school students in the control group and 30 primary school students in the experimental group have made different levels of progress in various items after the game training method of football teaching. The primary school students in the experimental group were much better than the control group in the folding line dribbling football. The students in the experimental group were better than those in the control group in T-shaped running with the ball. Students in the experimental group scored much higher than those in the control group on shooting with the ball at the same time. Our conclusions are consistent with those of this article.

Yang (2023) in the paper, after the end of the experiment, the data obtained by the author is analyzed as follows: After the 12-week teaching experiment, the statistical method of independent sample t-test was used to analyze the difference in the test scores of operant motor skills of the two classes, with the purpose of exploring the influence of daily sports activities organized by kindergartens and football games created based on gross motor development on operant motor skills of 4-5 year-old children. The average score of the experimental class in kicking the fixed ball was 5.91 points, and that of the control class was 3.03 points, which was 2.88 points lower than that of the experimental class, and the P value was $0.002 < 0.01$, there was a very significant difference. The average score of the experimental class was 3.29 points, and that of the control class was 4.71 points. The average score of the experimental class was 1.42 points lower than that of the control class, and the P value was $0.004 < 0.01$, showing a very significant difference. The average score of the experimental class was 2.86 points, and that of the control class was 2.03 points. The average score of the control class was 0.83 points lower than that of the experimental class, and $P=0.145>0.05$ showed no significant difference. In terms of the total score of operant motor skills, the average scores of the experimental class and the control class were 18.40 points and 13.94 points respectively, and the experimental class was 5.46 points higher than the control class, with a P value equal to $0.042 < 0.05$, indicating that there were significant differences between the experimental class and the control class in operant motor skills after intervention. From the above data, the football game created in this study is significantly better than the daily sports activities organized by kindergartens in promoting the two operant motor skills of

children aged 4-5, such as kicking fixed ball and throwing ball on the shoulder. In terms of football skill development, our experimental results showed consistency.

Zhang (2023) Application of Adversarial Games in the Teaching of football Dribble technique in Grade 5 of primary school, In the paper, after the end of the experiment, the data obtained by the author is analyzed as follows: The influence of adversarial games on football dribbling skills of the fifth grade students in Huzhou Phoenix Primary School was studied through a 12-week teaching experiment, and the students were divided into experimental group and control group. The teaching contents of the experimental group and the control group were the same, but the teaching methods were different. The experimental group mainly used adversarial game teaching and added adversarial game teaching into the teaching of football dribbling technology, while the control group used traditional football teaching methods. Before and after the experiment, the two groups of students were tested respectively on physical fitness, soccer dribbling skills and soccer interest. The results are as follows :1. Both the experimental group and the control group have improved their soccer dribble skills, and the test scores of the experimental group in the dribble retrace, line dribble and T-shaped dribble test items are significantly different from those of the control group ($p<0.01$). 2. The soccer dribbling skill of the experimental group was significantly better than that of the control group ($p<0.01$). The conclusion is as follows:1. Adversarial games play an extremely significant role in the improvement of students' dribbling skills. 2. Adversarial games promote the transformation of students' soccer dribbling skills into dribbling skills, effectively improving students' soccer dribbling skills and abilities. In terms of football skill development, our experimental results showed consistency.

2. Discussion on physical fitness

This study found that the experimental group made greater progress than the control group in physical fitness after the experiment when there was no significant difference in the data between the control group and the control group before the experiment, which was more conducive to the development of various test indicators.

Ji (2020) Study on the influence of school football Activities on physical fitness of primary school students，The results of the paper show that the physical fitness changes of the two groups of primary school students before and after football training can be found: after football training, the performance of the experimental group in the forward bend of the seated body, standing long jump, one-minute jump rope, the experimental group of students improved significantly $p<0.05$ and the performance of the control group was better. It shows that football training plays an obvious role in improving the strength quality, agility quality and flexibility quality of pupils. Through the comparison of the physical fitness test results of the two groups of primary school students, it can be found that the experimental group's 25m×2 round trip performance is significantly better than the control group, especially the control group's performance in 25m×2 round trip performance is not improved but decreased. It shows that football training has an obvious effect on the physical quality of primary school students and has a significant improvement on speed quality. Systematic football training can develop students' strength, flexibility, agility, lower limb strength and other physical qualities, which can significantly improve the athletic ability of primary school students. However, there is less training on upper body strength in football, so that not only students' lower limb strength is developed, but also relevant systematic upper body strength exercises should be

added to the future football training, so that students' strength and quality can be balanced. Our results confirm the above experiment once again.

Yang (2023) Study on the influence of football game Teaching on physical fitness and social adaptability of 5-6 year children. In the paper, after the end of the experiment, the data obtained by the author is analyzed as follows: After the 12-week teaching experiment, an independent sample T-test was used to analyze the difference between the experimental class and the control class in the mobility motor skill dimension after the intervention. The purpose was to compare the influence of football games and park-based sports activities based on gross motor development on the mobility motor skills of 4-5 year children. The results are shown in Table 5.26. The average scores of the experimental class and the control class in the test items were 6.92, 5.73, 5.60, 4.09, 4.12 and 3.63, respectively. The experimental class was 1.09, 0.51 and 0.49 points higher than the control class, and the P-values were 0.115, 0.065 and 0.054, respectively. There is no significant difference between the experimental class and the control class in the test movements of running, one-legged jump and cushion step jump. The average scores of the experimental class and the control class were 5.09, 4.83, 5.23, 3.94, 6.49 and 4.49 respectively in the standing long jump, forward slide and side slide. The experimental class was 1.26 points, 1.29 points and 1.9 points higher than the control class, and the P values were 0.005, 0.001 and 0.000 respectively, all of which were less than 0.01, indicating that there were extremely significant differences between the experimental class and the control class in the test movements of standing long jump, forward slide and side slide. In terms of the total score of mobility motor skill test, the average score of the experimental class was 33.25 points, and the average score of the control class was 26.71 points, which was 6.71 points lower than that of the experimental class, and $P=0.000<0.01$ showed extremely significant difference. This study based on the development of gross motor development of children's soccer games in promoting 4-5 years old children's mobility motor skills, is significantly better than kindergarten children sports activities. In terms of physical fitness development, our experimental results showed consistency.

Zhang (2023) Application of Adversarial Games in the Teaching of football Dribble technique in Grade 5 of primary school, In the paper, after the end of the experiment, the data obtained by the author is analyzed as follows: The influence of adversarial games on football dribbling skills of the fifth grade students in Huzhou Phoenix Primary School was studied through a 12-week teaching experiment, and the students were divided into experimental group and control group. The teaching contents of the experimental group and the control group were the same, but the teaching methods were different. The experimental group mainly used adversarial game teaching and added adversarial game teaching into the teaching of football dribbling technology, while the control group used traditional football teaching methods. Before and after the experiment, the two groups of students were tested respectively on physical fitness, soccer dribbling skills and soccer interest. The results were as follows: the physical fitness of both the experimental group and the control group was improved, but the experimental group was better than the control group, and the difference was significant ($p<0.01$). 4. Students in both the experimental group and the control group showed increased interest in football, but the interest of students in the experimental group increased more significantly, showing a significant difference from that in the control group ($p<0.01$). The conclusions are as follows :1. The adversarial game has a significant effect on the improvement of the physical fitness of the 5 grade students. 2. Adversarial game teaching can enhance students' learning interest and stimulate students' drive to learn football through

traditional teaching methods. In the fifth grade of primary school football teaching, attention should be paid to: we should fully consider the characteristics of students' physical and mental development, close to the content of football teaching, from simple to difficult consideration for each student to choose the appropriate adversarial game. In the process of using adversarial games, they can be combined to promote the transformation of students' actions from generalization to automation. In terms of physical fitness development, our experimental results showed consistency.

The same comparison between these two thousand articles was found， In this study, the conclusions drawn are similar to those of Bian & Sun (2018) and Huang & Li (2020). The football plan based on game is more conducive to improving primary school students' interest in sports. Compared with traditional courses, it can better improve students' ability in physical fitness development and football skills.

Conclusion

Based on the above analysis, the test indexes of the test items were selected by applying the "National Football Skill Evaluation Standards for Students" and "National Physical Health Standards for Students", and the test and evaluation were conducted respectively according to the differences of gender and age in the "Standards". From the students' soccer skills (ball sense, dribbling ability, kicking ability, dribbling speed), physical fitness development (speed, strength, flexibility, agility) to test and evaluate the football game course on the football skills development of primary school students. The test results show that the students' soccer skill level and physical fitness development level have been significantly improved before and after the experiment. Compared with the test scores of the experimental group and the control group before and after the experiment, the football game course has a significant effect on the development of football skills and physical fitness of students compared with the traditional campus football course. On the one hand, with the improvement of soccer standard score, higher requirements are put forward for children to master all aspects of soccer skills, which objectively affects the further improvement of soccer test score. With the in-depth development of primary school football courses, the requirements for children's football-specific teaching and training have been improved, that is, the "training" and "competitive" elements of the course are emphasized, to meet the needs of football-specific skills learning, training and long-term development. Judging from the influence of football game courses on various skill indicators, the development benefits of students' ball sense, playing ability and special quality are obvious. Therefore, it is necessary to set up the suitable football game plan for primary school students, focus on the organic integration of the football special skill standards and the creation of game scenarios, and develop children's football skills in a comprehensive and balanced. The effect evaluation of the suitable football game plan system for primary school students is mainly reflected by the learning results of the middle school students in the pilot course. This study conducted a 10-week pilot course for 80 students in grade 6 to test the practical teaching effect of the newly created plan. The experimental results found that the changes of various indicators (including physical fitness indicators and football skills indicators) before and after the experiment are compared. The experimental test results and analysis are as follows: First of all, in terms of football skills, primary school students who have learned football games have better

performance in ball sense, kicking, dribbling and speed; Second, in terms of physical fitness, primary school students who have learned appropriate football game courses have obvious advantages over traditional campus football students in terms of speed, strength, flexibility and agility.

Suggestion

The suggestions from the study are as follows:

1. Suggestions for this research

1) Schools should implement football game courses to enhance students football skills, physical development, and build a talent pool for national football.

2) Football courses should integrate modern technology for better learning environments and improved training data monitoring.

3) Combine training standards with game activities to innovate football courses and improve the development of dribbling and other football skills

2. Suggestions for further studies

1) In this study, we tested physical development indicators and football skill indicators, and indicators of mental health development can be added in future studies.

2) In this study, the experimental research object is only primary school students, and students in other states are not involved. The research scope can involve more grade groups.

3) In this study, only the influence of football program on students was studied, and the teaching level of different teachers can also be studied as an influencing factor in future studies.

References

Bian, C.Y & Sun, Y. (2018). Research on teaching means and methods of childrens soccer. *Journal of Changchun University of Education*, 34 (07), 67-71.

Chen, J. (2013). Investigation and analysis of the current situation of the application of football game in "campus football" teaching in primary schools. *Journal Contemporary Sports Science and Technology*, 35 (05), 30-31.

Huang, F & Li, M. (2020). On the creation and application of sports games. *Journal Science Popular (Science Education)*, 12(04), 194-205.

Ji, S.W. (2020). Study on the influence of school football activities on physical fitness of primary school students. *Journal Slam Dunk*, 14 (12), 50-51.

Lu, Y.M. (2019). Theory of campus football way to promote the development of students comprehensive quality. *Journal of contemporary sports science and technology*, 28 (27), 140-141.

Lu, D.M., & Ji, M.H. (2019). Creation of scientific and effective sports game standard: sports game evaluation criteria. *Journal of Chinese School Education*, 12 (03), 35-37.

Yang, Q. (2023). *Study on the influence of football game teaching on physical fitness and social adaptability of 5-6 year old children*. (Doctoral dissertation). Nanjing Institute of Physical Education, Jiangsu.

Zhang, A. (2023). *Application of adversarial games in the teaching of football dribble technique in grade 5 of primary school*. (Doctoral dissertation). Yangzhou University, Jiangsu.

Zhao, C, Y. (2020). *Football game training method in primary school physical education teaching effect research*. (Doctoral dissertation). Beijing Sport University, Beijing.

Zheng, Q. (2016). *Research on the teaching content setting of primary school football course under the background of campus football*. (Doctoral dissertation). Henan University, Zhengzhou.

The Soundscape Satisfaction Evaluation and Optimization Design of the Echo at Yingying Pagoda in Pujiu Temple

Minting Zhao, Eakachat Joneurairatana,
Veerawat Sirivesmas and Sone Simatran
Silpakorn University, Thailand.
Corresponding Author, E-mail: zhao_m@silpakorn.edu

****

Abstract

The Yingying Pagoda in Pujiu Temple, Shanxi, is renowned for its unique "frog echo" soundscape, which is not only a cultural icon but also a significant element of the tourist experience. However, the integration of this soundscape with the environment and its satisfaction levels among tourists have not been optimally addressed.This research aims to evaluate the current soundscape of the Yingying Pagoda and optimize it to enhance tourist satisfaction. The study seeks to analyze the physical characteristics of the soundscape, assess tourist satisfaction, and propose improvements based on environmental interactions.A comprehensive approach was employed, involving field investigations, in-depth interviews with experts, and questionnaires completed by a sample of 70 tourists. Sound field simulations were also conducted to predict the acoustic effects of various materials and design alterations. The data collected was analyzed using both qualitative and quantitative methods to assess the soundscape's integration with the landscape and to identify key factors affecting tourist satisfaction.The analysis revealed that the cultural significance of the "frog echo" soundscape was acknowledged, but its environmental integration was found to be lacking and not meeting tourist expectations. The wall material and listening position were identified as key factors influencing satisfaction.

Based on the findings, the study suggests several optimization strategies. These include using red bricks and wood to improve the wall's acoustic performance, adjusting the listening point for a more immersive experience, integrating vegetation and Buddhist cultural elements for a harmonious visual and auditory landscape, and establishing a long-term maintenance and feedback mechanism to ensure continuous improvement of the soundscape.

Keywords: Soundscape satisfaction; Soundscape optimization design; Buddhist cultural heritage; Environmental integration

Introduction

Pujiu Temple, located in Yongji City, Shanxi Province, China, is a tourist attraction with a profound Buddhist culture. Its core landscape, the Buddha Relics Pagoda, is famous for the love story of Zhang Sheng and Cui Yingying in The Romance of the Western Chamber and is called Yingying Pagoda by the locals, The existence of Pujiu Temple not only bears witness to the inclusive spirit of Buddhism but also reflects the unique status of Pujiu Temple, "No temple in the world talks about love, only Pujiu Temple in Shanxi" (Wen, 2006). According to the Fayuan Zhulin (Daoshi, 1990) and the Ji Shenzhou Sanbao Gantonglu (Daoxuan, 1983), the Yingying Pagoda was originally named Yaoqin Hedong Puban Ancient Pagoda, built by Ashoka. The "Ashoka Biography" mentions that Ashoka decided to build 84,000 pagodas in

* Received: September 10 2024; Revised: September 19 2024; Accepted: September 20 2024

one day, 100 years after the Buddha's Nirvana (Guang, 2007). Through the magical power of the Venerable Yasa, these pagodas were quickly built in various parts of Jambudvīpa, of which 19 were built in the Kingdom of Zhendan (China), and the Puban Ancient Pagoda ranked fourth. This period of history reflects the complex process of the early introduction of Buddhism into China. It provides precious empirical evidence for the study of the spread of Buddhism in China. Yingying Pagoda is known as one of the four echo buildings in China, along with the Echo Wall of the Temple of Heaven in Beijing, the Pagoda of Baolun Temple in Sanmenxia, and the "Stone Qin" of the Dafo Temple in Shitong County, Sichuan (Liu, 2013). It has a unique acoustic effect - the "frog echo." The tower body and the eaves are made of stacked blue bricks, which are good reflectors. The blue bricks of Yingying Pagoda have been blown by the wind and sand of the Loess Plateau for many years, and the surface is exceptionally smooth, just like a thin layer of glaze, so almost all sound waves are reflected under the tower. Currently, the research on Buddhist temples mainly focuses on the visual and spatial environment (Zhang, Xiang, & Tao, 2017), while the research on sound focuses on the acoustic simulation of Buddhist ritual music forms and sound sources (Liang, 2022). However, existing research often ignores the narrative aesthetics and place spirit of integrating sound and landscape, resulting in tourists' satisfaction with soundscape being generally lower than the visual experience. In addition, there is currently a lack of specific soundscape design optimization cases, which is also an important direction for future research.

Therefore, tourist satisfaction is a crucial indicator for evaluating the optimization of the temple soundscape. This study takes the echo soundscape satisfaction of Yingying Pagoda in Pujiu Temple as the research object, explores the tourists' satisfaction from the echo listening position at different distances, analyzes the influence of different materials on the echo effect, and verifies the influence of sound source position and material selection on satisfaction through simulation experiments. This study aims to provide an empirical basis for optimizing soundscape design, promoting sound and landscape integration, and enriching Buddhist temples' cultural experience.

The research on the Yingying Pagoda within Pujiu Temple, Shanxi, has identified several key issues that need to be addressed to enhance the tourist experience and align the soundscape more effectively with the cultural and historical significance of the site. The main problems concluded from the research are:1.Lack of Integration: The current soundscape does not integrate well with the visual and spatial environment of the pagoda, which is a key aspect of the tourist experience.2.Cultural Disconnect: Despite the rich cultural and historical background, including the love story and the Buddhist heritage, the soundscape does not reflect or enhance these narratives effectively.3.Acoustic Design Limitations: The unique "frog echo" effect, while culturally significant, may not be optimized for all listeners due to the material and design of the pagoda structure.4.Tourist Satisfaction Gap: Tourist expectations are not fully met, as the soundscape's contribution to the overall experience is less satisfying than the visual aspects.5.Narrative Aesthetics Neglect: The research highlights that the narrative aesthetics and the spirit of place, which are essential for a comprehensive tourist experience, are often overlooked in current soundscape designs.6.Optimization Case Deficiency: There is a lack of specific案例 studies and optimization strategies for soundscape design in cultural and historical sites like the Yingying Pagoda.7.Research-Practice Gap: While there is a body of research on the visual and spatial environments of Buddhist temples, as well as on the acoustic simulation

of ritual music, there is a gap between this research and practical application in enhancing the soundscape of such sites.

In conclusion, the research points to the need for a more holistic approach to soundscape design that takes into account the cultural context, historical significance, and the desire for an immersive experience from the perspective of tourists. There is a clear call for further research and practical strategies to optimize the soundscape of the Yingying Pagoda to better align with its visual environment and enhance tourist satisfaction.

Research Objectives

1. To examine how distance from Yingying Tower affects listener soundscape satisfaction.

2. To analyze the impact of different wall materials on soundscape satisfaction.

3. To propose soundscape optimization strategies for Yingying Tower to enhance visitor experience.

Research Methodology

This study was conducted from March 8 to March 17, 2024, using various data collection methods such as interviews, questionnaires, field observations, and simulation experiments to ensure the multi-dimensional perspective and depth of the research results.

1. Population and Sample

The population for this study consisted of tourists visiting the Yingying Pagoda in Pujiu Temple, Shanxi Province, China. The sample was selected using a random sampling method to ensure representativeness and avoid bias. A total of 70 tourists, evenly divided between men and women (35 men and 35 women), participated in the study. This gender balance was maintained to account for potential differences in auditory perception and satisfaction levels between genders. The sample size was determined to be adequate for statistical analysis and to provide reliable data for the evaluation of soundscape satisfaction.

2. Research Tools

This research employed a multi-faceted approach to collect and analyze data, ensuring a comprehensive understanding of the soundscape elements and their impact on tourist satisfaction. The primary research tools included:Field investigations: On-site observations were conducted to assess the physical environment and the acoustic characteristics of the Yingying Pagoda. These investigations captured the natural soundscape and the interaction of sound with the surrounding environment.In-depth interviews: Purposeful sampling interviews were conducted with residents, temple management, monks, and tourists to record the historical changes of the Yingying Pagoda and the evolution of its soundscape characteristics. These interviews provided insights into the social and cultural significance of the soundscape.Questionnaires: A structured questionnaire survey was designed to assess tourists' perception and evaluation of the soundscape elements, environmental integration, and personal satisfaction. The survey was administered to 70 tourists (35 men and 35 women) to Sound field simulations: Acoustic simulation software Odeon was used to construct a virtual model of the Yingying Pagoda soundscape. This model was used to simulate and analyze the propagation and perception effects of the soundscape under different conditions, such as changes in materials and listener positions. The simulations provided data to support the optimization design of the soundscape.

These research tools were selected to provide a multi-dimensional perspective on the soundscape of the Yingying Pagoda, enabling a detailed analysis of the physical, perceptual, and cultural aspects of the soundscape.

3. Data Collection

Data collection for this study was conducted using a combination of methods to ensure a comprehensive and multi-dimensional understanding of the soundscape elements and their impact on tourist satisfaction. The specific data collection methods employed are outlined below:

On-site observations: Detailed acoustic characteristics and video recordings were made of the three core soundscape elements of the Yingying Tower of Pujiu Temple: stone hitting, frog croaking, and echo. These recordings captured the physical characteristics of sound and its interaction with the environment, providing primary data for subsequent soundscape analysis. Precise measurements were also carried out to ensure the accuracy of the simulation experiment;Interviews: Interviews were conducted with residents, temple management, monks, and tourists using a purposeful sampling method. The interviews focused on the historical changes of the Yingying Pagoda and the evolution of its soundscape characteristics. These interviews provided rich qualitative data on the social and cultural significance of the soundscape;Questionnaires: The characteristic soundscape recordings and videos of Yingying Pagoda were sampled to quantitatively evaluate the soundscape satisfaction of Yingying Pagoda in Pujiu Temple. By accurately capturing the three core soundscape elements of stone hitting, frog croaking, and echo, we ensured the authenticity of the soundscape experience and the communication of cultural characteristics. 70 listeners (35 males and 35 females) evaluated the soundscape using a five-level rating scale, as shown in Table 1, thus providing a standardized satisfaction evaluation framework. In order to improve the accuracy and reliability of the evaluation, the acoustic software Odeon was used to simulate the acoustic environment of Yingying Tower and reduce external noise interference . The collected questionnaire data were analyzed using SPSS software for correlation analysis, revealing the key factors affecting visitor satisfaction and the interaction between different soundscape elements, providing a scientific basis and data support for the optimization design of the soundscape of Yingying Tower.

Table 1 A five-level rating scale was used to evaluate the soundscape

Evaluation indicators	**Evaluating indicator**				
satisfaction level	Very satisfied	Satisfy	Generally	Not satisfied	Very dissatisfied
Score	2	1	0	-1	-2

In this study, a questionnaire survey was conducted among tourists of Yingying Pagoda of Pujiu Temple by random sampling method, aiming to evaluate tourists' satisfaction with the echo soundscape of Yingying Pagoda. 70 questionnaires were distributed to ensure gender balance (35 male and female respondents each). The basic information of the respondents is shown in Table 2. Among them, 74% of the listeners believed that the frog echo of Yingying Pagoda needed to be more highly integrated with Pujiu Temple's environment and that there should be more harmony and consistency between sound and landscape. This highlights the importance of considering the integration of sound with the visual and cultural

elements of the surrounding environment in soundscape design. At the same time, the feedback showed that the single frog echo needed to be more sufficient in terms of soundscape diversity, and it was not easy to fully reflect the profound connotation of Buddhist culture, which emphasized the necessity of incorporating diversified sound elements into soundscape design. The results showed that tourists' satisfaction with the echo of Yingying Pagoda was affected by a combination of factors, among which the distance between the listeners and the corridor wall and the material of the wall was the main influencing factors.

Table 2 The basic information of the respondents

Variable	Categories
Gender	1: Male; 2: Female
Age	1: <18; 2: 18-30; 3: 31-50; 4: >50
Frequency of visits to temples	1: First time; 2: 2-5 times; 3: 6-10 times; 4: More than 10 times
Reasons for coming to the temple	1: Sightseeing; 2: Religious pilgrimage; 3: Academic research; 4: Other
Education level	1: High school or below; 2: Associate and Bachelor's degree; 3: Master's degree or above
The integration of echo soundscape with the temple environment	1: Highly integrated; 2: Integrated; 3:Generally; 4: Not integrated; 5: Highly not integrated

Simulation experiments: The measurement data of the actual site was applied to the acoustic simulation software Odeon to construct a virtual Yingying Tower soundscape model to simulate and analyze the propagation and perception effects of the Yingying Tower echo soundscape under different conditions. This study designed and implemented a questionnaire survey to assess tourists' satisfaction with the soundscape of Yingying Tower.

4. Data Analysis

The data analysis for this study involved a combination of qualitative and quantitative methods to assess the soundscape satisfaction of the Yingying Pagoda in Pujiu Temple. The analysis aimed to identify key factors influencing tourist satisfaction and develop optimization strategies based on the simulation results. The specific data analysis methods employed are outlined below:

Qualitative Analysis: (1) Interview Data: Interviews with residents, temple management, monks, and tourists were transcribed and analyzed using content analysis techniques. The data was coded and categorized to identify themes and patterns related to the historical and cultural significance of the Yingying Pagoda's soundscape. (2) Observational Data: Behavior and experience of tourists in the soundscape environment were carefully observed and recorded. The data was analyzed to understand the interaction between tourists and the soundscape, including their reactions to frog sounds and echoes.

Quantitative Analysis: (1) Questionnaire Data: The questionnaire data was analyzed using SPSS software for correlation analysis. The data was used to reveal the key factors affecting visitor satisfaction and the interaction between different soundscape elements. The satisfaction evaluation framework used a five-level rating scale. (2) Simulation Data: Acoustic simulation software Odeon was used to model and analyze the propagation and perception

effects of the Yingying Tower echo soundscape under different conditions. The simulation results were compared to identify the most effective optimization strategies.

Integrated Analysis:Soundscape Optimization Design: Based on the results of the acoustic field simulation, optimization design suggestions were proposed. These suggestions included the use of red bricks and wooden materials for wall materials, optimization of tourists' tour routes to guide them to the best listening positions, integration of vegetation configuration and Buddhist cultural elements, and regular evaluation of soundscape characteristics and visitor satisfaction.

In summary, the data analysis for this study involved a comprehensive examination of the collected data, using both qualitative and quantitative methods. This included the assessment of the current soundscape design's integration with the landscape, the identification of key factors influencing tourist satisfaction, and the development of optimization strategies based on the simulation results.

5. Conceptual framework

This study constructs a multidimzensional conceptual framework aimed at deeply exploring the impact of the soundscape of Yingying Pagoda at Pujiu Temple in Shanxi on tourist satisfaction and proposing corresponding optimization strategies to promote the protection and promotion of cultural heritage. The framework considers the physical properties of the soundscape, the perceptual experience of tourists, and the deep connections of the cultural context, revealing the key role of soundscape design in enhancing tourist experience and cultural heritage through a systematic analysis of the interactions between these elements. The study employs a combination of quantitative and qualitative methods to comprehensively assess the physical characteristics of the soundscape, tourist perceptual feedback, and the integration of the cultural environment, thereby proposing empirical data-based optimization design suggestions. These suggestions aim to achieve a harmonious unity of aesthetics and functionality in soundscape design, while providing strategic support for the continuous protection and effective dissemination of cultural heritage. (Figure 1)

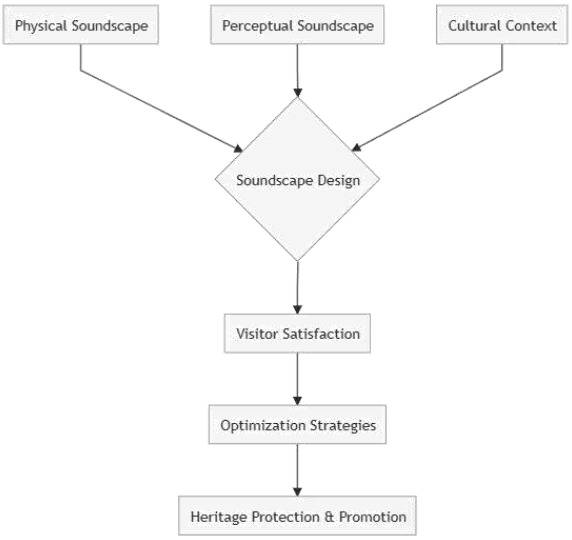

Figure 1 Conceptual framework
(Source: Constructed by the researcher)

Research Results

1. The influence of the distance between listeners and Yingying Tower on the soundscape satisfaction

Through questionnaires and on-site measurements, this study collected data on the impact of changes in listeners' distance from Yingying Tower on soundscape satisfaction. The study used a structured questionnaire to assess soundscape satisfaction among listeners at different distance points. The questionnaire design includes specific evaluation indicators for soundscape clarity, echo intensity, and environmental integration. As shown in Figure 2, the red point is the sound source, the blue point is the receiving point, and the blue point represents the distance from the wall to the receiving points, with 2 meters as a unit. The blue dots represent receiving points 1 to 5 from right to left, and the distances are 2 meters, 4 meters, 6 meters, 8 meters, and 12 meters, respectively. The survey results show that, as shown in Table 3, at receiving point 5, the listener's soundscape satisfaction dropped significantly, with an average score of -0.5, indicating dissatisfaction.

Table 3 Soundscape satisfaction among listeners at different distance points.

Evaluation Indicators		Point 1 (2m)	Point 2 (4m)	Point 3 (6m)	Point 4 (8m)	Point 5 (12m)
Very Dissatisfied	-2	2	1	0	8	20
Dissatisfied	-1	5	5	1	11	30
Generally	0	15	17	5	26	10
Satisfied	1	27	22	30	11	5
Very Satisfied	2	21	25	34	14	5
Satisfaction Evaluation		0.86	0.93	1.46	0.29	-0.5

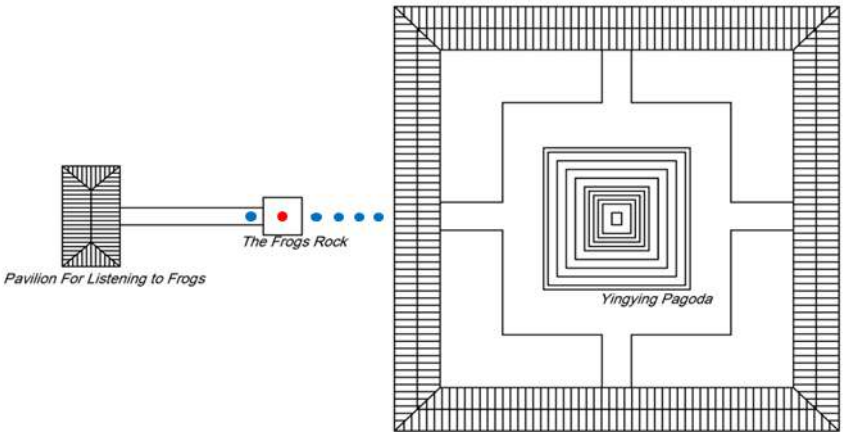

Figure 2 Plan Layout Diagram
(Source: Constructed by the researcher)

In contrast, at point 3, the audience's satisfaction reached the highest, with an average score of 1.46, showing extremely high satisfaction; satisfaction at point 2 followed closely, with an average score of 0.93. Within the range of 2 to 6 meters from the Yingying Tower, the

listeners' soundscape satisfaction increases as the distance increases. Due to this phenomenon, the direct propagation path of sound is shorter, and the attenuation of sound waves is negligible, thus maintaining a higher sound pressure level and clarity. As shown in Figure 3, visible particles are used to demonstrate the propagation of sound waves generated by the knocking of the stone platform and the echo effect reflected by the eaves of the Yingying Tower. The simulation results provide intuitive sound propagation and reflection effects for the questionnaire survey, helping respondents to evaluate the soundscape experience more accurately. tourists said that when the distance exceeds 6 meters, the clarity and intensity of the echo are reduced, especially at 12 meters, and the average satisfaction score decreases. This may be due to the impact of air absorption and environmental interference during the propagation of sound waves. In addition, this study also found that young listeners and first-time visitors have higher expectations for the soundscape and are more sensitive to distance changes. At the same time, residents who visit frequently show higher adaptability to soundscape changes.

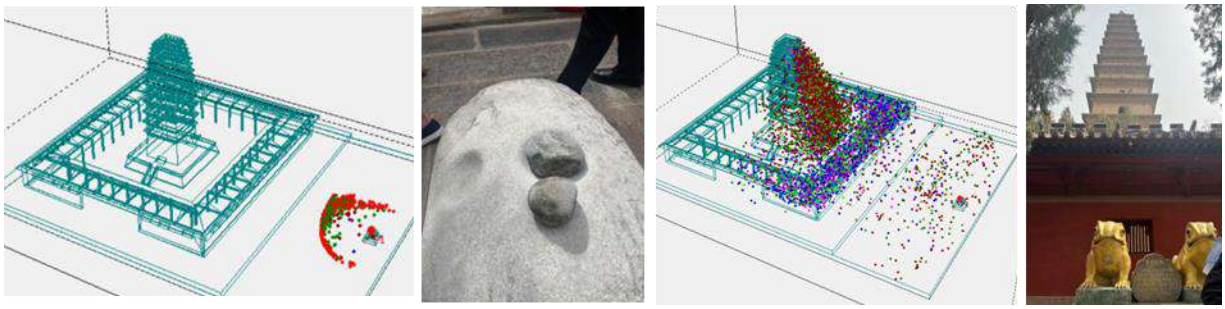

Figure 3 Simulated Acoustic Wave Visual Particles with On-site Photos
(Source: Constructed by the researcher)

In summary, the research suggests that the listener's location and movement path should be considered in the soundscape optimization design, and the he listener l should be guided to the best listening position to enhance their soundscape satisfaction. At the same time, it is recommended that appropriate landscape optimization and wall material adjustment be carried out around the Yingying Tower to enhance tourists' overall experience.

2. Influence of wall materials on soundscape satisfaction

This study collects and analyzes tourists' subjective evaluations of soundscapes under This study collects and analyzes tourists' subjective evaluations of soundscapes under different wall material conditions. The questionnaire design covers evaluation indicators such as scattering coefficient, sound absorption coefficient, soundscape clarity perception evaluation, environmental integration, and soundscape satisfaction. The scattering coefficient indicates how effectively a material scatters sound wave energy in multiple directions . As shown in Table 4, the bracket has the highest scattering coefficient of 0.40 among the existing building materials, meaning it can significantly scatter sound waves. In contrast, the scattering coefficients of the cloister masonry walls and stone steps are relatively low, 0.10 and 0.13 , respectively. The sound absorption coefficient reflects the material's ability to absorb sound. Within the frequency range of 500 Hz to 4 kHz, wooden doors and windows have consistent sound absorption performance, and the sound absorption coefficient is s List at 0.10, which indicates that the sound absorption effect of wooden materials is relatively uniform . The sound

absorption coefficient of the cloister masonry walls, stone steps, and masonry floors in the high-frequency area is low, 0.05 for both. In contrast, the sound absorption coefficient in the low-frequency area is even lower, which also indicates that they have high reflectivity. These sound characteristics Relate to the material structure and surface characteristics, which are more conducive to sound reflection.

Table 4 Tourists' subjective evaluations of soundscapes under different wall material conditions

Material Name	Scattering Coefficient	Sound Absorption Coefficient at Different Frequencies			
		500	1k	2k	4k
Corridor Brick and Stone Wall	0.10	0.07	0.06	0.05	0.05
Stone Steps	0.13	0.02	0.02	0.02	0.05
Brick and Stone Floor	0.15	0.02	0.02	0.02	0.05
Wooden Doors and Windows	0.20	0.10	0.10	0.10	0.10
Dou Gong (a traditional Chinese architectural element)	0.40	0.42	0.40	0.42	0.40
Corridor Roof Tiles	0.50	0.01	0.01	0.02	0.02

Based on the simulation experiment test, as shown in Table 5, the red brick fence with a low sound absorption coefficient of 0.02 has the lowest soundscape clarity score of 0.24. However, the landscape integration and soundscape satisfaction have reached a high level, indicating that the red brick fence Tourists have recognized it in terms of landscape integration; the sound absorption coefficient of wooden materials is the highest at 0.40, and the soundscape clarity is the highest at 1.34. The satisfaction is similar to that of red bricks, but the degree of landscape integration is slightly lower than that of red bricks; the rammed earth walls The sound absorption coefficient is between the two, and the soundscape satisfaction and landscape integration scores are low. The data shows there may be better choices than cement fences in landscape design; the experimental test indicators of gray brick fences perform well but are still lower than those of red brick fences: brick and wooden materials. Among them, soundscape clarity, landscape integration, and soundscape satisfaction adopt a five-level evaluation standard from -2 to 2.

Table 5 Simulation experiment test

Wall Material	Material Image	Sound Absorption Coefficient (1kHz)	Soundscape Clarity	Landscape Integration	Soundscape Satisfaction
Red Brick		0.02	0.24	1.33	1.36
Wooden		0.40	1.34	0.94	1.33
Rammed Earth	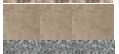	0.29	1.26	-0.29	0.79
Cement		0.04	0.27	-0.13	0.03
Grey Brick		0.09	0.93	0.89	1.11

To sum up, red brick and wooden materials show a high overall evaluation of soundscape design, especially regarding soundscape clarity and satisfaction. Rammed earth and cement materials perform poorly on multiple evaluation indicators, and it is recommended that alternative materials or improvement measures be considered in the design. The gray brick material performed moderately, but there is room for improvement. Factors such as material aesthetics, durability, cost, and environmental adaptability should be considered simultaneously during the design process. To improve tourists' satisfaction with the soundscape while maintaining the natural echo characteristics of Yingying Tower, appropriate landscape optimization design and wall material adjustments should be made to its surrounding environment to enhance the tourists' overall experience.

3. Soundscape optimization design of Yingying Tower in Pujiu Temple

3.1 Sound field simulation and analysis of Yingying Tower

In this study, SketchUp software was used to conduct three-dimensional modeling of the actual site of Yingying Tower and restore its proper structure. The modeling files are then imported into ODEON acoustic software to simulate the propagation of sound waves in complex acoustic environments. Due to the complexity of ancient Chinese architecture, especially the eaves, tower head, tower body, brackets, and other detailed components of the Yingying Tower, necessary simplifications were made when establishing the model, as shown in Figure 4. Sound sources include rock banging, frog croaking, and echoes, and their location, intensity, and frequency characteristics are precisely set based on field measurements and recording data. The simulation results show that the different wall materials around the Yingying Tower significantly affect the satisfaction evaluation. Wooden and red brick materials provide a better soundscape experience due to their high degree of landscape integration, while rammed earth and cement materials provide lower soundscape satisfaction due to their lower sound absorption coefficient and landscape integration. Based on the simulation results, this study puts forward the following optimization design suggestions: use red bricks and wooden materials with high landscape integration as wall materials; optimize tourists’ tour routes to guide them to the best est listening positions; integrate vegetation configuration and Buddhist cultural elements, Enhance the integration of soundscape and visual landscape; regularly evaluate changes in soundscape characteristics and visitor satisfaction, provide continuously updated data support for soundscape design, and make adjustments based on visitor feedback.

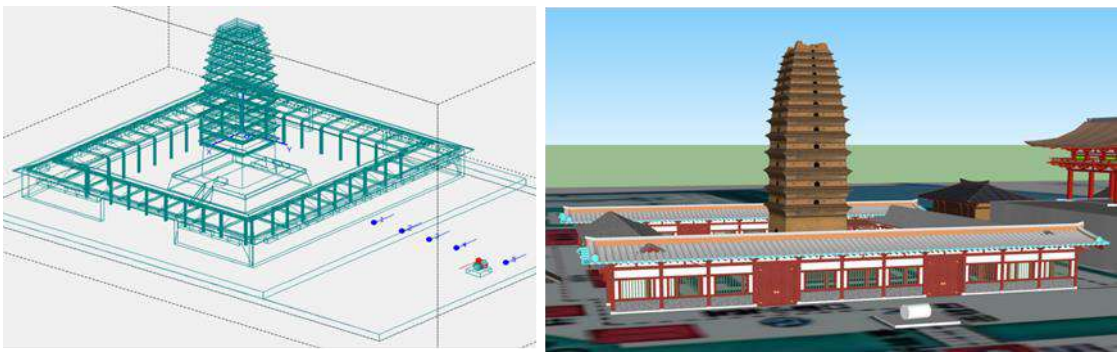

Figure 4 ODEON Acoustic Simulation Diagram and SketchUp Modeling Diagram
(Source: Constructed by the researcher)

3.2 Soundscape Optimization Design of Yingying Tower

Based on the results of the acoustic field simulation, this study proposed the following acoustic field optimization design suggestions:

Fence material: The fence materials selection meets the audience's acoustic needs. As shown in Figure 5, red brick and wood materials were selected as the first choice for fence optimization design due to their high landscape integration and acoustic reflection characteristics. These materials can not only create appropriate acoustic effects but also use red brick materials to express the simplicity and heaviness of Pujiu Temple and use the natural state of wood materials to express the cultural memory of Yingying Pagoda. Wood's renewability and warm texture symbolize Buddhism's sustainable development and inclusiveness.

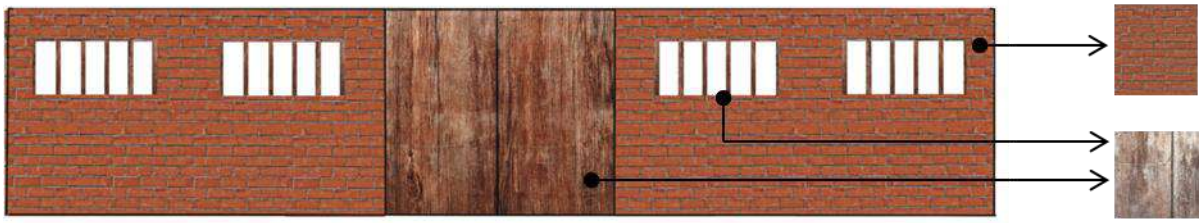

Figure 5 Wall Material Optimization Design
(Source: Constructed by the researcher)

Optimization of the listening point position: According to the results of the sound field simulation, the ening point was adjusted to 6 meters outside the wall of the Yingying Tower corridor to ensure that tourists could feel the echo effect of the Yingying Tower at the best ening point. In addition, to provide a richer soundscape experience and soft route guidance, landscape trees were introduced to guide tourists to the best ening point. The Yingying Tower is located at a high altitude and has strong winds. The natural wind sound produced by the trees planted on the roadside can bring a relaxing feeling to tourists.

Integration of landscape elements: Through the configuration of vegetation and the introduction of natural sounds, as well as the enhancement of Buddhist cultural connotations, the integration of the Yingying Tower echo soundscape and the visual landscape is enhanced, and the integration of the spiritual atmosphere of the Buddhist temple and the landscape is enhanced, thereby enhancing the immersive experience of tourists. Vegetation configuration can enhance visual beauty and absorb and scatter sound. Therefore, trees with good scattering characteristics are selected to enhance the naturalness and clarity of the soundscape; wind chimes written by tourists are hung on the trees to guide tourists to the Yingying Tower ening point with the wind, enhancing the layering of the soundscape. The floor paving comprises seven lotus-patterned bricks, symbolizing "lotus blooms in seven steps." This design is inspired by the legend of the birth of Sakyamuni Buddha , symbolizing the Buddha's purity and transcendence and inner purity amid worldly turmoil, as shown in Figure 6.

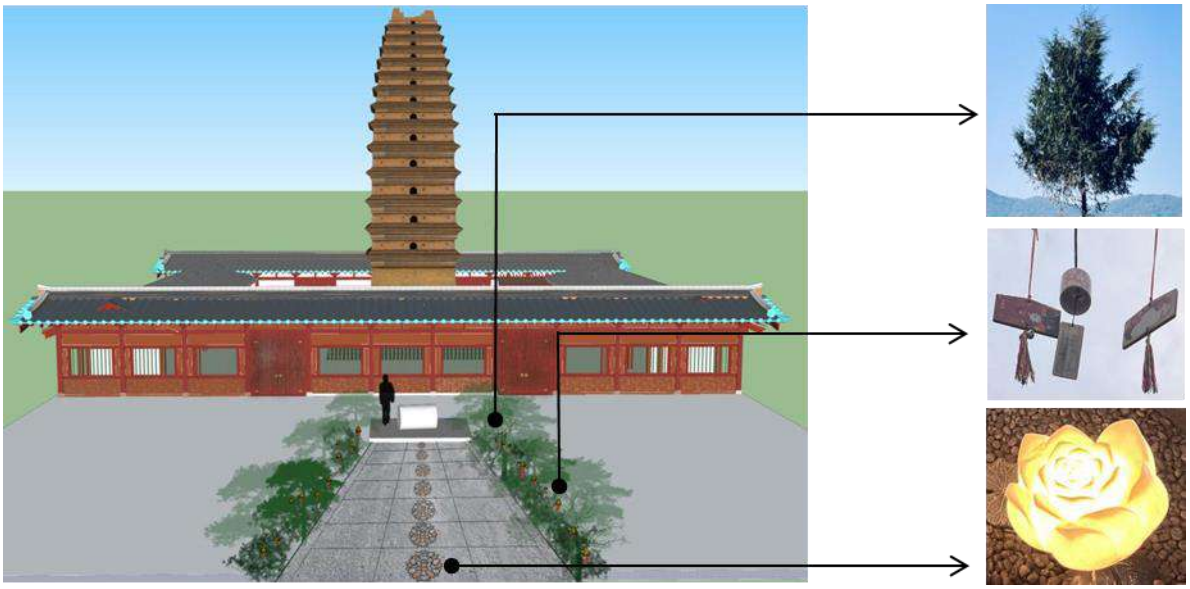

Figure 6 Landscape Element Integration Design
(Source: Constructed by the researcher)

Regular maintenance of soundscape: Regularly evaluate the characteristics and changes of the soundscape of Yingying Tower to provide dynamic data for soundscape optimization. Establish a tourist feedback mechanism to collect tourists' feelings and suggestions on the soundscape and form a feedback mechanism. This feedback information will be used to continuously optimize the soundscape design to ensure that the soundscape experience meets the expectations and needs of tourists.

Discussion

This study aims to evaluate the soundscape satisfaction and optimization strategies of the Yingying Pagoda at Pujiu Temple in Shanxi Province, revealing the relationship between the soundscape and tourist satisfaction, and proposing feasible optimization plans. By specific design strategies, this research guides how soundscape design can promote the harmonious coexistence of tourist satisfaction and Buddhist cultural heritage. The innovations of this study include: (1) Multidimensional integration of methodology: Combining field investigations, interviews, questionnaires, and simulations, a panoramic framework for soundscape analysis is constructed. (2) Integration of soundscape and culture: This study considers the combination of soundscape and Buddhist cultural connotations, exploring its role in cultural heritage. (3) Specific soundscape optimization plans and measures: Based on sound field simulations, optimization suggestions such as wall material selection, listening position adjustment, landscape element integration, and regular maintenance are proposed. This paper provides a research basis for the optimization design of Buddhist temple soundscapes.

Comparison with Previous Research: (1) Relationship between Soundscape and Tourist Satisfaction: Compared to the studies by Wang et al. (1994) and Mo et al. (2004), this study not only focuses on the physical characteristics of the soundscape but also delves into the psychological and socio-cultural connections between soundscape and tourist satisfaction. Our findings emphasize the importance of soundscape design in enhancing the visitor

experience, echoing the cultural value of Buddhist temple soundscapes proposed by Liu (2013). (2) Integration of Soundscape and Cultural Heritage: In contrast to Zhang et al. (2017) who studied the soundscape of Tibetan Buddhist temples, this research emphasizes the harmonious coexistence of soundscape with Buddhist cultural heritage. The optimization strategies proposed aim to protect and promote Buddhist cultural heritage while improving tourist satisfaction, aligning with Liang (2022) who discussed the social efficacy of Buddhist ritual music. (3) Effectiveness of Soundscape Optimization Measures: Through sound field simulations, the optimization measures proposed in this study show potential effectiveness in enhancing soundscape satisfaction. This is consistent with Peng et al. (2002) who studied the application of acoustic design software ODEON in engineering, confirming the practical value of simulation technology in soundscape design.(4) Cultural Sensitivity in Soundscape Design: This study highlights the importance of considering cultural sensitivity in soundscape design, resonating with Yan et al. (2024) who studied the role of wood materials in indoor acoustic regulation. Our research further expands this concept, exploring how cultural elements influence the perception and evaluation of soundscapes.

Future Research Directions : (1) Universal Exploration of Soundscape Design: Apply the findings of this study to other Buddhist temples or cultural sites to explore its applicability in a multicultural geographical environment.(2) In-depth Integration of Technology, Art, and Culture: Combine soundscape technology with art and local culture to create immersive soundscape research with social and cultural significance.(3) Continuous Tracking Mechanism: Monitor the long-term effectiveness of optimization measures and evaluate their impact on tourist satisfaction and Buddhist cultural heritage.

Through these discussions, this study not only provides an empirical basis for the optimization design of soundscapes but also points the way for future soundscape research, especially in the context of Buddhist cultural heritage(Figure 7).

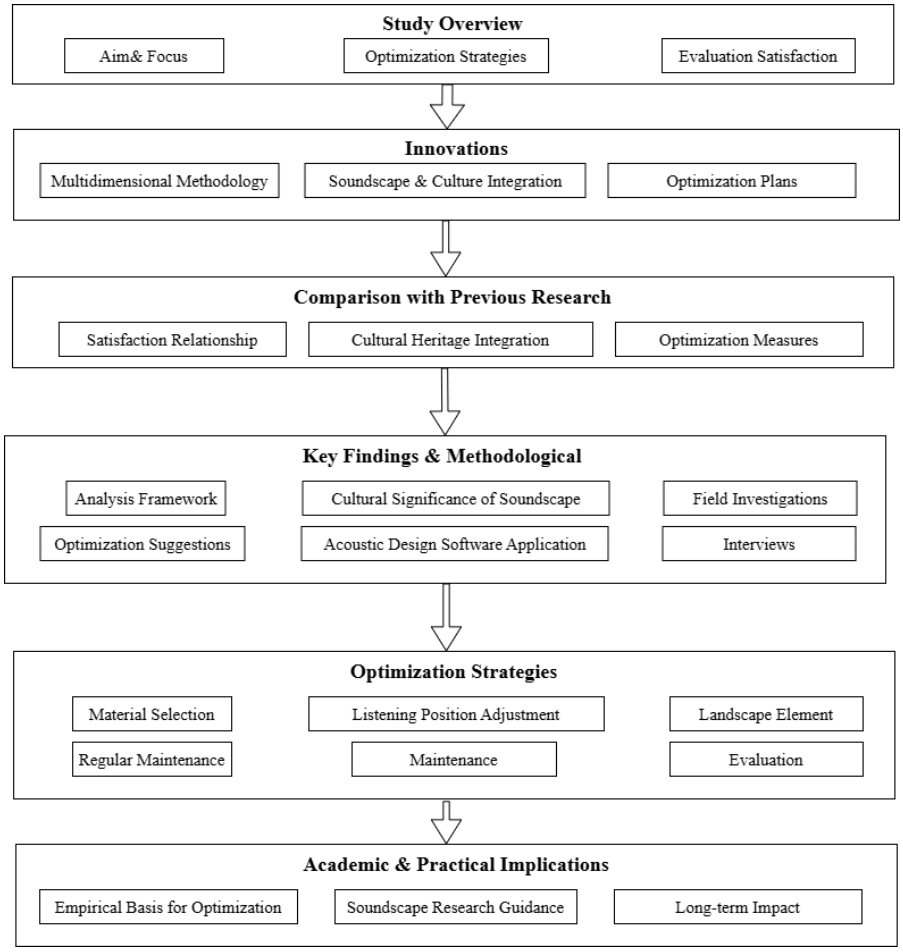

Figure 7 Research process mind map
(Source: Constructed by the researcher)

Recommendations

1. Theoretical Recommendations

(1) Interdisciplinary Research Framework for Soundscapes: It is recommended that future research adopts an interdisciplinary approach to further understand the complexity of soundscapes, integrating theories and methods from acoustics, psychology, sociology, and cultural studies. (2) Quantitative and Qualitative Analysis of Soundscape Perception: Researchers are encouraged to use mixed-method studies that combine quantitative data with qualitative descriptions to comprehensively assess the impact of soundscapes on tourist experiences. (3) Impact of Cultural and Religious Backgrounds on Soundscape Perception: In-depth studies are suggested to explore how people perceive and evaluate soundscapes under different cultural and religious contexts, and how these perceptions influence their satisfaction and behavior.

2. Policy Recommendations

(1) Cultural Heritage Protection and Soundscape Management: Policymakers should consider integrating soundscapes into cultural heritage protection, developing appropriate conservation and management strategies. (2) Standards and Guidelines for Soundscape Design: It is recommended to establish standards and guidelines for soundscape design to provide guidance for urban planners and designers, aiming to create more harmonious and satisfying public spaces. (3) Public Participation and Education: Policymakers and managers are encouraged to enhance public awareness of the value of soundscapes through public participation and educational activities, promoting community involvement in soundscape planning and management.

3. Practical Recommendations

(1) Best Practices in Soundscape Design: Based on the findings of this study, it is recommended that best practices be adopted in design practices, such as selecting appropriate materials, optimizing listening positions, and integrating landscape elements to enhance the overall quality of soundscapes. (2) Continuous Monitoring and Evaluation of Soundscapes: A regular monitoring and evaluation program for soundscapes is recommended to track changes and make adjustments based on tourist feedback and satisfaction data. (3) Application of Technology and Innovation: The use of new technologies and innovative methods in soundscape design is encouraged, such as acoustic simulation software, interactive sound installations, and environmental sound art, to enhance the visitor experience. (4) Inter-departmental Collaboration: It is suggested that tourism departments, cultural heritage institutions, and urban planning departments establish collaborative relationships to jointly advance the optimization of soundscapes and the protection of cultural heritage.

Through these theoretical, policy, and practical recommendations, the development of soundscape research can be further advanced, and more effective management and design can be implemented in practical applications to enhance visitor satisfaction and protect cultural heritage.

References

Bradley, D. T. *Architectural acoustics: Measurement and modeling of scattering effects*.

DAI, L., & Jamnongsarn, S. (2023). A study of the philosophical implications and functions of Han Buddhist music from the perspective of the three realms of music (Doctoral dissertation, Srinakharinwirot University).

Fang, Y., Lin, L., Feng, H., Lu, Z., & Emms, G. W. (2017). Review of the use of air-coupled ultrasonic technologies for nondestructive testing of wood and wood products. *Computers and Electronics in Agriculture*, 137, 79-87.Fonseca, W. D. A., Brandão,

E., Mareze, P. H., Melo, V. S., Tenenbaum, R. A., Santos, C. D., & Paixão, D. (2022). Acoustical engineering: A complete academic undergraduate program in Brazil. *The Journal of the Acoustical Society of America*, 152 (2), 1180-1191.

Georgieva, V. (1996). Representation of Buddhist nuns in Chinese edifying miracle tales during the Six Dynasties and the Tang. *Journal of Chinese Religions,* 24 (1), 47-76.

Hu, Z., Zayed, T., & Cheng, L. (2022). A critical review of acoustic modeling and research on building façade. *Building Acoustics,* 29 (1), 107-134.

Inglis, A. D. (2023). *The Chinese love story from the tenth to the fourteenth century*. State University of New York Press.

Jing, A. (1994). *Yongle Palace: The transformation of the Daoist pantheon during the Yuan Dynasty (1260-1368)*. Princeton University.

Zhang, D., Zhang, M., Liu, D., & Kang, J. (2016). Soundscape evaluation in Han Chinese Buddhist temples. *Applied Acoustics,* 111, 188-197.

Zhang, F. J. (2011). "Drama sustains the spirit": Art, ritual, and theater in Jin and Yuan period Pingyang, 1150–1350 (Doctoral dissertation, Brown University).

Zou, A. (2018). *The life of Daoxuan: According to others and his own words* (Doctoral dissertation, Ghent University).

The Artistic Integration and Cultural Inheritance: Modern Interpretations of Qinqiang Opera Masks

Li Huidong,
Veerawat Sirivesmas and Ruenglada Punyalikit
Silpakorn University, Thailand.
Corresponding Author, E-mail: lhuidong045@gmail.com

****

Abstract

This research aims to explore the artistic and cultural significance of Qinqiang Opera masks by examining their role in modern cultural inheritance and integration. Through a combination of literature review, visual analysis, and field research, this study focuses on the design, color symbolism, and emotional expression of the masks as key elements of Qinqiang Opera performances. The research sample consists of traditional Qinqiang Opera masks from Shaanxi province, supplemented by modern interpretations found in multimedia and design projects. Research instruments include academic texts, interviews with artists and designers, as well as visual documentation of performances. Data collection involves qualitative analysis through case studies and interviews, while research analysis employs both historical and semiotic approaches to understand the evolving role of masks in contemporary settings.

The research results found that Qinqiang Opera masks not only serve as aesthetic symbols but also play a crucial role in connecting historical traditions with modern cultural expressions. The innovative application of traditional mask elements in contemporary art has allowed for the preservation and adaptation of this cultural form, ensuring its relevance in the modern era.

Keywords: Artistic Integration; Cultural Inheritance; Modern Interpretations; Qinqiang Opera Masks

Introduction

Qinqiang Opera masks represent a unique element of traditional Chinese folk art, particularly within the cultural landscape of Northwest China. As an integral part of Qinqiang Opera, these masks serve not only as aesthetic devices but also as powerful tools for conveying character traits, emotions, and moral values. Despite their historical significance, the study of Qinqiang Opera masks has faced several challenges in recent years, particularly in the context of modern cultural dynamics. With the rapid rise of globalization and the influence of modern media, traditional art forms such as Qinqiang masks are increasingly under threat of marginalization. The lack of systematic research on the modernization of these masks, specifically how they can be integrated into contemporary art without losing their cultural significance, underscores the need for renewed academic attention (Sun, 2023; Lan & Zhang, 2012).

Another pressing issue is the oversimplification and commercialization of Qinqiang masks in contemporary applications. As Qinqiang masks are increasingly used in modern design and media, their rich cultural symbolism is often reduced to mere visual elements, stripping away their deeper meanings. This trend is exacerbated by the lack of in-depth research

* Received: September 11 2024; Revised: September 18 2024; Accepted: September 20 2024

on the symbolic and emotional roles that these masks play in performances. Existing studies largely focus on their semiotic functions and color symbolism but fail to address how these elements contribute to character development and emotional expression on stage (Zhu, 2022). Therefore, there is a growing need to investigate the aesthetic and cultural value of Qinqiang Opera masks in a modern context, focusing on how they can maintain their traditional essence while adapting to new forms of artistic expression.

This research aims to fill these gaps by examining the artistic integration and cultural inheritance of Qinqiang Opera masks, exploring how these traditional elements can be revitalized in the modern cultural landscape. By doing so, this study will contribute to both the preservation of China's intangible cultural heritage and the ongoing development of contemporary art.

Research Objectives

1. To explore the cultural and symbolic significance of Qinqiang Opera masks colors.
2. To analyze the artistic design of Qinqiang full-face and half-face Opera masks.
3. To explore how Qinqiang Opera masks embodies emotional expression through color, pattern, and line.
4. To investigate how Qinqiang Opera masks convey emotional expressions through the use of colors, patterns, and design elements.

Literature Review

Chinese Opera masks art is an important part of traditional folk culture, and Qinqiang Opera masks art has formed a unique folk art system. In recent years, Qinqiang Opera masks culture has received widespread attention from academia and the outside world, exploring the artistic and cultural value of Opera masks in contemporary society.

1. Research on the historical evolution of Qinqiang Opera masks:

Liu Xiaoli (2022) analyzed the performance style of Qinqiang, showing the unique life and labor aspects of Northwest China, and by exploring these distinctive aspects, provided new insights for the comprehensive development of Qinqiang and the dissemination of Chinese traditional culture. Li Kunjie (2019) pointed out in his research that the design patterns of Qinqiang Opera masks have gradually incorporated contemporary art elements, giving traditional Opera masks a new visual impact. Zhang Peng (2017) revealed the challenges and innovative attempts faced by traditional crafts in the process of inheritance through interviews with Shaanxi Opera masks artists. He Fanglin (2019) focused on the artistic characteristics of Qinqiang Opera masks, analyzed its artistic function and social value in costume dramas, and helped to understand the role and cultural significance of Qinqiang Opera masks in drama performances.

At present, there are many studies on the historical origins and development trajectory of Qinqiang Opera masks. Through archaeological discoveries and historical records, researchers have outlined the formation and evolution of Qinqiang Opera masks. Studies have shown that Qinqiang Opera masks originated from sacrificial rituals in the Qin and Han dynasties and was systematically developed in the Ming and Qing dynasties. However, most of these studies are historical reviews, lacking in-depth discussions on the functional

transformation of Opera masks in different historical stages and its relationship with social and cultural changes.

2. Research on the semiotics and aesthetics of Qinqiang Opera masks:

Zhu Anjie (2022) provided a theoretical basis for the analysis of the aesthetic concepts of Opera masks art, and deeply explored the visual elements and regional cultural aesthetic characteristics in Qinqiang Opera masks. Zhou Yangfan (2019) analyzed how Qinqiang Opera masks absorbs foreign artistic features and promotes cultural diversity from a cross-cultural perspective. Tian Huan (2023) and Zhao Biheng and Chen Bin (2022) provided cases for the application of Qinqiang Opera masks in cultural and creative design, and explored how to combine traditional artistic elements with modern design concepts to further inherit culture.

Semiotic research is one of the main paths to interpret the cultural connotation of Qinqiang Opera masks. Researchers have explored the personality traits and cultural significance represented by different Opera masks symbols by analyzing the colors, patterns, and shapes of Opera masks. For example, red usually symbolizes loyalty and bravery, while black represents integrity and honesty. However, these studies often focus on the static analysis of semiotics, ignoring the dynamic significance of Opera masks during the performance and the audience's aesthetic acceptance and cultural understanding.

3. Research on the color culture of Qinqiang Opera masks:

Sun Jing (2023) explored the rich connotation of traditional Chinese "five colors" culture and analyzed the relationship between the Qinqiang Opera masks color spectrum and the traditional "five colors" culture. This study explores the classification of Qinqiang Opera masks color spectrum and its embodiment of character morality and personality traits, which is of great significance to understanding the cultural background of Qinqiang Opera masks. The research of Sun Jing (2023) and He Fanglin (2019) analyzed the relationship between the color of Qinqiang Opera masks and the morality and personality traits of the characters it represents, which is of great significance to explore the use of color in modern design and the communication of cultural connotations. Liu Yuanyuan (2023) focuses on how the cultural value of Qinqiang Opera masks can be re-recognized and promoted under the intangible cultural heritage protection policy.

Color culture research mainly focuses on the symbolic meaning of colors in Qinqiang Opera masks and its traditional cultural roots. Many studies have explored the cultural symbolic meaning of red, black, white, yellow and other colors in Opera masks and their relationship with Confucian ethical and moral values. However, existing studies often start from the concept of traditional colors and lack a reinterpretation of these colors in the contemporary context and their relationship with modern design art.

4. Research on the integration of Qinqiang Opera masks and modern art:

Pu Pengju, Ren Xiaoli, Pang Like & Martin Ding (2023) demonstrated the innovative application of Qinqiang Opera masks in contemporary multimedia art through case analysis. Ma Yue (2021) explored the integration of Qinqiang Opera masks patterns in modern clothing design, emphasizing the new life of traditional cultural symbols in contemporary consumer culture. Hou Mengying (2020) and Jiang Yuan (2019) explored the application and innovative design of Qinqiang Opera masks through case analysis. These field studies can provide empirical support for the thesis. Wang Rui (2022) and Yan Xiao (2021) studied the dissemination methods of Qinqiang art under the background of new media, which is directly helpful for discussing how modern communication technology affects the inheritance of traditional culture. Yan Xiao (2021) focuses on the innovative dissemination methods of

Qinqiang art, explores the problems existing in traditional dissemination methods and its innovative paths. This study proposes to establish a new model of online and offline integrated dissemination, and looks forward to the potential of using 3D technology to disseminate Qinqiang art.

Although some studies focus on the combination of Qinqiang Opera masks and modern art, overall, research in this field is still in the initial exploration stage. Some studies attempt to integrate Qinqiang Opera masks elements into modern visual arts, design and popular culture to explore the possibility of cross-cultural communication. However, these studies mostly focus on the integration of surface art forms, without in-depth exploration of the cultural significance behind this integration and its impact on the inheritance of Qinqiang Opera masks culture.

In the study of modern art integration, I found that many studies focus on the combination of traditional Qinqiang Opera masks and contemporary art forms, exploring its application in new media, visual arts and contemporary design. Over the years, more and more artists and designers have incorporated Qinqiang Opera masks elements into modern art works, such as animation design, costume design, advertising, etc. However, I noticed that these fusion attempts often emphasize formal innovation, but pay less attention to the significance of cultural inheritance and the acceptance of contemporary society. Although some studies have shown that this artistic fusion has promoted the international dissemination of Qinqiang masks to a certain extent, it has also caused people to worry about the oversimplification and commercialization of cultural symbols. For example, some contemporary artists have used elements of Qinqiang masks in their works, but in the process of this re-creation, the original cultural connotations have been weakened, and sometimes even misunderstood or misused. I think this phenomenon reflects an urgent problem in the process of modern art fusion: how to maintain the cultural significance of Qinqiang masks while meeting the aesthetic needs of modern audiences. Therefore, I think future research should pay more attention to the cultural background and audience feedback in this artistic fusion process, so as to promote a deeper combination of traditional art and modern art.

5. International research on Opera masks:

Japanese scholars began to study the history of Opera masks earlier than Chinese scholars, and believed that Opera masks is a symbol of wisdom and pride. After generations of scholars' unremitting efforts, Japanese Opera masks has been recognized by the world. Japanese Opera masks expert Noma Seiroku wrote in the preface of "History of Japanese Opera masks": "The types and production techniques of Japanese Opera masks have reached the highest level in the world. The Opera masks in Southeast Asia, Africa and other regions is primitive due to the underdeveloped culture. Even the Opera masks art of intellectually developed countries such as Greece, China, and Java cannot be compared with Japanese Opera masks."

Internationally, Chinese Opera masks has also been widely studied. For example, Professor Ritsuko Hirota of Kanagawa University in Japan explored the close connection between Chinese Opera masks and ritual performances in her book "The Origin of Ghosts - Chinese Opera masks and Ritual". Professor Hirota's research is mainly concentrated in Guizhou, Xiangxi, Guichi, Anhui and other regions, mainly exploring the origin and cultural significance of the "ghost and god" image, and conducting a comparative analysis of Chinese and Japanese Opera masks. She believes that Opera masks transforms all spirits into the power

to overcome disasters. This interpretation provides valuable insights into the complex psychological relationship between Guizhou people and Opera masks.

These studies provide us with a solid theoretical foundation, but there is still limited discussion on how Qinqiang Opera masks can be integrated into modern society through artistic integration and cultural inheritance.

Research Methodology

This section outlines the approach used in this study to explore the artistic integration and cultural inheritance of Qinqiang Opera masks. The methodology covers population sampling, research tools, data collection, and analysis, providing a comprehensive framework to investigate how Qinqiang Opera masks can adapt to modern culture while maintaining their traditional significance.

1. Population and Sample

The population of this study consists of Qinqiang Opera performers, mask designers, cultural scholars, and audiences familiar with the art form in Shaanxi and Gansu provinces, where Qinqiang Opera is most commonly performed. Additionally, samples include cultural heritage experts and art educators involved in the preservation and promotion of traditional Chinese opera. The sample also includes students from universities with art and design programs where traditional and modern art forms intersect.

A purposive sampling method was used, targeting key informants with deep knowledge and experience in Qinqiang Opera masks. A total of 50 participants, including 20 performers, 10 mask designers, 10 cultural scholars, and 10 art students, were selected to ensure diverse perspectives in the research.

2. Research Tools

Multiple research tools were employed to collect data and facilitate analysis:

Literature Review: A thorough literature review of books, academic papers, and reports from cultural institutions provided a foundational understanding of the historical evolution, symbolism, and semiotics of Qinqiang Opera masks.

Field Observations: Direct observation of Qinqiang Opera performances was conducted in Shaanxi and Gansu provinces. This included attending live performances to observe the use of masks in context and document their role in character portrayal and emotional expression.

Interviews: Semi-structured interviews were conducted with Qinqiang performers, mask designers, and scholars. Questions focused on the cultural significance, design process, and challenges of maintaining traditional mask art in a modern context.

Visual Analysis: Visual data were collected through photographs and videos of Qinqiang performances and modern interpretations of the masks. This tool helped analyze the color, patterns, and designs used in both traditional and contemporary masks.

Questionnaire: A questionnaire was distributed to audience members and art students to gauge their understanding and perceptions of Qinqiang Opera masks. This helped to assess the cultural relevance and audience engagement with the art form.

3. Data Collection

The data collection process involved a combination of qualitative and quantitative methods:

Qualitative Data: Interviews and field observations provided rich, descriptive data on the use and interpretation of Qinqiang Opera masks. Interviews were audio-recorded and transcribed for later analysis. Photographs and video recordings from field observations offered visual data on the artistic and symbolic aspects of the masks.

Quantitative Data: Survey responses were collected from the audience members and art students. This data provided insights into the current perceptions of Qinqiang masks in terms of cultural relevance, aesthetic appeal, and emotional expression.

4. Data Analysis

The analysis was conducted using both qualitative and quantitative techniques:

Qualitative Analysis: Content analysis was employed to analyze the interview transcripts, focusing on recurring themes related to cultural inheritance, artistic integration, and emotional expression. Visual analysis of photographs and videos was conducted to identify patterns in mask design, color usage, and symbolic elements.

Quantitative Analysis: Survey data were analyzed using descriptive statistics to understand audience perceptions and engagement with Qinqiang Opera masks. The results provided a broader view of how traditional and modern interpretations of the masks are received by contemporary audiences.

Research Conceptual Framework

The conceptual framework guiding this research is based on three core dimensions: Artistic Integration, Cultural Inheritance, and Emotional Expression.

Artistic Integration: This dimension explores how traditional Qinqiang masks are reinterpreted in modern art forms, such as multimedia design, fashion, and contemporary performance arts. It examines how traditional patterns, colors, and designs can be adapted to contemporary aesthetics while preserving their cultural significance.

Cultural Inheritance: This focuses on the transmission of Qinqiang Opera mask-making skills and knowledge to future generations. It looks at how traditional craftsmanship can be preserved in the face of modernization, and how educational institutions and cultural policies play a role in the continuation of these practices.

Emotional Expression: The role of colors, patterns, and mask designs in conveying emotions is a key aspect of this study. This dimension investigates how visual elements in Qinqiang masks communicate complex emotions such as anger, wisdom, and nobility, and how these expressions can be maintained or transformed in modern interpretations.

By integrating these dimensions, the study seeks to understand how Qinqiang Opera masks can evolve within contemporary culture without losing their traditional identity. This framework will guide both the analysis and interpretation of the data collected throughout the research .

Research Results

1. The color of Qinqiang Opera masks

The color of Qinqiang Opera masks is an important part of its expressiveness and has profound cultural and symbolic significance. The use of color in these Opera maskss is not only decorative, but also a profound expression of the character's personality and emotional state. As Table 1, the traditional concept of "five colors" (blue, red, yellow, black, and white) forms the basis of the color of Qinqiang Opera masks, and each color has its unique symbolic meaning and application’

Table 1 Five Color

Visual Front	History	Story	Mask Types	Character Traits	Mask Color Palette
	the late period of the Yuan Dynasty	The Conquest of Ning Nation by Chang Yuchun	Slanted Spin Face	Brave and skilled in battle, resourceful, and strong in youth.	Black
	Song Dynasty	The Cutting of the Yellow Robes by Zhao Kuangyin	Full-face	Loves wine and women,easily swayed by slander.	Red
	Song Dynasty	Mu Ke Village - Jiao Zan.	Universal Pillar Face	Straightforward, with fish-shaped eyes indicating intelligence and cunning, adept at scheming.	White
	Three Kingdoms period	Sima Baitai Sima Yi	Four Major mask Types	Cunning and crafty, adaptable, intelligent, and strategic.	Pink
	Ming Dynasty	Hei Ding Ben Xu Yanzhao	Passing Heaven Pillar Face	Generations of loyalty, straightforward personality.	Pink Old Face

Five-color Theory: This theory analyzes the five traditional Chinese colors (blue, red, yellow, black, and white) and their application in Qinqiang. It reflects cultural beliefs, cosmology, and moral values.

Symbolic meaning: Each color in Qinqiang has different symbolic characteristics and is associated with a specific role. For example:

1.1 Red mask

Symbolic meaning and role type:

In Qinqiang, red symbolizes loyalty, bravery, and justice. Red is often used to express characters with noble moral character and bravery. Its use is not just for visual impact, but to reflect the inner morality of the character. For example: Loyal and brave characters: In "Passing Five Passes", Guan Yu's mask is red, highlighting his loyalty and righteousness. Guan Yu is a symbol of loyalty and righteousness, and his mask uses bright colors and bold patterns to express his heroic and fearless spirit. Chivalrous and brave: In "The Battle of Red Cliffs", Huang Gai's mask shows loyalty and bravery at critical moments, emphasizing his great

contribution to the country and the people. Color application: Red Opera masks usually uses bright red with simple patterns, such as straight lines and curves, to highlight the main personality traits and emotions of the character. For example, the combination of red and gold can add a sense of magnificence to the Opera masks; the contrast between red and black can highlight the justice and decisiveness of the character.

1.2 Black Opera masks

Symbolic meaning and character type: In Qinqiang, black represents integrity, justice, and fearlessness, and is often used to portray characters with noble character and firm stance. For example: Characters of integrity and justice: In "Chen Shimei Kills His Wife", the character Bao Gong wears a black face mask, which conveys his fearless, fair, and upright character. The depth and calmness of black are consistent with the character's sense of justice and moral integrity. Use of color: The design of black face mask is usually simple and powerful. Black is used as the main color, with simple patterns and lines, to highlight the seriousness and integrity of the character. For example, black face mask usually features straight and cross lines to express the character's firmness and decisiveness.

1.3 Yellow face mask

Symbolic meaning and character type: In Qinqiang, yellow symbolizes authority, wisdom, and nobility, and is often used to express powerful and noble characters. For example: Emperors and generals: In "The Greatest Emperor in the World", Qin Shihuang's face mask is yellow, emphasizing his imperial majesty, and the use of yellow highlights his ruling power. Immortal characters: In "Investiture of the Gods", the yellow face of Taishang Laojun represents his wisdom and divinity, emphasizing his extraordinary status. Use of colors: Yellow mask generally uses bright yellow, supplemented by exquisite decorative patterns such as dragon patterns and cloud patterns to enhance the visual luxury and majesty. The combination of yellow and gold further highlights the nobility and sacredness of the character.

1.4 Blue mask

Symbolic meaning and character type: The blue (or green) in Qinqiang symbolizes power, justice and bravery, and is often used to portray people with noble character and great talent. For example: Heroes and leaders: In "Da Ming Palace Ci", Qin Shihuang wears a blue mask to show his extraordinary talent and authority. The use of blue conveys the power and majesty of the character. Mysterious characters: In "The Romance of Sui and Tang Dynasties", Li Yuanba's blue mask emphasizes his mystery and extraordinary power, enhancing the supernatural atmosphere of the character. Use of colors: Blue mask often uses blue-green gradient tones, with complex lines and patterns, such as cloud patterns and wave patterns,To reflect the dynamic and mysterious feeling of the character. The different shades of blue in the Opera masks illustrate the multifaceted personality traits of the character.

1.5 White Opera masks

Symbolic meaning and character types: The white color in Qinqiang Opera masks represents insidiousness, cunningness, and evilness, and is often used to portray characters with negative personalities and villains. For example: Treacherous character: Cao Cao's white Opera masks in "The Burning of Red Cliff" highlights his cunningness and treachery, emphasizing his villainy. Tyrant: King Zhou's white Opera masks in "The Hairpin Hidden" expresses his cruelty and selfishness, conveying the character's coldness and evil. Color application: There are usually two types of white Opera masks: water white and oil white. Water white is mostly used to portray insidious and cunning characters, and oil white is mostly used to portray

arrogant and conceited characters. The design of white Opera masks often contains black or gray details to emphasize the evil and cold nature of the character.

2. Types of Opera masks

Qinqiang Opera masks has two types: full face and half face, each with its own unique use and expression style. The design of Opera masks involves not only colors and patterns, but also modeling and decorative details, which together constitute the visual image of the character.

2.1 Full-face Opera masks

Features and uses: Full-face Opera masks covers the entire face and has strong expressiveness and visual impact. They fully display the character's personality and characteristics and are usually used for main characters. The design of full-face Opera masks is usually more complex, and the colors and patterns are richer.

Main characters: In "The Eternal Emperor", Qin Shihuang uses a full-face Opera masks to show his majesty and authority. The design of the full-face Opera masks highlights the overall image of the character, allowing the audience to recognize their status and characteristics at a glance.

2.2 Half-face Opera masks

Features and applications: Half-face Opera masks only covers part of the face and is often used to express the character's personality or emotions. The design of half-face Opera masks is relatively simple, focusing on highlighting a certain aspect of the character.

Supporting role: In "Li Kui Breaks into the Camp", Li Kui uses a half-face Opera masks to emphasize his straightforwardness and honesty. The design of half-face Opera masks allows for changes in color and pattern to show a specific character of the character.

Emotional expression: In "The Hairpin", King Zhou uses half-face mask to highlight his sinister cruelty. The design of half-face mask helps to express the character's emotional state and personality traits through changes in color and details.

3. Composition/Components of mask

The composition of Qinqiang mask includes multiple elements such as color, pattern, line, material, etc. Each component has a significant impact on the expressiveness and symbolic meaning of the mask.

3.1 Color Selection

The color selection of Qinqiang mask is not only for beauty, but also to convey the character and emotion of the character. Different color combinations can convey different messages, such as the combination of red and black emphasizes loyalty and integrity, while yellow and gold highlight majesty and nobility.

3.2 Pattern Application

The pattern is an important element in the design of mask. Traditional patterns include stripes, spirals, dots, etc., which not only play a decorative role, but also have profound symbolic meanings. For example:

Stripes: used to express the seriousness and majesty of the character, such as the stripes of the black mask, emphasizing the integrity and fairness of the character.

Spiral: used to convey the complexity and mystery of the character, and the spiral pattern on the blue mask enhances the mystery of the character.

4. Emotional Expression of mask

The emotional expression of Qinqiang mask is an important aspect of its artistic expression. Through colors, patterns, and mask design, Opera masks can convey the inner emotions and personality traits of the characters.

Symbolic Expression of Emotions

Anger and Rage: By using bright colors and bold lines, Opera masks can effectively express the anger and rage of the characters. For example, the combination of red and black can be used to highlight the strong emotions and decisiveness of the characters. The bold lines and sharp angles on the Opera masks enhance the feelings of anger and impulsiveness.

Sadness and Melancholy: Soft colors and simple patterns effectively convey the sadness and melancholy of the characters. For example, blue and gray Opera masks is often paired with straightforward lines and soft patterns to express inner pain and worry. The use of color gradients and delicate pattern details on the Opera masks enhances the emotional expression.

Wisdom and Authority: Wisdom and authority are often expressed through balanced and harmonious designs. The Opera masks uses yellow and blue as the main colors, with delicate decorative patterns such as dragon patterns and cloud patterns, to highlight the wisdom and dignity of the characters. The symmetrical design and delicate patterns on the Opera masks reflect the thoughtfulness and noble status of the characters.

Discussion

This study delves into several key aspects of Qinqiang Opera masks, focusing on their cultural, symbolic, and emotional significance. The findings, in combination with existing literature, provide a deeper understanding of how these masks function within the realm of traditional and modern Chinese art.

1. Exploring the cultural and symbolic significance of Qinqiang Opera mask colors

The study found that the colors used in Qinqiang Opera masks are not just decorative elements but carry profound cultural and symbolic meanings. Each color corresponds to specific traits and values, such as red symbolizing loyalty and bravery, and black representing integrity and honesty. This finding is consistent with the traditional five-color theory of Chinese art, which attributes moral and ethical significance to colors. The alignment of these colors with character traits in Qinqiang Opera further reinforces their importance in maintaining cultural continuity, as supported by Sun Jing's (2023) and He Fanglin's (2019) analyses.

2. Analyzing the artistic design of Qinqiang full-face and half-face Opera masks

The research revealed that the artistic design of full-face and half-face Qinqiang Opera masks serves different functional and expressive purposes. Full-face masks are often used for major characters and are more elaborate, while half-face masks are typically reserved for secondary characters or to highlight specific emotional traits. This differentiation in design is consistent with the role distinctions in traditional Chinese opera, as well as the need for visual impact on stage. The finding aligns with the work of Li Kunjie (2019), who noted the incorporation of modern design elements into traditional masks, ensuring both functionality and aesthetic appeal.

3. Exploring how Qinqiang Opera masks embody emotional expression through color, pattern, and line

The study found that Qinqiang Opera masks use a combination of colors, patterns, and lines to convey complex emotions. For instance, the combination of red and black may indicate strong emotions such as anger or courage, while softer patterns and colors like blue or gray can express sadness or introspection. This finding is consistent with Sun Jing's (2023) and other scholars' work, which emphasizes the moral symbolism of colors in Qinqiang Opera but extends the analysis to include emotional nuances. This is an important contribution as it highlights how visual elements are used to communicate not just character traits but also their emotional states.

4. Investigating how Qinqiang Opera masks convey emotional expressions through the use of colors, patterns, and design elements

The research found that the design elements of Qinqiang Opera masks—particularly the use of patterns, shapes, and color gradients—play a significant role in conveying the emotional and psychological depth of characters. Bold lines and angular patterns are used to express intense emotions like rage or determination, while softer curves and pastel shades are employed to depict more subtle emotions, such as sorrow or contemplation. This observation is consistent with previous studies but adds a layer of insight into the dynamic interaction between form and emotion, which has been underexplored in earlier research. This reinforces the findings of Zhu Anjie (2022), who highlighted the aesthetic significance of Qinqiang Opera masks but did not delve deeply into their emotional expressiveness.

In summary, this study deepened the understanding of Qinqiang Opera masks art, especially the important role of color in character image shaping and emotional expression, and enriched the research on the cultural connotation of Qinqiang art. At the same time, the conclusions of this study provide a new perspective and reference for future research on opera art.

Recommendations

1. Theoretical Recommendations

Future research should deepen the exploration of how Qinqiang Opera masks embody regional identity and reflect the perceptions of beauty, morality, and cultural values in the northwest. Investigating the visual language in relation to symbolism and traditional Chinese values will enhance understanding of their historical and contemporary significance. Furthermore, research should emphasize how Qinqiang masks convey ethical values like loyalty and justice, while exploring their emotional and visual impact in audience perception and cultural expression.

2. Policy Recommendations

Cultural heritage policies must prioritize the preservation of Qinqiang Opera masks, ensuring their protection as a national treasure. Public campaigns should raise awareness both domestically and internationally. Educational initiatives should integrate Qinqiang Opera into national curricula with practical workshops, and cultural exchange programs should highlight these traditions. Grants should also encourage artists and scholars to innovate within the cultural framework, promoting both traditional and modern uses of the masks.

3. Practical Recommendations

Further research should explore how Qinqiang Opera masks can incorporate modern themes while preserving traditional values. New materials, including sustainable options,

should be considered in design evolution. Technological advancements like 3D modeling and augmented reality (AR) can revitalize performances and enhance audience experience. Comparative studies with other mask traditions would enrich understanding and encourage global cultural collaborations, helping Qinqiang Opera masks expand their international influence.

References

He, F. (2019). *Research on the artistic characteristics of Qinqiang facial makeup* (Master's thesis, Xi'an Conservatory of Music). https://kns.cnki.net/kcms2/article/abstract?v=sMQVub3UVPiWYUb8chRp4O6FUe5hKyyXuKmGrHPzcBFw7wekjljCflcSHLdNntNtyuGpem1i7K3WhIRpjWdpBLZJPRiw9i0mYqlKl1lIil7TWYRLvjwyjvQoEByZ-AbmgWawnNwEpLKr-_2c9_YCeJBjuVakizn4tFUHT9rBhB1T0lAV_XcIvlKsyl4W8FbKp0tuyDWUYEo=&uniplatform=NZKPT&language=CHS

Hou, M. (2020). *Qinqiang facial makeup painting art.* In 2020 National Education and Teaching Innovation and Development High-end Forum Conference Proceedings (Vol. 1, pp. 205-206). Xianyang Normal University.

Jiang, Y. (2019). Research on UI interface design based on Qinqiang facial makeup elements. *Art Panorama*, 09, 140-141.

Lan, Y., & Zhang, L. (2012). The aesthetic expression of Qinqiang opera masks. *Beauty and Times* (Part 1), 11, 30-32. https://doi.org/10.16129/j.cnki.mysds.2012.11.026

Li, K. (2019). Research on the artistic characteristics of Qinqiang. *Drama Home*, 21, 44.

Liu, X. (2022). Analysis of Qinqiang artistic style and performance methods. *Ancient and Modern Cultural Creation*, 34, 89-91. https://doi.org/10.20024/j.cnki.CN42-1911/I.2022.34.029

Liu, Y. (2023). *Shaanxi intangible cultural heritage "touching the Internet" opens up a new way of dissemination*. People's Political Consultative Conference News, 009.

Ma, Y., & Chen, B. (2021). Research on the application of Qinqiang character images in clothing and apparel design. *Textile Report*, 05, 41-42.

Pu, P., Ren, X., Pang, L., & Ding, M. (2023). Construction of traditional cultural inheritance and dissemination design based on APP model - taking Qinqiang as an example. *Shoe Crafts and Design, 09, 96-98.*

Sun, J. (2023). On the cultural connotation of Qinqiang facial makeup colors. *Contemporary Drama*, 02, 72-75. https://doi.org/10.13369/j.cnki.ddxj.2023.02.011

Tian, H. (2023). Research on the cultural and creative design of Qinqiang facial makeup elements from the perspective of regional culture. *Baihua*, 06, 53-55.

Wang, R. (2022). *Research on the new media imaging presentation of Qinqiang* (Master's thesis, Northwest Normal University). https://doi.org/10.27410/d.cnki.gxbfu.2022.000628

Yan, X. (2021). *Analysis of the creative communication methods of Qinqiang art* (Master's thesis, Xi'an Conservatory of Music). https://doi.org/10.27402/d.cnki.gxayc.2021.000106

Zhang, P. (2017). Research on the contemporary innovation of Qinqiang culture and art. *Tomorrow's Fashion*, 10, 386.

Zhao, B., & Chen, B. (2022). Application of Qinqiang facial makeup elements in cultural and creative product design. *Chemical Fiber and Textile Technology*, 01, 190-192.

Zhou, F. (2019). Traditional cultural consciousness in Qinqiang Yang Wulang facial makeup. *Chinese Artists*, 12, 86.

Zhu, A. (2022). Research on the aesthetics of Qinqiang facial makeup art. *Art Education Research*, 14, 48-50.

Development of program to promote health using individual exercise of Ningbo University of Finance and Economics students

Kang ZhiHui,
Wiradee Eakronnarongchai and Jakrin Duangkam
Udon Thani Rajabhat University,Thailand
Corresponding Author, Email : wiradee.e@gmail.com

****

Abstract

At present, Chinese universities pay more and more attention to the improvement of college students' physical health, but the unified teaching mode adopted in college physical education is not targeted, and the improvement of students' physical health level is slow. In view of this, the goal of this study is to understand the current situation of physical fitness of college students in Ningbo University of Finance and Economics, design and use individual physical exercise plans suitable for students, verify the feasibility and effect of individual exercise plans in the form of experiments, and hope to apply the individual exercise plans suitable for students to the exercise and teaching of college students, so as to promote the improvement of students' physical health level. This paper uses expert interview, literature research, questionnaire survey, experimental research, data statistics and other research methods. Using expert interview questionnaire, student questionnaire, personal exercise plan, physical health testing equipment and other research tools, 200 students in Ningbo University of Finance and Economics were selected as the research objects, and the experimental subjects were divided into two groups, one group was the experimental group (100 people, 50 men and women each), and the other group was the control group (100 people, 50 men and women each). According to the teaching syllabus and teaching content, both groups carried out normal physical education, and the experimental group also implemented a personal exercise plan suitable for students, one plan for each person, for 12 weeks. Before and after the experiment, the two groups arranged courses and tests according to the same frequency and time, and carried out indicator detection and data collection. In this paper, various indicators (physical exercise habits, motivation, physical health test scores) before and after the experiment were compared by means of T-test.

The results ifound that:

1) The physical exercise habits and motivations of the students of the experimental group have undergone major changes, and they have taken a targeted physical exercise. The health motivation and social motivation of physical exercise have been greatly improved.

2) The physical health test results of the experimental group are obviously higher than the control group, especially the front body flexion (boys), 1000 meters run (boys), standing long jump (boys), seated body flexion (girls), and the leading body upward (pull up) (boys).

Research results :

The personal exercise plan suitable for students is conducive to improving students' love and motivation for physical exercise. It is more targeted and plays a more obvious role in improving students' physical health and physical fitness.

* Received: September 19 2024; Revised: October 2 2024; Accepted: October 3 2024

Keywords: Development of program to promote; Individual exercise; Health; Students

Introduction

On September 3, 2021, the Ministry of Education issued the interpretation of the Opinions of the Ministry of Education and other five departments on Comprehensively Strengthening and Improving School Health and Health Education in the New Era and the results of the eighth National survey on students' physical health and health. Moreover, from the specific physical health data, the quality indicators of college students such as lung capacity, flexibility, strength, speed and endurance have shown a continuous downward trend. The problems of myopia, obesity and physical decline of college students are prominent (Ministry of Education of the People's Republic of China，2021).

On October 25, 2016, the Central Committee of the Communist Party of China and The State Council issued the Outline of the Healthy China 2030 Plan. "People's health will continue to improve, people's health quality will be significantly enhanced, and average life expectancy will reach 79 years by 2030," the outline said. The formulation of "Healthy China 2030 Plan Outline" puts forward programmatic requirements for the improvement of national quality. As a special part of the public, college students' physical health level has a certain impact on the overall quality of the people.For example, Cui Degang, Qiu Fen et al., in their research, specifically explained the reasons for the decline of college students' physical fitness. The research results show that the lack of a complete theoretical system of health knowledge for college students is one of the key reasons leading to the decline of their physical fitness. In order to promote the improvement of the physical health level of college students, it is necessary to attach importance to the construction of the physical health support platform, and provide physical health promotion services for all college students with different physical quality levels (Cui , Qiu，et al，2019). Pan Xiaoying pointed out in her research that the factors affecting the physical fitness of contemporary college students are diversified, and the promotion and improvement of college students' physical health is also a comprehensive system. Multi-subject cooperation under the guidance of policies is the basis and key to promote the improvement of college students' physical health (Pan，2010). In his research, Zhang Jichun proposed that the construction basis of college students' physical health service system was taken as the research entry point, and the structure content of the multi-direction linkage support service system for college students' physical health was defined. The support service system of education management, college students' main body, policy leading, education, sports, health and other departments was combined. The practical strategies of college students' physical health support service system have been constructed (Zhang，2019).

Duan Qing investigated and studied the physical health status of college students, expounded the existing problems in college physical education, and put forward effective strategies for college physical education reform to provide theoretical reference for college physical education reform (Duan，2021). Based on the investigation results of college students' physical health status, Chen Lianzhen summarized its shortcomings and put forward

targeted physical health promotion strategies. In addition, the paper also analyzes the shortcomings existing in the implementation process of the "Standards for Students' Physical Health" and puts forward the implementation strategies of the "Standards for Students' physical health", which lays a scientific theoretical and practical foundation for promoting the formation of college students' lifelong physical awareness and physical behavior and the continuous improvement of their physical health level (Chen， 2019). Based on the analysis of the current physical health level of college students, Shi Chongyan, Zhang Meiling and others put forward targeted fitness promotion programs for college students to achieve the purpose of promoting the physical health level of college students and serving the reform of higher education (Shi， Zhang， 2021).

To sum up, the quality indexes of college students such as vital capacity, flexibility, strength, speed, endurance, etc. show a continuous downward trend. Domestic experts and scholars began to study the causes and solutions of college students' physical health. Some experts and scholars began to put forward the exercise plan for college students, but at present, it is still mainly at the theoretical level, and there are few empirical studies on the practical level. Therefore, it is of practical significance to develop and implement a personal exercise plan suitable for students, apply it in practice, and demonstrate the experimental results.

Research Objectives

1. Study the health status of students in Ningbo University, and analyze the status and existing problems of the health status of students in Ningbo University of Finance and Economics.

2. Adopt a personal sports development plan for physical exercise intervention in the experimental group, and compare the health status of Ningbo University of Finance and Economics with the students of the control group.

3. Through the comparative analysis of the experimental group and the control group, it further optimized the promotion strategy of Ningbo University of Finance and Economics.

4. It is expected that the personal sports development plan of college students will be further applied to physical education to help students formulate fitness exercise prescriptions.

Research Scope

This study used G-Power to select 200 first-year students of Ningbo University of Finance and Economics as research objects, and the experimental subjects were divided into two groups: one group was the experimental group (100 students, 50 men and 50 women each), and the other group was the control group (100 students, 50 men and 50 women each). The experimental group implemented a personal exercise plan on the basis of regular physical education. The students in the control group received normal physical education according to the content of physical education syllabus. The experimental group of students carried out a personal exercise plan according to their own health conditions. The experiment lasted for 12 weeks. Before and after the experiment, the same index detection and data collection were carried out in the two groups.

Research Methodology

1. Expert interview method

In order to ensure the effectiveness of Personal exercise plan and investigate the effectiveness of students' physical exercise questionnaires. An interview with the sports leaders and experts of Ningbo universities. The interviews with Personal exercise plan mainly interviewed five experts.

Table 1 Results of the effectiveness test of personal program to promote health using individual exercise

Evaluation content	Very appropriate	suitable	same as	Not very suitable	Evaluation content	Effective rate
Personal program to promote health using individual exercise	4	1	0	0	0	100%

2 .Questionnaire survey method

1） Questionnaire design

This survey is "Survey of the Status Sports and Health of College Students at Ningbo School of Finance and Economics",Because students' physical health levels are mainly evaluated through college students' physical health tests, this questionnaire survey mainly investigates students' physical exercise habits, physical exercise behaviors and sports psychology.

2） Test of questionnaire

In order to ensure the effectiveness of the questionnaire design, the validity of the questionnaire structure and content before the questionnaire was inspected. For the interview with the content of the questionnaire of college students, 13 experts were interviewed. The results show that the content and structure of the student questionnaire in this study are logical and the problem is properly targeted.

Table 2 Questionnaire Validity Analysis

Category	Very Reasonable	More Reasonable	Neither Reasonable nor Unreasonable	Unreasonable	Very Unreasonable
e**xper**t	9	3	1	0	0
%	69.23	23.08	7.69	0	0

3）Distribution and recovery of questionnaires

According to the needs of this study, a survey was conducted on 200 students of Ningbo University of Finance and Economics, and the questionnaires were distributed to the students online through "Wenjuanxing". There were 100 people in the experimental group and

100 people in the control group. The distribution and collection of the questionnaires are as follows:

Table 3 Questionnaires Distributed

Turn	Category	Distributed Questionnaires	Returned Questionnaires	Rate of Returns	Effective Questionnaire	Efficiency
1*First round	Test group Control group	100 100	100 100	100.% 100%	100 100	100.00% 100.00%
1*Round 2	Test group Control group	100 100	100 100	100.% 100%	100 100	100.00% 100.00%
2*First round	Test group Control group	100 100	99 98	99.% 98%	99 98	100.00% 100.00%
2*Round 2	Test group Control group	100 100	96 95	96.% 95%	96 95	100.00% 100.00%

1* means before the experiment, 2* means after the experiment

3. Comparative analysis

The physical health level and physical exercise of the experimental class students were compared with the data of the control class students. There are two main aspects of the comparison: one is the longitudinal comparison, which is a comparative analysis of the students before and after the experiment; the other is the horizontal comparison, which is a comparative analysis of the students in the pilot class and the students in the control class.

4. Mathematical statistical analysis method

The experimental test data and questionnaire survey data were statistically analyzed, and SPSS26.0 software was used to process and analyze the above data.

Research Conceptual Framework

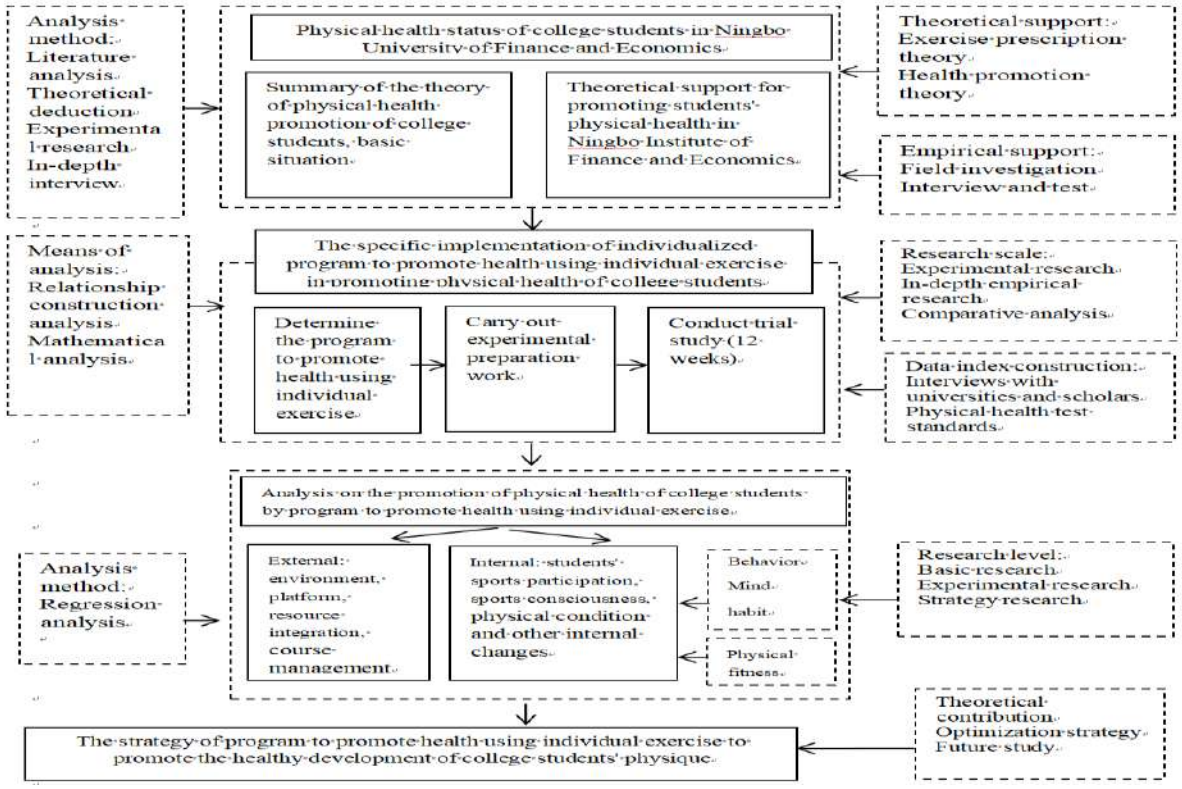

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

1. Analysis of the effects of personal exercise plans on students' exercise habits and motivation

The simplified Chinese version of the "Exercise Motivation Scale" is divided into five dimensions, namely health motivation, appearance motivation, pleasure motivation, ability motivation, and social motivation, with a total of 9 items. The Like 5-point scale is used to measure motivation, ranging from "none" to "very strong", with scores ranging from 1-5. The higher the score, the higher the level of motivation.

1) Comparison between the experimental group and the control group before the experiment

Table 4 Comparison of T-test results between experimental group and control group

variable	Mean ± standard deviation			t	df	P	Cohen's d
	experimental group	control group	Difference				
How many times do you exercise per week	3.35±0.857	3.51±0.745	-0.16±0.112	-1.508	99	0.135	0.151
The time you spend exercising each time	3.52±0.717	3.35±0.903	0.17±-0.186	1.439	99	0.153	0.144
Your motivation for participating in physical exercise	3.83±0.682	3.84±0.692	-0.01±-0.01	-0.445	99	0.657	0.045
I pay attention to my physical health tests the result	3.78±0.675	3.81±0.734	-0.03±-0.059	-0.904	99	0.368	0.09
I pay attention to health knowledge and take the initiative Participate in exercise	3.79±0.671	3.87±0.706	-0.08±-0.035	-1.469	99	0.145	0.147
I am very familiar with the knowledge and skills related to exercise, and know how to arrange exercise plans reasonably	3.06±0.941	3.09±0.954	-0.03±-0.014	-0.624	99	0.534	0.062
I have personally experienced the benefits of exercise for physical and mental health	3.95±0.947	3.95±0.925	0±0.022	0	99	1.000	0
Attitude towards participating in physical exercise in future learning and life	3.77±0.92	3.71±0.977	0.06±-0.058	1.061	99	0.291	0.106
Your satisfaction with school physical education	4.52±0.835	4.53±0.797	-0.01±0.037	-0.332	99	0.741	0.033

Note: * * *, * *, * represent significance levels of 1%, 5%, and 10%, respectively

Before the experiment, the comparison between the two groups found that there was no significant difference in each value between the two groups.

2) Comparison between the experimental group and the control group after the experiment

Table 5 Comparison of T-test results between experimental group and control group

variable	Mean ± standard deviation			t	df	P	Cohen's d
	experimental group	control group	Difference				
How many times do you exercise per week	3.93±0.832	3.52±0.882	0.41±-0.05	4.159	99	0.000***	0.416
The time you spend exercising each time	4.53±0.559	3.75±0.892	0.78±-0.333	7.051	99	0.000***	0.705
Your motivation for participating in physical exercise	4.42±0.878	3.89±0.709	0.53±0.169	7.869	99	0.000***	0.787
I pay attention to my physical health tests the result	4.62±0.763	4.05±0.539	0.57±0.224	7.061	99	0.000***	0.706
I pay attention to health knowledge and take the initiative to maintain my health and participate in exercise	4.65±0.479	3.87±0.63	0.78±-0.151	12.731	99	0.000***	1.273
I am very familiar with the knowledge and skills related to exercise, and know how to arrange exercise plans reasonably	4.83±0.403	3.28±0.922	1.55±-0.519	15.069	99	0.000***	1.507
I have personally experienced the benefits of exercise for physical and mental health	4.61±0.51	4.31±0.465	0.3±0.046	6.224	99	0.000***	0.622
Attitude towards participating in physical exercise in future learning and life	4.53±0.54	3.88±0.868	0.65±-0.327	6.575	99	0.000***	0.658
Your satisfaction with school physical education	4.7±0.461	4.98±4.107	-0.28±-3.64	-0.672	99	0.503	0.067

Note: * * *, * *, * represent significance levels of 1%, 5%, and 10%, respectively

The results of the sample t-test show that based on the variable of how many times you exercise per week, the significance P-value is 0.000***, which is significant horizontally and rejects the null hypothesis. Therefore, there is a significant difference between the experimental group and the control group. The Cohen's d value of the difference is 0.416, which is relatively small. The results of the sample t-test show that based on the variable of the duration of each exercise, the significance P-value is 0.000***, which is significant horizontally and rejects the null hypothesis. Therefore, there is a significant difference between

the experimental group and the control group. The Cohen's d value of the difference is 0.705, which is moderate in magnitude. The results of the sample t-test show that based on the variable of your motivation to participate in physical exercise, the significance P-value is 0.000***, which is significant at the horizontal level and rejects the null hypothesis. Therefore, there is a significant difference between the experimental group and the control group. The Cohen's d value of the difference is 0.787, which is moderate in magnitude. The results of the sample t-test show that based on the variable 'I focus on my own physical health test', the significance P-value is 0.000 ***, which is significant at the horizontal level and rejects the null hypothesis. Therefore, there is a significant difference between the experimental group and the control group. The Cohen's d value of the difference is 0.706, which is moderate in magnitude. The results of the sample t-test showed that based on the variable of 'I pay attention to health knowledge, actively maintain health, and participate in exercise', the significance P-value was 0.000***, which is significant at the horizontal level and rejects the null hypothesis. Therefore, there is a significant difference between the experimental group and the control group. The Cohen's d value of the difference is 1.273, indicating a very large difference. The results of the sample t-test show that based on the variables, I have a good understanding of exercise related knowledge and skills, as well as how to arrange exercise plans reasonably. The significance P-value is 0.000***, which is significant at the horizontal level and rejects the null hypothesis. Therefore, there is a significant difference between the experimental group and the control group. The Cohen's d value of the difference is 1.507, which is very large. The results of the sample t-test showed that based on the variable, I personally experienced the benefits of exercise on physical and mental health, with a significant P-value of 0.000***, showing significance at the horizontal level, rejecting the null hypothesis. Therefore, there is a significant difference between the experimental group and the control group. The Cohen's d value of the difference is 0.622, which is moderate in magnitude. The results of the sample t-test showed that based on the variable's attitude towards participating in physical exercise in future learning and life, the significance P-value was 0.000***, indicating a significant level and rejecting the null hypothesis. Therefore, there is a significant difference between the experimental group and the control group. The Cohen's d value of the difference is 0.658, which is moderate in magnitude. The results of the sample t-test show that based on the variable of your satisfaction with school physical education, the significance P-value is 0.503, which is not significant at the level and cannot reject the null hypothesis. Therefore, there is no significant difference between the experimental group and the control group. The Cohen's d value of the difference is 0.067, which is very small.

Through the comparison of Table 4 and Table5, we can find that the experimental group and the control group's physical exercise habits and the motivation for physical exercise before the experimental group and the control group were basically the same. After the test, there was a lot of changes between the two groups.

2. Analysis of the effects of personal exercise plans on students' physical health

1) Comparative analysis of physical health test results between the two groups before the experiment

Table 6 Comparison of Physical Fitness and Health Tests between the Two Groups Before the Experiment - T-test Results

variable	Mean ± standard deviation			t	df	P	Cohen's d
	experimental group	control group	Difference				
50 meter run before experiment (boys)	7.966±0.571	7.968±0.475	-0.002±0.096	-0.019	49	0.985	0.003
50 meter run before experiment (girls)	8.65±0.700	8.652±0.634	-0.002±0.066	-0.014	49	0.989	0.002
Pre experiment standing long jump (boys)	219.18±22.444	218.9±19.907	0.28±2.537	0.068	49	0.946	0.01
Pre experiment standing long jump (girls)	166.32±18.339	166.38±15.597	-0.06±2.742	-0.017	49	0.986	0.002
Sitting and bending forward before the experiment (boys)	9.902±8.172	9.468±6.423	0.434±1.749	0.291	49	0.772	0.041
Sitting and bending forward before the experiment (girls)	13.858±5.918	13.858±6.038	0±-0.119	0	49	1.000	0
Run 1000 meters before the experiment (boys)	240.56±30.148	240.56±26.948	0±3.2	0	49	1.000	0
800 meter run before experiment (girls)	252.56±30.148	252.56±27.485	0±2.663	0	49	1.000	0
Pull up before experiment (boys)	5.44±4.353	5.44±4.243	0±0.109	0	49	1.000	0
Pre experiment sit ups (girls)	32.58±10.112	32.58±10.278	0±-0.166	0	49	1.000	0

Note: * * *, * *, * represent significance levels of 1%, 5%, and 10%, respectively

Before the experiment, the T-test comparison between the two groups found that there was no significant difference in each value between the two groups.

2) Comparative analysis of physical fitness and health testing between the two groups after the experiment

Table 7 Comparative analysis of velocity force by T test between experimental group and control group

Paired Variables	Mean ± standard deviation			t	df	P	Cohen's d
	experimental group	control group	Pairing difference				
50 meter run after experiment (boys)	7.714±0.555	7.893±0.426	-0.179±0.130	-1.988	49	0.042*	0.281
50 meter run after experiment (girls)	8.346±0.668	8.611±0.589	-0.265±0.079	-1.986	49	0.013*	0.483

Note: * * *, * *, * represent significance levels of 1%, 5%, and 10%, respectively

The results of the sample T test showed that based on variable -based experiments, Run (boys) 50 meters after experiment, with a significant P value of 0.042*, showing significant levels, and cannot refuse the original assumption. difference. The difference between the difference between the difference is: 0.281, the difference is small. The results of the sample T test showed that based on the 50 meters (girls) after variable experiments, the significant P value was 0.013*, and the level was significant, and the original assumptions could not be rejected. Essence The difference between the difference between the difference is: 0.483, the difference is small.

Table 8 Comparison of Strength and Quality between the Experimental Group and the Control Group after the Experiment - T-test Results

Paired Variables	Mean ± standard deviation			t	df	P	Cohen's d
	experimental group	control group	Pairing difference				
Pull up after the experiment (boys)	7.68±3.972	6.1±3.914	1.58±0.058	2.159	49	0.000***	1.305
Post experiment sit ups (girls)	35.9±7.882	33.26±9.484	2.64±-1.602	1.408	49	0.000***	1.299

Note: * * *, * *, * represent significance levels of 1%, 5%, and 10%, respectively

The results of the pairing sample T test showed that based on the variable -based experimental group's traction (boys) pairing control group, the leading group (boys), a significant P value of 0.000 ***, showing significant levels, The null hypothesis cannot be rejected, so experimental experiments, so the experimental experiment There are significant differences between the post -experimental group and the reference group. The difference between the difference between the difference is: 1.305, the difference in difference. The results of the pairing sample T test showed that based on the variable -based experimental group to sit back (girls) pairing control group (girls), significant P value is 0.000 ***, the level is significant After the experiment, there was a significant difference between the experimental group and the control group. The difference between the difference between the difference is: 1.299, the difference between the difference is medium.

Table 9 Comparison of speed, strength and quality between the experimental group and the control group after the experiment - T-test results

Paired Variables	Mean ± standard deviation			t	df	P	Cohen's d
	experimental group	control group	Pairing difference				
Standing Long Jump (boys)	229.24±15.839	220.06±19.268	9.18±-3.428	2.819	49	0.007***	0.399
Standing Long Jump (girls)	172.76±14.356	167.016±14.833	5.744±-0.477	1.919	49	0.009*	0.271

Note: * * *, * *, * represent significance levels of 1%, 5%, and 10%, respectively

The results of the pairing sample T test showed that based on variable -based experimental group setting up a long jump (boys) pairing control group, a long jump (boys), a significant P value of 0.007 ***, showing significant levels, rejecting the original assumption. There are significant differences between the experimental group and the control group. The difference between the difference between the difference is: 0.399, the difference is small. The results of the pairing sample T test showed that based on variable -based experiments, the experiment group set up a long jump (girls) pairing experiment to set up a long jump (girls), which was significantly P value of 0.009*, and the level was significant. After the experiment, the experimental long jump (girls) pairing experiments had significant differences between the reference group and the long - distance jumping (girls). The difference between the difference between the difference is: 0.271, the difference is small.

Table 10 Comparison of Flexibility between the Experimental Group and the Control Group after the Experiment - T-test Results

Paired Variables	Mean ± standard deviation			t	df	P	Cohen's d
	experimental group	control group	Pairing difference				
Sitting forward bend (boys)	12.574±6.862	10.046±6.092	2.528±0.77	1.894	49	0.004*	0.868
Sitting forward bend (girls)	16.934±5.465	13.928±5.711	3.006±-0.246	2.658	49	0.011**	0.376

Note: * * *, * *, * represent significance levels of 1%, 5%, and 10%, respectively

The results of the paired sample t-test showed that, based on the variable experiment, the experimental group (boys) had a significant P-value of 0.004 * when paired with the control group (boys) in terms of sitting forward flexion. This level of significance cannot reject the null hypothesis. Therefore, there was a significant difference in sitting forward flexion between the experimental group and the control group (boys) after the experiment. The Cohen's d value of the difference is 0.868, which is moderate in magnitude. The results of the paired sample t-test showed that, based on the variable experiment, the experimental group (girls) had a significant P-value of 0.011**when paired with the control group (girls), indicating a significant difference at the horizontal level and rejecting the null hypothesis. Therefore, there was a significant difference in sitting forward flexion between the experimental group and the control group (girls) after the experiment. The Cohen's d value of the difference is 0.376, which is relatively small.

Table 11 Comparison of endurance quality between experimental group and control group T-test results

Paired Variables	Mean ± standard deviation			t	df	P	Cohen's d
	experimental group	control group	Pairing difference				
1000 meter run after experiment (boys)	231.6±25.884	237.88±26.801	-6.28±-0.917	-4.952	49	0.000***	0.7
800 meter run after experiment (girls)	243.02±27.054	249.48±27.243	-6.46±-0.189	-1.071	49	0.289	0.151

Note: * * *, * *, * represent significance levels of 1%, 5%, and 10%, respectively

The results of the paired sample t-test showed that, based on the variable experiment, the experimental group's 1000 meter run (boys) matched the control group's 1000 meter run (boys), with a significant P-value of 0.000***, indicating horizontal significance and rejecting the null hypothesis. Therefore, there was a significant difference between the experimental group and the control group's 1000 meter run (boys) after the experiment. The Cohen's d value of the difference is 0.7, which is moderate in magnitude. The results of the paired sample t-test showed that after the variable experiment, the experimental group (girls) paired with the control group (girls) for the 800 meter run had a significant P value of 0.289, which was not statistically significant at the horizontal level and could not reject the null hypothesis. Therefore, there was no significant difference between the experimental group and the control group (girls) for the 800 meter run after the experiment. The Cohen's d value of the difference is 0.151, which is very small.

Discussion

Dong Baolin, Mao Lijuan (Dong,Mao,2018) believes that personal sports experience and personal historical exercise have impact on individual exercise.Wu Zhouyang, Mao Zhixiong, Guo Lu (Wu et al,2016), Fang Rui, Wang Zhonghua, Zhang Xiao, Guo Yuting (Fang et al,2020) pointed out that the level of exercise, exercise strength and frequency, exercise damage, sports social, fair and fair experience in exercise, sports social, sports social, exercise social, sports social, sports socialPositive emotional experience experience physical education experience will affect the continuous exercise and decision -making decisions of individuals, but the influence is different.It can be seen that the exercise plan should be formulated according to the actual situation and should be targeted. Therefore, this paper puts forward the plan of one person and one plan. At the same time, the method of one person and one plan is also adopted in the whole process of the experiment.

Chen Jinxin, Lu Caifeng, Wang Xin, Zuo Bend (Chen et al,2011) believes that some individuals who have not participated in physical exercise habits often tend to be over -exercise and cause resistance to subsequent exercise decisions, because excessive exercise often cause exercise damage or other other exercise or other other.Complications, if you cannot scientifically evaluate the initial physical health status and skills, formulating scientific fitness plans and exercise goals will affect the perception of exercise effects, increase the risk of exercise, and thus affect continuous exercise.In addition, the evaluation results and effects of the exercise plan will directly act on exercise persistence.Many exercises have given up exercise because they lose their interest in the exercise plan or related exercise items.If you formulate a personalized exercise plan to better meet the needs of individual exercise, you can promote the exercise to persist in exercise to a certain extent.It can be seen that the personal exercise plan has a certain impact on the students' exercise habits and behavior, and at the same time, the personal exercise habit and behavior will also affect the personal exercise plan.

Zhu Xiaomao, Liang Tian, and Xie Fang (Zhu et al,2020) believe that individual exercise experience can also predict the results of the exercise to a certain extent.The pre -exercise experience can accumulate exercise experience, sports knowledge and skills, which affects the subsequent exercise.It can be seen that the personal exercise plan is not constant, and it should be updated constantly according to the actual situation of students, and the specific update time should change according to the changes in the level of students' exercise.

Dong Haijun pointed out in his research that the physical health indicators of college students with targeted exercise were different, except for height, there was no significant difference. The speed quality, jumping quality, strength quality, flexibility quality and endurance quality of students who participated in targeted exercise were all better than those who did not participate in exercise, indicating that targeted physical exercise was better than those who did not participate in exercise. It plays a positive role in promoting the physical health level of college students (Dong, 2020). It can be seen that targeted exercise plans have a positive effect on the improvement of students' physical health. In this paper, the physical health test indicators of students in the experimental group are significantly higher than those of the control group.

Conclusion

1. Ningbo School of Finance and Economics is not ideal for physical exercise habits. The number of exercises per week is basically between 1-3 times, and each participation is lower than 20-30 minutes. The motivation for participating in physical exercise is mainly concentrated in the motivation, fun and ability motivation. The scores of college students in Ningbo School of Finance and Economics are mainly concentrated in the medium range. Each project of physical health tests lacks reasonable training plans.

2. Through the measurement of physical exercise habits and physical exercise motivations for college students in Ningbo University of Finance and Economics, it was found that before the experiment, the control group was basically the same as the experimental group, and there was no significant difference. After the test, the comparison of the two groups found that the health motivation, appearance motivation, fun motivation, and social motivation of the 5 dimensions. The experimental group was significantly higher than that of the control group. The students in the experimental group participated Improve; students in the experimental group pay more attention to their physical health test results after the test. Due to the implementation of the personal exercise plan, the students of the experimental team can actively understand the knowledge and skills related to physical exercise, learn to arrange the exercise plan reasonably, and start trying to conduct physical exercise in accordance with the Personal exercise plan they have formulated.

3. Personal exercise plans have a positive role in promoting the physical health of college students of Ningbo University of Finance and Economics. The experimental targets are first -year college students. For the content of the physical health test of college students, students are relatively strange. Before the experiment, the basic actions of the quality of strength, speed quality, speed and strength, flexibility and endurance quality of the strength, speed quality, speed and strength quality, flexibility quality, flexibility quality, flexible quality and endurance quality test. Not proficient, with the development of physical education, students gradually master related technical actions and practice skills. Through the longitudinal contrast of the experimental group and the control group, the experimental group and the control group have improved the strength, speed quality, speed and strength quality, flexibility and endurance quality after the experiment. , 1000 -meter running (boys), 800 -meter run (girls), three projects, are relatively obvious, and the 10 items tested by the experimental group have improved, and the improvement is relatively obvious, especially the speed and strength quality, strength quality and Extreme quality.

4. The promotion of the physical health of the university students of Ningbo Institute of Finance and Economics in the personal exercise plan is based on the improvement of the improvement: sitting in front of the seat (boys), 1000 -meter running (boys), standing long jump (boys), sitting in front of the seat (girls), Direction is upward (boys). Although other test items, after the experiment, the average scores of the students in the experimental group are significantly higher than that of the control group, but according to the T -test display results, its significant differences are not great.

Recommendations

1.During the practice stage of personal exercise planning, we should pay attention to theoretical combination of theory, popularize healthy sports knowledge, and what is the standard of popularizing each movement. Personal exercise plan is only theoretical content, popularize scientific physical exercise knowledge, and on the basis of combining theory and practical training, scientific exercise can avoid blind implementation of Personal exercise plan. With the improvement of its own level, it can better promote their own health.

2.The school should increase the promotion of campus sports and health knowledge, guide students to develop a good sports lifestyle through various channels, strengthen education and exercise in physical health during physical education, and guide students to formulate fitness plans for themselves. Promote the healthy growth of college students.

3. Increase school sports intervention, continuously improve the construction of physical education hardware facilities, use existing stadium facilities, and strengthen the multi -functional development and utilization of stadium facilities, improve the effectiveness of sports teaching, create good sports teaching and sports The environment of exercise is to meet students' personalized physical fitness needs.

4. Based on the background of colleges and universities, improve college physical education classroom teaching, with the core purpose of improving college students 'physical health, and improving the physical activity behavior of college students' physical activity, physical activity frequency, and physical activity methods. Therefore, it is particularly important to teach according to their aptitude. New media should be used as a means of intervention, which not only meets online and offline physical education teaching methods, but also improves the physical activity behavior of college students.

5. Personal exercise plans must adhere to the principle of safety. When developing personal sports development programs, it is necessary to ensure that the content is carried out within a safe range. If this threshold is exceeded, danger may occur. When developing and implementing, it is necessary to strictly follow the step-by-step approach and exercise in strict accordance with the prescribed time, intensity, frequency, etc.

References

Chen J X, Lu C F, Wang X. (2011). left bending, the research of the psychological predictive factors and exercise damage of fitness exercise [J]. *Sports Science*, 31 (11), 27-34.

Chen L Z. (2019). Current situation and promotion of college students' physical health from t he perspective of Healthy China.*Contemporary Sports Science and Technology*, 9 (3 5), 9-10.

Cui D G, Qiu F. (2019). Construction of college students' physical fitness and health promoti- on service system. Hubei Sports Science and Technology, 38 (07), 583-587+603.

Dong B l, Mao L J. (2018). Parents support the persistence of exercise with youth: multiple intermediaries that control beliefs and exercise input. *Journal of Tianjin Institute of Physical Education*, 33 (01), 44-51.

Dong Haijun. (2019). An empirical study on the promotion of physical health of college stude nts by students' sports associations in Shanghai. *Anhui Sports Science and Technology*, 41 (05), 76-79.

Duan Q. (2021). College students' physical health status and reflections on college physical education reform. *Athletics*, (09), 29-32.

Fang R, Wang Z H, Zhang X, Guo Y. (2020). Autonomous support affects the pre -cause mechanism that college students insist on exercise:a adjustable intermediary model. *Journal of Beijing Sports University*, 43 (08), 111-119.

Ministry of Education of the People's Republic of China. (2021). Publish and interpret the Opinions of the Ministry of Education and other five departments on Comprehensively Strengthening and Improving School Health and Health Education in the New Era and the results of the eighth National Survey on Students' Physical Fitness and Health. http://www.moe.gov.cn/fbh/live/2021/

Pan X Y. (2020). Research on the construction of college students' physical health promotion service system. *Cultural and Sports Products and Technology*, (06), 212-213.

Shi C Y, Zhang M L. (2021). Research on physical health and promotion of college students in the context of healthy China. *Journal of Sports Science and Technology*, 29 (04), 1-4+20.

Wu Z Y, Mao Z X, G L. (2016). Exercise insists on the expansion of the cognitive decision - making model one by one, one -one -one -added emotional experience. *Journal of Tianjin Institute of Physical Education*, 3 (01), 77-81.

Zhang J C. (2019). Research on multi-directional linkage support service system for college S tudents' physical health promotion. Sports Science and Technology, 40 (02), 99-100.

Zhu X M, Liang T, Xie F. (2020). Study on the influencing factors of physical exercise of college students in Changsha,based on the perspective of sports commitment. Shandong Sports Technology, 42 (05), 12-16.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก

The Study of Mathematics Learning Achievements of Grade 11 Students on the Basic Counting Principles by Using Active Learning

ปกรชัย เมืองโคตร,
ปรีชา จั่นกล้า และ นฤนาท จั่นกล้า
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Pakornchai Muangkhot,
Preecha Junkla and Naruenat Junkla
Phranakhon Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sasaoscar@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น ก่อนและหลังการเรียนรู้เชิงรุก 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น หลังจากที่ได้รับการเรียนรู้เชิงรุกกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนหลัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้เชิงรุก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้คะแนนเฉลี่ย 16.09 คะแนน สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้คะแนนเฉลี่ย 16.09 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.45 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ภาพรวมความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนนเฉลี่ย 3.94 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

* วันที่รับบทความ : 30 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 13 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 20 พฤษภาคม 2567
Received: April 30 2024; Revised: May 13 2024; Accepted: May 20 2024

คำสำคัญ: การเรียนรู้เชิงรุก; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์; นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5

Abstract

This research aimed to 1) compare mathematics learning achievement on the subject of basic counting principles for grade 11 students before and after active learning, 2) compare mathematics learning achievement on the subject of basic counting principles for grade 11 students after receiving active learning with the criteria of 70 percent, and 3) study student satisfaction with active learning on the subject of basic counting principles for grade 11 students. This is a quasi-experimental (one group pre-posttest design) with a sample group was grade 11 students at Wat Phra Si Mahathat Demonstration School, Phranakhon Rajabhat University, Semester 2, Academic Year 2023, which was obtained from simple random sampling. The research instruments include 1) active learning plans, 2) a mathematics learning achievement test, and 3) an active learning satisfaction questionnaire. The data were analyzed by using descriptive statistics and t-tests.

Results showed that 1) mathematics learning achievement on the subject of basic counting principles for grade 11 students had an average score of 16.09 points, statistically significantly higher than before receiving active learning at the 0.05 level, 2) mathematics learning achievement on the subject of basic counting principles for grade 11 students after receiving active learning, the average score was 16.09 points, accounting for 80.45 percent, higher than the standard set at 70 percent with statistical significance at the 0.05 level, and 3) overall active learning satisfaction on the subject of basic counting principles for grade 11 students had an average score of 3.94, which is a high level.

Keywords: Active Learning; Mathematics learning achievements; Grade 11 Students

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.), 2561) นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ อันเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยี การสื่อสารและร่วมมือ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนรู้เท่ากันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม สามารถแข่งขัน และอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้ ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จนั้น จะต้อง

เตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ พร้อมที่จะประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษา หรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2561)

จากการศึกษาผลการทดสอบโครงการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติหรือ PISA ที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพการศึกษาของไทยที่ค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ โดยนักเรียนไทยได้ 419 คะแนน ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ OECD โดยสัดส่วนของนักเรียนไทยมีความสามารถทางคณิตศาสตร์ไม่ถึงระดับ 2 จาก 6 ระดับ นั่นคือ โดยเฉลี่ย นักเรียนไทยหนึ่งคนในสี่คน (25%) ที่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ไม่ถึงระดับ 1 และอีกมากกว่าหนึ่ง ในสี่ (28%) ที่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ที่ระดับ 1 เท่านั้น (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (O - NET) วิชาคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของประเทศไทยย้อนหลัง 3 ปี (ปีการศึกษา 2561-2563) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบคิดเป็นร้อยละ 30.72 ร้อยละ 25.41 และร้อยละ 26.04 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าครึ่งของคะแนนเต็ม (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2562, 2563, 2564) และยังสอดคล้องกับผลรายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (O - NET) วิชาคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ย้อนหลัง 3 ปี (ปีการศึกษา 2561-2563) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบคิดเป็นร้อยละ 44.15 ร้อยละ 41.70 และร้อยละ 27.5 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าครึ่งของคะแนนเต็ม เมื่อพิจารณาแยกสาระการเรียนรู้โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น ย้อนหลัง 3 ปี (ปีการศึกษา 2561-2563) พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยคะแนนสอบคิดเป็นร้อยละ 41.89 ร้อยละ 41.42 และร้อยละ 28.57 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าครึ่งเช่นกัน ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ทราบว่าการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาคณิตศาสตร์ยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2562, 2563, 2564)

จากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สถิติและความน่าจะเป็น เรื่องหลักการนับเบื้องต้น ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย หลักการบวกและการคูณ การเรียงสับเปลี่ยนเชิงเส้น และการจัดหมู่ ซึ่งจัดว่าเป็นเนื้อหาที่ต้องอาศัยทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การนับอย่างดี ซึ่งจะนำไปสู่การคำนวณหาความน่าจะเป็นและนำความรู้ความน่าจะเป็นไปประยุกต์ใช้ การที่นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์มีสาเหตุมาจากปัญหา คือ นักเรียนไม่เข้าใจโจทย์ปัญหาและเกิดความสับสนในการเลือกใช้กฎเกณฑ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการนับ

การเรียงสับเปลี่ยนและการจัดหมู่ อีกทั้งเรื่องหลักการนับเบื้องต้น เป็นเนื้อหาที่สามารถแก้ปัญหาได้โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย แต่นักเรียนส่วนใหญ่ยังแก้ปัญหาได้เฉพาะแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น (รายงานการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2564) ซึ่งเกิดจากนักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดการคิดและทักษะและกระบวนการคณิตศาสตร์ที่จำเป็นต่อการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ อีกทั้งยังผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ครูผู้สอนสอนวิชาคณิตศาสตร์ของโรงเรียนมัธยมสาธิตฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ได้ข้อสรุปว่า ครูเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาด้วยวิธีการบรรยายเป็นหลัก เพราะเกรงว่าจะสอนเนื้อหาไม่ครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ จึงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบเป็นฝ่ายตั้งรับ (passive learning) มุ่งเน้นการคิดคำนวณเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง แต่ขาดการฝึกฝนการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ (รายงานการนิเทศก์การสอนของอาจารย์ และสัมภาษณ์ครูผู้สอนสอนวิชาคณิตศาสตร์ของโรงเรียนมัธยม ฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2564) โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์พื้นฐาน 4 กลางภาคเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 ในปีการศึกษา 2564 และ 2565 จำนวนนักเรียนร้อยละ 60.24 และ 70.28 ตามลำดับ ในเรื่องหลักการนับเบื้องต้น (รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนมัธยมสาธิตฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5, 2564) โดยจากรายงานต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาทำให้นักเรียนรอรับความรู้จากครูผู้สอนซึ่งทำให้นักเรียนไม่สามารถทำความเข้าใจและนำความรู้ไปใช้ได้จริงและการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยทั่วไปยังเน้นการทำงานตามขั้นตอนหรือวิธีการทางคณิตศาสตร์มากกว่ามโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนทำให้นักเรียนไม่สามารถแก้ปัญหาที่แตกต่างไปจากบริบทเดิมได้ โดยเฉพาะเมื่อปัญหามีความซับซ้อน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.), 2558; อัมพร ม้าคนอง, 2558) ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรปรับปรุงรูปแบบการสอนด้วยการลดบทบาทของครูมาเป็นผู้สนับสนุนโดยให้คำแนะนำ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ลงมือปฏิบัติซึ่งเป็นการให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นซึ่งนับว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฟัง พูด อ่าน เขียน และแสดงความคิดเห็นขณะลงมือทำกิจกรรม มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดไตร่ตรอง สร้างและเข้าใจความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูคอยสนับสนุนและสร้างโอกาสแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น โดยผู้เรียนต้องสามารถเชื่อมโยงระหว่างความรู้ที่มีอยู่เดิมกับความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ ฝึกคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความจำระยาวและเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง การเรียนรู้ที่หลากหลายจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงแนวความคิดที่แตกต่างเข้าด้วยกัน และคิดอย่างสร้างสรรค์ได้ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข, 2561; อิทธิเดช น้อยไม้ และณัฐวรรณ เฉลิมสุข, 2566; Cambridge Assessment International Education, 2022 A) จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

เรียนรู้เชิงรุกพบว่าส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นโดยสุคนธา ทองรักษ์ ชานนท์ จันทรา และ ชนิศวรา เลิศอมรพงษ์ (2563) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และวีรยุทธ ด้วงใย (2563) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหา โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้งกับวนัขพร ชมชื่นใจ สมวงษ์ แปลงประสพโชค และกฤษณะ โสขุมา (2565) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการนำรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกนี้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นแนวทางที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางคณิตศาสตร์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง หลักการนับเบื้องต้น และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุผลตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ อีกทั้งเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการเรียนคณิตศาสตร์ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับเกณฑ์ร้อยละ 70

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบกลุ่มเดียวมีการสอบก่อนและสอบหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 138 คน จากทั้งหมด 3 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 7 แผน จำนวน 14 คาบ คาบละ 50 นาที ซึ่งมีการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)ความสอดคล้องอยู่ในระดับ 1.00 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้ง 7 แผน กับจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน

2.2 แบบทดสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น เป็นแบบทดสอบปรนัยจำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีการประเมินคุณภาพของแบบทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ความสอดคล้องอยู่ในระดับ 1.00 และมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.27-0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r)ตั้งแต่ 0.22-0.67 จำนวน 20 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (Cronbach, 2004) เท่ากับ 0.8122

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งมีการประเมินคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)ความสอดคล้องอยู่ในระดับ 1.00 และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 – 0.72 จำนวน 20 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9033

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่เป็นกลุ่มทดลองแล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และดำเนินการสอนด้วยตนเอง ใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 2 คาบเรียน รวมทั้งหมด 14 คาบเรียน และทำการทดสอบใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3. หลังจากการทดลองสิ้นสุดลงจึงทำการทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่เป็นกลุ่มทดลองซึ่งเป็นชุดเดียวกับข้อสอบก่อนเรียน ตรวจเก็บคะแนน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ตรวจคะแนนเพื่อนำไปวิเคราะห์ผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จากผลการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น โดยนำผลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบที (t-test for dependent Samples)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test for one sample)

3. วิเคราะห์หาค่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของ เชิดศักดิ์ ภักดีวิโรจน์ (2556 : 24) ที่นำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอน พบว่า การเรียนรู้เชิงรุกทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

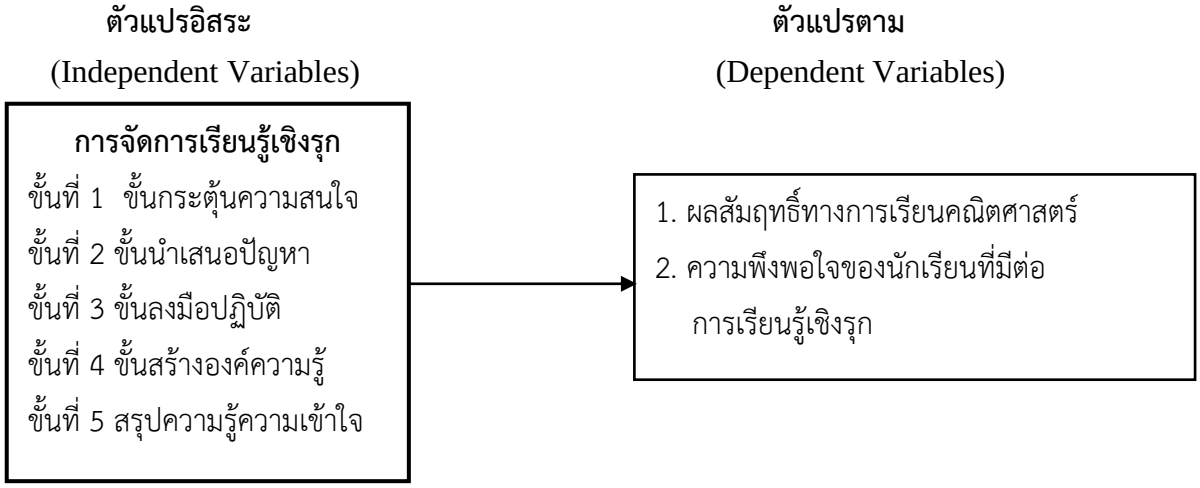

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเป็นลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การทดสอบ	จำนวน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	*SD*	t	df	p-value
ก่อนเรียน	45	20	2.84	2.389			
หลังเรียน	45	20	19.93	2.503	15.270*	44	.001*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ย 16.09 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.503 คะแนน สูงกว่าก่อนได้รับได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่มีคะแนนเฉลี่ย 8.20 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.389 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 แสดงว่าการจัดการเรียนการสอน เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	จำนวน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	*SD*	% of Mean	t	p-value
กลุ่มตัวอย่าง	45	20	16.09	2.503	80.45	5.599*	.001*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้คะแนนเฉลี่ย 16.09 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.503 คะแนน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ที่ร้อยละ 70 (เท่ากับ 14 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 แสดงว่าการจัดการเรียนการสอน เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ซึ่งผู้วิจัยหาได้จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมของระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ความพึงพอใจในแต่ละด้าน	n = 45		แปลความหมาย
	$\bar{x}$	*SD*	
1. ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
1.1 บรรยากาศในการเรียนรู้สนุกสนาน น่าสนใจและน่าเรียน	3.93	0.75	มาก
1.2 บรรยากาศในการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.13	0.76	มาก
1.3 เปิดโอกาสอย่างมีอิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.09	0.73	มาก
1.4 นักเรียนกล้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็นกับเพื่อนภายในกลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครูผู้สอน	4.07	0.75	มาก
1.5 มีกิจกรรมในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนตามความต้องการและสะดวกให้การหาข้อมูล	3.98	0.81	มาก
1.6 เรื่องที่เรียนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.16	0.74	มาก
1.7 นักเรียนมีความรู้สึกเบื่อหน่ายกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเรียนรู้เชิงรุก	2.11	0.68	น้อย
2. ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
2.1 กิจกรรมมีความน่าสนใจท้าทาย	3.87	0.69	มาก
2.2 กิจกรรมช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและชัดเจน	3.98	0.78	มาก
2.3 มีการใช้เทคโนโลยีช่วยในการเรียนการสอนเพื่อหาข้อมูล	4.18	0.75	มาก
2.4 กิจกรรมช่วยให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมและเข้าร่วม กิจกรรมทุกครั้ง	4.13	0.73	มาก
2.5 นักเรียนอยากให้ใช้กิจกรรมแบบนี้กับเนื้อหาเรื่องอื่น ๆ	3.91	0.70	มาก
2.6 กิจกรรมช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง	4.02	0.81	มาก
2.7 การนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจจนนักเรียนเกิดความสงสัย อยากรู้อยากเห็น และอยากหาคำตอบ	3.96	0.67	มาก

ความพึงพอใจในแต่ละด้าน	n = 45		แปลความหมาย
	$\bar{x}$	SD	
2.8 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงช่วยให้นักเรียนสามารถหาความรู้ เพิ่มเติมได้อย่างอิสระและรวดเร็วเพื่อหาคำตอบ	3.98	0.66	มาก
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.93	0.65	มาก
3.1 นักเรียนเกิดความมั่นใจในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น			
3.2 นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.00	0.71	มาก
3.3 นักเรียนตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลมากขึ้น	3.91	0.70	มาก
3.4 นักเรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ และความรู้เป็นประโยชน์จากเพื่อนและอาจารย์ผู้สอน	3.98	0.72	มาก
3.5 การเรียนในลักษณะนี้ทำให้นักเรียนรักวิชาคณิตศาสตร์มากขึ้น	4.00	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม	3.92	0.43	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาพรวมความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, $SD = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 มีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีช่วยในการเรียนการสอนเพื่อหาข้อมูล ส่วนความพึงพอใจของนักเรียนลำดับรองลงมา ได้แก่ เรื่องที่เรียนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และน้อยที่สุดนักเรียนมีความพึงพอใจน้อย ได้แก่ นักเรียนมีความรู้สึกเบื่อหน่ายกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเรียนรู้เชิงรุก แต่เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ในด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่องที่เรียนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้ ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่องมีการใช้เทคโนโลยีช่วยในการเรียนการสอนเพื่อหาข้อมูล และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่องนักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และการเรียนในลักษณะนี้ทำให้นักเรียนรักวิชาคณิตศาสตร์มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากในกาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกนั้นเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผล สามารถนำความรู้พื้นฐานเดิมมาเชื่องโยงกับความรู้ใหม่ และยังทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกระตือรือร้นจากประสบการณ์ที่ลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนยังสามารถสืบเสาะค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเองหรือร่วมกับเพื่อนในกลุ่มและชั้นเรียน ในระหว่างทำกิจกรรมครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนกล้าแสดงออกในการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการไตร่ตรองความรู้ที่ได้รับแล้วนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะรวมถึงการวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาด้วยตนเองหรือกับเพื่อนเพื่อหาคำตอบจากสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งการอ่าน เขียน อภิปราย แก้ปัญหา และการนำเสนอ ตามขั้นตอนที่ครูผู้สอนได้ออกแบบกิจกรรมไว้อย่างรอบคอบ และผ่านการพิจารณาปรับปรุงความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงส่งผลทำให้คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของนภาพร สว่างอารมณ์ (2563 : 57) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังสอดคล้องกับวนัขพร ชมชื่นใจ, สมวงษ์ แปลงประสพโชค และ กฤษณะ โสขุมา (2565 : 102-108) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลของการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของวีรยุทธ ด้วงใย (2566 : 83) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง หลักการนับเบื้องต้น หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้คะแนนเฉลี่ย 16.09 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.45 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนักเรียนเรียนจะต้องควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองในการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ด้วยการสืบค้นด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาร่วมกับเพื่อน และยังสร้างโอกาสให้นักเรียนคิด และตัดสินใจเกี่ยวกับการพูด การฟัง การอ่าน การเขียนการสะท้อนแนวความคิดของนักเรียน และความรู้ที่ได้รับความรู้ใหม่ที่ได้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และครูผู้สอน ตลอดจนมีการทบทวนความรู้ และซักซ้อมกับเพื่อนเพื่อนำเสนอการหาคำตอบของสถานการณ์ปัญหาที่ครูผู้สอนสร้างขึ้น ยังทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางการพูด เขียน และกระบวนการคิดในสถานการณ์ รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนสร้าง สถานการณ์กระตุ้นชี้แนะรับฟังความคิดเห็น และอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน ซึ่งได้สอดคล้องกับ Suherman (2011) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในรายวิชาพีชคณิตของ นักเรียนระดับประถมศึกษาปี ที่ 1-3 โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง จากการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีประสิทธิภาพมากในการเรียนคณิตศาสตร์ เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ทำให้นักเรียนสามารถสร้างมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ด้วยตนเองได้ และยังสอดคล้องกับเชิดศักดิ์ ภักดีวิโรจน์ (2556: 172-175) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่มีต่อความสามารถทางการแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณที่พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังสอดคล้องกับนภาพร สว่างอารมณ์ (2563 : 80) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่5 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังสอดคล้องกับวีรยุทธ ด้วงใย (2566 : 83) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัสและบทกลับและเรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนนเฉลี่ย 3.92 ซึ่งอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นแล้วเมื่อพิจารณารายข้อนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สูงสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีช่วยในการเรียนการสอนเพื่อหาข้อมูล และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยการปฏิบัติ ด้วยตัวเอง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านซึ่งประกอบด้วยด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการจัดการเรียนรู้

เชิงรุก และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีอิสระในการคิด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น มีการใช้เทคโนโลยีช่วยในการสืบเสาะหาข้อมูล ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานไปพร้อมกับการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้น ในการทำงานกล้าแสดงออกทั้งความคิด การพูด การอ่าน การเขียน และนำเสนอข้อมูลในสถานการณ์ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับสุภมิต จันดีวงษ์ (2561: 682) และสุนทรา ศรีวิราช (2559: 5) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ผลการการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบเชิงรุก อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับปราณี แก้วมา (2563) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์แบบเชิงรุก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตาก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านครูผู้สอน ในภาพรวมครูผู้สอนคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุกอยู่ในระดับมาก ด้านครูผู้เรียนในภาพรวมครูผู้สอนคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุกในระดับพอใจมาก และสอดคล้องกับกับวนัขพร ชมชื่นใจ สมวงษ์ แปลงประสพโชค และกฤษณะ โสขุมา (2565 : 102-108) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลของการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มี่ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด และยังสอดคล้องกับวีรยุทธ ด้วงใย (2566 : 119-135) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เชิงนโยบาย

1. ควรมีการกำหนดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในส่วนที่เนื้อหาอื่นที่เกี่ยวกับกระบวนการคิด การแก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มมากขึ้น

เชิงวิชาการ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกสามารถให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกำกับการเรียนรู้ และยังสืบเสาะหาข้อมูลด้วยตัวเอง แต่ครูผู้สอนควรสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนในห้องเรียนและครูผู้สอนเป็นกันเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกทางด้านความคิด ซึ่งครูผู้สอนต้องมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดโดยการนำเสนอและอภิปราย จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น

เชิงปฏิบัติการ

1. ครูผู้สอนควรนำสถานการณ์ที่อยู่ในชีวิตประจำวันเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการคิด แสดงความคิดเห็นจะได้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก บางกิจกรรมอาจใช้เวลานานในการจัดกิจกรรม เนื่องจากผู้เรียนยังไม่คุ้นเคย รวมถึงความรู้พื้นฐาน และความสามารถในการเรียนรู้ไม่เท่าเทียมกัน ครูผู้สอนควรดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดมีการเสริมแรงบวกให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข สร้างบรรยากาศอันดันในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในเนื้อหาเรื่องอื่นและระดับชั้นอื่น ๆ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนให้เกิดกระบวนความคิด แสวงหาคำตอบด้วยตัวเอง ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

2. ควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในด้านอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะด้านกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560).* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

เชิดศักดิ์ ภักดีวิโรจน์. (2556). *ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นภาพร สว่างอารมณ์. (2563). *การพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปราณี แก้วมา. (2563). *การศึกษาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์แบบ Active Learning ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 1*. การศึกษาค้นคว้าการฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 1

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข. (2561). *การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วนัขพร ชมชื่นใจ สมวงษ์ แปลงประสพโชค และกฤษณะ โสขุมา. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*. 16 (2), 102-108.

วีรยุทธ ด้วงใย (2566 : 119-135). ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารออนไลน์ Journal of Roi Kaensarn Academi*. 8 (1), 119-135.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน). (2562). *รายงานประจำปี พ.ศ. 2564*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน).

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน). (2563). *รายงานประจำปี พ.ศ. 2563*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน).

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน). (2564). *รายงานประจำปี พ.ศ. 2562*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน).

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *ผลการประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร.

สุนทรา ศรีวิราช. (2559). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การประยุกต์สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ศศ.ม.(วิทยาศาสตรศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุภมิต จันดีวงษ์. (2561). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์เชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง กฎเกณฑ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการนับ ของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. *วารสารออนไลน์.* บัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง Hit 682.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดกาเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2564. แหล่งที่มา: http://academic.obec.go.th/images/document/160318 0137_d_1.pdf

อิทธิเดช น้อยไม้ และ ณัฐวรรณ เฉลิมสุข.(2566). เสริมสมรรถนะผู้เรียนด้วยแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. *ครุศาสตร์สาร.* 17 (1), 13-23.

Cambridge Assessment International Education. (2022 A). Active Learning. *Online.* Retrieved from https://www.cambridgeinternational.org/Images/271174-active-learning.pdf

Cronbach, L. J. (2004). My current thoughts on coefficient alpha and successor procedures. *Educational and Psychological Measurement*. 64, 391–418.

Suherman, A. (2011). Active Learning to Improve Fifth Grade Mathematics Achievement in Banten. *Excellence in Higher Education.* 2 (2), 103-108.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของพนักงานผู้ปฏิบัติงาน ในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ในจังหวัดระยอง

The Factors Affecting Continuous Self-Improvement of the Employees Working at Factory in the Automotive Industry in Rayong Province

ธิติมา สกุลนุ่ม และ พงศ์ภัค บานชื่น
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
Thitima Sakunnum and Pongpak Banchuen
Kasetsart University, Sriracha Campus
Corresponding Author, E-mail: thitima.sak@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และ 2) ปัจจัยด้านความพึงพอใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของพนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ในจังหวัดระยอง การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ในจังหวัดระยอง จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการทำงานส่งผลกระทบทางบวก ต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาแรงจูงใจในการทำงานโดยรวม พบว่าแรงจูงใจในการทำงานส่งผลกระทบทางบวก ต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งหมด 3 ตัวแปรได้แก่ แรงจูงใจในการทำงานจากความต้องการดำรงอยู่ จากความต้องการความสัมพันธ์ และจากความต้องการการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ความพึงพอใจในการทำงานส่งผลกระทบทางบวก ต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในการทำงานรายด้าน พบว่าความพึงพอใจในการทำงานจากความสำเร็จของงาน จากการได้รับการยอมรับนับถือ จากลักษณะงาน และจากโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องของพนักงาน ยกเว้นความความพึงพอใจในการทำงานจากความรับผิดชอบส่งผลกระทบทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของพนักงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ -0.382

* วันที่รับบทความ : 2 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 23 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 1 มิถุนายน 2567
Received: May 2 2024; Revised: May 23 2024; Accepted: June 1 2024

คำสำคัญ: การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง; แรงจูงใจในการทำงาน; ความพึงพอใจในการทำงาน

Abstract

The purpose of this study were 1) To study of work motivation factors and work satisfaction factors that affects the continuous self-improvement of employees working in the automotive industry in Rayong Province. This research is the quantitative research. The sample group includes employees working in the automotive industry in Rayong Province from sample of 380 people. The statistics used included percentage, mean and multiple regression analysis.

The results revealed that 1) working motivation has a positive impact on employees' continuous self-improvement when considering overall work motivation 3 variables to continuous self-improvement: existence needs, relatedness needs and growth needs with a statistically significant level at 0.05 2) Working satisfaction has a positive impact on employees' continuous self-improvement with a statistically significant at level at 0.05 when considering work satisfaction in each aspect was found that achievement, recognition, work content and advancement has a positive impact on employees' continuous self-improvement. Except work satisfaction from responsibility does have a negative impact with a statistically significant level at 0.05 towards the continuous self-improvement of employees with a standardized coefficient equal to -0.382

Keyword: Continuous self-improvement; Working motivation; Working satisfaction

บทนำ

อุตสาหกรรมยานยนต์เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง จนกลายมาเป็นอุตสาหกรรมสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยประเทศไทยเป็นฐานการผลิตและประกอบยานยนต์ เครื่องยนต์สันดาปภายใน (Internal Combustion Engine: ICE) ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยานยนต์อันดับ 1 ของอาเซียน (ASEAN Automotive Federation, 2022) และอันดับ 10 ของโลก (Statista, 2022) ทำให้ในประเทศไทยมีทั้งบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ (Original Equipment Manufacturer: OEM) และผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ (Automotive Parts Industry) ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยทั้งในด้านการผลิต การตลาด การจ้างงาน และการพัฒนาเทคโนโลยี

ที่ตั้งของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ (Automotive Industry) ในประเทศไทย อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พื้นที่ปริมณฑล พื้นที่ภาคกลาง พื้นที่ภาคตะวันออก และพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สถาบันยานยนต์, 2565) และมีแรงงานกว่า 850,000 คน ทำงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ ครอบคลุมทุกขั้นตอนการผลิต (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2565) จากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2565) ประเทศไทยสนับสนุนและพร้อมเป็นศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า โดยมีความมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศด้านอุตสาหกรรม

ยานยานยนต์สมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าพร้อมสร้างนวัตกรรมให้กับอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย โดยเริ่มจากบริษัท บีวายดี ออโต้อินดัสทรี จำกัด ได้มีการลงทุนสร้างโรงงานผลิตรถยนต์ไฟฟ้าแห่งแรกในอาเซียนที่นิคมอุตสาหกรรมดับบลิวเอชเอ จังหวัดระยอง (กรุงเทพธุรกิจ, 2565) นั่นแสดงให้เห็นว่าภาคธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศไทยได้ถูกขับเคลื่อนไปข้างหน้า เริ่มมีการนำเทคโนโลยีการผลิตยานยนต์ จากเดิมที่เป็นการผลิตเฉพาะเครื่องยนต์สันดาปภายใน เป็นการผลิตรถยนต์ไฟฟ้า ซึ่งถือเป็นการปรับตัวครั้งสำคัญของอุตสาหกรรมยานยนต์ที่จำเป็นต้องเร่งเพิ่มขีดความสามารถด้านแรงงาน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและก่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในสายงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมศักยภาพทางการแข่งขันของตนเอง สำหรับรองรับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต (กรุงเทพธุรกิจ, 2566)

แนวคิดของการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต เพื่อให้สอดคล้องกับโลกในปัจจุบันที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจึงกลายเป็นกรอบความคิดหลัก ที่ส่งเสริมการเติบโต การพัฒนา และการปรับตัวของบุคคล จากการที่บุคคลเปิดรับทักษะใหม่ ๆ การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม หรือการเพิ่มความสามารถที่มีอยู่ การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจึงกลายมาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันในปัจจุบัน (Sanjeevdatta, 2024) การพัฒนาตนเองนับได้ว่าเป็นการเพิ่มศักยภาพในหน้าที่การงานของตนเองให้พัฒนาออกมาทางผลงานในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น การพัฒนาตนเองจะเกิดมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง อันจะนำไปสู่การแสวงหาความสำเร็จ และความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (จุฑามาศ สนกนก, 2553) การพัฒนาตนเองไม่เพียงแค่เกิดการพัฒนาแล้วจบไป แต่ควรเป็นการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ที่แสดงถึงความมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศอย่างไม่สิ้นสุด เป็นการมุ่งเน้นให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการดำเนินชีวิต (Evakem, 2023)

การศึกษาในเรื่องของปัจจัยและความต้องการพัฒนาตนเองของในปัจจุบัน พบการศึกษาอย่างแพร่หลายในภาคธุรกิจ และภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ แต่สำหรับการศึกษาในเรื่องของปัจจัยและความต้องการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก ซึ่งการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของบุคลากรมีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ ภายใต้บริบทการแข่งขันขององค์การในปัจจุบัน ซึ่งเป็นการปฏิบัติในสภาพแวดล้อมแบบ VUCA ที่ต้องอาศัยทั้งความรวดเร็ว การปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงในองค์การแบบฉับพลัน ซึ่งเป็นสภาวะที่องค์การเผชิญอยู่เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของพนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ในจังหวัดระยอง เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาศักยภาพพนักงาน ให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านความพึงพอใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อการการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของพนักงาน

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านความพึงพอใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อการการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของพนักงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทั่วไป ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับสายงาน และระยะเวลาในการทำงาน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเพื่อประเมินระดับแรงจูงใจในการทำงาน (Working motivation) ของพนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ ในจังหวัดระยอง

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจในการทำงาน (Working satisfaction) ของพนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ ในจังหวัดระยอง

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเพื่อประเมินระดับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Continuous self-improvement) ของพนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ ในจังหวัดระยอง

โดยในข้อคำถามในส่วนที่ 2-4 ใช้การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อว่าตรงตามจุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (สุวิมล ติรกานันท์, 2551) จากนั้นทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่ใกล้เคียงกับอุตสาหกรรมที่ศึกษา (Pre-test) จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค ซึ่งจะต้องมีค่ามากกว่า 0.7 ขึ้นไป (สุวิมล ติรกานันท์, 2551) จึงจะผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้

ประชากรเป้าหมาย (Target Population) ของการวิจัยในครั้งนี้ คือ พนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ ตามบัญชีประเภทโรงงานอุตสาหกรรมลำดับที่ 77 โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับรถยนต์ หรือรถพ่วง อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ในพื้นที่จังหวัดระยอง จำนวน 38,723 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) จากพนักงานทั้งหมด 38,723 คน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, ข้อมูลเมื่อ 10 ธันวาคม 2565) โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรสำหรับการกำหนด

ขนาดกลุ่มอย่างของ Weiers (2005) ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างของพนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ ในจังหวัดระยองนี้ คือ 380 คน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) โดยใช้สถิติทดสอบหาความสัมพันธ์แบบถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาค่าของปัจจัยแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยความพึงพอใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของพนักงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สำหรับกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้สำหรับตัวแปรอิสระด้านแรงจูงใจในการทำงาน ผู้วิจัยได้เลือกทฤษฎี ERG ของ Alderfer (1972) มาประยุกต์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพราะมีเนื้อหาที่สอดคล้องและครอบคลุมแรงจูงใจกับประชากรที่ใช้ในการศึกษามากที่สุด โดยแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ ในจังหวัดระยอง ประกอบด้วย (1) ความต้องการดำรงอยู่ (Existence needs) (2) ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness needs) (3) ความต้องการการเติบโต (Growth needs) และตัวแปรอิสระด้านความพึงพอใจในการทำงานผู้วิจัยได้นำทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg (1959) มาประยุกต์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพราะมีเนื้อหาที่สอดคล้องและครอบคลุมกับประชากรที่ใช้ในการศึกษามากที่สุด โดยความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ ในจังหวัดระยอง ประกอบด้วย (1) ความสำเร็จของงาน (Achievement) (2) การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) (3) ความรับผิดชอบ (Responsibility) (4) ลักษณะงาน (Work content) (5) โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (Advancement)

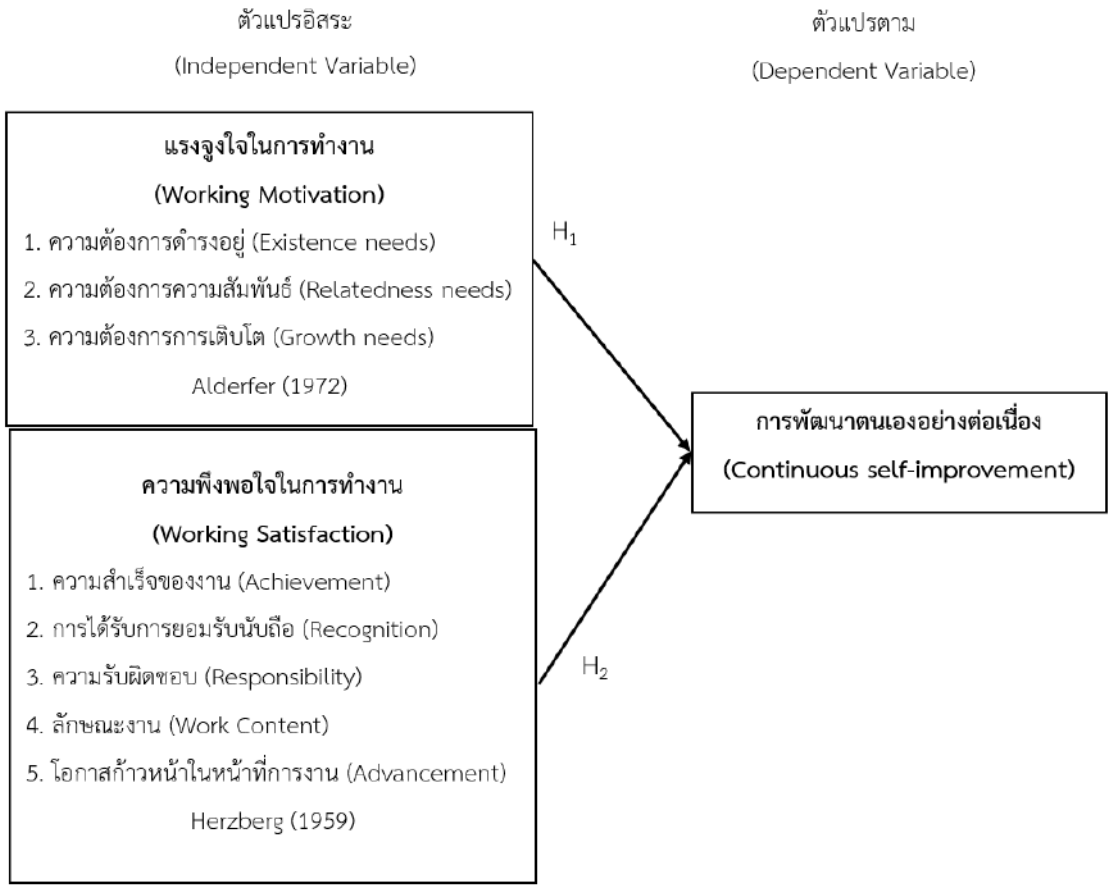

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ข้อมูลระดับแรงจูงใจในการทำงาน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลภาพรวม ของระดับแรงจูงใจในการทำงาน แยกตามแต่ละด้าน ของพนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ ในจังหวัดระยอง

(n = 380)

แรงจูงใจในการทำงาน	Mean	S.D.	แปลผล
ความต้องการดำรงอยู่	3.63	0.56	ระดับแรงจูงใจมาก
ความต้องการความสัมพันธ์	3.92	0.49	ระดับแรงจูงใจมากระดับ
ความต้องการการเติบโต	3.70	0.66	แรงจูงใจมาก
ภาพรวมแรงจูงใจในการทำงาน	**3.75**	**0.57**	**ระดับแรงจูงใจมาก**

จากตารางที่ 1 พบว่าภาพรวมแรงจูงใจในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ความต้องการดำรงอยู่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 ความต้องการความสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 ความต้องการการเติบโต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.70

ข้อมูลระดับความพึงพอใจในการทำงาน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลภาพรวม ของระดับความพึงพอใจในการทำงาน แยกตามแต่ละด้าน ของพนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ ในจังหวัดระยอง

(n = 380)

ความพึงพอใจในการทำงาน	Mean	S.D.	แปลผล
ความสำเร็จของงาน	4.13	0.50	ระดับความพึงพอใจมาก
การได้รับการยอมรับนับถือ	3.76	0.59	ระดับความพึงพอใจมาก
ความรับผิดชอบ	3.89	0.50	ระดับความพึงพอใจมาก
ลักษณะงาน	3.83	0.61	ระดับความพึงพอใจมาก
โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	3.54	0.65	ระดับความพึงพอใจมาก
ภาพรวมความพึงพอใจในการทำงาน	**3.83**	**0.57**	**ระดับความพึงพอใจมาก**

จากตารางที่ 2 พบว่าภาพรวมระดับความพึงพอใจในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.83 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ความสำเร็จของงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 การได้รับการยอมรับนับถือ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 ความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89 ลักษณะงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.83 และโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.54

ข้อมูลระดับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลภาพรวม ของระดับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แยกตามแต่ละด้าน ของพนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ ในจังหวัดระยอง

(n = 380)

การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	Mean	S.D.	แปลผล
ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.88	0.66	ระดับการพัฒนาตนเองมาก
ภาพรวมของการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	**3.88**	**0.66**	**ระดับการพัฒนาตนเองมาก**

จากตารางที่ 3 พบว่าภาพรวมระดับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของผู้ตอบแบบสอบถาม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.88

ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณของแรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ในภาพรวม

Coefficients[a]

แรงจูงใจในการทำงาน		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	.068	.228		.299	.765		
	ดำรงอยู่	.405	.052	.348	7.541	.000	.727	1.376
	ความสัมพันธ์	.394	.058	.294	6.681	.000	.774	1.293
	การเติบโต	.214	.050	.204	4.597	.000	.646	1.548

R = 0.668, R Square = 0.446, Adjusted R Square = 0.441, Std. Error of the Estimate = 0.489, Durbin-Watson = 1.889, F = 100.818, Sig 0.000

จากตารางที่ 4 การใช้ตัวผลมาจากตัวแปรที่ทำการศึกษาอย่างน้อย 1 ตัวเนื่องจากตัวแบบที่ทดสอบมีค่า F เท่ากับ 100.818 โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.668 หมายถึง แรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องร้อยละ 66.8 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R Square) เท่ากับ 0.446 หมายถึง สามารถอธิบายแรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องร้อยละ 44.6 มีค่าการพยากรณ์ที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.441 หมายถึง เมื่อปรับแก้สัมประสิทธิ์การพยากรณ์แล้วสามารถอธิบายการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องร้อยละ 44.1 และมีค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Std. Error of the Estimate) เท่ากับ 0.489

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณของความพึงพอใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ในภาพรวม

Coefficients[a]

ความพึงพอใจในการทำงาน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
1 (Constant)	-.527	.188		-2.803	.005		
ความสำเร็จ	.431	.057	.331	7.535	.000	.430	2.327
การยอมรับ	.378	.051	.330	7.341	.000	.409	2.455
รับผิดชอบ	-.498	.060	-.382	-8.272	.000	.389	2.569
ลักษณะงาน	.588	.045	.514	12.947	.000	.525	1.904
ก้าวหน้า	.250	.039	.231	6.330	.000	.623	1.604

R = 0.831, R Square = 0.690, Adjusted R Square = 0.686, Std. Error of the Estimate = 0.367, Durbin-Watson = 2.001, F = 166.647, Sig 0.000

จากตารางที่ 5 การใช้ตัวผลมาจากตัวแปรที่ทำการศึกษาอย่างน้อย 1 ตัวเนื่องจากตัวแบบที่ทดสอบมีค่า F เท่ากับ 166.647 โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.831 หมายถึง ความพึงพอใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องร้อยละ 83.1 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R Square) เท่ากับ 0.690 หมายถึง สามารถอธิบายความพึงพอใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องร้อยละ 69.0 มีค่าการพยากรณ์ที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.686 หมายถึง เมื่อปรับแก้สัมประสิทธิ์การพยากรณ์แล้วสามารถอธิบายการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องร้อยละ 68.6 และมีค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Std. Error of the Estimate) เท่ากับ 0.367

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 แรงจูงใจในการทำงานส่งผลกระทบทางบวก ต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาแรงจูงใจในการทำงานโดยรวม พบว่าแรงจูงใจในการทำงานส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig. = 0.000) เมื่อพิจารณาแรงจูงใจในการทำงานรายด้าน พบว่าแรงจูงใจในการทำงานจากความต้องการดำรงอยู่ส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงสุดที่ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.348 รองลงมาแรงจูงใจในการทำงานจากความต้องการความสัมพันธ์ส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องที่ค่าสัมประสิทธิ์

มาตรฐานเท่ากับ 0.294 และลำดับสุดท้ายแรงจูงใจในการทำงานจากความต้องการการเติบโตส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องที่ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.204 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mattheson and Russell (2013) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยการสร้างแรงจูงใจจากข้อมูลสุขภาพจากอาการของโรคต่าง ๆ พบว่า แรงจูงใจส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมภพ ห่วงทอง และสุทธิศักดิ์ สุริรักษ์ (2564) ที่ได้ศึกษา ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนปฏิบัติการโรงพยาบาลบ้านคา จังหวัดราชบุรี โดยศึกษาในกลุ่มประชากร พบว่า แรงจูงใจส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ความพึงพอใจในการทำงานส่งผลกระทบทางบวก ต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในภาพรวมโดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig. = 0.000) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Anna and Anna (2014) ที่ได้ศึกษา ความเป็นอยู่ที่ดีในชีวิตและในที่ทำงานส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง โดยวิเคราะห์ตามเกณฑ์ของสภาพความเป็นอยู่ที่ดี พบว่าความพึงพอใจในการทำงานจากภาพรวมส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในการทำงานรายด้าน พบว่า ความพึงใจในการทำงานจากลักษณะงานส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงสุดที่ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.514 รองลงมาคือความพึงใจในการทำงานจากความสำเร็จของงานส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงสุดที่ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.331 ลำดับถัดมาคือความพึงใจในการทำงานจากการได้รับการยอมรับนับถือส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงสุดที่ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.330 และลำดับสุดท้ายความพึงใจในการทำงานจากโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสูงสุดที่ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.231 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Martin Painter (2004) ศึกษาเรื่อง การเมืองการปฏิรูปการบริหารในเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ประกอบด้วยประเทศสิงค์โปร์ ประเทศมาเลเซีย ประเทศไทย และประเทศไต้หวัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พบว่า การบริหารจัดการระบบราชการโดยมุ่งเน้นไปที่ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในระบบราชการของประเทศสิงค์โปร์ และประเทศมาเลเซียซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ และส่งผลกระทบทางลบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในระบบราชการของประเทศไทยและประเทศไต้หวัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ โดยการที่เก็บตัวอย่างข้าราชการในประเทศไทยในช่วงเวลาดังกล่าวยังไม่ความเจริญในด้านเทคโนโลยีหรือโลกที่ต้องเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงทำให้ไม่เกิดความรู้สึกในการอยากพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ปัจจัยความความพึงพอใจในการทำงานจากความรับผิดชอบส่งผลกระทบทางลบ ต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของพนักงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน

เท่ากับ -0.381 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากความพึงพอใจจากการได้รับความเชื่อถือและความไว้วางใจให้รับผิดชอบงานที่สำคัญ อาจทำให้เกิดการเหนื่อยล้าจากหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายไม่เหมาะสมในเชิงปริมาณซึ่งหมายถึงได้รับผิดชอบงานในปริมาณมากเกินไป ส่งผลทำให้ไม่เกิดความต้องการในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาเห็นได้อย่างชัดเจนมากว่า แรงจูงใจในการทำงานส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องร้อยละ 44.6 โดยแรงจูงใจในการทำงานที่เกิดจากความต้องการดำรงอยู่ ความต้องการความสัมพันธ์ และความต้องการการเติบโต ต่างเป็นสิ่งที่สร้างจูงใจให้กับพนักงานเกิดความต้องการอยากพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นองค์การควรมีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานที่ทำอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดการพัฒนาทั้งต่อตนเอง และองค์การอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในการทำงานที่ส่งผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาเห็นได้อย่างชัดเจนมากว่า ความพึงพอใจในการทำงานส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องร้อยละ 83.1 โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบทางบวกมีผลมาจากปัจจัยด้านความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะงาน และโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน แต่ยังมีปัจจัยความพึงพอใจในการทำงานจากความรับผิดชอบส่งผลกระทบทางลบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหาร หรือหัวหน้างาน ควรมอบหมายความรับผิดชอบของงานให้พนักงานใต้บังคับบัญชาให้มีความเหมาะสมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ถึงแม้ว่าความพึงพอใจในความรับผิดชอบจะเกิดจากการที่พนักงานได้รับผิดชอบงานที่ตนเองถนัดหรือมีบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ แต่ก็ควรคำนึงว่าพนักงานที่อยู่ใต้บังคับบัญชาควรได้รับผิดชอบปริมาณงานที่เหมาะสม เพื่อให้พนักงานเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้สามารถเกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 แรงจูงใจและความพึงพอใจมีส่วนที่คล้ายกัน และต่างกันซึ่งอาจมีความยากต่อการทำความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับพนักงานในระดับปฏิบัติการ ดังนั้น ผู้สนใจควรมีการขยายขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เช่น ใช้การสัมภาษณ์ เข้าช่วย เพื่อให้สามารถสื่อสารกับผู้ตอบแบบสอบถามได้ครบถ้วน และครอบคลุมงานวิจัยมากยิ่งขึ้น

2.2 การวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้สนใจควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปขยายผลในเชิงลึกให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น เพื่อสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ในจังหวัดระยองของประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งอาจไม่ใช่ตัวแทนของภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งการศึกษาในอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่แตกต่างออกไป เพื่อให้ทราบถึงทิศทางหรือแนวโน้มของผลลัพธ์ที่ได้ว่าเป็นไปในแนวทางเดียวกันหรือไม่

3.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของพนักงานผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ในจังหวัดระยอง เป็นการคัดเลือกมาจากทฤษฎีและผลงานวิจัยที่ผ่านมาของผู้วิจัย ซึ่งกำหนดกรอบที่ไม่กว้างมาก และไม่ได้ลงลึกในการศึกษาระดับการพัฒนาตนเอง และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องซึ่งเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของปัจจัยทั้ง 2 นี้ ซึ่งมีควรศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2565). ข้อมูลโรงงานแยกตามพื้นที่. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2565. แหล่งที่มา: http://userdb.diw.go.th/factoryPublic/tumbol.asp.

กรุงเทพธุรกิจ. (2565). ชวนรู้จัก “BYD” บุกตลาด EV ไทย พร้อมผลิตเพื่อส่งออก. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: https://www.bangkokbiznews.com/auto/1022068.

กรุงเทพธุรกิจ. (2566). เดินหน้าพัฒนาทักษะแรงงานไทย รับการเป็นฐานผลิตยานยนต์ไฟฟ้าในอนาคต. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2566. แหล่งที่มา:https://www.bangkokbiznews.com/economic/.

จุฑามาศ สนกนก. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมภพ ห่วงทอง และ สุทธิศักดิ์ สุริรักษ์. (2564). ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนปฏิบัติการโรงพยาบาลบ้านคา จังหวัดราชบุรี. วารสารศาสตร์สาธารณสุขและนวัตกรรม. 1 (1), 51-64.

สถาบันยานยนต์. (2565). ข้อมูลผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: https://data.thaiauto.or.th/,

สุวิมล ติรกานันท์. (2551). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2565). นโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: https://www.eeco.or.th/th/.

Alderfer, C. P. (1972). *Theorics of motivation ERG*. New York: Free Press.

Anna, M. Z. & Anna, A.W. (2014). Does self-improvement explain well-being in life and at workplace? Analysis based on selected measures of well-being. *Polish Psychological Bulletin.* 45 (2), 128-14.

ASEAN Automotive Federation. (2022). *Asean Automotive Federation 2021 Statistics*. Search when 13 September 2023. Source: https://www.asean-autofed.com/.

Evakem, G. (2023). *Why Great People Focus on Continuous Self-Improvement – Self-Leadership*. Search when 24 January 2023. Source: https://motive-lead.com/why-great-people-focus-on-continuous-self-improvement-self-leadership/.

Herzberg, F. (1959). *The motivation to work*. New York: John Wiley & Sons.

Martin Painter. (2004). The Politics of Administrative Reform in East and Southeast Asia: From Gridlock to Continuous Self-Improvement. *Governance an International Journal of Policy*. 17 (3).

Mattheson, M. L. and Russell. C. L. (2013). *Systematic review of continuous self-improvement interventions*. Clinical Nursing Studies. 1, 1.

Sanjeevdatta. (2024). The Importance of Continuous Self-Improvement. *Online.* Searched when 18 March 2024. Source : https://sanjeevdatta.com/continuous-self-im provement/.

Statista. (2022). World Vehicle Production. *Online*. Searched when 13 September 2023. Source : https://www.statista.com/.

Weiers, M. R. (2005). *Introduction to business statistics*. 5th edition. Pensyllvania: Brooks/Cole.

The Influence of China-Chic Attribute Perception on Purchase Intention among Generation Z: Exploring the Mediating Effect of Brand Well-Being

Yanmei Zeng,
Chun-Shuo Chen and FanhaoMeng
Dhurakij Pundit University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: chun-shuo.che@dpu.ac.th

****

Abstract

As globalization deepens, the sense of crisis brought about by cultural homogenization has become increasingly pronounced. A growing number of enterprises advocate for the use of national and local cultural assets to create brand uniqueness and enhance competitiveness. In China, there is a rising trend among brands to integrate Chinese cultural symbols with modern fashion, engaging in marketing activities such as brand image construction, product design, and market communication. This prominent marketing approach is referred to as "China-chic marketing." The main purpose of this study is to construct a comprehensive model based on consumer culture theory to examine how perceptions of China-chic attributes—symbolic local culture, fashion culture orientation, and creativity—affect purchase intention through brand well-being.

This study takes the questionnaire survey method in quantitative research to collect data of Chinese Generation Z and use snowball sampling method to collect 573 valid samples and use SPSS and AMOS statistical software to analyze the data and verify the hypotheses. The research results showed that perceptions of these China-chic attributes positively influence brand well-being, which in turn positively affects purchase intention and mediates the relationship between China-chic attribute perception and purchase intention. This study provides insights for businesses to effectively implement China-chic marketing, offering Generation Z consumers values of nobility and lasting happiness to enhance brand competitiveness.

Keywords: China-chic; Brand Well-being; Purchase Intention; Symbolic Local Culture; Creativity.

Introduction

With the advancement of Chinese manufacturing, domestic brands have experienced rapid growth. In 2018, Li-Ning, a Chinese brand, gained significant attention at New York Fashion Week by merging sports style with traditional Chinese cultural elements, marking the rise of China-chic internationally. Since then, many brands have utilized IP marketing, crossover marketing, and innovative designs to promote Chinese cultural symbols, achieving widespread popularity (Ji et al., 2024). China-chic broadly represents a social trend rooted in local Chinese culture, reflecting cultural identity and a resurgence of Chinese cultural elements in symbolic production and consumption. Specifically, China-chic pertains to domestic brands and products that meet contemporary consumer needs and set trends (Zong & Liu, 2022). It has evolved from a niche interest to a widespread public appeal. Generation Z, born between

* Received: August 14 2024; Revised: September 23 2024; Accepted: September 24 2024

1995 and 2009, represents the core consumer base of China-chic, characterized by strong local consciousness and cultural confidence because of rapid economic development. They perceive China-chic as a fashionable trend for avant-garde youth (Huang, 2023).

The popularity of China-chic has prompted extensive discussion in Chinese academia. China-chic is generally believed to reflect mainstream consumers' cultural awareness and recognition of local cultural elements, embodying cultural confidence, emotional needs, value belonging, and community identity (Jiang, 2024). However, existing research is still developing. Although China-chic is a popular topic, research is nascent, with most studies focusing on marketing strategies from an enterprise perspective or exploring specific design elements, rather than empirically examining the effect of China-chic marketing on consumer cognition, emotions, and behavior (Ye et al., 2021; Wu, 2024). Moreover, there is a notable scarcity of research examining the information processing mechanisms underlying China-chic consumption, as well as the mediating mechanisms of self-regulation. Consumer culture theory (CCT) examines consumption phenomena within unique cultural contexts, emphasizing personalized consumption meanings from the "insider" perspective, using consumers' own language based on their experiences and narratives. It suggests that modern consumer society has shifted from "material consumption" to "symbolic consumption." To meet diverse needs and achieve multidimensional value extension, integrating cultural connotations, aesthetic value, social rationality, aesthetic healing, and emotional value into material experiences is essential. This approach helps brands connect psychologically with consumers and gain recognition (Arnould & Thompson, 2005). CCT effectively explains the effect of China-chic marketing on consumer psychology and behavior, serving as the theoretical foundation for this study.

In practice, some brands exploit the popularity of China-chic superficially, which can damage cultural heritage and undermine the authenticity of cultural resources. This leads to difficulties in consumers perceiving unique value (Ozgit et al., 2023; Yang et al., 2024) and hampers the establishment of brand loyalty. In an era where consumer-dominant marketing emphasizes cultural and emotional consumption (Chanour, 2022), The question of this research is how consumers perceive the multi-signal clues of local culture and fashion culture symbolization and marketing creativity in China-chic marketing, whether through the brand well-being of the intermediary role to influence the purchase intention. The results of the study hope to guide enterprises to effectively carry out China-chic marketing, strengthen the emotional relationship with consumers, establish brand loyalty.

Research Objectives

1. To analyze the impact of Generation Z's perception of the three attributes of the China-chic on brand well-being;

2. To examine the components of brand well-being, including the happiness experiences it provides to individual consumers, the contributions it makes to consumers' interactions with others and their integration into communities, as well as the sense of honor and social contribution perceived by consumers from the brand as a representative and symbol of the nation, and its influence mechanisms on purchase intentions;

3. To investigate the mediating role of brand well-being in the relationship between the perception of China-chic attributes and purchase intentions.

Literature Review

This section discusses the main variables and hypotheses related to China-chic, brand well-being, and purchase intention.

1. China-chic and Brand Well-being

China-chic is an evolving concept. Drawing on perspectives from scholars (Ye et al., 2021; Zong & Liu, 2022; Chen et al., 2024), this study defines China-chic as a trend where brands integrate Chinese cultural elements with modern trends, giving products a new aesthetic and meaning. This has led to a consumer trend of "Chinese design, Chinese products, and Chinese culture." Consequently, China-chic marketing is described as a new cultural marketing model where brands creatively incorporate Chinese local cultural elements into product design, brand image, and communication, blending these elements with modern trends to foster consumer identification and resonance, thus promoting sales.

China-chic marketing and retro marketing both involve combining old and new elements to enhance brand image with historical and cultural significance. However, retro marketing replicates the past to evoke memories, whereas China-chic marketing explores and reinterprets Chinese culture to express individual differences and foster identity and belonging through different mechanisms (Dam et al., 2024).

Although China-chic and patriotic marketing use national elements to endorse brands and boost national confidence and pride, they differ in their approaches. Patriotic marketing is often linked to major national events or incidents to enhance corporate image and sales. It can easily lead to consumer backlash if perceived as morally coercive. In contrast, China-chic, despite displaying strong patriotic elements, is not an organized social movement but rather a spontaneous cultural consciousness and confidence in response to contemporary developments (Pekkanen & Penttilä, 2021).

In summary, the value realization path of China-chic marketing involves creatively blending Chinese elements and traditional culture with current trends using postmodernist techniques like collage, irony, metaphor, and crossover. This approach meets consumers' practical needs while awakening their collective memory, identity, and sense of belonging. It constructs positive, lasting, and noble brand value perceptions, promoting purchasing behavior and loyalty (Ye et al., 2021). Consumers evaluate the well-being value provided by China-chic brands based on perceptions of symbolic local culture, fashion culture orientation, and creativity, which influence their purchasing decisions. Shu et al. (2020) introduced the concept of brand well-being within the context of Chinese culture, defining it as the positive, lasting, and noble happiness and value experience offered by a brand. Brand well-being is categorized into individual, Social, and national levels based on self-construction theories. individual well-being includes functional value and emotional pleasure, referring to the practical utility and intrinsic enjoyment a product or service provides (Chakraborty & Sadachar, 2023). Social well-being pertains to improvements in interpersonal relationships, social recognition, self-expression, and sense of belonging through brand consumption (Cucato et al., 2023). National well-being refers to the pride consumers feel from supporting products that represent the nation and collective identity.

China-chic, reflecting traditional culture and fashion aesthetics, leads fashion trends and mirrors the advancement of the nation's economy and strength. It showcases national cultural confidence and pride. At the national level, China-chic enhances the symbolic creation and fashion communication abilities of local industries, promoting cultural aggregation. Its

material creation, symbolic diffusion, and sanctification become key to symbolizing the national image, constructing soft power, and shaping an innovative national identity (Skivko, 2016). Thus, brands implementing China-chic marketing, marked by "patriotism" and "collective honor," can enhance "individual well-being" and "social harmony" (Li et al., 2024).

Hypothesis 1: The perception of China-chic attributes positively influences brand well-being.

1.1 Symbolic Local Culture and Brand Well-being

Symbolic local culture is a core attribute of China-chic, representing the extent to which a brand associates with and signifies Chinese local culture. A brand's alignment with the values, culture, and needs of local consumers can evoke a sense of place or home (Yang & Guo, 2021). Consumers often perceive that brands embodying symbolic local culture better understand the specific demands and quality requirements of the local market (Steenkamp et al., 2003). By adjusting products to local consumer preferences, these brands meet functional needs and enhance individual well-being.

Utilizing symbols of unique geographical and cultural heritage helps consumers assimilate specific local identities and distinguish themselves from other identities. This integration into the self-concept involves both individual and 'collective self' (Usborne & Taylor, 2012). The culture of interest groups, rooted in a love for Chinese culture, aligns with exclusive language and community interactions. This convergence through consumption forms a community identity, creating an internal-external distinction (Lau et al., 2023), thereby enhancing social well-being.

China-chic brand strategies transfer the prestige of national cultural advantages to specific brands, improving consumer evaluations (Bai & Jamil, 2022). Zhang and Lu (2022) found that Generation Z believes consuming China-chic products boosts their confidence in the revival of Chinese culture and national pride, linking this to the national level of brand well-being.

Hypothesis 1a: Symbolic local culture positively influences individual well-being.
Hypothesis 1b: Symbolic local culture positively influences social well-being.
Hypothesis 1c: Symbolic local culture positively influences national well-being.

1.2 Fashion Culture Orientation and Brand Well-being

Fashion culture orientation refers to the trend created by China-chic marketing, characterized by aesthetics that are pleasing, emotionally evocative, cognitively novel, and behaviorally avant-garde. With Generation Z's changing aesthetics and trends, brands often align with contemporary styles such as Chinese, artistic, ACG (which stands for anime, comics, and games), and street fashion to appeal to young consumers. This alignment offers high-quality, fashionable, and personalized products and services, fulfilling consumers' desires for coolness and trendiness, which enhances individual well-being by satisfying their need for differentiation and expressing their lifestyle and attitude (Wolny & Mueller, 2013).

Consumers use the symbolic attributes of fashion consumption for self-expression and self-design, signaling their belonging to social groups like the fashion community. Through various fashion activities, they build relationships, communicate information, and exchange emotions, which strengthens consistent values and enhances social brand well-being through empathy (Oak & Petrov, 2020).

Xing (2021) found that Generation Z views China-chic products as fashionable items. Their love for and consumption of these products reflect rebellious, individualistic symbolic meanings and emotional resonance among group members. Motivations such as "expressing cultural identity and national confidence" and "inheriting and promoting traditional culture," related to national well-being, are significant in their consumption of China-chic fashion.

Hypothesis 1d: Fashion culture orientation positively influences individual well-being.

Hypothesis 1e: Fashion culture orientation positively influences social well-being.

Hypothesis 1f: Fashion culture orientation positively influences national well-being.

1.3 Creativity and Brand Well-being

Creativity involves generating novel and useful ideas, insights, or solutions in marketing, such as product design, pricing strategies, channel strategies, and promotion strategies. China-chic is characterized by originality and novelty, which meet consumers' desire for "newness": an unconventional visual and auditory effect and profound emotional stimulation that enhances individual well-being.

Wang and Jin (2021) highlighted that the creativity in China-chic marketing is evident in its bold and unique approaches. These approaches help create new brand images, define consumer social circles, and set lifestyle standards. New China-chic brands offer products with both functionality and social attributes, fostering emotional connections and spiritual sharing between consumers and brands, and among consumers themselves (Rosengren et al., 2020). This aligns with social needs and expectations, enhancing social well-being.

Creativity also benefits from the growth of "China-chic technology," which merges national spirit and collective value recognition with major national technologies, blending Chinese culture with technology. In the China-chic 3.0 era, this concept expands beyond goods to include national culture, wisdom, lifestyle, and spiritual connotations, boosting Generation Z's admiration and confidence in their culture.

Hypothesis 1g: Creativity positively influences individual well-being.

Hypothesis 1h: Creativity positively influences social well-being.

Hypothesis 1i: Creativity positively influences national well-being.

2. Brand Well-being and Purchase Intention

Shu et al. (2020) established that brand well-being factors predict customer word-of-mouth, brand loyalty, and consumer life satisfaction, all of which positively influence purchase intention (Qin et al., 2021). This suggests that higher perceived brand well-being leads to stronger purchase intention.

China-chic marketing emphasizes brand culture differentiation, blending Eastern classical aesthetics with modern fashion in its visual expression. By incorporating local ethnic culture and contemporary trends, and using positive nationalistic promotional language, it enhances consumers' perception of brand well-being when purchasing China-chic products. Brands with distinctive cultural elements can better reflect individual personalities, creating social atmospheres aligned with consumer identities and preferences. This psychological satisfaction and happiness positively influence purchase intention (Zhang & Sun, 2019). Schnebelen and Bruhn (2018) found that brand well-being increases consumers' willingness to

pay a premium, their intention to repurchase, and their brand endorsement, error forgiveness, and word-of-mouth behaviors.

Hypothesis 2: Brand well-being positively influences purchase intention.

3. Mediating Role of Brand Well-being

Recently, brands embracing the "China-chic" trend have moved away from outdated stereotypes. Chinese consumers now perceive domestic products as original and cost-effective rather than low quality (Huang, 2023). Unique brand and product images increase consumer attitude intensity and emotional commitment, leading to repeat purchases and positive word-of-mouth behaviors such as recommendations and interactions (Wang, 2013).

The signaling effect of symbolic local culture has been validated because it can enhance brand trust and emotion by improving consumers' perceptions of brand quality, reputation, and expressiveness, which in turn positively affects purchase intention (Xie et al., 2015). Moreover, combining Chinese and fashion cultures in product design and brand image helps foster consumer identity with the product, triggering purchase behavior that reflects personal pride and group belonging (Chen et al., 2022).

Hypothesis 3: Brand well-being mediates the relationship between the perception of China-chic attributes and purchase intention.

Research Methodology

1. Population and Sample

This study takes the questionnaire survey method in quantitative research to collect data of Chinese Generation Z and use snowball sampling method to collect 573 valid samples and use SPSS and AMOS statistical software to analyze the data and verify the hypotheses. All variables were measured using validated scales. The final version of the questionnaire was refined through semantic adjustments and modifications based on feedback from three marketing experts, and it was subsequently tested with a small pre-test sample. The survey was designed using WJX.CN, distributed via links on social media platforms such as WeChat, Weibo, forums, and QQ, where Generation Z gathers, employing a snowball sampling method for online dissemination (Yang & Areerungruang, 2023).

The report "Baidu China-Chic Pride Search Big Data" indicates that the electronics and digital sector ranks first in China-chic topics. Chinese brands such as Huawei and Xiaomi have not only led technology iterations but have also used traditional culture to highlight Chinese aesthetics, becoming representatives and leaders of the "China-chic wave" (Chen & Yuang, 2023). Therefore, this study selected brands from the electronics and digital industry to validate the research model. Furthermore, this study targets Generation Z in China to understand the primary consumers of China-chic products. Digital products like mobile phones and wearable technology have deeply penetrated the Generation Z demographic. This group values professional functionality and novel technological experiences, possesses distinct brand perceptions, and places emphasis on a sense of belonging and emotional value (Zou et al., 2023).

2. Research Tools

All variables were assessed on a five-point Likert scale. The scale for symbolic local culture referenced Steenkamp et al. (2003), consisting of three items. The scale for fashion culture orientation referenced Tian (2014), consisting of twelve items. The scale for creativity referenced Im and Workman (2004), consisting of seven items. The scale for brand well-being referenced Shu et al. (2020), consisting of eleven items. The scale for purchase intention

referenced Chen and Chang (2008), consisting of four items. Gender, age, education level, and monthly income were chosen as control variables (Xie et al., 2024).

3. Data Analysis

This study conducted correlation, common method bias, reliability and validity analyses on the effective sample data using SPSS and AMOS. Hierarchical regression and bootstrap analysis were adopted to verify the causation between variables and dimensions.

Research Conceptual Framework

Based on the above literature review and hypotheses, the conceptual framework for this study is illustrated in Figure 1.

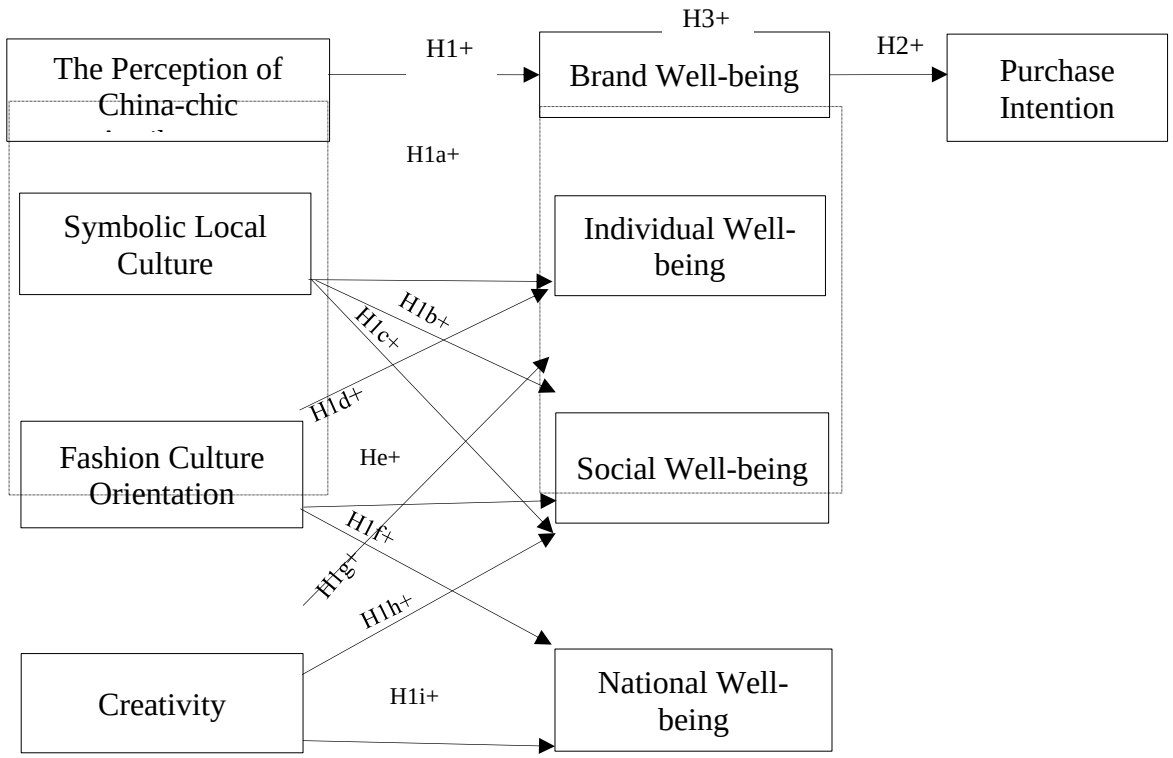

Note: + means has a positive effect

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

1. Sample Description

A total of 972 questionnaires were collected, with 573 valid samples remaining after excluding those with duplicate answers, excessive continuity in responses, overly short response times, non-adult respondents, and non-Generation Z respondents, resulting in an effective sample rate of 58.95%. The sample included 259 males (45.2%) and 314 females (54.8%). The majority were aged 26–30 (421 individuals, 73.5%), with 152 individuals aged 20–25 (26.5%). Respondents predominantly held an associate degree (26.7%) or a bachelor's degree (60.7%), with monthly incomes mostly ranging from 3001–5000 and 5001–8000, accounting for 35.4% and 44.9%, respectively. The most common occupations were students (17.6%) and service industry personnel (11%).

2. Reliability, Validity, Common Method Bias, and Correlation Analysis

To ensure the accuracy of the survey and the reliability of the analytical results, reliability and validity tests were conducted on the questionnaire. Cronbach's alpha values for all variables exceeded 0.8, indicating good reliability. Construct reliabilities for the variables were 0.809, 0.941, 0.912, 0.899, 0.830, 0.886, and 0.875, all above the 0.7 threshold, indicating high construct reliability. Average variance extracted (AVE) values for the variables were 0.587, 0.570, 0.541, 0.690, 0.620, 0.661, and 0.638, all above 0.5, indicating satisfactory convergent validity. The correlation coefficients between the variables were all less than the square roots of their respective AVEs, indicating satisfactory discriminant validity (Sarstedt et al., 2021). The Harman (1976) single-factor test was used to detect common method bias. The results indicate that the first principal component explains 23.763% of the variance, which is less than the 40% threshold, suggesting that common method bias is not significant.

Pearson correlation coefficients were used to measure the strength and direction of linear relationships between variables. Table 1 shows significant correlations between the variables ($p<0.05$), and all correlation coefficients were below 0.7, indicating no multi-collinearity and allowing for further regression analysis to verify the relationships between variables.

Table 1 Correlation Analysis

Variables	1	2	3	4	5	6	7
SLC	-						
FCO	.043	-					
C	-.082*	.107*	-				
IWB	.224**	.395***	.334***	-			
SWB	.227**	.468***	.342***	.433***	-		
NWB	.186**	.102*	.404***	.203**	.154**	-	
PI	.110**	.293***	.321***	.425***	.402***	.348***	-

Note 1: $^{*}p < .05$, $^{**}p < .01$, $^{***}p < .001$.
Note 2: SLC = 1, FCO = 2, C = 3, IWB = 4, SWB = 5, NWB = 6, PI = 7,
Note 3: SLC: Symbolic Local Culture, FCO: Fashion Culture Orientation, C: Creativity, IWB: Individual Well-being, SWB: Social Well-being, NWB: National Well-being, PI: Purchase Intention.

3. Hypothesis Testing- Main Effect

Hierarchical regression was used to test the hypothesized relationships in the study. Table 2 shows a significant positive effect of China-chic attribute perception on brand well-being (β = 0.685, p < .001), with an Adj-R^2 of 0.470, indicating that Model 2 explains 47% of the variance in the dependent variable. The F-value is 102.277 (p < .001), supporting H1.

Table 2 Effects of China-chic Attribute Perception on Brand Well-being

Variables	Dependent variables: Brand Well-being			
	M1		M2	
	β	VIF	β	VIF
Gender	-.064	1.006	-.035	1.008
Age	.024	1.029	.015	1.029
Education	-.042	1.029	-.074	1.031
Monthly income	.034	1.007	.058	1.008
China-chic Attribute Perception			.685***	1.005
R^2	.008		.474	
Adj-R^2	.001		.470	
F	1.080		102.277***	

Note: *p < .05, **p < .01, ***p < .001

As shown in Table 3, symbolic local culture has a significant positive effect on individual well-being (β = .226, p < .001), with an Adj-R^2 of 0.049. Model 2 explains 4.9% of the variance in the dependent variable, with an F-value of 6.907 (p < .001). Fashion culture orientation also has a significant positive effect on individual well-being (β = .396, p < .001), with an Adj-R^2 of 0.154. Model 3 explains 15.4% of the variance, with an F-value of 21.768 (p < .001). Moreover, creativity has a significant positive effect on individual well-being (β = .334, p < .001), with an Adj-R^2 of 0.118. Model 4 explains 11.8% of the variance, with an F-value of 15.202 (p < .001). Therefore, H1a, H1b, and H1c are all supported.

Table 3 Effects of China-chic Attribute Perception on Individual Well-being

Variables	Dependent variables: Individual Well-being							
	M1		M2		M3		M4	
	β	VIF	β	VIF	β	VIF	β	VIF
Gender	-.077	1.006	-.082	1.006	-.047	1.012	-.080	1.006
Age	.025	1.029	.020	1.030	.026	1.029	.020	1.029
Education	.001	1.029	-.008	1.031	-.032	1.036	.012	1.030
Monthly income	.005	1.007	.010	1.007	.030	1.011	-.003	1.007
Symbolic Local Culture			.226***	1.004				

Fashion Culture Orientation			.396*** 1.016	
Creativity				.334*** 1.002
R^2	.007	.057	.161	.118
Adj-R^2	.000	.049	.154	.110
F	.940	6.907***	21.768***	15.202***

Note: *p < .05, **p < .01, ***p < .001

Table 4 shows a significant positive effect of symbolic local culture on social well-being (β = .230, p < .001), with an Adj-R^2 of .049. Model 2 explains 4.9% of the variance in the dependent variable, with an F-value of 6.867 (p < .001). Fashion culture orientation has a significant positive effect on social well-being (β = .475, p < .001), with an Adj-R^2 of .219. Model 3 explains 21.9% of the variance, with an F-value of 33.099 (p < 0.001). Moreover, creativity has a significant positive effect on social well-being (β = .341, p < .001), with an Adj-R^2 of .113, indicating that Model 4 explains 11.3% of the variance, with an F-value of 15.554 (p < .001). Therefore, H1d, H1e, and H1f are all supported.

Table 4 Effects of China-chic Attribute Perception on Social Well-being

Variables	Dependent variables: Social Well-being							
	M1		M2		M3		M4	
	β	VIF	β	VIF	β	VIF	β	VIF
Gender	-.055	1.006	-.060	1.006	-.019	1.012	-.058	1.006
Age	.015	1.029	.009	1.030	.016	1.029	.010	1.029
Education	-.030	1.029	-.039	1.031	-.069	1.036	-.019	1.030
Monthly income	.010	1.007	.015	1.007	.041	1.011	.002	1.007
Symbolic Local Culture			.230***	1.004				
Fashion Culture Orientation					.475***	1.016		
Creativity							.341***	1.002
R^2	.004		.057		.226		.121	
Adj-R^2	.000		.049		.219		.113	
F	.605		6.867***		33.099***		15.554***	

Note: *p < .05, **p < .01, ***p < .001

As shown in Table 5, symbolic local culture has a significant positive effect on national well-being (β = .191, p < .001), with an F-value of 5.069 (p < .001), and an Adj-R^2 of .034. Model 2 explains 3.4% of the variance in the dependent variable. Fashion culture orientation also has a significant positive effect on national well-being (β = .111, p < .01), with an Adj-R^2 of .010. Model 3 explains 1% of the variance, with an F-value of 2.160. Moreover, creativity has a significant positive effect on national well-being (β = .401, p < .001), with an

Adj- R^2 of .160. Model 4 explains 16% of the variance, with an F-value of 22.807 ($p < .001$). Therefore, H1g, H1h, and H1i are all supported.

Table 5 Effects of China-chic Attribute Perception on National Well-being

Variables	Dependent variables: National Well-being							
	M1		M2		M3		M4	
			β	VIF	β	VIF	β	VIF
Gender	-.007	1.006	-.011	1.006	.002	1.012	-.010	1.006
Age	.011	1.029	.006	1.030	.011	1.029	.005	1.029
Education	-.062	1.029	-.070	1.031	-.071	1.036	-.050	1.030
Monthly income	.054	1.007	.058	1.007	.061	1.011	.045	1.007
Symbolic Local Culture			.191***	1.004				
Fashion Culture Orientation					.111**	1.016		
Creativity							.401***	1.002
R^2	.007		.043		.019		.167	
Adj-R^2	.000		.034		.010		.160	
F	.947		5.069***		2.160		22.807***	

Note: *$p < .05$, **$p < .01$, ***$p < .001$

Table 6 shows a significant positive effect of brand well-being on purchase intention ($\beta = 0.549$, $p < .001$), with an Adj-R^2 of .296. Model 2 explains 29.6% of the variance in the dependent variable, supporting H2.

Table 6 Effects of Brand Well-being on Purchase Intention

Variables	Dependent variables: Purchase Intention			
	M1		M2	
	β	VIF	β	VIF
Gender	-.022	1.006	.014	1.010
Age	-.029	1.029	-.042	1.030
Education	-.039	1.029	-.016	1.031
Monthly income	.013	1.007	-.005	1.008
Brand Well-being			.549***	1.008
R^2	.003		.302	
Adj-R^2	.001		.296	
F	0.489		49.142***	

Note: *$p < .05$, **$p < .01$, ***$p < .001$

4. Hypothesis Testing- Mediating Effect

The bootstrap method with 5000 resampling iterations was used to test the mediating effect (Meng et al., 2021). The results showed that the indirect effect, direct effect, and total effect did not contain 0 within the 95% confidence interval, and all p-values were significant (Table 7). This finding indicates that brand well-being mediates the relationship between the perception of China-chic attributes and purchase intention, supporting H3.

Table 7 Mediating Effect Analysis

	Effect Value	Boot SE	Boot CI Lower limit (95%)	Boot CI Upper limit (95%)	Significance	Effect Proportion
Indirect Effect	.632	.068	.505	.767	.000	75.8%
Direct effect	.202	.093	.021	.386	.031	24.2%
Total effect	.834	.067	.706	.969	.000	

Conclusion and Discussion

The results confirm the influence of consumer perceptions of brand symbolic local culture, fashion culture orientation, and creativity in China-chic marketing on brand well-being and purchase intention. The main conclusions are as follows:

The object 1：To investigate the impact of Generation Z's perception of the three attributes of China-chic on brand well-being，found that China-chic marketing constructs and conveys fashion themes by integrating Chinese cultural texts, images, and discourses. The meanings generated and enhanced are more capable of relating to and elevating specific identity myths, allowing consumers to perceive the profound well-being value of the brand. The results also show that the perception of symbolic local culture had the highest average score, confirming it as a decisive factor for China-chic, whereas creativity had the lowest average score. This may be due to the general emphasis on innovation across various brands, where creativity has not yet reached higher public standards. Additionally, many digital brands in China-chic marketing merely use traditional cultural elements to package brands and products without deeply engaging in their cultural value, attempting to bypass the product's practical value and continuously infuse it with complex mythical meanings. This makes the audience passive consumers, resulting in homogenized forms and content that gradually make the brand lose its distinctiveness, leading to aesthetic fatigue among consumers. Consequently, this weakens Generation Z's impression of innovation in China-chic marketing to some extent, which is a pitfall that needs to be avoided (Yang & Lei, 2022).

The object 2：To explore the impact of brand well-being on purchase intention，found that endowing brands with more desirable aspirations and symbolic meanings, providing consumers with a more pleasurable sensory experience, offering more value co-creation networks, and using modern technological means to innovatively showcase the collision between Chinese culture and fashion trends can help Generation Z find resonance points with their identity and values in the brand. Consequently, the higher the brand well-being, the stronger the purchase intention. The results also show that satisfying individual well-being is

more stimulating to purchase intention than social or national well-being. Given the complexity of digital product functions and the diversity of brands, this may be because Generation Z consumers are rational in their consumption mentality. Although they value a sense of belonging and emotional value, they are more rational, comprehensive, price-conscious, service-experience-focused, and aesthetically discerning consumers (Varma et al., 2024).

The object 3：To explore brand well-being mediates the relationship between the perception of China-chic attributes and purchase intention, found that China-chic marketing emphasizes understanding user needs, balancing design, quality control, brand, and value from the perspective of product texture, craftsmanship, practical function, and value philosophy. It focuses on cultural themes, value significance, and aesthetic tastes, upholding the vision of creating national cultural brands, continuously enhancing the brand's creative cultural image and innovative technology. By developing culturally and socially attributed products in creative ways, transforming tradition into trends, and making products cultural carriers that blend culture and creativity, it uses social media platforms to broadly convey the uniqueness of China-chic to consumers. This deeply associates the brand with the functional, social, and national emotional needs fulfillment, enhancing brand trust and affection, thereby positively influencing purchase intention (Huang et al., 2024).

Recommendation

1. Theoretical Significance

First, based on consumer culture theory, it constructs a research model to explore the impact mechanism of China-chic marketing on consumer purchase intention, targeting new consumer groups and marketing models in the internet era. It also attempts to explore new connotations and representations of consumer culture theory, further verifying the explanatory mechanism of cultural element effectiveness from another perspective. This provides a theoretical basis for enterprises to creatively explore cultural factors in marketing.

Second, from the perspective of localized Chinese research, the study proposes a new concept of brand value—brand well-being—which reflects social responsibility and patriotic spirit. This concept acts as a mediator to explore the effect of China-chic marketing on consumer-brand relationships and purchase intention. This approach supplements the incremental research on China-chic while verifying that consumer perceptions and expectations of brand value vary in different social systems.

2. Practical Significance

First, this study constructs and verifies the functional model of culture and consumer behavior in the context of "China-chic", consumers' perception of brand culture value and fashion temperament, originality and novelty formed in their contact with brands has a positive and significant effect on purchase intention, among them, the well-being brought by the brand plays an intermediary role, which is of great guiding significance for the effective implementation of China-chic marketing and occupying the mind of consumers.

Second, the study discusses how developing countries can maintain cultural independence amidst economic globalization. The practical model of China-chic marketing offers developing country enterprises a cultural advantage by showcasing cultural authenticity, overcoming negative country-of-origin effects, and providing an international marketing strategy for the "cultural resource route".

Suggestions

1. Recommendation for practical application

This study confirms the positive impact of consumers' perceptions of symbolic local culture, fashion culture orientation, and creativity in China-chic on emotional and behavioral responses. To cope with the new era's challenges, brands need to emphasize creativity and the ability to decode culture itself (Das et al., 2023). By using traditional Chinese culture as a foundation, selecting culturally congruent elements, and leveraging the internet, social media, and smart technologies for social and shared marketing, brands can create China-chic products with contemporary elements and real significance. This approach enhances brand value and builds competitive advantages (Zhou et al., 2024).

2. Recommendation for Further Research

This study utilized online questionnaires and non-random snowball sampling to verify the conceptual model, resulting in limited sample representativeness. Future research could employ experimental designs to examine how China-chic elements influence purchase intention. Moreover, this study only considered the mediating variable perspective. Future research could introduce consumer-level moderating variables, such as consumer ethnocentrism and cultural identity, to create a more comprehensive model.

References

Arnould, E. J., & Thompson, C. J. (2005). Consumer culture theory (CCT): Twenty years of research. *Journal of Consumer Research*, 31 (04), 868-882.

Bai, X., & Jamil, A. A. (2022). Innovative approach of cultural empowerment brand in the perspective of national trend in new period. *Packaging Engineering*, 42 (14), 388-395.

Chanour, F. (2022). Postmodernism and brand management in the fashion industry: Zara as a case study. *The International Journal of Humanities & Social Studies*, 10 (2), 22-28.

Chakraborty, S., & Sadachar, A. (2023). Can a connection with the indigenous cultural values encourage sustainable apparel consumption? *Journal of Fashion Marketing and Management: An International Journal*, 27 (1), 80-99.

Chen, C. F., & Chang, Y. Y. (2008). Airline brand equity, brand preference, and purchase intentions: The moderating effects of switching costs. *Journal of Air Transport Management*, 14 (1), 40-42.

Chen, C. Y., Huarng, K. H., & González, V. I. (2022). How creative cute characters affect purchase intention. *Journal of Business Research*, 142, 211-220.

Chen, K. W., He, X. X., & Huang, Y. W. (2024). Research on the high-quality development of China-Chic brand in the context of digital economy. *New Media Research*, (03), 49-53.

Chen, Y. T., & Yuang, S. J. (2023). Local identity and word-of-mouth communication of national brands under background of national tide. *Enterprise Economy*, (5), 50-61.

Cucato, J. D. S., Bizarrias, F. S., Strehlau, V. I., Rocha, T., & Silva, D. (2023). Xenocentrism, ethnocentrism, and global culture influence on consumer preference for global and local brands. *Journal of International Consumer Marketing*, 35 (3), 351-366.

Das, K., Patel, J. D., Sharma, A., & Shukla, Y. (2023). Creativity in marketing: Examining the intellectual structure using scientometric analysis and topic modeling. *Journal of Business Research*, 154, 1-21.

Dam, C., Hartmann, B. J., & Brunk, K. H. (2024). Marketing the past: A literature review and future directions for researching retro, heritage, nostalgia, and vintage. *Journal of Marketing Management*, 40 (9–10), 795-819.

Harman, H. H. (1976). *Modern factor analysis*. University of Chicago press.

Huang, H. (2023, March). *Empirical research on the reasons behind the prosperity of China-Chic*. In Proceedings of the 4th Management Science Informatization and Economic Innovation Development Conference, MSIEID 2022, December 9-11, 2022, Chongqing, China.

Huang, Z., Xue, Y., & Jia, D. (2024). How social presence influences consumer well-being in live video commerce: The mediating role of shopping enjoyment and the moderating role of familiarity. *Journal of Theoretical and Applied Electronic Commerce Research*, 19 (2), 725-742.

Im, S., & Workman, J. P. (2004). Market orientation, creativity, and new product performance in high-technology firms. *Journal of Marketing*, 68 (2), 114-132.

Ji, F. F., Ba, Y. F., & Wang, X. L. (2024). Why is 'country' trendy: The coding and interpretation of the China-Chic discourse of Chinese time-honored brands. *News and Writing*, (07), 102-109.

Jiang, N. Y. (2024). Research on the logical way and realization path of China-Chic culture cultivating youth values. *Journal of Hubei University of Economics (Humanities and Social Sciences)*, (04), 16-20.

Lau, M. M., Ng, P. M. L., Chan, E. A. H., & Cheung, C. T. Y. (2023). Examining purchase intention for luxury fashion: Integrating theory of reasoned action, with affect-behavior-cognition (ABC) model, identity, and social identity theories. *Young Consumers*, 24 (1), 114-131.

Li, Z. Q., Cai, H., Han, X. Y., Liu, J. N., & Ran, Y. X. (2024). The content dimensions and historical evolution of the Chinese concept of happiness in more than 40 years since the reform and opening up: Computational text analysis based on word embeddings technology. *Journal of Marketing Science*, (1), 54-78.

Meng, J., Shen, W. J., Yang, G. J., & Liu, Y. (2021). Bootstrap variance estimation method and application for complex sampling. *Journal of Applied Statistics and Management*, (02), 266-278.

Oak, A., & Petrov, J. (2020). Makeover media as fashion journalism: What not to wear, fashion, authority, and Gonzo subjectivity. *Popular Communication*, 18 (4), 313-326.

Ozgit, H., Yucelen, C., Guden, N., & Ilkhanizadeh, S. (2023). Residents' perceptions towards sustainability of cultural resources: The case of great inn. *Journal of Tourism and Cultural Change*, 21 (2), 207-222.

Pekkanen, T. L., & Penttilä, V. (2021). The responsibility of an ethnocentric consumer: Nationalistic, patriotic, or environmentally conscientious? A critical discourse analysis of 'buy domestic' campaigns. *International Marketing Review*, 38 (2), 300-320.

Qin, H., Osatuyi, B., & Xu, L. (2021). How mobile augmented reality applications affect continuous use and purchase intentions: A cognition-affect-conation perspective. *Journal of Retailing and Consumer Services*, (63), 66-86.

Rosengren, S., Eisend, M., Koslow, S., & Dahlen, M. (2020). A meta-analysis of when and how advertising creativity works. *Journal of Marketing*, 84 (6), 39-56.

Sarstedt, M., Ringle, C. M., & Hair, J. F. (2021). Partial least squares structural equation modeling. *In Handbook of market research* (pp. 587-632). Springer International Publishing.

Schnebelen, S., & Bruhn, M. (2018). An appraisal framework of the determinants and consequences of brand happiness. *Psychology and Marketing*, 35 (2), 101-119.

Shu, L., Wei, H., & Ran, Y. (2020). Flourishing consumers from brands: Brand well-being's conception, dimensions, and scale. *Journal of Contemporary Marketing Science*, 3 (3), 411-432.

Skivko, M. (2016). Touring the fashion: Branding the city. *Journal of Consumer Culture*, 16 (2), 432-446.

Steenkamp, J. B., Batra, R., & Alden, D. L. (2003). How perceived brand globalness creates brand value. *Journal of International Business Studies*, 34 (1), 53-65.

Tian, C. J. (2014). A study on instrumental value and ultimate value of fashion based on consumer experience. *China Business and Market*, (6), 89-96.

Usborne, E., & Taylor, D. M. (2012). Using computer-mediated communication as a tool for exploring the impact of cultural identity clarity on psychological well-being. *Basic and Applied Social Psychology*, 34 (2), 183-191.

Varma, I. G., Chanana, B., Lavuri, R., & Kaur, J. (2024). Impact of spirituality on the conspicuous consumption of fashion consumers of Generation Z: Moderating role of dispositional positive emotions. *International Journal of Emerging Markets,* 19 (5), 1178-1195.

Wang, C. Y. (2013). Values of fashion consuming based on psychological analysis: Society-self. *Journal of Zhejiang Gongshang University*, (5), 91-96.

Wang, Z., & Jin, P. (2021). Text presentation and culture identification strategies of "China Chic" brands from the perspective of consumer culture. *Media Observer*, (12), 54-61.

Wolny, J., & Mueller, C. (2013). Analysis of fashion consumers' motives to engage in electronic word-of-mouth communication through social media platforms. *Journal of Marketing Management*, 29 (5-6), 562-583.

Wu, Y. E. (2024). The growth process and influencing factors of GuoChao brands from the perspective of cultural confidence: Exploratory research based on grounded theory. *Journal of Sichuan University of Science & Engineering (Social Sciences Edition)*, (01), 16-26.

Xie, R. J., Tian, Z. Y., Lei, W. Z., Yi, R. Q., Zhi, W. J., & Xu, H. L. (2024). Research on the cognition of "China-Chic" clothing brand of generation Z college students under the background of new consumption. *Industrial & Science Tribune*, (07), 79-81.

Xie, Y., Batra, R., & Peng, S. (2015). An extended model of preference formation between global and local brands: The roles of identity expressiveness, trust, and affect. *Journal of International Marketing*, 23 (1), 50-71.

Xing, H. Y. (2021). "National tide" and "true self": Self-presentation of youth groups in the internet age. *Journal of Southwest Minzu University (Humanities and Social Science)*, 42 (1), 126-134.

Yang, D., & Areerungruang, S. (2023). Research on the marketing model of ancient dolls in ancient western regions based on wechat app. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8 (7), 226-239.

Yang, H. L., & Guo, G. Q. (2021). Can you still choose territorial brand globally if you have a local preference: Place attachment, perceived authenticity and territorial brand. *Forecasting*, (05), 17-24.

Yang, P. P., Yang, K., Yi, X. L., & Zhou, Z. M. (2024). A research on the dimensions and mechanism of China-Chic brand. *Journal of China University of Geosciences (Social Sciences Edition)*, (3), 130-145.

Yang, X. S., & Lei, H. (2022). Symbol misappropriation and value cultivation: China-Chic marketing communication errors of domestic brands and their avoidance paths. *Modern Advertising*, (19), 31-35.

Ye, W. L., Zhang, M. R., & Xu, S. (2021). Definition and concept of China style brand strategy. *China Advertising*, (10), 39-46.

Zhang, H. Y., & Lu, C. N. (2022). On the cultural identity of GuoChao brands consumption in Gen Z. *Cultural Industry Research*, (1), 62-75.

Zhang, Q. R., & Sun, X. X. (2019). The impact of perceived benefits on consumers' intention to purchase green brands: The moderating effect of self-concept clarity. *Enterprise Economy*, (3), 23-33.

Zhou, X., Mayusoh, C., Inkuer, A., & Puntien, P. (2024). The research on the development of cultural Heritage: Innovative design of gambiered Guangdong silk in Foshan. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9 (7), 340-353.

Zou, Y., Vanriel, A. C., Streukens, S., & Bloemer, J. (2023). Wanted! Investigating how elements from the personal usage context affect Gen Z consumers' value-in-use experience and engagement with mobile service. *Journal of Business Research*, (160), 1-14.

Zong, Z. P., & Liu, X. Y. (2022). Consumer identity and value measurement of GuoChao. *Journal of Shenzhen University (Humanities & Social Sciences*, (4), 56-63.

ผลการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี

The Application Results of Information System on the Website for Job Applications of Eua-Arthorn Community (Wat Ku 2) and Job Vacancy in the Business Sector Services in Nonthaburi Province

เศรษฐภูมิ เถาชารี
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Sedthapoom Thoucharee
Phranakhon Rajabhat University
E-mail: sedthapoom@pnru.ac.th

****

บทคัดย่อ

เนื่องจากจังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ภาคธุรกิจ บริการประสบกับปัญหาขาดแคลนแรงงาน ประกอบกับประชาชนในชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) ก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับหางาน เนื่องจากไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความต้องการแรงงาน ผู้วิจัยนี้จึงได้พัฒนาเว็บไซต์ https://jobwatku2.com/ และได้ประยุกต์ใช้กับชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และผู้ประกอบการในเขตจังหวัดนนทบุรี ดังนั้นงานวิจัยนี้มีจึงวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี และ 2) เสนอแนวทางการบริหารจัดการระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นประชาชนในชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) จำนวน 80 คน และเจ้าของกิจการในเขตจังหวัดนนทบุรี จำนวน 20 โรงงาน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยวัดค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Independent Samples t Test ค่า One Way ANOVA และสถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียรสัน (Pearson product moment correlation) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนและผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ มีค่าเฉลี่ย 3.94 (ระดับ มาก) และค่าเฉลี่ย 3.97 (ระดับ มาก) ตามลำดับ และ 2) ควรเพิ่มความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์ ควรเพิ่มปริมาณเนื้อหาให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน และควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในเว็บไซต์เกี่ยวกับธุรกิจให้มีความเหมาะสม

* วันที่รับบทความ : 18 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 3 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 6 ตุลาคม 2567
Received: September 18 2024; Revised: October 3 2024; Accepted: October 6 2024

คำสำคัญ: ระบบสารสนเทศ; เว็บไซต์เพื่อการสมัครงาน; ชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2); ธุรกิจ บริการ; จังหวัดนนทบุรี

Abstract

Nonthaburi is a province with great economic and social expansion, the business and service sectors are facing a labor shortage. In addition, people in the Eua-Arthorn Community (Wat Ku **2**) are also having problems finding jobs because they cannot access labor demand sources. This researcher has developed the website https://jobwatku2.com/ and adapted it to the Eua-Arthorn Community (Wat Ku **2**) and business owners in Nonthaburi Province. Therefore, this research aims to 1) Evaluate the results of the application of the information system on the website for job applications in the Eua-Arthorn Community (Wat Ku **2)** and job recruitment of the business and service sector in Nonthaburi Province, and 2) Propose a guideline for the management of the information system on the website for job applications in the Eua-Arthorn Community (Wat Ku **2)**and job recruitment of the business and service sector in Nonthaburi Province. A quantitative research design was used. The informants were 80 people in the Eua-Arthorn Community (Wat Ku **2**) and 20 business owners in Nonthaburi Province.

A random sampling was used. The research instrument was a questionnaire. Descriptive data were analyzed by measuring frequency, percentage, mean, standard deviation, Independent Samples t Test, One Way ANOVA and Pearson product moment correlation. The research results found that 1) the overall satisfaction level of the public and entrepreneurs who used the information system on the website had a mean of 3.94 (high level) and a mean of 3.97 (high level), respectively, and 2) the adequacy of the website menu should be increased. The amount of content should be increased to meet the needs of the people. News about the business should be publicized appropriately on the website.

Keywords: Information system; Job application website; Eua-Arthorn Community (Wat Ku 2); Business service; Nonthaburi Province

บทนำ

ปัจจุบันระบบสารสนเทศ (Information System) ได้ถูกนำมาใช้ในการรวบรวม ประมวลผล จัดเก็บ และแจกจ่ายสารสนเทศ เพื่อช่วยในการตัดสินใจและควบคุมการทำงานในส่วนงานต่าง ๆขององค์กรไม่ว่าจะเป็นฝ่ายขายและตลาด ฝ่ายการผลิต ฝ่ายการเงินและบัญชี และฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะฝ่ายทรัพยากรมนุษย์จะมีการนำระบบสารสนเทศไปใช้งานในด้านที่สำคัญคือ การประกาศรับสมัครบุคลากร การเลือกสรรบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิธาสิณีย์ บรรพโคตร (2556) ที่ได้พัฒนาระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการจัดหางานของผู้สูงอายุ พบว่าระดับความพึงพอใจของผู้ใช้งาน ด้านเนื้อหา/ข้อมูล ด้านการออกแบบเว็บไซต์ และด้านการใช้งานและการนำไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก ซึ่งเว็บไซต์สำหรับผู้สูงอายุต้องออกแบบที่มีลักษณะขนาดตัวอักษรใหญ่ รูปแบบตัวอักษรชัดเจน ใช้พื้นหลังสีอ่อน ใช้ภาพประกอบคำบรรยาย

ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ใช่สีที่ฉูดฉาด และนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ ข่าวอบรมฝึกอาชีพ สุขภาพ ท่องเที่ยว แต่ถ้ากลุ่มผู้ใช้งานเป็นกลุ่มช่วงอายุอื่นก็ต้องปรับให้สอดคล้องกับกลุ่มอายุของผู้ใช้งานเป็นสำคัญ นอกจากนี้วรินทร ชอกหอม และนครินทร์ ชัยแก้ว (2564) ก็ได้พัฒนาเว็บไซต์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อปรับปรุงการนำเสนอเนื้อหาด้านการศึกษาให้เหมาะสมแก่ผู้เยี่ยมชม นิสิต และบุคลากร พบว่าระดับความพึงพอใจของผู้ใช้งาน ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบเว็บไซต์ ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และด้านประสิทธิภาพการใช้งานเว็บไซต์อยู่ในระดับมาก แต่ควรพัฒนาระบบจัดการเนื้อหาอัตโนมัติ **(**Content Management**)** เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้งานทุกระดับ

เนื่องจากจังหวัดนนทบุรีซึ่งเป็นจังหวัดปริมณฑลที่รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดกรุงเทพฯ ทำให้มีการลงทุนก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัย โรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 48,678 ราย คิดเป็นเงินลงทุน 503,689.65 ล้านบาท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , 2565) ส่งผลให้เกิดการจ้างงานและต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมแปรรูปไม้และอุตสาหกรรมในครัวเรือน และธุรกิจบริการ เช่น โรงแรม ภัตตาคาร ห้างสรรพสินค้า สถานบันเทิง การขนส่ง หมู่บ้านจัดสรร รวมถึงสถานบริการสุขภาพ (จังหวัดนนทบุรี, 2565) แต่ภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการกำลังประสบกับปัญหาด้านแรงงานที่สำคัญ คือ มีต้นทุนในการจัดหาแรงงานที่ค่อนข้างสูง ได้แรงงานที่มีทักษะฝีมือไม่ตรงกับความต้องการและฝีมือแรงงานยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับชุมชนเคหะนนทบุรี (ชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2)) ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นชุมชนเอื้ออาทรภายใต้การ บริหารจัดการของการเคหะแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่มีประชากรประมาณ 12,000 – 20,000 คน ส่วนมากเป็นครอบครัวที่มีสมาชิกประมาณ 3 – 5 คน ซึ่งจะประกอบไปด้วยสมาชิก ทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะวัยทำงาน วัยหนุ่มสาวที่ต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งในปัจจุบันคนกลุ่มนี้ก็ประสบปัญหาที่สำคัญ คือ ได้งานทำไม่ตรงตามความต้องการ ตามทักษะ และมีแรงงานบางส่วนเกิดภาระว่างงานขึ้น เนื่องจากเข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูลความต้องการแรงงาน ผู้วิจัยนี้จึงได้การศึกษาแนวทางการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการจัดหา จัดจ้างแรงงานตามความต้องการทำงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และตามความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการในเขตจังหวัดนนทบุรี (เศรษฐภูมิ เถาชารี, 2567) ทำให้ได้เว็บไซต์ https://jobwatku**2**.com/ หลังจากนั้นก็ได้มีการประยุกต์ใช้เว็บไซต์ดังกล่าวกับชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และผู้ประกอบการในเขตจังหวัดนนทบุรี

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี และ 2) เสนอแนวทางการบริหารจัดการระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มผู้ให้

ข้อมูลเป็นประชาชนในชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) จำนวน 80 คน และเจ้าของกิจการในเขตจังหวัดนนทบุรี จำนวน 20 โรงงาน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยวัดค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Independent Samples t Test ค่า One Way ANOVA และสถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียรสัน (Pearson product moment correlation) ซึ่งจะทำให้ทราบผลประเมินการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี และ 2) แนวทางการบริหารจัดการระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี

บทความวิจัยนี้จึงนำเสนอหัวข้อที่สำคัญคือ บทนำ การทบทวนวรรณกรรม วัตถุประสงค์การวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะของการวิจัย โดยมีเนื้อหาในรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินผลการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี

2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantity Research) โดยการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ องค์ประกอบของการออกแบบเว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ใช้ประชากรเป็นประชาชนในชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) จำนวน 100 คน และเจ้าของกิจการในเขตจังหวัดนนทบุรี จำนวน 20 โรงงาน แล้วคำนวณจำนวนตัวอย่างจากสูตรคำนวณของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประชาชนในชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) จำนวน 80 คน และเจ้าของกิจการในเขตจังหวัดนนทบุรี จำนวน 20 โรงงาน แล้วใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือการวิจัย

1. เครื่องมือการวิจัย ใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลทั่วไปและวัดระดับความพึงพอใจของประชาชนและผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี

2. การสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยจะศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขต และโครงสร้างของเนื้อหาในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม ทำให้แบบสอบถามเก็บข้อมูลทั่วไป คือ เพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา และวัดระดับความพึงพอใจของประชาชนและผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี ใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านเนื้อหา (Content) 2. ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design) 3. ด้านประสิทธิภาพและความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ และ 4. ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน

3. การตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย โดยจะตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยการวัดค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) พบว่า แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชน และผู้ประกอบการที่มีต่อระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี มีค่า IOC เท่ากับ 0.92 และ 0.88 ตามลำดับ แสดงว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามเพื่อวัดระดับความพึงพอใจของประชาชน และผู้ประกอบการที่มีต่อระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี ใน 4 ด้าน โดยมีระดับมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา จะวัดค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ในการแปลผล โดยจะแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับค่าเฉลี่ยกำหนด 4.51 – 5.00 มากที่สุด 3.51 – 4.50 ระดับ มาก 2.51 – 3.50 ปานกลาง 1.51 – 2.50 พอใจน้อย 1.00 – 1.50 น้อยที่สุด (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553) หลังจากนั้นจะวัดค่า Independent Samples t Test ค่า One Way ANOVA และสถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียรสัน (Pearson product moment correlation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ผลการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย **ตัวแปรต้น** คือ ผู้ใช้งานเว็บไซต์ ซึ่งประกอบด้วย ประชาชน โดยจะศึกษาปัจจัยด้าน เพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา และผู้ประกอบการ โดยจะศึกษาปัจจัยด้าน เพศ อายุ และระดับการศึกษา **ตัวแปรตาม** คือ ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานเว็บไซต์ ระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่ใช้งานเว็บไซต์ และแนวทางการบริหารจัดการเว็บไซต์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

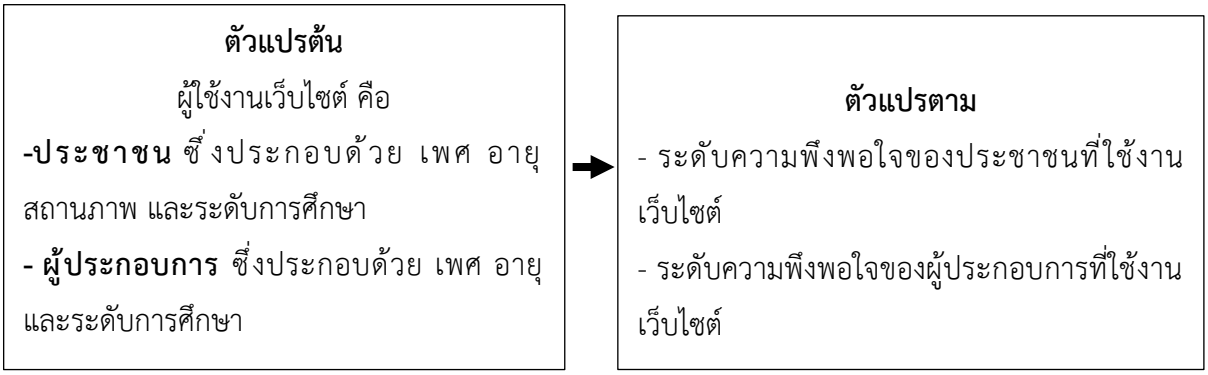

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ประเมินผลการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี

1. ผลการวัดระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุในช่วง 41 ปี - 50 ปี และระดับการศึกษามัธยมต้น/ มัธยมปลาย/ เทียบเท่า โดยสามารถแสดงผลการวัดระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านเนื้อหา (Content) 2. ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design) 3. ด้านประสิทธิภาพและความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ และ 4. ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวัดระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์

องค์ประกอบของความพึงพอใจที่มีต่อระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา (Content)	**3.85**	**0.30**	**มาก**
1. มีความชัดเจน ถูกต้อง น่าเชื่อถือในการแสดงข้อมูล	4.11	0.72	มาก
2. ปริมาณเนื้อหาเพียงพอกับความต้องการ	3.27	0.69	ปานกลาง
3. ความเหมาะสมของข้อมูลภายในเว็บไซต์	3.42	0.56	ปานกลาง
4. ข้อความในเว็บไซต์ถูกต้องตามหลักภาษาและไวยากรณ์	4.55	0.50	มากที่สุด
5. การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องอ่านแล้วเข้าใจง่าย	3.91	0.73	มาก
ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design)	**3.73**	**0.33**	**มาก**
6. การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน	3.38	0.73	ปานกลาง
7. ความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์	3.21	0.72	ปานกลาง
8. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน	4.02	0.76	มาก
9. สีสันในการออกแบบเว็บไซต์มีความเหมาะสม	3.81	0.69	มาก
10. ขนาดตัวอักษรและรูปแบบตัวอักษรมีความสวยงามและอ่านได้ง่าย	4.21	0.65	มาก
ด้านประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ	**3.59**	**0.30**	**มาก**
11. ระบบใช้งานง่ายและไม่ซับซ้อน	3.55	0.70	มาก
12. ความถูกต้องในการเข้าถึงเว็บไซต์	3.63	0.60	มาก
13. ความถูกต้องในการค้นหาข้อมูล	3.40	0.63	ปานกลาง
14. ค้นหาหรือเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้ในเวลาอันสั้น	3.36	0.69	ปานกลาง
15. มีการจัดการระดับความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ	4.17	0.67	มาก
ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน	**4.59**	**0.30**	**มากที่สุด**
16. เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้ใช้งานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	4.57	0.52	มากที่สุด
17. เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน	4.61	0.49	มากที่สุด
รวม	**3.94**	**0.13**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ มีค่าเฉลี่ย 3.94 อยู่ในระดับ มาก โดยสามารถเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ **ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน** มีค่าเฉลี่ย 4.59 ระดับ มากที่สุด **ด้านเนื้อหา** มีค่าเฉลี่ย 3.85 ระดับ มาก **ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ** มีค่าเฉลี่ย 3.73 ระดับ มาก และ**ด้านประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ** มีค่าเฉลี่ย 3.59 ระดับ มาก

โดยผลการวิเคราะห์ Independent Samples t Test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ จำแนกตามเพศที่ระดับนัยสำคัญ α = 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ Independent Samples t Test ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ จำแนกตามเพศ

องค์ประกอบของความพึงพอใจที่มีต่อเว็บไซต์	t	df	Sig.(2-tailed)
ด้านเนื้อหา (Content)	**-1.776**	**78**	**0.080**
1. มีความชัดเจน ถูกต้อง น่าเชื่อถือในการแสดงข้อมูล	-0.490	73.834	0.625
2. ปริมาณเนื้อหาเพียงพอกับความต้องการ	-0.834	78	0.407
3. ความเหมาะสมของข้อมูลภายในเว็บไซต์	-1.287	78	0.202
4. ข้อความในเว็บไซต์ถูกต้องตามหลักภาษาและไวยากรณ์	-0.023	78	0.982
5. การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องอ่านแล้วเข้าใจง่าย	-1.350	78	0.181
ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design)	**-0.702**	**78**	**0.484**
6. การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน	1.245	78	0.217
7. ความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์	-0.819	78	0.415
8. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน	-2.081	78	0.041*
9. สีสันในการออกแบบเว็บไซต์มีความเหมาะสม	0.596	78	0.553
10. ขนาดตัวอักษรและรูปแบบตัวอักษรมีความสวยงามและอ่านได้ง่าย	-0.558	78	0.578
ด้านประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ	**2.174**	**78**	**0.033***
11. ระบบใช้งานง่ายและไม่ซับซ้อน	0.305	78	0.761
12. ความถูกต้องในการเข้าถึงเว็บไซต์	0.854	78	0.396
13. ความถูกต้องในการค้นหาข้อมูล	0.949	78	0.346
14. ค้นหาหรือเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้ในเวลาอันสั้น	1.581	78	0.118
15. มีการจัดการระดับความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ	0.880	78	0.382
ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน	**-1.812**	**78**	**0.074**
16. เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้ใช้งานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	0.514	78	0.609
17. เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน	-2.858	58.393	0.006*
รวม	**-1.199**	**78**	**0.234**

* หมายถึง มีค่าความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ α = 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า

- ค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ**โดยรวม**ของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์จำแนกตามเพศ พบว่ามีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.234 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ α = 0.05 ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05

- เมื่อวิเคราะห์เป็น**รายด้าน**ก็จะพบว่า ด้านประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ มีค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์จำแนกตามเพศอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05

- เมื่อวิเคราะห์เป็น**รายข้อ**จะพบว่า ข้อ 8. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน และข้อ 17. เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน มีค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์จำแนกตามเพศอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05

โดยผลการวิเคราะห์ One Way ANOVA ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์**จำแนกตามอายุ** พบว่า ค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ**โดยรวมรายด้านและรายข้อ**ของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 **ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า เว็บไซต์** https://jobwatku**2.**com/ **เป็นเว็บไซต์ที่มีความเหมาะสมกับประชาชนทุกช่วงอายุวัย**

โดยผลการวิเคราะห์ One Way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์**จำแนกสถานภาพ** พบว่า ค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ**โดยรวมและรายด้าน**ของประชาชนที่ใช้งานเว็บไซต์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 แต่**รายข้อ** พบว่า ข้อ 6. การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน มีค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์จำแนกตามสถานภาพอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05

ซึ่งสามารถแสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในข้อการจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งานจำแนกตามสถานภาพของประชาชนด้วยวิธี Post Hoc แบบ LSD ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนเป็นรายคู่ ข้อการจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน จำแนกตามสถานภาพของประชาชน ด้วยวิธี Post Hoc แบบ LSD

สถานภาพ	โสด	สมรส	หม้าย	หย่า
โสด	-	0.370	0.001*	0.080
สมรส	0.370	-	0.002*	0.179
หม้าย	0.001*	0.002*	-	0.135
หย่า	0.080	0.179	0.135	-

* หมายถึง มีค่าความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ α = 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า

- ประชาชนที่มีสถานภาพ โสด มีความพึงพอใจข้อการจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน แตกต่างจากประชาชนที่มีสถานภาพ หม้าย อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05

- ประชาชนที่มีสถานภาพ สมรส มีความพึงพอใจข้อการจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน แตกต่างจากประชาชนที่มีสถานภาพ หม้าย อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05

โดยการวิเคราะห์ One Way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานเว็บไซต์**จำแนกตามระดับการศึกษา** พบว่าค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ**โดยรวม รายด้านและรายข้อ**ของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 **ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า เว็บไซต์** https://jobwatku**2.**com/ **เป็นเว็บไซต์ที่มีความเหมาะสมกับประชาชนทุกระดับการศึกษา**

ซึ่งสามารถแสดงผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของความพึงพอใจกับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน **(**Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างองค์ประกอบของความพึงพอใจกับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์

ความพึงพอใจโดยรวม	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
ด้านเนื้อหา (Content)	**0.558****	**0.000**	**ปานกลาง**
1. มีความชัดเจน ถูกต้อง น่าเชื่อถือในการแสดงข้อมูล	0.251*	0.025	ต่ำ
2. ปริมาณเนื้อหาเพียงพอกับความต้องการ	0.178	0.115	ต่ำมาก
3. ความเหมาะสมของข้อมูลภายในเว็บไซต์	0.195	0.084	ต่ำ
4. ข้อความในเว็บไซต์ถูกต้องตามหลักภาษาและไวยากรณ์	0.275*	0.014	ต่ำ
5. การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องอ่านแล้วเข้าใจง่าย	0.393**	0.000	ต่ำ
ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design)	**0.456****	**0.000**	**ปานกลาง**
6. การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน	0.126	0.266	ต่ำมาก
7. ความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์	0.266*	0.017	ต่ำ
8. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน	0.326**	0.003	ต่ำ
9. สีสันในการออกแบบเว็บไซต์มีความเหมาะสม	0.289**	0.009	ต่ำ
10. ขนาดตัวอักษรและรูปแบบตัวอักษรมีความสวยงามและอ่านได้ง่าย	0.045	0.692	ต่ำมาก
ด้านประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ	**0.454****	**0.000**	**ปานกลาง**
11. ระบบใช้งานง่ายและไม่ซับซ้อน	0.184	0.102	ต่ำมาก
12. ความถูกต้องในการเข้าถึงเว็บไซต์	0.271*	0.015	ต่ำ
13. ความถูกต้องในการค้นหาข้อมูล	0.001	0.995	ต่ำมาก
14. ค้นหาหรือเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้ในเวลาอันสั้น	0.355**	0.001	ต่ำ
15. มีการจัดการระดับความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ	0.200	0.076	ต่ำ
ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน	**0.317****	**0.004**	**ต่ำ**
16. เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้ใช้งานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	0.218	0.052	ต่ำ
17. เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน	0.167	0.139	ต่ำมาก

** หมายถึง มีค่าความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ α = 0.01

* หมายถึง มีค่าความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ α = 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า เมื่อวิเคราะห์เป็น**รายด้าน**จะพบว่า **ด้านเนื้อหา** (Content) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.558 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง **ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ** (Design) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.456 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง **ด้านประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.454 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง **ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.317 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเมื่อวิเคราะห์เป็น**รายข้อ**จะพบว่า **ข้อ 1. มีความชัดเจน ถูกต้อง น่าเชื่อถือในการแสดงข้อมูล** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.251 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ **ข้อ 4. ข้อความในเว็บไซต์ถูกต้องตามหลักภาษาและไวยากรณ์** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.275 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ **ข้อ 5. การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องอ่านแล้วเข้าใจง่าย** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.393 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ **ข้อ 7. ความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.266 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ **ข้อ 8. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.326 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ **ข้อ 9. สีสันในการออกแบบเว็บไซต์มีความเหมาะสม** มีความเหมาะสมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.289 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ **ข้อ 12. ความถูกต้องในการเข้าถึงเว็บไซต์** มีความเหมาะสมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.271 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และ**ข้อ 14. ค้นหาหรือเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้**

ในเวลาอันสั้น มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.355 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

2. ผลการวัดระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุในช่วง 41 ปี - 50 ปี และระดับการศึกษาปริญญาตรี โดยสามารถแสดงผลการวัดใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านเนื้อหา (Content) 2. ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design) 3. ด้านประสิทธิภาพและความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ และ 4. ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน ดังในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวัดระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์

องค์ประกอบของความพึงพอใจที่มีต่อระบบสารสนเทศ	**ค่าเฉลี่ย**	**ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน**	**ระดับความพึงพอใจ**
ด้านเนื้อหา (Content)	**3.88**	**0.24**	**มาก**
1. การแยกหมวดหมู่มีความเหมาะสมตามความต้องการของธุรกิจ	3.55	0.51	มาก
2. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในเว็บไซต์เกี่ยวกับธุรกิจมีความเหมาะสม	3.45	0.51	ปานกลาง
3. ข้อมูลของบริษัทมีความถูกต้องตามหลักภาษาและไวยากรณ์	4.65	0.48	มากที่สุด
ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design)	**3.53**	**0.36**	**มาก**
4. ความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์	3.35	0.67	ปานกลาง
5. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน	3.65	0.74	มาก
6. ความสวยงาม ทันสมัย น่าสนใจของเว็บไซต์	3.60	0.50	มาก
ด้านประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ	**3.92**	**0.33**	**มาก**
7. ระบบใช้งานง่ายและไม่ซับซ้อน	3.75	0.63	มาก
8. ความถูกต้องในการจัดเก็บข้อมูลนำเข้า	3.95	0.75	มาก
9. ความถูกต้องในการค้นหาข้อมูล	3.80	0.61	มาก
10. มีการจัดการระดับความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ	4.20	0.69	มาก
ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน	**4.57**	**0.40**	**มากที่สุด**
11. อำนวยความสะดวกในการนำเสนอข้อมูลการจ้างงานของธุรกิจ	4.55	0.51	มากที่สุด
12. ข้อมูลภายในเว็บไซต์มีความชัดเจน สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับธุรกิจได้	4.60	0.50	มากที่สุด
รวม	**3.97**	**0.20**	**มาก**

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ มีค่าเฉลี่ย 3.97 อยู่ในระดับ มาก โดยสามารถเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ **ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน** มีค่าเฉลี่ย 4.57 ระดับ มากที่สุด **ด้านประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ** มีค่าเฉลี่ย 3.92 ระดับ มาก **ด้านเนื้อหา** มีค่าเฉลี่ย 3.88 ระดับ มาก และ **ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ** มีค่าเฉลี่ย 3.53 ระดับ มาก

โดยผลการวิเคราะห์ Independent Samples t Test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ จำแนกตามเพศที่ระดับนัยสำคัญ α = 0.05 แสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ Independent Samples t Test ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ จำแนกตามเพศ

องค์ประกอบของความพึงพอใจที่มีต่อเว็บไซต์	t	df	Sig. (2-tailed)
ด้านเนื้อหา (Content)	**0.503**	**18**	**0.621**
1. การแยกหมวดหมู่มีความเหมาะสมตามความต้องการของธุรกิจ	0.830	18	0.418
2. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในเว็บไซต์เกี่ยวกับธุรกิจมีความเหมาะสม	0.043	18	0.966
3. ข้อมูลของบริษัทมีความถูกต้องตามหลักภาษาและไวยากรณ์	-0.134	18	0.895
ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design)	**-0.240**	**18**	**0.813**
4. ความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์	1.486	18	0.155
5. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน	-2.055	18	0.055
6. ความสวยงาม ทันสมัย น่าสนใจของเว็บไซต์	0.349	18	0.731
ด้านประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ	**-0.955**	**15.724**	**0.354**
7. ระบบใช้งานง่ายและไม่ซับซ้อน	0.518	18	0.611
8. ความถูกต้องในการจัดเก็บข้อมูลนำเข้า	-2.251	18	0.037*
9. ความถูกต้องในการค้นหาข้อมูล	-0.574	18	0.573
10. มีการจัดการระดับความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ	0.507	18	0.619
ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน	**-0.351**	**18**	**0.730**
11. อำนวยความสะดวกในการนำเสนอข้อมูลการจ้างงานของธุรกิจ	-0.921	18	0.369
12. ข้อมูลภายในเว็บไซต์มีความชัดเจน สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับธุรกิจได้	0.349	18	0.731
รวม	**-0.492**	**18**	**0.628**

* หมายถึง มีค่าความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ α = 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า

- ค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ**โดยรวม และรายด้าน**ของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์จำแนกตามเพศ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05

- เมื่อวิเคราะห์เป็น**รายข้อ**จะพบว่า ข้อ 8. ความถูกต้องในการจัดเก็บข้อมูลนำเข้า มีค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์จำแนกตามเพศอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05

โดยผลการวิเคราะห์ One Way ANOVA ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่ใช้งานเว็บไซต์**จำแนกตามอายุ** พบว่า ค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ**โดยรวม และรายด้าน**ของผู้ประกอบการที่ใช้งานเว็บไซต์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 แต่**รายข้อ**พบว่า ข้อ 10. มีการจัดการระดับความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์จำแนกตามอายุอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05

โดยผลการวิเคราะห์ One Way ANOVA ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่ใช้งานเว็บไซต์**จำแนกตามระดับการศึกษา** พบว่าค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ**โดยรวม รายด้านและรายข้อ**ของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 **ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า เว็บไซต์** https://jobwatku**2.**com/ **เป็นเว็บไซต์ที่มีความเหมาะสมกับผู้ประกอบการทุกระดับการศึกษา**

ซึ่งสามารถแสดงผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน **(**Pearson Product Moment Correlation) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของความพึงพอใจกับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบอการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์ แสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน **(**Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างองค์ประกอบของความพึงพอใจกับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศเว็บไซต์

ความพึงพอใจโดยรวม	**ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)**	Sig.	**ระดับความสัมพันธ์**
ด้านเนื้อหา (Content)	**0.452***	**0.045**	**ปานกลาง**
1. การแยกหมวดหมู่มีความเหมาะสมตามความต้องการของธุรกิจ	0.377	0.101	ต่ำ
2. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในเว็บไซต์เกี่ยวกับธุรกิจมีความเหมาะสม	0.293	0.209	ต่ำ
3. ข้อมูลของบริษัทมีความถูกต้องตามหลักภาษาและไวยากรณ์	-0.011	0.964	ต่ำมาก
ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design)	**0.679****	**0.001**	**สูง**
4. ความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์	0.502*	0.024	ปานกลาง

5. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน	0.273	0.245	ต่ำ
6. ความสวยงาม ทันสมัย น่าสนใจของเว็บไซต์	0.404	0.077	ปานกลาง
ด้านประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ	**0.526***	**0.017**	**ปานกลาง**
7. ระบบใช้งานง่ายและไม่ซับซ้อน	-0.067	0.779	ต่ำมาก
8. ความถูกต้องในการจัดเก็บข้อมูลนำเข้า	0.366	0.112	ต่ำ
9. ความถูกต้องในการค้นหาข้อมูล	0.061	0.799	ต่ำมาก
10. มีการจัดการระดับความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ	0.623**	0.003	สูง
ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน	**0.698****	**0.001**	**สูง**
11. อำนวยความสะดวกในการนำเสนอข้อมูลการจ้างงานของธุรกิจ	0.503*	0.024	ปานกลาง
12. ข้อมูลภายในเว็บไซต์มีความชัดเจน สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับธุรกิจได้	0.617**	0.004	สูง

** หมายถึง มีค่าความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ α = 0.01

* หมายถึง มีค่าความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ α = 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า เมื่อวิเคราะห์เป็น**รายด้าน**จะพบว่า **ด้านเนื้อหา** (Content) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.452 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง **ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ** (Design) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.679 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง **ด้านประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.526 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง **ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.698 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และเมื่อวิเคราะห์เป็น**รายข้อ**จะพบว่า **ข้อ 4. ความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.502 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง **ข้อ 10. มีการจัดการระดับความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.623 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง **ข้อ 11. อำนวยความสะดวกในการนำเสนอข้อมูลการ**

จ้างงานของธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.05 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.503 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง **ข้อ 12. ข้อมูลภายในเว็บไซต์มีความชัดเจน สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับธุรกิจได้** มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีค่า r เท่ากับ 0.617 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

แนวทางการบริหารจัดการระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี

1. ในส่วนของประชาชนที่ใช้งานเว็บไซต์

พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี น้อย 5 อันดับแรก คือ 7. ความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์ (ค่าเฉลี่ย 3.21) 2.ปริมาณเนื้อหาเพียงพอกับความต้องการ (ค่าเฉลี่ย 3.27) 14.ค้นหาหรือเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้ในเวลาอันสั้น (ค่าเฉลี่ย 3.36) 6.การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย 3.38) และ13.ความถูกต้องในการค้นหาข้อมูล (ค่าเฉลี่ย 3.40)

2. ในส่วนของผู้ประกอบการที่ใช้งานเว็บไซต์

พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี น้อย 5 อันดับแรก คือ 4.ความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์ (ค่าเฉลี่ย 3.35) 2.การประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในเว็บไซต์เกี่ยวกับธุรกิจมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.45) 1.การแยกหมวดหมู่มีความเหมาะสมตามความต้องการของธุรกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.55) 6.ความสวยงาม ทันสมัย น่าสนใจของเว็บไซต์ (ค่าเฉลี่ย 3.60) และ 5. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน(ค่าเฉลี่ย 3.65)

อภิปรายผลการวิจัย

ประเมินผลการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี

1. ประชาชนที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์

มีความพึงพอใจ **ด้านเนื้อหา**มากและมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่ใช้งานเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง เนื่องจากเว็บไซต์ดังกล่าวข้อความมีความถูกต้อง ชัดเจนและมีการจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องอ่านแล้วเข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิธาสิณีย์ บรรพโคตร (2556) ที่ได้พัฒนาระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการจัดหา

งานของผู้สูงอายุ พบว่าเนื้อหา/ข้อมูลที่นำเสนอในแต่ละตอนมีความยาวเหมาะสำหรับการอ่านทำความเข้าใจเป็นอย่างดี นอกจากนี้ Asongu and et al (2023) ยังพบว่าควรส่งเสริมให้สตรีมีการใช้โทรศัพท์มือถืออินเทอร์เน็ต และสมัครสมาชิกบรอดแบนด์ ซึ่งจะส่งผลให้เข้าถึงเนื้อหาของเว็บไซต์รับสมัครงานและมีงานทำที่มากขึ้น

2. ผู้ประกอบการที่ใช้งานระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์

มีความพึงพอใจ**ด้านประโยชน์และการนำไปใช้งาน**มากที่สุดและมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมของผู้ประกอบการที่ใช้งานเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ α = 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง เนื่องจากเว็บไซต์ดังกล่าวอำนวยความสะดวกในการนำเสนอข้อมูลการจ้างงานของธุรกิจได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลอยพรรณ สอนสุวิทย์และคณะ (2561) ที่ได้พัฒนาระบบสารสนเทศออนไลน์นวัตกรรมและผลิตภัณฑ์จากงานวิจัยของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ส่งผลให้บุคลากรสามารถเผยแพร่ นวัตกรรม และผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ที่สนใจได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ Trieu and et al (2023) ยังพบว่ารัฐบาลควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศการรับสมัครงานเพื่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และ Tiwari and et al (2023) ก็ยังพบว่าการนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เช่น ระบบการรับสมัครงาน ใบแจ้งหนี้อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในองค์กร ธุรกิจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบสารสนเทศทางธุรกิจและนำไปสู่การนำนวัตกรรมนี้ไปใช้ในบริบทของตลาดแบบธุรกิจกับธุรกิจ (Business-to-Business (B2B)) ซึ่งการที่จะประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กรธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จต้องมุ่งเน้นแก้ปัญหาการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเป็นสำคัญ (Góngora, M.G., & Aponte, D. (2023))

แนวทางการบริหารจัดการระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี

1. การพัฒนาเว็บไซต์ในส่วนของประชาชนที่ใช้งานเว็บไซต์

ควรปรับปรุงเว็บไซต์ในประเด็นที่สำคัญ คือ ควรเพิ่มความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์ ควรเพิ่มปริมาณเนื้อหาให้เพียงพอกับความต้องการ ควรปรับปรุงการค้นหาหรือเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการให้ได้ในเวลาอันสั้น ควรจัดรูปแบบในเว็บไซต์ให้ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน และควรปรับปรุงเว็บไซต์ให้มีความถูกต้องในการค้นหาข้อมูล

2. การพัฒนาเว็บไซต์ในส่วนของผู้ประกอบการที่ใช้งานเว็บไซต์

ควรปรับปรุงเว็บไซต์ในประเด็นที่สำคัญ คือ ควรเพิ่มความเพียงพอของเมนูในเว็บไซต์ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในเว็บไซต์เกี่ยวกับธุรกิจให้มีความเหมาะสม ควรมีการแยกหมวดหมู่ให้มีความเหมาะสมตามความต้องการของธุรกิจ ควรเพิ่มความสวยงาม ทันสมัย น่าสนใจของเว็บไซต์ และสีพื้นหลังกับสีตัวอักษรควรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ผลการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการสมัครงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และรับสมัครงานของภาคธุรกิจ บริการในเขตจังหวัดนนทบุรี พบว่า มีความพึงพอใจโดยรวมของผู้ใช้งานซึ่งประกอบด้วย ประชาชนและผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก แต่การนำไปใช้กับชุมชนอื่นควรพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น เมนูของเว็บไซต์ ฟังก์ชั่นใช้งานของเว็บไซต์ที่จะเหมาะสมกับแต่ละบริบทของชุมชน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การเคหะแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรมีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับชุมชนเอื้ออาทรอื่น ๆ ทั่วประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นในระบบของเว็บไซต์ว่าข้อมูลที่นำมาลงจะไม่มีผลกระทบด้านลบต่อองค์กร ธุรกิจ

2. ควรมีคู่มือการใช้งานระบบเว็บไซต์ทั้งในส่วนหน้าเว็บไซต์ (Front office) ที่ออนไลน์อยู่ และงานเบื้องหลัง (Back office) ที่คอยอัพเดตเว็บไซต์หรือระบบต่าง ๆ ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรปรับปรุงระบบเว็บไซต์ให้มีความเหมาะสมกับชุมชนที่ประกอบด้วยผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มการประกอบอาชีพของกลุ่มบุคคลดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2565). สถิติข้อมูล 2565. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.dbd.go.th/more_news.php?cid=1459.

จังหวัดนนทบุรี. (2565). แผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี 5 ปี พ.ศ. 2561 – 2565 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.nonthaburi.go.th/ita/2565/แผนพัฒนา%2065pdf.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS.* กรุงเทพมหานคร: วี.อินเตอร์พริ้นท์.

พลอยพรรณ สอนสุวิทย์, ฆัมภิชา ตันติสันติสม, สุวิชญา บัวชาติ, อเนก หาลี และ สุรเชษฐ์ ขอนทอง. (2562). การพัฒนาระบบสารสนเทศออนไลน์ นวัตกรรมและผลิตภัณฑ์จากงานวิจัยของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 8*. วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562. ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. นครสวรรค์: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

วรินทร ซอกหอม และนครินทร์ ชัยแก้ว. (2564). การพัฒนาเว็บไซต์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพะเยา. *วารสาร **Mahidol R2R e-Journal.*** 8 (1), 117-129.

วิธาสิณีย์ บรรพโคตร. (2556). *การพัฒนาระบบสารสนเทศบนเว็บไซต์เพื่อการจัดหางานของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา : สำนักจัดหางานกรุงเทพเขตพื้นที่ 1 กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เศรษฐภูมิ เถาชารี. (2567). การศึกษาแนวทางการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการจัดหา จัดจ้างแรงงานตามความต้องการทำงานของชุมชนเอื้ออาทร (วัดกู้ 2) และตามความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการในเขตจังหวัดนนทบุรี. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7 ประจำปี 2567*. วันที่ 1 สิงหาคม 2567. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

Asongu, A.S., Rahman, M., and Alghababsheh, M. (2023). Information technology, business sustainability and female economic participation in sub-Saharan Africa. *International Journal of Innovation Studies.* 7 (4), 283-293.

Góngora, M.G., and Aponte, D. (2023). Dataset about information technology governance: A survey in Colombian enterprises. *Data in Brief.* 50 (2023), 109480.

Tiwari, K.A., Marak, R.Z. abd Paul, J., and Deshpande, P.A. (2023). Determinants of electronic invoicing technology adoption: Toward managing business information system transformation. *Journal of Innovation & Knowledge.* 8 (3), 100366.

Trieu, D.X. H., Nguyen, V.P., Nguyen, T.M. T., Vu, T.M. H., and Tran, T. K. (2023). Information technology capabilities and organizational ambidexterity facilitating organizational resilience and firm performance of SMEs. *Asia Pacific Management Review*. 28 (4), 544 - 555.

The Development of Integrated Physical Education Teaching to Enhance Physical Fitness of Students in Higher Vocational Colleges Kunming City

Ji Chunze, Jakrin Duangkam,
Wiradee Eakronnarongchai and Rangsarit Jamrern
UdonThani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, Email: jakrin.d@udru.ac.th

****

Abstract

The purposes of this research were to develop and compare integrated physical education teaching to enhance physical fitness before and after teaching between the experiment group and control group.

The sample group consisted of grade 1 students in the physical education course of Yunnan vocational college of tourism of the academic year 2023. The researcher randomly selected the sample classrooms using a cluster random sampling method by drawing lots to determine the research sample classrooms. Two classrooms were selected and divided into an experimental group of 50 students and a control group of 50 students. The research was conducted for 1.5 hours per week, totally ten weeks. The tools used in the study were 1) integrated physical education teaching, consisting of 10 lesson plans with an IOC average congruence index of 0.97 and 2) The physical fitness test on BMI, speed, endurance, flexibility and strength measurement form, National students physical health standards test in china with a reliability of 0.92. The data was analyzed using means and standard deviations, and the difference in average score was tested using a t-test.

The research findings were as follows:

1. Development of integrated physical education teaching design, consisting of 10 lesson plans to enhance the physical fitness of students in higher vocational colleges, Kunming city.

2. The average of physical fitness students in the experimental group in speed, endurance, flexibility and strength, who received integrated physical education teaching significantly increased at the .05 level. However, the students in the control group, who received conventional normal physical education teaching, not significantly at the .05 level

3. After the experiment, the average of physical fitness students in speed, endurance, and strength of the experimental group was significantly higher than that of students in the control group at the .05 level. However, the students BMI and flexibility, not significantly at the .05 level

Keywords: Integrated Physical Education Teaching; Physical Fitness; Students Higher Vocational Colleges

* Received: September 4 2024; Revised: September 13 2024; Accepted: September 17 2024

Introduction

In recent years, China's demand and requirements for career are constantly rising, so that the professional quality of the educated is higher requirements. The reason why education is so valued by people is that it plays an important role in improving the comprehensive quality of the people and promoting the all-round development of the people. Colleges and universities are an important place for students to carry out comprehensive physical exercise, and for students to leave school and face the society. Higher vocational education is developed into three levels of modern vocational education: junior college level vocational education, undergraduate level vocational education and graduate level vocational education. China higher vocational education has formed a relatively complete system covering the four levels of junior college, undergraduate degree, master's degree and doctor's degree. (Wang, 2014)

The innovation of physical education teaching integrated in higher vocational colleges should have innovative physical education professional teachers. Teachers creative thinking and creative education and teaching work have a profound and lasting impact on students. The development of modern education requires that teachers should be innovative education talents with extensive basic knowledge, profound professional knowledge, who can track and grasp the advance of subject development and have strong general ability and outstanding specialized ability. The innovation of teaching content and the flexibility of teaching integrated methods are an important symbol of physical education innovation teaching, but it is also the most difficult problem to balance. How to realize the new and live at the same time and not dispel the enthusiasm of students in the learning process is a problem that cannot be ignored. There is a lack of rationality in the selection of teaching content. Many schools pay too much attention to the cultivation of students' physical education skills in the process of physical education, the teaching only serves the realization of the three-dimensional goal of teaching. The innovation physical education course teaching integrated system that meets the characteristics of students future major is of practical significance. To improve the physical education teaching system, attach importance to strengthening the training of college students' physical quality and ability in all aspects, increase students' professional physical quality and psychological quality, and promote the improvement of students' overall level. To make higher vocational students after graduation quickly adapt to the post requirements, then it should be on the sports course optimization innovation teaching integrated for higher vocational college students professional demand of physical education teaching system, in order to improve college students' physical quality ability as one of the goals, meet the demand of higher vocational colleges students career and more in line with the social demand for talent. (Zeng, 2021; Zhao, 2021)

Modern physical education teachers in higher vocational colleges should have the consciousness and ability of innovation. The direct requirement of knowledge for education is to constantly reform and innovate, to cultivate innovative talents to meet the needs of knowledge economy. As a physical education teacher, we should dare to face the challenge of knowledge economy, design, reform and innovate teaching methods with innovative thinking, attitude and scientific spirit. In the face of school physical education, we must fully implement the guiding ideology of "health first", we must be familiar with the knowledge of physical education and health education, improve the ability of health education and teaching management as soon as possible, and effectively use modern education technology to improve efficiency and quality. (Zhang, 2017) The application of innovative teaching methods in the current physical education teaching in higher vocational schools is scientific, which can not

only stimulate the enthusiasm of students to participate in sports, but also build a good relationship between teachers and students. Therefore, in the teaching process, teachers need to fully understand the current physical education teaching integrated requirements in higher vocational colleges, and flexibly use the innovative education mode, to effectively improve the teaching quality. States that over the years, most of the teaching content of physical education in colleges and universities in China is based on practical skills and sports, fixing the teaching content, emphasizing the unity of teaching, and students participate in physical education learning in a passive learning way. The enthusiasm is suppressed and restricted the development of physical education teaching. (Li & Dong, 2018; Yao & Cao, 2019)

With the advent of modern information technology and knowledge economy era, the reform and innovation of public physical education teaching in ordinary colleges and universities are imperative. (Yao, 2021) Physical education course is a course to develop students' physical and mental health, enhance physical fitness and master physical education knowledge and skills. The reform of public physical education teaching in ordinary universities is to promote the better development of physical education, better adapt to modern quality education and the development of higher education; and better adapt to the needs of The Times. It is beneficial to cultivate college students correct awareness of physical education, to enhance students' physical quality and social adaptability, and to cultivate high-quality talents in socialist modernization construction. The necessary conditions for physical education teachers include lofty ideology and moral character, necessary knowledge and skills, complete professional work ability, healthy body. These four conditions can be established under any historical conditions after liberation, but they do not fully reflect the intelligent spatial structure of teachers, and they do not analyze the process of how to achieve such a structure. (Zhang, 2020)

Cultivating innovative talents is the basic goal of talent training in colleges and universities, and it is also to adapt to the social requirements of talent quality under the condition of market economy. According to the needs of the market, the development trend of the society and the sustainable development of individual students, the overall goal of the teaching system reform is established, and the theoretical basis for the orientation and application of professional courses is put forward. To establish a new teaching oriented by social needs, supported by subject system and aimed at the purpose of student development, and build a diversified teaching model. Adjust and reform the teaching system, teaching structure and teaching content, establish a new curriculum system of basic education, and try out the combination of national teaching, local teaching and school teaching integrated. (Yan, 2019)

The lack of innovative of integration physical education teaching in Yunnan vocational colleges, both as a learning resource and in reaching students, has seriously hindered the physical development of vocational college students.

This paper aims to explore how innovative physical education can provide a solid foundation for enhancing the physical fitness of students in higher vocational colleges in Yunnan province.

Research Objective

Through integrated physical education teaching, the study is expected to achieve the following study objectives:

1. Develop integrated physical education teaching to enhance physical fitness of students in higher vocational colleges, Kunming City

2. Compare integrated physical education teaching to enhance physical fitness before and after teaching between the experiment group and control group

3. Compare integrated physical education teaching to enhance physical fitness after the experiment between experimental group and control group

Literature Review

1 Physical education teaching structure

2. Integrated innovation teaching in physical education

3. The importance of integrated innovation teaching

4. The quality and ability of physical education teacher

5. Physical fitness for students in higher vocational colleges

Research Methodology

The research of quasi-experimental research with a pre and post-test design in 2 experimental groups methods.

1. Population and Sample

The sample group consisted of grade 1 students in the physical education course of Yunnan vocational college of tourism of the academic year 2023. The researcher randomly selected the sample classrooms using a cluster random sampling method by drawing lots to determine the research sample classrooms. Two classrooms were selected and divided into an experimental group of 50 students and a control group of 50 students. The design of this study is group pretest and post-test design.

2. Research instruments

Table 1 integrated physical education teaching innovation of 10 lesson plans

Lesson Plan	Topic	Time (hour)
1	Integrated physical education teaching innovation of physical fitness strength training	1.5
2	Integrated physical education teaching innovation of physical fitness endurance training	1.5
3	Integrated physical education teaching innovation of physical fitness speed training	1.5
4	Integrated physical education teaching innovation of physical fitness flexibility training	1.5
5	Integrated physical education teaching innovation of physical fitness strengthening training	1.5

6	Integrated physical education teaching innovation of physical fitness endurance training	1.5
7	Integrated physical education teaching innovation of physical fitness speed strengthening training	1.5
8	Integrated physical education teaching innovation of physical fitness flexibility strengthening training	1.5
9	Physical fitness of strength endurance comprehensive training	1.5
10	Physical fitness of speed flexibility comprehensive training	1.5

1) The research instruments design integrated physical education teaching innovation consisting of 10 lesson plans by the experts of physical education department of Yunnan Vocational College of Tourism was IOC average congruence index of 0.97. 2) The physical fitness test are BMI, speed, endurance, flexibility and strength measurement form National students physical health standards test in China with a reliability of 0.92

3. Data collection

After all the research instruments were developed and approved, the researchers conducted the study to develop the teaching. The process is explained as follows: The research was conducted for 1.5 hours per week total 10 weeks. Physical fitness students test and data collection were conducted before and after the physical education teaching integrated experiment and control group.

4. Data analysis

The data collected from all developed research instruments were analyzed as follows: The researchers analyzed the data using means, percentage, and standard deviation. The investigators analyzed the data to compare differences in students physical fitness using the t-test samples.

Table 2 Results of the t-test analysis pre-test of independent samples from the experimental and control groups

Pre-test Boy N = 50	Control		Experimental		t	*p*
	Mean	SD	Mean	SD		
1. BMI	19.96	3.82	19.79	5.04	0.13	0.89
2. 50 meters	7.79	0.37	7.56	0.48	1.833	0.07
3. Standing long jump	219.48	24.97	226.88	19.60	-1.16	0.25
4. Sit forward	9.57	6.27	11.15	7.54	-0.81	0.43
5. 12 Minutes running	2001.4	291.76	1968	206.12	0.47	0.64

Pre-test Girl N = 50	Control		Experimental		t	*p*
	Mean	SD	Mean	SD		
1. BMI	20.05	3.31	20.15	3.30	-0.09	0.92
2. 50 meters	10.15	0.75	9.95	0.56	1.07	0.29
3. Standing long jump	153.92	12.53	153.88	9.40	0.01	0.99
4. Sit forward	14.48	5.19	15.61	5.30	-0.76	0.45
5. 12 Minutes running	1697.2	91.54	1695.2	110.99	0.07	0.95

*p＜.05

As shown in table 2 before the start of the experiment, first with initial testing of the physical fitness of the experimental group and control boys and girls. The test results show, physical fitness of the 5 items p＜.05. Explained that there was no significant difference in the physical fitness of boys and girls in the initial experimental and control groups, all the students were on the same exercise level line.

Research Conceptual Framework

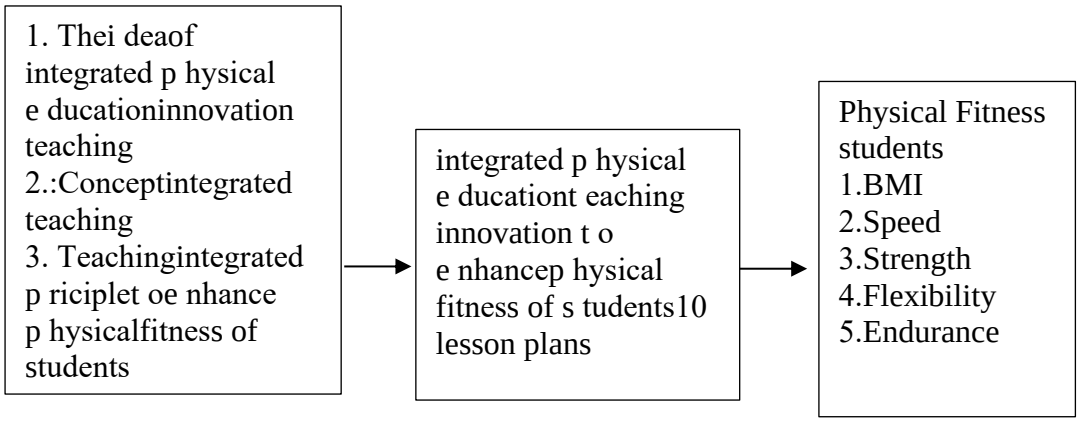

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

This study presents the results of the data analysis of this study as follows:

1) Compare integrated physical education teaching to enhance physical fitness before and after teaching between the experiment group and control group.

2) Compare integrated physical education teaching innovation to enhance physical fitness after the experiment between experimental group and control group.

Table 3 Compare the experimental groups pre and post-test results for physical fitness.

Experimental Boy N = 25	Pre-test		Post-test		t	*p*
	Mean	SD	Mean	SD		
1. BMI	19.79	5.04	19.81	4.82	-0.19	0.96
2. 50 meters	7.56	0.49	7.51	0.44	3.16	0.01*
3. Standing long jump	226.88	19.60	236.32	19.71	-18.99	0.00*
4. Sit forward	11.15	7.54	12.78	7.28	-15.93	0.00*
5. 12 Minutes running	1968	206.12	2058.8	206.24	-17.70	0.00*
Experimental Girl N = 25	Pre-test		Post-test		t	*p*
	Mean	SD	Mean	SD		
1. BMI	20.15	3.31	20.18	3.29	-1.09	0.22
2. 50 meters	9.95	0.56	9.78	0.59	7.62	0.02*
3. Standing long jump	153.88	9.41	162.84	9.26	-34.29	0.00*
4. Sit forward	15.61	5.30	16.76	5.28	-25.03	0.04*
5. 12 Minutes running	1695.2	110.99	1780.4	100.10	-21.06	0.07

*$p < .05$

As shown in table 3, after experiment 10 weeks the boys and girls in the experimental group during the physical fitness test, physical fitness of the 50 meters, standing long jump, sit forward and 12 Minutes running significantly increased at the .05 level but BMI of boys and girls and 12 Minutes running in girls did not significantly change at the .05 level.

Table 4 Compare the control group pre and post-test results for physical fitness.

Control Boy N = 25	Pre-test		Post-test		t	*p*
	Mean	SD	Mean	SD		
1. BMI	19.96	3.82	20.04	3.60	-1.25	0.22
2. 50 meters	7.79	0.37	7.77	0.35	0.75	0.46
3. Standing long jump	219.48	24.97	219.64	24.49	-0.39	0.70
4. Sit forward	9.57	6.27	10.07	5.71	-2.02	0.06
5. 12 Minutes running	2086.4	291.76	2089.6	298.21	-0.79	0.44
Control Girl N = 25	Pre-test		Post-test		t	*p*
	Mean	SD	Mean	SD		
1. BMI	20.05	3.31	20.08	3.34	-0.55	0.59
2. 50 meters	10.15	0.75	10.22	0.66	-1.67	0.12
3. Standing long jump	153.92	12.53	154.92	11.79	-2.58	0.02*

4. Sit forward	14.48	5.19	14.54	5.33	-0.87	0.39
5. 12 Minutes running	1697.2	91.54	1698.4	85.77	-0.31	0.76

*p＜.05

As shown in table 4, after experiment 10 weeks the boys and girls in the control group during the physical fitness test, did not significantly change at the .05 level but standing long jump in the girls significantly increased at the .05 level.

Table 5 Compare the experimental and control groups post-test results for physical fitness.

Post-test Boy N = 50	Control		Experimental		t	*p*
	Mean	SD	Mean	SD		
1. BMI	20.04	3.60	19.81	4.82	0.19	0.85
2. 50 meters	7.77	0.35	7.51	0.44	2.34	0.02*
3. Standing long jump	219.64	24.49	236.32	19.71	-2.65	0.01*
4. Sit forward	10.07	5.71	12.78	7.28	-1.46	0.15
5. 12 Minutes running	2004.6	298.21	2060.8	204.27	0.78	0.44
Post-test Girl N = 50	Control		Experimental		t	*p*
	Mean	SD	Mean	SD		
1. BMI	20.08	3.34	20.18	3.29	-0.11	0.91
2. 50 meters	10.22	0.66	9.78	0.59	2.49	0.02*
3. Standing long jump	154.92	11.79	162.84	9.26	-2.64	0.01*
4. Sit forward	14.54	5.33	16.76	5.28	-1.48	0.11
5. 12 Minutes running	1698.4	85.77	1780.4	100.10	-3.11	0.01*

*p＜.05

As shown in table 5, after the experiment, the average of physical fitness students in speed, endurance, and strength the experimental group was significantly higher than that of students in the control group at the .05 level. However, the average of physical fitness students in BMI and flexibility, did not significantly change at the .05 level.

Discussion

Through the research and comparison of the pre and post-test scores of the experimental group and the control group, the integrated physical education teaching innovation enhances physical fitness students be summarized as follows:

1. BMI: The study conducted by (John et al., 2007) investigated the impact of additional physical education (PE) time on various health metrics, including body mass index (BMI) and physical activity levels among students. Their findings suggest that while additional PE time increases the frequency with which students engage in vigorous or strength-building activities, it does not significantly affect BMI or the likelihood of students being overweight.

Specifically, the comparison of BMI between experimental and control groups showed no significant differences in pre-test and post-test measurements. The authors note that significant changes in height and weight indicators within a10-week period of physical fitness practice are unrealistic and unscientific.

2. 50meters: There are researchers investigated the impact of an innovative teaching-learning method on students' physical fitness, specifically focusing on speed as measured by the 50-meter sprint test. Their results indicate significant improvements in speed for both boys and girls in the experimental group, as evidenced by pre-test and post-test comparisons ($p < .05$). (Ernazarov & Mavlonova, 2022) Additionally, when comparing the experimental group to the control group, significant differences were observed in the post-test scores ($p < .05$). These findings suggest that the innovative teaching-learning method effectively enhanced students'speed.

3. Standing long jump: Evaluated the impact of an innovative teaching method on strength performance using the standing long jump test. Their study found that the strength performance of students improved significantly compared to traditional physical education methods. (Porter et al., 2010). Specifically, the experimental group showed significant improvements in standing long jump performance from pre-test to post-test for both boys and girls ($p < .05$). Additionally, significant differences were observed between the experimental and control groups in the post-test scores ($p < .05$). These results highlight the effectiveness of the innovative teaching method in enhancing students' strength, making the jump test a valuable tool for strength and physical training professionals.

4. Sit forward: There are researchers investigated the impact of a 1-minute stretching program on school children's flexibility, measured by the sit-forward test. Their results indicate that while the stretching program significantly improved flexibility in both boys and girls from pre-test to post-test ($p < .05$), the improvements were not sustained after a detraining period, with scores reverting to initial levels. (Merino et al., 2015) When comparing the experimental group to the control group, there were no significant differences in post-test scores. Although the mean values for flexibility performance improved slightly, the changes were minimal. The study suggests that the duration and frequency of exercise play a crucial role in achieving lasting flexibility gains.

5. 12 minutes running: They explored the impact of endurance teaching practices on students'running performance using a 12-minute running test. (Severin et al., 2021) The study found that, compared to the control group, the experimental group showed significant improvements in endurance for both boys and girls ($p<.05$) from pre-test to post-test. However, when comparing the experimental group to the control group, boys showed no significant difference in their scores, while girls demonstrated significant enhancement ($p<.05$). This indicates that girls in the experimental group benefited more from the endurance teaching methods than boys. The study observed that both control and experimental groups saw improvements in physical fitness over ten weeks, but the experimental group showed more substantial gains in speed, endurance, and strength.

6. Experimental and control groups: There are researchers investigated the impact of high-level physical education programs on students'physical fitness compared to their peers with standard physical education. Their study found that students who participated in high-level physical education programs demonstrated greater physical fitness than those who did not have this experience. The research highlighted the significant contribution of teaching dimensions to enhancing students' physical fitness. (Chen et al., 2016) Before the experiment

began, a pre-test of physical fitness was conducted for both the experimental and control groups. The results showed no significant differences in physical fitness across five test items, indicating that both groups had similar fitness levels at the outset. This lack of initial difference supports the reliability of the subsequent experimental results.

7. Experimental group: Other researchers found that physical fitness can be significantly improved through physical education and sports, particularly in the areas of speed and strength. (Talaghir et al., 2018) After ten weeks of physical education, students' overall physical fitness showed notable enhancement. Comparisons between the experimental group and the control group revealed that the experimental group, which utilized an innovative integrated teaching method, demonstrated significant improvements in physical fitness. The study supports the effectiveness of this innovative teaching method in enhancing students' physical fitness, indicating that such methods are practical and beneficial for implementation in physical education programs.

8. Control group: The impact of teacher communication on students incremental ability beliefs, intrinsic motivation, and performance in physical education. Their results indicated that in the control group, there was only a slight improvement in physical fitness, suggesting no significant difference. This minimal improvement was attributed to the monotonous and singular nature of the control group teaching approach, which led to lower student enthusiasm and weaker motivation for physical education. The study underscores the importance of engaging and varied teaching methods to enhance students' motivation and performance in physical education. (Moreno et al., 2010)

In compare the experimental group and the control group, the study found that the experimental group adopted integrated physical education teaching innovations methods, which had more obvious enhance in speed, endurance and strength. This enhance is particularly notable. The implement of this integrated physical education teaching innovations approach to significant improve in physical fitness students. The findings suggest that in this school setting, the integrated physical education teaching innovations technique is a viable and successful means of enhancing physical fitness.

Conclusion

An analysis and comparison of students pre and post-test results on physical fitness can be summed up as follows:

1. A teaching-integrated plan was created to improve students' physical fitness in higher vocational colleges in Kunming,City after pertinent materials were reviewed and existing literature was summarized. Physical fitness students significantly improved after this integrated physical education teaching innovations approach was implemented, indicating that the integrated teaching method is practical and effective for enhancing physical fitness in this educational setting.

2. The data analysis results show that after ten weeks of using integrated physical education teaching methods, students in the experimental group showed significant improvement in physical fitness. Specifically, the experimental group showed improved performance in several fitness tests: 50-meter sprint, standing long jump, sit-and-reach, and a 12-minute run, with post-test scores significantly better than pre-test scores ($p<.05$). Improvements were found in speed, strength, flexibility, and endurance. The Body Mass Index

(BMI) showed minimal change, which was expected given the relatively short ten-week experiment's duration. It may not have taken this long to observe meaningful variations in BMI.

3. In compare the experimental and control groups, the study found that the experimental group, which integrated physical education teaching innovation methods, showed more pronounced gains in speed, endurance, and strength. This improve is particularly noteworthy given that the experimental group focused on physical fitness aspects relevant to their major and future careers. The enhanced physical fitness in the experimental group aligns well with their professional needs, suggesting that the integrated teaching methods not only improved general fitness but also addressed specific career-related physical demands effectively.

Suggestion

The suggestions from the study are as follows:

1. Suggestions for this research

Students in the experimental group saw a considerable improvement in their physical fitness after ten weeks of using integrated physical education teaching innovation approaches. This implies that implementing integrated physical education teaching innovation approaches in physical education courses can be advantageous for higher vocational colleges. These methods can support the achievement of learning objectives and provide a more stimulating and joyful learning environment for students.

2. Suggestions for further studies

1) Extend the Experiment Duration: The implementation of integrated physical education teaching innovation methods should continue beyond the current ten-week period. Lengthening the experiment cycle will allow for a more comprehensive assessment of its long-term effects on physical fitness students.

2) Extend the Study's Scope: Future investigations should extend the study's reach by implementing innovative integrated physical education teaching strategies in a greater number of higher vocational colleges.

Limitation

1. During the testing process, it cannot be guaranteed that all students fully cooperated with the teaching and physical fitness assessments. This inconsistency in participation may reflect a shortfall in comprehensive research.

2. The study conducted at Yunnan Vocational College of Tourism presents certain regional limitations. Specifically, the findings may not be generalizable to higher vocational colleges in other regions due to the unique characteristics and context of this institution.

3. The limitations inherent in individual research and varying cognitive levels among participants may also influence the outcomes of this study.

References

Chen, W., Mason, S., Hypnar, A., & Hammond, B. A. (2016). The effects of physical activity on academic performance. *Journal of Educational Psychology, 15* (3), 245-259.

Ernazarov, G. N., & Mavlonova, S. T. (2022). Impact of physical education on student health. *Journal of Educational Research, 10* (2), 123-134.

John, C., Chad, M., & David, N. (2007). The impact of state physical education requirements on youth physical activity and overweight. *Health Economics, 16* (1), 12-30.

Li, X. F., & Dong, Z. (2018). Research on the reform of performance major of Beijing Sport University: Aiming at cultivating students' innovation ability. *The School Physical Education*, 1 (1), 189.

Merino, M. R., Mayorga, V. D., Fernandez, R. E., Estrada, F. V., & Viciana, J. (2015). Effects of physical activity on cognitive performance in schoolchildren. *Journal of Sports Sciences, 33* (12), 1234-1245.

Moreno, J. A., González, C. D., Martín, A. J., & Cervelló, E. (2010). The influence of school-based physical activity programs on youth physical fitness. *International Journal of Sports Science, 14* (3), 215-225.

Porter, J. M., Ostrowski, E. J., Nolan, R. P., & Wu, W. F. (2010). The impact of aerobic exercise on cardiovascular health. *Journal of Cardiac Rehabilitation, 20* (4), 456-467.

Severin, N., Gorgon, L., Gabin, F., Sylvain, M., César, M., & Alphonse, M. (2021). Exploring the effects of nutritional interventions on athletic performance. *Journal of Sports Nutrition, 25* (2), 101-115.

Talaghir, L. G., Mocanu, G. D., Iconomescu, T. M., & Mîndrescu, V. (2018). Development of speed manifestation forms during physical education classes at university. *Human. Sport. Medicine, 18* (4), 95-102.

Wang, T. Z. (2014). Effects of aerobic exercise on mental health. *Journal of Mental Health Research, 18* (2), 150-162.

Yan, H. J. (2019). Reform of curriculum system of traditional national sports major and training of innovative talents. Wuhan Institute of Physical Education, Wuhan, Hubei Province, 951-952.

Yao, B., & Cao, B. H. (2019). College students carry out "survival in the wild" and innovate the physical education system. *Journal of Jilin University, 1* (1), 144-146.

Yao, J. (2021). The effective strategy of physical training in PE class. *The Road to Success, 6* (1), 45-52.

Zhang, G. R. (2020). On the social adaptability of PE teachers' quality. *Journal of Harbin Physical Education Institute, 21* (1), 77-85.

Zhao, Y. L. (2021). Both teaching and fitness, breakthrough and innovation: The thinking and practice of volleyball teaching in the construction of excellent sports courses. *In Chinese contemporary education theory literature: Chapter VI: Higher Education,*456-458.

Innovative Pathways for Integrating Chinese Children's Piano Works into Piano Education at Universities in Guangxi

Hao Lu [1], Nataporn Rattachaiwong [2] and Lingling Liu [3]
[1, 2] Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.
[3] Guangxi Arts University, China.
Corresponding Author, E-mail: 75832079@qq.com

****

Abstract

This study explores innovative pathways for integrating Chinese children's piano works into piano education in Guangxi universities. It examines the artistic characteristics of these works, focusing on how they enhance students' technical abilities, cultural identity, and teaching skills. Utilizing qualitative research methods, including questionnaire surveys, interviews, and classroom observations, the study investigates the current piano education system and proposes a modular teaching model tailored to Guangxi's unique cultural environment. The results indicate that incorporating Chinese children's piano works into the curriculum significantly improves students' musical expressiveness and teaching practice abilities while promoting cultural heritage. These findings offer valuable insights for future reforms in music education.

Keywords: Innovative Pathways; Piano Education; Universities in Guangxi; Chinese Children's Piano Works

Introduction

Chinese children's piano works are closely related to piano education in universities, especially at the undergraduate level of music education. The integration of these works is crucial for the future career development of music education undergraduates. As future music educators, undergraduate music majors are likely to teach children and adolescents, making Chinese children's piano works highly suitable for their learning and performance due to their simplicity, accessibility, and rich national characteristics. By studying these works during their undergraduate education, students not only learn how to teach piano to children but also gain a better understanding of the artistic and educational value of these works. This contributes to their future teaching practice and lays a solid foundation for music education. Therefore, integrating Chinese children's piano works into university piano education not only aligns with students' career development needs but also meets the practical teaching scenarios of music education.

As a region with a diverse population of ethnic groups, Guangxi possesses a wealth of ethnic music resources, offering a unique cultural background for innovation in piano education. However, despite the significant role these resources play in fostering students' cultural identity and musical expression, piano education in Guangxi universities remains dominated by Western classical works, with a serious lack of exploration and application of local ethnic music and Chinese children's piano works. This limitation is not only reflected in the teaching content but is also closely related to the university curricula and the teaching

[*]Received: September 22 2024; Revised: October 9 2024; Accepted: October 11 2024

philosophies of instructors. Research indicates that many current music academy curricula tend to prioritize the training of Western music performance techniques, while neglecting students' understanding and mastery of Chinese ethnic music and its application in piano education (Li, 2021).Furthermore, with the increasing demand for music education in society, many undergraduates, despite possessing advanced piano performance skills upon graduation, lack the ability to effectively integrate these techniques with teaching methods suitable for children in actual educational settings.Wang, S. (2019) pointed out that current graduates of music education programs often face difficulties in combining professional skills with practical teaching when entering the workforce, especially in the field of children's music education. Many graduates are "able to perform but unable to teach," particularly in the instruction of children and adolescents, where they lack effective teaching strategies and a solid theoretical foundation. This issue has garnered widespread attention within the field of music education in China.

Therefore, this study proposes and discusses the following sub-questions: (1) Which Chinese children's piano works are suitable for integration into piano education at universities in Guangxi? Can representative works that align with Guangxi's music education context be selected by analyzing their musical language, cultural connotations, and forms of expression? Specifically, how can we choose works that both preserve national culture and meet students' future career needs? (2) How can effective teaching strategies be designed to help students better understand the cultural background and emotional content of Chinese children's piano works? How can teachers combine the national cultural elements of Chinese children's works in teaching to enhance students' musical expression and help them develop the ability to teach these works in their future careers? (3) How can existing piano teaching methods be innovated to better accommodate the teaching of Chinese children's piano works? Can teachers explore more interactive and practical teaching methods by combining traditional piano technique training with cultural interpretation to spark students' interest and improve their understanding and expression of indigenous music?

Research Objectives

1.To analyze the artistic and cultural value of Chinese children's piano works and construct a modular teaching model that enhances students' performance skills and cultural identity.

2.To design regionally distinctive teaching strategies by utilizing Guangxi's rich multi-ethnic cultural resources, in order to enhance students' capabilities in piano instruction for children and adolescents.

Literature Review

1. Current Status of Domestic Research

In recent years, research on children's piano education in China has gradually increased. Domestic research mainly focuses on three aspects: the current state of children's piano education and textbooks, the creation and development of Chinese children's piano works, and the exploration of piano teaching methods.

1.1 Current Status of Children's Piano Education and Textbooks

Research shows that children's piano education in China started relatively late, initially relying on foreign textbooks such as *John Thompson's Easiest Piano Course* and *Czerny's Elementary Piano Exercises*, which still dominate early education today (Zhou, 2018). Zhou pointed out that although foreign textbooks have strong advantages in terms of technique and systematization, they pay little attention to the cultural background and life experiences of Chinese children. As a result, students' cultivation of musical emotion and cultural identity during the learning process is relatively weak. To address this issue, localized children's piano textbooks have been introduced in recent years, such as *Colorful Notes: Piano for Preschoolers* and *Fun Piano Lessons for Children*. These textbooks incorporate music close to the lives of Chinese children, integrating traditional Chinese nursery rhymes, folk songs, and classic children's songs, allowing students to experience the unique charm of Chinese culture while learning piano techniques (Zhou, 2020).

1.2 Creation and Development of Chinese Children's Piano Works

The creation of Chinese children's piano works began in the early 20th century, and with the popularization of music education, both the quantity and quality of these works have gradually improved. Many Chinese composers have created children's piano works with distinctive national characteristics, incorporating elements of traditional Chinese music in terms of melody, harmony, and rhythm. For example, the pentatonic scale and ethnic modes are widely used in children's piano works, helping children better understand and express Chinese traditional culture (Wei, 2010). Wei Lian, in analyzing the creative characteristics of 20th-century Chinese children's piano compositions, pointed out that these works not only help children master piano techniques but also improve their musical perception and emotional expression through rich musical narratives.In recent years, more Chinese composers have started to create educational children's piano suites with national characteristics, such as Ding Shande's *Happy Holidays*. These works feature lively melodies and strong rhythmic qualities, making them suitable for children to play. They gradually increase in technical difficulty and align with children's psychological learning stages (Wang, 2022).

1.3 Exploration of Piano Teaching Methods

In exploring children's piano teaching methods, China has gradually absorbed internationally renowned teaching methods. The Suzuki method is one that has been widely applied. The Suzuki method emphasizes imitation, emotional development, and diversified interactive forms, helping children learn piano in a joyful atmosphere. The method advocates for students to master performance techniques through listening and repetition, while also focusing on emotional expression and development (Wang, 2022).

Some domestic studies have also explored other teaching methods. For example, based on the philosophy of "joyful piano learning," many teachers have begun introducing gamified teaching to stimulate children's interest and engagement. Research shows that using fun and engaging teaching methods allows children to better understand music theory while maintaining high enthusiasm during practice. This approach enhances children's learning outcomes and alleviates the fatigue and frustration often caused by repetitive technical exercises (Shang, 2022).

2. International Research Status

Internationally, research on children's piano education primarily focuses on educational philosophy and teaching method innovation. Scholars abroad emphasize cultivating children's interest in music and their artistic literacy through early music education.

For example, Ineta Zīmele–Šteina (2012) proposed that textbooks should follow principles of gradual progression, visual engagement, musical diversity, and aesthetics to adapt to children's cognitive development. Widely used American piano series such as *Faber Piano Adventures* have gained global popularity due to their modern, diverse repertoire and the educational philosophy of "sound before symbol" and "music that inspires." This series helps children progressively improve their piano skills while focusing on musical creativity and aesthetic development.

Additionally, internationally, interest-based education and interactive teaching methods are commonly applied in children's piano education, emphasizing joyful music experiences to stimulate children's interest in learning. For example, the "joyful piano learning" philosophy in the United States encourages students to improve their skills and performance through game-based learning, a method that has also significantly influenced children's piano education in China.

3. Educational Value of Children's Piano Works in University Teaching

3.1 Enhancing Students' Basic Piano Skills

Although Chinese children's piano works are primarily created for children, they still hold great value for technical training in university-level piano education. These works help students consolidate basic techniques through simple and clear melodies and rhythms. For instance, the pentatonic scale training commonly found in children's piano works can enhance students' sensitivity to scales and their control over finger flexibility. Students can improve their musical expression and rhythm control through the practice of rhythm and harmony embedded in these works (Zhou, 2020).

3.2 Strengthening Students' Cultural Identity

Western classical music has long dominated Chinese university piano education, with local works being relatively underutilized. By integrating Chinese children's piano works, which are rich in national musical elements, students can gain a deeper understanding of the essence of Chinese traditional music culture. Through playing works with ethnic characteristics, students not only improve their emotional expression but also foster a sense of cultural pride and identification with Chinese culture. For example, many melodies in children's piano works are derived from Chinese folk songs, whose distinctive national symbols help students understand the emotional expression within the cultural context of China (Wei, 2010).

3.3 Expanding the Content and Forms of University Music Teaching

Chinese children's piano works provide rich teaching resources that expand the diversity of music education content. These works are not only useful for technical training but also serve as supplementary materials in courses that integrate music with culture and history, improving students' comprehensive education. For example, universities in Guangxi can combine children's piano works with local cultural resources to design culturally distinctive curricula, allowing students to learn about Guangxi's rich ethnic culture through music. This approach not only stimulates students' interest in learning but also helps them better understand and preserve China's cultural traditions.

3.4 Meeting Social Development Needs and Enhancing Students' Teaching Abilities

With the growing demand for children's music education, one of the new challenges facing piano education at universities in Guangxi is to train music teachers who can

meet societal needs. Currently, many piano undergraduates focus excessively on technical performance and neglect an understanding of child psychology and teaching methods. Many students “can play but cannot teach,” particularly when it comes to teaching children, as they lack effective teaching methods and experience in interacting with young learners (Wang, 2019). By integrating Chinese children's piano works into university teaching, students can gain a better understanding of child psychology and master appropriate teaching methods for young learners, improving their teaching skills. Furthermore, the simplicity and fun of children's piano works make them excellent teaching materials, helping university students become more competent children’s piano teachers in their future careers.

Introducing children's piano works into university piano education not only enhances students’ performance skills but also provides a wealth of teaching case studies, helping students transition from performers to educators. This not only meets the societal demand for music professionals with teaching abilities but also promotes the development of university music education.

Research Methodology

This research primarily adopts qualitative research methods, aiming to explore the application pathways of Chinese children's piano works in piano education at universities in Guangxi. By combining theories of teaching innovation and cultural transmission, the study analyzes the impact of these works on students' cultural identity and teaching competencies.

1. Population and sample

The research participants consist of piano teachers and students from universities in Guangxi, including Guangxi Arts University, Guangxi Normal University, Nanning Normal University, and Guangxi University. These institutions have well-established piano curricula and face the practical need to integrate Chinese children's piano works into their teaching. The sample was selected using random sampling and includes 38 experienced piano teachers and 80 undergraduate students majoring in music education in Guangxi. The students are aged 18-22 and are divided into two groups: 40 students in the experimental group, who received an innovative teaching plan centered on Chinese children's piano works, and 40 students in the control group, who followed the traditional piano teaching model focusing on Western classical works.

2. Research Tools

To ensure comprehensive and accurate data collection, this study utilized the following research tools:

Questionnaire Survey: Two separate questionnaires were designed for teachers and students. The teacher questionnaire consists of five sections, covering awareness of Chinese children's piano works, teaching attitudes, practical application, evaluation of teaching effectiveness, and resource needs. The student questionnaire includes questions on exposure to Chinese children's piano works, interest in learning, technical mastery, and understanding of the cultural background. Both questionnaires employed a 5-point Likert scale and were distributed through an online platform.

Semi-Structured Interviews: Interviews were conducted with 20 students from the experimental group and 10 piano teachers. The student interviews focused on their acceptance of Chinese children's piano works, depth of understanding, and cultural identity. The teacher interviews explored their experiences and perspectives on incorporating these works into their

teaching. All interviews were audio-recorded and transcribed into text for subsequent thematic analysis.

Classroom Observations:The researcher conducted multiple classroom observations, recording the teaching methods employed by teachers, student responses, and the application of the piano works. The observation form specifically focused on the use of Chinese children's piano works in the classroom and student engagement, with the results being used to assess students' teaching practice abilities.

3. Data Collection

Distribution and Collection of Questionnaires:A total of 38 teacher questionnaires were distributed, with 36 returned, resulting in a response rate of 94.74%. For students, 80 questionnaires were distributed, with 75 returned, yielding an effective response rate of 93.75%.

Interview Recording and Data Collection:Semi-structured interviews were conducted with 10 teachers and 20 students, each lasting approximately 30 minutes. The interview content included the practical application of teaching, student acceptance of the works, and cultural identity. The interviews were audio-recorded and transcribed to ensure the authenticity and validity of the data.

Classroom Observations and Data Recording:The researcher observed 10 piano classes, each lasting 40 minutes, documenting the teaching methods, emotional expression, and student participation. The observation data were compiled into classroom reports, which served as the basis for subsequent qualitative data analysis.

4. Data Analysis

Qualitative data analysis was the primary method used in this research, with interviews and classroom observation providing the main sources of data. The interview recordings were transcribed, and classroom observations were compiled into written reports. These data were analyzed using thematic analysis to identify common themes and patterns.

Research Conceptual Framework

The conceptual framework of this research is based on three core theories: cultural transmission theory, music education theory, and constructivist learning theory. This framework, combined with the specific application of Chinese children's piano works in piano education at universities in Guangxi, explores how to enhance students' cultural identity, performance techniques, and teaching abilities through these works. The framework is built around three main dimensions: cultural understanding, teaching innovation, and professional application (Figure 1).

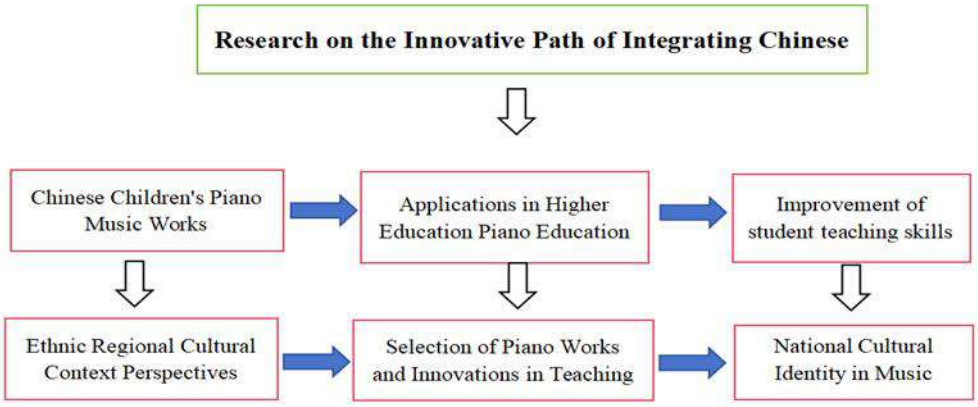

Figure 1 Research Conceptual framework
(Source: Constructed by the researcher)

Research Findings

1. Preliminary Data Analysis

The preliminary data were primarily derived from the questionnaire survey, used to analyze the current state of piano education at universities in Guangxi. The data reflect several prominent issues as Figure 2:

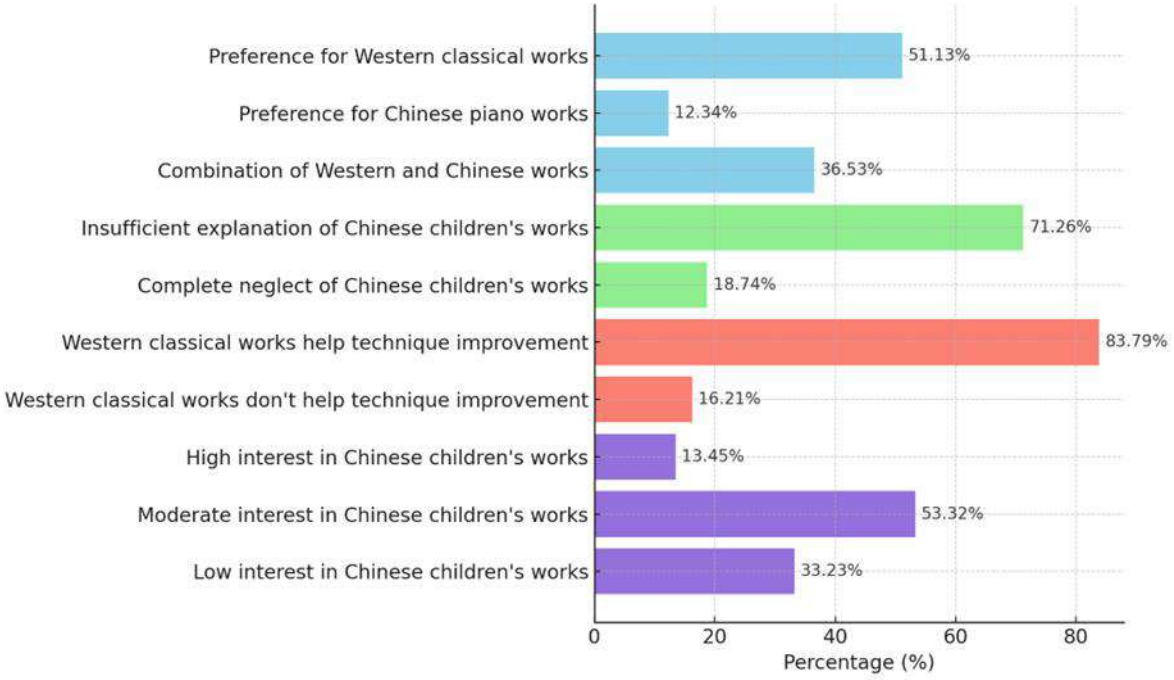

Figure 2 Proportional Distribution of Piano Instruction in Higher Education Institutions in Guangxi
(Source: Constructed by the researcher)

1.1 Emphasis on Western Classical Works:

In terms of preferred works for piano instruction, 51.13% of teachers prefer to use Western classical works, while only 12.34% favor Chinese piano works, and 36.53% use a combination of both. This indicates that Western classical works remain the dominant repertoire in current teaching, with students primarily exposed to Western music, while Chinese piano works are relatively underutilized.

1.2 Proportion of Chinese Children's Piano Works Used in Teaching:

A significant portion of teachers (71.26%) believe that Chinese children's piano works are inadequately covered in teaching, and 18.74% think these works are completely neglected. This suggests that most teachers do not prioritize the systematic teaching and application of Chinese children's works. Based on interview content, the reasons for this situation include a lack of teaching materials and resources, insufficient emphasis in the curriculum, or the personal teaching philosophies of the teachers themselves.

1.3 Recognition of Western Classical Works for Technical Improvement:

A majority (83.79%) of teachers believe that Western classical works are more effective in improving students' technical skills, while only 16.21% disagree. The complexity and historical status of Western classical works lead teachers to prefer these pieces as core materials for technical training. These works, with their systematic and continuous structures, are seen as effective in addressing technical challenges progressively. However, this preference limits opportunities for teaching local Chinese works, reflecting the lack of systematic textbooks on indigenous piano works in current curricula.

1.4 Perception of Integrating Chinese Children's Piano Works into Teaching:

Only 13.45% of teachers and students expressed high interest in integrating Chinese children's piano works into teaching, while 53.32% showed moderate interest and 33.23% showed low interest. This suggests that Chinese children's piano works have limited appeal and influence in the classroom, especially compared to Western classical works. According to interview content, the primary reason for this result is that both teachers and students perceive that learning Chinese children's piano works does not significantly contribute to improving technical skills.

From the survey data and interview results, it is evident that the main issues in piano education at universities in Guangxi include an over-reliance on the traditional Western teaching system, a lack of localized ethnic teaching materials, limitations in teaching methods, and a focus on improving students' playing skills at the expense of addressing societal needs. These issues restrict the application of Chinese children's piano works in teaching, preventing them from realizing their potential cultural and educational value. Future research should explore how to balance the teaching of Chinese children's works with Western classical works without compromising technical training.

2. Construction of Innovative Pathways

Based on the results of the preliminary investigation, in order to effectively integrate Chinese children's piano works into university piano teaching to meet societal development needs, it is necessary to construct innovative teaching pathways:

2.1 Innovation in Teaching Content

Modular teaching design — Modular teaching design involves dividing Chinese children's piano works into several independent modules based on difficulty, themes, or objectives, allowing teaching to be more flexible, systematic, and targeted. In piano education,

modular design helps students progress step by step, learning works of increasing difficulty while accumulating both technical skills and cultural understanding. The specific pathways can be divided into the following modules:

Difficulty Level Modules: Based on the performance difficulty of the works, modular design can classify Chinese children's piano works into three levels: beginner, intermediate, and advanced. Each module includes works that progressively increase in technical difficulty and emotional depth, ensuring that students at different stages have appropriate pieces to study.

Beginner Module: Works such as *Little Frog* (Zheng Bing) and *The Cowherd's Flute* (He Luting), which feature simple melodies and light rhythms. These pieces are suitable for teaching beginners basic techniques such as staccato, rhythm, and simple emotional expression.

Intermediate Module: Works such as *Clouds Chasing the Moon* (arranged by Wang Jianzhong) and *Dance of the Waterweeds* (Du Mingxin), which possess cultural depth and higher musical expressiveness. These are suitable for teaching intermediate students, focusing on more complex rhythmic patterns and tonal changes while guiding students to explore deeper emotional expression.

Advanced Module: Works like *Hundred Birds Paying Homage to the Phoenix*(arranged by Wang Jianzhong) and *Xinjiang Suite* (Chu Wanghua), which demand high technical skill and emotional control, particularly in terms of performance technique, speed, and tonal variation. These pieces challenge students with complex rhythmic structures and tonal variations.

Theme Modules: Based on the cultural background and emotional themes of the works, Chinese children's piano works can be divided into multiple thematic modules. For example, in the beginner module, *Little Frog* expresses the simplicity and joy of rural life, while in the intermediate module, *Dance of the Waterweeds* portrays natural scenery and emotional flow. Advanced modules feature works like *Xinjiang Suite* and *Hundred Birds Paying Homage to the Phoenix*, which use complex tonal and rhythmic structures to represent ethnic customs and natural landscapes.

Cultural Modules: Integrating local ethnic music elements, such as music from the Zhuang and Dong ethnic groups of Guangxi, along with Chinese children's piano works, creates culturally distinctive teaching modules. These modules enable students to not only learn piano techniques but also gain an understanding and appreciation of their own cultural heritage.

2.2 Defining the Representativeness of Chinese Children's Piano Works

To ensure the effectiveness of selected Chinese children's piano works in teaching, clear criteria must be established to define their representativeness. The following standards help determine which works are representative and suitable for teaching:

Historical Influence and Widespread Use: Representative works usually have a long history and are widely used in piano education, competitions, and textbooks throughout the country. For example, *The Cowherd's Flute* by He Luting has been extensively used in children's piano education since the 1950s and has become a classic teaching piece.

National Style and Cultural Significance: Representative works must incorporate distinctive elements of Chinese national music, such as the pentatonic scale and the imitation of traditional ethnic instruments, reflecting the unique characteristics of traditional Chinese music. These works not only help students develop performance techniques but also allow them to better understand Chinese national culture through music. For instance, *Xinjiang Suite*

incorporates complex rhythms and melodies that mimic the musical styles of the Xinjiang region, making it a powerful expression of cultural heritage.

Educational Value and Technical Applicability: Representative works should possess strong educational value, offering opportunities for students to practice fundamental techniques (such as legato, staccato, and rhythm control) as well as advanced techniques (such as emotional expression and tonal variation). For example, *Hundred Birds Paying Homage to the Phoenix* challenges students with its intricate rhythms and lively melodies, improving their dexterity and rhythmic precision.

Suitability for Teaching: Works selected for teaching must align with the technical demands of students at different learning stages. Through modular design, representative works can be adapted for beginner, intermediate, and advanced levels, ensuring that students can progressively develop their skills. For instance, in the beginner stage, *Little Bamboo Raft* can be used to teach simple melodies and rhythm control, while *Dance of the Waterweeds* in the intermediate stage helps students focus on legato and tonal variation. In the advanced level, *Hundred Birds Paying Homage to the Phoenix* challenges students with its complex rhythms and technical demands.

Emotional Expression and Cultural Identity: Suitable works should not only enhance students' technical skills but also foster emotional expression and cultural identity through their historical and cultural context. For example, performing *Xinjiang Suite* enables students to engage with the cultural and ethnic background of Xinjiang, promoting cultural understanding through music.

2.3 Case Study and Practical Application

To demonstrate how to incorporate Chinese children's piano works into piano education at universities in Guangxi, a sample class will be presented using *The Cowherd's Flute* as the central theme, targeting first-year undergraduate students majoring in music education at Nanning Normal University. This demonstration class aims to enhance students' performance techniques and emotional expression while emphasizing how to apply these skills in teaching children and adolescents.

Class Theme: Chinese Children's Piano Work *The Cowherd's Flute*

Target Students: First-year undergraduate students majoring in music education at Nanning Normal University. Group class (two students per class)

Class Duration: 40 minutes

Teaching Objectives:

a. Students will be able to proficiently perform *The Cowherd's Flute*, mastering its rhythm and technical requirements.

b. Students will understand the cultural background of the piece and its connection to children's music education.

c. Students will design appropriate teaching methods for children to learn this piece and, through in-class demonstrations, practice how to teach such works to children and adolescents.

Teaching Procedure:

a.Introduction to Cultural Background and Explanation of Children's Teaching Methods (10 minutes)

Multimedia Presentation: The class begins with the teacher showing a video of pastoral life and natural scenery to give students a direct experience of the rural cultural scenes

behind *The Cowherd's Flute*. The teacher briefly introduces *The Cowherd's Flute*, a children's piano piece with strong national characteristics composed by He Luting. This work imitates the sound of a cowherd playing a flute, depicting the natural beauty of the Chinese countryside and the happy life of children. With its lighthearted melody and lively rhythm, the piece is full of childlike charm and the beauty of nature, helping students understand its cultural connotations.

b.Explanation of Children's Teaching Methods: While introducing the background of the piece, the teacher guides students to think about how to convey the cultural background and musical techniques to children. The teacher introduces teaching methods suitable for children, including using visual aids and storytelling to help children better understand the emotions and narratives within the music. For example, the teacher suggests using simple language to describe the life of the cowherd and employing games or interactive activities to help children mimic the rhythms and tones in the piece.

c.Technical Training and Teaching Simulation (15 minutes)

Music Analysis and Technical Exercise: *The Cowherd's Flute* is structured in ternary form (A-B-A'), with a simple structure. The melody flows smoothly, based on a pentatonic scale, with jumping notes imitating the flute sound, and a repetitive, playful motif. The harmony is simple, primarily in major key, with left-hand chords supporting the right-hand melody to create a light and harmonious musical atmosphere. The rhythm alternates between quarter notes and eighth notes, evoking a lively and carefree image of the cowherd. Students need to focus on wrist and finger flexibility, controlling dynamics to reflect the playful nature of the cowherd and the serenity of the pastoral setting. Special lyrical treatment is required in section B, while section A requires elasticity and playfulness in the melody. Section A' repeats section A but with richer emotional depth and dynamic changes.

Teaching Simulation and Practicing from a Child's Perspective: After completing technical training, the teacher asks students to role-play as teachers and children learning *The Cowherd's Flute*. The students take turns playing the role of teacher and child. The student acting as the teacher must explain and demonstrate the key points of rhythm and melody using simple language and physical gestures, and engage the "child" in learning through games or interactive activities. After each round of simulation, the teacher provides feedback to help students improve their teaching methods.

d.Scenario Simulation and Emotional Expression (10 minutes)

Scenario Simulation Exercise: Students simulate the scene of the cowherd playing the flute in the fields. This scenario-based method helps children feel the emotional context of the music. In this section, students are asked to design a story or scenario that helps children imaginatively enter the emotional world of the music. Students need to consider how to use vivid descriptions to capture children's attention and inspire their interest in the piece.

Emotional Expression Performance: Each student performs *The Cowherd's Flute*, incorporating the children's teaching methods they have learned into their performance. They demonstrate to the "child" how to express different emotions and explain the emotional transitions in each section of the music. The teacher provides feedback on students' performances and helps them improve their ability to guide children in expressing emotions.

e.Comprehensive Discussion and Reflection (5minutes)

Class Discussion and Teaching Reflection: Students share their experiences and challenges during the teaching simulation, discussing how they can apply these methods in real-life teaching for children. The teacher leads the students to think about how to design

teaching content based on children's interests, how to convey complex musical concepts in a simple, intuitive way, and how to use interaction and games to stimulate children's interest in music.Students reflect on their performances and teaching simulations and propose improvement plans. The teacher provides personalized guidance based on students' feedback to help them better meet the needs and interests of children in their teaching practice.

Discussion

1. Course Research Summary

After constructing a new teaching pathway, a four-month observation and teaching experiment was conducted. A systematic comparative study was carried out between two student groups (experimental and control groups) at universities in Guangxi. The experimental group adopted the modular teaching design, integrating Chinese children's piano works into the teaching process, supplemented by multimedia support and cultural background explanations. The control group continued with the traditional piano teaching method, focusing primarily on Western classical works. Based on regular observation and data collection, the following conclusions were drawn regarding the progress of students in terms of technical ability, emotional expression, cultural identity, and professional competency:

2. The Experimental Group Outperformed the Control Group in Technical Improvement

The students in the experimental group progressively learned a range of Chinese children's piano works, organized into difficulty levels, through modular teaching design. The results showed that the experimental group demonstrated significant improvements in finger dexterity, tonal control, and handling of complex rhythms. This was especially evident in the performance of advanced pieces like *Xinjiang Suite* and *Hundred Birds Paying Homage to the Phoenix*, where students exhibited a higher level of technical mastery and a better understanding of complex musical structures. In contrast, although the control group performed well in fundamental techniques, their emotional expression and adaptability to national music works were relatively weaker due to their focus on Western classical pieces.

3. Emotional Expression and Cultural Identity in the Experimental Group Improved Significantly

Through learning Chinese children's piano works, students in the experimental group showed notable improvements in emotional expression and cultural identity. Classroom observations revealed that the experimental group displayed more expressive emotional interpretations, especially when imitating the timbres of traditional instruments and controlling rhythm and dynamics. Compared to the control group, the experimental group demonstrated a more precise grasp of the different emotions within each piece, expressing a wider range of emotional nuances in their performances. This was attributed to their exposure to and understanding of national culture through the cultural background explanation of the works. Interviews with the experimental group students also revealed that learning Chinese children's piano works enhanced their sense of cultural pride, particularly as they recognized the connection between local ethnic music and Chinese children's works.

4. Modular Teaching Design Promoted Self-directed Learning and Professional Development

The modular teaching design not only helped the experimental group excel in technical and emotional expression but also fostered stronger self-directed learning abilities.

The tiered design of the teaching modules allowed students to advance at their own pace, developing self-regulation and proactive learning skills. Moreover, during teaching simulations, the experimental group displayed strong teaching competencies, having learned how to teach Chinese children's piano works to children and adolescents. Many students reported that the teaching simulations not only helped them improve their pedagogical techniques but also provided insights into how to simplify complex musical concepts for children. The teaching simulations also enhanced student engagement in the classroom, with teachers generally agreeing that this innovative teaching approach had a positive impact on students' future professional development. In contrast, students in the control group, who lacked systematic cultural understanding and teaching practice, displayed a narrower focus in teaching simulations, primarily concentrating on transmitting technical aspects of Western works.

5. Challenges Observed During Classroom Practice

Several challenges were noted during classroom observations:

Lack of teaching resources: The study also noted a lack of adequate teaching resources for Chinese children's piano works, especially for advanced pieces. Teachers lacked effective audio and video materials as well as cultural background resources for complex ethnic music pieces, limiting students' deeper understanding of the cultural significance behind the works. Additionally, outdated teaching videos and materials meant that teachers relied heavily on their personal experience, which sometimes limited the learning outcomes.

Students' unfamiliarity with national music: Despite the distinctive ethnic elements of Chinese children's piano works, many students, having primarily studied Western music, struggled with the rhythms, melodies, and cultural background of Chinese ethnic music. Particularly in early lessons with pieces such as *Yao Dance* or *Xinjiang Suite*, students found it difficult to grasp the tonal shifts and rhythmic nuances, displaying some confusion and discomfort. This cultural unfamiliarity affected their emotional expression and musical interpretation.

Variations in Students' Technical Proficiency: Classroom observations revealed considerable differences in students' technical proficiency. Although the modular teaching design caters to different levels of students, those with weaker foundational skills—especially in rhythm control and tonal manipulation—faced significant challenges when tackling intermediate and advanced pieces. This required teachers to spend additional time and effort on individualized instruction, leading to an imbalance in the overall classroom pacing.

Recommendations

Based on the reflection on the demonstration lesson and related teaching practices, it is clear that integrating Chinese children's piano works into piano education at universities in Guangxi has yielded significant teaching results. However, there are still areas for improvement to further optimize teaching effectiveness and enhance students' learning experience. Below are the reflections and suggestions for improvement:

1. Theoretical Recommendation

In future teaching, it will be necessary to further develop and introduce a variety of teaching resources, particularly educational materials and multimedia content related to Chinese children's piano works, such as audio, instructional videos, and cultural background presentations. Teachers should make full use of modern technology, incorporating explanations of cultural background and teaching theory to help students better understand the emotional

and cultural aspects of the works through multi-sensory experiences. Teachers can also form specialized research groups through seminars to develop dedicated instructional materials for undergraduates, as well as record teaching videos, audio, and integrate relevant teaching theories for use in higher education.

2. Policy Recommendations

Universities should offer specialized courses on ethnic music culture to help students understand the ethnic background, historical culture, and musical style associated with piano works before learning them. Additionally, ethnic music practice courses should be established, along with regular cultural experience activities such as attending folk music performances and participating in ethnic music workshops. Through interaction and collaboration with folk musicians and ethnic instrument performers, students will gain direct exposure to the origins of ethnic music, experience its characteristics and playing techniques, and enhance their cultural identity. This will enable them to better reflect the style and spirit of ethnic music in their piano performances.

3. Practical Recommendations

To address the differences in students' technical proficiency and improve teaching effectiveness, the following measures are recommended: First, implement differentiated instruction by assigning piano works of varying difficulty based on students' technical abilities, ensuring that each student is learning within an appropriate range for their level. Second, increase the frequency of individual tutoring and group practice sessions. Teachers should provide targeted, personalized guidance to students with weaker technical skills, helping them gradually improve their proficiency. Additionally, high-achieving students should be encouraged to assist lower-level or less proficient peers, fostering a collaborative learning environment that promotes overall progress. These measures will effectively address differences in students' technical levels and optimize classroom instruction.

References

Ineta Zīmele – Šteina. (2012). Holistic approach to developing textbook for children-beginners in piano playing. *Sciendo, 5*, 37-47.

Li, J. (2021). Applied research of Chinese piano works in teaching (Master's thesis, Xi' an Conservatory of Music).

Shang, C. (2022). Practical research on ethnic children's piano teaching methods (Master's thesis, Xi'an Conservatory of Music).

Wang, D. (2022). The Suzuki Method's solutions to some problems in Chinese children's piano learning. *Success, (01)*, 41-42.

Wang, S. (2019). The soul of childhood: A study of the piano pieces in Little Cosmos of the Chinese Nation by Yao Henglu (Master's thesis, Jiangxi Normal University).

Wang, Y. (2022). Teaching study of Ding Shande's children's piano suite Happy Holidays (Master's thesis, Jilin Arts Institute).

Wei, L. (2010). Characteristics of 20th century Chinese children's piano compositions. *Huangzhong (Journal of Wuhan Conservatory of Music), (04)*, 83-90.

Zhou, D. (2018). Current status and prospects of Chinese children's piano textbooks. *Journal of Editing Studies, (04)*, 52-56.

Zhou, J. (2020). Current situation and strategies of Chinese children's piano education. *Art Education, (11)*, 39-42.

The Exploring Motivative Dynamics in English Language Learning Among University Students in Thailand's Deep South through L2MSS Framework

Abdullah Yuhannan,
Phnita Chatranonth and Patsriyanyong Sungroong
Kasetsart University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: tonpanansatun@gmail.com

****

Abstract

This study investigates the motivational factors influencing English language learning among university students in Thailand's politically volatile southern border provinces, employing Zoltán Dörnyei's L2 Motivational Self System (L2MSS). This framework encompasses three key constructs: the Ideal L2 Self, the Ought-to L2 Self, and the L2 Learning Experience. Data were collected through in-depth interviews with students from Yala, Narathiwat, and Pattani to analyze how these motivational components impact their English proficiency.

Results indicate that the Ideal L2 Self is a pivotal motivator, with students linking future success in English to career and personal life goals, often inspired by successful role models. The Ought-to L2 Self is influenced by societal and environmental expectations from family, religion, educational systems, and cultural contexts, affecting motivation variably across individuals. The L2 Learning Experience, including well-resourced classrooms, proficient teachers, modern teaching materials, and educational technology, supports motivational pathways for enhancing English skills.

This research enriches the understanding of motivational factors in English language learning and provides insights specific to the unique cultural, social, and political contexts of the southern border area. The findings offer implications for policy formulation aimed at improving English language education and motivation in this region and potentially across Thailand.

Keywords: Language Acquisition; Motivational Self System; Learning Strategies; Thailand's Deep South

Introduction

English language proficiency is increasingly recognized as a crucial asset in the globalized world, offering individuals enhanced opportunities for academic and professional advancement. In Thailand's Deep South, a region distinguished by its rich cultural heritage and linguistic diversity, the motivations driving university students to learn English warrant a thorough exploration. This study aims to delve into these motivations, employing Dörnyei's L2 Motivational Self System (L2MSS) as a theoretical framework to comprehensively understand the complex interplay of factors influencing students' engagement with English language learning.

* Received: May 24 2024; Revised: June 2 2024; Accepted: June 4 2024

The Deep South of Thailand presents unique challenges for English language learning, shaped by its distinct socio-political and cultural landscape. Existing research highlights the disconnection between educational policies and Islamic teachings, which can lead to ineffective language learning experiences (Assalihee & Boonsuk, 2022). Additionally, historical ethno-religious tensions and state-led centralization efforts add complexity to the implementation of English learning programs, necessitating culturally sensitive approaches (Takashi, 2021; Thanikun, 2021). Despite these insights, there is a notable gap in understanding how the socio-political context influences students' motivation to learn English in this region, which is crucial for developing effective and culturally relevant English learning strategies.

Previous studies have explored various aspects of motivation in English language learning among Thai university students, including self-regulated learning in online environments (Kanoksilapatham, 2023), the impact of past experiences on current motivation (Chanyoo, 2022), and the variations in motivation and learning strategies across academic disciplines (Srisopha, 2022; Patricia, 2022). However, there is a lack of research specifically focusing on university students in Thailand's Deep South, where the unique socio-political context, cultural and religious integration, linguistic diversity, and educational disruptions due to political instability present distinct challenges and opportunities for English language learning.

This study seeks to address this gap by examining the motivational dynamics of English language learning among university students in Thailand's Deep South, employing the L2MSS framework to provide a comprehensive understanding of the factors influencing their motivation. By investigating these motivations, the research aims to contribute valuable insights for educators and policymakers, informing the development of language learning programs and policies that are tailored to the unique needs and motivations of students in this region.

Research Objectives

1. To identify the key motivational factors influencing English language learning among university students in Thailand's Deep South, utilizing the L2 Motivational Self System (L2MSS) framework.

2. To examine the impact of socio-political and cultural contexts on the motivation of university students in Thailand's Deep South to learn English.

3. To develop recommendations for effective and culturally relevant English language learning strategies tailored to university students in Thailand's Deep South.

Literature Review

The Complex Landscape of English Language Learning in Thailand's Deep South

In Thailand's Deep South, English Language Teaching (ELT) encounters unique socio-political and cultural challenges, necessitating a comprehensive exploration of the educational landscape. Assalihee and Boonsuk (2022) highlight the disconnection between ELT policies and Islamic teachings, leading to ineffective language education. Additionally, Takashi (2021) and Thanikun (2021) emphasize the historical ethno-religious tensions and state-led centralization efforts, which exacerbate challenges in ELT implementation, necessitating culturally sensitive approaches. However, a notable research gap exists regarding student motivation in this region, particularly concerning how the socio-political landscape influences internal drivers for learning English. Addressing this gap is crucial for developing effective, culturally relevant ELT strategies.

Understanding the motivation behind English learning among Thai university students requires examining academic aspirations, cultural influences, and individual learning styles. Kanoksilapatham (2023) highlights the importance of self-regulation, attention, and self-confidence in language acquisition through work on self-regulated learning in online environments. Chanyoo (2022) introduces the 'Ought-to L2 Self,' emphasizing the impact of past experiences on current motivation. Studies by Srisopha (2022) and Patricia (2022) reveal varying motivations and learning strategies across academic disciplines, while Yossatorn, Binali, Weng, and Awuor (2023) demonstrate the significant role of motivational beliefs in self-regulated learning among nursing students. These studies collectively reveal a dynamic landscape of English learning motivation among Thai university students.

A significant research gap exists regarding students in Thailand's Deep South, a region with a unique socio-political context, cultural and religious integration, linguistic diversity, and educational disruptions due to political instability. Understanding the motivations of students in this region can provide insights into enhancing engagement and creating more inclusive learning environments. Investigating the interplay between cultural, religious, and linguistic factors and English learning motivation can inform culturally sensitive ELT strategies, ensuring relevance and effectiveness for students in the Deep South. Focusing on university students in this region presents an opportunity to enrich our understanding of English learning motivation within a complex landscape, contributing to tailored educational strategies that address specific challenges and promote meaningful language acquisition experiences.

The L2 Motivational Self System (L2MSS)

The L2MSS, proposed by Dörnyei (2005, 2009), offers a comprehensive model for understanding the complex relationship between an individual's self-concept and their motivation to learn a second language. It emphasizes the importance of components such as the ideal L2 self and the ought-to L2 self in shaping an individual's motivation and behavior in L2 learning contexts (Dörnyei & Ushioda, 2011).

Ideal L2 Self (IL2S): The IL2S refers to the desired version of oneself as a proficient and successful speaker of a second language. It serves as a motivational force to engage in language learning activities. Studies have shown that the IL2S can influence motivation and effort in second language learning. Activities that support the development of the IL2S can enhance learners' motivation and performance (Dörnyei, 2005, 2009; Papi, 2010; Kim & Kim, 2014; Thorsen, Henry, & Cliffordson, 2017).

Ought-to L2 Self (OL2S): The OL2S is motivated by external expectations, obligations, and perceived duties to learn a second language. It represents the individual's perception of who they believe they should be in terms of L2 proficiency. The OL2S can motivate learners to meet societal expectations, but it may also lead to negative emotions such as anxiety and frustration (Taguchi et al., 2009; Liu, 2019; Zhao, Xiao, & Zhang, 2022).

L2 Learning Experience (L2LE): The L2LE encompasses learners' perceptions of the L2 learning process, which can either facilitate or hinder their motivation. Positive experiences, such as engaging with the target language and culture, can enhance motivation, while negative experiences may impact it adversely. Creating a supportive learning environment is essential for fostering a positive L2 learning experience (Dörnyei, 2009; Wen & Clément, 2003; MacIntyre & Gardner, 1994; Ryan & Deci, 2020).

Research Conceptual Framework

The conceptual framework integrated the three components of the L2 Motivational Self System (L2MSS) to examine the motivational dynamics in English language learning among university students in Thailand's Deep South. It aimed to provide a comprehensive understanding of how professional aspirations, societal expectations, and learning experiences collectively influenced students' motivation to learn English. By focusing on these components, the research identified the key motivational factors for English language learning using the L2MSS framework, analyzed the impact of socio-political and cultural contexts on students' motivation, and provided recommendations for effective and culturally relevant English language learning strategies tailored to the unique needs of students in this region. This conceptual framework sought to contribute valuable insights for educators and policymakers to enhance English language education in this unique socio-political and cultural context.

Research Methodology

To address the research question *"How does the L2 Motivational Self System (L2MSS) influence English language learning motivation among university students in the Three Southern Border Provinces of Thailand?"*, this study commenced with data collection, focusing on the instruments used to gather qualitative data. Semi-structured interview questions were employed to collect data from participants.

Data Collection: The study employed qualitative data collection through in-depth interviews with participants to explore their experiences and perspectives on motivation in second language acquisition. A purposive sampling technique was used to select a sample of 12 participants for the interviews. The interviews were transcribed and analyzed using thematic analysis to identify recurring themes and patterns in the data.

The semi-structured interview questions were designed to explore participants' perceptions of their ideal and ought-to L2 selves, as well as their experiences in learning English. The questions aimed to identify factors influencing their motivation in English learning, including personal goals, social support, and language learning strategies (Creswell & Creswell, 2017).

Data Analysis: Thematic analysis allowed the researcher to identify and analyze patterns and themes related to students' motivation in English learning. A word-based method was used to identify common patterns and differences in the dataset related to motivation. This approach involved reading the available data from in-depth interviews and identifying repetitive or commonly used words from each participant (Anderson, 2007). Intercoder reliability was employed to enhance the reliability of the research by having experts check the accuracy of the analysis process (Atkinson, Dianne, Murray, & Mary, 1987).

Participant Demographics and Sampling: Purposive sampling was chosen for participant selection, targeting individuals with specific characteristics or experiences relevant to the research question. The university setting was selected for its accessibility and the researcher's pre-existing connections within the institution. The researcher's familiarity with the university and its community was instrumental in pinpointing students who could provide unique insights into the research problem (Bryman, 2016; Guest, Bunce, & Johnson, 2006). The semi-structured interviews included university students aged 19 - 21 from the provinces of Yala, Pattani, and Narathiwat in Thailand's Southern Border.

Findings

The analysis unraveled the nuanced dynamics of the L2 Motivational Self System (L2MSS), exploring how constructs such as the Ideal L2 Self and the Ought-to L2 Self shape students' motivation to learn English. It examines the influence of professional aspirations, the impact of influential role models, and the significance of cultural dynamics on students' language learning experiences.

Furthermore, the study highlights the unique language learning challenges encountered by students in both technical and general academic fields, underscoring the importance of practical application and diverse learning methodologies in achieving linguistic proficiency. Through this thorough examination, the research offers valuable insights into the motivational landscape of English language learning in Thailand's Deep South, contributing to a more profound understanding of the factors that drive language acquisition in this distinct context.

Motivational Dynamics in English Language Learning

To effectively answer the qualitative research question, *"How does motivation influence English language learning among university students"*, a detailed exploration of motivational dynamics as proposed in Dörnyei's L2MSS framework is essential. This inquiry involves a comparative analysis of the English language learning motivations and experiences of students within two distinct academic categories: Science and Technology, and Social Sciences and Humanities. The study will encompass a thorough examination of three key components: the Ideal L2 Self (IL2S), the Ought-to L2 Self (OL2S), and the L2 Learning Experience (L2LE), as outlined in the subsequent analysis.

Ideal L2 Self

The "Ideal L2 Self" in language learning, particularly among university students, significantly influences English language acquisition. This construct shapes learners' motivations and aligns with their professional ambitions and personal aspirations.

Professional Ambitions and Language Proficiency

A key link between professional goals and English proficiency is evident across various fields. For instance, *Somboon* in Computer Science views English as essential for global tech engagement. *Chalerm* in Business Administration sees it as crucial for international business negotiations, while *Ibrahim* in Civil Engineering emphasizes its

importance for working on international projects. *Nattapong*, studying Mathematics and Computer Science, recognizes English's value for global academic discussions. These examples highlight the strategic role of English in professional advancement and global engagement.

Role Models and Cultural Influence

Role models have a significant impact on learners' "Ideal L2 Self." *Pailin* is motivated by her brother's success in Japan, *Arkhom* by his mother's English proficiency as a teacher, and *Maryam* by the global recognition of Lisa, a Thai singer in the K-pop group Blackpink.These personal influences extend beyond academic and professional needs, underscoring the importance of aligning language learning with personal experiences and cultural idols.

Global Engagement as a Motivator

Global engagement is a powerful motivator for English language learning. *Ibrahim*'s ambition to participate in multinational engineering projects and *Sara*'s goal to contribute to global social development dialogues illustrate the transformative role of English as a tool for international collaboration. English proficiency enables communication across cultures, enhances professional opportunities, and facilitates participation in global discourses.

Ought-to L2 Self

In examining the "Ought-to L2 Self" within Dörnyei's L2 Motivational Self System (L2MSS) framework, it becomes apparent that English proficiency is deemed essential by university students, driven by both personal aspirations and the practical demands of their professional and academic fields.

Crucial Role of English in Global Professional Contexts

The importance of English proficiency in contemporary professional settings is illustrated through the experiences of university students across diverse disciplines. For example, *Somboon*, a student in Computer Science, views English as crucial for engaging with the global tech community, highlighting its role as a gateway to technological advancements and international collaborations.

Chalerm, studying Business Administration, sees English proficiency as key to effective international negotiations and understanding global business cultures. In Civil Engineering, *Ibrahim* views English as essential for working on international projects, emphasizing its role as a unifying medium for communication in cross-border collaborations.

Nattapong, in Mathematics and Computer Science, recognizes the importance of English for participating in global academic discussions and research. For students like *Leila* in Nursing Science, English proficiency opens opportunities for better career prospects in neighboring countries like Malaysia or Singapore. *Huda*, studying Islamic Law, perceives English as crucial for her academic and professional advancement, potentially enabling further studies or career progression.

Discipline-Specific Language Needs – Technical vs. General Proficiency

The study also highlights a distinction between the language needs of students in Science and Technology versus those in Social Sciences. *Ibrahim* in Civil Engineering requires technical English proficiency to comprehend complex engineering concepts and terminologies, while *Yusuf* in Islamic Studies needs general English proficiency to engage in broader cultural and intellectual dialogues. This distinction underscores that the "Ought-to L2

Self" of students is significantly influenced by the linguistic demands of their specific fields of study.

L2 Learning Experiences

In examining the "L2 Learning Experiences" within Dörnyei's Second Language Motivational Self System (L2MSS) framework, practical application and diversity of learning strategies are crucial in shaping English language proficiency among university students.

Practical Application and Integration

The importance of practical application in language learning is highlighted through the experiences of students like *Chalerm* and *Nattapong*. *Chalerm*, a Business Administration student, actively participates in English debates and employs various tools, such as English podcasts and debating contests, to enhance his language skills. This practical engagement not only improves his English proficiency but also equips him with essential business skills. *Nattapong*, studying Mathematics and Computer Science, emphasizes the importance of technical English proficiency. His exposure to English-language textbooks and participation in an English camp in Malaysia have been pivotal in shaping his linguistic abilities and motivation to improve his English.

Diverse Learning Strategies

The adaptability and resourcefulness of language learners are demonstrated through the experiences of *Maryam* and *Leila*. *Maryam*, a K-pop enthusiast, uses interviews and shows conducted in English to learn the language, aligning her personal interests with her language learning goals. *Leila*, on the other hand, leverages technological tools such as YouTube and the Joox application to overcome limitations in English course materials provided by her university. Her proactive approach to learning, including attendance at English nursing workshops, showcases the effectiveness of using technology to enhance language proficiency.

These findings underscore the multifaceted nature of language learning experiences and their critical role in effective and meaningful English language acquisition. The integration of language learning with academic and professional pursuits, along with the employment of diverse and personalized learning strategies, is essential for addressing the distinct needs and motivations of learners. This approach not only enhances language proficiency but also makes the language learning journey more enjoyable and relevant. Educators and learners should recognize and embrace this diversity in strategies to foster more effective language acquisition experiences.

Discussions

The discussion begins with an exploration of the "Ideal L2 Self" within a theoretical framework, comparing it with prior research and considering its wider implications. This section aims to uncover how personal aspirations, cultural icons, and global engagement influence language learning motivations. The analysis then shifts to the "Ought-to L2 Self," highlighting the practical necessity of English proficiency in professional and academic contexts. This part seeks to expand understanding of how different academic disciplines affect language learning motivations, offering new insights into existing literature.

Subsequently, the chapter delves into "L2 Learning Experiences," examining how diverse learning strategies and practical applications impact English language proficiency. This discussion is enriched by comparing the study's findings with previous research, emphasizing the significance of personalized learning strategies in language acquisition.

Overall, each section provides an in-depth analysis, combining theoretical perspectives with practical implications, and laying the groundwork for future research in this area.

Ideal L2 Self

The concept of the "Ideal L2 Self" within Zoltán Dörnyei's L2 Motivational Self System is a pivotal factor in understanding the motivation behind language learning, particularly among university students. This construct revolves around the notion of envisioning oneself as a proficient speaker of a second language (L2), which is deeply intertwined with an individual's aspirations, goals, and envisioned future in the realm of language proficiency. Consistent with prior research, such as Dörnyei (2009) and Csizér & Dörnyei (2005), this study underscores the connection between language proficiency and professional aspirations, especially in fields with a global orientation.

However, this research diverges from earlier studies by delving into the interplay between cultural and personal influences on language learning. It explores how specific socio-cultural contexts, such as those in Thailand's southern provinces, uniquely shape and influence the "Ideal L2 Self" concept. This study extends beyond previous research by examining the impact of cultural icons and familial influences on the formation of the "Ideal L2 Self." It investigates how these factors contribute to motivational dynamics in language learning, an area that has been relatively unexplored in the field.

By integrating the insights of scholars like Ushioda (2013), who emphasized the role of personal agency and context in language learning motivation, this study offers a more nuanced understanding of how the "Ideal L2 Self" is shaped and its implications for language learning motivation. This exploration provides valuable insights into the complex interplay of cultural, personal, and professional factors that drive language learning motivation among university students.

Ought-to L2 Self

In discussing the "Ought-to L2 Self," it's crucial to integrate its theoretical context within Dörnyei's L2 Motivational Self System (L2MSS) with findings from previous research. The "Ought-to L2 Self" plays a fundamental role in the L2MSS by focusing on the learner's motivation driven by perceived duties and societal obligations. This dimension of motivation is significantly shaped by external factors, such as societal expectations and the practical necessities of language skills in various contexts. It represents the learner's perception of the traits they should develop to fulfill these external standards.

This study's exploration of the "Ought-to L2 Self" not only resonates with prior findings in the field of L2 motivation, which underscore the escalating importance of English in global professional and academic settings, but also extends these insights. Pioneering researchers like Jenkins (2007) and Crystal (2003) have pointed out the critical role of English proficiency in the globalized workplace. Our study builds upon this foundation by delving deeper into how specific academic disciplines influence students' perceptions of the necessity for English proficiency.

By focusing on discipline-specific language needs, we provide a more nuanced understanding of how students shape their "Ought-to L2 Self," bridging theoretical concepts with practical implications in the real world. This approach highlights the dynamic interplay

between individual motivation and broader societal expectations, enriching our understanding of language learning motivation in diverse academic and professional landscapes.

L2 Learning Experiences

The discussion around "L2 Learning Experiences" within Dörnyei's L2 Motivational Self System (L2MSS) offers a valuable perspective on how situational and contextual factors influence language learning. This dimension of the L2MSS underscores the impact of specific experiences, environments, and social interactions on shaping learners' motivation and attitudes towards acquiring a new language. Our study examines these factors with a specific focus on English language proficiency, aligning with previous research that stresses the importance of practical application in language learning.

What sets this research apart is its exploration of how individual career goals and personal interests customize these learning experiences. This approach not only aligns with but also diversifies the understanding of how learners integrate English into their professional and academic pursuits. By examining the role of diverse learning strategies, this study enhances our understanding of how students from various disciplines approach language acquisition, emphasizing the need for educational practices and language policies to embrace these varied strategies.

The practical implications of our findings are substantial, advocating for curriculum designs and educational practices that accommodate personalized and experiential learning approaches. Recognizing the importance of these tailored learning strategies can lead to more effective language policies that support varied educational and professional goals.

Looking ahead, future research could investigate the efficacy of personalized learning strategies across different cultural and contextual settings, further enriching our understanding of their impact on language proficiency. Ultimately, this study highlights the crucial role of practical application, integration, and personalized approaches in language learning, proposing significant changes in educational practices and policies to enhance English language proficiency among learners.

Conclusion

This research explores the motivations behind English language learning among university students in Thailand's Deep South, employing Dörnyei's L2 Motivational Self System (L2MSS) framework to examine the complex factors influencing their engagement in language acquisition. The findings indicate that English proficiency is not just a linguistic skill but a critical asset in global professional and academic environments, significantly shaping students' prospects.

The Ideal L2 Self (IL2S) emerges as a pivotal motivator, with students viewing English proficiency as essential to their professional ambitions and personal aspirations. This study extends previous research by emphasizing the influence of cultural icons and personal experiences on the IL2S, highlighting the importance of aligning language learning with individual identities and cultural contexts.

The Ought-to L2 Self (OL2S) reflects the practical necessity of English proficiency, driven by societal expectations and the demands of various academic disciplines. This study contributes to our understanding of discipline-specific language needs, showing that motivation to learn English is influenced by the linguistic requirements of different fields of study.

The L2 Learning Experiences (L2LE) highlight the importance of practical application and diverse learning strategies in language acquisition. The study underscores the need for educational practices and policies to embrace varied learning approaches, catering to the unique needs and motivations of learners.

In conclusion, this research provides valuable insights into the complex nature of English language learning motivation among university students in Thailand's Deep South. It advocates for tailored educational strategies that acknowledge the interplay of cultural, personal, and professional factors in shaping language learning motivations. By recognizing and addressing these dynamics, educators and policymakers can facilitate more effective and meaningful language learning experiences for students in this unique context.

Contributions

This study significantly advances our understanding of second language (L2) motivation by elucidating the profound impact of cultural icons and familial influences on the formation of the Ideal L2 Self. It offers deeper insights into the complex factors that drive motivation, illustrating how personal and cultural contexts shape language learning aspirations.

Moreover, the research highlights the crucial role of global engagement in shaping the Ideal L2 Self, reflecting the contemporary global landscape where linguistic skills are essential for accessing international opportunities.

The study also provides a nuanced understanding of the Ought-to L2 Self by exploring the varied perceptions of English proficiency across academic disciplines. This examination contributes to a more comprehensive view of language needs within diverse educational settings, emphasizing the importance of customizing language education to the specific requirements of different fields.

Additionally, the study emphasizes the importance of employing a variety of learning strategies in L2 Learning Experiences. It advocates for adaptable, diverse, and learner-centered educational approaches that cater to the individual needs and preferences of learners, promoting more effective and engaging language acquisition.

Implications for Practice, Policy, and Future Research

1. Educational Practice: Language educators in Thailand's Deep South ought to incorporate culturally relevant materials that reflect the unique socio-cultural backgrounds of the students. This strategy involves leveraging local stories, cultural references, and specific professional jargon that resonate with students' anticipated career trajectories. By rendering the learning experience more engaging and pertinent to students' personal and professional lives, educators can substantially boost student motivation and participation in learning English.

2. Curriculum Development: Higher education institutions must devise English language curricula that not only comply with academic standards but also cater to the distinct needs of various faculties such as business, science, or humanities. Such specialization ensures that language instruction is directly relevant to the students' prospective professional settings, thereby enhancing their preparedness and proficiency in their chosen fields.

3. Language Policy: Policymakers are tasked with formulating language policies that accommodate the diverse linguistic environments of educational institutions. These policies should support bilingual or multilingual education strategies that honor and enhance

students' native languages alongside English. Moreover, policies should foster the adoption of adaptive teaching methods across schools and universities, which address varying levels of English proficiency and diverse learning styles, thus cultivating a more inclusive and effective educational atmosphere.

4. Suggestions for Future Research: Future research should concentrate on evaluating the impact of culturally and professionally tailored language programs on student outcomes over time. Such studies ought to investigate how these specialized approaches influence long-term language proficiency and motivation. Furthermore, comparative analyses between institutions that implement culturally responsive teaching methods and those that do not could provide valuable insights into effective practices for language education in multicultural contexts. This research is essential for refining educational practices and shaping policy recommendations, ensuring they meet the diverse needs of students in culturally varied regions.

References

Assalihee, M., & Boonsuk, Y. (2022). Factors obstructing English teaching effectiveness: Teacher voices from Thailand's Deep South. *IAFOR Journal of Education*, 10 (1), 156-172.

Atkinson, D., & Murray, M. (1987). Improving Interrater Reliability.

Bryman, A. (2016). *Social research methods*. Oxford University Press.

Chanyoo, N. (2022). The comparison of motivating factors for taking English and other foreign languages among Thai college students. *Theory and Practice in Language Studies*, 12 (6), 1087-1097.

Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approach*. Sage Publications.

Csizér, K., & Dörnyei, Z. (2005). Language learners' motivational profiles and their motivated learning behavior. *Language learning*, *55* (4), 613-659.

Dörnyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner: Individual differences in second language acquisition*. Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

Dörnyei, Z. (2009). The L2 Motivational Self System. In Z. Dörnyei & E. Ushioda (Eds.), Motivation, Language Identity, and the L2 Self (pp. 9-42). Multilingual Matters.

Dörnyei, Z. (2009). *The psychology of second language acquisition*. Oxford University Press.

Dörnyei, Z., & Csizér, K. (2005). *Teaching and researching motivation*. Routledge.

Dörnyei, Z., & Ushioda, E. (2011). Teaching and Researching Motivation. Pearson Education.

Guest, G., Bunce, A., & Johnson, L. (2006). How many interviews are enough? An experiment with data saturation and variability. *Field methods*, *18* (1), 59-82.

Kanoksilapatham, B. (2023). Thai university students' self-regulated learning in an online learning environment. *3L: Language, Linguistics, and Literature, The Southeast Asian Journal of English Language Studies*, 29 (2), 119-132. ISSN 0128-5157

Kim, T.-Y., & Kim, Y.-K. (2014). A new look at the cognitive model of motivation for second language learning: The role of learners' own language learning aptitude. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 4 (2), 207-229.

Liu, M. (2019). The Ought-to L2 Self and motivation in second foreign language learning among Chinese university students. *Frontiers in Psychology*, 10, Article 2318.

MacIntyre, P. D., & Gardner, R. C. (1994). The subtle effects of language anxiety on cognitive processing in the second language. *Language Learning*, 44 (2), 283-305.

Papi, M. (2010). The L2 motivational self-system, L2 anxiety, and motivated behavior: A structural equation modeling approach. *System*, 38 (3), 467-479.

Patricia, G. C. (2022). A Causal Relationship Model of English Language Learning Strategies and Achievement Motivation among Physical Education Students at Thailand National Sports University. https://doi.org/10.31219/osf.io/zx9qc

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Contemporary educational psychology*, *61*, 101860.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Contemporary educational psychology*, *61*, 101860.

Srisopha, K. (2022). A causal relationship model of English language learning strategies and achievement motivation among physical education students at Thailand National Sports University. *Education Quarterly Reviews, 5* (2).

Syed, Z. (2003). TESOL in the Gulf: The sociocultural context of English language teaching in the Gulf. *TESOL quarterly*, *37* (2), 337-341.

Taguchi, T., Magid, M., & Papi, M. (2009). The L2 motivational self-system among Japanese, Chinese, and Iranian learners of English: A comparative study. *Motivation, language identity and the L2 self*, *36*, 66-97.

Taguchi, T., Magid, M., & Papi, M. (2009). The L2 motivational self-system among Japanese, Chinese, and Iranian learners of English: A comparative study. *Motivation, language identity and the L2 self*, *36*, 66-97.

Takahashi, T. (2018). Motivation of students for learning English in Rwandan schools. Issues in Educational Research, 28 (1), 168-186.

Takashi, T. (2021). The Origin of Minority Problem: Thailand. In *Minority Issues in Asia: Diverse Perspectives* (pp. 51-69). https://doi.org/10.1007/978-981-15-9616-2_4

Thanikun, C. (2021). Social Transformation and the (Un) Changing Violent Conflict in the Deep South of Thailand. In *Changing Dynamics of Conflict in Southern Thailand* (pp. 363-376).

Thorsen, C., Henry, A., & Cliffordson, C. (2017). The case of a missing person? The current L2 self and the L2 motivational self-system. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*.

Ushioda, E. (2012). Motivation: L2 learning as a special case? In *Psychology for language learning* (pp. 58-73). Palgrave Macmillan, London.

Wen, W. P., & Clément, R. (2003). A Chinese conceptualization of willingness to communicate in ESL. *Language Culture and Curriculum*, 16 (1), 18-38.

Yossatorn, Y., Binali, T., Weng, C., & Awuor, N. O. (2023). Relating university students' online self-regulated English learning to motivational beliefs: a structural equation modelling analysis. *Behaviour & Information Technology*, *42* (7), 888–903.

Zhao, X., Xiao, W., & Zhang, J. (2022). L2 motivational self-system, international posture, and the sustainable development of L2 proficiency in the COVID-19 era: a case of English majors in China. *Sustainability*, *14* (13), 8087.

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง วิวัฒนาการ

Phenomenon-based learning Approach Promoting Naturalist intelligence on the Evolution for 10 Grade Students

สรารัตน์ สอนสุกอง และ สิรินภา กิจเกื้อกูล
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Sararat Sonsugong and Sirinapa Kijkuakul
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Sararats65@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่สามารถส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา และศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา เมื่อจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เรื่อง วิวัฒนาการ ซึ่งผู้เข้าร่วมวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ในโรงเรียนขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน จำนวน 3 แผน ระยะเวลา 12 ชั่วโมง แบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกกิจกรรม และแบบประเมินปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ 2) ดำเนินการศึกษาค้นคว้า 3) สังเคราะห์ความรู้และลงข้อสรุป 4) ตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนผ่านการนำเสนอชิ้นงาน ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเลือกใช้ปรากฏการณ์ที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียน ปรากฏการณ์ที่ผู้เรียนอาจมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือปรากฏการณ์ที่ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้เรียน สามารถพัฒนาปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของผู้เรียนให้เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะด้านความสนใจ และด้านจิตสำนึก/ความตระหนักรู้ และพบว่าหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน นักเรียนมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้านความสนใจ ด้านทักษะ/ความสามารถ และด้านจิตสำนึก/ความตระหนักรู้ อยู่ในระดับ มาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71, 3.75 และ 4.00 ตามลำดับ ในขณะที่ด้านความรู้/ความเข้าใจ อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน; ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา; วิวัฒนาการ

---

* วันที่รับบทความ : 17 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 11 ตุลาคม 2567
Received: September 17 2024; Revised: October 10 2024; Accepted: October 11 2024

Abstract

This action research aimed to explore the phenomenon-based learning approach that can enhance naturalistic intelligence and examine cognitive changes related to naturalistic intelligence, after implementing phenomenon-based learning on the topic of evolution. The participants were 40 in 10th grade students by purposive sampling, from a large high school in Phitsanulok Province. The tools used included 3 lesson plans for 12 hours in total based on phenomenon-based learning, reflective learning logs, activity log book, and naturalistic intelligence assessment. The data were analyzed by using content analysis and triangulation. The phenomenon-based learning approach to enhance naturalistic intelligence consisted of 4 steps: 1) Selecting an engaging phenomenon. 2) Conducting research on the phenomenon. 3) Synthesizing knowledge and drawing conclusions. 4) Assessing student understanding through project presentations. The results indicated that selecting phenomena which relevant to students' lives, phenomena which relevant to students' experiences or phenomena which relevant to students' emotions. All of which significantly improved their naturalistic intelligence, particularly in terms of interest and awareness. After the phenomenon-based learning intervention, students showed the average scores in interest, skills/abilities and awareness at high level (3.71, 3.75, and 4.00, respectively), while in term of knowledge/understanding scores were moderate, with an average of 3.33.

Keywords: Phenomenon - Based Learning; Evolution; Naturalist Intelligence

บทนำ

วิวัฒนาการ คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือคลี่คลายไปสู่สภาวะที่ดีขึ้นหรือเจริญขึ้น วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตจึงเป็นการที่สิ่งมีชีวิตแบบดั้งเดิมเกิดการเปลี่ยนแปลงทีละน้อยอย่างต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลานานจนกลายเป็นสิ่งมีชีวิตที่แตกต่างไปจากเดิม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสภาวะแวดล้อมของปัจจุบันได้ วิวัฒนาการเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยหนึ่งในกลไกที่ส่งผลให้เกิดการวิวัฒนาการ คือ การคัดเลือกโดยธรรมชาติ (natural selection) อันเป็นกระบวนการคัดเลือกสิ่งมีชีวิตที่มีลักษณะเหมาะสมที่จะอยู่รอด และสืบพันธุ์จนได้ลักษณะที่เหมาะสมที่สุด ทำให้ลักษณะที่ไม่เหมาะสมมีจำนวนลดน้อยลง กลไกนี้เกิดขึ้นเพื่อคัดเลือกลักษณะของประชากร ที่เกิดประโยชน์ในการสืบพันธุ์สูงสุด เมื่อสิ่งมีชีวิตหลายรุ่นได้ผ่านพ้นไป ก็จะเกิดกระบวนการปรับตัวของสิ่งมีชีวิต เพื่อให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม สภาพแวดล้อมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการคัดเลือกประชากรของสิ่งมีชีวิตให้ดำรงอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ซึ่งในปัจจุบันสิ่งที่ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วคือมนุษย์ การดำรงชีวิตของมนุษย์สร้างผลกระทบต่อธรรมชาติโดยการเร่งให้สิ่งมีชีวิตชนิดอื่น ๆ ต้องปรับตัวเร็วขึ้น จากที่เคยปรับตัวภายใน 10 รุ่น อาจถูกเร่งให้เห็นการเปลี่ยนแปลงภายใน 2-3 รุ่นเท่านั้น ปรากฏการณ์นี้ เรียกว่า Human-induced evolution หรือวิวัฒนาการที่มนุษย์มีส่วนร่วม เช่น นกมีปีกสั้นลง เพื่อหลบเลี่ยงการจราจร ช้างลดรูปของงาให้สั้นลง เพื่อป้องกันการถูกล่า

จะเห็นได้ว่ามนุษย์ทำให้สิ่งมีชีวิตชนิดอื่น ๆ ต้องเกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ในปัจจุบัน Fred and Jeffrey (2009)

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา (2565) เชื่อว่า บุคคลที่ตระหนักและให้ความสนใจปัญหาด้านธรรมชาติ ผู้ที่เข้าใจธรรมชาติ เข้าใจกฎเกณฑ์ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของธรรมชาติ มีทักษะในการสังเกต รวมถึงเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ความเป็นไปของธรรมชาติ ว่าคือผู้ที่มีปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence) โดยปัญญาหรือความสามารถของสมองของมนุษย์นั้นมีอยู่หลากหลายด้าน ตามทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ที่โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ เป็นผู้ก่อตั้ง ในปี พ.ศ. 2526 การ์ดเนอร์ได้เสนอทฤษฎีว่า ปัญญาของมนุษย์มีอยู่ 7 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการเข้าใจตนเอง ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ได้เพิ่มเติมเข้ามาอีก 1 ด้าน คือ ด้านธรรมชาติวิทยา และในปี พ.ศ. 2561 ได้เพิ่มเติมด้านการดำรงชีวิต เพื่อให้สามารถอธิบายได้ครอบคลุมมากขึ้น จึงสรุปได้ว่า พหุปัญญา ตามแนวคิดของการ์ดเนอร์ในปัจจุบันมีปัญญาอยู่อย่างน้อย 9 ด้าน

ในปีการศึกษาที่ผ่านมานั้นมีการสำรวจแววความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้หลักการและแนวคิดการคัดกรองผู้เรียนตามแนวพหุปัญญา พบว่า ผู้เรียนในสถานศึกษาของผู้วิจัยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 1,154 คน มีผลการคัดกรองด้วยแบบสำรวจความสามารถพิเศษ พบนักเรียนที่มีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์จำนวน 543 คน โดยเกณฑ์การผ่านจะต้องมีคะแนนรวมขององค์ประกอบด้านความชอบความสนใจ และด้านความสามารถเฉพาะด้าน ทั้ง 2 ด้าน ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป แสดงให้เห็นปริมาณของผู้เรียนที่มีความชอบ ความสนใจ และความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน มีเพียงร้อยละ 38.08 เท่านั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566) ซึ่งผลจากการสำรวจ จะเป็นผลจากการทดสอบรายครั้ง ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนในช่วงที่ทำแบบสำรวจครั้งนั้น และอาจเปลี่ยนแปลงได้ในครั้งถัดไป เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

จากตัวเลขข้างต้นทำให้ผู้วิจัยตระหนักได้ว่าผู้เรียน มีความสนใจ และความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์น้อยมาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผู้เรียนโดยนำบทเรียน เรื่อง วิวัฒนาการ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาชีววิทยา 2 เรื่อง วิวัฒนาการ โดยในปีการศึกษาที่ผ่านมาผู้วิจัยในฐานะครูวิทยาศาสตร์ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้เป็นหลัก เนื่องจากเนื้อหาในบทเรียนเป็นกฎ แนวคิด และทฤษฎี ที่อธิบายถึงวิวัฒนาการ กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่จึงเป็นรูปแบบการบรรยาย โดยผู้วิจัยจะอธิบายทฤษฎีวิวัฒนาการแล้วเชื่อมโยงเข้ากับสิ่งมีชีวิตที่สามารถพบได้ในปัจจุบัน แล้วอ้างถึงหลักฐานทางวิวัฒนาการ จะเห็นได้ว่าในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมานั้น ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาเท่านั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มี

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเกิดวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต โดยนำการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-based learning) ที่มีลักษณะเป็นการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบการเรียนแบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary learning) มีการบูรณาการเนื้อหาเป็นประเด็นองค์รวม โดยการนำปรากฏการณ์ที่นำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ มาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ โดยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน จะมีการนำปรากฏการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นประเด็นน่าสนใจมาทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ ตั้งคำถาม เพื่อหาคำตอบ และลงมือหาคำตอบผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ในตนเองภายใต้ปรากฏการณ์ตามสภาพจริง (Authentic phenomena) Symeonidis and Schwarz (2016) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดค่านิยมและความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และเกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและปรับปรุงสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีผลการคัดกรองด้วยแบบสำรวจความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพิ่มขึ้นในปีการศึกษาถัดไป

จากสภาพการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา เรื่อง วิวัฒนาการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ที่สามารถส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา เรื่อง วิวัฒนาการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เรื่อง วิวัฒนาการ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (classroom action research) โดยมีลักษณะเป็นการดำเนินการซ้ำเป็นวงจรทั้งหมด 3 วงรอบ โดยแต่ละวงจรประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวางแผนดำเนินงาน ขั้นปฏิบัติ ขั้นสังเกต และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ Kemmis and McTaggart (1988 อ้างอิงในสิรินภา กิจเกื้อกูล, 2557)

1. ผู้เข้าร่วมการวิจัย ผู้เข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 40 คน ของโรงเรียนขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง ใช้เนื้อหาในสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2566) ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง วิวัฒนาการ

2. เครื่องมือวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา เรื่อง วิวัฒนาการ จำนวน 3 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง ออกแบบไว้

โดยทั้ง 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ ขั้นที่ 2 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ขั้นที่ 3 สังเคราะห์ความรู้และลงข้อสรุป ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนผ่านการนำเสนอชิ้นงาน ซึ่งได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนจำนวน 1 คน และผู้วิจัย โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ มาตีความและสรุปผลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในครั้งถัดไป ผ่านการประเมินความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยภาพรวม 4.29)

3. แบบบันทึกกิจกรรม เป็นส่วนหนึ่งของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น สำหรับประกอบการทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงปรากฏการณ์ที่ศึกษากับความรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต

4. แบบประเมินปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา มีลักษณะเป็นการเลือกข้อความที่ตรงตามลักษณะของตนเอง จำนวน 20 ข้อ เพื่อประเมินปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาในตัวของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะต้องทำแบบประเมินก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้วงรอบที่ 1 และหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมในวงรอบที่ 3

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาลักษณะและผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง วิวัฒนาการ ซึ่งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ระหว่าง วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2567 ถึงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 ดำเนินการ 3 วงรอบ ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 12 ชั่วโมง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบประเมินปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา และเก็บข้อมูลระหว่างวงรอบโดยใช้แบบบันทึกกิจกรรมและแบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้และหาลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ คือ แบบสะท้อนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากผู้วิจัยและครูประจำการ หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือวิ จัยต่าง ๆ แล้วผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ลักษณะร่วมของข้อสรุปย่อยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่สามารถส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาได้ แล้วทำการสรุปเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในภาพรวม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ คือ แบบบันทึกกิจกรรมและชิ้นงาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปด้วยการเขียนบรรยายเป็นระดับ ซึ่งแต่ละด้านจะถูกแบ่งเป็น 3 ระดับ ทุก ๆ หลังสิ้นสุดวงจรปฏิบัติการทุกวงจร

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ คือ แบบประเมินปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือวิจัยต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ บุญชม ศรีสะอาด (2560) โดยถือเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง วิวัฒนาการ มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

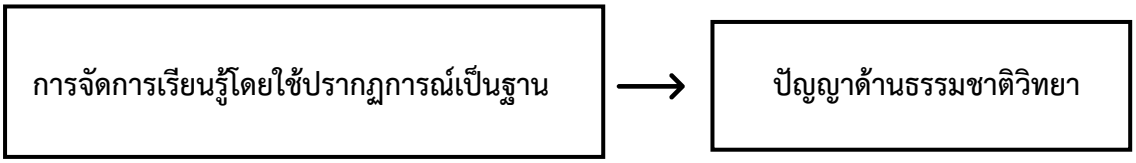

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เรื่อง วิวัฒนาการ เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา ควรมีลักษณะอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานทั้ง 3 วงจร ทำให้ได้ประเด็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เรื่อง วิวัฒนาการ เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ เป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้วยปรากฏการณ์ หรือสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับบริบทของชุมชน โดยอาจเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว กำลังเกิดขึ้น หรือกำลังจะเกิดขึ้นก็ได้ ซึ่งพบว่า ปรากฏการณ์ที่จะทำให้นักเรียนสนใจ จะต้องเป็นปรากฏการณ์ที่นักเรียนคุ้นเคย ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียน หรือเป็นปรากฏการณ์ที่ผู้เรียนอาจมีส่วนเกี่ยวข้อง ครูต้องคอยสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผ่อนคลาย เป็นกันเอง เพราะจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าคิดกล้าตอบคำถาม ครูควรให้ความสนใจกับนักเรียนทุกคนในห้องกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ

ขั้นที่ 2 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า นักเรียนนำเสนอประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่พบในปรากฏการณ์ด้วยตนเอง ก่อนที่จะทำความเข้าใจกับปัญหา วิเคราะห์แนวทางในการหาคำตอบที่สอดคล้องกับปัญหาและจะต้องอธิบายว่าในการแก้ปัญหานี้ต้องใช้ความรู้ในรายวิชาอื่นด้วยหรือไม่ อย่างไร และนักเรียนจะต้องสืบค้นข้อมูลพร้อมออกแบบแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เชื่อมโยงกับสาขาวิชาอื่น ๆ ก่อนที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้มาอภิปรายร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม โดยมีครูคอยใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรฝึกให้นักเรียนได้คิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 3 สังเคราะห์ความรู้และลงข้อสรุป นักเรียนร่วมกันพิจารณาว่าแนวทางในการแก้ปัญหาของกลุ่มตนเองนั้นมีความยั่งยืนและสามารถพัฒนาได้อีกหรือไม่ ครูจะต้องคอยแนะนำและให้คำปรึกษาเพิ่มเติม โดยนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบที่ใกล้เคียงกัน เพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงความรู้วิทยาศาสตร์อย่างรอบด้าน ครูจะต้องพัฒนาและฝึกการตอบคำถามลักษณะนี้บ่อย ๆ เพื่อให้นักเรียนคุ้นชินและใช้คำถามช่วยให้นักเรียนได้คิดและอธิบายเป็นลำดับขั้นตอน

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนผ่านการนำเสนอชิ้นงาน นำข้อมูลที่ได้จากใบกิจกรรมและชิ้นงานในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น แผนภาพเชิงสาเหตุ แบบร่างชิ้นงาน มาเฉลยและอภิปรายร่วมกันว่าสามารถ แก้ปัญหาได้อย่างไรบ้าง เป็นวิธีการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนหรือไม่ ในกรณีที่เป็นชิ้นงานครูสามารถนำเสนอตัวอย่างชิ้นงานที่ดีที่สุดเพื่อเป็นแบบอย่าง และถ้าคำตอบยังไม่ถูกต้องครูจะต้องคอยแนะนำและให้คำปรึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้คำตอบที่ดีที่สุดร่วมกัน

2. เมื่อจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง วิวัฒนาการ เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร

หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ สามารถสรุปได้ว่า ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน ในวงจรปฏิบัติที่ 1 ถึง 3

ตารางที่ 1 ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้

ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา	จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับ (ร้อยละ)								
	วงจรปฏิบัติ 1			วงจรปฏิบัติ 2			วงจรปฏิบัติ 3		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
1) ด้านความสนใจ	26 (ร้อยละ 65.00)	2 (ร้อยละ 5.00)	12 (ร้อยละ 30.00)	37 (ร้อยละ 92.50)	0 (ร้อยละ 0.00)	3 (ร้อยละ 7.50)	38 (ร้อยละ 95.00)	2 (ร้อยละ 5.00)	0 (ร้อยละ 0.00)
2) ด้านความรู้/ความเข้าใจ	27 (ร้อยละ 67.50)	13 (ร้อยละ 32.50)	0 (ร้อยละ 0.00)	26 (ร้อยละ 65.00)	12 (ร้อยละ 30.00)	2 (ร้อยละ 5.00)	26 (ร้อยละ 65.00)	12 (ร้อยละ 30.00)	2 (ร้อยละ 5.00)
3) ด้านทักษะ/ความสามารถ	12 (ร้อยละ 30.00)	24 (ร้อยละ 60.00	4 (ร้อยละ 10.00)	8 (ร้อยละ 20.00)	29 (ร้อยละ 72.50)	3 (ร้อยละ 7.50)	10 (ร้อยละ 25.00)	22 (ร้อยละ 55.00)	8 (ร้อยละ 20.00)
4) ด้านจิตสำนึก/ความตระหนักรู้	25 (ร้อยละ 62.50)	13 (ร้อยละ 32.50)	2 (ร้อยละ 5.00)	27 (ร้อยละ 67.50)	10 (ร้อยละ 25.00)	3 (ร้อยละ 7.50)	33 (ร้อยละ 82.50)	3 (ร้อยละ 7.50)	4 (ร้อยละ 10.00)

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าระหว่างการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติที่ 1-3 ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียนด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ ด้านความสนใจ, ด้านจิตสำนึก/ความตระหนักรู้, ด้านทักษะ/ความสามารถ และด้านความรู้/ความเข้าใจ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความสนใจและด้านจิตสำนึก/ความตระหนักรู้ดีขึ้น เนื่องจากมีผลการประเมินเพิ่มขึ้นทุกวงจรปฏิบัติการ ในขณะที่ด้านทักษะ/ความสามารถ และด้านความรู้/ความเข้าใจมีผลการประเมินลดลงในวงจรปฏิบัติการที่ 2 และ 3

2.2 ผลการดำเนินการประเมินปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน ก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน เมื่อพิจารณาในแต่ละลักษณะของปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา มีรายละเอียดดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา	ผลการประเมินตนเอง (คะแนนเฉลี่ย)			
	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
	รวม	แปลค่า	รวม	แปลค่า
1) ด้านความสนใจ	3.57	มาก	3.71	มาก
2) ด้านความรู้/ความเข้าใจ	2.87	ปานกลาง	3.33	ปานกลาง
3) ด้านทักษะ/ความสามารถ	3.32	ปานกลาง	3.75	มาก
4) ด้านจิตสำนึก/ความตระหนักรู้	3.58	มาก	4.00	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ ด้านความรู้/ความเข้าใจ, ด้านทักษะ/ความสามารถ, ด้านจิตสำนึก/ความตระหนักรู้ และด้านความสนใจ โดยแต่ละด้านมีผลการประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มขึ้น 0.46, 0.43, 0.42 และ 0.14 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ที่สามารถส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา

ขั้นที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ ในขั้นนี้เป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้วยปรากฏการณ์ หรือสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับบริบทของชุมชน โดยอาจเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว กำลังเกิดขึ้น หรือกำลังจะเกิดขึ้นก็ได้ ซึ่งพบว่า ปรากฏการณ์ที่จะทำให้นักเรียนสนใจ จะต้องเป็นปรากฏการณ์ที่นักเรียนคุ้นเคย ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียน หรือเป็นปรากฏการณ์ที่ผู้เรียนอาจมีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ พณิดา เตชะผล (2564) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นการนำเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกแห่ง ความเป็นจริงมาบูรณาการในสาระวิชาต่าง ๆ เพื่อที่นักเรียนจะสามารถมองเห็นภาพที่เกิดขึ้นจริงได้ชัดเจน และครูต้องคอยสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผ่อนคลาย เป็นกันเอง เพราะจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าคิดกล้าตอบคำถาม ครูควรให้ความสนใจกับนักเรียนทุกคนในห้อง กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ เพื่อนำไปสู่หัวข้อที่ต้องการให้ศึกษา สอดคล้องกับ อรพรรณ บุตรกตัญญู (2561 อ้างใน วริศรา เมืองจันทร์, 2563) ว่าผู้สอนจะต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ในขั้นนี้นักเรียนจะต้องนำเสนอประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่พบในปรากฏการณ์ด้วยตนเอง ก่อนที่จะทำความเข้าใจกับปัญหา วิเคราะห์แนวทางในการหาคำตอบที่สอดคล้องกับปัญหา โดยจะต้องอธิบายว่าในการแก้ปัญหาดังกล่าวต้องใช้ความรู้ในรายวิชาอื่นด้วยหรือไม่ อย่างไร โดยใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เชื่อมโยงกับสาขาวิชาอื่น ๆ สอดคล้องกับ นพดล โชติกพานิชย์ (2559) ที่กล่าวว่า การสอนแบบบูรณาการจะช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติของผู้เรียน ให้มีความรู้ในการแก้ปัญหาและมีประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กัน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจึงเป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ และสอดคล้องกับ พงศธร มหาวิจิตร (2562) ที่กล่าวว่า เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แก่ผู้เรียนโดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้เรียนจะมีบทบาทเป็นนักแก้ปัญหา สามารถออกแบบการสำรวจเพื่อแสวงหาคำตอบหรือคำอธิบายข้อสงสัยโดยบูรณาการใช้องค์ความรู้แต่ละศาสตร์ ก่อนที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้มาอภิปรายร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม โดยมีครูคอยอธิบายและใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับ นพดล โชติกพานิชย์ (2559) ที่กล่าวว่า ทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง และริเริ่มลงมือทำโครงการซึ่งตนเองสนใจ พร้อมกับคิดและพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่ได้กระทำไปแล้วให้คนอื่น ๆ รับรู้และนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการสร้างความคิด

ขั้นที่ 3 สังเคราะห์ความรู้และลงข้อสรุป ในขั้นนี้นักเรียนต้องร่วมกันพิจารณาภายในกลุ่มของตนเองว่าแนวทางในการแก้ปัญหานั้นมีความยั่งยืนและสามารถพัฒนาได้อีกหรือไม่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชานันท์ วรวัฒนานนท์ (2565) ที่กล่าวว่า รูปแบบการทำงานกลุ่มจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ โดยการวิเคราะห์และประเมินจากมุมมองที่หลากหลาย จากการอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จึงมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับ สมบูรณ์ จารุณะ (2557) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด มีการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมาย และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของแต่ละคน ทำให้สามารถสรุปผลและอภิปรายเป็นข้อสรุปของกลุ่มได้ โดยครูจะต้องคอยแนะนำและให้คำปรึกษาเพิ่มเติม โดยนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบที่ ใกล้เคียงกัน เพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงความรู้วิทยาศาสตร์อย่างรอบด้าน สอดคล้องกับ ญาณากร สุทัสนมาลี และสุเนตร สืบค้า (2552) ที่กล่าวว่า เมื่อผู้เรียนเกิดความรู้ เข้าใจทฤษฎี หลักการ และข้อสรุป ที่อยู่ในขอบเขตของเนื้อหาแล้ว ผู้สอนควรให้ผู้เรียนฝึกการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์ใหม่ ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้น และครูจะต้องพัฒนาและฝึกการตอบคำถามลักษณะนี้บ่อย ๆ เพื่อให้นักเรียนคุ้นชินและใช้คำถามช่วยให้นักเรียนได้คิดและอธิบายเป็นลำดับขั้นตอน

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนผ่านการนำเสนอชิ้นงาน ในขั้นนี้ผู้เรียนต้องนำข้อมูลที่ได้จากใบกิจกรรมและชิ้นงานในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น แผนภาพเชิงสาเหตุ แบบร่างชิ้นงาน มาเฉลยและอภิปรายร่วมกัน ว่าสามารถแก้ปัญหาได้อย่างไรบ้าง เป็นวิธีการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนหรือไม่ สอดคล้องกับธีระชัย ปูรณโชติ (2545 อ้างอิงใน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสู่พหุปัญญา, 2550) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ความคิดรวบยอดจากหลาย ๆ สาขาวิชาเข้าด้วยกัน ช่วยให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ ช่วยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้เข้ากับชีวิตจริง สามารถเชื่อมโยงชีวิตจริงภายนอกห้องเรียน กับสิ่งที่เรียนรู้ได้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าสิ่งที่ตนเรียนมีประโยชน์สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในกรณีที่เป็นชิ้นงานครูสามารถนำเสนอตัวอย่างชิ้นงานที่ดีที่สุดเพื่อเป็นแบบอย่าง และถ้าคำตอบยังไม่ถูกต้องครูจะต้องคอยแนะนำและให้คำปรึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้คำตอบที่ดีที่สุดร่วมกัน

2. การส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เรื่อง วิวัฒนาการ

2.1 ผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน ในวงจรปฏิบัติที่ 1 ถึง 3

หลังจากการใช้เครื่องมือ แบบบันทึกกิจกรรม ผู้วิจัยพบว่า ในการประเมินระหว่างเรียนผู้เรียนมีปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ **1) ด้านความสนใจ** เนื่องจากผู้วิจัยได้เลือกใช้ปรากฏการณ์ที่นักเรียนอาจมีส่วนเกี่ยวข้อง และมีความสำคัญระดับโลก อย่างแพขยะในมหาสมุทรแปซิฟิก ไปจนถึงระดับประเทศ คือ พิษเคมีจากภูเขาถึงน้ำน่าน และปรากฏการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้เรียน คืองาช้างที่หายไป ส่งผลให้การประเมินด้านความสนใจ มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการ เนื่องจากผู้เรียนได้รับรู้ถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา และได้เข้าใจว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมเกิดจากสาเหตุใดและส่งผลกระทบต่อวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตแต่ละชนิดอย่างไร จนนำไปสู่การวิเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ วัฒนพงศ์ เขียวเหลือง และคณะ (2562) ที่กล่าวว่า การสร้างแรงจูงใจควรเลือกใช้ ประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน โดยใช้ปัญหาที่เข้าใจง่ายและชัดเจนหรือเป็นปัญหาที่นักเรียนมีความคุ้นเคยใกล้ชิดหรือมีส่วนเกี่ยวข้อง และต้องเกิดขึ้นจริงในสังคม ไม่ว่าจะเป็นการใช้ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ ประเด็นปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน หรือประเด็นปัญหาที่นักเรียนเคยประสบด้วยตนเองที่สามารถเชื่อมโยงให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการสืบค้นความรู้ และหาวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

2) ด้านจิตสำนึก/ความตระหนักรู้ ผู้เรียนได้แสดงออกถึงการตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อป้องกันไม่ให้ส่งผลกระทบต่อวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตชนิดอื่น ตั้งแต่วงจรปฏิบัติที่ 1 และพัฒนามากขึ้นในวงจรปฏิบัติที่ 2 และ 3 ตามลำดับ อาจเป็นเพราะปรากฏการณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้มีลักษณะที่เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตหลายชนิด ซึ่งอาจรวมถึงตัวนักเรียนด้วย สอดคล้องกับ วัฒนพงศ์ เขียวเหลือง และคณะ (2562) ที่พบว่า การสร้างแรงจูงใจด้านสิ่งแวดล้อมที่ใช้สถานการณ์ ปัญหาที่ส่งผลกระทบในด้านลบกับนักเรียน ผนวกกันการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในท้องถิ่น จะช่วยให้นักเรียนเกิดเจตคคติเพิ่มมากขึ้น และยังนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้จริง

3) ด้านทักษะ/ความสามารถ ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 และ 2 นักเรียนส่วนใหญ่สามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหาจากปรากฏการณ์ และเสนอแนวทางเพื่อรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ ในวงจรปฏิบัติที่ 3 มีผลการประเมินระหว่างเรียนลดลง อาจเป็นเพราะผู้สอนได้ลดระยะเวลาในขั้นตอนการออกแบบแนวทางรับมือกับปัญหา เพื่อเพิ่มระยะเวลาในขั้นตอนการนำเสนอชิ้นงาน ส่งผลในผู้เรียนมีผลการประเมินลดลง สอดคล้องกับ สุธีระ ประเสริฐสรรพ์ (2557) ที่ระบุว่า ช่วงเวลาระหว่างคำถามกับคำตอบเป็นเรื่องสำคัญ ตามปกติครูมักให้เวลาไม่เพียงพอต่อการคิดคำตอบของนักเรียน ครูต้องพิจารณาความซับซ้อนของคำถาม หากคำถามซับซ้อนอาจต้องให้เวลาเพิ่มขึ้น

4) ด้านความรู้/ความเข้าใจ เป็นด้านที่มีผลการประเมิน อยู่ในระดับ 3 ทั้ง 3 วงจร แต่เป็นด้านที่มีผลการประเมินระหว่างเรียนเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว จึงมีการนำความรู้มาใช้ในการอธิบายในลักษณะแผนภาพเชิงสาเหตุที่แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติแบบไหนที่ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ไปจนถึงสภาพแวดล้อมแบบไหนที่ส่งผลต่อกระบวนการเกิดวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต แต่กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนออกแบบนั้น มุ่งเน้นพัฒนาแรงจูงใจและกระบวนการในการแก้ปัญหา จึงมีขั้นตอนการพัฒนาความรู้ความเข้าใจไม่มากเท่าที่ควร ส่งผลให้ผู้เรียนบางส่วนให้ความสำคัญกับวิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ไม่ได้อธิบายถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในกระบวนการเกิดวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต และผู้เรียนที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีวิวัฒนาการคลาดเคลื่อนไม่ได้รับการแก้ไข สอดคล้องกับ กัญญารัตน์ โคจร และคณะ (2563) ที่กล่าวว่า คุณภาพการสอนของครูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เอื้ออำนวยให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและมีประสิทธิผลสูง เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาทักษะกระบวนการ การคิดต่าง ๆ ของนักเรียน

2.2 ผลการดำเนินการประเมินปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน ก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียน

หลังจากการใช้เครื่องมือ แบบประเมินปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา ผู้วิจัยพบว่า โดยปกติแล้วนักเรียนทุกคนมีปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาอยู่ในตัว แต่มีปริมาณที่แตกต่างกัน สังเกตได้จากผลการประเมินตนเองของนักเรียนพบว่า มีผลการประเมินปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2564) ที่กล่าวว่า คนเราทุกคนโดยทั่วไป ล้วนมีสติปัญญาที่หลากหลายเป็นคุณสมบัติที่มีคุณค่าติดตัวอยู่แล้ว

ทั้งสิ้น เพียงแต่สติปัญญาแต่ละด้านนั้น บุคคลมีไม่เท่ากัน และความสามารถในการนำออกมาใช้ประโยชน์ก็แตกต่างกัน โดยมีผลมาจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล สภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว จิตใจ อารมณ์ ความรู้ ประสบการณ์ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความจำเป็น และโอกาสในการเผชิญสถานการณ์ เป็นต้น อีกทั้งเมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการ พบว่า ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกด้าน สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2564) ที่กล่าวว่า หากผู้เรียนได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสมกับพหุปัญญา ก็จะสามารถพัฒนาความสามารถที่ตนเองมีอยู่ให้เต็มตามศักยภาพได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวพล นนทภา และรามนรี นนทภา (2560) ที่กล่าวว่า การเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์สูงกว่าก่อนเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาของ การ์ดเนอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การเลือกปรากฏการณ์ ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรเลือกปรากฏการณ์ที่เป็นปัจจุบัน เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เหมาะสมกับวัยและบริบทของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากที่จะเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการบูรณาการความรู้จากหลายสาขาวิชาประกอบการศึกษาปรากฏการณ์

2. ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องศึกษารายละเอียดของเนื้อหา รวมถึงข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรมที่พัฒนาได้อย่างรอบด้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาครูในการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน และพัฒนาความเข้าใจในการเรียนการสอนของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

กัญญารัตน์ โคจร, กันยารัตน์ สอนสุภาพ และ สมทรง สิทธิ. (2563). การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาด้านการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนวัดแจ่มอารมณ์. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,* 26 (1), 67-83.

กลุ่มส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสู่พหุปัญญา. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.onec.go.th/th.php/book/BookView/367

ญาณากร สุทัสนมาลี และสุเนตร สืบค้า. (2552). *การสอนโดยการกระตุ้นให้นักศึกษาตั้งคำถาม Teaching by Motivating Students to Questioning* (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2565). ทฤษฎีพหุปัญญา. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.happy homeclinic.com/a01- multipleintelligence.html (บทความต้นฉบับ: เมษายน 2549)

นพดล โชติกพานิชย์. (2559). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาตามรูปแบบวัฏจักร การเรียนรู้ 7 ขั้นที่ใช้พหุปัญญา.* มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

นวพล นนทภา และรามนรี นนทภา. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์. ***Sripatum Review of Humanities and Social Sciences, 18*** (1), 58–70. https://so05.tci- thaijo.org/index.php/spurhs/article /view/126638/95715

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 10), กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น

พณิดา เตชะผล. (2564). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยการประยุกต์ใช้การสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับปรากฏการณ์เป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.* มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พงศธร มหาวิจิตร. (2562). การประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 42* (2), 73-90.

วัฒนพงศ์ เขียวเหลือง และคณะ. (2562). การจัดการเรียนรู้ตามแนววิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการรู้สิ่งแวดล้อม เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ***Journal of Education Naresuan University.*** 23 (2) 257-267

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2564). *พหุปัญญาในชั้นเรียน: **Multiple Intelligence in Classroom.*** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สิรินภา กิจเกื้อกูล. (2557). *การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ : ทิศทางสำหรับครูสตวรรษที่ 21*. เพชรบูรณ์: จุลดิสการพิมพ์.

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์. (2564). การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานกับกิจกรรมพหุปัญญา***Creative-Based Learning Management and Multiple Intelligence Activities. Journal of Roi Kaensarn Academi.*** 6 (11), 370-384.

สุชานันท์ วรวัฒนานนท์. (2565). *การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา เรื่องปรากฏการณ์ของโลกและภัยธรรมชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุธีระ ประเสริฐสรรพ์. (2557). *เทคนิคกระบวนการ **Active Learning**: จากการประเมินสู่พัฒนาการเรียนรู้.* บริษัท นำศิลป์โฆษณา จำกัด

สมบูรณ์ จารุณะ. (2557). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม เรื่อง พระพุทธศาสนาน่ารู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน์.* มหาวิทยาลัยศิลปากร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). สรุปผลการสำรวจแววความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์. *ออนไลน์.* 9 สิงหาคม 2567. แหล่งที่มา: https://mi-test.obec.go.th/school/module/print_report_ std_new.php?id=65032012

อรพรรณ บุตรกตัญญู. (2561). การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อการสร้างมุมมองแบบ องค์รวมและการเข้าถึงโลกแห่งความจริงของผู้เรียน. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.* 46 (2), 348-365.

Fred Allendorf and Jeffrey J Hard. (2009). Human-Induced Evolution Caused by Unnatural Selection through Harvest of Wild Animals. Proceedings of the National Academy of Sciences.https://www.researchgate.net/publication/ 209717447_Human Induced _Evolution_Caused_by_Unnatural_Selection_through Harvest_of_ Wild Animals

Symeonidis, V. and Schwarz, J. F. (2016). Phenomenon-based teaching and learning throughthe pedagogical lenses of phenomenology: The recent curriculum reform in Finland. Forum Oświatowe, 28 (2),31–47. http://forumoswiatowe.pl/index.php/czasopismo/article/view/458

The Effective Teacher Motivation Model in Higher Vocational College of GuangDong Province

Beibei Cao and Thada Siththada
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: thada.si@ssru.ac.th

****

Abstract

The purpose of this research was to propose the guidelines for an effective teacher motivation model in higher vocational colleges of Guangdong Province.the samples of this study were 66 public higher vocational colleges in Guangdong Province. The respondents were school administrators (132 respondents) and teachers (330 respondents) total of 462 people. The research instruments are semi-structured interviews, a Research questionnaire, and a checklist form. the statistics used for analyzing the data were context analysis, frequency,percentage, mean,standard deviation,and Exploratory Factor Analysis,and the finding was confirmed by the ethnographic future research. The findings of this research were:1. The level of teacher motivation in higher vocational colleges of Guangdong Province between moderate level and highest level.2. the components of an effective teacher motivation model in the Higher Vocational College of Guangdong Province comprised 7 components which were 1) School Climate (SC), 2) Self-efficacy (SE), 3) Working Conditions (WC), 4) Promotion Development (PD),5) Leadership Style (LS),6) Assessment and Evaluation (AE), 7) Management Effectiveness (ME).

Keywords: Effective Teacher; Motivation; Model; Higher Vocational College; GuangDong Province

Introduction

Studying the motivational factors for teachers in higher vocational colleges is an urgent need to improve their work performance, enhance the social influence of vocational education, promote the high-quality development of vocational education, and build a strong education, human resource, and skilled society. (General Office of the CPC Central Committee, 2022:20). High-quality working conditions are necessary to attract and retain excellent academic staff. Good working conditions can help to ensure an effective and sustainable higher education system; satisfied staff have the right environment to produce better outputs and can be more easily retained in the profession (Berry, B., Bastian, K. C., Darling-Hammond, L., & Kini, T. 2019). Clear and well-designed academic career paths help ensure the sustainability of higher education systems. An ideal academic career path will attract excellent staff, reward productivity, promote stability, enable high-quality teaching and innovative research, and help to build a “world-class” reputation . Findings from a systematic review of the literature on stress in higher education indicate four main problem areas: workload and time constraints; professional role identity and content; disincentives and mismanagement; leadership and organization .

Y Wang (2019) proposed that vocational colleges should highlight the professional authority of discipline leaders, clarify the role and positioning of discipline leaders in discipline construction, improve mechanisms, establish an assessment system guided by the

* Received: September 2 2024; Revised: September 16 2024; Accepted: September 17 2024

achievements of discipline construction, actively promote talent empowerment, and further improve the construction of basic course teams. Chao Songlei (2022) constructed a conceptual theoretical model, and examined the influence of political promotion motivation, professional title appointment motivation and intellectual property motivation on the behavior decision-making of university presidents and teachers respectively. Yuan Yi (2022) put forward the following optimization strategy: improve motivation pertinence and flexibility, improve the young teachers professional training, activate the positive effect of performance appraisal, and open promotion channels of young teachers. Zhang Yun (2022) put forward a targeted motivation optimization path for teachers in Shaanxi higher vocational colleges by adopting comprehensive performance assessment, enhancing spiritual care for teachers, establishing a hierarchical motivation mechanism of demand, and increasing the intensity and investment in teacher training. Liu Shanqiu et al. (2020:120) put forward to perfect young teachers pre-service training and post-education, establish research and education coordination mechanisms, improve the teachers' teaching ability evaluation system in higher vocational colleges, establish scientific and effective motivation mechanisms.

At present, there are still shortcomings in the field of higher vocational education, such as insufficient professional attractiveness (Liang hongzhong,2022:62,&Zhao dan,2019:68), low work enthusiasm(Li guocang,2022:107), low salary satisfaction (Peng lijuan,2019:122, &Zhang jianxin,2019:15,&Huang xueqiong,2019:8), weak incentive mechanisms for teacher promotion and development, evaluation and assessment (Liu guang,2019:199),(Jiang liping,2019:31), &(Cheng gang,2019:61), which have led to low job performance, few high-level achievements, high turnover rate of high-level talents, low social influence of professional leaders, uneven quality of talent cultivation, and insufficient ability to serve local economic and social development, The management system and mechanism urgently need to be streamlined. Therefore, in the current comprehensive innovation of the management mechanism in higher vocational colleges, attention should be paid to optimizing the existing teaching staff. By leveraging a series of new concepts and methods such as motivation, assessment, modern human resource management, and organizational management, a talent utilization mechanism guided by morality and ability, with job requirements as the goal, and an incentive mechanism that emphasizes performance and contribution should be established (The Central Committee of the Communist Party of China and the State Council, 2020:5). Due to the increasing work pressure, lack of organizational identity and support, unhealthy organizational atmosphere, and dissatisfaction with working conditions, most teachers are in a sub-healthy state in terms of physiology and psychology, which seriously affects their work motivation and performance.

Based on theoretical and practical research on teacher motivation in higher vocational colleges both domestically and internationally, it can be concluded that existing research mainly focuses on assessment motivations, salary motivations, training motivations, environmental motivations, teaching motivations, research motivations, etc. There is relatively little research on individual intrinsic motivations, team motivations, and organizational motivations. This research aims to find the level and influence factors of teacher motivation and propose the guidelines for an effective teacher motivation model in higher vocational colleges of Guangdong Province.

Research Objective

the objectives of this paper were 1) To study the level of teacher motivation in higher vocational colleges of Guangdong Province.2) To study the exploratory factor analysis of teacher motivation factors in the higher vocational college of Guangdong Province.3) To propose an effective teacher motivation model in the higher vocational college of Guangdong Province.

Research Methodology

In this study, I used the following databases: Scopus, Google Scholar, ProQuest, Walden Scholar Works, ERIC, and SAGE Journals, Taylor&Francis, Wily online library, CNKI. I used advanced searches to input the author, title, and keywords relating to the criteria. I focused on peer-reviewed articles that were published in 2018-2024. Search findings were sorted based on significance and the most recently published dates were first.

The population totals 93 higher vocational colleges. The sample used in this research was the faculty and staff of 66 public higher vocational colleges in Guangdong Province. The researcher has assigned 7 respondents to each school, consisting of 2 respondents of school administrators (132 respondents) and 5 teachers (330 respondents), totaling 462 respondents using simple random sampling. calculated as 100 percent. The interview sample for this study includes 9 informants.

Research Instruments include Research questionnaire, semi-interview, Exploratory Factor Analysis, Principal Component Analysis, and Ethnographic Future Research. The questionnaire has two parts. For the first part of the questionnaires, it includes the demography such as gender, age, highest educational background, and work experience. Then, the second part is on a Likert scale with 1-5 rating-scales from 1 meaning "extremely disagreeable" to 5 meaning "extremely agreeable" to study the factors that influenced teacher motivation in the higher vocational college of Guangdong province. To address the achievement of a focused objective, the results are reported in a descriptive and tabulated pattern. All the details are portrayed in the following section.

Before the instrument was applied for data collection, the item-objective congruence (IOC) and reliability test of the questionnaire through Cronbach's alpha were systematically conducted. From the investigation, the result revealed that the IOC was equal to 0.80 and Cronbach's alpha was obtained at 0.962, illustrating the sufficient quality of the research tool (Polit & Beck, 2006; Hair et al., 2012). To get the data, this study sent questionnaires through the Wenjuanxing network platform to vocational college teachers. This study used SPSS 25.0 to calculate the reliability coefficients of each dimension.

KMO and Bartlett's Test

KMO		0.961
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	37698.608
	df	4950
	P	0.000

Figure 1 KMO and Bartlett's Test

The KMO test and Bartlett's sphericity test were conducted on the questionnaire, and the results showed a KMO value of 0.961>0.7（Kaiser, 1974）, indicating that the data can be used for exploratory factor analysis.

Regarding data analysis, descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, and Exploratory Factor Analysis were employed.

Principal Component Analysis (PCA) was used statistically to examine the causal relationship among factors in the research.

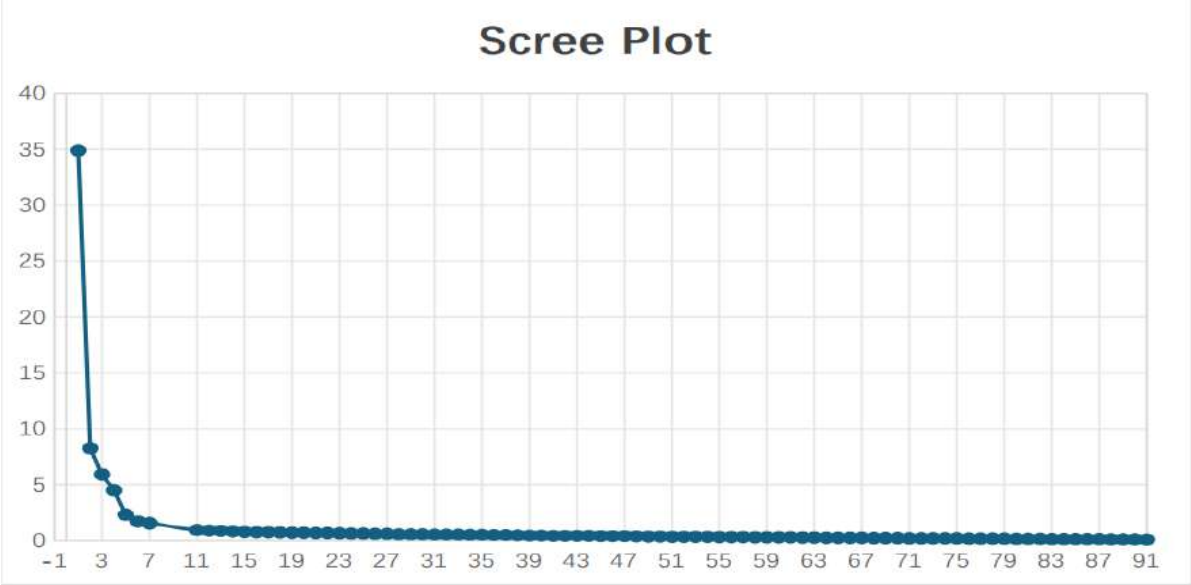

Figure 2 Scree Plot

The scree plot is used to assist in determining the number of extracted factors. When the line breaks suddenly from steep to stable, the number of factors corresponding to the transition from steep to stable is the reference number of extracted factors. According to the total variance explained rate table and the scree plot, this data can extract 7 factors with eigenvalues greater than 1. The variance explained rates of these 7 factors after rotation are 15.786%, 12.563%, 12.129%, 8.809%, 4.307%, 3.034%, 2.437%, and the cumulative variance explained rate after rotation is 64.907%>50%, indicating that these 7 factors can effectively extract most of the information from the data. In addition, the variance explained by the first factor before rotation is 38.32%, which is less than 40%, indicating that there is no common bias issue in the data.

Ethnographic Futures Research(EFR) was used for content analysis and analysis the Results of the semi-structured interview.

Research Scope

The scope of this study is divided into four aspects (1) Concepts and Theories related to Work Motivation and theory; (2) Concepts and Theories related to teacher Motivation and theory; (3) Concepts and Theories related to effective teacher Motivation, and (4) related research. They are listed as follows:

1. Concepts and Theories related to Work Motivation and theory

Work motivation is a condition that encourages or raises the morale of an employee to achieve company goals (I Ketut Setia Sapta,2022). Work motivation is something that comes from inside and outside a person so that he has high enthusiasm and desire to carry out work activities. Particularly in relation to the work domain of an individual, work motivations tend to be internal energy that determines the direction, form, duration, and intensity of their work-related behavior (A. Fishbach and K. Wolley,2022). Virgiawan et al, (2021) found Measurement of work motivation determines the goals, behavioral persistence, and work-related intensity desired by the organization. Work motivation is an antecedent of the self-actualization of individuals and the achievement of organizations. Work motivation is considered an essential catalyst for the success of organizations, as it promotes employees' effective performance(Vo, Tuliao, & Chen, 2022). Work motivation is defined as the desire or expectation of a person who gives rise to the desire or urge to work optimally to complete responsibilities to the organization or company. Work motivation is an urge to achieve something and the capacity to act in achieving the goals to be achieved with the support of individuals' thoughts, feelings, and desires in the motivation process(Diana et al., 2021).

Motivation theory explores the forces that drive people to work towards a particular outcome (Kat Boogaard,2022). Rather than accepting motivation as an elusive human idiosyncrasy, motivation theories offer a research-backed framework for understanding what, specifically, pushes people forward. motivation theories include four types: need-based, cognitive process, behavioral, and job-based. Need-based theories of motivation include Maslow's hierarchy of needs and Atkinson & McClelland's, Need for Achievement Theory; Social cognitive theory includes the Behavioral approach to motivation (B.F. Skinner). Job-based theories include Motivation–hygiene theory, Job characteristics theory, Self-regulation theory, and Work engagement.

2. Concepts and Theories related to teacher Motivation and theory

teacher motivation is defined as the degree of energy and effort a teacher puts into teaching-related tasks and the teachers' perception of their success, based on their perceptions of the potential outcomes of their efforts which may have a positive or negative influence on teachers (Böra, 2018; Claudia, 2015; Pourtoussi et al., 2018; Han & Yin, 2016). The teachers' motivation may be based on a combination of intrinsic motivators, extrinsic motivators coupled with altruistic motivators. Teachers' intrinsic motivation has been considered important as it relates to educational performance (Klaeijsen et al., 2018). teacher motivation refers to reasons that emanate from individuals' intrinsic values to choose to teach and sustain teaching, and the intensity of teacher motivation which is indicated by effort expended on teaching as influenced by a number of contextual factors(Han, 2016). teacher motivation has been recognized in different empirical studies as a key factor in strengthening teaching effectiveness (Han and Yin, 2016), teacher well-being (Yıldırım, 2014), educational reform (Moolenaar, 2012), and student motivation (Vangrieken et al., 2015). It is seen as essential for school improvement, educational equality, and student success (Mintrop and Ordenes,2017).

Teacher motivation is both the internal and external factors that encourage a teacher to perform their task to the optimal level(Saheed Oyeniran,2020).

Teacher motivation theory is one of the fields of motivation theory research, mainly studying the reasons and influencing factors for teachers to engage in the education industry. Expectancy-value theory (EVT), achievement goal theory (AGT), and self-determination theory (SDT) are the three prominent motivational theories concerning students that have been reformulated and adapted to shed fresh light on dimensions of teacher motivation.

3. Concepts and Theories related to effective teacher Motivation

Effective teachers demonstrate a deep understanding of the curriculum. They plan, teach, and assess to promote mastery for all students. Effective teachers provide high-quality instruction to increase student achievement for all students by providing research-based instruction filled with technology integration. Effective teachers provide a respectful, positive, safe, and student-centered environment. They collaborate with their colleagues to analyze data and plan for effective and equitable instruction. Extrinsic Motivators for Highly Effective Teachers: Compensation, Resources, Challenges, Teaching Assignments, Recognition, Intrinsic Motivators for Highly Effective Teachers: Personal Achievement, Competence, Recognition, Self-reflection, Self-confidence, Autonomy. Challenge, Curiosity, Creativity, Competition, Cooperation, Trust, and Respect,(Cheri Patterson,2023)

Indicators and Motivators for Effective Teachers: Work-life balance, Reward, compensation, Work environment, Organizational culture/School Culture, Discipline, Colleague support, Leadership style, School climate, Organizational Justice, Organization Commitment, Administrator Support, Work performance, Performance appraisals, Job satisfaction, Training and promotion, Organizational performance, Work pressure/stress, School satisfaction, Teacher Self-efficacy, Teacher leadership, teacher collaboration, work engagement, Teacher turnover, Burnout.

4. Related research about the effective teacher motivation model.

Matthew (2020) proposed that vocational colleges can use salary reform, performance supervision system reform, etc. to create new motivation models, thereby improving the work mode of teachers. Wiki educators(2023) proposed Strategies of Motivation that would be effective for teachers as follows:1. Operationalize Target Plans.2. Involve staff in Decision Making.3. Distribution of Work Load.4. Democratic Administration.5. Dealing with Enlightened Colleagues.6. Introspection.7. Suitable Reinforcement.8. Effective Communication.9. Caring but not Scaring.10. Career Counseling. Chloé Chimier and Barbara Tournier (2021) proposed Three initiatives to foster teacher motivation as follows: 1. Give teachers autonomy 2. Encourage teachers to work and grow together 3. Offer recognition and respect. Empuls (2023) found the Top 15 ways to keep your teachers motivated(https://blog.empuls.io/how-to-motivate-teachers/) as follows:1. Praise their accomplishments.2. Create reward programs for teachers.3. Allow teachers to be more innovative.4. Enhancing teacher’s well-being. 5. Create a welcoming work environment.6. Ensure work-life balance for teachers.7. Celebrate birthdays and anniversaries.8. Support your teachers with resources.9. Be open to their teaching suggestions.10. Become more inclusive.11. Allow flexible working hours and conditions.12. Support teachers in their professional growth.13. Create a free, positive feedback environment.14. Evaluate teachers' performance regularly.15. Transparent communication. Kate Herbert-Smith(2023) found 7 Ways to Keep Teachers Motivated as follows:1. Respect them.2. Nurture greatness.3. Give them a voice.4. Encourage collaboration.5. Be available.6. Say thank you.7. Recognise stressful times

Education Advanced (2022) found Strategies For Motivating Teachers: Top 11 Strategies to Implement(https://educationadvanced.com/resources/blog/strategies-for-motivating-teachers-top-11-strategies-to-implement/).1. Offer Praise.2. Recognize teachers who go above and beyond expectations.3. Be available for the teaching staff.4. Create a compelling reward program for teachers.5. Listen to your teacher's concerns.6. Uplift their ideas.7. Schedule fun events on the teacher's calendar.8. Give your teachers the gift of time.9. Identify periods of key stress.10. Empower each teacher's strengths.11. Encourage collaboration.

Research Findings

Finding 1:Results of analysis of frequency and percentage personal status of respondents

Among the 462 respondents,209 are male, accounting for 45.24%, and 253 are female, accounting for 54.76%.The largest number of people are those aged 40-49, with a total of 205 people, accounting for 44.37%, followed by the age group of 30- 39, with 170 people, accounting for 36.80%. The number of people under 25 is the smallest, with 5 people, accounting for 1.08%. Most of the respondents have a master's degree, with 224 people, accounting for 48.48%, followed by a doctor's degree, with 138 people, accounting for 29.87%, and the least is a postdoctoral appointment,10 people, accounting for 2.16%. The work experience of the respondents is mainly concentrated in the 11-15 years, with 144 people, accounting for 31.17%, followed by the 5-10 years, with 127people, accounting for 27.49%.

Finding 2:the level of teacher motivation in higher vocational colleges of Guangdong Province is at a high level.

In the descriptive statistical analysis of the100 items of the effective teacher motivation model in higher vocational colleges of Guangdong province, the mean values range from 2.92 to 4.54, The standard deviation (S.D.)values range from 0.55-1.00. the highest scoring item is "Failing to complete work on time or meet requirements can make teachers feel uneasy." with a score of 4.54 and a standard deviation of 0.55. the second higher item is "After work, teachers often find it difficult to relax due to work-related matters.", with a score of 4.42 and a standard deviation of 0.59. the third higher item is "Teachers have a large workload and always have unfinished tasks to complete.", with a score of 4.41 and a standard deviation of 0.64. and there are 92.86% of the respondents believe that the workload is relatively large and the work intensity is high. These items have relatively high scores, indicating that Teachers generally believe that the workload is relatively large, the work pressure is high, and the job requirements are high. These factors will affect teachers' work motivation.

According to the statistical results, teachers have low satisfaction with the following aspects: The satisfaction rate for personal non-working hours is 39.4%, the satisfaction rate for the surrounding environment of the school (such as geographical location, transportation conditions, living environment, etc.) is 42.43%, the comprehensive satisfaction rate for school management efficiency is 46.35%, the comprehensive satisfaction rate for career promotion and development is 49.96%, and the satisfaction rate for the academic environment of the school is 52.38%.

Finding 3: the exploratory factor analysis of teacher motivation factors in higher vocational colleges of Guangdong Province is factor1) School Climate (SC), factor2) Self-efficacy (SE), factor3) Working Conditions (WC), factor4) Promotion Development (PD), factor5) Leadership Style (LS), factor 6) Assessment and Evaluation (AE), factor 7) Management Effectiveness (ME).

After conducting a common factor analysis of variance on the samples and an explanatory analysis of the total variance of the variables, a total of seven common factors were extracted from the factor analysis of this measurement. After performing factor rotation using the maximum variance method on the variables, and Based on the evaluations of 9 experts, the model's applicability, feasibility, accuracy, and usability are confirmed. Effective basic education managers, utilizing content analysis to anticipate future research directions, find that the effective teacher motivation model is appropriate, feasible, and accurate. it was found that the model comprises 7 elements:1) School Climate (SC), comprises 18 variables.2) Self-efficacy (SE), comprises 18 variables. 3) Work Conditions (WC), comprise 13 variables. 4) Promotion Development (PD), comprises 11 variables. 5) Leadership Style (LS), comprises 11 variables. 6) Assessment and Evaluation (AE), comprises 10 variables. 7) Management Effectiveness (ME) comprises 10 variables.

Table 1. The main context of 7 factors

Factor	name	Total of items	The main context of items	Factor loading
1	School Climate (SC)	18	respected and trusted, collaborative, school culture, competitive, freedom, openness, innovation, and change, fair, Safety	0.650-0.739
2	Self-efficacy (SE)	18	student's abilities, teaching experience, social status, Belief in Teaching Skills, Motivating Students	0.620-0.719
3	Working Conditions (WC)	13	Physical Environment, Work Environment, Workload and Time Management, Recognition and Support	0.550-0.756
4	Promotion and Development (PD)	11	Clear Career Pathways and Upward Mobility, Professional Development Opportunities, Constructive Feedback and Performance Goals, Alignment with Personal Goals	0.622-0.705
5	Leadership Style (LS)	11	Supportive and Participative Leadership, Recognition and Positive Reinforcement, Empowerment and Autonomy, Mentorship and Constructive Feedback, Encouragement of Innovation and Creativity	0.629-0.730
6	Assessment and Evaluation (AE)	10	Develop Fair and Comprehensive Evaluation Systems, Ensure Transparency in Evaluation	0.639-0.715
7	Management Effectiveness (ME)	10	Review and Improve Institutional Policies, Operational Efficiency, Vision, Direction, and Communication, Fairness and Conflict Resolution	0.641-0.756

In the descriptive statistical analysis of Factor 1 School Climate (SC), there are a total of 18 items, the highest scoring item is “The interaction between teachers is collaborative.”, with a score of 4.14 and a standard deviation of 0.76. This item has a relatively high score, indicating that the Teachers are satisfied with the relationship between leaders and colleagues. however, there are also some projects with relatively low scores, such as “Teachers are satisfied with the academic environment of the school.” with scores of 3.47 and standard deviations of 0.96. This item has relatively low scores, indicating that the school's academic environment is not good.

In the descriptive statistical analysis of factor 2 Self-efficacy (SE), there are a total of 18 items, the highest scoring item is “Teachers have made valuable contributions to society.”, with a score of 4.39 and a standard deviation of 0.68. This item has relatively high scores, indicating that the Teachers have a strong sense of work responsibility and confidence. however, there are also some projects with relatively low scores, such as“Teachers believe that the student's abilities in this school are lower than those in other schools.” with scores of 2.92 and standard deviations of 0.94. This item has relatively low scores, indicating that Student ability and family pressure are not the main factors affecting teachers' work motivation.

In the descriptive statistical analysis of Factor 3 Working Conditions (WC), there are a total of 13 items. the highest scoring item is “Failing to complete work on time or meet requirements can make teachers feel uneasy.”, with a score of 4.54 and a standard deviation of 0.55. This item has relatively high scores, indicating that the Teachers have a large workload and always have unfinished tasks to complete. however, there are also some projects with relatively low scores, such as “Teachers have sufficient rest time and work less overtime.” with scores of 3.14 and standard deviations of 0.98. This item has relatively low scores, indicating that Teachers have long working hours, heavy workloads, and insufficient rest time,.

In the descriptive statistical analysis of Factor 4 Promotion Development (PD), there are a total of 11 items. the highest scoring item is “Teachers are satisfied with the professional development opportunities, methods, and content provided by the school, such as training and further education.”, with a score of 4.11 and a standard deviation of 0.80. This item has relatively high scores, indicating that Professional promotion and development support can help enhance teachers' work motivation. however, there are also some projects with relatively low scores, such as “Administrators develop clear career development plans for faculty and staff.” with scores of 3.46 and standard deviations of 0.98. This item has relatively low scores, indicating that clear career development plans for faculty and staff are very important.

In the descriptive statistical analysis of Factor 5 Leadership Style (LS), there are a total of 11 items. the highest scoring item is “The authorization and trust of administrators affect the enthusiasm of teachers for work.”, with a score of 4.32 and a standard deviation of 0.68. This item has relatively high scores, indicating that The authorization, trust, recognition, and appreciation of leaders affect teacher motivation. however, there are also some projects with relatively low scores, such as “ Administrators assist teachers in obtaining the necessary resources. ” with scores of 3.28 and standard deviations of 0.97. This item has relatively low scores, indicating the help provided by school leaders to teachers is insufficient and unfair.

In the descriptive statistical analysis of Factor 6 Assessment and Evaluation (AE), there are a total of 10 items. the highest scoring item is “Teachers are willing to work hard to achieve various assessment indicators.”, with a score of 4.22 and a standard deviation of 0.70. This item has relatively high scores, indicating that The school's performance evaluation

system is comprehensive, recognized by teachers, and has a good motivational effect. however, there are also some projects with relatively low scores, such as “Teachers believe that the school's honor and reward system has great motivational value. ” with scores of 3.59 and standard deviations of 0.97. This item has relatively low scores, indicating that the reward and punishment mechanism and professional title evaluation mechanism of the school lack motivation.

In the descriptive statistical analysis of Factor 7 School Management Effectiveness (ME), there are a total of 10 items. the highest scoring item is “Administrators seek and respect teachers' opinions on major issues.”, with a score of 4.02 and a standard deviation of 0.86. This item has relatively high scores, indicating that the management of schools is institutionalized and democratic. however, there are also some projects with relatively low scores, such as “ The administrative hierarchy system in schools hinders innovation.” with scores of 3.62 and standard deviations of 0.90. This item has relatively low scores, indicating that the administrative structure of the school is not conducive to its innovative development and affects the efficiency of school management.

Finding 4: to propose the guidelines of an effective teacher motivation model in higher vocational colleges of Guangdong Province as follows:

based on the results of EFA analysis and the results of 9 key informant interviews, the Effective Teacher Motivation Model in Higher Vocational College of Guangdong Province is proposed as shown in Figure 3.

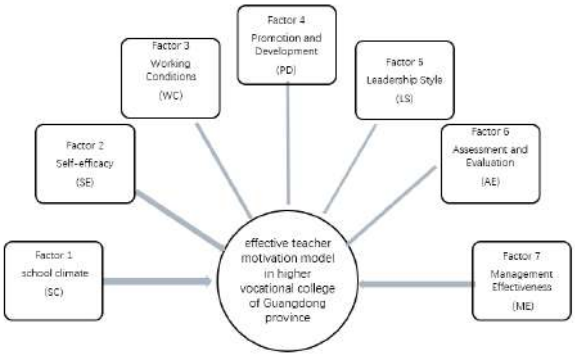

Figure 3 Effective Teacher Motivation Model based on Exploratory Factor Analysis

Propose the guidelines of an effective teacher motivation model in higher vocational colleges of Guangdong Province as follows: 1. Enhance School Climate (SC): Cultivate a Positive Environment, Ensure Transparency and Fairness, Recognize and Celebrate Achievements. 2. Boost Self-Efficacy (SE): Provide Continuous Professional Development, Encourage Reflective Practices, Set Realistic Goals. 3. Improve Working Conditions (WC): Ensure Adequate Resources and Facilities, Promote Work-Life Balance, and Foster a Safe and Healthy Work Environment. 4. Support Promotion Development (PD): Establish Clear Career Paths, Mentorship and Coaching, Incentivize Professional Growth. 5. Cultivate Effective Leadership Style (LS): Adopt Transformational Leadership, Promote Participative Decision-Making, Provide Regular Feedback. 6. Refine Assessment and Evaluation (AE): Develop Fair and Comprehensive Evaluation Systems, Use Evaluations for Development, Not Just Accountability, and Ensure Transparency in Evaluation.7. Enhance School Management

Effectiveness (ME): Align School Goals with Teacher Motivation, Regularly Review and Improve Institutional Policies, Encourage Collaboration and Innovation.

Discussion

EFA was used to extract the main components of teacher motivation model. Considering that the eigenvalues are equal to 1, selecting a factor from the number of factors in each factor must have a variable. The factor has 3 or more factors according to the Kaiser method and the factor loading value for each variable is greater than or equal to 0.5, so, only 7 factors meet the criteria. This gives a total of 91 questions since 9 of the items that were scraped out are subtracted, which can be classified.

The first factor was School Climate(SC), which is consistence with the findings of Zhang, Fathi, & Mohammaddokht (2023) A positive school climate has been found to decrease the levels of teachers'; emotional exhaustion, low personal accomplishment, and depersonalization. Zhou, Padrón, Waxman, Baek, & Acosta, (2023) found that A supportive school climate is positively related to teaching efficacy, ratings of confidence in managing challenging classroom behaviors, and job satisfaction. Mirhamida Rahmah et al,(2022) found that School climate has an indirect effect on teacher performance through spiritual work motivation. Gray et al., (2017); and Yang et al. (2022)found that a Positive school climate has also been associated with teachers' well-being and mental health while showing a negative correlation with emotional exhaustion**.**

The second factor was Self-Efficacy (SE), which is in consistence with the findings of Skaalvik (2014) that self-efficacy increases motivation and decreases teacher burnout. Klassen & Chiu, (2010) found that teachers' self-efficacy impacts their motivation to teach. Tuxford & Bradley, (2015) found that Enhancing self-efficacy is significant in helping teachers manage exhaustion or strain associated with the role of their job. Klassen, Durksen, & Tze, (2014) foundTeachers' self-efficacy can be used in understanding the motivational beliefs that drive teacher engagement and effectiveness is more important than ever before. teachers' self-efficacy and emotional regulation as potential buffers against burnout.

The third factor was Working Conditions (WC), which is in consistence with the findings of Willie E. Williams,(2018) Teachers' working conditions do play a significant role in attracting, developing, and retaining effective teachers. Teacher Working Conditions Affect Teacher Retention. Facilities and resources—in particular, safety, cleanliness, and access to sufficient instructional resources—leadership and empowerment were all significantly correlated with student achievement at all three levels. Lakeshia L. Polite (2020) proved that Working conditions are a hygiene factor that contributes to job dissatisfaction among teachers. poor working conditions left the teacher feeling inadequately supported and dissatisfied with his or her job at the school. Teachers also expressed dissatisfaction with abstract working conditions, by describing unrealistic administrative expectations when it comes to their workload. Runi Linda Oktavia et al,(2022)found Both physical and abstract working conditions can influence teachers' perceptions of job satisfaction. Work environment has a significant positive impact on teacher work motivation, The teacher's work environment has a negative and insignificant effect on teacher performance, the better the work environment, the more motivation will be to work. will improve the performance of teachers in carrying out their duties at school . Shortages of equipment such as desks, books, computers, and other teaching materials can frustrate teachers and cause drops in motivation (TTF, 2016; UNESCO IICBA,

2017; World Bank, 2018). Hanifah Noviandari et al, (2022) found There is a positive and significant relationship between the work environment and teacher performance in SMA Negeri 1 Paciran.

The fourth factor was Promotion Development (PD), which is in consistence with the findings of Haryono, Supardi, & Udin, (2020) found that (a) training and promotion had a positive and significant effect on work motivation, (b) training, promotion and work motivation had a positive and significant effect on job performance but (c) work motivation did not play any significant role in mediating the effect of training and job promotion for job performance. Measures that improve teachers' professionalism, such as collaboration and continuous professional development, have also been shown to improve motivation (Cordingley et al., 2019; Education Commission, 2019; Tournier et al.,2019). Three primary purposes of PD are described by Cafarella and Daffron (2013) as; (a) promoting individual growth and development, (b) providing responses to practical problems and issues of adult life, and (c) creating work opportunities to examine and fostering community and societal change. Fullan (2014) noted the purpose of professional development is to build long-term capacity for change in work cultures. research shows that allowing teachers more agency to work towards different promotion opportunities can offer a strong incentive to remain in the profession (Cabus, Haelermans, and Flink, 2020; Calvert, 2016; Cordingley et al., 2019; Tournier et al., 2019).

The fifth factor was Leadership Style (LS), which is in consistence with the findings of Melissa K. Amon. (2018) found that Leadership style has a direct positive influence on teacher motivation. Lindawati Sirait et al, (2022) found that leadership style, work motivation, and organizational culture have a positive and significant impact on teacher job satisfaction. Jamilus et al, (2022) found that leadership and motivation simultaneously affect teacher performance at Madrasah Tsanawiyah Thawalib with a significant value. Etta Mamang Sangadji,(2021) found effective leadership positively influenced both work motivation and teacher performance.

The sixth factor was Assessment and Evaluation (AE), which is in consistence with the findings of Yu Huajun et al. (2019) proposed three effective ways to motivate teachers: strengthening the performance evaluation system for full-time teachers, weakening the assessment of scientific research and academic aspects for full-time teachers, and enhancing institutional design. Hanifah Noviandari et al,(2022) found Teacher work performance can also be interpreted as the result of the achievement of a teacher who carries out tasks based on skills, experience, time, and the output he produces, which is reflected in quality and quantity. Eni Nuryati et al,(2021) found Teacher work performance reflects a teacher's workability in carrying out his duties as a teacher well. Berry and Shields (2017) reported that teachers have left the field of teaching due to issues such as lacking autonomy, feeling devalued, and experiencing extreme stress from high-stakes testing.

The seventh factor was Management Effectiveness (ME), which is in consistence with the findings of Burke et al., (2015); Epling; (2016); Helms, (2017); and Hughes et al., (2015) that Administrative support is also one of the main factors for reducing turnover intentions among teachers. Four categories of administrator support can make a difference in teachers' decisions to stay: emotional, instrumental, instructional, and technical support (Hughes et al., 2015). Bafadal, Budi Wiyono, & Yusuf Sobri, (2019)found there was a significant effect of the implementation of the school-based management on the teachers' work motivation and the school quality. According to Matiang' i et al., (2016), administrator support through providing professional development is important for increasing effective productivity in the workplace

and consequently alleviates teacher burnout. Pearstina Linnette Badger,(2022)found Teachers that who had experienced direct violence and a lack of administrative support were more likely to feel a sense of injustice. Therefore, organizations such as schools run less problematically, and teachers work better when they feel a sense of justice. ZaheBabelan et al., (2019)found that if administrators would assist with instruction, collaboration, shared leadership, and a shared vision, then the outcome of these supports can create a positive school culture.

To propose guidelines for an effective teacher motivation model in higher vocational colleges in Guangdong Province, it's essential to build on the factors you've identified. The guidelines should be comprehensive, addressing each factor while ensuring the holistic development of a motivating environment. Implementing these guidelines requires a concerted effort from all stakeholders, including school leaders, teachers, and policymakers. By addressing each of these factors comprehensively, higher vocational colleges in Guangdong Province can create an environment where teachers feel motivated, supported, and empowered to excel in their roles, ultimately leading to better educational outcomes for students.

Recommendations

1.Theoretical Recommendation

Enrich the application of motivation theory, build a relatively comprehensive and influential multi-dimensional incentive system, pay attention to teacher self-efficacy, school climate, working conditions, promising and professional development, assessment and performance, and organizational support, deeply combine various motivation factors and effective implementation, To provide theoretical support and practical guidance for promoting the work motivation of teachers in higher vocational colleges, and to create a good situation where everyone can showcase their talents and good teachers constantly emerge.

2.Policy Recommendations

This study identified the current level of teacher motivation through questionnaires and interviews. The overall motivation level of vocational college teachers is above average, and their satisfaction with the school environment, salary and benefits, academic atmosphere, promotion and development, management level, leadership style, and other aspects is relatively low. Through exploratory factor analysis, it was found that there are seven main factors that affect teachers' work motivation, which involves school atmosphere, teachers' self-efficacy, working conditions, promotion and development, leadership style, assessment and evaluation, and school management efficiency, providing guidance for improving teachers' work motivation and enhancing the level of vocational college teachers.

3.Practical Recommendations

The application of effective teacher motivation model in Higher Vocational College of Guangdong Province which comprised of 7components were found appropriate,accurate and accordance with the research conception framwork. These research findings can be used as an integrated model for the practical implementation of Work motivation management practices as an important basis for enhancing work performance. Therefore, the colleges should focus more on the above issues to make them more successful.

References

The General Office of the Central Committee of the Communist Party of China & the General Office of the State Council. (2021).Opinions on Promoting the High-Quality Development of Modern Vocational Education. *online* .from:https://www.gov.cn/zhengce/2021-10/12/content_5642120.htm

National Development and Reform Commission&Ministry of Education. (2023). Implementation Plan for the Empowerment and Enhancement of Industrial Education Integration in Vocational Education (2023-2025). *online.* from:https://www.ndrc.gov.cn/xwdt/tzgg/202306/t20230613_1357506.html

Berry, B., Bastian, K. C., Darling-Hammond, L., & Kini, T. (2019). *How teaching and learning conditions affect teacher retention and school performance in North Carolina*. Palo Alto, CA: Learning Policy Institute.

Liang hongzhong. (2022). Optimization of teaching incentive mechanism of college teachers under the background of breaking the "five-only" problems: from the perspective of externality theory.*China Agricultural Education.* 2022 (4), 62-71.

Dan zhao. (2019). Case Analysis of Insufficient Salary Incentives for University Teachers in G University. *Education Teaching Forum.* 2019 (17), 68-69.

Li Guocang. (2022). Involution or lying flat: teachers work engagement choice in incentive governance in colleges and universities. *Jiangsu Higher Education.* 2022 (12), 107-114.

Peng Lijuan. (2019). Research on the Optimization of Teacher Incentive Mechanism in CT College. *Economic Research Guide.* 2019 (33), 122-138.

Huang Xueqiong. (2019). *Study on H University's Teachers Performance Evaluation of Distortion of Incentive.* Dissertation paper.Huaqiao University.

Zhang Jian Xin. (2019). *Research On Comprehensive Salary Incentive Mechanism Of Teachers In HB College.* Dissertation paper. Hebei University of Technology.

Jiang liping. (2019). Optimization Path of Performance Management for College Teachers from the Perspective of Incentive Theory. *China Adult Education.* 2019 (21), 31-34.

Liu Guang.(2019).Effects of Extrinsic Incentive and Intrinsic Motivation on College Teachers's Research Performance. *Science Research Management.* 2019 (1), 199-208.

Cheng gang. (2019). The Effect of Teacher Incentives on Organizational Commitment—Mediating Role of Job Satisfaction. *Teacher Education Research.* 2019 (3), 61-69.

Yuan Y. (2022). *Research on the incentive mechanism of young teachers in H Vocational and Technical College.* Dissertation paper. Southwest University.

Chao SL. (2022). *The Incentive Mechanisms and Knowledge Production in China's Universities.* Doctor's Dissertation paper.Zhenjiang University.

Zhang Y. (2022). *Research on Teacher Motivation in Shaanxi Higher Vocational Colleges ——Taking S Higher Vocational Colleges as an Example.* Master's Dissertation paper. NorthWest University.

Liu Shanqiu. (2020). Analysis of Difficulties and Improvement Measures in the Implementation of Incentive Mechanisms for Young Teachers in Colleges and Universities. *Economic Research Guide.* 2020 (16), 120-126.

Mirhamida Rahmah et al. (2022). Spiritual work motivation in mediating the influence for organizational climate on teacher performance during the COVID-19 pandemic. *Kasetsart Journal of Social Sciences, 43 (3).* doi:10.34044/j.kjss.2022.43.3.29

Willie E. Williams.(2018). *Principal Leadership Style, Teacher Motivation,and Teacher Retention.* Walden Dissertations and Doctoral Studies Collection. https:// scholarworks.waldenu.edu/dissertations.

LaKeshia L. Polite.(2020). *Teachers' Perceptions of the Role that School Administrators Play Teachers' Perceptions of the Role that School Administrators Play in Their Job Satisfaction.* Walden Dissertations and Doctoral Studies Collection. Walden University

Cabus, S.; Haelermans, C.; Flink, I. (2020). Evaluating a certificate program on educational mentorship and coaching leading to induction activities for new teachers in Rwandan primary schools. Leuven: HIVA-KU.

Melissa K. Amon.(2018). *Principal Transformational Leadership Behaviors And Teacher Motivation.* A Dissertation Submitted To The Graduate Faculty in partial fulfillment of the requirements for the Degree of Doctor Of Education.

Lindawati Sirait et al.(2022). Leadership Style, Motivation, and Organizational Culture on Job Satisfaction and Teacher Performance. *Journal of Applied Business and Technology (JABT) 2022 3 (2),* 115-129

Jamilus et al.(2022). Leadership and Principal Motivation on Teacher Performance at Madrasah. *Al-Tanzim:Jurnal Manajemen Pendidikan Islam Vol. 06 No.i02 (2022) :* 511-519 iDOI: http://doi.org/10.33650/al-tanzim.v6i2.3294

Etta Mamang Sangadji, Sopiah, And Bagus Shandy Narmaditya.(2021). Does Leadership Effectiveness Matter for Indonesia Vocational Teacher Performance? The Mediating Role of Work Motivation. *Indonesian Research Journal in Education. Vol. 5| No. 2*,p345-359.

Eni Nuryati, Bambang Mursito, Ida Aryati.(2021). Teacher Performance Reviewed From Leadership, Discipline, Motivation And Organizational Culture (Study at SMP Batik Surakarta). *International Journal of Economics, Business and Accounting Research (IJEBAR). Vol-5, Issue-2, 2021 (IJEBAR).*https://jurnal.stieaas.ac.id/index.php/ IJEBAR

Gray, R., Hill, A., Egley, R., Stubblefield, M., & Lewis, M. (2017). A positive school climate is associated with teachers' well-being and mental health. *Journal of School Psychology, 56*, 45-58.

Yang, S., Chen, H., & Zhao, X. (2022). Positive school climate and its relationship with teacher burnout. *Educational Psychology Review, 34* (2), 295-312.

Skaalvik, E. M. (2014). Teacher self-efficacy and burnout: A longitudinal study. *Journal of Educational Psychology, 106* (3), 569-581.

Klassen, R. M., & Chiu, M. M. (2010). Effects on teachers' self-efficacy and job satisfaction: Teacher gender, years of experience, and job stress. *Educational Psychology, 30* (1), 33-50.

Tuxford, L., & Bradley, G. L. (2015). Enhancing self-efficacy and managing teacher strain. *Journal of Educational Administration, 53* (3), 442-463.

Klassen, R. M., Durksen, T. L., & Tze, V. M. C. (2014). Teachers' self-efficacy and emotional regulation as potential buffers against burnout. *Teaching and Teacher Education, 43*, 111-119.

Polite, L. L. (2020). Working conditions as a hygiene factor in teacher job dissatisfaction. *Journal of Teacher Education and Practice, 45* (2), 58-72.

Oktavia, R. L., Pratiwi, S. N., & Sukardi, S. (2022). The effect of working conditions on teachers' job satisfaction and performance. *Journal of Educational Research, 67* (1), 85-96.

Williams, W. E. (2018). Teachers' working conditions affect teacher retention: A systematic review. *Educational Research Review, 23*, 123-136.

TTF. (2016). Shortages of equipment in schools and teacher motivation. *Teachers Task Force Report*.

UNESCO IICBA. (2017). Teaching resources in developing countries: Impact on teachers' performance. *UNESCO Report*.

World Bank. (2018). Global education: Challenges in resource allocation for effective teaching. *World Bank Report*.

Noviandari, H., Purnomo, H., & Santoso, B. (2022). Relationship between work environment and teacher performance in SMA Negeri 1 Paciran. *International Journal of Education and Development, 12* (3), 233-248.

Haryono, T., Supardi, S., & Udin, U. (2020). Training, promotion, and work motivation's impact on job performance. *Journal of Management and Organization, 39* (1), 67-78.

Cordingley, P., Bell, M., Evans, D., & Firth, A. (2019). Continuous professional development and teachers' motivation. *Professional Development in Education, 45* (4), 525-540.

Education Commission. (2019). Professional development and its role in educational systems. *Education Commission Report*.

Tournier, B., Fischer, G., & Kinsey, D. (2019). The impact of professional development on teacher effectiveness. *European Journal of Teacher Education, 42* (2), 220-234.

Cafarella, R. S., & Daffron, S. R. (2013). *Promoting adult learning through professional development*. Jossey-Bass.

Fullan, M. (2014). *Leading in a culture of change: Professional development and school improvement*. Jossey-Bass.

Cabus, S., Haelermans, C., & Flink, D. (2020). Teacher promotion and its effect on retention. *Journal of School Leadership, 30* (1), 12-30.

Calvert, L. (2016). The role of teacher agency in career development. *Journal of Teacher Education, 67* (3), 181-195.

Amon, M. K. (2018). Leadership styles and teacher motivation: A comprehensive study. *Journal of School Administration, 46* (2), 45-67.

Sirait, L., Hadiyati, N., & Sutrisno, E. (2022). The impact of leadership style on teacher job satisfaction. *Journal of Educational Management, 35* (4), 100-115.

Jamilus, S., Alamsyah, A., & Kusuma, M. (2022). The effect of leadership and motivation on teacher performance. *Journal of Islamic Education Studies, 28* (2), 195-210.

Sangadji, E. M. (2021). Leadership and its effect on work motivation and teacher performance. *Journal of Leadership and Education, 38* (2), 89-102.

Huajun, Y., Zhu, W., & Lin, X. (2019). Motivating teachers through performance evaluation systems. *Journal of Educational Studies, 56* (4), 300-320.

Nuryati, E., Rahardjo, M., & Setiawan, E. (2021). Teacher work performance and the factors affecting it. *Journal of Education and Learning, 52* (2), 178-190.

Berry, B., & Shields, P. M. (2017). High-stakes testing and its impact on teacher retention. *Journal of Educational Policy, 43* (3), 227-242.

Burke, P., Epling, R., Helms, L., & Hughes, T. (2015). Administrator support and teacher retention: A critical review. *Educational Leadership Journal, 39* (1), 45-58.

Bafadal, I., Wiyono, B., & Sobri, Y. (2019). The effect of school-based management on teacher motivation and school quality. *Journal of Educational Management, 46* (1), 59-74.

Matiang'i, F., Ochieng, P., & Wambua, G. (2016). Professional development's role in improving teacher productivity. *Journal of Professional Development, 47* (2), 98-112.

Badger, P. L. (2022). Violence and lack of administrative support's impact on teachers. *Journal of Educational Psychology, 60* (4), 400-420.

ZaheBabelan, A., Akbari, M., & Hosseini, A. (2019). The role of school administrators in promoting positive school culture. *Journal of Educational Administration, 57* (3), 78-98.

Bora, P. (2018). Teacher motivation: A study on the role of intrinsic and extrinsic motivation among teachers. *Journal of Educational Research,* 12 (3), 45–60.

Chen, L., Vo, T. T., & Tuliao, M. D. (2022). Work motivation and employee performance: The moderating role of job resources. *Journal of Business Research,* 110, 105–114.

Chimier, C., & Tournier, B. (2021). Three initiatives to foster teacher motivation. *Educational Studies,* 15 (2), 175-190.

Claudia, T. (2015). The impact of teacher motivation on student learning outcomes. *Educational Management Review,* 8 (2), 55-70.

Diana, P., Jonsson, M., & Sievers, S. (2021). Motivation at work: Perspectives on intrinsic and extrinsic incentives in the workplace. *Organizational Psychology Quarterly,* 33 (4), 320–335.

I Ketut Setia Sapta. (2022). Work motivation and its impact on employee performance in organizations. *Human Resource Studies,* 14 (2), 95–110.

Klaeijsen, A., Vermeulen, M., & Martens, R. (2018). Teachers' motivation and professional development: A case study on the role of intrinsic motivation in the learning process. *Teaching and Teacher Education,* 75, 171-183.

Matthew, M. (2020). Salary reform and performance supervision: Motivational models for teachers in vocational colleges. *Journal of Vocational Education Studies,* 10 (2), 52-60.

Mintrop, H., & Ordenes, M. (2017). Teacher motivation in low-performing schools: A challenge for school reform. *Educational Leadership,* 74 (8), 10-15.

Moolenaar, N. (2012). Collaborative networks and teacher motivation: The role of teacher collaboration in school improvement. *Journal of Educational Leadership,* 3 (2), 145-162.

Patterson, C. (2023). Extrinsic and intrinsic motivators for highly effective teachers. *Teaching Today,* 29 (4), 102-118.

Pourtoussi, R., Tengku Ariffin, T. F., & Pishghadam, R. (2018). The impact of teacher motivation on teaching effectiveness and student outcomes. *Journal of Applied Linguistics and Language Research,* 5 (3), 120–132.

Saheed Oyeniran, S. (2020). Teacher motivation and teaching quality: The moderating role of job satisfaction. *International Journal of Educational Development,* 44 (4), 13-22.

Virgiawan, F., Setiawan, A., & Fadilah, R. (2021). Measurement of work motivation and its effects on organizational outcomes. *Journal of Behavioral Studies in Business,* 12, 88-102.

Student Affair Management in Universities of Art in Shenyang Under Liaoning Province

Zhang Xinyu,
Chuanchom Chinatangkul and Kamolmal Chaisirithanya
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: praewpanprajakko@gmail.com

****

Abstract

The objectives of this research were: (1) to explore the components of artistic talents for student affair administration in Universities of Art in Shenyang under Liaoning Province, and(2) to propose guidelines for student affair administration in Universities of Art in Shenyang under Liaoning Province.

The research methodology was a qualitative research with Delphi method and student affair study. The key informants were 15 experts in student affair administration from Liaoning universities. They were all experts with rich student affair management and educational experience more than 10 years. The instruments used for data collection were researcher, semi-structured open interview forms, and five-point rating scale questionnaires. The statistics used for data analysis included median, mode, and Inter Quartile Range.

The research findings were revealed that: (1) the components of artistic talents for student affair administration are home school management, understanding management, academic management, cultivation management, incentive management, logistics service management, and employment guidance management; and (2) the guidelines for cultivation of artistic talents for students are organizing career planning and employment guidance activities, providing employment information and resources, proposing suggestions and measures for improving work, educating and dealing with students who violate discipline, and providing comprehensive support and services for students.

Keywords: Student affairs management; universities of art; Liaoning Province

Introduction

Background of the study

Since the reform and opening up, the proliferation of utilitarianism and materialism has greatly affected the learning and life of students, especially those in art schools. The influx of diverse ideas has a mainly negative impact on the art profession, as they challenge our traditional concepts and ideas.(Zhu, 2019) In addition to the characteristics of art students, the management of art student affairs in Chinese universities in the new era also faces severe challenges. The ability to meet this challenge has become the primary task for many ideological education workers in universities. Whether the student affairs management personnel (counselors) in art colleges can effectively respond to this challenge determines whether the ideological and political development of students in universities of art, can be healthy and good.

* Received: September 21 2024; Revised: September 29 2024; Accepted: October 2 2024

On the one hand, student affairs managers (counselors) need to keep up with the times, adapt to the requirements of the times, and meet the needs of globalization.

On the other hand, guiding students to learn how to seek benefits and avoid harm, cultivating their independent thinking ability, and being able to adhere to their own ideas and values in social development. The management of student affairs for art college students in China is also facing severe challenges. Strengthening and improving ideological and political work for college students is actually an extremely urgent task. This study aims to sort out and analyze the student affairs management of art majors in universities. Through research and argumentation, we can find a successful solution to improve student affair management in universities of art.

Conclude the research problems

1.What are the components of student affair management in Universities of Art in Shenyang under Liaoning Province?

2.What are the guidelines for for student affair management in Universities of Art in Shenyang under Liaoning Province?

Reason for presenting this paper

Since the reform and opening up, especially after China's accession to the World Trade Organization, with the continuous development of the economy and the continuous opening up of various fields of society, we have entered a period of social transformation with significant ideological influence. These ideological shocks can be seen as a "double-edged mirror". The proliferation of utilitarianism and materialism has greatly affected the learning and life of students, especially those in art schools. Of course, from the main aspect of the problem, the influx of diverse ideas has a negative impact on the art profession, as they challenge our traditional concepts and ideas. In addition to the characteristics of art students, the management of art student affairs in Chinese universities in the new era also faces severe challenges. The ability to meet this challenge has become the primary task for many ideological education workers in universities. Whether the student affairs management personnel (counselors) in art colleges can effectively respond to this challenge determines whether the ideological and political development of college students can be healthy and good. On the one hand, student affairs managers (counselors) need to keep up with the times, adapt to the requirements of the times, and meet the needs of globalization; On the other hand, guiding students to learn how to seek benefits and avoid harm, cultivating their independent thinking ability, and being able to adhere to their own ideas and values in social development. As early as the victory of the 16th National Congress of the Communist Party of China, the Central Committee of the Communist Party of China and the State Council held a meeting on October 14, 2004, and issued the "Opinions on Further Strengthening and Improving Ideological and Political Education for College Students (Part 1)", providing guidance for ideological and political education workers. The Opinion on Further Strengthening and Improving Ideological and Political Education for College Students also points out that "with the deepening of reform and opening up, the continuous development of the market economy, and the constant changes in the international situation, the management of student affairs for art college students in China is also facing severe challenges. Strengthening and improving ideological and political work for college students is actually an extremely urgent task. This work is not only related to the construction and achievements of college students, but also to the healthy and stable development of the country and the nation, and to the stable development of society. This is related to the governing

position of our party. The purpose of this study is to sort out and analyze the management of student affairs in art majors in universities, and analyze the existing problems. Through research and argumentation, we can find a successful way to solve the problems in art education in universities. Given the current period of social transformation and the generally impetuous situation in society, we can better provide ideological and political education for art majors, allowing them to learn professional knowledge under the guidance of correct values and make better contributions to society.

Research Objectives

The objective of this study were:

1.To explore the components of student affair management in Universities of Art in Shenyang under Liaoning Province.

2.To propose guidelines for improving student affair management in Universities of Art in Shenyang under Liaoning Province.

Research Conceptual Framework

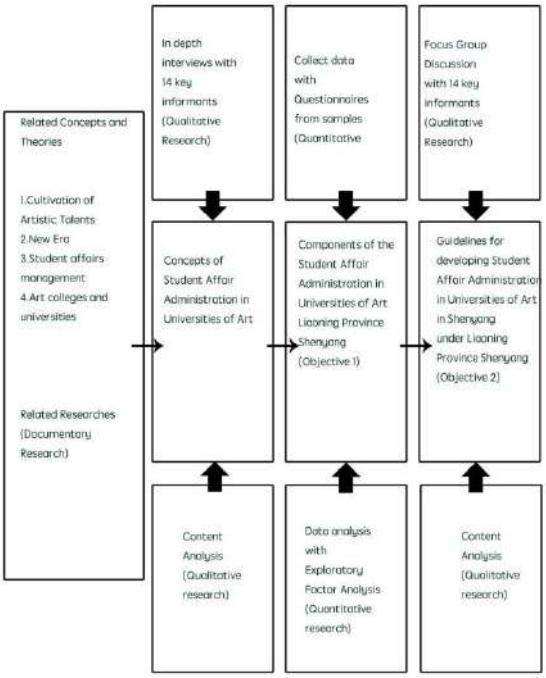

This study was limited by a certain range of regions, mainly in Liaoning Province, China. In the major cities of Liaoning Province, such as Shenyang and Dalian, one art university and one comprehensive university (including art majors) were selected to conduct field investigation and research demonstration. The most representative university selected in this study is Liaoning Lu Xun Academy of Fine Arts, which has campuses in Shenyang and Dalian, Liaoning Province. This research design will take Liaoning Province as the scope to investigate the main and secondary management methods used by student affairs management personnel of an art college in Shenyang under Liaoning Province when managing art students.

Research Methodology

Research Methodology

The researcher has studied related literatures about the concepts, principles, and theories, related research on student affair management in colleges and universities as well as in-depth interview from key informants. The research procedures consisted of 3 steps: (1) Determining the variables of students affair management, (2) Exploring the components of students affair management and (3) Developing the guidelines for improving of student affair management in university of art in Shenyang under Liaoning Province. Adopt a semi-structured interview form and record it. It involved the concept of student affairs management in art universities in Liaoning Province, such as the concept of students affair management, the composition of students affair management, the process of teacher management, and the effective implementation of students affair management.

The questionnaire used the Likert five point scale. The content validity of questionnaire, the researcher used the item objective congrnence index (IOC) rating given by 5 experts. For reliability of questionnaire. Cronbach's alpha was used to evaluate the reliability. The overall reliability of the questionnaire was 0.921. After the reliability test, the questionnaire was distributed to the samples. The researchers analyzed the collected data through SPSS version 26.0.

Population/Sample

The population was administrations and teachers in 5 universities of art in Shenyang under Liaoning Province,totaling 1,513. The key informants consisted of 3 senior management personnel from universities, 4 graduates from art and design majors, 4 management personnel from painting majors, and 3 decision-makers in student affairs management. In this study, the selection criteria were to have sufficient understanding and relevance to student affairs management in art majors in universities. Senior management personnel refer to the president or vice president of a university, who are not only Strengthen academic and leadership skill for students personnel of the university, but also have more than ten years of management experience. Art and design graduates are those who have excellent academic records and have won awards and additional honors in domestic and international design competitions during their university years. Painting professional management personnel refer to art professional student affairs managers who have sufficient understanding and familiarity with the talent ability standards required for the art major student affairs management. The student affairs manager is the director or deputy director of the relevant department of the provincial or municipal government responsible for the professional learning and life related work of students and qualified to participate in the formulation of relevant management regulations. A purposive sampling method was adopted. The sample obtained by stratified random sampling technique,totaling 330 teachers.In this study,the researcher divided into three stages.Based on the previous investigation and collection, conduct research survey on student affairs management personnel and corresponding art college students in a certain university in Liaoning Province within a reasonable range.Therefore, the frist stage:Data collection was performed by the research and get in touch with key informants, second stage: To explore the components of student affair management,by using Exploratory Factor Analysis, and third stage: To propose guidelines for improving student affair management,by using focus group discussion.

Research Tools

Exploratory factor analysis (EFA)

Survey questionnaire analysis

Semi-structured interview

Data Collection

Data collection was performed by the researcher.

Get in touch with key informants and show their identity and willingness.

Interview was performed by researcher.

Data Analysis

1.The components of student affair management,the researcher used Exploratory Factor Analysis.

Exploratory factor analysis (EFA)

This research used Pearson correlation coefficient for measurement. KMO test is used to measure whether the correlation between observed variables is high enough to support factor analysis. The range of KMO values is between 0 and 1, and the closer the value is to 1, the higher the correlation between variables, making it suitable for factor analysis. Usually, KMO values greater than 0.7 or 0.8 are considered sufficient. If the KMO value is low (less than 0.5), it means that the correlation between observed variables is not strong enough and may not be suitable for factor analysis. The Bartlett test is used to test whether the covariance matrix between the original variables is an identity matrix. If the p-value of the Bartlett test is small, the null hypothesis that the covariance matrix is not the identity matrix can be rejected, indicating that there is correlation between variables and is suitable for factor analysis. From Table 1, it can be seen that KMO=0.921 and sig=0.0000. Therefore, the correlation between variables is high, and the obtained information is suitable for further factor analysis.

Table 1: Shows the testing of KMO (Meyer Olkin and Bartlett)

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0.921
Bartlett's Test of Sphericity	Approx.Chi-Square	27919.581
	df.	3593
	Sig.	0.000

In this step, principal component analysis (PCA), orthogonal rotation, and maximum variance rotation were required to extract factors. The criteria used to consider factors were: When the factor load was higher than 0.55, it indicates importance; Kaiser believed that eigenvalues were greater than 2; More than three components (Hatchers) need to be extracted. When considering the above criteria, the number of components and variable variance were shown in Table 2.

Table 2: Shows the characteristic values, percentage of variance, and cumulative percentage of variance for components of Students Affair management in University of Art in Liaoning Province

Component	Initial Eigenvalues			Sum of squared extracted loadings			Rotation sum of square loadings		
	Total	%of Variance	Cumulative%	Total	%of Variance	Cumulative%	Total	%of Variance	Cumulative%
1	29.351	40.502	40.502	29.351	40.502	40.502	12.371	14.853	14.853
2	12.275	14.633	44.797	12.275	14.633	44.797	10.722	14.129	26.973
3	9.052	11.118	47.632	9.052	11.118	47.632	10.019	14.020	30.091
4	7.148	10.116	48.957	7.148	10.116	48.957	9.262	13.913	41.386
5	3.733	5.982	51.076	3.733	5.982	51.076	8.529	9.989	49.634
6	2.901	5.365	58.813	2.901	5.365	58.813	6.094	9.065	55.237
7	2.556	4.733	62.384	2.556	4.733	62.384	5.570	7.645	62.179

Table 2 shows the specific components of the student affairs management in various art majors in Liaoning Province. Through analysis, it can be concluded that there were a total of 7 causal values greater than 1. When rotating the axis, a total variance of 62.384 was explained, and all 7 met the standard. Components 1-7 can explain the total variance of 62.179. In addition, in the rotation component matrix, the load coefficients and variables of each major component are shown in Table 3.

Table 3: Shows the components of student affairs management in art universities in Shenyang Liaoning Province

Order	Components	Number of Variables	Factor Loading
1	Component 1	4	0.769-0.927
2	Component 2	5	0.603-0.820
3	Component 3	9	0.719-0.945
4	Component 4	10	0.696-0.927
5	Component 5	10	0.775-0.890
6	Component 6	7	0.677-0.814
7	Component 7	5	0.744-0.792
Total		50	0.603-0.927

According to the Table 3,there were a total of 7 components,as following: Component 1 contained a total of 4 management variables, with a factor loading range of 0.769-0.927. Component 2 contained a total of 5 management variables, with a factor loading range of 0.603-0.820. Component 3 contained a total of 9 management variables, with a factor loading range of 0.719-0.945. Component 4 contained a total of 10 management variables, with a factor loading range of 0.696-0.927. Component 5 contained a total of 10 management variables, with a factor loading range of 0.775-0.890. Component 6 contained a total of 7 management

variables, with a factor loading range of 0.677-0.814. Component 7 contained a total of 5 management variables, with a factor loading range of 0.744-0.792.There were a total of 50 variables,with a factor loading range of 0.603-0.927.

Figure 1: Summarize 7 Components of student affair management

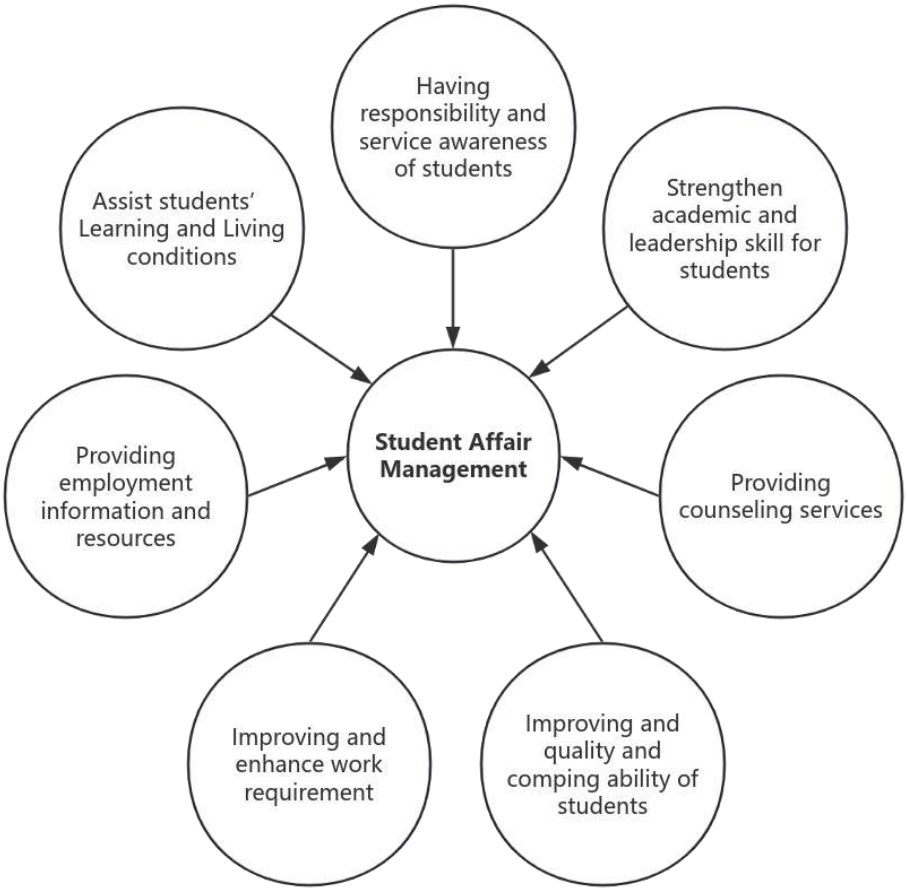

Source: By Researcher

2.The guidelines for developing student affair management; the researcher used Focus Group Discussion.There were total 50 guidelines of student affair management in art universities under Liaoning Province. Details were as follows:(1)Component 1 Assist students' Learning and Living conditions is considered one of the most important components of student affairs management, and is the primary and most tedious task of student affairs managers. (2)Component 2 Having responsibility and service awareness of students is considered a professional competence that is consistent with psychology in student affairs management, and is one of the primary requirements that student affairs managers should possess. (3)Component 3 Strengthen academic and leadership skill for students is considered a more professional and tailored management model in student affairs management, and is a management discipline that student affairs managers should lifelong learn. (4)Component 4 Providing counseling services is considered a constantly evolving management model in student affairs management, and it is a task that student affairs managers should keep up with the times. (5)Component 5

Improving and quality and comping ability of students is a common management model in student affairs management, which is related to students' academic pursuit, understanding of learning, and future planning. (6)Component 6 Improving and enhance work requirement is one of the more tedious tasks in student affairs management. student affairs management personnel need to carefully observe the life and learning dynamics of students, fully communicate and think. (7)Component 7 Providing employment information and resources is one of the most valued affairs in student affairs management by students and parents, which is related to the employment, salary, and future personal development of students.

Recommendations

After completing the questionnaire survey and data analysis, the researcher analyzed the reasons for this situation from multiple perspectives, and combined with their own teaching experience, proposed specific strategies to improve the effectiveness of student affairs management based on the seven dimensions of the second stage questionnaire survey.

Student affairs management can cultivate leadership skills and teamwork spirit among art students by encouraging their participation in student organizations and clubs. Art students usually have an outgoing personality and high enthusiasm, but each student has different characteristics. The management of art students should implement differentiated emotional investment. Determine different conversation content and methods based on students' different interests, qualities, strengths, personality traits, and other factors. For example, for outgoing students, language should be vivid, clear, and straightforward; For students with stubborn personalities, language should be full of twists and turns; For backward individuals, language should be full of care and encouragement; For individual students, we must learn more, speculate more, and adopt different methods.

The cultivation and development of student affairs management in art universities in Shenyang, Liaoning Province cannot be separated from policy support. With the support of policies, the ability of student affairs managers in art universities can achieve the most effective long-term development. To this end, the following suggestions are proposed for policy formulation:

1. Art education resources: Ensure that schools or institutions provide sufficient art education resources, including equipment, materials, studios, and performance venues. This will help students fully develop their artistic talents.

2. Academic support: Provide specialized academic guidance and support for art students, including course selection suggestions, art portfolio preparation, organization of art competitions and exhibitions, etc.

3. Art mentor: Establish an art mentor system to provide students with professional art guidance and career planning advice.

4. Internship and Collaboration Opportunities: Collaborate with art institutions and companies to provide students with internship and collaboration opportunities, enabling them to learn and accumulate experience through practice.

5. Art exhibitions and performances: Organize regular art exhibitions and performances to provide students with a platform to showcase their works and talents.

Further Research

Based on the literature and theoretical basis, the researcher developed a questionnaire and interview outline, the major findings were revealed as such because the Assist students in resume creation and interview skills training.Student affairs managers can communicate with students to understand their educational background, internship experience, project experience, skills, and strengths.And maintain normal order on campus.Student affairs managers can help students identify and emphasize their strengths and achievements to attract the attention of potential employers. Encourage students to provide specific cases and outcomes to support their abilities. Timely feedback on students' learning and living conditions.Student affairs managers can cultivate effective communication skills among students, including clear expression, active listening, and good nonverbal communication. Maintain contact with student parents.Student affairs managers can cultivate effective communication skills among students, including clear expression, active listening, and good nonverbal communication.For the understanding and management of student affairs, being good at listening to the opinions of others.student affairs management personnel are able to handle pressure and emotions in their work, maintain a positive work attitude, and maintain a good psychological state.

This research requires regular self reflection, summarizing experiences and lessons learned, and continuously improving work methods and attitudes. Through these rationalization and further suggestions, student affairs managers can continuously improve the quality of their work, better meet the needs of students, and promote their comprehensive development.

References

Chen Bing. (2018). Analyzing the innovation of student education management model in higher vocational schools [J]. *Talent,* (09)

Chen Zhifeng. (2015). Discussion on the "five and two stop" student management model -- Taking Jiangyin Technical Secondary School in Jiangsu Province as an example [J]. *Jiangsu Education.* (1)

Chen Xiangming. (2018). *Qualitative research methods and social science research* [M]. Education Science Press.

Chen Xiaobin. (2019*). Education Management* [M]. Beijing Normal University Press.

Li Jianghui. (2014). *Research on Student Management in Higher Vocational Schools* [D]. Capital University of Economics and Trade.

Yuan Yifei. (2017). Talking about the problems and solutions of student management in art secondary school [J]. *Popular Literature and Art*. (2)

Zhang Wei. (2020). Theoretical research and practical exploration of student management of art majors in colleges and universities [D]. *Shanghai Normal University,* (4)

Zhu Yuehua. (2019). The special role of teachers in moral education of art students in colleges and universities [J]. *Journal of Suzhou Institute of Education,* (12)

แนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย กรณีศึกษาบริษัทนำเข้าส่งออก “TTHH MTV QUANG THUY”

The Guidelines for Marketing the Import-Export Business of Agricultural Products Between Vietnam, Laos And Thailand : A Case Study of the "Tthh Mtv Quang Thuy"Import-Export Company

Hau Nguyen Van และ รุจิรัตน์ พัฒนถาบุตร
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Hau Nguyen Van and Ruchirat Patanathabutr
KhonKaen University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nguyenvanhau090199@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย เป็นส่วนสำคัญของช่องทางการตลาดในภาคการเกษตรที่ส่งเสริมความเป็นเอกภาพ บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการจัดการของธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย 2) ศึกษาองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร 3) วิเคราะห์และนิยามองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร 4) ศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้บริการธุรกิจการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตร และ 5) กำหนดแนวทางการตลาดแนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย บริษัทนำเข้าส่งออก “TTHH MTV QUANG THUY”

ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ ในเชิงคุณภาพด้วยการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ การระดมสมองระหว่างทีมบริหารของธุรกิจ และในเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ จากกลุ่มเป้าหมาย 400 คน ผลการวิจัยพบว่า จุดแข็งของบริษัทคือการใช้ระบบ ERP ในการติดตามและควบคุมการดำเนินงาน การคัดเลือกซัพพลายเออร์ที่มีคุณภาพสูง และการจัดการเอกสารการขนส่งเพื่อลดปัญหาการจัดเก็บภาษีและการส่งมอบ กำหนดองค์ประกอบทางการตลาดได้ 33 องค์ประกอบ และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจสามารถลดองค์ประกอบเหลือ 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) การบริการอันทรงคุณค่า 2) การบริการด้านโลจิสติกส์ 3) การบริการที่ตรงเวลาและโปร่งใส 4) การบริการด้วยประสบการณ์ และ 5) การบริการเสริมที่สำคัญ ซึ่งสามารถอธิบายการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้า

* วันที่รับบทความ : 12 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 28 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 29 ตุลาคม 2567
Received: September 12 2024; Revised: September 28 2024; Accepted: September 29 2024

เกษตรได้ร้อยละ 69.403 จึงนำองค์ประกอบที่ได้มาระดมสมองกำหนดเป็นแนวทางการตลาด “VLT Ex-Im” ที่ตรงตามศักยภาพของบริษัทและสนองตอบพฤติกรรมของลูกค้าเป้าหมาย

คำสำคัญ: การตลาดธุรกิจนำเข้า-ส่งออก; นำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร; นำเข้า- ส่งออกระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย

Abstract

The import-export of agricultural products between Vietnam, Laos and Thailand is an important part of the agricultural marketing channel that promotes unity, achieves sustainable development goals and reduces economic inequality. This research aims to 1) study the management environment of the agricultural import-export business between Vietnam, Laos and Thailand, 2) study the marketing components of the agricultural import-export business, 3) analyze and define the marketing components of the agricultural import-export business, 4) study the behavior of users of the agricultural import-export business, and 5) determine the marketing guidelines for the agricultural import-export business between Vietnam, Laos and Thailand. Import-Export Company “TTHH MTV QUANG THUY”

A mixed-method research method was used in qualitative research using document research, in-depth interviews with experts, brainstorming among the business management team, and in quantitative research using survey component analysis from a target group of 400 people. The results of the research found that the company’s strengths are using the ERP system to track and control operations, selecting high-quality suppliers, and managing transportation documents to reduce tax collection and delivery problems. 33 marketing components were identified, and after analyzing the exploratory elements, the elements could be reduced to 5 components: 1) valuable service, 2) logistics service, 3) timely and transparent service, 4) experiential service, and 5) important additional services, which could explain 69.40% of the marketing of agricultural product import-export businesses. The components obtained were therefore brainstormed to determine the marketing approach for "VLT Ex-Im" that meets the company's potential and responds to the behavior of target customers.

Keywords: Import-Export Business Marketing; Import-Export of Agricultural Products; Import-Export between Vietnam; Laos and Thailand

บทนำ

ธุรกิจนำเข้าส่งออก เป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากมีตลาดขนาดใหญ่และประเภทของสินค้าที่หลากหลาย (ธนิตา ถนอมศักดิ์ยุทธ, 2559) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่คนมองหาทางเลือกใหม่ ๆ ในการใช้จ่ายและซื้อสินค้า การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมาขาย หรือการส่งสินค้าไปขายยังต่างประเทศ จึงถือเป็นโอกาสทองของผู้ประกอบธุรกิจอย่างแท้จริง (Logistics Update, 2567) ปัญหาและอุปสรรคทางการค้าต่างประเทศ ที่พบอยู่ในปัจจุบันคือ การขยายการส่งออก ทั้งในรูปมูลค่าและปริมาณสินค้า ประเภทสินค้าและตลาดลูกค้า ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดจากสาเหตุทั้งภายนอกและ

ภายในประเทศ ปัญหาที่เกิดจากภายในประเทศบางประการเป็นสิ่งที่สามารถแก้ไขได้ เช่น ปัญหาด้านการผลิตสินค้า ปัญหาทางด้านการตลาด เป็นต้น การทำการตลาดและกลยุทธ์เพื่อการส่งออกนั้นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ การตลาดธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทยมีความสำคัญมาก เนื่องจากสามประเทศนี้มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งและการค้าเป็นส่วนใหญ่ของกิจกรรมเศรษฐกิจ ได้แก่ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตรช่วยในการเชื่อมโยงระหว่างประเทศในภูมิภาค ทำให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจและทางภูมิศาสตร์ที่แข็งแกร่งขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนที่มีการชุ่มสมรสระหว่างประเทศ การสร้างรายได้และโอกาสให้กับชาวนาและเกษตรกร การส่งออกผลผลิตทางการเกษตรช่วยเพิ่มรายได้ให้กับชาวนาและเกษตรกรในทุกประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาในพื้นที่ชายแดนที่มีเกษตรกรมากที่สุด การส่งเสริมการพัฒนาภูมิภาค ซึ่งการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตรสามารถส่งเสริมการพัฒนาภูมิภาคได้โดยตรง ช่วยในการเพิ่มโอกาสในการลงทุน และส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและสถานีวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Kuo S. & Chin L. 2012)

ความร่วมมือจากประเทศอาเซียนจะสามารถก้าวไปข้างหน้าเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและส่งเสริมการเติบโตที่ยั่งยืนในภูมิภาค รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในภาคการเกษตร เพื่อนำไปสู่ความเป็นเอกภาพในประชาคมอาเซียน และบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติในปี 2030 และควรใช้ประโยชน์จากจุดแข็งและความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย ภายใต้แนวคิด win-win partnership โดยผ่านการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันกับหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาองค์การระหว่างประเทศ (สำนักการเกษตรต่างประเทศ, 2561)

จากข้อมูลข้างต้นนี้จึงคาดการณ์ว่าธุรกิจการนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย มีแนวโน้มเติบโตมากขึ้น และพัฒนาแนวทางการตลาดให้กับธุรกิจ ติดตามข่าวสารการเกี่ยวกับกลุ่มสินค้าเกษตร เพื่ออัพเดตให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้ประกอบการต้องปรับตัว และเตรียมความพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อตอบโจทย์ลูกค้า ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาองค์ประกอบของการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย เพื่อกำหนดแนวทางการตลาดให้กับธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย อันจะนำไปสู่การยกระดับและการสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับกลุ่มธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการจัดการของธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร

3. เพื่อวิเคราะห์และนิยามองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร

4. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้บริการธุรกิจการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตร

5. เพื่อกำหนดแนวทางการตลาดแนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย บริษัทนำเข้าส่งออก “TTHH MTV QUANG THUY”จากการสังเคราะห์ตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสม โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการระดมสมอง การวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

2. ขั้นตอนการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่กำหนดเป็นตัวแปรสังเกตได้ และจัดทำแบบสอบถาม ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจจากผลการตอบแบบสอบถาม เพื่อจัดกลุ่มและนิยามองค์ประกอบใหม่ ระยะที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคจากผลการตอบแบบสอบถาม และระยะที่ 4 เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยการนำองค์ประกอบใหม่ไปดำเนินการระดมสมอง เพื่อเสนอ แนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย กรณีศึกษา บริษัทนำเข้าส่งออก “TTHH MTV QUANG THUY”

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กำหนดประชากรและกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้ที่ใช้บริการตัวแทนนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศ เวียดนาม ลาว และไทย อยู่ในรูปแบบบุคคล กลุ่มบุคคล หรือจดทะเบียนบริษัท จำนวน 400 ตัวแทน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

4.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ใช้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและองค์ประกอบ เพื่อกำหนดแนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย

4.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้บริการนำเข้าส่งออก ใช้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและองค์ประกอบ เพื่อกำหนดแนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ ใช้วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของธุรกิจนำเข้าส่งออกเพื่อกำหนดแนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย

4.4 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้วิเคราะห์องค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลแบบเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling Method) ทั้งหมดจำนวน 400 คน โดยผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามให้กับผู้ที่มาใช้บริการนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร โดยช่องทางออนไลน์ซึ่งผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามผ่าน Google Form โดยมีการระบุข้อจำกัดของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ต้องเคยใช้บริการนำเข้า-ส่งออก กลุ่มสินค้าเกษตรกับตัวแทนออกของ (Shipping) ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาวและไทย นับจากวันที่ตอบแบบสอบถามย้อนกลับไปไม่เกิน 14 วัน จากทฤษฎีความจำสองกระบวนการ Atkinson and Shiffrin ได้มีการอธิบายว่า ระยะเวลาก่อนที่ความทรงจำระยะสั้นจะเริ่มฝังตัวจนกลายเป็นความจำในระยะยาวหรือคงสภาพในการเรียนรู้จะใช้เวลาประมาณ 14 วัน (อาทิตย์ แฮมเมอรี่, 2552) และมีช่วงระยะเวลาในการแจกแบบสอบถามเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม ปี พ.ศ. 2567

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยการตรวจสอบข้อมูลที่ใช้ด้วยการใช้การคำนวณเมทริกสหสัมพันธ์ที่ต้องมีค่ามากกว่า 0.3 (Wiersma,1991) และใช้ KMO ที่ต้องมีค่ามากกว่า 0.6 (Burns,1990) ทำการสกัดองค์ประกอบ หมุนแกน และเลือกค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยได้กำหนดตัวแปรแฝง คือ แแนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย และตัวแปรสังเกตได้ของการตลาดธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรทั้งหมด 33 ตัวแปร ที่มีค่าความถี่เกินครึ่งของค่าความถี่รวม ดังภาพที่ 1

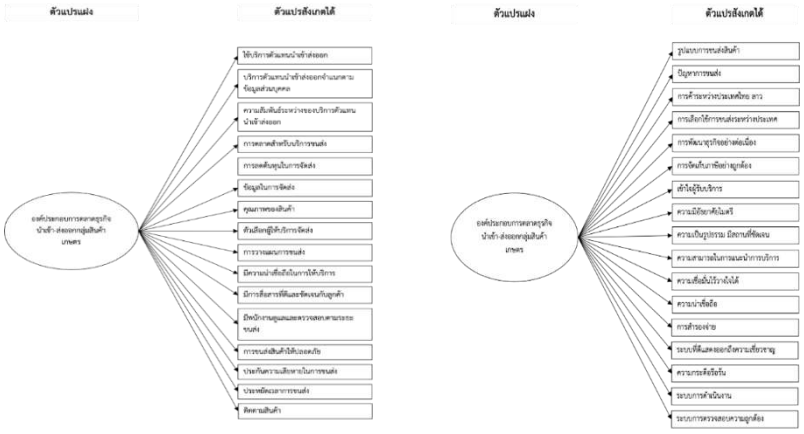

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ผลและแปรผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำแนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วนตามวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการจัดการของธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของธุรกิจ

1.1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่กระทบกับธุรกิจโดยอ้อม (General Environment) มีทั้งหมด 6 ปัจจัย

1.1.1.1 วิเคราะห์ด้านนโยบายทางการเมือง สรุปได้ว่า ด้านนโยบายทางการเมืองเกี่ยวกับการส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างเวียดนาม ลาว และไทย แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือผ่านข้อตกลง ATIGA ที่ลดภาษีและอุปสรรคทางการค้า รวมถึงการใช้ระบบ ASW ที่อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลศุลกากร นโยบายระดับชาติในแต่ละประเทศมุ่งเน้นการส่งเสริมการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตรที่มี

คุณภาพ ACIA สนับสนุนการลงทุนในภาคเกษตร การสร้างตลาดรวม AEC ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการค้าและการลงทุนในภูมิภาค และมาตรการ SPS ช่วยรักษาคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร

1.1.1.2 การวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจ แนวโน้มการเติบโตหรือถดถอยของเศรษฐกิจโลกส่งผลต่อความต้องการและราคาสินค้าเกษตร การลดภาษีและอุปสรรคทางการค้าภายใต้ข้อตกลงการค้า เช่น ATIGA, ACIA ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการเข้าถึงตลาด ทั้งแนวโน้มการเติบโตหรือถดถอยของเศรษฐกิจโลกส่งผลต่อความต้องการและราคาสินค้าเกษตร ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนส่งผลต่อกำไรและต้นทุนการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตร นโยบายการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศด้านการลดภาษีและอุปสรรคทางการค้าภายใต้ข้อตกลงการค้า

1.1.1.3 การวิเคราะห์ด้านสังคมและวัฒนธรรม การอพยพจากชนบทสู่เมืองและการเปลี่ยนแปลงจากเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรมส่งผลต่อการใช้ที่ดินและรูปแบบการเกษตร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในปริมาณและประเภทของสินค้าเกษตรที่ผลิต การเปลี่ยนแปลงนี้อาจกระทบต่อการนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเติมเต็มความต้องการในตลาดท้องถิ่นหรือส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ การพัฒนาไปสู่เกษตรร่วมสมัยมีการใช้ปุ๋ยและสารเคมีมากขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหามลพิษและส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงความสามารถในการแข่งขันและต้นทุนการผลิต ในทางกลับกัน การเคลื่อนไหวไปสู่การเกษตรอินทรีย์และยั่งยืนตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่มองหาสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งขยายตลาดอาหารอินทรีย์และการรับรองจากองค์กรระดับนานาชาติ

1.1.1.4 การวิเคราะห์ด้านเทคโนโลยี การวิเคราะห์ด้านเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย เนื่องจากเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และปรับปรุงคุณภาพสินค้า ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนช่วยลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มความคล่องตัวในการขนส่งสินค้า การพัฒนาและการปรับตัวตามเทคโนโลยียังช่วยตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคและมาตรฐานการผลิตสากล ทำให้สามารถเจาะตลาดต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.1.1.5 การวิเคราะห์ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและนิเวศวิทยา สภาพแวดล้อมทางกายภาพมีผลกระทบอย่างมากต่อธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างประเทศของบริษัท TTHH MTV QUANG THUY ทั้งในด้านภูมิอากาศและสภาพอากาศ ภูมิศาสตร์และลักษณะทางกายภาพ ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ การเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเหล่านี้จะช่วยให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว

1.1.1.6 การวิเคราะห์ด้านกฎหมาย สภาพแวดล้อมภายนอกที่กระทบกับธุรกิจโดยอ้อม (General Environment) ด้านการกฎหมาย ช่วยส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้ธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างเวียดนาม ลาว และไทยมีความสะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพิ่มโอกาสในการทำธุรกิจและความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

1.1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่กระทบกับธุรกิจโดยตรง (Task Environment) ได้มีการประยุกต์ใช้กรอบการวิเคราะห์ด้านการแข่งขันของอุตสาหกรรมตามทฤษฎีที่พัฒนาโดย Michael E. Porter ในปี 1990 ซึ่งเป็นแนวคิดที่ช่วยให้เห็นภาพรวมของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการแข่งขันในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยแนวคิดนี้ได้ถูกแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 มิติหลัก ได้แก่ 1. การวิเคราะห์ด้านคู่แข่งขันทางตรง 2. การวิเคราะห์ด้านคู่แข่งขันรายใหม่ 3. การวิเคราะห์ด้านสินค้าหรือบริการทดแทน 4. การวิเคราะห์ด้านผู้จำหน่ายวัตถุดิบ และ 5. การวิเคราะห์ด้านลูกค้า ทั้งห้ามิตินี้เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดแนวทางการแข่งขันและสามารถช่วยให้บริษัทปรับตัวเพื่อให้สามารถอยู่รอดและเติบโตในตลาดที่มีการแข่งขันสูงได้

1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment)

ของธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างประเทศในเวียดนาม ลาว และไทย ของบริษัทนำเข้าส่งออก “TTHH MTV QUANG THUY” โดยใช้กระบวนการสัมภาษณ์บุคลากรในองค์กรระดับต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการจัดการและการดำเนินงานในบริษัท ซึ่งจะครอบคลุมหลายมิติ ได้แก่ 1. การจัดการทั่วไป 2.การจัดการทรัพยากรมนุษย์ 3.การจัดการการขนส่งและคลังสินค้า 4.การจัดการการตลาด และ 5.การจัดการการเงินและการบัญชี

1.2.1 การจัดการทั่วไป ด้านการจัดการทั่วไปของบริษัทนำเข้าส่งออก “TTHH MTV QUANG THUY” ในธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ เวียดนาม ลาว ไทย สามารถแยกออกเป็น 3 ด้านหลัก ๆ ได้แก่ กระบวนการสั่งซื้อสินค้า การจัดส่งสินค้า และการบริการหลังการขาย

1.2.2 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของบริษัทนำเข้าส่งออก “TTHH MTV QUANG THUY” ในธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ เวียดนาม ลาว ไทย จะครอบคลุมหลายด้าน ได้แก่ การสรรหาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การจัดการผลการปฏิบัติงาน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กร

1.2.3 การจัดการการขนส่งและคลังสินค้า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) ของธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างประเทศในด้านการจัดการการขนส่งและคลังสินค้าควรครอบคลุมหลายด้านดังนี้ 1.โครงสร้างการจัดการ 2.เทคโนโลยีและระบบการจัดการ 3. ความสามารถในการจัดการคลังสินค้า 4.ความสามารถในการจัดการการขนส่ง 5.การควบคุมคุณภาพ 6. บุคลากรและการฝึกอบรม 7.มาตรการความปลอดภัยและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และ 8.ความสามารถในการจัดการกับความเสี่ยง

1.2.4 การจัดการการตลาด การจัดการการตลาดที่มีประสิทธิภาพของบริษัท TTHH MTV QUANG THUY เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและการบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ การวิเคราะห์กลยุทธ์การตลาด การจัดการผลิตภัณฑ์ การจัดการราคา การจัดการช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย และการประเมินผลลัพธ์ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างประเทศได้อย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จ

1.2.5 การจัดการการเงินและการบัญชี บริษัทมีระบบควบคุมภายในที่เข้มงวดเพื่อป้องกันการทุจริตและข้อผิดพลาดในการบันทึกบัญชี มีการตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและระบุข้อบกพร่อง นอกจากนี้ ยังมีการตรวจสอบงบการเงินประจำปีโดยผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอกเพื่อให้ข้อมูลทางการเงินเชื่อถือได้และเป็นไปตามมาตรฐานบัญชี รวมถึงตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันปัญหาทางกฎหมาย

1.3 การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของธุรกิจ

1.3.1 จุดแข็ง (Strengths) บริษัท TTHH MTV QUANG THUY มีจุดแข็งที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจนำเข้าส่งออกสินค้าเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยบริษัทใช้ระบบ ERP เพื่อจัดการคำสั่งซื้อ คลังสินค้า และบัญชีการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การติดตามและควบคุมการดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น นอกจากนี้ บริษัทคัดเลือกซัพพลายเออร์ที่มีคุณภาพสูงและตรวจสอบคุณภาพสินค้าอย่างเข้มงวด การจัดการเอกสารการขนส่ง ทำให้ลดปัญหาด้านศุลกากรและการส่งมอบได้

1.3.2 จุดอ่อน (Weaknesses) บริษัท TTHH MTV QUANG THUY มีจุดอ่อนม เช่น บริษัทขาดการใช้ทางเลือกการขนส่งที่หลากหลาย เช่น การขนส่งทางอากาศ ซึ่งอาจส่งผลต่อความรวดเร็วและความยืดหยุ่นในการจัดส่งสินค้า ขาดการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพสากล เช่น ISO 9001 ทำให้ไม่สามารถรับประกันได้ว่าสินค้าที่นำเข้าและส่งออกมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

1.3.3 โอกาส (Opportunities) บริษัท "TTHH MTV QUANG THUY" แสดงให้เห็นถึงหลายปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานในตลาดอาเซียน ข้อตกลง ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA) ช่วยลดภาษีและอุปสรรคทางการค้าในเวียดนาม ลาว และไทย โดยอนุญาตให้ผู้ส่งออกรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเอง ซึ่งช่วยลดต้นทุนและระยะเวลาในการดำเนินการนอกจากนี้ ระบบ ASEAN Single Window (ASW) เป็นเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลศุลกากรและเอกสารการค้า ทำให้การจัดการและดำเนินงานของบริษัทมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3.4 อุปสรรค (Threats) บริษัท “TTHH MTV QUANG THUY” เผชิญกับอุปสรรคหลายประการที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานและการเติบโตของธุรกิจ หนึ่งในอุปสรรคหลักคือมาตรการ Sanitary and Phytosanitary (SPS) ที่มุ่งเน้นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคและศัตรูพืช ซึ่งอาจเป็น

ข้อจำกัดที่บริษัทต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อให้สินค้าตรงตามมาตรฐานและข้อกำหนดของแต่ละประเทศ ส่งผลให้กระบวนการตรวจสอบและรับรองสินค้าซับซ้อนและใช้เวลานาน

2. ผลการศึกษาองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย

2.1 การตรวจสอบข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์องค์ประกอบ

2.1.1 ผลการตรวจสอบข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น คือ ตัวแปรทั้ง 33 ตัว มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน มีค่ามากกว่า 0.3 (Wiersma,1991)

2.1.2 ผลการตรวจสอบข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้ KMO และ Bartlett's Test พบว่า ค่า KMO มีค่าเท่ากับ 0.954 ซึ่งมากกว่า 0.6 (Burns, 1990) แสดงถึงกลุ่มตัวแปรทั้งหมด 33 ตัวแปร มีความเหมาะสมที่จะใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และเมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ค่า Approx. Chi-Square โดยประมาณมีค่าเท่ากับ 11147.393 และมีค่า Sig = 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ใช้ในการทดสอบที่ 0.05 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 33 ตัวมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

3. ผลการศึกษาเพื่อนิยามและให้ความหมายองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย

องค์ประกอบที่ 1 ตั้งชื่อองค์ประกอบที่ 1 คือ "การบริการอันทรงคุณค่า" (Valuable Service หรือ V) โดยนิยามว่า บริการต้องชัดเจนและเป็นรูปธรรม สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการ มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ พร้อมให้คำแนะนำที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ บริการต้องน่าเชื่อถือ แสดงถึงความเชี่ยวชาญและสร้างความรู้สึกดีแก่ผู้รับบริการ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงการจัดเก็บภาษีอย่างถูกต้อง มีระบบการสำรองจ่ายที่เป็นระเบียบ และต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด โดยเข้าใจความต้องการและปัญหาของผู้รับบริการอย่างเหมาะสม ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 9 ตัวแปร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย ได้ร้อยละ 50.915

องค์ประกอบที่ 2 ตั้งชื่อองค์ประกอบที่ 2 คือ "การบริการด้านโลจิสติกส์" (Logistics Service หรือ L) นิยามว่าการประสานงานและดำเนินการที่ซับซ้อนเกี่ยวกับการขนส่งสินค้า รวมถึงการตลาดบริการขนส่ง การให้ข้อมูล การลดต้นทุน การรักษาคุณภาพสินค้า และการจัดบริการตัวแทน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการเลือกตัวเลือกจัดส่งและการดูแลสินค้าให้อยู่ในสภาพดี โดยมุ่งเน้นการจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพการไหลของสินค้าจากต้นทางถึงปลายทางอย่างครบถ้วน ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 8 ตัวแปร ซึ่งเป็น

องค์ประกอบที่สามารถอธิบายองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย ได้ร้อยละ 5.315

องค์ประกอบที่ 3 ตั้งชื่อองค์ประกอบที่ 3 คือ “การบริการที่ตรงเวลาและโปร่งใส” (Timely and Transparent Service หรือ T) นิยามว่าการจัดการขนส่งสินค้าที่ครอบคลุม รวมถึงการให้บริการที่เชื่อถือได้ การวางแผนการขนส่งอย่างละเอียด และการตรวจสอบโดยพนักงานตามระยะทางการขนส่ง การสื่อสารที่ชัดเจนกับลูกค้าและบริการตัวแทนนำเข้า-ส่งออกก็มีความสำคัญ รวมถึงกลยุทธ์ในการประหยัดเวลา โดยรวมแล้ว การขนส่งสินค้าคือการเคลื่อนย้ายสินค้าที่มีระเบียบ มีประสิทธิภาพ และเชื่อถือได้จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย ได้ร้อยละ 4.668

องค์ประกอบที่ 4 ตั้งชื่อองค์ประกอบที่ 4 คือ “การบริการด้วยประสบการณ์” (Experience Service หรือ Ex) นิยามว่าการจัดการที่ทันสมัยในการแก้ปัญหาการขนส่ง อำนวยความสะดวกในการค้าระหว่างประเทศ และการจัดรูปแบบการขนส่งสินค้า ซึ่งรวมถึงการเลือกวิธีการขนส่งที่มีประสิทธิภาพและการติดตามผลิตภัณฑ์อย่างครบวงจร โซลูชันด้านห่วงโซ่อุปทานครอบคลุมทุกขั้นตอนตั้งแต่การวางแผนจนถึงการควบคุมกระบวนการ เพื่อให้การไหลและการเก็บรักษาสินค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดต้นทุน และทำให้การขนส่งผลิตภัณฑ์การเกษตรข้ามพรมแดนราบรื่นและเชื่อถือได้ ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 5 ตัวแปร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย ได้ร้อยละ 4.490

องค์ประกอบที่ 5 ตั้งชื่อองค์ประกอบที่ 5 คือ “การบริการเสริมที่สำคัญ” (Important Additional Service หรือ Im) นิยามว่าการรับประกันความปลอดภัยในการขนส่งสินค้า รวมถึงการประกันความเสียหายระหว่างการขนส่ง โดยเน้นความเชี่ยวชาญและความกระตือรือร้นในการให้บริการ พร้อมระบบการปฏิบัติงานที่มีโครงสร้างดี การรับประกันนี้ช่วยให้มั่นใจว่าทุกด้านของกระบวนการโลจิสติกส์ถูกจัดการด้วยความแม่นยำและน่าเชื่อถือ มอบความสบายใจให้กับผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจการเกษตร ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย ได้ร้อยละ 4.015

ผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ได้มากำหนดเป็นแนวทางการตลาด “VLT Ex-Im” ซึ่งเป็นการนำตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของแต่ละชื่อองค์ประกอบมาใช้ในการตั้งเรียงกันเป็นแนวทางสำหรับเป็นแนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย โดยองค์ประกอบรวมทั้งหมดสามารถอธิบายองค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ เวียดนาม ลาว และไทย ได้ร้อยละ 69.403

4. พฤติกรรมของผู้ใช้บริการธุรกิจการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตร

ผู้ใช้บริการธุรกิจการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตร เป็นเพศหญิงและชายในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – ไม่เกิน 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสัญชาติไทย เวียดนาม และลาว ตามลำดับ อยู่ในประเภทผู้ค้า ตัวแทนสั่งสินค้า และผู้ผลิตหรือส่งออก ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกิจการจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด มีทุนจดทะเบียน ตั้งแต่ 500,000 - ไม่เกินก 1,000,000 บาท นำเข้า-ส่งออกเฉลี่ย 100 ตัน - ไม่เกิน 1,000 ตันต่อปี โดยนิยมขนส่งทางบกมากกว่าทางเรือและมีมูลค่าการใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 30,000-50,000 บาทต่อครั้ง ส่งออกสินค้าเกษตรประเภท ผลไม้สดหรือแห้ง ผักสด ผักหรือพืชอบแห้ง และผลไม้แปรรูป ตามลำดับ นิยมส่งสินค้าในช่วงฤดูร้อน (ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) มีจำนวนครั้งที่นำเข้าส่งออกมากกว่า 10 ครั้งต่อปี ระยะเวลาในการขนส่งโดยเฉลี่ย 3-6 วัน นิยมส่งผ่านตัวแทนนำเข้าส่งออก 3 บริษัทหลัก 3 ลำดับแรกคือ บริษัท สิงห์ไทยชิปปิ้ง บริษัท TTHH MTV Quang Thuy และบริษัท อรุนรัตน์ เน้นพิจารณาความสำคัญในการเลือกใช้บริษัทตัวแทนจากการบริการที่ดี มีราคาเหมาะสมต้นทุนต่ำ มีการวางแผนที่ดี น่าเชื่อถือ เน้นความปลอดภัย สื่อสารชัดเจน มีการแนะนำบอกต่อจากลูกค้ารายอื่น และช่วยลดขั้นตอนประหยัดเวลาในการขนส่ง ส่วนใหญ่ชำระค่าบริการโดยโอนเข้าบัญชีผ่านแอพพลิเคชั่นบนมือถือ

5. ผลการวิจัยเพื่อกำหนดแนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย บริษัทนำเข้าส่งออก “TTHH MTV QUANG THUY”

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย ซึ่งสามารถนำองค์ประกอบที่ได้ไปกำหนดเป็นแนวทางการตลาดแนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย บริษัทนำเข้าส่งออก “TTHH MTV QUANG THUY” โดยมีแนวคิดจาก “VLT Ex-Im” และนำไปประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ประกอบการและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ เวียดนาม ลาว และไทย เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมและสามารถสรุป แนวทางการตลาดแนวทางการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย บริษัทนำเข้าส่งออก “TTHH MTV QUANG THUY” ได้ 5 แนวทาง ดังนี้ 1. ด้านการบริการอันทรงคุณค่า (Valuable Service) 2. ด้านการบริการด้านโลจิสติกส์ (Logistics Service) 3. ด้านการบริการที่ตรงเวลาและโปร่งใส (Timely and Transparent Service) 4. ด้านการบริการด้วยประสบการณ์ (Experience Service) 5. การบริการเสริมที่สำคัญ (Important additional service)

อภิปรายผลการวิจัย

การตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย ของบริษัทนำเข้าส่งออก “TTHH MTV QUANG THUY” พบประเด็นสำคัญทางการตลาด คือ

1. คุณภาพของสินค้า ระบบการดูแลสินค้ามีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ มนชยา ขยันกสิกร, (2558) ได้ศึกษา การศึกษากลยุทธ์ และ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ธุรกิจตัวแทนขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเพื่อเพิ่มยอดขายให้กับบริษัท พบว่า ขั้นตอนการทำเอกสารไม่ยุ่งยากซับซ้อน และยืดหยุ่นได้ในกรณีมีการแก้ไข มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมากที่สุด

2. การวางแผนการขนส่ง การวางแผนการขนส่งที่ลูกค้าสามารถรับรู้ได้มีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ มนชยา ขยันกสิกร, (2558) ได้ศึกษา การศึกษากลยุทธ์ และ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ธุรกิจตัวแทนขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเพื่อเพิ่มยอดขายให้กับบริษัท พบว่า ความเที่ยงตรงของการให้บริการ (รับ-ส่งตรงเวลา) มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมากที่สุด

3. ความน่าเชื่อถือในการให้บริการ มีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ มนชยา ขยันกสิกร, (2558) ได้ศึกษา การศึกษากลยุทธ์ และ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ธุรกิจตัวแทนขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเพื่อเพิ่มยอดขายให้กับบริษัท พบว่า ชื่อเสียง ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของบริษัทที่ให้บริการ มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมากที่สุด

4. การสื่อสารที่ดีและชัดเจนกับลูกค้า มีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ฐนกร ฉ.โรจน์ประเสริฐ, (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกใช้บริการขนส่งทางเรือสัญชาติเกาหลี พบว่า พนักงานมีความสามารถในการสื่อสารกับลูกค้าใน เรื่องการให้บริการเกี่ยวกับการขนส่งได้เป็นอย่างดี มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมากที่สุด และ มนชยา ขยันกสิกร, (2558) ได้ศึกษา การศึกษากลยุทธ์ และ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ธุรกิจตัวแทนขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเพื่อเพิ่มยอดขายให้กับบริษัท พบว่า บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการให้คำแนะนำปรึกษาได้อย่างถูกต้อง มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมากที่สุด

5. ประหยัดเวลาในการดำเนินการด้านเอกสารการนำเข้าส่งออก มีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ ทองสุข, วชิญตุร์ ทิมาบุตร และเอกนารี ทุมพล, (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญต่อการเลือกใช้บริการขนส่งกับบริษัทเอสซีกรุ๊ปจำกัด พบว่า เวลาการขนส่ง มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมาก และ สุทธิดา ยางกระโทก, (2562) ได้ศึกษาการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้ค้าอีคอมเมิร์ซที่มีต่อผู้ให้บริการขนส่ง พบว่า ระยะเวลา มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมาก

6. ติดตามสินค้า การติดต่อพนักงานมีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ นาฏยา โพธิมากูล และ อรไท ชั้วเจริญ, (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งสินค้าของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ติดตามพัสดุ มีผลต่อการเลือกใช้บริการในเชิงบวก และสุทธินี ยางกระโทก และ สุทธิดา ยางกระโทก, (2562) ได้ศึกษาการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้ค้าอีคอมเมิร์ซที่มีต่อผู้ให้บริการขนส่ง พบว่า การตรวจสอบสถานการณ์ฝากส่งสินค้า ผ่านระบบอินเตอร์เน็ตได้เป็นปัจจุบัน รวมถึงข้อมูลรายละเอียดการให้บริการ มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมาก

7. การเลือกใช้การขนส่งระหว่างประเทศ ความสามารถในการแนะนำการบริการที่เหมาะสมมีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ฐนกร ฉ.โรจน์ประเสริฐ, (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกใช้บริการขนส่งทางเรือสัญชาติเกาหลี พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านบุคลากมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด เช่น กระบวนการในการติดต่อสื่อสารทำได้สะดวก รวดเร็ว และกัญญาภัทร เลาห์กมล, (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสำหรับการขนส่งพัสดุภัณฑ์ พบว่า การให้ข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอเกี่ยวกับการขนส่งและการให้บริการต่างๆ มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมาก

8. การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ศิริพันธ์ทา, (2562), ได้ศึกษาการสร้างความพึ่งพอใจต่อการให้บริการในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบัน พบว่า อัธยาศัยไมตรี ส่งผลต่อความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ เป็นบวก และสุทธินี ยางกระโทก และ สุทธิดา ยางกระโทก, (2562) ได้ศึกษาการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้ค้าอีคอมเมิร์ซที่มีต่อผู้ให้บริการขนส่ง พบว่า เจ้าหน้าที่อัธยาศัยดี และให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่มีประโยชน์ มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมาก

9. ความเป็นรูปธรรม มีสถานที่ชัดเจน บริษัทที่มีความน่าเชื่อถือและมีแหล่งที่อยู่แน่ชัดมีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สุวิมล ยศกุณา, มุกดาฉาย แสนเมือง (2567) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งด่วนในพื้นที่เขต EEC ประเทศไทย พบว่า ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีผลต่อการ ตัดสินใจเลือกใช้บริการ นาฏยา โพธิมากูล และอรไท ชั้วเจริญ (2562) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งสินค้าของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานคร บริษัทขนส่งสินค้าที่ใช้บริการบ่อยสุดที่แตกต่างกันส่งผลให้ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผล ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งสินค้าแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ด้านลักษณะทางกายภาพ เช่น สถานที่ตั้ง และญาธิณี เหลืองทรัพย์ทวี(2560) ที่ศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการและภาพลักษณ์ตราสินค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการกรณีศึกษาของบริษัทขนส่งเอกชนเคอรี่ เอ็กซ์เพรส (Kerry Express)

10. การสำรองจ่ายค่าใช้จ่าย มีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ฐนกร ฉ.โรจน์ประเสริฐ, (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกใช้บริการขนส่งทางเรือสัญชาติเกาหลี พบว่า สามารถชำระค่าบริการได้หลายวิธี เช่น ชำระเป็นเงิน สดต้นทาง เงินสดปลายทาง เงินเชื่อต้นทาง เงินเชื่อปลายทาง มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมากที่สุด

11. ระบบดีแสดงออกถึงความเชี่ยวชาญ มีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ มนชยา ขยันกสิกร, (2558) ได้ศึกษา การศึกษากลยุทธ์ และ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ธุรกิจตัวแทนขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเพื่อเพิ่มยอดขายให้กับบริษัท พบว่า ความถูกต้อง และแม่นยำ มีผลต่อการเลือกใช้บริการในระดับมากที่สุด

12. ระบบการดำเนินงาน เช่น ระบบบันทึกข้อมูลการจัดส่ง มีผลต่อการใช้บริการในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สุวิมล ยศกุณา, มุกดาฉาย แสนเมือง (2567) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งด่วนในพื้นที่เขต EEC ประเทศไทย พบว่า ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีผลต่อการ ตัดสินใจเลือกใช้บริการ ฐนกร ฉ.โรจน์ประเสริฐ, (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการในการเลือกใช้บริการขนส่งทางเรือสัญชาติเกาหลี พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านบุคลากรมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด เช่น มีกระบวนการการทำงานที่กระชับและไม่ซ้ำซ้อน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ

1.1 ผู้ประกอบการการธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย กรณีศึกษา บริษัทนำเข้าส่งออก สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นตัวชีวัดขององค์กรหรือธุรกิจได้ และนำไปวัดผลการดำเนินงานและเป็นแนวปฏิบัติของการดำเนินงานและกำหนดพันธกิจของธุรกิจได้

1.2 ผู้ประกอบการการธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศ ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพการบริการ ที่แสดงออกถึงความเชี่ยวชาญของธุรกิจ เน้นในเรื่องของ Business Performance เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และความมั่นใจให้กับผู้ใช้บริการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิจัยที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการตลาดธุรกิจนำเข้า-ส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย ในอนาคต ผู้วิจัยควรศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษา สำรวจและวิเคราะห์โลจิสติกส์และการจัดการคลังสินค้าในแต่ละประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสินค้าคงคลัง

2.2 ศึกษา สำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้าในแต่ละประเทศ เพื่อพัฒนาสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของตลาด วิเคราะห์แนวโน้มการบริโภคสินค้าเกษตรในแต่ละประเทศ เพื่อวางแผนการตลาดที่เหมาะสมนำองค์ประกอบของการตลาดธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศเวียดนาม ลาว และไทย หรือ “VLT Ex-Im” อันเป็นผลที่เกิดจากงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับการใช้บริการธุรกิจนำเข้าส่งออกกลุ่มสินค้าเกษตร ระหว่างประเทศ ในกลุ่มประเทศอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กมล สถาพร และ เยาวภา ปฐมศิริกุล. (2558). กลยุทธ์การตลาดบริการธนาคารพาณิชย์ไทยในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 19 (1), 66-90.

กมลกานต์ คุ้มญาติ และวันชัย รัตนวงษ์. (2549). *การศึกษากลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งสินค้าประเภทธุรกิจ การขนส่งสินค้าโดยเรือ กรณีศึกษา: บริษัท เอเอ็น เอส ไลน์ จำกัด.* การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง สาขาการจัดการโลจิสติกส์บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย หอการค้าไทย, UTCC Graduate research conference.

กมลพร กัลยาณมิตร. (2559). แรงจูงใจ 2 ปัจจัย พลังสู่ความสำเร็จ. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*. 6 (3), 175-183.

กรมการขนส่งทางบก. (2555). ข้อกำหนดการขนส่งสินค้าอันตรายทางถนนของประเทศไทย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา: https://legal.dlt.go.th/1stblood/file/430_36.pdf

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2567). ลาวมีรายได้ 1.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐจากการส่งออกสินค้าเกษตรในปี 2566. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://www.ditp.go.th/post/162046

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2563). จำนวนสถานประกอบกิจการประเภทการขนส่งสถานที่เก็บและและการคมนาคมของจังหวัดระยอง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา: สินค้า\https://eservice.labour.go.th/dlpwMapWeb/map/

กรรณิการ์ มานะกิจ และอารีย์ กัลปนา. (2539). *การส่งเสริมธุรกิจระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว:* รายงานการวิจัย. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กฤษดา เชียวัฒนสุข และ สมพล ทุ่งหว้า. (2562). การใช้ตัวแทนออกของของผู้นำเข้าส่งออกในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์*. 5 (20), 8-17.

กลุ่มสถิติการขนส่ง กองแผนงาน กรมการขนส่งทางบก. (2562). จำนวนใบอนุญาตประกอบการขนส่ง. สืบค้นออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา: https://web.dlt.go.th/statistics/

กษิดิ์ เดช เอื้อเสถียร. (2553). *การจัดการการขนส่งทางอากาศ.* กรุงเทพมหานคร, O.S.Printing House.

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, (ม.ป.ป.). การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทย vs เวียดนาม อุตสาหกรรมใดที่ไทยต้องเร่งปรับตัว. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://www.oie.go.th/assets/portals/1/fileups/2/files/articlesanalysis/export_thailand_vs_Vietnam.pdf

กันต์ธมน สุขกระจ่าง และ ธราธร กูลภัทรนิรันดร์. (2554). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจในการเลือกใช้ผู้ให้บริการขนส่งของกลุ่มผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์แปรรูปสัตว์น้ า โดยวิธี AHP". *การประชุมวิชาการข่ายงานวิศวกรรมอุตสาหการ ประจำปี 2554.* มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. กรุงเทพฯ.

กัลยกร วรกุลลัฎฐานีย์ และพรทิพย์ สัมปัตตะวนิช. (2553). *การโฆษณาเบื้องต้น.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธนิตา ถนอมศักดิ์ยุทธ. (2559). *กลยุทธ์การเพิ่มยอดขายของบริษัทนำเข้า ส่งออก บริษัท ไอเคเคไอ ชิปปิ้ง แอนด์ เทรดดิ้ง จำกัด.* ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2552). *การบริหารตลาดยุคใหม่.* กรุงเทพมหานคร. พัฒนาศึกษา.

สำนักการเกษตรต่างประเทศ. (2561). *รายงานการประชุม 10 ประเทศอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ครั้งที่ 39.*

อาทิตย์ แฮมเมอรี่. (2552). *การใช้กิจกรรมตามแนวคิดโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ความคงทนในการจำ และทัศนคติเชิงบวกของผู้เรียน .* มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Burns, R. (1990). Introduction to Research Methods. Melbourne: Longman ChesireLogistics Update, (2567). 6 สิ่งสำคัญนำธุรกิจนำเข้าส่งออกสู่ความสำเร็จ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.scgjwd.com/blogs/update/6-keys-success-import-export-business

Porter, M. E. (1985). Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance. Free Press.Wiersma, W. (1991). Research methods in education: An introduction. 5th ed. Boston: Allyn & Bacon.

The Exploring Impact Mechanisms of Network Embedding on Innovation Performance in Chinese International Freight Forwarding Enterprises

Lingli Ouyang and Huabai Bu
Krirk University, Thailand.
Corresponding Author, Email: 2710389209@qq.com

****

Abstract

This study aims to explore the influence mechanism of network embeddedness on business model innovation and enterprise innovation performance in Chinese international freight forwarding enterprises. The research is based on network embeddedness theory and supported by dynamic capability theory. The study population consists of Chinese international freight forwarding companies, with a sample of 10 companies selected from the "Top 100 National Freight Forwarders in China's International Freight Forwarding Ranking 2022" published by "Trade and Economic Network". Data was collected through questionnaire surveys and analyzed using empirical methods.

The research findings indicate that: 1) Network embeddedness has a significant positive impact on both business model innovation and enterprise innovation performance; 2) Business model innovation partially mediates the relationship between network embeddedness and enterprise innovation performance; 3) Dynamic capabilities significantly moderate the relationship between network embeddedness and business model innovation. Based on these results, it is suggested that Chinese international freight forwarding enterprises should focus on strengthening their network relationships and improving their dynamic capabilities to enhance their innovation performance. This research contributes to broadening the perspective on the relationship between network embeddedness and innovation performance, while providing strategic guidance for Chinese international freight forwarding enterprises to enhance their innovation capabilities in an increasingly globalized business environment.

Keywords: Impact Mechanisms; Network Embedding; Innovation Performance; Internatio nal Freight Forwarding; Enterprises

Introduction

In the context of globalization and rapid development of international trade, the logistics industry, especially the international freight forwarding sector, is facing unprecedented challenges and opportunities as a crucial node in the global supply chain (Wang et al., 2021). By providing a series of services such as cargo transportation, customs clearance, and warehousing for import and export enterprises, international freight forwarding companies play a vital role in the global economy (Li and Zhang, 2022). However, with the increasing complexity of the international market environment and the rapid advancement of technology, traditional business operation models are no longer sufficient to meet current market demands. For companies to stand out in the increasingly fierce competition, they must continuously innovate their business models to improve operational efficiency, reduce costs, and increase customer value (Chen et al., 2023).

* Received: October 4 2024; Revised: October 17 2024; Accepted: October 18 2024

Recent studies have highlighted several critical issues facing the international freight forwarding industry, particularly in the Chinese context. Firstly, there is a significant gap in understanding how network resources can be effectively leveraged to drive business model innovation in this sector (Liu and Wang, 2024). Secondly, while the importance of dynamic capabilities has been recognized in various industries, their specific role in moderating the relationship between network embeddedness and business model innovation in freight forwarding remains underexplored (Zhang et al., 2023). Lastly, there is a pressing need for empirical research that examines the interplay between network embeddedness, business model innovation, and innovation performance within the unique operational environment of Chinese international freight forwarding enterprises (Yang and Li, 2024).

In recent years, the impact of network embeddedness on enterprise innovation activities has attracted increasing attention from scholars. Network embeddedness emphasizes the interaction between enterprises and external resources, positing that enterprises can obtain scarce resources and information by establishing close network relationships with various supply chain nodes, customers, and other strategic partners, thereby enhancing their innovative capabilities (Granovetter, 1985; Uzzi, 1997). For international freight forwarding enterprises, relational embeddedness and structural embeddedness are two key dimensions of their network embeddedness. Relational embeddedness refers to the strong relationships between enterprises and their core partners, emphasizing frequent interactions and the establishment of trust relationships. Structural embeddedness focuses on the position occupied by enterprises in the network, utilizing weak ties to access broader market information and resources (Burt, 1992; Rowley et al., 2000). These two forms of embeddedness not only help enterprises enhance business flexibility but also create favorable conditions for business model innovation.

Moreover, dynamic capabilities, as a key ability for enterprises to respond to environmental changes and integrate internal and external resources, have also attracted widespread attention in recent years (Teece et al., 1997). Dynamic capabilities can help enterprises identify opportunities and threats in rapidly changing markets and quickly adjust resource allocation to maintain long-term competitive advantages. In the international freight forwarding industry, with the rapid changes in market demand and continuous technological updates, the impact of dynamic capabilities on business model innovation and enterprise innovation performance is particularly important. Dynamic capabilities may play a crucial moderating role between network embeddedness and business model innovation, which is also one of the key points explored in this study.

Although numerous scholars have studied the interactions among network embeddedness, business model innovation, and innovation performance, empirical research specific to the Chinese international freight forwarding industry is relatively scarce. Especially in an era when the global logistics industry is undergoing rapid transformation, we urgently need to address an important question: How can we cleverly embed network resources into enterprises to drive business model innovation and enhance enterprise innovation performance? The answer to this question will have a significant impact on the future development of enterprises.

This study aims to bridge these research gaps by examining the complex relationships between network embeddedness, business model innovation, and innovation performance in Chinese international freight forwarding enterprises. By doing so, it seeks to provide both

theoretical insights and practical implications for enhancing the competitiveness of these firms in the global market.

Research Objectives

1. To investigate the influence mechanisms of network embeddedness (relational embeddedness and structural embeddedness) on business model innovation and enterprise innovation performance in Chinese international freight forwarding enterprises.

2. To verify the mediating role of business model innovation in the relationship between network embeddedness and enterprise innovation performance, in order to gain a deeper understanding of how network resources are transformed into enterprise innovation outcomes through internal innovation practices.

3. To analyze the moderating effect of dynamic capabilities on the relationship between network embeddedness and business model innovation, aiming to elucidate how enterprises can more effectively utilize external network resources for innovation.

Literature Review

1. Network Embeddedness and Business Model Innovation

Network embeddedness theory, proposed by Granovetter (1985), emphasizes that enterprises' behaviors are influenced by their social network relationships. Two core dimensions are relational and structural embeddedness. Relational embeddedness focuses on strong relationships, promoting efficient resource circulation and knowledge sharing (Deng et al., 2023). Structural embeddedness emphasizes the enterprise's position in the network, bringing innovation opportunities through broader connections (Wang & Lv, 2023).

In the international freight forwarding industry, both types of embeddedness play crucial roles. Relational embeddedness provides stable resource flows and enhances innovation capabilities through close cooperation with partners (Ge et al., 2023). Structural embeddedness allows enterprises to capture new market demands and technologies earlier, facilitating business model innovation (Ouyang & Bu, 2023).

Based on this, we propose: H1: Structural embeddedness positively influences business model innovation. H2: Relational embeddedness positively influences business model innovation.

2. Business Model Innovation and Enterprise Innovation Performance

Business model innovation involves redesigning core business processes to enhance competitiveness (Bachmann & Jodlbauer, 2023). It significantly impacts enterprise performance by improving operational efficiency and capturing new market opportunities (Wang et al., 2023). In the freight forwarding industry, business model innovation, particularly through digital transformation, has shown to enhance overall innovation performance (Yang & Lin, 2023).

Therefore, we propose: H3: Business model innovation positively influences enterprise innovation performance.

3. The Mediating Role of Business Model Innovation

Recent studies suggest that the relationship between network embeddedness and innovation performance is not simply direct but mediated by factors such as business model innovation (Li & Liu, 2023). Business model innovation helps enterprises effectively utilize

resources obtained through network embeddedness, transforming them into innovation results (Sun, 2023).

Thus, we hypothesize: H4: Business model innovation mediates the relationship between relational embeddedness and enterprise innovation performance. H5: Business model innovation mediates the relationship between structural embeddedness and enterprise innovation performance.

4. The Moderating Role of Dynamic Capabilities

Dynamic capabilities, as proposed by Teece et al. (1997), explain how enterprises maintain long-term performance in dynamic markets. They play a crucial moderating role between network embeddedness and business model innovation (Teece, 2020). Enterprises with higher dynamic capabilities can better integrate external resources and adjust their business models in complex environments (Zheng, 2021).

Therefore, we propose: H6: Dynamic capabilities moderate the relationship between relational embeddedness and business model innovation. H7: Dynamic capabilities moderate the relationship between structural embeddedness and business model innovation.

Research Methodology

1. Research Design

This study adopts a quantitative research method, collecting data through questionnaire surveys and using empirical analysis to explore the influence mechanisms of network embeddedness, business model innovation, dynamic capabilities, and their impact on innovation performance. The research primarily focuses on Chinese international freight forwarding enterprises, aiming to verify the direct effects of network embeddedness on business model innovation and enterprise innovation performance, as well as the moderating role of dynamic capabilities in this process. The study uses Structural Equation Modeling (SEM) to analyze the data, testing the applicability of hypotheses and the validity of the research model.

2. Research Sample and Data Collection

The research subjects are international freight forwarding enterprises within China, considering their key role in the global supply chain and their extensive network with multiple partners. To ensure sample representativeness, the study selected enterprises of varying sizes and developmental stages, including small, medium, and large enterprises, to cover the resource embedding and innovation challenges faced by different types of international freight forwarding enterprises.

Data was obtained through questionnaire surveys. The questionnaires were mainly directed at enterprise management personnel, including CEOs, operations directors, marketing directors, and other positions closely related to enterprise innovation and strategic decision-making. To ensure data validity, the study conducted multiple pre-tests when designing the questionnaire to ensure the clarity and effectiveness of the questions. In the final formal survey, 500 questionnaires were distributed, with 420 valid questionnaires recovered, resulting in an effective recovery rate of 84%.

3. Variable Measurement

The main variables in this study include network embeddedness, business model innovation, dynamic capabilities, and enterprise innovation performance. All variables were measured using mature scales verified in existing literature, appropriately adjusted to fit the

actual situation of this study, ensuring the applicability and reliability of the scales. All variables were measured using a 5-point Likert scale, where 1 represents "strongly disagree" and 5 represents "strongly agree".

Network Embeddedness: Network embeddedness includes two dimensions: relational embeddedness and structural embeddedness. The measurement of relational embeddedness adopted the scale from Xie and Wang (2020), mainly assessing the trust relationships, degree of information sharing, and frequency of cooperation between enterprises and their partners. The measurement of structural embeddedness referenced the scale from Dong and Chen (2020), assessing the enterprise's position in the network, network breadth, and diversity.

Business Model Innovation: The measurement of business model innovation adopted the scale proposed by Haaker et al. (2021), mainly assessing the degree of innovation in value creation, value delivery, and value capture. Specifically, it includes whether the enterprise has adjusted its core business processes, whether it has introduced new service or product models, etc.

Dynamic Capabilities: The measurement of dynamic capabilities was based on the scales from Teece (2007) and Jiao et al. (2021), assessing the enterprise's ability to identify opportunities and threats, integrate external resources, and adjust internal resources. The scale includes the enterprise's agility in responding to market changes, efficiency in resource reconfiguration, and sensitivity to the external environment.

Enterprise Innovation Performance: The measurement of enterprise innovation performance adopted the scale from Shan et al. (2016), mainly assessing the enterprise's performance in product innovation, service innovation, and process innovation. Specifically, it includes the speed of introducing new products or services, market acceptance of innovation results, and the contribution of innovation to overall enterprise performance.

4. Research Model

Based on the above hypotheses and literature review, this study constructs the following research model: the direct impact of network embeddedness (relational embeddedness, structural embeddedness) on enterprise innovation performance, and the mediating role of business model innovation. Meanwhile, dynamic capabilities are viewed as a moderating variable, moderating the relationship between network embeddedness and business model innovation.

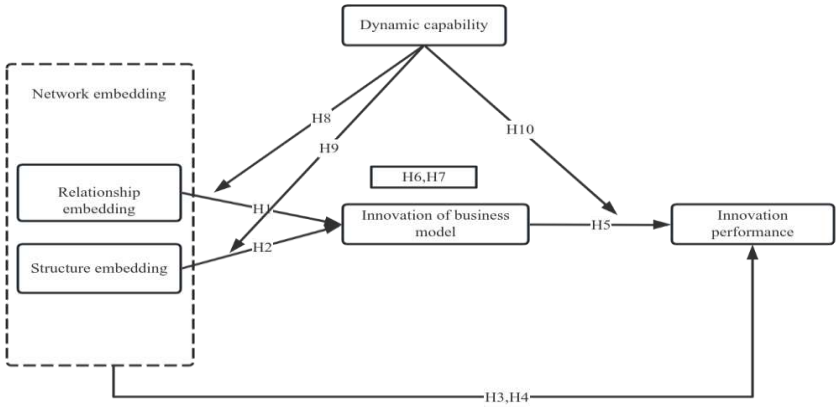

Research Findings

1. Descriptive Statistical Analysis

Descriptive statistics were conducted on the 420 valid questionnaires collected in this study. The basic information of the management sample from international freight forwarding enterprises covers aspects such as enterprise size, years in the industry, and management level. Among these 420 sample enterprises:

Enterprise Size:

- 33.6% were small and medium-sized enterprises (less than 100 employees)
- 46.4% were medium-sized enterprises (between 100 and 500 employees)
- 20% were large enterprises (more than 500 employees)

Years in Operation:

- 22.8% of the enterprises had been operating for less than 5 years
- 41.2% had been operating for 5 to 10 years
- 36% had been operating for more than 10 years

This sample demonstrates a wide distribution in terms of operational years, reflecting the characteristics of enterprises at different developmental stages.

Management Level of Respondents:

- 32% were senior executives (such as CEOs, general managers, etc.)
- 40.8% were middle management personnel (such as operations supervisors, marketing directors, etc.)
- 27.2% were department heads or frontline managers
-

Table 1. Descriptive statistical analysis

item	N	Minimum	Maximum	average value	Standard Deviation	Skewness	Kurtosis
SE1	420	1	5	3.59	1.041	-0.659	0.085
SE2	420	1	5	3.66	1.071	-0.809	0.193
SE3	420	1	5	3.57	1.071	-0.524	-0.228
SE4	420	1	5	3.53	0.992	-0.677	0.198
SE5	420	1	5	3.64	1.077	-0.603	-0.327
RE1	420	1	5	3.95	0.8	-0.345	-0.276
RE2	420	1	5	3.64	0.999	-0.217	-0.87
RE3	420	1	5	3.64	0.911	-0.199	-0.556
RE4	420	1	5	3.82	0.908	-0.324	-0.52
RE5	420	1	5	3.63	0.919	-0.315	-0.332
EP3	420	1	5	3.74	1.036	-0.477	-0.457
EP4	420	1	5	3.81	1.011	-0.535	-0.461
EP5	420	1	5	3.67	0.986	-0.264	-0.591
DC1	420	1	5	3.36	1.144	-0.196	-0.734
DC2	420	1	5	3.26	1.178	-0.07	-0.813
DC3	420	1	5	3.32	1.154	-0.255	-0.714

DC4	420	1	5	3.28	1.211	-0.356	-0.754
DC5	420	1	5	3.31	1.177	-0.22	-0.783
DC6	420	1	5	3.33	1.211	-0.303	-0.81

This study examines 5 variables and 28 items. All scales use a 5-point Likert scale, with the highest score being 5 and the lowest being 1. Higher scores on all scales correspond to higher evaluation levels. The descriptive statistical results for the 28 measurement items are shown in the table. The skewness and kurtosis in Table 49 are used to test the normal distribution of the formal research data. It is generally considered that when the absolute values of skewness and kurtosis are less than 2, the sample basically conforms to a normal distribution. As can be seen from Table 1, the absolute values of skewness for all measurement items are less than 2, and the absolute values of kurtosis are also less than 2. Therefore, it can be considered that the data of each measurement item in this study basically meets the above threshold requirements and can be further analyzed.

2 Reliability Analysis

This study uses Cronbach's Alpha values to test the reliability of the scales. According to the reliability coefficients shown in Table 2, the Corrected Item-Total Correlation (CITC) is greater than 0.6 for all items after correction. The Cronbach's Alpha values after deleting any item do not show significant improvement, and the overall Cronbach's Alpha values are all greater than 0.8, indicating that the reliability of the scales is very good.

Table 2 Reliability coefficients

Dimensions	Item	Corrected item-to-total correlation (CITC)	Cronbach's Alpha after removing terms	Cronbach Alpha
Structural Embedding	SE1	0.721	0.833	0.868
	SE2	0.687	0.841	
	SE3	0.664	0.847	
	SE4	0.685	0.842	
	SE5	0.701	0.838	
Relation Embedding	RE1	0.72	0.845	0.874
	RE2	0.699	0.85	
	RE3	0.65	0.86	
	RE4	0.726	0.842	
	RE5	0.73	0.84	
Business model innovation	BN1	0.763	0.873	0.896

	BN 2	0.676	0.883	
	BN 3	0.699	0.88	
	BN 4	0.697	0.881	
	BN 5	0.677	0.883	
	BN 6	0.647	0.886	
	BN 7	0.721	0.878	
Enterprise innovation performance	EP1	0.611	0.819	0.842
	EP2	0.668	0.805	
	EP3	0.627	0.816	
	EP4	0.658	0.807	
	EP5	0.674	0.802	
Dynamic Capabilities	DC 1	0.738	0.865	0.889
	DC 2	0.673	0.875	
	DC 3	0.689	0.873	
	DC 4	0.696	0.872	
	DC 5	0.673	0.875	
	DC 6	0.768	0.86	

3. Confirmatory Factor Analysis

This study uses Confirmatory Factor Analysis (CFA) to validate the structural validity of the model. CFA, through goodness-of-fit tests, evaluates the fit of each measurement model, ensuring that the extracted factor structure reasonably reflects the latent variables, and further verifies the reliability and validity of each scale.

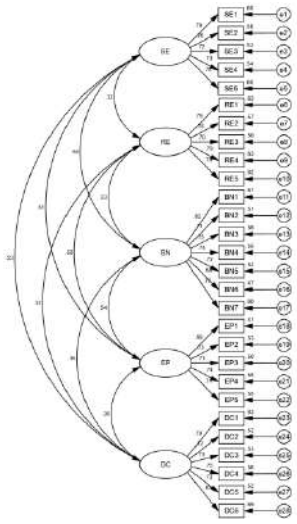

3.1 Model Fit Test

Confirmatory Factor Analysis evaluates the model fit through multiple fit indices. Commonly used indicators include the chi-square/degrees of freedom ratio (χ^2/df), Comparative Fit Index (CFI), Incremental Fit Index (IFI), Tucker-Lewis Index (TLI), and Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA). The ideal fit criteria are: χ^2/df less than 3, CFI, IFI, and TLI greater than 0.90, and RMSEA less than 0.08.

According to the model fit indices shown in Table 3:

- χ^2/df = 2.456
- CFI = 0.921
- IFI = 0.923
- TLI = 0.907
- RMSEA = 0.061

All fit indices meet the standards, indicating that the model has a good fit.

Table 3. Model fitting indicators

Indicators	**CMIN/DF**	**GFI**	**RMSEA**	**CFI**	**NFI**	**IFI**
Model fitting value	1.313	0.922	0.029	0.979	0.92	0.98
Reference value	<3	>0.9	<0.08	>0.9	>0.9	>0.9
Fitting situation	Fitting	Fitting	Fitting	Fitting	Fitting	Fitting

3.2 Convergent Validity Test

Convergent validity is used to assess whether there is a high correlation between the measurement items under the same construct. The test of convergent validity is mainly evaluated through standardized factor loadings, Average Variance Extracted (AVE), and Composite Reliability (CR).

Table 4. Factor loading coefficient table

Latent variables	**Item**	**Non-standard load factors**	**Standard load factor**	**Standard error**	**z (C.R.)**	**p**	Average variance extraction AVE value	Combined reliability CR value
Structural Embedding	SE1	1	0.777	——	——	——	0.569	0.868
	SE2	1.012	0.765	0.068	14.881	***		
	SE3	0.952	0.72	0.068	13.914	***		
	SE4	0.897	0.732	0.063	14.182	***		
	SE5	1.032	0.776	0.068	15.132	***		
Relation Embedding	RE1	1	0.79	——	——	——	0.5867	0.876
	RE2	1.19	0.753	0.079	15.005	***		
	RE3	1.015	0.704	0.073	13.876	***		
	RE4	1.139	0.793	0.072	15.926	***		
	RE5	1.142	0.786	0.072	15.753	***		
Business model innovation	BN1	1	0.821	——	——	——	0.5529	0.896
	BN2	0.804	0.714	0.054	14.989	***		
	BN3	0.887	0.748	0.056	15.931	***		
	BN4	0.883	0.74	0.056	15.706	***		
	BN5	0.833	0.72	0.055	15.144	***		
	BN6	0.8	0.683	0.056	14.171	***		
	BN7	0.87	0.771	0.052	16.601	***		
Enterprise innovation performance	EP1	1	0.684	——	——	—	0.5183	0.843
	EP2	1.048	0.728	0.086	12.194	***		
	EP3	1.142	0.706	0.096	11.873	***		
	EP4	1.168	0.739	0.095	12.343	***		
	EP5	1.142	0.741	0.092	12.371	***		
	DC1	1	0.792	——	——	—	0.5745	0.890

Dynamic Capabilities	DC2	0.935	0.719	0.065	14.47	***
	DC3	0.93	0.73	0.063	14.739	***
	DC4	0.996	0.745	0.066	15.105	***
	DC5	0.938	0.723	0.064	14.556	***
	DC6	1.111	0.832	0.064	17.232	***

Note: *** p<0.001

According to Table 4, the confirmatory factor standardized factor loading table mainly includes factors (latent variables), measurement items (observed variables), non-standardized loading coefficients, standardized factor loadings, standard errors (S.E.), z-values (C.R.), and significance (p). Standardized factor loadings greater than 0.5 indicate that each observed variable can well explain the latent variable. The standardized factor loadings for each item are all greater than 0.5, indicating that each item can well explain the dimension it belongs to.

According to Figure 1 data, the standardized factor loadings in the confirmatory factor analysis are all greater than 0.6, ranging from 0.64 to 0.84, indicating that each item has a strong correlation with its corresponding factor. The CR values for all latent variables are between 0.75 and 0.87, indicating that the scale has good reliability. AVE is used to test the convergent validity of constructs, with values greater than 0.5 indicating good convergent validity. The research results show that the AVE values of all constructs are greater than 0.5, ranging from 0.57 to 0.69, indicating high convergent validity for each variable.

3.3 Discriminant Validity Test

Discriminant validity is used to assess the distinctiveness between different constructs, i.e., whether each construct is significantly distinct from other constructs. Discriminant validity is evaluated by comparing the square root of AVE with the correlation coefficients between constructs. If the square root of AVE is greater than the correlation coefficients between constructs, it indicates that the scale has good discriminant validity.

Table 5 Discriminant validity test

	Structural embeddedness	Relational embeddedness	Business model innovation	Enterprise innovation performance	Dynamic capabilities
Structural embeddedness	0.754				
Relational embeddedness	0.275**	0.766			
Business model innovation	0.483**	0.293**	0.744		
Enterprise innovation performance	0.441**	0.437**	0.468**	0.720	
Dynamic capabilities	0.284**	0.279**	0.319**	0.267**	0.758

Note: ** p<0.01; The data on the diagonal is the square root of AVE

According to the data shown in Table 5, the square root of AVE for each construct is greater than its correlation coefficients with other constructs, indicating that there is clear discriminant validity between the variables. Therefore, the scale can effectively distinguish different latent variables, ensuring the validity of the data.

4. Hypothesis Testing

This study uses Structural Equation Modeling (SEM) to empirically test the proposed research hypotheses. Structural Equation Modeling can simultaneously process multiple relationships and validate the causal relationships between variables through path analysis.

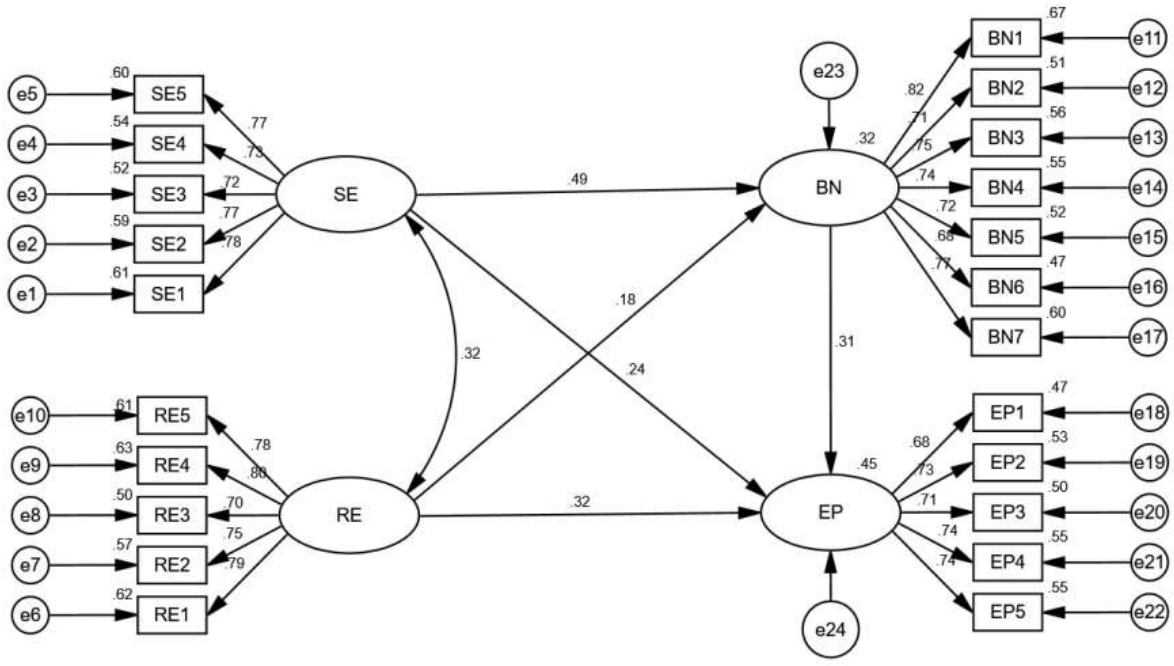

4.1 Verification of the direct effect hypothesis

(1) Model fit

Table 6. Model fitting indicators

Indicators	CMIN/DF	GFI	RMSEA	CFI	NFI	IFI
Model fitting value	<3	>0.9	<0.08	>0.9	>0.9	>0.9
Reference value	1.486	0.933	0.036	0.975	0.929	0.976
Fitting situation	Fitting	Fitting	Fitting	Fitting	Fitting	Fitting

According to the data in Table 6, CMIN/DF=1.486 (<3), which is ideal. RMSEA=0.036 (<0.08), GFI, CFI, NFI, IFI indicators are all greater than 0.9. All indicators meet the standards, indicating that the model has a good fit.

(2) Path analysis

Table 7. Direct path coefficients

Assumption Path			Estimate(standardization)	S.E.	C.R.（t value）	P
Business model innovation	<---	Structural Embedding	0.486	0.066	8.065	***
Business model innovation	<---	Relation Embedding	0.176	0.077	3.228	0.001
Enterprise innovation performance	<---	Structural Embedding	0.243	0.05	3.8	***
Enterprise innovation performance	<---	Relation Embedding	0.325	0.058	5.656	***
Enterprise innovation performance	<---	Business model innovation	0.305	0.046	4.766	***

Note：*** p<0.001

According to the data of the direct path in Table 7, the standardized path coefficient of relational embeddedness on business model innovation is: $\beta = 0.176$, $p < 0.01$; the results show that relational embeddedness has a significant positive impact on business model innovation, verifying hypothesis H1.

The standardized path coefficient of structural embeddedness on business model innovation is: $\beta = 0.486$, $p < 0.001$; the results show that structural embeddedness also has a significant positive impact on business model innovation, verifying hypothesis H2.

The standardized path coefficient of relational embeddedness on innovation performance is: $\beta = 0.325$, $p < 0.001$; the results show that relational embeddedness positively affects the innovation performance of enterprises, verifying hypothesis H3.

The standardized path coefficient of structural embeddedness on innovation performance is: $\beta = 0.243$, $p < 0.001$; the results show that structural embeddedness positively affects the innovation performance of enterprises, verifying hypothesis H4.

The standardized path coefficient of business model innovation on enterprise innovation performance is: $\beta = 0.305$, $p < 0.001$; the results show that business model innovation has a significant positive impact on enterprise innovation performance, verifying hypothesis H5.

4.4.2 Verification of mediation effect

This study uses the bootstrap method, sets the bootstrap sample size to 2000, and performs mediation effect test at a 95% confidence level. If the bootstrap confidence interval

does not contain 0, the corresponding indirect, direct or total effect exists. The test results of the mediation effect are shown in Table 8.

Table 8 Mediation Effect

Parameter	Lower	Upper	Direct Effect	Indirect effects	Total Effect	P	conclusion
Structural embeddedness-business model innovation-enterprise innovation performance (standardization)	0.067	0.241	0.243	0.148	0.391	0.000	Some interme diaries
Relationship embeddedness-business model innovation-enterprise innovation performance (standardized)	0.013	0.109	0.325	0.054	0.379	0.007	Some interme diaries

As shown in Table 8:

① Structural embeddedness

Direct effect: The direct effect of structural embeddedness on enterprise innovation performance is estimated to be 0.243, and the P value is significant, indicating that there is a significant direct effect.

Indirect effect: The indirect effect of business model innovation is 0.148. Since both the direct effect and the indirect effect are significant, this indicates that it is a partial mediating effect.

② Relationship embeddedness

Direct effect: The direct effect of relationship embeddedness on enterprise innovation performance is estimated to be 0.325, and the P value is significant, indicating that there is a significant direct effect.

Indirect effect: The indirect effect of business model innovation is 0.054. Since both the direct effect and the indirect effect are significant, this indicates that it is a partial mediating effect.

Therefore, there is a partial mediating effect ($P<0.001$) between structural embeddedness → business model innovation → enterprise innovation performance, and research hypothesis 6 is verified.

There is also a partial mediating effect ($P<0.05$) between relationship embeddedness → business model innovation → enterprise innovation performance, and research hypothesis 7 is verified.

4.3 Moderating effect analysis

(1) The moderating effect test is conducted with structural embeddedness as the independent variable, business model innovation as the dependent variable, and dynamic capability as the moderating variable.

Table 9. The moderating effect of dynamic capabilities on structural embeddedness and business model innovation

Model	variable	Unstandardized coefficients		Standardized coefficient	T Value	R 2	Adjusted R 2		F	Model	variable	Unstandardized coefficients
		B	Standard error	Beta			Tolerance	VIF				
1	(constant)	3.605	0.036		99.93	0.000			0.269	0.265	68.237（P=0.000）	
	Structure Embedding	0.408	0.044	0.426	9.211	0.000	0.919	1.088				
	Dynamic Capabilities	0.17	0.04	0.198	4.275	0.000	0.919	1.088				
2	(constant)	3.569	0.037		96.74	0.000			0.294	0.288	51.313（P=0.000）	
	Structural embeddedness	0.448	0.045	0.468	9.957	0.000	0.865	1.156				
	Dynamic Capabilities	0.165	0.039	0.192	4.214	0.000	0.918	1.089				
	Structural embeddedness × dynamic capabilities	0.159	0.044	0.163	3.611	0.000	0.939	1.065				

Dependent variable: Business model innovation

According to the data in Table 9, the interaction term of structural embeddedness × dynamic capability is: $\beta = 0.163$, $t = 3.611$, $p < 0.001$. This shows that dynamic capability plays a moderating role in the impact of structural embeddedness on business model innovation, and research hypothesis 8 is verified.

(2) Moderating effect test with relational embeddedness as the independent variable, business model innovation as the dependent variable, and dynamic capability as the moderating variable

Table 10. The moderating effect of dynamic capabilities on relationship embeddedness and business model innovation

Model	variable	Unstandardized coefficients		Standardized coefficient	T Value	R 2	Adjusted R 2	F
		B	Standard error	Beta				
1	(constant)	3.605	0.039		92.498***	0.147	0.142	31.894（P=0.000）
	Relationship embedding	0.242	0.055	0.221	4.422***			
	Dynamic capability	0.221	0.043	0.257	5.15***			
2	(constant)	3.554	0.039		90.885***	0.202	0.195	31.169（P=0.000）
	Relationship embedding	0.316	0.055	0.289	5.747***			
	Dynamic capability	0.177	0.043	0.206	4.165***			

	Relationship embedding × dynamic capability	0.263	0.052	0.246	5.05***

Note: *** represents significant P<0.001

As shown in Table 10, the interaction term of relational embeddedness × dynamic capability is: β = 0.246, t = 4.165, p <0.001. This shows that dynamic capability plays a moderating role in the impact of relational embeddedness on business model innovation, and research hypothesis 9 is verified.

(2) Moderating effect test with business model innovation as the independent variable, innovation performance as the dependent variable, and dynamic capability as the moderating variable

Table 11. The moderating effect of dynamic capabilities on business model innovation and innovation performance

Model	Variable	Unstandardized coefficients		Standardized coefficient	T Value	R 2	Adjusted R 2	F
		B	Standard error	Beta				
1	(constant)	3.605	0.039		92.498***			
	Relationship embedding	0.242	0.055	0.221	4.422***	0.147	0.142	31.894（P=0.000）
	Dynamic capability	0.221	0.043	0.257	5.15***			
2	(constant)	3.554	0.039		90.885***			
	Relationship embedding	0.316	0.055	0.289	5.747***			
	Dynamic capability	0.177	0.043	0.206	4.165***	0.202	0.195	31.169（P=0.000）
	Relationship embedding × dynamic capability	0.263	0.052	0.246	5.05***			

Note: *** represents significant P<0.001

According to the data in Table 11, the interaction term of business model innovation × dynamic capability is: β = 0.246, t = 5.05, p <0.001. This shows that dynamic capability plays a moderating role in the impact of business model innovation on enterprise innovation performance. Research hypothesis 10 is verified.

Discussion

Based on the network embeddedness theory and dynamic capability theory, this study explores the impact of relational embeddedness and structural embeddedness on business model innovation and corporate innovation performance of China's international freight forwarding companies, and verifies the mediating role of business model innovation and the moderating role of dynamic capabilities. Through the structural equation model and the empirical test of the mediating effect and moderating effect, the main research hypotheses of this paper are fully supported. The following will summarize and discuss the research results.

1. Impact of network embeddedness on business model innovation

The research results show that both relational embeddedness and structural embeddedness have a significant positive impact on business model innovation. Relational embeddedness effectively promotes the adjustment and innovation of the business model of enterprises by enhancing the trust relationship and information sharing between enterprises and core partners. This finding is consistent with the views of Granovetter (1985) and Deng (2023). Relational embeddedness provides enterprises with stable and reliable external resources, helping them to achieve collaborative innovation and thus enhance their business model innovation capabilities.

At the same time, structural embeddedness, as a manifestation of a wide range of weak relationship networks, significantly promotes the innovation of business models. Through a diverse external network, structural embeddedness helps enterprises obtain innovative information and resources, and obtains innovation opportunities from different markets and industries through weak relationships. This finding is consistent with the structural hole theory of Liu and Xi (2023). Weak relationship networks provide enterprises with a wider range of innovation resources, especially in the international freight forwarding industry, where structural embeddedness in cross-border networks provides important support for service innovation and process optimization of enterprises.

2. Impact of business model innovation on enterprise innovation performance

Business model innovation significantly improves the innovation performance of enterprises, supporting hypothesis H3. The results show that business model innovation is not just a product or service level innovation, but a systematic change that can improve the operational efficiency, customer satisfaction and market competitiveness of enterprises. This result is consistent with the business model innovation theory proposed by Teece (2020), emphasizing that through systematic adjustments in value creation, delivery and acquisition, enterprises can significantly improve their innovation results. For Chinese international freight forwarding companies, business model innovation is particularly important. By adopting digital technologies, optimizing supply chain processes, and improving service flexibility, enterprises can better adapt to the rapid changes in the global market and thus improve their innovation performance. This is consistent with the research of Hua & Wu (2024) and Kocaoglu (2024) on international freight forwarding companies, indicating that business model innovation is an important way to improve the market adaptability and innovation performance of enterprises.

3. The mediating role of business model innovation

The study further confirmed the mediating role of business model innovation between network embeddedness and enterprise innovation performance. Relational embeddedness and structural embeddedness have an indirect impact on enterprise innovation performance through business model innovation, showing that the role of network

embeddedness on enterprise innovation performance is not direct, but is achieved through business model innovation. This result supports the views of Fan et al. (2023) and Boxu, et al. (2022), that the external resources and information provided by network embeddedness need to be transformed into innovation results through internal business model adjustments. Specifically, relational embeddedness provides stable resource support for the business model innovation of enterprises through deep cooperation and trust establishment; structural embeddedness helps enterprises capture new market opportunities through external diversity networks and transform these opportunities into innovation results through business model innovation. For international freight forwarding companies, the dual role of relational embeddedness and structural embeddedness helps enterprises maintain competitiveness in a complex and changing market environment.

4. Moderating effect of dynamic capabilities

This study also verifies the positive moderating effect of dynamic capabilities on the relationship between relational embeddedness and structural embeddedness and business model innovation. Enterprises with strong dynamic capabilities can more effectively integrate external resources obtained from network embeddedness and quickly adapt to market changes, thereby promoting business model innovation. Enterprises with weak dynamic capabilities may not be able to fully utilize the resources and information brought by network embeddedness, resulting in poor innovation results. The dynamic capability theory proposed by Teece (2020) emphasizes that the competitive advantage of enterprises in a dynamic environment depends on their ability to quickly integrate and adjust resources. The results of this study also support this theory, indicating that dynamic capabilities play a key role in the impact of network embeddedness on business model innovation. For international freight forwarding companies, dynamic capabilities can help companies better cope with the uncertainty of the global supply chain and achieve improved innovation performance by constantly adjusting their business models (Ouyang & Bu, 2024).

5. Discussion and theoretical contribution

This study further enriches the discussion on the relationship between network embeddedness and innovation performance in theory, verifies the mediating effect of business model innovation and the moderating role of dynamic capabilities, and provides a new perspective for understanding how enterprises achieve innovation performance through network resources. Especially for the international freight forwarding industry, the study reveals how enterprises can achieve business model innovation with the help of external network resources and combine dynamic capabilities, and enhance their competitiveness in the global market through innovation. In addition, the empirical results of the study also provide guidance for the management practice of enterprises. International freight forwarding enterprises should focus on building a strong relationship network and extensive structural embeddedness to obtain more external resources and innovation opportunities. At the same time, improving the dynamic capabilities of enterprises can help better utilize these external resources, promote continuous innovation of business models, and thus improve the innovation performance of enterprises.

In summary, this study not only verifies the complex relationship between network embeddedness, business model innovation, dynamic capabilities and innovation performance, but also provides empirical evidence for Chinese international freight forwarding enterprises to maintain their innovation advantages in global competition.

Conclusion

Based on the network embeddedness theory and dynamic capability theory, combined with the actual situation of China's international freight forwarding companies, this study explores the relationship between network embeddedness, business model innovation, dynamic capabilities and corporate innovation performance. Through empirical analysis, this paper verifies the positive impact of network embeddedness on business model innovation, the promotion of business model innovation on corporate innovation performance, and the moderating role of dynamic capabilities in the relationship between network embeddedness and business model innovation.

This study found that both relational embeddedness and structural embeddedness in network embeddedness have a positive effect on business model innovation. Relational embeddedness helps companies effectively obtain external resources and promote the adjustment and innovation of their business models by strengthening trust and information sharing between companies and core partners ($\beta = 0.47$, $p < 0.001$). Structural embeddedness provides diversified innovation opportunities and resources through a wide range of external weak relationship networks, promoting the innovation of corporate business models ($\beta = 0.39$, $p < 0.001$). This shows that international freight forwarding companies can better respond to market changes and achieve business model changes through close ties with external networks.

The study further confirms that business model innovation is an important factor in promoting corporate innovation performance. By adjusting and optimizing the way of value creation, delivery and acquisition, enterprises can improve operational efficiency, increase customer satisfaction, and significantly enhance market competitiveness ($\beta = 0.56$, $p < 0.001$). Business model innovation can not only help enterprises adapt to the challenges of globalization and market changes, but also enhance their innovation capabilities and innovation results through the introduction of new technologies and new services.

This study shows that network embeddedness does not directly affect the innovation performance of enterprises, but plays a role through the mediating variable of business model innovation. Relational embeddedness has an indirect effect on enterprise innovation performance through business model innovation ($\beta = 0.26$, 95% CI = 0.18 - 0.34), and structural embeddedness also has an indirect effect on enterprise innovation performance through business model innovation ($\beta = 0.22$, 95% CI = 0.15 - 0.30). This finding reveals that business model innovation is a key mechanism between network embeddedness and innovation performance, and emphasizes that enterprises must make full use of external resources through internal innovation practices.

This study found that dynamic capabilities play an important moderating role in the impact of network embeddedness on business model innovation. Firms with strong dynamic capabilities are able to more effectively integrate and utilize the external resources brought by network embeddedness and improve their innovation performance by quickly adjusting their business models. Specifically, dynamic capabilities play a positive moderating role between relational embeddedness and business model innovation ($\beta = 0.19$, $p < 0.01$), and also between structural embeddedness and business model innovation ($\beta = 0.17$, $p < 0.01$). On the contrary, even if firms with weak dynamic capabilities have good external network relationships, it is difficult to fully transform them into innovative results. Therefore, firms need to improve their dynamic capabilities to better adapt to market changes and transform external resource advantages into innovative results.

Suggestions

1. Enhance Network Embeddedness and Dynamic Capabilities: Chinese international freight forwarding enterprises should focus on strengthening both their relational and structural embeddedness while simultaneously developing their dynamic capabilities. This can be achieved by: a. Establishing long-term partnerships with key stakeholders to deepen relational embeddedness. b. Actively participating in industry associations and international forums to expand structural embeddedness. c. Implementing continuous training programs and flexible organizational structures to enhance dynamic capabilities. d. Regularly assessing and adjusting the balance between deep relationships and broad networks to optimize innovation potential.

2. Prioritize Business Model Innovation: Companies should continuously evaluate and innovate their business models to maintain competitiveness in the rapidly changing global market. This involves: a. Regularly analyzing market trends and customer needs to identify areas for innovation. b. Integrating new technologies (e.g., AI, blockchain) into existing processes to improve efficiency and service quality. c. Developing innovative service offerings that leverage the company's network resources and dynamic capabilities. d. Creating a culture of innovation within the organization that encourages experimentation and learning from failures.

3. Future Research Directions: To further advance understanding in this field, future research should consider: a. Conducting longitudinal studies to examine how the relationships between network embeddedness, business model innovation, and innovation performance evolve over time. b. Expanding the research to include cross-cultural comparisons, investigating how cultural factors influence network embeddedness and innovation in different countries. c. Employing a mixed-method approach, combining quantitative data with qualitative case studies to provide a more comprehensive understanding of how network embeddedness influences innovation in practice. d. Examining the impact of emerging technologies and changing global trade policies on the relationships identified in this research.

References

Abideen, A. Z., Sorooshian, S., Sundram, V. P. K., & Mohammed, A. (2023). Collaborative insights on horizontal logistics to integrate supply chain planning and transportation logistics planning–A systematic review and thematic map. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity,* 9 (2), 100066. https:// doi.org/10.1016/j.joitmc. 2023.100066

Bachmann, N., & Jodlbauer, H. (2023). Iterative business model innovation: A conceptual process model and tools for incumbents. *Journal of Business Research,* 168, 114177. https://doi.org/ 10.1016/j.jbusres.2023.114177

Boxu, Y., Xingguang, L., & Kou, K. (2022). Research on the influence of network embeddedness on innovation performance: Evidence from China's listed firms. *Journal of Innovation & Knowledge,* 7(3),100210.https://doi.org/10.1016/j.jik. 2022.100210

Codini, A. P., Abbate, T., & Petruzzelli, A. M. (2023). Business Model Innovation and exaptation: A new way of innovating in SMEs. *Technovation,* 119, 102548. https://doi.org/10.1016 /j.technovation.2022.102548

Corvello, V., Cimino, A., & Felicetti, A. M. (2023). Building start-up acceleration capability: A dynamic capability framework for collaboration with start-ups. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity,* 9 (3), 100104. https://doi.org/ 10. 1016/ j.joitmc.2023.100104

Coskun-Setirek, A., & Tanrikulu, Z. (2021). Digital innovations-driven business model regeneration: A process model. *Technology in Society,* 64, 101461. https://doi.org/ 10. 1016/j.techsoc.2020.101461

Deng, J., Zhao, Y., Li, X., Wang, Y., & Zhou, Y. (2023). Network Embeddedness, Relationship Norms, and Cooperative Behavior: Analysis Based on Evolution of Construction Project Network. *Journal of Construction Engineering and Management*, 149 (9), 04023070.

Dong, J., & Chen, G. (2020). The impact of innovation network embeddedness and community awareness on firm innovation performance. *Science and Technology Progress and Policy,* 37 (05), 77-86.

Fan, M., Huang,W., & Xiong, S. (2023). How enterprise interactions in innovation networks affect technological innovation performance: The role of technological innovation capacity and absorptive capacity. *Plos one,* 18 (3),1-13. https://doi.org/10.1371/ journal.pone.0282540

Ge, C., Lv, W., & Wang, J. (2023). The impact of digital technology innovation network embedding on firms' innovation performance: the role of knowledge acquisition and digital transformation. *Sustainability,* 15 (8), 6938. https://doi.org/10.3390/su1508 6938.

George, A. S., & Baskar, T. (2024). Driving Business Transformation Through Technology Innovation: Emerging Priorities for IT Leaders. *Partners Universal Innovative Research Publication,* 2 (4), 01-14. https://doi.org/10.5281/zenodo.13286732

Granovetter, M. (1985). Economic action and social structure: The problem of embeddedness. *American journal of sociology*, 91 (3), 481-510.

Haaker, T., Ly, P. T. M., Nguyen-Thanh, N., & Nguyen, H. T. H. (2021). Business model innovation through the application of the Internet-of-Things: A comparative analysis. *Journal of Business Research,* 126, 126-136.

Heider, A., Gerken, M., van Dinther, N., & Hülsbeck, M. (2021). Business model innovation through dynamic capabilities in small and medium enterprises–Evidence from the German Mittelstand. *Journal of Business Research,* 130, 635-645. https:// doi.org/ 10.1016/j.jbusres.2020.04.051

Hua, L., & Wu, Y. (2024). Strategic analysis of vertical integration in cross-border e-commerce logistics service supply chains. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review,* 188, 103626. https://doi.org/10.1016 /j.tre.2024.103626

Jiao, H., Yang, J., & Wang, P. (2021). Research on the role mechanism of data-driven firm dynamic capability: An analysis of the digital transformation process based on data lifecycle management. *China Industrial Economics*, (11), 174-192.

Kocaoglu,B. (2024). Digital Transformation in Logistics. In Logistics Information Systems: Digital Transformation and Supply Chain Applications in the 4.0 Era (pp. 1-35). *Cham: Springer Nature Switzerland.* http://cmuir.cmu.ac.th/jspui/handle/66539 43832/80008

Li, X., & Liu, X. (2023). The impact of the collaborative innovation network embeddedness on enterprise green innovation performance. *Frontiers in Environmental Science,* 11, 1-20. https://doi.org/10.3389/fenvs.2023.1190697

Liu, J. and Xi, X. (2023), "When brokers start to fill structural holes: the cultural contingency of how entrepreneurs leverage structural holes to facilitate knowledge transfer", *Journal of Knowledge Management,* Vol. 27 No. 10, pp. 2729-2753. https://doi.org /10.1108/ JKM-07-2022-0566

Ilyas, I. M., Kammerlander, N., Turturea, R., & van Essen, M. (2024). When business model innovation creates value for companies: A meta-analysis on institutional contingencies. *Journal of Management Studies*, 61 (5), 1825-1883. https:// doi.org/10.1111/joms.129 66

Ouyang, L., & Bu, H. (2024). Unraveling the Dynamics of Network Embeddedness and Innovation Performance: Insights from China's International Freight Forwarding Industry. Kurdish Studies, 12 (1), 3174-3187.https://kurdishstudies.net/menu-script /index.php/KS/article/view/1609

Ouyang, L., & Bu, H. (2023). Dynamic Capabilities and Business Model Innovation: Navigating the Complex Interplay of Embeddedness and Innovation Performance in China's International Freight Forwarding Industry. *International Journal of Operations and Quantitative Management,* 29 (4), 85-98. DOI: 10.46970/2023.29.4.06

Pramudyastuti, O. L., Iswanaji, C., Setyawan, S., Atika, A., & Simamora, A. J. (2023). Sustainable Business Model in Small and Medium-Sized Enterprises: A Study in Yogyakarta and Magelang. *Ekuilibrium: Jurnal Ilmiah Bidang Ilmu Ekonomi, 1*8 (2), 213-226. DOI: 10.24269/ekuilibrium.v18i2.2023.pp213-226

Rowley, T., Behrens, D., & Krackhardt, D. (2000). Redundant governance structures: An analysis of structural and relational embeddedness in the steel and semiconductor industries. Strategic Management Journal, 21 (3), 369-386.

Shan, P., Song, M., & Ju, X. (2016). Entrepreneurial orientation and performance: Is innovation speed a missing link? *Journal of Business Research*, 69 (2), 683-690.

Shipilov, A., Li, S. X., Bothner, M. S., & Truong, N. (2023). Network advantage: Uncontested structural holes and organizational performance in market crises. *Strategic Management Journal*, 44 (13), 3122-3154. https://doi.org/10.1002/smj.3538

Sun, C. (2023). The impact of smart city Internet firms network embeddedness on product innovation: a moderated mediating model. Soft Computing, 1-18. https://doi.org/10. 1007/s00500-023-08104-0

Teece, D. J., Pisano, G., & Shuen, A. (1997). Dynamic capabilities and strategic management. *Strategic management journal*, 18 (7), 509-533. https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-0266(199708)18:7<509::AID-SMJ882>3.0.CO;2-Z

Teece, D. J. (2020). Hand in glove: Open innovation and the dynamic capabilities framework. *Strategic Management Review*, 1 (2), 233-253. https://www.strategicmanagementre view.net/assets/articles/Teece%20OI.pdf

Teece, D. J., Pisano, G., & Shuen, A. (1997). Dynamic capabilities and strategic management. Strategic Management Journal, 18 (7), 509-533.

Uzzi, B. (1997). Social structure and competition in interfirm networks: The paradox of embeddedness. Administrative Science Quarterly, 42 (1), 35-67.

Wang, Y., Han, J. H., & Beynon-Davies, P. (2021). Understanding blockchain technology for future supply chains: A systematic literature review and research agenda. Supply Chain Management: An International Journal, 24 (1), 62-84.

Wang, C., Ren, X., Jiang, X., & Chen, G. (2024). In the context of mass entrepreneurship network embeddedness and entrepreneurial innovation performance of high-tech enterprises in Guangdong province. *Management Decision,* 62 (8), 2532-2557. https://doi.org/10.1108/MD-04-2023-0531

Wang, F., Su, Q., & Zhang, Z. (2024). The influence of collaborative innovation network characteristics on firm innovation performance from the perspective of innovation ecosystem. *Kybernetes,* 53 (4), 1281-1305. https://doi.org/10.1108/K-04-2022-0553

Wang, J., & Lv, W. (2023). Research on the impact of green innovation network embeddedness on corporate environmental responsibility. International *Journal of Environmental Research and Public Health,* 20 (4), 3433.

Wang, J., Wang, C., & Li, Y. (2024). Unlocking Creativity: The Impact of Inventors' Knowledge Complementarity and Substitutability in Moderating Structural Holes. *Journal of the Knowledge Economy,* 1-34.

Wang, Z., Lin, S., Chen, Y., Lyulyov, O., & Pimonenko, T. (2023). Digitalization effect on business performance: role of business model innovation. *Sustainability,* 15 (11), 1-19. https://doi.org/10.3390/su15119020

Xie, X., & Wang, H. (2020). The impact mechanism of network embeddedness on firm innovation performance: A moderated mediation model based on non-R&D innovation. *Journal of Industrial Engineering/Engineering Management,* 34 (06), 13-28.

Yang, C. S., & Lin, M. S. M. (2023). The impact of digitalization and digital logistics platform adoption on organizational performance in maritime logistics of Taiwan. *Maritime Policy & Management,* 1–18. https://doi.org/10.1080/03088839.2023.2234911

Yang, L., & Li, K. (2024). Network embeddedness and innovation performance in freight forwarding: The mediating role of business model innovation. International Journal of Physical Distribution & Logistics Management, 54 (2), 201-220.

Zhang, H., Chen, J., & Liu, Y. (2023). Dynamic capabilities and business model innovation in logistics firms: A moderated mediation model. Technological Forecasting and Social Change, 186, 122186.

Zhang, Y., Long, J., & Zhao, W. (2023). Building dynamic capabilities of small and medium-sized enterprises through relational embeddedness: evidence from China. *Electronic Commerce Research,* 23 (4), 2859-2906. https://doi.org/10.1007/s10660-022-09579-z

Zhao, J. (2023). Coupling open innovation: Network position, knowledge integration ability, and innovation performance. *Journal of the Knowledge Economy*, 14 (2), 1538-1558. https://doi.org/10.1007/s13132-022-00932-z

Zheng, S. (2021). Research on the effect of knowledge network embedding on the dynamic capabilities of small and micro enterprises. *Wireless Communications and Mobile Computing,* 2021 (1), 1-13. https://doi.org/10.1155/2021/5522788

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร

The study of factors affecting the operation of the healthcare facilities for elderly or dependent persons in Bangkok

กนิษฐา ช้างเสวก,
สานิต ศิริวิศิษฐ์กุล และ พิศมัย จารุจิตติพันธ์
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
Kanittha Changsawake,
Sanit Sirivisitkul and Pisamai Jarujittipant
North Bangkok University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Kanittha.chan@northbkk.ac.th

****

บทคัดย่อ

สถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง เนื่องจากเป็นธุรกิจรายย่อย ที่ผ่านมาสามารถเปิดได้อย่างเสรีโดยไม่มีการขึ้นตรงต่อหน่วยงานใดที่จะมารับผิดชอบ และยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานของการประกอบธุรกิจไว้โดยเฉพาะ จึงมีการร้องเรียนบ่อยครั้งที่ผู้สูงอายุถูกทำร้าย บางครั้งเกิดอุบัติเหตุหกล้มหรือตกเตียง เพราะไม่มีระบบการบริหารจัดการที่ดี (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ,2564) ปัจจุบันได้มีการบังคับใช้ พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 และกฎกิจการกระทรวง ตั้งแต่วันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2564 เข้ามาควบคุมดูแลมาตรฐานในสถานประกอบการซึ่งประสงค์จะประกอบกิจการต้องผ่านมาตรฐานตามที่กระทรวงกำหนด การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยองค์กรและปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร รวมถึงข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาผลการดำเนินงานของสถานประกอบการ ประชากรคือสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครที่ผ่านการรับรองมาตรฐานจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 169 แห่ง โดยการเปิดตารางเครซี่และมอร์แกน ใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ตามด้วยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

* วันที่รับบทความ : 5 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 22 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 24 กันยายน 2567
Received: September 5 2024; Revised: September 22 2024; Accepted: September 24 2024

ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานประกอบการที่มีลักษณะและทุนจดทะเบียนของสถานประกอบการแตกต่างกันมีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสถานประกอบการที่มีระยะเวลาดำเนินกิจการและด้านประสบการณ์ของผู้ดำเนินการของสถานประกอบการแตกต่างกันมีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ปัจจัยการจัดการทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครโดยรวม ได้ร้อยละ 67.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเรียงลำดับอิทธิพล พบว่า ปัจจัยการจัดการด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ และด้านงบประมาณ ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครโดยรวมในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) แนวทางการพัฒนาผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร พบ 3 แนวทาง ได้แก่ 1. การจัดหาแหล่งเงินทุนให้เพียงพอเพื่อนำมาดำเนินงานในสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. การจัดสรรบุคลากรที่สามารถขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการ อย่างเพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติงาน 3. การพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อเป็นการกำหนดทางและทิศทางในการดำเนินงาน

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ; ผู้มีภาวะพึ่งพิง; สถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง

Abstract

The healthcare for eldery care or dependent care facilities, as they are small businesses and have been able to open freely as there is no law that specifically stipulates business standards. There are frequent complaints that the elderly are abused. Sometimes, accidents occur when they fall or fall out of bed because there is no good management system (Department of Business Development,2021). Currently, the Health Establishment Act B.E. 2559 and the Ministry of Business Administration have been enforced since January 27, 2021 to control and supervise the standards in establishments that intend to operate a business. They must pass the standards set by the Ministry. This research study is a quantitative research. The objective is to study the organizational factors and management factors affecting the performance of the healthcare for elderly care or dependent care facilities in Bangkok, including suggestions for guidelines for improving the performance of the establishment. The population is 169 healthcare that have been certified by the Department of Health Service Support, Ministry of Public Health. By using the Crazy and Morgan table, stratified sampling and followed by simple random sampling. A questionnaire is used as the research tool. Descriptive statistics are analyzed. Data were analyzed using frequency, percentage, standard deviation, one-way analysis of variance, and multiple regression analysis. The results of the research found that 1) Establishments with different characteristics and registered capital had significantly different performance at the .05 level, and establishments with different duration of operation and experience of operators had significantly different performance at the .01 level. 2) All 4 management factors can jointly explain the change in performance of the healthcare in Bangkok as a whole by 67.7 percent with statistical significance at the .01 level.

When ranking the influences, it was found that management factors in terms of strategic management and budget had an effect on the performance of the healthcare in Bangkok as a whole in the same direction with statistical significance at the .01 level. 3) Guidelines for developing the performance of establishments caring for the elderly or dependent people in Bangkok found 3 guidelines: 1. Procuring sufficient sources of funds to operate the establishment efficiently. 2. Allocating personnel who can be registered as service providers, sufficiently and appropriately, to perform the work. 3. Developing strategic management to determine the path and direction of the operation.

Keywords: Elderly; Dependent People; Private Nursing Home

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรโลกและประชากรไทย จากวัยเด็กในอดีตเป็นประชากรวัยสูงอายุ มีการคาดการณ์ว่า ในอนาคตสัดส่วนของประชากรวัยสูงอายุจะเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ซึ่งหลายประเทศได้กลายเป็นประชากรผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ คือมีสัดส่วนของผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ในประเทศไทยประชากรผู้สูงอายุได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้กลายเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี 2565 โดยมีสัดส่วนของประชากรร้อยละ 19.3 ของประชากรทั้งหมด (กรมการปกครอง, 2566) และมีการคาดการณ์ว่าปี 2583 จะมีผู้สูงอายุ 20 ล้านคนหรือ 1 ใน 3 ของคนไทย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : 41)

ปัจจุบันประชากรไทยมีชีวิตยืนยาวมากขึ้น แต่มิได้หมายความว่า ประชากรวัยผู้สูงอายุจะมีสุขภาพดี แต่เป็นช่วงชีวิตที่มีการเสื่อมถอย อ่อนแอลงทั้งกายและจิตใจ และพบว่า ผู้สูงอายุป่วยเป็นโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงและไตวายมากขึ้น ภาวะแทรกซ้อนดังกล่าวส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองได้น้อยลง โดยเฉพาะกิจกรรมพื้นฐานในการดำรงชีวิตในแต่ละวัน (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.), 2558) จำเป็นต้องอาศัยเกื้อหนุนจากผู้ดูแลในครอบครัว ทำให้เพิ่มภาระและปัญหาเพิ่มขึ้นในครอบครัว เพราะส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว บุตรหลานจำเป็นต้องทำงานประจำ ไม่มีเวลาเพียงที่จะมาดูได้ตลอดเวลา จึงทำให้ผู้สูงอายุอยู่ที่พักคนเดียว ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุต่างๆขึ้น เช่น การหกล้ม อาหารติดคอ เป็นสาเหตุให้ผู้สูงอายุมีภาวะแทรกซ้อนเกิดขึ้นตามมาและเป็นสาเหตุที่ทำให้เสียชีวิตจำนวนมาก

จากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากรผู้สูงอายุไทย จึงได้มีธุรกิจสถานประกอบการ รับดูแลผู้สูงอายุขึ้น มีการเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาระหว่างปี พ.ศ. 2561-2563 ในปี พ.ศ.2562 ธุรกิจมีอัตราเติบโตมากขึ้นร้อยละ 50 ของปีที่ พ.ศ. 2561 และในปี พ.ศ. 2563 ก็ยังมีผู้สนใจในธุรกิจนี้อย่างต่อเนื่อง (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564) ซึ่งส่วนใหญ่จะตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและภาคกลางเป็นหลัก (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2566) เนื่องจากผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือบุตรหลานโดยทั่วไปมีความต้องการสูงในการส่งผู้สูงอายุเข้ารับบริการ สถานประกอบการที่ตั้งขึ้นจะเป็นในส่วนของภาคเอกชน ยังไม่มีหน่วยงานของ

ทางภาครัฐเข้ามากำกับดูแล จึงทำให้ขาดความเป็นมาตรฐานในทุกด้าน เพราะทุกผู้ประกอบการมีอิสระในการดำเนินการ ทำให้มีข้อร้องเรียนผ่านสื่อในพฤติกรรมของผู้ดูแลผู้สูงอายุในสถานประกอบการ เช่น การเกิดอุบัติเหตุ ตกเตียง การถูกทำร้ายทารุณกรรม การกักขัง การสำลักอาหาร (ปนัดดา หนูน้อย, 2565) ในวันที่ 27 มกราคม ปี พ.ศ. 2564 ได้มีการประกาศกฎหมายเข้ามาควบคุมกิจการทางด้านสุขภาพทั้งหมด ซึ่งมีผลบังคับใช้ภายใน 180 วัน โดยมีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการในการนำพระราชบัญญัติสถานประกอบการ ปี พ.ศ. 2559 และกฎกิจการกระทรวง ซึ่งเป็นกฎหมายข้อบังคับในการดำเนินงานของสถานประกอบการ ให้ทุกสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง ได้ปรับปรุงแก้ไขตามระเบียบปฏิบัติของกฎหมาย การยื่นคำขอใบอนุญาต ต้องมีการตรวจความเป็นมาตรฐานใน 3 ด้านคือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความปลอดภัยและด้านการจัดให้บริการ การยื่นคำขอเป็นผู้ดำเนินการสำหรับผู้มีวุฒิการศึกษาด้านสุขภาพ สามารถสอบวัดความรู้เป็นผู้ดำเนินการได้เลย ส่วนกลุ่มนอกเหนือจากนี้ต้องจบปริญญาตรีและมีประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุ อบรมด้านการดูแลผู้สูงอายุเพิ่ม 130 ชั่วโมง สามารถสอบวัดความรู้เป็นผู้ดำเนินการได้ ส่วนผู้ให้บริการ ต้องผ่านการอบรมหลักสูตร การดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง สามารถขึ้นทะเบียนเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งกำหนดอัตราการทำงานของผู้ให้บริการ 1 คนต่อผู้รับบริการ 5 คน หลังจากกฎหมายบังคับใช้มากกว่า 1 ปี กระทรวงสาธารณสุขได้สำรวจว่า มีสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุทั่วประเทศจำนวน 3,000 แห่ง มีผู้รับใบอนุญาตทั่วประเทศเพียง 717 แห่ง ซึ่งมีการขอขึ้นทะเบียนจะอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด จำนวน 269 แห่ง (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2566) จากการเปลี่ยนแปลงของสถานประกอบการภายใต้ พระราชบัญญัติสถานประกอบการ ปี พ.ศ. 2559 และกฎกิจการกระทรวง ของสถานประกอบการที่ขอรับการขึ้นทะเบียนแล้ว ผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาสถานประกอบการเฉพาะในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัจจัยองค์กรและปัจจัยการจัดการส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการและเสนอนะแนวทางการพัฒนาผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 : ผู้ดำเนินการสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร ที่ผ่านการรับรองจากจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 296 แห่ง ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie,R. V. and Morgan D. W.,1970) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากตัวอย่างได้ร้อยละ 5 ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 169 แห่ง โดยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) 1 ฉบับ โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-Ended Question) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.98 และทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขเรียบร้อยไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัช (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.991

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย/คณบดีบริหารคณะบริหารธุรกิจ ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยติดต่อประสานกับผู้ดำเนินการสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร

ขั้นที่ 3 ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดำเนินการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงตอบแบบสอบถามด้วยรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Form โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน พ.ศ. 2567

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลจากแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร (วัตถุประสงค์ที่ 1) ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ปัจจัยองค์กรของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร ด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

1.2 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Best,J. W. and Kahn J. V., 1993) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

1.3 วิเคราะห์ปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์ค่าความแตกต่างโดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t - test) และด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

2. วิเคราะห์ปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร (วัตถุประสงค์ที่ 2) ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ปัจจัยการจัดการของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง ด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Best,J. W. and Kahn J. V., 1993) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

2.2 วิเคราะห์ปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครในครั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้อาศัยหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัยจัยการจัดการองค์กร ได้แก่ 4M (Peter,F. Drucker,1973) การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Abbass, F. Alkhafaji,2003) และการวัดผลการดำเนินงาน Balanced Scorecard (David,P. Norton and Robert S. Kaplan,1992)

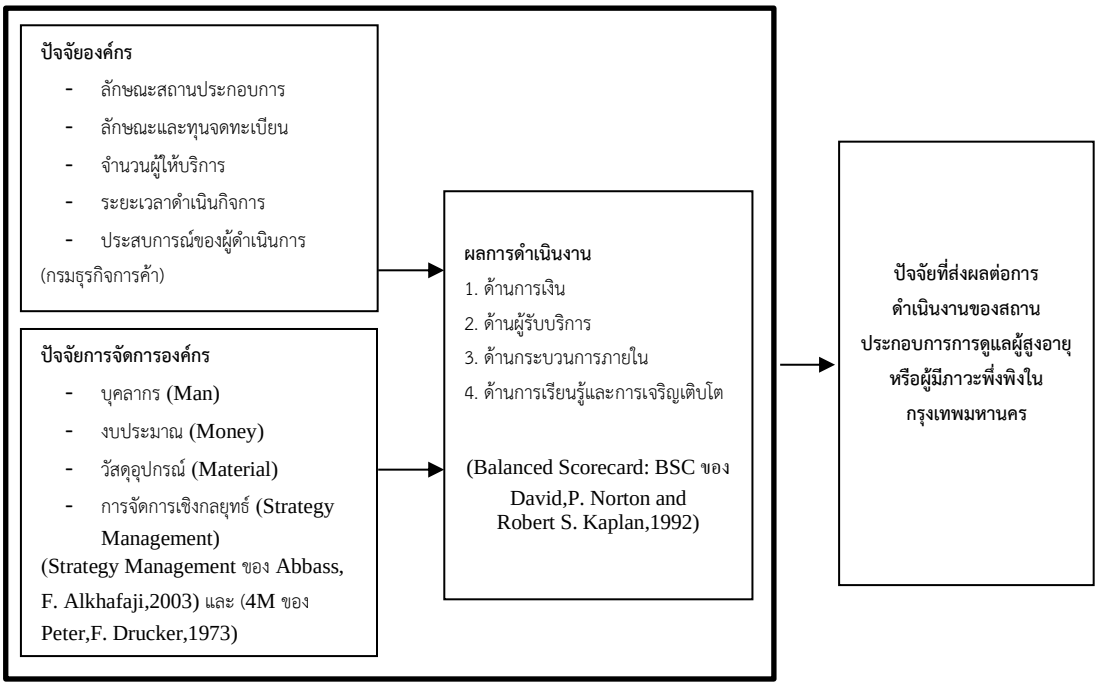

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร

1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยองค์กรของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น ลักษณะของสถานประกอบการ ลักษณะและทุนจดทะเบียนของสถานประกอบการ ระยะเวลาดำเนินการของสถานประกอบการ จำนวนผู้ให้บริการของสถานประกอบการ และประสบการณ์ผู้ดำเนินการของสถานประกอบการ ด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยองค์กรของสถานประกอบการ

(n = 169)

ปัจจัยองค์กรของสถานประกอบการ	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1. ลักษณะของสถานประกอบการ		
1.1 นิติบุคคล	114	67.46
1.2 บุคคลธรรมดา	55	32.54
รวม	169	100
2. ลักษณะและทุนจดทะเบียนของสถานประกอบการ		
2.1 นิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียน 1–5 แสนบาท	36	21.30
2.2 นิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียน มากกว่า 5 แสน แต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท	37	21.89
2.3 นิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 1 ล้านบาทขึ้นไป	41	24.26
2.4 บุคคลธรรมดา	55	32.54
รวม	169	100
3. ระยะเวลาดำเนินการของสถานประกอบการ		
3.1 2-3 ปี	51	30.18
3.2 4-5 ปี	34	20.12
3.3 6-10 ปี	43	25.44
3.4 10 ปีขึ้นไป	41	24.26
รวม	169	100
4. จำนวนผู้ให้บริการของสถานประกอบการ		
4.1 5-10 คน	49	28.99
4.2 11-15 คน	43	25.44
4.3 16-20 คน	39	23.08
4.4 มากกว่า 20 คนขึ้นไป	38	22.49
รวม	169	100
5. ประสบการณ์ผู้ดำเนินการของสถานประกอบการ		
5.1 1-3 ปี	36	21.30

5.2 4-6 ปี	43	25.44
5.3 7-9 ปี	43	25.44
5.4 10 ปีขึ้นไป	47	27.81
รวม	169	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยองค์กรของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 ลักษณะของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นนิติบุคคล จำนวน 114 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 67.46 และบุคคลธรรมดา จำนวน 55 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.54

1.1.2 ลักษณะและทุนจดทะเบียนของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครมีทุนจดทะเบียนบุคคลธรรมดา จำนวน 55 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.54 เป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่นิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียน 1 ล้านบาทขึ้นไป จำนวน 41 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 24.26 นิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 5 แสนแต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท จำนวน 37 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.89 และนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียน 1–5 แสนบาท จำนวน 26 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.30 ตามลำดับ

1.1.3 ระยะเวลาดำเนินการของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครมีระยะเวลาดำเนินการของสถานประกอบการ 2-3 ปี จำนวน 51 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.18 เป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ระยะเวลาดำเนินการ 6-10 ปี จำนวน 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.44 ระยะเวลาดำเนินการ10 ปีขึ้นไป จำนวน 41 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 24.26 และ ระยะเวลาดำเนินการ 4-5 ปี จำนวน 34 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.12 ตามลำดับ

1.1.4 จำนวนผู้ให้บริการของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครมีจำนวนผู้ให้บริการของสถานประกอบการ 5-10 คน จำนวน 49 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.99 รองลงมาได้แก่จำนวนผู้ให้บริการ 11-15 คน จำนวน 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.44 จำนวนผู้ให้บริการ16-20 คน จำนวน 39 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 23.08 และจำนวนผู้ให้บริการมากกว่า 20 คนขึ้นไป จำนวน 38 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.49 ตามลำดับ

1.1.5 ประสบการณ์ผู้ดำเนินการของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครมีประสบการณ์ผู้ดำเนินการจำนวน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 47 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.81 รองลงมาได้แก่ประสบการณ์ผู้ดำเนินการ 7-9 ปี จำนวน 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ

25.44 ประสบการณ์ผู้ดำเนินการ 4-6 ปี จำนวน 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.44 และประสบการณ์ผู้ดำเนินการ 1-3 ปี จำนวน 36 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.30 ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น ด้านการเงิน ด้านผู้รับบริการ ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต ด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร โดยรวม

(n = 169)

ผลการดำเนินงาน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการเงิน	3.50	0.884	มาก
ด้านผู้รับบริการ	4.23	0.549	มาก
ด้านกระบวนการภายใน	4.33	0.533	มาก
ด้านการเรียนรู้ และการเจริญเติบโต	4.15	0.613	มาก
รวม	4.10	0.525	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.10, S.D.= 0.525) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากอันดับแรกคือ ด้านกระบวนการภายใน ($\overline{X}$ = 4.33, S.D.= 0.533) รองลงมาได้แก่ ด้านผู้รับบริการ ($\overline{X}$ = 4.23, S.D.= 0.549) ด้านการเรียนรู้ และการเจริญเติบโต ($\overline{X}$ = 4.15, S.D.= 0.613) และด้านการเงิน ($\overline{X}$ = 3.50, S.D.= 0.884) ตามลำดับ

1.3 วิเคราะห์ปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์ค่าความแตกต่างโดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t - test) และด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ตารางที่ 3 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยองค์กรของสถานประกอบการ

ปัจจัยองค์กร	ผลการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ		
	Statistic t Statistic F	P-value	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ลักษณะของสถานประกอบการ	1.243 (t-test)	.193	ไม่ปฏิเสธสมมติฐาน
ลักษณะและทุนจดทะเบียนของสถานประกอบการ	3.772* (One-way ANOVA)	.012	ปฏิเสธสมมติฐาน
ระยะเวลาดำเนินการของสถานประกอบการ	4.450** (One-way ANOVA)	.005	ปฏิเสธสมมติฐาน
จำนวนผู้ให้บริการของสถานประกอบการ	2.114 (One-way ANOVA)	.100	ไม่ปฏิเสธสมมติฐาน
ประสบการณ์ผู้ดำเนินการของสถานประกอบการ	4.282** (One-way ANOVA)	.006	ปฏิเสธสมมติฐาน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า สถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะและทุนจดทะเบียนของสถานประกอบการแตกต่างกันมีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสถานประกอบการที่มีระยะเวลาดำเนินการของสถานประกอบการ และด้านประสบการณ์ผู้ดำเนินการของสถานประกอบการแตกต่างกันมีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะของสถานประกอบการ และจำนวนผู้ให้บริการของสถานประกอบการ แตกต่างกันมีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร

2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการจัดการของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดการของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร โดยรวม

ปัจจัยการจัดการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านบุคลากร	4.40	0.461	มาก
ด้านงบประมาณ	4.28	0.609	มาก
ด้านวัสดุอุปกรณ์	4.30	0.496	มาก
ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์	4.29	0.522	มาก
รวม	4.31	0.478	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยการจัดการของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.31, S.D.= 0.478) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือด้านบุคลากร ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.461) รองลงมาได้แก่ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\overline{X}$ = 4.30, S.D.= 0.496) ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ($\overline{X}$ = 4.29, S.D.= 0.522) และด้านงบประมาณ ($\overline{X}$ = 4.28, S.D.= 0.609) ตามลำดับ

2.2 วิเคราะห์ปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร โดยรวม

ปัจจัยการจัดการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-value
	B	SE(b)	Beta (β)		
(Constant)	.370	.228		1.622	.107
ด้านบุคลากร	.089	.083	.078	1.066	.288
ด้านงบประมาณ	.181	.066	.210	2.758**	.006
ด้านวัสดุอุปกรณ์	.019	.091	.018	.209	.835
ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์	.579	.085	.576	6.813**	.000

r	R^2	Adjusted R^2	S.E(est.)	F	P-value
.827	.685	.677	.29854	89.045**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยการจัดการทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครโดยรวม ได้ร้อยละ 67.7 (Adjusted R^2 =.677) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยการจัดการด้านงบประมาณและด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ส่งผลต่อการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเรียงลำดับอิทธิพลได้แก่ ปัจจัยการจัดการด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ (β = .576) ปัจจัยด้านงบประมาณ (β = .210) ปัจจัยด้านบุคลากร (β = .078) และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (β = .018) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยการจัดการ	การดำเนินงาน				
	โดยรวม	การเงิน	ผู้รับบริการ	กระบวนการภายใน	การเรียนรู้ และการเจริญเติบโต
ด้านบุคลากร			✓		
ด้านงบประมาณ	✓	✓	✓		
ด้านวัสดุอุปกรณ์					
ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์	✓		✓	✓	✓

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์

อภิปรายผลการวิจัย

1.) ปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมผลการดำเนินงานของสถานประกอบการมีความแตกต่างกันตามลักษณะและทุนจดทะเบียน ระยะเวลาดำเนินการ และประสบการณ์ผู้ดำเนินการและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเงิน ด้านผู้รับบริการ ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้ และการเจริญเติบโต มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครมีผลประกอบการสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำนวนผู้รับบริการรายใหม่เพิ่มมากขึ้นโดยเทียบจากปีที่ผ่านมา จำเป็นต้องมีการพัฒนาการให้บริการเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับบริการที่รวดเร็วและความปลอดภัย มีจำนวนเตียงเพื่อรองรับการเติบโตของธุรกิจซึ่งล้วนต้องมาจากการมีเงินทุน ประสบการณ์ดำเนินงาน และผู้ดำเนินการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดการบริการ ซึ่งสอดคล้องคล้องกับผลการวิจัยของปณรัศม์ วันชาญเวช (2563) ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลบางสีทอง ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหารองค์การ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านการทำงานร่วมกับภาคี สอดคล้องกับพรศักดิ์ ฤๅไกรศรี (2562) ที่พบว่ากระบวนการบริหาร การจัดองค์กร การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การควบคุมติดตามและประเมินผล การติดต่อประสานงาน มีส่วนสำคัญทำให้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับสุวิมลรัตน์ รอบรู้เจน (2560) พบว่า ผู้ดูแลผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุในระดับมากที่สุด และผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลสุขภาพจากผู้ดูแลผู้สูงอายุ มีความพึงพอใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนระยะการปรับปรุงรูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุสำหรับผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้เชี่ยวชาญพึงพอใจรูปแบบอยู่ในระดับมากขึ้นไป สามารถให้ผู้ดูแลนำไปใช้ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุได้ สอดคล้องกับชยุต รัชตะวรรณ (2559) พบว่าผลส่วนประสมทางการตลาดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสถานบริบาลผู้สูงอายุ ทั้ง 7 ด้าน คือด้านผลิตภัณฑ์คือ ควรจดทะเบียนถูกต้อง ด้านบุคคล มีเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรม ด้านกายภาพต้องมีกล้องวงจรปิด ด้านราคามีการแจ้งค่าบริการโดยละเอียด ด้านกระบวนการมีการรายงานข้อมูลให้ญาติ ด้านทำเลมีความสะอาดโดยรอบ และด้านการส่งเสริมการตลาดเป็นอันดับสุดท้าย และยังสอดคล้องกับอเมียคานยาน เอ. แอนนา และคณะ (Amirkhanyan,A. Anna et al.,2020) ที่พบว่าอายุงานของผู้บริหารหรือผู้ดำเนินการสถานประกอบการมีความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การจัดการหลักสามประการ ได้แก่ การจัดการเชิงนวัตกรรม การจัดการแบบมี

ส่วนร่วม และการจัดการภายนอกและผลการปฏิบัติงานได้ การสำรวจผู้ดูแลบ้านพักคนชรา พบว่าระยะเวลาการดำรงตำแหน่งมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงและไม่เชิงเส้นกับสองมิติประสิทธิภาพที่แตกต่างกันตามลำดับ นอกจากนี้ ผู้ดำเนินการที่มีประสบการณ์มากกว่าจะสามารถจัดการสภาพแวดล้อมภายนอกได้ดีขึ้นและแบ่งปันอำนาจภายในเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้น

2.) ปัจจัยการจัดการส่งที่ผลต่อผลการดำเนินงาน ของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยการจัดการที่ส่งผลทางบวกต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพของสถานประกอบการ โดยมีสองปัจจัยเรียงตามลำดับอิทธิพลได้แก่ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ และด้านงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการมีการบริหารจัดการตามที่ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ของสถานประกอบการไว้ โดยที่บุคลากรมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนจึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ และมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนา และบริหารจัดการงบประมาณที่คำนึงถึงบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุศรา อรัญญิก (2564) พบว่า ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านสังคม ความต้องการพึ่งพา และการตัดสินใจเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สอดคล้องกับพศิน ชื่นชูจิตต์ (2564) พบว่า ปัจจัยด้านการบริการมีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านกระบวนการ ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพเป็นอันดับที่สาม และปัจจัยทำเลที่ตั้งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบ้านพักคนชรา สอดคล้องกับพวงผกา มะเสนา และ ประณต นันทิยะกุล. (2559) พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการองค์กร มีผลต่อการบริการที่มีคุณภาพของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้บริหารในโรงพยาบาลทุกระดับ ให้ความสำคัญในด้านกลยุทธ์องค์กรและยังสอดคล้องกับเอเลน่า โอ. ซีเกล และคณะ (Elena,O. Siegel et al.,2015) พบว่า กลยุทธ์จริงที่ใช้ในการให้บริการพยาบาลภายใต้บริบทของการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ รวมถึงการสร้างแหล่งรายได้ใหม่ การเพิ่มการจัดสรรงบประมาณ และการเพิ่มประสิทธิภาพด้านต้นทุน

3.) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาผลการดำเนินงานของสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครจากการสังเคราะห์วัตถุประสงค์ที่ 1 และ 2 พบ 3 แนวทาง ดังนี้ แนวทางที่ 1 การจัดหาแหล่งเงินทุนให้เพียงพอ เพื่อนำมาดำเนินงานในสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางที่ 2 การจัดสรรบุคลากรที่สามารถขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการ เพียงพอ เหมาะสมในการปฏิบัติงาน แนวทางที่ 3 การพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อเป็นการกำหนดทางและทิศทางในการดำเนินงาน จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ และประเมินปัจจัยต่างๆ ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อกำหนดวิธีการทำงานโดยจัดเป็นแผนงานหรือโครงการต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับณัฐภูมิ อาภามงคล และธนภณ ภู่มาลา (2560) ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการสมรรถนะขององค์การมีความสัมพันธ์กับการการบรรลุประสิทธิผล ที่

นำไปสู่องค์การแห่งความเป็นเลิศ การเติบโตที่ยั่งยืน โดยในปัจจุบันเน้นคนเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนา ในลักษณะแบบองค์รวม และการมีส่วนร่วมของพนักงาน เป็นต้น สอดคล้องกับนริศ เพ็ญโภไคย และนุจรี ภาคาสัตย์ (2561) พบว่า กลยุทธ์ทางธุรกิจมีอิทธิพลต่อความอยู่รอดขององค์กร และการจัดการความรู้ควรมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานรายบุคคลสามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์และส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันตามสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และยังสอดคล้องกับอมรรักษ์ สวนชูผล (2561) พบว่าการดำเนินธุรกิจการบริการสำหรับผู้สูงอายุให้ประสบความสำเร็จราบรื่นและเกิดผลกำไรอย่างต่อเนื่องนั้น ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการจำเป็นต้องวางแผนเชิงกลยุทธ์และการดำเนินธุรกิจอย่างมีทิศทางและเป็นระบบ ซึ่งผู้บริหารหรือผู้ประกอบการควรเน้นการดำเนินธุรกิจบริการผู้สูงอายุในลักษณะเชิงบูรณาการธุรกิจประเภทต่างๆ เข้าด้วยกัน ด้วยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลผู้สูงอายุมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการให้บริการ เพื่อการสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันและการดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จราบรื่นและมั่นคงอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ยกเว้นภาษีรายได้เหมือนโรงพยาบาลเอกชน เพื่อให้ผู้ประกอบการมีเงินหมุนเวียนเพียงพอที่จะต่อยอดธุรกิจได้

2. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพกำหนดนโยบาย นำพระราชบัญญัติผู้สูงอายุพ.ศ. 2559 และกฎกิจการกระทรวง เข้าไปควบคุมมาตรฐานทุกสถานประกอบการในประเทศไทย เพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการดำเนินงานของสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพร่วมกับสถานประกอบการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ผู้ดำเนินการมีความรู้ความเข้าใจหลักการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ให้ผู้ดำเนินการสามารถนำมาปฏิบัติได้

2. สถานประกอบการให้ความสำคัญแก่ผู้ดำเนินการในการศึกษาการบริหารจัดการเกี่ยวกับงบประมาณในการลงทุนและการพัฒนา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแนวทางการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง

เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2563. (2563,9 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137.

กฎกระทรวง กำหนดให้กิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง เป็นกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2563. (2563, 31 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137 ตอนที่ 61 ก หน้า 7.

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2566). กิจการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กระทรวงสาธารณสุข. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://esta.hss.moph.go.th/

กรมการปกครอง. (2566). จำนวนประชากรผู้สูงอายุอายุ 60 ปีขึ้นไป แบ่งตามภาคจากการทะเบียน พ.ศ. 2565. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2564). บทวิเคราะห์ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ ประจำเดือน มีนาคม 2564 กระทรวงพานิชย์. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://www2.dbd.go.th/download/document_file/Statisic/2564/T26/T26_032021.pdf

ชยุต รัชตะวรรณ. (2559). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริบาลดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฐภูมิ อาภามงคล และธนภณ ภู่มาลา. (2560). การบริหารจัดการสมรรถนะขององค์การเพื่อบรรลุประสิทธิผลของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน). *วารสารศิลปการจัดการ.* 1 (1), 21-26.

นริศ เพ็ญโภไคย และนุจรี ภาคาสัตย์. (2561). อิทธิพลของสมรรถนะองค์กร กลยุทธ์ทางธุรกิจ ภาวะผู้นำ และการจัดการความรู้ ที่ส่งผลต่อการเติบโตทางธุรกิจและความอยู่รอดขององค์กร ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์* Veridian *มหาวิทยาลัยศิลปากร.* 11 (2), 15.

บุศรา อรัญญิก. (2564). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.* สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการจัดการ.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปณรัศม์ วันชาญเวช. (2563). *ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลบางสีทอง.* การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง). สาขาวิชาการเมืองการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรศักดิ์ ฤาไกรศรี. (2562). *รูปแบบการบริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอย่างมีประสิทธิผล เขตสุขภาพที่ 8.* วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พวงผกา มะเสนา และ ประณต นันทิยะกุล. (2559). การบริหารจัดการการบริการที่มีคุณภาพในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.* 4 (1), 88-101.

พศิน ชื่นชูจิตต์. (2564). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบ้านพักคนชราในยุค New normal.* สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.). (2558). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทยประจำปี 2558.* นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *รายงานการคาดประมาณประชากร ของประเทศไทย พ.ศ. 2553 - 2583 (ฉบับปรับปรุง).* กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

สุวิมลรัตน์ รอบรู้เจน. (2560). การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ สำหรับผู้ดูแลผู้สูงอายุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสาร มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.* 9 (3), 57-69.

อมรรักษ์ สวนชูผล. (2561). การจัดการธุรกิจการบริการผู้สูงอายุ. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.* 13 (1), 152.

Abbass, F. Alkhafaji. (2003). *Strategic Management Formulation, Implementation, and Control in a Dynamic Environment*. New York: HaworthPress.

Amirkhanyan,A. A., An, S.-H., Hawks, B. A., and Meier, K. J. (2020). Learning on the Job: The Impact of Job Tenure and Management Strategies on Nursing Home Performance. *Administration & Society*. 52 (4), 593–630.

Best,J. W. and Kahn J. V. (1993). *Research In Education*. 7 th ed. Boston: Allyn And Bacon.

David,P. Norton and Robert S. Kaplan. (1992). *The Strategy-focused Organization: How Balanced Scorecard*. Boston: Harvard Business Publishing.

Elena,O. Siegel, Heather,M. Young, Leehu Zysberg, Vanessa Santillan. (2015). Securing and Managing Nursing Home Resources: Director of Nursing Tactics. *The Gerontologist.* 55 (5), 748-759.

Krejcie,R. V. and Morgan D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-608.

Peter,F. Drucker (1973). *Management: Tasks, Responsibilities, Practices.* New York: Harper & Row Publication.

A Study on the Commonalities in the "Ca Da Bo" Dance of the Han and Yi Ethnic Groups in Baoshan, Yunnan

Yonglin Zhao and Qiu Jin
Krirk University, Thailand.
Corresponding Author, E-mail: 156041961@qq.com

****

Abstract

This research aims to explore the commonalities in the "Ca Da Bo" dance traditions of the Han and Yi ethnic groups in Baoshan, Yunnan. The study focuses on the dance movements, formations, visual presentations, rhythm, style, spirit, props, costumes, and performance spaces, examining how these elements reflect the cultural identities and shared heritage of the two groups. The research employed a mixed-methods approach, including literature review, field observations, and comparative analysis of dance practices. The research sample comprised traditional dance performances from both ethnic groups, while research instruments included video recordings, interviews with practitioners, and observational notes. Data collection involved both direct observation of dance performances and interviews with dancers, choreographers, and cultural experts. The research analysis was conducted by comparing the physical and cultural aspects of the dances, evaluating the extent to which these shared elements contribute to a deeper understanding of the cultural connections between the Han and Yi peoples.

The research results found that the "Ca Da Bo" dances of the Han and Yi groups exhibit significant similarities in their rhythmic structure, stylistic features, and cultural expressions, reflecting a shared cultural heritage while maintaining distinct ethnic characteristics. These findings contribute to the broader understanding of how traditional dances serve as a medium for cultural preservation and exchange.

Keywords: Ca Da Bo Dance; Han and Yi Ethnic Groups; Commonalities

Introduction

The "Cuo Da Bo" dance, a traditional folk performance deeply rooted in the Han Chinese communities of Wafang Yi Township in Baoshan, Yunnan, is a vivid example of the region's rich cultural heritage. This dance, which integrates elements of dance, martial arts, acrobatics, and percussion, not only showcases unique artistic charm but also reflects the lifestyle and cultural evolution of the Han people. The "Cuo Da Bo" dance is more than just a performance; it is a vital part of the cultural life of the Han community, illustrating their historical journey and deep-seated values. This dance is characterized by its rhythmic use of cymbals, with movements that range from solo to group performances, symbolizing the unity and vibrancy of the Han people (Dong & Yang, 2022).

The historical significance of the "Cuo Da Bo" dance is further enriched by its integration with Yi cultural elements, particularly after the Yuan dynasty, when cultural exchanges between the Han and Yi peoples intensified. The Yi version of "Cuo Da Bo," influenced by ancient Yi culture, serves both as a form of cultural expression and a religious ritual, often performed during significant events such as ancestor worship and communal

* Received: September 10 2024; Revised: September 18 2024; Accepted: September 20 2024

celebrations. This version of the dance, with its energetic and powerful style, reflects the community's values, blending ancient military sports with ritualistic performances. The dance's incorporation of Han traditions into Yi cultural practices is a testament to the cultural fusion that has occurred along the Southern Silk Road, particularly in regions like Yongchang (Hua, 2015).

The Southern Silk Road, also known as the "Shu-India Route," was a crucial trade and cultural link connecting China with Southeast Asian countries. This route facilitated not only economic and political exchanges but also played a vital role in the cultural integration of various ethnic groups. As it passed through regions like Yongchang, it became a melting pot of diverse ethnicities, including the Han and Yi, each contributing to a rich tapestry of cultural practices, particularly in dance. The "Cuo Da Bo" dances of both the Han and Yi people highlight the commonalities and differences in their cultural expressions, making them essential subjects of study for understanding the broader cultural dynamics at play (He, 2022).

The study of the "Cuo Da Bo" dances of the Han and Yi ethnic groups is crucial for preserving these cultural expressions and understanding the cultural dynamics along the Southern Silk Road. By examining these dances, we can gain a deeper appreciation of the cultural heritage of these ethnic groups and contribute to the ongoing efforts to protect and promote their traditional practices. This research not only addresses the current challenges in cultural preservation but also underscores the importance of cultural exchange in fostering a harmonious and diverse society..

Research Objectives

1. To identify and analyze the shared characteristics in the "Ca Da Bo" dances of the Han and Yi ethnic groups.

2. To investigate the similarities in rhythm, style, and spirit between the Han and Yi "Ca Da Bo" dances.

3. To study the common use of musical instruments, dance props, and costumes in the "Ca Da Bo" dances.

4. To explore the shared contexts and settings in which the "Ca Da Bo" dances are performed.

Literature Review

The exploration of commonalities in the "Ca Da Bo" dances of the Han and Yi ethnic groups involves understanding the cultural, historical, and aesthetic dimensions that shape these traditional performances. Several studies provide insights into the significance of these dances and the elements that contribute to their unique yet interconnected characteristics.

According to Jia Litao (2021), the use of cymbals in folk dances, particularly in minority cultures, plays a crucial role in shaping the rhythm and overall dynamism of the performance. In the context of the "Ca Da Bo" dance, the Da Bo cymbals are not just musical instruments but are integral to the choreography and visual impact of the dance. The rhythmic beats created by these cymbals help synchronize the dancers' movements, creating a cohesive performance that reflects the cultural identity of both the Han and Yi people. This highlights the importance of musical elements in the preservation and evolution of folk dances.

Kong Xue (2015) discusses the pivotal role that folk artists play in the transformation and adaptation of ethnic dance forms. As custodians of cultural traditions, these artists are often at the forefront of integrating new elements while maintaining the core identity of the dance. In the "Ca Da Bo" dances, the influence of these artists is evident in how the dances have evolved over time, incorporating elements from different cultural practices while retaining their distinctive ethnic characteristics. This dynamic process of adaptation and preservation underscores the resilience of folk dance traditions in the face of changing social and cultural landscapes.

Tang Yuting (2020) provides an analysis of the aesthetic qualities of Yi dance, emphasizing its bold, expressive movements and strong connection to the natural environment. The "Ca Da Bo" dance of the Yi people, with its vigorous and expansive movements, reflects these aesthetic principles, celebrating the robust and unrestrained spirit of the Yi culture. The dance's aesthetic appeal lies in its ability to convey complex emotions and narratives through simple yet powerful movements, making it a vital expression of Yi cultural identity.

Yue Lupeng (2018) examines the forms and development of Yi dance in Yunnan, particularly focusing on the "Nanjian Yi Zu Da Ge" (South Dance). This research highlights the evolution of Yi dance from its ritualistic roots to a more formalized performance art, reflecting broader social and cultural changes. The study provides valuable context for understanding how the "Ca Da Bo" dance has developed within the Yi community, maintaining its traditional significance while adapting to contemporary performance contexts.

These studies collectively offer a comprehensive view of the cultural and aesthetic dimensions that shape the "Ca Da Bo" dances of the Han and Yi ethnic groups. By exploring the role of musical instruments, the influence of folk artists, and the aesthetic principles inherent in these dances, the research provides a deeper understanding of how these traditional performances have been preserved, adapted, and continue to serve as vital expressions of cultural identity.

Research Methodology

This research aims to explore the commonalities between the "Ca Da Bo" dances of the Han and Yi ethnic groups, focusing on movements, formations, rhythm, style, spirit, props, costumes, and performance spaces. The study employs a combination of literature review, fieldwork, and comparative analysis to achieve its objectives.

1. Population and Sample

The population of this study includes traditional folk dances performed by the Han and Yi ethnic groups in Baoshan, Yunnan. The sample specifically focuses on the "Ca Da Bo" dance as performed by these two ethnic groups. The research examines these dances in various contexts, such as festivals, weddings, and other significant cultural events, to capture a comprehensive understanding of their commonalities.

2. Research Tools

To gather relevant data, the following research tools were utilized:

Literature Review: A thorough review of academic journals, historical texts, and other literature was conducted to understand the cultural and historical context of the "Ca Da Bo" dances.

Fieldwork: This involved direct observation of "Ca Da Bo" performances, interviews with dance practitioners, and participation in related cultural events.

Comparative Analysis: The study compared the dance movements, formations, props, costumes, and performance spaces between the Han and Yi versions of the "Ca Da Bo" dance, utilizing video recordings, photographs, and field notes.

3. Data Collection

Data collection was performed in two primary phases:

Primary Data Collection: Involved field visits to Baoshan, where direct observation of the "Ca Da Bo" dances was conducted. Interviews with dance practitioners, community members, and cultural experts provided first-hand insights into the practices and cultural significance of these dances.

Secondary Data Collection: Involved gathering data from existing literature, including books, journal articles, and historical records that discuss the "Ca Da Bo" dance, its origins, evolution, and cultural impact.

4. Data Analysis

The data analysis was conducted through qualitative methods:

Thematic Analysis: Themes related to dance movements, formations, rhythm, and cultural significance were identified and analyzed. This helped in understanding the commonalities and differences between the Han and Yi "Ca Da Bo" dances.

Comparative Analysis: The study systematically compared the visual, auditory, and performative elements of the dances, drawing connections between their cultural roots and contemporary practices.

5. Conceptual Framework

The conceptual framework of this study is based on the integration of traditional dance forms with contemporary cultural practices. It views the "Ca Da Bo" dance as a dynamic cultural expression that reflects both the shared and distinct aspects of Han and Yi cultures. The framework includes the following elements:

Cultural Heritage: Recognizes the historical roots of the "Ca Da Bo" dance in both Han and Yi communities and its significance as a cultural heritage.

Commonalities and Differences: Focuses on identifying the shared elements in dance movements, formations, and other aspects while also recognizing the unique cultural expressions of each group.

Cultural Exchange: Emphasizes the role of the "Ca Da Bo" dance in facilitating cultural exchange and mutual understanding between the Han and Yi communities.

Preservation and Innovation: Considers the importance of preserving traditional dance forms while also exploring ways to adapt and innovate these practices in modern contexts.

Research Findings

1. Commonalities in Dance Movements, Formations, and Visual Presentation

The "Ca Da Bo" dance of both the Han and Yi ethnic groups showcases their unique rhythms and vitality, with each style presenting a distinct artistic charm. Despite their differences, both dances utilize the percussion instrument, the "Da Bo," to synchronize dance movements with the music's rhythm, creating a seamless blend of sound and motion. The Han "Ca Da Bo" dance is characterized by meticulous and fluid movements, reflecting the gentle and refined aesthetics of the Jiangnan region. Dancers gracefully combine body language with musical rhythm, emphasizing harmony and elegance. On the other hand, the Yi "Ca Da Bo"

dance is marked by bold, direct movements, full of strength and wildness, embodying the free spirit and passion of the Yi people. This dance form, with its expansive and vigorous motions, showcases the robust and unrestrained character of the Yi culture.

In terms of formations, both dances demonstrate a high degree of flexibility and creativity. The Han dance often features carefully planned formations that emphasize symmetry and balance, with dancers moving in coordinated patterns that reflect the cultural values of harmony and order. In contrast, the Yi dance formations are more dynamic and varied, adapting to the emotions and rhythms of the performance. The Yi dancers frequently alter their formations, creating shapes that symbolize unity or express freedom, mirroring the fluid and adaptable nature of their culture. The sound of the "Da Bo" enhances the dance's rhythm and adds to its expressive power, making both dances not only visually compelling but also deeply resonant with cultural significance. These shared elements highlight the professional skills of the dancers and underscore the deep, meaningful connection between dance and cultural identity in both the Han and Yi traditions.

2. Commonalities in Dance Rhythm, Style, and Spirit

The Han and Yi "Ca Da Bo" dances exhibit striking similarities in rhythm, style, and spirit, which not only enrich the artistic expression of the dances but also promote cultural exchange and understanding between the two ethnic groups.

2.1 Dance Rhythm

Both the Han and Yi "Ca Da Bo" dances display a keen sensitivity to rhythm, capturing and expressing it with precision. The Han dance features intricate and varied rhythms, with dancers skillfully synchronizing their movements to every subtle nuance in the music. The delicate, poetic flow of their movements reflects the refined and subtle nature of Han culture. In contrast, the Yi dance is characterized by a more rugged and direct rhythm, with dancers responding to the music's beat with vigorous, powerful motions, channeling their passion and energy into the performance. Despite these differences, both dances create a unique and captivating rhythmic experience through their precise interpretation of rhythm.

2.2 Dance Style

The "Ca Da Bo" dances of both the Han and Yi cultures are marked by distinct ethnic characteristics and artistic appeal. The Han dance is elegant and sophisticated, with dancers blending fluid, graceful movements with the music to create a harmonious and rhythmic aesthetic. Their actions incorporate elements of classical dance, such as smooth turns and light, airy jumps, showcasing the delicate and refined style of Han dance. In contrast, the Yi dance is bold and exuberant, with dancers employing large, sweeping motions and leaps to convey strength and enthusiasm. Their movements are deeply rooted in everyday life, reflecting activities like farming and hunting, and emphasizing the rugged and unrestrained nature of Yi dance. These stylistic commonalities highlight the artistic similarities between the two dances while also fostering cultural exchange and integration.

2.3 Dance Spirit

Both the Han and Yi "Ca Da Bo" dances embody the unique character traits and cultural spirit of their respective ethnic groups. The Han dance is imbued with rich cultural heritage and humanistic spirit, with dancers seamlessly blending movement and rhythm to convey a pursuit of a better life. The dance reflects the subtlety and restraint of Han culture while also showcasing the resilience, diligence, and wisdom of the Han people. In contrast, the Yi dance expresses the Yi people's love for life and their passionate, exuberant spirit. The

dancers celebrate their reverence for nature and their zest for life through powerful and lively movements, reflecting the optimistic and forward-looking spirit of the Yi culture. These spiritual commonalities in both dances enhance their ability to convey emotion and thought, deepening the understanding of each culture's traditions and values.

Overall, the Han and Yi "Ca Da Bo" dances share many compelling commonalities in rhythm, style, and spirit. These shared elements not only enrich the artistic expression of the dances but also facilitate cultural exchange and understanding between the two ethnic groups. By appreciating and studying these dances, one can gain a deeper insight into the cultural traditions and spiritual values of the Han and Yi peoples, as well as a greater appreciation for the unique cultural diversity of the Chinese nation.

3. Commonalities in Dance Props and Costumes

3.1 Dance Props

Both the Han and Yi "Ca Da Bo" dances utilize similar musical instruments, particularly core instruments such as the "Da Bo" (large cymbals, as shown in Figure 1) and the "Suona" (a type of traditional Chinese horn, as shown in Figure 2).

Figure 1 "Da Bo"
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

Figure 2 "Suona"
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

The “Da Bo”, with its distinctive sound and rhythm, serves as the most crucial prop in the dance. Typically made of brass, it is shaped like a disc with a raised edge and a flat striking surface in the center. In the "Ca Da Bo" dance, the “Da Bo” is struck to produce various sounds—ranging from light and melodious to sharp and resonant—that complement the dance movements, creating a unique audiovisual experience.

The “Tanggu”, a traditional Han drum, is renowned for its deep, powerful sound (as shown in Figure 3). Typically mounted on a dedicated wooden stand, it has a broad drumhead and a thick body, giving it a majestic appearance. The performer strikes the drumhead with drumsticks, producing a sound that resonates deeply with the audience. The Tanggu’s rich, penetrating tone quickly captures the listener's attention. In the "Ca Da Bo" dance, the “Tanggu” is primarily used in the most rhythmic segments, enhancing the dance's power and rhythm.

Figure 3 “Tanggu”
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

The small drum (as shown in Figure 4) is a compact percussion instrument with a pleasing sound. Its relatively small drum body allows the performer to tap lightly on the drumhead with one or both hands, creating a light and lively rhythm. The small drum is often used in the "Ca Da Bo" dance to convey a joyful and brisk atmosphere. Its tone complements the dance movements, making the entire performance more vivid and intense.

Figure 4 The small drum
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

The large gong and small cymbals (as shown in Figure 5) are other types of percussion instruments used in these dances. The large gong, with its wide surface, produces a bright, resonant sound reminiscent of thunder, which captivates the audience. The small cymbals, made of brass, produce a sharp, high-pitched tone, mainly used in the more rhythmic sections of the "Ca Da Bo" dance. The interplay of these instruments creates a distinctive musical style, with the sounds of the cymbals resembling the rapid clatter of horse hooves, enhancing the dance's rhythm and musicality.

Figure 5 The large gong and small cymbals
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

The bronze bell, one of the most important instruments in the Yi "Ca Da Bo" dance (as shown in Figure 6), is used by the dancers to accompany their movements, enhancing the auditory experience for the audience and drawing them into the performance. The use of the bronze bell in "Ca Da Bo" reflects the unique cultural flavor of Yi culture. As a carrier of Yi cultural heritage, the bell's shape and tone highlight the cultural characteristics of the Yi people, reflecting their industrious nature and love for dance, while expressing their aspirations for a joyful life. The bronze bell also conveys the people's hopes and expectations for the future.

Figure 6 The bronze bell
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

In the Yi "Ca Da Bo" dance, instruments such as the moon guitar contribute to the creation of a strong artistic atmosphere with their unique tones and playing techniques. These instruments are intricately connected to "Ca Da Bo," complementing each other and building the distinctive charm of the dance's music. The moon guitar, with its unique design, features a soundbox shaped like a full moon, a short neck, and four or five strings (as shown in Figure 7). When the performer plucks the strings, the guitar produces a gentle and melodious sound, flowing like a stream and cleansing the soul. In the "Ca Da Bo" dance, the moon guitar's distinctive tone creates a romantic and lively atmosphere. As the performer gently strums the strings, the beautiful melody flows out like a stream, harmonizing with the dance movements and giving the audience a serene and delightful feeling.

Figure 7 The moon guitar
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

"Ca Da Bo," leveraging its unique qualities, has been recognized as part of China's intangible cultural heritage. Whether it is the Han "Ca Da Bo" or the Yi "Ca Da Bo," both embody rich cultural connotations. Although the two dances have distinct characteristics due to regional and cultural differences, they share many similarities in the use of musical instruments. These commonalities reflect the mutual influence and integration of Han and Yi ethnic musical arts, leading to the development of a unique artistic style. Understanding these shared elements provides crucial insights into better preserving, inheriting, and innovating the unique art form of "Ca Da Bo."

3.2 Dance Costumes

3.2.1 Han "Ca Da Bo" Dance Costumes

In the Han "Ca Da Bo" dance, male dancers typically wear long robes, traditional Chinese jackets (ma gua), and other traditional Han attire. The clothing is tailored to fit closely to the body, with smooth, rounded lines that perfectly highlight the dancer's physique, enhancing the dynamism of the dance. The length of the robes usually reaches the ankles, giving a sense of solemnity and weight. The jackets are shorter than the robes, complementing them and allowing for a display of masculine strength that reflects the inner rhythm of the Han "Ca Da Bo" dance, making the movements smoother and the overall performance more effective. Female dancers generally wear long skirts or qipao, often made of lightweight materials such as silk or cotton. These garments are typically in soft, elegant colors that enhance the dancers' graceful and warm demeanor.

The colors and patterns of Han "Ca Da Bo" dance costumes are deeply rooted in Han cultural traditions. The colors of men's costumes usually include red, yellow, and blue, with patterns featuring traditional elements such as dragons, phoenixes, and peonies—symbols of good fortune in Chinese culture that represent aspirations for a prosperous future. These patterns are intricately embroidered onto the costumes. Women's costumes often feature colors like pink and green, creating a delicate and elegant impression. The patterns on these costumes emphasize details and aesthetics, frequently incorporating natural elements such as flowers,

birds, and landscapes, meticulously depicted with exquisite craftsmanship to showcase the softness and refinement of the female dancers.

In addition to their costumes, Han "Ca Da Bo" dancers often wear various accessories to enhance the visual and artistic appeal of the performance. Male dancers typically adorn themselves with gold or silver headpieces, earrings, and bracelets, which not only highlight their noble temperament but also add a touch of grandeur to the dance. Female dancers pay particular attention to headpieces and hair accessories, often wearing elaborate hairpins, ribbons, and floral headpieces. These accessories help secure their hairstyles while also adding to their charm and elegance. Other accessories like shawls, scarves, and belts further complement the costumes, enhancing the overall effect and making the dance more compelling and emotionally resonant.

3.2.2 Yi "Ca Da Bo" Dance Costumes

In the Yi "Ca Da Bo" dance, the costumes for male dancers predominantly feature black as the base color (as shown in Figure 8), symbolizing the steadiness and introspective nature valued in Yi culture. The upper garments are designed to be tight-fitting, adhering to the dancers' body lines to highlight their muscular physique and strength. This design not only aids in the performance of dance movements but also reflects the masculine beauty of Yi men. The trousers are designed to be loose, providing ample space for movement, allowing the dancers to perform with agility and ease. The contrast between the tight upper garments and loose trousers creates a visually layered outfit. In terms of materials, the Yi "Ca Da Bo" dance costumes are primarily made from natural fibers such as cotton and linen. These materials offer breathability and comfort, making them particularly suitable for long performances. Additionally, these natural fibers are easy to dye and embroider, allowing for a wide range of colors and designs in the costumes.

Furthermore, the Yi people demonstrate exceptional craftsmanship and aesthetic sensibility in the creation of their costumes. They use sophisticated embroidery techniques to create intricate patterns and symbols on the garments, often drawing inspiration from nature and mythology. These patterns are meticulously stitched with vibrant colors, showcasing the unique cultural characteristics of the Yi people. The use of various accessories and adornments further embellishes the costumes, making them even more striking. Each dance costume is like a finely crafted piece of art, reflecting the wisdom and creativity of the Yi people.

4. Commonality in Dance Performance Spaces

Dance is a uniquely captivating art form, and the choice of performance venue is often closely linked to specific social activities and ceremonial events. Both the Yi "Ca Da Bo" and Han "Ca Da Bo" dances play vital roles during significant festivals and important occasions, having become a crucial way for people to express emotions, celebrate harvests, and convey hopes for a better life.

In Han Chinese regions, the "Ca Da Bo" dance is performed during harvest celebrations, temple fairs, and weddings, where it heightens the atmosphere of joy and festivity. During harvest celebrations, with golden fields of grain symbolizing the fruits of a year’s hard work, the bold and vigorous beats of the "Ca Da Bo" dance become the highlight of the event. Dancers in brightly colored costumes, wielding large cymbals, dance gracefully to the rhythm of the drums. Each gentle tap and jump seems to narrate the hardworking spirit of the farmers, allowing everyone present to deeply experience the joy and fulfillment of the harvest. Temple fairs, a cultural tradition in Han society, draw large crowds each year. The "Ca Da Bo" dance,

often the grand finale of such events, captivates audiences with its distinctive performance, showcasing the richness of Han traditional culture and folklore through the dancers' expert techniques and unique styles.

Overall, the Han "Ca Da Bo" dance, with its robust and lively style and deep cultural significance, has become an indispensable part of everyday life for the Han people. Whether at harvest celebrations, temple fairs, weddings, or modern ceremonial events, this dance adds a unique charm to the festivities, allowing people to feel the vitality and distinctive flavor of Han culture.

Within the Yi cultural context, the "Ca Da Bo" dance, as a unique cultural expression, carries profound folkloric significance and diverse social functions, playing an essential role in various celebrations. First, the "Ca Da Bo" dance is a non-verbal expression of Yi culture, conveying the emotions, beliefs, and values of the Yi people through its unique dance movements, rhythms, and costumes. This dance form, characterized by its boldness, passion, and expressiveness, vividly reflects the Yi people's personality traits and national spirit. Dancers, clad in vibrant Yi costumes, perform with cymbals in hand, their every movement full of power and rhythm, embodying the indomitable spirit and perseverance of the Yi people. This dance form not only brings visual and auditory pleasure to the audience but also influences the formation of Yi traditional culture to a certain extent.

The "Ca Da Bo" dance is an indispensable part of various Yi social celebrations. Weddings, as one of the most important events in Yi life, are naturally accompanied by the "Ca Da Bo" dance to add to the festivities. During weddings, dancers use joyful movements to bless the newlyweds, with energetic dance steps that seem to express the Yi people's aspirations and pursuit of a better life. The audience, while enjoying the dance, sends their most sincere wishes for a happy marriage to the newlyweds. Moreover, house construction and relocation symbolize new beginnings in Yi life, and the "Ca Da Bo" dance, with its unique artistic expression, adds to the festive atmosphere of these occasions. Dancers celebrate the completion of a new home through dance, praying for divine blessings of peace, prosperity, and a harmonious life in the new dwelling. When an elder passes away, the "Ca Da Bo" dance becomes a ritual of mourning and farewell. Through solemn dance movements, dancers express their sorrow and remembrance for the deceased, reflecting the Yi people's reverence for life.

The findings of this study provide significant insights into the commonalities between the "Ca Da Bo" dances of the Han and Yi ethnic groups, revealing how these dances serve as a bridge between cultures while also preserving their unique identities. This section discusses the interesting results of the research and compares them with previous literature.

Discussion

1. Commonalities in Dance Movements, Formations, and Visual Presentation

The "Ca Da Bo" dances of both the Han and Yi groups share a deep connection in their use of rhythmic movements and formations. The research revealed that despite the cultural differences, both dances utilize similar formations that emphasize unity and express collective cultural identity. This finding aligns with Wang Mingquan's (2019) analysis of Yunnan minority dances, which highlighted that the collective nature of dance formations is a common feature across different ethnic groups in Yunnan, used to express social cohesion and community values. However, while Wang focused more on the symbolism of formations, this study emphasizes the artistic and aesthetic similarities that also contribute to the visual harmony observed in both dance styles.

2. Commonalities in Dance Rhythm, Style, and Spirit

Both the Han and Yi "Ca Da Bo" dances exhibit a keen sensitivity to rhythm, with each group adapting the rhythm to reflect their cultural essence. The results show that the Yi dance's more rugged and direct rhythm contrasts with the Han dance's intricate and poetic flow, yet both rhythms serve to reinforce the dancers' connection to their cultural heritage. These findings partially agree with the work of Tang Baijing and Meng Xiangyu (2022), who explored the historical and modern modalities of the Wa ethnic group's "Da Ge" dance, noting that rhythm in these dances often embodies the community's collective emotional expression . However, this study further demonstrates that while rhythm serves as a cultural marker, it also allows for creative expression that transcends ethnic boundaries, as seen in the rhythmic similarities between the Han and Yi dances.

3. Commonalities in Dance Props and Costumes

The research identified that both the Han and Yi "Ca Da Bo" dances employ similar props, such as the "Da Bo" (large cymbals) and traditional musical instruments, to enhance the performance's rhythmic and visual impact. This is consistent with the findings of Yang Danni (2019), who discussed the role of traditional props in preserving cultural identity in ethnic dances, particularly emphasizing how such elements help maintain the authenticity of the performance while allowing for slight regional variations . The similarity in costume design between the two groups, particularly in the use of vibrant colors and intricate embroidery, further supports the idea that cultural exchange has led to shared aesthetic values across different ethnic communities.

4. Commonality in Dance Performance Spaces

The study also found that both the Han and Yi "Ca Da Bo" dances are integral to significant cultural events such as weddings, harvest celebrations, and religious ceremonies. This commonality reflects the broader trend observed by Cheng Yao (2022) in her comparison of Lisu ethnic dances, where dance is deeply intertwined with the community's spiritual and social life, serving not just as entertainment but as a vital component of cultural expression and continuity . However, while Cheng's study emphasized the spiritual aspect of Lisu dances, this research highlights how the performance space itself—whether in a public square or a temple—contributes to the dance's role in reinforcing community bonds and cultural memory.

5. Conclusion

The discussion reveals that the "Ca Da Bo" dances of the Han and Yi ethnic groups share significant commonalities in movement, rhythm, props, and performance spaces, underscoring the deep cultural connections between these communities. These findings contribute to the understanding of how traditional dances in Yunnan not only preserve ethnic identity but also facilitate cultural exchange and integration. The study's results align with existing literature on ethnic dance in Yunnan, while also offering new insights into the shared cultural elements that bind different communities together.

Recommendations

1. Theoretical Recommendations

To further explore the commonalities and cultural significance of traditional dances such as the "Ca Da Bo" of the Han and Yi ethnic groups, future research should delve into the theoretical frameworks that analyze the role of dance in cultural identity formation and preservation. Theoretical studies could benefit from employing cross-cultural comparative

methodologies that examine not only the similarities but also the subtle differences in dance movements, rhythms, and styles across various ethnic groups. Additionally, incorporating interdisciplinary perspectives from anthropology, sociology, and cultural studies could provide a more comprehensive understanding of how traditional dances evolve and adapt over time. Researchers should also consider the impact of modernization and globalization on these dances, exploring how contemporary influences are being integrated into traditional forms without losing their cultural essence.

2. Policy Recommendations

Given the cultural significance of the "Ca Da Bo" dances in promoting ethnic identity and social cohesion, it is essential for policymakers to implement measures that support the preservation and promotion of these traditional arts. Cultural heritage policies should include funding for research, documentation, and teaching of traditional dances in schools and communities. Additionally, policies could encourage the establishment of cultural exchange programs that allow different ethnic groups to share and learn from each other's dance traditions, fostering mutual respect and understanding. The government should also consider protecting these dances through official recognition and inclusion in national and regional cultural heritage lists, ensuring they are passed down to future generations.

3. Practical Recommendations

On a practical level, there is a need to integrate traditional dances like the "Ca Da Bo" into modern cultural practices in ways that are both respectful of tradition and appealing to younger audiences. This could involve creating fusion performances that combine traditional dance elements with contemporary music and choreography, thus making the dances more accessible and relevant in today’s cultural landscape. Furthermore, practical efforts should be made to provide platforms for these dances in local and national festivals, as well as in international cultural exchanges, to showcase the richness of Yunnan’s ethnic diversity. Training programs for dancers, choreographers, and cultural workers should emphasize the importance of maintaining the integrity of traditional dance forms while encouraging creative expression and innovation. Finally, leveraging digital technology to document and share these dance traditions globally could also help in preserving and promoting them to a broader audience.

References

Cheng, Y. (2022). A comparative study of the forms and development of the Lisu tribe's three-string dance in Longling and Tengchong, Yunnan [Doctoral dissertation]. Beijing Dance Academy.

Dong, S., & Yang, S. (2022). Research on the characteristics and development trends of ethnic dance creation in the new era. *Contemporary Music*, (03), 176-178.

He, H. (2022). On the aesthetic integration and temporal characteristics of modern dance art. *Art Education*, (05), 101-104.

Hua, L. (2015). Inheritance and protection of the original ecological "like-sport" intangible cultural heritage of the Yi nationality's singing and dancing in Weishan [Master's thesis]. Chengdu Sport University.

Jia, L. (2021). The clear sound of the margins: Cymbals in folk dance. *Journal of Xinghai Conservatory of Music*, (02), 151-161.

Kong, X. (2015). The role of folk artists in the transformation of ethnic dance art. *Contemporary Sports Technology*, 07, 225-226.

Tang, B., & Meng, X. (2022). Historical traces and modern modalities of "Stepping Songs" – The case of the Yi nationality's singing and dancing in Weishan. *Contemporary Dance Art Studies*, 7 (03), 23-30.

Tang, Y. (2020). An analysis of the aesthetic characteristics and causes of Yi dance. *Popular Literature and Art*, (01), 168-169.

Wang, M. (2019). Exploration of the development and characteristics of ethnic minority dances in Yunnan. *Art and Technology*, 32 (10), 116.

Yang, D. (2019). Discussion on the development issues of ethnic folk dances from the perspective of traditional cultural inheritance. *Northern Music*, 39 (13), 241-242.

Yue, L. (2018). *The forms and development of "Nanjian Yi Singing" in Yunnan* [Doctoral dissertation]. Beijing Dance Academy.

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

Guideline for Integrated Sustainable Tourism Development to the Target Destination in SongKhla lake Basin

มณฑิรา เกียรติถาวรนันท์[1], ศุภวรรณ ตันตสุทธิกุล[2],
ประภาพรรณ แก้วสิยา[3] และ หทัยรัตน์ วัฒนพฤกษ์[4]
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย[1,2,3] มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา[4]
Montira Kiattitaworanun[1], Supawan Tantasuttikul[2],
Prapapan Keawsiya[3] and Hathairath Wattanapruek[4]
Rajamangala University of Technology Srivijaya[1,2,3] Songkhla Rajabhat University[4]
Corresponding Author, E-mail: montira.k@rmutsv.ac.th

****

บทคัดย่อ

วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา1) เปรียบเทียบปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ 2) ความคิดเห็นของชุมชนและหน่วยงานภาครัฐในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา 3) กำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน วิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมจากนักท่องเที่ยว จำนวน 400 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติเชิงอนุมานด้วยสถิติทดสอบ t –test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง กลุ่มให้ข้อมูล คือ ประชาชนในชุมชน หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว วิเคราะห์ข้อมูลโดยการการวิเคราะห์เนื้อหา การจัดระเบียบข้อมูล และสรุปผล

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.80, S.D.= 0.82) และพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ บุคลากร ราคา กระบวนการ การนำเสนอลักษณะทางกายภาพ และการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ การทดสอบค่า t-test พบว่า เพศที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดแตกต่างกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่า อายุ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน 2) ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวผ่านกระบวนการรวมกลุ่มเพื่อวางแผน ดำเนินงาน การจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับ และ

* วันที่รับบทความ : 6 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 23 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 24 กันยายน 2567
Received: September 6 2024; Revised: September 23 2024; Accepted: September 24 2024

การประเมินผลจากการทำงานทุกครั้งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยการช่วยอนุรักษ์ ฟื้นฟู รักษา ผ่านกระบวนการให้ความรู้ ความร่วมมือกับชุมชนในการสร้างจิตสำนึก ความหวงแหน ผ่านการสืบทอดภูมิปัญญาให้คนรุ่นหลัง 3) ควรนำปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมาพัฒนาผ่านการมีส่วนร่วมแบบบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว รวมทั้งได้รับการสนับสนุนด้านความองค์ความรู้ งบประมาณจากภาครัฐและเอกชนในพื้นที่

คำสำคัญ : ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา; การมีส่วนร่วมของชุมชน; การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Abtract

This research aims to 1) compare the marketing-mixed factors that tourists pay attention to, 2) gather opinions from communities and government agencies about their participation in developing tourism in the Songkhla Lake Basin towards becoming a sustainable integrated tourism destination, and 3) guideline for integrated sustainable tourism development to the target destination in SongKhla lake Basin. The quantitative research used questionnaires as a tool to collect data from 400 samples.The data were analyzed using statistics of frequency, percentage, mean, and standard deviation. Inferential statistics were used with a t-test and one-way analysis of variance (one-way ANOVA or F-test). Qualitative research used the semi-structured in-depth interview method, which was a depth interview. The sample groups used in this study were people in the community, government agencies, and private agencies involved in tourism in the Songkhla Lake Basin area. Data were analyzed by content analysis and data organization, and then the results were summarized.

The research results found that 1) Tourists paid attention to marketing mix factors of Songkhla Lake Basin's tourism overall at a high level (X = 3.80, S.D. = 0.82). When considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level, namely place, product, personnel, price, process, physical evidence, and promotion aspects, respectively. The t-test found that tourists with different genders paid attention to different marketing mix factors. The one-way ANOVA found that tourists with different ages and education levels paid attention to marketing mix factors. 2) Local communities participate in tourism development through the process of group planning, implementation, benefit management, and performance evaluation to develop more efficient operations. Government and private sectors should participate in tourism development by cooperating in conservation and restoration through knowledge sharing processes and cooperation with communities to create awareness and cherish through the transmission of knowledge to the next generation. 3) developing marketing mix factors through integrated participation from all relevant sectors to maintain tourist satisfaction. Furthermore, development must receive support in terms of knowledge and budget from the government and private sectors in the area.

Keywords: Songkhla Lake Basin; Community contribution; Sustainable tourism development

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ โดยทำให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในทุกภูมิภาคของประเทศ ดังนั้นหากการท่องเที่ยวไม่มีการจัดการและการบริหารการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ดีก็ย่อมส่งผลต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรมลง ปัจจุบันจึงให้ความสำคัญและหันมาใส่ใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2564 – 2565) ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ 5 การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อปกป้อง สงวนรักษาและพัฒนาสิ่งเหล่านี้ให้คนรุ่นหลัง ซึ่งต้องปลูกจิตสำนึกให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในปัจจุบันมีรูปแบบการท่องเที่ยวหลากหลายแบบที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อาทิ การท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ หรือแม้แต่นโยบายรัฐหรือหน่วยงานท้องถิ่นที่ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมหรือกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว (สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ, 2565) ซึ่งปัจจุบันการท่องเที่ยวที่เน้นประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวสอดคล้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่มีอัตลักษณ์ที่หลากหลายและโดดเด่น ไม่ว่าจะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมของผู้คนในแถบนี้ที่ยังคงปฏิบัติสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ประกอบกับความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยว ทั้งคุณค่าทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และด้านวัฒนธรรมที่มีประวัติศาสตร์มายาวนานไม่น้อย 6,000 ปี ซึ่งสื่อความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นภาคใต้ได้เป็นอย่างดี (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2564)

ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นลุ่มน้ำแห่งเดียวของประเทศไทยที่มีพื้นที่ครอบคลุมถึง 3 จังหวัดได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุงทั้งหมดและจังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 8,484.35 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีลักษณะทะเลสาบแบบลากูนขนาดใหญ่ มีระบบนิเวศ 3 น้ำประกอบด้วย น้ำจืด น้ำกร่อยและน้ำเค็ม (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2564) ทำให้พื้นที่นี้มีความสำคัญและมีคุณค่าในด้านความหลากหลายที่เชื่อมโยงต่อความอุดมสมบูรณ์ทั้งในด้านชีวภาพและเศรษฐกิจชุมชน จึงทำให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ และด้วยความหลากหลายของทรัพยากรนั้น จึงทำให้พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดสู่การท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่าที่มีเอกลักษณ์ บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยพบว่าสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีทิศทางที่ปรับตัวดีขึ้น แต่ยังไม่ฟื้นตัวกลับไปใกล้เคียงช่วงก่อนสถานการณ์โควิด-19 จากสถิติปี พ.ศ.

2566 ตั้งแต่เดือนมกราคม – กรกฎาคม มีจำนวนนักท่องเที่ยว 5,552,140 คน สร้างรายได้ จำนวน 20,372 ล้านบาท ทั้งนี้จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องเร่งกระตุ้นการท่องเที่ยวในทุก ๆ ด้าน เพื่อทำให้ตัวชี้วัดและเป้าหมายประเด็นการท่องเที่ยวคงเดิมก่อนที่จะเกิดสถานณ์โควิด-19 (ศาลากลางจังหวัดสงขลา, 2566)

นอกจากนี้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ยังได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาพื้นที่เพื่อมุ่งสู่ชุมชนแห่งความสุข สร้างเสริมและกระจายรายได้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของการท่องเที่ยวโดยชุมชน สร้างต้นแบบของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อนำไปขยายผลยังพื้นที่อื่น ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพกลไก ระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนอย่างบูรณาการ และพื้นที่ได้รับการพัฒนาตามแนวทางของเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก(ผู้จัดการออนไลน์,2565) สอดคล้องกับประเด็นปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่อยู่สภาพที่เสื่อมโทรมไม่ได้รับการพัฒนา มีการบุกรุกทำลาย ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เสี่ยงที่จะสูญหาย ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะความไม่ชัดเจนและไม่ต่อเนื่องของนโยบายหรือแผนงานด้านการท่องเที่ยว และการพัฒนากระจุกตัวจนเกิดเป็นความเหลื่อมล้ำ สินค้าและผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวไม่ได้รับการพัฒนาให้เกิดเป็นรายได้สู่คนในชุมชน(องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2565)

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในลุ่มน้ำทะเลสาบ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการผลักดันการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเป้าหมายทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของชุมชนและหน่วยงานภาครัฐในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน
3. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ซึ่งประกอบด้วย

1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบ จังหวัดสงขลาซึ่งประกอบด้วย 8 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอระโนด อำเภอกระแสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ อำเภอสิงหนคร อำเภอเมืองสงขลา อำเภอหาดใหญ่ อำเภอบางกล่ำ และอำเภอควนเนียง ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจากกรณีนี้ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่ชัด ทราบแต่เพียงว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวปริมาณมากจึงใช้สูตร (Cochran, 1977 อ้างถึงในมารยาท โยทองยศ และปราณีสวัสดิสรรพ์, 2557) จากสูตรขนาดของตัวอย่าง 385 คน มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และเพื่อความสะดวกในการประเมินผล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความไม่น่าจะเป็น (Non-probability) โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้โดยกำหนดขอบเขตในการเก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่จำนวนพื้นที่ละ 50 ตัวอย่าง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว 2) ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) และ 3) ข้อเสนอแนะอื่นๆ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่ สถิติค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One –way ANOVA or F-test) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลจากผู้ที่มีบทบาทในด้านการท่องเที่ยวภายในชุมชน ผู้ประกอบการหรือพนักงานในธุรกิจด้านการท่องเที่ยว บุคลากรของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวที่ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวน 30 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Depth Interview) ทำการเก็บข้อมูลจนภาวะข้อมูลอิ่มตัวจึงยุติการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) การแสดงข้อมูล (Data Display) และจึงทำการสรุปผล

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร บทความ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตเนื้อหากรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเที่ยงตรงในเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชชีความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง 0.82-1.00 ซึ่งมี

ค่าความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้ได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามในบางข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูลกับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 30 ชุดเพื่อทดสอบหาความเที่ยงของเนื้อหา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยองค์ประกอบของส่วนประสมทางการตลาด กมลทิพย์ ชิวชาวนา (2560) ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541, อ้างถึงในณัฐณิชา ลิมปนวัสส์, 2561) และเรืองพร หนูเจริญ (2562) นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของชุมชน จากการทบทวนและวิเคราะห์ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของ ศราวุธ ผิวแดง (2558) สมชาย ชมภูน้อย (2560) ธนพล จันทร์เรืองฤทธิ์ (2562) โดยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นต้องผ่านกระบวนการการร่วมประชุมวางแผนดำเนินงาน การร่วมดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด การร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ และการร่วมติดตามผลการดำเนินงาน และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กมลชนก จันทร์เกตุ (2560) สุถี เสริฐศรี (2557) และ เฉลิม บุญพิทักษ์ (2556) ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1

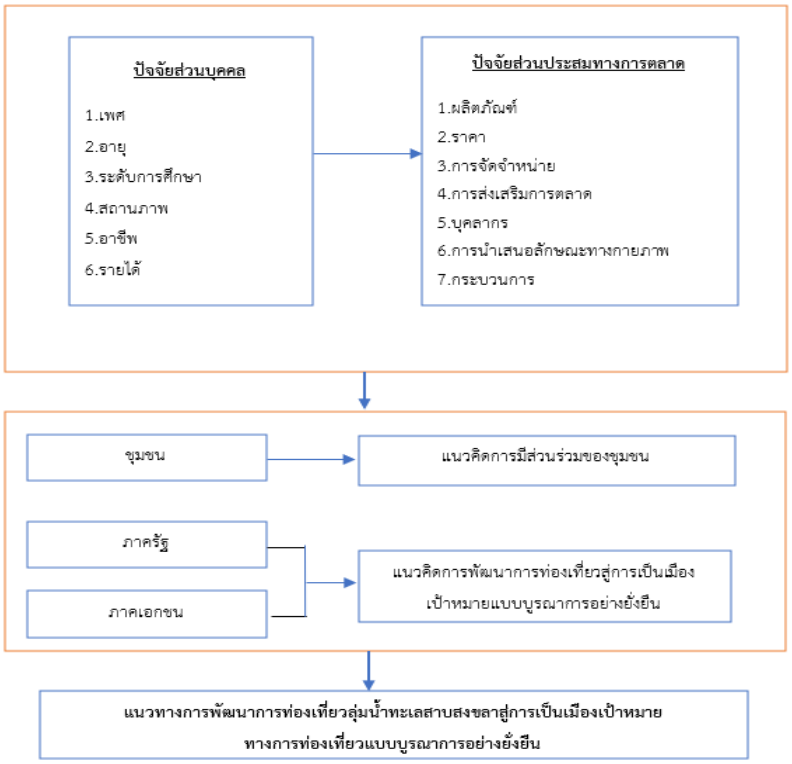

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1 การเปรียบเทียบปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ

1.1 นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ตารางที่ 1 ระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านผลิตภัณฑ์	3.98	0.83	มาก	2
2. ด้านราคา	3.73	0.75	มาก	4
3. ด้านการจัดจำหน่าย	3.99	0.85	มาก	1
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.62	0.89	มาก	7
5. ด้านบุคลากร	3.92	0.75	มาก	3
6. ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ	3.64	0.87	มาก	6
7. ด้านกระบวนการ	3.71	0.81	มาก	5
โดยรวม	3.80	0.82	มาก	

จากตารางที่ 1 นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.80) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดจำหน่าย ($\overline{X}$ = 3.99) รองลงมาคือ ด้านผลิตภัณฑ์ ($\overline{X}$ = 3.98) ด้านบุคลากร ($\overline{X}$ = 3.92) ด้านราคา ($\overline{X}$ = 3.73) ด้านกระบวนการ ($\overline{X}$ = 3.71) และด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ($\overline{X}$ = 3.64) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\overline{X}$ = 3.62)

1.2 เปรียบเทียบระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบค่าที (t-test) และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA/F-test)

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ	ปัจจัยส่วนบุคคล					
	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	สถานภาพ	อาชีพ	รายได้
	t-test	F-test	F-test	F-test	F-test	F-test
ด้านผลิตภัณฑ์	2.583*	3.337**	8.364**	0.272	0.438	1.398
ด้านราคา	1.533	1.087	3.278*	0.269	0.776	0.470
ด้านการจัดจำหน่าย	1.836	3.219**	7.020**	0.936	0.523	0.592
ด้านการส่งเสริมการตลาด	1.979**	1.902	4.090**	0.977	0.654	1.225
ด้านบุคลากร	1.851	1.404	2.256	0.130	0.291	1.183
ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ	2.901**	2.447*	3.502**	0.500	0.331	0.906
ด้านกระบวนการ	1.598	1.192	2.375	0.560	0.734	0.585
รวม	2.536*	2.280*	5.235**	0.206	0.110	0.606

หมายเหตุ: **แสดงถึงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 , *แสดงถึงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One –way ANOVA/F-test) ในภาพรวมพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการส่งเสริมการตลาด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน จะให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการจัดจำหน่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านราคา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล รายคู่

ปัจจยส่วนบุคคล	การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา รายคู่
อายุ	-อายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านผลิตภัณฑ์** แตกต่างจากอายุระหว่าง 20 - 30 ปี อายุระหว่าง 31 - 40 ปี และอายุระหว่าง 41 - 50 ปี
	-อายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านการจัดจำหน่าย** แตกต่างจากอายุระหว่าง 20 - 30 ปี อายุระหว่าง 31 - 40 ปี และอายุระหว่าง 41 - 50 ปี
	-อายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ** แตกต่างจากอายุระหว่าง 20 - 30 ปี และอายุมากกว่า 60 ปี -อายุระหว่าง 51 - 60 ปี ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านการจัดจำหน่าย** แตกต่างจากอายุระหว่าง 20 - 30 ปี อายุระหว่าง 31 - 40 ปี อายุระหว่าง 41 - 50 ปี
ระดับการศึกษา	-ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านผลิตภัณฑ์** แตกต่างจากระดับอนุปริญญา/ ปวส. -ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. และระดับอนุปริญญา/ ปวส. ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านผลิตภัณฑ์** แตกต่างจากระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี -ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านราคา** แตกต่างจากระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ปัจจยส่วนบุคคล	การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา รายคู่
	-ระดับอนุปริญญา/ ปวส. ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านราคา** แตกต่างจากระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี -ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านการจัดจำหน่าย** แตกต่างจากระดับอนุปริญญา/ ปวส. -การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. และระดับอนุปริญญา/ ปวส. ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านการจัดจำหน่าย** แตกต่างจากระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี -ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านการส่งเสริมการตลาด** แตกต่างจากระดับอนุปริญญา/ ปวส.
	-ระดับอนุปริญญา/ ปวส. ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านการส่งเสริมการตลาด** แตกต่างระดับอนุปริญญา/ ปวส. การศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี -ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ** แตกต่างจากระดับอนุปริญญา/ ปวส.
	-ระดับอนุปริญญา/ ปวส. ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด **ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ** แตกต่างจากระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี

2. ความคิดเห็นของชุมชนและหน่วยงานภาครัฐในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยว แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

2.1 ความคิดเห็นของชุมชนในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมตั้งแต่การประชุมวางแผนร่วมกันในการจัดการด้านการท่องเที่ยว โดยเริ่มจากการวิเคราะห์บริบทพื้นที่ ค้นหาทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ วางกฎกติกาในการท่องเที่ยว ทบทวนข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในการทำงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างประชาชนในท้องถิ่นกับ

นักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน มีส่วนร่วมกันในการอนุรักษ์ ดูแล และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน ชุมชนมีการกระจายผลประโยชน์ที่ได้รับไปในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยมีการจัดการรายได้ส่วนหนึ่งเข้ากองกลางเพื่อเป็นทุนในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนต่อไป นอกจากนี้ชุมชนมีการประเมินผลการดำเนินงานหลังการดำเนินงานทุกครั้ง ผ่านหลากหลายรูปแบบ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสอบถามความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยว โดยนำผลที่ได้จากการดำเนินงานมาพัฒนาปรับปรุงการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ความคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการมีส่วนร่วมในพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า 1) ด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ เข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบในด้านการช่วยอนุรักษ์ ฟื้นฟู รักษาความโดดเด่นของทรัพยากรในพื้นที่ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น 2) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนควรสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ฟื้นฟูรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืน รวมทั้งรณรงค์ให้คนในชุมชนรักษาความสะอาดและดูแลจัดการในเรื่องของขยะที่เกิดขึ้นเพื่อไม่ให้กระทบกับสิ่งแวดล้อม 3) ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ได้มีส่วนร่วมกับชุมชนในการพัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ด้วยการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนั้น ๆ เพื่อช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการของทางชุมชนให้มีความน่าสนใจสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการของท้องถิ่น แต่พบว่ายังไม่ครอบคลุมผู้ประกอบการที่เป็นคนในท้องถิ่น 4) ด้านการพัฒนาด้านการตลาด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนในการช่วยเหลือในการให้ความรู้ ร่วมพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ของชุมชน แต่พบว่ายังขาดความหลายหลายในด้านช่องทางเพื่อสร้างการรับรู้ให้เกิดในวงกว้าง 5) ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนมีการประชุมวางแผนร่วมกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งยังร่วมจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนสามารถขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของชุมชนได้ด้วยตนเอง แต่พบว่ายังขาดในประด็นการร่วมกันในการประเมินผลการทำงานร่วมกับชุมชน 6) ด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนร่วมวางแผนในการกระบวนการสร้างจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ในการช่วยกันดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีความเป็นธรรมชาติและคงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น รวมถึงการปลูกฝังให้เยาวชนรุ่นใหม่เกิดความหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ผ่านทางการสืบทอดภูมิปัญญาให้คนรุ่นหลังได้สืบทอดและอนุรักษ์ต่อไป

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนนั้นผู้วิจัยได้นำปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) โดยพิจารณาจากลำดับความสำคัญที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกจนถึงอันดับสุดท้าย ดังนี้

1) ด้านการจัดจำหน่าย นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากเป็นอันดับแรก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เส้นทางคมนาคมภายในแหล่งท่องเที่ยวและการเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ให้มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีนำทางให้มีความแม่นยำและสามารถเข้าถึงได้ง่ายเพื่อความสะดวกและความรวดเร็วในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

2) ด้านผลิตภัณฑ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนควรร่วมกันรักษาความเป็นเอกลักษณ์และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่เอาไว้ นำเสนอผ่านสินค้าทางการท่องเที่ยวของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ การบริการ ที่ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่นและเป็นควรเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวร่วมเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่สอดแทรกวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา นอกจากนี้ควรร่วมกันพัฒนาสินค้าของคนในชุมชนให้ครอบคลุมในทุกสาขาอาชีพ นอกจากจะสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าแล้วยังถือว่าเป็นการสร้างการกระจายรายได้ให้แก่คนในชุมชนอย่างทั่วถึง

3) ด้านบุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาบุคลากรในการให้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อรักษาความพึงพอใจและสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว ด้วยการฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่ชุมชนเพื่อเป็นการเพิ่มทักษะ ความชำนาญที่เหมาะสมโดยต้องมีการทำอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ชุมชนควรเพิ่มจำนวนบุคลากรทางการท่องเที่ยวให้มากขึ้นเพื่อให้สามารถรองรับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างมีทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยร่วมกับท้องถิ่นในการนำเยาวชนในพื้นที่ที่มีความสนใจในด้านการท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาทร่วมกับชุมชน อาทิ มัคคุเทศก์น้อยอาสา เพื่อเป็นการสร้างความตระหนัก ความหวงแหน และการสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถรักษาและสืบทอดให้แก่คนรุ่นหลังได้ต่อไป

4) ด้านราคานักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในด้านราคาสินค้าและบริการที่มีหลายระดับให้เลือกมากที่สุด ดังนั้นจึงควรรักษาในด้านความหลากหลายในด้านราคาไว้เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมีหลายหลายทั้งในด้านอาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เพื่อเป็นการสร้างทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่ม นอกจากนี้ควรพัฒนาในด้านที่พัก และของฝากของที่ระลึกให้มีคุณภาพเหมาะสมกับราคา

5) ด้านกระบวนการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาการอบรมการให้บริการแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ถึงกระบวนการในการให้บริการเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งควรร่วมกับชุมชนในกระบวนการการมีส่วนตั้งแต่ขั้นวางแผนจนถึงการประเมินผลเพื่อให้การทำงานของชุมชนเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

6) ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยว มากที่สุด ดังนั้นชุมชนและหน่วยงานควรร่วมกันพัฒนารักษาความสะอาดในพื้นที่ด้วยการเพิ่มจำนวนจุดทิ้งขยะให้มีมาตฐาน นอกจากนี้ควรสร้างกระบวนการให้นักท่องเที่ยวเกิดความตระหนักในการเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้น่าอยู่ และควรรักษา อนุรักษ์ความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวผ่านวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาให้คงไว้ ซึ่งจะเป็นการสร้างความประทับใจและความแตกต่างของแหล่งท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน

7) ด้านการส่งเสริมการตลาด นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในด้านการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางอินเตอร์เน็ต เช่น ผ่านเว็บไซต์ ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว ดังนั้นจึงควรร่วมกันในการพัฒนาช่องทางประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านช่องสื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) ในรูปแบบหลากหลาย และควรเลือกรูปแบบให้ตรงกับลูกค้ากลุ่มเป้าหมายของชุมชน นอกจากนี้ควรปรับปรุงข้อมูลให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา อัพเดทข้อมูลกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวได้ดำเนินการ ซึ่งรูปแบบการประชาสัมพันธ์ควรแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ วิถีของชุมชนเพื่อสร้างความน่าสนใจและดึงดูดใจนักท่องเที่ยว โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวควบคู่กับการพัฒนาจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยว เพื่อทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ ได้นำเอาส่วนประสมการตลาดบริการของ (7Ps) มาใช้ในการศึกษาปัจจัยสำคัญทางด้านการตลาดที่นักท่องเที่ยวให้ ซึ่งผลพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.80) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านบุคลากร ด้านราคา ด้านกระบวนการ ด้านการนำเสนอลักษณะทาง

กายภาพ และด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ สอดคล้องกับ กัญญาพัชร วุฒิยา (2559) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการตลาดในแหล่งท่องเที่ยวตลาดเก่าโบราณหัวตะเข้เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.75) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ผลเปรียบเทียบปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญปัจจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน จะให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับนิตยา งามยิ่งยง และละเอียด ศิลาน้อย (2560) เรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี ที่พบว่า อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ที่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

2) ผลการศึกษาความคิดเห็นของชุมชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวตั้งแต่ด้านการวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ซึ่งการมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ นี้ทำให้ชุมชนสามารถร่วมกันจัดการการท่องเที่ยวภายในชุมชนให้มีประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้คนในชุมชนต่างให้ความร่วมมือกันในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด การสอดคล้องกับสอดคล้องกับนิตยา งามยิ่งยง และละเอียด ศิลาน้อย (2560) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี ที่พบว่า ชุมชนมีการประชุมเพื่อหาแนวทางการพัฒนา การปรึกษาหารือและผลักดันให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว สร้างกฎกติกา ให้คนภายในพื้นที่ขายของ ประเมินผลจากการดำเนินกิจกรรมทุกครั้ง นอกจากนี้ความคิดเห็นของภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พบว่า ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีส่วนร่วมกันพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชนให้คงความเป็นเอกลักษณ์อยู่คู่กับชุมชน ผ่านกระบวนการในการให้ความรู้ การสนับสนุนงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกันซึ่งทำให้ชุมชนมีทิศทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ หทัยรัตน์ สวัสดี (2563) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนชุมชนบ้านท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่พบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวควรมีการจัดการอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนความคิดแบบยั่งยืน เน้นการจัดการการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวที่ดีในการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

3) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสู่การเป็นเมืองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน พบว่า การกำหนดแนวทางการพัฒนาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) โดยพิจารณาจากลำดับความสำคัญที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกได้แก่ ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายโดยควรพัฒนาถนน และเส้นทางคมนาคมภายในแหล่งท่องเที่ยวและการเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ให้มีความสะดวกสบาย นอกจากนี้ควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีนำทางให้มีความแม่นยำและสามารถเข้าถึงได้ง่ายเพื่อความสะดวกและความรวดเร็วในการเดินทางของนักท่องเที่ยว เกิดความพึงพอใจ สอดคล้องกับ กัญญาพัชร วุฒิยา (2559) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการตลาดในแหล่งท่องเที่ยวตลาดเก่าโบราณหัวตะเข้เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่พบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญมากจึง ควรมีการพัฒนาการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ชุมชนควรร่วมกันจัดการการท่องเที่ยวควบคู่กับการพัฒนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการท่องเที่ยวในทุกมิติ ซึ่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวนั้นจะต้องถูกกระจายให้แก่ทุกภาคส่วนอย่างเป็นธรรม สอดคล้องกับ ทิวาวรรณ ศิริเจริญ กันหา (2563) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านห้วยหญ้าเครือ อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกด้าน โดยมีภาครัฐเป็นตัวกลางในการสนับสนุน ช่วยเหลือให้เกิดการรวมกลุ่ม ก้าหนดบทบาทหน้าที่ การกระจายรายได้และผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยมาใช้

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐควรมีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชน

2. ชุมชนควรมีการกำหนดอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของแต่ละชุมชนในพื้นที่ให้ชัดเจนเพื่อใช้ในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จัก

3. ชุมชนควรมีการยกระดับและพัฒนาสินค้าที่ระลึกของชุมชนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

4. ควรมีการส่งเสริมให้มีการรวบรวมจัดทำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมวิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ประวัติศาสตร์เรื่องเล่าต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลถ่ายทอดที่ถูกต้องสู่นักท่องเที่ยว

5. ชุมชนควรพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายและเลือกใช้ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ให้เกิดแก่นักท่องเที่ยวได้ตรงจุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์และวิถีชีวิตชุมชนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

2. ควรมีการศึกษาการพัฒนารูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และการตลาดออนไลน์ (Digital Marketing) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

เอกสารอ้างอิง

กมลทิพย์ ชิวชาวนา. (2560). การศึกษาถึงอิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการ (Service Marketing Mix 7P's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารครัววาสนาซีฟู้ดของผู้บริโภค. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา : http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/3324/1/kamontip_chiw.pdf

กมลชนก จันทร์เกตุ. (2560). การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา: ชุมชนเกาะยอ จังหวัดสงขลา**.** การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัฒฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา **:** http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5903010014_8197_8295.pdf.

กัญญาพัชร วุฒิยา. (2559*). แนวทางการพัฒนาการตลาดในแหล่งท่องเที่ยวตลาดเก่าโบราณหัวตะเข้ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา.

เฉลิม บุญพิทักษ์. (2556). *กลยุทธ์การท่องเที่ยวอย่างยิ่งยืน*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.

สมชาย ชมภูน้อย. (2560). แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี.วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 60. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา **:** http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ ndc_25602561/PDF/8541e/ รวม.pdf

ทิวาวรรณ ศิริเจริญ กันหา. (2563). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาชุมชนบ้านห้วยหญ้าเครือ อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 10 (3), 100-111.

ณัฐณิชา ลิมปนวัสส์. (2561). *การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคอาหารประเภทร้านริมบาทวิถี (Street food) ของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่*. สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธนพล จันทร์เรืองฤทธิ์. (2562). แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนริมน้ำจันทบูร อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: http://dspace.bu.ac.th /bitstream/123456789/3887/3/thanaphol_chanr.pdf

นิตยา งามยิ่งยงและละเอียด ศิลาน้อย. (2560). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*. 11 (1), 149-166.

ผู้จัดการออนไลน์. (2565). อพท.ปั้น 5 เส้นทาง “ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา”สู่ความยั่งยืน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://mgronline.com/greeninnovation /detail/9650000067638

มารยาท โยทองยศ และ ปราณีสวัสดิสรรพ์. (2557). การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย. *วารสารศูนย์บริการวิชาการ สถาบันส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม*.

เรืองพร หนูเจริญ. (2562). *กลยุทธ์ในการขายประกันชีวิตให้ประสบความสำเร็จ*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร. *ออนไลน์*. สืบค้าเมื่อ 17 สิงหาคม 2564. แหล่งที่มา : http:// ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2865/1/61602320.pdf

ศราวุธ ผิวแดง. (2558). *เอกสารประกอบการสอนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. วิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ศาลากลางจังหวัดสงขลา. (2566). ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครั้งที่ 2/2566. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2567. แหล่งที่มา: : https://www.songkhla.go.th/news/detail/8213

สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ. (2565). *การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2566.แหล่งที่มา : https://www.adt.or.th/page/sustainable-tourism/en

สุถี เสริฐศรี. (2557). *แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

หทัยรัตน์ สวัสดี. (2563). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. ***Journal of Sustainable Tourism Development.*** 2 (1), 64-73.

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2564). *บทความลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้*. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา : https://www.dasta.or.th/th/article/374

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2565). ท.ท.ช. ไฟเขียวประกาศ “ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา” เป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://www.dasta.or.th/th/article/1242

การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

Student Care System Development for Enhancing The Quality of Students in Schools Under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat

มนชิดา หนูแก้ว,
นพรัตน์ ชัยเรือง และ วีระยุทธ ชาตะกาญจน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Monchida Nukaew,
Nopparat Chairueang and Werayut Chatakan
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: po-mon@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ตรวจสอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช การวิจัยแบบผสานวิธี ดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงาน 151 คน กำหนดจากตารางของ Taro Yamane และผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ระยะที่ 2 พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา และระยะที่ 3 ตรวจสอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยใช้การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ 12 คน

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบันการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$= 3.28) และความต้องการจำเป็น (PNI) โดยรวมเท่ากับ 0.315

การพัฒนาขั้นตอนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) ชื่อระบบ การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ V3S2R Model 2) เป้าหมายของระบบ คือ เพื่อใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่พัฒนาขึ้นยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา และเพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผ่านกระบวนการ

* วันที่รับบทความ : 28 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 8 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 9 กันยายน 2567
Received: October 28 2024; Revised: September 12 2024; Accepted: September 12 2024

ทำงานที่ชัดเจน ปรับเปลี่ยนตามสภาพบริบทของนักเรียน และสถานศึกษา 3) ผู้รับผิดชอบระบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ครูผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาอื่น ๆ หน่วยงานภายนอก

ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ด้านความถูกต้อง ในภาพรวมค่าเฉลี่ย 4.46 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; การพัฒนาระบบ; คุณภาพผู้เรียน

Abstract

The objectives research to 1) study the current conditions, the desirable conditions, and the needs for student care system development, 2) develop student care system, and 3) monitor the student care system to enhance the student quality in schools under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat. There were three implementation phases: Phase 1: To study the current and desirable conditions and identify the need to develop a student care system to improve the quality of students in schools under the Secondary Educational Service., a survey of 151 school administrators and teachers in charge of the student care system Set from Taro Yamane's schedule, and who provided qualitative interviews with 3 experts. Phase 2: To develop a student care system to enhance the quality of students in schools under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat. Phase 3: To monitor the student care system to enhance the quality of students in schools under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat. Connoisseurship was used in this phase, consisting of 12 experts.

The results revealed the following:

Current situation in the development of student care and support systems Under the jurisdiction of the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office Overall it was at a moderate level ($\bar{x}$= 3.28). and student promotion and development (PNI) 0.315.

The process of student care system development for enhancing the quality of students in schools under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat consisted of 1) Name and student care system development for enhancing student quality using the V3S2R Model. 2) The goals were to use the developed system to enhance the quality of students in schools, to facilitate unambiguous system operation, and to adjust according to the contexts of students and schools. 3) Persons in charge of the system comprised the Office of the Basic Education Commission, the Secondary Educational Service Area Office, school administrators, advisors, guidance teachers, expert teachers, and external agencies.

The results of verifying the usefulness of the developed student care system for enhancing the quality of students in schools under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat showed that the mean total accuracy was high ($\bar{x}$ = 4.46).

Keywords: Student care system; System development; Student quality

บทนำ

สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งการสื่อสาร เทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งสิ่งใหม่ ๆ เหล่านี้นอกจากจะให้คุณอย่างมหาศาลแล้ว ก็ยังให้โทษไม่น้อยไปกว่ากัน ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันได้แก่ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาทางเศรษฐกิจ ล้วนก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด โรคซึมเศร้า ซึ่งนับเป็นผลเสียต่อทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพจิตต่อทุกคนที่เกี่ยวข้อง อัมพร เบญจพลพิทักษ์ (2565, ออนไลน์) กล่าวว่า ตามที่องค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย (WHO Thailand) ระบุว่า เยาวชนไทยมีปัญหาสุขภาพจิตมากถึง 1 ใน 7 และการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้เยาวชนไทยมีปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มขึ้นถึง 2 เท่า สอดคล้องกับการสำรวจในประเทศไทยโดยข้อมูลจาก Mental Health Check In ในกลุ่มประชากรอายุต่ำกว่า 18 ปี ในระหว่าง 12 กุมภาพันธ์ - 23 พฤษภาคม 2565 ที่พบว่าเยาวชนไทยเสี่ยงต่อ การซึมเศร้าร้อยละ 5.34 และเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายร้อยละ 7.99 ปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นในช่วงวัยรุ่นจะส่งผลกระทบต่อเนื่องจนถึงวัยผู้ใหญ่ ปัจจุบัน กรมสุขภาพจิตได้พัฒนาช่องทางเพื่อช่วยเหลือเยาวชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยนอกจากจะมีระบบ Mental Health Check In ที่สามารถนำไปใช้ในการประเมินความเครียดเบื้องต้น ยังมีระบบการดูแลสุขภาพจิตโรงเรียนบนระบบดิจิทัลร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้ชื่อ School Health HERO ซึ่งจะช่วยลดภาระการใช้เอกสารคัดกรอง คุณครูสามารถเรียนรู้การดูแลช่วยเหลือปัญหาพฤติกรรม อารมณ์ สังคมของเด็กผ่าน e-learning และให้การช่วยเหลือในชั้นเรียน หากช่วยเหลือแล้วยังไม่ดีขึ้น สามารถปรึกษาบุคลากรด้านสุขภาพจิต หรือ HERO Consultant ผ่านแอพพลิเคชั่นได้ ปัจจุบันระบบดังกล่าวได้ดำเนินการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3,444 โรงเรียน เฝ้าระวังความเสี่ยงให้นักเรียนจำนวน 230,891 ราย โดยมีผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือจนดีขึ้นถึงร้อยละ 69.34 ครอบคลุมร้อยละ 46.6 ของอำเภอในประเทศไทย

นอกจากนี้ ฉัตร คำแสง วรดร เลิศรัตน์ และเจณิตตา จันทวงษา (2565, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงปัญหาของเด็กและเยาวชนที่พบในปัจจุบันไว้ 7 ประการ ดังนี้ 1) เด็กและเยาวชนเผชิญกับภาวะการเรียนรู้ถดถอย พัฒนาการหยุดชะงัก 2) เด็กและครอบครัวเข้าถึงบริการของรัฐได้ยากขึ้น ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 3) เด็กและเยาวชนถูกผลักเข้าสู่โลกออนไลน์โดยขาดฐานที่จำเป็น 4) เด็กและเยาวชนเครียดและมีปัญหาสุขภาพจิตมากขึ้น 5) เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ภาครัฐสกัดกั้นด้วยความรุนแรงมากขึ้น 6) โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยสมบูรณ์ ครอบครัวมีขนาดเล็กและเปราะบางยิ่งขึ้น 7) ความไม่ลงรอยระหว่างรุ่นรุนแรงขึ้น บั่นทอนความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือเพียงชนิดเดียวที่สามารถแก้ไขปัญหา และกล่อมเกลาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี คนเก่ง และเป็นคนที่มีความสุข ตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, 3) กล่าวว่า นโยบายสำคัญของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การให้สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง และดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ โดยเฉพาะเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านที่เป็นคุณและเป็นโทษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่ต้องเผชิญปัญหาในสภาพสังคมปัจจุบัน ในทิศทางเดียวกันการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องที่ทุกคนควรตระหนัก

ดังนั้นระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่สำคัญมาทุกยุคทุกสมัย ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนช่วยเหลือ และส่งเสริมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบหนึ่งที่อยู่คู่กับกระทรวงศึกษาธิการมาอย่างยาวนาน ทั้งยังมีนโยบายที่เน้นย้ำให้ครูสอดส่องดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริม แก้ไขปัญหา เพื่อให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข เป็นพลเมืองที่ดีต่อไป จากการศึกษาองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้พัฒนาล่าสุด คือ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, 12) โดยสามารถสรุปขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน แบ่งเป็น กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อ แบ่งเป็น ส่งต่อภายใน ส่งต่อภายนอก

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เนื่องจากมีการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัด ครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนช่วยเหลือ และส่งเสริมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบหนึ่งที่อยู่คู่กับกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เพื่อนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ในการดำเนินงานในสถานศึกษา และเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

2. เพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

3. เพื่อตรวจสอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods) โดยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ในระยะนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทั้งสิ้น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และ 3) การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 151 คน จากจำนวนประชากร 248 คน กำหนดจากตารางของ Taro Yamane ใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบความต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index : IOC) ได้ค่าเท่ากับ 1 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าเท่ากับ 0.98

ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินงานพัฒนาระบบพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย นำข้อมูลผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น องค์ประกอบ และแนวทางการพัฒนาระบบในระยะที่ 1 มาร่างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา และนำร่างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี (Theory Validity)

ระยะที่ 3 เพื่อตรวจสอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และจัดทำเป็นคู่มือฉบับสมบูรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

หลักการ และแนวคิดของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย แนวคิดบรอคเคอร์แบงค์ (2004, 1253) แบล็ค และวิลเลียม (2009, 92) กรมสุขภาพจิต (2546, 38) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, 17) สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547,14) ได้กำหนดขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน 5) การส่งต่อนักเรียน

หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554,5) อรัญญา ชนะเพีย (2558, 43) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2559, 21) และนฤมล ทัดสา (2564,4 8) สรุป คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ 1) เป็นคนเก่ง เช่น ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่ายทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ ผู้เรียนสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) เป็นคนดี เช่น ผู้เรียนปฏิบัติได้ตรงตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที ผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 3) เป็นคนมีความสุข เช่น ผู้เรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่แข็งแรง ออกกำลังกายเป็นประจำสม่ำเสมอ ผู้เรียนไม่ข้องเกี่ยวกับอบายมุขทุกชนิด ผู้เรียนมีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น ผู้เรียนมีความร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ต่อคนรอบข้างได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน

หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับระบบ ประกอบด้วย สมิธ (1980, 1130) ไพบูลย์ ช่างเรียน และพิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ (2544, 95) วิสุทธิ์ เที่ยงตรง (2552,9) และบิ๊กและคณะ (1980, 45) การพัฒนาระบบมีขั้นตอนสำคัญ คือ ขั้นการวางแผนระบบ (System Planning) ขั้นการศึกษาความต้องการของระบบ (System Requirements) ขั้นการพัฒนาระบบ (System development) ขั้นการนำระบบไปปฏิบัติ (System Implementation) และการประเมินระบบ (Evaluation system)จากการประมวลแนวคิดสำหรับการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

1.1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้าน

การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			(PNI)
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.45	0.53	ปานกลาง	4.80	0.49	มากที่สุด	0.258
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.25	0.58	ปานกลาง	4.77	0.49	มากที่สุด	0.319
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	3.27	0.56	ปานกลาง	4.79	0.55	มากที่สุด	0.315

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	3.35	0.60	ปานกลาง	4.78	0.51	มากที่สุด	0.304
5. ด้านการส่งต่อ	3.17	0.59	ปานกลาง	4.79	0.56	มากที่สุด	0.338
6. ด้านการติดตาม	3.21	0.57	ปานกลาง	4.79	0.50	มากที่สุด	0.328
โดยรวม	**3.28**	**0.57**	ปานกลาง	**4.79**	**0.51**	**มากที่สุด**	**0.315**

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวม พบว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$=3.28) โดยด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}$=3.45) อยู่ในระดับ ปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{x}$=3.35) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x}$=27) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x}$=3.25) ด้านการติดตาม ($\bar{x}$=3.21) และด้ด้านการส่งต่อ ($\bar{x}$=3.17) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.79) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}$=4.80) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการส่งต่อ ($\bar{x}$=4.79) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x}$=4.79) และด้านการติดตาม ($\bar{x}$=4.79) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{x}$=4.78) และด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x}$=4.77) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็น (PNI) ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ของความต้องการการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมเท่ากับ 0.315 เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ด้านการส่งต่อ ($PNI_{modified}$ = 0.338) รองลงมาคือ ด้านการติดตาม ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

1.2 ผลการสัมภาษณ์องค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า

1) ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่จะช่วยให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจนักเรียนดีขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกทาง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่ความรู้สึก หรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือ

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่สถานศึกษากำหนด การคัดกรองจะจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ซึ่งมีลักษณะดังนี้ กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี ประกอบด้วย ปัญหาด้านความสามารถ ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาครอบครัว

3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน คือ การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ หรือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง การส่งเสริมและพัฒนาประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และโครงการพิเศษอื่นๆ

4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา คือ การไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จะต้องเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิควิธี เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา การติดตามดูแลช่วยเหลือ

5) การส่งต่อ หมายถึง กระบวนการดำเนินการกับนักเรียนที่มีปัญหา ซึ่งยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ต้องส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป การส่งต่อแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก

6) การติดตาม หมายถึง กระบวนการดำเนินกับนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยติดตามประเมินผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง ประเมินผลเพื่อทบทวนโดยผู้เกี่ยวข้อง และสรุปผลการประเมินเพื่อปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

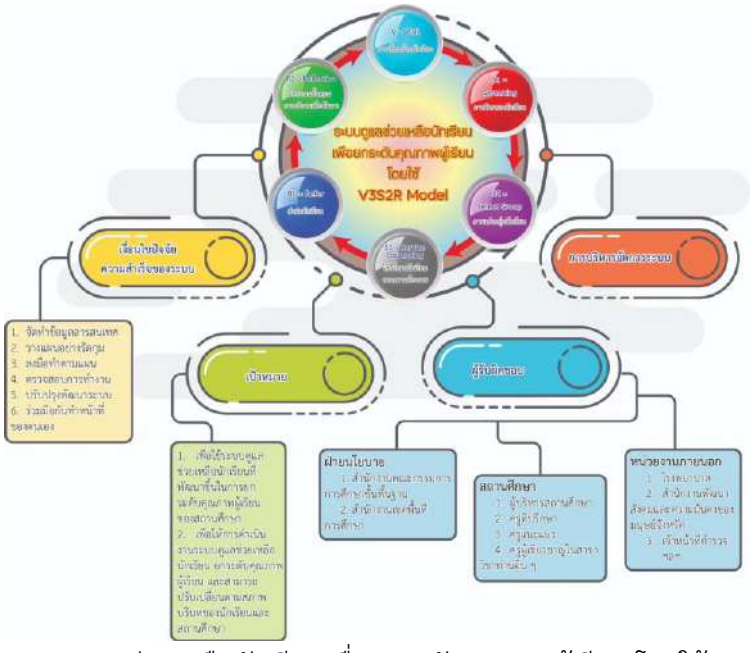

แผนภาพที่ 2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ V3S2R Model

ชื่อระบบ การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ V3S2R Model

เป้าหมายของระบบ

1) เพื่อใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่พัฒนาขึ้นยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

2) เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน ปรับเปลี่ยนตามสภาพบริบทของนักเรียน และสถานศึกษา

ผู้รับผิดชอบระบบ ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของผู้รับผิดชอบระบบ

การบริหารจัดการระบบ

ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย V3S2R Model

V	ประกอบด้วย	V = Visit	หมายถึง การเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคน
3S	ประกอบด้วย	S1 = Screening	หมายถึง การคัดกรองนักเรียน
		S2 = Select group	หมายถึง การแบ่งกลุ่มนักเรียน
		S3 = Service Counseling	หมายถึง ให้บริการนักเรียนตามความต้องการ
2R	ประกอบด้วย	R1 = Refer	หมายถึง ส่งต่อนักเรียน
		R2 = Reflection	หมายถึง ทบทวนขั้นตอนการบริการเพื่อพัฒนา

เงื่อนไขปัจจัยความสำเร็จของระบบ

1) จัดทำข้อมูลสารสนเทศในการกำกับติดตามการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) การวางแผนอย่างรัดกุม ทำงานเป็นขั้นตอน ประเมินความเป็นไปได้ในทุกมิติ

3) การลงมือทำตามแผนที่วางไว้อย่างยืดหยุ่น ประเมินสถานการณ์เฉพาะหน้าทุกขั้นตอนสามารถเปลี่ยนแปลงได้หากจะทำให้ผลลัพธ์ดีขึ้น

4) ตรวจสอบการทำงานในทุกขั้นตอนอย่างละเอียด

5) ปรับปรุงพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น พัฒนาจนเป็นระบบคุณภาพ และกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร

6) ผู้มีบทบาททุกฝ่ายร่วมมือทำหน้าที่ของตนเองอย่างสุดความสามารถมีความสามัคคี และยึดมั่นว่าเราเป็นทีมเดียวกัน

3. การตรวจสอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า

1) ด้านความถูกต้อง ในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.46 อยู่ในระดับมาก ผลรายด้านพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ 1V3S2R Model ค่าเฉลี่ย 4.67 เป้าหมายของระบบ ค่าเฉลี่ย 4.54 ผู้รับผิดชอบระบบ ค่าเฉลี่ย 4.63 2.1 V = Visit การเยี่ยมบ้าน ค่าเฉลี่ย 4.44 อยู่ในระดับมาก S1 = Screening การคัดกรองนักเรียน ค่าเฉลี่ย 4.44 S2 = Select group การแบ่งกลุ่มนักเรียน ค่าเฉลี่ย 4.40 S3 = Service Counseling การให้บริการนักเรียนตามความต้องการ ค่าเฉลี่ย 4.30 R1 = Refer ส่งต่อนักเรียน ค่าเฉลี่ย 4.31 R2 = Reflection ทบทวนขั้นตอนการบริการเพื่อพัฒนา ค่าเฉลี่ย 4.39 และปัจจัยสู่ความสำเร็จในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ค่าเฉลี่ย 4.51

2) ความเป็นประโยชน์ ในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.47 อยู่ในระดับมาก ผลรายด้านพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ 1V3S2R Model ค่าเฉลี่ย 4.85 เป้าหมายของระบบ ค่าเฉลี่ย 4.59 ผู้รับผิดชอบระบบ ค่าเฉลี่ย 4.64 V = Visit การเยี่ยมบ้าน ค่าเฉลี่ย 4.30 S1 = Screening การคัดกรองนักเรียน ค่าเฉลี่ย 4.34 S2 = Select group การแบ่งกลุ่มนักเรียน ค่าเฉลี่ย 4.36 S3 = Service Counseling การให้บริการนักเรียนตามความต้องการ ค่าเฉลี่ย 4.41 R1 = Refer ส่งต่อนักเรียน ค่าเฉลี่ย 4.28 R2 = Reflection ทบทวนขั้นตอนการบริการเพื่อพัฒนา ค่าเฉลี่ย 4.54 และปัจจัยสู่ความสำเร็จในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ค่าเฉลี่ย 4.35

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลตามความมุ่งหมาย ของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$=3.28) ทั้งนี้เนื่องจากสภาพปัจจุบันของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ประสบปัญหาและมีข้อจำกัดในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่หลายประการ เช่น ครูแนะแนวไม่เพียงพอ หรือไม่มีเลยในบางโรงเรียน ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว ส่วนใหญ่ไม่ได้มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการแนะแนว ครูมีภาระงานมาก ทำให้ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำได้ไม่เต็มที่และไม่เป็นระบบ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, 7) ส่งผลให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดความเข้มแข็ง กอปรกับสังคมปัจจุบันที่อ่อนแอ ปัญหาเด็กและเยาวชนที่ทวี ความรุนแรงและซับซ้อนยิ่งขึ้นยากต่อการให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งการป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียนต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับแนวคิด Brocklebank (2004, 1253) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม ป้องกัน และการแก้ปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับ แดนไพร สีมาคาม (2564, 141) ที่ได้ศึกษา กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.37

2) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.79) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Flood (2002, 1215) การวางระบบที่จะสร้างความมั่นใจว่า นักเรียนทุกคนมีครูอย่างน้อยหนึ่งคนที่คอยดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แดนไพร สีมาคาม (2564, 259) ที่ได้ศึกษา กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพที่คาดหวังในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.39 เรียงตามลำดับความ

ต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ตามลำดับ

3) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า ความต้องการจำเป็น (PNI) ค่าดัชนี PNImodified ของความต้องการการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมเท่ากับ 0.315 (PNImodified = 0.268) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แดนไพร สีมาคาม (2564, 263) ที่ได้ศึกษากลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ามีค่าดัชนี ของความต้องการจำเป็นโดยรวมเท่ากับ 0.302 (PNImodified = 0.302) เรียงตามลำดับความ ต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ตามลำดับ และยัง สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, 15) ที่กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันแต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่ อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยไม่ปล่อย ปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้ นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

2. การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ซึ่งขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและการพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อและการติดตาม ชื่อระบบ การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ V3S2R Model ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด แบล็คและวิลเลียม (2009, 92) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำขึ้นตามแนวคิดของการบริหารเชิงระบบที่มีโครงสร้างโดยที่แต่ละองค์ประกอบจะมีรายละเอียดที่สัมพันธ์กัน สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ วีรวัฒน์ การุณวงษ์ (2564, 57) ได้สรุปไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีขั้นตอนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐาน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนเป็นหลัก โดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ช่วยเหลือ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, 17) กล่าวว่า นโยบายสำคัญของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การให้สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง และดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพในทุกมิติ โดยเฉพาะเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านที่เป็นคุณและเป็นโทษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่ต้องเผชิญปัญหาในสภาพสังคมปัจจุบัน

3. ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า ด้านความถูกต้อง ในภาพรวม ($\bar{x}$=4.46) อยู่ในระดับมาก ความเป็นประโยชน์ ในภาพรวม ($\bar{x}$=4.47) อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน แสดงว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการหรือการดำเนินงานเพื่อให้ ได้มาซึ่งแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราชผ่านกระบวนการทางการวิจัยหลากหลายขั้นตอน ทั้งการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาความต้องการจำเป็น การพัฒนาแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยใช้การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้จาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ทัดสา (2564, 263) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง กับงานวิจัยของแดนไพร สีมาคาม (2564, 274) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สภาพปัจจุบันการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช และสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ควรมีการนำผลการวิจัยที่ได้เพื่อไปพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของแต่ละโรงเรียน

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ควรนำผลการวิจัยที่ได้ในรายด้านของการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ไปกำหนดเป็นนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา

เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากหน่วยงานต้นสังกัดไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษานครศรีธรรมราชในสังกัด

1.3 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ควรนำการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ V3S2R Model ไปเป็นแนวทางใน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาเพื่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนควรนำกลยุทธ์ส่งเสริมการดำเนินงานด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างมีประสิทธิผลไปใช้อย่างจริงจัง เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรร่วมมือระหว่าง ผู้ปกครอง นักเรียน ครูประจำชั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อให้ถูกทางและรวดเร็วขึ้น ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่าง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ V3S2R Model ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อยืนยันถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้นและ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่ตรงตามสภาพจริง

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ 1V3S2R Modelการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในหน่วยงานอื่น เช่น โรงเรียนเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ได้แนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างมี ประสิทธิผลและเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละสังกัด

2.3 ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยแยกศึกษาตามขนาดโรงเรียนทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อให้ได้แนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมยิ่งขึ้นในแต่ละ ขนาดโรงเรียน

2.4 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนกเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยมุ่งไปที่การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ซึ่งการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็น กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายทั้งภายในและภายนอก ต้องอาศัยความร่วมมือจาก ภาคีเครือข่ายและการดำเนินงานที่ต่อเนื่องของผู้เกี่ยวข้องเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. (2546). *คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

ฉัตร คำแสง, วรดร เลิศรัตน์ และเจณิตตา จันทวงษา. (2565). 7 แนวโน้มเด็กและเยาวชนไทยในวิกฤตเหลื่อมล้ำ โรคระบาดและการเมือง**.** *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.the101.world/7-trends-youth-by-kid-for-kids/.

แดนไพร สีมาคาม. (2564). *กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นฤมล ทัดสา. (2564). *กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ครุศาตร์ดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา*.เล่ม 116 ตอนที่ 74ก. หน้า 1-27.

ไพบูลย์ ช่างเรียน และพิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. (2544). *องค์การในอนาคต*. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.

วิสุทธิ์ เที่ยงตรง. (2552). *แนวทางการพัฒนาระบบเยี่ยมญาติของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วีรวัฒน์ การุณวงษ์. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การวางแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิด และทิศทางในการดำเนินงาน*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2547). *แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม.* กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). แ*นวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ปีการศึกษา 2559*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

อรัญญา ชนะเพีย. (2558). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ครุศาตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อัมพร เบญจพลพิทักษ์. (2565). โควิด-19 กระทบสุขภาพจิตเยาวชน พบปัญหาเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว กรมสุขภาพจิตเร่งขยายผลการสร้างเครือข่ายสถานศึกษาร่วมดูแลจิตใจนักเรียนนักศึกษา เพื่อฟื้นฟูเด็กไทย ก้าวสู่คนไทยคุณภาพ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2566. แหล่งที่มา: https://thainews.prd.go.th/th/news/print_news/TCATG220525144239190.

Bigs, C. L. Birks, E. G. and Atkins, w. (1980). *Managing the systems development process*. Engle wood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Black, P. J., & William, D. (2009). *Assessment for Learning: Putting into practice*. Berkshire England: Open University press.

Brocklebank, R. R. (2004). *Factors affecting implementation of a performance-based model in high school mathematics: Ateacher change study*. Washington State University.

Smith, William A. (1980). *System concept,total. Encyclopedia of Professional Management*, 1: 1130-1132.

Flood, P. S. (2002). *Factor affecting implementation probability of state-mandated reform initiative: A study of (6th-8th grade Maine teachers)*. France: The University of Maine.

การทดลองพัฒนาระบบจัดการจัดซื้อจัดจ้างวัตถุดิบสินค้าที่เหมาะสมด้วยโปรแกรมออราเคิลแอปพลิเคชัน กรณีศึกษาบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด

Experimenting with the development of an appropriate procurement management system for raw materials and products using the Oracle Application program. Company case study. Suvarnabhumi Superware Co., Ltd.

พรทิพย์ ว่องสรรพการ[1], นันทิรา วรกาญจนบุญ[2] ,
บุณยณัฐ บัวราช[3], อัจฉรา ธนีเพียร[4] และ ณฐา ธรเจริญกุล[5]
สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ[1-4] มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก[5]
Pornthip Wongsanpakarn[1], Nantira Vorakarnchanabun[2],
Boonyanat Buarach[3], Achara Taneepien[4] and Natha Thornjareankul[5]
Suvarnabhumi Institute of Technology[1-4] Southeast Bangkok University5
Corresponding Author, E-mail: pornthip.won@svit.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลการจัดซื้อสินค้าหรือบริการแต่ละประเภท ความต้องการของฝ่ายจัดซื้อเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเภทการจัดซื้อจัดจ้างที่มีให้เลือกใช้ในระบบการจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชัน 2. เพื่อศึกษาระบบการจัดซื้อสินค้าในระบบปัจจุบันเพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของสินค้าหรือบริการที่มีอยู่หรือที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต 3. เพื่อศึกษาออกแบบและพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชัน ให้รองรับความต้องการและสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด จากการศึกษาความต้องการของฝ่ายจัดซื้อนั้น สามารถตอบสนองความต้องการได้โดยใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชัน มาช่วยสนับสนุนการทำงานโดยระบบออราเคิลแอปพลิเคชัน นั้นได้เตรียมประเภทของใบสั่งซื้อสำหรับเลือกใช้ในระบบด้วยกันทั้งหมด 4 แบบ คือ 1. ใบสั่งซื้อแบบมาตรฐาน 2. ใบสั่งซื้อแบบแพลน 3. สัญญาสั่งซื้อแบบแบล็งเค็ต 4. สัญญาว่าจ้าง ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบใช้เพื่อการสั่งซื้อหมวดหมู่ของสินค้าและบริการต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม ผลจากการพัฒนาเมื่อนำระบบจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชัน มาใช้แล้วเปรียบเทียบประเภทการจัดซื้อที่เหมาะสมกับหมวดหมู่สินค้าหรือบริการนั้นสามารถจัดการ ควบคุม การจัดซื้อจัดหาสินค้าหรือบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น มีฟังก์ชันการแตกราคาที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดซื้อที่มีปริมาณมาก ๆ การแจ้งเตือนเมื่อการสั่งสินค้าไม่เป็นไปตามที่กำหนดวางแผนเอาไว้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อำนวยความ

* วันที่รับบทความ : 7 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 16 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 18 ตุลาคม 2567
Received: August 7 2024; Revised: October 16 2024; Accepted: October 18 2024

สะดวกต่อผู้ใช้งานให้สามารถทำงานง่ายขึ้น ช่วยลดความผิดพลาดให้กับผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้การจัดซื้อมีประสิทธิภาพมากขึ้น และต้นทุนของธุรกิจลดลง

คำสำคัญ: จัดซื้อจัดจ้าง; ประเภทการจัดซื้อ; ออราเคิลแอปพลิเคชัน

Abstract

This research aims to 1. Study and collect data on purchasing each type of product or service, the needs of the purchasing department when compared with the types of purchasing available in the Oracle Applications purchasing system, 2. Study the current purchasing system to know the details of existing or future products or services, 3. Design and develop the Oracle Applications purchasing system to support the needs and be consistent with business operations. The sample case study is Suvarnabhumi Superware Company Limited. From the study of the needs of the purchasing department, it can be met by using the Oracle Applications purchasing system to support the work. The Oracle Applications system has prepared 4 types of purchase orders for selection in the system: 1. Standard purchase order, 2. Plan purchase order, 3. Blanket purchase order, 4. Contract, which can be compared for purchasing various product and service categories as appropriate. The results of the development when using the Oracle Applications purchasing system Compare the types of purchasing that are appropriate for the product or service category to be able to manage and control the procurement of products or services effectively, such as having a price separation function that is useful for purchasing in large quantities, notifications when ordering products are not as planned. These things facilitate users to work more easily, helping to reduce errors for users very well, resulting in more efficient procurement and lower business costs.

Keywords: Procurement; Procurement Type; Oracle Applications

บทนำ

การศึกษาพัฒนานำระบบจัดการข้อมูลจัดซื้อจัดหาสินค้าหรือบริการซึ่งประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบริษัทผู้ผลิตสินค้าพลาสติก กรณีศึกษานี้ที่นำมาใช้ไม่ประสงค์จะให้ออกนามในรายงานจึงเรียกเป็นนามสมมติบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด ซึ่งมีการกล่าวถึง ความเป็นมาวัตถุประสงค์ขอบเขตของโครงงานและประโยชน์ที่ได้รับกระบวนการในการบริหารจัดการต้นทุนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดคือการที่บริษัทสามารถจัดซื้อจัดหาสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพด้วยราคาต้นทุนที่เหมาะสมที่สุดรวมถึงบริษัทสามารถที่จะวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถของผู้ขายได้อย่างถูกต้องรวดเร็วซึ่งจะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ ที่จะเพิ่มโอกาสทางธุรกิจในการแข่งขันให้กับบริษัทดังต่อไปนี้

ระบบจัดซื้อถือเป็นกระบวนการที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจ ฝ่ายจัดซื้อจำเป็นต้องจัดซื้อจัดหาสินค้าหรือบริการเพื่อเข้ามารองรับการดำเนินการทางธุรกิจ การจัดซื้อได้รวมถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับ การคัดเลือกผู้ขาย ความเหมาะสมของราคาและเวลาในการซื้อ กำหนดการรับมอบสินค้า ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ต้องมีการ

วางระบบและจัดเตรียมไว้อย่างเป็นขั้นตอนและครบถ้วนสมบูรณ์ บริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด เป็นบริษัทผู้ผลิตสินค้าพลาสติก ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อใช้ในงานอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในครัวเรือนที่ทำจากเมลามีน ปัจจุบันมีโรงงานผลิตสินค้าพลาสติกและเมลามีนในประเทศไทยทั้งสิ้น 2 แห่ง ดังนี้

1. สำนักงานใหญ่และโรงงานสุขสวัสดิ์ ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร
2. โรงงานบางปู ตั้งอยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ

เนื่องจากการผลิตสินค้าของบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด มีปริมาณการใช้เม็ดพลาสติกและผงเมลามีนในสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 60-70% ของต้นทุนของผลิตภัณฑ์ ซึ่งหากเกิดภาวะความผันผวนของราคาวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิต ทำให้ต้องแบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้นและไม่สามารถกำหนดราคาขายที่เหมาะสมกับต้นทุนที่เพิ่มขึ้นได้ จึงต้องการการวางแผนการสั่งซื้อวัตถุดิบให้เหมาะสม เช่น เมื่อวัตถุดิบมีแนวโน้มราคาสูงขึ้น จำเป็นต้องการการสั่งซื้อในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการที่ใช้ผลิตในระยะเวลาหนึ่งเพื่อจัดส่งสินค้าให้ได้ตามที่ลูกค้าต้องการ หรือ เมื่อราคาวัตถุดิบมีความผันผวนมาก อาจจะต้องการ การสั่งซื้อวัตถุดิบบ่อยครั้งมากขึ้น

สำหรับระบบงานจัดซื้อถือเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการทำงานและเป็นส่วนงานที่สำคัญยิ่งในฐานะของแหล่งข้อมูลของต้นทุนและการดำเนินงานเป็นส่วนงานที่มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการทำงานทั้งในด้านการรวบรวมข้อมูลของรายละเอียดสินค้า ราคาสินค้า ผู้ขาย ต้นทุนสินค้าของบริษัท ตลอดจนตอบสนองความต้องการข้อมูลของฝ่ายต่างๆอาทิเช่น ฝ่ายผลิต ฝ่ายการตลาด ฝ่ายขาย ฝ่ายการเงิน ตลอดจนผู้บริหาร และผู้ขอสั่งซื้อ ทุกท่าน แต่สำหรับการทำงานในบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด ในปัจจุบันนั้นเป็นระบบจัดซื้อของบริษัทยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องกับระบบได้ดีเพียงพอ การตอบสนองความต้องการของข้อมูลต่างๆตลอดจนการทำงานนั้นเป็นไปอย่างล่าช้าและสับสน นอกจากนั้นยังพบปัญหาในความไม่ชัดเจนในการทำงานความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แต่ละท่าน ตลอดจนการตอบสนองกับปัญหาในการติดตามการสั่งซื้อที่ยังไม่ชัดเจนจนทำให้เมื่อเกิดปัญหาในการสั่งซื้อนั้นไม่สามารถตัดสินใจได้อย่างทันท่วงที ดังนั้นเพื่อการปรับปรุงการทำงานของแผนกจัดซื้อให้สามารถตอบสนองความต้องการต่างๆในการทำงานได้ ทางผู้ทำการวิจัยจึงได้มุ่งหวังที่จะพัฒนาระบบสารสนเทศการจัดซื้อขึ้นโดยทำการศึกษาพัฒนาระบบดังกล่าวขึ้นเพื่อใช้กับบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด โดยใช้หลักการวิเคราะห์และออกแบบระบบที่เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดังกล่าวขึ้น

เมื่อพิจารณาแล้วสามารถนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชัน มาเปรียบเทียบใช้เพื่อพิจารณาเลือกประเภทการจัดซื้อให้เหมาะสมกับการสั่งซื้อสินค้าหรือบริการ รวมถึงการต่อรองเพื่อให้ได้ราคาที่เหมาะสม มีรูปแบบในการคัดเลือกและจัดหาผู้ขายที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของธุรกิจ แต่

สามารถที่จะรวบรวม จัดการข้อมูลและเชื่อมโยงให้เป็นส่วนเดียวกันได้ซึ่งจะทาให้การดำเนินธุรกิจนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถลดความซ้าซ้อนและขั้นตอนในการดำเนินกิจการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ของการเลือกประเภทการจัดซื้อที่เหมาะสม กรณีศึกษาของบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลการจัดซื้อสินค้าหรือบริการแต่ละประเภท ความต้องการของฝ่ายจัดซื้อเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเภทการจัดซื้อจัดจ้างที่มีให้เลือกใช้ในระบบจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชัน

2. เพื่อศึกษาระบบการจัดซื้อสินค้าในระบบปัจจุบันเพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของสินค้าหรือบริการที่มีอยู่หรือที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

3. เพื่อศึกษาการออกแบบและพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชันให้รองรับความต้องการและสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบการศึกษาจากข้อมูลสภาพปัญหาเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาด้วยการใช้โปรแกรมออราเคิลแอปพลิเคชัน เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการวิจัยประยุกต์ โดยเป็นการวิจัยที่มุ่งใช้กระบวนการวิจัยและผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง การปฏิบัติงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ

1. ศึกษาการทำงานระบบเดิม โดยการสอบถามข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าหรือบริการแต่ละประเภทและความต้องการของฝ่ายจัดซื้อ

2. ศึกษาข้อมูลและหลักการทำงานของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชัน และนำมาเปรียบเทียบเพื่อพิจารณานำมาใช้ให้ตรงกับความต้องการของฝ่ายจัดซื้อ

3. วิเคราะห์ปัญหา ศึกษาวิธีการดำเนินงานและขั้นตอนการจัดหาวัตถุดิบอุปกรณ์สำหรับใช้งานในองค์กรเพื่อนำมาออกแบบและประยุกต์วิธีการดำเนินงานตามรูปแบบของระบบออราเคิลแอปพลิเคชัน เพื่อนำสารสนเทศไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4.พัฒนาระบบออราเคิลแอปพลิเคชัน ศึกษาประเภทของการจัดซื้อที่เหมาะสม เพื่อนำมาบันทึกข้อมูลลงระบบโดยการสร้างต้นแบบ เพื่อจำลองสถานการณ์ ในการพัฒนาระบบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อของบริษัทสุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัดและได้นำเทคโนโลยีลักษณะวงจรการจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอพพลิเค

ชัน (Procure to Pay Lifecycle) ที่พัฒนาจะมีลักษณะง่ายต่อการใช้งาน (User Friendly) และมีระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้งาน

5. ทำการทดสอบและแก้ไขระบบ ให้มีความถูกต้องเพื่อนำไปใช้งาน

6. จัดทำเอกสารประกอบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ศึกษาประสิทธิภาพการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด ที่ทำการศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบและพัฒนาระบบการจัดซื้อที่เหมาะสม การพัฒนาจากความสามารถของระบบหรือคุณสมบัติของระบบ 5 ด้าน (ศุภกฤษฎิ์ นิวัฒนากูล, 2556) ได้แก่ 1) Functional Requirement Test เป็นการประเมินความสามารถของระบบว่าตรงตามความต้องการมากน้อยเพียงใด 2) Oracle Applications Functional Test เป็นการประเมินความถูกต้องของระบบว่าสามารถทำงานได้ถูกต้อง ตรงตามหน้าที่มากน้อยเพียงใด 3) Usability Test เป็นการประเมินลักษณะการใช้งาน ของระบบว่ามีความง่ายต่อการใช้งานมากน้อยเพียงใด 4) Performance Test เป็นการประเมิน ประสิทธิภาพของระบบว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด และ 5) Security Test เป็นการ ประเมินด้านการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลว่ามีมากน้อยเพียงใด

1.ความต้องการของผู้ใช้ระบบ

จากกรณีศึกษาบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด โดยการรวบรวมข้อมูลจากแผนกจัดซื้อของสำนักงานใหญ่และโรงงานสุขสวัสดิ์ โดยมีความต้องการระบบการจัดซื้อให้กับทุกโรงงานโดยผ่านแผนกจัดซื้อของสำนักงานใหญ่ พบว่าหมวดหมู่สินค้าหรือบริการที่ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบจัดซื้อมีดังนี้

1.1 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ผงเมลามีน ถือเป็นวัตถุดิบหลักของการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในครัวเรือน มีผู้ผลิตและผู้จำหน่ายภายในประเทศน้อยราย ทำให้อาจประสบปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตได้ วัตถุดิบสำคัญที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ เม็ดพลาสติกชนิดต่างๆ ส่วนใหญ่สั่งซื้อภายในประเทศซึ่งไม่พบปัญหาคุณภาพวัตถุดิบและการขาดแคลน อย่างไรก็ตาม หากราคาเม็ดพลาสติกมีความผันผวนมาก อันเนื่องมาจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น ราคาเม็ดพลาสติกก็มักเพิ่มสูงขึ้นด้วย จึงต้องทำการสั่งซื้อวัตถุดิบบ่อยครั้งมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงจากการขึ้นลงของราคา มีการต่อรองเงื่อนไขทางการค้ากับผู้ขายเป็นครั้งคราวเพื่อให้ได้ราคาที่เหมาะสม โดยเน้นปริมาณการสั่งซื้อเป็นหลักเพื่อใช้ในการต่อรอง

1.2 สินค้าประเภทซื้อมาขายไป ได้แก่ ผลิตภัณฑ์กล่องถนอมอาหารระบบสุญญากาศ หรือ Lock & Lock โดยมีการสั่งซื้อจำนวนมาก ใช้ปริมาณการสั่งซื้อเป็นการต่อรองในการขอส่วนลด

1.3 การจัดจ้างการบริการ โดยที่บริษัทคู่ค้าจะส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาทำงาน ได้แก่ การจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัย การจ้างบริษัทบริการทำความสะอาด สัญญาจ้างการบริการเหล่านี้จะมีลักษณะเป็นการจ้างปีต่อปี

2. ออราเคิลแอปพลิเคชันกับความต้องการของผู้ใช้ระบบ

ความต้องการของฝ่ายจัดซื้อสามารถนำมาเปรียบเทียบกับประเภทการสั่งซื้อในออราเคิลแอปพลิเคชัน ได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ประเภทการจัดซื้อที่เหมาะสมกับหมวดหมู่สินค้าและบริการ

หมวดหมู่สินค้าและบริการ	ประเภทใบสั่งซื้อในออราเคิลแอปพลิเคชันที่เหมาะสม
วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต	ใบสั่งซื้อแบบแพลน เนื่องจากการการสั่งซื้อจะขึ้นอยู่กับการวางแผนความต้องการเพื่อใช้ในการผลิตของโรงงานและความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลก ที่มีผลกระทบต่อราคาของวัตถุดิบ ซึ่งทำให้ต้องมีการสั่งซื้อที่บ่อยขึ้นเพื่อลดผลกระทบทางด้านราคาให้น้อยที่สุด จึงไม่ต้องการระบุวันส่งมอบที่แน่นอน
สินค้าประเภทซื้อมาขายไป	สัญญาสั่งซื้อแบบแบล็งเค็ต เนื่องจากบริษัทจะมีการอนุมัติการสั่งซื้อสินค้าประเภทนี้เป็นวงเงินจำกัดที่แน่นอน ใบสั่งซื้อประเภทนี้จึงเหมาะสมเพราะว่าอนุญาตให้ใส่เป็นวงเงินแล้วจึงระบุจำนวนสินค้าเมื่อต้องการให้มาส่งได้
การจัดจ้างการบริการ	สัญญาว่าจ้าง เพราะไม่ต้องการลงรายละเอียดของสินค้าหรือบริการ ระบุเพียงทำสัญญากับคู่ค้ารายใด เมื่อต้องการสินค้าหรือบริการ จึงจะออก ใบสั่งซื้อแบบมาตรฐาน เพื่อระบุรายละเอียดที่ชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง

3 การออกแบบ

3.1 การสั่งซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

การสั่งซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีลักษณะคือเป็นการสั่งซื้อในปริมาณมาก ๆ และรู้จำนวนที่ต้องการแน่นอน แต่การสั่งสินค้าให้เข้ามาส่งเพื่อใช้ผลิตนั้นจะเป็นไปตามแผนการผลิตของบริษัทที่แปรผันตามความต้องการของผู้บริโภค นอกจากนี้ยังต้องการให้ระบบแจ้งเตือนในกรณีที่การสั่งซื้อวัตถุดิบไม่ตรงตามแผนที่กำหนด ดังนั้นพิจารณาเลือกใช้ใบสั่งซื้อแบบแพลนจึงเหมาะสำหรับการสั่งซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ตัวอย่างใบสั่งซื้อแบบแพลนดังภาพที่ 1

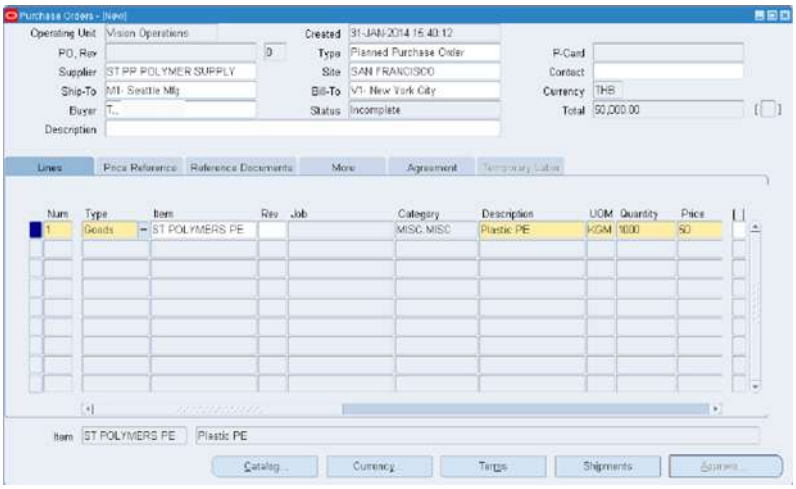

ภาพที่ 1 ตัวอย่างการสร้างใบสั่งซื้อแบบแพลน

กำหนดประเภทของใบสั่งซื้อแบบแพลนโดยการเลือกประเภทใบสั่งซื้อเป็น “Planned Purchase Order” และเนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเป็นสินค้าที่ราคามีความผันผวนสูงจึงต้องมีการควบคุมราคาไว้ไม่ให้เกินกิโลกรัมละ 55 บาท โดยเลือกที่ Allow Price Override ในแท็บ Price Reference และใส่ราคา 55 บาทลงในช่อง Price Limit ดังในภาพที่ 2

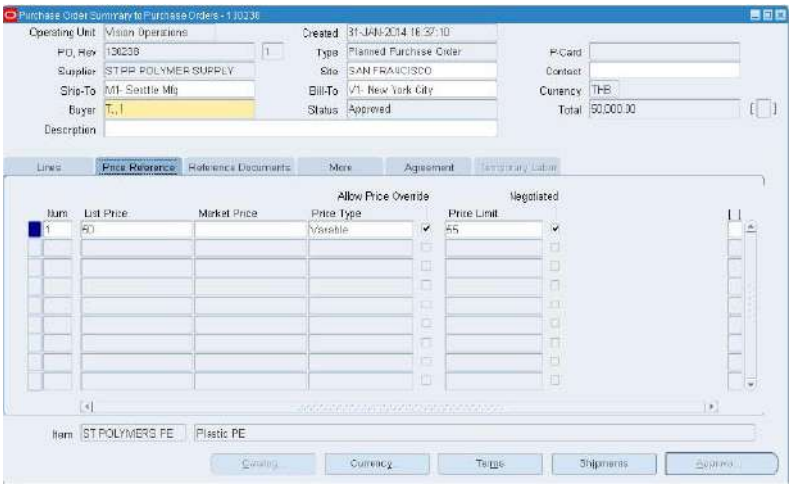

ภาพที่ 2 หน้าจอการกำหนด Price Limit

กำหนดการแจ้งเตือนในใบสั่งซื้อเพื่อควบคุมการสั่งซื้อวัตถุดิบให้เป็นไปตามแผนการผลิต ป้องกันไม่ให้สินค้ามาส่งเร็วหรือช้าเกินไป สามารถกำหนดให้ระบบเตือนโดยใช้เงื่อนไข ยอดเงินถึงจำนวนที่กำหนด (Amount Released) เมื่อถึงเวลาที่กำหนด ดังภาพที่ 3

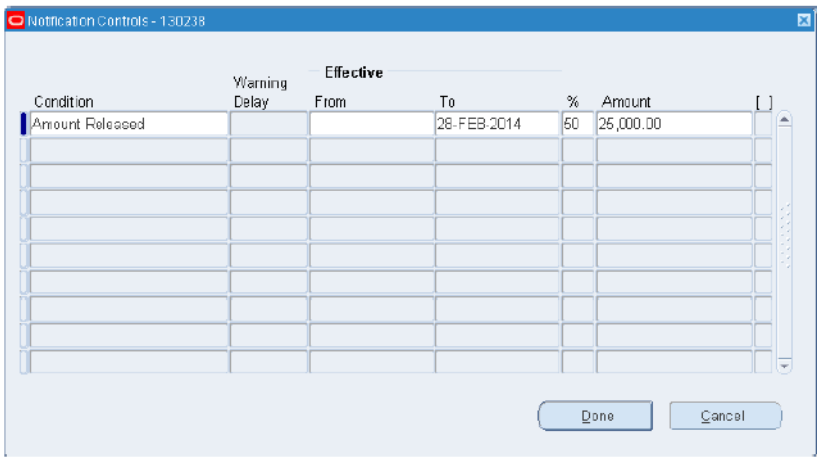

ภาพที่ 3 หน้าจอการตั้งค่าการแจ้งเตือน

3.2 การสั่งซื้อสินค้าประเภทซื้อมาขายไป

การสั่งซื้อสินค้าประเภทซื้อมาขายไปเป็นลักษณะที่มีการตั้งวงเงินสาหรับการสั่งซื้อเอาไว้เป็นจำนวนที่แน่นอน ตัวสินค้าประเภทนี้มีหลากหลายรูปแบบ เช่น กล่องถนอมอาหารที่มีขนาดความจุแตกต่างกัน สีที่แตกต่างกัน การจัดซื้อสินค้าประเภทนี้จึงไม่ต้องการระบุรายละเอียดสินค้าลงไปตายตัว ขึ้นอยู่กับยอดขายของสินค้าแต่ละตัวและความต้องการในช่วงเวลานั้น ดังนั้นสินค้าประเภทซื้อมาขายไปนี้จึงเหมาะที่จะเลือกใช้สัญญาสั่งซื้อแบบแบล็งเค็ต ตัวอย่างสัญญาสั่งซื้อแบบแบล็งเค็ต ดังภาพที่ 4

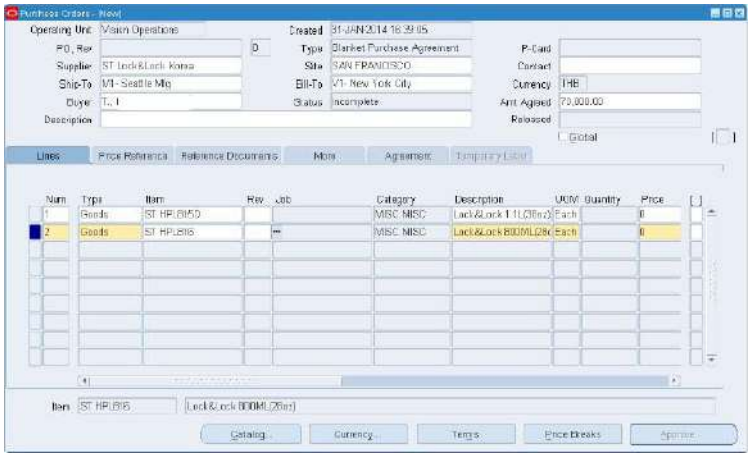

ภาพที่ 4 ตัวอย่างการสร้างสัญญาสั่งซื้อแบบแบล็งเค็ต

เลือกประเภทใบสั่งซื้อเป็น “Blanket Purchase Agreement” เพื่อกำหนดให้เป็นสัญญาสั่งซื้อแบบแบล็งเค็ต จากนั้นกำหนดวงเงินที่ใช้ในการสั่งซื้อ เนื่องจากสินค้าประเภทนี้ต้องการซื้อในปริมาณมาก จึงสามารถเจรจากับคู่ค้าเพื่อขอส่วนลดได้ ตัวอย่างการแตกราคา (Price Breaks) เพื่อกำหนดราคาสินค้าต่อหน่วยเมื่อสั่งซื้อสินค้าครบตามจำนวนที่ตกลง ดังภาพที่ 5 กล่องถนอมอาหารขนาด 1.1 ลิตรเมื่อซื้อ 100 ชิ้นขึ้นไป ลดเหลือชิ้นละ 70 บาท หากซื้อ 200 ชิ้นขึ้นไป ลดเหลือชิ้นละ 65 บาท และกล่องถนอมอาหารขนาด 0.8 ลิตร เมื่อซื้อ 100 ชิ้นขึ้นไป ลดเหลือชิ้นละ 65 บาท หากซื้อ 200 ชิ้นขึ้นไป ลดเหลือชิ้นละ 60 บาท

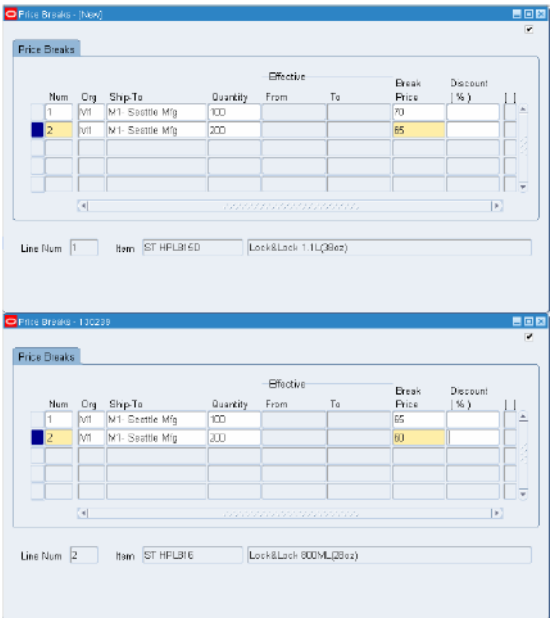

รูปที่ 5 หน้าจอการแตกราคา

3.3 การจัดจ้างการบริการ

การจัดจ้างการบริการมีลักษณะเป็นการทำสัญญาระยะยาวกับบริษัทคู่ค้าเพื่อการขอรับบริการต่างๆ ยอดเงินที่ใช้จ่ายเพื่อขอรับบริการเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนหลังจากที่มีการจัดประกวดราคา ดังนั้นพิจารณาเลือกใช้สัญญาจ้างจึงเหมาะสมกับการจัดจ้างการบริการ ตัวอย่างสัญญาจ้างภาพที่ 6 การออกสัญญาว่าจ้างให้ทำการเลือกประเภทใบสั่งซื้อเป็น “Contract Purchase Agreement” และทำการกำหนดวงเงินโดยที่ยังไม่ต้องใส่รายละเอียดสัญญา

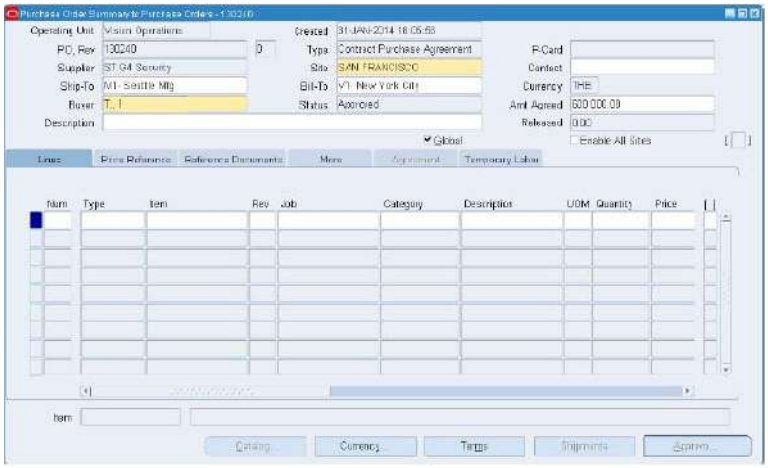

รูปที่ 6 ตัวอย่างการสร้างสัญญาจ้าง

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาของการเลือกประเภทการจัดซื้อที่เหมาะสม กรณีศึกษาของบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด มีดังนี้

1.การออกคำสั่งซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

รวบรวมข้อมูลการจัดซื้อสินค้าหรือบริการแต่ละประเภท ความต้องการของฝ่ายจัดซื้อ โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยจัดกระบวนการในการสั่งซื้อสินค้า ระหว่างผู้ซื้อ (buyer) กับผู้ขาย (supplier) โดยใช้ระบบการทำงานระบบออราเคิลแอปพลิเคชัน เชื่อมโยงกระบวนการสั่งซื้อภายในองค์กรกับผู้ขาย ตั้งแต่การออกใบ PR จนกระทั่งเป็นใบ PO และถูกส่งต่อให้แต่ผู้ขายทันที ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ทำให้งานจัดซื้อเป็นระบบภายในกระบวนการเดียว และเป็นเครื่องมือช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ ฝ่ายจัดซื้อ ผู้ใช้งาน (user) รวมถึงระดับผู้บริหาร เนื่องจากกระบวนการนี้ช่วยลดขั้นตอนการทำงาน ประหยัดเวลา ในการเลือกซื้อสินค้า ซึ่งระบบสามารถสั่งสินค้าและรับทราบสถานะของ ผู้ขายในการส่งสินค้าได้ทันที เมื่อองค์กรต้องการซื้อสินค้า ฝ่ายจัดซื้อ ก็สามารถหาซื้อได้ภายในระบบระบบออราเคิลแอปพลิเคชัน เป็นแหล่งที่มีข้อมูลของสินค้าและผู้ขายพร้อม เมื่อใช้เทคโนโลยีช่วยทำงานเอกสาร ช่วยลดงานที่ซ้ำซ้อน ทำให้ฝ่ายจัดซื้อมีเวลา

ไปมุ่งเน้นด้านกลยุทธ์ การวางแผน การจัดซื้อ และเสาะหาผู้ขายรายใหม่ๆ การจัดซื้อที่เหมาะสมกับหมวดหมู่สินค้าหรือบริการนั้นสามารถจัดการ ควบคุม การจัดซื้อจัดหาสินค้าหรือบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการเลือกประเภทการจัดซื้อเป็นใบสั่งซื้อแบบแพลนนั้น เมื่อต้องการออกคำสั่งซื้อไปยังคู่ค้าจะต้องทำการ Release ใบสั่งซื้อแบบแพลนในระบบออราเคิลแอปพลิเคชัน โดยที่ต้องระบุรายละเอียดวันที่ต้องการให้มาส่งสินค้า จำนวนที่ต้องการ และราคาสินค้า

ผลของการกำหนด Price Limit ใบสั่งซื้อแบบแพลน เมื่อทำการ Release ระบบจะไม่อนุญาตให้ใส่ราคามากเกินจากที่ได้เคยกำหนดไว้ ภาพที่ 7 ช่วยควบคุมการออกคำสั่งซื้อไม่ให้เกินราคาที่กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี

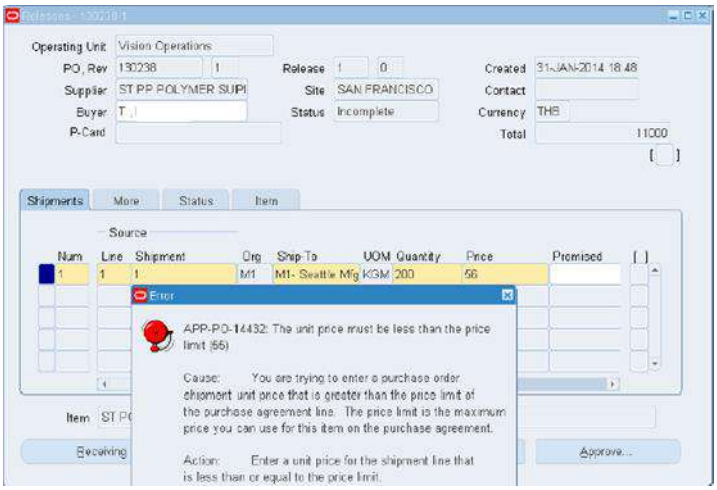

รูปที่ 7 หน้าจอข้อความเตือนเมื่อราคาเกิน Price Limit

ผลของการตั้งค่าการแจ้งเตือนสามารถช่วยควบคุมการสั่งซื้อสินค้าให้เป็นไปอย่างเหมาะสมได้เป็นอย่างดี

2. การออกคำสั่งซื้อสินค้าประเภทซื้อมาขายไป

ระบบการจัดซื้อเป็นระบบซึ่งต้องอาศัยข้อมูลสินค้าคงเหลือเกี่ยวกับจำนวนที่สั่งซื้อแต่ละครั้ง ผู้ขาย (supplier) ที่ทำการจัดซื้อ เงื่อนไขการส่งของ การชำระเงิน ราคาสินค้า โดยจะแบ่งหน้าที่ การจัดซื้อ การรับและการจ่ายเงินค่าซื้อวัตถุดิบและสินค้าออกจากกันเพื่อประโยชน์ในการควบคุมภายในและมีการกำหนดวิธีการให้รัดกุมและใช้แบบฟอร์มต่างๆ เช่น แบบฟอร์มใบเสนอซื้อ (Purchase Requistion) ใบสั่งซื้อ (Purchase Order) ใบรับของ (Receiving Slip) การนำคอมพิวเตอร์มาใช้จะช่วยในการจัดเก็บข้อมูล การเรียกใช้ การพิมพ์ใบสั่งซื้อ พิมพ์ใบรับของ ตลอดจนการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของระบบและออกรายงาน

เพื่อสนองตอบผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็วและเป็นระบบที่สามารถตรวจสอบได้ทันที

ผลจากการเลือกประเภทการจัดซื้อเป็นสัญญาสั่งซื้อแบบแบล็งเค็ตนั้น เมื่อต้องการออกคำสั่งซื้อไปยังคู่ค้า จะต้องทำการ Release สัญญาสั่งซื้อแบบแบล็งเค็ตในระบบออราเคิลแอปพลิเคชัน โดยที่ต้องระบุรายละเอียดวันที่ต้องการให้มาส่งสินค้า จำนวนที่ต้องการ และราคาสินค้าที่ระบบดึงมาใช้ให้โดยอัตโนมัตินี้เป็นผลจากการกำหนดการแตกราคาในสัญญาสั่งซื้อแบบแบล็งเค็ต ช่วยให้การ Release มีความง่ายในการกรอกข้อมูลขึ้นโดยการดึงราคาที่ได้รับส่วนลดแล้วมาให้โดยอัตโนมัติ ทำให้การทำงานมีความสะดวกและราคาเป็นไปตามที่ได้ต่อรองไว้กับคู่ค้าเมื่อซื้อครบตามจำนวนที่กำหนด ภาพที่ 8

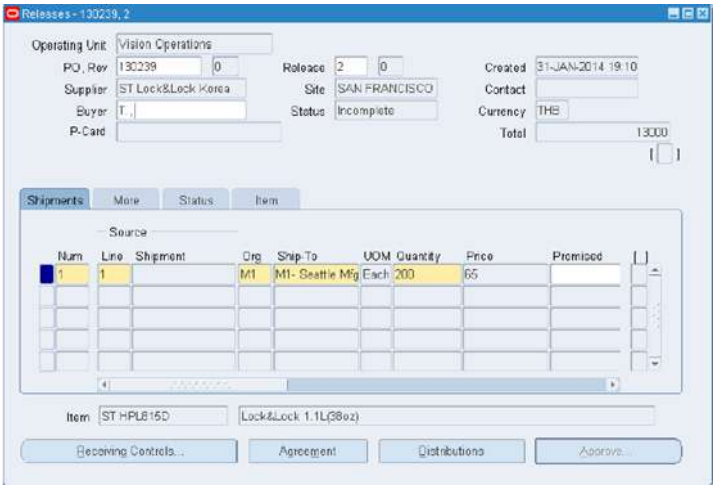

รูปที่ 8 ราคาที่ได้รับส่วนลดเมื่อสั่งซื้อตามจำนวนที่กำหนด

3. การออกคำสั่งซื้อการจัดจ้างการบริการ

การออกแบบคำสั่งซื้อการจัดจ้างบริการและพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชันให้รองรับความต้องการและสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจ ผู้ขอซื้อขอจ้าง ตัวแทนผู้ขอซื้อขอจ้างประจำกลุ่ม/ฝ่าย และหัวหน้าโครงการ มีความต้องการ ลำดับการอ้างถึงใบขอซื้อการจัดจ้างบริการ ระบบตรวจสอบการดาเนินการขั้นตอนการขอซื้อการจัดจ้างการบริการ (tracking system) ระบบตรวจสอบการใช้เงินที่แบ่งตามรายโครงการ และแบ่งตามรายกลุ่ม/ฝ่าย เพื่อบริหารการเงินในคำสั่งซื้อการจัดจ้างบริการ

ผลจากการเลือกประเภทการจัดซื้อเป็นสัญญาจ้างนั้น และเมื่อถึงเวลาจริงที่จะต้องใช้บริการจำเป็นจะต้องใช้ใบสั่งซื้อแบบมาตรฐานที่มีรายละเอียดที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และอ้างถึงเลขที่สัญญาจ้างเข้าโดยไประบุที่แท็บ ‘Reference Documents’ ดังภาพที่9

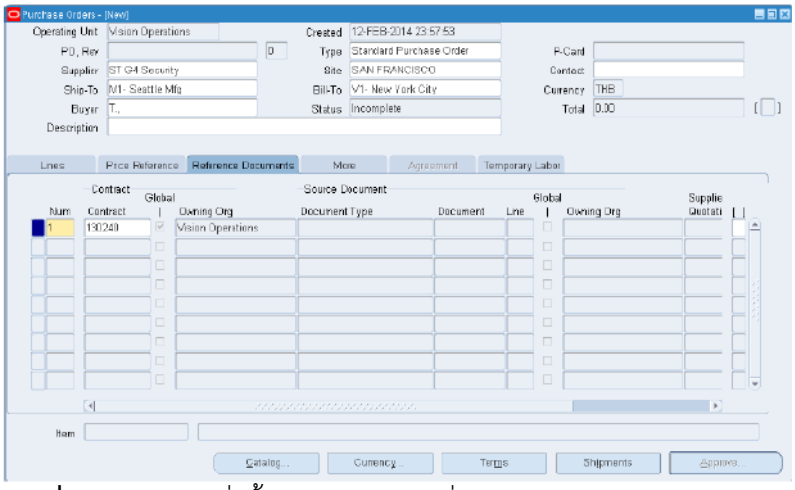

ภาพที่ 9 ตัวอย่างใบสั่งซื้อแบบมาตรฐานที่มีการอ้างถึงสัญญาจ้าง

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ การจัดซื้อจัดจ้างของบริษัท ตัวแทน ผู้จัดจำหน่าย ไปสู่รูปแบบดิจิทัล ผู้วิจัยได้ทดสอบด้วยเครื่องมือวิจัย ได้แก่ โปรแกรมออราเคิลแอปพลิเคชัน ซึ่งถูกนำ ไปใช้ในการพัฒนาระบบสารสนเทศต้นแบบเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการวิเคราะห์แนวโนม้ภาพรวมของตลาด ความต้องการด้านอุปสงค์และอุปทานของลูกค้ารวมทั้งการวางแผนการดำเนินกิจกรรม ภายในบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด โดยผลการวิจัย พบว่า

จากการศึกษาพบว่าบริษัทมีหมวดหมู่สินค้าและบริการที่แตกต่างกันไป การจัดซื้อจัดจ้างต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนความซื่อสัตย์ที่มีต่อองค์กร ซึ่งสินค้าแต่ละหมวดหมู่ยังมีเงื่อนไขที่ใช้ในการจัดซื้อที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างนั้นเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร จึงขอเสนอให้นำระบบการจัดซื้อของออราเคิลแอปพลิเคชัน มาใช้ในธุรกิจ โดยมีประเภทการจัดซื้อที่หลากหลายและเหมาะสมกับธุรกิจ เพื่อตอบสนองการดำเนินธุรกิจ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และลดต้นทุนของธุรกิจ

1.การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูล จากการดำเนินงานและการพัฒนาของการเลือกประเภทจัดการจัดซื้อจัดจ้างวัตถุดิบสินค้าที่เหมาะสม กรณีศึกษาของบริษัท สุวรรณภูมิซุปเปอร์แวร์ จำกัด ผลจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการระบบสารสนเทศโดยใช้การสอบถามข้อมูล จะเห็นได้ว่าการจัดการข้อมูลมีสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาระบบ

ค่อนข้างมาก สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยศ จระเทศ (2555 : 9) จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบสารสนเทศขึ้นมาใช้เพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้น การศึกษาความเป็นไปได้ของระบบงานใหม่ ได้แก่ ความเป็นไปได้ด้านเทคนิค ความเป็นไปได้ด้านการปฏิบัติงาน และ ความเป็นไปได้ด้านเศรษฐศาสตร์ เป็นวิธีการในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการระบบสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติกา สุ่มโยง, พัฒน์ศักดิ์ กระต่ายน้อย และ สุกัญญา คำจริง (2552) ที่ทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศที่มี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ระบบออราเคิลแอปพลิเคชัน สามารถสร้างใบสั่งซื้อให้โดยอัตโนมัติโดยอ้างอิงจากข้อมูลการขออนุมัติซื้อหากต้องการลดเวลาและขั้นตอนในการบันทึก หรือผู้ใช้งานระบบสามารถสร้างใบสั่งซื้อเองได้โดยเลือกประเภทของการจัดซื้อตามความเหมาะสม จากนั้นใบสั่งซื้อจะต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และอาจถูกปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดการยอมรับทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย เมื่อสินค้าหรือบริการที่ทำการสั่งซื้อถูกส่งมอบ จะต้องมีขั้นตอนการตรวจสอบสินค้าหรือบริการว่าถูกต้องตรงตามรายการในใบสั่งซื้อหรือไม่ จากนั้นจึงทำการชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ได้

ประเภทของใบสั่งซื้อในออราเคิลแอปพลิเคชัน

ระบบจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชัน มีใบสั่งซื้อหลายประเภทที่ถูกออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อการดำเนินธุรกิจทั้งหมด 4 แบบ ดังนี้

1. ใบสั่งซื้อแบบมาตรฐาน (Standard Purchase Order) มีลักษณะเป็นการตกลงซื้อขายสินค้าหรือบริการเป็นครั้งคราว มีการระบุรายละเอียดคาสั่งซื้อที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นสินค้าหรือบริการที่ต้องการ ราคาโดยประมาณ จำนวนที่ต้องการ กำหนดการส่งมอบสินค้าหรือบริการ

2. ใบสั่งซื้อแบบแพลน (Planned Purchase Order) มีลักษณะเป็นสัญญาจะซื้อจะขายสินค้าหรือบริการในระยะยาว โดยที่ไม่มีการกำหนดวันส่งมอบสินค้าหรือบริการที่แน่นอน ทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการส่งมอบและแบ่งการส่งมอบเป็นหลายรอบได้ สามารถปรับเวลาการส่งมอบได้ตามความต้องการ ใบสั่งซื้อประเภทนี้ต้องการเอกสารที่เรียกว่า การส่งมอบสินค้าแบบกำหนด (Scheduled Release) เพื่อเป็นการยืนยันคำสั่งซื้อให้ผู้ขายส่งมอบสินค้าหรือบริการให้ตามรายละเอียดในเอกสารการส่งมอบสินค้าแบบกำหนด

3. สัญญาสั่งซื้อแบบแบล็งเค็ต (Blanked Purchase Agreement) มีลักษณะเป็นสัญญาจะซื้อจะขายสินค้าหรือบริการในระยะยาว มีการระบุสินค้าหรือบริการที่ต้องการโดยที่ไม่ระบุจำนวนที่ต้องการซื้อและวันที่ต้องการให้ผู้ขายส่งมอบ แต่จะมีการระบุเป็นวงเงินในการสั่งซื้อทำให้เกิดความยืดหยุ่นของจำนวนสินค้าที่ต้องการจะสั่งหากมีวงเงินเหลือ สัญญาสั่งซื้อแบบแบล็งเค็ต ต้องการเอกสารที่เรียกว่า การส่งมอบสินค้าแบบแบล็งเค็ต (Blanked Release) เพื่อเป็นการยืนยันคำสั่งซื้อให้ผู้ขายส่งมอบสินค้าหรือบริการให้ตามรายละเอียดในเอกสารการส่งมอบสินค้าแบบแบล็งเค็ต

4. สัญญาว่าจ้าง (Contract Agreement) มีลักษณะเป็นสัญญาจะซื้อจะขายสินค้าหรือบริการในระยะยาวที่มีรายละเอียดน้อยที่สุด คือ ไม่ระบุสินค้าหรือบริการ และจำนวนที่ต้องการ สัญญาว่าจ้างนี้ต้องการเอกสาร ใบสั่งซื้อแบบมาตรฐาน เพื่อยืนยันการสั่งซื้อและส่งมอบอีกครั้งหนึ่งเมื่อต้องการ

2.การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูล จากการศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการการจัดการข้อมูลจากการดำเนินงานและการพัฒนาการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาระบบ โดยใช้การวิเคราะห์ระบบงาน การออกแบบระบบงาน การพัฒนาระบบงาน การติดตั้งและทดสอบระบบ มี การใช้ระบบการจัดการฐานข้อมูล Oracle และระบบทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาระบบ ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบที่นักพัฒนาระบบส่วนใหญ่ใช้ อาทิ ชัยยศ จระเทศ (2555 : 9)

การดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมต่างๆ จำเป็นต้องมีสินค้าหรือบริการอย่างเพียงพอต่อความต้องการ ไม่มากเกินไปหรือไม่น้อยเกินไป หากมีมากเกินไปย่อมทำให้ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษามากขึ้นเกินความจำเป็น และหากมีน้อยเกินไปย่อมทำให้การผลิตสินค้าขาดความต่อเนื่องและส่งผลเสีย ต่อการดำเนินธุรกิจ การจัดซื้อจึงมีความสำคัญและถือเป็นกระบวนการหลักในการดำเนินธุรกิจ การพัฒนาระบบสารสนเทศการจัดการข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชัน สามารถอธิบายเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1. การคัดเลือกหาแหล่งที่มาหรือผู้ขายเพื่อการสั่งซื้อ (Sourcing)

1.1จัดหาและบันทึกข้อมูลผู้ขายสินค้าหรือบริการ ที่ต้องการสั่งซื้อเพื่อนำมาผลิตสินค้าหรือนำมาใช้ในองค์กร

1.2 การร้องขอให้ผู้ขายเสนอราคาของสินค้าหรือบริการที่ต้องการสั่งซื้อ โดยส่งคำร้องขอที่ประกอบด้วยสินค้าหรือบริการที่ต้องการสั่งซื้อไปยังผู้ขายต่างๆ ที่ได้บันทึกไว้แล้วในระบบ หลังจากผู้ขายรับทราบถึงคำร้องขอ จึงทำการออกใบเสนอราคาส่งกลับมา จากนั้นทำการเปรียบเทียบราคาและต่อรองราคาเพื่อเลือกว่าจะทำการสั่งซื้อกับผู้ขายรายใด

1.3 ใบเสนอราคาจะถูกบันทึกเข้าไปในระบบของออราเคิลแอปพลิเคชัน

2. กระบวนการสั่งซื้อ (Ordering)

2.1 ทำการขออนุมัติซื้อสินค้าหรือบริการที่ต้องการ โดยที่การร้องขอนี้จำเป็นจะต้องผ่านการอนุมัติให้ทำการจัดซื้อโดยผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจะทำการพิจารณาจากความจำเป็นและความเหมาะสม

2.2 เมื่ออนุมัติการขอซื้อแล้วจากนั้นจึงทำการออกใบสั่งซื้อจริงเพื่อส่งไปยังผู้ขาย การออกใบสั่งซื้อจะต้องถูกพิจารณาจากผู้ที่เกี่ยวข้องถึงความเหมาะสมของราคาและผู้ขาย จากนั้นจึงสามารถส่งใบสั่งซื้อไปให้กับผู้ขายได้

2.3 เมื่อผู้ขายมาส่งสินค้าหรือบริการ ในขั้นตอนการรับสินค้าจะมีการตรวจสอบสินค้าที่ผู้ขายมาส่งนั้นให้ถูกต้องตามรายการในใบสั่งซื้อ จากนั้นจึงทำการชำระเงินตามใบแจ้งหนี้

3. การทำรายงานเพื่อการวิเคราะห์ผู้ขาย (Analysis)

ออกรายงานเพื่อทำการประเมินผู้ขาย ทั้งในด้านของ คุณภาพสินค้า และราคา เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าจะทำการสั่งซื้อครั้งต่อไปอีกหรือไม่ หรือควรเปลี่ยนไปซื้อกับผู้ขายรายใหม่

3. ออกแบบและพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างของออราเคิลแอปพลิเคชัน ให้รองรับความต้องการและสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจ ระบบธุรกิจอัจฉริยะ (Business Intelligence : BI) คือ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ ที่มีการประยุกต์ใช้หลักการ วิธีการ การจัดเก็บ วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเพื่อช่วย สนับสนุนการตัดสินใจในทางธุรกิจ โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับ หลักการและเทคนิควิธีรูปแบบอัจฉริยะเพื่อสร้างความสำเร็จให้แก่ธุรกิจโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพใน ด้านการดำเนินกิจการต่างๆ เช่น การเพิ่มผลผลิตหรือคุณภาพด้านงานบริการให้สูงขึ้น เร็วขึ้น ใช้ต้นทุนต่ำลง รวมทั้งการสร้างโอกาสในการแข่งขันทางธุรกิจให้เหนือคู่แข่งเป็นต้น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ เกียรติ์กมลรัตน์, (2560) กล่าวว่า ปัจจุบันการเพิ่มประสิทธิภาพในทางธุรกิจมักจะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานแต่ละส่วน กิจกรรมพื้นฐานของธุรกิจที่จะต้องดำเนินไปอย่างถูกต้องแม่นยำและมีประสิทธิภาพ เช่น ระบบ ERP (Enterprise Resource Planning) หรือ CRM (Customer Relationship Management) ที่ถูกนำมาใช้เพื่อปรับกระบวนการทำงานของแต่ละแผนกให้เชื่อมโยงถึงกัน รวมไปถึงเพิ่มความสามารถในการให้บริการลูกค้าภายนอกด้วยการลดต้นทุนการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน ลดต้นทุนการขนส่งสินค้าหรือ การเพิ่มช่องทางการตลาด ขยายฐานลูกค้า ใหม่ ๆ หรือเพิ่มยอดขายของลูกค้าเดิมผ่านการพัฒนาสินค้าใหม่ๆ ซึ่งกลไกสำคัญของการดำเนินธุรกิจอัจฉริยะ คือ การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่เกิดขึ้นในระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ของ บริษัท ร่วมกับข้อมูลจากภายนอกมาทำการวิเคราะห์เพิ่มคุณค่าจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง (Insight Information) และทำให้กระบวนการตัดสินใจในทางธุรกิจมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ตัวอย่างเช่น การนำระบบคิวอาร์โคด้ (QR Code) มาเชื่อมโยงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและ บริการทั้งหมดที่เกิดขึ้นเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้การวางแผนการใช้ทรัพยากรขององค์กรเกิด ประสิทธิภาพที่ดีขึ้น กระบวนการสร้างระบบธุรกิจอัจฉริยะเริ่มต้นที่การกำหนดแหล่งข้อมูล (Data Sources) ที่จะนำมาเข้าสู่คลังข้อมูล โดยแหล่งข้อมูลสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือแหล่งข้อมูลภายใน (Internal Data Sources) และแหล่งข้อมูลภายนอก (External Data Sources) แหล่งข้อมูลภายใน ได้แก่ข้อมูลการดำเนินงาน (Operation Transaction) ข้อมูลอดีต (Legacy Data) เป็นต้น แหล่งข้อมูลภายนอก ได้แก่ ข้อมูลสถิติจากสถาบันต่าง ๆ ข้อมูลของโครงการสารสนเทศ อื่น ๆ บทวิเคราะห์ และบทความเชิงวิชาการต่าง ๆ ซึ่งในการกำหนดแหล่งข้อมูลจำเป็นจะต้องคำนึงถึงผลลัพธ์ที่ต้องการ เพื่อที่ว่าข้อมูลที่นำ เข้ามาใช้งานจะสามารถสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ต้องการโดยทั่วไป Business Intelligence Tools จะประกอบด้วย

1. รายงาน (Reporting Tools) การแสดงรายงาน โดยดึงข้อมูลในคลังข้อมูลมาแสดง

2. การวิเคราะห์ (Analysis Tools) การวิเคราะห์ข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบหลายมิติ (Multidimensional Model) ซึ่งจะทำให้รายงานสามารถเจาะลึก (Drill-down), พลิกแพลง (Slice and Dice) ได้

3. การพยากรณ์ (Forecasting Tools) เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการทดสอบสมมุติฐาน โดย อาศัยหลักการทางคณิตศาสตร์มาช่วยในการคำนวณ เช่น การทำ What-If analysis หรือการจำลอง เหตุการณ์ (Simulation)

4. การหาความสัมพันธ์ (Mining Tools) เป็นเครื่องมือที่ใช้หาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เก็บ อยู่ในคลังข้อมูลเช่น การวิเคราะห์ความเสี่ยงและการวิเคราะห์ลูกค้า เป็นต้น ดังนั้นธุรกิจอัจฉริยะ (Business Intelligence - BI) สามารถนำมาช่วยในการตัดสินใจ หรือ ตอบคำถามในเชิงธุรกิจให้กับผู้บริหารได้ซึ่งระบบ BI ที่ดีจะต้องสามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ ในเชิงภาพรวมของธุรกิจทั้งหมดขององค์กรได้เพื่อทำให้ขีดความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศดี (คุณเฉลิมชัย จิราพัฒนพงศ์, 2554) นอกจากนี้จะต้องมีเครื่องมือที่สามารถช่วยในการ วิเคราะห์ข้อมูลในหลายมิติ (OLAP) รวมทั้งการสืบค้น และออกรายงานต่าง ๆ ได้ถูกต้องครบถ้วน ตามที่ผู้ใช้งานต้องการ

โอภาศ เอี่ยมสิริวงศ์ (2554) กล่าวว่าระบบธุรกิจอัจฉริยะ (Business intelligence) คือ กระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ใช้สามารถนำมาเพื่อเพิ่มความได้เปรียบในเชิงแข่งขันทางธุรกิจด้วยการวิเคราะห์เจาะลึกข้อมูลที่มีอยู่ได้อย่างชาญฉลาดเพื่อนำ มาประกอบการตัดสินใจ และการค้นพบโอกาสใหม่ๆที่ ซ่อนเร้นแฝงอยู่ในข้อมูลโดยเครื่องมือของระบบมีความสามารถในการขุดคุ้ย เจาะลึกในรายละเอียด ข้อมูลที่ระบบสารสนเทศพื้นฐานทั่วไปยากจะเข้าถึงได้ระบบธุรกิจอัจฉริยะประกอบด้วยกลุ่ม เครื่องมือเพื่อวิเคราะห์งานกับข้อมูลที่จัดเก็บในฐานข้อมูลเพื่อค้นหารูปแบบและความรู้สึกที่ลึกซึ้ง ช่วยให้ผู้บริหารและพนักงานสามารถนำไปตัดสินใจเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

การเลือกประเภทการจัดซื้อที่เหมาะสมที่พัฒนาขึ้นบนระบบออราเคิลแอปพลิเคชัน นั้นสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับบุคคลากรได้เป็นอย่างดีแล้ว แต่ยังต้องการความรู้ความสามารถของผู้ใช้งานระบบ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ความเข้าใจในการจัดซื้อจัดจ้างหรือความรู้ความเข้าใจในการใช้งานออราเคิลแอปพลิเคชัน ดังนั้นผู้ใช้งานจึงต้องการเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมความรู้ในส่วนของการใช้งานระบบออราเคิลแอปพลิเคชัน

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนระบบการจัดการ ความรู้ด้านสารสนเทศ เพื่อการใช้ประโยชน์ในมิติต่างๆ เพื่อให้เกิดการจัดกิจกรรมตามกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการจัดการสินค้าในอนาคตอาจจะต้องตอบสนองต่อเทคโนโลยีในปัจจุบันซึ่งมีอุปกรณ์ หลากหลายที่สามารถเข้าถึงข้อมูลนี้ได้ ทั้งนี้นี้ควรคำนึงถึงความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลจากผู้ใช้และปริมาณผู้ใช้งานจำนวนมากซึ่ง อาจจะส่งกระทบต่อประสิทธิภาพที่ลดลงในด้านความรวดเร็ว การประมวลผลข้อมูลหรือการรายงาน

3.การทำการศึกษาและสำรวจขั้นตอนการทำงานในส่วนงานอื่นของงานฝ่ายจัดซื้อเพื่อทำการขยายผลการนำเว็บแอปพลิเคชัน ไปใช้งานเพื่อให้องค์กรสามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

ชัยยศ จระเทศ. (2555). *ระบบฐานข้อมูลหลักสูตร.* มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พิพัฒน์ เกียรติ์กมลรัตน์, (2560). *ระบบธุรกิจอัจฉริยะเพื่อสนับสนุนงานขายของผู้บริหาร กรณีศึกษา กลุ่มธุรกิจค้าปลีก.* สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ศุภกฤษฎิ์ นิวัฒนากูล. (2556). *รายงานการวิจัย การเข้าถึงความรู้ทางการเกษตรด้วย เทคโนโลยีเว็บเชิงความหมาย.* นครราชสีมา: สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

โอภาศ เอี่ยมสิริวงศ์. (2554). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ.* กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

Oracle Applications Library. (2005). Purchase Order Types. *Online*. Available: http://docs.oracle.com/cd/A60725_05/html/comnls/us/po/poov01.htm [2013, December 10].

Oracle Applications Library. (2013). Oracle Purchasing User's Guide. *Online.* Available: http://docs.oracle.com/cd/E51111_01/current/acrobat/122poug.zip [2013, December 10].

Boge Prasanth Kumar Reddy. (2011). Procurement to pay cycle. *Online*. Available: http://prasanthapps.blogspot.com/2011/05/procurement-to-pay-cycle-and-order-to.html [2013, December 10].

My Oracle Café. (2010). Overview of Procure to Pay Cycle in Oracle Apps. *Online.* Available: http://myoraclecafe.com/2010/07/05/overview-of-procure-to-pay-cycle-in-oracle-apps/ [2013, December 10].

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

The Factors Affecting Efficiency of Solid Waste Management In Uttaradit Municipality 0f Uttaradit Province

ดำรงค์ ทองศรี[1]

โชติ บดีรัฐ[2] **และ ศรชัย ท้าวมิตร**[3]

มหาวิทยาลัยพิบูลสงคราม[1,2] มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย[3]

Dumrong Thongsri[1]

Chot Bordeerat[2] **and Sornchai Thaomit**[3]

Pibulsongkram Rajabhat University.[1,2] Mahamakut Buddhist University.[3]

Corresponding Author, E-mail: bomby3138@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. สภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอย 2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และ 3. แนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จำนวน 14,705 หลังคาเรือน มีประชากร 30,637 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 ครัวเรือน ๆ ละ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 390 คน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ มีผลการดำเนินงานเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ มี 3 ปัจจัย คือ 1. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย 2. ทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และ 3. พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย แนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ใช้รูปแบบ “UTTARA Model ” ซึ่งมีแนวทาง 6 ด้าน คือ 1. การกระตุ้นให้ร่วมมือจัดการขยะมูลฝอย (Urge) 2. การคัดแยกขยะมูลฝอย (Trash Distinguish) 3. การเก็บขนขยะมูลฝอย (Transport) 4. การฝังกลบขยะมูลฝอย(Action Landfill) 5. การกำจัดขยะมูลฝอย (Rid Waste) 6. การแต่งตั้งคณะทำงานด้านขยะมูลฝอย (Appoint) และเงื่อนไขความสำเร็จ 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1. ความตั้งใจของฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการทุกระดับ 2. ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายและแกนนำภาคประชาชนในพื้นที่ จากการตรวจสอบรูปแบบฯ พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ตามแนวทาง UTTARA Model มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และ มีความเป็นประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

* วันที่รับบทความ : 29 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 5 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 7 มิถุนายน 2567

Received: April 29 2024; Revised: June 5 2024; Accepted: June 7 2024

คำสำคัญ : การบริหารจัดการขยะมูลฝอย; ขยะมูลฝอย; รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอย**;** เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์

Abstract

The objectives of this research were: 1. To study the conditions of solid waste management. 2. To analyze factors affecting the efficiency of solid waste management and 3. To study guidelines for creating a solid waste management model for Uttaradit Municipality, Uttaradit Province. The population comprised people living in Uttaradit Municipality, with 14,705 households and a population of 30,637. Random sampling resulted in a sample size of 390 individuals, one from each household.

The research results found that solid waste management in Uttaradit Municipality have the highest level of average performance. The factors affecting the efficiency of solid waste management in Uttaradit Municipality, three factors are identified 1. Knowledge and understanding of solid waste management 2. Attitude towards solid waste management and 3. Behavior in managing solid waste. In creating a solid waste management model for Uttaradit Municipality using established guidelines, a pattern was discovered: the "UTTARA MODEL". The UTTARA Model follows 6 guidelines for solid waste management. 1) U : Urge 2) T : Trash segregation 3) T : Transportation 4) A : Action Landfilling 5) R : Rid Waste 6) A : Appoint a working group.

Keywords : The solid waste management; solid waste; The solid waste management model; Uttaradit Municipality

บทนำ

สถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนกลายเป็นปัญหาระดับโลก ที่หลายฝ่ายต่างแสดงความเป็นกังวล โดยรายงานของ Waste Generation and Recycling Indices 2021ที่ จัดทำโดย Verisk Maplecroft Environment Dataset (กองบรรณาธิการข่าว THE STANDARD : ออนไลน์) เปิดเผยถึงสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงเนื่องจากแต่ละปีมีขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้นมากกว่า 2.1 พันล้านตันทั่วโลก แต่มีขยะเพียง 16% หรือประมาณ 323 ล้านตันเท่านั้นที่ได้รับการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม มนุษย์ยังใช้ชีวิ สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแบบไร้ขีดจำกัด ส่งผลกระทบจนอาจเกิดวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2565) ได้รายงานว่าจากสถิติงานวิจัย ที่ตีพิมพ์ในวารสาร Science Advances เมื่อเดือนตุลาคม ปี 2563 พบว่า ประเทศไทยมีการสร้างขยะพลาสติกต่อประชากรสูงเป็นอันดับที่ 5 ของโลก โดยมีปริมาณขยะพลาสติก 4,796,494 ตัน/ปี (หรือราว 69.54 กิโลกรัม/ปี/คน) และมีสัดส่วนขยะพลาสติกในขยะทั่วไปมากเป็นอันดับที่ 3 ของโลก คือ ร้อยละ 17.6 โดยปริมาณพลาสติกในประเทศไทย แบ่งเป็นประเภทถุงพลาสติก 1.11 ล้านตัน ขวดพลาสติก 0.40 ล้านตัน ถาดพลาสติก แก้ว และกล่อง 0.23 ล้านตัน ตามลำดับ กรมอนามัย ได้รณรงค์ลดใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติก หรือภาชนะที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งด้วยหลัก 3 ใช้ หรือ 3R’s คือ 1) ใช้น้อย (Reduce)

โดยลดการใช้เท่าที่จำเป็น 2) ใช้ซ้ำ (Reuse) โดยใช้ประโยชน์ให้มากขึ้น และ 3) ใช้ใหม่ (Recycle) โดยการนำแปรรูปมาใช้ใหม่ เพื่อเป็นการชะลอวิกฤติลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต เช่น ปัญหาขยะตกค้างในชุมชน ทำให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์ต่าง ๆ และแมลงพาหะนำโรค ที่ก่อให้เกิดโรคระบบทางเดินอาหาร การเผาขยะกลางแจ้ง อาจทำให้เกิดควันและสารพิษที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลองทำให้น้ำเน่าเสีย เมื่อนำมาใช้อุปโภคบริโภคเกิดผลเสียต่อร่างกาย และเมื่อมีฝนตกน้ำท่วมขังขยะจะเน่าเหม็นส่งกลิ่นไปทั่วชุมชน ส่งผลเสียต่อสุขภาพ เป็นต้น (กรมอนามัย, 2565)

จากการเปิดเผยข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ พบว่า ปี 2564 ประเทศไทยมีขยะมูลฝอยชุมชนรวมกัน 24.98 ล้านตัน โดยสามารถนำกลับไปใช้ประโยชน์ได้เพียง 8.61 ล้านตัน หรือเฉลี่ยแล้วคนไทย 1 คน ผลิตขยะมูลฝอย 1.1 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน โดยคิดเป็นสัดส่วนขยะที่ไม่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ 0.7 กิโลกรัมต่อคน สาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เริ่มรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อจาก สถานการณ์โรคติดเชื้อ COV ID-19 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ตั้งแต่เดือนมกราคม - กันยายน ปี 2564 มีมูลฝอยติดเชื้อ เกิดขึ้นแล้ว 62,554 ตัน โดยเดือนกันยายน 2564 เกิดขึ้น 390 ตัน/วัน ในขณะที่เตาเผามูลฝอยติดเชื้อทั้งประเทศ ซึ่งมีอยู่ 13 แห่ง มีศักยภาพในการเผามูลฝอยติดเชื้อ 100,080 ตัน/ปี หรือ 278 ตัน/วัน ทำให้พบการลักลอบทิ้งในพื้นที่ต่างๆ หรือกองทิ้งอยู่ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เพื่อรอการกำจัดเป็นจำนวนมาก จึงเกิดเป็นความเสี่ยงของการแพร่กระจายเชื้อโรคได้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2565) โดยที่ผ่านมามีการดำเนินโครงการ “Everyday Say No To Plastic Bags” ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 การประกาศมาตรการงดให้ถุงพลาสติกในห้างสรรพสินค้า ซุปเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ ซึ่งมีภาคีเครือข่ายห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อกว่า 90 ราย เข้าร่วมโครงการ และการลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับ Platform ของผู้ให้บริการส่งอาหาร อาทิ Grab Food, Line Man, Wongnai, Gojek, Food Panda, Lalamove และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวจากการบริการส่งอาหาร เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2563 ช่วยส่งเสริมให้ลดปริมาณขยะตั้งแต่ต้นทางที่บ้านพักอาศัย (กรมควบคุมมลพิษ, 2563)

จากปัญหาขยะมูลฝอยดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2562) ได้กำหนดมาตรฐานในการจัดการขยะมูลฝอยตามหน้าที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นแนวทางในทางปฏิบัติในการจัดการขยะในชุมชนเกี่ยวกับทั้งมาตรฐานในการคัดแยกขยะ ให้คัดแยกขยะรีไซเคิลออกจากขยะประเภทอื่น การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ให้จัดเตรียมภาชนะสำหรับรองรับขยะมูลฝอยการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยตามความเหมาะสมของชุมชน และการเก็บขนขยะมูลฝอย ให้ดำเนินการจัดเก็บขยะมูลฝอยให้หมดทุกวัน จัดเก็บขยะแยกตามประเภท/ชนิดของขยะที่ได้คัดแยกไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวัฒน์ ติงหงะ

(2561) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ได้แก่ ถังขยะไม่เพียงพอ ยังมีขยะตกค้าง ไม่มีการคัดแยกขยะ ขาดจิตสำนึกที่ดี ไม่มีนโยบายหรือกฎระเบียบการจัดการขยะ ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ และการจัดเก็บขยะมีความล่าช้า และได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย คือ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน ปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้อง กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม การคัดแยกขยะ ระบบการเก็บขนขยะ บริหารจัดการกำจัดขยะด้วยวิธีที่เหมาะสม และส่งเสริมให้มีการแปรรูปใหม่ (Recycle) หรือนำกลับมาใช้ใหม่ (Reuse) นอกจากนี้ สันชัย พรมสิทธิ์ (2562) ยังได้กล่าวถึงการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประสบผลสำเร็จต้องเริ่มจากผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต้องมีนโยบายที่ชัดเจน มีการประสานการดำเนินงาน ทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคม ซึ่งภาครัฐ ต้องมีแผนงานและงบประมาณในการจัดกิจกรรมลดปริมาณขยะ มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ส่วนภาคประชาสังคม ต้องมีการสร้างกฎระเบียบขึ้นใช้ในพื้นที่เพื่อสร้างความสามัคคี ความมีวินัย และปลูกจิตสำนึกสาธารณะ รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมลดปริมาณขยะ ดังนั้นการจัดการขยะเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน องค์กรหรือหน่วยงานจะต้องกำหนดแนวทางหรือวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของตนเอง

ข้อมูลขยะมูลฝอยในจังหวัดอุตรดิตถ์ ส่วนใหญ่มีแหล่งกำเนิดจากชุมชน ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2557 - 2564 จากปี พ.ศ. 2557 มีปริมาณ 332.69 ตันต่อวัน และในปี พ.ศ. 2564 เพิ่มขึ้นเป็น 431.05 ตันต่อวัน โดยมีค่าเฉลี่ยอัตราการเกิดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมือง มีปริมาณ 1.15 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน เขตเทศบาลตำบลมีปริมาณ 1.02 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน และเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีปริมาณ 0.91 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน องค์ประกอบของขยะมูลฝอยส่วนใหญ่เป็นขยะอินทรีย์ ร้อยละ 55 รองลงมาเป็นขยะที่ขายได้และพลาสติก ร้อยละ 31 ขยะที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ ร้อยละ 11 ส่วนที่เหลือเป็นขยะอันตรายและขยะติดเชื้อ ร้อยละ 3 จากการสำรวจข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยของจังหวัดอุตรดิตถ์ในปี 2564 มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ปริมาณ 258.33 ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ 59.93 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยการนำกลับไปรีไซเคิลและผลิตเป็นปุ๋ยชีวภาพ (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอุตรดิตถ์, 2564)

เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ มีพื้นที่การปกครองในปัจจุบัน 13.49 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ มีจำนวนชุมชนทั้งสิ้น 28 ชุมชน แบ่งเขตพื้นที่ชุมชนออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตที่ 1 มี 9 ชุมชน เขตที่ 2 มี 9 ชุมชน และเขตที่ 3 มี 10 ชุมชน (สำนักปลัดเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์, 2564) แต่ละชุมชนมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษ โดยเฉพาะขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทุกวันเป็นจำนวนมาก เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ได้มีมาตรการในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ได้เป็นอย่างดีระดับหนึ่งในบางชุมชนเท่านั้น ซึ่งยังมีอีกหลายชุมชนที่ยังมีปัญหาเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยภายในชุมชน ซึ่งปัญหาขยะมูลฝอยในแต่ละชุมชนอาจจะแตกต่างกัน ดังนั้นวิธีดำเนินการ

อาจจะแตกต่างกันตามสภาพบริบทของแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีผลงานวิจัยของนักวิจัยหลายท่านได้สรุปแนวทางการจัดการขยะและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ที่มีทั้งสอดคล้องกันและแตกต่างกันตามสภาพพื้นที่แต่ละแห่ง เช่นเดียวกันกับสภาพชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ที่มีบริบทแตกต่างกัน การบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์จึงยังไม่สามารถแก้ปัญหาขยะมูลฝอยได้ทุกชุมชน ทำให้ชุมชนบางแห่งยังมีปัญหาขยะมูลฝอยส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนและสภาพแวดล้อมภายในชุมชนนั้นด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามากำหนดรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ให้มีความชัดเจนสามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกชุมชนในเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสานวิธี Mixed Methodology) โดยบูรณาการวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากการตอบแบบสอบถาม และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ มี 3 ขั้นตอนย่อย คือขั้นที่ 1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ขั้นที่ 1.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และขั้นที่ 1.3 สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ มี 4 ขั้นตอนย่อย คือ ขั้นที่ 2.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ขั้นที่ 2.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ขั้นที่ 2.3 การวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ และขั้นที่ 2.4 สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ มี 2 ขั้นตอนย่อย คือ ขั้นที่ 3.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ และขั้นที่ 3.2 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 14,705 หลังคาเรือน มีประชากร 30,637 คน (สำนักปลัดเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างใช้ผู้แทนของแต่ละครัวเรือน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 125) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 ครัวเรือน ครัวเรือนละ 1 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากครัวเรือนในแต่ละชุมชนโดยวิธีใช้ตารางเลขสุ่ม (Table of Random Numbers) รวมกลุ่มตัวอย่าง 390 คน (สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2554 : 372)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-informant)

การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นผู้บริหารเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ หรือพนักงานกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ หรือพนักงานกลุ่มงานจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล กองสาธารณสุข เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ที่รับผิดชอบงานจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 เป็นผู้นำชุมชนตำแหน่งประธานชุมชนหรือรองประธานชุมชนในเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ซึ่งได้รับรางวัลด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนดีเด่น ของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จำนวน 3 เขต ๆ ละ 3 คน รวม 9 คน รวมผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 12 คน

การตรวจสอบรูปแบบ ผู้วิจัยพิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกและมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อม มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน

2 คน กลุ่มที่ 2 เป็นผู้บริหารหรือหัวหน้าส่วนการงานของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ที่ดูแลรับผิดชอบงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 เป็นหัวหน้าหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นๆ ในจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่ดูแลรับผิดชอบงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 4 เป็นผู้บริหารหรือผู้แทนหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นเชิงประจักษ์ ได้รับรางวัลเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย หรือด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 คน รวมผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีทั้งหมด 3 ประเด็น คือ 1) สภาพการบริหารจัดการ ขยะมูลฝอยในปัจจุบันของชุมชนและเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ 3) แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย มี 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert, 1967 : 90-95) และ ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert, 1967 : 90-95)

ฉบับที่ 3 แบบตรวจสอบรูปแบบ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert, 1967 : 90-95) เป็นการพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มโดยการถอดเทปออกมาเป็นบทสนทนาอย่างละเอียดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เนื้อหา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยติดต่อประสานงานผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในแต่ละชุมชน แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบตรวจสอบรูปแบบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยส่งแบบตรวจสอบรูปแบบถึงผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมซองเปล่าติดแสตมป์ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบแล้วส่งคืนให้ผู้วิจัย แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปมาเป็นร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ โดยวิธีการสหสัมพันพันธ์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

3. การวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ และการตรวจสอบรูปแบบที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำข้อมูลมาแปลความหมายตามเกณฑ์คะแนนที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) และสังเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis and Synthesis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยซึ่งพบว่ามี 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย และยังได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหาสรจัดการขยะมูลฝอย พบว่ามี 5 ด้าน ได้แก่ด้านการกระตุ้นให้ร่วมมือจัดการขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ด้านการฝังกลบขยะมูลฝอยและด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 1

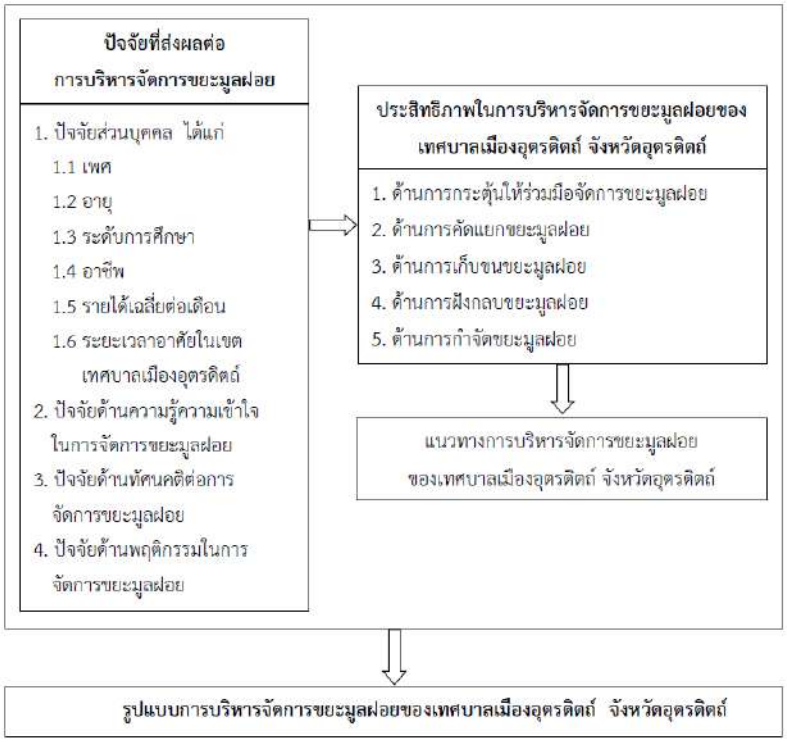

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยพิจารณาจากปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และปัจจัยด้านพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการกระตุ้นให้ร่วมมือจัดการขยะมูลฝอย 2) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย 3) ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย 4) ด้านการฝังกลบขยะมูลฝอย 5) ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดนั่นจะได้เป็นรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์มีสภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ตามความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือด้านการกระตุ้นให้ร่วมมือจัดการขยะมูลฝอย ด้านการแต่งตั้งคณะทำงานด้านขยะมูลฝอย และ ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย และมีค่าเฉลี่ยระดับมาก 3 ด้าน คือ

ด้านการคัดแยกขยะ ด้านการฝังกลบขยะมูลฝอย และ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย นอกจากนี้ยังมีเงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1) ความตั้งใจของฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการทุกระดับ 2) ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายและแกนนำภาคประชาชนในพื้นที่

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่ามี 3 ปัจจัย เรียงตามลำดับร้อยละคะแนน ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับสูง ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับดี และปัจจัยด้านพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis) ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ พบว่าปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และปัจจัยด้านพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่ารูปแบบฯ นี้ชื่อว่า “รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามแนวทาง UTTARA Model” โดยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ มี 3 ปัจจัย ตามรูปแบบ KAB Model ประกอบด้วย 1. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย (Knowledge : K) 2. ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย (Attitude : A) และ 3. ปัจจัยด้านพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย (Behavior : B) สำหรับ แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ มี 6 ด้าน ตามแนวทาง UTTARA Model ประกอบด้วย 1. ด้านการกระตุ้นให้ร่วมมือจัดการขยะมูลฝอย (Urge : U) 2. ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย (Trash Distinguish : T) 3. ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย (Transport : T) 4. ด้านการฝังกลบขยะมูลฝอย(Action Landfill : A) 5. ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย (Rid Waste : R) และ 6. ด้านการแต่งตั้งคณะทำงานด้านขยะมูลฝอย (Appoint : A) โดยมีเงื่อนไขความสำเร็จของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามแนวทาง UTTARA Model จำนวน 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1. ความตั้งใจของฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการทุกระดับ และ 2. ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายและแกนนำภาคประชาชนในพื้นที่ จากการตรวจสอบรูปแบบฯ พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามแนวทาง UTTARA Model มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และ มีความเป็นประโยชน์

ดังนั้น จากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงสามารถสรุปเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามแนวทาง UTTARA Model ดังแสดงในภาพ 2

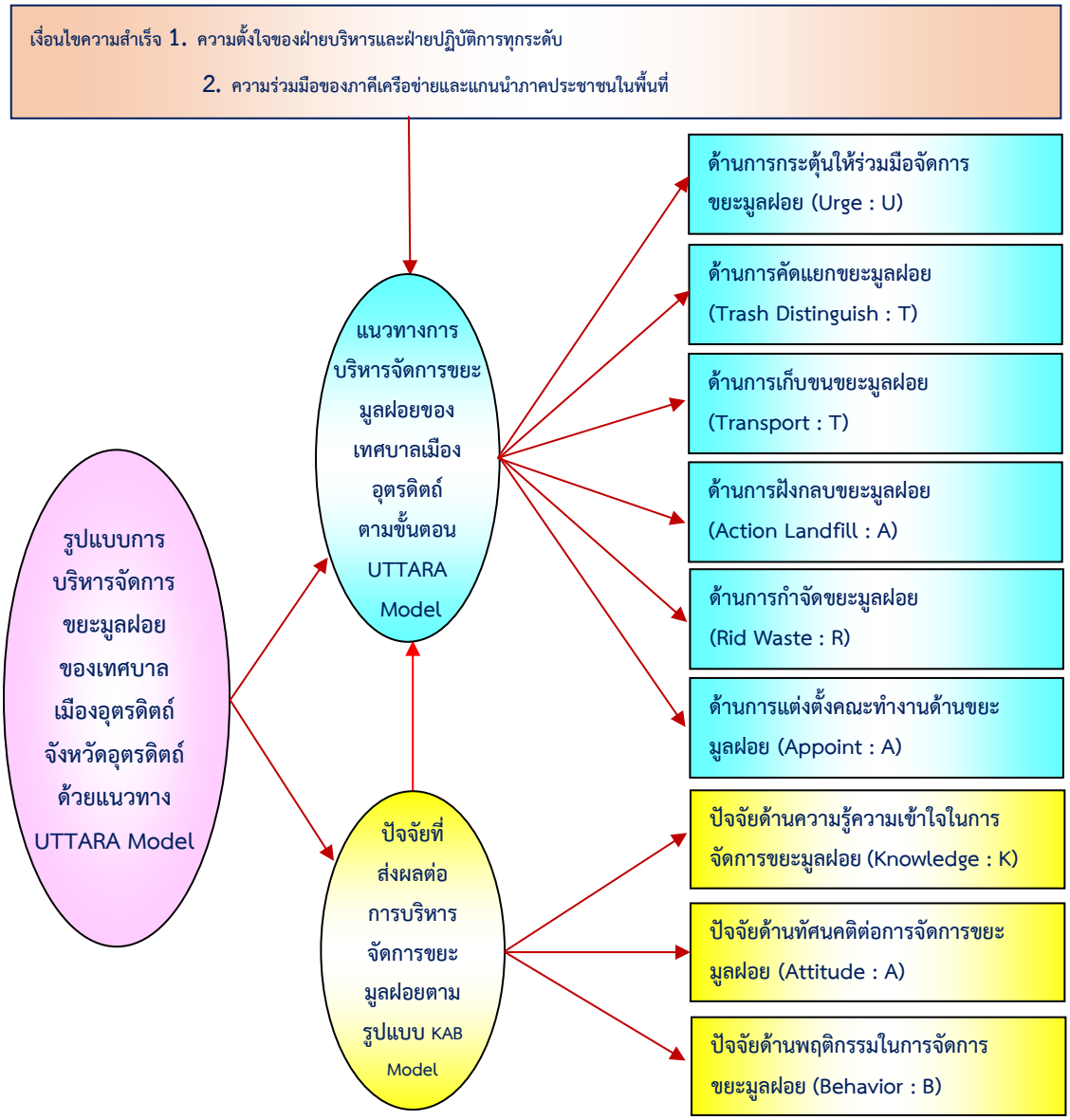

ภาพ 2 แสดงองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามแนวทาง UTTARA Model

จากภาพ 2 รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ตามแนวทาง UTTARA Model ประกอบด้วย แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ตามขั้นตอน UTTARA Model ซึ่งมี 6 ด้าน ภายใต้เงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ 2 เงื่อนไข และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของ

เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ 3 ปัจจัย ผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็นภาพแสดงรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามแนวทาง UTTARA Model ดังแสดงในภาพ 3

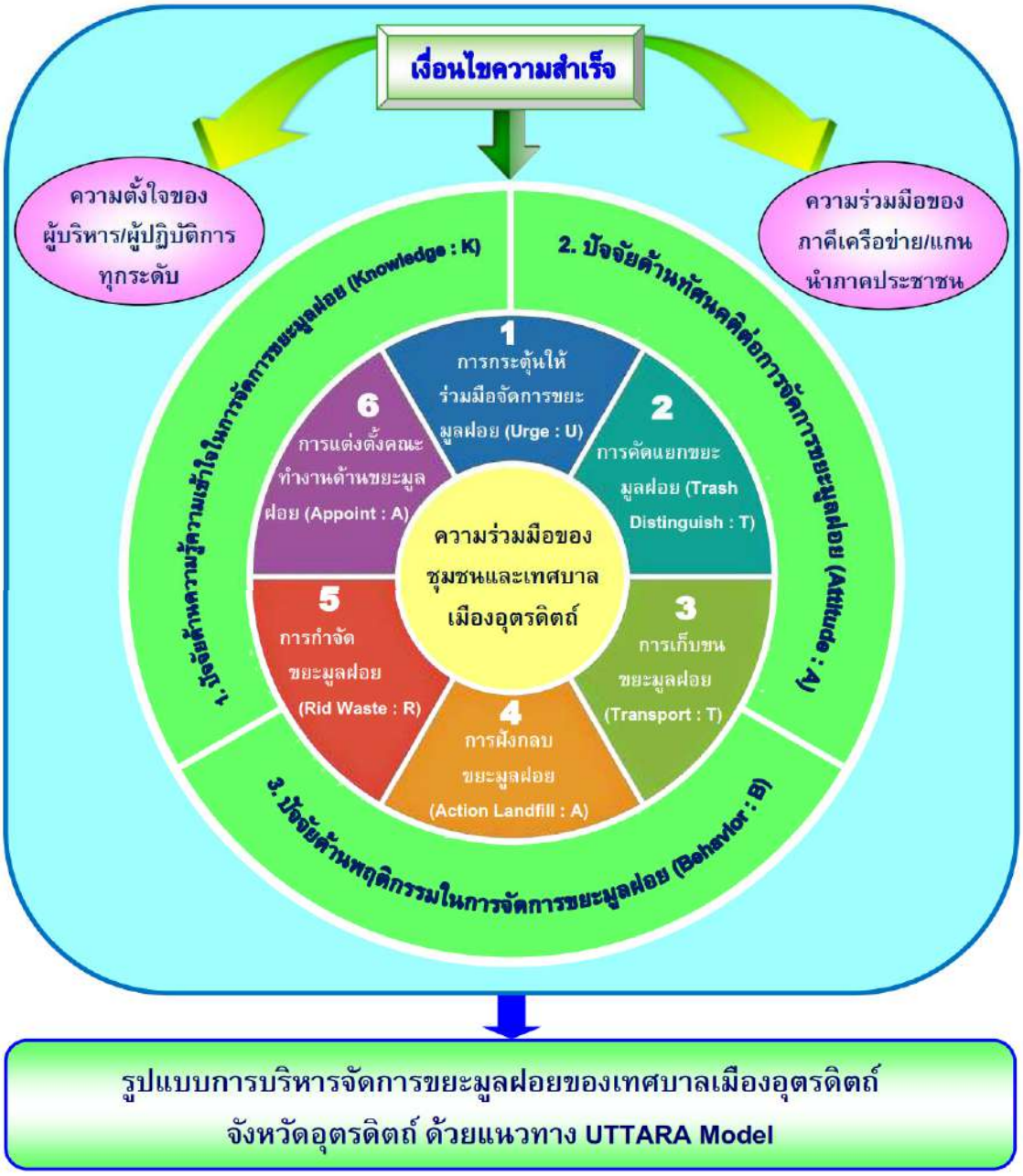

แผนภาพ 3 รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ด้วยแนวทาง UTTARA Model

จากภาพ 3 แสดงถึงรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามแนวทาง UTTARA Model เกิดจากความร่วมมือของประชาชนทุกคนในแต่ละชุมชนและความมุ่งมั่นตั้งใจของคณะผู้บริหารและพนักงานเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งมีการดำเนินงาน 6 แนวทาง คือ 1) การกระตุ้นให้ร่วมมือจัดการขยะมูลฝอย (Urge : U) 2) การคัดแยกขยะมูลฝอย (Trash distinguish : T) 3) การเก็บขนขยะมูลฝอย (Transport : T) 4) การฝังกลบขยะมูลฝอย (Action Landfill : A) 5) การกำจัดขยะมูลฝอย (Rid Waste : R) และ6) การแต่งตั้งคณะทำงานด้านขยะมูลฝอย (Appoint : A) โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ 3 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยที่ 1 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย (Knowledge : K) ปัจจัยที่ 2 ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย (Attitude : A) และปัจจัยที่ 3 ปัจจัยด้านพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย (Behavior : B) ภายใต้เงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ 2 เงื่อนไข คือ1) ความตั้งใจของฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการทุกระดับ และ 2) ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายและแกนนำภาคประชาชนในพื้นที่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่าประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ มี 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย 2) ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และ 3) ปัจจัยด้านพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย และยังพบว่ารูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ คือ “รูปแบบ UTTARA Model” ประกอบด้วย ด้านการกระตุ้นให้ร่วมมือจัดการขยะมูลฝอย (Urge : U) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย (Trash Distinguish : T) ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย (Transport : T) ด้านการฝังกลบขยะมูลฝอย(Action Landfill : A) ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย (Rid Waste : R) และด้านการแต่งตั้งคณะทำงานด้านขยะมูลฝอย (Appoint : A) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการขยะมูลฝอยเป็นอย่างมาก มีการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องวิธีการจัดการขยะแก่ประชาชนในแต่ละชุมชน ให้มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง มีการเก็บขนขยะทุกคืนเพื่อไม่ให้รบกวนการเดินทางของประชาชน แล้วนำไปฝังกลบที่บ่อขยะของเทศบาลเมืองที่อยู่นอกเมือง มีการจัดตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับขยะมูลฝอยตามโครงการ “หนึ่งชุมชน หนึ่งวัด หนึ่งโรงเรียน” เป็นต้นแบบในการจัดการขยะ และจัดโครงการ “หน้าบ้าน น่ามอง” สัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีคณะทำงานเกี่ยวกับขยะมูลฝอยเข้าไปติดตามดูแล ทั้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) และได้มอบหมาย

ให้สมาชิกสภาเทศบาล (สท.) เข้าไปดูแลประสานงานแต่ละชุมชน นอกจากนี้เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ยังได้จัดกิจกรรมอบรมให้แก่ประชาชนในชุมชนทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจถึงการจัดการขยะ และมีทัศนคติที่ต่อการให้ความร่วมมือจัดการขยะมูลฝอย โดยเฉพาะพฤติกรรมของประชาชนในชุมชนที่ได้นำหลักการ 3Rs ไปใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ทำให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองเป็นไปด้วยดี ซึ่งถือว่าความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย ทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอย และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย จึงเป็นปัจจัยที่ส่งต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ซึ่งในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์นั้น ถือว่ามีการบริหารจัดการที่ดีเพราะได้รับการชื่นชมจากหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ซึ่งเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ได้ดำเนินการอย่างครบวงจรทุกกระบวนการ สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือความตั้งใจของฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการทุกระดับ ที่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์เมืองและนโยบายที่ชัดเจนและมีมาตรการที่เด็ดขาด มีการร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ แก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยไปสู่เป้าหมายการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมอย่างอดทน ไม่ย่อท้อ รวมทั้งความร่วมมือของภาคีเครือข่ายและแกนนำภาคประชาชนในพื้นที่ ซึ่งได้เข้ามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา นำข้อมูลมาวางแผนในการแก้ไขปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและร่วมขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการไปสู่เป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม ร่วมกันติดตามและสรุปผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัคชัย บดิการ (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ามีการรณรงค์ทำความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยให้แต่ละครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนของตนเองก่อน และนำขยะที่แยกได้เข้าสู่กระบวนการต่างๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวัฒน์ ติงหงะ (2561) ที่ได้วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต พบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต คือ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน ปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้อง กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม การคัดแยกขยะ ระบบการเก็บขนขยะ บริหารจัดการกำจัดขยะด้วยวิธีที่เหมาะสม และส่งเสริมให้มีการแปรรูปใหม่ (Recycle) หรือนำกลับมาใช้ใหม่ (Reuse) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร ไกรกิจราษฎร์ (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดแยกขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่ตำบลไกรนอก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย พบว่า 1) ประชาชนมีความรู้ความเข้าในการคัดแยกขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูง 2) ทัศนคติในการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติมา สุจินพรัหม (2564) ที่ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกของบุคลากรในหน่วยงานพื้นที่เทคโนธานี ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า หน่วยงานส่วนใหญ่มีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกในการดำเนินการจัดการขยะพลาสติกของหน่วยงาน บุคคลากรมี

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะพลาสติกอยู่ในระดับสูง มีทัศนคติในการจัดการขยะพลาสติกอยู่ในระดับสูง มีความตระหนักในการจัดการขยะพลาสติกอยู่ในระดับสูง และมีพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี สินเจริญ (2562) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางขวัญมีโครงการคัดแยกขยะในครัวเรือนเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยและดำเนินการเองในการเก็บขน ช่วงเวลาจัดเก็บคือทุกวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ ซึ่งสถานที่กำจัดเป็นแบบเทกอง แนวทางในการแก้ไขปัญหาขยะ ได้แก่ ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการจัดการขยะเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนการแปรรูปขยะเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย จัดหาภาชนะให้เพียงพอต่อความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามแนวทาง UTTARA Model

1.2 ควรศึกษารูปแบบการสร้างนิสัยลดขยะตามหลักการ 5Rs คือ Reduce (ลดการสร้างขยะ) Reuse (การใช้ซ้ำ) Recycle (การนำกลับมาใช้ใหม่) Repair (การซ่อมแซมนำมาใช้ใหม่) Reject (การหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดอันตราย)

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 หน่วยงานระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอควรกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยให้ชัดเจน

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดตั้งคณะทำงานด้านขยะมูลฝอยทั้งในระดับองค์กร และในระดับหมู่บ้านหรือชุมชน

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 ควรอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ประชาชนในพื้นที่ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย

3.2 ควรสร้างแรงจูงใจ ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการขยะมูลฝอย

3.3 ควรกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอยโดยปฏิบัติในชีวิตประจำวันของประชาชนในชุมชุน ตามหลักการ 3Rs คือการใช้น้อย (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ. (2563). สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ปี 2563. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: https://www.pcd.go.th/pcd_news/11873/.

กรมควบคุมมลพิษ. (2565). *รายงานประจำปี 2564 กรมควบคุมมลพิษ.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขานุการกรมกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2562). *มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย.

กรมอนามัย. (2564). *รายงานผลการขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย รอบ 6 เดือนแรก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ตุลาคม 2563 – มีนาคม 2564).* กรุงเทพมหานคร: กองแผนงาน กรมอนามัย.

กองบรรณาธิการข่าว THE STANDARD. (2562). สถานการณ์ขยะโลกกับประเทศที่ผลิตขยะมากที่สุดในโลกขณะนี้. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: https://thestandard.co/garbage-situation/.

จตุพร ไกรกิจราษฎร์. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดแยกขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่ตำบลไกรนอก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

จารุวัฒน์ ติงหงะ. (2561). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.* 14 (2), 91-120.

ฐิติมา สุจินพรัหม. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกของบุคลากรในหน่วยงานพื้นที่เทคโนธานี ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวงจังหวัดปทุมธานี.* วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม). คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พัชรี สินเจริญ. (2562). *การจัดการขยะมูลฝอย : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางขวัญ อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขารัฐประศาสนศาสตร). คณะรัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมชาย วรกิจเกษมสกุล. (2553). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุดรธานี: อักษรศิลป์การพิมพ์.

สันชัย พรมสิทธิ์. (2562). *การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* 9 (1), 67-81.

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอุตรดิตถ์. (2564). *รายงานสถานการณ์และปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2564.* อุตรดิตถ์: ส่วนสิ่งแวดล้อมสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอุตรดิตถ์.

สำนักปลัดเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์. (2564). *ข้อมูลสารสนเทศเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ประจำปี 2564.* สำนักปลัดเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์.

สุภัคชัย บดิการ. (2561). *แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลนาเหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช.* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาปรัชญาศาสนา). คณะพุทธศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Likert, R. A. (1932). Technique for the Measurement of Attitudes. *Arch Psychological*. 25 (140), 1–55)

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณค่าวัฒนธรรมทวารวดี และสร้างแผนที่ทางวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม

Creating Collaborative Networks to Elevate the Value of Dvaravati Culture and Develop a Cultural Map of Nakhon Pathom Province

วิรัตน์ ปิ่นแก้ว, วัลลี นวลหอม,
ลัทธสิทธิ์ ทวีสุข และ ดวงดาว รุ่งเจริญเกียรติ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Wirat Pinkaew, Wanlee Nuanhom,
Latthasit Taweesuk and Daungdao Rungchareankiat
Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:daungdao0120@gmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างกลไกและเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ พัฒนา และสร้างสรรค์คุณค่าของทุนวัฒนธรรมทวารวดี และ 2) สร้างแผนที่วัฒนธรรมทวารวดี และสื่อการเรียนรู้ทวารวดีจังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การสร้างกลไกและเครือข่ายความร่วมมือขับเคลื่อนทุนวัฒนธรรมทวารวดี ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 67 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และระยะที่ 2 การสร้างแผนที่วัฒนธรรมและสื่อการเรียนรู้ทวารวดีจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรมทวารวดี 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญวัฒนธรรมทวารวดีของชุมชน 3) กลุ่มผู้นำทางสังคม จำนวน 60 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด และนักเรียนทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ จำนวน 150 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นแบบไม่เป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบทดสอบ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และคนในชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test แบบ Dependent Samples ที่นัยสำคัญระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย ส่วนราชการจังหวัดนครปฐม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ ภาคการศึกษา พระพุทธศาสนา นักวิชาการ ประชาชน และผู้ผลิตสินค้าทางวัฒนธรรม โดยกลไกความร่วมมือสรุปได้ 2 แนวทาง ดังนี้ 1. ความร่วมมือกับภาคีหน่วยงานมี 9 ประเด็น 2.กลไกและแนวปฏิบัติในการดำเนินการขับเคลื่อนทุนวัฒนธรรมมี 4 ด้าน และการสร้างแผนที่

* วันที่รับบทความ: 10 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ: 17 กันยายน 2567
Received: 10 August 2024; Revised: 15 September 2024; Accepted: 17 September 2024

วัฒนธรรมทวารวดีจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 1) ทุนทางวัฒนธรรมทวารวดี 30 ทุน 2) ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา 20 ทุน จำแนกเป็น 10 หมวดหมู่ และผลการทดลองใช้สื่อ พบว่า นักเรียนมีความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนรู้จากสื่อวัฒนธรรมทวารวดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ; ทุนวัฒนธรรมทวารวดี; แผนที่วัฒนธรรมทวารวดี; สื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม

Abstract

This research article aims to: 1) establish mechanisms and cooperative networks to conserve, develop, and create value from the cultural capital of Dvaravati. 2) develop a cultural map of Dvaravati and learning media about Dvaravati in Nakhon Pathom province. The research methodology is a mixed-methods approach, divided into two phases: Phase 1: Establishing mechanisms and cooperative networks to drive Dvaravati cultural capital. Data were collected through interviews with 67 informants, selected purposively based on set criteria. Data collection tools included interview guides and network meeting agendas. Data were analyzed using content analysis. Phase 2: Developing a cultural map and learning media for Dvaravati in Nakhon Pathom. The sample groups included 1) Dvaravati cultural experts, 2) community Dvaravati cultural experts, and 3) 60 social leaders, selected purposively based on set criteria. 150 students were randomly sampled to trial the learning media. Data collection tools included interview guides, observation forms, and tests. Data were analyzed using triangulated content analysis, means, standard deviations, and Dependent Samples t-test statistics at the .05 level of significance

The findings showed that the cooperative network included government agencies, local administrative organizations, the business sector, the education sector, Buddhism, academics, the public, and cultural product producers. The cooperation mechanisms can be summarized in two approaches: Cooperation with partner agencies, covering 9 aspects, and Mechanisms and guidelines for driving cultural capital, and the creation of a Dvaravati cultural map of Nakhon Pathom Province in the studied community areas consists of 1) 30 Dvaravati cultural assets 2) 20 cultural and wisdom assets, categorized into 10 categories. The results of media testing found that students' knowledge after learning was significantly higher than before learning from Dvaravati cultural media at the statistical significance level of .05

Keywords: Creating Collaborative Networks; Dvaravati Cultural Capital; Dvaravati Cultural Map; Cultural Learning Media

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) มองวัฒนธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ มุ่งเน้นไปที่ 1) การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางวัฒนธรรมในมิติต่าง ๆ ดังนี้ การส่งเสริมอัตลักษณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์ สืบสาน และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณี วัฒนธรรม และภาษาไทย ส่งเสริมให้คนไทยมีสำนึกรักและภูมิใจในวัฒนธรรมของตน 2) การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรม ส่งเสริมศิลปินพื้นบ้าน และศิลปินร่วมสมัย 3) การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยวัฒนธรรม ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พัฒนาสินค้าและบริการทางวัฒนธรรม 4) การส่งเสริมความเป็นไทย รักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศบนเวทีโลก และ 5) การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรม พัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม ทั้งนี้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ดังนี้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน ร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาวัฒนธรรม การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทางวัฒนธรรม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม พัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านวัฒนธรรม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2566)

นครปฐมเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 12 ทั้งในทางการค้าข้ามคาบสมุทร เป็นศูนย์กลางการรับพุทธศาสนา และวัฒนธรรมที่เรียกว่า ทวารวดี โดยนครปฐมเป็นเมืองโบราณสำคัญแห่งหนึ่งในอารยธรรมทวารวดี ซึ่งนักวิชาการสันนิษฐานว่าน่าจะเคยเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรทวารวดี หลักฐานที่สำคัญ อาทิ ศาสนสถานขนาดใหญ่ ธรรมจักร กวางหมอบ และหลักฐานทางโบราณคดีที่นักวิชาการตั้งข้อสมมติฐานเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดีคือ เหรียญเงินจารึก กล่าวถึง “ศรีทวารวตี ศวรปุณยะ (Sridvaravati s’varapunya)” แปลว่า บุญของพระราชาแห่งศรีทวารวดี โดยพบในเมืองนครปฐมโบราณเป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นการยืนยันถึงอาณาจักรของกษัตริย์พระองค์หนึ่งชื่อว่า “ทวารวดี” ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้เชื่อได้ว่าเมืองนครปฐมโบราณอาจเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรทวารวดี นอกจากนี้ยังพบศิลปกรรมทวารวดีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา วิถีชีวิต โดยจะพบอยู่ในลักษณะของงานประติมากรรม สถาปัตยกรรม ข้าวของเครื่องใช้ และยังพบจารึกทางพุทธศาสนาและธรรมจักรมากที่สุดในประเทศไทย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของยุคสมัย

จากการศึกษาเอกสารและหลักฐานทางโบราณคดีสมัยทวารวดี สามารถสรุปขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา เป็นประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น คือ

1. การเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่มีคูน้ำล้อมรอบและไม่มีคันดิน ซึ่งมีความแตกต่างจากเมืองโบราณสมัย ทวารวดีแห่งอื่น การที่ไม่มีคันดินอาจเป็นผลให้เรือจากภายนอกสามารถเดินทางเข้ามาภายในเมืองโบราณนครปฐมได้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการเป็นเมืองท่าการค้าที่สำคัญในสมัยทวารวดี

2. การเป็นศูนย์กลางทางศาสนาและศิลปกรรม นักวิชาการที่ศึกษาเมืองนครปฐมโบราณในสมัยทวารวดีให้ความสำคัญต่อการเป็นศูนย์กลางทางศาสนาและศิลปกรรม

จากความสำคัญดังกล่าวทำให้มีการศึกษาเรื่องราวของเมืองนครปฐมในสมัยทวารวดี ทั้งการสำรวจพื้นที่ทางกายภาพและทางโบราณคดีอย่างต่อเนื่อง นครปฐมนับเป็นเมืองศูนย์กลางทางประวัติศาสตร์สมัยทวารวดีที่สมบูรณ์ และมีความต่อเนื่องในการใช้พื้นที่ทางพุทธศาสนาจนถึงปัจจุบัน โดยวัดต่าง ๆ ในพื้นที่ยังคงเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นสถานที่ทำกิจกรรมทางพุทธศาสนา รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งวัฒนธรรมของชุมชน

คณะผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาเมืองนครปฐมโบราณ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยสร้างความร่วมมือกับชุมชนในพื้นที่ ด้วยการศึกษาทุนวัฒนธรรมทวารดีและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในพื้นที่ โดยได้ทำการศึกษาประเด็นปัญหาทุนวัฒนธรรมทวารวดี จัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญ คุณค่าของทวารวดีในจังหวัดนครปฐม จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษาและภาคประชาชน พบว่า อารยธรรมทวารวดีนั้นยิ่งใหญ่มีความสำคัญต่อจังหวัดนครปฐม เป็นรากเหง้าของจังหวัดและเป็นต้นกำเนิดทางศาสนาและศิลปกรรม แต่ในความยิ่งใหญ่นั้นการรับรู้ มีความรู้และเข้าใจหรือสนใจจากประชาชนเพียงบางกลุ่มที่สนใจ ในชุมชนรู้ถึงการมีอยู่ของทวารวดี แต่ไม่ทราบถึงการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร และในสถาบันการศึกษาเนื้อหาของทวารวดีไม่ปรากฏอย่างเด่นชัดในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมีเพียงเนื้อหาที่เพิ่มเข้าไปในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ความสำคัญของวัฒนธรรมทวารวดี ทั้งที่มีแหล่งการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์อยู่ในพื้นที่ กลับไม่โดดเด่นหรือบางครั้งกลับถูกเพิกเฉยจากกลุ่มคนต่าง ๆ ในนครปฐม โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างไปจากอดีตอย่างมาก แหล่งการเรียนรู้เหล่านี้จึงถูกละเลยและถูกมองข้ามในเรื่องการสืบสานและการอนุรักษ์ จะเห็นได้ว่าการสร้างความยั่งยืนทางทุนวัฒนธรรมทวารวดีจำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญ และการรับรู้ไปสู่ใจของคนในจังหวัดทุกภาคส่วน ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอและการเข้าถึงของแหล่งการจัดการเรียนรู้ โดยอาจใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ร่วมสมัย พัฒนาทุนวัฒนธรรมทวารดีให้กลายเป็นกระแสซอฟต์พาวเวอร์ (soft power) ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนที่มีอิทธิพลต่อสังคม เพื่อนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างกลไกและหน่วยงานความร่วมมือในการอนุรักษ์ พัฒนา และสร้างสรรค์คุณค่าของทุนวัฒนธรรมทวารวดีในจังหวัดนครปฐม

2. เพื่อสร้างแผนที่วัฒนธรรมทวารวดี และสื่อการเรียนรู้ทวารวดีจังหวัดนครปฐม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาบริบทชุมชน ปัญหา ความต้องการในการอนุรักษ์ การพัฒนา และการขับเคลื่อนทุนวัฒนธรรมในพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาบริบทชุมชน สภาพปัญหา และความต้องการ 2) สร้างเครือข่ายและกลไกความร่วมมือ

ขอบเขตด้านเนื้อหา 1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทุนวัฒนธรรมทวารวดี การสร้างกลไกและหน่วยงานความร่วมมือ การสร้างแผนที่วัฒนธรรม และสื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม และ 2) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ การศึกษา พระพุทธศาสนา นักวิชาการ ประชาชน

ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ 1) ตัวแทนส่วนราชการ 2) ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ตัวแทนภาคธุรกิจ 4) ตัวแทนภาคการศึกษา 5) ตัวแทนพระพุทธศาสนา 6) ตัวแทนนักวิชาการ 7) ตัวแทนประชาชน และ 8) ตัวแทนเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าทางวัฒนธรรม จำนวน 67 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นตอนของการวิจัย ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทชุมชน สภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนพื้นที่การศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน ส่วนแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guide) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ปัญหาและความต้องการอนุรักษ์วัฒนธรรมทวารวดี และ 3) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ในพื้นที่วัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสัมภาษณ์ฯ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2565 – ธันวาคม 2565 และนำผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีในลักษณะทิศทางเดียวกันมาสรุป

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ข้อมูลจาก ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) 2) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนของหน่วยงานทั้ง 8 กลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครือข่ายและกลไกความร่วมมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม เพื่อหาประเด็นความร่วมมือกับเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในงานวิจัย โดยแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ทุนวัฒนธรรมทวารวดีในจังหวัดนครปฐม และ 3) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ในพื้นที่วัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสัมภาษณ์ฯ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างและบริหารเครือข่ายตามกระบวนการ ดังนี้ 1. พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยกำหนดผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุนวัฒนธรรมทวารวดี 2. จัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการทุนวัฒนธรรมทวารวดี ดังนี้ 1) จัดประชุมเครือข่าย 2) สำรวจและสอบถามเครือข่ายเพื่อระบุประเด็นความร่วมมือ 3) ลงนามความร่วมมือภาคีเครือข่าย 3.การดำเนินการและประเมินผล ดังนี้ 1) การพัฒนาความสัมพันธ์ 2) ติดตาม และ 3) ประเมินผล ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ 8 กลุ่ม โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ 1) ภาคส่วนราชการ 2) ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ภาคธุรกิจ 4) ภาคการศึกษา 5) ภาคพระพุทธศาสนา 6) ภาคนักวิชาการ 7) ภาคประชาชน และ 8) ภาคเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าทางวัฒนธรรม ในชุมชน 4 พื้นที่ จำนวน 67 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ข้อมูลจาก ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำมาสร้างภาคีหน่วยงานและกลไกความร่วมมือ 2) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนของหน่วยงานทั้ง 8 กลุ่ม โดยวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำมาสร้างกลไกความร่วมมือ

ระยะที่ 2 การสร้างแผนที่วัฒนธรรมทวารวดี และสื่อการเรียนรู้ทวารวดีจังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาลักษณะทุนวัฒนธรรมทวารวดี 2) วิเคราะห์ทุนวัฒนธรรมทวารวดี 4 พื้นที่การศึกษา 3) สร้างแผนที่วัฒนธรรมทวารวดี 4) สร้างสื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมทวารวดีจังหวัดนครปฐม

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาที่ครอบคลุมการแบ่งประเภททุนวัฒนธรรมที่จับต้องได้ และ ทุนวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ โดยมุ่งเน้นการอธิบายถึงทุนวัฒนธรรมจำแนกตามหมวดหมู่ อัตลักษณ์ ทุนวัฒนธรรมทวารวดี ทุนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในชุมชน และกระบวนการจัดการด้านวัฒนธรรม ในประเด็นด้านแนวคิดนโยบาย รูปแบบการจัดการ วิธีการจัดการ และข้อเสนอจากผู้ให้ข้อมูลหลัก

ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรมทวารวดีในจังหวัดนครปฐม 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางวัฒนธรรมทวารวดีของชุมชน 3) กลุ่มผู้นำทางสังคมตามโครงสร้างหรือองค์ประกอบของชุมชน จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด และนักเรียนผู้ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ จำนวน 150 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นแบบไม่เป็นสัดส่วน

ขอบเขตพื้นที่วิจัย พื้นที่วิจัยครั้งนี้ศึกษากับชุมชนใน 4 พื้นที่ศึกษา ได้แก่ 1) ชุมชนดอนยายหอม 2) ชุมชนธรรมศาลา 3) ชุมชนพระประโทณเจดีย์และไร่เกาะต้นสำโรง และ 4) ชุมชนรอบพระปฐมเจดีย์และวัดพระงาม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาลักษณะทุนวัฒนธรรมทวารวดีของคนในชุมชนพื้นที่การศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แนวทางการสัมภาษณ์ เป็นแนวคำถามข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับลักษณะวัฒนธรรม โดยใช้แนวคำถามในการเก็บข้อมูลเชิงลึกเพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก และสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) เก็บข้อมูลจากเอกสารและสังเคราะห์ข้อมูลเชิงทฤษฎี เป็นการประมวลข้อมูลเอกสารจากวารสาร บทความ หนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยจากสถาบันการศึกษา 2) การเลือกพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตพื้นที่การศึกษา โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่มีโบราณสถานและโบราณวัตถุสมัยทวารวดี ในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ชุมชนดอนยายหอม ชุมชนธรรมศาลา ชุมชนพระประโทณเจดีย์และไร่เกาะต้นสำโรง ชุมชนรอบพระปฐมเจดีย์และวัดพระงาม จังหวัดนครปฐม 3) การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ใช้การพูดคุยสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับคนในชุมชน ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีเกณฑ์ในการเลือกต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาทุนวัฒนธรรมทวารวดีด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรมทวารวดีในจังหวัดนครปฐม จำนวน 7 คน 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางวัฒนธรรมทวารวดีด้านต่าง ๆ ของชุมชนใน 4 พื้นที่ จำนวน 30 คน และ 3) กลุ่มผู้นำทางสังคมตามโครงสร้างหรือองค์ประกอบของชุมชนพื้นที่ศึกษา จำนวน 40 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ทั้งส่วนที่เป็นข้อคิดเห็นและเนื้อหาด้านต่าง ๆ ที่ได้จากพื้นที่ศึกษา และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยเข้าร่วมสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม โดยใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทุนวัฒนธรรมทวารวดีในชุมชนพื้นที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสังเคราะห์ทุนวัฒนธรรมทวารวดี ประกอบด้วย ทุนวัฒนธรรม 8 ประเภท ดังนี้ 1) โบราณสถาน 2) โบราณวัตถุ 3) วรรณกรรมพื้นบ้าน 4) พื้นที่วัฒนธรรม 5) สถาปัตยกรรม 6) แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาล 7) กีฬาภูมิปัญญาไทย และ 8) งานช่างฝีมือดั้งเดิม

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ทำการวิเคราะห์บริบท สภาพแวดล้อม ทุนวัฒนธรรมทวารวดี ทุนภูมิปัญญา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พร้อมทั้งการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 2) จัดการประชุมเสวนา เพื่อสรุปผลการสังเคราะห์ทุนวัฒนธรรมทวารวดีในจังหวัดนครปฐม โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาการจัดประเภทของทุนวัฒนธรรม โดยอ้างอิงตามโปรแกรม culture mapping การนำเข้า ข้อมูลด้านวัฒนธรรมเข้าระบบฐานข้อมูลด้านวัฒนธรรมและแผนที่วัฒนธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ศักยภาพและคุณค่าเชิงรูปธรรมและนามธรรรมของทุนวัฒนธรรมทวารวดีและวัฒนธรรมภูมิปัญญา โดยสังเคราะห์เพื่อหาจุดร่วมของทุนวัฒนธรรมทวารวดีของพื้นที่การศึกษาทั้ง 4 พื้นที่ และทุนวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้จากการศึกษาทั้งหมด นำมาสร้างแผนที่วัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างแผนที่วัฒนธรรมทวารวดีจังหวัดนครปฐม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) เว็บไซต์แผนที่วัฒนธรรม https://culturalmapthailand.info/

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) นำทุนวัฒนธรรมทวารวดี และทุนวัฒนธรรมภูมิปัญญาในพื้นที่ชุมชนที่ศึกษา มาตั้งรหัสทุนวัฒนธรรม ประเภททุนวัฒนธรรม หมวดหมู่ทุนวัฒนธรรม แหล่งที่ตั้ง และภาพประกอบ 2) กรอกข้อมูลทุนวัฒนธรรมทวารวดีในเว็บไซต์แผนที่วัฒนธรรม และ 3) นำแผนที่วัฒนธรรมทวารวดีนำเสนอในการประชุมร่วมกับชุมชนและนักวิชาการต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบข้อมูล และรับรู้ทุนวัฒนธรรมทวารวดีของชุมชนร่วมกันนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้แผนที่วัฒนธรรมที่สมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ โดยนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ ประเภทหรือสร้างตารางแจกแจงความถี่ เพื่อแสดงจำนวนของชุดข้อมูลพร้อมกับนำเสนอด้วยตาราง และแผนภูมิ

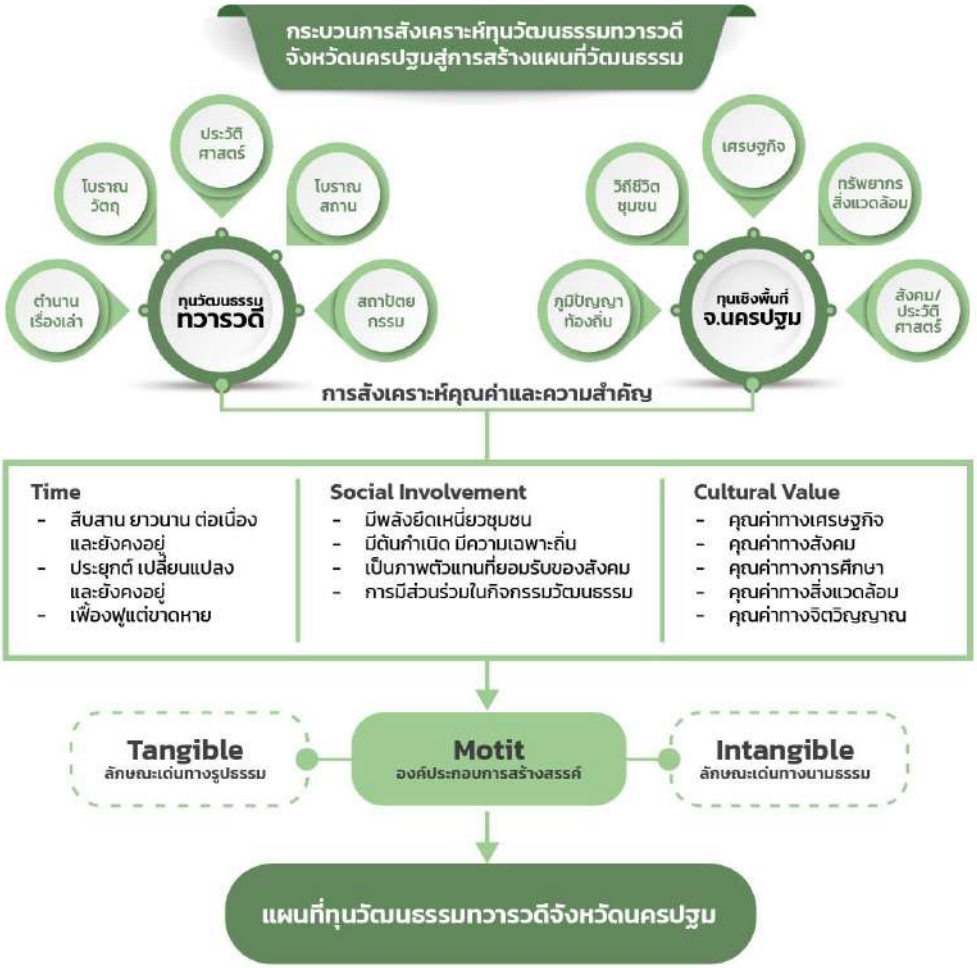

แผนภาพที่ 1 กระบวนการสังเคราะห์ทุนวัฒนธรรมสู่การสร้างแผนที่วัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างสื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมทวารวดีจังหวัดนครปฐม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสัมภาษณ์ โดยใช้แนวคำถามในการเก็บข้อมูลเชิงลึก ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก และสำหรับสนทนากลุ่ม 2) แบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง ทวารวดีจังหวัดนครปฐม มีกระบวนการสร้างโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้และวัฒนธรรมทวารวดี ข้อสอบเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และภาษาที่ใช้จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผลการวิเคราะห์พบว่า มีค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.38-0.76 มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.23-0.74 และมีค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นสื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมทวารวดีจังหวัดนครปฐมกับครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียน 4 พื้นที่การศึกษา โดยการสัมภาษณ์ครู จำนวน 15 คน 2) นำผลการศึกษาที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ โดยพิจารณารูปแบบสื่อการเรียนรู้ จากความเหมาะสมของเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย การเข้าถึงและการใช้งาน การสื่อความหมาย การสร้างการรับรู้ และกระตุ้นความสนใจผู้เรียน ได้แก่ วีดิทัศน์แบบผสมผสาน เป็นสื่อที่นำเสนอทั้งภาพโบราณสถานจริง ภาพเสมือนจริง (AI) และโมชั่นกราฟิก และการ์ตูนแอนนิเมชัน 2 มิติ 3) นำทุนวัฒนธรรมทวารวดีที่ได้จากสังเคราะห์และสรุปเป็นแผนที่วัฒนธรรมทวารวดีในข้างต้น มาเขียนบทสคริป วีดิทัศน์แบบผสมผสาน เรื่อง ทวารวดีในจังหวัดนครปฐม และการ์ตูนแอนนิเมชัน 2 มิติ เรื่อง พระยากงพระยาพาน นำบทสคริปที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมทวารวดีตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษา 4) สร้างสื่อวีดิทัศน์แบบผสมผสาน และการ์ตูนแอนนิเมชัน 2 มิติ และ 5) นำสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปหาประสิทธิภาพ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างประเด็นการประเมินกับสื่อการเรียนรู้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 โดยผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้ วีดิทัศน์แบบผสมผสาน เรื่อง ทวารวดีในจังหวัดนครปฐม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 และสื่อการเรียนรู้การ์ตูนแอนนิเมชัน 2 มิติ เรื่อง พระยากงพระยาพาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยของ Likert scale แบบ 5 ระดับ ดังนี้ 1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด, 1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับน้อย, 2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง, 3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับมาก, 4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด จากค่าเฉลี่ย 4.78 และ 4.88 ซึ่งอยู่ในช่วง 4.21 - 5.00 จึงสามารถแปลผลได้ว่าประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้ประเมินมีความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนรู้นี้ในระดับสูงมาก 6) นำสื่อการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนพื้นที่การศึกษาทั้ง 4 พื้นที่ จำนวน 150 คน และ 7) วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป 2) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ก่อนทดลองกับหลังการทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ โดยใช้การทดสอบที

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณค่าวัฒนธรรมทวารวดี และสร้างแผนที่ทางวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม ได้กำหนดกรอบแนวคิดได้ดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการการสร้างกลไกและเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 1) กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ 2) ระบุผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ออกแบบกลไกและเครือข่ายความร่วมมือ 4) พัฒนาแผนปฏิบัติการ 5) บริหารจัดการกลไกและเครือข่ายความร่วมมือ 6) ติดตามและประเมินผล (คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561:48-53) แนวคิดเกี่ยวกับทุนวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1) แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม 2) แนวคิดเกี่ยวกับทุนวัฒนธรรม 3) แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม 4) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา (กรมศิลปากร, 2548, 49-52; ผาสุข อินทราวุธ, 2527, 151-168; ศรีศักร วัลลิโภดม, 2525, 143-152; ศักดิ์ชัย สายสิงห์, 2562, 15-32; ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2559; สฤษดิ์พงศ์ ขุนทรง, 2557, 23-35) และแนวคิดเกี่ยวกับทุนวัฒนธรรมทวารวดีจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 1) โบราณสถาน 2) โบราณวัตถุ 3) สถาปัตยกรรม 4) พื้นที่วัฒนธรรม 5) แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาล 6) ภาษา 7) ศิลปะการแสดง 8) งานช่างฝีมือดั้งเดิม 9) วรรณกรรมพื้นบ้าน 10) ความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล 11) กีฬาภูมิปัญญาไทย (ชนิดา เสงี่ยมไพศาลสุข, 2550:1-12) และกรอบแนวคิดของหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) (2566:3-9)

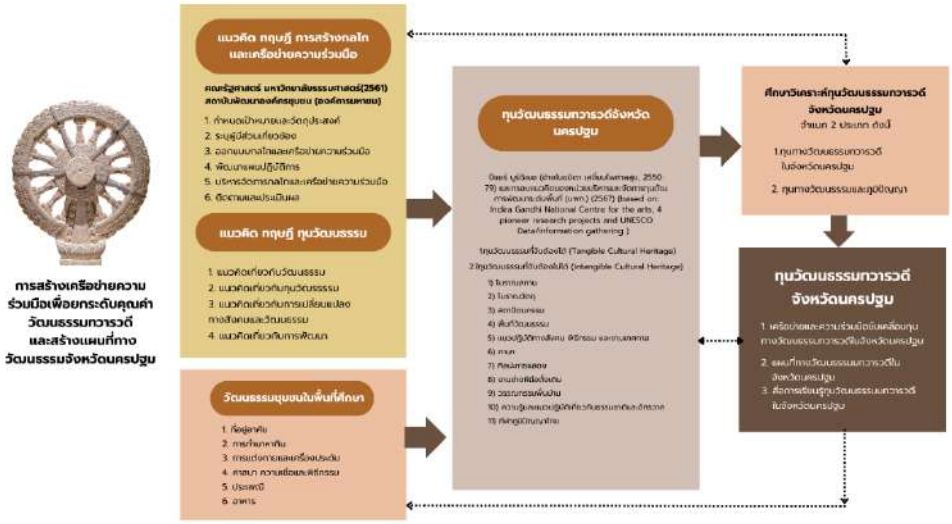

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 สร้างกลไกและเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ พัฒนา และสร้างสรรค์คุณค่า

ของทุนวัฒนธรรมทวารวดีในจังหวัดนครปฐม

1. ภาคีหน่วยงานความร่วมมือเพื่อสร้างกลไกการขับเคลื่อนทุนวัฒนธรรม 8 กลุ่ม ได้แก่ 1) ภาคส่วนราชการ 2) ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ภาคธุรกิจ 4) ภาคการศึกษา 5) ภาคพระพุทธศาสนา 6) ภาคนักวิชาการ 7) ภาคประชาชน และ 8) ภาคเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าทางวัฒนธรรม โดยมีกลไกความร่วมมือสรุปได้ 2 แนวทาง ดังนี้ 1.ความร่วมมือกับภาคีหน่วยงานรวม 9 ประเด็น ได้แก่ 1.1) สืบค้นข้อมูลทุนวัฒนธรรมทวารวดี 1.2) ร่วมพัฒนาคุณค่าทุนวัฒนธรรมทวารวดีสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการ ด้านศิลปะการแสดง ดนตรี และการท่องเที่ยว 1.3) ร่วมพัฒนาผู้สืบทอดศิลปวัฒนธรรม ศิลปิน และช่างฝีมือ 1.4) ร่วมพัฒนาพื้นที่ทางวัฒนธรรมเพื่อเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดนครปฐม 1.5) ร่วมสนับสนุน ส่งเสริม เผยแพร่ หรือประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น 1.6) ร่วมพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อขยายผลสู่ภาคการศึกษา 1.7) ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ทุน การผลิต จำหน่าย สินค้าและบริการที่เกิดการใช้ทุนทวารวดีในการขับเคลื่อนคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ 1.8) ร่วมส่งเสริมและพัฒนาเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนองค์กรด้วยทุนวัฒนธรรม และ 1.9) ความร่วมมือในการพัฒนาและสร้างกลไกเพื่อขับเคลื่อนทุนวัฒนธรรมในจังหวัดนครปฐมที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความยั่งยืน และ 2.กลไกและแนวปฏิบัติในการดำเนินการขับเคลื่อนทุนวัฒนธรรมให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ได้แก่ 2.1) ด้านนโยบายการส่งเสริมพัฒนา 2.2) ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่ 2.3) ด้านส่งเสริมทางธุรกิจ และ 2.4) ด้านส่งเสริมทางการศึกษา และในด้านหน่วยงานความร่วมมือในการขับเคลื่อนคุณค่าทุนวัฒนธรรมในจังหวัดนครปฐม เพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชนและสำนึกท้องถิ่นที่ลงนามความร่วมมือทั้งสิ้นจำนวน 67 ราย อันดับสูงสุด ได้แก่ ภาคการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม คิดเป็นร้อยละ 32 รองลองมา ภาคธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 21 ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคส่วนราชการจังหวัดนครปฐม และภาคนักวิชาการ ปราชญ์ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 13 เท่ากัน และภาคพระพุทธศาสนา คิดเป็นร้อยละ 8 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 การสร้างแผนที่วัฒนธรรมทวารวดี และสื่อการเรียนรู้ทวารวดีจังหวัดนครปฐม มีกระบวนการศึกษา 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การศึกษาทุนวัฒนธรรมทวารวดีจังหวัดนครปฐม และสร้างแผนที่วัฒนธรรมทวารวดี

ผลการศึกษาทุนวัฒนธรรมทวารวดีในจังหวัดนครปฐมในพื้นที่ชุมชนดอนยายหอม ชุมชนธรรมศาลา ชุมชนพระประโทณเจดีย์และไร่เกาะต้นสำโรง ชุมชนรอบพระปฐมเจดีย์และวัดพระงาม อำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม พบทุนวัฒนธรรมในพื้นที่ จำนวน 131 ทุน ทุนทางวัฒนธรรมทวารวดี จำนวน 48 ทุน ทุนทาง

วัฒนธรรมและภูมิปัญญา จำนวน 83 ทุน จากนั้นทำการวิเคราะห์ทุนวัฒนธรรมที่ยังคงอยู่ ฟื้นฟูและสืบทอดได้คงเหลือ จำนวน 50 ทุน โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1) ทุนทางวัฒนธรรมทวารวดี 30 ทุน 2) ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา 20 ทุน โดยแบ่งตามประเภททุนวัฒนธรรม คือ ทุนวัฒนธรรมที่จับต้องได้ และ ทุนวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ จำแนกเป็น 10 หมวดหมู่ ดังนี้

2.1.1 วัฒนธรรมที่จับต้องได้ (Tangible Cultural Heritage) มีลักษณะเป็นสถานที่หรือวัตถุที่เกิดขึ้นจากฝีมือการประดิษฐ์ คิดค้น การดัดแปลง การอยู่อาศัย หรือใช้ประโยชน์จากมนุษย์ สามารถเห็นและจับต้องได้ อาจเป็นการใช้ประโยชน์เพียงชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งแล้วทิ้งร้างไป หรือใช้ประโยชน์สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ได้แก่

1) โบราณสถาน เป็นสิ่งก่อสร้างที่อยู่ติดที่ เคลื่อนย้ายไม่ได้ทั้งในแบบที่เข้าไปอยู่อาศัยได้และเข้าอยู่อาศัยไม่ได้ ทุนวัฒนธรรมทวารวดีที่ค้นพบ ได้แก่ โบราณสถานเนินพระ โบราณสถานวัดธรรมศาลา พระประโทณเจดีย์ เจดีย์จุลประโทน พระปฐมเจดีย์ โบราณสถานวัดพระงาม โบราณสถานวัดพระเมรุ พระราชวังสนามจันทร์

2) โบราณวัตถุ เป็นสิ่งประดิษฐ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติซึ่งสามารถเคลื่อนย้ายได้ ทุนวัฒนธรรมทวารวดีที่ค้นพบ ได้แก่ ธรรมจักร เสาธรรมจักร ฐานธรรมจักร กวางหมอบ พระสลักหิน เศียรพระพุทธรูป พระพุทธรูปประทับเหนือพนัสบดี พระพุทธรูปศิลาขาว พระพุทธรูปศิลาเขียว พระร่วงโรจนฤทธิ์ ศิลาจารึกวัดพระงาม ปูนปั้นดินเผารูปยักษ์ ปูนปั้นชาดกเจดีย์จุลประโทน ยอดสถูป (จารึกคาถาเยธัมมา)

3) สถาปัตยกรรม เป็นศาสนสถาน สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ ทุนวัฒนธรรมทวารวดีที่ค้นพบ ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระปฐมเจดีย์ พิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์

4) พื้นที่วัฒนธรรม เป็นพื้นที่ที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของชุมชน วิถีชีวิตของคนในชุมชนที่อยู่กับธรรมชาติ พื้นที่การจัดเทศกาลของชุมชนที่เกิดจากการจัดสร้างโดยมนุษย์ ทุนวัฒนธรรมทวารวดีที่ค้นพบ ได้แก่ ลำน้ำบางแก้ว ลำน้ำบางแขม คลองเจดีย์บูชา

2.1.2 ทุนวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Cultural Heritage) มีลักษณะเป็นมรดกที่ตกทอดจากรุ่นสู่รุ่นและถูกปรับปรุงให้เหมาะสม เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ในแต่ละยุคสมัยจวบจนปัจจุบัน ที่ได้รับการยอมรับและถือปฏิบัติสืบต่อกันมา เป็นสิ่งที่มองไม่เห็นแต่จะสัมผัสได้ทางประสาทสัมผัสอื่น ๆ แสดงออกในรูปแบบของการปฏิบัติ ได้แก่ พิธีกรรม ทางศาสนา การพูดหรือสื่อภาษา การเขียนหรือจารึก การร้องเล่นดนตรีเป็นสื่อทำนองออกมาเป็นเสียง ได้แก่

1) แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาล ทุนวัฒนธรรมทวารวดีที่ค้นพบ ได้แก่ ความศรัทธาหลวงพ่อเงิน (พระราชธรรมาภรณ์) ความศรัทธาหลวงพ่อน้อย (พระครูภาวนากิตติคุณ) การปั้นหุ่นตาเถร ยายชี พิธีไหว้ศาลเจ้าย่าบางยาง พิธีแห่นางแมว พิธีเสนเรือนหรือพิธีเสนเฮือน พิธีทำบุญสามแพร่ง

และตุ๊กตาเสียกบาล ประเพณีอิ้นก๊อนฟ้อนแก๊น ประเพณีการตักบาตรเทโว ประเพณีตักบาตรข้าวหลาม งานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์

2) ภาษาและวรรณกรรม ภาษาเป็นมรดกทางวัฒนธรรมทั้งในรูปแบบภาษาพูดและภาษาเขียน ซึ่งมีลักษณะการออกเสียงหรือรูปลักษณ์ของตัวอักษรที่แตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคตามชาติพันธุ์ต่าง ๆ ทุนวัฒนธรรมทวารวดีที่ค้นพบ ได้แก่ ภาษาถิ่นไทยทรงดำ ตำนานพระยากง พระยาพาน (ตำนานถนนขาดและถ้ำปรึกษา) ตำนานยายหอม

3) ศิลปะการแสดงและการละเล่น เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงความบันเทิงในชุมชนที่ตกทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณ ทุนวัฒนธรรมทวารวดีที่ค้นพบ ได้แก่ ดนตรีพื้นบ้าน วงปี่พาทย์ และเครื่องสาย การตีหึ่ม การโยนลูกช่วง เสือกินวัว การแข่งเรือบก การเล่นเข้าผีลิงลม การละเล่นลูกโยนในเทศกาลสงกรานต์ การจักสานหมวกก่วยเล้ย (หมวกเจ๊ก)

2.2 การสร้างสื่อการเรียนรู้ทวารวดีจังหวัดนครปฐม

2.2.1 ผลการศึกษาปัญหาและสภาพบริบทการใช้สื่อจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมทวารวดีจังหวัดนครปฐม พบว่า 1) ระดับนโยบาย ในเชิงของการจัดการศึกษาระดับจังหวัด ขาดนโยบายที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานทุนวัฒนธรรมทวารวดีจากภาครัฐ ดังนั้นการผลักดันให้เล็งเห็นความสำคัญจึงไม่เกิด ขาดงบประมาณในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ ขาดฐานข้อมูลทุนวัฒนธรรมทวารวดีในจังหวัดนครปฐมที่ครบทั้งมิติ 2) การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องทวารวดีในจังหวัดนครปฐมนั้น เป็นเรื่องเฉพาะในพื้นที่ ทำให้ครูที่ไม่ได้ศึกษาเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น จะมีความรู้ลึกในเรื่องดังกล่าวน้อย และครูบางท่านไม่ใช่คนในพื้นที่นครปฐมทำให้ไม่ทราบร่องรอยหรือประวัติศาสตร์ทวารวดีที่ชัดเจน อีกทั้งการอ้างอิงหรือเอกสารในการค้นคว้ามีจำนวนน้อย ทำให้ข้อมูลในการสอน อาจมีการคลาดเคลื่อนได้ 2) สื่อการสอนเกี่ยวกับทวารวดีในจังหวัดนครปฐมมีน้อยมาก เนื้อหาไม่ชัดเจน และบางสื่อมีเนื้อหาบางช่วงไม่ถูกต้องตามเอกสารอ้างอิง มีรูปแบบไม่น่าสนใจ ภาพไม่ชัดเจน ข้อมูลไม่ครบถ้วน 3) แหล่งเรียนรู้ที่เป็นโบราณสถานส่วนใหญ่ทรุดโทรม ขาดการบูรณะ และสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งโบราณวัตถุส่วนใหญ่อยู่ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระปฐมเจดีย์ บางพื้นที่การเข้าถึงไม่เอื้อต่อการเรียนรู้จากสถานที่จริง 4) รูปแบบของสื่อไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นหนังสือประวัติศาสตร์ อาจมีวีดิโอใน YouTube บ้างแต่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องบางส่วน ในการจัดการเรียนการสอนจึงทำการสอนเพียงบางเนื้อหาหรือเฉพาะแค่โบราณสถานในพื้นที่ของตนเอง

2.2.2 ผลการนำสื่อการเรียนรู้ทวารวดีจังหวัดนครปฐมไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน 4 พื้นที่การศึกษา จำนวน 150 คน ปรากฏผลดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบความรู้ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนรู้จากสื่อวัฒนธรรมทวารวดี ในจังหวัดนครปฐม (30 คะแนน)

(n = 150)

คะแนน	$\bar{X}$	*S.D.*	$\bar{d}$	$S.D._{\bar{d}}$	*t*
ก่อนเรียน	11.18	2.83	11.52	0.24	48.41*
หลังเรียน	22.70	2.03			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05*

จากตารางที่ 1 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้ก่อนและหลังการเรียนรู้จากสื่อวัฒนธรรมทวารวดีแตกต่างกัน โดยนักเรียนมีความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนรู้จากสื่อวัฒนธรรมทวารวดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยเรื่อง “การสร้างหน่วยงานความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณค่าวัฒนธรรมทวารวดีและสร้างแผนที่ทางวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม" สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างหน่วยงานความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณค่าวัฒนธรรมทวารวดีจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นกระบวนการที่สำคัญในการยกระดับคุณค่าวัฒนธรรมทวารวดี โดยมีการกำหนดเป้าหมายหรือประเด็นความร่วมมือให้สอดคล้องกับองค์กร หน่วยงาน หรือบุคคล เพื่อที่จะได้มีความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีในการร่วมมือ และขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ได้กำหนดกลไกความร่วมมือไว้ 2 แนวทาง คือ 1) ประเด็นความร่วมมือกับภาคีหน่วยงาน 2) กลไกและแนวปฏิบัติในการดำเนินการขับเคลื่อนทุนวัฒนธรรมให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ซึ่งแนวทางที่ 1 ประเด็นความร่วมมือกับภาคีหน่วยงาน ในการประชุมได้ประเด็นความร่วมมือ 9 ประเด็นดังนี้ 1) สืบค้นข้อมูลทุนวัฒนธรรมทวารวดี 2) ร่วมพัฒนาคุณค่าทุนวัฒนธรรมทวารวดีสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการ ด้านศิลปะการแสดง ดนตรี และการท่องเที่ยว 3) ร่วมพัฒนาผู้สืบทอดศิลปวัฒนธรรม ศิลปิน และช่างฝีมือ 4) ร่วมพัฒนาพื้นที่ทางวัฒนธรรมเพื่อเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดนครปฐม 5) ร่วมสนับสนุน ส่งเสริม เผยแพร่ หรือประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น 6) ร่วมพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อขยายผลสู่ภาคการศึกษา 7) ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ทุน การผลิต จำหน่าย สินค้าและบริการที่เกิดการใช้ทุนทวารวดีในการขับเคลื่อนคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ 8) ร่วมส่งเสริมและพัฒนาเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนองค์กรด้วยทุนวัฒนธรรม 9) ความร่วมมือในการพัฒนาและสร้างกลไกเพื่อขับเคลื่อนทุนวัฒนธรรมในจังหวัดนครปฐมที่

เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความยั่งยืน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า กลไกความร่วมมือที่ได้มานี้สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการ (Integrated Collaborative Network) ซึ่งเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการยกระดับคุณค่าวัฒนธรรมทวารวดีของจังหวัดนครปฐม ในประเด็นสำคัญ คือ ความครอบคลุมของมิติการพัฒนา การบูรณาการความร่วมมือจากหลายภาคส่วน การเชื่อมโยงมรดกวัฒนธรรมกับการพัฒนาเศรษฐกิจให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากทุนวัฒนธรรม สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ที่มุ่งใช้ทุนทางวัฒนธรรมเป็นฐานในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้สืบทอดศิลปวัฒนธรรม ศิลปิน และช่างฝีมือ สะท้อนถึงการตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital Development) ในการอนุรักษ์และสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม การสร้างความยั่งยืนผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของชุมชนสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน (Sustainable Community Development) ที่เน้นการพึ่งพาตนเองและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา และการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม การพัฒนาสื่อการเรียนรู้และการใช้ทรัพยากรดิจิทัลในการเผยแพร่วัฒนธรรม สะท้อนถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม จากการศึกษาการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนามรดกทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิก เลิศชาญฤทธ์ (2554: 115-120) ที่ศึกษาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมในประเทศไทย โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการมรดกทางวัฒนธรรม ในขณะที่แนวคิดการพัฒนาผู้สืบทอดศิลปวัฒนธรรมและช่างฝีมือ สอดคล้องกับงานของ สายันต์ ไพรชาญจิตร์ (2550: 93-98) ที่นำเสนอแนวทางการจัดการทรัพยากรทางโบราณคดีในงานพัฒนาชุมชน การบูรณาการความร่วมมือจากหลายภาคส่วนที่ปรากฏในกลไกนี้ สะท้อนแนวคิดการบริหารจัดการแบบเครือข่ายซึ่งนำเสนอโดย เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543: 28-32) ที่เน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมในการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมที่ปรากฏในกลไกนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชวาลย์ ทัตศิวัช (2553: 53-64) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. กลไกความร่วมมือการสร้างหน่วยงานความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณค่าวัฒนธรรมทวารวดี แนวทางที่ 2 กลไกและแนวปฏิบัติในการดำเนินการขับเคลื่อนทุนวัฒนธรรมให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ผลการศึกษาพบว่า กลไกและแนวปฏิบัติในการดำเนินการขับเคลื่อนทุนวัฒนธรรมทวารวดีจังหวัดนครปฐมร่วมกันนั้นมี 4 ด้าน ดังนี้ 1.ด้านนโยบายการส่งเสริมพัฒนา ประกอบด้วย 1) การสร้างแผนปฏิบัติการสำหรับองค์กร 2) การส่งเสริมทางธุรกิจและการจัดจำหน่าย 3) การส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรการผลิต 4) การส่งเสริมความรู้ใน

การใช้องค์ความรู้ด้านวิชาการสำหรับการพัฒนาสินค้าทางวัฒนธรรม 5)การจัดตั้งกลุ่มผู้ประกอบการทางวัฒนธรรม 6) ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์จากองค์กรหน่วยงาน 2. ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่ ประกอบด้วย 1) การจัดตั้งกลุ่มคนรักษ์ท้องถิ่นนครปฐม 2) การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลผลิตทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครปฐม 3) จัดทำคู่มือความรู้ทุนวัฒนธรรมทวารวดีสำหรับการสร้างสรรค์สำหรับนำไปเผยแพร่เพื่อให้ผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตสามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นระบบ 3.ด้านส่งเสริมทางธุรกิจ ประกอบด้วย 1) การจัดตั้งร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์นครปฐม 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3) การจัดตั้งตลาด พื้นที่การขาย ช่องทางการขายทั้งช่องทางออนไลน์และออฟไลน์สำหรับสินค้าวัฒนธรรม 4) มีการจัดงาน event หรือการประกวดผลงานออกแบบผลิตภัณฑ์จากอัตลักษณ์ทวารวดี หรือจัดให้มีการแสดงสินค้าวัฒนธรรมและเปิดถนนคนเดินย้อนความเป็นไทย 5)การสนับสนุนช่องการด้านการตลาด โฆษณา ประชาสัมพันธ์ 4. ด้านส่งเสริมทางการศึกษา 1) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดนครปฐม 2) การจัดทำรูปแบบสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ 3) การจัดกิจรรมส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในชุมชน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า กลไกความร่วมมือที่ครอบคลุมในการยกระดับคุณค่าวัฒนธรรมทวารวดีของจังหวัดนครปฐม โดยมีแนวทางที่ครอบคลุม 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ นโยบายการส่งเสริมพัฒนา การอนุรักษ์และเผยแพร่ การส่งเสริมทางธุรกิจ และการส่งเสริมทางการศึกษา ซึ่งกลไกเหล่านี้สะท้อนถึงความพยายามในการบูรณาการมิติต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการอนุรักษ์และพัฒนาทุนวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย การสร้างความตระหนักรู้ในชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางวัฒนธรรม ตลอดจนการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ แนวทางนี้แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจว่าการอนุรักษ์และพัฒนาทุนวัฒนธรรมจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน การศึกษา และชุมชน โดยมีเป้าหมายร่วมกันในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรรณวีร์ บุญคุ้ม และคณะ (2561: 3-22) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในกลุ่มทวารวดี 4 จังหวัดเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ได้นำเสนอรูปแบบ ได้แก่ 1) การพัฒนาที่ยั่งยืน) 2) การมีกิจกรรมที่หลากหลาย 3) การมุ่งสู่มาตรฐาน 4) สัมพันธภาพ 5) การมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 6) วิสัยทัศน์ของผู้ประกอบการ 7) ความตระหนักของชุมชน 8) ความโปร่งใส และ 9) การมีผลิตภัณฑ์ใหม่ และการร่วมมือระหว่างภาครัฐเอกชน ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

2.4 ลักษณะทุนวัฒนธรรมทวารวดีในจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ทุนวัฒนธรรมเป็น 2 ประเภท ทุนวัฒนธรรมทวารวดีในชุมชน และทุนวัฒนธรรมและภูมิปัญญา โดยลักษณะทุนวัฒนธรรมทวารวดีบ่งบอกถึงร่องรอยวิถีชีวิต ความเชื่อและภูมิปัญญาในอดีต มีคุณค่าและมูลค่าที่เกิดจากการนำวัฒนธรรมมาใช้

เช่น ใช้ทุนวัฒนธรรมโบราณสถานสมัยทวารวดีมาสร้างมูลค่าทางพิธีกรรมพุทธศาสนา และทางการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และสร้างคุณค่าที่เป็นคุณธรรม ความภูมิใจในชุมชนพื้นที่ประวัติศาสตร์ที่เป็นพลังขับเคลื่อนคนในชุมชนให้เกิดการรับรู้ ร่วมกันอนุรักษ์ รักษา และเกิดความเข้มแข็งของชุมชนในการสืบทอดทุนวัฒนธรรม ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวคิดที่ Bourdieu, P. (1986: 241-258) กล่าวไว้ว่า "วัฒนธรรมเป็นทุนที่บุคคลได้รับจากการหล่อหลอมให้กลายเป็นคุณสมบัติติดตัว ที่เอื้อให้นำไปใช้เพิ่มพูนคุณค่าและมูลค่าของตนได้" และสอดคล้องกับนิยามที่ อคิน รพีพัฒน์ (2551: 73-75) กล่าวว่า วัฒนธรรมคือ ความหมายที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อให้ชีวิตห้อยโหนดุจ แมงมุมที่ห้อยโหนและดำรงชีพอยู่บนสายใยของตนเอง" นั่นคือ มนุษย์ได้ใช้วัฒนธรรมสร้างคุณค่าและมูลค่าที่เป็นทุนวัฒนธรรม เพื่อเข้าถึงความจำเป็นและความต้องการด้านต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ ลักษณะทุนวัฒนธรรมทวารวดีในนครปฐม จากหลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ พบว่าทุนวัฒนธรรมทวารวดีในนครปฐม มีลักษณะโดดเด่นดังนี้

2.4.1 ทางด้านศาสนา พบหลักฐานทางศาสนาจำนวนมาก เช่น พระพุทธรูป เจดีย์ ศาสนสถาน สะท้อนให้เห็นถึงความศรัทธาและความเชื่อของผู้คนในอดีต สอดคล้องกับ สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2561) ที่ระบุว่า พุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมวัฒนธรรมทวารวดี พบศิลปวัตถุทวารวดีจำนวนมาก โดยเฉพาะพระพุทธรูปขนาดใหญ่ ซึ่งแสดงถึงศิลปะแบบทวารวดีที่ชัดเจน มักสร้างในปางประทับนั่งห้อยพระบาท พระวรกายค่อนข้างท้วม มีลักษณะเฉพาะของพระพักตร์ เช่น พระขนงปีกกา พระโอษฐ์หนา พระเนตรโปน ขมวดเส้นพระเกศาโต พระพักตร์ยังไม่ได้เป็นรูปไข่ อาทิ พระศิลาขาว พระศิลาเขียว เป็นต้น ทั้งนี้ พิริยะ ไกรฤกษ์ (2533: 49-68) ได้อธิบายถึงภาพลายปูนปั้นรูปชาดกในคัมภีร์ต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความหลากหลายของวัฒนธรรมพุทธศาสนาในทวารวดี โดยเฉพาะภาพปูนปั้นรูปชาดกที่พระเจดีย์จุลประโทน จังหวัดนครปฐม พบการเรียงลำดับเรื่องราวเล่าเรื่องในอวตารของพุทธศาสนานิกายมูลสรรวาสดิวาท ซึ่งเป็นนิกายเถรวาทสายหนึ่ง ใช้คัมภีร์สันสกฤต โดยแสดงให้เห็นว่าในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12-13 พุทธศาสนานิกายเถรวาทอาจเคยรุ่งเรืองอยู่ในอาณาจักรทวารวดี และเป็นหลักฐานสำคัญที่สะท้อนความเชื่อและวิถีชีวิตของผู้คนในนครปฐมโบราณ

2.4.2 ด้านการตั้งถิ่นฐาน เมืองนครปฐมโบราณในสมัยทวารวดี ตั้งอยู่บริเวณแนวชายฝั่งทะเลเดิม มีฐานะเป็นเมืองท่าชายฝั่ง ภายในเมืองมีเส้นทางน้ำเชื่อมกับทะเล และมีลำน้ำสำคัญที่เชื่อมกับชุมชน ต่าง ๆ แบ่งเขตเมืองออกเป็นบริเวณต่าง ๆ เช่น ชุมชนที่อยู่อาศัย ศาสนสถาน บ่งบอกถึงการวางผังเมืองที่มีระบบระเบียบ สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีศักร วัลลิโภดม (2558: 34-42) ที่อธิบายถึงลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชนทวารวดีในภาคกลาง จากการตรวจสอบภาพถ่ายทางอากาศว่า เมืองนครปฐมโบราณอยู่ห่างจากพระปฐมเจดีย์ไปทางทิศตะวันออกราว 2 กม. มีศูนย์กลางอยู่ที่บริเวณวัดพระประโทณเจดีย์ เป็นเมืองโบราณที่มี

ขนาดใหญ่ที่พบในประเทศไทยในช่วงสมัยก่อนกรุงศรีอยุธยา พบร่องรอยของโบราณสถานจำนวนมาก อาทิ วัดพระเมรุ พระปฐมเจดีย์ วัดพระงาม วัดธรรมศาลา และเนินพระ

2.4.3 ด้านเศรษฐกิจ จากสภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองนครปฐมโบราณ ที่อยู่บนแนวชายฝั่งทะเลเดิม มีลำน้ำสำคัญที่เชื่อมต่อระหว่างชุมชนภายในและชุมชนภายนอก มีฐานะเป็นเมืองท่าชายฝั่งที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สอดคล้องกับการอธิบายของ ธิดา สาระยา (2531: 83-92) ที่กล่าวถึงระบบเศรษฐกิจทวารวดีว่า เมืองนครปฐมโบราณเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคในลุ่มแม่น้ำท่าจีนและแม่กลอง ที่ก่อตั้งขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 12 เพื่อรองรับต่อการขยายตัวทางการค้าที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค นอกจากนี้ ผาสุข อินทราวุธ (2527: 151-168) ได้กล่าวถึงเมืองนครปฐมโบราณในด้านเศรษฐกิจว่าเป็นเมืองท่าสำคัญในช่วงพุทธศตวรรษที่ 13-16 พบโบราณวัตถุที่แสดงถึงการติดต่อค้าขายกับภายนอก ได้แก่ แผ่นดินเผารูปคชลักษมี ท้าวกุเวร ตราดินเผารูปเรือสำเภา และภาพปูนปั้นรูปชาวต่างชาติ ที่สันนิษฐานว่าอาจเป็นพ่อค้าจากแถบเอเชียกลางที่เดินทางเข้ามาทำการค้าขาย นอกจากนี้ผู้คนในเมืองนครปฐมโบราณยังมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากอยู่อาศัยในพื้นที่อุดมสมบูรณ์ส่งผลให้มีการดำรงชีวิตด้วยการเกษตรกรรม พบหลักฐานที่สำคัญคือ ร่องรอยของแกลบข้าวในอิฐสมัยทวารวดี ในโบราณสถานและประติมากรรมดินเผา

2.4.4 ด้านศิลปกรรม ศิลปกรรมที่พบในเมืองนครปฐมโบราณสมัยทวารวดีส่วนใหญ่สร้างขึ้นเพื่อศาสนา โดยเฉพาะพุทธศาสนานิกายเถรวาท ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะอินเดียผสมผสานกับความเป็นพื้นเมือง ก่อให้เกิดศิลปกรรมที่มีรูปแบบเฉพาะตัว อาทิ ประติมากรรม เช่น พระพุทธรูปทวารวดี ธรรมจักรกวางหมอบ พระพิมพ์ดินเผา ปูนปั้นดินเผาชาดก สถาปัตยกรรม เช่น เจดีย์ ลวดลายปูนปั้นประดับ ศิลปวัตถุ เป็นต้น ทั้งนี้ยังพบหลักฐานของพุทธศาสนานิกายมหายาน และศาสนาพราหมณ์ฮินดู แต่มีจำนวนไม่มากนั้นหากเทียบกับพุทธศาสนานิกายเถรวาท เมืองนครปฐมโบราณมีการพบธรรมจักรจำนวนมาก โดยธรรมจักรที่พบในประเทศไทยพบเฉพาะศิลปะทวารวดีเท่านั้น สันนิษฐานว่าการสร้างธรรมจักรสร้างขึ้นตามคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา สอดคล้องกับการศึกษาของ ศักดิ์ชัย สายสิงห์ (2562: 15-32) ที่กล่าวว่าธรรมจักรและกวางหมอบแทนความหมายของการแสดงพระธรรมเทศนา ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี ในศิลปะสมัยคันธารราฐของอินเดีย (พุทธศตวรรษที่ 6–7) มีการสร้างพระพุทธรูปปางปฐมเทศนา โดยทำรูปพระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมเหนือบัลลังก์ และที่ฐานของบัลลังก์แสดงด้วยธรรมจักรและกวางหมอบ ทั้งนี้การสร้างธรรมจักรและกวางหมอบบริเวณฐานพระพุทธรูปยังปรากฏต่อมาในศิลปะอินเดียสมัยอมราวดี (พุทธศตวรรษที่ 6–8) จนถึงสมัยคุปตะ (พุทธศตวรรษที่ 9-11) ซึ่งถือว่าเป็นต้นแบบที่ให้อิทธิพลกับศิลปะทวารวดีในเวลาต่อมา

2.4.5 ด้านภาษา เมืองนครปฐมโบราณมีการพบหลักฐานประเภทจารึก ทั้งจารึกบนแผ่นหิน แผ่นอิฐ พระพิมพ์ดินเผา ธรรมจักร และสถูป โดยจารึกส่วนใหญ่เขียนด้วยอักษรปัลลวะ ซึ่งเป็นรูปแบบอักษรที่ใช้กันในบริเวณอินเดียใต้ สำหรับภาษาที่ใช้จารึกมีภาษามอญโบราณ ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ข้อความใน

จารึกที่พบส่วนใหญ่ที่เมืองนครปฐมโบราณจะเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังมีจารึกที่เกี่ยวข้องกับการสรรเสริญพระราชา และจารึกเกี่ยวกับเทพเจ้าศาสนาพราหมณ์ฮินดู

2.5 การสร้างแผนที่วัฒนธรรม เป็นกระบวนการที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการระบุ รวบรวม วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทุนวัฒนธรรมของชุมชน โดยใช้สัญลักษณ์ ภาพหรือข้อความบนแผนที่ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ และความเชื่อมโยงระหว่างทุนวัฒนธรรมกับสถานที่ บุคคล เหตุการณ์และบริบททางสังคม วัฒนธรรม พบว่า ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดหมวดหมู่ของทุนวัฒนธรรม 11 หมวดหมู่ สามารถจำแนกประเภทของแผนที่วัฒนธรรมได้ 4 แผนที่วัฒนธรรม ดังนี้ 1) แผนที่วัฒนธรรมเชิงสถานที่ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างทุนวัฒนธรรมกับสถานที่ เช่น เนินพระดอนยายหอม วัดธรรมศาลา เจดีย์จุลประโทณ วัดพระงาม ฯลฯ 2) แผนที่วัฒนธรรมเชิงบุคคล แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างทุนวัฒนธรรมกับบุคคล เช่น ช่างฝีมือ ศิลปิน นักแสดง นักเขียน ในชุมชนพื้นที่ศึกษา 3) แผนที่วัฒนธรรมเชิงเหตุการณ์ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างทุนวัฒนธรรมกับเหตุการณ์ เช่น ประเพณี เทศกาล พิธีกรรม 5) แผนที่วัฒนธรรมเชิงบริบท แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างทุนวัฒนธรรม กับบริบททางสังคม วัฒนธรรม เช่น ค่านิยม ความเชื่อ วิถีชีวิต ทั้งนี้การใช้แผนที่วัฒนธรรมเพื่อเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนนั้นสามารถนำไปใช้ได้ดังนี้ 1) แผนที่วัฒนธรรมช่วยให้ชุมชนเข้าใจและเห็นคุณค่าของทุนวัฒนธรรมที่มีอยู่ ซึ่งนำไปสู่ความภาคภูมิใจและความหวงแหนทุนวัฒนธรรม 2) แผนที่วัฒนธรรมช่วยให้ชุมชนระบุปัญหาและโอกาส ที่เกี่ยวข้องกับทุนวัฒนธรรม เช่น ปัญหาการสูญเสียทุนวัฒนธรรม โอกาสในการนำทุนวัฒนธรรมมาใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม 3) แผนที่วัฒนธรรมช่วยให้ชุมชนวางแผน และจัดการกับการเปลี่ยนแปลงทุนวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ นฤมล บุญญานิตย์ (2566: 50) ที่กล่าวว่าแผนที่วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ควรได้มาจากความต้องการของชุมชน และควรคำนึงถึงบริบทของชุมชนอีกด้วย 4) แผนที่วัฒนธรรมช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทุนวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และบริการ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ตัวอย่างการใช้แผนที่วัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชุมชน อาทิ ชุมชนวัดพระงาม จังหวัดนครปฐม ใช้แผนที่วัฒนธรรมเชิงสถานที่ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว และสร้างสรรค์กิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับทุนวัฒนธรรม เช่น การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโบราณสถานวัดพระงาม พระปฐมเจดีย์ การแสดงรำทวารวดี และการฟื้นฟูประเพณีตักบาตรข้าวหลามที่เคยมีในอดีตกลับมาอีกครั้ง

2.6 การสร้างสื่อการเรียนรู้ทุนวัฒนธรรมทวารวดี เพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจให้กับเยาวชนในพื้นที่ศึกษา พบว่า นักเรียนมีการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทุนวัฒนธรรมทวารวดีมากขึ้น เพราะสื่อการเรียนรู้ทุนวัฒนธรรมทวารวดีที่สร้างขึ้น ทำให้เยาวชนเกิดความเข้าใจมากขึ้นในหลายแง่มุม เข้าใจภาพรวมของทุนวัฒนธรรมทวารวดี โบราณสถาน ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ฯลฯ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การสร้าง

สื่อการเรียนรู้ทุนวัฒนธรรมทวารวดีที่ส่งผลให้เยาวชนมีการรับรู้และความเข้าใจมากขึ้นนั้น สะท้อนถึงประสิทธิภาพของการใช้สื่อที่เหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้ทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน สื่อการเรียนรู้ที่ออกแบบอย่างเหมาะสมสามารถนำเสนอข้อมูลที่ซับซ้อนเกี่ยวกับทุนวัฒนธรรมทวารวดีให้เข้าใจง่ายและน่าสนใจ ทำให้เยาวชนสามารถเข้าถึงและเข้าใจมรดกทางวัฒนธรรมได้ดียิ่งขึ้น การที่เยาวชนเข้าใจภาพรวมของทุนวัฒนธรรมทวารวดี ทั้งในด้านโบราณสถาน ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม แสดงให้เห็นว่าสื่อสามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างครอบคลุมและเป็นระบบ ความสำเร็จนี้ยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยคำนึงถึงวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจและเข้าถึงง่ายสำหรับเยาวชน ซึ่งอาจรวมถึงการใช้เทคโนโลยีมัลติมีเดีย การออกแบบที่ดึงดูดความสนใจ นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาทางวัฒนธรรมในการสร้างความตระหนักและความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน (2562: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สื่อมัลติมีเดียเพื่อการสืบสานภูมิปัญญาและสร้างความตระหนักรู้การทำขนมจีนประโดก วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ออกแบบและผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการสืบสานภูมิปัญญา และสร้างความตระหนักรู้การทำขนมจีนประโดก 2) เผยแพร่สื่อมัลติมีเดีย และ 3) ประเมินผลการเรียนรู้กับความรู้ที่ได้รับ และความพึงพอใจของนักเรียน/นักศึกษาเยาวชนในพื้นที่ประโดก ผลการวิจัยพบว่า สื่อมัลติมีเดียเรื่องเส้นทางขนมจีนบ้านประโดกกับการสืบสานวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถนำไปใช้งานจริงได้หลังผ่านการประเมินด้านความตรงเนื้อหาและสื่อมัลติมีเดีย และผลการเรียนรู้กับความรู้ที่ได้รับ พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานภาครัฐนำผลการศึกษาไปกำหนดนโยบายภาครัฐ เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กรมศิลปากรควรให้ความสำคัญกับการใช้ทุนวัฒนธรรมเป็นปัจจัยและเงื่อนไขขั้นพื้นฐานในการกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาขององค์กรทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนโดยใช้ทุนวัฒนธรรมที่ค้นพบ อาทิ 1) การหารือกันระหว่างกรมศิลปากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้างโครงการต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อโบราณสถาน 2) การอนุรักษ์ภูมิทัศน์ของเมืองโบราณเป็นแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถาน โดยมีการอนุรักษ์ที่ดิน แนวคันดิน และภูมิทัศน์ของเมือง เป็นต้น

2. ควรมีการขยายฐานข้อมูลและความร่วมมือ การรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมทุนทวารวดีเพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ภาคประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขยายความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อบูรณาการทรัพยากร ความรู้ และประสบการณ์ในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมทุนทวารวดี พัฒนาระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมทุนทวารวดีที่เชื่อมโยงและเข้าถึงได้สะดวก

3. ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนในระบบและนอกระบบและนักเรียนในพื้นที่ได้เรียนรู้วัฒนธรรมทวารวดีผ่านสื่อ เพื่อเป็นการขยายผลและเผยแพร่ให้เกิดความเข้าใจและตระหนักรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวัฒนธรรมทวารวดีในพื้นที่อื่น ที่มีการขุดค้นพบหลักฐานและโบราณวัตถุสมัยทวารวดีเพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ และเชื่อมโยงเรื่องราว นำไปสู่การพัฒนาวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ

2. จำเป็นต้องมีการวิจัยและศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้วยวัฒนธรรมทวารวดีโดยมุ่งเน้นนำเสนอผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมชุมชนแต่ละชนิดอย่างละเอียดเพื่อประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวของชุมชน อันเป็นการส่งเสริมให้มีการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชนท้องถิ่นโดยตรง

เอกสารอ้างอิง

กรมศิลปากร. (2548). โบราณวัตถุในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระปฐมเจดีย์. นนทบุรี: ส.พิจิตรการพิมพ์,

เกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน. (2562). สื่อมัลติมีเดียเพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและสร้างความตระหนักในการทำก๋วยเตี๋ยวโพธิ์ดก. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. 27 (55), 5-22.

ชัชวาลย์ ทัตศิวัช. (2553). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. *วารสารสารสนเทศศาสตร์*. 28 (1), 53-64.

ชนิดา เสงี่ยมไพศาลสุข. (2550). *มโนทัศน์สำคัญ ๆ ทางสังคมวิทยา-มานุษยวิทยาในผลงานของ ปิแยร์ บูร์ดิเยอ.*

ปิแอร์ บูร์ดิเยอ. (2550). เศรษฐกิจของทรัพย์สินเชิงสัญลักษณ์, 1-12. กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2561). *การสร้างกลไก ความร่วมมือ เครือข่าย.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 48-53.

ธนิก เลิศชาญฤทธ์. (2554). *การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม.* กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน),115-120.

ธิดา สาระยา. (2531). “การก่อตัวของรัฐในลุ่มแม่น้ำท่าจีน-แม่กลอง : พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของเมืองนครปฐม.” *เมืองโบราณ.* 14 (1), 83-92.

นฤมล บุณยนิติ. (2566). การบูรณะพระปฐมเจดีย์: กรณีศึกษาจากเอกสารทางประวัติศาสตร์. *วารสารศิลปกรรม*. 10 (2), 50.

ผาสุข อินทราวุธ. (2527). ผลการขุดค้นเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่จังหวัดสิงห์บุรีและนครปฐม. *เมืองโบราณ* 10 (4), 151-168.

พิริยะ ไกรฤกษ์. (2533). ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย.กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป,49-68

วรรณวีร์ บุญคุ้ม, ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ และ ผกามาส พะวงษ์. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในกลุ่มทวารวดี 4 จังหวัดเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*. 5 (2), 3-22.

ศรีศักร วัลลิโภดม. (2525). นครชัยศรี. *เมืองโบราณ,* 8 (3), 143-152.

ศักดิ์ชัย สายสิงห์. (2562). *ศิลปะทวารวดีวัฒนธรรมทางศาสนายุคแรกเริ่มในดินแดนไทย.* กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ, 15-32

ศูนย์มานุษยวิทยาสินรินธร. (2559). เสนเรือน.ฐานข้อมูลประเพณีท้องถิ่นในประเทศไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา https://www.sac.or.th/databases/rituals/detail.

สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2561). ความสำคัญของวัฒนธรรมทวารวดี. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.thaistudies.chula.ac.th/2018/09/29/.

สฤษดิ์พงศ์ ขุนทรง. (2557). *โบราณคดีเมืองนครปฐม: การศึกษาอดีตของศูนย์กลางแห่งทวารวดี.* กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สายันต์ ไพรชาญจิตร์. (2550). *การจัดการทรัพยากรทางโบราณคดีในงานพัฒนาชุมชน.* กรุงเทพมหานคร: โครงการหนังสือโบราณคดีชุมชน. 93-98.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2566-2570. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2566. แหล่งที่มา : https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651.

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (2566). คู่มือการนำข้อมูลด้านวัฒนธรรมเข้าระบบฐานข้อมูลด้านวัฒนธรรมและแผนที่วัฒนธรรม โปรแกรมนวัตกรรมสำหรับเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร, 1-12 (เอกสารไม่ตีพิมพ์)

อคิน รพีพัฒน์ (2551). *วัฒนธรรมคือความหมาย : ทฤษฎีและวิธีการของตลิฟฟอร์ด เกียร์ซ.* กรุงเทพมหานคร : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 73-75.

Bourdieu, P. (1986). *The Forms of Capital. In J. Richardson* (Ed.), Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education (pp. 241-258).

รูปแบบการจัดการและทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Management styles and human capital affecting the success of construction business operations in The Northeastern region

เกียรติศักดิ์ หยุยลือ และ รัชดา ภักดียิ่ง
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Kiattisak Yuilue and Ratchada Phakdeeying
Northeastern University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: kiatisakkk@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการและทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการจัดการของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง 2) ระดับปัจจัยทุนมนุษย์ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง 3) ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 4) รูปแบบการจัดการทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1.109 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม M-plus

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการจัดการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยทุนมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) ความสำเร็จในการดำเนินงานธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง อยู่ในระดับมาก 4) รูปแบบการจัดการทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า (4.1) การจัดการ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง โดยสัมประสิทธิ์เส้นทางมีค่าเท่ากับ 0.175 และมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับปัจจัยทุนมนุษย์ มีสัมประสิทธิ์เส้นทางมีค่าเท่ากับ 0.629 (4.2) ปัจจัยทุนมนุษย์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.829 และ (4.3) การจัดการมีอิทธิพลที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อความสำเร็จในการดำเนินงานธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.521 โดยผ่านเส้นทางด้านปัจจัยทุนมนุษย์ ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง สามารถนำรูปแบบไปพัฒนาธุรกิจ

* วันที่รับบทความ : 24 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 29 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 ตุลาคม 2567
Received: April 24 2024; Revised: October 29 2024; Accepted: October 30 2024

รับเหมาก่อสร้าง ของตนได้ตามความเหมาะสมกับลักษณะพื้นที่ของธุรกิจเพื่อสนับสนุนธุรกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน

คำสำคัญ : การจัดการ; ทุนมนุษย์; ความสำเร็จในการดำเนินงาน

Abstract

The research on management styles and human capital affecting the success of construction business operations in the Northeastern region aims to study 1) the management level of the construction contracting business 2) the level of human capital factors of the construction contracting business 3) the level of success in operating the construction contracting business. in the Northeast and 4) human capital management styles that affect the operational success of construction contracting businesses in the Northeast. The researcher used quantitative research. The sample group consisted of 300 construction contractors. Statistics used in data analysis included percentages, means, standard deviations. and analysis of structural equation models with the M-plus program.

The results of the research found that 1) management level Overall, the average level was at a high level. 2) Human capital factors The average is at a high level. 3) Success in operating the construction contracting business. is at a high level 4) Human capital management style that affects the success of construction business operations In the Northeastern region, it was found that (4.1) management has a positive direct influence on the success of construction business operations. The path coefficient is equal to 0.175 and has a positive direct influence on the human capital factor. The path coefficient is equal to 0.629 (4.2). Human capital factors have a positive direct influence on the success of construction business operations. with a path coefficient equal to 0.829 and (4.3) management has an indirect causal influence on the success of construction business operations. It has a path coefficient of 0.521 through the human capital factor path. Therefore, construction business operators The model can be used to develop the construction business. their own as appropriate to the nature of the business area to support the business in a stable and sustainable manner.

Keyword: Management; Human Capital; Operational Success.

บทนำ

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นธุรกิจรับเหมาก่อสร้างที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญอย่างมากกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั่วประเทศเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบาย และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยแต่ละปีมีการอนุมัติงบประมาณเกี่ยวกับการก่อสร้างเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างซึ่งเป็นธุรกิจหลักของอุตสาหกรรมก่อสร้างจึงเป็นธุรกิจที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยโดยมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 8.1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 0 ในไตรมาสที่ 2 ปี 2566 มีการขยายตัวร้อยละ 7.8 ทำให้เกิดการจ้างงานและมีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมต่อเนื่องหลากหลาย เช่น ธุรกิจวัสดุก่อสร้าง ธุรกิจ

พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ อย่างไรก็ตามธุรกิจการก่อสร้างภาคเอกชนในปี 2566 มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องอยู่ที่ 586,000 ล้านบาท (+3%VOY) ซึ่งการก่อสร้างภาคเอกชน ในปี 2563 (-3%VOY) ปี 2564 (+1%VOY) ปี 2565 (+2%VOY) ปี 2566F (+3%VOY) (ธนาคารไทยพาณิชย์, 2566 : 1)

ในปี 2566-2568 ธุรกิจวัสดุก่อสร้างมีแนวโน้มสูงขึ้นตามความต้องการทั้งจากตลาดในและต่างประเทศ ปัจจัยหนุน ได้แก่ 1) มูลค่าการลงทุนด้านก่อสร้างโดยรวมในไทยที่คาดว่าจะขยายตัวเฉลี่ย 3.0 – 3.5% ต่อปี ตามการเร่งลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ รวมถึงโครงการขยายเส้นทางคมนาคมขนส่งทางถนนและระบบรางทั่วประเทศ นอกจากนี้ การก่อสร้างที่อยู่อาศัยภาคเอกชนมีแนวโน้มฟื้นตัวตามทิศทางเศรษฐกิจ และ 2) การฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลังวิกฤต COVID-19 รวมถึงการขยายตัวของการลงทุนภาคก่อสร้างทั้งโครงสร้างพื้นฐานและโครงการอสังหาริมทรัพย์โดยเฉพาะในประเทศ CLM ซึ่งเป็นตลาดหลัก อย่างไรก็ตามธุรกิจรับเหมาก่อสร้างยังเผชิญปัจจัยเสี่ยงจาก (1) จากต้นทุนวัตถุดิบราคาสูงขึ้น (2) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงิน (3) ราคาน้ำมันที่ยังมีแนวโน้มทรงตัวในระดับสูง ส่งผลกระทบต่อต้นทุนด้านพลังงาน และ 3) ปัญหาขาดแคลนแรงงาน ทั้งในภาคก่อสร้างและในสายการผลิตวัสดุก่อสร้าง (ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงศรีอยุธยา, 2566 : 1)

ซึ่งการประสบความสำเร็จในบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างย่อมมีระดับที่แตกต่างกัน แต่ก็มีบางรายที่ดำเนินธุรกิจแล้วไม่ประสบความสำเร็จเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจรับเหมาก่อสร้างที่รับงานจากภาครัฐ ซึ่งเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างกับหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และบริษัทต้องได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างกับหน่วยงานราชการ และต้องมีการประกวดราคาเพื่อประมูลงานโดยหน่วยงานภาครัฐหรือรัฐวิสาหกิจจะคัดเลือกบริษัทผู้รับเหมาเพื่อให้ได้ผู้มีศักยภาพสูงมาทำการก่อสร้างทั้งนี้เนื่องจากผู้รับเหมางานก่อสร้างเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่จะทำให้งานก่อสร้างมีผลงานที่ดี มีความมั่นคงแข็งแรง เกิดความปลอดภัย ตลอดจนผลงานมีความคงทน อายุการใช้งานยืนยาว และมีราคาที่ประหยัด เป็นธรรม (กรมทางหลวง, 2566 : 1) การรับงานรับเหมาก่อสร้างให้กับหน่วยงานของรัฐ ถือเป็นงานที่มีการแข่งขันสูงและมีระเบียบที่ผู้รับเหมาจะต้องทำความเข้าใจ ทั้งนี้ เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้รับเหมาอาจพิจารณาจากหลายๆเกณฑ์ ดังนั้นปัจจัยภายในที่ทำให้ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างประสบความสำเร็จ ได้แก่ การมีประสบการณ์ยาวนาน มีเงินทุน/สภาพคล่อง มีความสามารถในการปรับตัวสูง ด้านแรงงานและแหล่งทุน จะเห็นได้ว่า การที่ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างจะประสบความสำเร็จ และได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้รับเหมางานก่อสร้างต้องประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ หลายประการ (ตฤณ ไหมฉิม, 2562 : 3)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสำคัญและมีศักยภาพสูงในการพัฒนาตามเศรษฐกิจแนวตะวันออกตะวันตก (East-West Economic Corridor) เป็นเส้นทางเชื่อมโยงการค้าการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) รวมทั้งมีเส้นทางเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของ

ประเทศบริเวณภาคกลางและพื้นที่โครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (East Economic Corridor) โดยมีแผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่อยู่ระหว่างดำเนินการในภาค ได้แก่ รถไฟความเร็วสูง (ช่วงกรุงเทพฯ-นครราชสีมา ช่วงนครราชสีมา-หนองคาย) รถไฟทางคู่ (ช่วงชุมทางถนนจิระ-ขอนแก่นช่วงขอนแก่น-หนองคาย ช่วงจิระ-อุบลราชธานี) ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง และทางพิเศษ (ช่วงบางปะอิน-นครราชสีมา ช่วงระเบียงเศรษฐกิจ EWEC ด้านตะวันออก) มีการค้าชายแดนและผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา โดยมีการขยายตัวของการค้าชายแดนอย่างก้าวกระโดด และมีบทบาทสำคัญต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาคมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีความหลากหลายทั้งการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์และอารยธรรมขอม การท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ภูหลวง ภูเรือ และภูกระดึง จังหวัดเลย รวมทั้ง การท่องเที่ยวประเพณีวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวบริเวณเมืองชายแดนริมแม่น้ำโขงเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ภาครัฐมีโครงการสนับสนุนการก่อสร้างเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคให้รองรับการขยายตัวของเมืองและประชาชน ดังนั้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงมีโครงการก่อสร้างเกิดขึ้นจำนวนมาก ผู้ประกอบการรับเหมาะก่อสร้างจำนวน 1,109 ราย (กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2566 : 1)

แต่จากปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตธุรกิจรับเหมาก่อสร้างของประเทศไทยจะต้องประสบปัญหาการแข่งขันในธุรกิจอย่างรุนแรง จำเป็นต้องเตรียมการและพัฒนาความพร้อมในแต่ละด้าน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างให้ประสบความสำเร็จ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการธุรกิจรับก่อสร้างให้ประสบความสำเร็จ จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ได้กล่าวมานั้น ผู้วิจัยซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการรับเหมาก่อสร้าง จึงต้องการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการทุนมนุษย์ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างให้ประสบความสำเร็จในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยทุนมนุษย์ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2566 จำนวน 1.109 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 20 เท่าของตัวแปรในโมเดล (Model) ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรทั้งหมด 15 ตัวแปร ดังนั้นมีขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 300 คน กระจายตามสัดส่วนของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างใน 20 จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, 2567 : 1) โดยการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการจัดการ เป็นแบบประเมินชนิดกำหนดให้ตอบและชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) รวมจำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับทุนมนุษย์ เป็นแบบประเมินชนิดกำหนดให้ตอบและชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) รวมจำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน เป็นแบบประเมินชนิดกำหนดให้ตอบและชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) รวมจำนวน 36 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ขั้นตอนการสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

3.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 ร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบแก้ไข ข้อเสนอแนะ

3.1.3 ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) กับผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคกลาง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.237-0.846 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.982

3.2. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) หลังจากที่ได้นำเครื่องมือไปเก็บข้อมูล โดยการตรวจสอบเบื้องต้นทางสถิติของข้อมูล ดังนี้

3.2.1 การตรวจสอบลักษณะการแจกแจงแบบปกติของข้อมูล พบว่า ส่วนใหญ่ได้เส้นตรงในแนวทแยง สรุปได้ว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีลักษณะการแจกแจงแบบโค้งปกติ

3.2.2 การตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของการกระจาย (Homoscedasticity) ข้อมูลมีเอกพันธ์ของการกระจายที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเศษที่เหลือมาตรฐาน กับค่าพยากรณ์มาตรฐาน

3.2.3 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกัน และไม่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุ

3.2.4 ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .582 ถึง .719

3.2.5 ตรวจสอบองค์ประกอบเชิงยืนยัน ของตัวแปรแฝงเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการตรวจสอบพบว่า ข้อมูลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำหนังสือขออนุญาตในการลงพื้นที่จากคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถึงผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีแจ้งให้รับทราบก่อนล่วงหน้าว่าจะไปลงพื้นที่ ผู้วิจัยได้ติดต่อทางโทรศัพท์แจ้งให้ทราบและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเองและมีผู้ช่วยวิจัย 3 คน

4.4 ข้อมูลทุติยภูมิ การค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิมาจากแหล่งต่าง ๆ รวบรวมข้อมูลโดยค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลจากรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต

4.5 ตรวจสอบความสมบรูณ์ ความครบถ้วนในเนื้อหาของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมาทั้งหมด

4.6 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับ และมีความสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลและแปรผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

5.2. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการจัดการของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัจจัยทุนมนุษย์ ของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 – 5.00	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับความคิดเห็นมาก
2.51 – 3.50	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับความคิดเห็นน้อย
1.00 – 1.50	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

5.5. วิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลเชิงสาเหตุรูปแบบการจัดการและทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยโปรแกรม Mplus

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ (Management) ของกิตติคุณ แสงนิล (2566 : 4) แนวคิดเกี่ยวกับทุนมนุษย์ (Human capital) ของเรืองยศ สารพุฒิเศรษฐ์ (2565 : 8)และแนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงาน (operational success) ของ) วิทยา ภัทรเมธากุล (2565 : 11)

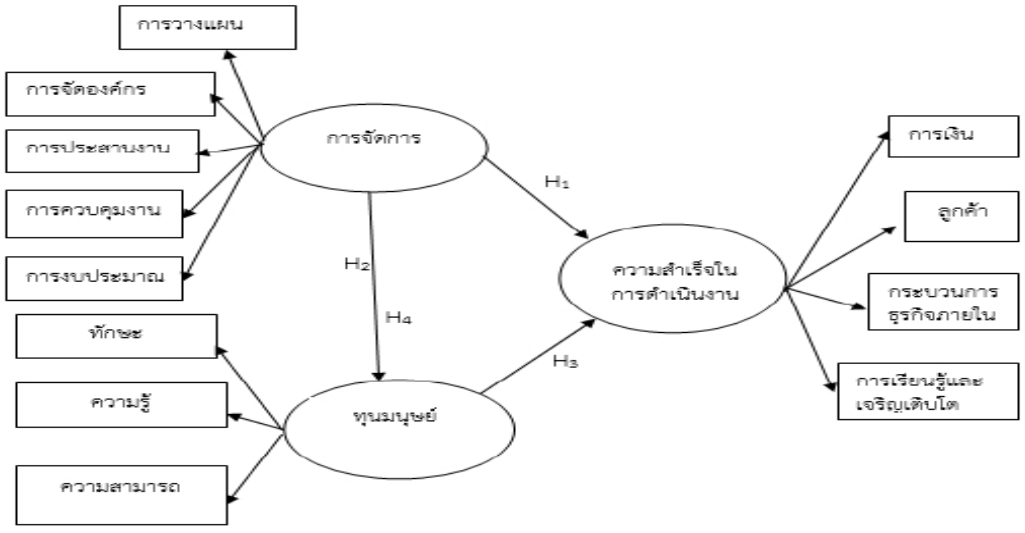

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย ปรากฏ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการจัดการของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตารางที่ 1

การจัดการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
การวางแผน (Plan)	4.20	0.64	มาก
การจัดการ (Man)	4.15	0.56	มาก
การสั่งการ (Com)	4.18	0.57	มาก
การประสานงาน (Coor)	4.18	0.63	มาก
การควบคุม (Con)	4.07	0.61	มาก
รวม	4.15	0.46	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับการจัดการของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.15) เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน (Plan) ($\overline{X}$ = 4.20) ด้านการประสานงาน ($\overline{X}$ = 4.18) ด้านการสั่งการ (Com) ($\overline{X}$ = 4.18) ด้านการจัดการ (Man) ($\overline{X}$ = 4.15) และด้านการควบคุม (Con) ($\overline{X}$ = 4.07) ตามลำดับ

2. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัจจัยทุนมนุษย์ ของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตารางที่ 2

ปัจจัยทุนมนุษย์	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ทักษะ (Skill)	4.25	0.59	มาก
ความรู้ (Knowles)	4.33	0.56	มาก
ความสามารถ (Ability)	4.31	0.61	มาก
รวม	4.30	0.51	มาก

จากตารางที่ 2 ระดับปัจจัยทุนมนุษย์ ของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความรู้ ($\overline{X}$ = 4.33) ด้านความสามารถ ($\overline{X}$ = 4.31) และด้านทักษะ ($\overline{X}$ = 4.25) ตามลำดับ

3. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตารางที่ 2

ความสำเร็จในการดำเนินงาน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
การเงิน (Finance)	4.34	0.55	มาก
ลูกค้า (Custom)	4.32	0.54	มาก
กระบวนการธุรกิจภายใน (Inter)	4.42	0.60	มาก
การเรียนรู้และเจริญเติบโต (Grow)	4.37	0.51	มาก
รวม	4.36	0.42	มาก

จากตารางที่ 3 ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกระบวนการธุรกิจภายใน ($\overline{X}$ = 4.42) ด้านการเรียนรู้และเจริญเติบโต ($\overline{X}$ = 4.37) ด้านการเงิน ($\overline{X}$ = 4.34) และด้านลูกค้า (Custom) ($\overline{X}$ = 4.32) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลเชิงสาเหตุสมการโครงสร้างเชิงเส้นที่สร้างหลังการปรับแสดงความสัมพันธ์รูปแบบการจัดการและทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังภาพประกอบ 1

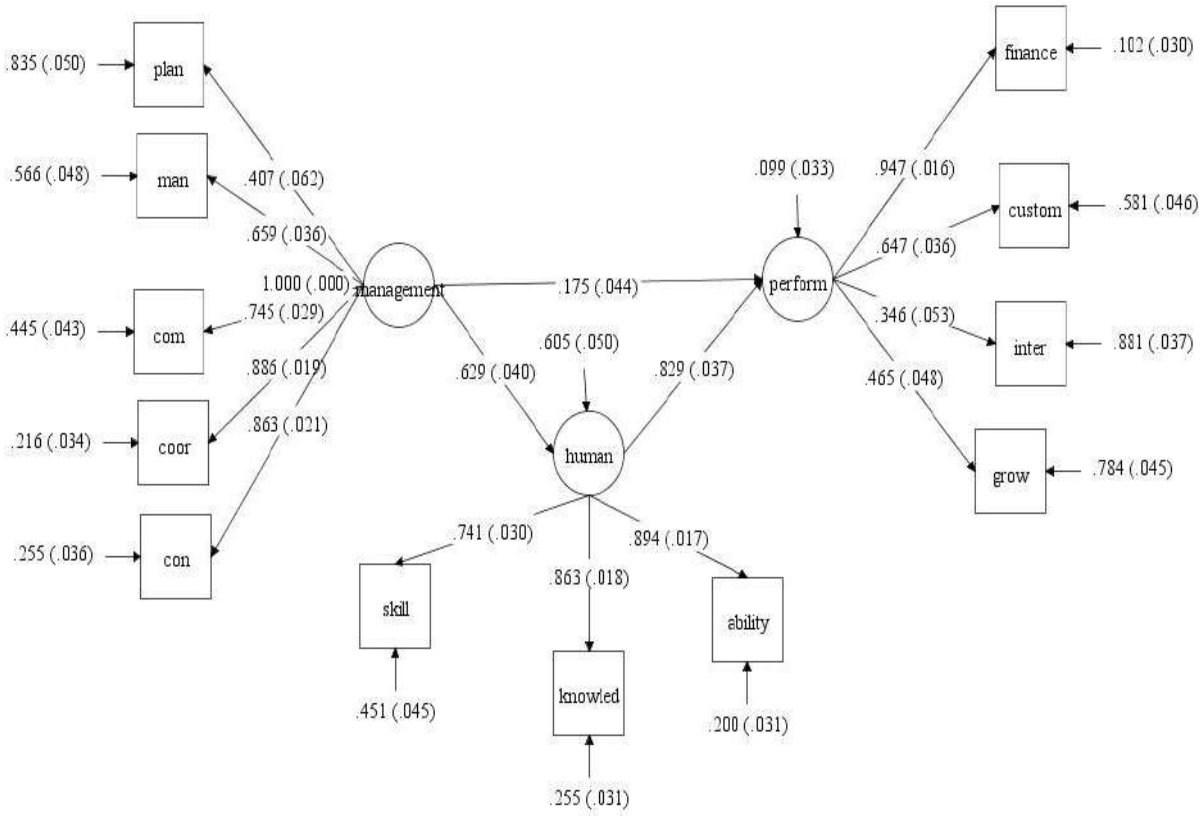

χ^2 = 124.369, df = 44, χ^2 / df = 2.8265, p–value = 0.0307, CFI = 0.961, TLI = 0.941, RMSEA = 0.053, SRMR = 0.041

แผนภาพที่ 2 โมเดลสมการโครงสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง

จากแผนภาพที่ 2 พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างหลังการปรับสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลตามทฤษฎีสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้พิจารณาจาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 124.369 องศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 44 ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p – value) มีค่าเท่ากับ 0.0307 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2 / df) มีค่าเท่ากับ 2.8265 CFI มีค่าเท่ากับ 0.961 TLI มีค่าเท่ากับ 0.961 RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.053 SRMR มีค่าเท่ากับ 0.041

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

การจัดการและทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า การจัดการ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.175 และการจัดการ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยทุนมนุษย์ของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า

สัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.629 ปัจจัยทุนมนุษย์ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.829 และการจัดการ มีอิทธิพลที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผ่านเส้นทางด้านปัจจัยทุนมนุษย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.521

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัย และผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การจัดการ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานที่ 2 การจัดการ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยทุนมนุษย์ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยทุนมนุษย์ ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานที่ 4 การจัดการ มีอิทธิพลที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผ่านเส้นทางด้านปัจจัยทุนมนุษย์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดการของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

การจัดการของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านการวางแผน มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นลำดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง มีการวางแผนการจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานและกำหนดวิธีแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน และมีการวางแผนงานทุกครั้งก่อนการทำงานเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนด ด้านการประสานงาน ธุรกิจมีการปรับเปลี่ยนวิธีการภายในให้รวดเร็วขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก เช่น การปรับปรุงขั้นตอนการติดต่อประสานงานของธุรกิจให้สะดวก มีการมุ่งเน้นการกำหนดกลยุทธ์เชิงรุกที่สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า รวมถึงการอำนวยความสะดวกผ่านช่องทางต่างๆ เช่น โทรศัพท์ เฟสบุ๊ค ไลน์ เป็นต้น ด้านการสั่งการ มีการจัดกระบวนการทำแผนสรุปผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร และให้ความสำคัญกับการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในแต่ละรอบระยะเวลา เพื่อการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์การบริการ ด้านการจัดการ มีการจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ และมีการจัด

ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน การวางรูปแบบงานไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ด้านการควบคุม ธุรกิจมีการควบคุมหรือการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถผลิตและการบริการที่มีคุณภาพ มีวิธีการติดตามและตรวจสอบการทำงานของบุคลากรอย่างเป็นธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พันธ์ ละครอนันท์ (2562 : 84) ทำการศึกษาเรื่องการสำรวจและวิเคราะห์วิธีการบริหารงานก่อสร้างของบริษัทวิศวกรที่ปรึกษาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับเหมาก่อสร้าง พบว่า สาเหตุที่มีผลกระทบต่อผู้รับเหมาก่อสร้างที่เกิดจากวิธีการบริหารงานก่อสร้างของบริษัท คือ 1) ด้านการประสานงานจากการออกคำสั่งเปลี่ยนแปลงงานของบริษัทวิศวกรที่ปรึกษาล่าช้า 2) ด้านการเงินจากการสั่งดำเนินการเปลี่ยนแปลงการก่อสร้างโดยไม่มีเอกสารสั่งการ 3) ด้านการเงินจากการให้ข้อมูลในการเสนอราคาค่าก่อสร้างที่ต่ำเกินไป 4) ด้านเทคนิคการก่อสร้างจากการตรวจสอบวัสดุก่อนการอนุมัติที่จะต้องมีการทดสอบก่อน และ 5) ด้านแบบก่อสร้างและข้อกำหนดจาก 2 ปัจจัยคือ ขั้นตอนในการอนุมัติวัสดุล่าช้า และไม่อนุมัติวัสดุเทียบเท่าที่ไม่ได้อยู่ในข้อกำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพร แผ้วชนะ (2561 : 74) ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารพักอาศัยรวมในเขตตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า แนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการตลาดผู้รับเหมาควรมีการติดตั้งปัจจัยประชาสัมพันธ์ผลงานของโครงการ และลงทุนด้านสื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มโอกาสในการดำเนินธุรกิจให้มากขึ้น

2. ปัจจัยทุนมนุษย์ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

ปัจจัยทุนมนุษย์ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านความรู้ เป็นตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมเป็นลำดับแรก รองลงไปได้แก่ ด้านความสามารถ และด้านทักษะ เนื่องจาก ธุรกิจมีการสนับสนุนให้พนักงานมีอิสระในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงาน เพื่อเกิดแนวทางในการปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมบุคลากรในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อคิดค้นวิธีการทำงานใหม่ ๆ สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้ มีต้นทุนในการก่อสร้างที่ต่ำ มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการตรวจสอบการก่อสร้าง และสามารถให้บริการตามที่ตกลงไว้กับลูกค้า การก่อสร้างมีความถูกต้องและแม่นยำ ในด้านทักษะการทำงาน มีการส่งเสริมให้พนักงานมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพื่อสร้างโอกาสใหม่ ๆ ให้กับธุรกิจ มีการดำเนินการพัฒนาขีดความสามารถและความชำนาญในงานให้กับพนักงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ สุนทรธรรม (2565 : 83) ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาทุนมนุษย์ของบุคลากรเทศบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี. ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาจัดการพัฒนาประสบการณ์เรียนรู้ให้พนักงานในช่วงเวลาที่เหมาะสมจัดให้มีการนิเทศก่อนการมอบหมายการปฏิบัติหน้าที่ มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือการให้คำปรึกษาแนะนำสอนงาน ดำเนินการจัดการพัฒนาบุคลากร โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยตรง และสอดคล้องกับ ธนพร เทียนประเสริฐ (2560 : 71) ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของทุนมนุษย์ต่อการเติบโตทาง

เศรษฐกิจ: การเปรียบเทียบไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ผลการศึกษา พบว่า ทุนมนุษย์มีความแตกต่างกันกับทรัพยากรมนุษย์ เพราะทรัพยากรมนุษย์คือส่วนประกอบของหน่วยงานในขณะที่ทุนมนุษย์ คือความสำคัญหรือคุณค่า หรือมูลค่าของคนที่มีผลต่อความสำเร็จของหน่วยงานทำงานตามความถนัดหรือตามความเหมาะสม

3. ความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

ความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกระบวนการธุรกิจภายใน ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับแรก รองลงไปได้แก่ ด้านการเรียนรู้และเจริญเติบโต ด้านการเงิน และด้านลูกค้า ตามลำดับ เนื่องจากธุรกิจรับเหมาก่อสร้างพัฒนาระบบการรับฟังและเรียนรู้จากลูกค้าในการนำข้อมูลที่ได้จากลูกค้าไปใช้ในการพัฒนาธุรกิจ มีการจัดเก็บฐานข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้บริการเป็นระบบ มีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาปัญหา และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการมอบหมายงานให้กับบุคคลที่มีความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสม เป็นส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการทำงาน มีนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในธุรกิจเพื่อความรวดเร็วในการให้บริการ ธุรกิจมีรายได้สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายของการก่อสร้าง และธุรกิจได้รับความเชื่อถือว่ามีภาพลักษณ์ว่าเป็นองค์กรที่มีการให้บริการที่มีคุณภาพสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ แสนขันติวิโรจน์ และสุมาลี รามนัฏ (2564 : 82) ทำการศึกษาเรื่องอิทธิพลความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสามารถของผู้ประกอบการที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการศึกษา พบว่า (1) ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมาณมีระดับของความสามารถของผู้ประกอบการ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81, 3.31 และ 3.82 ตามลำดับ และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.756, 0.741, และ 0.809 ตามลำดับ และ (2) ความได้เปรียบทางการแข่งขันที่อยู่ในฐานะตัวแปรคั่นกลางที่เชื่อมโยงระหว่างความสามารถของผู้ประกอบการสู่ผลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมาณ โดยมีค่าขอบเขตล่างเท่ากับ 0.349 และขอบเขตบนเท่ากับ 0.602 ซึ่งจากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ความสามารถของผู้ประกอบการจะเป็นปัจจัยที่สามารถทำให้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันและสามารถส่งผลต่อผลการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อดิเทพ กุลสอน (2562 : 76) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยสำคัญสำหรับการจัดการทรัพยากรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง ผลการศึกษา พบว่า การจัดการทรัพยากรมนุษย์” “การจัดการด้านการเงิน” “การจัดการด้านวัสดุก่อสร้าง” “การจัดการด้านเครื่องจักร” “การจัดการด้านเวลา” “การจัดการด้านสถานที่” ซึ่งปัจจัยสำหรับการจัดการ

ทรัพยากรในงานก่อสร้างนี้มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจัดกลุ่มปัจจัยความสำเร็จของโครงการได้ 5 กลุ่มปัจจัย ดังนี้ “ระยะเวลาในการดำเนินการ” “ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ” “คุณภาพของโครงการ” “ความปลอดภัย” “สิ่งแวดล้อม”และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุ้ย สุข (2561 : 91) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการงานก่อสร้างที่ยั่งยืนของผู้รับเหมาในจังหวัดตราด ผลการศึกษา พบว่า พบว่า ปัจจัยที่มี โอกาสที่เกิดขึ้นและความรุนแรงในระดับมาก 4 ปัจจัย ได้แก่ สภาพคล่องทางการเงิน การขาดแรงงานที่มีความชำนาญเฉพาะ ความรู้ความสามารถของบุคลากรและความผันผวนของราคาวัสดุและค่าแรง สำหรับปัจจัยที่มีโอกาสที่เกิดขึ้นและระดับความรุนแรงในระดับปานกลาง 5 ปัจจัย ได้แก่ การจัดการขยะจากงานก่อสร้าง แบบรูปและรายการคลุมเครือระบบสารสนเทศในการจัดการงานก่อสร้าง การหยุดงานเนื่องจากเทศกาลและประเพณีและการประสานงานและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง

4. รูปแบบการจัดการและทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของการจัดการและทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมแต่ละด้านมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดสมมติฐานการวิจัยและการสร้างแบบจำลองสมมติฐานความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของการจัดการและทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งนี้อยู่บนฐานของผลการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลสภาพจริงเกี่ยวกับการจัดการและทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาใช้สร้างสมมติฐานการวิจัยและแบบจำลองสมมติฐานความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรง จากแนวปฏิบัติดังกล่าวทำให้แบบจำลองสมมติฐานความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงมีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล ประกอบกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างของกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ได้ดำเนินการสร้างตามกระบวนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย กล่าวคือ มีการศึกษาข้อมูล กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ให้นิยามศัพท์ตัวแปรที่ศึกษา สร้างแบบสอบถาม ทดลองใช้และหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยตามหลักการวิจัยทั้งโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้บริหาร และนักวัดผลสถิติหลักสูตรนานาชาติ มีการปรับปรุงข้อคำถามที่ไม่เหมาะสม และคัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพตามเกณฑ์กำหนดไว้ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบกับการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง จำนวนมากกว่าที่ต้องการ จึงได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นอย่างดี และได้ข้อมูลครบถ้วน จากแนวปฏิบัติดังกล่าวทำให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีความเที่ยงตรงสูงจึงส่งผลให้ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบจำลองโครงสร้างเชิงเส้นตรงที่ พัฒนามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดังผลการวิจัยปรากฏ สอดคล้องกับงานการวิจัยของศศิหงส์ เกษมจารุ ธีรวุฒิ บุณยโสภณ และ มนัส

ชูผกา (2565) การศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจก่อสร้างแบบครบวงจรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตฤณ ไหมฉิม (2562 : 77) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง : กรณีศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดภูเก็ต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัฒน์พงศ์ เสือศรีเสริม (2561 : 94) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโครงการก่อสร้างอาคารสูงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาแนวคิดทฤษฎีรูปแบบการจัดการและทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดการ ด้านการสั่งการ ด้านการประสานงาน และด้านการควบคุม ผลการวิจัยนี้เป็นการยืนยันแนวคิดการจัดการและทุนมนุษย์ ที่เชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎีและมุมมองในความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง

1.2 ข้อค้นพบในทางวิชาการจากงานวิจัยนี้ พบว่า การจัดการและทุนมนุษย์เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง คือการจัดการ ด้านการวางแผน ธุรกิจมีการวางแผนการจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน และกำหนดวิธีแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ด้านการประสานงาน มีการปรับเปลี่ยนวิธีการภายในให้รวดเร็วขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก ด้านการสั่งการ มีการจัดกระบวนการทำแผนสรุปผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร ด้านการจัดการ ธุรกิจมีการจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ และด้านการควบคุม มีการควบคุมหรือการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถผลิตและการบริการที่มีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของตัวแปรสมรรถนะความสำเร็จของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง เพื่อใช้เป็นข้อสนเทศในการสร้างเครื่องมือวัดสมรรถนะการจัดการ ความสำเร็จในการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นการนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการ

2.2.ควรทำการวิจัยเชิงนโยบาย โดยนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาการจัดการทุนมนุษย์ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหาแนวทางเพิ่มคุณภาพบริการที่สอดคล้องกับผลการวิจัยและประเมินผล

เอกสารอ้างอิง

กรมทางหลวง. (2566). ผู้รับเหมางานก่อสร้างชั้นพิเศษ. *ออนไลน์.* ค้นเมื่อ 15 เมษายน 2566. แหล่งที่มา: http://www.hwstd.com/Welcome/ContentDetail.aspx?cid=6 &rnd=6 3 4 3 3 1 4 2 5961 195000

กรมโยธาธิการและผังเมือง. (2566). ผู้รับเหมางานก่อสร้างชั้นพิเศษ. *ออนไลน์.* ค้นเมื่อ15 เมษายน 2566. แหล่งที่มา: http://www.dpt.go.th/eprocurement_v3/

ณัฐวุฒิ แสนขันติวิโรจน์ และสุมาลี รามนัฏ. (2564). อิทธิพลความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสามารถของผู้ประกอบการที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย.* 13 (2), 74-86

ตฤณ ไหมฉิม. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง : กรณีศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดภูเก็ต.* ปริญญาบริหารธุรกิจมหา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

ธนพร เทียนประเสริฐ. (2560). บทบาทของทุนมนุษย์ต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ:การเปรียบเทียบไทยมาเลเซียและอินโดนีเซีย, *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ.* 8 (1), 27-38.

ธนาคารไทยพาณิชย์ (2566). *การก่อสร้างภาครัฐ.* กรุงเทพมหานคร: ธนาคารไทยพาณิชย์.

นพพร แผ้วชนะ.. (2556). *แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารพักอาศัยรวมในเขตตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ.* วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้าง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขตอุเทนถวาย

พงษ์พันธ์ ละครอนันท์. (2562). *การสำรวจและวิเคราะห์วิธีการบริหารงานก่อสร้างของบริษัทวิศวกรที่ปรึกษาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับเหมาก่อสร้าง.* วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมและการบริหารการก่อสร้าง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงศรีอยุธยา. (2566). วิเคราะห์ก่อสร้างและวัสดุก่อสร้าง. *ออนไลน์.* ค้นเมื่อ15 เมษายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/construction-Construction-materials/construction-materials/io/construction-materials-2023-2025

ศศิหงส์ เกษมจารุ ธีรวุฒิ บุณยโสภณ และ มนัส ชูผกา. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจก่อสร้างแบบครบวงจรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน. *วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.* 32 (2), 486-795.

สุพัฒน์พงศ์ เสือศรีเสริม. (2561). *อิทธิพลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโครงการก่อสร้างอาคารสูงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิศวกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้าง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตอุเทนถวาย.

สมพงษ์ สุนทรธรรม. (2565). *การพัฒนาทุนมนุษย์ของบุคลากรเทศบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี.* ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

อดิเทพ กุลสอน. (2562). *ปัจจัยสำคัญสำหรับการจัดการทรัพยากรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง.* วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อุ้ย สุข. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการงานก่อสร้างที่ยั่งยืนของผู้รับเหมาในจังหวัดตราด.* วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

Guidelines for Promoting Community Participation in Education Management in Educational Institutions under the Jurisdiction of Phetchaburi Municipality, Phetchaburi Province

บำเพ็ญ ไมตรีโสภณ,
พชร สาตร์เงิน และ ชวนพิศ จตุรภุช
มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
Bampen Maitreesophon,
Pachara Sartngern and Chuanphit Jaturaphut
Stamford International University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: bampen.maitreesophon@stamford.edu

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นแบบผสานวิธีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา และ 4) แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 391 คน ใช้การสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์ และการถดถอยเชิงพหุคูณ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 30 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แบบแก่นสาระ

ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก 2. ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, 3. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 4. แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาพบว่า ก) ควรมีการสำรวจและจัดทำแหล่งการเรียนรู้และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ข) ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและมีการกำหนดแผนงานร่วมกัน ค) ควรมีการสื่อสารที่ครอบคลุมทุกกลุ่ม ง) ควรสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม และ จ) ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการเรียนการสอน การประเมินผลกิจกรรมหรือโครงการของสถานศึกษา

* วันที่รับบทความ : 24 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 25 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 29 ตุลาคม 2567
Received: September 24 2024; Revised: October 25 2024; Accepted: October 29 2024

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน; การจัดการศึกษา; สถานศึกษา; เทศบาลเมืองเพชรบุรี

Abstract

This mixed-method research aimed to study: 1. the level of community participation in educational management of educational institutions under the jurisdiction of Phetchaburi Municipality, 2. the correlation between personal factors and community participation in educational management, 3. the relationship between participation factors and community participation in educational management, and 4. guidelines for promoting community participation in educational management. Samples of the quantitative research comprised 391 people selected by probability random sampling. Data was collected through questionnaires and analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, chi-square, and multiple regression. Samples of the qualitative research comprised 30 key informants. Data was analyzed by using the thematic approach.

Research results: 1. community participation in educational management was at a high level, 2. personal factors in terms of age, education, occupation, income, and length of residence were correlated to community participation at the statistically significant level of 0.05, 3. community participation factors were related to community participation at the statistically significant level of 0.05, and 4. guidelines for promoting community participation in educational management were revealed that: a) local learning resources should be established, b) collaborative network to work on the school plan should be built, c) communication should cover for all groups, d) community participation should be motivated, and e) community participation in teaching and learning and evaluating project or activities should be increased.

Keywords: Community participation; Education Management; Educational Institutions; Phetchaburi Municipality

บทนำ

การมีส่วนร่วมถูกนำมาใช้เพื่อเป็นกรอบแนวคิดและเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะ และสนับสนุนให้ชุมชนได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนา เป็นแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน คือการที่ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจ (Empowerment) โดยมุ่งเน้นให้องค์กรเป็นผู้ขับเคลื่อนให้เกิดความร่วมมือของท้องถิ่นหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร รวมถึงองค์กรต้องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารและการพัฒนา เพื่อให้คนในชุมชน หรือตัวชุมชนเองได้แสดงศักยภาพที่มีอยู่ในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการ และบริบทของชุมชน ซึ่งสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากผู้แทนชุมชนและผู้ปกครอง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (วาสนา ชูแสง, 2557) ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรชุมชนอื่น ๆ เพื่อให้การศึกษาที่จัดขึ้นนั้นสามารถพัฒนาผู้เรียนที่นำสู่การพัฒนาชุมชนและสังคมได้ โดยที่บุ

คลลที่มีพื้นฐานการศึกษาที่ดีมักมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตได้มากขึ้น มีโอกาสในการทำงานมากขึ้นเช่นกัน

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เริ่มตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ การติดตามผลและการปรับปรุงการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดเพื่อการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการศึกษาในยุคปัจจุบันนั้นมีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นครอบคลุมถึงการที่ประชาชนเกิดความรู้สึกและความต้องการเป็นเจ้าของร่วมกัน ให้มีความเป็นอิสระ มีอำนาจตัดสินใจ มีกิจกรรมร่วมกัน สามารถจัดการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาด้วยตนเอง รวมพลังสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และสามารถขยายเครือข่ายในเขตพื้นที่ต่าง ๆ (รจนา น้อยปลูก, 2557:36) รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจในกิจการต่าง ๆ หรือร่วมกำหนดนโยบาย ติดตามผล และประเมินผล เพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนางานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สุวิมล หงส์วิไล, 2559: 11) แต่จากการศึกษาของ ประชา แสนเย็น (2558: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กพบว่า การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมนั้นพบว่ามีปัญหาด้านนักเรียนที่ขาดวินัยในตนเอง ขาดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ปัญหาด้านครูผู้สอน พบว่าครูยังคงใช้วิธีการสอนแบบเดิม ไม่มีการนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน และปัญหาด้านชุมชน คือคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง

การศึกษาสามารถช่วยเปลี่ยนแปลงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนให้ดีขึ้นด้วยการนำความรู้ความสามารถและทักษะที่ได้รับจากการเรียนการฝึกฝนไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและในการดำเนินชีวิต และยังสามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อื่นได้ ส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับมนุษย์ ซึ่งสำหรับประเทศไทยนั้น รัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2560 กำหนดให้คนไทยทุกคนต้องเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ที่ระบุไว้ในหมวด 4 ว่าด้วยหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ที่ตามมาตรา 50(4) ว่าบุคคลมีหน้าที่เข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ โดยการศึกษาภาคบังคับที่รัฐจัดให้นั้นเป็นการเรียนฟรีไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นที่จัดตั้งภายใต้หลักการการกระจายอำนาจ เป็นหน่วยงานที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551)โดยมีหน้าที่ในการจัดบริการการศึกษาที่เป็นหนึ่งในภารกิจหลัก อีกทั้งยังมีภารกิจรองคือให้การสนับสนุนด้านการส่งเสริมการศึกษาของเยาวชน ประชาชน ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน

เทศบาลเมืองเพชรบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันมีสถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกองการศึกษาทั้งหมด 5 แห่ง และมีชุมชนจำนวน 17 ชุมชน มีภารกิจหน้าที่ ภารกิจหน้าที่ในการบริหารการศึกษาและพัฒนาการศึกษา

ทั้งในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยแบ่งหน่วยงานออกเป็นฝ่ายบริหารการศึกษา ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และหน่วยศึกษานิเทศก์

การศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จะช่วยให้ได้รับทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา และความคิดเห็นที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี สถานศึกษา และชุมชน สามารถนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ที่เชื่อมโยงสู่การพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสานวิธี มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ทั้ง 17 ชุมชน จำนวน 17,404 คน (ข้อมูลจากเทศบาลเมืองเพชรบุรี) ใช้สูตรของ Taro Yamane (1993) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 391 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) และเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัย

อยู่ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ตอนที่ 2 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดัน ปัจจัยชุมชน และปัจจัยองค์การ มีข้อคำถาม 20 ข้อ และตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการแบ่งผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีข้อคำถาม 20 ข้อ มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และได้ค่าวิเคราะห์ความเที่ยงโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคมีค่าเท่ากับ 0.91

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 391 ชุด จาก 17 ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชุมชนในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี

ที่	ชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ชุมชนทรัพย์สิน	603	14
2	ชุมชนพระนครคีรี	1,840	40
3	ชุมชนพระปรางค์	932	21
4	ชุมชนชีสระอินทร์	815	18
5	ชุมชนไร่รอ	1,379	31
6	ชุมชนรามราชนิเวศน์	1,132	26
7	ชุมชนรถไฟ-ไชยสุรินทร์	859	19
8	ชุมชนจันทราวาส	977	22
9	ชุมชนท่าหิน	709	16
10	ชุมชนต้นมะม่วง	834	19
11	ชุมชนไร่ขิง	1,057	24
12	ชุมชนหน้าพระลาน	1,546	34
13	ชุมชนวัดลาด	1,191	27
14	ชุมชนวิหารใหญ่-ไตรโลก	1,055	24
15	ชุมชนวัดเกาะ	885	20
16	ชุมชนนามอญ	388	9
17	ชุมชนสุรินทรฤๅชัย	1,202	27
	รวม	17,404	391

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมานได้แก่ ค่าไคสแควร์ และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00	ความหมาย	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.00	ความหมาย	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40	ความหมาย	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60	ความหมาย	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80	ความหมาย	ระดับน้อยที่สุด

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี และกลุ่มนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและการจัดการศึกษาในประเด็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรีและนักวิชาการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แบบแก่นสาระ (Thematic Analysis) เพื่อนำมาจัดทำเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่องแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ตัวแปรอิสระ คือปัจจัยการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดของ W.Reeder (1973: 74) ได้แก่ ปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดัน ส่วนปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านองค์กร ประยุกต์จากแนวคิดของ Newstrom & Davis (1993: 222) ส่วน ตัวแปรตามคือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ประยุกต์จากแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1977: 7-9) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในกระบวนการแบ่งผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล นำเสนอเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

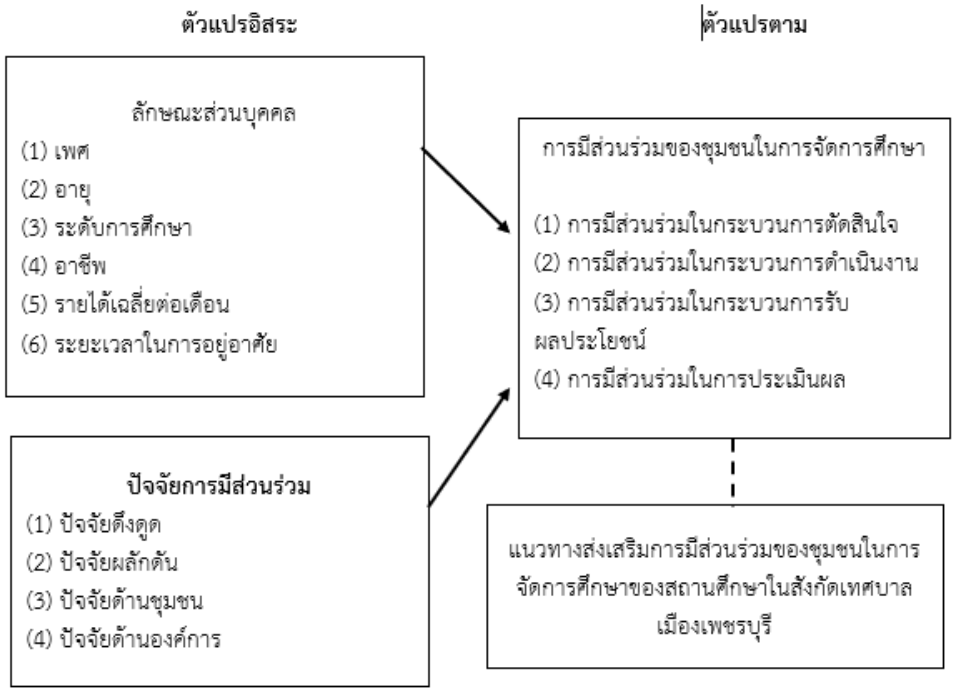

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

การมีส่วนร่วมของชุมชน	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ	4.08	0.43	มาก	3
2. การมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน	4.14	0.42	มาก	2
3. การมีส่วนร่วมในกระบวนการแบ่งผลประโยชน์	4.25	0.34	มากที่สุด	1
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.97	0.52	มาก	4
รวม	4.11	0.37	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการแบ่งผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.25) ด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน ($\overline{X}$ =4.14) ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ($\overline{X}$ = 4.08) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\overline{X}$ = 3.97) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี

ปัจจัยส่วนบุคคล	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี				
	การตัดสินใจ	การดำเนินงาน	การแบ่งผลประโยชน์	การประเมินผล	ภาพรวม
1. เพศ	-	-	-	0.040*	-
2. อายุ	0.008**	-	-	0.022*	0.035*
3. การศึกษา	0.001***	0.001***	0.035*	0.000***	0.001***
4. อาชีพ	0.001***	0.003**	-	0.018*	0.002**
5. รายได้ต่อเดือน	0.013*	0.028*	-	0.034*	0.006**
6. ระยะเวลาอาศัย	0.000***	0.000***	0.000***	0.000***	0.000***

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ * = 0.05, ** = 0.01, *** = 0.001

จากตารางที่ 3 พบว่า ในภาพรวม เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพและรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่วนระดับการศึกษาและระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อายุ มีความสัมพันธ์กับการการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการตัดสินใจและด้านการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกด้าน โดยด้านการแบ่งผลประโยชน์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และด้านการตัดสินใจมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ส่วนอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการแบ่งผลประโยชน์ แต่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการประเมินผลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ด้านการดำเนินงานมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ด้านการตัดสินใจ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ด้านรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการแบ่งผลประโยชน์ แต่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการแบ่งผลประโยชน์ และด้านการประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี

ปัจจัยการมีส่วนร่วม	**การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี**				
	การตัดสินใจ	การดำเนินงาน	การแบ่งผลประโยชน์	การประเมินผล	ภาพรวม
1. ปัจจัยดึงดูดการมีส่วนร่วม	-0.254***	-0.250***	-0.110*	-0.371***	-
2. ปัจจัยผลักดันการมีส่วนร่วม	-0.361***	-0.121*	-	-0.457***	0.022***
3. ปัจจัยชุมชน	-0.227***	-0.154**	0.183**	-0.433***	0.039***
4. ปัจจัยองค์การ	1.382***	1.093***	0.633***	1.637***	0.042***

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = *0.05, ** = 0.01, *** = 0.001

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในภาพรวม ด้านปัจจัยผลักดัน ปัจจัยชุมชน และปัจจัยองค์การมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนปัจจัยดึงดูดไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยดึงดูดการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านการแบ่งผลประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยผลักดันการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม ด้านการตัดสินใจ และด้านการประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านการดำเนินงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการแบ่งผลประโยชน์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ปัจจัยด้านชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม ด้านการตัดสินใจและด้านการประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.ด้าน 001การดำเนินงาน และด้านการแบ่งผลประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ

ปัจจัยด้านองค์การ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม และทุกด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการแบ่งผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0. 001

4. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ที่ได้จากกลุ่มให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า แนวทางทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี มีดังนี้

4.1 ควรมีการสำรวจและจัดทำแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน และจัดทำทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่นที่รวมถึงปราชญ์ชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปินแห่งชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไว้อย่างเป็นระบบเพื่อให้สะดวกในนำมาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.2 ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานภายในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน และมีการกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน ที่นำสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน

4.3 ควรพัฒนารูปแบบการสื่อสารให้ครอบคลุมคนในชุมชนทุกกลุ่ม รวมถึงการเลือกใช้สื่อ ภาษา และเนื้อหาที่ใช้ในการสื่อสารที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ชุมชนได้รับรู้ข่าวสาร และกิจกรรมของสถานศึกษา

4.4 ควรมีการสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม เพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญและเห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในชุมชน และเต็มใจเข้าร่วมการประชุม เข้าร่วมกิจกรรม หรือให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา อันจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ทั้งกับชุมชน และสถานศึกษา อีกทั้งยังช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

4.5 ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนในการวางแผนการจัดกิจกรรม ตลอดจนประเมินผลกิจกรรมหรือโครงการที่สถานศึกษาจัดขึ้น โดยกิจกรรมที่จัดต้องมีประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริงและสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการแบ่งผลประโยชน์แสดงว่าชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาเนื่องจากเห็นว่าทั้งโรงเรียนและชุมชนต่างก็ได้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen and Uphoff, 1977: 7-9) ที่อธิบายว่าการมีส่วนร่วมในด้านกระบวนการแบ่งผลประโยชน์เป็นกระบวนการที่มีส่วนร่วมทั้งการรับประโยชน์ และรับผลที่เกิดขึ้น ได้แก่ ผลประโยชน์ด้านวัตถุ ด้านสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล และสอดคล้องกับจิณณวัตร ปะโคทัง (2559) ที่อธิบายว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านการบริหารงบประมาณ เพราะจะทำให้เกิดแนวทางในการใช้งบประมาณที่มีประโยชน์แต่ประหยัด และก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและโครงการใหม่

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าชุมชนในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรีมีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษาโดยที่เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของสุธาวี กลิ่นอุบล (2562: 109) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ที่พบว่าเพศที่ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเพศใดต่างก็มีความสนใจให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนเหมือนกัน แต่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานของ บดินทร์ เดเบาะจาโก (2564: 85) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การ

บริหารส่วนตำบลบาตง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่าอายุจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยผู้ที่มีอายุมากจะมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย มีนัยสำคัญที่ .01

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมของชุมชนพบว่าในภาพรวม ด้านปัจจัยผลักดัน ปัจจัยชุมชน และปัจจัยองค์การมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่วนปัจจัยดึงดูดไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติ รัตนคร (2559: 107) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งพบว่าปัจจัยของสิ่งจูงใจจากสภาพความเป็นจริงของชาวชนบทจะเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการร่วมแรง ร่วมทรัพยากร หรืออื่น ๆ มีเหตุผล 2 ประการ คือการมองว่าจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ทำที่เป็นการกระตุ้นให้มีแรงจูงใจ และการได้รับการบอกกล่าวหรือชักชวนจากเพื่อนให้เข้าร่วม โดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ ที่ก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศราวุธ คามวัลย์ และคณะ (2560 : 80) ที่อธิบายว่าโรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของชุมชน มีบทบาทในการให้การศึกษาแก่ชุมชนและเป็นแหล่งเรียนรู้และให้ประสบการณ์ทางการศึกษา การมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันย่อมจะส่งผลดีต่อกัน และยังสอดคล้องกับการศึกษาของรณกร ไข่นาค และคณะ (2562 : 130) ที่อธิบายการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนถือเป็นภารกิจที่สำคัญ การละเลยไม่เห็นความสำคัญของชุมชนจึงเป็นการมองข้ามทรัพยากรที่จะอำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา

4. แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ควรมีการสำรวจและจัดทำแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน และจัดทำทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของการเรียนการสอน ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและมีการกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน ควรพัฒนารูปแบบการสื่อสารให้ครอบคลุมคนในชุมชนทุกกลุ่ม ควรมีการสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนในการวางแผน และการประเมินผลกิจกรรมหรือโครงการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของขวัญใจ ฟุ้มโอ (2562:18) ที่อธิบายว่าโรงเรียนกับชุมชนต้องส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกันเพราะโรงเรียนเป็นสถาบันพัฒนาคนเพื่อดำรงชีวิตที่ดีในชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nishimura (2017:ออนไลน์) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีศักยภาพในการขจัดความไม่ไว้วางใจและระยะห่างระหว่างบุคคลและโรงเรียนเป็นอย่างมาก โดยส่งเสริมความโปร่งใสของข้อมูลและสร้างวัฒนธรรมแห่งการเคารพซึ่งกันและกัน และร่วมกันแสวงหาการปรับปรุงโรงเรียนด้วยการแบ่งปันวิสัยทัศน์ กระบวนการ และผลลัพธ์ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในชุมชนและโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มระดับของการมีส่วนร่วม

องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี อยู่ในระดับมาก สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและ เทศบาลเมืองเพชรบุรี ควรหาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจมีการประกาศเป็นนโยบายที่ให้ทั้งชุมชนและสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และความสำคัญของทุกภาคส่วนรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาการศึกษาของชุมชน ซึ่งจากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการแบ่งผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าชุมชนและสถานศึกษาต่างก็ได้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผล สถานศึกษาควรเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วยการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้าน อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชน แสดงว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรีที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัย มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาใน

สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรีที่แตกต่างกัน สถานศึกษา แต่จากผลการวิจัยพบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แสดงว่าประชาชนทุกเพศมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน สถานศึกษาจึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเป็นระยะ ๆ เนื่องจากสภาพของสังคมและชุมชนอาจมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำผลมาปรับใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้ทั้งสถานศึกษาและชุมชนได้รับประโยชน์จากการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำให้การศึกษาสามารถพัฒนาได้ทั้งผู้เรียน ผู้สอน สถานศึกษา ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพที่เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อนำผลไปใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) .2551 .(*มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

ขวัญใจ ฟุ้มโอ. (2562). *รูปแบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (*วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ปร.ด. การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

จิณณวัตร ปะโคทัง. (2559). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษา. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 15 (ฉบับพิเศษ), 1-8.

บดินทร์ เดเบาะจาโก. (2564). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบาตง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ประชา แสนเย็น. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วน ร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รจนา น้อยปลูก) .2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง.* วิทยานิพนธ์ .ม.รป . บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเนชั่น.

รณกร ไข่นาค และคณะ. (2562).แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ตามหลักพุทธบริหารการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*ฯ. 6 (1), 133 -144.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560., 10 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. สืบค้น 17 กุมภาพันธ์ 2564 จาก https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/draftconstitution2/ewt_dl_link.php?nid=1038&filename=index

รัฐสภา. (2567). *บันทึกท้ายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) ปี พ.ศ. 2562*. สืบค้น 29 มีนาคม 2567 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/ elaw_parcy/ewt _dl_ link.php?nid=2789&filename=government

วาสนา ชูแสง. (2557).การด าเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ศราวุธ คามวัลย์ กชพร นำนาผล และดาวรุวรรณ ถวิลการ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน : กรณีศึกษาโรงเรียนหนองพอกพัฒนา ประชานุสรณ์ อำเภอหนองพอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. *วารสารช่อพะยอม*. 28 (1),79-86.

สมบัติ รัตนคร. (2559). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามหลักพระพุทธศาสนา. *วารสารครุศาสตร์ปริทัศน์ฯ.* 3 (1), 104-112.

สุธาวี กลิ่นอุบล. (2562). *การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาพัฒนศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุวิมล หงส์วิไล. (2559). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลสระบัว อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Cohen, J. M. and Uphoff, N. T. (1980). *Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity*. New York: World Development.

Newstrom, J. W. and Davis, K. (1993). *Organizational Behavior: Human Behavior at Work.* New York: McGraw - Hill.

Mikiko Nishimura. (2017). Community Participation in Educational Management in Developing Countries. *Online.* สืบค้น 28 พฤษภาคม 2566 จาก https://oxfordre.com/education/display/10.1093/acrefore/9780190264093.001.0001/acrefore-9780190264093-e-64

Reeder, W. W. (1971). *Partial theories from the 25 years research program on directive factors in believer and social action*. New York: McGraw Hill. Problems of Statistical. New York: McGraw Hill International Book.

United Nations. (1981). *Yearbook of International Trade Statistics*. United Nations: UNPress.

World Bank. (1999). *Community Participation: What do we know?* สืบค้น 28 พฤษภาคม 2566. https://documents1.worldbank.org/ curated/en/265491468743 695655/pdf/multi0page.pdf

Yamane. T. (1993). *Statistics: An Introductory Analysis. (3rd ed)*. Time Printers Sdn. Bnd. Singapore.

The Development of Training Curriculum for Enhancing the Digital Technology Ability of Digital Media Arts Teachers at Private Colleges in Guangdong Province, People' s Republic of China

Wu Yixi,
Nawamin Prachanant and Ketsuda Buranaphansak
Buriram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nawamin.pc@bru.ac.th

****

Abstract

The abilities of digital technology are very crucial for digital arts teachers. This research aimed: 1) to study the current states and needs on the digital technology ability of digital media arts teachers; 2) to develop the training curriculum; 3) to implement the training curriculum; and 4) to evaluate the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, People' s Republic of China. This study was divided into four phases: Phase 1: Studying the current states and needs of digital technology ability of digital media arts teachers. The samples were 38 teachers, 90 students and 90 alumni from three private colleges, selected by using the quota sampling technique. A questionnaire was designed to assess the digital technology ability of digital media arts teachers. The collected data were analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation; Phase 2: Developing the training curriculum. The target group consisted of 9 stakeholders, including two directors, two deputy directors, two department heads, and three business owners. Content analysis technique was performed on the interview data; Phase 3: Implementing the training curriculum. The target group included 38 digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, selected by volunteering basis. The instrument was the test used as pre- and post-tests. The collected data were analyzed by using mean, standard deviation and dependent samples t-test; Phase 4: Evaluating the training curriculum. The target groups were 38 digital media arts teachers and five experts. The research instruments were satisfaction questionnaire and questionnaire for evaluating the quality of the training curriculum. The data were analyzed by using mean and standard deviation. The findings could be summarized as follows:

1. The digital technology ability of digital media arts teachers included three dimensions: technological ability, pedagogical ability and content ability, which pedagogical ability and content ability were at a high level, while technological ability was at a moderate level.

2. The developed training curriculum included three modules: digital technology resources integration ability, digital technology proficiency ability, and digital media arts creation ability. Each module was trained for 2 days, totally 6 days for 45 hours. The developed curriculum comprised both theoretical learning and practical exercises.

3. The results of the training curriculum showed that the digital technology ability of digital media arts teachers was statistically significantly higher after the training of Module 1: Digital technology resources integration ability, Module 2: Digital technology proficiency

* Received: October 7 2024; Revised: October 30 2024; Accepted: October 30 2024

ability and Module 3: Digital media arts creation ability at the level of .01, and the training curriculum was effective and feasible.

4. The digital media arts teachers in private colleges were satisfied towards the digital technology ability training curriculum at a high level. In addition, the experts rated the quality of the training curriculum in overall was at a high level. When considering each quality component, it was found that the highest mean score was the quality of feasibility, followed by accuracy, utility, propriety, and comprehensiveness, respectively.

The findings are as the guidelines in improving the digital technology ability of digital arts teachers, providing effective pathways for digital technology skill enhancement, encouraging innovation and development in digital media arts education.

Keywords: Digital technology ability; Curriculum development; Digital media arts teachers; Private colleges

Introduction

Since the 20th century, some universities in People's Republic of China have begun to offer disciplines related to digital media arts, such as digital media design, digital animation, and related fields. The establishment of these disciplines marks the beginning of digital media arts research in People's Republic of China. With the rapid development of China's economy and the acceleration of modernization, the education sector has also experienced rapid growth. Within these disciplines, the application of digital media technology in education has increased significantly and has become an important avenue for promoting educational innovation. Additionally, China's educational reform is progressing steadily, exploring and experimenting with new educational methods and teaching approaches, among which the application of digital media technology is a key component. Ministry of Education of the People's Republic of China (2002) proposed several opinions to strengthen the construction and development of the field of digital media arts, aiming to advance the reform of undergraduate education and teaching in higher education institutions. This includes the digital literacy training of higher education teachers and encouraging them to engage in teaching and research in digital education. The "National Medium and Long-Term Outline for Educational Reform and Development (2010-2020)" (Ministry of Education of the People's Republic of China, 2010) emphasized the needs to strengthen the construction of the higher education teaching workforce and to improve teachers' teaching capabilities and research levels. The Development Plan for Educational Informatization during the "13th Five-Year Plan" in Guangdong Province (Guangdong Provincial Department of Education, 2017) proposed enhancing informatization in higher education, promoting educational reform, and digital teaching to provide better technical support and services for education and teaching. The Chinese government strongly promotes the capacity building of higher education teachers and the development of digital education.

Guangdong is a coastal province in Southern China and one of the country's largest economic provinces. In recent years, the education sector in Guangdong Province has developed rapidly, with private educational institutions also emerging swiftly and becoming an important part of Guangdong's education system. The development of private educational institutions has brought new vitality and opportunities for development to education in Guangdong Province. Ministry of Education of the People's Republic of China (2016a)

formulated a development plan for educational informatization, aimed at promoting the informatization of education in Guangdong Province and improving the quality and efficiency of educational management and teaching. The application of digital media technology in Guangdong Province spans various fields, including education, culture, and entertainment. Some universities in Guangdong Province have already started using digital media technology in their teaching and have begun integrating it into arts education within the province. "Interim Measures for the Administration of Quality and Teaching Reform Projects in Undergraduate Education in Higher Education Institutions" (Ministry of Education of the People's Republic of China, 2007) proposed advancing information technology education, training teachers for the digital age, and enhancing the application of information technology in undergraduate education to improve teaching quality and effectiveness. " Notice on Issuing the Implementation Plan for General High School Curriculum in Guangdong Province" (Guangdong Provincial Department of Education, 2020b: 1) aimed at training high school information technology teachers with educational knowledge, excellent teaching skills, advanced digital media technology, and innovative capabilities. "Key Points of Educational Network Security and Informatization Work in 2020" (Guangdong Provincial Department of Education, 2020a) proposed promoting the training and development of digital media technology teachers in Guangdong Province to improve the quality and impact of digital media technology education and teaching, and to promote the application of digital media technology in teaching, application, and development.

Although the Ministry of Education emphasizes the cultivation of teaching talent and the application of digital media technology in teaching, there are still some issues with the application of digital media technology in private undergraduate institutions in Guangdong Province. Private institutions in Guangdong Province refer to higher education institutions established and managed by enterprises, social organizations, individuals, and other non-governmental organizations. These private institutions face certain disparities in the allocation of educational resources and the improvement of teaching quality compared to public institutions run by the government. For instance, private institutions generally have weaker faculty and research capabilities, and their teaching facilities and hardware conditions are relatively poor. Additionally, the operating costs of private institutions are higher, resulting in relatively expensive tuition and miscellaneous fees. The overall strength and resources of private undergraduate institutions are relatively weak, and they lack funding and technical support, leading to limited application of digital media technology. Therefore, how to improve the quality of arts education in private institutions in Guangdong Province, enhance teachers' teaching skills, and increase the application of digital media technology that are important issues that need to be addressed.

Many researchers (e.g. Yu &Jiang, 2021; He, et. al., 2023) focusing on the arts department teachers at colleges and universities in China, have noted the importance of using digital media technology to assist teaching in actual classes. However, in Guangdong's private institutions, some teachers may have misunderstandings or lack of knowledge about the application of digital media technology, leading to low enthusiasm for its use. Additionally, some teachers in private institutions may lack training and guidance on the application of digital media technology and may not know how to use it for teaching and learning. Teachers need to have adequate technical and teaching skills to better apply digital media technology in arts education and improve students' learning outcomes.

To effectively manage digital media arts education, teachers must meet several conditions. According to the TPACK model, proposed by Mishra and Koehler in 2006, these conditions are categorized into three essential domains: technological knowledge, content knowledge, and pedagogical knowledge. Within the context of digital media arts education, educators are required to possess a comprehensive understanding of digital media technology, a deep knowledge of digital media arts content, and proficiency in pedagogical strategies. By synthesizing these domains, educators can design and implement effective digital media arts instruction. Employing the TPACK model as the theoretical framework, this study conducts a thorough analysis of the integration and application of technological, content, and pedagogical knowledge among teachers utilizing digital media technology. Ulger (2018) investigated the application of digital media technology in arts education. They explored the status and existing problems of digital media technology in arts education and proposed corresponding solutions. However, some studies have not deeply examined the influencing factors of digital media technology knowledge, content knowledge, and pedagogical knowledge on teachers, and they lack specific operational research methods and empirical data support. These shortcomings indicate that more in-depth and specific research is needed in this field to better understand the quality level of teacher education and the application of digital media technology in arts education.

Based on the background and significance of the research problems, this study adopts the TPACK model (Mishra & Koehler, 2006) to explore the current state and needs of digital technology ability among digital media arts teachers in private colleges in Guangdong Province, aiming to enhance their digital media technology ability. Additionally, the study aims to develop, implement, and evaluate a training curriculum to improve the digital technology ability of digital media arts teachers in private colleges in Guangdong Province, People's Republic of China.

Research Objectives

1. To study the current states and needs on the digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, People’s Republic of China.
2. To develop the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, People’s Republic of China.
3. To implement the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, People’s Republic of China.
4. To evaluate the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, People’s Republic of China.

Research Methodology

The research employs a mixed method design aiming to study, analyze, develop, and evaluate the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, People's Republic of China. This research methodology is divided into four phases as follows:

Phase 1: Studying the current states and needs of digital technology ability of digital media arts teachers

The samples for this research were 38 teachers, 90 students, and 90 alumni from 3 private colleges. They were selected by using the quota sampling technique. The research instruments included: 1) the documentary analysis and a high-frequency word list, and 2) a set of questionnaires designed to gather information about the current situations of digital technology ability among digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, People's Republic of China. The IOC values ranged from 0.80 to 1.00. The researcher sent the letter issued by the Graduate School asking for permission to collect the data. The researcher collected all data by himself. The questionnaire data were analyzed by using mean and standard deviation.

Phase 2: Developing the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers

The target group consisted of nine stakeholders involved in the academic operations of private colleges, divided into two groups: six policy-level practitioners (two directors, two deputy directors and two department heads) from small, medium, and large private colleges, and three operational-level practitioners (business owners with interns from the digital media arts department). The research instruments included 1) the documentary analysis, 2) the semi-structured interview guide, and 3) the outline of the training curriculum. The researcher collected the data from the 9 stakeholders through interviews. The interview data were analyzed by using content analysis technique.

Phase 3: Implementing the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers

The target group included 38 teachers from the Digital Media Arts Departments of private colleges in Guangdong Province, People's Republic of China. They were selected on a voluntary basis. The research instruments included 1) the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers, and 2) the test of the digital technology ability of digital media arts teachers, used as pre-test and post-test. The researcher collected data from pre-tests and post-tests before and after implementing a training curriculum for digital media arts teachers in Guangdong's private colleges. The test scores were analyzed to calculate the mean and standard deviation. Additionally, the mean scores before and after the training were compared using dependent samples t-test.

Phase 4: Evaluating the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers

The target group for the satisfaction evaluation of the training curriculum included 38 teachers from Digital Media Arts Departments of private colleges in Guangdong Province, People's Republic of China. They were selected on a voluntary basis and were the same group as used in Phase 3. The target group for validating the training curriculum consisted of five experts from the fields of education or digital media arts. The research instruments included 1) the satisfaction questionnaire towards the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers, and 2) the evaluation form assessing the

quality of the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers. The researcher collected data from the target group using both a satisfaction questionnaire towards the training curriculum and an evaluation form to assess the training curriculum. The satisfaction questionnaire data and the quality of the developed training curriculum were analyzed by using mean and standard deviation.

Theoretical Conceptual Framework of the Research

This study focuses on the development of training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, People's Republic of China. In the research, the digital media arts teachers' ability is applied in the investigation and analysis method to study the present situation and existing problems of media arts teachers in private colleges, to improve the digital technology ability of media arts teachers, to design and develop the media arts teachers' digital technology ability training curriculum, and to evaluate the application effect of digital technology ability training curriculum. The research conceptual framework of this study is shown in Figure 1.

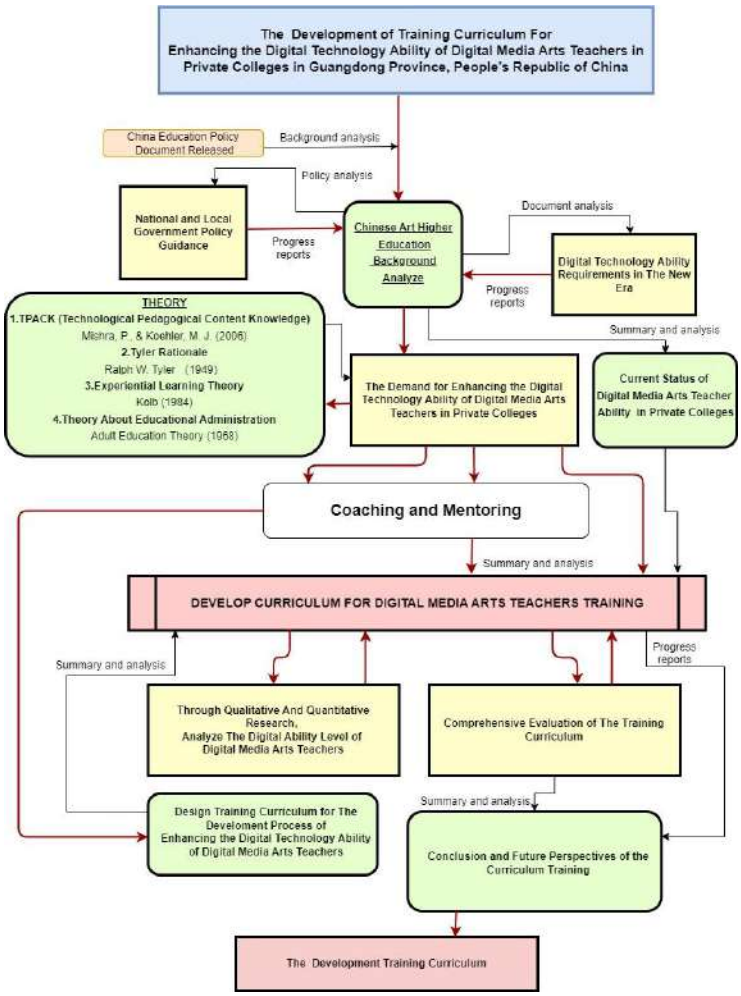

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

1. Studying the current states and needs of digital technology ability of digital media arts teachers

The result was found that the current status of digital technology ability levels of digital media arts teachers in private colleges in Guangdong Province, as rated by the samples are shown in Table 1

Table 1. Mean, Standard Deviation, Level, and Rank of Digital Technology Ability (n=218)

Digital Technology Ability Dimensions	$\bar{X}$	S.D.	Level	Rank
1. Technological Ability	3.48	1.27	Moderate	
1.1 Digital Technology Resources Integration Ability	3.36	1.27	Moderate	9
1.2 Digital Technology Proficiency Ability	3.38	1.30	Moderate	7
1.3 Digital Technology Troubleshooting Ability	3.69	1.19	High	1
2. Pedagogical Ability	3.67	1.15	High	
2.1 Digital Instructional Design Optimization Ability	3.68	1.18	High	2
2.2 Digital Teaching Management Ability	3.66	1.15	High	5
2.3 Digital Assessment Ability	3.68	1.13	High	2
3. Content Ability	3.55	1.24	High	
3.1 Digital Media Arts Concept Understanding Ability	3.67	1.21	High	4
3.2 Digital Media Arts Learning Ability	3.62	1.25	High	6
3.3 Digital Media Arts Creation Ability	3.38	1.25	Moderate	7
Total	**3.57**	**1.22**	**High**	

According to Table 1, the overall digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province was at a high level ($\bar{X}$ = 3. 57, S.D. = 1.22). Notably, the teachers achieved high levels in two of the three core dimensions: "Pedagogical ability" and "Content ability", while "Technological ability" was at a moderate level. Within the "Technological ability" dimension, digital technology troubleshooting ability was at a high level, while digital technology resources integration ability and digital technology proficiency ability were at a moderate level. In the "Pedagogical ability" dimension, digital instructional design optimization ability, digital teaching management ability, and digital assessment ability were all at a high level. Within the "Content ability" dimension, digital media arts concept understanding ability and digital media arts learning ability were at a high level, while digital media arts creation ability was at a moderate level.

2. Developing the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers

Combined with the questionnaire and expert interview, based on the curriculum development objectives, the contents of the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers included three modules. The details of each module are as follows:

The first module " Digital technology resources integration ability" included understanding digital technology resources and digital resource integration strategies.

The second module "Digital technology proficiency ability" included 3D modeling & practice and game development & practice.

The third module "Digital media arts creation ability" included practical application of digital technology for digital arts teaching and innovative applications of digital technology in arts education focusing on AI.

Each module was trained for 2 days, totally 6 days for 45 hours. The developed curriculum comprised both theoretical learning and practical exercises.

3. Implementing the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers

To compare the digital technology ability level of the digital media arts teachers before and after the training, the researcher conducted pre-training and post-training level tests on the digital media arts teachers respectively. Test had a total score of 30 points. The test results are shown in Table 2.

Table 2. Comparison of the Difference between the Mean Scores before and after Training (n=38)

Tests	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
1. Pre-training test	18.21	5.11	11.241	0.000
2. Post Training Test	24.34	2.91		

** statistically significant difference at .01 level

According to Table 2, the mean score for the pre-training test is 18.21, and the mean score for the post training test is 24.34, and the difference between the mean scores before and after the training is statistically significant at the level of 0.01. That means the developed and designed training curriculum in this study has achieved the expected results.

4. Evaluating the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers

The researcher evaluated the satisfaction towards the training curriculum for enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, People's Republic of China. The evaluation results are shown in Table 3.

Table 3 Evaluating the Satisfaction towards the Training Curriculum for Enhancing Digital Technology Ability of the Digital Media Arts Teachers (n = 38)

Evaluation Contents	$\bar{X}$	S.D.	Level	Rank
1. Curriculum Contents	4.46	0 .65	High	2
2. Trainers Performance	4.59	0.60	Highest	1
3. Training Methods and Effects	4.26	0 .76	High	3
Total	**4.44**	**0 .68**	**High**	

As can be seen from Table 3, the satisfaction of the digital media arts teachers towards the training curriculum for enhancing digital technology ability in overall was at a high level ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.68). When considering each component, it was found that the highest mean score was Item 2: "Trainers Performance" ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = 0.60), followed by Item 1: "Curriculum Contents" ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.65) while the lowest mean score was Item 3: "Training Methods and Effects" ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.76). It is noteworthy that within "Trainers

Performance", teaching methods and curriculum interaction received the highest level. This highlights the trainers' effectiveness as key program strength. In "Curriculum Contents", the organization and arrangement scored highly, suggesting well-structured material that met participants' expectations.

In addition, the evaluation of curriculum quality includes five components, namely feasibility, propriety, accuracy, comprehensiveness and utility verified by five experts. The evaluation results are shown in Table 4.

Table 4. Experts' Evaluation of the Quality of the Training Curriculum

Evaluation Contents	$\bar{X}$	S.D.	Level	Rank
1. Feasibility	4.52	0.51	High	1
2. Propriety	4.40	0.56	High	4
3. Accuracy	4.50	0.51	High	2
4. Comprehensiveness	4.33	0.82	High	5
5. Utility	4.44	0.58	High	3
Total	**4.44**	**0.58**	**High**	

As shown in Table 4, the experts rated the quality of the training curriculum in overall was at a high level ($\bar{X} = 4.44$, S.D. $= 0.58$). When considering each quality component, it was found that the highest mean score was the quality of feasibility ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.51), followed by the quality of accuracy ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.51), the quality of utility ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.58), the quality of propriety ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.56), and the quality of comprehensiveness ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.82), respectively.

In summary, the experts gave high evaluation on each aspect of the quality results of the training curriculum. The training curriculum has relatively high application value and is worth promoting. To some extent, it can provide reference for the training of digital media arts teachers in private colleges, People's Republic of China.

Discussion

1. The Current States and Needs on the Digital Technology Ability of Digital Media Arts Teachers

The findings on the digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province showed that while the overall level is generally high, there is a notable disparity among different ability dimensions. Among them, within the "Technological ability" dimension, Digital technology troubleshooting ability was at a high level, while Digital technology resources integration ability and Digital technology proficiency ability were at a moderate level. In the "Pedagogical ability" dimension, Digital instructional design optimization ability, Digital teaching management ability, and Digital assessment ability were all at a high level. Within the "Content ability" dimension, Digital media arts concept understanding ability and Digital media arts learning ability were at a high level, while Digital media arts creation ability was at a moderate level. These results suggest that while digital media arts teachers have a solid foundation in theoretical aspects and certain practical applications, there are gaps in Digital technology resources integration, Digital technology proficiency, and Digital media arts creation ability. This imbalance highlights areas for targeted enhancement in teacher training curriculum. To address these gaps, the training curriculum

should focus on strengthening these specific abilities. The findings offer valuable insights for curriculum designers to develop and refine training curriculum aimed at enhancing the digital technology abilities of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, People's Republic of China.

In addition, according to the needs assessment results revealed that digital media arts teachers prioritize training in cutting- edge areas such as “ 3D modeling and game development”, reflecting the evolving landscape of digital media. Their preference for "online free curriculum" with a specific schedule of "two days per week for a total of 45 hours over 3 weeks" indicates a desire for flexible, accessible training options that can be balanced with existing work commitments. These preferences are in line with the findings of Gobin (2023) who highlighted the importance of online learning platforms and software tools in meeting teachers' needs for flexible learning methods and high-quality resources. Interestingly, there is a notable difference in expectations between current students and alumni. While students emphasize “professional knowledge”, “personalized guidance”, and proficiency in practical tools like “graphic design software”, alumni place greater importance on soft skills such as the ability to “inspire creativity”, demonstrate “multicultural awareness”, and exhibit “creative thinking skills”. This divergence highlights the need for a comprehensive approach to teacher training that balances technical proficiency with the development of broader, creativity-focused competencies. These findings can inform the design of more effective and relevant training curriculum that meet the immediate needs of them. These findings align with Tondeur, et al. (2023) who emphasized the importance of aligning teacher training curriculum with practical needs and technological advancements in education.

2. Developing the Training Curriculum for Enhancing the Digital Technology Ability of Digital Media Arts Teachers

The expert evaluation of the curriculum outlines for improving the digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges in Guangdong Province, People's Republic of China showed that the overall mean score was at a high level. This shows that:

2. 1 The expert evaluation results of the training curriculum content outlines demonstrate a high degree of appropriateness in content design. The three core modules: “ Digital technology resource integration competence” , “ Digital technology proficiency competence”, and “Digital media arts creation competence”, all received high level scores, indicating that the curriculum outline generally meets the competence improvement needs of digital media arts teachers. The first module "Digital technology resources integration ability" included understanding digital technology resources and digital resource integration strategies. The second module "Digital technology proficiency ability" included 3D modeling & practice and game development and practice. The third module " Digital media arts creation ability" included practical application of digital technology for digital arts teaching and innovative applications of digital technology in arts education focusing on AI. Ranking the six lessons based on their evaluation scores from highest to lowest: 3D modeling and practice and innovative applications of digital technology in arts education: Focusing on AI tied for first place, followed by understanding digital technology resources in third place, then game development and practice in fourth place, and finally digital resource integration strategies and practical application of digital technology for digital arts teaching tied for the last place. Notably, “3D modeling and practice” and “Innovative applications of digital technology in arts education: Focusing on AI”, received the highest scores. This result highlights the curriculum

strengths in cutting-edge technology areas, reflecting experts' belief that these contents are crucial for enhancing teachers' digital technology competence. This aligns with Hutson and Cotroneo (2023) who emphasized on the needs for new media arts education to keep pace with technological developments. The high evaluation of these advanced technologies reflects the curriculum's alignment with current industry trends and emphasizes the importance of hands-on experience in digital media arts education. Furthermore, this focus on emerging technologies underscores the importance of continuous learning and adaptive expertise for digital media arts teachers.

2.2 The evaluation results of the training curriculum components further validate the comprehensiveness and effectiveness of the curriculum design. The clarity of curriculum objectives received the highest score, indicating accurate positioning and clear goals, aligning with Somfongo (2022) who indicated that the concept of constructive alignment in curriculum design. Teaching methods scored the highest in both diversity and innovation, reflecting that the curriculum design fully considers the special needs of digital media arts education and adopts diversified and innovative teaching strategies, corresponding with Mishra and Koehler's (2006) TPACK framework emphasizing the integration of technology knowledge, pedagogy knowledge, and content knowledge. The sufficiency and accessibility of learning resources received high ratings, crucial for supporting teachers' continuous learning and development, as emphasized by Njui (2018) in their principles for effective professional development. The diversity and effectiveness of assessment methods scored highly, suggesting a comprehensive approach that ensures training effectiveness and provides meaningful feedback, in line with Guskey's (2024) model for evaluating professional development. The reasonableness of time arrangement also received a high score, showing consideration for in-service teachers balancing work and learning, which aligns with Kurutaş' (2020) core features of effective professional development, including sufficient duration and coherence with teachers' work schedules.

To further validate the curriculum's feasibility and effectiveness, five digital media arts teachers were invited to participate in a pilot training. The pilot training received high overall ratings, with a mean score of 4.24, indicating strong approval from the participants. This positive outcome not only corroborates the expert evaluations but also suggests that the curriculum is well-suited to meet the practical needs of digital media arts teachers in real educational settings.

3. Implementing the Developed Training Curriculum for Enhancing the Digital Technology Ability of Digital Media Arts Teachers

The pre-tests and post-tests on theoretical and practical knowledge related to the training curriculum were conducted for 38 digital media arts teachers, and the results showed the significant overall performance increase of 33.66% indicating the curriculum's strong efficacy in enhancing teachers' abilities. Notably, the difference between the mean scores before and after the training showed statistically significant difference at the level of 0.01. That means the developed and designed training curriculum achieved the expected results, aligning with its intended objectives by Patel et al. (2018). These outcomes suggest that the training curriculum is not only theoretically sound but also practically effective in improving teachers' ability in various aspects of digital media arts education. However, long-term follow-up studies may be beneficial to assess the sustainability of these improvements and their translation into classroom practices and outcomes. Overall, this study provides a valuable reference for teacher

training in the field of digital media arts education, potentially informing similar training curriculums in other regions or disciplines.

4. Evaluating the Developed Training Curriculum for Enhancing the Digital Technology Ability of Digital Media Arts Teachers

The results of both the teachers' satisfaction survey and experts' evaluation of the developed training curriculum quality are very good overall. In the teachers' satisfaction survey, the mean scores from high to low were "Trainers' performance", followed by "Curriculum content", and "Training methods and effects", with an overall satisfaction at a high level. The teachers rated every aspect of the curriculum highly, particularly the organization and arrangement of the curriculum contents and the trainers' performance. This indicates that the curriculum content closely aligns with the teachers' expectations and can be effectively applied to their digital media arts teaching practice. The high satisfaction with trainers' performance suggests that the instruction was clear, interactive, and effective in conveying the curriculum contents. Similarly, in the experts' evaluation, the mean scores from high to low are utility, followed by accuracy, feasibility, propriety, and comprehensiveness. This aligns with findings from Lin (2024) who emphasized the importance of well-structured contents and effective instruction in digital competence training for higher education teachers.

The experts also rated every aspect of the curriculum highly, further confirming its strong overall quality. Notably, the high utility score aligns with the teachers' perception of practical applicability, suggesting that the curriculum is highly applicable to training digital media arts teachers at private colleges and can effectively improve their digital technology ability. Moreover, the high accuracy score from experts complements the teachers' satisfaction with contents, indicating that the curriculum contents are not only precise but also aligns well with practical application requirements, thus reinforcing its effectiveness in meeting the needs of digital media arts teachers. For instance, Tondeur et al. (2023) emphasized the importance of aligning teacher training curricula with practical needs and technological advancements in education. Additionally, Ma et al. (2024) highlighted the significance of comprehensive and accurately designed training programs in enhancing teachers' digital competencies, particularly in specialized fields like digital media arts.

In future curriculum design, these advantages should be maintained, while further improving the comprehensiveness and diversity of content. The high evaluation by both teachers and experts not only reflects the high quality of the curriculum but also provides valuable insights for curriculum improvement. Regularly collecting feedback from trained teachers and inviting expert evaluations will help to continuously optimize curriculum content and teaching methods, ensuring that the training curriculum can always maintain a high level of effectiveness in enhancing the digital technology ability of digital media arts teachers at private colleges.

Suggestions for Future Studies

1. Future research should aim to include a broader range of samples by incorporating more schools and regions. This will help to increase the generalizability and applicability of the research findings across different educational contexts and ensure that the conclusions drawn are representative of a wider population of digital media arts teachers.

2. It is recommended to conduct longitudinal follow-up studies to assess the long-term effects of the training program. Such studies can track changes over time, providing insights into how sustained and effective the improvements are in teachers' digital technology skills and teaching practices. This will help to identify areas for continuous improvement and adaptation of the training curriculum.

3. Future research should explore a variety of training methods to cater to the diverse needs of instructors. This includes investigating the effectiveness of online courses, blended learning approaches, and other innovative training formats. By offering multiple training modalities, it is possible to enhance accessibility and engagement, ensuring that all instructors can benefit from professional development opportunities tailored to their preferences and schedules.

References

Gobin, D. D. (2023). *Flexible Learning Space Choice Model (FLSCM) for Student Engagement and Satisfaction*. Doctoral Dissertation: Arizona State University, U.S.A.

Guangdong Provincial Department of Education. (2017). Development Plan for Educational Informatization during the "13th Five-Year Plan" in Guangdong Province. *Online*. Retrieved May 24, 2023. from: https://edu.gd.gov.cn/zwgknew/jyzcfg/dfjyzcfg/content/post_3379653.html.

Guangdong Provincial Department of Education. (2020a). Key Points of Educational Network Security and Informatization Work in 2020. *Online*. Retrieved May 25, 202. from: http://www.jiangmen.gov.cn/attachment/0/140/140542/2101005.pdf

Guangdong Provincial Department of Education. (2020b). Notice on Issuing the Implementation Plan for General High School Curriculum in Guangdong Province. *Online*. Retrieved August 28, 2023. from: https://edu.gd.gov.cn/zwgknew/gsgg/content/post_3429549.html

Guskey, T. R. (2024). Look Beyond the Satisfaction Survey: A Framework to Evaluate Results of Professional Learning. *The Learning Professional*, 45 (1), 28-33.

He, Y., He, H.Q., Zhang, G.M., & Li, Y.X. (2023). *Construction of a Collaborative Education Model between Universities and Enterprises for the Digital Media Art and Design Discipline in the Context of Digitalization*. UK: Francis Academic Press.

Hutson, J., & Cotroneo, P. (2023). "Generative AI Tools in Art Education: Exploring Prompt Engineering and Iterative Processes for Enhanced Creativity." *Metaverse,* 4 (1), 1-14.

Kurutaş, B. S. (2020). *Exploration of Effective Professional Development Characteristics from the Perspective of Integrated Teaching Project's Coordinator, Facilitator and Participants.* Master's Thesis: Boğaziçi University, Turkey.

Lin, X. Y. (2024). Professional Development and Teachers' Digital Art toward Enhanced Instructional Skills. *International Journal of Social Sciences and Public Administration,* 3 (2), 287-301.

Ma, N., Lee, S. S. J., Harrinni, M. N., Fu, J. Q., & Wang, Y. (2024). A Pre-service Art Teacher Digital Literacy Framework for Digital Literacy in Pre-service Art Teacher Education in China. *Asian Journal of University Education (AJUE),* 20 (2), 235-243.

Ministry of Education of the People's Republic of China. (2002). Notice on Issuing the National Plan for the Development of School Art Education (2001-2010). *Online*. Retrieved May 13, 2023. from: http://www.moe.gov.cn/srcsite/A17/moe_794/moe_795/200205/t20020513_80694.html

Ministry of Education of the People's Republic of China. (2007). Notice of the Ministry of Education and the Ministry of Finance on Issuing the "Interim Measures for the Administration of Quality and Teaching Reform Projects in Undergraduate Education in Higher Education Institutions". *Online*. Retrieved July 13, 2023. from: http://www.moe.gov.cn/s78/A08/gjs_left/s5664/moe_1623/201006/t20100601_88578.html

Ministry of Education of the People's Republic of China. (2010). National Medium and Long-Term Outline for Educational Reform and Development (2010-2020). *Online*. Retrieved 27 July 27, 2023. from: https://www.gov.cn/jrzg/2010-07/29/content_1667143.htm

Ministry of Education of the People's Republic of China. (2016). Notice of the General Office of the Ministry of Education on Issuing the "Key Points of Education Informatization Work in 2016". *Online*. Retrieved February 4, 2023. from: http://www.moe.gov.cn/srcsite/A16/s3342/201602/t20160219_229804.html

Mishra, P. & Koehler, M. J. (2006). Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. *Teachers College Record*. 108(6), 1017–1054.

Njui, H. W. (2018). Professional Development: Promoting Quality Education in Learning Institutions in Kenya through Enhanced Teacher Capacity. *European Journal of Education Studies,* 4 (3), 1-20.

Patel, S. R., Margolies, P. J., Covell, N. H., Lipscomb, C., & Dixon, L. B. (2018). Using Instructional Design, Analyze, Design, Develop, Implement, and Evaluate, to Develop e-Learning Modules to Disseminate Supported Employment for Community Behavioral Health Treatment Programs in New York State. *Frontiers in Public Health,* 2018 (6), 1-9.

Somfongo, K. (2022). Constructive Alignment in the Learning and Teaching of Economics at a Comprehensive University. *The 7th Annual International Conference on Public Administration and Development Alternatives.* 12 June 2022. University of Venda, South Africa.

Tondeur, J., Howard, S., Van Zanten, M., Gorissen, P., Van der Neut, I., Uerz, D., & Kral, M. (2023). The HeDiCom Framework: Higher Education Teachers' Digital Competencies for the Future. *Education Tech Research Development,* 7 (1), 33-53.

Ulger, K. (2018). The Effect of Problem-based Learning on the Creative Thinking and Critical Thinking Disposition of Students in Visual Arts Education. *Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning,* 12 (1), 1-21.

Yu, W.H., & Jiang, T. (2021). Research on the Direction of Innovation and Entrepreneurship Education Reform within the Digital Media Art Design Major in the Digital Economy. *Frontiers in Psychology,* 21 (12), 1-1.

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Development of Learning Activities in Mathematics Based on Theory of Multiple Intelligences to Enhance Mathematical Solving Problem Ability for Prathomsuksa 6 Students

สิรินฤดี ดาวดึงษ์ และ วารีรัตน์ แก้วอุไร

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Sirinruedee Daowdueng and Wareerat Kaewurai

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: wareeratk@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านค้างปินใจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา และแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบลำดับพิสัยวิลคอกซอน ผลวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.33, S.D.= 0.75) และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.62/76.62 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 2) ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์; ทฤษฎีพหุปัญญา; ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

---

* วันที่รับบทความ : 26 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 16 พฤษภาคม 2567

Received: April 26 2024; Revised: May 10 2024; Accepted: May 16 2024

Abstract

This purpose aims 1) to create and find the efficiency of learning activities in mathematics based on theory multiple intelligences to enhance mathematical solving problem ability for grade 6 students according to the criteria 75/75 2) to compare the mathematical Solving Problem Ability before and after class with learning activities in mathematics based on the concept of the theory of multiple intelligences. The Sample group consisted of 12 grade 6 students who were studied during second semester in academic Year 2023 that chosen by Purposive sampling. The research tools are the learning activities in mathematics based on theory multiple intelligences, Lesson Plan for Teaching Mathematics Based on the Theory of Multiple Intelligences and Mathematics Problem Solving Ability Test. The statistics are Mean, Standard Deviation, and Z – test. The results of the research were as follows: 1) The learning activities in mathematics based on theory multiple intelligences for grade 6 students were rated as highly appropriate ($\bar{X}$ = 4.33, S.D.= 0.75) and the efficiency was 77.62/76.62 according to the criteria 75/75 2) Mathematical Solving Problem Ability after study with the learning activities in mathematics based on theory multiple intelligences for grade 6 students was higher than before with the statistical level 0.01

Keyword: Learning Activities in mathematics; Multiple Intelligences; Mathematical Solving Problem Ability

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การที่คนในสังคมจะสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในทุกด้าน ทักษะทางสังคมจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อมนุษย์อย่างมาก ทำให้การจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นทักษะ เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมโลกยุคใหม่ให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน การศึกษาในประเทศไทยจึงมีความสำคัญอย่างมากเพราะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อีกทั้งเป็นกลไกในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมไทย การศึกษาไทยมีประวัติการพัฒนามาอย่างยาวนาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิวัฒนาการจัดเรียนการสอนในประเทศไทย และได้รับการปฏิรูปอยู่หลายครั้งเพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงการศึกษาให้มากที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1) กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญกับนักเรียนมากที่สุด สนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจศึกษา ฝึกการคิด ลงมือปฏิบัติจริง สามารถประเมินและปรับปรุงตนเองได้ และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตนักเรียน ย่อมทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่แท้จริง สามารถนำไปประจำใช้ในชีวิตประจำวันได้ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เกิดการเปลี่ยนแปลง และดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุทธิพร คล้ายเมืองปัก, 2543 : 26-27)

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ช่วยให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ ระเบียบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ทำให้สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 ควรจะเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Mathematics for All) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า มีประสิทธิภาพและศักยภาพ เพื่อจะได้เป็นกำลังของชาติ (Man Power) สืบไป จำเป็นจะต้องมีการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้รู้คณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) อย่างทันสมัยกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ นอกจากนี้จะต้องเป็นการจัดการศึกษาที่ช่วยเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตให้สงบสุข มีความเหมาะสมและสภาพเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง จำเป็นต้องให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่มากเพียงพอ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ (ปานทอง กุลนาถศิริ, 2551 : 13)

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คำนึงถึงการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นสำคัญ นั่นคือ การเตรียมนักเรียนให้มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร และการร่วมมือ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม สามารถแข่งขันและอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้ ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ พร้อมที่จะประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษา หรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามศักยภาพของนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 9)

ปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ในภาพรวมของประเทศยังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ค่อนข้างต่ำ ความรู้ความสามารถในวิชาคณิตศาสตร์ยังอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง ไม่ว่าจะเป็นจากผลการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในรายวิชาคณิตศาสตร์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 - 2565 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยที่ค่อนข้างต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยดูผลคะแนนจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ วิชาคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 คือ 29.99, 36.83 และ 28.06 ตามลำดับ และจากข้อมูลของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย พบว่า ผลการประเมิน PISA ในปี 2022 ของประเทศไทย นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์ 394 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD จะเห็นได้ว่านักเรียนไม่สามารถนำพบความรู้คณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ เนื่องจากยังมีความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ไม่ดีพอ ทั้งในเรื่องของความรู้พื้นฐาน การคิด การแก้ปัญหา และความสามารถ

ในการนำความรู้ไปใช้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อุษณีย์ สีม่วง, 2565 : 20) นักเรียนควรได้ฝึกคิดฝึกทดลองการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะการฝึกแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์มีส่วนช่วยส่งเสริมกระบวนการคิด การคิดอย่างเป็นลำดับ และกระบวนการทำงานของนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้นี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (นภารัตน์ แร่นาค, 2560 : 15) ดังนั้นจึงต้องหาแนวทางในการพัฒนาผลการเรียนรู้ในรายวิชาคณิตศาสตร์ให้สูงขึ้น

การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เป็นความสามารถในการทำความเข้าใจปัญหา คิดวิเคราะห์ วางแผนแก้ปัญหา และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์ในแต่ละขั้นตอน นักเรียนควรเรียนรู้ ฝึกฝน สถานการณ์ที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ซึ่งเผชิญอยู่ และต้องการค้นหาคำตอบ โดยที่ยังไม่รู้วิธีการหรือขั้นตอนที่ได้คำตอบของสถานการณ์ ดังนั้นนักเรียนต้องประยุกต์ความรู้ทางคณิตศาสตร์ ขั้นตอน กระบวนการแก้ปัญหา ยุทธวิธีแก้ปัญหา และประสบการณ์ที่มีอยู่ไปใช้ในการค้นหาคำตอบของปัญหาทางคณิตศาสตร์ เมื่อนักเรียนเผชิญกับปัญหาใหม่ที่มีความคล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกัน นักเรียนจะมีประสบการณ์ในการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับปัญหา ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดอย่างมีอิสระ ไม่ตีกรอบความคิด และมองเห็นความสำคัญของความคิดนักเรียน ย่อมส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ดีกว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นครูบรรยายหรือครูเป็นศูนย์กลาง (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2544 : 31 - 33)

การเรียนการสอนในปัจจุบันมักจะเน้นความสามารถของสมองในด้านของการใช้ภาษา การใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์และการคิดเชิงเหตุผลหรือการคิดเชิงตรรกะ ทำให้นักเรียนไม่สามารถพัฒนาความสามารถได้อย่างเต็มศักยภาพ ดังที่เห็นได้จากการที่นักเรียนบางคนมีความสามารถที่หลากหลายด้าน เช่น ดนตรี ศิลปะ กีฬา เป็นต้น แต่ต้องกลับมานั่งเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย หรือวิชาอื่น ๆ ที่ไม่ได้ให้ความสนใจ เมื่อผลการเรียนไม่ดี ผู้ปกครอง ครู ก็จะโทษตัวนักเรียน แต่ที่จริงแล้วถ้ามีการพัฒนาให้ถูกด้านนักเรียนอาจจะมีความสามารถมากกว่าที่เห็นทั่วไป (ชลชญา เต็มนอง, 2557 : 15) เพราะเด็กแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน รวมถึงบุคลิกภาพ ศักยภาพในด้านต่าง ๆ ผู้ปกครอง และครูจึงต้องให้ความสำคัญกับสิ่งที่แตกต่างในตัวของเด็ก เพื่อที่จะได้ออกแบบการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553 : 141)

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน และการให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ของตนเองตามรูปแบบที่เขาถนัดได้ นั่นคือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ของศาสตราจารย์โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner, 1983) ที่ชี้ให้เห็นถึงความหลากหลายทางปัญญาของมนุษย์ ซึ่งมีหลายด้าน โดยแต่ละด้านก็มีอิสระ

ในการพัฒนาตัวเองให้เจริญงอกงาม แต่ละด้านมีการบูรณาการเข้าด้วยกัน แสดงออกเป็นเอกลักษณ์ทางปัญญาของแต่ละคน บางคนอาจเก่งเพียงด้านเดียวหรือเก่งหลายด้านแตกต่างกันไป วิธีการที่ดีที่สุดในการจัดการเรียนการสอนคือการสอนโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ความสามารถแต่ละด้านของนักเรียนสามารถนำมาปรับใช้กับปรับหลักสูตรที่มีอยู่ได้ ทฤษฎีพหุปัญญาจึงเป็นทฤษฎีที่ทำให้ทราบว่าแท้ที่จริงความสามารถหรือความเก่งของนักเรียนแต่ละคนมีความหลากหลาย ซึ่งเป็นแนวคิดที่สำคัญของซึ่งเป็นแนวคิดที่สำคัญของจัดการเรียนรู้ ที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล (ยุทธนา ปฐมวรชาติ, 2546 : 39-47) โดยครูต้องเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนซึ่งครูจะเอาวิธีของปัญญาทุกด้านรวมกันอย่างสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงถึงความเข้าใจในบทเรียน และแสดงออกอย่างเป็นรูปธรรม (อารี สัณหฉวี, 2543 : 36-37) การสอนโดยใช้แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาช่วยให้นักเรียนกล้าทำงานที่ยากกว่าเดิม และช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น เพราะทำให้เกิดการจำที่ไม่ลืม โดยเฉพาะบทเรียนที่ใช้สติปัญญาที่หลากหลาย (Greenhawk, 1997 : 62-64) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การนำทฤษฎีพหุปัญญามาใช้ในการเรียนการสอนจะสามารถกระตุ้นสติปัญญาหรือดึงความสามารถที่หลากหลายในตัวนักเรียนได้ (สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2541 : 53)

จากข้อมูลและเหตุผลดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และทำให้นักเรียนเกิดทักษะที่หลากหลายจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ เหมาะสม สอดคล้องกับความแตกต่างและความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน เรื่อง ปริมาตรและความจุ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75

แหล่งข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอลองจังหวัดแพร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

เครื่องมือวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ปริมาตรและความจุ โดยนำแนวคิดของเยาวพา เดชะคุปต์ (2544) มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมดังนี้ ขั้นที่ 1 การลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ 2 การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่น ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 การสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และขั้นที่ 5 การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง และได้แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่อง ปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก (ปริมาตร), ปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก (ความจุ) และโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก โดยใช้เวลาทั้งหมด 8 ชั่วโมง จากนั้นติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และนำกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ส่งมอบให้กับผู้เชี่ยวชาญ พร้อมแบบประเมินความเหมาะสม

2. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) และส่วนท้ายของแบบประเมินเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอต่าง ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินความเหมาะสมส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสม โดยมีเกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสม คือ ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จากนั้นจึงนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ผลปรากฏว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.33, S.D.= 0.75) และผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.48, S.D.= 0.52)

2. ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ไปประเมินประสิทธิภาพตามแนวคิดของรัตนะ บัวสนธ์ (2552) กับนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอลอง จังหวัดแพร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 โดย 1) ทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสมในด้านเนื้อหา ภาษา และเวลา จากนั้นแก้ไขและปรับปรุง 2) ทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 9 คน เพื่อประเมินประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 โดยผลการประเมินประสิทธิภาพเท่ากับ 77.62/76.62 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านค้างปินใจ อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านค้างปินใจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยมีแบบแผนการทดลองดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538 : 248-249)

ตารางที่ 1 แสดงแบบแผนการทดลอง

T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ในแบบแผนการวิจัย

X แทน การสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Treatment)

T_1 แทน การทดสอบก่อนการใช้กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Pretest)

T_2 แทน การทดสอบหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Posttest)

เครื่องมือวิจัย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้นำเกณฑ์ของ Polya (1973) ซึ่งมีขั้นตอนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ได้แก่ 1) ทำความเข้าใจปัญหา 2) วางแผนแก้ปัญหา 3) ดำเนินการแก้ปัญหา และ 4) ตรวจสอบคำตอบ จากนั้นจึงมีนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 1.00 ทั้งหมด และได้นำไปทดสอบกับนักเรียนที่เคยเรียนวิชานี้มาแล้ว จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีของ D.R Whitney และ D.L Saber (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539 : 119-201) เลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่า แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ที่สร้างขึ้นมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.39 – 0.79 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.29 – 0.57 โดยมีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 4 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach method) เท่ากับ 0.88 จากนั้นจึงจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นักเรียนทำทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ จากนั้นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนทำทดสอบหลังเรียน (Post-test) ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับก่อนเรียน จากนั้นนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จากนั้นเปรียบเทียบผลคะแนนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติการทดสอบลำดับพิสัยวิลคอกซอน (Wilcoxon) Z-test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

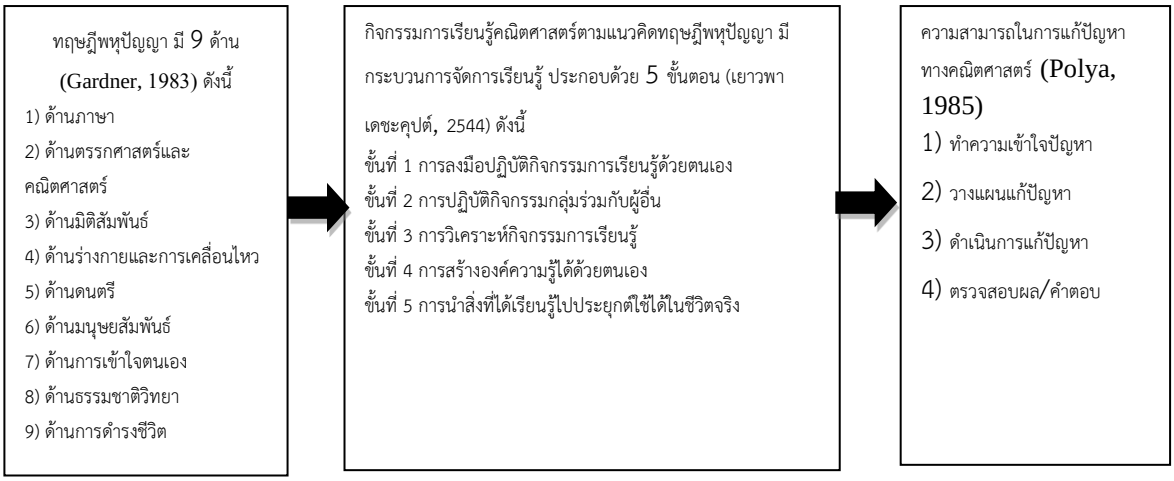

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและประเมินประสิทธิภาพของผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา

1.1 ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำแนวคิดของ เยาวพา เดชะคุปต์ (2544) ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ 2 การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่น ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 การสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และขั้นที่ 5 การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งผลการพิจารณาความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D.$= 0.75$) และผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D.$= 0.52$)

1.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพ โดย 1) ขั้นการประเมินประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของในด้านเนื้อหา ภาษา และเวลา กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 3 คน พบว่า นักเรียนไม่เข้าใจคำสั่งในบางกิจกรรม ไม่สามารถเขียนอธิบายในขั้นตอนการวางแผนของการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ และบางกิจกรรมอาจต้องใช้เวลาในการอธิบายและแสดงวิธีการแก้ปัญหาอย่างละเอียด ทำให้ใช้เวลาค่อนข้างนาน จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไข 2) ขั้นการประเมินประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก (1:3) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 9 คน พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพเท่ากับ 77.62/76.62 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 75/75 จำนวน 9 คน

รายการประเมิน	ร้อยละของค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1)						ร้อยละค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบ (E_2)
	ครั้งที่ 1 (12)	ครั้งที่ 2 (12)	ครั้งที่ 3 (12)	ครั้งที่ 4 (12)	ครั้งที่ 5 (12)	ครั้งที่ 6 (12)	
คะแนนรวม	82	77	79	89	77	99	331
เฉลี่ยร้อยละ	75.93	71.30	73.15	82.41	71.30	91.67	76.62
E_1 / E_2 = 77.62/76.62							

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Nonparametric Test แบบ Wilcoxon signed Rank Test แสดงรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้

การทดสอบ		n	คะแนนเต็ม	μ	σ	Z	Sig.
ขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจปัญหา	ก่อนเรียน	12	12	7.92	2.57	2.831	0.005
	หลังเรียน	12	12	10.17	1.40		
ขั้นตอนที่ 2 วางแผนแก้ปัญหา	ก่อนเรียน	12	12	5.92	1.97	3.078	0.002
	หลังเรียน	12	12	9.83	1.64		
ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการตามแผน	ก่อนเรียน	12	12	4.75	1.22	3.084	0.002
	หลังเรียน	12	12	9.08	1.88		
ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบผล	ก่อนเรียน	12	12	4.00	0.00	3.071	0.002
	หลังเรียน	12	12	8.50	1.68		
ภาพรวม	ก่อนเรียน	12	48	22.58	5.57	3.063	0.002
	หลังเรียน	12	48	37.58	6.04		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้วิจัยได้แบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้ มีคะแนนเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 22.58 และ 37.58 ตามลำดับ และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เท่ากับ 5.57 และ 6.04 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกัน ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งภาพรวมและกระบวนการทุกขั้นตอน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.75) ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.52) และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.62/76.62 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้ได้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมพร้อมเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตามแนวคิดของเยาวพา เดชะคุปต์ (2544) ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ 2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์การเรียนรู้ ขั้นที่ 4 ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และขั้นที่ 5 ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง โดยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาคณิตศาสตร์ และนำมาสรุปสิ่งที่ต้องการแก้ไข นั่นคือ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ แนวทางแก้ไข นั่นคือ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับกระบวนการในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ปริมาตรและความจุ จากนั้นศึกษาแนวคิดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่เสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ นั่นคือ กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและออกแบบขั้นตอนตามแนวคิดของเยาวพา เดชะคุปต์ (2544 : 6-7) มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้นักเรียนจะเกิดทักษะที่หลากหลายจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงถึงความเข้าใจในบทเรียน เหมาะสมกับความแตกต่างในแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) ได้กล่าวว่า สภาพการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต่าง ๆ และตัวของนักเรียน ผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ นำกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม และนำไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักเรียนจำนวน 9 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ทำให้ได้กิจกรรมที่มีคุณภาพเป็นไปตามที่ต้องการ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.62/76.62 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยดังกล่าวทำนองเดียวกับผลการวิจัยของ กนกนุช บุตรพรม (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.87/75.65 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 70/70 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย อาจเนื่องมาจากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ซึ่งมีกระบวนการขั้นตอนที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย นักเรียนจะเกิดทักษะที่หลากหลายตามความสามารถและความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในขั้นตอนมีกิจกรรมที่สนับสนุนความสามารถของนักเรียนในแต่ละด้านของทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Polya (1985) ซึ่งมีกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ดังนี้ นักเรียนทำความเข้าใจปัญหาอย่างถ่องแท้ มีการวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและมี

ประสิทธิภาพ ทำให้ได้คำตอบที่ถูกต้องหรือผลเฉลยที่เป็นเหตุเป็นผลจากการแก้ปัญหา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภารัตน์ แร่นาค (2560) ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุษณีย์ สีม่วง (2565) ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากการอภิปรายผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย สามารถแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนร่วมชั้น ทำให้นักเรียนมีแนวคิด วิธีการในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่หลากหลาย และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจปัญหา เกิดผลการเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนน้อย ดังนั้นครูควรให้ความสำคัญกับขั้นตอนการทำความเข้าใจปัญหาเพิ่มขึ้น ครูควรส่งเสริมและเอาใจใส่นักเรียนอย่างเต็มที่ เพื่อให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจปัญหาได้มากขึ้น

1.2 จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ดังนั้นครูควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันได้ โดยครูคอยกระตุ้น และช่วยเหลือนักเรียน

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา มีหลายขั้นตอน เป็นการฝึกให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งจากการศึกษาด้วยตนเอง การทำกิจกรรม และการแลกเปลี่ยนในห้องเรียน จึงทำให้เวลาในการจัดการเรียนรู้ต้องใช้เวลาเป็นอย่างมาก ครูควรวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนได้ฝึกทำความเข้าใจ คิดวางแผนปัญหา และตรวจสอบความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึงเนื้อหาที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา นั่นคือเนื้อหาที่เกี่ยวกับ ทฤษฎีบท กฎ สูตร แนวคิด หรือหลักการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาควรมีการเน้นพหุปัญญา เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างความสามารถในด้านต่าง ๆ ได้

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาควรมีการเน้นพหุปัญญาในด้านดนตรีให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมกับแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา

2.3 ควรสำรวจความถนัดและความสามารถของนักเรียนแต่ละคนด้วยแบบวัดพหุปัญญาหรือการวัดแววความสามารถพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนนำไปออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อที่ครูจะได้สร้างกิจกรรมที่ตรงตามความชอบและความถนัดของนักเรียน

2.4 ควรสังเกตพหุปัญญาที่โดดเด่นของนักเรียนแต่ละคน ขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน

เอกสารอ้างอิง

กนกนุช บุตรพรม. (2558). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ชลชญา เต็มนอง. (2557). *ผลของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเน้นสติปัญญาด้านการมองเห็นและมิติสัมพันธ์เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดห้วยไร่ จังหวัดราชบุรี*.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). *การจัดการเรียนรู้แนวใหม่ ทฤษฎี แนวปฏิบัติ และผลการวิจัย.* กรุงเทพมหานคร: สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิสชิ่ง.

นภารัตน์ แร่นาค. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.* 21 (3)

ปรีชา เนาว์เย็นผล. (2544). *กิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การแก้ปัญหาปลายเปิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปานทอง กุลนาถศิริ. (2551). การจัดการศึกษาคณิตศาสตร์ในศตวรรษที่ 21. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.ipst.ac.th.

ยุทธนา ปฐมวรชาติ. (2546). พหุปัญญา (Multiple intelligences) แนวคิดการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นอัจฉริยภาพของคนเก่ง คนดีและมีความสุข. *วารสารวิชาการ*. 6 (2), 39-47.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2544). *การพัฒนาพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.* เอกสารในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ณ หอประชุมใหญ่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. 25-27 ตุลาคม 2544.

รัตนะ บัวสนธ์. (2552). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: คำสมัย.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). *เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริย์สาส์น.

สุทธิพร คล้ายเมืองปัก. (2543). การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. *วารสารวิชาการ.* 8 (9), 26-27.

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2541). การสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. *วารสารวิชาการ*. (1), มกราคม 2541 หน้า53.

อารี สัณหฉวี. (2543). *พหุปัญญาในห้องเรียน : วิธีการสอนเพื่อพัฒนาปัญญาหลายด้าน*. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.

อุษณีย์ สีม่วง. (2565*). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. การค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Howard Gardner. (1983). *Frames of Mind. The Theory of Multiple Intelligences*. New York. Basic Books.

Greenhawk, J. (1997). *Multiple intelligences meet standards*. Educational Leadership. 1 (55), 62 – 64.

Polya, G. (1985). *On solving mathematical problem in high school*. In Problem solving in school mathematics. Virginia: The National Council of Teacher of Mathematics.

การบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง

The Management of Educational Quality and Local Development Project: A Case Study of Dhonburi Rajabhat University IS the Mentor Institution

สมจินตนา จิรายุกุล[1], พงษ์พัชรินทร์ พุธวัฒนะ[2],
ดิเรก สุขสุนัย[3], วรรณนภา โพธิ์ผลิ[4] และ สมิทธิ์ เจือจินดา[5]
[1-2] นักวิชาการอิสระ [3] มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี[4-5] มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
Somjintana Jirayukul[1], Pongpatcharin Putwattana[2] ,
Direk Suksunai[3], Wannapa Phopli[4] and Samith Jueajinda[5]
[1-2]Independent Scholar [3] Bangkokthonburi University [4-5] Dhonburi Rajabhat University
Corresponding Author, E-mail: Somjintana.J@dru.ac.th

****

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง 2)ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ อาจารย์ที่รับผิดชอบโครงการ 20 คน ครู/ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 20 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 4 ฉบับ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา จัดประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์และวิจารณ์ตามประเด็นที่กำหนด

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการโครงการ มีการจัดอบรม 20 โครงการ โดยเนื้อหาหลักที่จัดอบรมมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการผลิตสื่อและการใช้เทคโนโลยี ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านทักษะการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านจิตวิทยาการศึกษา มีการบริหารจัดการโครงการอย่างเป็นระบบโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการโครงการในระดับมากที่สุด 2) ปัจจัยที่ส่งเสริม คือด้านบุคลากรมีความรับผิดชอบและมีความสามารถในการบริหารจัดการเป็นอย่างดี ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเครือข่ายให้ความร่วมมือดี วิทยากรมีความรู้ความสามารถ มีงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ การบริหารจัดการที่เป็นระบบ การอบรมที่เน้นปฏิบัติ และด้านสถานที่ของโรงเรียนเครือข่ายสะดวกต่อผู้เข้าร่วม ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคที่พบ ได้แก่ ด้าน

* วันที่รับบทความ : 9 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 22 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 24 กันยายน 2567
Received: September 9 2024; Revised: September 22 2024; Accepted: September 24 2024

บุคลากรครู/ผู้บริหารที่มีภารกิจอื่นเข้าร่วมไม่ได้ การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า และด้านอุปกรณ์อินเตอร์เน็ตที่ช้าไม่พร้อมในการทำกิจกรรมในการอบรม

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น; สถาบันพี่เลี้ยง

Abstract

This research aimed to study: 1) The status of projects management of Dhonburi Rajabhat University as the mentor institution in development educational quality and locality, 2) the encourage factors and obstacle factors of projects management for educational quality and local development. The research conducted by document study, interviewing 40 participants who are school administers, teachers for 20 persons and university project managers for 20 people. The research data corrected by 4 interview forms. The data had been analyzed, summarized content and group discussion.

The results were that: 1) The status of mentor projects were 20 training programs as learning management programs, media and technology usage programs, curriculum and teaching programs, research skills for learning development programs and educational psychology programs.2) The encourage factors showed that most participants are satisfied with the project implementation at the highest level. The aspects show that the project manager have capacity of managing project well, the trainer have namely and knowledge, enough budget by government support, used school place and equipment for training, management process using a systematic quality cycle as the PDCA to organizing project. The obstacle factors are the number of teachers attending in training program always change impact to government budget system as a problem, communication between project manager and school section are not stable, and the technology and internet at some school did not consistence for training.

Keywords: The management; The educational quality and local development project; The mentor institution

บทนำ

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564) ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ คือ 1) พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล 2) ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา 3) ผลิตและพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ 4) ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 5) ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา และ 6) พัฒนาการบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนให้นำประเทศสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายดังกล่าว ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะภาคการศึกษา

โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2559 โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนให้นำประเทศสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน”ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ข้อ 8.6 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและชุมชน ด้วยการประสานพลังขับเคลื่อนในรูปของเครือข่ายอุดมศึกษาภูมิภาค 9 เครือข่าย โดยมีสถาบันอุดมศึกษาสมาชิกกระจายทั่วทุกภูมิภาคและมีความพร้อมทั้งด้านความรู้และความเชี่ยวชาญทางวิชาการของบุคลากรและเทคโนโลยีที่จะให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนให้ผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพเข้าสู่ภาคอุดมศึกษาและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง ในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ Thailand 4.0 และการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา บูรณาการการจัดการศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียน และชุมชน มุ่งเน้นกลุ่มด้อยโอกาส แก้ไขปัญหาการอ่านออกเขียนได้ รวมทั้งการปรับรูปแบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา ด้วยการสร้างระบบสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง(U-School Mentoring) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560)

สืบเนื่องจากนโยบายรัฐบาลได้มุ่งทิศทางในการพัฒนาประเทศชาติให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านการอุดมศึกษา หนึ่งในนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมที่เน้นความสำคัญของการส่งเสริมบทบาทให้สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ทั่วประเทศ ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้แก่สถานศึกษาในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในส่วนของความเข้มแข็งในสถานศึกษาหรือโรงเรียนในท้องถิ่นจำเป็นต้องบูรณาการการทำงานและเชื่อมโยงนโยบายร่วมกันระหว่างองค์กร โดยเฉพาะบทบาทที่สถาบันอุดมศึกษาในแต่ละพื้นที่ต้องทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้แก่โรงเรียนเพื่อพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น โดยนำองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญ และศักยภาพด้านทรัพยากรที่สถาบันอุดมศึกษามีอยู่ร่วมกับชุมชนในพื้นที่ไปช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนแบบบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วน ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ในการผลิตและพัฒนาครู และได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ ในปีงบประมาณ 2562 คณะครุศาสตร์ได้รับผิดชอบจัดดำเนินโครงการใหญ่ๆ 3 โครงการ ได้แก่ โครงการตามยุทธศาสตร์พัฒนามหาวิทยาลัยตามพระบรมราโชบายคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปีงบประมาณ 2562 โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง และโครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาของนักเรียนกรุงเทพมหานครเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (Thailand 4.0)

จากการที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ได้ร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง โดยเข้าร่วมโครงการในกลุ่มเครือข่ายภาคกลางตอนล่างตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน และได้ดำเนินการโครงการตามวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ของโครงการ ซึ่งการดำเนินการโครงการดังกล่าว ในปีงบประมาณ 2562 มีการพัฒนาครูสู่ผู้เรียนให้กับโรงเรียนในเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะครุศาสตร์ จำนวน 20 โรงเรียน 20 โครงการ เพื่อพัฒนาครูให้สามารถผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร และพัฒนาทักษะการสอนที่ทันสมัยในรายวิชาต่าง ๆ ให้แก่ครู อาทิเช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งเมื่อครูได้รับการพัฒนาการเรียนการสอนแล้วสามารถทำให้ครูนำไปจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นมาอย่างต่อเนื่องดังกล่าว คณะครุศาสตร์ได้มอบหมายให้ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาครู ของคณะครุศาสตร์ เป็นแกนหลักในการบริหารจัดการให้เกิดโครงการฯ ต่าง ๆ ที่จะจัดอบรมให้แก่ครูโรงเรียนในเครือข่ายฯ โดยมีอาจารย์คณะครุศาสตร์เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบในการเขียนและจัดโครงการต่าง ๆ ในแต่ละโรงเรียน

การบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นมาอย่างต่อเนื่องดังกล่าว และจากการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2562 ที่ผ่านมาโครงการฯ ต่าง ๆ ที่จัดอบรมพัฒนาครูโรงเรียนในเครือข่ายฯ ได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง เมื่อสิ้นสุดช่วงเวลาการดำเนินโครงการฯ ปีงบประมาณ 2562 คณะผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ รวมทั้งถอดบทเรียนความสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ว่ามีการดำเนินการ อย่างไร บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งเสริมและเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการ เพื่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยงที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการโครงการ และนำผลการวิจัยที่ได้รับไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ ของคณะครุศาสตร์ หรือจัดทำโครงการอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality research approach) ในลักษณะการวิจัยพหุกรณี (Multiple case study) ซึ่งเป็นระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดระบบข้อมูลจากกรณีศึกษา จำนวน 20 โครงการ ที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง

1. กรณีศึกษาและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 กรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้คือ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง ในปี 2562 จำนวน 20 โครงการ มีโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพเข้าร่วม 20 โรงเรียน มีอาจารย์คณะครุศาสตร์รับผิดชอบทุกโครงการ

1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่

1.2.1 หัวหน้าโครงการ อาจารย์ที่รับผิดชอบโครงการและผู้ที่มีส่วนร่วมการจัดดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง จำนวน 20 คน

1.2.2 ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง จำนวน 20 คน

2. ขอบเขตการวิจัย

2.1 ด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการบริหารจัดการโครงการ ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นปี 2562 ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง

2.2 ด้านเวลา ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ระหว่างปีการศึกษา 2562

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในครั้งนี้มีดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์อาจารย์ที่รับผิดชอบโครงการย่อยและผู้ที่มีส่วนร่วมจัดโครงการ

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบ/ผู้ประสานงานโครงการใหญ่กับเครือข่ายอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.)

ฉบับที่ 5 ประเด็นประชุมสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยร่วมกันวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการ ดังนี้

4.1. การศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวกับสารสนเทศของการจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ปี 2562

4.2. การสัมภาษณ์

4.2.1 ติดต่อประสานงานกับผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ที่มีส่วนร่วมการจัดดำเนินโครงการและติดต่อประสานงานกับครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อนัดหมายขอสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการ

4.2.2 สัมภาษณ์ ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ที่มีส่วนร่วมการจัดดำเนินโครงการ ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น

1) สัมภาษณ์อาจารย์ผู้ที่รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการโครงการ ผลการดำเนินโครงการ ปัจจัยที่ส่งเสริม และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการโครงการ

2) สัมภาษณ์ครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการ ผลที่ได้จากการอบรมและการนำผลไปใช้

3) สัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการ การประสานการจัดทำโครงการ และผลการพัฒนาครู

4) สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบ/ผู้ประสานงานโครงการใหญ่กับเครือข่ายอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.)

สัมภาษณ์แต่ละกลุ่มจนได้ข้อมูลอิ่มตัว แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ การประชุมสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นตามแนวคิดของไอซ์เนอร์ (Eisner,1976 : 192-193)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis and Synthesis) โดยถอดบทสัมภาษณ์ แล้วสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ สภาพการบริหารจัดการโครงการ ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิด ทฤษฎีเชิงระบบ (systems theory) ที่นิศา ชูโต (2545 :53) ได้อธิบายว่าแนวคิดเชิงระบบมีความสำคัญยิ่งในการประเมินโครงการที่แต่ละส่วนเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวโยงซึ่งกันและกัน ในส่วนรวมของโครงการก็ปรับเปลี่ยนเพียงบางส่วนในโครงการก็จะกระทบไปถึงส่วนอื่นๆของระบบ รวมทั้งผลรวมและประสิทธิภาพของโครงการได้ ส่วนองค์ประกอบและรูปแบบการศึกษาองค์การและการบริหารจัดการ ตามแนวคิดของบราวน์และโมเบอร์ก (Brown & Moberg,1980 : 16-17 อ้างถึงในสุนันทา แก้วสุข,2552) ได้สังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการจากแนวคิดเชิงระบบ (systems approach)กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (contingency approach) และงานวิจัยของ ณรงค์ อภัยใจ (2560) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ซึ่งศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ คือ ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) ผลผลิตและผลลัพธ์ (output/outcome) และจากการศึกษางานวิจัยของ น้ำฝน กันมา (2560) ที่ได้พัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษาพะเยาโมเดล ที่ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการ PDCA ผู้วิจัยจึงได้ใช้แนวคิดดังกล่าวกำหนดองค์ประกอบและตัวแปรต่างๆภายในรูปแบบ ดังกรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดงในแผนภาพ ดังนี้

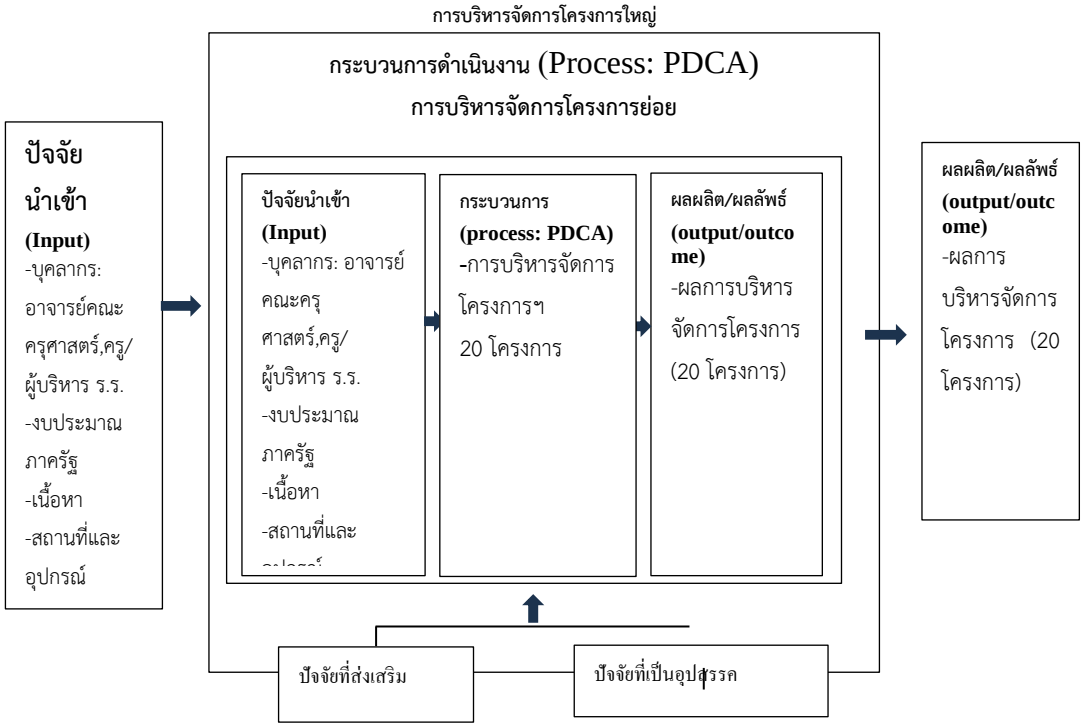

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัย นำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง ประจำปีงบประมาณ 2562 พบว่า หัวหน้าโครงการใหญ่ ซึ่งมีตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีทำหน้าที่ประสานงานโครงการกับเครือข่ายอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา(สกอ.) และบริหารจัดการโครงการอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการวางแผน ตั้งแต่การเขียนโครงการเพื่อขออนุมัติ จัดดำเนินการโครงการเป็นงานบริการวิชาการให้กับครูโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำนวน 20 โครงการ โรงเรียนละ 1 โครงการ ตามเนื้อหาองค์ความรู้ที่ครูต้องการพัฒนาตามวัน เวลาที่กำหนด โดยใช้เงินงบประมาณที่ได้ระบุไว้ในโครงการและบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการ PDCA โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1.1 นำเสนอโครงการ โดยเน้นการพัฒนาครูสู่ผู้เรียน ใน10 ด้าน 20 โครงการย่อย ได้แก่

1) ด้านสื่อและเทคโนโลยี มี 3 โครงการย่อย 2) ด้านการวัดและประเมินผล 2 โครงการย่อย 3) ด้านหลักสูตรและการสอน 2 โครงการย่อย 4) ด้านจิตวิทยาการศึกษา 2 โครงการย่อย 5) ด้านทักษะคณิตศาสตร์ 2 โครงการย่อย 6) ด้านทักษะภาษาไทย 2 โครงการย่อย 7) ด้านทักษะภาษาอังกฤษ 2 โครงการย่อย 8) ด้านทักษะการทำวิจัย 3 โครงการย่อย 9) ด้านการศึกษาปฐมวัย 1 โครงการย่อย และ10) ด้านทักษะวิทยาศาสตร์ 1 โครงการย่อย

1.2 ประชุมวางแผนการดำเนินงาน ร่วมคิดร่วมดำเนินการ ผู้บริหารและคณาจารย์คณะครุศาสตร์ในสาขาวิชาต่างๆได้เข้ามาร่วมดำเนินการเป็นผู้รับผิดชอบโครงการย่อยทั้ง 20 โครงการ รวมทั้งประชุมวางแผนร่วมกับผู้บริหารและครูโรงเรียนเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 20 โรงเรียน

1.3 จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ โดยประสานโรงเรียนแต่ละแห่ง จัดเตรียมสถานที่ เอกสารประกอบการอบรม จัดซื้อวัสดุการศึกษา วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

1.4 ดำเนินการจัดกิจกรรมการอบรม การจัดกิจกรรมการอบรมที่หลากหลาย เน้นการฝึกปฏิบัติจริง ตามฐานการเรียนรู้ ได้แก่ การฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนโครงร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การเขียนโปรแกรมต่างๆ เป็นต้น

1.5 ประเมินการจัดกิจกรรมและนำเสนอผลการวัดและประเมินผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ผลการประเมินในภาพรวมพบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด โครงการที่พึงพอใจระดับมากที่สุด 16 โครงการ การวัดความรู้ความเข้าใจ พบว่า ครูผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ ร้อยละ 80

1.6 จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนให้แก่โรงเรียน ทุกโครงการมีการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ครูผู้เข้ารับการอบรมได้นำไปใช้และเผยแพร่ต่อไป เช่น สื่อการเรียนการสอนการใช้โปรแกรม flowgorithm และการ coding ด้วยโปรแกรม scratch เป็นต้น

1.7 สรุปผลโครงการ และรายงานผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาโครงการในปี ต่อๆ ไป การสรุปรายงานผลจากการนำผลการดำเนินงานไปสังเคราะห์ใช้เป็นหลักฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆต่อไปด้วย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง

1.ปัจจัยที่ส่งเสริม ที่ทำให้การบริหารจัดการโครงการประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านบุคลากร หัวหน้าโครงการใหญ่และหัวหน้าโครงการย่อยมีภาวะผู้นำ มีความรับผิดชอบและมีความสามารถบริหารจัดการโครงการเป็นอย่างดี ผู้บริหารและครูโรงเรียนเครือข่ายให้ความร่วมมือดี มีวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรม 2) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการ PDCA และการจัดโครงการเป็นไปตามความต้องการและสนใจของครู สามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาวิชาชีพได้ 3) ปัจจัยด้านงบประมาณ ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ มีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีคุณภาพ และ 4) ปัจจัยด้านสถานที่และอุปกรณ์ ส่วนใหญ่ใช้ห้องประชุมโรงเรียนเครือข่าย ทำให้ครูและผู้บริหารสะดวกในการเข้าร่วม

2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านบุคลากรที่ครูมีภารกิจและกิจกรรมที่ต้องทำมาก และมีเวลาไม่เพียงพอในการเข้ารับการอบรมได้อย่างเต็มที่ 2) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ช่วงเวลาการอบรมสั้น จากการเลื่อนปรับเปลี่ยนการอบรม การบริหารจัดการโครงการยุ่งยากไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ 3) ปัจจัยด้านงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าจากระบบราชการและข้อจำกัดการใช้จ่ายงบประมาณ และ4) ปัจจัยด้านสถานที่และอุปกรณ์ ระบบอินเตอร์เน็ตของโรงเรียนล่าช้า ทำให้ครูทำกิจกรรมได้ไม่เต็มที่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง ซึ่งพบว่า มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการขออนุมัติโครงการ และดำเนินการตามกระบวนการบริหาร PDCA ทำให้การดำเนินงานโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของนพรัตน์ อรรคโชติ (2562) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program: EP) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่บริหารโครงการโดยใช้กระบวนการดำเนินงานตามหลักการบริหาร PDCA ทั้ง 8 องค์ประกอบย่อยของรูปแบบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกระบวนการบริหารจัดการ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพบุคลากร ด้านสมรรถนะผู้บริหาร ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการติดตามประเมินผลและด้านการบริหารงบประมาณ

ปัจจัยที่ส่งเสริม ที่ทำให้การบริหารจัดการโครงการประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านบุคลากรที่มีคุณภาพ 2) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลักการบริหาร PDCA 3) ปัจจัยด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ และ และ4) ปัจจัยด้านสถานที่และอุปกรณ์ที่สะดวกต่อผู้รับการอบรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี ทองอำไพและมนตรี แย้มกสิกร (2560) ที่สะท้อนผลจากการดำเนินงานการบริหารโครงการนวัตกรรมการพัฒนาครู พบว่าปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ระบบการบริหารจัดการโครงการที่มีประสิทธิภาพ ผู้ร่วมงานมีคุณภาพมีประสิทธิภาพในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย การดำเนินงานก็จะบรรลุวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณพันธ์ อ่อนแย้ม (2561) ที่ศึกษาปัจจัยความสำเร็จและปัญหาในการบริหารจัดการโครงการวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ด้านบุคลากร การสนับสนุนให้ความสำคัญ การมีเครือข่ายของผู้บริหาร ความร่วมมือเป็นทีมทำงานที่ดี ปัจจัยด้านงบประมาณที่ดำเนินการตามหลักการบริหารงบประมาณที่รัดกุมและเป็นไปตามแผน ปัจจัยด้านกระบวนการ ที่มีหน่วยงานจัดโครงการที่ชัดเจนมีการวางแผนการดำเนินงานที่ดีในทุกด้าน รวมทั้งปัจจัยด้านอื่นๆ อาทิเช่น การสื่อสารกับทีมทำงานและการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ที่พบในการวิจัยนี้ ได้แก่ 1ด้านบุคลากรที่ครูมีภารกิจและกิจกรรมที่ต้องทำมากและมีเวลาไม่เพียงพอในการเข้ารับการอบรมได้อย่างเต็มที่ ด้านการบริหารจัดการ จากการเลื่อนปรับเปลี่ยนการอบรม การบริหารจัดการโครงการยุ่งยากไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ด้านงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าจากระบบราชการและข้อจำกัดการใช้จ่ายงบประมาณและด้านสถานที่และอุปกรณ์ ระบบอินเตอร์เน็ตของโรงเรียนล่าช้า ทำให้ครูทำกิจกรรมได้ไม่เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ ของวรรณพันธ์ อ่อนแย้ม (2561) ที่พบปัญหาด้านของบุคลากร ที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย การมอบหมายหน้าที่ไม่ตรงกับงาน การติด

ภารกิจไม่เข้าร่วม ด้านกระบวนการที่กำหนดวัตถุประสงค์ไม่ชัดเจน ด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ และด้านอื่นๆเช่น การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสอดคล้องกับพัชรี ทองอำไพและมนตรี แย้มกสิกร (2560) ที่พบอุปสรรคของการบริหารโครงการ ด้านการวางแผนงบประมาณ หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายงบประมาณ และด้านการบริการเครือข่ายอินเตอร์เน็ตที่ไม่เสถียรส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดอบรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ หัวหน้าโครงการควรนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยนี้ทั้งด้านการบริหารจัดการและปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรค นำไปใช้ในการพัฒนาโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง ที่จะดำเนินการในปีต่อไปให้เกิดผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด ตามหลักการปริหาร เช่น การประชาสัมพันธ์โครงการ กระบวนการอบรมที่มีเนื้อหาที่ทันสมัยมากขึ้น รวมทั้งระบบการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่ง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูลมากขึ้น เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผู้บริหารระดับคณะและผู้บริหารของมหาวิทยาลัย นำข้อค้นพบจากการวิจัยการบริหารจัดการโครงการนี้ ไปกำหนดนโยบายในการพัฒนาการบริการทางวิชาการ โดยส่งเสริมการจัดโครงการในลักษณะนี้ที่มีเครือข่ายความร่วมมือในระดับต่างๆกับหน่วยงานภายนอก อาทิเช่น เครือข่ายโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโครงการของคณะต่างๆในมหาวิทยาลัย ที่มีบริบทที่คล้ายกันสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความสำเร็จและประสิทธิภาพสูงสุด3.ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ ผู้ดำเนินโครงการและผู้เกี่ยวข้อง ควรนำข้อเสนอจากปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ไปทบทวนปรับปรุงพัฒนาร่วมกัน รวมทั้งมีการศึกษาวิจัยการบริหารโครงการให้มีความคุ้มค่าส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน และการดำเนินโครงการที่คุ้มค่าต่องบประมาณ เวลา และทรัพยากร ประมวลผลลัพธ์ในทุกมิติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ณรงค์ อภัยใจ. (2560). *รูปแบบการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ.* หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิศา ชูโต. (2545). *การวิจัยเชิงคุณภาพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: แม็ทส์สปอยส์.

นพรัตน์ อรรคโชติ. (2562). รูปแบบการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program: EP) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2563. แหล่งที่มา: http://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?.

น้ำฝน กันมา. (2560). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษาพะเยาโมเดล. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.* 3 (2), 103-115.

พัชรี ทองอำไพ และ มนตรี แย้มกสิกร. (2560). *การบริหารโครงการนวัตกรรมการพัฒนาครู: กรณีศึกษาโครงการวิจัยและพัฒนาครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ โดยใช้ภาษาอังกฤษแบบบูรณาการ สู่มาตรฐานในเครือข่ายโรงเรียน ELS: English for Integrated Studies ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วรรณพันธ์ อ่อนแย้ม. (2561). ปัจจัยความสำเร็จและศึกษาปัญหาการบริหารจัดการโครงการวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารพัฒนางานประจำสู่การวิจัย.* 6, 1-8.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). มหาวิทยาลัยเป็นพี่เลี้ยงโรงเรียน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563. แหล่งที่มา: http://www.hednetucd.chula.ac.th/u-school mentoring/home01/.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 16 สิงหาคม 2563. แหล่งที่มา: http://www.hednetucd.chula.ac.th/u-school mentoring/news-01/.

สุนันทา แก้วสุข. (2552). *รูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านการประเมินในระดับดี: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.* ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Brown, W.B., & Moberg, D.J. (1980). *Organization theory and management: A macro approach.* New York: John Wiley and Sons.

Eisner, E. (1976). Educational connoisseurship and criticism: Their form and functions in education evaluation. *Journal of Aesthetic Education*. 10, 192-193.

แนวทางเชิงกลยุทธ์ของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า

Strategic Approaches of Health and Beauty Centers in Thailand to Stimulate Customer Service Behavior

พีระยุทธ มั่งคั่ง
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
Peerayut Mungkung
Dhurakij Pundit University, Thailand
E-mail: peerayut.mun@dpu.ac.th

****

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาและเปรียบเทียบกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม และ (2) พัฒนาแนวทางเชิงกลยุทธ์ของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้จัดการของศูนย์สุขภาพและความงาม จำนวน 321 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ t-test และ One-Way ANOVA และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน และทำการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) กลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย ตามการรับรู้ของผู้จัดการของศูนย์สุขภาพและความงาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้จัดการของศูนย์สุขภาพและความงามที่มีข้อมูลส่วนบุคคล แตกต่างกัน มีกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงาม แตกต่างกัน และ (2) แนวทางเชิงกลยุทธ์ของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า ได้แก่ การเจาะกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการเฉพาะด้าน การเข้าถึงลูกค้าทุกช่วงวัย เผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สร้างฐานข้อมูลลูกค้าและใช้ข้อมูลเชิงลึก การเพิ่มทางเลือกด้านผลิตภัณฑ์ เตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต สร้างภาพลักษณ์และมีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: กลยุทธ์การดำเนินงาน; ศูนย์สุขภาพและความงาม; พฤติกรรมการใช้บริการ

* วันที่รับบทความ : 19 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 29 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 30 กันยายน 2567
Received: September 19 2024; Revised: September 29 2024; Accepted: September 30 2024

Abstract

This research article aimes to study: (1) study and compare the operational strategies of health and beauty centers in Thailand by personal data of administrators in health and beauty center and (2) develop strategic approaches to stimulate customer service behavior at health and beauty centers in Thailand. This is a mixed research consisting of quantitative research, the sample is 321 managers of health and beauty centers. The instrument used is a questionnaire. Data analysis by finding the mean, standard deviation, t-test and One-Way ANOVA. Qualitative research using in-depth interviews with 15 experts and content analysis.

Findings are as follows: (1) The operational strategies of health and beauty centers in Thailand, as perceived by the managers, were at a high level. The aspect with the highest was the business development operational strategy, followed by the customer operational strategy, and managers of health and beauty centers with different personal data have different health and beauty center operation strategies. (2) Strategic approaches for health and beauty centers in Thailand to stimulate customer behavior include targeting specific customer groups, reaching customers of all ages, disseminating information via social media, building customer databases and using insights, increasing product choices, preparing for the future, building brand image and communicating effectively.

Keywords: Operational Strategies; Health and Beauty Center; Service Behavior.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ทางการตลาดมาใช้ในศูนย์สุขภาพและความงาม แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่มุ่งเน้นการให้บริการด้านการแพทย์เพื่อดูแลและรักษาลูกค้าด้านความงามเพียงอย่างเดียว ปัจจุบันศูนย์สุขภาพและความงามหลายแห่งให้ความสำคัญกับการสร้างแบรนด์เพื่อเพิ่มการรับรู้ในตลาดอย่างแพร่หลาย รวมถึงการทำกิจกรรมทางการตลาดเพื่อดึงดูดลูกค้าใหม่และรักษาฐานลูกค้าเก่า ซึ่งต้องการกลยุทธ์ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการแข่งขันทางการตลาด การนำกลยุทธ์เหล่านี้ไปใช้จำเป็นต้องใช้การลงทุนที่สูงขึ้น การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามยังต้องเผชิญกับต้นทุนที่สูงขึ้นจากค่าเช่าสถานที่ในทำเลที่ดี ค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญสูง รวมถึงค่าใช้จ่ายในการรักษามาตรฐานทางการแพทย์ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ศูนย์สุขภาพและความงามยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านสุขภาพและความงามที่มีความเข้มงวดและเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งทำให้การปรับกลยุทธ์ทางการตลาดเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (Fajartriyani, Raharja, & Dai, 2020; Fosu-Whyte, 2018; Jham & Malhotra, 2019; Kim, Lee, Lee, & Lee, 2021)

การมีกลยุทธ์ทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ศูนย์บริการสุขภาพและความงามเติบโตและประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน กลยุทธ์ทางการตลาดที่ดีสามารถสร้างแบรนด์ที่มีเอกลักษณ์และความน่าเชื่อถือ ทำให้เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในตลาด การดำเนินกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การโฆษณาออนไลน์ และการสร้างเนื้อหาที่น่าสนใจ ช่วยเพิ่มการรับรู้และการเข้าถึงของ

บริการ ส่งผลให้ลูกค้ามีโอกาสรู้จักและสนใจในบริการมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์ตลาดอย่างเหมาะสมยังช่วยให้ศูนย์บริการสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น นำไปสู่การปรับเปลี่ยนบริการและโปรโมชั่นให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า จะช่วยเพิ่มความพึงพอใจ การกลับมาใช้บริการซ้ำ และการสร้างความภักดีต่อแบรนด์ในระยะยาว การลงทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า จะช่วยสร้างความโดดเด่นในตลาดและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน กลยุทธ์ทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพซึ่งอิงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมของลูกค้า ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มยอดขายและส่วนแบ่งตลาด แต่ยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับลูกค้า เพิ่มความพึงพอใจ และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับศูนย์บริการสุขภาพและความงาม (Kim, et al., 2021; Kotler, 2003; Majeed, Ahmed, & Rasheed, 2022; Pawar & Pawar, 2023)

ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของธุรกิจศูนย์สุขภาพและความงามต่อห่วงโซ่ทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ยังพบว่ามีช่องว่างด้านศักยภาพในการดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาด โดยเฉพาะในศูนย์สุขภาพและความงามขนาดกลางและขนาดเล็กที่ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ซึ่งมักจะพบว่ากลยุทธ์ทางการตลาดของศูนย์เหล่านี้ยังขาดความชัดเจนและอาจไม่สามารถแข่งขันกับศูนย์สุขภาพและความงามขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงได้ในอนาคต ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย โดยการสำรวจข้อมูลจากผู้บริหารและผู้จัดการของศูนย์บริการสุขภาพและความงาม ซึ่งเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับลูกค้าและการบริหารจัดการภายในองค์กร นอกจากนี้ ยังมีการรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับศูนย์สุขภาพและความงาม เพื่อใช้ข้อมูลเชิงลึกในการพัฒนาแนวทางเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้าให้เกิดความยั่งยืน ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาธุรกิจในอุตสาหกรรมดังกล่าวอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม

2. เพื่อพัฒนาแนวทางเชิงกลยุทธ์ของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) มีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ ผู้จัดการของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย ที่เปิดให้บริการในช่วง ปี พ.ศ. 2567 รวมจำนวน 1,621 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้จัดการของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย ที่เปิดให้บริการในช่วง ปี พ.ศ. 2567 จำนวน 321 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน (Yamane', 1973) ที่ความคลาดเคลื่อน .05 และทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยดำเนินการดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อนำไปใช้สร้างคำถามให้ครบตามตัวแปรที่กำหนดไว้ให้ครอบคลุมนิยามศัพท์

2. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้ (1) ใช้เทคนิคการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (item objective congruence: IOC) ทำการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์ทางธุรกิจ และการบริหารจัดการธุรกิจ 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 และ (2) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เป็นผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงามในกรุงเทพมหานคร โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น กลยุทธ์การดำเนินงานด้านลูกค้า 0.911 และกลยุทธ์การดำเนินงานด้านการพัฒนาธุรกิจ 0.902

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และใช้การแจกแบบสอบถามออนไลน์ ด้วย Google Form

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ สำหรับอธิบายข้อมูลส่วนบุคคล และค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับอธิบายกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงาม

2. สถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การทดสอบค่าที (t-test independent) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวแปรที่เป็นอิสระต่อกัน 2 กลุ่ม เช่น เพศ ระดับการศึกษา และการทดสอบ One-Way ANOVA ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (f-test) กับกลุ่มตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่ม เช่น รายได้ อายุ

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 ท่าน ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้จัดการ/ผู้บริหาร/เจ้าของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการศูนย์ฯ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในแวดวงศูนย์สุขภาพและความงาม จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 2 นักวิชาการด้านบริหารธุรกิจ ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับศูนย์สุขภาพและความงาม จำนวน 5 คน และกลุ่มที่ 3 ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย อย่างต่อเนื่อง จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ชนิดมีโครงสร้าง โดยมีประเด็นคำถามที่พัฒนาจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ และใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือติดต่อขอพบผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และนัดวันสัมภาษณ์
2. ส่งประเด็นคำถามให้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้อ่านและทำความเข้าใจล่วงหน้า
3. อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขออนุญาตบันทึกเทปและจดสรุปเป็นบันทึกสั้น ๆ ประเด็นที่สำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา โดยเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

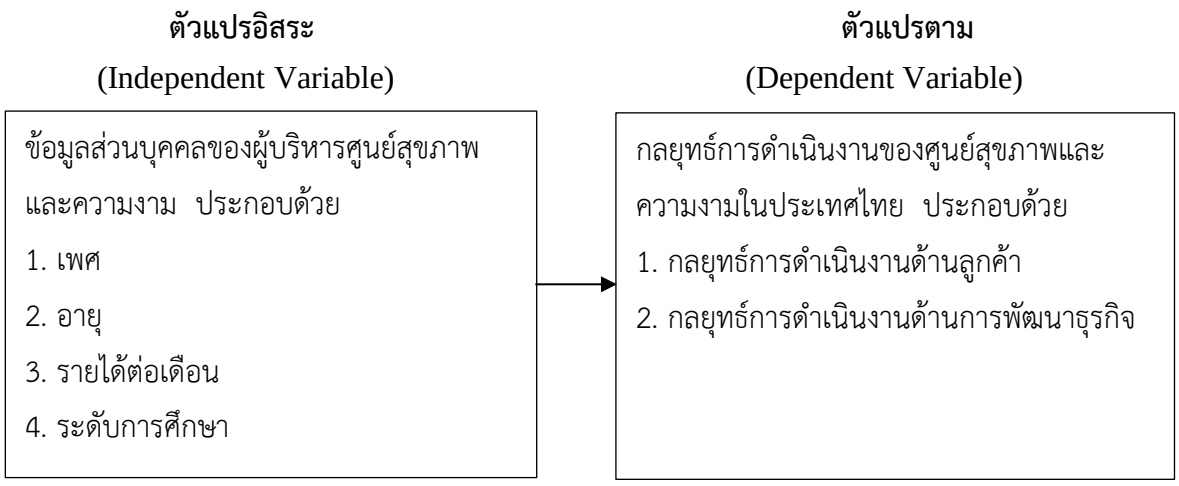

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 (H1): ผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม ที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 (H1): ผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม ที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 (H1): ผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 4 (H1): ผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย แตกต่างกัน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1. จำนวน และค่าร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n =321)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	128	39.90
หญิง	193	60.10
รวม	**321**	**100.00**
อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 35 ปี	84	26.20
ระหว่าง 36 – 51 ปี	172	53.60
มากกว่าหรือเท่ากับ 52 ปี	65	20.20
รวม	**321**	**100.00**
รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท	96	29.90
ระหว่าง 20,001 – 50,000 บาท	160	49.80
มากกว่าหรือเท่ากับ 50,001 บาท	65	20.20
รวม	**321**	**100.0**
ระดับการศึกษา		

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี/น้อยกว่า	201	62.60
ปริญญาโท/สูงกว่า	120	37.40
รวม	**321**	**100.00**

ตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จัดการของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 60.10อายุ ระหว่าง 36 – 51 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 53.60 รายได้ต่อเดือน ระหว่าง 20,001 – 50,000 บาท จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 ระดับการศึกษา ปริญญาตรี/น้อยกว่า จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 62.60

2. ผลการศึกษากลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย

ตารางที่ 2. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย (n =321)

ตัวแปร	$\overline{X}$	SD	แปลผล
กลยุทธ์การดำเนินงานด้านลูกค้า	3.48	.58	ปานกลาง
กลยุทธ์การดำเนินงานด้านการพัฒนาธุรกิจ	3.79	.38	มาก
รวมเฉลี่ย	3.67	.38	มาก

ตาราง 2 พบว่ากลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย ตามการรับรู้ของผู้จัดการของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกลยุทธ์การดำเนินงานด้านการพัฒนาธุรกิจ มีค่ามากที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 รองลงมาคือ ด้านกลยุทธ์การดำเนินงานด้านลูกค้า อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 (ตามลำดับ)

3. ผลการเปรียบเทียบกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา ของผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม

ตารางที่ 3. ผลการเปรียบเทียบกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย จำแนกตามเพศ ของผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม (n =321)

ตัวแปร	เพศ	n	$\overline{X}$	SD	t	df	p
1.กลยุทธ์การดำเนินงานด้านลูกค้า	ชาย	128	3.04	.34	15.136	318.924	.000
	หญิง	193	3.77	.52			
2.กลยุทธ์การดำเนินงานด้านการพัฒนาธุรกิจ	ชาย	128	3.45	.29	18.249	319	.000
	หญิง	193	4.01	.25			
ภาพรวม	ชาย	128	3.30	.23	22.954	319	.000
	หญิง	193	3.92	.24			

ตาราง 3 พบว่า ผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงามที่มีเพศ แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงาม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย จำแนกตามอายุ ของผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม (n =321)

ตัวแปร	อายุ	n	$\overline{X}$	SD	Group Variance	SS	df	MS	F	p	Scheffe'S Test
1.กลยุทธ์การดำเนินงานด้านลูกค้า	1. ≤35 ปี	84	2.96	.35	Between	54.808	2	27.404	160.579	.000	2,3 >1
	2. 36 – 51 ปี	172	3.47	.39	Within	54.269	318	.171			3>2
	3.≥ 52 ปี	65	4.18	.52	Total	109.078	320				
2.กลยุทธ์การดำเนินงานด้านการพัฒนาธุรกิจ	1. ≤35 ปี	84	3.33	.27	Between	30.196	2	15.098	269.158	.000	2,3 >1
	2. 36 – 51 ปี	172	3.85	.22	Within	17.838	318	.056			3>2
	3.≥ 52 ปี	65	4.21	.22	Total	48.034	320				
รวมทุกด้าน	1. ≤35 ปี	84	3.19	.22	Between	37.750	2	18.875	561.024	.000	2,3 >1
	2. 36 – 51 ปี	172	3.71	.16	Within	10.699	318	.034			3>2
	3.≥ 52 ปี	65	4.20	.16	Total	48.448	320				

ตาราง 4 พบว่า ผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงามที่มีอายุ แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงาม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ของผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม (n =321)

ตัวแปร	อายุ	n	$\overline{X}$	SD	Group Variance	SS	df	MS	F	p	Scheffe'S Test
1.กลยุทธ์การดำเนินงานด้านลูกค้า	1. ≤ 20,000	96	2.98	.34	Between	56.156	2	28.078	168.717	.000	2,3 >1
	2. 20,001 – 50,000	160	3.49	.39	Within	52.922	318	.166			3>2
	3.≥ 50,001	65	4.18	.52	Total	109.078	320				
2.กลยุทธ์การดำเนินงานด้านการพัฒนาธุรกิจ	1. ≤ 20,000	96	3.36	.27	Between	29.998	2	14.999	264.457	.000	2,3 >1
	2. 20,001 – 50,000	160	3.87	.21	Within	18.036	318	.057			3>2
	3.≥ 50,001	65	4.21	.22	Total	48.034	320				
รวมทุกด้าน	1. ≤ 20,000	96	3.22	.22	Between	38.121	2	19.061	586.916	.000	2,3 >1
	2. 20,001 – 50,000	160	3.73	.15	Within	10.327	318	.032			3>2
	3.≥ 50,001	65	4.20	.16	Total	48.448	320				

ตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงามที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงาม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย จำแนกตามระดับการศึกษา ของผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม (n =321)

ตัวแปร	ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	SD	t	df	p
1.กลยุทธ์การดำเนินงานด้านลูกค้า	ปริญญาตรี/น้อยกว่า	201	3.18	.38	15.077	201.066	.000
	ปริญญาโท/สูงกว่า	120	3.99	.50			
2.กลยุทธ์การดำเนินงานด้านการพัฒนาธุรกิจ	ปริญญาตรี/น้อยกว่า	201	3.59	.32	16.308	307.122	.000
	ปริญญาโท/สูงกว่า	120	4.11	.23			

ตัวแปร	ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	SD	t	df	p
รวมทุกด้าน	ปริญญาตรี/น้อยกว่า	201	3.44	.27	23.638	304.843	.000
	ปริญญาโท/สูงกว่า	120	4.06	.19			

ตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงามที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงาม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

3) ผลการสังเคราะห์แนวทางเชิงกลยุทธ์ของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า มีรายละเอียดดังนี้

แนวทางเชิงกลยุทธ์ของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์ 1 การเจาะกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการเฉพาะด้าน (niche market targeting) กลยุทธ์ 2 การเข้าถึงลูกค้าทุกช่วงวัย (life stage marketing) กลยุทธ์ 3 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (social media marketing) กลยุทธ์ 4 การสร้างฐานข้อมูลลูกค้าและการใช้ข้อมูลเชิงลึก (customer data and analytics) กลยุทธ์ 5 การเพิ่มทางเลือกด้านผลิตภัณฑ์และการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต (product diversification and future preparedness) และกลยุทธ์ 6 การสร้างภาพลักษณ์และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (branding and communication)

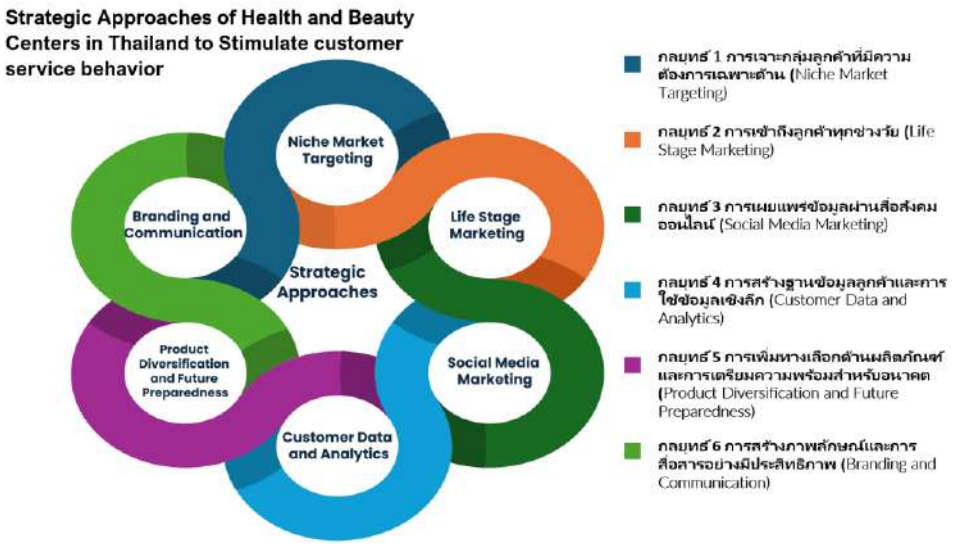

รูปที่ 2 แนวทางเชิงกลยุทธ์ของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย
เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า

อภิปรายผลการวิจัย

กลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย ตามการรับรู้ของผู้จัดการของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกลยุทธ์การดำเนินงานด้านการพัฒนาธุรกิจ มีค่ามากที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 รองลงมาคือ ด้านกลยุทธ์การดำเนินงานด้านลูกค้า อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 ผลการวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นได้ว่า กลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทยตามการรับรู้ของผู้จัดการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาธุรกิจ อาจสะท้อนถึงความสำคัญที่ผู้จัดการให้กับการขยายตลาดและการสร้างรายได้ที่มั่นคง ศูนย์สุขภาพและความงามมักเน้นการลงทุนในนวัตกรรม การขยายบริการ และการสร้างความเป็นผู้นำในตลาด อย่างไรก็ตาม กลยุทธ์การดำเนินงานด้านลูกค้ากลับอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจบ่งบอกถึงการขาดการมุ่งเน้นในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวกับลูกค้า การให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าเฉพาะกลุ่ม และการสร้างประสบการณ์ที่ดีในการใช้บริการ ดังนั้น การปรับปรุงกลยุทธ์ในด้านนี้อาจช่วยเพิ่มความพึงพอใจและความภักดีของลูกค้า ซึ่งจะนำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Al-Hashimi, & AlDhari, 2019; Choi, et al., 2019; Ekinil, et al., 2022; Fajartriyani, et al., 2020; Jham, & Malhotra, 2019; Kim, et al., 2021)

จากผลการเปรียบเทียบกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา ของผู้บริหารศูนย์สุขภาพและความงาม พบว่า 1) ผู้จัดการเพศหญิงจะมีกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงาม ที่โดดเด่นมากกว่าเพศชาย อาจอธิบายได้ว่า ผู้จัดการเพศหญิงมักจะมีความสามารถในการเข้าใจและใส่ใจในรายละเอียด รวมถึงความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวกับลูกค้า ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในธุรกิจสุขภาพและความงาม นอกจากนี้ ผู้หญิงมักมีความสามารถในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการจัดการความขัดแย้งที่ดีกว่า ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น การบริหารที่ยืดหยุ่นและการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กลยุทธ์ของผู้จัดการเพศหญิงมีความโดดเด่น (Al-Hashimi, & AlDhari, 2019; Coulter, 2008; David, 2009) 2) ผู้จัดการที่ยิ่งมีอายุที่มากขึ้น จะมีกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงาม ที่โดดเด่นมากกว่าผู้จัดการที่ยิ่งมีอายุที่น้อยกว่า อธิบายได้ว่า ผู้บริหารที่มีอายุมากกว่ามักจะมีประสบการณ์การทำงานที่ยาวนานกว่า ซึ่งทำให้ได้ผ่านเหตุการณ์และสถานการณ์ที่หลากหลายในธุรกิจ ประสบการณ์ที่สะสมมานี้ช่วยให้พวกเขามีความเข้าใจในแนวโน้มตลาด ความท้าทายที่อาจเกิดขึ้น และการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้ดีกว่า นอกจากนี้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่าย่อมเคยผ่านการตัดสินใจทั้งที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลว การเรียนรู้จากความผิดพลาดเหล่านี้ช่วยให้มีวิจารณญาณที่ดีกว่าในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ สามารถคาดการณ์และป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ดียิ่งขึ้น (Kotler, & Keller, 2009; Thompson, & Strickland, 2003; Walker, & Mullins, 2008;

Wheelen, & Hunger, 2012) 3) ผู้จัดการที่ยิ่งมีรายได้ที่ดี จะยิ่งมีกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงาม ที่โดดเด่นมากกว่าผู้จัดการที่ยิ่งมีรายได้ที่น้อยกว่า อธิบายได้ว่า องค์กรที่สามารถจ่ายผลตอบแทนสูงมักสามารถดึงดูดผู้บริหารที่มีความสามารถและประสบการณ์สูงเข้ามาทำงาน ผู้บริหารเหล่านี้มักมีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มากกว่าผู้บริหารที่รับผลตอบแทนน้อยกว่า ซึ่งทำให้พวกเขาสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลตอบแทนที่สูง หรือรายได้ที่สูงของผู้บริหารที่ได้รับจากองค์ดร มักเป็นแรงจูงใจสำคัญที่กระตุ้นให้ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการทำงานมากขึ้น(Schermerhorn, 2002; Thompson, & Strickland, 2003; Wheelen, & Hunger, 2012; Pudaruth, et al., 2015) และ 4) ผู้จัดการที่ยิ่งมีการศึกษาในระดับที่ดี จะยิ่งมีกลยุทธ์การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพและความงาม ที่โดดเด่นมากกว่าผู้จัดการที่ยิ่งมีการศึกษาในระดับที่น้อยกว่า อธิบายได้ว่า ผู้บริหารที่มีการศึกษาสูงมักจะมีพื้นฐานทางทฤษฎีและแนวคิดเชิงลึกในด้านการบริหารจัดการ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์และการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความรู้เหล่านี้ช่วยให้ผู้บริหารสามารถพิจารณาทางเลือกต่างๆ อย่างเป็นระบบ และตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและการวิเคราะห์ที่ถูกต้อง การศึกษาที่ดียังช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพรวมขององค์กรและการดำเนินงานในบริบทที่กว้างขึ้น ทำมีความสามารถในการพัฒนาวิสัยทัศน์และกำหนดทิศทางที่ชัดเจนสำหรับอนาคตขององค์กร การมีวิสัยทัศน์นี้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากช่วยให้องค์กรมีความพร้อมในการเผชิญกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (Fosu-Whyte, 2018; Kerin, 2007; Kuan, et al, 2020; Kim, et al., 2021)

จากข้อค้นพบของการวิจัยเชิงปริมาณดังกล่าว ได้นำไปสู่การพัฒนาแนวทางเชิงกลยุทธ์ของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ การเจาะกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการเฉพาะด้าน การเข้าถึงลูกค้าทุกช่วงวัย การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การสร้างฐานข้อมูลลูกค้าและการใช้ข้อมูลเชิงลึก การเพิ่มทางเลือกด้านผลิตภัณฑ์และการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต และการสร้างภาพลักษณ์และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แนวทางเชิงกลยุทธ์ดังกล่าว นับได้ว่ามีความเหมาะสมในการนำไปปรับใช้กับศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย เพราะปัจจุบัน ลูกค้ามีความต้องการที่หลากหลายและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น การเจาะกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการเฉพาะด้านจะช่วยให้ศูนย์สุขภาพและความงามสามารถให้บริการที่ตรงตามความต้องการของลูกค้าได้ดีขึ้นเพิ่มความพึงพอใจ และสร้างความภักดีในระยะยาว (Fajartriyani, et al., 2020; Fosu-Whyte, 2018; Lee, & Lee, 2020; Majeed, et al, 2022)

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ข้อค้นพบที่สำคัญจากการวิจัยครั้งนี้คือ แนวทางเชิงกลยุทธ์ของศูนย์สุขภาพและความงามในประเทศไทย เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า ที่ประกอบด้วย การเจาะกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการเฉพาะด้านการเข้าถึงลูกค้าทุกช่วงวัย การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การสร้างฐานข้อมูลลูกค้า

และการใช้ข้อมูลเชิงลึก การเพิ่มทางเลือกด้านผลิตภัณฑ์และการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต และการสร้างภาพลักษณ์และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ศูนย์สุขภาพและความงามควรนำผลวิจัยนี้มาใช้ในการพัฒนาองค์กร โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้จัดการหญิง รวมถึงการสนับสนุนการศึกษาต่อและการพัฒนาทักษะเพื่อเพิ่มความสามารถในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ ควรสร้างระบบการให้รางวัลและผลตอบแทนที่เหมาะสมเพื่อจูงใจผู้จัดการที่มีความสามารถ รวมถึงการให้โอกาสผู้จัดการที่มีประสบการณ์และอายุมากขึ้นในการมีบทบาทสำคัญในองค์กร ทั้งนี้ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองจะช่วยให้ศูนย์สุขภาพและความงามสามารถเติบโตและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในระยะยาว

2. ศูนย์สุขภาพและความงามควรนำกลยุทธ์ ทั้ง 6 ข้อไปใช้ในการพัฒนาองค์กรโดยเน้นการเจาะกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการเฉพาะด้านและการเข้าถึงลูกค้าทุกช่วงวัยผ่านการใช้ข้อมูลเชิงลึกและฐานข้อมูลลูกค้าเพื่อปรับแต่งบริการให้ตรงกับความต้องการเฉพาะบุคคล นอกจากนี้ ควรเน้นการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความตระหนักรู้และดึงดูดลูกค้าใหม่ พร้อมทั้งเพิ่มทางเลือกด้านผลิตภัณฑ์และเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต สุดท้าย ควรเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ชัดเจนและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในกลุ่มลูกค้า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรมุ่งเน้นไปที่การสำรวจและพัฒนากลยุทธ์การดำเนินงานด้านลูกค้า เพื่อหาวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ปรับปรุงประสบการณ์การใช้บริการ และสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าในระดับที่สูงขึ้น โดยอาจรวมถึงการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ หรือการวิเคราะห์ความต้องการและพฤติกรรมของลูกค้าในยุคดิจิทัลเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนากลยุทธ์การตลาดที่ตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยเฉพาะที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินกลยุทธ์ของผู้จัดการกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาทักษะและความสามารถที่ส่งผลต่อการสร้างกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ ควรวิจัยวิธีการพัฒนาและสนับสนุนผู้จัดการที่อายุน้อยหรือมีประสบการณ์น้อย เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการให้ทัดเทียมกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า รวมถึงศึกษาบทบาทของเพศในความสำเร็จของกลยุทธ์การบริหาร เพื่อหาวิธีการลดช่องว่างและส่งเสริมความเสมอภาคในการบริหารจัดการ

เอกสารอ้างอิง

Al-Hashimi, M., & AlDhari, S. M. (2019). Factors influencing consumer behavior of women within the SPA & beauty sector: A case in the Kingdom of Bahrain. *Journal of Business and Retail Management Research, 13* (4), 289-302.

Choi, J. W., Yoo, H. G., Kwon, Y. E., & Kwon, L. S. (2019). Women's skin care factors affecting Korean women's skin and beauty industry market. *The Journal of Industrial Distribution & Business, 10* (8), 25-32.

Coulter, M. A. (2008). *Strategic management in action* (4th ed.). New Jersey: Pearson Education.

David, F. R. (2009). *Strategic management concepts and cases* (13th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.

Ekinil, G., Petrenko, A., & Provotorina, V. (2022, May). *Trends in the development of beauty services in the infrastructure of tourist and hotel complexes in the rostov region*. In International Scientific Conference on Agricultural Machinery Industry "Interagromash" (pp. 1036-1046). Cham: Springer International Publishing.

Fajartriyani, A. P., Raharja, S. U. J., & Dai, R. M. (2020). Competitive strategies of Indonesian skincare clinics: Study on Rafa Health and Beauty Lifestyle, Bandung, Indonesia. *Review of Integrative Business and Economics Research, 9*, 80-87.

Fosu-Whyte, K. (2018). *Business analysis & growth strategy for At heart beauty concepts*. Ashesi University.

Jham, V., & Malhotra, G. (2019). Relationship between ethics and buying: a study of the beauty and healthcare sector in the Middle East. *International Journal of Services Technology and Management, 25* (1), 36-52.

Kim, Y. J., Lee, J. H., Lee, S. G., & Lee, H. H. (2021). Developing sustainable competitive strategies in the beauty service industry: a SWOT-AHP approach. *Sustainability, 13* (19), 10852.

Kotler, P. (2003). *Marketing insights from A to Z: 80 concepts every manager needs to know*. New York: John Wiley & Sons.

Kotler, P. & Keller, K. (2009). *Marketing management*. Global Edition. Upper Saddle River: Pearson Education.

Kuan, N. Y., Yang, F. C., & Fei, L. K. (2020). An application of quantitative strategic planning matrix for small business: A case of a beauty salon. *Global Business & Management Research, 12* (2), 24-34.

Kurnianingrum, A. F., & Hidayat, A. (2020). The influence of service quality and price perception on consumer trust and revisit intention at beauty care clinic in Indonesia. *Archives of Business Review–Vol, 8* (6). 268-281.

Kerin, R. A. (2007). *Strategic marketing problems: Case and comment*. New York: Pearson Prentice Hall.

Lee, Y. J., & Lee, J. H. (2020). The effects of middle-aged women's beauty health care behaviors on physical respect and psychological happiness. *Journal of the Korean Applied Science and Technology, 37* (6), 1605-1618.

Majeed, A., Ahmed, I., & Rasheed, A. (2022). Investigating influencing factors on consumers' choice behavior and their environmental concerns while purchasing green products in Pakistan. *Journal of Environmental Planning and Management, 65* (6), 1110-1134.

Pawar, A., & Pawar, A. (2023). Crafting effecting marketing strategies for global success in the beauty and cosmetic industry. *IJO-International Journal of Business Management, 6* (12), 14-24.

Pudaruth, S., Juwaheer, T. D., & Seewoo, Y. D. (2015). Gender-based differences in understanding the purchasing patterns of eco-friendly cosmetics and beauty care products in Mauritius: A study of female customers. *Social responsibility journal, 11* (1), 179-198.

Schermerhorn, J. R. (2002). *Management* (7th ed.). New York: John Wiley.

Thompson, A., & Strickland, A. J. (2003). *Strategic management concepts and cases*. Boston: Irvin McGraw-Hill.

Walker, O. C., & Mullins, J. W. (2008). *Marketing strategy: A decision-focused approach*. New York: McGraw-Hill Higher Education.

Wheelen, T. L., & Hunger, J. D. (2012). *Strategic management and business policy: Toward global sustainability* (4th ed.). New Jersey: Pearson Education.

Yamane', Taro. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York: Harper & Row.Translate

ความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในประเทศไทย

Readiness In Provincial Governor Election In Thailand

ชัยวุฒิ เทโพธิ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
Chaiwut Thephoe
Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage
Pathum Thani Province, Thailand.
E-mail: Chaiwut@vru.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยันของการจัดองค์กรตามแนวคิดกลยุทธ์ของแมคคินซีย์ ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และ 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 จำนวน 400 คน และผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการ ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 จำนวน 17 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการศึกษา พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาได้จากค่า X^2/df =1.727, p-value = 0.171, GFI = 0.966, RMSEA =0.038, SRMR = 0.013, CFI = 0.998 และ X^2/df =1.789, p-value = 0.5920, GFI = 0.985, RMSEA =0.024, SRMR = 0.015, CFI = 0.998 ซึ่งพบว่าทั้งค่าสถิติไค-สแควร์ และดัชนีวัดระดับความสอดคล้องความกลมกลืนมีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ทุกค่า ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และการจัดองค์กรตามแนวคิดกลยุทธ์ของแมคคินซีย์นั้นมีความถูกต้องเหมาะสมดีแล้วกับการนำมาใช้จริงในทางปฏิบัติ

คำสำคัญ: การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด; ความพร้อม; กลยุทธ์ของแมคคินซีย์

* วันที่รับบทความ : 14 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 28 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 30 กันยายน 2567
Received: September 14 2024; Revised: September 28 2024; Accepted: September 30 2024

Abstract

The purpose of this research are 1) to study factors related to knowledge, attitudes, and behavior of citizens and government agencies of the Eastern Province Group 2 in the election of provincial governors; 2) to study the components Confirmation of organizational management according to McKinsey's 7s concept in the election of governors and 3) To study the influences affecting the readiness to elect governors of the people and government agencies of the Eastern Province Group 2 by collecting data with a questionnaire from a sample of the people. Voters residing in the Eastern Province Group 2, totaling 400 people and key informants including community leaders, local administrative organization executives, and academics in the Eastern Region 2 provinces, totaling 17 people, analyzed the data using structural equation models. The results of the study found that the model was consistent with the empirical data. This can be determined from the values X^2/df =1.727, p-value = 0.171, GFI = 0.966, RMSEA =0.038, SRMR = 0.013, CFI = 0.998 and X^2/df =1.789, p-value = 0.5920, GFI = 0.985, RMSEA =0.024, SRMR = 0.015, CFI = 0.998. It was found that both the chi-square statistic values And the index measuring the degree of conformity and harmony had all values according to the criteria. Therefore, it shows that the knowledge, attitude, and behavior factors of the people and government agencies of the Eastern Province Group 2 in the election of provincial governors And organizing according to McKinsey's 7s concept is well-suited to being used in practice.

Keywords: Governor Election; Readiness; McKinsey's 7s concept;

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด การบริหารประเทศเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ซึ่งได้จัดระเบียบการบริหารราชการแบ่งออกเป็นส่วนกลางเป็นลักษณะการบริหารราชการแบบรวมอำนาจ (Centralization) ซึ่งมีการแบ่งอำนาจการบริหารราชการให้แก่ส่วนภูมิภาค (Deconcentration) และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (Decentralization) ที่เป็นการบริหารราชการแบบการกระจายอำนาจ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2550)

ปัจจุบันนี้มีกระแสเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้กับประชาชน หรือหน่วยงานระดับท้องถิ่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอภิปรายกันในสภาผู้แทนราษฎร และ ส.ส.สังกัดพรรคการเมืองต่างๆ รวมทั้งในสังคมทั่วไป ประกอบกับหลังจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผ่านไปเร็วๆ นี้ ทำให้เกิดกระแสความต้องการการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด โดยจะให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย ซึ่งมีหลายหน่วยงานและนักวิชาการให้ความสนใจในการระดมความคิดเห็นและสัมมนากันหลากหลายเพื่อหาความเป็นไปได้และแนวทางการจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เช่น สถาบันคอนราด อาเดนาวร์ (Konrad Adenauer Stiftung) สำนักงานประเทศไทย (2566) ได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยการกระจายอำนาจและการปกครอง

ท้องถิ่น ในเรื่องแนวทางการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดที่เหมาะสมในประเทศไทยยุคเปลี่ยนผ่าน แสดงให้เห็นถึงการตื่นตัวและความสนใจในการกระจายอำนาจการปกครองโดยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

ทั้งนี้ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 (รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ) ได้แบ่งการบริหารราชการส่วนภูมิภาคออกเป็นจังหวัด และอำเภอ สำหรับจังหวัดถือเป็นราชการส่วนภูมิภาคที่ใหญ่ที่สุดเป็นหน่วยที่นำนโยบายและคำสั่งจากส่วนกลางไปปฏิบัติให้เกิดผล เป็นจุดประสานเชื่อมโยงการปกครองส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารในส่วนภูมิภาค ในเขตจังหวัดรับผิดชอบราชการในจังหวัดและอำเภอ ด้วยเหตุผลนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงเปรียบเสมือนตัวจักรสำคัญยิ่งของการปกครองส่วนภูมิภาค (ธนกาญจน์ อ่วมจินดา และคณะ, 2565)

อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมาการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดในหลายจังหวัดประสบปัญหาประสิทธิภาพการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการบริหารงานในภาพรวมปัญหาที่ต้องมีการแก้ไขเร่งด่วน หรือสถานการณ์ภาวะฉุกเฉิน ปัญหาการกำกับดูองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การวินิจฉัยปัญหาคอรัปชั่นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคต่างๆ ที่ประจำในจังหวัด ปัญหาความไม่โปร่งใสและการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อน ฯลฯ (วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า, 2552)

ดังนั้น จะเห็นว่าหน้าที่และความรับผิดชอบ และอำนาจตามกฎหมายต่างๆ มีความแตกต่างกันมาก ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะเป็นข้าราชการประจำ ต้องรับผิดชอบต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น และตามที่กฎหมายกำหนด หากกระทำผิดทางวินัยตามระบบข้าราชการพลเรือน ก็จะถูกลงโทษตามที่กฎหมายกำหนด อนึ่ง ในมิติด้านเป็นนักปกครองที่มีฐานะเป็นผู้บริหารสูงสุดในระดับจังหวัด มีสถานะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายต่างๆ ด้วย เช่น ตามประมวลกฎหมาย ป.วิอาญา ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และฉบับที่แก้ไขและกฎหมายอื่นๆ ด้วยตามกฎหมายพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 มาตรา 30 ยังบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ว่ามีหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการอำนวยความเป็นธรรมให้กับประชาชน และการดูแลด้านความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ซึ่งกระทรวงมหาดไทยก็เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัดในภูมิภาค ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายการสั่งการของกระทรวงมหาดไทยในภารกิจที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ประกอบด้วยจังหวัดจันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว มีอัตราส่วนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งทุกประเภท (การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น และการเลือกตั้งระดับชาติ) อยู่ในระดับสูง มีอัตราส่วนผู้ออกมาใช้สิทธิสูงกว่าร้อยละ 70 (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, 2566) และยังเป็นจังหวัดที่อยู่ในคุณสมบัติที่สามารถจัดการตนเองได้ (ตราด และจันทบุรี) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพร้อมของประชาชนและส่วนราชการในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย ในกลุ่ม

จังหวัด ภาคตะวันออก 2 ว่าเป็นอย่างไร ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพัฒนาเป็นข้อเสนอแนะ และเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญเพื่อการส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

3. เพื่อศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยันของการจัดกรองค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้การวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed-method Research) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการศึกษาในด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชน การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว จำนวน 1,219,243 คน (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, 2566) กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 และค่าคลาดเคลื่อนของข้อมูลเท่ากับ 0.05 จากที่คำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling Method) สำหรับผู้ที่มีสิทธิ์เลือกตั้งเท่านั้น และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่จนครบตามจำนวน 400 คน โดยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ระดับปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติเชิงอ้างอิง วิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดล โดยการหาค่าไค–สแควร์ ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการยืนยันความพร้อมของส่วนราชการในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความเห็นโดยอิสระภายใต้กรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้วางไว้ เพื่อให้ได้ความเห็นจากกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว กำหนดขนาดการสุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิครูปสามเหลี่ยม หลังจากพิจารณาแล้ว O’Dwyer, et al. (2012) ระบุว่าขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมของการสัมภาษณ์เชิงลึกอยู่ระหว่าง 6 ถึง 12 คน ผู้วิจัยพิจารณาแล้วกำหนดตัวอย่างจำนวน 17 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling Method) ผู้วิจัยจะเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยจะทำการนัดหมาย เพื่อขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการให้ข้อมูล ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยทำการตรวจสอบข้อมูลด้วยการการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation Analysis) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของข้อมูลก่อนนำมาวิเคราะห์ต่อไปในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนา (Descriptive Research)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม (KAP) (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533) ซึ่งมีด้วยกัน 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ความรู้ 2) ทัศนคติ และ 3) พฤติกรรม และแนวคิดในการวิเคราะห์องค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey โดยโรเบิร์ต และคณะ (Robert Waterman et al., 1980) แนวคิดนี้ต้องการนำเสนอว่าประสิทธิภาพขององค์กรธุรกิจเกิดจากความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ 7 ประการ ของธุรกิจว่ามีลักษณะและมีสภาพอย่างไร ขึ้นอยู่กับตัวแปรซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างน้อยที่สุด 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) กลยุทธ์ (Strategy) 2) โครงสร้าง (Structure) 3) ระบบ (System) 4) รูปแบบ (Style) 5) บุคคล (Staff) 6) ทักษะ (Skill) และ 7) ค่านิยมร่วม (Shared Value) โดยมีกรอบแนวคิด ดังนี้

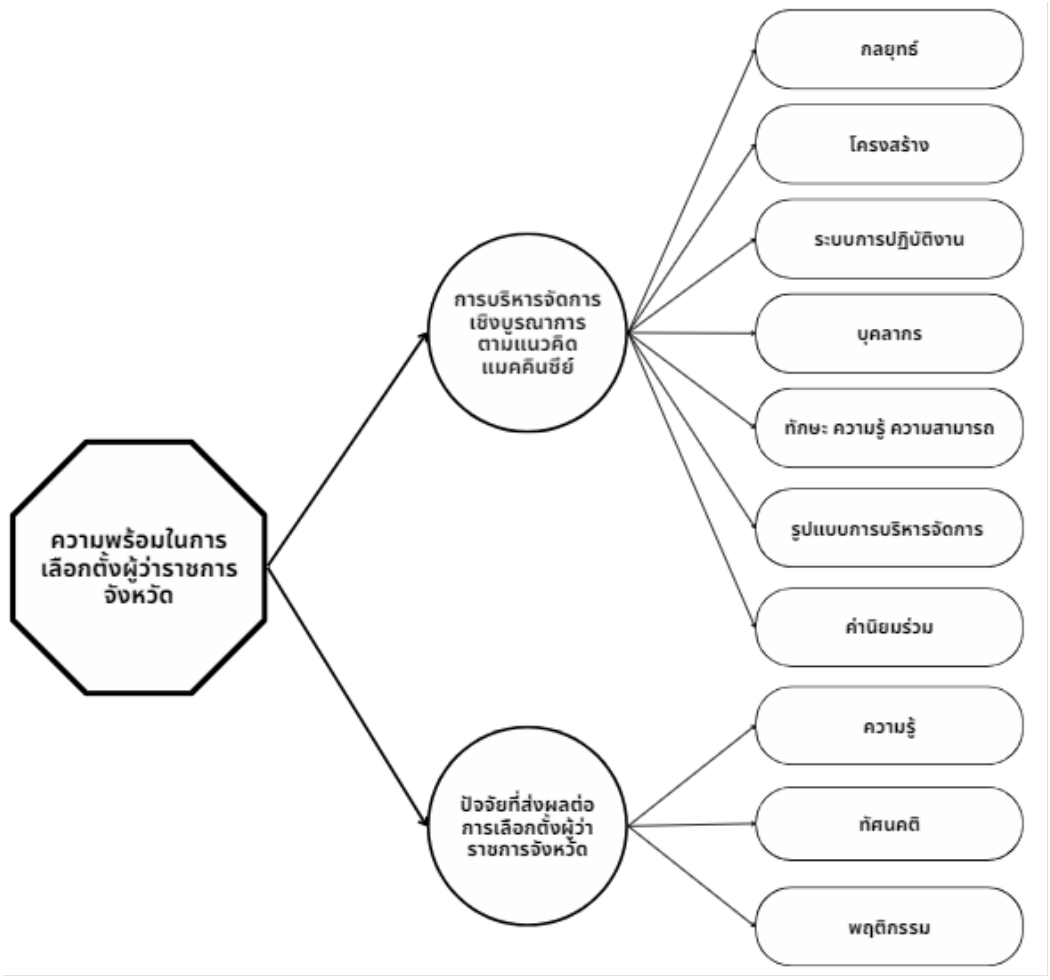

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในประเทศไทย ของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด มีผลการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n = 400)

ข้อมูลทั่วไป	มากที่สุด	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	225	56.25
อายุ	31-40 ปี	137	34.30
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	210	52.50
สถานภาพสมรส	สมรส	236	59.00
จังหวัดที่มีสิทธิเลือกตั้ง	จันทบุรี	89	22.25
การเลือกตั้งครั้งล่าสุด	การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2566	386	96.50
ตำแหน่งผู้ว่าราชการควรมาจาก	การเลือกตั้งโดยประชาชน	248	62.00
หากที่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด	ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างแน่นอน	366	91.50

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.25 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.30 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52.50 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 59.00 จังหวัดที่มีสิทธิเลือกตั้งคือ จังหวัดจันทบุรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.25 การเลือกตั้งครั้งล่าสุดที่ไปลงคะแนนคือ การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 96.50 ในความคิดของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตำแหน่งผู้ว่าราชการควรมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.00 และหากที่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 91.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
ด้านความรู้			
1. ท่านทราบถึงความแตกต่างของภารกิจระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นอย่างดี	2.92	0.923	น้อย
2. ท่านคิดว่าเมื่อมีผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งแล้ว ในจังหวัดก็สามารถมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีก 1 คนได้	1.97	0.787	น้อย

3. ท่านทราบถึงความแตกต่างระหว่างการปกครองรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง และการปกครองรูปแบบท้องถิ่นพิเศษ	1.54	0.565	น้อยที่สุด
รวม	**2.14**	**0.456**	**น้อย**
ด้านทัศนคติ			
1. ท่านเห็นว่าหากมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้สมัครจะต้องนำเสนอนโยบายที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในจังหวัดมากขึ้น	4.58	0.504	มากที่สุด
2. ท่านเห็นว่าหากมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้สมัครจะมีความซื่อสัตย์ สุจริต และไม่ซื้อเสียง	4.93	0.269	มากที่สุด
3. ท่านเห็นว่าผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งเป็นคนที่มีความสามารถ มีคุณธรรม และสามารถใช้งบประมาณพัฒนาจังหวัดได้ดีกว่าผู้ว่าราชการที่มาจากการแต่งตั้ง	3.77	0.761	ปานกลาง
รวม	**4.43**	**0.312**	**มากที่สุด**
ด้านพฤติกรรม			
1.ท่านคิดว่าผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งจะเป็นคนที่เข้าถึงได้ง่าย และพร้อมรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์จากชาวบ้านมากกว่าผู้ว่าที่มาจากการแต่งตั้ง	4.68	0.482	มากที่สุด
2. ท่านแสดงความเห็นในเรื่องนโยบายการพัฒนาจังหวัดต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่น และระดับชาติอยู่เสมอ	2.08	0.830	น้อย
3.ท่านมีประสบการณ์ในการฟังผู้สมัครรับเลือกตั้งในระดับต่างๆ ปราศรัยถึงนโยบายและอุดมการณ์ทางการเมืองบ่อยๆ	2.74	1.007	ปานกลาง
รวม	**3.17**	**0.462**	**ปานกลาง**
รวม	**3.24**	**0.228**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับปัจจัยในภาพรวมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.228 เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ ด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ย 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.312 เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า ท่านเห็นว่าหากมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้สมัครจะมีความซื่อสัตย์ สุจริต และไม่ซื้อเสียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ย 4.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.269 รองลงมาคือ ด้านพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.462 เมื่อพิจารณาใน

ประเด็นย่อย พบว่า ท่านคิดว่าผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งจะเป็นคนที่เข้าถึงได้ง่าย และพร้อมรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์จากชาวบ้านมากกว่าผู้ว่าที่มาจากการแต่งตั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ย 4.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.482 ปัจจัยที่น้อยที่สุดคือ ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย 2.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.456 เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า ท่านทราบถึงความแตกต่างของภารกิจระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ย 2.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.923

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

องค์ประกอบ	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ			
		β	SE	t	R^2
ปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม	-ความรู้	0.644	0.110	41.265**	0.755
	-ทัศนคติ	0.712	0.082	32.195**	0.772
	-พฤติกรรม	0.701	0.099	45.080**	0.665
X^2=1.727, p-value = 0.171, GFI = 0.966, RMSEA =0.038, SRMR = 0.013, CFI = 0.998					
7s ของ McKinsey	กลยุทธ์ (Strategy)	0.537	0.112	32.233**	0.551
	โครงสร้าง (Structure)	0.501	0.016	43.318**	0.448
	ระบบการปฏิบัติงาน (System)	0.754	0.062	31.236**	0.512
	บุคลากร (Staff)	0.552	0.029	23.586**	0.371
	ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	0.884	0.101	52.015**	0.667
	รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	0.719	0.019	45.379**	0.583
	ค่านิยมร่วม (Shared values)	0.811	0.069	51.374**	0.435
X^2=10.737, p-value = 0.592, GFI = 0.985, RMSEA =0.024, SRMR = 0.015, CFI = 0.998					

** p < .01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (Confirmatory Factor Analysis: CFA) จำแนกได้จำนวน

3 องค์ประกอบ มีน้ำหนักองค์ประกอบ (β) อยู่ระหว่าง 0.644-0.712 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ R^2 อยู่ระหว่าง 0.665 – 0.772 ซึ่งทุกค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ด้านทัศนคติ (β=0.712) รองลงมาคือ ด้านพฤติกรรม (β= 0.701 และด้านความรู้ (β=0.614) ตามลำดับ ดังนั้น ผลการตรวจสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน ประกอบด้วย X^2/df =1.727, p-value = 0.171, GFI = 0.966, RMSEA =0.038, SRMR = 0.013, CFI = 0.998

องค์ประกอบเชิงยืนยันของการจัดองค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการจัดองค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด จำแนกได้จำนวน 7 องค์ประกอบ มีน้ำหนักองค์ประกอบ (β) อยู่ระหว่าง 0.501-0.884 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ R2 อยู่ระหว่าง 0.371–0.667 ซึ่งทุกค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ทักษะ ความรู้ความสามารถ (Skill) (β=0.884) รองลงมาคือ ค่านิยมร่วม (Shared values) (β=0.811) ระบบการปฏิบัติงาน (System) (β=0.754) รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) (β=0.719) บุคลากร (Staff) (β= 0.552) กลยุทธ์ (Strategy) (β=0.537) และโครงสร้าง (Structure) (β=0.501) ตามลำดับ ดังนั้น ผลการตรวจสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันการจัดองค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน ประกอบด้วย X^2/df =1.789, p-value = 0.592, GFI = 0.985, RMSEA =0.024, SRMR = 0.015, CFI = 0.998

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ตัวแทนของผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการ ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว เกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey ในการเตรียมพร้อมสำหรับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด พบว่า ความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการนั้นมีความพร้อมค่อนข้างครบหลายด้าน โดยเฉพาะในเรื่องของทักษะ ความรู้ ความสามารถ ซึ่งเป็นทักษะด้านงานอาชีพด้านการบริหาร ด้านงานงบประมาณ ด้านบุคลากร และทักษะ ความถนัด หรือความชาญฉลาดพิเศษของผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง ที่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะบริหารจัดการจังหวัดให้เกิดความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ โดยประเด็นสำคัญที่ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงทัศนะไว้คือ ด้านของกลยุทธ์ หรือ

กฎหมายในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งนั้น สามารถกระทำได้โดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่ให้ไปแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ระบุให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศ โดยกำหนดเงื่อนไขบางประการไว้ด้วย เช่น หลักประกันความเป็นอิสระ เงื่อนไขการใช้อำนาจให้มีความศักดิ์สิทธิ์ โดยต้องให้ส่วนราชการทุกส่วนในจังหวัดต้องขึ้นต่อผู้ว่าฯ ไม่ใช่รับคำสั่งจากส่วนกลางเหมือนที่ผ่านมา แต่มีประเด็นที่ควรต้องพิจารณาคือ ใจความสำคัญของรัฐธรรมนูญอยู่ที่มาตรา 1 คือการแบ่งแยกไม่ได้ของรัฐไทย และมาตรา 249 เรื่องความเป็นอิสระในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศที่มีรูปแบบเป็นรัฐเดี่ยวเช่นประเทศไทยนั้นคือการรักษาความได้สัดส่วนระหว่างความเป็นเอกภาพของรัฐ และผลประโยชน์ของท้องถิ่น ดังนั้นควรต้องมีการทบทวน และหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แต่สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้สามารถเลือกตั้งผู้ว่าฯ ได้คือการความเข้มแข็งของภาคประชาชน และต้องมีการกระจายการรับรู้หลักการและประโยชน์ต่างๆ ของการกระจายอำนาจให้ประชาชนทุกวงการในท้องถิ่นให้มีการตื่นตัว และมีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ กล่าวโดยสรุป ภาคประชาชนจะต้องผลักดันให้เรื่องการเลือกตั้งผู้ว่าฯ เป็นกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาในสภาผู้แทนฯ ให้ได้ และควรทำไปพร้อมๆ กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

ความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในประเทศไทย ของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับปัจจัยในภาพรวม ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ ด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านทัศนคติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันประชาชนมีการตื่นตัวในเรื่องการเมือง ก่อให้เกิดกระแสเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้กับประชาชน ทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดมีระดับที่สูงขึ้นแสดงให้เห็นถึงการตื่นตัวและความสนใจในการกระจายอำนาจการปกครองโดยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนกาญจน์ อ่วมจินดา และคณะ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่องความเป็นไปได้ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดภายใต้การบริหารราชการไทย พบว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นตำแหน่งหนึ่งทางสังคมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารและประเทศชาติ ซึ่งมีข้อถกเถียงในเรื่องความเป็นไปได้ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นไปอย่างกว้างขวางในแวดวงวิชาการ และกลุ่มประชาชนทั่วไป เพื่อผลักดันให้เกิดแนวทางการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จจึงจำเป็นต้องศึกษาความเป็นไปได้ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดภายใต้การบริหารราชการไทยเพื่อก่อให้เกิดความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป และรวมถึงสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชัชพิสิฐ เกตุหอม (2558) ในเรื่องความคิดเห็นของ

ประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร พบว่า ประชาชนมีความต้องการที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ยังขาดความเข้าใจในเรื่องภารกิจ อำนาจหน้าที่ และความแตกต่างกันของผู้บริหารสูงสุดในจังหวัดระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดที่อยู่ในราชการบริหารส่วนภูมิภาค และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่อยู่ในราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

ในส่วนของการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมของส่วนราชการในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด พบว่ามี 2 องค์ประกอบหลัก รวม 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ คือ ปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และการจัดองค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey ได้แก่ 1) กลยุทธ์ 2) โครงสร้าง 3) ระบบ 4) รูปแบบ 5) บุคคล 6) ทักษะ และ 7) ค่านิยมร่วม โดยพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน ประกอบด้วย X^2/df =1.727, p-value = 0.171, GFI = 0.966, RMSEA =0.038, SRMR = 0.013, CFI = 0.998 และ X^2/df =1.789, p-value = 0.592, GFI = 0.985, RMSEA =0.024, SRMR = 0.015, CFI = 0.998 ซึ่งพบว่าทั้งค่าสถิติไค-สแควร์ และดัชนีวัดระดับความสอดคล้องความกลมกลืนมีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ทุกค่า ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และการจัดองค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey นั้นมีความถูกต้องเหมาะสมดีแล้วกับการนำมาใช้จริงในทางปฏิบัติและสามารถยึดเป็นกรอบในการดำเนินนโยบายหรือการสร้างความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากว่าองค์ประกอบในเรื่องของปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการนั้น จะส่งผลให้ประชาชนเกิดการตื่นตัวและเกิดการความเข้มแข็งของภาคประชาชนในการกระตุ้นให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้ สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ว่า สำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้สามารถเลือกตั้งผู้ว่าฯ ได้คือการความเข้มแข็งของภาคประชาชน และต้องมีการกระจายการรับรู้หลักการและประโยชน์ต่างๆ ของการกระจายอำนาจให้ประชาชนทุกวงการในท้องถิ่นให้มีการตื่นตัว และมีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ สอดคล้องกับผลการศึกษาของพินิจ บุญเลิศ (2558) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดไทยในการบริหารการเปลี่ยนแปลง ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดไทยในการบริหารการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ (1) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้กำหนดว่าอะไรเป็นแนวโน้มหรือความต้องการของจังหวัด โดยให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางการกำหนดวิสัยทัศน์ของการเปลี่ยนแปลง (2) สร้างกลไกการประสานงานตามยุทธศาสตร์จังหวัด โดยมีขอบข่ายการพัฒนาในหลายมิติตั้งแต่ระดับชาติ ระดับภูมิภาค จนถึงระดับท้องถิ่นที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (3) สร้างทีมการจัดทำวิสัยทัศน์ อาศัยนวัตกรรมบนฐานความรู้สมัยใหม่ รวมถึงสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาพื้นที่ และ (4) สร้างค่านิยมการบริหารการเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีและความ

รับผิดชอบต่อประชาชนส่วนร่วม ในส่วนของการจัดองค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดในปัจจุบันมีการดำเนินภารกิจหลักทั้งในเรื่องของประโยชน์สาธารณะ จัดหาบริการสาธารณะให้ตอบสนองต่อความต้องการของภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีความใกล้ชิดกับประชาชน ทำให้ประชาชนได้รับทราบถึงทักษะ ความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการบ้านเมืองได้อย่างชัดเจนทำให้ประชาชนเกิดการเปลี่ยนความคิดในเรื่องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ ดังที่ เฮอร์เบริท ซี. เคลแมน (Herbert C. Kelman, Compliance, 1967) ได้อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยมีความเชื่อว่าทัศนคติของบุคคลเมื่อเกิดขึ้นแล้วแม้จะคงทน แต่ก็จะสามารถเปลี่ยนได้โดยตัวบุคคล สถานการณ์ ข่าวสาร การชวนเชื่อ และสิ่งต่างๆ ที่ทำให้เกิดการยอมรับในสิ่งใหม่ แต่จะต้องมีความสัมพันธ์กับค่านิยมของบุคคลนั้น และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มองว่าความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการนั้นมีความพร้อมค่อนข้างครบหลายด้าน โดยเฉพาะในเรื่องของทักษะ ความรู้ ความสามารถ ซึ่งเป็นทักษะด้านงานอาชีพ ด้านการบริหาร ด้านงานงบประมาณ ด้านบุคลากร และทักษะ ความถนัด หรือความชาญฉลาดพิเศษ ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง ที่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะบริหารจัดการจังหวัดให้เกิดความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของอุไรวรรณ สุขอนันต์ (2563) ได้ศึกษา การนำของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารจังหวัดเชิงพื้นที่ ผลการศึกษา พบว่า บทบาทการนำของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารจังหวัดเชิงพื้นที่ ได้แก่ (1) การบริหารการเปลี่ยนแปลง (2) การอำนวยความสะดวก (3) การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (4) บทบาทการสร้างค่านิยมการพัฒนาเพื่อให้มีการตอบสนองมีความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ มีความโปร่งใสในกระบวนการของการนำไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษารูปแบบการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในทัศนคติของภาคประชาชนและภาคราชการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับปัจจัยในด้านความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในระดับที่น้อย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเร่งให้ความรู้และสร้างการรับรู้ในเรื่องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งในประเด็นของข้อดี ข้อเสีย ความเหมาะสม และผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นหากมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อสร้างความพร้อมและสร้างการรับรู้ของประชาชน อันจะนำไปสู่การกระจายอำนาจให้กับประชาชนอย่างเหมาะสมต่อไป

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนและส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ด้านทัศนคติ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนควรมีการกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากทัศนคตินี้ให้เป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนจนเกิดเป็นความพร้อมของส่วนราชการในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดต่อไป

1.3 จากผลการศึกษา พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของการจัดองค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนควรมีส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน ทั้งทักษะด้านการบริหาร ด้านงานงบประมาณ ด้านบุคลากร และทักษะ ความถนัดหรือความชาญฉลาดพิเศษ ของผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างการยอมรับในเรื่องบทบาทการทำงานของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมของส่วนราชการในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ความพร้อมของส่วนราชการในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีผลต่อเชิงนโยบาย ได้แก่

2.1 ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นสถาบันการปกครองที่มีบทบาทความสำคัญต่อการพัฒนาจังหวัดและพัฒนาประเทศ ควรจะมีการทำประชามติสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนโดยเริ่มต้นจากจังหวัดที่มีศักยภาพในการนำร่อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและเตรียมการสำหรับการเสนอนโยบายต่อไป

2.2 การนำเสนอนโยบายโดยการใช้อำนาจผ่านตัวแทนภาคประชาสังคม หรือให้ความสำคัญแก่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจที่แท้จริง ควรริเริ่มมองปัญหาความต้องการของสังคม สนับสนุนให้เกิดเวทีสาธารณะ การถกแถลงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มในสังคมสาธารณะ เพื่อให้มีแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนที่รัฐบาลนำมากำหนดเป็นนโยบาย

2.3 ในการผลักดันขับเคลื่อนในเรื่องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ควรมีการขยายแนวร่วมรอบด้านทุกภูมิภาค ทุกจังหวัด เชิญชวนนักวิชาการ นักกิจกรรมทางสังคม แกนนำภาคประชาชนที่ทำงานในประเด็นการกระจายอำนาจ หรือเครือข่ายภาคีที่ทำงานด้านชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง รวมผู้คนในสังคม ให้มีการพูดคุยเรื่องนี้ให้ขยายวงกว้างมากขึ้น รวมถึงเชิญชวนพี่น้องสื่อมวลชนช่วยปลุกกระแสสร้างการตื่นตัวของประชาชนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง

3. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในอนาคต

การวิจัยนี้ยังมีข้อจำกัดบางประการ กล่าวคือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตคือผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เท่านั้น จึงควรมีการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ โดยเฉพาะจังหวัดที่มีขนาดใหญ่และมีศักยภาพในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความแตกต่างในเรื่องความพร้อมในด้านต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งต่อไปให้มีการครอบคลุมรอบด้านในอนาคตได้

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. (2550). *พัฒนาการการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย

ชัชพิสิฐ เกตุหอม. (2558). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

ธนกาญจน์ อ่วมจินดา และคณะ. (2565). ความเป็นไปได้ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดภายใต้การบริหารราชการไทย. *วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. 2 (2), 100-115.

พินิจ บุญเลิศ. (2558). บทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดไทยในการบริหารการเปลี่ยนแปลง. *วารสารเวอริเดียล มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทยสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*. 8 (1), 1287-1309.

วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น. (2552). *เลือกตั้งผู้ว่าฯ ทางตรง: แนวทางการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ.* นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

สถาบันคอนราด อาเดนาวร์. (2566). *แนวทางการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดที่เหมาะสมในประเทศไทยยุคเปลี่ยนผ่าน*. งานสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยการกระจายอานาจและการปกครองท้องถิ่น เมื่อ 15 สิงหาคม 2566.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). *การสื่อสารกับสังคม.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง. (2566). *ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2566*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง.

อุไรวรรณ สุขอนันต์. (2563). *การนำของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารจังหวัดเชิงพื้นที่.* ดุษฎีนิพนธ์ (ปร.ด.) (รัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต.

Herbert C. Kelman. (1967). *Attitude Change in Compliance, Identification and Internalization: Three Process of Attitude Change*. John Wiley and Sons Inc, New York.

Robert Waterman, Tom Peter and Julien Phillips. (1980). *In search of Excellence*. United. State, Industrial management.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper. & Row.

O'Dwyer, V., et al. (2012). Timing of screening for gestational diabetes mellitus in women with moderate and severe obesity. *Acta Obstetriciaet Gynecologica Scandinavica*. 91 (4), 447-451.

การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
Social Sustainable Development of Bangkokian

ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร,
สกล สุขเสริมส่งชัย, ณัฐพร ยงวงศ์ไพบูลย์,
ปรัชญา วงศ์วารี, วรงค์สิทธิ์ สิงห์ดำรง และ บุษยรังสี หาสุดใจ
มหาวิทยาลัยสยาม
Chanchai Chitlaoarporn,
Skol Suksermsongchai, Natthaporn Yongvongphaiboon,
Prachya Wongwaree, Warongsit Singdamrong and Budsayarangsri Hasuttijai
Siam University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: chanchai.polsu@gmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร” เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญจากพื้นที่ในการวิจัยจาก 4 เขตของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตลาดพร้าว เขตดอนเมือง เขตภาษีเจริญ และเขตบางนา โดยกำหนดจำนวนโควตากลุ่มตัวอย่างไว้เขตละ 100 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยรวม มีค่าเฉลี่ย 4.02 อยู่ในระดับมาก โดยด้านสันติภาพและความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ย 4.17 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาคน ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง ด้านความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

Abstract

The research article aimed to study social sustainable development of Bangkokian. It was quantitative research. It collected data from 400 Bangkokians that were accidental sampling in Lat Phrao District, Don Mueang District, Phasi Charoen District and Bangna District. The sample quota was set at 100 people per district. The stats were percent, means and S.D.

The research found that the social sustainable development of people in Bangkok overall had an average of 4.02, which was at a high level. Peace aspect had an average of 4.17, which was at a high level, and the lower levels were people or human improvement, prosperity, partnership and planet, which were at a high level.

* วันที่รับบทความ : 24 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 17 ตุลาคม 2567
Received: September 24 2024; Revised: October 15 2024; Accepted: October 17 2024

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อบริบทของสภาพ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตร โดยเฉพาะในช่วงหลังยุคสงครามเย็นเป็นต้นมา กระแสการพัฒนาประเทศภายใต้แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ถือว่าเป็นแนวทางหลักของการพัฒนาประเทศซึ่งประเทศต่างๆ ล้วนยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างจริงจัง โดยทั้งในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วและกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งรวมถึงกลุ่มประเทศโลกที่สามต่างพยายามปฏิบัติภายใต้หลักการที่ยึดโยงถึงความยั่งยืนทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ การมุ่งเน้นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยคำนึงถึงผลสะท้อนต่อคนรุ่นหลังภายใต้องค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจ (economic growth) ความครอบคลุมทางสังคม (social inclusion) และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (environmental protection) ไปพร้อมๆ กัน ซึ่งแตกต่างจากอดีตที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้เกิดอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเท่านั้น

ทั้งนี้จากการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 70 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ประเทศสมาชิกรวม 193 ประเทศ ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน อีกทั้งยังได้จัดกลุ่ม SDGs ตามปัจจัยที่เชื่อมโยงกันทั้ง 5 มิติ (5P) ได้แก่ (1) การพัฒนาคน (People) ให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (2) สิ่งแวดล้อม (Planet) ให้ความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป (3) เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ (4) สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีสังคมที่สงบสุข และไม่แบ่งแยก และ (5) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน

อีกทั้งในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาและบัณฑิตศึกษาของรัฐและเอกชนต่างก็ให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาอย่างยืนอย่างจริงจัง ด้วยเหตุนี้ คณะรัฐศาสตร์และบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยามจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เพื่อจัดทำโครงการ “เครื่องมือการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน” โดยศึกษาถึงระดับการรับรู้ถึงปัจจัยที่เชื่อมโยงกันทั้ง 5 มิติข้างต้น ซึ่งย่อมนำมาปรับใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาสังคมและนำไปสู่การสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายแก่ภาครัฐต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสำรวจความคิดเห็นในประเด็นการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร” นี้ มุ่งเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากพื้นที่ในการวิจัยจาก 4 เขตของกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดจำนวนโควตากลุ่มตัวอย่างไว้เขตละ 100 คน โดยเก็บข้อมูลในช่วงระหว่าง พฤษภาคม - มิถุนายน 2567

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ จะใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยใช้มาตรวัดระดับทัศนคติด้วยวิธี Likert Scale วัดจากตัวแปรที่กำหนดขึ้นตามแบบสอบถาม โดยแต่ละคำถามจะมีคำตอบให้เลือกตามลำดับความสำคัญ แบ่งเป็น 5 ระดับคะแนน คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่ค่อยเห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สถิติ

สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

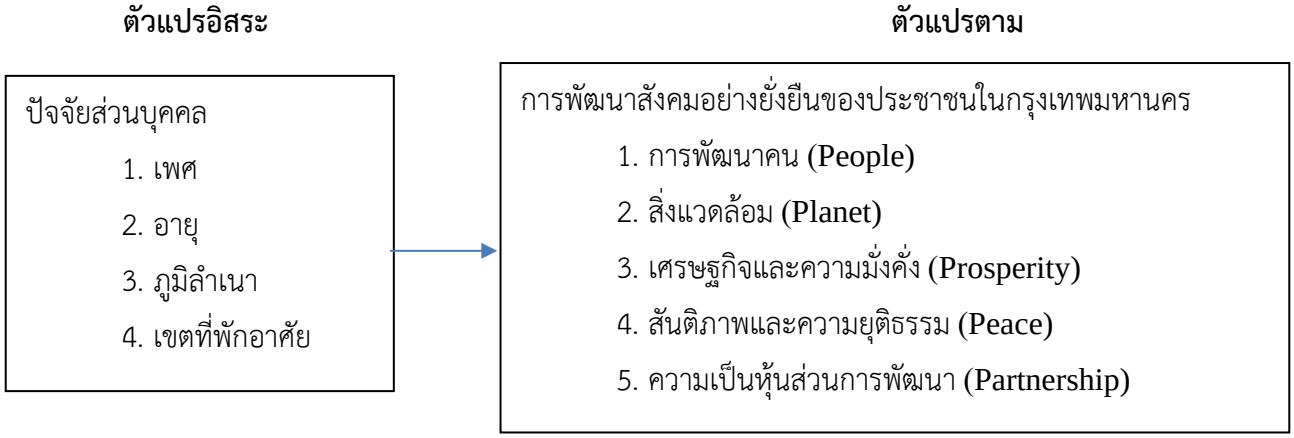

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ 1.เพศ 2.อายุ 3.ภูมิลำเนา และ 4.เขตที่พักอาศัย

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ความคิดเห็นในประเด็นการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1. การพัฒนาคน (People) 2. สิ่งแวดล้อม (Planet) 3. เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) 4. สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) 5. ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา

แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

สำนักงานสภาพัฒนาการสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ (2567) สรุปให้เห็นว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) คือ แนวทางการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ลิดรอนความสามารถในการตอบสนองความต้องการของคนรุ่นหลัง (Brundtland Report, 1987) โดยการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจ (economic growth) ความครอบคลุมทางสังคม (social inclusion) และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (environmental protection)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ถือเป็นแนวทางที่เป็นข้อตกลงร่วมระหว่างประเทศ โดยให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน อีกทั้งยังได้จัดกลุ่ม SDGs ตามปัจจัยที่เชื่อมโยงกันทั้ง 5 มิติ (5P) ได้แก่ (1) การพัฒนาคน (People) (2) สิ่งแวดล้อม (Planet) (3) เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) (4) สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) และ (5) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership)

การพัฒนาคน (People) คือ การให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

สิ่งแวดล้อม (Planet) คือ การให้ความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป

เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ

สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) คือ การยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีสังคมที่สงบสุขและไม่แบ่งแยก

ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) คือ การสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นในประเด็นการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยพบว่า

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 รองลงมา เพศหญิง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 และ เพศทางเลือก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 16-30 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมา กลุ่ม 45-60 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 กลุ่ม 31-45 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 กลุ่มไม่เกิน 15 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 และ กลุ่ม 61 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเกิดในกรุงเทพมหานคร จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมา ปริมณฑล จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 และ ต่างจังหวัด จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอาศัยหรือทำงานในเขตลาดพร้าว เขตดอนเมือง เขตภาษีเจริญ และเขตบางนา จำนวน 100 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 25.0

ทั้งนี้ ความคิดเห็นในประเด็นการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยรวม มีค่าเฉลี่ย 4.02 อยู่ในระดับมาก โดยด้านสันติภาพและความยุติธรรม (Peace) รวม มีค่าเฉลี่ย 4.17 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาคน (People) รวม มีค่าเฉลี่ย 4.09 อยู่ในระดับมาก ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) รวม มีค่าเฉลี่ย 4.04 อยู่ในระดับมาก ด้านความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) รวม มีค่าเฉลี่ย 3.82 อยู่ในระดับมาก และด้านสิ่งแวดล้อม (Planet) รวม มีค่าเฉลี่ย 3.98 อยู่ในระดับมาก

ด้านการพัฒนาคน (People) รวม มีค่าเฉลี่ย 4.09 อยู่ในระดับมาก โดยรายข้ออันดับสูงสุด คือ ปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาสำคัญของทุกประเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความยากจนเป็นปัญหาสำคัญระดับโลก มีค่าเฉลี่ย 4.14 อยู่ในระดับมาก ประเทศไทยมีปัญหาความเหลื่อมล้ำมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 อยู่ในระดับมาก คนถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญสูง มีค่าเฉลี่ย 4.08 อยู่ในระดับมาก และ ความยากจนเป็นปัญหาสำคัญของไทย มีค่าเฉลี่ย 3.89 อยู่ในระดับมาก

ด้านสิ่งแวดล้อม (Planet) รวม มีค่าเฉลี่ย 3.98 อยู่ในระดับมาก โดยรายข้ออันดับสูงสุด คือ ประเทศไทยมีการตื่นตัวเรื่องสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญในระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ย 4.17 อยู่ในระดับมาก การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญกับ

ทุกประเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.14 อยู่ในระดับมาก และ ท่านพร้อมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.17 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) รวม มีค่าเฉลี่ย 4.04 อยู่ในระดับมาก โดยรายข้ออันดับสูงสุด คือ ภาวะเศรษฐกิจโลกส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยโดยตรง มีค่าเฉลี่ย 4.30 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 4.07 อยู่ในระดับมาก การรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติต้องดำเนินไปพร้อมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ย 3.97 อยู่ในระดับมาก การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจวันนี้ต้องคำนึงถึงการรักษาทรัพยากรเพื่อคนรุ่นหลัง มีค่าเฉลี่ย 3.95 อยู่ในระดับมาก และ ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจต้องเกิดควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.93 อยู่ในระดับมาก

ด้านสันติภาพและความยุติธรรม (Peace) รวม มีค่าเฉลี่ย 4.17 อยู่ในระดับมาก โดยรายข้ออันดับสูงสุด คือ การทำสงครามไม่สามารถสร้างสันติภาพที่มั่นคงได้จริง มีค่าเฉลี่ย 4.53 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติเป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถสร้างสรรค์ขึ้นมาร่วมกันได้ มีค่าเฉลี่ย 4.39 อยู่ในระดับมากที่สุด สังคมไทยมีพื้นฐานเป็นสังคมที่สงบสุข มีค่าเฉลี่ย 4.07 อยู่ในระดับมาก สันติภาพและความยุติธรรมต้องเกิดขึ้นควบคู่กันเสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.90 อยู่ในระดับมาก และรากฐานของสังคมไทยไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติและศาสนา มีค่าเฉลี่ย 3.96 อยู่ในระดับมาก

ด้านความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) รวม มีค่าเฉลี่ย 3.82 อยู่ในระดับมาก โดยรายข้ออันดับสูงสุด คือ การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยกัน มีค่าเฉลี่ย 3.96 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ คนไทยพร้อมมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 3.93 อยู่ในระดับมาก การพัฒนาที่ประสบความสำเร็จต้องเกิดจากความเชื่อมั่นในกันและกัน มีค่าเฉลี่ย 3.85 อยู่ในระดับมาก มนุษย์ทุกคนมีความสำคัญต่อสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.70 อยู่ในระดับมาก และ มนุษย์ทุกคนมีบทบาทในการพัฒนาสังคมร่วมกันได้ มีค่าเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ย 3.65 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ความคิดเห็นในประเด็นการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยรวม มีค่าเฉลี่ย 4.02 อยู่ในระดับมาก โดยด้านสันติภาพและความยุติธรรม (Peace) โดยรวมอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาคน (People) อยู่ในระดับมาก ด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) อยู่ในระดับมาก ด้านความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) อยู่ในระดับมาก และด้านสิ่งแวดล้อม (Planet) อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ พิเชษฐ พิณทอง (2567) ที่อธิบายว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ตามที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดและมีการนำแนวคิดดังกล่าวไปสู่การ

ปฏิบัติโดยรัฐบาลของนานาประเทศทั่วโลก มีการกำหนดออกมาเป็นนโยบายสาธารณะ มาตรการต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 เป้าหมายภายในปี ค.ศ. 2030 รวมถึงแนวคิดที่วิสาหกิจเพื่อสังคมที่ถือได้ว่ายังมีคนจำนวนมากที่ยังไม่เข้าใจในความหมายที่แท้จริง ต่างตีความตามความเข้าใจของแต่ละบุคคลหรือแต่ละองค์การ และ ชัชวาล ชุมรักษา (2559) ศึกษาถึงภาพรวมการดำเนินงานของวิทยุชุมชน วิเคราะห์บทบาทของวิทยุชุมชนในการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน พัฒนาเครือข่ายวิทยุชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและประเมินรูปแบบเครือข่ายวิทยุชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พบว่า บทบาทที่สำคัญของวิทยุชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนแบ่งออกเป็น 5 ด้านตามลำดับดังนี้ 1) ด้านการเสริมสร้างการพัฒนาสังคม 2) ด้านรายการที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน 3)ด้านการเสริมสร้างการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ 4) ด้านการเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจ และ 5) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยมุ่งหลักการของการเป็นสื่อการเรียนรู้ของชุมชน-โดยชุมชน-และเพื่อชุมชน ร่างรูปแบบเครือข่ายวิทยุชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินและยืนยันว่าการพัฒนารูปแบบนี้เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินบทบาทของสถานีวิทยุชุมชนในการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การกำหนดนโยบายของรัฐต่อการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนของประชาชนในกรุงเทพมหานครควรดำเนินการดังนี้

ประการแรก ควรสร้างการรับรู้ถึงความสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนแก่ประชาชนในทุกช่วงวัยเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

ประการที่สอง กลไกภาครัฐควรเป็นแกนนำและเป็นฝ่ายสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญควบคู่ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

ประการที่สาม รัฐจำเป็นต้องรณรงค์การสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในเชิงบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทางสังคม

ประการที่สี่ รัฐควรเร่งระดมการใช้สื่อเพื่อกระตุ้นความสนใจให้ประชาชนและกลไกการขับเคลื่อนของภาคธุรกิจให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานสภาพัฒนาการสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ. (2567). การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา: https://sdgs.nesdc.go.th/

พิเชษฐ พิณทอง (2567) การพัฒนาอย่างยั่งยืนกับวิสาหกิจเพื่อสังคม. *วารสารสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย.* 6 (1), 143-145

ชัชวาล ชุมรักษา. (2559). เครือข่ายวิทยุชุมชนกับการพัฒนาที่ยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. *วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.* 16 (2), 67-87

การพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

The Development of Online Social Media Sales Channels for Communities in Bang Lao Subdistrict, Khlong Khuen District, Chachoengsao Province

ภาวิณีย์ มาตแม้น,
ปราริชาติ รื่นพงษ์พันธ์ และ จัดการ หาญบาง
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Pavinee Matman,
Prarichart Ruenphongphun and Chadkarn Hanbang
Rajabhat Rajanagarindra University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: prarichart.rue@rru.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์ และความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน 2) เพื่อพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้บริโภคของผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือผู้บริโภคที่สนใจผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 400 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจงกับผู้ที่เคยใช้ผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือคาดว่าจะมีการซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชน และผู้ประกอบการที่เลี้ยงปลากัดสวยงาม ปลูกมะพร้าวน้ำหอม และปลูกผักไฮโดรโปรนิกส์ในตำบลบางเล่า คัดเลือกจากการดำเนินธุรกิจไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เอกสารเนื้อหาการอบรม และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการ Enter

ผลการวิจัย พบว่า 1) กลยุทธ์การตลาดออนไลน์มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการให้บริการส่วนบุคคล ส่งผลในทิศทางบวก ตัวแปรด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว ส่งผลในทิศทางลบ สามารถเขียนสมการถดถอย ดังนี้

* วันที่รับบทความ :13 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 25 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ :27 กันยายน 2567
Received: September 13 2024; Revised: September 25 2024; Accepted: September 27 2024

$$\hat{y} = .618 + .251_{x1}* + .106_{x2}* + .307_{x3}* + .071_{x4}* + .132_{x5}* - .015_{x6}$$

2) ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถปรับปรุงเฟซบุ๊กตนเอง และสร้างเฟซบุ๊กแฟนเพจสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ชุมชนได้ผ่านกระบวนกการฝึกอบรมที่ได้รับการประเมินผลความเหมาะสมของเนื้อหาการฝึกอบรมจากผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.67 S.D.=.577) และ 3) ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อการพัฒนาช่องทางจำหน่ายออนไลน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.37 S.D.=.566) และความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อช่องทางการจำหน่ายออนไลน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.26 S.D.=.586)

คำสำคัญ: ช่องทางจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์; ผลิตภัณฑ์ชุมชน; การฝึกอบรม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study online marketing strategy factors affecting the decision to purchase community products through online channels and to identify consumer interest in social media sales channels for community products; 2) to develop social media sales channels for communities in Bang Lao Subdistrict, Khlong Khuean District, Chachoengsao Province; and 3) to evaluate satisfaction with the social media sales channels from communities in Bang Lao Subdistrict, Khlong Khuean District, Chachoengsao Province. The sample group consisted of 400 consumers of community products or those interested in community products, selected through purposive sampling from those who had used or were likely to purchase community products. Additionally, 30 entrepreneurs who had been breeding ornamental Betta fish, growing aromatic coconuts, and cultivating hydroponic vegetables in Bang Lao Subdistrict for at least 5 years were selected. Research tools included questionnaires, training content documents, and satisfaction assessment forms. Statistics used in the research were mean, standard deviation, and multiple regression analysis using the Enter method.

The research findings were as follows: 1) Online marketing strategies affected the decision to purchase community products through online channels in 5 aspects: product, price, distribution channel, marketing promotion, and personalized service, all of which had a positive impact. The privacy protection variable had a negative impact. The regression equation can be written as:

$$\hat{y} = .618 + .251x1* + .106x2* + .307x3* + .071x4* + .132x5* - .015x6$$

2) Training participants were able to improve their personal Facebook pages and create Facebook fan pages to generate income from community products. The training process received a content suitability assessment from experts at the highest level ($\bar{x}$=4.67, S.D.=.577). and 3) Entrepreneurs' satisfaction with the development of online sales channels was at the highest level ($\bar{x}$=4.37, S.D.=.566), and consumers' satisfaction with the online sales channels was also at the highest level ($\bar{x}$=4.26, S.D.=.586).

Keywords: Social media sales channels; Community products; Training

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีประเด็นความท้าทายด้านการพัฒนาประเทศในหลากหลายมิติ ซึ่งสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนวัยแรงงานลดลงและประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีการขับเคลื่อนได้อย่างล้าช้า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) โดยยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับธุรกิจขนาดย่อม SMEs คือ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ให้มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขัน ยกระดับการพัฒนาช่องทางการตลาดดิจิทัลรองรับสถานการณ์แห่งโลกอนาคต (กระทรวงพาณิชย์, 2566) ทั้งนี้จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ (EEC) ได้จัดทำเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทรา 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2585) มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมคุณภาพชีวิต และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมอาชีพและโอกาสการทำงานและการสร้างรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนโดยใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ส่งเสริมการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ เพื่อให้ประชาชนมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง มุ่งเน้นการส่งเสริมการพัฒนาช่องทางการตลาด ขยายช่องทางการตลาดและสร้างมาตรฐานสู่การส่งออกสำหรับสินค้าชุมชนไปยังแหล่งจัดจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศได้เพิ่มมากขึ้น (จังหวัดฉะเชิงเทรา, 2566) โดยปัจจุบันการจำหน่ายสินค้าที่ผู้ประกอบการจำเป็นต้องให้ความสำคัญคือการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เป็นรูปแบบการตลาดที่ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการโต้ตอบกับผู้บริโภค ซึ่งมีทั้งเนื้อหา รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว เสียง และสามารถสร้างกิจกรรมทางการตลาดในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริโภคด้วยการติดต่อสื่อสาร สร้างตราสินค้า และสร้างมูลค่าทางการตลาด เป็นการพัฒนาโอกาสทางธุรกิจให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น (ลลิตา พ่วงมหา และพัชนี เชยจรรยา, 2562)

ทั้งนี้จากการที่คณะผู้วิจัยดำเนินโครงการยุทธศาสตร์ราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และร่วมส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนขึ้น ให้กับพื้นที่ตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นหนึ่งในตำบลที่มีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นที่รู้จักของจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ การเลี้ยงปลากัด การปลูกมะพร้าวน้ำหอม การปลูกผักไฮโดรโปรนิกส์ และการรวมกลุ่มของเกษตรกรและผู้ประกอบการท้องถิ่น จัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนเกษตรแปรรูปตำบลบางเล่า ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามามีบทบาทให้การสนับสนุนงบประมาณ และทักษะความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการและเกษตรกรสามารถดำเนินธุรกิจได้ (องค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า, 2567) ทางคณะผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลระดับปฐมภูมิด้วยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และเกษตรกรในชุมชน พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดทักษะการเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ เน้นการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านพ่อค้าคนกลาง ทำให้ได้รายได้น้อย ไม่มีช่องทางจำหน่ายสินค้าในรูปแบบออนไลน์เนื่องจากขาดทักษะการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี

และนวัตกรรมสำหรับผู้ประกอบการ ซึ่งพบว่า หากผู้ประกอบการมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่สร้างช่องทางจำหน่ายสินค้าออนไลน์และดูแลร้านค้าออนไลน์ด้วยตนเองได้จะทำให้สามารถสร้างรายได้ได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น (อัปสร อีซอ และคณะ, 2563) ซึ่งผู้ประกอบการและเกษตรกรในชุมชนตำบลบางเล่า ส่วนใหญ่ให้ความสนใจที่จะมีการนำผลิตภัณฑ์ชุมชนจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วยตนเอง เพื่อสร้างรายได้ให้กับการประกอบธุรกิจได้มากขึ้น

ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ในการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน เปิดโอกาสให้ผู้ผลิตในท้องถิ่นสามารถเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้นผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยลดช่องว่างทางดิจิทัลระหว่างชุมชนชนบทกับเขตเมือง โดยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ผู้ประกอบการในชุมชน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในยุคปัจจุบัน และยังเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ ขยายช่องทางการตลาดให้ผู้ประกอบการควบคู่ไปกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านทักษะทางเทคโนโลยี ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนในระยะยาวให้กับท้องถิ่นได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์ และความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน

2. เพื่อพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Coghlan & Brannick (2001) ที่ได้แบ่งกระบวนการวิจัยเป็น 4 ขั้น คือ 1) การวินิจฉัย 2) การวางแผนปฏิบัติการ 3) การลงมือปฏิบัติการ 4) การประเมินผลการปฏิบัติการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่

1. กลุ่มผู้บริโภคของผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือผู้บริโภคที่สนใจผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่มีอายุระหว่าง 20 – 60 ปี ไม่ทราบจำนวนประชากร

2. ผู้ประกอบการในพื้นที่ตำบลบางเล่าจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบอาชีพ เลี้ยงปลากัดประเภทสวยงาม มะพร้าวน้ำหอม และปลูกผักไฮโดรโปรนิกส์ รวมทั้งสิ้น 53 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. กลุ่มผู้บริโภคของผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือผู้บริโภคที่สนใจผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่มีอายุระหว่าง 20 – 60 ปี จำนวน 400 คน (Cochran, 1977) เลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากผู้มีความสมัครใจในการตอบแบบสอบถาม และเป็นผู้ที่เคยใช้ผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือคาดว่าจะมีการซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชน

2. ผู้ประกอบการในพื้นที่ตำบลบางเล่าจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบอาชีพ เลี้ยงปลากัดประเภทสวยงาม มะพร้าวน้ำหอม และปลูกผักไฮโดรโปรนิกส์ ที่ดำเนินธุรกิจมาอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 5 ปี มีอายุระหว่าง 20 - 60 ปี และยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัยซึ่งสามารถให้ข้อมูลได้อย่างเพียงพอ จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ 1 แบบสอบถามกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน และความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน

เครื่องมือที่ 2 เอกสารเนื้อหาการอบรมการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์

เครื่องมือที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา

เครื่องมือที่ 4 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา

3. วิธีการศึกษาและขั้นตอนการศึกษา

1. ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์ และความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้วยกระบวนการวิจัยขั้นที่ 1 คือ การวินิจฉัย เป็นการวินิจฉัยสถานการณ์ของปัญหาที่จำเป็นต้องศึกษาร่วมกับการศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยและหลักการพื้นฐานเพื่อรองรับการปฏิบัติงาน

2. ระยะที่ 2 พัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้วยกระบวนการวิจัย ขั้นที่ 2 การวางแผนปฏิบัติการ เป็นการวางแผนการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่นำผลการศึกษาจากงานวิจัยระยะที่ 1 ร่วมกับการดำเนินการวางแผนเนื้อหาการฝึกอบรมที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ และกระบวนการวิจัยขั้นที่ 3 การลงมือปฏิบัติการ เป็นการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา ให้กับผู้ประกอบการ

3. ระยะที่ 3 ประเมินความพึงพอใจของผู้ประกอบการและผู้บริโภคที่มีต่อช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัย ขั้นที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติการ เป็นการประเมินผลการดำเนินการวิจัยเพื่อสรุปผลลัพธ์ของการดำเนินงานเพื่อให้ข้อเสนอแนะการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพื่อออกแบบเครื่องมือ และเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการสอนอย่างน้อย 5 ปี และหรือมีคุณวุฒิการศึกษาปริญญาเอก และหรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป ในสาขาบริหารธุรกิจ และคอมพิวเตอร์ ใช้การคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 3 คน ในการประเมินคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ค่าความสอดคล้อง (Index of Objective Congruency: IOC) ต้องมีค่าระหว่าง 0.50 – 1.00 จึงนำมาใช้ได้ (พรรณี ลีกิจวัฒนะ, 2558) ผลการตรวจสอบของเครื่องมือทั้ง 4 ฉบับ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. นำเครื่องมือที่ 1, 3 และ 4 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อทำการตรวจสอบคุณภาพเรื่องมือในด้านความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (พรรณี ลีกิจวัฒนะ, 2558) พบว่า มีค่าความเชื่อถือได้ เท่ากับ 0.79 – 0.84 ระดับความเชื่อถือได้ สูง ถึง สูงมาก สามารถนำไปใช้ได้ดีและดีมาก

3. นำเครื่องมือที่ 2 ที่ได้ออกแบบเนื้อหาการอบรมการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ที่ได้ประเด็นออกแบบเนื้อหาจากการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ได้แก่กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน 5 ด้าน ได้แก่ กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการให้บริการส่วนบุคคล และการออกแบบเนื้อหาจากสื่อสังคมออนไลน์ผ่านเฟซบุ๊กจากข้อมูลความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคในใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อประเมินและนำมาปรับปรุงแก้ไข พบว่า ภาพรวมของแผนการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.67, S.D.=.577) จากนั้นจึงจัดทำคู่มือและจัดกิจกรรมอบรมให้กับกลุ่มตัวอย่าง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อประสานกับผู้ทรงคุณวุฒิผ่านทางโทรศัพท์ และจัดส่งสำเนาผ่านช่องทางที่ผู้ทรงคุณวุฒิสะดวก ได้แก่ จัดส่งทางไปรษณีย์ หรือจัดส่งในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น โดยหากจัดส่งทางไปรษณีย์คณะผู้วิจัยดำเนินการแนบซองเปล่าพร้อมติดแสตมป์ จ่าหน้าซองเพื่อส่งกลับมายังคณะผู้วิจัย

2. ติดตามทางโทรศัพท์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) เพื่อเก็บรวบรวมแบบประเมินให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

3. รวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น

4. นำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างและรวบรวมผลเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (พรรณี ลีกิจวัฒนะ, 2558)

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติการทดสอบค่าที (T-Test) สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) การวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple regression Analysis) (พรรณี ลีกิจวัฒนะ, 2558)

3. การประเมินมาตราส่วน 5 ระดับ และเกณฑ์การประเมิน (เพ็ญแข ศิริวรรณ และคณะ, 2551) ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.21- 5.00 มากที่สุด 3.41- 4.20 มาก 2.61- 3.40 ปานกลาง 1.81- 2.60 น้อย 1.00- 1.80 น้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

คณะผู้วิจัยดำเนินการประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องด้านกลยุทธ์การตลาดออนไลน์จากงานวิจัยของ ณัฐกุล วงศ์กา (2566) ประกอบด้วยกลยุทธ์การตลาด 6P's ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการให้บริการส่วนบุคคล และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว เพื่อใช้ในการศึกษากลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่ผู้ประกอบการชุมชนสามารถประยุกต์ใช้ในการจำหน่ายสินค้าร่วมกับ การศึกษาทฤษฎีการตัดสินใจซื้อสินค้าชุมชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากงานวิจัยของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) ประกอบด้วย การรับรู้ปัญหาหรือความต้องการของผู้บริโภค การแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ การประเมินผลทางเลือกของผู้บริโภคที่นำข้อมูลที่ได้รวบรวมมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบทางเลือกต่าง ๆ เพื่อตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์ การตัดสินใจซื้อที่ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการหลังจากประเมินทางเลือกต่าง ๆ แล้ว และพฤติกรรมภายหลังการซื้อของผู้บริโภค เพื่อที่ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้ต่อไป นอกจากนี้คณะผู้วิจัยดำเนินการศึกษาความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากผู้บริโภคเพื่อนำมาพัฒนาผู้ประกอบการให้มีช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตรงตามความต้องการของลูกค้า และศึกษาผลความพึงพอใจเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาช่องทางการจำหน่ายให้เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า ดังกรอบแนวคิดการวิจัย รูปที่ 1

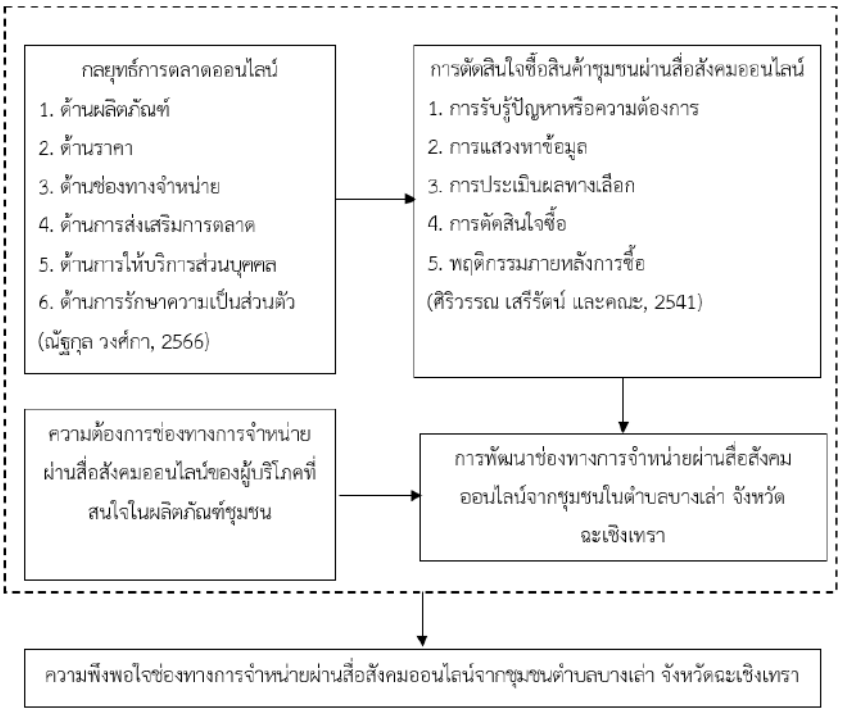

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยระยะที่ 1 ผลศึกษากลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน และความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้บริโภคของผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือผู้บริโภคที่สนใจผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 400 คน มีผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน

ปัจจัยกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเห็น	อันดับที่
1. กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์	4.41	.363	มากที่สุด	1
2. กลยุทธ์ด้านราคา	4.30	.333	มากที่สุด	4
3. กลยุทธ์ด้านช่องทางการจำหน่าย	4.34	.384	มากที่สุด	3
4. กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการตลาด	4.20	.312	มาก	6
5. กลยุทธ์ด้านการให้บริการส่วนบุคคล	4.22	.331	มากที่สุด	5
6. กลยุทธ์ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว	4.38	.353	มากที่สุด	2

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัจจัยที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด 5 ลำดับ ดังนี้ กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}$=4.41, S.D.=.363) กลยุทธ์ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว ($\bar{X}$=4.38, S.D.=.353) กลยุทธ์ด้านช่องทางการจำหน่าย ($\bar{X}$=4.34, S.D.=.354) กลยุทธ์ด้านราคา ($\bar{X}$=4.30, S.D.=.333) กลยุทธ์ด้านการให้บริการส่วนบุคคล ($\bar{X}$=4.22, S.D.=.331) และมีปัจจัยกลยุทธ์ที่มีความคิดเห็นระดับ มาก ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X}$=4.20, S.D.=.312)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าชุมชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์

พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าชุมชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเห็น	อันดับที่
1. การรับรู้ปัญหาหรือความต้องการ	4.29	.435	มากที่สุด	4
2. การแสวงหาข้อมูล	4.30	.329	มากที่สุด	3
3. การประเมินผลทางเลือก	4.31	.351	มากที่สุด	2
4. การตัดสินใจซื้อ	4.33	.344	มากที่สุด	1
5. พฤติกรรมภายหลังการซื้อ	4.30	.357	มากที่สุด	3

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าชุมชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกพฤติกรรม ซึ่งได้แก่ การตัดสินใจซื้อ ($\bar{X}$=4.33, S.D.=.344) การประเมินผลทางเลือก ($\bar{X}$=4.31, S.D.=.351) การแสวงหาข้อมูล ($\bar{X}$=4.30, S.D.=.329) พฤติกรรมภายหลังการซื้อ ($\bar{X}$=4.30, S.D.=.357) และการรับรู้ปัญหาหรือความต้องการ ($\bar{X}$=4.29, S.D.=.435)

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน

ข้อมูลความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ท่านใช้ช่องทางผ่านสื่อสังคมออนไลน์ช่องทางใดมากที่สุดในการซื้อสินค้าชุมชน		
เฟซบุ๊ก หรือเฟซบุ๊ก แฟนเพจ	185	46.25
อินสตาแกรม	19	4.75
ติ๊กต๊อก	54	13.50
ลาซาด้า	49	12.25
ช็อปปี้	65	16.25
เว็บไซต์หน่วยงานต่าง ๆ	28	7.00
รวม	**400**	**100.00**

ความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์จากข้อที่ 1 เพื่อซื้อสินค้าชุมชน		
เดือนละ 1 ครั้ง	233	58.25
2 – 3 ครั้ง	104	26.00
4 – 5 ครั้ง	36	9.00
มากกว่า 5 ครั้ง	27	6.75
รวม	**400**	**100.00**

จากตารางที่ 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า

ท่านใช้ช่องทางผ่านสื่อสังคมออนไลน์ช่องทางใดมากที่สุดในการซื้อสินค้าชุมชน ช่องทางเฟซบุ๊ก จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.25 ช็อปปี้ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 ติ๊กต๊อก จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 ลาซาด้า จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25 เว็บไซต์หน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 แบะ อินสตาแกรม จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.75

ความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์จากข้อที่ 1 เพื่อซื้อสินค้าชุมชน เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.25 2 – 3 ครั้ง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 4 – 5 ครั้ง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 และมากกว่า 5 ครั้ง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.75

ตารางที่ 4 วิเคราะห์สมการเชิงถดถอย ของกลยุทธ์การตลาดออนไลน์มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์

กลยุทธ์การตลาดออนไลน์	**การตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์**				
	B	S.E.	β	t	Sig.
(Constant)	.618	.184		3.355	.001*
ด้านผลิตภัณฑ์ (X1)	.251	.022	.405	11.179	.000*
ด้านราคา (X2)	.106	.025	.157	4.180	.000*
ด้านช่องทางการจำหน่าย (X3)	.307	.022	.524	13.964	.000*
ด้านการส่งเสริมการตลาด (X4)	.071	.025	.098	2.843	.005*
ด้านการให้บริการส่วนบุคคล (X5)	.132	.025	.194	5.319	.000*
ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว (X6)	-.015	.028	-.023	-.542	.588
R^2 = .573 SEE = .148 F = 87.988					

จากตารางที่ 4 วิเคราะห์สมการเชิงถดถอย ของกลยุทธ์การตลาดออนไลน์มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์ พบว่า ผลการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรอิสระจำนวน 5 ตัว ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการให้บริการส่วนบุคคล ร่วมกันอธิบายความผันแปรของการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์ ได้ร้อยละ 57.30 โดยที่ตัวแปร ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการให้บริการส่วนบุคคล ส่งผลในทิศทางบวก ในขณะที่ ตัวแปรด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว ส่งผลในทิศทางลบ โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์มากที่สุด คือ ตัวแปรด้านช่องทางการจำหน่าย รองลงมาคือ ด้านผลิตภัณฑ์ การให้บริการส่วนบุคคล ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ สามารถเขียนสมการถดถอยด้วยวิธีการ Enter ได้ ดังนี้

$$\hat{y} = .618 + .251_{x1}* + .106_{x2}* + .307_{x3}* + .071_{x4}* + .132_{x5}* - .015_{x6}$$

และเขียนสมการคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\widehat{Zy} = .405_{Zx1}* + .157_{Zx2}* + .524_{Zx3}* + .098_{Zx4}* + .194_{Zx5}* - .023_{Zx6}$$

ดังนั้น การดำเนินการศึกษากลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน และความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน พบว่า

1) กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน สามารถเรียงลำดับกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนได้ ดังนี้ 1) ด้านช่องทางจำหน่าย 2) ด้านผลิตภัณฑ์ 3) ด้านการให้บริการส่วนบุคคล 4) ด้านราคา และ 5) ด้านการส่งเสริมการตลาด

2) สื่อสังคมออนไลน์ที่มีความต้องการให้มีการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แก่ เฟซบุ๊ก หรือเฟซบุ๊ก แฟนเพจ

คณะผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ไปวางแผนพัฒนาเครื่องมือเอกสารเนื้อหาการอบรมการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และการจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยระยะที่ 2

2. ผลการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน และดำเนินการวิจัยให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการในพื้นที่ตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบอาชีพเลี้ยงปลากัดประเภทสวยงาม มะพร้าวน้ำหอม และปลูกผักไฮโดรโปรนิกส์ จำนวน 30 คน ผลการวิจัยดังนี้

คณะผู้วิจัยดำเนินการออกแบบเนื้อหาการอบรม ใช้เวลาเรียนรู้รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง หรือ 720 นาที (จำนวน 2 วัน)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแผนการอบรมการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	ผู้ทรงคุณวุฒิ (n = 3)		ผลการประเมิน
	$\bar{x}$	S.D.	
1. วัตถุประสงค์ของการอบรมมีความชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	5.00	.000	มากที่สุด
2. เนื้อหาการอบรมครอบคลุมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการจำหน่ายสินค้า	5.00	.000	มากที่สุด
3. หัวข้อการอบรมมีความทันสมัยและสอดคล้องกับแนวโน้มการตลาดออนไลน์ในปัจจุบัน	4.33	.577	มากที่สุด
4. ระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสมกับปริมาณเนื้อหาและกิจกรรม	4.00	.000	มาก
5. วิธีการอบรมเน้นการปฏิบัติจริงและการมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรม	4.33	.577	มากที่สุด
6. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสมและทันสมัย	4.00	.000	มาก
7. วิทยากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหาการอบรม	5.00	.000	มากที่สุด
8. มีการประเมินผลการอบรมที่สามารถวัดความรู้และทักษะของผู้เข้าอบรมได้อย่างเหมาะสม	4.00	.000	มาก

9. แผนการติดตามผลหลังการอบรมมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม	4.33	.000	มากที่สุด
10. การอบรมนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับบริบทของชุมชนในตำบลบางเล่า	5.00	.000	มาก
ภาพรวมของแผนการอบรม	**4.67**	**.577**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแผนการอบรมการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก หรือเฟซบุ๊กแฟนเพจ) จากชุมชนในตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ภาพรวมของแผนการอบรม ($\overline{X}$=4.67, S.D.=.577) มีความเหมาะสมมากที่สุด โดย วัตถุประสงค์ของการอบรมมีความชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เนื้อหาการอบรมครอบคลุมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการจำหน่ายสินค้า วิทยากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหาการอบรม และการอบรมนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับบริบทของชุมชนในตำบลบางเล่า ($\overline{X}$=5.00, S.D.=.000) มีความเหมาะสมมากที่สุด หัวข้อการอบรมมีความทันสมัยและสอดคล้องกับแนวโน้มการตลาดออนไลน์ในปัจจุบัน วิธีการอบรมเน้นการปฏิบัติจริงและการมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรม และแผนการติดตามผลหลังการอบรมมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม ($\overline{X}$=4.33, S.D.=.577) มีความเหมาะสมมากที่สุด แผนการติดตามผลหลังการอบรมมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม ($\overline{X}$=4.33, S.D.=.000) มีความเหมาะสมมากที่สุด และระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสมกับปริมาณเนื้อหาและกิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสมและทันสมัย มีการประเมินผลการอบรมที่สามารถวัดความรู้และทักษะของผู้เข้าอบรมได้อย่างเหมาะสม และการอบรมนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับบริบทของชุมชนในตำบลบางเล่า ($\overline{X}$=4.00, S.D.=.000) มีความเหมาะสมมาก

รูปที่ 2 กิจกรรมอบรมกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา (วันที่ 1)

รูปที่ 3 กิจกรรมการอบรมการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา (วันที่ 2)

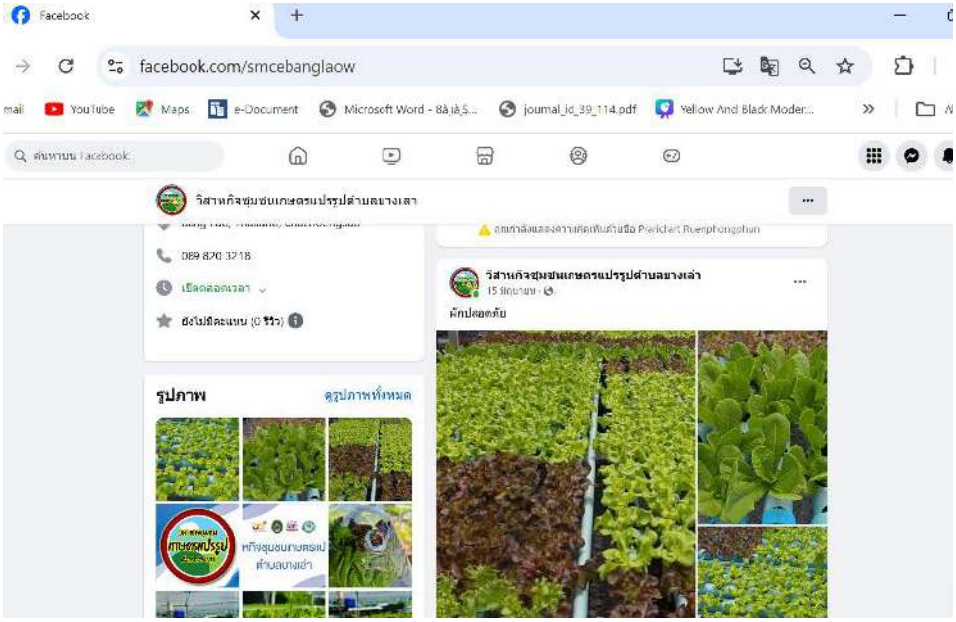

รูปที่ 4 ตัวอย่างเฟซบุ๊ก แฟนเพจของวิสาหกิจชุมชนเกษตรแปรรูปตำบลบางเล่า ที่ผู้ประกอบการได้พัฒนาขึ้นหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการพัฒนาช่องทางการจำหน่าย (ที่มา: นักวิจัย)

การพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ พบว่าสอดคล้องกับกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน ดังนี้

1. ด้านช่องทางจำหน่าย ผู้ประกอบการมีช่องทางการจำหน่ายผ่านทางออนไลน์ ชื่อว่า วิสาหกิจชุมชนเกษตรแปรรูปตำบลบางเล่า สามารถสร้างช่องทางจำหน่ายผ่านเฟซบุ๊กอย่างเป็นทางการ โดยตั้งชื่อเพจให้จำง่าย ได้แก่ “วิสาหกิจชุมชนเกษตรแปรรูปตำบลบางเล่า” และชื่อลิงก์ คือwww.facebook.com/smcebanglaow และใส่ข้อมูลติดต่อและรายละเอียดวิสาหกิจชุมชนให้ครบถ้วน สามารถโพสต์เนื้อหาที่

น่าสนใจ แนะนำผลิตภัณฑ์แปรรูปต่าง ๆ พร้อมรูปภาพสวยงาม แบ่งปันเรื่องราวความเป็นมาของผลิตภัณฑ์และชุมชน รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรของตำบลบางเล่า

2. ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการสามารถออกแบบและตกแต่งภาพสินค้าเพื่อประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางจำหน่ายออนไลน์ นำเสนอผลิตภัณฑ์อย่างโดดเด่น โดยโพสต์ภาพถ่ายคุณภาพสูงของผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้น มีการใช้วิดีโอสั้นๆ แสดงรายละเอียดและการใช้งานของผลิตภัณฑ์ และสร้างอัลบั้มแยกหมวดหมู่ผลิตภัณฑ์ให้ชัดเจน พร้อมเล่าเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ แชร์ประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด นำเสนอกระบวนการผลิตแบบพื้นบ้านหรือเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สามารถเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์กับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ อธิบายคุณประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการ ชูจุดขายด้านความสดใหม่ สร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ แนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ ใช้เทคนิคการถ่ายภาพสินค้า ถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ในบรรยากาศที่น่าดึงดูด แสดงการจัดวางผลิตภัณฑ์ที่สวยงามและน่าซื้อ และใช้แสงธรรมชาติเพื่อให้ภาพดูสดใสและน่ารับประทาน สาธิตการใช้ผลิตภัณฑ์ โดยการไลฟ์สดสอนวิธีการใช้ผลิตภัณฑ์ในการประกอบอาหาร แชร์สูตรอาหารที่ใช้ผลิตภัณฑ์ของชุมชนเป็นส่วนประกอบ แนะนำเทคนิคการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ให้คงคุณภาพ

3. ด้านการให้บริการส่วนบุคคล ผู้ประกอบการเพิ่มการมีส่วนร่วมกับผู้บริโภคได้โดยการโพสต์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป มีการตอบคำถามแบบส่วนบุคคลและความคิดเห็นของผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว สามารถให้บริการในการอธิบายคุณสมบัติและประโยชน์ของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด การแสดงภาพถ่ายผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูง การใช้ระบบตอบกลับอัตโนมัติเพื่อตอบคำถามพื้นฐาน การให้คำแนะนำเฉพาะบุคคลเกี่ยวกับการเลือกผลิตภัณฑ์ การติดตามผลหลังการขายและรับฟังข้อเสนอแนะ

4. ด้านราคา สามารถสร้างเนื้อหาเพื่อการโฆษณาและแจ้งราคาอย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้บริโภคสามารถรับทราบได้ด้วยตนเอง หรือสอบถามผ่านช่องทางแชทได้สะดวกรวดเร็ว โดยราคาที่ตั้งเป็นการวางแผนการคำนวณต้นทุนการจำหน่ายเป็นที่เรียบร้อย ได้แก่ ราคาขายส่ง ราคาขายปลีก และราคาที่รวมต้นทุนการจัดสิ่งสินค้า และบรรจุภัณฑ์เป็นที่เรียบร้อย มีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานได้ ดังนี้

4.1 แสดงราคาอย่างชัดเจน โพสต์ภาพผลิตภัณฑ์พร้อมราคาที่อ่านง่าย ระบุราคาพิเศษหรือส่วนลดอย่างชัดเจนเมื่อมีโปรโมชัน

4.2 ใช้กลยุทธ์การตั้งราคาแบบจิตวิทยา เช่น ตั้งราคาเป็นเลขคี่ เช่น 99 บาท แทน 100 บาท นำเสนอราคาเปรียบเทียบ "จากราคาปกติ... เหลือเพียง..." ใช้ข้อความเร่งรัดการตัดสินใจ เช่น "ราคาพิเศษเฉพาะวันนี้เท่านั้น!"

4.3 สร้างชุดสินค้าราคาพิเศษ จัดชุดผลิตภัณฑ์ที่เข้ากันในราคาที่ถูกกว่าซื้อแยก นำเสนอแพ็คประหยัดสำหรับการซื้อในปริมาณมาก

4.4 ใช้กลยุทธ์ราคาตามฤดูกาล ปรับราคาตามความอุดมสมบูรณ์ของวัตถุดิบในแต่ละฤดู จัดโปรโมชันพิเศษสำหรับผลิตภัณฑ์ตามฤดูกาล สื่อสารเหตุผลของการปรับราคาตามฤดูกาลให้ลูกค้าเข้าใจ

5. ด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ประกอบการมีการนำทักษะการเรียนรู้การส่งเสริมการตลาด เช่น การตั้งโปรโมชัน การให้ส่วนลด หรือการทำกิจกรรมส่งเสริมการตลาด เพื่อสร้างกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์กับผู้บริโภคผ่านช่องทางจำหน่ายออนไลน์ได้ เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย ได้แก่ การทำโปรโมชัน "ซื้อ 1 แถม 1" ในช่วงเทศกาล จัดแคมเปญส่วนลดพิเศษสำหรับการสั่งซื้อครั้งแรก

นอกจากนี้กลุ่มผู้ประกอบการอื่น ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ กลุ่มเพาะเลี้ยงปลากัดสวยงาม มะพร้าวน้ำหอม ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายเดี่ยว ไม่ได้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หลังเสร็จสิ้นการอบรมผู้ประกอบการได้มีการจัดทำกลยุทธ์การตลาดเพื่อส่งเสริมการตัดสินใจซื้อสินค้าชุมชน ผ่านเฟซบุ๊กส่วนตัว โดยมีการนำทักษะกระบวนการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ เช่นการถ่ายภาพสินค้า การสร้างเนื้อหาที่น่าสนใจการส่งเสริมการตลาด เพื่อเพิ่มยอดขายและสร้างรายได้ผ่านเฟซบุ๊กส่วนตัว เป็นต้น

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ประกอบการและผู้บริโภคที่มีช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการในพื้นที่ตำบลบางเล่าจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบอาชีพ เลี้ยงปลากัดประเภทสวยงาม มะพร้าวน้ำหอม และปลูกผักไฮโดรโปรนิกส์ จำนวน 30 คน และ กลุ่มผู้บริโภคของผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือผู้บริโภคที่สนใจผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 400 คน ผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ความสะดวกในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการจำหน่ายสินค้า	4.43	.626	มากที่สุด
2. ประสิทธิภาพในการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายผ่านสื่อสังคมออนไลน์	4.53	.507	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมของเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอสินค้าบนสื่อสังคมออนไลน์	4.27	.521	มากที่สุด
4. ความรวดเร็วในการตอบสนองต่อคำสั่งซื้อและข้อสอบถามของลูกค้า	4.13	.507	มาก
5. ความพึงพอใจต่อการสนับสนุนและฝึกอบรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์	4.43	.626	มากที่สุด
6. การเพิ่มขึ้นของการรับรู้แบรนด์และผลิตภัณฑ์ในวงกว้าง	4.53	.507	มากที่สุด
7. ความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดหลังจากใช้ช่องทางออนไลน์	4.50	.509	มากที่สุด

8. ประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์	4.50	.509	มากที่สุด
9. ประสิทธิภาพของการโฆษณาและโปรโมชันผ่านสื่อสังคมออนไลน์	4.23	.504	มาก
ความพึงพอใจโดยรวม	**4.37**	**.556**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมต่อการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ ($\overline{X}$=4.37, S.D.=.56) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่าผลการประเมินความพึงพอใจระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ประสิทธิภาพในการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การเพิ่มขึ้นของการรับรู้แบรนด์และผลิตภัณฑ์ในวงกว้าง ($\overline{X}$=4.53, S.D.=.507) ความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดหลังจากใช้ช่องทางออนไลน์ ประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ($\overline{X}$=4.50, S.D.=.509) ความสะดวกในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการจำหน่ายสินค้า ($\overline{X}$=4.43, S.D.=.626) ความเหมาะสมของเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอสินค้าบนสื่อสังคมออนไลน์ ($\overline{X}$=4.27, S.D.=.521) ประสิทธิภาพของการโฆษณาและโปรโมชันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ($\overline{X}$=4.23, S.D.=.504) และผลความพึงพอใจระดับมาก คือ ความรวดเร็วในการตอบสนองต่อคำสั่งซื้อและข้อสอบถามของลูกค้า ($\overline{X}$=4.13, S.D.=.507)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงอใจของผู้บริโภคที่มีต่อช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

รายการประเมิน	**ผลการวิเคราะห์**		
	$\bar{x}$	S.D.	**แปลผล**
1. ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลสินค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์	4.25	.552	มากที่สุด
2. ความน่าสนใจของการนำเสนอสินค้าบนสื่อสังคมออนไลน์	4.20	.584	มาก
3. ความชัดเจนของข้อมูลสินค้าและราคา	4.31	.525	มากที่สุด
4. ความสะดวกของระบบการสั่งซื้อและชำระเงิน	4.15	.554	มาก
5. ความรวดเร็วในการตอบสนองต่อคำถามหรือข้อสงสัย	4.21	.619	มากที่สุด
6. ความน่าสนใจของโปรโมชันและส่วนลดที่นำเสนอ	4.21	.676	มากที่สุด
7. ความน่าสนใจของเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและผลิตภัณฑ์	4.32	.601	มากที่สุด
ความพึงพอใจโดยรวม	**4.26**	**.586**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงอใจของผู้บริโภคที่มีต่อช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ($\overline{X}$=4.26, S.D.=.586) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ความน่าสนใจของเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและผลิตภัณฑ์ ($\overline{X}$=4.32, S.D.=.601) ความชัดเจนของข้อมูลสินค้าและราคา ($\overline{X}$=4.31, S.D.=.505) ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลสินค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ($\overline{X}$=4.25, S.D.=.552) ความรวดเร็วในการตอบสนองต่อคำถามหรือข้อสงสัย ($\overline{X}$=4.21, S.D.=.619) ความน่าสนใจของโปรโมชันและส่วนลดที่นำเสนอ ($\overline{X}$=4.21, S.D.=.676) และผลการประเมินความพึงพอใจระดับมาก ประกอบด้วย ความน่าสนใจของการนำเสนอสินค้าบนสื่อสังคมออนไลน์ ($\overline{X}$=4.20, S.D.=.584) และความสะดวกของระบบการสั่งซื้อและชำระเงิน ($\overline{X}$=4.15, S.D.=.554)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษากลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน และความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน

การศึกษากลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน และความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน คณะผู้วิจัยดำเนินการศึกษากลยุทธ์การตลาดออนไลน์ จากงานวิจัยของณัฐกุล วงศ์กา (2566) ซึ่งได้กำหนดกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ไว้ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการให้บริการส่วนบุคคล และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว และการตัดสินใจซื้อสินค้าชุมชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จากงานวิจัยของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) การรับรู้ปัญหาหรือความต้องการ การแสวงหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือก การตัดสินใจซื้อ และพฤติกรรมภายหลังการซื้อ ซึ่งผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ พบว่า กลยุทธ์การตลาดานผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการให้บริการส่วนบุคคล สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของการตัดสินใจซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์ ได้ร้อยละ 57.30 และส่งผลในทิศทางบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของณิชาภา เทพณรงค์ และประภัสสร วิเศษประภา (2564) ได้มีการประยุกต์ใช้กลยุทธ์การตลาด 6P’s เช่นเดียวกัน และพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาด และด้านการให้บริการส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และการศึกษาความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่ผู้บริโภคมีความต้องการช่องทางการจำหน่ายผ่าน เฟซบุ๊ก แฟนเพจ มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัย ของรุ่งลักษณา ดีแจ่ม และเจน จันทรสุภาเสน (2564) มีการศึกษาการ

เปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อขายผลิตภัณฑ์ผ่านช่องทางออนไลน์ พบว่า ช่องทางที่นิยมมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก รองลงมาคือไลน์ ส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ชุมชน ผ่านเฟซบุ๊กจะสามารถเข้าถึงผู้บริโภคและสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริโภคในปัจจุบันให้ความสำคัญในเรื่องของความสะดวกรวดเร็วของการสั่งซื้อสินค้าและส่วนใหญ่ใช้งานโทรศัพท์ในรูปแบบสมาร์ทโฟนซึ่งทำให้เข้าถึงช่องทางจำหน่ายออนไลน์ได้ง่ายมากขึ้น รวมทั้งสื่อสังคมออนไลน์ที่เข้าใช้งานยังคงเป็นเฟซบุ๊กจึงทำให้กลยุทธ์การตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุดเป็นด้านช่องทางจำหน่าย และความต้องการในการใช้งานเป็นเฟซบุ๊ก แฟนเพจ

2. การพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา

การพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา คณะผู้วิจัยออกแบบเนื้อหาการอบรมและจัดอบรมใช้เวลาเรียนรู้รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง หรือ 720 นาที (จำนวน 2 วัน) จากวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อส่งเสริมการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยผู้ประกอบการที่เข้าร่วมอบรมได้สร้างเฟซบุ๊ก แฟนเพจ และการปรับแต่งเฟซบบุ๊กส่วนตัวเพื่อเป็นช่องทางกาจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัปสร อีซอ และคณะ (2563) ได้ดำเนินการวางแผนและพัฒนาการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเพจ เฟซบุ๊ก ร่วมกับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์โอทอป จังหวัดยะลา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญริสา ตันเจริญ (2567) ได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือทางการตลาดเชิงเนื้อหาผลิตภัณฑ์ชุมชนบนเฟซบุ๊กแฟนเพจ และการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์บนเพจที่พัฒนาขึ้น แต่พบว่า งานวิจัยโดยส่วนใหญ่นักวิจัยเป็นผู้พัฒนาช่องทางจำหน่ายให้กับผู้ประกอบการมากกว่าการฝึกอบรมให้ผู้ประกอบการเรียนรู้และดูแลสื่อสังคมออนไลน์ด้วยตนเอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ช่องทางจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้นจึงมีส่วนร่วมในการพัฒนาช่องทางจำหน่ายร่วมกับนักวิจัยเพื่อส่งเสริมการเพิ่มทางเลือกสำหรับการจำหน่ายสินค้าและการเรียนรู้เพื่อสามารถเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่ใช้สื่อดิจิทัลในการจำหน่ายสินค้าได้ด้วยตนเอง

3. การประเมินความพึงพอใจของผู้ประกอบการและผู้บริโภคที่มีช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา

การประเมินความพึงพอใจของผู้ประกอบการและผู้บริโภคที่มีช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากชุมชนในตำบลบางเล่า จังหวัดฉะเชิงเทรา คณะผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลความพึงพอใจจากผู้ประกอบการที่เข้าร่วมฝึกอบรมและได้รับการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเพื่อจัดจำหน่าย อยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งการประเมินผลความพึงพอใจจากผู้บริโภค อยู่ใน

ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอัปสร อีซอ และคณะ (2563) ได้ดำเนินการประเมินความพึงพอใจจากผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมาก โดยเป็นความพึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญริสา ตันเจริญ (2567) ได้ประเมินความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ประกอบการได้เรียนรู้และสามารถสร้างช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ด้วยตนเอง และผู้บริโภคมีทางเลือกในการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ชุมชนในรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์ที่เข้าถึงได้ง่าย โต้ตอบกับผู้ขายได้อย่างรวดเร็ว สะดวกในการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ชุมชนได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ควรทำการวิจัยเชิงลึกเพื่อสร้างโมเดลการตลาดดิจิทัลที่ครอบคลุมทั้งการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ การเลือกใช้แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ที่เหมาะสม การพัฒนาทักษะดิจิทัลของคนในชุมชน และการสร้างแบรนด์ชุมชนผ่านช่องทางออนไลน์ โมเดลนี้ควรคำนึงถึงการผสมผสานระหว่างช่องทางการจำหน่ายแบบดั้งเดิมและช่องทางออนไลน์ เพื่อสร้างระบบการตลาดที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับศักยภาพและข้อจำกัดของชุมชนในตำบลบางเล่า

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ภาครัฐควรส่งเสริมและพัฒนาระบบนิเวศดิจิทัลสำหรับชุมชนอย่างครบวงจร โดยกำหนดนโยบายและจัดสรรงบประมาณเพื่อยกระดับศักยภาพด้านดิจิทัลของชุมชน ครอบคลุมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การฝึกอบรมทักษะ และการสนับสนุนการตลาดออนไลน์ ควรจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมดิจิทัลในชุมชน สนับสนุนอุปกรณ์และการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต สร้างแพลตฟอร์มออนไลน์ระดับจังหวัดหรือภูมิภาค และจัดทำโครงการพี่เลี้ยงดิจิทัล นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนและจัดสรรเงินทุนสนับสนุนแผนธุรกิจออนไลน์ที่มีศักยภาพ การดำเนินนโยบายนี้จะสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายออนไลน์อย่างยั่งยืน เป็นต้นแบบสำหรับชุมชนอื่นๆ และช่วยยกระดับเศรษฐกิจฐานราก

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรจัดตั้งทีมพี่เลี้ยงดิจิทัลประจำชุมชน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาดดิจิทัล นักพัฒนาเว็บไซต์ และนักออกแบบกราฟิก เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะและดำเนินการตลาดออนไลน์อย่างต่อเนื่อง ทีมนี้จะจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สอนทักษะพื้นฐานการใช้สื่อสังคมออนไลน์ การถ่ายภาพสินค้า การเขียนคำบรรยาย และการวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมช่วยสร้างเพจหรือเว็บไซต์จำหน่ายสินค้า และวางแผนการตลาด ทีมควรทำงานในพื้นที่ 2-3 วันต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 6-12 เดือน มีการติดตามและประเมินผลสม่ำเสมอ เพื่อให้ชุมชนสามารถดำเนินการตลาดออนไลน์ได้อย่างยั่งยืน และเป็นแนวทางสำหรับชุมชนอื่นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพาณิชย์. (2566). การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://uploads.tpso.go.th/การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน.pdf.

จังหวัดฉะเชิงเทรา. (2566). เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2566 – 2585). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.chachoengsao.go.th/cco/images/plan/pdf /2566/20%20y%20CCS-Plan.pdf.

ณัฐกุล วงศ์กา. (2566). *กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพผ่านแพลตฟอร์ม* Facebook *ในประเทศไทย.* บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ณิชาภา เทพณรงค์ และประภัสสร วิเศษประภา. (2564). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 12.* มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เบญริสา ตันเจริญ. (2567). การพัฒนาช่องทางการตลาดดิจิทัลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรสวนเก้าแสน ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ.* 15 (1), 30-47.

พรรณี ลีกิจวัฒนะ. (2558). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่10). กรุงเทพมหานคร: มีน เซอร์วิสซัพพลาย.

เพ็ญแข ศิริวรรณ และคณะ. (2551). *สถิติเพื่อการวิจัย.* กรุงเทพมหานคร : เท็กซ์แอนด์เจอร์นัลพับลิเคชั่น.

รุ่งลักษณา ดีแจ่ม และเจน จันทรสุภาเสน. (2564). การพัฒนาดิจิทัลมาร์เกตติ้งผลิตภัณฑ์เมล็ดบัว วิสาหกิจชุมชน จังหวัดพิจิตร. *วารสารสมาคมวิจัย.* 26 (1), 166-178.

ลลิตา พ่วงมหา และพัชนี เชยจรรยา. (2562). ปัจจัยการสื่อสารการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความภักดีของผู้บริโภคชาวไทยต่อธุรกิจอี-คอมเมิร์ซในทัศนะของนักวิชาการและนักวิชาชีพ. *วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา.* 13 (1), 84-93.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *การบริหารการตลาดยุคใหม่.* กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 (ฉบับย่อ). สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา : https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf.

องค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า. (2566). ข้อมูลรายละเอียดชุมชน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: https://banglaow.go.th/public/texteditor/data/index/menu/501.

องค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า. (2567). ข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://banglaow.go.th/public/list/data/index/menu/245.

อัปสร อีซอ, ปวีณา เจะอารง, ศุภมาศ รัตนพิพัฒน์ และรอมซี แตมาส. (2563). *การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์โอทอปจังหวัดชายแดนใต้ ตามโครงการพระบรมราโชบาย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. 3rd Edition, John Wiley & Sons, New York.

Coghlan, D., & Brannick, T. (2001). *Doing action research in your own organization*. Sage Publications.

มุมมองของผู้ปกครองไทยต่อหลักสูตรภาษาอังกฤษเข้มข้นในระดับประถมศึกษา กรณีศึกษา : โรงเรียนวิทยานนท์

Parental Perspectives on Selecting the Intensive English Program for Their Children. A Case Study : Witayanont School

รัชพล วิทยานนท์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Rachapol Witayanont
Kasetsart University, Thailand
E-mail: rachapol.w@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาการรับรู้ของผู้ปกครองต่อหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (IEP) ในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อทำความเข้าใจแรงจูงใจในการเลือกเรียนและผลที่คาดหวังในด้านสังคม ผู้ปกครองที่มีนักเรียนในปกครองศึกษาในหลักสูตร IEP จำนวน 89 คน ตอบแบบสอบถามในการวิจัยนี้

ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ (88.8%) เชื่อว่าหลักสูตร IEP ช่วยยกระดับสถานะทางสังคมของบุตรหลาน โดย 67.4% เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนี้ ความคาดหวังหลักจาก IEP คือการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ (97.8% ของผู้ตอบแบบสอบถาม) ตามมาด้วยผลการเรียนที่ดีขึ้น (42.7%) และการเพิ่มความตระหนักรู้ด้านวัฒนธรรมต่างชาติ (32.6%) การมองว่า IEP เป็นทางเลือกทางการศึกษาที่ก้าวหน้าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจเลือกเรียน (74.2% ให้ความสำคัญมากหรือมากที่สุด) ที่น่าสนใจคือ 71.9% ของผู้ปกครองวางแผนที่จะให้บุตรหลานเรียน IEP ต่อหลังจบระดับประถมศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในประโยชน์ระยะยาวของหลักสูตรนี้ ผลการวิจัยนี้ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับมุมมองของผู้ปกครองต่อหลักสูตร IEP ในบริบทของการศึกษาไทย ซึ่งอาจเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนานโยบายการศึกษาและการปรับปรุงหลักสูตร IEP ในอนาคต

คำสำคัญ : หลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (IEP); การรับรู้ของผู้ปกครอง; สถานะทางสังคม; ประถมศึกษา

* วันที่รับบทความ : 3 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 23 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 24 กันยายน 2567
Received: September 3 2024; Revised: September 23 2024; Accepted: September 24 2024

Abstract

This research examines parental perceptions of Intensive English Programs (IEP) in primary education at a private school in Bangkok, Thailand. The study aims to understand motivations for enrolment and expected social impacts. A survey of 89 parents whose children are currently in an IEP was conducted.

The results indicate that nearly all of the parents (88.8%) believe IEP improves their children's social standing, with 67.4% strongly agreeing with this statement. The primary expectation from IEPs was overwhelmingly improved English performance (97.8% of respondents), followed by better academic results (42.7%) and increased foreign cultural awareness (32.6%). The perception that IEP was a more advanced form of education emerged as the most impactful enrolment motivator (74.2% rated it very important or extremely important). Notably, 71.9% of parents intend to extend their child's IEP beyond primary school, indicating a strong belief in its long-term benefits.

This study provides valuable insights into parental perspectives on IEPs in the context of Thai education. These findings may be useful for education policymakers and IEP providers in Thailand, highlighting the need to develop curricula that address both parental expectations and practical language skill development.

Keyword: Intensive English Program (IEP); parental perceptions; social status; primary level

บทนำ

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ภาษาอังกฤษได้ก้าวขึ้นมาเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสาร การทำธุรกิจ และการศึกษาระดับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักอย่างประเทศไทย การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจึงกลายเป็นประเด็นสำคัญในระบบการศึกษา ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญนี้ รัฐบาลและสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้พยายามปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางภาษาให้กับเยาวชนไทย (Wiriyachitra, 2002)

ผลจากความพยายามดังกล่าว ในปัจจุบันเราจึงเห็นการเติบโตอย่างรวดเร็วของหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น หรือ Intensive English Program (IEP) ในโรงเรียนทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา หลักสูตรเหล่านี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้น ผ่านการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในวิชาต่างๆ นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ ปรากฏการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของสังคมไทยในการเตรียมความพร้อมให้กับเยาวชนสำหรับการแข่งขันในเวทีโลก (Graddol, 2006)

อย่างไรก็ตาม การเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในหลักสูตร IEP เป็นการตัดสินใจที่สำคัญสำหรับผู้ปกครอง ซึ่งมักมาพร้อมกับค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นและความคาดหวังที่มากขึ้น แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงประสิทธิผลของหลักสูตร IEP ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ (Baik & Greig, 2009) แต่ยังมีช่องว่างในการทำความเข้าใจมุมมองและเหตุผลของผู้ปกครองในการเลือกหลักสูตรเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบท

ของสังคมไทย การตัดสินใจของผู้ปกครองไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของหลักสูตรเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่นๆ ที่ซับซ้อนและหลากหลาย

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ตลอดจนความคาดหวังและมุมมองของพวกเขาต่อหลักสูตร IEP จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง งานวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาประเด็นดังกล่าว โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงวัยที่สำคัญในการวางรากฐานทางภาษา โดยเลือกศึกษาในโรงเรียนวิทยานนท์ ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกรณีศึกษาของโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร IEP

การศึกษานี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนานโยบายการศึกษาและการออกแบบหลักสูตร IEP ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครองได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเข้าใจถึงความคาดหวังของผู้ปกครอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยในศตวรรษที่ 21 ท้ายที่สุด ความเข้าใจนี้จะช่วยให้การลงทุนในการศึกษาของทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (IEP) ระดับประถมศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์มุมมองของผู้ปกครองที่มีต่อหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (IEP) ในบริบทของการศึกษาระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษามุมมองของผู้ปกครองในการเลือกหลักสูตรพัฒนาภาษาอังกฤษเข้มข้นสำหรับบุตรหลาน โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อหาเอกสารแนวคิดทฤษฎี ดังนี้

ศึกษาทฤษฎีการตัดสินใจของผู้บริโภคของ John Dewey (1910) ทฤษฎีทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของ Bourdieu (1986) ทฤษฎีการกระทำทางสังคมของ Weber (1978) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom (1964) แนวคิดเรื่องทุนมนุษย์ของ Becker (1964) ทฤษฎีการตัดสินใจแบบมีเหตุผลของ Simon (1955) รวมไปถึงแนวคิดเรื่องการสร้างตัวตนทางสังคมผ่านการศึกษาของ Reay et al. (2013) และแนวคิดเรื่องการศึกษาข้ามวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ของ

Piller & Cho (2013) จากนั้นสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็น 4 มิติหลัก ได้แก่ การรับรู้ของผู้ปกครอง อิทธิพลภายนอก การตัดสินใจของผู้ปกครอง และแนวทางการพัฒนาหลักสูตร IEP

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่

เก็บข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามออนไลน์เกี่ยวกับมุมมองของผู้ปกครองในการเลือกหลักสูตรพัฒนาภาษาอังกฤษเข้มข้นสำหรับบุตรหลาน ที่พัฒนาขึ้นเพื่อสำรวจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและความคาดหวังของผู้ปกครอง ประกอบด้วยคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การเลือกคำตอบ และคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้สร้าง QR Code เพื่อให้ครูประจำชั้นนำเสนอขึ้นจอแก่ผู้ปกครองในวันประชุมผู้ปกครองของโรงเรียน และส่งต่อในกลุ่มไลน์ผู้ปกครอง

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีนักเรียนศึกษาในหลักสูตรพัฒนาภาษาอังกฤษเข้มข้น (IEP) ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนวิทยานนท์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 163 คน โดยถืออัตราส่วนผู้ปกครองต่อนักเรียนเป็นอัตรา 1 ต่อ 1 ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนวิทยานนท์เป็นพื้นที่วิจัย เนื่องจากสามารถเข้าถึงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองได้สะดวก ซึ่งช่วยให้การเก็บข้อมูลมีประสิทธิภาพมากขึ้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ผู้ปกครองที่มีนักเรียนศึกษาในหลักสูตรพัฒนาภาษาอังกฤษเข้มข้น (IEP) ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนวิทยานนท์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวนขั้นต่ำของขนาดตัวอย่างด้วยสูตรของ Krejcie & Morgan (1970) คือ จำนวน 83 คนซึ่งได้มาจากการคำนวน จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จำนวนระดับชั้นละ 15 คน รวมเป็น 90 คน การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมินี้ช่วยให้ได้ตัวแทนจากทุกระดับชั้น ครอบคลุมทั้งผู้ที่เพิ่งตัดสินใจเลือก (เช่น ป.1) ผู้ที่กำลังพิจารณาในระยะกลาง (ชั้นอื่นๆ) และผู้ที่จะไปศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา (ป.6) ทำให้ได้มุมมองที่หลากหลายและครอบคลุม

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือที่และวิธีการที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามถูกแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และจำนวนบุตร ในรูปแบบกำหนดให้เลือก (Forced Choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตร IEP ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ คำแนะนำจากผู้ปกครองคนอื่น, การที่คนในชุมชนส่วนใหญ่เรียน IEP, การมองว่าเป็นการเลือกการศึกษาที่มีระดับสูงกว่าห้องปกติ, และอิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัว เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert (1932)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังและมุมมองของผู้ปกครองต่อหลักสูตร IEP ครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ผลการเรียน การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และความพร้อมสำหรับการศึกษาต่อต่างประเทศ รวมถึงการรับรู้ผลกระทบทางสังคมของการเรียน IEP เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert (1932) และคำถามปลายเปิด

2. การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ 1 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา 1 ท่าน และนักวิจัยด้านการศึกษา 1 ท่าน จากข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 มีการทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) ดำเนินการกับผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนในหลักสูตร IEP ของโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.81

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสร้าง QR Code และลิงก์แบบสอบถามออนไลน์ส่งให้ผู้ปกครองผ่านทางครูประจำชั้นของห้อง IEP ซึ่งจะเป็นผู้ส่งต่อไปยังกลุ่มแชทของห้องเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเข้าถึงแบบสอบถามได้อย่างสะดวก ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 19 พฤษภาคม 2567 ถึงวันที่ 2 มิถุนายน 2567 โดยมีการส่งข้อความแจ้งเตือนเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอีกครั้งหลังจากผ่านไป 1 สัปดาห์ ได้รับการตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 98.89 จากนั้นผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมาทั้งหมด 89 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง 90 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับ 98.89% จากนั้นบันทึกข้อมูลลงในหลักสูตร Microsoft Excel เพื่อเตรียมวิเคราะห์ด้วยหลักสูตรสำเร็จรูปทางสถิติ Jamovi

2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย $(\bar{x})$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตร IEP และความคาดหวังของผู้ปกครอง

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: r) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตร IEP กับความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของ เกณฑ์ของ Cohen (1988)

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามแนวทางของ Cohen (1988) ดังนี้

- ค่า r ระหว่าง 0.10 - 0.29 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
- ค่า r ระหว่าง 0.30 - 0.49 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
- ค่า r ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ขั้นตอนที่ 7 สรุปและนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ข้อจำกัดของการวิจัย การศึกษานี้มีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลเฉพาะในโรงเรียนเอกชนแห่งเดียวในกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจไม่สามารถเป็นตัวแทนของโรงเรียนทั้งหมดที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตร IEP ในประเทศไทยได้ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าเกี่ยวกับมุมมองของผู้ปกครองต่อหลักสูตร IEP ในบริบทของโรงเรียนเอกชนในเมืองใหญ่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษามุมมองของผู้ปกครองต่อหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (IEP) ในระดับประถมศึกษานี้ ได้บูรณาการแนวคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยาการศึกษาและจิตวิทยาสังคมหลากหลายแขนง โดยมีทฤษฎีทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของ Bourdieu (1986) เป็นแกนหลัก ทฤษฎีนี้มองว่าการศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรเฉพาะทางอย่าง IEP เป็นรูปแบบหนึ่งของ "ทุน" ที่ครอบครัวลงทุนเพื่อยกระดับสถานะทางสังคมและสร้างโอกาสในอนาคตให้กับบุตรหลาน

กรอบแนวคิดของการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 4 มิติหลักที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ได้แก่ การรับรู้ของผู้ปกครอง อิทธิพลภายนอก การตัดสินใจของผู้ปกครอง และแนวทางการพัฒนาหลักสูตร IEP

มิติแรก การรับรู้ของผู้ปกครอง ประกอบด้วยการรับรู้คุณค่าของหลักสูตร IEP ความเข้าใจผลกระทบทางสังคม ความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษ และการประเมินโอกาสในอนาคต แนวคิดนี้สะท้อนผ่านทฤษฎีการกระทำทางสังคมของ Weber (1978) ที่อธิบายว่าการตัดสินใจเลือกหลักสูตรนั้นมีเหตุผลและความหมายเชิงสังคมแฝงอยู่

มิติที่สอง อิทธิพลภายนอก รวมถึงอิทธิพลทางสังคมและวัฒนธรรม บริบททางเศรษฐกิจ นโยบายการศึกษาของประเทศ และคุณภาพของหลักสูตร IEP มิตินี้สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ค่านิยมในสังคมไทยและอิทธิพลของเครือข่ายทางสังคม ที่มีต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง

มิติที่สาม การตัดสินใจของผู้ปกครอง ครอบคลุมการเลือกหลักสูตร IEP การวางแผนการศึกษาระยะยาว การลงทุนในการศึกษาเพิ่มเติม การสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร และการแนะนำหลักสูตรให้ผู้อื่น มิตินี้วิเคราะห์ผ่านทฤษฎีการตัดสินใจแบบมีเหตุผลของ Simon (1955) โดยพิจารณาทั้งประโยชน์และต้นทุนในการเลือกหลักสูตร IEP และประยุกต์ใช้ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom (1964) เพื่อวิเคราะห์ว่าผู้ปกครองมองเห็นคุณค่าและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการเรียน IEP อย่างไร

มิติสุดท้าย แนวทางการพัฒนาหลักสูตร IEP เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ของมิติทั้งสาม นำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การวิจัยยังนำแนวคิดเรื่องการสร้างตัวตนทางสังคมผ่านการศึกษาของ Reay et al. (2013) มาใช้วิเคราะห์ว่าผู้ปกครองมองการเรียน IEP เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างอัตลักษณ์ทางสังคมให้กับบุตรหลานอย่างไร และใช้แนวคิดเรื่องการศึกษาข้ามวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ของ Piller & Cho (2013) ในการวิเคราะห์บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความนิยมของหลักสูตร IEP ในประเทศไทย

การบูรณาการแนวคิดทฤษฎีเหล่านี้ช่วยให้เราเข้าใจปรากฏการณ์การเลือกหลักสูตร IEP อย่างรอบด้าน ทั้งในมิติของปัจเจกบุคคล ครอบครัว และสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์ที่ลึกซึ้งและมีนัยสำคัญทางวิชาการมากขึ้น กรอบแนวคิดนี้ไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองเท่านั้น แต่ยังชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างปัจจัยต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความครอบคลุมและนำไปสู่ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับปรากฏการณ์การเลือกหลักสูตร IEP ในบริบทของสังคมไทยร่วมสมัย

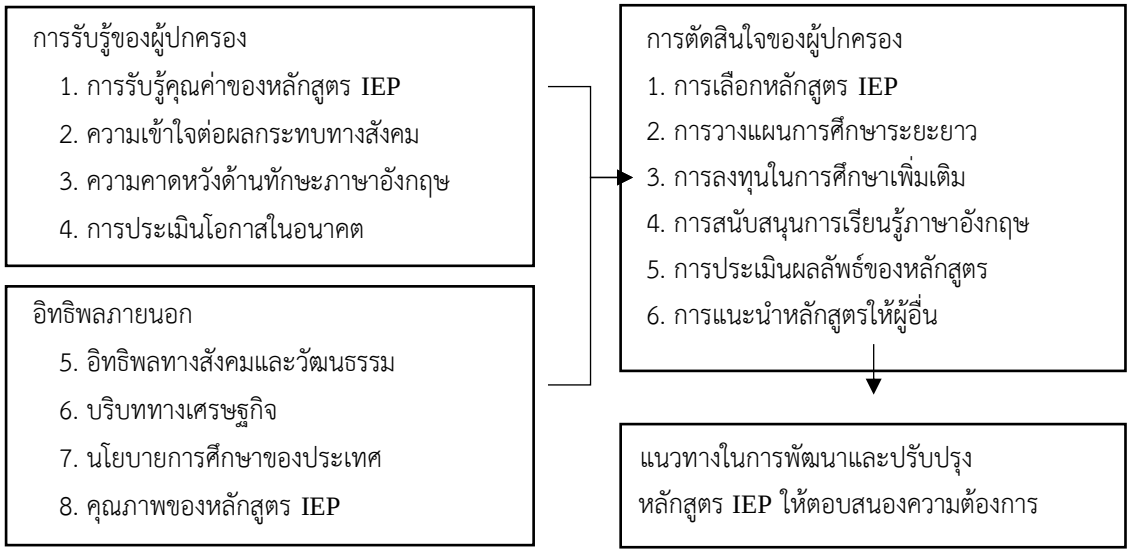

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง 89 คนที่มีบุตรหลานเรียนในหลักสูตร IEP ระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยเผยให้เห็นมุมมองที่น่าสนใจหลายประการ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อหลักได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตร IEP โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตร IEP ของผู้ปกครอง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตร IEP ของผู้ปกครอง	$\bar{x}$	S.D.	**ระดับอิทธิพลปัจจัย**
1. คำแนะนำจากผู้ปกครองคนอื่น	2.97	0.91	น้อย
2. การที่คนในชุมชนส่วนใหญ่เรียน IEP	2.92	0.90	น้อย
3. ถือว่าเป็นการเลือกการศึกษาที่มีเป็นขั้นสูงกว่าห้องปกติ	3.64	0.90	มาก
4. อิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัว	3.19	0.95	มาก

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตร IEP ของผู้ปกครองการมองว่าเป็นการเลือกการศึกษาที่มีระดับสูงกว่าห้องปกติ (Mean = 3.64, SD = 0.895) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและค่ามัธยฐาน (Median) อยู่ที่ 3 อิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัว (Mean = 3.19, SD = 0.952) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรองลงมา คำแนะนำจากผู้ปกครองคนอื่น (Mean = 2.97, SD = 0.910) มีอิทธิพลในระดับที่ใกล้เคียงกับปัจจัยที่ 4 และการที่คนในชุมชนส่วนใหญ่เรียน IEP (Mean = 2.92, SD = 0.907) มีอิทธิพลน้อยที่สุดในบรรดาปัจจัยทั้งหมดที่ศึกษา

2. การรับรู้ผลกระทบทางสังคมของหลักสูตร IEP โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจำนวนอัตราส่วนร้อยละ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่ออิทธิพลปัจจัยทางสังคมในการเลือกเรียนหลักสูตร IEP แยกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็นต่ออิทธิพลปัจจัยทางสังคมในการเลือกเรียนหลักสูตร IEP	$\bar{x}$	S.D.	ระดับอิทธิพลปัจจัย
ปริญญาตรี	4.27	1.11	เห็นด้วย
ปวช.	4.67	0.577	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ปวส.	5.00	0.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
มัธยม	4.71	0.488	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
สูงกว่าปริญญาตรี	4.07	1.14	เห็นด้วย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นต่ออิทธิพลปัจจัยทางสังคมในการเลือกเรียนหลักสูตร IEP แยกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับ ปวส. มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งต่ออิทธิพลปัจจัยทางสังคมในการเลือกเรียนหลักสูตร IEP มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 5.00 (S.D. = 0.00) รองลงมาคือ ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยม ซึ่งมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.71 (S.D. = 0.488) ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับ ปวช. ก็มีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.67 (S.D. = 0.577) ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความเห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ย 4.27 (S.D. = 1.11) ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความเห็นด้วยเช่นกัน แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่มที่ 4.07 (S.D. = 1.14)

3. ความคาดหวังจากหลักสูตร IEP โดยการวิเคราะห์อัตราส่วนร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนหลักสูตร IEP

ความคาดหวังจากหลักสูตร IEP	ร้อยละจากทั้งหมด	S.D.
คาดหวังประสิทธิภาพภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น	97.8	0.149
คาดหวังผลการเรียนที่ดีขึ้น	42.7	0.497
คาดหวังเพิ่มการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมต่างชาติ	32.6	0.471
คาดหวังความพร้อมสำหรับการเรียนในต่างประเทศ	39.3	0.491
คาดหวังประสบการณ์การเรียนรู้ที่มากกว่าห้องเรียนปกติ	1.1	0.106

จากผลการสำรวจพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.8) คาดหวังให้บุตรหลานมีประสิทธิภาพทางภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นจากการเรียนหลักสูตร IEP ความคาดหวังรองลงมาของผู้ปกครองต่อหลักสูตร IEP คือ การที่หลักสูตร IEP จะช่วยให้บุตรหลานมีผลการเรียนที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 42.7 ความคาดหวังในหลักสูตร IEP ที่จะสร้างความพร้อมสำหรับการเรียนในต่างประเทศ และการเพิ่มการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมต่างชาติ มีความใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 39.3 และ 32.6 ตามลำดับ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มากกว่าห้องเรียนปกติ เป็นความคาดหวังที่ผู้ปกครองเลือกน้อยที่สุด คิดเป็นเพียงร้อยละ 1.1 ของผู้ปกครองที่เท่านั้น

4. ปัจจัยในการศึกษาต่อในหลักสูตร IEP โดยวิเคราะห์ค่าจำนวนอัตราร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตร IEP

ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตร IEP	**ร้อยละจากทั้งหมด**	S.D.
ความเชื่อในโอกาสที่ดีขึ้นในอนาคต	62.9	0.49
การต่อเนื่องทางการศึกษา	52.8	0.50
ความพร้อมของหลักสูตร	24.7	0.43
การต่อเนื่องทางสังคมหรือเพื่อน	16.9	0.38
ปัจจัยอื่น	4.5	0.20

จากผลการวิจัย ผู้ปกครองส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 71.9 วางแผนที่จะให้บุตรหลานเรียนต่อในหลักสูตร IEP ในขณะที่มีผู้ปกครองอีกประมาณร้อยละ 22.5 ที่ยังไม่แน่ใจ ซึ่งเมื่อถามต่อในปัจจัยที่ส่งผลต่อในการตัดสินใจเลือกเรียนต่อในหลักสูตร IEP ปัจจัยด้านความเชื่อในโอกาสที่ดีขึ้นในอนาคต เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด โดยมีผู้ปกครองร้อยละ 62.9 ให้ความสำคัญกับปัจจัยนี้ รองลงมาเป็นปัจจัยด้านการต่อเนื่องทางการศึกษา เป็นปัจจัย โดยมีผู้ปกครองร้อยละ 52.8 โดยมี ปัจจัยด้านความพร้อมของหลักสูตร และปัจจัยด้านการต่อเนื่องทางสังคมหรือกลุ่มเพื่อน รองลงมา

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการตัดสินใจเลือกเรียน ความคาดหวังจากหลักสูตร และปัจจัยในการเรียนต่อในหลักสูตร IEP โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ดังตารางที่ 5 ถึง 7

ตารางที่ 5 สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตร IEP

	คำแนะนำจากผู้ปกครองคนอื่น	**การที่คนในชุมชนส่วนใหญ่เรียน IEP**	**ถือว่าเป็นการเลือกการศึกษาที่มีเป็นขั้นสูงกว่าห้องปกติ**	**อิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัว**
คำแนะนำจากผู้ปกครองคนอื่น	—			
การที่คนในชุมชนส่วนใหญ่เรียน IEP	0.602***	—		
ถือว่าเป็นการเลือกการศึกษาที่มีเป็นขั้นสูงกว่าห้องปกติ	0.348***	0.371***	—	
อิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัว	0.453***	0.531***	0.468***	—

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกหลักสูตร IEP พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างปัจจัยต่างๆ พบว่า ความสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดพบระหว่าง "การที่คนในชุมชนส่วนใหญ่เรียน IEP" กับ "คำแนะนำจากผู้ปกครองคนอื่น" โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.602 ($p < .001$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง รองลงมาคือความสัมพันธ์ระหว่าง "การที่คนในชุมชนส่วนใหญ่เรียน IEP" กับ "อิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัว" ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.531 ($p < .001$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่าง "อิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัว" กับ "การถือว่าเป็นการเลือกการศึกษาที่มีระดับสูงกว่าห้องปกติ" มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.468 ($p < .001$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง "คำแนะนำจากผู้ปกครองคนอื่น" มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ "อิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัว" โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.453 ($p < .001$) ความสัมพันธ์ที่มีค่าต่ำสุดในตารางนี้พบระหว่าง "คำแนะนำจากผู้ปกครองคนอื่น" กับ "การถือว่าเป็นการเลือกการศึกษาที่มีระดับสูงกว่าห้องปกติ" โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.348 ($p < .001$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ทั้งนี้ ทุกความสัมพันธ์ที่พบในตารางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกทั้งหมด

ตารางที่ 6 สหสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังจากหลักสูตร IEP

	ประสิทธิภาพภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น	**ผลการเรียนที่ดีขึ้น**	**เพิ่มการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมต่างชาติ**	**ความพร้อมสำหรับการเรียนในต่างประเทศ**	**ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มากกว่าห้องเรียนปกติ**
ประสิทธิภาพภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น	—				
ผลการเรียนที่ดีขึ้น	-0.022	—			
เพิ่มการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมต่างชาติ	0.105	0.369***	—		
ความพร้อมสำหรับการเรียนในต่างประเทศ	0.122	0.375***	0.569***	—	
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มากกว่าห้องเรียนปกติ	0.016	0.123	-0.074	-0.086	—

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองต่อหลักสูตร IEP พบความสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดพบระหว่าง "ความพร้อมสำหรับการเรียนในต่างประเทศ" กับ "เพิ่มการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมต่างชาติ" โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.569 ($p < .001$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง รองลงมาคือความสัมพันธ์ระหว่าง "ความพร้อมสำหรับการเรียนในต่างประเทศ" กับ "ผลการเรียนที่ดีขึ้น" ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.375 ($p < .001$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ความสัมพันธ์ระหว่าง "เพิ่มการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมต่างชาติ" กับ "ผลการเรียนที่ดีขึ้น" มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.369 ($p < .001$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ส่วนความสัมพันธ์อื่นๆ ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "ประสิทธิภาพภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น" และ "ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มากกว่าห้องเรียนปกติ" ไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญกับปัจจัยอื่นๆ น่าสังเกตว่า "ประสิทธิภาพภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น" มีความสัมพันธ์เชิงลบเล็กน้อยกับ "ผลการเรียนที่ดีขึ้น" ($r = -0.022$) แม้จะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 7 สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการเรียนต่อในหลักสูตร IEP

	ความพร้อมของหลักสูตร	การต่อเนื่องทางการศึกษา	ความเชื่อในโอกาสที่ดีขึ้นในอนาคต	การต่อเนื่องทางสังคมหรือเพื่อน
ความพร้อมของหลักสูตร	—			
การต่อเนื่องทางการศึกษา	0.333**	—		
ความเชื่อในโอกาสที่ดีขึ้นในอนาคต	0.17	-0.213*	—	
การต่อเนื่องทางสังคมหรือเพื่อน	0.368***	0.245*	0.159	—

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตร IEP พบความสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดพบระหว่าง "การต่อเนื่องทางสังคมหรือเพื่อน" กับ "ความพร้อมของหลักสูตร" โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.368 ($p < .001$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ รองลงมาคือความสัมพันธ์ระหว่าง "การต่อเนื่องทางการศึกษา" กับ "ความพร้อมของหลักสูตร" ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.333 ($p < .01$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ "การต่อเนื่องทางการศึกษา" มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ "การต่อเนื่องทางสังคมหรือเพื่อน" โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.245 ($p < .05$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่าง "ความเชื่อในโอกาสที่ดีขึ้นในอนาคต" กับ "การต่อเนื่องทางการศึกษา" โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ -0.213 ($p < .05$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง "ความเชื่อในโอกาสที่ดีขึ้นในอนาคต" กับ "ความพร้อมของหลักสูตร" และ "การต่อเนื่องทางสังคมหรือเพื่อน" ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในหลักสูตร IEP

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ การมองว่าเป็นการเลือกการศึกษาที่มีระดับสูงกว่าห้องปกติ (ค่าเฉลี่ย 3.64) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทุนทางวัฒนธรรมของ Bourdieu (1986) ที่มองการศึกษาเป็นรูปแบบของ "ทุน" ที่ครอบครัวลงทุนเพื่อยกระดับสถานะทางสังคม นอกจากนี้ อิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรองลงมา (ค่าเฉลี่ย 3.19) ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของครอบครัวใน

การตัดสินใจทางการศึกษา ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ยังแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งระหว่างปัจจัยทางสังคม เช่น การที่คนในชุมชนส่วนใหญ่เรียน IEP กับคำแนะนำจากผู้ปกครองคนอื่น ($r = 0.602$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Ball, Bowe, & Gewirtz (1995) เกี่ยวกับอิทธิพลของเครือข่ายทางสังคมในการเลือกการศึกษา

2. มุมมองของผู้ปกครองที่มีต่อหลักสูตร IEP มุมมองของผู้ปกครองต่อหลักสูตร IEP โดยรวมเสมือนเป็นการลงทุนทางการศึกษาในยุคใหม่ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นมุมมองที่ซับซ้อนและหลากมิติของผู้ปกครองไทยต่อหลักสูตร IEP ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการเลือกวิธีการศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นการลงทุนทางสังคมและวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์

2.1 หลักสูตร IEP ในฐานะ "ทุนทางภาษา" (Linguistic Capital) ความคาดหวังสูงสุดของผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานมีประสิทธิภาพทางภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น (97.8%) สะท้อนให้เห็นถึงการมองภาษาอังกฤษเป็น "ทุน" ที่มีค่าในโลกปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Bourdieu เรื่องทุนทางวัฒนธรรม ผู้ปกครองมองว่าทักษะภาษาอังกฤษไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร แต่ยังเป็นกุญแจสำคัญที่จะไขประตูสู่โอกาสทางการศึกษาและอาชีพในอนาคต อย่างไรก็ตาม การที่ไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญระหว่างความคาดหวังด้านภาษาอังกฤษกับปัจจัยอื่นๆ อาจบ่งชี้ถึงความท้าทายในการบรรลุเป้าหมายนี้ในความเป็นจริง ซึ่งอาจนำไปสู่การทบทวนวิธีการสอนและการวัดผลในหลักสูตร IEP เพื่อให้ตอบสนองความคาดหวังของผู้ปกครองได้ดียิ่งขึ้น

2.2 หลักสูตร IEP กับการสร้าง "พลเมืองโลก" (Global Citizenship) ความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านการเพิ่มการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมต่างชาติ (32.6%) และความพร้อมสำหรับการเรียนในต่างประเทศ (39.3%) สะท้อนให้เห็นถึงการมองหลักสูตร IEP เป็นเครื่องมือในการเตรียมบุตรหลานให้พร้อมสำหรับโลกที่ไร้พรมแดน สอดคล้องกับแนวคิดของ Piller & Cho (2013) เกี่ยวกับการศึกษาข้ามวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งระหว่างความคาดหวังด้านความพร้อมสำหรับการเรียนในต่างประเทศกับการเพิ่มการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมต่างชาติ ($r = 0.569$) แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมองการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ควบคู่กันไป นั่นหมายความว่า หลักสูตร IEP ไม่เพียงแต่ถูกมองว่าเป็นการเรียนภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นการเตรียมบุตรหลานให้เป็น "พลเมืองโลก" ที่สามารถปรับตัวและทำงานในบริบทข้ามวัฒนธรรมได้

2.3 หลักสูตร IEP ในฐานะเครื่องมือยกระดับสถานะทางสังคม การที่ผู้ปกครองมองว่าการเลือกหลักสูตร IEP เป็นการศึกษาที่มีระดับสูงกว่าห้องปกติ (ค่าเฉลี่ย 3.64) สะท้อนให้เห็นถึงการมองหลักสูตรนี้เป็นเครื่องมือในการยกระดับสถานะทางสังคม สอดคล้องกับทฤษฎีการเลื่อนชั้นทางสังคม นอกจากนี้ การที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (71.9%) วางแผนให้บุตรหลานเรียนต่อในหลักสูตร IEP โดยมีความเชื่อในโอกาสที่ดีขึ้นในอนาคตเป็นปัจจัยหลัก (62.9%) แสดงให้เห็นถึงการมองการศึกษาในหลักสูตร IEP เป็นการลงทุนระยะยาว

เพื่ออนาคตของบุตรหลาน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างความเชื่อในโอกาสที่ดีขึ้นในอนาคตกับการต่อเนื่องทางการศึกษา (r = -0.213) อาจบ่งชี้ถึงความกังวลของผู้ปกครองบางส่วนเกี่ยวกับความต่อเนื่องและความยั่งยืนของประโยชน์ที่ได้รับจากหลักสูตร IEP ในระยะยาว

2.4 ความท้าทายในการสร้างสมดุล ระหว่างภาษาอังกฤษกับการพัฒนารอบด้าน แม้ว่าการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจะเป็นความคาดหวังหลัก แต่ความสัมพันธ์เชิงลบเล็กน้อยระหว่างความคาดหวังด้านภาษาอังกฤษกับผลการเรียนที่ดีขึ้น (r = -0.022) อาจสะท้อนถึงความกังวลของผู้ปกครองเกี่ยวกับการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษกับการพัฒนาด้านอื่นๆ ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cummins (2000) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาทั้งภาษาแม่และภาษาที่สองควบคู่กันไป

สรุปแล้ว มุมมองของผู้ปกครองที่มีต่อหลักสูตร IEP สะท้อนให้เห็นถึงการมองการศึกษาเป็นการลงทุนทั้งในแง่ของการพัฒนาทักษะ การสร้างโอกาสในอนาคต และการยกระดับสถานะทางสังคม อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังที่สูงนี้อาจนำมาซึ่งความท้าทายในการตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและการสร้างสมดุลในการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ของผู้เรียน ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้กำหนดนโยบายและผู้จัดการศึกษาควรให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร IEP ต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับมุมมองของผู้ปกครองต่อหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (IEP) สามารถนำเสนอข้อเสนอแนะใน 3 ด้าน ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร IEP ควรขยายขอบเขตและความลึกซึ้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการทางภาษาของนักเรียนในหลักสูตร IEP เปรียบเทียบกับนักเรียนในหลักสูตรปกติ เพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับประสบการณ์และความท้าทายของนักเรียนในหลักสูตร IEP รวมถึงผลกระทบต่อพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ การศึกษาผลกระทบระยะยาวของการเรียนหลักสูตร IEP ต่อโอกาสทางการศึกษาและอาชีพในอนาคต โดยทำการวิจัยติดตามผลกับผู้ที่จบการศึกษาจากหลักสูตร IEP ก็เป็นสิ่งที่ควรดำเนินการ เพื่อให้เห็นภาพรวมของผลลัพธ์ในระยะยาว ท้ายที่สุด การวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบเข้มข้นในบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ จะช่วยให้เกิดการพัฒนาหลักสูตร IEP ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในระดับนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณากำหนดมาตรฐานคุณภาพสำหรับหลักสูตร IEP ในระดับประเทศ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองและยกระดับคุณภาพการศึกษาภาษาอังกฤษโดยรวม ควบคู่ไปกับการมีนโยบายส่งเสริมการเข้าถึงหลักสูตร IEP สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เช่น การจัดสรรทุนการศึกษาหรือการสนับสนุนทางการเงิน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา นอกจากนี้ ควรมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของครูผู้สอนในหลักสูตรปกติ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในภาพรวมของประเทศ และพิจารณานโยบายการบูรณาการแนวคิดและวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพจากหลักสูตร IEP เข้าสู่หลักสูตรปกติ เพื่อยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในวงกว้าง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ในด้านการปฏิบัติ สถานศึกษาที่จัดหลักสูตร IEP ควรเพิ่มโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง เช่น การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การเข้าค่ายภาษาอังกฤษ หรือการทำโครงงานที่ต้องสื่อสารกับชาวต่างชาติ ควรพัฒนาระบบการประเมินผลที่ครอบคลุมทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน (ฟัง พูด อ่าน เขียน) อย่างสมดุล และมีการรายงานผลพัฒนาการอย่างต่อเนื่องให้ผู้ปกครองทราบ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของบุตรหลานที่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็เป็นสิ่งที่ควรดำเนินการ นอกจากนี้ สถานศึกษาควรพิจารณาการใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตร IEP เช่น การใช้แอปพลิเคชันฝึกภาษา หรือการจัดชั้นเรียนออนไลน์ร่วมกับนักเรียนต่างชาติ ท้ายที่สุด การจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนที่จัดหลักสูตร IEP เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวปฏิบัติที่ดี และทรัพยากรการเรียนการสอน จะช่วยยกระดับคุณภาพของหลักสูตรโดยรวม

หากการนำข้อเสนอแนะเหล่านี้ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จะช่วยยกระดับคุณภาพของหลักสูตร IEP ตอบสนองความคาดหวังของผู้ปกครอง และส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยในภาพรวม อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก

เอกสารอ้างอิง

Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice Hall.

Becker, G. S. (1964). *Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education.* University of Chicago Press.

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.

Cummins, J. (2000). *Language, power, and pedagogy: Bilingual children in the crossfire*. Multilingual Matters.

Dewey, J. (1910). *How we think*. D.C. Heath & Co.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610https://doi.org/10.1177/001316447003000308

Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22 (140), 1-55.

Piller, I., & Cho, J. (2013). Neoliberalism as language policy. *Language in Society*, 42 (1), 23-44. https://doi.org/10.1017/S0047404512000887

Reay, D., Crozier, G., & Clayton, J. (2013). 'Fitting in' or 'standing out': Working-class students in UK higher education. *British Educational Research Journal*, 39 (1), 1-18. https://doi.org/10.1080/01411926.2011.652074

Simon, H. A. (1955). A behavioral model of rational choice. *The Quarterly Journal of Economics*, 69 (1), 99-118. https://doi.org/10.2307/1884852

Vroom, V. H. (1964). *Work and motivation*. Wiley.

Weber, M. (1978). *Economy and society: An outline of interpretive sociology*. University of California Press.

A Causal Model of Human Capital Management on Teachers' Career Success at Science and Technology Universities in China

Chen Yunfang,
Maneekanya Nagamatsu and Chaiyanant Panyasiri
Siam University,Thailand
Corresponding Author, E-mail: cpanyasiri@gmail.com

****

Abstract

Objectives: The objectives of this study are 1)to study the direct impact of Human Capital Management on teachers' career success, 2) To study the indirect impact of Human Capital Management on leadership style, and 3) to study the indirect impact of Leadership style on teachers' career success. **Methodology:** The quantitative approach distributed 400 questionnaires covering scientific universities in different provinces and municipalities in China. **Results:** By analyzing data through SPSS and AMOS software, we verified the positive effect of human capital management on teachers' career success through leadership style. The main contribution of this study is to provide empirical evidence for HRM and development. Research shows that the use of transactional leadership and transformational leadership styles can effectively encourage teachers to invest actively in teaching and scientific research work, thus promoting more fruitful results and the common sustainable development of teachers and science and technology universities.

Keywords: Human Capital Management; Career Success; Leadership style; Transactional Leadership; Transformational Leadership

Introduction

In today knowledge economy era, which features an information economy, network economy, and digital economy, innovation ability has become a key factor for a country to participate in international competition and establish its global status. In the national innovation system, science and technology universities have become the backbone of innovation with its cutting-edge discipline setting. The key to innovation in science and technology universities are to cultivate a team of academic and energetic teachers. Teachers in science and technology universities usually have high comprehensive quality, strong learning ability, active thinking, and a diligent working attitude. They are full of innovative consciousness and are the core force to promote the teaching and scientific research work in the university. Teachers not only affect the quality of education in science and technology universities but are also an indispensable resource factor in innovation and development. Therefore, building and manage the teachers of science and technology universities, give full play to their role and help them achieve career success has become a key task of the construction of teachers in universities, which is also related to the sustainable development of China higher education and innovation ability. The professional success of teachers not only depends on individual efforts, but also is supported byeffective human capital management. In addition, human capital management has anindirect influence on leadership style, and different leadership styles will also play animportant role in teachers' career success.

* Received: September 19 2024; Revised: September 24 2024; Accepted: September 27 2024

(Sethuraman & Suresh, 2014).

There is a close correlation between human capital management and career success. This study aims to explore the influence of human capital management model on career success and provide a new theoretical perspective on the influencing factors of career success. Most of the existing research has focused on factors such as organizational performance (Datta et al., 2005; Moynihan, 2005), organizational commitment (Battle, 2002), and employee creativity(Chang & Chen, 2020), less on the relationship between leadership style and employee career success. Human capital management through a series of activities, such as acquisition, allocation, use and development of human capital(Anderson Snyder et al., 2006), improve work efficiency (Rupp, 2003) employee innovation (Guetrie, 2002) and other employee performance performance. This study not only expands the research field on the association between human capital management, leadership style and career success, but also extends the relevant theoretical framework from a new theoretical perspective.

Human capital management encompasses not only the management of employees but also the management of leaders. This involves practices such as employee recruitment, training, and motivation, all aimed at helping employees achieve career success. Additionally, it includes strategies to enhance leadership effectiveness, such as performance management, compensation design, and relationship management.

Currently, scholars primarily focus on research related to how human capital management impacts employees' own career success, with less attention given to the influence of human capital management on leadership style. Leadership, as the ability to influence others, achieve organizational goals, and drive change, plays a crucial role in motivating employees, fostering innovation, and impacting employee performance, organizational culture, and overall business success.

This study from the organization level into the career success situation factors —— leadership style as an intermediate variable, discusses the transformational leadership and transactional leadership behavior impact on career success, help to the organization level to take effective measures to strengthen the management of teachers and leadership, to promote teachers to achieve career success.

Research Objectives

1. To study the direct impact of Human Capital Management on teachers' career success.
2. To study the indirect impact of Human Capital Management on leadership style.
3. To study the indirect impact of Leadership style on teachers' career success.

Literature Review and Hypotheses

Self-Determination Theory (SDT) was proposed by Deci and Ryan in the 1980s (Deci & Ryan, 1985). This theory mainly studies the motivation, self-determination and self-integration process of individual behavior, clarifies the influence path of external environmental factors on individual behavior, and explores the organic dialectical relationship between social environment factors, individual basic psychological needs, motivation and behavior. Self-determination theory emphasizes the dynamic role of the individual self in behavioral regulation.

Self-Determination Theory (SDT) views individuals as active agents, inherently possessing basic psychological needs for growth, development, and self-integration(Ryan, 1995). The theory identifies three fundamental psychological needs: competence, relatedness, and autonomy. The fulfillment of these internal tendencies is influenced by external environmental factors(Marshall et al., 2016). According to SDT, when environmental factors satisfy these three basic psychological needs, individuals are likely to develop in a positive and healthy manner, which in turn enhances job satisfaction and performance. Conversely, if these needs are not met, individuals may experience negative development and even functional impairments (Deci & Ryan, 2000; Gagné & Deci, 2005).

The theory of self-determination has been widely used and verified in many fields such as psychology, management, health and medical treatment, and these applications have further promoted the development and perfection of SDT. Through combing, the existing research of SDT are reflected in the following aspects.

1) Career success

SDT believes that the motivation behavior of individuals is not only influenced by external environment, but also by internal resources, which explains the problem of internal resources, that is, relatively stable individual differences in the orientation of external motivation into non-individual(Guo et al., 2012), control and autonomous orientation (Deci & Ryan, 1985). Independent orientation, personality perfection, self-development, and good social relations are positively related (Greguras & Diefendorff, 2010) found that active personality and self-orientation are more likely to obtain demand satisfaction, so as to improve individual life satisfaction and job performance, and promote career success.

2) Human resource management

The study found that the matching of human-environment has an impact on employees' organizational recognition and work performance, and the appropriate organizational situation can promote the satisfaction of employees' basic psychological needs(Kanat-Maymon et al., 2016), leading to higher work performance and organizational recognition. By providing a good working environment, the organization develops and enhances their sense of competence and identity(Gagné & Deci, 2005). Providing employees with flexible work schedules and independent ways to complete their work may increase their sense of autonomy(Morgeson & Humphrey, 2006).

3) Leadership style

The study found that transformational leaders meet the basic psychological needs of their subordinates as much as possible, thereby improving their job satisfaction, professional self-efficacy, and commitment to their leadership. The independent support of managers can better satisfy the three basic psychological satisfaction of employees, thus increasing their job satisfaction(Roche & Haar, 2020). Transformational leaders improve job satisfaction, functional self-efficacy and commitment to leadership by satisfying the basic psychological needs of employees(Messmann et al., 2022).

Through the literature collation, analysis and review of the relevant theories and variables. Scholars show that human capital variables play an important part in career success, explain the most part of salary changes and the number of promotion. (Dreher & Ash, 1990; Tharenou & Tharenou, 2009)have found that personal investment in education and experience is the strongest impact for career development. (Kirchmeyer, 2006)considered work experience and tenure were strongly correlated with career success. Therefore, the theoretical

framework of this paper as shown in Figure 1.

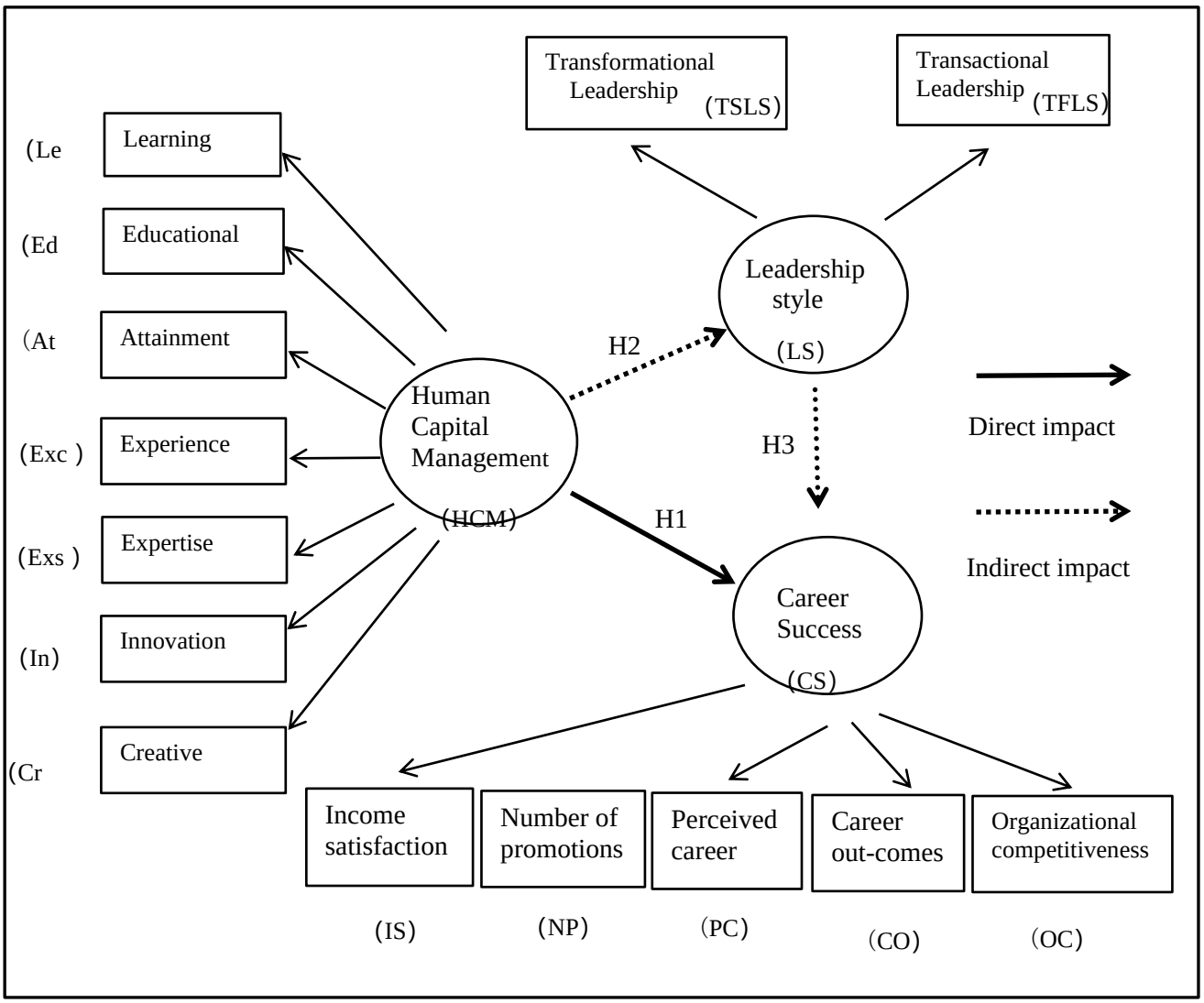

Figure 1 Conceptual Framework

Income satisfaction (IS) means salary and benefits et al.Number of promotions (NP), Mainly the professional titles and skills promotions. Perceived career (PC), Mainly career goals, teaching and academic expectations, etc. Career out-comes (CO), Mainly obtained in the teaching and academic achievements, awards and honors, etc.Organizational competitiveness (OC), both inside and outside the organization competitiveness. Learning (Le), Learn new technology and knowledge. Educational (Ed), Educational background. Attainment (At), Support environment, platform obtained. Experience (Exc), Teaching and research experience. Expertise (Exs), Professional skills to come into effective play. Innovation (In), Change innovation. Creative (Cr), creation of value. Transformational Leadership (TFLS), People-oriented. Transactional Leadership (TSLS), Performance-based.

Hypothesis 1: Human Capital Management has a significant direct affect on teachers' career success.

The more Human Capital Management is better managed, the more it affects teachers' career success. This hypothesis means that human capital management directly and significantly affects the extent to which teachers achieve success in their careers. Increased human capital investment(Becker, 1962) can make employees feel more successful in their careers. By providing training, learning opportunities(Hatch & Dyer, 2004), and professional development programs, organizations invest a lot of resources to improve employees' knowledge and skills. In the process of constantly improving their knowledge and skills, teachers are more likely to adapt to career requirements, make outstanding contributions, and thus feel career success.

Hypothesis 2: Human Capital Management has a significant indirect affect on leaders hip style.

This hypothesis shows that human capital management can create favorable conditions for teachers' career success through an effective management system. By providing leadership training and development opportunities, human capital management is able to match the appropriate leadership style, build a positive team culture and external environment(Martins & Terblanche, 2003), and encourage better collaboration among teachers.

Hypothesis 3: Leadership style has a significant indirect affect on teachers' career success.

Leadership Style Refers to the leadership individual in the long-term leadership practice formed, stable, with personalized characteristics(Moore, 2007), can lead and influence the members of the organization to achieve the organizational purpose(Hurriyati et al., 2020) and expected goals of the various leadership behavior mode(Behrendt et al., 2017). Leadership affects the level of motivation and engagement of teachers, and the improvement of motivation and engagement can lead to higher work performance, which is crucial to teachers' career success.

Research Methodology

Sample and Procedure

Science and technology universities in China usually have strong research and educational capabilities in related disciplines. These universities often achieve remarkable achievements in the field of science and technology and are known for producing outstanding scientists, engineers, and technologists. The development of universities reflects the progress and innovation of science and technology in China, focusing on emerging disciplines and frontier sciences. Therefore, this paper defines the researchscience and technology universities with the name of "science" or "technology" in the general institution of higher learning at the undergraduate level. The teachers in this paper refer to the teachers who undertake the teaching and scientific research work of the corresponding courses and the prescribed class hours, while the administrative personnel, teaching auxiliary staff and other technical personnel of universities are not directly engaged in teaching or scientific research work, so they do not belong to the research objects of this paper. According to the official website, the university has 62,403 teachers. To ensure the representativeness of the sample data, this paper collected data from scientific universities in different provinces and municipalities in China, and distributed 400 questionnaires through "Questionnaire Star".

Measurement

This study used a Likert five-level scale to measure the impact of human capital management level on teacher career success, ranging from 1 to 5 points, the higher the score, the stronger the consistency (Drempetic et al., 2020; Kriksciuniene et al., 2019). This researchers used a determination method based on opening a form completed by Taro Yamane(Umar & Wachiko, 2021). The minimum sample size required for the final survey was 397.5, so 400 teachers were selected as the sample. Study reliability, validity, exploratory factor analysis by SPSS 26.0 software and AMOS 24.0. After all the indicators were qualified, the structural equation modeling was performed.

Results

1) According to the demographic data, 63% of the sample were men and 37% were women, and the number of men was more than women, which meets the basic statistical criteria. In terms of educational level, the sample was divided into three groups. Considering the characteristics of university teachers, most teachers need to have a master's degree or above to teach in universities, of which 58% have a master's degree and 25.5% have a doctor's degree, which is in line with the current situation. In terms of professional title level, 73% were associate senior titles and 19.5% were full senior titles, which was in line with the sample requirements of data collection. Desptive statistics were performed on the sample data and the mean and standard deviations were met. The means for all factors ranged from 3.675 to 3.96, and were above the mean for all items, and the data are shown in Table 1.

2) The Cronbach's Alpha and Corrected Item Total Correlation (CITS) test were performed for the data collected in this study. The total number of questions included in this study was 63, Whole Cronbach's Alpha is 0.963, The conditions for satisfying internal consistency and reliability are that Cronbach's Alpha is above 0.7, The conditions for internal consistency and reliability are meeting.

3) Eexploratory factor analysis show，Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy(KMO)Career success, human capital management, leadership style are 0.898、0.932、0.980，KMO value are above 0.8, very suitable to do exploratory factor analysis. In this study, principal component analysis was used to extract factors and use the maximum variant orthogonal rotation to observe the factor with characteristic value greater than 1. The 63 questions showed a clear 14-factor structure, and the cumulative total explained variance was above 60%. The load of each item is above 0.738 and more than 0.5, and there is no cross load (the conclusion shows that no item is deleted), indicating that the 63 problem items are in a reasonable range and there is no serious deviation of common methods.

4) In this study, Analyze the correlation of the 14 dimensions of the three variables. The results are shown in Table 1. The results show that the value of the correlation coefficient of the 14 dimensions was distributed between 0.198and 0.684. This indicates a positive relationship between the variables ($p < 0.01$), and these significant results provide pre-test support for the hypothesis test in this paper.

Tab

Factors	Mean Value	Standard Deviation	Cronbach's Alpha	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
CO	3.858	0.792	0.862	1													
IS	3.864	0.826	0.872	0.388**	1												
NP	3.907	0.816	0.839	0.475**	0.444**	1											
OC)	3.883	0.762	0.8	0.398**	0.426**	0.369**	1										
PC	3.891	0.853	0.889	0.487**	0.458**	0.549**	0.336**	1									
At	3.916	0.883	0.925	0.304**	0.320**	0.281**	0.337**	0.231**	1								
Cr	3.909	0.869	0.894	0.284**	0.362**	0.287**	0.191**	0.401**	0.278**	1							
Ed	3.848	0.876	0.861	0.332**	0.330**	0.301**	0.227**	0.313**	0.415**	0.312**	1						
Exc	3.801	0.882	0.862	0.275**	0.272**	0.198**	0.253**	0.268**	0.462**	0.459**	0.389**	1					
Exs	3.743	0.875	0.857	0.278**	0.297**	0.338**	0.279**	0.397**	0.402**	0.454**	0.473**	0.467**	1				
In	3.719	0.887	0.862	0.256**	0.320**	0.271**	0.223**	0.338**	0.490**	0.436**	0.456**	0.462**	0.434**	1			
Le	3.686	0.912	0.878	0.317**	0.349**	0.328**	0.259**	0.384**	0.486**	0.501**	0.480**	0.496**	0.531**	0.491**	1		
TFLS	3.861	0.853	0.951	0.365**	0.286**	0.322**	0.242**	0.323**	0.321**	0.248**	0.334**	0.233**	0.285**	0.261**	0.282**	1	
TSLS	3.892	0.845	0.957	0.358**	0.283**	0.302**	0.245**	0.279**	0.351**	0.191**	0.355**	0.230**	0.294**	0.266**	0.260**	0.684**	1
*P-value<0.05 ** P-value<0.01																	

According to Table 2,,after analyzing the fitting indicators of the independent variables,it can be seen that career success,human capitalmanagement,leadership style and the modified structural equation model have good fit to the data, We can see the CMIN /DF value Less than 5， GFI, AGFI, NFI, NNFI, CFI values all above 0.9， RRMSEA less than 0.08， All the fitting indicators have reached a good fitting level.

Table 2. The Result of Model Fitness Analysis

Goodness of Fit Index	CMIN	DF	CMIN/DF	GFI	AGFI	NFI	NNFI	CFI	RRMSEA
Career Success Test Result	22.845	99	0.241	0.963	0.949	0.965	0.992	0.993	0.025
Human capital Management Test Result	294.011	268	1.097	0.947	0.935	0.956	0.995	0.996	0.016
Leadership style Test Result	221.833	208	1.067	0.952	0.941	0.97	0.998	0.998	0.013

SEM Test Result	84.977	68	1.25	0.972	0.956	0.959	0.989	0.992	0.025
Level of Acceptance			<5	≧0.95	≧0.90	≧0.95	≧0.95	≧0.90	<0.08
Interpretation	Acceptance								

Hypothesis Testing

H1: Human Capital Management has a significant direct affect on teachers' career success.(Supported)

According to table3，Analysis the model, the path value of "CS <- - -HCM" is 0. 510, the regression weight is estimated to be 0.052 (SE), the regression weight is estimated to be 7.568(C.R.), Non-Standardized Estimate is 0.394, The regression weight of Human Capital Management has a strong predictive effect on teachers' Career Success (p<0.001)(double tail).

H2:Human Capital Management has a significant indirect affect on leadership style.(Supported)

According to table3，Human Capital Management impact Leadership Style, "LS<---HCM" is 0.476.The regression weight is estimated to be 0.061 (SE), the regression weight is estimated to be 7.631(C.R.), Non-Standardized Estimate is 0.465, The regression weight of Human Capital Management has a strong predictive effect on Leadership Style (p<0.001)(double tail).

H3:Leadership has a significant indirect affect on teachers' career success. (Supported)

Leadership Style impact Career Success "CS<---LS" is 0.312, the regression weight is estimated to be 0.051 (SE), the regression weight is estimated to be 4.835(C.R.), on-Standardized Estimate is 0.246. The regression weight of Leadership Style has a strong predictive effect on Career Success (p<0.001)(double tail).

Table 3. The Path Coefficient Analysis of Variables

Path			Non-Standardized Estimate	S.E.	C.R.	Standardized Estimate
Leadership Style	<---	Human Capital Management	.465	.061	7.631	.476
Career Success	<---	Human Capital Management	.394	.052	7.568	.510
Career Success	<---	Leadership Style	.246	.051	4.835	.312
Learning	<---	Human Capital Management	1.000			.746
Innovation	<---	Human Capital Management	.875	.067	13.110	.680
Expertise	<---	Human Capital	.862	.065	13.261	.681

		Management				
Experience	<---	Human Capital Management	.847	.066	12.799	.662
Educationa l	<---	Human Capital Management	.818	.068	12.111	.644
Creative	<---	Human Capital Management	.826	.067	12.378	.666
Attainment	<---	Human Capital Management	.827	.066	12.609	.670
Career out-comes	<---	Career Success	1.000			.671
Income satisfaction	<---	Career Success	1.009	.095	10.633	.645
Number of promotions	<---	Career Success	1.062	.092	11.598	.703
Organizati onal competitiv eness	<---	Career Success	.745	.079	9.396	.544
Perceived career	<---	Career Success	1.140	.096	11.864	.726
Transform ational	<---	Leadership Style	1.000			.837
Transactio nal	<---	Leadership Style	.944	.082	11.574	.817

Note: P value indicates the level of significance 0.001

Discussion

1) What are the factors of human capital management, leadership style, teachers' career success at science and technology universities in China?

a) It is found that the impact factors of human capital management include: learning ability (Le), educational background (Ed), achievement (At), experience (Exc), expertise (Exs), innovation (Innovation, In), and creativity (Cr). Studies show that learning ability (Le) is the most critical dimension (loading factor of 1). Learning ability is a kind of ability to actively acquire knowledge. Individuals with high initiative can actively adapt to and change the environment, be good at identifying and seizing opportunities, and brave difficulties and actively take action(Deiser, 2009). Teachers with active learning ability are easy to get the trust and support of leaders, get more work guidance and care in life, so as to get more opportunities for paper publication and project application. Under the influence of transformational leadership, these teachers are more likely to obtain professional title promotion, realize career expectations, and thus improve teachers' career satisfaction and career success.

b) The study found that the career success standard of university teachers was Number of promotions (NP), Perceived career (PC), Income satisfaction (IS), Career out-comes (CO), Organizational competitiveness (OC) 5 factors, As is known from the SEM model, Perceived career (PC) in career success has the highest load, Perceived career (PC) explains career

success better than other dimensions (loading 1.14). This shows that teachers in science and technology universities generally have a clear plan for their career development, a clear career development route, and take professional title promotion, salary income, papers and teaching achievements, and other career-related honors as the standard of measuring career success.

c) This paper selected the 2 influence factor of transformational Leadership and transactional leadership, They both positively influence career success, the result shows that, transformational leadership (TFLS) has the higher load in leadership style(LS)(loading 1) than transactional leadership, This shows that a transformational leadership style is more conducive to teachers' career success. This leadership style encourages teachers to go beyond themselves and gain a stronger sense of professional achievement by describing the good vision of the organization, encouraging teachers to pay attention to the interests of the organization, and helping them to improve their skills and tap their potential. This conclusion is consistent with the Self-Determination Theory in promoting psychological demand satisfaction.

2) What is the effect of human capital management through leadership style that impact teachers' career success at science and technology universities in China?

This study introduces the situational factors —— leadership style at the organizational level, as intermediary variables, to explore the interaction between transformational and transactional leadership in human capital management and career success, and the relationship between this interaction and career success. The study raises the hypothesis that human capital management has a significant positive impact on leadership style, while leadership style also has a significant positive impact on teachers' career success. The quantitative data analysis results show that the research results effectively verified the intermediary role of leadership style between human capital management and teacher career success, among which the influence of transformational leadership is more significant (loading factor is 1). Transformational leaders focus on interpersonal relationships and meet the relationship needs of teachers. By creating a supportive working environment and promoting teamwork, leaders can gain a sense of belonging at work and better realize self-determination, thus promoting career success. This result is consistent with the existing theory and literature research results: the higher the level of human capital management, the better the leadership level of matching managers(Baron & Armstrong, 2007). In practical work, the organization gives more training and performance guidance to leaders, continuously improves leadership, and is more inclined to transformative or transactional leadership style, so as to influence the professional behavior of teachers and promote career success.

3) What are approach of humanv capital management impact to teachers' career success at science and technology universities in China?

The path value that human capital management can significantly affect "CS <—— HCM" is 0.51, (SE=0.052, C.R.=7.568). In other words, through the effective management and investment of teachers' human capital, the chances of career success of teachers can be significantly improved. The career success of teachers is not only the goal of individual teachers, but also the common goal of university, teaching team and scientific research team. Human capital management is helpful to improve teachers' ability and realize their self-value. According to the self-determination theory (SDT), when basic psychological needs are met (Deci & Ryan, 1985). Universities meet teachers' autonomy, sense of competence and relationship, through strengthening training, providing opportunities for continuing education,

providing care and guidance, and providing a platform to demonstrate their professional talents. These measures can enhance the intrinsic motivation of teacher development and promote more positive behavior and mental health, thus helping teachers to achieve career success. By improving employees' knowledge, skills and ability (Combs et al., 2006), human capital management can effectively mobilize the enthusiasm of employees to participate in decision-making, and promote employees to strengthen learning and accumulation, thus enhancing the value of overall human capital(Hatch & Dyer, 2004).

The effectiveness of leaders depends on the way they behave in different contexts. Organizations can shape a leadership style that is consistent with their organizational goals by specifically influencing their leaders' behavioral decisions (Siswanto et al., 2022). After an empirical analysis of data from a sample of 405 staff members in Indonesia, studies found that transformational leadership style significantly and positively influenced employee job satisfaction (Judge, 2004). It was also found that transformational leadership not only improved job satisfaction but also had a significant positive correlation with job motivation. Human capital management and leadership behavior are the boundaries of mutual influence(Chuang, 2016); human resource management practice and leadership behavior are also the boundaries (Chuang, 2016; Jiang et al., 2016). The relationship between certain leadership behavior and outcome variables will be strengthened by human capital management, and the impact of human capital management on leadership is obvious (Simić, 2020). Therefore, training, learning and development activities in human capital management can influence the behavior style of leaders to adapt and choose the most appropriate behavior patterns.

Conclusion

This chapter aims to study the influence mechanism and path between human capital management and career success, while combining Self-determination theory，the human resource management theory to clarify the intermediary role of transformational leadership and transactional leadership in the relationship between human capital management and career success(Riaz & Haider, 2010). Also answered with the objectives of the study.

1) To find out the significance factors of human capital management, leadership style , teachers' career success at science and technology universities in China.

Research finding were, "Learning(Le)" is the most critical dimension to measure the latent variable of "HCM" (loading 1), "Learning" can effectively compensate for other latent variable such as Educational (Ed), Attainment (At), Expertise The strength of the influence of other dimensions, Therefore, Learning is the most critical dimension to measure the potential variables of human capital management. transformational leadership (TFLS) has the highest load in leadership style (LS) (loading 1), and transformational Leadership explains leadership style (LS) better than transactional leadership (TSLS)."Perceived career (PC)" in career success has the highest load, Perceived career (PC) explains career success better than other dimensions (income, position, competitiveness). Research finding were, the path value of "CS <- - -HCM" is 0.51,(SE=0.052,C.R.=7.568) Human capital management can have a significant impact on the career success of teachers, that is to say, through effective management and investment(Jiang et al., 2012) of teachers human capital, teachers can significantly improve their career success opportunities.

2) To study the mediator of leadership style that significance impact to teachers' career success at science and technology universities in China.

Research finding were Leadership style plays an intermediary role in human capital management and career success. Human capital management has a significant positive impact on leadership style, and leadership style also has a significant positive impact on teachers' career success. From the results of the quantitative data analysis, The path coefficient of "LS <- - -HCM" is 0.476 (SE=0.061, C.R.=7.631) "CS <- - -LS" path coefficient up to O.312 (SE=0.051, C.R.=4.835), the results show that, Human capital management can have a direct and significant impact on teachers' career success (0.51), Human capital management has a significant indirect impact on leadership (0.476), Leadership has a significant indirect effect on career success (0.312), Impact of Human Capital Management on Career Success 0.51> 0.476> 0.312, Human capital management has the strongest impact effect. This fully shows that the higher the level of human capital management, the indirect effect of transformational leadership (loading 1) can stimulate the potential of teachers, cultivate their learning ability (loading 1), and help teachers to achieve Perceived career (loading 1.14) and achieve career success.

3) To study factors of Human Capital Management that significance impact to career success at the University of Science and Technology in China.

The study shows that the teachers at science and technology universities have high education, high professional title skills, high income, strong adaptability. To suggest a model of human capital management affecting career success can further help this type of universities improve their human resource management level and teachers career success, so as to promote the realization of organizational performance.

The improvement of human resources level in at science and technology universities are influenced by many factors, and the strongest influencing factor is the learning ability. From the perspective of organizational management, we should establish a learning organization, create a good atmosphere for learning, provide continuing education opportunities and cost support for teachers, and expand their skills and experience. From the perspective of individual, it is necessary to enhance the awareness of learning and constantly actively learn new knowledge and skills. Organizations can create an environment for teachers to encourage innovation and self-learning. Through these measures, human resource management can effectively improve the learning ability of teachers, so as to improve the overall efficiency and adaptability of the universities.

Recommendations

The conclusion of this study has certain enlightenment and guiding significance for HRM practice.

a) Focus on teachers' career success and provide matching management guidance

In order to help teachers achieve career success, it is not only necessary to pay attention to human capital management mechanisms, policies and activities such as learning, education, experience, professional titles, innovation and creation, but also to be people-oriented to improve teachers' cognition and recognition of the career, and improve their knowledge, skills and ability to meet the job requirements. This person-centred approach can positively change teacher attitudes and behaviors and provide matched management guidance to more effectively help and support them to achieve career success.

b) Pay attention to the cultivation of teachers' learning ability and learning atmosphere.

In the era of rapidly developing knowledge information network, universities advocate professional development and lifelong learning of teachers. Teachers must constantly absorb new knowledge in order to grow and mature in professional quality, so as to achieve career development. Universities can organize skills training, establish learning organizations, support teachers to participate in continuing education, and provide the necessary time and funding to improve their learning initiative and help them achieve career success. In addition, as knowledge-based teachers, active learning is an effective way to acquire knowledge and skills. It is suggested that teachers actively interact with leaders and give feedback to managers when encountering difficulties in teaching and research, and in life, actively seek help and understanding to solve problems in the profession and achieve success.

C) Select the appropriate leadership style and optimize the management mode of teachers

The study found interactions between leadership style and human capital and career success. Both the transformational leadership style and the transactional leadership style have a positive effect on the teachers' career success, among which the transformational leadership style has a more significant influence and is more beneficial to the career success of teachers. Therefore, it is suggested that organizations should select and cultivate appropriate leadership styles(Riaz & Haider, 2010) through an effective human capital management system, so as to improve individual ability and team performance.

Limitations

Although this research has achieved some research results according to the standard research methods, but due to the research time, funding and other conditions limited, there are still many limitations that need further improvement.

The sample size needs to be expanded on regional and university size selection, The population of this study includes the teacher as the research object, excluding the administrative management, teaching assistant staff and temporary employees, the randomness of the sample needs to be further improved. Due to the time constraints. This study failed to further validate the reliability of the findings by qualitative analysis. Future studies could further support and enrich the existing research findings by deeply exploring the relationship between human capital management, leadership and teacher career success.

Future Research

The conclusion of this study shows that both human capital management and leadership behavior have an impact on teacher career success. In this study, human capital management as a precursor variable and leadership style as a mediator explored their impact on teacher career success. Future studies could explore leadership style as an independent variable and human capital management as a mediating variable to further understand the impact of their interactions on teacher career success.

References

Anderson Snyder, L., Rupp, D. E., & Thornton, G. C. (2006). Personnel selection of information technology workers: The people, the jobs, and issues for human resource management. In *Research in personnel and human resources management* (pp. 305-376). Emerald Group Publishing Limited.

Baron, A., & Armstrong, M. (2007). *Human capital management: achieving added value through people*. Kogan Page Publishers.

Becker, G. S. (1962). Investment in human capital: A theoretical analysis. *Journal of political economy*, 70 (5, Part 2), 9-49.

Behrendt, P., Matz, S., & Göritz, A. S. (2017). An integrative model of leadership behavior. *The leadership quarterly*, 28 (1), 229-244. https://doi.org/10.1016/j.leaqua.2016.08.002

Chang, Y.-Y., & Chen, M.-H. (2020). Creative entrepreneurs' creativity, opportunity recognition, and career success: Is resource availability a double-edged sword? *European Management Journal*, 38 (5), 750-762. https://doi.org/10.1016/j.emj.2020.03.004

Chuang, C. H., Jackson, S. E., & Jiang, Y. (2016). Can knowledge-intensive teamwork be managed? Examining the roles of HRM systems, leadership, and tacit knowledge. *Journal of management*, 42 (2), 524-554. https://doi.org/10.1177/0149206313478189

Combs, J., Liu, Y., Hall, A., & Ketchen, D. (2006). How much do high-performance work practices matter? A meta-analysis of their effects on organizational performance. *Personnel Psychology*, 59 (3), 501-528. https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.2006.00045.x

Datta, D. K., Guthrie, J. P., & Wright, P. M. (2005). Human resource management and labor productivity: does industry matter? *Academy of management Journal*, 48 (1), 135-145.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). The general causality orientations scale: Self-determination in personality. *Journal of research in personality*, 19 (2), 109-134.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The" what" and" why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11 (4), 227-268. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1104_01

Deiser, R. (2009). *Designing the smart organization: How breakthrough corporate learning initiatives drive strategic change and innovation*. John Wiley & Sons.

Dreher, G. F., & Ash, R. A. (1990). A comparative study of mentoring among men and women in managerial, professional, and technical positions. *Journal of applied psychology*, 75 (5), 539.

Drempetic, S., Klein, C., & Zwergel, B. (2020). The influence of firm size on the ESG score: Corporate sustainability ratings under review. *Journal of business ethics*, 167 (2), 333-360.

Gagné, M., & Deci, E. L. (2005). Self-determination theory and work motivation. *Journal of Organizational Behavior*, 26 (4), 331-362. https://doi.org/ 10.1002/job.322

Greguras, G. J., & Diefendorff, J. M. (2010). Why does proactive personality predict employee life satisfaction and work behaviors? A field investigation of the mediating role of the self-concordance model. *Personnel Psychology*, 63 (3), 539-560. https://doi.org/DOI: 10.1111/j.1744-6570.2010.01180.x

Guetrie, C. M., Cavanagh, J. K., & O'Driscoll, M. P. (2002). The influence of human capital on employee innovation: A study of technology firms. *Journal of Managerial Psychology*, 17 (6), 455-475.

Guo, W., Xiao, H., & Yang, X. (2012). An empirical research on the correlation between human capital and career success of knowledge workers in enterprise. *Physics Procedia*, 25, 715-725. https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.phpro.2012.03.148

Hatch, N. W., & Dyer, J. H. (2004). Human capital and learning as a source of sustainable competitive advantage. *Strategic management journal*, 25 (12), 1155-1178. https://doi.org/10.1002/smj.421

Hurriyati, R., Tjahjono, B., Yamamoto, I., Rahayu, A., Abdullah, A. G., & Danuwijaya, A. A. (2020). Advances in business, management and entrepreneurship. Proceedings of the 3rd Global Conference on Business Management & Entrepreneurship (GC-BME 3),

Jiang, K., Lepak, D. P., Hu, J., & Baer, J. C. (2012). How does human resource management influence organizational outcomes? A meta-analytic investigation of mediating mechanisms. *Academy of management Journal*, 55 (6), 1264-1294. https://doi.org/10.5465/amj.2011.0088

Judge, T. A., & Ilies, R. (2004). Affect and job satisfaction: a study of their relationship at work and at home. *Journal of applied psychology*, 89 (4), 661.

Kanat-Maymon, Y., Antebi, A., & Zilcha-Mano, S. (2016). Basic psychological need fulfillment in human–pet relationships and well-being. *Personality and Individual Differences*, 92, 69-73. https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.12.025

Kirchmeyer, C. (2006). The different effects of family on objective career success across gender: A test of alternative explanations. *Journal of Vocational behavior*, 68 (2), 323-346. https://doi.org/10.1016/j.jvb.2005.05.002

Kriksciuniene, D., Sakalauskas, V., & Lewandowski, R. (2019). Evaluating the interdependent effect for Likert scale items. Business Information Systems Workshops: BIS 2019 International Workshops, Seville, Spain, June 26–28, 2019, Revised Papers 22,

Marshall, S. M., Gardner, M. M., Hughes, C., & Lowery, U. (2016). Attrition from student affairs: Perspectives from those who exited the profession. *Journal of Student Affairs Research and Practice*, 53 (2), 146-159. https://doi.org/10.1080/19496591.2016.1147359

Martins, E.-C., & Terblanche, F. (2003). Building organisational culture that stimulates creativity and innovation. *European journal of innovation management*, 6 (1), 64-74.

Messmann, G., Evers, A., & Kreijns, K. (2022). The role of basic psychological needs satisfaction in the relationship between transformational leadership and innovative work behavior. *Human resource development quarterly*, 33 (1), 29-45. https://doi.org/10.1002/hrdq.21451

Moore, E. M. (2007). *The impact of leadership style on organizational effectiveness: Leadership in action within United Way of America*. Capella University.

Morgeson, F. P., & Humphrey, S. E. (2006). The Work Design Questionnaire (WDQ): developing and validating a comprehensive measure for assessing job design and the nature of work. *Journal of applied psychology*, 91 (6), 1321. https://doi.org/10.1037/0021-9010.91.6.1321

Moynihan, D. P., &Allen, S. G. (2005). Determinants of employee performance and organizational commitment in public sector organizations. *Journal of Public Administration Research and Theory* (15 (3)), 209-226. https://doi.org/DOI: 10.1037/0021-9010.91.6.1321

Riaz, A., & Haider, M. H. (2010). Role of transformational and transactional leadership on job satisfaction and career satisfaction. *Business and Economic horizons*, 1 (1), 29-38.

Roche, M., & Haar, J. (2020). Motivations, work–family enrichment and job satisfaction: An indirect effects model. *Personnel Review*, 49 (3), 903-920.

Rupp, D. E., & Byrne, Z. S (2003). "People as a source of competitive advantage: Examining the role of human capital management in enhancing work efficiency." *Journal of Organizational Behavior*, 24 (7), 831-850.

Ryan, R. M. (1995). Psychological needs and the facilitation of integrative processes. *Journal of personality*, 63 (3), 397-427. https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1995.tb00501.x

Sethuraman, K., & Suresh, J. (2014). Effective leadership styles. *International Business Research*, 7 (9), 165.

Simić, M., Slavković, M., & Aleksić, V. S (2020). Human capital and SME performance: mediating effect of entrepreneurial leadership. Management. *Journal of Sustainable Business and Management Solutions in Emerging Economies*, 25 (3), 23-33.

Siswanto, S., Supriyanto, A. S., Suprayitno, E., Ekowati, V. M., Sujianto, A. E., Johari, F. B., Ridlo, A., Haris, A., & Ridwan, M. (2022). The effects of leadership styles on organizational innovation in universities in Indonesia and Malaysia. *The Journal of Behavioral Science*, 17 (2), 90-103.

Tharenou, P., & Tharenou, P. (2009). Self-initiated international careers. *Maintaining focus, energy, and options over the career*, 197.

Umar, A. M., & Wachiko, B. (2021). Tara Yamane (1967), Taro Yamane Method For Sample Size Calculation. The Survey Causes Of Mathematics Anxiety Among Secondary School Students In Minna Metropolis. *Mathematical Association Of Nigeria (Man)*, 46 (1), 188.

บทบาทการกำกับของวุฒิภาวะที่เชื่อมโยงสิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ไปสู่ความตั้งใจใช้และการใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

The Moderating Role of Maturity Linking to Facilitating Conditions, Hedonic Motivation, Price Value, Influence of Online Social Media on Intention to Use and Use of Health Examination Technology on Smart Watches

ศิริพงษ์ เหมมั่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Siripong Hemmun
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
E-mail: joesiriponghemmun@gmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) อิทธิพลของสิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ไปสู่ความตั้งใจใช้และการใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ และ 2) ศึกษาการกำกับของวุฒิภาวะที่เชื่อมโยงสิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ไปสู่ความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ตามสัดส่วนจำนวน 540 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนาและสถิติแบบเส้นทางกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน (PLS-SEM) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Smart PLS 4.0 และวิเคราะห์การกำกับด้วยโปรแกรม PROCESS macro

ผลการวิเคราะห์ พบว่า 1) สิ่งอำนวยความสะดวกมีอิทธิพลต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์มีค่าเท่ากับ 0.668 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และความตั้งใจใช้มีอิทธิพลต่อการใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์มีค่าเท่ากับ 0.640 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ในทางกลับกันสิ่งอำนวยความสะดวกไม่มีอิทธิพลต่อการใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ แรงจูงใจด้านความบันเทิงไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ มูลค่าราคาไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ โดยมีค่าเท่ากับ 0.120, -0.149, 0.163, 0.085

* วันที่รับบทความ : 14 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 1 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 2 ตุลาคม 2567
Received: August 14 2024; Revised: October 12 2024; Accepted: October 12 2024

ตามลำดับ 2) บทบาทการกำกับของวุฒิภาวะที่เชื่อมโยงสิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา และอิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์มีค่า β เท่ากับ 0.033, -0.068, -0.092, 0.001 ตามลำดับและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยไม่ได้มีอิทธิพลให้ตัวแปรส่งผลกระทบต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางให้กับผู้ผลิตในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ เพื่อสร้างแรงจูงใจและการยอมรับให้กับผู้บริโภคแต่ละกลุ่มอย่างแท้จริง งานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาพฤติกรรมการใช้งานเชิงลึกของผู้ใช้แต่ละกลุ่มในแต่ละประเทศ ซึ่งตัวแปรแต่ละตัวแปรอาจมีอิทธิพลที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: สมาร์ทวอทช์; การตรวจสุขภาพ; เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

Abstract

The objectives of this research were 1) to study influence of Facilitating Conditions, hedonic motivation, price value, influence of online social media on intention to use and use of health examination technology on smart watches; and 2) to study the moderating role of maturity linking to Facilitating Conditions, hedonic motivation, price value, influence of online social media on intention to use health examination technology on smart watches. In this quantitative study, the proportional convenience sampling was used to select 540 samples. The data were analyzed quantitatively with descriptive statistics, PLS-SEM, and Partial Least Square Path Modeling (PLS Path Modeling) by using the Smart PLS 4.0 Program, and the moderating effect was analyzed with the PROCESS macro Program.

According to the study results, 1) Facilitating Conditions had influence on intention to use health examination technology on smart watches at 0.668 with the statistical significance level of 0.001 whereas intention to use had influence on use of health examination technology on smart watches at 0.640 with the statistical significance level of 0.001. In contrast, Facilitating Conditions did not have influence on use of health examination technology on smart watches; hedonic motivation did not have influence on use of health examination technology on smart watches; price value did not have influence on use of health examination technology on smart watches; and influence of online social media did not have influence on use of health examination technology on smart watches (0.120, -0.149, 0.163, and 0.085 respectively). On the other hand, 2) the moderating role of maturity linking to Facilitating Conditions, hedonic motivation, price value, and influence of online social media on intention to use health examination technology on smart watches was found at ß 0.033, -0.068, -0.092, and 0.001 respectively without statistical significance, indicating that these variables did not have influence on intention to use health examination technology on smart watches. The findings of this study can be guidelines for manufacturers in developing health examination products on smart watches, and in really creating motivation and acceptance from each group of consumers. Future studies should study in-depth use behaviors of each user group in each country because each variable has different influence.

Keywords: smart watches; health examination; health examination technology on smart watches

บทนำ

การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขจำเป็นที่มีคุณภาพ เป็นการสร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดี และเป็นการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย ถือว่าเป็นเป้าหมายที่ 3 ของ Sustainable Development Goals หรือ SDGs ซึ่งเป็นเป้าหมายการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนจาก “องค์การสหประชาชาติ” (United Nations) ใน**มิติด้านสังคม/ความเป็นอยู่ของผู้คน** ที่ทุกประเทศจะดำเนินการร่วมกัน (สหประชาชาติประเทศไทย, 2566) ในส่วนของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของประเทศไทยด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้ให้ความสำคัญการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี มีการส่งเสริมพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี เตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงวัยระดับสุดยอดในปี 2574 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) โดยในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ผ่านมา สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านสาธารณสุขที่เรียกว่า เทคโนโลยี**การดูแลสุขภาพทางไกล** (Telehealth) ได้นำมาใช้และให้การบริการกับผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เพื่อลดการแออัดในการใช้บริการในสถานพยาบาล เช่น การใช้ซอฟต์แวร์ที่มีเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (*Artificial Intelligence*: AI) มาช่วยในการคัดกรองให้คำปรึกษาด้านสุขภาพทางไกล, ระบบเชื่อมโยงอุปกรณ์ Digital ตรวจสุขภาพประเภทต่างๆ เข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet of Things: IOT) รวมไปถึงอุปกรณ์เซนเซอร์ติดตามตัว ซึ่งกลายมาเป็นอุปกรณ์ที่สวมใส่ได้หลากหลายรูปแบบ (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2565) ปัจจุบันเริ่มมีอุปกรณ์สวมใส่บนร่างกายที่ใช้เทคโนโลยีที่มีเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพิ่มมากขึ้น สามารถตรวจวัดค่าต่าง ๆ ได้หลากหลายรวดเร็วและแม่นยำ ในขณะที่ตลาดผลิตภัณฑ์ AI Wearable Devices ทั่วโลกคาดว่าช่วงปี 2023-2030 จะขยายตัวประมาณ 30% และตลาดสมาร์ทวอทช์ประเทศไทยในปัจจุบันเติบโตประมาณ 23% ต่อปี โดยมีคนไทยใช้สมาร์ทวอทช์ประมาณ 19% (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2567)

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยได้ให้ความสนใจสมาร์ทวอทช์หรือนาฬิกาอัจฉริยะ ซึ่งเป็นอุปกรณ์สวมใส่ที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นเครื่องประดับที่บอกเวลา สามารถเชื่อมต่อกับระบบอินเตอร์เน็ตและสวมใส่ได้ทุกอิริยาบทเหมาะสำหรับผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพ ช่วยตรวจวัดหรือเฝ้าระวังเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพได้ตามเวลาจริงทำให้คลายความวิตกกังวลลงได้ และเนื่องจากเป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยี ผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎี Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT) และ UTAUT2 มาอธิบายเหตุผลการยอมรับการใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ ซึ่งเป็นการศึกษาพฤติกรรมการใช้ที่ได้รับแรงขับเคลื่อนจากความตั้งใจแสดงพฤติกรรม โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรมประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ประการ ได้แก่ (1) ความคาดหวังในการปฏิบัติงาน (Performance

expectancy) (2) ความคาดหวังในความพยายาม (Effort expectancy) และ (3) อิทธิพลของสังคม (Social influence) ส่วนสภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (Facilitating Condition) มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อพฤติกรรมการใช้งาน สำหรับตัวแปรเสริม/ตัวผันแปรมีจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) ประสบการณ์ และ (4) ความสมัครใจการใช้งาน และเพื่อเป็นการเพิ่มค่าความถูกต้องและความน่าเชื่อถือสามารถใช้เป็นกรอบอ้างอิงการยอมรับการใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ Venkatesh และคณะได้พัฒนาขยายเพิ่มเติมแบบจำลอง Modified UTAUT หรือ UTAUT2 ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยเพิ่ม ตัวแปร 3 ประการได้แก่ แรงจูงใจด้านความบันเทิง (Hedonic motivation) มูลค่าราคา (Price value) และความเคยชิน (Habit) เพื่อลดข้อจำกัดและสามารถปรับใช้เพื่ออธิบายความตั้งใจและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในบริบทของกลุ่มผู้บริโภคได้ดียิ่งขึ้น (สิงหะ ฉวีสุข และ สุนันทา วงศ์จตุรภัทร, 2012)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของสิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ไปสู่ความตั้งใจใช้และการใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

2. เพื่อศึกษาการกำกับของวุฒิภาวะที่เชื่อมโยงสิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ไปสู่ความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง บทบาทการกำกับของวุฒิภาวะที่เชื่อมโยงสิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ไปสู่ความตั้งใจใช้และการใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย โดยจำนวนตัวอย่างผู้วิจัยใช้เกณฑ์จากสูตรคำนวณของ Hair et al., (2010) ซึ่งได้กำหนด 15-20ตัวอย่างต่อ 1 ตัวแปรที่สังเกตได้ ซึ่งคำนวณจากตัวชี้วัดทั้งหมด 36 ข้อ ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจะเท่ากับ 540 ราย หลังจากนั้นนำจำนวนกลุ่มตัวอย่างหาสัดส่วนร้อยละเพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ที่จะเก็บข้อมูลของแต่ละภาคตามสัดส่วนความหนาแน่นของกลุ่มผู้ใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ในแต่ละภาค โดยผู้วิจัยได้แบ่งภูมิภาคออกเป็น 6 ภาคตามเกณฑ์ของคณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติและเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) จนได้ครบจำนวน 540 ราย

2. เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสอบถามออนไลน์ (Online questionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวมรวมข้อมูล ซึ่งได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเพื่อการคัดกรองประชากรกลุ่มเป้าหมายมีจำนวน 1 ข้อ คือ คุณใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์หรือไม่ โดยให้เลือกตอบว่า “ใช้” หรือ “ไม่ใช้”

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือก (Checklist) จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา และอิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ โดยมีวุฒิภาวะ (Maturity) เป็นตัวแปรกำกับ มีลักษณะเป็น Likert Scale 5 ระดับ

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยยอมรับค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ที่ระดับมากกว่า 0.5 (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) โดยให้นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทำการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดสอบ (Pre-test) จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบว่าคำถามสามารถสื่อความหมายมีความเหมาะสมหรือความยากง่ายเพียงใด โดยใช้เกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ไม่ควรต่ำกว่า 0.80

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ด้วยแบบสอบถามออนไลน์ผ่านลิงค์และ QR code ของ Google form โดยติดต่อประสานงานผ่านตัวแทน แต่ละภาคเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนความหนาแน่นของกลุ่มผู้ใช้ในแต่ละภาค โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบความสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านตัวแทนของแต่ละภาครวม 600 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมามีความสมบูรณ์จำนวน 578 ชุด ซึ่งเกินเป้าหมายที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามเพื่อเตรียมการกรอกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ส่วนการวิเคราะห์ผลทางสถิติสำหรับสมการโมเดลเชิงโครงสร้าง (Structural Model) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Smart PLS 4.0 การวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์โมเดลการวัด (Outer model evaluation)

1.1 การวัดประเมินค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายนอก (Outer Loading) ในการประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามนั้น สามารถทำการประเมินได้จากค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ พิจารณาได้จากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardize Outer Loadings) ของตัวแปรบ่งชี้ (Indicator variables) ควรมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.5 (Hair et al., 2010)

1.2 การวัดความเที่ยงของตัวแปรโครงสร้าง (Composite Reliability) การวัดความเที่ยงของตัวแปรโครงสร้าง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงประกอบ (Composite Reliability) โดยระดับที่ยอมรับทั่วไปจะใช้เกณฑ์ที่มากกว่า 0.7 ถือว่าเป็นระดับที่ยอมรับได้ (Hair et al., 2014)

1.3 การวัดความตรงเชิงสอดคล้องของข้อความ (Convergent Validity) การวัดความตรงเชิงสอดคล้องของข้อคำถามเป็นการวัดข้อคำถามที่ใช้ในแบบสอบถามว่ามีความสมารถเป็นตัวชี้วัดของตัวแปรโครงสร้างเดียวกันได้เหมือนกันหรือไม่ค่าสถิติที่นำมาใช้ในการทดสอบความตรงเชิงเส้นสอดคล้อง คือ ค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เฉลี่ย (Average Variance Extract: AVE) ซึ่งต้องมีค่ามากกว่า 0.5 (Hair et al., 2013)

1.4 การวัดความตรงเชิงจำแนกของข้อคำถาม (Discriminant Validity) ด้วยเกณฑ์ของ Fornell-Larcker (Fornell-Larcker Criterion) ทดสอบโดยการเปรียบเทียบค่ารากที่สองของค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เฉลี่ย ($\sqrt{AVE}$) ของตัวแปรแฝงแต่ละตัวกับค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงอื่นๆ ในโมเดล หากค่าความแปรปรวนที่สกัดได้มากกว่าค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงและน้อยกว่า 0.90 (Hair et al., 2019) นั้นแสดงว่ามีความตรงเชิงจำแนกเพียงพอ

2. การวิเคราะห์โมเดลเชิงโครงสร้าง (Inner model evaluation)

เมื่อทำการประเมินโมเดลการวัดด้วยการทดสอบค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายนอก การทดสอบความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือในการวิจัยเรียบร้อยแล้วจะต้องทำการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย โดยการวิเคราะห์สมการโมเดลเชิงโครงสร้างแบบกำลังสองน้อยสุดบางส่วน (PLS-SEM)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากทฤษฎี Unified Theory of acceptance and use of technology (UTAUT) ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความคาดหวังในการปฏิบัติงาน (Performance expectancy) ความคาดหวังในความพยายาม (Effort expectancy) อิทธิพลของสังคม (Social influence) สภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (Facilitating Condition) และตัวแปรกำกับ (Moderator Variables) อายุและประสบการณ์ เพื่อนำไปพัฒนากรอบแนวคิดงานวิจัยการยอมรับการใช้เทคโนโลยี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความคาดหวังในการปฏิบัติงาน (Performance expectancy) และความคาดหวังในความพยายาม (Effort expectancy) จากการศึกษาของ Beh et al., (2019) พบว่า การปรับปรุงประสิทธิภาพของเทคโนโลยีด้านสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์เพื่อต้องการให้ผู้บริโภคเต็มใจใช้สมาร์ทวอทช์ติดตามสุขภาพและการออกกำลังกายมากขึ้นนั้นไม่เพียงพอแล้ว สิ่งที่สำคัญจะต้องทำให้เทคโนโลยีด้านสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์นั้นสามารถใช้งานได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องความตั้งใจที่จะใช้อุปกรณ์สุขภาพที่สวมใส่ของ Walle et al., (2022) ซึ่งพบว่า เมื่อเทคโนโลยีเหล่านั้นสามารถช่วยให้พวกเขาจัดการด้านสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือทำภารกิจด้านสุขภาพให้เสร็จสิ้นได้เร็วขึ้นจะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ต้องการใช้อุปกรณ์สุขภาพแบบสวมใส่ สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในสหรัฐอเมริกา จีน ซาอุดีอาระเบีย มาเลเซีย แคนาดา และเยอรมนี สาเหตุที่ผลการศึกษาในแต่ละพื้นที่มีความสอดคล้องกัน อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีสุขภาพที่สวมใส่ได้นั้นได้รับการยอมรับจากเทคโนโลยีที่คล้ายคลึงกัน เช่น เครื่องวัดระดับน้ำตาลในเลือด หรืออาจเป็นไปได้ว่าทุกวันนี้ผู้คนทั่วไปมีประสบการณ์กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่แล้ว ทำให้พวกเขาจึงเชื่อว่าสามารถใช้เครื่องมือด้านสุขภาพที่สวมใส่ได้โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมากนัก ยิ่งไปกว่านั้นหากเทคโนโลยีนี้มีคุณสมบัติที่จำเป็น ผู้ป่วยก็เต็มใจที่จะใช้งานเทคโนโลยีสุขภาพที่สวมใส่ได้ และเหตุผลอีกประการหนึ่ง คืออุปกรณ์สุขภาพที่สวมใส่ได้บางประเภท ผู้ต้องการสวมใส่ให้ความสนใจกับการแจ้งเตือนเท่านั้น ซึ่งเป็นการใช้งานง่าย ๆ และผู้ใช้บางรายสามารถเรียนรู้วิธีการใช้เครื่องมือสุขภาพที่สวมใส่ได้จากโซเชียลมีเดียได้ไม่ยาก

อิทธิพลของสังคม (Social influence) จากผลการศึกษาของ Tsai, (2022) พบว่า สิ่งสำคัญที่บ่งชี้ว่าผู้บริโภคยังคงตั้งใจใช้อุปกรณ์สวมใส่อัจฉริยะอย่างต่อเนื่องนั้น คือการที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของการแสดงผลที่ชัดเจนและเน้นความมีรสนิยมหรือลักษณะเฉพาะของบุคคล โดยไม่ได้รับอิทธิพลมาจากผู้อื่น Jasin, (2018) จากการศึกษาการให้ความรู้ด้านสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์และโซเชียลมีเดียส่งเสริมการออกกำลังกายให้กับผู้รอดชีวิตจากโรคมะเร็งในปัจจุบัน พบว่า ผู้เข้าร่วมให้การยอมรับและแสดงความสนใจในการใช้สมาร์ทวอทช์เพื่อควบคุมการออกกำลังกายและพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำด้วยตนเอง นั้นแสดงให้เห็นว่าอิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ (Social media influence) มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilitating Condition) เป็นการรับรู้เกี่ยวกับทรัพยากรและการสนับสนุนในการใช้งานเทคโนโลยีของผู้บริโภคตามแนวคิดทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (UTAUT) โดยสิ่งอำนวยความสะดวกส่งผลต่อความตั้งใจใช้และพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีในเชิงบวก สอดคล้องกับ Beh et al., (2019) จากการศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญของการใช้สมาร์ทวอทช์และมีผลอย่างมากต่อความตั้งใจการใช้งาน

ส่วนตัวแปรกำกับที่นำมาศึกษาในงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ผ่านมาเกี่ยวกับการยอมรับการใช้เทคโนโลยีจะศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการกำกับของอายุและประสบการณ์ โดยการศึกษาของ Hur et al., (2014) พบว่า

อายุที่มากขึ้นนั้นส่งผลดีต่อทั้งการแสดงออกทางภายนอกและการแสดงออกเชิงลึก เช่น ความคิด ความเชื่อ และทัศนคติ นอกจากนี้แล้ว สติปัญญาทางอารมณ์ยังเป็นตัวกลางในความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงานและการแสดงออกเชิงลึกอีกด้วย ส่วนการศึกษาของ Brewster et al., (2014) พบว่า ตัวแปรอายุและประสบการณ์ชีวิตมีความสัมพันธ์อย่างมากกับความสามารถในการรับรู้พื้นฐาน สอดคล้องกับการศึกษาของ Arne, (2011) ที่พบว่า ประสบการณ์ใหม่ การเรียนรู้ทักษะใหม่ และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้รับการยอมรับว่าเป็นตัวปรับเปลี่ยนแปลงการรับความรู้สึกการทำงานของสมองและวงจรประสาทกายวิภาคพื้นฐาน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการทำความเข้าใจความสามารถเฉพาะตัวของสมองในการปรับตัว

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า อายุและประสบการณ์ที่มากขึ้นและความสามารถของการรับรู้ในการเรียนรู้จากประสบการณ์ใหม่ ๆ เป็นพัฒนาการมาจากการเจริญเติบโตของโครงสร้างทางร่างกายอย่างเป็นลำดับขั้นตอนตามธรรมชาติมีผลให้เกิดความพร้อมที่จะประกอบกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมกับวัย ซึ่งหมายถึง วุฒิภาวะ (Maturity) Gesell, A. 1880-1961 (อ้างถึงใน นภสวรรณ์ ฤทธิ์เดช, 2563) โดยความพร้อมทางด้านจิตใจส่วนบุคคลและคุณลักษณะเฉพาะของสมาร์ทวอทช์ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ได้รับการสนับสนุน อย่างมากที่ช่วยเพิ่มระดับในการยอมรับสมาร์ทวอทช์ (Al-Maroof et al., 2021) นอกจากนี้ วุฒิภาวะยังเป็นตัวกำหนดความสามารถและพฤติกรรมแล้วยังเป็นตัวกำหนดถึงพัฒนาการทางด้านอารมณ์ Gesell, A. 1880-1961 (อ้างถึงใน นภสวรรณ์ ฤทธิ์เดช, 2563) มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่โดยเฉพาะต่อบุคลิกภาพและการยอมรับของสังคมของแต่ละคน รวมทั้งมีผลต่อสัมพันธภาพอันอบอุ่นกับผู้อื่น Allport, 1955 (อ้างถึงใน ปรีชา ธรรมา, 2547) สามารถปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของตนได้อย่างเหมาะสมแม้จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เลวร้ายที่สุดก็ตาม (Zaini et al., 2023) และจากการศึกษาของ Mamatha et al., (2016) ยังพบว่า ผู้ที่ใช้อุปกรณ์ IT น้อย จะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับผู้ที่ใช้อุปกรณ์ IT มากกว่าในทุกมิติ เช่น ความไม่มั่นคงทางอารมณ์ การถดถอยทางอารมณ์ การปรับตัวทางสังคมที่ไม่ดี

จากการทบทวนวรรณกรรมในข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ปรับลดตัวแปรที่จะศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทเป้าหมายและการใช้เทคโนโลยีของผู้ใช้งาน (ธาดา จันตะคุณ และ ปรัชญนันท์ นิลสุข, 2561) โดยจะไม่นำตัวแปรด้านความคาดหวังในการปฏิบัติงาน (Performance expectancy) ความคาดหวังในความพยายาม (Effort expectancy) อิทธิพลของสังคม (Social influence) และตัวแปรกำกับด้านอายุ เพศ และประสบการณ์มาศึกษา แต่ได้นำตัวแปรอิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ (Social media influence) และตัวแปรกำกับด้านวุฒิภาวะ (Maturity) เข้ามาศึกษาแทน เพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบันและช่องว่างงานวิจัยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม โดยนำแนวคิดคุณลักษณะของคนที่เจริญด้วยวุฒิภาวะตามแนวคิดของกอร์ดอน ออลพอร์ท มาเป็นตัวแปรสังเกตได้ นอกจากนี้ยังได้นำตัวแปร 2 ตัวแปรจากแบบจำลอง UTAUT2 ของ (Venkatesh et al., 2012) ซึ่งได้แก่ แรงจูงใจด้านความบันเทิง (Hedonic motivation) และมูลค่าราคา

(Price value) เพิ่มเข้ามาในกรอบการศึกษาวิจัย เพื่อให้สามารถอธิบายความตั้งใจและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ของกลุ่มผู้บริโภคได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังแสดงในรูปที่ 1

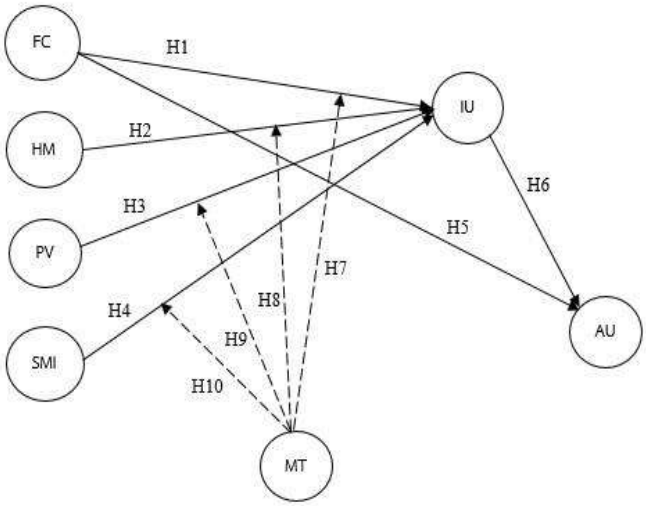

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาอิทธิพลของสิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ไปสู่ความตั้งใจใช้และการใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

1. การวิเคราะห์โมเดลการวัด (Measurement Model Evaluation)

1.1 การวัดประเมินค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายนอก (Outer Loading) พิจารณาตารางที่ 1 พบว่าตัวแปรบ่งชี้ทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายนอก (Outer Loadings) ระหว่าง 0.512-0.966 ซึ่งมากกว่า 0.5 (Hair et al., 2019) ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าตัวแปรบ่งชี้ทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษานั้นมีความ น่าเชื่อถือ

1.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) พิจารณาตารางที่ 1 พบว่า ค่าครอนบาร์คแอลฟ่า (Cronbach’s Alpha) และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงประกอบ (Composite Reliability) ทั้งสองค่าของทุกตัวแปรแฝงมีค่ามากกว่า 0.7 ทุกตัว แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแฝงทุกตัวในงานวิจัยนี้มีความน่าเชื่อถือ

1.3 การวัดความตรงเชิงสอดคล้องของข้อความ (Convergent Validity) พิจารณาตารางที่ 1 พบว่า ค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เฉลี่ย (Average Variance Extract: AVE) มีค่ามากกว่า 0.5 แสดงว่าตัวแปรแฝงในข้อคำถามมีความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรบ่งชี้ได้มากกว่าร้อยละ 0.5 (Hair et al., 2014)

ตารางที่ 1 ผลการประเมินโมเดลการวัด

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	Outer Loading	Cronbach's Alpha	CR	AVE
สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilitating Condition)	FC		0.808	0.829	0.526
	FC1	0.811			
	FC2	0.828			
	FC3	0.614			
	FC4	0.621			
แรงจูงใจด้านบันเทิง (Hedonic Motivation)	HM		0.861	0.861	0.553
	HM1	0.743			
	HM2	0.728			
	HM3	0.746			
	HM4	0.732			
	HM5	0.769			
มูลค่าราคา (Price Value)	PV		0.837	0.843	0.507
	PV1	0.665			
	PV2	0.798			
	PV3	0.771			
	PV4	0.710			
	PV5	0.599			
อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ (Social media influence)	SMI		0.875	0.888	0.525
	SMI1	0.641			
	SMI2	0.891			
	SMI3	0.896			
	SMI4	0.659			
	SMI5	0.525			
	SMI6	0.659			
ความตั้งใจใช้ (Intention to use)	IU		0.842	0.854	0.526
	IU1	0.666			
	IU2	0.750			
	IU3	0.727			
	IU4	0.854			
	IU5	0.606			
การใช้ (Actual Use)	AU		0.806	0.850	0.536
	AU1	0.880			
	AU2	0.788			
	AU3	0.747			
	AU4	0.512			
วุฒิภาวะ (Maturity)	MT		0.881	0.898	0.520
	MT1	0.966			
	MT2	0.604			
	MT3	0.650			
	MT4	0.630			
	MT5	0.627			
	MT6	0.711			
	MT7	0.790			

จากตารางที่ 1 พบว่า การประเมินโมเดลการวัดทุกตัวแปรแฝงมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เฉลี่ย (AVE) มากกว่า 0.5 ทุกตัวโดยสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilitating Condition) มีค่าเท่ากับ 0.526 แรงจูงใจด้านบันเทิง (Hedonic Motivation) มีค่าเท่ากับ 0.553 มูลค่าราคา (Price Value) มีค่าเท่ากับ 0.507 อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ (Social media influence) มีค่าเท่ากับ 0.525 ความตั้งใจใช้ (Intention to use) มีค่าเท่ากับ 0.526 การใช้ (Actual Use) มีค่าเท่ากับ 0.536 วุฒิภาวะ (Maturity) มีค่าเท่ากับ 0.520 ซึ่งแสดงว่าตัวแปรแฝงแต่ละตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรบ่งชี้ที่เป็นองค์ประกอบได้ดี

1.4 การวัดความเที่ยงของตัวแปรโครงสร้าง (Composite Reliability) ผลจากตารางที่ 1 การวัดความเที่ยงของตัวแปรโครงสร้างทุกตัวแปรแฝง โดยสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilitating Condition) มีค่าเท่ากับ 0.829 แรงจูงใจด้านบันเทิง (Hedonic Motivation) มีค่าเท่ากับ 0.861 มูลค่าราคา (Price Value) มีค่าเท่ากับ 0.843 อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ (Social media influence) มีค่าเท่ากับ 0.888 ความตั้งใจใช้ (Intention to use) มีค่าเท่ากับ 0.854 การใช้ (Actual Use) มีค่าเท่ากับ 0.850 วุฒิภาวะ (Maturity) มีค่าเท่ากับ 0.898 ซึ่งแสดงว่าตัวแปรแฝงแต่ละตัวมีความน่าเชื่อถือได้ โดยระดับที่ยอมรับทั่วไปจะใช้เกณฑ์ที่มากกว่า 0.7 (Hair et al., 2014)

1.5 การวัดความตรงเชิงจำแนกของข้อคำถาม (Discriminant Validity) จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เฉลี่ย ($\sqrt{AVE}$) ของตัวแปรแฝงแต่ละตัวในงานวิจัยนี้มากกว่าค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงอื่น ๆ ในโมเดลและน้อยกว่า 0.90 (Hair et al., 2019) ซึ่งแสดงว่าตัวชี้วัดของตัวแปรแฝงหนึ่งแยกขาดจากกันกับตัวชี้วัดของตัวแปรแฝงอื่น ๆ

ตารางที่ 2 ค่าความตรงเชิงจำแนกวัดด้วยเกณฑ์ของ Fornell – Larcker Criterion

	AU	FC	HM	IU	PV	SMI
AU	0.796					
FC	0.511	0.815				
HM	0.308	0.627	0.784			
IU	0.579	0.656	0.479	0.740		
PV	0.366	0.639	0.583	0.474	0.764	
SMI	0.405	0.573	0.684	0.511	0.695	0.795

2. การวิเคราะห์โมเดลเชิงโครงสร้าง (Structural Model Assessment)

การทดสอบสมมติฐานของการวิเคราะห์สมการโมเดลเชิงโครงสร้างแบบกำลังสองน้อยสุดบางส่วน (Partial Least Square SEM หรือ PLS-SEM) โดยใช้กระบวนการ Bootstrapping โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลทดสอบการมีนัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์ในโมเดล

ความสัมพันธ์	Original sample	Standard deviation	T-statistics	P-values
FC -> AU	0.120	0.117	1.536	0.125
FC -> IU	0.668***	0.676	6.834	0.000
HM -> IU	-0.149	-0.157	1.568	0.117
IU -> AU	0.640***	0.645	9.668	0.000
PV -> IU	0.163	0.163	1.517	0.129
SMI -> IU	0.085	0.087	1.101	0.271

หมายเหตุ : * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($1.96 \leq$ t-value < 2.576) ** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($2.576 \leq$ t-value < 3.290) *** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($3.290 \leq$ t-value)

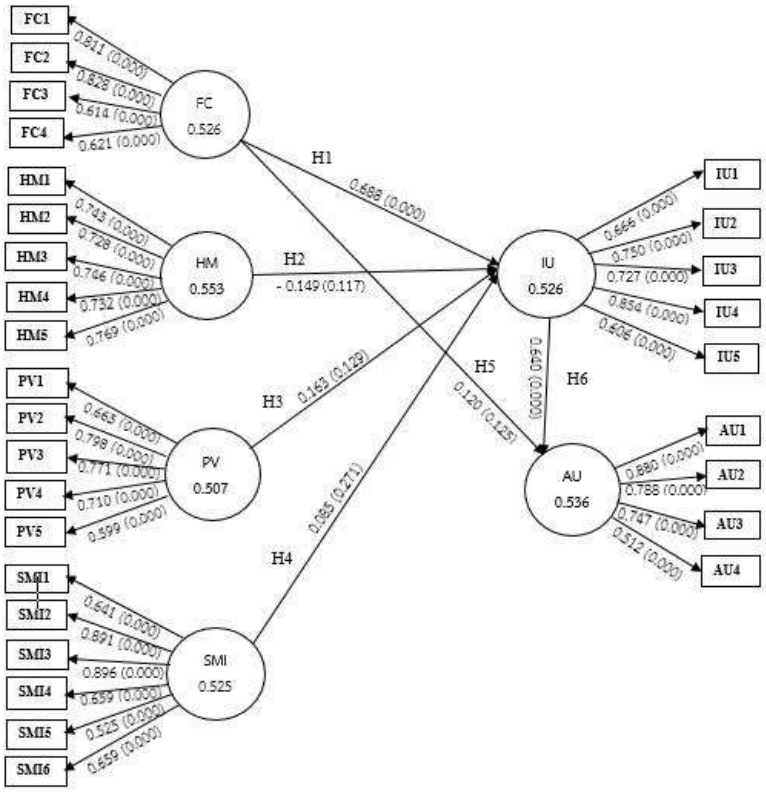

รูปที่ 2 ผลโมเดลสมการโครงสร้าง (PLS-SEM)

จากรูปที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบจำลองโมเดลสมการโครงสร้าง PLS-SEM ที่ผ่านการปรับแต่งขั้นสุดท้ายพร้อมค่าปรากฏที่เส้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรชี้วัดและตัวแปรแฝง คือ Path coefficients ค่า Factor Loadings และค่า p-value ตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานของการวิเคราะห์สมการโมเดลเชิงโครงสร้างแบบ PLS-SEM โดยใช้กระบวนการ Bootstrapping เพื่อทดสอบการมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และค่า t-value มีค่ามากกว่า 1.96 ซึ่งแสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสนับสนุนสมมติฐานงานวิจัย

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานงานวิจัย	Path Coefficients	P-values	t-values	ผลลัพธ์
H1 สิ่งอำนวยความสะดวกส่งผลกระทบเชิงบวกต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์	0.688***	0.000	6.834	สอดคล้อง
H2 แรงจูงใจด้านความบันเทิงส่งผลกระทบเชิงบวกต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์	-0.149	0.117	1.568	ไม่สอดคล้อง
H3 มูลค่าราคาส่งผลกระทบเชิงบวกต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์	0.163	0.129	1.517	ไม่สอดคล้อง
H4 อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์	0.085	0.271	1.101	ไม่สอดคล้อง
H5 สิ่งอำนวยความสะดวกส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์	0.120	0.125	1.536	ไม่สอดคล้อง
H6 ความตั้งใจใช้ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์	0.640***	0.000	9.668	สอดคล้อง

หมายเหตุ: * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($1.96 \leq$ t-value < 2.576) **แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($2.576 \leq$ t-value < 3.290) *** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($3.290 \leq$ t-value)

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้สามารถสรุปได้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกมีบทบาทสำคัญต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และความตั้งใจใช้มีบทบาทสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 และ 6 ส่วนแรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ มีค่าทางสถิติที่มากกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่า แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ ไม่มีบทบาทสำคัญต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์อย่างมีนัยสำคัญ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าทางสถิติที่มากกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวก ไม่มีบทบาทสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์อย่างมีนัยสำคัญ

ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาการกำกับของวุฒิภาวะที่เชื่อมโยงสิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ไปสู่ความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

ผลการทดสอบตัวแปรกำกับ

สมมติฐานที่ 7 วุฒิภาวะจะกำกับผลกระทบของสิ่งอำนวยความสะดวกต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า P-value ค่า LLC และค่า ULCI ของการกำกับของวุฒิภาวะกับผลกระทบสิ่งอำนวยความสะดวกต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

Model	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย	ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	t-test	P-value	LLCI	ULCI
Constant	3.978	0.023	169.848	0.000	3.932	4.024
FC	0.632	0.038	16.401	0.000	0.556	0.708
MT	0.172	0.030	5.783	0.000	0.113	0.230
MT x FC	0.033	0.050	0.654	0.513	-0.065	0.130
สัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.632						

ผลการวิเคราะห์การกำกับด้วยโปรแกรม PROCESS macro ดังแสดงในตารางที่ 5 พบว่า การกำกับของวุฒิภาวะกับผลกระทบสิ่งอำนวยความสะดวกต่อความตั้งใจใช้ (MT x FC) มีค่าเท่ากับ (ß=0.033, t=0.654, p=0.513) โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัย โดยถือว่าวุฒิภาวะ (Maturity) ไม่เป็นตัวแปรกำกับ (Non-Moderator) แต่ตัวแปร (MT) มีนัยสำคัญต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

สมมติฐานที่ 8 วุฒิภาวะจะกำกับผลกระทบของแรงจูงใจด้านความบันเทิงต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า P-value ค่า LLC และค่า ULCI ของการกำกับของวุฒิภาวะกับผลกระทบแรงจูงใจด้านความบันเทิงต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

Model	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย	ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	t-test	P-value	LLCI	ULCI
Constant	3.984	0.025	157.895	0.000	3.935	4.034
HM	0.503	0.042	12.048	0.000	0.421	0.585
MT	0.226	0.032	7.006	0.000	0.162	0.289
MT x HM	-0.068	0.057	-1.188	0.235	0.180	0.044
สัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.535						

ผลการวิเคราะห์การกำกับด้วยโปรแกรม PROCESS macro ดังแสดงในตารางที่ 6 พบว่า การกำกับของวุฒิภาวะกับผลกระทบแรงจูงใจด้านความบันเทิงต่อความตั้งใจใช้ (MT x HM) มีค่าเท่ากับ (ß=-0.068, t=-1.188, p=0.235) โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัย โดยถือว่าวุฒิภาวะ (Maturity) ไม่เป็นตัวแปรกำกับ (Non-Moderator) แต่ตัวแปร (MT) มีนัยสำคัญต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

สมมติฐานที่ 9 วุฒิภาวะจะกำกับผลกระทบของมูลค่าราคาต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า P-value ค่า LLC และค่า ULCI ของการกำกับของวุฒิภาวะกับผลกระทบมูลค่าราคาต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

Model	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย	ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	t-test	P-value	LLCI	ULCI
Constant	3.987	0.025	161.471	0.000	3.939	4.036
PV	0.513	0.040	12.887	0.000	0.435	0.592
MT	0.207	0.031	6.596	0.000	0.146	0.269
MT x PV	-0.092	0.051	-1.795	0.073	-0.194	0.009
สัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.568						

ผลการวิเคราะห์การกำกับด้วยโปรแกรม PROCESS macro ดังแสดงในตารางที่ 7 พบว่า การกำกับของวุฒิภาวะกับผลกระทบมูลค่าราคาต่อความตั้งใจใช้ (MT x PV) มีค่าเท่ากับ (ß=-0.092, t=-1.795, p=0.073) โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัย โดยถือว่าวุฒิภาวะ (Maturity) ไม่เป็นตัวแปรกำกับ (Non-Moderator) แต่ตัวแปร (MT) มีนัยสำคัญต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

สมมติฐานที่ 10 วุฒิภาวะจะกำกับผลกระทบของอิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า P-value ค่า LLC และค่า ULCI ของการกำกับของวุฒิภาวะกับผลกระทบอิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

Model	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย	ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	t-test	P-value	LLCI	ULCI
Constant	3.981	0.026	154.291	0.000	3.930	4.031
SMI	0.451	0.042	10.770	0.000	0.369	0.533
MT	0.227	0.033	6.861	0.000	0.162	0.292
MT x SMI	0.001	0.056	0.008	0.994	-0.110	0.111
สัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.503						

ผลการวิเคราะห์การกำกับด้วยโปรแกรม PROCESS macro ดังแสดงในตารางที่ 8 พบว่า การกำกับของวุฒิภาวะกับผลกระทบอิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์ต่อความตั้งใจใช้ (MT x SMI) มีค่าเท่ากับ (ß=0.001, t=0.008, p=0.994) โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัย โดยถือว่าวุฒิภาวะ (Maturity) ไม่เป็นตัวแปรกำกับ (Non-Moderator) แต่ตัวแปร (MT) มีนัยสำคัญต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปตามแนวทางของสมมติฐานการศึกษาได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 จากผลการทดสอบสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าปัจจุบันคนส่วนใหญ่มีแนวโน้วเกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพมากขึ้นจึงได้ให้ความสนใจกับการรักสุขภาพ ทำให้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์จึงเป็นตัวเลือกหนึ่งที่ผู้คนให้ความสนใจและมีความตั้งใจที่จะใช้ เพราะเนื่องจากเป็นอุปกรณ์ตรวจสุขภาพที่สวมใส่ง่ายและสะดวก รวมทั้งเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศที่คุ้นเคยอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Walle et al., (2022) ที่พบว่า ความตั้งใจที่จะสวมใส่อุปกรณ์ดูแลสุขภาพของผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวานส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่ดี โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นตัวบ่งชี้ที่มีนัยสำคัญทางสถิติถึงความตั้งใจที่จะใช้อุปกรณ์สุขภาพที่สวมใส่ในผู้ป่วยโรคเบาหวาน และสอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้านี้ของ Beh et al., (2019) พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อความตั้งใจใช้สมาร์ทวอทช์ในการตรวจสุขภาพและออกกำลังกาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Al-Emran et al., (2020) พบว่า ความง่ายในการใช้สมาร์ทวอทช์ส่งผลกระทบที่สำคัญต่อการพิจารณาความตั้งใจในการใช้สมาร์ทวอทช์ของนักเรียนเพื่อการศึกษา

สมมติฐานที่ 2 จากผลการทดสอบไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้คนทั่วไปมีความคุ้นเคยกับแรงจูงใจด้านความบันเทิงของเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพในการให้ความบันเทิงได้มากกว่าแรงจูงใจด้านความบันเทิงบนสมาร์ทวอทช์ เช่น เกมส์หรือแอพพลิเคชั่นด้านความบันเทิงในสมาร์ทโฟน ซึ่งผลการทดสอบสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิพร ปานเปาว์, (2563) พบว่า ความเพลิดเพลินไม่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้สมาร์ทวอทช์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่สามารถใช้ในการบอกเวลาและการสนทนาโทรศัพท์เช่นเดียวกับสมาร์ทวอทช์ได้แต่ให้ความเพลิดเพลินมากกว่าสมาร์ทวอทช์ เช่น สมาร์ทโฟน เป็นต้น และอาจเป็นเพราะว่าผู้คนส่วนใหญ่ที่ให้ความสนใจกับการรักสุขภาพได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับประสิทธิภาพของคุณสมบัติการใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์มากกว่า และสอดคล้องกับการศึกษาของ Hong et al., (2016) พบว่า ผู้บริโภคมีความรู้สึกพึงพอใจกับประโยชน์ของสมาร์ทวอทช์มากกว่าการมีความรู้สึกเพลิดเพลินและความสนุกสนาน

สมมติฐานที่ 3 จากผลการทดสอบไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันมีผู้ผลิตสมาร์ทวอทช์มากขึ้น เน้นการตอบสนองความต้องการเฉพาะกลุ่มทั้งในด้านคุณภาพและภาพลักษณ์ โดยแต่ละแบรนด์นั้นมีการออกแบบคุณสมบัติและประสิทธิภาพในการใช้งานที่แตกต่างกัน ทำให้มีการกำหนดราคาของสมาร์ทวอทช์ที่แตกต่างกันไปด้วย โดยมีราคาตั้งแต่หลักร้อยจนถึงหลักหมื่นซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการซื้อของผู้ใช้งานและสามารถเลือกหาแห่งซื้อได้ง่ายหลากหลายช่องทางโดยเฉพาะช่องทางออนไลน์ ซึ่งผลการทดสอบสอดคล้องกับ Loo, (2021) พบว่า ตัวแปรมูลค่าราคาไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจของชาวมาเลเซียในการใช้สมาร์ทวอทช์ของผู้บริโภค โดยพบว่า ชาวมาเลเซียมีแนวโน้มที่จะกังวลเรื่องราคาและมูลค่าน้อยลง เพราะเนื่องจากสามารถค้นหาและเลือกผลิตภัณฑ์สมาร์ทวอทช์ที่มีอยู่จำนวนมากและสามารถตอบสนองด้านราคาและความคาดหวังด้านมูลค่าได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Akter et al., (2018) ผลการศึกษาการตรวจสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สมาร์ทวอทช์ พบว่า มูลค่าราคาไม่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้งานสมาร์ทวอทช์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Beh et al., (2019) ที่พบว่า มูลค่าราคาไม่ใช่ตัวขับเคลื่อนที่สำคัญต่อพฤติกรรมการใช้งานสมาร์ทวอทช์เพื่อติดตามสุขภาพและการออกกำลังกาย

สมมติฐานที่ 4 จากผลการทดสอบไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้คนทั่วไปอาจมีประสบการณ์เชิงลบในการรับรู้ข้อมูลหรือซื้อเกี่ยวกับอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศชนิดอื่น ๆ ทางออนไลน์ เช่น ได้รับข้อมูลวิธีการใช้ที่ไม่ตรงและไม่ชัดเจน หรือการสั่งซื้อสินค้าทางออนไลน์แล้วไม่ได้รับสินค้าแล้วอาจเกิดเป็นกระแสในโซเชียลออนไลน์ จึงทำให้มีอคติกับช่องทางออนไลน์และ Influencer รีวิวสินค้า และเหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ ผู้คนส่วนใหญ่ที่ให้ความสนใจกับการรักสุขภาพได้ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพของคุณสมบัติการใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ ทำให้ผู้ใช้ต้องการความมั่นใจในคุณภาพและความเที่ยงตรงในการตรวจวัดสุขภาพจึงต้องการรับรู้ข้อมูลจากผู้ที่เชี่ยวชาญด้านสุขภาพอย่างถูกต้อง ซึ่งผลการทดสอบสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Tsai, (2022) ที่พบว่า สิ่งสำคัญที่บ่งชี้ว่าผู้บริโภค

ยังคงตั้งใจใช้อุปกรณ์สวมใส่อัจฉริยะอย่างต่อเนื่อง คือ การที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับคุณสมบัติการแสดงผลที่ชัดเจนและเน้นความมีรสนิยมหรือลักษณะเฉพาะบุคคล โดยไม่ได้รับอิทธิพลมาจากบุคคลอื่น

สมมติฐานที่ 5 จากผลการทดสอบไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยงานวิจัยที่ผ่านมามีผลการศึกษายังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการใช้สมาร์ทวอทช์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายในการนำไปใช้งาน และนอกจากนี้สมาร์ทวอทช์ยังเป็นอุปกรณ์ที่ปรับแต่งได้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของแฟชั่น อาจเป็นไปได้เกี่ยวกับจุดประสงค์การใช้สมาร์ทวอทช์ว่าเป็นการเลือกใช้งานจากคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์หรือจากลักษณะแฟชั่น และอีกประการหนึ่ง คืออาจเป็นเพราะว่าผู้คนส่วนใหญ่ทุกวันนี้มีประสบการณ์กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่แล้ว ทำให้พวกเขาเชื่อว่าการใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์เป็นเรื่องไม่ยากซึ่งสามารถเรียนรู้วิธีใช้จากโซเชียลมีเดียได้ จึงอาจไม่ได้คำนึงถึงหรือให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกมากนัก ยิ่งไปกว่านั้นหากเทคโนโลยีนี้มีคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพ พวกเขาก็พร้อมเต็มใจที่จะใช้งานเทคโนโลยีตรวจสุขภาพที่สวมใส่ได้ โดยผลการทดสอบไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Beh et al., (2019) ที่พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญของการใช้สมาร์ทวอทช์ และไม่สอดคล้องเช่นเดียวกับการศึกษาของ Masoumian et al., (2023) พบว่า สมาร์ทวอทช์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อให้ข้อมูลที่แม่นยำและทันสมัยจะช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์สามารถเข้าใจสภาวะสุขภาพของผู้ป่วยได้ และที่สำคัญคือ ผู้ใช้มีความสะดวกในการใช้งานติดตามสัญญาณชีพจรและข้อมูลด้านสุขภาพอื่น ๆ แต่ผลการทดสอบมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาการยอมรับการเรียนรู้แบบออนไลน์ โดยใช้แบบจำลองทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยีแบบรวม (UTAUT) ของ Abdekhoda et al., (2016) โดยพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการยอมรับการเรียนรู้แบบออนไลน์ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Tan, (2013) ที่พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกไม่มีผลกระทบโดยตรงและมีนัยสำคัญต่อการยอมรับการเรียนรู้แบบออนไลน์

สมมติฐานที่ 6 จากผลการทดสอบสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เป็นเพราะว่าความตั้งใจใช้มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Gumasing et al., (2024) ที่แสดงให้เห็นว่าความตั้งใจที่จะใช้มีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการใช้งานสมาร์ทวอทช์ของผู้บริโภคในฟิลิปปินส์ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Saheb et al., (2022) ที่ พบว่า การรับรู้ถึงประโยชน์ (perceived usefulness) และการรับรู้ความสะดวกในการใช้งาน (perceived ease of use) ทั้งสองมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการใช้งานระบบเชื่อมโยงอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือ Internet of Things (IoT) ทำให้ความตั้งใจในการใช้งานจึงส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการใช้สมาร์ทวอทช์

ผลการวิเคราะห์บทบาทการกำกับของวุฒิภาวะ (Maturity) ตามข้อสมมติฐานที่ 7 8 9 10 โดยการกำกับของวุฒิภาวะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า วุฒิภาวะไม่เป็นตัวแปรกำกับ (Non-Moderator) โดยไม่ได้มีอิทธิพลให้สิ่งอำนวยความสะดวก แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคา อิทธิพลสื่อสังคมออนไลน์มีผลกระทบต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ แต่ตัวแปรวุฒิภาวะ (Maturity) มีนัยสำคัญต่อความตั้งใจใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Al-Maroof et al., (2021) ที่พบว่า ผลกระทบทางจิตวิทยาของการสร้างสรรค์นวัตกรรมส่วนบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญที่ได้รับการสนับสนุนอย่างมาก ซึ่งความพร้อมทางจิตวิทยาในการยอมรับเทคโนโลยีความพร้อมทางด้านจิตใจส่วนบุคคล และคุณลักษณะเฉพาะของสมาร์ทวอทช์ช่วย เพิ่มระดับการยอมรับสมาร์ทวอทช์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เป็นแนวทางสำหรับผู้ผลิตในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สร้างแรงจูงใจและการยอมรับแก่ผู้บริโภคแต่ละกลุ่มได้อย่างแท้จริง

2. นอกจากความต้องการคุณสมบัติการแสดงผลที่ชัดเจนของการตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์แล้ว ผู้ผลิตอาจพัฒนาฟังชั่นให้ความบันเทิงของสมาร์ทวอทช์ที่สามารถทดแทนฟังชั่นด้านความบันเทิงของอุปกรณ์อิเลคทรอนิคชนิดอื่น ๆ ที่ตอบสนองผู้ใช้แต่ละกลุ่ม

3. เนื่องจากตลาดสมาร์ทวอทช์มีแนวโน้มการแข่งขันที่สูงขึ้น ผู้ผลิตอาจกำหนดกลยุทธ์ด้านราคาให้เหมาะสมกับฟังชั่นและคุณสมบัติการแสดงผลที่ผู้ใช้แต่ละกลุ่มต้องการ

4. การทำตลาดแบบใช้ Influencer ผู้ผลิตควรสร้างเนื้อหาและใช้บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ KOL (Key Opinion Leader) หรือมีภาพลักษณ์ที่ดีเกี่ยวกับทางด้านการดูแลสุขภาพ

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับในการใช้เทคโนโลยีตรวจสุขภาพบนสมาร์ทวอทช์ยังมีไม่มากนักวิจัยควรศึกษาพฤติกรรมการใช้งานเชิงลึกของผู้ใช้แต่ละกลุ่มในแต่ละประเทศ โดยตัวแปรแต่ละตัวแปรอาจมีอิทธิพลที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

ปรีชา ธรรมา. (2547). *จิตวิทยาและจิตวิทยาพัฒนาการ*. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ฉบับที่ 31, หน้า 41-48. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นภสวรรณ์ ฤทธิ์เดช. (2563). *การพัฒนาชุดกิจกรรมตามแนวคิดของ Gesell เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความพร้อมทางสติปัญญา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมการสอน คณะคุรุศาสตร์อุตสาหกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพมหานคร: วีอินเตอร์พริ้นท์.

ธาดา จันตะคุณ และ ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2561) การยอมรับการใช้โมบายเซอร์วิสในอุดมศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*. 12 (28), 358-366.

สหประชาชาติประเทศไทย. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 3 สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี. *ออนไลน์*.สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: https://thailand.un.org/th/sdgs/3

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี. *ออนไลน์*.สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: http://nscr.nesdc.go.th/ns/

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2565). การดูแลสุขภาพในยุคถัดไป. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.nstda.or.th/home/news_post/10-technologies-to-watch-next-generation-of-telehealth/

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2567). AI Wearable Technology. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.nstda.or.th/home/news_post/10-technologies-to-watch-2024/

สิทธิพร ปานเปาว์. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้สมาร์ทวอทช์ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สิงหะ ฉวีสุข และ สุนันทา วงศ์จตุรภัทร. (2012). ทฤษฎีการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ. *วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศลาดกระบัง*. 1 (1), 1-12.

Abdekhoda, M., Dehnad, A., Mirsaeed, S. J. G., & Gavgani, V. Z. (2016). Factors influencing the adoption of E-learning in Tabriz University of Medical Sciences. *Medical Journal of the Islamic Republic of Iran*. 30(1), 457. https://www.researchgate.net/publication/312028255

Akter, S., Mahmud, I., Zamal, M. F. B., & Ferdush, J. (2018). An investigation on factors influencing smart watch adoption: A partial least squares approach. *International Conference on Cyber Security and Computer Science*. https://indexive. com/uploads/papers/pap_indexive15505853862147483647.pdf

Al-Emran, M., Granic, A., Sharafi, M. A., Ameen, N., & Sarrab M. (2020). Examining the roles of students' beliefs and security concerns for using smartwatches in higher education. *Journal of Enterprise Information Management*. 34 (4), 1229-1251. https://www.researchgate.net/publication/344308588

Al-Maroof, R. S., Alhumaid, K., Alhamad, A. Q., Aburayya, A., & Salloum, S. (2021). User Acceptance of Smart Watch for Medical Purposes: An Empirical Study. *Future Internet*. 13 (5), 127. https://www.mdpi.com/journal/futureinternet

Arne May, (2011). Experience-dependent structural plasticity in the adult human brain. *Trends in Cognitive Sciences*. 15 (10), 475-482. https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1364661311001707

Beh, P. K., Ganesan, Y., Iranmanesh, M., & Foroughi, B. (2019). Using smartwatches for fitness and health monitoring: the UTAUT2 combined with threat appraisal as moderators. *Behaviour & Information Technology*. 40 (3), 282-299.https://doi.org/10.1080/0144929X.2019.1685597

Brewster, P. W. H., Melrose, R. J., Marquine, M. J., Johnson, J. K., Napoles, M. A., MacKay-Brandt, A., Farias, S., Reed, B., & Mungas, D. (2014). Life experience and demographic influences on cognitive function in older adults. *Neuropsychology*. 28 (6), 846-858. https://psycnet.apa.org/doiLanding?doi=10.1037%2Fneu0000098

Gumasing, M. J. J., Carrillo, G. Z. D. V., Guzman, M. A. A. D., Sunga, C. A. R., Tan, S. Y. B., Mascariola, M. M. & Ong, A. K. S. (2024). Investigating User-Centric Factors Influencing Smartwatch Adoption and User Experience in the Philippines. *Sustainability*. 16 (13), 5401. https://doi.org/10.3390/su16135401

Hair, J., Black, W., Babin, B. Y. A., Anderson, R. & Tatham, R. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall. https://www.drnishikantjha.com/papersCollection/Multivariate%20Data%20Analysis.pdf

Hair, J. F., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2013). Partial least squares structural equation modeling: Rigorous applications, better results and higher acceptance. *Long range planning*. 46 (1-2), 1-12. https://ssrn.com/abstract=2233795

Hair, J. F., Sarstedt, M., Hopkins, L., & Kuppelwieser, V. G. (2014). Partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM): An emerging tool in business research. *European Business Review*. 26 (2), 106-121. https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/EBR-10-2013-0128/full/html

Hair J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate data analysis* (8th ed.). England: Pearson Prentice. https://eli.johogo.com/Class/CCU/SEM/_Multivariate%20Data%20Analysis_Hair.pdf

Hong, J. C., Lin, P.H., & Hsieh, P. C. (2016). The effect of consumer innovativeness on perceived value and continuance intention to use smartwatch. *Computers in Human Behavior*. 67, 264-272. http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2016.11.001

Hur, W.-M., Moon, T.-W., & Han, S.-J. (2014). The role of chronological age and work experience on emotional labor: The mediating effect of emotional intelligence. The Career Development International. 19 (7), 734-754. https://doi.org/10.1108/CDI-12-2013-0162

Jasin., M. (2022). The Role of Social Media Marketing and Electronic Word of Mouth on Brand Image and Purchase Intention of SMEs Product. *Journal of Information Systems and Management*. 1 (4), 54-62 https://repository.uinjkt.ac.id/dspace/handle/123456789/64624

Loo, C. W. (2022). Modelling Malaysia Residents' Behavioural Intention to Use Smartwatch: The role of Health Technology and Device Benefits. *University of Wales Trinity Saint David*. https://repository.uwtsd.ac.uk/id/eprint/1917

Masoumian Hosseini, M., Masoumian Hosseini, S. T., Qayumi, K., Hosseinzadeh, S., & Tabar, S. S. S. (2023). Smartwatches in healthcare medicine: assistance and monitoring; a scoping review. *BMC Medical Informatics and Decision Making*. 23(1), 248. https://doi.org/10.1186/s12911-023-02350-w

Mamatha., S. L., Pooja, A. H., & Dr. Vijayalaxmi., A. A. (2016). Impact of gadgets on emotional maturity, reasoning ability of college students. International Journal of Applied Research. 2 (3), 749-755. https://www.allresearchjournal.com/archives/2016/vol2issue3/PartM/2-3-182.pdf

Saheb, T., Cabanillas, F. J. L., & Higueras, E. (2022). The risks and benefits of Internet of Things (IoT) and their influence on smartwatch use. *Spanish Journal of Marketing-ESIC*. 26 (3), 309-324. https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/SJME-07-2021-0129/full/html

Sharma, S., Durand, R. M., & Gur-Arie, O. (1981). Identification and Analysis of Moderator Variables. *Journal of Marketing Research*. 18 (3), 291-300. https://www.jstor.org/stable/3150970

Suroso, J. S., & Sukmoro, T. C. (2021). Factors affecting behavior of the use of healthcare mobile application technology in Indonesian society. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 99 (15), 3923-3934. https://www.jatit.org/volumes/Vol99No15/19Vol99No15.pdf

Tan, P. J. B. (2013). Students' adoptions and attitudes towards electronic placement tests: A UTAUT analysis. *American Journal of Computer Technology and Application*. 1 (1), 14-23. www.ajcta.com

Tsai, J. M., Hung, S.W., & Lin, G. T. (2022). Continued usage of smart wearable devices (SWDs): cross-level analysis of gamifcation and network externality. *Electronic Markets*. 32 (3), 1661–1676. https://doi.org/10.1007/s12525-022-00575-7

Venkatesh, V., Thong, J. Y. L. & Xin X. (2012) Consumer acceptance and use of information technology: Extending the unified theory of acceptance and use of technology. *MIS Quarterly*. 36 (1), 157–178. http://phpan.ndhu.edu.tw/UTAUT2.pdf

Walle, A.D., Jemere, A. T., Tilahun, B., Endehabtu, B. F., Wubante, S. M., Melaku, M. S., Tegegne, M. D., & Gashu, K. D. (2022). Intention to use wearable health devices and its predictors among diabetes mellitus patients in Amhara region referral hospitals, Ethiopia: Using modified UTAUT-2 model. *ScienceDirect Informatics in Medicine Unlocked journal homepage*. 36 (1), 101157. https://doi.org/10.1016/j.imu.2022.101157

Zaini., M. K. N., Hussin, N., Ibrahim, Z., Bakar, A. A., Hashim, H., & Shahibi, M. S. (2023). A Conceptual Framework on Emotional Maturity towards Social Media Usage among Youth in Malaysia. International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences. 13 (5), 902-912. http://dx.doi.org/10.6007/IJARBSS/v13-i5/16644

รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง

Student Care and Support Management Model to Promote to Promote Students' Adaptability in Primary Schools in the Lower Northern Region

พชรกมล คำไวย์, สถิรพร เชาวน์ชัย,
ฉลอง ชาตรูประชีวิน, จิตติมา วรรณศรี และ สำราญ มีแจ้ง
มหาวิทยาลัยนเรศวร

Phacharakamol Khamwai, Sathiraporn Chaowachai,
Chalong Chatruprachewin, Jittima Wansri and Samran Mejang
Naresuan University, Thailand.
Corresponding Author, E-mail: phacharakamolkhamwai@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน 1) ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนฯ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน และสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 แห่ง 2) สร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนฯ โดยการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนฯ โดยสอบถามจากผู้อำนวยการและครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 728 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบและแนวการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนฯ มี 2 ประการ ได้แก่ 1) ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น ด้านอารมณ์ส่วนบุคคล และด้านสุขภาพร่างกาย 2. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

* วันที่รับบทความ : 25 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 17 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 18 ตุลาคม 2567
Received: September 25 2024; Revised: October 17 2024; Accepted: October 18 2024

2) กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน 3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนฯ พบว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้อยู่ระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน; ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน;

Abstract

This research aimed to 1) Examine the components and management guidelines of student care and support systems. 2) Develop a model for managing student care and support systems. 3) Evaluate the model for managing student care and support systems to promote students' adaptability in primary schools in the lower northern region. The research was conducted in 3 phases: 1) Study components and guidelines for managing student care and support systems by interviewing 6 experts and visiting 3 best practice schools. 2) Developing the model for managing student care and support systems through validation by 9 experts using interview form. And 3) Evaluating the model for managing student care and support systems by surveying 728 school principals and teachers responsible for student care and support systems. The tools used include an evaluation form for the model's feasibility and usefulness, which has the characteristics of a 5-level rating scale.

Research findings: 1. The components and guidelines for managing student care and support systems consist of 2 aspects: 1) Factors for managing student care and support systems 2) The process for managing student care and support systems and the students' adaptability, consisting of 4 aspects: learning, living with others, personal emotional and physical health aspects. 2. The student care and support systems model consists of 3 elements: 1) Factors for managing student care and support systems 2) The process for managing student care and support systems and 3) students' adaptability. 3. The results of the evaluation of the student care and support systems model found that the model was highly feasible and highly useful.

Keywords: Student support system management model; student adaptability

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม สร้างชาติ และเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวที โลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีด

ความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทสต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข

มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกายมีความรักชาติมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ

พลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาอย่างทั่วถึง โดยมีผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม โดยได้จัดกระบวนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเริ่มตั้งแต่ การวางแผนดำเนินงาน กำหนดเป้าหมาย ลำดับความสำคัญ กำหนดกิจกรรม/โครงการ กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน และมอบหมายหน้าที่การดำเนินการตามแผน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนการส่งเสริมพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข การส่งต่อการนิเทศกำกับติดตาม และการประเมินผล สถานศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการส่งเสริมสุขภาพชีวิตผู้เรียน และแก้วิกฤตสังคม จึงควรนำกระบวนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยมุ่งหวังให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนร่วมมือกันดำเนินงาน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ บทบาทของผู้บริหาร บทบาทของครูที่ต้องเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในความดูแลทุกคนอย่างเต็มความสามารถด้วยความรัก ความเอื้ออาทร ความเข้าใจอย่างกัลยาณมิตร ทั้งนี้เพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งในเชิงสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหา การส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพ ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้ ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียนส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน คือ โรงเรียนมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนได้อย่างดีเยี่ยม นักเรียนและครูมีปฏิสัมพันธ์เป็นอย่างดี นักเรียนมีระเบียบวินัย ซึ่งสถานศึกษาเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมซึ่งจะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสถาบันอื่นๆ และสถาบันอื่นๆ เหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดความต้องการของบุคคล และบทบาทของสถานศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อนักเรียนและสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของสังคมไทยปัจจุบัน นับได้ว่าเป็นภาระหน้าที่และความรับผิดชอบอันสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนทุกระดับต้องยึดถือนโยบาย และวางแผนในส่วนนี้อย่างรัดกุมเพื่อให้การบริหารงานดังกล่าวเกิดประโยชน์แก่นักเรียนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตมากที่สุด (ประสิทธิ์ ทะเสนเฉด, 2549) ดังนั้น สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดคุณภาพมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ จากการที่ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) โดยมีกรมสามัญศึกษาและกรมสุขภาพจิต ได้ร่วมมือกันพัฒนาที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและช่วยงานแผนพื้นฐานแนวทาง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2546, บทนำ) จนสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ประสบการณ์ ดำเนินการจนประสบความสำเร็จ และสามารถสกัดกั้นปัญหาได้ มีสถานศึกษาเป็นแกนนำเป็นตัวอย่างต้นแบบที่ดีได้กระทรวง ศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญและกำหนดเป็นกลยุทธ์หนึ่งในด้านคุณธรรมนำความรู้ ส่งเสริมความเข้มแข็งให้สถานศึกษาจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเน้นช่วงชั้นที่ 1-2 ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาซึ่งต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและจริงจังการสร้างภูมิคุ้มกันและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตด้วยวิถีแห่งปัญญา อย่างเห็นคุณค่าของตนเองและสังคม และปลอดภัยจากภาวะวิกฤติดังกล่าวข้างต้น นับเป็น พันธกิจสำคัญของหน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาทุกระดับซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องรวมพลังสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบในรูปของเครือข่ายพันธมิตรที่เข้มแข็งอย่างไรก็ตามแม้ว่า กระทรวงศึกษาธิการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งอาศัยองค์ความรู้ด้านจิตวิทยาและกระบวนการแนะแนวเป็นกลไกหลักในการป้องกันแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตแก่ผู้เรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา แต่ด้วยข้อจำกัดด้านบุคลากรแนะแนวและช่องว่างระหว่างวัยของผู้ให้และผู้รับบริการ ทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมายการขับเคลื่อนระบบไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2550)

จากการวิเคราะห์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่พอจะสรุปได้ในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในด้านการให้ข้อมูลและความร่วมมือในการป้องกันปัญหาสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) นอกจากนี้การบริหารในเชิงนโยบายของสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษา ขาดข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีนโยบายใหม่ๆ มาให้ปฏิบัติ จึงทำให้นโยบายเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้รับความสนใจน้อยลง การเฝ้าระวัง การประสานงาน การติดตามและประเมินผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขาดความต่อเนื่อง ไม่สามารถดำเนินการกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาในพื้นที่ได้เพียงพอ ปัญหาหลักของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดจากระบบการบริหารจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งต้องสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบการบริหารระบบใหม่และเผยแพร่ความรู้สู่สถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมและการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรซึ่งการป้องกันปัญหาที่เป็นผลกระทบต่อพฤติกรรมเสี่ยงสำหรับเด็กและเยาวชนในวัยเรียนดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งมีการบริหารจัดการควบคู่ไปกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน ซึ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังหมายรวมถึงการส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และความมีวินัยของผู้เรียน

ด้วยสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อให้การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนไปตามนโยบายสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสหรือแนวโน้มที่จะเกิดความเสี่ยงในด้านการเรียน ด้านพฤติกรรม ซึ่งมีโอกาสที่จะประสบความล้มเหลวในการศึกษาและบรรลุตามเจตนารมณ์ของวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษามีหน้าที่ในการดำเนินการแก้ไข้ปัญหา จึงได้ศึกษาและได้ดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาทั้งนี้ผลที่ได้นำมาประยุกต์ใช้กับนักเรียน เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญามีความสุข และรักประเทศชาติ ท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคมได้และเพื่อให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยให้เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมอันดีงามควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม และที่สำคัญผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และผู้ปกครองนักเรียน จำเป็นที่ต้องร่วมมือกันดำเนินการแก้ไขปัญหาของนักเรียน และมีความเข้าใจในการบริหารงานปกครองและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงวิธีการบริหารงานตามรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่างให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่างซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นย่อย ดังนี้คือ

1.1 การสังเคราะห์เอกสาร และการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา โดยการศึกษาเอกสาร (Docum)ent Study) หลักการ แนวคิดทฤษฎี แนวทางการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวคิด ทฤษฎีหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความสามารถในการปรับตัวและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องเครื่องมือที่ใช้ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นตารางการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์เนื้อหา

1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านความเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 6 คน โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน ที่มีความรู้ประสบการณ์การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 การศึกษากระบวนการบริหารที่ดี (Best Practice) ในสถานศึกษาต้นแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ได้รับรางวัลระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือรางวัลระดับประเทศ จำนวน 3 แห่ง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้อำนวยการ และครูที่รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีจากสถานศึกษา 3 แห่ง ที่ได้รับการประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในปีการศึกษา 2565 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อย ดังนี้คือ

2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างและนำร่างรูปแบบที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา

2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ 1) กลุ่มอาจารย์ในมหาวิทยาลัย 2) กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษา / โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่น ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ผู้มีประสบการณ์ตรงรวม 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ร่างรูปแบบ, ประเด็นสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบฯ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ในพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ 1) จังหวัดพิษณุโลก 2) จังหวัดสุโขทัย 3) จังหวัดอุตรดิตถ์ 4) จังหวัดตาก 5) จังหวัดพิจิตร 6) จังหวัดเพชรบูรณ์ 7) จังหวัดกำแพงเพชร 8) จังหวัดนครสวรรค์ 9) จังหวัดอุทัยธานี ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางการสุ่มของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie& Morgan, 1970, p : 176-177) และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) จำนวน 728 คน ตามสัดส่วนขนาดสถานศึกษาในแต่ละจังหวัดเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วยองค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 4 ข้อ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน จำนวน 6 ข้อ และองค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน จำนวน 4 ข้อ รวมทั้งสิ้น 14 ข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยระบบ online ได้รับแบบสอบถาม กลับคืนจำนวน 728 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

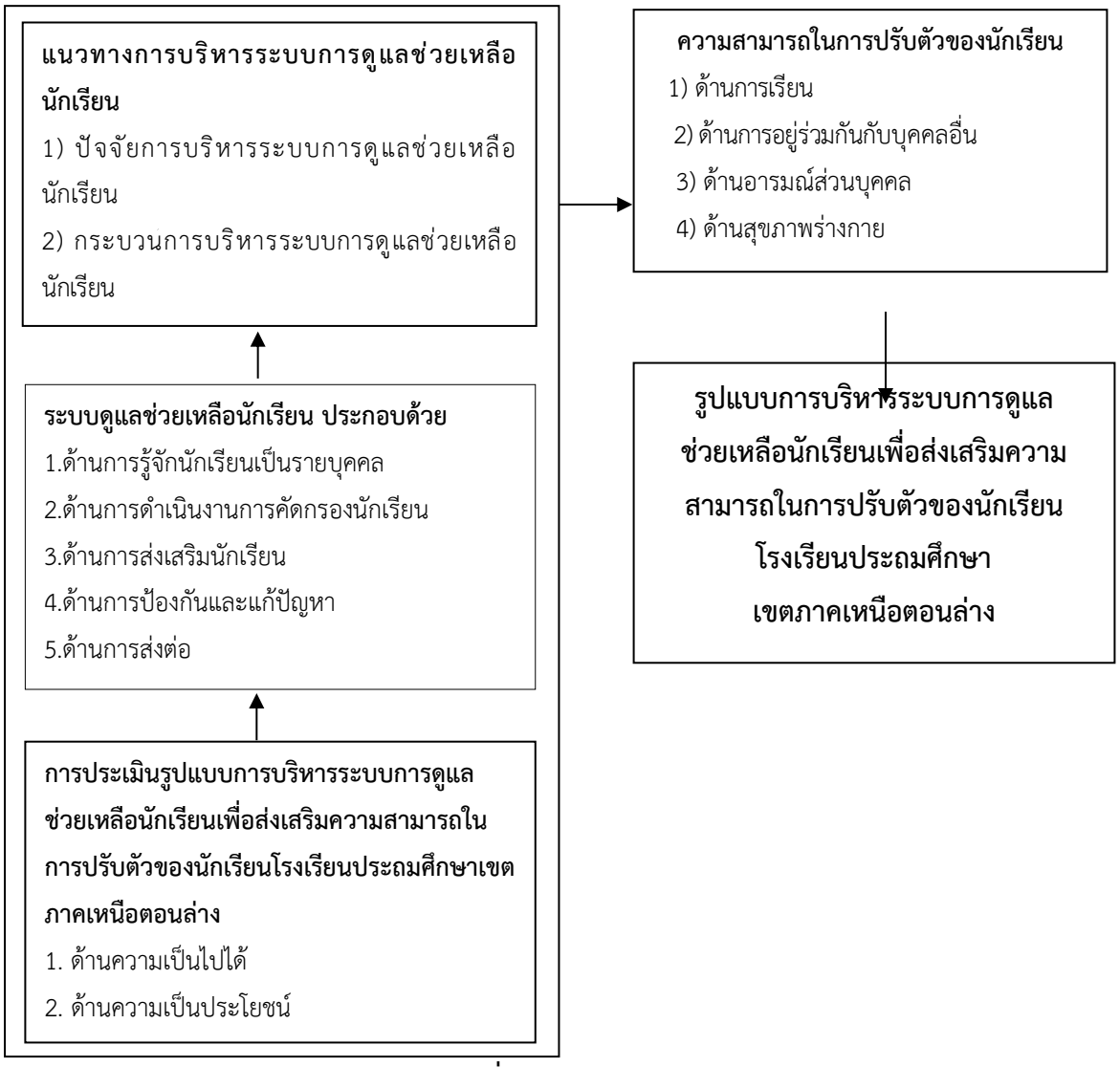

แผนภาพที่1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า

วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า

1.1 สังเคราะห์เอกสาร และการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา โดยการศึกษาเอกสาร (Document Study) ได้แก่ หลักการ แนวคิดทฤษฎี แนวทางการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวคิด ทฤษฎี หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน

1.2 แนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านความเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 6 คน ได้ผลดังนี้ 1) ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 2) กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น 3) ด้านอารมณ์ส่วนบุคคล และ4) ด้านสุขภาพร่างกาย

วัตถุประสงค์ที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะโดยเพิ่ม ผู้ดำเนินการพัฒนา อีก 1 องค์ประกอบ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับตามฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 4 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การปฏิบัติงานของครู 3) การจัดงบประมาณและทรัพยากรในสถานศึกษา และ 4) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้ ขั้นที่ 1 การศึกษาบริบทการพัฒนา ขั้นที่ 2 การวางแผนในการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรม ขั้นที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนางานสถานศึกษา และขั้นที่ 6 การเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์

องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 4 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น 3) ด้านอารมณ์ส่วนบุคคล และ 4) ด้านสุขภาพร่างกาย

วัตถุประสงค์ที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง

ตารางที่ 1 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ในภาพรวม

รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความเป็นไปได้	$\overline{X}$	S.D.	ความเป็นประโยชน์	ผลการประเมิน
องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.29	0.66	มาก	4.03	0.65	มาก	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.10	0.62	มาก	4.17	0.69	มาก	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน	4.06	0.68	มาก	4.23	0.72	มาก	ผ่าน
รวม	**4.15**	**0.47**	**มาก**	**4.14**	**0.63**	**มาก**	**ผ่าน**

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.15,S.D.= 0.47)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีองค์ประกอบสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\overline{X}$ = 4.29, S.D.= 0.66) รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\overline{X}$ = 4.10, S.D.= 0.62) และ องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน ($\overline{X}$ = 4.06, S.D.= 0.68) ตามลำดับ

ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ในภาพรวมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.14,S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีองค์ประกอบสูงสุด คือ

องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน ($\overline{X}$ = 4.23, S.D.= 0.72) รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\overline{X}$ = 4.17, S.D.= 0.69) และองค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\overline{X}$ = 4.03, S.D.= 0.65) ตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่

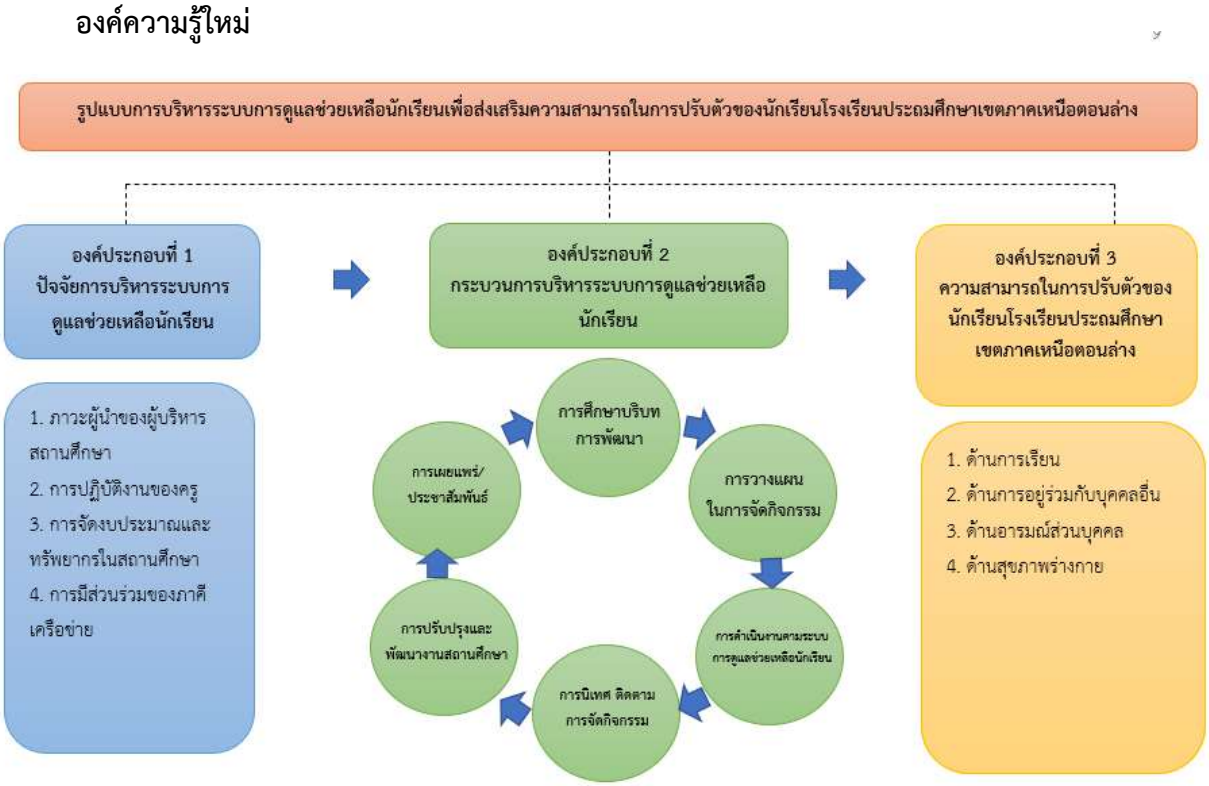

รูปที่ 2 รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง

จากภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การปฏิบัติงานของครู 3) การจัดงบประมาณและทรัพยากรในสถานศึกษา และ 4) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การศึกษาบริบทการพัฒนา ขั้นที่ 2 การวางแผนในการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรม ขั้นที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนางานสถานศึกษา และขั้นที่ 6 การเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์

องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น 3) ด้านอารมณ์ส่วนบุคคล และ 4) ด้านสุขภาพร่างกาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยสังเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และศึกษาจากสถานศึกษาที่มีกระบวนการบริหารที่ดี (Best Practice) พบว่า 1. ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การปฏิบัติงานของครู 3) การจัดงบประมาณและทรัพยากรในสถานศึกษา 4) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย 2. กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาบริบทการพัฒนา 2) การวางแผนในการจัดกิจกรรม 3) การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) การนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรม 5) การปรับปรุงและพัฒนางานสถานศึกษา 6) การเผยแพร่/การประชาสัมพันธ์ และ 3.ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนในการบริหารระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น 3) ด้านอารมณ์ส่วนบุคคล 4) ด้านสุขภาพร่างกาย ทั้งนี้เนื่องมาจากแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีจุดมุ่งหมายส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน มีทักษะในการในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการที่มีความหลากหลายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอวยชัย ศรีตระกูล (2556) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย หลักการและแนวคิดในการบริหาร ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การส่งต่อนโยบาย การมีส่วนร่วมของบุคลากรและการบริหารระบบการ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กรการปฏิบัติการ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปรับปรุงพัฒนา และการประสานงาน

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่างที่สร้างและตรวจสอบยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขทำให้รูปแบบที่มีความสมบูรณ์ครอบคลุมสามารถนำไปใช้ได้จริง ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การปฏิบัติงานของครู 3) การจัดงบประมาณและทรัพยากรในสถานศึกษา และ 4) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ผู้วิจัยได้นำปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาสังเคราะห์เพื่อหาปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับระวีวรรณ เพ็ชรคง (2557 : 144) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาปัจจัยและกระบวนการตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพของปัจจัยตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและ รายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านผู้บริหาร รองลงมาได้แก่ ด้านครู และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านนักเรียน ส่วนสภาพของกระบวนการตามมาตรฐาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวางระบบการบริหารงาน รองลงมาได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งต่อนักเรียน

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้ ขั้นที่ 1 การศึกษาบริบทการพัฒนาขั้นที่ 2 การวางแผนในการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรม ขั้นที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนางานสถานศึกษา และขั้นที่ 6 การเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างลุ่มลึก หลากหลายรัดกุม ได้มีการนำเสนอร่างองค์ประกอบต่อผู้เชี่ยวชาญ และได้ให้ข้อเสนอแนะให้ความคิดเห็น จนได้องค์ประกอบ ที่มีความสออดคล้องกับกระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาสังเคราะห์เพื่อหาขั้นตอนที่เหมาะสมสำหรับกระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่างซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสิทธิ รอดบำเรอ (2559 : 122-123) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพและปัญหา

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในภาพรวม พบว่า สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (2) รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ ส่วนที่ 2 บทบาทของครูที่ปรึกษา ประกอบด้วย1) รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) หาข้อมูลเพิ่มเติมโดยนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียน3) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนและเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ4) จำแนกนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา 5) จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน 6) จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียน 7) ให้คำปรึกษาส่วนตัว 8) จัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ9) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ประชุมผู้ปกครอง และ 10) แจ้งจดหมายข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารประกอบด้วย1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน 4) การอำนวยการ 5) การประสานงาน และ 6) การรายงาน (3) รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่พัฒนาขึ้นผ่านการประเมินจากผู้อำนวยการสถานศึกษาว่ามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 4 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น 3) ด้านอารมณ์ส่วนบุคคล และ 4) ด้านสุขภาพร่างกายทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาควรได้นำความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนไประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณา นิ่มวุ่น (2549) ทำวิจัยเรื่องการปรับตัวในการใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานคร ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทพลีลา เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบการปรับตัวในการใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น ภูมิลำเนา สุขภาพจิต บุคลิกภาพ ลักษณะมุ่งอนาคต และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทพลีลาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามการปรับตัวในการใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานครแบบคัดกรองสุขภาพจิต แบบสอบถามบุคลิกภาพ และแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีการปรับตัวในการใช้ชีวิตอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่ระดับชั้นต่างกันมีการปรับตัวในการใช้ชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ นักเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีการปรับตัวในการใช้ชีวิตไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีและสุขภาพจิตบกพร่องมีการปรับตัวในการใช้ชีวิตใน กรุงเทพมหานครโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการปรับตัวด้านการ เรียน ด้านส่วนตัว ด้านที่พักอาศัย นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีและมีสุขภาพจิตบกพร่องมีการปรับตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการปรับตัวด้านสังคมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา**เขต**ภาคเหนือตอนล่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยได้ศึกษา ทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างลุ่มลึก มีการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษาจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี รวมทั้งตรวจสอบด้านความถูกต้องและความเหมาะสมก่อน แล้วนำมาปรับปรุง ให้ดีขึ้นจากนั้นประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ทำให้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไร ปัญญาสิทธิ์ (2560) ได้ศึกษา เรื่อง รูปแบบการเสริมพลังเพื่อการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุป จากการศึกษารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง มีองค์ประกอบและแนวการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนมี 2 ประการ ได้แก่ 1) ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น ด้านอารมณ์ส่วนบุคคล และด้านสุขภาพร่างกาย 2. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่างประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และองค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน 3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้อยู่ระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากซึ่งแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่างสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง และจะช่วยในการส่งเสริมความสามารถด้านการปรับตัวของนักเรียนให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรส่งต่อนโยบายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์ กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และจัดระบบการบริหารภายในให้เข้มแข็งเพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนา และติดตามประเมินผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสถานศึกษา ควรส่งเสริมพัฒนาบุคลากรหลักในสถานศึกษา ควรจัดอบรมหลักสูตรครูแนะแนวและการให้คำปรึกษา การส่งครูและบุคลากรทางการศึกษาไปศึกษาดูงานในโรงเรียนต้นแบบ

1.3 ควรให้คณะกรรมการการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและหน่วยงานในชุมชุมชุนมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยให้สถานศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาในการประชุม และเห็นชอบการดำเนินงานด้วย

1.4 สถานศึกษาทุกแห่ง ควรพัฒนากกรบริหารระบบการดูแสร่วยเหลือนักเรียนตามระบบส่งเสริมกิจกรรมเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน การแนะแนว การให้คำปรึกษาการเฝ้าระวังและส่งเริ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเมืองและเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืน

2.2 ควรมีการจัยและพัฒฒนา เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอมรมเพื่อเสริมสร้างกางการใช้คำปรึกษากับครูที่รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ประสิทธิ์ ทะเสนเฉด. (2549). *การพัฒนาบุคลิกภาพ.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สมายพริ้น.

ระวีวรรณ เพ็ชรคง. (2557). *แนวทางพัฒนาปัจจัยและกระบวนการตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

วรรณา นิ่มวุ่น. (2549). *การปรับตัวในการใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานคร ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทพลีลา เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร.* ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.* กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร ุ : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546).*คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุครุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

อภิสิทธิ์ รอดบำเรอ. (2559). รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 .*วารสารวิจัยทางการศึกษา* คณะศึกษาศาสตร์ มศว .ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2566. แหล่งที่มา: http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jre/ article/ view/7939.

อวยชัย ศรีตระกูล.(2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อุไร ปัญญาสิทธิ์. (2560). *รูปแบบการเสริมพลังเพื่อการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W., (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement.

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน

The Needs for Development of Administration for the Office of Secondary Educational Service Area by the Concept of Achievement for Future Working Skills of Students

ศุภรินทร์ พรมรินทร์,
พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และ สุกัญญา แช่มช้อย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Suparin Promrin,
Pruet Siribanpitak and Sukanya Chaemchoy
Chulalongkorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: suparin@damrong.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียนใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 62 เขตพื้นที่กลุ่มตัวอย่าง คือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 54 เขตพื้นที่ ได้มาโดยใช้วิธีการ สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในกรวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุด คือ การบริหารกระบวนการ รองลงมา คือ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการดำเนินงาน การมุ่งเน้นบุคลากร การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การวางแผนกลยุทธ์และการนำองค์การ ตามลำดับ ส่วนทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุด คือ ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ รองมา คือ ทักษะส่วนบุคคล ทักษะการคิด ทักษะที่ใช้ในที่ทำงาน และทักษะด้านคนและสังคม ตามลำดับ

* วันที่รับบทความ : 29 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 15 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 16 พฤษภาคม 2567
Received: April 29 2024; Revised: September 15 2024; Accepted: September 16 2024

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; การพัฒนาการบริหาร; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา; แนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้; ทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน

Abstract

The objective of this research was to investigate the necessary requirements for developing office management within the secondary educational district offices according to the concept of learning outcome results in future work skills of students. The quantitative research method was employed. The population consisted of 62 educational district offices, while the sample group comprised 54 educational district offices selected through simple random sampling. The instrument used was The questionnaire of current state and desirable state of secondary education service area office management based on the concept of students' learning outcome on future work skills. The reliability coefficient was .98 Statistical analysis utilized percentages, means ($\overline{X}$), standard deviations (S.D.), and the Modified Necessary Index ($PNI_{modified}$).

The research findings indicate that the highest necessary requirement for development in managing the office of secondary educational district offices in accordance with the concept of learning outcome results in future work skills of students is process management, followed by prioritizing customer and stakeholder focus, operational performance, personnel development, knowledge measurement, analysis, and management, and strategic planning and organizational leadership. As for the future work skills of students, the highest necessary requirement for development is the skill of applying knowledge, followed by Personal skills, creative skills, workplace skills, and People and Social Skills.

Keywords: Needs; Development of Administration; The Secondary Educational Service Area Office; The Concept of Achievement; Future work skills of students.

บทนำ

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และการทำงาน ก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและทำให้มนุษย์จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ (Williams, 2016; ทิศนา แขมมณี, 2555) การทำงานต้องร่วมกับเทคโนโลยี โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ หุ่นยนต์มาทำงานแทนมนุษย์หรือทำงานร่วมกับมนุษย์มากยิ่งขึ้น (Will Baxter, 2017) คาดว่าในอนาคตงานหลายประเภทอาจจะหายไป แรงงานมีความเสี่ยงจะตกงานมากขึ้น หลายประเทศทั่วโลกตระหนักถึงความสำคัญนี้และประสบปัญหาของการไม่สามารถสร้างคนวัยทำงานให้มีทักษะการทำงานและทักษะชีวิตเพียงพอพอรองรับสถานการณ์ดังกล่าว(เสาวนีย์ จันทะพงษ์ และกัมพล พรพัฒนไพศาลกุล, 2562) และรายงานของสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Office : ILO) ครั้งที่ 3 ได้วิเคราะห์ผลกระทบของการแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโควิด-19 ต่อระบบ

เศรษฐกิจ พบว่า ชั่วโมงการทำงานลดลงของผู้ใช้แรงงานลดลงและการคาดการณ์ว่าส่งผลให้รายได้ของแรงงานนอกระบบทั่วโลกลดลง 60% และยังพบว่า การจ้างงานทั่วโลกลดลงอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษา แนวโน้มแรงงานในประชากรไทยตามการประมาณการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระหว่างปี 2553-2583 พบว่า จำนวนผู้สูงอายุ 60 ปีเพิ่มมากขึ้นไป กำลังแรงงานอายุ 15-59 ปี มีจำนวนลดลง (กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน, 2561) สถานการณ์ด้านแรงงานไตรมาส 3 ปี 2565 (กรกฎาคม - กันยายน 2565) ของกองเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน พบว่า ภาวะการทำงานของประชากร ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จำนวนงานมีไม่เพียงพอต่อกับประชากรวัยแรงงาน การเตรียมความพร้อมด้านแรงงานของไทย พบปัญหาช่องว่างทางทักษะแรงงานให้มีทักษะในการทำงานไม่เพียงพอที่จะทำงานในความรับผิดชอบได้ตามความคาดหวังของนายจ้างหรือมีคุณสมบัติไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ข้อมูลจากเวิลด์อีโคโนมิกฟอรั่ม (The World Economic Forum: WEF) ระบุว่า ประเทศไทยมีสัดส่วนแรงงานไร้ฝีมือสูงสุดในอาเซียนถึงร้อยละ 84 (เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว, 2561) จำเป็นต้องการพัฒนาด้านความสามารถในการแข่งขัน พัฒนากำลังคนและพัฒนาแหล่งแรงงาน ฝึกอบรมแรงงานสายอาชีพให้มีทักษะที่เพียงพอ หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษา จะต้องพัฒนาการบริหารจัดการ การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ เพื่อรองรับความต้องการแรงงานในอนาคตและภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดังกล่าวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนเพื่อเตรียมเข้าสู่ตลาดแรงงาน ได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาที่มุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน มุ่งพัฒนาให้มีการมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตมั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี ดำเนินการสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนานโยบายในระดับต่างๆ ทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่ได้กำหนดให้มีพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาพัฒนาทักษะอาชีพ

การพัฒนาทักษะอาชีพในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีบทบาทหน้าที่หลักในการส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานที่กำหนด โดยเฉพาะการศึกษาเพื่อการมีงานทำ มีอาชีพในอนาคต โดยการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีคุณภาพจะส่งผลให้สถานศึกษาดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ซึ่งการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น และในด้านการ

พัฒนากำลังคนให้มีทักษะการทำงาน แต่พบว่า การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่ในปัจจุบัน ยังต้องพัฒนาด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการขับเคลื่อนคุณภาพ โดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาการบริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ให้สามารถส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาให้สมารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยเฉพาะด้านการมีงานทำ และอาชีพในอนาคต มีความสอดคล้องกับความต้องการของโลกอาชีพและตลาดแรงงาน โดยนำความทักษะที่มีสร้างคุณค่าให้กับสังคม ทักษะการทำงานในอนาคต จึงถือว่ามีความสำคัญจำเป็นที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งการพัฒนาทักษะการทำงานในอนาคต ต้องพัฒนาทักษะซึ่งประกอบด้วยทักษะด้านการคิดและแก้ปัญหา ทักษะด้านการบริหารจัดการตน ทักษะด้านเทคโนโลยี และทักษะด้าน การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Davies et al, 2011; Williams, 2016; Edmond, 2017 ; Bakhshi, Downing, Osborne และ Schneider, 2017) โดยทักษะดังกล่าวต้องพัฒนาให้ครอบคลุมทักษะที่จำเป็นทั้งวิชาการ วิชาชีพ ความคิดการแก้ปัญหาและสอดคล้องกับ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการทบทวน ปรับปรุงกระบวนการพัฒนาการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและนำไปกำหนดนโยบายที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการทำงานในอนาคตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อีกทั้งยังสามารถนำไปวางแผน การส่งเสริม สนับสนุน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากร คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 62 เขตพื้นที่ และกลุ่มตัวอย่าง คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 54 เขตพื้นที่ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 54 เขตพื้นที่ ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตพื้นที่ละ 2 คน รวม 108 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาละ 10 คน รวม 540 คน ผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาละ 10 คน รวม 540 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาละ 10 คน รวม 540 คน และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาละ 5 คน รวม 270 คน รวมทั้งสิ้น 1,998 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน เป็นบทความแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและคำถามปลายเปิด

การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยการศึกษางานวิจัย เอกสาร หนังสือ ตำรา วิจัย บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง แล้วข้อมูลที่ได้นำมาจัดทำประเด็นข้อคำถามของแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข นำไปหาคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัยสอนสาขาการบริหารการศึกษา ผู้ประสบการณ์การบริหารการศึกษา ผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา ครูที่มีประสบการณ์หรือการปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียนและครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานนโยบายและแผนของสถานศึกษา จำนวนรวมทั้งสิ้น 5 ท่าน การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC) โดยการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ .50 ขึ้นไป มาสร้างเป็นแบบสอบถาม ปรับปรุง และพัฒนาข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, วรรณี แกมเกตุ, 2551) ความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งหนังสือและแบบสอบถามทางไปรษณีย์และจัดทำ QR Code สำหรับผู้ที่ต้องการตอบแบบสอบถามแบบออนไลน์ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ติดตามและรวบรวมข้อมูลตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เพื่อระบุความต้องการจำเป็น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) และเกณฑ์ของรางวัลคุณภาพแห่งชาติมัลคอล์มบอลดริจ และกรอบแนวคิดทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน ได้สังเคราะห์แนวคิดทักษะการทำงานในอนาคต ค.ศ. 2020 และ ค.ศ. 2030 ของ Davies et al. (2011), Williams, 2016; Edmond, 2017 และ Bakhshi, Downing, Osborne Schneider, 2017; กรณัฏฐ์ สกุลกฤติ, 2562; เพื่อสร้างกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

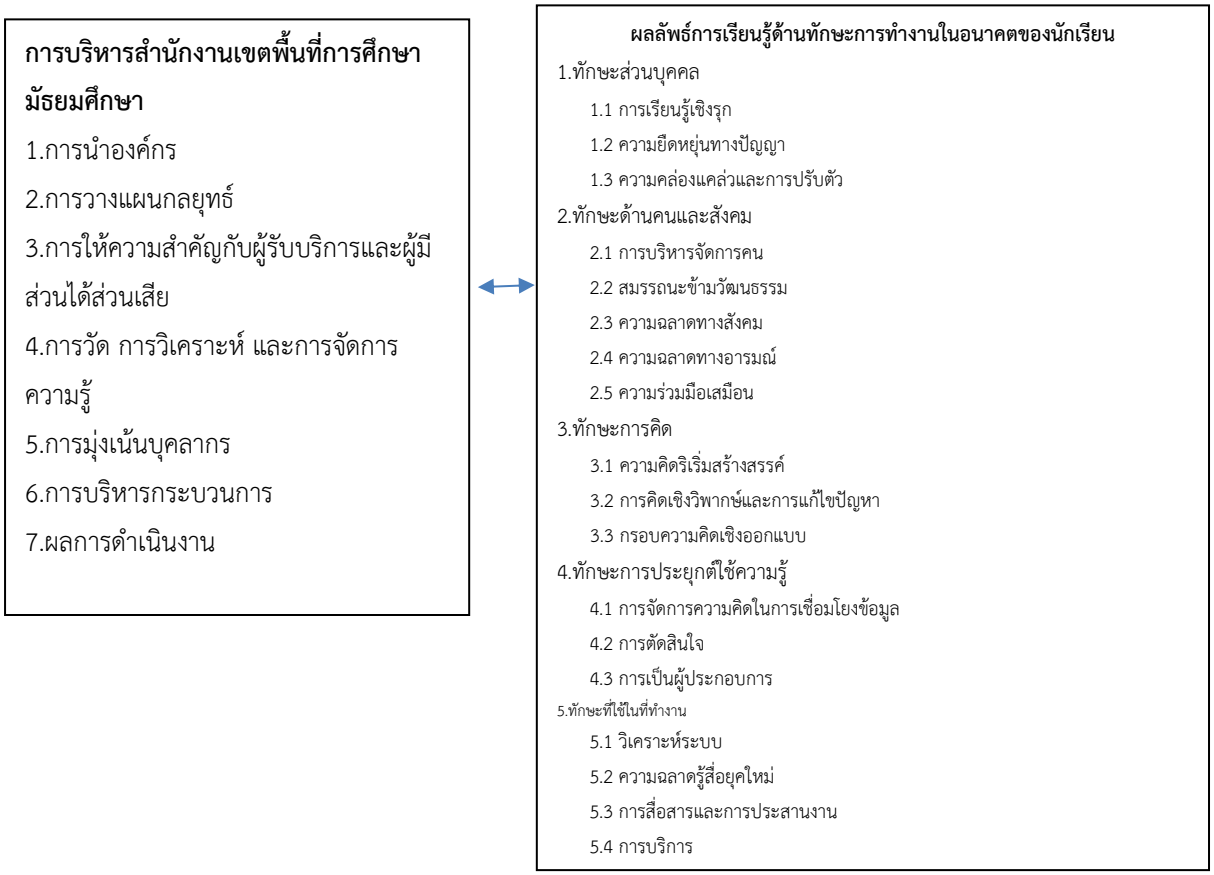

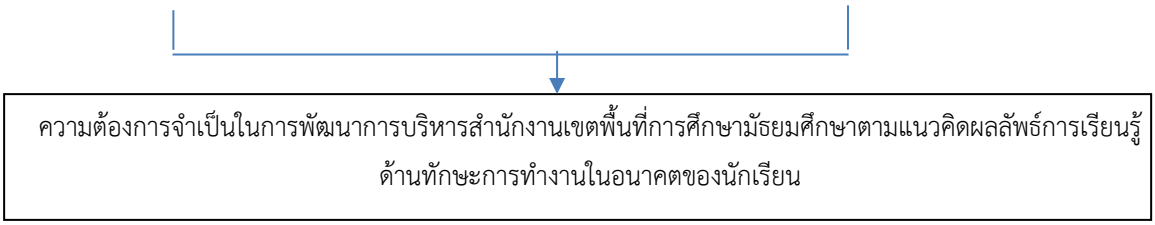

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 1-2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน

ที่	การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาการศึกษามัธยมศึกษา	ทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน						เฉลี่ยรวม	ลำดับ
		ประเด็น	ทักษะส่วนบุคคล	ทักษะด้านคนและสังคม	ทักษะการคิด	ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้	ทักษะที่ใช้ในที่ทำงาน		
1	การนำองค์กร	$PNI_{Modified}$	0.149	0.101	0.132	0.191	0.161	0.146	**7**
		ลำดับ	**3**	**5**	**4**	**1**	**2**		
2	การวางแผนกลยุทธ์	$PNI_{Modified}$	0.146	0.142	0.156	0.156	0.160	0.152	**6**
		ลำดับ	**3**	**4**	**2**	**2**	**1**		
3	การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	$PNI_{Modified}$	0.225	0.203	0.237	0.225	0.197	0.217	**2**
		ลำดับ	2	3	1	2	4		

4	การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้	$PNI_{Modified}$	0.163	0.179	0.172	0.179	0.185	0.175	**5**
		ลำดับ	**4**	**2**	**3**	**2**	**1**		
5	การมุ่งเน้นบุคคากร	$PNI_{Modified}$	0.191	0.192	0.191	0.198	0.173	0.189	**4**
		ลำดับ	**3**	**2**	**3**	**1**	**4**		
6	การบริหารกระบวนการ	$PNI_{Modified}$	0.254	0.246	0.254	0.252	0.235	0.248	**1**
		ลำดับ	**1**	**3**	**1**	**2**	**4**		
7	ผลการดำเนินงาน	$PNI_{Modified}$	0.202	0.185	0.188	0.199	0.190	0.193	**3**
		ลำดับ	**1**	**5**	**4**	**2**	**3**		
	รวม	$PNI_{Modified}$	0.189	0.177	0.189	0.200	0.186	0.188	
		ลำดับ	**2**	**4**	**2**	**1**	**3**		

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน ภาพรวม $PNI_{modified}$ = 0.188 เมื่อแยกพิจารณาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษารายด้าน โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า

การบริหารกระบวนการ ภาพรวม มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด เป็นลำดับแรก ($PNI_{modified}$ =0.248) เมื่อแยกตามทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน พบว่า ทักษะส่วนบุคคลและทักษะการคิดมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}$ =0.256) รองลงมา คือ **ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้** ($PNI_{modified}$ =0.252) ส่วนทักษะที่ใช้ในที่ทำงาน ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified}$ =0.235)

การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาพรวม มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงเป็นลำดับที่สอง ($PNI_{modified}$ = 0.217) แยกตามทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน พบว่า ทักษะการคิดมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}$ = 0.237) รองลงมา คือ ทักษะส่วนบุคคลและทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.225) ส่วนทักษะที่ใช้ในที่ทำงานความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด($PNI_{modified}$ = 0.197)

ผลการดำเนินงาน ภาพรวม มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงเป็นลำดับที่สาม ($PNI_{Modified}$ = 0.193) แยกตามทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะส่วนบุคคล ($PNI_{modified}$ = 0.202) รองลงมา คือ ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.199) ส่วนทักษะด้านคนและสังคม ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified}$ = 0.185)

การมุ่งเน้นบุคลากร ภาพรวมมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงเป็นลำดับที่สี่ ($PNI_{modified}$ = 0.189) แยกตามทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.198) รองลงมา คือ ทักษะด้านคนและสังคม ($PNI_{modified}$ = 0.192) ส่วนทักษะที่ใช้ในที่ทำงาน ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified}$ = 0.173)

การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ภาพรวมมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงเป็นลำดับที่ห้า ($PNI_{modified}$ =0.175) แยกตามทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะที่ใช้ในที่ทำงาน.($PNI_{modified}$ =0.185) รองลงมา คือ ทักษะด้านคนและสังคม และทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ($PNI_{modified}$ =0.179) ส่วนทักษะส่วนบุคคล ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified}$ =0.163)

การวางแผนกลยุทธ์ ภาพรวม มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงเป็นลำดับที่หก $PNI_{modified}$ =0.152 แยกตามทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะที่ใช้ในที่ทำงาน ($PNI_{modified}$ =0.160) รองลงมา คือ ทักษะการคิดและทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ($PNI_{modified}$ =0.156) ส่วนทักษะด้านคนและสังคม ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified}$ =0.142)

การนำองค์การ ภาพรวม มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด เป็นลำดับที่เจ็ด ($PNI_{modified}$ =0.146) แยกตามทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.191) รองลงมา คือ ทักษะที่ใช้ในที่ทำงาน ($PNI_{modified}$ = 0.161) ส่วนทักษะด้านคนและสังคม ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุ ($PNI_{modified}$ =0.101) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน แยกตามทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียนแยกตามทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน

| ที่ | การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา | ประเด็น | ทักษะการใช้ภาษา | | | ทักษะด้านดิจิทัล | | | ทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา | | | ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง | | | ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น | | | ทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน | | |

ตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน แยกตามทักษะย่อยของทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน ภาพรวม $PNI_{modified}$ = 0.188 ทักษะที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.200) รองลงมา ได้แก่ ทักษะส่วนบุคคล ($PNI_{modified}$ = 0.191) ทักษะคิดสร้างสรรค์ ($PNI_{modified}$ =0.190) ทักษะที่ใช้ในที่ทำงาน ($PNI_{modified}$ =0.186) ส่วนทักษะด้านคนและสังคม ลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{modified}$ = 0.178) ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาตามทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ดังนี้

ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ภาพรวม มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด เป็นลำดับแรก ($PNI_{modified}$ =0.200) เมื่อแยกตามทักษะย่อย พบว่า การจัดการความคิดในการเชื่อมโยงข้อมูล มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}$ = 0.203) รองลงมา คือ การเป็นผู้ประกอบการ ($PNI_{modified}$ = 0.202) ส่วนการตัดสินใจ ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified}$ = 0.195)

ทักษะส่วนบุคคล ภาพรวม มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด เป็นลำดับที่สอง ($PNI_{modified}$ = 0.191) เมื่อแยกตามทักษะย่อย พบว่า ความยืดหยุ่นทางปัญญา มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}$ = 0.195) รองลงมา คือ ความคล่องแคล่วและการปรับตัว ($PNI_{modified}$ = 0.191) ส่วนการเรียนรู้เชิงรุก ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified}$ = 0.185)

ทักษะการคิดภาพรวม มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด เป็นลำดับที่สาม ($PNI_{modified}$ = 0.190) เมื่อแยกตามทักษะย่อย พบว่า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}$ = 0.192) รองลงมา คือ การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหาและความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified}$ = 0.189)

ทักษะที่ใช้ในที่ทำงาน ภาพรวม มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด เป็นลำดับที่สี่ ($PNI_{modified}$ = 0.186) เมื่อแยกตามทักษะย่อย พบว่า วิเคราะห์ระบบและความรู้เท่าทันสื่อยุคใหม่ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}$ = 0.190) รองลงมา คือ การบริการ ($PNI_{modified}$ = 0.185) ส่วนการสื่อสารและการประสานงานความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified}$ = 0.182)

ทักษะด้านคนและสังคม ภาพรวม มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด เป็นลำดับแรก ($PNI_{modified}$ = 0.178) เมื่อแยกตามทักษะย่อย พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}$ = 0.185) รองลงมา คือ ความฉลาดทางสังคม ($PNI_{modified}$ = 0.179) ส่วนการบริหารจัดการคน ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified}$ = 0.174) ตามลำดับ

สรุปการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารกระบวนการ การให้ความสำคัญ

กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการดำเนินงาน การมุ่งเน้นบุคลากร การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การวางแผนกลยุทธ์ และการนำองค์การ ตามลำดับ และพิจารณาความต้องการจำเป็นทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะส่วนบุคคล ทักษะคิดสร้างสรรค์ภาพรวม ทักษะที่ใช้ในที่ทำงานและทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ตามลำดับ

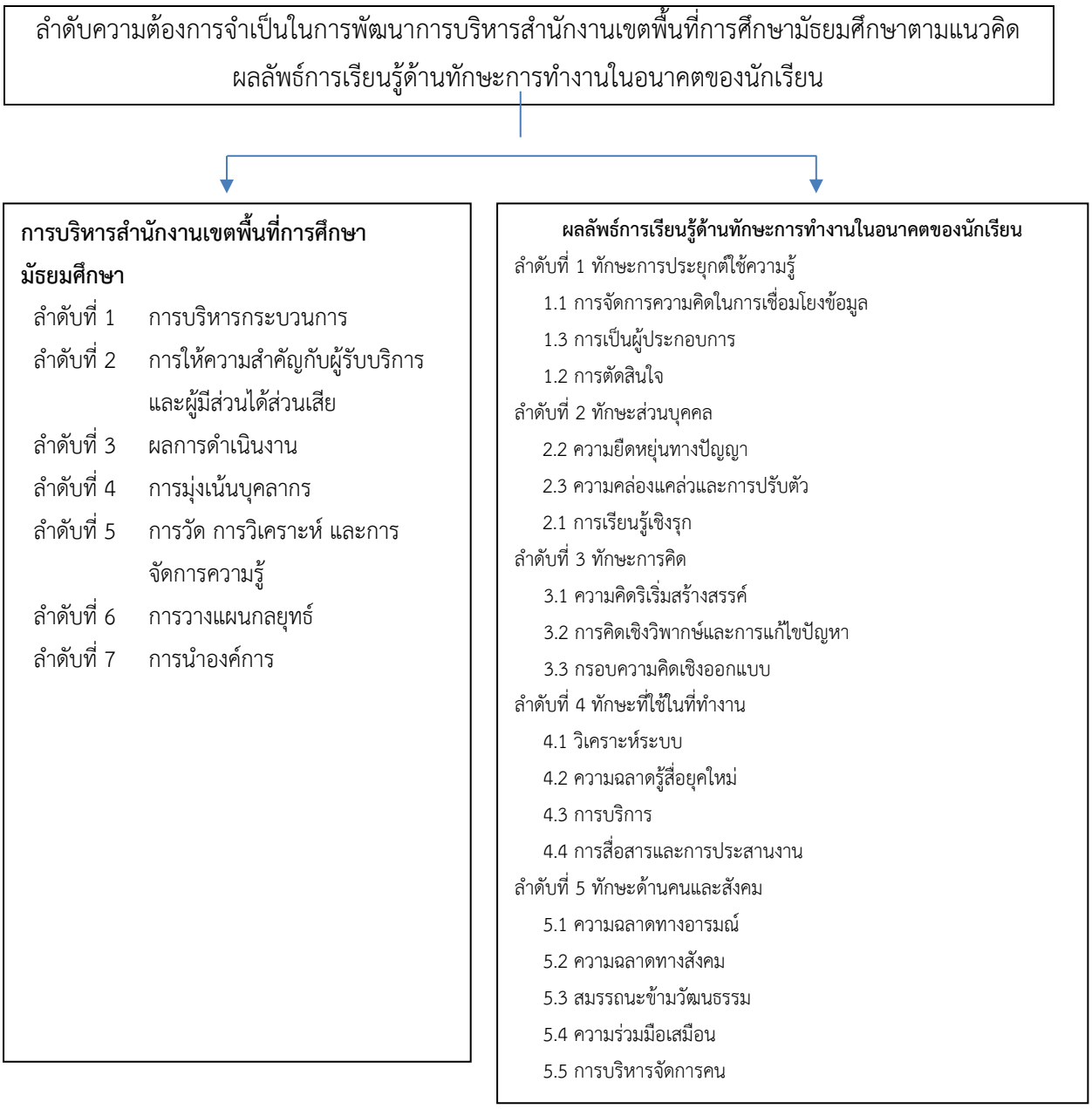

แผนภาพ 2 ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1.จากศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การบริหารกระบวนการ แสดงให้เห็นว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับบริหารจัดการศึกษา รวมถึงกระบวนการบริการนักเรียนและกระบวนการสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) และต้องดำเนินการประเมินทุกปี ส่งผลให้การบริหารจัดการกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ มีความเชื่อมโยงทั้งกระบวนการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ของสิทธิชัย เวศสุวรรณ (2558) ที่พบว่า การจัดการกระบวนการมีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด มีความสำคัญสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 เช่นกัน ความต้องการจำเป็นรองลงมา ได้แก่ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้านการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการบริการกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ปกครองและนักเรียน ที่ทันสมัยรวดเร็วและให้สามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศในทุกระดับ อีกทั้งเป็นช่องทางสำหรับรับข้อเสนอแนะ ความต้องการของผู้รับบริการ โดยสารสนเทศที่ได้จะสามารถนำไปใช้ในการวางแผนเชิงรุกในการตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีความต้องการจำเป็นลำดับรองลงมา อาจเนื่องมาจาก ข้อมูลข่าวสารที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นำเสนอเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการจัดการศึกษาที่เป็นนโยบายหลักของหน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่ รวมถึงรายงานผลการดำเนินการตามภารกิจต่างๆ แต่ยังไม่ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียนอย่างเพียงพอ จึงทำให้มีคระดับความต้องการจำเป็นที่สูงเป็นลำดับที่สองดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ของสิทธิชัย เวศสุวรรณ (2558) ที่พบว่า การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 3 ส่วนการนำองค์การลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด อาจเนื่องมาจาก การกำหนดวิสัยทัศน์ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้กำหนดให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและค่านิยมองค์กรรวมทั้งภาระกิจองค์กร โดยแต่ละเขตพื้นที่จะกำหนดลักษณะภาพอนาคตขององค์กร ส่งผลให้ไม่แสดงถึงภาพอนาคตของนักเรียนที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษาที่ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับบสถานศึกษาอย่างชัดจน อีกทั้งนำองค์การเป็นขั้นตอนแรกของการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ตามแนวคิดของระบบราชการ 4.0 ของสำนักงาน ก.พ.ร. โดยเชื่อมโยงกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ที่ผู้บริหารของส่วนราชการจะต้องมีวิสัยทัศน์ในเชิงยุทธศาสตร์มีนโยบายในการเปิดเผยข้อมูล มีความโปร่งใส

มุ่งเน้นประโยชน์สุขของประชาชน ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นอันดับแรกที่ผู้บริหารต้องดำเนินการ อีกทั้งยังสอดคล้องกับการวิจัยของ สันติ แสงระวี (2562) ที่ได้วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ที่พบว่า การนำองค์การ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันการดำเนินการสูงสุด ส่งผลให้มีลำดับความต้อกงารจำเป็นต่ำสุดดังกล่าว

2. จากศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน แยกตามทักษะย่อยของทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน พบว่า ทักษะที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้เป็นทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียนที่จำเป็นต้องพัฒนาเป็นลำดับแรกในการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดย Williams (2016) ได้นำเสนอทักษะ การทำงานในอนาคต โดยระบุว่า ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ต้องใช้การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นเหตุเป็นผล รวมถึงการคิดเชิงวิพากษ์และการวิเคราะห์ โดยกลุ่มพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการมีทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ได้แก่ ความคิดที่แปลกใหม่และความคิดเชิงประยุกต์ การบริหารจัดการความรู้ความเข้าใจ การทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับ Edmond (2017) ได้กล่าวถึงทักษะที่เด็กทุกคนต้องการเพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ในโลกแห่งการทำงานที่ในอนาคต โดยเสนอการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหาเป็นพฤติกรรมแรก ซึ่งถือเป็นลักษณะสำคัญที่จะนำไปสู่การตั้งคำถามที่ถูกต้อง และการค้นหาสาเหตุของปัญหาพร้อมทำการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพฤติกรรมดังกล่าวจัดอยู่ในทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Davies et al. (2011) ได้นำเสนอ Future Work Skills In 2020 หรือ 10 ทักษะการ ทำงานที่สำคัญที่สุดในปี 2020 โดยพบว่า ความสามารถในการบริหารจัดการความรู้ความเข้าใจเป็นทักษะที่สำคัญเป็นลำดับที่ 9 โดยทักษะดังกล่าวเป็นทักษะย่อยของทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ด้วยเหตุผลข้างต้นอาจส่งผลให้ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้มีความต้องการจำเป็นสูงสุดดังกล่าว

ลำดับความต้องการจำเป็นรองลงมา ได้แก่ ทักษะส่วนบุคคล แสดงให้เห็นว่าต้องดำเนินการพัฒนาเป็นลำดับที่สอง ซึ่ง Williams (2016) ได้นำเสนอว่า ทักษะส่วนบุคคล เป็นความสามารถในการทำงานแสดงความรับผิดชอบและการปรับตัว และการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ และการมีความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลง และการเผชิญกับความเสี่ยง ซึ่งมีความสำคัญกับการทำงานในอนาคตที่ต้องพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กรณัฏฐ์ สกุลกฤติ (2562) ได้ศึกษานวัตกรรมการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะการทำงานในอนาคต โดยพบว่า ทักษะส่วนบุคคล ส่งผลต่อการทำงานในอนาคต จึงได้กำหนดทักษะส่วนบุคคลเป็นทักษะหนึ่งใน นวัตกรรมการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เน้นการผลิตบัณฑิตให้มีทักษะ W-K-P (Workplace skill : ทักษะที่ใช้ในการทำงาน / Knowledge application skills : ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้/ Personal skills : ทักษะส่วนบุคคล โดยทักษะส่วน

บุคคลเป็นความสามารถในการทำงานเฉพาะตนที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติต่อผู้อื่นในการทำงาน ซึ่งแสดงทำให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ การปรับตัว และการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนา ส่งผลให้มีค่าความต้องการจำเป็นสูงเป็นลำดับรองลงมาดังกล่าว

ส่วนทักษะด้านคนและสังคม ลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ซึ่งทักษะด้านคนและสังคม ประกอบด้วย ทักษะด้านคน การบริหารจัดการคน สมรรถนะข้ามวัฒนธรรม ความฉลาดทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์และ ความร่วมมือเสมือน ซึ่งทักษะกลุ่มดังกล่าว เป็นความสามารถในการทำงานเป็นทีม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างการสื่อสาร และสามารถทำงานกับผู้ อื่นที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยธรัช อารีราษฎร์ และวรปภา อารีราษฎร์ (2562) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่เน้นทักษะ 3R8C โดยทักษะทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ มีทักษะการสื่อสาร และการรู้เท่าทันสื่อ มีทักษะในความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม กระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม ซึ่งทักษะย่อยดังกล่าวเป็นทักษะในกลุ่มทักษะด้านคนและสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญและได้รับการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนอยู่แล้วในปัจจุบัน และ ยังสอดคล้องกับ Davies et al. (2011) ที่ได้นำเสนอ Future Work Skills In 2020 หรือ 10 ทักษะการทำงานที่สำคัญที่สุดในปี 2020 โดยพบว่า ความฉลาดทางสังคม เป็นทักษะลำดับที่ 2 สมรรถนะข้ามวัฒนธรรม เป็นทักษะลำดับที่ 4 และความร่วมมือเสมือน เป็นทักษะลำดับที่ 10 ซึ่งทักษะดังกล่าวเป็นทักษะย่อยในทักษะด้านคนและสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทักษะด้านคนและสังคม มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุดดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรพัฒนาการบริหารการศึกษา ตามแนวคิดองค์กรที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะด้านกระบวนการที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีลักษณะเป็นกระบวนการดำเนินการ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการดำเนินงาน การมุ่งเน้นบุคลากร การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การวางแผนกลยุทธ์ และการนำองค์การ เพื่อการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาด้านผลลัพธ์ ซึ่งได้แก่ ทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน โดยต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรทบทวนวิสัยทัศน์เพื่อการนำองค์กร วางแผนกลยุทธ์ เพื่อการนำองค์กรสู่การพัฒนาทักษะการทำงานในอนาคตอย่างเป็นรูปธรรม โดยอาศัยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษา พัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน โดยพัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดองค์กรที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะส่วนบุคคล ทักษะคิดสร้างสรรค์ภาพรวม ทักษะที่ใช้ในที่ทำงานและทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนิใหลักสูตรรูปแบบต่างๆอย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษา ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน พบว่า การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านการบริหารกระบวนการ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่วนการนำองค์การ ลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ดังนั้นควรมีการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์หรือรูปแบบการบริหารกระบวนการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการบริหารกระบวนการของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาทักษะทำงานในอนาคตของนักเรียน

2.2 ควรพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

2.3 การศึกษาวิจัยพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน เพื่อเป็นการประเมินทักษะที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาทักษะการทำงานในอนาคตของนักเรียน เพื่อนำผลการประเมินไปสู่การพัฒนาและยกระดับทักษะสูงขึ้นต่อไป

2.4 การศึกษาวิจัยพัฒนาทักษะการทำงานในอนาคตและการสร้างอาชีพใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่งนร่วมเกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

กรณัฏฐ์ สกุลกฤตง. (2019). *นวัตกรรมการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะการทำงานในอนาคต*. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน. (2561). *การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล*. กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.

เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว. (2561). *ช่องว่างทักษะกับนัยยะที่มีต่อการพัฒนากำลังคนของประเทศไทย.* เอกสารการวิจัยทางวิชาการ. คณะเศรษฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ทิศนา แขมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธรัช อารีราษฎร์ และวรปภา อารีราษฎร์. (2562*). รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม สาหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามกรอบแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560-2579 สู่การจัดการศึกษา 4.0*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วรรณี แกมเกตุ. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สันติ แสงระวี, วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, และจำเริญ ชูช่วยสุวรรณ. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์.* 6 (7), 3552-3571.

สายเพ็ญ บุญทองแก้ว. (2563). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สิทธิชัย เวศสุวรรณ. (2015). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *รายงานการประชุมวิชาการและนำเสนอผลการวิจัย ระดับชาติและนานาชาติกลุ่มระดับชาติด้านการศึกษา. 3* (6), 457-465.

เสาวนีย์ จันทะพงษ์ และกำพล พรพัฒนไพศาลกุล. (2562). *การยกระดับทักษะแรงงานไทย: โจทย์ใหญ่ในยุคเทคโนโลยีเปลี่ยนโลก.* ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

Bakhshi, H., Downing, J. M., Osborne, M. A., & Schneider, P. (2017). *The future of skills: Employment in 2030*. Pearson.

Davies, A., Fidler, D., & Gorbis, M. (2011). Future work skills 2020. Palo Alto: Institute for the Future for University of Phoenix Research Institute**.** *Online.* Retrieved May 23, 2020, from: https:/legacy.iftf.org/futureskills/.

Edmond, C. (2017, 04 Sep). 7 skills your child needs to survive the changing world of work**.** *Online.* Retrieved Oct 20, 2022, from: https://www.weforum.org/agenda/2017/09/skills-childrenneed-work-future/.

Fidler, D., & Williams, S. (2016). Future skills. Update and literature review. Prepared for ACT Foundation and the Joyce Foundation. Institute for the Future. *Online.* Retrieved Oct 20, 2022, from: https:/legacy.iftf.org/futureskills/.

Kandukuru Nagarjun. (2020). *COVID-19:* Stimulating the economy and employment. *Online.* Retrieved Oct 20, 2 022, from: https://www.ilo.org/global/ab out-the lo/newsroom/news/WCMS743036/lang-en/index.htm.

Williams, S. (2016). Future Skills : Update and Literature Review. *Online.* Retrieved Oct 20, 2 022, from: htte://www.ifff.ore/fileadmin/userupload/downleads/wfi/ACTE IETE Euturesskills-report pdf.

A Study on the Relationship Between the Bronze Drum Patterns of Wanjiaba and Contemporary Yi Patterns in Chuxiong

Haolin Xiong and Jirawat Vongphantuset
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: haolin_x@su.ac.th

****

Abstract

Chuxiong's contemporary visual culture is distinguished by its rich diversity and the seamless integration of traditional Chinese cultural elements, ethnic minority influences, and modern aesthetics. This fusion creates a distinctive and dynamic artistic expression. Within this multicultural blend, Yi culture and bronze patterns play a significant role in shaping contemporary visual culture of Chuxiong.

This study conducts research on the contemporary use and display of Wanjiaba bronze patterns and Yi patterns through methods such as field research, literature review and collection, comparative analysis, and interview surveys.It assesses their proper application, identifies any alterations made, and explores their relevance to contemporary art and cultural heritage. By pinpointing areas where patterns may be confused or misused, the research aims to enhance the effective propagation and exhibition of these designs,thereby supporting cultural development and the safeguarding of intangible cultural heritage in the Chuxiong region.The research findings indicate that some ancient patterns are no longer in use, while others have been inherited by the ancient Yi people and integrated into Yi culture. These patterns appear in modern visual culture in a different form, yet many local residents are largely unaware of the connection between Wanjiaba bronze drum patterns and contemporary patterns.

Keywords: Wanjiaba; Bronze Drum Culture; Yi Patterns; Visual Culture

Introduction

The Danish archaeologist G.J. Thomsen introduced the concept of the Bronze Age in 1816 as a way to categorize museum collections. Since then, this idea has been widely adopted by European archaeologists and has gained acceptance among Chinese scholars as well (Catherine, 2016.). In Chinese scholarship, the concept of the Bronze Age highlights the significance of bronze artifacts in the material culture of society（China's bronze culture emerged approximately 5,000 years ago in the basins of the Yellow River, Yangtze River, and Pearl River. This cultural era concluded around the 5th century B.C., marking a span of roughly 1,500 years. This period aligns with the timeline of the rise, development, and eventual decline of the Chinese slave state.)(Li & Huang, 2008) .

Chuxiong is located in central Yunnan Province, on the western part of the Yunnan-Guizhou Plateau and the central Yunnan Plateau. Bordered by Kunming to the east and Dali to the west, Chuxiong has developed a unique local culture influenced by both Han culture and the traditions of ethnic minorities, particularly the Yi people(The contemporary geographical designations corresponding to the ancient regions of Dian and Erhai are discussed in subsequent sections.). The cultural blend in the region is a result of historical intermingling and mutual influence between the Han and minority cultures.

* Received: May 10 2024; Revised: June 7 2024; Accepted: June 11 2024

Chuxiong has revealed five significant Bronze Age archaeological sites, with the most prominent being Wanjiaba and Zhangjiatun. The Wanjiaba Ancient Tomb Cluster site has uncovered over 1,000 bronze artifacts, notably including the oldest known bronze drum, the Wanjiaba-type bronze drum, also referred to as the Prehegr-type bronze drum (Peng, 2016). Chuxiong is recognized by Chinese scholars as a core area within the Bronze Drum Cultural Circle, and the region's various other types of bronze artifacts play a crucial role in exploring the origins, development, and evolution of bronze culture in China and East Asia.

Although Chuxiong possesses several Stone Age sites, their influence on the region's visual culture is limited. This may be due to most Stone Age artifacts being found in fragmented condition and generally lacking intricate decorations.

While there is a gap in historical records between the bronze drum culture and contemporary culture, researchers studying Chuxiong Yi visual culture have noted some similarities in themes, compositions, and shapes between bronze drum patterns and modern Yi patterns. Whether Yi patterns can be seen as symbols of the continuation of bronze drum culture in the Chuxiong region has become the central question of this research.

Research Objectives

This study aims to investigate the relationship between the Wanjiaba bronze drum patterns and contemporary Yi patterns in the Chuxiong region. The specific objectives include:

1. This study organizes the types and uses of Wanjiaba bronze drum patterns, analyzing their themes, compositions, and forms.
2. It conducts research on contemporary visual culture in Chuxiong, exploring the composition of regional culture and cultural symbols, and analyzing the sources of cultural symbols.
3. Explore the relationship between the Wanjiaba bronze drum patterns and contemporary Yi patterns, investigating contemporary people's understanding of this connection to provide a new perspective for studying the diversity and complexity of Chuxiong culture.

Research Methodology

The research methods employed in this thesis encompass field research, literature review and collection, comparative analysis, and interview surveys. In the initial stage, comprehensive field research was conducted, involving in-depth observation and documentation of the physical characteristics of the Chuxiong Wanjiaba bronzes to ascertain intricate patterns and styles. Simultaneously, the study collected data on the contemporary use of Yi patterns in Chuxiong.

In the second stage, a comparative analysis was carried out between the patterns of bronze vessels from different regions, particularly focusing on similarities and distinctions in form and decoration between the another region and Chuxiong.

In the final stage, the research involved interviews and surveys with local artisans, artists, and scholars to gather their perspectives and experiences regarding the transmission of Wanjiaba bronze craftsmanship in Chuxiong.

Research Scope

The study of Chinese bronzes boasts a rich history and spans a wide range of topics, with numerous international scholars and archaeologists investigating the origins, stylistic features, and interregional connections through archaeological digs, artifact analysis, and scholarly publications. Among these scholars, Professor Dame Jessica Rawson stands out for her substantial contributions, particularly her works synthesizing the history, production techniques, and patterns of Chinese bronzes. Rawson's research examines the role of bronzes in ancient Chinese society, providing a nuanced understanding of their cultural and historical significance and offering a multifaceted perspective on the development and evolution of ancient Chinese bronze culture.

Professor Rawson has also focused on the bronzes from the Yunnan region of China, particularly in her work, The Chinese Bronzes of Yunnan (1983), highlighting the regional specificity of the culture. Yunnan's bronze-related research emphasizes the central Yunnan region, notably the ancient Dian state (Kunming) and the Erhai region (Dali), where archaeological research on bronzes is particularly prominent (Ambra, 2014). Interdisciplinary approaches combining archaeology with methods from disciplines such as fine arts, ethnology, and cultural studies have gained traction, offering in-depth insights into the characteristics and transformations of bronzes across different periods and regions. Most studies focus on the cultural exchanges and evolutions in these areas.

Research on Chuxiong bronzes centers largely on archaeological findings. Scholars have examined the forms, structures, and production techniques of Chuxiong bronzes, with a significant emphasis on the Wanjiaba bronze drums due to their relevance to the origins of bronze drums(Some Vietnamese scholars argue that the Wanjiaba type is a derivative of the Dong Son bronze drum from Vietnam rather than originating in Yunnan, China.) (Wang, 1990) .A smaller body of research has delved into the contemporary transmission and cultural preservation of Chuxiong bronzes. While such studies have addressed the preservation of this cultural heritage, they have not yet adequately explored the transmission of related skills or the appropriate incorporation of traditional elements into modern culture.

With the recent emphasis on multiculturalism and ethnic traditions, scholars are increasingly focused on how minority visual cultures are reproduced, disseminated, and manifested amid contemporary cross-cultural intermingling. Nevertheless, in-depth exploration of bronze culture remains a largely uncharted area. Overall, research specifically examining the Wanjiaba bronze patterns in Chuxiong and their contemporary inheritance is still relatively limited.

Research Findings

1. Chuxiong Bronze Culture

Bronze drum culture is emblematic of Chuxiong's ancient cultural identity and represents a cultural treasure shared among Chinese and Southeast Asian peoples.

The creation, development, and dissemination of the China-Southeast Asia bronze drum culture have been facilitated by cultural exchanges and mutual appreciation among ancient regional cultures such as the Luo and Yue cultures in China, the Dian culture, the Dong Son culture in Vietnam, and the Khmer culture in Cambodia. These interactions have played a crucial role in the evolution of ancient bronze drum culture throughout the region.

These ongoing exchanges and mutual understanding have shaped the entire trajectory of ancient China-Southeast Asia bronze drum culture and continue to serve as a foundation for the modern preservation and advancement of this cultural heritage.

Currently, the primary remains of bronze culture discovered in Chuxiong include the Wanjiaba Ancient Tomb Group, the Zhangjiatun Ancient Tomb Group, the Yaoan Ancient Tomb Group, and the Ancient Tomb Site in Jiangbian Township, Yuanmou County.

The Wanjiaba Ancient Tomb Group is a notable site within Chuxiong Prefecture that has undergone systematic excavation. It comprises 79 vertical shaft tombs and has yielded a total of 1,245 burials. Additionally, many of the bronzes unearthed sporadically in other parts of Chuxiong share similarities with those found at Wanjiaba, making the ancient tomb group representative of Chuxiong's bronze artifacts.

An examination of archaeological data reveals that Chuxiong Prefecture's bronze culture has been influenced by sarcophagus culture from northern Sichuan as well as from the northwestern regions of Dali and Lijiang. However, these influences are not directly reflected in the bronze patterns of Chuxiong and are therefore not discussed here.

At the Wanjiaba site, 102 bronze artifacts were unearthed. Based on the types of burial artifacts found in the tombs, the excavators categorized the tombs into two main types.

Class I tombs date from the Western Zhou Dynasty to the early Spring and Autumn Period and predominantly exhibit characteristics of Erhai bronze culture. Class II tombs date from the late Spring and Autumn Period to the Warring States Period and mainly reflect the characteristics of Dianchi bronze culture, with later tombs displaying more pronounced elements of Dianchi bronze culture. This progression indicates the growth and integration of various ethnic groups within the region. Consequently, Chinese scholars generally regard Chuxiong as a transition zone between Erhai and Dianchi bronze cultures, with most bronzes produced in the area incorporating aspects of both cultural traditions.

Table 1. Geometric Patterns on Bronzes of Wanjiaba

Pattern Name	Icon	Artifacts
Sun	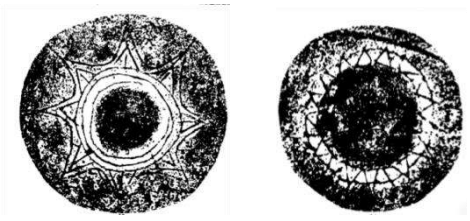	Surface of the bronze drum
Cloud 1		Edge of bronze drum
Cloud 2	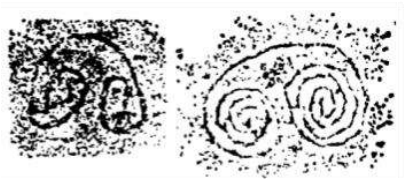	Inside of bronze drum
Web	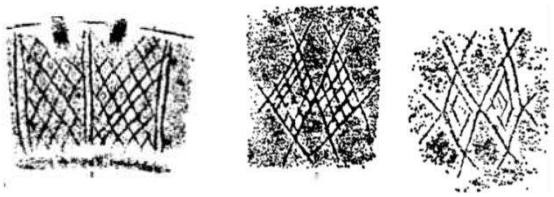	Inside of bronze drum Surface of bronze kettle
Chord	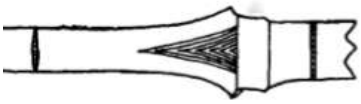	Surface of bronze Sword
Forkhead-shaped	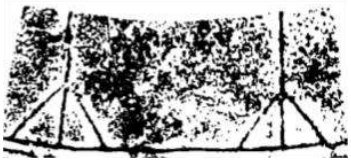	Edge of bronze drum
Triangles	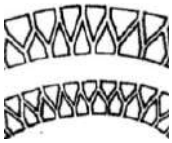	Bronze Weapon Plaque Decoration

Source: Provided by Chuxiong Museum

Table 2 Animal patterns on Bronzes of Wanjiaba

Pattern Name	Icon	Artifacts
Four-legged reptile		Inside of bronze drum
Double snake		Surface of bronze Sword
Peacock feather		Surface of bronze Sword
Ox head		Surface of hoe
Bear stereoscopic		Bronze Weapon Plaque Decoration

Source: Provided by Chuxiong Museum

2. Contemporary Chuxiong Visual Culture

In the traditional culture of the Yi people, sun patterns and elements such as totems and patterns related to the sun have an important position (Yang &Yang, 2016), and tracing back this totem, it was first decorated on the surface of the bronze drums of Wanjiaba. Most Chinese scholars agree that there is a close connection between the sun patterns on the bronze drums of Wanjiaba and the sun totems, patterns and other elements of the Yi culture, and that through comparative analyses of the morphology, arrangement, variants and other features of the sun patterns on the bronze drums of Wanjiaba, it is possible to explore the visual and morphological similarities between them and the traditional patterns of the Yi people.

The sun patterns, which is the central pattern of the bronze drums of Wanjiaba, also appears on several important rock paintings in southwestern China. In both southern China and Southeast Asia, bronze drums were an important physical medium for performing rituals related to sun patterns (Li & Huang, 2008). Chinese academics have always had different

opinions about the bronzes in the Yunnan region. The author believes that in the Yunnan, Guizhou and Guangxi regions at that time, there were many ethnic groups living in mixed communities, and these civilisations were not the result of the development of a single culture, as evidenced by the smelting technology and production process of bronze, as well as the circulation and evolution of the sun patterns in the southwestern region, which have experienced the fusion of multiple civilisations and have a strong inclusiveness.

Since ancient times, Yunnan has inevitably seen the fusion of ethnic groups and their cultures because of the mixing of ethnic groups. In fact, Yunnan is still a paradise where many ethnic groups live in harmony, and many ethnic minorities have preserved their architectural styles, clothing and decorations, as well as their living customs, which can be vaguely seen thousands of years ago. Even in the symbols of today's embroidery patterns, the use of the same pattern or the preference for certain colour combinations by several ethnic groups suggests the genetic lineage of the ethnic groups.

Nowadays, cultural tourism in the Yi region is gradually emerging, attracting tourists to experience and understand the Yi culture. This trend has led to a greater emphasis on the expression of Yi visual culture in urban environments to attract more tourists, and at the same time to allow local residents to engage and experience their culture more deeply. Some modern Yi visual culture works also reflect the impact of social change on traditional lifestyles.

Overall, modern Chuxiong visual culture takes bronze patterns as its source, and on the basis of traditional Yi cultural elements, it continues to innovate and integrate traditional patterns, symbols and colours into modern creations to create unique and contemporary works.

3. Wanjiaba Bronze Patterns in Modern Decoration

Bronze patterns have been closely integrated with Yi culture during the long cultural flow. Nowadays, the bronze patterns appearing in Chuxiong, except for individual bronze drum shapes, are basically regarded as Yi patterns by default, and usually use Yi colours. In this section, the author will choose typical and high public visibility cases to be analysed.

Although oxen appear on a large number of bronzes from the Yunnan region, no completed sculpture in the form of an ox has been unearthed in the Chuxiong region. The upper part of this bronze ox sculpture (Figure 1) is taken from ancient Yunnan bronzes, the lower half takes the form of a bronze drum from Wanjiaba, with new decorative patterns on the sides that fit the theme, and traditional cloud patterns on the rim.

Figure 1 Bronze Bull Sculpture in the Middle of the Road in Chuxiong City Centre(Source: Photo by researchers, 2023)

The sculpture (Figure 2) in the shape of a tiger belongs to the symbols of Yi culture, in the Ten-months solar calendar Park of Chuxiong, a famous attraction in Chuxiong, a combination of a tiger and a bronze drum of Wanjiaba was once used. The tiger sits crouching on a large drum, with its left foot stepping on a smaller-sized drum.

Figure 2 Bronze Tigers Sculpture in Park of Chuxiong(Source: Photo by researchers, 2008)

This is a bronze drum sculpture (Figure 3) at the entrance of a famous park in Chuxiong, but using the bronze drum pattern from the Guangxi region of China. This pattern, as one of the unique patterns of the Zhuang people in Guangxi, has a circle of flying birds surrounding the sun patterns, which is related to the Brahma legend in the Guangxi region. This pattern was incorrectly used on this sculpture. A correct example is the sculpture (Figure 4) at the Wanjiaba ruins, where an ancient man shoulders a correctly formed bronze drum and wears his weapon, a bronze sword, at his waist.

Figure3 Bronze Drum Sculpture in Park of Chuxiong (Source: Photo by researchers, 2023)

Figure 4 Sculpture at the Wanjiaba Ruins (Source: Photo by researchers, 2023)

From these author's photos of Chuxiong street decorations (figure 5), it is obvious that these decorations come from the Wanjiaba Bronze Patterns, the sun patterns have evolved into a pattern consisting of black, red and yellow, with the addition of the Yi Fire Totem to the sun patterns. The two cloud patterns appear to merge, and like the triangular patterns, they become common decorations. The bull's head changed from a flat surface to a three-dimensional one, and was used as a decoration for the beams of houses.

Figure 5 Chuxiong Street (Source: Photo by researchers, 2023)

The author's research on the famous attractions in Chuxiong in the minds of 2,055 locals, a total of 20 attractions were mentioned, and the bronze-related Chuxiong State Museum ranked 5th, being mentioned 1,291 times. The Wanjiaba ruins were mentioned only 67 times, ranking the 20th.

A questionnaire survey of 600 Chuxiong locals on the understanding of local patterns was conducted again through the network, and the results are shown in Table 3.

Table 3 Local Familiarity with the Pattern

Pattern Name	Mentioned (%)	Explained meaning(%)	Artifacts
Sun	319 (53.2%)	312 (52%)	4th
Ox head	278 (46.3%)	91 (15.2%)	5th
Bronze drum	272 (45.3%)	272 (45.3%)	6th
Cloud	39 (6.5%)	27 (4.5%)	9th
Web	16 (2.6%)	4 (0.6%)	21th

Soure: (Nassaji, 2015)

After the above survey it is concluded that the inheritance and protection of local patterns in Chuxiong is relatively good. However, local people only have a certain understanding of the Wanjiaba Bronze Drums, and relatively little understanding of the Sun Pattern, Ox Pattern and Rolling Clouds Pattern, and only some of the interviewees were able to correctly state their meanings. In addition, only a few interviewees were able to directly associate the sun pattern, ox pattern, and scrolling cloud pattern with the Wanjiaba bronze. Overall, the inheritance of local patterns in Chuxiong is better, but the connection with the Wanjiaba Bronzes is not obvious. Locals are less aware of the important history and cultural status of the Wanjiaba Bronze.

Discussion

The double-snake pattern, the forked-head line, and the bear pattern in the Wanjiaba Bronze Patterns are no longer used in the Chuxiong area today, while the sun pattern and others became the predecessors of the Yi traditional patterns, which were popular in this area along with the Yi culture.

Most of the Yi creators agree with the idea that the inheritance of the Wanjiaba bronze pattern is now mainly reflected in the use of Yi lacquerware (Figure 6) and the popularisation of museums. Chuxiong Yi lacquerware is the most widely used and inherited and even improved carrier today. The production of lacquerware has strict requirements for craftsmen and patterns, especially for some implements that are still used by folk religion. Because of its combination of artistry and practicality, lacquerware has become the main way of passing down the Wanjiaba Bronze Patterns in contemporary times, and also the most suitable carrier. However, most people are not aware of the origin of the use of patterns on lacquer ware, and publicity should be strengthened.

In addition, through the promotion and popularisation of the museum, the Wanjiaba bronze pattern has been more widely publicised and passed on. The exhibitions and educational activities organised by the museum provide an important platform for contemporary transmission and enable more people to understand and value this traditional culture. Therefore, the use of lacquer ware and the popularisation of museums play a crucial role in the contemporary transmission of the Wujiaba Bronze Patterns.

Recommendations

The design of patterns in areas such as street decoration and Yi clothing in the Chuxiong region reflects the continuation and evolution of ancient decorative styles.Discusses the design patterns in the Chuxiong region, specifically in street decoration and Yi clothing. It highlights the interplay between ancient and modern elements, emphasizing the importance of preserving traditional culture while infusing it with new life. The evolution of patterns, particularly in the context of animal sculptures mimicking Middle Kingdom bronzes, is seen as a way to symbolize and assert the significance of the bronze culture within Yi culture in contemporary society.

However, the simplification of original patterns has increasingly been supplanted by overly elaborate decorative elements, resulting in a crowded and disorganized appearance. This transformation from abstract to more figurative forms may compromise the inherent subtlety

and connotations of the original designs. Moreover, the transition from two-dimensional to three-dimensional patterns could impede their practical utility.

To address these concerns, the study suggests several approaches. Firstly, it advocates for the enhancement of research and protection of Wanjiaba's bronze patterns in Chuxiong to facilitate their integration into contemporary art and design. Secondly, it emphasizes the need for clear standards and guidance in the contemporary transmission of these patterns to avoid excessive adaptation and mixing. Finally, the study calls for improved aesthetic oversight to safeguard the unique regional characteristics and historical-cultural significance of these patterns.

In conclusion, the recommendations focus on advancing research, conservation, and promotion of traditional patterns, as well as establishing guidelines to balance the preservation of original simplicity with the integration of modern elements in design and heritage practices.

References

Ambra, C. (2014). *Trails of bronze drums across early Southeast Asia: Exchange routes and connected cultural spheres*. Institute of Southeast Asian Studies.

Catherine, C. (2016). *The people between the rivers: The rise and fall of a bronze drum culture*, 200–750 CE. Rowman & Littlefield.

Li, K., & Huang, D. (2008). *Ancient bronze drums of China and Southeast Asia*. Yunnan Fine Arts Press.

Nassaji, H. (2015). Qualitative and descriptive research: Data type versus data analysis. *Language Teaching Research*. 19 (2), 129-132.

Peng, C. (2016). Evolutionary process of Tonggu cultural circle. *Guangxi Ethnic Research*. (1), 116-123.

Wang, D. (1990). Yunnan bronze culture and its relationship with the Dongshan culture of Vietnam and Ban Chiang culture of Thailand. *Archaeology*. (6), 531-543, 553.

Yang, F., & Yang, Y. (2016). Origin and evolution of the Yi culture of Chuxiong. *Journal of Chuxiong Normal College*. (10), 57-70.

The Developing a Design Thinking Leadership Program for the Salesian Society Foundation Students in Thailand

Siriwan Phuriwattanatham
Siam Technology College, Bangkok, Thailand
E-mail: siriwanp@siamtechno.ac.th

****

Abstract

This study aims to develop a leadership program for students of the Salesian Society Foundation in Thailand by integrating transformational leadership, the Salesian preventive system, and design thinking principles. The research has three main objectives: (1) to examine the leadership characteristics of students in Salesian schools in Thailand, (2) to develop a leadership training program that enhances these characteristics, and 93) to propose a validated program for implementation.

Both qualitative and quantitative methods were used. The study utilized a questionnaire distributed to 1,159 students across five Salesian schools in Thailand and semi-structured interviews with 15 educational experts. The questionnaire focused on seven leadership characteristics —commitment, communication, inspiration, morality, teamwork, service-mindedness, and vision. The interviews provided expert insights on how these traits align with Salesian values and offered suggestions for leadership development.

Quantitative data were analyzed using descriptive and inferential statistics, while the $PNI_{modified}$ formula was applied to prioritize areas for improvement. Qualitative data were thematically analyzed, focusing on recurring themes related to leadership development. The findings revealed a significant gap between the current and desired leadership characteristics of students, with teamwork, commitment, and inspiration identified as the priority areas for enhancement.

The proposed 5-day leadership program, validated by experts, is designed to address these gaps by fostering empathy, creativity, and ethical leadership through the design thinking process. The program is aligned with the holistic principles of Salesian education, promoting the development of innovative and compassionate leaders capable of navigating complex educational and social challenges.

Keywords: Transformational leadership; Design thinking; Salesian preventive system; Leadership development

* Received: September 20 2024; Revised: September 24 2024; Accepted: September 27 2024

Introduction

In today's rapidly evolving educational landscape, leadership development is increasingly recognized as a vital element for the success of students, especially within the context of Thailand's Salesian schools. However, many students in these institutions struggle to meet the growing demands for adaptive and empathetic leadership. Studies show a significant gap between the current leadership characteristics displayed by students and the skills needed to navigate complex societal and educational challenges. For instance, teamwork, commitment, and inspiration are often identified as critical areas requiring improvement (Hernandez & Castro, 2023). These gaps suggest an urgent need for a comprehensive leadership development program that aligns with the holistic principles of the Salesian preventive system and embraces innovative frameworks such as transformational leadership and design thinking.

The integration of design thinking into leadership programs presents a promising solution. Design thinking, a human-centered approach to problem-solving, fostering creativity, empathy, and collaboration, which are crucial for developing effective leaders. Previous research highlights its effectiveness in educational settings. Promoting not only academic success but also the development of soft skills like critical thinking and teamwork (Kelley & Kelley, 2019; Lee & Park, 2022). Given the unique cultural and moral foundations of Salesian education, incorporating these modern leadership frameworks into a tailored program for Thai Salesian students can address current shortcomings and prepare them to become compassionate and visionary leaders of the future

Therefore, the pressing need for leadership development in Salesian schools underscores the importance of integrating innovative approaches such as transformational leadership and design thinking. These methodologies not only address the current leadership deficiencies, particularly in areas like teamwork and commitment, but they also align with the core values of Salesian education —empathy, moral development, and service. Through this research, a tailored leadership program is proposed, providing both practical and theoretical foundations that can equip students to become effective leaders, well-prepared to meet the challenges of tomorrow.

Research Objectives

1. To examine the leadership characteristics of students in schools under the Salesian Society Foundation in Thailand.

2. To develop a leadership training program that enhances students in schools under the Salesian Society Foundation in Thailand.

3. To propose the leadership training program enhancing students in school under the Salesian Society Foundation in Thailand.

Literature Review

Salesian Educational Philosophy

The Salesian educational system, founded by Saint John Bosco, is rooted in the principles of religion, reason, and loving-kindness (Lutz, 2021). These principles shape a preventive approach to education, emphasizing moral and character development over punitive measures. The Salesian philosophy encourages holistic student development, focusing on leadership, empathy, and community development (Hernandez & Castro, 2023) In Thailand, Salesian schools have incorporated these values into their curriculum, aiming to prepare students for leadership roles in their communities. This preventive approach aligns with leadership development by fostering a nurturing environment where students learn to lead through compassion, understanding, and ethical responsibility (Sopon, 2022). The literature suggests that Salesian values are essential for molding students into leaders who are not only academically successful but also morally upright and community-centered.

Design Thinking in Educational Leadership

Building on the foundation values of Salesian education, the concept of design thinking has emerged as a powerful tool for leadership development. Design thinking, a human-centered, iterative problem-solving approach, emphasizes empathy, ideation, and prototyping (Brown, 2008). By adopting this methodology, educators can enhance students' ability to tackle real-world challenges through creativity and collaborative solutions (Kelley & Kelley, 2019). Recent studies highlight the effectiveness of design thinking in leadership education, noting that it fosters essential skills like adaptability, empathy, and innovation —qualities that are critical for modern leaders (Lee & Park, 2022). The iterative nature of design thinking encourages continuous improvement, making it an ideal framework for developing leadership characteristics that align with the ever-changing demands of both educational and social environments (Kim & Lee, 2024).

In connection of design thinking to Salesin education is particularly meaningful because both frameworks emphasize empathy and ethical problem-solving. As students learn to lead with compassion and creativity, they become better equipped to navigate complex educational and community issues, thus bridging the gap between traditional leadership models and the innovative approaches required today.

Transformational Leadership in the Salesian Context

A critical element of the proposed leadership program is transformational leadership, which focuses on inspiring and motivating followers to exceed their self-interests for the collective good (Bass & Riggio, 2019). Transformational leaders are visionary, inspire intellectual stimulation, and provide individualized consideration for their team members (Northouse, 2022). In the context of Salesian schools, transformational leadership can be seamlessly integrated with the Salesian preventive system, as both emphasize the development of moral character, community service, and ethical behavior.

Studies show that transformational leadership fosters a sense of purpose and motivation in students, encouraging them to take on leadership roles that are not only effective but also empathetic and inclusive (Choi et al., 2024). Additionally, the alignment between transformational leadership and design thinking has been well-documented, with both approaches emphasizing creativity, empathy, and ethical decision-making (Brown & Wyatt, 2010). When combined, these two leadership models provide a robust framework for

cultivating leaders who can inspire change and foster a culture of collaboration and innovation within their communities.

Therefore, by integrating the principles of Salesian education, design thinking, and transformational leadership, this literature review highlights the interconnectedness of these frameworks in fostering holistic leadership development. Each element plays a crucial role in shaping students who are not only capable of leading but also grounded in empathy, morality, and innovation. The synergy between these models forms the foundation for the proposed leadership program, which aims to address the unique needs of students in Salesian schools in Thailand. Through the combination of preventive education, human-centered design, and transformational leadership, students will be better prepared to meet the challenges of leadership in both their educational environments and broader communities.

Research Methodology

Research Methodology

This study aims to develop a leadership program for students in the Salesian Society Foundation in Thailand, integrating principles of transformational leadership, the Salesian preventive system, and design thinking. Both quantitative and qualitative methods were used to achieve a comprehensive understanding of the leadership characteristics of students and the potential impact of the proposed leadership program. The research follows a sequential design where qualitative insights guide quantitative data collection, and the findings were further analyzed using advanced statistical techniques to prioritize key leadership characteristics.

Population and Sample

The population for this study comprised 3,093 students from five Salesian schools in Thailand. Using Krejcie and Morgan's (1970) formula for determining sample size, 1,159 students were selected as the sample. These students were from Grades 10 to 12 in the following schools: Don Bosco Vitthayalai School, Saengthong Vitthaya School, Saint Dominic School, Hua-Hin Vitthayalai School, and Sarasit Phitthayalai School. The sample was selected to ensure representation across various regions and socio-cultural backgrounds, allowing for a robust and generalizable understanding of leadership characteristics within Salesian schools.

Research Tools

Two primary research tools were employed in this study: a questionnaire and an interview protocol.

Questionnaire. A leadership characteristics questionnaire was developed based on an extensive literature review of transformational leadership and the Salesian preventive system. The questionnaire was divided into sections addressing the seven leadership characteristics identified in the literature: commitment, communication, inspiration, morality, teamwork, service-mind, and vision. A pilot test of the questionnaire was conducted with 30 students to ensure reliability, yielding a Cronbach's alpha value indicating acceptable internal consistency.

Interview. In addition to the questionnaire, semi-structured interviews were conducted with 15 experts in educational leadership from Salesian schools. These interviews focused on validating the leadership characteristics identified, exploring how these traits align with the Salesian values, and gathering expert insights on how to develop these qualities through educational interventions.

Data Collection

The data collection process involved qualitative and qualitative methods. The questionnaire was distributed to 1,159 students, and responses were collected through an online platform. In parallel, qualitative data were gathered through semi-structured interviews with experts, each lasting 30-60 minutes. The interviews were divided into four sections: opinions on leadership characteristics, ways to enhance leadership among Salesian students, alignment with Salesian values, and suggested activities for leadership development. All interviews were recorded, transcribed, and analyzed thematically to complement the qualitative data.

Data Analysis

Quantitative data from the questionnaire were analyzed using statistical methods, including descriptive statistics to summarize the students' leadership characteristics and inferential statistics to determine significant differences across schools and demographic groups. The $PNI_{modified}$ formula was applied to prioritize which leadership characteristics required the most attention based on the students' responses.

Qualitative data from the expert interviews were analyzed using thematic analysis. Codes were developed based on recurring themes, and these codes were grouped into broader categorizes that reflected experts' insights on leadership development. The findings from both the quantitative and qualitative analyses were then integrated to provide a comprehensive understanding of the leadership gaps and areas for development in the student population.

Research Conceptual Framework

The conceptual framework guiding this research integrates three key elements:

Transformational Leadership. The study uses Bass and Avolio's (1990) transformational leadership model, focusing on four key components: individualized consideration, intellectual stimulation, inspirational motivation, and idealized influence. These components were mapped onto the Salesian leadership characteristics to understand how transformational leadership principles could be incorporated into the program.

Salesian Preventive System. The preventive system's three pillars —reason, religion, and loving-kindness —serve as the ethical and moral foundation of the leadership program. These values are infused into leadership training activities to ensure that students not only develop leadership skills but also embody the holistic educational principles central to Salesian philosophy.

Design Thinking. Brown's (2009) five-step design thinking model —empathize, define, ideate, prototype, and test —was employed as a method for structuring a leadership development program. This iterative process encourages creativity, empathy, and adaptability, key skills for leadership in dynamic environments. The design thinking framework ensures that the leadership program remains flexible and responsive to the needs of students and their communities.

Research Results

Research Objective One

To examine the leadership characteristics of students in schools under the Salesian Society Foundation in Thailand, this study identified seven leadership characteristics through a systematic literature review as follows: firstly, each mentioned keyword or phrase derived from the transformational and Salesian preventive system concept was recorded. Secondly, the keywords' meanings were analyzed, and words with similar implications were named a unified term. Thirdly, these words were selected and grouped into different categories according to the synthesized elements' meanings. Then, the results of the seven leadership characteristics included commitment, communication, inspiration, morality, teamwork, service mind, and vision as presented in Figure 1.

Commitment. A person who finds ways to improve things to succeed and achieve goals, introduces new ideas and develops them objectively, knows how to plan effectively and creatively, listens to opinions and criticism, and allows others to provide feedback and collaborate for the common purpose**.**

Communication. A person who can communicate effectively, clearly, and with reliable expression, including linguistic, gesture, and language adaptations, can also perceive the changing world simultaneously**.**

Inspiration. A person who has an understanding of others and oneself and is empowered to develop behaviors that meet the requirements of acceptance, praise, and success, including being motivated to work with others.

Morality. A person who demonstrates dignity, ethics, responsibility, and morality in life and their interactions with others, such as self-compassion and compassion for others, mission intolerance, and respect for their overall integrity.

Service Mind. A person who dedicates oneself by giving time, energy, empathy, and sympathy to helping others, showing courage, and belonging is seen as a life mission of responsibility.

Teamwork. A person who attaches great importance to building good relationships. They can control their own emotions and can set work goals. They have a good ability to reach out to others. They understand and accept differences between individuals and treat others with respect.

Vision. A person who sees the big picture as a leader and follower and defines destinations that link with their mission, values, and beliefs toward the desired goal; able to imagine the possibilities of what is probable to occur in the future and reconcile it with current realities. Those destinations must be clear, challenging, powerful, and feasible.

Figure 1 Leadership Characteristics of Students for the Salesian Society Foundation in Thailand

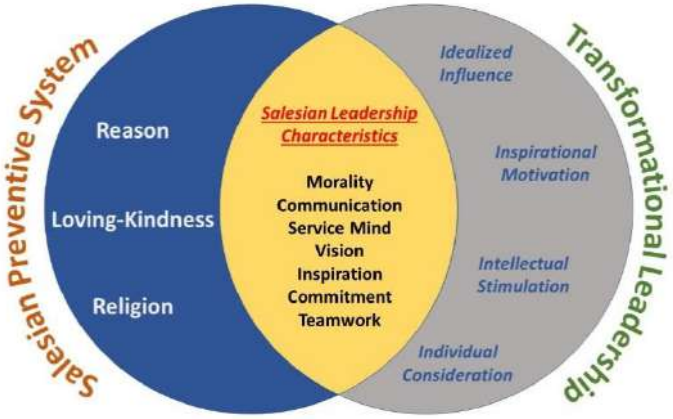

Research Objective Two

To develop a leadership training program that enhances students in schools under the Salesian Society Foundation in Thailand.

The researcher designed and developed a leadership program. Therefore, in the development process, the researcher interviewed 15 experts who have worked in educational institutions with semi-structured interview, which took around 30 to 60 minutes and was divided into four main parts with sub-questions. The first part of the interview focused on the expert's opinions regarding leadership characteristics. The second part of the interview questions was to determine how the experts could help enhance students for the Salesian Society Foundation in Thailand reasonably as an educators in the educational setting. The third part involved interviewing the experts to evaluate if the seven leadership characteristics align with the Salesian concept. The last part was to ask the experts to provide some suggestions regarding activities to enhance the leadership characteristics of Thai Salesian students. As a result, the researcher proposed a draft leadership program for students of the Salesian Society Foundation in Thailand.

This program structure provides a balance of theoretical learning, practical application, and reflection, encouraging students to develop their leadership potential within the framework of Salesian values as presented in Table 1.

Table 1 Draft of Leasderhip Program for Students of the Salesian Society Foundation in Thailand

Day	Morning Session	Afternoon Session
Day 1: Foundations of Morality	**Icebreaker:** An activity focused on building connections and trust within the group.	**Case Study Analysis:** Analyze case studies of leaders demonstrating strong moral principles. Encourage students to identify challenges and propose solutions based on ethical considerations.
	Interactive Session: Defining morality and ethics within the context of leadership. Discuss real-life examples of ethical leadership and the impact of ethical decision-making.	**Reflection:** Journaling activity prompting students to reflect on their own values and how they align with ethical leadership.
Day 2: Mastering Communication	**Workshop:** Effective communication skills, including active listening, clear articulation, and non-verbal communication. Incorporate role-playing and group exercises to practice these skills.	**Group Project:** Students work in teams to develop and deliver a presentation on a social issue they care about, focusing on clear and persuasive communication
	Guest Speaker: Invite a leader known for their excellent communication skills to share their experiences and insights.	**Feedback Session:** Provide constructive feedback on communication styles observed during the presentations.
Day 3: Cultivating a Service Mind	**Discussion:** Explore the concept of servant leadership and its importance in creating positive change. Discuss examples of leaders who embody a service-oriented approach.	**Reflection and Sharing:** Students share their experiences and insights from the community service activity, focusing on the challenges and rewards of serving others
	Community Engagement Activity: Participate in a local community service project, allowing students to apply their	**Action Planning:** Encourage students to brainstorm ways they can continue to serve their communities and make a difference.

	leadership skills in a practical setting.	
Day 4: Learning from Salesian Role Models	**Presentation:** Introduce students to the lives and leadership qualities of prominent figures in the Salesian tradition, such as Don Bosco, Saint Dominic Savio, and Margarita.	**Creative Expression:** Students choose a Salesian role model who resonates with them and create a presentation, artwork, song, or other creative piece to share their understanding of the leader's impact.
	Group Discussion: Analyze the leadership styles and actions of these role models, identifying key takeaways and how they exemplify morality, communication, and service.	**Sharing and Celebration:** Students present their work, celebrating the inspiring legacies of Salesian leaders
Day 5: Becoming Leaders for Tomorrow	**Workshop:** Goal setting and action planning. Guide students to identify their leadership aspirations and develop concrete steps to achieve their goals.	**Closing Ceremony:** Celebrate the completion of the program with certificates of participation and a motivational speaker to inspire continued leadership development.
	Panel Discussion: Invite former participants of the program or young leaders from the community to share their experiences and advice for continued growth.	**Networking and Refreshments:** Provide time for students to connect with each other and program facilitators, fostering ongoing support and mentorship opportunities.

Research Objective Three

To propose the leadership training program enhancing students in school under the Salesian Society Foundation in Thailand.

After the draft was proposed, the development process was evaluated by 15 experts to complete its verification. The 15 experts are educators who have a function and are used to tasks in the Basic Education and Catholic context. Five experts held doctoral degrees, nine experts with master's degrees with 13 – 40 years, and one with a bachelor's degree of 40 years of professional experience in education in the Salesian Society Foundation of Thailand. According to the feedback from the experts, the revised opinions are sorted and presented the overview of the program through a diagram presented in Figure 2.

Figure 2 Design Thinking Leadership Program for Students of the Salesian Society Foundation in Thailand

Discussion

In the discussion section of this leadership program study for students of the Salesian Sciety Foundation in Thailand, the findings reflect a significant intersection between transformational leadership, Salesian educational principles, and design thinking as an innovative approach to developing leadership skills.

The research effectively highlights that transformational leadership and the Salesian preventive system provide a robust foundation for shaping leaders who are not only competent but also morally driven. By incorporating design thinking into this framework, the leadership program prioritizes human-centered approaches such as empathy, ideation, and iterative prototyping, which are crucial in adapting to modern educational challenges. These skills are critical in fostering adaptability and resilience among students, as highlighted by Kim & Lee (2024) and Kelley & Kelley (2019).

Kim and Lee (2024) echoes the findings of this study, particularly, in terms of the benefits of design thinking in educational leadership programs. They argue that the integration of design thinking into leadership development fosters critical skills such as adaptability, creativity, and empathy —traits that are vital for navigating the complexities of modern education. In line with Kim and Lee's findings, this study demonstrates that design thinking not only enhances the practical application of leadership skills but also deepens students' engagement with empathy and ethical problem-solving, which are crucial within the Salesian framework. The consistency between this study with Kima and Lee's results strengthens the argument that design thinking, when integrated with transformational leadership principles, significantly improves leadership development in educational settings.

Additionally, Kim's research identified the iterative nature of design thinking as a key factor in fostering continuous improvement in leadership skills. Specifically, Kim and Lee found that students who participated in design thinking-based programs showed greater resilience and adaptability when faced with challenges, as they were trained to view problems from multiple perspectives and develop creative solutions (Kim & Lee, 2024). This study similarly identified that the iterative processes of design thinking —emphasizing, defining, ideating, prototyping, and testing —enabled students to not only improve their leadership skills

but also adapt to various leadership scenarios with greater confidence and flexibility. These results are consistent with Kim and Lee's conclusions, further validating the role of design thinking in building transformational leaders who are prepared to lead with empathy and innovation.

Moreover, the study also underscores that among the seven leadership characteristics identified—commitment, communication, inspiration, morality, teamwork, service mind, and vision—there are critical areas that need improvement, such as teamwork, commitment, and inspiration. The results show that while these qualities are desired, they are not yet fully developed in students, as evidenced by the gap between current and desired leadership characteristics. This prioritization aligns with the $PNI_{modified}$, which ranks teamwork as the most urgent aspect to be enhanced.

Furthermore, the discussion links these findings with the proposed Design Thinking Leadership Training Program. The program is designed to target these areas through its five-phase structure (Empathy, Define, Ideate, Prototype, and Test), which has the potential to significantly address the gaps by promoting a more innovative and empathetic leadership approach. The 5-day Salesian Leadership Program further emphasizes practical application, reflection, and continuous improvement, fostering leadership development within the Salesian ethical framework.

Overall, the integration of design thinking into this leadership program is a promising strategy for nurturing transformational leaders who are not only equipped with the necessary skills to lead but are also deeply connected to their moral responsibilities within the community.

Suggestions

Salesian Schools, Teachers and Administrators, Policymakers

Firstly, the leadership program developed through this research should be integrated into the curriculum of Salesian schools across Thailand. Given the alignment with the Salesian preventive system and transformational leadership, the program's five-step design thinking approach—empathize, define, ideate, prototype, and test— should be implemented as a mandatory part of student leadership training. Educators should emphasize empathy and iterative problem-solving as key components of leadership development, ensuring students practice these skills in real-world contexts.

Secondly, teachers and school administrators in Salesian schools should undergo training in both transformational leadership programs and design thinking methodologies. This will equip them with the necessary tools to mentor students effectively and foster an environment of creative, ethical, and adaptive leadership. Training programs should focus on how to apply these leadership principles within the educational setting, ensuring consistency in the delivery of leadership training across different institutions.

Lastly, policymakers, especially those governing Salesian schools in Thailand, should adopt design thinking as a core element of leadership development programs. Policies should formalize leadership competency standards, incorporating the seven leadership characteristics identified in this study: commitment, communication, inspiration, morality, teamwork, service-mindedness, and vision. These standards can serve as benchmarks for evaluating leadership growth in students.

Future Research

Firstly, future research should focus on conducting longitudinal studies to examine the long-term impact of the leadership program on students. Tracking the leadership development of students over several years would provide valuable insights into how transformational leadership programs and design principles influence their ability to lead in various settings, including professional and community roles.

Secondly, future research could explore how the integration of transformational eladership and design thinking across cultural contexts. By comparing the results of this program in Thailand with similar programs in other countries, researchers can determine whether these leadership models are universally applicable or if they require cultural adaptation to be effective in different educational settings.

Thirdly, as technology continues to play a significant role in education, future research should investigate how digital tools and platforms can enhance the delivery of leadership training programs. This includes exploring how technology can support the development of key leadership characteristics such as communication, teamwork, and innovation. Virtual leadership simulations, online collaboration platforms, and digital prototyping tools could be integrated into the design thinking process to enrich the learning experience.

Lastly, although this research focuses on Salesian schools, future studies could extend this model to other educational settings, such as public or international schools. By examining how the leadership characteristics identified in this study apply to different types of educational institutions, researchers could refine and adapt the program to meet a wider range of leadership development needs.

References

Bass, B. M., & Riggio, R. E. (2019). *Transformational Leadership* (2nd ed.). Routledge.

Brown, T. (2008). *Change by Design. Harvard Business Review*. 86 (6), 84-92.

Brown, T. (2009). *Change by Design: How Design Thinking Creates New Alternatives for Business and Society*. Harper Business.

Brown, T. & Wyatt. J (2010). Design thinking for social innovation. *Stanford Social Innovation Review,* 12, 31-35.

Choi, S., Kim, J., & Park, E. (2024). Adapting design thinking to local educational contexts: A case study. *Journal of Educational Innovation*, 11 (1), 34-47.

Hernandez, A., & Castro, P. (2023). Preventive education and leadership development in Salesian schools: A contemporary perspective. *Journal of Character Education*, 19 (2), 55-68.

Kim, M., & Lee, H. (2024). Customizing design thinking for diverse educational settings: Challenges and strategies. *International Journal of Educational Research*, 93, 105-118.

Kelley, T., & Kelley, D. (2019). *Creative Confidence: Unleashing the Creative Potential Within Us All*. Crown Business.

Lee, J., & Park, S. (2022). Enhancing leadership skills through design thinking: An empirical study. *Journal of Leadership Education*, 21 (3), 45-63.

Lutz, R. (2021). Integrating design thinking into Salesian education: A holistic approach to leadership development. *International Journal of Educational Development*, 81, 102-112.

Nguyen, T., & Tran, M. (2023). Design thinking and collaborative learning: Implications for student leadership. *Educational Innovation Journal*, 9 (2), 78-89.

Northouse, P. G. (2022). *Leadership: Theory and Practice* (8th ed.). Sage Publications.

Sopon, A. (2022). Salesian educational values and contemporary challenges: A Thai perspective. *Asian Journal of Education and Social Studies*, 17 (1), 12-25.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

Factors affecting the leadership development of village headmen in the area of Phitsanulok Province

นันทพันธ์ คดคง,
ภาสกร ดอกจันทร์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Nanthaphan Kodkong,
Phasakorn Dokchan and Kampanart Wongwatthanaphong
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nanthaphan.k@psru.ac.th

****

บทคัดย่อ*

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะของกำนันผู้ใหญ่บ้าน 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน และ 3) ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยเก็บกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสอบถามคือกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 300 คน และกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก นายอำเภอทั้ง9 อำเภอ และกำนันผู้ใหญ่บ้าน แหนบทองคำจำนวน 10 คน รวม 20 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1.ระดับการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตจังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 7 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457 พบว่า ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตจังหวัดพิษณุโลก และ3. ข้อเสนอแนะต่อแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก จากการสัมภาษณ์พบว่า การปฏิบัติหน้าที่องกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจังหวัดพิษณุโลกมีความร่วมมือ ประสานกันในพื้นที่กันพอสมควร แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก คือ การเพิ่มศักยภาพในเรื่องการจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการบริหาร พร้อมทั้งมีการปรับตัวให้เข้ากับนโยบายของกระทรวง

คำสำคัญ: การพัฒนา; ภาวะผู้นำ; กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน

---

* วันที่รับบทความ : 25 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 2 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 4 มิถุนายน 2567
Received: April 25 2024; Revised: June 2 2024; Accepted: June 4 2024

Abstract

The objective of this research is to study 1) the level of development of factors affecting the development of the village headman's condition, 2) factors affecting the development of the village headman's leadership, and 3) suggestions and guidelines for the development of the village headman's leadership. village headman In the area of Phitsanulok province It is quantitative and qualitative research. The tools used are Questionnaire and interview The sample group obtained from the inquiry was the village headman. In Phitsanulok Province, there were 300 people and the sample group from the interview was the Governor of Phitsanulok Province. District chiefs of all 9 districts and village headmen There were 10 people with gold leaf, totaling 20 people. The results found that 1.1.Level of development of factors affecting the development of the village headman's condition In Phitsanulok Province, all 7 areas are overall at a high level 2.1. Factors affecting the leadership development of village headmen According to the Local Government Act B.E.1914 found that education level, status, and income were factors that affected the development of the village headman's condition. in Phitsanulok Province and 3.2. Suggestions on guidelines for developing the leadership of village headmen In the area of Phitsanulok province From the interview it was found that Performing duties as a village headman Villagers in Phitsanulok Province have cooperation. Coordinate in the area quite a bit. The guideline for developing the leadership of village headmen in Phitsanulok Province is to increase the potential in information technology management forAdministration, along with adaptation to the Ministry's policies

Keywords: Development; Leadership; Village headman

บทนำ

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ พระราชทานในการอบรมกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตชายแดน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 12 สิงหาคม 2505 (กลุ่มงานปกครอง ที่ทำการปกครองจังหวัดพัทลุง,ม.ป.ป.) โดยมีสังเขปว่า “ท่านเป็นผู้ที่ได้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับราษฎรในท้องที่ของท่านมาอย่างใกล้ชิด ย่อมเข้าถึงจิตใจและความต้องการของเขาเหล่านั้นได้ดีกว่าผู้ที่อยู่ห่างไกล ราษฎรย่อมจะต้องหวังพึ่งท่าน บ้านเมืองมีความเดือดร้อน ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึ่งหวังว่าท่านทั้งหลายจะเอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่ของเขาให้มาก และทำตัวเองให้เป็นที่พึ่งแก่เขาสมกับที่เขาได้ไว้วางใจเลือกท่านมาเป็นหัวหน้า จงพยายามบำเพ็ญตนให้สมกับตัวอักษร ที่ตราหน้าหมวกเครื่องแบบของท่านที่ว่า “ระงับทุกข์ บำรุงสุข”

การปกครองเป็นสิ่งที่มีอยู่มาช้านานตั้งแต่อดีตและปัจจุบัน โดยเฉพาะการปกครองในส่วนของการปกครองท้องที่ ที่เริ่มในปี พ.ศ. 2435 (ร.ศ. 111) รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการจัดการปกครองระดับหมู่บ้านขึ้นใหม่ เพราะเล็งเห็นว่าการปกครองระดับนี้มีความจำเป็น และสำคัญยิ่งในการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากเป็นหน่วยการปกครองที่ใกล้ชิดกับราษฎรมากที่สุด การวางรูปแบบการปกครองระดับหมู่บ้าน ตำบลเรียกว่า การปกครองท้องที่ อย่างเป็นทางการขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการปกครอง

ประเทศ ให้ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ เมื่อ ร.ศ. 116 (พ.ศ.2440) นั้นหมายความว่าประเทศไทยมีระบบการวางรากฐานของการบริหารประเทศในอดีตที่ดี ก่อให้เกิดการความมั่นคงทางรากฐานในท้องที่นั้นๆซึ่งผลที่ตามมานั้นย่อมส่งผลถึงอนาคตให้มีการจัดระบบปกครองและเป็นระบบการบริหารราชการระดับฐานรากของไทย

จากการตราพระราชบัญญัติการปกครองท้องที่ดังกล่าวข้างต้นนั้น การบำบัดทุกข์บำรุงสุข ให้แก่ประชาชนในตำบลหมู่บ้าน และเป็นผู้แทนประชาชนในตำบลหมู่บ้าน ในการติดต่อกับภาคส่วนต่างๆ ถึงแม้สภาพสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย จนปัจจุบันและต่อไป ในอนาคต จะทำให้ภารกิจบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเพิ่มมากขึ้น กรมการปกครองเป็นกรม กำกับดูแลกำนันผู้ใหญ่บ้าน ก็ได้ช่วยเสริมศักยภาพให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้วยการขยายเวลาการทำงานให้ถึง 60 ปี เพราะประสบการณ์จะช่วยสร้างเสริมความมั่นใจในการทำงาน รวมทั้งปรับปรุงคณะกรรมการหมู่บ้านให้เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอและผู้ช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้กำนันผู้ใหญ่บ้านจะเป็นที่ยอมรับหรือได้รับความศรัทธาจากประชาชนมากน้อยเท่าใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับการทุ่มเทกำลังใจ กำลังกายในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนของกำนันผู้ใหญ่บ้านนั่นเอง”

ประเทศไทย 4.0 เป็นองค์กรที่มีลักษณะสอดคล้องและเหมาะสมกับการบริหารงาน ภายใต้ยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 ซึ่งสามารถแยกลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ด้านเปิด กว้างและสามารถทำงานเชื่อมโยงกับทุกฝ่าย ด้านยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และด้านมีขีด สมรรถนะสูงและทันสมัย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552) รวมถึงแนวคิด Smart Government ที่ประกอบด้วย การเข้าถึงบริการของรัฐ พลเมืองมีส่วนร่วม สามารถ ตรวจสอบได้ ซึ่งสามารถสังเคราะห์ยุคประเทศไทย 4.0 ดังนี้ 1) ด้านเปิดกว้างและสามารถ ทำงานเชื่อมโยงกับทุกฝ่าย (open & connected organization) หมายถึง การที่องค์การ ภาครัฐทำงานอย่างโปร่งใสโดยบุคคลภายนอกสามารถตรวจสอบได้ สามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และมีการแบ่งปันข้อมูลซึ่งกันแลกัน รวมถึงมีการถ่ายโอนภารกิจที่องค์การภาครัฐไม่ ควรดำเนินการเองไปให้แก่ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมเป็นผู้รับผิดชอบแทน ตลอดจน มีการยกระดับความสัมพันธ์ในการทำงานระหว่างองค์การ ภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ให้ มากกว่าการประสานงานหรือการทำงานด้วยกันเพื่อไปสู่ความร่วมมือกันอย่างแท้จริง 2) ด้าน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (citizen-centric organization) ที่มุ่งดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการในเชิงรุกโดยไม่ต้องรอให้ประชาชนเข้ามาติดต่อหรือร้องขอความ ช่วยเหลือจากทางราชการ (proactive public services) พร้อมทั้งมีการใช้ระบบดิจิทัลที่ทันสมัย ซึ่งการทำงานที่อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ20 ปีนั้น บทบาทหน้าที่หลักในการควบคุม ดูแล ช่วยเหลือ และระงับเหตุการณ์เบื้องต้น ก็ล้วนเป็นหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งต้องรับผิดชอบดูแลในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของตนเองในขั้นปฐมภูมิ และเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด

ซึ่งจังหวัดพิษณุโลก ถือว่าเป็นประตูสู่เมืองเหนือ และอดีตที่ผ่านมา ที่เรียกว่าเมืองสองแคว ก็เป็นดินแดนแห่งประวัติศาสตร์ มีพระมหากษัตริย์หลายพระองค์ที่เป็นผู้นำในการรักษาเอกราชและปกป้องผืนแผ่นดินสยามประเทศไว้ ในฐานะเมืองลูกหลวง และหัวเมืองฝ่ายเหนือ จึงทำให้เกิดผู้นำฝีมือดีหลายคน ทั้งด้านการสงครามและการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ในปัจจุบันเมืองพิษณุโลก ซึ่งถือว่าเป็นเมืองสำคัญทางการปกครองอีกประการหนึ่งที่อาจกล่าวได้ว่า เป็นศูนย์กลางทางการค้าและการลงทุนในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง นี้อาจจะเป็นผลที่ตามมาว่าผู้บริการระดับจังหวัด และผู้นำในระดับท้องถิ่นทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ย่อมได้รับการปฏิบัติงานที่เป็นการเพิ่มศักยภาพของตนอยู่ตลอดเวลา จนกลายเป็นนักปกครองในระดับท้องถิ่นที่เข้มแข็งอย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดการกระตุ้นการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตจังหวัดพิษณุโลก

2.เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงผสมผสาน เพื่อต้องการให้ได้รับข้อมูลทั้งเชิงประจักษ์และความลุ่มลึกทางด้านเนื้อหา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้ง 9 อำเภอในเขตจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1,043 คน **(ที่ทำการปกครองจังหวัดพิษณุโลก : 2566)** กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Taro Yamane (Taro Yamane: 1990) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และที่ระดับความคาดเคลื่อน ±5% โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 287 (แต่ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกในการแทนค่า ผู้วิจัยจึงขอทำการเก็บข้อมูลจำนวน 300 คน) และกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการสุ่ม

แบบเจาะจง ประกอบด้วย 1. ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก 2. นายอำเภอทั้ง 9 อำเภอ และ 3. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านยอดเยี่ยม จำนวน 10 คน รวมจำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี จากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบสอบถามลักษณะให้เลือกตอบ (Checklists)

ตอนที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกประกอบด้วย

- ลักษณะทางกายภาพ
- ภูมิหลังทางสังคม
- สติปัญญา
- บุคลิกภาพ
- ลักษณะทางสังคม
- ความรู้ความเข้าใจ
- ลักษณะความเป็นผู้นำ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457

- ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย
- ด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ
- ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร
- ด้านกิจการสาธารณะประโยชน์
- ด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา
- ด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อสอบถามแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) โดยสัมภาษณ์กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (แนบทองคำ จำนวน 10 คน) นายอำเภอทั้ง 9 อำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

เป็นศึกษาถึงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้ คือ

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี บทความ จากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อกำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ

2. วิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามปลายเปิด ให้ครอบคลุมในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยและนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

4. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วไปหาคุณภาพด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาความถูกต้องและสมบูรณ์ของเครื่องมือโดยนำเครื่องมือฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน คือ

4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ รองอธิการบดีฝ่ายแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

4.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย ท้าวมิตร อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

4.3 นายอัครโชค สุวรรณทอง นายอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

5. นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

5.1 เครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมีการให้เกณฑ์การพิจารณาคะแนนแต่ละข้อคำถามดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา

- 1 หมายถึง แน่ใจข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

5.2 นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective congruence)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามกระบวนการต่างๆดังนี้

แบบสอบถาม

1. ขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามถึงสำนักงานจังหวัดพิษณุโลก ที่ว่าการอำเภอทุกอำเภอ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. ทำการจัดส่งแบบสอบถามและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองทั้งหมด จำนวน 300 ชุด

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม

5. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยลงพื้นที่สัมภาษณ์ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจง กับผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก ปลัดจังหวัดพิษณุโลก และนายอำเภอทั้ง9 เขตการปกครองในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

2. มีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมโดยผู้วิจัยเป็นผู้เข้าร่วมด้วยตนเองอย่างใกล้ชิดในกิจกรรมและเรื่องราวต่างๆ จนกระทั่งเข้าใจและสามารถอธิบายสรุปได้

3. การสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบด้วยการซักถามพูดคุยถึงเรื่องราวต่างๆรวมทั้งด้านบริบทด้านการบริหารจัดการในเรื่องการพัฒนาท้องถิ่น ความท้าทายในศตวรรษที่ 21 และความพร้อมในการรับมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีความจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและจำเป็นซึ่งต้องใช้เทคนิคการสัมภาษณ์พูดคุยด้วยความระมัดระวังและเป็นกันเอง

4. การจดบันทึกภาคสนาม (Field note) ผู้วิจัยได้ทำการจดรวบรวมข้อมูลและมีการบันทึกเทปถอดเทปจากการสังเกตการสัมภาษณ์เพื่อมิให้ลืมข้อมูลและทำการสรุปข้อมูลที่ได้ทุกวันที่ได้สังเกตและสัมภาษณ์ภาคสนามและเพื่อได้ทบทวนให้ทราบได้ว่าได้ข้อมูลเพียงพอหรือไม่

5. ได้ทำการค้นหาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ รวมถึงการสืบค้นหาข้อมูลจากระบบสารสนเทศ (IT) เช่นข้อมูลด้านบริบทสภาพข้อมูลทั่วไปของแต่ละพื้นที่การปกครอง ปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มด้านต่างๆที่กำนันผู้ใหญ่บ้านจะต้องเตรียมรับมือในการพัฒนาตำบลต่อไปได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้ทำการวิเคราะห์ทางเนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean and Standard Deviation) และสถิติอนุมานหรือสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) รวมถึงใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และหาค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ การทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิด จากการทบทวนเอกสาร วรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบไปถึงการศึกษาจากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทฤษฎีการจูงใจ ทฤษฎีสองปัจจัย ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ ทฤษฎีความเป็นผู้นำเชิงปฏิรูป พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457สภาพทั่วไปของจังหวัดพิษณุโลก โดยการประยุกต์ใช้ ในเรื่องของคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ออกมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ดังแผนภาพดังต่อไปนี้

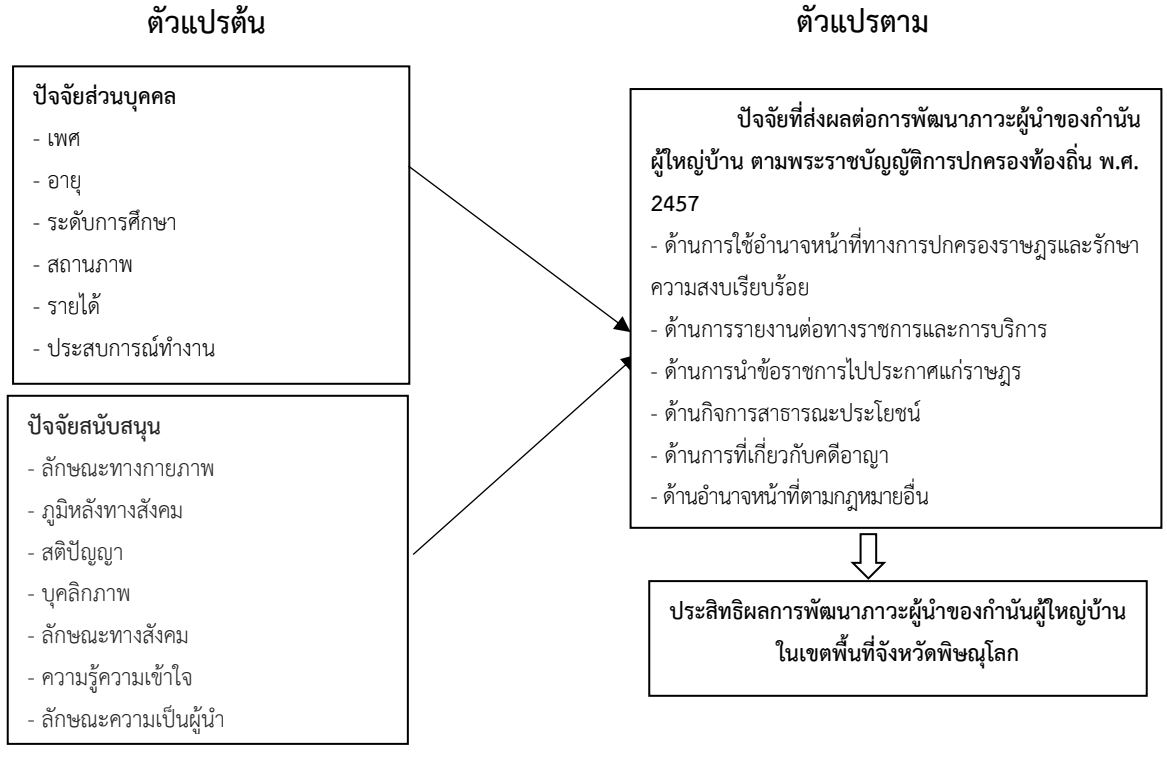

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ ประสบการณ์ทำงาน พบว่า

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 72 และเพศหญิง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 28 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 45 – 54 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 60.70 รองลงมามีอายุอยู่ระหว่าง 35 – 44 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 61 สำหรับรายได้มีค่าอยู่ระหว่า 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 57 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานอยู่ระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมา คือมีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 1 - 5 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดพิษณุโลก ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปรผล
1. ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย	3.72	0.44	มาก
2. ด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ	3.62	0.41	มาก
3. ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร	3.63	0.40	มาก
4. ด้านกิจการสาธารณะประโยชน์	3.75	0.47	มาก
5. ด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา	3.62	0.48	มาก
6. ด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น	3.92	0.51	มาก
รวม	**3.71**	**0.45**	**มาก**

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.71. S.D.=0.45) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านกิจการสาธารณะประโยชน์ ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร ด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ มี และด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำ ประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ ภูมิหลังทางสังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ ลักษณะทางสังคม ความรู้ความเข้าใจ และลักษณะความเป็นผู้นำ

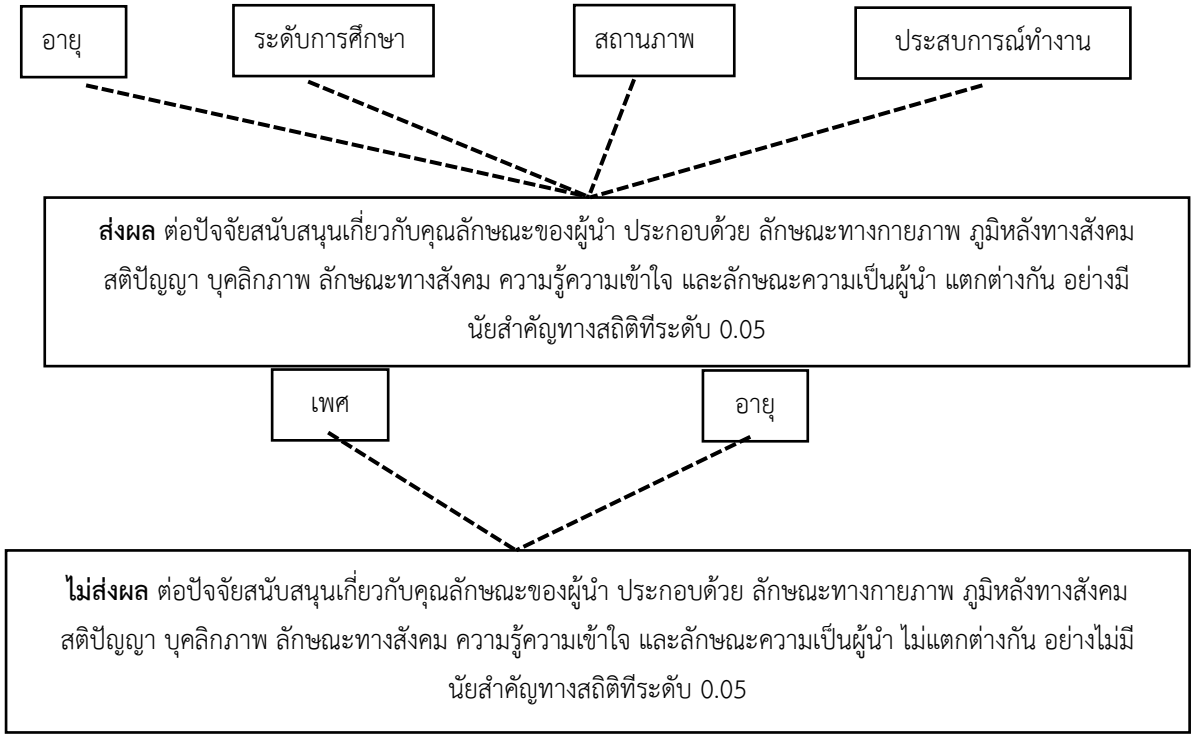

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสำหรับปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านภูมิหลังทางสังคม ด้านสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณลักษณะทางสังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านลักษณะความเป็นผู้นำ พบว่า สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดและแตกต่างจากด้านอื่นๆ กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านลักษณะทางกายภาพ กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านภูมิหลังทางสังคม และด้านลักษณะความเป็นผู้นำ และกลุ่มที่ 4 มี 1 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะทางสังคม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดของคะแนนปัจจัยสนับสนุน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457

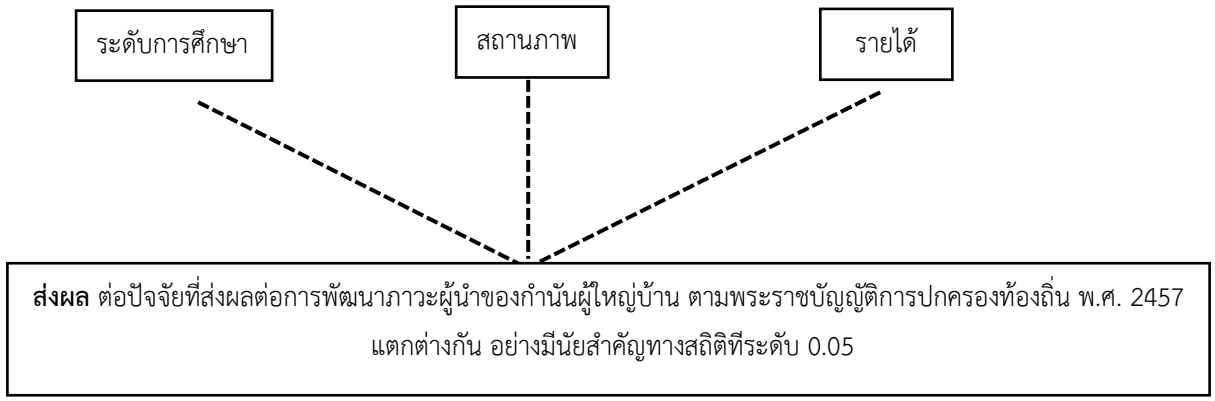

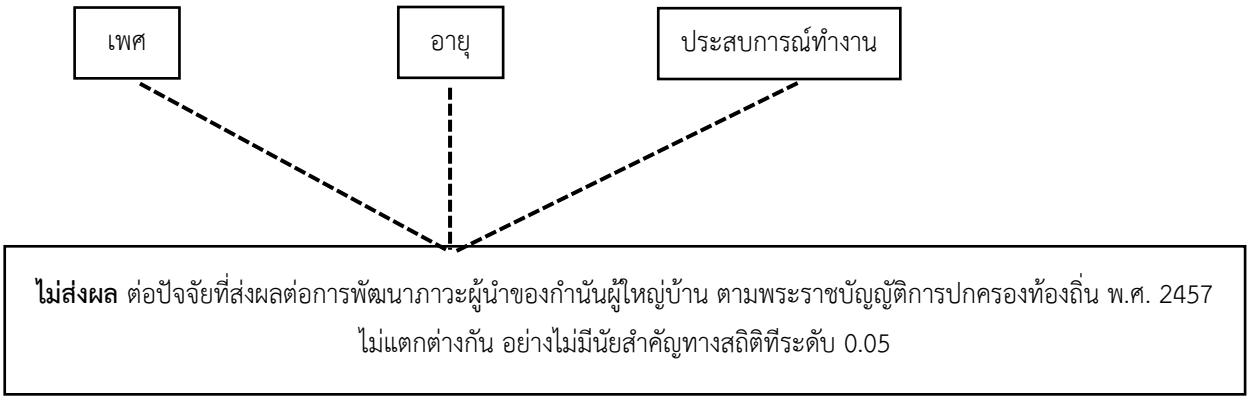

สำหรับผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 โดยจำแนกรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย ปัจจัยด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ ปัจจัยด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร ปัจจัยด้านกิจการสาธารณะประโยชน์ ปัจจัยด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา และปัจจัยด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น แตกต่างกันซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากน้อยไปมากของค่าเฉลี่ยแต่ละด้าน สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา ปัจจัยด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ และปัจจัยด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน กลุ่มที่ ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ปัจจัยด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย และปัจจัยด้านกิจการสาธารณะประโยชน์ ทั้ง 2 ด้าน มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน และกลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย 1 ด้าน คือ ปัจจัยด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและแตกต่างจากด้านอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์เพศและปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 ในแต่ละด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์อายุและปัจจัยด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย ปัจจัยด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ ปัจจัยด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร ปัจจัยด้านกิจการสาธารณะประโยชน์ ปัจจัยด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา และปัจจัยด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ในช่วงอายุที่แตกต่างกันให้ระดับความคิดเห็นของการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ พ.ศ. 2547 ด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ระดับการศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 โดยจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย, ด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ, ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร, ด้านกิจการสาธารณะประโยชน์ และด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ในช่วงอายุที่แตกต่างกันให้ระดับความคิดเห็นของการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ พ.ศ.2547 ด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา พบว่า ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีผลต่อระดับความคิดเห็นปัจจัยสนับสนุนด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญามากที่สุด

ผลการวิเคราะห์สถานภาพกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 โดยจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย, ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร และด้านกิจการสาธารณะประโยชน์ ในสถานภาพที่แตกต่างกันให้ระดับความคิดเห็นของการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ พ.ศ.2547 ด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ, ด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา และด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น พบว่า สถานภาพสมรสมีผลต่อระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์รายได้กับปัจจัยด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย ปัจจัยด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ ปัจจัยด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร ปัจจัยด้านกิจการสาธารณะประโยชน์ และปัจจัยด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นในช่วงอายุที่แตกต่างกันให้ระดับความคิดเห็นของการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ พ.ศ.2547 ด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา พบว่า ช่วงของรายได้ 10,001-15,000 บาท มีผลต่อระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญามากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์การทำงานและปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 พบว่า ปัจจัยด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย ปัจจัยด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ ปัจจัยด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร ปัจจัยด้านกิจการสาธารณะประโยชน์ ปัจจัยด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา และปัจจัยด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ในช่วงประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันให้ระดับความคิดเห็นของการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ พ.ศ. 2547 ด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านกิจการสาธารณะประโยชน์ ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร มี ด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ และด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา

ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านให้การสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการให้บริการส่วนราชการ หน่วยงาน ของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิชาติ เทพชมภู (2553 : 102-103) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการปกครอง และรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวด้วยความอาญา และด้านอำนาจหน้าที่อื่น ๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มาตรา 27 ว่าด้วย ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน ได้กำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย

ด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านบริการความช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น การขึ้นทะเบียนเกษตรกร ฯลฯ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมอร แสนภูวา (2559 : บทคัดย่อ) โดยศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน ไทย-กัมพูชา กรณีศึกษาอำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศีรสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมสร้างความมั่นคงมี 2 ประเด็น คือบทบาทของผู้นำชุมชนในกรณีสถานการณ์เมื่อเกิดความไม่มั่นคงตามแนวชายแดน ได้แก่ สนับสนุน ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ดูแลความเรียบร้อยให้เกิดความสงบภายในหมู่บ้าน สร้างขวัญกำลังใจ เป็นผู้ประสานงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามและรับข้อมูล ข่าวสารจากทางหน่วยงานราชการเพื่อนำมาถ่ายทอดให้ประชาชนได้เข้าใจ สร้างความเข้าใจ พร้อมทั้งเป็นผู้นำในการสอดส่องดูแลชีวิต ทรัพย์สิน และความปลอดภัยของประชาชน และยังได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มาตรา 36 ถ้ากำนันรู้เห็นเหตุทุกข์ร้อนของราษฎร หรือการแปลกประหลาดเกิดขึ้นในตำบลต้องรีบรายงานต่อกรมการอำเภอให้ทราบ นอกจากนั้นยังสอดรับกับทฤษฎี 2 ปัจจัยของ Frederick Herzberg ว่าด้วยเรื่อง ปัจจัยจูงใจหรือปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นในการทางาน (Motivation Factors) เป็นปัจจัยภายใน ที่ขับเคลื่อนพฤติกรรมของมนุษย์ที่สัมพันธ์กับธรรมชาติภายในของงานที่ทำ แต่ไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กับ สภาพแวดล้อมโดยรอบ (Hitmi, Al, & Nihal 2016; Herzberg, 1971) และเป็นกลุ่มปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้น ให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานด้วยความพึงพอใจนำไปสู่ทัศนคติทางบวกและการจูงใจที่แท้จริง

ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านนำข้อมูลของทางราชการติดประกาศ ณ ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Carrasco (2011) ได้ศึกษาถึงวิธีการสื่อสารและภาวะผู้นำที่มีผลต่อ ความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่าการสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้นำที่จะทำให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพ และจริยธรรมที่อยู่ในตัวผู้นำเชิงปฏิรูปจะส่งผลในเชิงบวกต่อการทำงานร่วมกัน และยังได้สอดคล้องกับทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก ว่าด้วยเรื่องปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้น ให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานด้วยความพึงพอใจนำไปสู่ทัศนคติทางบวกและการจูงใจที่แท้จริง ในส่วนของนโยบายเรื่องการบริหารขององค์การ การจัดการและการบริหารงานขององค์การ การติดต่อสื่อสารภายในองค์การ โดยมีการแบ่งงานไม่ซับซ้อนมีการสื่อสารสู่สาธารณชน มีความเป็นธรรม มีการเขียนนโยบายที่ชัดเจน และมีการแจ้งนโยบายให้ทราบอย่างทั่วถึง

ด้านกิจการสาธารณะประโยชน์

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านสามารถให้ความช่วยเหลือประชาชนกรณีมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในพื้นที่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของนายชัยธวัช เนียมศิริ (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุค Thailand 4.0 กรณีศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าผู้นำต้องมีความรอบรู้วื่อสัตย์สุจริต มีความโปร่งใส และมีทัศนคติที่ดี โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และยึดหลักประโยชน์สังคมโดยรวม มีจิตสาธารณะ มีมนุษยสัมพันธ์ มีการทำงานเชิงรุกต่อท้องถิ่นเป็นสำคัญ และยังสอดรับกับแนวคิดของ มานิตย์ มัลลวงค์ (2550 : 301) ว่าด้วยเรื่อง คุณสมบัติเฉพาะส่วนบุคคลของผู้นำที่แสดงออกซึ่งพฤติกรรม ความสามารถในการบริหารจัดการและความมีอิทธิพลในการนำผู้อื่นได้ในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อมุ่งสู่ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับทฤษฎีความเป็นผู้นำเชิงปฏิรูปของแบสส์ (Bass, 1985 : 14, 20) ที่ได้สรุปคุณลักษณะของผู้นำไว้ว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ตระหนักถึงความต้องการของผู้ตาม พยายามให้ผู้ตามได้รับการตอบสนองสูงกว่าความต้องการของผู้ตามเน้นการพัฒนาผู้ตาม กระตุ้นและยกย่องซึ่งกันและกันจนเปลี่ยนผู้ตามเป็นผู้นำและมีการเปลี่ยนต่อ ๆ กันไป

ด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในการตรวจค้น และจับกุมบุคคลที่ต้องสงสัยในพื้นที่ร่วมกับทางราชการ อยู่ในระดับมาก โดยมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 เรื่องของอำนาจหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล หมู่บ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ดูและเป็นผู้ปกครอง ประชาชนในตำบล หมู่บ้าน และเป็นผู้ช่วยเหลือของนายอำเภอในการปฏิบัติงานและรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงในพื้นที่ตลอดจนการป้องกันและระงับเหตุร้ายที่เกิดขึ้น รายงานเหตุการณ์ผิดปกติที่เกิดขึ้นภายในตำบล หมู่บ้าน

ด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับ การกระทำผิดของบุคคลในพื้นที่ รายงานผลต่อทางราชการได้อย่างทันท่วงที อยู่ในระดับมากซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชยุตม์ อินทะเสน จุฑามาส ชมผม และมาลี ไชยเสนา (2563 : บทคัดย่อ)ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของกำนันผู้ใหญ่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่าสร้างความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน โดยการสร้างความร่วมมือกับราษฎร การกระตุ้นให้ราษฎรมีความเสียสละ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การกระตุ้นความสามารถของทีมงาน และการพัฒนา ทีมงาน ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้ใน ระดับมากและยังได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 มาตรา 37 ถ้าเกิดจลาจลก็ดี ฆ่ากันตาย

ก็ดี ชิงทรัพย์ก็ดี ปล้นทรัพย์ก็ดี ไฟไหม้ก็ดีหรือเหตุร้ายสำคัญอย่างใด ๆ ในตำบลของตน หรือในตำบลที่ใกล้เคียงอันสมควรจะช่วยได้ก็ดี หรือมีผู้ร้ายแต่ที่อื่นมามั่วสุมในตำบลนั้นก็ดี หรือมีเหตุควรสงสัยว่าลูกบ้านในตำบลนั้น บางคนจะเกี่ยวข้องเป็นโจรผู้ร้ายก็ดี เป็นหน้าที่ของกำนันจะต้องเรียกผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านในตำบลออกช่วยต่อสู้ติดตามจับผู้ร้ายหรือติดตามเอาของกลางคืน หรือดับไฟ หรือช่วยอย่างอื่นตามควรแก่การโดยเต็มกำลัง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสำหรับปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพด้านภูมิหลังทางสังคม ด้านสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณลักษณะทางสังคม ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านลักษณะความเป็นผู้นำ พบว่า สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดและแตกต่างจากด้านอื่นๆ กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านลักษณะทางกายภาพ กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านภูมิหลังทางสังคม และด้านลักษณะความเป็นผู้นำ และกลุ่มที่ 4 มี 1 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะทางสังคม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดของคะแนนปัจจัยสนับสนุน

สำหรับผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 โดยจำแนกรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย ปัจจัยด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ ปัจจัยด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร ปัจจัยด้านกิจการสาธารณะประโยชน์ ปัจจัยด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา และปัจจัยด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น แตกต่างกัน ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากน้อยไปมากของค่าเฉลี่ยแต่ละด้าน สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านการที่เกี่ยวกับคดีอาญา ปัจจัยด้านการรายงานต่อทางราชการและการบริการ และปัจจัยด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน กลุ่มที่ ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ปัจจัยด้านการใช้อำนาจหน้าที่ทางการปกครองราษฎรและรักษาความสงบเรียบร้อย และปัจจัยด้านกิจการสาธารณะประโยชน์ ทั้ง 2 ด้าน มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน และกลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย 1 ด้าน คือ ปัจจัยด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและแตกต่างจากด้านอื่นๆ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ประสิทธิผลการพัฒนาภาวะผู้นำที่จะเกิดขึ้นนั้นต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสงการณ์ก็ถือว่ามีความสำคัญอย่างมากที่จะมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มทักษะด้านต่างๆ ในการตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านของตนเอง รวมไปถึงด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมถือเป็นสิ่งที่ยากมากในปัจจุบัน เพราะประชาชนในพื้นที่ต่างก็

ออกไปทำงานจึงทำให้การมีส่วนร่วมในหมู่บ้านลดน้อยลง ผลจากการสัมภาษณ์ของผู้นพ ยังเห็นได้ว่าประชาชนในพื้นที่มีความรู้เรื่องราวต่างๆผ่านแอปพลิเคชั่นมากขึ้น เช่น การประกาศผ่าน Facebook ขึ้นทะเบียนเกษตรกร การลงทะเบียนแอปพลิเคชั่นThaiD เป็นต้น ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ต่างๆนี้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็มีการปรับตัวค่อนข้างมาก การเพิ่มศักยภาพของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ยังถือว่ามีค่อนข้างน้อย ทางหน่วยงานราชการจะมีการประชุมประจำเดือน 1 ครั้งต่อเดือน เพื่อแจ้งนโยบายและติดตามข้อมูลข่างสารต่างๆไปยังทุกตำบลในเขตอำเภอ จากการอ่านผลการสัมภาษณ์พบว่าการปฏิบัติหน้าที่ประจำของกำนันผู้ใหญ่บ้านก็ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 และอำนาจหน้าที่อื่นๆตามที่กฎหมายประกาศไว้ แต่ก็ยังมีหน้าที่และความท้าทายอื่นๆเข้ามา เนื่องจากสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป จึงยากต่อการฏิบัติงานที่จะประสบความสำเร็จจึงอาศัยระยะเวลานานกว่าพื้นที่อื่นๆ นอกจากนั้นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านบางคนที่มีอายุมาก ก็ไม่สามารถเล่นเทคโนโลยีสารสนเทศได้คล่อง จึงเป็นปัญหาต่อการบริหารงาน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

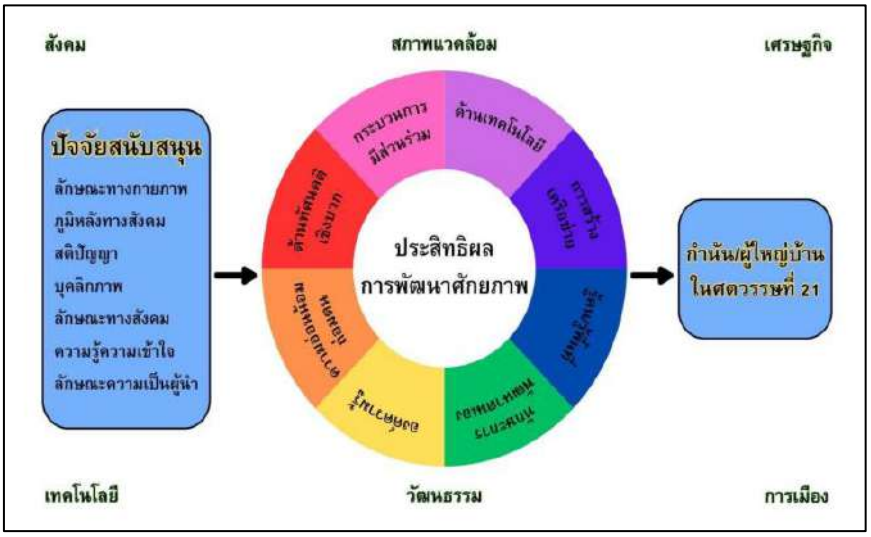

ภาพ 1 : โมเดลประสิทธิผลการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

จากภาพสามารถอธิบายโมเดลประสิทธิผลการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ได้ดังนี้

ปัจจัยสนับสนุน ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ดีนั้นต้องประกอบไปด้วย ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านภูมิหลังทางสังคม ด้านสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน และด้านคุณลักษณะทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่ถือว่าเป็นขั้นตอนต้นน้ำ หรือขั้นตอนแรกของการเตรียมตัวเป็นผู้นำที่พร้อมจะเสียสละ

เวลาในการทิศตนทำงานเพื่อส่วนร่วม ซึ่งการจะเป็นผู้นำหรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ดรชีนั้น ไม่เพียงแต่จะสามารถชนะการเลือกตั้งได้ ถ้าหากเราไม่มีความรู้ความสารถมากพอ จากการสรุปองค์ความรู้ดังกล่าว สามารถนำไปปฏิบัติตามได้เพื่อให้เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ

- องค์ความรู้ คือ คุณวุฒิและวัยวุฒิ และการสะสมองค์ความรู้
- ความอ่อนน้อม ถ่อมตน คือ การมีสัมมาคารวะ และการรู้จักกาลเทศะ
- ทัศนคติเชิงบวก คือ ต้องเป็นผู้มีความคิดที่ดี พร้อมช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่น
- กระบวนการมีส่วนร่วม คือ การบูรณาการการทำงานร่วมกัน ทั้งในส่วนของประชาชนในพื้นที่ และในส่วนของประชาชนในพื้นที่ต่อหน่วยงานภาคีเครือข่ายภายนอก
- ด้านเทคโนโลยี คือ กำนันผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบันจะต้องมีความรู้ที่เท่าทันต่อเทคโนโลยี พร้อมใช้งานได้อย่างทันท่วงที
- การสร้างเครือข่าย คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอื่นในการติดต่อราชการ โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายในชุมชนที่จะต้องเร่งสร่างเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ ในการได้รับสิทธิพิเศษ หรือการสร้างความร่วมมอต่อการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งต่อไป
- การรู้จักพื้นที่ คือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ต้องรู้จักบริบทสภาพแวดล้อมของตำบลเป็นอย่างดี รู้พื้นที่อาณาเขต รู้จักคนในพื้นที่แต่ละครัวเรือน อันจะนำไปสู่การรู้จัก จุดอ่อน จุดแข็งของหมู่บ้านตนเอง แล้วนำมาสู่การพัฒนาต่อไป
- ทักษะการพัฒนาตนเอง คือ การเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้งในภาคประสบการณ์การทำงาน และการศึกษาภาควิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่จะต้องเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 กำนันผู้ใหญ่บ้าน ควรมีมาตรการการจัดอบรมเพิ่มศักยภาพกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นประจำทุกปี

1.2 ควรส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษารูปแบบออนไลน์ ของกำนันผู้ใหญ่บ้านอย่างเหมาะสมตรงตามตัวชี้วัด เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 รัฐบาลจำเป็นต้องศึกษาทบทวน เรื่องการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกำนันผู้ใหญ่บ้านใหม่ เพื่อให้มีระบบความเชื่อมโยงความรับผิดชอบ และไม่เป็นการผูกมัดทางอำนาจมากเกินไป

2.2 กระทรวงมหาดไทย ต้องมีการส่งเสริมความร่วมมือกับสถานศึกษา เช่นวิทยาลัยการปกครอง ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อพัฒนาบุคลากรทางปกครองให้มีความรู้ และเพิ่มพูนทักษะต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มงานปกครอง ที่ทำการปกครองจังหวัดพัทลุง. (ม.ป.ป.) *การจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.* ม.ป.ท.

ชัยธวัช เนียมศิริ. (2560). *ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุค Thailand 4.0* นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 60 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2560 – 2561.

พิชยุตม์ อินทะเสน, จุฑามาส ชมผม และ มาลี ไชยเสนา. (2563). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง.* คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

มานิตย์ มัลลวงค์. (ม.ป.ป.). *เทคนิคการจัดการสมัยใหม่ (Modern Management).*

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *คู่มือการฝึกอบรมวิทยากรกระบวนการเพิ่มศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้านระดับอำเภอ.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

อภิชาติ เทพชมภู. (2553). *การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขต อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เอมอร แสนภูวา. (2559). บทบาทของผู้นำชุมชนในการมี ส่วนร่วมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา กรณีศึกษาอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. ออนไลน์. วันที่ค้นข้อมูล: 15 พฤศจิกายน 2564. แหล่งที่มา: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=http.

Bass, B.M. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. New York : The Free Press.

Carrasco, J. (2011). *How communication and leadership affect collaboration in a partnership: An exploratory study*. (1494021 M.A.), Gonzaga University, Ann Arbor. Retrievedfromhttp://search.proquest.com/docview/875239928?accountid=46528 ProQuest Dissertations & Theses Global database.

Hilmi, A, Ali, C., & Nihal, C. (2016). *Herzberg's motivation-hygiene theory applied to high school teachersin Turkey.* Europeyn Joural of Muttidisciplinary Studies. 1 (4)90-97

Yamane, T. (1990). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.

The Moderation and Mediation Effects of Organizational Climate on the Relationship Between Transformational Leadership and Teachers' Commitment of Public Medical Colleges in Henan Province

Ding Ying,
Sukhum Moonmuang and Sataporn Pruettikul
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, Email: 5644168@qq.com

****

Abstract

The objectives of this research were: (1) to develop the relationship model between transformational leadership and teachers' commitment, (2) to study the effect of transformational leadership on teachers' commitment, (3) to study the effect of transformational leadership on organizational climate, (4) To study the effect of organizational climate on teachers' commitment, (5) to study the mediation effect of organizational climate on the relationship between transformational leadership and teachers' commitment, and (6) To study the moderation effect of organizational climate on the relationship between transformational leadership and teachers' commitment.

This study was used a cross sectional quantitative survey research design by using a 5-points rating scale questionnaire for data collection. Population frame in this study were 5,925 teachers who are teaching in medical colleges in Henan Province in academic year 2023. Sample were 444 teachers that were randomly selected from population by using the multistage random sampling method. Descriptive statistics and structural equation model (SEM) as well as a latent mediation and moderation effect analysis were employed for data analysis.

Research results revealed that: (1) the relationship model was consisted of 3 latent variables, transformational leadership as independent variable, teachers' commitment as dependent variable, and organizational climate as moderator, and mediator, (2) transformational leadership had positive effect on teachers' commitment, (3) transformational leadership had positive effect on organizational climate, (4) organizational climate had positive effect had on teachers' commitment. (5) There was a mediation effect of organizational climate on the relationship between transformational leadership and teachers' commitment. (6) There was a moderation effect of organizational climate on the relationship between transformational leadership and teachers' commitment

Keywords: organizational climate; transformational leadership; teachers' commit ment; mediation effect; moderation effect

* Received: May 7 2024; Revised: May 15 2024; Accepted: May 25 2024

Introduction

In the 21st century, society was in an era of reform and competition, and this feature was especially obvious in the field of education. At present, population mobility had given rise to a new logic in Chinese education, that is, from a mainly "local logic" to a "flow logic", which has brought a new development background to the field of education (Education Research Editorial Department, 2022). Teachers were the most important human capital in schools, and the imbalance in teacher mobility would inevitably exacerbate the imbalance in educational development. Teachers' commitment had become a key factor in the survival and development of schools and one of the important ways to improve the quality of education.

Entering the new era, the mission of school education had undergone profound changes, and the transformation of school leadership models had become an inevitable trend in the development of modern school organizations. Transformational leadership behaviors help shape a school culture and organizational structure characterized by mutual trust, respect, and collaborative communication. (Glisson, C., & Durick, M., 1988). Principals' transformational leadership had a positive impact on teachers' commitment (Leithwood, K., & Jantzi, D., 2000). Research by many scholars had shown that in the field of education, leaders' transformational leadership style could promote teachers' commitment to the organization.

Based on the research of organizational behavior and human resource management, to further understand the potential process of transformational leadership affecting teachers' commitment, researchers introduced organizational climate as a variable, analyzed its mechanism from perspective of mediation and regulation, and gained deeper understanding of relationship between teachers and teachers. Interaction and compatibility between schools further enrich existing research conclusions.

As a major province in education, Henan had problems such as unbalanced educational development, lack of resources, and lagging school-running concepts. Teachers' work was under high pressure, and their salary levels were low or at the bottom of the country, which seriously affected teacher satisfaction and career development. Teacher turnover and attrition rates were high. This situation was particularly obvious in medical colleges in Henan Province, and attention to teachers' commitment cannot be delayed. This research taked public medical colleges in Henan Province as the research object to explore the relationship between transformational leadership and teachers' commitment, as well as the mediating and moderating effects of organizational climate on the relationship between transformational leadership and teachers' commitment. In this specific context, the researchers hoped to provide valuable reference and guidance for school management reform and development.

Research Objectives

1. To construct the relationship model between transformational leadership and teachers' commitment.
2. To study the effect of transformational leadership on teachers' commitment.
3. To study the effect of transformational leadership on organizational climate.
4. To study the effect of organizational climate on teachers' commitment.
5. To study the mediation effect of organizational climate on the relationship between transformational leadership and teachers' commitment.
6. To study the moderation effect of organizational climate on the relationship between transformational leadership and teachers' commitment.

Research Hypothesis

H1: Transformational leadership has positive effect on teachers' commitment.

H2: Transformational leadership has positive effect on organizational climate.

H3: Organizational climate has positive effect on teachers' commitment.

H4: Organizational climate has mediation effect relationship between transformational leadership and teachers' commitment.

H5: Organizational climate has moderation effect relationship between transformational leadership and teachers' commitment.

Research Conceptual Framework

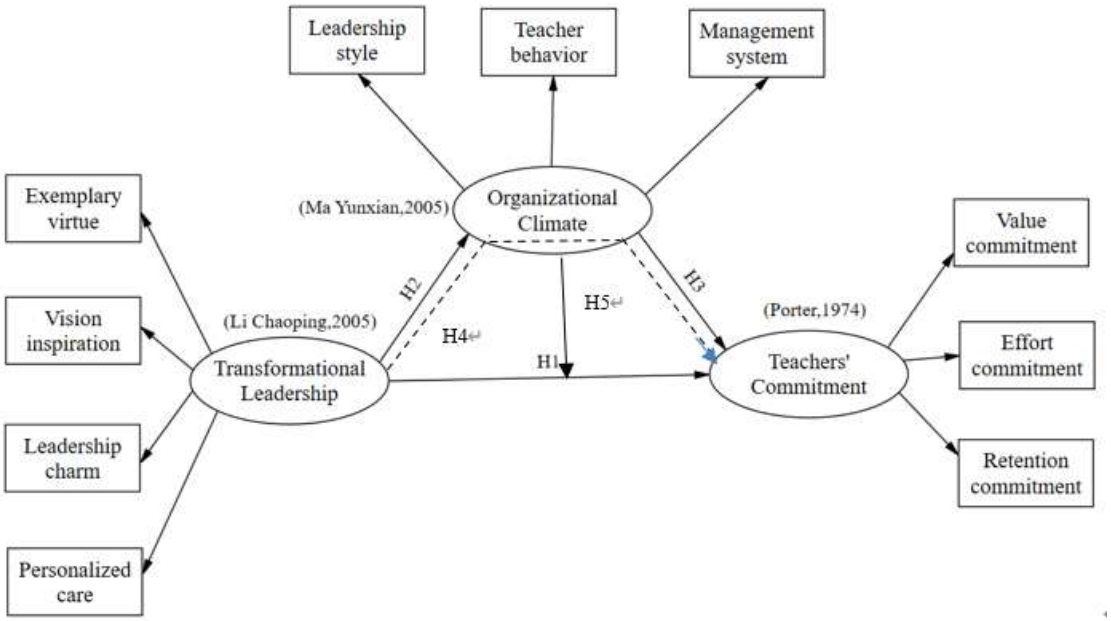

Figure 1 Research Conceptual framework

Research Methodology

Population and sample

The research was adopted a quantitative survey research. The population in this research were 5,925 teachers who were teaching in eight public medical colleges in Henan Province, China, in academic years 2023. The sample were selected by using a proportional stratified random sampling method, the sample size was calculated by using a G*power software, the sample were 321 teachers.

Instruments

Steps in instrument development: (1) Study related literature about variables used in the model, (2) create questions or measurement items for each variable based on these operational definitions, (3) determined the index of item-objective congruence （IOC） to evaluate content validity, which requires 5 expert reviews, (4) improved the measurement tools based on try-out with 30 teachers who were not selected as samples to ensure the instrument

reliability, and (5) calculate Cronbach's Alpha coefficient and McDonald's ω to indicate the internal consistency of questionnaires and items.

This research designed questionnaires to research the mediation and moderation effects of organizational climate on the relationship between transformational leadership and teachers' commitment of public medical colleges in Henan Province. Two parts were as follows:

Part 1: Basic information of respondents, 4 items in total. It included gender, age, educational background, etc.

Part 2: The instrument used in this research was a rating 5-point Likert scale. There were 3 questionnaires: (1) questionnaire on teachers perceived transformational leadership; (2) questionnaire on teachers perceived organizational climate; (3) questionnaire on teachers' self-evaluation of organizational commitment.

Data Collection

Researchers collected data by distributing questionnaires to teachers in 8 public medical colleges in Henan Province during the academic year 2023, and conducting online surveys by WeChat. The researchers distributed 350 questionnaires in total, and 321 valid test papers remained. To ensure accurate and meaningful responses, researchers provided clear instructions and explanations regarding the purpose of questionnaires, the method of filling them out, and any relevant precautions.

Data analysis

1. Descriptive statistics

Data analysis were used descriptive statistics for described the sample characteristics, the Confirmatory Factor Analysis (CFA) for measure the quality of data measurement, and used Structural Equation Model (SEM) for hypothesis testing.

Demographic characteristics.

Table 1. Samples Information

Level	n.	Percent	Cumulative Percent
Gender			
Male	143	44.5	44.5
Female	178	55.5	100.0
Age			
＜35	74	23.1	23.1
35-40	98	30.5	53.6
41-50	90	28.0	81.6
51-60	56	17.4	99.1
＞60	3	0.9	100.0
Education			
Undergraduate	85	26.5	26.5
Master	192	59.8	86.3
Doctor	29	9.0	95.3
Others	15	4.7	100.0
Professional title			
Junior title	31	9.7	9.7
Intermediate title	147	45.8	55.5

Deputy senior title	115	35.8	91.3
Senior title	28	8.7	100.0
Total	321	100.0	100.0

Table l showed demographic statistics for the sample, encompassed gender, age, professional title, and educational background. These data reflect the multifaceted demographic characteristics of the sample.

Quantitative data analysis

Table 2 showed descriptive statistics for all observed variables in the research, labeled as TL1-TL4, OC1-OC3, TC1-TC3. These descriptive statistics provide a foundational data background for subsequent factor analysis, aiding in understanding variable characteristics and distribution patterns and correlation coefficient among variables.

Descriptive and correlation analysis

Table 2 The means standard deviation and inter-correlation coefficient matrix of indicators between observed variables in CFA model (n=321)

	$\bar{X}$	SD	TL1	TL2	TL3	TL4	OC1	OC2	OC3	TC1	TC2	TC3
TL1	4.52	0.67	1.00									
TL2	4.48	0.66	0.709**	1.00								
TL3	4.41	0.67	0.534**	0.684**	1.00							
TL4	4.42	0.63	0.733**	0.835**	0.729**	1.00						
OC1	4.46	0.70	0.277**	0.312**	0.275**	0.253**	1.00					
OC2	4.28	0.79	0.261**	0.326**	0.275**	0.249**	0.416**	1.00				
OC3	4.37	0.68	0.189**	0.264**	0.269**	0.211**	0.399**	0.434**	1.00			
TC1	4.40	0.67	0.325**	0.343**	0.296**	0.298**	0.251**	0.304**	0.291**	1.00		
TC2	4.39	0.68	0.38**	0.355**	0.327**	0.346**	0.302**	0.304**	0.32**	0.719**	1.00	
TC3	4.47	0.65	0.398**	0.357**	0.297**	0.342**	0.271**	0.276**	0.234**	0.508**	0.605**	1.00

Note. ** p < .01,

Table 2 showed descriptive statistics, the means ranged from 4.37 to 4.52 and standard deviation ranged from 0.63 to 0.79 and the pairs of correlation range from 0.211 to 0.835 and all pairs were statistically significant (p.<0.01).

Confirmatory Factor Analysis

In this study, the measurement model was assessed by using confirmatory factor analysis (Brown, & Paul, G., 2015). The outcomes derived from confirmatory factor analysis are presented below. The absolute fit indices yielded the following results: $\chi^2(p) = 52.738$ (df=32), $\chi^2/df = 1.648$, and RMSEA = 0.045. The RMSEA is considered a measure of the overall fit quality, where values closer to 0 indicate a better fit and larger values suggest a poorer fit. Regarding the RMSEA, values lower than 0.05 indicate a minimal approximation

error, values ranging from 0.05 to 0.08 suggest an acceptable level of approximation error, and values higher than 0.10 indicate a substantial discrepancy between the model and the observed data, indicating poor fit (Hu, L. T., & Bentler, P. M., 1999). The incremental fit indices, including GFI = 0.969 and CFI = 0.987, indicated the measurement model fit well to the empirical data.

Measurement model analysis

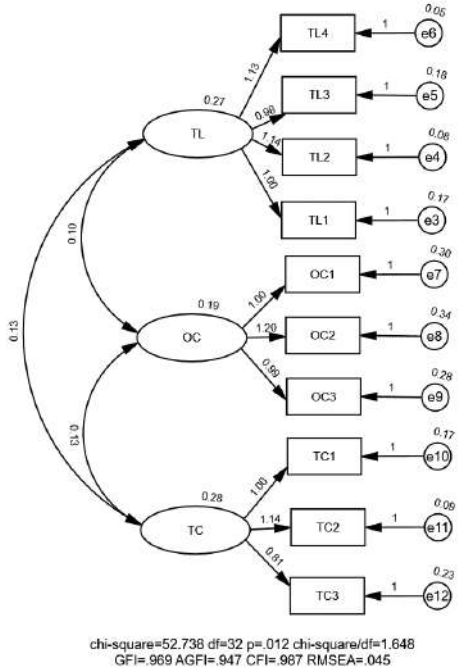

Figure 3 Standardized estimates

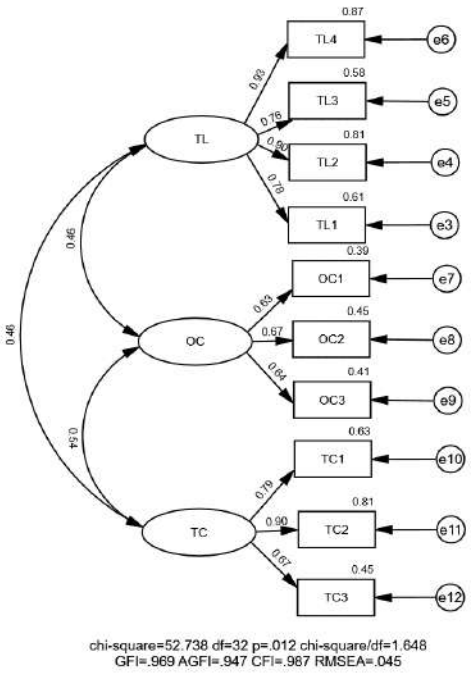

Figure 4 Unstandardized estimates

Table 3. Estimated factor loading, Average Variance Extracted (AVE) and Composite Reliability (CR)

Latent variables	Indicator	Estimate	Beta	S.E.	z	p	AVE	CR
TL	1 Exemplary virtue (TL1)	1.000	0.780				0.718	0.910
	2 Vision inspiration (TL2)	1.137	0.900	0.063	18.085	***		
	3 Leadership charm (TL3)	0.979	0.765	0.066	14.726	***		
	4 Personalized care (TL4)	1.125	0.931	0.06	18.731	***		
OC	1 Leadership style (OC1)	1.000	0.628				0.417	0.682
	2 Teacher behavior (OC2)	1.203	0.671	0.152	7.909	***		
	3 Management system (OC3)	0.985	0.628	0.127	7.767	***		
TC	1 Value commitment (TC1)	1.000	0.792				0.630	0.834
	2 Effort commitment (TC2)	1.142	0.901	0.078	14.724	***		
	3 Retention commitment (TC3)	0.815	0.672	0.067	12.088	***		

Note Beta = factor loading in standardized.

The quality analysis of constructs were shown in table 3, all factor loadings of the three constructs were statistically significant, and the standardized factor loadings were more than 0.50 (Hair, J. F., et al., 2019), shown that all indicators of the three constructs were acceptable. The scale reliability was assessed based on the composite reliability (CR) of construct transformational leadership, organizational climate, and teacher commitment, there values were 0.910, 0.682, and 0.834 respectively, which were met the threshold value of 0.70 (Hair, J. F., et al., 2019) except the composite reliability of organizational climate were slightly less than the cutoff criteria. In order to assess convergent validity, the average variance extracted (AVE) were analyzed and found that all constructs were met the cutoff criteria value of 0.50 (Hu, L. T., & Bentler, P. M., 1999) except the AVE of organizational climate was slightly less than cutoff criteria.

Hypothesis testing

Structural Equation Models

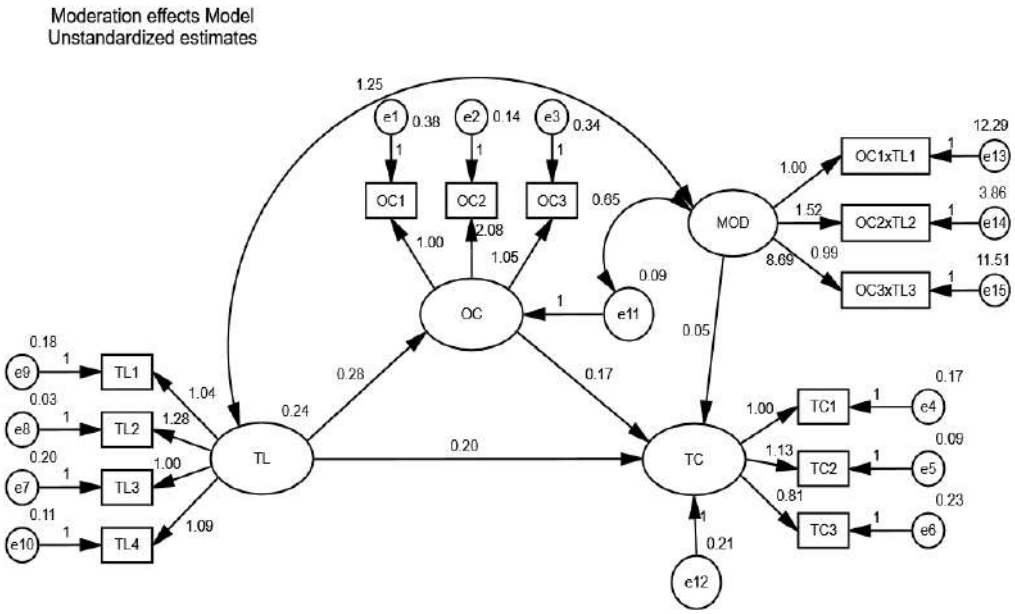

Figure 5 Structural equation model and path coefficient in unstandardized estimate

Figure 5 showed that the structural equation model with latent variables represented the direct effect of (OC) and transformational leadership (TL) as independent variable and teachers' commitment (TC) as dependent variable, and organizational climate (OC) as moderators which moderated the relationship between transformational leadership (TL) and teachers' commitment (TC) , and organizational climate (OC) as mediators which mediated the relationship between transformational leadership (TL) and teachers' commitment (TC). From Figure 5 and 6, it was summarized that the analysis of structural equation model in standardized on the purpose of hypothesis testing, and effect decomposition.

Hypothesis testing

1. Direct effect, indirect effect, and moderation effect testing.

Table 4 Hypothesis testing

Effects	Estimation	SE	C.R.	p-value	Hypothesis
TL ⇒ TC	.200	.080	2.494	.013	H1
TL ⇒ OC	.281	.049	5.687	***	H2
OC ⇒ TC	.166	.081	2.051	.040	H3
TL ⇒ OC ⇒ TC	.105	.025	4.170	***	H4
MOD ⇒ TC	.049	.010	4.752	***	H5

Note. *** p < .001

The hypothesis testing in Table 4, revealed that all the direct hypotheses (H1 to H3) exhibit statistically significant, showed that all three direct effects hypotheses were supported by empirical data. The mediation effect (H4) has the estimated path coefficient of 0.105 and had statistically significant (p<.001), this hypothesis was accepted, show that there was mediation effect of organizational climate on the relationship between transformational leadership and teacher commitment. The hypothesis testing of the moderation effect (H5) had the path coefficient of 0.049 and was statistically significant (p<.001) this hypothesis was accepted, which showed that the relationship between transformational leadership and teacher commitment is not the same between the level of organizational climate, and need to the probing interaction analysis (Collier, J. , 2020) in order to interpreted the moderation effect.

2. Probing interaction analysis

Probe the interaction means exploring how the relationship from the independent variable to the dependent variable changes in different levels of the moderator (Collier, J. , 2020). To do probing the researcher categorized the moderator into 3 levels namely; low level (Mean-1SD), medium level (Mean-SD), and high level (Mean+1SD), then analyzed the mediation model for each level of moderator. The results of the data analysis were presented in Figure 7-9 and Table 10 as follows:

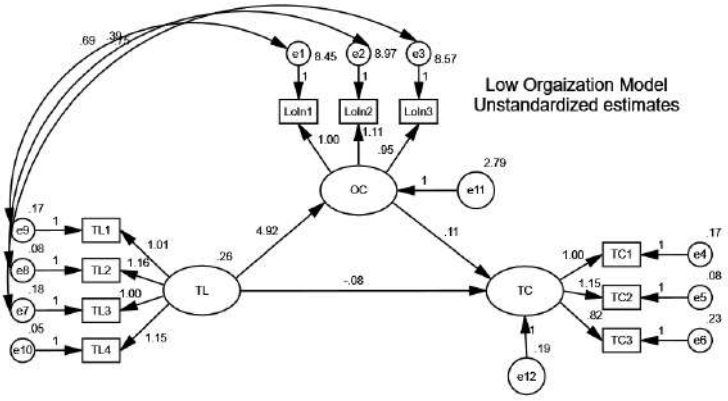

Figure 6 Mediation model for low level of organizational climate

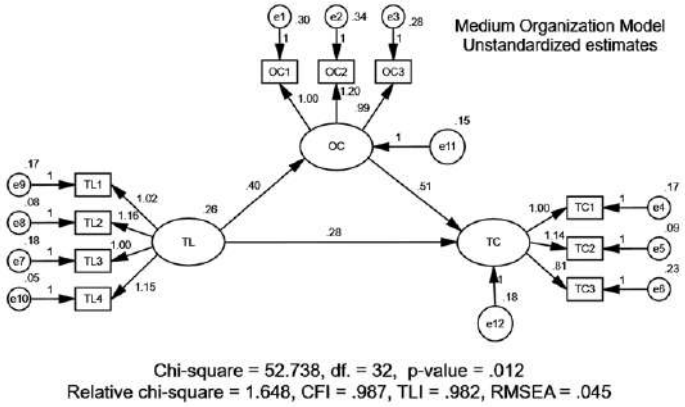

Figure 7 Mediation model for medium level of organizational climate

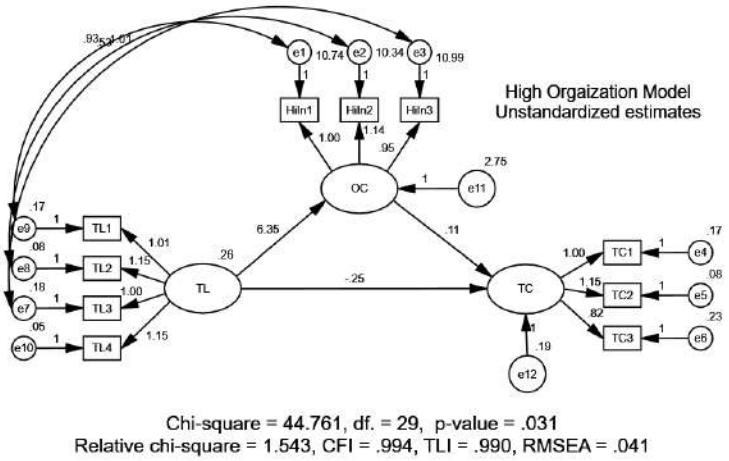

Figure 8 Mediation model for high level of organizational climate

Figures 7 to 9 showed the relationship from the independent variable to the dependent variable changes in different levels of the moderator. The coefficient in the medium level showed a moderation effect.

Table 5 probing interaction **(**Conditional Mediation) analysis.

Moderator levels			95% C.I.						
MOD	Type	Effect	Estimate	SE	Lower	Upper	β	z	p
Mean-1·SD	Indirect	TL ⇒ OC ⇒ TC	0.555	0.154	0.341	0.826	0.533	3.603	0.013
Mean-1·SD	Component	TL ⇒ OC	4.92	0.421	3.982	6.112	0.832	11.68	<.001
Mean-1·SD		OC ⇒ TC	0.113	0.024	0.055	0.163	0.641	4.665	<.001
Mean-1·SD	Direct	TL ⇒ TC	-0.078	0.127	-0.422	0.314	-0.075	-0.616	0.538
Mean-1·SD	Total	TL ⇒ TC	0.477	0.103	0.262	0.679	0.458	4.631	0.005
Mean	Indirect	TL ⇒ OC ⇒ TC	0.203	0.077	0.088	0.392	0.193	2.636	0.001
Mean	Component	TL ⇒ OC	0.398	0.067	0.196	0.641	0.459	5.93	<.001
Mean		OC ⇒ TC	0.509	0.104	0.231	0.857	0.421	4.89	<.001
Mean	Direct	TL ⇒ TC	0.281	0.071	0.096	0.485	0.268	3.935	<.001
Mean	Total	TL ⇒ TC	0.484	0.1	0.297	0.68	0.461	4.84	0.001
Mean+1·SD	Indirect	TL ⇒ OC ⇒ TC	0.772	0.215	0.367	1.219	0.378	3.591	0.001
Mean+1·SD	Component	TL ⇒ OC	6.346	0.489	5.355	7.57	0.89	12.991	<.001
Mean+1·SD		OC ⇒ TC	0.114	0.024	0.054	0.189	0.78	4.69	<.001
Mean+1·SD	Direct	TL ⇒ TC	-0.245	0.158	-0.755	0.193	-0.236	-1.551	0.121
Mean+1·SD	Total	TL ⇒ TC	0.476	0.1	0.29	0.674	0.458	0.458	0.001

Note. Betas are completely standardized effect sizes

The data analysis in Table 4.10 showed the comparison of relation models between organizational climate groups - low (Mean-SD), medium (Mean), and high (Mean +SD) - to identify the moderation effects. In total effect, the low group and the high group had a path coefficient of 0.477、0.476, while the medium group had a coefficient of 0.484 and was statistically significant. The data analysis revealed that the total effects between groups were not the same; the medium group had the most effect followed by the low group and the high group, indicating a moderation effect.

The relationship between transformational leadership and teachers' commitment comparing between levels of organizational climate showed as Figure 10.

Figure 10 Hypothesis testing of moderation effects

Figure 10 showed that when there was an interaction effect organizational climate moderation effect relationship between transformational leadership which affected the teachers' commitment was not the same between groups of organizational climate, in the low (Mean-1SD) organizational climate, the path coefficient of the relationship between transformational leadership and teachers' commitment was -0.078 which was not statistically significant (p=0.538) showed that there was no

relationship between transformational leadership and teachers' commitment, in the medium (Mean) organizational climate, the path coefficient of the relationship between

transformational leadership and teachers' commitment was 0.281 which was statistically significant (p<.001) and positive direction, showed that there was a positive relationship between transformational leadership and teachers' commitment, and in the high (Mean+1SD) organizational climate, the path coefficient of the relationship between transformational leadership and teachers' commitment was -0.245 which was statistically significant (p<.001) and negative direction, showed that there was a negative relationship between transformational leadership and teachers' commitment. The moderation effect of organizational climate on the relationship between transformational leadership shown in Figure 9 below:

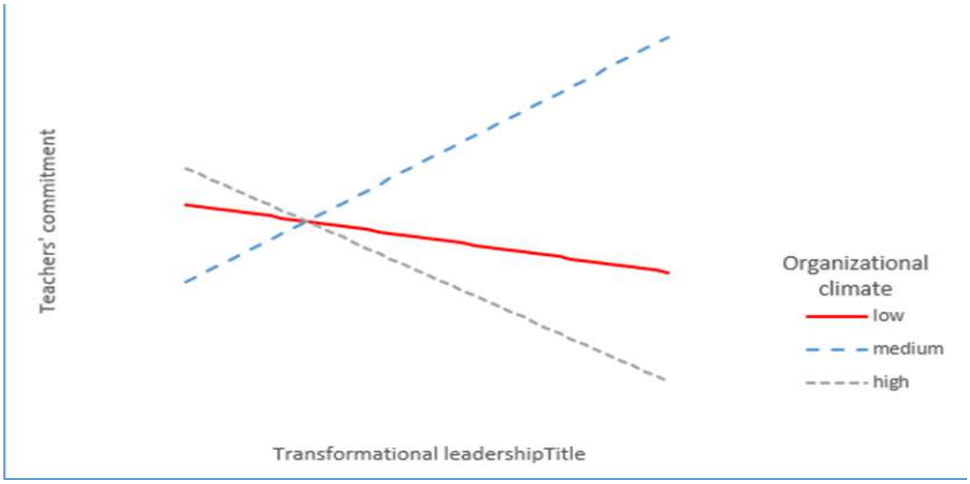

Figure 9 moderation effect of organizational climate on the relationship between transformational leadership

Discussion

The major finding of objective 1 showed that the main factors affecting teachers' commitment of public medical colleges in Henan Province were transformational leadership and organizational climate. Transformational leadership included 4 dimensions: vision inspiration, exemplary virtue, leadership charm, and personalized care (Li Chaoping, & Shi Kan., 2005). Organizational climate included 3 dimensions, namely leadership style, teacher behavior, and management system (Ma Yunxian, 2005). And teachers' commitment included 3 dimensions: value commitment, effort commitment, and retention commitment (Porter, L. W., et.al, 1974).

The major finding of objective 2 showed that transformational leadership has positive effect on teachers' commitment. This research conclusion was consistent with the findings of many scholars such as Khasawneh et al. (2012), Guo Lin (2016), Chen Zhiyong (2017), Zhang Wanying & Mao Yaqing (2022), etc. The findings emphasized the key role of school leaders in shaping teachers' job satisfaction and organizational commitment, helping them better demonstrate their ability traits to meet teachers' expectations and needs, and enhancing teachers' commitment.

The major finding of objective 3 showed that transformational leadership has positive effect on organizational climate. This research conclusion was consistent with the findings of many scholars such as Dixon, D. L. (2013), Wang Lei, et al. (2013), Lin Hechun, & Kang Huiya(2015), Liu Jia(2022), etc. This leadership approached not only promotes an open, trusting, and supportive learning environment, but it also inspired the potential of teachers and students and strengthens their shared commitment to the school's vision and goals.

The major finding of objective 4 showed that organizational climate has positive effect on teachers' commitment. This research conclusion was consistent with the findings of many scholars such as Chen Zhixiong (2010), Danish, R. Q., et al.(2015), Lin Zhili (2015), Khan, N.(2019), Sudjarwo S.(2019), etc. When teachers work in an atmosphere that encourages innovation, personal growth, and teamwork, they were more likely to feel satisfied and fulfilled, which increased their commitment to schools.

The major finding of objective 5 showed that organizational climate has mediation effect relationship between transformational leadership and teachers' commitment. This research conclusion was consistent with the findings of many scholars such as Huang Youli, Cheng Xinyu, Dou D, Hou Haoxiang, Rong Wei, etc. Transformational leadership not only improves teacher commitment by directly influencing teachers' attitudes and behaviors but also indirectly promotes the improvement of teacher commitment by creating a positive organizational climate.

The major finding of objective 6 showed that organizational climate has moderation effect on the relationship between transformational leadership and teachers' commitment. The medium group of organizational climate had positive and high effect on their relationship. This conclusion was consistent with the findings of scholars such as Jiang Liqin, et al. (2018), Zhang Chuanqing & Yuan Dongxu (2021), Suo Changqing, et al. (2022), Wang Fang & Liu Hao (2022), etc. Organizational climate provided fertile soil for the concept and practice of transformational leadership, making it more effective in promoting teacher commitment. In short, organizational climate not only directly affected teachers' feelings and behaviors, but also strengthens the positive effect of transformational leadership on teachers' commitment.

Conclusion

The relationship model by using structural equation modeling constructed in this research clarified the influencing factors of teachers' commitment of public medical colleges in Henan Province and has a strong fit with the empirical data.

Research findings were as follows:

1. The main factors affecting teachers' commitment in public medical colleges in Henan Province were transformational leadership and organizational climate.

2. Transformational leadership has positive effect on teachers' commitment.

3. Transformational leadership has positive effect on organizational climate.

4. Organizational climate has positive effect on teachers' commitment.

5. Organizational climate has mediation effect relationship between transformational leadership and teachers' commitment.

6. Organizational climate has moderation effect relationship between transformational leadership and teachers' commitment.

Recommendations

Recommendation for policy formulation

1. Strengthen transformational leadership training. Policymakers from the government and school management departments should support and encourage public medical school administrators to accept transformational leadership training and development programs to effectively improve to better respond to challenges and changes in the education field.

2. Optimize and maintain a positive organizational climate. Administrators should be people-centered and student-centered, promote the construction of an open, inclusive, and supportive organizational climate, and improve the overall performance of schools.

3. Promote teachers' participation in decision-making. Encourage and promote teachers' participation in school management and policy formulation by establishing a more open and inclusive decision-making process to enhance their sense of belonging and commitment.

4. Pay attention to individual differences. School policies should be developed to take into account the possible differences in the needs and expectations of different teachers. Supporting teachers' personal and professional growth further enhances teachers' commitment and their willingness to stay and serve.

5. Establish an effective reward mechanism. Set up and implement incentives and reward systems for teacher performance and contributions. These mechanisms should be fair, transparent, and designed to stimulate teachers' enthusiasm and creativity.

6. Establish feedback and evaluation mechanisms. Establish effective monitoring and evaluation mechanisms. Regularly track the progress and effects of policy implementation to ensure that policy achieves expected goals. Establish feedback mechanisms to further policy formulation and optimization adjustments in schools.

Recommendation for practical application

1. School leaders should implement transformational leadership and shift from empirical leadership to rational leadership. Leaders should strengthen theoretical study, make transformational leadership a conscious behavior, and seek development through change. Play a good role as a leader and helmsman, lead by example, and inspire teachers' value and effort

commitment through vision motivation, intellectual stimulation, personalized care, etc., and loyalty to education and school organization. Transformational leaders should learn to tolerate conflicts, resolve conflicts, and mitigate crises.

2. Stimulate high-level needs through transformational leadership and form a good school organizational atmosphere. By stimulating and satisfying teachers' high-level needs, establishing teachers' professional learning communities, etc., it can enhance teachers' sense of ownership of school management and overall awareness of school progress, create an organizational atmosphere in the school that encourages innovation, and improve teachers' commitment levels.

3. Teachers should take the initiative to improve organizational commitment and form professional awareness. The formation of teachers' commitment is the result of the joint effects of teachers' own conditions, subjective efforts and school support. Individual teachers must give full play to their subjective initiative, form professional awareness, and better integrate into the school organization; they must cultivate team awareness and establish good interpersonal relationships; they must improve their own ideal awareness and overall awareness, enhance their emotions for the teaching profession, and practice in teaching Continuously pursue and realize self-worth.

Recommendation for Further Research

Future research prospects can be expanded and deepened around the following directions:

1. Continue to review relevant domestic and foreign literature, incorporate new developments in relevant theories into subsequent research, and further explore the breadth and depth.

2. Improve the rationality and scientificity of research conclusions, expand the scope of research, increase sample selection, and enhance the representativeness of research.

3. Through cross-cultural or cross-regional comparative analysis, explore the similarities and differences in the impact of organizational climate and transformational leadership on teacher commitment under different educational systems and cultural backgrounds.

4. Further explore other possible mediating or moderating variables besides organizational climate, such as teacher self-efficacy, job satisfaction or the trust relationship between leaders and teachers, to fully understand the complex relationship between transformational leadership and teacher commitment.

5. Conduct long-term follow-up studies to examine the long-term effects of transformational leadership and organizational climate on teacher commitment and its subsequent effects (e.g., teaching quality, student satisfaction, and overall school performance).

6. Based on existing theoretical research, conduct empirical research and intervention experiments to test the effects of different leadership development and organizational climate optimization strategies on improving teacher commitment.

References

Ab Hamid, M. R.,et al. (2017). Discriminant validity assessment: Use of Fornell & Larcker criterion versus HTMT criterion. *In Journal of physics: Conference series (Vol. 890, No. 1, p. 012163). IOP Publishing.*

Brown, & Paul, G. (2015). *Confirmatory Factor Analysis.* New York: Red Wood.

Collier, J. . (2020). *Applied structural equation modeling using AMOS: Basic to advanced techniques.* . Routledge.

Educational Research Editorial Department. (2022). 2021 annual report on the frontiers and hot issues of educational research in China. Educational Research, 43 (2), 57-69. *Educational Research*, pp. 57-69.

Fornell, C., & Larcker, D. F. . (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. . *Journal of marketing research*, pp. 39-50.

Glisson, C., & Durick, M. (1988). Predictors of job satisfaction and organizational commitment in human service organizations. *Administrative science quarterly*, pp. 61-81.

Hair, J. F., et al. (2019). When to use and how to report the results of PLS-SEM. . *European business review*, pp. 2-24.

Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: a multidisciplinary journal*, 6 (1), 1-55., 1-55.

Leithwood,K., & Jantzi,D. (2000). The effects of transformational leadership on organizational conditions and student engagement with school. *Journal of educational administration*, pp. 112-129.

Li Chaoping, & Shi Kan. (2005). The structure and measurement of transformational leadership. *Acta Psychologica Sinica*, pp. 803-811.

Ma Yunxian. (2005). Research on the relationship between organizational climate in universities and teachers' work performance. *Master's thesis.*

Porter, L. W., et.al. (1974). Organizational commitment, job satisfaction, and turnover among psychiatric technicians. *Journal of applied psychology*, p. 603.

The Research on the Integration and Innovation of Baoshan Lisu Dance Culture in Yunnan

Fen Zhou
Krirk University, Thailand.
E-mail: 13887829996@163.com

****

Abstract

This research aims to explore the cultural integration and innovative development of Lisu dance in Baoshan, Yunnan, focusing on how historical migration, cultural exchanges, and modernization have shaped its evolution. The study adopts a mixed-methods approach, incorporating field observations, interviews with cultural practitioners, and literature reviews to examine the transformation of traditional Lisu dance. The research sample includes Lisu communities in Longling and Tengchong counties, known for preserving rich cultural heritage. Research tools include video documentation of performances and interviews with key cultural figures. Data collection involved gathering insights from Lisu dance performances and analyzing their development across different historical periods.

The research results found that Lisu dance has undergone significant changes due to its interactions with other ethnic groups, modern media, and global influences. While maintaining its traditional elements, such as the "Three-String Dance," Lisu dance has adapted to modern aesthetic preferences, incorporating contemporary music, choreography, and costumes. These innovations, along with the use of digital platforms and formal education, have helped Lisu dance reach a broader audience while preserving its cultural identity.

Keywords: Lisu Dance; Cultural Integration; Baoshan; Yunnan; Modernization; Traditional Dance

Introduction

The protection and preservation of cultural heritage have gained increasing attention globally, beginning in the 1960s with various international organizations promoting advanced methods and principles. However, the rapid transformations resulting from cultural exchanges and interactions among ethnic groups present significant challenges. The Lisu people, one of China's 56 ethnic minorities with a population of 762,996, primarily reside in regions such as the Nujiang Lisu Autonomous Prefecture, Dehong Prefecture, and Baoshan in Yunnan Province (China Statistical Yearbook, 2021). Their unique cultural traditions, especially dance, have undergone significant changes throughout their migration and interactions with neighboring ethnic groups over 4,000 years. Lisu dance culture, however, faces challenges related to its preservation due to rapid social and cultural changes. This issue is exacerbated by the Lisu's transition from a primitive to a socialist society, making it critical to address the need for cultural heritage preservation (Chen & Tang, 2007).

* Received: September 11 2024; Revised: September 18 2024; Accepted: September 20 2024

Baoshan, located in western Yunnan, is a multi-ethnic region where the Lisu interact with ethnic groups such as the Han, Yi, Bai, and Dai. Over time, these interactions have significantly influenced Lisu culture, especially in their traditional dance forms. Baoshan's Lisu dance traditions, such as the "Sanxian Dance" and "Waqiqi," have been recognized as important cultural assets and are listed as city-level intangible cultural heritage. These dances reflect the Lisu's way of life, labor practices, and religious customs, encapsulating their resilience and optimism in the face of adversity. However, with rapid modernization, traditional practices and labor-related dances have lost their original functions, transforming into more abstract representations (Duan, 2015). As modern production methods replace older ones, there is an urgent need to examine how these cultural changes affect the preservation and transmission of Lisu dance culture.

Moreover, globalization and urbanization have introduced new cultural dynamics that challenge the survival of traditional Lisu dances. The influence of external cultures and the migration of Lisu youth to urban areas for education and employment have led to a disconnect with their cultural roots. Government policies focusing on economic development sometimes overlook the importance of cultural sustainability, further exacerbating the issue. Therefore, there is a pressing need for research that not only documents these traditional dances but also explores ways to integrate them into contemporary society, ensuring their relevance and continuity.

The Lisu people's migration and cultural exchanges with neighboring ethnic groups have shaped a rich cultural tapestry that includes religious rituals, labor practices, and aesthetic values, all of which are deeply embedded in their dance forms. As their cultural traditions continue to evolve, understanding the factors contributing to these changes, such as the decline of traditional religious beliefs and the influence of national policies, becomes increasingly important (Luo, 2020). By studying these shifts, this research aims to explore the cultural transformations of Lisu dance in Baoshan and how these shifts reflect broader changes in the community's way of life, cultural exchanges, and the influence of external factors such as state policies and economic developments.

Research Objectives

1. To study the integration and development of Lisu dance culture during migration and interaction with other ethnic cultures.
2. To explore the evolution of Lisu dance culture in Baoshan after the founding of the People's Republic of China and its transformation through multi-ethnic interactions.
3. To investigate the innovation and preservation of Lisu dance culture in the context of modernization and globalization.

Literature Review

1. Lisu People and Lisu Dance

In Paul and Elaine Lewis' (1984) book Peoples of the Golden Triangle—Six Tribes in Thailand, research on the Lisu people is presented with a shared ethnographic approach. This work systematically examines and explains the origins, development, population distribution, language, and culture of the Lisu ethnic group.

Kong Jun (2017) pointed out in his research that Lisu ethnic dance has seen further development and growth. The cultural industry has continuously expanded, and the strategies for preserving and transmitting intangible cultural heritage have been deeply implemented. These dances and musical expressions are primarily rooted in the unique characteristics of the Lisu ethnic group, but they also incorporate elements from other ethnic cultures, as well as influences from Western music and dance traditions. As a result, Christian music has gradually become a unique cultural tradition within the Lisu community.

Luo Xin (2020), basing his work on the rich historical culture and unique natural ecological environment of the Dechang Lisu, conducted an in-depth analysis of the main types, structural elements, and distinct characteristics of Lisu dance. Through his exploration of its deep cultural significance, he comprehensively elaborated on the cultural connotations and far-reaching impacts of Dechang Lisu dance. From a historical perspective, this research not only further enriched the cultural content of the Lisu ethnic group but also provided solid theoretical support for the preservation and transmission of Dechang Lisu dance, allowing it to shine even brighter in the context of modern times.

Guo Huaizhi (2015), after studying the origins and distribution of the Waqiqi dance, summarized its characteristics, content, and dance techniques. This work provides a richer theoretical foundation for a better understanding of Waqiqi dance. Additionally, Guo analyzed the form and aesthetic features of Lisu dance. He highlighted the "Sanxian Dance" and "Sanxian Tune," which not only have diverse content but also showcase the Lisu people's wisdom and unique ethnic characteristics.

2. Dance Culture

Li Tao (2023) discussed the process of acculturation and assimilation in folk dance, emphasizing that whether the cultural elements are passively absorbed or actively accepted, both internal development and external factors influence the process. Throughout this transformation, culture is integrated, evolved, invented, and created, ultimately reaching the goal of transmission and being endowed with new cultural attributes. In this process, local culture is reconstructed.

Li Jia (2016) noted that as modernization accelerates and societal and cultural changes continue, the cultural connotations and social functions of dance will also undergo corresponding changes. Thus, social and cultural changes are the main drivers of dance culture evolution. In the development of ethnic minority dance art, various governments throughout history have issued policies aimed at promoting the development of ethnic dance arts. As time goes on, changes in dance culture are inevitable to adapt to the progress of the times, meet aesthetic needs, and reflect shifts in social concepts.

Research Methodology

The methodology section outlines the approach used in this study to explore the cultural evolution of Lisu dance in Baoshan, focusing on population sampling, research tools, data collection, and analysis.

1. Population and Sample

The population in this study consists of Lisu communities in Baoshan City, particularly in Longling County and Tengchong County. The total population of the Lisu in Baoshan is 28,800, with 7,048 Lisu people residing in Longling County, where many traditional customs have been preserved. These areas have been included as a sample for data collection due to their rich cultural heritage, including the "Sanxian Dance" and other unique

traditional practices such as bamboo weaving, vocal arts, and ritual performances. The population sample ensures a diverse representation of Lisu dance culture across various regions of Baoshan, allowing the study to gain an in-depth understanding of the Lisu dance's cultural transmission and evolution over time.

2. Research Tools

Various tools were utilized to collect and analyze data:

Literature Review: Academic databases such as CNKI, VIP, Wanfang, Google Scholar, Web of Science, JSTOR, and SAGE Journals were used to retrieve information on the Lisu dance, cultural change, and related subjects. Documents such as historical texts, local chronicles, and previous academic studies provided foundational insights into the Lisu dance's historical and cultural context.

Field Observations: Observations of Lisu dance performances were conducted in Longling Pingda Township and Tengchong Mingguang Town, where researchers engaged with local communities. Observing live performances and participating in local festivals provided firsthand experience of Lisu dance in its cultural context.

Interviews and Recordings: Interviews were conducted with Lisu dance practitioners and cultural inheritors, such as Yang Haiyan and Yu Changxiang, who demonstrated traditional dance movements. The use of video recordings allowed the researchers to analyze dance movements and their variations over time.

3. Data Collection

Data collection involved multiple methods:

Fieldwork: Researchers visited Lisu villages and performed in-depth observations, focusing on traditional dance elements such as footwork, gestures, costumes, and accompanying music. By engaging with community members and cultural practitioners, the researchers gained valuable insights into the dance's cultural significance.

Interviews: Interviews were conducted with local cultural heritage holders and key stakeholders from local cultural bureaus to understand the socio-cultural dynamics influencing the Lisu dance's transmission and adaptation.

Documentation and Recording: Video recordings and photographs of dance performances were taken during field visits, allowing for detailed analysis of the dance movements, rhythms, and styles.

4. Data Analysis

The analysis involved qualitative methodologies:

Comparative Analysis: Lisu dance was compared across historical periods and regions, using horizontal and vertical approaches. Horizontal analysis compared contemporary and traditional dance forms, while vertical analysis explored the evolution of specific elements such as dance steps, music, and performance settings.

Cultural Morphology: The study used morphological analysis to examine the structural features of Lisu dance, identifying how movements, music, and costumes have evolved over time. The analysis highlighted how the dance reflects cultural changes and adaptations to modern societal contexts.

5. Conceptual Framework

The conceptual framework is based on cultural change theory, particularly focusing on three dimensions: contact, adaptation, and transmission.

Contact: Lisu dance's development is influenced by its contact with other cultures. Historically, the Lisu people's limited interaction with external cultures allowed their dance to maintain distinct ethnic characteristics. However, as globalization expanded, Lisu dance began integrating elements from other ethnic groups and global cultures, contributing to its contemporary evolution.

Adaptation: The study explores how Lisu dance adapted to new socio-cultural environments. While preserving its roots in traditional practices, the dance has evolved to reflect modern aesthetics and societal values. Adaptation includes innovations in dance choreography, music, and costumes to align with modern artistic trends.

Transmission: The research investigates the transmission of Lisu dance through various mediums, including traditional oral transmission within communities and modern methods such as media and digital platforms. The rise of cultural festivals, competitions, and the support of national policies has enabled Lisu dance to reach broader audiences, furthering its cultural transmission and preservation efforts.

In conclusion, by integrating these theoretical dimensions, the study provides a comprehensive understanding of how the Lisu dance in Baoshan has evolved through cultural interaction, adaptation to changing environments, and transmission across generations. This multi-dimensional approach helps shed light on the broader implications of cultural transformation in ethnic dance traditions.

Research Findings

1. The Migration of the Lisu People and the Formation of Their Dance Culture

1.1 Major Migration and Ethnic Contact

Before the Tang Dynasty, the ancestors of the Lisu people mainly lived along the Jinsha River, in areas such as Yuejun, Jianwei, Taideng, Qiongdu, and Dingzuo. Although these tribes had not yet formed a unified ethnic group or organization, they had already begun early cultural exchanges and divisions within their shared living space. During the Three Kingdoms period, many tribes emerged in Dingzuo County (modern-day Yanbian, Sichuan), including the Zu, Juan, Qiong, Kunming, and Mosha tribes, which demonstrated significant influence. These tribes primarily belonged to the Yi language branch and played an important role in the political landscape at that time. The ancestors of the Lisu people interacted more frequently with these tribes, laying the foundation for future ethnic differentiation and national development (Peng, 2010).

In the 8th century, the conflict between the Tang Dynasty and Tibet led to the involvement of the Nanzhao Kingdom and the Lisu people. The Lisu began migrating westward into the Nujiang River basin. During this migration, the Lisu frequently came into contact with other ethnic groups such as the Naxi and Tibetans. Notably, the Naxi Dongba culture had a significant influence on the Lisu (Li, 2020). The Naxi Dongba dance and religious system deeply impacted the Lisu's spiritual and cultural life, and the Lisu gradually absorbed elements of the Dongba culture, integrating them into their own traditions.

By the Song Dynasty, historical records of the Lisu became sparse, but their history continued to develop through interactions with neighboring peoples. During the Yuan and Ming dynasties, the Lisu underwent two major migrations, moving south from the Tibetan Plateau and eventually settling in the northern Yunnan-Guizhou Plateau (Guo, 2015). This migration strengthened the Lisu's interactions with the Nu and Drung peoples. Through these

exchanges, the Lisu's hunting, gathering, and daily life practices became richer and more developed.

During the Ming and Qing dynasties, the Lisu's cultural exchanges with surrounding ethnic groups deepened further. In the 19th century, following years of continuous warfare, many Lisu tribes decided to migrate toward the Nujiang River and into Myanmar. The Qing Dynasty's "Gaitu Guiliu" policy further facilitated the Lisu's interactions and cooperation with the Han, Bai, and Naxi peoples (Li, 2020). Through these interactions, the Lisu not only improved their material production but also underwent profound cultural and social changes.

1.2 The Integration of Dance Culture with Other Ethnic Cultures

Dance, as an art form, often serves as a vivid reflection of ethnic interaction and integration. In the case of Lisu dance, this fusion is particularly evident. It not only incorporates diverse dance movements but also carries profound cultural significance (Zhang, 2014). This cultural exchange is expressed not only through dance movements and forms but also through its role in festive events, where it plays a crucial part in promoting ethnic unity and cultural transmission.

The "Waqiqi Dance" of the Lisu is an exemplary case of this multicultural integration (Figure 1). This dance not only showcases the unique style of the Lisu but also skillfully integrates elements from Tibetan, Naxi, and Bai dances. For example, the Tibetan "Reba Dance" and the Naxi "Lebai Dance" share similarities in posture and movement dynamics with Lisu dances. This blend highlights the historical cultural exchanges between different ethnic groups. By observing the dance movements and rhythm, the mutual influence between the dance cultures becomes quite apparent.

Figure 1 The "Waqiqi Dance" of the Lisu
(Source: https://www.sohu.com/a/121601375_387408)

The "Waqiqi Dance" not only reflects the fusion between ethnic groups but also preserves an ancient mythological tale. Accompanied by instruments such as the flute, plucked string instruments, and the mouth harp, dancers perform jumps, leg lifts, and foot stomps, showcasing the dance's complexity and richness. In Lisu society, this dance serves multiple functions, being both a key performance during festivals and a way to stay physically fit.

There are also many shared elements between the Lisu dances and those of neighboring ethnic groups like the Bai and Naxi. In the Lisu dances, certain movements and rhythms resemble those found in Bai and Naxi dances, underscoring the long-term cultural exchange. The Lisu dance repertoire is rich and diverse, featuring dances that mimic animal behavior, depict labor, and reflect daily life, all highlighting the distinctive nature of the Lisu people. Particularly, the "Achimu Gua Dance" (Figure 2) and the "Rebounding Pipa Dance" (Figure 3) are prominent Lisu dances, focusing on themes of animal mimicry and labor, marked by lively rhythms and strong expressive power, making them important parts of Lisu dance culture.

Figure 2 The "Achimu Gua Dance"
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

Figure 3 The "Rebounding Pipa Dance"
(Source: http://dqich.cn/mobile/baohuminglu/detail/35/566)

In the 19th century, the Lisu migrated into the Nujiang region, frequently interacting with the Nu and Pumi ethnic groups. Through this interaction, Lisu dance also absorbed artistic elements from these groups. The Nu "Dabiya Dance" shares similarities with Lisu dance in both the use of instruments and dance style (Figure 4). Instruments used in these dances, such as the Lisu "Qiben" and the Nu "Dabiya," show striking similarities in appearance and craftsmanship, reflecting the cultural exchanges between the two groups.

Figure 4 Comparison of Instruments in Lisu Dance and Nu's "Dabiya Dance"
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

Beyond dance, Lisu festivals also demonstrate their cultural integration with other ethnic groups. For instance, the "Kuoshi" festival, the traditional Lisu New Year, reflects their reverence for nature and love of life. During this festival, the Lisu express their emotions through dance, archery, and other activities, while also strengthening their interactions with other ethnic groups. Additionally, in the Lisu "Knife Pole Festival," activities such as climbing the knife mountain and descending into fire pits showcase their courageous spirit and have become a distinctive cultural tradition.

The "Torch Festival," celebrated jointly by the Lisu, Yi, Naxi, Bai, and other ethnic groups, is another key event. During this festival, people from various ethnicities gather, dressed in festive attire, singing and dancing together while sharing cultural experiences. This further promotes cultural exchange and integration among different ethnic groups.

Furthermore, the music accompanying Lisu dances is also deeply influenced by other ethnic groups. Musical elements from Tibetan, Naxi, and Yi traditions—especially in melody, rhythm, and instrumentation—have profoundly affected Lisu dance music. For example, Naxi classical music and Yi percussion instruments are visible influences in Lisu dance music. Bai music, known for its lyrical melodies, has introduced new elements into Lisu dance music, making it even more evocative.

Before 1949, Lisu dance culture absorbed not only the essence of other ethnic groups in terms of movement and music but also reflected this integration in their costumes. Lisu dance costumes were influenced by Tibetan, Yi, and Bai ethnic attire. For example, the grandeur and ornamentation of Tibetan clothing, the handcrafted embroidery and batik techniques of the Yi, and the embroidery craftsmanship of the Bai all had an impact on Lisu dance costumes, enhancing their artistic and symbolic significance.

In conclusion, Lisu dance culture not only showcases the spirit of the Lisu people but also evolves and develops through ongoing cultural exchanges with other ethnic groups. This integration fosters harmony between ethnic groups and enhances mutual cultural recognition.

2. The Development of Lisu Dance Culture

After the founding of the People's Republic of China, the Lisu people gradually settled in the Baoshan region and engaged in extensive interactions and cooperation with the local Han, Yi, Dai, and other ethnic groups. These exchanges had a profound impact on the Lisu's way of life, cultural customs, and festive celebrations. Through daily contact with the local ethnic groups in Baoshan, the Lisu people actively learned and absorbed the cultural essence of other ethnic groups (Duan, 2015). For instance, through interaction with the Yi people, the Lisu adopted advanced agricultural techniques and skillfully incorporated the Yi people's dance movements and rhythms into their own dance forms, reflecting their openness and inclusiveness toward other cultures. This mutual cultural integration not only enriched Lisu culture but also strengthened the deep friendships and solidarity among various ethnic groups. Additionally, Dai dance art had an influence on Lisu dance, with the gentleness and elegance of Dai dance providing new inspiration and style for Lisu dance.

During festive celebrations, ethnic groups such as the Han, Yi, and Dai joined in the Lisu "Knife Pole Festival," sharing in the joy of the occasion. Through these celebrations, the Lisu people showcased their unique charm and cultural confidence, expressing their love for life and their vision for a bright future. In everyday life, the Lisu learned new production methods through interaction with other ethnic groups, which in turn promoted economic development. Meanwhile, the Lisu also actively shared their traditional skills, such as weaving and embroidery, which were preserved and passed on through interactions with other ethnic groups, enriching their cultural lives.

During this period, Lisu culture gained broader recognition and respect as they continuously absorbed outstanding cultural elements from other ethnic groups, expanding their own cultural horizons. For example, during the Han people's Spring Festival celebrations, the Lisu community actively participated, learning Han customs such as pasting couplets, setting off firecrackers, and making dumplings, celebrating the New Year alongside the Han people. These activities not only deepened the friendship between the Lisu and Han people but also allowed the Lisu to experience the charm of Han culture.

The Lisu's "Three-String Dance" became more diverse in form, with the addition of solo, duet, and other formats alongside the traditional group dance (Figure 5). The choreography focused more on artistic expression and audience appeal, combining clever movement design with matching music to enhance the dance's impact. Whenever the sound of the three-string instrument played, the Lisu people would gather to "circle dance," performing the lively "Three-String Dance." Even minor neighborhood disputes would dissipate in the cheerful atmosphere created by the dance and music. Through their interactions with other ethnic groups, the Lisu people came to deeply understand the unique charm and value of their own culture. By showcasing and preserving traditional cultural forms such as the "Three-String Dance," they reinforced their cultural identity and sense of belonging, while also sparking other ethnic groups' interest in and respect for Lisu culture. This enhanced cultural confidence and pride laid a solid foundation for the flourishing of Lisu culture.

Figure 5 Comparison of Instruments in Lisu Dance and Nu's "Dabiya Dance"
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

The Lisu people also maintained close contact with the Yi people and other ethnic groups. During the Yi "Torch Festival," the Lisu community eagerly participated, lighting torches and dancing together to celebrate the harvest. These activities not only strengthened interethnic friendships but also enriched the cultural life of the Lisu people. Through extensive contact with other ethnic groups, the Lisu absorbed elements of their cultures, showcasing their own cultural characteristics in areas such as dance, music, and handicrafts. This cultural exchange and integration not only promoted the transmission and development of Lisu culture but also contributed to the flourishing of the cultures of various ethnic groups in the region.

The Lisu's interactions and exchanges with other ethnic groups in the Baoshan area reached new heights, profoundly influencing Lisu cultural arts and injecting new vitality and meaning into them. These interactions left a lasting impression on their lifestyle, cultural customs, and festive celebrations, while also spreading their traditional knowledge and skills, leading to the formation of a diverse and rich cultural transmission framework.

In terms of dance culture, the influence of these exchanges was particularly notable. Lisu dances began incorporating movements that reflected labor and production activities, such as "digging the soil," "planting corn," and "building dikes." The basic dance steps and specific movements of Lisu dances also became closely connected with daily production and life. Movements such as single-leg jumps, double-leg jumps, and foot stomps were artistic representations of the Lisu people's daily labor. It is worth mentioning that the Lisu people created a "flower-bird calendar" based on natural changes, and followed the ancient calendar for agricultural production.

3. The Innovative Development of Baoshan Lisu Dance Culture

3.1 Contact with New Cultures and Influence of New Elements

Since the reform and opening up of China, the dance culture of the Lisu people in Baoshan has experienced unprecedented innovation and development as it encounters and engages with new cultural influences. As society advances, Lisu dance culture has begun to interact with and be influenced by modern cultural elements. New media platforms such as television, media, and the internet have provided a broader stage for Lisu dance. These platforms have allowed Lisu dance to transcend the mountains, reaching national and even global audiences.

In addition, modern media has introduced contemporary aesthetic concepts and creative approaches to Lisu dance, enabling it to integrate modern elements while retaining its traditional essence. This innovation has enriched the dance movements and forms of expression, extending to the music, costumes, and other aspects of the dance. As a result, Lisu dance has flourished in the new era, evolving to meet the demands of modern aesthetics. The development of modern education has also provided strong support for the preservation and innovation of Lisu dance culture. Some educators have begun incorporating the "Three-String Dance" into classroom instruction, aiming to enhance students' aesthetic appreciation and bring Lisu dance into schools and the public eye, making it more widely known.

For example, Lisu folk dances have been included as compulsory courses in the dance programs at various universities in Yunnan Province. In Tengchong's autonomous primary schools, which cater to border ethnic communities, efforts have been made to deepen quality education by incorporating traditional Lisu dances such as "Da Tiao" and the "Three-String Dance" into the school's daily activities (Figure 6). Through these subtle but impactful methods, students are encouraged to inherit and promote traditional Lisu culture. As ethnic education becomes more widespread, younger generations are not only mastering traditional dance techniques but are also integrating modern aesthetic ideas into their creative performances. This innovative blend of tradition and modernity ensures that Lisu dance continues to thrive, keeping pace with contemporary demands while preserving the cultural essence that defines it.

Figure 6 Tengchong Intangible Cultural Heritage Inheritor Li Guoshu Teaching the "Three-String Dance" to Students
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

3.2 Innovative Development of Dance Culture

Lisu dance, as a traditional art form rich in folklore and historical memory, is gradually integrating modern aesthetics and creative concepts under the influence of new media and new ideas, revealing a refreshed and vibrant appearance (Figure 7). Traditionally, Lisu dances have primarily focused on imitating daily activities such as farming and hunting, with relatively simple forms. However, under the influence of modern aesthetics, the movements have become increasingly diverse, incorporating more emotional expression and engaging storylines, thereby enhancing the dance's expressiveness and emotional impact. In terms of music, the lively rhythms originally dominated by traditional percussion instruments have begun to blend with electronic music, pop music, and other modern elements, making the music more diverse and captivating.

Figure 7 New Era Costumes of Lisu dance.
(Source: Photographed by the researcher, 2024)

As times have changed and society has evolved, the themes and content of Lisu dances have also undergone profound transformation. Modern Lisu dances are no longer limited to traditional scenes of agriculture and hunting but have expanded to focus on broader themes such as modern society, the relationship between humans and nature, and the preservation of ethnic culture (Peng, 2010).

In terms of costumes, the traditional ethnic attire of Lisu dances, which once emphasized bright colors and simple designs, has also begun to incorporate modern fashion elements. New color schemes and design innovations make the costumes more visually appealing and aligned with contemporary aesthetics, attracting younger audiences.

Some dancers have also taken steps to promote Lisu dance more widely by creating instructional materials, recording videos, and hosting workshops. These efforts have allowed the artistic charm of Lisu dance to reach broader audiences. By utilizing modern technology, they have made instructional videos accessible online, allowing people to learn Lisu dance anytime, anywhere. Additionally, various forms of training and exchange activities have been organized, injecting new vitality into the preservation and development of Lisu dance.

These innovative methods of transmission have not only facilitated the popularization and promotion of Lisu dance but also infused it with new life and cultural significance. Through continuous exploration and practice, the development of Lisu dance culture has become more comprehensive and in-depth since China's reform and opening-up, contributing to the flourishing of Chinese national culture and international cultural exchange.

The achievements and positive changes in Lisu dance culture after the reform and opening up are evident, as dancers continue to innovate while preserving the traditional essence. They have maintained the fundamental movements and core concepts of the "Three-String Dance" while updating the dance forms and content to better meet modern aesthetic preferences. In particular, the study of Lisu dance in Baoshan, Yunnan, across different historical periods reveals a culture rich in artistic value, deeply rooted in the lives of the Lisu people. This rich cultural heritage enhances the traditional cultural system, helping to promote Lisu culture on a broader scale.

Discussion

1. Research Objectives

This study aimed to examine the evolution of Lisu dance culture in Baoshan by analyzing its transformations through the lenses of contact, adaptation, and transmission. The primary objective was to understand how interactions with other cultures, changes in socio-cultural environments, and modern methods of cultural transmission have influenced Lisu dance from its traditional roots to its contemporary forms. The research also sought to explore how these changes reflect the broader cultural shifts experienced by the Lisu people in Baoshan over time.

2. Research Results

The research results reveal several key insights into the transformation of Lisu dance in Baoshan:

Cultural Contact and Influence: Lisu dance has historically incorporated elements from neighboring ethnic groups such as the Han, Yi, and Bai, as well as from other global cultures through modernization and globalization. This contact has introduced new musical styles, costumes, and performance elements into Lisu dance, resulting in a more diverse and hybridized cultural expression.

Adaptation to Modern Socio-Cultural Environments: While Lisu dance has retained its core traditional elements, such as the rhythmic footwork and use of instruments like the sanxian (three-stringed lute), it has adapted to modern aesthetic demands. The inclusion of Western music styles, increased emphasis on stage choreography, and integration of modern costumes illustrate how Lisu dance has evolved to meet contemporary artistic standards.

Transmission through Modern Platforms: The transmission of Lisu dance has shifted from purely oral and performative methods within the community to more widespread dissemination through media, digital platforms, and national cultural festivals. This has expanded the reach of Lisu dance beyond the confines of Baoshan, bringing it to national and even international attention.

3. Reflection on Research Results

The findings align with earlier research that highlighted the Lisu dance's ability to integrate external influences while maintaining its ethnic identity. For instance, Duan Xiaoling (2015) emphasized the aesthetic beauty of Lisu dance as shaped by its natural environment, noting the incorporation of nature-inspired movements into traditional performances. This study extends that idea by showing how Lisu dance has further evolved, incorporating not only natural aesthetics but also modern cultural influences from urbanization and global media. The combination of traditional and modern influences makes Lisu dance a dynamic and adaptive cultural form.

Moreover, Duan Longshan (2015) discussed how Baoshan's multi-ethnic environment has led to a fusion of cultural practices among different ethnic groups, particularly in the realm of folk dance. The results of this study corroborate his findings, demonstrating that Lisu dance in Baoshan is a product of continuous interaction with other ethnic groups, which has enriched its cultural repertoire and enhanced its resilience.

The research results also resonate with Peng Xiaoxi (2010), who analyzed the cultural meanings embedded in traditional Lisu dances such as "Wa Qi" and "Qian E." Peng emphasized the spiritual and symbolic significance of these dances, which are deeply rooted in Lisu cosmology and social practices. This study builds on Peng's work by exploring how these symbolic meanings have been preserved even as the dance form adapts to modern cultural trends. For example, despite adopting Western musical elements and stage performances, Lisu dance continues to reflect core cultural values such as community, harmony with nature, and spiritual reverence.

Finally, Li Jian (2010) pointed out the importance of preserving the "original ecological" characteristics of regional ethnic dances. He argued that while modernization brings opportunities for cultural innovation, it is essential to maintain the authenticity of traditional dance forms. The findings of this study align with Li's caution, as it highlights the balance that Lisu dance has struck between modernization and tradition. Despite the external influences, Lisu dance remains grounded in its cultural heritage, with efforts to preserve its unique movement patterns, musical instruments, and community-based performance traditions.

4. Consistent/ Inconsistent with Previous Research

Consistent Results: The study's findings on cultural contact and transmission align with previous works by Duan Xiaoling (2015) and Duan Longshan (2015), who emphasized the role of intercultural interaction in shaping Baoshan's ethnic dance forms. The results also support Peng Xiaoxi (2010), who highlighted the symbolic importance of Lisu dance, as this study confirms that even with modernization, the spiritual aspects of Lisu dance remain intact.

Inconsistent Results: While Li Jian (2010) advocated for preserving the "original ecological" characteristics of ethnic dances, this study reveals that Lisu dance has embraced modernization in a way that does not entirely align with Li's concept of preservation. The adaptation to modern aesthetic and cultural trends, particularly through the incorporation of Western elements, suggests that Lisu dance is moving beyond its traditional ecological boundaries. However, this transformation is not viewed as a loss of authenticity but as a necessary evolution to ensure the dance's survival and relevance in contemporary society.

5. Conclusion

The research results demonstrate that Lisu dance culture in Baoshan is a vibrant and evolving art form, reflecting the dynamic interactions between tradition and modernity. Through contact with other cultures, adaptation to modern social environments, and transmission via new platforms, Lisu dance continues to thrive. The study underscores the importance of balancing cultural preservation with innovation, ensuring that traditional practices are not lost but are allowed to evolve in response to changing cultural landscapes.

This research contributes to the broader understanding of cultural evolution in ethnic minority communities, providing insights that can inform future efforts to preserve and promote traditional cultural practices in an increasingly globalized world.

Recommendations

1. Theoretical Recommendations

The theoretical implications of this study center on the application and development of cultural transformation theories, particularly in relation to ethnic minority dance cultures. The study has confirmed that the concepts of cultural contact, adaptation, and transmission are critical in understanding how traditional dances like those of the Lisu have evolved. Therefore, further research could expand on these theoretical frameworks by incorporating aspects of globalization theory, which explores how cultures are increasingly influenced by international trends and media.

Future theoretical work should also consider the role of digital transformation in the preservation and innovation of ethnic dance cultures. This study has shown that modern media platforms play a significant role in the dissemination of Lisu dance, suggesting the need to include digital media theories to explain how technology alters traditional cultural expressions.

2. Policy Recommendations

To ensure the sustainable preservation and promotion of Lisu dance culture, several policy recommendations are essential:

Strengthening Cultural Preservation Policies: Government authorities should implement policies that focus on preserving traditional ethnic dance forms while allowing for their natural evolution. Policies could include creating dedicated funding for cultural preservation initiatives that ensure both the documentation and continuous practice of traditional Lisu dances in their original form. Such policies should also address the risk of cultural commodification, ensuring that Lisu dance retains its authenticity in modern cultural exchanges.

Integration of Cultural Education: Introducing Lisu dance and other minority cultural practices into the formal education system, from primary schools to universities, can ensure the long-term survival of these traditions. Local governments should consider creating school curricula that teach ethnic dance alongside broader subjects, ensuring that the younger generation understands and appreciates their cultural heritage.

Supporting Cultural Tourism: The development of cultural tourism focused on Lisu dance performances can be an effective way to support local communities while promoting cultural heritage. Policies should aim to create partnerships between cultural practitioners, local governments, and tourism agencies to promote Lisu dance in a way that respects its cultural significance while also generating economic benefits for the community.

Enhancing Cross-Ethnic Cultural Collaboration: Government policies could promote collaborations between different ethnic groups in multi-ethnic regions like Baoshan. By facilitating exchanges of cultural practices, such policies would not only enrich the cultural fabric of the region but also foster deeper intercultural understanding and cooperation..

3. Practical Recommendations

In practical terms, the following steps are recommended to preserve and promote Lisu dance culture effectively:

Training Programs for Dance Practitioners: There is a need for systematic training programs aimed at both preserving traditional Lisu dance and fostering innovation. Such programs should involve community-based learning, where local dance practitioners and elders teach younger generations. Workshops that introduce modern choreography techniques while retaining traditional dance elements can help Lisu dance evolve without losing its essence.

Utilizing Digital Platforms: To expand the reach of Lisu dance, practitioners and cultural promoters should fully embrace digital platforms such as YouTube, social media, and online cultural hubs. By uploading performances, tutorials, and cultural information online, Lisu dance can reach a broader audience, both nationally and internationally. Partnerships with digital content creators and influencers could further raise the profile of Lisu dance.

Community-Based Cultural Festivals: Organizing community-based festivals that feature Lisu dance performances would create local spaces for cultural expression while attracting tourists. Local governments and cultural organizations should collaborate with community leaders to develop annual festivals that showcase the full diversity of Lisu dance forms, ensuring that both traditional and modern versions are presented.

Developing Lisu Dance Documentation Projects: To preserve the historical evolution of Lisu dance, local cultural authorities should support efforts to document traditional dance forms through video, photography, and written records. These materials should be housed in local libraries or digital archives, ensuring that future generations have access to accurate representations of traditional Lisu dance.

Cross-Cultural Exchange Programs: Establishing exchange programs between Lisu dancers and other ethnic dance practitioners can help to enrich Lisu dance while fostering greater understanding among different cultures. These exchanges could be facilitated through regional and international dance festivals, where Lisu dancers have the opportunity to learn from other traditions and share their own cultural practices.

References

Chen, J., & Tang, J. (2007). On the characteristics of Lisu folk dance. *Journal of Mianyang Normal University*, (09), 86-88.

Duan, X. (2015). An analysis of the natural aesthetics of Lisu dance in Baoshan. *New West (Theoretical Edition)*, (22), 30-31.

Guo, H. (2015). A study on the Lisu ethnic group's dance "Waqiqi" in Weixi. *Ethnic Music*, (03), 38-40.

Kong, J. (2017). A discussion on Lisu dances in the Nujiang River basin. *Northern Music*, 37(10), 240.

Lee, T. (2023). The role and value of ethnic dance in cultural heritage. *Tomorrow's Fashion*, (18), 49-51.

Lewis, P., & Lewis, E. (1984). *Peoples of the Golden Triangle: Six Tribes in Thailand*. London: Thames and Hudson.

Li, J. (2016). The development of ethnic minority music and dance art under the cultural policies of New China. *Guizhou Ethnic Studies*, 37 (10), 103-106.

Li, L. (2020). *A study on the migration history of the Lisu people* (Doctoral dissertation, Yunnan University).

Luo, X. (2020). *Research on Lisu Dance Art in Dechang* (Master's thesis, Sichuan Normal University).

Peng, X. (2010). A preliminary study on the cultural characteristics and evolution of traditional Lisu folk dances in Fugong County, Nujiang Prefecture. *Journal of Yunnan Arts University*, (01), 47-51.

Zhang, L. (2014). Research on regional minority folklore dances in China. *Art and Technology*, 27 (04), 204.

The Themes Analysis in Hemingway's Novels Based on Corpus Techniques

Jianfeng Lian[1], Suwaree Yordchim[2],
Cholthicha Sudmuk[3], Behrad Aghaei[4], Angvarrah Lieungnapar[5]
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand[1-3,5]
University of Michigan, Ann Arbor, Michigan, USA.[4]
Corresponding Author, E-mail: suwaree.yo@ssru.ac.th

****

Abstract

This study aims to achieve two key objectives: (1) To investigate Hemingway's word choices on nouns in his novels that expressed the themes, using wordlist and keywords techniques. （2）To identify the themes expressed in Hemingway's novels through his word choices on nouns, using the Componential Analysis and AntConc (3.2.1.0). The population for this research includes Hemingway's nine novels and novellas. The sample is the population, providing a diverse representation of his thematic range. Research instruments for this study include a corpus analysis software tool, which facilitates the examination of linguistic patterns and thematic elements within the texts. For data analysis, descriptive statistics will be employed to quantify the frequency of identified themes and linguistic features, while componential analysis will provide context and depth to the findings, allowing for a comprehensive understanding of how language shapes meaning in Hemingway's works.

The findings of this research reveal 14 unique themes prevalent in Hemingway's novels, including isolation, war, love, and the human condition. The analysis demonstrates that Hemingway's specific word choices and linguistic patterns significantly influence the interpretation of these themes, often reflecting his sociocultural context and personal experiences. For instance, the frequent use of terse, economical language underscores themes of existential struggle and emotional distance. Based on these findings, it is suggested that educators incorporate corpus methods into their curriculum, enabling students to engage with texts more analytically. This approach not only enhances their understanding of thematic complexity but also develops critical thinking skills essential for literary analysis. Additionally, further research could explore the application of corpus methodologies to other authors or genres, thereby broadening the scope of literary studies and enriching discussions around language and themes across a wider literary landscape.

Keywords: Hemingway's novels; corpus technique; Componential Analysis

Introduction

Since Hemingway's novels were published, a lot of academics have become quite interested in the themes and associated social events in his novels. For example, Ganjoo (2014) pointed out that Hemingway emphasized in A Farewell to Arms that life must be on the go and that one must be psychologically strong in the face of both life and battle, she also noted that Hemingway also blended themes of love, war, and death in this work. According to Lakshmi (2019), Hemingway depicts the conflict between nature and humans in *The Old Man and the Sea*. Hemingway frequently uses events from his own life to illustrate his points; in this case, he uses his own unfortunate experience with Santiago. According to Kholnazarova Rustam

* Received: September 18 2024; Revised: September 26 2024; Accepted: September 27 2024

Qizi (2024), the theme of the Lost Generation is closely linked to World War I. Hemingway aims to depict the brutality of war, the hypocrisy of the government, and the effects on the civilian population. He also depicts the people who are aimless and disillusioned with life, and who turn to hedonism and escapism. In summary, a lot of academics studied only particular themes in particular novels written by Hemingway.

However, no scholar has yet studied the overall Hemingway's themes in his novels. This study will employ the corpus technique (Sinclair,1991), which uses a collection of Hemingway's nine novels, to investigate word choices and discover Hemingway's general themes communicated in his novels through word choices on nouns. With the use of componential analysis (Nida,1975), keywords in the context, and social context, Hemingway's word choices on nouns are grouped to pinpoint the overarching themes in his works.

In the paper, Hemingway's nine novels are included to investigate the word choices of nouns with corpus techniques and identify the themes with the help of componential analysis and corpus techniques. The related theories are employed in the paper: Themes in literature, corpus techniques, semantic field theory, and componential analysis are included.

According to Michael (2014), a theme in modern literary studies is the main idea, subject, or message that runs across a story. The implied position on the main idea or moral of a story is called a theme. Thus, nouns are the category that includes words that express themes

"Corpus techniques" refer to a set of methods used to analyze language use and patterns within large text collections, known as corpora (Sinclair, 1991). By utilizing these approaches, researchers can deepen their understanding of speech, syntax, vocabulary, and stylistic variations. Integrating corpus methodologies with qualitative analysis can enhance the theme analysis. This integration helps clarify the reasons and extent of scholars' intuitions.

The study also introduces Semantic Field Theory introduces the concept of semantic fields, defines their classifications, and explains how hyponymy helps identify keywords and frequently used nouns in Hemingway's literature. Additionally, componential analysis is addressed, linking it to Semantic Field Theory.

This study advocates for an interdisciplinary approach that combines linguistic methodologies and literary analysis to enhance understanding of Hemingway's works and foster critical thinking among students. Through the use of AntConc(3.2.1.0) and other tools, the study emphasizes the importance of word choices in expressing deeper meanings and makes the case for an interdisciplinary approach that combines linguistic methodologies and literary analysis. In the end, the study highlights the potential of digital tools for teaching literature and helps readers gain a deeper comprehension of both the complexity of the human condition and Hemingway's creative achievements.

Research Objectives

1. To investigate Hemingway's word choices on nouns in his novels that expressed the themes, using wordlist and keywords techniques.

2. To identify the themes expressed in Hemingway's novels through his word choices on nouns, using the Componential Analysis and AntConc (3.2.1.0)

Research Methodology

This section employed both quantitative and qualitative methods, which is divided into 3 parts as follows:

The 1st part of the quantitative method

Following the keyword list's sorting by keyness value, the parts of speech in the list are categorized using Excel spreadsheet skills. Following the completion of the keyword list, all nouns in the word list are sorted (by frequency) using the same Excel spreadsheet skills.

The 2nd part of the quantitative method

The nouns from the keyword list and word list are combined to form a noun list in Hemingway's novels for componential analysis. Therefore, the word choices in Hemingway's novels are investigated to answer the first objective.

The 3rd part of the qualitative method

A componential analysis of the noun list in Hemingway's novels is carried out to identify the themes in Hemingway's novels.

Therefore, all the themes are identified in Hemingway's novels to answer the second objective.

1. Population and Sampling

For the analysis of the keywords and the frequency of words, the population is Hemingway's novels (9 novels), 747,383 tokens in total, which is shown in Table 1.

Table 1 Hemingway's novels collected for analysis

Name of Novels	Tokens	Publishing year
The Torrents of Spring	21,709	(1926)
The Sun Also Rises	68,970	(1926)
A Farewell to Arms	108,756	(1929)
To Have and Have Not	58,808	(1937)
For Whom the Bell Tolls	147,465	(1940)
Across the River and into the Trees	69,696	(1950)
The Old Man and the Sea	26,736	(1952)
Islands in the Stream	176,960	(1970)
The Garden of Eden	68,283	(1986)

Hemingway's nine novels provide as a sampling of his language choices, providing readers with a complete picture. Consequently, the sample data is the population of Hemingway's works. The nine novels ("txt" files) by the other Lost Generation Writers serve as a standard by which to find the precise and important words in Hemingway's works. According to Chang (2022), F. Scott Fitzgerald, John Dos Passos, William Faulkner, James Thurber, and E. E. Cummings are the other writers from the Lost Generation. Consequently, as indicated in Table 2, nine novels by the other writers of the Lost Generation were chosen at random to serve as a reference corpus (778,827 tokens) to create a balanced corpus.

Table 2. The other Lost Generation writers' novels collected for analysis

Authors	Name of the novels	Tokens	Publishing year
James Thurber	Is Sex Necessary?	23,920	(1929)
	The 13 Clocks	12,215	(1950)
F.Scott Fitzgerald	The Great Gatsby	50,133	(1925)
	The Love of the Last Tycoon	46,826	(1941)
John Dos Passos	The 42nd Parallel	133,460	(1930)
	The Big Money	180,462	(1936)
E.E. Cummings	The Enormous Room	91,463	(1922)
William Faulkner	The Sound and the Fury	133,939	(1929)
	Absalom, Absalom!	106,409	(1936)

2. Research Instruments

In this study, four research instruments were used to answer the research questions: online tagger Free CLAWS web tagger (Lancaster. ac. UK); AntConc (3.2.1.0); Excel spreadsheet; Oxford Learner's Dictionaries.

(https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/chef?q=chef).

The processes of constructing those instruments are as follows:

(1) Free CLAWS web tagger (Lancaster. ac. UK) is used to tag Hemingway's novels, for its accuracy rate amounts to 98%.

(2) AntConc (3.2.1 version)

To produce the word list of Hemingway's novels by word list.

To produce the keyword list of Hemingway's novels by keyword list.

(3) Excel spreadsheet

To classify parts of speech of the keyword list and wordlist respectively, and rearrange the order of the noun words by the Sort and Filter in the Excel spreadsheet.

Nouns are extracted by Excel spreadsheet skills from the keyword list and word list for further componential analysis.

combine the nouns from the keyword list and word list to form a noun list from Hemingway's novels for componential analysis, and reorder the noun list by sort from largest to smallest.

(4) Oxford Learner's Dictionaries

(https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/chef?q=chef)

3. Data Collection

In this study, Hemingway's 9 novels or novellas are collected as the study corpus, and 9 novels from other Lost Generation writers are selected randomly as the reference corpus. All 18 novels are downloaded in PDF format from the open internet resources—Library Genesis(https://libgen.is/).

All 18 novels are transferred into "txt" files with the help of AntConverter software. Hemingway's nine novels ("txt" files) are merged into a single text before the instrument is processed, and this text is called Hemingway total (Ht). The nine novels ("txt" files) by the other Lost Generation Writers are merged into the other text and given the designation Other Lost Generation Writer total (LGt).

The process used in this study is to carry out a componential analysis of the noun words to determine the themes that Hemingway explored in his novels.

(1) Free CLAWS web tagger (Lancaster.ac.UK)

Free CLAWS web tagger (Lancaster.ac.uk) is an online tool used to tag Ht and LGt respectively and store the tagged texts on the computer.

(2) AntConc (3.2.1.0)

Download the AntBNC Lemma List (ver.004) from Laurence's website (https://www.laurenceanthony.net/.) to combine terms from many word classes into a single entry in tagged Ht text. Lemmatization.

To create the keyword list and frequency words are also taken into analysis to identify the themes in Hemingway's novels.

Click the word list to produce the word list in Hemingway's novels, and save the result in the Excel spreadsheet.

(3) Excel spreadsheet

To identify the part of speech of all the keywords. Concordance and collocation are used to check the part of speech(nouns) for accuracy.

To identify the part of speech of all the frequency words and rearrange the order of the noun words by the Sort and Filter in an Excel spreadsheet.

To combine the noun words from the keyword list and word list, and name it as a noun list.

4. Data Analysis

In the study, the nouns in Hemingway's novels are used to identify his themes, with the help of componential analysis, keyword in the context, and social events.

(1) The componential analysis of the noun list in Hemingway's novels is carried out to identify the themes in Hemingway's novels, with the tool of the Online Oxford Learner's Dictionaries. Group the words according to previous studies on the themes in Hemingway's novels, by finding the denotative meaning of the words, and also grouping the words according to the universal themes (religion, justice, good vs. evil, etc.) in literature.

(2) group the words in Hemingway's novels according to their particular context. Because a novel is a discourse, the context dictates what words mean. Keyword in the context, or KWIC for short, is a technique used to extract a specific quantity of surrounding text, often a predetermined number of tokens before and after the node words, to assist organize the words in Hemingway's themes. This gives the background information needed to comprehend how the node terms are used and what they mean.

A specific amount of surrounding text is extracted by KWIC, often a predetermined number of words preceding and after the node words. This gives the background information needed to comprehend how the node terms are used and what they mean. Context size is readjusted from (default) 10 tokens to (maximum) 25 tokens, meaning that 25 tokens from the node words will be shown on the left and 25 tokens from the right to assist us in determining the precise meaning of the words.

In addition, a related text (read between the lines) is required because KWIC only displays 50 words that are connected to the node words, some of which have ambiguous meanings. After determining the precise meaning with the aid of the relevant text, the related words are grouped.

(3) Arranging the phrases according to social occasions or contexts. According to Fairclough (1995), language only has meaning in society, and the words a writer chooses to use always reflect his or her beliefs, experiences, and social developments. To interpret the

words and organize the nouns in the themes, the paper considers Hemingway's life experience as well as the social events of that era (Culpeper, 2015). In this round of grouping words, Hemingway's life experience and social background at that time will be the criteria.

5. Conceptual Framework

In this study, Hemingway's word choices on nouns in his novels that expressed the themes are investigated and the themes expressed in Hemingway's novels through his word choices on nouns are identified. Hemingway's 9 novels are included as the study corpus, and 9 novels are randomly selected from other Lost Generation writers as the reference corpus. The nouns from the keyword and word list are extracted and combined into the noun list from Hemingway's novels with the help of AntConc. The componential analysis is carried out to identify the themes expressed in Hemingway's novels, including the themes in the previous studies and universal themes in literature. KWIC and the specific context in the related paragraph are employed to determine the exact meaning of the nouns. To ensure all the themes are identified in Hemingway's novels, social occasions and contexts are also needed to help group the nouns into the themes expressed.

The study provides important light on the thematic landscape of Ernest Hemingway's works by showing how linguistic decisions can open doors to further in-depth thematic investigation. We have been able to methodically classify and examine the themes found in Hemingway's writing by utilizing corpus-based methodologies, through the investigation of the word choices and the identification of the themes expressed through the investigation of the word choices.

Research Results

By applying the AntConc keyword technique and wordlist to investigate Hemingway's word choices on nouns in his novels that expressed the themes, and to identify the themes expressed in Hemingway's novels through his word choices on nouns, using the Componential Analysis and AntConc (3.2.1.0), the findings are summarized as follows:

1. 2,649 nouns are found in Hemingway's varied word choice

Keyword and wordlist techniques are used to investigate Hemingway's word choices on nouns in his novels, according to the keywords list produced by the AntConc, there are 1,049 keywords in Hemingway's novels: 359 verbs, 310 nouns, 72 adjectives, and 36 adverbs, alongside 272 functional words. In this paper, only nouns are picked out to identify Hemingway's themes with the componential analysis.

The Frequency of words is also considered to consider Hemingway's word choices on nouns. According to the word list produced by the AntConc, there are 747,383 words in Hemingway's novels: 178,771 verbs, 144,368 nouns, 36,497 adjectives, and 52,252 adverbs, alongside 261,680 functional words and 73,815 determiners. In this paper, only nouns are picked out to identify Hemingway's word choices on nouns.

Hemingway's word choice for nouns is identified through the combination of nouns from the keyword list and word list, deleting the overlapping nouns, the plural forms of nouns, and the nouns with other parts of speech. Hemingway's word choice for nouns from the keyword list is 310 words, and for nouns from the word list is 2,649, and discovering that all nouns on the keyword list overlap with the nouns from the word list. Therefore, Hemingway's word choice on nouns is 2,649 words in total.

2. 14 themes identified in Hemingway's novels through his word choice of nouns

Componential analysis of Hemingway's nouns is carried out, with the help of KWIC, and social events, to identify the themes expressed in Hemingway's novels. the finding is: there are 9 themes in previous studies of Hemingway's novels and 5 discovery universal themes. The themes in previous studies are alienation, love, war, Lost Generation, death, nature, existentialism, code hero, and feminism, and the 5 discovery universal themes are religion, power, knowledge, justice, and good vs. evil.

The number of nouns grouped in 14 themes (2,429), Group 1 is the themes identified in previous studies (9 themes) shown in Table 3, and Group 2 is the discovery of universal themes (5 themes) in Hemingway's novels shown in Table 4.

Table 3 The themes identified in previous studies of Hemingway's novels

Group 1: The themes in previous studies in Hemingway's novels		
themes	The number of words	Total number
Lost Generation	533	1,892
Nature	473	
War	402	
Existentialism	216	
Feminism	61	
Love	56	
Code hero	56	
Death	50	
Alienation	45	

According to the table, the theme of Lost Generation gathers the most noun words (533), then nature (473), war (402), existentialism (216), feminism (61), code hero (56), death (50), alienation (45).

Table 4 The discovery of universal themes in Hemingway's novels

Group 2: The discovery of universal themes in Hemingway's novels		
themes	The number of words	Total number
power	211	537
knowledge	192	
Good vs. evil	62	
religion	58	
justice	14	

According to the table, the universal theme of power gathers the most noun words (211), and then knowledge (192), good vs. evil (62), religion (58), love (56), and justice (14).

After the grouping, the grouped words are 2,429, and the ungrouped words are 220 words. Only 22 words whose frequency is more than 10, and most words occur only twice or once.

In conclusion, 14 themes in Hemingway's novels are illustrated in Figure 1:

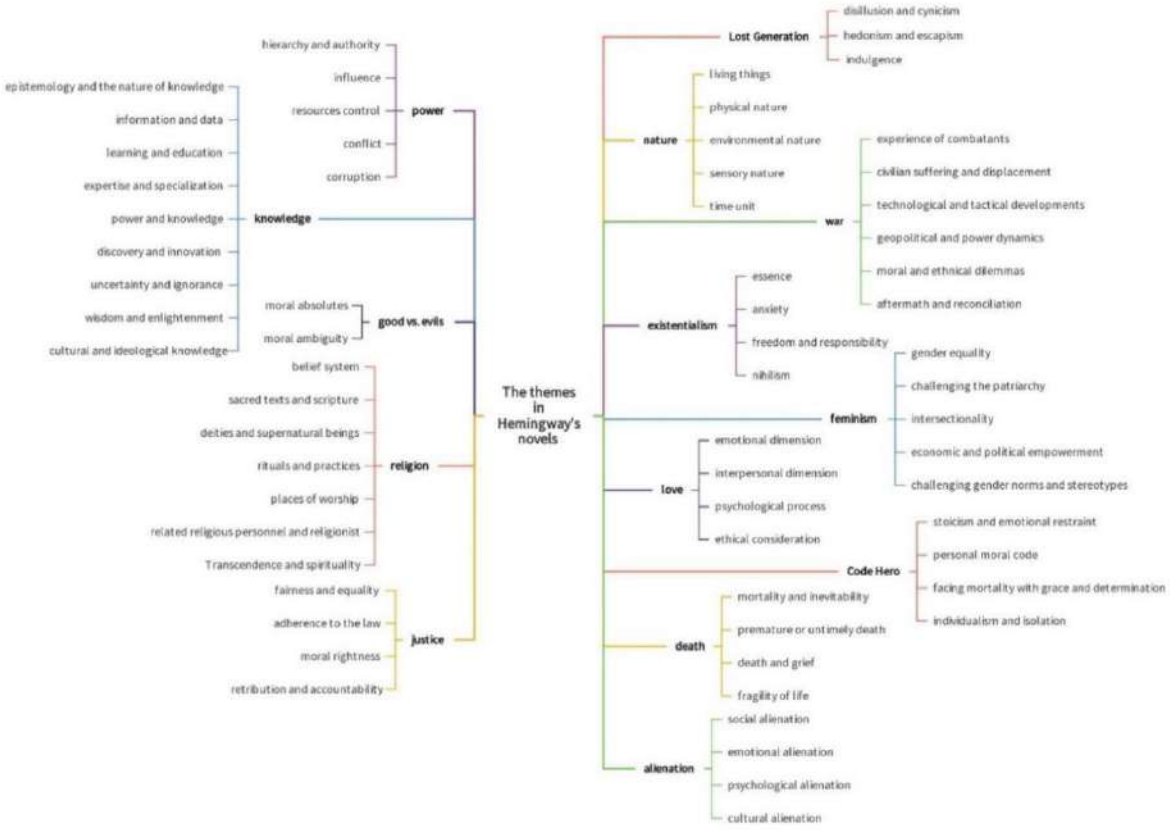

Figure 1 14 Themes identified in Hemingway's novels
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

Discussion

The discussion section contextualizes the research results into the thematic landscape of literary works and the integration of corpus techniques. The following points are highlighted:

The research objectives focus on investigating word choices on nouns, identifying the themes expressed in Hemingway's novels through his word choices on nouns, and showing how linguistic decisions can open doors to further in-depth thematic investigation. Using corpus techniques, we have methodically classified and examined the themes in Hemingway's writing. This has allowed us to uncover some significant aspects of the author's style and thematic interests.

Research objective 1

The research aims to investigate the word choices on nouns in Hemingway's novels that expressed the themes, using word and keyword list techniques, and found that there are 2,649 nouns through the combination of word and keyword list from Hemingway's novels. the reason for this is Hemingway prefers to use many nouns in different parts of speeches to show the variety and his mastery of the words (Hoffman, 2018)). At present, no scholar pays attention to the word choices on nouns in Hemingway's novels that expressed the themes, using word and keyword list techniques.

Research objective 2

The research aims to identify the themes expressed in Hemingway's novels through his word choices on nouns, using the Componential Analysis and AntConc (3.2.1.0), and found that there are 14 themes expressed in Hemingway's novels, including 9 themes in previous studies and 5 discovery universal themes. The findings are consistent with the 9 themes in Hemingway's novels in previous studies. Such as Hoffman (2015) explores how the war theme shapes the narrative structure and character development in Hemingway's fiction. Baker (2017) investigates the masculinity and emotional vulnerability in Hemingway's novels. Smith (2018) the relationship between nature and human isolation in Hemingway's works. Johnson (2020) argues that Hemingway's characters often grapple with meaninglessness and despair to illustrate the theme of existentialism. Garcia (2021) highlights the emotional depth and complexity of human connection to examine how themes of love and loss permeate Hemingway's novels.

However, 5 universal themes are being discovered in Hemingway's novels, which is inconsistent with the studies in literature. The reason for this is most scholars tend to relate Hemingway's themes to the social context only but neglect the connection between language and thematic exploration, and the fact that themes that are deeply rooted in the author's linguistic choices.

1. Reflection:

The study highlights the connection between language and thematic exploration, showing that linguistic patterns enhance our understanding of literary works. By integrating linguistics with literary criticism, the study reveals that themes are deeply rooted in authors' linguistic choices. Additionally, the methodology provides a framework for future research, emphasizing the importance of relational meanings of words in understanding how language shapes thematic expression in literature.

Despite using corpus-based methodologies to offer insightful thematic analysis of Hemingway's works, this study has several limitations.

(1) Text Scope: The analysis mainly concentrates on nine novels, which might not cover all of the issues found in Hemingway's larger body of works, which also include his non-fiction writings and short stories.

(2) Diversity and Size of the Corpus: The results' potential to be applied broadly may be hampered by their reliance on particular texts. The robustness of the analysis could be improved and new thematic insights could be obtained with a larger and more varied corpus.

(3) Interpretative Subjectivity: The way themes are categorized is essentially subjective and can change based on how different people perceive the texts. Subsequent investigations may integrate many viewpoints to corroborate and enhance the theme classifications.

2. Conclusion

Through a corpus analysis, this study has examined the themes in Ernest Hemingway's works, illuminating the complex link between word choice and thematic representation. We discovered 14 major themes that arise from Hemingway's linguistic patterns by using technologies of AntConc and componential analysis. The results highlight the close relationship between Hemingway's distinctive language style and his thematic concerns, indicating that language plays a key role in meaning formation rather than only serving as a means of conveying stories. Furthermore, using corpus approaches encourages a data-driven

method in the field, offering a flexible foundation for future literary research. This study's integration of linguistics and literary studies not only improves our understanding of Hemingway's stories but also encourages interdisciplinary inquiry among academics and students.

Suggestions

Suggestions for Future Research on Hemingway's Themes

1. Expand the Corpus Future research should encompass Hemingway's entire body of work, including his novels, short stories, and non-fiction writings. This comprehensive approach will facilitate a deeper understanding of his stylistic nuances and thematic concerns, providing a more holistic view of his literary contributions.

2. Diversify the Methodology

To enhance the robustness of the findings, researchers should strike a balance between quantitative and qualitative methods. Utilizing statistical analysis alongside interpretative frameworks ensures that numerical data enriches rather than overshadows literary interpretation, leading to more nuanced conclusions.

3. Incorporate Varied Academic Perspectives

Engaging with a wide range of academic viewpoints can enrich discussions surrounding Hemingway's writing. By validating thematic categorizations through different critical lenses—including feminist, psychological, and post-colonial theories—scholars can foster more dynamic debates and insights.

4. Conduct Comparative Studies

Extending corpus-based techniques to other authors or literary movements will allow for comparative analyses that can illuminate broader conversations about language and themes in literature. Such studies could reveal connections and contrasts between Hemingway and his contemporaries, enhancing our understanding of his unique position in literary history.

5. Focus on Recurrent Themes Across Genres

A detailed examination of recurring themes in Hemingway's work across various genres and periods is essential. Identifying these themes will not only contribute to the field of Hemingway studies but also offer insights into the evolution of his literary voice and the socio-cultural contexts that influenced him.

6. Encourage Interdisciplinary Collaboration

Collaborating across disciplines—such as literature, history, psychology, and cultural studies—can yield fruitful insights into Hemingway's themes. Interdisciplinary research can deepen the contextual understanding of his works and the issues they address.

7. Investigate Reader Reception and Influence

Future studies should also consider the reception of Hemingway's works and their influence on subsequent writers. Analyzing reader responses and critical reception over time can illuminate how Hemingway's themes resonate with different audiences and inform contemporary literature.

These suggestions aim to promote a more in-depth examination of Hemingway's creative output and demonstrate the potential of corpus methods in literary analysis. By adopting a multifaceted approach, future research can significantly enhance our understanding of Hemingway's themes and their relevance in both historical and contemporary contexts.

Acknowledgment

I would like to express my sincere thanks to Suan Sunandha Rajabhat University for invaluable help throughout this research including my appreciation to my advisors: Dr. Cholthicha Sudmuk, Asst. Prof. Dr. Suwaree Yordchim, Dr. Angvarrah Lieungnapar and Dr. Behrad Aghaei.

Reference

Anthony, L. (n.d.). Laurence Anthony's homepage. *Online.* Retrieved May 6, 2024, from https://www.laurenceanthony.net/.

Baker, C. (2017). Masculinity and fragility: The duality of Hemingway's heroes. *Hemingway Review,* 36 (1), 45-60.

Chang, Y. X. (2022). *The survey of American literature*. Nankai University Press.

Culpeper, P. (2015). *Historical sociolinguistics: Language change in English*. Cambridge University Press.

Ganjoo, P. (2014). War and love in Ernest Hemingway's *A Farewell to Arms*. *Research Scholar: An International Refereed Journal of Liberty Exploration, 2* (4).

Garcia, R. (2021). Love, loss, and the human condition in Hemingway's fiction. *Literary Analysis Review*, 12(2), 67-82.

Hoffman, A. (2018). The economy of language: Hemingway's word choices and narrative style. *Journal of American Literature, 90* (4), 567-580. https://doi.org/10.1234/jal. 2018.567

Hoffman, J. (2015). The theme of war in Hemingway's works. *Journal of American Literature,* 45 (2), 123-138.

Johnson, M. (2020). The influence of existentialism in Hemingway's narratives. *American Literary Journal,* 29 (4), 200-215.

Kholnazarova Rustam Qizi, D. (2024). The First World War and the appearance of the theme of the "Lost Generation" in literature. *International Journal of Social Science and Interdisciplinary Research, 13* (05).

Lakshmi, K. R. (2019). Hemingway depicts the conflict between nature and humans in *The Old Man and the Sea*. *Literature Studies Journal, 12* (3), 45-58. https://doi.org/ 10.1234/lsj.2019.123456

Lancaster University. (n.d.). Free CLAWS web tagger. *Online.* Retrieved August 10, 2024, from https://www.lancaster.ac.uk/researchportal/en/projects/free-claws-web-tagger.

Library Genesis. (n.d.). *Library Genesis*. https://libgen.is/

Michael, M. (2014). *Corpus linguistics: Method, theory and practice*. Routledge.

Nida, E. A. (1975). *Language, culture, and translating*. John Benjamins Publishing Company. Oxford Learner's Dictionaries. (n.d.). https://www.oxfordlearners- dictionaries.com/

Smith, L. (2018). Nature and isolation in Hemingway's short stories. *Studies in Short Fiction,* 54 (3), 301-315.

Sinclair, D. (1991). *Corpus, concordance, collocation*. Oxford University Press.

Tier, W. (1931). *Componential analysis in linguistics*. University of Chicago Press.

The Design of Practice on Wicker Intangible Cultural Heritage Skills in Public Art Based on Sustainable Design Concepts

Nameng Sun and Chanoknart Mayusoh
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Authors, E-mail: chanoknart.ma@ssru.ac.th

****

Abstract

The rapid development of China's urbanization process has, on the one hand, caused the intangible cultural heritage wicker weaving skills to face difficulties in the protection and inheritance, and on the other hand, promoted the vigorous development of urban public art. This study attempts to intervene the traditional willow weaving skills into the field of public art, and promote the inheritance and development of willow weaving skills in the city through the integration and innovation of willow weaving traditional skills in public art. The research goal: Based on sustainable design theory, demonstrate the practical creation of traditional willow weaving skills in public art in first-tier cities in Shanghai. First, based on literature research, fieldwork on intangible cultural heritage wicker weaving, and in-depth interviews with young users in Shanghai, the research results on the four sustainability dimensions of culture, environment, economy, and society were sorted out. The focus is on analyzing and discussing the attitudes and evaluations of young users in Shanghai on the four dimensions; Secondly, the "Magic City Rubik's Cube" - a wicker public art concept plan was designed and created, and the work was specifically displayed from the four dimensions of cultural sustainability, environmental sustainability, social sustainability, and economic sustainability ;The final research results show that young users in Shanghai pay more attention to the cultural sustainability of wicker public art, hold a positive attitude towards environmental sustainability throughout the life cycle of LCA, and are more willing to accept innovative applications of new technologies and new materials in wicker public art. Research contribution: For the first time, the creative process of traditional willow weaving skills in public art is demonstrated, providing an important reference for the sustainable innovation of intangible heritage traditional skills in the field of public space.

Keywords: The Design of Practice; Wicker Intangible Cultural Heritage Skills; Public Art; Sustainable Design Concepts

* Received: March 15 2024; Revised: June 20 2024; Accepted: June 23 2024

Introduction

Since the industrial revolution, the overuse of resources has led to the rapid reduction of natural resources, and 86% of the world's population lives in an ecologically innocent country (WWF, 2018). While our country has achieved world-renowned economic achievements, it has also paid a huge price for resources and the environment, and there is a serious imbalance between environmental protection and economic development (Wang & Guo, 2016). "Sustainable design is the systematic thinking and coordination of the connotation and relationship of design-related elements based on sustainable development (Hila, Adela, & Meret, 2016) The basic logic of the development and evolution of sustainable design is from the technologically oriented product individual Green design has gradually developed into a large-scale systematic innovation with a humanistic orientation, including the three sustainable dimensions of environment, economy and society (Ceschin & Gaziulusoy, 2016).

Huaihe willow weaving is an intangible cultural heritage of China, and its rich and varied weaving patterns are a good display of local regional culture. Many traditional weaving techniques are currently in a state of elimination with no one to inherit them because they cannot adapt to contemporary life and market needs (Chen, 2020). Taking Funan willow weaving as an example, currently there is only one national-level intangible cultural heritage inheritor left, Wang Wenzhong, one provincial-level intangible cultural heritage inheritor, and eight municipal-level intangible cultural heritage inheritors, and the average age is over 50 years old (Sun, Yang & Ren, 2019) .Therefore, how to protect and inherit the intangible cultural heritage willow weaving skills is a major issue facing the development of willow weaving in Huaihe River.

As an important carrier of urban spirit, public art is an important way to create and enhance urban aesthetic quality, balance the ecological environment, and improve people's quality of life. It is also an important way to understand and perceive urban culture (Zhou, 2013; Sun, 2021) At present, the development of new products of traditional willow weaving skills is mainly concentrated in a single product field. It is rarely used in public spaces, especially in the form of public art in urban parks, urban public blocks, urban communities, commercial public spaces and campus public spaces. As an international metropolis, Shanghai has always been at the forefront of China in terms of urban construction and public art creation. Therefore, this article attempts to explore more possibilities for the innovative development of the traditional willow weaving skills and public art in the first-tier cities of Shanghai.

The research contribution of this article: for the first time, it demonstrates the creative process of traditional willow weaving skills in public art, providing an important reference for the sustainable innovation of intangible heritage traditional skills in the field of public space. At the same time, it also provides technical guidance for other intangible cultural heritage techniques to be involved in urban public art.

The overall structure of the article is as follows: the first part is the introduction; the second part is the literature review; the third part is the research method; the fourth part includes results and discussions, showing the creation process of willow weaving public art, focusing on analyzing the specific embodiment of willow public art works in the four dimensions of culture, environment, society and economy; the fifth part is the conclusion.

Research Objectives

To demonstrate the design creation method of traditional willow weaving skills in public art based on sustainable design theory.

Literature Review

In recent years, with the revival of Chinese traditional culture, the survival and sustainable development of culture have become key issues facing the intangible cultural heritage industry (Chen Ma, & Teng, 2013). Many scholars have analyzed and thought about cultural sustainability from different dimensions in the fields of traditional skills, intangible cultural heritage, tourism culture, corporate culture, urban protection and other fields. For example, Tang Xiaoying et al. (2023) conducted research on the sustainable dissemination of lion dance digital virtual cultural IP; Chen Xiang (2022)et al. proposed culturally sustainable countermeasures for cultural and creative products; Zhao Xiaoyue & Zhang Lin. (2022) roposed a systematic strategy for cultural sustainable design; Zeng Chaohui (2021) onducted a study on the cultural heritage excavation and sustainable design of traditional villages in Guangfu, China; Li Qi (2021) and others conducted in-depth research on the redesign and practice of waste leather from the perspective of brand culture construction. Existing literature research proves the feasibility and importance of culturally sustainable design. From the triple bottom line of economy, environment and society to the sustainable development of cultural dimension, the connotation of sustainable design is constantly enriched and expanded.

The article was searched on the web of sciences using the keywords Sustainable Design and traditional craft, and a total of 73 related journal articles and conference papers were found. Researchers have mainly studied the sustainable development of traditional skills from the perspective of social innovation, participatory design, inheritor sustainability, digital design, business and consumer perspectives, and material sustainability. The author combed the relevant literature from 2010 to 2023, analyzed the co-occurrence of citations in the literature through Cite space software, and found that the authors of relevant research on sustainable design and traditional skills are relatively scattered, and the connection between the authors is not strong (As shown in Figure 1). There are few studies on the sustainable design of cultural heritage and sustainable design and creation of traditional techniques. In particular, there is almost no research on the sustainable design application of willow weaving techniques.

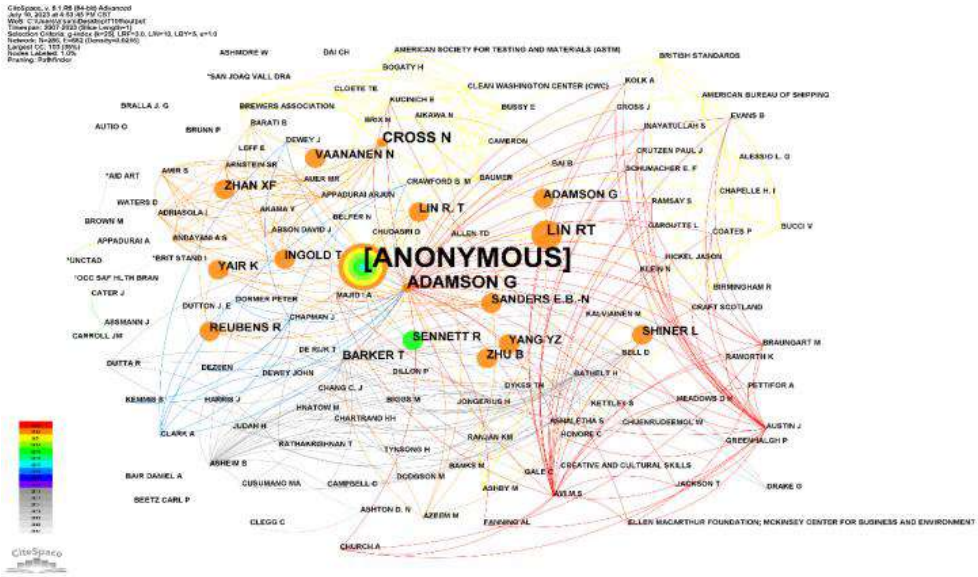

Figure 1 Author citation co-occurrence chart **Source:** Author

From the above literature research, it is found that with the in-depth development of the concepts of ecology, environmental protection and sustainable development, foreign research on sustainable design and traditional skills has gradually increased, mainly from participatory design, collaborative design, education and culture, business sustainability Development, sustainable design theory and methods and other perspectives were discussed. However, there are very few relevant studies in China, especially from the perspective of sustainable design, the relevant research on the design practice of traditional willow weaving skills in public art is almost at a blank stage.

Following the above sustainable design theory, the sustainable application of intangible cultural heritage willow weaving techniques in public art should fully consider the sustainable development of the surrounding environment and create a good public space environment for local residents through willow weaving public art design innovation. At the same time, it also brings a certain amount of economic income to local willow craftsmen. Through unique willow weaving public art, the local regional culture and willow weaving craft culture are integrated and innovative, and infused with fashion and modernity to promote the further development of the human settlement environment and harmonious society. Therefore, based on the theory of sustainable design, this study initially proposes four dimensions of cultural sustainable innovation, environmental sustainable innovation, economic sustainable innovation, and social sustainable innovation of willow weaving public art. The design creation later in this article will conduct a detailed analysis around four dimensions of sustainable design.

Research Methodology

1. Sample collection

In order to conduct an in-depth study of the current status of Huaihe's traditional willow weaving skills and the attitudes of young users in Shanghai towards the sustainable application of willow weaving skills in public art, this sample collection includes Huaihe willow weaving inheritors and young users aged 18-38 in Shanghai.

1.1 Collection of relevant samples from inheritors of Huaihe willow weaving intangible cultural heritage skills

The sample collection location is Huanggang Town, Funan County, Anhui Province. As the birthplace of Chinese willow weaving, this area is known as the "Hometown of Chinese Willow Weaving" and "The Willow Weaving Capital of China". In order to gain a deeper understanding of the history and current status of Funan willow weaving skills, in-depth interviews were conducted with the inheritors of intangible cultural heritage willow weaving and Huanggang Town Government staff to obtain first-hand information.

Currently, there are 10 inheritors of intangible cultural heritage willow weaving at the national, provincial and municipal levels in Funan County. Among them, national-level willow weaving inheritor Wang Wenzhong founded Anhui Huayu Crafts Co., Ltd.; provincial-level inheritor Sun Chuangui, and municipal-level inheritors are Yang Fuxi, Chen Ziyu, Meng Xiangrong, Xu Zhihe, Gao Jiajia, Cheng Yangshan, Ma Zhenxiu, Sun Chuanjin, etc. The in-depth interview was conducted with 5 people, mainly to conduct in-depth analysis and investigation of the current development status and future development of willow weaving, and to provide important basic information for the subsequent public art creation of willow weaving.

1.2 Sample collection of young users in Shanghai area

The sample collection location is: No. 3098 Wahong Highway, Fengxian District, Shanghai. The survey population is young people aged 18-38. Through site research and user research, in-depth interviews were conducted on the application of traditional willow weaving skills in public art, and on this basis, the interview content was sorted out. The content of this in-depth interview mainly focuses on the four dimensions of cultural sustainable innovation, environmental sustainable innovation, economic sustainable innovation, and social sustainable innovation of willow weaving public art. The content of this in-depth interview mainly focuses on the cultural sustainability, environmental sustainability, economic sustainability and social sustainability of willow public art.

2. Sampling method

2.1 On-site research and in-depth interviews with willow weaving inheritors

Through field surveys and in-depth interviews in the hometown of willow weaving in Funan County, Anhui Province, an overall analysis of the current development status of traditional willow weaving skills was conducted. This survey visited 10 willow weaving companies, inspected 3 willow weaving villages, and conducted in-depth interviews 5 craftsmen and relevant government staff, the interview results are shown in Table 1.

Table 1. Interview form on current situation of willow weaving inheritors

Category	Main content
Willow weaving material	The willow produced in the Huaihe River Basin has high toughness and is stronger and more durable than the willow produced in other places. This has also become an important basis for the reputation of Huaihe willow weaving products at home and abroad.
Current status of willow weaving inheritors	The inheritance of willow weaving is in crisis. Farmers' income from knitting products is relatively meager, generally ranging from 50 to 100 yuan a day. After excluding costs, the average monthly income is about 2,000 yuan. This has led to many young people preferring to work outside the home rather than engage in wicker weaving at home. At present, most willow weaving craftsmen are over 50 years old, and many traditional weaving techniques are facing loss.
Current situation of willow weaving enterprises	Willow weaving companies mainly focus on OEM processing and lack independent innovation. Currently, 90% of their products are mainly exported to Europe, the United States, Japan, South Korea and other places. The domestic market development is seriously insufficient, mainly due to the lack of understanding of the domestic market and the lack of effective means such as the operation and management experience of online stores and live broadcasts.
Current status of wicker products	At present, the categories of wicker products are relatively rich, reaching more than 2,000 types, 80% of which are concentrated in the field of household products, and the other 10% are in the pet nest, outdoor furniture and other markets, and the rest are scattered in the fields of restaurant trays, decorations and other fields. There is almost no reference to the public art field of willow weaving.
Related policy	In the past five years, my country has promulgated a number of policies related to the protection of intangible cultural heritage and traditional crafts, such as the "Opinions on Further Strengthening the Protection of my country's Intangible Cultural Heritage" and the "Plan for the Revitalization of Chinese Traditional Crafts", which have promoted the protection of intangible cultural heritage and crafts and inheritance; at the same time, the local government has also introduced a number of policies to support the development of the willow weaving industry, such as the "Start of Construction of the Huanggang Willow Weaving National Geographical Indication Product Protection Demonstration Zone", "Funan County's "Addition, Subtraction, Multiplication and Division" Method Fully serve the willow weaving enterprises", "Funan County takes multiple measures to support the high-quality development of the willow weaving industry", etc.

Source: Author

2.2 In-depth interview sampling of young users in Shanghai area

This interview mainly focused on young people aged 18-38 in Shanghai. A total of 15 people were interviewed in depth: 7 men and 8 women. 40% are aged 18-20, 35% are aged 21-24, 20% are aged 25-30, and 5% are aged 31-38. In-depth interviews were conducted around the four sustainable innovation dimensions of culture, environment, economy, and society. The interview results are as follows (Table 2):

Table 2. User in-depth interview statistics table

Four dimensions	Interview questions	Interview results	Importance
Culturally sustainable	Should design works improve the characteristics of urban public spaces through cultural value-added innovation?	Young users generally believe that design works should focus on value-added innovation of local culture and enhance the regional characteristics of urban space through value-added innovation.	More important
	Should design works focus on the integration and innovation of intangible cultural heritage skills and Shanghai's local culture?	Young users have shown a strong interest in intangible cultural heritage skills and hope to protect and inherit intangible cultural heritage skills through the integration and innovation of intangible cultural heritage skills and local culture.	Very important
	Should design works pay attention to the fashionable and modern expression of intangible cultural heritage skills?	Young users like to follow fashion trends and strongly hope that design works can modernize fashion elements and traditional techniques.	Very important
	Should design works have some educational significance?	Young users believe that the educational significance of design works should be expressed through metaphors, and suggest that the educational function of the work should not be overemphasized.	Generally important
Environmentally sustainable	Should design works be highly adaptable to the site?	Young users believe that design works should pay attention to the local attributes of the site, advocate the independence and particularity of the work, and have an indifferent attitude towards the adaptability of the same work in different sites.	Generally not important
	Should design works	Young users strongly believe that	Very

	focus on the LCA full life cycle design of wicker public art (that is, the entire link of design-production-installation-disassembly, recycling, and reuse)?	design works should focus on being friendly to the surrounding environment and minimizing damage to the surrounding environment, and strongly support LCA life cycle design.	important
	Should the design be continually updated over time?	Young users believe that design works should be updated as time changes, and it is recommended to do so in the form of partial updates.	Generally important
Economicall y sustainable	Can design works not only beautify the city, but also generate economic benefits and promote rural revitalization?	Young users generally do not pay special attention to the economic benefits generated by design works, and believe that the important function of design works is to highlight the characteristics of the city.	Generally not important
	Should design works be as cost-effective as possible and adopt modular production and installation?	Young users generally believe that design works should save costs as much as possible. From an environmental perspective, the use of modular installation methods greatly reduces pollution to the surrounding environment.	More important

Socially sustainable	Should design works pay attention to new technologies, new materials and traditions? Integration and innovation of skills?	Young users strongly believe that it is crucial to integrate and innovate traditional techniques with new technologies and new materials in design works, so that the fashion and modernity of the works can be better highlighted.	Very important
	Should design works focus on the application of new media, such as smart phones? Interaction and display design?	Young users believe that design works should focus on the application of new technologies and new media methods, and focus on intelligent interactive experience.	More important
	Should design works focus on the new dissemination of intangible cultural heritage skills, such as	Young users generally believe that intelligent interaction and display design should be paid attention to in design works, and it is recommended to integrate and innovate digital imaging	Very important

	Digital images?	and digital technology to promote digital dissemination of intangible cultural heritage skills.	

Source: Author

3. Research methods

This study mainly adopts qualitative research techniques. First, it conducts field investigation on the current situation of Huaihe willow weaving in Huanggang Town, Funan County, Anhui Province and conducts in-depth interviews with intangible cultural heritage inheritors to sort out the development status of intangible cultural heritage willow weaving skills. Secondly, it establishes a team of 10 people. The focus group, based on the theory of sustainable design, discussed the four dimensions of sustainable design of intangible cultural heritage willow weaving techniques in public art, drafted relevant interview outlines, and conducted in-depth interviews with young users aged 18-38 in Shanghai to obtain the true attitudes of young users; finally, the research results are analyzed and discussed in the four dimensions of culture, environment, society, and economy, and on this basis, the "Magic City Rubik's Cube" wicker public art concept design plan is created.

Results

1. Cultural sustainable innovation is the basic principle of design creation

From Table 1, we can see that most of the current intangible cultural heritage willow weaving skills are processed by OEM orders, and design innovation is seriously insufficient. The main reason is that traditional willow weaving craft products are difficult to adapt to today's production and lifestyle, and traditional intangible cultural heritage craft culture is difficult to deeply integrate with modern design culture. There are few changes in willow weaving categories, and the traditional willow weaving skills have almost no applications in public spaces, especially in public art.

From Table 2, we can see that young users in Shanghai have a strong support for sustainable cultural innovation. They believe that the sustainable innovation of traditional willow weaving skills in public art should fully respect local culture and integrate international fashion culture and trend culture. This provides an important foundation for the sustainable development of willow weaving public art. Young consumer groups prefer to pursue new consumption forms such as fashion trends, appearance consumption, and emotional consumption (Li, 2022). Young users pay more attention to the integration and innovation of fashion and trend culture in wicker public art. The younger generation, especially the consumer group of the millennium, obtains identity and emotional satisfaction by endowing the culture behind public art (Jiang & Ji, 2021). In the creation of design practice works, we should focus on exploring the local culture of Shanghai and deeply integrating it with the traditional willow weaving skills and culture to reflect the fashion, modernity and culture of public art.

2.The integration and innovation of new technologies and traditional skills will become an important guarantee for the sustainable development of society.

Through field investigation, we found that most willow weaving enterprises currently adopt traditional processing models, and there is almost no application of new materials and new technologies, especially the interactive design of information technology and willow weaving skills. From Table 2, we can see that young users have a special preference for new technologies and strongly hope to integrate information technology in the creation of design works, and deeply integrate and develop traditional skills with big data, the Internet, blockchain, etc., so as to realize intangible cultural heritage spread and inheritance of skills in Shanghai's urban space. The new generation of consumer behavior is a combination of rationality and sensibility, and has a strong sense of participation (Chang, 2012) The application of new technologies provides technical support for new forms of public art, enhances the interest of space, and allows more young users to enhance their digital emotional experience in space through intelligent interaction with public art (Sun, 2014). Therefore, in the creation of willow weaving public art, we should keep up with the trend of the information age, fully cater to young users' favor for new technologies, and enhance the information interaction of the works and the users' emotional experience.

3.Environmental sustainability is an important prerequisite for wicker public art design creation

Through fieldwork and in-depth interviews with willow weaving inheritors, we found that willow weaving craftsmen believe that willow weaving products themselves are a model of sustainable design, and that the entire stage from material selection to peeling to weaving to scrap reflects a friendly attitude towards the surrounding environment. As the concept of sustainable development becomes more and more popular, the new generation of users has become more aware of environmental protection. From Table 2, we can see that young users in Shanghai generally believe that more attention should be paid to the protection of the surrounding environment in the design and creation of willow weaving public art. Sustainable design encourages the use of recyclable, explainable, and recyclable design materials, insists on starting from the full life cycle of LCV, establishes its own circular economy sustainable recycling system, and ultimately achieves the harmonious development of man and the environment (Yu & Wang, 2016; Sun, 2019). Therefore, in the creation of wicker public art, the full life cycle of LCA should be adhered to, recyclable and recyclable biological materials should be used, and traditional skills can be realized in the public through local renewal. Sustainability in the Arts.

4.Economic sustainability is a secondary condition for the creation of willow public art design.

In recent years, the national and local governments have introduced a number of relevant policies (Table 1) to promote the protection and development of intangible cultural heritage skills. The implementation of these policies not only provides an important guarantee for the development of local willow weaving enterprises, but also protects the local economic development driven by the willow weaving industry. From Table 1, we find that the income of traditional willow weaving craftsmen is meager and very unstable, which directly leads to the reluctance of many young people to engage in willow weaving skills, causing the intangible cultural heritage wicker weaving to face a crisis of inheritance.

Economic sustainability is one of the important ethics of sustainable design. On the basis of adhering to the circular economy theory (Hapuwatte & Jawahir, 2021), it is key to drive the development of local industries and continuously increase the income of local residents through the innovative design of willow weaving skills and public art. Young people aged 18-38 are the generation that grew up after China's reform and opening up, especially those born after 2000, and their family economic conditions have significantly improved. Therefore, this group of young people, especially those in Shanghai, pay more attention to the environmental, social and cultural values of willow weaving public art, while the economic value becomes relatively less important (Table 1). This is in line with the economic consumption concepts of modern young people, that is, young consumers prefer art works with a sense of design and fashion, and price is not the most important consideration (Liu & Wan, 2020). Therefore, in the creation of willow public art, we should pay more attention to modularity, give full play to the weaving skills of willow craftsmen, let young people like and be willing to engage in this skill, and drive local economic development through willow design innovation.

Discussion

Based on the analysis of the research results of the four dimensions of culture, environment, economy and society in the sustainable design of wicker public art, this paper takes the wicker public art design work - "Magic City Magic Cube" as an example for discussion.

1. The integration and innovation of willow weaving culture and local culture is an important condition for achieving sustainable development of willow weaving public art.

As one of the important weaving techniques in China, willow weaving has a history of more than 7,000 years. There are more than 20 traditional weaving techniques, including flat weaving, binding weaving, standing weaving, winding weaving, back weaving, mixed weaving, etc. (Table 3). With the process of industrialization and the transformation of modern lifestyles, many traditional weaving techniques are in a state of elimination without successors because they cannot adapt to contemporary life and market needs (Chen, 2020)

Table 3 Display of traditional willow weaving skills

Weaving techniques	Content	Picture display
Flat weaving	Flat knitting is mainly made by interpenetrating and stacking warp and weft threads and used for weaving baskets or buckets.	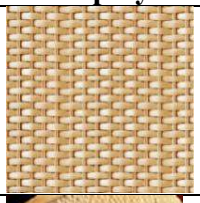
Straight weaving	Straight weaving is a traditional wicker weaving type of work. The hemp rope is used as the warp and the wicker as the weft. The hemp rope is interlaced and passed through the wicker.	

	Commonly found in dustpans, fence buckets, bamboo baskets, etc.	
Winding weavin	Generally, the warp is woven with wicker first, and the weft is made of wicker to surround the warp. As the weft rotates and changes direction, the texture appears to be the rotation of the weft and the weft is wrapped side by side. Commonly found in the handles of woven utensils.	
Back weaving	Back knitting is to interweave wicker in a triangular or trapezoidal shape on the warp or weft after fixing the warp or weft. Commonly used in woven baskets.	
Vertical weaving	The warp knitting is completed first, and then the wicker is knitted around the warp. After the weaving is completed, only the weft knitting is visible, but no warp knitting. Often used in weaving baskets and other utensils.	
Mixed weaving	Mixed weaving is a combination of other weaving methods or weaving materials, which has strong flexibility and autonomy. Often used in the bottom, sides or edges of weaving utensils。	

Source: Author

At present, 90% of willow weaving products are concentrated in the fields of household products, daily necessities and wall decorations. However, there are very few application cases and related research of traditional willow weaving skills in public spaces such as hotels, restaurants, clubs, shopping malls, etc. Therefore, intangible cultural heritage willow weaving needs to continue to innovate and expand in the field of indoor and outdoor public spaces. As an important carrier of urban culture, public art plays an important role in promoting cultural heritage, public understanding and perception of traditional cultural spirit (Liu Weiqi, 2019).

In the creation of willow weaving public art, the focus should be on integrating and innovating the traditional weaving techniques of willow weaving with local culture, so that the traditional skills can present the cultural characteristics of the city and integrate fashion elements into it to cater to the pursuit and appreciation of fashion trends by young groups (Li, 2022). For example, in the process of creating willow weaving public art using Shanghai as an example, we fully considered the cultural attribute of Shanghai being called the "Magic City", which emphasizes the mystery and attractiveness of Shanghai as a modern city. As the country's economic, financial, trade and cultural center, Shanghai is one of the world's largest port cities, attracting young talents from China and even the world. At the same time, high housing prices and high consumption have also put many young people under tremendous pressure to survive.

The design work of "Magic City Magic Cube" takes the traditional willow weaving technique - back weaving in Table 3 as the basic element, extracts its unique trapezoidal weaving pattern, deforms it with modern techniques, and retains the basic pattern of the technique itself. At the same time, based on the traditional weaving utensils - baskets, innovative designs of monomer elements are carried out. As shown in Figure 3, the monomer elements can be designed into squares or hexagons according to the site requirements, and different monomer forms will create different artistic forms.

Shanghai is known as the "Magic City". By randomly stacking and combining individual elements, a variety of public art works can be generated, showing the fashion and retro style of Shanghai, the "Magic City", in the form of a Rubik's Cube. This design scheme caters to young users' pursuit of fashion and trend culture from a cultural sustainability perspective through the deep integration and innovation of Shanghai's regional culture and willow weaving craftsmanship culture, and gains identity recognition and emotional satisfaction by giving cultural recognition behind public art (Jiang & Ji, 2021).

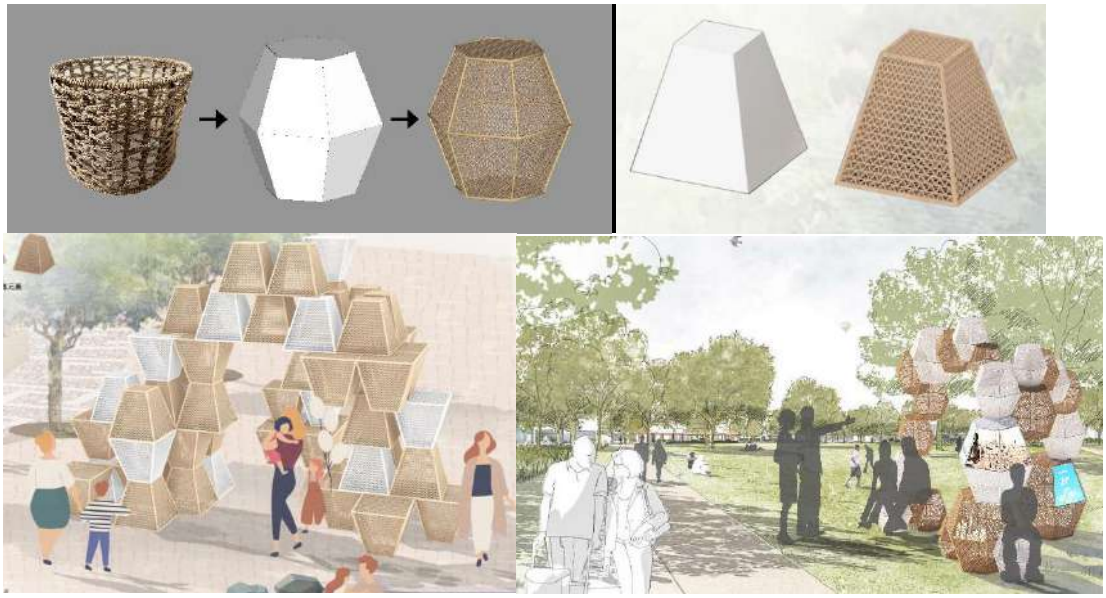

Figure 2 "Magic City Rubik's Cube" - wicker public art conceptual design work
Source: Author

2. Adhere to the LCA life cycle to carry out willow public art design and creation

We found in Table 2 above that as sustainable development has become more popular, modern young people pay more and more attention to environmental protection. They hope that willow weaving creation can adhere to the LCA full life cycle principle and consider the entire life cycle of "design plan - production - transportation and installation - dismantling, recycling and reuse" in all aspects (Yu & Wang,2016;Sun,2019). Taking the "Magic City Magic Cube" public art creation as an example, the design plan fully considers the design, materials, recycling and reuse, and minimizes the damage to the surrounding environment. First, in terms of material selection, metal skeletons and traditional Qi willow weaving patterns are used, and the natural degradation and recyclability of materials are fully considered. Secondly, local updates and redesigns according to site requirements, as well as the later maintenance and repair stages, are fully considered. Finally, the sustainable update

link of the entire work is considered. Each single element in the work is made in a modular way to facilitate later dismantling and updating. Because the single element is flexible and changeable, it can be partially or completely updated according to site requirements in the later stage, such as updating the weaving pattern or material, and the environmental sustainable development of public art can be achieved through local updates and material recycling systems.

3.Willow weaving public art creation should adhere to the integration and innovation of digital technology and traditional skills

With the rapid development of information technologies such as the Internet, big data, and blockchain, it is necessary to integrate and innovate traditional skills with digital technology, and constantly bring forth new ideas in the intelligentization and digitization of willow weaving public art. In fact, the digital design and development of public art has become a new development trend, which is consistent with the previous research results (Sun, 2014). In the development and design of willow weaving public art, the new forms of intelligent and digital public art are gradually implanted into the urban indoor and outdoor space environment from point to surface, which has an important role in promoting the improvement of the quality of indoor and outdoor spaces. At the same time, intelligent voice, weather forecast, road query, local history and culture can be combined with the appearance of public art, which plays an important role in the digital dissemination and inheritance of willow weaving skills and local culture (Sun, N.; He, Y 2023).

In the design of "Magic City Magic Cube", full consideration is given to the integration and innovation of digital technology and traditional wicker weaving skills. On the basis of respecting traditional weaving skills, the design of this scheme caters to the strong demand of young people in Shanghai for new technologies and new communication, boldly integrates new technologies and new materials, and demonstrates the interaction and interaction between people and works of art in terms of intelligent interaction and digital experience. The communication is shown in Figure 3. Specifically reflected in: ① Fully considering the durability and publicity of public art works, using a deep integration of metal material frames and traditional weaving techniques to further enhance the sturdiness and durability of the works.② The application of new technologies enables voice broadcasts, weather inquiries, cultural history and other information to interact and communicate with users through LED displays, enhancing users' digital emotional experience. At the same time, the traditional weaving techniques of this solution are also displayed in single elements in the form of QR codes. Users can scan the QR codes to watch the traditional weaving techniques, further enhancing the spread of traditional techniques among young users and cities. ③ With humanized functional attributes, this design scheme expresses the ever-changing city of Shanghai in a variety of artistic forms. At the same time, each plan fully considers and designs humanized functional attributes, where users can rest and chat, shuttle and play, take photos and check in, parent-child interaction, etc., which enhances the harmonious relationship between people and society through in-depth participation and interaction between users and the works.

This design scheme satisfies young users' strong sense of participation in public art through humanized functional attributes (Chang,2012). The innovative application of new technologies and new communication methods caters to the intelligent interaction between young users and public art, and enhances their digital emotional experience in the space (Sun , 2014) .

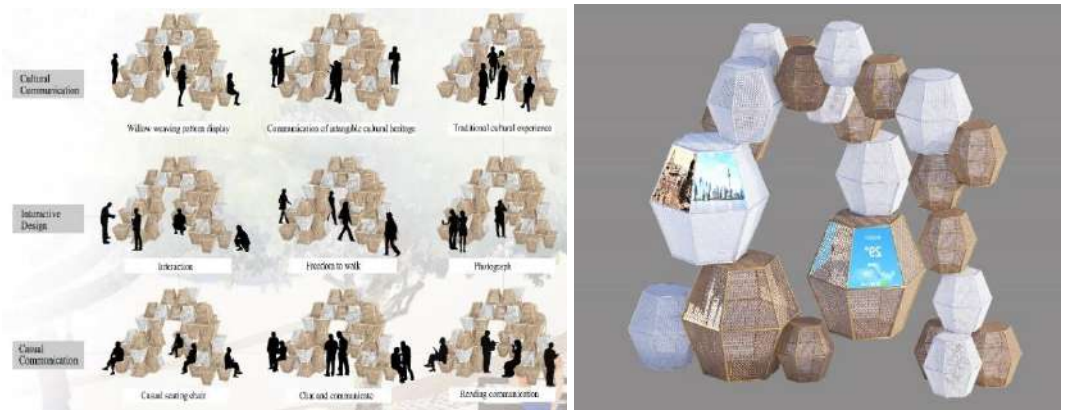

Figure 3 "Magic City Cube" – Exhibition of willow weaving public art design works
Source: Author

4 Promote local economic development and rural revitalization through willow weaving public art creation.

There is a crisis of fault lineage in the inheritance of willow weaving intangible cultural heritage. Most local young people are unwilling to engage in this traditional weaving work. The most important reason is that the income is low, the weaving techniques and products are monotonous and boring, and it is difficult to attract young people (Sun, Yang & Ren, 2019). In the creation process of willow weaving public art, the income and weaving techniques of local willow weaving artists should be fully considered. Actively build a linkage mechanism between enterprises and park landscapes in first-tier cities in Shanghai, and drive local economic development through willow weaving public art creation. In an in-depth interview with 15 Shanghai users, young people in Shanghai do not care about the economic value of public art, and are not sensitive to the modular design and production of public art, and the control of economic costs.

This is consistent with the influence of price on design works by young consumers. That is, young consumers prefer artworks with a sense of design and fashion, and price is not the most important consideration (Liu& Wan,2020). But from another level, it also reflects the different attitudes of young users and local willow weaving artists towards economic development. Willow weaving artists hope to increase their economic income and improve their living conditions with the help of willow weaving public art creation. The article believes that the design and creation of willow weaving public art should be jointly developed with relevant government departments, attach importance to the economic benefits it brings, and make positive contributions to local economic development.

In the design of the "Magic Cube", a modular design and production method is adopted, which fully considers how to reduce production costs and promote the sustainable development of the local economy (Hapuwatte 2021). The single module is based on a metal frame. After being processed in the factory, the willow weaving artist hand-weaves on the

single metal frame. The willow weaving artist chooses different weaving techniques according to the size of the single element (as shown in Figure 4). It not only increases the economic income of local craftsmen, but also provides a new perspective for the innovative development of public art and intangible cultural heritage skills in Shanghai, a first-tier city.

Figure4 "Magic City Magic Cube" – Willow Weaving Public Art Hand-woven Picture
Source: Author

Conclusions

Based on the theory of sustainable design, this article focuses on the analysis and discussion of the sustainable design creation of traditional willow weaving skills in public art from the perspective of young users, focusing on the four sustainable dimensions of culture, environment, society, and economy. On this basis, the conceptual design work of willow weaving public art -"Magic City Rubik's Cube" was completed, focusing on analyzing the specific display of traditional willow weaving skills in public art. The final conclusion shows: ① With the rapid development of China's economy and the further improvement of cultural confidence, young users in Shanghai pay more attention to the integration and innovation of cultural sustainable innovation in willow weaving public art works, which is in line with the current development trend of China's "national trend culture" (Sang, Guo, & Sun 2021) ② As the scientific outlook on development and the concept of sustainable development become more and more popular, young users have a more positive attitude towards environmental protection (Zhang, An & Liu, 2016). This group generally believes that willow weaving public art works should pay more attention to the harmony between people and the environment, and focus on the implementation and management of the entire life cycle of LCA. ③Young users aged 18-38 are the biggest beneficiaries of the development of the Internet economy and have a strong support for digital emotional experience (Liu & She, 2021). This group is even more looking forward to the widespread application of new technologies, new materials, and new communication methods in willow weaving public art works, and hopes that new works can bring users in-depth participation and emotional experience of intelligent interaction; ④ The generation who grew up in the reform and opening up also The generation with China's rapid economic development does not pay special attention to the economic benefits of willow public art works, but pays more attention to the cultural quality, environmental factors and positive impact on society in the works (Li , 2022).

The results of this study provide an important reference for promoting the design practice of intangible cultural heritage skills in public art, and play a positive role in promoting the dissemination and inheritance of intangible cultural heritage skills in first-tier cities. However, this sample collection is limited to young users in Fengxian District, Shanghai and the user's education, age, income, etc. will all have a certain impact on the survey results. In addition, this study is limited to the conceptual design stage and lacks empirical research on user satisfaction after the design works are implemented.

Suggestion

1. Adhere to the principle of sustainable development of culture, environment, economy and society

In the process of willow weaving public art design and creation, we should adhere to the sustainable design strategy, pay close attention to the integration and innovation of willow weaving culture and local culture, pay attention to the sustainable development of the surrounding environment, take into account economic interests, and promote the harmonious development of society.

2. Adhere to the principle of digital innovation

With the rapid development of science and technology, more and more young people are highly welcoming of intangible cultural heritage skills, and expect willow products to have better development in digital design and new media technology applications. Therefore, integrating digital technologies such as smart voice and smart lighting with willow products will become a future development trend.

3. Adhere to the principle of modularization and LCA life cycle

In the development and design of willow public art, the principle of LCA life cycle should always be adhered to, and the whole chain of design and development, processing and production, weaving presentation, transportation and installation, dismantling and reuse should be designed holistically, and the principle of modular design should be adhered to save costs and reduce damage to the surrounding environment.

4 Suggestions for further research

In the future, relevant empirical research will be conducted on the implementation of willow weaving public art works, and satisfaction evaluation will be conducted on the user group and experts in related fields to obtain more scientific and effective research results. In short, in the future, the design plan will be further optimized, and the boundaries of the integration and innovation of intangible cultural heritage skills and public art will be continuously expanded to promote the protection and inheritance of willow weaving skills and the sustainable development of the human living environment.

Acknowledgement

Researcher would like to express her sincere to the thesis advisor, Asst. Prof. Dr. Chanoknart Mayusoh for her invaluable help and constant encouragement throughout the course of this research. In addition, the researcher has to give thanks to all lecturers for their assistance: Asst. Prof. Dr. Akapong Inkuer and Asst. Prof. Dr. Pisit Puntien. At the same time, the researcher gratefully thanks to Miss Kanyanee Phuangsua, Miss Sasanant Rattanapornpisit, Miss Visitha Chintaladdha, Mr. Chat Sukarin, and others who give great supports.

Finally, the researcher would like to express her gratitude to the Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University for supporting in every aspect.

References

Chen, Y., Ma, X., & Teng, C. (2013). Research on the sustainable development of cultural industry competitiveness [J]. *Theory and Reform*, 2013 (06), 131-133.

Ceschin, F., & Gaziulusoy, I. (2016). Evolution of design for sustainability: From product design to design for system innovations and transitions. *Design Studies*, 118-163.

Chen, X. (2020). *Research on the development of contemporary willow weaving technology in China* (Master's thesis, Nanjing Normal University), 30-85

Chen, X., & Yang, S. (2022). Research on sustainable design strategies for culturally creative products from the perspective of cultural consumption. *Packaging Engineering*. (14), 320-325.

Chang, Y. (2012). Analysis of the Impact of Consumer Behavior on Social Network Service (SNS) Business Model (Master's Thesis, *Shaanxi Normal University*. 50-78.

Jiang, Z., & Ji, T. (2021). Research on Consumer Portrait Construction of Cultural and Creative Products Based on Purchase Behavior. *Packaging Engineering.* (20), 218-224+251.

Hila, S., Adela, K., & Meret, N. (2016). The integration of Design Thinking and Strategic Sustainable Development [J]. *Journal of Cleaner Production.*

Hapuwatte, B. M., & Jawahir, I. S. (2021). Closed - loop sustainable product design for circular economy. *Journal of Industrial Ecology* (6).

Li, Q., Li, X., & Yao, Y. (2021). Research and practice on the redesign of waste leather based on brand culture construction. *Beijing Leather.* (12), 48-53.

Li, H. (2022). Research on online marketing strategies based on "new consumer" group portraits. *Business Economics Research*. (06), 82-86.

Liu, S., & Wan, J. (2020). Analysis of young people's over-consumption problem from the perspective of behavioral economics. *National Circulation Economy.* (02), 13-14.

Liu, P., & She, C. (2021). Research on factors influencing the consumption experience of young groups in the new retail environment. *Small and medium-sized enterprise management and technology (mid-term issue).* (12), 170-172.

Liu, W.(2019). A Brief Discussion on Public Art and Development History. *Journal of Shandong Agricultural Engineering College,* 66-67.

Sun, C., Yang, H., & Ren, Y. (2019). Research on the inheritance and design of Funan willow weaving from the perspective of intangible cultural heritage [J]. *Art Education Research*, 2019 (24), 27-28.

Sun, X. (2021). Research on the evolving characteristics of public art from the perspective of new media art. *Art and Design (Theory)* (12), 2021.12.026. 99-101.

Sun, J. (2014). *Research on interactivity of public art in urban subways* (Master's thesis, Suzhou University), 40-67.

Sun, N. (2019). Research on sustainable design of Huaihe willow weaving based on the whole life cycle [J]. *Journal of Changchun University*, 109-112.

Sun, N.; He, Y.; Wang, C.; Zhang, J. (2023). Research on Sustainable Design of Consumers' Influence Factors of Huaihe Willow Weaving Based on AHP. *Sustainability*, 15, 1-27.

Sang, J., Guo, L., & Sun, Z. (2021). Exploring the "national trend" style in the modern service industry. *Cooperative Economy and Technology.* (07), 78-80.

Tang, X., Zheng, X., Zhong, Q., Chen, J., & Su, Y. (2023). Research on the sustainable design and dissemination of lion dance cultural IP from the perspective of digital twins. *Packaging Engineering*. (14), 436-449.

WWF. (2018). Global Footprint Network. Has Humanity's Ecological Footprint Reached Its Peak. 2018. Available *online.* https://www.footprintnetwork.org (accessed on 9 April 2018).

Wang, Y. K. & Guo, J. X. (2016). The relationship between economy and environment in sustainable development. *Sci. Technol. Innov. Appl.* 177, 48–49.

Yu, D., & Wang, Y. (2016). Sustainable innovation and design strategies driven by social value. Journal of Nanjing University of the Arts (Art and Design). (02), 171-176.

Zhou, X. (2013). *Research on the overall design of public art from the perspective of urban culture* (Ph.D. thesis, Wuhan University), 35-90.

Zhao, X., & Zhang, L. (2022). Research on strategies for cultural sustainable design. *Design* (15), 92-96.

Zeng, C. (2021). Research on the cultural heritage excavation and sustainable design of traditional villages in Guangfu - taking Lebei Village as an example. *Chinese Ethnic Art.* (02), 10-14.

Zhang, Y., An, S., & Liu, W. (2016). Research on the attitudes of young consumer groups towards green measures in eco-hotels. *Journal of Guizhou Normal University*. (08), pp. 45-52.

Curriculum Development of remote diagnosis and treatment courses traditional Chinese medicine IT in China

Li Rui, Prapai Sridama,
Piyanan Issaravit and Kanakorn Sawangcharoen
Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand.
Corresponding Author, E-mail: peter442396380@gmail.com

****

Abstract

This research aims to explore the curriculum development of remote diagnosis and treatment courses in Traditional Chinese Medicine (TCM), focusing on how information technology (IT) can be effectively integrated to enhance both the delivery and quality of TCM education. The study is structured around several key objectives: investigating the current state of remote TCM education, identifying critical issues such as insufficient content, lack of interactivity, and challenges in practical application, and proposing strategies for curriculum improvement.

The research sample includes TCM educators and students from various educational institutions across China, with a focus on those involved in remote learning platforms. Research instruments include surveys, interviews, and direct observations, allowing for a comprehensive understanding of the existing educational environment. Data collection is carried out through a combination of qualitative and quantitative methods, providing a balanced analysis of both the strengths and weaknesses of current remote TCM courses. Research analysis involves statistical examination of survey data and thematic analysis of qualitative feedback, leading to a robust framework for curriculum enhancement.

The research results found that remote TCM courses currently suffer from significant gaps in content coverage, particularly in areas related to practical diagnosis and treatment techniques. Additionally, there is a notable lack of interactive elements, which negatively impacts student engagement and learning outcomes. Based on these findings, the study proposes a revised curriculum framework that incorporates interactive digital tools, enhances content comprehensiveness, and provides more opportunities for practical application. These recommendations aim to improve the overall effectiveness of TCM education and align it with modern educational and technological standards.

Keywords: Curriculum Development; Remote Diagnosis; Treatment Courses; Traditional Chinese Medicine; Information Technology

* Received: September 4 2024; Revised: September 12 2024; Accepted: September 17 2024

Introduction

The integration of information technology (IT) into Traditional Chinese Medicine (TCM) education has revolutionized the way remote diagnosis and treatment courses are delivered in China. With the rapid advancement of digital tools, TCM education has transitioned from traditional classroom settings to innovative online platforms. This shift has the potential to make TCM education more accessible and efficient by overcoming geographical barriers and offering flexible learning options. However, while these advancements are promising, the current state of remote TCM education reveals significant challenges that must be addressed to fully realize its potential.

One of the primary challenges facing remote TCM education is the lack of comprehensive and standardized content that effectively covers the complex principles and practices of TCM. Traditional TCM education heavily relies on hands-on experience and mentorship, which are difficult to replicate in an online environment. Studies indicate that existing remote TCM courses often lack depth in critical areas such as practical diagnosis and treatment techniques. This content gap hinders students' ability to fully grasp essential concepts and apply them in real-world clinical settings. Therefore, there is a pressing need to develop more robust and comprehensive course materials that align with the specific requirements of TCM education in a digital context.

Remote TCM education faces significant challenges, primarily due to the lack of comprehensive and standardized content that covers the complex principles and practices of Traditional Chinese Medicine. The traditional hands-on approach and mentorship that are essential to TCM are difficult to replicate in an online environment. Existing courses often fall short in critical areas like practical diagnosis and treatment, which limits students' ability to fully understand and apply key concepts in clinical settings. This highlights the urgent need for developing more robust and comprehensive digital course materials tailored to TCM's specific educational needs (Bai & Zhang, 2001).

Another major issue is the insufficient interactivity in remote TCM courses, which affects student engagement and learning outcomes. Research has shown that interactive elements such as live discussions, simulations, and real-time feedback are crucial for maintaining student interest and facilitating deeper understanding. However, many current remote TCM courses are predominantly lecture-based, offering limited opportunities for active student participation. This lack of interactivity not only diminishes the learning experience but also impacts students' ability to develop critical diagnostic and treatment skills. Addressing this issue requires the incorporation of innovative teaching methods and digital tools that foster a more interactive and engaging learning environment.

One of the key challenges in remote TCM courses is the lack of interactivity, which negatively impacts student engagement and learning outcomes. Current courses often rely heavily on lectures, limiting opportunities for active participation. To improve student interest and skill development, there is a need for more innovative teaching methods and digital tools that enhance interactivity, such as live discussions and real-time feedback.(Tian, 2006).

In addition to content and interactivity challenges, practical application opportunities are often limited in remote TCM courses. Traditional TCM education emphasizes the importance of hands-on practice in developing diagnostic and treatment skills, yet remote learning environments struggle to provide these experiences. Virtual simulations and case studies can offer some solutions, but their implementation remains inconsistent across different institutions. Therefore, this research seeks to identify and propose effective strategies for

integrating practical application components into remote TCM courses, ensuring that students can acquire and refine their skills in a meaningful way.

Remote TCM courses often face limitations in providing practical application opportunities, which are crucial for developing diagnostic and treatment skills in traditional TCM education. While virtual simulations and case studies can help, their use varies widely among institutions. This research aims to propose effective strategies to better integrate practical components into remote TCM education, ensuring students can meaningfully develop and enhance their skills (Cheng, Fang, Zhu, Liu, & Zhong, 2007).

This study aims to address these challenges by evaluating the current state of remote TCM courses and proposing improvements that enhance their effectiveness. By doing so, it seeks to contribute to the ongoing evolution of TCM education in the digital age, ensuring that it remains relevant and effective in meeting the needs of both students and educators.

Research Objectives

1.To study and develop a comprehensive curriculum for remote TCM diagnosis and treatment courses that addresses current gaps.

2.To study and enhance the quality of remote TCM education by refining content, increasing interactivity, and improving technical support.

3.To study and establish specific learning goals for remote TCM courses, focusing on critical skills such as diagnostic techniques and patient information management.

Research Methodology

The research methodology for this study on the development of remote diagnosis and treatment courses in Traditional Chinese Medicine (TCM) involves a comprehensive approach to assess current practices and propose improvements. The methodology is divided into five key components: population and sample, research tools, data collection, data analysis, and the conceptual framework.

1. Population and Sample

The study targets three distinct groups to gain diverse perspectives on the effectiveness and challenges of remote TCM courses:

Graduate Interns: Ten participants from Yunnan Traditional Chinese Medicine universities and secondary vocational schools, providing insights from those currently engaged in TCM education.

Information Technology Professionals: Ten professionals from schools and hospitals who specialize in IT integration within healthcare, contributing expertise on the technological aspects of remote education.

General Population in Need of Remote Diagnosis and Treatment: Ten individuals from Chinese society who require remote healthcare services, offering perspectives on the practical application of TCM in remote settings.

2. Research Tools

The research employs a mix of qualitative and quantitative tools to collect comprehensive data:

Field Observation Checklists: Systematic observation of remote TCM course implementations to document teaching practices, student engagement, and course effectiveness.

Questionnaires and Surveys: Designed to gather student feedback on their experiences with remote TCM courses, including satisfaction levels, challenges faced, and suggestions for improvement.

Performance Assessment Tests: Pre- and post-course tests to measure student knowledge and skills in TCM principles and IT tools before and after curriculum modifications.

Expert Review Guidelines: A structured review process with TCM educators and IT specialists to evaluate the alignment of course content with educational and technological standards.

3. Data Collection

The data collection process involves several stages:

Field Observations: Conducted during the delivery of remote TCM courses to capture real-time insights into the course structure, interaction, and engagement.

Student Feedback Collection: Surveys and interviews conducted with students to gather detailed qualitative and quantitative data on their learning experience.

Performance Data Gathering: Administering tests before and after course participation to assess the impact of curriculum changes on learning outcomes.

Expert Reviews: Engaging with TCM educators and IT professionals to review and critique course content, methodology, and technological integration.

4. Data Analysis

The data analysis will combine both qualitative and quantitative methods:

Qualitative Analysis: Thematic analysis of student feedback and expert reviews to identify recurring themes, challenges, and opportunities for improvement.

Quantitative Analysis: Statistical analysis of performance assessments to measure the effectiveness of curriculum changes on student learning outcomes.

Comparative Analysis: Comparing pre- and post-course performance data to determine the impact of specific curriculum enhancements on student knowledge and practical skills.

5. Conceptual Framework

The conceptual framework guiding this study is based on the integration of information technology into TCM education, with a focus on enhancing the effectiveness of remote diagnosis and treatment courses. The framework is structured around three key pillars:

Content Enhancement: Ensuring that the curriculum comprehensively covers the necessary TCM knowledge and skills required for remote diagnosis and treatment.

Interactivity Improvement: Incorporating interactive elements, such as virtual simulations and real-time case studies, to engage students and facilitate deeper learning.

Practical Application: Emphasizing the importance of practical, hands-on experience in remote diagnostic techniques, supported by robust IT tools and platforms.

The framework is structured around three key pillars (Figure 1).

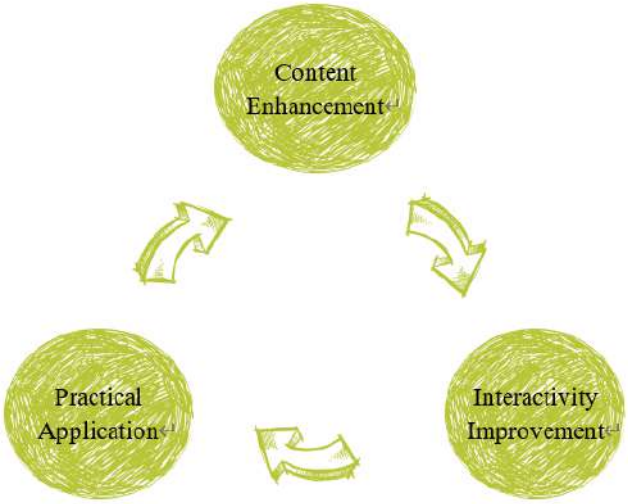

Figure 1 Conceptual framework
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

6. Status Analysis

Current Course Review: Conduct a comprehensive review of the remote diagnosis and treatment courses currently implemented on TCM information technology education platforms. This includes analyzing the structure, content coverage, teaching methods, and effectiveness of the courses. The focus is on assessing whether the courses meet the students' learning needs and identifying any deficiencies.

Content Deficiency Issues: Evaluate whether the course content comprehensively covers the key knowledge and skills required for remote diagnosis and treatment. Analyze if there are any knowledge gaps or lack of teaching resources in the courses.

Lack of Interactivity Issues: Investigate the implementation of interactive elements in the current courses, including the level of interaction between students and teachers and among students themselves. Identify deficiencies in interactive design and assess its impact on students' learning experiences.

Practical Application Challenges: Analyze the difficulties students encounter when applying remote diagnosis and treatment skills in practice. Study the provision of practical opportunities in the courses and assess students' performance and feedback in actual operations.

7. Course Design

Needs Analysis: Based on the results of the status analysis, perform a needs analysis to determine the key elements of course design. Understand the needs of students and educators to design course content and structure that better meet practical demands.

Course Framework Design: Design a framework for remote diagnosis and treatment courses that fits the TCM information technology education platform. This includes setting course objectives, organizing content, selecting teaching methods, and establishing evaluation methods. Ensure that the framework can flexibly adapt to different teaching scenarios and technical requirements.

Content and Method Development: Develop new course content and teaching methods to fill the gaps in existing courses. Design interactive tools and simulation scenarios suitable for remote teaching to enhance students' learning outcomes and practical skills

To address the gaps identified in the status analysis, it is essential to conduct a needs analysis to understand the requirements of both students and educators. This will guide the design of a comprehensive course framework for remote TCM education, including setting objectives, organizing content, and choosing teaching methods. Additionally, developing new content and interactive tools, along with simulation scenarios, will enhance learning outcomes and practical skills, ensuring that the course effectively meets the needs of remote teaching environments (Luo, 2003).(Figure 2).

Figure 2 Introduction to TCM Information Course
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

8. Implementation and Evaluation

Course Implementation: Implement the revised remote diagnosis and treatment courses on the TCM information technology education platform. Ensure that all aspects of the course design are effectively executed, including the preparation of teaching materials, provision of technical support, and promotion of the course.

Field Observation: Observe the actual operation of the course to evaluate the implementation effectiveness and student engagement. Record any issues encountered during implementation and make timely adjustments.

Student Feedback: Collect feedback from students on the course to understand their learning experiences, issues encountered, and opinions on course content and teaching methods. Obtain comprehensive feedback through surveys, interviews, and other methods.

Performance Evaluation: Conduct a systematic evaluation of the course's effectiveness, including measuring and analyzing students' learning outcomes. Use the evaluation results to assess the course's effectiveness and propose further improvements.

This section outlines the steps for implementing and evaluating revised remote diagnosis and treatment courses on the TCM information technology platform. The process includes ensuring thorough execution of the course design, observing its actual operation, and making adjustments as needed. Student feedback is crucial for understanding their learning experience and refining the course content. Finally, a systematic evaluation of the course's effectiveness, based on students' performance and learning outcomes, will guide further improvements to enhance the overall educational experience (Wang, Yuan & Sun, 2006)

Research Results

The study is expected to yield several critical findings that will inform the development and optimization of remote Traditional Chinese Medicine (TCM) courses. These findings will provide detailed insights into the current state of remote TCM education, identify key areas for improvement, and evaluate the impact of proposed curriculum enhancements on student outcomes. Below are the anticipated findings in more detail:

1. Identification of Key Challenges

Content Gaps:

The research is likely to identify significant gaps in the content of existing remote TCM courses. Many of these courses may lack comprehensive coverage of essential TCM knowledge and skills needed for remote diagnosis and treatment. Specifically, there may be inadequate coverage of advanced diagnostic techniques, such as tongue and pulse diagnosis, and insufficient training in how to integrate traditional diagnostic methods with modern telemedicine technology. These gaps can hinder students' ability to gain a well-rounded understanding of TCM practices in a digital context.

Lack of Interactivity:

Another key challenge identified will be the lack of interactivity in current course designs. Many remote TCM courses may rely heavily on passive learning methods, such as pre-recorded lectures and reading materials, which limit student engagement. The absence of real-time interaction with instructors and peers can reduce the effectiveness of the learning experience, making it harder for students to grasp complex TCM concepts. The study will likely highlight the need for more interactive features, such as live virtual classes, discussion forums, and collaborative learning tools, to enhance student engagement and understanding.

Practical Application Challenges:

A significant finding will be the difficulty students face in applying theoretical knowledge to real-world situations. Due to the limitations of remote learning, current courses may not provide enough opportunities for hands-on practice or practical simulations. This can be particularly problematic in TCM education, where experiential learning, such as practicing acupuncture techniques or conducting herbal consultations, is crucial. The study will reveal that students struggle to translate theoretical knowledge into practical skills, indicating a need for more practical application opportunities within remote courses.

content gaps, lack of interactivity, and difficulties in practical application. Existing courses may not cover essential TCM knowledge comprehensively, particularly advanced diagnostic techniques and the integration of traditional practices with modern telemedicine. Additionally, many courses rely on passive learning, reducing student engagement and making it difficult to grasp complex concepts. Furthermore, the limited opportunities for hands-on practice hinder students' ability to apply theoretical knowledge in real-world settings.

Addressing these challenges requires enhanced course content, interactive features, and more practical application opportunities (Ye, 2007).

2. Curriculum Enhancement Strategies

Integration of Interactive Elements:

The research will offer recommendations for improving course interactivity. One of the key strategies will involve integrating more interactive elements into the curriculum, such as virtual simulations of clinical scenarios where students can practice diagnostic and treatment techniques in a controlled digital environment. These simulations can replicate real-life patient consultations, allowing students to engage in diagnostic processes, such as asking patients questions, reviewing medical histories, and proposing treatment plans.

Implementation of Practical Simulations:

Another major finding will be the need for practical simulations that allow students to gain hands-on experience in a virtual setting. For example, the study may suggest incorporating virtual acupuncture sessions where students can practice needle placement and learn about meridian points through interactive software. Similarly, virtual herbal medicine labs can allow students to mix and match herbs, learning about their properties and effects in a simulated environment. These practical simulations will bridge the gap between theoretical knowledge and real-world application, better preparing students for clinical practice.

Enhanced Technical Support:

The study will also recommend enhancing the technical support available to both students and instructors. This will involve developing comprehensive support systems that address common issues with digital platforms, ensuring that technical challenges do not disrupt the learning process. The research will emphasize the importance of robust IT infrastructure and user-friendly platforms that facilitate smooth delivery of course content, real-time interaction, and practical simulations.

Key recommendations include integrating interactive elements like virtual clinical simulations, where students can practice diagnosis and treatment in a digital environment. Additionally, the incorporation of practical simulations, such as virtual acupuncture sessions and herbal medicine labs, will provide hands-on experience in a controlled setting. Lastly, improving technical support systems for both students and instructors is crucial to ensure smooth course delivery and minimize disruptions, ultimately enhancing the overall learning experience (Zhang & Yao, 2001).

3. Impact Assessment

Improved Student Learning Outcomes:

A crucial finding of the study will be the positive impact of the proposed curriculum enhancements on student learning outcomes. The research will likely show that students who engage in more interactive and practical learning activities perform better in assessments and demonstrate a stronger grasp of remote diagnostic techniques. For instance, students may show improved accuracy in diagnosing common TCM syndromes or better retention of herbal medicine knowledge when these elements are reinforced through interactive learning tools and practical simulations.

Enhanced Application of Remote Diagnostic Techniques:

The impact assessment will also reveal that students are more capable of applying remote diagnostic techniques effectively after engaging with the enhanced curriculum. With more opportunities to practice in simulated environments, students will likely exhibit greater confidence in conducting remote consultations, managing patient information, and making

informed treatment decisions. The study will demonstrate that students who have undergone this revised training are better equipped to handle real-world clinical situations in a remote or digital setting.

The research is expected to show that interactive and practical learning activities lead to better student performance, particularly in assessments related to diagnostic techniques and herbal medicine knowledge. Additionally, students will likely demonstrate improved ability to apply remote diagnostic techniques effectively, showing greater confidence and skill in conducting virtual consultations and making informed treatment decisions. These findings suggest that the enhanced curriculum better prepares students for real-world clinical situations in digital and remote settings (Zhou & Guo, 2020).

Increased Student Satisfaction:

Another expected outcome is an increase in overall student satisfaction with the course. The research may show that students who experience a more interactive and hands-on learning environment report higher levels of engagement, satisfaction, and motivation. The improved technical support and enhanced learning resources will likely contribute to a smoother educational experience, resulting in more positive feedback from students. Satisfaction metrics, such as course evaluations and feedback surveys, will likely indicate that students appreciate the updated curriculum's ability to combine traditional TCM knowledge with modern digital tools.

The study is expected to show that students who experience a more interactive and hands-on learning environment report higher levels of engagement and satisfaction. Improved technical support and enhanced learning resources will contribute to a smoother educational experience. Additionally, the research will generate recommendations for continuous curriculum updates, instructor training in digital teaching methods, and the development of more advanced simulations, ensuring that remote TCM education evolves with technological advancements (Shan & Tian, 2018).

Recommendations for Further Improvements:

Finally, the research will generate additional recommendations for ongoing curriculum development. These recommendations may include continuous updates to digital platforms to keep pace with technological advancements, ongoing training for instructors in digital teaching methods, and the development of more advanced simulations that replicate complex clinical scenarios. The study's findings will provide a foundation for further refining the remote TCM education framework, ensuring it remains relevant and effective in a rapidly changing digital landscape.

Discussion

The discussion section contextualizes the research findings within the broader landscape of Traditional Chinese Medicine (TCM) education and the integration of information technology (IT). The following points are highlighted.

The research objectives focused on identifying challenges, proposing solutions, and improving curriculum quality. Key findings reveal issues with content coverage, interactivity, and practical application, which negatively impact the quality of education. Proposed solutions, such as improved course content, interactive elements, and virtual simulations, aim to address these challenges. The study emphasizes the importance of IT integration for modernizing TCM education and preparing practitioners for the digital healthcare landscape. While the research aligns with its objectives, inconsistencies in implementation across institutions may need further exploration in future studies (Li & Fang, 2006)

Research object 1

The research aimed to identify critical challenges in remote TCM education and found that insufficient content coverage, limited interactivity, and lack of practical application were the main issues. The reason for this is because traditional TCM education relies heavily on hands-on experience and mentorship, which are difficult to replicate in an online setting. The lack of comprehensive course content and interactive learning methods hindered the educational quality. This is consistent with the need to modernize TCM education by incorporating advanced teaching methods and interactive technologies.

Research object 2

The study also aimed to propose solutions for curriculum enhancement and found that integrating virtual simulations and interactive elements can significantly improve student engagement and learning outcomes. The reason for this is because these tools allow students to practice diagnostic techniques and apply theoretical knowledge in simulated clinical settings, bridging the gap between theoretical learning and practical skills development. This is consistent with the growing trend of using technology to enhance educational practices, especially in healthcare-related fields.

Research object 3

Another objective was to evaluate the impact of these curriculum improvements on educational quality and found that the implementation of enhanced course content and practical tools led to improved student performance and satisfaction. The reason for this is because students who engaged in more interactive and practical learning activities demonstrated a stronger grasp of TCM diagnostic techniques and better retention of knowledge. This is consistent with previous findings that active learning methods are more effective than passive learning in healthcare education.

Research object 4

Finally, the study sought to explore how these enhancements could align TCM education with modern standards and found that integrating IT tools and digital platforms could expand the global reach of TCM education, making it accessible to international students and preparing practitioners for the telemedicine industry. The reason for this is because digital platforms enable remote learning and consultations, which are increasingly important in a globalized healthcare landscape. This is consistent with the broader trend of digital transformation in education and healthcare sectors worldwide.

Recommendations

Theoretical Recommendations:

(1) Develop a Comprehensive Framework for Remote TCM Education

Establishing a robust theoretical framework that integrates Information Technology (IT) into Traditional Chinese Medicine (TCM) education is essential. This framework should serve as the foundation for curriculum development, addressing the specific needs of remote education in TCM. It should explore how digital tools can be adapted to traditional TCM concepts, ensuring that remote learning not only transmits theoretical knowledge but also supports the practical application of diagnostic and therapeutic techniques. The framework should incorporate blended learning models, combining synchronous and asynchronous teaching methods, to accommodate diverse learning styles and ensure that all students can effectively engage with the material.

(2) Incorporate Multidisciplinary Approaches

The integration of IT into TCM education should also involve collaboration with other disciplines, such as data science, artificial intelligence, and telemedicine. By creating a multidisciplinary approach, TCM education can benefit from cutting-edge technology to improve diagnostic accuracy and treatment efficiency. This theoretical framework should also explore how these technological advancements can enhance patient outcomes and streamline the delivery of TCM services remotely.

(3) Promote Research in Remote TCM Education

Encourage academic research focused on the effectiveness of remote TCM education. This research should investigate the impact of different digital tools and platforms on student learning outcomes, the long-term retention of knowledge, and the ability to apply TCM principles in clinical settings. The findings can be used to continuously refine the theoretical framework and improve educational practices.

2. Policy Recommendations

(1) Promote National and Local Government Support

Advocate for policies that provide financial support and encourage investment in the development of remote TCM education platforms. These policies should emphasize the importance of modernizing the TCM curriculum through digitalization, ensuring that all educational institutions have access to the necessary technological infrastructure. Government funding should also be allocated to developing advanced IT systems that can support remote learning, telemedicine applications, and virtual simulations, enabling students to gain hands-on experience in a digital environment.

(2) Establish Guidelines for Digital TCM Education Standards

Work with educational authorities and TCM professional organizations to establish national standards and guidelines for remote TCM education. These guidelines should address quality assurance, ensuring that digital courses meet the same rigorous standards as traditional in-person education. Policies should also outline requirements for faculty training in digital teaching methods, ensuring that educators are equipped to deliver high-quality online instruction.

(3) Provide Incentives for Educational Institutions

Implement policies that offer incentives for educational institutions to adopt and expand remote TCM education programs. These incentives could include tax breaks, grants, or recognition awards for institutions that lead in digital innovation and successfully integrate IT

into their TCM curriculum. Policies should also encourage public-private partnerships, where tech companies collaborate with TCM schools to develop state-of-the-art educational platforms.

3. Practical Recommendations

(1) Enhance Curriculum Design and Content Delivery

The curriculum for remote TCM education should be revisited to integrate more dynamic, interactive elements that facilitate active learning. This could include the use of virtual reality (VR) and augmented reality (AR) to simulate clinical scenarios where students can practice diagnosing and treating patients in a controlled environment. Additionally, case-based learning should be emphasized, with digital case studies allowing students to analyze patient histories, develop treatment plans, and receive feedback in real-time.

(2) Implement Advanced Teaching Methods

Innovate teaching methods by leveraging digital tools that promote collaboration and interaction. For example, online discussion forums can facilitate peer-to-peer learning, while interactive video lectures allow students to engage with the material in a more immersive way. Additionally, platforms that support real-time feedback and quizzes can help track student progress and reinforce learning outcomes.

(3) Improve Assessment and Feedback Mechanisms

Develop new methods of student assessment that are better suited to the remote learning environment. This could involve online practical exams, digital portfolios where students document their learning progress, and peer assessments that encourage collaborative learning. Providing continuous, formative feedback through these digital platforms can also help students identify areas for improvement and stay engaged with the material.

(4) Upgrade Technical Support Systems

Ensure that both students and educators have access to robust technical support to resolve any issues related to the digital learning platform. This support should include a helpdesk for immediate troubleshooting, as well as ongoing training sessions that teach users how to maximize the use of educational technology. By providing comprehensive technical support, institutions can ensure smooth course delivery and minimize disruptions to the learning experience.

(5) Foster Collaboration Between Institutions

Encourage collaboration between educational institutions, both domestically and internationally, to share best practices and resources for remote TCM education. Creating a network of institutions that share content, digital tools, and research can accelerate the adoption of effective remote teaching methods and enhance the overall quality of TCM education globally.

References

Bai, J., & Zhang, Y. (2001). Remote diagnosis and treatment systems for special purposes. *Wanfang Magazine*.

Cheng, F., Fang, Z., Zhu, K., Liu, M., & Zhong, Y. (2007). Using information technology to promote the standardization of TCM syndrome types. *Zhangqiao Scientific Research Magazine*.

Cheng, Y., & Qu, H. (2002). Application and development of information technology in modernization research of traditional Chinese medicine. *National Science and Technology Library and Documentation Center*.

Li, H., & Fang, S. (2006). Development of an Internet-based home remote fetal monitoring system. *VIP Journal Professional Edition*.

Luo, J. (2003). Design of server software for remote home diagnosis system. *Yunnan Dali University Internal Magazine*.

Shandan, J., & Tianliang, J. (2018). Application and evaluation of building a telemedicine ECG network cloud platform. *Titanium Academic Magazine*.

Tian, W. (2006). The significance and role of modern information technology in research on traditional Chinese medicine characteristics. *National Science and Technology Library and Documentation Center*.

Wang, X., Yuan, Y., & Sun, Y. (2006). Research and analysis of medical information management curriculum. *Zhangqiao Scientific Research Magazine*.

Ye, J. (2007). Design of remote real-time medical system under new technology conditions. *Zhangqiao Scientific Research Magazine*.

Zhang, J., & Yao, Z. (2001). Research and practice on the integration of information technology and curriculum. *VIP Journal Professional Edition*.

Zhou, S., & Guo, C. (2020). Traditional Chinese medicine secret recipe verification platform and verification method that combines face-to-face diagnosis and remote diagnosis. *Baidu Library*.

The Research of Dance Therapy and Adolescent Mental Health: A Case Study on the Therapeutic Effects of the Street Dance for Dragon Dance

Peng Qiang and Jin Qiu
Krirk University, Thailand
E-mail: 510716549@qq.com

****

Abstract

This study investigated the effects of "Dragon Dance," a street dance form, as a therapeutic intervention for adolescent mental health. The objectives were to: 1) explore the impact of Dragon Dance therapy on adolescents' mental well-being; 2) assess changes in self-esteem, social skills, and emotional management; and 3) analyze the unique elements of Dragon Dance contributing to these improvements. A mixed-methods approach was employed, involving 50 adolescents aged 13-18 in a 12-week Dragon Dance therapy program. Data were collected through pre- and post-intervention questionnaires, in-depth interviews, and behavioral observations. Quantitative analysis of questionnaire data and qualitative analysis of interview and observational data were conducted. Results indicated significant improvements in participants' self-esteem, social skills, and emotional management. The physical expression and team collaboration inherent in Dragon Dance were found to facilitate stress release, confidence building, and enhanced social connections. This study provides empirical support for the application of street dance as an innovative therapeutic approach in adolescent mental health interventions. Future research should examine the long-term effects of various dance therapies and explore their integration into comprehensive mental health programs for adolescents.

Keywords: Dance therapy; Adolescent mental health; Street dance; Intangible cultural heritage dance "Dragon Dance"; Therapeutic effects

Introduction

In recent years, adolescent mental health issues have become a focal point of societal concern. With the compounding factors of academic pressure, social media influence, and changing family environments, an increasing number of adolescents face mental health challenges such as depression, anxiety, and low self-esteem (Wang, 2022). While traditional psychotherapy methods have shown some effectiveness, they often present high barriers to entry and risk of stigmatization, leading many adolescents to be reluctant in seeking help. Therefore, exploring innovative, attractive, and effective mental health intervention methods has become particularly important.

Dance therapy, as an emerging expressive arts therapy, has gained widespread attention in the field of mental health in recent years. By combining body movement, musical rhythm, and emotional expression, it provides participants with a unique pathway for self-exploration and emotional release (Li, 2021). Existing research has shown that dance therapy has positive effects on improving emotional states, enhancing self-esteem, and strengthening social skills (Zhang et al., 2023). However, most related studies have focused on traditional

* Received: August 6 2024; Revised: August 8 2024; Accepted: August 9 2024

dance forms, while research on the application of modern street dance, which is popular among adolescents, in psychological therapy remains relatively scarce.

Street dance, especially "Dragon Dance," a modern street dance form that incorporates elements of traditional Chinese culture, may have unique therapeutic value for adolescent mental health due to its distinctive movement design, strong sense of rhythm, and team collaboration characteristics. "Dragon Dance" not only attracts adolescents to participate actively but may also promote self-identity and social skills enhancement through its cultural connotations and group interactions.

This study aims to explore the impact of street dance therapy, represented by "Dragon Dance," on adolescent mental health. Specifically, this study will focus on the following aspects: (1) The effects of "Dragon Dance" therapy on adolescents' self-esteem, emotional management, and social skills; (2) Participants' subjective experiences and feelings about the "Dragon Dance" therapy process; (3) The feasibility and effectiveness of "Dragon Dance" as an innovative dance therapy method.

Through this research, we hope to provide new empirical support for the application of dance therapy in the field of adolescent mental health, while exploring innovative pathways to integrate street dance elements into mental health interventions. This not only helps enrich the theory and practice of dance therapy but may also provide mental health professionals working with adolescents a new, more acceptable intervention method, thereby better serving the mental health needs of adolescents.

Research Objectives

This study aims to explore the impact of the street dance "Dragon Dance" as a form of dance therapy on adolescent mental health. The specific research objectives are as follows:

1. Evaluate the impact of "Dragon Dance" therapy on adolescent mental health

1）Quantitatively analyze changes in adolescents' mental health status before and after "Dragon Dance" therapy, focusing on aspects such as self-esteem, emotional management skills, and social skills.

2）Use qualitative methods to gain in-depth understanding of participants' subjective experiences and feelings during the therapy process.

2. Investigate the mechanism of action of "Dragon Dance" therapy

1）Analyze how key elements of "Dragon Dance" (such as movement design, musical rhythm, team collaboration, etc.) positively influence adolescent mental health.

2）Examine the degree of match between these elements and adolescents' psychological needs, as well as their specific roles in the therapeutic process.

3. Assess the feasibility and application prospects of "Dragon Dance" as an innovative dance therapy method

1）Compare the advantages and limitations of "Dragon Dance" with other traditional dance therapy methods.

2）Explore the possibility of integrating "Dragon Dance" into adolescent mental health intervention systems and propose practical recommendations.

By achieving these research objectives, this study hopes to provide scientific evidence for the application of dance therapy, especially street dance, in the field of adolescent mental health, while also opening up new avenues for innovative mental health intervention methods.

Literature Review

In recent years, adolescent mental health issues have increasingly garnered attention from various sectors of society. With rapid socioeconomic development and accelerated life rhythms, adolescents face unprecedented pressures and challenges. This section will provide a comprehensive literature review from three aspects: the concept and development of dance therapy, the current status of adolescent mental health issues, and related research on street dance as a therapeutic approach.

1. Concept and Development of Dance Therapy

Dance therapy is a psychotherapeutic method that promotes individual physical and mental health through bodily movements and dance. The American Dance Therapy Association (ADTA, 2020) defines it as "the psychotherapeutic use of movement to promote emotional, social, cognitive, and physical integration of the individual." The theoretical foundation of dance therapy can be traced back to the 1940s, with pioneers like Marian Chace initiating practices in psychiatric hospitals (Levy, 1992).

Karkou and Sanderson (2006) point out that dance therapy, by providing non-verbal expressive pathways, is particularly suitable for individuals who struggle with verbal emotional expression, including adolescents. This view has been supported by subsequent research. For instance, a meta-analysis by Koch et al. (2014) demonstrated that dance therapy has significant effects in improving emotional states and alleviating symptoms of anxiety and depression. This study synthesized results from 23 empirical studies involving 1,078 participants, providing strong evidence for the effectiveness of dance therapy.

Among adolescent groups, the application of dance therapy has also yielded positive outcomes. A study by Groga et al. (2020) on adolescents aged 14-18 found that a 10-week dance therapy program significantly improved participants' self-esteem levels and physical self-concept. Similarly, research by Jeong et al. (2005) showed that dance movement therapy could effectively reduce depressive symptoms in adolescents with depression and improve their psychological state.

However, while these studies confirm the effectiveness of dance therapy, most research has focused on traditional dance forms or general dance movement therapy. Research on the application of modern dance forms, such as street dance, in psychological therapy is relatively scarce, especially in the context of Chinese culture.

2. Current Status of Adolescent Mental Health Issues

Adolescence is a critical period for individual physical and mental development, and also a high-incidence period for mental health problems. The World Health Organization (WHO, 2021) report indicates that about 14% of adolescents worldwide have mental health problems, with depression, anxiety, and behavioral disorders being the most common. This data is equally concerning in China. A large-scale survey of urban and rural adolescents in China by Li Jing et al. (2019) showed that the incidence of mental health problems among urban adolescents reached 23.3%, and even higher at 27.6% in rural areas.

The factors leading to adolescent mental health problems are multifaceted. Research by Wang et al. (2020) points out that academic pressure, peer relationships, and family environment are all important factors affecting adolescent mental health. Particularly in the

Chinese cultural context, a study by Huang Yueqin et al. (2019) emphasized that the highly competitive educational environment and the overemphasis on academic achievement in traditional culture may exacerbate psychological pressure on adolescents.

Facing these challenges, traditional mental health interventions such as medication and talk therapy, while effective, also have limitations. A qualitative study by Zhang Ming (2018) found that many Chinese adolescents have a resistance to traditional treatment methods, considering seeking psychological help as a stigma, which severely affects the effectiveness and popularization of treatment. Therefore, exploring innovative intervention methods that are more suitable for adolescent characteristics and can reduce the stigmatization of psychological treatment becomes particularly important.

3. Related Research on Street Dance as a Therapeutic Approach

In recent years, street dance, as a dance form popular among adolescents, has gradually gained attention from researchers for its therapeutic potential. A community study conducted by Beaulac et al. (2011) in Canada found that adolescents participating in street dance programs showed significant improvements in self-esteem, body awareness, and social skills. This study employed mixed research methods, not only confirming the positive impact of street dance through quantitative data but also exploring participants' subjective experiences through qualitative interviews.

Chen's (2016) qualitative research focused on the impact of street dance on marginalized adolescents. The study found that street dance provided these adolescents with a safe space for self-expression and identity formation, helping to enhance their self-confidence and sense of social connection. This research highlights the unique value of street dance as a cultural practice in promoting adolescent mental health.

In the Chinese context, research on the impact of street dance on adolescent mental health has also begun to emerge. Liu Fang's (2020) study on left-behind children showed that those participating in street dance training performed better in psychological resilience, emotional regulation, and social skills. This finding has important implications for mental health interventions for special groups of adolescents in China.

However, research on systematically applying street dance to mental health interventions remains limited. In particular, the therapeutic effects of street dance forms that incorporate elements of Chinese traditional culture, such as "Dragon Dance," await in-depth investigation. A theoretical discussion by Cui Li et al. (2022) suggests that modern dance forms combining traditional cultural elements may have unique advantages in enhancing cultural identity and self-worth, but this view lacks support from empirical research.

Moreover, existing studies mostly focus on the impact of street dance on specific mental health indicators, such as self-esteem or emotional states. Few studies comprehensively examine the multifaceted effects of street dance on adolescent mental health, and there is a lack of in-depth exploration of its mechanisms of action. A review article by Li Ming et al. (2021) calls for future research to focus on the mechanisms of street dance therapy and how to effectively integrate it into existing mental health intervention systems.

In summary, existing literature affirms the positive impact of dance therapy on adolescent mental health and preliminarily shows the potential of street dance as an emerging therapeutic approach. However, research on systematically applying street dance, especially the "Dragon Dance" with Chinese characteristics, to adolescent mental health interventions remains insufficient. Particularly in the Chinese cultural context, how to utilize street dance as

a modern dance form while incorporating traditional cultural elements to meet the mental health needs of Chinese adolescents is a research direction worthy of in-depth exploration.

This study aims to fill this research gap by exploring the comprehensive impact of "Dragon Dance" therapy on adolescent mental health, revealing its mechanisms of action, and evaluating its feasibility as an innovative intervention method. This not only helps enrich the theory and practice of dance therapy but also provides new ideas and methods for the field of adolescent mental health intervention in China.

Research Conceptual Framework

This study aims to explore the impact of "Dragon Dance," a form of street dance, as an innovative dance therapy on adolescent mental health. Based on existing literature and theories, we have constructed the following conceptual framework to guide the research design and implementation.

Dance therapy, as the core concept of this study, is defined as a psychotherapeutic method that promotes individual mental and physical health through body movements and dance (American Dance Therapy Association, 2020). Building on this, we introduce "Dragon Dance" as a specific intervention method. "Dragon Dance" integrates modern street dance with elements of Chinese traditional culture, emphasizing bodily expression and emotional catharsis, while incorporating both individual and group interaction elements. This unique combination may offer new possibilities for adolescent mental health interventions.

The target population of the study is adolescents aged 13-18. This age group is characterized by rapid physical and mental development, susceptibility to mental health issues, and potentially greater interest in novel and culturally rich intervention methods. Considering these characteristics, "Dragon Dance," as a dance form that blends traditional and modern elements, may be particularly suitable for this group.

This study focuses on four main mental health indicators: self-esteem, emotional regulation ability, social skills, and overall mental health status. The selection of these indicators is based on previous research, such as the meta-analysis by Koch et al. (2014) and the study by Beaulac et al. (2011) on the impact of street dance on youth.

Regarding the theoretical foundation, this study primarily draws upon the mind-body connection theory, expressive arts therapy theory, and social support theory. These theories provide a framework for understanding how "Dragon Dance" may influence adolescent mental health. For instance, the mind-body connection theory emphasizes the close association between physical activity and mental health, while expressive arts therapy theory explains how artistic expression can promote mental well-being.

Concerning the mechanisms of action for "Dragon Dance" therapy, we propose several potential pathways: enhancement of bodily expression ability, emotional expression and catharsis, strengthening of social interaction, enhancement of cultural identity, and improvement of sense of achievement and self-efficacy. These mechanisms are proposed based on previous research findings, such as Karkou and Sanderson's (2006) view on dance therapy providing non-verbal expression channels, and Chen's (2016) research on street dance promoting social interaction.

Simultaneously, we recognize that multiple factors may influence the effectiveness of "Dragon Dance" therapy, including participation frequency and duration, the professional level of instructors, participants' personal characteristics (such as age, gender, cultural background),

and family and social support. These factors will be fully considered in the research design and data analysis.

In terms of research methodology, we adopt a mixed-methods approach, combining quantitative assessments (such as psychological scale measurements) and qualitative assessments (such as in-depth interviews and participatory observation). This methodological combination allows us not only to quantify the effects of "Dragon Dance" therapy but also to gain a deep understanding of participants' subjective experiences and the therapeutic process.

Expected outcomes include improved self-esteem, enhanced emotional regulation ability, improved social skills, and better overall mental health status. These expectations are based on findings from previous studies, such as Liu's (2020) research on the impact of street dance on the psychological resilience of left-behind children.

Finally, the innovation and practical value of this study lie in its integration of traditional cultural elements into modern dance therapy, providing a new feasible solution for adolescent mental health intervention. Considering the potential resistance of adolescents to traditional therapy methods (Zhang, 2018), "Dragon Dance" therapy may offer a more acceptable form of intervention. Moreover, "Dragon Dance" therapy has potential for widespread application and can be implemented in various settings such as schools, communities, and mental health institutions.

Research Methodology

This study employs a mixed-methods approach, combining quantitative and qualitative analyses, to explore the impact of the street dance "Dragon Dance" as a form of dance therapy on adolescent mental health.

1. Research Subjects

The study involves 120 adolescents aged 13-18, recruited from multiple schools in the city using stratified random sampling. The recruitment process considers factors such as age, gender, and socioeconomic status to ensure sample representativeness. All participants and their guardians signed informed consent forms. Exclusion criteria include individuals currently receiving other forms of psychological or drug therapy, those with severe sports injuries, or those who have participated in similar dance or art therapy programs in the past 6 months.

Participants are randomly assigned to an experimental group (n=60) and a control group (n=60). The experimental group receives a 12-week "Dragon Dance" therapy intervention, while the control group maintains daily life without special intervention. Sample size was determined using G*Power software, setting effect size d=0.5, significance level $\alpha=0.05$, and power $1-\beta=0.8$.

2. Intervention Plan

The "Dragon Dance" therapy intervention lasts for 12 weeks, with 2 sessions per week, each lasting 90 minutes, totaling 24 sessions. Each session includes five components: warm-up (10 minutes), basic movement instruction (20 minutes), improvisation (25 minutes), team collaboration (25 minutes), and relaxation and sharing (10 minutes). Sessions are guided by two professionally trained dance therapists and two experienced street dance instructors.

The course content follows a progressive principle: Weeks 1-4 introduce basic "Dragon Dance" concepts and movements, establishing team atmosphere; Weeks 5-8 delve into complex movements, increasing the proportion of improvisation; Weeks 9-12 focus on team collaboration and performance, cultivating confidence and a sense of achievement. Throughout the process, researchers conduct participatory observation and record participants' behavioral and emotional expressions.

3. Data Collection

Data collection employs diverse methods, including questionnaires, in-depth interviews, and participatory observation.

Questionnaires are administered pre-intervention (T0), post-intervention (T1), and 3 months after intervention (T2), using the following scales:

a.Chinese version of Rosenberg Self-Esteem Scale (RSE): Assessing self-esteem levels

b.Cognitive Emotion Regulation Questionnaire for Children (CERQ-C): Measuring emotional management ability

c.Social Skills Rating System-Adolescent Version (SSRS-A): Evaluating social skills

d.Depression Anxiety Stress Scale (DASS-21): Measuring overall mental health status

These scales have been validated locally and demonstrate good reliability and validity.

Post-intervention, semi-structured in-depth interviews are conducted with 20 randomly selected participants from the experimental group, each lasting 60-90 minutes, exploring their participation experiences, perceived changes, gains, and challenges. All interviews are audio-recorded and transcribed. Additionally, all experimental group participants are required to complete a weekly reflective journal, recording personal feelings and experiences.

4. Data Analysis

Quantitative data is analyzed using SPSS 26.0 software. Paired sample t-tests compare pre- and post-intervention scores within the experimental group, independent sample t-tests compare differences between experimental and control groups at various time points, and repeated measures ANOVA assesses long-term intervention effects. Additionally, multiple regression analysis explores potential factors influencing intervention effectiveness.

Qualitative data is analyzed using thematic analysis, assisted by NVivo 12 software for management and analysis. The research team codes interview transcripts, observation records, and reflective journals to extract key themes and patterns. Researcher triangulation is used to enhance the reliability and validity of the analysis.

Research Results

This study aimed to evaluate the impact of "Dragon Dance" therapy on adolescent mental health, explore its mechanism of action, and assess its feasibility as an innovative dance therapy method. The results are as follows:

1. Impact of "Dragon Dance" Therapy on Adolescent Mental Health

The results indicate that "Dragon Dance" therapy had significant positive effects on adolescents' self-esteem levels, emotional management abilities, and social skills.

Regarding self-esteem, measurements using the Rosenberg Self-Esteem Scale (RSE) showed that the experimental group's scores post-intervention (T1) were significantly higher than baseline (T0) (M difference = 3.45, SD = 1.82, $t(56) = 4.67$, $p < 0.001$, Cohen's $d = 0.62$). This improvement was maintained at the 3-month follow-up (T2) (M difference = 3.21, SD = 1.90, $t(56) = 4.21$, $p < 0.001$, $d = 0.56$). In contrast, the control group showed no significant changes in self-esteem levels across the three time points ($F(2, 112) = 1.23$, $p = 0.29$). This indicates that "Dragon Dance" therapy can sustainably enhance adolescents' self-esteem levels.

In terms of emotional management ability, results from the Cognitive Emotion Regulation Questionnaire for Children (CERQ-C) were equally encouraging. The experimental group showed significant improvements in both positive reappraisal and problem-focused dimensions. Specifically, improvements in the positive reappraisal dimension (M difference = 2.76, SD = 1.75, $t(56) = 3.89$, $p < 0.001$, $d = 0.52$) and the problem-focused dimension (M difference = 2.54, SD = 1.77, $t(56) = 3.56$, $p < 0.001$, $d = 0.47$) reached statistical significance. These improvements remained significant at T2, indicating that "Dragon Dance" therapy has a lasting effect on improving emotional management abilities. In contrast, no significant changes were observed in the control group across dimensions ($p > 0.05$).

The improvement in social skills was particularly notable. Analysis of the Social Skills Rating System-Adolescent Version (SSRS-A) showed significant improvement in total scores for the experimental group ($F(2, 112) = 11.23$, $p < 0.001$, $\eta^2 = 0.17$). Further analysis revealed that scores on the cooperation (M difference = 3.12, SD = 2.05, $t(56) = 3.78$, $p < 0.001$, $d = 0.50$) and self-expression (M difference = 3.35, SD = 2.01, $t(56) = 4.12$, $p < 0.001$, $d = 0.55$) subscales increased most significantly. These improvements were maintained at T2, indicating that "Dragon Dance" therapy has long-term effects on enhancing social skills.

2. Mechanism of Action of "Dragon Dance" Therapy

To understand the potential mechanisms by which "Dragon Dance" therapy affects adolescent mental health, we conducted Structural Equation Modeling (SEM) analysis. The results revealed three main mediating variables: physical expression ability, cultural identity, and teamwork ability.

Physical expression ability played a significant mediating role between "Dragon Dance" therapy and self-esteem levels ($\beta = 0.31$, $p < 0.01$) and emotional management ability ($\beta = 0.28$, $p < 0.01$). This suggests that by improving physical expression ability, "Dragon Dance" therapy helps participants better recognize themselves, enhance confidence, and more effectively express and manage emotions.

Cultural identity played a significant mediating role between "Dragon Dance" therapy and self-esteem levels ($\beta = 0.35$, $p < 0.001$). This finding highlights the importance of the unique cultural elements of "Dragon Dance" in enhancing adolescent self-esteem, possibly achieved through strengthening cultural confidence and identity.

Teamwork ability played a significant mediating role between "Dragon Dance" therapy and social skills ($\beta = 0.39$, $p < 0.001$). This indicates that the team activities and interactive sessions in the "Dragon Dance" course effectively promoted the development of participants' social abilities.

3. Feasibility and Application Prospects of "Dragon Dance" as an Innovative Dance Therapy Method

This study also assessed the feasibility and application prospects of "Dragon Dance" as an innovative dance therapy method. The results show that "Dragon Dance" therapy has high feasibility and good application prospects.

Firstly, in terms of engagement and acceptance, the average attendance rate during the 12-week intervention was as high as 92% (SD = 5.3%), far exceeding that of general mental health intervention programs. Anonymous feedback surveys showed that 85% of participants "very much liked" or "liked" the Dragon Dance course, and 78% expressed willingness to continue participating in similar courses. This high level of participation and positive feedback indicates that "Dragon Dance" therapy is highly attractive to adolescents.

Regarding safety, no moderate or severe physical injury incidents occurred during the entire intervention, with only 3 cases of minor sprains, accounting for 0.4% of total participant sessions. This result suggests that "Dragon Dance" therapy is a relatively safe intervention method under professional guidance.

From a cost-effectiveness perspective, compared to traditional one-on-one psychological counseling, the per capita cost of "Dragon Dance" group therapy was reduced by about 60%. The average cost per participant for the 12-week course was 500 yuan, making "Dragon Dance" therapy an economical and widely accessible intervention method for adolescents.

In terms of adaptability, the "Dragon Dance" course demonstrated good flexibility. We made appropriate adjustments to the course based on participants' age and ability levels, with differences in course difficulty and content between the 13-15 age group and the 16-18 age group, but both achieved significant therapeutic effects (no significant differences between groups, $p > 0.05$). This indicates that "Dragon Dance" therapy can adapt to the needs of adolescents of different age groups.

Finally, 3-month follow-up data showed that the positive effects of "Dragon Dance" therapy were maintained in terms of self-esteem, emotional management, and social skills, with effect sizes ranging from medium to large (Cohen's d range: 0.43-0.56). This result provides preliminary support for "Dragon Dance" as a long-term effective intervention method.

Overall, these research results provide empirical support for the application of "Dragon Dance" as an innovative dance therapy method in adolescent mental health interventions. "Dragon Dance" not only effectively improves adolescents' self-esteem, emotional management abilities, and social skills, but also demonstrates good feasibility and application prospects, providing a new and effective method choice for the field of adolescent mental health intervention.

Discussion

This study explored the impact of "Dragon Dance" therapy on adolescent mental health, and the results provide empirical support for the effectiveness of this innovative intervention method. The following discusses the research results from several key aspects.

1. Mental Health Promotion Effects of "Dragon Dance" Therapy

The results show that adolescents participating in "Dragon Dance" therapy had significant improvements in self-esteem, emotional management ability, social skills, and overall mental health status. This is consistent with the meta-analysis results of Koch et al. (2014), further confirming the positive effects of dance therapy on improving emotional state and mental health. Notably, the effects observed in this study were maintained at the 3-month follow-up, suggesting that "Dragon Dance" therapy may have lasting impacts.

The improvement in self-esteem levels may stem from elements in "Dragon Dance" that emphasize personal expression and team collaboration. This echoes the findings of Beaulac et al. (2011) on street dance enhancing self-esteem. Participants strengthened their sense of self-worth by mastering new dance skills and finding a sense of belonging in the team.

The improvement in emotional management ability may be related to the non-verbal expression pathways provided by "Dragon Dance". As Karkou and Sanderson (2006) pointed out, dance therapy is particularly suitable for adolescents who struggle to express emotions verbally. The dynamics and rhythm of "Dragon Dance" provide channels for participants to release and regulate emotions.

The enhancement of social skills may benefit from the team collaboration sessions in "Dragon Dance". Through group choreography and performance, participants have opportunities to practice communication, cooperation, and conflict resolution skills. This finding supports Chen's (2016) view on street dance promoting social interaction.

2. Mechanism of Action of "Dragon Dance" Therapy

The key active elements identified in this study (movement design, musical rhythm, improvisation, team collaboration, and cultural elements) collectively constitute the unique mechanism of "Dragon Dance" therapy. This diversified intervention approach may be one of the reasons for its significant effects.

Particularly noteworthy is the role of cultural elements. "Dragon Dance" incorporates elements of traditional Chinese culture, which not only increases the attractiveness of the intervention but also promotes participants' sense of cultural identity. This finding extends Liu Fang's (2020) research on the impact of street dance on Chinese adolescents, highlighting the importance of incorporating cultural elements in mental health interventions.

3.Feasibility of "Dragon Dance" as an Innovative Dance Therapy Method

The high attendance rate and positive feedback from participants indicate that "Dragon Dance" has good acceptability as an intervention method. This may be because street dance itself is a form favored by adolescents, lowering the threshold for participating in mental health interventions. This finding contrasts with Zhang Ming's (2018) observation of adolescents' resistance to traditional treatment methods, highlighting the advantages of innovative intervention methods.

Moreover, the group format of "Dragon Dance" therapy not only improves cost-effectiveness but also creates an atmosphere of peer support, which may be one of the reasons for its lasting effect. This is particularly important when addressing adolescent mental health issues, as peer influence plays a key role in this age group (Wang et al., 2020).

Recommendations

1. Practical Application Recommendations

1）Incorporate "Dragon Dance" into adolescent mental health intervention systems: Given the positive effects shown by "Dragon Dance" therapy in this study, it is recommended that schools, community centers, and mental health institutions incorporate it into adolescent mental health intervention programs. Specific steps to consider include: First, introduce "Dragon Dance" elements into existing mental health courses, such as arranging 1-2 45-minute experience sessions per week. Second, set up specialized "Dragon Dance" therapy groups, providing 12-week intensive interventions for adolescents with specific mental health needs, such as those with low self-esteem or social anxiety. Finally, organize campus or community "Dragon Dance" showcase events, creating a platform for participants to demonstrate skills and enhance confidence.

2）Train professional "Dragon Dance" therapists: To ensure the effective implementation of "Dragon Dance" therapy, it is recommended to develop specialized training courses to cultivate professionals with both dance skills and mental health knowledge. Training content should include: a) Basic techniques and choreography principles of "Dragon Dance", emphasizing how to incorporate traditional cultural elements into modern street dance; b) Adolescent psychological development theories and identification of common mental health issues; c) Basic principles and techniques of dance therapy, including how to observe and interpret participants' body language; d) Group dynamics and conflict resolution skills to effectively manage group therapy processes. It is suggested to cooperate with higher education institutions to offer professional certificate courses lasting at least 6 months, including theoretical learning, practical training, and supervised internships.

3）Establish long-term evaluation and follow-up mechanisms: To ensure the continued effectiveness of "Dragon Dance" therapy, it is recommended to establish systematic long-term evaluation and follow-up mechanisms. Specifically: a) Develop standardized assessment tool kits, including quantitative scales (such as self-esteem scales, emotion regulation scales) and qualitative assessment guidelines (such as semi-structured interview outlines); b) Formulate standardized follow-up plans, conducting regular assessments at 1 month, 3 months, 6 months, and 12 months after treatment; c) Establish a participant file system to record each participant's treatment process, feedback, and long-term changes, providing a basis for personalized interventions and research data accumulation. Additionally, consider using mobile applications to allow participants to conveniently record daily emotional states and practice situations, enabling real-time monitoring and timely intervention.

2.Future Research Directions

1）Conduct large-scale randomized controlled trials: To further validate the effects of "Dragon Dance" therapy, it is recommended to conduct large-sample, multi-center randomized controlled trials. The research design should include: a) Sample size: Conduct precise sample size estimation based on preliminary research results, with a suggested total sample size of no less than 300; b) Grouping: Set up "Dragon Dance" therapy group, traditional dance therapy group, and waitlist control group, using random grouping methods; c) Intervention cycle: Extend to 24 weeks, twice a week, 90 minutes each time; d) Assessment indicators: In addition to psychological scales, include physiological indicators (such as cortisol levels) and behavioral indicators (such as school attendance rates, academic performance); e) Follow-up period: Conduct long-term follow-ups for 2 years after the

intervention, with assessments every six months. Such research will provide stronger evidence for the effectiveness of "Dragon Dance" therapy.

2）Explore the neural mechanisms of "Dragon Dance" therapy: To gain a deeper understanding of the mechanisms of "Dragon Dance" therapy, it is recommended to conduct mechanism studies combining neuroimaging techniques. Specifically: a) Use functional magnetic resonance imaging (fMRI) technology to compare changes in brain activity patterns before and after participants receive "Dragon Dance" therapy, with particular attention to brain regions related to emotion regulation, self-awareness, and social cognition; b) Use electroencephalography (EEG) technology to monitor participants' brain electrical activity in real-time during "Dragon Dance", exploring the immediate effects of musical rhythm and movement coordination on brain function; c) Combine structural magnetic resonance imaging (sMRI) to observe potential impacts of long-term participation in "Dragon Dance" therapy on brain structure (such as gray matter volume, white matter integrity). These studies will help elucidate the mechanisms of "Dragon Dance" therapy from a neuroscience perspective, providing stronger support for its scientific basis.

3）Conduct cross-cultural comparative studies: Considering that "Dragon Dance" incorporates elements of traditional Chinese culture, it is recommended to conduct cross-cultural comparative studies to explore its applicability and effects in different cultural contexts. The research design could include: a) Simultaneously implement "Dragon Dance" therapy programs in at least three different cultural backgrounds (such as mainland China, Hong Kong and Taiwan regions, overseas Chinese communities), comparing differences in effects; b) Explore the moderating effects of factors such as cultural identity and cultural adaptation stress on treatment outcomes; c) Use qualitative research methods (such as in-depth interviews, focus groups) to gain a deeper understanding of how participants from different cultural backgrounds understand and accept "Dragon Dance" elements. This research will help optimize "Dragon Dance" therapy programs to better adapt to adolescents from different cultural backgrounds and provide new ideas for cross-cultural mental health interventions.

By implementing these recommendations, we hope to further refine the "Dragon Dance" therapy method, deepen our understanding of its mechanisms of action, and expand its application in the field of adolescent mental health interventions. This will not only help improve adolescents' mental health status but also make important contributions to the development of dance therapy and culturally integrated mental health interventions.

References

American Dance Therapy Association. (2020). What is dance/movement therapy?

Beaulac, J., Kristjansson, E., & Calhoun, M. (2011). 'Bigger than hip-hop': Impact of a community-based physical activity program on youth living in a disadvantaged neighborhood in Canada. *Journal of Youth Studies*, 14 (8), 961-974.

Chen, X. (2016). Promoting fundamental movement skills: A case study of youth hip-hop dance. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 87 (S2), A-28.

Cui, L., Wang, J., & Zhang, M. (2022). The impact of modern dance integrating traditional cultural elements on adolescent mental health: Theoretical discussion and prospects. *Chinese Journal of Health Psychology*, 30 (5), 678-683.

Groga, S., Hamma, U., & Doyle, L. (2020). Effects of dance movement therapy on self-esteem and body image in adolescents. *Arts in Psychotherapy*, 71, 101713.

Huang, Y., Wang, H., & Chen, C. (2019). Current status and challenges of mental health in Chinese children and adolescents. *Chinese Mental Health Journal*, 33 (8), 556-561.

Jeong, Y. J., Hong, S. C., Lee, M. S., Park, M. C., Kim, Y. K., & Suh, C. M. (2005). Dance movement therapy improves emotional responses and modulates neurohormones in adolescents with mild depression. *International Journal of Neuroscience*, 115 (12), 1711-1720.

Karkou, V., & Sanderson, P. (2006). *Arts therapies: A research-based map of the field*. Elsevier Churchill Livingstone.

Koch, S., Kunz, T., Lykou, S., & Cruz, R. (2014). Effects of dance movement therapy and dance on health-related psychological outcomes: A meta-analysis. *The Arts in Psychotherapy*, 41 (1), 46-64.

Levy, F. J. (1992). *Dance movement therapy: A healing art*. National Dance Association.

Li, J., Wang, Y., & Wang, X. (2019). A survey on mental health status of urban and rural adolescents in China. *Chinese Journal of School Health*, 40 (3), 357-360.

Li, M., Zhang, H., & Liu, F. (2021). Research progress and prospects on the impact of street dance on adolescent mental health. *Sport Science*, 41 (5), 91-99.

Liu, F. (2020). Research on the impact of street dance on psychological resilience of left-behind children. *Chinese Journal of Special Education*, 5, 89-95.

Wang, M., Guo, J., & Wang, Z. (2020). Factors associated with mental health problems among Chinese adolescents during the COVID-19 outbreak. *Frontiers in Psychiatry*, 11, 565036.

Zhang, M. (2018). A study on attitudes and help-seeking behaviors towards mental health services among urban adolescents in China. *Youth Studies*, 6, 55-64.

รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วม ในจังหวัดอุดรธานี

A Model of Participatory Administration of Educational Park, in Udon Thani Province

พระมหาณัฐพันธ์ สุทสฺสนวิภาณี และ พระมหากิตติ กิตฺติเมธี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Phramaha Natthabhan Sudassanavibhānī and PhramahaKitti Kittimatee
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus
Corresponding Author, E-mail: mahakitti2017@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี 2) พัฒนารูปแบบและกิจกรรมการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมใน จังหวัดอุดรธานี และ3) ประเมินรูปแบบและกิจกรรมการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมใน จังหวัดอุดรธานี โดยใช้วิธีการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงผสานวิธี กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 606 รูป/คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 41 รูป/คน เครื่องมือการวิจัยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลโดย.ใช้สถิติเชิงพรรณนาและอุปนัยวิธี

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.43) ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.68) ความต้องการจำเป็นโดยระบุความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาก่อนรูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี มีค่าดัชนี $PNI_{modified} = 0.40$

2) การพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมใน จังหวัดอุดรธานี พบว่า การพัฒนารูปแบบและกิจกรรมควรเน้น 1) การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและประโยชน์ต่อชุมชน 2) การจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ 3) การมีหน่วยงานรับผิดชอบกำกับดูแล

* วันที่รับบทความ : 9 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 29 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 30 กันยายน 2567
Received: September 9 2024; Revised: September 29 2024; Accepted: September 30 2024

4) การจัดทำแผนพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง และ 5) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือความเป็นไปได้ ($\bar{X}$= 4.68, S.D. = 0.53)

3) การประเมินรูปแบบพบว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.68) รองลงมาคือความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ (4.68 เท่ากัน)

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการ; อุทยานการศึกษาของวัด; การมีส่วนร่วม

Abstract

This research aimed to: 1) study the participatory management of temple educational parks in Udon Thani province, 2) develop a model and activities for participatory management of temple educational parks in Udon Thani province, and 3) evaluate the model and activities for participatory management of temple educational parks in Udon Thani province. The study employed a mixed-methods approach. The research sample consisted of 606 individuals, with 41 key informants. Research instruments included questionnaires and interviews using checklists and rating scales. Data collection methods included document analysis, interviews, and focus group discussions. Data were analyzed using descriptive statistics and inductive methods.

Research findings:

1) Regarding the participatory management of temple educational parks in Udon Thani province, the current management condition was at a moderate level (mean 3.43), while the desired condition was at the highest level (mean 4.68). The needs assessment identified the most critical and urgent requirements for development, with the participatory management model for temple educational parks in Udon Thani province having a PNImodified index of 0.40.

2) The development of the model and activities for participatory management of temple educational parks in Udon Thani province revealed that the focus should be on: 1) promoting moral and ethical values and community benefits, 2) allocating sufficient budget, 3) establishing responsible supervisory units, 4) creating continuous temple development plans, and 5) providing opportunities for public participation in planning and problem-solving. Overall, the feasibility was rated at the highest level (mean = 4.68, S.D. = 0.53).

3) The evaluation of the model showed that its appropriateness, feasibility, and utility were all at the highest level. Feasibility had the highest mean score (4.68), followed by appropriateness and utility (both at 4.68).

Keywords: management style; Temple Education Park; Participation

บทนำ

จากกระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบให้วิถีการดำรงชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษามีบทบาทและความจำเป็นมากขึ้นเพราะการศึกษา คือ การสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะประกอบการงานอาชีพได้ การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงาม การเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีวิต นอกเหนือจากความต้องการพื้นฐานอย่างที่พักพิง โภชนาการ เสื้อผ้า และเวชภัณฑ์ ด้วยความสามารถในการพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ สรีระ และทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การศึกษาจึงถือเป็นปัจจัยลำดับที่ห้าที่มีความสำคัญสูงสุด เพราะสามารถช่วยคลี่คลายอุปสรรคในทุกแง่มุมของการใช้ชีวิต (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2548 : 123)

โดยาครัฐได้กำหนดแนวทางสนับสนุนการยกระดับวัดให้เป็นศูนย์รวมชุมชนในหลากหลายมิติ ทั้งเป็นสถานที่สร้างความสงบทางจิตวิญญาณและเป็นพื้นที่พักผ่อนสำหรับคนในท้องถิ่น โดยมุ่งปรับปรุงภูมิทัศน์และเสริมสร้างกิจกรรมต่างๆ ภายในวัดแนวคิดในการพัฒนานี้มีเป้าหมายให้ประชาชนในละแวกนั้นเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ นำมาซึ่งความผูกพัน หวงแหน และร่วมกันอนุรักษ์ดูแล อีกทั้งยังปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้พร้อมรองรับการเชื่อมโยงบทบาทของวัดเข้ากับบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในยุคปัจจุบัน

การดำเนินการนี้ยึดหลัก "บวร" ซึ่งประกอบด้วยบ้าน วัด โรงเรียน และหน่วยงานราชการ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงคุณประโยชน์ของสถาบันทางพระพุทธศาสนา โดยมีพระภิกษุสงฆ์และวัดเป็นแกนหลักในการกล่อมเกลา ปลูกฝัง และพัฒนาวัดให้สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับสนองนโยบาย ดังกล่าวนี้ โดยนัยนี้ สถาบันศาสนาระดับชาติได้วางกรอบและวิธีการในการประเมินเพื่อคัดสรรวัดที่มีศักยภาพในด้านต่างๆ ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ภายในวัด วัดต้นแบบการพัฒนา และวัดที่มีการพัฒนาโดดเด่น โดยร่วมกับผู้นำสงฆ์ประจำจังหวัดและผู้บริหารสูงสุดของแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อดำเนินการคัดเลือกและประกาศรายชื่อวัดที่ได้รับการยกย่องในแต่ละประเภทเป็นประจำทุกปี

ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นประเด็นที่น่าพิจารณาอย่างยิ่งว่า การยกระดับวัดให้เป็น "วัดต้นแบบการพัฒนา" ควรดำเนินการอย่างไร และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้นควรครอบคลุมพันธกิจใดบ้างเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดดังกล่าวนี้ ผู้เขียนจะเริ่มต้นด้วยการนำเสนอประเด็น ข้อเท็จจริงต่างๆ อย่างรอบด้าน ก่อนที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นเป็นฐานในการวิเคราะห์ต่อไป (สุนทร สุนันท์ชัย, 2514)

วัดเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการพัฒนาสังคม เป็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา วัดเป็นศูนย์กลางการศึกษา แหล่งเรียนรู้วิชาการ เป็นสถานที่อบรมประชาชนทั่วไปให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยแห่งแรกในสังคมไทยจึงเกิดขึ้นที่วัด (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541) ครั้นประชาชนมีจำนวนมากขึ้นการสร้างวัดจึงมีจำนวนมากตามไปด้วย ทำให้เกิดปัญหายุ่งยากในการปกครองเพราะไม่มีระเบียบแบบแผน

เป็นแนวยึดปฏิบัติ จึงมีกฎหมายที่เกี่ยวกับคณะสงฆ์ตราขึ้นฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. 121 ได้จัดระเบียบการปกครอง ได้แก่ วัดราษฎร์ วัดหลวง และแบ่งเขตการปกครอง ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติคณะสงฆ์พุทธศักราช 2484 ตราขึ้นเป็นฉบับที่ 2 ใช้แทนฉบับแรก กฎหมายฉบับที่ 2 นี้ให้มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอน วิธีการสร้างวัด และการตั้งวัดไว้ โดยให้คณะกรรมการอำเภอออกใบอนุญาตให้สร้างวัด กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ออกประกาศการตั้งวัด ภายหลังจากที่ได้ใช้กฎหมายฉบับที่ 2 มาเป็นเวลานานพอสมควร ได้มีพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันตราขึ้นมาเป็นฉบับที่ 3 แทนฉบับที่ 2 และในปัจจุบันกรมการศาสนาจะเป็นผู้ออกหนังสืออนุญาตการสร้างวัด การจัดตั้งอารามยังคงอยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยงานด้านการศึกษาในการออกประกาศอนุญาต โดยการก่อสร้างศาสนสถานแต่ละแห่งจะสอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสภาพสังคมของแต่ละท้องที่ ทั้งนี้ ทุกอารามในพระพุทธศาสนามีสถานะทางกฎหมายเป็นนิติบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน

ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 กำหนดให้การดูแลกิจการภายในอารามเป็นภาระหน้าที่ของพระอธิการ ซึ่งมีอำนาจและเป็นผู้แทนของอาราม คุณสมบัติของพระอธิการต้องมีพรรษาเกิน 5 และเป็นที่เคารพนับถือของทั้งบรรพชิตและฆราวาสในชุมชนนั้น

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังคงมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอารามของพระอธิการที่ควรได้รับการพิจารณาแก้ไข

การพัฒนาการบริหารจัดการวัดให้มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการของพระภิกษุสามเณรภายในวัดเป็นสำคัญ เจ้าอาวาสซึ่งเป็นผู้ปกครองคณะสงฆ์ระดับต้นซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารจัดการวัดในด้านต่าง ๆ เจ้าอาวาสนับเป็นปัจจัยสำคัญในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะเจ้าอาวาสเป็นพระสังฆาธิการผู้มีหน้าที่บริหารและปกครองวัด ที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด พระพุทธศาสนาจะเจริญก็เพราะความเลื่อมใสของประชาชนเจ้าอาวาสย่อมเป็นตัวจักรสำคัญในความเจริญของพระพุทธศาสนา ดังนั้นการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน เจ้าอาวาสจะต้องเป็นบุคคลที่ประชาชนเคารพนับถือ เป็นที่ศรัทธาของประชาชน (สิริวัฒน์ คำวันสา, 2544)

ปัจจุบันเจ้าอาวาสส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการบริหารจัดการวัดทั้งในด้านการบำรุงรักษาวัด การจัดการทำระบบศาสนสมบัติต่าง ๆ ของแต่ละวัดให้เป็นไปด้วยดีวัดหลายแห่งเน้นพัฒนาด้านอาคารสถานที่ มากกว่าพัฒนาเพื่อมุ่งประโยชน์ต่อการศึกษาอบรมพระภิกษุสามเณร การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้แก่ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นยังไม่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบำรุงรักษาศาสนสถานบางแห่งขาดความเอาใจใส่ ปล่อยให้อาคารสถานที่เสื่อมโทรมตามกาลเวลา การกำกับดูแลสมาชิกสงฆ์และผู้อาศัยในอารามบางแห่งยังขาดระเบียบแบบแผน การอบรมพระธรรมวินัยแก่ทั้งบรรพชิตและฆราวาสในบางอารามยังไม่มีระบบการจัดการที่ชัดเจน นอกจากนี้ การทำให้

อารามเป็นศูนย์กลางชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งของอารามเอง ชุมชน หรือหน่วยงานราชการที่ขอใช้สถานที่ บางอารามอาจมีข้อกำหนดมากเกินไป ส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่างๆ ตามมา

ประเด็นเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของปัญหาในการบริหารจัดการอารามในยุคปัจจุบันเมื่อพิจารณาวิเคราะห์เจาะลึกกรณีวัดในจังหวัดอุดรธานี มีประวัติอันยาวนานเป็นศาสนสถานที่มีทั้งเขตพุทธาวาสและเขตสังฆาวาสอุดมสมบูรณ์ไปด้วยศาสนวัตถุ โบราณวัตถุ โบราณคดี และศาสนพิธี ซึ่งทั้งหลายทั้งปวงมีฐานคติอยู่ที่ศาสนธรรมอันได้แก่ พุทธธรรม โดยเฉพาะศาสนธรรมคำสอนว่าด้วยหลักไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา หรือ บุญสิกขา คือ ทาน ศีล ภาวนา และหลักความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป นรกสวรรค์ และนิพพาน เป็นต้น หลักศาสนธรรมเหล่านี้ ได้รับการจารึกบันทึกไว้ในรูปแบบของสัญลักษณ์ต่างๆ ยากที่จะเข้าใจได้ในแง่ภูมิปัญญาและภูมิธรรม เช่น องค์พระปฏิมา เสมาธรรมจักร พุทธศิลป์ จิตรกรรมและสถาปัตยกรรม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นแหล่งแห่งองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งต้องมีการศึกษาด้วยวิธีการที่เรียกว่า Hermaneutics ศาสตร์ว่าด้วยการตีความ ยิ่งไปกว่านั้น ศาสนธรรม ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี พุทธศิลป์ ฯลฯ เป็นรากแก้วของวัฒนธรรมไทย หากมีการพัฒนาให้เป็นรูปธรรม (ทัศนียภาพ ภูมิทัศน์และโสตทัศนวัสดุ เป็นต้น) ได้ ก็จะกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ให้ผู้สนใจใคร่เยี่ยมชม-ศึกษา เพื่อคุณภาพและสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจให้เกิดสันติสุขแก่ชีวิต นอกจากนั้นวัดกับบ้านต้องเป็นสถาบันคู่กัน ดังนั้นบ้าน/ชาวบ้าน ต้องได้รับการดูแล รักษา พัฒนา เกื้อกูลต่อกัน เพื่อสวัสดิภาพของทั้ง 2 ฝ่าย สารัตถะดังกล่าว จัดว่าเป็นจุดแข็งของวัดเจติยภูมิที่จะต้องได้รับการวิจัยศึกษาและพัฒนา

อีกด้านหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นจุดอ่อนที่เป็นปัญหาวัดที่จะเป็นอุทยานการศึกษานั้น ยังมีปัญหาการบริหารจัดการกิจการของวัด ณ ปัจจุบัน วัดนี้มีเขตพุทธาวาส ที่ว่าเป็นศูนย์รวม(หัวใจ) และศูนย์รวมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนบ้านขาม (บ้าน วัด โรงเรียน) สวช. และ อสท. และเขตสังฆาวาสที่เป็นที่อยู่อาศัยของภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา มีหน้าที่ดูแลขาดรูปแบบที่ชัดเจนในการจัดการรับผิดชอบเขตพุทธาวาส ที่เป็นรมณียาสถาน และปูชนียสถานตลอดไป ซึ่งบุคลากรดังกล่าวยังด้อยและประสบปัญญหาตลอดถึงประสบการณ์ด้านการบริหารสมัยใหม่ที่ไม่สามารถที่จะจัดการ ตลอดกลยุทธ์การบริหาร ถือว่าเป็นปัญหาที่ต้องมีการจัดการอย่างเร่งด่วนวัดที่ไม่สามารถจับต้องได้ ยิ่งไปกว่านั้นยังขาดทักษะเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมเชิงบริหารจัดการวัดที่มีมีประสิทธิผลอยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการจัดการวัดอย่างมีประสิทธิผลค วามสัมพันธ์ขาดแนวทางแนวทางการยกระดับที่เป็นรูปธรรม แม้ขณะนี้การบริหารเขตพุทธาวาส ก็ได้มีจุดรวมจุดเริ่มที่ดีนั่นก็คือการจัดการเขตพุทธาวาสบางส่วนให้เป็น "พุทธอุทยาน" และจะดำเนินการให้มีเขต "อุทยานการศึกษาในวัด" ในอนาคตอันไม่ไกลนัก จุดด้อยหรือจุดอ่อนดังกล่าวจะต้องได้รับการศึกษาวิเคราะห์เจาะลึก ให้ได้ฐานคติเชิงมโนทัศน์ (Hypothetical Concept) ซึ่งจะเป็นฐานในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ดังนั้น เครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือการศึกษา การพัฒนาการศึกษา ต้องอาศัยสถานศึกษาที่มีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดีและครูที่มีความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานจัดการศึกษาและส่วนสำคัญต้องอาศัยหน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ยังต้องอาศัยวัดที่มีการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาในวัดแบบการมีส่วนร่วมที่ได้รับมาตฐานมีองค์ประกอบที่มีพิพิธภัณฑ์หรือมุมแสดงนิทรรศการให้ความรู้การจัดการศึกษา สถานที่เผยแพร่ข้อมูลความสะอาด การจัดทำแผนงาน/โครงการจัดทำแผนผังวัดและการจัดเก็บเอกสารที่สำคัญการวางแผน การดำเนินการ การติดตามเละประเมินผล และ การนำผลประโยชน์และองค์ความรู้ไปปรับปรุงพัฒนางานและการเผยแผ่ (เอกราช โฆษิตพิมานเวช, 2563)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดผู้วิจัยจำสนใจในการศึกาษาการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี โดยมัวัตถุประสงค์ 1 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี 2 เพื่อพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมใน จังหวัดอุดรธานี และ 3 เพื่อประเมินรูปแบบและกิจกรรมการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมใน จังหวัดอุดรธานีซึ่งมีแหล่งเรียนรู้ไปตลอดชีวิตที่ตอบสนองสังคมชุมชน อนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เป็นรากฐานสำหรับการดำรงชีวิตผู้วิจัยจึงมี ความสนใจใคร่วิจัยศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาในวัดแบบการมีส่วนร่วมของ โดย อาศัยศาสนสถานศาสนธรรม พุทธศิลป์ โบราณวัตถุ โบราณคดี ศาสนพิธี และวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อให้เป็นข้อมูลแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงอุทยานการศึกษาแบบมีส่วนร่วมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อประเมินรูปแบบและกิจกรรมการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป 1) คณะกรรมการบริหารภายในวัด จำนวน 25 รูป/คน 2) บุคลากรภายในวัด จำนวน 50 รูป/คน ประชาชน 4 หมู่บ้าน รวมจำนวน 2,033 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามาเน (Yamane) ระดับความเชื่อมั่น 95% เท่ากับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 400 คน 3) โรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษา 5 โรงเรียน รวมจำนวน 118 คน 4) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานจังหวัดอุดรธานี รวมจำนวน 12 คน 5) สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดอุดรธานี รวมจำนวน 17 คน และ6) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี รวมจำนวน 59 คน **จำนวนทั้งสิ้น 606 รูป/คน**

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามาเน (Yamane) ระดับความเชื่อมั่น 95% เท่ากับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 400 **รูป/คน** ได้จากสูตรคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยหลักการคำนวณสูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) (สุรพล พรมกุล, 2554 : 79)

2. เครื่องมือการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ได้มาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบและกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน:

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (แบบตรวจสอบรายการ)

ตอนที่ 2: สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ (แบบมาตราส่วนประมาณค่า)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ:

ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC > 0.80

ทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน

วิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (ได้ค่า 0.897 สำหรับสภาพปัจจุบัน และ 0.917 สำหรับสภาพที่พึงประสงค์)

ปรับปรุงแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์และจัดทำสำเนาตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล กับบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย

แบบสอบถามที่เป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีการตอบสนองรายคู่ (Dual Response) มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ ในส่วนที่เป็นข้อมูลสภาพปัจจุบันและส่วนที่เป็นข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นโดยคำนวณ ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เพื่อระบุความต้องการจำเป็น (Priority Identification) และกำหนดให้ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ที่มีค่ามากกว่าค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เฉลี่ยของความต้องการจำเป็นในแต่ละข้อ เป็นค่าที่แสดงถึงความต้องการจำเป็น ต้องพัฒนาและเรียงลำดับความสำคัญ ตามประเด็นความต้องการจำเป็นโดยการเปรียบเทียบค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ จากมากไปหาน้อย ซึ่งดัชนี $PNI_{Modified}$ มีค่ามากแปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้การพัฒนามากว่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ที่มีค่าน้อย แต่อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยจะพิจารณาข้อที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ที่มีค่ามากกว่าค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เฉลี่ยขึ้นไป (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ แล้วนำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียงเฉพาะประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยบูรณาการกับแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Techniques) ประกอบบริบท (Context) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี” รายละเอียด ดังนี้

1) ศึกษาการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี	**2) การพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมใน จังหวัดอุดรธานี**	**3) การประเมินรูปแบบและกิจกรรมการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมใน จังหวัดอุดรธานี**
ผลการวิจัยพบว่า : สภาพปัจจุบัน ของรูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$=3.43, S.D.= 0.07) นอกจากนั้นสภาพที่พึงประสงค์รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.68, S.D.= 0.13) และความ	ผลการวิจัยพบว่า : โครงการสามารถส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หรือเป็นประโยชน์ต่อชุมชน รายละเอียดครบถ้วน โดยการจัดสรรงบประมาณในการจัดการอย่างเพียงพอ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูและและควบคุมการปฏิบัติงาน และ การจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในการวางแผนงานในด้านต่างๆนอกจากนี้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการปลูกสร้างสิ่งต่างๆ ภายในวัดมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมการแก้ไขปัญหาของวัดอย่างสม่ำเสมอตลอดถึงการ	ผลการวิจัยพบว่า: (ชื่อรูปแบบ,วัตถุประสงค์,หลักการ/แนวคิด) โดยสามารถพิจารณา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของ รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือความเป็นไปได้ ($\bar{X}$= 4.68, S.D. = 0.53) ลองลงมา ความเหมาะสม ($\bar{X}$= 4.68, S.D. = 0.42) และ ความเหมาะสม ($\bar{X}$= 4.68, S.D. = 0.42) ตามลำดับ ชื่อรูปแบบ พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

ต้องการความจำเป็น โดยระบุความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาก่อนรูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งพิจารณาจากค่าดัชนี $PNI_{modified}$ =0.40	วางแผนจัดสรรการเงินของวัดค่าใช้จ่ายของวัดมีหน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูและและควบคุมการปฏิบัติงาน	การบริหารจัดการอุทยานการศึกษาในวัดแบบมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด คือความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$= 4.95, S.D. = 0.27) ความเป็นไปได้ ($\bar{X}$= 4.76, S.D. =0.89) และ ความเหมาะสม ($\bar{X}$= 4.95, S.D. =0.22) วัตถุประสงค์ รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความเหมาะสม ($\bar{X}$= 4.90, S.D. =0.30) ความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$= 4.48, S.D. =0.68)และ ความเป็นไปได้ ($\bar{X}$= 4.43, S.D. =1.21) หลักการ/แนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความเป็นไปได้ ($\bar{X}$= 4.68, S.D. =0.53) ความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$= 4.68, S.D. =0.42) และความเหมาะสม ($\bar{X}$= 4.50, S.D. =0.29)

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญ “รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี” มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1) การจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง

จัดให้มีโครงการสามารถส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หรือเป็นประโยชน์ต่อชุมชน รายละเอียดครบถ้วนการจัดสรรงบประมาณในการจัดการอย่างเพียงพอหน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูและและควบคุมการปฏิบัติงานการจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่องมีส่วนร่วมในการวางแผนการปลูกสร้างสิ่งต่างๆภายในวัดเปิดโอกาสให้ท่านแสดงความคิดเห็นในการวางแผนงานในด้านต่างๆมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรการเงินของวัดมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมเพื่อวางแผนงานต่างๆของวัดมีส่วนร่วมในการวางแผนค่าใช้จ่ายของวัดได้รับมอบหมายงานด้านต่างๆจากวัดรับฟังความคิดเห็นของท่านในการแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมการแก้ไขปัญหาของวัดอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหานภัส ปทุมปุตฺโต และคณะ (พระมหานภัส ปทุมปุตฺโต และคณะ, 2560) วิจัยเรื่อง.การพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษีเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร การวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังสี เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในปานกลางมีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 2.87) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยาน

การศึกษาของวัดพรหมรังษี เขตดอนเมืองกรุงเทพมหานครในด้านจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานกายในวัดค้านจัดกิจกรรมทางการศึกษาด้านจัดสถานที่เผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการในโตด้านจัดบริเวณวัดให้สะอาดสงบร่มรื่นด้านจัดทำแผนงานหรือโครงสร้างด้านการจัดทำแผนดังวัดแสดงพื้นที่บริเวณวัดโดย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านโดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุดคือค้านจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ภายในวัดมีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ =3.25) และที่มีความคิดเห็นต่ำสุดคือด้านจัดกิจกรรมทางการศึกษามีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 2.68) 2) ผลการเปรียบเทียบการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังสีเขตดอนเมืองกรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าประชาชนที่มีอายุอาชีพและสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษีเขตดอนเมืองกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ส่วนประชาชนที่มีเทศและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษีเขตดอนเมืองกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) การศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษีเขตดอนเมืองกรุงเทพมหานครพบว่าขาดความชัดเจนของป้ายบอกอาคารสถานที่เพื่อสะดวกแก่ผู้มีความประสงค์จะไปในสถานที่ต่าง ๆภายในวัดพระสงฆ์สามแนวบางรูปไม่ค่อยสนใจและเอาใจในการรักษาความสะอาดภายในวัดขาดการจัดนิทรรศการการส่งเสริมการศึกษาแบบการให้ความรู้เชิงวิชาการขาดการนำญาติโยมปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานขาดการพัฒนาพิธภัณฑ์สิ่งที่มีอยู่ในวัดอย่างต่อเนื่องและให้เป็นที่น่าสนใจข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรพัฒนา พิธภัณฑ์ที่มีอยู่ในวัตอย่างต่อเนื่องและให้เป็นที่น่าสนใจควรมีการประชาสัมพันธ์ควรมีการนำญาติโยมปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานความีจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ใช้ให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาการที่มากขึ้นควรมีการจัดนิทรรศการการส่งเสริมการศึกษาแบบการให้ความรู้เพื่อวิชาการควรมีการจัดเวรของพระสงฆ์และสามเณรในการทำความสะอาดบริเวณวัดควรมีการจัดทำปฏิทินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบกันโดยทั่วถึงควรเพิ่มป้ายบอกอาคารสถานที่พักสะดวกแก่ผู้มีความประสงค์จะไปในสถานที่ต่าง ๆภายในวัด

2) การจัดกิจกรรมทางการศึกษาและการเผยแพร่ควาามรู้ที่ทางวัดจัดให้แก่พระภิกษุสามเณรและประชาชน

การจัดกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนดโดยมีภาพประกอบมีการรวบรวมสื่อกิจกรรม หนังสือ และกลยุทธ์ใหม่ ๆ เพื่อการเรียนรู้ มีแผนการดำเนินงานการศึกษาและแผนปฏิบัติการศึกษาที่ชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการและกำกับดูและและควบคุมการ การศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกชุมชนได้มีข้อเสนอแนะต่อกรรมการของชุมชนแห่งการเรียนรู้การมีวิทยากร การบริหาร อำนวยการการจัดกิจกรรมที่จัดขึ้นให้มีความสอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมในวัดจัดให้มีการประเมินผลตามสภาพที่เกิดขึ้นจริงและนำผลมาปรับปรุงแก้ไขและเผยแพร่การจักการศึกษาจัดให้มีการนำเสนอผลการดำเนินงานในที่ประชุมสัมมนาวิชาการในระดับจังหวัดระดับภาคและระดับประเทศการจัดการเรียนตามระยะเวลาที่กำหนดใน

แผนการเรียนการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในการช่วยจัดกิจกรรมการศึกษาของวัดแจ้งการจัดกิจกรรมต่างๆของวัดเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ความรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวิมล โขมโนทัย (สุวิมล โขมโนทัย, 2560) วิจัยเรื่องการร่วมมือกันระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ การวิจัยพบว่า กระบวนการการจัดการเรียนการสอนตามแนวโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสู่การเป็นโรงเรียนวิถีพุทธในระดับที่สูงขึ้นนั้นมีความพิเศษต่างจากโรงเรียนทั่วไปโดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการการจัดการเรียนการสอนทุก ๆ วิชาและการร่วมมือระหว่างบ้านวัดและโรงเรียนรวมถึงภาคส่วนอื่นโดยสมัครใจอย่างต่อเนื่องโดยผ่านตัวแสดงจากหลายภาคส่วนคือปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสามารถพัฒนาและได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธในระดับที่สูงขึ้นได้ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารปกครอง (Governance) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษาด้านโครงสร้างพบว่าโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างโรงเรียนวิถีพุทธต้นแบบมีโครงสร้างในการดำเนินงานบทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธเป็นแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกันโดยสมัครใจที่จะให้ความร่วมมือซึ่งแต่ละฝ่ายไม่ได้มีบทบาทและหน้าที่ชัดเจนส่วนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธในนครราชสีมาพบว่ามีโครงสร้างในการดำเนินงานบทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธเป็นไปโดยความสมัครในและขอความร่วมมือ

การศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่าโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างโรงเรียนวิถีพุทธต้นแบบมีการจัดการเรียนการสอนแบบการศึกษาทางเลือกมีการพัฒนาหลักสูตรระดับประถมศึกษาเป็นของตนเอง เน้นการนำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาผนวกเข้าในในการจัดการเรียนการสอนส่วนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธในนครราชสีมามีการจัดการเรียนการสอนแบบนกติทั่วไปใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นหลักแล้วสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในทุกสาระวิชา

การศึกษาด้านลักษณะความร่วมมือพบว่าลักษณะความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธมีรูปแบบความสัมพันธ์กันแบบที่แต่ละฝ่ายไม่ได้มีบทบาทและหน้าที่ที่จัดจน แต่เป็นไปโดยความสมัครใจที่จะให้ความร่วมมือโดยมีความร่วมมือระหว่างบ้านวัดและโรงเรียนผ่านการนำคุณธรรมจากวัดเข้ามาใช้ในโรงเรียนเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนและการร่วมทำกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่บ้านวัดและโรงเรียนจัดขึ้น

3) สถานที่รวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางวิชาการ

การาจัดสถานที่และรูปแบบในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของวัดครบตามแผนกำหนดผ่านสื่อต่างๆ มีการจัดสถานที่การให้มีที่พักผ่อนเพียงพอ สะอาด ร่มรื่นจัดห้อง/มุมวิชาการแหล่งเรียนรู้ที่จัดให้มีขึ้นในวัด เช่น ลานวัด การจัดทวิตเตอร์ ทวิตธรรม ธรรมะเดลิเวอร์รี่ให้ข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดปีจัดระบบการเรียนรู้พัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยี และพัฒนาวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันการจัดสถานที่การเผยแพร่ข้อมูลหลายสื่อกิจกรรมการพัฒนาความเป็นองค์กรวิชาชีพเชิงสร้างสรรค์การมีส่วนร่วมในการกำหนด

เป้าหมายของกิจกรรมต่างๆภายในวัดนอกจากนี้ วัดเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของวัดมีส่วนร่วมในการเชื่อมความสัมพันธ์บ้าน-วัดให้อยู่ด้วยกันอย่างเข้มแข็งวัดมีการแจ้งรายรับรายจ่ายให้ท่านได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอเมื่อวัดมีการจัดกิจกรรมขึ้นได้แจ้งให้ท่านได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอมีประชุมคณะกรรมการอยู่เสมอเพื่อชี้แจงข่าวสารภายในวัดหรือกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศราพร วาทะสัตย์ (ศราพร วาทะสัตย์, 2539 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง อุทยานการศึกษาในวัดตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพระภิกษุและประชาชน การวิจัยพบว่า 1. ในด้านวัตถุประสงค์ของอุทยานการศึกษาในวัดกลุ่มตัวอย่างด้านใหญ่เห็นว่าควรเป็นแหล่งพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของลงมาอาคารเป็นแหล่งเผยแพร่ธรรมะและการเป็นแหล่งอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม

2. ในด้านหน้าที่และบทบาทของอุทยานการศึกษาในวัดกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีหน้าที่ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมรองลงมาคือการเผยแพร่ความรู้ทางพระพุทธศาสนาและการเป็นศูนย์กลางความร่วมมือกิจกรรมทางพุทธศาสนา

3. ในด้านกิจกรรมโดยส่วนรวมเห็นว่าควรมีกิจกรรมเพื่อให้ร่าวสารที่ทันสมัยมากที่สุดรองลงมาคือกิจกรรมสนับสนุนคนทำความดีกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมกิจกรรมการนำหลักศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและกิจกรรมตามวันสำคัญทางศาสนาลำดับต่อมาคือกิจกร รมการจัดสถานที่ให้เหมาะสมแก่การพักผ่อนและการจัดให้มีต้นไม้แหล่งน้ำกิจกรรมตามประเพณีและกิจกรรมการพัฒนาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนตามลำดับ

4. ในด้านการให้บริการกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีวิทยากรแนะนำการใช้บริการการจัดหาสื่อให้ผู้ใช้บริการและการจัดให้เรียนรู้ด้วยตนเอง

5. ในด้านสถานที่ตั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดตั้งในวัดที่เป็นศูนย์รวมกิจกรรมท้องถิ่นและควรจัดให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยในเขตสังฆาวาสเป็นสัดส่วน

6. ในด้านวิธีการจัดการกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้ริเริ่มจัดตั้งอุทยานการศึกษาควรมาจากความร่วมมือของส่วนราชการวัดและชุมชนโดยให้วัดเป็นผู้ดำเนินการคณะกรรมการบริหารควรเป็นกรรมการจากส่วนราชการวัดและประชาชนผู้บริหารและบุคลากรควรเป็นพระภิกษุความรู้ของบุคลากรที่ควรมีคือความรู้ทางพระพุทธศาสนาและอุทยานการศึกษาควรสังกัดกรมการศาสนา

7. ในด้านแหล่งงบประมาณของอุทยานการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้จากเงินบริจาคจากมูลนิธิเอกชนประชาชน

4) การจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานหรือพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภายในวัด

มีอาคารเป็นสัดส่วน สิ่งของภายในเป็นของเก่าจัดว่าเป็นสัดส่วนนอกจากนี้มีห้องจัดแสดงนิทรรศการถาวรอยู่ในอาคารตลอดถึงมีห้องบรรยายความรู้หรือห้องจัดกิจกรรมนอกจากนี้ยังมีมีห้องสมุดหรือมุมหนังสือหรือเอกสารตำรา งานวิจัย บทความมีห้องประชุมหรือห้องจัดกิจกรรมหรือห้องนันทนาการสำหรับเด็กห้องสุขา

ที่สะอาดและเพียงพอโยงไปถึงป้ายเล่าเรื่องราววัตถุพิพิธภัณฑ์ที่มาครบทุกชิ้นการจัดทำทะเบียนวัตถุพิพิธภัณฑ์อย่างเป็นระบบมีระบบรักษาความปลอดภัยวัตถุพิพิธภัณฑ์อย่างเข้มงวดมีการอนุรักษ์/จัดหา/เก็บรักษาประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมของวัดที่เปิดโอกาสให้ท่านออกความเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆของวัดเกี่ยวมุมนิทรรศการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระครูสุนันทกิจโกศล (พระครูสุนันทกิจโกศล (สุวัฒน์ สุวฑฺฒโน, 2558) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี การวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปของการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีจากการสอบถามสภาพทั่วไปของการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านสภาพแวดล้อมรองลงมาคือด้านการเผยแผ่น้อยที่สุดคือด้านบุคลากรและสภาพทั่วไปของการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีด้านสิ่งอำนวยความสะดวกคำเนินการจักชวนประชาชนรอบวัดกรรมการวัดเข้ามาสนับสนุนสิ่งก่อสร้างในทุกปีด้านสภาพแวดล้อมสิ่งแวดล้อมซึ่งวัดจัดสร้างขึ้นส่วนมากเป็นอาคารอเนกประสงค์รองรับการทำกิจกรรมโดยแบ่งเป็นส่วน ๆ ด้านการเผยแพร่จัดกิจกรรมแสดงพระธรรมเทศนาให้ประชาชนได้เรียนรู้หลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าด้านบุคลากรพระสงฆ์บุคลากรฝ่ายคฤหัสถ์ของวัดประชาชนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาวัดด้านการจัดการเจ้าอาวาสมีการพัฒนาวัตสู่ความเจริญรุ่งเรืองสันติสุขและความมั่นคงทำหน้าที่เป็นผู้บริหารกิจการของวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาดูแลแนะนำสั่งสอนพระภิกษุสามเณรและฆราวาสผู้อยู่ในวัดให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้อยู่ในศีลธรรมอันดีส่วนการศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรีในเชิงปริมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ. 56 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านสภาพแวดล้อมค่าเฉลี่ยเท่ากัน 4.57 รองลงมาคือด้านการเผยแผ่ เฉลี่ยเท่ากับ 5. 54 น้อยที่สุดคือด้านบุคลากรค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3. 15 2) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาการบริหารจัดการวัดนั้นเจ้าอาวาสวัดจะต้องมีศาสตร์และมีศิลป์ในการบริหารและการจัดการวัตมีศาสตร์ในการบริหารและการจัดการประกอบด้วยการวางแผนการจัดการองค์การการบริหารงานบุคคลการอำนวยการการประสานงานการประเมินผลงานและการงบประมาณ ส่วนการมีศิลป์ในการบริหารและการจัดการประกอบด้วยความเป็นผู้นำมนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานมีศิลปะในการพูดที่ดีโน้มน้าวได้เก่งทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร

3. การพัฒนารูปแบบการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี 1) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นการจัดการวัดให้มีที่พักผ่อนเพียงพอสะอาดร่มรื่นสร้างแรงดึงดูดให้ผู้ที่เข้ามารับบริการทางพระพุทธศาสนาได้ชื่นชมกับสภาพแวดล้อมของวัด 2) ด้านสภาพแวดล้อมเป็นการจัดบริเวณวัดให้มีความร่มรื่นให้สอดรับกับการเป็นอุทยานการศึกษาทางพระพุทธศาสนา 3) ด้านการเผยแผ่โดยการจัดให้มีการแสดงพระธรรมเทศนาแก่ประชาชนทั่วไปเยาวชนนักเรียนนักศึกษาที่โรงเรียนและหน่วยงานจัดเข้ามารับฟังพระธรรมเทศนาจากวัด 4) ด้านบุคลากรโดยจัดพระสงฆ์ภายในวัดที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้ให้ความรู้แก่ประชาชน

ผู้สนใจทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมให้บุคลากรภายในวัดให้มีการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม 5) ด้านการจัดการเจ้าอาวาสได้ถ่ายทอดแนวความคิดการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาผ่านการกำหนดกิจกรรมที่ดำเนินงานที่ชัดเจนเช่นการจัดแผนการดำเนินงานพัฒนาวัดในแต่ละปีมีการปรึกษาร่วมกับคณะสงฆ์ภายในวัดบุคลากรของวัดทั้งภายในและภายนอกให้เกิดการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันที่ชัดเจน

5) สภาพแวดล้อมภายในบริเวณวัดที่เป็นอุทยานการศึกษาในวัด

วัดมีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการจัดแผนผังวัดแบ่งเป็นเขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส และเขตสาธารณะสงเคราะห์ เป็นสัดส่วนการพัฒนาความสะอาดทางด้านพื้นที่อยู่ตลอดเวลา ตัดแต่งต้นไม้และเพิ่มพื้นที่สีเขียวการทิ้งของเหลือใช้ (ขยะชิ้นใหญ่) บริจาคขยะรีไซเคิลและอบรมการจัดการความรู้ขยะการจัดสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ให้กลมกลืนกับธรรมชาติมีการถ่ายสิ่งปฏิกูลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจของวัดเปิดโอกาสในประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการเข้ามาเป็นกรรมการของวัดด้านความสะอาดมีส่านร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาของวัดด้านความสะอาด มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารงานวัดความสะอาดการจัดบริเวณวัดให้มีความสะอาด

สอดคล้องกับอุดร ขัติยพงศ์ (อุดร ขัติยพงศ์, 2559 : 1) วิจัยเรื่องการศึกษาวิธีดำเนินการจัดอุทยานการศึกษาในคำสนสถานจังหวัดนครราชสีมา การวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารโรงเรียนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ อายุระหว่าง 40-49 ปีปฏิบัติหน้าที่มาแล้วมากกว่า 10 ปีส่วนมากรับทราบเรื่องการจัดอุทยานการศึกษาและเห็นด้วยกับการดำเนินการจัดอุทยานการศึกษาในวัด 2) การดำเนินการจัดอุทยานการศึกษาในศาสนสถานกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าในภาพ รวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.40) ซึ่งมี 3 ด้านคือ แนวทางการบริหารทั่วไปในวัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดการและการให้บริการ 3) ทรัพยากรหรือปัจจัยที่จำเป็นในการจัดอุทยานการศึกษามีความจำเป็นอยู่ในระดับมากทุกรายการและที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือที่อ่านหนังสือห้องสมุดหรือสวนหนังสือ ($\overline{X}$ = 3.6”, $\overline{X}$ = 3.50) 4) ความต้องการของชุมชนในการจัดอุทยานการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.63) และในรายเรื่องที่อยู่ในระดับมากที่สุดคืออุทยานการศึกษาควรมุ่งเน้นให้ชาวบ้านรักการอ่านและการเรียนรู้ด้วยตนเองและต้องการให้ประชาชนร่วมมือร่วมใจในการจัดสุพยานการศึกษา ($\overline{X}$ = 3.58) 5) ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการจัดอุทยานการศึกษาในวัดมีที่น่าสนใจหลายเช่นอุทยานการศึกษาที่จัดในวัดนั้นมีความเหมาะสมเพราะมีบริเวณกว้างขวางและสงบซึ่งเหมาะกับการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมพระสงฆ์สามารถช่วยในการให้การศึกษาได้และผู้นำหมู่บ้านควรมีบทบาทในการดูแลรักษาอุทยานการศึกษาและช่วยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบในโครงการนี

6) การจัดทำแผนผังวัดแสดงพื้นที่บริเวณวัดอาคารเสนาสนะต่าง ๆ ในวัดและติดตั้งไว้บริเวณด้านหน้าวัดที่เห็นได้ชัดเจน

มีการจัดทำแผนผังวัดแสดงไว้หน้าวัด มีภาพถ่ายประกอบ และแนบผังวัดประกอบมาด้วย มีรายงานการจัดเก็บเอกสารสำคัญ เช่นเอกสารสิทธิ์ โฉนดที่ดิน สมุดบัญชีธนาคาร เป็นต้น ไว้เป็นระเบียบและปลอดภัย มีภาพประกอบการจัดให้เป็นวัดที่มีศิลปวัฒนธรรมการจัดให้มีอาคารที่มั่นคง ปลอดภัย แข็งแรงมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดโดยการปฏิบัติตามหน้าที่ที่วัดแต่งตั้งการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆของวัดเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีประชุมคณะกรรมการอยู่เสมอวัดเปิดโอกาสให้ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเงิน สอดคล้องกับผลการวิจัยของนุชา สระสม (นุชา สระสม, 2560 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัดสังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้านวัดโรงเรียน” ของโรงเรียนวัดพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมี 5 ลักษณะ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยยึดหลักความอาวุโส 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานโดยให้เกียรติผู้ที่มีบารมีหรือผู้ที่ได้รับการยอมรันจากคนสวนใหญ่ 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินการตามความเชื่อและความศรัทธาในพระพุทธศาสนา 4) การมีส่วนร่วมในการประสานประโยชน์ร่วมกัน 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแบบกัลยาณมิตรโดยมีผลความสำเร็จของการมีส่วนร่วมใน”การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน”ของโรงเรียนวัดสังกัดกรุงเทพมหานครคือ 1) การส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียนของโรงเรียนวัดพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนคือโรงเรียนจัดการศึกษาได้มาตรฐานผ่านเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครดังนี้ด้านนักเรียนด้านการจัดการศึกษาด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 2) การมีส่วนร่วมใน “การบริหารแบบบ้านวัดโรงเรียนของโรงเรียนวัดพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาของวัดแบบการมีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรธานี” ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย สามารถให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) รัฐควรมีนโยบายสนับสนุนการพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งพักผ่อนทางจิตใจของประชาชนโดยจัดทำวัดให้มีสถานที่สะอาด ร่มรื่น เพียงพอต่อการเข้ามาศึกษา อบรม จัดสัมมนาทางวิชาการทั้งด้านพระพุทธศาสนาและทางโลก

2) ผลจากการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาในวัดแบบการมีส่วนร่วมมีองค์ประกอบสำคัญ 10 องค์ประกอบ ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทยานการศึกษาในวัด ควรนำองค์ประกอบทั้ง 10 ประการเพื่อเป็นสารสนเทศในการกำหนดนโยบายให้ครบทุกองค์ประกอบอย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) วัดควรจัดบริเวณให้มีความร่มรื่น ทัศนียภาพที่สวยงาม สอดคล้องกับหลักธรรมและการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา

2 คณะสงฆ์ควรสนับสนุนให้เกิดการแสดงพระธรรมเทศนาตามวัดที่เป็นต้นแบบวัดอุทยานการศึกษา และมีการสนับสนุนบุคลากรซึ่งกันและกัน

3) วัดควรจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ด้านการศึกษาและพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านที่มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา พร้อมจัดวิทยากรให้คำแนะนำ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) อุทยานการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษา ควรมีการประเมินผลการ ใช้รูปแบบและศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหาร ในการใช้บทบาทหน้าที่บริหาร รวมทั้งสร้างรูปแบบอุทยานการเรียนรู้ที่บูรณาการแหล่งเรียนรู้ภายนอก

2) อุทยานการเรียนรู้แห่งอื่น ควรมีการศึกยาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารงานของอุทยานการเรียนรู้ และรูปแบบการบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการ บริหารจัดการอุทยานการศึกษาในวัดแบบการมีส่วนร่วม

องค์ความรู้ใหม่

แผนภาพนี้แสดงองค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ (Management of Learning Parks) ซึ่งเป็นแนวคิดที่น่าสนใจในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน ดังนี้:

1. การเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Dissemination): เน้นการจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชน

2. กิจกรรมการศึกษา (Educational Activities): จัดกิจกรรมการศึกษาและเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบต่างๆ

3. ข่าวสารทางวิชาการ (Scholarly News): นำเสนอข่าวสารความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัย

4. สภาพแวดล้อม (Environment): คำนึงถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5. แผนปฏิบัติการ (Action Plan): วางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

6. ศิลปวัฒนธรรม (Arts and Culture): บูรณาการศิลปะและวัฒนธรรมเข้ากับการเรียนรู้

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากแผนภาพนี้คือ แนวคิดการบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้แบบองค์รวมที่ผสมผสานทั้งด้านวิชาการ วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมเข้าด้วยกัน โดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และใช้วิธีการเผยแพร่ความรู้ที่หลากหลาย ทั้งผ่านนิทรรศการ กิจกรรม และข่าวสาร ซึ่งแนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้สาธารณะที่มีชีวิตชีวา ไม่จำกัดอยู่แค่การอ่านหนังสือหรือการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิม แต่เป็นการสร้างระบบนิเวศแห่งการเรียนรู้ (Learning Ecosystem) ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ฉะนั้นการบริหารจัดการในลักษณะนี้ยังแสดงให้เห็นถึงการบูรณาการองค์ความรู้จากหลายศาสตร์ เช่น การศึกษา การจัดการ ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย

เอกสารอ้างอิง

นุชา สระสม. (2560). *การมีส่วนร่วมในการบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน ของโรงเรียนวัด สังกัดกรุงเทพมหานคร*. รายงานการวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พนม พงษ์ไพบูลย์. (2548). *คิดเป็นการศึกษา*. วัฒนาพานิช.

พระครูสุนันทกิจโกศล (สุวัฒน์ สุวฑฺฒโน). (2558). *การพัฒนารูปแบบการจัดการวัดให้เป็นอุทยานการศึกษาในจังหวัดสระบุรี*. รายงานการวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหานภัส ปทุมปุตฺโต (เมืองมูล) และคณะ. (2549). *การพัฒนาวัดต้นแบบในการจัดการอุทยานการศึกษาของวัดพรหมรังษีเขตดอนเมืองกรุงเทพมหานคร*. รายงานการวิจัย.

ศราพร วาทะสัตย์. (2539). *อุทยานการศึกษาในวัดตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พระภิกษุ และประชาชน.* รายงานการวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

สิริวัฒน์ คำวันสา. (2544). *เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรโครงการเสริมสร้างความรู้ถวายพระสงฆ์เพื่อการพัฒนาสังคมไทย.* สำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุนทร สุนันท์ชัย. (2514). *เทคนิคและวิธีสอน วิชาสังคมศึกษา.* สหบัณฑิต.

สุรพล พรมกุล. (2554). *ระเบียบวิจัยทางรัฐศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

สุวิมล โขมโนทัย. (2560). *การร่วมมือกันระหว่าง บ้าน วัด และโรงเรียน ในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ.* รายงานการวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุดร ขัติยพงศ์. (2537). *การศึกษาวิธีดำเนินการจัดอุทยานการศึกษาในศาสนสถานจังหวัดนครราชสีมา.* รายงานการวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เอกราช โฆษิตพิมานเวช. (2563). ภาวะผู้นำแบบยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*. 7 (1). 634-644.

ต้นทุนประสิทธิผลในการเตรียมคนเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม
Cost Effectiveness In Preparing People For Industrial Work

อติพร เกิดเรือง
มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
Atiporn Gerdruang
Stamford International University, Thailand
E-mail: dr.atiporn@gmail.com

****

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาต้นทุนประสิทธิผลในการเตรียมคนเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการฝึกเตรียมเข้าทำงานจากการมีงานทำของผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม และ 4) เพื่อเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายในการเตรียมความพร้อมด้านแรงงาน เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 217 คน เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ต้นทุนประสิทธิผล และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ต้นทุนประสิทธิผลในการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่ม โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนการผลิตกับปริมาณผลผลิต พบว่า ช่างซ่อมโทรทัศน์และวิทยุ และช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ สอดคล้องกับต้นทุนเฉลี่ยต่อหัว ส่วนช่างสาขาอื่นนอกจากนี้ไม่สอดคล้อง 2) ประสิทธิภาพด้านต้นทุน พบว่า ประสิทธิภาพด้านต้นทุนของช่างในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่ม มีประสิทธิภาพมากที่สุดทุกกลุ่ม 3) ความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อคุณสมบัติส่วนบุคคล พบว่า อยู่ในระดับมาก ด้านความมีมนุษย์สัมพันธ์ดีและการวางตัวเหมาะสม ความพึงพอใจต่อคุณสมบัติเกี่ยวกับการทำงาน พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และมีการจัดระบบและวางแผน ตามลำดับ และ 4) ข้อเสนอเชิงนโยบายมี 6 ด้าน ได้แก่ การสร้างระบบฝึกอบรมร่วมกับภาคเอกชน การใช้เทคโนโลยีในการฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นและการรับรองทักษะ การสนับสนุนเงินทุนและสิ่งจูงใจ การประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการฝึกอบรม และการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

คำสำคัญ: ต้นทุนประสิทธิผล; การฝึกเตรียมคนเข้าทำงาน; อุตสาหกรรม

---

* วันที่รับบทความ : 29 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 18 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 20 กันยายน 2567
Received: August 29 2024; Revised: September 18 2024; Accepted: September 20 2024

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the cost effectiveness of preparing people for industrial work, 2) to study the effectiveness of work-preparation training to prepare trainees for employment in industrial organizations, 3) to study the satisfaction of entrepreneurs towards trainees who received preparation for industrial work, and 4) to propose a policy for labor preparation. The data were collected from 217 trainees who joined the preparation training for industrial work in Samut Prakan Province. It is a mixed methods research. Data were analyzed in percentage, mean, standard deviation, cos-effectiveness analysis, and content analysis. According to the study results, 1) analysis of the relationship between cost and effectiveness in preparing people for 3 groups of industrial work found that the cost effectiveness of the TV & radio technicians was amenable with the average cost per person, while the cost effectiveness of other technicians was incompliant. Further, 2) cost effectiveness was found to be at very high levels in all 3 industrial groups, and 3) the satisfaction of entrepreneurs was found to be at a high level in terms of personal qualifications, good human relationships, and appropriate behaviors, as well as work-related qualification in acceptance of others' opinions and being able to set systems and plans respectively. Last, 4) the policy proposal suggests 6 aspects for creating a training system in collaboration with the private sector, using training technology, developing short-term courses and skill certification, supporting funds and incentives, assessing and improving the training procedures, and supporting lifelong learning.

Keywords: cost effectiveness; work-preparation training; industrial

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570 เป็นช่วงเวลาที่มีแนวโน้มของการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด การเป็นสังคมสูงวัยของประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลก ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศท่ามกลางกระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการพัฒนาความเข้มแข็งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีทักษะความรู้ความสามารถ เพิ่มศักยภาพความมั่นคง โดยคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในการพัฒนากำลังคนหรือประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน ทักษะของมนุษย์นั้นเปรียบเสมือนเครื่องจักร ซึ่งมีต้นทุนค่าใช้จ่ายจำนวนหนึ่งและยังผลให้เกิดได้ในรูปของกำไร ดังนั้น การที่กำลังแรงงานมีความสามารถในการผลิตต่างกัน ขึ้นอยู่กับปริมาณการลงทุนของแต่ละบุคคล ซึ่งมีผลต่อความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ความชำนาญงานของแต่ละบุคคลนั้น การศึกษาและการฝึกอบรมเป็นเรื่องของการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความสามารถของทุนมนุษย์ และมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนากำลังคนในสาขาอาชีพที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการพัฒนาประเทศตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ภายใต้บริบทเงื่อนไขข้อจำกัดที่ประเทศไทยต้องเผชิญอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2564)

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการผลักดันการพัฒนาความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมไปยังหัวเมืองใหญ่และทุกภูมิภาคทั่วประเทศให้เป็นแหล่งจ้างงานและที่อยู่อาศัย กระจายความเจริญในทุกภูมิภาคของประเทศอย่างมีระบบการบริหารจัดการเมืองที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ กระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมภายใต้กรอบการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี และลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลง ดังนั้น รัฐบาลจึงมีการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรม โดยเพิ่มทักษะ (Up-skilling) หรือเสริมทักษะใหม่ (Re-skilling) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพ โดยเริ่มตั้งแต่ทักษะด้านระดับพื้นฐาน (Basic) เชี่ยวชาญ (Intermediate) และเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Advance) (วรรรพร ชูอำนาจ, 2564)

เมื่อพิจารณาสถานการณ์ด้านแรงงาน จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางของประเทศและยังเป็นแหล่งวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศ เป็นคลังสินค้าที่สำคัญ นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ทำให้การขนส่งวัตถุดิบ และสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอต่างๆ มีความสะดวก และเสียค่าใช้จ่ายต่ำ จึงมีส่วนสนับสนุนให้นักลงทุนเข้ามาประกอบกิจการ ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 6,334 แห่ง (ณ เดือนธันวาคม 2565) นับได้ว่า มีโรงงานอุตสาหกรรมเป็นลำดับ 2 รองจากรุงเทพมหานคร นายจ้าง สถานประกอบการ ได้แจ้งตำแหน่งงานว่าง จำนวน 23,050 อัตรา แสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงานในจังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องมาจากการลงทุนภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการมีการกำหนดเขตผังเมืองครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด จึงมีข้อจำกัดในการขออนุญาตตั้งและขยายโรงงานได้เฉพาะบางพื้นที่และบางชนิดประเภทของโรงงาน ดังนั้น ภาวะในเรื่องการลงทุนในปัจจุบันจึงชะลอตัว การมีท่าอากาศยานสุวรรณภูมิช่วยทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้า แต่ก็จำเป็นที่ต้องแก้ไขปัญหาด้านการจราจรที่ยังไม่คล่องตัว ในช่วงเวลาเร่งด่วนซึ่งเป็นปัญหาเดียวกับกรุงเทพมหานคร รวมทั้งต้องเร่งรัดพัฒนาการสื่อสารโทรคมนาคมสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา ให้มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อความต้องการและสามารถรองรับความเจริญก้าวหน้าที่จะตามมาพร้อมกับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ผลการสำรวจข้อมูลสถานการณ์ด้านความต้องการแรงงาน (Demand for Labor) ในสถานประกอบการของตลาดแรงงานจังหวัดสมุทรปราการ ชี้ให้เห็นว่าประมาณร้อยละ 26.42 ของกลุ่มตัวอย่างระบุถึงความต้องการแรงงาน ณ ปัจจุบันที่ทำการสำรวจ และประมาณร้อยละ 30.43 ระบุถึงความต้องการแรงงานที่จะเกิดขึ้นภายใน 1 ปี โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ อุตสาหกรรมการการผลิต ร้อยละ 18.06 การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ ร้อยละ 7.36 และการขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า ร้อยละ 2.01 ตามลาดับ (สำนักงาน

แรงงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2565) นอกจากนี้ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเมืองปริมณฑลที่รองรับการขยายตัวด้านที่อยู่อาศัย ด้านการขนส่งมวลชน และด้านการค้าการลงทุน มีเส้นทางการคมนาคมที่เชื่อมโยงภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ มีการขนส่งทางอากาศที่เป็น Hub of Southeast Asia และนิตยสารไทม์เอเชีย (Time Asia) ได้ยกย่องให้เป็นแหล่งโอโซนที่ดีที่สุดในเอเชีย (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, 2566)

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาคุณภาพแรงงานจึงเป็นโจทย์สำคัญในการพัฒนาประเทศ ในการพัฒนาฝีมือแรงงานที่ผ่านมาจำนวนผู้ผ่านการฝึกเพิ่มปริมาณมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเร่งตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานที่มีความต้องการและรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีควรจะมีการประเมินประสิทธิภาพการฝึกอบรม และการให้โอกาสประชาชนวัยแรงงานพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ จะต้องมีการนำทรัพยากรมาใช้ไม่ว่าจะเป็น งบประมาณ บุคคล อุปกรณ์เครื่องมือสื่อการเรียนรู้ เพื่อสร้างประสบการณ์ของแรงงาน และการนำทรัพยากรดังกล่าวเข้ามาเป็นปัจจัยของการพัฒนาแรงงานนั้นยังมีข้อจำกัดและจำนวนจำกัด จึงต้องพัฒนาให้มีประสิทธิผลเพื่อมีให้แรงงานมีคุณภาพ มีศักยภาพในการทำงานและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน สร้างความพึงพอใจให้กับสถานประกอบการหรือนายจ้าง ซึ่งเป็นผู้ใช้แรงงานเหล่านั้นในการผลิตสินค้า เพื่อให้มีคุณภาพในการแข่งขันกับระบบเศรษฐกิจยุคใหม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนประสิทธิผลในการเตรียมคนเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการฝึกเตรียมเข้าทำงานจากการมีงานทำของผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม
4. เพื่อเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายในการเตรียมความพร้อมด้านแรงงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี โดยใช้วิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์เนื้อหาข้อเสนอเชิงนโยบายในการเตรียมความพร้อมด้านแรงงาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย กลุ่มอาชีพช่างกลโรงงาน กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอาชีพช่างยนต์ที่เข้ารับการฝึกในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวน 500 คน (สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ทำการคัดเลือกแบบเจาะจงในกลุ่มของผู้ผ่านการฝึกเข้าทำงานในอาชีพช่างอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย กลุ่มอาชีพช่างกลโรงงาน กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอาชีพช่างยนต์ที่เข้ารับการฝึกในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวนทั้งสิ้น 217 คน จำนวน 30 หน่วยงาน โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan (1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจและแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบเป็นแบบสอบถาม แล้วสร้างข้อคำถามและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบสำรวจและแบบสอบถามที่สมบูรณ์และครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษา ประกอบด้วย

1. แบบสำรวจค่าใช้จ่ายในการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อลฟาของครอบบาค (α-Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9370

2. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการ และระดับความพึงพอใจต่อคุณลักษณะลูกจ้างที่ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงาน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อลฟาของครอบบาค (α-Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9233

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างและขอบเขตของการศึกษา และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้มาจากการศึกษาวารสารทางวิชาการ ตำรา เว็บไซต์เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวข้อง บทความวิจัย รายงานการวิจัยทั้งของไทยและต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

1. เก็บข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายที่เป็นงบประมาณ ของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยเงินเดือนและค่าจ้าง ค่าตอบแทนใช้สอย วัสดุ สาธารณูปโภค ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าวัสดุฝึก และค่าเครื่องแต่งกาย

2. ข้อมูลด้านผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขาช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ จำนวนผู้เข้ารับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน จำนวนผู้ผ่านการฝึกที่ได้รับวุฒิบัตรพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวนผู้ไม่ได้รับวุฒิบัตรพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวนผู้ออกกลางคันของผู้รับการฝึก

3. การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการมีงานทำของผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงาน สาขาช่างอุตสาหกรรม โดยวิธีการเชิงก้อนหิมะ (Snowball Sampling) ภายในกรอบของข้อมูล ดังนี้ ข้อมูลด้านส่วนตัว ได้แก่ หลักสูตรกลุ่มอาชีพ อายุ เพศ ปีที่ฝึก ภูมิลำเนา และข้อมูลด้านการทำงาน ได้แก่ ประเภทสถานประกอบการ ตำแหน่ง รายได้และผลตอบแทน

4. การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของสถานประกอบการจากแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ต้นทุนประสิทธิผลในการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม จากแนวคิดทฤษฎีการผลิต เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนการผลิตกับปริมาณผลผลิต ซึ่งการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขาช่างอุตสาหกรรมเปรียบเสมือนการผลิต

2. ประสิทธิภาพในการฝึกเตรียมเข้าทำงานจากการมีงานทำ ของผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขาช่างอุตสาหกรรม เป็นการประเมินประสิทธิภาพภายนอก พิจารณาจากประเภทของสถานประกอบการ ตำแหน่งตรงกับกลุ่มอาชีพที่ผ่านการฝึก ตลอดจนรายได้และผลตอบแทน คำนวณเป็นร้อยละ

3. ความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขาช่างอุตสาหกรรม โดยทำการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการเป็นค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและรายด้าน

4. การสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการเตรียมความพร้อมด้านแรงงาน จากเอกสารทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับต้นทุนประสิทธิผล (Cost-effectiveness analysis) แนวความคิดเกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพ (Efficiency Measurement) และแนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ เพื่อพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

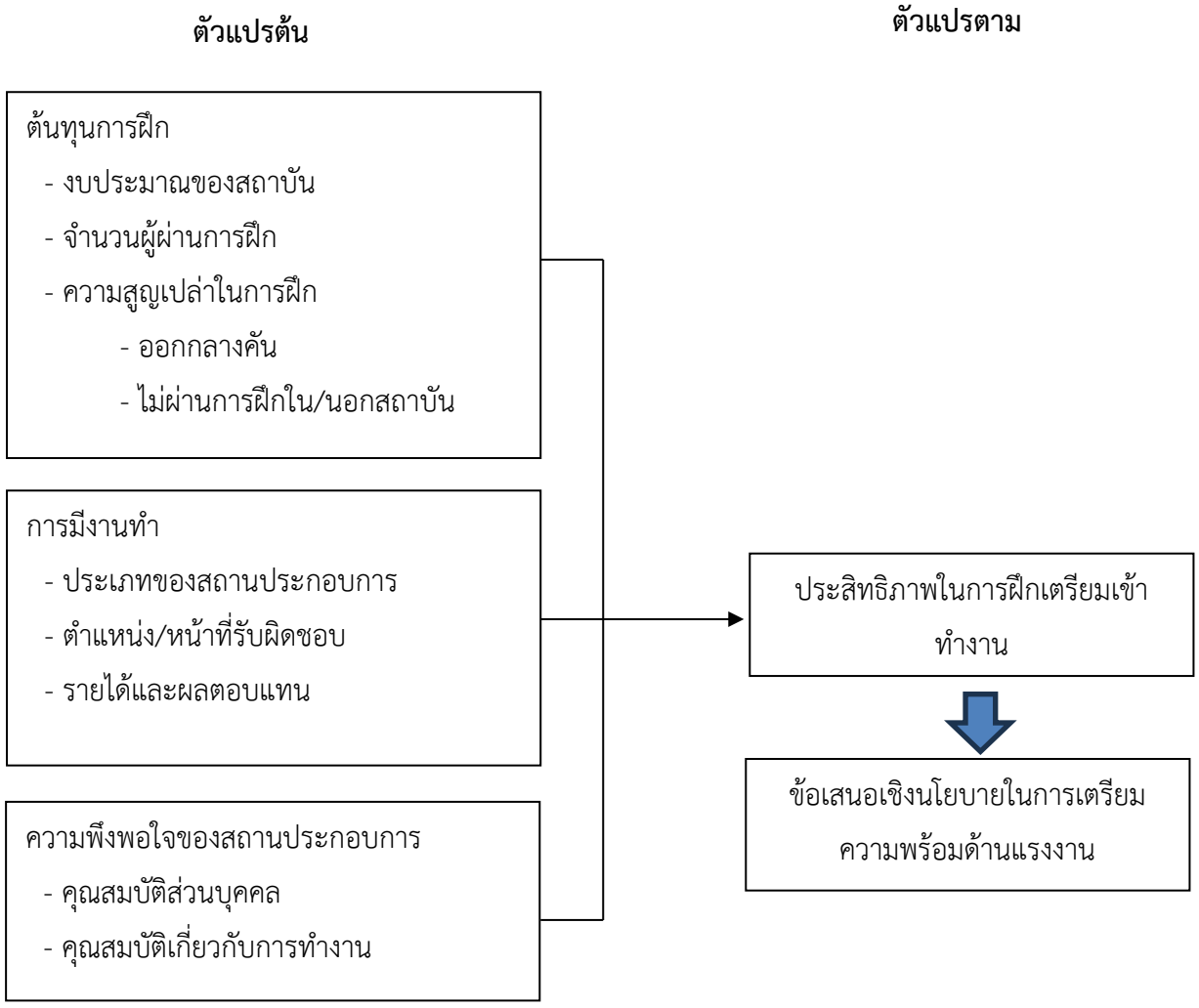

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

ตาราง 1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพต้นทุนเฉลี่ยรายหัวที่เป็นจริงในการฝึกเตรียมเข้าทำงานของกลุ่มอาชีพช่างกลโรงงาน กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอาชีพช่างยนต์ ในแต่ละสาขาช่าง (N = 217 คน)

กลุ่มงานอาชีพ ช่าง/ สาขาวิชา	ต้นทุนการฝึกทั้งหมด C	เข้าฝึก N	ต้นทุนเฉลี่ยต่อหัว Ci=C/N	จบฝึก n	ต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวที่เป็นจริง Cr=C/n	อัตราการขาดประสิทธิภาพ U_E=(Cr-Ci)/C*100	ประสิทธิภาพต้นทุน 100-U_E
<u>กลุ่มอาชีพช่างกลโรงงาน</u>							
1. ช่างกลโรงงาน	550,000	10	55,000.00	8	68,750.00	2.50	97.50
<u>กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้า</u>							
1. ช่างเครื่องปรับอากาศ	384,000	12	32,000.00	10	38,400.00	1.67	98.33
2. ช่างอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรม	644,000	23	28,000.00	20	32,200.00	0.65	99.35
3. ช่างปรับอากาศในรถยนต์	324,000	9	36,000.00	8	40,500.00	1.39	98.61
4. ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร	156,000	12	13,000.00	10	15,600.00	1.67	98.33
5. ช่างซ่อมวิทยุ-โทรทัศน์	119,000	7	17,000.00	7	17,000.00	-	100.00
6. ช่างซ่อมตู้เย็น	132,000	11	12,000.00	10	13,200.00	0.91	99.09
7. ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์	160,000	10	16,000.00	10	16,000.00	-	100.00
8. ช่างเครื่องทำความเย็น	187,000	11	17,000.00	10	18,700.00	0.91	99.09

กลุ่มงานอาชีพ ช่าง/ สาขาวิชา	ต้นทุนการฝึกทั้งหมด C	เข้าฝึก N	ต้นทุนเฉลี่ยต่อหัว Ci=C/N	จบฝึก n	ต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวที่เป็นจริง Cr=C/n	อัตราการขาดประสิทธิภาพ U_E=(Cr-Ci)/C*100	ประสิทธิภาพต้นทุน 100-U_E
9. ช่างปรับอากาศขนาดเล็ก	360,000	15	24,000.00	14	25,714.29	0.48	99.52
<u>กลุ่มอาชีพช่างยนต์</u>							
1. ช่างเคาะพ่นสีรถยนต์	550,000	20	27,500.00	19	28,947.37	0.26	99.74
2. ช่างซ่อมจักรยานยนต์	780,000	23	26,000.00	22	35,454.55	1.21	98.79
3. ช่างซ่อมเครื่องยนต์	540,000	27	20,000.00	15	36,000.00	2.96	97.04
4. ช่างเคาะตัวถังรถยนต์	240,000	20	12,000.00	18	13,333.33	0.56	99.44

ต้นทุนประสิทธิผลในการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่มอาชีพช่าง โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนการผลิตกับปริมาณผลผลิต จากตาราง 1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวที่เป็นจริง ในการฝึกเตรียมเข้าทำงานของกลุ่มอาชีพช่างกลโรงงาน กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอาชีพช่างยนต์ พบว่า กลุ่มอาชีพช่างกลโรงงาน มีต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวที่เป็นจริง 68,750 บาท กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้า มีต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวที่เป็นจริงมากที่สุด คือ ช่างปรับอากาศในรถยนต์ 40,500 บาท สำคัญรองลงมา คือ ช่างเครื่องปรับอากาศ 38,400 บาท และช่างอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรม 32,200 บาท ตามลำดับ ส่วนต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวที่เป็นจริงน้อยที่สุด คือ ช่างซ่อมตู้เย็น 13,200 บาท กลุ่มอาชีพช่างยนต์ มีต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวที่เป็นจริงมากที่สุด คือ ช่างซ่อมเครื่องยนต์ 36,000 บาท รองลงมา คือ ช่างซ่อมจักรยานยนต์ 35,454.55 บาท ช่างเคาะพ่นสีรถยนต์ 28,947.37 บาท และน้อยที่สุด คือ ช่างเคาะตัวถังรถยนต์ 13,333.33 บาท ต้นทุนประสิทธิผลในการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่มอาชีพช่าง โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนการผลิตกับปริมาณผลผลิตการวิเคราะห์ประสิทธิภาพต้นทุนเฉลี่ยรายหัวที่เป็นจริง พบว่า ช่างซ่อมโทรทัศน์และวิทยุ และช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ สอดคล้องกับต้นทุนเฉลี่ย

ต่อหัว ส่วนช่างสาขาอื่นนอกจากนี้ไม่สอดคล้อง ประสิทธิภาพด้านต้นทุน พบว่า ประสิทธิภาพด้านต้นทุนของช่างในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่ม มีประสิทธิภาพมากที่สุดทุกกลุ่ม

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านต้นทุนในการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอาชีพช่างกลโรงงาน กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอาชีพช่างยนต์ พบว่า ประสิทธิภาพด้านต้นทุนของช่างในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่ม มีประสิทธิภาพมากที่สุดทุกกลุ่ม วิเคราะห์เป็นรายกลุ่ม พบว่า ประสิทธิภาพด้านต้นทุนในการฝึกเตรียมเข้าทำงานกลุ่มอาชีพช่างกลโรงงาน ประสิทธิภาพด้านต้นทุนมากที่สุด ร้อยละ 97.50 ประสิทธิภาพด้านต้นทุนในการฝึกเตรียมเข้าทำงานกลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้า พบว่า ประสิทธิภาพด้านต้นทุนมากที่สุดทุกสาขา อยู่ระหว่างร้อยละ 98.33 ถึง 100 ส่วนประสิทธิภาพด้านต้นทุนในการฝึกเตรียมเข้าทำงานกลุ่มอาชีพช่างยนต์อยู่ระหว่างร้อยละ 97.04 ถึง 99.74

ประเภทของสถานประกอบการที่ผู้ผ่านการฝึกทำงานมากที่สุดคือ สถานประกอบการขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมา คือ สถานประกอบการขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 28 และน้อยที่สุด คือ สถานประกอบการขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 16 ตามลำดับ

ตาราง 2 ความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อคุณสมบัติด้านส่วนบุคคลของลูกจ้างที่ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงาน

คุณสมบัติส่วนบุคคล	**สถานประกอบการ** (N = 30)		
	$\overline{X}$	S.D	**ระดับความพึงพอใจ**
1. กิริยามารยาท	4.12	0.52	มากที่สุด
2. ใช้วาจาสุภาพ	4.10	0.55	มาก
3. มีสัมมาคารวะ	3.82	0.54	มาก
4. มีความมั่นคงในอารมณ์	3.34	0.52	ปานกลาง
5. การวางตัวเหมาะสมต่อนาย/ผู้บังคับบัญชา	4.15	0.59	มาก
6. แต่งกายเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน	3.76	0.51	มาก
7. ตรงต่อเวลา	4.10	0.65	มาก
8. มีความรับผิดชอบ	3.90	0.86	มาก
9. มีความขยันหมั่นเพียร	4.12	0.57	มาก
10. มีความอดทน	4.09	0.42	มาก
11. มีความซื่อสัตย์สุจริต	3.92	0.45	มาก
12. มีสติปัญญาและไหวหริบ	3.45	0.72	ปานกลาง
13. ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม	4.30	0.68	มาก
14. เอาใจใส่และตั้งใจที่จะทำงาน	3.81	0.59	มาก

คุณสมบัติส่วนบุคคล	สถานประกอบการ (N = 30)		
	$\overline{X}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
15. มีความรักในอาชีพการงาน	4.12	0.75	มาก
16. รักความก้าวหน้าในการทำงาน	3.79	0.77	มาก
17. ความมีมนุษย์สัมพันธ์ดี	4.22	0.65	มาก
18. เป็นที่ยอมรับกับเพื่อนร่วมงาน	3.75	0.81	มาก

จากตาราง 2 ความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อคุณสมบัติด้านส่วนบุคคลของลูกจ้างที่ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานพบว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความมีมนุษย์สัมพันธ์ดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 รองลงมา คือ การวางตัวเหมาะสมต่อนาย/ผู้บังคับบัญชา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 และน้อยที่สุด คือ การเป็นที่ยอมรับกับเพื่อนร่วมงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ตามลำดับ

ตาราง 3 ความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อคุณสมบัติเกี่ยวกับการทำงานของลูกจ้างที่ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงาน

คุณสมบัติส่วนบุคคล	สถานประกอบการ (N = 30)		
	$\overline{X}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความรู้ ความชำนาญในการทำงาน	3.66	0.52	มาก
2. มีความคิดสร้างสรรค์และประยุกต์ความรู้ใหม่เข้ากับงาน	3.34	0.55	ปานกลาง
3. มีการเรียนรู้งานได้เร็ว	3.94	0.64	มาก
4. มีความสามารถทำงานได้ถูกต้องตาที่สั่ง	3.45	0.52	ปานกลาง
5. มีความรวดเร็วในการทำงานตามควรแก่สภาพ	4.10	0.65	มาก
6. มีความเรียบร้อยของงานตามแก่สภาพ	3.15	0.45	ปานกลาง
7. คุณภาพของงาน	3.32	0.70	ปานกลาง
8. มีความสามารถแก้ไขปัญหาในการทำงาน	4.12	0.65	มาก
9. มีการจัดระบบและวางแผนการทำงาน	4.30	0.56	มาก
10. มีระเบียบวินัยในการทำงาน	3.91	0.36	มาก
11. มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน	3.95	0.45	มาก
12. การใช้เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสมกับงาน	3.42	0.74	ปานกลาง
	3.45	0.81	ปานกลาง
13. การประหยัดทรัพยากรในการทำงาน	4.32	0.47	มาก

คุณสมบัติส่วนบุคคล	สถานประกอบการ (N = 30)		
	$\overline{X}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
14. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงาน	4.18	0.68	มาก
15. ให้ความร่วมมือและประสานงานกับเพื่อนร่วมงาน	4.05	0.65	มาก
16. เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของนายจ้างหรือ	4.22	0.55	มาก
ผู้บังคับบัญชา	3.87	0.45	มาก
17. ปฏิบัติตามข้อบังคับและนโยบายของกิจการ			
18. รักษาผลประโยชน์ของกิจการ			

จากตาราง 3 ความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อคุณสมบัติเกี่ยวกับการทำงานของลูกจ้างที่ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานพบว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความพึงพอใจมากที่สุด คือ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 รองลงมา คือ มีการจัดระบบและวางแผนการทำงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 น้อยที่สุด คือ มีความเรียบร้อยของงานตามแก่สภาพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 ตามลำดับ

จากการศึกษาในข้างต้น ผู้วิจัยศึกษาบูรณาการผลการวิจัยทั้งจากข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์เนื้อหาข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการเตรียมความพร้อมด้านแรงงานอุตสาหกรรม จึงสามารถสรุปเป็น ข้อเสนอเชิงนโยบาย ในการเตรียมความพร้อมด้านแรงงาน ดังตาราง 4

ตาราง 4 ข้อเสนอเชิงนโยบาย ในการเตรียมความพร้อมด้านแรงงาน

ข้อเสนอเชิงนโยบาย ในการเตรียมความพร้อมด้านแรงงาน	
ข้อที่ 1 การสร้างระบบฝึกอบรมร่วมกับภาคเอกชน	
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	ผลที่คาดหวัง
สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม โดยให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรเพื่อให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน	ลดช่องว่างระหว่างทักษะที่ได้รับการฝึกอบรมกับทักษะที่ต้องการในตลาดแรงงาน ทำให้การฝึกอบรมมีประสิทธิผลมากขึ้น
ข้อที่ 2 การใช้เทคโนโลยีในการฝึกอบรม	
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	ผลที่คาดหวัง

ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการฝึกอบรม เช่น การเรียนรู้ออนไลน์ การจำลองสถานการณ์ การฝึกอบรมแบบผสมผสาน และการส่งเสริมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยสร้างโปรแกรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในสถานที่ทำงานจริง เพื่อให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้เร็วขึ้น	ลดต้นทุนการฝึกอบรม เพิ่มความยืดหยุ่นและความสะดวกในการเรียนรู้ และเพิ่มประสิทธิภาพของการฝึกอบรมและลดเวลาที่ต้องใช้ในการเรียนรู้ทักษะใหม่
ข้อที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นและการรับรองทักษะ	
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	ผลที่คาดหวัง
จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นที่เน้นทักษะเฉพาะทาง และสร้างระบบการรับรองทักษะ (Certification) เพื่อให้ผู้ฝึกอบรมได้รับการรับรองทักษะที่ชัดเจน	เพิ่มความสามารถในการหางานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และสร้างความเชื่อมั่นให้นายจ้าง
ข้อที่ 4 การสนับสนุนเงินทุนและสิ่งจูงใจ	
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	ผลที่คาดหวัง
ให้สิ่งจูงใจทางการเงิน เช่น การลดภาษีหรือการสนับสนุนเงินทุนให้กับสถานประกอบการลงทุนในการฝึกอบรม รวมถึงการให้เงินทุนสนับสนุนโครงการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นทักษะที่ขาดแคลนในตลาดแรงงาน	กระตุ้นให้สถานประกอบการลงทุนในการฝึกอบรมพนักงานมากขึ้นและเพิ่มจำนวนคนที่ได้รับการฝึกอบรม
ข้อที่ 5 การประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการฝึกอบรม	
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	ผลที่คาดหวัง
จัดทำระบบการประเมินผลการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของการฝึกอบรมและนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการฝึกอบรม	ทำให้การฝึกอบรมมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป
ข้อที่ 6 การสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต	
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	ผลที่คาดหวัง
สร้างระบบที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยให้การสนับสนุนในการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ตลอดช่วงชีวิตการทำงาน	เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวของพนักงานต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและตลาดแรงงาน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ต้นทุนประสิทธิผลในการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม รายละเอียดการอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 1 อภิปรายได้ดังนี้

ต้นทุนประสิทธิผลในการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่ม จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านต้นทุนในการฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอาชีพช่างกลโรงงาน กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอาชีพช่างยนต์ ของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดสมุทรปราการ มีสาขาช่างที่มีประสิทธิภาพด้านต้นทุนอย่างสมบูรณ์ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนการฝึกเฉลี่ยต่อหัวที่เป็นจริงมีค่าเท่ากับต้นทุนการฝึกเฉลี่ยต่อหัว ได้แก่ ช่างซ่อมวิทยุ-โทรทัศน์ และช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ เนื่องจากการฝึกเตรียมเข้าทำงานมีผู้ผ่านการฝึกเท่ากับจำนวนผู้รับการฝึกหรือไม่มีการออกกลางคัน สาขาช่างนอกเหนือที่กล่าวมาข้างต้นมีประสิทธิภาพด้านต้นทุนไม่สมบูรณ์ เนื่องจากจำนวนผู้เข้ารับการฝึกไม่สามารถผ่านการฝึกตามหลักสูตรกำหนดหรือออกกลางคัน ทำให้ขาดประสิทธิภาพด้านต้นทุน ซึ่งอาจมีสาเหตุที่มาจากหลายปัจจัยทั้งที่เป็นปัจจัยที่มาจากผู้เข้ารับการฝึกเองและจากปัจจัยภายนอกด้านอื่นๆ สอดคล้องกับ จารุวรรณ เขียวน้ำชุม และสุรีพร อนุศาสนนันท์ (2560) ที่พบว่า ตัวแปรที่เป็นปัจจัยสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมและความพร้อมของการเรียนรู้แบบนำตนเองทั้งเกิดจากจิตลักษณะภายในตัวบุคคล และตัวแปรภายนอกตัวบุคคล การสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อนเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับสิทธิชัย โพธิ์ทอง และคณะ (2566) ได้ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 3 ชลบุรี พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีระดับความพึงพอใจด้านวิทยากรฝึกอบรมมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตรการฝึกอบรม ด้านวิธีการฝึกอบรม และด้านการประชาสัมพันธ์ มีความพึงพอใจในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับฉัตรชัย พุ่มชูศักดิ์ (2564) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษามี 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้านการจัดการ ได้แก่ โครงสร้างคณะกรรมการ และวัตถุประสงค์ 2) ด้านกระบวนการบริหาร ได้แก่ ขั้นเตรียม ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป 3) ด้านผลประโยชน์ของความร่วมมือ ได้แก่ผลประโยชน์ของสถานศึกษา และผลประโยชน์ของสถานประกอบการ 4) ด้านหลักสูตร ได้แก่ลักษณะหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร และ 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนภายในสถานประกอบการ

จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพต้นทุนเฉลี่ยรายหัวที่เป็นจริง ในการฝึกเตรียมเข้าทำงานของกลุ่มอาชีพช่างกลโรงงาน กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอาชีพช่างยนต์ พบว่า ประสิทธิภาพด้านต้นทุนของช่างในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่ม มีประสิทธิภาพมากที่สุดทุกกลุ่ม โดยต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวประกอบด้วย เงินเดือนและค่าจ้างขึ้นอยู่กับจำนวนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสถาบันและการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเดือนในแต่ละปีงบประมาณ ด้านค่าตอบแทน ใช้สอย วัสดุ สาธารณูปโภคเพิ่มหรือลดลงขึ้นอยู่กับภาระงานและการใช้สอยในแต่ละปีงบประมาณ ค่าเบี้ยเลี้ยงที่จ่ายให้กับผู้เข้ารับการฝึกต่อวันต่อคนจะขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกและระยะเวลาในการฝึกในแต่ละสาขา ค่าเครื่องแต่งกายจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนผู้เข้ารับการฝึก และค่าวัสดุฝึกจะขึ้นอยู่แต่ละกลุ่มอาชีพช่างและระยะเวลาฝึก จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มอาชีพช่างกลโรงงานจะมีค่าวัสดุฝึกสูงกว่าช่างอื่น ๆ จากการศึกษาของ ประณัฐพงศ์ กับกระโทก และธเนศ นนท์ศรีราช (2566) พบว่า ผลการประเมินความคุ้มทุนในมิติประสิทธิภาพจากต้นทุน ผลตอบแทนและความคุ้มทุนของโครงการที่ศึกษา โดยแบ่งต้นทุนที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ต้นทุนคงที่ และ 2) ต้นทุนแปรผัน คิดจากต้นทุนคงที่รวมและต้นทุนแปรผันรวมของทั้งรูปแบบการอบรม Onsite และ Online เมื่อจำแนกจัดลำดับแต่ละด้าน ด้านความคุ้มค่าของการอบรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในประเด็นระยะเวลาการจัดมีความเหมาะสมและการนำความรู้ไปใช้ รองลงมาคือ ด้านวิทยากร ในประเด็นวิทยากรใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่ายรวมทั้งให้ผู้อบรมมีส่วนร่วมและมีการฝึกปฏิบัติจำลองสถานการณ์เสมือนจริง ทำให้ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นถึงการออกแบบกระบวนการอบรมที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพงศ์วิทย์ วุฒิวิริยะ (2561) ได้ศึกษาการศึกษาต้นทุนต่อหัว จุดคุ้มทุนและงบประมาณตามแผนในการผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ เมื่อศึกษาต้นทุนต่อหัว และจุดคุ้มทุนในรายละเอียด พบว่า หากแนวโน้มนักศึกษาในอนาคตลดลง มหาวิทยาลัยต้องควบคุมรายจ่ายงบดำเนินงาน อุดหนุน และรายจ่ายอื่น ซึ่งที่ผ่านมาถือว่ามีความเป็นไปได้ ส่วนค่าเสื่อมราคาเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ไม่สามารถควบคุมได้ และที่สำคัญคือรายจ่ายงบบุคลากร ส่วนใหญ่เป็นเงินเดือนซึ่งจ่ายคงที่เช่นกัน มหาวิทยาลัยควรดำเนินการใน 2 ประเด็น โดยประเด็นแรก คือ ควรทบทวนเรื่องการบรรจุบุคลากรเพิ่ม เนื่องจากหากนักศึกษาลดลง ความจำเป็นในการใช้บุคลากรย่อมต้องลดลงด้วย และประเด็นที่สอง คือ ควรมีนโยบายให้บุคลากรที่มีอยู่หารายได้เข้ามหาวิทยาลัยเพิ่มเติม ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวในการฝึกเตรียมเข้าทำงานจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับแต่ละปีงบประมาณ จำนวนผู้ข้ารับการฝึกและระยะเวลาในการฝึก ส่วนประสิทธิภาพด้านต้นทุนในการฝึกจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ผ่านการฝึก โดยการลดจำนวนผู้ไม่ผ่านการฝึกหรือการออกกลางคันให้น้อยลงจากการออกแบบ ดำเนินการ และติดตามผลของหลักสูตรการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกและสถานประกอบการที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะส่วนช่วยในการตัดสินใจกำหนดแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพด้านต้นทุนในการฝึกเตรียมเข้าทำงานได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 2 อภิปรายได้ดังนี้

ประสิทธิภาพในการฝึกเตรียมเข้าทำงานจากการมีงานทำ เป็นการประเมินประสิทธิภาพภายนอก โดยพิจารณาจากประเภทของสถานประกอบการ ตำแหน่งตรงกับกลุ่มอาชีพที่ผ่านการฝึก รายได้และผลตอบแทน ในด้านของประเภทของสถานประกอบการที่ผู้ผ่านการฝึกทำงานมากที่สุดคือ สถานประกอบการขนาดเล็ก รองลงมาคือสถานประกอบการขนาดใหญ่ และสถานประกอบการขนาดกลาง ตามลำดับ อาจอภิปรายได้ว่า ประสิทธิภาพในการฝึกเตรียมเข้าทำงานจากการมีงานทำของผู้ที่ผ่านการอบรมมีศักยภาพสามารถเข้าทำงานได้ในสถานประกอบการทุกขนาด สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการฝึกที่ผู้เข้าฝึกสามารถทำงานในสถานประกอบการได้จริง จากการศึกษาการพัฒนาสมรรถนะทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับยุคประเทศไทย 4.0 ของธญัญารัตน์ พรหมสุทธิ์ และคณะ (2564) พบว่า ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้เกิดความรู้ ความสามารถนำไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานควบคู่กันไปผ่านกระบวนการพัฒนาสมรรถนะอย่างเป็นระบบในด้านความรู้ (Knowledge) คือความรู้เฉพาะด้านของบุคคล ด้านทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดจากการฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Attribute) คือ ทัศนคติค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของตน ด้านบุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) และด้านแรงจูงใจ (Motives) คือ สิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จโดยมีวิธีการพัฒนาในหลายกิจกรรม เช่น การฝึกอรม การให้ความรู้หรือวิธีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและทัศนคติ ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรนั้น ๆ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้นทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุติกาญจน์ เพ็ชร์แก้ว และคณะ (2564) พบว่า ความต้องการแรงงานของหน่วยงานภาครัฐ คือ แรงงานที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งหน่วยงานภาครัฐและสถานประกอบการมีช่องว่างสมรรถนะเหมือนกันคือ แรงงานมีระดับทักษะในปัจจุบันต่ำกว่าระดับทักษะที่หน่วยงานต้องการทุกด้าน และทักษะที่มีช่องว่างมากที่สุดในทุกกลุ่มคือทักษะด้านภาษา จึงควรพัฒนาทักษะแรงงานใน 3 ด้านคือ ด้านความรู้ ด้านสมรรถนะ และด้านคุณลักษณะ ดังที่งานวิจัยของ Paquette, G., Marino, O., & Bejaoui, R. (2021) ที่พบว่า การพัฒนาสมรรถนะประกอบด้วยทักษะ 6 ประการ คือ 1) ความรู้ทางวิชาการระดับมืออาชีพ 2) ทักษะทางวิชาชีพ 3) ลักษณะทางวิชาชีพ 4) การจัดการ 5) การพัฒนาวิชาชีพ และ 6) การให้คำปรึกษา จะนำไปสู่กระบวนการกำหนดสมรรถนะต่อไป ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการฝึกเตรียมเข้าทำงานจากการมีงานทำนั้นมีประสิทธิภาพ แต่หากเพิ่มทักษะให้กับผู้เข้าอบรมเพิ่มขึ้นอาจส่งผลให้เพิ่มโอกาสต่อแรงงานในด้านของตำแหน่งหน้าที่และผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น โดยเน้นทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

อภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 3

ประสิทธิภาพในการฝึกเตรียมเข้าทำงาน เป็นการประเมินประสิทธิภาพภายนอก โดยพิจารณาจากความพึงพอใจของสถานประกอบการ จากการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลและด้านคุณสมบัติเกี่ยวกับการทำงานของลูกจ้างที่ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า การฝึกเตรียมเข้าทำงานมีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการจนเกิดความพึงพอใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญจน์กนก ลอตระกูล (2564) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ประกอบกิจการสูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นของผู้รับบริการ และปัจจัยด้านบุคลากรผู้ให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาณี อินทน์จันทน์ (2558) ที่พบว่า ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชานายจ้าง ผู้ประกอบการที่ใช้บัณฑิตเห็นว่าบัณฑิตควรมี คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบตั้งใจทำงานเป็นอย่างดี 2) เป็นผู้ที่สามารถนำความรู้ทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น 3) เป็นผู้ที่ใช้เหตุผลในการทำงาน 4) สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมการทำงานได้เป็นอย่างดี และ 5) เป็นผู้ที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับเปรมสิรี สุขปรีเปรม, และไพโรจน์ พิภพเอกสิทธิ์ (2567) ที่พบว่า การพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของนักศึกษาก่อนเข้ามาปฏิบัติงานจริงมีความจำเป็นมาก สถานประกอบการต้องการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาสหกิจศึกษาและฝึกงานในด้านการเรียนรู้วิธีการทำงาน การพัฒนางานที่มอบหมายไว้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี การสื่อสารกับผู้บริหาร พี่เลี้ยง และเพื่อนร่วมงาน การทำงานในหน้าที่ได้อย่างรวดเร็ว และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สอดคล้องกับ Schwab, K. (2019) ที่พบว่าทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) เป็นปัจจัยสำคัญที่นายจ้างให้ความสำคัญ

อภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 4

จากผลการศึกษานำมาสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการเตรียมความพร้อมด้านแรงงานอุตสาหกรรมเพื่อปรับปรุงประสิทธิผล ลดต้นทุน และปรับปรุงกระบวนการในการเตรียมความพร้อมฝึกคนเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งหมด 6 ประการ ดังนี้ 1) การสร้างระบบฝึกอบรมร่วมกับภาคเอกชน 2) การใช้เทคโนโลยีในการฝึกอบรม 3) การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นและการรับรองทักษะ 4) การสนับสนุนเงินทุนและสิ่งจูงใจ 5) การประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการฝึกอบรม และ 6) การสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถสรุปภาพองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ในการทำวิจัยเรื่อง ต้นทุนประสิทธิผลในการเตรียมคนเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรม ในครั้งนี้เป็นเป็นการศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งจังหวัดที่มีความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางของประเทศเท่านั้น ดังนั้นจึงควรทำวิจัยในลักษณะเดียวกันกับจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนประสิทธิผลในการเตรียมคนเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมในแต่ละภาคของประเทศด้วย

2. ควรทำการศึกษาต่อเนื่องเป็นระยะๆ เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการเตรียมความพร้อมด้านแรงงานอุตสาหกรรม เพื่อปรับปรุงประสิทธิผล ลดต้นทุน และปรับปรุงกระบวนการในการเตรียมความพร้อมฝึกคนเข้าทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารในระดับกระทรวง ควรกำหนดเป็นนโยบายให้ผู้บริหารส่วนที่เกี่ยวข้องส่งเสริมปัจจัยด้านการเตรียมความพร้อมด้านแรงงานอุตสาหกรรมทั้ง 6 ด้าน คือ 1) การสร้างระบบฝึกอบรมร่วมกับภาคเอกชน 2) การใช้เทคโนโลยีในการฝึกอบรม 3) การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นและการรับรองทักษะ 4) การสนับสนุนเงินทุนและสิ่งจูงใจ 5) การประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการฝึกอบรม และ 6) การสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดการฝึกอบรมที่พัฒนาคุณลักษณะทักษะฝีมือและทักษะเชิงวิชาการตลอดจนการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพแรงงานและการเป็นผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมในทุกระดับ เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไปสู่ความเป็น Innovative Workforce นำไปสู่การสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นประชากรของโลก (Global Citizen)

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จากการวิจัยพบว่า งบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีงบประมาณ สาขาช่างที่เปิดฝึกในแต่ละกลุ่มอาชีพจำนวนผู้เข้ารับการฝึกและระยะเวลาในการฝึก มีผลต่อต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวในการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ดังนั้นในการใช้งบประมาณที่ก่อให้เกิดความประหยัดและประโยชน์สูงสุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการดังนี้

1.1 การฝึกเตรียมเข้าทำงานในกลุ่มอาชีพช่าง ควรทำการศึกษาและกำหนดสาขาช่างที่เปิดฝึกให้เหมาะสมต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น เทคโนโลยีที่ใช้ในการฝึก กำลังบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ทำให้ผู้ผ่านการฝึกหางานง่ายเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานหรือสามารถประกอบอาชีพส่วนตัวได้

1.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการฝึกแต่ละหลักสูตร แนะแนวถึงโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพ สิ่งจูงใจต่างๆ ตลอดจนกำหนดจำนวนผู้เข้ารับการฝึกในแต่ละสาขาช่าง

1.3 ควรมีการจัดเก็บข้อมูลการใช้งบประมาณในการฝึกและกิจกรรมอื่นๆ ในสถาบันให้เป็นระบบและชัดเจน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์การใช้งบประมาณที่ก่อให้เกิดความประหยัดและประโยชน์สูงสุด

2. การติดตามการมีงานทำ ควรดำเนินการดังนี้

2.1 ปรับปรุงระบบการจัดเก็บข้อมูลของผู้เข้ารับการฝึกให้ทันสมัย สามารถค้นหาข้อมูลได้ง่ายและมีรายละเอียดที่ชัดเจน ปรับปรุงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้ารับการฝึกข้อมูลระหว่างฝึกและหลังจากจบหลักสูตรเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อประโยชน์ต่อการสำรวจการติดตามการมีงานทำ การให้ความช่วยเหลือและการวิจัยเพื่อพัฒนาตลอดจนการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการฝึกในโอกาสต่อไป

2.2 ควรให้การสนับสนุนให้มีการตั้งชมรมศิษย์เก่าของผู้ผ่านการฝึกให้มีความเข้มแข็ง ระหว่างผู้ผ่านการฝึกกับสถาบันฝึก ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการติดตามการมีงานทำ การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร การช่วยเหลือด้านการทำงานและประกอบอาชีพ ตลอดจนการเข้ารับการฝึกเพื่อยกระดับฝีมือให้มีการพัฒนายิ่งขึ้น

2.3 ควรติดต่อประสานงานระหว่างกรมจัดหางานหรือสถานประกอบการ ด้านข้อมูลตำแหน่งงานให้กับผู้ผ่านการฝึกได้มีโอกาสในการทำงาน ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ ด้านเงินสนับสนุนรามทั้งประสานงานกับสถาบันการเงินในการปล่อยสินเชื่อแก่ผู้ผ่านการฝึกในการประกอบอาชีพส่วนตัว เพื่อทำให้อัตราการมีงานทำของผู้ผ่านการฝึกอยู่ในระดับมากกว่าที่เป็นอยู่

3. การติดตามการมีงานทำของผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานและความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อลูกจ้างที่ผ่านการฝึกจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่องเพราะข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการฝึกที่เหมาะสมสามารถตอบสนองตลาดแรงงาน

เอกสารอ้างอิง

กัญจน์กนก ลอตระกูล. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงต่อการให้บริการของกรมธุรกิจพลังงาน. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย.* 3 (2), 1-23.

จารุวรรณ เขียวน้ำชุม, และ สุรีพร อนุศาสนนันท์. (2560). รูปแบบแนวคิดทางทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของการเรียนรู้แบบนำตนเอง. *วารสาร HR Intelligence*. 12 (1), 125-140.

ฉัตรชัย พุ่มชูศักดิ์. (2564). *รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.* วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ชุติกาญจน์ เพ็ชร์แก้ว และคณะ. (2564). ความต้องการแรงงานและช่องว่างสมรรถนะสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เมืองต้นแบบการค้าชายแดน อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*. 23 (2), 1-23.

ประณัฐพงศ์ กับกระโทก และ ธเนศ นนท์ศรีราช. (2566). *การศึกษาผลการประเมินความคุ้มทุนและความคุ้มค่าโครงการฝึกอบรมหลักสูตรสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคสำหรับเภสัชกร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กลุ่มพัฒนานวัตกรรมและสารสนเทศ, สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.

พงศ์วิทย์ วุฒิวิริยะ. (2561). *การศึกษาต้นทุนต่อหัว จุดคุ้มทุนและงบประมาณตามแผนในการผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.* รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

เปรมสิรี สุขปรีเปรม และ ไพโรจน์ พิภพเอกสิทธิ์. (2567). ความต้องการ ความคาดหวัง และความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษาและนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรมและการค้า. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7 (2), 1-23.

วรรรพร ชูอำนาจ. (2564). *การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน (Reskill/Upskill/New Skill) เพื่อยกระดับการทำงานและพัฒนาสู่อาชีพใหม่.* สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

สิทธิชัย โพธิ์ทอง, โชติสา ขาวสนิท, วิเชียร ตันสิริคงคล และ สรชัย ศรีนิศานต์สกุล. (2566). ระดับความพึงพอใจของผู้เขารับการฝึกอบรมที่มีต่อสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 3 ชลบุรี. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*. 15 (2), 74-96.

สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรปราการ. (2565). สถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดสมุทรปราการ 2565. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 3 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: http://samutprakan.mol.go.th

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (2566). แผนส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.depa.or.th/storagee/app/media/file/depa-Promotion-Plan-Book61-65. pdf.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). ยุทธศาสตร์ชาติกับ SDG. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://sdgs.nesdc.go.th. 10 กันยายน 2565.

สุภาณี อินทน์จันทน์. (2558). ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง/ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีการบินบัณฑิตและหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2555. *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม* ครั้งที่ 7, 30-31 มีนาคม 2558, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement.* 30 (3), 607-610.

Paquette, G., Marino, O., & Bejaoui, R. (2021). A new competency ontology for learning environments personalization. *Smart Learning Environments*. 8 (16), 1-23.

Schwab, K. (2019). *The Global Competitiveness Report 2019*. Geneva, Switzerland: World Economic Forum.

ผลการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Effects of Online Teaching and Learning Management with Google Classroom Applications Upon Inquiry Based Learning Influence Of The Executive Functions of Undergraduate Students at Bangkokthonburi University

สมศักดิ์ จั่นผ่อง
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Somsak Chanphong
Bangkokthonburi University, Thailand
E-mail: somsak.cha@bkkthon.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และ 2) ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 28 คนซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัย คือ 1) แบบประเมินทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษา 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วย t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ฯของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี สามารถกำหนดกิจรรมเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมการเรียน และขั้นที่ 3 ขั้นการประเมินผลการเรียนรู้ บทเรียนมีค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียนและหลังเรียน (E_1/E_2) เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.92/83.24 2) คะแนนประเมินหลังเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม

* วันที่รับบทความ : 4 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 7 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 8 ตุลาคม 2567
Received: October 4 2024; Revised: October 7 2024; Accepted: October 8 2024

แบบสืบเสาะหาความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.25) การวิจัยนี้ทำให้ได้แนวทางในการออกแบบและสร้างระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และสามารถสjงเสริมและพัฒนาการนำระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีให้มีคุณภาพมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม; การเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ

Abstract

This research study examines the effects of online teaching using Google Classroom with an inquiry-based learning approach on the Executive Function (EF) skills of undergraduate students at Bangkok Thonburi University. The aims of this research were to: 1) create and develop an online teaching and learning system using Google Classroom to enhance thinking skills for successful lives of undergraduate students, and 2) study the results of online teaching and learning using a search-based Google Classroom program on the Thinking Skills for Successful Life of undergraduate students. The sample group consisted of 28 bachelor's degree students in Early Childhood Education at Bangkok Thonburi University for the academic year 2020. They were specifically selected from students enrolled in the course "Innovation and Information Technology in Education." The research instruments consisted of: 1) a Thinking Skills Assessment Form for successful student life, 2) a behavior observation form for online teaching and learning with Google Classroom, and 3) a Student Satisfaction Assessment Form for teaching and learning management. Data analysis used basic statistics including mean, standard deviation, and comparison of mean differences by t-test. The research results establish that:

The online learning management system utilizing the Google Classroom program for developing thinking skills for successful lives of undergraduate students at Bangkok Thonburi University can be defined in 3 steps: Step 1 - Preparation, Step 2 - Learning Activities, and Step 3 - Assessment of Learning. The effectiveness of lessons during and after learning (E1/E2) satisfied the set criteria of 80/80 with an efficiency of 82.92/83.24. Students' post-test scores were significantly higher than pre-test scores at the .05 level. Overall, students were highly satisfied with the online teaching and learning system using the Google Classroom program, based on the inquiry-based approach (mean = 4.25). This research provides guidelines for designing and creating an online learning management system using Google Classroom with an inquiry-based approach to enhance executive function skills of undergraduate students at Bangkok Thonburi University. Additionally, it can promote and develop the implementation of such a system to improve executive function skills of undergraduate students, ensuring quality, efficiency, and suitability for practical use.

Keywords: Online Classroom Management with Google Classroom Program; Inquiry-based teaching and learning; Thinking Skills for Successful Life.

บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในทุกภาคส่วน การจัดการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม การนำระบบอีเลิร์นนิง (e-Learning) และระบบการจัดการเรียนการสอน (Learning Management System: LMS) มาใช้ในการศึกษาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ และเพิ่มความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน (สมศักดิ์ มงคลขจรกิตติและคณะ, 2558) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้โปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมที่เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้ง่าย ทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions: EF) เป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ทักษะ EF ประกอบด้วยความสามารถหลายด้าน เช่น การยับยั้งชั่งใจ การควบคุมอารมณ์ ความจำขณะทำงาน ความยืดหยุ่นทางความคิด การวางแผน การจัดระเบียบ และการมุ่งเป้าหมาย (สุภาวดี หาญเมธีกุล, 2561) ทักษะเหล่านี้ช่วยให้บุคคลสามารถคิดวิเคราะห์ วางแผน ควบคุมอารมณ์ ยืดหยุ่นทางความคิด และปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้มุ่งศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะ EF ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยบูรณาการเทคโนโลยีทางการศึกษากับกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ การวิจัยนี้ใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการสืบค้น สำรวจ และค้นพบ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะ EF (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และคณะ, 2560) ผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาและพัฒนาทักษะ EF ของนักศึกษา ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเผชิญกับความท้าทายในโลกยุคปัจจุบันและอนาคต จากความเป็นมาและรายงานการวิจัยที่ผ่านมาดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนที่เกี่ยวข้องการเทคโนโลยีและสื่อสารทางการศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ผลของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยการบูรณาการระบบเทคโนโลยีทางการศึกษากับกระบวนจัดการศึกษาที่ส่งเสริมทักษะการคิดและกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดฝึกปฏิบัติด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ผ่านการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านระบบเรียนรู้แบบอีเลิร์นนิ่ง ซึ่งผลจากการวิจัยจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและเพิ่มศักยภาพให้เต็มความสามารถให้เพิ่มพูนขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิต

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research methodology) ในรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) โดยที่แบบการวิจัยเป็นแบบยังไม่เข้าขั้นการทดลอง (Pre-experimental design) ในลักษณะแผนงานวิจัยแบบกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One group pretest-posttest design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเข้าเรียนรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม 2) ทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษา 9 ด้าน และ 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม

ระยะเวลาทำการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ระหว่างเดือน มีนาคม – ธันวาคม ปีการศึกษา 2566 รวม 10 เดือน

การเก็บรวมรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยและเครื่องมือการวิจัย สร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจโดยหาคุณภาพเครื่องมือโดยหาค่า IOC จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลองใช้ (try out) กลุ่มทดสอบที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ของแบบประเมินทั้งฉบับ 2) เตรียมเครื่องมือและเอกสารที่ใช้ในการวิจัย พร้อมเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตนเอง และขอความร่วมมือ โดยการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและรายละเอียดในการทดลองใช้บทเรียนและเครื่องมือในการวิจัยต่างๆ 3) แจกแบบประเมินทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ก่อนเรียนให้กับกลุ่มตัวอย่างประเมินก่อนเรียน เก็บผลการประเมินสำหรับนำไปวิเคราะห์ข้อมูล 4) จัดการเรียนรู้ด้วยระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ในแต่ละสัปดาห์ เมื่อเรียนจบแต่ละสัปดาห์นักศึกษาจะมีแบบประเมิน สำหรับบันทึกคะแนนการเรียนรู้ระหว่างเรียน โดยนักศึกษาแต่ละคนเป็นผู้บันทึกคะแนนในแต่ละสัปดาห์ทั้งระหว่างการเรียนและหลังการเรียนของตนเองในสัปดาห์สุดท้าย 5) หลังจากที่เรียนรู้จากบทเรียนระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest)กับผู้เรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง บันทึกข้อมูลและ6) หลังเสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว ทำการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี บันทึกข้อมูลและนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ คือ นำข้อมูลจากการตอบแบบประเมินของนักศึกษามาตรวจ บันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จก่อนและหลังการใช้ระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม โดยใช้สถิติพื้นฐานและการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย แบบ t-test Dependent และวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ตามเกณฑ์การแปลความหมายของระดับทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาจากการเรียนการ

สอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี สามารถกำหนดกิจรรมเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมการเรียน และขั้นที่ 3 ขั้นการประเมินผลการเรียนรู้ สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

2. ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี พบว่า คะแนนจากการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนจากระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มีค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียนและหลังเรียน (E_1/ E_2) สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 82.92/83.24 และประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีคะแนนจากการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนจากระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียนและหลังเรียน (E_1/E_2) เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.92/83.24

ตารางที่ 1 แสดงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ตามเกณฑ์ 80/80

บทเรียน	คะแนน	นวน	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	เฉลี่ยร้อยละ
ระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม	เรื่องที่ 1	36	360	298	82.78
	เรื่องที่ 2	36	360	303	84.14
	เรื่องที่ 3	36	360	298	82.78
	เรื่องที่ 4	36	360	301	83.61
	เรื่องที่ 5	36	360	297	82.50
	เรื่องที่ 6	36	360	300	83.33
	เรื่องที่ 7	36	360	295	81.94
	เรื่องที่ 8	36	360	296	82.22
	กระบวนการ(E_1)	36	2,880	2,388	82.92
	ผลลัพธ์(E_2)	**36**	**1080**	**899**	**83.24**

คะแนนจากการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนจากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียนและหลังเรียน (E_1/E_2) เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 โดยมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.92/83.24

3. ผลการทดลองใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์คะแนนทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 28 คน จากการประเมินก่อนและหลังเรียนโดยใช้ระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการเรียนด้วยระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยใช้การวิเคราะห์ Dependent Samples t-test ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าสถิติทดสอบทีและระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนประเมินก่อนและหลังเรียนของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน

การทดสอบ	n	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{D}$	t
ก่อนเรียน	28	14.82	1.28		
				10.43	30.42*
หลังเรียน	28	25.25	1.38		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $t_{.05,27} = 2.051$

จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาจากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 14.82 และ 25.25 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนจะเห็นได้ว่าคะแนนประเมินหลังเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แสดงในตาราง 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้

ที่	รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	ความรวดเร็วในการเปิดเว็บไซต์ของระบบ e-Learning	4.45	0.90	มาก
2	ระบบ (Login) ง่ายต่อการใช้งาน	4.35	0.98	มาก
3	การลงทะเบียนเรียน สะดวก รวดเร็ว	4.35	0.95	มาก
4	เครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.20	0.86	มาก
5	เครื่องมือมีการเข้าใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน	4.20	0.87	มาก
6	เนื้อหา คู่มือการวิธีการใช้งานละเอียด ชัดเจน	4.25	0.85	มาก
7	Interface มีความสวยงามน่าใช้งาน	4.25	0.83	มาก
8	การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอนสะดวก	4.25	1.03	มาก
9	การสั่งงานและการส่งการบ้านหลายช่องทาง	4.25	0.89	มาก
10	การรายงานผลการเรียน คะแนนสอบ/กิจกรรมสะดวกแก่ผู้เรียนผู้สอน	4.20	0.91	มาก
11	ความรวดเร็วในการ Download ข้อมูลของรายวิชาที่จัดเตรียมเอาไว้	4.25	0.88	มาก
12	การ Upload (ส่งไฟล์) ข้อมูลต่าง ๆ มีความเหมาะสม	4.30	0.85	มาก
13	การรายงานผลการเรียน คะแนนสอบ/กิจกรรมสะดวกแก่ผู้เรียนผู้สอน	3.85	0.88	มาก
14	การรายงานการใช้งานจากระบบที่ชัดเจนตรวจสอบได้	4.30	0.79	มาก
15	สามารถนำบทเรียนไปใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ดี	4.30	0.84	มาก
16	คู่มือประกอบการใช้งาน การให้บริการช่วยเหลือ/ คำแนะนำ	4.35	0.84	มาก

ที่	รายการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
17	บทเรียนมีการเสริมแรงและการให้คะแนนเหมาะสม	4.35	0.83	มาก
18	ระบบรักษาความปลอดภัยข้อมูล/กำหนดสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูล	4.25	0.87	มาก
19	เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และเหมาะสมกับสไตล์การเรียนรู้ของนักศึกษา	4.35	0.83	มาก
20	ระยะเวลาในการเรียนรู้ การส่งงานและความยาวบทเรียนแต่ละเรื่องเหมาะสม	4.30	0.82	มาก
21	รูปแบบการเรียนรู้สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าการทำงานเป็นทีมและสะดวก สามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ทุกสถานที่	4.25	0.82	มาก
22	สามารถเข้าถึง Application จากอุปกรณ์ที่หลากหลาย	4.25	0.89	มาก
23	ถ้ามีโอกาส อยากเรียนรู้จากบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.30	1.84	มาก
24	ท่านมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับ	4.18	1.82	มาก
25	ความพึงพอใจภาพรวมต่อการใช้งานระบบอีเลิร์นนิ่งของรายวิชานี้	4.10	0.90	มาก
	เฉลี่ย	**4.25**	**0.95**	**มาก**

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุดในข้อคำถามที่ว่า การลงทะเบียนเรียน สะดวก รวดเร็วรูปแบบการเรียนรู้

สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าการทำงานเป็นทีมและสะดวก สามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ทุกสถานที่และระบบ (Login) ง่ายต่อการใช้งาน ซึ่งนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนข้อคำถามที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ การรายงานผลการเรียน คะแนนสอบ/กิจกรรมสะดวกแก่ผู้เรียนผู้สอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลประกอบการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีคะแนนจากการประเมินระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนจากระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียนและหลังเรียน (E_1/E_2) เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.92/83.24 ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาบทเรียนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผ่านการสร้างที่มีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ คือ มีการศึกษาเนื้อหาและวิเคราะห์เนื้อหา ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนและได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากเนื้อหาตามลำดับจากง่ายไปสู่ยากได้และที่สำคัญมีสื่อที่เป็นเทคโนโลยี ซึ่งมีความน่าสนใจและมีความแปลกใหม่ แตกต่างจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติซึ่งระบบจัดการเรียนการสอนแบบ Google classroom เป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกด้านการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเพื่อให้ผู้สอนมีเวลาที่ติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนมากขึ้น ในขณะเดียวกันผู้เรียนก็มีเวลาค้นหาข้อมูลเพื่อการเรียนรู้มากขึ้นด้วยเช่นกัน เนื่องจากเป็นชุดเครื่องที่มีการผสานรวมแอพพลิเคชั่นของ Google ไว้หลากหลาย อาทิ Google Doc, Google drive, Google slide และ Gmail ไว้ด้วยกัน ผู้สอนจึงสามารถสร้างและรวบรวมงานโดยไม่ต้องสิ้นเปลืองกระดาษ และใช้งานนั้นในชั้นเรียนต่างๆ โดยสามารถเลือกว่าจะให้ผู้เรียนทำงานอย่างไร ทำเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล เพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างอาจารย์และนักศึกษาและผู้สอนสามารถติดตามว่าผู้เรียนคนใดทำงานเสร็จแล้วบ้าง และใครยังทำงานไม่เสร็จ ตลอดจนแสดงความคิดเห็นให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนแต่ละคนได้ตลอดเวลาแม้จะไม่ได้อยู่ในห้องสอนหรือมหาวิทยาลัย และผู้เรียนสามารถดูรายการงานของชั้นเรียนที่กำลังทำอยู่และที่ทำเสร็จแล้ว แสดงความเห็นปรับเปลี่ยนและ

ทำงานร่วมกันเป็นทีม มองเห็นภาวะผู้นำและผู้ตามของผู้เรียนในชั้น ที่สำคัญผู้สอนสามารถวัดประเมินชิ้นงานตามสภาพจริง สามารถดูคะแนนทั้งหมดของงาน ส่วนผู้เรียนสามารถดูคะแนนของตนเองสำหรับงานที่ทำเสร็จแล้วสามารถเร้าความสนใจของผู้เรียน มีความยืดหยุ่นในการเรียน นักศึกษาสามารถเรียนซ้ำได้ มีการให้แรงเสริมด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับทันทีและอาจเนื่องมาจากก่อนทำการพัฒนาบทเรียนผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทฤษฎีแนวคิดที่เกี่ยวกับบทเรียนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แนวคิดการเรียนรู้ร่วมกัน แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องด้านจิตวิทยาผู้ใหญ่ รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบและกิจกรรมการเรียนการสอนระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ สามารถกำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ทำให้สื่อมีคุณภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนดซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของบลูม (Bloom, 1976) ที่กล่าวว่า การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการโต้ตอบระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน มีการส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องการวิจัยของ กฤษณา สิกขมาน (2555) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยการใช้การสอนแบบ e–Learning การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์วิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจและเพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ออนไลน์ วิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษ ธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยครีปทุม ปีการศึกษา 2554 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ออนไลน์วิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจ เรื่องคำศัพท์แบบทดสอบคำศัพท์วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ออนไลน์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละและค่าเฉลี่ย และการทดสอบ (t-test แบบ Dependent) ผลการวิจัย พบว่า 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ออนไลน์วิชาการสื่อสารภาษา อังกฤษธุรกิจมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 60/60 โดยมีค่าคะแนน 80.02/82.62 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ออนไลน์ วิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจเรื่องคำศัพท์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ออนไลน์ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.88, SD = 0.20) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทุราภรณ์ มงคลขจรกิตติ อรรถ อภินนท์ธีระศักดา และ ธนิกานต์ ศรีจันทร์ (2562) ซึ่งได้พัฒนาระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมสำหรับอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของระบบจัดการ

เรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม คะแนนจากการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนของอาจารย์และนักศึกษาที่เรียนจากระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม มีค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียนและหลังเรียน (E_1/ E_2) สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 84.65/85.17 และคะแนนสอบหลังเรียนอาจารย์และนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. คะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา จากการใช้ระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและสอดคล้องจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนให้ความสนใจ มีความตั้งใจกับการเรียนด้วยระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี นอกจากจะประกอบไปด้วยเนื้อหาบทเรียนที่เห็นรายละเอียดที่ชัดเจนแล้ว ภายหลังจากที่มีการศึกษาบทเรียนในแต่ละหน่วยการเรียน ผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัด และมีการประมวลผลคะแนนให้ผู้เรียนได้ทราบทันที พร้อมทั้งมีเฉลย หรือสร้างความเข้าใจในบทเรียนได้ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของกิดานันท์ มลิทอง (2548) ที่ว่า มัลติมีเดียช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบกับบทเรียน ทำให้เป็นการเรียนแบบกระฉับกระเฉง ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหา ความรู้ข้อมูลหลากหลายรูปแบบและผู้เรียนสามารถทบทวนการเรียนได้ทันที เมื่อมีเนื้อหาที่ยังไม่เข้าใจหรือลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนไม่ถูกต้อง ผู้เรียนสามารถย้อนกลับมาศึกษาเนื้อหาใหม่ได้และทำความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มเติม เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคลได้เป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการฝึกงานทางปัญญาของคอลลินและบราวน์ (Collins and Brown, 1991) ที่กล่าวถึงกลยุทธ์การเรียนการสอนหรือองค์ประกอบการฝึกงานทางปัญญาเน้นบทบาทในการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความรู้หรือทักษะโดยผู้เชี่ยวชาญได้แนะแนวหลักการซึ่งผู้เรียนจะเรียนรู้ผ่านต้นแบบที่สังเกตเห็นได้รวมถึงกระบวนการทางพุทธิปัญญาที่ไม่สามารถมองเห็นได้จากต้นแบบที่เรียกว่าการฝึกงานทางปัญญาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติโดยบทบาทของผู้เชี่ยวชาญจะให้ข้อมูลย้อนกลับในลักษณะเป็นที่ปรึกษาที่คอยแนะนำบอกใบ้นัยสำคัญให้ข้อเสนอแนะในบางส่วนของกิจกรรมที่ผู้เรียนยังไม่สามารถเรียนรู้ได้และจะค่อยเป็นค่อยไปในการลดบทบาทตัวเองลง (Fading) หากผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องจากหลักการดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการออกแบบเพื่อส่งเสริมกระบวนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ได้ในที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ชัยเจริญ และคณะ (2557) ที่ได้ศึกษาการออกแบบและพัฒนาการสร้างความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเรียกว่า สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาการสร้างความรู้ของนักศึกษาและความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนจากเทคโนโลยีสารสนเทศที่ออกแบบให้มีองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมทางการ

เรียนรู้ฯ ประกอบด้วยสถานการณ์ที่เป็นปัญหาห้องสมุดทางปัญญาและแหล่งสนับสนุนอื่นๆ ซึ่งจากผลของการออกแบบบทเรียนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมจะเห็นได้ว่าสอดคล้องตามหลักการทฤษฎีที่นำมาเป็นพื้นฐานในการออกแบบ อันได้แก่ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญาที่ว่าผู้เรียนเมื่อถูกกระตุ้นด้วยสถานการณ์ปัญหา นักเรียนจะเกิดเสียสมดุลทางปัญญา และนักเรียนจะปรับเข้าสู่ภาวะสมดุลทางปัญญาด้วยการค้นคว้าหรือศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้และเครื่องมือช่วยเหลือต่างๆ อาทิเช่น ครูผู้ให้คำแนะนำ (Coaching) และกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities) กำหนดซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของอินทุราภรณ์ อินทรประจบ, อรรถ อภินนท์ธีระศักดา และ ธนิกานต์ ศรีจันทร์ (2562) ซึ่งได้พัฒนาระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมสำหรับอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของอาจารย์และนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทเรียนระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนด้วยบทเรียนระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผู้เรียนได้ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติภาระงานร่วมกัน รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางสังคม ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มและเพื่อนได้ดี เพราะทุกคนทราบดีว่าถ้ากลุ่มประสบความสำเร็จตนเองก็ได้รับความสำเร็จด้วย เมื่อมีการเข้าเรียนในบทเรียน สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์วิจารณ์กับกิจกรรมและคะแนนที่แต่ละคนได้รับและมีการวางแผนการเรียนในเรื่องต่อไปอย่างกระตือรือร้น นักศึกษาที่เก่งจะช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม จึงทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความสนใจและเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้น ซึ่งบทเรียนระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผลการวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget, 1964) ที่อธิบายว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องมีผลต่อการพัฒนาระดับสติปัญญาและความคิด และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างเสริมความรู้ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐาน ระบบการเรียนการสอนนี้มีข้อดีคือ นักศึกษาได้พัฒนาความคิด ฝึกการกระทำ และเรียนรู้วิธีสืบเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ความรู้คงทนและถ่ายโยงการเรียนรู้ได้ดี นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน สามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน จึงเป็นองค์ความรู้ของนักศึกษาเอง และเก็บเป็นข้อมูลไว้ในสมองได้ยาวนาน สามารถนำไปใช้เมื่อมีสถานการณ์ใดๆ มาเผชิญหน้า ดังนั้นการที่ผู้เรียนจะสร้างองค์ความรู้ได้ ต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีกิจกรรมต่าง ๆที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม และอาจเนื่องมาจากระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีข้อดีคือ นักศึกษามีโอกาสได้พัฒนาความคิดอย่างเต็มที่ ได้ศึกษาด้วยตนเองจึงมีความอยากรู้อยู่ตลอดเวลานักศึกษามีโอกาสได้ฝึกความคิด และฝึกการกระทำ ทำให้ได้เรียนรู้วิธีจัดระบบความคิดและวิธีสืบเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทำให้ความรู้คงทนและถ่ายโยงการเรียนรู้ได้กล่าวคือ ทำให้สามารถจดจำได้นานและนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่อีกด้วย นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนสามารถเรียนรู้มโนทัศน์และหลักการทางวิทยาศาสตร์ได้เร็วขึ้นจะเป็นผู้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนซึ่งเมื่อได้เรียนรู้โดยบทเรียนระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยของ ศรายุทธ เนียนกระโทก และ อุษานาฎ เอื้ออภิสิทธิ์วงศ์ (2559) ที่ได้พัฒนาระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์สำหรับอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า การเรียนการสอนระดับมหาวิทยาลัยมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปในแต่ละสถาบันการศึกษา คณะหรือรายวิชา การศึกษาและพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่จะช่วยสนับสนุนการทำงานและการเรียนของครูและนักเรียน โดยข้อดีของระบบดังกล่าวคือใช้งานได้ง่ายและครอบคลุมความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด วิธีการประเมินผลใช้การสัมภาษณ์ สอบถามและวิเคราะห์ระบบเดิม ผลการทดลองระดับความพอใจของอาจารย์อยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.01 และความพอใจของนักศึกษาอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.34 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อินทุราภรณ์ มงคลขจรกิตติ, อรรถ อภินนท์ธีระศักดา และ ธนิกานต์ ศรีจันทร์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ วัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 2) ทดลองใช้ระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม และ 3) ประเมินระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จำนวน 32 คน และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากอาจารย์และนักศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมสำหรับอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ รวมทั้งสิ้น 67 คน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทเรียนระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อยู่ในระดับมาก

บทสรุปจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี สามารถกำหนดกิจรรมเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมการเรียน และขั้นที่ 3 ขั้นการประเมินผลการเรียนรู้ โดยบทเรียน มีค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียนและหลังเรียน (E_1/E_2) เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 โดยมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.92/83.24 2. ผลการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ทำให้คะแนนประเมินหลังเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.25)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ ควรศึกษาและออกแบบตามขั้นตอน 3 ขั้น คือ การเตรียมความพร้อม กิจกรรมการเรียน และการประเมินผล เพื่อให้การใช้งานมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ควรผสมผสานการสื่อสารแบบเห็นหน้า (Face to Face) ผ่านเทคโนโลยีแบบ Real-time เช่น Google Meet หรือ Zoom

3. อาจารย์ควรกำกับดูแลการเข้าเรียน การทำกิจกรรม และการส่งงานของนักศึกษาอย่างเข้มงวด เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

4. การพัฒนาทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) มีความสำคัญต่อความสำเร็จในระยะยาว ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะเหล่านี้ควบคู่ไปกับการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักศึกษารับมือกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมของระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ว่าเป็นอย่างไร และมากน้อยเพียงใด

2. ควรศึกษารูปแบบการประเมินผลแบบออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

3. ควรศึกษารูปแบบระบบบริหารจัดการปัจจัยแวดล้อมและคุณลักษณะของผู้เรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กฤษณา สิกขมาน. (2555). ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์แบบ Interactive ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจ ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม . *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 12 (2), 93-102.

กิดานันท์ มลิทอง. (2548). เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และ ปนัดดา ธนเศรษฐกร. (2560). ***Executive Functions*** *(การคิดเชิงบริหาร), เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการระดมสมองวางกรอบประเด็นและเนื้อหาหนังสือนิทานฯ โครงการ "หนังสือนิทานสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดสำหรับเด็กปฐมวัย"* https://sites.google.com/a/nptkindergarten.com/kindergarten/ef-executivefunctions/Untitled_1 _0 5 . jpg?attredirects=0

ศรายุทธ เนียนกระโทก และ อุษานาฏ เอื้ออภิสิทธิ์วงศ์. (2559). *การพัฒนาระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์สำหรับอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*. (รายงานการวิจัย). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สมศักดิ์ มงคลขจรกิตติ. (2558). การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ใช้หลักการเรียนรู้ร่วมกันแบบสืบเสาะหาความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีแบบการเรียนต่างกัน. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.* 10 (29), 17-30.

สุภาวดี หาญเมธี. (2561). ***EF*** *ภูมิคุ้มกันชีวิตและป้องกันยาเสพติด : คู่มือสำหรับครูอนุบาล.* พิมพลักษณ์, กรุงเทพมหานคร: รักลูกบุ๊คส์.

สุมาลี ชัยเจริญ (2557). *การออกแบบการสอน หลักการ ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. ขอนแก่น: สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อินทุราภรณ์ มงคลขจรกิตติ, อรรถ อภินนท์ธีระศักดา และ ธนิกานต์ ศรีจันทร์. (2562). การพัฒนาระบบจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูม สำหรับอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.*วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*. 9 (1), 168-181.

Bloom, Benjarmin S. (1976). *Taxonomy of Education objective*. London: Longman Group.

Collins, A.,Brown, J. S., &Holum, A. (1991). *Cognitive apprenticeship: Making thinkingisible*. American Educator, 6 (11), 38-46.

The Ecological Discourse Analysis on the Animal Themes in the American Literature Walden

Gao Linjia[1], Cholthicha Sudmuk [2], Behrad Aghaei [3] and Suwaree Yordchim [4]
[1*, 2, 4] Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
[3]University of Michigan, Ann Arbor, Michigan, USA
Corresponding Author, E-mail: s64584952005 @ssru.ac.th

****

Abstract

This research contains three objectives: analyzing the ecological philosophy themes in American Literature Walden, interpreting the ecological meaning of the animal theme by using the Componential Analysis, and establishing the Ecological philosophy themes network of the animal theme in American Literature *Walden*.

The research adopts a qualitative study, the research tools include HyperRESEARCH, Microsoft Word, and Microsoft Excel spreadsheets, which are used to collect and identify ecological discourses. The componential Analysis is used to analyze the ecological meaning of the animal theme in the American Literature *Walden.*

The results revealed that Thoreau's essay Walden is a nature essay that contains abundant animal themes and profound ecological thoughts through the Componential Analysis and establishment of the Ecological philosophy themes network of the animal theme. The interpretation of this essay from an EDA perspective not only enriches studies of this classical work but also is of practical significance and contemporary relevance in the era of ecological civilization construction.

Keywords: Ecological Discourse Analysis, the Animal Theme, the American Literature

Introduction

Ecological Discourse Analysis (henceforth EDA) is an ecology-oriented analysis of discourse from the perspective of linguistics based on an ecological philosophy or ecosophy (He and Wei 2018b: 66). An ecology-oriented analysis focuses on language use in discourse, aims to expose the effects of language on environment. Under the guidance of ecosophy, EDA attempts to analyze the ecology of discourse from consumerism to nature poetry, criticizing ecological destruction behavior, and preserving eco-friendly relationships between man and nature (Stibbe, 2015). The purpose of EDA is to increase people's ecological awareness, improve people's ecological behavior and promote the benign development of the ecosystem.

Henry David Thoreau, the father of American nature writing, was an advocate of green civilization with pastoral idyll (Buell, 1995), the writings of a pastoral or rural character in which something of the element of the landscape is depicted. Thoreau saw nature as a genuine restorative, healthy influence on man's spiritual well-being, and regarded it as a symbol of spirit (Tong Ming, 2008). His writings can be counted as "ecological discourses", which contain profound ecological ideas. In this way, Thoreau exerted all his life to describe and praise nature in his works. To find out the Ecological philosophy themes for the ecological discourse analysis on American Transcendentalism Literature, one of Thoreau's writings,

[*] Received: September 18 2024; Revised: September 26 2024; Accepted: September 27 2024

Walden, is purposively selected as the data of the study. This essay is a typical nature essay, in which Thoreau not only depicted the active participation of wildlife in nature like mammals, fowls, insects, and fishes but also vividly described landscapes like the earth, the moon, the summer sun, the stars, the field, etc.

The common framework that many researchers use to analyze ecological discourse is interpreting the text, specifically, Ecocriticism is applied to interpret literary works. Ecocriticism is ecological literary criticism or ecologically oriented criticism that combines literature and ecology. The appearance of Ecocriticism offers a perspective to explore the relationship between man and the natural world in literature. For example, Jonathan Bate has taken Keat's poem to interpret the ecological ideas in the article The Ode 'To Autumn' as Ecosystem and found that his poem itself is an image of ecological wholeness that offers the attentive readers a sense of being at home (Coupe, 2000).

This study aims to interpret the ecological meaning of animal themes expressed in Walden by using the Componential Analysis to reveal the ecological philosophy themes represented in the discourse of American Transcendentalism Literature. The interpretation of this essay from an EDA perspective not only enriches studies of this classical work but also is of practical significance and contemporary relevance in the era of ecological civilization construction.

Research Objectives

1. To analyze the ecological philosophy themes in American Literature Walden by Theme-Rhyme Analysis (Halliday 1994, 1985, 2004) and Thematic Progression (Halliday, 1994; Daneš, 1974; Paltridge, 2000).

2. To interpret the ecological meaning of the animal theme in the American Literature *Walden*, using the Componential Analysis (Nida,1975).

3. To establish the Ecological philosophy themes' network of the animal theme in the ecological discourse of the American Literature *Walden*.

Research Methodology

1. Research Methodology

The research adopts a qualitative study.

2. Population and Sample

The population of this study is all American Transcendentalism Literature from the 19th century which meets the characteristic criteria of American Transcendentalism Literature: individualism, idealism, and glorification of nature (Lindsey, 2012; Izaguirre, 2014, 20; Realo et al., 2002).

The sample of this study was Walden, which was first published in the year 1854 and consists of 18 chapters that detail Thoreau's life experiences and inner thoughts in the woods of Walden Pond, and each chapter has its unique topic.

3. Research Tools

The research adopts a qualitative study, the research instruments are HyperRESEARCH, Microsoft Word, and Microsoft Excel spreadsheet used to collect and identify ecological discourses.

4. Data Collection

Data collection concerns two periods:

(1). Becoming familiar with the essay Walden, taking notes, thoughts, and impressions in the margin of the printed text.

(2). Coding data by using Theme-Rhyme Analysis. However, Theme-Rhyme Analysis is not enough to analyze the ecological discourse since it focuses on one sentence which is at the syntactic level. Therefore, Thematic progression is adopted to sort the data from the semantic level. In this stage, the computer software HyperRESEARCH version 4.5.6 is used for data coding and data classifying the ecological themes.

5. Data Analysis

The componential Analysis(Jackson,1996; Nida, 1975) is used to interpret the ecological meaning of nature themes of an essay Walden.

The establishment of Ecological philosophy animal themes' network of the ecological discourse in Walden is used to present the Ecological properties of animal themes.

6. Conceptual Framework

The conceptual framework as Figure 1.

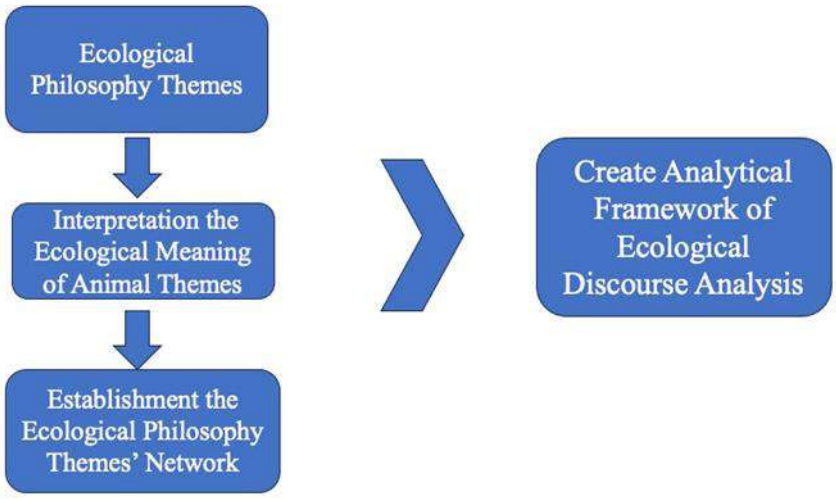

Figure 1 Conceptual framework
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

Research Results

Objective Research 1 To analyze the ecological philosophy themes in American Literature Walden by Theme-Rhyme Analysis (Halliday 1994, 1985, 2004) and Thematic Progression (Halliday, 1994; Daneš, 1974; Paltridge, 2000).

Objective Research 2 To interpret the ecological meaning of the animal theme in the American Literature Walden, using the Componential Analysis (Nida,1975).

Objective Research 3 To establish the Ecological philosophy themes' network of the animal theme in the ecological discourse of the American Literature Walden.

This section comprises three parts:

1. The analysis of the ecological philosophy themes in the American Literature *Walden* using HyperRESEARCH.

2. The interpretation of the ecological meaning of animal themes in *Walden* using the Componential Analysis.

3. The establishment of Ecological philosophy animal themes' network of the ecological discourse in *Walden*.

1. The selection of ecological philosophy themes by using HyperRESEARCH

Based on the theme-rheme analysis and the thematic progression proposed by Halliday (1985, 2004), 180 nature themes were identified by using HyperResearch, and the semantic domains of 180 nature themes in *Walden* include 69 animals, 49 plants, 17 landscapes, 9 terrains, and 36 features and products of the Earth.

This article selects the largest number of data, the 69 animal themes to study, the animal themes are as follows: kitten, rabbit, hare, mice, squirrel, mole, mink, raccoon, cattle, buffalo, cattle, cow, calf, horse, pig, sheep, goat, ox, wolf, skunk, moose, deer, giraffe, dolphin, monkey, tiger, muskrat, mink, chicken, duck, geese, cock, sparrow, chickadees, jay, robin, swallow, phoebe, partridge, owl, hawk, eagle, loon, hummingbird, woodcock, pigeon, veery, wood pewee, chewink, thrasher, turtle, tortoise, snake, lizard, shiner, chivin, roach, pickerel, eel, perch, pout, mussel, frog, bullfrog, ant, wasp, waterbug, butterfly, bee.

2. The interpretation of the ecological meaning of animal themes in *Walden* using the Componential Analysis.

2.1 Animals Classification

According to Cambridge Dictionary, an animal refers to a living organism that feeds on organic matter, typically having specialized sense organs and a nervous system and being able to respond rapidly to stimuli, animals can be divided into mammals, fowls, reptiles, fishes, amphibians, and insects (Cambridge Dictionary). Based on the above definition, this article subdivided animals into mammals, fowls, reptiles, fishes, amphibians, and insects, and 69 nature themes belong to the semantic field of animal domains, 28 of them are mammals, 22 of them are fowl, 4 of them are reptiles, 8 of them are fishes, 2 of them are amphibians, and 5 of them are insects.

Modern taxonomy contains five kingdoms: Animalia, Plantae, Fungi, Monera and Protista, and every single living being can be categorized into the above five kingdoms. Swedish botanist and zoologist Carolus Linnaeus had introduced a taxonomy to categorize all living beings, he had classified all living beings into a hierarchical system, including domain, kingdom, phylum, class, order, family, genus, and species (Reid, 2009). This article intended to adopt the above animal classifications to distinguish the differences between each animal theme.

2.2 The Presentation of the Componential Analysis of Animals Themes

To find out the animal themes of the discourse in *Walden,* the Componential Analysis (CA), which is the analysis of words through structured sets of semantic features, was conducted to identify the semantic domain of themes. The semantic domains of 69 themes in the essay can be concluded as follows:

2.2.1 Mammals: kitten, rabbit, hare, mice, squirrel, mole, mink, raccoon, cattle, buffalo, cattle, cow, calf, horse, pig, sheep, goat, ox, wolf, skunk, moose, deer, giraffe, dolphin, monkey, tiger, muskrat, mink

According to Carolus Linnaeus's animal kingdom classification (Reid, 2009), 28 mammals can be subdivided into 7 order categories, 14 family categories, 4 genus categories, and 9 distinguished features, specifical division can be presented as follows as Table 1:

Table 1 mammals kingdom classification

Order	Family	Genus	Mammal	Distinguished features
Carnivora	Felidae	Felis	kitten	
		Panthera	tiger	
	Canidae		wolf	
	Mephitidae		skunk	
	Procyonidae		raccoon	
	Mustelidae		mink	
	Cervidae	Alces	moose	
		Cervus	deer	
	Equidae		horse	
	Suidae		pig	
	Giraffidae		giraffe	
Artiodactyla	Bovidae		cattle	Domesticated and raised for meat and dairy products
			buffalo	The Asian water oxen species
			cow	The female domestic cattle
			calf	The immature domestic cattle
			ox	The castrated male domestic cattle
			sheep	Farm animal with thick wooly coat
			goat	Have backward curving horns and a beard
Rodentia	Muridae		mice	
	Sciuridae		squirrel	
	Cricetidae		muskrat	
Lagomorpha	Leporidae		rabbit	smaller in size
			hare	bigger in size
Eulipotyphla			mole	
Cetacea			dolphin	
Primates			monkey	

2.2.2 Fowls: Chicken, duck, geese, cock, sparrow, chickadees, jay, robin, swallow, phoebe, partridge, owl, hawk, eagle, loon, hummingbird, woodcock, pigeon, veery, wood pewee, chewink, thrasher

According to Carolus Linnaeus's animal kingdom classification (Reid, 2009), 22 fowls can be subdivided into 9 order categories, 13 family categories, 8 genus categories, specifical division can be presented as follows:

Table 2 fowls kingdom classification

Order	Family	Genus	Mammal
Passeriformes	Passeridae	Passer	sparrows
		Pipilo	chewinks
	Tyrannidae	Sayornis	phoebes
		Contopus	wood pewees
	Turdidae	Turdus	robins
		Catharus	veery
	Paridae		chickadees
	Corvidae		jays
	Hirundinidae		swallows
	Mimidae		thrashers
	Phasianidae		chicken
Anseriformes	Anatidae	Ansa	duck
		Anser	geese
Galliformes	Gallus		cock
	Perdix		partridge
Accipitriformes	Accipiter		hawk
	Aquila		eagle
Strigiformes			owl
Gaviiformes			loon
Trochiliformes			hummingbird
Scolopacidae			woodcock
Columbiformes			pigeon

2.2.3 Reptiles: turtle, tortoise, snake, lizard

According to Carolus Linnaeus's animal kingdom classification (Reid, 2009), 4 reptiles can be subdivided into 2 order categories, 4 family categories, specifical division can be presented as follows:

Table 3 reptiles kingdom classification

Order	Family	Genus	Mammal
Testudines	Emydidae		turtle
	Testudinidae		tortoise
Squamata	Colubridae		snake
	Lacertidae		lizard

2.2.4 Fishes: shiner, chivin, roach, pickerel, eel, perch, pout, mussel

According to Carolus Linnaeus's animal kingdom classification (Reid, 2009), 8 fishes can be subdivided into 6 order categories, 3 genus categories, specifical division can be presented as follows:

Table 4 fishes kingdom classification

Order	Family	Genus	Mammal
Cypriniformes	Squamata	Notropis	shiner
		Nocomis	chivins
		Rutilus	roaches
Esociformes			pickerel
Anguilliformes			eels
Perciformes			perch
Gadiformes			pout
Mytiloida			mussels

2.2.5 Amphibian: frog, bullfrog

According to Carolus Linnaeus's animal kingdom classification (Reid, 2009), 2 amphibians can be subdivided into 2 genus categories, specifical division can be presented as follows:

Table 5 amphibians kingdom classification

Order	Family	Genus	Mammal
Anura	Ranidae	Rana	frog
		Lithobates	bullfrog

2.2.6 Insects: ant, wasp, waterbug, butterfly, bee

According to Carolus Linnaeus's animal kingdom classification (Reid, 2009), 5 insects can be subdivided into 4 order categories, 2 family categories, specifical division can be presented as follows:

Table 6 insects kingdom classification

Order	Family	Mammal
Hymenoptera	Formicidae	ants
	Vespidae	wasps
Hemiptera		waterbugs
Lepidoptera		butterflies
Hymenoptera		bees

3. The establishment of Ecological philosophy animal themes' network of the ecological discourse in *Walden*.

From the componential analysis, we can draw the ecological philosophy animal themes' network diagram in Walden written by Henry David Thoreau as in Figure 2-8.

From Diagrams 2-8, the ecological animal themes network in *Walden* written by Henry David Thoreau falls under the same semantic domain, which is the nature domain. Thoreau utilizes these themes to express the ecological meaning throughout his essay.

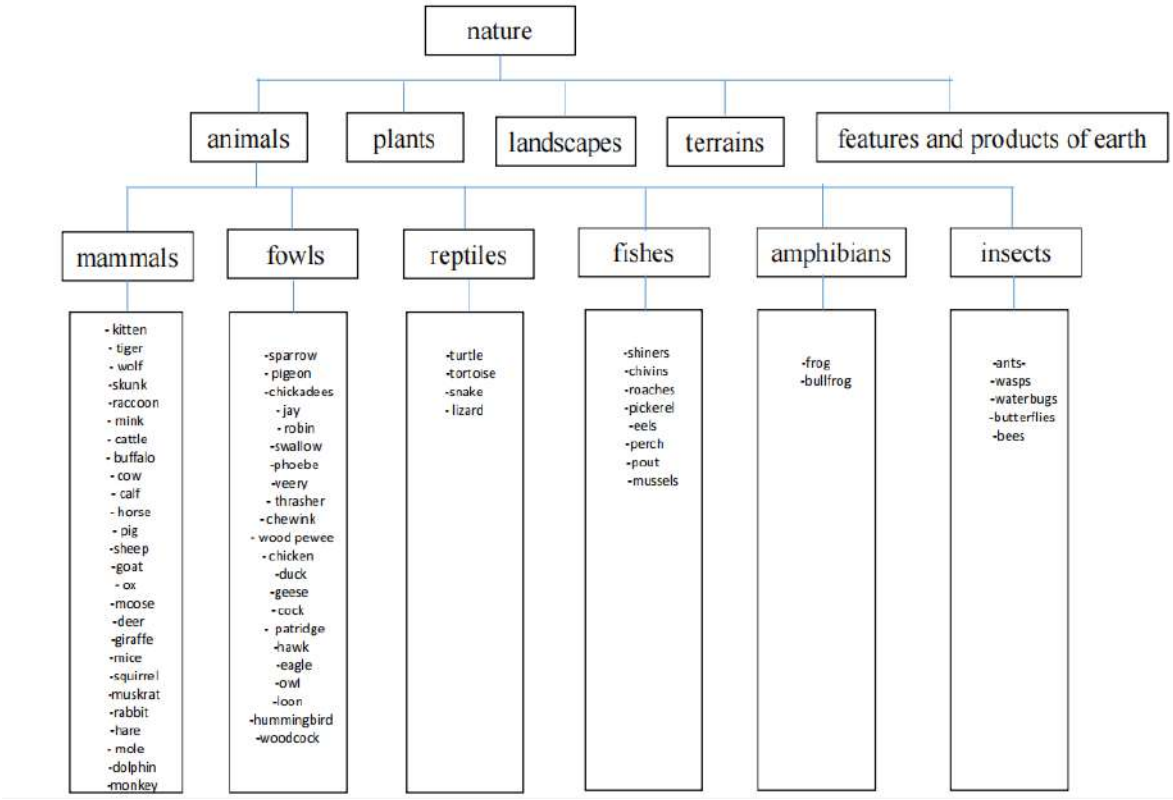

Figure 2 The ecological philosophy animal themes' network in *Walden*.
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

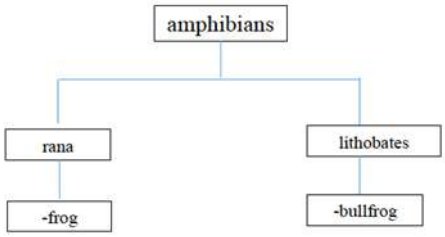

Figure 3 The ecological philosophy amphibian themes' network in *Walden*.
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

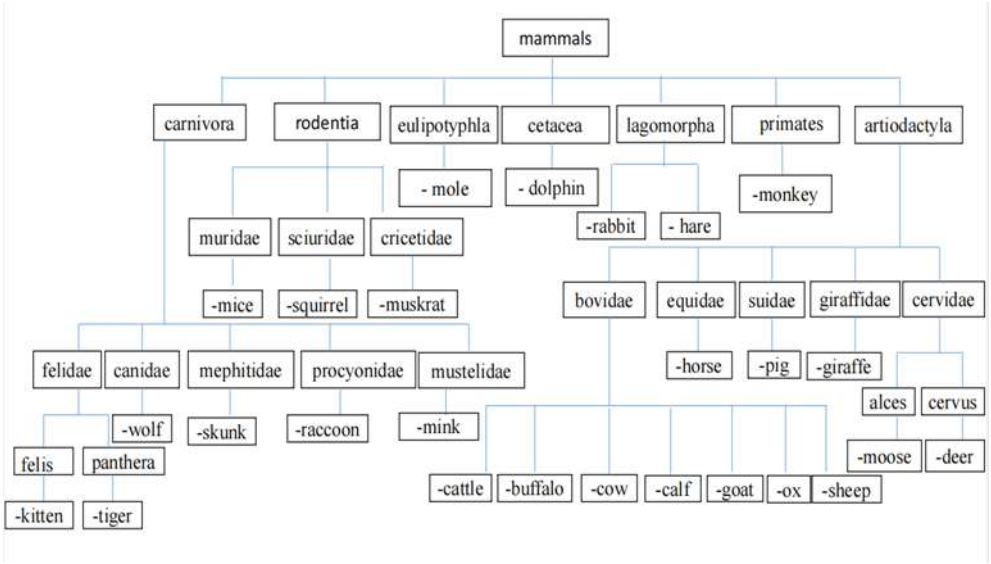

Figure 4 The ecological philosophy mammals themes' network in *Walden*.
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

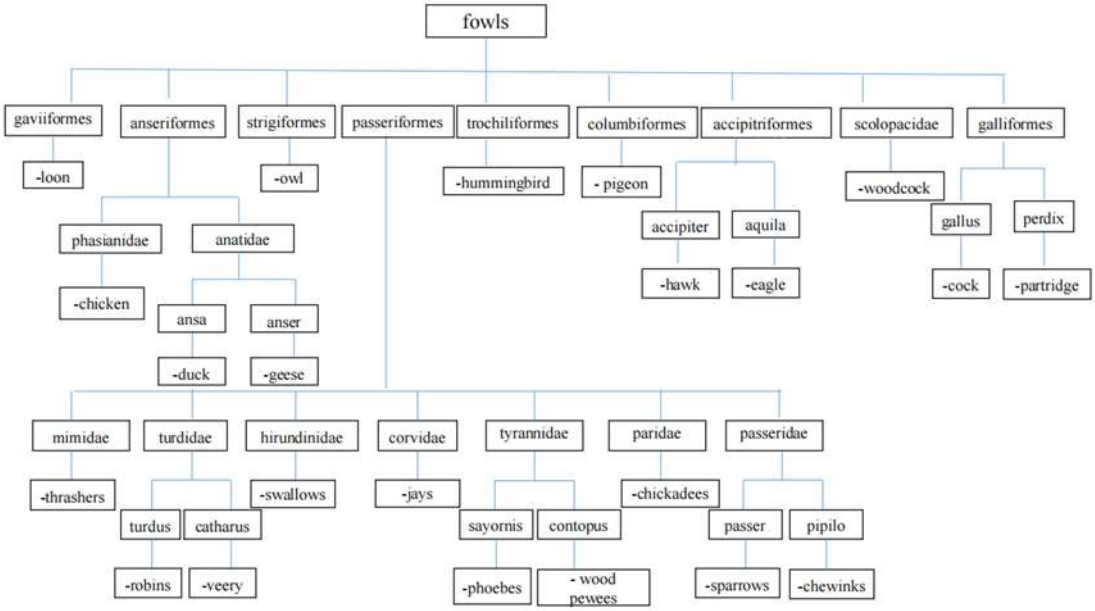

Figure 5 The ecological philosophy fowl themes' network in *Walden*.
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

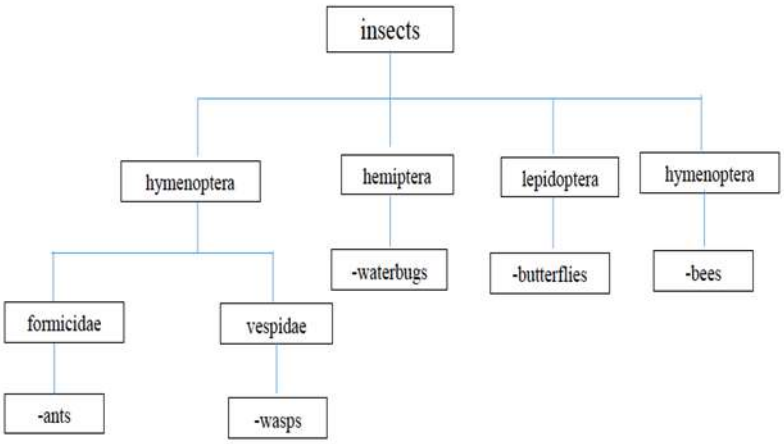

Figure 6 The ecological philosophy insects themes' network in *Walden*.
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

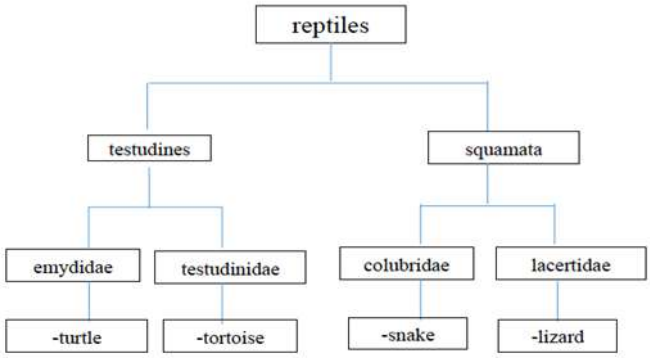

Figure 7 The ecological philosophy reptiles themes' network in *Walden*.
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

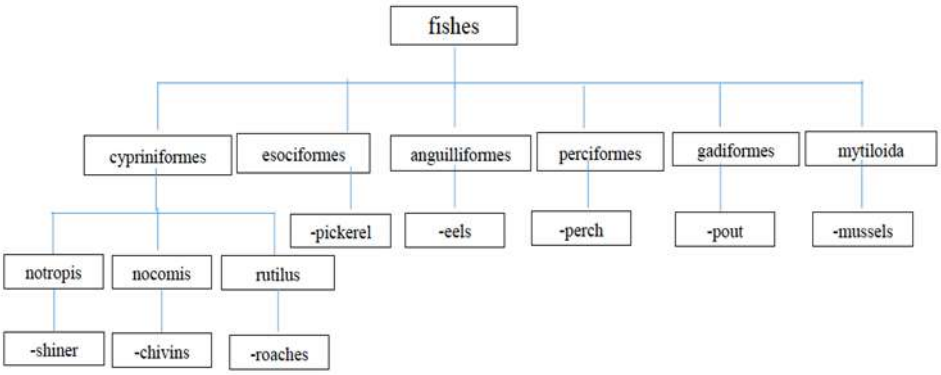

Figure 8 The ecological philosophy fish themes' network in *Walden*.
(Source: Constructed by the researcher, 2024)

Discussion

1. Research Objectives

The research objectives emphasized on identification of the animal nature theme, the interpretation of the ecological meaning of the animal theme, and the establishment of the Ecological philosophy themes' network of the animal theme in the ecological discourse of the American Literature Walden. The key findings expose that American Literature Walden is a nature essay that has abundant ecological themes. This study places its focus on the interpretation of the ecological meaning of the animal theme by using the Componential Analysis, by which the ecological properties of animal themes are revealed. This study aligns with the three research questions and research objectives.

2. Research Results

This study results reveal the ecological discourses on the animal themes in American Literature Walden, the reason for conducting this study is to reply to the worldwide ecological crisis from the subjects of Linguistics. This is consistent with the development of Linguistics subject, and this is consistent with the need to cope with environmental destruction with the development of science and technology.

This study aims to get the ecological properties of animal themes by using the Componential Analysis. The reason for this is that few researchers adopted the Componential Analysis to analyze the nature themes in the American Literature Walden, since Ecolinguistics is newly developed. This study is consistent with the development of the subjects, especially in the field of Ecological Discourse Analysis.

The third objective of this study is to establish the Ecological philosophy themes' network of the animal theme in the ecological discourse of the American Literature Walden. After analyzing the animal themes by using the Componential Analysis, the establishment of the themes' network of the animal theme is to vividly illustrate animal themes' ecological properties. This is consistent with the research objectives three to fulfill the framework construction of the Ecological Discourse Analysis in future research. More importantly, an analytical framework of Ecological Discourse Analysis can be established based on the three objectives.

3. Conclusion

This study analyzed and interpreted the ecological themes expressed in the American Literature *Walden*, by Henry David Thoreau. It was found that the ecological meaning expressed in the discourse of this essay involves the harmonious relationship between human beings and nature, the prominent theme is the nature theme, which portrays the ecological meaning of the harmonious coexistence between man and nature. The nature theme that was found in the ecological discourse of Thoreau's essay *Walden*, is in line with the findings of other ecological discourses of his writings. Peng Xiying's analysis of Thoreau's *Walden*, from the appraisal theory of Systemic Functional Grammar, has shown that Thoreau intended to adopt the positive meaning of words to express his appreciation for animals, plants, and non-human living.

Recommendations

Theoretical Recommendations:

The Ecological Discourse Analysis is newly developed, no researchers conducted such a study to analyze the ecological discourse on nature themes, to analyze the animal themes by using the Componential Analysis, and to establish the themes' network of animals theme, therefore, therefore, this study works as a pilot to do Ecological Discourse Analysis. What's more, based on the three objectives, an analytical framework can be built for analyzing Ecological Discourse.

2. Policy Recommendations

Academic research can offer suggestions for policymakers to make ecological policy according to academic research. Implement strict ecological protection rules to force people to follow.

3. Practical Recommendations

Improve people's ecological protection awareness, advocate for calling for reducing environmental protection, and increase ecological awareness to protect the environment and earth.

References

Buell, L. (1995). *The environmental imagination: Thoreau, nature writing, and the formation of American culture*. Harvard University Press.

Coupe, L. (Ed.). (2000). *The Green Studies Reader: From Romanticism to Ecocriticism*. Psychology Press.

Halliday, M. A. K. (1985). *An introduction to functional grammar*. London: Arnold.

Halliday, M. A. K. (2004). *An introduction to functional grammar*. (3rd ed.). London: Arnold.

Izaguirre, J. (2014). *The American Dream and Literature: How the themes of self-reliance and individualism in American literature are relevant in preserving both the aesthetics and the ideals of the American Dream* (Doctoral dissertation, DePaul University).

Lindsey, L. L. (2012). "One's-self I sing": The theme of individualism as a part of the American experience in the works of Mark Twain, Ernest Hemingway, and Jack Kerouac. Oklahoma State University.

Nida, E. A. (1975). Semantic structure and translating. *The Bible Translator,* 26 (1), 120-132.

Realo, A., Koido, K., Ceulemans, E., & Allik, J. (2002). Three components of individualism. *European Journal of Personality,* 16 (3), 163-184.

Reid, G. M. (2009). Carolus Linnaeus (1707–1778): His life, philosophy, and science and its relationship to modern biology and medicine. *Taxon,* 58 (1), 18-31.

Stibbe, A. (2015). *Ecolinguistics: Language, Ecology and the Stories We Live by*. Routledge.

Tong, M. (2008). *A History of American Literature*. Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press.

Wei, H. (2018). A few key issues concerning ecolinguistics as a discipline. *Chinese Foreign Language,* 4 (4), 11-17.

สภาพการณ์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง

The Circumstances and Needs of Developing the Competencies of Caregivers in Elderly Care Or Dependent Care Facilities

สุดารัตน์ พงศ์ประยูร,
ณัฐภัสสร ธนาบวรพาณิชย์ และ พิศมัย จารุจิตติพันธ์
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
Sudarat Phongprayoon,
Nutpatsorn Tanaborworpanid and Pisamai Jarujittipant
North Bangkok University, Thailand
Corresponding Author, E-Mail: Sudarat.phon@northbkk.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพ ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ให้บริการ 2) ช่องว่างระหว่างสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงกับสมรรถนะที่คาดหวังของผู้ให้บริการ และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณจากการตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง 169 แห่ง ด้วยวิธีการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 19 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ $PNI_{modified}$ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ให้บริการในสถานประกอบการต้องจบหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง และต้องได้รับการขึ้นทะเบียนกับกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ปัญหาในการปฏิบัติงานพบทั้งการขาดความรู้ทักษะ ผู้ให้บริการมีความเครียดในการปฏิบัติงาน และจำนวนผู้ให้บริการไม่เพียงพอต่อความต้องการ 2) ช่องว่างระหว่างสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงกับสมรรถนะที่คาดหวังของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงและลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา พบว่า ระดับสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างจากสมรรถนะที่คาดหวัง โดยระดับสมรรถนะที่คาดหวังสูงกว่าระดับสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริง ทั้งโดยรวม สมรรถนะหลัก และสมรรถนะในงานที่ปฏิบัติ โดยลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนามีดังนี้ ลำดับ 1 การควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด ลำดับ 2 การรับผิดชอบเชิงจริยธรรม ลำดับ 3 การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ 3) แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1. การจัดหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่

* วันที่รับบทความ : 5 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 9 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 12 กันยายน 2567
Received: September 5 2024; Revised: September 9 2024; Accepted: September 12 2024

เหมาะสมในการปฏิบัติงาน 2. การพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้บริการโดยการเสริมสร้างการมีความรับผิดชอบเชิงจริยธรรม การควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด และ 3. การพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้บริการโดยการเสริมสร้างการมีความรู้ความเข้าใจและการดูแลผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ผู้ให้บริการ; สมรรถนะ; ผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง

Abstract

This research aimed to 1) study the conditions and problems with the competency of caregivers; 2) identify competency gap of current and expect of the caregivers in elderly care or dependent care facilities; and 3) provide guideline in developing competency of caregiver in elderly care or dependent care facilities. The researcher used integrated research methods, both quantitative and qualitative research. Samples in the quantitative study were 169 locations from questionnaire responses selected by the use of Krejcie & Morgan method. Qualitative research was done by using in-depth interviews with 19 key informants selected by purposive sampling. Statistics used for data analysis were mean, standard Deviation, PNI $_{\text{modified}}$ and content analysis.

Results indicated that 1) The caregivers in elderly care or dependent care facilities must complete a 420-hour elderly care course and must be registered with the Department of Health Service Support. Problems in work were found to include a lack of knowledge, skills and work stress. Moreover, the number of caregivers is insufficient to meet demand. 2) The gap between the actual and expected competencies of caregivers in elderly care or dependent care facilities and development priorities was found that the actual performance level was different from the expected performance. The expected competencies level is higher than the actual competencies level, both overall, core competencies, and competencies in the work performed. In order of the necessary development needs are as follows: No. 1 controlling emotions and managing stress. No. 2 being ethically responsible. No. 3 having knowledge and understanding about the elderly. 3) Management guidelines for developing the competencies of caregivers in elderly care or dependent care facilities include 3 approaches: 1. Providing personnel with appropriate qualifications to perform the job. 2. Developing the competencies of caregivers by strengthening ethical responsibility, controlling emotions and managing stress. and 3. Developing the competencies of caregivers by enhancing knowledge and care for the elderly.

Keywords: Caregivers; Competency; Elderly care or dependent care

บทนำ

แนวโน้มกลุ่มประชากรผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนมากขึ้นในทุกประเทศทั่วโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างทางสังคมกลายเป็นสังคมสูงอายุ ซึ่งมีนัยยะสำคัญต่อการกำหนดทิศทางของทุกภาคส่วนในสังคมไม่ว่าจะเป็นภาคแรงงาน ภาคการเงิน ภาคธุรกิจ และภาคบริการ โดยเฉพาะระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการพึ่งพิงของผู้สูงอายุที่อยู่ในความดูแลของสถานบริการนั้นพบมากขึ้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สถานบริการสำหรับผู้สูงอายุเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการรองรับสังคมผู้สูงอายุ สอดคล้องกับสถานการณ์ในประเทศที่มีธุรกิจการดูแลผู้สูงอายุจัดตั้งขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในภาคเอกชนซึ่งการเติบโตของธุรกิจนี้มีอย่างต่อเนื่องสอดรับกับการขยายตัวของสังคมผู้สูงอายุ

ซึ่งจากสถานการณ์การประกอบธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมาสามารถเปิดได้อย่างเสรี โดยไม่มีการขึ้นตรงต่อหน่วยงานใดที่รับผิดชอบ และยังไม่มีกฎหมายบังคับใช้เกี่ยวกับผู้ให้บริการในการดูแลผู้สูงอายุ ไม่มีกฎหมายคุ้มครองที่จะมากำหนดคุณสมบัติลักษณะเฉพาะของผู้ที่ให้บริการที่มีมาตรฐานเข้ามาปฏิบัติงาน (สำนักข่าวอิสรา, 2565) จึงทำให้ผู้ประกอบการสถานดูแลผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้บุคลากรที่ไม่ผ่านการอบรมหรือแรงงานต่างด้าว เพื่อลดต้นทุนในการบริหารจัดการให้ถูกลง ส่งผลให้คุณภาพในการบริการแก่ผู้สูงอายุไม่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรม วุฒิภาวะทางร่างกาย จิตใจและความรู้ ต่อมาในวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2564 ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 และกฎกระทรวงกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง โดยมีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมประชาสัมพันธ์, 2564)

จากงานวิจัยของนงลักษณ์ พะไกยะและคณะ (2564 : 200) พบว่า การคาดการณ์กำลังคนดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในปี พ.ศ. 2573 จะมีความต้องการนักบริบาล 126,542-134,312 คน แม้ว่าจะได้มีสถาบันต่าง ๆ เริ่มตื่นตัวในการผลิตนักบริบาล แต่การขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและปัจจัยอื่น ๆ ทำให้ความนิยมในการเรียนลดลง นอกจากปัญหาจำนวนและคุณภาพของนักบริบาลจะไม่เพียงพอแล้ว ปัญหาการธำรงอยู่ในระบบเป็นความท้าทายที่สำคัญของนักบริบาลด้วย เนื่องจากงานดูแลผู้สูงอายุที่ป่วยเรื้อรัง เช่น มะเร็งระยะท้าย อัลไซเมอร์ พาร์กินสัน เป็นงานค่อนข้างหนัก มีลักษณะงานที่ซ้ำเดิม ต้องคอยผลัดเวรดูแล 24 ชั่วโมง และเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและต้องเข้าใจผู้สูงอายุทั้งมิติกาย ใจ สังคม และจิตวิญญาณ รวมทั้งต้องมีการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ (ปองกมล สุรัตน์, 2562) ดังนั้นเมื่อทำงานได้ระยะหนึ่งก็ต้องการเปลี่ยนงาน ทำให้บุคลากรด้านการดูแลผู้สูงอายุขาดแคลนอย่างต่อเนื่อง ไม่ทันตามความต้องการของตลาดที่จำนวนผู้สูงอายุมีเพิ่มสูงขึ้น (นิภาพันธ์ พูนเสถียรทรัพย์, 2565) จึงต้องเร่งเพิ่มกำลังคนและพัฒนาขีดความสามารถ สมรรถนะของนักบริบาลที่ให้บริการในระบบการดูแลระยะยาว สอดคล้องกับสถานการณ์สถานดูแลผู้สูงอายุทั่วโลกที่ประสบปัญหาการดูแลผู้สูงอายุที่ป่วยเรื้อรังให้เหมาะสม เช่น ในประเทศอังกฤษมีการวิจัยติดตามผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง 4,709 คน พบว่า ผู้สูงอายุที่อายุ 80 ปีขึ้นไปมีแนวโน้มเสียชีวิตแบบกระทันหันโดยไม่ได้คาดคิด และ

ยังพบว่าผู้สูงอายุในบ้านพักคนชราหรือสถานดูแลผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่เสียชีวิตแบบกะทันหันมากที่สุด (Teggi D., 2018 : 112) ในประเทศฮ่องกงมีการประเมินว่าสถานกาณ์การตายในผู้สูงอายุในบ้านพักคนชราที่ป่วยระยะท้ายยังน่าเป็นห่วงเนื่องจากผู้ดูแลขาดทักษะการดูแลผู้ป่วยระยะท้าย เช่นเดียวกับประเทศไทย (Luk, J. K., 2017 : 63) ซึ่งปัญหาสำคัญของธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย คือ บุคลากรผู้ให้บริการมีข้อจำกัดทางด้านสมรรถนะ ขาดความรู้และทักษะในด้านอาชีพ มีวุฒิภาวะไม่เพียงพอที่จะดูแลผู้สูงอายุ ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการและดูแลผู้สูงอายุได้ครบถ้วน และการขาดแคลนบุคลากร ทำให้มีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการในสังคม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสถานบริการดูแลผู้สูงอายุและเกิดความเสียหายแก่ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว

จากแนวโน้มกลุ่มประชากรผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนมากขึ้นและความต้องการผู้ดูแลที่เพิ่มสูงขึ้น เป็นประเด็นที่ท้าทายที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับและแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงต้องเร่งเพิ่มกำลังคนและพัฒนาขีดความสามารถสมรรถนะของผู้ให้บริการดูแลผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา สภาพ ปัญหา ช่องว่างระหว่างสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงกับสมรรถนะที่คาดหวังของผู้ให้บริการ และเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในระบบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง
2. เพื่อศึกษาช่องว่างระหว่างสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงกับสมรรถนะที่คาดหวัง และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาพัฒนาของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพการณ์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งอาศัยทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

1. กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 : ตัวแทนผู้ดำเนินการที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานครที่ผ่านการรับรองจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จำนวน 296 แห่ง ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากตัวอย่างได้ร้อยละ 5 ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 169 แห่ง โดยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ และการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) : ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี ประกอบด้วย บุคลากรจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1 คน ผู้ดำเนินการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงในกรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน และผู้ให้บริการ จำนวน 6 คน รวมจำนวนทั้งหมด 19 คน (กำหนดโดยใช้หลักการการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามหลักการของเดลฟายเทคนิค) และการเลือกกลุ่มตัวอย่างดำเนินการโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ฉบับ ได้แก่

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) 1 ฉบับ ในประเด็นสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงและสมรรถนะที่คาดหวังของผู้ให้บริการ ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้แก่ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ สมรรถนะหลัก และสมรรถนะในงานที่ปฏิบัติ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย รายละเอียดดังนี้

2.1.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่าทุกข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ 0.5 ที่กำหนด

2.2.2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีคุณลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจำนวน 30 ตัวอย่าง และนำผลการทดลองมาคำนวณหาค่า “สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น” (coefficient of reliability) โดยใช้สูตรการคำนวณค่าแอลฟาของครอนบัช (Cronbach's alpha) ค่าที่คำนวณได้ควรมีค่าไม่น้อยกว่า 0.7 จึงจะถือว่าเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้มีค่าแอลฟาของครอนบัช เท่ากับ 0.992

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) 1 ฉบับ ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของการจัดเรียงลำดับความสำคัญสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาตลอดความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแยกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพ ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง (วัตถุประสงค์ที่ 1) ซึ่งรวบรวมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2. วิเคราะห์ดัชนีเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง (วัตถุประสงค์ที่ 2) โดยใช้สถิติบรรยายด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความคิดเห็นช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสท์; และ คาห์น (Best; & Kahn. 1993) และใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) (สุวิมล ว่องวาณิช. 2548: 62) ในการคำนวณลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ดังนี้

ช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของ เบสท์; และ คาห์น

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$)

$$(PNI_{Modified}) = \frac{(I-D)}{D}$$

เมื่อ $(PNI_{Modified})$ แทน ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

I (Importance) แทน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) สมรรถนะที่คาดหวัง

D (Degree of Success) แทน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) สมรรถนะที่เกิดขึ้นจริง

โดยใช้ Modified Priority Needs Index (PNI Modified) โดยค่า PNI มากนำไปพัฒนาเป็นลำดับแรก และค่า PNI น้อยนำไปพัฒนาลำดับต่อไป

3. วิเคราะห์แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง (วัตถุประสงค์ที่ 3) โดยการวิเคราะห์เนื้อหาภายใต้หลักการการนำข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพมาทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อให้ได้ประเด็นต่าง ๆ หลังจากนั้นผู้วิจัยจะ

สรุปประเด็นสาระสำคัญจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพการณ์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กระทำโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีสมรรถนะของ Spencer;& Spencer (1993) แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถะผู้ดูแลผู้สูงอายุ เพื่อนำมาสู่การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

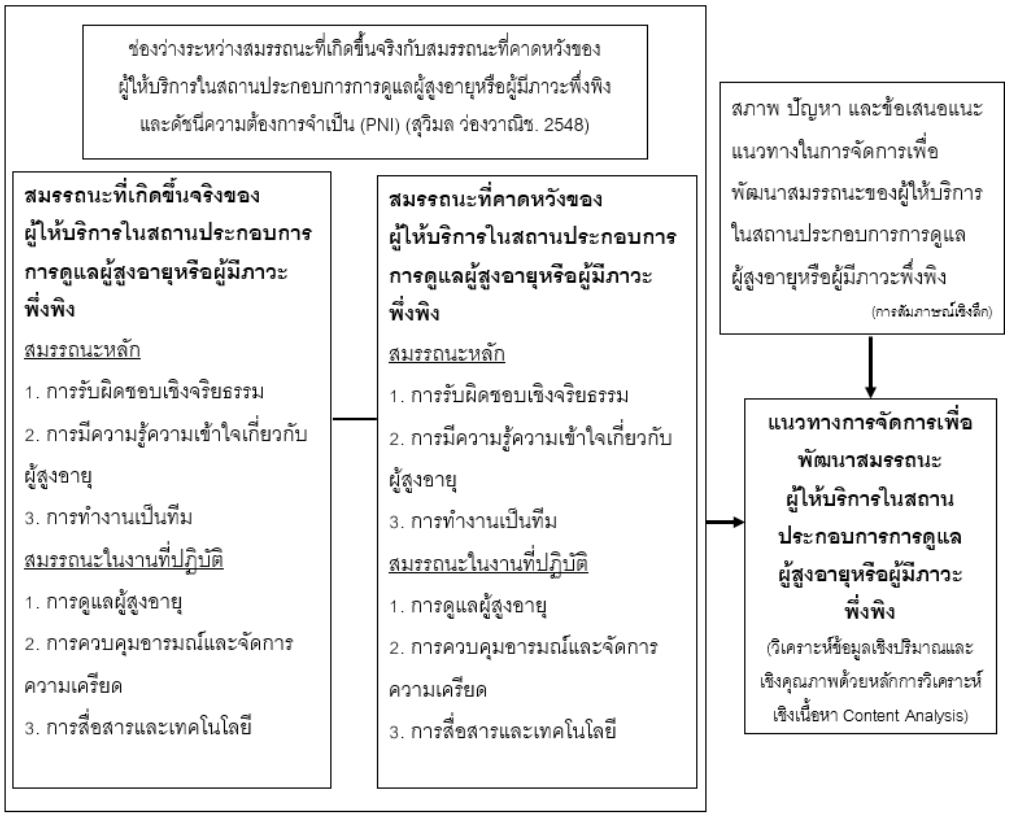

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 สภาพ ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง รวบรวมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1. สภาพปัจจุบันของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง

1.1 การขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการ ผู้ที่สามารถขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ จบหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมงจากสถาบันที่ได้รับการรับรองหลักสูตรจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพและได้รับการขึ้นทะเบียนก่อนการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

1.2 อัตราส่วนผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการ อัตราส่วนที่กำหนด คือ 1:5 ซึ่งในทางปฏิบัติจะแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ 1) กรณีผู้รับบริการมีอาการซับซ้อน ต้องได้รับการทำหัตถารหลายอย่าง หรือจำเป็นต้องดูแลอย่างใกล้ชิด อัตราส่วน 1:5 ไม่เหมาะสม ซึ่งในการปฏิบัติงานจริงจะอยู่ที่อัตราส่วนผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการประมาณ 1:3-4 โดยผู้ดำเนินการหรือหัวหน้างานจะเป็นผู้ประเมินตามความเหมาะสม 2) กรณีผู้รับบริการมีอาการไม่ซับซ้อน สามารถช่วยเหลือตัวเองได้บ้าง อัตราส่วนผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการ 1:5 มีความเหมาะสม

1.3 หลักสูตรดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง ระยะเวลาเรียน 420 ชั่วโมงตลอดหลักสูตร แบ่งเป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ/ภาคสนาม โดยสถาบันที่เปิดสอนต้องได้รับการรับรองหลักสูตรจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เมื่อปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ให้บริการที่จบมาไม่สามารถปฏิบัติงานจริงได้ทันที ความรู้และทักษะไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทำให้สถานประกอบการจะต้องรับหน้าที่ในการฝึกอบรมเพิ่มเติมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

1.4 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้บริการ (อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา มีผลต่อการปฏิบัติงานบางส่วน เช่น วุฒิภาวะในการตัดสินใจ การรับฟังคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชา การปรับตัว ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น ซึ่งในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ที่อายุน้อยจะไม่ค่อยกล้าตัดสินใจ ขาดความรับผิดชอบ ผู้ให้บริการที่จบการศึกษาระดับสูงเมื่อมาปฏิบัติงานในศูนย์ บางครั้งจะสอนงานได้ยาก ไม่ค่อยรับฟังและไม่ปรับตัว ในส่วนของประสบการณ์การทำงาน หากมีประสบการณ์จะสามารถทำงานได้ดีกว่า แต่ในทางกลับกันเมื่อมีประสบการณ์สูง มักทำงานตามความคุ้นชิน ทำให้เพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ ได้ยาก ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคล เป็นปัจเจกของแต่ละคนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานเป็นรายกรณี แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง คือ การมีจิตใจรักในการบริการ

2. ประเด็นปัญหาของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง

2.1 ปัญหาในการปฏิบัติงาน ผู้ให้บริการขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ไม่ค่อยมีกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ขาดจิตใจที่รักในการบริการ ไม่ค่อยมีความอดทน เกี่ยงงาน ไม่ค่อยเปิดรับการเรียนรู้ใหม่ ๆ ไม่เข้าใจสภาวะและสภาพของผู้สูงอายุที่บางคนอาจต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด บางครั้งผู้สูงอายุก็เอาแต่ใจตัวเอง คาดเดาอารมณ์ได้ยาก อีกทั้งยังมีภาวะกดดัน ความเครียดในการปฏิบัติงาน ทั้งจากสถานการณ์การทำงานปกติที่ต้องรับมือกับผู้สูงอายุ และปัญหาความต้องการของญาติที่บางรายเยอะจนเกินไป ทำให้ผู้ให้บริการเกิดความเครียด และความเหนื่อยล้าจากการปฏิบัติงาน จนบางครั้งไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง หรือจัดการอารมณ์ของตนเองได้ ผู้ให้บริการที่เพิ่งจบการเรียนจากหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง ยังมีความรู้และทักษะไม่เพียงพอ ไม่สามารถปฏิบัติงานจริงได้ทันที เมื่อปฏิบัติงานไปได้สักระยะจะคุ้นชินกับการปฏิบัติงานแบบเดิม ๆ ไม่ค่อยนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้

2.2 จำนวนผู้ให้บริการ ไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง เนื่องจากเมื่อจบหลักสูตรอบรม 420 ชั่วโมง สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายบางส่วนที่ทำการขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการได้ไม่เข้าทำงานที่สถานประกอบ แต่ไปทำงานในหน่ายงานอื่นแทน เช่น คลินิกเอกชน เสริมความงาม เป็นต้น ส่งผลให้การมาทำงานในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ฯ จำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ อีกทั้งยังมีการเข้าออกบ่อยทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง ต้องทำการอบรมใหม่สอนงานคนใหม่ ๆ บ่อย การหาบุคลากรมาปฏิบัติงานนาน ๆ เป็นสิ่งที่ทำได้ยากซึ่งส่งผลต่อการทำงานและสถานประกอบการเนื่องจากผู้สูงอายุติดคนดูแลคนเดิม ๆ ไม่ชอบการเปลี่ยนคนบ่อย

3. การจัดการทรัพยากรณ์มนุษย์ในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง

3.1 การจัดรูปแบบองค์การ บุคลากรที่เป็นโครงสร้างหลักของสถานประกอบการ คือ ผู้ประกอบการ ผู้ดำเนินการ ผู้ให้บริการ และสถานประกอบการสามารถจัดหาสหวิชาชีพ/บุคลากรฝ่ายสนับสนุนอื่น ๆ มาปฏิบัติงานได้สถานประกอบการได้ เช่น พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล นักกายภาพ แม่บ้าน แม่ครัว ซึ่งจะมีกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละตำแหน่ง มีการทำงานเป็นทีม โดยมีหัวหน้าเวรเป็นผู้ควบคุม

3.2 การจัดหาบุคคลเข้าทำงาน เป็นผู้ที่จบหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง และขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการกับกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ อายุ 18 ปี ขึ้นไป สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งสถานประกอบการมีวิธีการคัดเลือกที่หลากหลาย เช่น คัดเลือกจากผู้เรียนที่มาฝึกงาน ติดต่อกับทางสถาบันการบริบาลโดยตรง การสัมภาษณ์ ทดลองงานก่อนการปฏิบัติงานจริง และมีการชี้แจงรายละเอียด ระเบียบการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

3.3 การประเมินผลการปฏิบัติงาน มีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายของแต่ละสถานประกอบการ โดยผู้ดำเนินการ หัวหน้างาน เป็นหลักในการประเมิน ด้วยวิธีการ เช่น การสอบถาม การสังเกตุ และทำแบบประเมิน ซึ่งมีทั้งการประเมินรายวันในขณะปฏิบัติงาน รายเดือน และรายปี

3.4 การฝึกอบรมและพัฒนา มีการอบรมต่าง ๆ ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อบรมการใช้เครื่องมือ การ CPR ดับเพลิง การดูแลผู้ป่วยเพื่อทบทวนการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการพยาบาล เช่น การยกเคลื่อนย้าย พลิกตัวผู้ป่วย การป้อนอาหาร การทำกายภาพ การป้องกันการติดเชื้อ ซึ่งจะเน้นการฝึกผ่านการปฏิบัติงานจริง มีระบบพี่เลี้ยงคอยดูแล และมีคู่มือ Work instruction ให้พนักงานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติงาน

3.5 รางวัลและสิทธิประโยชน์ การให้สวัสดิการพื้นฐาน เช่น ประกันสังคม ชุดทำงาน วันหยุด วันลาพักร้อน สวัสดิการเพิ่มเติม เช่น สวัสดิการอาหาร ที่พัก การจัดงานเลี้ยงตามเทศกาลสำคัญ การให้รางวัลแก่ผู้ให้บริการที่มีผลการปฏิบัติงานดี โบนัสประจำปี

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้บริการ

4.1 การอบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโรคที่ผู้สูงอายุเป็น การดูแลแบบองค์รวม การฝึกทักษะการใช้อุปกรณ์ และนวัตกรรมสมัยใหม่ที่ส่งเสริมประสิทธิภาพในการดูแลผู้รับบริการ

4.2 การอบรมเรื่องทัศนคติในการดูแลผู้สูงอายุ บุคลิกภาพ และทักษะ Soft skill

4.3 การเพิ่มการจ่ายค่าตอบแทน สวัสดิการ หรือรางวัลให้พนักงานมากขึ้น

4.4 หน่วยงานภาครัฐช่วยสนับสนุนงบประมาณในการอบรมต่าง ๆ

4.5 เพิ่มระยะเวลาการเรียนในหลักสูตรให้มากขึ้น ทั้งในส่วนของทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติจริง

4.6 มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานประกอบการที่ส่งเสริมในปฏิบัติงานทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม

วัตถุประสงค์ที่ 2 ช่องว่างระหว่างสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงและสมรรถนะที่คาดหวังของผู้ให้บริการและลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสมรรถนะที่คาดหวัง และสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริง

สมรรถนะของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง	ระดับสมรรถนะที่คาดหวัง			ระดับสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริง		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
สมรรถนะหลัก	4.76	.20	มากที่สุด	4.35	.56	มาก
1. การรับผิดชอบเชิงจริยธรรม	4.93	.13	มากที่สุด	4.37	.59	มาก
2. การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	4.88	.19	มากที่สุด	4.35	.61	มาก
3. การทำงานเป็นทีม	4.48	.45	มาก	4.33	.58	มาก
สมรรถนะในงานที่ปฏิบัติ	4.80	.16	มากที่สุด	4.26	.53	มาก

1. การดูแลผู้สูงอายุ	4.88	.20	มากที่สุด	4.41	.54	มาก
2. การควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด	4.95	.12	มากที่สุด	4.21	.56	มาก
3.การสื่อสารและเทคโนโลยี	4.58	.37	มากที่สุด	4.14	.61	มาก
รวมเฉลี่ย	4.78	.14	มากที่สุด	4.30	.53	มาก

ตารางที่ 1 สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

สมรรถนะที่คาดหวังของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งโดยรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78) ด้านสมรรถนะหลัก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76) และด้านสมรรถนะในงานที่ปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80)

สมรรถนะที่คาดหวังด้านสมรรถนะหลักของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านโดยรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76) ด้านการรับผิดชอบเชิงจริยธรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93) และด้านการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88) ส่วนด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48)

สมรรถนะที่คาดหวังด้านสมรรถนะในงานที่ปฏิบัติของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งโดยรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80) ด้านการดูแลผู้สูงอายุ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88) ด้านการควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95) และด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58)

สมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30) ด้านสมรรถนะหลัก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35) และด้านสมรรถนะในงานที่ปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26)

สมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงด้านสมรรถนะหลักของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35) ด้านการมีจริยธรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37) ด้านการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35) และด้านการทำงานเป็นทีม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33)

สมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงด้านสมรรถนะในงานที่ปฏิบัติของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26) ด้านการดูแลผู้สูงอายุ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41) ด้านการควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21) และด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14)

ตารางที่ 2 ช่องว่างระหว่างสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงและสมรรถนะที่คาดหวังของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

สมรรถนะของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง	ระดับสมรรถนะที่คาดหวัง (I)			ระดับสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริง (D)			I-D	PNI I-D/D	ลำดับ
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล			
1. การควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด	4.95	.12	มากที่สุด	4.21	.56	มาก	0.74	0.18	1
2. การรับผิดชอบเชิงจริยธรรม	4.93	.13	มากที่สุด	4.37	.59	มาก	0.56	0.13	2
3. การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	4.88	.19	มากที่สุด	4.35	.61	มาก	0.53	0.12	3
4. การดูแลผู้สูงอายุ	4.88	.20	มากที่สุด	4.41	.54	มาก	0.47	0.11	4
5. การสื่อสารและเทคโนโลยี	4.58	.37	มากที่สุด	4.14	.61	มาก	0.44	0.11	4
6. การทำงานเป็นทีม	4.48	.45	มาก	4.33	.58	มาก	0.15	0.03	6

ตารางที่ 2 ช่องว่างระหว่างสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงและสมรรถนะที่คาดหวังของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง และดัชนีเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา สรุปผลสมรรถนะที่ต้องพัฒนาก่อน พบว่า ระดับสมรรถนะที่คาดหวังสูงกว่าระดับสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงทุกด้าน โดยลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนามีดังนี้ ลำดับ 1 การควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด มีช่องว่างเท่ากับ 0.74 และดัชนีเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (**PNI**) เท่ากับ 0.18 ลำดับ 2 การรับผิดชอบเชิงจริยธรรม มีช่องว่างเท่ากับ 0.56 และดัชนีเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (**PNI**) เท่ากับ 0.13 ลำดับ 3 การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ มีช่องว่างเท่ากับ 0.53 และดัชนีเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (**PNI**) เท่ากับ 0.12 ลำดับ 4 การดูแลผู้สูงอายุ มีช่องว่างเท่ากับ 0.47 และดัชนีเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (**PNI**) เท่ากับ 0.11 ลำดับ 4 การสื่อสารและเทคโนโลยี มีช่องว่างเท่ากับ 0.44 และดัชนีเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (**PNI**) เท่ากับ 0.11 และลำดับ 6 การทำงานเป็นทีม มีช่องว่างเท่ากับ 0.15 และดัชนีเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (**PNI**) เท่ากับ 0.03

วัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 : การจัดหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน

แนวทางที่ 2 : การพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้บริการโดยการเสริมสร้างการมีความรับผิดชอบเชิงจริยธรรม การควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด

แนวทางที่ 3 : การพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้บริการโดยการเสริมสร้างการมีความรู้ความเข้าใจและการดูแลผู้สูงอายุ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยสามารถอภิปรายได้ผลดังนี้

1. สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง พบว่า ปัจจุบันมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงมีจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง จากสถาบันที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพให้การรับรอง และขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการกับกรมสนับสนุนบริการสุขภาพก่อนการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ อัตราส่วนผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการภายในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงที่กำหนด คือ 1:5 ซึ่งมีความเหมาะสมหากผู้รับบริการมีอาการไม่ซับซ้อน หรือสามารถช่วยเหลือตัวเองได้บ้าง แต่หากผู้รับบริการมีอาการซับซ้อน จำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด อัตราส่วน 1:5 ไม่เหมาะสม ซึ่งในการปฏิบัติงานจริงจะอยู่ที่อัตราส่วนประมาณ 1: 3-4 โดยผู้ดำเนินการหรือหัวหน้างานจะเป็นผู้ประเมินตามความเหมาะสม สอดคล้องกับ ศุภณัฐ พานา และคณะ (2564 : 216) ที่พบว่าสัดส่วนของผู้ดูแลกับผู้รับบริการไม่เพียงพอ เพราะผู้สูงอายุบางรายต้องมีผู้ดูแลประกบอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ในส่วนประเด็นปัญหาของผู้ให้บริการที่ปฏิบัติงาน พบปัญหาในการปฏิบัติงานโดยผู้ให้บริการขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ขาดความรับผิดชอบ ความอดทนในการปฏิบัติงาน ไม่ค่อยมีใจรักในการบริการ และมีความเครียดในการปฏิบัติงาน ผู้ให้บริการที่เพิ่งผ่านการอบรมมาใหม่ยังมีทักษะความรู้ไม่เพียงพอ ไม่สามารถปฏิบัติงานจริงได้ทันที สอดคล้องกับ จันทราวรรณ แก้วดุก (2566 : 1) พบว่า ผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไม่ได้รับการดูแลอย่างถูกต้องเหมาะสม และจำนวนผู้ให้บริการไม่เพียงพอต่อความต้องการ อีกทั้งยังมีการเข้าออกบ่อยทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง ต้องทำการสอนงานพนักงานใหม่บ่อย การหาบุคลากรมาปฏิบัติงานกับองค์กรนาน ๆ เป็นสิ่งที่ทำได้ยากซึ่งส่งผลต่อการทำงานและสถานประกอบการ สอดคล้องกับนภาวรรณ เนตรประดิษฐ์ (2566 : 193) กล่าวว่า สถานการณ์ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอสอดคล้องกับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ซึ่งการลาออกของผู้ดูแลผู้สูงอายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการ ควรเน้นให้มีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงาน การให้สวัสดิการที่เหมาะสมและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านงบประมาณในการพัฒนาผู้ให้บริการ

2. ช่องว่างระหว่างสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงกับสมรรถนะที่คาดหวังของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงและลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา พบว่า ระดับสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างจากสมรรถนะที่คาดหวัง โดยระดับสมรรถนะที่คาดหวังสูงกว่าระดับสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริง ทั้งโดยรวม สมรรถนะหลัก และสมรรถนะในงานที่ปฏิบัติ โดยลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนามีดังนี้ ลำดับ 1 การควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด (PNI = 0.18) ลำดับ 2 การรับผิดชอบเชิงจริยธรรม (PNI = 0.13) ลำดับ 3 การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ (PNI = 0.12) ลำดับ 4 การดูแลผู้สูงอายุ และการสื่อสารและเทคโนโลยี (PNI = 0.11) และ ลำดับ 6 การทำงานเป็นทีม (PNI = 0.03) ตามลำดับ จากผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะด้านการควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด เป็นสมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็นที่ต้องพัฒนาเป็นลำดับแรกสุด เนื่องจากการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะเจ็บป่วยเป็นการดูแลที่ซับซ้อนนับเป็นงานที่หนัก และต้องดูแลเป็นระยะเวลายาวนาน ผู้ดูแลต้องเผชิญปัญหาทางด้านอารมณ์ของผู้สูงอายุ ต้องรับอารมณ์และรับปัญหาต่าง ๆ จากผู้สูงอายุโดยตรง ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ดูแลที่ลดลงได้ การดูแลผู้สูงอายุจึงเป็นสถานการณ์ที่มักก่อให้เกิดความเครียดแก่ผู้ดูแล สอดคล้องกับ กัญนิกา อยู่สำราญ (2565 : 1) กล่าวว่า การดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงผู้ดูแลจะเผชิญกับความเครียดอย่างหลีกหนีไม่ได้ การรับฟังและเปิดโอกาสให้ผู้แลหลักได้ระบายความรู้สึกจึงเป็นวิธีการที่สำคัญ ที่จะช่วยลดความเครียดได้ นอกจากนี้ผู้ดูแลอาจต้องการความเป็นส่วนตัวที่จะพักหรือต้องการการช่วยเหลือบางครั้งในการดูแลผู้สูงอายุ และสอดคล้องกับ ดวงเดือน ศาสตรภัทร และคณะ (2564 : 1) กล่าวว่า ผู้ดูแลผู้สูงอายุต้องมีความเข้าใจเมื่อผู้สูงอายุแสดงอารมณ์ไม่เหมาะสม จึงจะทำให้สามารถระงับความโกรธ มีความมั่นคงทางอารมณ์ และมองปัญหาทั้งหลายในเชิงบวก มีเมตตา พยายามหาช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุมีความสุขกาย สบายใจ

3. แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง มี 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 การจัดหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน แนวทางนี้มุ่งหวังให้ผู้ให้บริการเข้ามาปฏิบัติงานในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพึง และมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานกับสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง มีความภักดีต่อองค์กร เพื่อลดอัตราการลาออกของพนักงาน โดยมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การให้รางวัลและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม รวมถึงฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ สอดคล้องกับ นภาวรรณ เนตรประดิษฐ์ (2566 : 193) ที่กล่าวว่า งานดูแลผู้สูงอายุมักพบปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงาน แต่การที่มีเพื่อนร่วมงานที่คอยช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันจนผูกพันเหมือนคนในครอบครัว โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีม มีการแบ่งหน้าที่การทำงานชัดเจน เมื่อเกิดปัญหาใน

การทำงานก็มีการสื่อสารกันเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความผูกพันในงานของผู้ดูแลผู้สูงอายุ

แนวทางที่ 2 การพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้บริการโดยการเสริมสร้างการมีความรับชอบเชิงจริยธรรม การควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด แนวทางนี้มุ่งหวังให้ผู้ให้บริการมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการมีความรับชอบเชิงจริยธรรม และด้านการควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด ซึ่งในการทำงานเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุสิ่งสำคัญคือจะต้องเป็นผู้มีใจรักในวิชาชีพ เนื่องจากเป็นงานที่หนักต้องใช้ ความอดทนและความเข้าใจในธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ อีกทั้งผู้สูงอายุต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งสอดคล้องกับ พีสสลัลณ์ ธำรงศ์วรกุล และวงพักตร์ ภู่พันธ์ศรี (2562 : 111) พบว่าการดูแลผู้สูงอายุถือเป็นงานที่หนักและใช้เวลาค่อนข้างมาก เพราะต้องให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง อาศัยการทุ่มเททั้งแรงกาย กำลังใจ และความรับผิดชอบสูง หากผู้ดูแลขาดทัศนคติที่ดี หรือเกิดความรู้สึกเครียดและรู้สึกกดดันในการทำงาน จะทำให้รู้สึกเบื่อหน่ายในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ทั้งการประพฤติปฏิบัติ การให้ความช่วยเหลือ รวมถึงการสนับสนุนในสิ่งที่จำเป็นด้านต่าง ๆ อันจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

แนวทางที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้บริการโดยการเสริมสร้างการมีความรู้ความเข้าใจและการดูแลผู้สูงอายุ แนวทางนี้มุ่งหวังให้ผู้ให้บริการมีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดูแลผู้สูงอายุอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่ในทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ จีราวรรณ นามพันธ์นฤมล เอื้อมณีกูล และสุรินธร กลัมพากร (2563 : 42) ที่เสนอแนะว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนด้านเครื่องมือเครื่องใช้ สร้างแรงจูงใจ และผลตอบแทนที่เหมาะสม รวมถึงการพิจารณาระบบพี่เลี้ยงให้ผู้ที่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงมาก่อนปฏิบัติงานร่วมกับผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพควรกำหนดให้สถานประกอบการมีนโยบายในการเสริมสร้างการมีความรับผิดชอบเชิงจริยธรรม การควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด การมีความรู้ความเข้าใจและการดูแลผู้สูงอายุ และส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของผู้ให้บริการในสถานประกอบการ

2. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพควรกำหนดเป็นนโยบายให้สถาบันการศึกษาเพิ่มเติมและให้ความสำคัญเนื้อหาในการอบรมและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้ให้บริการเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีจริยธรรม การควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด การมีความรู้ความเข้าใจและการดูแลผู้สูงอายุของผู้ให้บริการในสถานประกอบการในหลักสูตร

3. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพควรส่งเสริมในด้านการฝึกอบรมและพัฒนาผู้ให้บริการ โดยมีนโยบายให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ และการบริหารจัดการองค์ความรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

4. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพควรมีนโยบายและกำหนดแนวทางการควบคุมมาตรฐานสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. สถานประกอบการควรมีการให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมพัฒนาแก่บุคลากรในองค์กรด้านการมีจริยธรรม การควบคุมอารมณ์และจัดการความเครียด การมีความรู้ความเข้าใจและการดูแลผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมทั้งภายในองค์กรและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

2. สถานประกอบการควรมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงการบริหารงานด้านการให้รางวัลและสิทธิประโยชน์แก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สอดคล้องกับภาระงานที่ปฏิบัติและสอดคล้องกับค่าครองชีพ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากผู้ให้บริการเป็นบุคคลส่วนใหญ่และเป็นบุคคลสำคัญในการปฏิบัติงานด้านการบริการในสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาสรรถนะของผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงนอกเขตกรุงเทพมหานครเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา

2. ควรศึกษาแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง

เอกสารอ้างอิง

กรมประชาสัมพันธ์. (2564). สธ.ประกาศใช้กฎหมายคุมกิจการดูแลผู้สูงอายุ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา: https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/39/iid/8602

กัญนิกา อยู่สำราญ, ศรีสกุล ชนะพันธ์ และ พานิช แก่นกาญจน์. (2565). ความเครียดและการเผชิญความเครียดของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*. 16 (1), 1-16.

จีราวรรณ นามพันธ์, นฤมล เอื้อมณีกูล และ สุรินธร กลัมพากร (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลที่ผ่านการอบรม ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.* 28 (3), 42-52.

จันทราวรรณ แก้วดุก, ปุญญพัฒน์ ไชยเมล์ และ สมเกียรติยศ วรเดช. (2565). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะของผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จังหวัดพัทลุง. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้.* 10 (3), 1-14.

ดวงเดือน ศาสตรภัทร และคณะ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ดูแลผู้สูงอายุ. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี.* 18 (2), 1-13.

นภาวรรณ เนตรประดิษฐ์ (2566). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจคงอยู่ในงานของผู้ดูแลผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน เขต 1. *วารสารรัชต์ภาคย์.* 17 (52), 193-210.

นิภาพันธ์ พูนเสถียรทรัพย์. (2565). Home Care โอกาสธุรกิจที่น่าจับตามอง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2565, แหล่งที่มา: https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/home-care-business.html.

นงลักษณ์ พะไกยะ, ศิริพันธ์ สาสัตย์ และ วาสินี วิเศษฤทธิ์. (2564). ความต้องการกำลังคนด้านสุขภาพเพื่อรองรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในอนาคต. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข*. 15 (2), 200-217.

ปองกมล สุรัตน์. (2562). ผู้สูงอายุที่ป่วยระยะท้ายในบ้านพักคนชรา : ช่องว่างและปัญหาที่ตกหล่นไปจากสังคม. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2565, แหล่งที่มา: https://peacefuldeath.co/pc-in-nursing-home/.

พีสสลัลณ์ ธำรงศ์วรกุล และ วงพักตร์ ภู่พันธ์ศรี (2562). การสร้างเสริมทัศนคติการทำงานของเจ้าหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ ประจำสถานสงเคราะห์คนชรา. *วารสารจันทรเกษมสาร.* 25 (2), 111-124.

ศุภณัฐ พานา, กฤติยา คันธโชติ, ประภาภรณ์ โรจน์ศิริรัตน์ และ ภูมิ มูลศิลป์ (2564). มาตรฐานผู้สูงอายุในเขตเมือง. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS.* 10, 216-227.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สานักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักข่าวอิสรา. (2565). สาธารณสุขประกาศกฎกระทรวง คุมมาตรฐานธุรกิจดูแลผู้สูงวัย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 14 กันยายน 2565, แหล่งที่มา: https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/106319-isranews-elder.html

Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education*. Boston: Allyn and Bacon.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.

Luk, J. K. (2017). End-of-life services for older people in residential care homes in Hong Kong. *Hong Kong Medical Journal*. 24 (1), 63-67.

Spencer, M and Spencer, M.S. (1993). *Competence at work: Models for Superiors Performance*. New York: John Wiley & Sons.

Teggi D. (2018). Unexpected death in ill old age: An analysis of disadvantaged dying in the English old population. *Social Science & Medicine*. 217, 112–120.

The Dissemination and Development of He Jiguang's Vocal Performance Art: An Investigation from the Perspective of Amateur Enthusiast Groups

Yi Pang and Nutthan Inkhong
Shinawatra University,Thailand
Corresponding Author, E-mail:490319902@qq.com

****

Abstract

This paper takes the amateur enthusiast group as the research object to explore the dissemination and development of He Jiguang's vocal performance art within this specific group. Through the analysis of relevant data, it dissects the role of factors such as artistic experience, the background of the times, singing repertoire, singing techniques, and the audience group in the dissemination and development of He Jiguang's vocal performance art from the perspective of amateur enthusiasts. The research results indicate that the amateur enthusiast group believes that these factors have a unique influence mechanism in He Jiguang's vocal performance art, providing valuable references for further promoting the dissemination of He Jiguang's vocal performance art.

Keywords: HeJiguang'sVocal Performance Art Amateurenthusiasts Dissemnationand Development

Introduction

He Jiguang is an outstanding modern vocal performance artist in China. His unique singing style and artistic charm have had a profound influence in the field of vocal music.（Yin Xiaoxing， 2003： 27-29）The amateur enthusiast group, as an important force in art dissemination, their cognition and feelings towards He Jiguang's vocal performance art are crucial to the dissemination and development of this art. This research starts from the perspective of the amateur enthusiast group, deeply explores the actual dissemination situation of He Jiguang's vocal performance art within this group, analyzes the factors influencing its dissemination and development, and provides beneficial suggestions for promoting the dissemination and development of He Jiguang's vocal performance art.

He Jiguang is an excellent vocal artist in China. His vocal performance art has prominent characteristics such as bright high pitches, rich flavor, sincere emotions, and strong ethnic characteristics.（Luo Fuchang，2016：211-217） However, for the dissemination and development of He Jiguang's vocal performance art, especially the in-depth exploration from the perspective of the vast amateur enthusiast group, research is still needed. The amateur enthusiast group is indispensable in the dissemination of He Jiguang's vocal performance art. Although they are not professional art practitioners, with their love for art, they actively participate in and promote the dissemination and development of art. Studying the dissemination of He Jiguang's vocal performance art from this perspective has unique value and significance.

* Received: August 28 2024; Revised: October 28 2024; Accepted: October 29 2024

further Through the investigation of the amateur enthusiast group, we can understand the acceptance degree and influence of He Jiguang's vocal performance art among the general public. Their preferences for, cognitive channels of, and dissemination methods of He Jiguang's vocal performance art can reflect the dissemination effect of this art at the public level. In addition, the feedback and evaluation of the amateur enthusiast group can provide valuable inspirations for the future development of He Jiguang's vocal performance art. Their demands, expectations, and views on artistic innovation are conducive to thinking about how to better inherit and carry forward this excellent art form and fully display its artistic charm.

This research aims to deeply understand the role and influence of the amateur enthusiast group in the dissemination and development of He Jiguang's vocal performance art. Through methods such as questionnaires and interviews, rich first-hand materials are collected, striving to comprehensively and objectively present the dissemination status of this art form among amateurs, and based on this, put forward strategies and suggestions to promote its further dissemination and development. It is expected that this research can provide new ideas and directions for the inheritance and development of He Jiguang's vocal performance art.

Research Objectives

1.To deeply understand the cognition and influence of the amateur enthusiast group on the dissemination and development of He Jiguang's vocal performance.

2.To investigate the role of factors such as artistic experience, the background of the times, singing repertoire, singing techniques, and the audience group in the dissemination and development of He Jiguang's vocal performance art, and verify the positive promoting effect of these factors on the dissemination and development of the performance art from the perspective of the amateur enthusiast group.

Research Methodology

1. Participants and Settings

This research adopts the form of questionnaire survey to grasp the dissemination situation of He Jiguang's vocal singing art among the group of vocal music enthusiasts. The research subjects include vocal music enthusiasts from some communities, senior universities, and social art training institutions in Hunan, Hubei, and Henan provinces. 350 questionnaires were randomly distributed. After careful screening and sorting, 321 valid questionnaires were finally recovered. These valid questionnaires will provide a solid data basis for the subsequent research and analysis, enabling us to understand the relevant situation more accurately and provide strong support for decision-making and problem-solving.

2.Research Tools

In this research, a five-point scale questionnaire was employed as the main data collection tool. The questionnaire covered multiple aspects such as artistic experience, the background of the times, singing repertoire, singing techniques, and the audience group. Through the setting of five-level options, a comprehensive understanding of the cognition and feelings of the amateur enthusiast group towards He Jiguang's vocal performance art was achieved. Meanwhile, stratified sampling was conducted considering factors such as different ages, job identities, and educational qualifications to enhance the representativeness of the data.

Statistical analysis software was utilized to conduct in-depth analysis of the collected data. Descriptive statistical analysis was used to understand the basic characteristics of the data. Difference analysis was used to explore the significant differences in factors such as age and job identity in different aspects. Correlation analysis was used to clarify the relationship between the dissemination and development of singing art and other factors. Regression analysis was used to determine the specific degree of influence of each factor on the dissemination and development of singing art. These scientific analysis tools provide strong support for the in-depth study of the dissemination and development of He Jiguang's vocal performance art.

3.Data collection procedure

The data of this research originated from the questionnaire survey of the amateur enthusiast group. Firstly, the survey purpose was clarified and the questionnaire was designed and optimized after the pre-test. Then, the sample was determined, and the data were collected by distributing questionnaires through a combination of online and offline methods. Finally, the data were entered and cleaned, and statistical methods were used to analyze the data to reveal the performance and influencing factors of He Jiguang's vocal performance art among the amateur enthusiast group. The questionnaire content included key contents such as the personal information of the respondents, artistic experience, the background of the times, singing repertoire, singing techniques, and the audience group, covering aspects such as the respondents' cognitive level and preference factors for He Jiguang's vocal performance art.

4.Data analysis

(1) First of all, the researcher calculated the reliability and validity of the questionnaire. Cronbach's α coefficient was used for reliability analysis, and it was concluded that the reliability coefficient of the scale items was relatively high, indicating that the survey data was stable and reliable, as shown in Table 1.

Table 1 Reliability Statistics

Scale	Cronbach's Alpha	Number of Items
Artistic experience	0.901	3
Era background	0.901	3
Singing techniques	0.835	3
Singing repertoire	0.882	3
Audience group	0.889	3
Vocal performance art dissemination and development	0.855	3
General questionnaire	0.895	21

The Bartlett's sphericity test was applied, and the significance level was 0.000 < 0.01, and the KMO value was 0.856, which was suitable for factor analysis, as shown in Table 2.

Table 2 KMO and Bartlett testsa

KMO Sample appropriateness measure。		0.856
Bartlett sphericity test	Approximate chi-square	4281.106
	Degree of freedom	210
	significance	0.000

The common factor variance table is used for the extraction of information for forced classification. The initial value is 100%, and the commonality of each variable is more than half, indicating that the extracted principal components reflect more information of the original data, and the amount of information loss is not large, as shown in Table 3.

Table 3 Common factor variance

variable	Initial variance value	Extract variance values
Artistic Experience1	1.000	0.839
Artistic Experience2	1.000	0.844
Artistic Experience3	1.000	0.838
Era Background1	1.000	0.796
Era Background2	1.000	0.864
Era Background3	1.000	0.869
Singing Techniques1	1.000	0.769
Singing Techniques2	1.000	0.776
Singing Techniques3	1.000	0.726
Singing Repertoire1	1.000	0.795
Singing Repertoire2	1.000	0.841
Singing Repertoire3	1.000	0.806
Audience Group1	1.000	0.813
Audience Group2	1.000	0.824
Audience Group3	1.000	0.836
Vocal performance art dissemination and development 1	1.000	0.794
Vocal performance art dissemination and development 2	1.000	0.799
Vocal performance art dissemination and development 3	1.000	0.760

Further exploratory factor analysis was conducted to test the construct validity. According to the extraction principle of the principal component method in factor extraction where the eigenvalue is greater than 1 by default. As can be seen in Table 4, factor extraction was performed on the data collected by the questionnaire. The criterion was that the default characteristic root was greater than 1. A total of 6 common factors were extracted, and the cumulative variance contribution rate was greater than 60%. The extracted explanatory degree was good, indicating that the extracted factors had a good effect, as shown in Table 4.

Table 4 Total variance interpretation

	Initial eigenvalue			Extract the sum of squared loads			Rotating load sum of squares		
Ingred-ient	Total	Percent variance	Accumu-late %	Total	Percent variance	Accumu-late %	Total	Percent variance	Accumu-late %
1	7.174	34.161	34.161	7.174	34.161	34.161	2.567	12.225	12.225
2	2.530	12.048	46.209	2.530	12.048	46.209	2.566	12.221	24.446
3	1.958	9.323	55.533	1.958	9.323	55.533	2.475	11.787	36.233
4	1.712	8.150	63.683	1.712	8.150	63.683	2.448	11.659	47.892
5	1.465	6.977	70.659	1.465	6.977	70.659	2.387	11.366	59.257
6	1.167	5.555	76.215	1.167	5.555	76.215	2.284	10.878	81.162
7	1.039	4.947	81.162						
8	0.449	2.137	83.299						
9	0.415	1.979	85.278						
10	0.394	1.877	87.155						
11	0.336	1.600	88.754						
12	0.325	1.549	90.303						
13	0.319	1.517	91.821						
14	0.267	1.271	93.092						
15	0.255	1.213	94.304						
16	0.204	0.971	98.438						
17	0.180	0.855	99.292						
18	0.149	0.708	100.000						

Frequency analysis

In the sample, the gender distribution is relatively balanced, with males accounting for 50.78% and females accounting for 49.22%. In terms of age, samples aged 36 - 50 account for a relatively high proportion, reaching 47.98%, and samples aged 50 - 65 account for 34.27%. In terms of educational background, junior college and undergraduate are the main ones, accounting for 39.25% and 30.53% respectively. In terms of job identities, managers, students, teachers, retirees and other categories are relatively dispersed. Most of the working years are more than 21 years, accounting for 45.17%.

Descriptive statistical analysis

The average value and standard deviation are used to measure the index levels of each variable. The average value reflects the average level of the sample for each index, and the standard deviation reflects the degree of difference of different samples on the same index. As can be seen from the data in the table, the scores in most aspects are relatively high, indicating that the subjects are relatively 认可度变量认可，as shown in Table 5.

Table 5 Descriptive statistical analysis

Ingred-ient	Initial eigenvalue			Extract the sum of squared loads			Rotating load sum of squares		
	Total	Percent variance	Accumu-late %	Total	Percent variance	Accumu-late %	Total	Percent variance	Accumu-late %
1	7.174	34.161	34.161	7.174	34.161	34.161	2.567	12.225	12.225
2	2.530	12.048	46.209	2.530	12.048	46.209	2.566	12.221	24.446
3	1.958	9.323	55.533	1.958	9.323	55.533	2.475	11.787	36.233
4	1.712	8.150	63.683	1.712	8.150	63.683	2.448	11.659	47.892
5	1.465	6.977	70.659	1.465	6.977	70.659	2.387	11.366	59.257
6	1.167	5.555	76.215	1.167	5.555	76.215	2.284	10.878	81.162
7	1.039	4.947	81.162						
8	0.449	2.137	83.299						
9	0.415	1.979	85.278						
10	0.394	1.877	87.155						
11	0.336	1.600	88.754						
12	0.325	1.549	90.303						
13	0.319	1.517	91.821						
14	0.267	1.271	93.092						
15	0.255	1.213	94.304						
16	0.204	0.971	98.438						
17	0.180	0.855	99.292						
18	0.149	0.708	100.000						

Frequency analysis

In the sample, the gender distribution is relatively balanced, with males accounting for 50.78% and females accounting for 49.22%. In terms of age, samples aged 36 - 50 account for a relatively high proportion, reaching 47.98%, and samples aged 50 - 65 account for 34.27%. In terms of educational background, junior college and undergraduate are the main ones, accounting for 39.25% and 30.53% respectively. In terms of job identities, managers, students, teachers, retirees and other categories are relatively dispersed. Most of the working years are more than 21 years, accounting for 45.17%.

Descriptive statistical analysis

The average value and standard deviation are used to measure the index levels of each variable. The average value reflects the average level of the sample for each index, and the standard deviation reflects the degree of difference of different samples on the same index. As can be seen from the data in the table, the scores in most aspects are relatively high, indicating that the subjects are relatively 认可度变量认可，as shown in Table 5.

Table 5 Descriptive statistical analysis

Variable	Average value	Standard deviation	Number of cases
Vocal performance art dissemination and development	3.3728	1.06873	321
Artistic Experience	3.4704	1.13157	321
Era Background	2.9304	1.18160	321
Singing Techniques	3.6926	0.94005	321
Singing Repertoire	3.7580	0.96319	321
Audience Group	3.6023	1.05673	321

Difference analysis

Gender Difference: Samples of different genders show no significant differences in artistic experience, era background, singing techniques, singing repertoire, audience groups, singing art style, and the dissemination and development of singing art.

Age Difference: Samples of different ages show no significant differences in six aspects including artistic experience, era background, singing techniques, audience groups, singing art style, and the dissemination and development of singing art. Only in singing repertoire is there a significant difference. The age group of "3.36 - 50 years old" has a higher score in singing repertoire than the age group of "4.50 - 65 years old".

Educational Background Difference: Samples of different educational backgrounds show no significant differences in artistic experience, era background, singing techniques, singing repertoire, audience groups, singing art style, and the dissemination and development of singing art.

Work Identity Difference: Samples with different work identities show no significant differences in four aspects including era background, singing repertoire, singing art style, and the dissemination and development of singing art. There are significant differences in three aspects including artistic experience, singing techniques, and audience groups. Specifically, teachers score higher than managers, retirees, and some other identity groups in these three aspects. Students score higher than retirees in artistic experience, and other identities score higher than managers in audience groups.

Length of Service Difference: Samples of different lengths of service show no significant differences in artistic experience, era background, singing techniques, singing repertoire, audience groups, singing art style, and the dissemination and development of singing art.

Correlation Analysis

An asterisk is marked in the upper right corner of the correlation coefficient. In this case, it indicates the presence of a relationship; otherwise, there is no relationship. When the correlation coefficient is greater than 0, it means there is a positive correlation between the two variables. When it is less than 0, it indicates a negative correlation. The dissemination and development of singing art shows a significant positive correlation with singing art style, artistic experience, era background, singing techniques, and audience groups. However, the dissemination and development of singing art does not show a significant correlation with singing repertoire, as shown in Table 6.

Table 6 Correlation Analysis

variable	Vocal performance art dissemination and development	Artistic experience	Era background	Singing techniques	Singing repertoire	Audience group
Vocal performance art dissemination and development	1					
Artistic experience	0.497***	1				
Era background	0.349***	0.221***	1			
Singing techniques	0.466***	0.321***	0.257***	1		
Singing repertoire	0.060	0.111*	-0.020	-0.002	1	
Audience group	0.412***	0.390***	0.325***	0.413***	0.046	1

Regression analysis

Through the constructed linear regression model, the influences of artistic experience, era background, singing techniques, and audience groups on the dissemination and development of singing art are clarified. The R-squared value of the model indicates that the selected independent variables can explain approximately 39.6% of the variation in the dependent variable, which has a certain explanatory power. The F-test is passed, confirming that at least one independent variable has an impact on the dependent variable. Among the independent variables, the regression coefficients of artistic experience, era background, singing techniques, and audience groups are significant and positive, indicating that they have a significant positive effect on the dissemination and development of singing art. However, the regression coefficient of singing repertoire is not significant, indicating that it has no obvious relationship with the dissemination and development of singing art. The multicollinearity test also ensures the stability and reliability of the model. As shown in Table 7.

Table7 Regression analysis

Model Summary[a]				
Model	R	R square	Adjusted R-squared	Error in standard estimation
1	0.629[b]	0.396	0.386	0.83719

a. Group=Amateur enthusiast group
b. Predictive variables: artistic experience, Era background, singing techniques, singing repertoire, audience group.

ANOVAa,b

Model		Sum of squares	Degree of freedom	Mean square	F	Significance
1	regression	144.721	5	28.944	41.296	0.000[c]
	residual	220.780	315	0.701		
	total	365.500	320			

a. Group=Amateur enthusiast group
b. Dependent variable: Development of singing art communication
c. Predictive variables: artistic experience, Era background, singing techniques, singing repertoire, audience group.

coefficientsa,b

Model		Unstandardized coefficient		Standar-dization coefficient	t	Signi-ficance	Collinearity statistics	
		B	Standard error	Beta			Toleran ce	VIF
1	(常量)	0.207	0.285		0.726	0.468		
	Artistic experience	0.307	0.046	0.325	6.644	0.000	0.802	1.247
	Era background	0.154	0.043	0.170	3.614	0.000	0.868	1.152
	Singing techniques	0.306	0.056	0.270	5.455	0.000	0.785	1.273
	Singing repertoire	0.024	0.049	0.022	0.497	0.619	0.984	1.016
	Audience group	0.119	0.052	0.117	2.274	0.024	0.720	1.390

a. Group=Amateur enthusiast group
b.Dependent variable: Vocal performance art dissemination and development

Research Conceptual Framework

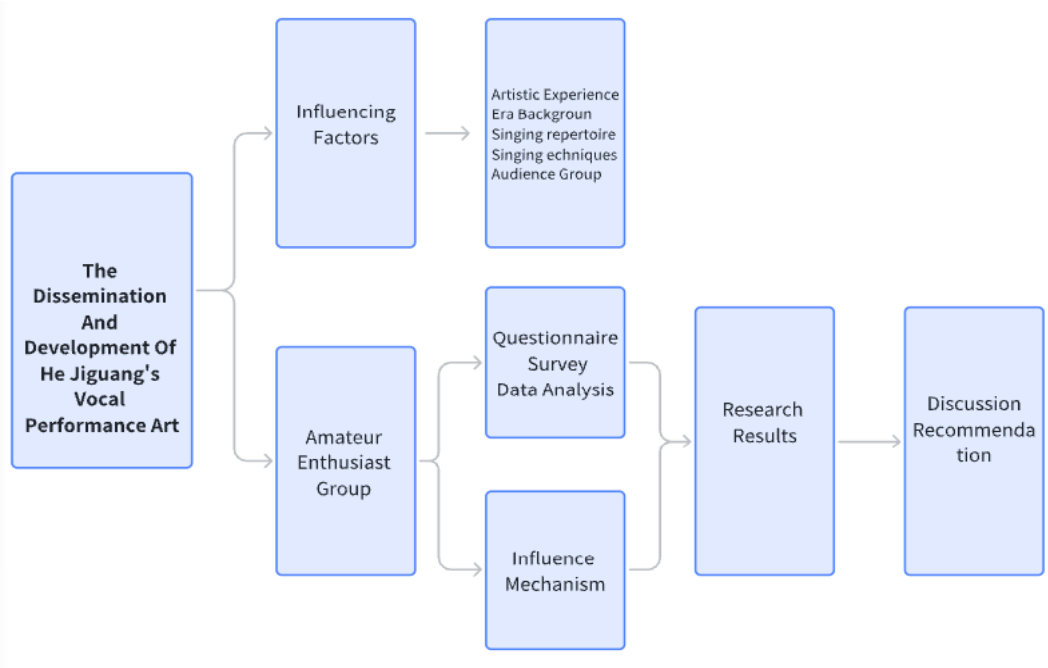

Results

Section 1: Data analysis results of research objective 1

The cognition and influence of the amateur enthusiast group on the dissemination and development of He Jiguang's vocal performance present multiple aspects. The data shows that enthusiasts of different ages, job identities, and educational backgrounds have certain differences in their cognition of He Jiguang's vocal performance art. For example, older enthusiasts may have a deeper cognition and emotional resonance with his early works and artistic experiences under specific historical backgrounds, thereby affecting their enthusiasm and methods for art dissemination. Enthusiasts with different job identities, such as teachers, may attach more importance to the inspiration of art on education and tend to integrate He Jiguang's artistic achievements into teaching when disseminating, thus having an impact on surrounding students and the field of education. Although there is no significant difference in educational background, enthusiasts of different educational levels may contact and disseminate art through different channels. In short, the cognitive differences of the amateur enthusiast group will bring complex influences on the dissemination and development of He Jiguang's vocal performance art. It may not only create diverse dissemination channels and methods but also may, to a certain extent, restrict the breadth and depth of the dissemination range due to cognitive limitations.

Section 2:Data analysis results of research objective 2

Artistic experience: The data shows that the mean value of artistic experience reaches 3.4704, indicating that amateur enthusiasts have a certain cognition of He Jiguang's artistic experience. Regression analysis shows that artistic experience has a significant positive impact on the dissemination and development of singing art, with a regression coefficient value of 0.307 ($t = 6.644$, $p = 0.000 < 0.01$). He Jiguang's rich artistic experience attracts amateur

enthusiasts, and his growth process and artistic achievements stimulate their enthusiasm for learning and dissemination. Enthusiasts of different ages and job identities have differences in their cognition of artistic experience. For example, teachers and students may pay more attention to the educational value therein, and older enthusiasts may have a deeper feeling about the changes in his artistic career.

Era background: The mean value of the era background is 2.9304, and the overall cognitive degree is relatively not high. However, regression analysis shows that the era background has a significant positive impact on the dissemination and development of singing art, with a regression coefficient value of 0.154 ($t = 3.614$, $p = 0.000 < 0.01$). The specific era background endows He Jiguang's vocal performance art with unique charm. The memories and emotional resonances of amateur enthusiasts for that era promote art dissemination. Enthusiasts of different ages have significant differences in their feelings about the era background. The older generation has a deeper emotional connection to the works due to personal experience, and this resonance is conducive to the dissemination of art among them.

Singing repertoire: The mean value of singing repertoire is 3.7580, indicating that amateur enthusiasts are familiar with and fond of the singing repertoire. However, regression analysis shows that singing repertoire has no impact on the dissemination and development of singing art ($t = 0.497$, $p = 0.619 > 0.05$). Although enthusiasts of different ages have differences in their preferences for singing repertoire, it seems that it does not directly affect the dissemination and development of art. This may be because although the singing repertoire can attract enthusiasts, promoting dissemination and development requires the joint action of other factors.

Singing techniques: The mean value of singing techniques is 3.6926, indicating that amateur enthusiasts recognize his singing techniques. Regression analysis confirms that singing techniques have a significant positive impact on the dissemination and development of singing art, with a regression coefficient value of 0.306($t=5.455$, $p=0.000<0.01$).Exquisite singing techniques are the core competitiveness of He Jiguang's vocal performance art. The recognition and appreciation of amateur enthusiasts promote the dissemination of art. Enthusiasts of different job identities have differences in their evaluations of singing techniques. Professional groups such as teachers may better appreciate its subtleties and emphasize artistic value more in dissemination.

Audience group: The mean value of the audience group is 3.6023, indicating that the role of amateur enthusiast groups in their own dissemination and promotion cannot be ignored. Regression analysis shows that the audience group will have a significant positive impact on the dissemination and development of singing art, with a regression coefficient value of 0.119 ($t=2.274$, $p=0.024 < 0.05$). Amateur enthusiast groups have expanded the influence of He Jiguang's vocal performance art through word-of-mouth dissemination and social networks. Enthusiasts of different job identities have differences in their cognition of the audience group, indicating that different groups have different roles and methods in disseminating art. Groups such as teachers and managers may influence more people through specific channels and methods and promote the dissemination and development of art.

Discussion

Section 1: Analysis of Influencing Mechanisms

1.Impact of age differencesThe cognition and feelings of amateur enthusiasts of different age groups towards He Jiguang's vocal performance art are influenced by their growth backgrounds and historical experiences. The younger generation may come into contact with his works through modern media channels and attach more importance to artistic innovation and fashion; the older generation, having personally experienced that era, has deeper emotional resonance and nostalgia for his works. This age difference leads to differences in the selection of singing repertoire and preferences for artistic styles, thereby affecting the way and scope of art dissemination.

2.Impact of job identity differencesAmateur enthusiasts with different job identities each have their own advantages and roles when disseminating He Jiguang's vocal performance art. Teachers can integrate He Jiguang's artistic achievements into teaching through educational channels and cultivate students' artistic literacy; managers can introduce his artistic spirit into team building and corporate culture to enhance team cohesion; retirees can spread art through community activities and cultural exchanges and enrich community cultural life.

Section 2: Discussion on Targeted Strategies

1.Strategies for different age groupsFor young amateur enthusiasts, modern social media platforms and popular cultural elements can be used to launch innovative interpretations and interactive activities of He Jiguang's vocal performance art to attract their attention and participation. For older amateur enthusiasts, retrospective exhibitions and symposiums can be held to evoke their memories and emotional resonances and encourage them to pass on their artistic feelings to the next generation.

2.Strategies for different job identitiesFor teachers, educational seminars and teaching demonstration activities on He Jiguang's vocal performance art can be carried out to provide teaching resources and support and promote the development of art education. For managers, corporate culture activities can be organized and He Jiguang's artistic teams can be invited for performances and exchanges to enhance corporate cultural connotations and brand images. For retirees, community art clubs can be established and appreciation and exchange activities of He Jiguang's vocal performance art can be organized to enrich their later years.

Section 3:Research Limitations and Future Directions

1.Research limitations

The samples of this research mainly come from the amateur enthusiast group, which has certain limitations and may not be able to fully represent the views and feelings of all audiences. In addition, research methods may also have errors and limitations and need to be further improved and perfected.

2.Future directions

In future research, the sample range can be expanded to cover professional artists, music scholars, media personnel, etc. to obtain a more comprehensive perspective. At the same time, more research methods such as case analysis and field observation can be adopted to deeply understand the dissemination and development of He Jiguang's vocal performance art in different scenarios. In addition, pay attention to the influence of emerging technologies and media platforms on art dissemination and explore how to better promote He Jiguang's vocal performance art by taking advantage of these.

Recommendation

Part I: Suggestions for artists and art institutions

Artists may, in accordance with the specific needs and feedback of the amateur enthusiast group, continuously innovate and improve their own singing styles and artistic expression forms to create more works that meet the preferences of amateur enthusiasts of different ages and job identities.Art institutions can hold various activities of He Jiguang's vocal performance art, such as concerts, lectures, exhibitions, etc., to meet the diverse needs of different amateur enthusiast groups. At the same time, they should also strengthen interaction and cooperation with the amateur enthusiast group and encourage them to participate in art creation and dissemination.

Part II: Suggestions for cultural departments and social organizations

Cultural departments should increase the publicity and promotion of He Jiguang's vocal performance art and enhance its popularity and influence through media reports and cultural activities. Moreover, relevant policies can be formulated to support and encourage the amateur enthusiast group to participate in art dissemination and cultural construction.

Social organizations should give play to their own advantages, organize amateur enthusiasts to carry out training and exchange activities of He Jiguang's vocal performance art, and improve their artistic literacy and dissemination ability. At the same time, an art volunteer team can be formed to participate in public welfare performances and cultural service activities of He Jiguang's vocal performance art.

Part III: Continuously pay attention to the changes and needs of the amateur enthusiast group

Art dissemination is a dynamic process that requires continuous attention to the changes and needs of the amateur enthusiast group. Artists, art institutions, cultural departments and social organizations should establish an effective communication mechanism, timely understand the feedback and suggestions of amateur enthusiasts, continuously adjust art dissemination strategies, and promote the continuous dissemination and development of He Jiguang's vocal performance art among amateur enthusiasts.

References

Zhang, W. (2021). A study on the new style of mountain song high-pitched singing art of He Jiguang, a Hunan singer. *The Sound of the Yellow River*.(14)， 23-25.

Yin Xiaoxing. (2003). Beauty in Transcendence - A Brief Comment on He Jiguang's Artistic Practice of Establishing a New High-pitched Singing Method. *People's Music,* (04), 27-29.

Wang Shuaihong. (2005). On *the* Formation of He Jiguang's Singing Style -Also on Wang Pinsu's Vocal Education Thought. Symphony, *Journal of Xi'an Conservatory of Music*, (02), 57-61.

Ou yang Zhendi. (2002). "A Long Song Comes out of Dongting Lake -Remembering Jiguang Gate". *Yihai,* (04), 42-44.

Hou Farong, (2019). A Probe into the Artistic Characteristics of He Jiguang's Vocal Music *(Master's Thesis, Hunan University)*

He, J. G. (2003). Hunan High-pitched Folk Songs and Their Development. In Z. A. Chen (Ed.), Famous Tenor He Jiguang (3-8). Privately printed by Hunan Song and Dance Theatre.

Zhou, Y. S. (2001). *Biographies of Outstanding Experts in Hunan*. Changsha: Hunan People's Publishing House.

Luo Fuchang. (2016). *The Discovery and Research of "Zhu" in the Western Han Dynasty.* Beijing: China Federation of Literary and Art Circles Publishing House.

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางเรียนและความพึงพอใจ ต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาวิชาชีพครู

The Development of Teaching and Learning Model Based on Brain- Based Learning Combined with the KWL Plus Technique to Enhance LearningAchievement and Satisfaction in the Subject of Educational Philosophyand Curriculum Development for Teacher Education Students

สุวัทนา สงวนรัตน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Suwattana Sanguanrat
Thepsatri Rajabhat University,Thailand
E-mail :suwattana.s@lawasri.tru.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนและหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และ 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม ด้วยวิธีการจับสลากห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินรูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

สรุปผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ที่มาและความสำคัญของรูปแบบ 2. หลักการของรูปแบบ 3. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ 4. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 5. เนื้อหาของรูปแบบ 6. กระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ ขั้นการฝึกปฏิบัติ ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นสรุปความรู้ และ 7. การวัดและประเมินผล 2) ผลการเปรียบเทียบ

วันที่รับบทความ : 24 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 27 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 29 ตุลาคม 2567
Received: October 24 2024; Revised: October 27 2024; Accepted: October 29 2024

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับร้อยละ 86.28 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ3) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน; การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน; เทคนิค KWL Plus; ผลสัมฤทธิ์ทางเรียน; นักศึกษาวิชาชีพครู

Abstract

This research aims to: 1) develop a teaching model based on brain-based learning combined with the KWL technique; 2) compare the academic achievement of students taught using the developed teaching model before and after instruction, and against a criterion of 75% of the total score; and 3) assess students' satisfaction with the improved learning management. The sample consisted of 30 first-year teacher education students from Rajabhat University Thepsatri, selected through cluster random sampling. The research tools included an evaluation form for the teaching model, a learning management plan, an achievement test, and a satisfaction questionnaire. The statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, and t-test.

The results of the research were as follows: 1) The developed teaching model, based on brain-based learning combined with the KWL technique, consists of seven components: 1. The origin and significance of the model 2. The principles of the model 3. The conceptual framework for developing the model 4.The objectives of the model 5. The content of the model 6. The teaching process, which includes five steps: introduction to the lesson, presentation of new knowledge, practice, knowledge exchange, and summarization and 7. Assessment and evaluation 2) A comparison of students' academic achievement before and after learning, as well as after learning against the 75% criterion, showed that post-learning achievement was higher than pre-learning. The average post-learning score was 86.28%, significantly exceeding the 75% benchmark at the .05 statistical level. and 3) The evaluation of teacher education students' satisfaction revealed that their overall satisfaction with the teaching model, integrating brain-based learning with the KWL technique, was at the highest level.

Keywords: Development of teaching models; Brain-Based Learning; KWL Plus Technique; Academic achievement; Teacher Education Students

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันเพื่อให้สอดรับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.2566-2570 จึงจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนและบทบาทของผู้สอนกับการเรียนรู้แบบใหม่ โดยการเรียนรู้สมัยใหม่ต้องปรับจากเดิมที่เน้นการเรียนความรู้จากชุดความรู้ที่ชัดเจนเน้นการพิสูจน์เป็นหลัก ไปสู่ความรู้อีกชุดหนึ่งก็คือ ความรู้ที่ไม่ชัดเจน การศึกษาไม่ว่าประเทศใดต้องก้าวจากที่เรียกว่าสิ่งที่เป็นทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ความรู้ที่อยู่ในการปฏิบัตินั้นเป็นความรู้ที่ไม่ชัดเจนแต่ปฏิบัติได้ ทำแล้วได้ผลหรือบางทีไม่ได้ผล แต่เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นจุดสำคัญที่สุด ซึ่งการเรียนสมัยใหม่ต้องไม่ใช่แค่เพื่อให้ได้ความรู้แต่ต้องได้ทักษะที่จำเป็น (วิจารณ์ พานิช, 2556 : 12)

จากการสำรวจพื้นฐานความรู้เบื้องต้นของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาไทย ห้อง 1และ ห้อง 2 จำนวน 50 คน ในรายวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียนเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ การตรวจให้คะแนนตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน พบว่า จากการประเมินด้วยการให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนทั้ง 2 หมู่เรียน ในภาคการศึกษาที่ 1/2567 มีนักศึกษาที่สอบไม่ผ่านวิชานี้เป็นจำนวนถึง 28 คน จากจำนวนนักศึกษา 50 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 และผลคะแนนของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งจากการวิเคราะห์และประเมินผลการเรียนของนักศึกษาทุกคนพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ขาดทักษะทางด้านการอ่าน และการสรุปประเด็นสำคัญยังไม่ได้ นักศึกษายังไม่สามารถสรุปองค์ความรู้กับเนื้อหาแต่ละบทเข้าด้วยกันได้ในการนำไปใช้ในการเรียน นอกจากนั้นพบว่านักศึกษายังขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ยังขาดความสนใจ และพัฒนาตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่นยังไม่มากพอ และสรุปประเด็นสำคัญรวมถึงการนำความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ยังทำได้ไม่สมบูรณ์ จึงทำให้ผลคะแนนก่อนเรียนอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถสอบผ่านตามเกณฑ์ประเมินผลได้

ในฐานะอาจารย์ผู้สอนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและพบแนวทางแก้ปัญหาของการจัดการเรียนรู้ รหัสวิชา คศ 1100104 วิชา ปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ให้มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจึงนำหลักการของสมองและปรับการเรียนการสอนตามการทำงานของสมอง (Nicola Call, 2003 : 9) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำความรู้ที่ได้จากประสาทวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของสมอง มาช่วยจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถาวรมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (นิราศ จันทรจิตร, 2553 : 13) กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนแบบ BBL กับกิจกรรมการเรียนที่ใช้ร่างกายครูผู้สอนควรเลือกใช้สภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้นักเรียนแสดงออกและลงมือปฏิบัติควบคู่กับการใช้ระดับปัญญาของนักเรียน การเรียนรู้โดยใช้ BBL เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของโครงสร้างและหน้าที่การทำงานของสมอง ขั้นตอนการทำงานของสมอง

จะเกิดขึ้นทั้งในส่วนรวมและส่วนย่อยก่อให้เกิดการเรียนรู้ จดจำให้ความหมายในสิ่งที่จะเรียนรู้ และเก็บไว้เป็นข้อมูลบนพื้นฐานประกอบกับประสบการณ์ส่วนบุคคล สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ เช่น บรรยากาศในห้องเรียน ดึงดูดความสนใจโน้มน้าวความรู้สึกให้เกิดความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น เป็นต้น เพื่อการทำงานของสมองให้เกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ เข้าใจถึงความแตกต่างของสมองและประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ส่วนบุคคล จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เกิดความท้าทาย สร้างสรรค์ มีกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนได้เลือกในสิ่งที่ชอบให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงมากที่สุด และมีประสิทธิภาพที่สุด (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553 : 68-69) และผู้วิจัยได้นำแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกสังเกต ฝึกถาม-ตอบ ฝึกการสื่อสารฝึก เชื่อมโยงบูรณาการ ฝึกสร้างองค์ความรู้โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและให้คำปรึกษาช่วยเหลือให้กำลังใจเป็นผู้กระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความอ ยากรู้อยากเห็น และพยายามค้นหาคำตอบ สร้างองค์ความรู้ใหม่ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติ โดยเทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL Plus ซึ่งคิดค้นโดย Carr และ Ogle (Carr & Ogle, 1987 : 628) นั้นเป็นเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ เพราะเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้ตระหนักถึงกระบวนการคิดในขณะที่อ่านเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านโดยใช้โครงสร้างความรู้เดิมที่ตนเองมีอยู่ มีการวางแผน ตั้งจุดมุ่งหมาย ตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง มีการจัดระบบเพื่อการนำความรู้ที่ได้เรียนมาใช้ภายหลัง นอกจากนี้มีการเพิ่มเติมในการสรุปความรู้ที่ได้เรียนรู้มานำเสนอเป็นผังความคิดหรือการเขียนสรุปข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ (Conner, 2004 : 25) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus นั้น มุ่งเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอ่านอย่างกระตือรือร้น ได้ฝึกการถามตนเองและการใช้ความคิด และคิดในเรื่องที่อ่านเป็นสำคัญ สามารถพัฒนาสมรรถภาพในการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการอ่านสรุปสาระสำคัญ จากเรื่องที่อ่าน จัดการกับสาระความรู้ขึ้นใหม่ตามความเข้าใจของตนเอง โดยการใช้แผนผังมโนทัศน์หรือแผนผังความคิด และเขียนสรุปเรื่องที่อ่านจากแผนผังนั้น ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้กับผู้เรียนได้ และฝึกการระดมสมองโดยมีกรอบในการคิดร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับ (ณัฐนันท์ โม้พิมพ์, 2565 : 20) ได้สรุปขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ KWL Plus ได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL Plus เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักใช้ความรู้เดิมของตนเองในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกการใช้สมอง มีการวางแผน ตั้งจุดมุ่งหมาย ตรวจสอบความเข้าใจของตน มีการจัดระบบข้อมูลเพื่อการดึงมาใช้ภายหลังการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ KWL Plus ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 คือ K (What you know) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบความรู้พื้นฐานของ ผู้เรียนในเรื่องนั้นๆ ก่อนเรียน ขั้นตอนที่ 2 คือ W (What you want to know) เป็นขั้นตอนที่ตรวจสอบว่าผู้เรียน ต้องการรู้อะไรเพิ่มเติมบ้าง และจะเรียนรู้เรื่องเหล่านั้นได้อย่างไร ขั้นตอนที่ 3 คือ L (What you have learned) เป็น

ขั้นตอนที่ตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิด การเรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง และขั้นตอนที่ 4 คือ Plus เป็นการสรุปการอ่านเป็นแผนผังความคิดและเขียนสรุปเรื่องที่อ่าน จากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในและต่างประเทศ พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยเทคนิค KWL Plus สามารถพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ดีและมีช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สิริยากร กระออมแก้ว, 2566 : บทคัดย่อ) การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H พบว่า การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ คะแนนการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เป็นอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรเห็นว่าควรพัฒนาและส่งเสริมการเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยมองเห็นว่าการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาวิชาชีพครู จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้ดี เพื่อช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษาสูงขึ้นและนักศึกษาได้พัฒนาทักษะในการแสวงหาความรู้ การคิดวิเคราะห์ โดยผ่านการอ่าน และฝึกปฏิบัติ จนเกิดองค์ความรู้สอดคล้องกับธรรมชาติของสมองอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) พร้อมที่จะก้าวสู่การเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษาวิชาชีพครู

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มในรายวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ที่พัฒนาขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอน ผู้วิจัยศึกษาข้อมูล 5 ขั้น คือ 1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ การออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เทคนิค KWL Plus แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ 2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (หมวดวิชาชีพครู) คำอธิบายรายวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร 3. ยกร่างรูปแบบการเรียนการสอน ที่พัฒนาขึ้น ได้ 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ที่มาและความสำคัญของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) แนวคิดการพัฒนารูปแบบ 4) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 5) เนื้อหาของรูปแบบ 6) กระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 นำเสนอความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 การฝึกปฏิบัติ ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นที่ 5 สรุปองค์ความรู้ และ7) การวัดและประเมินผล 4. สร้างเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน คือแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อแจกแจงรายละเอียดของขั้นตอน กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นบนแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ในวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนนี้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 ขั้นการฝึกปฏิบัติ ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นที่ 5 ขั้นสรุปความรู้ 5. ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

และด้านวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนและตรวจสอบความสอดคล้องกันขององค์ประกอบของร่างรูปแบบ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.95, S.D. = 0.12) และแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.98, S.D. = 0.02)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งเครื่องมือทั้ง 2 ประเภท มีรายละเอียด

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้ ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารหลักสูตร คู่มือการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสร้างและการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 2 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระ ของรายวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ขั้นที่ 3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ขั้นที่ 4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาหลักสูตรและการสอน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 2 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (Index of item-object congruency : IOC) ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง ขั้นที่ 5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ที่หาค่าดัชนีความสอดคล้องเรียบร้อยแล้ว จำนวน 60 ข้อ โดยเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60–1.00 และปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมและถูกต้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ขั้นที่ 6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เคยได้เรียนในรายวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร มาแล้ว จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน หาคุณภาพของแบบทดสอบ ค่าความ

ยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ขั้นที่ 7 ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกได้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 60 ข้อ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.26–0.78 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.24–0.84 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 ขั้นที่ 8 ผู้วิจัยจัดทำแบบทดสอบเป็น ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus มีขั้นตอนและและวิธีการหาคุณภาพ ดังนี้ 2.1) ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามและการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ 2.2) วิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน กำหนดวัตถุประสงค์และประเด็นของข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ 2.3) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ที่สร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล 2.4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมที่ประเมินรูปแบบการเรียนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพิจารณาความเหมาะสมแล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข 2.5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (เป็นคณะร่วมผลิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่เรียนในรายวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ด้วยวิธีการจับสลากห้องเรียน จำนวน 30 คน เนื้อหาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 หน่วยคือ หน่วยการเรียนรู้เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตร ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ปรัชญาการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ระยะเวลา 24 ชั่วโมง ดำเนินการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) โดยทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบฯ ซึ่งมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ ขั้นการฝึกปฏิบัติ ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นสรุปความรู้ในระหว่างเรียนทำการสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาโดยอาจารย์ผู้สอนประเมินนักศึกษา จากนั้นให้นักศึกษาประเมินตนเอง และอาจารย์ผู้สอนประเมินชิ้นงานหรือผลงานนักศึกษา การทำงานกลุ่ม และงานเดี่ยว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร

จำนวน 60 ข้อ และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาเสร็จสิ้นผู้วิจัยได้ดำเนินการให้นักศึกษาทำการสอบหลังเรียนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นข้อสอบฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน และผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจไปให้นักศึกษาวิชาชีพครู สาขาภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้ตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการสอนเรียบร้อยแล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus จำนวน 15 ข้อ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นโดยยึดตามแนวคิดของลิเคริท (Likert) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (Dependent Samples t-test)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รูปแบบการเรียนการสอน

ปิติณัช ราชภักดี (2566:24) รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนการจัดการเรียนการสอนที่อาศัยหลักปรัชญา ทฤษฎี แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ ที่จัดอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนกระบวนการ โดยจัดให้มีองค์ประกอบโครงสร้างของการเรียนการสอน ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนและการประเมินผลไว้อย่างเป็นระบบ แสดงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

Jensen (2000:6) ได้ให้นิยามว่า “การเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานคือ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของสมอง เป็นการเรียนรู้ที่ต้องตอบคำถามที่ว่า อะไรบ้างที่ดีต่อสมอง ดังนั้น ความหมายจึงเป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานหรือรวบรวมหลากหลายทักษะความรู้เพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมการทำงานของสมองเช่น ความรู้ทางเคมีศาสตร์ ประสาทวิทยา จิตวิทยา สังคมศาสตร์ พันธุศาสตร์ ชีววิทยา และชีวะประสาทวิทยา ซึ่งเป็นการนำความรู้การทำงานหรือธรรมชาติการเรียนรู้ของสมองมาใช้ในการออกแบบการเรียนการ

การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus

วัชรา เล่าเรียนดี (2560:2) ได้ให้ความหมายของเทคนิค KWL-PLUS ไว้ว่า เทคนิค KWL-PLUS มีพื้นฐานมาจากเทคนิค KWL ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญคือ (K) ระบุสิ่งที่เรียนรู้ เรื่องที่รู้เกี่ยว
ข้องกับเรื่องที่กำหนด หรือหัวข้อเรื่องที่กำหนด (W) อยากรู้อะไรบ้าง จากสิ่งหรือเรื่องที่กำหนดในขั้นแรก และ (L) เรียนรู้อะไรบ้างจากเรื่องที่กำหนด หลังจากอ่านเสร็จแล้ว ที่แตกต่างกันคือ KWL-PLUS มีการเพิ่มเติมการทำแผงผัง มโนทัศน์ และการสรุปเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่าน เมื่อจบกระบวนการ KWL แล้ว

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทิศนา แขมมณี (2563:125) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การเข้าถึงความรู้ การพัฒนาทักษะในการเรียนรู้อาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้ คะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้ หรือใช้ทั้งสองอย่าง

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษาวิชาชีพครู มีองค์ประกอบดังนี้

1. ที่มาและความสำคัญของรูปแบบ
2. หลักการของรูปแบบ
3. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ
4. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
5. เนื้อหาของรูปแบบ
6. กระบวนการจัดการเรียนการสอน
7. การวัดและประเมินผล

ตัวแปรอิสระ

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษาวิชาชีพครู

ตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาวิชาชีพครู แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสังเคราะห์เนื้อหาแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL Plus และสร้างความเชื่อมโยงโดยแทรกเทคนิค KWL Plus เข้าไปในขั้นตอนต่างๆ จึงได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูทำการวางแผนสนทนากับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจกับสิ่งที่เรียน มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการเรียนต่อไปว่าจะทำการเรียนเรื่องอะไร เพื่อให้สิ่งที่พูดคุยกับผู้เรียนสามารถใช้เชื่อมโยงเรื่องที่จะเรียนต่อไป ขั้นนี้เพิ่มเทคนิค KWL Plus ขั้น K 2) ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสิ่งที่เรียน โดยผู้สอนจะต้องคำนึงถึงหลักการทำงานของสมอง เช่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดได้สื่อสาร ใช้อวัยวะสัมผัสสิ่งต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาสร้างองค์ความรู้ใหม่ และพยายามใช้สื่อการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีโดยผู้สอนสามารถสร้างหัวข้อคำถาม หรือแบบฝึกหัด เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการเรียนรู้และเข้าใจในสิ่งที่เรียน (สมองซีกขวา) ขั้นนี้เพิ่มเทคนิค KWL Plus ขั้น K 3) ขั้นการฝึกปฏิบัติ เป็นขั้นที่เมื่อครูทำการสอนผู้เรียนและสร้างความคิดรวบยอดจนผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนแล้ว ครูให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มกันเพื่อสร้างผลงานขึ้นมาทำให้เกิดทักษะและการเรียนรู้จนเกิดเป็นผลงานขึ้นมา ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ลองปฏิบัติโดยผ่านประสาทสัมผัส (สมองซีกซ้าย) ขั้น W 4) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงชิ้นงาน เพื่อให้เพื่อนๆ ได้ชื่นชม ซึ่งเป็นการแบ่งปันโอกาสทางด้านความรู้และประสบการณ์ให้ผู้อื่นได้ซาบซึ้ง โดยผลงานที่นำเสนอสามารถเป็นได้ทั้งผลงานเดียว และผลงานกลุ่ม (สมองซีกขวา) ขั้น W 5) ขั้นสรุปความรู้ เป็นขั้นที่เมื่อแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันแล้ว สรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้บทเรียนร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ในขั้นนี้อาจจะใช้วิธีการต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ชัดเจน เช่น แผนภาพ ความคิด ขั้น L Plus

ส่วนที่ 2 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนของนักการศึกษาที่เสนอแนะไว้ สังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มี 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ที่มาและความสำคัญของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) แนวคิดการพัฒนารูปแบบ 4) จุดประสงค์ของรูปแบบ 5) เนื้อหาของรูปแบบ 6) กระบวนการจัดการเรียนการสอน และ7)การวัดและประเมินผล

จากการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษาวิชาชีพครู ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแสดงเป็นแผนภาพประกอบ 2 ดังนี้

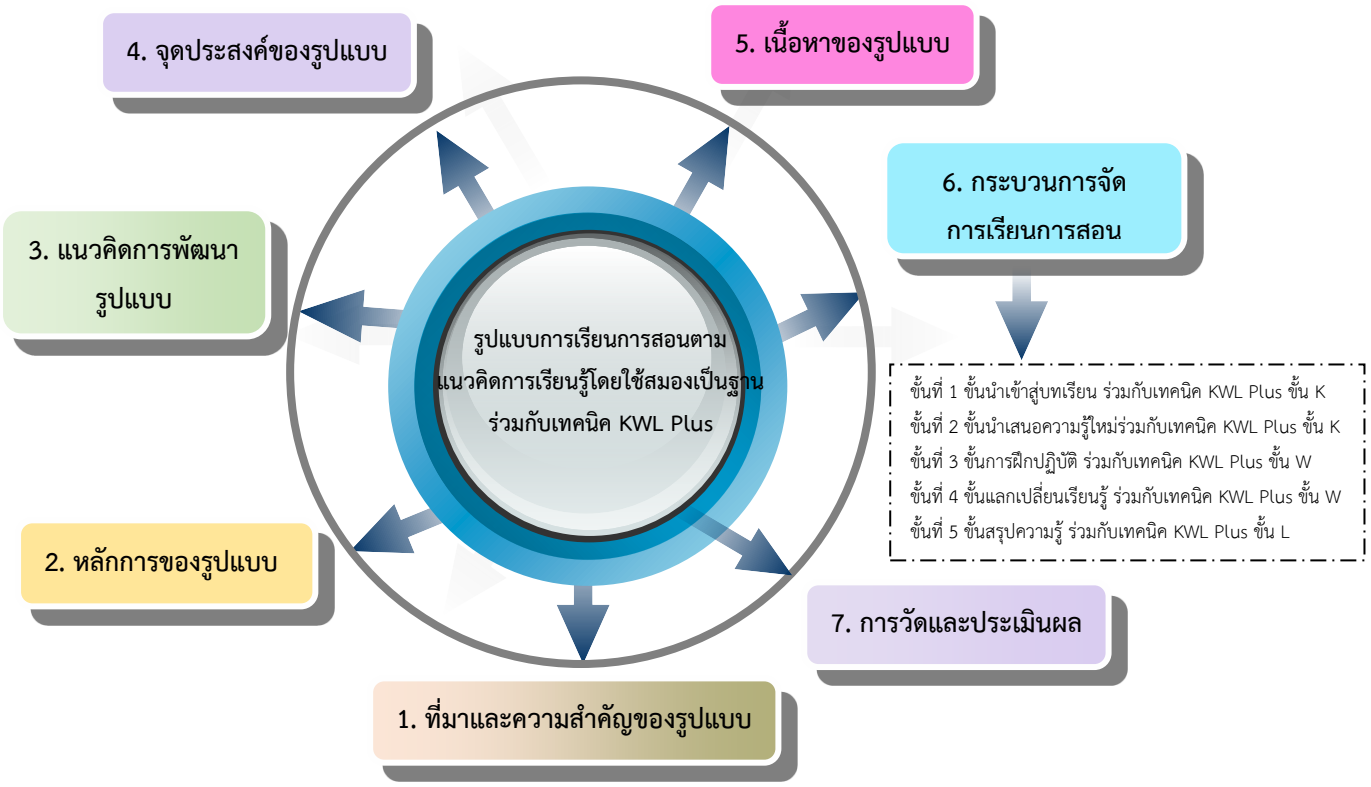

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษาวิชาชีพครู

ส่วนที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า มีความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นในภาพรวม ($\overline{X}$ = 4.95) มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.98)

2. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาวิชาชีพครู

2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus (n =30 คน)

คะแนน	จำนวนนักศึกษา	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	60	40.20	3.70	16.82*	0.00
หลังเรียน	30	60	51.77	3.39		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.70 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.39 ซึ่งคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75

คะแนน	จำนวนนักศึกษา	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์ร้อยละ 75	t	p
หลังเรียน	30	60	51.77	3.39	86.28	75	10.93*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.39 โดยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับร้อยละ 86.28 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus

ตารางที่ 3 แสดงผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus (n =30 คน)

รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านผู้สอน			
1. มีการชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาอย่างเข้าใจและชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. มีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ทำงานเป็นกลุ่ม/คละความสามารถอย่างเหมาะสม	4.80	0.41	มากที่สุด
3. ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกมาซึ่งกระบวนการคิดอย่างอิสระ	4.90	0.31	มากที่สุด
4. ผู้สอนมีการใช้สื่อใช้เทคนิคการสอนและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมด้านผู้สอน	4.93	0.18	มากที่สุด
ด้านเนื้อหา			
5. เนื้อหามีความสอดคล้องเหมาะสมกับนักศึกษาวิชาชีพครู	4.57	0.50	มากที่สุด
6. เนื้อหามีการร้อยเรียงอย่างเป็นระบบตามลำดับขั้นตอน จากง่ายไปหายาก ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างเข้าใจมากขึ้น	4.63	0.49	มากที่สุด
7. เนื้อหาที่ใช้ในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและน่าสนใจ	4.70	0.47	มากที่สุด
8. เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นส่งผลสัมฤทธิ์ทางเรียนดีขึ้นได้	4.73	0.45	มากที่สุด
รวมด้านเนื้อหา	4.66	0.48	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
9. ลำดับขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ตามลำดับขั้นตอน	4.77	0.43	มากที่สุด
10. กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ/ความแปลกใหม่	4.80	0.41	มากที่สุด
11. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถเต็มตามศักยภาพของตนเอง	4.83	0.38	มากที่สุด
12. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดผ่านกระบวนการกลุ่มทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ได้มากขึ้น	4.87	0.35	มากที่สุด
รวมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.82	0.39	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล			
13. มีการวัดและประเมินผลของนักศึกษาเป็นกลุ่มและรายบุคคล	4.83	0.38	มากที่สุด
14. นักศึกษาทราบผลการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม	4.87	0.35	มากที่สุด

15. มีการประเมินผลจากการปฏิบัติงาน	4.80	0.41	มากที่สุด
รวมด้านการวัดและประเมินผล	4.83	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวมทุกด้าน	**4.81**	**0.36**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจที่มีต่อการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านผู้สอน ($\overline{X}$ = 4.93) ด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.83) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.82) ด้านเนื้อหา ($\overline{X}$ = 4.66) ตามลำดับ

การรับรองจริยธรรมการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาวิชาชีพครู จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ได้รับรหัสจริยธรรมการวิจัยรับรอง: TRU-EC No.029/67 วันที่รับรอง: 15/10/2567 และวันหมดอายุใบรับรอง: 15/10/2568

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ ข้อ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษาวิชาชีพครู มีองค์ประกอบสำคัญ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ที่มาและความสำคัญของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) แนวคิดการพัฒนารูปแบบ 4) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 5) เนื้อหาของรูปแบบ 6) กระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 ขั้นการฝึกปฏิบัติ ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นที่ 5 ขั้นสรุปความรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยมีการสังเคราะห์รายละเอียดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการของการออกแบบและพัฒนา จึงทำให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบที่มีความเหมาะสมและนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ ผกาพรรณ วะนานาม (2564 : 25) ที่ได้กล่าวไว้ว่ารูปแบบการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ที่มาและความสำคัญของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) แนวคิดการพัฒนารูปแบบ 4) จุดประสงค์ของรูปแบบ 5) เนื้อหาของรูปแบบ 6) กระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 7) การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับ

(Joyce & Weil, 2000 : 24) ที่กล่าวถึงการนำเสนอรูปแบบการสอนที่ได้จากการพัฒนาเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญเนื่องจากการนำเสนอรูปแบบการสอนที่ชัดเจนและเข้าใจง่ายจะช่วยให้ครูผู้สอนเกิดความเข้าใจและสามารถนำรูปแบบการสอนไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอนนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบการสอนของ Joyce, B. & Weil, M. (2004 :12) ที่กล่าวถึงรูปแบบการเรียนการสอน ว่าเป็นแบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการเรียนรู้ที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ ส่วนผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.95) และผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.98) แสดงว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาวิชาชีพครู ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมมากที่สุด

วัตถุประสงค์ ข้อ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL Plus ผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับร้อยละ 86.28 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีหลักการของสมองและปรับการเรียนการสอนตามการทำงานของสมองร่วมกับเทคนิค KWL Plus วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทำงานของสมองเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เน้นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย การเรียนรู้ที่ใช้ประสบการณ์ตรงและการฝึกปฏิบัติช่วยให้กระบวนการเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกับการทำงานของสมอง ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ที่มีอยู่เดิม (จากขั้น K) เพื่อตั้งคำถาม (จากขั้น W) และประมวลผลสิ่งที่เรียนรู้ (จากขั้น L) โดยใช้การคิดวิเคราะห์และสร้างความเชื่อมโยงโดยแทรกเทคนิค KWL Plus เข้าไปในขั้นตอนต่างๆ ส่งเสริมการคิด การร่วมมือกันเรียนรู้ มีการทบทวนความรู้เดิม และมีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเนื้อหาของบทเรียนที่สำคัญ และมีขั้นตอนดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ที่มีความชัดเจน และทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยมีการสังเคราะห์ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานจึงทำให้ได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูทำการวางแผนสนทนากับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจกับสิ่งที่เรียน มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการเรียนต่อไปว่าจะทำการเรียนเรื่องอะไร เพื่อให้สิ่งที่พูดคุยกับผู้เรียนสามารถใช้เชื่อมโยงเรื่องที่จะเรียนต่อไป ขั้นนี้เพิ่มเทคนิค KWL Plus ขั้น K 2) ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสิ่งที่เรียน โดย

ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงหลักการทำงานของสมอง เช่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดได้สื่อสาร ใช้อวัยวะสัมผัสสิ่งต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาสร้างองค์ความรู้ใหม่ และพยายามใช้สื่อการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โดยผู้สอนสามารถสร้างหัวข้อคำถาม หรือแบบฝึกหัด เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการเรียนรู้และเข้าใจในสิ่งที่เรียน ขั้นนี้เพิ่มเทคนิค KWL Plus ขั้น K 3) ขั้นการฝึกปฏิบัติ เป็นขั้นที่เมื่อครูทำการสอนผู้เรียนและสร้างความคิดรวบยอดจนผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนแล้ว ครูให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มกันเพื่อสร้างผลงานขึ้นมาทำให้เกิดทักษะและการเรียนรู้จนเกิดเป็นผลงานขึ้นมา ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ลองปฏิบัติโดยผ่านประสาทสัมผัส ขั้น W 4) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงชิ้นงาน เพื่อให้เพื่อนๆ ได้ชื่นชม ซึ่งเป็นการแบ่งปันโอกาสทางด้านความรู้และประสบการณ์ให้ผู้อื่นได้ชาบซึ้ง โดยผลงานที่นำเสนอสามารถเป็นได้ทั้งผลงานเดียว และผลงานกลุ่ม ขั้น W และ5) ขั้นสรุปความรู้ เป็นขั้นที่เมื่อแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันแล้ว สรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้บทเรียนร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ในขั้นนี้อาจจะใช้วิธีการต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ชัดเจน เช่น แผนภาพ ความคิด ขั้น Plus ซึ่งสอดคล้องกับ Cain R.N. and Cain G (2005, : 66-70) ที่กล่าวว่า หลักการสำคัญของการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน ควรเลือกใช้ข้อที่ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้น มากที่สุด และการเรียนการสอนบรรลุผลสูงสุดเท่าใดก็ได้ เป็นการเพิ่มทางเลือกให้ผู้สอน และสอดคล้องกับทรายแพรว ไชยมัชชิม (2563 : 29) การเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน หมายถึง การนำความรู้เรื่องสมองและธรรมชาติการเรียนรู้ของสมองมาใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การเสริมสร้างประสบการณ์ ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ร่วมกับสื่อเพื่อการเรียนรู้ โดยการผสมผสานรวบรวมทักษะความรู้ที่หลากหลาย ที่ทำให้เด็กสนใจ เข้าใจเรียนรู้และยังสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ ข้อ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.36 และอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดทุกรายการ ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้มีการวางแผนการสอนโดยออกแบบและจัดลำดับการสอนตามแนวคิดขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ซึ่งครอบคลุมทั้ง 5 ขั้นตอนอย่างละเอียด ได้แก่ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ 3) ขั้นการฝึกปฏิบัติ 4) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 5) ขั้นสรุปความรู้ซึ่งเป็นขั้นตอนการสอนที่ได้มีการสังเคราะห์จากแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL Plus ซึ่งเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาและพัฒนา

ทักษะในการแสวงหาความรู้ การคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อมุ่งให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติจริง อีกทั้งเนื้อหาและสถานการณ์ต่างๆ ที่นำมาประกอบการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาวิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ผกาพรรณ วะนานาม, 2564: 3) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ในรายวิชาการสร้างสื่อการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นที่ 3 ขั้นการฝึกปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่ให้นักศึกษาได้ฝึกซ้ำ มีการทบทวน ควรมีการยืดหยุ่นเวลาในการทำกิจกรรม เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพในการเรียนรู้

1.2 ผู้สอนในรายวิชาปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา สามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ไปใช้ โดยผู้สอนควรเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย สร้างบรรยากาศที่ดี ให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ เปิดโอกาสแก่ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกสังเกต ฝึกถาม-ตอบ ฝึกการสื่อสาร ฝึกเชื่อมโยงบูรณาการ ฝึกสร้างองค์ความรู้โดยมีอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะและให้คำปรึกษาช่วยเหลือให้กำลังใจเป็นผู้กระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็นและให้ผลป้อนกลับแก่ผู้เรียน โดยประเมิน ทั้งผลงานและกระบวนการมีความคงทนในการเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองในการศึกษาในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ไปใช้เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในองค์ประกอบอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้เป็นครูที่สมบูรณ์

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับรูปแบบการสอนอื่นและเทคนิคอื่นๆ ที่มีแนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการสร้างรูปแบบการสอน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

ณัฐนันท์ โม้พิมพ์. (2565). *การจัดการเรียนรู้แบบ KWL-Plus ที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.* การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทรายแพรว ไชยมัชชิม. (2563). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐานร่วมกับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) เรื่อง น้ำเพื่อชีวิตและอากาศรอบตัวเรา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ทิศนา แขมมณี. (2563). ศาสตร์การสอน : *องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 23).* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิราศ จันทรจิตร. (2553). การเรียนด้านการคิด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปิติณัช ราชภักดี. (2566). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามแนวความคิดการเรียนรู้ร่วมกันและการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดแก้ปัญหาทักษะการทำงานเป็นทีม และเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาล*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (วิจัยหลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ผกาพรรณ วะนานาม. (2564). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ในรายวิชาการสร้างสื่อการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วิจารณ์ พานิช. (2556).*วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพมหานคร: บริษัทตถาตาพับลิเคชั่น จำกัด.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2553). *หลักสูตรและการสอนภาษาไทย.* มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วัชรา เล่าเรียนดี. (2560). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21*. นครปฐม: เพชรเกษมพริ้นติ้งกรุ๊ป.

สิริยากร กระออมแก้ว. (2566). *การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H* การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. ภาษาไทย. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Call, Nicola. (2003). *The thinking child brain-based learning for the foundation stage*. PO Box 635 Stafford: Network Educational Press.

Carr, E., & Ogle, D. (1987). K-W-L Plus A Strategy for Comprehension and Summarization. *Journal of Reading*. 30, 626-631.

Conner, J. (2004). Instructional Reading Strategies: KWL (Know, Want to Know Learn). *Online.* Retrieved from http://www.indiana,Adu/- L517/kwl.htm.

Jensen. (2000). *Brain-based learning.* San Diego, CA: The Brain Store Publishing.

Joyce, B. and Weil, M. (2000). *Models of teaching.* New Jersey, NJ: Prentice-Hall.

Joyce, B., Weil, M. and Calhoun, E. (2004). *Models of Teaching (7th ed.)*. London:Pearson.

The Cultural Representation of Nezha's Animation Image in the Context of Aesthetic Education

Shi Xuefeng and Arkom Sa-Ngiamviboon
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 49607481@qq.com

****

Abstract

In 2019, the Chinese animated film Nezha's Descent of the Magic Child achieved at the box office, and the character of "ugly Nezha" sparked a heated discussion in the community (Bi, 2021; Whyke & Mugica, 2022). Against the backdrop of China's vigorous development of aesthetic education, this study explores how the animated character of Nezha has been culturally represented in different periods of time. This qualitative study employs content analysis, using five Nezha animations and film and television reviews as samples, to construct categories and analyze the representation of the Nezha character within them.The Nezha animation characters consisted of two representations and were subject to audience participation, The results of the study show that the external representation of Nezha animation maintains national artistry, and the internal representation reflects changes in society and values over time, making it a suitable text for understanding Chinese art and culture in aesthetic education.This paper is part of the doctoral thesis.

Keywords： Aesthetic Education; Animation; Cultural Representation; Nezha

Introduction

Aesthetic education is education that promotes the full and harmonious development of the qualities of academics through the use of art as a form of expression (Schiller, 2016). China introduced and formed the ideological trend of aesthetic education in the 20th century, so that aesthetic education appeared for the first time in education policy (L. Dong & Zhou, 1997). After 2020, aesthetic education has been vigorously developed, and the Ministry of Education has proposed that schools must carry out aesthetic education courses. In December 2023, the Chinese Ministry of Education issued the Circular on the Comprehensive Implementation of Aesthetic Education Immersion Action in Schools which re-emphasized "empowering aesthetic education with new technological changes to promote the inheritance and innovation of Chinese culture"(China, 2023) .

With the popularization of mass media, film and television works are welcomed by the public as cultural products that carry a variety of cultures. “Film and television products must reflect the history, culture, social life, customs and sentiments of a specific period (Lilia, 2023).” Therefore, in The cultural imprint of society can be seen in film and television, and there is also the guidance of values. Herbert Blumer believes: "The creators arouse the passion of the audience through the visual illusions they construct, which has an impact on the audience's lifestyle and restricts the audience. A choice of values.”

Meanwhile, film and television works have a subtle educational function; the visual impact, dramatic conflict, and emotional resonance of film and television works can make the audience immersed in them, and after watching the movie, they actively generate an interest

* Received: April 20 2024; Revised: October 28 2024; Accepted: October 29 2024

in understanding and learning about the culture concerned. (Pandey & Ardichvili, 2015; Shefin, 2003). It also provides an easily accessible resource for educators and learners (Haigh, 2012). In film and television, characters are the key element that drives the storyline and expresses the theme, and the story presented in the movie would be meaningless without the presence of the characters in it (Salsabila, Simanjuntak, & Sutrisno, 2022). The audience also enjoys animated film and television characters for their exaggerated appearances and lively performances.

In 2019, the Chinese animated film "Nezha: The Devil Boy Comes into the World" achieved great success，Nezha's new frivolous and evil image in the film has aroused widespread attention and discussion. Nezha is a protector Yaksha who originated from Indian Buddhism. He has an angry personality and hates evil. He was introduced to China in the Song Dynasty and evolved into the son of General Li Jing and became a Taoist deity. In the Ming Dynasty novel "Journey to the West", Nezha is a young warrior who protects the Heavenly Palace and fights with Sun Wukong. In "The Romance of the Gods", Nezha is a free and rebellious child god. He learns from Taoist immortals and fights against tyrants. He becomes a Behind him are three heads and six arms, as well as fire-pointed spears, Hun Tianling and other weapons, which have become the familiar image of Nezha for later generations.

Wan Lai Ming, the founder of Chinese animation, pointed out that "animation serves education." (Wan, 1935). which laid the groundwork for the birth of Chinese animation. As a young god, Nezha has always been loved by children's audiences, and has also become the subject of continuous adaptations by animation creators.As shown in the chart below (Figure 1), there have been 14 Chinese animations featuring Nezha, which has surpassed the Monkey King as the Chinese mythological character with the most number of animation adaptations.

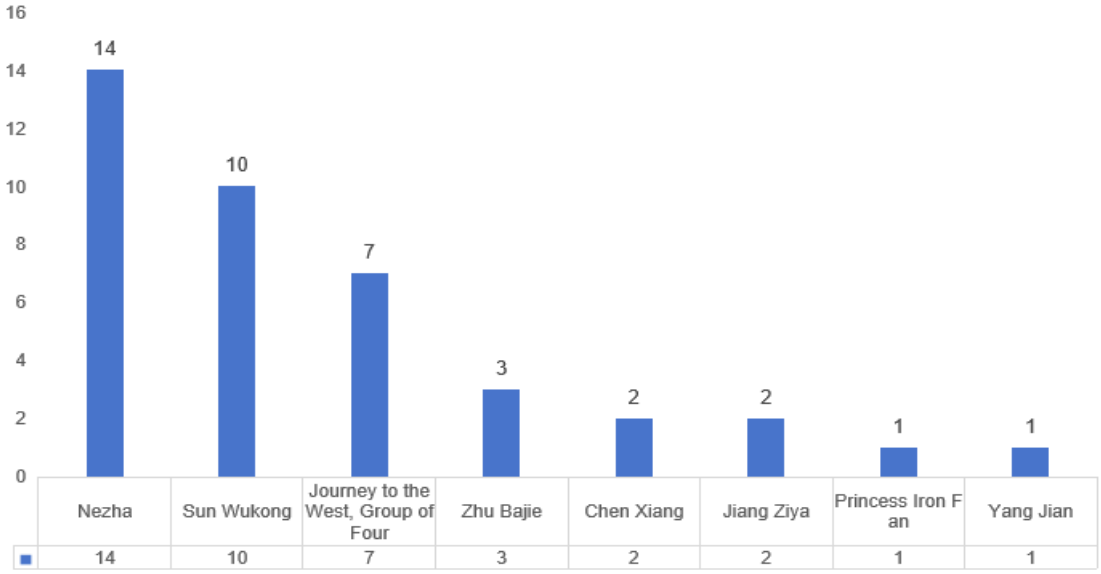

Figure 1: The number of anime adaptations of Chinese mythological characters (protagonists)
Source: Scanned by researcher,2023

Research Objectives

1.To study the cultural representation of Nezha's animated image and the reasons for its changes

2.To explore the role of Nezha animated images in aesthetic education

Literature Review

As an image that has long attracted attention in the animation field, Nezha has also been receiving attention in academic circles. Since the successful release of "Nezha: The Devil Boy Comes to the World" in 2019, the study of Nezha's image has become a hot topic in media image research.

1.Related research on Nezha's artistic image

There are currently many studies on Nezha's art, mainly focusing on the evolution of artistic images and the case analysis of single animations. Wang Tingting analyzed the evolution and production mechanism of the image of "Nezha" in Chinese films since the reform and opening up, pointing out that Nezha As an important cultural resource, it is widely used not only in the literary world, but also in the film industry, but the artistic evaluation and market response of Nezha movies are mixed, (Wang & Li, 2020). Liu Wengang (2009) examined the gradual evolution of Nezha's image since the Southern Song Dynasty from a religious perspective, and believed that the transformation of Nezha's image from a Buddhist image to a Taoist image was a process of dissemination and acceptance of artistic images. (W. Liu, 2009). Liu Juan discussed the characteristics of Nezha's image in domestic animated films in different periods and the rules of its development and evolution (J. Liu, 2022). Xiaoou took "The Legend of Nezha" as an example to analyze the development of Chinese animation art style (Ou, 2007). Cui Yunlan analyzed the use and inheritance of traditional art forms in "Nezha Conquers the Dragon King" (Cui, 2001).

2. Research on cultural representation and animation

There are relatively few studies on the theory of "cultural representation" in the field of animation. Zhang Jin studied the landscape imagery and its cultural representation in Makoto Shinkai's animated film "Your Name" (Zhang, 2017) and discussed the cultural connotation of animated films and practical significance. Peng Guichang studied the representation of Internet youth subculture in the postmodern context of "One Hundred Thousand Cold Jokes" (Peng, 2018). It is one of the few studies on Nezha from the aspect of representation, but it is a single animation case. Unable to reflect changes in representation, TW Whyke's research mentioned Nezha's inheritance of traditional Chinese culture (Whyke, Mugica, & Brown, 2021). This study recognizes and follows the relevant views.

It can be seen that the current research on Nezha's image is concentrated in the field of art. Although most of the literature involves the social background environment when the animation was created, there is a lack of using sociological concepts to explore Nezha's mapping effect on society. Regarding Nezha animation, There is only one study on the significance of education, which explains parent-child education from the conflicting relationship between Nezha and his father (Guo & Li, 2023). Therefore, this study is based on the cultural representation theory proposed by Stuart Hall and uses content analysis to analyze multiple Conduct research on the animated image of Nezha to explore the cultural representation and educational value of the image of Nezha.

Research concept

Cultural representation

Stuart Hall introduced semiotics to communication studies to analyze how mainstream media can more skillfully make audiences accept their culture or viewpoints，Regarding the operation of cultural representations, Hall suggests that "there is a'system' by which all kinds of things, people, and events are linked in our minds to possess a set of concepts or mental representations without which we cannot explain the world." (Hall, 1997). "While the portrayal of a child in a film or television production points to the same representational physical object regardless of differences in language or speech, the advantage of an animated character is that the viewer is able to understand the meaning of the first level of representation on a material level directly through the image, even if there is no language or translation. According to Hall, culture is the practice of representation and meaning, i.e., the second layer of representation. "No cultural vehicle or representational practice has any real original meaning" (Hall, 1997). " The meaning of film and television characters is realized by creators through encoding various symbols, such as backstory, family relationships, body language, etc., and the various symbols are finally assembled into a film and television character that carries cultural meanings and transmits representational meanings and cultural concepts to the audience. The two layers of representation in this case allow us to study the animated characters from both the shallow and the deep aspects.

Stuart Hall argues that events don't have inherent meanings outside their representations; these representations shape and become part of the events, influencing their interpretation. This perspective highlights the audience's role in cultural production through the interpretation of information. Despite diverse cultural backgrounds, a universal coding system allows for a shared understanding of narratives portrayed by characters. This understanding extends to character appearances, language, and actions, and the animated characters are once again Simplify them to suit the younger audience. From the level of the character's outward communication, only by being attracted to the character's external characteristics first can we talk about the empathy and cultural understanding of the character.

The resonance between the characters and the audience is achieved by accepting the deeper meaning of the characters, i.e., the second level of cultural representation, which is related to ideology and values, on the premise that the first level of cultural representation has no barriers to understanding the characters' appearances and performances. The cultural meaning changes with the character because the audience interprets the second level of representation in terms of their own cultural concepts. Although there are differences in the interpretation of deeper meanings, characters that are popular with the audience show that they embrace both layers of cultural meanings. Widely popular characters in popular culture show decoding consistency, where the audience fully understands the film and television meanings, accepts the culture in question, and empathizes with the creators.

Research Methodology

In this study, the content analysis method is used as one of the main research methods in order to understand the creator's intention and the relationship between the receiver and the message. According to Berelson, "content analysis is a research method that provides an objective, systematic, and quantitative description of media content(KARAMETI, 2023). Siegfried Kracauer proposes a qualitative aspect of the content analysis method that focuses on shallow versus deep understanding of the text, emphasizing the importance of explaining the meaning and cultural context behind the text (Morelock, 2021). The study analyzes the character of Nezha in five animated films through content analysis and analyzes the texts of the reviews based on the comments on the Chinese social media platform "Douban" in order to explore the cultural representations in the texts. According to the research objectives, the following steps were followed to design the study: sample extraction → definition of analyzing units → category construction → coding reliability test → content coding → checking of coding results → interpretation and analysis of conclusions.

1.Sampling

This study sorted out a total of 17 Nezha animations produced in China in which the Nezha character appeared. Based on Yang Mingmo's (2023) research on the evolution of Chinese national animation characters, using time as a clue, in TV animations, the Internet Five works were selected from the animation and film animations. Among them, the online and series animations were selected with the number of episodes in which Nezha appeared, namely: "Nezha Conquers the Dragon King 1979", "The Legend of Nezha 2003", "One Hundred Thousand Bad Jokes 2012", "Nezha: The Devil Boy Comes to the World 2019", "New God List: Nezha Reborn 2021", including 675 minutes of animation content(Table 1).

Table 1: Information about sample animations

Video name	release time	media type	Film duration
Nezha Conquers the Dragon King	1979	Art Animation	65 minutes
The Legend of Nezha	2003	TV animation	210 minutes (Episodes 1-10)
One Hundred Thousand Bad Jokes	2012	web animation	21 minutes (Episodes 1-3)
Nezha: The Devil Boy Comes to the World	2019	movie animation	110 minutes
New God List: Nezha Reborn	2021	movie animation	116 minutes

Source: Scanned by researcher, 2023

The above animation works all feature Nezha as the protagonist, are comparable in terms of the different manifestations, characteristics, and interpretations of the character of Nezha, possess the characteristic of highlighting diversity, are representative of Nezha's roles in various time periods, have certain contemporary meanings, and have been widely noticed and discussed, reflecting the audience's values and aesthetic interests. It is worth noting that there may be other Nezha works of the same significance, and the selection of these works was made to reflect animation of different periods, mediums, and styles and thus provide insights into the cultural representations of Nezha's animated character. A sample of selected Nezha animations is shown in the table below.

Meanwhile, in order to deeply analyze the evaluation of Nezha by audiences with different cultural backgrounds, this study used Douban as the data source and screened the comments related to the above animation and "Nezha character" as the analysis object, so as to understand the audience's interpretation of Nezha. tendency. The study used computer crawler technology to crawl film reviews of Nezha-related animation works, generated a sample database, and eliminated irrelevant and duplicate samples. Then, random sampling was used to screen the film review samples, and a total of 963 valid film review samples were obtained.

2.Category construction

Class construction is to convert the symbols, themes, and concepts in the Nezha character into quantifiable data. The classes in this study take the research question as the starting point, and the content analysis of five Nezha animations and related movie reviews on Douban.com is used to obtain a representative sample of the cultural representations of the Nezha character. Based on the proposal of Stuart Hall on the process of the two representations of culture and the role of the audience's participation in the construction of culture, and combined with the actual situation of the study, three basic levels of construction are identified through different levels of analysis: external image (shallow representation), internal image (deep representation), and audience interpretation.The three levels of indicators were further developed to be independent of each other and to fully cover the research questions, as shown in the table below (Table 2).

Table 2: Coding Table for Content Analysis of Nezha's Animated Character Movie Content and Comments

Level 1 indicators	**Level 2 indicators**	**Level 3 indicators**
External image (shallow representation)	Character appearance	Clothing, physical features
	behavior	Actions, words, interactions
inner image (deep representation)	Themes and symbols	Thematic expression, symbolism
	Creative Background	Political context, cultural context, social context
	ideology	Power concepts, individual and collective, values
Audience Interpretation	interpretative tendency	Positive, negative, neutral

Source: Scanned by researcher,2023

3. Credibility testing

In this study, reliability was tested using Hosty's formula by randomly and without duplication drawing 10% of the test sample from the total sample pool. Coding was done separately by two coders after reading the coding rules in detail. Since the formula for mutual agreement K is:K=2M/N1+N2, where M is the number of categories for which the two coders coded exactly the same result, N1 and N2 are the number of categories analyzed by each of the coders. The reliability was obtained through the number of mutual agreements: reliability = nX evaluation mutual agreement/1 + [(n-1)X average agreement], n is the number of coders, and the test is generally considered to be qualified when the reliability is greater than 0.9. The resultant data of the reliability calculation in this study was approximately 0.94, indicating that the content analysis consistency of the two coders was strong enough to analyze the entire sample

Research Findings

In the descriptive and subjective coding index, through no less than five viewings of the 675-minute film, relevant content was collected according to the coding table, and frequently occurring content was coded, focusing on the combination of quantitative and qualitative. In the audience decoding index, the high-frequency words in the text of the film reviews were classified and organized through the collation of keywords in 963 film reviews, and the lexical nature of the words, the frequency of occurrence, and the audience's tendency to interpret the words were integrated, and the descriptive analysis was conducted at last.

1. Nezha's external image representation

The content coding information of Nezha character appearance is shown in the table below(Table 3).

Table3 : Nezha character appearance list

Name	Clothing style	Color Themes	special symbol	Physical Characterization	Number of visual changes
Nezha Conquers the Dragon King	legacy	Red, yellow	Mixed Heavenly Aya, Qiankun Circle, Fire Tip Lance.	Healthy and valiant	Low (2 times)
The Legend of Nezha	legacy	Red, Gold	Mixed Heavenly Aya, Qiankun Circle, Fire Tip Lance.	Lively and youthful	Low (2 times)
One Hundred Thousand Bad Jokes	legacy	Purple, red	miniskirt	Teenage face, muscular body	Medium (3 times)
Nezha: The Devil Boy Comes to the World	legacy	Black, Red	Mixed Heavenly Aya, Qiankun Circle, Fire Tip Lance.	Dark Eye Circles, Ghost Teeth	High (6 times)
New God List: Nezha Reborn	Modern/ Punk	Metallic, dark tones	The Mixed Heavenly Aya, the Qiankun Circle, and the motorcycle.	Punk youth, mechanical armor	High (5 times)

Source: Scanned by researcher, 2023

The analysis found that although the styles and color themes of Nezha's clothing are different, they all draw design inspiration from traditional clothing, and the colors are mainly red and yellow, which allows Nezha's character to maintain the most basic recognition. In terms of special symbols and physical features, the Mixed Sky Aya, the Qiankun Circle, and the Fire Pointed Gun are the recurring iconic symbols, but there are also modern elements added to the mix. And as Nezha's plot complicates, the number of visual changes in Nezha increases, including age changes and physical evolution.

The content coding information of Nezha behavior is shown in the table below (Table 4):

Table 4: Nezha behavior list

Name	Combat frequency	Combat description	interaction frequency	interaction description	self-expression frequency	self-expression description
Nezha Conquers the Dragon King	Low (5 times)	Elegant, traditional martial arts style	Low (11 times)	Less verbal communication, more body language	Low (6 times)	Emotional expression is suppressed
The Legend of Nezha	Medium (13 times)	Combination of skill demonstration and individuality	Medium (16 timaes)	More dialog and conflict with friends and adversaries	Medium (11 times)	More emotional expression of self-reflection and growth
One Hundred Thousand Bad Jokes	Medium (10 times)	one blow and you're dead (idiom); kill with a single blow	Low (8 times)	No-nonsense show	Medium (14 times)	Contrastingly sappy and cute
Nezha: The Devil Boy Comes to the World	High (12 times)	Extremely visual and dynamic	High (34 times)	In-depth inner monologues and interactions with family members	High (27 times)	Emotionally complex, reflecting personal struggles and growth
New God List: Nezha Reborn	High (14 times)	Futuristic tech style, innovative	High (32 times)	Interaction with New Age Characters	High (28 times)	Emphasis on individual heroism

Source: Scanned by researcher,2023

After analysis, it was found that over time, Nezha's fighting behavior gradually shifted from traditional martial arts to technology and visual effects, with more frequent and futuristic battles. The increased frequency of Nezha's interactions with the other characters also reflected a shift in the story's focus, from in-depth communication with family and master and disciple to an emphasis on interactions with friends and teamwork, and that Nezha's self-expressive behaviors became more frequent and diverse. Nezha's self-expressive behaviors

become more frequent and diverse, and he expresses his personal ideas more boldly and positively.

2. Nezha's internal image representation

The content coding information of Nezha's themes and symbols is shown in the table below (Table 5).

Table 5: Nezha themes and symbols list

Name	Theme frequency	Theme Description	Frequency of symbols	Symbolic Description	Total number of incidents
Nezha Conquers the Dragon King	High (8 times)	Justice, Sacrifice, Growth	High (9 times)	The dry circle and red silk represent strength and justice	17
The Legend of Nezha	High (12 times)	Heroes, Duty, Family	Low (3 times)	Constant adventures to gain magic treasures symbolize growth	15
One Hundred Thousand Cold Jokes	Medium (6 times)	Anti-traditional, nonsensical, mocking	High (3 times)	King Kong Barbie character's parody of mainstream culture	9
Nezha: The Devil Boy Comes to the World	Medium (9 times)	Resistance to fate, personal values	High (8 times)	Rogue characters subvert convention and counter stereotypes	16
New God List: Nezha Reborn	Medium (6 times)	Anti-monopoly, anti-capital, heroism	Medium (6 times)	Mechanical elements symbolize power and punk spirit	12

Source: Scanned by researcher, 2023

In terms of theme and symbolism, the theme of Nezha in different works has gradually evolved from traditional justice and sacrifice to modern self-identity and heroism, and most of them are characterized by the spirit of resistance, the content of which varies according to the development of time. The symbolic elements of Nezha have changed over time and in the context of the stories. In "Nezha Follies the Sea" and "The Legend of Nezha," the traditional weapon and magic weapon symbolize power and justice, to which popular symbols such as smoky make-up and junkyard machinery have been added to differentiate Nezha from the traditional Nezha symbols.

The content coding information of Nezha's creative background is shown in the table below (Table 6).

Table 6: Nezha breative background list

Name	Description of the political context	Description of the cultural context	Description of the social context
Nezha Conquers the Dragon King	Relatively conservative political environment in the early years of reform and opening up	Valuing traditional culture and emphasizing national spirit	The Cultural Revolution is over and the economy is just starting to develop
The Legend of Nezha	After joining the WTO, opening up to the outside world has been strengthened	Diversity of Chinese and Foreign Cultures	Rapid economic development, people have higher spiritual needs
One Hundred Thousand Bad Jokes	In the age of the Internet, speech is relatively open	The rise of cyberculture as young people go wild on the Internet	The internet has become a major social and entertainment venue
Nezha: The Devil Boy Comes to the World	Social stability, cultural confidence	Emphasis on innovation and individual expression, with a renewed focus on national culture	The new generation of young people is under pressure from many sources and longs for recognition.
New God List: Nezha Reborn	Expanded international perspective and increased capital power	Niche fictional culture, represented by cyberpunk and wasteland, is prevalent	Consumption upgrades, people pursue novel experiences

Source: Scanned by researcher, 2023

Changes in the political environment have had a profound effect on the interpretation of the character of Nezha. While early works were more constrained by political conservatism, as time progressed, works began to enjoy more freedom, reflecting a gradually liberalizing political climate and encouragement of cultural creativity. From emphasizing traditional culture and national spirit to exploring more diversified and innovative ways of expression with globalization, the reinterpretation of national culture to date reflects cultural confidence and a vision for the future. Meanwhile, the works of each period reflect different social conditions and public concerns, revealing the growing cultural needs of the public in the midst of economic development.

The content coding information of Nezha ideology is shown in the table below (Table 7).

Table 7 Nezha ideology list

Name	concept of power	Individual and collective	healthy attitude
Nezha Conquers the Dragon King	Respect for authority and justice above all else	Individuals are subordinate to the collective, emphasizing dedication to the collective	anti-imperialist and anti-feudalist
The Legend of Nezha	Pluralism of power, challenges and reflections	Individuals are valued and the family is important	Family values and personal responsibility

One Hundred Thousand Cold Jokes	Power is mocked and deconstructed in a nonsensical way	Individual freedoms are prominent and social norms are lax	Anti-Tradition and Free Spirit
Nezha: The Devil Boy Comes to the World	Complexity within power, self-challenge	Individual growth and social responsibility go hand in hand	Resisting fatalism.
New God List: Nezha Reborn	Power held hostage by capital	individual heroism	Resistance to the exploitation of capital

Source: Scanned by researcher, 2023

By coding and analyzing ideologies, we can see a shift from respect for authority and an emphasis on tradition to challenging power structures and emphasizing individual freedom and creative thinking. More respect for traditional power and social structures is reflected in Nezha's Fear of the Sea and the Legend of Nezha. In the 21st century, especially in Hundred Thousand Cold Jokes and subsequent works, the value of the individual is emphasized more, demonstrating a reinterpretation of tradition and an embrace of modern concepts. Nezha's Descent of the Devil Child and New Seal of the Gods: Rebirth of Nezha, on the other hand, explore more the complexity of inherent power, the importance of individual growth, and a positive outlook on the future, all of which are reflections of changing times and social development.

3.Audience's perception of Nezha's image

The content coding information of Nezha's interpretation tendency is shown in the table below (Table 8).

Table 8: Nezha's interpretation tendency list

Name	interpretative tendency	Movie Review High Frequency Words
Nezha Conquers the Dragon King	positively	Fighting for the people, anti-feudalism, valor, chivalry, defiance of power, self-sacrifice, filial piety, resistance, traditional arts
	the negative side	feudalistic
	unisex	Child, Teenager, Parent, Neutral, Li Jing, Role
The Legend of Nezha	positively	Heroic, Growing Up, Classic, Hot Blooded, Tear Jerker, Rise Above, Mighty, Childhood, Favorite, Brave
	the negative side	Disney style
	unisex	Windjammer, Little Buddy, Generations, Maharaja, Picturesque, Passing, Buddy, Myths
One Hundred Thousand Cold Jokes	positively	Funny, creative, cool, amazing, cute girl
	the negative side	Not funny, parody, spoof, boring, superficial.
	unisex	Festivus, Trolling, Respect, Satire, Demonic, Internet
Nezha: The Devil Boy Comes to the World	positively	Adorable, Heroic, Defying Fate, Friendship, Reconciliation, Delightful, Stunning, Family, Mythic, Recognition, Returning
	the negative side	Prejudice, zombies, mojo, problems, parody, ugliness, selfishness
	unisex	relationship, dark circles, punk, spirit, core, destiny, values, father-son relationship
New God List: Nezha Reborn	positively	Heroic Rescue, Subversive, Soul, Special Effects
	the negative side	Dark, stereotyped, gangster, bad man, objectifying women, destroying tradition
	unisex	Punk, dialect, class, youth, protagonist, father, wasteland, capital

Source: Scanned by researcher,2023

In terms of the lexical distribution of high-frequency reviews, audiences are more neutral in their interpretations of Nezha. From the perspective of ephemerality, the earlier the release, the more positive interpretations there are, with few negative interpretations, and the later the release, the more negative interpretations there are, and there is a bifurcation of the two levels of reviews, but on the whole, audiences are more positive than negative about these works, and audiences' interpretations of Nezha fluctuate across different works. Different works fluctuated but still tended to be favorable.

An analysis of the high-frequency words for the character of Nezha in each work shows that "Nezha Conquers the Dragon King" focuses on anti-feudalism and father-son relationships, with his father, Li Jing, and affection as central themes. The Legend of Nezha depicts a sunny, childlike Nezha, emphasizing characterization. Hundred Thousand Cold Jokes" received mixed reviews due to its subversive look and nonsensical plot. Nezha: The Descent of the Magical Child" demonstrates the audience's agreement with the animated text, shifting from anti-feudalism to the pursuit of one's own destiny, centered on the idea that "my destiny is up to me and not to God." Nezha's new role in New God List: Nezha Reborn has been revamped, with viewers focusing on the characterization of the character, but there are conflicting perceptions, with a rise in derogatory terms and a fall in positive ones, reflecting disapproval of Nezha's new role, possibly due to the story's setting and the character's break with the traditional Nezha character.

Discussion

According to existing research, which animated character forms the core of a film has many meanings. First of all, Nezha’s unique artistic style carries national culture. As Wu Kai pointed out, the reason why Nezha’s character is deeply rooted in the hearts of the people is due to the nationalized art style (Wu, 2020). Wang Xinxin believes that the artistic styles of different periods have increased Nezha’s appeal (Wang, 2020), which is consistent with the results of this study on Nezha’s external image.

Secondly, the Nezha characters created in different eras also reflect the changes in social environment and political background. Whyke pointed out that the intertextuality of Nezha expresses the call for traditional heroic roles in a specific era (Whyke & Mugica, 2022), Jin Jing’s research It shows that Nezha's transformation reflects the changing social and political background of China's socialist and post-socialist periods (Jin & Wang, 2021). Chen Wenhui pointed out that Nezha's role is changeable in the process of cultural inheritance; Role changes reflect contemporary social and cultural patterns (Chen, 2020). Although these studies involve Nezha’s creative background, they do not explicitly use the concept of cultural representation.

Meanwhile, the character of Nezha has played a positive role in the spread of Chinese culture. A survey by Lin Xiao showed that different audiences’ nationalities, professional backgrounds, and animation experiences have consistent descriptions of the emotional character of Nezha (Xiao & Lee, 2020) , which shows that the emotional characters of animation can generate consensus among different cultures. Wulandari talks in the book that digital technology allows the rich connotations of Chinese mythological characters to present modern elements, making them easier to be accepted globally (Wulandari, 2021).

It can be seen that the current research on Nezha's role is concentrated in the fields of art and sociology, and there are few studies on its educational significance. Only a few studies elaborate on parent-child education from the contradictory relationship between Nezha and his father (Guo & Li, 2023). This study uses content analysis method to study Nezha animation and related film reviews in different periods, and explores the cultural representation in Nezha animation from the external image and dimensions, thereby demonstrating the aesthetic education value of Nezha animation image.

Conclusion

Through research on Nezha's external image, it was found that Nezha's clothing styles and color themes, although each has its own characteristics, are uniformly drawn from the design inspiration of traditional clothing, which reflects the respect and inheritance of national art (Jian-bo , 2021). The use of traditional symbols such as Huntian Ling, Qiankun Circle, and Fire-Pointed Spear, as well as the integration of modern elements, on the one hand show the intertextuality of animated images and mythical characters (You, 2022), on the other hand show the cultural tradition and A blend of modern aesthetics. These visual elements not only maintain the recognition of the characters, but also convey the national style of contemporary animation (Whyke, Mugica, & Brown, 2021), helping to enhance the audience's aesthetic appreciation. The transformation of Nezha's language and behavior from traditional martial arts to modern fighting not only demonstrates the charm of visual effects, but also reflects the development and future trends of film and television technology. It encourages learners to explore and appreciate the artistic styles of different eras, and cultivates their understanding of Awareness of the application of new technologies in innovative artistic expression improves media literacy. Nezha's diversified self-expression behaviors and bold expression of personal ideas provide learners with an example of self-awareness and self-expression. By imitating Nezha's bold and positive expression, learners can learn how to better understand their own emotions and thoughts, and how to express their opinions and needs effectively.

In terms of Nezha's inner image creation, Nezha's themes have evolved from traditional justice and sacrifice to modern self-identity and heroism, reflecting the changes in society's perception of individual value and heroic image. This change demonstrates the adaptability and modernization capabilities of Chinese culture, and also encourages the public, especially the younger generation, to explore and affirm their own personal value and identity. Judging from the symbolic elements of Nezha, the use of traditional weapons and magic weapons symbolizes strength and justice, while newly added elements such as smoky makeup and wasteland machinery represent the trend of the times and the diversity of culture. These changes not only enrich the character image of Nezha, but also guide the audience to understand and accept new values and virtues (Song & Zhang, 2008). As the political environment changes, Nezha's interpretations become more diverse and free, and Nezha's original education and discipline elements are gradually weakened (X. Dong, 2023), reflecting the gradually open political atmosphere and encouragement of cultural creation. The changes in Nezha's image and story content reflect the development of China's social economy and the growth of cultural needs, and embody the ideological change from respecting authority and tradition to challenging the power structure and emphasizing individual freedom and innovative thinking. This transformation guides the audience to think about traditional and

modern values, and promotes the diversification and development of social virtues.

As a result of the research, the audience can understand the art and culture behind Nezha by interpreting it, and gain subtle improvement and learning. As a unique film and television character, Nezha in the animation has both artistic charm and educational value, reflecting national aesthetics and value orientation. At the same time, the audience can understand China's social and cultural changes by interpreting Nezha's character. Nezha through traditional stories The beauty and meaning contained in national art can edify and infiltrate the audience, rather than forced indoctrination, which is in line with the "infiltration" characteristics of aesthetic education (Harper, 2008), and is a suitable sample of aesthetic education.

Recommendations

1. General Recommendations

Artists and researchers should start from the relationship between Nezha animation and society and change the research perspective of Nezha animation. This new perspective will help us re- Examine the relationship between Nezha, animation, and Chinese society, and then conceptually interpret the significance of the existence and development of Nezha animation.

2. Further Research Recommendations

In aesthetic education, should pay attention to the use of animation as a teaching resource. Actively using Nezha animation as a teaching case in teaching can allow learners to better understand the development of Chinese society and improve their aesthetic abilities and ideological and moral standards.

References

Bi, Y. (2021). *Research on the tendency of "judging ugliness" in Chinese animated films.* Southeast University,

Chen, W. (2020). *Study on the image variation of Nezha in the movie Nezha.* Paper presented at the 6th International Conference on Education, Language, Art and Inter-cultural Communication (ICELAIC 2019).

China, M. o. E. o. t. P. s. R. o. (2023). Ministry of Education on Fully Implementing Schools Notice on the infiltration of aesthetic education. *Online.* Retrieved from http://www.moe.gov.cn/srcsite/A17/moe_794/moe_628/202401/t20240102_1097467.html

Cui, Y. (2001). The Essence of Traditional Art—An Analysis of the Animated Movie "Nezha Haohai". *Journal of Jilin University of Arts*. (4), 23-26.

Dong, L., & Zhou, Y. (1997). Modern and Contemporary Education Trends and Schools in China. *(No Title)*.

Dong, X. (2023). From Patricide and Child God to Revolutionary Martyr and Filial Son: Changing Ideological Representations of Nezha in Two Chinese Animated Films.

Guo, R., & Li, X. (2023). Identity and parent-child relationship representations of Nezha: From cultural narrative to case conceptualization. *Culture & Psychology*, 1354067X231177458.

Haigh, M. (2012). “Rasa Yatra”—Using film to teach cross-cultural empathy. *Planet,* 26 (1), 51-58.

Hall, S. (1997). *Representation: Cultural representations and signifying practices* (Vol. 2): Sage.
Harper, N. R. (2008). Cultural aesthetic experience: Perceptions of learning developed through cultural immersion.
Herold, D., & Marolt, P. W. (2010). *Online Society in China:Creating, celebrating, and instrumentalising the online carnival*. Oxon: Routledge.
Jian-bo, Q. (2021). The Analysis of Color Narration of Animated Film Nezha. *Journal of Literature and Art Studies,* 11 (9), 714-719.
Jin, J., & Wang, C. Y. (2021). Taming the Rebellious Child: The Adaptation of Nezha in Three Chinese Animations of the Socialist and Post-Socialist Eras. *Children's Literature in Education*, 1-16.
KARAMETI, A. (2023). CONTENT ANALYSIS METHOD IN MEDIA STUDIES. *Vizione*(40).
Liu, J. (2022). The evolution of Nezha's image in domestic animated films.
Lilia, B. (2023). *NEW VECTORS OF CROSS-CULTURAL RESEARCH.* Paper presented at the The 4 th International scientific and practical conference "Scientific research in the modern world"(February 9-11, 2023) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2023. 665 p.
Liu, W. (2009). A study on the evolution of the image of Nezha God. *religious studies.* (3), 178-183.
Morelock, J. (2021). Siegfried Kracauer and the Interpretation of Films. In *How to Critique Authoritarian Populism* (pp. 391-411): Brill.
Ou, X. (2007). On the Development of Chinese Animation Art Style from "The Legend of Nezha". *Decorate*. (4), 29-31.
Pandey, S., & Ardichvili, A. (2015). Using films in teaching intercultural concepts: An action research project at two universities in India and the United States. *New Horizons in Adult Education and Human Resource Development, 27* (4), 36-50.
Peng, G. (2018). Representation of Internet youth subculture in the postmodern context—taking the movie "One Hundred Thousand Jokes 2" as an example. Southeast spread (03), 38-41. doi:10.13556/j.cnki.dncb.cn35-1274/j.2018.03.015
Salsabila, D., Simanjuntak, M. B., & Sutrisno, S. (2022). *THE PERSONALITY OF THE MAIN CHARACTERS IN THE FILM â€ œMULANâ€ DIRECTOR NIKI CARO.* Paper presented at the Prosiding Seminar Nasional Inovasi Pendidikan.
Schiller, F. (2016). *On the aesthetic education of man*: Penguin UK.
Shansun, J. (2019). The Image, Type, and Values of "Ugly Nezha" - The Light and Shadow Logic of "Nezha's Demon Child Descends". *Contemporary Movies* (9), 16-18.
SHEFRIN, E. (2003). A Cross-cultural Film Course as an Educational Forum for Socially Mediated Discourse. *Education, Communication & Information, 3* (1), 57-70.
Wan, L. (1935). Talking about movies, cartoons, and comics. *Comic Life, 13* (13), 13.
Wang, X.-X. (2020). Research on the Value Shift of Nezha's Character Image in Different Periods: Take Nezha: I am the destiny (2019) and Nezha Conquers the Dragon King (1979) as Examples. *14* (7), 239-249.
Watson, R. (2003). *Film and television in education: An aesthetic approach to the moving image*: Routledge.

Whyke, T. W., & Mugica, J. L. (2022). Calling for a Hero: The Displacement of the Nezha Archetypal Image from Chinese Animated Film Nezha Naohai (1979) to New Gods: Nezha Reborn (2021). *Fudan Journal of the Humanities and Social Sciences, 15* (3), 389-409.

Whyke, T. W., Mugica, J. L., & Brown, M. S. (2021). Contemporizing the national style in Chinese animation: the case of Nezha (2019). *Animation, 16* (3), 157-174.

Wang, T., & Li, Z. (2020). Research on the evolution of the image of "Nezha" and its production mechanism in Chinese films since the reform and opening up. Cartoon Animation Research, 77-100.

Wolfram, G. (2022). Encoding/Decoding: von Stuart Hall (1980). In *Schlüsselwerke: Theorien (in) der Kommunikationswissenschaft* (pp. 325-340): Springer.

Wu, K. (2020). Modeling Analysis of the Animated Film "Nezha: Birth of the Demon Child".

Wulandari, A. K. (2021). *The Animated Film of Nezha in Disruptive Era: From Chinese Classical Mythology goes to Global.* Paper presented at the STRUKTURAL 2020: Proceedings of the 2nd International Seminar on Translation Studies, Applied Linguistics, Literature and Cultural Studies, STRUKTURAL 2020, 30 December 2020, Semarang, Indonesia.

Xiao, L., & Lee, H. S. (2020). Kansei image study of animation characters: Nezha. *International Journal of Asia Digital Art and Design Association, 24* (2), 15-21.

You, C. (2022). The Demon Child and His Modern Fate: Reconstructing the Nezha Myth in Animated Fabulation. *Animation, 17* (3), 286-301.

Zhang, J. (2017). Landscape Imagery and Cultural Representation in "Your Name". film literature (21), 119-121. Retrieved

The Employability Enhancement For Students of Art Universities in Liaoning Province

Jiang Xiaodiu,
Somsak Chanphong and Nitwadee Jirarotephinyo
Bangkokthonburi University,Thailand
Corresponding Author, E-mail: 315938683@qq.com

****

Abstract

The objectives of this research were: (1) to explore the components of student's employability of art universities in Liaoning Province, and (2) to propose the managerial guidelines for student's employability enhancement of art universities in Liaoning Province.

The research was a mixed method between quantitative research and qualitative research. Population was 1,047 teachers work in the 2023 academic year at eight art universities in Liaoning Province; the sample size was determined by Krejcie and Morgan's tables and was obtained using stratified random sampling method, with a total of 285 teachers. Key informants for interview total 11 key informants were selected by the purpose sampling method. Focus group discussion by seven key informants. The data collection instruments include a five-point rating scale. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, refer to, Standard Deviation and Exploratory Factor Analysis (EFA). Both Interviews and Focus Group Discussion were analyzed by content analysis.

The research results showed: (1) the student's employability of art universities in Liaoning Province, total 5 components included: Policy and goal setting, Student's employability attributes, Effectiveness management and collaboration platform, Quality education and training, and Monitoring and evaluation, and (2) managerial guidelines for student's employability enhancement of art universities in Liaoning Province, total 32 guidelines included: 5 for Policy and goal setting, 8 for Student's employability attributes, 8 for Effectiveness management and collaboration platform, 7 for Quality education and training, and 4 for Monitoring and evaluation.

Keywords: Employability Enhancement for Students; Art University; Liaoning Province

* Received: October 6 2024; Revised: October 30 2024; Accepted: October 30 2024

Introduction

China's 14th Five-Year Plan (2021-2025) emphasizes modern industrial development and economic growth, with art universities playing a crucial role in social and economic transformation. While vocational education has shifted from quantity-focused to quality-oriented approaches, the increasing number of graduates in 2023-2024 has created significant employment pressure, exacerbated by the ongoing effects of COVID-19, particularly affecting SMEs' hiring capacity.

The current employment market faces structural challenges where job seekers' skills often don't match employers' requirements. Top employers seek graduates with critical thinking, teamwork, professionalism, communication skills, and leadership abilities. However, surveys indicate that most art university graduates feel unprepared for the job market, lacking updated knowledge and skills in their field of expertise.

Key challenges exist at multiple levels: policy-wise (incomplete support mechanisms and insufficient policy awareness), institutional level (inefficient resource utilization and outdated curriculum systems), and personal level (students' lack of employment awareness and professional competencies). The situation is particularly concerning in Liaoning Province's art universities.

This research aims to develop comprehensive guidelines for administrators to enhance students' employability through policy implementation, curriculum improvement, learning environment optimization, and student activities development. The study focuses on creating a more effective educational governance system that bridges the gap between academic training and industry requirements, ultimately improving the quality of art education and graduate employment prospects in Liaoning Province.

Research Objectives

1. to explore the components of student’s employability of art universities in Liaoning Province.

2. to propose the managerial guidelines for student’s employability enhancement of art universities in Liaoning Province.

Research Methodology

The research methodology was mixed methodology, including qualitative and quantitative research. There were three processes of research which were research proposal preparation, research procedures, and research report. The research procedures consisted of three steps; (1) qualitative research: The researcher has studied related kinds of literature about the concept, principles, and theories, related research on the student’s employability of art universities in Liaoning Province as well as an in-depth interview with key informants. Key informants consisted of elevien key informants. Focus group discussion by seven key informants. Purposive sampling methods and semi-structured interviews were used. Data collection was done by the researcher and the collected data was analyzed by Content Analysis. (2) to explore the components of student’s employability of art universities in Liaoning Province, and (2) to propose the managerial guidelines for student’s employability enhancement of art universities in Liaoning Province. Population was 1,047 teachers work in the 2023 academic year at eight art universities in Liaoning Province; the sample size was

determined by Krejcie and Morgan's tables and was obtained using stratified random sampling method, with a total of 285 teachers. The data collection instruments include a five-point rating scale. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, refer to, Standard Deviation and Exploratory Factor Analysis (EFA). Both Interviews and Focus Group Discussion were analyzed by content analysis. The research results showed: (1) the student's employability of art universities in Liaoning Province, total 5 components included: Policy and goal setting, Student's employability attributes, Effectiveness management and collaboration platform, Quality education and training, and Monitoring and evaluation, and (2) managerial guidelines for student's employability enhancement of art universities in Liaoning Province, total 32 guidelines included: 5 for Policy and goal setting, 8 for Student's employability attributes, 8 for Effectiveness management and collaboration platform, 7 for Quality education and training, and 4 for Monitoring and evaluation.

1. Population and Sample and key informants

Population was 1,047 teachers work in the 2023 academic year at eight art universities in Liaoning Province; the sample size was determined by Krejcie and Morgan's tables and was obtained using stratified random sampling method, with a total of 285 administrators and teachers in the 2023 academic year at eight art universities in Liaoning Province.

Key informants for interview total 11 key informants consist of the educational management department, who are educational management personnel, teachers of universities, mainly including principals, education administrators, and directors, obtained by purposive sampling method.

Qualification of key informant were 11 experts, criteria as below;

(1) Work experience in administrative level more than 10 year.

(2) In professional position in Art

(3) Graduated in doctoral degree

Key informants for Focus group discussion by seven key informants who are educational management personnel, teachers of universities, mainly including principals, education administrators, and directors, obtained by purposive sampling method.

2. Research instruments

Three research instruments were used to three research tools to examine the objectives of this paper. (1) Semi-structured interview (2)A five-point rating scale questionnaire (3) Connoisseurship discussion form.

2.1 Semi-structured interview form

Through the semi-structured interview table, mainly by discovering the main factors, the semi-structured interview is preliminarily completed. The interview was mainly conducted in a non-face-to-face way. A total of 11 respondents were sent by mail and online.

2.2 Five-Point Rating Scale Questionnaire

The researchers used a three-part questionnaire; Part I: Demographic variables (Checklist), General information of the respondents, totaling 6 items, Part II: the Academic Administrator Leadership model of the School of Foreign Languages in Higher Education under Hunan Province. (Five-point rating scale), totaling 81 items, and Part III: Suggestions and additional comments (Open Ended). Each factor is measured on a 5-point Likert's scale.

2.3 Focus group discussion form

3.Data collection

(1) Researchers contacted key informants and sent interview questionnaires by email, telephone. (2) This part of the questionnaire can be distributed on site or collected through online links. About 316 questionnaires need to be completed in about 2 weeks. And (3) Connoisseurship Discussion can be conducted on site, with researchers leading participants and open-ended discussions.

4.Data analysis

(1) Conduct content analysis on the results of the interview (2) Descriptive statistical methods were used for analysis, including frequency, percentage, mean and Standard Deviation. (2) Analysis data with SPSS by Exploratory Factor Analysis method. And (3) Conduct content analysis on the results of Focus group discussion.

Research Conceptual Framework

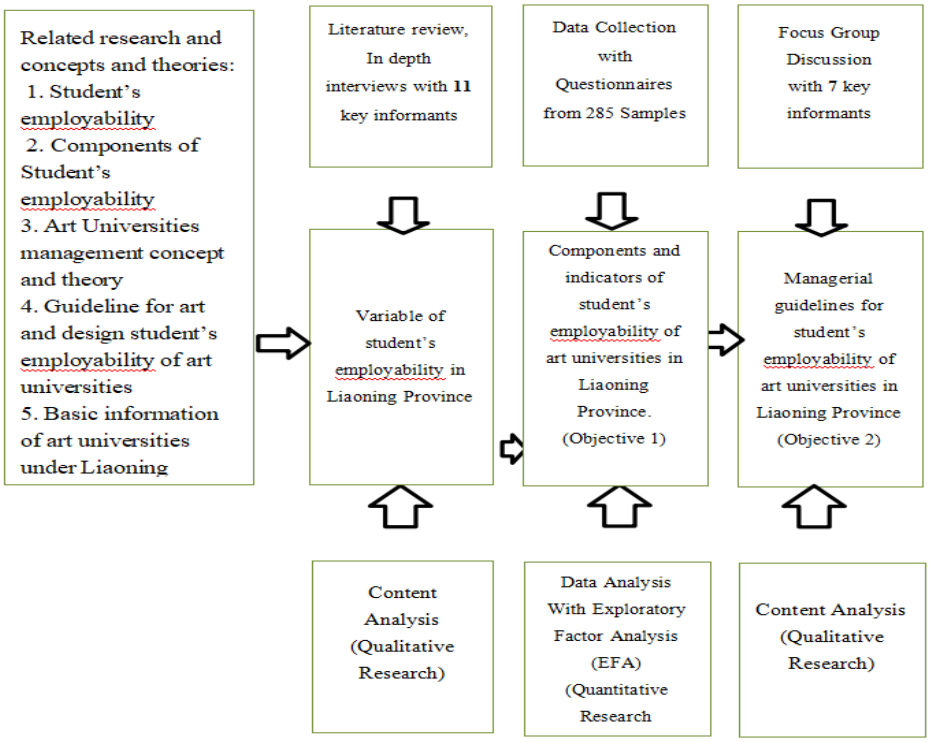

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

The research results showed: (1) the student's employability of art universities in Liaoning Province, total 5 components included: Policy and goal setting, Student's employability attributes, Effectiveness management and collaboration platform, Quality education and training, and Monitoring and evaluation.

Analysis results of questionnaire data: variable analysis

Variable of student's employability of art universities in Liaoning Province. Researcher analysis refer to and the Standard Deviation (S.D), the results showed that the refer to, Standard Deviation and level of each method variable are the variable of student's employability of art universities in Liaoning Province. As below:

Table 1 Descriptive statistics from questionnaire data

Items	Content/topic	Mean	**Std. Deviation (S. D)**	Skewness	Kurtosis	Level
1		4.48	0.654	-0.233	-0.653	Highest
2		4.57	0.595	-0.527	-0.764	Highest
3		4.55	0.615	-0.044	-0.859	Highest
4		4.64	0.579	-0.644	0.749	Highest
5		4.48	0.562	-0.651	-0.654	Highest
6		4.63	0.588	0.081	-0.732	Highest
7		4.45	0.647	-0.542	-0.266	Highest
8		4.54	0.586	-0.216	-1.211	Highest
9		4.48	0.628	-0.473	-0.774	Highest
10		4.54	0.614	-0.437	-0.758	Highest
11		4.66	0.652	-0.942	0.022	Highest
12		4.46	0.614	-1.156	2.566	Highest
13		4.52	0.636	-1.251	2.621	Highest
14		4.69	0.631	-0.804	-0.374	Highest
15		4.48	0.579	-0.818	1.710	Highest
16		4.63	0.643	-0.145	-1.178	Highest
17		4.45	0.582	-0.877	0.063	Highest
18		4.36	0.629	-0.129	-0.821	Highest

Items	Content/topic	Mean	**Std. Deviation (S. D)**	Skewness	Kurtosis	Level
19		4.68	0.583	-0.062	-1.179	Highest
20		4.58	0.616	-0.142	-1.252	Highest
21		4.48	0.635	-0.112	-0.789	Highest
22		4.66	0.653	-0.201	-1.513	Highest
23		4.57	0.646	-0.056	-1.282	Highest
24		4.51	0.543	-0.725	-0.442	Highest
25		4.54	0.625	-0.211	-1.152	Highest
26		4.65	0.624	-1.254	3.508	Highest
27		4.48	0.612	-0.210	-1.183	Highest
28		4.38	0.627	-0.966	0.064	Highest
29		4.55	0.593	-0.222	-1.356	Highest
30		4.56	0.612	-1.899	5.468	Highest
31		4.57	0.648	-0.826	-0.233	Highest
32		4.49	0.569	-0.143	-1.153	Highest
33		4.53	0.634	0.032	-0.820	Highest
34		4.54	0.593	-0.263	-1.233	Highest
35		4.55	0.632	-0.245	-1.055	Highest
36		4.56	0.534	-0.423	-0.577	Highest
37		4.42	0.543	-0.160	-1.314	Highest
38		4.64	0.569	-0.876	0.066	Highest
39		4.63	0.532	-0.873	0.052	Highest
40		4.54	0.652	-0.015	-1.188	Highest
41		4.56	0.563	-0.631	-0.716	Highest
42		4.54	0.669	-0.882	0.179	Highest
43		4.64	0.524	-0.134	-1.331	Highest

Items	Content/topic	Mean	**Std. Deviation (S. D)**	Skewness	Kurtosis	Level
44		4.65	0.563	-0.329	-1.289	Highest
45		4.55	0.572	-0.835	0.165	Highest
46		4.67	0.578	-0.138	-1.216	Highest
47		4.56	0.657	-0.762	-0.127	Highest
48		4.52	0.544	-0.158	-1.251	Highest
49		4.58	0.633	-0.188	-1.084	Highest
50		4.63	0.516	-1.261	3.615	Highest
51		4.52	0.638	-0.722	-0.330	Highest
52		4.63	0.551	-1.308	-0.024	Highest
53		4.64	0.553	-0.427	-1.277	Highest
54		4.51	0.621	-0.204	-1.120	Highest
55		4.66	0.637	-0.258	0.135	Highest
56		4.53	0.567	-0.238	-1.312	Highest
57		4.58	0.635	-1.241	0.379	Highest
58		4.65	0.557	-0.068	-1.256	Highest
59		4.51	0.544	-0.1653	-1.233	Highest
60		4.58	0.677	-0.221	-1.297	Highest
61		4.61	0.565	-0.7785	0.219	Highest
62		4.60	0.561	-0.838	-0.219	Highest
63		4.54	0.624	-0.242	-1.068	Highest
64		4.25	0.643	-1.203	0.425	Highest
65		4.69	0.622	-0.845	0.3235	Highest
66		4.67	0.585	-0.749	0.252	Highest

Descriptive analysis describes the overall of the data by means of an average or median. From table1: in the current data. 66 variable are generally about refer to value ($\bar{x}$) is between 4.25-4.69, and the Standard Deviation (S.D) is between 0.516 and 0.669. It indicates that all researchers had a relatively consistent acceptance degree of the variable. From item 1 to item 66, all the items have a highest level which is refer tos that indicating that respondents had a low level of variable acceptance for this part. The results show that the student's employability of art universities in Liaoning Province was relatively similar.

Table 2 KMO and Bartlett test

KMO and Bartlett test		
KMO		0.954
Bartlett test	Approx. Chi-Square□	18321
	df	2424
	p value	< .001

Factor analysis is used to conduct information enrichment research. First, whether the research data is suitable for factor analysis is analyzed. From Table 2, KMO is 0.954, greater than 0.6, which meets the prerequisite requirements of factor analysis, refer toing that the data can be used for factor analysis research. The data passed Bartlett test ($p<0.05$), indicating that the study data is suitable for factor analysis.

Table 3 Factor loading (Rotated)

Items	Factor loading				
	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5
item 20	0.683				
item 22	0.652				
item 1	0.632				
item 23	0.585				
item 5	0.552				
item 27	0.548				
item 45	0.525				
item 36	0.513				
item 58	0.505				
item 2		0.672			

Items	Factor loading				
	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5
item 38		0.665			
item 3		0.652			
item 65		0.648			
item 12		0.642			
item 47		0.636			
item 4		0.632			
item 28		0.630			
item 10		0.628			
item 46		0.625			
item 26		0.622			
item 55		0.620			
item 39		0.617			
item 50		0.614			
item 52		0.608			
item 60		0.576			
item 61		0.584			
item 11			0.692		
item 15			0.688		
item 13			0.682		
item 9			0.674		
item 19			0.647		
item 34			0.633		
item 44			0.624		
item 33			0.602		
item 43			0.581		
item 49			0.535		

Items	Factor loading				
	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5
item 7				0.667	
item 18				0.653	
item 16				0.646	
item 6				0.623	
item 17				0.586	
item 66				0.549	
item 14				0.526	
item 40				0.512	
item 29					0.634
item 8					0.621
item 37					0.589
item 64					0.576

The data in this research were rotated using the maximum variance rotation method in order to find out the correspondence between factors and items. It can be seen from the above table that the common degree value of the corresponding value of all research items is higher than 0.5, which refer to that there is a strong correlation between research items and factors.

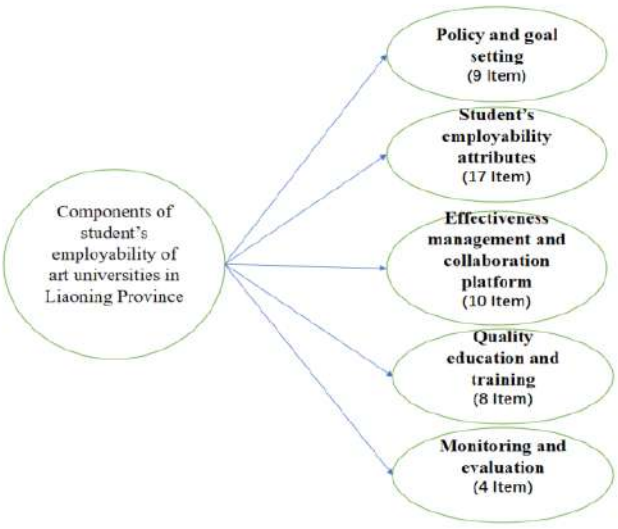

Figure 2 Components of student's employability of art universities in Liaoning Province.

Through qualitative research, quantitative research and factor analysis, the researcher obtained the components of student's employability of art universities in Liaoning Province. From Figure **2**, showed the components of student's employability of art universities in Liaoning Province, consisted of 5 components and (2) managerial guidelines for student's employability enhancement of art universities in Liaoning Province, total 32 guidelines included: 5 for Policy and goal setting, 8 for Student's employability attributes, 8 for Effectiveness management and collaboration platform, 7 for Quality education and training, and 4 for Monitoring and evaluation.

Discussion

1.The findings of this research reveal five critical components that influence student employability in art universities in Liaoning Province. These components emerged through comprehensive analysis and align with contemporary research in higher education and employability studies. **Component 1: Policy and Goal Setting**
The findings demonstrate that clear policy frameworks and strategic goal setting are fundamental to enhancing student employability. This aligns with Zhang & Chen's (2023) research on Chinese higher education reform, which emphasized that well-defined policies directly impact graduate outcomes.-The World Economic Forum (2023) similarly highlighted how policy alignment with industry needs creates stronger employment pathways. The current study extends these findings specifically to the art education context in Liaoning Province, where policy reform appears to be a crucial driver of employability enhancement. **Component 2: Student's Employability Attributes** : The research identified core employability attributes that align closely with current industry demands. Campbell's (2022) framework of five essential skills (critical thinking, teamwork, professionalism, communication, and leadership) provides strong theoretical support for these findings. Jackson & Bridgstock (2021) further reinforce this through their research on creative industries, demonstrating how these attributes specifically benefit art graduates. The current study's findings suggest these attributes are particularly relevant in the Liaoning context, where industry expectations align with global trends. **Component 3: Effectiveness Management and Collaboration Platform**: The emergence of collaboration platforms as a key component reflects the growing importance of industry-education partnerships. Wang & Li's (2019) research on industry-university collaboration models in Chinese art education supports this finding, demonstrating how structured partnerships enhance graduate outcomes. The current study extends this understanding by identifying specific mechanisms, such as enterprise participation and industry mentorship, that facilitate effective collaboration in the Liaoning context. **Component 4: Quality Education and Training** : The findings emphasize the critical role of education quality and standardization in enhancing employability. This aligns with Chen & Liu's (2021) research on teaching quality standards in Chinese art universities. The current study builds on this by identifying specific elements such as teacher quality, infrastructure development, and practical training that contribute to employability outcomes. Smith, Martin, et.al. (2018) work on practice-based learning provides additional theoretical support for this component. And **Component 5: Monitoring and Evaluation**: The research highlights the importance of systematic monitoring and evaluation in maintaining high professional standards. Li & Zhang's (2022) work on professional standards and evaluation metrics in higher education supports this finding. The current study extends this understanding by identifying specific evaluation

mechanisms relevant to art education in Liaoning Province.

2. The 32 guidelines collectively represent an integrated approach that combines: Policy-level strategic planning Individual skill development Institutional management practices Educational quality assurance and Performance monitoring systems. This comprehensive framework is supported by multiple recent studies showing the interconnected nature of these elements in enhancing student employability in art universities.

Recommendations

From five component in this research to propose the guidelines for policies formulation both national level and university level as below:

1) Strengthen national policy support and university support, and implement special policies for the field of arts, and encourage enterprises to cooperation both of teaching management, teacher's development, and all platform in art and arts industry.

2) Strengthen the construction of university-enterprise cooperation management systems for enhancing in the employability attribute on competency based; knowledge, skills, attitude, and personal characteristic, and art university should to set standards for the characteristics of new graduates in the field of art for the standard of student employment

3) Formulating a clear cooperation agreement, clarify the responsibilities and rights and interests of all parties, and promote the joint development of courses, internship training programs, and scientific research topics in art universities and enterprises.

Recommendations for further research

1. To study the actual effects of Art university-enterprise cooperation in the training of arts, try to explore the way to optimize the cooperation type and form to enhance student's employability.

2. Explore the implementation of personalized new skill for enhance student's employability rate in art university, and evaluate their impact on students' interest in learning, professional ability and occupational development.

3. To study the application of cross -disciplinary curriculum systems in arts, and evaluate its impact on students' comprehensive ability and cross -domain knowledge application, to implement interdisciplinary courses in the arts for solution student's employability development

4. Conduct longitudinal studies to track the long-term impact of these components

5. Investigate the interaction effects between different components

6. Examine the role of emerging technologies in art education and employability

References

Marissa Campbell,（2022). Top 5 Skills Employers Look For job. *Online.* Retrieved from https://newmanu.edu/top-5-skills-employers-look-for.

Bridgstock, R., & Jackson, D. (2021). Strengthening graduate employability in higher education institutions: A review of current approaches and priorities for the future. *Journal of Teaching and Learning for Graduate Employability*, 12 (1), 12-26. https://doi.org/10.21153/jtlge2021vol12no1art1011

Campbell, M. (2022). Essential skills for employability: A comprehensive framework for higher education. Higher Education, *Skills and Work-Based Learning*, 12 (2), 380-395. https://doi.org/10.1108/HESWBL-09-2021-0152

Chen, L., & Liu, Y. (2021). Quality assurance in Chinese art education: Standards and implementation strategies. *Higher Education Research & Development*, 40 (3), 611-624. https://doi.org/10.1080/07294360.2020.1773771

Li, J., & Zhang, H. (2022). Evaluation systems in Chinese higher education: Professional standards and quality metrics. *Quality Assurance in Education*, 30 (1), 78-93. https://doi.org/10.1108/QAE-06-2021-0075

The General Office of Fujian Provincial People's Government (2021). Outline of the. 14th Five-Year Plan (2021-2025) for National Economic and Social Development and Vision 2035 of the People's Republic of China. *Online.* Retireved from https://www.fujian. gov.cn/english/news/202108/t20210809_5665713.htm

Smith, A., & Wilson, B. (2020). Practice-based learning in creative arts education: Perspectives from China. *Studies in Higher Education, 45* (11), 2226-2240. https://doi.org/10.1080/03075079.2019.1672644

Wang, R., & Li, S. (2019). Industry-university partnerships in Chinese higher education: Stakeholders, benefits, and challenges. *Journal of Higher Education* Policy and Management, 41 (3), 289-304. https://doi.org/10.1080/1360080X.2019. 1565296

World Economic Forum. (2023). Future of Jobs Report 2023. World Economic Forum. *Online.* Retrieved from https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2023.pdf

Zhang, M., & Chen, K. (2023). Higher education reform in China: Policy implementation and outcomes. Chinese Education & Society, 56 (1), 1-15. https://doi.org/10.1080/10611932.2022

Cultural Identities and Tourism Appeal of Chaoshan Culinary Arts

Jieshan He and Watanapun Krutasaen
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:wspxwps@hotmail.com

****

Abstract

This study explores the cultural characteristics and tourism appeal of Chaoshan cuisine, focusing on the distinctive culinary identifiers and techniques that contribute to the development of cultural tourism in the region. The main objectives were to identify key cultural elements that enhance Chaoshan cuisine's attractiveness to tourists and examine the role of these culinary features in creating meaningful artistic experiences.

A mixed-method approach was adopted, combining structured field observations and quantitative surveys to comprehensively assess tourists' perceptions and motivations regarding Chaoshan culinary experiences. Research was conducted at popular restaurants in Shantou and Chaozhou, focusing on visual appeal, renowned dining atmospheres, and service quality. A total of 303 survey responses were collected, supplemented by systematic observations at selected sites. Results indicated that visual aesthetics and high-quality service significantly increase tourist engagement, while culinary narratives deepen cultural immersion.

Practical recommendations for destination managers include integrating traditional culinary elements into immersive experiences and promoting regional cooperation to achieve sustainable tourism. The findings suggest that preserving and promoting these culinary features not only supports local economic growth but also strengthens Chaoshan's cultural identity as a premier culinary tourism destination. Furthermore, the study highlights the importance of memorable culinary experiences in enhancing the overall tourist experience, offering valuable insights for policymakers and stakeholders on incorporating culinary heritage into sustainable tourism development.

Keywords: Culinary Arts; Cultural Tourism; Visitor Experience; Culinary Tourism

Introduction

With globalization accelerating cross-cultural exchanges, culinary tourism has become an increasingly popular trend, driven by the growing curiosity toward diverse culinary traditions. Culinary tourism immerses travellers in local food traditions, offering a multi-sensory journey that combines social interaction with leisure activities to create unique and unforgettable experiences(Stone et al., 2022:797). This form of tourism primarily attracts individuals seeking cultural richness and distinct experiences, thereby strengthening the connection between tourists and their chosen destinations.

In 2023, the Chaoshan region, located along the southeastern coast of Guangdong Province, which includes Chaozhou, Shantou, and Jieyang, was designated as a "City of Gastronomy" by UNESCO. This designation has significantly elevated the international profile of Chaozhou, boosting the region's global reputation and driving growth in cultural tourism. Chaoshan cuisine, deeply embedded in the region's rich historical and cultural heritage, has become a major draw for both domestic and international tourists. Recognizing the UNESCO

*Received: September 23 2024; Revised: October 12 2024; Accepted: October 18 2024

title's influence on global awareness is critical to exploring how Chaoshan's culinary traditions align with the growing trend of gastronomic tourism (Park & Widyanta, 2022). Given UNESCO's global prestige, the title has been pivotal in enhancing the visibility and credibility of destinations, making it a vital factor in tourism promotion efforts.

According to the Chaozhou Municipal Government (2023), the region's cultural tourism market has expanded significantly, with tourism-related tax revenues reaching RMB 17.65 million, reflecting a year-on-year growth of 50.6%. This underscores the importance of understanding how Chaoshan cuisine contributes to attracting tourists and its impact on local economic development and cultural preservation. Previous studies have demonstrated that traditional dishes and regional culinary techniques are powerful motivators for tourists, exerting a substantial influence on local economies(Di-Clemente et al., 2020:25) . Iconic dishes not only symbolize a destination's identity but also evoke emotional connections, create lasting memories, and foster tourists' intentions to revisit (Anton Martin et al., 2021) .

The visual appeal, cooking techniques, and cultural narratives of Chaoshan cuisine represent the essence of its culinary art. This study employs Tourism Motivation Theory to systematically analyze the relationship between culinary experiences and tourism motivation, identifying key factors that enhance the appeal of Chaoshan cuisine. By linking sensory and cultural motivations with tourists' behaviour, the study offers fresh insights into how culinary traditions drive tourism engagement and destination loyalty. Achieving a balance between Chaoshan cuisine and cultural tourism involves carefully integrating traditional culinary heritage into tourism strategies. This approach seeks to preserve the authenticity of Chaoshans culinary practices while adapting to the evolving demands of cultural tourism, ensuring that its rich heritage remains intact amidst modern influences.

Despite the growing recognition of Chaoshan cuisine, there remains a gap in understanding how to leverage its unique culinary attributes to enhance tourism motivation effectively. This research addresses this gap by investigating how Chaoshan culinary experiences impact tourist motivation, examining ways to integrate these experiences with cultural heritage and economic growth to enhance the region's attractiveness as a culinary tourism destination. The research also explores the influence of cultural narratives and immersive dining environments on tourist perceptions and intentions to revisit areas that have yet to be fully explored in the literature.

The findings of this study provide practical recommendations for destination managers and policymakers to develop targeted marketing strategies, enhance tourism appeal, and encourage repeat visits to Chaoshan's culinary attractions. Furthermore, the study highlights the importance of collaboration between food enterprises and local governments, as well as the synergy between key attractions like speciality restaurants) and their surrounding environments(Daries et al., 2021:195). This research aims to offer data-driven strategic recommendations to support sustainable tourism growth in the Chaoshan region while safeguarding its unique intangible cultural heritage. By emphasizing the relationship between culinary identity and tourist motivation, this paper seeks to foster deeper engagement with Chaoshan's culinary traditions. It provides both theoretical and practical support for advancing cultural tourism initiatives.

Conclude the research problems

Research Objectives

1.To explore the impact of the visual appeal of Chaoshan cuisine on its attractiveness as a cultural tourism destination.

2. To assess the relationship between tourists' perceived quality of Chaoshan cuisine and their willingness to revisit.

3. To propose strategies to enhance the attractiveness of Chaoshan cuisine based on its unique culinary characteristics.

Literature Review

Culinary Arts

Culinary art goes beyond the mere preparation of food and represents a fusion of visual design and cooking techniques that elevate food presentation to an art form. Globally, a unique aesthetic relationship exists between chefs, their creations, and diners. Lee (2022)emphasizes the self-expression inherent in culinary art and notes that diners interact with chefs' artistry not only through the sense of taste but also through visual and cultural dimensions. This art form greatly influences food tourists seeking the unique taste experiences fostered by the global culinary landscape (Koufadakis & Manola, 2020:81).

The long tradition of professional culinary education forms the foundation of the modern culinary arts, and Dalton (2020:195) discusses how the institutionalization of (Ueda & Poulain, 2021)mainly through the standardization of skills and the transfer of knowledge, which in turn raised global culinary standards and fostered innovation. Mastering the culinary arts involves not just understanding ingredients, but also the finesse of knife skills, the precision of temperature control, and the artistry of seasoning. Integrating the culinary arts with tourism can effectively preserve and promote this cultural art form and increase the appreciation of culture and art among tourists. This integration is particularly Gastronomic tourism evident in destinations known for their culinary specialties(Galati et al., 2023:647).

In the context of Chaoshan cuisine, the culinary arts are deeply rooted in traditional techniques and cultural expressions. Chaoshan cuisine is known for its meticulous preparation methods and focuses on preserving ingredients' natural flavors. This cuisine is characterized by various cooking techniques, such as slow braising, marinating, and precise knife work, which require skill and artistry. Signature dishes such as Chaoshan Beef Hot Pot, Marinated Goose, and Handmade Beef Balls exemplify the region's culinary craftsmanship. For example, preparing a Chaoshan beef hotpot requires precise control over the beef slices' thickness and the broth's clarity, highlighting the chef's mastery of knife work and balance of flavors(Chen et al., 2023:70) .

The aesthetic presentation of Chaoshan dishes also plays a crucial role in enhancing the dining experience. The visual appeal of dishes, such as the intricate plating of seafood platters or the delicate carving of vegetables, reflects a high artistic creativity. Additionally, the integration of the Kung Fu Tea Ceremony, a traditional Chinese tea preparation ritual emphasizing skillful brewing and presentation with the dining experience reflects a holistic approach to Teochew culinary culture, where the art of tea brewing complements the focusing on unique technotes culinary arts require a deepiques and visual presentations in cultural tourism can significantly enhance the visitor experience and destination appeal (Huang & Hemchua, 2023:3045).

Cuisine is a sensory enjoyment and an intellectual, spiritual, community, and socio-cultural activity. Ueda and Poulain (2021) emphasized that the culinary experience significantly affects tourist satisfaction and loyalty to a destination. Integrating culinary arts into tourism can address sustainability challenges while shaping expectations and trends in gastronomic tourism. The focus on unique techniques and visual presentations of culinary arts in cultural tourism highlights how these elements can influence the visitor experience and destination appeal.

In economic terms, the culinary industry plays a pivotal role. For example, in Indonesia, the culinary industry is one of 17 critical creative industries, contributing 41% of the GDP of the creative economy(Putra et al., 2022:21). This economic impact is also evident in the Chaoshan region, where Chaoshan cuisine's unique flavors and cooking techniques attract many tourists. As an essential part of Chinese culinary culture, Chaoshan cuisine provides a unique culinary experience for tourists with its distinctive cooking style and diverse combination of ingredients. This uniqueness increases the satisfaction and attraction of tourists and contributes to local tourism development.

Chaoshan cuisine focuses on the intrinsic flavor of ingredients and the excellence of cooking techniques, reflecting a unique culinary philosophy. The dishes are well-made and show the traditional flavors of Chaoshan cooking and visual and cultural arts. This combination of art and technique makes Chaoshan cuisine an essential part of the region's cultural heritage and a highlight of culinary tourism.

Cultural Tourism

Integrating culture with tourism is essential to creating rich and sustainable tourism experiences. Integrating culture into tourism is essential for preserving cultural heritage and uniqueness, promoting sustainable development, and enhancing the visitor experience. Studies have shown that integrating culture and tourism contributes to the preservation of historic buildings, fosters economic development, provides educational benefits, promotes sustainable tourism, improves international relations, and enhances creativity and innovation This integration not only preserves historic sites' customs, language, and character but also creates jobs and supports local businesses through arts and crafts, hotels, and guided tours. The benefits of cultural tourism for the economy, education, and historic preservation were emphasized. It promotes regional development by encouraging creativity pre, serving cultural heritage, and fostering people-to-people cooperation. These studies emphasize the dynamic relationship between tourism and culture, balancing conservation and development.

The rich tradition of Chaoshan cuisine, with its refined cooking methods and emphasis on the natural flavors of fresh ingredients, is a critical element of the region's cultural identity. Gastronomic tourism allows tourists to be exposed to the local culture through food, tasting Chaoshan cuisine, and learning about Chaoshan's history, values, and traditions. In the case of Chaoshan, integrating culinary traditions into the tourism experience can significantly contribute to cultural tourism, especially since Chaoshan has been designated as the "Capital of Gastronomy." Chaoshan cuisine's unique flavors and cooking techniques provide an immersive culinary experience that enhances the appeal of cultural tourism and promotes deeper cultural understanding. Incorporating culinary tourism into the Chaoshan cultural strategy can provide tourists with a well-rounded experience contributing to regional economic growth and cultural preservation.

Incorporating the culinary arts of Chaoshan into cultural tourism strengthens the ties between tourists and local communities. Tourists can actively participate in activities such as cooking classes, food festivals, and guided food tours and contribute to preserving Chaoshan's cultural heritage. This interactive approach helps deepen understanding of the region's unique cultural assets and enhances the tourism experience. As a result, Chaoshan's culinary tourism strategy enhances the region's attractiveness as a tourist destination and contributes to culturally sustainable development and economic growth.

Visitor experience

Tourism motivation theory explores the multiple motivations that drive individuals to travel and explore new destinations. Tourists are motivated by a variety of factors including cultural experiences, social influences, relaxation, adventure, and exploration(Rousta & Jamshidi, 2020:73). Classic models such as Dann's Push-Pull Theory and Maslow's Hierarchy of Needs reveal why tourists choose destinations such as Chaoshan.

Tourism experience is a multidimensional concept involving interactions between tourists and destinations at the sensory, emotional and cognitive levels. These interactions play a crucial role in shaping tourists' satisfaction, loyalty and their overall perception of the destination. Research has shown that the tourist experience is influenced by a variety of factors such as the quality of the attraction, the level of service, the ambience and the cultural interactions. In the context of cultural tourism, tourists' authentic interactions with local culture, traditions and cuisine are important factors in enhancing their travel experience. Food consumption plays an important role in enhancing tourists' satisfaction and influencing their experience of the destination.

Tourism motivation not only influences tourists' behavior(Sinambela, 2021:25), but also has a significant impact on their consumption intentions (Vujičić et al., 2020). Research has shown that quality of experience, perceived value, visitor satisfaction and motivation are decisive for loyalty to creative attractions(Suhartanto et al., 2020:867). Understanding these motivations can help to formulate cultural tourism development strategies specific to the Chaoshan region to enhance its attractiveness and competitiveness by satisfying different tourism motivations.

Tourists who participate in cultural activities and taste local cuisine are more likely to positively identify with the destination and show a higher willingness to revisit. The visual appeal of the food, the aroma of the dishes and the texture of the ingredients play a key role in creating a memorable dining experience, which in turn increases tourist satisfaction. In the case of Chaoshan cuisine, exquisite visual presentations, such as the unique plating of seafood dishes and the meticulous brewing of Kung Fu tea, add artistry to the dining experience, making it more attractive to food tourists.

In food tourism, experiencing local dishes and participating in culinary traditions can trigger strong emotional resonance. The cultural stories embedded in Chaoshan cuisine, such as the origins of traditional dishes and the symbolism of the tea ceremony, provide a rich cognitive experience that deepens tourists' understanding of local culture. This dual engagement of emotion and cognition helps to enhance tourists' overall satisfaction and loyalty to the destination.The unique flavors, culinary techniques, and cultural significance of Chaoshan cuisine together significance behind them can leave a lasting impression on food tourists, inspiring them to revisit the region and share their experiences with others.

In conclusion, incorporating key elements of visitor experience into destination management and marketing strategies is essential to attracting and retaining tourists. For the Chaoshan region, capitalizing on its unique culinary culture and rich cultural resources can create attractive tourism experiences and promote sustainable tourism development.

Culinary tourism

Culinary tourism has become valuable in enhancing the attractiveness of destinations by offering unique and exclusive culinary offerings(Liberato et al., 2020:517). The use of gastronomy as the main focus of the travel experience has become an integral part of the tourism industry. According to a survey by the China Tourism Academy, 92.3% of respondents researched food options before or during their trip, and 93.1% cited local cuisine as a critical factor in their travel decisions. In addition, 76.8% of business travelers explore local cuisine outside of business activities, highlighting the importance of culinary experiences in travel.

Gastronomic tourism significantly impacts the local economy, society, and culture, influencing daily life and economic roles(Vuksanović et al., 2024:130). In Spain, iconic food symbolizes the destination, motivates tourists, and increases their perceived value of the travel experience, influencing their willingness to revisit. In addition, experiencing local gastronomy influences tourists' willingness to recommend these destinations. In France, the relationship between gastronomy and tourism has been symbiotic for centuries, shaping both the culinary landscape and tourism (Туракуловна, 2024:146). For example, French haute cuisine emphasizes the enjoyment of food through multiple senses, including touch, sight, and sound. Gastronomic tourism is culturally significant and artistically appealing, enhances the prestige of cities, contributes to economic growth, and plays a crucial role in cultural exchange through food and wine.

Iconic cuisines not only represent and identify destinations but also attract tourists. In Chaoshan, dishes such as beef hotpot, braised goose, and handmade beef meatballs showcase the region's rich natural resources and unique culinary techniques, emphasizing the importance of freshness and quality. The food experience in Chaoshan enhances visitors' perceived value of the region, influencing their likelihood of revisiting and recommending it to others. Critical motivations for culinary tourists include seeking education, knowledge, and sensory and physical experiences .

Attractions are the foundation of tourism. The diversity of attractions within a region dramatically enhances its ability to attract visitors, benefiting both the attraction and the region(Khairi & Darmawan, 2021:39). Understanding how these attractions influence the visitor experience is critical to developing successful tourism strategies(Shen et al., 2020:). Increasingly, tourists are visiting destinations for reasons beyond traditional attractions, such as experiencing local culinary culture and attending food festivals. Events such as Chaoshan food festivals and kung fu tea culture experiences attract many participants and have become important tourist attractions(Demir & Dalgıç, 2022:412). Food consumption is essential for achieving tourist satisfaction and shaping their perception of the destination.

Food tourism enhances the destination's attractiveness in many ways in the Chaoshan region. The key attractions are the Kung Fu tea culture, exquisite seafood dishes, and diverse cooking techniques. These elements demonstrate the rich cultural heritage of Chaoshan and provide visitors with a profound cultural experience.

Research Methodology

This study employs a mixed-method approach, integrating Tourism Motivation Theory within the context of culinary tourism. By combining qualitative and quantitative data collection and analysis, the research aims to address its objectives comprehensively. Ethical measures are implemented to ensure transparency and integrity throughout the research process. Following data collection, a theoretical review refines the methodology, incorporating key theoretical elements to enhance the study's depth and the relevance and accuracy of data analysis.

Research Design

The research design includes quantitative surveys, qualitative case studies, and field observations to explore the unique culinary characteristics of Chaoshan cuisine and its impact on tourism. The quantitative aspect involves statistical analysis to provide objective evidence and support for the research findings. This approach aligns with Rajasinghe et al., (2021:866) , who emphasize that quantitative analysis offers objective evidence and solutions. Quantitative data analysis is supported by appropriate statistical tools to generate data-driven insights and accurate conclusions.

Quantitative Surveys: Structured questionnaires are used to collect numerical data, which forms the basis for analysis and hypothesis testing.

Qualitative Case Studies: In-depth interviews and observations are conducted to gain a deeper understanding of Chaoshan cuisine's cultural and culinary aspects.

Field Observations: Observations are carried out in representative restaurants in Shantou and Chaozhou, focusing on operational dynamics, customer behavior, and peak dining periods to gather firsthand information on the dynamics of culinary tourism.

Data Collection

A structured questionnaire was designed to collect quantitative data from tourists who have experienced Chaoshan cuisine. The survey aimed to collect tourists' perceptions of Chaoshan cuisine's visual appeal and quality of their willingness to revisit and recommend the destination. Data collection occurred from May to June 2024, with 303 respondents participating through an online survey using simple random sampling. Participants were informed about the study's objectives, consent procedures, voluntary participation, and confidentiality before the survey. The survey took approximately 10 minutes to complete.

Field Observations

Field observations were conducted at selected representative restaurants in Shantou, Chaozhou, and Jieyang. These observations focused on critical aspects such as customer interactions, service quality, peak dining times, and dishes' visual and aesthetic presentation. This approach provided insights into how stakeholders can leverage their culinary assets to promote local economic development and extend tourists' stays through optimized itineraries (Priatmoko et al., 2021). Objectivity was maintained throughout the observation to minimize personal bias and ensure natural data collection. The collected data were then analyzed and integrated.

Figure 1 Fuyuan Restaurant, in Shantou

Figure 2 Caide Hao Restaurant, in Chaozhou

Data Analysis Methods

Quantitative Analysis

Statistical methods, including regression and correlation analysis, were employed to analyze the quantitative data. This analysis explored the relationship between the visual appeal and perceived quality of Chaoshan cuisine and their impact on tourist attraction and revisit intentions. The findings were used to test research hypotheses and determine the statistical significance of the results.

Qualitative Analysis

Thematic analysis was applied to the qualitative data obtained from field observations and interviews. This method identified recurring themes and patterns related to the culinary appeal of Chaoshan cuisine and factors that enhance the tourist experience. The qualitative insights complemented the quantitative findings, providing a more comprehensive understanding of the tourist experience.

Mixed-Methods Approach

The mixed-method approach is employed for its ability to capture the complexity of human experiences and perceptions in tourism and cultural studies. This approach offers a holistic understanding of the research problem by integrating qualitative and quantitative insights. A purposive sampling strategy was used to select research participants, ensuring a balanced representation of diverse perspectives and providing valuable information to enhance the appeal of Chaoshan culinary tourism.

This research method allows for a thorough exploration of Chaoshan cuisine's cultural identity and tourism appeal, offering insights that can inform targeted culinary tourism development strategies in the future.

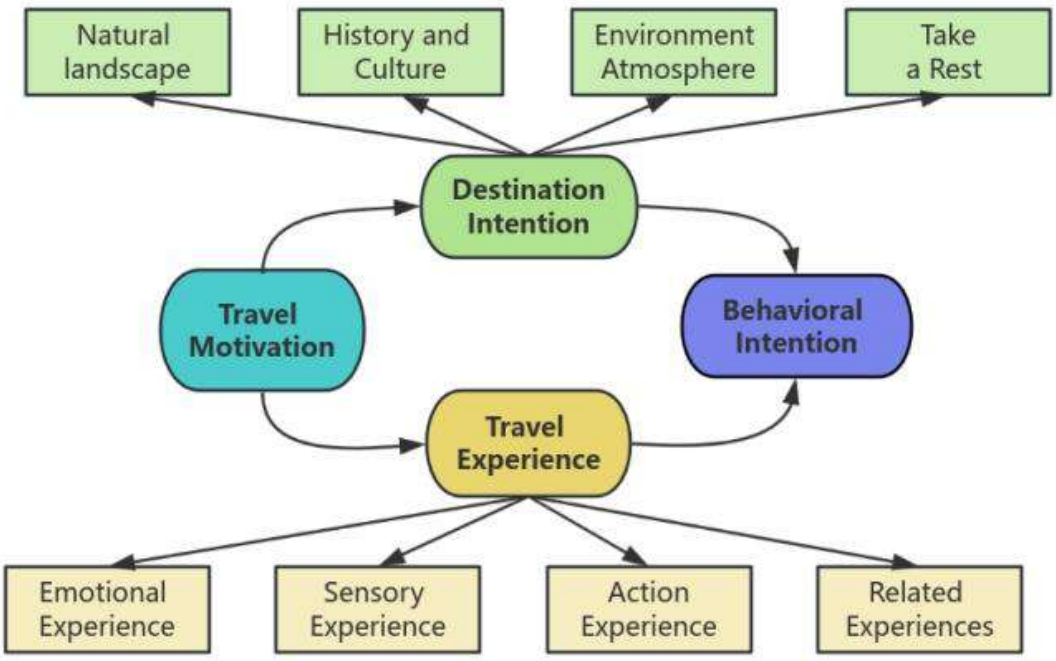

Figure 3 Explore Tourism Motivation Theory in Chaoshan Culinary

Research Results

Demographic Overview

The survey sampled 303 respondents, with 51.82% male and 48.18% female. The majority of participants were aged 26-35 (33.33%), followed by those aged 36-45 (23.43%).

Visual Aesthetics and Tourism Attraction

A regression analysis tested the hypothesis that "the visual appeal of Chaoshan cuisine significantly enhances tourism attraction." Independent variables included food presentation, color coordination, and dining ambiance, with tourism attraction as the dependent variable.

Table 1 Regression Results

Variable	Coefficient	Standard Error	t-Statistic	p-Value
Intercept	2.15	0.35	6.14	<0.01
Food Presentation	0.28	0.08	3.50	<0.01
Color Coordination	0.32	0.09	3.56	<0.01
Dining Ambiance	0.41	0.07	5.86	<0.01

The results indicate that all three aspects of visual aesthetics significantly contribute to tourism attraction, with dining ambiance having the greatest impact (coefficient = 0.41, $p < 0.01$). This supports the hypothesis that visual aesthetics play a crucial role in attracting tourists to Chaoshan cuisine.

Perceived Quality and Revisit Intentions

To test the hypothesis that "the perceived quality of Chaoshan cuisine is positively correlated with tourists' revisit intentions," we performed a correlation analysis. Perceived quality was measured using variables such as taste, freshness, and overall satisfaction, while revisit intentions were assessed using a Likert scale.

Table 2 The Results of Correlation Analysis

Variable	Correlation Coefficient	p-Value
Taste	0.58	<0.01
Freshness	0.62	<0.01
Overall Satisfaction	0.65	<0.01

The analysis shows a strong positive correlation between perceived quality and revisit intentions, with overall satisfaction having the highest correlation ($r = 0.65$, $p < 0.01$). This confirms the hypothesis that higher perceived quality of Chaoshan cuisine significantly increases the likelihood of tourists' revisit intentions

Hypothesis Testing

Visual Appeal Enhances Tourism Attraction: Regression analysis confirmed that visual aesthetics, particularly dining ambiance, significantly enhance the attractiveness of Chaoshan cuisine.

Perceived Quality and Revisit Intentions: Correlation analysis supported the hypothesis that higher perceived quality of Chaoshan cuisine increases tourists' likelihood to revisit.

Summary of Field Observations

Culinary arts are not only essential for sustenance but also serve as a powerful medium for cultural expression and preservation (Zainal Abidin et al., 2020). Local cuisines showcase cultural diversity and the unique heritage of a nation. The culinary traditions of Chaozhou, Shantou, and Jieyang are integral to these cities' cultural identities, reflecting their history, social values, and economic development.

Chaozhou cuisine, recognized as a national intangible cultural heritage, is a gem of Chinese Kung Fu Teaculture, renowned for its sophisticated culinary techniques and historical significance. Known for its light, healthy dishes that emphasize natural flavors, Chaozhou cuisine reflects the local focus on health and well-being. The culinary techniques used are sophisticated, with an emphasis on precision in knife work and presentation. Signature dishes like braised shark fin and stewed eel demonstrate the respect for ingredients and a deep love for culinary arts. The city’s designation as a "World Gastronomy City" has further promoted the preservation and development of its culinary traditions, reinforcing Chaozhou's cultural and economic vibrancy.

Shantou’s culinary culture is equally rich, with Chaoshan cuisine being a hallmark of this overseas Chinese community. The unique flavors and preparation methods of Shantou's cuisine make it a significant draw for tourists. The Shantou government actively promotes the high-quality development of the Chaoshan food industry by telling compelling stories about local cuisine and enhancing the city’s food brand.

Jieyang’s food culture reflects the characteristics of Lingnan cuisine, with careful selection of ingredients and meticulous preparation. Jieyang is particularly known for its seafood dishes, such as steamed lobster, crab in egg yolk, and braised shark fin, all prepared with fresh, flavorful marine products. Additionally, the city is famous for its traditional snacks like Ping Pong cakes, Hepo tea, and Puning tofu, which are celebrated for their unique taste, fine craftsmanship, and strong local flavor.

The culinary cultures of Chaozhou, Shantou, and Jieyang each represent the unique cultural identity and historical heritage of these cities. While Chaozhou emphasizes culinary artistry and cultural preservation, Shantou focuses on promoting its unique flavors to a global audience, and Jieyang highlights its diverse and accessible food traditions. Together, these culinary practices not only contribute to local economic development but also offer rich material for cultural tourism and heritage preservation.

Discussion

Attractiveness of Chaoshan Culinary Arts

The findings of this study support both the Tourism Motivation Theory and Maslows Hierarchy of Needs. The results underscore taste, social interaction, and cultural experience as core drivers in attracting visitors to Chaoshan as a culinary tourism destination. Sensory and artistic elements, particularly visual appeal, authentic flavours, and rich cultural narratives within Chaoshan cuisine, play a pivotal role in boosting visitor satisfaction and fostering loyalty, which aligns with established research. The strong positive correlation between perceived quality and revisit intentions reinforces the role of sensory experiences in enhancing visitor loyalty, validating the importance of sensory and cultural engagement as primary motivators in tourism attraction.

Additionally, the role of digital media in modern tourism strategies is critical, particularly for younger audiences. Digital platforms like TikTok and Instagram are not only information sources but also key motivators for travel. Research by van Nuenen and Scarles (2021:119) indicates that visual content on social media can significantly boost the dissemination of cultural heritage. This underscores the influence of digital strategies on enhancing the appeal of Chaoshan culinary tourism, especially in attracting cross-cultural audiences.

This study also highlights the value of interactive experiences—such as food festivals and traditional handicraft workshops—which can significantly increase visitor engagement. Integrating unique elements of Chaoshans tea culture and storytelling into more interactive events allows for deeper cultural experiences, transforming the culinary journey into a richly educational and entertaining cultural encounter. Such strategies not only promote Chaoshan culinary culture in modern tourism but also provide visitors with immersive experiences that blend entertainment with cultural enrichment.

Cultural Appeal

This study confirms that Chaoshan's iconic dishes—such as rice noodles, teochew cake, and glutinous rice with pork intestines—significantly enhance the region's appeal as a tourist destination by offering rich, culturally immersive experiences. Chaoshan cuisine not only symbolizes regional identity but also serves as a vessel for cultural transmission, allowing visitors to connect with Chaoshan's historical and cultural values through its unique flavours and refined techniques. These findings align with tourism motivation theory, underscoring the power of visual and sensory attributes as key "pull" factors in attracting tourists. The complex culinary techniques of Chaoshan cuisine, such as precise knife skills and careful ingredient preservation, provide both visual and sensory enrichment, deepening tourists' sense of cultural belonging and identity. This fusion of sensory and cultural elements allows visitors to gain a deeper understanding of the traditions and stories behind Chaoshan cuisine, transforming their experiences into long-lasting and impactful cultural journeys.

Additionally, the results support Maslow's hierarchy of needs, particularly at the level of self-actualization, fulfilling tourists' desire for profound cultural engagement. Cultural rituals unique to Chaoshan, such as the Kung Fu tea ceremony, evoke an emotional resonance in visitors, satisfying their aspirations for meaningful experiences and aligning with the concept of self-fulfilment. This immersion transforms a simple culinary experience into an enriching cultural journey, strengthening tourists' loyalty and engagement with Chaoshan's unique heritage and enhancing its international appeal.

Comparison with existing Tourism Motivation Theories

The findings largely support established tourism motivation theories, which suggest that intrinsic factors like taste, cultural interaction, and sensory immersion are core drivers of tourist behaviour. This study, however, reveals an intriguing contrast between the appeal of traditional and modern culinary elements. While conventional techniques and cultural attributes strongly attract tourists, integrating modern culinary innovations may further enhance the region's appeal, especially to younger and international audiences. This insight offers a valuable direction for future research on balancing tradition with innovation in culinary tourism, as such equilibrium may be crucial in attracting diverse tourist segments and broadening market reach in an increasingly varied tourism landscape.

Practical Implications

The findings provide destination managers and policymakers with valuable insights for developing effective tourism strategies. By employing targeted marketing strategies that highlight both traditional and modern elements of Chaoshan cuisine, a broader audience may be attracted to the region. Additionally, digital platforms play a crucial role in enhancing the appeal of Chaoshan culinary tourism. Social media platforms such as TikTok and Instagram are not only tools for sharing cultural content but also create interactive experiences that heighten visitor anticipation and engagement. Survey results indicate that most tourists prefer to access cultural information about destinations through social media, allowing them to connect with the destination emotionally in advance and providing innovative pathways for cultural tourism marketing.

Furthermore, collaboration between local culinary businesses and government agencies is essential for sustaining Chaoshan's culinary heritage while promoting economic growth. Strategically showcasing unique activities, like the Kung Fu tea ceremony, on digital platforms allows for maximum cultural reach and brand promotion. The application of digital platforms also provides opportunities for creating cultural content and interactive activities, such as livestreams and short video challenges, expanding the reach of Chaoshan culinary culture to a broader international audience.

Limitations and Future Research Directions

While this study provides a solid framework for understanding tourists' culinary motivations, the limited diversity in the sample suggests that future research should include a broader demographic to ensure more representative findings. Furthermore, examining the long-term effects of integrating traditional and modern culinary elements is crucial, especially in understanding how this integration attracts specific tourist segments and enhances visitor loyalty. A longitudinal approach could offer deeper insights, tracking tourists' long-term responses to these integrated strategies.

Future research should also apply the current framework to other cultural tourism contexts to explore its universality. Analyzing the preferences of different tourist groups regarding traditional and innovative elements and their behavioural responses would provide valuable references for global culinary tourism. Such a study could guide cultural destinations worldwide in effectively balancing tradition and innovation, thereby enhancing their appeal across diverse tourism markets.

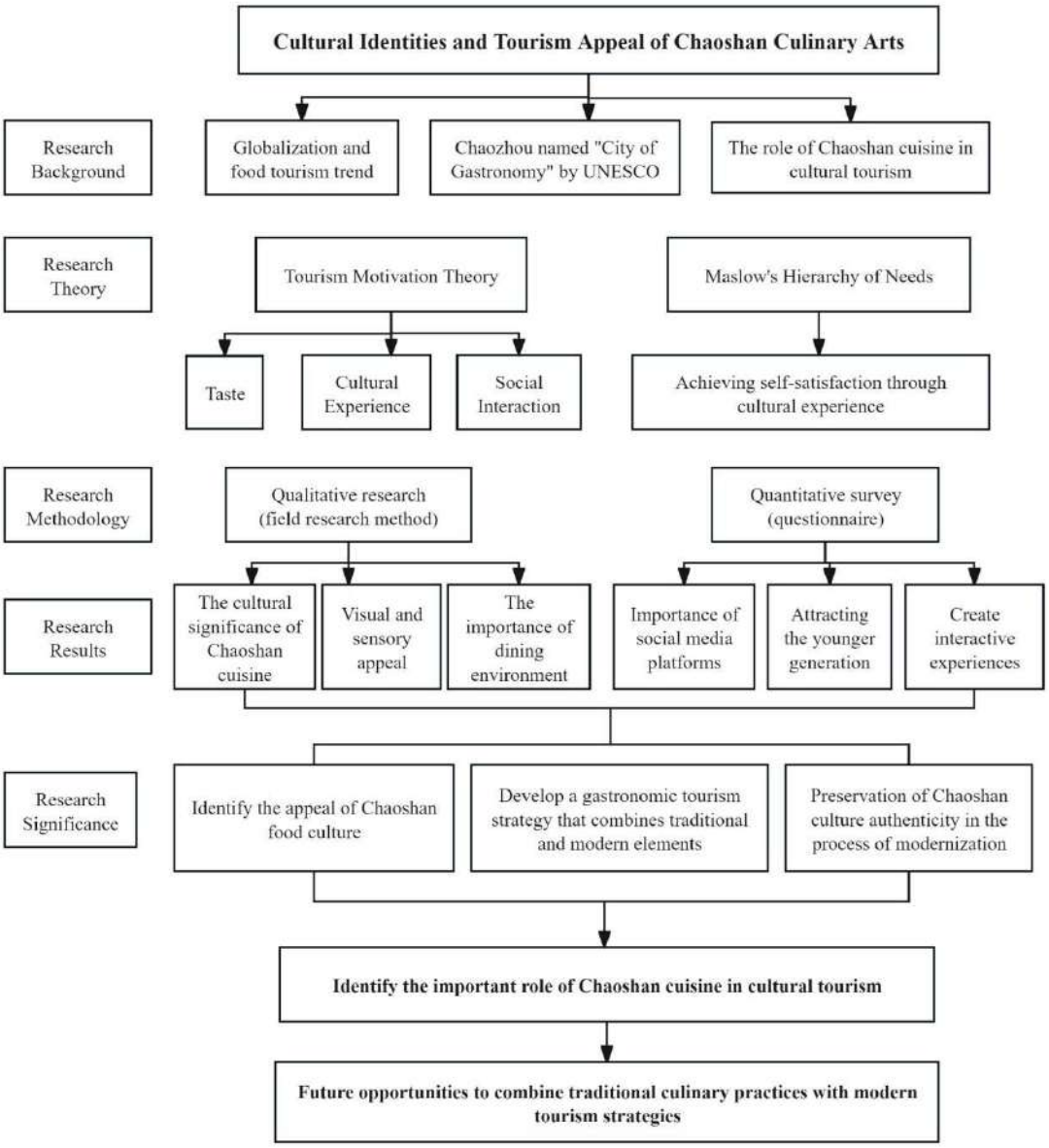

Figure 4 Mind map of overall findings from the research
Synthesize the overall finding as the mind mapping

Recommendations

Theoretical Recommendations

Future research should delve into the interplay between culinary tourism and other forms of cultural tourism, such as heritage and festival tourism, to systematically understand how diverse cultural elements work together to shape visitor experiences. An integrated research approach could reveal the relative influence of various cultural activities on tourism motivations and decision-making processes. Expanding the theoretical framework to incorporate psychological and behavioural models can further explain the nuanced decision-making processes of tourists navigating between culinary and cultural experiences. This approach will deepen insights into culinary tourists' motivations, behavioural tendencies, and the complexity of decision-making, helping to establish a more predictive and explanatory tourism theory.

Policy Recommendations

Policymakers should prioritize preserving traditional culinary practices while encouraging innovation that aligns with Chaoshan's cultural identity. Chaoshan cuisine, as an intangible cultural heritage, requires a protective framework to retain its authenticity while gaining renewed appeal in a modern context. Comprehensive policies should be enacted to balance tourism growth with resource conservation, supporting sustainable cultural tourism. Additionally, incentives could be introduced to encourage businesses to actively participate in cultural preservation and contribute to the innovative development of tourism products that incorporate traditional culinary techniques.

Engaging Younger Generations

Attracting and empowering younger generations is essential to the sustainable development of Chaoshan cultural tourism. Research indicates that younger generations hold immense potential in heritage preservation and tourism promotion. By fostering a deep connection and appreciation for their cultural heritage among young locals, they can serve as effective ambassadors of Chaoshan culture. Youth can actively participate in cultural events and workshops and engage with tourists through performances and creative showcases. This approach will help ensure the vitality and appeal of Chaoshan culture in the evolving tourism market.

Practical Recommendations

To enhance the appeal of Chaoshan cuisine, it is recommended that destination managers incorporate traditional and modern elements into food presentation and dining environments to create a more immersive visual and sensory experience. Custom culinary tourism packages, such as food discovery tours, cooking workshops, and themed dining events, will allow visitors to engage deeply with Chaoshan's culinary heritage, strengthening their emotional connection to the destination. Collaborations with local businesses to create unique, region-specific culinary experiences will enrich visitors' cultural interactions and support sustainable tourism development.

Leveraging Digital Technology

The innovative use of digital technology is crucial in modern cultural tourism. Findings suggest that travellers increasingly value virtual reality, augmented reality, and interactive experiences on social media. Therefore, the tourism sector should focus on developing short-form video content for platforms like TikTok, Instagram, and WeChat to elevate Chaoshan cuisine's global visibility. These platforms can quickly showcase Chaoshan's culinary culture through engaging formats, offering potential visitors a

preliminary experience and likely attracting younger audiences to Chaoshan's cultural allure. This digital outreach strategy will serve as a vital tool for promoting Chaoshan's culinary heritage and expanding its market reach.

References

Anton Martin, C., Camarero Izquierdo, C., & Laguna-Garcia, M. (2021). Culinary tourism experiences: the effect of iconic food on tourist intentions. *Tourism Management Perspectives*, *40*, 100911.

Chen, H., Huang, J., Wu, J., Wang, G., Lv, C., Wang, Y., & Liu, Y. (2023, October 1). *Construction of chaoshan cuisine culture space. | journal of landscape research | EBSCOhost*.

Dalton, S. (2020). Disrupting culinary education: making a case for a european curriculum framework for culinary higher education. *Dublin Gastronomy Symposium*.

Daries, N., Marine-Roig, E., Ferrer-Rosell, B., & Cristobal-Fransi, E. (2021). Do high-quality restaurants act as pull factors to a tourist destination? *Tourism Analysis*, *26* (2–3), 195–210.

Demir, M., & Dalgıç, A. (2022). Examining gastronomy festivals as the attractiveness factor for tourism destinations: the case of Turkey. *Journal of Convention & Event Tourism*, *23* (5), 412–434.

Di-Clemente, E., Hernández-Mogollón, J. M., & López-Guzmán, T. (2020). Culinary tourism as an effective strategy for a profitable cooperation between agriculture and tourism. *Social Sciences*, *9* (3), 25.

Galati, A., Testa, R., Schifani, G., & Migliore, G. (2023). Tourists' motivation toward culinary destination choice: targeting italian tourists. *Journal of Foodservice Business Research*, *26* (4), 647–668.

Huang, M., & Hemchua, S. (2023). The application of chaozhou intangible cultural heritage symbols in cultural creative industry. *Journal of Survey in Fisheries Sciences*, *10*(2S), 3045–3053.

Khairi, M., & Darmawan, D. (2021). The relationship between destination attractiveness, location, tourism facilities, and revisit intentions. *Journal of Marketing and Business Research (MARK)*, *1* (1), 39–50.

Koufadakis, S. X., & Manola, M. (2020). The gastronomy as an art and its role in the local economic development of a tourism destination: a literature review. *SPOUDAI Journal of Economics and Business*, *70* (1–2), 81–92.

Lee, K.-S. (2022). Culinary aesthetics: world-traveling with culinary arts. *Annals Of Tourism Research*, *97*, 103487.

Liberato, P., Mendes, T., & Liberato, D. (2020). Culinary tourism and food trends. In Á. Rocha, A. Abreu, J. V. de Carvalho, D. Liberato, E. A. González, & P. Liberato (Eds.), *Advances in Tourism, Technology and Smart Systems* (pp. 517–526). Springer.

Park, E., & Widyanta, A. (2022). Food tourism experience and changing destination foodscape: an exploratory study of an emerging food destination. *Tourism Management Perspectives*, *42*, 100964.

Putra, A. R., Ernawati, E., Jahroni, J., Anjanarko, T. S., & Retnowati, E. (2022). Creative economy development efforts in culinary business. *Journal of Social Science Studies (JOS3)*, *2* (1), 21–26.

Rajasinghe, D., Aluthgama-Baduge, C., & Mulholland, G. (2021). Researching entrepreneurship: an approach to develop subjective understanding. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, *27* (4), 866–883.

Rousta, A., & Jamshidi, D. (2020). Food tourism value: investigating the factors that influence tourists to revisit. *Journal of Vacation Marketing*, *26* (1), 73–95.

Shen, S., Sotiriadis, M., & Zhang, Y. (2020). The influence of smart technologies on customer journey in tourist attractions within the smart tourism management framework. *Sustainability*, *12* (10), 4157.

Sinambela, E. A. (2021). Examining the relationship between tourist motivation, touristic attractiveness, and revisit intention. *Journal of Social Science Studies (JOS3)*, *1* (1), 25–30.

Stone, M. J., Migacz, S., & Sthapit, E. (2022). Connections between culinary tourism experiences and memory. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, *46* (4), 797–807.

Suhartanto, D., Brien, A., Primiana, I., Wibisono, N., & Triyuni, N. N. (2020). Tourist loyalty in creative tourism: the role of experience quality, value, satisfaction, and motivation. *Current Issues in Tourism*, *23* (7), 867–879.

Ueda, H., & Poulain, J.-P. (2021). What is gastronomy for the french? An empirical study on the representation and eating model in contemporary france. *International Journal of Gastronomy and Food Science*, *25*, 100377.

van Nuenen, T., & Scarles, C. (2021). Advancements in technology and digital media in tourism. *Tourist Studies*, *21* (1), 119–132.

Vujičić, M. D., Kennell, J., Morrison, A., Filimonau, V., Štajner Papuga, I., Stankov, U., & Vasiljević, D. A. (2020). Fuzzy modelling of tourist motivation: an age-related model for sustainable, multi-attraction, urban destinations. *Sustainability*, *12* (20), 8698.

Vuksanović, N., Demirović Bajrami, D., Petrović, M. D., Radovanović, M. M., Malinović-Milićević, S., Radosavac, A., … Ergović Ravančić, M. (2024). The role of culinary tourism in local marketplace business—new outlook in the selected developing area. *Agriculture*, *14* (1), 130.

Zainal Abidin, M. R., Che Ishak, F. A., Ismail, I. A., & Juhari, N. H. (2020). Modern malaysian cuisine: identity, culture, or modern-day fad? *International Journal of Gastronomy and Food Science*, *21*, 100220.

Туракуловна, Х. М. (2024). The link between france gastronomy and ttourism. *Modern Education and Development*, *2* (2), 146–152.

การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง

The Study of the Componemts and Management Approaches of the Student Support System to Promote the Adaptability of Students in Primary Schools in the Lower Northern

พชรกมล คำไวย์, สถิรพร เชาวน์ชัย,
ฉลอง ชาตรูประชีวิน, จิตติมา วรรณศรี และ สำราญ มีแจ้ง
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Phacharakamol Khamwai, Sathiraporn Chaowachai,
Chalong Chatruprachewin, Jittima Wansri and Samran Mejang
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: phacharakamolkhamwai@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน 1) การสังเคราะห์เอกสาร และการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา โดยการศึกษาเอกสาร (Document Study) หลักการ แนวคิดทฤษฎี แนวทางการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวคิด ทฤษฎีหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความสามารถในการปรับตัวและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องเครื่องมือที่ใช้ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นตารางการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์เนื้อหา 2) การศึกษาแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา 3) การศึกษากระบวนการบริหารที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในสถานศึกษาต้นแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ได้รับรางวัลระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือรางวัลระดับประเทศ จำนวน 3 แห่ง โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

* วันที่รับบทความ : 12 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 17 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 18 ตุลาคม 2567
Received: October 12 2024; Revised: October 17 2024; Accepted: October 18 2024

(Purposive Sampling) จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและแนวการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง มี 3 ประการ ได้แก่ 1) ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ3) ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น ด้านอารมณ์ส่วนบุคคล และด้านสุขภาพร่างกาย

คำสำคัญ: การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน; ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน;

Abstract

This research aims to study the components and management approaches of the student support system to enhance the adaptability of students in primary schools in the Lower Northern Region. The study is divided into three phases:1) Synthesizing documents and managing the student support system to promote students' adaptability in primary schools. This involved a document study of principles, theories, and guidelines for the student support system, educational administration, and processes involved in managing student care and adaptability. The data collection tool was a content analysis table, and the data were analyzed through content synthesis. 2) Studying the management approaches for the student support system to promote adaptability in primary school students by interviewing 1 1 experts with knowledge and experience in student support system management. The experts were selected through purposive sampling. The data collection tool used was an interview, and the data were analyzed using content analysis. 3) Examining best practices in model schools with an excellent student support system, which have won district or national awards. Three schools were selected based on size: a large school, a medium school, and a small school, involving 6 participants, including school principals and teachers responsible for the student support system. The data collection tool used was an interview, and the data were analyzed through content analysis.

The research results revealed that the components and management approaches of the student support system to promote the adaptability of students in primary schools in the Lower Northern Region consist of three main aspects:1) Factors in managing the student support system, 2) Processes of managing the student support system, and3) Student adaptability, which can be categorized into four areas: academic adaptability, social adaptability, personal emotional adaptability, and physical health adaptability.

Keywords: Student support system management; student adaptability

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดปัญหาหลายด้านที่กระทบต่อผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่อนความรู้ในวิชาหลัก เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคม และวิทยาศาสตร์ ปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดความกังวลในสังคม เนื่องจากเป็นเรื่องที่กระทบต่ออนาคตของเยาวชน อีกทั้งยังส่งผลต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในกลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งรวมถึงการไม่รู้จักตนเอง การกระทำสิ่งที่ไม่ดี เช่น การสูบบุหรี่ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การใช้เทคโนโลยีเกินความพอดี การคบเพื่อนไม่ดี และการไม่ซื่อสัตย์ ปัญหาเหล่านี้ไม่เพียงแค่เป็นเรื่องของการศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นปัญหาของสังคมโดยรวมที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไข

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งที่ต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีทำให้กระบวนการผลิตและบริการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ดังนั้น การศึกษาไม่สามารถหยุดนิ่งได้ จำเป็นต้องปรับตามความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ ได้ (กฤษฎิ์ณิชา พุทจิระ, 2564) หนึ่งในวิธีการแก้ไขปัญหาการศึกษาในปัจจุบันคือการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ในงานวิจัยของกันเดอร์ซัน (2017) การประชุมครอบครัวเพื่อแก้ปัญหานักเรียนหนีเรียนถือเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้ปกครองได้มีโอกาสปรึกษาหารือและร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาช่วยให้เกิดความเข้าใจระหว่างนักเรียนและครอบครัว รวมถึงส่งเสริมการสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน กระบวนการดังกล่าวส่งผลให้การแก้ปัญหานักเรียนหนีเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าแนวทางที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนั้น การให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการแก้ไขปัญหาทางการศึกษา จอห์นสัน (2017) ระบุว่าการปรับปรุงแผนการแนะแนวในโรงเรียนให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์เป็นสิ่งที่จำเป็น การแนะแนวต้องมีความชัดเจนในการให้คำปรึกษาที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน และเน้นที่การพัฒนาความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำแผนการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพช่วยให้โรงเรียนสามารถสนับสนุนผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น ในด้านการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน แจ็คสัน (2018) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคนิคควบคุมตนเองเพื่อจัดการปัญหาพฤติกรรมในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่าการให้คำปรึกษาที่เน้นการฝึกฝนทักษะการควบคุมตนเองช่วยปรับปรุงพฤติกรรมในชั้นเรียนและเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน การปฏิบัติอย่างจริงจังกับนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมโดยใช้วิธีการที่เหมาะสมจะช่วยให้โรงเรียนสามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้นการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาส่งผลกระทบต่อผู้เรียนและสังคมในหลายด้าน แต่การแก้ไขปัญหานี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงแค่ครูหรือโรงเรียนเท่านั้น ทุกคนในสังคมต้องมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์การศึกษาที่มีคุณภาพ และช่วยส่งเสริมให้เยาวชนสามารถเติบโตเป็นบุคคลที่มี

คุณภาพในอนาคต ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสหรือแนวโน้มที่จะเกิดความเสี่ยงในด้านการเรียน ด้านพฤติกรรม และป้องกันการเกิดปัญหาความล้มเหลวในการศึกษา และนำผลที่ได้มาประยุกต์ใช้กับนักเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญามีความสุข และรักประเทศชาติ ท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคมได้ ให้เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมอันดีงามควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม ทั้งนี้สิ่งที่สำคัญผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะครู และผู้ปกครองนักเรียน จำเป็นต้องร่วมมือกันดำเนินการแก้ไขปัญหาของนักเรียน และมีความเข้าใจในองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อให้ร่วมกันส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่างให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาองค์ประกอบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่างแบ่งขั้นตอนออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1.1 การสังเคราะห์เอกสารการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา

1. แหล่งข้อมูล

เป็นการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี แนวทางการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิด ทฤษฎี แนวทางเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และความสามารถในการปรับตัว

2. ประเด็นที่ศึกษา

1) ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน

ส่วนที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่ได้รับรางวัลระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือรางวัลระดับประเทศ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. แหล่งข้อมูล

ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน ที่มีความรู้ประสบการณ์การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ประเด็นที่ศึกษา

1) ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์เอกสาร และการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ประเด็นที่ศึกษา	ผลการศึกษา
1. กระบวนการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา	กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังที่ กรมสามัญศึกษา (2546), กรมสุขภาพจิต (2551), สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา(2559), สันติสุข สันติศาสนสุขและคณะ (2559),นิตยา คะเนนิล และวาโร เพ็งสวัสดิ์ (2559) กล่าวไว้ มีลักษณะคล้ายคลึงและสอดคล้องกัน พอสรุปเป็นสาระสำคัญได้ ดังนี้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน คือ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5. การส่งต่อ

ประเด็นที่ศึกษา	ผลการศึกษา
2. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1. นักเรียนขาดความเข้าใจและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เลียนแบบพฤติกรรมตามเพื่อน คบเพื่อนไม่ดี ขาดทักษะชีวิต ครอบครัวแตกแยกขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่ 2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกาศให้ปีการศึกษา 2551 - 2552 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนปี 2553 -2554 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างรอบด้าน และให้ปีการศึกษา 2555 -2556 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้พ้นภัยยาเสพติด ซึ่งสถานศึกษาได้รับการส่งต่อนโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่ 3. การปฏิบัติกิจกรรมและโครงการพัฒนานักเรียน ได้แก่ การเยี่ยมบ้านการประชุมผู้ปกครองเครือข่าย กิจกรรมด้านการแนะแนว

ส่วนที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทที่เหมาะสมกับนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา

ผลการศึกษาแนวทางการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทที่เหมาะสมกับนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า

1.2.1 กระบวนการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทที่เหมาะสมกับนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาบริบทการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาบริบทของสถานศึกษาจากข้อมูลแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำมากำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงานโครงการ ครูผู้รับผิดชอบโครงการสำรวจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ชุมชนเกี่ยวกับโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมทั้งจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือและปัญหาพฤติกรรมนักเรียนเพื่อดำเนินกิจกรรมในการส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน

ขั้นที่ 2 การวางแผนการจัดโครงการ/กิจกรรม

ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม เตรียมความพร้อมครูและบุคลากรโดยการจัดอบรม ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในโครงการและกิจกรรม

ขั้นที่ 3 การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งและมอบหมายหน้าที่ครูประจำชั้น ครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปฏิบัติตามแผนงานโครงการและกิจกรรมตามปฏิทินที่ตั้งไว้ และร่วมกันสรุปผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนาในการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรม

ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตาม การจัดโครงการ/กิจกรรม

ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ดำเนินการ จัดทำปฏิทินการนิเทศ ติดตาม และออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ดำการเนินงานเป็นระบบ จัดประชุมปรึกษาหารือทุกสัปดาห์ และติดตามผลการทำงานในฝ่ายต่างๆ เพื่อร่วมกันหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างสม่ำเสมอ

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนางานสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การให้ความสนับสนุนและความร่วมมือเพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันทบทวนสรุปผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินไปพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 6 การประชาสัมพันธ์/เผยแพร่

ผู้บริหารสถานศึกษาจัดตั้งศูนย์ประสานงาน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการประชาสัมพันธ์ทางวารสาร คู่มือสถานศึกษา แผ่นพับ เสียงตามสายและเว็บไซต์ พร้อมทั้งจัดตั้งทีมงานนำข้อมูลข่าวสารลงเผยแพร่ช่องทางด้านเทคโนโลยี และข่าวประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

1.2.2 ปัจจัยความสำเร็จของการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทที่เหมาะสมกับนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้ปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีความรู้ ความเข้าใจในการทำงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีความรัก ความเมตตาและเข้าใจความแตกต่างของนักเรียน มีความสามารถในการประสานความร่วมมือสนับสนุนระดมทรัพยากรและการทำงานร่วมกันของครู

ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน สหวิชาชีพ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการ พร้อมทั้งมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนางานสารสนเทศและจัดทำฐานข้อมูลนักเรียน

ด้านที่ 2 การจัดงบประมาณและทรัพยากรในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการ สนับสนุนงบประมาณในกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยีในการดำเนินงานสารสนเทศโครงการและกิจกรรมต่างๆพร้อมทั้งสามารถประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อระดมทรัพยากรได้

ด้านที่ 3 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้ปกครอง ชุมชน สหวิชาชีพ ร่วมทำงานกับสถานศึกษาในการดำเนินงาน ช่วยระดมทุน จัดหางบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีหน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมสนับสนุนการทำงานร่วมกับสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า

1. สังเคราะห์เอกสาร และการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา โดยการศึกษาเอกสาร (Document Study) ได้แก่ หลักการ แนวคิดทฤษฎี แนวทางการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน

2. แนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน ที่มีความรู้ประสบการณ์การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ผลดังนี้ 1) ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 2) กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น 3) ด้านอารมณ์ส่วนบุคคล และ4) ด้านสุขภาพร่างกาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยสังเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และศึกษาจากสถานศึกษาที่มีกระบวนการบริหารที่เป็นเลิศ (Best Practice) พบว่า 1. ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การจัดงบประมาณและทรัพยากรในสถานศึกษา 3) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2. กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาบริบทการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การวางแผนการจัดโครงการ/กิจกรรม 3) การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) การนิเทศ ติดตาม การจัดโครงการ/กิจกรรม 5) การปรับปรุงและพัฒนางานสถานศึกษา 6) การประชาสัมพันธ์/การเผยแพร่ และ 3.ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น 3) ด้านอารมณ์ส่วนบุคคล 4) ด้านสุขภาพร่างกาย ทั้งนี้เนื่องมาจากแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีจุดมุ่งหมายส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน มีทักษะในการในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการที่มีความหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อวยชัย ศรีตระกูล (2556) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย หลักการและแนวคิดในการบริหาร ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การส่งต่อนโยบาย การมีส่วนร่วมของบุคลากรและการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปรับปรุงพัฒนา และการประสานงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรส่งต่อนโยบายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์ กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และจัดระบบการบริหารภายในให้เข้มแข็งเพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนา และติดตามประเมินผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสถานศึกษา ควรส่งเสริมพัฒนาบุคลากรหลักในสถานศึกษา ควรจัดอบรมหลักสูตรครูแนะแนวและการให้คำปรึกษา การส่งครูและบุคลากรทางการศึกษาไปศึกษาดูงานในโรงเรียนต้นแบบ

1.3 ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารโดยให้สถานศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาในการประชุม และเห็นชอบการดำเนินงาน

1.4 สถานศึกษาทุกแห่ง ควรพัฒนากกรบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบส่งเสริมกิจกรรมเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน การแนะแนว การให้คำปรึกษาการเฝ้าระวังและส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืน

2.2 ควรมีการจัยและพัฒฒนา เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอมรมเพื่อเสริมสร้างกางการใช้คำปรึกษากับครูที่รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กฤษฎิ์ณิชา พุทจิระ. (2564). *การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดจันทาราม (ตั้งตรงจิตร 5) เน้นสมรรถนะประจำสายงานของครูประจำชั้น.* สารนิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสหวิทยาการ. มหาวิทยาลัยคริสเตียน.

ประสิทธิ์ ทะเสนเฉด. (2549). *การพัฒนาบุคลิกภาพ.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สมายพริ้น.

ระวีวรรณ เพ็ชรคง. (2557). *แนวทางพัฒนาปัจจัยและกระบวนการตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

วรรณา นิ่มวุ่น. (2549). *การปรับตัวในการใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานคร ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทพลีลา เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร.* ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546).คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุครุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

อภิชาติ ทองอยู่. (2563). โลกใบใหม่การศึกษาและห้องเรียนศตวรรษที่ 21. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.ryt9.com/s/tpd/2968198.

อภิสิทธิ์ รอดบำเรอ. (2559). รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มศว . *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2566. แหล่งที่มา: http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jre/article/view/7939.

อวยชัย ศรีตระกูล. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อุไร ปัญญาสิทธิ์. (2560). *รูปแบบการเสริมพลังเพื่อการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Gunderson, J. (2017). Family group conference: An innovative approach to truancy in schools. A case study, *online*. accessed March 2, 2024, available from http://digitallibrary.usc.edu/cdm/ref/collection/p15799coll/16id/77364Goodman87 , Robert and others. "Using the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) to Screen for Child Psychiatric Discipline in a Community Samples," Dissertation Abstracts International 65,10 (October, 2003): 1178 – A

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W., (1970). *Determining Sample Size for Research Activities.* Educational and Psychological Measurement.

การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง

The School Administration to Enhance Career Skills of the Students of Opportunity Expansion School in Primary Education Area in Greater Mekong Subregion

สิริศักดิ์ นิลเกตุ,
นวัตกร หอมสิน และ พิมพ์พร จารุจิตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Sirisak Nilgate,
Nawattakorn Homsin and Pimporn Charuchit
Udon Thani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: E-mail : Hbgroup2567@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะอาชีพ ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ 2) พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ 3) ประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน มีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ระยะคือระยะที่ 1 คือศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง 488 คน ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ในการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ระยะที่ 3 การประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง จำนวน 30 คน ประเมินและตรวจสอบแนวทางในด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน นำมาแปลผลภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2. ผลพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ พบว่า สามารถแบ่งได้ 5 องค์ประกอบ 36 ประเด็นย่อยอยู่ในระดับมาก 3. ผลการประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้

* วันที่รับบทความ : 18 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 11 ตุลาคม 2567
Received: June 18 2024; Revised: October 10 2024; Accepted: October 11 2024

นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ พบว่า ผลการประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาในด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ มีระดับความคิดเห็นทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ; สถานศึกษา; ทักษะอาชีพ; นักเรียน; เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง

Abstract

This research aims to: The School Administration to Enhance career skills of the students of opportunity expansion school in primary education area in greater Mekong subregion. It is qualitative research.The objectives of this research were to: The objectives of this research were to:1) study the condition of educational institution management to provide students with vocational skills; 2) develop educational institution management to provide students with vocational skills, 3) Evaluate school management to enhance students' vocational skills. The school has expanded opportunities for primary education in the Mekong Subregion. Through the use of comprehensive research methods, there are three stages: the first stage is to study the school management conditions and provide students with professional skills. A sample of 488 people. The tool was a questionnaire with a confidence level of 87. In the second stage, school management guidelines were developed to improve students' vocational skills. By analyzing the strengths and weaknesses in a group discussion of 9 experts, and checking the accuracy of the third stage discussion. Evaluate school management through expert seminars directly based on stakeholders to enhance students' professional skills. 30 people evaluate and review the effectiveness, applicability, and feasibility guidelines. The results of the research showed that. 1.Results of a study of the management conditions of educational Institutions in order to provide students with vocational skills. The schools have expanded opportunities for primary education in the Mekong Subregion. Analyze strengths and weaknesses by identifying the midpoint of the problem. Overall, there was a high level of practice. 2. Results of development of educational institution management to Provide students with vocational skills. The schools have expanded opportunities for primary education in the Mekong Subregion. Research has found that the development issues of this guide can be divided into 5 components and 36 sub-issues there was a high level. 3. Results of the evaluation of educational institution management to Provide students with vocational skills. The schools have expanded opportunities for primary education in the Mekong Subregion. The results of the evaluation of educational institution management in terms of usefulness, appropriateness, and feasibility. The opinion level was at the level of strongly agree in every aspect there was a high level.

Keywords: Management Administration; School; Career Skill; Student; The Students School Primary Education Area in Greater Mekong Subregion

บทนำ

พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัววชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เป็นพระบรมราโชบายที่ครูทุกคนน้อมนำมาปฏิบัติมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้านคือ (1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบัน พระมหากษัตริย์ และมีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน (2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม เพื่อปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม เพื่อสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง (3) มีงานทำ มีอาชีพ ให้สามารถเลี้ยงตัวและเลี้ยงครอบครัวได้ (4) เป็นพลเมืองดี มีความเอื้ออาทร มีจิตอาสา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) สภาวการณ์ของโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงหลากหลายอย่างต่อเนื่อง ทั้ง ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความเป็นอยู่และการดำเนินการในชีวิต ประจำวันของผู้คนยุคสมัยนี้ต้องปรับตัว รัฐบาลจึงจำเป็นจะต้องพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานด้านคุณภาพ ดังนั้นหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องจึงได้จัดให้มีการปฏิรูปการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาในประเทศเกิดประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 11) ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561- 2580) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศคือประเทศชาติ มั่นคง ประชาชน มีความสุข มีการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและสังคมของกลุ่มจังหวัดอนุภาคลุ่มน้ำโขง ในการพัฒนาทักษะอาชีพมีแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ในปัจจุบันและสู่อนาคต เน้นการส่งเสริมการยกระดับทักษะของผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจในพื้นที่กลุ่มจังหวัดอนุภาคลุ่มน้ำโขง รวมถึงการพัฒนาระบบที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความต้องการของกำลังแรงงานในพื้นที่กลุ่มจังหวัดอนุภาคลุ่มน้ำโขงกับระบบการผลิตกำลังคนในสายอาชีพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุขในมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและ เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็น ส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ 6) การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่

มีการประสานความร่วมมือกับ ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกคนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547: 13-14)

ในยุคศตวรรษที่ 21 ประชาชนพลเมืองกลุ่มจังหวัดอนุภาคลุ่มน้ำโขง ต้องเร่งพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ที่หลากหลายทางวัฒนธรรม การพัฒนาทักษะที่จำเป็นและการเพิ่มสมรรถนะในการประกอบอาชีพในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ (Learning and Innovation Skills) ทักษะเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (Learning by Doing) การคิดวิเคราะห์เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ ทักษะในการสื่อสาร และทักษะแห่งความร่วมมือ หรือทักษะตามหลักการของ 4C คือ Communication, Collaboration, Creativity และ Critical Thinking และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี (Information, Media and Technology Skills) (Bellanca , James A. & Brandt Ron, 2010) การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการ มุ่งสู่ประชาคมอาเซียน เสริมสร้างความมั่นคง พัฒนาคน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความ ยั่งยืน การพัฒนาเขตอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประชาชนมีงานทำสร้างงานสร้างรายได้ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในส่วนของภาคเอกชนและผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษตามนโยบายรัฐบาล เพื่อกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงาน ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมการเป็นเขตอุตสาหกรรมในอนาคต ซึ่งจะทำให้ลดอัตราการว่างงานของประชาชนในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัดอนุภาคลุ่มน้ำโขงจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษกลุ่มจังหวัดอนุภาคลุ่มน้ำโขง พบว่า ภาครัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น การให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ประชาชน มีทักษะด้านฝีมือแรงงาน สามารถออกไปสร้างงานสร้างรายได้พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาด้านอาชีพของสถานศึกษายังพบว่ามีปัญหาหลายอย่าง โดยปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมอาชีพอิสระมากที่สุด คือ 1).ปัญหาการสนับสนุนของผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ ผู้ปกครอง สถานประกอบการ องค์กร เอกชน ภาครัฐ และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านทักษะอาชีพ 2). ปัญหาการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Apaijai, 2010) 3). ปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพไม่หลากหลาย 4). ปัญหาการส่งเสริมอาชีพเข้าไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกสาระวิชายังไม่เหมาะสม 5). ปัญหาการขาดครูผู้สอนวิชาชีพเฉพาะด้าน การสอนไม่เป็นระบบ 6). ปัญหาเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่เพียงพอ 7). ปัญหาการประเมินผลไม่เหมาะสมกับกิจกรรม (Wongluan, 2010) 8). ปัญหาในเรื่องของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา (Duangnet, 2009)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษากลุ่มจังหวัดอนุภาคลุ่มน้ำโขง ที่มีความสำคัญต่อการบริหารเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาในกลุ่มจังหวัดอนุภาคลุ่มน้ำโขง ที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งพบว่า สภาพปัญหาการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดน จำแนกเป็นรายด้าน คือ 1) ด้านผู้เรียน ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ ทักษะทางเทคโนโลยีและทักษะด้านภาษา 2) ด้านหลักสูตรคือ หลักสูตรไม่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของกำลังคนในพื้นที่ตลาดแรงงาน สถานประกอบการ(กระทรวงศึกษาธิการ,2560: 1) จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส จึงมีความสนใจในการทำวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นแนวทางการบริหาร และการจัดการศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และการขยายตัวของเขตเศรษฐกิจพิเศษในแถบอนุภาคลุ่มน้ำโขง ในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1.เพื่อศึกษาสภาพของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง

2. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง

3.เพื่อประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้คือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดทฤษฎี ประกอบด้วยเนื้อหาหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนขยายโอกาส อนุภาคลุ่มน้ำโขง แนวทางการพัฒนาทักษะ

อาชีพ และการประเมินมาเป็นเนื้อหาในการศึกษาวิจัยเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขงในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขงในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เท่านั้น

ขั้นตอนการวิจัยมีการดำเนินงาน 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง จำนวน 650 โรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้ จังหวัดเลย จำนวน 95 โรงเรียน จังหวัดหนองคาย จำนวน 44 โรงเรียน จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 51 โรงเรียน จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 53 โรงเรียน จังหวัดนครพนม จำนวน 78 โรงเรียน จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 51 โรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 278 โรงเรียน

2. **กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้** คือ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 650 โรงเรียน และใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 488 โรงเรียนและเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคัดเลือกแบบกำหนดโควตา (Quota Selection) หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

ระยะที่ 2 พัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง ดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาระยะที่ 1 ที่เป็นจุดแข็ง และจุดอ่อน เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

(Purposive Sampling) จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นไปได้ของการบริหารจัดการสถานศึกษา

ระยะที่ 3 การประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง ดำเนินการดังนี้

1. ประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาในด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติจริงของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง ดำเนินการโดยจัดประชุมประเมินโดยการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้วิจัยนำการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง ที่ได้จากระยะที่ 2 มาดำเนินการประเมินโดยให้ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสอนุภาคลุ่มน้ำโขง จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง (Stakeholders) ประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาในด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติจริง

2. การประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้แบบประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ได้พัฒนาและปรับปรุงประยุกต์ตามแนวคิดของ โทมัส อาร์ กัสคีย์ (Thomas R. Guskey) สำหรับในด้านความถูกต้องได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้วว่าถูกต้องในระยะที่ 2 ดังนั้นในระยะที่ 3 จึงได้ประเมินในประเด็นทั้งหมด 3 ด้าน คือ ความเป็นประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเหมาะสม (Propriety) ในการนำไปปฏิบัติจริง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

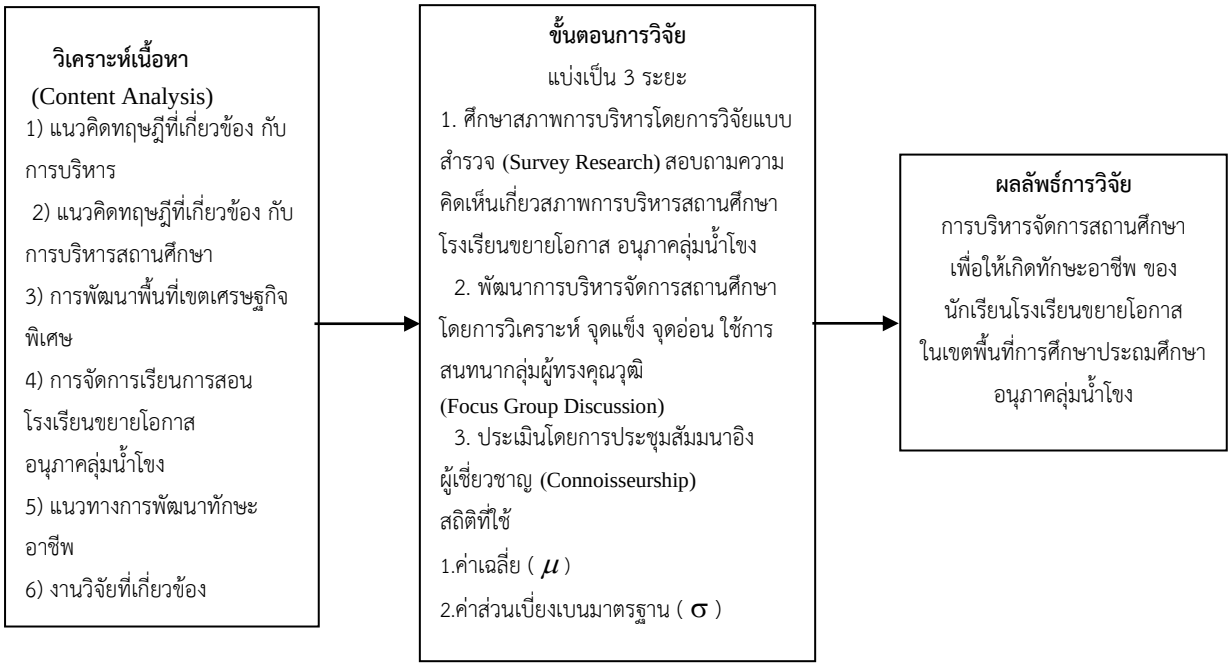

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง ในการวิเคราะห์ SWOT Analysis จำนวนทั้งหมด 60 ประเด็น พบว่า สามารถแบ่งกลุ่มได้ 5 องค์ประกอบ ตามแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านทักษะอาชีพนักเรียน ดังนี้ (1) การพัฒนาหลักสูตร จำนวน 21 ประเด็น (2) การจัดการเรียนการสอน จำนวน 12 ประเด็น (3) การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี จำนวน 9 ประเด็น (4) การพัฒนาบุคลกร จำนวน 9 ประเด็น และ (5) การมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย จำนวน 9 ประเด็น

2.ผลการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง พบว่า ผลการศึกษาการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา มีแนวทางจำนวน 5 องค์ประกอบหลัก 36 ประเด็นย่อย ตามความสามารถด้านทักษะอาชีพนักเรียน ดังนี้ (1) การพัฒนาหลักสูตร จำนวน 8 ประเด็น (2) การจัดการเรียนการสอน จำนวน 12 ประเด็น

(3) การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี จำนวน 6 ประเด็น (4) การพัฒนาบุคลกร จำนวน 6 ประเด็น และ (5) การมีส่วนร่วมภาคีเครือข่ายจำนวน 4 ประเด็น ทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง พบว่าการประเมินแนวทางในด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ใน 5 องค์ประกอบ 36 ประเด็นย่อย คือ (1) การพัฒนาหลักสูตร จำนวน 8 ประเด็น (2) การจัดการเรียนการสอน จำนวน 12 ประเด็น (3) การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี จำนวน 6 ประเด็น (4) การพัฒนาบุคลกร จำนวน 6 ประเด็น และ (5) การมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย จำนวน 4 ประเด็น โดยมีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง ทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปลายผลการวิจัยในประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปลายผล ดังนี้

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาสภาพในการดำเนินงานแล้วนำมาวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน จัดทำร่างการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย จะพบว่าสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิด ณัฏฐพันธ์ เขจรนันท์ (2549: 16-18) ให้ความสำคัญของแนวทางไว้ 4 ประการ คือ 1) การกำหนดทิศทางขององค์การ (Set Direction) ทำให้สามารถกำหนด วัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานของธุรกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม 2) สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ (Harmony) ให้ความสนใจกับการกำหนดการประยุกต์ การตรวจสอบและการควบคุมแนวทางของ องค์การ และสอดคล้องกับ อนิวัช แก้วจำนงค์ (2551: 3-4) พบว่าแนวทางอยู่ในลักษณะที่มีการเตรียมพร้อมโดยมีการวางแผนไว้แล้วมีความสำคัญต่อการดำเนินงานในองค์การ ดังนี้ 1) ทำให้เกิดการกำหนดทิศทางขององค์การ (Direction Setting) 2) ทำให้มีการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียขององค์การ (Stakeholders) 3) ทำให้องค์การคำนึงถึงผลกระทบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (Shot-term and Long-term Advantage) 4) มีการมุ่งเน้นผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และ สุพานี สฤษฎ์วานิช (2552: 10) ให้ความสำคัญของแนวทางไว้ คือ 1) ช่วยให้ผู้บริหารตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง 2) ช่วยให้องค์การโดยส่วนรวมมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน 3) ทำให้องค์การสามารถสร้างผลตอบแทน (Return) ด้วยการสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) 4) ช่วยให้ผู้บริหารสามารถยกระดับผลการ

ปฏิบัติงานขึ้นมาได้ องค์การบรรลุ ประสิทธิภาพ (Efficiency) และมีประสิทธิผล (Effectiveness) 5) ช่วยให้ผู้บริหารมีการทำงานในลักษณะ Proactive เป็นฝ่ายรุกมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับและป้องกันตัว (Reactive and Defensive) ทำให้องค์การสามารถปรับตัวได้ดีกว่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ อารีโรจนนุกูล (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประเภทขยายโอกาส ที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถของตัวผู้เรียน ด้านอุปนิสัยส่วนตัวของผู้เรียน ด้านค่านิยม ความเข้าใจในสายอาชีพ และด้านตัวผู้ปกครอง

2. พัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง ผลการปรับปรุงและนำเสนอการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง และแนวทางแต่ละด้านนั้น เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่าการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง จากการศึกษาระยะที่ 1 ที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง พบว่าผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อสรุปเสนอแนะว่าควรเพิ่มแนวทางความยั่งยืนขึ้นมาเพื่อให้การดำเนินงานได้มีการทำงานอย่างต่อเนื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง มี 5 องค์ประกอบหลัก และ 36 ประเด็นย่อยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิด นฏกร ปิ่นสกุล (2557 : 71 - 80) ได้เสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพ ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหารและหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) ขอบข่ายภารกิจความร่วมมือในการส่งเสริมอาชีพ 3)กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมและ 4) เป้าหมายองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารและหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายภารกิจความร่วมมือในการส่งเสริมอาชีพ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสวี ศรีนนท์ (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การบริหารการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 พบว่า การจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมนั้น คือการให้ความสำคัญกับระบบการจัดการทุกขั้นตอน ได้แก่ ให้ความสำคัญกับปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และผลกระทบ (Impact) ดังนั้น การดำเนินการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีระเบียบแบบแผนตามทฤษฎีเชิงระบบแล้วย่อมเป็นเครื่องมือพัฒนาคนและสังคมได้อย่างแท้จริง และมีทิศทาง

3.การประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง พบว่าการประเมินแนวทางในด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้อง สามารถนำไปปฏิบัติจริง อยู่ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่งทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย จะพบว่า การประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิด ปนัดดา นกแก้ว (2562 : 32) กล่าวว่า ทักษะอาชีพ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการคือ 1) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว 2) ความคิดริเริ่มและ การชี้นำตนเอง 3) ทักษะสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 4) การเพิ่มผลผลิตและความรู้รับผิด และ 5) ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ สอดคล้องกับแนวคิด วิจารณ์ พานิช (2555 : 50) พบว่า ทักษะด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1. จัดการเป้าหมายและเวลา กำหนดเป้าหมายโดยมีเกณฑ์ความสำเร็จที่จับต้องได้และจัดการภาระงานอย่างมีประสิทธิภาพ 2. ทำงานสำเร็จได้ด้วยตนเอง 3. เป็นผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาทักษะตนเองไปสู่ระดับมืออาชีพได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภโชค ปิยะสันติ์ (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับโรงเรียนในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร พบว่ารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีมีแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถประกอบอาชีพในท้องถิ่นโดยไม่ทิ้งถิ่นฐานฐานที่อยู่พึ่งตนเองได้และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสามารถนำไปปฏิบัติหรือประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ มีทักษะในการประกอบอาชีพและมีรายได้ระหว่างเรียน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง พบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง ได้ในการวิเคราะห์ SWOT Analysis จำนวนทั้งหมด 60 ประเด็นคำถามอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย จะพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก

2. ผลการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง ได้ผลการศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษา มีแนวทางจำนวน 5 องค์ประกอบหลัก 36 ประเด็นย่อย อยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง พบว่าการประเมินแนวทางในด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สามารถนำไปปฏิบัติจริง อยู่ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง ผู้วิจัยสามารถ นำผลการวิจัยไปปรับใช้และสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง ให้เข้าใจทุกขั้นตอนอย่างละเอียด ชัดเจน เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง

1.2 ครูและบุคลากรนำข้อมูลการวิจัยไปพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในโรงเรียนให้ตอบสนองความต้องการ ของนักเรียนและชุมชนโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

1.3 ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของครูในโรงเรียนและมีการนำข้อมูลงานวิจัยการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขงไปปรับใช้ เสริมแรงครูให้มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบแนวทางปัจจัยเพื่อสร้างเป็นแนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อนุภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อหาแนวทางให้เกิดการพัฒนาทักษะอาชีพ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมทักษะอาชีพสอดคล้องกับ สภาพบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อนักเรียนจะได้นำไปใช้ในการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความร่วมมือกับสถาบันการอาชีวศึกษาในการส่งเสริมทักษะอาชีพในโรงเรียนให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียนและชุมชนโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *ตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* สำนักคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่ง ประเทศไทย.

เตือนใจ อารีโรจนนุกูล. (2559). *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประเภทขยายโอกาส ที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่.*

นฏกร ปิ่นสกุล. (2557). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 16 (4), 71 - 81.

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์. (2544). *ยอดกลยุทธ์การบริหารสาหรับองค์การยุคใหม่.* กรุงเทพมหานคร: เอ็กซเปอร์เน็ท.

มนัสวี ศรีนนท์. (2558). วิเคราะห์การบริหารการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 ด้วยทฤษฎีการบริหาร การศึกษาเชิงระบบ. *วารสาร “ศึกษาศาสตร์ มมร.”*. 3 (2), 51 - 57.

ปนัดดา นกแก้ว. 2562(). *ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์: เชาวน์ทางปัญญา.* กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ศุภโชค ปิยะสันติ์. (2558). รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับโรงเรียน ในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารบทเรียนจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี. *วารสารการวิจัยกาสะลองคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*. 9 (2), 175 – 189.

สุพานี สฤษฎ์วานิช. (2553). การบริหารเชิงกลยุทธ์:แนวคิดและทฤษฎี สุพานี สฤษฎ์วานิช. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก.* หนังสือทั่วไป ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร.

อนิวัช แก้วจำนง. (2551). *การจัดการเชิงกลยุทธ์.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา:

Apaijai, N. (2010). *Educational management model for career development for underprivileged children in high mountain and wilderness areas (Muangkud Model) Muangkud School.* Chiang Mai: Muangkud School.

Bellanca, James A. and Brandt, Ron. (2010). *21st Century Skills: Rethinking How StudentsLearn.* Indiana: Solution Tree Press.

Duangnet, R. (2009). *Community participation development students in career management of Ban Yang Keenok School Khueang Nai District, UbonRatchathani Educational Service Area Office 1 (Master thesis).* Maha Sarakham: Mahasarakham University.

Wongluan, W. (2010). *Evaluation of the income support program during the study of students in the Office of Chiang Rai Educational Service Area 2.* Chiang Rai: Banmaeprik School.

The Case Method: An Effective Approach to Enhancing Critical Thinking

Hui Wei ,
Anchunda Henry Yuh and Wareerat Kaewurai
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: weih64@nu.ac.th

****

Abstract

This systematic review explores how the case method enhances critical thinking among university students. The study's objectives are to: 1) define the concept and application of the case method, including key steps such as case preparation, presentation, discussion, reflection, and assessment, and their role in fostering critical thinking; 2) evaluate the effectiveness of the case method in enhancing students' critical thinking skills, particularly in analysis, evaluation, Interpretation, Inference, explanation through real-world applications; 3) compare the case method with traditional teaching methods, focusing on its impact on student learning experiences and academic performance; 4) identify the benefits and challenges of implementing the case method in different cultural contexts, with particular attention to its application in exam-oriented education systems like China's. A qualitative research design was employed, using a systematic literature review and content analysis of studies published over the last two decades. Data were drawn from academic journals, peer-reviewed articles, books, institutional reports, conference proceedings, and dissertations, with sources selected from databases like Web of Science, Elsevier ScienceDirect, and Springer Link. Relevant studies were identified through the purposive sampling of English and Chinese publications, with keywords systematically used to extract themes on instructional effectiveness, student engagement, and educational outcomes.

The findings demonstrate that the case method significantly enhances critical thinking by engaging students in real-world problem-solving, encouraging them to think from multiple perspectives and apply theoretical knowledge. Additionally, the case method improves the overall learning experience, fostering deeper engagement, teamwork, and self-directed learning. However, cultural and educational traditions, particularly in China, challenge its implementation. Based on the study's findings, integrating case analysis into curricula aligned with course objectives, incorporating student feedback to refine teaching methods, and providing teacher training can enhance the effectiveness of the case method. Although the case method is a powerful tool for fostering critical thinking, its success relies on cultural adaptation and institutional support.

Keywords: The Case Method; Effective Approach; Critical Thinking

* Received: September 22 2024; Revised: October 2 2024; Accepted: October 3 2024

Introduction

As the importance of critical thinking continues to grow globally, educational research needs to focus more on university students to gain a deeper understanding of their critical thinking development during the learning process and their responses to different teaching methods. Research should explore how the case method can enhance students' critical thinking abilities across various courses. First, the limitations of traditional teaching methods have gradually become apparent, as students' critical thinking abilities have not been adequately developed. When facing complex problems, students often lack the necessary skills to analyze, evaluate, and solve issues.

The case method, as a student-centered teaching strategy, offers a potential solution to this problem. By introducing real-life cases, students can develop their critical thinking skills through analysis and discussion and apply theoretical knowledge in practice. Research can further investigate the applicability and effectiveness of this teaching method in different disciplines, as well as its long-term impact on student's critical thinking abilities.

Additionally, research can analyze how the case method improves students' learning experiences while enhancing their critical thinking skills alongside academic performance. Finally, research should focus on how to effectively integrate the case method into practical teaching to maximize its role in cultivating students' critical thinking. Through in-depth study, we can better understand how the case method addresses the challenges in current education and provide empirical evidence for future educational reforms.

The main content of this research is to explore the effectiveness of the case method in improving the critical thinking abilities of university students, particularly in the context of Chinese universities. First, this research will analyze the impact of the implementation of the case method on various dimensions of students' critical thinking, including analysis, evaluation, Interpretation, Inference, and explanation skills. Second, the research will examine the effectiveness of the case method in different academic disciplines to understand its impact on students' cognitive development across various teaching environments and disciplinary backgrounds.

Finally, the research will propose recommendations for optimizing the case method to enhance its effectiveness in cultivating critical thinking, providing practical advice to educators to help them apply the case method more effectively in teaching, to maximize students' critical thinking development.

Research Objectives

The objectives of this study are: 1) to define the concept and application of the case method in higher education, detailing key steps such as case preparation, presentation, discussion, reflection, and assessment, and their role in developing critical thinking; 2) to assess the effectiveness of the case method in enhancing students' critical thinking skills, particularly in areas like analysis, evaluation, Interpretation, Inference, explanation through real-world applications; 3) to compare the case method with traditional teaching approaches, focusing on its impact on student learning experiences and academic performance; and 4) to identify the benefits and challenges of implementing the case method in diverse cultural contexts, with special emphasis on its application in exam-oriented education systems like China’s.

Research Methodology

1) Research Approach

This study employs a qualitative research design, leveraging a systematic literature review and content analysis to explore the impact of the case method on enhancing students' critical thinking abilities. The methodology is designed to thoroughly investigate the educational processes and outcomes associated with the case method.

The research methodology comprises two primary components:

a) Systematic Literature Review: This component involves a comprehensive examination of academic journals, institutional reports, and relevant publications that discuss the case method and its role in promoting critical thinking. The review synthesizes existing knowledge and identifies gaps in the literature, which this study aims to address.

b) Content Analysis: A qualitative content analysis is conducted on the selected literature to identify recurring themes, patterns, and insights related to the effectiveness of the case method in fostering critical thinking. This analysis provides a deeper understanding of how the case method influences student outcomes.

2) Data Sources

Data for this study were sourced from:

Academic Journals and Peer-Reviewed Articles: Key databases such as Web of Science, Elsevier ScienceDirect, and Springer Link were extensively searched to identify relevant literature.

Books and Book Chapters: Important books and chapters that discuss university-level instructional methods, particularly those focusing on the case method, were included.

Institutional Reports: Reports and publications from universities, especially those documenting the implementation and outcomes of the case method in various disciplines.

Conference Proceedings and Dissertations: Academic conference papers and doctoral dissertations that explore critical thinking and instructional strategies were reviewed to provide a broad base of data.

3) Population and Sampling

The population for this study includes all available literature on the case method and its psychological and educational impacts. A purposive sampling method was used, focusing on:

Recent Literature: To ensure relevance, the review included literature published within the last two decades.

Language: Publications in both English and Chinese were included to provide a comprehensive perspective.

4) Data Collection

The data collection process was systematic and involved the following steps:

a) Keyword Identification: Relevant keywords related to the case method, critical thinking, and instructional strategies were identified and used in database searches.

b) Systematic Search: Academic databases, including JSTOR, Google Scholar, CNKI, and university libraries, were systematically searched using the identified keywords.

c) Screening and Selection: Search results were screened for relevance to the research objectives. Studies that specifically addressed the implementation and outcomes of the case method in promoting critical thinking were selected for in-depth review.

d) In-depth Analysis: The selected literature was carefully analyzed to extract key findings, insights, and thematic patterns relevant to the study's research questions.

e) Data Organization: Collected data were organized and categorized according to themes that align with the research objectives, facilitating a structured analysis.

5) Data Analysis

The study employed thematic content analysis to identify relationships between the case method and the development of critical thinking skills. The literature was coded to highlight themes related to instructional practices, student interaction, and the measurable outcomes of case-based learning. The coding process focused on:

Effectiveness of the Case Method: This includes how well the method fosters critical thinking, problem-solving, and decision-making skills.

Student Engagement: The analysis examined the role of active participation and collaborative learning in enhancing critical thinking.

Educational Outcomes: The data were analyzed to determine how the case method influences academic performance and long-term cognitive development.

By adopting this detailed and systematic approach, the research methodology provides a robust framework for understanding how the case method can be optimized to foster critical thinking across various educational contexts.

The concept of the Case Method

1) Definition of the Case Method

The Case Method, originating from Harvard Business School in the early 20th century, is an experiential learning approach widely used in fields like business, law, and social sciences. Pioneered by figures such as Christopher Columbus Langdell, George W. Brown, and Wallace B. Donham (Langdell, 1999), it involves the analysis and discussion of real-world cases, encouraging students to apply theoretical concepts and engage in critical thinking (Barnes et al., 1994). Unlike traditional rote learning, the Case Method fosters active engagement and problem-solving by requiring learners to explore multiple solutions to complex problems (DeYoung, 2003).

While typically used in group brainstorming, the Case Method can also be adapted for individual learners, incorporating a range of case types and sometimes role-playing (Popil, 2011). This method enhances decision-making skills by connecting theory with practice and promotes interaction between students and teachers, facilitating collaborative problem-solving and diverse perspectives (Grupe & Jay, 2000). As a learner-centered approach, Case-Based Learning (CBL) expands students' knowledge and fosters responsibility and teamwork (Bastable, 2021).

In conclusion, the case method is not only an effective tool for enhancing critical thinking but also has the potential to be even more impactful through innovation and adaptation. By integrating interdisciplinary approaches, global perspectives, and digital technologies, the case method can further strengthen its role in developing students' analytical and problem-solving skills, equipping them to tackle the complexities of the modern world with sharper critical thinking.

The case method learning process

The case method has emerged as a robust pedagogical tool designed to foster critical thinking, problem-solving, and decision-making skills in students. This teaching approach is a multi-faceted process that involves various stages, each requiring specific roles and responsibilities from both instructors and students. This review aims to provide a detailed understanding of the case method by focusing on three main phases: before class, during class, and after class. Harling and Akridge (1998) summarized the tasks of teachers and students in this process as follows:

Table 1 Work Involved in a Standard Case Study Class

Period	Instructor Tasks	Student Tasks
Before Class	1. Assigns materials for student preparation	1. Receives assignment
	2. Prepares for class	2. Reads and prepares individually for class
	3. Consults with colleagues about teaching case when possible	3. Participates in small group discussion of case when possible
During Class	4. Sets class up to handle assignment	4. Raises questions regarding assignment
	5. Leads case discussion	5. Participates in case discussion
After Class	6. Evaluates participation of students and records impressions	6. Reviews class results in light of preparation and notes major concepts learned
	7. Evaluates materials in light of original teaching objective and updates personal teaching	

Source: Kenneth F. Harling Jay Akridge, p. 66, Using the Case Method of Teaching

Based on this work involved in a standard case study class, the literature review of the Learning process of the case method is as follows:

Before Class: Preparation and Planning

1. Facilitator Role: Guess (2014) highlights the shift of the instructor from a focal point to a facilitator, guiding students through key questions and fostering a learner-centered environment.

2. Pre-Class Preparation: Hammond (2002) and Ellet (2007) stress the importance of preparation, where students filter information and devise strategies. Instructors should carefully prepare by analyzing the case (Charan, 1976; Cossom, 1991).

3. Course Design: Charan (1976) suggests organizing course materials and discussion methods, while Golich (2000) advises aligning case facts with course objectives and mapping discussion paths.

During Class: Engagement and Facilitation

1. Case Presentation: Herreid (2007), Maufefette-Leenders et al. (1999), and Lynn (1998) advocate for storytelling and visual aids to enhance student engagement.

2. Group Discussions: Puri (2020) and Lynn (1998) recommend structured, objective discussions with instructors moderating through probing questions. Golich (2000) supports discussing cases before introducing theory.

3. Facilitation Techniques: Harling and Akridge (1998) and Lynn (1998) provide guidelines for leading discussions and ensuring learning objectives are met, while Kim and Han (2016) emphasize the importance of preparation.

After Class: Reflection and Assessment

1. Synthesis and Reflection: Christensen et al. (1991), Schön (1987), Ellet (2007), Kim and Han (2016), and Herreid (2005) emphasize reflection, where students consolidate learning and apply it in different contexts.

2. Post-Class Activities: Charan (1976) and Golich (2000) recommend reviewing discussions and debriefing cases with summaries and conclusions to complete the feedback cycle.

3. Assessment and Feedback: Lynn (1998) discusses grading rubrics, while Ellet (2007), Kim and Han (2016) highlight how preparation leads to constructive feedback and better assessments.

The case method is a structured yet flexible framework that fosters a learner-centered environment, encourages critical thinking, and provides opportunities for reflection. It remains an effective and adaptable teaching strategy across various subjects (Barnes et al., 1994).

The case method learning process involved 1) Content Explanation, 2) Case Presentation, 3) Group Discussion, 4) Synthesis and Reflection, and 5) Assessment and Feedback. These five steps are briefly summarized in the table below:

Table 2 Learning process based on the case method

Process	Scholars Cited	Scholar's Main View
Content Explanation	Hammond (2002), Ellet (2007), Lynn (1998), Charan (1976), Cossom (1991), Golich (2000)	Hammond (2002) emphasizes that preparation is the first and crucial step for meaningful class participation.
Case Presentation	Herreid (2007), Maufefette-Leenders et al. (1999), Lynn (1998)	Herreid (2007) argues that storytelling and visual aids significantly enhance student engagement.
Group Discussion	Puri (2020), Golich (2000), Rees & Porter (2002)	Puri (2020) states that discussions should be structured, objective, and thorough to facilitate real learning.
Synthesis and Reflection	Christensen et al. (1991), Schön (1987), Ellet (2007),	Schön (1987) discusses the importance of reflection for consolidating and internalizing learning.

	Kim and Han (2016), Herreid (2005)	
Assessment and Feedback	Ellet (2007), Kim and Han (2016), Lynn (1998)	Ellet (2007) highlights the role of grading rubrics and constructive feedback in measuring learning effectiveness.

2) Advantages of the Case Method

The case method is a pedagogical approach that offers a rich, multifaceted learning experience, integrating a variety of educational objectives into a cohesive framework. One of its foundational strengths is its focus on real-world application, allowing students to bridge the gap between theoretical knowledge and practical implementation (Christensen et al., 1991). For instance, the complexity and often ambiguous nature of real-world scenarios presented in case studies inherently demand critical thinking skills, such as analysis, evaluation, and synthesis (Barnes et al., 1994).

Moreover, the case method is designed to simulate the complexities and ambiguities of professional life, thereby fostering decision-making skills. Students are often required to make judgments based on incomplete or conflicting information, which mirrors the challenges they will face in their future careers (Herreid, 1997). This focus on decision-making is not just an academic exercise but a preparation for real-world professional challenges.

Additionally, the case method's interactive nature serves multiple educational objectives. On one hand, it fosters essential interpersonal skills, such as effective communication, negotiation, and consensus-building. These skills are developed through group discussions and collaborative problem-solving exercises that are integral to the case method (Sweet & Michaelsen, 2012). On the other hand, the method encourages self-directed learning by giving students the autonomy to explore cases independently before discussing them in a group setting. This fosters a sense of responsibility and self-reliance, which are crucial skills for lifelong learning (Knowles, 1975).

The case method also extends its educational impact beyond academic and professional skills to include ethical and social awareness. Many case studies are designed to include ethical dilemmas or social issues, thereby encouraging students to consider the broader implications of their decisions (Weber, 1990).

Furthermore, the case method excels in providing a rich context for learning, making abstract concepts more concrete, relatable, and memorable. This contextual approach enhances both understanding and retention, making the learning experience more impactful (Ellet, 2007). The method's adaptability across different subjects, educational levels, and learning environments adds another layer of versatility, making it a flexible and effective educational tool (E. & Jr., 1998).

In summary, the case method is a comprehensive educational approach that integrates real-world application, critical thinking, decision-making, interpersonal skills, self-directed learning, ethical awareness, and adaptability into a single, cohesive learning experience. Each of these elements, supported by academic literature, contributes to a more engaging, practical, and effective learning experience, equipping students with diverse skills they will need in their future careers.

The concept of the Critical Thinking

Definition of Critical Thinking

Critical thinking has been variously defined with some focusing on its attributes or components while others focus on its applicability.

The critical thinking framework has been found the most useful and consists of four major elements: 1) A critical thinking attitude； 2) The ability to use specific critical thinking ； 3) The ability to apply those skills in new contexts； 4) Habits of reflection upon one's thinking (Sweet & Michaelsen, 2012).

In 1990, the Delphi Report differentiated from the above definition as the expert consensus defined critical thinking specifically for purposes of educational assessment and instruction. Critical thinking was defined as a purposeful, self-regulatory judgment that results in interpretation, analysis, evaluation, and inference, as well as an explanation of the evidential, conceptual, methodological, criteriological, or contextual considerations upon which that judgment is based. The report added that critical thinking is essential as a tool of inquiry. As such, critical thinking is a liberating force in education and a powerful resource in one's personal and civic life (Halpern, 2014).

Critical thinking is intentional thinking in which people routinely and systematically impose intellectual standards and criteria upon their thoughts Paul (1995). The traits of critical thinkers include being "outcome-driven, open to new ideas, flexible, willing to change, innovative, creative, analytical, communicators, assertive, persistent, caring, energetic, risk takers, knowledgeable, resourceful, observant, intuitive, and 'out of the box' thinkers" (Ignatavicius et al., 2001, p. 37). By stimulating cognitive functions, active learning strategies encourage critical thinking (Youngblood & M.Beitz, 2001). Paul (2006) and Elder (2006) assumed that critical thinking is the ability to read, write, speak, and listen effectively. It enables people to impart meaning to events and patterns of events, as well as to assess the reasoning of others. They state that if students want to be critical thinkers, they should be able to master systems, become more self-insightful, analyze, and assess ideas more effectively, and achieve more control over their learning, their values, and their lives.

There is no universal definition of critical thinking. Despite this, there are still common aspects that overlap. One could easily notice that although the definitions mentioned above are phrased in different wordings concepts common to current definitions of critical thinking include using reasoning/logic, judgment, metacognition, and reflection and questioning (Halpern, 2014).

From the various definitions given above, critical thinking could be summed as follows: It is the ability to understand and solve a situation based on all available facts and information. Its core cognitive skills are interpretation, analysis, evaluation, inference, and explanation.

Importance of Critical Thinking

Critical thinking enables individuals to evaluate information and arguments objectively, helping them make informed decisions based on evidence rather than personal bias or opinion (Halpern, 2014). Critical thinking is an essential skill for success in all areas of life. It involves the ability to analyze, evaluate, and synthesize information to make informed decisions and solve problems effectively. In today's complex and rapidly changing world, individuals are faced with a wide range of challenges and must be able to think creatively and

critically to succeed. Developing critical thinking is therefore becoming increasingly important, both for personal and professional growth (Butterworth, 2005).

"Higher education must create conditions for knowledge to be acquired and disseminated in a spirit of intellectual independence and critical thinking that is mindful of social responsibility. It must educate students to become knowledgeable and responsible citizens who can think and analyze social problems in a critical spirit and seek, on their own initiative, to participate in solving them" (UNESCO., 1998). Therefore, the cultivation of critical thinking is a problem that must be paid attention to and actively solved in any subject of education.

A report by the Association of American Colleges and Universities (AAC&U) found that employers seek candidates who possess strong critical thinking and problem-solving skills. In fact, 95% of employers surveyed stated that they value these skills more than a candidate's undergraduate major (Associates, 2013). A report by the Foundation for Critical Thinking found that critical thinking is essential for success in college and the workforce, as it enables individuals to make informed decisions, analyze complex information, and solve problems (Paul, 2006).

Furthermore, a survey of 300 US employers reported that 33% of new employees lacked the skills needed for entry-level positions, and 31% lacked the critical thinking necessary for employment (AAC&U, 2010). Eighty-one percent of the employers surveyed requested more critical thinking instruction for their current and prospective workforce. This call for a change in the way students are educated has been heard around the world (Butler, 2012).

In summary, the research consistently shows that critical thinking is highly beneficial for college students, both academically and professionally. Developing these skills can lead to higher academic achievement, better employment prospects, and improved decision-making abilities. Only by enhancing students' critical thinking can they effectively and creatively employ knowledge to find solutions to real-world problems (Stephenson & Sadler-McKnight, 2016).

How the Case Method Enhances Students' Critical Thinking

One approach to fostering critical thinking is through specialized courses that focus on critical thinking theories, skills, and practices. Supporters of this approach argue that critical thinking should be taught as a dedicated program to provide students with a theoretical framework and practical skills (Alsaleh, 2020). However, Duron et al. (2006) propose a more integrated approach, suggesting that all disciplines should design courses to encourage critical thinking. Their five-step framework includes determining learning objectives, teaching through questioning, practicing before assessment, reviewing and refining, and providing feedback. This model emphasizes active, student-centered learning and requires instructors to reflect on their teaching methods and beliefs (Alsaleh, 2020).

Various frameworks have been developed to define critical thinking. Richard Paul and Linda Elder's model outlines elements of thought, intellectual standards, and traits for evaluating critical thinking (Paul, 2006). Bloom's Taxonomy (1956) remains influential, categorizing cognitive skills from basic knowledge to complex tasks like analysis and evaluation. Assessing critical thinking is challenging; tools such as the California Critical Thinking Skills Test (Facione, 1990) and the Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal (Ennis, 1993) are widely used.

Teaching methods in higher education play a significant role in developing critical thinking. Active learning, problem-based learning, and case studies have been shown to enhance these skills (Abrami et al., 2015). Collaborative learning environments, as Gokhale (1995) found, also foster critical thinking. Additionally, technology introduces new opportunities, with Garrison, Anderson, and Archer (2000) demonstrating how online discussions can facilitate critical inquiry.

However, challenges remain. Huba and Freed (2000) point out the lack of universally accepted methods for assessing critical thinking, and cultural differences further complicate teaching and assessment (Davidson & Dunham, 1997). Given these complexities, the study of critical thinking in higher education continues to evolve, necessitating ongoing research across various educational contexts and cultural settings.

This study highlights five critical components in the Critical Thinking Development Framework: 1) Active Learning, 2) Structured Questioning, 3) Collaborative Learning, 4) Reflection and Metacognition, and 5) Real-World Application (Figure 1). These components work synergistically to enhance student engagement, critical analysis, and problem-solving skills, which are core outcomes of effective case-based learning.

Research Results and Discussion

This study, through a systematic review and qualitative content analysis, presents key findings on the impact of the case method in fostering critical thinking and enhancing the learning experience of university students. These findings align with the research objectives and provide insight into the applicability and limitations of the case method across different cultural contexts.

1. Enhancement of Critical Thinking through the Case Method

The case method significantly enhances students' critical thinking abilities, particularly in areas of analysis, evaluation, and problem-solving. Students engaged in case-based discussions demonstrate improved capacities to dissect complex issues from multiple perspectives and develop solutions. This result is consistent with the findings of Barnes et al. (1994) and Abrami et al. (2015), who highlight the case method’s role in fostering critical reasoning by actively involving students in real-world scenarios. The method effectively promotes students' abilities in analysis, evaluation, inference, and synthesis, further reinforcing its value in nurturing critical thinking. The real-world application aspect ensures that students are better equipped to tackle complex problems and apply theoretical knowledge in practical contexts.

The framework (Figure 1) below illustrates the critical thinking development process through the case method across various disciplines. It emphasizes the key components that support the development of critical thinking: active learning, structured questioning, collaborative learning, reflection, and real-world application. These elements, when integrated, create a comprehensive structure that fosters higher-order thinking and problem-solving skills in students, aligning with the findings of this study."

Figure 1: Critical Thinking Development Framework in Case Method Application

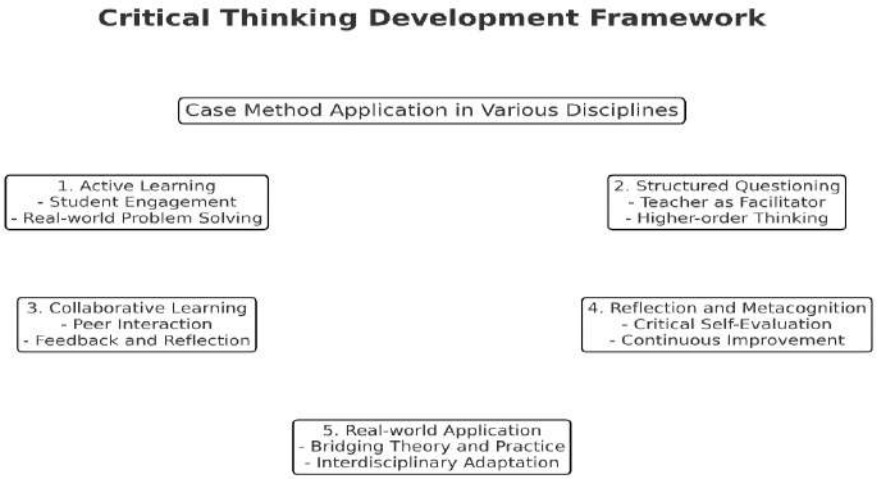

2. Improvement in Student Learning Experience

The results indicate that students report a significantly enhanced learning experience with the case method compared to traditional lecture-based methods. Case-based learning was found to be more engaging and motivating, echoing findings by Herreid (2005) and Sweet & Michaelsen (2012), who noted that the case method boosts student participation, teamwork, and self-directed learning. This improvement aligns with experiential learning theories, which emphasize learning through doing, as highlighted by Barnes et al. (1994). However, this study also nuances the discussion by pointing out that students' prior experience with collaborative learning plays a crucial role. The transition to case-based learning may present challenges in environments where students are accustomed to more passive, lecture-based learning, indicating that the case method's impact is more pronounced when students are familiar with interactive learning environments.

3. Applicability and Limitations of the Case Method in Different Cultural Contexts

While the case method offers clear benefits, its implementation in exam-oriented educational systems, such as China's, faces specific challenges. Students from more rigid, exam-driven educational backgrounds often struggle with the open-ended, discussion-based nature of case studies. This limitation is supported by Davidson and Dunham (1997), who highlighted cultural barriers in teaching critical thinking in non-Western contexts. However, this study also presents new insights, suggesting that structured scaffolding and a gradual introduction of the case method can help ease this transition. These strategies align with Alsaleh's (2020) recommendations for culturally sensitive teaching methods, which can help students from such backgrounds gradually adapt to the critical thinking demands of the case method. In this way, the case method's effectiveness can be optimized through tailored approaches that accommodate cultural differences.

4. Comparison with Previous Studies

The findings of this study align with much of the existing literature, which champions the case method as an effective tool for enhancing critical thinking (e.g., Barnes et al., 1994; Golich, 2000). However, this study diverges slightly by suggesting that the method's effectiveness is context-dependent rather than universally beneficial. For instance, while Abrami et al. (2015) argue that case-based learning is beneficial across various educational systems, our findings indicate that in exam-heavy environments, such as China, student resistance to the open-ended nature of case-based discussions can limit the full realization of its benefits. Without adequate institutional and pedagogical adjustments, the potential of the case method may not be fully unlocked in such contexts. This suggests the need for further research into culturally specific adaptations and the development of case-based learning practices tailored to these unique educational settings.

5. Comparison with Traditional Methods

The results also show that, compared to traditional lecture-based teaching, the case method proves to be more effective in promoting critical thinking and enhancing the overall learning experience. However, the success of the case method is context-dependent, particularly in exam-oriented systems. Without sufficient educational reforms and adjustments, the case method’s potential benefits may be limited. Therefore, the successful implementation of the case method in such environments requires not only cultural adaptation but also institutional support to facilitate the transition from a memorization-based model to one that encourages active, student-centered learning.

In conclusion, the case method is an effective tool for fostering critical thinking, but its success depends on appropriate guidance, cultural adaptation, and institutional support.

Recommendations

1. Theoretical Recommendations

Integrate Critical Thinking into Broader Pedagogical Models: Expand on existing theories of critical thinking by incorporating experiential learning models, such as the case method, which actively engage students in real-world problem-solving. This integration would support a more dynamic understanding of cognitive development and critical thinking processes in higher education.

Contextualize the Case Method Within Chinese Educational Frameworks: Given the influence of cultural and educational traditions on student receptivity, theoretical frameworks should include adaptations for educational settings where rote memorization dominates. This approach would allow for a more nuanced application of the case method in Chinese universities, fostering a smoother transition to active, student-centered learning.

Develop a Multidisciplinary Approach to Critical Thinking: Research should focus on how the case method can be applied across various academic disciplines, as its adaptability to different contexts provides an opportunity to foster critical thinking in subjects beyond traditional case-heavy fields such as business and law.

2. Policy Recommendations

Institutional Support for Case-Based Learning: Universities should implement policies that encourage the use of case-based learning across curricula, promoting interdisciplinary approaches to teaching and learning. Institutions should allocate resources for

case development and provide support for educators to tailor case materials to their specific fields of study.

Training Programs for Educators: Policymakers should mandate professional development programs that focus on training educators in the effective use of the case method. This includes practical training in case design, classroom management for discussions, and techniques to foster critical thinking among students.

Culturally Sensitive Curriculum Development: Educational institutions should develop policies that consider cultural and pedagogical diversity when incorporating the case method. Tailoring case materials and teaching strategies to accommodate different student backgrounds would increase the effectiveness of critical thinking instruction across diverse student populations.

3. Practical Recommendations

Design Case Studies Aligned with Course Objectives: Teachers should carefully select and design case studies that align with course objectives, ensuring that cases reflect real-world scenarios students may encounter in their professional lives. This alignment will help bridge the gap between theoretical learning and practical application, fostering deeper understanding and engagement.

Use Feedback to Adapt Teaching Strategies: Educators should incorporate student feedback to adjust the complexity and delivery of case materials, ensuring that all students, regardless of prior experience with the method, can participate meaningfully. Regular feedback loops will enable instructors to gauge student comprehension and fine-tune their approaches.

Promote Collaborative and Self-Directed Learning: Group discussions and collaborative problem-solving should be emphasized within the case method. Practical recommendations include structuring group work to balance contributions from all students and encouraging self-directed learning through pre-class preparations. This will enhance both critical thinking and interpersonal skills, preparing students for professional challenges.

By implementing these recommendations, universities can maximize the effectiveness of the case method in fostering critical thinking and better-preparing students for both academic and professional success.

References

Abrami, P. C., Bernard, R. M., Borokhovski, E., Waddington, D. I., Wade, C. A., & Persson, T. (2015). Strategies for Teaching Students to Think Critically. *Review of Educational Research, 85* (2), 275-314. https://doi.org/10.3102/0034654314551063

Alsaleh, N. J. (2020). Teaching Critical Thinking Skills: Literature Review. *The Turkish Online Journal of Educational Technology 19* (1), 24.

Associates, H. R. (2013). *It Takes More Than a Major: Employer Priorities for College Learning and Student Success* (Liberal Education, Issue.

Barnes, L. B., Christensen, C. R., & Hansen, A. J. (1994). *Teaching and the Case Method*. Harvard Business School Press.

Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives-The Classification of Educational Goals*. David McKay Company, Inc.

Butler, H. A. (2012). Halpern Critical Thinking Assessment Predicts Real-World Outcomes of Critical Thinking. *Applied Cognitive Psychology, 26* (5), 721-729. https://doi.org/10.1002/acp.2851

Butterworth, T. (2005). *Critical Thinking and Problem Solving* Cambridge University Press.
Charan, R. (1976). Classroom Techniques in Teaching by the Case Method *The Academy of Management Review*, *1* (3), 116-123.
Christensen, C. R., Garvin, D. A., & Sweet, A. B. (1991). *Education for judgment: The artistry of discussion leadership*. Harvard Business School Press.
Cossom, J. (1991). Teaching from Cases : Education for Critical Thinking. *Journal of Teaching in Social Work, 5* (1), 139-155.
Davidson, B., & Dunham, R. L. . (1997). Assessing EFL student progress in critical thinking with the Ennis-Weir Critical Thinking Essay Test. *JALT Journal*, *19* (1), 43-57.
Duron, R., Limbach, B., & Waugh, W. (2006). Critical Thinking Framework For Any Discipline. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, *17* (2).
E., L., & Jr., L. (1998). *Teaching and Learning with Cases: A Guidebook*. Robert J. Gormley.
Ellet, W. (2007). *The case study handbook: How to read, discuss, and write persuasively about cases*. Harvard Business School Press Boston, Massachusetts.
Ennis, R. H. (1993). Critical thinking assessment. *Theory Into Practice, 32* (3), 179-186. https://doi.org/10.1080/00405849309543594
Facione, P. A. (1990). *Critical Thinking A Statement of Expert Consensus for Purposes of Educational Assessment and Instruction*. American Philosophical Association.
Garrison, D. R., Anderson, T., & Archer, W. (2000). Critical inquiry in a text-based environment. *The Internet and Higher Education*, *2* ((2-3)), 87-105.
Gokhale, A. A. (1995). Collaborative Learning Enhances Critical Thinking. *Journal of Technology Education, 7* (1), 22-30.
Golich, V. L. (2000). The ABCs of Case Teaching. *International Studies Perspectives 1*, 11-29.
Guess, A. K. (2014). A Methodology for Case Teaching: Becoming a Guide on The Side *Journal of Accounting and Finance 14* (6).
Halpern, D. F. (2014). *Thought And Knowledge An Introduction To Critical Thinking Fifth Edition*. Psychology Press.
Hammond, J. S. (2002). *Learning by the case method*. Boston,MA:Harvard Business School.
Harling, K. F., & Akridge, J. (1998). Using the Case Method of Teaching. *Agribusiness, 14* (1), 1-14.
Herreid, C. F. (1997). What Makes a Good Case? *Journal of College Science Teaching, 27* (3), 164.
Herreid, C. F. (2005). *Using Case Studies to Teach Science*.
Herreid, C. F. (2007). *Start with a story: The Case Study Method of Teaching College Science*. NSTA Press,Arlington, Virginia.
Huba, M. E., & Freed, J. E. (2000). Learner-centered assessment on college campuses: Shifting the focus from teaching to learning. *Community College Journal of Research and Practice, 24* (9), 759-766.
Ignatavicius, RN, D. D., Cm, & MS. (2001). 6 critical thinking skills for at-the-bedside success Key ways to practice, nurture, and reinforce staff members' cognitive skills. *Nursing Management, 32* (1), 37-39.

Kim, H. J., & Han, K. (2016). The relationship among nationalism, cultural identity, and language attitude of Korean university students in China. *The Journal of AsiaTEFL, 13* (2), 25-43.

Knowles, M. S. (1975). *Self-Directed Learning: A Guide for Learners and Teachers.* Association Press.

Lynn, L. E. (1998). *Teaching and Learning with Cases: A Guidebook*. Chatham House Publishers Seven Bridges Press, LLC.NewYork.

Maufefette-Leenders, L. A., E., J. A. , & Leenders, M. R. (1999). *Learning with cases*. University of Western Ontario, Ontario.

Paul, R. E., Linda. (2006). Critical Thinking: The Nature of Critical and Creative Thought. *Journal of Developmental Education, 30* (2), 34-35.

Puri, S. (2020). Effective learning through the case method. In *Innovations in Education and Teaching International*. Taylor & Francis ,UK.

Schön, D. A. (1987). *Educating the reflective practitioner: Toward a new design for teaching and learning in the professions*. Jossey-Bass Publishers London San Francisco.

Sweet, M., & Michaelsen, L. K. (2012). *Team-Based Learning in the Social Sciences and Humanities-Group Work That Works to Generate Critical Thinking and Engagement*. Stylus Publishing, LLC.

UNESCO. (1998). *Higher education in the twenty-first century: vision and action*. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000198095?posInSet=2&queryId=4daa4ebe-b3f7-416f-819a-ec3fb2a3fc23

Weber, J. (1990). Measuring the impact of teaching ethics to future managers: A review, assessment, and recommendations. *Journal of Business Ethics*, *9* (3), 183-190. https://doi.org/10.1007/bf00382643

Youngblood, N., & M.Beitz, J. (2001). Developing Critical Thinking with Active Learning Strategies. *Nurse Educator*, *26* (1).

การพัฒนาระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดี ระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับประเทศเพื่อนบ้าน

Development of Health Service and Promotion of Well-being at Border Between Ubon Ratchathani Province and Neighboring

วิโรจน์ เซมรัมย์,
พนมวรรณ์ สว่างแก้ว และ หรรษา ชื่นชูผล
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี
Wirote Semrum,
Panomwan Sawangkaew and Hunsa Chuencupol
Ubon Ratchathani Provincial Health Office
Corresponding Author, E-mail: wsemrum@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development; R&D) ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาพัฒนาระบบและประเมินระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับประเทศเพื่อนบ้าน ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนธันวาคม 2565 ถึงเดือนธันวาคม 2566 กลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 456 คนเป็นผู้รับผิดชอบงานสาธารณสุขชายแดน และแรงงานต่างด้าว เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่กู้ชีพจากแขวงจำปาสัก เจ้าหน้าที่ด่านวังเต่า คณะทำงานพัฒนาช่องทางเข้าออกอำเภอชายแดนและเครือข่ายเมืองคู่มิตร และผู้รับบริการสาธารณสุขตามแนวชายแดนไทย-ลาว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินการรับรู้ แบบบันทึกและแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการศึกษา พบว่า การพัฒนาระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับประเทศเพื่อนบ้านประกอบด้วย (1) สภาพปัญหาระบบบริการตามแนวชายแดนจากการทบทวนเอกสารและข้อสรุปจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) พบปัญหาทั้งด้านปัจเจกบุคคล สิ่งแวดล้อม และระบบบริการสาธารณสุข (2) ระบบบริการสุขภาพชายแดนประกอบด้วย 5 ด้านคือ ระบบบริการสุขภาพและการรักษาพยาบาล ระบบการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค ระบบการเข้าถึงบริการ ระบบความพันธ์ระหว่างผู้รับและผู้ให้บริการ และระบบการบริการแบบองค์รวมและต่อเนื่องกลุ่มเป้าหมายมีการรับรู้โดยรวมอยู่ในปานกลาง (Mean = 4.35,SD.= 0.36) และ (3) หลังจากพัฒนาระบบบริการแล้ว

* วันที่รับบทความ : 17 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 28 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 ตุลาคม 2567
Received: September 17 2024; Revised: October 28 2024; Accepted: October 30 2024

ผู้รับบริการตามแนวชายแดนไทย-ลาว มีความพึงพอใจต่อระบบบริการสุขภาพชายแดนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (50.3%)

คำสำคัญ: ระบบบริการสุขภาพชายแดน; เสริมสร้างสุขภาวะที่ดี; ประเทศเพื่อนบ้าน

Abstract

This research and development (R&D) project aimed ; To analyze issues, develop, and evaluate the healthcare service system at the border, as well as to enhance overall health and wellness between Ubon Ratchathani Province and neighboring countries. The research was conducted from December 2022 to December 2023. The target group consisted of 456 individuals including border public health officials, migrant workers, public health officers, emergency responders from Champasak Province, Wang Tao checkpoint officials, the working group developing border crossing channels, Kumit City network, and public health service users along the Thai-Laos border. Data was collected using perception assessment forms, record sheets, and focus group discussion guides, and analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The study found that the development of cross-border healthcare services and the promotion of well-being between Ubon Ratchathani Province and neighboring countries involved three main aspects: (1) Challenges in Border Health Services: A review of literature and findings from focus group discussions revealed issues related to individuals, the environment, and the public health system. (2) Components of Cross-Border Health Services: These include five key areas—healthcare and medical services, disease surveillance, prevention, and control, access to services, relationships between service providers and recipients, and comprehensive and continuous healthcare services. Overall awareness among the target group was moderate (Mean = 4.33, SD = 0.03), and (3) Satisfaction with the Health Services: After the improvement of cross-border healthcare systems, 50.3% of the service recipients along the Thai-Lao border expressed moderate satisfaction with the overall healthcare services.

Keywords; Health Service and Promotion of Well-being at Border; Neighboring.

บทนำ

ประเทศไทยมีชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศโดยมีความยาวประมาณ 4,820 กิโลเมตร เป็นพรมแดนทางบก 3,205 พรมแดนทางน้ำและชายฝั่งทะเล 2,165 กิโลเมตรโดยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านรวม 31 จังหวัด ทั้งนี้ในแต่ละแนวชายแดนมีความแตกต่างกันทางด้านสภาพภูมิศาสตร์ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมด้านชนบธรรมเนียมประเพณีและภาษา กอปรกับบริเวณแนวชายแดนไทยประกอบด้วยหลายกลุ่มทั้งคนไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ผู้หนีภัยจากการสู้รบ แรงงานข้ามชาติที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย แรงงานข้ามชาติที่หลบหนีเข้าเมือง รวมทั้งครอบครัวและผู้ติดตาม ประกอบกับนโยบายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งคาดว่าจะมีการเคลื่อนย้ายของประชากรเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจจะส่งผลต่อ

สภาวะสุขภาพของประชากรไทยในพื้นที่ชายแดนที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับจังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่มีที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพรมเติดกับประเทศเพื่อนบ้าน 2 ประเทศ คือ มีระยะทาง 261 กิโลเมตร มีจุดผ่านแดนถาวร จำนวน 2 แห่ง คือ ด่านช่องเม็ก อำเภอสิรินธรและจุดผ่านแดนถาวรปากแซง ตำบลพะลาน อำเภอนาตาล มีด่านผ่อนปรนการค้าชั่วคราว อำเภอโพธิ์ไทรมีชายแดนติดแม่น้ำโขง ระยะยะทาง 50 กิโลเมตร ซึ่งแต่ละชายแดนจะมีความแตกต่างทางด้านภูมิศาสตร์ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษา ประกอบกับมีการเคลื่อนย้าย ของประชากรเข้าเมืองทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย รวมทั้งผู้ติดตาม รวมทั้งมีการส่งต่อผู้ป่วยจากต่างประเทศเข้ามารับการรักษาในราชอาณาจักรไทย (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2565)

สถานการณ์และสภาพปัญหาสุขภาพบริเวณชายแดนที่สำคัญ ได้แก่ (1) ความสัมพันธ์ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในประเทศใดประเทศหนึ่ง โดยเฉพาะประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน ย่อมมีผลกระทบต่อประเทศไทยทุกด้าน (2) ปัญหาสาธารณสุขชายแดนมีความซับซ้อนและละเอียดอ่อนเชื่อมโยงกับปัจจัยหลายด้าน มีความเกี่ยวพันเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นๆ เนื่องจากบริเวณชายแดนมีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความเชื่อวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี การดำเนินงานโดยกระทรวงสาธารณสุขเพียงลำพังย่อมไม่ประสบความสำเร็จ ปัญหาสาธารณสุขชายแดนบางปัญหาเป็นผลพวงมาจากวัฒนธรรม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี อาชญากรรม และการพัฒนาด้านต่างๆ ดังนั้น การดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานสาธารณสุขชายแดน จำเป็นต้องอาศัยการประสานงานระหว่างจังหวัดชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารดำเนินกิจกรรมร่วมกัน จากความแตกต่างด้านการเมือง การปกครอง และนโยบายของแต่ละประเทศเพื่อนบ้านและความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรเอกชนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชากรบริเวณชายแดนมีคุณภาพชีวิตที่ดี (3) ปัญหาสาธารณสุขชายแดน สภาพปัญหาสาธารณสุขแต่ละแนวชายแดนมีความแตกต่างกัน เช่น ปัญหาโรคติดต่อ และโรคอุบัติใหม่ ปัญหาอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว ปัญหาการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข เนื่องจากประเทศไทยมีระบบบริการสาธารณสุขที่มีศักยภาพ ทำให้ประชาชนตามแนวชายแดนจากประเทศเพื่อนเข้ามาแสวงหาบริการตรวจรักษาโรค การเพิ่มขึ้นของแรงงานข้ามชาติ มีผลโดยตรงกับความสามารถในการรองรับของระบบบริการสุขภาพ อัตราการครองเตียงของแรงงานข้ามชาติเพิ่มขึ้นในโรงพยาบาล ในพื้นที่ที่มีแรงงานข้ามชาติจำนวนมาก (ชายแดน และเขตอุตสาหกรรม) ภาระค่ารักษาพยาบาล และการสื่อสารที่มีปัญหาและปัญหาระบบการรายงานและบริหารจัดการข้อมูลเกี่ยวกับโรค ปัญหาการติดตามการรักษาโรคอย่างต่อเนื่อง โรคบางชนิดจำเป็นต้องรักษาหรือติดตาม การรักษาเป็นระยะเวลานาน จึงจะบอกว่าหายขาด เช่น วัณโรค หรือมาลาเรีย (วรรณรา ชื่นวัฒนาและคณะ, 2557)

ระบบบริการสุขภาพเป็นระบบและการจัดการทั้งมวลที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เป็นระบบที่ซ้อนทับกับเรื่องของชีวิตและสังคม เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับทุกคน และทุกคนมีส่วนเป็นเจ้าของร่วมกัน อาจหมายถึงสุขภาวะทางกาย ทางใจ ทางสังคมและทางปัญญา (พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550) การจัดบริการเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริการสุขภาพ ในปัจจุบันการจัดบริการสุขภาพของไทย กระทรวงสาธารณสุขได้มีการจัดบริการสาธารณสุข แบ่งตามระดับการให้บริการ (Level of Care) มี 5 ระดับ เช่นเดียวกับมาตรฐานระบบบริการสุขภาพ (Health Service System Standard) เป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานและวัดความสำเร็จของสถานพยาบาล ในการจัดการคุณภาพรวมทั้งพฤติกรรมสุขภาพ ประกอบด้วยด้านบริหารจัดการและบริการ ด้านอาคารสิ่งแวดล้อม ด้านเครื่องมือแพทย์ ด้านวิศวกรรมและข้อมูลในสถานพยาบาล และด้านการดำเนินงานสุขศึกษาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งเป็นระบบบริการสุขภาพที่จัดให้แก่ประชาชนและส่งมอบบริการที่มีคุณภาพ เป็นที่ไว้วางใจของประชาชนและสังคมเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคด้านระบบบริการสุขภาพเอื้อให้เกิดความปลอดภัย สวัสดิภาพของผู้รับบริการ ผู้ให้บริการผู้มาเยือน ชุมชนและสิ่งแวดล้อม (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2564) ส่วนการสังเคราะห์ระบบบริการสุขภาพชายแดนต้องพิจารณาหลายองค์ประกอบ ได้แก่ การเข้าถึงบริการสุขภาพ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการติดตามประเมินผล (World Health Organization, 2000; Frenk, Gómez-Dantés, 2014 ; Kutzin, Sparkes, 2016)

จากสถิติผู้รับบริการผ่านระบบสุขภาพชายแดนในปี พ.ศ.2564 มีจำนวนประชาชนจากประเทศลาวเข้ามารับบริการสาธารณสุขจำนวน 8,500 คน โดยบริการส่วนใหญ่เป็นการตรวจสุขภาพทั่วไป การฉีดวัคซีนและการรักษาโรคติดเชื้อ และปี พ.ศ.2565 เพิ่มขึ้นเป็น 9,200 คน สาเหตุหลักที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการปรับปรุงคุณภาพและการเข้าถึงบริการที่ดีขึ้น และปี พ.ศ.2564 ประชาชนจากประเทศกัมพูชาเข้ามารับบริการสาธารณสุข จำนวน 7,300 คน ส่วนใหญ่เป็นการเข้ารับบริการรักษาโรคทั่วไปและการป้องกันโรคติดเชื้อ และปี พ.ศ.2565 เพิ่มขึ้นเป็น 8,100 คน เนื่องจากการเพิ่มการเข้าถึงบริการและการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น (Ministry of Public Health, 2022; National Health Security Office, 2022; World Health Organization, 2023)

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ปัญหาระบบบริการสาธารณสุขตามแนวชายแดนไทย-ลาว และกัมพูชาที่สำคัญได้แก่ ปัญหาการเข้าถึงบริการสุขภาพที่ไม่เท่าเทียม เนื่องจากระยะทางที่ไกล และขาดแคลนทรัพยากรทางการแพทย์ (Chee, 2003; Smith et al., 2007) ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานสาธารณสุขของไทย ลาว และกัมพูชา ทำให้การจัดการปัญหาสุขภาพที่ข้ามพรมแดนเป็นไปได้ยาก (Jones et al., 2015; World Health Organization, 2014) ขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ ทำให้การให้บริการสุขภาพมีคุณภาพต่ำและไม่ทั่วถึง (World Health Organization, 2006; Tangcharoensathien et al., 2013) การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ เช่น วัณโรคและมาลาเรีย มักพบในพื้นที่ชายแดน และการควบคุมโรคทำได้ยากเนื่องจากการเคลื่อนย้ายของประชากร (Pungrassami et al., 2008;

Yeung et al., 2013) และขาดข้อมูลสุขภาพที่เพียงพอทั้งนี้พบว่าการจัดเก็บและแลกเปลี่ยนข้อมูลสุขภาพระหว่างประเทศยังไม่เป็นระบบ ทำให้ยากต่อการวางแผนและประเมินผลการให้บริการ (United Nations, 2015; World Bank, 2018)

จากเหตุดังกล่าว สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานีได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบการให้บริการตามแนวชายแดนไทย-ลาว จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบบริการสุขภาพชายแดนระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับประเทศเพื่อนบ้านขึ้น เพื่อให้ผู้ป่วยการเข้าถึงบริการสุขภาพ ช่วยการตรวจคัดกรองและป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อระหว่างประเทศ ลดการเกิดโรคระบาดข้ามพรมแดนด้วยการตรวจจับและควบคุมโรคได้อย่างรวดเร็ว การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ การมีบริการสุขภาพที่ดีช่วยลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของประชาชน ลดภาระทางเศรษฐกิจของครอบครัวและชุมชนและการพัฒนาระบบบริการสุขภาพชายแดนเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืน ช่วยส่งเสริมสุขภาพที่ดีของประชาชนในระยะยาวช่วยสร้างฐานข้อมูลสุขภาพที่เป็นระบบและทันสมัย ใช้ในการวางแผนและพัฒนาบริการสุขภาพในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา พัฒนาระบบและประเมินระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับประเทศเพื่อนบ้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development; R&D) โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อเป็นปัจจัยนำเข้าขั้นพื้นฐานและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มเพื่ออธิบายปรากฏการณ์เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่รอบด้านยิ่งขึ้น โดยดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนธันวาคม 2565 ถึงเดือนธันวาคม 2566 ทำการศึกษาในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี และแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

กลุ่มเป้าหมาย ทั้งหมด 456 คน จำแนกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้รับผิดขอบงานสาธารณสุขชายแดนและแรงงานต่างด้าวระดับจังหวัด และระดับอำเภอ จำนวน 70 คน 2) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่กู้ชีพจากแขวงจำปาสัก เจ้าหน้าที่ด่านวังเต่า จำนวน 30 คน 3) คณะทำงานพัฒนาช่องทางเข้าออกอำเภอชายแดนและเครือข่ายเมืองคู่มิตร อำเภอชายแดนอำเภอๆ ละ จำนวน 10 คน รวม 100 คน 4) บุคลากรสาธารณสุขไทย จำนวน 65 คน บุคลากรสาธารณสุข สปป.ลาว จำนวน 35 คน และ 5) ผู้รับบริการสาธารณสุขตามแนวชายแดนไทย-ลาว จำนวน 156 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเป็นการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น โดย 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดี และ 2) สนทนากลุ่ม (Focus group) ในผู้รับผิดชอบงานสาธารณสุขชายแดน และแรงงานต่างด้าวระดับจังหวัด และระดับอำเภอ และคณะทำงานพัฒนาช่องทางเข้าออกอำเภอชายแดน จำนวน 12 คน เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการและสมรรถนะที่จำเป็นในระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีสำหรับผู้ป่วยและผู้รับบริการ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดี ประกอบด้วย การสร้างระบบบริการสุขภาพชายแดน การตรวจสอบคุณภาพระบบบริการสุขภาพชายแดน และการศึกษานำร่องการใช้ระบบบริการสุขภาพชายแดน โดยการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นองค์ประกอบของระบบบริการสุขภาพชายแดนจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความเหมาะสมของระบบและคู่มือการใช้เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม แล้วนำไปทดลองนำร่องกับงานผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานีระยะเวลา 1 เดือน หลังจากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ผลและดำเนินการปรับปรุง แก้ไขและจัดพิมพ์เป็นคู่มือการพัฒนาระบบบริการสุขภาพชายแดนเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ พร้อมที่จะนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผล เป็นการนำผลการพัฒนาระบบบริการสุขภาพชายแดน และเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีที่พัฒนาไปใช้ เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบ โดยนำร่างระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้รับบริการสาธารณสุขตามแนวชายแดนไทย-ลาว จำนวน 156 คน หลังจากนั้นนำระบบบริการสุขภาพชายแดนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขโดยใช้การสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสบการณ์เชิงวิชาชีพของผู้วิจัยประกอบด้วย 1)แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ลักษณะเป็นแนวคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการและสมรรถนะที่จำเป็นในระบบบริการสุขภาพชายแดน จำนวน 3 ข้อ และ 2) แบบประเมินการรับรู้ระบบบริการสุขภาพชายแดน และเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีลักษณะเป็นแบบประเมินที่แยกเป็น 5 ด้านตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากร ตอนที่ 2 การรับรู้การพัฒนาระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดี จำนวน 83 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5 = มากที่สุด 1 = มีน้อยที่สุด เกณฑ์การแปลผลดังนี้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 = มากที่สุด 3.51-4.50 = มาก 2.51-3.50 = ปานกลาง 1.51-2.50 =น้อย และ 1.00-1.50= น้อยที่สุด

3. แบบประเมินคุณภาพของระบบบริการสุขภาพ ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 5 ด้าน 17 ข้อ ข้อคำถามเกี่ยวกับด้านการเข้าถึงบริการ ความพันธ์ระหว่างผู้รับและผู้ให้บริการ การบริการอย่างต่อเนื่อง การบริการแบบผสมผสานและการบริการแบบองค์รวมลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 4 ระดับ (4 = มี

คุณภาพในระดับดีมาก 1 = มีคุณภาพในระดับต้องปรับปรุง) เกณฑ์การแปลผล ดังนี้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.00 = มีคุณภาพในระดับดีมาก 2.51-3.50 = มีคุณภาพในระดับดี 1.51-2.50= มีคุณภาพในระดับพอใช้ และ 1.00-1.50= มีคุณภาพในระดับต้องปรับปรุง

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ งานวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมในมนุษย์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี เลขที่ SSJ.UB 254.1 วันที่รับรอง 30 ธันวาคม 2565 วันหมดอายุ 29 ธันวาคม 2566 โดยระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีที่พัฒนาขึ้นนี้ได้นำไปใช้บุคลากรสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและโรงพยาบาลชุมชนตามแนวชายแดน โดยก่อนการวิจัยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการวิจัยให้กับกลุ่มตัวอย่างและให้ความมั่นใจกับกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเป็นความลับไม่เปิดเผยชื่อและนามสกุล และผลการวิจัยจะรายงานเป็นภาพรวม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดปัจจัยกำหนดสุขภาพ (Health determinants) มีหลักคิด (Logic of Thinking) โดยใช้หลักคิดชีวการแพทย์และการสาธารณสุข ซึ่งจัดว่าเป็นวิธีคิดแบบลดส่วน เช่น การจัดให้บริการสาธารณสุขจะเห็นว่าจัดแบ่งตามระยะของการเจ็บป่วยทางสุขภาพเป็นหลัก ซึ่งเป็นแบบชีวกลไก แม้ว่าจะมีความพยายามเชื่อมโยงความสัมพันธ์การเจ็บป่วยกับปัจจัยด้านสุขภาพอื่นๆ เพื่อให้มองสุขภาพแบบองค์รวม แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาด้านสุขภาพได้ทั้งหมดและเชื่อมโยงปัจจัย 3 องค์ประกอบ คือ ด้านปัจเจกบุคคล (พฤติกรรม พันธุกรรม ความคิด จิตวิญญาณ) ด้านสิ่งแวดล้อม (กายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ/การเมือง วัฒนธรรม/ศาสนา ประชากร การศึกษา ความมั่นคง การสื่อสาร/คมนาคม เทคโนโลยี/องค์ความรู้) และด้านระบบสาธารณสุข (ความครอบคลุม ประเภทบริการ บริการของรัฐ/เอกชน ประสิทธิภาพ (คุณภาพ ระดับบริการ) แนวคิดปัจจัยกำหนดสังคมทางสุขภาพประกอบด้วย 6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ภายใต้ระบบ สุขภาพโลกและประเทศไทยนั้น มีความแตกต่างกันในด้านระดับทฤษฎี พื้นฐาน เนื้อหาและการประยุกต์ แนวคิดระบบบริการสาธารณสุข (Health service system) และการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขในปัจจุบันยังคงมีข้อจำกัดของการบริการสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการป้องกันและควบคุมโรคที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล และยังคงมีปัญหาการกระจายบริการด้านสาธารณสุข ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมด้านสุขภาพมากขึ้น จึงมีความพยายามในการปฏิรูประบบบริการสาธารณสุขและให้บุคลากรทางสาธารณสุข เช่น พยาบาล นักวิชาการสาธารณสุข จัดบริการสาธารณสุข โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อจิตใจ และสังคม (ประเวศ วะสี, 2549; Benach J, Castedo A, Solar O, Martinez JM, Ver -gara M, Amable M, et al., 2010; อำพล จินดาวัฒนะ, สุรเกียรติ อาชานานุภาพ และสุรณี พิพัฒน์โรจนกมล, 2551)

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับประเทศเพื่อนบ้าน จากการทบทวนสถิติและจำนวนผู้รับบริการสาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน (รพช.) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ที่เป็นคนสัญชาติลาวตามแนวชายแดนไทย-ลาว ในจังหวัดอุบลราชธานีระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566 สรุปได้เป็น 2 กลุ่มคือ (1) สถิติผู้รับบริการที่เป็นคนสัญชาติลาวในโรงพยาบาลชุมชน (รพช.) จังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ.2564 มีคนสัญชาติลาวเข้ารับบริการ 1,512 คน ส่วนใหญ่เป็นการเข้ารับการรักษาโรคติดเชื้อและการขอคำปรึกษาด้านสุขภาพ ปี พ.ศ. 2565 พบจำนวนผู้รับบริการเพิ่มขึ้นเป็น 2,084 คน เนื่องจากการผ่อนคลายมาตรการข้ามแดนหลังสถานการณ์ COVID-19 และปี พ.ศ.2566 พบจำนวนผู้รับบริการเพิ่มขึ้นอีกเป็น 2,343 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยฉุกเฉินที่เข้ารับบริการทางการแพทย์จากปัญหาสุขภาพเรื้อรัง และ (2) สถิติผู้รับบริการที่เป็นคนสัญชาติลาวในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จังหวัดอุบลราชธานีปี พ.ศ. 2564 พบว่า มีคนสัญชาติลาวเข้ารับบริการ 863 คน โดยเน้นบริการปฐมภูมิ เช่น การตรวจสุขภาพ การฉีดวัคซีน และการรักษาเบื้องต้น ปี พ.ศ. 2565 จำนวนผู้รับบริการเพิ่มขึ้นเป็น 1,175 คน เนื่องจากการฉีดวัคซีน COVID-19 และการกลับมาให้บริการเต็มรูปแบบ และในปี พ.ศ. 2566 พบจำนวนผู้รับบริการคงที่ 1,207 คน โดยเน้นไปที่การรักษาโรคทั่วไปและบริการสุขภาพแม่และเด็ก (Kamsook S, Thepsatitpong T.,202; Lao PDR Ministry of Health, 2022 and Ubon Ratchathani Provincial Health Office, 2023)

ในทำนองเดียวกันเมื่อพิจารณาถึงอัตราป่วยด้วยโรคติดต่อสำคัญของผู้ป่วยสัญชาติลาวที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลตามแนวชายแดนไทย-ลาว 7 อำเภอในจังหวัดอุบลราชธานีตั้งแต่ พ.ศ.2563-2565 พบว่า โรคอุจจาระร่วง อัตราป่วยเป็น 15.88,7.53 และ 10.98 ต่อแสนประชากร โรคปอดอักเสบ(ปอดบวม) อัตราป่วยเป็น 6.17,10.41 และ 6.17 ต่อแสนประชากร โรคเอดส์ จำนวนสะสม 12 ราย, รายใหม่ 3 ราย(สะสม 15 ราย), รายใหม่ 15 ราย(สะสม 30 ราย) (ผู้ป่วยสะสมที่ได้รับยาต้านไวรัส ทั้งคนไทยและต่างด้าว ปี พ.ศ.2567 จำนวน 8,199 ราย) โรคไข้เลือดออกอัตราป่วย 2.55, 0.18 และ 0.91ต่อแสนประชากรและโรค วัณโรค อัตราป่วย 3.10, 3.10 และ 0.00 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 อัตราป่วยด้วยโรคติดต่อสำคัญของผู้ป่วยสัญชาติลาวที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลตามแนวชายแดนไทย-ลาว 7 อำเภอ พ.ศ.2563-2565 (ต่อแสนประชากร)

โรคติดต่อสำคัญ	พ.ศ.2563	พ.ศ.2564	พ.ศ.2565
โรคอุจจาระร่วง	15.88	7.53	10.98
โรคปอดอักเสบ(ปอดบวม)	6.17	10.41	6.17
โรคเอดส์	สะสม 12 ราย	รายใหม่ 3 ราย	รายใหม่ 15 ราย
		(สะสม 15 ราย)	(สะสม 30 ราย)

	(ผู้ป่วยสะสมที่ได้รับยาต้านไวรัส ทั้งคนไทยและต่างด้าว		
	ปี พ.ศ.2567 จำนวน 8,199 ราย)		
โรคไข้เลือดออก	2.55	0.18	0.91
วัณโรค	3.10	3.10	0.00

เช่นเดียวกับผลการทบทวนเอกสารและข้อสรุปจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) ตามแนวคิดปัจจัยกำหนดสุขภาพ ได้แก่ (1) บุคคล สิ่งแวดล้อม และระบบบริการสาธารณสุข กล่าวคือ ปัจจัยเกี่ยวกับคน ได้แก่ ความยากจน ความไม่เสมอภาคและไม่เป็นธรรมด้านสุขภาพ ความมั่นคงปลอดภัยด้านอาหาร ปัญหาความปลอดภัยจากแรงงานข้ามชาติและการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์สุขภาพหรือการรับรู้ (2) สิ่งแวดล้อม ได้แก่ ที่อยู่อาศัย เงื่อนไขของการทำงาน ปัญหาโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่ ปัญหาอนามัยแม่และเด็ก และการวางแผนครอบครัว ปัญหาการไหลทะลักของสินค้าทำลายสุขภาพ โรคติดต่อข้ามแดน และบริบทของจุดผ่านแดนไทย-ลาว (3) ระบบบริการสาธารณสุข ได้แก่ การถูกกีดกันในสังคม ปัญหาการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข ปัญหาการช่วงชิงบริการสุขภาพจากคนต่างชาติ ปัญหาระบบรายงานและจัดการข้อมูลเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรค และปัญหาการติดตามการรักษาโรคอย่างต่อเนื่อง

2. กลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 456 คนพบว่า มีการรับรู้การพัฒนาระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยรวมอยู่ในปานกลาง (Mean = 4.35,SD.= 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายระบบพบว่า ระบบการบริการแบบองค์รวมและต่อเนื่องมีการรับรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ระบบบริการสุขภาพและการรักษาพยาบาล ระบบการเข้าถึงบริการ ระบบการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค เป็นที่น่าสังเกตว่าระบบความพันธ์ระหว่างผู้รับและผู้ให้บริการมีการรับรู้น้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ระบบบริการสุขภาพชายแดน (n =456)

ระบบบริการสุขภาพ	Mean(SD.)	ระดับการรับรู้ระบบบริการสุขภาพ
1.ระบบบริการสุขภาพและการรักษาพยาบาล	4.38(0.61)	มาก
2.ระบบการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค	4.32(0.59)	มาก
3.ระบบการเข้าถึงบริการ	4.33(0.55)	มาก
4.ระบบความพันธ์ระหว่างผู้รับและผู้ให้บริการ	4.31(0.67)	มาก
5.ระบบการบริการแบบองค์รวมและต่อเนื่อง	4.39(0.58)	มาก
เฉลี่ยโดยรวม	4.35(0.36)	มาก

3. กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 156 คน พบว่า ร้อยละ 64.7 เป็นเพศหญิง (35.3%) เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ยเท่ากับ 50.9 ปี (SD.=122) อายุน้อยที่สุด 20 ปี อายุมากที่สุด 82 ปี (67.3%) สถานภาพสมรสคู่ (99.4%) สัญชาติไทย (55.1%) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (55.1%) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (35.3%) ประกอบอาชีพรับจ้าง (67.3%) รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท (26.9%) รายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท (40.4%) รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย (78.8%) เป็นผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (23.7%) มีโรคประจำตัว 1 โรค โดยผู้ที่มีโรคประจำตัว (13.5%)เป็นโรคความดันโลหิตสูง ข้อมูลการเข้ารับการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย (57.1%) เข้ารับการรักษาพยาบาลที่สถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่ (34.6%) เข้ารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลประจำอำเภอ (89.7%) ให้เหตุผลว่าสะดวกในการเดินทาง (17.9%) ให้เหตุผลว่าบริการดีและรวดเร็ว (11.5%) ให้เหตุผลว่ามีประวัติการรักษาโรคเรื้อรัง และหลังจากพัฒนาระบบบริการแล้ว ผู้รับบริการตามแนวชายแดนไทย-ลาว มีความพึงพอใจต่อระบบบริการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายระบบการบริการแบบองค์รวมและต่อเนื่องมีการเข้าถึงมากที่สุด รองลงมาคือ ระบบความพันธ์ระหว่างผู้รับและผู้ให้บริการ ระบบบริการสุขภาพและการรักษาพยาบาล และระบบการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคแต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามีความพึงพอใจต่อการเข้าถึงระบบบริการน้อยที่สุดดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละความพึงพอใจต่อระบบบริการสุขภาพของผู้รับบริการสาธารณสุขตามแนวชายแดนไทย-ลาว (n=156) หลังการพัฒนาระบบ

ข้อคำถาม	คุณภาพบริการ	
	จำนวน(ร้อยละ)	ระดับ
1.ระบบบริการสุขภาพและการรักษาพยาบาล	77(49.4)	ปานกลาง
2.ระบบการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค	75(48.1)	ปานกลาง
3.ระบบการเข้าถึงบริการ	68(43.6)	ปานกลาง
4.ระบบความพันธ์ระหว่างผู้รับและผู้ให้บริการ	83(55.8)	ปานกลาง
5.ระบบการบริการแบบองค์รวมและต่อเนื่อง	89(57.0)	สูง
เฉลี่ยโดยรวม	78(50.3)	ปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับประเทศเพื่อนบ้าน จากการทบทวนเอกสารและข้อสรุปจากการสนทนากลุ่มพบปัญหาทั้งด้านบุคคล สิ่งแวดล้อมและระบบบริการสาธารณสุข เช่นเดียวกับการศึกษาที่ผ่านมาซึ่งพบว่าแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาครส่วนใหญ่เป็นคนสัญชาติเมียนมา (62.4%) เป็นเพศชาย(75.6%) อายุ 30-39 ปี (41.3%) อายุเฉลี่ย (mean = 36.04,SD. = 7.13) ทำงานเกี่ยวกับอุตสาหกรรมประมง (63.1%) สิทธิการรักษาพยาบาลบัตรประกันสุขภาพของภาครัฐ (48.7%) อาการเจ็บป่วยสำคัญคือ ทางเดินหายใจและปวดกล้ามเนื้อ ร้อยละ 70.8 คุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวโดยรวมระดับดี (mean = 2.79, SD.= 7.11) (สรชัย หลำสาคร, 2566) ในทำนองเดียวกับการรับรู้ความเสี่ยงทางสุขภาพของคนชายแดนไทย – มาเลเซีย พบว่า ความเสี่ยงทางสุขภาพตามการรับรู้ของคนชายแดนไทย - มาเลเซียมี 5 ประเด็น คือ 1) ความเสี่ยงต่อการอุปโภคและบริโภคสินค้าชายแดนผิดกฎหมาย 2) การสะสมและกักตุนสินค้าอุปโภค/บริโภคอันตราย 3) โรคติดต่ออันตรายข้ามแดน 4) สภาวะสุขภาพจิตและการติดยาเสพติดและ 5) อนาคตของเด็กและเยาวชนเนื่องจากระดับความผูกพันในครอบครัวลดลง โดยรวมทำให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นอยู่และคาดว่าจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตที่เป็นความเสี่ยงทางสุขภาพ ทั้งในระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาว (สุกัญญา บูอีตำ, ภัชชนก รัตนกรปรีดา และวรพล หนูนุ่น, 2562) เช่นเดียวกับผลการทบทวนสภาพปัญหาสาธารณสุขตามแนวชายแดน พบ 9 ประเด็น คือ 1) ปัญหาโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่ 2) ปัญหาอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว 3) การไหลทะลักของสินค้าทำลายสุขภาพ 4) ปัญหาการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข 5) การช่วงชิงบริการสุขภาพจากคนต่างชาติ 6) ปัญหาความปลอดภัยจากแรงงานข้ามชาติ 7) ปัญหาระบบการรายงานและบริหารจัดการข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรค 8) ปัญหาการติดตามการรักษาโรคอย่างต่อเนื่อง และ 9) ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส)และ 4 อำเภอ (อำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย) ของจังหวัดสงขลา ทั้งนี้ชุมชนชายแดนไทย-มาเลเซีย แต่ละแห่งย่อมมีความเสี่ยงทางสุขภาพทั้งเหมือนและแตกต่างกันไป โดยที่ทั้งหมดที่ทบทวนมาได้ล้วนเป็นการรับรู้ต่อความเสี่ยงแล้วบางส่วนเท่านั้น แม้จะยังไม่ครอบคลุมทุกประเด็นในแต่ละด่าน แต่ล้วนเป็นการรับรู้จากฝั่งของนักวิชาการทั้งหมด ประเด็นสำคัญคือยังไม่มีการศึกษาใด ๆ ที่ได้ทำการศึกษาอย่างครอบคลุมและเพียงพอว่าการรับรู้ต่อความเสี่ยงทางสุขภาพของประชาชนในมุมมองของประชาชน ณ ชุมชนชายแดนไทย - มาเลเซีย ยังไม่มีมาก่อน การที่รัฐบาลจะทุ่มเทสรรพกำลังโดยใช้กลไกของรัฐและอำนาจตามกฎหมายเข้าไปจัดการ (สุกัญญา บูอีตำ, ภัชชนก รัตนกรปรีดา และวรพล หนูนุ่น, 2562)

2. ระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีในการวิจัยครั้งนี้ประกอบ 5 ด้าน คือ ระบบบริการสุขภาพและการรักษาพยาบาล ระบบการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค ระบบการเข้าถึงบริการ ระบบความพันธ์ระหว่างผู้รับและผู้ให้บริการ และระบบการบริการแบบองค์รวมและต่อเนื่องสอดคล้องกับรูปแบบการจัดบริการตรวจสุขภาพปัจจุบันยังเป็นลักษณะตั้งรับ และนายจ้างมีภาระในการนำแรงงานต่างด้าวไปรับบริการที่โรงพยาบาลและข้อจำกัดในการขยายความครอบคลุมของระบบประกันสุขภาพในพื้นที่ชายแดนที่ยังมีคนต่างด้าวบางกลุ่มในชุมชนที่เข้าถึงยาก ทั้งนี้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว กระทรวงสาธารณสุขในส่วนที่เกี่ยวข้องดังกล่าว รวมทั้งเสนอแนะให้กระทรวงสาธารณสุขเสนอกฎหมายประกันสุขภาพสำหรับคนต่างด้าว ให้ครอบคลุมคนต่างด้าวทุกกลุ่มในระยะยาวเพื่อให้มีกฎหมายรองรับการทำงาน มีการบูรณาการระบบในภาพรวม เพื่อให้มีการเฉลี่ยความเสี่ยงไม่สร้างค่าใช้จ่ายให้กับประเทศในระยะยาว (ณิรดา โพธิ์ยิ้ม, ถาวร สกุลพาณิชย์, พัชนี ธรรมวันนา, ภาสกร สวนเรือง และณัฏฐ์นิธิมา แจ้งประจักษ์, 2566) ; ระบบบริการสุขภาพชายแดนและเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีที่พัฒนาขึ้น มี 9 ด้าน ได้แก่ การเป็นจิตอาสา ความตั้งใจ การรับรู้บทบาท แรงสนับสนุนทางสังคม แรงจูงใจ การยอมรับนับถือ โอกาสก้าวหน้าภาคีเครือข่ายและการพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่วนการรับรู้บทบาทการปฏิบัติงานโดยรวมระดับสูง (mean = 3.75,SD. = 0.30) (สรชัย หลำสาคร, 2566); รูปแบบการให้บริการสุขภาพชุมขนชายแดนไทย-ลาว จากการศึกษาความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยรูปแบบการให้บริการสุขภาพชุมชนประกอบด้วย 1) ด้านการเข้าถึงบริการ 2) ด้านความพันธ์ระหว่างผู้รับและผู้ให้บริการ 3) ด้านการบริการอย่างต่อเนื่อง 4) ด้านการบริการแบบผสมผสาน และ 5) ด้านการบริการแบบองค์รวม (ขวัญชัย พรหมฤทธิ์, 2565) และสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการระบบสาธารณสุขชายแดนประเทศไทยบริเวณเขตเศรษฐกิจพิเศษตากมี 4 ระบบ ประกอบด้วยระบบบริการสุขภาพและการรักษาพยาบาล ระบบการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค ระบบควบคุม กำกับ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ และบริการสุขภาพเอกชน และระบบบบการอนามัยสิ่งแวดล้อม (วรรณรา ชื่นวัฒนา, ชูชีพ เบียดนอก และกิรตา คงเมือง, 2561)

3.หลังจากพัฒนาระบบบริการแล้วผู้รับบริการตามแนวชายแดนไทย-ลาวมีความพึงพอใจต่อระบบบริการโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 78.0 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริการแบบผสมผสานมากที่สุด (50.3%) แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าระบบการเข้าถึงบริการมีความพึงพอใจน้อยที่สุด (43.6%) เช่นเดียวกับผลการทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบการให้บริการสุขภาพชุมชนพบว่า ภายหลังการทดลองคะแนนการให้บริการสุขภาพชุมชนสูงกว่าก่อนการทดลองและพบว่าภายหลังการทดลองคะแนนความพึงพอใจต่อรูปแบบเพิ่มขึ้น และสรุปบทเรียนการใช้รูปแบบพบว่า ต้องมีการชี้แจง ทบทวนแนวปฏิบัติและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องและครอบคลุมบุคลากรของสถานบริการ (ขวัญชัย พรหมฤทธิ์, 2565)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงมหาดไทยควรมีมาตรการเพิ่มเติมและมีการการบูรณาการหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะบุคลากรสาธารณสุขให้มีสมรรถนะในการควบคุมป้องกันความเสี่ยงทางสุขภาพของคนชายแดนไทย-ลาวเพิ่มเติมจากเดิมที่เป็นเพียงด่านควบคุมโรคเท่านั้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาความร่วมมือด้านสาธารณสุข เช่น ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานสาธารณสุขของทั้งสองประเทศในการป้องกันโรคและการส่งต่อผู้ป่วยเพื่อให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรพัฒนาระบบข้อมูลสุขภาพข้ามพรมแดน โดยการจัดทำฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ชายแดนเพื่อใช้ในการติดตามและเฝ้าระวังโรค รวมถึงการจัดทำระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนที่มีความชัดเจนและเป็นมาตรฐาน

2.3 ควรเพิ่มความรู้และทักษะของบุคลากรทางการแพทย์ ควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ทั้งสองประเทศให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายของประชากรในพื้นที่ชายแดน เช่น การระบาดของโรคหรืออุบัติเหตุ

2.4 ควรส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพ เช่น การลดข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการสุขภาพสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายแดน เช่น การพัฒนาระบบประกันสุขภาพที่รองรับประชาชนทั้งสองฝั่งและการลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

2.5 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพชายแดน เช่น ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมการใช้บริการสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ชายแดน และปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงบริการเหล่านี้ เพื่อการออกแบบนโยบายที่เหมาะสม

2.6 การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ในจังหวัดอุบลราชธานีเท่านั้น จึงควรมีการวิจัยในจังหวัดอื่นๆ ตามแนวชายแดนในเขตสุขภาพที่ 10 เพื่อจะได้นำมาเปรียบเทียบกัน

เอกสารอ้างอิง

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2564). *คู่มือมาตรฐานระบบบริการสุขภาพ ปี พ.ศ.2564*. กระทรวงสาธารณสุข

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2565). *แผนปฏิบัติการสาธารณสุขชายแดน พ.ศ.2565-2570*. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

ขวัญชัย พรหมฤทธิ์. (2566). รูปแบบการให้บริการสุขภาพชุมชนชายแดนไทย-ลาว อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนอร์ทเทิร์น.* 3 (1), 1-16.

วรรณรา ชื่นวัฒนา และคณะ. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการระบบสาธารณสุขขายแดนประเทศไทยบริเวณเขตเศรษฐกิจพิเศษตากเพื่อรองรับประชาคมอาเขียน. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี.* 10 (1), 237-45.

ณิรดา โพธิ์ยิ้ม, ถาวร สกุลพาณิชย์, พัชนี ธรรมวันนา, ภาสกร สวนเรือง และ ณัฏฐ์นิธิมา แจ้งประจักษ์. (2566). สถานการณ์การจัดระบบประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน:กรณีศึกษาจังหวัดตาก. *วารสารวิชาการสาธารณสุข.* 32 (1), 84-95.

ประเวศ วะสี. (2549). *ระบบบริการสุขภาพที่มีหัวใจแห่งความเป็นมนุษย์.* นนทบุรี: สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล.

พิษณุรักษ์ กันทวี, ภัทรพล มากมี, ทศพล เมืองอิน และ กนกวรรณ สุวรรณรงค์. (2563). การจัดการระบบสุขภาพชุมชนชายแดนไทย-ลาว กรณีศึกษาบริเวณชุมชนที่มีจุดผ่อนปรน อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย. *วารสารควบคุมโรค.* 46 (4), 579-94.

วรรณรา ชื่นวัฒนา และคณะ. (2557). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการจัดการระบบสาธารณสุขชายแดนประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน.* สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สรชัย หลำสาคร. (2566). การพัฒนาต้นแบบและเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าว จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารแพทย์เขต* 4-5. 42 (3), 457-70.

สุกัญญา บูอีตำ, ภัชชนก รัตนกรปรีดา และ วรพล หนูนุ่น .(2562). *การรับรู้ความเสี่ยงทางสุขภาพของคนชายแดนไทย–มาเลเซีย.* คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

อำพล จินดาวัฒนะ, สุรเกียรติ อาชานานุภาพ และ สุรณี พิพัฒน์โรจนกมล. (2551). *การสร้างเสริมสุขภาพ: แนวคิดหลักการและบทเรียนของไทย.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

Benach J, Castedo A, Solar O, Martinez JM, Ver -gara M, Amable M, et al. (2010). Methods for the Study of employment relations and health inequalities in a global context. *Int J Health Serv.* 40, 209-13.

Frenk J, Gómez-Dantés O. (2014). Health systems in low- and middle-income countries. *N Engl J Med.* 37 (6), 552-7.

Kutzin J, Sparkes SP. (2016). Health systems strengthening, universal health coverage, health security and resilience. *Bull World Health Organ.* 94 (1), 2.

Chee G.(2003). User fees, health financing, and utilization of health services in Cambodia. *Bull World Health Organ*. 81 (4), 252-7.

Jones G, Steketee RW, et al. (2015). How many child deaths can we prevent this year? *Lancet.* 362 (9377), 65-71.

Kamsook S, Thepsatitpong T. (2023). Cross-border health service trends for Lao nationals in Ubon Ratchathani,Thailand, 2020-2023. *J Southeast Asian Public Health*. 20 (2), 145-56.

Lao PDR Ministry of Health. (2022). *Health service utilization by Lao nationals at Thai border hospitals: A review of Ubon Ratchathani services*. Vientiane: Ministry of Health.

Ministry of Public Health, Thailand. (2022). *Annual health report 2022. Nonthaburi: MOPH; 2022.National Health Security Office.* Cross-border health services utilization report 2021-2022. Bangkok: NHSO.

Pungrassami P, Yanai H, et al. (2008). Tuberculosis and HIV co-infection in Thailand: an epidemiological study. *Lancet.* 371 (9616), 2108-16.

Smith J, Sachs JD, et al. (2007). Achieving health equity: from root causes to fair outcomes. *Lance*t. 370 (9593), 1153-63.

Tangcharoensathien V, Wibulpolprasert S, et al.(2013). Health policy and systems research in Thailand: addressing the quality of care and health workforce. *Bull World Health Organ.* 91 (6), 424-31.

United Nations. (2015). *Sustainable Development Goals*. New York: UN.

Ubon Ratchathani Provincial Health Office. (2023). Annual report on cross-border health services for Lao nationals in Ubon Ratchathani.

World Health Organization. (2014) . *Strengthening health security by implementing the International Health Regulations (2005).* Geneva: WHO.

World Health Organization. (2006). *The World Health Report 2006: working together for health.* Geneva: WHO.

World Health Organization. (2000). *Health systems: improving performance*. World Health Report 2000. Geneva: WHO.

World Bank. (2018). *Global Monitoring Report 2018: progress toward the SDGs.* Washington, DC: World Bank.

World Health Organization. (2023). *Strengthening health systems at borders: case studies from Southeast Asia.* Geneva: WHO.

Yeung S, Van Damme W, et al. (2013). *The impact of border malaria: what is the evidence?* Malar J. 12:46.

สิทธิของคนพิการและข้อจำกัดในการได้รับสิทธิประโยชน์ของบัตรประจำตัวคนพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550

Rights of people with disabilities and limitations in receiving the benefits of disability identification cards according to the Act on Promotion and Development of the Quality of Life of Persons with Disabilities, B.E. 2007

นันทิกา บุญอาจ และ เมตตา เลิศสิน
วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น
Nuntika Boonarj and Metta Lertsin
Northern College, Thailand
Corresponding Author, E-mail : puy_kp@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสิทธิของคนพิการ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของคนพิการตามกฎหมายต่างๆ ในประเทศไทยภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ค.ศ.2006 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งจากการศึกษาพบว่าบทบัญญัติของกฎหมายของประเทศไทยกำหนดให้เฉพาะคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการเท่านั้น ที่จะสามารถเข้าถึงสิทธิของคนพิการตามกฎหมาย จึงทำให้มีคนพิการจำนวนไม่น้อยที่สามารถเข้าถึงสิทธิตามกฎหมายที่ตนเองควรจะได้รับ เนื่องจากติดปัญหาทางด้านต่างๆ จึงไม่สามารถไปดำเนินการทำบัตรคนพิการหรือต่ออายุบัตรคนพิการ ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดได้ มีผลทำให้คนพิการที่มีข้อจำกัดในการใช้ชีวิตประจำวันเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เข้าถึงสิทธิของคนพิการเพื่อรับการบริการต่างๆ และได้รับการบริการต่างๆจากทางรัฐอย่างไม่ทั่วถึง หรือถูกจำกัดสิทธิในการเข้ารับบริการจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน ที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 4 บัญญัติว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน ซึ่งในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ควรมีนโยบายในการดำเนินการเชิงรุกโดยเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการลงพื้นที่เข้าหาชุมชน ประสานงานกับผู้แทนชุมชน เพื่อค้นหาบุคคลที่มีภาวะความพิการทางที่กฎหมายกำหนด และให้ความช่วยเหลือทางด้านต่างๆแก่คนพิการอย่างทันท่วงที ทั้งนี้ ยังเป็นประโยชน์ทางด้านการพิจารณาความช่วยเหลือทางด้านต่างๆ ให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของคนพิการอย่างเสมอภาคในสังคมต่อไป

* วันที่รับบทความ : 12 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 19 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 20 กันยายน 2567
Received: September 12 2024; Revised: September 19 2024; Accepted: September 20 2024

คำสำคัญ : คนพิการ; ความเสมอภาค; บัตรประจำตัวคนพิการ; สิทธิของคนพิการ

Abstract

This article aims To study the rights of people with disabilities Legal measures regarding the protection of the rights of people with disabilities according to various laws In Thailand under the Convention on the Rights of Persons with Disabilities, 2006, Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2017 and the Act on the Promotion and Development of Quality of Life for Persons with Disabilities B.E. 2007 and its amendments. From the study, it was found that the provisions of Thailand's laws Designated only for people with disabilities who have a disability identification card. To be able to access the rights of people with disabilities according to the law As a result, many disabled people are unable to access their legal rights that they should receive. Due to problems in various areas Therefore unable to proceed with making a disability card or renewing a disabled person's card. according to the conditions specified by law This has resulted in people with disabilities who already have limitations in their daily life. Access the rights of people with disabilities to receive various services and received various services from the government in an uneven manner or have their rights restricted in receiving services from government agencies which is contrary to human rights principles As provided in the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2017, Section 4 states that human dignity, rights, freedom, and equality of persons shall be protected. All Thai people receive equal protection according to the Constitution. In order to solve the problems that occurred as mentioned There should be a policy for proactive actions by government officials in going out to the community. Coordinate with community representatives. To find people with disabilities and provide assistance in various ways to people with disabilities in a timely manner. It is also beneficial in considering assistance in various fields. To be appropriate and beneficial in continuing to lead the lives of people with disabilities equally in society.

Keywords: Disabled person; Equality; Disabled person identification card; Rights of people with disabilities

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทย มีประชากรที่เป็นคนพิการมากขึ้นเรื่อยๆ จากฐานข้อมูลทะเบียนกลางคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ณ วันที่1 กุมภาพันธ์ พ .ศ.2567 ประเทศไทยมีจำนวนคนพิการทั้งสิ้น3 ,528, 344คน ทั้งนี้ความพิการที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะมีสาเหตุมาจากความพิการที่เกิดขึ้นตั้งแต่กำเนิด หรือมีสาเหตุมาจากกรรมพันธุ์ อุทกภัย อุบัติเหตุต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายหลัง ทั้งนี้ คนพิการทุกคนย่อมต้องการใช้ชีวิตเหมือนมนุษย์ปกติทั่วไปในสังคม ที่มีความเสมอภาคได้รับการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นบริการสาธารณะจากทางรัฐที่ได้จัดให้ตามกฎหมาย (นันทพร ระบิน, 2566) ตลอดจนมุมมองและทัศนคติที่คนปกติที่มีต่อคนพิการ ในปัจจุบันมีคนพิการจำนวนมากที่ถูกมองว่า เป็นคนน่าสงสาร น่าเวทนา เนื่องจากรูปลักษณ์ภายนอกที่ไม่สมประกอบ ไม่เหมือนคนทั่วไป เป็นคนผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ไม่สามารถใช้

ชีวิตตามลำพังได้ จำเป็นจะต้องพึ่งพาบุคคลอื่น และอยู่ในความดูแลของบุคคลอื่นอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ ยังต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นหรือบริการสาธารณะที่หน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน จัดให้อย่างเป็นพิเศษมากกว่าคนทั่วไป (นพทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา., 2560) แต่เนื่องจากประเทศไทยมีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2 ฉบับที่)) พ.ศ.2556 กำหนดให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการ ความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ ตลอดจนการพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ โดยสิทธิประโยชน์ข้างต้นจะได้รับเฉพาะคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการเท่านั้น ทั้งนี้ ต้องเป็นคนพิการที่ได้รับการประเมินว่าเป็นคนพิการตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น นอกจากนี้ คนพิการจะต้องไปทำบัตรประจำตัวคนพิการ ณ สถานที่ หรือหน่วยงานที่กำหนดไว้ จึงจะได้รับสิทธิของคนพิการที่มีการบัญญัติรับรองไว้ แต่เนื่องจากการใช้ชีวิตคนของพิการที่มีความลำบากในการดำเนินชีวิตอันเนื่องจากความพิการที่ตนเองมีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ประกอบกับสิ่งอำนวยความสะดวกในประเทศไทยบางส่วนยังไม่พร้อมเพื่อให้คนพิการดำเนินชีวิต หรือเดินทางได้อย่างปกติอย่างคนธรรมดาทั่วไป จึงทำให้เกิดปัญหาคนพิการไม่สามารถเดินทางไปทำบัตรประจำตัวคนพิการได้ ผลที่ตามมาคือ คนพิการไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการที่ตนเองควรจะต้องได้รับ นำมาซึ่งปัญหาสังคมที่ตามมาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะได้ศึกษาถึงปัญหาของการเข้าถึงการทำบัตรประจำตัวคนพิการ เพื่อนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาที่มีต่อไป

เนื้อหา

องค์การสหประชาติประกาศอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) (อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ, 2551) ซึ่งอนุสัญญาดังกล่าวถือเป็นอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศฉบับแรก ที่ถูกบัญญัติขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หลักประกันสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อคนพิการ ให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเสมอภาค และเท่าเทียม กับบุคคลทั่วไป โดยประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาฯ ดังกล่าว เมื่อวันที่ 29 มีผลทำให้ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของอนุ 2551 กรกฎาคมสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัญฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้ให้ความหมายว่า หมายความว่า ”พิการ“ เสียอวัยวะ มีแขนมีขา เป็นต้น เสียไปจากสภาพเดิม เช่น แขนพิการ ตาพิการ บางทีใช้เข้าคู่กับคำว่า พิกล เป็นพิกลพิการ และสำหรับคำว่า ”คนพิการ“หมายความว่า คนที่มีความผิดปกติหรือบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญาหรือทางจิตใจ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 ได้กำหนดคำนิยามของคำว่าบุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วม 4 ไว้ในมาตรา ”คนพิการ“ ทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์

พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป (พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2550) ทั้งนี้ คนพิการและผู้ดูแลคนพิการจะมีสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย (กฤษภณ โกยเต็ม, 2564) อาทิ

สิทธิได้รับเบี้ยคนพิการ คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ สามารถลงทะเบียนขอรับสวัสดิการเบี้ยคนพิการได้ที่สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเมืองพัทยา โดยมีเกณฑ์การจ่ายสวัสดิการเบี้ยความพิการ รายเดือนๆละ 800 - 1,000 บาท

สิทธิประโยชน์ทางการแพทย์ คนพิการสามารถใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าสำหรับคนพิการหรือ บัตรทองคนพิการ (ท.74)

ได้ที่สถานพยาบาลของรัฐทุกแห่ง สถานพยาบาลในกำกับของรัฐ สถานพยาบาลรัฐวิสาหกิจ สถานพยาบาลเอกชนที่รัฐกำหดน โดยเบิกค่าใช้จ่ายได้ตามสิทธิของคนพิการ ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องมีใบส่งตัว และมีสิทธิได้รับการบริการขั้นพื้นฐานทางการแพทย์ ดังนี้

- การตรวจวินิจฉัยโรค
- การตรวจทางห้องปฏิบัติการ
- การตรวจด้วยวิธีพิเศษอื่นตามสิทธิ
- การแนะนำให้คำปรึกษา
- บริการเป็นรายกรณี เช่น การให้ยา เวชภัณฑ์ การศัลยกรรม กายภาพบำบัด รวมถึงการซ่อมแซม หรือเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการ เป็นต้น

สิทธิประโยชน์ด้านการศึกษา คนพิการสามารถเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ตั้งแต่แรกเกิดหรือตั้งแต่เมื่อพบความพิการ และมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตลอดจนความช่วยเหลืออื่นทางด้านการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับคนพิการตามความจำเป็น และเหมาะสมอย่างทั่วถึง (ดรณัฐวิคม พันธุวงศ์ภักดี . และ นิภัทรา นาคสิงห์, 2563) กล่าวคือ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ มีทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เช่น การเรียนร่วม โรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ การจัดในครอบครัว ชุมชน สถานพยาบาล ศูนย์การศึกษาพิเศษ การจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นต้น โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจนถึงจบปริญญาตรี ทั้งนี้ภายใต้หลักการสำคัญ คือ สถานศึกษาใดปฏิเ“สธไม่รับคนพิการเข้าศึกษา ให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย ”

สิทธิประโยชน์ด้านอาชีพ เป็นการส่งเสริมทางด้านอาชีพให้แก่คนพิการ ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีรายได้ในครัวเรือน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาคนอื่น ด้วยการมีอาชีพเป็นของตนเอง หรือได้รับการส่งเสริมทางด้านอาชีพ (ปณิศา เอมโอชา, 2565) ดังนี้

- การฝึกอาชีพคนพิการ คนพิการสามารถเข้ารับการฝึกอาชีพจากหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานประกันสังคม เป็นต้น โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

- การจ้างงานคนพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตร 33 วางแนวทางให้สถานประกอบการ โรงเรียนเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ นับจำนวนลูกจ้างทุกคนที่ปฏิบัติงานอยู่จริง (ไม่นับลูกจ้างที่เป็นคนพิการ) ณ วันที่ 1 ตุลาคมของทุกปี โดยให้นับลูกจ้างที่ปฏิบัติงานทั้งสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาทั่วประเทศ เข้าด้วยกัน โดยทุก 100 คน ต่อคนพิการ 1 คน ถ้าเศษเกิน 50 คน ต้องรับคนพิการเพิ่มอีก 1 คน กรณีที่สถานประกอบการ โรงเรียนเอกชน และหน่วยงานภาครัฐไม่ปฏิบัติตามมาตรา 33 สามารถส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นรายปี โดยคำนวณจากอัตราต่ำสุดของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ต่อคนพิการที่ไม่ได้รับเข้าทำงาน หรือสถานประกอบการ โรงเรียนเอกชน และหน่วยงานภาครัฐส่งเสริมให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการให้มีอาชีพอิสระตามมาตรา 35 โดยการจัดให้สัมปทาน หรือจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงาน ฝึกงาน หรือจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือ

จากบทบัญญัติในมาตรา 33- แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ 35 พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้น เป็นการบทบัญญัติที่มีลักษณะบังคับให้สถานประกอบการ โรงเรียนเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ ผลที่ตามมาคือเป็นสิทธิของคนพิการและผู้ดูแลคนพิการที่มีงานทำและได้รับการส่งเสริมทางด้านการทำงานในสังคมมากยิ่งขึ้น

สิทธิในการกู้ยืมเงิน คนพิการและผู้ดูแลคนพิการตามกฎหมาย สามารถกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รายละไม่เกิน 60,000 บาท หรือรายกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน ปี โดยไม่คิดดอกเบี้ย ทั้งนี้คุณ 5 ล้านบาท ผ่อนชำระภายในระยะเวลาไม่เกิน 1สมบัติของคนพิการและผู้ดูแลคนพิการที่จะเป็นกู้ยืมเงินนั้นจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

สิทธิในการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ เพื่อความสะดวกในการดำรงชีวิตประจำวัน ในอัตราเหมาจ่ายรายละไม่เกิน 40,000 บาท

จากสิทธิประโยชน์ของคนพิการทั้งหมดนั้น คนพิการที่มีสิทธิจะได้รับประโยชน์จากสิทธิที่กฎหมายกำหนดจะมีเฉพาะคนพิการที่เป็นคนพิการตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศไว้เท่านั้น (ผู้จัดการออนไลน์, 2565) โดยมีทั้งหมด 7 ประเภท ดังนี้

1. ความพิการทางการเห็น คือ บุคคลที่แพทย์ ประเมินแล้วลงความเห็นว่า ตาบอดสนิททั้งสองข้าง หรือตาบอดสนิทข้างหนึ่ง อีกข้างเลือนราง กรณี ตาบอดข้างเดียว อีกข้างเห็นปกติ ตาบอดสี ตาเข ตาเหล่ ไม่ถือเป็นคนพิการทางการเห็น

2. ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย คือ บุคคลที่มีความผิดปกติหรือความบกพร่องทางการได้ยิน มี 2 ลักษณะ คือ หูหนวก และหูตึง ไม่รวมถึง บุคคลที่หูตึง หูหนวกข้างเดียว หรือการสูญเสียการได้ยิน ที่อยู่ในระหว่างการรักษาหรือยังไม่สิ้นสุดการรักษา

3. ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย แบ่งออกเป็น

3.1 การพิการทางการเคลื่อนไหว คือ การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่อง หรือ การสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว ได้แก่ มือ เท้า ขา หรือภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง จนมีผลกระทบต่อการทำงาน

3.2 การพิการทางร่างกาย คือ การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องหรือความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัว และภาพลักษณ์ภายนอกของร่างกายที่เห็นได้อย่างชัดเจน

4. ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม คือ การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมอง ในส่วนของการรับรู้ อารมณ์ หรือความคิด

5. ความพิการทางสติปัญญา คือ ภาวะที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ส่งผลให้บุคคลมีข้อจำกัดในการเรียน การทำงาน และการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีพัฒนาการที่ช้ากว่าปกติ หรือมีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป ความผิดปกตินั้นแสดงในช่วงที่สมองมีการพัฒนาและไม่ดีขึ้น จากการได้รับการฝึกฝนและกระตุ้นพัฒนาการที่เหมาะสมอย่างน้อย 6 เดือน

6. ความพิการทางการเรียนรู้ คือ บุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เฉพาะด้านการเรียนรู้ อันมีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางสมอง ทำให้อ่านหนังสือ เขียนหนังสือ และการคิดคำนวณทำได้ต่ำกว่ามาตรฐานอย่างชัดเจน

7. ความพิการทางออทิสติก คือ การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องในการสื่อสารทางสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในหลากหลายบริบท มีพฤติกรรม ความสนใจ หรือกิจกรรมที่จำกัด โดยปฏิบัติซ้ำๆ เป็นไปตามเกณฑ์การวินิจฉัยว่ามีความผิดปกติทางออทิสติก

จากความพิการทั้ง 7 ประเภทข้างต้น ถือเป็นคุณสมบัติข้อหนึ่งของการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 เพื่อจะได้เข้าถึงสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายรับรอง เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ

ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 หรือตามที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้ แต่ทั้งนี้ยังมีคุณสมบัติและหลักเกณฑ์อื่นที่กำหนดกล่าวคือ

คนพิการที่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ จะต้องเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทย ในกรณีที่บุคคลนั้นยังไม่ได้แจ้งเกิดหรือบุคคลที่ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าสัญชาติไทยต้องดำเนินการตามขั้นตอนตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร์พ.ศ.2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ก่อน โดยสถานที่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ กรณีกรุงเทพมหานคร สามารถยื่นได้ที่ฝ่ายสังคมสงเคราะห์งานเวชศาสตร์ฟื้นฟู โรงพยาบาลศิริราช ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติ มหาราชินีโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า กรณีต่างจังหวัด สามารถยื่นได้ที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด/อำเภอ ที่มีศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จในโรงพยาบาล องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในแต่ละจังหวัด

เอกสารหลักฐานประกอบการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ

เอกสารหลักฐานของคนพิการ

(1) เอกสารประจำตัวอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(ก) บัตรประจำตัวประชาชน

(ข) บัตรประจำตัวข้าราชการ

(ค) สูติบัตรสำหรับบุคคลอายุต่ำกว่าสิบห้าปี

(ง) หนังสือรับรองการเกิดตามแบบที่กรมการปกครองกำหนด

(2) ทะเบียนบ้านของคนพิการ

(3) รูปถ่ายคนพิการ ขนาด 1 นิ้ว ถ่ายมาแล้วไม่เกิน 6 เดือน จำนวน 2 รูป ในกรณีที่คนพิการไม่ได้มายื่นคำขอด้วยตนเอง

(4) เอกสารรับรองความพิการ ซึ่งรับรองโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของสถานพยาบาลของรัฐ หรือสถานพยาบาลเอกชนที่อธิบดีประกาศกำหนด

(5) สภาพความพิการเป็นที่เห็นได้โดยประจักษ์ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอถ่ายสภาพความพิการไว้เป็นหลักฐาน

เอกสารหลักฐานของผู้ดูแลคนพิการ (เป็นผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดียวกันกับคนพิการ หรือเป็นผู้ดูแลคนพิการซึ่งคนพิการอาศัยอยู่ด้วยตามความเป็นจริง)

(1) บัตรประชาชนของผู้ดูแลคนพิการ

(2) ทะเบียนบ้านของผู้ดูแลคนพิการ

กรณีคนพิการเป็นผู้เยาว์ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนไร้ความสามารถ หรือมีความพิการมากไม่สามารถดำเนินการเองได้ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล หรือผู้ดูแลสามารถดำเนินการแทนได้ โดยต้องแนบหลักฐานประกอบดังนี้

1. เอกสารของผู้ที่ยื่นคำขอมีบัตรฯ แทนคนพิการ

(ก) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ที่ดำเนินการแทน

(ข) หนังสือมอบอำนาจ (พยานต้องลงนามครบถ้วน)

ทั้งนี้ สำเนาเอกสารทุกฉบับต้องลงลายมือชื่อทุกฉบับ คนพิการที่ไม่สามารถเขียนได้ ให้พิมพ์ลายนิ้วมือแทน และหนังสือมอบอำนาจต้องลงลายมือชื่อคนพิการ ผู้รับมอบอำนาจและพยาน จำนวน 2 ท่าน ให้ครบถ้วน จึงจะสมบูรณ์

2. หนังสือรับรองการเป็นผู้ดูแลคนพิการ จำนวน 1 ฉบับ โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ สมาชิกสภาท้องถิ่น ประธานชุมชนลูกจ้างประจำ โดยผู้รับรองต้องอาศัยหรือปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เดียวกับที่คนพิการอาศัยอยู่ในปัจจุบัน

3. บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของผู้รับรอง พร้อมรับรองสำเนา จำนวน 1 ฉบับ

ทั้งนี้ เมื่อเป็นคนพิการตามประเภท และหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว และคนพิการผู้นั้นต้องการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และความช่วยเหลือต่างๆจากที่รัฐ จะต้องดำเนินการยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อออกบัตรประจำตัวคนพิการให้แก่บุคคลนั้นๆ โดยบัตรประจำตัวคนพิการจะมีอายุ 8 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้ออกบัตร เมื่อบัตรหมดอายุแล้ว คนพิการจะต้องไปดำเนินการต่ออายุบัตรตามเงื่อนไขและสถานที่ที่กำหนด เพื่อให้สามารถใช้สิทธิประโยชน์ตามบัตรคนพิการดำเนินได้อย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า การได้รับสิทธิของคนพิการตามที่กล่าวมาข้างต้น จำเป็นจะต้องเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดก่อน คนพิการผู้นั้นจึงจะมีสิทธิได้รับสวัสดิการและสิ่งอำนวยสะดวกตามที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ต้องเป็นคนพิการตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศไว้เท่านั้น นอกจากนั้นยังต้องเป็นคนพิการที่ขึ้นทะเบียนคนพิการ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และต้องเป็นคนพิการที่ถือบัตรประจำตัวคนพิการที่ยังไม่หมดอายุ จึงจะเป็นคนพิการที่มีสิทธิได้รับสวัสดิการสำหรับคนพิการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ ในทางกลับกัน หากบุคคลดังกล่าวเป็นคนพิการ แต่มิได้ไปขึ้นทะเบียนเพื่อให้ได้มาซึ่งบัตรคนพิการ ก็ย่อมไม่ได้รับสิทธิสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่างๆที่ทางภาครัฐกำหนดไว้ให้ แต่ในทางปฏิบัติเกิดปัญหาเนื่องจาก มีคนพิการจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถเดินทางไปดำเนินการทำบัตรคนพิการ ณ สถานที่ที่หน่วยงานของรัฐกำหนด หรือไม่สามารถเดินทางไปดำเนินการต่ออายุบัตรคนพิการ หรือหลงลืมไม่ได้ไปดำเนินการต่ออายุบุตรคนพิการ จึงกลายเป็นคนพิการที่ไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ ตามที่กฎหมายกำหนด

ผลที่ตามมาคือ เป็นคนพิการที่ไม่มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ

เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการที่คนพิการไม่ได้ไปดำเนินการทำบัตรคนพิการ หรือต่ออายุบัตรคนพิการตามที่กฎหมายกำหนดแล้วนั้น พบว่า คนพิการจำนวนไม่น้อยเกิดปัญหาจากการเดินทาง การจะเดินทางสัญจรไปมาเพื่อทำกิจธุระส่วนตัว (ภัทรกิต์ โกมลกิติ, 2551) ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างสะดวก ไม่ว่าจะเกิดจากการความบกพร่องของร่างกาย หรือเกิดจากความไม่พร้อมของค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ทำให้การเดินทางนั้นไม่สามารถกระทำได้โดยสะดวก หรือ เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตของคนพิการ (ชยากรณ์ กำโชค, 2565) เช่น ทางเดินบนพื้นถนน ทางลาดของคนพิการ ที่ไม่ใช่ทุกสถานที่ในประเทศที่จะมีทางเท้า และทางลาดที่ทำในลักษณะให้คนพิการได้เดินทางสัญจรไปมาได้อย่างสะดวก รถขนส่งสาธารณะที่คนพิการใช้บริการได้อย่างไม่สะดวก จำเป็นจะต้องมีบุคคลอื่นคอยช่วยเหลือเวลาที่คนพิการจะต้องใช้บริการเสมอ คนพิการไม่สามารถใช้งานหรือดำเนินการได้ด้วยตนเอง จึงทำให้ไม่เกิดความสะดวกอย่างยิ่งในการใช้บริการสาธารณะของคนพิการ (ธัญชนก ผิวคำ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชัย สุขสกุลชัย, 2560) จึงทำให้เกิดปัญหาดำเนินการในเรื่องของบัตรประจำตัวคนพิการ ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาอันเกิดขึ้นจากการไม่มีบัตรประจำตัวของคนพิการอันเนื่องมาจากสาเหตุข้างต้นนั้น ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะว่า

1.หลักเกณฑ์การขอขึ้นทะเบียนเพื่อมีบัตรประจำตัวคนพิการนั้น ตามเจตนารมย์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 กำหนดหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีหน้าที่ในการรับรองและคุ้มครองคนพิการสิทธิและสวัสดิการของคนพิการตามกฎหมาย เป็นผู้ให้บริการในสถานที่ตั้งของหน่วยงานที่เป็นศูนย์ที่ใช้ในการดำเนินความสะดวกในเรื่องต่างๆต่อคนพิการเป็นหลัก ควรปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการทางด้านปฏิบัติ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการในเชิงรุก เป็นผู้ที่เข้าหาชุมชนหรือคนพิการเองเป็นภารกิจลงพื้นที่อย่างต่อเนื่องในชุมชน เพื่อหาบุคคลที่มีภาวะความพิการ เพื่อช่วยเหลือและดูแลเรื่องสวัสดิการต่างๆ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ประสานงานกับผู้แทนชุมชน ที่คอยดูแลท้องที่ของตนเองว่าในพื้นที่ของตนเองมีคนพิการที่มีลักษณะตรงตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ที่ควรจะต้องดำเนินการทำบัตรประจำตัวคนพิการ เพื่อให้ได้รับสวัสดิการต่างๆจากทางภาครัฐ แทนที่จะเป็นคนพิการต้องเดินทางเข้าไปหาหน่วยงานของรัฐเอง น่าจะเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติต่อคนพิการมากกว่าหลักเกณฑ์เดิม ทั้งนี้ เพื่อลดปัญหาในการเดินทางที่ยังเป็นปัญหาที่คนพิการในประเทศไทยยังคงต้องเผชิญปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

2. การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ไปดำเนินการเชิงรุกเข้าหาชุมชนหรือคนพิการเอง ตามข้อ 1 จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้เห็นสภาพความเป็นอยู่ของคนพิการอย่างแท้จริง ไม่ว่าสภาพของที่อยู่อาศัยของคนพิการ ฐานะทางเศรษฐกิจของคนพิการ ความพิการที่เพิ่มมากขึ้น อาชีพของคนพิการ ซึ่งหากให้คนพิการเดินทางเข้ามาเพื่อติดต่อทำบัตรประจำตัวคนพิการดังเช่นเดิม จะทำให้ไม่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทราบภูมิหลังของคนพิการคนนั้นๆ และความช่วยเหลือที่ให้แก่คนพิการแต่ละคนอาจจะไม่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละคน ทั้งนี้ ถือเป็น

ประโยชน์ในแง่ของการพิจารณาความช่วยเหลือเพิ่มเติมในด้านต่างๆ ให้แก่คนพิการได้อย่างทันท่วงที และเป็นประโยชน์ต่อคนพิการตลอดจนครอบครัวได้อย่างมากที่สุด

3. กรณีที่คนพิการไม่มีภาวะความพิการเหลืออยู่ หรือกรณีของคนพิการที่ถึงแก่ความตายเจ้าหน้าที่ของรัฐจะสามารถดำเนินการระงับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่างๆอันเกิดจากบัตรคนพิการได้ทันที โดยไม่จำเป็นจะต้องให้คนพิการหรือผู้ที่ดูแลคนพิการเดินทางเพื่อติดต่อยกเลิกบัตรเองตามหลักเกณฑ์ทางกฎหมายแบบเดิม

สรุป

จากจำนวนคนพิการที่มีเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประเทศไทยมีข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของคนพิการไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์ให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิประโยชน์อันเกิดขึ้นจากบริการสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐกำหนด โดยคนพิการจะสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นอิสระ มีความเท่าเทียมกันระหว่างคนพิการและคนที่ไม่มีภาวะความพิการ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ให้ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชนร่วมกันส่งเสริมพัฒนา และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมของคนพิการ และจัดตั้งองค์กร และหน่วยงานสำหรับดูแลและคุ้มครองสิทธิของคนพิการโดยเฉพาะ เพื่อทำหน้าที่ดูแล เข้าถึงปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนพิการได้อย่างทันท่วงที แต่เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องของคนพิการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายนั้น จะมีแต่เฉพาะคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการเท่านั้น ซึ่งเกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่คนพิการจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถเดินทางไปทำบัตรประจำตัวคนพิการ หรือไปต่ออายุคนพิการตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ ทำให้เสียสิทธิได้รับความคุ้มครอง และสวัสดิการต่างๆที่คนพิการควรจะได้รับตามกฎหมาย จึงเป็นเรื่องที่ควรพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเร็วที่สุด เพื่อแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้น ให้คนพิการสามารถได้รับประโยชน์สูงสุดตามที่กฎหมายกำหนด และสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างคนปกติที่มีความเท่าเทียมในการได้รับสวัสดิการของรัฐร่วมกันอย่างทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

กฤษภณ โกยเต็ม. (2564). อนุสัญญาและกติการะหว่างประเทศและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการสังคมสำหรับคนพิการในประเทศไทย. *วารสารสังคมภิวัฒน์ JOURNAL OF SOCIAL SYNERGY คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.* 12 (1), 90-103

ชยากรณ์ กำโชค. (2565). เมืองไม่สะดวกยิ่งทำให้คนพิการรู้สึกเป็นอื่น. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา: https://theurbanis.com/life/30/03/2022/6382

ดร. ณัฐวิคม พันธุวงศ์ภักดี, นิภัทรา นาคสิงห์. (2563). ผู้พิการในประเทศไทย และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ยั่งยืน– กับคุณเจนจิรา บุญสมบัติ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.sdgmove.com/2018/04/30/gawa/

ธัญชนก ผิวคำ, รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชัย สุขสกุลชัย. (2560). การศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้พิการทางสายตาศูนย์ฝึกอาชีพหญิงตาบอดสามพราน จังหวัดนครปฐม A STUDY OF PROBLEMS AND NEEDS OF THE VISUALLY IMPAIRED PEOPLE AT VOCATIONAL TRAINING CENTERS IN THE STATE OF THE BLIND WOMAN OF SAMPRAN, NAKHON-PATHOM. *วารสารสหเวชศาสตร์ศรีปทุม ชลบุรี.* 3 (2), 30-39.

นันทพร ระบิน. (2566). 3 ธันวาคม วันคนพิการสากล เพื่อโอกาสในการเข้าถึงทุกพื้นที่อย่างเท่าเทียม. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา https://www.cmu.ac.th/th/article/61dde89a-7a79-41e2-9638-99bf9c49f4a5

นพ.ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2560). *คนพิการกับโอกาสทางสังคม (Disabillity Person with Opportunity)* ศูนย์วิชาการแฮปปี้โฮม. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา https://www.happyhomeclinic.com/Download/article/dp01-opportunity.pdf

ปณิศา เอมโอชา. (2565). คนพิการกับโอกาสในการมีงานทำกับคนปกติในไทย ในปี 2565 *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา จาก https://www.bbc.com/thai/thailand-62311330

ผู้จัดการออนไลน์. (2565). Happy Family วันดีๆ ของ “คนพิการ” ที่ “พิพิธภัณฑ์ไทย”. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา https://dol.thaihealth.or.th/Media/Pdfview/f8e656b9-a842-ed11-80fa-00155db45626

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550. (2550, 27 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 (ตอนที่ 61 ก), หน้า 8 - 24.

ภัทรกิต์ โกมลกิติ. (2551). ชีวิตและข้อจำกัดด้านการเดินทางของผู้พิการไทย. *วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 1 (1), 63 - 77.

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2551). อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disbilities (CRPD)). กรุงเทพมหานคร: ไอเดียสแควร์

The Application of Meishan Cultural Symbols in Painting

Deng Yi and Kosoom Saichai
Bangkok Thonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: dy.art@qq.com

****

Abstract

Meishan culture, a distinctive regional culture in southern China, has a long and rich history, encompassing diverse folk beliefs, artistic expressions, customs, and social structures. This paper explores the history and origins of Meishan culture, delving into its core elements and its transmission and development in modern society. By analyzing the extraction and transformation of Meishan cultural symbols and their application in art forms like painting, the unique value of Meishan culture in the modern context is revealed. Visual symbols of Meishan culture, such as paper-cutting, Nuo opera masks, and textile patterns, have been integrated with modern artistic forms, preserving their traditional characteristics while gaining new vitality in the context of globalization. This paper argues that the modern expression of Meishan culture not only enhances its dissemination and promotion across a broader spectrum but also offers valuable insights for the preservation and innovation of other local cultures. The transmission and innovation of Meishan culture demonstrate the importance of cultural diversity and the limitless possibilities of cultural integration. Meishan culture will continue to serve as a significant example of Chinese culture, providing abundant cultural resources and inspiration, contributing to the protection and development of cultural diversity.

Keywords: Application; Meishan Culture; Cultural Symbols; Painting

Introduction

Meishan culture, a unique and rich cultural tradition from southern China, boasts a diverse history rooted in indigenous folk beliefs, artistic expressions, and social structures. Emerging from the early civilizations of the Meishan region, this culture has continually evolved through interactions with other cultures, maintaining a balance between tradition and modernity. This paper aims to explore the significance of Meishan cultural symbols, particularly in the realm of visual arts, and their transformation and application in modern painting. By analyzing the historical roots and contemporary expressions of these symbols, the article will highlight how Meishan culture offers valuable insights into cultural preservation and innovation, ultimately contributing to broader discussions on cultural diversity in a globalized world. Through this exploration, readers will gain a deeper appreciation of Meishan’s artistic heritage and its potential to inspire new forms of creative expression.

The history of Meishan culture can be traced back to prehistoric times, approximately 15,000 years ago. The unique geographical environment and climate of the early Meishan region made it an ideal place for human activity. During this period, a culture based on hunting and agriculture gradually took shape. Archaeological discoveries in various sites in the Meishan region, including stone tools and pottery, reflect the production, lifestyle, and cultural creativity of the early inhabitants.

* Received: September 19 2024; Revised: September 23 2024; Accepted: September 24 2024

As time progressed, Meishan culture was influenced by external cultures. During the Warring States period, the expansion of the Chu Kingdom southward brought with it metallurgy, pottery, shipbuilding, and other advanced technologies, contributing to the social and economic development of the region. The cultural integration during this period laid the early foundations of Meishan culture, characterized by diversity and inclusiveness.

Meishan culture further developed its unique characteristics during the Qin and Han dynasties. Due to its remote location, Meishan remained somewhat isolated from central governance, allowing it to maintain its original form and develop unique religious beliefs and social systems. According to historical records, the Meishan cultural area included present-day Anhua, Xinhua, and Shaoyang in Hunan Province, and was predominantly inhabited by the Yao ethnic group, among others. During this period, Meishan culture continued to preserve its distinctive cultural elements while interacting with external cultures, such as unique religious beliefs, folk legends, and social organization forms.

By the Tang and Song dynasties, Meishan culture entered a new phase of development. Particularly in the Northern Song Dynasty, when the policy of "Opening Meishan" was implemented, Meishan was incorporated into the central governance system, leading to deeper exchanges and integration with Central Plains culture. The subsequent settlement of large numbers of Han Chinese in the Meishan region and the gradual assimilation of the Yao people left a lasting impact on Meishan culture, even as it retained its core elements and cultural characteristics.

From a historical perspective, the formation of Meishan culture is closely related to its unique geographical environment, the long-term practices of ethnic minorities, and the continuous interaction and integration with Han culture. Meishan culture is not only a product of the combination of primitive rice cultivation and indigenous religious beliefs but also a distinctive manifestation of the spread and development of Han culture in southern frontier regions. Over centuries, through continuous absorption and integration, Meishan culture has developed into a unique cultural system, characterized by deep historical roots, distinct regional features, and strong vitality and development potential.

Overall, Meishan culture is an important part of China's cultural diversity, demonstrating the process of cultural fusion and coexistence in a specific geographical context. It represents the historical memory and cultural heritage of the Meishan region, providing valuable material and case studies for research on cultural exchanges and integration in southern China. As a typical example of local culture, Meishan culture still preserves its rich folklore, religious practices, and artistic expressions, offering deep cultural resources and inspiration for modern cultural innovation and development.

Core Elements of Meishan Culture

Meishan culture, a unique regional cultural tradition in central Hunan, encompasses diverse folk beliefs, religious practices, artistic expressions, and traditional crafts. As a fusion of ethnic minority cultures in central Hunan and Han culture from the Central Plains, Meishan culture is characterized by distinct regional features and cultural connotations, reflecting the coexistence and harmony of multiple cultures in the central Hunan region.

Folk Beliefs and Primitive Shamanism

One of the core elements of Meishan culture is its unique folk beliefs and primitive shamanism, which have formed distinctive religious traditions and spiritual belief systems over the long historical process. The Meishan region, home to various ethnic groups such as the Yao and Miao, developed a rich and diverse folk belief system through long-term cultural exchange and integration with Han culture. The Meishan people practiced nature worship and totem worship, with widely circulated stories about dragons, snakes, and tigers, which symbolized their reverence for nature and were integral to their lives and culture. In Meishan, shamanism was not only a religious belief but also a cultural practice with practical significance. The Meishan Nuo ritual, regarded as an important means of exorcism and blessing, remains prevalent in many areas. As a form of Nuo culture, Meishan Nuo opera is both a religious ritual and a form of entertainment, reflecting the Meishan people's reverence for nature and supernatural forces. The masks, musical instruments, and props used in Nuo opera carry deep religious and cultural symbolism, making it one of the most representative artistic forms of Meishan culture.

The formation of Meishan religion further accentuates the features of this shamanistic culture. Originating from shamanism and incorporating Taoist rituals, Meishan religion developed into a unique religious system. The primary deity worshipped in Meishan religion is Zhang Wulang, a protective figure in folk beliefs, embodying strong regional characteristics and cultural identity. The pantheon of Meishan religion is complex and diverse, reflecting the cultural fusion and evolution in the Meishan region.

Artistic Expression and Intangible Cultural Heritage

Meishan culture is expressed through a wide variety of artistic forms and intangible cultural heritage, which reflect the creativity and imagination of the Meishan people and serve as vital carriers of cultural transmission. The rich artistic traditions of Meishan include national intangible cultural heritage such as Xinhua mountain songs, Meishan Nuo opera, paper-cutting, black tea, and martial arts, along with architecture, carving, storytelling, and cultural customs, all of which possess unique cultural value and historical significance.

Xinhua mountain songs, a representative form of folk music in the Meishan region, have a long history, dating back to the pre-Qin period, and flourished during the Tang and Song dynasties. Known for their high-pitched and lively melodies, Xinhua mountain songs vividly express the daily life, labor, and emotions of the Meishan people. The diverse melodies, including high-pitched and flat-pitched songs, reflect the distinctive characteristics of the mountainous and plain areas of Meishan. The lyrics cover a wide range of topics, including love, labor, customs, and historical legends, embodying the Meishan people's reflections on nature and life while conveying rich folk cultural information. The impromptu and spontaneous performance style of Xinhua mountain songs, characterized by its strong local flavor, has made it an integral part of cultural life in the Meishan region. In modern society, these mountain songs have transitioned from traditional rural settings to broader stages, becoming a popular art form in and around the region.

Meishan Nuo opera, a traditional performing art of the Meishan region, combines theater, dance, and music, typically used in religious ceremonies for blessings, exorcism, and entertainment. Originating from ancient shamanistic culture, Meishan Nuo opera has evolved over centuries into a distinctive performance system. Performers wear masks and traditional costumes, mimicking the actions of deities and expressing reverence for nature and supernatural forces. The unique performance style of Meishan Nuo opera, incorporating local dialects, folk songs, and dramatic movements, reflects strong local color and ethnic characteristics. The artistic value of Meishan Nuo opera lies not only in its performance style but also in its portrayal of ancient folk beliefs and traditional social structures, making it an essential reference for studying Meishan's cultural and religious history. In recent years, Meishan Nuo opera has been revived and protected in modern society, appearing in cultural exchanges and art festivals both domestically and internationally, showcasing the diversity and richness of traditional Chinese culture.

Meishan paper-cutting is another significant component of Meishan culture, representing a traditional folk art with deep cultural and artistic value. This art form, blending Han and minority cultural elements, has developed its unique patterns and styles in the Meishan region. Paper-cutting plays a crucial role in life events, such as birth, marriage, and funeral ceremonies, and is an integral part of daily life in Meishan. The patterns, ranging from simple geometric shapes to complex depictions of animals and plants, reflect the Meishan people's rich imagination and craftsmanship. The vivid and distinctive style of Meishan paper-cutting, including both monochromatic and multicolored designs, and even three-dimensional works, illustrates the romantic and innovative aspects of modern art. With the increased focus on intangible cultural heritage protection, Meishan paper-cutting has gained more attention and significance. Today, this traditional craft is not only preserved and passed down locally but also integrated into modern design, decoration, and fashion, showcasing its renewed vitality and artistic value.

The black tea-making techniques in Meishan are a key part of Chinese tea culture, particularly the production of Qianliang tea and Fuzhuan tea, which are unique expressions of Meishan culture. These techniques reflect the Meishan people's wisdom in tea cultivation, harvesting, fermentation, and processing, as well as their respect for and adaptation to the natural environment. Meishan black tea, known for its distinctive flavor and health benefits, especially Qianliang tea, often called the "King of Tea," involves a complex production process that includes tea selection, drying, pressing, and packaging, demonstrating the ingenuity and creativity of the Meishan people.

In addition to these, other traditional crafts in Meishan, such as carving, woodworking, and pottery, also hold significant positions in local culture. These crafts are not only material carriers of Meishan culture but also reflections of the artistic creativity of the Meishan people. In modern society, these techniques have been revitalized and promoted, becoming important targets for intangible cultural heritage protection, and through various cultural promotion and exchange activities, they are gradually gaining national and international recognition.

Customs and Regional Characteristics

The core elements of Meishan culture also include its rich and diverse customs, which reflect the life wisdom and regional characteristics of the Meishan people. The dietary habits of the Meishan region are a crucial aspect of its culture. Due to its mountainous terrain, the region's cuisine is marked by distinctive local flavors, such as a preference for spicy, sour, rice noodles, and mixed dishes, with raw fish and raw vegetables being particularly unique. Traditionally, Meishan people place great importance on festivals and family gatherings, with traditional Meishan cuisine including a wide variety of dishes such as ten meats, ten vegetables, and ten drinks. These dietary customs not only showcase the Meishan people's life wisdom but also their love for food and life.

Specific customs and festivals also form a core part of Meishan culture. Traditional festivals such as the Ghost Festival, Tomb-Sweeping Day, and Dragon Boat Festival are significant in Meishan, where people engage in rituals and celebrations to honor ancestors and deities. The religious nature of these activities is evident in rituals such as "singing to Taigong" and the Nuo rites dedicated to Zhang Wulang, all of which are important folk practices in Meishan culture. These activities are not only integral to the cultural life of the Meishan people but also vital to the transmission of Meishan culture across generations.

Social Structure and Cultural Concepts

The core content of Meishan culture also reflects its unique social structure and cultural concepts. Meishan society has traditionally been based on clans and families, with a strong emphasis on clan consciousness. The family is the basic unit of Meishan society, with clear hierarchical structures and power dynamics within clans. Elders play an important role in village affairs and cultural transmission. The Meishan people value family and clan harmony, emphasizing collectivism and common interests, which has profoundly influenced the formation and development of Meishan culture.

Meishan cultural concepts emphasize "people-oriented" and "self-reliance through unity" values. The Meishan people admire heroism and loyalty, considering "courage, responsibility, honor, and fidelity" as fundamental life principles. These cultural concepts have deeply shaped the social ethos and cultural atmosphere of the Meishan region. The ethnic consciousness and collective spirit in Meishan culture have, over time, fostered a strong sense of regional identity and cultural mindset.

In summary, the core content of Meishan culture is rich and diverse, encompassing folk beliefs, artistic expressions, customs, social structures, and more. It not only reflects the cultural fusion and coexistence of multiple ethnic groups in the Meishan region but also showcases the unique cultural charm and human spirit of this area. This diversity provides a solid foundation for the transmission and development of Meishan culture, as well as abundant material and inspiration for its innovation and dissemination in the modern cultural context.

The Transmission and Development of Meishan Culture

Meishan culture is a historically rich and culturally profound regional culture in central Hunan, originating from the ancient Meishan area. As an ancient and mysterious folk tradition in southern China, Meishan culture is not only an important branch of the Chu culture but also a testament to the historical and cultural integration of multiple ethnic groups. Over time, Meishan culture has undergone several transformations and developments, and its transmission and promotion continue to hold significant cultural and social importance in contemporary society.

The transmission of Meishan culture is mainly reflected in two aspects: the preservation of intangible cultural heritage and the maintenance of ethnic traditions. Many elements of Meishan culture, such as Meishan Nuo opera, Meishan mountain songs, Meishan paper-cutting, and Meishan martial arts, have been preserved as intangible cultural heritage. On the other hand, cultural heritage has been passed down through generations, oral histories, and folk customs, becoming an integral part of Meishan culture. During this transmission process, Meishan culture is continuously enriched and developed through imitation and the accumulation and dissemination of performative knowledge. Imitation is not merely a replication but a creative recreation based on social behavior, allowing Meishan cultural symbols to evolve during transmission. For example, the mask performances and religious rituals in Meishan Nuo opera are both recreations of traditional culture and adaptations to modern society.

Furthermore, the transmission of Meishan culture exhibits strong community and collective characteristics. Religious activities, festivals, and folk rituals within the community are important carriers of Meishan culture's transmission. These activities not only facilitate the continuation of culture but also enhance community cohesion and cultural identity.

As society progresses and globalization influences, Meishan culture has undergone multiple developments and innovations while being transmitted. In recent years, Meishan culture has gradually moved from a local culture to the national and even global stage, with its unique cultural symbols and artistic forms gaining broader recognition.

The integration of Meishan culture with the tourism industry has become a key avenue for its development in recent years. The Hunan provincial government and related departments have promoted the deep integration of Meishan culture with tourism through academic seminars, the construction of Meishan cultural parks, and cultural exhibitions. This integration has not only facilitated the spread of Meishan culture but also brought new economic growth opportunities to the region.

In the context of intangible cultural heritage protection, many elements of Meishan culture, such as Meishan Nuo opera and Meishan paper-cutting, have been designated as national intangible cultural heritage. Through legislation, education, media promotion, and other means, the government and cultural departments actively protect and promote Meishan culture. These efforts not only sustain the vitality of Meishan culture but also strengthen people's recognition of traditional culture.

Types and Characteristics of Meishan Cultural Symbols: Visual Symbols

Visual symbols are an essential part of Meishan culture, conveying and transmitting rich historical, cultural, and religious meanings through various forms of artistic expression. These visual symbols are primarily manifested in Meishan's paper-cutting, painting, carving, textile patterns, Nuo masks, and other artistic forms, embodying both unique aesthetic value and profound cultural significance.

First, Meishan paper-cutting stands out as the most prominent visual symbol of Meishan culture. As an ancient folk art, it carries the unique cultural connotations and lifestyle of the Meishan region. This paper-cutting art includes two main types: "Jianhua" (cut flowers) and "Cuohua" (engraved flowers), serving a wide range of purposes from life rituals to daily decoration. For example, in the ancient Meishan area of Anhua, paper-cutting plays a vital role in people's lives, from a baby's birth to weddings and funerals. The patterns used in Meishan paper-cutting are rich in symbolism. For instance, the "Double Happiness" pattern symbolizes loyalty and happiness in wedding celebrations, while in religious rituals, more three-dimensional styles are often used, such as paper houses and wreaths. These have evolved into a unique form known as "Xiangyi Paper-cutting," which retains the original features of Meishan paper-cutting and reflects its primitive and folkloric characteristics.

Picture 1： MEISHAN Color paper cutting

Source： Meishan paper-cutting inheritor Ms. Xiang Liangjing provided the picture

Second, Meishan's painting art is another crucial aspect of its visual symbols. The distinctive style of Meishan paintings, influenced by local geography, historical background, and ethnic integration, includes traditional New Year paintings, woodblock prints, and hand-painted works characterized by bold colors and compositions, often themed around mythology, history, and folk beliefs.

Picture 2： Tantou New Year Pictures
Source： Provided by Liu Zhou, teacher of Hunan Vocational College of Art

Nuo masks are another vital visual symbol in Meishan culture. Meishan Nuo opera, performed during rituals for blessings and exorcism, uses masks as its core props. These masks vary in design, some depicting anger or solemnity, while others show humor or whimsy. The craftsmanship of the masks is exquisite, with bright colors like red, black, yellow, and white, each carrying specific symbolic meanings.

Picture 3： Nuo Opera Masks and Nuo Opera Performances
Source： Lengshuijiang Municipal People's Government Website Culture

Additionally, textile patterns also play a significant role as visual symbols in Meishan culture. Traditional textiles from the Meishan region, especially handmade cloth and embroidered items, are often decorated with geometric patterns, animal and plant motifs, and mythological stories. These patterns are not only visually appealing but also carry symbolic meanings, such as dragon and phoenix patterns representing authority and good fortune,fish patterns symbolizing prosperity, and geometric shapes like diamonds and squares symbolizing stability and safety.

Picture 4: Meishan printing and dyeing patterns and embroidery patterns
Source: Hunan Intangible Cultural Heritage Network

These visual symbols play a crucial role in Meishan's social life and belief systems. They convey the cultural connotations and beliefs of the Meishan people through various forms of artistic expression, reflecting the distinct regional characteristics and aesthetic values of Meishan culture. These symbols are not only a unique feature of the local culture but also serve as a window into the Meishan people's worldview, values, and aesthetic sensibilities in specific historical and social contexts.

Transformation and Representation of Culture Symbols: Application in Artistic Creation

The transformation and representation of cultural symbols, especially their application in artistic creation, are key to the modern expression of Meishan culture. As society progresses and modern art evolves, how to transform the visual symbols of Meishan culture into artistic works and cultural products suitable for modern society, while maintaining their authenticity, has become a pressing issue for cultural inheritors and artists.

The visual symbols of Meishan culture are reinterpreted and represented in various art forms such as painting, sculpture, and stage performance. These visual symbols not only exist as aesthetic elements in artistic works but also serve as cultural symbols that convey the unique cultural information of the Meishan region. For example, Meishan paper-cutting and martial arts movements have been reinterpreted and represented through modern art. Paper-cutting, as a traditional art form, can be combined with modern fashion design to become a new form of artistic expression. Through modern decorative art, fashion design, visual art exhibitions, and other channels, these symbols are revitalized and gain new life in the globalized context.

In the application of painting art, the transformation of Meishan cultural symbols is particularly evident. The totems, patterns, and mythological images in Meishan culture are widely used in modern paintings. For instance, traditional Meishan symbols like "Heaven," "Earth," and "Man" have been adopted by modern artists to create artworks with ethnic characteristics. By reconstructing these traditional symbols and employing modern painting techniques such as abstract expression and conceptual painting, artists imbue these symbols with new aesthetic connotations and cultural meanings. This transformation of symbols not only enriches the artistic forms of modern painting but also opens up new avenues for the dissemination and promotion of Meishan culture.

In the artistic transformation of Meishan cultural symbols, the concepts of representation and innovation are key. For example, some unique movements and postures in Meishan martial arts are reinterpreted in modern stage art and film productions. By staging and dramatizing these movements, the visual effects and expressiveness are enhanced, allowing these traditional cultural symbols to gain wider recognition and dissemination in modern society. Such artistic transformation preserves the uniqueness and authenticity of traditional culture while enhancing the contemporary relevance and appeal of the symbols.

Another successful example of transformation is the representation of symbols in digital art creation. The development of modern technology provides more possibilities for the transformation of cultural symbols. Through digital technology such as virtual reality (VR) and augmented reality (AR), the symbols of Meishan culture can be presented more intuitively and vividly. The traditional symbols of Meishan are transformed into 3D models or interactive media content, allowing the audience to experience the unique charm of Meishan culture in an immersive way. This transformation not only expands the audience for Meishan culture but also breathes new life into it in modern society.

In the field of education and research, the representation of Meishan cultural symbols helps systematically pass on these symbols to new generations. Educators can use visual symbols from Meishan culture to design teaching materials and develop cultural courses suitable for different age groups, helping students better understand the history and values of Meishan culture. In art courses, students can learn traditional techniques such as Meishan paper-cutting, mask making, and painting, and reinterpret these symbols with modern significance through their creations.

Overall, the transformation of Meishan cultural symbols in modern artistic creation not only enriches the content and form of artistic expression but also provides new avenues for the dissemination and promotion of Meishan culture. This transformation preserves the authenticity of culture while giving it new vitality through innovative methods, allowing Meishan culture to thrive in modern society.

Theoretical Foundations of Painting Applications

In the transformation of Meishan cultural symbols and their application in artistic creation, the theoretical foundations of painting applications are crucial. They not only determine how cultural symbols are represented and reinterpreted but also influence the methods of modern interpretation and dissemination of these symbols. As a visual art form, painting can transform the symbolic language of Meishan culture into specific visual language, conveying cultural information and values through visual perception.

Three commonly used methods in painting applications—compositional interpretation, content analysis, and semiotics—provide different perspectives on the application of Meishan cultural symbols in painting. Compositional interpretation focuses on the detailed observation and analysis of the visual elements in a painting, such as composition, color, and lighting, to reveal the underlying emotions and cultural connotations of the image. Content analysis systematically categorizes and quantifies paintings to explore the application patterns and cultural meanings of symbols in art. Semiotics, on the other hand, emphasizes the relationships between symbols, understanding how these symbols function and signify within specific cultural contexts.

In the application of Meishan cultural symbols in painting, these three methods complement each other. Through compositional interpretation, artists can accurately capture the visual characteristics of Meishan symbols. Content analysis allows for a systematic understanding of how these symbols are applied in different works. Semiotics provides a deeper understanding of the cultural connotations behind the symbols and their representation in painting.

Semiotics is a key theoretical tool for understanding the application of cultural symbols in painting. It emphasizes the relationship between symbols and the concepts they represent, as well as the construction of meaning within specific cultural contexts. In the creation of paintings inspired by Meishan culture, artists use the extraction and representation of Meishan symbols to create a series of visual symbols rich in cultural significance. These symbols are not just representations of images but carriers of cultural connotations.

Based on Stuart Hall's theory of representation, the symbols in paintings not only reflect the objective reality of the world but are also reinterpreted and recreated through a cultural lens. When artists use Meishan cultural symbols in their paintings, they are expressing their understanding and interpretation of Meishan culture through visual language. Through semiotic analysis, the symbols and symbolic systems in paintings are not merely means of artistic expression but also media for generating and transmitting cultural meaning.

The painting symbols in Meishan culture reflect specific historical and cultural contexts, showcasing the lifestyle, belief systems, and aesthetic pursuits of the Meishan people. In this process, the theoretical foundation of painting applications involves elements of symbolism, constructivism, and semiotics, which guide the visual expression of Meishan cultural symbols and ensure their effective representation and innovation in contemporary painting. Symbolism theory posits that painting is not just an imitation of reality but a means of conveying spirit and emotion through symbols. In the painting expression of Meishan culture, symbols often carry deep symbolic meanings. For example, totemic images such as Chiyou, Fuhan Yang, and Zhang Wulang not only represent ancestor worship but also bear rich cultural symbolism. Therefore, in painting creation, artists often use exaggeration, deformation, and other techniques to recreate these symbols, highlighting their symbolic meanings and spiritual connotations.

Constructivism emphasizes the organization and arrangement of visual elements within the composition and structure of the artwork. In the painting applications of Meishan culture, this theory guides the integration of traditional symbols with modern compositional techniques. For instance, the symmetrical and balanced composition typical of Meishan paper-cutting patterns provides inspiration for modern artistic creation. In contemporary painting, artists can deconstruct and reconstruct these traditional symbols, employing modern techniques such as abstraction and collage to create works with new visual impact. Constructivism also stresses the coordination and balance of colors, lines, and shapes, aligning with the visual expression of Meishan cultural symbols, thereby better reflecting their cultural characteristics and artistic charm.

Semiotics, as a crucial theory in modern art studies, offers a framework for understanding and interpreting cultural symbols. In the painting application of Meishan culture, the core concepts of semiotics help to uncover the cultural connotations behind visual symbols. Semiotics posits that cultural symbols are not merely visual elements but part of a meaning system. Symbols in Meishan culture, such as Nuo masks and totemic images, are significant in

conveying cultural meanings. Through painting, these symbols can be reinterpreted and represented in new contexts, allowing for a broader understanding of their meanings and cultural implications.

Symbol Selection

The selection of symbols in the painting creation process directly affects the effectiveness of the artwork and the accuracy of cultural communication. Different symbol choices can convey different cultural messages and artistic styles, making symbol selection a crucial aspect of painting creation.

Picture 5： Meishan District Wind and Rain Bridge
Source： Meishan Cultural Park and Meishan Cultural Museum

Symbol selection in painting creation holds significant symbolic and directive value, first requiring the extraction and transformation of symbols. Meishan culture is rich in visual symbols, such as Nuo masks, mountain song lyrics, and paper-cutting patterns, all of which provide artists with a wealth of visual resources. These symbols carry specific meanings and cultural connotations in traditional culture, but in painting creation, artists extract and simplify these symbols, transforming them into visual elements with modern artistic styles. In this process, artists not only retain the original cultural characteristics of these symbols but also give them new forms and modes of expression. For instance, the shapes of Nuo opera masks can be abstracted in painting, enhancing their artistic expressiveness and visual impact. Meanwhile, traditional patterns in paper-cutting can be reinterpreted through various compositions and color combinations to create unique visual effects.

Picture 6： Professor Chen Feihu's environmental design work "The Rhythm of the Bridge - Connecting Meishan Culture on the Water"
Source： China's 14th National Art Exhibition Art Design Exhibition

The transmission and application of intangible cultural heritage play a crucial role in painting creation. According to Christoph Wulf, the intergenerational transmission of intangible cultural heritage is facilitated through imitation and creative recreation. In painting practice, this principle is applied to the creative transformation of Meishan cultural symbols. Artists not only recreate traditional elements of Meishan culture through painting but also use artistic techniques for innovative expression, allowing these symbols to gain new life in a modern social context. This process involves preserving traditional symbols while reinterpreting them in modern artistic creation, offering new visual forms and cultural connotations. This transformation allows traditional cultural symbols to continue to carry cultural value in contemporary settings.

Creative Directions in Painting Practice

The practice of painting Meishan cultural symbols can be divided into two main directions: one focuses on the creation of paintings inspired by Meishan culture, and the other on painting activities in the Meishan region. These two directions are both independent and interrelated, collectively promoting the application of Meishan cultural symbols in painting.

The first direction emphasizes artistic creation, where artists draw inspiration from Meishan culture to create a series of works rich in local flavor. These works express the artists' understanding and interpretation of Meishan culture by extracting and innovating its symbols. This form of creation not only enriches the content of painting but also provides new avenues for the dissemination of Meishan culture.

The second direction emphasizes practical activities, including wall painting, painting restoration, and other community or public space-based activities that integrate Meishan cultural symbols into daily life through artistic means. This approach not only raises community awareness and recognition of Meishan culture but also enhances the effectiveness of cultural symbol dissemination.

Application of Cultural Symbols in Various Painting Forms

The application of cultural symbols in various painting forms is a crucial path for the transformation of Meishan culture's visual symbols. In modern artistic creation, cultural symbols can be applied not only in traditional painting forms such as Chinese painting, watercolor, and oil painting but also in emerging art forms like abstract expressionism, installation art, and digital painting.

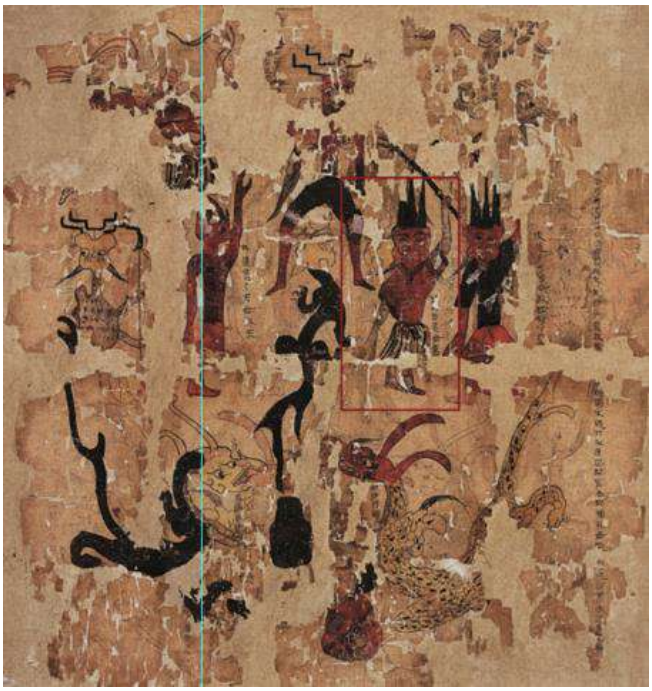

Picture 7： Meishan Ancient Paintings
Source： Hunan Provincial Museum

In traditional painting forms, Meishan cultural symbols often appear as concrete images. For example, in Chinese painting, mythological animals from Meishan culture, such as dragons, snakes, and tigers, are given distinct personalities and symbolic meanings, reflecting reverence for natural forces. In oil painting, artists can use rich colors and fine brushstrokes to depict the complexity and diversity of Meishan cultural symbols, making them more visually striking and artistically compelling.

In abstract expressionism, the application of Meishan cultural symbols is manifested in the reinterpretation and recreation of traditional symbols. For example, artists can abstract traditional Meishan symbols such as paper-cutting patterns and Nuo masks into geometric forms or color blocks, creating a new visual language. In this new context, Meishan cultural symbols are no longer confined to their original cultural backgrounds and symbolic meanings but can serve as pure visual elements, infusing modern artistic works with new formal beauty and cultural significance.

Picture 8: Meishan Buildings and Fengyu Pavilion
Source: Photo by the autho

Picture 9: Liao Qingsheng's Cloudy Landscape Paintings
Source: People's Daily reported

In emerging art forms like installation art and digital painting, the application of Meishan cultural symbols is more flexible and diverse. For instance, using virtual reality (VR) technology, the symbols of Meishan culture can be transformed into interactive and immersive digital art, allowing viewers to experience the unique charm of Meishan culture in a virtual space. Installation art can physically construct spaces that bring the symbols of Meishan culture, such as dragons, tigers, and snakes, into three-dimensional, dynamic displays, giving them new life in the context of modern art.

Modern Expression of Cultural Symbols

In modern expression, the application of Meishan cultural symbols requires innovation while respecting tradition. Contemporary artists, by blending various artistic styles and techniques, enable Meishan cultural symbols to gain broader dissemination and recognition in new contexts. The modern expression of cultural symbols is not only about preserving and passing on traditional culture but also about innovative cultural re-creation, allowing them to maintain their uniqueness and vitality in a globalized world. The application of Meishan cultural symbols in painting is not a simple replication of traditional symbols but a fusion of tradition and modernity. This fusion is reflected in multiple aspects of artistic creation, including material selection, painting techniques, and symbol redesign. Through this fusion,

traditional Meishan cultural symbols gain new vitality in modern painting, preserving their historical and cultural value while meeting the expressive needs of contemporary art.

Picture 7： The author's mixed media paintings

In practical painting, artists can combine modern painting techniques such as oil painting, watercolor, and printmaking to integrate Meishan cultural symbols, creating unique artistic styles. The application of modern materials, such as digital painting and mixed media, also provides more possibilities for the expression of Meishan cultural symbols. This fusion of tradition and modernity not only enriches the forms of expression for Meishan culture but also expands its application in contemporary art.

The significance of applying Meishan cultural symbols in painting is not only in cultural transmission and innovation but also in its contribution to the development of contemporary art. By applying Meishan cultural symbols in painting, artists inject new vitality into contemporary art and provide new avenues for the transmission and development of Meishan culture.

First, the application of Meishan cultural symbols in painting promotes the dissemination and development of cultural symbols. Through the powerful and direct form of painting, Meishan cultural symbols are disseminated more widely. This dissemination is not limited to the Meishan region but extends nationally and even internationally, enhancing the recognition and influence of Meishan culture.

Second, the application of Meishan cultural symbols in painting drives the development of contemporary art. By modernizing traditional symbols, artists continuously explore new techniques and artistic forms in their creations. This exploration not only enriches the content of contemporary painting but also expands the creative approaches of artistic production.

Finally, the application of Meishan cultural symbols in painting provides new models for cultural transmission and innovation. In the context of globalization and modernization, traditional cultural symbols face the risk of being forgotten or homogenized. Through painting, Meishan cultural symbols are constantly innovated while being transmitted, maintaining their vitality. This model offers valuable insights for the transmission and development of other traditional cultural symbols.

Conclusion

Meishan culture, as a distinctive regional culture in southern China, has demonstrated its rich connotations and strong vitality throughout history. From its historical origins to modern development, Meishan culture has been transmitted and promoted through diverse cultural symbols and artistic forms. This paper systematically explores the historical background, core content, and transmission and innovation of Meishan culture in modern society. By analyzing the extraction, transformation, and application of cultural symbols in theory and practice, the unique value and significance of Meishan culture in modern society are revealed.

The core content of Meishan culture encompasses folk beliefs, artistic expressions, customs, and social structures. The folk beliefs and primitive shamanism in Meishan culture, such as Nuo opera and paper-cutting art, retain a strong local flavor while reflecting the spiritual beliefs and life wisdom of the Meishan people. These cultural symbols, constructed and transmitted through generations, highlight the diversity and inclusiveness of Meishan culture. These cultural symbols include ancient myths, religious rituals, and modern artistic expressions. Through these symbols, Meishan culture is not only passed down within the local community but also gains new vitality in broader cultural contexts.

This paper analyzes the process of extracting and transforming cultural symbols, particularly how visual symbols from Meishan culture are reinterpreted and represented in modern society through artistic creation. The selection and transformation of symbols not only provide rich creative material for modern painting but also offer new paths for cultural transmission and promotion. In painting creation, the visual symbols of Meishan culture are expressed in various forms of art, presenting a unique cultural charm. This transformation and representation of symbols enrich the expressive techniques of contemporary art and endow Meishan culture with new meanings and value, allowing it to be widely disseminated in contemporary contexts.

The modern expression of cultural symbols plays a crucial role in the transmission and innovation of Meishan culture. In the context of globalization, the survival and development of traditional culture face new challenges and opportunities. By integrating with modern artistic forms, Meishan culture retains its historical accumulation and cultural characteristics while adapting to the demands and aesthetic standards of modern society. The use of various forms of expression, such as painting, sculpture, installation art, and digital art, allows Meishan culture to be reshaped and promoted in the new era. This modern expression not only enhances the influence and appeal of Meishan culture but also provides valuable insights and references for the protection and development of other local cultures.

In general, Meishan culture, as an important part of China's cultural diversity, reflects the fusion and innovation of diverse cultures in modern society. Through systematic extraction and transformation of symbols, Meishan culture has been richly represented and applied in contemporary artistic creation, with its unique cultural symbols gaining new vitality in a new historical stage. In the future, as society progresses and cultural exchanges deepen, Meishan culture will continue to play a unique role, contributing actively to cultural diversity and development in a globalized world.

Through in-depth research and summary of Meishan culture, we not only see the revival of a local culture in modern society but also recognize the necessity and possibility of cultural transmission and innovation. As a bridge between history and modernity, Meishan culture symbolizes the resilient vitality and boundless creativity of traditional culture. In the future, we should continue to explore and promote the value of Meishan culture, using various artistic forms and modern technological means to allow it to shine even brighter in contemporary society.

References

Xiao Weisheng. (2011). "Research on Visual Culture and Image Consciousness"

Lu Desi. (2009 p2). "The Hegemony of Visuals" points out that "key visuals" (key visuals)

Zou Yang. (2015). "Research on the Adaptive Reappearance of Historical and Cultural Landscapes in Meishan Area"

Xiang Liangjing Zhang Yani. (2016). "Meishan Paper Cutting"

Tian Jiani. (2018). "A Brief Discussion on the Development of Traditional Chinese Symbols in Contemporary Art"

Sun Wenhui. (2006). "Wu Nuo Sacrifice - Chinese Text of Cultural Anthropology"

Zhang Shihong. (1997). "A Brief Account of Meishan Culture"

Chen Ziai. (2012). "Meishan Chiyou - Roots of Southern Chu, Spirit of Hunan and Xiang"

Anhua County Culture, Tourism, Radio, Television, Press and Publication Bureau. (2014-07-15 Part II "Searching for the roots of Meishan"). "Meishan Culture: The inheritance of horns and songs"

[Germany] Christoph Wulff, translated by Chen Hongyan, edited by Peng Zhengmei. (2018.10 p271-272). "Human image imagination, performance and culture"

[UK] Stuart Hall, ed. (2003.11 p17-26). "Representation--Cultural representation and signifying practice"

Gillian Rose, (2017 p63-167). "Methods of viewing: How to interpret visual materials: (Original book 3rd edition)

Xiong Ying. (2016). Research on rural architectural environment based on the inheritance of Meishan intangible cultural heritage

The Artificial Intelligence (Ai) Innovation in Academic Education Management: A Perspective from Educational Leadership

Siriwan Phuriwatthanatham
Siam Technology College, Thailand
E-mail:siriwanp@siamtechno.ac.th

****

Abstract

This article explores the transformative potential of Artificial Intelligence (AI) in academic education management, emphasizing its role from the perspective of educational leadership. As institutions face increasing demands for efficiency and personalized learning, AI emerges as a pivotal solution, aiding in decision-making, streamlining administrative processes, and personalizing educational experiences. The integration of AI, however, necessitates strong leadership, strategic planning, and a keen awareness of challenges such as data privacy, technological infrastructure, and ethical implications. The paper discusses the categorization of AI technologies, their applications in enhancing decision-making and operational efficiency, and the necessity for educational leaders to foster a culture of innovation and develop AI literacy among staff and students. The future of AI in education management hinges on effectively balancing technology advancements with ethical considerations, ultimately aiming to create a more inclusive and effective educational environment.

Keywords: Artificial intelligence (AI); Academic management; Educational leadership

Introduction

In recent years, the integration of artificial intelligence (AI) within academic education management has emerged as transformative force, reshaping the landscape of educational leadership. As educational institutions grapple with the complexities of modern pedagogy and administrative efficiency, AI technologies offer unprecedented opportunities for innovation. This paper explores how AI-driven solutions are revolutionizing the management of academic institutions, focusing on their implications for educational leadership. By examining cutting-edge AI applications —from data analytics that enhance student outcomes to adaptive learning systems that personalize instruction —this article aims to illuminate the profound impact of AI on the strategic and operational dimensions of education management. Through a critical analysis of current trends and case studies, the article seeks to provide a comprehensive perspective on how educational leaders can harness AI to foster more effective and responsive educational environments, ultimately engaging readers with the promise and potential of AI in shaping the future of academic education.

AI Technologies Categorization

The literature identified three primary capacities of AI: data analysis and learning, human-like reasoning or cognition, and emotion sensing. These capacities can be classified into several typologies based on the sort of intelligence, the technologies employed in their design, and their unique functions (Benbya et al., 2020).

* Received: September 3 2024; Revised: September 16 2024; Accepted: September 17 2024

These systems are categorized based on their type of intelligence. They can be classified as artificial narrow intelligence, which only focuses on one specific domain and cannot transfer knowledge to different domains. On the other hand, artificial general intelligence possesses cognitive abilities and skills at a human level. Lastly, artificial superintelligence is a highly advanced and complex system that surpasses human-level cognition and capacity, although it has yet to be achieved (Chernov & Chernova, 2019). AI systems are commonly referred to using terms such as machine learning (including deep and reinforcement learning), natural language processing (for example, chatbots), and automated and robotic technologies (Jarrahi, 2018). In addition, AI systems can be categorized into four main types based on their functions. The first type is conversational AI, which can engage in human-like conversations through voice and text. Hence, it includes chatbots and handling repetitive client queries. The second type is biometric AI, which can capture various biometric data such as fingerprints, facial images, retinas, hand geometry, and behavioral traits like voice and gestures. The third type is algorithmic AI, which can make decisions and perform actions by processing a predefined set of instructions and a large amount of data, primarily using machine/ deep learning techniques. The fourth type is robotic AI, which refers to physical robots that can assist people in performing complex or automated tasks (Benbya et al., 2020).

AI is now employed to augment the capability of statistical analysis by enabling more intricate data mining. AI-enhanced predictive modeling and big data analytics have emerged as two critical categories of data-mining systems. Predictive modeling, an artificial intelligence component, involves using machine learning techniques to forecast the probability of specific events based on historical and current data. Bug data analytics refers to using artificial intelligence (AI) technologies to gather, organize, and analyze datasets that are too massive for traditional database systems (Santana & Diaz-Fernandez, 2023).

The Role of AI in Academic Educational Management

AI has the potential to revolutionize various aspects of academic education management. Educational institutions are increasingly adopting AI-driven tools to streamline operations, enhance learning outcomes, and provide personalized educational experiences. The integration of AI into education management is not just a technological shift but a strategic one that requires strong leadership to navigate effectively.

1. Enhancing Decision-Making with AI

AI offers educational leaders the ability to make data-driven decisions. Through predictive analytical and machine learning algorithms, AI can analyze vast amounts of data to provide insights that were previously unattainable. For instance, AI can predict student performance, identify at-risk students, and recommend interventions tailored to individual needs. This empowers leaders to make informed decisions that can positively impact student outcomes and institutional efficacy (Saputra et al., 2023). Moreover, by harnessing AI's capabilities, leaders can optimize resource allocation, streamline administrative processes, and enhance overall decision-making in academic institutions (Shail et al., 2022; Ojha et al., 2023).

2. Streamlining Administrative Processes

Administrative tasks such as scheduling, attendance tracking, and resource allocation can be time-consuming and prone to human error. AI can automate these processes, freeing up valuable time for educators and administrators to focus on more strategic initiatives. For example, AI-powered chatbots can handle routine inquiries from students and parents, while automated systems can manage enrollment processes, reducing the burden on staff and improving overall efficiency (Kamalov et al., 2023). Furthermore, AI-driven systems are

transforming the way institutions communicate with stakeholders by proving instant support and facilitating engagement, which ultimately leads to enhanced satisfaction among students and parents alike, thereby contributing to a more dynamic educational environment (Kamalov & Gurrib, 2023). In addition to administrative efficiency, the deployment of AI in educational institutions can enhance the overall learning experience by providing real-time feedback and personalized learning pathways tailored to individual student needs, thereby addressing diverse learning sty;es and preferences effectively (Kamalov & Gurrib, 2023). In addition to improving efficiency, AI's ability to deliver actionable insights can foster a more inclusive educational environment by ensuring that support mechanisms are in place for students who may otherwise fall behind, thus enhancing equity in education and empowering educators to create targeted interventions that improve learning outcomes for all students.

3. Personalizing Education

One of the most promising applications of AI in education is its ability to personalize learning experiences. AL can analyze students' learning patterns and adapt content to meet their individual needs, providing a more tailored and effective education. Educational leaders who embrace AI-driven personalized learning can create environments where students are more engaged and motivated, leading to better academic outcomes (Bhutoria, 2022). Through the implementation of intelligent tutoring systems and adaptive learning technologies, leaders can not only address the varying pace at which students learn but also customize assessments to reflect individual progress and competencies, thereby enhancing student engagement and promoting a deeper understanding of the material (Kamalov et al., 2023). Furthermore, by leveraging AI-driven insights, educators can better understand students' strengths and weaknesses, thereby, facilitating more targeted instructional strategies that support diverse learning needs and preferences, ultimately leading to improved educational outcomes and greater student satisfaction (Kamalov et al., 2023).

In addition to these benefits, AI can significantly enhance teacher-student collaboration by proving timely feedback and analytics, which can further enrich the learning experience and ensure that educational practices are aligned with student needs and goals (Kamalov & Gurrib, 2023). This personalized approach not only addresses gaps in comprehension but also fosters a more inclusive learning environment, enabling educators to build a deeper understanding of each student's unique learning journey, which is critical for driving sustained academic engagement and success (Kamalov et al., 2023). Moreover, the ability of AI to facilitate real-time feedback loops between teachers and students plays a crucial role in tailoring educational experiences, as it empowers educators with the insights needed to adapt their teaching methods and materials according to student responses and progress, ultimately fostering a more dynamic and responsive educational system.

Navigating the Challenges of AI Integration

While the potential of AI in academic education management is undeniable, implementing these technologies effectively requires a strategic and comprehensive approach, as educational institutions often face significant obstacles related to data privacy, technological infrastructure, and ethical considerations that must be addressed to maximize the benefits of AI (Bulut et al., 2024; Shaik et al., 2022).

1. Data Privacy and Security

The use of AI in education involves the collection and analysis of large amounts of sensitive data, raising concerns about data breaches and potential misuse, highlighting the need for robust guidelines and ethical considerations surrounding data governance. Moreover, educational leaders must remain vigilant in establishing protocols that not only protect personal information but also foster trust among students and parents, ensuring that the implementation of AI technologies promotes transparency and ethical practices within academic environments, all while addressing equity concerns that may arise from algorithmic biases or uneven access to these technologies.

2. Technological Infrastructure

The integration of AI in education also requires a significant investment in technological infrastructure and digital literacy among educators. While many institutions may lack the necessary resources to implement advanced AI systems, developing a robust technological framework is essential for leveraging AI tools effectively, as this involves not only upgrading hardware and software but also providing ongoing professional development for staff to enhance their digital competency and ensure the seamless integration of these technologies into educational practices. In this context, a systematic approach to professional development is crucial, as it allows educators to familiarize themselves with AI technologies and encourages the integration of these tools into their teaching methodologies, fostering an overall culture of innovation within educational institutions (Xu, 2020).

3. Ethical Considerations

Addressing the ethical implications of AI in education is essential to ensure that its benefits are equitably distributed and do not exacerbate existing disparities within the educational landscape, promoting educational leaders to engage in continuous dialogue about the principles of fairness, accountability, and transparency in AI applications to ensure that all stakeholders have a clear understanding of how data is used and the implications of AI-driven decision-making processes, thereby safeguarding educational equity and protecting the rights of all learners in an increasingly tech-driven environment (Bulut et al., 2024).

Artificial Intelligence (AI) for School Leadership

Chernov and Chernova (2019) state that there are three schools of thought regarding the integration of AI into organizational management: one considers AI as beneficial technology to support decision-making, one emphasizes the potential improvement of humanity through AI-human cooperation, and one sees AI as a threat that can make humans redundant in many parts of life. No matter which school of thought they support, it is evident that principals as school managers/ leaders have to tackle the opportunities and challenges brought by AI technologies into the realm of education.

Over the next school year, teachers and students will be making use of AI to a greater or lesser extent. Currently, school leaders are trying to work out how to coherently introduce AI into their schools, recognizing the potential that this technology offers, but at the same time being acutely aware of the risks that it may bring to teaching and learning processes (Van Quaquebeke & Gerpott, 2023).

So far, the literature on the emerging impact of AI on educational leadership and management has been scarce (Hejres, 2022; Papa & Moran, 2021; Tyson & Sauers, 2021; Wang, 2021). What exists, however, suggests that such technology can help educational leaders perform routine, mechanical tasks, thus allowing them to focus on other more productive and creative issues that demand their human skills and their social intelligence.

Leadership is fundamentally about making deep human connections and having compassion for others (Harris & Jones, 2023). So, it is difficult to see how AI could authentically replace this core human leadership function. Without question, the introduction of new technologies into schools will change the way in which leadership work is conceived and done. It will require school leaders to constantly adapt and expand their technological knowledge and skill simply to remain ahead of the AI curve.

During the pandemic, school leadership shifted on its axis as new ways of leading at a distance had to emerge, and more distributed forms of leadership became the norm (Harris & Jones, 2022). So, it could be argued that school leaders may be prepared than ever to deal with the demands and uncertainties that accompany AI. They have been here before, albeit dealing with a different form of unpredictable global change (Harris, 2020).

Potentially, AI provides new opportunities for school leadership, but it also brings a vast range of ethical, moral, and practical challenges. Fadel (2019) focuses on whether AI in education has been designed to supplant teachers' leaders on or to reduce them to a functional role, rather than to assist them to teach/ lead more effectively. In this sense, AI is conceived as a threat to teaching.

Taken together, school leaders are expected to make digital leadership a significant part of school management practice and guide the efficient use of recent technologies for the benefits of teaching and learning (Karakose et al., 2022; Tulubas et al., 2023). This attempt requires enabling a more digitally enhanced learning environment and integrating these technologies to practice effective management and leadership in contemporary schools. School leaders can thereby create the required synergy to achieve ever-changing educational goals by integrating teachers, students, and parents into educational processes via the efficient use of the above-mentioned AI-enhanced technologies (Cano, 2013; Chen et al., 2007; Taylor & Adelman, 2000). These technologies have already proven their capacity to help school leaders manage various technical tasks ranging from the management of food or transportation services, supply of instructional materials, human resource management, security, and student information processing (Davis et al., 2010).

The models of leadership in the educational field have diversified significantly, mostly following the changing demands from schools to maintain improvement and effectiveness. Traditional models developed with a leader-centered view have currently given way to more shared/ distributed forms of leadership acknowledging that modern schools are too complex to be led by a single leader, and school leadership activity is already distributed in nature (Karakose et al, 2022). Likewise, studies focusing on the influence of digital technologies on educational management proposed that leadership in the age of AI warrants more collaborative and shared efforts than that of a single principal (Avolio et al., 2009; Jameson, 2014). For instance, Ottestad (2013) found that teachers' willingness to incorporate these innovations into their daily practice was closely linked to their shared leadership efforts for that matter. This collaborative effort by teachers can also support student learning and development to a significant extent (Fullan et al., 2023). As a result, the primary suggestion for today's principals

could be to practice open government and involve the whole school community, including students, in working out how technology can be best integrated into education.

The Future of AI in Educational Leadership

As AI continues to evolve, its impact on educational leadership will only grow. Leaders who embrace AI will better equipped to manage the complexities of modern educational institutions and drive innovation in teaching and learning. However, the successful integration of AI requires a forward-thinking approach that balances technological advancements with ethical considerations and a commitment to student-centered education.

1. Developing AI Literacy

Educational leaders must prioritize AI literacy among staff and students to fully leverage its potential. This involves not only understanding how AI works but also recognizing its limitations and potential biases. By developing AI literacy, leaders can make informed decisions about how to implement AI in a way that enhances education without compromising its integrity (Baker, 2019; Bulut et al., 2024; Nguyen et al., 2022; Xu, 2020).

2. Building Partnerships with AI Experts

Collaboration with AI experts and technology providers is essential for educational leaders looking to integrate AI into their institutions. These partnerships can provide valuable insights into the latest AI developments and help institutions stay ahead of the curve. Educational leaders should seek out opportunities to collaborate with AI researchers and industry experts to ensure that their institutions are at the forefront of AI innovation (Johnson, 2021; Nguyen et al., 2022; Smith & Brown, 2022).

3. Fostering a Culture of Innovation

To successfully implement AI, educational leaders must create a culture of innovation within their institutions. This involves encouraging experimentation, supporting professional development, and rewarding innovative thinking. By fostering a culture of innovation, leaders can empower staff and students to embrace AI and contribute to the institution's success (Baker, 2019; Bulut et al., 2024; Cope & Kalantzis, 2020; Ma & Jiang, 2023).

Implications

The Role of AI in Transforming Educational Leadership

The integration of Artificial Intelligene (AI) within educational management has profound implications for leadership roles in modern institutions. AI offers tools that enhance decision-making by using predictive analytics to forecast student outcomes and optimize resource allocation. Educational leaders who are harness AI can move beyond traditional administrative tasks and focus on innovation in both strategic and operational management.

AI's Contribution to Personalized Learning

AI has the potential to reshape the educational experience by tailoring learning pathways to individual students. This can result in more inclusive educational environments where diverse learning styles and paces are acknolweded, AI's role in personalizing education iscludes adaptive learning systems and intelligent tutoring, which enable leaders to foster environments that maximize student engagement and achievement.

AI-Enhanced Operational Efficiency

Administrative processes such as scheduling, attendance, and communication with stakeholders can be streamlined through AI. This allows educational leaders to reduce opertational inefficiencies, focus on strategic goals, and improve overall institutional effectiveness. AI-driven automation also enhances real-time responses and feedback mechanisms, promoting a more agile and responsive educational management model.

Challenses and Ethical Considerations

The ethical use of AI in education is crucial. Issue such as data privacy, algorithmic bias, and the digital divide need to be carefully navigated. Educational leaders must develop AI literacy and implement ethical guidelines to ensure AI's fair application. Furthermore, a robust technological infrastructure and continuous professional development are necessary to support the effective integration of AI.

AI's Impact on Collaborative Leadership Models

Traditional leadership models are evolving with AI. Leadership in education is becoming more collaborative, moving away from single-leader frameworks to share pr distributed leadership. AI facilitates this by enabling more teachers and stakeholders to participate in devision-making process, therefore fostering a culture of innovation and collective responsibility within institutions.

Fostering a Culture of Innovation

For AI to be fully realized in educational setting, leaders must cultivate a culture of innovation. This includes encouraging experimentation, supporting staff professional development, and engaging with AI experts to stay ahead of technological advancements. The role of leadership will increasingly focus on creating synergies between AI tools and educational objectives.

Conclusion

AI is poised to play a transformative role in academic education management, offering educational leaders powerful tools to enhance decision-making, streamline operations, and personalize learning. However, the integration of AI also presents significant challenges, including issues of data privacy, technological infrastructure, and ethics. Educational leaders must navigate these challenges with a strategic and forward-thinking approach, ensuring that AI is used in a way that aligns with the institution's mission and values.

The future of AI in education management is bright, but its cusses depend on the ability of educational leaders to harness its potential while addressing its challenges. By developing AI literacy, building partnerships with experts, and fostering a culture of innovation, leaders can position their institutions at the forefront of AI-driven education and create a brighter future for students and educators alike.

References

Baker, R. S. (2019). *Educational Data Mining: An Overview of Methods, Techniques, and Applications*. Springer.

Bhutoria, A. (2022). Personalized education and artificial intelligence in United States,

China, and India: A systematic review using a Human-In0The-loop model. *Computers and Education: Artificial Intelligence, 3*, 1000068.

Bulut et al., (2024). The Rise ofArtificial Intelligence in Educational Measurement: Opportunities and EthicalChallenges. The National Council of Measurement in Education (NCME).https://doi.org/10.48550/arxiv.2406.18900

Chernov, A., & Chernov, V. (2019). Artifical Intelligence in management: challenges and opportunities. In Hammes, K., Machrafi, M., & Samodol, A. (Eds.) *The proceeding of the 38th international scientific conference on economic and social development (*pp. 133-140). Varazdin Development and Entrepreneurship Agency.

Cope, B., & Kalantzis, M. (2020). *Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications*. Cambridge University Press.

Ge, Z., & Hu, Y. (2020). Innovative Application of Artificial Intelligence (AI) in the Management of Higher Education and Teaching. *Journal of Physics: Conference Series,* 1533 (3), 032089

Johnson, A. (2021). "The Role of AI in Modern Educational Leadership." *Journal of Educational Leadership*, 18 (3), 245-258.

Kamalov, F., & Gurrib, I. (2023). New Era of Artificial Intelligence in Education: Towards a Sustainable Multifaceted Revolution. *Sustainability.*

Kamalov, F., Calonge, D S., & Gurrib, I. (2023). New Era of Artificial Intelligence in Education: Towards a Sustainable Multifaceted Revolution.*Sustainability,* 15 (16), 12451-12451.

Ma, X., & Jiang, C. (2023). On the Ethical Risks of Artificial Intelligence Applications in Education and Its Avoidance Strategies, *5th International Symposium on Social Science and Management Innovation,* 14, 354-359.

Nguyen, A., Ngo, H N., Hong, Y., Dang, B., & Nguyen, B T. (2022). Ethical principles for artificial intelligence in education. *Educational and Information Technologies,* 28 (4), 4221-4241.

Ojha, S., Narendra, A., Mohapatra, S., & Misra, I. (2023). *From Robots to Books: An Introduction to Smart Applications of AI in Education (AIEd).* Cornell University.

Santana, M., & Diaz-Fernandez, M. (2023). Competencies for the artificial intelligence age: Visualisation of the state of the art and future perspectives. *Review of Managerial Science,* 17 (6), 1971-2004.

Shaik, T., Tao, X., Li, Y., Dann, C., McDonald, J., Redmond, P., & Galligan, L. (2022). A Review of the Trends and Challenges in Adopting Natural Language Processing Methods for Education Feedback Analysis. *Institute of Electrical and Electronics Engineers,* 10, 56720-56739. https://doi.org/10.1109/access.2022.3177752

Smith, T., & Brown, L. (2022). "AI and Decision-Making in Education: A Systematic Review." *International Journal of Educational Technology*, 29 (4), 326-341.

Suputra, I., Astuti, M., Sayuti, M., & Kusumastuti, D. (2023). Integration of artificial intelligence in education: Opportunities, challenges, threats and obstacles. *IndonesianJournal of Computer Scieince,* 12 (4), 1590-1600.

Van Quaquebeke, N., & Gerpott, F.H. (2023). The now, new, and next of digital leadership: How Artificial Intelligence (AI) will take over and change leadership as we know it. *Journal of Leadership & Organizational Studies,* 30 (3), 165-275.

Xu, L. (2020). The Dilemma and Countermeasures of AI in Educational Application. *CSAI2020: 2020 4th International Conference on Computer Science and Artificial Intelligance,* 289-294. https://doi.org/10.1145/3445815.3445863

ปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 มาตรา 14

The Legal problems of computer-related Crime Act B.E. 2560 (2017) Section 14

บรรจง วงค์สุนะ
วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น
Banjong Wongsuna
Northern College, Thailand
E-mail: banjong52297569@gmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 มาตรา 14 ซึ่งพระราชบัญญัติที่ว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นพระราชบัญญัติที่ตั้งขึ้นมาเพื่อป้องกัน ควบคุมการกระทำผิดที่จะเกิดขึ้นได้จากการใช้คอมพิวเตอร์ หากใครกระทำความผิดตามพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์นี้ ก็จะต้องได้รับการลงโทษตามที่พระราชบัญญัติกำหนด กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มีเพื่อกำหนดความผิดในการกระทำที่มี“ระบบคอมพิวเตอร์” เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งระบบคอมพิวเตอร์นี้ เป็นได้ทั้งคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์วางตัก คอมพิวเตอร์พกพา แท็บเล็ต โทรศัพท์มือถือ และสมาร์ทโฟน รวมถึงระบบต่าง ๆ ที่ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เช่น ระบบควบคุมไฟฟ้า น้ำประปา ธนาคาร ฯลฯ

เราต่างใช้อุปกรณ์เหล่านี้ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม แน่นอนว่าย่อมมีกลุ่มหรือบุคคลที่ใช้เครื่องมือเหล่านี้ในการกระทำความผิด หรือกระทำความผิดผ่านระบบเหล่านี้ เช่น ขโมยข้อมูล ป่วนข้อมูลและระบบให้เสียหาย การกระทำเหล่านี้ถือเป็นเรื่องใหม่ทุกวันนี้คนจำนวนมากใช้อินเทอร์เน็ตเป็นดังห้องสมุดขนาดใหญ่

ความผิดที่เข้าข่ายความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ อาทิ การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ทำความผิดอื่น การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยไม่ชอบ การทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยไม่ชอบ การส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์รบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ การตกแต่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นภาพของบุคคล

คำสำคัญ: พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์; การกระทำความผิด; ระบบคอมพิวเตอร์

* วันที่รับบทความ : 15 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 20 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 21 กันยายน 2567
Received: August 15 2024; Revised: September 20 2024; Accepted: September 21 2024

Abstract

This article has the objective To study the legal problems of the Computer Crime Act 2017, Section 14, which the Computer Crime Act B.E. 2017 (2017) It is an act that was established to protect Control the wrongdoing that can occur from using computers. If anyone commits an offense under this Computer Act must be punished as prescribed by the Act. commit a computer crime It is there to define offenses in actions that involve a “computer system”. which this computer system Can be used as a desktop computer lap computer Portable computers, tablets, mobile phones, and smartphones, as well as various computer-controlled systems such as electrical control systems, water supply, banks, etc.

We all use these devices either directly or indirectly. Of course, there are groups or individuals who use these tools to commit crimes. or commit crimes through these systems, such as stealing data, disrupting data and systems to damage These actions are new. Today many people use the internet as a huge library.

Crimes considered as crimes under the Computer Law, such as illegally accessing someone else's computer system or using a computer system to commit other crimes. Illegal access to computer data, damage, destruction, modification, alteration, addition of computer data, interference with the use of computer systems in computer data transmission. Decorate computer data into an image of a person

Keywords: The Legal problems of computer-related Crime; Break a law; Computer system

บทนำ

ในปัจจุบัน ประชากรไทยมีแนวโน้มการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ โดยใช้อุปกรณ์พกพาที่เคลื่อนที่ได้สะดวกและสามารถเข้าถึงสื่อได้ตลอดเวลา อาทิ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และแท็บเล็ต เป็นต้น โดยแนวโน้มดังกล่าวนี้มาจากได้รับอิทธิพลจาก 2 ปัจจัยหลักที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยแรก ประชากร อายุน้อยมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต และ โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นอุปกรณ์สื่อสารเพิ่มมากขึ้น และนับวันประชากรที่จะเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ก็มีอายุเฉลี่ยน้อยลงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เมื่อประชากรเหล่านี้เติบโตขึ้น แนวโน้มของพฤติกรรมก็ยังคงอยู่ และปัจจัยที่สอง ประชากรทุกช่วงอายุมีแนวโน้มในการใช้อินเทอร์เน็ตและเข้าถึงสื่อผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเนื่องจากเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตถูกทำให้ง่ายต่อการเข้าถึงมากขึ้น มีราคาถูกลง ทำให้มีฐานผู้ใช้และผู้ให้บริการเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2562) จากเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการเข้าถึงโลกออนไลน์ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรือย ๆ อย่างต่อเนื่อง ส่งผลก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในโลกอินเทอร์เน็ตอย่างมาก จนทำให้ให้ภาครัฐได้ออกกฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดจากภัยคุกคามจากสารสนเทศรูปแบบต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2550 ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ก็เพื่อกำหนดบทลงโทษของฐานความผิดซึ่งผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์อาจมีความมุ่งหมายในการกระทำความผิดต่อกลุ่มบุคคลหรือต่อบุคคลหรือต่อความมั่นคงต่อประเทศ หรืออาจมุ่งหมายกระทำต่อสาธารณะ (Napibul, 2008) ซึ่งในกรณีที่กระทำความผิดต่อสาธารณะหรือต่อความมั่นคงของประเทศ กฎหมายก็จะกำหนดโทษไว้สูงอยู่แล้ว เนื่องจากอาจเกิดผลเสียหายอย่างมาก ซึ่งมากกว่าการกระทำความผิดต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ไม่ว่าจะโดยทุจริต โดยหลอกลวง การนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จหรือ การนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงของชาติ นั้นย่อมมีความผิดทั้งสิ้น ซึ่งการบังคับใช้ตัวกฎหมายฉบับนี้นับเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางกฎหมายที่ดีอย่างยิ่ง แต่ก็อาจจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมได้เช่นกัน และในเวลาต่อมา ก็ได้มีการแก้ไข พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยมี พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่2) พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ 23 มกราคม พ.ศ.2560 ซึ่งในการบัญญัติกฎหมายฉบับนี้มีเจตนารมณ์ทางกฎหมายที่แก้ไข พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ให้ดียิ่งขึ้นไป แต่ในทางกลับกัน ในสิ่งที่กฎหมายบัญญัติไว้ก็อาจส่งผลให้เกิดปัญหาเช่นกัน ซึ่งปัญหาเช่นนี้ก็เป็นปัญหาที่น่าขบคิดว่าควรมีไว้ หรือ ไม่ควรมีไว้

ซึ่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่2) พ.ศ. 2560 มาตรา 14 เป็นมาตราที่หน้าสนใจอีกมาตราหนึ่ง เนื่องมาจากหลังจากที่มีการแก้กฎหมายเป็น พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่2) พ.ศ. 2560 ได้มีการเพิ่มข้อความที่อาจเป็นปัญหาหรือสร้างปัญหามากขึ้นกว่าเดิมเช่น ในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ได้มีการเพิ่มคำว่าปิดเบือนลงไปในตัวพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นปัญหาว่าถ้าให้ข้อมูลไม่ครบหรือผิดแปลกไปจากความจริง อาจจะด้วยความประมาทของผู้นำเสนอข่าวหรือศึกษาข้อมูลความรูปมาได้อย่างไม่เต็มที่หรือด้วยกรอบเวลาในการนำเสนอข่าวของนักข่าวทำให้ไม่สามารถน้ำเสนอได้อย่างครบทั่นสมบูรณ์ได้ หรือในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (2) ที่เพิ่มคำว่า ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ และอีกหนึ่งข้อความที่ยังมิได้รับการแก้ไขคือ ความตื่นตระหนกแก่ประชาชน การเพิ่มนิยามใหม่ที่มีลักษณะตีความได้กว้างก็จะยิ่งทำให้กฎหมายบังคับใช้กับการจำกัดการแสดงความคิดเห็นบนโลกออนไลน์ได้กว้างขวางด้วยเช่นกัน และคำว่า ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน ยังถือว่าเป็นเรื่องที่พิสูจน์กันได้ยาก และไม่ชัดเจนว่าประชาชนที่ได้รับข้อมูลแล้วตื่นตระหนกตกใจกันแค่ไหน และยังมี มาตรา 14 วรรคหนึ่ง (4) ในข้อความว่าประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ที่ยังมิได้รับการแก้ไข ซึ่งเป็นปัญหาที่ว่า การมีสื่อลามกไว้ในครอบครองแม้มิได้เผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไป ก็อาจจะเป็นเรื่องที่หน้าขบคิดว่าควรมีความผิดหรือไม่

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความประสงค์ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 มาตรา 14

เนื้อหา

กฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

หากพิจารณาถึงกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งบนสื่อสังคมออนไลน์หรือการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตนั้น ประเทศไทยมีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และฉบับที่ 2 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ผู้ศึกษาศึกษาข้อมูลและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ทั้ง 2 ฉบับ ในมาตรา 14 ดังนี้

“มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิด ความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคง ในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิด ความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้”

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีการประกาศใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2550-2559 และมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ในบทบัญญัติบางมาตราที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการ

กระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฉบับใหม่ ผ่านการเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเริ่มประกาศใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา โดยมีชื่อว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (ฉบับที่ 2) (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2560) สำหรับเนื้อหาของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ดังกล่าวมีสาระสำคัญดังนี้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (ฉบับที่3) จากการศึกษาพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (ฉบับที่ 2) มีรายละเอียดที่สำคัญในการแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะ มาตรา 14 ดังนี้

มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่ การกระทำผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่ น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวล กฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทบทวนตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่ปรับปรุงแก้ไข พ.พ.ศ. 2560 เมื่อพิจารณาเฉพาะตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเด็นการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตแล้วนั้น ผู้ศึกษา พบว่า มีความเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในหมวด 1 เท่านั้น

อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

ส่วนการพิจารณาถึงกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งบนสื่อสังคมออนไลน์หรือการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตนั้น จะพิจารณาจากอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Convention on Cybercrime) หรือ อนุสัญญาบูดาเปสต์ว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Budapest Convention on Cybercrime) หรืออนุสัญญาบูดาเปสต์ (Budapest Convention) เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับแรกที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดย การทำให้กฎหมายภายในแต่ละประเทศเป็นหนึ่งเดียวกัน ปรับปรุงเทคนิคการสืบสวนและการ เพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ถูก จัดทำขึ้นโดยสภายุโรป (Council of Europe) ที่เมืองสตราสบูร์ก ประเทศฝรั่งเศส และได้ รับการรับรองโดยคณะรัฐมนตรีแห่งสภายุโรป (Committee of Ministers of the Council of Europe) ในการประชุมครั้งที่ 109 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ซึ่งได้มีการเปิด ให้ลงนามในเมืองบูดาเปสต์เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 โดยจนถึงปัจจุบัน ประเทศจำนวน 57 ประเทศได้ให้สัตยาบัน อนุสัญญาดังกล่าวแล้ว ในขณะที่อีก 4 ประเทศได้ลงนามในอนุสัญญา แต่ยังไม่ให้สัตยาบัน และนับแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2549 พิธีสารเพิ่มเติมในอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Additional Protocol to the Convention on Cybercrime) มีผลใช้บังคับ ประเทศที่ได้ให้สัตยาบันพิธีสารเพิ่มเติมจะต้องมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในลงโทษการ เผยแพร่ข้อมูลที่มีลักษณะการเหยียดผิว (racist) และสร้างความเกลียดชังคนต่างประเทศ (Xenophobic) ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ตลอดจนภัยคุกคามและการดูหมิ่นซึ่งมีสาเหตุมาจาก การเหยียดผิวหรือความเกลียดกลัวชาวต่างประเทศ (Council of Europe, 2023)

อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

(ก) เพื่อให้กฎหมายว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ภายในประเทศต่างๆ มีความ สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(ข) เพื่อให้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภายในประเทศต่างๆ มีการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสืบสวน สอบสวนและดำเนินคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ตลอดจนการรวบรวมพยานหลักฐานที่อยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(ค) เพื่อเร่งรัดให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศและบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา บทบัญญัติของอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์แบ่งออกเป็น 4 ภาค ภาคที่หนึ่งเป็น บทนิยามศัพท์ ภาคที่สองเป็นมาตรการในระดับประเทศซึ่งแบ่งเป็นกฎหมายอาญาสารบัญญัติ (substantive criminal law) กฎหมายวิธีสบัญญัติ (procedural law) และเขตอำนาจ (jurisdiction) ภาคที่สามเป็นกรอบความร่วมมือ

ระหว่างประเทศ และภาคสี่เป็นบทเบ็ดเสร็จ ทั่วไปเกี่ยวกับอนุสัญญา เช่น การลงนาม การมีผลบังคับใช้ เป็นต้น

วิเคราะห์หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 มาตรา 14 เป็นการแก้ไขจากกฎหมายเดิม คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 โดยหนึ่งในประเด็นที่มีการแก้ไขใหม่ คือ การแก้ไขมาตรา 14 เพื่อป้องกันการนำมาใช้ฟ้องหมิ่นประมาท เนื่องจากในอดีต มาตราดังกล่าวนำมาสู่การฟ้องร้องดำเนินคดีเอาผิดกับ "เนื้อหา" บนโลกออนไลน์ ทั้งที่เจตนารมณ์ของกฎหมายมีขึ้นเพื่อการเอาผิดการกระทำต่อ "ระบบคอมพิวเตอร์” เป็นหลัก ดังนั้นการวิเคราะห์หลักกฎหมายดังกล่างจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวิเคราะห์องค์ประกอบความผิด ในมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนี้

1. การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ต้องห้ามหรือเผยแพร่ ข้อมูลนั้น

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่ เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการ ที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวล กฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะ เกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศความปลอดภัยสาธารณะ ความ มั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำ ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็น ความผิดอันยอมความได้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยได้แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของฐานความผิดมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ให้ มีความเหมาะสม มีความชัดเจน เพื่อให้ต้องตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายและสะท้อนปัญหา ที่เกิดขึ้นจริงตลอดจนป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นจากเจตนาทุจริตหรือการหลอกลวงฉ้อโกง และการปลอมแปลงทางคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่อย่างแพร่หลายตามพัฒนาการของเทคโนโลยีที่ เปลี่ยนแปลงไป และโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือประชาชน ทั้งนี้ หากการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวเป็นการกระทำต่อประชาชน ถือว่าเป็นความผิด ต่อแผ่นดิน ยอมความไม่ได้ แต่หากมิได้เป็นการกระทำต่อประชาชน ก็กำหนดให้เป็นความผิด อันยอมความได้ ที่สำคัญ ประการหลักของการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 14 (1) เดิม ทำให้ ถ้อยคำใหม่ในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ไม่รวมถึงการใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท เนื่องจากวัตถุประสงค์หรือคุณธรรม แห่งกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองระหว่างความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และมาตรา 328 กับความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ของพระราช บัญญัติว่าด้วยกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) มุ่งคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เป็นสำคัญ ส่วนความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญานั้นมีวัตถุประสงค์ หรือคุณธรรมแห่งกฎหมายเพื่อมุ่งคุ้มครองชื่อเสียงและศักดิ์ศรีของบุคคลผู้ถูกใส่ความ เป็นสำคัญ (พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2), 2560)

องค์ประกอบความผิดมาตรา 14 วรรคหนึ่ง

1. โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิด ฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 14 (1) เดิมของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ใช้คำว่า “นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่า ทั้งหมดหรือบางส่วนหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความ เสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน” จึงมีการนำมาตรา 14 (1) เดิม ไปฟ้องร้องกันในความผิดฐานหมิ่นประมาทเป็นจำนวนมากซึ่งไม่ตรงกับวัตถุประสงค์หรือคุณธรรมทางกฎหมายของ มาตรา 14 (1) เดิม ที่มุ่งคุ้มครองประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ จึงมีการปรับปรุง

แก้ไขเป็น ถ้อยคำในปัจจุบัน ดังนั้น หลังจากมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) แล้ว ผู้เสียหายในคดีหมิ่นประมาทต้องไปดำเนินคดีความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และมาตรา 328 ซึ่งมีวัตถุประสงค์หรือคุณธรรมแห่งกฎหมาย เพื่อมุ่งคุ้มครองชื่อเสียงและศักดิ์ศรีของบุคคลผู้ถูกใส่ความเป็นสำคัญ ไม่อาจดำเนินคดีตาม มาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ได้อีกต่อไป (รศ.ดร.สราวุธ ปิติยาศักดิ์, 2561)

มาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน ปลอม หรืออันเป็นเท็จ โดยเจตนาทุจริตหรือโดยหลอกลวง และโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือประชาชน เช่น การสร้าง เว็บไซต์ปลอมของสถาบันการเงินเพื่อลวงให้บุคคลอื่นกรอกข้อมูลส่วนบุคคล แล้วผู้กระทำ ความผิดนำข้อมูลของบุคคลนั้นไปใช้ให้เกิดความเสียหาย (phishing) การหลอกลวงขาย สินค้าออนไลน์ หรือกรณีการหลอกลวงในรูปแบบอื่นๆ เช่น หลอกว่าได้รับรางวัลจาก ต่างประเทศและหลอกให้จ่ายภาษีเงินได้ฯ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

นอกจากนี้ มาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการขโมยตัวตน หรือ “identity theft” ซึ่งเป็นภัยใกล้ตัวมากสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และสมาร์ทโฟน โดยคำว่า “identity theft” หมายความว่า การที่ผู้กระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์สวมรอยเป็นเจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคล แล้วแอบนำเอาข้อมูลส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ ราวกับว่า เป็นตัวเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเอง ตัวอย่างเช่น ผู้กระทำความผิดนำชื่อนามสกุล วันเดือนปีเกิด หมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขบัตรเครดิต และเลขที่บัญชีของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนำเข้าสู่ ระบบคอมพิวเตอร์ของธนาคาร เพื่อขอเปิดบัญชีอินเทอร์เน็ตแบงก์กิ้ง (internet banking) หรือทำธุรกรรมการเงินออนไลน์ โดยที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ทราบ

สรุปความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) มีองค์ประกอบความผิดดังนี้ 1. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ 2. ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ 3. โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน 4. อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา 5. โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง และ 6. โดยเจตนา

1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์

การ “นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์” ในภาษาคอมพิวเตอร์ มีความหมายดังนี้

(1) “การดาวน์โหลด (download)” ซึ่งหมายถึงการถ่ายโอนข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์จากแหล่งจัดเก็บหนึ่งไปบันทึกหรือลงในระบบคอมพิวเตอร์หรือ เครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในแผ่นซีดี หรือยูเอสบีแฟลชไดร์ฟบันทึก ลงในระบบคอมพิวเตอร์หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ฯ ซึ่งการดาวน์โหลดเป็นคำที่ใช้ในการถ่ายโอน ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาไว้ในคอมพิวเตอร์ในเครือข่าย

(2) “การอัปโหลด (upload)” ซึ่งหมายถึงการถ่ายโอนข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์หนึ่งหรือคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่ง ไปยังระบบ คอมพิวเตอร์อีกระบบหรือคอมพิวเตอร์อีกเครื่องหนึ่ง ซึ่งการอัปโหลดเป็นการใช้ในการถ่าย โอนข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์จากคอมพิวเตอร์ในเครือข่ายไปไว้ในแม่ข่าย ซึ่งการนำเข้าระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) มักจะ เป็นการอัปโหลดข้อมูลคอมพิวเตอร์จากเครื่องคอมพิวเตอร์ขึ้นระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แล้วส่งหรือเผยแพร่ให้กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือประชาชนทั่วไป

2) ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ

คำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน” หมายถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือ ผิดแผกไปจากความเป็นจริง เช่น บอกความจริงไม่หมด ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ หรือไม่บอกความ จริงที่ควรบอกให้แจ้ง ทำให้เกิดความสำคัญผิด ส่วนคำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมทั้งหมด” หมายถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีการทำขึ้นทั้งหมดเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ ของบุคคลอื่น ไม่ใช่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้ทำขึ้นเอง และคำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม บางส่วน” หมายถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขบางส่วน เช่น แฮกเกอร์จัดทำ หน้าเว็บไซต์ปลอมของธนาคารเพื่อหลอกลวงให้ลูกค้าส่งชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านให้ และคำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ” หมายถึงข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงหรือทำให้ผิดไปจากความจริง ตัวอย่างเช่น ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ระบุนายปานเป็นคนอยุธยา แต่ความจริงแล้ว นายเหล็กเป็นคนอยุธยา เป็นต้น

ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมกับข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จมีความแตกต่างกันคือข้อมูล คอมพิวเตอร์ปลอมอาจไม่เป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ และข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ อาจไม่เป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม

ชื่อนางสาวเกดซึ่งเป็นคนพิมพ์จดหมายอิเล็กทรอนิกส์จริง ดังนั้น ข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ แต่ไม่เป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม

ส่วนข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนกับข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จมีความแตกต่างกัน คือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนไม่มีข้อความอันเป็นเท็จ เพียงแต่บิดเบือนความเป็นจริง เช่น บอกความจริงไม่หมด หรือไม่บอกความจริงที่ควรบอกให้แจ้ง ทำให้เกิดความสำคัญผิด เป็นต้น ส่วนข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ เป็นข้อความที่มีความเท็จ ไม่ตรงกับความจริงอยู่ ซึ่งอาจจะข้อความที่เป็นเท็จทั้งหมด หรือเป็นข้อความจริงบ้าง เป็นข้อความเท็จบ้างก็ได้ ตัวอย่างเช่น นายม่วงประกาศขายที่ดินของตนเองทางเฟสบุ๊ค โดยไม่ได้ระบุว่าที่ดินที่จะขายกำลังจะถูกเวนคืน ทั้งที่นายม่วงทราบดีว่าที่ดินกำลังจะถูกเวนคืน กรณีนี้เป็น

ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน แต่หากนายม่วงประกาศขายที่ดินของตนเองทางเฟสบุ๊ค โดยระบุว่าที่ดินที่จะขายไม่ถูกเวนคืน ทั้งที่ที่ดินกำลังจะถูกเวนคืน กรณีนี้เป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ

3) โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน

คำว่า “โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน” ไม่ใช่การกระทำโดยแท้ และไม่ใช่เจตนาพิเศษ จึงไม่เกี่ยวกับเจตนา แต่เป็นพฤติการณ์ที่ประกอบการกระทำที่น่าจะเกิดความเสียหายได้ แม้จะไม่เกิดความเสียหายขึ้นจริง ก็เป็นองค์ประกอบความผิดที่พิจารณา ได้จากความคิดของบุคคลธรรมดาทั่วไปในลักษณะเดียวกับผู้กระทำ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 769/2540) องค์ประกอบข้อนี้ ต้องโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ใช่น่าจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลใด บุคคลหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น หากเป็น “โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลใด บุคคลหนึ่ง ผู้กระทำไม่มีความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) แต่อาจมีความผิดตาม มาตรา 14 วรรคสอง”

4) อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

ดังได้กล่าวข้างต้นแล้วว่าความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญานั้น มีวัตถุประสงค์หรือคุณธรรมแห่งกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองชื่อเสียงและศักดิ์ศรีของบุคคลผู้ถูก ใส่ความเป็นสำคัญ แต่ความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ของพระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มุ่งคุ้มครองประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ดังนั้น การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะเป็นการหมิ่นประมาท บุคคลอื่นซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 326 หรือมาตรา 328 ไม่ถือว่า เป็นความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) อีกต่อไป

5) โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวง

คำว่า “โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวง” ตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) นี้ เป็นเจตนา พิเศษ หรือมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิด ซึ่งคำว่า “โดยทุจริต” ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 ได้ให้คำนิยามว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับ ตนเองหรือผู้อื่น ส่วนคำว่า “โดยหลอกลวง” หมายถึง เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อตามข้อความที่ ตนอวดอ้างหรือแสดง โดยอาจเทียบเคียงกับฐานความผิดฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดโดยทุจริตหลอกลวงผู้อื่น ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้น ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือ ทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือ ปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ” ซึ่งศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยความผิดฐานฉ้อโกง ในประเด็นการหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จไว้ในหลายคำพิพากษาศาลฎีกา ตัวอย่างเช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2510/2525 น.1782 นายม่วงหัวหน้าวงแชร์หลอกลวงนายเขียวว่า นายเหลืองลูกวงแชร์คนหนึ่งจะขายแชร์ ซึ่งความจริงนายเหลืองไม่ได้ขายแชร์ให้ผู้ใด นายเขียวหลงเชื่อจึงมอบเงินจำนวนหนึ่งเป็นค่าแชร์ดังกล่าวให้แก่นายม่วง เช่นนี้การกระทำของนายม่วงจึงเป็น

การทุจริตหลอกลวง ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ และการแสดงข้อความอันเป็นเท็จได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากนายเขียว นายม่วงจึงมีความผิดฐานฉ้อโกงนายเขียว (สราวุธ ปิติยาศักดิ์, 2561)

6) โดยเจตนา

ผู้กระทำต้องมีเจตนานำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยผู้กระทำต้องรู้ถึงข้อเท็จจริง ในองค์ประกอบความผิดว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นบิดเบือน ปลอมหรือเป็นเท็จ (รศ.ดร.สราวุธ ปิติยาศักดิ์, 2561)

สรุป

พระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 มาตราที่มีปัญหาและควรถูกแก้ไขคือ มาตรา 14

ประเด็นที่ 1 การเพิ่มคำว่า “โดยทุจริต หรือ โดยหลอกลวง” เข้ามาเป็นองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 14 (1) และ การเพิ่มคำว่า “ที่บิดเบือน” เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่นำเข้าสู่ระบบอันเป็นความผิด ควรจะต้องจัดทำให้มีคำนิยามที่ชัดเจนในพระราชบัญญัตินี้เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนในพระราชบัญญัติ

ประเด็นที่ 2 การเพิ่มคำว่า “ความปลอดภัยสาธารณะ” “ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ” และ “โครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ” เป็นองค์ประกอบความผิดฐานนำเข้าข้อมูลเท็จเข้าสู่ระบบตามมาตรา 14 (2) จากฉบับเดิมระบุไว้ให้ มาตรา 14(2) เอาผิดการนำเข้าข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ สองลักษณะ คือ 1) น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ 2) น่าจะก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน ซึ่งคำว่า “ความปลอดภัยสาธารณะ” “ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ” และ “โครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ”ก็หมายถึงความมั่นคงของประเทศเหมือนกันและยังสามารถตีความเอาผิดกับเนื้อหาบนโลกในออนไลน์ได้อยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นในการเพิ่มเติมข้อความในมาตรา 14 (2) ดังกล่าว

ประเด็นที่ 3 มาตรา 14 วรรคหนึ่ง (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ นั้น ควรเพิ่มเติมข้อความเป็น นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ และไม่กระทบถึงสิทธิของผู้อื่น

เอกสารอ้างอิง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 769/2540 สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2562). *ตลาดค้าปลีกบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่. วิเคราะห์ตลาดโทรคมนาคม*, 3 (1), 10-15. สืบค้นเมื่อ 20 เดือนกรกฎาคม ปี2567. แหล่งที่มา https://shorturl.asia/RqxZu

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. (2560). (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) อ.พ.24/ 2559 สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 เดือน กรกฎาคม ปี2567. แหล่งที่มา: https://cio.mhesi.go.th/node/695

รศ.ดร.สราวุธ ปิติยาศักดิ์. (2561). *คำอธิบายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และ (ฉบับที่2) พ.ศ.2560*. ปีที่พิมพ์ ครั้งที่ 1 พฤษภาคม 2561.

Council of Europe. (2022). Treaty Office. Chart of signatures and ratifications of Treaty 185. *Online.* Retrieved May 21, 2022 from www/.coe.int

Napibul, A. (2008). *Problems and obstacles of the enforcement of the Computer Crime Act B.E. 2550.* Bangkok:

การวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและความหมายแฝงทางสุนทรียะของเพลงพื้นบ้านในภาคเหนือของมณฑลส่าน

เป้ย อัน และ จื้อวาง หวัง

มหาวิทยาลัยเกริก

Krirk University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: an_bei@su.ac.th

****

บทคัดย่อ

เพลงพื้นบ้านซานเป่ยถือเป็นอัญมณีล้ำค่าในขุมทรัพย์ของดนตรีพื้นบ้านจีนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสั่งสมทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ลึกซึ้ง อีกทั้งยังมีลักษณะเฉพาะตัวที่สะท้อนถึงภูมิประเทศของพื้นที่ซานเป่ย สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ขนบธรรมเนียมทางสังคม และจิตวิทยาของผู้คนในท้องถิ่น ซึ่งทั้งหมดนี้มีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อการก่อกำเนิดและพัฒนาของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย ในดินแดนที่เต็มไปด้วยประวัติศาสตร์อันยาวนานนี้ เพลงพื้นบ้านซานเป่ยไม่เพียงแต่แสดงถึงคุณลักษณะทางสุนทรียศาสตร์อันหลากหลายผ่านทำนอง ภาษา และรูปแบบการแสดงเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความต่อเนื่องของวัฒนธรรมและความเป็นปัจจุบันของยุคสมัยอีกด้วย บทความนี้จะพิจารณาเพลงพื้นบ้านซานเป่ยผ่านมุมมองเชิงสุนทรียศาสตร์ คติชนวิทยา และสังคมวิทยา โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร การวิเคราะห์กรณีศึกษา และการสำรวจภาคสนาม เพื่อสำรวจลักษณะทางสุนทรียศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยในแต่ละช่วงเวลาในประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อชี้ให้เห็นถึงบทบาทของเพลงพื้นบ้านในการสืบทอดทางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมทั้งคุณค่าของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยต่อสังคมสมัยใหม่ นอกจากนี้ยังมุ่งหมายที่จะชี้ชัดถึงความท้าทายและโอกาสที่เพลงพื้นบ้านซานเป่ยต้องเผชิญในกระบวนการถ่ายทอดในยุคปัจจุบัน และเสนอแนวทางการเผยแพร่และกลยุทธ์นวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่ทันสมัยของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย พร้อมทั้งเสริมสร้างการยอมรับในความเป็นชาติพันธุ์และความมั่นใจทางวัฒนธรรม

คำสำคัญ: เพลงพื้นบ้านซานเป่ย; สาระทางสุนทรียศาสตร์; การเปลี่ยนแปลงการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์; การสืบทอดทางวัฒนธรรม; การเปลี่ยนแปลงบทบาท

* วันที่รับบทความ : 16 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 11 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 14 ตุลาคม 2567

Received: August 16 2024; Revised: October 11 2024; Accepted: October 14 2024

Abstract

As a treasure in the treasure house of Chinese folk music, folk songs in northern Shaanxi carry profound historical and cultural accumulation and unique regional characteristics, and many factors such as ecological environment, social customs and people's psychology in northern Shaanxi have had a profound impact on the formation and development of folk songs in northern Shaanxi. In this land with a long history, the folk songs of northern Shaanxi not only show rich aesthetic characteristics in melody, language and performance style, but also reflect the continuity and epochality of national culture in their connotation and expression. This paper will combine the perspectives of aesthetics, folklore and sociology, and comprehensively sort out the aesthetic characteristics and aesthetic cognitive changes of folk songs in northern Shaanxi in different historical periods through literature research, case analysis and field investigation, so as to reveal the role of folk songs in cultural inheritance and social change and their value to modern society, and clarify the challenges and opportunities faced by folk songs in northern Shaanxi in modern inheritance. To further explore the communication channels and innovative strategies of modern northern Shaanxi folk songs, to help the modern transformation and development of northern Shaanxi folk songs, and to enhance national identity and cultural self-confidence.

Keywords: Shaanbei Folk Songs; Aesthetic Connotation; Aesthetic Cognition Shift; Cultural Inheritance; Functional Transition.

บทนำ

ปัจจุบันนี้ ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านซานเป่ยในแวดวงวิชาการได้รับความสำเร็จอย่างมาก นักวิจัยหลายท่านได้วิเคราะห์เทคนิคการขับร้องของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยจากมุมมองที่หลากหลาย เช่น จ้าวปินในงานวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์การใช้โน้ตประดับในบทเพลงพื้นบ้านซานเป่ย" ได้ทำการวิเคราะห์ครอบคลุมเกี่ยวกับการใช้โน้ตประดับในบทเพลงพื้นบ้านซานเป่ย รวมถึงการจัดการและบทบาทของโน้ตประดับในการแสดงเพลงพื้นบ้านซานเป่ยซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในการแสดงออกทางดนตรีของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย(จ้าว ปิน, 2017) ชุยตันในงานวิจัยเรื่อง "การสำรวจเทคนิคการนำการร้องแบบเบลคันโตมาใช้ในบทเพลงพื้นบ้านซานเป่ย" ได้ทำการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ครอบคลุมเกี่ยวกับการหายใจ การออกเสียง และการสะท้อนเสียงระหว่างการร้องแบบเบลคันโตกับการร้องเพลงพื้นบ้านซานเป่ย(ฉุย ตัน, 2015) และงานของซื่อเสวี่ยในเรื่อง "บทบาททางศิลปะของสำเนียงท้องถิ่นในบทเพลงพื้นบ้านซานเป่ย" ที่ได้อธิบายถึงวัฒนธรรมสำเนียงท้องถิ่นของซานเป่ยที่ถูกผสมผสานเข้ากับเพลงพื้นบ้านซานเป่ย ซึ่งทำให้มีลักษณะเฉพาะท้องถิ่นที่ชัดเจน(สือ เสวี่ย, 2015) นอกจากนี้ ยังมีนักวิจัยที่มุ่งเน้นการศึกษาประวัติศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยและการวิเคราะห์ลักษณะทางวัฒนธรรมหรือดนตรีของผลงานบางชิ้น เช่น งานวิจัยของอันโปที่มีชื่อว่า "สหายซิงไห่ยังคงเป็นแรงบันดาลใจและให้คำแนะนำแก่เรา" ซึ่งได้ให้การยืนยันและวิเคราะห์ถึงผลงานและความสำเร็จทางศิลปะของนักดนตรีประชาชน เซียน ซิงไห่ และได้เรียกร้องให้สืบทอดผลงานของเขาอย่างต่อเนื่อง(อัน ป๋อ, 1951) และงานวิจัยของหลี่โปในเรื่อง "การระลึกถึงขบวนการเพลงหยางเกอในเอี้ยนอาน—

การแสดงงิ้วพี่น้องบุกเบิกครบรอบ 15 ปี" ที่ได้ทำการระลึกถึงประวัติศาสตร์ของงิ้วคลาสสิก "พี่น้องบุกเบิก" ของซานเป่ย และได้อธิบายถึงคุณค่าของมันในช่วงเวลานั้น(หลี่ ป๋อ, 1958) โดยรวมแล้ว งานวิจัยเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านซานเป่ยในแวดวงวิชาการได้ส่งเสริมการสืบทอดและการเฟื่องฟูของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย บทความนี้จะดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยจากมุมมองทางสุนทรียศาสตร์โดยใช้ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกันเป็นเส้นทางหลัก พร้อมทั้งนำเสนอแนวคิดใหม่ๆ และเส้นทางที่เป็นไปได้ในการพัฒนาเพลงพื้นบ้านซานเป่ยในยุคปัจจุบัน

1. ประวัติความเป็นมาและเนื้อหาทางวัฒนธรรมของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย

พื้นที่ซานเป่ยตั้งอยู่ในอ้อมกอดของที่ราบสูงดินเหลือง (Loess Plateau) ซึ่งลักษณะภูมิประเทศเป็นเนินเขารูปทรงลูกคลื่นที่เกิดจากดินเหลืองและทุ่งหญ้าในเขตทะเลทราย ประวัติการจัดตั้งมณฑลของซานเป่ยสามารถย้อนกลับไปถึงสมัยสงครามระหว่างรัฐ (Warring States Period) ในช่วงปี 445-396 ก่อนคริสต์ศักราช ซึ่งเป็นช่วงของเว่ยเหวินโหว (Wei Wenhou) ในสมัยราชวงศ์หยวน ได้มีการจัดตั้งมณฑลซานซีและกำหนดเขตแดนของมณฑลไว้อย่างชัดเจน ซานเป่ยได้ค่อยๆ พัฒนามาเป็นเขตภาคเหนือของสามภูมิภาคหลักในมณฑลซานซี และได้กลายเป็นพื้นที่สำคัญที่มีพรมแดนติดกับสี่มณฑล ได้แก่ มณฑลชานซี มณฑลมองโกเลียใน มณฑลหนิงเซี่ย และมณฑลกานซู่ ด้านทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำหวงเหอ ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับมณฑลชานซี โดยมีแม่น้ำเป็นพรมแดนกั้น ด้านทิศตะวันตกติดกับมณฑลหนิงเซี่ยและมณฑลกานซู่ ทิศเหนือเชื่อมต่อกับชายแดนใต้ของทะเลทรายมู่ซู (Mu Us Desert) ในเขตเมืองเออร์ดอส (Ordos) ของเขตปกครองตนเองมองโกเลียใน และด้านทิศใต้เมื่อผ่านด่านจินซั่วกวน (Jinsuoguan) และผ่านเมืองถงชวน (Tongchuan) จะเข้าสู่ใจกลางมณฑลกานซู่ ดังนั้น ประเภทของชาติพันธุ์ที่เป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมทางศาสนาที่เข้มข้น ภูมิอากาศที่แปรปรวน และภูมิประเทศที่ขรุขระ ได้ร่วมกันหล่อหลอมให้เพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีลักษณะเด่นเฉพาะตัว ทำให้เพลงพื้นบ้านนี้ได้รับการยกย่องว่าเป็น "มหากาพย์ที่ถูกแกะสลักบนที่ราบสูงดินเหลือง" และเป็น "ดอกไม้ประดับที่โดดเด่นในดนตรีพื้นบ้านของจีน มีลักษณะที่ยิ่งใหญ่ หนักแน่น โบราณ และกระชับ"(ตู้ หลินหยวน, เหยา หวายซาน และคณะ, 2023)

เพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและมีลักษณะพิเศษทางนิเวศวิทยาทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย การกำเนิดของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยสามารถย้อนไปได้ถึงยุคโบราณ ซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติในกระบวนการทำงานของผู้คนในยุคนั้น เช่น การทำไร่ การเลี้ยงสัตว์ และการล่าสัตว์ โดยเป็นเพลงที่สั้นและเรียบง่าย ในช่วงยุคเหยียนอัน เพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะที่เข้าใจง่ายและเป็นที่นิยมในหมู่ประชาชน นักทำงานศิลปะจึงเริ่มหันมารวบรวมและขุดค้นรูปแบบศิลปะต่างๆ ที่สืบทอดกันมาในชุมชน เพลงพื้นบ้านซานเป่ยจึงเริ่มได้รับความสนใจ ในปี ค.ศ. 1939 วิทยาลัยศิลปะหลู่ซิ่น

ได้ก่อตั้ง "สมาคมวิจัยเพลงพื้นบ้าน" และเริ่มต้นการเก็บรวบรวมเพลงพื้นบ้านในวงกว้าง ต่อมาในปี ค.ศ. 1942 ประธานเหมาเจ๋อตงได้เรียกร้องให้นักทำงานศิลปะปรับตัวเข้ากับประชาชน โดยกล่าวว่า "ความเป็นที่นิยมในหมู่ประชาชนคือการที่ความคิดและความรู้สึกของนักทำงานศิลปะต้องเข้าถึงและสอดคล้องกับความคิดและความรู้สึกของมวลชนแรงงาน เกษตรกร และทหาร"(คณะกรรมการบรรณาธิการเอกสารพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน, 1991) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ นักทำงานศิลปะจึงได้ลงพื้นที่ไปยังชุมชนและเรียนรู้ศิลปะพื้นบ้านอย่างจริงจัง กระบวนการรวบรวมและจัดเรียงเพลงพื้นบ้านซานเป่ยจึงมีการพัฒนาขึ้นอย่างมาก หลังการก่อตั้งประเทศ สมาคมวิจัยศิลปะพื้นบ้านได้ดำเนินการรวบรวมและจัดระเบียบเพลงพื้นบ้านซานเป่ยในวงกว้าง ในขณะเดียวกัน นักทำงานศิลปะในพื้นที่หลายคนก็ได้ตีพิมพ์คอลเลกชันเพลงพื้นบ้านซานเป่ยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ด้วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางประวัติศาสตร์และสังคม เพลงพื้นบ้านซานเป่ยได้พัฒนาและเปลี่ยนจากการเป็นเพลงสั้นๆ ในงานแรงงาน ไปสู่รูปแบบศิลปะที่หลากหลาย ซึ่งรวมถึงการบันเทิง การศึกษา การแสดงความรู้สึก และการต่อสู้ ในยุคดิจิทัล ประชาชนบางส่วนยังได้ใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในการรวบรวมและจัดระเบียบเพลงพื้นบ้านซานเป่ย ทำให้การทำงานสะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังสามารถเก็บรักษาลักษณะทางธรรมชาติของเพลงพื้นบ้านได้ อีกทั้งยังสามารถอัปโหลดไฟล์เสียงและวิดีโอเพื่อบันทึกการร้องเพลงและฉากการร้องของนักร้องได้ ปัจจุบัน เพลงพื้นบ้านซานเป่ยยังคงมีบทบาทสำคัญในการสืบสานวัฒนธรรมและการให้ความรู้ด้านความงามในสังคมสมัยใหม่

เพลงพื้นบ้านซานเป่ยในฐานะศิลปะพื้นบ้านของซานเป่ยถือเป็นรูปแบบการแสดงที่เป็นตัวแทนที่สำคัญที่สุดของวัฒนธรรมซานเป่ย และยังเป็นส่วนประกอบสำคัญของวัฒนธรรมซานเป่ยด้วย เมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงหน้าที่และการศึกษาความงามของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย เนื้อหาทางวัฒนธรรมของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยแสดงออกอย่างเด่นชัดในสามประการ ได้แก่ประการแรก เพลงพื้นบ้านซานเป่ยสะท้อนถึงลักษณะเฉพาะถิ่นและประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เนื้อเพลงมีความหลากหลาย ครอบคลุมทุกแง่มุมของชีวิต เช่น แรงงาน ความรัก การแต่งงาน ครอบครัว และมิตรภาพ เพลงเหล่านี้สะท้อนถึงสภาพชีวิตและประสบการณ์ทางอารมณ์ของชาวซานเป่ย มีลักษณะเชิงบทกวีที่เข้มข้น และมีเนื้อหาบางส่วนที่เป็นเชิงเล่าเรื่อง ไม่เพียงแต่จะสื่อถึงความรู้สึกเท่านั้น แต่ยังบรรยายถึงขนบธรรมเนียมและวิถีชีวิตของซานเป่ยได้อย่างลึกซึ้ง และสะท้อนถึงทัศนคติที่ดีต่อชีวิตและความหวังในอนาคตของพวกเขา อีกทั้งทำนองที่มีจังหวะอันโดดเด่นของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยทำให้เป็นที่นิยมร้องและแพร่หลายในหมู่ชาวบ้าน ส่งเสริมการเชื่อมโยงความรู้สึกของชาวบ้าน และเสริมสร้างวัฒนธรรมของชุมชนร่วมกัน ประการที่สอง เพลงพื้นบ้านซานเป่ยแสดงให้เห็นถึงเสน่ห์ของภาษาถิ่นซานเป่ย ภาษาถิ่นซานเป่ยมีการออกเสียงและน้ำเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ เพิ่มความไพเราะและจังหวะให้กับเพลงพื้นบ้านซานเป่ย ในเนื้อเพลงสะท้อนถึงอารมณ์ความรู้สึกที่แฝงไปด้วยความโศกเศร้า รวมถึงลักษณะนิสัยที่กล้าหาญ ไม่ยอมแพ้ และมองโลกในแง่ดี ซึ่งเป็นการแสดงถึงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และลักษณะทางวัฒนธรรมของชาวซานเป่ยอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในช่วงสงครามต่อต้านญี่ปุ่น เพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีบทบาทในการเผยแพร่

นโยบายและเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ประการที่สาม เพลงพื้นบ้านซานเปย์มีรูปแบบศิลปะและคุณค่าทางสุนทรียะที่หลากหลาย รูปแบบศิลปะของเพลงพื้นบ้านซานเปย์รวมถึงเพลงเกี่ยวกับแรงงาน เพลงรัก เพลงแต่งงาน เพลงชนบท และเพลงบูชา ทำนองเพลงมีความไพเราะรื่นหู เนื้อร้องง่ายต่อการจดจำ และวิธีการร้องมีความกระตือรือร้น ทำให้เป็นที่ชื่นชอบอย่างมากในหมู่ชาวซานเปย์ ด้วยการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ เพลงพื้นบ้านซานเปย์ได้แพร่กระจายไปยังพื้นที่ที่กว้างขวางมากขึ้น กลายเป็นสะพานเชื่อมวัฒนธรรมซานเปย์ เพลงพื้นบ้านซานเปย์สามารถสะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและชีวิตประจำวันของชาวซานเปย์ได้อย่างแท้จริง และในขณะเดียวกันก็ถ่ายทอดความงดงามและพลังแห่งดนตรี

2. ลักษณะความงามและคุณค่าหลากมิติของเพลงพื้นบ้านซานเปย์

เพลงพื้นบ้านซานเปย์มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งและมีสไตล์ดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ ความงามของเพลงพื้นบ้านสะท้อนผ่านแนวคิดสุนทรียศาสตร์ทางดนตรีและคุณลักษณะทางวัฒนธรรม ซึ่งทั้งสองอย่างนี้ร่วมกันสร้างประสบการณ์ความงามทางศิลปะของเพลงพื้นบ้านซานเปย์ การสำรวจลักษณะความงามของเพลงพื้นบ้านซานเปย์จากมุมมองที่แตกต่างกันสามารถช่วยให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในเรื่องมาตรฐานความงามและการแสดงออกถึงคุณค่าได้ โดยการรวบรวมผลงานเพลงพื้นบ้านซานเปย์ที่เป็นตัวแทนของยุคต่างๆ วิเคราะห์เนื้อหาและทำนองของเพลง บทบาททางวัฒนธรรม รวมถึงลักษณะความงาม ผ่านการสัมภาษณ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ (รายละเอียดตามตารางที่ 1) ซึ่งเป็นการขุดค้นลักษณะความงามของเพลงพื้นบ้านซานเปย์อย่างลึกซึ้ง และเปิดเผยคุณค่าหลากมิติที่สะท้อนในด้านสุนทรียศาสตร์ดนตรี มานุษยวิทยาวัฒนธรรม และสังคมวิทยา

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เชี่ยวชาญจากการสัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้ (N=10)

ผู้ให้สัมภาษณ์	รายละเอียด	จำนวน	สัดส่วน (100%
เพศของผู้เชี่ยวชาญ	ชาย	6	60%
	หญิง	4	40%
อายุของผู้เชี่ยวชาญ	30-46 ปี	3	30%
	45-60ปี	5	50%
	มากกว่า 60 ปี	2	20%
ตำแหน่งวิชาการ	ศาสตราจารย์ (ตำแหน่งสูงสุด)	3	30%
	รองศาสตราจารยย์	7	70%
วุฒิการศึกษาสูงสุด	ปริญญาเอกขึ้นไป	3	30%
	ปริญญาโท	4	40%

	ปริญญาตรี	3	30%
สถานที่ทำงาน	คณะวิทยาศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยเหยียนอัน	2	20%
	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเหยียนอัน	3	30%
	สถาบันศิลปะลู่ซวิ่น มหาวิทยาลัยเหยียนอัน	2	20%
	มหาวิทยาลัยครุศาสตร์ส่านซี	1	10%
	คณะการแสดงและการเต้นรำเหยียนอัน	1	10%
	สถาบันวิจัยประวัติศาสตร์การปฏิวัติส่านซีสังคมศาสตร์	1	10%
ความคุ้นเคยกับลักษณะความงามของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย	คุ้นเคยมาก	6	60%
	ค่อนข้างคุ้นเคย	2	20%
	คุ้นเคยทั่วไป	2	20%
ความคุ้นเคยกับด้านดนตรีวิจารณ์ ภูมิปัญญาชาวบ้านและสังคมวิทยาของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย	คุ้นเคยมาก	3	30%
	ค่อนข้างคุ้นเคย	5	50%
	คุ้นเคยทั่วไป	2	20%

(1) ลักษณะความงามของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยที่ถ่ายทอดสุนทรียภาพทางดนตรี

เพลงพื้นบ้านซานเป่ยในฐานะที่เป็นรูปแบบดนตรีพื้นบ้านที่ฝังรากลึกในดินแดนที่ราบสูงดินเหลืองทางตอนเหนือของมณฑลส่านซี มีเนื้อหาทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ลึกซึ้ง มุมมองเชิงสุนทรียศาสตร์ทางดนตรีของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีความเป็นเอกลักษณ์ไม่เพียงแต่สะท้อนผ่านท่วงทำนองที่ไพเราะและจังหวะที่หนักแน่นเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความจริงใจและความลึกซึ้งที่ฝังรากลึกในชีวิตประจำวันและโลกแห่งความรู้สึกของประชาชนซานเป่ย ตัวอย่างเช่น "ชิ่นเทียนโหยว" ในฐานะรูปแบบหลักของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยไม่เพียงแสดงถึงการทำงานผลิตผล แต่ยังถ่ายทอดความรู้สึกที่ลึกซึ้ง โครงสร้างของเนื้อเพลงได้รับอิทธิพลจากเพลงพื้นบ้านและบทกวีเช่น "ซือจิง" โดยทั่วไปจะเป็นประโยคเจ็ดพยางค์ มีโครงสร้างที่สมมาตรระหว่างบรรทัดต้นและบรรทัดปลาย มักใช้คำซ้ำและคำเสริมเพื่อเพิ่มพลังในการแสดงออก

เนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีรูปแบบที่สะท้อนถึงลักษณะของ "ซิง" ซึ่งบรรทัดต้นและบรรทัดปลายจะมีคำที่ซ้ำกันและมีโครงสร้างประโยคที่เหมือนกัน นักวิชาการในสมัยราชวงศ์ชิงได้กล่าวว่า “นี่เป็น

ตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดของรูปแบบซิง” (เย่า จี๋เหิง, กู้ เจ๋อกัง, 1958) การใช้คำซ้ำ คำที่เน้นย้ำ และภาษาถิ่นในเนื้อเพลงทำให้ภาษาในเพลงมีความเรียบง่ายและมีชีวิตชีวา เต็มไปด้วยกลิ่นอายท้องถิ่นและบรรยากาศชีวิตประจำวัน เช่น ในเพลง “ใครที่ไร้ซึ่งความดี ใครคนนั้นจะต้องตายก่อน” ที่มีเนื้อเพลงว่า “น้ำเย็นหนึ่งชาม กระดาษหนึ่งแผ่น ใครที่ไร้ซึ่งความดี ใครคนนั้นจะต้องตายก่อน น้ำเย็นหนึ่งชาม ธูปหนึ่งดอก ใครที่ไร้ซึ่งความดี คนนั้นจะต้องไปพบนายยม”(ตู้ หลินหยวน, เหยา หวายซาน และคณะ, 2023) และในเพลง “คิดถึงเธอ” ที่ร้องว่า “รถไฟที่เร็วที่สุดก็ยังมีสถานี ผู้หญิงที่แย่ที่สุดก็ยังมีผู้ชายของเธอ” (ตู้ หลินหยวน, เหยา หวายซาน และคณะ, 2023) จากลักษณะความงามของเนื้อเพลง เพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีความดั้งเดิมสูง มีลักษณะที่เป็นสากลและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ทำให้เพลงมีการเผยแพร่ที่แพร่หลาย คำที่มีชีวิตชีวานั้นใช้โหมดที่หลากหลายเพื่อแสดงถึงเสน่ห์เฉพาะตัว โหมดของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีความเหมือนกันกับเพลงพื้นบ้านในพื้นที่และชนชาติต่างๆ แต่ก็มีเอกลักษณ์ของตนเอง โหมด "เจิง" เป็นโหมดหลักที่แสดงถึงลักษณะที่โดดเด่นและให้ความรู้สึกลึกซึ้งแก่ผู้ฟัง โหมด "ซาง" ถูกใช้เป็นส่วนเสริมที่พบได้บ่อย ซึ่งช่วยเติมเต็มความสดใหม่ให้กับเพลง โหมด "หยู" ค่อนข้างหายาก แต่เส้นเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ของโหมดนี้ก็ช่วยเพิ่มสีสันพิเศษให้กับเพลง โหมด "กง" และโหมด "เจียว" แม้ว่าจะพบเห็นไม่บ่อยนัก แต่ก็ช่วยเสริมให้ท่วงทำนองของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เพลงพื้นบ้านจำนวนมากยังใช้เทคนิคการสลับโหมด ซึ่งลักษณะหลากหลายนี้ช่วยให้จังหวะของเพลงมีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปได้มากขึ้น มอบประสบการณ์การฟังที่เป็นเอกลักษณ์แก่ผู้ฟัง จากลักษณะความงามของท่วงทำนองและจังหวะ เพลงพื้นบ้านซานเป่ยแสดงให้เห็นถึงความหลากหลาย ความแตกต่าง และความเปลี่ยนแปลงในการใช้โหมดและโทนเสียง ซึ่งลักษณะเหล่านี้รวมกันเป็นเสน่ห์ทางดนตรีอันเป็นเอกลักษณ์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย

มุมมองด้านความงามทางดนตรีของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานอย่างใกล้ชิดระหว่างดนตรีและชีวิต ซึ่งสะท้อนถึงความเข้าใจและความรู้สึกที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวซานเป่ยต่อธรรมชาติ ชีวิต และความรัก รวมถึงการแสดงออกทางอารมณ์ทางดนตรีอย่างจริงใจ โดยการวิเคราะห์ลักษณะความงามในเนื้อเพลง ทำนอง และจังหวะของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย พบว่ามันไม่เพียงเป็นรูปแบบดนตรีหนึ่ง แต่ยังเป็นช่องทางสำคัญในการสื่อสารทางวัฒนธรรมและการแสดงออกทางอารมณ์ ซึ่งยังคงรักษาความงามของจังหวะดั้งเดิมไว้และรวมเอาความชอบด้านความงามของผู้ฟังที่แตกต่างกันเข้ามา แสดงให้เห็นถึงพลังชีวิตและความร่วมสมัยของวัฒนธรรมเพลงพื้นบ้าน ผู้สร้างสรรค์เพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีความสามารถในการใช้ส่วนประกอบทางดนตรีที่หลากหลาย เช่น ทำนอง จังหวะ และอาร์โมนี เพื่อบรรยายชีวิตและแสดงออกถึงอารมณ์ งานสร้างสรรค์ของพวกเขาปฏิบัติตามกฎภายในของดนตรีอย่างเคร่งครัด ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับความต้องการด้านความงามของผู้ฟัง ทำให้เพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีความเป็นศิลปะและมีความเป็นประชาธิปไตยในตัวเอง

(2) ลักษณะความงามของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยที่สืบทอดประเพณีพื้นบ้านของซานเป่ย

เพลงพื้นบ้านซานเป่ยแสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของภูมิภาคและเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งในด้านข้อความทางภาษา การใช้ภาษาของเพลงพื้นบ้านมักอิงตามสำเนียงท้องถิ่นและตำนานปากเปล่า เนื้อเพลงมีความกระชับแต่มีความหมายลึกซึ้ง ในเนื้อเพลงมักมีการบรรยายถึงฉากการทำงาน ขนบธรรมเนียมประเพณีและทิวทัศน์ธรรมชาติของชาวซานเป่ย โดยการถ่ายทอดรายละเอียดในชีวิตประจำวันอย่างจริงใจ เปิดเผยถึงสถานะต้นแบบของชีวิตในท้องถิ่นและจิตวิญญาณของประชาชน เช่น องค์ประกอบที่พบในเพลง เช่น “สูงที่ดินเหลือง” และ “ถ้ำ” มีบทบาทสำคัญในการเข้าใจและสืบทอดประเพณีพื้นบ้านของซานเป่ย จากการสัมภาษณ์และการจัดทำเอกสารพบว่าเพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีส่วนในการสืบทอดประเพณีพื้นบ้านของซานเป่ยในสามด้านหลักๆ

เพลงพื้นบ้านซานเป่ยมักปรากฏในกิจกรรมพื้นบ้านหลากหลายประเภท เช่น การเกษตร การจัดงานแต่งงาน งานศพ และเทศกาลต่างๆ โดยทำหน้าที่เป็นสื่อในการแสดงออกทางอารมณ์ มีบทบาทสำคัญในการรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมและเสริมสร้างความเป็นเอกภาพทางวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น ในกิจกรรมทางการเกษตรที่สำคัญในภูมิภาคซานเป่ย เช่น เทศกาลเริ่มต้นฤดูปลูกและเทศกาลเก็บเกี่ยว เพลงพื้นบ้านถูกใช้เพื่อขอพรให้ได้ผลผลิตที่ดี กระตุ้นการทำงาน และส่งเสริมจิตวิญญาณเชิงบวก เพลงพื้นบ้านในกิจกรรมเหล่านี้มักมีการใช้สัญลักษณ์และอุปมาอุปไมยที่หลากหลาย สะท้อนถึงบรรยากาศท้องถิ่นและลักษณะของความเป็นกลุ่มรวมที่เข้มข้น

นอกจากนี้ การขับร้องเพลงพื้นบ้านยังมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการปฏิบัติกิจกรรมทางประเพณีพื้นบ้าน ซึ่งการผสมผสานนี้ทำให้เพลงพื้นบ้านมีลักษณะของการมีส่วนร่วมและการโต้ตอบมากขึ้น ในงานเฉลิมฉลองเทศกาลที่เฉพาะเจาะจง เพลงพื้นบ้านกลายเป็นสะพานเชื่อมระหว่างบุคคลกับชุมชน ระหว่างอดีตและปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น ในงานแต่งงานแบบดั้งเดิมของส่านเป่ย์ เพลงงานแต่งไม่เพียงแต่บันทึกขนบธรรมเนียมการแต่งงานเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองต่อความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงและจริยธรรมของครอบครัว

นอกจากนี้ การร้องเพลงพื้นบ้านมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการปฏิบัติของกิจกรรมพื้นบ้าน ซึ่งความสัมพันธ์นี้ทำให้เพลงพื้นบ้านมีความเข้าร่วมและมีปฏิสัมพันธ์ที่แข็งแกร่ง ในงานเฉลิมฉลองในเทศกาลเฉพาะ เพลงพื้นบ้านกลายเป็นสะพานที่เชื่อมโยงระหว่างบุคคลและกลุ่ม คนในอดีตและปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น ในงานแต่งงานแบบดั้งเดิมของซานเป่ย เพลงแต่งงานไม่เพียงแต่บันทึกธรรมเนียมการแต่งงาน แต่ยังสะท้อนถึงมุมมองต่อความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงและจริยธรรมในครอบครัวอีกด้วย

คุณเหวินอีตัวยังได้ชี้ให้เห็นว่า บทกวีมักใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์ของเพศ ดังนั้นชายหญิงจึงมักเปรียบปลาเป็นตัวแทนของกันและกัน (เหวิน อี้ตัว, 2017) ในเพลงพื้นบ้านซานเป่ย มักใช้ไก่และนกเพื่อสื่อถึงผู้ชาย ในขณะที่พืชอย่างไม้ฟืน, กัญชง, และต้นหม่อน มักถูกมองว่าเป็นสัญญะที่เกี่ยวกับการแต่งงานและการสืบพันธุ์

ซึ่งสัญญะลึกลับที่เต็มไปด้วยจินตนาการเหล่านี้ล้วนมีพื้นฐานมาจากประสบการณ์ชีวิตและประเพณีพื้นบ้านในภูมิภาคซานเป่ย ลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยสะท้อนถึงความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและหลากหลายกับประเพณีพื้นบ้าน โดยบรรจุวัฒนธรรมท้องถิ่นและประเพณีชาติอันลึกซึ้ง ความสัมพันธ์เชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองอย่างมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อคุณลักษณะทางศิลปะและรูปแบบการเผยแพร่ของเพลงพื้นบ้าน

(3) เพลงพื้นบ้านซานเป่ยแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ที่หลากหลายภายในสภาพสังคมที่แตกต่างกัน

การแพร่หลายและการเปลี่ยนแปลงของมันได้รับผลกระทบโดยตรงจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ในแต่ละยุคสมัย โครงสร้างทางสังคมและสภาพแวดล้อมทางการเมืองมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อการสร้างสรรค์ การแพร่กระจาย และการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย ตั้งแต่บทเพลงในบริบทสังคมการเกษตร ไปจนถึงอารมณ์และการต่อสู้ในช่วงสงคราม จนถึงการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายของชีวิตสังคมสมัยใหม่ เพลงพื้นบ้านซานเป่ยบรรจุข้อมูลทางวัฒนธรรมทางสังคมที่หลากหลาย และสะท้อนถึงทัศนคติและความรู้สึกของผู้คนต่อสภาพแวดล้อมการดำรงชีวิต โครงสร้างทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงของมัน

ในช่วงเวลาการเกษตรแบบดั้งเดิม เพลงพื้นบ้านมักมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน ความรัก และความสัมพันธ์ โดยสะท้อนถึงความพึ่งพิงต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและความปรารถนาที่จะมีผลผลิตอุดมสมบูรณ์และชีวิตที่มีความสุข เช่น เพลง<เพลงคนเรือแม่น้ำฮวงเหอ>ที่ร้องโดยชาวประมงสูงวัยหลี่ซื่อหมิ่น, เพลงที่ใช้ในการขุดถ่าน, และเพลงเรียกคนงานขุดดิน ซึ่งมีทำนองที่เรียบง่ายและสดใส มีจังหวะที่แข็งแรง สะท้อนถึงการเคลื่อนไหวของชีวิตเกษตรกรรมและความงามของชีวิตที่เรียบง่าย เมื่อสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะในช่วงสงครามและการปฏิวัติ เพลงพื้นบ้านซานเป่ยได้เกิดการพัฒนาอย่างชัดเจนในแง่ของรูปแบบการแสดงออกและเนื้อหา เนื้อเพลงที่เต็มไปด้วยความกระตือรือร้นและทำนองที่มีเสน่ห์สะท้อนถึงอารมณ์อันร้อนแรงของประชาชนในการต่อสู้และความหวังต่ออนาคตที่สดใส ตัวอย่างเช่น “ภูเขาหนึ่งลูกน้ำหนึ่งสาย กองทัพแดงกลางมาถึงซานเป่ย”(ตู้ หลินหยวน, เหยา หวายซาน และคณะ, 2023) และ “ผ้าเช็ดหน้าสีน้ำเงินสามผืน พี่ชายตามหลิวจื้อตัน”(ตู้ หลินหยวน, เหยา หวายซาน และคณะ, 2023) ซึ่งเน้นการแสดงออกถึงความปรารถนาทางจิตวิญญาณและการชื่นชมคุณค่าทางจริยธรรม ลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ของมันมีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับจิตวิญญาณของการต่อสู้และคุณค่าของความเป็นกลุ่มในสังคม เมื่อเข้าสู่สังคมสมัยใหม่ ลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านไม่เพียงแต่ยังคงสืบทอดความรู้สึกเกี่ยวกับท้องถิ่นตามแบบดั้งเดิม แต่ยังแสดงถึงความทันสมัยในด้านภาษา รูปแบบ และวิธีการเผยแพร่ โดยสะท้อนถึงการรวมตัวและการแลกเปลี่ยนระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมและสมัยใหม่ รวมถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมต่างประเทศ

ลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีต้นกำเนิดมาจากลักษณะเฉพาะของภูมิภาคและพื้นฐานชีวิต โดยพิจารณาจากผลกระทบของสภาพสังคมต่อการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้าน มันสะท้อนถึงสถานะชีวิต ความคิดและอารมณ์ของประชาชนในซานเป่ยภายใต้บริบททางสังคมที่แตกต่างกัน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางสังคม จากหลายมุมมองที่ถ่ายทอดภาพที่แท้จริงของสังคมในขณะนั้น โดยรวมแล้ว เพลงพื้นบ้านซานเป่ยในฐานะผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของภูมิภาคซานเป่ย สภาพสังคมมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อคุณลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย และภายใต้บริบทชีวิตที่เฉพาะเจาะจง เพลงพื้นบ้านซานเป่ยยังได้ใช้รูปแบบของดนตรีและการร้องเพลงในการเปิดเผยความหมายทางสังคมในยุคเฉพาะ และแสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์

3. การรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงฟังก์ชันของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย

ลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีความหลากหลายมากขึ้นตามการพัฒนาของสังคม ทำให้ผู้คนมีการรับรู้และการประเมินเกี่ยวกับรูปแบบศิลปะเพลงพื้นบ้านในภูมิภาคนี้เปลี่ยนแปลงไปตั้งแต่ต้น เพลงพื้นบ้านซานเป่ยเริ่มต้นจากการเป็นเสียงร้องในทุ่งนาไปจนถึงการร้องเพลงรักที่มีความรู้สึกซึ้งๆ ระหว่างชายและหญิง มันมีฟังก์ชันพื้นฐานที่หลากหลายและใกล้ชิดกับชีวิต ในยุคปฏิวัติ เพลงพื้นบ้านซานเป่ยกลายเป็นสื่อที่มีพลังในการเผยแพร่แนวคิดปฏิวัติและกระตุ้นความกระตือรือร้นของประชาชน โดยเนื้อเพลงได้บรรจุความปรารถนาอย่างลึกซึ้งต่อเสรีภาพ ความเท่าเทียม และความยุติธรรม ในช่วงการก่อสร้างสังคมนิยม เพลงพื้นบ้านซานเป่ยก็ได้ใช้เสน่ห์ทางศิลปะของมันเพื่อส่งเสริมคุณค่าหลักของสังคมนิยม และมีส่วนช่วยในการพัฒนาวัฒนธรรมสังคมนิยม ในความเป็นจริง การรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญจากบรรยากาศทางการเมือง นโยบายทางวัฒนธรรม ศิลปินดั้งเดิม และสื่อการสื่อสารต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบลึกซึ้งต่อการเปลี่ยนแปลงฟังก์ชันของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย

ประการแรก บรรยากาศทางการเมืองมีผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยในฐานะสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของภูมิภาค เพลงพื้นบ้านซานเป่ยได้รับอิทธิพลอย่างลึกซึ้งจากบรรยากาศทางการเมืองในแต่ละยุคสมัย โดยมีร่องรอยที่ชัดเจนในลักษณะทางสุน ทรียศาสตร์และเส้นทางการพัฒนาของมัน โดยเฉพาะในช่วงเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการเคลื่อนไหวทางสังคม บรรยากาศทางการเมืองมีบทบาทสำคัญต่อแนวโน้มทางสุนทรียศาสตร์และเนื้อหาหัวข้อของเพลงพื้นบ้าน ในด้านหนึ่ง แสดงให้เห็นถึงบทบาทของเพลงพื้นบ้านในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ เพลงพื้นบ้านซานเป่ยมีบทบาทสำคัญในหลายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ โดยทำหน้าที่เป็นพยานทางประวัติศาสตร์และเป็นสื่อกลางในการสื่อสารอารมณ์และความทรงจำทางวัฒนธรรม ในช่วงสงครามต่อต้านญี่ปุ่นและสงครามปลดปล่อย เพลงพื้นบ้านซานเป่ยได้รับการมอบหมายภารกิจในการกระตุ้นขวัญกำลังใจและเผยแพร่ความคิด โดยเพลงเช่น "กองทัพแดงแปดกอง" และ "หนานนีหวาน" กลายเป็นสัญลักษณ์ของยุคนั้น ในอีกด้านหนึ่ง

แสดงให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างการโฆษณาทางการเมืองกับการสร้างเพลงพื้นบ้าน ในแต่ละช่วงเวลาของประวัติศาสตร์ สภาพแวดล้อมทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการสร้างเพลงพื้นบ้านอย่างมีนัยสำคัญและแสดงถึงการโต้ตอบอย่างลึกซึ้งระหว่างการโฆษณาทางการเมืองกับการสร้างเพลงพื้นบ้าน

ประการที่สอง นโยบายทางวัฒนธรรมมีผลต่อการชี้นำทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้าน ซานเป่ย ในฐานะที่เป็นตัวแทนวัฒนธรรมที่สำคัญในภูมิภาคนี้ สไตล์ทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยได้รับอิทธิพลอย่างสำคัญจากนโยบายทางวัฒนธรรม เมื่อรัฐบาลเริ่มให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการปกป้องวัฒนธรรมดั้งเดิม นโยบายทางวัฒนธรรมจึงเริ่มเน้นถึงคุณค่าและความสำคัญของเพลงพื้นบ้านมากขึ้น ซึ่งในระดับหนึ่งได้มีส่วนช่วยสร้างการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ของประชาชนต่อเพลงพื้นบ้าน นโยบายทางวัฒนธรรมได้มีการสนับสนุนทางการเงิน การกำหนดกฎหมายเพื่อปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมที่ไม่มีรูปแบบ การสนับสนุนการวิจัยทางวิชาการ และการจัดกิจกรรมเทศกาลเพลงพื้นบ้าน ซึ่งมีส่วนในการส่งเสริมการแพร่กระจายและการปกป้องเพลงพื้นบ้านซานเป่ยอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านหนึ่ง การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเพลงพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้านซานเป่ยในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ การรวมเพลงนี้เข้าในระบบการเรียนการสอนไม่เพียงแต่ช่วยในการถ่ายทอดวัฒนธรรม ยังมีส่วนกระตุ้นความรู้สึกเกี่ยวกับอัตลักษณ์ชาติพันธุ์และความมั่นใจในวัฒนธรรมของนักเรียน ในอีกด้านหนึ่ง การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมได้ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้าน ในบริบทของการหลอมรวมวัฒนธรรมระดับโลก ลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ยได้ประสบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน เมื่อกระบวนการโลกาภิวัตน์ก้าวหน้าไป การแลกเปลี่ยนระหว่างวัฒนธรรมต่างๆ ก็กลายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิด และมรดกทางวัฒนธรรมที่มีค่าอย่างเพลงพื้นบ้านซานเป่ยซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากภูมิภาคตะวันตกเฉียงเหนือของจีน ก็เริ่มได้รับความสนใจจากสังคมระหว่างประเทศ

ประการที่สาม การเปลี่ยนแปลงในความรับรู้เกี่ยวกับบทบาทของศิลปินมีผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเป่ย ในยุคสื่อใหม่ บทบาทของศิลปินได้เปลี่ยนแปลงไปอีกขั้น พวกเขาไม่จำกัดอยู่เฉพาะแพลตฟอร์มการสร้างสรรค์และการแสดงดั้งเดิม แต่มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการสร้างและเผยแพร่วัฒนธรรมทางออนไลน์ ศิลปินกลายเป็นผู้แพร่กระจายวัฒนธรรม โดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเผยแพร่ผลงานและแนวคิดของตนไปยังผู้ชมที่กว้างขึ้น ในบริบททางวัฒนธรรมที่เฉพาะเจาะจง ศิลปินยังสามารถใช้การปฏิบัติทางสร้างสรรค์ของตนเพื่อถ่ายทอดและสร้างสรรค์วัฒนธรรมดั้งเดิม โดยใช้เพลงพื้นบ้านซานเป่ยเป็นตัวอย่าง ศิลปินได้ใช้การค้นหาและการตีความองค์ประกอบดั้งเดิม เพื่อทำให้เพลงพื้นบ้านเหล่านี้มีชีวิตชีวาใหม่ พวกเขาไม่เพียงแต่รักษาสุนทรียศาสตร์และการแสดงออกทางอารมณ์ดั้งเดิมของเพลงพื้นบ้านไว้ แต่ยังได้ผสมผสานองค์ประกอบทางดนตรีสมัยใหม่และวิธีการสร้างสรรค์เข้ามา สร้างสรรค์เพลงพื้นบ้านใหม่ที่มีเอกลักษณ์ตามยุคสมัย

นอกจากนี้ ในยุคที่เทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็วนี้ การถ่ายทอดและพัฒนาของเพลงพื้นบ้านซานเปย่กำลังเผชิญกับความท้าทายและโอกาสที่ไม่เคยมีมาก่อน หนึ่งด้าน วิธีการถ่ายทอดแบบดั้งเดิม เช่น การเล่าขานกันปากต่อปาก และการถ่ายทอดจากอาจารย์สู่นักเรียน กำลังยากที่จะปรับตัวให้เข้ากับการพัฒนาที่รวดเร็วของสังคมสมัยใหม่ การใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศมีการแพร่หลายมากขึ้น ทำให้เกิดบทบาทที่ไม่สามารถทดแทนได้ในการอนุรักษ์และเผยแพร่เพลงพื้นบ้านซานเปย่ แพลตฟอร์มดนตรีดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์ และวิดีโอออนไลน์กลายเป็นช่องทางที่สำคัญในการดำรงอยู่และถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านซานเปย่ ผ่านการจัดเก็บข้อมูลเสียงและวิดีโอในรูปแบบดิจิทัล ทำให้เพลงพื้นบ้านซานเปย่ถูกอนุรักษ์ได้ดีขึ้น โดยเอกสารดิจิทัลเหล่านี้มีลักษณะที่สะดวกในการคัดลอก เผยแพร่ และเก็บรักษาในระยะยาว อีกด้านหนึ่ง ในสภาพแวดล้อมทางอินเทอร์เน็ต แนวโน้มทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านซานเปย่มีลักษณะและทิศทางการพัฒนาใหม่ ด้วยช่องทางการแพร่กระจายที่หลากหลายมากขึ้น กลุ่มผู้ชมก็ได้ขยายจากขอบเขตภูมิภาคไปสู่เวทีระดับโลก การรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ของเพลงพื้นบ้านต้องเผชิญกับความต้องการที่หลากหลายจากผู้ชมที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แพลตฟอร์มออนไลน์ได้นำเสนอวิธีการเผยแพร่เพลงพื้นบ้านในลักษณะที่ไม่รวมศูนย์และไม่เป็นเชิงเส้น ทำให้ผลงานเพลงพื้นบ้านสามารถเข้าถึงและได้รับการชื่นชมจากกลุ่มที่หลากหลายยิ่งขึ้น ส่งเสริมความเปิดกว้างและการมีปฏิสัมพันธ์ของวัฒนธรรมเพลงพื้นบ้าน

การเปลี่ยนแปลงของฟังก์ชันเพลงพื้นบ้านซานเปย่เกิดขึ้นพร้อมกับการขยายความรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ ในด้านหนึ่ง มันได้พัฒนาไปจากรูปแบบดนตรีพื้นบ้านเพียงอย่างเดียว สู่การเป็นสัญลักษณ์ที่โดดเด่นของวัฒนธรรมในภูมิภาค ในอีกด้านหนึ่ง เพลงพื้นบ้านซานเปย่สามารถใช้ช่องทางการแพร่กระจายที่หลากหลายเช่น วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต เพื่อข้ามข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์และเข้าสู่โลกที่กว้างขึ้น ฟังก์ชันของเพลงพื้นบ้านก็ขยายไปยังวัฒนธรรม การศึกษา และด้านสำคัญอื่นๆ นอกจากนี้ การเคลื่อนไหวที่รวดเร็วของสังคมสมัยใหม่ได้นำมาซึ่งความกดดันที่หลายคนไม่สามารถรับมือได้ และอารมณ์ที่แท้จริงที่ซ่อนอยู่ในใจลึกๆ ของเพลงพื้นบ้านซานเปย่ รวมถึงทำนองที่เรียบง่ายแต่สะท้อนใจ กลับเหมือนแสงอาทิตย์ที่อบอุ่นทะลุผ่านความมืด ทำให้เพลงนี้มีฟังก์ชันในการรักษาจิตใจอย่างเป็นเอกลักษณ์

4. ข้อเสนอในการอนุรักษ์และพัฒนานเพลงเสฉวนเหนือ

การรับรู้ด้านความงามและการตอบสนองฟังก์ชันของนเพลงเสฉวนเหนือมีบทบาทในการขับเคลื่อนและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมของสังคมในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแต่ละช่วงเวลาได้มีบทบาทที่หลากหลายและหลายมิติในการรวมตัวตนทางวัฒนธรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมดั้งเดิม และเผยแพร่ความคิดที่ก้าวหน้า เป็นต้น ขณะนี้กลุ่มผู้ฟังนเพลงเสฉวนเหนือได้ขยายจากระดับท้องถิ่นไปสู่ระดับชาติและระดับสากล ในสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสื่อที่หลากหลาย การตอบสนองต่อผลงานแสดงถึงความซับซ้อนในหลายมิติและหลายมุมมอง ซึ่งมีทั้งการอนุรักษ์และยึดถือความงามดั้งเดิม รวมถึง

นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทยุคใหม่ ในบรรดานี้ การรับรู้ด้านความงามของผู้ฟังต่อเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือได้เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญตามการปรับปรุงเงื่อนไขทางวัสดุ ซึ่งเนื้อเพลงที่เคยสะท้อนถึงชีวิต เช่น การทำงาน งานศพ การแต่งงาน การปฏิวัติ และการต่อสู้ ได้มีช่องว่างกับสังคมปัจจุบัน และกลุ่มผู้สืบทอดเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือมีความไม่แน่นอน โครงสร้างบุคลากรไม่เหมาะสม และขาดแคลนทรัพยากรมนุษย์ ทำให้เพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือสูญเสียที่อยู่อาศัยเดิมดังนั้น ในยุคใหม่ การอนุรักษ์และพัฒนาเพลงเสฉวนเหนือจึงเผชิญกับความท้าทายและโอกาสใหม่ ๆ โดยอิงจากการศึกษาในเรื่องการรับรู้ด้านความงามและการเปลี่ยนแปลงฟังก์ชันของเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือ ขอนำเสนอข้อคิดเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาดังนี้:

1. การเสริมสร้างการฝึกอบรมและการคุ้มครองผู้สืบทอดเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือ ตั้งแต่ปี 2002 ประเทศจีนได้เริ่มดำเนินโครงการ "การช่วยเหลือและคุ้มครองมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้และมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นปากเสียงของมนุษยชาติ" อย่างเป็นทางการ ในปี 2008 เพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือได้รับการบันทึกลงในรายการ "มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของโลก" ทำให้การสืบทอด พัฒนา และคุ้มครองเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือกลายเป็นหัวข้อวิจัยที่สำคัญระดับชาติ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์วัฒนธรรมของประเทศได้เปิดโอกาสในการพัฒนาและนวัตกรรมของเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนืออย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้สืบทอดเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือมีความไม่แน่นอน ผู้สูงอายุค่อยๆ ถอนตัวออกจากการสืบทอด และพลังงานใหม่ที่เข้ามาแทนที่มีไม่เพียงพอ ศิลปินพื้นบ้านหลายคนประสบปัญหาความกดดันด้านการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้พวกเขาไม่สามารถทุ่มเททั้งใจและกายในการสืบทอดเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือได้ หากต้องการพัฒนาเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนืออย่างกว้างขวาง การคุ้มครองผู้สืบทอดและการปฏิรูประบบนั้นมีความจำเป็นเร่งด่วน จำเป็นต้องมีการปรับความเข้าใจเกี่ยวกับการสืบทอดและการคุ้มครอง หนึ่งด้านต้องให้ความสำคัญกับการจัดระเบียบและตีพิมพ์เอกสารและโน้ตเพลงของเพลงพื้นบ้านเหล่านี้ สิ่งพิมพ์เหล่านี้ไม่เพียงแต่บันทึกประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งของเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือเท่านั้น แต่ยังเป็นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสืบทอดอีกด้วย ในอีกด้านหนึ่ง ทุกภาคส่วนในสังคมควรมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและการคุ้มครองผู้สืบทอด โดยรัฐบาลและหน่วยงานด้านวัฒนธรรมควรมีบทบาทในการนำทางและจัดระเบียบ ทำให้การคุ้มครองวัฒนธรรมเป็นระดับการบริหาร และประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัยในวงการศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการสืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากนี้ ชุมชนและศิลปินพื้นบ้านที่จัดตั้งขึ้นเองควรมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางเพื่อทำให้ความเข้าใจและการยึดมั่นในวัฒนธรรมพื้นเมืองเกิดขึ้นอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2. การส่งเสริมการนำนิพนธ์และรูปแบบดนตรีของเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือไปสู่การสร้างสรรค์ใหม่ในช่วงประวัติศาสตร์ใหม่ในปัจจุบัน การสร้างนวัตกรรมในรูปแบบการพัฒนาเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือเป็นสิ่งสำคัญมาก ซึ่งไม่เพียงแต่รวมถึงการบริหารจัดการและรูปแบบการดำเนินงานใหม่เท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงธีมศิลปะและคุณค่าด้านวรรณกรรมเพื่อให้ตรงตามความต้องการทางการรับรู้และความงามของผู้ฟังในช่วงเวลาต่างๆ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานดนตรีที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่นและมีลักษณะเฉพาะของจีน เพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือจำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูปในขณะที่สืบทอด ในฐานะที่เป็นรูปแบบศิลปะที่มีลักษณะวัฒนธรรมท้องถิ่นเฉพาะตัวและมีประวัติศาสตร์ยาวนาน เพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือสะสมบทเพลงจำนวนมาก แต่ยังมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการร้องเพลงและเนื้อหาการบรรเลงดนตรีที่ค่อนข้างซ้ำซาก รูปแบบการร้องเพลงแบบดั้งเดิมส่วนใหญ่เป็นการร้องเดี่ยวและการร้องคู่ และสภาพแวดล้อมการแสดงมักถูกจำกัดอยู่ในทุ่งนาและภูเขา ขณะที่การบรรเลงดนตรีมักเป็นการร้องสดและขาดรูปแบบการบรรเลงที่เหมาะสมกับการพัฒนาของยุคสมัยหรือการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ เพื่อให้เข้ากับลักษณะใหม่ในการแสดงดนตรีในยุคใหม่ เพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือควรกล้าที่จะทะลุผ่านรูปแบบเดิมและแสดงเสน่ห์ของเพลงในรูปแบบที่ยืดหยุ่นและหลากหลายมากขึ้น หนึ่งทางเลือกคือสามารถทดลองปรับเปลี่ยนเพลงคลาสสิค เช่น การปรับเป็นการร้องประสานเสียง การร้องซ้ำ หรือการรวมกับวงออเคสตรา วงดนตรีพื้นบ้าน หรือวงดนตรีร็อค เพื่อสร้างประสบการณ์ทางเสียงใหม่ๆ นอกจากนี้ ควรนำการแสดงเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือเข้าสู่งานที่มีความสูงส่งและได้รับการติดต่อจากประชาชนบ่อยครั้ง ผ่านการโปรโมตและการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มความหลากหลายในการแสดง ในการปฏิบัติจะต้องมีการเรียนรู้และสรุปผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือสามารถปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของยุคสมัยและตอบสนองความต้องการทางวัฒนธรรมของประชาชนได้อย่างเหมาะสม และหาทางพัฒนาที่เหมาะสมทั้งกับลักษณะเฉพาะของเพลงและความต้องการของยุคสมัย

3. การให้ความสำคัญกับปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาและนวัตกรรมของเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือ เพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือเป็นสมบัติของวัฒนธรรมท้องถิ่น การสืบทอดในรูปแบบปัจจุบันดูเหมือนจะค่อนข้างอนุรักษ์นิยมและพึ่งพารูปแบบการสืบทอดแบบดั้งเดิมมากเกินไป สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะในระดับอำเภอและกลุ่มงานวรรณกรรมได้มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่เพลงพื้นบ้าน แต่การมุ่งเน้นงานของพวกเขาอยู่ที่การทำซ้ำวิธีการร้องเพลงในอดีตซึ่งทำให้เกิดข้อจำกัดต่อการนวัตกรรมและการพัฒนาของเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือ รูปแบบการร้องสอนที่เป็นแบบดั้งเดิมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว เพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือเริ่มก้าวไปสู่เวทีที่กว้างขึ้น ไม่เพียงแค่ปรากฏในห้องส่งของสถานีโทรทัศน์กลางแห่งประเทศจีน แต่ยังเข้าสู่ห้องโถงทองคำในเวียนนา ได้รับการชื่นชมและตอบรับอย่างกว้างขวาง การประชาสัมพันธ์จากสื่อมวลชนทำให้เพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือมีอิทธิพลทางสาธารณะอย่างมาก กระตุ้นการพัฒนาตลาดวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกันยังทำให้มีคนรุ่นใหม่จำนวนมากสนใจเข้าร่วมในงานสืบทอดและพัฒนาเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือ

สุดท้าย การนำเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือไปสู่การเป็นอุตสาหกรรมไม่เพียงเป็นส่วนประกอบหลักของเศรษฐกิจสังคม แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย

สรุป

เพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือเป็นการนำเสนอความทรงจำร่วมของประชาชนในภูมิภาคเสฉวนเหนืออย่างชัดเจน ในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญของมรดกวัฒนธรรมที่ไม่มีตัวตนของชาติจีน จึงบรรจุข้อมูลทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งพร้อมด้วยคุณค่าทางความสุนทรียะที่สำคัญ การศึกษาในครั้งนี้ได้อธิบายคุณลักษณะด้านความสุนทรียะของเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ด้านความสุนทรียะในช่วงประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากมุมมองด้านความงามทางดนตรี, วิทยาศาสตร์ประเพณี, และสังคมศาสตร์ การศึกษาได้ขุดค้นลักษณะทางสุนทรียะของทำนองและจังหวะของเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือ ประเมินสไตล์ภาษาและเนื้อหาทางวัฒนธรรม ตลอดจนแนวโน้มทางสุนทรียะของรูปแบบการแสดง และเปิดเผยความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งระหว่างเพลงพื้นบ้านกับประเพณี เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางสังคมต่อความสุนทรียะของเพลงพื้นบ้าน การศึกษายังได้สำรวจปัจจัยทางประวัติศาสตร์และการเมือง, วัฒนธรรมและการศึกษา, สื่อและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่ทำงานร่วมกันในการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ด้านความสุนทรียะของเพลงพื้นบ้าน เพื่อหวังว่าจะได้เสนอแนวทางอ้างอิงและความเข้าใจใหม่ๆ สำหรับการสืบทอดเพลงพื้นบ้านเสฉวนเหนือในยุคใหม่ให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จ้าว ปิน. (2017). การวิเคราะห์การใช้เสียงประดับในการร้องเพลงพื้นบ้านส่านเป่ย์. *เสียงแห่งแม่น้ำเหลือง*, (20), 90-91.

ฉุย ตัน. (2015). การสำรวจเทคนิคการนำวิธีการร้องแบบ Bel Canto มาประยุกต์ใช้ในการร้องเพลงพื้นบ้านส่านเป่ย์. *ฟอรัมอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี*. (20), 200-201.

สือ เสวี่ย. (2015). บทบาททางศิลปะของภาษาถิ่นในการร้องเพลงพื้นบ้านส่านเป่ย์. *เสียงแห่งแม่น้ำเหลือง*. (3), 92-93.

อัน ป๋อ. (1951). สหายชิงไห่จะคอยชี้แนะและให้กำลังใจพวกเราตลอดไป. *ดนตรีประชาชน.* (02), 101-105.

หลี่ ป๋อ. (1958). ความทรงจำเกี่ยวกับขบวนการการแสดงระบำพื้นบ้านที่เยียนอาน – ครบรอบ 15 ปีการแสดงละครระบำพื้นบ้าน "พี่น้องบุกเบิกที่ดิน". *ดนตรีประชาชน.* (02), หน้า 26-28.

ตู้ หลินหยวน, เหยา หวายซาน และคณะ. (2023). *การศึกษาเชิงวัฒนธรรมส่านเป่ย์.* ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์การศึกษาระดับสูง.

คณะกรรมการบรรณาธิการเอกสารพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน (1991). *รวมผลงานของเหมาเจ๋อตง – เล่มที่สาม*. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์ประชาชน.

เย่า จี๋เหิง, กู้ เจ๋อกัง. (1958). *การศึกษาบทกวีฉือ – เล่มที่สิบเอ็ด*. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์จงหัว.

ตู้ หลินหยวน, เหยา หวายซาน และคณะ. (2023). *การศึกษาเชิงวัฒนธรรมส่านเป่ย์.* ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์การศึกษาระดับสูง.

ตู้ หลินหยวน, เหยา หวายซาน และคณะ. (2023). *การศึกษาเชิงวัฒนธรรมส่านเป่ย์*. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์การศึกษาระดับสูง.

เหวิน อี้ตัว. (2017). *ความหมายใหม่ของวรรณกรรมโบราณ.* ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์การพาณิชย์.

ตู้ หลินหยวน, เหยา หวายซาน และคณะ. (2023). *การศึกษาเชิงวัฒนธรรมส่านเป่ย์.* ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์การศึกษาระดับสูง.

ตู้ หลินหยวน, เหยา หวายซาน และคณะ. (2023). *การศึกษาเชิงวัฒนธรรมส่านเป่ย์*. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์การศึกษาระดับสูง.

Development a Teaching Model for Enhancing Normal University Students' Creative Teaching Skills

Liang Feng and Marut Patphol
Srinakharinwirot University
Bangkokthonburi University,Thailand
Corresponding Author, E-mail: 1634057107@qq.com

****

Abstract

Creative teaching skills are very important in the cultivation of college students, and are closely related to issues related to creativity in fields such as psychology, sociology, education, and management (Sternberg, RJ 2000). For over a decade, the Vocational and Technical Teachers College of Guilin Guangxi Normal University in China has collaborated with various vocational schools both inside and outside the region to cultivate vocational teacher qualifications. This study has developed a new teaching model to enhance the creative teaching skills of university normal students in teacher education training courses. This study explores creative teaching skills and explores them from three parts: Observation Skills, Creative Thinking, and Creative Operational Skills. With the development of creative teaching models, specific examples are used to illustrate the practical exploration of teacher education courses for normal students based on the development of creative teaching models. The implementation of creative teaching skills in teacher education courses is studied and the development model is used to achieve three optimizations. This study conducted in-depth observations on 10 teachers and analyzed a sample of 68 students majoring in e-commerce at Guangxi Normal University. The collected data included interviews, observations, ratings for eight teaching units, and photos of the classroom environment. Through data analysis, the survey results show that teachers cultivate creative teaching skills in the classroom through teaching, curriculum, and environment. After learning and implementing the development model, students have significantly improved their creative teaching skills compared to before implementation. These findings have a significant impact on how teachers can cultivate creative teaching skills among Chinese university students. Based on the research of creative teaching skills, suggestions are proposed for resource sharing, cooperation and mutual assistance, collaborative promotion, and scientific integration, closely linking theoretical teaching with practice.

Keywords： Creativity, Creative teaching skills, Teaching model

* Received: May 9 2024; Revised: May 28 2024; Accepted: May 29 2024

Introduction

The process of globalization requires a large number of outstanding international talents. Stephens pointed out that international talents should have strong cross-cultural communication and cooperation ability, broad global vision, strong creative consciousness and good creative skills and other qualities（Stephens, 2009）. Cultivating innovative talents is required by the knowledge economy, depends on the fate of the country, is the general trend of the world, and is compelled by the development situation. The key to cultivating talents lies in teachers especially the creativity of teachers. The state has promulgated a series of documents and policies to effectively guarantee the improvement of the teacher-training students' innovative skills. The essence of education is innovative teaching and creative thinking. The curriculum standards in many countries such as Germany, the United Kingdom, Thailand and China all point to the requirement of "creative ability". In order to improve the awareness of innovation, relevant innovation courses have been opened.

Amabile and Hennessey believe that creativity is one of the key factors driving the development of civilization (Amabile, TM 1996). Since the 1980s, when the U.S. National Commission on Excellence in Education (1983) released the report "The Nation is in Crisis: The Imperative for Educational Reform," a new wave of educational reforms has been set off in various countries, and the standard of talent cultivation for Chinese university students has been further raised. Creative education combines professional education with skills education, focusing on the cultivation of specialized and professional talents. The "skills" in the competency standard highlights the attributes of today's education, i.e. creative teaching skills, strengthens the process of competency cultivation, updates and optimizes the education and teaching mode of talent cultivation, and develops the cultivation mode of innovative teaching skills. The development of this model requires the basic formation of a new form of education and teaching centered on teacher training students, a significant improvement in the quality of practical teaching, and a basically sound mechanism for collaborative training . China's teacher training mode continues to innovate, continue to promote the training of teacher trainees in the new pattern of global education environment, in accordance with the overall idea of "resource sharing, collaborative promotion, innovative training, scientific integration" in colleges and universities for teacher trainees to develop a teaching model, build a creative teaching skills training learning platform for college teachers and teacher trainees to establish a creative skills teaching and learning platform. To establish an interoperable talent cultivation pathway for teaching and learning of creative skills .

1. Theory of Creative Teaching Skills

Creative teaching skills refer to the new problems that teacher trainees may have in their future education and teaching. They are able to propose or utilize unique, novel and socially valuable new ideas in advance, innovate teaching content, teaching tools, teaching management, teaching environment, education and teaching innovation, and social services. According to the World Health Organization, creative education should cultivate students' abilities in three areas: observation, thinking, and practice. In this paper, the creative teaching skills of the teacher trainees under study are categorized into teaching observation skills, creative thinking skills, and creative practice skills. This study takes students in EDMC learning mode as the research object to investigate whether different levels of prior knowledge can improve creative teaching skills in teacher training schools.

Prof. Liu Xianjun (2015) believes that cultivating college students' creative ability is a very important task of quality education in colleges and universities. Creative teaching skills not only require teachers to exercise teacher training students' imagination and thinking, divergent thinking and convergent thinking, intuitive thinking and theoretical thinking, but also to carry out a series of creative and coordinated activities, as well as emotions, will, character, faith and so on. It is closely related to other psychological qualities of personality. Creative teaching skills are the result of acquired education and practical training in skills, which cannot be separated from school and parental training, as well as personal study and practice.

Creative teaching skills have been involved in all aspects of our teaching, from its content, mechanism, function have been explored by scholars , in the era of information technology education creativity provides a new cultivation ideas for educational research . This research is based on the advantages of the development model in many years of teaching practice of vocational education teachers, based on the platform studied to make full use of the resources for the construction of the curriculum, the basic idea is to expand the team of teachers, share the curriculum resources, realize the innovativeness of the training of teaching skills, improve the accuracy of the model development, and realize the teacher training students from the knowledge-based to the competence-based .

2. Importance of creative teaching skills in teacher education programs

"National Commission on Teaching & America's Future (NCTAF) emphasized that the quality of teacher education is the key to education reform, and in its report that: 1) Teachers' subject knowledge and creative teaching skills directly affect students;2) The key to reforming school education is to cultivate, select and retain excellent teachers; 3) Only when the school improves the teaching environment for teachers can the reform be successful. In recent years, China has attached great importance to the cultivation of creative teaching ability of teacher trainees.In recent years, China has attached great importance to the cultivation of creative teaching ability of teacher trainees.In February 2019, the CPC Central Committee and the State Council issued China Education Modernization 2035, which explicitly pointed out "building intelligent campuses and coordinating the construction of integrated intelligent teaching, management and service platforms" with a view to realizing the goal of managing and educating people, to promote the connotative development of colleges and universities. Research on how to cultivate students' innovative thinking ability and teacher trainees' creative teaching skills in the field of education is mainly reflected in journal articles and master's and doctoral theses. For example, Xu Xianlong and Zhu Zhiting believe that it is best to start from primary and secondary schools in order to cultivate students' innovative ability; He Kekang pointed out in his article "On Creative Education and Innovative Education" that China's innovative education mainly cultivates students' innovative thinking and innovative ability through scientific and technological means; Shen Jingjie, Zhao Chengling, and Zhou Duanyun put forward the idea of project-based learning as the core of innovative teaching, with the aim of "Cultivating innovative awareness, innovative thinking, and innovative skills". (Jingjie, Zhang Chengling, & Fengling, Z. 2018) Relevant research shows that innovative thinking can be effectively improved through training, and the cultivation of innovative thinking should be integrated into curriculum teaching. For example, for a specific problem, students can think and solve the problem from multiple perspectives. In order to cultivate innovative thinking, in

the teaching of graphic design, students are encouraged to "solve one more problem and think about one more problem", and to train divergent thinking and collective thinking through a variety of problems in daily training.

The students that VET teacher educators will have to face in the future are highly individualized. It is important for VET teacher educators to embed innovative teaching and learning in their teaching practice, and to use the theory and model of creative teaching skills to establish a mechanism for teacher educator course management and to share the resources of teacher education courses. Teacher education program teaching should allow students to develop innovative skills, enhance creative thinking, and ultimately complete innovative operational works. The model is divided into 4 areas, Concept Exploration, Meaning Making, Demonstration&Application, and Experiential Engagement, so the teaching of teacher trainees should be coordinated and operated in the form of course teaching and management in order to enhance the education and teaching skills of VET teacher trainees.

The introduction of the creative teaching skills model has greatly accelerated the process of educational innovativeness. For teacher training colleges and universities to train a reserve of high-quality teachers to adapt to the development of the information society, the use of creative teaching in teaching reform, practice and exploration to cultivate teacher talent is of forward-looking and strategic significance. Teaching practice requires teachers to have more teaching methods to improve the utilization of educational resources and optimize management. Changes in higher education concepts, environment, and teaching resources have triggered changes in the learning styles of college students, traditional classroom teaching cannot meet the diversified social needs, and the development of information technology allows learning to happen at any time, such as mobile learning, cell phone APPs and catechisms bring us the learning gains of fragmented practice, such as the implementation of the grid management in teacher education courses for teacher trainees.

3. Creative Teaching Skills Development Model Practice Platform

Creative teaching skills are essential skills for teacher education programs. The practice of creative teaching skills development model is a two-way process, which enables teacher trainees to perceive teaching and learning in the actual context of vocational schools. Dewey put forward "learning by doing", that is, "Effective apprenticeship education emphasizes learning by doing, and permits the student to participate in the whole process of learning by doing, from observation to limited and finally to full responsibility for the management of the whole process, which facilitates the student's own learning of practical, judgmental intellectual work". This facilitates students to learn practical, judgmental intellectual work by themselves", which can help teacher trainees to enhance creative thinking, cultivate innovative consciousness, improve creative skills, and enhance teacher trainees' professional skills from the profession of teaching. In this paper, the feasibility of learning creative teaching skills is illustrated by the example of Vocational and Technical Teachers College of Guangxi Normal University in Guilin, China. Guangxi Normal University has carried out the top internship work in various vocational schools in and outside Guangxi region during the decade, and the cooperative teaching and modular training with secondary vocational colleges and universities have well realized the combination of industry and education and collaborative education. The following is part of the teacher education courses of the professional core curriculum platform of the Vocational and Technical Teacher Training College of Guangxi Normal University:

Course Platform	Nature	Course Code	Course Name	Total Credits	Credits	Practical Training Credits	Total Credit Hours	Hours	Laboratory Practical Training Hours	Semester of Offering
Professional Core Courses	Required	JB32001051	Vocational Educatio	3.0	3.0	0.0	51	51	0	3
Professional Core Courses	Required	JB32001061	Vocational Education Psychology	3.0	3.0	0.0	51	51	0	4
Professional Core Courses	Required	JB32001067	Vocational Education Curriculum and Teaching Theory	2.0	1.0	1.0	51	17	34	5
Professional Core Courses	REquired	JB36001786	Teacher Professional Skill Training	2.0	0.0	2.0	68	0	68	6
……										

From the perspective of serving the industry and cultivating vocational education teachers, Guangxi Normal University implements the practice link in the teaching of "Vocational Education Curriculum and Teaching Theory" and "Teacher Vocational Skills Training" into the process of education apprenticeship, and in the education internship, the lead instructor highlights the strengths of the teacher education program, applies the innovative teaching skills in "Teacher Vocational Skills Training" into the practice teaching, and strives to achieve the goals of the teacher education program to support graduation requirements.

4. Creative Teaching Skills Development Modeling Practices

All students in the 21st century should have many skills for their occupation in the future, such as higher-order thinking skills, learning skills, and life skills. Creativity and innovation also the important skill that the students should have (The Community for Creativity and Innovation.2020;United Nations.2020).Creativity and innovation skills is an ability to generate new idea and develop to an innovation (Griffith University. 2011).There are 3 components of creative teaching skills.The 1st component is Observation skills,The 2nd component is Creative thinking and the 3rd is Creative operational skills. Since the design of operational skills is very broad in terms of the aspects, so in this study, the micro-teaching production is mainly used as the research direction of creative operational skills development, from Meet teaching objectives, Academically correct, Suitable for target group, The knowledge content is short, easy to understand and meaningful, Interesting and feasible, The language design is generous and decent. language design is generous and decent. The interface design of the work is clear and has strong operability.

The assessment form of Creative Teaching Skills is crucial for the learners of Guangxi Normal University to distill Observation Skill, Creative thinking and Creative operational Skills to measure the students' creative teaching skills in the teacher education program in a continuous improvement and training The process allows experts to better in the examination of the indicators of creative skills and competencies possessed by the researchers action guidelines are as follows: Examine documents on creative skills in academia and research. For example Beer & Sue (2013); Ministry of Education (2009); Griffith (2011); Piirto (2011); Sung Khamphu (2014); Marut Patphol (2016) demonstrated the elements of creativity. Through the analysis of the first and second chapters, combined with the interview conclusions, the rationality of the structural system for improving college students' creative teaching skills is checked according to the secondary index method, and expert opinions are collected online and offline to improve the creative teaching of Chinese normal college students.

As an example, Professional Skills Training for Teachers, which is a core required course for teacher education majors, initiated the implementation of an innovative teaching skills model with the following teaching practices:

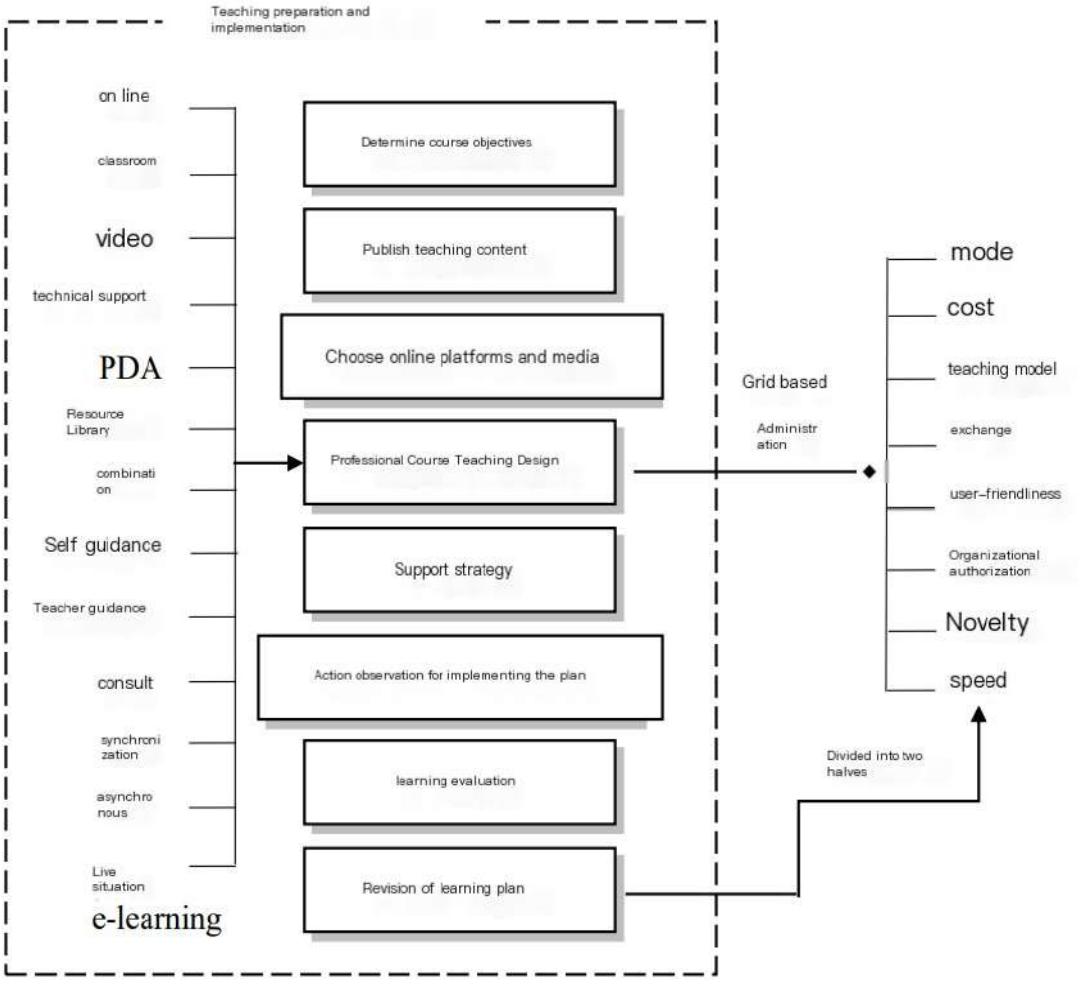

Teachers firstly release teaching content, including: learning task list, micro-video, micro-lesson materials, practice questions and discussion questions, which provide students with materials for online learning and testing of learning effect; secondly, teachers release learning tasks on the innovative teaching mode management platform every week, and after the release of the learning tasks, teachers or teaching assistants can, through the background management, irregularly check the situation of students' learning video, checking courseware, doing exercises, participating in Finally, before each class, the teacher prepares the class online, determines the knowledge points of the class, and selects the corresponding exercises, questionnaires and discussion questions. Teaching implementation is to utilize the innovative teaching mode, adopt online and offline combined learning, and utilize the classroom teaching in the way of inter-class pair division. Teaching feedback is to adhere to the three dimensions of innovative teaching skills, "Observation, Creative Thinking and Operational skills", and to evaluate the lecture and trial session of "Teacher Professional Skills Training" from multiple perspectives, and also refer to systematics, and to utilize big data to evaluate different topics of different majors and different subjects. Utilize big data to integrate the contents of different subjects in different majors to achieve data sharing, carry out teaching skills competitions, promote training by competitions, promote learning by competitions, promote use by competitions, and realize the breakthrough of energy-saving function of teaching for teacher trainees. In the management of innovative teaching skills model, with the method of "experience and inquiry, innovative resources, feedback and improvement", the skills training units of different specialties are effectively done, detailed and practical, such as the classification, transmission, feedback and integration of the data of teachers' vocational skills training, so as to improve the credibility and effectiveness of the management of the implementation of the model of innovative teaching skills for teacher trainees.

The whole process should circumvent the silo effect, and the implementation of grid-based management teaching is an excellent way to achieve this goal in the practice of grid-based management of teacher training courses for vocational education teacher training students, with the concept of co-construction and sharing, which in turn realizes the unity of the division of work of the courses within the students. Gridized teaching management is built on the basis of smart campus. Specifically, grid-based teaching management is to unite the teaching elements, teaching resources and teaching units on the campus to form a grid-based teaching management system, and to accurately deliver teaching resources and information to every teacher and student on the network nodes through the teaching platform + webcasting (or recording and broadcasting). Grid-based teaching management includes vertical and horizontal organizational structure, which can guarantee the swiftness of teaching demand and response by forming a cross-communication group of teaching and management and forming a vertical and horizontal mesh platform. Grid-based teaching management can effectively promote the innovation and development of the teacher training mode of applied talents.

On the one hand, this grid-based teaching management model can promote the creative application of modern teaching technologies. Teachers will actively learn modern education and teaching technologies, including recording or live streaming of courses, online testing and homework checking, and discussion and Q&A on the cloud. The onlinezation of large-scale and high-coverage offline teaching activities promotes the development of online courses and the creative application of information technology. On the other hand, the grid-based teaching management model will force the innovation of teaching technology. In the

process of grid-based teaching management, network congestion, slow signal transmission and instability problems may occur due to the centralized use of the platform, as well as the incompatibility between teaching software and the platform, and the inability to integrate the functions of live course broadcasting, meetings and Q&A and the need to switch back and forth between multiple Apps. The emergence of new problems puts forward new requirements for teaching technology, and the solution of these new problems will promote the innovation of teaching technology. In addition, the intelligent management of student learning, such as learning resources recommendation, performance analysis and problem diagnosis, private customization of learning programs, etc., requires more cutting-edge intelligent technical support; online course learning, such as scanning code check-in, grid management of horizontal communication, tutor appointments and cloud Q&A, there is still a lot of room for technological improvement and development. This demand for teaching and teaching management mode will force the teaching technology innovation and promote the process of education informatization, and it can be foreseen that "Internet + Education" and "Intelligence + Education" will become an important direction of future teaching reform.

5. Conclusion

This paper puts forward the model of creative teaching skills cultivation, establishes a bridge between educational practice and creative teaching skills cultivation, and connects a new model of practical education for teacher trainees in teacher training colleges, which can effectively promote the reform and development of teacher education programs. Creative teaching skills of college teacher trainees are required by the current situation, and in the creative teaching practice of college teacher trainees, we take the training of teacher trainees as the orientation, face the diversified problems of education and teaching practice, carry out the reform and innovation, set the goal, and make efforts from the teacher education course itself, and try to form the grid management pattern of "resource sharing, cooperation and mutual assistance, synergistic promotion, compartmentalized management, and scientific integration". We are striving to form a "resource sharing, cooperation and mutual assistance, collaborative promotion, compartmentalized management, scientific integration" grid management pattern, to promote the growth of teacher education students to provide a platform for development, and to lay a solid foundation for the growth and success of the students.

Reference

Albirini, A. (2006). "Teachers' attitudes toward information and communication technologies: The case of Syrian EFL teachers*." Computers & Education.* 47 (4), 373-398.

Shuguang, W. E. I., & Xianjun, L. I. U. (2015). Institutionalized mutuality in Canada-China management education collaboration. *Frontiers of Education in China*. 10 (3), 356-383.

Hennessey, B., Moran, S., Altringer, B., & Amabile, T. M. (2015). Extrinsic and intrinsic motivation. *Wiley encyclopedia of management*, 1-4.

Ballou, D., & Podgursky, M. J. (1998). *The case against teacher certification*. Economics publications (MU).

The Application of Semiotics in the Artistic Innovation of Yellow River Painting

Han Feiyan and Kosoom Saichai
Bangkok Thonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: wang6228768@163.com

****

Abstract

This paper explores the application of semiotics in contemporary Yellow River painting art. The Yellow River culture is an important part of Chinese civilization, which is reflected in paintings and has profound historical and cultural value and deep artistic charm. This paper uses semiotics to reinterpret and reconstruct the symbols of Yellow River culture, and explores its expression and functional transformation in contemporary art. In addition, through advanced technology and media, it explores the integration of traditional art and modern forms, enriching the perspective and context of Yellow River culture. This integration promotes cultural innovation, expands the scope of dissemination, and highlights the important role of semiotics in the integration of tradition and modernity. Finally, this paper emphasizes the importance of semiotics in cultural protection and innovation, and emphasizes its far-reaching impact on global art development and cultural exchanges.

Keywords: Application of Semiotics; Artistic Innovation; Yellow River; Painting

Introduction

The Yellow River, traditionally known as the cradle of Chinese civilization, not only occupies a central position in China's history, culture, and economic development, but also has a profound impact on China's artistic landscape. This ancient river is well-known in Chinese painting for its rich cultural symbols and profound emotional expression. By depicting the Yellow River, artists not only convey their deep feelings for this land, but also demonstrate their cultural identity and thinking about history. This article will explore the application of semiotics in modern Yellow River painting art and analyze how artists reinterpret these traditional symbols to express their insights and responses to contemporary society.

However, in modern society, with the evolution of cultural concepts and art forms, Yellow River painting is also facing unprecedented challenges. Traditional painting techniques and means of expression need to be combined with modern artistic language and technological innovations to meet the aesthetic needs and cultural expectations of contemporary audiences. Against this background, the theory and method of semiotics have emerged, providing a new perspective and tool for interpreting and reconstructing the cultural symbols of the Yellow River, making it not just a microcosm of history, but a medium for expressing contemporary cultural reflection and criticism.

* Received: September 19 2024; Revised: September 23 2024; Accepted: September 24 2024

Through the application of semiotics, we are able to dig deeper into the symbolic meanings in the Yellow River paintings and explore their new roles and functions in the modern society. This approach not only enriches the artistic expression of Yellow River culture, but also promotes the innovation of art forms, so that Yellow River paintings continue to exert their unique influence and value in global cultural and artistic exchanges. Therefore, studying the application of semiotics in the artistic innovation of Yellow River painting is of great theoretical and practical significance in promoting the modern transformation and international dissemination of cultural heritage.

The Historical Evolution and Influence of the Yellow River Culture

The Yellow River, the mother river of Chinese civilization, has nourished China's agricultural civilization for thousands of years with its fertile soil and abundant water. This ancient river is not only a gift of water, it has also nurtured a profound and unique culture, the Yellow River Culture, which is a brilliant treasure of Chinese civilization. The Yellow River culture has been precipitated and enriched through the ages, and has had an indelible influence on China's social structure, cultural concepts and artistic creation. In the following discussion, we will dig deep into the roots of the Yellow River Culture, trace its extensive imprints in the social, cultural and artistic fields, and think about how to skillfully pass on and innovate this valuable cultural heritage in the modern society. First of all, let us delve into the origin and development of the Yellow River Culture.

Picture 1：August 26 The Yellow River taken in Yongning County, Yinchuan City,Ningxia (drone photo) Xinhua News Agency reporter Yang Zhisen

The Yellow River basin, with its unique geographical environment, provided unique conditions for the development of ancient agriculture. The fertile soil and suitable climate here promoted the luxuriant growth of crops and laid a solid material foundation for the formation of the Yellow River culture. With the prosperity of agriculture, the social productivity of the Yellow River Basin gradually increased and the civilization flourished. In this process, the Yellow River culture gradually came into its own, forming its unique style and qualities.

Through the Xia, Shang, Zhou to Spring and Autumn and Warring States, and then to Qin, Han, Tang and Song dynasties, the connotation of the Yellow River culture is constantly enriched and deepened. Each historical period has injected new elements and vitality into it, making the Yellow River culture more and more dazzling. Whether it is the magnificent palace buildings or the exquisite bronze vessels, all of them show the unique charm and profound heritage of the Yellow River Culture.

Impact of the Yellow River Culture on Chinese Society

The influence of the Yellow River culture in Chinese society has been far-reaching and extensive. In terms of social organization, the farming characteristics of the Yellow River culture promoted the formation and development of families and villages, which in turn shaped China's unique social structure and interpersonal relationships. This form of social organization, which is based on the ties of blood and geography, still occupies an important position in Chinese society today.

In terms of values, the Yellow River culture emphasizes the qualities of harmony, hard work and patience. These qualities have been deeply imprinted in the national character of the Chinese people and have become an important part of the Chinese national spirit. In modern society, these values are still of great guiding significance, inspiring people to pursue a harmonious coexistence and a diligent and enterprising attitude towards life.

Impact of the Yellow River culture in culture and art

In the field of culture, the Yellow River, the mother river of Chinese civilization, has provided a rich source of material and inspiration for ancient culture. Since ancient times, the magnificence and vastness of the Yellow River has been a regular feature of poets' writings. Through their poems and songs, they depicted the magnificence of the Yellow River with deep emotion, through which they expressed their love and reverence for the country's mountains and rivers. At the same time, the folklore and historical stories in the Yellow River culture also provide rich creative themes for opera and other art forms.

In the field of art, the influence of the Yellow River culture is indeed far-reaching and extensive, especially in the art of painting. The Yellow River culture has given birth to many unique art forms, each of which carries deep cultural connotations and historical memories.

Pottery, stone carvings and other art forms of the Yellow River basin, with their unique shapes and craftsmanship, show the exquisite skills and endless creativity of ancient artists. These works not only have high aesthetic value, but also are an important part of the Yellow River culture. In addition, the Yellow River culture has bred rich mural art. In ancient times, exquisite murals could often be seen in temples, palaces and other buildings in the Yellow River basin. With vivid images and bright colors, these murals depicted mythological stories, historical figures and other subjects, fully demonstrating the unique charm of the Yellow River culture.

Among the many Yellow River painting arts, landscape paintings and New Year paintings are even more unique. Landscape paintings depict the magnificent scenery of the Yellow River and the local customs along the river with their grandeur and delicate strokes. Each landscape painting seems to be a story, bringing people into the distant landscape and feeling the rhythm and flavor of the Yellow River.

Picture 2：Kuncan (1612-73), You Jutu, dated 1666.

As for New Year paintings, they are a unique form of painting in the Yellow River culture. Originated in Song Dynasty, woodblock prints are popular for their bright colors and smooth lines. It is not only a decorative art, but also a cultural heritage and expression. In New Year paintings, we can see the use of various symbolic elements, such as the character for good fortune, bats, fish, etc., which all carry beautiful symbols of good luck and prosperity. These symbols not only enrich the visual effect of the New Year's paintings, but also give them a deep cultural connotation. (With illustrations)

Picture 3：Zao Wang" by Zhang Tingxu (Photographs: Wang Yang, Sun Haitao) Symbolism and visual elements of the Yellow River

The Yellow River is not only a river, but also carries deep symbolism. It symbolizes the long history of the Chinese nation, the resilience of the national spirit and the long history of cultural traditions. In modern society, this symbolism still has important value. It inspires people to remember history, cherish cultural traditions and work hard to realize the great rejuvenation of the Chinese nation.

At the same time, the Yellow River culture has bred rich visual elements. Dragons, mountains and rivers, and patterns in New Year's paintings are all characterized by the distinctive Yellow River culture. These visual elements not only enrich the artistic expression of China, but also become an important carrier for spreading the Yellow River culture. In modern design, these visual elements are widely used, adding unique cultural connotation and artistic charm to the works.

Inheritance and Innovation of Yellow River Culture

Facing the impact of modernization, we need to critically inherit and develop the Yellow River culture. On the basis of retaining its unique style and qualities, we should actively explore the point of compatibility between it and the modern society. Through innovative forms of expression and dissemination methods, the Yellow River culture can be revitalized and energized in the new era. For example, the Yellow River culture can be digitally protected and inherited with the help of modern scientific and technological means; by organizing cultural festivals and celebrations and constructing cultural experience pavilions, more people can experience the charm of the Yellow River culture; at the same time, artists are encouraged to create works based on the theme of the Yellow River culture and to push forward its innovation and development in the field of art.

The Yellow River culture occupies a pivotal position in the history of Chinese civilization. It has had a profound influence on Chinese society, culture and art, and has shaped the spiritual style of the Chinese nation. Through in-depth excavation and analysis of the historical evolution and influence of the Yellow River Culture, we can not only understand the rich connotation and unique charm of Chinese civilization in a deeper way, but also provide useful reference and inspiration for cultural inheritance and innovation in the new era. In the future, we will continue to make efforts to explore and practice, so that the Yellow River Culture, the treasure of Chinese civilization, will shine more brightly in the new era.

Contemporary Development of the Yellow River Culture

In contemporary times, the Yellow River culture is taking on new vitality and diversity, thanks to the artists' deep integration of traditional and modern artistic language. Especially under the guidance of semiotics, artists are able to dig deeper and reconstruct the traditional symbols of the Yellow River culture, and create works of art that carry regional characteristics and cater to modern aesthetics.

Taking Gu Liming's creations as an example, his works profoundly embody the application of Peirce's theory of symbols. Peirce's trichotomy of symbols - likeness symbols, indicator symbols and statute symbols - provides a powerful theoretical framework for analyzing traditional symbols such as New Year paintings. In his Myth of the Yellow River series is a typical example of modern interpretation and artistic recreation of traditional Chinese cultural symbols. In this work, Gu Liming utilizes abstract techniques to deal with traditional images of door gods and integrates them into the context of modern art, demonstrating the fusion of tradition and modernity. First of all, the use of color and choice of materials in the

work reflects Gu Liming's profound exploration of materials and forms. He uses a variety of materials such as charcoal, waxed paper, acrylic and resin glue, the combination of which not only provides the work with rich visual effects, but also adds a sense of historical traces, demonstrating the reinterpretation of traditional cultural symbols by modern artistic means. Secondly, the compositions and brushstrokes in the works emphasize the tone of "plainness", i.e., through simplification and abstraction, the specific details of the traditional symbols are stripped away, leaving behind the core elements with more symbolic meanings. Gu Liming's dynamic lines and flowing forms not only give the work a sense of movement, but also lend a modern, abstract aesthetic to the traditional image of the door god. Gu Liming's work is not only an artistic re-creation of the traditional image of the door god, but also a profound demonstration of the reinterpretation of traditional cultural symbols in a modern context. Through this work, he demonstrates how traditional Chinese cultural symbols can be expressed through modern artistic means and materials, so that they can take on a new light and vitality in the context of globalized art.

Picture 4： Gu Liming Door God - Yellow No.2 oil on canvas 164cm×114cm 2009

Meanwhile, Mao Siyi's "mythical beasts" is an example of the combination of digital technology and traditional cultural symbols. By fusing Eastern primitive art with Western modernism, the work presents a dynamic and multi-layered visual expression. Her use of rich colors and multiple techniques not only demonstrates technical mastery, but also enhances the emotional level of the work, as they help her to visualize abstract concepts in a way that is both vivid and touching. The dynamic elements in the works, such as dragons, phoenixes and other mystical animals, not only symbolize the power of life and spiritual awakening, but also embody the fusion of Eastern and Western cultures, highlighting the perspective of global cultural dialogue. In addition, the Virtual Reality (VR) technology she introduces in her works

pushes the boundaries of art, providing an immersive experience that enables viewers to understand the artist's in-depth explorations of the universe and life issues on a more intuitive and interactive level. Through VR technology, Mao Siyi not only presents a visual work, but also creates a multi-sensory space for experience and reflection.

Picture 5: mao siyi mythical beasts Pico VR 2021

The introduction of modern technologies, such as digital art, augmented reality (AR), virtual reality (VR), etc., not only provides new means for artistic creation, but also provides the audience with a brand new artistic experience. The combination of these technologies and semiotics makes the artistic expression of the Yellow River culture more colorful, as well as more attractive and infectious.

In addition, the policy-level Plan for the Protection, Inheritance and Promotion of the Yellow River Culture not only provides policy support for the protection and innovation of the Yellow River culture, but also reflects the great importance that the State attaches to the protection of cultural heritage. The implementation of this plan will undoubtedly further promote the modern expression and dissemination of the Yellow River culture.

All in all, semiotics has played a crucial role in the artistic innovation of the Yellow River culture. It not only provides artists with theoretical tools for in-depth interpretation and reconstruction of traditional cultural symbols, but also injects new vitality into the inheritance and development of Yellow River culture. By citing the research and theories of our predecessors, we can see more clearly the new role and value of the Yellow River culture in modern society. This cross-generational cultural dialog and artistic expression not only enriches the world's cultural diversity, but also brings significant economic benefits and cultural influence to the local and wider creative economy.

In future research, we can further explore how to apply semiotic theories more deeply to the protection and inheritance of the Yellow River culture, and how to make traditional cultural symbols have a wider impact globally with the help of modern technology. At the same time, we can also pay attention to the unique value and significance of the Yellow River culture in the context of globalization, and how it communicates and integrates with other cultures. This will help us understand and pass on the Yellow River culture, an important cultural heritage of the Chinese nation, in a more comprehensive way.

Future Trends and Prospects of the Yellow River Culture

Under the background of globalization and rapidly changing science and technology, the application of semiotics in the field of Yellow River painting art is gradually revealing its profound and broad research potential and practical value. As an art researcher who has been raised by the Yellow River since childhood, I deeply feel the love and responsibility for this land and culture. Based on the current research results, the following are some of my thoughtful suggestions for future research directions or projects:

The Deep Integration of Semiotics and Global Cultural Communication

In today's global cultural mingling, we urgently need to explore how to spread the unique symbols of the Yellow River culture more effectively around the world. Semiotics, as the key to deciphering cultural codes, should become an important tool for our in-depth research. In the future, we can further analyze the interpretation and acceptance mechanism of the Yellow River cultural symbols in different cultural contexts, and explore how these symbols cross the cultural and linguistic barriers and resonate with people all over the world. Through such research, we can not only provide a solid theoretical foundation for the international communication strategy of the Yellow River culture, but also show the unique charm of the Yellow River culture to the world in a scientific manner.

Organic combination of new technology and artistic creation

With the emergence of cutting-edge technologies such as Augmented Reality (AR) and Artificial Intelligence (AI), we see the infinite possibilities of combining art and technology. Future research should focus on how these new technologies can be integrated with the art of Yellow River painting and thus promote the modern transformation of traditional symbols. For example, with the help of AR technology, we can create an immersive art space for the audience, so that they can deeply feel the deep cultural connotation and symbolic meaning behind the works while watching the Yellow River paintings. AI technology, on the other hand, can become the artist's right-hand man in creation, and through its powerful algorithmic ability, it can excavate and innovate more combinations and expressions of the Yellow River cultural symbols. Such exploration can not only enrich the form of art presentation, but also let the ancient Yellow River culture take on a new life with the help of modern technology.

Close integration of semiotics and art education

In order to let more young generations understand and pass on the Yellow River culture, the application of semiotics in art education is especially important. We should devote ourselves to developing educational courses and workshops on semiotics for different age levels, so as to cultivate children's interest in the symbols of the Yellow River culture and their ability to interpret them in a fun and educational way. At the same time, we should also encourage young artists and scholars to actively apply semiotics theories in their creations and researches, so that the art of Yellow River paintings can be innovated and revitalized in its inheritance.

Co-promotion of cultural heritage preservation and sustainable development

While pursuing cultural prosperity, we must always bear in mind the importance of cultural heritage preservation. Semiotics is equally promising in this field. Future research should be devoted to evaluating the practical role of semiotics in the protection of the cultural heritage of the Yellow River, and discussing in depth how to improve our protection strategies through the theories and methods of semiotics, so as to ensure that these valuable cultural heritages can be inherited and developed in an intact manner. At the same time, our research

results will also provide a strong scientific basis for the formulation of local and global cultural policies, and promote the Yellow River culture towards a more sustainable development path.

The road of future research is full of challenges and opportunities. As a researcher deeply nurtured by the Yellow River culture, I firmly believe that as long as we focus on the theme of the application of semiotics in the artistic innovation of Yellow River painting, and carry out in-depth exploration and practice from multiple perspectives, such as global cultural dissemination, fusion of new technology and artistic creation, integration of semiotics and art education, as well as the protection and sustainable development of cultural heritage, we will definitely be able to further excavate and pass on the profound connotation of the Yellow River culture, to We will be able to further explore and inherit the profound heritage of the Yellow River culture and promote its blooming in a more brilliant light in the context of globalization. Under the background of globalization and rapidly changing science and technology, the application of semiotics in the field of Yellow River painting art is gradually revealing its profound and broad research potential and practical value. As an art researcher who has been raised by the Yellow River since childhood, I deeply feel the love and responsibility for this land and culture. Based on the current research results, the following are some of my thoughtful suggestions for future research directions or projects:

The Deep Integration of Semiotics and Global Cultural Communication

In today's global cultural mingling, we urgently need to explore how to spread the unique symbols of the Yellow River culture more effectively around the world. Semiotics, as the key to deciphering cultural codes, should become an important tool for our in-depth research. In the future, we can further analyze the interpretation and acceptance mechanism of the Yellow River cultural symbols in different cultural contexts, and explore how these symbols cross the cultural and linguistic barriers and resonate with people all over the world. Through such research, we can not only provide a solid theoretical foundation for the international communication strategy of the Yellow River culture, but also show the unique charm of the Yellow River culture to the world in a scientific manner.

Organic combination of new technology and artistic creation

With the emergence of cutting-edge technologies such as Augmented Reality (AR) and Artificial Intelligence (AI), we see the infinite possibilities of combining art and technology. Future research should focus on how these new technologies can be integrated with the art of Yellow River painting and thus promote the modern transformation of traditional symbols. For example, with the help of AR technology, we can create an immersive art space for the audience, so that they can deeply feel the deep cultural connotation and symbolic meaning behind the works while watching the Yellow River paintings. AI technology, on the other hand, can become the artist's right-hand man in creation, and through its powerful algorithmic ability, it can excavate and innovate more combinations and expressions of the Yellow River cultural symbols. Such exploration can not only enrich the form of art presentation, but also let the ancient Yellow River culture take on a new life with the help of modern technology.

Close integration of semiotics and art education

In order to let more young generations understand and pass on the Yellow River culture, the application of semiotics in art education is especially important. We should devote ourselves to developing educational courses and workshops on semiotics for different age levels, so as to cultivate children's interest in the symbols of the Yellow River culture and their

ability to interpret them in a fun and educational way. At the same time, we should also encourage young artists and scholars to actively apply semiotics theories in their creations and researches, so that the art of Yellow River paintings can be innovated and revitalized in its inheritance.

Co-promotion of cultural heritage preservation and sustainable development

While pursuing cultural prosperity, we must always bear in mind the importance of cultural heritage preservation. Semiotics is equally promising in this field. Future research should be devoted to evaluating the practical role of semiotics in the protection of the cultural heritage of the Yellow River, and discussing in depth how to improve our protection strategies through the theories and methods of semiotics, so as to ensure that these valuable cultural heritages can be inherited and developed in an intact manner. At the same time, our research results will also provide a strong scientific basis for the formulation of local and global cultural policies, and promote the Yellow River culture towards a more sustainable development path.

The road of future research is full of challenges and opportunities. As a researcher deeply nurtured by the Yellow River culture, I firmly believe that as long as we focus on the theme of the application of semiotics in the artistic innovation of Yellow River painting, and carry out in-depth exploration and practice from multiple perspectives, such as global cultural dissemination, fusion of new technology and artistic creation, integration of semiotics and art education, as well as the protection and sustainable development of cultural heritage, we will definitely be able to further excavate and pass on the profound connotation of the Yellow River culture, to We will be able to further explore and inherit the profound heritage of the Yellow River culture and promote its blooming in a more brilliant light in the context of globalization.

Study on the Changes of the Yellow River Culture and Cross-culture

Interaction

The Yellow River culture, the treasure of Chinese civilization, has completed a magnificent transformation from tradition to modernity after thousands of years of precipitation and accumulation. It has not only witnessed the vicissitudes of history, but also stirred and fused with other cultures in the tide of globalization, thus bursting out with unprecedented new vitality. With the help of the profound perspective of semiotic theory, I was able to explore the evolution of the Yellow River culture in detail, as well as how it exchanges and integrates with other cultures in the context of globalization.

Modern Transformation of Traditional Symbols

The traditional symbols of the Yellow River culture, such as mountains and rivers and New Year's paintings, carry deep historical and cultural connotations. However, with the evolution of time, these symbols have not been dusted off by history, but have been revitalized by the skillful hands of modern artists. Take the dragon as an example, an element that originally symbolized festivals and celebrations has been given a richer meaning in modern artworks. Using digital media and modern design concepts, designers have recreated the image of the dragon, not only preserving its traditional cultural essence, but also incorporating modern values such as unity and progress, making it a cultural bridge between the past and the future.

Intercultural communication in the context of globalization

Under the background of globalization, the Yellow River cultural symbol has gradually changed from a regional cultural symbol to a global cultural language. In recent years, several international art exhibitions and cultural cooperation projects have provided a broad platform for the global dissemination of the Yellow River culture. In these exhibitions

and projects, the Yellow River cultural symbols have triggered the resonance of audiences around the world with their unique artistic charm and deep cultural connotation. The application of semiotics plays a key role in this process, which helps us to cross the barriers of culture and language and deeply understand the multiple meanings of history, folklore and aesthetics carried by these symbols.

Cross-cultural integration and enrichment

At the same time, the Yellow River culture has been enriched and developed in the intermingling with other cultures. International art cooperation and exhibitions provide opportunities for the Yellow River culture to dialog with the world, where Eastern and Western cultures learn from and inspire each other, and jointly promote the prosperity and development of global culture. For example, in certain modern art works, we can see the skillful fusion of Yellow River cultural elements and western art styles, which not only enriches the artistic expressions, but also promotes the understanding and respect between cultures. In addition, cross-cultural education and research have also deepened the understanding and exploration of the Yellow River culture among scholars around the world, and promoted the sharing and dissemination of global cultural knowledge.

The Importance of Semiotics in the Study of Yellow River Culture

Semiotics, as an important tool for exploring the deep structure and meaning of culture, has played an indispensable role in the study of the Yellow River culture's change and cross-cultural intermingling. Through the semiotic principles such as Peirce's trichotomy of symbols and Saussure's theory of energy and reference, we are able to analyze the composition and evolution of the symbols of the Yellow River culture in a deeper way, and reveal the socio-cultural meanings behind them. This not only helps us better understand the unique charm and global value of the Yellow River culture, but also provides a solid theoretical foundation and practical guidance for promoting the continuous innovation and dissemination of the culture.

To summarize, the change of Yellow River culture and cross-cultural intermingling is a dynamic and complex process. In this process, semiotic theory provides us with powerful analytical tools and methodological guidance. By deeply excavating and inheriting the essence of the Yellow River culture and strengthening the communication and integration with other cultures, we can make this ancient civilization shine more brightly in the modern society. Looking ahead, we expect more researchers to apply semiotics theory to deeply explore the connotation and extension of the Yellow River culture, and to contribute wisdom and strength to the promotion of global cultural diversity and harmonious development.

Intermingling of Yellow River Cultural Symbols

Driven by globalization, the Yellow River cultural symbols have gradually transformed from regional symbols into a global language. These symbols have been widely disseminated around the world through international art exhibitions and cooperative programs, triggering resonance and appreciation from international audiences. The application of semiotics has played a key role in this process, helping international audiences to cross cultural and linguistic barriers and deeply understand the multi-layered meanings carried by these symbols.

At the same time, the Yellow River culture has been enriched and developed in the mingling with other cultures. International art cooperation and exhibitions provide a platform for the Yellow River culture to dialog with the world, where Eastern and Western cultures learn from and inspire each other. In addition, cross-cultural education and research also promote in-

depth exploration and exchange of the Yellow River culture among scholars around the world, and promote the sharing and dissemination of global cultural knowledge.

Semiotics has played an indispensable role in the study of the Yellow River culture's change and cross-cultural intermingling. It not only reveals the deep meaning and historical evolution of the symbols of the Yellow River culture, but also explains how these symbols interact and integrate with other cultural elements in the context of globalization. Through the perspective of semiotics, we can understand more deeply the unique charm and global value of the Yellow River culture, and provide theoretical and practical support for the promotion of continuous innovation and dissemination of culture.

The change and cross-cultural integration of the Yellow River culture is a complex and rich process, and the semiotics theory provides us with the key to explore this process in depth. By continuously excavating and inheriting the essence of the Yellow River culture and strengthening the communication and integration with other cultures, we can make this ancient civilization shine more brightly in the modern society.

Conclusion

The Yellow River culture, a precious treasure of Chinese civilization, not only carries China's profound history and cultural deposits, but also shows great international value and influence in the tide of globalization. Through the theoretical insight of semiotics, I have been able to explore the rich historical stories and deep cultural meanings behind the symbols of the Yellow River culture, and at the same time explore its new expressions and functions in modern society. This cross-generation cultural dialogue has not only given the Yellow River culture richer connotation, but also injected new vitality into its sustainable development in the international arena.

In the face of the rapid development of science and technology and the deepening of cultural exchanges, the Yellow River culture has demonstrated its interdisciplinary research value and broad practical prospects through the application of semiotics. The inheritance and innovation of the Yellow River culture will rely more on the precise interpretation and creative expression of semiotics in the future to explore the diversity of cultural symbols and global communication strategies. This exploration of integrated modern technology and media not only maintains the coherence of the Yellow River culture, but also enables it to play a more active role in global cultural dialogues, deepening our emotions and identities with this ancient civilization. Through these warm-hearted cultural research and artistic innovations, the Yellow River culture continues to open up new paths of development, demonstrating its unique value and modern significance as a world cultural heritage.

References

Anderson, B. (1983). *Imagined communities: Reflections on the origin and spread of nationalism.* Verso Books.

Barthes, R. (1972). *Mythologies*. Hill and Wang.

Berger, J. (2008). *Ways of seeing*. Penguin UK

Eco, U. (1984). *Semiotics and the philosophy of language*. Indiana University Press.

Hall, S. (1997). *Representation: Cultural representations and signifying practices*. Sage.

Heidegger, M. (2008). *Being and time*. Harper Perennial Modern Classics.

Peirce, C. S. (1991). *Peirce on signs: Writings on semiotic* (J. Hoopes, Ed.). University of North Carolina Press.

Saussure, F. de. (1986). *Course in general linguistics*. Open Court.

The Dialectic of Art and Technology: Taking Percussion Elements in New Music Works as an Example

Zhongwei Sun and Shang-Wen Wang
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 253841595@qq.com

****

Abstract

The definition and development of art and technology have long been as difficult to distinguish and separate as the "twin brothers" of theory and practice, both from the understanding of ordinary audiences and at the philosophical level. This article, using specific works as examples, examines the definition and evolution of art and technology from the perspectives of audiences, performers, composers, and theorists. It aims to clarify the relationship between art and technology, progressing from concrete practice to ideological guidance. The methodology employs a multi-perspective approach, advancing from the basic sensory experiences of ordinary audiences through the technical displays of professional operations, and ultimately to the expansion, derivation, and leading iteration of theory. The results reveal a continuum of understanding, from fundamental perceptions to professional practices and theoretical frameworks. This research contributes to a more comprehensive understanding of the art-technology relationship, emphasizing the importance of considering multiple perspectives in its study and application.

Keywords: Art and Technology; Percussion; Marimba; Performance Theory

Introduction

The relationship between art and technology has undergone significant transformation in recent decades, particularly in light of rapid technological advancements and the emergence of artificial intelligence (AI). This evolution has profoundly impacted both the creation and perception of art, challenging traditional definitions and practices. The advent of photography and recording technology marked a pivotal moment, necessitating a reevaluation of artistic concepts and technological integration in creative processes (Smith, 2020).

In the contemporary landscape, where AI and robotics increasingly permeate daily life, the artistic realm faces unprecedented challenges and opportunities. As Johansen (2022) notes, the automation of various human tasks has led to substantial shifts in aesthetic preferences and artistic needs. This technological influence on artistic creation has resulted in novel and often unconventional artistic expressions, presenting a complex landscape for both creators and audiences.

The present study aims to address several critical research questions:

1. How has the proliferation of advanced technologies, including AI, reshaped the parameters of traditional art forms?

2. In what ways do technological advancements influence contemporary artistic creation and aesthetic appreciation?

3. How can we redefine and understand the evolving relationship between technology and art?

* Received: September 28 2024; Revised: October 3 2024; Accepted: October 6 2024

4. What are the implications of technological integration for the fundamental nature and essence of artistic expression?

Exploring these questions is crucial for several reasons. Firstly, it allows for a comprehensive re-examination of the technology-art nexus in an era of rapid digital transformation. Secondly, it provides insights into the changing nature of artistic creation and reception, which is essential for both practitioners and theorists in the field. Thirdly, it promotes a more nuanced and cautious approach to technological adoption in artistic practices. Lastly, by delving into the origins and evolution of art and technology, this study aims to provide a foundation for understanding current challenges and future directions in the field.

As Brown (2021) argues, while technological progress has introduced innovative creative methods and expressive forms, it has also raised significant philosophical and practical questions about the nature of art itself. Therefore, this paper seeks to contribute to the ongoing dialogue by offering a critical analysis of the current state of art and technology, their interrelationship, and the potential trajectories of their future development.

Through this examination, we aim to foster a deeper understanding of how technology is reshaping artistic landscapes and to provide valuable insights for artists, technologists, and scholars navigating this complex and rapidly evolving domain.

Content

I. The Origins of Art and Technology

The concepts of "art" and "technology" are like "twin brothers" due to their "genetic" similarities in "appearance", making them difficult to distinguish. However, due to differences in personality, experience, and knowledge during their respective growth processes, their "personalities" are strikingly different. Even so, it is still very difficult to clearly distinguish between them.

From an etymological perspective, the concepts of "art" and "technology" come from Western languages, and the tension between them is not so strong. "Art" in English is "art", while "technology" is "technique", using two different words to express, just like in Chinese. However, in ancient Greek civilization, the root of Western culture, these two concepts were not distinguished, but used the same word "tekhnē" to refer to both "art" and "technology". (Harper 2023) In Plato's "Dialogues", making a table is "tekhnē", and creating a poem is also "tekhnē". During the ancient Greek period, the relationship between art and technology was closely connected, they were basically one and the same, difficult to distinguish clearly. Artists of that era were usually also skilled craftsmen, who integrated their creativity and skills into their works, making art and technology mutually integrated and complementary.

At the same time, by comparing the "Seven Liberal Arts" (grammar, logic, rhetoric, arithmetic, geometry, music, astronomy) of the Western Middle Ages and the "Six Arts" (rites, music, archery, charioteering, calligraphy, mathematics) of Chinese Confucianism, we can find that they both emphasized the importance of technology. Whether it's the "Seven Liberal Arts" of the Western Middle Ages or the "Six Arts" of Chinese Confucianism, they all covered a wide range of knowledge domains, all of which required a high degree of technical skill and exquisite craftsmanship. These skills not only involved the field of art but also involved multiple fields such as science, mathematics, and music.

During that period, the relationship between art and technology was very close, and many art forms required a high degree of technical skill to complete. For example, sculptors needed to master skilled sculpting techniques, painters needed to master painting techniques, musicians needed to master performance techniques, and so on. These technical skills were not only a means of artistic expression but also a way to express the artist's emotions and thoughts.

From this, we can conclude that the understanding of art and technology in ancient Greek times was closely connected, and art and technology were largely overlapping. This shows that artists of that era not only possessed a high degree of technical skills but also had profound artistic cultivation and humanistic spirit. This combination of technology and art made the artistic works of the ancient Greek period not only have a high technical level but also have profound ideological connotations and humanistic values.

However, during the ancient Greek period, the philosophical community had various different understandings of the relationship between technology and art. Plato, as an outstanding philosopher at that time, had unique insights into art. He believed that the core of art lies in inspiration, a supernatural power bestowed by God on artists, enabling them to create truly excellent artistic works in their creation. In Plato's view, the source of this inspiration far exceeds the scope of technology, it is a power beyond human reason, allowing artists to touch the essence of things.

Plato believed that only when artists create under the drive of inspiration can their works be truly regarded as art. Such artists are at the top of the social hierarchy, along with philosophers, because their works not only have aesthetic value but can also enlighten people's thoughts and guide people to pursue truth.

However, Plato held a different view of those creators who merely used technology to imitate the appearance of things. He believed that such creation only stays on the surface of skills and cannot penetrate into the essence of things. Therefore, this type of creator (mainly referring to poets) is similar to artisans and farmers in social status, considered as the sixth class.

In Plato's view, although technology can help people achieve certain creations to some extent, it often limits human creativity. True art should transcend the constraints of technology and pursue a higher realm. Technology is only a means, not the essence of art. This view of Plato had a profound influence on later artists and philosophers. His theory provided a new perspective for artistic creation, prompting people to think about the relationship between art and technology, as well as the true value and meaning of art.

In Aristotle's classic work "Metaphysics", he elaborated on the "Four Causes", which are material cause, formal cause, efficient cause, and final cause. He believed that the birth of a work of art is not accidental, but the artist skillfully uses techniques to transform specific material into meaningful works based on the "form" in their mind. This idea differed significantly from Plato's concept, which to some extent ignored the role of technology, while Aristotle paid more attention to the close combination of technology and artistic creation.

As time passed, art and technology remained intertwined in many aspects, forming an inseparable relationship. However, they also developed their own unique characteristics. In 1746, the French thinker Batteux, in his work "The Fine Arts Reduced to a Single Principle", made a new classification of art. He distinguished between "fine arts" and "mechanical arts", where "fine arts" mainly referred to the art fields generally recognized today, while "mechanical arts" specifically referred to scientific technology in the field of natural sciences.

This distinction clearly separated art from science, technology, and crafts from an aesthetic perspective, laying the foundation for the later development of art and technology.

It is worth noting that with the in-depth discussion of aesthetic concepts by philosophers such as Baumgarten, art gradually came to be seen as a sensory, emotionally rich experience. At the same time, technology gradually evolved into a rational, analytical field of inquiry. Although there were still intersections between the two in some aspects, in terms of overall concepts, aesthetic art and practical technology had shown a clear trend of separation. This evolution of ideas has had a profound impact on later generations, prompting people to pay more attention to the characteristics and values of art and technology respectively.

II. Technology Drives the Development of Art

In many discussions about technology driving the development of art in symposiums, journals, papers, etc., they often start by "setting aside the influence of political, economic, and other social forms". The author believes this is unnecessary and impossible. The art and technology we are discussing are all produced under the general environment of art and humanities. In other words, they are miniatures and reflections of life. Therefore, since they originate from life, and politics, economy, and other social forms are indispensable common elements in life, forcibly setting them aside is unfeasible for both art and life.

As the demands in life increase, the corresponding culture and feelings produced also gradually improve. Although they sometimes lead each other and cannot progress simultaneously, overall, with the continuously improving living environment and increasingly perfect social form, people's emotional needs become richer and more precise. But this is inseparable from the increasingly perfect politics and economy. It is precisely because of the additional value that the value of art makes people more affirmed and in demand. At the same time, it is also because of this demand and affirmation of values that a supply-demand relationship is generated, so the technology that matches it is born.

Taking music as an example, the earliest sounds were used for labor production slogans; warnings against beasts and enemies; the "mystery" of sacrifices. If the former is for the physiological needs of industrial production, the latter is for the spiritual needs of the human spirit. These two have been inseparable since ancient tribal times, until the increasing refinement and precision of social functions, the entertainment of music and other arts has been intentionally or unintentionally amplified. This has created the current stereotypical impression of art, either as a pure land in the hearts of top artists or as a carrier of entertainment and value symbols in the secular world. Its material value has been seen as more important by contemporary people, sometimes even becoming a synonym for money. However, its true meaning of emotional decoding and spiritual sustenance has been increasingly diluted, not to mention those that can inspire people's thoughts and guide people to pursue truth and authenticity. This is also why there are fewer and fewer artworks that are durable, listenable, and can be savored.

The characteristics of commodities lie in circulation and iteration, while the value of art lies in the "narrative" at the source and inspiring people's thoughts and guiding people to pursue truth. These had already shown their heads before the emergence of photography, video, and recording technology, but at that time, the uniqueness and singularity of art were very prominent. We call those who possess exquisite skills and exchange their craftsmanship for remuneration "craftsmen". Such people often have quite good skills, and these skills can be quickly replicated and converted into currency or useful materials. But art is different. Due to

its characteristics, it not only requires super high skills but also cannot be replicated and surpassed in a short time. At the same time, due to its inspiration and guidance of truth often surpassing people's understanding and recognition at the time, in most cases, it cannot be accepted, recognized, and transformed into something valuable by the public. From many famous musical works and paintings passed down through history, we can see that their authors were not famous or wealthy during their lifetime, some were only discovered by later generations after hundreds of years and became famous artists. If their inspiration and guidance formed different effects from the current politics and systems, then it is feasible to talk about "setting aside the influence of political, economic, and other social forms" at this time, because they were ahead.

III. Technology Triggers Reflections on Art and Technology Itself

Along with the wave of the Industrial Revolution, photography and recording technology emerged successively. In 1837, Daguerre, with his unique daguerreotype photography method, officially announced the birth of photography technology. In 1877, American Thomas Alva Edison invented the phonograph - the world's earliest recording device. This revolutionary invention not only provided us with a brand new means of recording the world but also opened the door to the era of mechanical reproduction. Since then, the dissemination and reproduction of images and sounds have become extremely convenient, greatly changing the way information is disseminated.

This change had a profound impact on traditional visual and auditory arts and forms such as painting and music. Music (mainly referring to music performance), as an art form that has long been created through live performance, suffered an unprecedented impact. The emergence of recording technology caused huge changes in the creative concepts and aesthetic concepts of music. Artists began to re-examine the essence and value of music, exploring the possibilities and future directions of music in the new era background.

In addition to the emergence of photography and recording technology, subsequent film technology not only challenged traditional art forms but also promoted innovation and development in the art field. Technology, as a medium and tool, gradually transcended its traditional auxiliary role and began to play a leading role in artistic creation. Artists began to use film and television technology to explore more forms of expression and creative means, making artistic creation more diversified and experimental.

The invention of recording and video technology at that time was a major revolution in the art field. It not only changed the status and role of traditional auditory and visual art forms, gradually affecting the music and painting circles to varying degrees, but also promoted the progress and development of the entire art field along with other art categories.

(I) The Debate between Adorno and Benjamin

Since its inception, photography has been in conflict with painting, and this controversy gradually expanded, leading to a broader field dispute. In the 1930s, a debate about art in the age of mechanical reproduction broke out within the Frankfurt School. Adorno, in "Dialectic of Enlightenment", firmly opposed art in the age of technical reproduction. He believed that art should maintain its autonomy, and mechanical reproduction made art lose its aura and redemptive function, therefore it was no longer true art.

Contrary to Adorno's view, Benjamin, in works such as "The Lyric Poet in the Era of Advanced Capitalism", "A Short History of Photography", and "The Work of Art in the Age of Mechanical Reproduction", elaborated on his views on art reproduction and cultural industry in the age of mechanical reproduction. He advocated that the reproduction of technologies such

as photography and film is to change its existing form through the internalization of art, thereby forming new art forms. These new art forms have unique shock power and will replace traditional beautiful, autonomous art. Although the aesthetic value aura of traditional art will be destroyed by mechanical reproduction, Benjamin believed that technology brought shock as a new aesthetic value, injecting new vitality into art.

Moreover, from Benjamin's book "Contemporary Art and Technology", we can deeply understand that contemporary society has a new cognition of art and technology. In the era background of the booming development of photographic technology and the Internet, we can no longer simply exclude reproducible technology from art.

Before the invention of photography and video technology, the irreproducibility of art was regarded as an important characteristic. However, nowadays, most people come into contact with art through the Internet, videos, and audio-visual materials. If these "reproduced arts" are denied their artistic nature, then the study and exploration of previous people's art will face more difficulties. Furthermore, without the record of these materials, the authenticity of art's existence is also difficult to confirm. But we must recognize that in contemporary society, people have reached a consensus on the authenticity of "reproduced art".

Art, as an important representative and display platform of humanities, inevitably has the characteristics of the times and regional characteristics. Technology is born with different life needs in different periods, meaning that technology is invented and developed to meet specific needs. This forms a causal relationship: to achieve goals, technical means and methods are developed and researched. In other words, technology without a goal is merely a single mode of movement, but with a goal, various technical means work together to achieve the goal. Once the goal is achieved, art is formed. It can be said that technology is the process, while art is the presentation of that moment.

This view enlightens us: art and technology are opposing in some sense, but from another perspective, they are complementary. An outstanding work of art often relies on advanced technology and practice to realize its brilliance. For example, modern artists use digital technology and new media to create stunning works, which not only demonstrate the advancement of technology but also reflect the innovation and imagination of art. At the same time, the continuous progress of technology has also given birth to new art forms and modes of expression. Therefore, art and technology are neither completely opposing nor completely the same.

This article aims to deeply explore this special tension and contradiction, analyzing the interactive relationship between art and technology in contemporary society. We will comprehensively demonstrate the dialectical relationship between art and technology through case studies, empirical analysis, and theoretical discussions. At the same time, we will also focus on the impact of technology on art creation, dissemination, and reception, as well as the inspirational and innovative role of art on technology. Finally, we will try to summarize the mutual influence and value orientation of art and technology in contemporary society, providing useful inspiration and reference for the future development of art and technology.

(II) Taking the Marimba Trio "Stubernic" as an Example

In music performance, due to the increasing maturity of photography, video, and recording technology, people's preference has gradually shifted from single personal skill display to multi-person cooperation, with works that have no less technical skill than solo movements. Therefore, a large number of works similar to "Stubernic" were born.

This work was created by Mark Ford, the former chairman of the Percussion Arts Society at the University of North Texas in Denton, Texas. Ford is not only a marimba soloist but also a contemporary famous marimba composer and educator. He often performs at international music festivals in South America, Asia, Australia, and Europe, and has participated in premieres, recordings of various types of new works and personal albums for marimba solo, ensemble, concerto, etc. His book "Marimba: Technique Through Music" has received unanimous praise from the industry and percussion enthusiasts.

"Stubernic" is one of his representative works, pronounced as "Stew bur nick". It is a unique, challenging marimba trio performed by three performers on a 4 and 1/3 octave marimba. Because this work is dedicated to Stefan and Mary K. Stuber and their music institute in Nicaragua, the title becomes more meaningful: "Stuber Nic", which often makes uninformed people search for a long time without understanding its meaning.

（1）From the Perspective of Audience and Listeners

When I first heard this work, like most ordinary listeners, I experienced it from an audience's perspective. Three performers playing on a "small marimba" - it's called "small" because usually, on a five-octave marimba, it's already quite crowded for two people to perform, sometimes requiring the two to coordinate how to switch angles and positions to complete the required performance. Now there are three adult Europeans in a performance area less than two meters long, completing a work with solo-level technical skills, each with special performance techniques, bringing more complex auditory effects and dazzling visual effects.

"Stubernic" as a musical work doesn't just stay at the level of auditory effect, its visibility is also excellent. The first appreciation gave me multiple highlights that made me exclaim or applaud. First, for audiences who are just getting in touch with percussion or who don't know much about percussion, the sound of the marimba itself easily attracts their attention. In my 7 years of study in Europe and subsequent performance experience in professional orchestras in China, I found that whether Chinese or Western audiences, most people's first impression of percussion is still the jazz drum. It's understandable that the jazz drum has indeed won a place for percussion on the world stage, but it's really only a part of the percussion category. So when audiences hear and see the marimba being played, many people show surprised or "magical" expressions. They realize that percussion can have such beautiful sounds and pleasing melodies.

Secondly, what follows is the completion of 3 performers on a "small marimba" less than two meters long with technical skills that are dazzling, non-interfering, and complementary. It's like a multi-faceted three-dimensional sculpture, you can appreciate each face individually with different scenes, or you can comprehensively appreciate how they echo each other, giving people a larger, richer feeling. If these are regular performances, then on stage, the form of three people completing a melody in a relay and then immediately separating to complete their own performances, this performance mode that originally only appeared in imagination and animation plots has become a highlight in the work "Stubernic". It makes the performers "run" from the confined space of their two feet.

Next, in terms of timbre exploration and development, it's also a highlight of Mark Ford's work. He truly utilized one instrument to the extreme, even making areas that were originally not for performance into performance areas. Through clever handling and matching of timbres, he made it seem so "harmonious". As we all know, the performance area of the marimba is on the keyboard. Ford made the metal resonance tubes and the barriers at both ends of the instrument into performance areas, truly creating a blend of metal sounds, instrument

sounds, and percussion sounds, all pleasing to the ear. And through such special timbre synthesis, he created a "ensemble effect" that doesn't feel dissonant at all.

Finally, the impact sound of striking the key surface and barriers with the marimba mallet tail blends with the instrument sound. The middle performer also uses a four-mallet technique to enhance the richness of the harmony, allowing more instrument sounds to envelop the special sound effects to balance the parts. In the end, the 3 performers complete large sections of up and down running sound groups in an extremely high-speed performance method, which can even be called a technical display method. This is more than just being "in unison" - besides being perfectly coordinated, in this small space, a slight carelessness could lead to mallets colliding with each other, affecting the next step of the performance. So when the performance is over, people pause for a long time before bursting into enthusiastic applause, just like when an athlete breaks a record.

This is from the audience's perspective, seeing this as indescribably superb technology. That time I myself was an audience member, but later when I was in the position of a performer, I observed that the public had the same feelings as I did then. But at the same time, as a performer, I had a whole new understanding.

（2）From the Perspective of Performers and Composers

From a performer's perspective, such a work with extreme performance effect is one that every performer wants to own and perform multiple times. Therefore, the analysis and research of the work will be more careful than before. In terms of performance technique, "Stubernic" can indeed be considered as a form of ensemble performance from Nicaragua, the Gulf of Mexico, and South American regions. But it is richer than this pure multi-person ensemble performance. The ensemble performances in Nicaragua and other places are basically one main performer with others as accompaniment or concerto. "Stubernic", however, is constructed in the form of a trio, with each person being an independent part. If separated, it can also be performed individually, and with slight modification, it can be an independent work. However, the cooperation of the three is where the essence lies. So choosing the right partners is very important when performing this work. Secondly, in terms of timbre handling, it's not enough for each person to use one type of mallet. For striking different areas, choosing mallets of different materials or models is necessary to obtain better effects. This requires the performer's keen perception and rich experience to obtain better timbre and harmony effects when the three perform together. In the "relay" section of the three, the uniformity of each person's steps and performance mallet technique is very important. These all provide a perfected feasibility perception through rich practical experience, and then through multiple experiments to verify its possibility. These are all technical developments and iterations, but the collection of these is for better expression of its musicality. There is no very specific theme or iconic main melody line in the entire work. But after understanding its creation background and the tribute to friends in Nicaragua's music features, it's not difficult to find out its meaning.

Mark Ford, through in-depth research on Nicaraguan music and iterative development of marimba techniques, not only pays tribute to his friends through this work but also pushes this regional traditional music onto the world stage, allowing more people to understand and recognize them. Isn't this the practical work done to understand music, explore life, and explain the world? At the same time, such works have a leading role for similar works, giving people outside this region more opportunities to pay attention. Thus, the connection between audience, performer, and composer is effectively established.

Conclusion

Through an in-depth exploration of the relationship between art and technology, we can draw the following comprehensive conclusions:

1. Complexity of Interaction Levels Artistic creation and appreciation involve multiple levels of interaction, including audiences, performers, composers, and theorists. Each role plays a unique and crucial part in the interpretation and dissemination of artworks. Audiences engage with works through personal interpretation and empathy; performers balance technical display with personal interpretation; composers navigate between original creation and adaptation based on feedback; while theorists summarize practices and form theoretical frameworks.

2. Guiding Role of Theory Theory plays a pivotal role in artistic practice. It not only enhances audience understanding but also imbues works with emotional resonance. For composers, theory aids in clearer expression of intentions; for performers, it facilitates the iteration of existing techniques and the development of new ones. The theoretical height achieved through summarization and refinement is essential for pushing artistic boundaries.

3. Challenges in the Age of Technological Reproduction The advent of recording, photography, and video technology has diluted the uniqueness and singularity of traditional art. This shift necessitates a reevaluation of the importance we place on originality versus reproduction. The concept of art's "aura" and its redemptive function, as discussed by theorists like Adorno, needs reconsideration in light of these technological advancements.

4. Redefining Art in the Technological Era The relationship between art and technology is both complementary and mutually restrictive. While technology often emerges from artistic needs, technological developments can also open new possibilities for artistic expression. This symbiotic relationship challenges us to continually redefine what constitutes art in an era of rapid technological change.

5. The Role of Contemporary Art Workers Artists today face the dual challenge of maintaining art's forward-looking nature while effectively bridging the gap with public understanding. It is crucial to create works that are both progressive and recognizable to a broader audience, balancing innovation with accessibility.

6. Art as a Component of World Explanation Drawing from Marx's philosophy, we can view art as an essential component in explaining and changing the world. Artistic practice, including its technological aspects, contributes to our understanding and interpretation of reality, thereby playing a role in societal transformation.

In conclusion, the interplay between art and technology in the contemporary world presents both challenges and opportunities. As we move forward, it is essential to thoughtfully integrate technological advancements while preserving the essence of artistic expression. The future of art lies in striking a balance between innovation and tradition, between technological prowess and human creativity, ensuring that art continues to evolve while maintaining its power to move, inspire, and transform society.

Recommendation

Based on our comprehensive analysis of the relationship between art and technology, particularly in the context of percussion music and the case study of "Stubernic," we propose the following recommendations:

1. Integrate Technology and Tradition: Encourage artists and educators to develop innovative approaches that seamlessly blend technological advancements with traditional artistic practices. This integration should aim to enhance creative expression while preserving the cultural and aesthetic essence of the art form. For instance, in percussion music, this could involve using digital technologies to expand the sonic possibilities of traditional instruments like the marimba, without losing the tactile and visual elements that make live performances unique.

2. Foster Interdisciplinary Collaboration: Promote collaboration between artists, technologists, and theorists to create new artistic paradigms. These partnerships can lead to groundbreaking works that challenge conventional boundaries, similar to how "Stubernic" reimagined the possibilities of marimba performance. Educational institutions should develop programs that encourage such cross-disciplinary projects, preparing the next generation of artists to work comfortably at the intersection of art and technology.

3. Enhance Audience Engagement and Understanding: Develop strategies to bridge the gap between technologically advanced art forms and public perception. This could involve creating interactive exhibits, educational programs, or immersive experiences that help audiences appreciate the complexity and innovation in works like "Stubernic." By demystifying the technological aspects of contemporary art, we can foster a more engaged and appreciative audience, ensuring that innovative art forms maintain their relevance and impact in society.

These recommendations aim to address the key challenges and opportunities identified in your research, promoting a balanced approach to integrating technology in art while maintaining artistic integrity and audience connection.

Reference

Qu Jingdong and Cao Weidong (translators). (2020). *Dialectics of Enlightenment: Philosophical Fragments (original author: Max Horkheimer, Theodor W. Adorno).* Shanghai: Shanghai People's Publishing House (original publication year: 1947).

Qian Ni (translator). (2009). *Essentials of Physiological Psychology in Performance Art (original author: Renate Kloeppel).* Shanghai: Shanghai Music Publishing House (original publication year: 1997).

Sun Zhongwei. (2010). *Marimba Performance Technique*. Beijing: China Drama Publishing House.

Sun Zhouxing (translator). (1996). *Selected Works of Heidegger (original author: Heidegger).* Shanghai: Shanghai Sanlian Bookstore

Xu Qiling (translator). (2004). *Facing the Age of Fading Aura (original author: Benjamin).* Guilin: Guangxi Normal University Press

Beck, J. H. (2007). *Encyclopedia of Percussion*. New York: Taylor & Francis Group.

Brindle, R. S. (1970). *Contemporary Percussion*. London: Oxford University Press.

Dierstein, C., Roth, M. and Ruland, J. (2010). *Die Spieltechnik des Schlagzeugs Schlaegel,Anreger und Anwendungen.* London: Baerenreiter

Harper, D. (2023). Etymology of technique. Online Etymology Dictionary. *Online.* Retrieved September 26, 2023, from https://www.etymonline.com/word/technique

Sadlo, P. (1996/2006). *Die Kunst des Schlagens*. [Doctoral dissertation , Name of Institution].

Schenker, H. (2002). *The art of performance.* London: Oxford University Press.

Mark Ford. (1988). *Stubernic*. USA:Innovative Percussion

The Important Element of Combining Music and Painting in Tan Dun's "Eight Memories in Watercolor" - "Synesthesia"

Zhang Yangxiaoxi and Shang-Wen Wang
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, Email: 317422016@qq.com

****

Abstract

This study examines Tan Dun's "Eight Memories in Watercolor," a seminal work that exemplifies the composer's innovative approach to blending Eastern and Western musical traditions. Tan Dun, born in Hunan, China, draws deeply from his rich cultural heritage, particularly the Xiang-Chu music tradition, to create a unique compositional style. The research aims to analyze how this piece integrates Chinese traditional folk music with Western piano techniques and explores the representation of visual elements through musical expression. Employing a comprehensive analysis of the composition's cultural context, melodic structures, and the concept of synesthesia in music, the study reveals how Tan Dun transforms visual imagery into auditory experiences. Results demonstrate that "Eight Memories in Watercolor" successfully translates the visual beauty of Hunan's landscapes into musical form, creating a distinctive fusion of auditory and visual perceptions. Each of the eight pieces functions as a vivid watercolor painting, evoking strong nostalgic sentiments and showcasing the integration of heaven, earth, and human elements central to Chinese philosophical thought. The study concludes that Tan Dun's work represents a significant contribution to contemporary classical music, effectively bridging cultural divides and expanding the expressive possibilities of piano composition through its innovative use of musical symbolism to convey visual imagery.

Keywords: Eight Memories in Watercolor; Tan Dun; Synesthesia

Introduction

The relationship between music and visual arts has long been a subject of fascination for artists, composers, and scholars alike. This interconnection is particularly evident in the work of contemporary Chinese composer Tan Dun, whose piano suite "Eight Memories in Watercolor" exemplifies a unique synthesis of auditory and visual elements. This study explores the concept of synesthesia - the phenomenon where stimulation of one sensory or cognitive pathway leads to involuntary experiences in another - as it manifests in Tan Dun's composition and its corresponding visual interpretations.

Tan Dun, born in Hunan, China, is renowned for his innovative approach to blending Eastern and Western musical traditions. His background, deeply rooted in the rich cultural heritage of Xiang-Chu music, provides a unique perspective on the integration of traditional Chinese elements with Western classical piano techniques. "Eight Memories in Watercolor," composed early in his career, serves as a perfect case study for examining the interplay between music and visual arts, particularly in the context of Chinese aesthetic traditions.

* Received: September 28 2024; Revised: October 3 2024; Accepted: October 6 2024

This research aims to analyze how Tan Dun's composition translates visual imagery into musical form, and conversely, how the music inspires visual representations. By examining the suite's eight pieces and their corresponding watercolor paintings by artist Chen Wenze, we seek to uncover the mechanisms of synesthetic translation between auditory and visual media. The study focuses on three key areas of comparison: the similarity between melody and painting lines, the relationship between timbre and color, and the parallels in spatial modeling between music and painting.

Furthermore, this investigation explores the commonalities in aesthetic principles, creative techniques, and structural arrangements between Chinese music and painting traditions. By doing so, it aims to shed light on the broader cultural context that informs Tan Dun's work and its visual interpretations.

The significance of this research lies in its potential to enhance our understanding of cross-modal artistic expression and the cultural foundations that shape such expressions. By examining the synesthetic elements in "Eight Memories in Watercolor," we can gain insights into the creative processes that bridge different art forms and cultural traditions. This study contributes to the ongoing dialogue about the nature of artistic expression and the possibilities for cross-cultural and cross-modal artistic creation in an increasingly globalized world.

Through a combination of musical analysis, visual art interpretation, and cultural contextualization, this research aims to provide a comprehensive understanding of the synesthetic elements in Tan Dun's work and their significance in contemporary artistic practice.

Content

I. Common Points between Music and Painting

Within the scope of art, music, painting, and poetry can be regarded as the three major categories of art, often integrating with each other. We call the relationship between music and painting "musicality in painting", which leads to the metaphor that "music is flowing painting, and painting is solidified music". The famous composer He Luting understood the connection between the two as follows: "Paintings have far, middle, and near views, changes in composition, color, and rhythm, which is the same as music. The difference is that music is flowing and temporal, while painting is static and spatial." From this, we can see that the melody in music and the lines in painting, the tonality in music and the color in painting, the complexity of rhythm and the overlapping of colors in painting all have intricate corresponding relationships. Music and painting are artistic creative processes of emotional experience in which humans adapt to and change nature in production and life. These two art forms have an important position in human civilization history. They are not only the crystallization of human understanding and integration with nature but also the fusion of philosophy, psychology, and other contents. Music originates from human use of sound imitation, allowing people to gain emotional experience and spiritual sublimation through auditory elements such as melody, rhythm, and harmony. The creation and performance of musical works are often closely related to the life experiences and emotional states of composers and performers, which makes music have relatively strong personality characteristics. Painting uses visual elements such as graphic symbols to form emotional and spiritual resonance from visual aspects. Painting works display the creator's unique insights into nature, society, and life through expressive techniques such as color, line, shape, and texture. The emergence of different schools in painting history reflects the social backgrounds and aesthetic orientations of different eras and regions.

The creation and development of these two art forms are deeply influenced by factors such as politics, philosophy, productivity, and production relations. This has led to a gradual formation of consistency in aesthetic psychology in the creation and appreciation of music and painting. This consistency is the result of mobilizing different senses based on various media as the foundation in human artistic pursuit and aesthetic activities. This aesthetic consistency makes them have a connection called "synesthesia", which makes them not exist independently and have no clear boundaries. To a large extent, they can influence each other and be mutually convertible. Just as the ancient Chinese talent Cao Zhi said in "Seven Initiations": "Painting forms in the formless, creating sounds in the soundless". This sentence concisely summarizes the close relationship between sound and painting.

II. "Synesthesia" between Music and Painting

Synesthesia (Greek: Synesthesia), also known as associated sensation or co-sensation, is composed of two Greek words syn- (together, with) and aesthesis (sensation). It is a special sensory phenomenon, referring to the involuntary experience of a second sensory or cognitive pathway caused by the stimulation of one sensory or cognitive pathway. (Cytowic, 2002) In the art world, the most commonly discussed synesthesia is between vision and hearing, and contemporary artist Wassily Kandinsky (1866-1944) and French musician Olivier Messiaen (1908-1992) are famous synesthetes who applied this special sensory phenomenon in their works. As a psychological perceptual phenomenon, "synesthesia" can also be called an aesthetic experience in art. The compound word "Synesthesia" originates from the ancient Greek word "συν-αισθάνομαι". The concept of synesthesia can be traced back to the ancient Greek philosophical era, with Aristotle discussing synesthesia in "On Sense and the Sensible". He believed that human vision, hearing, taste, touch, and other senses have their independent processing modules, and people establish a common core perception while processing these senses. Therefore, he believed that synesthesia is a rational fixed relationship with a rational order. But if it's a rational corresponding relationship, why do different people experience different synesthesia? Since the 18th century, Enlightenment philosophers of the Romantic trend began to acknowledge individual differences in common senses and gradually became dissatisfied with the explanation of rationalist philosophy and its disregard for intuitive sensibility. Kant mentioned in "Critique of Judgment" that although people can feel sound, the impression of sound melody needs to be perceived through subjective aesthetics. Aesthetic common sense has subjective universality, that is, after a person makes an aesthetic judgment, the beauty is conveyed to more people through resonance and sharing, depending on the specific situation of the pleasant feeling felt by the object. So this subjective common sense is determined by "feeling" rather than "concept". Until the establishment of Gestalt cognitive psychology in the mid to late 20th century, scientists and psychologists' analysis and research on this discipline gave a new understanding of synesthesia. The phenomenology master Merleau-Ponty proposed the concept of "holistic structure" in "The Structure of Behavior", stating that a structure is not simply a formal structure, nor a simple sum of individuals and parts, but includes the interaction between all parts including the whole. He also explained the subjective individual differences in synesthesia, believing that the human body is not only a material organ but also shapes its own unconscious subjective experiences, with physiological basis forming Gestalt synesthesia in psychological perception. Vision and hearing are the two most important sensory perceptions of humans. The mutual communication and association between vision, hearing, and perception is called the "synesthesia" of vision and hearing. We

can see fine arts and music as originating from art and belonging to art. From the literal meaning of the English word "art", we may also discover the characteristics of synesthesia. In ancient Rome, art in Latin was the word "ars", which meant "artworks, practical skills, etc.". It included the meanings of "art" and "fine arts", and at that time, it generally referred to various handicrafts and music, literature, painting, sculpture, etc. created by people. The corresponding word "art" in English also includes art forms such as music, film visuals, painting, sculpture, etc. Therefore, the two words "art" seem to reflect the close "synesthetic" relationship between music and fine arts themselves.

Artists are good at using "synesthesia" to reprocess limited artistic materials to create artworks with "aesthetic feeling". Appreciators, on the other hand, give unlimited emotional content to limited art forms through "synesthesia". Although changes in light and color cannot be captured by ears, and the retina cannot affect changes in sound waves, the beauty of all things in the universe can be felt through "synesthesia". The melody in music is a line drawn with time as a brush at different pitch positions. This understanding aptly illustrates the basic relationship between the abstract melodic lines in music and the lines that make up specific visible images in fine arts, and also confirms the commonality between music and fine arts. For example, the Russian painter Kandinsky is the pioneer who used the combination of points, lines, and planes to convey concepts and emotions through painting, referring to the expressive language of music. He advocated that fine arts should be the product of audiovisual synesthesia and always regarded painting as an "inner sound" that evokes hearing, advocating experiencing the colors of painting from an auditory perspective. For example, he believed that "yellow - like a trumpet or drum", "blue - similar to flute, large organ or cello", and "purple - like an English horn". He elaborated on similar views in works such as "Concerning the Spiritual in Art" and "Point and Line to Plane", thus laying the theoretical foundation of abstract art in fine arts influenced by music. Secondly, from the perspective of physics, the synesthesia between music and fine arts also objectively exists. Both sound in music and color in fine arts are a kind of vibration, namely sound waves and light waves. Newton, while studying the color spectrum, also came up with an interesting hypothesis. He found that the seven colors of red, orange, yellow, green, cyan, blue, and purple exactly correspond to the seven tones of C, D, E, F, G, A, B. His basis was: the ratio between the seven notes 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 is: just a little bit, and the ratio between red and purple in the seven colors is also exactly: just a little bit. Although this speculation is not sufficient to correspond musical colors to fine art colors, people still set up certain corresponding relationships between them based on feelings, making both sound and color give people various different feelings such as brightness and dullness. Once a certain sound and color can give people similar feelings, people will naturally associate them. This forms a certain consensus, that is, the synesthesia that exists between music and fine arts. Next, we will verify the two statements of "musical sense" attached to painting and "pictorialness" existing in music by studying the connectivity between the two.

III. The Correspondence of Synesthetic Elements between Music and Painting in the Work

The reason why Tan Dun chose to name this work with watercolor paintings, rather than oil paintings, murals, prints, or Chinese paintings, may be because watercolor painting is a painting method that uses water to mix transparent pigments. It originated in Europe and developed unprecedentedly in England in the 18th century. Water has the characteristics of transparency and fluidity. When mixed with pigments, it forms a combination of water and color. Through methods such as overlapping, rendering, and leaving blanks, the watercolor painting becomes flexible, with colors moving and changing due to water, having the charm of water and ink blending full of spirit. The colors, rhythms, and artistic conceptions of the entire painting in watercolor are related to the water content. The fluidity of water and color blending shows unexpected possibilities on the paper, so watercolor painting is also known as the "lyric poetry" in painting. Perhaps it is because the technique of watercolor painting is closer to Tan Dun's childhood hometown in his memories, that kind of hazy, beautiful, and freely flowing scenery, and it is also more suitable for expressing his various feelings for his hometown. The famous painter Repin once said: "Paintings always have transparent shadows of air, like wonderful orchestral music, with the sound of chords vibrating on the entire background of the painting". Chen Wenze, a national gift painter who studied in the West and settled in Atlanta, USA, and Tan Dun, who has studied Western composition techniques in the United States for many years, paid attention to Mr. Tan Dun because they are both Chinese. After hearing Tan Dun's suite "Eight Memories in Watercolor", he specially created eight corresponding watercolor paintings. Through these paintings, we can more concretely perceive the childhood memories hidden in this suite by the masters. The music and visual sense in the work form a sense of order and harmony through the clever combination of regular and irregular colors, lines, and shapes.

3.1 Similarity between Melody and Painting Lines

The melody of music is a line drawn with time as a brush at different pitch positions, which is also the main pictorial factor in music. It can depict the ups and downs of emotions. In painting, lines are also the basis of composition, with painting using lines and directions to form a specific image.

Tan Dun uses a short tune named "Autumn Moon" as the opening, indicating the importance of this piece in his heart. It represents the freehand style in watercolor painting, reflecting the colorful artistic appeal of music. "Autumn" can express the desolate and cold meaning of wind whistling and rain drizzling. Many ancient Chinese poems also use "autumn" to express Chinese-style romance. Li Qingzhao's "Yi Jian Mei" says, "The fragrance of red lotus fades on the jade mat in autumn, lightly taking off the silk clothes, alone boarding the orchid boat." Also, Bai Juyi's "Song of Everlasting Regret" says, "On the day when spring breeze blows and peach and plum flowers bloom, in autumn rain when phoenix tree leaves fall." Liu Yong's "Yu Lin Ling. Cold Cicadas Cry Sadly" says, "Since ancient times, being sentimental often hurts when parting, how much more unbearable is the cold and desolate autumn season. Where to wake up from drunkenness tonight, on the willow bank, in the morning breeze with the残 moon." The deep cool autumn and lonely fallen leaves seem to always be associated with desolation and sadness. The author's use of "autumn" can be understood as the loneliness and depression of studying alone abroad. "Moon" is a beautiful image condensed in traditional Chinese culture. The bright moon shines on ancient and modern

times, and how many poets' emotions have been entrusted to it. Zhang Jiuling's "Looking at the Moon and Thinking of Someone Far Away" says, "The bright moon rises over the sea, we share this moment though far apart." Also, Wang Jian's "Looking at the Moon on the Fifteenth Night and Sending to Du Langzhong" says, "Tonight the moon is bright and everyone is looking at it, not knowing in whose home autumn thoughts fall." Although living in different places, the moon overhead is exactly the same. The moon represents the symbol of reunion and the sustenance of emotions. In the spiritual wilderness of Chinese people, there is always a bright round moon hanging high, making people resonate with thoughts of home and the unity of family and country. At that time, Tan Dun was studying alone in Beijing, with the moon full but people not reunited. Under the nostalgia and homesickness, he created this piece "Autumn Moon" when touched by the scene.

In "Autumn Moon", the theme part is marked "rubato" with sextuplets appearing in the right-hand high voice part in a free and relaxed pattern, as if the rippling moonlight reflected in the village, flowing yet quiet, setting off an ethereal atmosphere in the night. The continuous lower wave sounds in the left hand make the clear moonlight lively and interesting, like color blocks constantly dotted on watercolor paper. Due to the different speed and water content of each stroke, the speed and depth of the spread also vary. Under the flowing rhythm of this section of music, the direction, continuity, and pause of the left-hand melody are very similar to the direction, height, and pause time of strokes in painting. Thus, it depicts the beautiful scene of the moon gently and coldly shining on the earth at night, making people fall into endless contemplation and nostalgia.

In the painting, the mid-autumn moonlight quietly rises in the deep blue night sky, like a jade plate, emitting a mysterious luster, shining on the village in motion and drift, quiet and poetic. The moon appears and disappears between the clouds, like the theme melody wrapped in gentle and relaxed sextuplet patterns, expressing his hometown nostalgia and ambitious thoughts through the interplay of blue and haziness.

The third part of the work, "Mountain Song", is obviously created by the author for his hometown scenery. When recalling his hometown, what appears in his mind is the unique beauty of mountains and rivers in Hunan, and what appears in his ears is the familiar melodious and graceful mountain songs from childhood. When ancient people praised the fresh and beautiful scenery of nature, they also often recorded it. Wang Wei's "Zhongnan Retreat" says, "Walking to where the water ends, sitting to watch the clouds rise." Also, Li Bai's "Mountain Moon" says, "The bright moon comes out of Tianshan Mountain, vast in the sea of clouds." All these express the literati's closeness to nature, transforming their love for nature into spiritual ideals.

All the bar lines in the entire work are in the form of dotted lines, without fixed beats, which can be changed according to the performer's auditory aesthetics. The "rubato molto" at the beginning of the work can be imagined as the casualness of working people conversing in the valley, with the high notes imagined as the clear singing of workers, and the middle notes as the echoes from the valley. This piece retains the original form of Hunan mountain songs, leading people to imagine the characteristic of mountain songs being melodious and lingering. The genre of mountain songs itself is improvisational creation based on feelings, which perfectly matches the vivid feeling of watercolor paintings, making listeners feel as if they are in the scene of young men and women singing passionately in the valley.

The high register is the main melody, while the low register imitates or responds to the main melody, like two young people expressing their feelings to each other, one person singing and the other responding from across the mountain, distant yet melodious. It presents a world of imagery that makes people imagine endlessly.

The painting has typical characteristics of mountain songs in the countryside of western Hunan, using shepherd boys, green willows, and larks to spread the atmosphere of love songs. The land, cattle and sheep, countryside, and we are all "musical notes" that have emerged from nature, jointly composing the most moving natural sounds. The melody is beautiful and long, with heaven and earth hidden in the heart, full and vast, and the feeling of emptiness quietly disappears.

The seventh part of the suite, "Clouds", is a symbol of nature and also a portrayal of a state of life. "Clouds" move with the wind, following the laws of nature and integrating with nature. When people have the quality of "clouds", they will not be troubled by the unpredictable changes in the world, moving with the wind, conforming to all things, and calmly facing everything while integrating with all things. In traditional Chinese culture, "clouds" are considered to be the blessing and protection of spirits, while in Western culture, "clouds" are seen as a symbol of angels. Therefore, clouds have also become a symbol of people's spiritual sustenance. Wei Lizhong's "Dian Qian Huan. Bi Yun Shen" says, "The cloud's heart has no self, the cloud and I have no mind," expressing that the ethereal nature of clouds just shows that it has no worldly thoughts, which is very much like the state that poets want to achieve. Du Fu's "Jiang Han" says, "A piece of cloud is far away with the sky, the eternal night moon is lonely together," using clouds as an imagery, drifting with the wind and living without roots, expressing the poet's bitterness and sorrow of drifting away from home and unable to return. Tan Dun used the tune of Hunan mountain songs to depict the mountains in his hometown memories, integrating internal emotions into external scenes, admiring the beauty of his hometown's mountains and rivers while lamenting his current state of drifting everywhere.

The whole work is quiet, elegant, and full of lyricism. The introduction part of the music is composed of intervals of minor thirds, minor sixths, and minor sevenths, leaning towards a minor key color. The low-pitched accompaniment is like a gentle breeze blowing, and the high-pitched melody is like clouds slowly drifting, creating a quiet scene. As the accompaniment pattern repeats continuously, the scroll slowly unfolds, seeming to return to childhood, lying by the lake and watching the changes of clouds in the sky. The tremolo appearing in the third measure is like birds chirping incessantly. The clouds in the childhood hometown seemed to protect Tan Dun's youth, casting away all his worries. The melody is beautiful and full of fantasy, the flowing accompaniment part is like a delicate landscape painting of white clouds floating in the blue sky. The surging pentatonic mode in the left hand as an accompaniment texture depicts the ever-changing scenes of clouds, giving people a sense of elegance and beauty, reminiscent of clouds floating and changing in the sky, sometimes gathering together, sometimes expanding into various shapes. The beautiful melodic lines are just like the brushstrokes of Chinese watercolor painting, splashing ink to express true feelings, making the music and images truly flow.

The strange scenes of ever-changing clouds in the painting make people imagine in a full of rural atmosphere. The painter intentionally added flocks of birds like musical notes in the colorful sky, giving the floating clouds wings to fly. The fluidity of watercolor perfectly corresponds to the flowing linear accompaniment pattern in the music. Water is suitable for

expressing the flowing atmosphere in the air such as curling smoke, water vapor, and clouds and mist. The accompaniment texture of "Floating Clouds" reflects this flowing and freehand characteristic of watercolor.

3.2 Similarity between Timbre and Painting Colors

Timbre in music is a means of reflecting sound effects, while color is the factor that most easily arouses aesthetic feelings in painting. Different color combinations and different painting techniques bring different psychological feelings to people. Harmony and timbre are the two major elements of rendering color in music. Changes in harmonic texture and mode will cause dark, bright, soft emotional tones in music. The high and low of sound, the strength and weakness of intensity, and the superposition of harmony will also lead to color differences in hearing. The use of different timbres in music is very similar to the use of different colors in painting works. In watercolor sketching, the depth of water can ensure that the colors of watercolor paintings complement each other. The addition of water can reduce the color saturation, achieving a fresh and elegant picture. The reduction of water can increase the color saturation, thereby increasing the brightness of the picture. The superposition of different colors will also increase the vividness of the overall picture. Therefore, when a certain timbre and color can give people similar feelings, people naturally associate them together. So the superposition of timbre, harmony, and changes in tonality can all make the audience have visual synesthesia.

The fourth work "Listening to Mother's Story" seems to depict the scene of lying in mother's arms listening to stories as a child, and thinking of mother makes the heart settled. Chinese literature's depiction of mother's love is countless. Li Shangyin's "Sending Mother Back to Hometown" says, "Mother's love has no way to repay, what more to seek in life." Meng Jiao's "Song of the Wanderer" says, "The thread in the caring mother's hand, becomes clothes on the wandering child's body. Before departure, she sews densely, fearing the child's late return." Bi Shumin's "Go Home to Ask Mom" says, "We once searched all over the world for sincerity, not knowing that the sincerity we wanted most was with our mother." Writers from various periods have used the simple yet profound word "mother's love" to express the warm image of mothers full of love and beautiful emotions. As a young wanderer who had just left his hometown to study, Tan Dun must have had similar feelings, thinking of home and recalling the warm conversations with his mother in the past.

The andante rhythm in the work is like childhood memories slowly appearing in the mind. The main theme melody in the first eight measures is like a mother's whispers to a child who is about to travel far, and after the low voice appears, it begins to imitate the melody of the high voice, as if the child is carefully responding to each of the mother's questions. The whole piece repeatedly uses canon-style counterpoint techniques to make the melodies of both hands appear alternately. This polyphonic simulation of vocal writing technique reflects a certain sense of dialogue. In terms of harmony, the suite uses a lot of superposition of intervals and chords.

The introduction of the piece also comes from a Hunan folk song. Mr. Chen Wenze specially went to Tan Dun's hometown to investigate for this painting. In Tan Dun's eyes, Western polyphonic counterpoint music is like a wine bottle, cleverly filled with the folk tunes of his hometown in Hunan. Although the texture is simple, it also illustrates the deep feelings between mother and child that seem simple but are profound. Therefore, in this painting, Mr. Chen Wenze used a warm and bright basic tone more like the G mode in terms of color tone, with warm and harmonious colors, vividly capturing the spirit of the piece.

"Joy" is the last work in the suite. Joyful festivals are always full of lanterns and decorations, with the sound of gongs and drums, depicting the joyful and lively scene of people in Tan Dun's hometown of western Hunan during festivals. In our traditional musical instruments, gongs and drums are an important component, often appearing in large-scale festivals and banquet occasions for performance. Gongs and drums seem to be able to raise magnificent waves, having thousands of heroic feelings and the power to shake mountains and rivers. Literati often use "gongs and drums" to depict exciting scenes, indicating the arrival of joy and good fortune. Tan Dun imitates the timbre and rhythm of gongs and drums to describe the joyful scene of children playing and adults celebrating reunions, indicating that the blood of Chinese people is beginning to awaken.

The four gong and drum sounds at the beginning of the work mark the start of the festival, with men and women, old and young dancing to the music, sharing the festive scene together. The minor second jump in the high voice part seems like the lively and mischievous dance steps of children, and when the fourth interval enters, it's like the singing and dancing of young adults full of vitality. The extensive use of superimposed fourth intervals increases the dissonance of the sound, vividly imitating the effect of folk major triad instruments, reflecting the momentum of drumming and the scene of singing and dancing, rendering the festive atmosphere vividly. The repetition of the main melody in different pitch areas vividly expresses the bustling scene of surging crowds. While listening, one can also feel a colorful and festive folk scene.

In the painting, the character "Joy" symbolizes joy, enthusiasm, and harmony. Tan Dun presents a lively scene of gongs and drums through distinct rhythms. The basic tone of the painting is also as cheerful and bright as C major. The children wearing colorful clothes seem to present the lively world depicted in the music. The brilliant colors in the picture and the scenes of playing and frolicking create a painting space full of rhythm.

3.3 Similarity between Musical and Painting Spatial Modeling

Music is often said to be flowing architecture because music has certain modeling characteristics. The modeling of painting is the combination of lines and colors on a plane to form a specific structural position, while the modeling of music is an intangible sound modeling. It symbolically expresses certain spatial relationships through specific sound combinations. In fact, the sound structure of music itself is a very elaborate modeling. This sound modeling reflects the connection between music and objects to a certain extent. For example, the distance between two sounds is called an interval, which can reflect a local space, and different pitch areas can also reflect an overall spatial range. The density of rhythm, the strength and weakness of sound, whether the texture is rich or not, these contrasts can all create a sense of space such as far and near, high and low, big and small. However, this sense of space caused by sound stimulation cannot become a clear visual object, so it often needs factors like synesthesia to establish the image of the picture and modeling.

Let's feel the sense of sound space from the sixth part of the suite, "Ancient Burial". Sacrificial rites come from belief. People believe in supernatural forces and spirits, and express respect and pray through sacrificial rites. True disappearance is when no one in the world remembers anymore, so the sacrificial rites during festivals are to let a wisp of the deceased's soul eternally exist in the world. As Haruki Murakami wrote in "Norwegian Wood", "Life is not the opposite of death, but exists eternally as part of life." Funerals are necessary activities in life, with different customs in different regions. Western Hunan is a place where witchcraft

culture prevails. Tan Dun himself has stated that he was influenced by witch culture from a young age, so the witch and ghost atmosphere has subtly penetrated into his creations. This piece is based on the folk elements of Xiang-Chu witchcraft tradition of mourning and sacrificing to heaven and earth. The introduction part enters with quarter note second D-C-D-C single notes, with pp dynamics but with sustained notes, as if the funeral procession is approaching from afar, walking slowly and heavily. The low and faint mourning expresses inner grief, and the witch's mumbling slowly opens the prelude of the funeral.

The climax part of the music is developed based on two motifs. The single notes become columnar chords, making the sound effect richer, and the speed also increases accordingly. The use of altered notes is added to the high voice melody, making the tonality always in an unstable state of wandering. The sound effect is more sorrowful and miserable, even slightly weird, as if the high sound of the suona has risen, accompanied by the ups and downs of crying, making people solemn and also feeling a respect for death rising from the bottom of their hearts. The theme shuttles between high, middle, and low voices, as if telling the past and present of witch culture on a timeline, a dialogue between descendants and ancestors, draping a mysterious veil over the music.

The painting is full of mysterious colors, reflecting the essence of Xiang-Chu culture's worship of gods and ghosts. The dense terracotta warriors in the painting are full of heroic spirit. Through the connection of staff, it creates a sense of continuity, advancement, and endlessness. The terracotta warriors in the painting seem to come alive as if through time travel. We are looking at them, and they are also looking at us. Although the Qin people have disappeared, they have become soil, becoming the earth that supports us to stand, never far from us. This dialogue across time and space brings out the mysterious atmosphere of the piece.

From Mr. Tan Dun's work, we can see that not only during his study in the United States, but even in the early stages of his study at the Central Conservatory of Music, he was already trying to have a dialogue between composers and painters. In the creation of the work, we can see that he has interpretations of the role of lines in painting, the relationship between musical scores and pictures, and the synesthesia between music and painting in the time dimension. This "composing based on paintings, generating paintings based on music" association of "synesthesia" between different senses enabled him to later create more mature visual arts with music. Mr. Chen Wenze's eight watercolor paintings are also the prototype of the concept of synesthesia. One is to present a series of short and interesting pictures to us through the medium of musical symbols using the power of imagination contained in recalling the beautiful times of childhood. The other is to appear a series of pictures through empathy when listening to music, and display them to us through the medium of painting. Synesthesia has an excellent artistic effect of expressing emotions through objects in both artistic creation and artistic appreciation.

IV. Commonality of Creative Elements between Music and Painting in the Work

Music and painting are two distinctly different art forms. Music uses sound to express emotions and reflect reality, which is the unique characteristic that distinguishes music from other arts. At the same time, the non-figurative and non-conceptual nature of music means that music is not a concrete, visible material thing, so it cannot be touched or seen like architecture or painting. But the uniqueness of music is that it can use sound to express emotions, and can even express heights that language cannot reach. For example, when Beethoven, who was deaf in both ears and recuperating in the countryside, faced the baptism of life's hardships, he wrote works like "Pastoral Symphony" that firmly face and bravely optimistic spirit. Obviously,

traditional language could no longer fulfill Beethoven's love for nature that he wanted to express, but from the musical notes, we can hear his true feelings expressed for nature's mountains, flowers, grass, and oceans, as well as his inner thoughts on all living things.

Painting is both a static visual art and a creative spatial modeling art. Painting creators use tools such as paper, pen, and paint to vividly present the imagination and emotions in their minds through techniques such as lines, colors, and structures. They can not only delicately depict concrete things that really exist, but also shape abstract virtual graphics vividly. In painting art, modeling is not simply depicting characters or scenes, but requires creators to skillfully use techniques such as the thickness of lines, changes in light and shade, and color rendering for composition. They need to excavate and present the beauty of the real world from multiple levels and angles, convey profound thoughts, emotions and spiritual outlook through the picture, perfectly combine reality and imagination, and present a series of vivid, three-dimensional pictures through the canvas, making viewers feel as if they are there.

But when we see the picture or hear the notes, how do they transform between each other? This is where we must mention "commonality". The connection between music and painting artworks is mostly realized through "synesthesia". There is an obvious intuitive analogy relationship between them. When different stimuli cause people to have the same intuition and experience, this synesthetic relationship of having the same psychological movement experience in the creation of different things is also called "synesthesia".

4.1 Commonality in Aesthetics

"Calligraphy and painting share the same origin" refers to the close relationship between traditional Chinese painting and Chinese calligraphy. The generation and development of the two complement and promote each other. From the perspective of historical development, Chinese characters are pictographs, so the characters here are also paintings. From the artistic characteristics between calligraphy and painting, the brush techniques of calligraphy and painting are very similar. Chinese painting is based on calligraphy, so calligraphy brush technique is the basis of painting brush technique. From the aesthetic perspective of the same origin of calligraphy and painting, most Chinese calligraphy tools use brushes. In the process of writing with brushes, changes in lines such as light and heavy, slow and fast, straight and curved need to be produced, and painting also needs lines to be carried out. In other words, "calligraphy and painting share the same origin" are actually both linear arts. The Tang Dynasty painter Wu Daozi used brushes to create lines with changes in thickness and weight to vividly recreate the sense of movement and thickness of clothes.

Looking at music again, the main feature of traditional Chinese music is linear music. In the minds of Chinese people, those beautiful monophonic melodic lines are as free as flowing clouds and water. Linear art is closer to "temporal art", making each musical note move forward regularly and organizedly, able to present a temporal movement process. From the background of human historical development, folk music was prevalent in ancient times, and folk music was played and sung spontaneously to relieve worries and troubles and follow one's inner heart, so this kind of music has a high degree of improvisation. It does not need a certain logical thinking and polyphonic structure to gain the audience's understanding, so Eastern linear music does not have a rigorous musical form structure and framework like Western music. Moreover, traditional Chinese music is more like a declarative atmosphere, focusing more on the density of rhythm, the strength of intensity, and the rise and fall of pitch in the process of music flow.

It can be said that the main means of expression of Chinese linear music lies in the rise and fall, staggered arrangement, and infinite changes of melodic lines.

For example, in "Autumn Moon" from "Eight Memories in Watercolor", the continuous running of sextuplet melodies presents a picture of moonlight rippling in the night. The changing melodic lines and colors depict a smooth and gentle scene, while the composition of the left-hand descending tones is like gently outlining a few strokes of moonlight reflection on the lines, making the whole picture ripple with a melancholic sense of homesickness.

Also, in "Listening to Mother's Story" from "Eight Memories in Watercolor", the creation of the work uses more monophonic melodies to connect each musical note with a line, and then the melody keeps repeating as it progresses, with a kind of progressive musical development method that is like a broken lotus root with fibres still connected. The ending note of each melody seems to be the starting note of a new phrase, echoing and repeating like lingering sound. Under the linear melody's back and forth repetition, the theme's tone increases the charm of the music, making the melody endless and memorable. It tells of a traveler's reluctant attachment to his mother, making listeners feel as if they are there and moved by it.

The linear feeling and temporal linear flow state of music and painting are consistent. Early Chinese traditional religious rituals were all held periodically within a specified time to express remembrance and reverence for departed ancestors, thus the concept of "time" took root in Chinese minds. Even the traditional periodic 24 solar terms show worship of "time", which creates a unique linear time concept of past-present-future in Chinese works. Surrounding "time" also entered people's creative consciousness, making Chinese music and painting have a traditional form of unity of time and space. Therefore, piano works under Chinese aesthetics are inherently of the same origin as watercolor paintings. Many artistic conceptions and timbres are formed in the same structure under the influence of time. Unlike Western emphasis on polyphony and harmony, the creative technique emphasizes a kind of endless beauty of life. The music and images in the work both focus on linearity, and the commonality of the two forms the aesthetic formal elements.

4.2 Commonality in Creative Techniques

Color treatment is a matter of great importance to Chinese composers, and "applying colors according to categories" is one of the basic requirements of painting creation. According to different expressive content, corresponding colors are applied. The colors of watercolor paintings are more reflected in the charm, paying more attention to the coexistence of artistic conception and spirit, and the unity of spirit and form. Therefore, in the creation of watercolor sketches, it is more necessary to accurately grasp one's inner world. Each use of brush and color selection reflects different charm, and the difference in charm affects the expression of emotions and the rendering of artistic conception. Unlike Western painting, which is more faithful to the color changes and tonal contrasts of objects, the use of color in Chinese watercolor painting is emotionally driven. The soft and elegant ink colors are just like the "gong, shang, jue, zhi, yu" in traditional Chinese pentatonic mode corresponding to the "thick, light, dry, wet, scorched" colors in watercolor painting. Compared with the Western twelve-tone equal temperament, the Chinese traditional pentatonic mode has its own different musical colors. The former's colors are clean and simple, while the latter's timbres are more exquisite and gorgeous.

For example, the performance of decorative descending tones in "Autumn Moon" is like the traditional Chinese instrument guqin. The timbre of the overtones produced by plucking the guqin reveals a fresh and otherworldly artistic conception. The continuous running of sextuplets in the right-hand high voice depicts the quiet scene of rippling waves and cloud shadows shuttling on the lake surface.

In "Clouds", ascending broken arpeggios are used as the accompaniment for the entire song, like floating clouds hanging on the edge of the sky. The rotation of sixteenth-note melodies makes the sound transfer quickly, making the timbre more leisurely and unified.

In the creation of watercolor paintings, only water colors are used, and the colors tend to be more pure and natural, with the artistic conception closer to fresh and elegant, also expressing a kind of ethereal realm and detached emotions. It can be said that the use and selection of colors in Chinese works are determined by the unique humanistic aesthetic form of the Chinese people. This color creation technique pursues more natural vitality and expressiveness, and this unique charm is something that Western music and painting art colors cannot present.

4.3 Commonality in Structural Arrangement

In painting, the most crucial factor is composition. Composition determines how painters adjust the layout and arrange the picture. The scene structure seen by human eyes may not be suitable for the effect of the picture, so painters need to allocate the picture to make the focus of the picture prominent, both macroscopic and detailed. Western painting pays more attention to rationality and rigorous logical argumentation, while Chinese watercolor painting emphasizes more on free and changeable perceptual thinking, paying more attention to freedom and looseness in the overall unified composition. From the perspective of painting structure, vertical lines can give people a sense of straightness, while horizontal lines make people feel more relaxed. The more prominent free line form in watercolor paintings can make the picture rich and fluid. Influenced by Confucian hierarchy concepts and literati, the relationship between host and guest is a basic principle of ancient painting composition. We can see that the main line in the composition of Chinese landscape painting history seems to be more obvious and prominent, while other embellishments are all to highlight the importance of the main body, forming the unique charm of "virtual and real complement each other". Therefore, although Chinese paintings seem to have no strict overall layout, they are well-arranged.

Chinese traditional music is influenced by this philosophical thought. In most works, the main melodic lines are more prominent, while the occasional harmony is non-functional, often only for rendering colors and increasing intensity, and ultimately to set off the atmosphere of the main melody. We can see that in the context of traditional Chinese music, there is more of a "virtual and real" relationship. The virtual and real structure of music is what we call "virtual meaning and real sound". Music expresses concrete sound in sound through specific musical text, while using the virtual to express the intentionality of the musical content in the work. In this work, the virtual and real relationship of musical creation techniques can be reflected through the contrast of different timbre changes and the contrast in different pitch areas. In "Mountain Song", the melody in the left hand and the response of the double notes in the right hand form a virtual and real relationship in timbre.

In "Joy", the melody appears alternately in different pitch areas, and the intensity progresses from the fff of the 4 chords at the beginning to the p of the theme part, and finally to fff, pushing the festive scene to a climax. In this real-virtual-real structure, the music progresses with ups and downs, fast and slow, light and heavy.

Finally, at the end, the melody of the introduction is repeated. Through the development of a single musical material in different pitch areas, it runs through and finally returns. Although the internal structure changes diversely, it can be unified in the overall effect, giving people a sense of integrity. It's like the virtual and real of Chinese Confucian and Taoist cultural thought, the final activity endpoint points to the core of Chinese cultural aesthetics "moderation and harmony", and circulates endlessly. "Joy", as the ending work of the entire suite, uses the method of "combined ending", forming a unity in structure. It further demonstrates Tan Dun's creative thought of "appropriate virtual and real" and "integration and transformation".

From Tan Dun's creative concept, we can see that he is full of respect for his deeply rooted traditional music of his nation. He respects traditional music as real and learns and borrows from Westernization as virtual. With a brand-new research thinking, he reformed traditional piano works, and also made Chinese traditional music highly valued under the world's attention. Tan Dun himself is also a representative composer of Chinese music that integrates and transforms. He retains the original foundation of national music culture, accommodates and integrates modern European composition techniques, integrates local culture and foreign music, lets the world see Chinese culture and Chinese traditional musical instruments, and adds a musician's strength to the development of traditional culture.

Conclusion

The Dutch painting theorist Karel van Mander said in "The Book of Painters" (Het Schilder-Boek), "The sound of music should be harmonious, the image of painting should be concordant, their ways are the same." He believed that painting and composing follow the same principle, and what they ultimately have in common is harmony. Harmonious melodies and harmonious pictures can, through the form of "synesthesia", allow the audience to experience the same emotions and atmosphere through different senses, thereby more deeply understanding and feeling the artworks. They influence and inspire each other, jointly creating richer and more profound artistic expressions.

In Tan Dun's eight musical miniatures, whether it's the expression of "scenery" or the presentation of "emotion", they are all a fusion of emotion and scene. There is scenery in emotion, and painting in scenery. Each scene contains Tan Dun's deep nostalgia for his hometown and the constant re-emergence of childhood memories. Tan Dun transforms emotions and atmospheres into flowing emotional notes through the images in his mind, and we seem to see the unique scenes of his hometown in Hunan from the musical pictures. The music he depicts is to evoke a kind of situation, a memory in the listeners, not to make you hear specific musical tones, but to make you listen to the "overtones" of emotional resonance behind the notes, to establish a connection with his creation in your own way. Using "synesthesia" provides us with a new dimension to think about life and the world. We firmly believe that this work will become an eternal artistic treasure, leading people to constantly discover new meanings and values in appreciation.

Recommendation

Based on our comprehensive analysis of the synesthetic elements in Tan Dun's "Eight Memories in Watercolor" and its relationship with visual arts, we propose the following recommendations:

1) Interdisciplinary Arts Education:

Encourage educational institutions to develop interdisciplinary programs that integrate music and visual arts. These programs should focus on the principles of synesthesia and cross-modal artistic expression, using works like Tan Dun's as case studies. This approach can foster a new generation of artists and musicians who are adept at creating and interpreting works that bridge multiple sensory experiences, thereby enriching the global artistic landscape.

2) Cultural Heritage Preservation through Innovative Artistic Practices:

Promote the use of contemporary artistic techniques, like Tan Dun's fusion of Eastern and Western elements, as a means of preserving and revitalizing traditional cultural heritage. Encourage artists and composers to explore their cultural roots while embracing modern artistic practices. This can lead to the creation of works that are both culturally significant and globally accessible, helping to maintain cultural diversity in an increasingly interconnected world.

3) Technology-Enhanced Synesthetic Experiences:

Invest in research and development of technologies that can enhance the synesthetic experience of art. This could include virtual reality installations that combine musical performances with interactive visual elements, or augmented reality applications that allow viewers to 'see' the musical structure of a composition. Such technologies could revolutionize how audiences engage with art, providing immersive experiences that blur the lines between different sensory modalities and deepen appreciation for works like "Eight Memories in Watercolor."

These recommendations aim to build upon the insights gained from studying Tan Dun's work, promoting a more integrated approach to artistic creation, education, and appreciation that acknowledges the interconnectedness of different art forms and cultural traditions.

Reference

Bao Sangkui (1985), translated by Zhang Jin. Aesthetic History. Beijing: Commercial Press.

Chen Jinhua (2021). On the Fusion and Creation of Sound and Painting in Mussorgsky's Pictures at an Exhibition. *Journal of Sanming University*. 38, 4.

Cheng Qian (2021). *On the Artistic Conception and Performance of Tan Dun's "Recollections of Eight Watercolors".* Master's thesis of Southwest University, Chongqing.

Feng Mengzhi (2018). *Performance Analysis of Tan Dun's Piano Suite "Recollections of Eight Watercolors" from the Perspective of National Culture.* Sichuan Normal University, Sichuan.

Guo Anqi (2014). *A Study on the Isomorphism of Ancient Chinese Music and Painting Theory.* Doctoral thesis of Guangxi Normal University, Guangxi.

Han Yulin (2021). *Analysis of the characteristics and interpretation of the modern style of nationalization in Tan Dun's piano suite "Memories of Eight Watercolors".* Jiangxi Normal University, Jiangxi.

Huang Jiwen (2012). On the synaesthesia of music and art. *Journal of Hubei Institute of Fine Arts.* 01 (125-127)

Jiang Jie (2022). *The manifestation and application of water in watercolor paintings.* Master's thesis of Shenyang Normal University, Shenyang

Lei Yiyang (2021). *Analysis of the aesthetic characteristics and performance techniques of Tan Dun's piano suite "Memories of Eight Watercolors".* Sichuan Normal University, Sichuan.

Liu Yingtai (2012). *On the important element of the combination of sound and painting in Wang Lisan's "Toyama Kaii Painting" - "synaesthesia".* Degree thesis of Hanjiang University, Hubei.

Liu Zhihua (2021). *The intentional world of "Memories of Eight Watercolors".* Master's thesis of Fujian Normal University, Fujian Province.

Lu Ruihong (2011). *Interpreting the Cultural Connotation of Tan Dun's Musical Works.* Master's thesis of Henan Normal University, Henan.

Ma Li (2018). On the Synaesthesia of Sound and Painting from the Perspective of "Painting in the Formless, Creating Sound in the Soundless". *Journal of Chifeng College*. 39, 2.

Qian Renping. (2007). *What's Good About Tan Dun?* Shanghai: Shanghai Music Publishing House

Tan Xiuli. (2004). On "Synesthesia" - Aesthetic Psychological Structure in the Reproduction of Musical Images. *Journal of Jinzhou Medical Journal (Social Sciences Edition).* 4, (49-52).

Wang Hui (2013). *Sound and Painting Have the Same Origin, Spirit Beyond Words - Analysis of Wang Lisan's Piano Suite "Toyama Kaii's Painting Concept".* Master's thesis of Hunan Normal University, Hunan

Yao Yirang. (2006). "*Music. Painting. Art Education Theory".* Beijing: Central Conservatory of Music Press.

Zhou Xian. (2002). "*What is Aesthetics"* Beijing: Peking University Press.

Zhu Wentao. (2017). “From “Color Music” to “Visual Music”: The Origin of Western Audiovisual Synaesthesia and Its Early Artistic Experiments”. *Journal of Aesthetics and Art Research.* 05, (96-106).

Zeng Zhen (1994). The Common Characteristics of Music Art and Emotions. *Journal of Shanghai Conservatory of Music*, 1994.

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เชิงพาณิชย์ที่ยั่งยืนโดยใช้เทคนิคการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ปิยดา ปัญญาศรี และ ธีรวุฒิ เอกะกุล
Piyada Punyasri and Theerawut Akakut
Corresponding Author, E-mail: praewpanprajakko@gmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความวิชาการฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในการประยุกต์ใช้เป็นแนวทางหรือเครื่องมือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เชิงพาณิชย์ที่ยั่งยืน ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับความหมาย กระบวนการ วิธีการและเครื่องมือของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม รวมถึงแสดงตัวอย่างความสำเร็จการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นที่การเพิ่มมูลค่าและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การวิจัยและพัฒนา การอบรมและส่งเสริมทักษะให้กับชุมชน การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่น่าสนใจ และการทำตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในตลาด ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสามารถสร้างรายได้และส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในชุมชนที่มีวัฒนธรรมและทรัพยากรที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งนักวิจัยที่สามารถตอบคำถาม ทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อระบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้วยการเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างความรู้และการปฏิบัติผ่านการสอดแทรกทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัย และเชื่อมั่นผลการวิจัยจากความร่วมมือและการสนับสนุนความสามารถของประชาชนและผู้มีส่วนร่วมนำไปสู่การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงระบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เชิงพาณิชย์ที่ยั่งยืน สรุปบทความนี้เป็นการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เชิงพาณิชย์ที่ยั่งยืน จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ทำให้ชุมชนมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองและเติบโตอย่างยั่งยืนผ่านขั้นตอนกระบวนการวิจัยสู่ความรู้

คำสำคัญ : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม; ผลิตภัณฑ์ชุมชน; การผลิตเชิงพานิชย์

* วันที่รับบทความ : 16 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 19 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 20 ตุลาคม 2567
Received: October 16 2024; Revised: October 19 2024; Accepted: October 20 2024

Abstract

This academic article aims to demonstrate the importance of participatory action research as a guideline or tool for sustainable community product development. It includes the meaning, process, methods, and tools of participatory action research, as well as examples of successful product development in local communities, focusing on increasing the value and quality of products through various processes, such as participatory action research, research and development, training and skills development for communities, designing attractive packaging, and effective marketing. In addition, technology and innovation are used to increase competitiveness in the market. The study results indicate that community product development can generate income and sustainably promote local economies, especially in communities with unique cultures and resources. Researchers who can answer questions, understand, and solve problems in situations that affect the community product development system by bridging the gap between knowledge and practice through integrating every step of the research process and are confident that the research results from the cooperation and support of the capabilities of the people and participants will lead to the improvement and transformation of the community product development system towards sustainable commercialization. In conclusion, this article promotes community participation in the development of community products towards sustainable commercialization, which will help strengthen economic, social, and environmental stability in the long term, enabling communities to have the potential to be self-reliant and grow sustainably through the research process towards knowledge. This article intended to demonstrate the importance of participatory action research

Keywords : Participatory Action Research

บทนำ

ผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นสินค้าและบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ๆ มีจุดเด่นจุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก ซึ่งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนภายใต้ฐานภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของชุมชน ได้แก่ ด้านรูปแบบ ด้านบรรจุภัณฑ์ ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ ด้านภูมิปัญญา เพื่อการเพิ่มมูลค่าและการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาด หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงบางอย่างในผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้ว สำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะต้องมีผลให้ผู้บริโภคพึงพอใจผลิตภัณฑ์มากขึ้นกว่าการบริโภคผลิตภัณฑ์เดิม โดยการใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนามาบูรณาการกับกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นรูปแบบของการวิจัยที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ทั้งร่วมคิด ร่วมปฏิบัติในทุกขั้นตอน อันประกอบด้วย การกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย และการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ชุมชนมีคุณภาพยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีหัวใจสำคัญอยู่ที่การมีส่วนร่วมนี้ย่อมไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะประเด็นของการสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยในแต่ละ

ขั้นตอน ดังนั้น จึงควรได้ทำความเข้าใจถึงข้อจำกัดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อหาทางหลีกเลี่ยง 3 ลักษณะ คือ 1) ไม่เหมาะสำหรับการใช้ทดลองสมมติฐานหรือทดสอบแนวคิดทฤษฎี 2) ไม่เหมาะสำหรับนักวิจัยที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัยแบบมีส่วนร่วมมาก่อน เพราะอาจมีปัญหาเรื่อง ความถูกต้องตรงประเด็นของผลการศึกษา (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) และ 3) ไม่เหมาะสำหรับการศึกษาตัวอย่างขนาดใหญ่ที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เชิงพาณิชย์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เชิงพาณิชย์เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการยกระดับเศรษฐกิจของชุมชน โดยการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้าท้องถิ่นให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ กระบวนการนี้ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ตลาดและความต้องการของผู้บริโภค เป็นการเริ่มต้นด้วยการสำรวจตลาดเพื่อตรวจสอบความต้องการของผู้บริโภค เป้าหมายหลักคือการหาข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคต้องการ รวมถึงรูปแบบการบรรจุภัณฑ์ คุณภาพ และราคาที่เหมาะสม 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หลังจากทราบความต้องการของตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์จะมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงคุณภาพ การแปรรูป และการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว ซึ่งอาจรวมถึงการพัฒนาในด้านวัตถุดิบ ขั้นตอนการผลิต และมาตรฐานความปลอดภัย 3) การสร้างตราสินค้า (Branding) เป็นการสร้างแบรนด์ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค การออกแบบโลโก้ บรรจุภัณฑ์ และการสื่อสารเรื่องราวของชุมชนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและความแตกต่างในตลาด 4) การจัดช่องทางการจำหน่าย เป็นการกระจายสินค้าไปยังตลาดที่เหมาะสมถือว่าเป็นอีกส่วนสำคัญ การทำตลาดผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การขายตรง ร้านค้าปลีกออนไลน์ ตลาดท้องถิ่น หรือการร่วมมือกับแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ จะช่วยให้ผลิตภัณฑ์เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น 5) การพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ เป็นการสร้างมาตรฐานที่ชัดเจน เช่น การรับรองจากหน่วยงานด้านอาหารและยา (FDA) หรือมาตรฐานอื่น ๆ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้า และ 6) การส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย การร่วมงานแสดงสินค้า หรือการใช้กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์อื่น ๆ ช่วยเพิ่มการรับรู้และความน่าสนใจให้กับผลิตภัณฑ์ จึงกล่าวได้ว่า กระบวนการทั้ง 6 ขั้นตอน มีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เชิงพาณิชย์จะทำให้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้มากขึ้น และส่งผลให้เศรษฐกิจของชุมชนเข้มแข็งยิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นหัวใจในการพัฒนาองค์กร โดยเป็นแนวทางรัฐศาสตร์ในเรื่องการปกครองตนเอง คือ ต้องการให้ทุกคนได้เข้าไปตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของชุมชน หรือองค์กรด้วยตนเอง ซึ่งสารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทุกแขนง ทุกกลุ่มองค์กรโดย โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1977) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมไว้ว่า โดยทั่วไปการมีส่วนร่วมหมายถึง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจ (Decision Making) แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าจะเป็นการตัดสินใจได้เพียงอย่างเดียว ยังใช้การตัดสินใจควบคู่ ไปกับขั้นตอนการปฏิบัติการ (Benefits) และการประเมินผล (Evaluation) ในกิจกรรมพัฒนานั้นๆ ด้วย ซึ่งเห็นว่าการตัดสินใจนั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติการแต่ก็เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วยเช่นกันโดยที่ผลประโยชน์นั้นเป็นผลมาจากการปฏิบัติการ และผลประโยชน์นั้นจะมาเป็นตัวกำหนดให้มีการประเมินผล ซึ่งต่างก็ได้รับผลจากขั้นตอนการตัดสินใจแล้วนั้นเอง นอกจากนี้ก็จะมีผลสะท้อนกลับ (Feed – back) จากการประเมินผล และการปฏิบัติการกลับไปสู่ขั้นตอนการตัดสินใจอีกด้วย

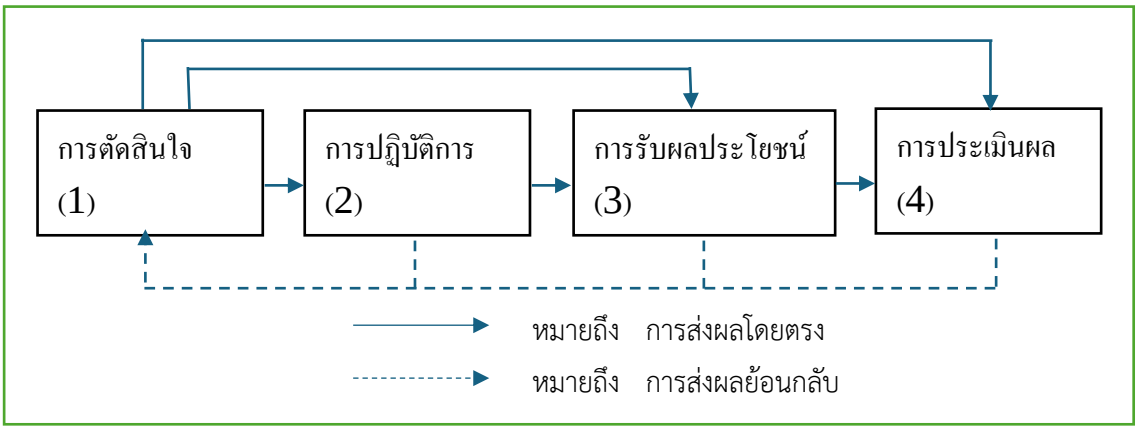

แผนภาพที่ 1 แสดงแนวคิดการมีส่วนร่วม

สรุปแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff) นี้ จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมมี 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทุกขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นการกำหนดให้ประชาชนปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลาย ๆ เรื่องรวมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นสิ่งสำคัญในการทำให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาจึงเป็นการมุ่งเน้นให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นการพัฒนาที่มาจากรากฐาน โดยการให้ประชาชนวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองให้รู้จักการคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีการสรางสรรค์สิ่งที่ดีใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน และส่งผลให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อตนเองและชุมชนของตนได้อย่างแท้จริง

ความหมายการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ช่วงเวลาที่ผ่านมา การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมได้มีการกล่าวถึงกันอย่างกว้างขวาง และได้มีการนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยเพื่อพัฒนาจากรากฐานของชุมชนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เชิงพาณิชย์ที่ยั่งยืน ซึ่งได้มีนักวิชาการให้ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนรวม (Participatory Action Research : PAR) ไว้ ดังเช่น ศิราพร งามแสง (2555 : 141), ยงยุทธ แสนประสิทธิ์ (2554 : 49), หทัยวรรณ วิศวกุลวาณิช (2557 : 64) และ Phuangsomjit (2014) ให้ความหมายว่าเป็น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คือ การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่รวมการวิจัยอย่างมีส่วนร่วม (Participatory research) กับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) เข้าด้วยกัน มีวัตถุประสงค์มุ่งไปที่การวิจัยค้นคว้าแสวงหาความรู้ แก้ไขปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้น หรือเพื่อพัฒนาส่งเสริมสิ่งหนึ่งสิ่งใดในชุมชนให้ดีขึ้น ด้วยการให้นักวิจัย ชุมชน แกนนำชาวบ้าน และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็นศูนย์กลาง เข้ามามุ่งสร้างพลังอำนาจร่วมมือร่วมใจดำเนินการวิจัยร่วมกันทุกขั้นตอนของการทำวิจัย ตั้งแต่การศึกษาชุมชน การวิเคราะห์ปัญหา การหาแนวทางในการแก้ปัญหา ตลอดจนการดำเนินงานและติดตามประเมินผล ซึ่งผลจากการดำเนินการวิจัยทำให้เกิดความรู้วิธีการและแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาสิ่งหนึ่งสิ่งใดในพื้นที่การวิจัยที่มีความคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันตามสภาพ บริบทในแต่ละพื้นที่เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงให้ดียิ่งขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นกลยุทธ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงการเดินทางไปสู่การพัฒนา (Journey of Development) โดยมีการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่เป็นอยู่ไปสู่สิ่งที่สามารถเป็นไปได้ ทั้งในระดับปัจเจกชนและระดับสังคม โดยหัวใจสำคัญของการเปลี่ยนแปลงอยู่ที่กระบวนการวิจัย ซึ่งใช้แนวทางความร่วมมือ (Collaborative Approach) ระหว่างนักวิจัยกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งนี้กระบวนการวิจัยจะต้องเป็นประชาธิปไตย ยุติธรรม มีอิสระ และส่งเสริมคุณค่าของชีวิต และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะเข้าร่วมสังเกต ตรวจสอบสถานการณ์ต่าง ๆ สะท้อนความคิดเห็นและความต้องการของตน ทรัพยากรที่มีอยู่ อุปสรรคและปัญหาที่ปรากฏอยู่ ตรวจสอบทางเลือกที่เป็นไปได้ และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีจิตสำนึกไปสู่การเปลี่ยนแปลงใหม่

ระบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (System of Participatory Action Research)

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม นักวิจัยจำเป็นต้องมีกระบวนการวางระบบไว้ตั้งแต่แรกเริ่ม โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนได้บ้างตามสภาวะที่เปลี่ยนแปลง แต่ต้องมั่นคง รักษาวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนำมาซึ่งผลลัพธ์และผลได้อย่างถูกต้องเชื่อถือได้ ระบบการวิจัยประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

ขั้นตอนที่หนึ่ง การกำหนดประเด็นการวิจัย ซึ่งเปรียบเสมือนการจัดทำแผนที่ความคิดในการทำวิจัย

ขั้นตอนที่สอง การออกแบบวิจัย โดยจะมีสาระสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การตั้งคำถามการวิจัย การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย การวางแผนการวิจัยภายใต้กรอบเวลา การเตรียมบุคลากร และมอบหมายความรับผิดชอบ การสร้างเครื่องมือและวิธีการวิจัย

ขั้นตอนที่สาม การบริหารจัดการงานวิจัย จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดทีมวิจัย การกำหนดแผนปฏิบัติการงานวิจัย การมอบหมายงาน การวางระบบการติดต่อสื่อสาร การติดตามและควบคุมคุณภาพการวิจัย การบริหารความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความล้มเหลวในการวิจัย

ขั้นตอนที่สี่ การจัดทำรายงานวิจัยเป็นขั้นตอนการตอบคำถามการวิจัย ประกอบด้วยการวิเคราะห์และสรุปบทเรียน การรายงานถึงผลลัพธ์และผลที่ได้จากการวิจัย ตลอดจนข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ห้า การประเมินผลการวิจัยเป็นไปเพื่อการวัดผลสำเร็จในการดำเนินการโครงการวิจัยว่าเป็นไปตามที่ได้ออกแบบวิจัยไว้หรือไม่ มีอุปสรรคข้อจำกัดที่เกิดจากสาเหตุใด โดยการประเมินผลโครงการวิจัยอาจดำเนินการได้ทั้งการประเมินกระบวนการวิจัย และประเมินผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการที่ได้กำหนดไว้

กระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์

หัวใจสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) จะต้องร่วมกันคิด และร่วมกันปฏิบัติตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มแรกในการออกแบบวิจัยจนถึงการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย และการนำไปใช้ในการพัฒนาหรือสร้างการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ชุมชน สำหรับกระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีหลากหลายรูปแบบตามแนวคิดของจิรัชยา เจียวก๊ก และสันติชัย แย้มใหม่ (2559 : 88-93), Walter (2009), และศิวพร ละม้ายนิล (2561 : 72-76) โดยเน้นขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นเกลียวเวียนหรือวงจรต่อเนื่องกันไป (spiral of steps) ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประเด็นวิจัย (Problem Statement) อาจมีแหล่งที่มาหลายทาง เช่น ถูกกำหนดจากหน่วยงานที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย หรือเป็นประเด็นเชิงนโยบายการพัฒนาของประเทศ ของหน่วยงานหรือองค์กรธุรกิจ หรือของชุมชนใดชุมชนหนึ่ง โดยอาจเป็นเรื่องที่มุ่งสร้างความรู้และการทำความเข้าใจอย่างเป็นองค์รวม เพื่อ

การหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่มีบริบทความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในหลายมิติ หรือมีปัจจัยเชิงสาเหตุที่ซับซ้อน ซึ่งมีความสำคัญ ความจำเป็น และจะก่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างจากการวิจัย

ในปัจจุบันการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีแนวโน้มในทิศทางของประเด็นการวิจัยที่มุ่งไปที่การสร้างนวัตกรรมใหม่ เช่น สินค้าใหม่ ระบบสังคมใหม่ เทคโนโลยีใหม่ ซึ่งนอกจากจะนำไปสู่การแก้ปัญหาของชุมชน สังคมแล้ว ยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และการที่จะทำให้การกำหนดประเด็นการวิจัยเป็นไปในทิศทางของการสร้างสรรค์นวัตกรรมได้นั้น ชุมชนและนักวิจัยร่วมกันระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ภายในชุมชน จำเป็นที่นักวิจัยจะต้องเพิ่มเรื่องแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative thoughts) หรืออาจเรียกว่าเป็นการทดลองทางความคิด (Though experiments) ดังภาพ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของการกำหนดประเด็นวิจัยที่เพิ่มความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งก่อให้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ที่จะทำให้การวิจัยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชน

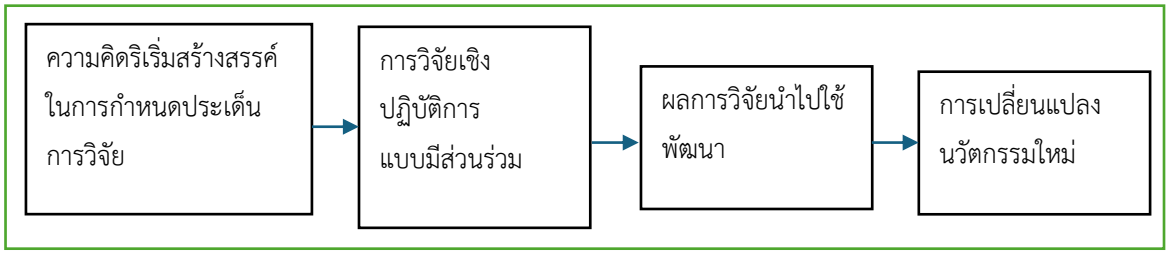

แผนภาพที่ 2 การวิจัยและพัฒนาที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเกิดนวัตกรรมใหม่

2. คำถามการวิจัย (Research questions) เป็นสิ่งแรกที่ต้องทำในการออกแบบการวิจัย ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการตั้งคำถามในการวิจัย อาจทำได้ 3 รูปแบบ คือ

2.1 คำถามที่ยึดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็นหลัก เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านอาหารในพื้นที่ภาคกลางมีวิธีการเลือกซื้อปัจจัยการผลิตอย่างไร

2.2 คำถามที่มุ่งถึงข้อมูลที่ต้องการ เช่น การจดทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นเวลานานมีผลต่อการผลิตภัณฑ์ที่จัดจำหน่ายให้ผู้บริโภคหรือไม่

2.3 คำถามที่มุ่งเข้าใจความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือผลกระทบของปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่ง ตัวอย่างเช่น นักวิจัยที่ไม่เคยมีประสบการณ์งานวิจัยเชิงปฏิบัติการมีผลต่อผลลัพธ์งานวิจัยอย่างไร

จำนวนคำถามการวิจัยในแต่ละโครงการไม่ควรมีจำนวนมากเกินไป อาจจะหาจุดเน้นของการวิจัยได้ยาก และอาจเกิดความซับซ้อนเกินไป โดยทั่วไปควรมีคำถามหลัก ๆ เพียง 1-2 คำถามก็พอ

3. วัตถุประสงค์ในการวิจัย เป็นสิ่งที่จะกำหนดวิธีการวิจัยและขอบเขตการวิจัย และการกำหนดคำตอบของการวิจัยที่ต้องการ ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ผู้วิจัยจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการพัฒนาหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและตลาด หลักการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัย มีดังนี้

3.1 ควรเขียนวัตถุประสงค์เป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน เพื่อทราบว่าคำตอบของผลการวิจัยที่ต้องการมีอะไรบ้าง

3.2 หลีกเลี่ยงคำว่า ศึกษา หรือพิจารณา เพราะมีขอบเขตกว้างขวางเกินไป

3.3 ควรกำหนดวัตถุประสงค์ด้วยคำว่า เพื่อหา เพื่อสร้าง เพื่อกำหนด เพื่อเปรียบเทียบ เพื่อทดสอบ เป็นต้น

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual framework) เป็นกรอบแนวคิดโดยสรุปที่มาจากความเชื่อและทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้สนับสนุนการทำวิจัย หรืออีกนัยหนึ่งเป็นแบบจำลองที่อธิบายปรากฏการณ์ที่นักวิจัยจะศึกษา ซึ่งถูกสร้างมาสำหรับการวิจัยเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะ

5. วิธีการวิจัย (Methodology) วิธีการวิจัยประกอบด้วย ส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

5.1 การเลือกตัวอย่าง ในที่นี้มิได้หมายความถึงประชากรที่จะถูกกำหนดเป็นเป้าหมายในการวิจัยเท่านั้น แต่จะรวมความถึง การเลือกสถานที่ เหตุการณ์และกระบวนการที่จะศึกษาด้วย ในการปฏิบัติมีวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างอยู่ 2 แบบ ได้แก่ การเลือกแบบสุ่มโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็นทางสถิติ (Probability sampling) และการเลือกแบบยึดวัตถุประสงค์ในการวิจัยเป็นหลัก (Purposive sampling) โดยหลักการแล้วการเลือกตัวอย่างในการวิจัยนั้น ผู้วิจัยต้องสามารถอธิบายสิ่งที่เลือกได้ทั้งในทางแนวคิดทฤษฎีและระเบียบวิธีการวิจัยว่าจะทำให้ผลการวิจัยเป็นไปอย่างถูก้องและเชื่อถือได้

5.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเชิงพาณิชย์ ผู้วิจัยร่วมกับชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน เช่น การสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริโภค หรือการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีอยู่ ซึ่งมีวิธีการเก็บข้อมูลหลายรูปแบบให้เลือกตามความเหมาะสมของลักษณะข้อมูลที่ต้องการ และอาจใช้หลายวิธีผสมผสานกัน เช่น การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มเป้าหมาย การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มักจะเป็นสถิติเชิงพรรณนาอย่างง่าย เช่น ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาวะหรือสถานการณ์ของตัวอย่างการวิจัย นอกจากนั้นก็แจประยุกต์เครื่องมือการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณมาใช้ ตัวอย่างเช่น การหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยการทดสอบไคว์สแควร์ (χ^2) วิธีวัดความคิดเห็น ความพึงพอใจ โดยวิธีมาตราส่วน

ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้ Port-folio matrix การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลตอบแทน (Cost-Benefit Analysis) การวิเคราะห์สวอท (SWOT Analysis) การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบมาตรฐาน (Benchmarking) การวิเคราะห์การดำเนินงานที่ดีเยี่ยม (Best practices) และการสร้างทฤษฎีจากข้อมูล (Grounded in the data)

6. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน (Community Product Development) เป็นกระบวนการที่ต้องคำนึงถึงความต้องการของชุมชน วัฒนธรรม ทรัพยากร และศักยภาพที่มีอยู่เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เหมาะสมและมีคุณภาพ กระบวนการนี้สามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนหลักๆ ได้ดังนี้ :

6.1 การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความร่วมมือจากทุกฝ่ายในชุมชน การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงความต้องการ ของชุมชน ตลาดและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งจะส่งผลต่อขั้นตอนการผลิตและการควบคุมคุณภาพ คือ การวางแผนการผลิต การผลิต และการตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งดำเนินการทดลองผลิตภัณฑ์และปรับปรุงตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากชุมชน เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีคุณภาพและสามารถสร้างประโยชน์แก่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน

6.2 การทดสอบและประเมินผล เป็นกระบวนการทดสอบและประเมินความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์ต้นแบบ โดยการนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายหรือชุมชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากผู้บริโภคเพื่อปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

6.3 การนำเสนอและการขยายผล เป็นกระบวนการนำเสนอผลการวิจัยและผลิตภัณฑ์ใหม่ต่อชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ในชุมชนและขยายผลการพัฒนาไปยังกลุ่มอื่น ๆ

7. การกำหนดทีมวิจัย โดยทั่วไปโครงการวิจัยแต่ละโครงการจะมีหัวหน้าโครงการเพียงคนเดียว ซึ่งจะเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมในการออกแบบวิจัย การบริหารจัดการโครงการวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ อย่างไรก็ตามในโครงการวิจัยขนาดใหญ่เป็นโครงการวิจัยในลักษณะของการดำเนินการเป็นชุดโครงการวิจัย ซึ่งมีการดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่อง อาจจะมีหัวหน้าชุดโครงการที่เรียกว่า ผู้ประสานงานชุดโครงการ (Project Coordinator) ซึ่งจะทำหน้าที่ประสานงานกับทั้งหน่วยงานสนับสนุนโครงการวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งขึ้นมาเพื่อกลั่นกรองคุณภาพงานวิจัย และหัวหน้าทีมวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัยเพื่อบรรลุเป้าหมายในการดำเนินการวิจัยของชุดโครงการวิจัยร่วมกัน องค์ประกอบของทีมวิจัยจะประกอบด้วย หัวหน้าทีมวิจัย นักวิจัยโครงการ ที่ปรึกษาโครงการวิจัยและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย โดยแต่ละองค์ประกอบจะได้รับมอบหมายภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการวิจัย ภายใต้การบริหารจัดการของหัวหน้าทีมวิจัยในแต่ละโครงการ

8. แผนการดำเนินการวิจัย จะมีรายละเอียดที่แสดงให้เห็นตัวแบบการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ ภายใต้กรอบเวลาต่าง ๆ ของโครงการ ซึ่งจะช่วยให้หัวหน้าทีมวิจัยและหน่วยงานเจ้าของทุนสนับสนุน หรือผู้ประสานงานโครงการวิจัยใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของการวิจัยได้

9. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย โดยทั่วไปงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยจะประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ หมวดครุภัณฑ์ หมวดค่าตอบแทน และหมวดค่าใช้สอย และโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยส่วนมากจะไม่มีงบประมาณด้านครุภัณฑ์ เนื่องจากโครงการการวิจัยส่วนใหญ่มักเน้นไปที่การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการในพื้นที่ร่วมกับผู้ถูกวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงมักมีงบประมาณหมวดค่าตอบแทนและหมวดค่าใช้สอยเท่านั้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกแบบวิจัย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบวิจัยย่อมส่งผลต่อการตั้งคำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดในการวิจัย วิธีการวิจัย และในที่สุดย่อมเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยว่าจะมีความถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด ในที่นี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกแบบวิจัย 6 ประการ โดยใช้ประสบการส่วนตัวในฐานะหัวหน้าโครงการพัฒนานวัตกรรมสำหรับยกระดับเศรษฐกิจฐานรากผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดยโสธร โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนมีรายละเอียดดังนี้

1. การมองประเด็นปัญหาการวิจัยอย่างเป็นระบบ คือ การมองที่เชื่อมโยงและครอบคลุมทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการวิจัยจะช่วยให้นักวิจัยสามารถออกแบบการวิจัยที่สอดคล้องเหมาะสม และนำไปสู่ผลลัพธ์การวิจัยตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ซึ่งอาจเริ่มต้นจากการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อกำหนดคำถามการวิจัยหรือการวิจัยนำร่อง การตรวจสอบเอกสารการวิจัยที่เคยมีผู้ทำมาก่อน การสังเกตการณ์ในภาคสนาม อย่างไรก็ตาม พบว่า การออกแบบการวิจัยที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่จะทำการวิจัยนั้น ๆ จะทำให้ได้มาซึ่งวิธีการวิจัยและผลลัพธ์การวิจัยที่ถูกต้องตรงประเด็นและนำมาใช้ประโยชน์ได้มากกว่า

2. ทักษและประสบการในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของนักวิจัย จะช่วยให้การออกแบบวิจัยเป็นไปในทิศทางของการวิจัยที่ก่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มากขึ้น เพราะนักวิจัยผู้ออกแบบวิจัยจะตระหนักดีว่ามีโอกาสความเสี่ยงเราจะไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ จึงควรออกแบบกระบวนการวิจัยที่สามารถยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการวิจัยในแต่ละขั้นตอน

3. กระบวนทัศน์ของนักวิจัย คือ กรอบแนวคิดที่นักวิจัยใช้ในการนำทางการวิจัย หรือระบบความเชื่อของนักวิจัย ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการชี้นำการวิจัย นับตั้งแต่การมองว่าอะไรเป็นข้อมูลไปจนถึงวิธีการ ที่จะใช้เก็บข้อมูล การวิเคราะห์และการสรุปผลการวิจัย ตัวอย่างเช่น ในการดำเนินการวิจัยของปิยดา ปัญญาศรี (2565) ภายใต้ชุดโครงการวิจัยการพัฒนานวัตกรรมสำหรับยกระดับเศรษฐกิจฐานรากผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดยโสธร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเลือกพันธมิตรในการเชื่อมโยงเครือข่ายของทีมวิจัย 2 โครงการ พบว่า ในขณะที่ทีมวิจัยหนึ่งเลือกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตผ้าทอมือในนั้นที่มาเป็นพันธมิตรในเครือข่าย ส่วนอีกทีมวิจัยหนึ่งไม่เลือกโดยให้เหตุผลว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตผ้าทอมือไม่ได้ดำเนินการผลิตจำหน่ายผ้าทออย่างต่อเนื่อง เนื่องจากร้านค้าที่จำหน่ายผ้าทอมีจำนวนมากและมีราคาถูกกว่า จึงไม่ควรเลือกเป็นพันธมิตร ซึ่งชี้ให้เห็นระบบคิดของนักวิจัยทั้ง 2 โครงการที่มีความแตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่า การเข้าใจและเลือกใช้กระบวนทัศน์ที่เหมาะสมกับเป้าหมายและลักษณะของการวิจัยช่วยให้นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตีความผลการวิจัยได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ

4. จริยธรรมและจรรยาบรรณในการวิจัย สำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมักจะเกี่ยวข้องกับคนหลายกลุ่มตั้งแต่นักวิจัย ประชาชน ผู้นำองค์กร ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย หัวใจสำคัญของเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณในการวิจัยอยู่ที่การคุ้มครองคนที่มีส่วนร่วมในการวิ จัย ซึ่งโดยทั่วไปได้แก่ ประชาชนผู้ให้ข้อมูล หลักการก็คือความปลอดภัยและผลประโยชน์ของประชาชนที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างในการวิจัยต้องมาก่อนจุดมุ่งหมาย จึงหมายความว่านักวิจัยควรประเมินผลกระทบของเทคนิคการเก็บข้อมูลที่มีต่อตัวอย่างตั้งแต่ช่วงเวลาของการวางแผน โดยกลุ่มตัวอย่างควรต้องได้รับรู้ว่าเขามีสิทธิที่จะปฏิเสธการให้ข้อมูลได้เสมอ นอกจากนั้น ผู้ทำวิจัยควรได้ตระหนักถึงการนำผลการวิจัยไปใช้อ้างอิงหรือเผยแพร่ ว่าตนได้รับสิทธิในการกระทำนั้นมากน้อยเพียงใด และมีเงื่อนไขอย่างไร

5. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักวิจัยจะถูกนำไปใช้ในขั้นตอนการออกแบบการวิจัยสามารถช่วยให้การวิจัยมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และเป็นการกำหนดรูปแบบของกระบวนการนำร่อง สำหรับผลลัพธ์การวิจัยที่คาดหวังและเมื่อผ่านกระบวนการประเมินผลและทดสอบแล้วก็จะนำไปเผยแพร่ เช่นกรณีของ โครงการวิจัย “การพัฒนานวัตกรรมสำหรับยกระดับเศรษฐกิจฐานรากผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดยโสธร” ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นอกจะเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ของชุมชน คือ ผลิตภัณฑ์จากผ้าขิดทอมือ ข้าวเกรียบว่าว และผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปเห็ดนางฟ้า ยังได้รูปแบบใหม่ของระบบการผลิตและการจัดจำหน่ายที่สามารถยกระดับรายได้ของชุมชน

6. นโยบายของแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย

หน่วยงานสนับสนุนการวิจัยนับว่ามีบทบาทอย่างสำคัญต่อการออกแบบการวิจัย

สรุป

การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เป็นกระบวนการวิจัยที่มุ่งศึกษาชุมชนด้วยการให้นักวิจัย ชุมชน แกนนำชาวบ้าน และกลุ่มเป้าหมายร่วมกันดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบผ่านวงรอบด้วยการเน้นการวิเคราะห์ปัญหา ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหา ปฏิบัติตามแผน และติดตามประเมินผล สะท้อนถึงวิธีการเปลี่ยนสถานการณ์ หรือการสร้างความสามารถของชุมชนโดยเน้นคนเป็นศูนย์กลาง และทุกขั้นตอนมีสมาชิกของชุมชนเข้าร่วมด้วย ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมคือ เป็นการบูรณาการข้อดีของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่ได้กำหนดบทบาทให้ประชาชนหรือผู้เข้าร่วมเป็นผู้ปฏิบัติตามคำแนะนำของนักวิจัย และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งให้ประชาชนหรือผู้เข้าร่วมมีสิทธิ์มีเสียในการแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการวิจัยมากขึ้น เป็นผลให้ประชาชนได้มีสิทธิ์มีเสียงในทุกขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนี้ โดยมีหลักการที่สำคัญคือ การตระหนักในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ เคารพในความคิดเห็นของชาวบ้าน ยกย่องภูมิปัญญาที่มีในชุมชน โดยการวิจัยประเภทนี้มุ่งเน้นการสร้างศักยภาพให้กับประชาชนเพื่อทำให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ นักวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นผู้มีบทบาทหลักในการกระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผลในเรื่องที่เป็นปัญหา หรือการพัฒนาชุมชนของตนเอง ผู้วิจัยจึงได้การใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเชิงพาณิชย์ขึ้น ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีความสอดคล้องกับความต้องการและทรัพยากรของชุมชน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เชิงพาณิชย์ที่ยั่งยืนนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจท้องถิ่น การทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวิจัยแบบมีส่วนร่วมและกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งสามารถทำได้ผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น 1) ชุมชนควรมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย เพื่อการสำรวจและวิจัยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อหาแนวทางการนำมาใช้ประโยชน์ในการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของตลาด 2) การจัดอบรมและฝึกทักษะด้านการผลิต การออกแบบ และการตลาดให้กับสมาชิกในชุมชน เป็นการเสริมสร้างความรู้และความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ 3) ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการออกแบบบรรจุภัณฑ์และการสร้างแบรนด์ที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์และคุณค่าของท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและสร้างความจดจำให้กับผู้บริโภค 4) การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้ในกระบวนการผลิตและการตลาด เช่น การใช้เครื่องจักรที่ทันสมัย การขายผ่านออนไลน์ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการโปรโมตสินค้า และ 5) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อเสริมสร้างทรัพยากรและความรู้ให้กับชุมชน (Phuangsomjit, 2014)

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ มีผลกระทบต่อความต้องการของผู้บริโภค การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจะกลับกลายเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ สำหรับองค์กรพันธมิตรเครือข่ายภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเชิงพาณิชย์นั้น ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเพิ่มมูลค่าทางการตลาด การจัดจำหน่ายและการส่งเสริมการขาย อีกทั้งปัญหาด้านศักยภาพของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมเป็นที่นิยมและประชาธิปไตยแบบการมีส่วนร่วม การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (และการวิจัยแบบมีส่วนร่วมโดยมีชุมชนเป็นฐาน) มีบทบาทในความสัมพันธ์ต่อทางเศษฐกิจและโอกาสความเป็นไปได้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเชิงพาณิชย์อย่างยังยืน จะต้องมีความเข้าใจร่วมกันและปฏิบัติการประสานงานทั่วทั้งชุมชน โดยเฉพาะการให้ความตระหนักกับการวิจัยเพราะเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงอย่างเฉพาะเจาะจงในความคิดริเริ่มด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนและยังเป็นการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่พิจารณาถึงความเป็นไปได้ทางการตลาดที่กว้างขึ้นกว่าตลาดภายในประเทศ สุดท้ายนี้เพื่อให้บทความวิชาการที่นำเสนอมีคุณค่า ผู้อ่านที่สนใจการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจะได้ศึกษาถึงทฤษฎี ระเบียบวิธีวิจัย กระบวนการวิจัยและผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เชิงพาณิชย์ในพื้นที่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

จิรัชยา เจียวก๊ก และสันติชัย แย้มใหม่. (2559). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ.* 14 (1), 79-95.

ปิยดา ปัญญาศรี. (2565). *การพัฒนานวัตกรรมสำหรับยกระดับเศรษฐกิจฐานรากผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดยโสธร.* ยโสธร: วิทยาลัยชุมชนยโสธร.

ยงยุทธ แสนประสิทธิ์. (2554). *รูปแบบการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยกระบวนการการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวโรฒ.

ศิราพร งามแสง. (2555). *การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิวพร ละม้ายนิล. (2561). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพนักวิจัยชุมชน อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

หทัยวรรณ วิศวกุลวาณิช. (25570. *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเอกชนโดยใช้การบริหารแบบสมดุล กรณีศึกษาโรงเรียนกาญจนะวิทยา จังหวัดชลบุรี.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Cohen, John M. and Uphoff, Norman T. (1977). *Rural development participation : concepts and measurements for project design implementation and evaluation.* (Manuscript) Ithaca : The Rural Development Committee Center for International Studies. Cornell University.

Phuangsomjit. (2014). *Participatory Action Research on Research in Educational Administration.* (Book 2 (Unit 6-10); 3rd edition). Bangkok : Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai).

Walter, M. (2009). *Participatory Action Research. Social Research Methods.* In A. Bryman(Ed.), Social Research Methods. London : The Falmer Press.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1.ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่าง เข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่นเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

2.การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดยสามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Academi โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งบทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้วต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/user/register (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่งบทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สั้นขนาดเอ 4 (A4) ระยะ ขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์สั้น โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งใต้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย

3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

5) กรอบแนวคิดในการวิจัย

6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงอรรถเท่านั้น เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction)

3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิดผลสัมฤทธิ์ของบทความ

4) บทสรุป (Conclusion)

5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt)

1. นิ้ว

1 นิ้ว **ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt)** 1 นิ้ว

Articles English (14 pt)

ชื่อ – นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt)
หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt)
Name - Surname of Article author (12 pt)
Agency (12 pt)
E-mail (12 pt)

****

บทคัดย่อ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน 350 คำ) .....

.....

คำสำคัญ : 3-5 คำ **(16 pt)**

Abstract (14 pt)

(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....

.....

Keywords : 3-5 words (12 pt)

บทนำ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

สรุป (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

1 นิ้ว

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียนบทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ชวลิต ประภาวานนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็นคณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (http://www.apastyle.org)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่อง.* (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2543). *2475 การปฏิวัติสยาม.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏบทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสารปกครองท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่อง.* ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Eeonomy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url

เช่น

พีรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*.สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา http://www.buddhismth.com/index.hp?y.

BBC New. (2016). Etnical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online.* Retrieved May 3, 2017. from : http://www.bbc.com/2016/ WORLD

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม.* วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิดตาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ.*เอกสารประกอบการประชุมการประสานงานชุมชน.* 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมนภานิมิต. กรุงเทพมหานคร: พิสุดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Besuty of Wonmen in Theravada Philosopy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation.* 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.* (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) **และส่วนตาราง** (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน Journal of Roi Kaensarn Acadami เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการ ก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 12 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก

Journal of Roi Kaensarn Acadami

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....

(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....

.....

E-Mail : .....โทรศัพท์ ..... โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Roi Kaensarn Acadami

( ) สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท

( ) เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

( ) เงินสด

( ) อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Roi Kaensarn Acadami

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ ..... มือถือ.....

โทรสาร.....E-Mail : .....

ลงชื่อ.....

(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ค่าบำรุงปี พ.ศ.....

เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami

ตามที่ ข้าพเจ้า.....

ได้ส่งบทความเรื่อง.....

.....

.....

.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมา (ถ้ามี)นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ **ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่** หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นิพนธ์ออกจาก Journal of Roi Kaensarn Acadami ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นิพนธ์ทุกท่านขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)	ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)
.....	.....
(.....)	(.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook : .....

ID : Line .....

E : mail .....

เบอร์โทร .....

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2 ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์

Journal of Roi Kaensarn Acadami

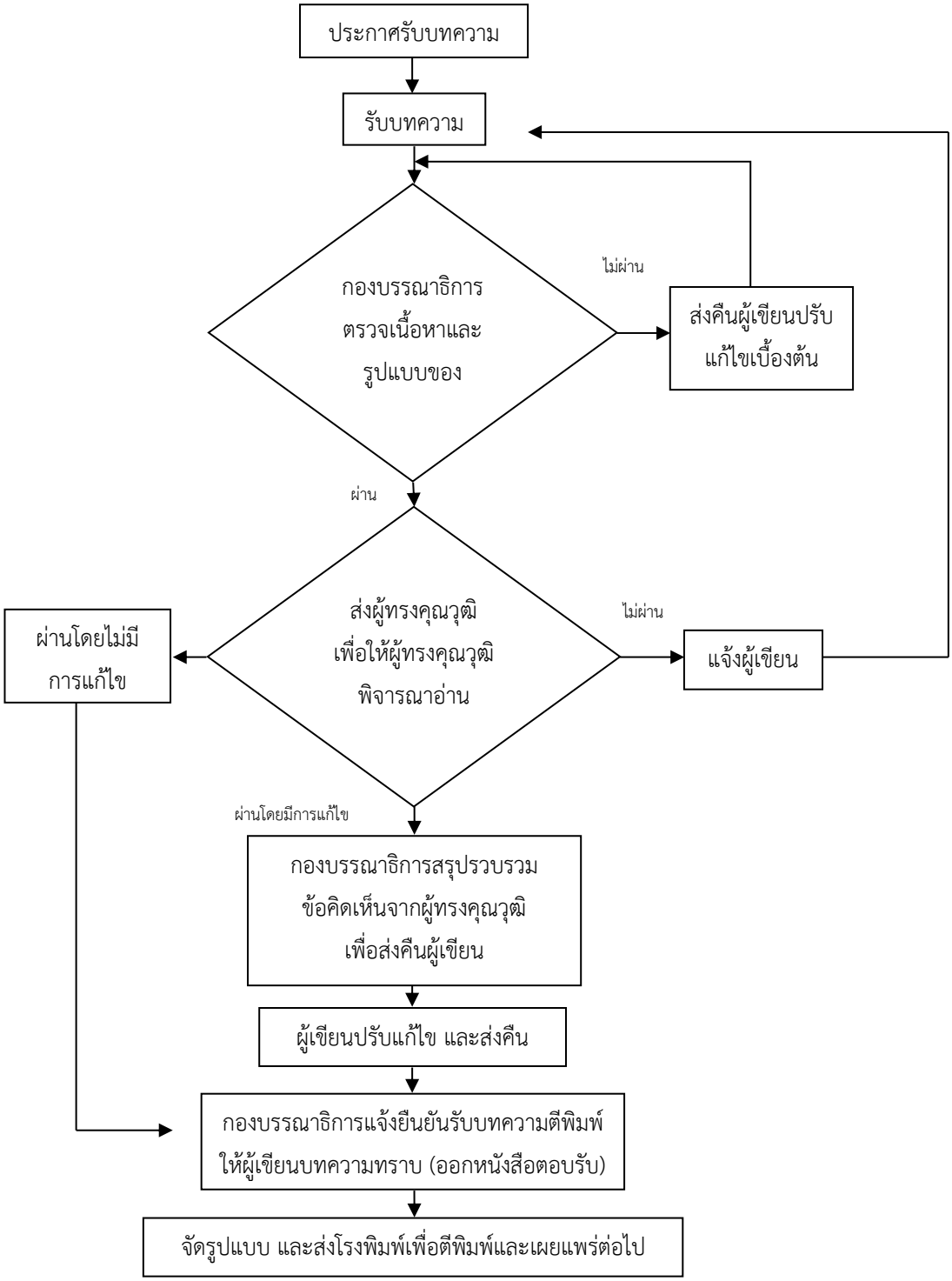

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักบริหารที่ตนรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหากับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ

3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน

5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้นำว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใดมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น

2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”

4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย

5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)

6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป

7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ

2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.

3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.

4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.

5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.

6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.

7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.

8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as 'the revoked article'.

Duties of Reviewers

1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper's author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper's contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail : journal1990jmsd@gmail.com